

BIBLE

Bibelen

Norwegian Bokmål Language

Norwegian Bokmål - All Bible

Old Testament		New Testament	
		Nahum	1.740
1. Mosebok	3	Habakkuk	1.744
2. Mosebok	115	Sefanja	1.749
3. Mosebok	209	Haggai	1.754
4. Mosebok	278	Sakarja	1.758
5. Mosebok	372	Malaki	1.776
Josva	452		
Dommerne	505	Matteus	1.782
Rut	558	Markus	1.864
1. Samuelsbok	566	Lukas	1.916
2. Samuelsbok	636	Johannes	2.003
1. Kongebok	695	Apostlenes Gjerninger	2.065
2. Kongebok	765	Romerne	2.143
1. Krønikebok	831	1. Korinter	2.175
2. Krønikebok	897	2. Korinter	2.207
Esra	972	Galaterne	2.228
Nehemja	994	Efeserne	2.239
Ester	1.025	Filipperne	2.250
Job	1.041	Kolosserne	2.258
Salmene	1.098	1. Tessaloniker	2.266
Ordspråkene	1.241	2. Tessaloniker	2.273
Forkynneren	1.291	1. Timoteus	2.277
Høysangen	1.309	2. Timoteus	2.286
Jesaja	1.319	Titus	2.293
Jeremia	1.423	Filemon	2.297
Klagesangene	1.540	Hebreerne	2.299
Esekiel	1.553	Jakob	2.323
Daniel	1.658	1. Peter	2.331
Hosea	1.691	2. Peter	2.340
Joel	1.707	1. Johannes	2.346
Amos	1.713	2. Johannes	2.354
Obadja	1.725	3. Johannes	2.356
Jona	1.727	Judas	2.358
Mika	1.731	Johannes' Åpenbaring	2.361

Norwegian Bokmål - All Bible

Det Gamle Testamentet

1. Mosebok

1. Mosebok 1

Gud skaper verden

- 1 I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden.
- 2 Jorden var øde og tom, mørke lå over dypet, og Guds ånd svedde over vannet.
- 3 Da sa Gud: «Det skal bli lys!» Og det ble lys.
- 4 Gud så at lyset var godt, og Gud skilte lyset fra mørket.
- 5 Gud kalte lyset dag, og mørket kalte han natt. Og det ble kveld, og det ble morgen, første dag.
- 6 Gud sa: «Det skal bli en hvelving midt i vannet! Den skal skille vann fra vann.»
- 7 Gud laget hvelvingen og skilte vannet som er under hvelvingen, fra vannet som er over hvelvingen. Og det ble slik.
- 8 Gud kalte hvelvingen himmel. Og det ble kveld, og det ble morgen, andre dag.
- 9 Gud sa: «Vannet under himmelen skal samle seg på ett sted! Det tørre landet skal komme til syne.» Og det ble slik.
- 10 Gud kalte det tørre landet jord, og vannet som hadde samlet seg, kalte han hav. Og Gud så at det var godt.
- 11 Gud sa: «Jorden skal bli grønn! Grønne vekster skal gro på jorden, planter som setter frø, og frukttrær som bærer frukt med frø i, av alle slag.» Og det ble slik.
- 12 Jorden bar fram grønne vekster, planter som setter frø, av alle slag, og trær som bærer frukt med frø i, av alle slag. Og Gud så at det var godt.
- 13 Og det ble kveld, og det ble morgen, tredje dag.

14 Gud sa: «Det skal bli lys på himmelhvelvingen til å skille dag fra natt! De skal være tegn for høytider, dager og år.

15 De skal være lys på himmelhvelvingen og skinne over jorden.» Og det ble slik.

16 Gud laget de to store lysene, det største lyset til å herske over dagen og det minste lyset til å herske over natten, og stjernene.

17 Gud satte dem på himmelhvelvingen til å lyse over jorden,

18 til å herske over dagen og over natten og til å skille lyset fra mørket. Og Gud så at det var godt.

19 Og det ble kveld, og det ble morgen, fjerde dag.

20 Gud sa: «Vannet skal myldre av levende skapninger! Fugler skal fly over jorden, under himmelhvelvingen.»

21 Og Gud skapte de store sjødyrene og hver levende skapning av alle de slag som vannet kryr og myldrer av, og alle slags fugler med vinger. Og Gud så at det var godt.

22 Gud velsignet dem og sa: «Vær fruktbare og bli mange og fyll vannet i havet! Og fuglene skal bli mange på jorden.»

23 Og det ble kveld, og det ble morgen, femte dag.

24 Gud sa: «Jorden skal bære fram alle slags levende skapninger: fe, kryp og ville dyr av alle slag!» Og det ble slik.

25 Gud laget alle slags ville dyr og alle slags fe og alle slags kryp på marken. Og Gud så at det var godt.

26 Gud sa: «La oss lage mennesker i vårt bilde, så de ligner oss! De skal råde over fiskene i havet og fuglene under himmelen, over feet og alle ville dyr og alt kryptet som det kryr av på jorden.»

27 Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, som mann og kvinne skapte han dem.

²⁸ Gud velsignet dem og sa til dem: «Vær fruktbare og bli mange, fyll jorden og legg den under dere! Dere skal råde over fiskene i havet og over fuglene under himmelen og over alle dyr som det kryr av på jorden.»

²⁹ Og Gud sa: «Se, jeg gir dere alle planter som setter frø, alle som finnes på hele jorden, og alle trær som bærer frukt med frø i. Det skal dere ha å spise.

³⁰ Og til alle dyr på jorden og til alle fugler under himmelen og til alt som kryper på jorden, alt som har livsånde i seg, gir jeg alle grønne planter å spise.» Og det ble slik.

³¹ Gud så på alt det han hadde gjort, og se, det var svært godt! Og det ble kveld, og det ble morgen, sjette dag.

1. Mosebok 2

¹ Så var himmelen og jorden fullført, med hele sin hær.

² Den sjuende dagen fullførte Gud det arbeidet han hadde gjort, og den sjuende dagen hvilte han fra hele det arbeidet han hadde gjort.

³ Gud velsignet den sjuende dagen og helliget den. For den dagen hvilte han fra hele sitt arbeid, det som Gud hadde gjort da han skapte.

Mennesket i Edens hage

⁴ Dette er historien om himmelen og jorden da de var skapt, på den tid Herren Gud hadde laget jorden og himmelen.

⁵ Det fantes ikke en busk på jorden, og ennå hadde ingen plante spirt fram på marken. For Herren Gud hadde ikke latt det regne på jorden, og det var ingen mennesker til å dyrke den.

⁶ Men en kilde kom opp av jorden og vannet hele jordens overflate.

⁷ Da formet Herren Gud mennesket av støv fra jorden. Han blåste livspust i nesen på det, og mennesket ble en levende skapning.

⁸ Herren Gud plantet i gammel tid en hage i Eden. Der satte han mennesket han hadde formet.

⁹ Og Herren Gud lot alle slags trær vokse opp av jorden, forlokkende å se på og gode å spise av, og midt i hagen livets tre og treet til kunnskap om godt og ondt.

¹⁰ En elv går ut fra Eden og vanner hagen. Derfra deler den seg i fire greiner.

¹¹ Den første heter Pisjon. Det er den som går rundt hele landet Havila, der det finnes gull.

¹² Gullet i det landet er godt. Det er bedolah-kvae og onyks-stein der.

¹³ Den andre elven heter Gihon. Det er den som går rundt hele landet Kusj.

¹⁴ Den tredje elven heter Hiddekel. Det er den som går øst for Assur. Og den fjerde elven er Eufrat.

¹⁵ Så tok Herren Gud mennesket og satte det i Edens hage til å dyrke og passe den.

¹⁶ Og Herren Gud ga mennesket dette budet: «Du må gjerne spise av alle trærne i hagen.

¹⁷ Men av treet til kunnskap om godt og ondt må du ikke spise. For den dagen du spiser av det, skal du dø.»

¹⁸ Da sa Herren Gud: «Det er ikke godt for mennesket å være alene. Jeg vil lage en hjelper av samme slag.»

¹⁹ Herren Gud formet alle dyr på marken og alle fugler under himmelen av jord. Han førte dem til mennesket for å se hva det ville kalle dem. Det som mennesket kalte hver levende skapning, det fikk den til navn.

²⁰ Mennesket ga navn til alt feet og til himmelens fugler og til alle villmarkens dyr. Men til seg selv fant mennesket ingen hjelper av samme slag.

²¹ Da lot Herren Gud en dyp søvn komme over mannen. Mens han sov, tok han et ribbein og fylte igjen med kjøtt.

²² Av ribbeinet Herren Gud hadde tatt fra mannen, bygde han en kvinne, og han førte henne til mannen.

²³ Da sa mannen: «Nå er det bein av mine bein og kjøtt av mitt kjøtt. Hun skal kalles kvinne, for av mannen er hun tatt.»

²⁴ Derfor skal mannen forlate sin far og sin mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp.

²⁵ Begge var nakne, både mannen og kvinnen, og de skammet seg ikke for hverandre.

1. Mosebok 3

¹ Slangen var listigere enn alle ville dyr som Herren Gud hadde laget. Den sa til kvinnen: «Har Gud virkelig sagt at dere ikke skal spise av noe tre i hagen?»

² Kvinnen sa til slangen: «Vi kan spise av frukten på trærne i hagen.

³ Men om frukten på treet som står midt i hagen, har Gud sagt: Dere må ikke spise av den og ikke røre ved den; for da skal dere dø.»

⁴ Da sa slangen til kvinnen: «Dere skal slett ikke dø!

⁵ Men Gud vet at den dagen dere spiser av den, vil øynene deres bli åpnet, og dere vil bli som Gud og kjenne godt og ondt.»

⁶ Nå fikk kvinnen se at treet var godt å spise av og en lyst for øyet – et forlokkende tre, siden det kunne gi innsikt. Så tok hun av frukten og spiste. Hun ga også til mannen sin, som var sammen med henne, og han spiste.

⁷ Da ble øynene deres åpnet, og de skjønnte at de var nakne. De flettet sammen fikenblader og bandt dem om livet.

⁸ Da hørte de lyden av Herren Gud som vandret omkring i hagen i den svale kveldsbrisen. Og mannen og kvinnen gjemte seg for Herren Gud blant trærne i hagen.

⁹ Men Herren Gud ropte på mannen og sa: «Hvor er du?»

¹⁰ Han svarte: «Jeg hørte lyden av deg i hagen og ble redd fordi jeg er naken, og jeg gjemte meg.»

11 Da sa han: «Hvem har fortalt deg at du er naken? Har du spist av det treet jeg forbød deg å spise av?»

12 Mannen svarte: «Kvinnen som du ga meg å være sammen med, hun ga meg av treet, og jeg spiste.»

13 Herren Gud spurte kvinnen: «Hva er det du har gjort?» Kvinnen svarte: «Slangen narret meg, og jeg spiste.»

14 Da sa Herren Gud til slangen: «Forbannet er du, utstøtt fra alt fe og alle ville dyr fordi du gjorde dette. På buken skal du krype, og støv skal du spise alle dine levedager.

15 Jeg vil sette fiendskap mellom deg og kvinnen, mellom din ætt og hennes ætt. Den skal ramme ditt hode, men du skal ramme dens hæl.»

16 Til kvinnen sa han: «Tungt vil jeg gjøre ditt strev når du er med barn, med smerte skal du føde. Du skal begjære din mann, og han skal herske over deg.»

17 Og til mannen sa han: «Fordi du hørte på kvinnen og spiste av treet som jeg forbød deg å spise av, er jorden forbannet for din skyld. Med strev skal du nærme deg av den alle dine levedager.

18 Den skal la torn og tistel spire fram for deg, og du skal spise det som vokser på marken.

19 Med svette i ansiktet skal du spise ditt brød, inntil du vender tilbake til jorden, for av den er du tatt. Støv er du, og til støv skal du vende tilbake.»

20 Mannen kalte kvinnen Eva, for hun ble mor til alle som lever.

21 Herren Gud laget klær av skinn til mannen og kvinnen og kledde dem.

22 Herren Gud sa: «Se! Mennesket er blitt som en av oss og kjenner godt og ondt. Bare det nå ikke strekker hånden ut og tar av livets tre også, så det spiser og lever evig!»

23 Herren Gud sendte mennesket ut av Edens hage for å dyrke jorden, som det var tatt av.

²⁴ Han drev mennesket ut, og øst for Edens hage satte han kjerubene og det flammende sverdet som svinges uten stans. De skulle vokte veien til livets tre.

1. Mosebok 4

Kain og Abel

¹ Mannen var sammen med sin kvinne Eva, og hun ble med barn og fødte Kain. Hun sa: «Jeg har båret fram en mann ved Herrens hjelp.»

²Siden fødte hun Abel, broren hans. Abel ble sauegjeter, Kain ble jorddyrker.

³Da det var gått en tid, hendte det at Kain bar fram for Herren et offer av åkerens grøde.

⁴ Også Abel bar fram et offer, av de førstefødte dyrene fra småfeet og av fettete på dem. Herren så med velvilje på Abel og offeret hans,

⁵men på Kain og hans offer så han ikke med velvilje. Da ble Kain brennende harm og så ned.

⁶Herren sa til Kain: «Hvorfor er du harm, og hvorfor ser du ned?

⁷Hvis du vil gjøre det gode, kan du se opp, men hvis du ikke vil gjøre det gode, ligger synden klar ved døren. Den ønsker makt over deg, men du skal herske over den.»

⁸ Siden sa Kain til sin bror Abel: «La oss gå ut på marken!» Og mens de var ute på marken, gikk Kain løs på sin bror Abel og drepte ham.

⁹Da sa Herren til Kain: «Hvor er din bror Abel?» Han svarte: «Jeg vet ikke. Er jeg min brors vokter?»

¹⁰ Da sa Herren: «Hva har du gjort? Din brors blod roper til meg fra jorden.

¹¹Forbannet er du! Nå skal du være bannlyst fra den jorden som åpnet munnen og tok imot din brors blod fra din hånd.

¹²Når du dyrker åkeren, skal den ikke lenger gi deg av sin rikdom. Fredløs og flyktning skal du være på jorden.»

¹³Da sa Kain til Herren: «Min skyld er for tung å bære.

14 Se, i dag driver du meg bort fra landet. Jeg må skjule meg for deg. Fredløs og flyktning blir jeg på jorden, og den som finner meg, kan drepe meg.»

15 Men Herren sa til ham: «Nei! Hvis noen dreper Kain, skal det hevnes sju ganger.» Og Herren satte et merke på Kain for at ingen som møtte ham, skulle slå ham i hjel.

16 Så dro Kain bort fra Herren og slo seg ned i landet Nod, øst for Eden.

Kains slekt

17 Kain var sammen med sin kvinne, og hun ble med barn og fødte Henok. Så bygde han en by og ga den navn etter sin sønn Henok.

18 Henok fikk sønnen Irad, og Irad ble far til Mehujael. Mehujael ble far til Metusjael, og Metusjael ble far til Lamek.

19 Lamek tok seg to koner. Den ene het Ada, den andre het Silla.

20 Ada fødte Jabal. Han ble stamfar til dem som bor i telt og holder buskap.

21 Hans bror het Jubal. Han ble stamfar til alle dem som spiller på lyre og fløyte.

22 Også Silla fødte en sønn, Tubalkain. Han smidde alle slags redskaper av bronse og jern. Og Tubalkains søster var Naama.

23 Lamek sa til sine koner: «Ada og Silla, hør på meg, Lameks koner, lytt til mine ord: En mann dreper jeg for et sår, en gutt for en skramme.

24 Kain skal hevnes sju ganger, men Lamek syttisju ganger.»

Sets slekt

25 Adam var igjen sammen med sin kvinne, og hun fødte en sønn og kalte ham Set. «For Gud har gitt meg et nytt barn i Abels sted, siden Kain drepte ham.»

26 Også Set fikk en sønn og ga ham navnet Enosj. På den tiden begynte de å påkalle Herrens navn.

1. Mosebok 5

Menneskeslekten før storflommen

1 Dette er boken om Adams slektshistorie. Den dagen Gud skapte mennesket, gjorde han det slik at det lignet Gud.

²Som mann og kvinne skapte han dem. Og han velsignet dem og ga dem navnet menneske den dagen de ble skapt.

³Da Adam var 130 år, fikk han en sønn som lignet ham og var som hans eget bilde, og han kalte ham Set.

⁴Etter at Adam hadde fått Set, levde han enda 800 år og fikk sønner og døtre.

⁵Hele Adams levetid ble 930 år. Så døde han.

⁶Da Set var 105 år, fikk han sønnen Enosj.

⁷Etter at Set hadde fått Enosj, levde han enda 807 år og fikk sønner og døtre.

⁸Hele Sets levetid ble 912 år. Så døde han.

⁹Da Enosj var 90 år, fikk han sønnen Kenan.

¹⁰Etter at Enosj hadde fått Kenan, levde han enda 815 år og fikk sønner og døtre.

¹¹Hele levetiden til Enosj ble 905 år. Så døde han.

¹²Da Kenan var 70 år, fikk han sønnen Mahalalel.

¹³Etter at Kenan hadde fått Mahalalel, levde han enda 840 år og fikk sønner og døtre.

¹⁴Hele Kenans levetid ble 910 år. Så døde han.

¹⁵Da Mahalalel var 65 år, fikk han sønnen Jared.

¹⁶Etter at Mahalalel hadde fått Jared, levde han enda 830 år og fikk sønner og døtre.

¹⁷Hele Mahalalels levetid ble 895 år. Så døde han.

¹⁸Da Jared var 162 år, fikk han sønnen Henok.

¹⁹Etter at Jared hadde fått Henok, levde han enda 800 år og fikk sønner og døtre.

²⁰Hele Jareds levetid ble 962 år. Så døde han.

²¹Da Henok var 65 år, fikk han sønnen Metusjalah.

²²Henok vandret med Gud i 300 år etter at han hadde fått Metusjalah, og han fikk sønner og døtre.

²³Hele Henoks levetid ble 365 år.

²⁴ Henok vandret med Gud. Så var han ikke mer, for Gud tok ham til seg.

²⁵Da Metusjalah var 187 år, fikk han sønnen Lamek.

²⁶Etter at Metusjalah hadde fått Lamek, levde han enda 782 år og fikk sønner og døtre.

²⁷Hele Metusjalahs levetid ble 969 år. Så døde han.

²⁸Da Lamek var 182 år, fikk han en sønn.

²⁹ Han kalte ham Noah og sa: «Han skal trøste oss i vårt arbeid og i våre henders strev på den jord som Herren har forbannet.»

³⁰Etter at Lamek hadde fått Noah, levde han enda 595 år og fikk sønner og døtre.

³¹Hele Lameks levetid ble 777 år. Så døde han.

³²Da Noah var 500 år, fikk han sønnene Sem, Ham og Jafet.

1. Mosebok 6

Ondskapen øker på jorden

¹Nå begynte menneskene å bli mange på jorden, og de hadde fått døtre.

² Da så gudesønnene at menneskedøtrene var vakre, og de tok noen av dem til koner, dem de helst ville ha.

³ Herren sa: «Min ånd skal ikke for alltid bli værende i menneskene, for de er av kjøtt og blod. Deres levetid skal være 120 år.»

⁴Det var kjemper på jorden i de dager, og siden også. For gudesønnene gikk inn til menneskedøtrene, som fødte dem barn. Dette er de mektige fra eldgammel tid, de navngjetne.

⁵ Herren så at menneskenes ondskap var stor på jorden, for alt de ville og planla i sitt hjerte, var ondt, dagen lang.

⁶ Da angret Herren at han hadde laget mennesker på jorden, og han var full av sorg i sitt hjerte.

⁷Og Herren sa: «Jeg vil utslette menneskene som jeg har skapt, fra jorden, alt fra mennesker til fe, kryp og fugler under himmelen. For jeg angrer at jeg har laget dem.»

⁸Men Noah fant nåde for Herrens øyne.

Noahs ark

⁹ Dette er Noahs slektshistorie. Noah var en rettferdig mann, en helstøpt mann i sin tid. Noah vandret med Gud.

¹⁰Han fikk tre sønner: Sem, Ham og Jafet.

¹¹Men jorden ble fordervet for Guds ansikt. Den ble full av vold.

¹²Gud så på jorden, og se, den var blitt fordervet, for alt det som menneskene hadde gjort på jorden, førte til ødeleggelse.

¹³Da sa Gud til Noah: «Jeg vil gjøre ende på alt kjøtt og blod. For jorden er blitt full av vold på grunn av dem, og se, jeg vil ødelegge dem sammen med jorden.

¹⁴ Lag deg en ark av gofetre. Du skal lage flere små rom i arken og tjærebreden innvendig og utvendig.

¹⁵ Slik skal du lage den: Arken skal være 300 alen lang, 50 alen bred og 30 alen høy.

¹⁶ Du skal lage en åpning for dagslyset og avslutte den en alen fra toppen av arken. Du skal sette døren til arken på den ene siden og så lage et nedre, et andre og et tredje dekk.

¹⁷ Jeg skal nå la storflommen komme over jorden og ødelegge alt kjøtt og blod, alt som det er livsånde i under himmelen. Alt som er på jorden, skal omkomme.

¹⁸ Men med deg vil jeg opprette min pakt. Du skal gå inn i arken, du og dine sønner og din kone og dine svigerdøtre sammen med deg.

¹⁹ Av alt levende, alt kjøtt og blod, skal du føre to av hvert slag inn i arken, så de berger livet sammen med deg. Hann og hunn skal de være.

²⁰Av alle slags fugler og av alle slags fe og av alle slags kryp på marken skal to av hvert slag komme inn til deg, så de kan berge livet.

²¹Du skal ta noe av alt som kan spises, og samle det hos deg. Det skal du og de andre ha å spise.»

²²Og Noah gjorde dette. Alt som Gud hadde pålagt ham, det gjorde han.

1. Mosebok 7

Storflommen

¹ Herren sa til Noah: «Gå inn i arken, du og hele din husstand! For du er den eneste jeg i denne tid har sett som er rettferdig for meg.

²Av alle rene dyr skal du ta med deg sju par, hann og hunn sammen, og av alle dyr som ikke er rene, ett par, hann og hunn sammen,

³av himmelens fugler på samme måte, sju par, hann og hunn, for å holde hver art på hele jorden i live.

⁴For om sju dager vil jeg la det regne på jorden i førti dager og førti netter og utslette fra jorden alt som finnes, alt jeg har laget.»

⁵Og Noah gjorde alt som Herren hadde pålagt ham.

⁶Noah var 600 år da storflommen kom over jorden.

⁷ Så gikk Noah inn i arken sammen med sønnene, sin kone og svigerdøtrene, for å komme unna vannet fra storflommen.

⁸Av de rene dyrene og av dyrene som ikke er rene, av fuglene og av alt som kryper på marken,

⁹kom to og to, hann og hunn, inn til Noah i arken, slik Gud hadde pålagt Noah.

¹⁰Og etter sju dager skjedde det. Da kom vannet fra storflommen over jorden.

¹¹ I det året Noah fylte 600 år, den syttende dagen i den andre måneden, brøt alle kilder i det store dypet fram, og himmelens sluser åpnet seg.

¹²Og det regnet over jorden i førti dager og førti netter.

¹³Nettopp på denne dagen gikk Noah og sønnene hans, Sem, Ham og Jafet, inn i arken sammen med Noahs kone og de tre svigerdøtrene hans,

¹⁴både de og alle slags ville dyr, alle slags fe, alle slags kryp som det kryr av på jorden, og alle slags fugler, alt som har vinger å fly med.

¹⁵De kom inn til Noah i arken, to og to av alt som er av kjøtt og blod, alt som har livsånde i seg.

¹⁶De som kom, hann og hunn av alt som er av kjøtt og blod, gikk inn slik Gud hadde pålagt Noah. Og Herren lukket igjen etter ham.

¹⁷Da kom storflommen over jorden i førti dager. Vannet steg og løftet arken, så den fløt opp fra jorden.

¹⁸Vannet flommet og steg høyt over jorden, og arken drev omkring på vannet.

¹⁹Veldig og mektig flommet vannet over jorden og skjulte alle høye fjell under himmelen.

²⁰Femten alen steg vannet over fjellene, og fjellene ble skjult.

²¹ Da omkom alt levende som det krydde av på jorden, både fugler og fe og ville dyr og alt myldrende kryp på jorden, og alle mennesker.

²²Alt som hadde livspust i nesen, alt levende på landjorden, døde.

²³Han utslettet alt som fantes på jorden, fra mennesker til fe, kryp og himmelens fugler, alt ble utslettet fra jorden. Bare Noah og de som var med ham i arken, ble tilbake.

²⁴Og vannet flommet over jorden i 150 dager.

1. Mosebok 8

¹Men Gud tenkte på Noah og alle ville dyr og alt fe som var med ham i arken. Gud lot en vind blåse over jorden, og vannet begynte å synke.

²Dypets kilder og himmelens sluser ble stengt, regnet fra himmelen stanset,

³og vannet trakk seg bort fra jorden litt etter litt. Etter 150 dager begynte vannet å minke.

⁴ Den syttende dagen i den sjuende måneden ble arken stående på Ararat-fjellene.

⁵Og vannet minket mer og mer helt til den tiende måneden. Den første dagen i den tiende måneden kom fjelltoppene til syne.

⁶Da førti dager var gått, åpnet Noah luken han hadde laget på arken,

⁷og sendte ut raven. Den fløy fram og tilbake til vannet hadde tørket bort fra jorden.

⁸Så sendte han ut duen for å se om det var blitt mindre vann på jordoverflaten.

⁹Men duen fant ikke noe sted hvor den kunne hvile foten, og vendte tilbake til ham i arken, for det sto vann over hele jorden. Han rakte ut hånden, grep duen og tok den inn til seg i arken.

¹⁰Han ventet sju dager til og sendte så duen ut av arken igjen.

¹¹Duen kom til ham i kveldingen, og se, den hadde et friskt oljeblad i nebbet. Da skjønnte Noah at det var blitt mindre vann på jorden.

¹²Og han ventet sju dager til. Så sendte han ut duen, og da vendte den ikke tilbake til ham mer.

¹³I det året Noah fylte 601 år, den første dagen i den første måneden, hadde vannet tørket bort fra jorden. Da tok Noah taket av arken og så ut. Og se, jordoverflaten hadde tørket opp.

¹⁴Den tjuesjuende dagen i den andre måneden var jorden tørr.

¹⁵Og Gud talte til Noah:

¹⁶«Gå ut av arken, du og din kone og dine sønner og dine svigerdøtre sammen med deg!

¹⁷ Alle dyrene som er hos deg, alt levende, både fugler og fe og alt kryp som det kryr av på jorden, skal du ta med deg. De skal myldre på jorden og være fruktbare og bli mange.»

¹⁸Så gikk Noah ut sammen med sine sønner og sin kone og sine svigerdøtre.

¹⁹Og alle ville dyr og alt fe og alle fugler og alt kryp som det kryr av på jorden, art etter art, gikk ut av arken.

²⁰ Noah bygde et alter for Herren, og han tok noen rene dyr og noen rene fugler og ofret brennoffer på alteret.

²¹ Og Herren kjente den behagelige duften. Da sa Herren i sitt hjerte: «Jeg vil aldri mer forbanne jorden for menneskets skyld, selv om menneskehjertet vil det onde fra ungdommen av. Aldri mer vil jeg drepe alt som lever, slik jeg nå har gjort.

²²Så lenge jorden står, skal såtid og høsttid, kulde og varme, sommer og vinter, dag og natt aldri ta slutt.»

1. Mosebok 9

Guds pakt med Noah

¹ Gud velsignet Noah og sønnene hans og sa til dem: «Vær fruktbare, bli mange og fyll jorden!

²Over alle dyr på jorden og alle fugler under himmelen, over alt som kryper på marken og all fisk i havet, skal det komme frykt og redsel for dere. De er gitt i deres hender.

³ Alt som lever og rører seg, skal dere ha å spise. Som jeg ga dere de grønne plantene, gir jeg dere nå alt dette.

⁴ Men kjøtt som har liv i seg, det vil si blod, skal dere ikke spise.

⁵ For deres eget blod og liv vil jeg kreve dere til regnskap. Jeg vil kreve hvert dyr til regnskap, og jeg vil kreve hvert menneske til regnskap for et medmenneskes liv.

⁶ Den som utøser menneskeblod, ved mennesker skal hans blod øses ut, for Gud laget mennesket i sitt bilde.

⁷Men dere skal være fruktbare og bli mange, myldre på jorden og bli mange der!»

⁸Så sa Gud til Noah og sønnene hans:

- ⁹ «Nå vil jeg opprette min pakt med dere og etterkommerne deres
- ¹⁰og med hver levende skapning hos dere, både fugler og fe og alle ville dyr som er hos dere, alle som gikk ut av arken, alle dyr på jorden.
- ¹¹ Jeg oppretter min pakt med dere: Aldri mer skal det skje at alt kjøtt og blod blir utryddet av vannet fra storflommen. Aldri mer skal en storflom komme for å ødelegge jorden.»
- ¹²Og Gud sa: «Dette tegnet setter jeg for pakten mellom meg og dere og hver levende skapning som er hos dere i kommende slektsledd til alle tider:
- ¹³Jeg setter buen min i skyene, den skal være et tegn på pakten mellom meg og jorden.
- ¹⁴Når jeg samler skyer over jorden og buen blir synlig i skyene,
- ¹⁵da vil jeg tenke på pakten mellom meg og dere og hver levende skapning, alt kjøtt og blod. Aldri mer skal vannet bli til en storflom som ødelegger alt kjøtt og blod.
- ¹⁶Når buen viser seg i skyene, vil jeg se den og tenke på den evige pakten mellom Gud og hver levende skapning, alt kjøtt og blod på jorden.»
- ¹⁷Gud sa til Noah: «Dette er tegnet på den pakten jeg oppretter mellom meg og alt kjøtt og blod på jorden.»

Noah og sønnene hans

- ¹⁸Noahs sønner som gikk ut av arken, var Sem, Ham og Jafet. Ham var far til Kanaan.
- ¹⁹Disse tre var Noahs sønner, og fra dem bredte menneskene seg ut over hele jorden.
- ²⁰Noah begynte å dyrke jorden, og han plantet en vinmark.
- ²¹Da han drakk av vinen, ble han full og kledde av seg inne i teltet sitt.
- ²²Ham, far til Kanaan, fikk se faren naken, og han fortalte det til de to brødrene sine, som var ute.

²³Sem og Jafet tok en kappe og la den over skuldrene. De gikk baklengs inn og dekket farens nakne kropp. De vendte ansiktet bort så de ikke så sin far naken.

²⁴Da Noah våknet av rusen og fikk vite hva den yngste sønnen hadde gjort mot ham,

²⁵sa han: «Forbannet er Kanaan! For sine brødre skal han være den laveste blant slaver!»

²⁶Og han sa: «Velsignet er Herren, Sems Gud! Kanaan skal være hans slave!

²⁷ Måtte Gud gjøre plass for Jafet. Han skal bo i Sems telt, og Kanaan skal være hans slave.»

²⁸Etter storflommen levde Noah enda 350 år.

²⁹Hele Noahs levetid ble 950 år. Så døde han.

1. Mosebok 10

Folkeslagene på jorden

¹ Dette er slektshistorien til Noahs sønner, Sem, Ham og Jafet. De fikk sønner etter storflommen.

² Jafets sønner var Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mesjek og Tiras.

³Gomers sønner var Asjkenas, Rifat og Togarma.

⁴ Javans sønner var Elisja, Tarsis, Kittim og Rodanim.

⁵Fra dem har folkeslagene på fjerne kyster bredt seg ut i sine land, hvert med sitt språk, slekt for slekt, folkeslag etter folkeslag.

⁶ Hams sønner var Kusj, Misrajim, Put og Kanaan.

⁷ Kusj hadde sønnene Seba, Havila, Sabta, Rama og Sabteka. Rama hadde sønnene Saba og Dedan.

⁸ Kusj ble far til Nimrod. Han var den første som ble mektig på jorden.

⁹Han ble en mektig jeger for Herrens ansikt. Derfor heter det: «Som Nimrod, en mektig jeger for Herrens ansikt.»

- ¹⁰Kongedømmet hans omfattet først Babel, Erek, Akkad og Kalne i landet Sinear.
- ¹¹Fra dette landet dro han til Assur og bygde Ninive, Rehobot-Ir og Kalah
- ¹²og Resen mellom Ninive og Kalah, det er den store byen.
- ¹³Misrajim ble far til luderne, anamerne, lehaberne, naftuherne,
- ¹⁴patruserne og kasluherne, de som filisterne er utgått fra, og kaftorerne.
- ¹⁵ Kanaan ble far til Sidon, hans førstefødte, og til Het,
- ¹⁶ og til jebusittene, amorittene og girgasjittene,
- ¹⁷hevittene, arkittene og sinittene,
- ¹⁸arvadittene, semarittene og hamatittene. Siden spredte kanaaneernes slekter seg videre utover.
- ¹⁹ Kanaaneernes landområde strakte seg fra Sidon i retning av Gerar like til Gaza, og mot Sodoma, Gomorra, Adma og Sebojim like til Lesja.
- ²⁰Dette var Hams etterkommere, slekt for slekt og språk for språk, land etter land og folkeslag etter folkeslag.
- ²¹ Sem, Jafets eldste bror, fikk også barn. Han ble stamfar til alle Eber-sønnene.
- ²² Sems sønner var Elam, Assur, Arpaksjad, Lud og Aram.
- ²³Arams sønner var Us, Hul, Geter og Masj.
- ²⁴Arpaksjad ble far til Sjelah, og Sjelah ble far til Eber.
- ²⁵ Eber fikk to sønner. Den ene het Peleg, for i hans dager ble jorden delt opp. Hans bror het Joktan.
- ²⁶Joktan ble far til Almodad, Sjelef, Hasarmavet, Jerah,
- ²⁷Hadoram, Usal, Dikla,
- ²⁸Obal, Abimael, Saba,
- ²⁹ Ofir, Havila og Jobab. Alle disse var sønner av Joktan.
- ³⁰De hadde sine bosteder fra Mesja bort mot Sefar, i fjellene mot øst.

³¹Dette var Sems etterkommere, slekt for slekt og språk for språk, land etter land, folkeslag for folkeslag.

³² Og dette var slektene etter Noahs sønner, slektshistorie for slektshistorie, folkeslag etter folkeslag. Fra dem har folkeslagene bredt seg ut over jorden etter storflommen.

1. Mosebok 11

Tårnet i Babel

¹Hele jorden hadde samme språk og samme ord.

² Da de brøt opp fra øst, fant de en bred dal i landet Sinear og slo seg ned der.

³ De sa til hverandre: «Kom, så lager vi teglstein og brenner dem harde!» De brukte tegl til byggestein og jordbek til bindemiddel.

⁴ Og de sa: «Kom, la oss bygge oss en by og et tårn som når opp til himmelen, og skaffe oss et navn så vi ikke blir spredt ut over hele jorden!»

⁵Da steg Herren ned for å se på byen og tårnet som menneskene bygde.

⁶Herren sa: «Se, de er ett folk, og ett språk har de alle. Og dette er det første de gjør! Nå vil ingen ting være umulig for dem, uansett hva de bestemmer seg for å gjøre.

⁷Kom, la oss stige ned og forvirre språket deres så den ene ikke forstår den andre!»

⁸Så spredte Herren dem derfra ut over hele jorden, og de holdt opp med å bygge på byen.

⁹ Derfor kalte de den Babel, for der forvirret Herren hele jordens språk. Og derfra spredte Herren dem ut over hele jorden.

Sems slekt

¹⁰ Dette er Sems slektshistorie. Da Sem var 100 år, fikk han sønnen Arpaksjad, to år etter storflommen.

¹¹Og etter at Sem hadde fått Arpaksjad, levde han enda 500 år og fikk sønner og døtre.

¹² Da Arpaksjad var 35 år, fikk han sønnen Sjelah.

¹³ Og etter at han hadde fått Sjelah, levde Arpaksjad enda 403 år og fikk sønner og døtre.

¹⁴ Da Sjelah var 30 år, fikk han sønnen Eber.

¹⁵ Og etter at han hadde fått Eber, levde Sjelah enda 403 år og fikk sønner og døtre.

¹⁶ Da Eber var 34 år, fikk han sønnen Peleg.

¹⁷ Og etter at han hadde fått Peleg, levde Eber enda 430 år og fikk sønner og døtre.

¹⁸ Da Peleg var 30 år, fikk han sønnen Re'u.

¹⁹ Og etter at han hadde fått Re'u, levde Peleg enda 209 år og fikk sønner og døtre.

²⁰ Da Re'u var 32 år, fikk han sønnen Serug.

²¹ Og etter at han hadde fått Serug, levde Re'u enda 207 år og fikk sønner og døtre.

²² Da Serug var 30 år, fikk han sønnen Nahor.

²³ Og etter at han hadde fått Nahor, levde Serug enda 200 år og fikk sønner og døtre.

²⁴ Da Nahor var 29 år, fikk han sønnen Tarah.

²⁵ Og etter at han hadde fått Tarah, levde Nahor enda 119 år og fikk sønner og døtre.

²⁶ Da Tarah var 70 år, fikk han sønnene Abram, Nahor og Haran.

Tarahs slekt

²⁷ Dette er Tarahs slektshistorie. Tarah fikk sønnene Abram, Nahor og Haran. Og Haran fikk sønnen Lot.

²⁸ Haran døde hos sin far Tarah, i sitt fedreland Ur i Kaldea.

²⁹ Abram og Nahor tok seg koner. Abrams kone het Sarai. Nahors kone het Milka og var datter av Haran, far til Milka og Jiska.

³⁰ Sarai var barnløs, hun kunne ikke få barn.

³¹ Tarah tok med seg sønnen Abram og sønnesønnen Lot, Harans sønn, og svigerdatteren Sarai, hans sønn Abrams kone. Sammen forlot de Ur i Kaldea for å dra til Kanaans land. Men da de kom til Harran, slo de seg ned der.

³²Tarachs levetid ble 205 år. Så døde Tarah i Harran.

1. Mosebok 12

Gud kaller og velsigner Abram

¹ Herren sa til Abram: «Dra bort fra landet ditt og fra slekten din og fra farshuset ditt til det landet som jeg skal vise deg!

² Jeg vil gjøre deg til et stort folk. Jeg vil velsigne deg og gjøre navnet ditt stort. Du skal bli til velsignelse.

³ Jeg vil velsigne dem som velsigner deg, men den som forbanner deg, skal jeg forbanne. I deg skal alle slekter på jorden velsignes.»

⁴Så dro Abram, slik Herren hadde sagt ham, og Lot dro sammen med ham. Abram var 75 år gammel da han brøt opp fra Harran.

⁵Og Abram tok med seg sin kone Sarai og sin nevø Lot og alle eiendelene de hadde samlet seg, og folkene de hadde skaffet seg i Harran. De brøt opp for å dra til landet Kanaan. Da de kom til Kanaan,

⁶ dro Abram gjennom landet helt til helligstedet Sikem, til More-eika. Den gangen bodde kanaaneerne i landet.

⁷ Herren viste seg for Abram og sa: «Jeg vil gi dette landet til din ætt.» Og der bygde Abram et alter for Herren, som hadde vist seg for ham.

⁸Derfra flyttet han opp i fjellandet øst for Betel og slo opp teltet mellom Betel i vest og Ai i øst. Der bygde han et alter for Herren og påkalte Herrens navn.

⁹ Siden brøt Abram opp og dro fra sted til sted mot Negev.

Abram og Sarai i Egypt

10 Det var hungersnød i landet. Da dro Abram ned til Egypt for å bo der som innflytter, for nøden var stor i landet.

11 Da han nærmet seg Egypt, sa han til sin kone Sarai: «Hør på meg: Jeg vet at du er en vakker kvinne.

12 Når egypterne får se deg, kommer de til å si: Dette er hans kone. Så slår de meg i hjel og lar deg leve.

13 Kan du ikke si at du er søsteren min? Så går det meg godt for din skyld, og jeg får beholde livet takket være deg!»

14 Da Abram kom til Egypt, så egypterne at kvinnen var svært vakker.

15 Og faraos stormenn fikk se henne og roste henne for farao. Så ble kvinnen hentet til faraos hus.

16 Og farao gjorde godt mot Abram for hennes skyld. Han fikk småfe, storfe og esler, slaver og slavekvinner, eselhopper og kameler.

17 Men Herren lot svære plager ramme farao og hans hus på grunn av Sarai, Abrams kone.

18 Da kalte farao Abram til seg og sa: «Hva er det du har gjort mot meg? Hvorfor fortalte du meg ikke at hun er din kone?

19 Hvorfor sa du at hun er din søster, slik at jeg tok henne til kone? Se, her har du din kone! Ta henne og gå!»

20 Farao påla noen menn å sende ham bort sammen med hans kone og alt han eide.

1. Mosebok 13

1 Så dro Abram opp fra Egypt til Negev med sin kone og alt han eide. Og Lot var sammen med ham.

2 Abram var svært rik på buskap og på sølv og gull.

Abram og Lot

- ³Han dro fra sted til sted, fra Negev og helt til Betel, til det stedet der han før hadde hatt teltet sitt, mellom Betel og Ai,
- ⁴ til stedet der han hadde reist et alter første gang. Der påkalte Abram Herrens navn.
- ⁵Også Lot, som dro sammen med Abram, hadde småfe og storfe og telt.
- ⁶Men landet kunne ikke fø dem når de bodde sammen. For de eide så mye at de ikke kunne bo sammen.
- ⁷ Så ble det strid mellom dem som gjette buskapen til Abram, og dem som gjette buskapen til Lot. Den gangen bodde kanaaneerne og perisittene i landet.
- ⁸Da sa Abram til Lot: «Det kan da ikke være strid mellom meg og deg og mellom mine gjetere og dine! Vi er jo slektninger.
- ⁹Ligger ikke hele landet åpent foran deg? Skill heller lag med meg! Tar du til venstre, drar jeg til høyre. Og tar du til høyre, drar jeg til venstre.»
- ¹⁰ Lot løftet blikket og så at hele Jordan-sletten var rik på vann. Like til Soar var den som Herrens hage, som landet Egypt. Dette var før Herren hadde lagt Sodoma og Gomorra øde.
- ¹¹Så valgte Lot seg hele Jordan-sletten og dro mot øst. Slik skiltes de fra hverandre.
- ¹²Abram bosatte seg i landet Kanaan, mens Lot bosatte seg i byene på sletten og flyttet med teltene sine helt til Sodoma.
- ¹³ Menneskene i Sodoma var onde og syndet grovt mot Herren.
- ¹⁴Herren sa til Abram etter at Lot hadde skilt lag med ham: «Løft blikket og se deg omkring fra det stedet der du står, mot nord og sør, mot øst og vest!
- ¹⁵ For hele det landet du ser, vil jeg gi deg og din ætt for alltid.
- ¹⁶ Jeg lar din ætt bli som støvet på jorden. Kan noen telle støvet på jorden, skal også din ætt kunne telles.

¹⁷Stå opp og dra omkring i landet på langs og på tvers! For det er deg jeg vil gi det til.»

¹⁸ Så flyttet Abram omkring med teltene sine. Han kom til Mamres eikelund ved Hebron. Der slo han seg ned og bygde et alter for Herren.

1. Mosebok 14

Abram seirer over fire konger

¹I de dager da Amrafel var konge i Sinear, Arjok konge i Ellasar, Kedor-Laomer konge i Elam og Tidal konge over Gojim,

²førte de krig mot Bera, kongen i Sodoma, Birsja, kongen i Gomorra, Sjinab, kongen i Adma, Sjemeber, kongen i Sebojim, og mot kongen i Bela, det som nå er Soar.

³ Alle disse slo seg sammen og dro til Siddim-dalen, det som nå er Saltsjøen.

⁴I tolv år hadde de tjent Kedor-Laomer, men i det trettende året gjorde de opprør.

⁵I det fjortende året kom Kedor-Laomer og de kongene som var med ham, og de slo refaittene ved Asjterot-Karnajim, susittene ved Ham, emittene på Kirjatajim-sletten

⁶og horittene i Se'ir-fjellene helt til El-Paran, som ligger like ved ørkenen.

⁷ Så snudde de og kom til Domsilden, det som nå er Kadesj. De la under seg hele området til amalekittene. De slo også amorittene som bodde i Haseson-Tamar.

⁸Kongen i Sodoma dro ut sammen med kongen i Gomorra, kongen i Adma, kongen i Sebojim og kongen i Bela, det som nå er Soar. Og de stilte opp til strid mot dem i Siddim-dalen,

⁹mot Kedor-Laomer, kongen i Elam, Tidal, kongen over Gojim, Amrafel, kongen i Sinear, og Arjok, kongen i Ellasar – fire konger mot fem.

¹⁰Men i Siddim-dalen var det fullt av jordbekruver, og da kongene i Sodoma og Gomorra måtte flykte, falt de ned i dem. De som var igjen, flyktet til fjells.

¹¹De fire kongene tok alt av verdi og alt spiselig i Sodoma og Gomorra og dro bort.

¹²Og de tok Lot, Abrams brorsønn, og alt det han eide, og dro bort. Han bodde i Sodoma.

¹³Da kom en som hadde sluppet unna, og fortalte dette til hebreeren Abram. Han holdt til ved eikelunden til amoritten Mamre, bror til Esjkol og Aner. De hadde en pakt med Abram.

¹⁴ Da Abram fikk høre at slektningen hans var tatt til fange, mønstret han sine våpenføre menn, 318 menn født i hans hus, og satte etter helt til Dan.

¹⁵Om natten delte de seg, han og mennene hans. De slo dem og forfulgte dem helt til Hoba, som ligger nord for Damaskus.

¹⁶Så førte han hele byttet tilbake. Sin slektning Lot og alt han eide, førte han også tilbake, sammen med kvinnene og folket.

Melkisedek velsigner Abram

¹⁷ Etter at han hadde slått Kedor-Laomer og de kongene som var med ham, vendte Abram tilbake. Da dro kongen i Sodoma ut for å møte ham i Slettedalen, det som nå er Kongedalen.

¹⁸ Og Melkisedek, kongen i Salem, kom ut med brød og vin. Han var prest for Gud, Den høyeste.

¹⁹Han velsignet ham og sa: «Velsignet er Abram av Gud, Den høyeste, han som brakte fram himmel og jord!

²⁰ Velsignet er Gud, Den høyeste, som har gitt dine motstandere i din hånd!» Så ga Abram ham tiende av alt.

²¹Kongen i Sodoma sa til Abram: «Gi meg folkene, og ta du byttet!»

²²Men Abram sa til kongen i Sodoma: «Jeg løfter hånden opp mot Herren, mot Gud, Den høyeste, han som brakte fram himmel og jord:

²³Ikke så mye som en tråd eller en sandalrem vil jeg ta av alt som er ditt. Du skal ikke kunne si: Jeg har gjort Abram rik.

²⁴Jeg vil bare ha igjen for det de unge mennene har spist. Og de mennene som var med meg, Aner, Esjkol og Mamre, må få sin del.»

1. Mosebok 15

Herren slutter pakt med Abram

¹ Etter at dette hadde hendt, kom Herrens ord til Abram i et syn: «Vær ikke redd, Abram! Jeg er ditt skjold. Lønnen din skal bli stor!»

² Men Abram svarte: «Herre, min Gud, hva vil du gi meg? Jeg går jo barnløs bort, og Elieser fra Damaskus er arving til mitt hus.»

³ Og Abram sa: «Du har ikke gitt meg etterkommere. Se, en av husfolkene mine skal arve meg.»

⁴ Da kom Herrens ord til ham: «Han skal ikke arve deg, men en av ditt eget kjøtt og blod skal arve deg.»

⁵ Så førte han Abram ut og sa til ham: «Se opp mot himmelen og tell stjernene, om du kan telle dem!» Og han sa: «Så tallrik skal ætten din bli.»

⁶ Abram trodde Herren, og det ble regnet ham til rettferdighet.

⁷ Og han sa til ham: «Jeg er Herren, som førte deg ut fra Ur i Kaldea for å gi deg dette landet i arv.»

⁸ Abram sa: «Herre, min Gud, hvordan kan jeg vite at jeg skal få det i arv?»

⁹ Da svarte han: «Hent meg en treårs kvige, en treårs geit og en treårs vær, en turteldue og en dueunge.»

¹⁰ Abram hentet alt dette til ham, skar dyrene i to og la delene rett overfor hverandre. Men fuglene skar han ikke i to.

¹¹ Rovfugler slo ned på skrottene, men Abram drev dem tilbake.

¹² Da solen holdt på å gå ned, falt en dyp søvn over Abram. Og se, redsel og stort mørke falt over ham.

¹³ Og Gud sa til Abram: «Dette skal du vite: Ætten din skal bo som innflyttere i et land som ikke er deres. De skal være slaver og bli plaget av folket der i fire hundre år.

¹⁴ Men det folket de må slave for, vil jeg også dømme, og deretter skal de dra ut med stort bytte.

¹⁵ Selv skal du gå til dine fedre i fred, du skal bli begravet i høy alder.

¹⁶ I det fjerde slektsleddet skal de vende tilbake hit. For amorittenes syndeskyld har ennå ikke fylt sitt mål.»

¹⁷ Solen gikk ned, og det ble mørkt. Og se, en rykende ovn kom til syne, og en flammende fakkel fór mellom kjøttstykkene.

¹⁸ Den dagen sluttet Herren en pakt med Abram og sa: «Din ætt gir jeg dette landet, fra Egypterelven helt til Storelven, Eufrat,

¹⁹ landet til kenittene, kenisittene og kadmonittene,

²⁰ hetittene, perisittene og refaittene,

²¹ amorittene, kanaaneerne, girgasjittene og jebusittene.»

1. Mosebok 16

Hagar og Ismael

¹ Sarai, Abrams kone, fødte ham ingen barn. Men hun hadde en egyptisk slavekvinne som het Hagar.

² Sarai sa til Abram: «Hør på meg: Herren har hindret meg i å føde barn. Gå nå inn til slavekvinnen min! Kanskje får jeg en sønn ved henne.» Og Abram hørte på det Sarai sa.

³ Og Abrams kone Sarai tok Hagar, den egyptiske slavekvinnen sin, og ga henne til kone for Abram, mannen sin. Abram hadde da bodd ti år i landet Kanaan.

⁴ Han gikk inn til Hagar, og hun ble med barn. Men da hun oppdaget at hun var med barn, så hun ned på husfruen sin.

⁵ Da sa Sarai til Abram: «Det er din skyld at jeg blir krenket! Jeg ga min slavekvinne i din favn, men da hun oppdaget at hun var med barn, så hun ned på meg. Herren skal dømme mellom meg og deg!»

⁶ Abram sa til Sarai: «Se, slavekvinnen er i din hånd. Gjør hva du vil med henne.» Og Sarai ydmyket henne, så hun rømte fra henne.

⁷ Herrens engel fant henne ved en vannkilde i ørkenen, ved kilden på veien til Sjur.

⁸ Han sa: «Hagar, Sarais slavekvinne, hvor kommer du fra, og hvor går du hen?» Hun svarte: «Jeg rømmer fra Sarai, husfruen min.»

⁹ Og Herrens engel sa til henne: «Vend tilbake til husfruen din og la deg ydmyke under hennes hånd!»

¹⁰ Herrens engel sa: «Stor vil jeg gjøre din ætt, så stor at den ikke kan telles.»

¹¹ Så sa Herrens engel til henne: «Se, du er med barn og skal føde en sønn. Du skal gi ham navnet Ismael, for Herren har hørt at du ble ydmyket.

¹² Han skal bli et villesel av et menneske. Hans hånd skal være vendt mot alle og alles hånd mot ham. Rett imot alle sine slektninger skal han slå seg ned.»

¹³ Da satte hun dette navnet på Herren som hadde talt til henne: «Du er en gud som ser meg.» For hun sa: «Har jeg her virkelig sett ham som ser meg?»

¹⁴ Derfor kaller man brønnen for Lahai-Ro'i-brønnen. Den ligger mellom Kadesj og Bered.

¹⁵ Og Hagar fødte Abram en sønn. Og Abram ga sønnen som Hagar fødte, navnet Ismael.

¹⁶ Abram var 86 år gammel da Hagar fødte ham Ismael.

1. Mosebok 17

Pakten og paktetegnet

¹ Da Abram var 99 år gammel, viste Herren seg for ham og sa til ham: «Jeg er Gud, Den veldige. Lev for mitt ansikt, vær hel i din ferd!

- ² Jeg vil slutte en pakt mellom meg og deg og gjøre deg umåtelig stor.»
- ³Da kastet Abram seg ned med ansiktet mot jorden, og Gud sa til ham:
- ⁴«Se, dette er min pakt med deg: Du skal bli far til en mengde folkeslag.
- ⁵ Du skal ikke lenger kalles Abram, men Abraham skal navnet ditt være; for jeg gjør deg til far for mange folkeslag.
- ⁶Jeg vil gjøre deg svært fruktbar, ja, gjøre deg til mange folkeslag. Konger skal gå ut fra deg.
- ⁷Jeg vil opprette min pakt mellom meg og deg og etterkommerne dine fra slekt til slekt, en evig pakt: Jeg vil være Gud for deg og etterkommerne dine.
- ⁸ Landet du bor i som innflytter, hele Kanaan, vil jeg gi deg og etterkommerne dine til evig eiendom. Og jeg vil være deres Gud.»
- ⁹Så sa Gud til Abraham: «Du skal holde min pakt, både du og etterkommerne dine, fra slekt til slekt.
- ¹⁰ Dette er pakten dere skal holde, pakten mellom meg og dere og etterkommerne dine: Alt av hankjønn hos dere skal omskjæres.
- ¹¹Dere skal la forhuden bli omskåret, og det skal være tegnet på pakten mellom meg og dere.
- ¹²Hvert guttebarn hos dere skal omskjæres når det er åtte dager gammelt, i slekt etter slekt, både de som er født i huset, og de som er kjøpt for penger hos fremmede, slike som ikke er av din ætt.
- ¹³Både de som er født i ditt hus, og de du har kjøpt for penger, skal omskjæres. Slik skal min pakt være en evig pakt på kroppen deres.
- ¹⁴Men en uomskåret, en av hankjønn som ikke har fått forhuden omskåret, en slik skal støtes ut fra folket sitt; for han har brutt min pakt.»
- ¹⁵ Gud sa til Abraham: «Din kone Sarai skal du ikke lenger kalle Sarai. Sara skal hun hete.

¹⁶Jeg vil velsigne henne og gi deg en sønn med henne også. Jeg vil velsigne henne, og hun skal bli til folkeslag. Konger over mange folk skal komme fra henne.»

¹⁷ Da kastet Abraham seg til jorden og lo. Han sa i sitt hjerte: «Kan en som er hundre år gammel, få barn? Og kan Sara føde, hun som er nitti år gammel?»

¹⁸Og Abraham sa til Gud: «Måtte Ismael få leve for ditt ansikt!»

¹⁹ Da sa Gud: «Sannelig, din kone Sara skal føde deg en sønn, og du skal gi ham navnet Isak. Jeg vil opprette min pakt med ham, en evig pakt for hans etterkommere.

²⁰ Jeg har hørt din bønn for Ismael. Se, jeg vil velsigne ham og gjøre ham fruktbar og svært, svært tallrik. Tolv høvdinger skal han bli far til, og jeg vil gjøre ham til et stort folkeslag.

²¹ Men min pakt vil jeg opprette med Isak, som Sara skal føde deg neste år på denne tiden.»

²²Så var Gud ferdig med å tale med ham, og han steg opp fra Abraham.

²³Og Abraham tok sin sønn Ismael og alle som var født i hans hus, og alle som han hadde kjøpt for penger, alt av hankjønn blant husfolket til Abraham, og skar av forhuden deres på den samme dagen, slik Gud hadde sagt til ham.

²⁴Abraham var 99 år gammel da forhuden hans ble omskåret.

²⁵Og Ismael, hans sønn, var 13 år gammel da han ble omskåret.

²⁶Den samme dagen ble både Abraham og Ismael, hans sønn, omskåret.

²⁷Og alle mennene i hans hus, både de som var født i huset, og de som var kjøpt hos fremmede, ble omskåret sammen med ham.

1. Mosebok 18

Herren gjester Abraham

¹Herren viste seg for Abraham i Mamres eikelund en gang han satt i teltåpningen da dagen var på det varmeste.

- ² Han så opp og fikk øye på tre menn som sto foran ham. Da han så dem, sprang han dem i møte fra teltåpningen, bøyde seg til jorden
- ³og sa: «Herre, dersom jeg har funnet nåde for dine øyne, så gå ikke forbi din tjener!
- ⁴La meg hente litt vann, så dere kan vaske føttene og hvile dere her under treet!
- ⁵Og la meg hente litt mat, så dere kan styrke dere før dere drar videre, siden dere nå har lagt veien forbi deres tjener.» De svarte: «Ja, gjør som du sier!»
- ⁶ Da skyndte Abraham seg inn i teltet til Sara og sa: «Skynd deg og kna tre sea fint mel og bak brødleiver!»
- ⁷Selv sprang Abraham bort til storfeet og hentet en fin og god kalv. Den ga han til tjenestegutten, og han skyndte seg å lage den til.
- ⁸Så tok han rømme og melk og den kalven som gutten hadde gjort i stand, og satte det fram for dem. Og han ble stående hos dem under treet mens de spiste.
- ⁹Da sa de til ham: «Hvor er Sara, din kone?» Abraham svarte: «Der inne i teltet.»
- ¹⁰ Han sa: «Jeg kommer tilbake til deg når tiden er inne, og da skal din kone Sara ha en sønn.» Sara hørte det i teltåpningen, som var like bak ham.
- ¹¹ Abraham og Sara var gamle, langt oppe i årene, og Sara hadde det ikke lenger på kvinners vis.
- ¹² Og Sara lo med seg selv: «Skulle jeg føle lyst, utslitt som jeg er? Og herren min er også gammel.»
- ¹³Da sa Herren til Abraham: «Hvorfor ler Sara og sier: Skulle jeg virkelig få barn, gammel som jeg er?
- ¹⁴ Er det noe som er umulig for Herren? Jeg kommer tilbake til deg når tiden er inne. Da skal Sara ha en sønn.»
- ¹⁵Sara nektet: «Jeg lo ikke.» For hun var redd. Men han svarte: «Jo, du lo.»

Abraham ber for Sodoma og Gomorra

- ¹⁶Mennene brøt opp derfra og vendte blikket mot Sodoma. Abraham gikk med for å se dem vel av gårde.

- ¹⁷Da tenkte Herren: «Skulle jeg skjule for Abraham hva jeg vil gjøre?»
- ¹⁸ Abraham skal jo bli et stort og mektig folk, og i ham skal alle folkeslag på jorden velsignes.
- ¹⁹Jeg har utvalgt ham for at han skal pålegge sine sønner og etterkommere å holde seg til Herrens vei og gjøre det som er rett og rettferdig. Da kan Herren la Abraham få det han har lovet ham.»
- ²⁰ Og Herren sa: «Høyt er klageropet over Sodoma og Gomorra, for synden der er svært stor.
- ²¹Klageropet har nådd meg. Nå vil jeg stige ned og se om de virkelig har handlet så ille, og hvis ikke, vil jeg vite det.»
- ²²Så gikk mennene derfra, de tok veien mot Sodoma. Men Abraham ble stående for Herrens ansikt.
- ²³Abraham gikk nærmere og sa: «Vil du virkelig rive bort de rettferdige sammen med de urettferdige?»
- ²⁴Kanskje finnes det femti rettferdige i byen. Vil du likevel rive dem bort? Vil du ikke bære over med stedet på grunn av de femti rettferdige som er der?
- ²⁵ Det ligner ikke deg å gjøre noe slikt, å la rettferdige dø sammen med urettferdige! Skal det gå den rettferdige på samme måte som den urettferdige? Det ligner ikke deg! Må ikke hele jordens dommer gjøre det som rett er?»
- ²⁶Da sa Herren: «Finner jeg femti rettferdige i Sodoma, vil jeg bære over med hele stedet for deres skyld.»
- ²⁷Til det svarte Abraham: «Se, jeg har dristet meg til å tale til Herren, jeg som er støv og aske.
- ²⁸Kanskje mangler det fem på de femti rettferdige. Vil du ødelegge hele byen på grunn av disse fem?» Han svarte: «Jeg skal ikke ødelegge den hvis jeg finner førtifem der.»
- ²⁹Abraham fortsatte å tale til ham: «Kanskje finnes det førti der», sa han. Han svarte: «Jeg skal ikke gjøre det for de førtis skyld.»

³⁰Da sa Abraham: «Herren må ikke bli harm om jeg taler! Kanskje finnes det tretti der.» Han svarte: «Jeg skal ikke gjøre det hvis jeg finner tretti der.»

³¹Abraham sa: «Se, jeg har dristet meg til å tale til Herren. Kanskje finnes det tjue der.» Han svarte: «Jeg skal ikke ødelegge den for de tjues skyld.»

³²Da sa Abraham: «Herren må ikke bli harm om jeg taler en eneste gang til! Kanskje finnes det ti der.» Han svarte: «Jeg skal ikke ødelegge den for de tis skyld.»

³³Da Herren var ferdig med å tale til Abraham, gikk han. Og Abraham vendte hjem.

1. Mosebok 19

Sodoma og Gomorra blir ødelagt

¹ De to englene kom til Sodoma om kvelden mens Lot satt i byporten. Da Lot fikk se dem, reiste han seg og gikk dem i møte, bøyde ansiktet til jorden

²og sa: «Hør, mine herrer! Ta inn i huset til deres tjener for natten. Der kan dere vaske føttene, og i morgen kan dere stå tidlig opp og dra videre.» De svarte: «Nei, vi overnatter ute på torget.»

³Men han ba dem så inntrengende at de tok inn hos ham. Og da de kom inn i huset, laget han til et festmåltid for dem. Han bakte usyret brød, og de spiste.

⁴Men før de hadde lagt seg, kom alle mennene i Sodoma, både unge og gamle, fra alle kanter av byen og omringet huset.

⁵ De ropte på Lot og sa til ham: «Hvor er de mennene som kom til deg i natt? Før dem ut til oss! Vi vil ha vår vilje med dem!»

⁶Da gikk Lot ut til dem i døråpningen, stengte døren etter seg

⁷og sa: «Brødre, gjør ikke en slik ugjerning!

⁸Hør nå! Jeg har to døtre som ikke har vært sammen med noen mann. La meg føre dem ut til dere, så kan dere gjøre med dem som dere vil. Men mot disse mennene må dere ikke gjøre noe, for de har funnet ly under mitt tak.»

⁹Men de ropte: «Flytt deg!» Og de sa: «Her kommer det en innflytter for å bo hos oss, og så vil han gjøre seg til dommer! Nå skal vi gjøre verre ugjerninger mot deg enn mot dem.» De trengte seg voldsomt inn på mannen Lot og holdt på å slå inn døren.

¹⁰Da strakte de to mennene ut hånden, tok Lot inn til seg i huset og stengte døren.

¹¹ Mennene som var utenfor huset, både små og store, slo de med blindhet. De strevde forgjeves for å finne døren.

¹²Da sa mennene til Lot: «Har du ellers noen her, en svigersønn, sønner eller døtre eller andre som tilhører deg i byen, så før dem bort herfra.

¹³ For nå skal vi ødelegge dette stedet. Klageropet for Herrens ansikt er blitt så stort at Herren har sendt oss for å ødelegge byen.»

¹⁴Da gikk Lot ut og snakket med svigersønnene sine, de som skulle ha døtrene hans. Han sa: «Skynd dere bort fra dette stedet! For nå vil Herren ødelegge byen!» Men svigersønnene trodde at han holdt dem for narr.

¹⁵ Da det grydde av dag, skyndte englene på Lot og sa: «Dra av sted! Ta med deg din kone og de to døtrene dine som er her, så du ikke blir revet bort når byen straffes!»

¹⁶Men da han nølte, tok mennene ham og hans kone og de to døtrene i hånden, for Herren hadde omsorg for ham. De førte ham bort og brakte ham i sikkerhet utenfor byen.

¹⁷Da de hadde ført dem ut, sa en av mennene: «Flykt for livet! Se deg ikke tilbake, og stans ikke noe sted på sletten. Flykt til fjells så du ikke blir revet bort.»

¹⁸Men Lot svarte dem: «Å nei, herre!

¹⁹Se, din tjener har funnet nåde for dine øyne. Du har vist stor godhet mot meg og berget livet mitt. Men jeg kan ikke flykte til fjells. For da kunne ulykken ramme meg, så jeg døde.

²⁰Se, den byen der er så nær at jeg kan flykte dit, og den er så liten. La meg få rømme dit, så jeg kan berge livet! Byen er jo så liten.”

²¹Da sa han til ham: «Ja, jeg gjør som du vil også når det gjelder dette. Den byen du nevner, skal jeg ikke ødelegge.

²² Skynd deg, flykt dit! For jeg kan ikke gjøre noe før du er kommet dit.» – Derfor heter byen Soar.

²³Da solen gikk opp over landet, kom Lot fram til Soar.

²⁴ Da lotHerren svovel og ild regne over Sodoma og Gomorra – ned fra Herren, fra himmelen.

²⁵Han ødela disse byene, hele sletten, alle som bodde i byene, og alt som vokste på marken.

²⁶ Men Lots kone så seg tilbake. Da ble hun til en saltstøtte.

²⁷Tidlig neste morgen skyndte Abraham seg til det stedet hvor han hadde stått for Herrens ansikt.

²⁸Da han så ut over Sodoma og Gomorra og hele slettelandet, fikk han se at det steg røyk opp fra landet, som røyken fra en smelteovn.

²⁹Den gangen Gud ødela byene på sletten, husket han på Abraham. Gud hentet Lot rett ut av ødeleggelsene som han sendte over de byene Lot hadde bodd i.

Lots døtre

³⁰Lot dro opp fra Soar og bosatte seg i fjellandet sammen med de to døtrene sine, for han var redd for å bo i Soar. Han bodde i en hule, han og de to døtrene.

³¹Den eldste datteren sa til den yngste: «Faren vår er gammel, og det finnes ikke en mann her i landet som kan gå inn til oss på vanlig måte.

³² Kom, la oss skjenke vin til far og ligge med ham, så vi kan holde liv i fars ætt!»

³³Og de skjenket vin til faren sin samme natt, og den eldste gikk inn og lå med faren sin. Han merket ikke at hun la seg, og ikke at hun sto opp.

³⁴Dagen etter sa den eldste til den yngste: «Hør nå, i natt lå jeg med far. La oss skjenke vin til ham i natt også. Så går du inn og ligger med ham, så vi kan holde liv i ætten etter faren vår.»

³⁵Også den natten skjenket de vin til faren, og den yngste sto opp og lå med ham. Han merket ikke at hun la seg, og ikke at hun sto opp.

³⁶Nå skulle begge døtrene til Lot ha barn med faren sin.

³⁷ Den eldste fødte en sønn og ga ham navnet Moab. Han er stamfar til moabittene, som finnes den dag i dag.

³⁸ Også den yngste fødte en sønn og ga ham navnet Ben-Ammi. Han er stamfar til ammonittene, som finnes den dag i dag.

1. Mosebok 20

Abraham og Sara i Gerar

¹ Abraham dro videre derfra til Negev og slo seg ned mellom Kadesj og Sjur. Siden bodde han som innflytter i Gerar.

² Abraham sa om sin kone Sara: «Hun er søsteren min.» Da sendte Abimelek, kongen i Gerar, bud og hentet Sara.

³ Men Gud kom til Abimelek i en drøm om natten og sa til ham: «Nå skal du dø på grunn av den kvinnen du har tatt, for hun er en annen manns kone.»

⁴Men Abimelek hadde ikke vært nær henne, og han svarte: «Herre, vil du virkelig drepe rettferdige folk?»

⁵Han sa jo til meg: Hun er søsteren min. Og selv har hun også sagt: Han er broren min. I god tro og med rene hender har jeg gjort dette.»

⁶Da sa Gud til ham i drømmen: «Også jeg vet at du har gjort dette i god tro. Det er også jeg som har hindret deg i å synde mot meg. Derfor lot jeg deg ikke røre henne.

⁷ La nå mannen få sin kone tilbake, for han er en profet. Han kan be for deg, så du får leve. Men gjør du det ikke, skal du vite at du må dø, både du og alle dine.»

⁸Abimelek sto tidlig opp neste morgen, kalte til seg alle tjenerne sine og fortalte dem alt dette. Da ble mennene svært redde.

⁹Så kalte Abimelek til seg Abraham og sa til ham: «Hva har du gjort mot oss? Og hvilken synd har jeg gjort mot deg, siden du har brakt så stor synd over meg og mitt rike? Gjerninger som ingen bør gjøre, har du gjort mot meg.»

¹⁰Og Abimelek sa til Abraham: «Hva mente du med å gjøre dette?»

¹¹Abraham svarte: «Jeg tenkte: Det er sikkert ingen gudsfrykt på dette stedet. De kommer til å drepe meg på grunn av min kone.

¹²Dessuten er det sant at hun er søsteren min. Hun er datter av min far, men ikke av min mor, og hun ble min kone.

¹³Den gangen Gud lot meg vandre omkring langt fra min fars hus, sa jeg til henne: Slik skal du vise din kjærlighet mot meg: Overalt hvor vi kommer, skal du si at jeg er broren din.»

¹⁴Da tok Abimelek både småfe og storfe og tjenere og tjenestekvinner og ga til Abraham, og lot ham få sin kone Sara tilbake.

¹⁵Og Abimelek sa: «Her ligger landet mitt åpent foran deg. Slå deg ned der du vil!»

¹⁶Og til Sara sa han: «Her gir jeg tusen sjekel sølv til broren din. Dette skal være som et slør for øynene på alle du er sammen med. Dermed får du full oppreisning.»

¹⁷Abraham ba til Gud, og Gud helbredet Abimelek og hans kone og hans slavekvinner, så de kunne føde barn.

¹⁸For Herren hadde stengt hvert morsliv i Abimeleks hus på grunn av Sara, Abrahams kone.

1. Mosebok 21

Isak blir født

¹Herren tok seg av Sara slik han hadde sagt. Det han hadde lovet, gjorde Herren for Sara.

²Sara ble med barn og fødte Abraham en sønn på hans gamle dager, ved den tid Gud hadde sagt ham.

³ Abraham ga sin nyfødte sønn, som Sara hadde født ham, navnet Isak.

⁴ Og Abraham omskar sin sønn Isak da han var åtte dager gammel, slik Gud hadde pålagt ham.

⁵ Abraham var hundre år gammel da han fikk Isak, sønnen sin.

⁶ Da sa Sara: «Gud har fått meg til å le. Og alle som hører dette, kommer til å le med meg.»

⁷ Og hun sa: «Hvem kunne sagt til Abraham at Sara skulle amme barn! Men nå har jeg født ham en sønn på hans gamle dager.»

Hagar og Ismael

⁸ Barnet vokste og ble avvent. Abraham holdt et stort festmåltid den dagen Isak ble avvent.

⁹ Men Sara så at den sønnen som Hagar fra Egypt hadde født til Abraham, lekte og lo.

¹⁰ Da sa hun til Abraham: «Driv bort denne slavekvinnen og sønnen hennes! For denne slavekvinnens sønn skal ikke arve sammen med Isak, sønnen min.»

¹¹ Abraham tok dette svært tungt, for det gjaldt sønnen hans.

¹² Men Gud sa til Abraham: «Ikke ta det så tungt, dette som hendte med gutten og tjenestekvinnen din. Du skal høre på alt det Sara sier til deg. For gjennom Isak skal du få en ætt som skal kalles din.

¹³ Men slavekvinnens sønn vil jeg også gjøre til et folkeslag, for han er ditt barn.»

¹⁴ Abraham sto tidlig opp neste morgen, tok brød og en skinnsekk med vann og la det på Hagars skuldre, og han sendte henne fra seg sammen med barnet. Hun gikk seg vill i ørkenen ved Beer-Sjeba.

¹⁵ Da vannet i skinnsekken tok slutt, la hun barnet fra seg under en av buskene.

¹⁶ Så gikk hun og satte seg omtrent et bueskudd lenger borte. For hun tenkte: «Jeg kan ikke se på at barnet dør.» Mens hun satt der, begynte hun å gråte høyt.

¹⁷ Gud hørte guttens stemme. Og Guds engel ropte til Hagar fra himmelen og sa til henne: «Hva er det med deg, Hagar? Vær ikke redd! For Gud har hørt guttens stemme der han ligger.

¹⁸ Reis deg, løft gutten opp og hold ham fast i hånden! For jeg vil gjøre ham til et stort folkeslag.»

¹⁹ Så åpnet Gud øynene hennes, og hun fikk se en brønn med vann. Hun gikk og fylte skinnsekken med vann og lot gutten drikke.

²⁰ Gud var med gutten, og han vokste opp. Han bodde i ørkenen og ble bueskytter.

²¹ Han bodde i Paran-ørkenen, og hans mor tok en kone til ham fra Egypt.

Abrahams pakt med Abimelek

²² På den tiden sa Abimelek og Pikol, hærføreren hans, til Abraham: «Gud er med deg i alt du gjør.

²³ Sverg nå ved Gud på at du aldri vil bedra meg eller barna og etterkommerne mine! Som jeg har vist godhet mot deg, skal du vise godhet mot meg og det landet du har fått bo i som innflytter.»

²⁴ Abraham svarte: «Ja, jeg sverger.»

²⁵ Abraham kom med anklager mot Abimelek på grunn av en brønn som Abimeleks tjenere hadde tatt.

²⁶ Men Abimelek sa: «Jeg vet ikke hvem som har gjort dette. Du har ikke fortalt meg om det, og jeg har heller ikke hørt om det før i dag.»

²⁷ Da tok Abraham småfe og storfe og ga Abimelek, og de sluttet en pakt med hverandre.

²⁸ Men Abraham stilte sju hunnlam for seg selv.

²⁹ Da sa Abimelek til ham: «Hvorfor har du stilt disse sju lammene for seg selv?»

³⁰Han svarte: «Disse sju lammene skal du ta imot av meg som bevis på at jeg har gravd denne brønnen.»

³¹ Derfor ble stedet kalt Beer-Sjeba. For der sverget de begge en ed.

³² Slik sluttet de en pakt i Beer-Sjeba. Så dro de av sted, Abimelek og Pikol, hærføreren hans, og de vendte tilbake til filisternes land.

³³ Abraham plantet en tamarisk i Beer-Sjeba, og der påkalte han Herrens navn, Den evige Gud.

³⁴ Abraham ble boende som innflytter i filisternes land i lang tid.

1. Mosebok 22

Gud setter Abraham på prøve

¹ En tid etter at dette hadde hendt, satte Gud Abraham på prøve. Han sa til ham: «Abraham!» Og han svarte: «Ja, her er jeg.»

² Da sa han: «Ta din sønn, den eneste, Isak, han du elsker, og dra til landet Moria! Der skal du ofre ham som brennoffer på et av fjellene. Jeg skal fortelle deg hvilket.»

³ Og Abraham sto tidlig opp neste morgen, lesset på eselet sitt og tok med seg to av tjenesteguttene sine og Isak, sønnen sin. Han kløvde ved til brennofferet, og så ga han seg i vei til det stedet Gud hadde sagt ham.

⁴ Den tredje dagen så Abraham opp og fikk øye på stedet i det fjerne.

⁵ Da sa Abraham til tjenesteguttene: «Slå dere til her med eselet. Jeg og gutten vil gå bort dit og tilbe, og så kommer vi tilbake til dere.»

⁶ Abraham tok offerveden og la den på Isak, sønnen sin. Selv tok han ilden og kniven i hånden, og så gikk de sammen, de to.

⁷ Da sa Isak til sin far Abraham: «Du far!» Og han svarte: «Ja, sønnen min.» Han sa: «Se, her er ilden og veden, men hvor er brennofferlammet?»

⁸ Abraham svarte: «Gud vil selv se seg ut et brennofferlam, sønnen min.» Og så gikk de sammen, de to.

⁹Da de kom til det stedet Gud hadde sagt, bygde Abraham et alter der og la veden til rette. Så bandt han Isak, sønnen sin, og la ham på alteret, oppå veden.

¹⁰ Og Abraham rakte ut hånden og tok kniven for å slakte sønnen sin.

¹¹Men Herrens engel ropte til ham fra himmelen og sa: «Abraham, Abraham!»
Og han svarte: «Ja, her er jeg!»

¹² Han sa: «Legg ikke hånd på gutten og gjør ham ikke noe! For nå vet jeg at du frykter Gud, siden du ikke har spart din eneste sønn for meg.»

¹³Da Abraham så opp, fikk han øye på en vær som hang fast etter hornene i et kratt like bak ham. Abraham gikk bort, tok væren og ofret den som brennoffer i stedet for sønnen sin.

¹⁴Abraham kalte dette stedet «Herren ser». Den dag i dag blir det sagt: «På fjellet hvor Herren lar seg se.»

¹⁵Da ropte Herrens engel til Abraham fra himmelen for andre gang

¹⁶og sa: «Jeg sverger ved meg selv, sier Herren: Fordi du gjorde dette og ikke sparte din eneste sønn,

¹⁷ vil jeg velsigne deg rikt og gjøre din ætt så tallrik som stjernene på himmelen og som sanden på havets strand. Din ætt skal innta fiendens porter.

¹⁸Ved din ætt skal alle folkeslag på jorden velsigne seg fordi du hørte på meg.»

¹⁹Så gikk Abraham tilbake til tjenesteguttene sine. De dro av sted sammen med ham til Beer-Sjeba. Og Abraham ble boende i Beer-Sjeba.

Nahors slekt

²⁰ En tid etter at dette hadde hendt, ble det meldt Abraham: Se, Milka har også født sønner til din bror Nahor:

²¹Us, den førstefødte, og Bus, hans bror, og Kemuel, far til Aram,

²²Kesed, Haso, Pildasj, Jidlaf og Betuel.

²³ Betuel ble far til Rebekka. Disse åtte fødte Milka til Nahor, Abrahams bror.

²⁴Hans medhustru, som het Re'uma, fødte også barn: Tebah, Gaham, Tahasj og Maaka.

1. Mosebok 23

Abraham kjøper gravsted ved Hebron

¹Sara ble 127 år gammel; så lenge levde hun.

²Sara døde i Kirjat-Arba, det er Hebron i Kanaan, og Abraham kom for å sørge og gråte over henne.

³Så reiste han seg, gikk bort fra den døde og sa til hetittene:

⁴ «Jeg er innflytter og fremmed blant dere. La meg få kjøpe et jordstykke hos dere til gravsted, så jeg kan bære ut henne som er død, og gravlegge henne.»

⁵Hetittene svarte Abraham:

⁶«Hør på oss, herre! Du er en Guds høvding blant oss. Legg den døde i det beste av gravstedene våre. Ingen av oss skal nekte deg sitt eget gravsted når du skal gravlegge den døde.»

⁷Da reiste Abraham seg og bøyde seg for hetittene, folket i landet.

⁸Han sa til dem: «Er det deres vilje at jeg bærer ut henne som er død, og gravlegger henne, så hør på meg! Legg inn et godt ord for meg hos Efron, sønn av Sohar,

⁹så han lar meg få Makpela-hulen, som han eier og som ligger i utkanten av marken hans. Han skal få full pris om han lar meg kjøpe jordstykket til gravsted hos dere.»

¹⁰ Nå satt Efron der blant hetittene, og han svarte Abraham så alle hetittene som var kommet til byporten, hørte det.

¹¹«Nei, herre, hør på meg!» sa han. «Jeg gir deg marken, og hulen som er der, gir jeg deg også. For øynene på folket mitt gir jeg det til deg. Gravlegg du den døde!»

¹²Da bøyde Abraham seg for folket i landet

¹³og sa til Efron så folket hørte det: «Bare du ville høre på meg! Ta imot pengene jeg vil gi deg for marken! Så kan jeg gravlegge den døde der.»

¹⁴Efron svarte Abraham:

¹⁵ «Herre, hør på meg! Et jordstykke som er verdt 400 sjekel sølv, hva er det mellom deg og meg? Gravlegg du den døde!»

¹⁶ Abraham skjønnte hva Efron mente, og veide opp til ham det sølvet han hadde nevnt for hetittene, 400 sjekel av det slaget de bruker i handel.

¹⁷Det ble stadfestet at Efrons mark, som ligger ved Makpela, øst for Mamre, både jordet og hulen og alle trærne på jordet, så langt det rakk,

¹⁸skulle tilhøre Abraham som hans eiendom. Dette skjedde for øynene på alle hetittene som var kommet til byporten.

¹⁹ Etter dette gravla Abraham Sara, sin kone, i hulen på Makpela-marken øst for Mamre, det er Hebron, i Kanaan.

²⁰Slik ble det stadfestet at marken og hulen der skulle tilhøre Abraham som gravsted, kjøpt fra hetittene.

1. Mosebok 24

Isak får Rebekka til kone

¹Abraham var nå gammel og langt oppe i årene, og Herren hadde velsignet ham på alle måter.

² Da sa Abraham til den eldste tjeneren i huset, han som styrte over alt han eide: «Legg hånden din i fanget mitt,

³ så vil jeg ta deg i ed ved Herren, himmelens og jordens Gud, på at du ikke skal ta en kone til sønnen min blant døtrene til kanaaneerne som bor omkring meg,

⁴ men at du skal dra til mitt land og min slekt for å hente en kone til Isak, sønnen min.»

⁵Tjeneren sa til ham: «Kanskje kvinnen ikke vil følge med meg hit til dette landet. Skal jeg da ta med sønnen din tilbake til det landet som du dro ut fra?»

- ⁶Abraham svarte: «Pass på at du aldri fører sønnen min dit igjen!
- ⁷ Herren, himmelens Gud, tok meg bort fra farshuset og fedrelandet mitt, og han talte til meg og sverget på å gi dette landet til min ætt. Han skal sende sin engel foran deg så du kan hente en kone til sønnen min derfra.
- ⁸Men vil ikke kvinnen følge deg, skal du være løst fra eden. Ta bare ikke sønnen min tilbake dit!»
- ⁹Da la tjeneren hånden i fanget til Abraham, herren sin, og lovet ham dette med ed.
- ¹⁰ Så tok tjeneren ti av kamelene til herren sin og dro av sted med alle slags kostbare saker. Han dro til arameerlandet mellom elvene, til Nahors by.
- ¹¹ Han lot kamelene legge seg ned ved en brønn utenfor byen. Det var i kveldingen, på den tiden kvinnene pleier å gå ut for å hente vann.
- ¹²Så sa han: «Herre, du som er Gud for min herre Abraham, la det lykkes for meg i dag, og vis godhet mot min herre, Abraham!
- ¹³Se, her står jeg ved vannkilden mens døtrene fra byen kommer for å dra opp vann.
- ¹⁴La det gå slik at når jeg sier til en jente: Rekk meg krukken din så jeg kan drikke, og hun svarer: Bare drikk, du, og kamelene dine vil jeg også gi å drikke, da er det henne du har valgt ut for din tjener Isak. Slik skal jeg vite at du har vist godhet mot herren min.»
- ¹⁵ Og se, før han var ferdig med å be, kom Rebekka, datteren til Betuel, sønn av Milka, som var gift med Nahor, Abrahams bror. Hun kom ut med krukken sin på skulderen.
- ¹⁶Jenta var meget vakker, en jomfru som ingen mann hadde vært nær. Hun gikk ned til kilden, fylte krukken og kom opp igjen.
- ¹⁷Da løp tjeneren imot henne og sa: «La meg få drikke litt vann fra krukken din!»

¹⁸Hun svarte: «Drikk, herre!» Straks løftet hun krukken ned på armen og ga ham å drikke.

¹⁹Hun lot ham drikke ferdig, og så sa hun: «Jeg vil dra opp vann til kamelene dine også, helt til de har drukket seg utørste.»

²⁰Hun skyndte seg å tømme krukken i vanntrauet. Så løp hun til brønnen igjen for å dra opp vann. Og hun dro opp vann til alle kamelene hans.

²¹Mannen så på henne i taushet. Nå skulle han få vite om Herren hadde latt reisen lykkes for ham eller ikke.

²²Da kamelene var ferdige med å drikke, tok mannen fram en gullring til henne, den veide en halv sjekel, og to armbånd av gull, de veide ti sjekel.

²³Så sa han: «Fortell meg nå hvem du er datter til! Er det husrom hos faren din, så vi kan overnatte der?»

²⁴Hun svarte: «Jeg er datter til Betuel, sønn av Milka og Nahor.

²⁵Vi har rikelig av både halm og fôr», sa hun, «husrom til overnatting har vi også.»

²⁶Da bøydde mannen seg til jorden og tilba Herren.

²⁷Han sa: «Velsignet er Herren, som er Gud for min herre Abraham! Han har aldri sluttet å vise godhet og trofasthet mot min herre. På veien har Herren ført meg til huset der min herres slektninger bor.»

²⁸Jenta sprang hjem og fortalte sin mors familie hva som hadde hendt.

²⁹Rebekka hadde en bror som het Laban. Han sprang ut til mannen ved kilden.

³⁰Da han så ringen og armbåndene på søsterens hender og hørte henne fortelle hva mannen hadde sagt, dro han ut til mannen, som ennå sto hos kamelene ved kilden.

³¹Laban sa: «Kom, du som er velsignet av Herren! Hvorfor står du her ute? Jeg har gjort huset i stand og gjort plass for kamelene.»

³²Da kom mannen inn i huset og lesset av kamelene. Han fikk halm og fôr til dyrene, og vann så han og de som var med ham, kunne vaske føttene.

³³Men da de satte fram mat for ham, sa han: «Nei, jeg vil ikke spise før jeg har sagt det jeg har å si.» «Fortell!» svarte de.

³⁴Da sa han: Jeg er Abrahams tjener.

³⁵Herren har velsignet min herre rikt, så han er blitt en stor mann. Han har gitt ham småfe og storfe, sølv og gull, slaver og slavekvinner, kameler og esler.

³⁶Og Sara, min herres kone, har født ham en sønn på sine gamle dager. Han har gitt sønnen alt han eier.

³⁷Nå har herren min tatt meg i ed og sagt: «Du skal ikke ta en kone til sønnen min blant døtrene til kanaaneerne i landet der jeg bor.

³⁸Men du skal dra til mitt farshus og min slekt for å hente en kone til sønnen min.»

³⁹Da sa jeg til herren min: «Men kanskje kvinnen ikke vil følge med meg?»

⁴⁰ Men han svarte: «For Herrens ansikt har jeg levd. Han skal sende sin engel sammen med deg og la reisen din lykkes, slik at du kan hente en kone til sønnen min fra min slekt og mitt farshus.

⁴¹Men du skal være løst fra eden til meg hvis du kommer til min slekt og de ikke vil gi henne til deg. Da er du løst fra eden.»

⁴²I dag, da jeg kom til kilden, sa jeg: «Herre, du som er Gud for min herre Abraham, la denne reisen min lykkes!

⁴³Se, her står jeg ved vannkilden. La det gå slik at når det kommer en ung jente ut for å dra opp vann, og jeg sier til henne: La meg få drikke litt vann av krukken din!

⁴⁴og hun svarer: Bare drikk, du, og jeg skal dra opp vann til kamelene dine også, da er hun den kvinnen som Herren har valgt ut til min herres sønn.»

⁴⁵Og se, før jeg var ferdig med å be i mitt hjerte, kom Rebekka med krukken på skulderen. Hun gikk ned til kilden og dro opp vann. Da sa jeg til henne: «La meg få drikke!»

⁴⁶Straks løftet hun krukken ned og sa: «Bare drikk, du, og kamelene dine vil jeg også gi å drikke.» Jeg drakk, og hun ga også kamelene å drikke.

⁴⁷«Hvem er du datter til?» spurte jeg henne. Hun svarte: «Jeg er datter til Betuel, sønn av Nahor og Milka.» Da satte jeg ringen i nesens hennes og la armbåndene rundt håndleddene.

⁴⁸Så bøyde jeg meg til jorden og tilba Herren. Jeg velsignet Herren, som er Gud for min herre Abraham. For han hadde ført meg på rett vei, så jeg kunne ta en jente av slekten til min herres bror som kone til sønnen hans.

⁴⁹Vil dere nå vise godhet og troskap mot herren min, så fortell meg det! Og vil dere ikke, så fortell meg det også, slik at jeg kan vite om veien går til høyre eller til venstre.

⁵⁰Da svarte Laban og Betuel: «Dette kommer fra Herren. Vi kan ikke si noe, verken for eller mot.

⁵¹Se, her står Rebekka foran deg. Ta henne med! Hun skal bli kone for sønnen til herren din, slik Herren har sagt!»

⁵²Da Abrahams tjener hørte det, bøyde han seg til jorden for Herren.

⁵³Så tok han fram klær og smykker av sølv og gull og ga dem til Rebekka. Han hadde også kostbare gaver til broren og moren.

⁵⁴Siden spiste og drakk de, han og mennene som var med ham, og de ble der natten over. Da de sto opp neste morgen, sa han: «La meg få dra tilbake til herren min!»

⁵⁵Men broren og moren hennes sa: «La jenta bli hos oss en ti dagers tid! Så kan du dra.»

⁵⁶Da svarte han: «Hold meg ikke tilbake nå når Herren har latt reisen lykkes for meg! La meg få dra hjem til herren min!»

⁵⁷De sa: «La oss rope på jenta og spørre henne selv.»

⁵⁸Så ropte de på Rebekka og sa til henne: «Vil du reise med denne mannen?»
Hun svarte: «Ja, jeg vil reise.»

⁵⁹Så sendte de sin søster Rebekka og fostermoren hennes av sted sammen med Abrahams tjener og mennene hans.

⁶⁰ De velsignet Rebekka og sa til henne: «Måtte du, vår søster, bli til tusen ganger ti tusen! Måtte din ætt innta fiendens porter!»

⁶¹Så steg Rebekka og tjenestejentene hennes opp på kamelene og fulgte tjeneren. Han tok Rebekka med seg og dro av sted.

⁶² Isak, som holdt til i Negev, kom nå fra Lahai-Ro'i-brønnen.

⁶³Ved kveldstid tok han en tur ut på marken. Han så opp, og der fikk han se noen kameler som nærmet seg.

⁶⁴Da Rebekka så opp og fikk øye på Isak, steg hun raskt ned fra kamelen.

⁶⁵Hun spurte tjeneren: «Hvem er den mannen som kommer imot oss borte på marken?» Tjeneren svarte: «Det er herren min.» Da tok hun sløret og dekket seg til.

⁶⁶Tjeneren fortalte nå Isak alt han hadde gjort.

⁶⁷Så førte Isak Rebekka inn i teltet som hadde tilhørt Sara, moren hans. Han tok Rebekka til kone, og han elsket henne. Slik fant Isak trøst i sorgen over moren.

1. Mosebok 25

Abrahams siste leveår

¹Abraham tok seg igjen en kone; hun het Ketura.

² Hun fødte ham Simran, Joksjan, Medan, Midjan, Jisjbak og Sjuah.

³Joksjan fikk Saba og Dedan, og Dedans sønner var asjurerne, letusjerne og le'ummerne.

⁴Midjans sønner var Efa, Efer, Henok, Abida og Eldaa. Alle disse var etterkommere av Ketura.

⁵Abraham ga alt han eide, til Isak.

⁶Han ga gaver til sønnene han hadde med medhustruene sine. Og mens han ennå levde, sendte han dem bort fra Isak, sønnen sin, til et land i øst.

⁷Dette er Abrahams levealder: Han ble 175 år gammel.

⁸Så utåndet han. Abraham døde i høy alder, gammel og mett av dager, og han ble forent med sitt folk.

⁹ Isak og Ismael, sønnene hans, gravla ham i Makpela-hulen, på marken til hetitten Efron, sønn av Sohar, øst for Mamre,

¹⁰den marken som Abraham hadde kjøpt av hetittene. Der ble Abraham gravlagt sammen med Sara, sin kone.

¹¹ Etter at Abraham var død, velsignet Gud Isak, sønnen hans. Isak ble boende ved Lahai-Ro'i-brønnen.

Ismaels slekt

¹² Dette er slektshistorien til Ismael, Abrahams sønn, som Hagar fra Egypt, Saras slavekvinne, fødte ham.

¹³Dette er navnene på Ismaels sønner, navnene som er i slektshistoriene deres: Nebajot, Ismaels førstefødte, Kedar, Adbeel og Mibsam,

¹⁴Misjma, Duma og Massa,

¹⁵Hadad, Tema, Jetur, Nafisj og Kedma.

¹⁶Dette var Ismaels sønner; dette er navnene deres der de bor i landsbyene og leirene sine, tolv høvdinger, hver for sin klan.

¹⁷Ismael ble 137 år gammel. Så utåndet han; han døde og ble forent med sitt folk.

¹⁸ Ismaelittene bosatte seg fra Havila til Sjur, som ligger øst for Egypt i retning Assur. De slo seg ned midt imot alle sine brødre.

Jakob og Esau

- ¹⁹Dette er slektshistorien til Isak, Abrahams sønn. Abraham fikk sønnen Isak.
- ²⁰ Isak var førti år gammel da han tok Rebekka til kone. Hun var datter av arameeren Betuel fra Paddan-Aram og søster til arameeren Laban.
- ²¹ Isak ba til Herren for sin kone, for hun var barnløs. Herrenbønnhørte ham, og Rebekka, hans kone, ble med barn.
- ²²Men da barna sloss med hverandre inne i henne, sa hun: «Hvorfor hender det meg noe slikt?» Og hun gikk for å søke råd hos Herren.
- ²³ Herren sa til henne: «To folkeslag er i ditt morsliv, to folk skal skilles før de blir født. Det ene blir sterkere enn det andre, den eldste skal tjene den yngste.»
- ²⁴Da tiden kom og hun skulle føde, var det tvillinger i morslivet hennes.
- ²⁵ Den første som kom, var rød og hårete som en fell over hele kroppen. De kalte ham Esau.
- ²⁶ Så kom broren; han holdt Esau i hælen med hånden. Derfor kalte de ham Jakob. Isak var seksti år gammel da de ble født.
- ²⁷Guttene vokste opp, og Esau ble en dyktig jeger, en mann som holdt til ute på marken. Jakob ble en rolig mann som holdt seg ved teltene.
- ²⁸Isak elsket Esau, for Isak spiste gjerne kjøtt av vilt; men Rebekka elsket Jakob.
- ²⁹En gang Jakob holdt på å koke suppe, kom Esau hjem fra marken. Han var sliten.
- ³⁰ Esau sa til Jakob: «Skynd deg, gi meg noe å spise av det røde, det røde du har der, for jeg er sliten!» Derfor kalte de ham Edom.
- ³¹ Men Jakob sa: «Først må du selge meg førstefødselsretten din!»
- ³²Esau svarte: «Se, jeg holder på å dø! Hva skal jeg med førstefødselsretten?»
- ³³ «Sverg på det først!» sa Jakob. Så sverget han og solgte førstefødselsretten sin til Jakob.
- ³⁴Da ga Jakob ham brød og linsesuppe. Han spiste og drakk, reiste seg og gikk. Slik viste Esau forakt for førstefødselsretten.

1. Mosebok 26

Isak og Rebekka i Gerar

¹ Det ble hungersnød i landet, en annen enn den første hungersnøden, den som var på Abrahams tid. Da dro Isak til Gerar, til filisterkongen Abimelek.

² Herren viste seg for ham og sa: «Dra ikke ned til Egypt, men hold deg i det landet som jeg gir deg beskjed om!

³ Slå deg til her i landet, så vil jeg være med deg og velsigne deg! For til deg og til din ætt vil jeg gi alle disse landene. Jeg skal oppfylle den eden jeg sverget til din far Abraham.

⁴ Jeg skal gjøre din ætt så tallrik som stjernene på himmelen. Alle disse landene skal jeg gi til din ætt. Og ved din ætt skal alle folkeslag på jorden velsigne seg,

⁵ siden Abraham hørte på meg og holdt seg til det jeg har bestemt, mine bud, forskrifter og lover.»

⁶ Så ble Isak boende i Gerar.

⁷ Da mennene på stedet spurte ham ut om hans kone, svarte han: «Det er min søster.» Han våget ikke si «min kone» fordi han var redd de skulle slå ham i hjel på grunn av Rebekka. For hun var meget vakker.

⁸ Da han hadde vært der en tid, hendte det at Abimelek, filisterkongen, så ut av vinduet og fikk se Isak kjærtegne sin kone Rebekka.

⁹ Abimelek kalte Isak til seg og sa: «Hun er jo din kone! Hvorfor sa du at hun er søsteren din?» Isak svarte: «Jeg tenkte at jeg kunne miste livet på grunn av henne.»

¹⁰ Da sa Abimelek: «Hva har du gjort mot oss? En eller annen av folket kunne fort ha ligget med din kone og ført skyld over oss!»

¹¹ Så ga Abimelek hele folket dette påbudet: «Den som rører denne mannen eller hans kone, skal dø.»

¹² Isak sådde korn der i landet, og det året fikk han hundre ganger det han hadde sådd. Herren velsignet ham

- ¹³så han ble rik. Han ble mer og mer velstående, og til slutt var han svært rik.
- ¹⁴Han eide småfe og storfe og så mange slaver at filisterne ble misunnelige på ham.
- ¹⁵ Alle brønnene som farens slaver hadde gravd mens Abraham levde, tettet filisterne igjen og fylte med jord.
- ¹⁶Da sa Abimelek til Isak: «Dra bort fra oss! Du er blitt altfor mektig for oss.»
- ¹⁷Så flyttet Isak derfra og slo leir i Gerar-dalen. Der ble han boende.
- ¹⁸Siden vendte Isak tilbake og gravde opp brønnene som de hadde gravd mens faren, Abraham, levde, og som filisterne hadde tettet igjen etter at Abraham var død. Han ga dem de samme navnene som faren hadde gitt dem.
- ¹⁹Da slavene til Isak holdt på å grave i dalen, fant de en kilde med rennende vann.
- ²⁰ Men gjeterne fra Gerar trettet med gjeterne til Isak og sa: «Vannet er vårt!» Han kalte brønnen Esek fordi de trettet med ham.
- ²¹ Siden gravde de en annen brønn, men det ble strid om den også, så han kalte den Sitna.
- ²² Så dro han derfra og gravde enda en brønn. Den ble det ingen strid om. Derfor kalte Isak den Rehobot og sa: «Nå har Herren gitt oss nok rom, så vi kan være fruktbare i landet.»

Pakten med Abimelek

- ²³Derfra dro Isak opp til Beer-Sjeba.
- ²⁴ Samme natt viste Herren seg for ham og sa: «Jeg er din far Abrahams Gud. Vær ikke redd, for jeg er med deg! Jeg vil velsigne deg og gjøre ætten din tallrik for min tjener Abrahams skyld.»
- ²⁵Så bygde Isak et alter der og påkalte Herrens navn. Han slo også opp teltet sitt der, og slavene gravde en brønn.
- ²⁶ Abimelek kom til ham fra Gerar sammen med Ahussat, vennen sin, og Pikol, hærføreren.

²⁷Da sa Isak til dem: «Hvorfor kommer dere til meg, dere som hater meg og har sendt meg bort fra dere?»

²⁸De svarte: «Vi har sett at Herren er med deg, og vi har tenkt at det burde være en gjensidig ed mellom oss og deg. Vi vil slutte en pakt med deg.

²⁹Du skal ikke gjøre oss noe ondt, slik vi heller ikke rørte deg, men bare gjorde godt mot deg og sendte deg bort i fred. For nå er du velsignet av Herren.»

³⁰Så holdt han et festmåltid for dem, og de spiste og drakk.

³¹Morgenen etter sto de tidlig opp og sverget hverandre en ed. Så tok Isak avskjed med dem, og de dro bort i fred.

³²Samme dag kom slavene og fortalte Isak om den brønnen de hadde gravd. «Vi har funnet vann!» sa de.

³³ Han kalte brønnen Sjiba. Derfor heter byen Beer-Sjeba den dag i dag.

³⁴ Da Esau var førti år gammel, tok han Judit, datter til hetitten Beer, og Basmat, datter til hetitten Elon, til koner.

³⁵ De ble til sorg for Isak og Rebekka.

1. Mosebok 27

Jakob lurer til seg velsignelsen

¹Da Isak var blitt gammel og øynene hans var for matte til å kunne se, kalte han til seg Esau, sin eldste sønn, og sa: «Min sønn!» Han svarte: «Ja, her er jeg.»

²Så sa han: «Se, jeg er blitt gammel og vet ikke når jeg kommer til å dø.

³Ta nå jaktutstyret ditt, pilkoggeret og buen. Gå ut på marken og skyt noe vilt til meg!

⁴Lag noen velsmakende retter, noe jeg liker godt! Kom hit med dem og la meg spise, så jeg kan velsigne deg før jeg dør.»

⁵Rebekka lyttet mens Isak snakket med Esau, sønnen sin. Så gikk Esau ut på marken for å skyte noe vilt som han kunne ta med seg hjem.

⁶Da sa Rebekka til Jakob, sønnen sin: «Hør her! Jeg hørte at din far snakket med din bror Esau og sa:

⁷Hent noe vilt til meg, lag noen velsmakende retter og la meg spise! Så vil jeg velsigne deg for Herrens ansikt før jeg dør.

⁸Hør nå på meg, min sønn, og gjør som jeg sier!

⁹Gå bort til småfeet og hent to fine kje, så skal jeg lage noen velsmakende retter til faren din, noe han liker godt.

¹⁰Dem skal du bære inn til far så han kan spise og velsigne deg før han dør.»

¹¹Da sa Jakob til moren, Rebekka: «Men Esau, broren min, er hårete, mens jeg er glatt.

¹²Kanskje far kjenner på meg og finner ut at jeg holder ham for narr, og så fører jeg forbannelse over meg i stedet for velsignelse.»

¹³«Den forbannelsen skal jeg ta på meg, sønnen min», sa moren. «Bare hør på meg og gå og hent kjeene!»

¹⁴Han gikk og hentet kjeene og kom til moren med dem. Hun laget noen velsmakende retter, slike som faren likte godt.

¹⁵Rebekka fant fram de beste klærne til Esau, den eldste sønnen – de lå i huset hennes – og kledde opp Jakob, den yngste sønnen, i dem.

¹⁶Skinnene av kjeene la hun om hendene og den glatte nakken hans.

¹⁷Så ga hun Jakob, sønnen sin, de velsmakende rettene og brødet hun hadde laget til.

¹⁸Han gikk til faren og sa: «Far!» «Ja, min sønn», sa han, «hvem er du?»

¹⁹Da sa Jakob til faren: «Jeg er Esau, din førstefødte sønn. Jeg har gjort det du sa til meg. Sett deg opp og spis av viltet mitt, så du kan velsigne meg!»

²⁰Isak sa til sønnen: «Hvordan kunne du finne noe så fort, min sønn?» Han svarte: «Herren din Gud lot det løpe rett imot meg.»

- ²¹Da sa Isak til Jakob: «Kom hit, min sønn, så jeg kan få kjenne på deg om du er min sønn Esau eller ikke!»
- ²²Jakob gikk bort til faren sin så han fikk kjenne på ham, og Isak sa: «Det er stemmen til Jakob, men hendene til Esau.»
- ²³Isak kjente ham ikke igjen, for hendene hans var hårete som hendene til Esau, broren hans. Og han velsignet ham.
- ²⁴Så spurte han: «Er du virkelig Esau, sønnen min?» Jakob svarte: «Det er jeg.»
- ²⁵Da sa Isak: «Sett maten fram for meg. Jeg vil spise av viltet til sønnen min så jeg kan velsigne deg!» Jakob satte maten fram for ham, og han spiste. Han kom også med vin til ham, og han drakk.
- ²⁶Så sa Isak: «Kom hit og kyss meg, min sønn!»
- ²⁷ Han gikk fram og kysset ham. Da kjente faren lukten av klærne hans. Han velsignet ham og sa: «Kjenn, lukten av min sønn er lik lukten av en eng som Herren har velsignet!
- ²⁸Måtte Gud gi deg dugg fra himmelen, fruktbar jord og rikelig av korn og ny vin!
- ²⁹ Folk skal tjene deg, folkeslag bøye seg for deg. Vær herre over dine brødre, din mors sønner skal bøye seg for deg. Forbannet er de som forbanner deg, velsignet er de som velsigner deg!»
- ³⁰Med det samme Isak hadde velsignet Jakob – han hadde bare så vidt forlatt faren – kom Esau, broren hans, hjem fra jakten.
- ³¹Også han laget noen velsmakende retter og bar dem inn til faren. «Far», sa han, «vil du ikke stå opp og spise av viltet som sønnen din kommer med, så du kan velsigne meg!»
- ³²Isak, faren hans, spurte: «Hvem er du?» Han svarte: «Jeg er din førstefødte sønn, Esau.»

³³Da begynte Isak å skjelve, han skalv voldsomt og sa: «Hvem var det da som kom til meg med noe vilt han hadde skutt? Jeg spiste av det før du kom, og så velsignet jeg ham, så nå er han velsignet.»

³⁴ Da Esau hørte hva faren sa, satte han i et høyt skrik. Så sa han: «Velsign meg også, far!»

³⁵Men han svarte: «Din bror kom med svik og tok velsignelsen din.»

³⁶ Da sa Esau: «Er det derfor han heter Jakob? Nå har han lurt meg to ganger. Han tok førstefødselsretten min, og nå har han tatt velsignelsen min også.» Så sa han: «Har du ikke en velsignelse til meg også?»

³⁷Isak svarte Esau: «Nå har jeg satt ham til herre over deg, og alle brødrene hans har jeg gjort til tjenere for ham. Jeg har sørget for korn og ny vin til ham. Hva kan jeg da gjøre for deg, sønnen min?»

³⁸«Far, har du bare én velsignelse?» sa Esau. «Velsign meg også, far!» Og Esau gråt høyt.

³⁹Da sa Isak til ham: «Se, langt borte fra fruktbar jord skal du bo, der ingen dugg faller fra himmelen.

⁴⁰ Av sverd skal du leve, din bror skal du tjene. Men når du river deg løs, skal du kaste åket hans av nakken.»

⁴¹Esau la Jakob for hat på grunn av velsignelsen som faren hadde gitt ham. Og Esau sa i sitt hjerte: «Snart kommer dagene da vi skal sørge over far. Da skal jeg drepe Jakob, min bror.»

⁴²Rebekka fikk vite hva Esau, den eldste sønnen, hadde sagt. Da sendte hun bud etter Jakob, den yngste sønnen, og sa: «Hør! Esau, broren din, vil hevne seg på deg og drepe deg.

⁴³Hør nå på meg, sønn! Flykt straks til Laban, broren min, i Harran!

⁴⁴Bli hos ham noen dager, til raseriet har lagt seg hos broren din,

⁴⁵ til vreden hans har vendt seg fra deg og han har glemt det du gjorde mot ham! Da skal jeg sende bud og hente deg derfra. Hvorfor skulle jeg miste dere begge på en og samme dag?»

Isak sender Jakob til Laban

⁴⁶ Rebekka sa til Isak: «Disse hetittkvinnene tar livet av meg. Hvis Jakob tar seg en slik hetittkvinne til kone, en kvinne fra dette landet, hva skal jeg da leve for?»

1. Mosebok 28

¹ Da kalte Isak Jakob til seg. Han velsignet ham og formante ham: «Du skal ikke ta deg en kone blant kvinnene i Kanaan!

² Dra straks til Paddan-Aram, til din morfar Betuels hus! Der skal du ta deg en kone blant døtrene til Laban, morbroren din.

³ Måtte Gud, Den veldige, velsigne deg og gjøre deg fruktbar og tallrik så du blir til en forsamling av mange folk.

⁴ Måtte han gi deg og din ætt Abrahams velsignelse så du kan ta i eie det landet du bor i som innflytter, landet som Gud ga Abraham.»

⁵ Så sendte Isak Jakob av sted, og han dro til Paddan-Aram, til arameeren Laban, sønn av Betuel. Han var bror til Rebekka, mor til Jakob og Esau.

⁶ Esau forsto at Isak hadde velsignet Jakob og sendt ham til Paddan-Aram for å ta seg en kone der. Han hadde velsignet ham og formant ham: «Du skal ikke ta deg en kone blant kvinnene i Kanaan.»

⁷ Og Jakob hadde hørt på faren og moren og reist til Paddan-Aram.

⁸ Da skjønnte Esau at faren Isak så med motvilje på de kanaaneiske kvinnene.

⁹ Han gikk til Ismael og tok Mahalat til kone ved siden av de andre konene sine. Hun var datter til Ismael, Abrahams sønn, og søster til Nebajot.

Jakob drømmer

¹⁰ Jakob dro fra Beer-Sjeba og tok veien mot Harran.

- 11** Han kom fram til et sted der han ble natten over, for solen hadde gått ned. Han tok en av steinene på stedet og la den under hodet. Så la han seg til å sove.
- 12** Da hadde han en drøm: Se, en stige var reist på jorden, og toppen av den nådde til himmelen. Og se, Guds engler gikk opp og gikk ned på den.
- 13** Da sto Herren foran ham. Han sa: «Jeg er Herren, din far Abrahams og Isaks Gud. Den jorden du ligger på, vil jeg gi til deg og din ætt.
- 14** Din ætt skal bli som støvet på jorden. Du skal bre deg ut mot vest og øst, mot nord og sør, og i deg og din ætt skal alle slekter på jorden velsignes.
- 15** Se, jeg vil være med deg og bevare deg overalt hvor du går, og føre deg tilbake til dette landet. For jeg skal ikke forlate deg, men gjøre det jeg har lovet deg.»
- 16** Da våknet Jakob av søvnen og sa: «Sannelig, Herren er på dette stedet, og jeg visste det ikke!»
- 17** Han ble redd og sa: «Hvor skremmende dette stedet er! Dette må være Guds hus, her er himmelens port.»
- 18** Om morgenen sto Jakob tidlig opp. Han tok steinen han hadde hatt under hodet, og reiste den som en støtte. Så helte han olje over den.
- 19** Han kalte stedet for Betel. Men tidligere het byen Lus.
- 20** Så ga Jakob dette løftet: «Om Gud er med meg og bevarer meg på veien der jeg går, om han gir meg brød å spise og klær å ha på meg
- 21** og lar meg vende tilbake til farshuset mitt i fred, da skal Herren være min Gud.
- 22** Denne steinen, som jeg har reist som en støtte, skal være Guds hus. Av alt du gir meg, skal jeg gi deg tiende.»

1. Mosebok 29

Jakob hos Laban

- 1** Så dro Jakob videre og kom til landet der folkene i øst bor.

²Da fikk han øye på en brønn på marken og tre saueflokker som lå omkring den; for fra den brønnen ga de buskapen vann. Over åpningen lå det en stor stein.

³Når alle flokkene var samlet der, veltet de steinen bort fra brønnåpningen og lot småfeet drikke. Så la de steinen på plass igjen.

⁴Jakob spurte gjeterne: «Hvor er dere fra, brødre?» «Vi er fra Harran», sa de.

⁵Så spurte han: «Kjenner dere Laban, sønn av Nahor?» De svarte: «Ja, vi kjenner ham.»

⁶«Står det bra til med ham?» spurte Jakob. «Ja, det gjør det», svarte de. «Se, der kommer Rakel, datteren hans, med småfeet!»

⁷Da sa han: «Det er jo ennå høylys dag, det er for tidlig å samle buskapen. La småfeet få drikke, og gå med dem på beite!»

⁸De svarte: «Det klarer vi ikke før alle flokkene er samlet, så vi får rullet steinen bort fra brønnen. Da kan vi gi småfeet vann.»

⁹Mens han ennå snakket med dem, kom Rakel med småfeet til faren, for det var hun som gjette.

¹⁰Da Jakob fikk se Rakel, datter til morbroren Laban, komme med småfeet hans, gikk han fram, veltet steinen fra brønnåpningen og lot småfeet til morbroren få drikke.

¹¹Så kysset han Rakel og brast i gråt.

¹²Jakob fortalte henne at han var i slekt med faren hennes, og at han var sønn av Rebekka. Da sprang Rakel hjem og fortalte dette til faren.

¹³Med det samme Laban fikk høre om Jakob, søstersønnen sin, sprang han imot ham, omfavnet ham og kysset ham og tok ham med seg hjem. Og Jakob fortalte ham alt det som hadde hendt.

¹⁴Da sa Laban til ham: «Du er jo av samme bein og kjøtt som jeg!» Så ble Jakob hos ham en måneds tid.

Jakob og Rakel

- 15**En dag sa Laban til Jakob: «Selv om du er slektningen min, skal du ikke arbeide for meg uten betaling. Si meg hva du vil ha i lønn!»
- 16**Nå hadde Laban to døtre. Den eldste het Lea, og den yngste het Rakel.
- 17**Lea hadde matte øyne, mens Rakel var velskapt og vakker.
- 18**Jakob var blitt glad i Rakel. Han sa: «Jeg skal arbeide hos deg i sju år for Rakel, den yngste datteren din.»
- 19**Laban svarte: «Det er bedre at jeg gir henne til deg enn til en annen mann. Bli hos meg!»
- 20** Så arbeidet Jakob i sju år for Rakel. Årene var som noen få dager i hans øyne, så glad var han i henne.
- 21**Jakob sa til Laban: «Gi meg nå min kone så jeg kan gå inn til henne, for jeg har tjent min tid!»
- 22**Da samlet Laban alt folket på stedet og laget til festmåltid.
- 23**Om kvelden tok han datteren Lea og førte henne til Jakob, og han gikk inn til henne.
- 24**Laban satte Silpa, slavekvinnen sin, til å tjene hos Lea.
- 25**Men da det ble morgen, se, da var det Lea! Jakob sa til Laban: «Hva er det du har gjort mot meg? Var det ikke for Rakel jeg tjente hos deg? Hvorfor har du lurt meg?»
- 26**Laban svarte: «Vi gjør det ikke slik her hos oss at vi gir bort den yngste før den eldste.
- 27** La bryllupsuken gå til ende, så skal du få den andre også, mot at du arbeider hos meg i sju år til!»
- 28**Jakob gjorde som han sa. Han lot bryllupsuken gå til ende, og Laban ga ham datteren Rakel til kone.
- 29**Laban satte Bilha, slavekvinnen sin, til å tjene hos Rakel.

³⁰Så gikk Jakob inn til Rakel også, og han elsket Rakel mer enn Lea. Siden arbeidet han hos Laban i sju år til.

Jakobs sønner

³¹ Da Herren så at Lea ikke ble elsket, åpnet han morslivet hennes; men Rakel var barnløs.

³² Lea ble med barn og fødte en sønn. Hun kalte ham Ruben. «For Herren har sett min nød», sa hun, «nå kommer mannen min til å elske meg.»

³³ Hun ble med barn igjen og fødte en sønn. Da sa hun: «Herren har hørt at jeg ikke ble elsket; nå har han gitt meg denne sønnen også.» Så kalte hun ham Simon.

³⁴ Siden ble hun med barn igjen og fødte en sønn. Da sa hun: «Nå må da mannen min bli knyttet til meg, siden jeg har født ham tre sønner.» Så kalte hun ham Levi.

³⁵ Enda en gang ble hun med barn og fødte en sønn. Da sa hun: «Denne gangen vil jeg takke Herren.» Derfor kalte hun ham Juda. Nå fikk hun ikke flere barn.

1. Mosebok 30

¹Da Rakel så at hun og Jakob ikke fikk barn, ble hun misunnelig på søsteren sin og sa til Jakob: «Gi meg barn! Ellers dør jeg.»

² Jakob ble rasende på Rakel og sa: «Er jeg i Guds sted? Det er han som har nektet deg livsfrukt.»

³ Da sa hun: «Her er slavekvinnen min, Bilha. Gå inn til henne! Hun kan føde på mine knær, så jeg også kan få barn ved henne.»

⁴Så ga hun ham Bilha, slavekvinnen sin, til kone, og Jakob gikk inn til henne.

⁵Bilha ble med barn og fødte Jakob en sønn.

⁶ Da sa Rakel: «Gud har hjulpet meg til min rett. Han har hørt min bønn og gitt meg en sønn!» Derfor kalte hun ham Dan.

⁷Siden ble Bilha, Rakels slavekvinne, med barn igjen og fødte Jakob enda en sønn.

- ⁸ Da sa Raket: «Jeg har kjempet gudskamper med min søster, og jeg har vunnet.» Så kalte hun ham Naftali.
- ⁹Da Lea så at hun ikke fikk flere barn, tok hun Silpa, slavekvinnen sin, og ga Jakob til kone.
- ¹⁰Og Silpa, Leas slavekvinne, fødte Jakob en sønn.
- ¹¹ Da sa Lea: «For en lykke!» Så kalte hun ham Gad.
- ¹²Leas slavekvinne Silpa fødte Jakob enda en sønn.
- ¹³ Da sa Lea: «Lykkelig er jeg! For kvinnene vil prise meg lykkelig.» Så kalte hun ham Asjer.
- ¹⁴ En dag under hvete høsten gikk Ruben ut på marken. Der fant han alruner, og han tok dem med til moren, Lea. Da sa Raket til Lea: «Gi meg noen av alrunene som sønnen din har funnet!»
- ¹⁵Lea svarte: «Er det ikke nok at du har tatt mannen min? Vil du ta alrunene til sønnen min også?» Da sa Raket: «Får jeg alrunene, kan Jakob ligge med deg i natt.»
- ¹⁶Da Jakob kom hjem fra marken om kvelden, gikk Lea imot ham og sa: «Det er meg du skal komme til; jeg har kjøpt deg for de alrunene som sønnen min fant.» Så lå han med henne den natten.
- ¹⁷Og Gud hørte Lea, hun ble med barn og fødte Jakob en femte sønn.
- ¹⁸ Da sa Lea: «Gud har gitt meg lønn fordi jeg ga slavekvinnen til mannen min.» Så kalte hun ham Jissakar.
- ¹⁹Siden ble Lea igjen med barn og fødte Jakob en sjette sønn.
- ²⁰ Da sa Lea: «Gud har gitt meg en god gave. Denne gangen vil mannen min vise meg respekt, for jeg har født ham seks sønner.» Så kalte hun ham Sebulon.
- ²¹Siden fødte hun en datter og kalte henne Dina.
- ²² Da husket Gud på Raket. Han hørte henne og åpnet morslivet hennes

²³ så hun ble med barn og fødte en sønn. Da sa hun: «Gud har tatt bort min skam.»

²⁴ Hun kalte ham Josef; for hun sa: «Måtte Herrengi meg enda en sønn!»

Hvordan Jakob ble rik

²⁵Da Rakel hadde født Josef, sa Jakob til Laban: «La meg få reise hjem til mitt eget land!

²⁶Gi meg konene og barna mine, som jeg har tjent deg for, så jeg kan dra. For du vet hvordan jeg har arbeidet for deg.»

²⁷ Da sa Laban: «Om du bare ville se på meg med velvilje! Spådomstegnene viser meg at det er for din skyld Herren har velsignet meg.»

²⁸Han fortsatte: «Bestem hva du skal ha i lønn hos meg, så skal jeg gi deg det!»

²⁹Jakob svarte: «Du vet hvordan jeg har arbeidet for deg, og hva buskapen din er blitt til mens jeg har stelt den.

³⁰For det lille du hadde før jeg kom, har vokst og blitt til mye. Der jeg satte min fot, har Herren velsignet deg. Men når skal jeg få sørge for mitt eget hus?»

³¹Da sa Laban: «Hva skal jeg gi deg?» Jakob svarte: «Du skal ikke gi meg noe. Men vil du gjøre som jeg sier, skal jeg fortsette å gjete småfeet ditt og vokte det.

³²I dag vil jeg gå gjennom alt småfeet ditt og skille ut alle de flekkete og spraglete lammene, alle de mørke lammene og de geitene som er flekkete og spraglete. Det skal være min lønn.

³³Når du en dag kommer for å se over lønnen min, skal min ærlighet vitne for meg. Finnes det en geit hos meg som ikke er flekket eller spraglet, eller en sau som ikke er mørk, så er de stjålet.»

³⁴Da svarte Laban: «Godt! La det bli som du sier.»

³⁵Men samme dag skilte han ut de bukkene som var stripete og spraglete, alle geitene som var flekkete og spraglete, alle som det var noe hvitt på, og alle de mørke sauene. Og han lot sønnene sine ta vare på dem.

³⁶Så la han tre dagsreiser mellom seg og Jakob, mens Jakob gjette resten av småfeet hans.

³⁷Men Jakob fant seg friske kjepper av poppel, mandeltre og lønnetre og flekket barken av dem i striper så den hvite veden ble synlig.

³⁸Så satte han kjeppene som han hadde flekket barken av, opp i vantrauene og rennene der småfeet kom for å drikke, like foran dyrene. Dyrene paret seg når de kom for å drikke,

³⁹og siden småfeet paret seg ved kjeppene, fikk de stripete, flekkete og spraglete unger.

⁴⁰Jakob skilte ut sauene, og han lot småfeet vende hodet mot de stripete og mørke dyrene i Labans buskap. Slik skaffet han seg egne flokker som han ikke slapp sammen med småfeet til Laban.

⁴¹Hver gang det var sterke dyr som paret seg, satte Jakob kjepper i vantrauene, rett foran øynene på dem, for at de skulle pare seg ved kjeppene.

⁴²Men var det svake dyr, gjorde han det ikke. På den måten fikk Laban de svake dyrene, men Jakob fikk de sterke.

⁴³Og mannen ble svært rik. Han fikk småfe i mengder, slavekvinner og slaver, kameler og esler.

1. Mosebok 31

Jakob flykter fra Laban

¹Jakob fikk høre at Labans sønner sa: «Jakob har tatt alt far eide. Denne rikdommen har han skaffet seg av det som tilhørte vår far.»

²Jakob så på ansiktet til Laban at han ikke var den samme mot ham som før.

³Da sa Herren til Jakob: «Vend tilbake til fedrelandet ditt og slekten din. Jeg skal være med deg.»

⁴Da sendte Jakob bud etter Rakel og Lea og ba dem komme ut på marken der han var med buskapen sin.

⁵Han sa til dem: Jeg ser på ansiktet til faren deres at han ikke er den samme mot meg som før. Men min fars Gud har vært med meg.

⁶Dere vet at jeg har arbeidet for faren deres av all min kraft.

⁷Og så har han bedratt meg og forandret lønnen min ti ganger. Men Gud har ikke latt ham gjøre meg noe ondt.

⁸Når han sa: «De flekkete dyrene skal være din lønn», fikk hele buskapen flekkete unger. Og når han sa: «De stripete dyrene skal være din lønn», fikk hele buskapen stripete unger.

⁹Slik tok Gud buskapen fra faren deres og ga den til meg.

¹⁰I paringstiden til småfeet hadde jeg en drøm. Jeg så at bukkene som parer seg med småfeet var stripete, flekkete og droplete.

¹¹Og i drømmen sa Guds engel til meg: «Jakob!» Jeg svarte: «Her er jeg.»

¹²Da sa han: «Løft blikket, så skal du se at alle bukkene som parer seg med småfeet, er stripete, flekkete og droplete. For jeg har sett alt det Laban har gjort mot deg.

¹³Jeg er Gud fra Betel, der du salvet en steinstøtte og ga meg et løfte. Stå nå opp og dra bort fra dette landet, og vend tilbake til landet der du er født!»

¹⁴Da svarte Rakel og Lea: «Har vi ennå arv og del i vår fars hus?

¹⁵Regner han oss ikke for fremmede? Han har jo solgt oss og brukt opp summen han fikk for oss.

¹⁶For all den rikdommen Gud har tatt fra vår far, tilhører oss og barna våre. Gjør nå bare alt det Gud sier du skal gjøre!»

¹⁷Så gjorde Jakob seg klar og satte konene og barna sine opp på kamelene.

¹⁸Han førte med seg all buskapen, den han hadde skaffet seg i Paddan-Aram, og alle eiendelene han hadde samlet. Han ville dra til sin far Isak i landet Kanaan.

¹⁹Laban var borte for å klippe sauene sine. Da stjal Rakel farens terafer.

20 Og Jakob lurte arameeren Laban; for han sa ikke noe om at han ville flykte.

21 Så flyktet han med alt det han eide. Han brøt opp, satte over elven og dro i retning av Gilead-fjellet.

Laban følger etter Jakob

22 Den tredje dagen fikk Laban vite at Jakob hadde flyktet.

23 Da tok han slektningene sine med seg, forfulgte ham sju dagsreiser og nådde ham igjen på Gilead-fjellet.

24 Men Gud kom til arameeren Laban i en drøm om natten. Han sa til ham: «Vokt deg for å si noe til Jakob, godt eller ondt!»

25 Da Laban nådde fram til Jakob, hadde han slått opp teltet sitt på fjellet. Laban og slektningene hans slo også leir på Gilead-fjellet.

26 Laban sa til Jakob: «Hva er det du har gjort? Du har lurt meg og ført døtrene mine bort som om de var krigsfanger.

27 Hvorfor flyktet du i all hemmelighet og lurte meg? Hvorfor fortalte du meg ikke noe, så jeg kunne sendt deg av sted med glede og med sang, med håndtromme og lyre?

28 Du lot meg ikke engang få kysse barnebarna og døtrene mine. Nå har du handlet uklokt.

29 Det står i min makt å gjøre dere ondt. Men deres fars Gud sa til meg i natt: ‘Vokt deg for å si noe til Jakob, godt eller ondt!’

30 Nå har du altså reist fordi du lengtet slik etter din fars slekt. Men hvorfor stjal du gudene mine?»

31 Jakob svarte Laban: «Jeg var redd. Jeg tenkte du kunne ta døtrene dine fra meg med makt.

32 Men den du finner gudene dine hos, skal miste livet. I nærvær av slektningene våre kan du selv se etter hva jeg har med meg, og ta det som er ditt!» Jakob visste ikke at Rakel hadde stjålet dem.

³³Laban gikk inn i Jakobs telt og i teltene til Lea og de to slavekvinnene, men fant ikke noe. Så gikk han ut av Leas telt og inn i teltet til Rakel.

³⁴Rakel hadde tatt terafene, lagt dem i kamelsalen og satt seg på dem. Laban saumfarte hele teltet, men fant ingen ting.

³⁵Og Rakel sa til faren: «Herren min må ikke bli sint, men jeg kan ikke reise meg for deg, for jeg har det på kvinners vis.» Så lette han, men terafene fant han ikke.

³⁶Da ble Jakob sint og anklaget Laban. Han sa til ham: «Hva galt har jeg gjort, eller hvilken synd, siden du forfølger meg slik?

³⁷Du har saumfart alt jeg eier. Hva fant du som hører til ditt hus? Legg det fram her i nærvær av mine og dine slektninger, så de kan dømme mellom oss to!

³⁸Nå har jeg vært hos deg i tjue år. Sauene og geitene dine har aldri født for tidlig, og værene i flokken din har jeg ikke spist.

³⁹ Jeg kom ikke til deg med dyr som var revet i hjel, men bar tapet selv. Var noe stjålet, krevde dere erstatning av meg, enten det var stjålet om dagen eller om natten.

⁴⁰Heten fortærte meg om dagen og kulden om natten; søvnen flyktet fra øynene mine.

⁴¹I tjue år har jeg vært i ditt hus. Fjorten år har jeg arbeidet for de to døtrene dine og seks år for småfeet ditt, og ti ganger har du endret lønnen min.

⁴² Hadde ikke min fars Gud vært med meg, han som er Abrahams Gud og Isaks Redsel, da hadde du nå sendt meg tomhendt bort. Men Gud har sett min nød og slitet hendene mine har hatt, og i natt felte han sin dom.»

⁴³Laban svarte Jakob: «Døtrene er mine døtre, barna er mine barn, og buskapen er min buskap. Alt det du ser, er mitt. Hva kan jeg i dag gjøre for disse døtrene mine eller barna de har født?

⁴⁴La oss nå slutte en pakt, du og jeg! Den skal være vitne mellom meg og deg.»

Jakob og Laban slutter pakt

⁴⁵Da tok Jakob en stein og reiste den som en støtte.

⁴⁶Og han sa til slektningene sine: «Sank sammen stein!» Så tok de steiner og laget en røys, og de holdt måltid der ved røysen.

⁴⁷Laban kalte den Jegar-Sahaduta, og Jakob kalte den Gal-Ed.

⁴⁸Laban sa: «Denne røysen skal i dag være vitne mellom meg og deg.» Derfor kalte de den Gal-Ed

⁴⁹og Mispa, for han sa: «Herren skal holde øye med meg og deg når vi ikke lenger ser hverandre.

⁵⁰Hvis du ydmyker døtrene mine eller tar deg andre koner ved siden av dem, da skal du vite at Gud er vitne mellom meg og deg om det ikke er et menneske til stede.»

⁵¹Så sa Laban til Jakob: «Se denne steinrøysen og støtten som jeg har reist mellom meg og deg!

⁵²Denne røysen skal være vitne, og støtten skal være vitne: Jeg skal ikke passere denne røysen på vei mot deg, og du skal ikke passere røysen eller støtten på vei mot meg for å gjøre noe ondt.

⁵³Abrahams Gud og Nahors Gud, deres fars Gud, skal dømme mellom oss.» Så sverget Jakob ved sin far Isaks Redsel.

⁵⁴Jakob ofret et slaktoffer på fjellet og ba slektningene sine til måltid. De spiste og ble på fjellet natten over.

⁵⁵Morgenen etter sto Laban tidlig opp. Han kysset døtrene sine og barna deres og velsignet dem. Så vendte Laban hjem igjen.

1. Mosebok 32

¹Jakob dro også videre, og Guds engler kom ham i møte.

²Med det samme Jakob fikk øye på dem, sa han: «Dette er Guds leir.» Og han kalte stedet Mahanajim.

Jakob gjør seg klar til å møte Esau

- ³Jakob sendte budbærere foran seg til sin bror Esau i Se'ir-landet, på markene i Edom.
- ⁴Han befalte dem: «Dette skal dere si til Esau, min herre: Så sier Jakob, din tjener: Jeg har holdt til hos Laban og har vært der helt til nå.
- ⁵ Jeg har fått okser, esler og småfe, slaver og slavekvinner. Nå sender jeg bud og gjør dette kjent for herren min, i håp om at du vil se på meg med velvilje.»
- ⁶Budbærerene kom tilbake til Jakob og sa: «Vi møtte Esau, broren din, og nå kommer han imot deg med fire hundre mann.»
- ⁷Da ble Jakob grepet av redsel og angst. Han delte folket som var med ham, og småfeet, storfeet og kamelene, i to leirer.
- ⁸For han tenkte: «Om Esau kommer over den ene leiren og angriper den, kan de som er i den andre leiren, slippe unna.»
- ⁹ Så ba Jakob: «Du min far Abrahams Gud, du min far Isaks Gud! Herre, du som sa til meg: Vend tilbake til landet ditt og slekten din, så skal jeg vise deg godhet!
- ¹⁰Jeg er ikke verdig all den miskunn og troskap som du har vist din tjener. For med bare staven min gikk jeg over Jordan, og nå har jeg to leirer.
- ¹¹Berg meg fra min bror Esaus hånd! Jeg er redd for ham. Han kan komme og slå i hjel meg og mine, både mor og barn.
- ¹²Men du sa at du ville vise godhet mot meg og la min ætt bli som havets sand, som ingen kan telle.»
- ¹³Og han ble der den natten. Av det han eide, tok han ut en gave til broren Esau:
- ¹⁴to hundre geiter og tjue bukker, to hundre sauer og tjue værer,
- ¹⁵tretti kameler som ga melk, og føllene deres, førti kuer og ti okser, tjue eselhopper og ti esler.
- ¹⁶Han overlot dyrene til slavene sine, flokk for flokk, og sa til dem: «Dra foran meg, og la det være et godt stykke mellom hver flokk!»

¹⁷Så befalte han den første slaven: «Når min bror Esau møter deg og spør hvem du tilhører, hvor du skal, og hvem som eier den flokken du driver,

¹⁸da skal du svare: Din tjener Jakob, og dette er en gave han sender til min herre Esau. Snart kommer han selv etter.»

¹⁹Også den andre og den tredje slaven og alle de andre som fulgte med flokkene, befalte han å si det samme til Esau når de møtte ham:

²⁰«Og dere må si at snart kommer din tjener Jakob etter.» For han tenkte: «Jeg vil blidgjøre ham med den gaven som kommer i forveien. Når jeg senere møter ham ansikt til ansikt, vil han kanskje ta vennlig imot meg.»

Jakobs kamp

²¹Slavene dro i forveien med gaven, mens Jakob ble værende i leiren om natten.

²² Samme natt sto han opp, tok de to konene sine, de to slavekvinnene og de elleve sønnene og gikk over vadestedet ved Jabbok.

²³Han satte dem over elven og brakte over alt han eide.

²⁴ Jakob var alene tilbake. Og en mann kjempet med ham helt til det grydde av dag.

²⁵Da mannen så at han ikke kunne vinne over ham, ga han Jakob et slag over hofteskålen, så hoften gikk ut av ledd mens de kjempet.

²⁶Og han sa: «Slipp meg, for morgenen gryr!» Men Jakob svarte: «Jeg slipper deg ikke uten at du velsigner meg.»

²⁷«Hva heter du?» spurte mannen. «Jakob», svarte han.

²⁸ Da sa mannen: «Du skal ikke lenger hete Jakob. Israel skal være navnet ditt, for du har kjempet med Gud og mennesker og vunnet.»

²⁹ Da ba Jakob: «Si meg navnet ditt!» Han svarte: «Hvorfor spør du om navnet mitt?» Og han velsignet ham der.

³⁰ Jakob kalte stedet Peniel. «For jeg har sett Gud ansikt til ansikt og enda berget livet.»

³¹Solen gikk opp over ham da han kom forbi Penuel, og han haltet på grunn av hoften.

³²Derfor er det slik den dag i dag at israelittene ikke spiser muskelen over hofteskålen, for mannen ga Jakob et slag over hofteskålen, på muskelen.

1. Mosebok 33

Jakob møter Esau

¹ Jakob så opp og fikk øye på Esau, som kom med fire hundre mann. Da fordelte han barna mellom Lea, Rakel og de to slavekvinnene.

²Han stilte slavekvinnene og barna deres lengst framme, Lea og barna hennes bak dem og Rakel med Josef bakerst.

³Selv gikk han foran dem og bøyde seg sju ganger til jorden, til han kom bort til broren sin.

⁴Men Esau sprang imot ham og omfavnet ham, kastet seg om halsen på ham og kysset ham. Og de gråt.

⁵ Esau så opp og fikk øye på kvinnene og barna. Da sa han: «Hvem er det du har med deg?» Jakob svarte: «Det er de barna som Gud i sin nåde har gitt din tjener.»

⁶Slavekvinnene kom da fram med barna sine og bøyde seg til jorden.

⁷Lea kom også fram med barna sine og bøyde seg. Til slutt gikk Josef og Rakel fram og bøyde seg.

⁸Esau spurte: «Hva ville du med hele den flokken jeg møtte?» «Jeg ville at min herre skulle se på meg med velvilje», svarte han.

⁹Da sa Esau: «Jeg har rikelig, bror. Behold du det som er ditt!»

¹⁰ «Nei, kjære deg», svarte Jakob, «ser du på meg med velvilje, så ta imot gaven min! For da jeg så ditt ansikt, var det som om jeg så Guds eget ansikt; så vennlig var du mot meg.

¹¹Ta nå imot gaven som jeg lot sende deg! For Gud har vært nådig mot meg, og jeg har alt jeg trenger.» Jakob ba ham så inntrengende at han tok imot gaven.

¹²Da sa Esau: «La oss bryte opp og dra videre, så skal jeg dra like foran deg.»

¹³Men Jakob svarte: «Min herre vet at barna er svake, og jeg må tenke på småfeet og storfeet som gir melk. Blir de drevet for hardt bare én dag, dør alt småfeet.

¹⁴Vil ikke min herre dra i forveien for sin tjener? Så kan jeg følge sakte etter, med en fart som passer for buskapen og barna, til jeg er framme hos deg i Se'ir.»

¹⁵Da sa Esau: «Tillat meg å la noen av mennene mine bli igjen hos deg.» Men han svarte: «Hvorfor det? Det er nok at min herre ser på meg med velvilje.»

¹⁶Samme dag snudde Esau om og dro til Se'ir.

¹⁷ Jakob dro til Sukkot og bygde seg et hus der. Han laget løvhytter til buskapen sin, derfor kalte han stedet Sukkot.

¹⁸Jakob kom vel fram til byen Sikem, som er i landet Kanaan, da han kom fra Paddan-Aram. Han slo leir utenfor byen.

¹⁹ Jordstykket der han hadde satt opp teltet sitt, kjøpte han for hundre kesita av sønnene til Hamor, Sikems far.

²⁰ Der reiste han et alter og kalte det El-Elohe-Israel.

1. Mosebok 34

Sikem og Dina

¹ Dina, datteren Lea hadde født Jakob, gikk en gang ut for å møte jentene i landet.

² Da fikk Sikem, sønn av hevitten Hamor, høvdingen der i landet, se Dina. Han tok henne og lå med henne og krenket henne.

³Hjertet hans ble bundet til Dina, Jakobs datter. Han ble glad i den unge jenta og talte til hennes hjerte.

- ⁴Siden sa Sikem til Hamor, sin far: «La meg få denne jenta til kone!»
- ⁵Jakob fikk høre at Sikem hadde gjort Dina, datteren hans, uren. Sønnene hans var ute på marken med buskapen, og Jakob tidde om dette til de kom hjem.
- ⁶Hamor, far til Sikem, gikk ut til Jakob for å snakke med ham.
- ⁷Da Jakobs sønner fikk høre det, kom de hjem fra marken. De sørget og var rasende, for det var en skammelig gjerning Sikem hadde gjort mot Israel da han lå med Jakobs datter. Slikt skulle aldri skje!
- ⁸Hamor snakket med dem og sa: «Sikem, sønnen min, har forelsket seg i søsteren deres. La ham få henne til kone!
- ⁹Knytt slektsbånd med oss! Gi oss døtrene deres, og ta selv døtrene våre til koner!
- ¹⁰Slå dere ned hos oss! Landet skal ligge åpent for dere. Her kan dere bo, drive handel og skaffe dere eiendom.»
- ¹¹Sikem sa til faren hennes og brødrene hennes: «Bare dere ser på meg med velvilje, så skal jeg gi dere det dere ber om!
- ¹² Krev en høy brudepris og en stor gave av meg! Jeg skal gi det dere vil ha, la meg bare få den unge jenta til kone.»
- ¹³Da ga Jakobs sønner et svikefullt svar til Sikem og Hamor, hans far. For Sikem hadde gjort Dina, søsteren deres, uren.
- ¹⁴De sa til dem: «Dette kan vi ikke gjøre. Å gi søsteren vår til en uomskåret mann ville være en skam for oss.
- ¹⁵ Bare på ett vilkår kan vi bli enige med dere: at dere blir som oss ved at alle menn hos dere blir omskåret.
- ¹⁶Da skal vi gi dere døtrene våre og selv ta døtrene deres til koner. Vi skal bo sammen med dere, så vi blir ett folk.
- ¹⁷Men vil dere ikke høre på oss og la dere omskjære, så tar vi søsteren vår og drar bort.»

- ¹⁸Både Hamor og sønnen Sikem syntes godt om det de sa.
- ¹⁹Den unge mannen var ikke sen med å gjøre som de ba om, for han var glad i Jakobs datter. Han var den fremste av alle i farshuset.
- ²⁰ Så gikk Hamor og Sikem, sønnen hans, til byporten og sa til mennene i byen:
- ²¹«Disse mennene er vennligsinnet mot oss. La dem bo i landet og drive handel her! Landet er jo vidt nok for dem. Vi vil ta døtrene deres til koner og gi dem døtrene våre.
- ²²Men bare på ett vilkår vil mennene gå med på å bo blant oss så vi blir ett folk: Alle menn hos oss må la seg omskjære, slik de selv er omskåret.
- ²³Buskapen og det de eier, alle dyrene de har, blir jo vårt, bare vi gjør som de vil, så de slår seg ned hos oss.»
- ²⁴Alle som gikk ut av byporten, adlød Hamor og Sikem, sønnen hans. Alle lot de seg omskjære.
- ²⁵ Men den tredje dagen, da de ennå hadde smerter, tok to av Jakobs sønner, Simon og Levi, Dinas brødre, hvert sitt sverd. De kom seg uhindret inn i byen og drepte alle mennene.
- ²⁶De drepte Hamor og Sikem, sønnen hans, med sverd. Så tok de Dina ut av Sikems hus og dro bort.
- ²⁷Jakobs-sønnene kom over de drepte og plyndret byen fordi de hadde gjort søsteren deres uren.
- ²⁸De tok småfeet, storfeet og eslene deres, både det som var i byen, og det som var ute på marken.
- ²⁹Alt av verdi og alle kvinnene og barna deres førte de bort som bytte; alt som var i husene, ranet de.
- ³⁰Da sa Jakob til Simon og Levi: «Dere har ført ulykke over meg. Dere har gjort meg forhatt hos dem som bor i landet, hos kanaaneerne og perisittene. Jeg har bare noen få menn. Samler de seg mot meg, slår de meg, og jeg og mitt hus blir utryddet.»

³¹Men de svarte: «Skulle han få behandle søsteren vår som en hore?»

1. Mosebok 35

Jakob i Betel

¹ Gud sa til Jakob: «Bryt opp, dra til Betel og slå deg ned der! Der skal du bygge et alter for Gud, han som viste seg for deg da du rømte fra Esau, broren din.»

² Da sa Jakob til sitt hus og til alle dem som var med ham: «Få bort de fremmede gudene som finnes hos dere, rens dere og skift klær!

³ Vi skal bryte opp og dra til Betel! Der vil jeg bygge et alter for Gud, han som svarte meg den dagen jeg var i nød, og som var med meg på veien.»

⁴ Så ga de Jakob alle de fremmede gudene de hadde hos seg, og ringene de hadde i ørene. Og Jakob gjemte det under eiketreet som står ved Sikem.

⁵ Da de brøt opp, kom en redsel fra Gud over byene der omkring, så ingen forfulgte Jakobs sønner.

⁶ Jakob og alt folket som var med ham, kom til Lus, det er Betel, i Kanaan.

⁷ Der bygde han et alter og kalte stedet El-Betel, for der hadde Gud åpenbart seg for ham da han rømte fra broren sin.

⁸ Debora, Rebekkas amme, døde og ble gravlagt nedenfor Betel, under eika; den ble kalt Gråteeika.

⁹ Etter at Jakob var kommet hjem fra Paddan-Aram, viste Gud seg på nytt for ham og velsignet ham.

¹⁰ Gud sa til ham: «Navnet ditt er Jakob. Men nå skal du ikke lenger kalles Jakob; Israel skal være navnet ditt.» Slik fikk han navnet Israel.

¹¹ Så sa Gud til ham: «Jeg er Gud, Den veldige. Vær fruktbar og bli tallrik! Et folk, ja, mange folkeslag skal stamme fra deg, det skal være konger blant dine etterkommere.

¹² Det landet jeg ga til Abraham og Isak, gir jeg deg. Til din ætt etter deg gir jeg landet.»

¹³Så fór Gud opp fra ham, fra det stedet hvor han hadde snakket med ham.

¹⁴ Jakob reiste en støtte på dette stedet, en støtte av stein. Han øste drikkoffer på den og helte olje over den.

¹⁵Og Jakob kalte stedet hvor Gud hadde snakket med ham, Betel.

Rakel dør

¹⁶ Så reiste de fra Betel. Da de ennå hadde et stykke igjen til Efrat, fødte Rakel et barn. Det var en hard fødsel.

¹⁷Mens hun lå i harde fødselsrier, sa jordmoren til henne: «Vær ikke redd! For også denne gangen får du en sønn.»

¹⁸ Hun var døende, og idet livet ebbet ut, ga hun ham navnet Ben-Oni. Men faren kalte ham Benjamin.

¹⁹ Rakel døde og ble gravlagt ved veien til Efrat, det er Betlehem.

²⁰Og Jakob reiste en steinstøtte på graven hennes. Det er Rakels gravstein, som står der den dag i dag.

²¹ Så reiste Israel videre og slo opp teltet sitt bortenfor Migdal-Eder.

²² Mens Israel bodde der i landet, gikk Ruben bort og lå med Bilha, farens medhustru. Og Israel fikk vite det.

Jakobs sønner

Jakob hadde tolv sønner.

²³ Sønnene til Lea var Ruben, Jakobs førstefødte sønn, Simon, Levi, Juda, Jissakar og Sebulon.

²⁴Sønnene til Rakel var Josef og Benjamin.

²⁵Sønnene til Bilha, Rakels slavekvinne, var Dan og Naftali.

²⁶Og sønnene til Silpa, Leas slavekvinne, var Gad og Asjer. Dette var de sønnene Jakob fikk i Paddan-Aram.

Isak dør

²⁷ Jakob kom til Isak, sin far, i Mamre ved Kirjat-Arba, det er Hebron, der Abraham og Isak hadde holdt til.

²⁸Isaks levetid ble 180 år.

²⁹Så utåndet Isak og døde. Han ble forent med sitt folk, gammel og mett av dager. Sønnene hans, Esau og Jakob, gravla ham.

1. Mosebok 36

Esaus slekt

¹Dette er slektshistorien til Esau, det vil si Edom.

² Esau tok seg koner blant Kanaans døtre: Ada, datter av hetitten Elon, Oholibama, datter av Ana, sønn til hevitten Sibon,

³og Basmat, Ismaels datter, søster til Nebajot.

⁴Ada fødte Esau sønnen Elifas, og Basmat fødte Re'uel;

⁵Oholibama fødte Je'usj, Jalam og Korah. Dette var de sønnene Esau fikk i Kanaan.

⁶Esau tok konene sine, sønnene og døtrene og hele husstanden sin, buskapen, alle husdyrene og alle eiendelene han hadde skaffet seg i Kanaan, og dro til et land borte fra Jakob, broren sin.

⁷ For de eide for mye til at de kunne bo sammen. Landet der de bodde som innflyttere, kunne ikke fø dem, så stor var buskapen deres.

⁸ Esau slo seg da ned i Se'ir-fjellene. Esau, det er Edom.

⁹ Dette er slektshistorien til Esau, stamfar til edomittene i fjellandet Se'ir.

¹⁰Dette er navnene på Esaus sønner: Elifas, sønn av Esaus kone Ada, og Re'uel, sønn av Esaus kone Basmat.

¹¹Sønnene til Elifas var Teman, Omar, Sefo, Gatam og Kenas.

¹²Elifas, sønn av Esau, hadde en medhustru som het Timna, og hun fødte ham Amalek. Dette var etterkommerne av Ada, Esaus kone.

- ¹³Og dette er sønnene til Re'uel: Nahat, Serah, Sjamma og Missa. Dette var etterkommerne av Basmat, Esaus kone.
- ¹⁴Og dette er sønnene til Esaus kone Oholibama, datter av Ana, sønn til Sibon: Je'usj, Jalam og Korah.
- ¹⁵Dette er stammehøvdingene i Esaus ætt: Sønnene til Elifas, Esaus førstefødte sønn, var høvdingene Teman, Omar, Sefo, Kenas,
- ¹⁶Korah, Gatam og Amalek. Det er de høvdingene som stammer fra Elifas i Edom. De er Adas etterkommere.
- ¹⁷Og dette er sønnene til Re'uel, Esaus sønn: høvdingene Nahat, Serah, Sjamma og Missa. Det er de høvdingene som stammer fra Re'uel i Edom. De er etterkommere av Basmat, Esaus kone.
- ¹⁸Og dette er sønnene til Oholibama, Esaus kone: høvdingene Je'usj, Jalam og Korah. Det er de høvdingene som stammer fra Esaus kone Oholibama, datter til Ana.
- ¹⁹Dette var sønnene til Esau, det er Edom, og de høvdingene som stammer fra dem.
- ²⁰ Dette er sønnene til horitten Se'ir, som bodde i landet: Lotan, Sjobal, Sibon, Ana,
- ²¹Disjon, Eser og Disjan. Det er horittenes høvdinge, Se'irs sønner i Edom.
- ²²Lotans sønner var Hori og Hemam, og Timna var søsteren hans.
- ²³Dette er Sjobals sønner: Alvan, Manahat, Ebal, Sjefo og Onam.
- ²⁴Dette er Sibons sønner: Ajja og Ana. Det er den Ana som fant de varme kildene i ørkenen da han gjette faren Sibons esler.
- ²⁵Dette er barna til Ana: Disjon og datteren Oholibama.
- ²⁶Og dette er Disjons sønner: Hemdan, Esjban, Jitran og Keran.
- ²⁷Dette er Esers sønner: Bilhan, Saavan og Akan.
- ²⁸Og dette er Disjans sønner: Us og Aran.

- ²⁹Dette er horittenes stammehøvdinge: høvdingene Lotan, Sjobal, Sibon, Ana,
- ³⁰Disjon, Eser og Disjan. Dette var horittenes høvdinge i Se'ir, høvding for høvding.
- ³¹Dette er de kongene som hersket i Edom før det var noen konge over Israel:
- ³²Bela, sønn av Beor, var konge i Edom, og byen hans het Dinhaba.
- ³³Da Bela døde, ble Jobab, sønn av Serah fra Bosra, konge etter ham.
- ³⁴Da Jobab døde, ble Husjam fra Teman konge etter ham.
- ³⁵Da Husjam døde, ble Hadad, sønn av Bedad, konge etter ham. Det var han som slo midjanittene på slettelandet i Moab. Byen hans het Avit.
- ³⁶Da Hadad døde, ble Samla fra Masreka konge etter ham.
- ³⁷Da Samla døde, ble Saul fra Rehobot ved elven konge etter ham.
- ³⁸Da Saul døde, ble Baal-Hanan, sønn av Akbor, konge etter ham.
- ³⁹Da Baal-Hanan, sønn av Akbor, døde, ble Hadar konge etter ham. Byen hans het Pa'u, og hans kone het Mehetabel. Hun var datter av Matred, Mesahabs datter.
- ⁴⁰Dette er navnene på Esaus stammehøvdinge, nevnt etter slekt, bosted og navn: høvdingene Timna, Alva, Jetet,
- ⁴¹Oholibama, Ela, Pinon,
- ⁴²Kenas, Teman, Mibsar,
- ⁴³Magdiel og Iram. Dette var Edoms stammehøvdinge, etter bosted i det landet de eide. Edom er Esau, edomittenes stamfar.

1. Mosebok 37

Josef og brødrene hans

- ¹ Jakob ble boende i Kanaan, det landet faren hans hadde bodd i som innflytter.
- ²Dette er Jakobs slektshistorie. Da Josef var sytten år, gjette han småfeet sammen med brødrene sine. Som ung gutt var han sammen med sønnene til

Bilha og Silpa, farens koner. Og alt det onde han hørte om dem, gikk han til faren med.

³Israel elsket Josef mer enn alle de andre sønnene, for han hadde fått ham på sine gamle dager. Han laget en forseggjort kjortel til ham.

⁴Men da brødrene så at faren elsket ham mer enn alle de andre, la de ham for hat og kunne ikke si et vennlig ord til ham.

⁵En gang hadde Josef en drøm. Han fortalte den til brødrene sine. Da hatet de ham enda mer.

⁶Han sa til dem: «Hør hva jeg har drømt!

⁷Se, vi var ute på åkeren og bandt kornbånd. Kornbåndet mitt reiste seg og ble stående, mens kornbåndene deres samlet seg omkring mitt og bøyde seg for det.»

⁸Da sa brødrene til ham: «Skal du være konge over oss? Skal du herske over oss?» Så hatet de ham enda mer for drømmene hans og for det han sa.

⁹Josef hadde enda en drøm og fortalte den til brødrene sine. «Nå har jeg hatt enda en drøm», sa han. «Se, solen og månen og elleve stjerner bøyde seg for meg.»

¹⁰Da han fortalte drømmen til faren og brødrene, irettesatte faren ham og sa: «Hva slags drøm er det du har hatt? Skulle jeg og din mor og dine brødre virkelig komme og bøye oss til jorden for deg?»

¹¹Brødrene ble misunnelige på ham, men faren merket seg det han hadde sagt.

¹²En gang var brødrene ute og gjette farens småfe ved Sikem.

¹³Da sa Israel til Josef: «Brødrene dine gjeter ved Sikem. Kom, jeg vil sende deg til dem.» Han svarte: «Her er jeg.»

¹⁴Da sa faren: «Gå nå og se hvordan det står til med brødrene dine og med småfeet. Kom så og gi meg beskjed!» Så sendte faren ham av sted fra Hebron-dalen, og han kom til Sikem.

¹⁵En mann traff på ham mens han flakket omkring på marken. «Hva leter du etter?» spurte mannen.

¹⁶«Jeg leter etter brødrene mine», svarte han. «Kan du si meg hvor de gjeter?»

¹⁷ Mannen sa: «De har dratt herfra, for jeg hørte dem si: Kom, vi går til Dotan!» Da gikk Josef etter brødrene sine og fant dem i Dotan.

¹⁸De så ham på lang avstand, og før han kom fram, la de planer om å ta livet av ham.

¹⁹De sa til hverandre: «Se, der kommer denne stordrømmeren!

²⁰Kom, vi dreper ham! Vi kaster ham i en av brønnene og sier at et rovdyr har ett ham opp. Så skal vi se hva det blir av drømmene hans.»

²¹ Men da Ruben hørte det, ville han berge ham fra dem. Han sa: «Vi må ikke slå ham i hjel!»

²²Så sa Ruben til dem: «La det ikke flyte blod! Kast ham ned i denne brønnen her i ørkenen, men legg ikke hånd på ham.» Dette sa han for å berge ham fra dem, så han kunne ta ham med tilbake til faren.

²³Da Josef kom fram til brødrene sine, rev de av ham den fine kjortelen han hadde på seg.

²⁴ Så tok de og kastet ham i brønnen. Den var tom, det fantes ikke vann i den.

²⁵Så satte de seg for å spise. Da de så opp, fikk de øye på en karavane med ismaelitter som kom fra Gilead. Kamelene deres bar gummi, balsam og harpiks som de skulle føre ned til Egypt.

²⁶Da sa Juda til brødrene sine: «Hva har vi igjen for å drepe vår bror og dekke over blodet hans?

²⁷Kom, så selger vi ham til ismaelittene. La oss ikke legge hånd på ham, for han er vår bror, vårt eget kjøtt.» Og brødrene hørte på ham.

²⁸ Noen kjøpmenn fra Midjan kom forbi, og de trakk Josef opp av brønnen. De solgte Josef for tjue sjekel sølv til ismaelittene. Og de tok ham med til Egypt.

²⁹ Da Ruben kom til brønnen igjen og fikk se at Josef ikke var der, flerret han klærne sine.

³⁰ Han gikk tilbake til brødrene og sa: «Gutten er borte! Hvor skal jeg nå gjøre av meg?»

³¹ Da tok de Josefs kjortel, slaktet en geitebukk og dyppet kjortelen i blodet.

³² Den fine kjortelen sendte de til faren og sa: «Denne har vi funnet. Se etter om det ikke er kjortelen til sønnen din.»

³³ Han undersøkte den og sa: «Det er kjortelen til sønnen min. Et rovdyr har ett ham opp. Josef er revet i hjel!»

³⁴ Så flerret Jakob klærne sine, bandt sekkestrie om hoftene og sørget over sønnen sin i lange tider.

³⁵ Alle sønnene og døtrene hans kom for å trøste ham, men han ville ikke la seg trøste. «I sorg skal jeg gå ned til min sønn i dødsriket», sa han. Og faren gråt over sønnen sin.

³⁶ Men midjanittene solgte Josef i Egypt, til Potifar, som var hoffmann hos farao og sjef for livvakten.

1. Mosebok 38

Juda og Tamar

¹ På den tid dro Juda bort fra brødrene sine og slo seg ned hos en mann i Adullam som het Hira.

² Der fikk han se datteren til en kanaaneer som het Sjua. Han tok henne til kone og gikk inn til henne.

³ Hun ble med barn og fødte en sønn. Han kalte ham Er.

⁴ Så ble hun med barn igjen og fødte en sønn. Hun kalte ham Onan.

⁵ Siden fikk hun enda en sønn. Hun kalte ham Sjela. Da han ble født, var Juda i Kesib.

⁶ Juda tok en kone til Er, den førstefødte sønnen sin. Hun het Tamar.

- ⁷Men Er, Judas førstefødte, var ond i Herrens øyne, og Herren tok livet hans.
- ⁸ Da sa Juda til Onan: «Gå inn til din brors kone og gjør din plikt som svoger, så du kan skaffe din bror etterkommere.»
- ⁹Men Onan visste at etterkommerne ikke ville bli hans. Når han gikk inn til sin brors kone, lot han sæden gå til spille på jorden for ikke å gi broren etterkommere.
- ¹⁰Men det Onan gjorde, var ondt i Herrens øyne, og han tok livet hans også.
- ¹¹Da sa Juda til Tamar, sin svigerdatter: «Du må bo som enke i din fars hus til min sønn Sjela er blitt voksen.» For han tenkte: «Bare ikke han også dør slik som brødrene sine.» Så dro Tamar hjem og bodde i sin fars hus.
- ¹² Lang tid gikk. Så døde Sjuas datter, Judas kone. Da sørgetiden var over, gikk Juda opp til saueklipperne i Timna sammen med sin venn Hira fra Adullam.
- ¹³Det ble fortalt Tamar at svigerfaren hennes var på vei opp til Timna for å klippe sauene sine.
- ¹⁴Da tok hun av seg enkeklærne og dekket seg med et slør som hun svøpte om seg. Så satte hun seg ved inngangen til Enajim, på veien til Timna. For hun hadde sett at Sjela var blitt voksen, likevel var hun ikke blitt hans kone.
- ¹⁵Da Juda fikk se henne, tenkte han at hun var en prostituert, for hun hadde dekket ansiktet.
- ¹⁶ Han gikk bort til henne i veikanten og sa: «Kom, la meg få gå inn til deg!» For han visste ikke at hun var hans svigerdatter. Hun sa: «Hva gir du meg hvis du får komme inn til meg?»
- ¹⁷Han svarte: «Jeg skal sende deg et kje av småfeet.» Da sa hun: «Så gi meg et pant til du får sendt det!»
- ¹⁸ «Hva skal jeg gi deg i pant?» spurte han. Hun svarte: «Seglet ditt og snoren, og staven du har i hånden.» Han ga henne det. Så fikk han komme inn til henne, og hun ble med barn.

¹⁹Hun sto opp og gikk sin vei. Så tok hun av seg sløret og hadde på seg enkeklærne.

²⁰Juda sendte kjeet med vennen sin fra Adullam for å få igjen pantet av kvinnen. Men han fant henne ikke.

²¹Han spurte folket på stedet: «Hvor er den tempelprostituerte kvinnen i Enajim, hun som satt i veikanten?» De svarte: «Det har ikke vært noen prostituert kvinne her.»

²²Han kom tilbake til Juda og sa: «Jeg fant henne ikke, dessuten sa folket på stedet at det ikke hadde vært noen tempelprostituert kvinne der.»

²³Da sa Juda: «La henne beholde pantet, så blir vi ikke til skamme. Se, jeg sendte henne dette kjeet, men du fant henne ikke.»

²⁴Tre måneder senere ble det fortalt til Juda: «Tamar, svigerdatteren din, har drevet hor og er med barn.» Da sa Juda: «Før henne ut, hun skal brennes!»

²⁵Men da hun ble ført ut, sendte hun bud til sin svigerfar: «Jeg er med barn med den mannen som eier alt dette. Se etter hvem det er som eier dette seglet, snorene og staven!»

²⁶Juda kjente dem igjen og sa: «Hun er i sin gode rett mot meg, for jeg har ikke gitt henne til min sønn Sjela.» Siden hadde han ikke omgang med henne.

²⁷Da tiden kom og hun skulle føde, se, da var det tvillinger i morslivet hennes.

²⁸Under fødselen stakk den ene fram en hånd. Jordmoren tok hånden, bandt en skarlagenrød tråd om den og sa: «Han kom først.»

²⁹Men så trakk han tilbake hånden, og broren kom ut. Da sa hun: «Hvordan er det du bryter deg fram?» Så kalte de ham Peres.

³⁰Siden kom broren, han som hadde den skarlagenrøde tråden om hånden. Ham kalte de Serah.

1. Mosebok 39

Josef hos Potifar

- ¹ Josef ble ført ned til Egypt. Potifar, en egypter som var hoffmann hos farao og sjef for livvakten, kjøpte ham av ismaelittene som hadde tatt ham med dit.
- ² Herren var med Josef og lot ham lykkes. Han ble boende i huset til sin egyptiske herre.
- ³ Herren hans så at Herren var med ham og lot ham lykkes i alt han gjorde.
- ⁴ Josef vant velvilje hos herren sin og ble hans tjener. Potifar satte ham til å styre sitt hus og lot ham ta hånd om alt han eide.
- ⁵ Og fra den tid egypteren satte ham over sitt hus og alt han eide, velsignet Herren hans hus på grunn av Josef. Herrensvelsignelse hvilte over alt han eide, både i huset og på marken.
- ⁶ Han lot Josef ta hånd om alt han eide, og bekymret seg ikke for noe bortsett fra maten han spiste. Josef var velskapt og vakker.
- ⁷ En tid etter hendte det at herrens kone kastet sine øyne på ham. «Ligg med meg!» sa hun.
- ⁸ Men han ville ikke og sa til henne: «Se, min herre trenger ikke å bekymre seg for noe i huset, han har latt meg ta hånd om alt.
- ⁹ Han er ikke større i dette huset enn jeg. Han har ikke nektet meg noe unntatt deg, for du er hans kone. Hvordan skulle jeg kunne gjøre noe så ondt og synde mot Gud?»
- ¹⁰ Hun snakket til Josef dag etter dag, men han hørte ikke på henne og ville ikke ligge med henne eller være sammen med henne.
- ¹¹ Så hendte det en dag at han kom inn i huset for å gjøre arbeidet sitt. Ingen av husets folk var inne.
- ¹² Da grep hun fatt i kappen hans og sa: «Ligg med meg!» Men han rømte ut av huset og lot kappen bli igjen i hendene hennes.
- ¹³ Da hun så at han lot kappen bli igjen i hendene hennes og selv rømte ut,

¹⁴ropte hun på husets folk og sa: «Se! Mannen min har tatt inn i huset en hebreer som gjør oss til latter. Han kom til meg og ville ligge med meg, men jeg ropte så høyt jeg kunne.

¹⁵Og da han hørte at jeg satte i å rope, lot han kappen være igjen hos meg og rømte ut.»

¹⁶Så tok hun vare på kappen til herren hans kom hjem.

¹⁷Hun fortalte ham den samme historien: «Den hebraiske slaven som du har tatt inn til oss, kom til meg og ville gjøre meg til latter.

¹⁸Men da jeg satte i å rope, lot han kappen være igjen hos meg og rømte ut.»

Josef i fengsel

¹⁹Josefs herre ble brennende harm da han hørte hva hans kone fortalte. «Dette har slaven din gjort mot meg», sa hun.

²⁰Han tok Josef og satte ham i fengselet der kongens fanger satt lenket. Han ble sittende der i fengselet.

²¹Men Herren var med Josef og viste ham godhet. Han lot ham finne godvilje hos fengselsbestyreren.

²²Han lot Josef ta hånd om alle fangene i fengselet og alt som skulle gjøres der.

²³Bestyreren selv hadde ikke tilsyn med noe av det Josef hadde fått hånd om. For Herren var med Josef. For Herren lot alt han gjorde, lykkes for ham.

1. Mosebok 40

Josef tyder hoffmennenes drømmer

¹En tid etter hendte det at munnskjenken og bakeren hos kongen i Egypt fornærmet herren sin, egypterkongen.

²Farao ble sint på de to hoffmennene sine, overmunnskjenken og bakermesteren.

³ Han satte dem i forvaring hos lederen for livvakten, i fengselet der Josef var fange.

- ⁴Lederen for livvakten satte Josef til å ha tilsyn med dem og tjene dem. De ble sittende en tid i forvaring.
- ⁵Mens munnskjenken og bakeren hos egypterkongen satt lenket i fengselet, hadde de to i en og samme natt hver sin drøm med ulik tydning.
- ⁶Da Josef kom inn til dem om morgenen, så han at de var nedtrykt.
- ⁷Han spurte faraos hoffmenn som satt i forvaring sammen med ham i hans herres hus: «Hvorfor har dere så triste ansikter i dag?»
- ⁸De svarte: «Vi har begge hatt en drøm, men det er ingen her som kan tyde dem.» Da sa Josef til dem: «Hører ikke tydningen Gud til? Fortell!»
- ⁹Så fortalte overmunnskjenken drømmen sin til Josef. Han sa: «Se, i drømmen min sto en vinstokk foran meg.
- ¹⁰Det var tre greiner på den. Så snart den begynte å skyte knopper, sprang blomstene ut, og klasene ble til modne druer.
- ¹¹Jeg hadde faraos beger i hånden. Jeg tok druene, presset dem ut i begeret og rakte det til farao.»
- ¹²Da sa Josef: «Dette er tydningen: De tre greinene er tre dager.
- ¹³Om tre dager skal farao opphøye deg og gi deg stillingen din tilbake. Du skal rekke farao begeret hans på samme måte som før, da du var munnskjenken hans.
- ¹⁴Bare du ville huske på meg når det går deg godt! Vis meg godhet, nevnt meg for farao og få meg ut av dette huset.
- ¹⁵For jeg er stjålet fra hebreernes land, og her har jeg ikke gjort noe som gjør meg fortjent til fangehullet.»
- ¹⁶Da bakermesteren så at Josef hadde gitt en god tydning, sa han til ham: «Jeg var også i drømmen min. Og se, jeg hadde tre kurver med hvetebrød på hodet.
- ¹⁷I den øverste kurven var det all slags bakverk til farao, men fuglene åt bakverket fra kurven på hodet mitt.»

- ¹⁸Josef svarte: «Dette er tydningen: De tre kurvene er tre dager.
- ¹⁹Om tre dager skal farao opphøye deg og henge deg i et tre, og fuglene skal ete kjøttet av deg.»
- ²⁰Den tredje dagen – det var faraos fødselsdag – holdt farao et festmåltid for alle tjenerne sine. Da opphøyde han overmunnskjenken og bakermesteren midt mellom tjenerne.
- ²¹Overmunnskjenken ga han stillingen tilbake, så han fikk rekke farao begeret,
- ²²men bakermesteren hengte han. Det gikk slik Josef hadde tydet drømmene for dem.
- ²³Men overmunnskjenken husket ikke på Josef; han glemte ham.

1. Mosebok 41

Josef tyder faraos drømmer

- ¹To år senere hadde farao en drøm: Se, han sto ved Nilen.
- ²Opp fra elven steg sju kuer, fine og fete, og begynte å beite i sivet.
- ³Etter dem steg sju andre kuer opp fra elven, stygge og magre, og stilte seg sammen med kuene på elvebredden.
- ⁴De stygge og magre kuene spiste opp de sju fine og fete. Da våknet farao.
- ⁵Så sovnet han igjen og drømte for andre gang: Se, sju kornaks, tykke og gode, vokste på ett strå.
- ⁶Etter dem skjøt det opp sju andre kornaks, tynne og svidd av østavinden.
- ⁷De tynne aksene slukte de sju tykke og fulle aksene. Da våknet farao og skjønte at det var en drøm.
- ⁸ Men om morgenen var han urolig til sinns. Han sendte bud etter alle spåmennene og vismennene i Egypt. Farao fortalte dem drømmene sine, men det var ingen som kunne tyde dem for ham.
- ⁹ Da sa overmunnskjenken til farao: «I dag kom jeg til å tenke på mine synder.

¹⁰En gang ble farao sint på tjenerne sine og satte meg i forvaring hos sjefen for livvakten sammen med bakermesteren.

¹¹I en og samme natt hadde vi hver vår drøm, jeg og han, med hver sin tydning.

¹²Det var en ung hebreer sammen med oss der, en slave hos sjefen for livvakten. Vi fortalte ham drømmene våre, og han ga drømmene hver sin tydning.

¹³Og slik han tydet dem for oss, slik gikk det. Farao ga meg stillingen tilbake, men bakermesteren hengte han.»

¹⁴Da sendte farao bud etter Josef, og de skyndte seg å få ham opp av fangehullet. Han barberte seg og skiftet klær og gikk så inn til farao.

¹⁵Farao sa til Josef: «Jeg har hatt en drøm, og det er ingen her som kan tyde den. Men jeg har hørt om deg at når du hører en drøm, kan du tyde den.»

¹⁶Josef svarte farao: «Det er ikke opp til meg, bare Gud kan gi et svar som er godt for farao.»

¹⁷Så sa farao til Josef: «Se, i drømmen sto jeg ved elvebredden.

¹⁸Fra elven kom det opp sju kuer, fete og fine, og de begynte å beite i sivet.

¹⁹Etter dem kom det opp sju andre kuer, tynne, magre og stygge. Så stygge kuer har jeg aldri sett i hele Egypt.

²⁰Og de magre, stygge kuene åt opp de første sju, de fete kuene.

²¹Men da de hadde satt dem til livs, kunne det ikke merkes på dem; de var like stygge som før. Da våknet jeg.

²²I drømmen så jeg også sju kornaks som vokste på ett strå, fulle og gode.

²³Etter dem skjøt det opp sju andre aks, tørre, tynne og svidd av østavinden.

²⁴De tynne aksene slukte de sju gode. Dette fortalte jeg til spåmennene, men ingen kunne forklare det for meg.»

²⁵Da sa Josef til farao: «Farao har hatt en og samme drøm. Gud har latt farao få vite hva han vil gjøre.

²⁶De sju gode kuene er sju år, og de sju gode aksene er sju år. Det er en og samme drøm.

²⁷De sju magre og stygge kuene som kommer opp etter dem, er sju år. Og de sju kornaksene, tynne og svidd av østavinden, er sju år med hungersnød.

²⁸Det var det jeg mente da jeg sa til farao: Gud har vist farao hva han vil gjøre.

²⁹Se, det skal komme sju år med overflod i hele Egypt.

³⁰Etter dem skal det komme sju år med hungersnød, så all overfloden blir glemmt i Egypt. Sulten skal fortære landet.

³¹Ingen skal minnes overfloden i landet, for sulten som følger, skal bli hard.

³²Når farao hadde samme drøm to ganger, er det fordi dette er fastsatt av Gud. Han vil skynde seg å gjøre det.

³³Nå må farao se seg ut en vis og forstandig mann og sette ham over Egypt.

³⁴Farao må gripe inn. Han må peke ut tilsynsmenn over landet og kreve inn en femtedel av avlingen fra Egypt i de sju årene med overflod.

³⁵De skal samle all maten fra de gode årene som kommer, og lagre tresket korn under faraos beskyttelse i byene og ta vare på det.

³⁶Maten skal være forråd for landet i de sju årene med hungersnød som kommer over Egypt. Da skal ikke landet gå til grunne av sult.»

Josef styrer i landet

³⁷Farao og alle tjenerne hans syntes godt om dette rådet.

³⁸Og farao sa til tjenerne sine: «Finnes det en mann som denne, en som har Guds ånd i seg?»

³⁹Så sa farao til Josef: «Siden Gud har latt deg få vite alt dette, er det ingen så forstandig og vis som du.

⁴⁰ Du skal styre mitt hus, og hele mitt folk skal rette seg etter det du sier. Bare når det gjelder tronen, skal jeg være større enn deg.»

⁴¹Og farao sa til Josef: «Se, jeg setter deg over hele Egypt.»

- 42 Så tok han signetringen av hånden sin og satte den på hånden til Josef. Han kledde ham i linklær og hengte et gullkjede om halsen på ham.
- 43 Han lot Josef kjøre i den nest beste vognen sin, og de ropte foran ham: «Bøy kne!» Slik satte farao ham over hele Egypt.
- 44 Og han sa til Josef: «Jeg er farao, men uten din tillatelse skal ingen løfte en hånd eller fot i hele Egypt.»
- 45 Farao kalte Josef Safenat-Paneah, og han ga ham Asenat til kone. Hun var datter til Potifera, presten i On. Siden dro Josef omkring i Egypt.
- 46 Josef var tretti år gammel da han trådte fram for farao, kongen i Egypt. Så dro Josef bort fra farao og reiste over hele Egypt.
- 47 Jorden bar så det bugnet de sju årene det var overflod.
- 48 Og i de sju årene landet fikk, samlet han all slags grøde, og han lagret den i byene. I hver by lagret han grøde fra markene omkring.
- 49 Slik samlet Josef tresket korn i mengder så store som havets sand, helt til han ga opp å telle, for det kunne ikke telles.
- 50 Før det første året med hungersnød kom, fikk Josef to sønner med Asenat, datter til Potifera, presten i On.
- 51 Den førstefødte kalte han Manasse. «For Gud har latt meg glemme alt mitt strev og hele min fars hus.»
- 52 Den andre kalte han Efraim. «For Gud har gjort meg fruktbar i det landet der jeg ble plaget.»
- 53 De sju gode årene i Egypt tok slutt.
- 54 Så begynte de sju årene med hungersnød, slik Josef hadde sagt. Det ble hungersnød i alle land, men i hele Egypt var det mat.
- 55 Da hele Egypt led av sult, ropte folket til farao etter brød. Han sa til dem: «Gå til Josef og gjør det han sier dere!»

⁵⁶Det ble hungersnød over hele jorden. Da åpnet Josef alle lagrene og solgte korn til egypterne, for hungersnøden var hard i Egypt.

⁵⁷Og all verden kom til Egypt for å kjøpe korn av Josef, for hungersnøden var hard over hele jorden.

1. Mosebok 42

Brødrene kommer til Egypt

¹ Da Jakob fikk vite at det var korn i Egypt, sa han til sønnene sine: «Hvorfor sitter dere og ser på hverandre?

²Jeg hører», sa han, «at det finnes korn i Egypt. Dra dit ned og kjøp korn til oss, så vi kan leve og ikke dø!»

³Da dro ti av Josefs brødre for å kjøpe korn i Egypt.

⁴Men Jakob sendte ikke Benjamin, Josefs bror, sammen med brødrene, for han sa: «En ulykke kunne ramme ham.»

⁵Slik var Israels sønner blant dem som kom for å kjøpe korn, for det var hungersnød i Kanaan.

⁶ Nå var det Josef som styrte landet, og det var han som solgte korn til folket der. Josefs brødre kom og kastet seg ned for ham med ansiktet mot jorden.

⁷Da Josef så brødrene sine, kjente han dem igjen, men han lot som om han ikke kjente dem. Han talte strengt til dem: «Hvor kommer dere fra?» De svarte: «Vi kommer fra landet Kanaan for å kjøpe mat.»

⁸Josef kjente igjen brødrene sine, men de kjente ikke ham.

⁹ Han husket drømmene han hadde hatt om dem, og sa: «Dere er spioner! Dere er kommet for å se hvor landet ligger åpent.»

¹⁰«Nei, herre», svarte de, «dine tjenere er kommet for å kjøpe mat.

¹¹Vi er alle sønner av en og samme mann. Vi er ærlige folk! Dine tjenere er ikke spioner.»

¹²Men han svarte dem: «Jo, dere er kommet for å se hvor landet ligger åpent.»

¹³Da sa de: «Dine tjenere var tolv brødre, vi er sønner av en og samme mann i Kanaan. Den yngste er hos faren vår i dag, og en er ikke mer.»

¹⁴Men Josef sa til dem: «Det er som jeg har sagt: Dere er spioner!

¹⁵Slik skal dere prøves: Så sant farao lever, dere slipper ikke herfra uten at den yngste broren deres kommer hit!

¹⁶La en av dere reise og hente broren deres, mens dere andre blir her som fanger. Slik skal det prøves om dere snakker sant. Hvis ikke, er dere spioner, så sant farao lever.»

¹⁷Så holdt han dem i forvaring i tre dager.

¹⁸På den tredje dagen sa Josef til dem: «Gjør dere som jeg sier, skal dere få leve; for jeg frykter Gud.

¹⁹Nå får vi se om dere er ærlige. En av brødrene deres skal være igjen i forvaring mens dere andre drar av sted med korn for å stille sulten hjemme hos dere.

²⁰Kom så hit til meg med den yngste broren deres. Da er deres ord til å stole på, og dere skal slippe å dø.» Og slik gjorde de.

²¹De sa til hverandre: «Sannelig, vi er skyldige! Vi så at broren vår var i stor nød da han bønnfalt oss om nåde, men vi hørte ikke på ham. Derfor er også vi nå kommet i nød.»

²²Ruben svarte dem: «Sa jeg ikke at dere ikke måtte gjøre gutten noe ondt? Men dere ville ikke høre, så nå kreves det gjengjeld for hans blod.»

²³De visste ikke at Josef forsto dette, for han brukte tolk.

²⁴Og han snudde seg fra dem og gråt. Så kom han tilbake og snakket med dem. Han tok Simon og bandt ham for øynene på dem.

²⁵Josef ga befaling om at sekkene deres skulle fylles med korn. Pengene skulle legges tilbake i sekkene, og de skulle få mat med på reisen. Og slik ble det gjort.

²⁶Så lesset de kornet på eslene og dro derfra.

²⁷Men en av dem åpnet sekken sin for å gi eselet fôr der de overnattet. Da fikk han øye på pengene, for de lå øverst i sekken.

²⁸Han sa til brødrene: «Pengene mine er lagt tilbake! Se, de ligger i sekken min!» Med hjertet i halsen sa de skjelvende til hverandre: «Hva er det Gud har gjort mot oss?»

²⁹Så kom de hjem til sin far Jakob i Kanaan. De fortalte ham alt som hadde hendt dem:

³⁰«Mannen som er herre i landet, talte strengt til oss og behandlet oss som om vi ville spionere der i landet.

³¹Da sa vi til ham: Vi er ærlige folk og ikke spioner.

³²Vi var tolv brødre, sønner av samme far. En av oss er ikke mer, og den yngste er i dag hjemme hos faren vår i Kanaan.

³³Mannen som er herre over landet, sa da til oss: Slik skal jeg vite om dere er ærlige: La en av brødrene bli igjen hos meg, ta det dere trenger for å stille sulten hjemme hos dere, og dra av sted.

³⁴Kom så til meg med den yngste broren deres. Da kan jeg vite at dere ikke er spioner, men ærlige folk. Så skal dere få broren deres tilbake, og dere kan handle fritt i landet.»

³⁵Da de tømte sekkene, fant hver av dem pengepungen sin der. Både de og faren ble redde da de fikk øye på pengepungene.

³⁶Deres far Jakob sa til dem: «Dere gjør meg barnløs! Josef er ikke mer, Simon er ikke mer, og nå vil dere ta Benjamin. Alt går meg imot.»

³⁷Da sa Ruben til sin far: «Du kan ta livet av begge sønnene mine dersom jeg ikke bringer ham tilbake til deg. Overlat ham i min hånd, jeg skal føre ham tilbake!»

³⁸ Men han svarte: «Min sønn skal ikke dra ned sammen med dere. Broren hans er død, og han er alene tilbake. Skulle en ulykke ramme ham på reisen dere nå legger ut på, da sender dere meg gråhåret og sorgtung ned i dødsriket.»

1. Mosebok 43

Brødrene reiser til Egypt igjen

- ¹Hungersnøden lå tungt over landet.
- ²Da de hadde brukt opp kornet de hadde hentet i Egypt, sa faren til dem: «Dra av sted igjen og kjøp litt mat til oss!»
- ³ Men Juda svarte: «Mannen advarte oss og sa: Dere får ikke tre fram for meg hvis ikke broren deres er med dere.
- ⁴Hvis du sender broren vår med oss, skal vi dra ned og kjøpe mat til deg.
- ⁵Men hvis du ikke gjør det, drar vi ikke. For mannen sa til oss: Dere får ikke tre fram for meg uten at broren deres er med dere.»
- ⁶Da sa Israel: «Hvorfor gjorde dere meg ondt ved å fortelle mannen at dere har enda en bror?»
- ⁷De svarte: «Mannen spurte oss nøye ut både om oss selv og om slekten vår. Han sa: Lever faren deres ennå? Har dere noen bror? Og vi svarte på det han spurte om. Hvordan kunne vi vite at han ville si: Kom hit med broren deres!»
- ⁸Da sa Juda til sin far Israel: «Send gutten med meg! La oss bryte opp og dra av sted, så vi kan leve og ikke dø, både vi, du og barna våre.
- ⁹Jeg skal garantere for ham, du kan kreve ham igjen av min hånd. Kommer jeg ikke tilbake med ham og stiller ham fram for deg, vil jeg være skyldig for deg hele mitt liv.
- ¹⁰Hadde vi ikke ventet så lenge, kunne vi nå vært fram og tilbake to ganger.»
- ¹¹Da sa deres far Israel til dem: «Er det ingen annen råd, så gjør slik: Ta med i sekkene deres en gave til mannen, noe av det beste som finnes i landet, litt balsam og litt honning, gummi og harpiks, pistasjnøtter og mandler!
- ¹²Og ta dobbelt så mange penger med dere, så dere kan levere tilbake de pengene dere fikk igjen, de som lå øverst i sekkene. Kanskje det var en feiltagelse.
- ¹³Ta så broren deres, bryt opp og vend tilbake til mannen!

14Måtte Gud, Den veldige, la dere finne barmhjertighet hos denne mannen, så han sender med dere den andre broren deres og Benjamin. Skal jeg bli barnløs, så blir jeg barnløs.»

15Så tok mennene med seg denne gaven, dobbelt så mange penger, og Benjamin. De brøt opp og dro ned til Egypt og trådte fram for Josef.

16Da Josef så at Benjamin var med dem, sa han til bestyreren for huset sitt: «Før disse mennene hjem, slakt og gjør i stand, for de skal spise hos meg ved middagstid!»

17Mannen gjorde som Josef sa. Han tok dem med inn i Josefs hus.

18Men da de ble ført inn i Josefs hus, ble de redde. De sa: «Det er vel på grunn av pengene som ble lagt tilbake i sekkene våre forrige gang, at vi blir ført hit. Nå kan de overfalle oss, kaste seg over oss, gjøre oss til slaver og ta eslene våre.»

19De gikk bort til bestyreren for Josefs hus og snakket med ham ved inngangen til huset.

20«Unnskyld oss, herre», sa de, «vi har vært her nede en gang før og kjøpt mat.

21Men da vi slo leir for natten og åpnet sekkene våre, fant hver av oss pengene øverst i sekken, våre egne penger i sin fulle vekt. Nå har vi dem med oss tilbake.

22Vi har også med oss mer penger til å kjøpe mat for. Vi vet ikke hvem som la pengene i sekkene våre.»

23 Da sa han: «Fred være med dere, vær ikke redde! Deres Gud, deres fars Gud, har gitt dere en skatt i sekkene. Pengene deres har jeg fått.» Så førte han Simon ut til dem.

24Siden førte mannen dem inn i Josefs hus. Han ga dem vann så de fikk vasket føttene, og han ga fôr til eslene deres.

25 Og de gjorde gaven klar før Josef skulle komme ved middagstid, for de hadde hørt at de skulle spise der.

²⁶Så kom Josef hjem, og de bar fram gaven de hadde med seg inn i huset, og kastet seg til jorden for ham.

²⁷Han spurte hvordan det sto til med dem. Så sa han: «Står det bra til med den gamle faren deres, som dere snakket om? Lever han ennå?»

²⁸«Ja», svarte de, «det står bra til med vår far, din tjener. Han lever ennå.» De bøyde seg og kastet seg ned for ham.

²⁹Da fikk han øye på Benjamin, sin bror, og sa: «Er dette den yngste broren deres, som dere fortalte meg om? Gud være deg nådig, min sønn!»

³⁰Josef skyndte seg bort, for kjærligheten til broren blusset opp i ham, så han måtte gråte. Derfor gikk han inn i kammeret sitt og gråt.

³¹Så vasket han ansiktet og gikk ut igjen. Han la bånd på seg og sa: «Sett fram maten!»

³² De satte fram for ham og for brødrene og for de egypterne som spiste hos ham, hver for seg. For egypterne kunne ikke spise med hebreerne; det var avskyelig for dem.

³³Brødrene fikk sitte rett foran Josef, den eldste øverst og den yngste nederst. Da så de forundret på hverandre.

³⁴Han lot dem få av rettene på sitt eget bord, og han lot Benjamin få fem ganger så mye som de andre. Og de drakk seg fulle sammen med ham.

1. Mosebok 44

Sølvbegeret i sekken

¹Siden sa Josef til bestyreren for huset sitt: «Fyll sekkene til disse mennene med korn, så mye de orker å bære, og legg pengene til hver av dem øverst i sekken!»

²«Legg så begeret mitt, sølvbegeret, øverst i sekken til den yngste, sammen med kornpengene hans!» Og han gjorde som Josef sa.

³Da det ble lyst neste morgen, ble de sendt av sted med eslene sine.

⁴De dro ut av byen, men var ikke kommet langt før Josef sa til bestyreren: «Sett etter mennene! Når du tar dem igjen, skal du si: Hvorfor gjengjelder dere godt med ondt?»

⁵ Er ikke dette det begeret som min herre drikker av, og som han spår i? Det er ondt, det dere har gjort!»

⁶Han tok dem igjen og sa dette til dem.

⁷Men de svarte ham: «Hvorfor sier vår herre dette? Det kunne ikke falle dine tjenere inn å gjøre noe slikt!

⁸Se, pengene som vi fant øverst i sekkene våre, tok vi med oss tilbake til deg fra Kanaan. Hvorfor skulle vi stjele sølv eller gull fra din herres hus?

⁹Den av tjenerne dine som begeret blir funnet hos, skal dø, og vi andre skal være slaver for vår herre.»

¹⁰Han svarte: «Det skal bli som dere sier denne gangen også. Den som begeret blir funnet hos, skal være slaven min, dere andre skal være uten skyld.»

¹¹Så skyndte de seg og løftet sekkene ned på jorden og åpnet hver sin sekk.

¹²Han undersøkte dem, begynte hos den eldste og endte hos den yngste. Og begeret ble funnet i sekken til Benjamin.

¹³Da flerret de klærne sine, lesset på hvert sitt esel og vendte tilbake til byen.

¹⁴Da Juda og brødrene kom inn i Josefs hus, var Josef der ennå. Og de kastet seg til jorden for ham.

¹⁵Josef sa til dem: «Hva er det dere har gjort? Vet dere ikke at en mann som jeg kan spå?»

¹⁶«Hva skal vi svare, herre?» sa Juda. «Hva kan vi si? Hvordan kan vi vise at vi er uskyldige? Gud har funnet skyld hos dine tjenere. Nå er vi slavene dine, herre, både vi og han begeret ble funnet hos.»

¹⁷Men Josef sa: «Det kunne ikke falle meg inn å gjøre slikt! Mannen som hadde begeret, skal være min slave. Dere andre kan dra opp til deres far.»

- ¹⁸Da gikk Juda bort til ham og sa: «Vær så snill, herre, hør hva din tjener har å si, og bli ikke sint på din tjener, du er jo som farao selv.
- ¹⁹Min herre spurte sine tjenere: Har dere noen far eller bror?
- ²⁰Og vi svarte: Vi har en gammel far, og han fikk en gutt på sine gamle dager. Guttens bror er død, og han er alene igjen etter sin mor. Faren elsker ham.
- ²¹Da sa du til dine tjenere: Kom ned til meg med ham så jeg kan se ham med egne øyne!
- ²²Men vi svarte vår herre: Gutten kan ikke forlate faren sin; gjør han det, dør faren.
- ²³Men du sa til tjenerne dine: Kommer ikke den yngste broren hit sammen med dere, skal dere ikke få tre fram for meg.
- ²⁴Da vi kom hjem til vår far, din tjener, fortalte vi ham hva du hadde sagt, herre.
- ²⁵Han sa: Dra av sted igjen og kjøp litt mat til oss.
- ²⁶Vi svarte: Vi kan ikke dra ned uten at den yngste broren vår er med. Drar vi uten broren vår, får vi ikke se mannen.
- ²⁷Da sa vår far, din tjener, til oss: Dere vet at min kone fødte meg to sønner.
- ²⁸Den ene ble borte for meg. Jeg sa at han sikkert var revet i hjel, og jeg har ikke sett ham siden.
- ²⁹Om dere også tar denne fra meg og det skulle hende ham en ulykke, da sender dere meg gråhåret og sorgtung ned i dødsriket.
- ³⁰Kommer jeg nå til min far, din tjener, uten gutten som han er knyttet til med hele sin sjel,
- ³¹da dør han når han ser at gutten ikke er med oss. Dine tjenere kommer til å sende vår far og din tjener gråhåret og sorgtung ned i dødsriket.
- ³² For jeg, din tjener, garanterte for unggutten hos far og sa: Kommer jeg ikke tilbake til deg med ham, er jeg skyldig for min far hele mitt liv.

³³La nå din tjener bli igjen som slave for min herre i stedet for gutten. Så kan han dra opp sammen med brødrene sine.

³⁴For hvordan skulle jeg kunne dra opp til faren min uten gutten og se den sorg som da ville ramme ham?»

1. Mosebok 45

Josef forteller hvem han er

¹Da klarte ikke Josef lenger å legge bånd på seg for alle som sto omkring ham. Han ropte: «La alle gå ut herfra!» Dermed var det ingen andre sammen med ham da Josef lot brødrene sine få vite hvem han var.

²Han brast i gråt så høyt at egypterne hørte det, og faraos hus fikk høre om det.

³Så sa Josef til brødrene sine: «Jeg er Josef! Lever far ennå?» Men brødrene kunne ikke svare ham, for de sto skrekkslagne foran ham.

⁴Josef sa til dem: «Kom hit til meg!» De gikk bort til ham, og han sa: Jeg er Josef, deres bror, som dere solgte til Egypt.

⁵Vær nå ikke nedslått og anklag ikke dere selv fordi dere solgte meg. Det var for å berge liv at Gud sendte meg foran dere.

⁶I to år har det vært hungersnød i landet, og i enda fem år skal det verken pløyes eller høstes.

⁷Men Gud sendte meg i forveien for å la dere bli en rest på jorden, slik at dere skal leve og mange bli berget.

⁸Så det var ikke dere som sendte meg hit, men Gud. Han satte meg til far for farao, til herre over hele hans hus og til hersker over hele Egypt.

⁹Skynd dere, dra opp til far og si: Så sier Josef, sønnen din: «Gud har satt meg til herre over hele Egypt. Kom ned til meg, og drøy ikke!

¹⁰Du skal få bo i Gosen og være nær meg, både du, barna og barnebarna dine, småfeet og storfeet ditt og alt du eier.

11Jeg skal sørge for deg der, for ennå kommer det fem år med hungersnød. Verken du eller ditt hus eller noen av dine skal lide nød.»

12Nå ser dere med egne øyne, både dere og min bror Benjamin, at det er jeg som taler til dere.

13Fortell far om all den ære og makt jeg har i Egypt, og om alt dere har sett. Skynd dere, kom hit ned med far.

14Så kastet han seg om halsen på Benjamin, broren sin, og gråt, og Benjamin gråt på skulderen hans.

15Han kysset alle brødrene sine og gråt med dem. Etter dette snakket brødrene med ham.

Hjemreisen

16Da de fikk høre i faraos hus at Josefs brødre var kommet, ble farao og tjenerne hans glade.

17Farao sa til Josef: «Si til brødrene dine: Dette skal dere gjøre: Less på dyrene deres og dra hjem til Kanaan!

18Ta så faren deres og familiene deres og kom til meg, så skal jeg gi dere det beste landet i Egypt, og dere skal spise av det feteste i landet.

19Du skal by dem å gjøre dette: Ta med vogner fra Egypt til kvinnene og barna! Hent faren deres og kom hit!

20Dere skal ikke bry dere om eiendelene deres, for det beste i hele Egypt skal tilhøre dere.»

21Israels sønner gjorde så. Josef ga dem vogner, slik farao hadde sagt, og mat på veien.

22Han ga nye klær til hver av dem. Til Benjamin ga han tre hundre sjekel sølv og fem klesskift.

23Til faren sendte han ti esler med noe av det beste som fantes i Egypt, og ti eselhopper som bar tresket korn, brød og mat til farens reise.

²⁴Så sendte han brødrene av sted. Da de dro, sa han: «Dere må ikke krangle på veien!»

²⁵De dro opp fra Egypt og kom til sin far Jakob i Kanaan.

²⁶De fortalte: «Josef lever. Han er hersker over hele Egypt.» Men faren var like kald i hjertet, for han trodde dem ikke.

²⁷Da fortalte de ham alt Josef hadde sagt dem, og han fikk se vognene som Josef hadde sendt for å hente ham. Da livnet Jakob til.

²⁸ «Dette er stort!» sa Israel. «Josef, sønnen min, lever ennå! Jeg vil reise og se ham før jeg dør.»

1. Mosebok 46

Jakob drar til Egypt

¹Så brøt Israel opp med alt det han hadde. Da han kom til Beer-Sjeba, ofret han slaktoffer til sin far Isaks Gud.

² Gud talte til Israel i et syn om natten og sa: «Jakob, Jakob!» Og han svarte: «Her er jeg.»

³Så sa han: «Jeg er Gud, din fars Gud. Vær ikke redd for å dra ned til Egypt, for jeg vil gjøre deg til et stort folk der.

⁴ Jeg går med deg ned til Egypt, men jeg skal føre deg opp igjen også. Og Josefs hånd skal lukke dine øyne.»

⁵Så reiste Jakob fra Beer-Sjeba. Israels sønner løftet sin far Jakob, kvinnene og barna opp i vognene som farao hadde sendt for å hente ham.

⁶De tok med seg buskapen og alle eiendelene de hadde samlet seg i Kanaan. Så kom Jakob og hele hans ætt med ham til Egypt.

⁷Han hadde med seg hele ætten sin til Egypt, sønnene og sønnesønnene, døtrene og sønnedøtrene.

⁸ Dette er navnene på israelittene som kom til Egypt, Jakob og hans etterkommere: Ruben, Jakobs førstefødte sønn,

- ⁹og sønnene hans: Henok, Pallu, Hesron og Karmi;
- ¹⁰Simons sønner: Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin og Sohar, og Saul, sønn av en kvinne fra Kanaan;
- ¹¹Levis sønner: Gersjon, Kehat og Merari;
- ¹²Judas sønner: Er, Onan, Sjela, Peres og Serah – Er og Onan døde i Kanaan; Peres hadde sønnene Hesron og Hamul;
- ¹³Jissakars sønner: Tola, Puvva, Job og Sjimron;
- ¹⁴Sebulons sønner: Sered, Elon og Jahleel.
- ¹⁵Dette var Leas sønner som hun fødte Jakob i Paddan-Aram, i tillegg til datteren, Dina. I alt var det trettitre sønner og døtre.
- ¹⁶Gads sønner: Sifjon, Haggi, Sjuni, Esbon, Eri, Arodi og Areli;
- ¹⁷Asjers sønner: Jimna, Jisjva, Jisjvi og Beria, dessuten søsteren deres, Serah. Beria hadde sønnene Heber og Malkiel.
- ¹⁸Dette var barna til Silpa, som Laban ga til Lea, datteren sin. Disse fødte hun Jakob, seksten i alt.
- ¹⁹Sønnene til Rakel, Jakobs kone, var Josef og Benjamin.
- ²⁰Josef fikk barn i Egypt. Asenat, datter av Potifera, presten i On, fødte ham Manasse og Efraim.
- ²¹Benjamins sønner: Bela, Beker, Asjbel, Gera, Naaman, Ehi, Rosj, Muppim, Huppim og Ard.
- ²²Dette var Rakels sønner, som hun fødte Jakob, fjorten i alt.
- ²³Dans sønn: Husjim;
- ²⁴Naftalis sønner: Jahseel, Guni, Jeser og Sjillem.
- ²⁵Dette var sønnene til Bilha, som Laban ga Rakel, datteren sin. Disse fødte hun Jakob, sju i alt.
- ²⁶De som kom med Jakob til Egypt, og som stammet fra ham, var sekstiseks i alt, foruten sønnekonene hans.

²⁷ Josef hadde to sønner som ble født i Egypt. Det var i alt sytti personer som kom med Jakobs hus til Egypt.

²⁸ Jakob sendte Juda i forveien til Josef, for at han skulle vise vei til Gosen. Og de kom til landet Gosen.

²⁹ Josef spente for vognen og dro opp for å møte sin far, Israel, i Gosen. Da han fikk se ham, kastet han seg om halsen hans og gråt lenge på skulderen hans.

³⁰ Så sa Israel til Josef: «Nå kan jeg dø, jeg har sett ditt ansikt, du lever ennå!»

³¹ Josef sa til brødrene sine og de andre i familien: Jeg vil dra opp og fortelle farao dette. Jeg vil si at brødrene mine og familien min som var i Kanaan, er kommet til meg.

³² Mennene er gjeterer og lever av buskapen sin. Småfeet og storfeet og alt de eier, har de tatt med.

³³ Når så farao kaller på dere og spør: «Hva har dere til levevei?»

³⁴ skal dere svare: «Dine tjenere har levd av buskapen helt fra ungdommen av og til nå, vi som våre fedre.» Da får dere bo i Gosen, for gjeterer er noe avskyelig for egypterne.

1. Mosebok 47

Jakob og sønnene hans hos farao

¹ Josef gikk og fortalte dette til farao. Han sa: «Faren min og brødrene mine er kommet fra Kanaan med småfeet og storfeet sitt og alt de eier. Nå er de i Gosen.»

² Han tok ut fem av brødrene sine og stilte dem fram for farao.

³ Farao sa til brødrene: «Hva har dere til levevei?» De svarte ham: «Dine tjenere er gjeterer, vi som våre fedre.

⁴ Vi er kommet for å bo i landet», sa de til farao. «Dine tjenere fant ikke beite for småfeet sitt, for hungersnøden lå tungt over Kanaan. La nå dine tjenere få bo i Gosen!»

⁵ Da sa farao til Josef: «Faren din og brødrene dine er kommet til deg.

⁶Hele Egypt ligger åpent foran deg. La faren din og brødrene dine bo i den beste delen av landet! De kan bo i Gosen. Og om du vet at det finnes dyktige folk blant dem, så gi dem ansvaret for buskapen min.»

⁷Josef hentet faren sin og stilte ham fram for farao, og Jakob hilste farao.

⁸«Hvor gammel er du?» spurte farao.

⁹ Jakob svarte: «Jeg har vandret omkring som en fremmed i 130 år. Få og vonde har leveårene mine vært. De har vært færre enn leveårene til fedrene mine den tid de vandret omkring.»

¹⁰Så velsignet Jakob farao og gikk bort fra ham.

¹¹ Josef lot faren og brødrene bosette seg i Egypt. Han ga dem eiendom i den beste delen av landet, i Ramses, slik farao hadde sagt.

¹²Josef sørget for mat til faren og brødrene og hele farens familie, alt etter tallet på barn.

Hungersnøden i Egypt

¹³Det fantes ikke mat i hele landet, for hungersnøden var svært hard. Egypt og Kanaan var utmattet av sult.

¹⁴Josef samlet da alle pengene som fantes i Egypt og i Kanaan, det folk hadde gitt for kornet de hadde kjøpt, og Josef brakte pengene til faraos hus.

¹⁵Men da det var slutt på pengene i Egypt og Kanaan, kom alle egypterne til Josef og sa: «Gi oss mat! Skal vi dø foran øynene på deg? Vi har ikke mer penger.»

¹⁶Josef svarte: «Kom hit med buskapen deres. Jeg vil gi dere korn for buskapen hvis det er slutt på pengene.»

¹⁷Så kom de med buskapen til Josef, og Josef ga dem korn for hestene, småfeet, storfeet og eslene. Slik sørget han for korn til dem det året, i bytte mot hele buskapen.

¹⁸Året gikk, og året etter kom de til ham og sa: «Vi vil ikke skjule for vår herre at det er slutt på pengene og buskapen. Nå har vi ikke annet enn oss selv og jorden vår å tilby deg.

¹⁹Hvorfor skal vi dø foran øynene dine, både vi og jorden vår? Kjøp oss og jorden for mat, så skal vi med jorden vår være slaver for farao! Gi oss såkorn, så vi kan leve og ikke dø, og jorden vår ikke legges øde!»

²⁰Og Josef kjøpte opp all jord i Egypt for farao. Egypterne solgte alle åkrene sine, for hungersnøden var hard, og landet ble faraos eiendom.

²¹Folket flyttet han til byene, fra den ene enden av Egypt til den andre.

²²Bare prestenes jord kjøpte han ikke, for prestene hadde en fastsatt inntekt fra farao og spiste det farao ga dem. Derfor solgte de ikke jorden sin.

²³Josef sa til folket: «I dag har jeg kjøpt dere og jorden deres for farao. Her har dere såkorn slik at dere kan så til åkrene!

²⁴Dere skal gi farao en femtedel av avlingen. De fire andre delene skal dere ha til såkorn og mat for dere og husstandene og barna deres.»

²⁵Da svarte de: «Du har reddet livet vårt! Bare du ser på oss med velvilje, herre, skal vi være slaver for farao.»

²⁶Så gjorde Josef dette til en lov som gjelder den dag i dag for jorden i Egypt, at farao skal ha en femtedel. Bare prestenes jord tilhørte ikke farao.

Jakobs siste vilje

²⁷Så ble Israel boende i Egypt, i Gosen. De fikk eiendom der og var fruktbare og ble svært tallrike.

²⁸Jakob levde 17 år i Egypt. Hans levetid ble 147 år.

²⁹Da det nærmet seg tiden da Israel skulle dø, kalte han på Josef, sønnen sin, og sa: «Om du har velvilje for meg, så legg hånden din i fanget mitt. Vær god og trofast mot meg så du ikke begraver meg i Egypt!

³⁰Når jeg går til hvile hos mine fedre, før meg da opp fra Egypt og legg meg i graven deres!» «Jeg skal gjøre som du sier», svarte Josef.

³¹Da sa Jakob: «Sverg på det for meg!» Og han sverget for ham. Så bøyde Israel seg i bønn ved hodegjerdet.

1. Mosebok 48

Jakob velsigner sønnene til Josef

¹En tid etter at dette hadde hendt, ble det sagt til Josef: «Faren din er syk.» Da tok han med seg de to sønnene sine, Manasse og Efraim.

²Det ble meldt til Jakob at Josef, sønnen hans, var kommet til ham. Da gjorde Israel seg sterk og satte seg opp i sengen.

³ Jakob sa til Josef: Gud, Den veldige, viste seg for meg i Lus i Kanaan og velsignet meg.

⁴Han sa til meg: «Se, jeg vil gjøre deg fruktbar og tallrik og gjøre deg til en forsamling av mange folk. Jeg gir etterkommerne dine dette landet til en evig eiendom.»

⁵ Nå skal de to sønnene som ble født deg i Egypt før jeg kom hit, være mine. Efraim og Manasse skal være mine slik Ruben og Simon er det.

⁶Men de barna du fikk etter dem, skal være dine. De skal ha navn etter brødrene sine i landet de skal arve.

⁷ Da jeg kom fra Paddan, døde Rakel fra meg på reisen. Det var i Kanaan, et stykke før vi kom til Efrat. Jeg gravla henne der på veien til Efrat, det er Betlehem.

⁸Så fikk Israel se sønnene til Josef. «Hvem er disse?» spurte han.

⁹«Det er sønnene mine, som Gud har gitt meg her», svarte Josef. Da sa Jakob: «Kom til meg med dem, så jeg kan velsigne dem!»

¹⁰Israels øyne var tyngnet av alder, så han nesten ikke kunne se. Josef førte dem til ham, og hans far kysset og omfavnet dem.

¹¹Israel sa til Josef: «Jeg trodde ikke jeg skulle få se ansiktet ditt igjen, men nå har Gud til og med latt meg se barna dine!»

¹² Så tok Josef dem ned fra fanget hans og bøyde seg med ansiktet mot jorden.

¹³Siden tok Josef begge to og leide dem bort til ham, Efraim i den høyre hånden, til venstre for Israel, og Manasse i den venstre hånden, til høyre for Israel.

¹⁴ Men Israel strakte ut den høyre hånden sin og la den på hodet til Efraim, enda han var yngst, og den venstre hånden la han på hodet til Manasse. Han krysset altså armene. Men Manasse var den eldste.

¹⁵ Så velsignet han Josef og sa: «Mine fedre, Abraham og Isak, levde for Guds ansikt. Gud har vært min hyrde fra første stund til denne dag,

¹⁶engelen som har løst meg ut fra alt ondt. Måtte han velsigne guttene! Gjennom dem skal navnet mitt leve, og navnet til Abraham og Isak, mine fedre. Måtte de vokse og bli tallrike i landet!»

¹⁷Josef så at faren la den høyre hånden sin på hodet til Efraim, og han mislikte det. Han tok farens hånd for å flytte den fra Efraims hode til Manasses.

¹⁸«Ikke slik, far!» sa Josef til faren. «For dette er den førstefødte, legg den høyre hånden på hodet hans!»

¹⁹Men faren nektet. Han sa: «Jeg vet det, min sønn, jeg vet det! Også han skal bli til et folk, også han skal bli stor, men broren hans, som er yngre, skal bli større. Ætten hans skal bli til mange folkeslag.»

²⁰Så velsignet han dem den dagen og sa: «Ved deg skal Israel velsigne og si: Måtte Gud gjøre deg som Efraim og Manasse!» Han satte altså Efraim foran Manasse.

²¹Siden sa Israel til Josef: «Nå skal jeg dø. Men Gud vil være med dere og føre dere tilbake til fedrenes land.

²² Jeg gir deg en bergrygg mer enn brødrene dine. Den har jeg med sverd og bue tatt fra amorittene.»

1. Mosebok 49

Jakobs velsignelse

- ¹ Jakob kalte sønnene sine til seg og sa: Kom sammen, så vil jeg fortelle hva som skal hende dere i dager som kommer:
- ² Kom sammen og hør, dere Jakobs sønner, hør på Israel, deres far!
- ³ Ruben, du er min førstefødte, min kraft og den første frukt av min manndom, størst i heder, størst i makt.
- ⁴ Men du bruser over som vannet, derfor skal du ikke ha noe fortrinn. For da du steg opp i din fars seng, vanæret du den – i mitt leie steg han opp.
- ⁵ Simon og Levi er brødre. Våpnene deres er redskap for vold.
- ⁶ Min sjel, møt ikke i deres råd! Min ære, vær ikke med i deres forsamling! For i sinne drepte de menn, egenrådig skamskar de okser.
- ⁷ Forbannet er sinnet deres, for det er kraftig, og raseriet, for det er voldsomt! Jeg vil splitte dem i Jakob og spre dem ut i Israel.
- ⁸ Juda, deg priser dine brødre, du har hånden på fiendens nakke, din fars sønner bøyer seg for deg.
- ⁹ Juda er en løveunge! Fra byttet reiser du deg opp, min sønn. Han legger seg til ro og strekker seg som en løve, som en løvinne – hvem vekker ham?
- ¹⁰ Septer skal ikke vike fra Juda eller herskerstav fra hans føtter til han som eier den, kommer, han som folkene skal lyde.
- ¹¹ Han binder eselet i vinstokken, esefolen ved den edle ranken. Han vasker klærne sine i vin, kjortelen i drueblod.
- ¹² Øynene hans er mørkere enn vin, tennene hvitere enn melk.
- ¹³ Sebulon bor ved havets kyst, kysten der skipene legger til, hans grense går til Sidon.
- ¹⁴ Jissakar er et velbygd esel som ligger mellom to kløvkurver.
- ¹⁵ Han så at det var godt å hvile, og at landet var vakkert. Da bøyde han nakken under byrden og ble en ufri slave.
- ¹⁶ Dan skal dømme folket sitt som en av Israels stammer.

¹⁷Dan skal være en slange ved veien, en giftig slange på stien som biter hesten i hælene så rytteren faller bakover.

¹⁸– Jeg venter på din frelse, Herre.

¹⁹ Gad blir angrepet av røverflokker, men angriper selv og forfølger dem.

²⁰ Fra Asjer kommer det god mat, han setter fram kongelige retter.

²¹ Naftali er en hind som løper fritt; han taler vakre ord.

²²Josef er et ungt frukttre, et ungt frukttre ved kilden; greinene klatrer opp etter muren.

²³Bueskytterne gjør ham bitter, de skyter på ham og angriper ham.

²⁴ Men buen hans er stødig, armer og hender er smidige takket være Jakobs Mektige, han som er gjeteren, Israels Klippe,

²⁵ din fars Gud, han som hjelper deg, Den veldige, han som velsigner deg med velsignelse fra himmelen der oppe, med velsignelse fra dypet der nede, med velsignelse fra bryst og morsliv.

²⁶Din fars velsignelser er rikere enn velsignelsene til de evige fjell, enn herligheten til de eldgamle høyder. La dem komme over Josefs hode, over issen til ham som er fyrste blant sine brødre!

²⁷ Benjamin er en jagende ulv. Om morgenen eter han sitt rov, om kvelden deler han byttet.

²⁸Dette er alle Israels stammer, tolv i tallet, og dette sa deres far til dem. Han velsignet dem og ga hver av dem en egen velsignelse.

Jakob dør og blir gravlagt

²⁹ Jakob ga dem denne befalingen: «Nå skal jeg bli forent med mitt folk. Gravlegg meg da hos fedrene mine i hulen på hetitten Efrons mark!

³⁰Det er den hulen som er på Makpela-marken, øst for Mamre i Kanaan, det jordstykket Abraham kjøpte av hetitten Efron for å ha til gravsted.

³¹ Der gravla de Abraham og Sara, hans kone; der gravla de Isak og Rebekka, hans kone; og der gravla jeg Lea.

³²Marken og hulen der er kjøpt fra hetittene.»

³³Da Jakob hadde gitt sønnene sine denne befalingen, trakk han føttene opp i sengen. Så utåndet han og ble forent med sitt folk.

1. Mosebok 50

¹ Da kastet Josef seg gråtende ned over faren og kysset ham.

²Josef påla legene som tjente hos ham, å balsamere faren; og legene balsamerte Israel.

³Det tok førti dager, for så lang tid tar en balsamering. Og egypterne gråt over ham i sytti dager.

⁴Da sørgetiden var over, sa Josef til faraos hoff-folk: «Om dere har velvilje for meg, så si til farao:

⁵ Min far tok meg i ed og sa: Når jeg nå dør, må du legge meg i den graven jeg kjøpte meg i Kanaan. La meg derfor få dra opp og gravlegge far og så komme tilbake!»

⁶Farao sa: «Dra bare opp og gravlegg din far, slik han lot deg sverge.»

⁷Så dro Josef opp for å gravlegge faren. Alle faraos tjenere, de eldste i faraos hus og de eldste i landet dro opp sammen med Josef.

⁸Hele Josefs hus, brødrene og hans fars hus var også med. Bare småbarna, småfeet og storfeet lot de bli igjen i Gosen.

⁹Han hadde også med seg vogner og ryttere, så det ble et stort følge.

¹⁰ De kom til Goren-Haatad, som ligger på den andre siden av Jordan, og holdt en stor og verdig sørgehøytid der. Josef sørget over faren i sju dager.

¹¹ Kanaaneerne som bodde i landet, så sørgehøytiden i Goren-Haatad og sa: «Det er en verdig sørgehøytid egypterne holder.» Derfor kalte de stedet Abel-Misrajim. Det ligger på den andre siden av Jordan.

¹²Sønnene gjorde slik med Jakob som han hadde pålagt dem.

13 De førte ham til Kanaan og gravla ham i hulen på Makpela-marken, øst for Mamre, det jordstykket Abraham kjøpte av hetitten Efron for å ha til gravsted.

14 Da Josef hadde gravlagt faren, vendte han tilbake til Egypt sammen med brødrene sine og alle som hadde dratt opp med ham for å gravlegge Jakob.

Josef tilgir brødrene sine

15 Da Josefs brødre så at faren var død, sa de: «Bare nå ikke Josef legger oss for hat og gjengjelder oss alt det onde vi har gjort mot ham!»

16 Så sendte de bud til Josef og sa: «Før han døde, påla din far oss

17 at vi skulle si deg dette: Kjære, tilgi brødrene dine den uretten de gjorde da de syndet og handlet ondt mot deg. Tilgi nå uretten som er gjort av oss som tjener din fars Gud.» Josef gråt da de snakket slik til ham.

18 Siden kom brødrene selv og kastet seg ned for ham og sa: «Se, vi er dine tjenere.»

19 Da sa Josef til dem: «Vær ikke redde! Er jeg i Guds sted?

20 Dere tenkte å gjøre ondt mot meg, men Gud tenkte det til det gode, for han ville gi liv til et stort folk, slik vi ser i dag.

21 Så vær ikke redde! Jeg skal sørge for dere og barna deres.» Slik trøstet han dem og talte til hjertet deres.

Josef dør

22 Josef ble boende i Egypt, både han og hans fars hus. Han ble 110 år gammel.

23 Josef opplevde å få se Efraims barn i tredje ledd. Og barna til Makir, Manasses sønn, ble født på Josefs knær.

24 Josef sa til brødrene sine: «Nå skal jeg dø. Men Gud skal se til dere og føre dere opp fra dette landet til det landet han lovet Abraham, Isak og Jakob.»

25 Og Josef tok Israels-sønnene i ed og sa: «Når Gud ser til dere, da skal dere føre knoklene mine med herfra.»

26 Så døde Josef, 110 år gammel. De balsamerte ham, og han ble lagt i en kiste i Egypt.

2. Mosebok

2. Mosebok 1

Slavearbeidet i Egypt

¹ Dette er navnene på Israels sønner som kom til Egypt; de kom sammen med Jakob, hver med sin husstand:

²Ruben, Simon, Levi og Juda,

³Jissakar, Sebulon og Benjamin,

⁴Dan og Naftali, Gad og Asjer.

⁵ Det var i alt sytti personer som stammet fra Jakob. Josef var allerede i Egypt.

⁶ Så døde Josef og alle brødrene hans og hele dette slektsleddet.

⁷ Men israelittene var fruktbare, de økte, ble mange og svært tallrike. Hele landet ble fullt av dem.

⁸ Det sto fram en ny konge i Egypt, en som ikke visste om Josef.

⁹ Han sa til folket sitt: «Se, Israelsfolket er blitt for stort og tallrikt for oss.

¹⁰ Kom, la oss gå klokt til verks mot dem, så de ikke blir enda flere! For blir det krig, slår de seg kanskje sammen med fiendene våre, kjemper mot oss og drar fra landet.»

¹¹ De satte så oppsynsmenn over israelittene for å plage dem med tvangsarbeid. De måtte bygge to forrådsbyer for farao, Pitom og Ramses.

¹² Men jo mer de ble plaget, jo flere ble de, og jo mer bredte de seg ut. Og egypterne ble redde for israelittene.

¹³ De tvang israelittene til slavearbeid

¹⁴ og gjorde livet bittert for dem. De påla dem hardt arbeid med leire og teglstein og all slags arbeid ute på marken. Alt dette slavearbeidet ble israelittene tvunget til å gjøre.

¹⁵ Kongen i Egypt sa til hebreernes jordmødre – den ene het Sjifra og den andre Pua:

¹⁶«Når dere hjelper hebreerkvinnene til å føde, skal dere se etter i fødestolen: Er det en gutt, skal dere drepe ham; er det en jente, skal hun få leve.»

¹⁷Men jordmødrene fryktet Gud og gjorde ikke som egypterkongen hadde sagt til dem. De lot guttene leve.

¹⁸Da kalte egypterkongen jordmødrene til seg og sa: «Hvorfor gjør dere dette? Dere lar guttene leve!»

¹⁹Jordmødrene svarte farao: «Hebreerkvinnene er ikke slik som de egyptiske. De er mer livskraftige. Før jordmoren kommer til dem, har de født.»

²⁰Da gjorde Gud vel imot jordmødrene, og folket ble stort og svært tallrikt.

²¹Og fordi jordmødrene fryktet Gud, ga han dem etterkommere.

²²Da befalte farao hele folket sitt: «Hver nyfødt gutt skal dere kaste i Nilen, men døtrene skal dere la leve!»

2. Mosebok 2

Moses blir født

¹ Det var en mann av Levis hus som giftet seg med en levitt-datter.

² Kvinnen ble med barn og fødte en sønn. Da hun så at det var en fin gutt, gjemte hun ham i tre måneder.

³ Men da hun ikke kunne holde ham gjemt lenger, laget hun en kurv av papyrusrør til ham. Den tettet hun med bek og tjære. Så la hun gutten i kurven og satte den ut i sivet ved bredden av Nilen.

⁴Søsteren hans stilte seg et stykke unna for å se hva som ville skje med ham.

⁵Da kom faraos datter ned til elven for å bade, mens de unge jentene i følget hennes gikk fram og tilbake langs elvebredden. Hun fikk øye på kurven i sivet og sendte en av tjenestejentene sine for å hente den.

⁶Så åpnet hun den og fikk se gutten, et lite barn som lå og gråt. Hun syntes synd på ham og sa: «Dette er et av hebreernes guttebarn.»

⁷Da sa søsteren hans til faraos datter: «Skal jeg gå og hente en hebreerkvinne som kan amme gutten for deg?»

⁸«Ja, gå!» sa faraos datter. Så gikk den unge jenta og hentet moren til gutten.

⁹Faraos datter sa til henne: «Kan du ta denne gutten og amme ham for meg? Jeg skal gi deg lønn.» Og kvinnen tok gutten og ammet ham.

¹⁰Gutten vokste opp, og hun gikk til faraos datter med ham, og gutten ble en sønn for henne. Hun ga ham navnet Moses, «for jeg har dratt ham opp av vannet», sa hun.

Moses flykter til Midjan

¹¹En tid etter, da Moses var blitt voksen, gikk han ut til sine landsmenn og fikk se tvangsarbeidet. Han så en egypter som slo en hebreer, en av hans landsmenn.

¹²Moses så seg om til alle sider, og da han ikke så noen, slo han egypteren i hjel og gjemte ham i sanden.

¹³Dagen etter gikk han ut igjen. Da fikk han se to hebreere som sloss. Han sa til den som hadde skylden: «Hvorfor slår du din neste?»

¹⁴Mannen svarte: «Hvem har satt deg til leder og dommer over oss? Tenker du å drepe meg slik du drepte egypteren?» Da ble Moses redd og sa til seg selv: «Så er saken likevel blitt kjent!»

¹⁵Da farao hørte om dette, prøvde han å få Moses drept. Men Moses flyktet fra farao. Han slo seg ned i landet Midjan, der han bodde ved en brønn.

¹⁶Presten i Midjan hadde sju døtre. De kom og dro opp vann og fylte traueene så farens småfe fikk drikke.

¹⁷ Men det kom noen gjeterne og jaget dem bort. Da grep Moses inn og hjalp dem, og han ga småfeet deres vann.

¹⁸ Da de kom hjem til Re'uel, faren sin, spurte han: «Hvorfor kommer dere så tidlig i dag?»

¹⁹De svarte: «En egypter berget oss fra gjeterne. Han dro også opp vann for oss og ga småfeet å drikke.»

²⁰«Hvor er han?» spurte faren døtrene. «Hvorfor gikk dere fra mannen? Hent ham, så han kan få seg mat.»

²¹ Moses gikk med på å bo hos mannen, og han ga Moses datteren Sippora til kone.

²² Hun fødte en sønn, og Moses ga ham navnet Gersjom, «for jeg er blitt innflytter i et fremmed land», sa han.

Guds navn og Guds kall

²³ Lenge etter dette døde kongen i Egypt. Israelittene sukket og klaget over slavearbeidet, og skriket deres steg opp til Gud.

²⁴ Gud hørte hvordan de stønnet, og Gud husket sin pakt med Abraham, Isak og Jakob.

²⁵Gud så til israelittene; Gud kjente dem.

2. Mosebok 3

¹ Moses gjette småfeet til svigerfaren Jetro, presten i Midjan. En gang han drev feet over til den andre siden av ørkenen, kom han til Guds fjell, Horeb.

² Da viste Herrens engel seg for ham i en flammende ild som slo opp fra en tornebusk. Han så, og se! – busken sto i flammer, men den ble ikke fortært av ilden.

³Og Moses sa: «Jeg vil gå bort og se dette mektige synet. Hvorfor brenner ikke tornebusken opp?»

⁴Men da Herren så at han kom bort for å se, ropte Gud til ham fra tornebusken: «Moses, Moses!» Han svarte: «Her er jeg.»

⁵ Og Gud sa: «Kom ikke nærmere! Ta skoene av føttene! For stedet du står på, er hellig grunn.»

⁶ Så sa han: «Jeg er din fars Gud, Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud.» Da skjulte Moses ansiktet, for han var redd for å se Gud.

⁷Herren sa: «Jeg har sett mitt folks nød i Egypt og har hørt skrikene deres under slavedriverne. Jeg kjenner deres smerte.

⁸ Jeg har steget ned for å fri dem ut av hendene på egypterne og føre dem opp fra dette landet og inn i et godt og vidstrakt land, inn i et land som flyter av melk og honning, stedet hvor kanaaneerne og hetittene, amorittene og perisittene, hevittene og jebusittene bor.

⁹For nå har skriket fra israelittene nådd meg, og jeg har også sett hvor hardt egypterne undertrykker dem.

¹⁰Gå nå! Jeg sender deg til farao. Du skal føre mitt folk, israelittene, ut av Egypt.»

¹¹Moses sa til Gud: «Hvem er jeg? Kan jeg gå til farao og føre israelittene ut av Egypt?»

¹²Han svarte: «Jeg vil være med deg! Dette skal du ha til tegn på at det er jeg som har sendt deg: Når du har ført folket ut av Egypt, skal dere tjene Gud på dette fjellet.»

¹³Da sa Moses til Gud: «Sett at jeg går til israelittene og sier til dem: Deres fedres Gud har sendt meg til dere, og de så spør meg: Hva er hans navn? Hva skal jeg da svare dem?»

¹⁴ Gud svarte Moses: «Jeg er den jeg er.» Og han sa: «Slik skal du svare israelittene: Jeg er har sendt meg til dere.»

¹⁵ Og Gud fortsatte: «Du skal si til israelittene: Herren, fedrenes Gud, Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud, har sendt meg til dere. Dette er mitt navn til evig tid, dette skal jeg kalles fra slekt til slekt.

¹⁶Gå og kall sammen Israels eldste, og si til dem: Herren, fedrenes Gud, Abrahams, Isaks og Jakobs Gud, har vist seg for meg og sagt: Jeg har holdt øye med dere og med alt som ble gjort mot dere i Egypt.

¹⁷Og jeg har sagt at jeg skal føre dere bort fra plagene i Egypt og opp til landet til kanaaneerne og hetittene, amorittene og perisittene, hevittene og jebusittene, til et land som flyter av melk og honning.

18 De kommer til å høre på deg. Og så skal du og Israels eldste gå til kongen i Egypt og si: Herren, hebreernes Gud, har møtt oss. La oss nå få dra tre dagsreiser ut i ørkenen og ofre til Herren vår Gud!

19 Men jeg vet at egypterkongen ikke vil la dere dra om ikke en sterk hånd tvinger ham.

20 Derfor vil jeg rekke ut hånden og slå Egypt med alle de undergjeringene som jeg vil gjøre blant dem. Deretter skal han la dere dra.

21 Og jeg lar dere finne nåde i egypternes øyne. Når dere drar, skal dere ikke dra tomhendt.

22 Hver kvinne skal be sin nabokone og de kvinnene hun bor sammen med, om gjenstander av sølv og gull og om klær. Det skal dere la sønnene og døtrene deres bære. Slik skal dere utnytte egypterne.»

2. Mosebok 4

1 Moses svarte: «Men sett at de ikke tror meg og ikke hører på meg, men sier: Herren har ikke vist seg for deg.»

2 Herren sa til ham: «Hva har du i hånden?» «En stav», svarte han.

3 «Kast den på jorden!» sa han. Og Moses kastet den på jorden. Da ble staven til en slange, og Moses flyktet for den.

4 Herren sa til Moses: «Rekk ut hånden og grip den i halen!» Så rakte han ut hånden og grep den, og den ble til en stav i hånden hans.

5 «Dette er for at de skal tro at Herren, fedrenes Gud, Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud, har vist seg for deg.»

6 Og Herren fortsatte: «Stikk hånden inn på brystet!» Han stakk hånden inn på brystet og dro den ut igjen. Og se, hånden hadde fått hvite flekker, lik snø.

7 Da sa Herren: «Stikk hånden inn på brystet igjen!» Moses stakk hånden inn på brystet, og han dro den ut, og se, huden var blitt som før.

⁸«Om de ikke tror deg og ikke adlyder ved det første tegnet, så vil de tro etter det andre.

⁹ Men tror de ikke etter noen av disse to tegnene, og hører de ikke på deg, så skal du ta vann fra Nilen og helle det ut over den tørre marken. Og vannet du tar fra Nilen, skal bli til blod på marken.»

¹⁰ Men Moses sa til Herren: «Herre, hør! Jeg har aldri vært noen ordets mann, verken før eller nå, etter at du begynte å tale til din tjener. Sen er min munn, og sen er min tunge.»

¹¹ Da sa Herren til ham: «Hvem gir mennesket munn? Hvem gjør stum eller døv, seende eller blind? Er det ikke jeg, Herren?

¹² Gå nå! Jeg skal være med din munn og lære deg hva du skal si.»

¹³ Men han sa: «Herre, hør! Send heller en annen!»

¹⁴ Da ble Herren brennende harm på Moses og sa: «Har du ikke din bror Aron, levitten? Jeg vet at han er flink til å tale. Han er allerede på vei for å møte deg, og han vil glede seg av hele sitt hjerte over å se deg.

¹⁵ Snakk med ham, og legg ordene i munnen på ham. Så skal jeg være med både din munn og hans munn og lære dere hva dere skal gjøre.

¹⁶ Han skal tale til folket på dine vegne. Han skal være som en munn for deg, og du skal være som Gud for ham.

¹⁷ Ta denne staven i hånden. Med den skal du gjøre tegnene!»

Moses vender tilbake til Egypt

¹⁸ Moses gikk tilbake til Jetro, svigerfaren sin, og sa til ham: «Jeg vil bryte opp og dra tilbake til mine landsmenn i Egypt, så jeg kan se om de ennå er i live.» Og Jetro sa til Moses: «Gå med fred!»

¹⁹ Herren sa til Moses i Midjan: «Bryt opp og dra tilbake til Egypt! For alle som ville drepe deg, er døde.»

²⁰ Så tok Moses sin kone og sine sønner og satte dem på et esel og vendte tilbake til Egypt. Og Moses tok gudsstaven i hånden.

²¹ Da sa Herren til Moses: «Når du kommer tilbake til Egypt, se da til at du gjør alle de undrene for farao som jeg har lagt i din hånd. Men jeg vil gjøre hans hjerte ubøyelig, så han ikke lar folket dra.

²² Du skal si til farao: Så sier Herren: Israel er min førstefødte sønn.

²³ Jeg sier til deg: La min sønn dra, så han kan tilbe meg! Men nekter du ham å dra, se, da vil jeg drepe din førstefødte sønn.»

²⁴ Mens Moses var underveis og hadde søkt nattely, møtte Herren ham og ville ta hans liv.

²⁵ Sippora tok da en kvass stein og skar av forhuden på sønnen sin og berørte føttene hans. Hun sa: «Du er min blodbrudgom.»

²⁶ Da lot Herren ham være. Hun sa «en blodbrudgom» på grunn av omskjærelsen.

²⁷ Herren sa til Aron: «Gå og møt Moses i ørkenen!» Han gikk av sted og møtte Moses ved Guds fjell, og han kysset ham.

²⁸ Moses fortalte Aron om alle de ordene som Herren hadde sendt ham med, og alle de tegnene han hadde pålagt ham å gjøre.

²⁹ Så gikk Moses og Aron og samlet alle israelittenes eldste.

³⁰ Aron sa fram alle de ordene som Herren hadde talt til Moses, og han gjorde tegnene for folkets øyne.

³¹ Og folket trodde. Da de hørte at Herren hadde holdt øye med israelittene og sett at de ble plaget, bøyde de seg til jorden og tilba.

2. Mosebok 5

Farao nekter Israel å dra

¹ Siden gikk Moses og Aron til farao og sa: «Så sier Herren, Israels Gud: La mitt folk dra, så de kan feire høytid for meg i ørkenen!»

² «Hvem er Herren?» spurte farao. «Skulle jeg lyde ham og la folket dra? Jeg kjenner ikke Herren, og jeg vil ikke la Israel dra.»

³De sa: «Hebreernes Gud har møtt oss. La oss få dra tre dagsreiser ut i ørkenen og ofre til Herren vår Gud, så han ikke rammer oss med pest eller sverd.»

⁴ Men egypterkongen sa til dem: «Moses og Aron, hvorfor vil dere holde folket borte fra pliktene? Gå tilbake til arbeidet deres!»

⁵ Så sa farao: «Se hvor tallrikt folket er blitt i landet nå. Og dere vil få dem til å legge ned arbeidet!»

⁶Samme dag ga farao befaling til folkets slavedrivere og oppsynsmenn:

⁷ «Heretter skal dere ikke gi folket halm til å lage murstein med, slik som før. De skal selv gå og sanke halm.

⁸Men dere skal pålegge dem å lage like mye murstein som før, dere skal ikke skjære ned på mengden. For de er late, derfor skriker de: La oss dra og ofre til vår Gud!

⁹Legg tungt arbeid på mennene, så de har nok å gjøre og ikke får tid til løgnaktig snakk!»

¹⁰Da gikk slavedriverne og oppsynsmennene ut og sa til folket: «Så sier farao: Jeg gir dere ikke halm.

¹¹Gå selv og hent halm hvor dere finner den! Men det blir ikke skåret ned på arbeidsmengden.»

¹²Da spredte folket seg ut over hele Egypt for å sanke strå til halm.

¹³Slavedriverne presset på og sa: «Gjør arbeidet deres ferdig, fullt dagsverk hver dag, som da dere fikk halm!»

¹⁴Og oppsynsmennene som faraos slavedrivere hadde satt over israelittene, ble slått. Slavedriverne sa: «Hvorfor har dere verken i går eller i dag fått ferdig den fastsatte mengde murstein, slik som før?»

¹⁵Da gikk israelittenes oppsynsmenn og ropte til farao: «Hvorfor gjør du slik mot tjenerne dine?

¹⁶Tjenerne dine får ikke halm, likevel sier de til oss: Lag murstein! Se, tjenerne dine blir slått, og det er ditt folk som har skylden.»

¹⁷Men farao sa: «Late er dere, late! Derfor sier dere: La oss dra og ofre til Herren.

¹⁸Men gå nå og arbeid! Halm får dere ikke, men dere skal likevel levere den fastsatte mengden murstein.»

¹⁹Israelittenes tilsynsmenn innså at de var ille ute da det ble sagt: «Dere får ikke skjære ned på den daglige mengden med murstein!»

²⁰Da de kom ut fra farao, møtte de Moses og Aron, som sto og ventet på dem.

²¹De sa til dem: «Måtte Herren se dere og dømme dere, for dere har gjort oss frastøtende i faraos og hans tjeneres øyne. Dere har lagt sverdet i hånden på dem så de kan drepe oss.»

²² Da vendte Moses seg til Herren igjen og sa: «Herre, hvorfor har du handlet ondt mot dette folket? Hvorfor har du sendt meg?

²³Fra den stund jeg gikk til farao for å tale i ditt navn, har han handlet ondt mot dette folket. Og du har ikke gjort noe for å befri folket ditt!»

2. Mosebok 6

¹ Herren sa til Moses: «Nå skal du få se hva jeg vil gjøre med farao. Tvunget av en sterk hånd skal han la dem dra, og tvunget av en sterk hånd skal han drive dem ut av landet sitt.»

Herren vil fri folket ut

²Gud talte til Moses og sa: «Jeg er Herren.

³ Jeg viste meg for Abraham, for Isak og for Jakob som Gud, Den veldige, men under mitt navn Herren var jeg ikke kjent for dem.

⁴ Og jeg opprettet min pakt med dem for å gi dem landet Kanaan, det landet de bodde i som innflyttere.

⁵ Jeg har også hørt hvordan israelittene stønner fordi egypterne har gjort dem til slaver, og jeg husker min pakt.

⁶ Si derfor til israelittene: Jeg er Herren. Jeg vil føre dere bort fra tvangsarbeidet i Egypt og fri dere fra slaveriet. Jeg vil løse dere ut med utstrakt arm og med store straffedommer.

⁷ Jeg vil ta dere til mitt folk og være deres Gud. Da skal dere kjenne at jeg er Herren deres Gud, som fører dere bort fra tvangsarbeidet i Egypt.

⁸ Og jeg vil føre dere til det landet jeg med løftet hånd lovet Abraham, Isak og Jakob. Jeg vil gi dere det til eiendom. Jeg er Herren.»

⁹ Slik talte Moses til israelittene. Men de hørte ikke på Moses, for de var motløse på grunn av det harde arbeidet.

¹⁰ Da sa Herren til Moses:

¹¹ «Gå og si til farao, kongen i Egypt, at han skal la israelittene få dra fra landet.»

¹² Men Moses svarte for Herrens ansikt: «Se, israelittene hører ikke på meg. Hvorfor skulle da farao høre på meg, jeg som har uomskårne lepper?»

¹³ Så talte Herren til Moses og Aron og sendte dem til israelittene og til farao, kongen i Egypt, med befaling om at Israels folk skulle føres ut av Egypt.

Forfedrene til Moses og Aron

¹⁴ Dette er deres familieoverhoder: Sønnene til Ruben, Israels førstefødte, var Henok og Pallu, Hesron og Karmi. Det er Rubens slekter.

¹⁵ Simons sønner var Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin og Sohar, og Saul, som var sønn av en kanaaneisk kvinne. Det er Simons slekter.

¹⁶ Dette er navnene på Levis sønner ifølge slektshistorien: Gersjon, Kehat og Merari. Levis leveår var 137 år.

¹⁷ Gersjons sønner, slekt for slekt, var Libni og Sjimi.

¹⁸ Kehats sønner var Amram, Jishar, Hebron og Ussiel. Kehats leveår var 133 år.

¹⁹ Meraris sønner var Mahli og Musji. Dette er Levis slekter ifølge slektshistorien.

²⁰ Amram tok sin tante Jokebed til kone. Hun fødte ham Aron og Moses. Amrams leveår var 137 år.

- ²¹ Jishars sønner var Korah, Nefeg og Sikri.
- ²² Ussiels sønner var Misjael, Elsafan og Sitri.
- ²³ Aron tok Elisjeba til kone. Hun var datter av Amminadab og Nahsjons søster. Hun fødte ham Nadab, Abihu, Elasar og Itamar.
- ²⁴ Korahs sønner var Assir, Elkana og Abiasaf. Det er Korahs slekter.
- ²⁵ Elasar, sønn av Aron, tok en av Putiels døtre til kone. Hun fødte ham Pinhas. Dette er levittenes familieoverhoder, slekt for slekt.
- ²⁶ Det var til Aron og Moses Herren sa: «Før israelittene ut av Egypt, flokk for flokk!»
- ²⁷ Det var de som talte til farao, kongen i Egypt, om at israelittene skulle føres ut av Egypt. Det var Moses og Aron.

Herren skal gjøre tegn og under

- ²⁸ På den dagen talte Herren til Moses i Egypt.
- ²⁹ Han sa: «Jeg er Herren. Si til farao, kongen i Egypt, alt det jeg sier til deg!»
- ³⁰ Men Moses svarte for Herrens ansikt: «Se, jeg har uomskårne lepper. Hvorfor skulle farao høre på meg?»

2. Mosebok 7

- ¹ Herren sa til Moses: «Se, jeg lar deg være som Gud for farao, og Aron, din bror, skal være din profet.
- ² Du skal si alt det jeg pålegger deg, og din bror Aron skal si det til farao, så han lar israelittene dra fra landet.
- ³ Jeg vil gjøre faraos hjerte hardt. Jeg vil gjøre mange tegn og under i Egypt,
- ⁴ men farao kommer ikke til å høre på dere. Da vil jeg legge min hånd på Egypt og føre flokkene mine, mitt folk israelittene, ut av Egypt med store straffedommer.
- ⁵ Egypterne skal kjenne at jeg er Herren når jeg rekker hånden ut over Egypt og fører israelittene bort fra dem.»

⁶Så gjorde Moses og Aron dette, de gjorde som Herren hadde pålagt dem.

⁷Moses var 80 år gammel og Aron 83 år gammel da de snakket med farao.

Underet med staven til Aron

⁸Herren sa til Moses og Aron:

⁹ «Når farao sier til dere at dere skal gjøre et under, skal du si til Aron: Ta staven din og kast den foran farao. Den skal bli til en stor slange!»

¹⁰Så gikk Moses og Aron fram for farao og gjorde slik Herren hadde pålagt dem. Aron kastet staven sin foran farao og mennene hans, og den ble til en stor slange.

¹¹ Da sendte farao bud på vismennene og trollmennene, og de egyptiske magikerne gjorde det samme med sine hemmelige kunster.

¹²Hver og en kastet staven sin, og stavene ble til store slanger. Men Arons stav slukte stavene deres.

¹³ Men faraos hjerte var ubøyelig, og han ville ikke høre på dem, akkurat slik Herren hadde sagt.

Plagene i Egypt

(7,14–11,10)

Første plage: vann til blod

¹⁴Da sa Herren til Moses: «Faraos hjerte er hardt, og han nekter å la folket dra.

¹⁵Gå til farao om morgenen når han kommer ned til vannet. Still deg der, så du møter ham ved elvebredden. Staven som ble forvandlet til en slange, skal du ta i hånden.

¹⁶ Du skal si til ham: Herren, hebreernes Gud, har sendt meg til deg for å si: La mitt folk dra, så de kan tjene meg i ørkenen! Men se, hittil har du ikke villet høre.

¹⁷ Så sier Herren: Ved dette skal du kjenne at jeg er Herren: Se, jeg slår på vannet i Nilen med staven jeg har i hånden, og det skal bli forvandlet til blod.

¹⁸Fiskene i Nilen skal dø, og elven skal stinke så egypterne ikke kan drikke ellevannet.»

¹⁹Herren sa til Moses: «Si til Aron: Ta staven din og rekk hånden ut over vannet i Egypt, over elvene og kanalene og innsjøene, over alle vannmagasinene, så skal vannet bli til blod. Og det skal være blod i hele Egypt, selv i trekar og steinkar.»

²⁰ Moses og Aron gjorde som Herren hadde pålagt dem. Han løftet staven og slo på vannet i Nilen for øynene på farao og mennene hans, og alt vannet i elven ble forvandlet til blod.

²¹Fiskene i Nilen døde, og elven stinket slik at egypterne ikke kunne drikke ellevannet. Det var blod i hele Egypt.

²² Men de egyptiske magikerne gjorde det samme med sine hemmelige kunster, og faraos hjerte var ubøyelig. Han ville ikke høre på dem, slik Herren hadde sagt.

²³Farao snudde seg og gikk hjem. Heller ikke dette la han seg på hjertet.

²⁴Og alle egypterne gravde rundt omkring Nilen etter drikkevann, for de kunne ikke drikke ellevannet.

²⁵Det gikk sju fulle dager etter at Herren hadde slått Nilen slik.

2. Mosebok 8

Annen plage: frosker

¹Herren sa til Moses: «Gå til farao og si til ham: Så sier Herren: La folket mitt dra, så de kan tjene meg!

²Men nekter du å la dem dra, vil jeg plage hele landområdet ditt med frosk.

³Nilen skal vrimle av frosk. De skal kravle opp og komme inn i huset ditt, inn i soverommet ditt og opp i sengen din, inn i huset til tjenerne dine og til folket ditt, i bakerovner og bakstetrau.

⁴Froskene skal kravle opp på deg, på folket ditt og på alle tjenerne dine.»

⁵Herren sa til Moses: «Si til Aron: Løft hånden og rekk ut staven din over elvene og kanalene og innsjøene. La froskene komme over Egypt!»

⁶ Og Aron rakte hånden ut over vannet i Egypt, og froskene kravlet opp og dekket landet.

⁷ Men magikerne gjorde det samme med sine hemmelige kunster. De fikk froskene til å komme over Egypt.

⁸ Farao kalte Moses og Aron til seg og sa: «Gå i forbønn hos Herren, så han tar bort froskene fra meg og folket mitt! Da vil jeg la folket dra så de kan ofre til Herren.»

⁹ Moses sa til farao: «Du skal få æren av å bestemme hvor lenge jeg skal gå i forbønn for deg og tjenerne dine og folket ditt for å få fjernet froskene fra deg og dine hus. Bare i Nilen skal det bli frosker igjen.»

¹⁰ Han sa: «Til i morgen.» Da sa Moses: «Det skal bli som du har sagt. For du skal kjenne at ingen er som Herren vår Gud.

¹¹ Froskene skal bli borte fra deg og husene dine og tjenerne dine og folket ditt, bare i Nilen skal froskene bli igjen.»

¹² Så gikk Moses og Aron ut fra farao. Og Moses ropte til Herren på grunn av froskene som han hadde sendt mot farao.

¹³ Herren gjorde slik Moses hadde sagt, og froskene døde i husene, på gårds plassene og ute på markene.

¹⁴ De ble kastet sammen i dyngje etter dyngje, og hele landet stinket.

¹⁵ Men da farao merket at stanken lettet, gjorde han hjertet sitt hardt og hørte ikke på dem, akkurat slik Herren hadde sagt.

Tredje plage: lus

¹⁶ Da sa Herren til Moses: «Si til Aron: Rekk ut staven din og slå i støvet på jorden, så skal det bli til lus i hele Egypt!»

¹⁷ Det gjorde de. Aron rakte ut hånden og slo med staven i støvet på jorden, og det kom lus på mennesker og dyr. Alt støvet på jorden ble til lus i hele Egypt.

¹⁸Med de hemmelige kunstene sine prøvde magikerne også å få fram lus, men det greide de ikke. Lusene ble værende på mennesker og dyr.

¹⁹Da sa magikerne til farao: «Dette er Guds finger.» Men faraos hjerte var ubøyelig, og han hørte ikke på dem, akkurat slik Herren hadde sagt.

Fjerde plage: insektsvermer

²⁰Da sa Herren til Moses: «Stå tidlig opp i morgen og tre fram for farao når han går ned til vannet, og si til ham: Så sier Herren: La folket mitt dra, så de kan tjene meg!

²¹For hvis du ikke lar folket mitt dra, sender jeg insektsvermer over deg og over tjenerne dine, over folket ditt og over husene dine. Husene i Egypt og jorden de står på, skal bli fulle av insekter.

²² Men den dagen vil jeg skille ut Gosen, hvor folket mitt holder til. Der skal det ikke være insekter, for at du skal kjenne at jeg, Herren, er midt i landet.

²³Jeg vil sette skille mellom mitt folk og ditt folk. I morgen skal dette tegnet skje.»

²⁴Og Herrengjorde det slik. Det kom store insektsvermer inn i husene til farao og tjenerne hans. I hele Egypt var landet ødelagt av insektene.

²⁵Da kalte farao Moses og Aron til seg og sa: «Gå og bær fram offer for deres Gud her i landet!»

²⁶ Moses svarte: «Det er ikke riktig å gjøre det slik. For det som vi ofrer til Herren vår Gud, er avskyelig for egypterne. Om vi like for øynene på dem ofret noe som de finner avskyelig, ville de ikke da steine oss?

²⁷ Vi vil gå tre dagsreiser ut i ørkenen og ofre til Herren vår Gud, slik han sier til oss.»

²⁸Da sa farao: «Jeg lar dere dra så dere kan ofre til Herren deres Gud i ørkenen. Men dere må ikke dra for langt bort. Gå i forbønn for meg!»

²⁹Moses svarte: «Nå går jeg bort fra deg og går i forbønn hos Herren. I morgen skal insektsvermene være borte fra farao og tjenerne hans og folket hans. Men farao må ikke lure oss en gang til, men la folket dra, så de kan ofre til Herren.»

³⁰Så gikk Moses bort fra farao, og han gikk i forbønn hos Herren.

³¹Og Herren gjorde slik Moses hadde sagt. Insektsvermene forsvant fra farao og tjenerne hans og folket hans, ikke en eneste ble igjen.

³²Men også denne gangen gjorde farao hjertet sitt hardt, og han lot ikke folket dra.

2. Mosebok 9

Femte plage: pest

¹Herren sa til Moses: «Gå til farao og si til ham: Så sier Herren, hebreernes Gud: La folket mitt dra, så de kan tjene meg!

²Men hvis du nekter å la dem dra og fortsetter å holde på dem,

³skal Herrens hånd ramme buskapen din på marken med en forferdelig pest, både hestene, eslene, kamelene, storfeet og småfeet.

⁴Herren skal skille mellom israelittenes buskap og egypternes buskap. Ikke noe av alt det som hører israelittene til, skal dø.»

⁵Og Herren fastsatte en tid og sa: «I morgen skal Herren gjøre dette i landet.»

⁶Dagen etter gjorde Herren dette, og hele buskapen til egypterne døde. Men av buskapen til israelittene døde ikke et eneste dyr.

⁷Farao sendte bud, og se, ikke et eneste dyr var dødt av buskapen til israelittene. Men farao gjorde hjertet hardt, og han lot ikke folket dra.

Sjette plage: verkebyller med blemmer

⁸Herren sa til Moses og Aron: «Fyll nevene med sot fra ovnen. Moses skal kaste det mot himmelen for øynene på farao,

⁹ og det skal bli til fint støv over hele Egypt. Det skal komme over mennesker og dyr og bli til verkebyller som slår ut i blemmer, overalt i Egypt.»

¹⁰De tok sot fra ovnen og gikk fram for farao, og Moses kastet det mot himmelen, og det ble til verkebyller med blemmer som slo ut på mennesker og dyr.

¹¹Magikerne kunne ikke møte Moses på grunn av byllene. For det hadde kommet verkebyller på magikerne som på alle de andre egypterne.

¹²Men Herren gjorde faraos hjerte ubøyelig, og han hørte ikke på dem, slik Herren hadde sagt til Moses.

Sjuende plage: hagl

¹³Herren sa til Moses: «Stå tidlig opp i morgen og tre fram for farao og si til ham: Så sier Herren, hebreernes Gud: La mitt folk dra, så de kan tjene meg!

¹⁴ For denne gangen vil jeg sende alle plagene mine mot deg selv og over tjenerne dine og folket ditt, så du kan kjenne at ingen er som jeg på hele jorden.

¹⁵Jeg kunne allerede ha rakt ut hånden og slått deg og folket ditt med pest, så du var blitt utryddet fra jorden.

¹⁶ Men jeg har likevel holdt deg oppe for å vise deg min makt, og for at navnet mitt skal bli forkynt over hele jorden.

¹⁷Fortsatt hindrer du folket mitt og lar det ikke dra.

¹⁸ Se, i morgen på denne tiden sender jeg et kraftig haglvær som det aldri har vært maken til i Egypt fra den dagen landet ble grunnlagt og til nå.

¹⁹Men nå, send bud og sørg for å bringe buskapen din og alt det du har på marken, i sikkerhet! Alle mennesker og dyr som er ute på marken, og som ikke har rukket å komme i hus, skal dø når haglet faller over dem.»

²⁰De av faraos tjenere som fryktet Herrens ord, lot tjenerne sine og buskapen søke tilflukt innendørs.

²¹Men de som ikke åpnet hjertet for Herrensord, lot tjenerne og buskapen bli ute på marken.

²²Herren sa til Moses: «Rekk hånden opp mot himmelen, og det skal hagle i hele Egypt, over mennesker og dyr og over alt som vokser på marken i Egypt!»

²³Moses rakte staven opp mot himmelen, og Herrens endte torden og hagl, og ild fór ned mot jorden. Herren lot det hagle over Egypt.

²⁴Det kom hagl og flammende ild midt i haglet, et haglvær så kraftig som det ikke hadde vært i landet siden egypterne var blitt et folk.

²⁵I hele Egypt slo haglet ned alt som var ute på marken, fra mennesker til dyr. Haglet slo ned alt som vokste på marken, og det knuste hvert tre.

²⁶Bare i Gosen, hvor israelittene bodde, falt det ikke hagl.

²⁷ Da sendte farao bud etter Moses og Aron og sa til dem: «Denne gangen har jeg syndet. Herren har retten på sin side; det er jeg og folket mitt som er skyldige.

²⁸Gå i forbønn hos Herren; det har vært mer enn nok av Guds torden og hagl! Så vil jeg la dere dra, dere behøver ikke å være her lenger.»

²⁹Moses sa til ham: «Så snart jeg kommer ut av byen, vil jeg strekke hendene ut mot Herren. Tordenen skal holde opp, og haglet skal ikke falle mer. For du skal kjenne at jorden hører Herren til.

³⁰Men jeg vet at du og tjenerne dine ennå ikke frykter Herren Gud.»

³¹Linnet og bygget ble slått ned, for bygget sto med aks og linet i blomst.

³² Men hveten og spelten ble ikke slått ned, for de blir modne senere.

³³Moses gikk bort fra farao og ut av byen, og han strakte hendene ut mot Herren. Tordenen og haglet holdt opp, og regnet strømmet ikke ned på jorden mer.

³⁴Da farao så at regnet og haglet og tordenen hadde holdt opp, fortsatte han å synde. Han og tjenerne hans gjorde hjertet hardt.

³⁵Faraos hjerte var ubøyelig, og han lot ikke israelittene dra, slik Herren hadde sagt gjennom Moses.

2. Mosebok 10

Åttende plage: gresshopper

- ¹ Herren sa til Moses: «Gå til farao! Det er jeg som har gjort hjertene harde, både i ham og i tjenerne hans, for at jeg skal gjøre disse tegnene blant dem,
- ²og for at du skal fortelle barn og barnebarn hvordan jeg viste min makt i Egypt, og hvilke tegn jeg gjorde blant dem. Da skal dere kjenne at jeg er Herren.»
- ³Moses og Aron gikk til farao og sa til ham: «Så sier Herren, hebreernes Gud: Hvor lenge vil du nekte å bøye deg for meg? La mitt folk dra, så de kan tjene meg!
- ⁴For nekter du å la mitt folk dra, skal jeg i morgen sende gresshopper inn over landet ditt.
- ⁵De skal dekke alt synlig land, så man ikke lenger kan se jorden. De skal ete opp den resten som er blitt igjen, det dere har igjen etter haglet, og de skal snauspise hvert tre som vokser på marken.
- ⁶De skal fylle både dine hus og dine tjeneres hus og alle hus i Egypt. Noe slikt har verken fedrene eller forfedrene dine sett fra den dagen de kom til verden og til denne dag.» Så snudde han seg og gikk bort fra farao.
- ⁷Da sa faraos tjenere til ham: «Hvor lenge skal denne mannen være en snare for oss? La mennene dra, slik at de kan tjene Herren sin Gud! Forstår du ennå ikke at Egypt går til grunne?»
- ⁸Da ble Moses og Aron hentet tilbake til farao, og han sa til dem: «Gå og tjen Herren deres Gud! Men hvem er det egentlig som skal gå?»
- ⁹«Vi skal gå både unge og gamle», svarte Moses. «Vi går med våre sønner og døtre, vårt småfe og storfe, for vi skal holde høytid for Herren.»
- ¹⁰Men han sa til dem: «Herren skulle nok være med dere hvis jeg lot dere og småbarna deres dra! Der ser dere, dere har ondt i sinne.
- ¹¹Nei, slik blir det ikke! Mennene kan dra av sted og tjene Herren, for det ba dere om.» Dermed ble de jaget bort fra farao.

¹² Da sa Herren til Moses: «Rekk hånden ut over Egypt, så skal gresshoppene komme over landet. De skal ete opp alt som vokser der, alt det som haglet lot være igjen.»

¹³ Moses rakte staven sin ut over Egypt, og Herren drev en østavind inn over landet hele den dagen og hele natten. Da det ble morgen, hadde østavinden ført med seg gresshoppene.

¹⁴ Gresshoppene kom inn over hele Egypt, og de slo seg ned overalt i landet. Så mange gresshopper har det aldri før vært og kommer det aldri mer til å bli.

¹⁵ De dekket alt synlig land, så jorden ble helt svart. Og de åt opp alt som vokste i landet, og all frukten som var igjen på trærne etter haglværet. Det ble ikke noe grønt igjen, verken på trær eller planter, i hele Egypt.

¹⁶ Da sendte farao i all hast bud etter Moses og Aron. Han sa: «Jeg har syndet mot Herren deres Gud og mot dere.

¹⁷ Men tilgi meg nå denne ene gangen, og gå i forbønn for meg hos Herren deres Gud så han tar denne døden bort fra meg!»

¹⁸ Moses gikk så bort fra farao og gikk i forbønn hos Herren.

¹⁹ Da vendte Herren vinden, og den ble til en svært kraftig vestavind. Den førte gresshoppene bort og kastet dem i Sivsjøen. Det ble ikke en eneste gresshoppe igjen i Egypt.

²⁰ Men Herren gjorde faraos hjerte ubøyelig, og han lot ikke isrealittene dra.

Niende plage: mørke

²¹ Herren sa til Moses: «Rekk hånden opp mot himmelen, så skal det komme mørke over Egypt, et mørke så tett at en kan ta på det!»

²² Moses rakte hånden opp mot himmelen. Da ble det stummende mørkt i hele Egypt i tre dager.

²³ I tre dager kunne ingen se hverandre og ingen reise seg fra plassen sin. Men der isrealittene bodde, var det lyst.

²⁴Da sendte farao bud etter Moses og sa: «Gå og tjen Herren! Småfeet og storfeet må bli igjen, men barna kan gå med dere.»

²⁵Moses svarte: «Du skal selv gi oss slaktoffer og brennoffer så vi kan ofre til Herren vår Gud,

²⁶men buskapen vår skal også være med. Ikke en klov skal bli igjen. For det er buskapen vi må ta av når vi skal tjene Herren vår Gud. Og vi vet ikke hva vi skal tjene Herren med før vi kommer fram.»

²⁷Men Herren gjorde faraos hjerte ubøyelig, og han ville ikke la dem dra.

²⁸Farao sa til Moses: «Gå fra meg! Vokt deg så du ikke kommer for mitt ansikt mer! For den dagen du gjør det, skal du dø!»

²⁹Moses svarte: «Det er rett som du sier. Jeg skal aldri se ditt ansikt igjen.»

2. Mosebok 11

Tiende plage: de førstefødte skal dø

¹ Herren sa til Moses: «Enda en plage skal jeg føre over farao og Egypt. Deretter skal han la dere dra herfra – og ikke bare la dere dra, han skal jage dere ut herfra.

² Si så folket hører det at hver mann og hver kvinne skal be naboen sin om gjenstander av sølv og gull.»

³Og Herren lot egypterne se med velvilje på folket. Moses ble også ansett som en meget stor mann i Egypt, både av faraos tjenere og av folket.

⁴Moses sa: «Så sier Herren: Ved midnattstid vil jeg gå gjennom Egypt.

⁵ Da skal alle førstefødte i Egypt dø, fra den førstefødte hos farao som sitter på sin trone, til den førstefødte hos slavekvinnen som står bak kvernen, og alle førstefødte dyr i buskapen.

⁶ I hele Egypt skal det lyde et skrik så høyt at det aldri har vært maken til det før og heller ikke skal bli det siden.

⁷Men ikke en hund skal knurre mot noen av israelittene, verken mot mennesker eller dyr. Slik skal dere forstå at Herren setter et skille mellom egypterne og israelittene.

⁸Da skal alle disse mennene dine komme ned til meg og bøye seg for meg og si: Dra ut, du og hele folket som følger deg! Og så skal jeg dra ut.» Dermed gikk han bort fra farao i brennende sinne.

⁹Herren sa til Moses: «Farao kommer ikke til høre på dere. Så kan jeg få gjort mange under i Egypt.»

¹⁰ Moses og Aron gjorde alle disse undrene for farao. Men Herren gjorde faraos hjerte ubøyelig, og han lot ikke israelittene dra ut av landet.

2. Mosebok 12

Herren innstifter påskehøytiden

¹Herren sa til Moses og Aron i Egypt:

² Denne måneden skal være nyttårs måneden deres. Den skal være den første måneden i året.

³Si til hele Israels menighet: På den tiende dagen i denne måneden skal hver husfar ta et lam, ett til hver husstand.

⁴Men hvis husstanden er for liten til å spise opp et lam, skal husfaren og den nærmeste naboen ta ett sammen, alt etter hvor mange de er. Dere skal ikke regne flere på hvert lam enn at alle blir mette.

⁵Lammet må være et årsgammelt værlam uten feil. Dere kan ta enten et lam eller et kje.

⁶Dere skal ta vare på det til den fjortende dagen i denne måneden. Og i skumringen skal hele forsamlingen av Israels menighet slakte det.

⁷Så skal de ta noe av blodet og stryke det på de to dørstolpene og på bjelken over døren i de husene hvor de spiser det.

⁸Kjøttet skal de spise samme natt. Det skal være stekt over ilden, og de skal spise det med usyret brød og bitre urter.

- ⁹Dere må ikke spise det rått eller kokt i vann. Nei, det skal være stekt over ilden med hode, føtter og innvoller.
- ¹⁰ Dere må ikke la noe bli igjen til morgenen etter. Er det noe igjen om morgenen, skal dere brenne det opp.
- ¹¹ Slik skal dere spise det: Med kjortelen bundet opp om livet, sko på føttene og stav i hånden. Spis det i all hast! Det er påske for Herren.
- ¹² Denne natten skal jeg gå gjennom Egypt og slå i hjel alle førstefødte i landet, både mennesker og dyr, og jeg skal holde dom over alle gudene i Egypt. Jeg er Herren.
- ¹³ Men blodet skal være det merket som viser hvilke hus dere er i. Når jeg ser blodet, vil jeg gå forbi. Ingen ødeleggende plage skal ramme dere når jeg slår Egypt.
- ¹⁴ Siden skal denne dagen være en minnedag for dere. Dere skal feire den som en høytid for Herren, dere skal feire i slekt etter slekt. Det skal være en evig ordning.
- ¹⁵ I sju dager skal dere spise usyret brød. Allerede den første dagen skal dere fjerne all surdeig fra husene deres. Hver den som spiser noe som er syret, fra den første til den sjuende dagen, skal støtes ut fra Israel.
- ¹⁶ Den første dagen skal dere holde en hellig samling, den sjuende dagen skal dere også holde en hellig samling. Disse dagene skal dere ikke gjøre noe arbeid. Bare den maten som hver av dere trenger, skal dere lage til.
- ¹⁷ Dere skal holde de usyrede brøds høytid, for på denne dagen førte jeg hærene deres ut av Egypt. Derfor skal dere feire denne dagen i slekt etter slekt. Det skal være en evig ordning.
- ¹⁸ Fra kvelden den fjortende dagen i den første måneden til kvelden den tjueførste dagen i samme måned skal dere spise usyret brød.

¹⁹I sju dager må det ikke finnes surdeig i husene deres. Hver den som spiser noe som er syret, skal støtes ut av Israels menighet, enten han er innflytter eller født i landet.

²⁰Dere må ikke spise noe som er syret. Hvor dere enn bor, skal dere spise usyret brød.

²¹Da kalte Moses sammen alle de eldste i Israel og sa til dem: «Gå og hent småfe til familiene deres og slakt påskelammet!

²²Så skal dere ta en isopkvast, dyppe den i blodet i skålen og stryke noe av blodet fra skålen på bjelken over døren og på de to dørstolpene. Ingen av dere må gå ut gjennom døren til huset sitt før om morgenen.

²³ For Herren skal dra gjennom landet for å slå egypterne. Og når han ser blodet på bjelken og de to dørstolpene, skal han gå forbi døren og ikke la ødeleggeren slippe inn i huset for å slå dere.

²⁴ Dette skal dere holde, og det skal være en evig ordning for deg og dine etterkommere.

²⁵ Når dere så kommer inn i det landet Herren har lovet å gi dere, skal dere holde denne skikken ved lag.

²⁶ Og når barna deres spør: Hva er dette for en skikk?

²⁷ skal dere svare: Det er påskeoffer for Herren fordi han gikk forbi israelittenes hus i Egypt da han slo egypterne, men sparte husene våre.» Da bøyde folket seg til jorden og tilba.

²⁸ Så gikk israelittene bort og gjorde dette. Det Herren hadde gitt Moses og Aron påbud om, det gjorde de.

Israelittene bryter opp fra Egypt

²⁹ Midt på natten slo Herren i hjel alle førstefødte i Egypt, fra den førstefødte hos farao, som satt på sin trone, til den førstefødte hos fangen i fengselet, og alle de førstefødte dyr i buskapen.

- 30** Den natten sto farao opp, han og alle tjenerne hans og alle egypterne. Det lød et høyt skrik i Egypt, for det fantes ikke et eneste hus uten noen døde.
- 31** Mens det ennå var natt, sendte han bud etter Moses og Aron og sa: «Bryt opp og dra bort fra folket mitt, både dere og israelittene! Gå av sted og tjen Herren slik dere ba om!
- 32** Ta også med dere småfeet og storfeet deres, som dere har sagt, og dra bort! Be så om velsignelse for meg også!»
- 33** Egypterne presset på folket for å få dem ut av landet så fort som mulig. «Ellers dør vi alle sammen», sa de.
- 34** Da tok folket deigen sin, som ennå ikke var hevet. De bandt kappene sine om bakstetrauene og bar dem på skuldrene.
- 35** Israelittene gjorde som Moses hadde sagt. De ba egypterne om gjenstander av sølv og gull og om klær.
- 36** Og Herren lot egypterne få godvilje for folket så de ga dem det de ba om. Slik utnyttet de egypterne.
- 37** Så brøt israelittene opp fra Ramses og dro til Sukkot. De var omkring 600.000 mann til fots, foruten kvinner og barn.
- 38** Mange slags mennesker fulgte med dem, i tillegg til en stor flokk av småfe og storfe.
- 39** Av deigen de hadde med seg fra Egypt, bakte de usyrede kaker, som ikke var hevet. For de ble jaget ut av Egypt og kunne ikke vente lenger. Derfor hadde de heller ikke rukket å få med seg mat til reisen.
- 40** Israelittene hadde da bodd i Egypt i 430 år.
- 41** På dagen da de 430 årene var til ende, dro alle Herrens hærer ut av Egypt.
- 42** Det var en våkenatt for Herren da han førte dem ut av Egypt. Denne natten tilhører Herren. Denne natten skal alle israelitter våke i slekt etter slekt.
- 43** Herren sa til Moses og Aron: «Dette er forskriften om påskelammet: Ingen fremmed skal spise av det.

⁴⁴Men hver slave som er kjøpt for penger, og som du har latt omskjære, kan spise av det.

⁴⁵Ingen fremmed som bor eller arbeider hos deg, kan spise av det.

⁴⁶Lammet skal spises i ett og samme hus. Kjøttet må ikke tas ut av huset, og beina må ikke brytes på lammet.

⁴⁷Slik skal hele Israels menighet gjøre.

⁴⁸Om innflytteren som bor hos deg, vil holde påske for Herren, skal alle menn hos ham omskjæres. Da kan han være med og holde høytid. Han skal være som en som er født i landet. Men ingen uomskåret kan spise av det.

⁴⁹En og samme lov skal gjelde for den som er født i landet, og for innflytteren som bor hos dere.»

⁵⁰Dette gjorde alle israelittene. De gjorde alt som Herren hadde gitt Moses og Aron påbud om.

⁵¹Den samme dagen førte Herren israelittene ut av Egypt, hærskare for hærskare.

2. Mosebok 13

De usyrede brøds høytid

¹Herren sa til Moses:

² «Alle førstefødte skal du hellige til meg. Alt førstefødt hos israelittene, det som åpner morslivet, skal tilhøre meg, enten det er mennesker eller dyr.»

³ Moses sa til folket: Husk den dagen da dere dro ut av Egypt, ut av slavehuset. For med sterk hånd førte Herren dere ut derfra. Da skal dere ikke spise noe syret.

⁴ I dag drar dere ut, i måneden abib.

⁵ Med ed lovet Herren fedrene dine å gi deg et land som flyter av melk og honning. Når så Herren fører deg inn i landet til kanaaneerne og hetittene, amorittene, hevittene og jebusittene, da skal du i denne måneden feire denne høytiden slik:

⁶ I sju dager skal du spise usyret brød, og den sjuende dagen skal det være høytid for Herren.

⁷ Alle de sju dagene skal du spise usyret brød. Det må ikke finnes noe som er syret hos deg, i hele landet må det ikke finnes noen surdeig.

⁸ Den dagen skal du fortelle sønnen din: «Dette er til minne om det Herren gjorde for meg da jeg dro ut av Egypt.»

⁹ Du skal ha dette som et tegn på hånden og et minnetegn på pannen, så Herrens lov kan være på leppene dine. For med sterk hånd førte Herren deg ut av Egypt.

¹⁰ Denne forskriften skal du holde til fastsatt tid, år etter år.

¹¹ Når Herren har ført deg inn i Kanaan, slik han lovet deg og fedrene dine, og gir deg landet,

¹² da skal du bære fram for Herren alt det som åpner morslivet. Alt det første som fødes i buskapen din, og som er av hankjønn, hører Herren til.

¹³ Alt som åpner morslivet hos eslene, skal du løse ut med et lam. Løser du det ikke ut, skal du brette nakken på det. Hvert førstefødt guttebarn skal du løse ut.

¹⁴ Og når sønnen din siden spør deg hva dette betyr, skal du svare: «Med sterk hånd førte Herren oss ut av Egypt, ut av slavehuset.

¹⁵ Da farao gjorde seg hard og ikke ville la oss dra, slo Herren i hjel alle førstefødte i Egypt, av både mennesker og dyr. Derfor ofrer jeg til Herren alt av hankjønn som åpner morslivet, men hver førstefødt sønn løser jeg ut.

¹⁶ Det skal være et tegn på hånden din og et merke på pannen din. For med sterk hånd førte Herren oss ut av Egypt.»

Skysøylen og ildsøylen

¹⁷ Da farao lot folket dra, ledet Gud dem ikke gjennom filisternes land, selv om den veien var den korteste. For Gud tenkte at folket kunne komme til å angre seg og vende tilbake til Egypt hvis de opplevde krig.

¹⁸Derfor lot Gud dem gå en omvei gjennom ørkenen mot Sivsjøen. Så dro israelittene opp fra Egypt, fullt rustet.

¹⁹ Moses tok med seg knoklene etter Josef. For Josef hadde tatt en ed av israelittene og sagt: «Når Gud tar seg av dere, da skal dere ta med dere knoklene mine herfra.»

²⁰De brøt opp fra Sukkot og slo leir i Etam, i utkanten av ørkenen.

²¹ Og Herren gikk foran dem, om dagen i en skysøyle for å vise dem veien, om natten i en ildsøyle for å lyse for dem. Slik kunne de gå videre både dag og natt.

²²Skysøylen vek ikke fra folket om dagen og ildsøylen ikke om natten.

2. Mosebok 14

Sivsjø-underet

¹Herren sa til Moses:

² «Si til israelittene at de skal snu om og slå leir foran Pi-Hahiroth, mellom Migdol og havet! Foran Baal-Safon, midt imot byen, skal dere slå leir ved havet.

³Så kommer farao til å si at israelittene har gått seg vill i landet, og at ørkenen har stengt dem inne.

⁴ Jeg vil gjøre faraos hjerte ubøyelig, så han setter etter dem. Da skal jeg vise min herlighet på farao og hele hans hær. Og egypterne skal kjenne at jeg er Herren.» Dette gjorde israelittene.

⁵Da egypterkongen fikk melding om at folket hadde flyktet, kom han og tjenerne hans på andre tanker om folket. «Hva er det vi har gjort?» sa de. «Vi lot israelittene dra fra slavearbeidet hos oss!»

⁶Så spente han for vognen sin og tok hæren med seg.

⁷Han tok 600 av de beste vognene og hva som ellers fantes av vogner i Egypt, og offiserer til hver av dem.

⁸For Herren gjorde hjertet til farao, kongen i Egypt, ubøyelig, så han satte etter israelittene. Men israelittene dro ut med løftet hånd.

⁹Egypterne satte etter dem med alle vognene, hestene og rytterne, hele faraos hær. De nådde dem igjen ved Pi-Hahiroth, der de lå i leir ved havet, foran Baal-Safon.

¹⁰Da farao nærmet seg, så israelittene opp og fikk øye på egypterne som kom etter dem. De ble grepet av stor frykt og ropte til Herren.

¹¹De sa til Moses: «Fantes det ikke graver nok i Egypt siden du har ført oss ut i ørkenen for å dø? Hvorfor har du gjort dette mot oss? Hvorfor førte du oss ut av Egypt?»

¹²Var det ikke det vi sa til deg i Egypt: La oss få være i fred, vi vil arbeide for egypterne! Det er bedre for oss å arbeide for dem enn å dø i ørkenen.»

¹³Da sa Moses til folket: «Vær ikke redde! Stå fast, så skal dere få se at Herren frelser dere i dag! For slik som dere ser egypterne i dag, skal dere aldri se dem mer.

¹⁴Herren skal stride for dere, og dere skal være stille.»

¹⁵Herren sa til Moses: «Hvorfor roper du til meg? Si til israelittene at de skal dra videre!

¹⁶Du skal løfte staven din og rekke hånden ut over havet og kløve det, så israelittene kan gå tørrskodd tvers igjennom havet.

¹⁷Se, jeg gjør egypterne harde, så de setter etter dem. Jeg skal vise min herlighet på farao og hele hans hær, på vognene og rytterne hans.

¹⁸Egypterne skal kjenne at jeg er Herren når jeg viser min herlighet på farao og vognene og rytterne hans.»

¹⁹Guds engel, som hadde gått foran Israels leir, byttet nå plass og gikk etter folket. Skysøylen som var foran dem, flyttet seg og stilte seg bak dem,

²⁰så den kom mellom egypternes leir og israelittenes leir. Og skyen kom med mørke, men den lyste likevel opp natten, så de ikke kom inn på hverandre hele natten.

²¹ Da rakte Moses hånden ut over havet, og Herren drev havet bort med en sterk østavind som blåste hele natten, så havet ble til tørt land. Vannet ble kløvd,

²² og israelittene gikk tørrskodd tvers igjennom havet. Vannet sto som en mur til høyre og venstre for dem.

²³ Egypterne satte etter dem med alle faraos hester, vogner og ryttere og fulgte etter dem midt ut i havet.

²⁴ Men ved morgenvakten så Herren ned på egypternes leir fra ildsøylen og skysøylen, og han skapte forvirring blant dem.

²⁵ Han låste hjulene på vognene deres så det var tungt for dem å komme seg fram. Da sa egypterne: «La oss flykte fra israelittene! For Herren kjemper for dem mot egypterne.»

²⁶ Da sa Herren til Moses: «Rekk hånden ut over havet, så skal vannet vende tilbake over egypterne, over vognene og rytterne deres!»

²⁷ Så rakte Moses hånden ut over havet, og ved morgengry vendte vannet tilbake. Egypterne flyktet rett imot det, og Herren styrtet dem midt ut i havet.

²⁸ Vannet vendte tilbake og skylte over alle vognene og rytterne i faraos hær, som hadde fulgt etter israelittene ut i havet. Ikke én mann overlevde.

²⁹ Men israelittene gikk tørrskodd gjennom havet mens vannet sto som en mur til høyre og venstre for dem.

³⁰ Den dagen frelste Herren Israel fra egypternes hånd. Israelittene så at egypterne lå døde på stranden.

³¹ Da de så det storverk Herren hadde gjort mot egypterne, fryktet folket Herren, og de trodde på Herren og på Moses, hans tjener.

2. Mosebok 15

Herren er min styrke

¹ Da sang Moses og israelittene denne sangen for Herren: Jeg vil synge for Herren, for han er høyt opphøyd; hest og rytter kastet han i havet.

- ² Herren er min kraft og min styrke, han er blitt min frelse. Han er min Gud, ham vil jeg prise, min fars Gud, ham vil jeg opphøye.
- ³ Herren er en kriger, Herren er hans navn.
- ⁴ Faraos vogner og hele hans hær kastet han i havet, dyktige krigere druknet i Sivsjøen.
- ⁵ Havdypene skjulte dem, de sank som stein i dypet.
- ⁶ Herre, din høyre hånd er herlig i makt, din høyre hånd knuser fiender, Herre.
- ⁷ I din velde slår du ned dem som reiser seg mot deg. Du slipper din harme løs, den fortærer dem som strå.
- ⁸ Ved et pust fra din nese tårnet vannet seg opp. Strømmene sto som en voll, dypene stivnet i havets hjerte.
- ⁹ Fienden sa: «Jeg følger etter og tar dem igjen, deler bytte og stiller all min lyst. Jeg drar sverdet og utrydder dem med min hånd.»
- ¹⁰ Du lot din pust blåse, og havet skjulte dem. De sank som bly i det veldige vannet.
- ¹¹ Hvem er som du blant gudene, Herre? Hvem er som du, herlig og hellig, skremmende i storverk, underfull i gjerning?
- ¹² Du rakte ut din høyre hånd, og jorden slukte dem.
- ¹³ I kjærlighet førte du det folket som du fridde ut. Du ledet dem med din kraft til din hellige bolig.
- ¹⁴ Folkene hørte det og skalv, angst grep dem som bor i Filisterland.
- ¹⁵ Da ble Edoms høvdinger forferdet, Moabs mektige skalv, motet sviktet alle som bor i Kanaan.
- ¹⁶ Angst og redsel kommer over dem, ved din veldige arm blir de som forsteinet, mens ditt folk drar forbi, Herre, mens folket som du har vunnet, drar forbi.

17 Du skal føre dem inn og plante dem på fjellet som er din eiendom, på stedet du har gjort til din bolig, Herre, helligdommen som dine hender har grunnlagt, Herre.

18 Herren er konge til evig tid.

19 Da faraos hester med vogner og ryttere gikk ut i havet, lot Herren vannet vende tilbake over dem. Men israelittene gikk tørrskodd gjennom havet.

20 Så tok Arons søster Mirjam, som var profet, en tromme i hånden, og alle kvinnene fulgte etter henne, slo på tromme og danset.

21 Mirjam sang i vekselsang med dem: «Syng for Herren, for han er høyt opphøyd, hest og rytter kastet han i havet!»

Vann i ørkenen

22 Moses lot Israel bryte opp fra Sivsjøen, og de kom til ørkenen Sjur. De gikk tre dager i ørkenen uten å finne vann.

23 Så kom de til Mara, men de kunne ikke drikke vannet i Mara fordi det var bittert. Derfor ble stedet kalt Mara.

24 Folket klaget til Moses og sa: «Hva skal vi drikke?»

25 Da ropte han til Herren, og Herren viste ham et tre. Det kastet han i vannet, og vannet ble friskt. I Mara fastsatte han lov og rett for folket, og der satte han dem på prøve.

26 Han sa: «Hvis du fullt og helt adlyder Herren din Guds røst og gjør det som er rett i hans øyne, lytter til hans bud og holder alle hans forskrifter, da skal jeg ikke legge på deg alle de sykdommene jeg la på egypterne. For jeg, Herren, er den som helbreder deg.»

27 Siden kom de til Elim. Der var det tolv vannkilder og sytti daddelpalmer. Og de slo leir der ved vannet.

2. Mosebok 16

Brød fra himmelen

¹ De brøt opp fra Elim, og hele Israels menighet kom til Sin-ørkenen, som ligger mellom Elim og Sinai. Det var den femtende dagen i den andre måneden etter at de hadde dratt ut av Egypt.

²Hele menigheten klaget til Moses og Aron i ørkenen

³ og sa: «Om vi bare hadde fått dø for Herrens hånd i Egypt da vi satt omkring kjøttgrytene og spiste oss mette! Men nå har dere ført oss ut i denne ørkenen for at alle vi som er samlet her, skal dø av sult.»

⁴ Da sa Herren til Moses: «Se, jeg vil la det regne brød ned til dere fra himmelen. Hver dag skal folket gå ut og sanke en dagsrasjon. Slik vil jeg sette dem på prøve og se om de følger min lov eller ikke.

⁵Når de på den sjette dagen tilbereder det de har hentet, skal det være dobbelt så mye som det de ellers sanker hver dag.»

⁶Så sa Moses og Aron til alle israelittene: «I kveld skal dere forstå at det var Herren som førte dere ut av Egypt.

⁷Og i morgen tidlig skal dere se Herrens herlighet, for han har hørt hvordan dere klager til ham. Men hvem er vel vi, siden dere klager til oss?»

⁸Moses fortsatte: «I kveld skal Herren gi dere kjøtt å spise, og i morgen brød å mette dere med. For Herren har hørt hvordan dere har klaget til ham. Men hvem er vi? Det er ikke over oss dere klager, men over Herren.»

⁹Moses sa til Aron: «Si til hele Israels menighet: Kom fram for Herren, for han har hørt klagene deres!»

¹⁰ Mens Aron talte til Israels menighet, vendte de seg mot ørkenen. Og se, Herrens herlighet viste seg i skyen.

¹¹Da talte Herren til Moses:

¹²«Jeg har hørt hvordan israelittene klager. Si til dem: I skumringen skal dere få kjøtt å spise, og i morgen tidlig skal dere få mette dere med brød. Dere skal kjenne at jeg er Herren deres Gud.»

13 Da det ble kveld, kom det vaktler og dekket leiren, og om morgenen lå det et lag med dugg rundt leiren.

14 Da duggen forsvant, var ørkenen dekket av et fint, kornet lag. Det var som fint rim på jorden.

15 Da israelittene så det, sa de til hverandre: «Hva er det?» For de visste ikke hva det var. Og Moses sa til dem: «Det er det brødet Herren har gitt dere å spise.

16 Dette er det påbudet Herren har gitt: Sank av dette så mye som dere kan spise, en omer per hode. Dere skal hente til dem som bor i tellet, etter hvor mange dere er.”

17 Det gjorde israelittene. Noen sanket mye, andre lite.

18 Da de målte det i forhold til en omer, hadde den som hadde sanket mye, ikke noe til overs. Og den som hadde sanket lite, manglet ingenting. Alle hadde sanket så mye mat som de trengte.

19 Moses sa til dem: «Ingen må la det bli noe igjen av det til neste morgen.»

20 Men de hørte ikke på Moses. Noen av dem lot noe bli igjen til neste morgen. Da gikk det mark i det, og det stinket. Og Moses ble sint på dem.

21 Hver morgen sanket hver enkelt så mye mat som han trengte. Når solen begynte å varme, smeltet det.

22 Den sjette dagen sanket de dobbelt så mye brød, to omer til hver. Og alle lederne i menigheten kom og fortalte det til Moses.

23 Da sa han til dem: «Dette er det Herren har sagt. I morgen er det sabbatshvile, en hellig sabbat for Herren. Bak nå det som skal bakes, og kok det som skal kokes! Men alt det som blir til overs, skal dere legge bort til i morgen.»

24 Så la de det bort til om morgenen, slik Moses hadde pålagt dem. Da stinket det ikke, og det var ikke mark i det.

25 Moses sa: «Spis det i dag, for i dag er det sabbat for Herren. I dag finner dere ikke noe på marken.

²⁶Seks dager skal dere sanke det. Men den sjuende dagen er det sabbat. Da er det ikke noe der.»

²⁷Likevel var det noen som gikk ut for å sanke den sjuende dagen. Men de fant ingenting.

²⁸Da sa Herren til Moses: «Hvor lenge vil dere nekte å holde mine bud og lover?

²⁹Legg merke til at Herren har gitt dere sabbaten! Derfor gir han dere på den sjuende dagen mat for to dager. Bli hvor dere er! Ingen må forlate området sitt den sjuende dagen.»

³⁰Så holdt folket seg i ro den sjuende dagen.

³¹ Israelittene kalte det manna. Det lignet korianderfrø. Det var hvitt og smakte som tynne kaker bakt i honning.

³² Moses sa: «Dette er det påbudet Herren har gitt dere: Fyll en omer med manna og oppbevar den for etterkommerne deres, så de kan få se det brødet jeg ga dere å spise i ørkenen da jeg førte dere ut av Egypt.»

³³Og Moses sa til Aron: «Ta en krukke, fyll en omer manna i den og sett den ned for Herrens ansikt! Den skal oppbevares for etterkommerne deres.»

³⁴ Aron gjorde som Herren hadde pålagt Moses. Han satte krukken foran vitnesbyrdet. Der skulle den oppbevares.

³⁵ Israelittene spiste manna i førti år, til de kom til bebodd land. De spiste manna helt til de kom til grensen mot Kanaan. –

³⁶En omer er en tiendedel av en efa.

2. Mosebok 17

Vann fra klippen

¹ På Herrens befaling brøt hele Israels menighet opp fra Sin-ørkenen og dro videre fra sted til sted. De slo leir i Refidim, men der fantes det ikke vann så folket kunne få drikke.

² Folket trettet med Moses og sa: «Gi oss vann så vi får drikke!» Moses svarte: «Hvorfor trettet dere med meg? Hvorfor setter dere Herren på prøve?»

³Men folket tørstet etter vann. De klaget til Moses og sa: «Hvorfor har du ført oss opp fra Egypt? Vil du at vi og barna våre og buskapen vår skal dø av tørst?»

⁴ Da ropte Moses til Herren og sa: «Hva skal jeg gjøre med dette folket? Snart steiner de meg!»

⁵ Herren sa til Moses: «Ta med deg noen av Israels eldste og gå fram foran folket. Og staven som du slo på Nilen med, skal du ta med deg når du går.

⁶ Se, jeg skal stå foran deg på klippen ved Horeb. Når du slår på klippen, skal det komme vann ut av den, så folket får drikke.» Moses gjorde som Herrensa, for øynene på Israels eldste.

⁷ Han kalte stedet Massa og Meriba. For der trettet israelittene, og der satte de Herren på prøve da de sa: «Er Herren iblant oss eller ikke?»

Seier over amalekittene

⁸ Amalekittene kom og gikk til kamp mot israelittene i Refidim.

⁹Da sa Moses til Josva: «Velg ut noen menn for oss, dra av sted og kjemp mot amalekittene! I morgen skal jeg stå på toppen av høyden med Guds stav i hånden.»

¹⁰Josva gjorde som Moses sa, og kjempet mot amalekittene, mens Moses, Aron og Hur gikk opp på toppen av høyden.

¹¹Da gikk det slik til at så lenge Moses holdt hånden oppe, hadde israelittene overtaket. Men så snart han lot hånden synke, fikk amalekittene overtaket.

¹²Men da Moses ble trett i hendene, fant de en stein og plasserte den under ham. Han satte seg på den, og Aron og Hur støttet hendene hans, en på hver side. Da var hendene hans støe helt til solen gikk ned.

¹³Josva slo ned amalekittene og deres hær med sverd.

¹⁴ Siden sa Herren til Moses: «Skriv dette ned i en bokrull som et minne, og les det opp for Josva. For jeg vil fullstendig utslette minnet om amalekittene under himmelen.»

¹⁵Da bygde Moses et alter og kalte det «Herren er mitt banner».

¹⁶Han sa: «En hånd på Herrens banner!Herren skal kjempe mot amalekittene fra slekt til slekt.»

2. Mosebok 18

Jetro hos Moses

¹Jetro, presten i Midjan, svigerfar til Moses, fikk høre om alt det Gud hadde gjort for Moses og for sitt folk Israel – at Herren hadde ført Israel ut av Egypt.

² Da tok Jetro, svigerfar til Moses, med seg Sippora, hans kone, som Moses hadde sendt hjem,

³ og hennes to sønner. Den ene het Gersjom, for Moses hadde sagt: «Jeg er blitt innflytter i fremmed land.»

⁴ Den andre het Elieser, for: «Min fars Gud kom meg til hjelp og berget meg fra faraos sverd.»

⁵Nå kom Jetro, svigerfaren, til Moses med sønnene og kona hans, i ørkenen hvor han hadde slått leir ved Guds fjell.

⁶Han lot melde til Moses: «Jeg, din svigerfar Jetro, kommer til deg med din kone og de to sønnene hennes.»

⁷Da gikk Moses ut og møtte svigerfaren. Han bøyde seg ned for ham og kysset ham. De hilste på hverandre og gikk så inn i teltet.

⁸Moses fortalte svigerfaren om alt det Herren hadde gjort med farao og egypterne for Israels skyld, om alt slitet og strevet de hadde hatt på veien, og hvordan Herren hadde reddet dem.

⁹Jetro gledet seg over alt det gode som Herren hadde gjort mot Israel, at han hadde reddet dem fra egypternes hånd.

¹⁰Jetro sa: «Velsignet er Herren som har reddet dere fra egypterne og fra farao, og som har reddet folket fra undertrykkelsen i Egypt.

¹¹ For egypterne handlet i overmot mot dem, men nå vet jeg at Herren er større enn alle guder.»

¹²Jetro, svigerfar til Moses, bar fram brennoffer og slaktoffer for Gud. Og Aron og alle Israels eldste kom og spiste med ham for Guds ansikt.

Jetro gir råd

¹³ Dagen etter satt Moses og skiftet rett blant folket. De sto omkring ham fra morgen til kveld.

¹⁴Da svigerfaren så alt det han hadde å gjøre for dem, sa han: «Hva er det du påtar deg for folket? Hvorfor sitter du alene og dømmer mens hele folket står omkring deg fra morgen til kveld?»

¹⁵Moses svarte svigerfaren: «Folket kommer til meg for å spørre Gud om råd.

¹⁶Når de har en sak, kommer de til meg, og jeg skifter rett mellom dem. Jeg gjør dem kjent med Guds forskrifter og lover.»

¹⁷Da sa svigerfaren til ham: «Det er ikke bra, det du gjør.

¹⁸Både du og folket som er hos deg, vil bli helt utslitt. Dette er altfor tungt for deg. Du kan ikke gjøre det alene.

¹⁹Hør nå på meg! Jeg vil gi deg et råd, og Gud skal være med deg. Du skal tre fram for Gud på vegne av folket og legge sakene deres fram for ham.

²⁰Du skal forklare dem forskriftene og lovene og gjøre dem kjent med den veien de skal gå, og de gjerningene de skal gjøre!

²¹Men du skal se deg ut dyktige menn av hele folket, menn som frykter Gud, er pålitelige og hater urett vinning. Du skal sette dem til å være førere over tusen, hundre, femti og ti.

²²De skal skifte rett blant folket til enhver tid. Hver stor sak skal de komme til deg med, men hver liten sak skal de dømme selv. Slik skal du lette byrden for deg og la dem bære den sammen med deg.

²³Hvis du gjør slik og dette er Guds vilje, kan du holde ut, og da kan alt folket her vende hjem i fred.»

²⁴Moses hørte på svigerfaren og gjorde alt det han sa.

²⁵Han valgte ut dyktige menn av hele Israel og satte dem til overhoder for folket. Noen skulle være førere for tusen, andre for hundre, femti og ti.

²⁶Og de skiftet rett blant folket til enhver tid. Hver vanskelig sak kom de til Moses med, og hver liten sak dømte de selv.

²⁷Så lot Moses svigerfaren dra, og han gikk hjem til sitt land.

2. Mosebok 19

Herren åpenbarer seg på Sinai

¹ Israelittene kom til Sinai-ørkenen i den tredje måneden etter at de hadde dratt ut av Egypt, på nymånedagen.

² De brøt opp fra Refidim og kom til Sinai-ørkenen. Israelittene slo leir der i ørkenen, de slo leir foran fjellet.

³ Moses gikk opp til Gud. Da ropte Herren til ham fra fjellet: «Dette skal du si til Jakobs hus og fortelle til israelittene:

⁴ Dere har sett hva jeg gjorde med egypterne, og hvordan jeg løftet dere på ørnevinger og bar dere hit til meg.

⁵ Hvis dere adlyder min røst og holder min pakt, skal dere være min dyrebare eiendom framfor alle andre folk; for hele jorden er min.

⁶ Dere skal være et kongerike av prester og et hellig folk for meg. Dette er de ordene du skal si til israelittene.»

⁷ Da Moses kom tilbake, kalte han sammen folkets eldste og la fram for dem alle de ordene som Herren hadde pålagt ham.

⁸ Og hele folket svarte i kor: «Alt det Herren har sagt, vil vi gjøre.» Dette svaret bar Moses tilbake til Herren.

⁹ Da sa Herren til Moses: «Se, jeg kommer til deg i en tett sky, så folket kan høre når jeg snakker med deg. Da vil de stole på deg for alltid.» Moses fortalte Herren hva folket hadde sagt.

¹⁰ Herren sa til Moses: «Gå til folket. Du skal hellige dem i dag og i morgen, og de skal vaske klærne sine.

11Den tredje dagen skal de holde seg klare, for på den dagen skal Herren stige ned på Sinai-fjellet for øynene på hele folket.

12 Du skal trekke opp en grense foran folket og si: Vokt dere for å gå opp på fjellet eller røre ved foten av det! Hver den som rører ved fjellet, skal dø.

13Ingen hånd må røre ham. Han skal steines eller skytes. Enten det er et dyr eller et menneske, skal det ikke få leve. Når det lyder et langt hornstøt, kan de gå opp på fjellet.»

14Så gikk Moses ned fra fjellet til folket. Han helliget dem, og de vasket klærne sine.

15Han sa til folket: «Hold dere klare den tredje dagen! Kom ikke nær noen kvinne!»

16Da det ble morgen den tredje dagen, tok det til å tordne og lyne. En tung sky la seg over fjellet, og det gjallet høyt fra bukkehorn. Alt folket i leiren skalv av redsel.

17 Men Moses førte folket ut av leiren for å møte Gud, og de stilte seg ved foten av fjellet.

18Hele Sinai-fjellet sto i røyk fordi Herren hadde steget ned på det i ild. Røyken steg opp som røyken av en smelteovn, og hele fjellet skalv.

19Lyden av bukkehorn ble sterkere og sterkere. Moses snakket, og Gud svarte ham med høy røst.

20Da steg Herren ned på toppen av Sinai-fjellet. Herren kalte Moses opp til toppen av fjellet, og Moses gikk opp.

21 Herren sa til ham: «Gå ned og advar folket, så de ikke trenger seg fram til Herren for å se! For da kommer mange av dem til å falle.

22Selv prestene, som ellers får tre fram for Herren, må hellige seg, for at Herren ikke skal bryte inn blant dem.»

23Da sa Moses til Herren: «Folket kan ikke gå opp på Sinai-fjellet, for du har selv advart oss og sagt: Trekk opp en grense rundt fjellet og lys det hellig!»

²⁴ Herren sa til ham: «Gå ned, og kom så opp igjen sammen med Aron! Men prestene og folket må ikke trenge seg fram for å gå opp til Herren, for da bryter han inn blant dem.»

²⁵Da gikk Moses ned til folket og sa det til dem.

2. Mosebok 20

De ti bud

¹Gud talte alle disse ordene:

² Jeg er Herren din Gud, som førte deg ut av Egypt, ut av slavehuset.

³Du skal ikke ha andre guder enn meg.

⁴ Du skal ikke lage deg gudebilder, ingen etterligning av noe som er oppe i himmelen eller nede på jorden eller i vannet under jorden.

⁵ Du skal ikke tilbe dem og ikke la deg lokke til å dyrke dem! For jeg, Herren din Gud, er en nidkjær Gud som straffer barn i tredje og fjerde ledd for fedrenes synd når de hater meg,

⁶ men viser trofast kjærlighet i tusen slektsledd mot dem som elsker meg og holder mine bud.

⁷ Du skal ikke misbruke Herren din Guds navn, for Herrenfrikjenner ikke den som misbruker hans navn.

⁸ Husk sabbatsdagen og hold den hellig.

⁹Seks dager skal du arbeide og gjøre all din gjerning,

¹⁰men den sjuende dagen er sabbat for Herren din Gud. Da skal du ikke gjøre noe arbeid, verken du eller din sønn eller din datter, verken slaven eller slavekvinnen din, verken buskapen din eller innflytteren som bor i byene dine.

¹¹ For på seks dager laget Herren himmelen og jorden, havet og alt som er i dem; men den sjuende dagen hvilte han. Derfor velsignet Herren sabbatsdagen og helliget den.

12 Du skal hedre din far og din mor, så du kan leve lenge i det landet Herren din Gud gir deg.

13 Du skal ikke slå i hjel.

14 Du skal ikke bryte ekteskapet.

15 Du skal ikke stjele.

16 Du skal ikke vitne falskt mot din neste.

17 Du skal ikke begjære din nestes hus. Du skal ikke begjære din nestes kone, slaven eller slavekvinnen hans, oksen eller eselet hans eller noe annet som hører din neste til.

18 Hele folket var vitne til tordenbrakene og lynglimtene, lyden av bukkehorn og røyken fra fjellet. Folket så det og skalv og ble stående langt borte.

19 De sa til Moses: «Tal med oss du, så skal vi høre! Men la ikke Gud tale med oss, for da kommer vi til å dø.»

20 Da sa Moses til folket: «Vær ikke redde! Gud er kommet for å sette dere på prøve, og for at dere skal frykte ham så dere ikke synder.»

21 Så ble folket stående langt borte, mens Moses nærmet seg den tette skodden hvor Gud var.

Alteret

22 Herren sa til Moses: Dette skal du si til israelittene: Dere har selv sett at jeg har talt med dere fra himmelen.

23 Dere skal ikke lage dere noen gud ved siden av meg. Guder av sølv eller gull skal dere ikke lage dere.

24 Et alter av jord skal du lage for meg. På det skal du ofre dine brennoffer og fredsoffer, ditt småfe og storfe. Overalt hvor jeg lar navnet mitt nevnes, skal jeg komme til deg og velsigne deg.

25 Men om du lager et steinalter for meg, skal du ikke bygge det av tilhugget stein. For bruker du meisel på steinene, vanhelliger du dem.

²⁶ Du skal ikke gå opp til mitt alter på trapper, for at din nakenhet ikke skal blottes foran det.

2. Mosebok 21

Om slaver

¹ Dette er de lovene du skal legge fram for israellittene:

² Når du kjøper en hebraisk slave, skal han arbeide i seks år. Men i det sjuende året skal han få sin frihet uten å betale for det.

³ Kommer han som enslig, skal han dra bort som enslig. Er han gift, skal hans kone frigis sammen med ham.

⁴ Hvis herren hans gir ham en kone og hun føder ham sønner eller døtre, skal kona og barna tilhøre hennes herre, og han skal frigis alene.

⁵ Men om slaven uttrykkelig sier: «Jeg er glad i herren min og i kone og barn, jeg vil ikke bli fri»,

⁶ da skal herren hans føre ham fram for Gud og stille ham opp ved døren eller ved en dørstolpe, og herren hans skal stikke en syl gjennom øret på ham. Så skal han være slaven hans for alltid.

⁷ Når en mann selger datteren sin som slavekvinne, skal hun ikke gis fri på samme måte som de andre slavene.

⁸ Har herren hennes bestemt henne for seg selv, men likevel ikke liker henne, skal han la henne kjøpes fri. Men han har ikke rett til å selge henne til et fremmed folk, siden han har vært troløs mot henne.

⁹ Men har han bestemt henne for sønnen sin, skal han gi henne samme rettigheter som døtre har.

¹⁰ Får han en kone til, skal han ikke la den første mangle kjøtt, klær eller duftende oljer.

¹¹ Hvis han ikke lar henne få disse tre tingene, skal hun gis fri uten å betale for det.

Om drap og skader

- ¹² Den som slår et menneske i hjel, skal dø.
- ¹³ Hvis han ikke hadde planlagt det, men det var Gud som lot ham falle for hans hånd, da skal jeg fastsette et sted han kan flykte til.
- ¹⁴ Men når noen med overlegg og list dreper sin neste, da skal du ta ham, om det så er fra mitt alter. Han skal dø.
- ¹⁵ Den som slår sin far eller mor, skal dø.
- ¹⁶ Den som bortfører et menneske, skal dø, enten han selger det eller det blir funnet hos ham.
- ¹⁷ Den som forbanner sin far eller mor, skal dø.
- ¹⁸ Det kan hende at to menn kommer i trette. Den ene slår til den andre med en stein eller med knyttneven så han blir sengeliggende, men han dør ikke.
- ¹⁹ Hvis han kan stå opp igjen og gå ute med stakk, skal han som slo, slippe straff. Han skal bare gi ham erstatning for tiden han har tapt, og sørge for at han blir helt frisk igjen.
- ²⁰ Når noen slår en slave eller slavekvinne med stakk, så slaven dør for hans hånd, da skal det hevnes.
- ²¹ Men lever slaven en dag eller to, skal det ikke hevnes; slaven er jo hans eiendom.
- ²² Det kan hende at noen slåss og skubber til en gravid kvinne så hun mister barnet, men uten at hun selv kommer til skade. Da skal den skyldige betale den skadebot som mannen hennes pålegger ham, og det skal skje hos dommerne.
- ²³ Men skjer det en skade, skal du bøte liv for liv,
- ²⁴ øye for øye, tann for tann, hånd for hånd, fot for fot,
- ²⁵ brannså for brannså, flenge for flenge, skramme for skramme.
- ²⁶ Når noen slår en slave eller slavekvinne i øyet og ødelegger det, skal han gi slaven fri som erstatning for øyet.

²⁷Slår han ut en tann på en slave eller slavekvinne, skal han gi slaven fri som erstatning for tannen.

Om okser

²⁸Det kan hende at en okse stanger i hjel en mann eller en kvinne. Da skal oxen steines, og kjøttet må ikke spises, men eieren av oxen skal slippe straff.

²⁹Men hvis oxen hadde for vane å stange, og eieren ikke passet på den enda han var blitt advart, og den så dreper en mann eller kvinne, da skal oxen steines, og også eieren skal dø.

³⁰Blir han ilagt bot, skal han betale så mye i løsepenger for sitt liv som det blir pålagt ham.

³¹Er det en gutt eller en jente oxen stanger, skal denne loven gjelde for eieren.

³²Men er det en slave eller slavekvinne oxen stanger, skal eieren gi herren deres tretti sjekel sølv, og oxen skal steines.

³³Når en mann lar en brønn stå åpen eller graver en brønn uten å dekke den til, og en okse eller et esel faller ned i den,

³⁴da skal eieren av brønnen betale erstatning til den som eier dyret. Men det døde dyret kan han beholde.

³⁵Når en okse skader en annen manns okse så den dør, skal de selge den levende oxen og dele pengene. Det døde dyret skal de også dele.

³⁶Men var det kjent at oxen hadde for vane å stange, og eieren likevel ikke passet på den, da skal han erstatte oxen med en annen okse, og det døde dyret skal være hans.

2. Mosebok 22

Om eiendom

¹ Når noen stjeler en okse eller et lam og slakter eller selger dyret, skal han som erstatning for oxen gi fem okser og som erstatning for lammet gi fire lam.

²Hvis en tyv blir oppdaget mens han bryter seg inn, og han blir slått så han dør, da regnes det ikke som blodskyld.

³Men skjer det etter at solen er gått opp, da regnes det for blodskyld. En tyv skal gi full erstatning. Har han ingenting, skal han selges som betaling for tyveriet.

⁴Hvis det som er stjålet, ennå finnes i live hos ham, enten det er en okse, et esel eller et lam, skal han gi dobbel erstatning.

⁵Når noen lar feet sitt beite på en åker eller en vinmark og slipper det løs så det beiter på en annens åker, da skal han gi det beste fra sin egen åker og vinmark som erstatning.

⁶Når det bryter ut ild og den sprer seg til tornekrattet slik at korn i stakk eller uhøstet korn eller hele åkeren brenner opp, da skal den som er skyld i brannen, gi full erstatning.

⁷Det kan hende at noen lar en annen ta vare på penger eller eiendeler for seg, og at dette så blir stjålet fra huset hans. Hvis tyven blir funnet, skal han gi dobbel erstatning.

⁸Men hvis tyven ikke blir funnet, skal huseieren føres fram for Gud, så det kan avgjøres om han har forgrepet seg på sin nestes eiendom.

⁹I enhver sak om lovbrudd, enten det gjelder en okse, et esel, en sau, klær eller ting som er kommet bort, der noen sier: «Det var han», skal saken mellom de to komme fram for Gud. Og den som Gud dømmer skyldig, skal gi sin neste dobbel erstatning.

¹⁰Det kan hende at noen lar en annen ta vare på et esel, en okse, et lam eller et annet dyr, og at det så dør eller kommer til skade eller blir fanget uten at noen ser det.

¹¹Da skal saken mellom de to avgjøres gjennom at han sverger ved Herren at han ikke har forgrepet seg på sin nestes eiendom. Eieren skal godta dette, og den andre skal ikke gi ham erstatning.

¹²Men er dyret stjålet fra ham, skal han gi eieren full erstatning.

¹³Er det revet i hjel, skal han bringe det fram som bevis. Han skal ikke gi erstatning for det som er revet i hjel.

¹⁴Når noen låner et dyr av sin neste, og det kommer til skade eller dør uten at eieren var til stede, skal han gi full erstatning.

¹⁵Men var eieren til stede, skal han ikke gi erstatning. Var dyret leid, skal han likevel ha leien.

Om morallover og renter

¹⁶ Når en mann forfører en jomfru som ikke er lovet bort, og ligger med henne, da skal han betale brudeprisen og ta henne til kone.

¹⁷Men nekter faren å gi henne bort til ham, skal han betale en sum som tilsvarer brudeprisen for en jomfru.

¹⁸ En trollkvinne skal du ikke la leve.

¹⁹ Den som ligger med dyr, skal dø.

²⁰ Den som ofrer til andre guder og ikke til Herren alene, skal bli slått med bann og utslettet.

²¹ Du skal ikke undertrykke og ikke gjøre urett mot en innflytter, for dere har selv vært innflyttere i Egypt.

²² Dere skal ikke plage enker og farløse.

²³Plager du dem, og de så roper til meg, vil jeg høre ropet deres.

²⁴Da skal min vrede flamme opp, og jeg skal slå dere i hjel med sverd så konene deres blir enker og barna deres blir farløse.

²⁵ Låner du penger til noen i mitt folk, til den fattige hos deg, da skal du ikke kreve renter av ham, slik en pengeutlåner gjør.

²⁶ Tar du din nestes kappe i pant, skal du la ham få den tilbake før solen går ned,

²⁷for den er det eneste han har å dekke seg med. Kappen skal han ha rundt kroppen, hva skal han ellers ligge i? Når han roper til meg, vil jeg høre; for jeg er barmhjertig.

- 28** Gud skal du ikke forbanne, og en leder i ditt folk skal du ikke forbanne.
- 29** Vær ikke sen med å gi av din rikdom og din overflod. Den førstefødte av sønnene dine skal du gi til meg.
- 30** Det samme skal du gjøre med storfeet og småfeet ditt. Sju dager skal det være hos moren, den åttende dagen skal du gi det til meg.
- 31** Hellige mennesker skal dere være for meg. Dere skal ikke spise kjøtt av dyr som er revet i hjel på marken, men dere skal kaste det til hundene.

2. Mosebok 23

Rettferdighet og kjærlighet

- 1** Du skal ikke sette ut falske rykter. Gi ikke håndslag til den som er skyldig, så du blir et urettferdig vitne!
- 2** Du skal ikke følge flertallet i det som er ondt! Når du vitner i en rettssak, skal du ikke gi etter for flertallet så du fordreier retten.
- 3** Du skal ikke gi den svake parten fordeler i en rettssak.
- 4** Når du kommer over din fiendes okse eller esel som har gått seg vill, skal du bringe dyret tilbake til ham.
- 5** Når du ser at din uvenns esel segner under børen, må du ikke gå din vei. Du skal hjelpe ham med det.
- 6** Du skal ikke fordreie retten for den fattige hos deg i en rettssak.
- 7** Hold deg borte fra falske anklager. En skyldfri og en rettferdig må du ikke slå i hjel, for jeg vil ikke frikjenne den skyldige.
- 8** Du skal ikke ta imot bestikkelser! For slike gaver gjør den klarsynte blind og forvrenger den rettferdiges sak.
- 9** Du skal ikke undertrykke en innflytter! Dere vet hvordan det kjennes å være innflytter, for dere har selv vært innflyttere i Egypt.
- 10** I seks år skal du så til jorden din og høste avlingen av den.

11 Men i det sjuende året skal du la den ligge brakk og hvile, for at de fattige i folket ditt kan livnære seg av den. Og det som blir igjen, kan villdyrene ete. Det samme skal du gjøre med vinmarkene og oliventrærne dine.

12 Seks dager skal du gjøre arbeidet ditt. Men den sjuende dagen skal du hvile, for at oxen og eselet kan få ro og slavekvinnens sønn og innflytteren kan få puste ut.

13 Alt det jeg har sagt dere, skal dere holde. Dere skal ikke nevne navnet på andre guder; det må ikke høres fra din munn.

De årlige høytidene

14 Tre ganger om året skal du feire høytid for meg.

15 Du skal holde de usyrede brøds høytid. I sju dager skal du spise usyret brød, slik jeg har gitt deg befaling om, til fastsatt tid, i måneden abib, for det var da du dro ut av Egypt. Ingen må vise seg tomhendt for mitt ansikt.

16 Du skal også holde festen for kornhøsten, når du høster inn førstegrøden av det du sådde på marken, og innhøstingsfesten ved utgangen av året, når du høster inn frukten av arbeidet ditt på marken.

17 Tre ganger om året skal alle menn hos deg tre fram for Herrenes Herre.

18 Du skal ikke ofre blodet av mitt slaktoffer sammen med noe syret, og fettet av mitt høytidsoffer må ikke ligge natten over til neste morgen.

19 Det beste av førstegrøden fra jorden din skal du bringe til Herren din Guds hus. Du skal ikke koke et kje i melken fra moren.

Engelen og løftene

20 Se, jeg sender en engel foran deg for å bevare deg på veien og føre deg til det stedet som jeg har gjort i stand.

21 Legg merke til ham og adlyd ham! Sett deg ikke opp mot ham, for han vil ikke bære over med syndene deres, for mitt navn er i ham.

22 Men hører du på det han sier og gjør alt det jeg påbyr deg, da vil jeg være en fiende for dine fiender og en motstander for dine motstandere.

- 23** For min engel skal gå foran deg og føre deg til amorittene og hetittene, perisittene og kanaaneerne, hevittene og jebusittene, og jeg vil utslette dem.
- 24** Du skal ikke tilbe gudene deres og ikke la deg lokke til å dyrke dem. Du skal ikke gjøre som de gjør. Men steinstøttene deres skal du rive ned til grunnen og slå i stykker.
- 25** Dere skal tjene Herrenderes Gud. Da vil han velsigne brødet ditt og vannet ditt. Sykdom vil jeg holde borte fra deg.
- 26** Ingen kvinne i landet ditt skal miste barn eller være ufruktbar. Jeg skal fylle dine dagers mål.
- 27** Jeg vil sende redsel for meg foran deg og skape forvirring blant alle de folkene du kommer til. Jeg skal få alle fiendene dine til å snu ryggen til deg og flykte.
- 28** Jeg vil sende bisvermer foran deg. De skal jage hevittene, kanaaneerne og hetittene bort for deg.
- 29** Jeg vil ikke drive dem ut før det er gått ett år, for at landet ikke skal bli liggende øde og villdyrene bli for mange for deg.
- 30** Litt etter litt vil jeg drive dem bort for deg, til du blir så tallrik at du kan ta landet i eie.
- 31** Jeg skal la landegrensene dine nå fra Sivsjøen til Filisterhavet, fra ørkenen til Eufrat. For jeg vil gi dem som bor i landet, i din hånd, og du skal drive dem bort foran deg.
- 32** Du skal ikke slutte noen pakt med dem og med gudene deres.
- 33** De må ikke bli boende i landet ditt, så de får deg til å synde mot meg. For dyrker du gudene deres, blir det til en snare for deg.

2. Mosebok 24

Herren slutter pakt med Israel

¹ Gud sa til Moses: «Kom opp til Herren, du og Aron, Nadab og Abihu og sytti av Israels eldste! Mens dere ennå er langt borte, skal dere kaste dere ned og tilbe.

²Bare Moses skal nærme seg Herren, de andre må ikke komme nær. Og folket skal ikke gå opp sammen med ham.»

³ Moses kom og kunngjorde alle Herrens ord og forskrifter for folket. Da svarte de samstemmig: «Alt Herren har sagt, vil vi gjøre.»

⁴Så skrev Moses ned alle ordene fra Herren. Neste morgen sto han tidlig opp og bygde et alter ved foten av fjellet og reiste tolv steinstøtter for Israels tolv stammer.

⁵Han sendte ut noen unge israelitter for å bære fram brennoffer og slakte okser som fredsoffer for Herren.

⁶Moses tok halvparten av blodet og helte det i skåler; den andre halvparten stenket han på alteret.

⁷ Så tok han paktsboken og leste den høyt for folket, og de sa: «Alt Herren har sagt, vil vi gjøre og adlyde.»

⁸ Da tok Moses blodet, stenket det på folket og sa: «Se, dette er paktens blod, den pakten Herren har sluttet med dere på grunnlag av alle disse ordene.»

⁹ Moses og Aron, Nadab og Abihu og sytti av Israels eldste gikk da opp

¹⁰ og fikk se Israels Gud. Under føttene hans var det som et gulv av safir, klart som himmelen selv.

¹¹Men mot Israels fremste menn løftet han ikke sin hånd. De skuet Gud, og de spiste og drakk.

Moses på Sinai-fjellet

¹²Siden sa Herren til Moses: «Kom opp til meg på fjellet og bli der, så skal jeg gi deg steintavlene, loven og budene som jeg har skrevet ned for å veilede dem.»

¹³Da dro Moses av sted sammen med Josva, tjeneren sin. Og Moses gikk opp på Guds fjell.

¹⁴Til de eldste sa han: «Vent her på oss til vi kommer tilbake! Dere har Aron og Hur hos dere. Er det noen som har en sak, kan han gå til dem.»

¹⁵Så gikk Moses opp på fjellet, og skyen dekket fjellet.

¹⁶Herrens herlighet hvilte over Sinai-fjellet, og skyen dekket det i seks dager. Den sjuende dagen ropte Herren på Moses fra skyen.

¹⁷Israelittene så Herrens herlighet som en fortærende ild på fjelltoppen.

¹⁸Så gikk Moses inn i skyen og opp på fjellet. Og Moses ble på fjellet i førti dager og førti netter.

2. Mosebok 25

Gaver til helligdommen

¹Herren sa til Moses:

²Si til israelittene at de skal komme med en offergave til meg. Dere skal ta imot gaven fra hver den som gir av et villig hjerte.

³ Dette er gavene som dere skal ta imot fra dem: gull, sølv og bronse,

⁴ purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff, tøy av fint lin og geitehår,

⁵ rødfargede værskin, andre fingarvede skinn og akasietre,

⁶ olje til lampene, krydret balsam til salvingsoljen og til den velluktende røkelsen,

⁷ onyks-stein og andre steiner til å sette på efod-drakten og bryststykket.

⁸ La dem reise en helligdom for meg, så vil jeg bo midt iblant dem.

⁹ Denne boligen og alt det som hører til i den, skal dere lage nøyaktig etter den modellen jeg viser deg.

Paktkisten

¹⁰ Dere skal lage en kiste av akasietre, to og en halv alen lang, en og en halv alen bred og en og en halv alen høy.

¹¹Du skal kle den med rent gull både innvendig og utvendig og lage en gullkant rundt den.

¹²Du skal støpe fire gullringer og feste dem til de fire hjørnene, to ringer på den ene siden og to ringer på den andre siden.

¹³Du skal lage bærestenger av akasietre og kle dem med gull,

¹⁴og stikke stengene inn i ringene på begge sider så dere kan bære kisten med dem.

¹⁵Stengene skal alltid være i ringene på kisten; de må aldri tas ut.

¹⁶ I kisten skal du legge vitnesbyrdet som jeg skal gi deg.

¹⁷ Du skal lage et soningssted av rent gull, to og en halv alen langt og en og en halv alen bredt.

¹⁸På hver side av soningsstedet skal du lage to kjeruber av hamret gull,

¹⁹en kjerub på den ene siden og en kjerub på den andre siden. Dere skal lage dem slik at de går i ett med soningsstedet i begge ender.

²⁰Kjerubene skal løfte vingene og bre dem ut slik at de dekker soningsstedet. Kjerubene skal være vendt mot hverandre, med ansiktet mot soningsstedet.

²¹Så skal du legge soningsstedet som lokk på kisten, og i kisten skal du legge vitnesbyrdet som jeg skal gi deg.

²² Der vil jeg møte deg. Alt det jeg pålegger deg å si til israelittene, vil jeg si deg fra soningsstedet mellom de to kjerubene som er over kisten med vitnesbyrdet.

Bordet med skuebrødene

²³ Du skal lage et bord av akasietre, to alen langt, en alen bredt og en og en halv alen høyt.

²⁴Du skal kle det med rent gull og lage en gullkant rundt det.

²⁵Så skal du lage en list til bordet. Den skal være en håndsbredd tykk og gå helt rundt. Omkring listen skal du lage en gullkant.

²⁶Du skal lage fire gullringer til bordet og sette ringene på de fire hjørnene ved de fire føttene.

²⁷Ringene skal være inntil listen. De skal være holdere for stengene som er til å bære bordet med.

²⁸Stengene skal du lage av akasietre og kle med gull. Med dem skal bordet bæres.

²⁹Til bordet skal du lage fat og skåler, kanner og boller til drikkofferet. Av rent gull skal du lage dem.

³⁰ Se til at det alltid ligger skuebrød på bordet for mitt ansikt!

Lysestaken

³¹ Du skal lage en lysestake av rent gull. Lysestaken med fot og stamme og skålene med knopper og blomster skal hamres ut av ett stykke.

³²Seks armer skal gå ut fra lysestaken, tre på den ene siden og tre på den andre siden.

³³På den første armen skal det være tre skåler formet som en mandelblomst, hver med knopp og blomst, på den neste armen tre skåler formet som en mandelblomst, hver med knopp og blomst. Slik skal det være på alle de seks armene som går ut fra lysestaken.

³⁴På selve staken skal det være fire mandelformede skåler med knopper og blomster.

³⁵Det skal være en knopp under det første armparet, en under det andre og en under det tredje, det vil si under alle de seks armene som går ut fra lysestaken.

³⁶Knoppene og armene skal gå i ett med staken. Det hele skal hamres ut av ett stykke rent gull.

³⁷ Du skal lage sju lamper til lysestaken. Du skal sette dem opp slik at de kaster lys rett foran staken.

³⁸Tengene og askeskuffene som hører til, skal være av rent gull.

³⁹ Lysestaken og alt utstyret til den skal lages av en talent rent gull.

⁴⁰ Se til at du gjør arbeidet etter den modellen som ble vist deg på fjellet!

2. Mosebok 26

Guds bolig

¹ Du skal lage boligen av ti teltduker. De skal være av fint, tvinnet lin og purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff. I dukene skal du veve inn kjeruber i kunstvevning.

² Hver duk skal være tjueåtte alen lang og fire alen bred. Alle dukene skal ha samme mål.

³ Fem av teltdukene skal sys sammen til ett stykke, og likedan de andre fem dukene.

⁴ Du skal lage purpurblå hemper langs kanten av den duken som er ytterst på det ene sammensydde stykket, og på samme måte langs kanten av den ytterste duken på det andre stykket.

⁵ Femti hemper skal du lage på den ene teltduken, og femti hemper i kanten av duken på det andre stykket. Hempene skal sitte rett mot hverandre.

⁶ Og du skal lage femti kroker av gull. Med dem skal du hekte dukene sammen så boligen blir et hele.

⁷ Du skal lage duker av geitehår til et telt over boligen. Elleve slike duker skal du lage.

⁸ Hver duk skal være tretti alen lang og fire alen bred. Alle de elleve dukene skal ha samme mål.

⁹ Fem av dukene skal du sy sammen for seg, og seks for seg. Den sjettede duken, ved teltets forside, skal du legge dobbelt.

¹⁰ I kanten av den duken som er ytterst på det ene sammensydde stykket, skal du lage femti hemper, og i kanten på det andre stykket femti hemper.

¹¹ Og du skal lage femti kroker av bronse og hekte dem i hempene. Slik skal du feste teltet sammen til et hele.

- ¹²Den overskytende delen av dukene, den halve duken som blir til overs, skal henge ned på baksiden av boligen.
- ¹³Og den ene alen som teltdukene er for lange på hver side, skal henge ned på begge sider av boligen og dekke den.
- ¹⁴Du skal også lage et dekke over teltet av rødfargede værskinn, og over det igjen et annet dekke av fingervet skinn.
- ¹⁵Plankene til boligen skal du lage av akasietre. De skal stå loddrett.
- ¹⁶ Hver planke skal være ti alen lang og en og en halv alen bred.
- ¹⁷På hver planke skal det være to tapper som er tilpasset hverandre. Slik skal du lage alle plankene til boligen.
- ¹⁸Tjue av de plankene du lager, skal stå på sørsiden, mot sør.
- ¹⁹Til de tjue plankene skal du lage førti sokler av sølv, to sokler under hver planke til å feste de to tappene i.
- ²⁰På den andre siden av boligen, på nordsiden, skal det også være tjue planker
- ²¹med førti sokler av sølv, to under hver planke.
- ²²Til baksiden av boligen, mot vest, skal du lage seks planker,
- ²³og i tillegg to planker, en til hvert hjørne av boligens bakside.
- ²⁴ De skal være doble nederst og øverst og gå sammen i én ring. Slik skal det være med dem begge; de skal danne de to hjørnene.
- ²⁵Slik blir det åtte planker og seksten sokler av sølv, to sokler til hver planke.
- ²⁶Du skal lage tverrstenger av akasietre, fem til plankene på den ene siden av boligen,
- ²⁷fem tverrstenger til plankene på den andre siden og fem tverrstenger til plankene på baksiden av boligen, mot vest.
- ²⁸Den midterste stangen, midt på plankene, skal gå tvers over, fra den ene enden til den andre.

²⁹Du skal kle plankene med gull, og ringene på dem, som skal være holdere for tverrstengene, skal du lage av gull. Tverrstengene skal du også kle med gull.

³⁰ Så skal du reise boligen etter den forskriften som ble vist deg på fjellet.

³¹Du skal lage et forheng av purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff og fint, tvinnet lin. Du skal utføre det i kunstvevning, med kjeruber.

³²Du skal henge det opp på fire gullklede søyler av akasietre som det er gullhaker på, og som står på fire sokler av sølv.

³³ Rett under krokene skal du henge det, og innenfor forhenget skal du sette kisten med vitnesbyrdet. Forhenget skal sette et skille mellom Det hellige og Det aller helligste.

³⁴ Du skal legge soningsstedet som lokk på kisten med vitnesbyrdet i Det aller helligste.

³⁵Bordet skal du sette utenfor forhenget ved nordveggen. Lysestaken skal stå ved sørsiden av boligen, rett overfor bordet.

³⁶Du skal lage et teppe for inngangen til teltet. Det skal være av purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff og fint, tvinnet lin, alt i farget vev.

³⁷Til teppet skal du lage fem søyler av akasietre og kle dem med gull. På søylene skal det være gullhaker, og du skal støpe fem sokler av bronse til dem.

2. Mosebok 27

Brennofferalteret

¹ Du skal lage alteret av akasietre, fem alen langt og fem alen bredt. Det skal være firkantet og tre alen høyt.

²På hvert av de fire hjørnene skal du lage et horn, og hornene skal gå i ett med alteret. Du skal kle det med bronse.

³Så skal du lage fat til å samle opp den fete asken, og ildskuffer og offerskåler, kjøttgafler og glopanner. Alt utstyret til alteret skal du lage av bronse.

⁴Du skal lage en rist til det, en bronsenetting. På nettingen skal du lage fire bronseringer, en i hvert hjørne av alteret.

⁵Så skal du plassere risten nederst, under kanten som omgir alteret, slik at den når midt opp på alteret.

⁶Du skal lage stenger til alteret av akasietre og kle dem med bronse.

⁷Stengene skal stikkes inn i ringene så de sitter på begge sider av alteret når det blir båret.

⁸Alteret skal være hult og laget av treplanker. Det skal lages slik som det ble vist deg på fjellet.

Forgården

⁹ Du skal lage en forgård til boligen. Mot sør, på sørsiden av forgården, skal det være omheng av fint, tvinnet lin. Det skal være hundre alen langt på den ene siden,

¹⁰med tjue søyler og tjue sokler av bronse og haker og bånd av sølv.

¹¹På samme måte skal det være et hundre alen langt omheng på nordsiden med tjue søyler og tjue sokler av bronse og haker og bånd av sølv.

¹² Langs den tverrsiden av forgården som vender mot vest, skal det være et omheng på femti alen, med ti søyler og ti sokler.

¹³Østsiden, den tverrsiden som vender mot øst, skal også være femti alen lang.

¹⁴ Der skal det være et femten alen langt omheng på den ene siden, med tre søyler og tre sokler,

¹⁵og på den andre siden et femten alen langt omheng, med tre søyler og tre sokler.

¹⁶ I porten til forgården skal det være et forheng på tjue alen av purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff og fint, tvinnet lin, alt i farget vev. Det skal ha fire søyler og fire sokler.

¹⁷Alle søylene rundt forgården skal være festet sammen med sølvbånd og sølvhaker og sokler av bronse.

¹⁸Forgården skal være hundre alen lang, femti alen bred på begge sider og fem alen høy. Omhenget skal være av fint, tvinnet lin og soklene av bronse.

¹⁹Alt utstyret som skal brukes til tjenesten i boligen, og alle pluggene, både til teltet og til forgården, skal være av bronse.

Olje til lampene

²⁰Du skal gi israelittene påbud om å skaffe deg ren olje av knust oliven til lampene, så det alltid kan tennes lys.

²¹I telthelligdommen, utenfor forhenget som er foran vitnesbyrdet, skal Aron og sønnene hans sørge for at lampene kan brenne for Herrens ansikt fra kveld til morgen. Det skal være en evig ordning for israelittene fra slekt til slekt.

2. Mosebok 28

Prestedrakten

¹Blant israelittene skal du la din bror Aron og sønnene hans tre fram for å gjøre prestatjeneste for meg. Det er Aron og sønnene hans, Nadab og Abihu, Elasar og Itamar.

²Og du skal lage hellige klær til din bror Aron, til ære og pryd.

³Så skal du si til alle som har visdom i hjertet, og som jeg har fylt med visdomsånd, at de skal lage klærne til Aron, så han kan helliges til prestatjeneste for meg.

⁴Disse klærne skal de lage: et bryststykke, en efod-drakt, en kappe, en rutet kjortel, en turban og et belte. Dette er de hellige klærne som de skal lage til din bror Aron og sønnene hans, så de kan være prester for meg.

⁵Til dette skal de bruke gull, purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff og fint lin.

Efod-drakten

⁶Efod-drakten skal de lage av gull, purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff og fint, tvinnet lin. Den skal være i kunstvevning.

⁷Den skal ha to skulderbånd som er festet i hjørnene og holder den sammen.

⁸Beltet som sitter fast på efoden og går i ett med den, skal veves på samme måte: av gull, purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff og fint, tvinnet lin.

⁹ Du skal ta to onyks-steiner, og på dem skal du gravere inn navnene på Israels sønner,

¹⁰seks navn på den ene steinen og de andre seks på den andre steinen, etter alderen.

¹¹Som en håndverker graverer et signet i stein, skal du gravere inn navnene til Israels sønner på disse to steinene. Og du skal sette dem i innfatninger av gull.

¹²Så skal du sette begge steinene på skulderbåndene til efoden. De skal minne om Israels sønner. På skuldrene skal Aron bære navnene fram for Herrens ansikt som en påminnelse.

¹³Du skal lage innfatninger av gull

¹⁴og to kjeder av rent gull. De skal være flettet som man fletter snorer. Du skal feste disse kjedene til innfatningene.

Bryststykket

¹⁵Du skal lage et bryststykke for domsavgjørelser. Det skal være i kunstvevning slik som efod-drakten. Du skal lage det av gull, purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff og fint, tvinnet lin.

¹⁶Bryststykket skal være firkantet og brettet dobbelt, ett fingerspenn langt og ett fingerspenn bredt.

¹⁷På det skal du sette fire rader med steiner i innfatning. I den ene raden skal det være en rubin, en topas og en smaragd,

¹⁸i den andre raden en turkis, en safir og en diamant,

¹⁹i den tredje raden en opal, en agat og en ametyst

²⁰og i den fjerde raden en krysolitt, en onyks og en jade. De skal settes i innfatninger av gull.

²¹De tolv steinene skal bære navnene på Israels sønner, en for hvert navn. På hver stein skal navnet på en av de tolv stammene være inngravert, slik som i et signet.

²²Til bryststykket skal du lage kjeder av rent gull. De skal være flettet slik man fletter snorer.

²³Du skal også lage to gullringer til bryststykket og sette dem i hvert sitt hjørne.

²⁴Så skal du feste de to gullsnorene i de to ringene i hjørnene av bryststykket.

²⁵ De andre to endene av gullsnorene skal du feste til de to innfatningene, og dem skal du sette på efod-draktens skulderbånd, på forsiden.

²⁶Så skal du lage to gullringer til og sette dem i de to andre hjørnene av bryststykket, ved den indre kanten som vender inn mot efod-drakten.

²⁷Enda to gullringer skal du lage og sette dem nederst på de to skulderbåndene på forsiden, ved sømmen over efod-beltet.

²⁸Ringene på bryststykket skal bindes til ringene på efoden med en purpurblå snor, slik at bryststykket blir sittende over beltet og ikke kan løsne fra drakten.

²⁹Når Aron går inn i helligdommen, skal han ved sitt hjerte bære navnene på Israels sønner på bryststykket for domsavgjørelser. Det skal være som en stadig påminnelse om dem for Herrens ansikt.

³⁰ I bryststykket skal du legge urim og tummim. De skal ligge ved Arons hjerte når han trer fram for Herren. Aron skal alltid bære domsavgjørelsene for Israels sønner ved sitt hjerte for Herrens ansikt.

Andre presteklær

³¹Kappen som hører til efod-drakten, skal være ensfarget purpurblå.

³²Midt på den skal det være en åpning for hodet med en vevd kant omkring. Den skal være som åpningen på en brynje, slik at den ikke skal revne.

³³Rundt på den nedre kanten av kappen skal du sette granatepler av purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt garn, og mellom dem gullbjeller helt rundt.

34 En gullbjelle og et granateple, så en gullbjelle og et granateple, slik skal det være nederst på kanten hele veien rundt.

35 Denne kappen skal Aron ha på seg når han gjør tjeneste. Det skal høres når han går inn i helligdommen og trer fram for Herrensansikt, og når han går ut igjen, så han ikke skal dø.

36 Du skal lage en plate av rent gull. På den skal du gravere inn som i et signet: «Helliget Herren».

37 Du skal feste den til en purpurblå snor, og den skal sitte på turbanen; framme på turbanen skal den sitte.

38 Den skal være på Arons panne. Slik kan Aron bære den synden som henger ved de hellige ofrene som israelittene vier til Herren når de bærer fram sine hellige gaver. Den skal alltid sitte på pannen hans, for at gavene kan være til glede for Herren.

39 Du skal veve en rutet kjortel av fint lin og lage en turban av fint lin. Du skal også lage et belte i farget vev.

40 Til Arons sønner skal du også lage kjortler og belter og turbaner, til ære og pryd.

41 Dette skal du ta på din bror Aron og sønnene hans. Og du skal salve dem, innsette og hellige dem, så de kan gjøre prestatjeneste for meg.

42 Lag linbukser til dem for å dekke deres nakenhet. De skal gå fra hoftene og ned på lårene.

43 Aron og sønnene hans skal ha på seg buksene når de går inn i telthelligdommen eller trer fram til alteret for å gjøre tjeneste i helligdommen. Ellers fører de skyld over seg og må dø. Det skal være en evig ordning for ham og hans etterkommere.

2. Mosebok 29

Prestevigselen

- ¹ Slik skal du gjøre med dem når du helliger dem til prester for meg: Ta en ung okse og to værer uten feil,
- ² og usyret brød, runde usyrede kaker blandet med olje, og usyrede flate brød smurt med olje; dem skal du lage av fint hvetemel.
- ³ Du skal legge dem i en kurv, og så skal du bære dem fram i kurven, sammen med oxen og de to værene.
- ⁴ Aron og sønnene hans skal du føre fram til inngangen til telthelligdommen og vaske dem med vann.
- ⁵ Du skal ta klærne og kle Aron i kjortelen, kappen, efod-drakten og bryststykket, og binde efod-beltet om ham.
- ⁶ Sett turbanen på hodet hans, og fest det hellige diademmet på turbanen.
- ⁷ Så skal du ta salvingsoljen og helle ut over hodet hans og salve ham.
- ⁸ Deretter skal du føre fram sønnene hans. Du skal kle dem i kjortlene,
- ⁹ spenne belte om hver av dem, både Aron og sønnene hans, og sette turbanene på dem. Prestedømmet skal tilhøre dem som en evig ordning. Så skal du innsette Aron og sønnene hans.
- ¹⁰ Du skal føre oxen fram foran telthelligdommen, og Aron og sønnene hans skal legge hendene på oksens hode.
- ¹¹ Du skal slakte oxen for Herrens ansikt ved inngangen til telthelligdommen.
- ¹² Noe av okseblodet skal du ta og stryke på alterhornene med fingeren. Resten av blodet skal du helle ut ved foten av alteret.
- ¹³ Så skal du ta alt fett som dekker innvollene og leverlappen, og begge nyrene med fett som er på dem, og du skal la det gå opp i røyk på alteret.
- ¹⁴ Men kjøttet og huden av oxen og mageinnholdet skal du brenne opp utenfor leiren. Det er et syndoffer.
- ¹⁵ Så skal du ta den ene væren, og Aron og sønnene hans skal legge hendene på værens hode.

- 16**Du skal slakte den og ta blodet og stenke det rundt om på alteret.
- 17**Selve væren skal du dele opp. Innvollene og leggbeina skal du vaske og legge oppå stykkene og hodet.
- 18** La hele væren gå opp i røyk på alteret. Det er et brennoffer for Herren; et gaveoffer til en duft som er behagelig for Herren.
- 19**Deretter skal du ta den andre væren, og Aron og sønnene hans skal legge hendene på værens hode.
- 20**Du skal slakte væren og ta noe av blodet og stryke på Aron og sønnene hans, på høyre øreflipp, høyre tommelfinger og høyre stortå. Resten av blodet skal du stenke rundt om på alteret.
- 21**Ta så noe av blodet på alteret og noe av salvingsoljen og skvett det på Aron og klærne hans og på sønnene hans og klærne deres. Da blir både han og klærne hellige. Det blir også sønnene og klærne deres.
- 22**Så skal du ta fett på væren, fetthalen, fett som dekker innvollene, leverlappen, begge nyrene med fett som er på dem, og det høyre låret. For dette er en vigslingsvær.
- 23**Fra kurven med usyret brød som står for Herrens ansikt, skal du ta et rundt brød, en oljekake og et flatt brød.
- 24** Alt dette skal du legge i hendene på Aron og sønnene hans og la dem svinge det som et svingeoffer for Herrens ansikt.
- 25**Ta det så fra hendene deres og la det gå opp i røyk på alteret sammen med brennofferet, til en duft som er behagelig for Herren. Det er et gaveoffer for Herren.
- 26**Så skal du ta brystet av Arons vigslingsvær og svinge det for Herrens ansikt. Det skal være din del.
- 27** Du skal hellige brystet og offerlåret som svinges. Det er en vigslingsvær for Aron og sønnene hans.

²⁸Dette skal tilhøre Aron og sønnene hans som en evig ordning hos israelittene. For det er en offergave, en gave som israelittene skal gi av sine fredsoffer, en gave fra dem til Herren.

²⁹Arons hellige klær skal sønnene hans overta etter ham. De skal bære dem når de blir salvet og innsatt.

³⁰Den av sønnene hans som blir prest etter ham, skal bære dem i sju dager, når han kommer til telthelligdommen for å gjøre tjeneste i helligdommen.

³¹Du skal ta vigslingsværen og koke kjøttet på et hellig sted.

³²Og Aron og sønnene hans skal spise kjøttet av væren og brødet i kurven ved inngangen til telthelligdommen.

³³De skal spise dette soningsofferet når de innsettes og helliges til prester. Ingen uinnviet må spise av det; for det er hellig.

³⁴Blir det noe igjen av vigslingskjøttet og av brødet til neste morgen, skal du brenne det opp. Det må ikke spises; for det er hellig.

³⁵Slik skal du gjøre med Aron og sønnene hans, nøyaktig slik jeg har befalt deg. Sju dager skal innvielsen vare.

³⁶Hver dag skal du gjøre i stand en okse som syndoffer til soning. Du skal rense alteret for synd ved å gjøre soning for det, og du skal salve det så det blir hellig.

³⁷Sju dager skal du gjøre soning for alteret og hellige det så det blir høyhellig. Hver den som rører ved det, blir hellig.

Det daglige offeret

³⁸ Dette skal du gjøre i stand på alteret: to årsgamle lam, hver dag i all fremtid.

³⁹Det ene lammet skal du ofre om morgenen, og det andre lammet skal du ofre i skumringen.

⁴⁰ Sammen med det første lammet skal du ofre en tiendedels efa fint mel blandet med en fjerdedels hin presset olje, og som drikkoffer en fjerdedels hin vin.

⁴¹ Det andre lammet skal du ofre i skumringen. Sammen med det skal du bære fram grødeofferet og drikkofferet som om morgenen. Det skal være et gaveoffer, med en duft som er behagelig for Herren.

⁴²I alle slekter skal dette være et daglig brennoffer for Herrens ansikt ved inngangen til telthelligdommen. Der vil jeg møte dere, og der vil jeg tale til deg.

⁴³ Der vil jeg møte israelittene, og stedet skal bli helliget ved min herlighet.

⁴⁴Både telthelligdommen og alteret vil jeg hellige, og Aron og sønnene hans vil jeg hellige til prester for meg.

⁴⁵ Så vil jeg bo midt iblant israelittene og være deres Gud.

⁴⁶De skal få kjenne at jeg er Herren deres Gud, som førte dem ut av Egypt for å bo midt iblant dem. Jeg er Herren deres Gud.

2. Mosebok 30

Røkelsesalteret

¹ Du skal lage et alter til å brenne røkelse på. Av akasietre skal du lage det.

² Det skal være firkantet, en alen langt, en alen bredt og to alen høyt. Hornene på alteret skal gå i ett med det.

³Både toppen, sidene og hornene skal du kle med rent gull, og du skal lage en gullkant rundt det.

⁴Nedenfor kanten på begge sider skal du sette to gullringer. De skal være holdere for bærestengene på hver side, slik at alteret kan bæres.

⁵Stengene skal du lage av akasietre og kle med gull.

⁶ Du skal sette alteret foran forhenget som skjuler kisten med vitnesbyrdet, foran soningsstedet som ligger over det, der jeg vil møte deg.

⁷Aron skal brenne velluktende røkelse på det. Hver morgen når han gjør lampene i stand, skal han brenne den.

⁸Det samme skal han gjøre i skumringen, når han tenner lampene. Det skal være et daglig røkelsesoffer for Herrens ansikt i slekt etter slekt.

⁹Dere skal ikke ofre uinnviet røkelse på alteret og ikke brennoffer eller grødeoffer. Dere skal heller ikke helle ut drikkoffer på det.

¹⁰Én gang om året skal Aron gjøre soning på alterets horn. Med blodet av det sonende syndofferet skal han gjøre soning på alteret, i slekt etter slekt én gang om året. Alteret skal være høyhellig for Herren.

Tempelskatten

¹¹Herren sa til Moses:

¹²Når du holder manntall over israelittene, skal alle som telles, gi Herren løsepenger for sitt liv, så ikke noen plage skal ramme dem når de telles.

¹³Hver den som telles, skal gi en halv sjekel etter helligdommens vekt, som er tjue gera på en sjekel. Denne halve sjekelen skal være en offergave til Herren.

¹⁴Alle som telles og er over tjue år, skal gi en offergave til Herren.

¹⁵Den rike skal ikke gi mer og den fattige ikke mindre enn en halv sjekel når dere gir offergaven til Herren som soning for deres liv.

¹⁶Du skal ta imot soningspengene av israelittene og bruke dem til tjenesten i telthelligdommen. Det skal være en påminnelse om israelittene for Herrens ansikt til soning for deres liv.

Bronsefatet

¹⁷Herren sa til Moses:

¹⁸Du skal lage et vaskefat av bronse med understell av bronse. Det skal du plassere mellom telthelligdommen og alteret og fylle med vann.

¹⁹Aron og sønnene hans skal vaske hendene og føttene i det.

²⁰Når de går inn i telthelligdommen, eller når de trer fram til alteret for å gjøre tjeneste og brenne gaveoffer for Herren, skal de vaske seg i vannet, så de ikke må dø.

²¹De skal vaske hendene og føttene, så de ikke må dø. Det skal være en evig ordning for dem, for Aron og hans ætt, i slekt etter slekt.

Salvingsoljen og røkelsen

²²Herren sa til Moses:

²³ Ta krydret balsam av beste slag: 500 sjekel flytende myrra, halvparten så mye eller 250 sjekel velluktende kanel, 250 sjekel velluktende sukkerrør

²⁴ og 500 sjekel kassia, alt etter helligdommens vekt, og dessuten en hin olivenolje.

²⁵Av dette skal du lage en hellig salvingsolje, en duftende blanding slik en salveblander gjør det. En hellig salvingsolje skal det være.

²⁶Med den skal du salve telthelligdommen, kisten med vitnesbyrdet,

²⁷bordet med alt som hører til, lysestaken med det som hører til, røkelsesalteret,

²⁸brennofferalteret med alt som hører til det, og fatet med understell.

²⁹Du skal hellige dem så de blir høyhellige. Hver den som rører ved dem, blir hellig.

³⁰Også Aron og sønnene hans skal du salve. Du skal hellige dem til å gjøre prestateneste for meg.

³¹Og du skal si til isrealittene: Dette skal være min hellige salvingsolje i slekt etter slekt.

³²Den må ikke helles på kroppen til noe annet menneske, og dere må ikke lage annen salve som er blandet på denne måten. Hellig er den, og hellig skal den være for dere.

³³Den som lager en slik blanding og gir den til en uinnviet, skal støtes ut fra folket sitt.

³⁴Herren sa til Moses: Ta deg velluktende røkelsesstoffer: balsamdråper, myrraolje, gummiharpiks og ren virak. Det skal være like mye av hvert.

³⁵Av det skal du lage blandet røkelse, slik en salveblander gjør det, saltet, ren og hellig.

³⁶Noe av det skal du knuse til pulver og legge foran vitnesbyrdet i telthelligdommen, der jeg vil møte deg. Høyhellig skal det være for dere.

³⁷Røkelse som er blandet på denne måten, må dere ikke lage til dere selv. Dere skal holde den hellig for Herren.

³⁸Den som lager en røkelse som denne bare for å nyte lukten, skal støtes ut fra folket sitt.

2. Mosebok 31

Håndverkere til helligdommen

¹Herren sa til Moses:

² Jeg har valgt ut Besalel, sønn av Uri, sønn av Hur, fra Judas stamme.

³Jeg har fylt ham med Guds ånd, med visdom og innsikt og med kunnskap og dyktighet i alle slags håndverk,

⁴så han kan tenke ut og lage kunstferdige arbeider i gull, sølv og bronse,

⁵slipe steiner til innfatning, skjære ut i tre og utføre alle slags håndverksarbeid.

⁶Til medhjelper har jeg gitt ham Oholiab, sønn av Ahisamak, fra Dans stamme. Jeg har gitt visdom i hjertet til alle som har forstand, så de kan lage alt det jeg har pålagt deg:

⁷telthelligdommen, kisten med vitnesbyrdet, soningsløkket over den og alt som hører til teltet,

⁸bordet med det som hører til, lysestaken av rent gull med alt som hører til, røkelsesalteret,

⁹brennofferalteret med alt som hører til det, vaskefatet med understell,

¹⁰ prestedrakten, de hellige klærne for presten Aron og klærne for sønnene hans til prestatjenesten,

¹¹salvingsoljen og den velluktende røkelsen til helligdommen. De skal gjøre alt slik jeg har pålagt deg.

Sabbatsbudet

¹²Herren sa til Moses:

¹³ Du skal si til israelittene: Mine sabbater skal dere holde; for sabbaten er et tegn mellom meg og dere i slekt etter slekt, for at dere skal kjenne at det er jeg, Herren, som helliger dere.

¹⁴ Dere skal holde sabbaten; den skal være hellig for dere. Den som vanhelliger sabbaten, skal dø. Enhver som gjør noe arbeid på den, skal støtes ut fra folket sitt.

¹⁵I seks dager kan det gjøres arbeid, men den sjuende dagen skal være sabbat, en hellig hviledag for Herren. Hver den som gjør noe arbeid på sabbatsdagen, skal dø.

¹⁶Israelittene skal ta vare på sabbaten, så de holder den i slekt etter slekt som en evig pakt.

¹⁷ Den skal være et tegn mellom meg og israelittene til evig tid. For på seks dager skapte Herren himmelen og jorden, men den sjuende dagen hvilte han og pustet rolig ut.

¹⁸ Da Herren var ferdig med å tale til Moses på Sinai-fjellet, ga han Moses vitnesbyrdets to tavler, steintavlene som var skrevet med Guds finger.

2. Mosebok 32

Gullkalven

¹ Da folket så at Moses drøyde med å komme ned fra fjellet, samlet de seg om Aron og sa til ham: «Kom og lag en gud til oss som kan gå foran oss! For vi vet ikke hva som har skjedd med denne Moses, mannen som førte oss opp fra Egypt.»

²Aron sa til dem: «Ta gullringene av ørene på konene, sønnene og døtrene deres, og kom med dem til meg!»

- ³Da tok hele folket av seg gullringene som de hadde i ørene, og kom til Aron med dem.
- ⁴ Han tok imot gullet, formet det med meisel og støpte en kalv. Så ropte de: «Dette er guden din, Israel, som førte deg opp fra Egypt!»
- ⁵Da Aron så det, bygde han et alter foran kalven og ropte ut: «I morgen er det fest for Herren!»
- ⁶ Dagen etter sto folket tidlig opp og ofret brennoffer og bar fram fredsoffer. De satte seg ned for å spise og drikke, og så begynte de å more seg.
- ⁷ Da sa Herren til Moses: «Skynd deg ned, for folket ditt, som du førte opp fra Egypt, har gjort noe forferdelig.
- ⁸De har allerede bøyd av fra den veien jeg påla dem å følge. De har laget seg en støpt kalv, kastet seg ned for den, ofret til den og sagt: Dette er guden din, Israel, som førte deg opp fra Egypt!»
- ⁹ Og Herren fortsatte: «Jeg har holdt øye med dette folket, og se, det er et stivnakket folk!
- ¹⁰ Bland deg nå ikke inn, for min vrede skal flamme opp mot dem og fortære dem. Men deg vil jeg gjøre til et stort folk.»
- ¹¹ Da ba Moses om velvilje for Herren sin Guds ansikt. Han sa: «Herre, hvorfor skal din vrede flamme opp mot folket ditt, som du har ført ut av Egypt med stor kraft og sterk hånd?
- ¹²Hvorfor skal egypterne kunne si: Det var med onde hensikter han førte dem ut, for å drepe dem i fjellene og utrydde dem fra jorden. Vend om fra din brennende vrede, og la være å gjøre ondt mot folket ditt!
- ¹³ Husk på dine tjenere Abraham, Isak og Israel, og det du sa til dem da du sverget ved deg selv: Jeg vil gjøre dere til en ætt så tallrik som stjernene på himmelen, og hele dette landet som jeg har talt om, vil jeg gi deres ætt. De skal eie det for alltid.»
- ¹⁴Da angret Herren det onde han hadde sagt han ville gjøre mot folket.

¹⁵Så gikk Moses tilbake, ned fra fjellet med vitnesbyrdet, de to tavlene, i hånden. Det var skrevet på begge sider av tavlene, både på forsiden og på baksiden.

¹⁶ Tavlene var Guds eget verk, og skriften var Guds egen skrift, risset inn på tavlene.

¹⁷Da Josva hørte hvordan folket ropte og skrek, sa han til Moses: «Det er krigslarm i leiren.»

¹⁸Moses svarte: «Dette er ikke lyden av seierssang og ikke lyden av klagesang; det er lyden av en annen slags sang jeg hører.»

¹⁹Da Moses nærmet seg leiren og fikk se gullkalven og dansen, flammet sinnet slik opp i ham at han kastet tavlene fra seg og slo dem i stykker mot fjellet.

²⁰Så tok han kalven som de hadde laget, kastet den på ilden og malte den til støv. Støvet strødde han på vannet, og han lot israelittene drikke det.

²¹Så sa Moses til Aron: «Hva har dette folket gjort deg, siden du har brakt så stor synd over det?»

²²«Vær ikke sint, herre!» svarte Aron. «Du vet selv hvor ondt dette folket er.

²³De sa til meg: Lag en gud som kan gå foran oss! For vi vet ikke hva som har skjedd med denne Moses, mannen som førte oss opp fra Egypt.

²⁴Da sa jeg til dem: Den som har gull, skal ta det av! Så ga de meg gullet, og jeg kastet det på ilden. Slik ble denne kalven til.»

²⁵Moses så hvor ustyrlig folket var fordi Aron ikke klarte å styre dem. De var blitt til spott for motstanderne sine.

²⁶Da stilte Moses seg i porten til leiren og ropte: «Alle som er på Herrens side, kom hit til meg!» Da samlet alle levittene seg om ham.

²⁷ Og han sa til dem: «Så sier Herren, Israels Gud: Spenn sverdet på dere, hver og en! Gå fram og tilbake i leiren, fra port til port, og slå i hjel brødre, venner og slektninger!»

²⁸Levittene gjorde som Moses sa, og den dagen falt det omkring tre tusen mann av folket.

²⁹Da sa Moses: «I dag er dere blitt innviet til Herren, siden dere har vendt dere mot deres egne sønner og brødre. Så vil han gi dere sin velsignelse i dag.»

³⁰Dagen etter sa Moses til folket: «Dere har gjort en stor synd. Men nå vil jeg gå opp til Herren; kanskje kan jeg skaffe soning for synden deres.»

³¹Så vendte Moses tilbake til Herren og sa: «Dette folket har gjort en stor synd! De har laget seg en gud av gull.

³² Tilgi nå syndene deres! Kan du ikke det, så stryk meg ut av boken du skriver i!»

³³Da svarte Herren: «Den som synder mot meg, stryker jeg ut av min bok.

³⁴Gå nå og led folket dit jeg har sagt deg! Se, min engel skal gå foran deg. Men på regnskapets dag skal jeg gjøre opp regnskap med dem for syndene deres.»

³⁵Slik straffet Herren folket fordi de hadde fått laget gullkalven, den som Aron laget.

2. Mosebok 33

¹ Herren sa til Moses: «Dra bort herfra, både du og folket du har ført opp fra Egypt, til det landet som jeg med ed lovet til Abraham og Isak og Jakob da jeg sa: Jeg vil gi det til din ætt.

²Jeg vil sende en engel foran deg og drive ut kanaaneerne, amorittene, hetittene, perisittene, hevittene og jebusittene.

³Dra opp til det landet som flyter av melk og honning! Men jeg vil ikke dra opp med deg, for du er et stivnakket folk; ellers kunne jeg fortære deg på veien.»

⁴Da folket hørte disse harde ordene, sørget de, og ingen tok smykker på seg.

⁵Men Herren sa til Moses: «Si til israelittene: Dere er et stivnakket folk. Om jeg bare et øyeblikk drar opp sammen med deg, måtte jeg gjøre ende på deg. Legg nå smykkene bort, så jeg kan vite hva jeg skal gjøre med deg!»

⁶Fra da av, ved fjellet Horeb, la israelittene bort smykkene sine.

Telthelligdommen

⁷Moses pleide å ta teltet og slå det opp et godt stykke utenfor leiren. Han kalte det telthelligdommen. Alle som ville søke råd hos Herren, gikk ut til dette teltet utenfor leiren.

⁸Hver gang Moses gikk ut til teltet, reiste hele folket seg og ble stående hver ved inngangen til sitt telt. De så etter Moses til han var kommet inn i teltet.

⁹Og når Moses var kommet inn i teltet, senket skysøylen seg og ble stående ved inngangen til teltet, og han snakket med Moses.

¹⁰Når folket så skysøylen stå ved inngangen til teltet, reiste de seg alle sammen, bøyde seg og tilba, hver ved sin teltdør.

¹¹ Så talte Herren med Moses ansikt til ansikt, slik som mennesker snakker med hverandre. Siden vendte Moses tilbake til leiren. Men tjeneren hans, en ung gutt som het Josva, sønn av Nun, forlot aldri teltet.

Herren lover å gå med

¹²Moses sa til Herren: «Se, du sier at jeg skal føre dette folket opp, men du lar meg ikke vite hvem du vil sende med meg. Likevel har du sagt: Jeg kjenner deg ved navn, og du har funnet nåde for mine øyne.

¹³ Hvis det er slik at jeg har funnet nåde for dine øyne, så vis meg nå din vei, så jeg kan lære deg å kjenne og finne nåde hos deg. Husk at dette er ditt folk!»

¹⁴ Han svarte: «Mitt ansikt skal gå med, og jeg vil la deg få ro.»

¹⁵Da sa Moses: «Hvis ikke ditt ansikt går med, må du ikke føre oss opp herfra!

¹⁶Hvordan kan man ellers vite at jeg og folket ditt har funnet nåde for dine øyne, hvis ikke du går med oss? Slik skal jeg og folket ditt bli skilt ut fra alle andre folk på jorden.»

¹⁷Da sa Herren til Moses: «Også dette som du ber om, vil jeg gjøre, for du har funnet nåde for mine øyne, og jeg kjenner deg ved navn.»

¹⁸ «La meg da få se din herlighet!» sa Moses.

¹⁹ Han svarte: «Jeg vil la all min godhet gå forbi deg og rope ut for deg navnet Herren. For jeg er nådig mot den jeg viser nåde, og barmhjertig mot den jeg forbarmer meg over.

²⁰ Du kan ikke få se ansiktet mitt», sa han, «for et menneske kan ikke se meg og leve.»

²¹ Herren sa: «Se, her er et sted tett ved meg; still deg der på klippen!

²² Når så min herlighet går forbi, vil jeg la deg stå i klippekløften, og jeg vil dekke deg med håndflaten til jeg er kommet forbi.

²³ Så vil jeg ta hånden bort; da kan du se meg bakfra, men ansiktet mitt kan ingen se.»

2. Mosebok 34

Herren fornyer pakten med folket

¹ Herren sa til Moses: «Hugg ut to steintavler som er lik de første! Så skal jeg skrive på dem de samme ordene som sto på de første tavlene, dem du slo i stykker.

² Hold deg klar til i morgen tidlig! Da skal du gå opp på Sinai-fjellet. Der skal du stille deg fram for meg på toppen av fjellet.

³ Ingen må gå opp sammen med deg, og ingen må vise seg på hele fjellet. Verken småfe eller storfe må beite foran fjellet.»

⁴ Så hogg Moses ut to steintavler som var lik de første. Tidlig neste morgen gikk han opp på Sinai-fjellet, slik Herren hadde befalt ham, og han hadde begge steintavlene med seg.

⁵ Da steg Herren ned i en sky, stilte seg hos ham og ropte ut navnet Herren.

⁶ Herren gikk forbi ham og ropte: «Herren er Herren, en barmhjertig og nådig Gud, sen til vrede og rik på miskunn og sannhet!

⁷ Han holder fast på sin miskunn i tusen slektsledd og tilgir synd, skyld og lovbrudd. Men han lar ikke den skyldige slippe straff. For fedrenes synd straffer han barn og barnebarn, og tredje og fjerde slektsledd.»

⁸Straks bøyde Moses seg til jorden og tilba.

⁹ Han sa: «Herre, hvis jeg har funnet nåde for dine øyne, så gå med oss, Herre! Selv om dette er et stivnakket folk, så tilgi vår synd og skyld og gjør oss til din eiendom.»

¹⁰Da sa Herren: Nå vil jeg slutte en pakt. I nærvær av hele folket ditt vil jeg gjøre underfulle gjerninger som aldri før har vært gjort noe sted på jorden eller blant noe folkeslag. Hele det folket du lever iblant, skal se hvor skremmende det er, det verk som jeg, Herren, vil gjøre med deg.

¹¹ Ta godt vare på det jeg pålegger deg i dag! Se, jeg vil drive ut for deg amorittene, kanaaneerne, hetittene, {{gargasjittene}}, perisittene, hevittene og jebusittene.

¹²Vokt deg for å slutte pakt med dem som bor i det landet du kommer til, så de ikke fanger deg i en felle.

¹³ Dere skal rive ned altrene deres og slå i stykker steinstøttene, og Asjera-stolpene skal dere hugge ned.

¹⁴ Du skal ikke tilbe noen annen gud, for Herrens navn er Nidkjær; han er en nidkjær Gud.

¹⁵ Du skal ikke slutte pakt med dem som bor i landet! For de driver hor med gudene sine og ofrer til dem. Hvis de inviterer deg, kommer du til å spise av ofrene deres.

¹⁶ Tar du koner til sønnene dine blant døtrene deres, så vil døtrene deres drive hor med sine guder og få sønnene dine til å drive hor med gudene deres.

¹⁷Du må ikke lage deg støpte guder.

¹⁸ Du skal holde de usyrede brøds høytid. I sju dager skal du spise usyret brød, slik jeg har gitt deg befaling om, til fastsatt tid, i måneden abib. For i måneden abib dro du ut av Egypt.

¹⁹ Alt som åpner morslivet, tilhører meg; alle førstefødte hanndyr i buskapen din, enten det er storfe eller småfe.

20 Alt som åpner morslivet hos esler, skal du løse ut med et lam. Løser du det ikke ut, skal du brette nakken på det. Hver førstefødt blant sønnene dine skal du løse ut. Ingen må vise seg tomhendt for mitt ansikt.

21 Seks dager skal du arbeide, men på den sjuende dagen skal du hvile. Selv om det er tid for pløying eller høsting, skal du hvile.

22 Du skal holde ukefesten når du høster inn den første hveten, og festen for innhøstingen når året er omme.

23 Tre ganger om året skal alle menn hos deg tre fram for Herren, Israels Gud.

24 For jeg vil drive folkeslag bort for deg og utvide grensene dine. Ingen skal ønske å ta landet ditt mens du drar opp for å tre fram for Herren din Guds ansikt tre ganger om året.

25 Du skal ikke ofre blodet av mitt slakteroffer sammen med noe syret, og påskefestens offer må ikke ligge natten over til neste morgen.

26 Det beste av førstegrøden fra jorden din skal du bringe til Herren din Guds hus. Du skal ikke koke et kje i melken fra moren.

27 Herren sa til Moses: «Skriv ned disse ordene, for på grunnlag av disse ordene slutter jeg en pakt med deg og Israel.»

28 Moses var hos Herren i førti dager og førti netter, og han smakte verken mat eller drikke. Og han skrev paktens ord, de ti bud, på tavlene.

29 Så gikk Moses ned fra Sinai-fjellet. Han hadde vitnesbyrdet, de to tavlene, i hendene da han gikk ned fra fjellet. Moses visste ikke at det strålte av ansiktet hans fordi Herren hadde talt med ham.

30 Aron og israelittene så at det strålte av ansiktet hans, og de var redde for å komme nær ham.

31 Men Moses ropte på dem, og da kom Aron og alle lederne i menigheten til ham, og han talte til dem.

32 Siden kom alle israelittene til ham, og Moses bar fram alle de budene Herren hadde gitt ham på Sinai-fjellet.

³³ Da Moses var ferdig med å tale med dem, la han et slør over ansiktet.

³⁴ Men hver gang han gikk fram for Herrens ansikt for å snakke med ham, tok han sløret bort til han skulle ut igjen. Og når han kom ut, talte han til israelittene det han hadde fått påbud om.

³⁵ Da så israelittene hvordan det strålte av ansiktet hans, og Moses la sløret over ansiktet igjen til han skulle inn og snakke med Herren.

2. Mosebok 35

Sabbatsbudet

¹ Moses samlet hele Israels menighet og sa til dem: Dette er det Herren har befalt dere å gjøre:

² I seks dager kan det arbeides, men den sjuende dagen skal være hellig for dere. Den skal være en sabbat, en hviledag for Herren. Hver den som gjør noe arbeid på den, skal dø.

³ Dere skal ikke tenne opp ild i noen av bosetningene deres på sabbatsdagen.

Gaver til telthelligdommen

⁴ Moses talte til hele Israels menighet: Dette er det Herren har befalt:

⁵ Dere skal gi en offergave til Herren av det dere eier! Hver den som gir av et villig hjerte, skal komme til Herren med gaven: gull, sølv og bronse,

⁶ purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff, fint lin og geitehår,

⁷ rødfargede værskin, andre fingarvede skinn og akasietre,

⁸ olje til lampene, krydret balsam til salvingsoljen og til den velluktende røkelsen,

⁹ onyks-stein og andre steiner til å sette på efod-drakten og bryststykket.

¹⁰ Alle blant dere som har visdom i hjertet, skal komme og lage alt det Herren har befalt:

¹¹ boligen med telt og dekke, med kroker og planker, tverrstenger, søyler og sokler,

- ¹²paktkisten med stenger, soningslokket og forhengsteppet,
- ¹³ bordet med stenger og alt som hører til, og skuebrødene,
- ¹⁴lysestaken med det som hører til, og lampene og oljen til lampene,
- ¹⁵ røkelsesalteret med stenger, salvingsoljen, den velluktende røkelsen og teppet foran inngangen til boligen,
- ¹⁶ brennofferalteret med bronseristen, stengene og alt som hører til, og fatet med understell,
- ¹⁷omhengene til forgården, med søyler og sokler og teppet foran porten til forgården,
- ¹⁸pluggene og snorene til boligen og forgården,
- ¹⁹prestedraktene til tjenesten i helligdommen, de hellige klærne for presten Aron og klærne for sønnene hans til prestatjenesten.
- ²⁰Så gikk hele Israels menighet bort fra Moses.
- ²¹Og alle som kjente seg drevet til det og hadde en villig ånd, kom fram med offergaver til Herren. Gavene skulle brukes til arbeidet på telthelligdommen og all tjenesten der, og til de hellige klærne.
- ²² De kom, både menn og kvinner. Alle som hadde et villig hjerte, kom med neseringer, øreringer, fingerringe og smykkesteiner – alle slags smykker av gull. Alle de som ville bære fram et svingeoffer av gull til Herren, kom fram.
- ²³Hver den som hadde purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff, fint lin og geitehår, rødfargede værskinn og andre fingarvede skinn, kom med det.
- ²⁴Alle som ville gi en offergave av sølv eller bronse, kom med gaven til Herren, og alle som hadde akasietre, kom med det til byggearbeidet.
- ²⁵Hver kvinne som hadde visdom i hjertet til å spinne, kom med det hun hadde spunnet i purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt garn og fint lin.
- ²⁶Og alle kvinner som kjente seg drevet og hadde visdom til det, spant garn av geitehår.

²⁷Lederne kom med onyks-steiner og andre steiner til å sette på efod-drakten og bryststykket,

²⁸og krydret balsam og olje til lampene, til salvingsoljen og den velluktende røkelsen.

²⁹Hver mann og kvinne som ga av et villig hjerte, kom fram for å bidra til det arbeidet som Herren gjennom Moses hadde befalt dem å gjøre. Slik bar israelittene fram en frivillig offergave til Herren.

Håndverkerne får oppdraget

³⁰ Moses sa til israelittene: Se, Herren har valgt ut Besalel, sønn av Uri, Hurs sønn, fra Judas stamme.

³¹Han har fylt ham med Guds ånd, med visdom, innsikt og kunnskap, og med dyktighet i alle slags håndverksarbeid,

³²så han kan tenke ut og lage kunstferdige arbeider i gull, sølv og bronse,

³³slipe steiner til innfatning, skjære ut i tre og utføre alle slags kunsthåndverk.

³⁴Han har gitt ham og Oholiab, sønn av Ahisamak, fra Dans stamme, evnen til å lære opp andre.

³⁵Han har fylt dem med visdom i hjertet til å utføre alle slags håndverk og kunstneriske arbeid, og til å veve i farget garn og fint lin – i purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt. De skal tenke ut og lage alle slags kunsthåndverk.

2. Mosebok 36

¹ Besalel og Oholiab skal arbeide sammen med alle kloke menn som Herren har gitt visdom og innsikt, så de forstår hvordan de skal gjøre all slags arbeid til tjenesten i helligdommen, nøyaktig slik som Herren har befalt.

²Så kalte Moses på Besalel og Oholiab og på alle de kloke mennene som Herren hadde gitt visdom i hjertet, alle som kjente seg drevet til å ta fatt på arbeidet og fullføre det.

³Av Moses fikk de alle offergavene som israelittene hadde kommet med til arbeidet og tjenesten i helligdommen. Men morgen etter morgen fortsatte folket å komme med frivillige gaver.

⁴Da kom alle de som hadde visdom til å utføre alt arbeidet på helligdommen, enhver fra sitt arbeid,

⁵og sa til Moses: «Folket kommer med mer enn det som er nødvendig for å utføre det arbeidet Herren har pålagt oss.»

⁶Da ga Moses beskjed om at det skulle ropes ut i leiren: «Ingen, verken mann eller kvinne, skal legge mer arbeid i offergaven til helligdommen.» Slik ble folket stanset i å komme med mer.

⁷Det de hadde gitt, var nok til å få arbeidet gjort, ja, mer enn nok.

Boligen blir reist

⁸ Alle som hadde visdom i hjertet til dette arbeidet, laget nå boligen av ti teltduker. De var av fint, tvinnet lin og purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff. I dukene var det vevd inn kjeruber i kunstvevning.

⁹Hver duk var tjueåtte alen lang og fire alen bred. Alle dukene hadde samme mål.

¹⁰Fem av dukene sydde de sammen, den ene til den andre, og på samme måte med de andre fem dukene.

¹¹Langs kanten av den duken som var ytterst på det ene sammensydde stykket, laget de purpurblå hemper, og på samme måte langs kanten av den ytterste duken på det andre stykket.

¹²Femti hemper laget de på den ene teltduken og femti hemper i kanten av duken på det andre stykket. Hempene satt rett mot hverandre.

¹³Og de laget femti kroker av gull. Med dem hektet de dukene sammen så boligen ble et hele.

¹⁴De laget duker av geitehår til et telt over boligen. Elleve slike duker laget de.

- ¹⁵Hver duk var tretti alen lang og fire alen bred. Alle de elleve dukene hadde samme mål.
- ¹⁶Fem av dukene sydde de sammen for seg, og seks for seg.
- ¹⁷I kanten av den duken som var ytterst på det ene sammensydde stykket, satte de femti hemper, og i kanten av det andre stykket femti hemper.
- ¹⁸Og de laget femti kroker av bronse så teltet kunne festes sammen til et hele.
- ¹⁹Deretter laget de et dekke over teltet av rødfargede værskinn, og over det igjen et annet dekke av fingarvet skinn.
- ²⁰Plankene til boligen laget de av akasietre. De sto loddrett.
- ²¹Hver planke var ti alen lang og en og en halv alen bred.
- ²²På hver planke var det to tapper som var tilpasset hverandre. Slik laget de alle plankene til boligen.
- ²³Av plankene de laget til boligen, satte de opp tjue på sørsiden, mot sør.
- ²⁴Til de tjue plankene laget de førti sokler av sølv, to sokler under hver planke til å feste de to tappene i.
- ²⁵På den andre siden av boligen, på nordsiden, laget de også tjue planker
- ²⁶med førti sokler av sølv, to under hver planke.
- ²⁷Til baksiden av boligen, mot vest, laget de seks planker,
- ²⁸og i tillegg to planker, en til hvert hjørne av boligens bakside.
- ²⁹De var doble nederst og øverst og gikk sammen i én ring. Slik var det med dem begge; de dannet de to hjørnene.
- ³⁰Slik ble det åtte planker og seksten sokler av sølv, to sokler under hver planke.
- ³¹De laget tverrstenger av akasietre, fem til plankene på den ene siden av boligen,
- ³²fem tverrstenger til plankene på den andre siden og fem tverrstenger til plankene på baksiden av boligen, mot vest.

³³Den midterste stangen satte de slik at den gikk tvers over, fra den ene enden til den andre, midt på plankene.

³⁴Plankene kledde de med gull, og ringene på dem, som var holdere for tverrstengene, laget de av gull. Tverrstengene kledde de også med gull.

³⁵De laget et forheng av purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff og fint, tvinnet lin. Det var laget i kunstvevning, med kjeruber.

³⁶De laget fire søyler av akasietre til å henge det på og kledde dem med gull. Hakene på dem var også av gull. Og de støpte fire sokler av sølv til dem.

³⁷For inngangen til teltet laget de et teppe. Det var av purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff og fint, tvinnet lin, alt i farget vev.

³⁸Til teppet laget de fem søyler med haker. Søylehodene og båndene kledde de med gull, men de fem soklene var av bronse.

2. Mosebok 37

Paktkisten med soningsstedet

¹Besalel laget paktkisten av akasietre, to og en halv alen lang, en og en halv alen bred og en og en halv alen høy.

²Han kledde den med rent gull både innvendig og utvendig og laget en gullkant rundt den.

³Han støpte fire gullringer til de fire hjørnene, to ringer på den ene siden og to ringer på den andre siden.

⁴Så laget han bærestenger av akasietre, kledde dem med gull

⁵og stakk stengene inn i ringene på begge sider så kisten kunne bæres.

⁶Han laget et soningssted av rent gull, to og en halv alen langt og en og en halv alen bredt.

⁷På hver side av soningsstedet laget han to kjeruber av hamret gull,

⁸en kjerub på den ene siden og en på den andre siden. Han laget dem slik at de gikk i ett med soningsstedet fra begge ender.

⁹Kjerubene løftet vingene og bredte dem ut slik at de dekket soningsstedet. Kjerubene var vendt mot hverandre, med ansiktet mot soningsstedet.

Bordet med skuebrødene

¹⁰ Bordet laget han av akasietre, to alen langt, en alen bredt og en og en halv alen høyt.

¹¹Han kledde det med rent gull og laget en gullkant rundt det.

¹² Så laget han en list til bordet. Den var en håndsbredd tykk og gikk helt rundt. Omkring listen laget han en gullkant.

¹³Han støpte fire gullringer til bordet og satte ringene på de fire hjørnene ved de fire føttene.

¹⁴Ringene var tett inntil listen. De var holdere for stengene som var til å bære bordet med.

¹⁵Stengene laget han av akasietre og kledde dem med gull. Med dem skulle bordet bæres.

¹⁶Av rent gull laget han utstyret til bordet: fat og skåler, boller og kanner til drikkofferet.

Lysestaken

¹⁷ Han laget lysestaken av rent gull. Lysestaken med fot og stamme og skålene med knopper og blomster ble hamret ut av ett stykke.

¹⁸Seks armer gikk ut fra lysestaken, tre på den ene siden og tre på den andre.

¹⁹På den første armen var det tre skåler formet som en mandelblomst, hver med knopp og blomst, på den neste armen tre skåler formet som en mandelblomst, hver med knopp og blomst. Slik var det på alle de seks armene som gikk ut fra lysestaken.

²⁰På selve staken var det fire mandelformede skåler med knopper og blomster.

²¹Det var en knopp under det første armparet, en under det andre og en under det tredje, det vil si under alle de seks armene som gikk ut fra lysestaken.

²²Knoppene og armene gikk i ett med staken. Det hele var hamret ut av ett stykke rent gull.

²³Av rent gull laget han også de sju lampene til lysestaken og tengene og askeskuffene som hørte til.

²⁴En talent rent gull brukte han til lysestaken og alt utstyret som hørte til.

Røkelsesalteret

²⁵Han laget røkelsesalteret av akasietre. Det var firkantet, en alen langt, en alen bredt og to alen høyt. Hornene på alteret gikk i ett med det.

²⁶Både toppen, sidene og hornene kledde han med rent gull, og han laget en gullkant rundt det.

²⁷Nedenfor kanten på begge sider satte han to gullringer. De var holdere for bærestengene på hver side, slik at alteret kunne bæres.

²⁸Stengene laget han av akasietre og kledde dem med gull.

²⁹Og han laget den hellige salvingsoljen og den rene, velluktende røkelsen, slik en salveblander gjør det.

2. Mosebok 38

Brennofferalteret og bronsefatet

¹Så laget Besalel brennofferalteret av akasietre, fem alen langt og fem alen bredt. Det var firkantet og tre alen høyt.

²På hvert av de fire hjørnene laget han et horn, og hornene gikk i ett med alteret. Han kledde det med bronse.

³Så laget han alt utstyret til alteret: fatene, ildskuffene, offerskålene, kjøttgaflene og glopannene. Alt dette utstyret laget han av bronse.

⁴Han laget også en rist til alteret, en bronsenetting, og plasserte den nederst under kanten, slik at den nådde midt opp på alteret.

⁵Og han støpte fire ringer til de fire hjørnene av bronseristen til å stikke stengene inn i.

⁶Han laget bærestenger av akasietre og kledde dem med bronse.

⁷Han stakk stengene inn i ringene på sidene av alteret så det kunne bæres. Alteret var hult og laget av treplanker.

⁸ Så laget han bronsefatet med understellet av bronse. Det var laget av speilene til kvinnene som gjorde tjeneste ved inngangen til telthelligdommen.

Forgården

⁹ Så laget han forgården. Mot sør, på sørsiden av forgården, laget han omheng av fint, tvinnet lin, i en lengde av hundre alen.

¹⁰Til dem var det tjue søyler med sokler av bronse og haker og bånd av sølv.

¹¹På nordsiden laget han også omheng, i en lengde av hundre alen med tjue søyler og tjue sokler av bronse, og haker og bånd av sølv.

¹²På vestsiden laget han omheng på femti alen med ti søyler og ti sokler og haker og bånd av sølv.

¹³På østsiden, mot øst, var omhengen femti alen.

¹⁴På den ene siden var det et femten alen langt omheng, med tre søyler og tre sokler,

¹⁵og på den andre siden av porten til forgården var det også et femten alen langt omheng, med tre søyler og tre sokler.

¹⁶Alle omhengene rundt forgården var av fint, tvinnet lin.

¹⁷Soklene til søylene var av bronse, hakene og båndene til dem var av sølv, og søylehodene var kledd med sølv. Alle søylene i forgården var utstyrt med sølvbånd.

¹⁸Til forgårdens port var det et forheng i purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff og fint, tvinnet lin, alt i farget vev. Det var tjue alen langt og fem alen høyt etter vevens bredde, slik som omhengene rundt forgården.

¹⁹Til forhenget var det fire søyler med sokler av bronse. Hakene var av sølv, og søylehodene og båndene var kledd med sølv.

²⁰Alle pluggene til boligen og forgården rundt den var av bronse.

- ²¹ Dette er regnskapet for boligen, vitnesbyrdets bolig. Moses påla levittene å sette boligen opp under ledelse av Itamar, sønn av presten Aron.
- ²² Besalel, sønn av Uri, Hurs sønn, fra Judas stamme, hadde gjort alt det som Herren hadde pålagt Moses.
- ²³ Sammen med ham var Oholiab, sønn av Ahisamak, fra Dans stamme, som var dyktig i all slags håndverk og kunstnerisk arbeid og til å veve i farget garn og fint lin – i purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt.
- ²⁴ Alt gullet som ble brukt til arbeidet med å gjøre helligdommen ferdig, det gullet som var gitt som svingeoffer, var 29 talenter og 730 sjekel etter helligdommens vekt.
- ²⁵ Og sølvet som kom inn da det ble holdt manntall over menigheten, var 100 talenter og 1.775 sjekel etter helligdommens vekt,
- ²⁶ en beka per hode, det vil si en halv sjekel etter helligdommens vekt, for alle som var talt, fra tjueårsalderen og oppover, og det var 603.550 mann.
- ²⁷ De hundre talentene med sølv ble brukt til å støpe soklene til helligdommen og soklene til forhenget, hundre talenter til hundre sokler, en talent til hver sokkel.
- ²⁸ Og de 1.775 sjekel brukte de til hakene på søylene, til å kle søylehodene og utstyre dem med bånd.
- ²⁹ Bronsen som var gitt som svingeoffer, var 70 talenter og 2.400 sjekel.
- ³⁰ Av den laget de soklene ved inngangen til telthelligdommen, bronsealteret med bronseristen som hørte til, og alt utstyret til alteret,
- ³¹ soklene rundt forgården og soklene til forgårdens port, alle pluggene til boligen og forgården rundt den.

2. Mosebok 39

Prestedrakten

- ¹ Av det purpurblå, purpurrøde og karmosinrøde stoffet laget de prestedrakten til tjenesten i helligdommen. De laget de hellige klærne til Aron, slik som Herren hadde befalt Moses.
- ²Efod-drakten laget de av gull, purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff og fint, tvinnet lin.
- ³Gullet hamret de ut i plater og skar det opp til tråd, så det kunne veves inn i det purpurblå, purpurrøde og karmosinrøde stoffet og i det fine linet, alt i kunstvevning.
- ⁴Til efod-drakten laget de to skulderbånd som var festet i hjørnene og holdt den sammen.
- ⁵Beltet som satt fast på efoden, gikk i ett med den. Det var også vevd av gull, purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt garn og fint, tvinnet lin, slik Herren hadde befalt Moses.
- ⁶ De satte onyks-steinene i innfatninger av gull. På steinene var navnene til Israels sønner gravert inn, som i et signet.
- ⁷De satte dem på skulderbåndene på efoden. De skulle minne om Israels sønner, slik Herren hadde befalt Moses.
- ⁸De laget bryststykket i kunstvevning slik som efod-drakten. Det var av gull, purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff og fint, tvinnet lin.
- ⁹ Bryststykket var firkantet og brettet dobbelt. Det var ett fingerspenn langt og ett fingerspenn bredt når det var lagt dobbelt.
- ¹⁰De satte fire rader med steiner på det. I den ene raden var det en rubin, en topas og en smaragd,
- ¹¹i den andre raden en turkis, en safir og en diamant,
- ¹²i den tredje raden en opal, en agat og en ametyst
- ¹³og i den fjerde raden en krysolitt, en onyks og en jade. De ble satt i innfatninger av gull.

- ¹⁴De tolv steinene bar navnene på Israels sønner, en for hvert navn. På hver stein var navnet på en av de tolv stammene gravert inn, slik som i et signet.
- ¹⁵Til bryststykket laget de kjeder av rent gull. De var flettet slik man fletter snorer.
- ¹⁶De laget også to innfatninger av gull og to ringer av gull. Ringene satte de i hvert sitt hjørne av bryststykket.
- ¹⁷De to gullsnorene festet de i de to ringene i hjørnene av bryststykket.
- ¹⁸De andre to endene av gullsnorene festet de til de to innfatningene og satte dem på efod-draktens skulderbånd, på forsiden.
- ¹⁹Så laget de to gullringer til og satte dem i de to andre hjørnene av bryststykket, ved den indre kanten som vender inn mot efod-drakten.
- ²⁰Så laget de enda to gullringer og satte dem nederst på de to skulderbåndene på forsiden, ved sømmen over efod-beltet.
- ²¹Ringene på bryststykket bandt de til ringene på efod-drakten med en purpurblå snor, slik at bryststykket ble sittende over beltet og ikke kunne løsne fra drakten, slik Herren hadde befalt Moses.
- ²²Kappen som hører til efod-drakten, var vevd i ensfarget purpurblått stoff.
- ²³Midt på kappen var det en åpning som på en brynje, og rundt åpningen var det en kant, slik at den ikke skulle revne.
- ²⁴Rundt på den nedre kanten av kappen satte de granatepler av tvinnet purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt garn.
- ²⁵De laget også bjeller av rent gull og satte dem mellom granateplene på kappekanten hele veien rundt.
- ²⁶En bjelle og et granateple, så en bjelle og et granateple rundt hele kanten av kappen som skulle brukes i tjenesten, slik Herren hadde befalt Moses.
- ²⁷Til Aron og sønnene hans laget de også kjortler vevd av fint lin,

²⁸en turban av fint lin og pyntede turbaner av fint lin, bukser av fint, tvinnet lin

²⁹og et belte av fint, tvinnet lin, i purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt farget vev, slik Herren hadde befalt Moses.

³⁰ De laget en plate av rent gull. Det var det hellige diademet. På den skrev de, som man graverer inn i et signet: «Helliget Herren».

³¹De satte en purpurblå snor på den og festet den oppe på turbanen, slik Herren hadde befalt Moses.

Helligdommen fullføres

³²Slik ble alt arbeidet på boligen, telthelligdommen, fullført. Israelittene gjorde alt i overensstemmelse med det som Herren hadde befalt Moses.

³³Og de kom med boligen til Moses: teltet med alt utstyret som hørte til, krokene, plankene, tverrstengene, søylene, soklene,

³⁴dekket av rødfargede værskinn, dekket av fingarvet skinn, forhengsteppet,

³⁵kisten med vitnesbyrdet og bærestengene, soningslokket,

³⁶bordet med alt som hørte til det, skuebrødene,

³⁷lysestaken av rent gull med lamper som skulle settes i rad, og alt som hørte til den, oljen til lampene,

³⁸det gullkledde alteret, salvingsoljen, den velluktende røkelsen, teppet for inngangen til teltet,

³⁹bronsealteret med bronseristen, bærestenger og alt som hørte til det, vaskefatet med understell,

⁴⁰omhengene til forgården med søyler og sokler, teppet foran porten til forgården, snorene, pluggene, alt det utstyret som skulle brukes til tjenesten i boligen, telthelligdommen,

⁴¹prestedrakten til tjenesten i helligdommen, de hellige klærne for presten Aron og klærne for sønnene hans til prestedtjenesten.

⁴²Som Herren hadde befalt Moses, slik hadde israelittene gjort hele arbeidet.

⁴³Moses så på alt det som var gjort, og se, de hadde gjort det slik Herren hadde befalt. Og Moses velsignet dem.

2. Mosebok 40

Telthelligdommen blir reist og innviet

¹Herren sa til Moses:

²Den første dagen i den første måneden skal du reise boligen, telthelligdommen.

³ Der skal du sette kisten med vitnesbyrdet og henge forhenget foran den.

⁴Du skal sette inn bordet og ordne det som hører til. Så skal du bære inn lysestaken og sette opp lampene på den.

⁵Foran kisten med vitnesbyrdet skal du sette det gullklede røkelsesalteret, og du skal henge opp teppet foran inngangen til boligen.

⁶Brennofferalteret skal du sette foran inngangen til boligen, til telthelligdommen.

⁷Vaskefatet skal du sette mellom telthelligdommen og alteret og ha vann i det.

⁸Du skal sette opp forgården helt rundt og henge opp teppet foran porten til forgården.

⁹ Så skal du ta salvingsoljen og salve boligen og alt som er i den, og du skal hellige den og alt utstyret, så det blir hellig.

¹⁰Du skal salve brennofferalteret og alt som hører til det, og du skal hellige alteret, så det blir høyhellig.

¹¹Du skal også salve vaskefatet og understellet og hellige det.

¹² Så skal du føre Aron og sønnene hans fram til inngangen i telthelligdommen og vaske dem med vann.

¹³Du skal kle Aron i de hellige klærne, salve ham og hellige ham til å være prest for meg.

¹⁴Du skal også føre sønnene hans fram, og du skal kle dem i kjortler.

¹⁵Du skal salve dem, slik du salvet deres far, så de kan være prester for meg. Denne salvingen skal gi dem retten til prestedømmet, i slekt etter slekt, for alle tider.

¹⁶Moses gjorde i ett og alt som Herren hadde befalt ham.

¹⁷Den første måneden i det andre året, på den første dagen i måneden, ble boligen reist.

¹⁸Det var Moses som reiste den. Han satte soklene på plass og reiste plankene, la inn tverrstengene og reiste søylene.

¹⁹Han bredte teltet ut over boligen, og ovenpå det la han dekket, slik Herren hadde befalt Moses.

²⁰Så tok Moses vitnesbyrdet og la det i paktkisten, satte bærestengene i og la soningsstedet som lokk på kisten.

²¹Han satte kisten inn i boligen og hengte opp forhengsteppet slik at det dekket for kisten med vitnesbyrdet, slik Herren hadde befalt Moses.

²²Han satte bordet inn i telthelligdommen, på nordsiden av boligen, utenfor forhenget.

²³På det la han brødene til rette for Herrens ansikt, slik Herren hadde befalt Moses.

²⁴Lycestaken satte han i telthelligdommen rett overfor bordet, på sørsiden av boligen.

²⁵Han satte opp lampene for Herrens ansikt, slik Herren hadde befalt Moses.

²⁶Det gullkledde alteret satte han også i telthelligdommen, foran forhenget.

²⁷Han brente velluktende røkelse på det, slik Herren hadde befalt Moses.

²⁸Så hengte han opp teppet foran inngangen til boligen.

²⁹Brennofferalteret satte han ved inngangen til boligen, til telthelligdommen, og han ofret brennoffer og grødeoffer på det, slik Herren hadde befalt Moses.

30 Vaskefatet satte han mellom telthelligdommen og alteret, og han helte vann i det til å vaske seg med.

31I det vasket Moses og Aron og sønnene hans hendene og føttene.

32De vasket seg når de skulle gå inn i telthelligdommen, og når de skulle tre fram for alteret, slik Herren hadde befalt Moses.

33Så reiste han forgården rundt boligen og alteret og hengte opp teppet foran porten til forgården. Slik fullførte Moses arbeidet.

Herrens herlighet fyller boligen

34 Så dekket skyen telthelligdommen, og Herrens herlighet fylte boligen.

35Moses kunne ikke gå inn i telthelligdommen, fordi skyen hadde tatt bolig over den og Herrens herlighet fylte boligen.

36Hver gang skyen løftet seg fra boligen, brøt israelittene opp og dro videre på sine vandringer.

37Men når skyen ikke løftet seg, brøt de ikke opp før den dagen den løftet seg igjen.

38For Herrens sky lå over boligen om dagen, og om natten lyste den som ild for øynene på hele Israels hus, så lenge vandringen varte.

3. Mosebok

3. Mosebok 1

Brennofferet

- ¹ Herren ropte på Moses og talte til ham fra telthelligdommen:
- ² Tal til israelittene og si til dem: Når noen hos dere bærer fram et offer for Herren, skal dere ta det fra buskapen, enten av storfeet eller av småfeet.
- ³ Hvis det er et brennoffer av storfeet, skal han bære fram et hanndyr uten feil. Han skal ofre det foran inngangen til telthelligdommen, så han kan vinne velvilje for Herrens ansikt.
- ⁴ Han skal legge hånden på brennofferets hode, så det kan bli tatt imot med velvilje og gjøre soning for ham.
- ⁵ Så skal han slakte oxen for Herrensansikt, og Arons sønner, prestene, skal ofre blodet og stenke det rundt om på alteret ved inngangen til telthelligdommen.
- ⁶ Deretter skal han flå brennofferet og dele det opp i stykker.
- ⁷ Arons sønner, prestene, skal gjøre opp ild på alteret og legge ved på ilden.
- ⁸ De skal legge kjøttstykkene, hodet og fettene på veden som er lagt på alterilden.
- ⁹ Innvollene og skankene skal vaskes i vann. Så skal presten la alt gå opp i røyk på alteret som et brennoffer, et gaveoffer med duft som er behagelig for Herren.
- ¹⁰ Hvis det er et brennoffer av småfeet, av sauene eller geitene, skal han ofre et hanndyr uten feil.
- ¹¹ Det skal han slakte på nordsiden av alteret, for Herrens ansikt, og Arons sønner, prestene, skal stenke blodet rundt om på alteret.
- ¹² Deretter skal han dele det opp i stykker, også hodet og fettene, og presten skal legge alt på veden som er lagt på alterilden.

¹³Innvollene og skankene skal vaskes i vann. Så skal presten bære det hele fram og la det gå opp i røyk på alteret som et brennoffer, et gaveoffer med duft som er behagelig for Herren.

¹⁴ Hvis brennofferet for Herren er en fugl, skal han bære fram et offer av turtelduene eller dueungene.

¹⁵ Presten skal bringe fuglen fram til alteret, vri av hodet og la det gå opp i røyk på alteret. Blodet skal presses ut mot alterveggen.

¹⁶ Han skal fjerne kråsen med det som er i den, og kaste den på østsiden av alteret, der den fete offerasken ligger.

¹⁷ Så skal han kløyve fuglen ved vingene uten å dele den helt. Presten skal la den gå opp i røyk på alteret, på veden over ilden, som et brennoffer, et gaveoffer med duft som er behagelig for Herren.

3. Mosebok 2

Grødeofferet

¹ Når noen vil bære fram et grødeoffer for Herren, skal offergaven være fint mel. Han skal helle olje over, legge røkelse på

² og gå med det til Arons sønner, prestene. Presten skal ta en håndfull av melet og oljen sammen med all røkelsen og la det gå opp i røyk som et påminningsoffer på alteret, et gaveoffer med duft som er behagelig for Herren.

³ Det som blir igjen av grødeofferet, skal Aron og sønnene hans ha, en høyhellig del av Herrens gaveoffer.

⁴ Når du bærer fram et grødeoffer som er stekt i ovn, skal det være av fint mel, enten runde, usyrede kaker blandet med olje, eller usyret, flatt brød smurt med olje.

⁵ Er offergaven din et grødeoffer stekt på helle, skal det være av fint mel blandet med olje, og usyret.

⁶ Du skal bryte det i biter og helle olje over det. Det er et grødeoffer.

- ⁷Er offergaven din et grødeoffer tilberedt i gryte, skal det lages av fint mel og olje.
- ⁸Du skal komme fram for Herren med grødeofferet som er laget av dette, og bringe det til presten, og han skal bære det fram til alteret.
- ⁹Presten skal ta påminningsofferet ut av grødeofferet og la det gå opp i røyk på alteret som et gaveoffer med duft som er behagelig for Herren.
- ¹⁰Det som blir igjen av grødeofferet, skal Aron og sønnene hans ha, en høyhellig del av Herrens gaveoffer.
- ¹¹ Alle grødeoffer som dere vil ofre til Herren, skal være usyret. Surdeig eller honning skal dere ikke la gå opp i røyk som gaveoffer for Herren.
- ¹² Som offergave av førstegrøden kan dere bære fram slike ofre for Herren, men de skal ikke ofres på alteret til en behagelig duft.
- ¹³ Alle grødeoffer skal du salte. La aldri saltet som hører til pakten med din Gud, mangle i grødeofferet. Til alle offergavene dine skal du ofre salt.
- ¹⁴ Hvis du bærer fram for Herren et offer av førstegrøden, skal du ofre kornaks som er ristet over ilden. Knust korn av nymodne aks skal du bære fram som offer av førstegrøden.
- ¹⁵Du skal helle olje over det og legge røkelse på. Det er et grødeoffer.
- ¹⁶Presten skal la påminningsofferet av det knuste kornet og oljen gå opp i røyk sammen med all røkelsen. Det er et gaveoffer for Herren.

3. Mosebok 3

Fredsofferet

- ¹ Hvis offergaven hans er et fredsoffer, og hvis han tar det av storfeet, skal han ofre for Herrens ansikt et dyr uten feil, enten hann eller hunn.
- ²Han skal legge hånden på offerets hode og slakte det ved inngangen til telthelligdommen, og Arons sønner, prestene, skal stenke blodet rundt om på alteret.

³Av fredsofferet skal han bære fram som gaveoffer for Herren fettet som dekker innvollene, alt fettet på selve innvollene,

⁴begge nyrene med fettete ved hoftemusklene, og leverlappen, som han skal ta ut sammen med nyrene.

⁵Arons sønner skal la det gå opp i røyk på alteret sammen med brennofferet som ligger på veden over ilden, et gaveoffer med duft som er behagelig for Herren.

⁶Hvis det er av småfeet han ofrer et fredsoffer til Herren, skal det være et dyr uten feil, enten hann eller hunn.

⁷Hvis det er en sau han ofrer, skal han føre den fram for Herrens ansikt,

⁸legge hånden på offerets hode og slakte det foran telthelligdommen, og Arons sønner skal stenke blodet rundt om på alteret.

⁹Av fredsofferet skal han bære fram fettete som gaveoffer for Herren, hele fetthalen, som han skal skjære av like ved ryggbenet, fettete som dekker innvollene, alt fettete på selve innvollene,

¹⁰begge nyrene med fettete ved hoftemusklene, og leverlappen, som han skal ta ut sammen med nyrene.

¹¹Presten skal la det gå opp i røyk på alteret. Det er gaveoffer for Herren.

¹²Hvis offergaven hans er en geit, skal han føre den fram for Herrensansikt,

¹³legge hånden på geitehodet og slakte den foran telthelligdommen. Og Arons sønner skal stenke blodet rundt om på alteret.

¹⁴Av offergaven skal han bære fram som gaveoffer for Herren fettete som dekker innvollene, alt fettete på selve innvollene,

¹⁵begge nyrene med fettete som er på dem ved hoftemusklene, og leverlappen, som han skal ta ut sammen med nyrene.

¹⁶Presten skal la det gå opp i røyk på alteret. Det er et gaveoffer med duft som er behagelig for Herren. Alt fett hører Herren til.

¹⁷ Dette er en evig forskrift for dere gjennom alle slekter, hvor dere enn bor. Fett og blod må dere aldri spise.

3. Mosebok 4

Syndofferet

¹Herren sa til Moses:

²Si til israelittene: Det kan hende at en person synder av vanvare ved å gjøre noe som Herrens bud forbyr.

³Dersom det er den salvede presten som synder og fører skyld over folket, skal han ofre en ung, feilfri okse som syndoffer til Herren for den synden han har gjort.

⁴Han skal komme med oxen til inngangen til telthelligdommen, for Herrens ansikt, legge hånden på hodet til oxen og slakte den for Herrens ansikt.

⁵ Den salvede presten skal ta noe av okseblodet og bære det inn i telthelligdommen.

⁶ Han skal dyppe fingeren i blodet og skvette noe av det sju ganger for Herrens ansikt, foran forhenget i helligdommen.

⁷ Noe av blodet skal presten stryke på hornene på alteret med den velluktende røkelsen, det som står for Herrens ansikt i telthelligdommen. Resten av okseblodet skal han helle ut ved foten av brennofferalteret, det som står ved inngangen til telthelligdommen.

⁸Alt fett skal han ta ut av syndofferoksen, fett som dekker innvollene, alt fett på selve innvollene,

⁹begge nyrene med fett ved hoftemusklene, og leverlappen, som han skal ta ut sammen med nyrene,

¹⁰ på samme måte som det ble gjort med oxen til fredsofferet. Så skal presten la alt gå opp i røyk på brennofferalteret.

- ¹¹Men skinnen av oxen og alt kjøttet, med hode og bein, innvoller og mageinnhold,
- ¹² hele oxen, skal han ta ut av leiren til et rent sted, der de tømmer den fete offerasken, og brenne den opp med ved. På stedet der de tømmer den fete asken, skal den brennes.
- ¹³ Det kan hende at hele Israels menighet synder av vanvare og gjør noe som et av Herrens bud forbyr, og slik fører skyld over seg uten at forsamlingen er klar over saken.
- ¹⁴Da skal forsamlingen, når synden blir kjent, ofre en ung okse som syndoffer. De skal komme til telthelligdommen med den,
- ¹⁵menighetens eldste skal legge hendene på hodet til oxen for Herrens ansikt, og så skal oxen slaktes for Herrens ansikt.
- ¹⁶Den salvede presten skal bære noe av okseblodet inn i telthelligdommen.
- ¹⁷Presten skal dyppe fingeren i blodet og skvette noe av det sju ganger foran forhenget, for Herrens ansikt.
- ¹⁸Noe av blodet skal han stryke på hornene på det alteret som står for Herrensansikt i telthelligdommen. Resten av blodet skal han helle ut ved foten av brennofferalteret, det som står ved inngangen til telthelligdommen.
- ¹⁹Alt fett skal han ta ut av oxen og la gå opp i røyk på alteret.
- ²⁰Som han gjorde med den første syndofferoksen, slik skal han også gjøre med denne. På denne måten skal presten gjøre soning for dem så de får tilgivelse.
- ²¹Han skal føre oxen ut av leiren og brenne den opp, slik han brente opp den første oxen. Dette er syndofferet for forsamlingen.
- ²²Det kan hende at en leder synder av vanvare og gjør noe et av budene til Herren hans Gud forbyr, og slik fører skyld over seg,
- ²³eller at han blir gjort kjent med en synd han har gjort. Da skal han komme med en feilfri geitebuk som offergave.

- ²⁴Han skal legge hånden på hodet til bukken og slakte den på samme sted som brennofferdyret slaktes, for Herrens ansikt. Dette er et syndoffer.
- ²⁵Presten skal ta noe av syndofferblodet på fingeren og stryke det på hornene på brennofferalteret. Resten av blodet skal han helle ut ved foten av brennofferalteret.
- ²⁶ Alt fett skal han la gå opp i røyk på alteret, slik han gjorde med fett av fredsofferet. Slik skal presten gjøre soning for ham og for hans synd, så han får tilgivelse.
- ²⁷ Det kan hende at en av folket synder av vanvare ved å gjøre noe et av Herrens bud forbyr, og slik fører skyld over seg,
- ²⁸eller han blir gjort kjent med en synd han har gjort. Da skal han komme med en geit som offergave for synden han har gjort, et feilfritt hunddyr.
- ²⁹Han skal legge hånden på hodet til syndofferdyret og slakte det på samme sted som brennofferdyret slaktes.
- ³⁰Presten skal ta noe av blodet på fingeren og stryke det på hornene på brennofferalteret. Resten av blodet skal han helle ut ved foten av alteret.
- ³¹ Alt fett skal han ta til side, slik en gjør med fett fra fredsofferet. Presten skal la det gå opp i røyk på alteret til en duft som er behagelig for Herren. Slik skal presten gjøre soning for ham, så han får tilgivelse.
- ³²Dersom han kommer med en sau som offergave for synd, skal det være et feilfritt hunddyr.
- ³³Han skal legge hånden på hodet til syndofferdyret og slakte det som syndoffer på samme sted som brennofferdyret slaktes.
- ³⁴Presten skal ta noe av syndofferblodet på fingeren og stryke det på hornene på brennofferalteret. Resten av blodet skal han helle ut ved foten av alteret.
- ³⁵Alt fett skal han ta ut, slik en gjør med fett på en sau når den ofres som fredsoffer. Presten skal la det gå opp i røyk på alteret sammen

med Herrens gaveoffer. Slik skal presten gjøre soning for ham og for den synd han har gjort, så han får tilgivelse.

3. Mosebok 5

¹Det kan hende en person gjør en synd: Han vitner ikke om noe han har sett eller har kjennskap til, selv om han har fått rettslig innkalling til å vitne. Da må han ta sin straff.

² Eller personen rører ved noe som er urent, den døde kroppen av et urent villdyr eller av et urent husdyr eller av et urent kryp. Han var ikke klar over det, men blir likevel uren. Han har ført skyld over seg.

³ Eller han rører ved noe urent hos mennesker, enhver urenhet som en blir uren av. Han var ikke klar over det, men blir oppmerksom på det. Han har ført skyld over seg.

⁴Eller personen sverger tankeløst at han vil gjøre et eller annet, ondt eller godt, hva det så kan være et menneske sverger på i tankeløshet. Han var ikke klar over det, men blir oppmerksom på det. Han har ført skyld over seg på en av disse måtene.

⁵Den som slik har ført skyld over seg, skal bekjenne den synden han har gjort, ⁶og komme til Herren med et skyldoffer for den synden han har gjort. Skyldofferet skal være et hunddyr av småfeet, en sau eller en geit. Så skal presten gjøre soning for synden for ham.

⁷Dersom han ikke har råd til en sau, skal han som skyldoffer for sin synd komme fram for Herren med to turtelduer eller to dueunger, den ene som syndoffer og den andre som brennoffer.

⁸Han skal komme til presten med dem, og presten skal først bære fram den duen som er til syndoffer. Han skal vri hodet om på den like ved nakken, men ikke rive det av.

⁹Så skal han skvette noe av syndofferblodet på alterveggen, og det som er igjen av blodet, skal presses ut ved foten av alteret. Det er et syndoffer.

¹⁰Av den andre duen skal han lage til et brennoffer, slik det er bestemt. Slik skal presten gjøre soning for ham for den synden han har gjort, så han får tilgivelse.

¹¹ Dersom han ikke har råd til to turtelduer eller to dueunger, skal han komme med en tiendedels efa fint mel som offergave for synden; det er syndofferet hans. Han skal ikke helle olje over det og ikke legge røkelse på det. For det er et syndoffer.

¹²Han skal komme til presten med det, og presten skal ta en håndfull av melet til påminningsoffer og la det gå opp i røyk på alteret sammen med Herrens gaveoffer. Det er et syndoffer.

¹³ Slik skal presten gjøre soning for ham for den av disse syndene han har gjort, så han får tilgivelse. Resten av offeret skal tilhøre presten, på samme måte som med grødeofferet.

Skyldofferet

¹⁴Herren sa til Moses:

¹⁵Når en person synder av vanvare og forgriper seg på det som er hellig for Herren, og slik handler troløst, da skal han komme med skyldofferet sitt til Herren: en feilfri vær av småfeet til skyldoffer, verdsatt i sølvsjekel etter helligdommens vekt.

¹⁶Han skal gi vederlag for sin synd mot det hellige, og i tillegg skal han gi en femtedel til presten. Presten skal gjøre soning for ham med skyldofferværen, så han får tilgivelse.

¹⁷Dersom noen synder og gjør noe Herrens bud forbyr, uten å vite det og slik fører skyld over seg, da må han ta sin straff.

¹⁸Han skal komme til presten med et skyldoffer, en feilfri vær av småfeet, verdsatt som et fullgodt offer. Og presten skal gjøre soning for ham for den synden han har gjort av vanvare, uten å vite om det, så han får tilgivelse.

¹⁹Det er et skyldoffer. Han har ført skyld over seg for Herren.

²⁰Herren sa til Moses:

²¹ Det kan hende at en person synder og farer troløst fram mot Herren. Han lyver for sin landsmann om noe som er overlatt eller betrodd til ham, eller om noe han har røvet eller tatt fra sin landsmann med vold,

²²eller han har funnet noe som en annen har mistet. Han lyver om det og sverger falskt om en eller annen synd som et menneske kan gjøre.

²³Da skal den som har syndet og ført skyld over seg, gi tilbake det han har røvet eller tatt med vold, fått i forvaring eller funnet etter at det var kommet bort,

²⁴eller sverget falskt om. Han skal gi fullt vederlag og legge til en femtedel. Samme dag som hans skyld blir kjent, skal han gi det til eieren.

²⁵Dessuten skal han komme til Herren med et skyldoffer, en feilfri vær av småfeet, verdsatt som et fullgodt offer, og gi den til presten.

²⁶Og presten skal gjøre soning for ham for Herrens ansikt, så han får tilgivelse for alt det han måtte ha gjort seg skyldig i.

3. Mosebok 6

Om brennofferet, grødeofferet og syndofferet

¹Herren sa til Moses:

² Gi dette påbudet til Aron og sønnene hans: Dette er loven om brennofferet: Brennofferet skal ligge på ildstedet på alteret hele natten til det blir morgen, og der skal alterilden brenne.

³Presten skal kle seg i linkjortel og bære bukser av lin nærmest kroppen. Han skal ta bort asken etter brennofferet som ilden har fortært på alteret, og legge den ved siden av alteret.

⁴ Så skal han ta av seg klærne, ta på seg andre klær og bære asken ut av leiren, til et rent sted.

⁵Ilden på alteret skal brenne, den må ikke slukkes. Hver morgen skal presten brenne ved på det, legge brennofferet til rette på veden og la fettstykkene av fredsofferet gå opp i røyk.

⁶Ilden skal alltid brenne på alteret, den må ikke slukkes.

⁷ Dette er loven om grødeofferet: Arons sønner skal bære det fram for Herrens ansikt, fram til alteret.

⁸ Presten skal ta en håndfull av det fine melet og oljen til grødeofferet og all røkelsen som er lagt på grødeofferet, og la det gå opp i røyk på alteret. Det er et påminningsoffer til en duft som er behagelig for Herren.

⁹ Det som blir igjen av offeret, kan bare Aron og sønnene hans spise. Det skal spises usyret på et hellig sted. I forgården til telthelligdommen skal de spise det.

¹⁰ Det må ikke bakes med surdeig. Dette er den delen jeg har gitt dem av mine gaveoffer. Høyhellig er det, på samme måte som syndofferet og skyldofferet.

¹¹ Bare de mennene som stammer fra Aron, kan spise det. Dette er en evig forskrift for dere gjennom alle slekter om Herrens gaveoffer. Enhver som rører ved dem, blir hellig.

¹² Herren sa til Moses:

¹³ Dette er det offeret som Aron og sønnene hans skal bære fram for Herren den dagen en av dem blir salvet: en tiendedels efa fint mel. Det er det daglige grødeofferet som de bærer fram, halvdelen om morgenen og halvdelen om kvelden.

¹⁴ Med olje skal det lages til på en helle, og godt knadd skal det være når du kommer med det. Du skal dele det opp i småstykker og ofre det som grødeoffer, til en duft som er behagelig for Herren.

¹⁵ Den av Arons sønner som blir salvet til prest i hans sted, skal lage det til. Dette er en evig forskrift fra Herren. Hele offeret skal gå opp i røyk.

¹⁶ Alle prestens grødeoffer skal være heloffer; de må ikke spises.

¹⁷ Herren sa til Moses:

¹⁸ Si til Aron og sønnene hans: Dette er loven om syndofferet: På samme sted som brennofferdyret slaktes, skal også syndofferdyret slaktes for Herrens ansikt. Høyhellig er det.

¹⁹ Presten som bærer fram syndofferet, skal spise det. På et hellig sted skal det spises, i forgården til telthelligdommen.

²⁰ Enhver som rører ved offerkjøttet, blir hellig. Hvis noen får blod skvettet på klærne, skal de vaskes rene på et hellig sted.

²¹ Leirkar som det kokes i, skal knuses. Dersom det er kokt i en kobberkjele, skal den skures og skylles med vann.

²² Alle menn som er prester, kan spise av dette offeret. Høyhellig er det.

²³ Men syndofferet må ikke spises dersom en har båret blod av det inn i telthelligdommen for å gjøre soning. Da skal det brennes opp.

3. Mosebok 7

Andre offerlover

¹ Dette er loven om skyldofferet, høyhellig er det:

² På samme sted som brennofferdyret slaktes, skal skyldofferdyret slaktes. Blodet skal presten stenke rundt om på alteret,

³ og alt fettene skal han ofre: fetthalen, fettene som dekker innvollene,

⁴ begge nyrene med fettene ved hoftemusklene, og leverlappen, som han skal ta ut sammen med nyrene.

⁵ Presten skal la det gå opp i røyk på alteret som gaveoffer for Herren. Dette er skyldofferet.

⁶ Alle menn som er prester, kan spise av det. På et hellig sted skal det spises. Høyhellig er det.

⁷ Med skyldofferet skal det være som med syndofferet; samme lov gjelder for dem begge. Det skal tilhøre den presten som gjør soning med det.

⁸ Og den presten som bærer fram et brennoffer for noen, skal få skinnet av det offerdyret som han har båret fram.

⁹ Ethvert grødeoffer som bakes i ovn, kokes i gryte eller stekes på helle, skal tilhøre den presten som bærer dem fram.

¹⁰Men alle andre grødeoffer, enten de er blandet med olje eller er tørre, skal tilhøre alle Arons sønner, den ene like mye som den andre.

¹¹ Dette er loven om fredsofferet som blir ofret til Herren:

¹² Dersom noen bærer det fram som takkoffer, skal han sammen med takkofferet bære fram runde usyrede kaker med olje i, usyrede flate brød, smurt med olje, og fint mel som er blandet med olje og knadd til kaker.

¹³I tillegg til kakene skal han bære fram syret brød som sitt offer sammen med takkofferet og fredsofferet.

¹⁴Av ofrene skal han gi ett av hvert slag i gave til Herren. Det skal tilhøre presten som stenker blodet av fredsofferet på alteret.

¹⁵Kjøttet av et fredsoffer som er takkoffer, skal spises samme dag som det bæres fram. Ikke noe av det må bli liggende til neste morgen.

¹⁶ Dersom slaktofferet hans er et løfteoffer eller et frivillig offer, skal det spises samme dag som det bæres fram. Men det som blir igjen, kan spises dagen etter.

¹⁷Dersom det ennå er noe igjen av offerkjøttet den tredje dagen, skal det brennes opp.

¹⁸Men hvis noen likevel spiser kjøttet av fredsofferet den tredje dagen, vil Gud ikke ha glede i den som har ofret det, og det blir ikke regnet ham til gode. Det er urent, og den som spiser av det, fører skyld over seg.

¹⁹Offerkjøtt som berører noe urent, må ikke spises. Det skal brennes opp. Når det gjelder annet kjøtt, kan alle som er rene, spise slikt kjøtt.

²⁰ Men en person som spiser kjøtt av Herrens fredsoffer med urenhet på seg, skal støtes ut fra sitt folk.

²¹Når en person berører noe urent, enten det er urenhet på et menneske eller det er et urent dyr eller noe annet urent og motbydelig, og han så spiser kjøtt av Herrens fredsoffer, da skal han støtes ut fra folket sitt.

²²Herren sa til Moses:

²³ Si til israelittene: Dere skal ikke spise fett, verken av okse, sau eller geit.

- ²⁴ Fettet av selvdøde dyr og av dyr som er revet i hjel, kan brukes til hva som helst, men dere må aldri spise det.
- ²⁵ For hver den som spiser fettet av dyr som det ofres gaveoffer av til Herren, skal støtes ut fra folket sitt.
- ²⁶ Dere må ikke spise blod verken av fugl eller fe, hvor dere enn bor.
- ²⁷ Hver den som spiser noe slags blod, skal støtes ut fra folket sitt.
- ²⁸ Herren sa til Moses:
- ²⁹ Si til israelittene: Den som vil bære fram et fredsoffer til Herren, skal komme med det offeret han vil gi Herren av fredsofferet sitt.
- ³⁰ Med egne hender skal han komme med det som et Herrens gaveoffer. Han skal komme med både fettet og bryststykket, og bryststykket skal svinges som et svingeoffer for Herrens ansikt.
- ³¹ Presten skal la fettet på alteret gå opp i røyk. Men bryststykket skal Aron og sønnene hans ha.
- ³² Det høyre låret skal dere gi presten som gave av fredsofferet deres.
- ³³ Den av Arons sønner som bærer fram blodet og fettet av fredsofferet, skal ha det høyre låret som sin del.
- ³⁴ For brystet som svinges, og låret som gis i gave, tar jeg imot fra israelittene når de bærer fram sine fredsoffer. Jeg gir dem til presten Aron og sønnene hans. Dette er en evig forskrift for israelittene.
- ³⁵ Dette er den delen Aron og sønnene hans skal ha av Herrens gaveoffer den dagen de føres fram for å gjøre prestatjeneste for Herren.
- ³⁶ Dette påla Herren israelittene å gi dem den dagen de blir salvet. Dette er en evig forskrift for dem gjennom alle slekter.
- ³⁷ Dette er loven om brennofferet, grødeofferet, syndofferet, skyldofferet, innvielsesofferet og fredsofferet,

³⁸som Herren ga Moses på Sinai-fjellet den dagen han påla israelittene å bære fram sine offer for Herren i Sinai-ørkenen.

3. Mosebok 8

Aron og sønnene hans blir vigslet

¹Herren sa til Moses:

² «Hent Aron og sønnene hans, ta presteklærne, salvingsoljen, syndofferoksen, de to værene og kurven med usyret brød.

³Kall sammen hele menigheten ved inngangen til telthelligdommen!»

⁴Moses gjorde som Herren hadde pålagt ham, og menigheten samlet seg ved inngangen til telthelligdommen.

⁵Moses sa til menigheten: «Dette har Herren pålagt meg å gjøre.»

⁶Så førte Moses Aron og sønnene hans fram og vasket dem med vann.

⁷ Han tok på Aron kjortelen, spente beltet om ham, kledde ham i kappen, hengte efod-drakten på ham med beltet som hørte til, og festet drakten på ham med det.

⁸ Han satte bryststykket på ham, og i bryststykket la han urim og tummim.

⁹Han satte turbanen på hodet hans, og foran på turbanen festet han gullplaten, det hellige diademmet, slik Herren hadde pålagt ham.

¹⁰ Så tok Moses salvingsoljen og salvet Guds bolig og alt som var i den, og helliget det.

¹¹Sju ganger skvettet han olje over alteret og salvet alteret og alt som hørte til det, og vaskekaret med understell. Slik helliget han det.

¹² Noe av salvingsoljen helte han over Arons hode og salvet og helliget ham.

¹³Moses førte Arons sønner fram, kledde dem i kjortler, spente beltet om dem og bandt turbanene på dem, slik Herren hadde pålagt ham.

¹⁴Så førte han fram syndofferoksen, og Aron og sønnene hans la hendene på hodet til oxen.

15 Den ble slaktet, og Moses tok blodet og strøk det på alterhornene med fingeren og rensset alteret for synd. Resten av blodet helte han ut ved foten av alteret. Slik gjorde han soning for alteret og helliget det.

16Så tok han alt fettete på innvollene og leverlappen og begge nyrene med fettete som var på dem. Moses lot det gå opp i røyk på alteret.

17Men oksen med skinn, kjøtt og mageinnhold brente han i ilden utenfor leiren, slik Herren hadde pålagt ham.

18Så førte han fram brennofferværen, og Aron og sønnene hans la hendene på hodet til væren.

19Den ble slaktet, og Moses stenket blodet rundt om på alteret.

20Væren ble delt opp, og Moses lot både hodet og stykkene og fettete gå opp i røyk.

21Innvollene og beina ble vasket med vann. Så lot Moses hele væren gå opp i røyk på alteret. Det var et brennoffer til en duft som er behagelig for Herren, et gaveoffer for Herren slik han hadde pålagt Moses.

22 Så førte han fram den andre væren, vigslingsværen, og Aron og sønnene hans la hendene på hodet til væren.

23Den ble slaktet, og Moses tok noe av blodet og strøk på Arons høyre øreflipp, på høyre tommelfinger og høyre stortå.

24Så ble Arons sønner ført fram, og Moses strøk noe av blodet på deres høyre øreflipp, høyre tommelfinger og høyre stortå. Resten av blodet stenket han rundt om på alteret.

25Han tok fettete, både fetthalen, alt fettete på innvollene, leverlappen, begge nyrene med fettete som var på dem, og dessuten det høyre låret.

26Fra kurven med usyret brød som sto for Herrens ansikt, tok han en rund, usyret kake, en oljekake og et flatt brød og la det på fettstykkene og det høyre låret.

²⁷Alt dette la han i hendene på Aron og sønnene hans og lot dem svinge det som et svingeoffer for Herrens ansikt.

²⁸Moses tok det av hendene deres og lot det gå opp i røyk på alteret sammen med brennofferet. Det var et innvielsesoffer til en duft som er behagelig for Herren. Et gaveoffer for Herren var det.

²⁹Så tok Moses bryststykket og svingte det som et svingeoffer for Herrens ansikt. Det var den delen Moses fikk av vigslingsværen, slik Herren hadde pålagt ham.

³⁰Så tok Moses noe av salvingsoljen og av blodet som sto på alteret, og skvettet det på Aron og klærne hans og på sønnene hans og klærne deres. Slik helliget han Aron og klærne hans og sønnene og klærne deres.

³¹ Og Moses sa til Aron og sønnene hans: «Dere skal koke kjøttet ved inngangen til telthelligdommen og spise det der sammen med brødet i vigslingskurven, slik jeg har gitt påbud om: Aron og sønnene hans skal spise det.

³²Men det som blir igjen av kjøttet og brødet, skal dere brenne opp.

³³ Og i sju dager skal dere ikke forlate inngangen til telthelligdommen, helt til den dagen innvielsestiden er til ende. I sju dager skal innvielsen vare.

³⁴Som dere har gjort det i dag, slik har Herren påbudt at det skal gjøres siden, til soning for dere.

³⁵Dere skal holde dere ved inngangen til telthelligdommen i sju dager, både dag og natt, og akte på det som Herren har bestemt, så dere ikke skal miste livet. For det har jeg fått påbud om.»

³⁶Og Aron og sønnene hans gjorde alt det som Herren hadde pålagt dem gjennom Moses.

3. Mosebok 9

Arons første offerhandling

¹På den åttende dagen kalte Moses til seg Aron og sønnene hans og de eldste i Israel.

- ²Han sa til Aron: «Ta en oksekalv til syndoffer og en vær til brennoffer, begge uten feil. Før dem fram for Herrens ansikt.
- ³Si så til israelittene: Ta en geitebukk til syndoffer, en kalv og et lam til brennoffer, årgamle og uten feil,
- ⁴en okse og en vær til fredsoffer som skal ofres for Herrens ansikt, og så et grødeoffer med olje i. For i dag vil Herren vise seg for dere.»
- ⁵De tok med seg det som Moses hadde gitt påbud om, fram til telthelligdommen. Så trådte hele menigheten fram og sto for Herrensansikt.
- ⁶Da sa Moses: «Dette er det Herren har påbudt dere å gjøre, slik at Herrens herlighet skal vise seg for dere.»
- ⁷ Og Moses sa til Aron: «Du skal gå fram til alteret og ofre syndofferet og brennofferet ditt og gjøre soning for deg selv og for folket! Bær så fram folkets offer og gjør soning for dem, slik som Herren har gitt påbud om!»
- ⁸Så gikk Aron fram til alteret og slaktet kalven som var syndoffer for ham selv.
- ⁹Arons sønner bar fram blodet til ham, og han dyppet fingeren i blodet og strøk det på alterhornene. Resten av blodet helte han ut ved foten av alteret.
- ¹⁰Fettet, nyrene og leverlappen av syndofferdyret lot han gå opp i røyk på alteret, slik som Herren hadde pålagt Moses.
- ¹¹Men kjøttet og skinnen brente han opp utenfor leiren.
- ¹²Så slaktet han brennofferet. Arons sønner rakte ham blodet, og han stenket det rundt om på alteret.
- ¹³De rakte ham selve brennofferet, stykke for stykke og med hodet, og han lot det gå opp i røyk på alteret.
- ¹⁴Innvollene og beina vasket han og brente dem på alteret sammen med brennofferet.
- ¹⁵Så bar han fram folkets offer. Han tok bukken som var syndoffer for folket, slaktet den og ofret den som syndoffer på samme måte som den første.

- ¹⁶Han bar fram brennofferet og gjorde slik det var bestemt.
- ¹⁷ Grødeofferet bar han også fram. Han tok en håndfull av det og lot det gå opp i røyk på alteret, i tillegg til morgenbrennofferet.
- ¹⁸Han slaktet oxen og væren som var folkets fredsoffer. Sønnene hans rakte ham blodet, og han stenket det rundt om på alteret.
- ¹⁹Fettet på oxen og væren, både fetthalen, fettet som dekket innvollene, begge nyrene og leverlappen,
- ²⁰alt dette la de på bryststykkene. Aron lot fettene gå opp i røyk på alteret.
- ²¹Men bryststykkene og det høyre låret svingte han som et svingeoffer for Herrens ansikt, slik som Moses hadde gitt påbud om.
- ²² Aron løftet hendene over folket og velsignet dem. Så gikk han ned, etter at han hadde båret fram syndofferet, brennofferet og fredsofferet.
- ²³ Deretter gikk Moses og Aron inn i telthelligdommen. Da de kom ut igjen, velsignet de folket, og Herrens herlighet viste seg for hele folket.
- ²⁴ Det fór ut ild fra Herren og fortærte det som var på alteret, både brennofferet og fettene. Da folket så det, ropte de høyt av glede og kastet seg ned med ansiktet mot jorden.

3. Mosebok 10

Nadab og Abihu synder og dør

- ¹Arons sønner Nadab og Abihu tok hver sin glopanne, tente ild i dem, la røkelse på ilden og bar uinnviet ild fram for Herrens ansikt. Det hadde han ikke befalt dem.
- ² Da fór det ild ut fra Herren og fortærte dem, og de døde foran Herrens ansikt.
- ³Og Moses sa til Aron: «Det var dette Herren talte om da han sa: På dem som er meg nær, viser jeg meg hellig; foran hele folket viser jeg min herlighet.» Da tidde Aron.

⁴ Men Moses kalte på Misjael og Elsafan, sønner av Arons onkel Ussiel, og sa til dem: «Kom hit og bær brødrene deres bort fra helligdommen og utenfor leiren!»

⁵ De kom og bar dem utenfor leiren med kjortlene på, som Moses hadde sagt.

⁶ Da sa Moses til Aron og til Elasar og Itamar, sønnene hans: «Dere skal ikke la håret henge fritt eller flerre klærne, for da skal dere dø, og Herrens vrede vil ramme hele menigheten. Men brødrene deres, hele Israels hus, skal gråte over den ilden som Herren har tent.

⁷ Gå ikke bort fra inngangen til telthelligdommen, for da kommer dere til å dø! For Herrens salvingsolje er på dere.» De gjorde som Moses sa.

⁸ Herren sa til Aron:

⁹ «Vin eller sterk drikk må du og sønnene dine ikke drikke når dere går inn i telthelligdommen, for da skal dere dø. Dette er en evig forskrift gjennom alle slekter

¹⁰ så dere kan skille mellom hellig og ikke hellig, mellom urent og rent,

¹¹ og lære israelittene alle de forskriftene Herren har kunngjort for dem gjennom Moses.»

¹² Moses sa til Aron og til Elasar og Itamar, de sønnene som var igjen: «Ta det grødeofferet som er igjen av Herrens gaveoffer, og spis det usyret ved alteret! For høyhellig er det.

¹³ Dere skal spise det på et hellig sted. For det er din og dine sønners rettmessige del av Herrens gaveoffer. Det har jeg fått påbud om.

¹⁴ Brystet som svinges og låret som gis i offergave, skal dere spise på et rent sted, du og dine sønner og døtre med deg. For det er din og dine barns rettmessige del av israelittenes fredsoffer.

¹⁵ Låret som gis i offergave, og brystet som svinges, skal de bære fram sammen med fettene av gaveofferet og svinge det som et svingeoffer for Herrens ansikt.

Det skal være din og dine barns rettmessige del for alltid, slik Herren har befalt.»

16 Men Moses spurte etter syndofferbukken, og se, den var oppbrent! Da ble han sint på Elasar og Itamar, de av Arons sønner som var igjen, og sa:

17 «Hvorfor har dere ikke spist syndofferet på det hellige stedet? Det er jo et høyhellig offer! Det har Herren gitt dere for å ta bort menighetens skyld og gjøre soning for dem for Herrens ansikt.

18 Blodet ble ikke brakt til det indre av helligdommen. Dere skulle jo ha spist offerkjøttet i helligdommen, slik jeg har befalt!»

19 Da sa Aron til Moses: «I dag har de båret fram syndofferet og brennofferet sitt foran Herrens ansikt, og se hva som har rammet meg! Om jeg hadde spist syndoffer i dag, ville det ha vært rett i Herrens øyne?»

20 Moses hørte det, og det var rett i hans øyne.

3. Mosebok 11

Rene og urene dyr

1 Herren sa til Moses og Aron:

2 Si til israelittene: Dette er de dyrene dere kan spise av alle dyreslag på jorden:

3 Alle som har klover, klover som er kløvd helt igjennom, og som tygger drøv, kan dere spise.

4 Av drøvtyggere eller klovdyr er det bare disse dere ikke må spise: kamelen, for den tygger drøv, men har ikke klover, den er uren for dere;

5 og fjellgrevlingen, for den tygger drøv, men har ikke klover, den er uren for dere;

6 og haren, for den tygger drøv, men har ikke klover, den er uren for dere;

7 og grisen, for den har klover, klover som er kløvd helt igjennom, men tygger ikke drøv, den er uren for dere.

⁸Kjøttet av disse dyrene må dere ikke spise, og de døde kroppene må dere ikke røre. De er urene for dere.

⁹Dette kan dere spise av alt det som lever i vannet: Alt som har finner og skjell, enten det lever i havet eller i elver, kan dere spise.

¹⁰Men alt som ikke har finner og skjell, enten det finnes i havet eller i elvene, alt som myldrer i vannet, alt som lever der, det skal være motbydelig for dere.

¹¹De skal være motbydelige for dere. Kjøttet av dem skal dere ikke spise, og de døde kroppene skal være motbydelige for dere.

¹²Alt i vannet som ikke har finner og skjell, skal være motbydelig for dere.

¹³Disse fuglene skal være motbydelige for dere. De må ikke spises, for de er motbydelige: ørnen, lammegribben og svartgribben,

¹⁴glenten og alle slags falker,

¹⁵alle slags ravner,

¹⁶strutsen, uglen, måken og alle slags hauker,

¹⁷kattuglen, skarven og hubroen,

¹⁸sløruglen, pelikanen og åtselgribben,

¹⁹storken og alle slags hegrer, hærflugten og flaggermusen.

²⁰Alt kryp som har vinger og går på fire, skal være motbydelig for dere.

²¹Men disse kan dere spise av alt kryp som har vinger og går på fire: det som ovenfor føttene har leggben til å hoppe på marken med.

²²Av dem kan dere spise disse: arbe-gresshopper, solam-gresshopper, hargol- og hagab-gresshopper av alle slag.

²³Men alt annet kryp som har vinger og fire bein, skal være motbydelig for dere.

²⁴ Dette er de dyrene som dere blir urene av. Den som rører ved de døde kroppene deres, er uren helt til kvelden.

²⁵Den som bærer en slik kropp, skal vaske klærne sine. Han er uren helt til kvelden:

²⁶Hvert dyr som har hover og ikke klover, og som ikke tygger drøv, er urent for dere. Enhver som rører ved dem, blir uren.

²⁷Og alle firbente dyr som går på poter, er urene for dere. Enhver som rører ved de døde kroppene, blir uren helt til kvelden.

²⁸Og den som bærer en slik kropp, skal vaske klærne sine, og han er uren helt til kvelden. De er urene for dere.

²⁹Blant smådyrene som myldrer på jorden, er disse urene for dere: moldvarpen, musen og alle slags firfisler,

³⁰anaka-firfislen, koah-firfislen og letaa-firfislen, salamanderen og kameleonen.

³¹Disse smådyrene er urene for dere. Enhver som rører ved dem når de er døde, er uren helt til kvelden.

³²Alt det som et slikt dødt dyr faller på, blir urent, enten det er trekar eller klær, skinn eller sekker eller noen annen bruksgjenstand. Det skal legges i vann, og det er urent helt til kvelden. Da er det rent igjen.

³³Faller et slikt dyr ned i et leirkar, blir alt det som er i karet, urent, og karet skal dere knuse.

³⁴Kommer det vann derfra på noe som kan spises, blir det urent. Alt som kan drikkes, blir urent i slike kar.

³⁵Alt det som et av disse døde dyrene faller på, blir urent. Enten det er en bakerovn eller en kokeovn, skal de slås i stykker. De er urene, og urene skal de være for dere.

³⁶Bare kilder og brønner som det samler seg vann i, er fortsatt rene. Men den som rører ved det døde dyret, blir uren.

³⁷Faller dyret ned i korn som skal sås, er kornet like rent.

³⁸Men har de slått vann på kornet, og det så faller et dødt dyr nedi, er kornet urent for dere.

³⁹Når et dyr som dere kan spise, dør, da er den som rører ved det døde dyret, uren helt til kvelden.

⁴⁰ Den som spiser av dyret, skal vaske klærne sine, og han er uren helt til kvelden. Og den som bærer et slikt dyr, skal også vaske klærne, og han er uren helt til kvelden.

⁴¹ Alle smådyr som myldrer på jorden, er motbydelige. De må ikke spises.

⁴² Enten de kryper på buken, eller de går på fire eller flere føtter, må dere ikke spise dem. De er motbydelige.

⁴³ Gjør ikke dere selv motbydelige ved smådyr av noe slag! Gjør dere ikke urene ved dem, så dere ikke selv blir urene.

⁴⁴ For jeg er Herren deres Gud. Dere skal hellige dere og være hellige. For jeg er hellig. Dere skal ikke gjøre dere selv urene ved smådyrene som det kryr av på jorden.

⁴⁵ For jeg er Herren som førte dere opp fra Egypt for å være deres Gud. Dere skal være hellige, for jeg er hellig.

⁴⁶ Dette er loven om dyrene og fuglene, om alle levende skapninger som det kryr av i vannet, og om alt levende som myldrer på jorden.

⁴⁷ Den skiller mellom urent og rent, mellom dyr som kan spises, og dyr som ikke kan spises.

3. Mosebok 12

Renselse etter fødsel

¹ Herren sa til Moses:

² Si til israelittene: Når en kvinne er med barn og føder en gutt, er hun uren i sju dager. Hun er uren like lenge som menstruasjonsdagene sine.

³ Den åttende dagen skal forhuden til gutten skjæres bort.

⁴ Kvinnen skal vente i trettitre dager mens blodet hennes blir rensset. Hun må ikke røre ved noe hellig og ikke komme til helligdommen før rensesdagene er over.

⁵Hvis hun føder en jente, er hun uren i to uker, som ved menstruasjon. Og hun skal vente i sekstiseks dager mens blodet hennes blir rensset.

⁶Når renselsesdagene for en sønn eller datter er over, skal hun komme til inngangen til telthelligdommen, til presten, med et årsgammelt lam som brennoffer og en dueunge eller en turteldue som syndoffer.

⁷Han skal ofre det for Herrens ansikt og gjøre soning for henne, så hun blir ren etter blødningen. Dette er loven for den som føder en gutt eller jente.

⁸ Men hvis hun ikke har nok til et lam, kan hun ta to turtelduer eller to dueunger, én til brennoffer og én til syndoffer. Presten skal gjøre soning for henne så hun blir ren.

3. Mosebok 13

Hudsykdom

¹Herren sa til Moses og Aron:

² Når noen får en blemme, et utslett eller en lys flekk på huden, kan det være et angrep av hudsykdom. Da skal han føres til presten Aron eller til en av sønnene hans, prestene.

³Presten skal undersøke det området på huden som er angrepet. Hvis hårene der er blitt hvite og området ser ut til å ligge dypere enn huden, da er det et angrep av hudsykdom. Når han ser det, skal presten erklære ham for uren.

⁴Men hvis flekken er hvit og den ikke ser ut til å ligge dypere enn huden og hårene på den ikke er blitt hvite, da skal presten holde den som er angrepet, innestengt i sju dager.

⁵Den sjuende dagen skal presten undersøke ham igjen. Hvis området som er angrepet, er uforandret og ikke har bredt seg på huden, skal presten holde ham innestengt i sju dager til.

⁶Den sjuende dagen skal presten undersøke ham enda en gang. Har området bleknet og ikke bredt seg på huden, skal presten erklære ham for ren. Det er bare et utslett. Han skal vaske klærne sine, og så er han ren.

- ⁷Men hvis utslettet likevel brer seg etter at han har vist seg for presten for å bli erklært for ren, skal han vise seg for presten enda en gang.
- ⁸Presten skal undersøke ham. Har utslettet bredt seg på huden, skal presten erklære ham for uren. Da er det hudsykdom.
- ⁹Når noen er angrepet av hudsykdom, skal han føres til presten.
- ¹⁰Presten skal undersøke ham. Hvis det er en hvit blemme på huden og hårene på den er blitt hvite og det gror villkjøtt i den,
- ¹¹da er hudsykdommen varig, og presten skal erklære ham for uren. Han skal ikke stenge ham inne, for han er alt uren.
- ¹²Men hvis sykdommen bryter ut på huden og dekker den syke fra hode til fot, så vidt presten kan se,
- ¹³da skal presten undersøke ham. Dekker sykdommen hele kroppen, skal presten erklære den syke for ren. Når han er blitt hvit over det hele, er han ren.
- ¹⁴Men så snart det viser seg villkjøtt på ham, er han uren.
- ¹⁵Når presten ser villkjøttet, skal han erklære ham for uren. For villkjøttet er urent. Da er det hudsykdom.
- ¹⁶Men hvis villkjøttet forsvinner og huden blir hvit, skal han gå til presten.
- ¹⁷Presten skal undersøke ham. Hvis området som er angrepet, er blitt hvitt, skal presten erklære den syke for ren. Da er han ren.
- ¹⁸Får noen en byll på huden og den blir helbredet,
- ¹⁹men det så kommer en hvit blemme eller en lyserød flekk der byllen var, da skal han vise seg for presten.
- ²⁰Presten skal undersøke ham. Hvis flekken ligger dypere enn huden og hårene på den er blitt hvite, skal presten erklære ham for uren. Det er et angrep av hudsykdom, den har brutt ut i byllen.

²¹Men hvis presten undersøker flekken og det ikke er hvite hår der og den ikke ligger dypere enn huden og den er blek, da skal presten holde ham innestengt i sju dager.

²²Hvis den da brer seg på huden, skal presten erklære ham for uren. Da er det hudsykdom.

²³Men hvis den lyse flekken holder seg på samme sted uten å bre seg, da er det bare arr etter byllen, og presten skal erklære ham for ren.

²⁴Har noen fått et brannsår på huden, og kjøttet som gror i såret, viser seg som en lyserød eller hvit flekk,

²⁵skal presten undersøke den. Hvis hårene på flekken er blitt hvite og den ligger dypere enn huden, da er det hudsykdom som har brutt ut i brannsåret, og presten skal erklære ham for uren. Det er et angrep av hudsykdom.

²⁶Men hvis presten undersøker den lyse flekken og det ikke er hvite hår på den og den ikke ligger dypere enn huden og den er blek, da skal han holde mannen innestengt i sju dager.

²⁷Den sjuende dagen skal presten undersøke ham. Hvis flekken da har bredt seg på huden, skal presten erklære ham for uren. Det er et angrep av hudsykdom.

²⁸Men hvis flekken er blek og har holdt seg på samme sted uten å bre seg, da er det en blemme etter brannsåret, og presten skal erklære ham for ren. For dette er bare arr etter brannsåret.

²⁹Når en mann eller kvinne blir angrepet av sykdom på hodet eller i skjegget,

³⁰skal presten undersøke området som er angrepet. Hvis det ser ut til å ligge dypere enn huden og det er gule, tynne hår på det, skal presten erklære den syke for uren. Det er skurv, hudsykdom på hodet eller i skjegget.

³¹Når presten undersøker området som er angrepet av skurv, og det ser ut til at det ikke ligger dypere enn huden, og at det ikke er svarte hår på det, da skal han holde den som er angrepet, innestengt i sju dager.

³²Den sjuende dagen skal presten undersøke det. Hvis skurven ikke har bredt seg, hvis det ikke er gule hår på den, og hvis den ikke ser ut til å ligge dypere enn huden ellers,

³³da skal den som har skurv, barbere seg, men ikke selve skurven, og presten skal holde ham innestengt i sju dager til.

³⁴Den sjuende dagen skal presten undersøke skurven. Hvis skurven ikke har bredt seg på huden og ikke ser ut til å ligge dypere enn huden ellers, skal presten erklære den syke for ren. Han skal vaske klærne sine, og så er han ren.

³⁵Hvis skurven likevel brer seg på huden etter at han er erklært for ren,

³⁶skal presten undersøke ham. Har skurven bredt seg på huden, skal presten ikke lete etter gule hår. Da er han uren.

³⁷Men hvis skurven holder seg på samme sted, så vidt presten kan se, og det har vokst svarte hår på den, da er skurven helbredet. Da er han ren, og presten skal erklære ham for ren.

³⁸Når en mann eller kvinne får lyse flekker på kroppen, hvite flekker,

³⁹da skal presten undersøke dem. Er det bleke, hvite flekker på huden, er det bare et ufarlig utslett som har brutt ut. Da er han ren.

⁴⁰Når en mann mister håret på hodet, blir han flintskallet, men han er ren.

⁴¹Hvis han mister håret i pannen, blir han skallet, men han er ren.

⁴²Men er det en lyserød flekk der han er skallet, enten det er i bakhodet eller i pannen, da er det hudsykdom som bryter ut.

⁴³Presten skal undersøke ham. Hvis det er en lyserød blemme i bakhodet eller pannen og det ser ut til å være hudsykdom,

⁴⁴da har han fått denne sykdommen. Da er han uren. Presten skal erklære ham for uren. Han har hudsykdom i hodet.

⁴⁵ Den som er angrepet av en slik sykdom, skal flerre klærne sine og la håret henge fritt. Han skal skjule skjegget og rope: «Uren, uren!»

⁴⁶ Så lenge han er angrepet, er han uren. Han skal bo for seg selv. Utenfor leiren skal han holde til.

Sykdom på klær

⁴⁷ Det kan hende at det kommer et angrep av muggsykdom på et klesplagg av ull eller lin

⁴⁸ eller på noe som er vevd eller knyttet av lin eller ull, eller på skinn eller noe som er laget av skinn.

⁴⁹ Det er grønnlige eller rødlige områder på klesplagget eller skinnet eller det som er vevd eller knyttet eller laget av skinn. Da er det et angrep av muggsykdom. Det skal vises fram for presten.

⁵⁰ Presten skal undersøke plagget som er angrepet, og holde det innelåst i sju dager.

⁵¹ Den sjuende dagen skal han undersøke det igjen. Har angrepet da bredt seg på klesplagget eller på det som er vevd eller knyttet, eller på skinnet eller på det som er laget av skinn, da er det tærende sykdom. Da er det urent.

⁵² Han skal brenne opp det som er angrepet, enten det er et klesplagg eller noe som er vevd eller knyttet av ull eller lin, eller noe som er laget av skinn. For det er tærende sykdom. Det skal brennes opp.

⁵³ Men hvis presten undersøker det, og angrepet ikke har bredt seg på klesplagget eller på det som er vevd eller knyttet eller laget av skinn,

⁵⁴ da skal han sette noen til å vaske det som er angrepet, og holde det innelåst i sju dager til.

⁵⁵ Så skal presten undersøke det etter at det er vasket. Hvis plagget som er angrepet, ikke ser annerledes ut enn før, da er det urent, selv om angrepet ikke har bredt seg. Du skal brenne det opp. Det er slikt som eter seg inn, på retten eller vrangen.

⁵⁶ Men hvis presten undersøker det og området som er angrepet, er blitt blekt etter vasken, da skal han rive det av klesplagget eller skinnet eller av det som er vevd eller knyttet.

⁵⁷Viser sykdommen seg igjen på klesplagget eller på det som er vevd eller knyttet eller laget av skinn, da bryter den ut. Du skal brenne opp det som er angrepet.

⁵⁸Men går det av i vask på klesplagget eller det som er vevd eller knyttet eller laget av skinn, da skal det vaskes en gang til. Da er det rent.

⁵⁹Dette er loven om angrep av muggsykdom på klær av ull eller lin og på det som er vevd eller knyttet, og på alle slags ting av skinn. Etter den skal de erklæres for rene eller urene.

3. Mosebok 14

Renselse for hudsykdom

¹Herren sa til Moses:

² Dette er loven om renselsesdagen for den som er angrepet av hudsykdom: Han skal føres til presten,

³og presten skal gå utenfor leiren og undersøke ham. Hvis den som er angrepet av sykdommen, er blitt frisk av den,

⁴skal presten få noen til å hente to levende, rene fugler, litt sedertre, karmosinrød ull og isop til renselsen av ham.

⁵Presten skal la den ene fuglen slakte over et leirkar som er fylt med friskt vann.

⁶Så skal han ta den levende fuglen, sedertreet, den karmosinrøde ullen og isopen og dyppe alt sammen, også den levende fuglen, i blodet av den fuglen som er slaktet over det friske vannet,

⁷og skvette det sju ganger på den som skal renses for hudsykdom. Slik skal han rense ham. Så skal han slippe den levende fuglen fri på åpen mark.

⁸Den som skal renses, skal vaske klærne sine, barbere av seg alt håret og bade. Da er han ren. Siden kan han få komme inn i leiren. Men han skal holde seg utenfor teltet sitt i sju dager.

- ⁹På den sjuende dagen skal han barbere alt håret sitt, hodet, skjegget og øyenbrynene, alt håret skal han barbere av seg. Og han skal vaske klærne sine og seg selv i vann. Da er han ren.
- ¹⁰ Den åttende dagen skal han ta to feilfrie værlam og et årsgammelt, feilfritt hunnlam og til grødeoffer tre tiendedels mål fint mel blandet med olje, og så en log olje.
- ¹¹ Presten som foretar renselsen, skal føre den som skal renses og offergavene hans fram for Herrens ansikt, foran inngangen til telthelligdommen.
- ¹² Så skal presten ta det ene værlammet og bære det fram som skyldoffer sammen med den log olje som hører til, og han skal svinge det for Herrensansikt.
- ¹³ Han skal slakte lammet på det stedet hvor man slakter syndofferet og brennofferet, på det hellige stedet. For det er med skyldofferet som med syndofferet: Det hører presten til. Det er høyhellig.
- ¹⁴ Presten skal ta noe av blodet fra skyldofferet og stryke på den som skal renses, på høyre øreflipp, høyre tommelfinger og høyre stortå.
- ¹⁵ Presten skal ta noe av den oljen som hører til, og helle i sin venstre hånd,
- ¹⁶ dyppe høyre pekefinger i oljen som han har i venstre hånd, og skvette litt av oljen med fingeren sju ganger for Herrensansikt.
- ¹⁷ Noe av den oljen som er igjen i hånden, skal han stryke på den som skal renses, på høyre øreflipp, høyre tommelfinger og høyre stortå, over blodet av skyldofferet.
- ¹⁸ Resten av oljen som presten har i hånden, skal han smøre på hodet til den som skal renses. Slik skal presten gjøre soning for ham for Herrens ansikt.
- ¹⁹ Så skal presten bære fram syndofferet og gjøre soning for den som skal renses for sin urenhet. Siden skal han slakte brennofferet.
- ²⁰ Og presten skal bære fram brennofferet og grødeofferet på alteret og gjøre soning for ham. Da er han ren.

- ²¹Men er det en fattig mann som ikke har råd til så mye, skal han ta et værlam til skyldoffer. Det skal svinges til soning for ham. Sammen med det skal han ta en tiendedels mål fint mel blandet med olje til grødeoffer, og en log olje,
- ²² dessuten to turtelduer eller to dueunger, så mye han har råd til. Den ene skal være til syndoffer og den andre til brennoffer.
- ²³Den åttende dagen etter at han er blitt ren, skal han komme med disse offergavene til presten, til inngangen til telthelligdommen, for Herrens ansikt.
- ²⁴Presten skal ta skyldofferlammet og den oljen som hører til, og presten skal svinge det som et svingeoffer for Herrens ansikt.
- ²⁵Når skyldofferlammet er slaktet, skal presten ta noe av blodet fra skyldofferet og stryke på den som skal renses, på høyre øreflipp, høyre tommelfinger og høyre stortå.
- ²⁶Presten skal helle noe av oljen i sin venstre hånd,
- ²⁷og med høyre pekefinger skal presten skvette litt av oljen som han har i venstre hånd, sju ganger for Herrens ansikt.
- ²⁸Noe av den oljen som presten har i hånden, skal han stryke på den som skal renses, på høyre øreflipp, høyre tommelfinger og høyre stortå, på de stedene hvor blodet av skyldofferet er.
- ²⁹Resten av oljen som presten har i hånden, skal han smøre på hodet til den som skal renses. Slik skal han gjøre soning for ham for Herrens ansikt.
- ³⁰Så skal han gjøre i stand den ene av turtelduene eller dueungene, etter som han har råd til,
- ³¹den ene som syndoffer og den andre som brennoffer, etter som han har råd til, og sammen med dem grødeofferet. Slik skal presten gjøre soning for den som skal renses, for Herrens ansikt.
- ³²Dette er den loven dere skal følge når en som har dårlig råd, er angrepet av hudsykdom og skal renses.

Sykdom på hus

³³Herren sa til Moses og Aron:

³⁴Når dere kommer inn i Kanaans land, som jeg gir dere til eiendom, og jeg lar det komme et angrep av soppsykdom på et hus i deres eiendomsland,

³⁵da skal husets eier gå og melde fra til presten og si: «Det ser ut til å være soppangrep på huset.»

³⁶Da skal presten la huset rydde før han selv kommer for å undersøke soppangrepet, så ikke alt det som er i huset, blir urent. Etterpå kan presten komme og undersøke huset.

³⁷Han skal undersøke angrepet. Hvis husveggene som er angrepet, har grønnlige eller rødlige fordypninger og overflaten på dem ligger dypere enn veggen,

³⁸da skal presten gå ut av huset, til inngangen til huset, og stenge huset for sju dager.

³⁹Den sjuende dagen skal presten komme tilbake og undersøke det. Har soppangrepet da bredt seg på husveggene,

⁴⁰skal presten sette folk til å bryte ut de steinene som er angrepet, og kaste dem utenfor byen, på et urent sted.

⁴¹De skal skrape huset ned innvendig, helt rundt, og murpussen som er skrapet av, skal kastes utenfor byen, på et urent sted.

⁴²Så skal en ta andre steiner og sette inn i stedet for de gamle og ta ny mørtel og pusse huset med.

⁴³Blir huset på nytt angrepet etter at steinene er tatt ut og huset er skrapet og pusset,

⁴⁴skal presten komme og undersøke det. Har angrepet da bredt seg på huset, er det tærende sykdom på det. Da er det urent.

⁴⁵Huset skal rives ned, både steinene, treverket og all murpussen, og føres utenfor byen til et urent sted.

⁴⁶Den som går inn i huset så lenge det holdes stengt, blir uren helt til kvelden.

⁴⁷Den som legger seg ned i huset, skal vaske klærne sine, og den som spiser i huset, skal vaske klærne sine.

⁴⁸Men hvis presten kommer og undersøker huset og soppangrepet ikke har bredt seg i huset etter at det ble pusset, da skal presten erklære huset for rent. For soppangrepet er leget.

⁴⁹For å rense huset skal han ta to fugler, sedertre, karmosinrød ull og isop.

⁵⁰Den ene fuglen skal han slakte over et leirkar som er fylt med friskt vann.

⁵¹Så skal han ta sedertreet, isopen, den karmosinrøde ullen og den levende fuglen og dyppe det i blodet av den fuglen som er slaktet, og i det friske vannet og skvette på huset sju ganger.

⁵²Når han på denne måten har renset huset for synd med fugleblodet, det friske vannet, den levende fuglen, sedertreet, isopen og den karmosinrøde ullen,

⁵³skal han la den levende fuglen fly ut over marken utenfor byen. Slik skal han gjøre soning for huset. Da er det rent.

⁵⁴Dette er loven om alle slags angrep av hudsykdom og om skurv,

⁵⁵om sykdom på klær og på hus,

⁵⁶om blemmer, utslett og lyse flekker,

⁵⁷så dere kan avgjøre når noe er urent, og når det er rent. Dette er loven om hudsykdom.

3. Mosebok 15

Kjønnslig urenhet

¹Herren sa til Moses og Aron:

²Tal til israelittene og si til dem: Når en mann har utflod fra kroppen, er utfloden uren.

³På grunn av hans utflod skal dette regnes som urenhet: Enten utfloden flyter fra hans kjønnslem eller lemmet er tilstoppet av utfloden, så er dette urenhet.

⁴Alt han ligger på og alt han sitter på, blir urent.

- ⁵Den som rører ved sengen hans, skal vaske klærne sine og bade; han er uren helt til kvelden.
- ⁶Og den som setter seg på noe han har sittet på, skal vaske klærne sine og bade; han er uren helt til kvelden.
- ⁷Den som rører ved kroppen til den som har utflod, skal vaske klærne sine og bade; han er uren helt til kvelden.
- ⁸Hvis den som har utflod, spyttet på en som er ren, skal den han spyttet på, vaske klærne sine og bade; han er uren helt til kvelden.
- ⁹Hver ridesal som den som har utflod, sitter på, blir uren.
- ¹⁰Den som rører ved noe av det han har under seg, er uren helt til kvelden. Og den som bærer det bort, skal vaske klærne sine og bade; han er uren helt til kvelden.
- ¹¹Rører den som har utflod, ved noen uten at han først har skylt hendene i vann, skal den han har tatt på, vaske klærne sine og bade; han er uren helt til kvelden.
- ¹²Rører den som har utflod, ved et leirkar, skal det knuses. Er det et trekar, skal det skylles i vann.
- ¹³Når den som har utflod, er blitt ren etter utfloden, skal han telle sju dager fram fra den tid han ble ren. Da skal han vaske klærne sine og kroppen i friskt vann. Så er han ren.
- ¹⁴ Den åttende dagen skal han ta to turtelduer eller to dueunger og gå fram for Herrens ansikt, foran inngangen til telthelligdommen, og gi dem til presten.
- ¹⁵Og presten skal ofre dem, den ene som syndoffer og den andre som brennoffer. Slik skal presten gjøre soning for ham for Herrens ansikt etter utfloden.
- ¹⁶Når en mann får sædavgang, skal han vaske hele kroppen i vann; han er uren helt til kvelden.

¹⁷Hvert klesplagg eller skinnplagg som det kommer sæd på, skal vaskes, det er urent til kvelden.

¹⁸Og når en mann ligger med en kvinne og det går sæd fra ham, skal begge vaske seg i vann; de er urene til kvelden.

¹⁹Når en kvinne har utflod og utfloden er blod fra kroppen hennes, er hun uren i sju dager. Den som rører ved henne, er uren helt til kvelden.

²⁰Alt det hun ligger på mens hun har menstruasjon, blir urent, og alt det hun sitter på, blir urent.

²¹Den som rører ved sengen hennes, skal vaske klærne sine og bade; han er uren helt til kvelden.

²²Og den som rører ved noe hun har sittet på, skal vaske klærne og bade; han er uren helt til kvelden.

²³Ligger det et eller annet der hun har ligget eller sittet, og noen rører ved det, er han uren helt til kvelden.

²⁴Dersom en mann ligger med henne, blir han uren av menstruasjonen hennes i sju dager. Alt han ligger på, blir urent.

²⁵Når en kvinne har utflod slik at hun blør i mange dager uten at det er tiden for menstruasjonen hennes, eller menstruasjonen varer i lengre tid enn normalt, da er hun uren så lenge hun har utflod. Hun skal være uren som ved menstruasjon.

²⁶Alt hun ligger på mens utfloden varer, blir som det hun ligger på under menstruasjonen. Og alt hun sitter på, blir urent, som urenheten ved menstruasjon.

²⁷Den som rører ved det, blir uren. Han skal vaske klærne sine og bade; han er uren helt til kvelden.

²⁸Når hun blir ren etter utfloden, skal hun telle sju dager fram. Da er hun ren.

²⁹ Den åttende dagen skal hun ta to turtelduer eller to dueunger og bringe dem til presten, foran inngangen til telthelligdommen.

³⁰Og presten skal ofre dem, den ene som syndoffer og den andre som brennoffer. Slik skal presten gjøre soning for henne for Herrens ansikt etter den urene utfloden.

³¹Dere skal befri israelittene for urenheten deres, så de ikke skal gjøre min bolig uren, den som står midt iblant dem, og dø i sin urenhet.

³²Dette er loven om menn som har utflod og om dem som har sædavgang så de blir urene,

³³om kvinner som har menstruasjon, om den som har utflod, enten det er mann eller kvinne, og om menn som ligger med urene kvinner.

3. Mosebok 16

Den store soningsdagen

¹ Herren talte til Moses etter at de to sønnene til Aron var døde, de som døde da de trådte fram for Herrens ansikt.

² Herren sa til Moses: Si til din bror Aron at han ikke til hvilken som helst tid skal gå innenfor forhenget i helligdommen, fram til soningsstedet som er lokket på paktkisten, for da må han dø. For jeg viser meg i skyen over soningsstedet.

³ Dette skal Aron ha med seg når han går inn i helligdommen: en ung okse til syndoffer og en vær til brennoffer.

⁴ Han skal kle seg i en hellig kjortel av lin, dekke kroppen med bukser av lin, spenne et linbelte om livet og ta på seg en turban av lin. Dette er de hellige klærne. Han skal vaske kroppen med vann før han tar dem på seg.

⁵Fra Israels menighet skal han ta to geitebukker til syndoffer og en vær til brennoffer.

⁶ Aron skal føre fram den oxen som er syndoffer for ham selv, og gjøre soning for seg og sitt hus.

⁷Så skal han ta de to bukkene og stille dem fram for Herrens ansikt, i inngangen til telthelligdommen.

⁸ Aron skal kaste lodd om bukkene, ett lodd for Herren og ett for Asasel.

⁹Den bukken som loddet for Herren faller på, skal Aron føre fram og lage til som syndoffer.

¹⁰Men den bukken som loddet for Asasel faller på, skal stilles levende fram for Herrens ansikt. Ved den skal det gjøres soning når den sendes ut i ørkenen til Asasel.

¹¹Aron skal føre fram sin egen syndofferokse og gjøre soning for seg og sitt hus. Han skal slakte syndofferoksen sin.

¹²Så skal han fylle glopannen med glør fra alteret foran Herrens ansikt, og ta to fulle hender med finstøtt, velluktende røkelse og bære det innenfor forhenget.

¹³Han skal legge røkelsen på ilden for Herrens ansikt så skyen av røkelsen skjuler soningsstedet som er over vitnesbyrdet; ellers må han dø.

¹⁴Så skal han ta litt av okseblodet og skvette det med fingeren mot soningsstedet, på østsiden. Foran soningsstedet skal han sju ganger skvette litt blod med fingeren.

¹⁵Deretter skal han slakte den syndofferbukken som er for folket, og bære blodet innenfor forhenget. Han skal gjøre med blodet som han gjorde med blodet av oxen: skvette det på soningsstedet og foran soningsstedet.

¹⁶Han skal gjøre soning for helligdommen på grunn av isralittenes urenhet, lovbruddene og alle syndene deres. Slik skal han gjøre med telthelligdommen, som står hos dem midt i deres urenhet.

¹⁷Det må ikke være noe menneske i telthelligdommen fra Aron går inn for å gjøre soning i helligdommen, og til han kommer ut igjen. Han skal gjøre soning for seg selv og sitt hus og for hele Israels forsamling.

¹⁸Så skal han gå ut til alteret som står for Herrens ansikt, og gjøre soning for det. Han skal ta litt av okseblodet og litt av bukkeblodet og stryke det rundt om på alterhornene.

- ¹⁹Sju ganger skal han skvette noe av blodet på alteret med fingeren, rense det for israelittenes urenhet og gjøre det hellig.
- ²⁰Når Aron har fullført soningen for det hellige stedet, telthelligdommen og alteret, skal han føre fram den levende bukken,
- ²¹legge begge hendene på hodet til bukken og bekjenne over den hele israelittenes skyld, alle lovbruddene og syndene deres. Han skal legge dem på hodet til bukken. Så skal han la en mann som står ferdig, sende den ut i ørkenen.
- ²²Bukken skal bære alle deres synder ut i villmarken. Bukken skal sendes ut i ørkenen.
- ²³Deretter skal Aron gå inn i telthelligdommen og ta av seg linklærne som han hadde på da han gikk inn i helligdommen, og han skal legge dem der.
- ²⁴Han skal vaske kroppen med vann på et hellig sted, ta på seg sine egne klær og så gå ut og lage i stand sitt eget brennoffer og brennofferet for folket. Han skal gjøre soning for seg og for folket.
- ²⁵Han skal la fett av syndofferet gå opp i røyk på alteret.
- ²⁶Den mannen som sendte bukken ut til Asasel, skal vaske klærne sine og kroppen med vann. Så kan han få komme inn i leiren.
- ²⁷ Når blodet er båret inn i helligdommen til soning, skal syndofferoksen og syndofferbukken føres utenfor leiren, og skinnen og kjøttet og mageinnholdet skal brennes opp.
- ²⁸Den som brenner det, skal vaske klærne sine og kroppen med vann. Så kan han få komme inn i leiren.
- ²⁹ Dette skal være en evig forskrift for dere: I den sjuende måneden, på den tiende dagen, skal dere ydmyke dere. Dere skal ikke gjøre noe slags arbeid, verken den som er født i landet, eller innflytteren som bor hos dere.
- ³⁰For den dagen skal det gjøres soning for dere så dere blir rene. Dere skal renses fra alle syndene deres for Herrens ansikt.

³¹En sabbat, en hviledag skal den være for dere, og dere skal ydmyke dere. Det er en evig forskrift.

³²Den presten som blir salvet og innsatt til å gjøre prestatjeneste etter sin far, skal utføre soningen. Han skal ta på seg linklærne, de hellige klærne,

³³og gjøre soning for Det aller helligste. Han skal gjøre soning for telthelligdommen og alteret, for prestene og for hele folket som er samlet.

³⁴Dette skal være en evig forskrift for dere: Én gang om året skal det gjøres soning for israelittenes synder. Det som Herren hadde befalt Moses, ble utført.

3. Mosebok 17

Hellighetsloven

(Kap. 17–26)

Det rette offerstedet

¹Herren sa til Moses:

²Tal til Aron og sønnene hans og til alle israelittene og si til dem: Dette er det som Herren har befalt:

³Det kan hende at en eller annen fra Israels hus slakter en okse, en sau eller en geit, i leiren eller utenfor leiren,

⁴men ikke kommer til inngangen til telthelligdommen med dyret for å bære fram et offer til Herren foran Herrens bolig. Da skal det regnes som blodskyld for den mannen. Han har øst ut blod. Mannen skal støtes ut fra folket sitt.

⁵Derfor skal israelittene komme til Herren med de slaktofrene som de før har ofret ute på marken, ta dem med til inngangen til telthelligdommen, til presten, og ofre dem som fredsoffer til Herren.

⁶Presten skal stenke blodet på Herrens alter, det som står ved inngangen til telthelligdommen, og brenne fett til en duft som er behagelig for Herren.

⁷ De skal ikke lenger ofre slaktofrene sine til bukkene som de har drevet hor med. Dette skal være en evig forskrift for dem gjennom alle slekter.

⁸Og du skal si til dem: Det kan hende at en eller annen, fra Israels hus eller blant innflytterne som bor hos dem, ofrer et brennoffer eller slaktoffer,

⁹ men ikke kommer med det til inngangen til telthelligdommen for å ofre det til Herren. Den mannen skal støtes ut fra folket sitt.

Forbud mot å spise blod

¹⁰ Enhver fra Israels hus eller blant innflytterne som bor hos dem, som spiser blod, skal jeg vende meg mot og støte ut fra folket hans.

¹¹ For en skapnings liv er i blodet, og jeg har gitt dere blodet på alteret til soning for livet deres. Blodet soner fordi livet er i det.

¹² Derfor har jeg sagt til israelittene: Ingen av dere må spise blod; heller ikke innflytterne som bor hos dere, må spise blod.

¹³ Enhver av israelittene eller blant innflytterne som bor hos dem, som fanger et vilt dyr eller en fugl som kan spises, han skal la blodet renne ut og dekke det med jord.

¹⁴ For blodet er livet i hver skapning. Derfor sa jeg til israelittene: Dere må ikke spise blodet av noen skapning, for blodet er livet i hver skapning. Den som spiser det, skal støtes ut.

¹⁵ Hver person, enten han er født i landet eller er innflytter, som har spist av et dyr som er selvdødt eller ihjelrevet, skal vaske klærne sine og bade. Han er uren helt til kvelden. Da er han ren igjen.

¹⁶ Dersom han ikke vasker klærne og bader, fører han skyld over seg.

3. Mosebok 18

Lover om kjønnslig omgang

¹ Herren sa til Moses:

² Tal til israelittene og si til dem: Jeg er Herrenderes Gud.

³ Dere skal ikke gjøre som de gjør i Egypt, det landet dere har bodd i, eller som de gjør i Kanaan, det landet jeg fører dere til. Dere skal ikke følge deres forskrifter.

- ⁴Mine lover skal dere holde, og mine forskrifter skal dere akte på, så dere følger dem. Jeg er Herren deres Gud.
- ⁵ Dere skal holde mine forskrifter og lover. Det mennesket som lever etter dem, skal ha liv ved dem. Jeg er Herren.
- ⁶ Ingen må komme nær noen av sitt eget kjøtt og blod for å kle dem nakne. Jeg er Herren.
- ⁷ Du skal ikke kle din far eller din mor naken. Hun er din mor; du skal ikke kle henne naken.
- ⁸ Du skal ikke kle din fars kone naken; hennes nakenhet tilhører din far.
- ⁹ Du skal ikke kle din søster naken, enten hun er datter av din far eller din mor, enten hun er født hjemme eller ute.
- ¹⁰ Du skal ikke kle din sønneatter eller datterdatter naken, for det ville føre skam over deg selv.
- ¹¹ Du skal ikke kle datteren til din fars kone naken, hun som også er din fars datter. Hun er din søster.
- ¹² Du skal ikke kle din fars søster naken. Hun er i nær slekt med ham.
- ¹³ Du skal ikke kle din mors søster naken. Hun er i nær slekt med henne.
- ¹⁴ Du skal ikke kle din fars bror naken. Hans kone må du ikke komme nær, hun er din tante.
- ¹⁵ Du skal ikke kle din svigerdatter naken. Hun er din sønns kone. Du skal ikke kle henne naken.
- ¹⁶ Du skal ikke kle din brors kone naken; hennes nakenhet tilhører din bror.
- ¹⁷ Du skal ikke kle både en kvinne og hennes datter nakne. Du skal ikke ta hennes sønneatter eller datterdatter og kle dem nakne, de er av samme kjøtt og blod som henne. Det er skamløs gjerning.
- ¹⁸ Du skal ikke ta en kvinne som medhustru for søsteren sin og kle henne naken, ikke så lenge den andre er i live.

- 19** Når en kvinne er uren med menstruasjon, skal du ikke komme nær henne for å kle henne naken.
- 20** Du skal ikke ha samleie med din landsmanns kone og gjøre deg uren ved henne.
- 21** Du skal ikke overlate noen av barna dine til Molok; du skal ikke vanhellige din Guds navn. Jeg er Herren.
- 22** Du skal ikke ligge med en mann slik som en ligger med en kvinne. Det er avskyelig.
- 23** Du skal ikke ha samleie med et dyr av noe slag og gjøre deg uren ved det. Heller ikke skal en kvinne by seg fram til et dyr og pare seg med det. Det er motbydelig.
- 24** Gjør dere ikke urene med noe slikt! For de folkeslagene som jeg vil drive ut for dere, har gjort seg urene med alt dette.
- 25** Landet er blitt urent. Jeg straffet det for synden så landet spydde ut dem som bodde der.
- 26** Men dere skal holde mine forskrifter og lover og ikke gjøre noen av disse avskyelige gjerninger, enten dere er født i landet eller er innflyttere der.
- 27** For de som bodde i landet før dere, gjorde alle disse avskyelige gjerningene, og landet ble urent.
- 28** Da må ikke landet spy dere ut fordi dere gjør det urent, slik det har spydd ut det folkeslaget som var der før dere.
- 29** For alle som gjør noe av dette som er avskyelig, skal støtes ut fra folket sitt.
- 30** Så hold dere da til det jeg har bestemt, og følg ikke noen av de avskyelige forskriftene som de har fulgt før dere! Gjør dere ikke urene ved dem! Jeg er Herren deres Gud.

3. Mosebok 19

Hellighetsregler for israelittene

1 Herren sa til Moses:

² Tal til hele Israels menighet og si til dem: Dere skal være hellige, for jeg, Herren deres Gud, er hellig.

³ Enhver skal ha ærefrykt for sin mor og sin far, og dere skal holde mine sabbater. Jeg er Herren deres Gud.

⁴ Dere skal ikke vende dere til avgudene og ikke lage dere støpte gudebilder. Jeg er Herren deres Gud.

⁵ Når dere vil ofre et fredsoffer for Herren, skal dere ofre slik at dere kan vinne velvilje.

⁶ Kjøttet skal spises samme dagen som dere ofrer, eller dagen etter. Det som er igjen til tredje dagen, skal brennes opp.

⁷ Det må ikke spises av offeret den tredje dagen. Da er det urent og kan ikke gi velvilje.

⁸ Den som spiser det, fører skyld over seg, for han har vanhelliget det som var hellig for Herren. Han skal støtes ut fra folket sitt.

⁹ Når dere høster inn korn i landet, skal du ikke skjære kornet helt ut til åkerkanten, og de aksene som ligger igjen når du har høstet, skal du ikke sanke sammen.

¹⁰ På vinmarken skal du ikke sanke de druene som blir igjen, eller plukke dem som er falt ned. Du skal la dem være igjen til de fattige og innflytterne. Jeg er Herren deres Gud.

¹¹ Dere skal ikke stjele, og dere skal ikke lyve, og dere skal ikke fare med svik mot landsmenn.

¹² Dere skal ikke sverge falskt ved mitt navn; for da vanhelliger du din Guds navn. Jeg er Herren.

¹³ Du skal ikke undertrykke din neste eller røve noe fra ham. Du skal ikke la lønnen til en dagarbeider ligge natten over hos deg.

¹⁴ Du skal ikke forbanne en som er døv, og ikke legge en snublestein i veien for den som er blind. Du skal frykte din Gud. Jeg er Herren.

15 Dere skal ikke gjøre urett når dere dømmer. Du skal ikke holde med den svake parten og ikke ta parti for den mektige. Du skal dømme landsmannen din rettferdig.

16 Du skal ikke gå rundt og baktale ditt eget folk. Du skal ikke stå din neste etter livet. Jeg er Herren.

17 Du skal ikke bære hat til din bror i hjertet, men du skal tale landsmannen din til rette, så du ikke fører synd over deg for hans skyld.

18 Du skal ikke ta hevn og ikke bære nag til landsmennene dine, men du skal elske din neste som deg selv. Jeg er Herren.

19 Dere skal holde mine forskrifter: Du skal ikke la to husdyr av ulike slag pare seg. Du skal ikke så to ulike slag i åkeren din. Klær som er vevd av to ulike slag tråd, skal du ikke ha på deg.

20 Det kan hende at en mann har samleie med en kvinne. Hun er en slavekvinne som er lovet bort til en annen mann, men er ennå ikke frikjøpt eller frigitt. Da skal det straffes. De skal ikke dø, for hun er ikke fri,

21 men han skal komme med et skyldoffer til Herren, en vær, til inngangen til telthelligdommen.

22 Med skyldofferværen skal presten for Herrens ansikt gjøre soning for ham og for den synden han har gjort. Så får han tilgivelse for synden han har gjort.

23 Når dere kommer inn i landet og planter alle slags trær til å spise av, skal dere holde den første frukten de bærer, for uren. I tre år skal frukten være uren for dere og ikke spises.

24 Det fjerde året skal all frukten helliges til Herren ved en gledeshøytid.

25 Først i det femte året kan dere spise frukten. Slik får dere større avling. Jeg er Herren deres Gud.

26 Dere skal ikke spise noe med blodet i. Dere skal ikke drive med spådomskunster og tegntyding.

27 Dere skal ikke runde av håret på sidene og rake skjegget i kantene.

²⁸ Dere skal ikke rispe dere opp på kroppen i sorg over en som er død, og ikke brenne inn skrifttegn på dere. Jeg er Herren.

²⁹ Du skal ikke vanhellige din datter ved å la henne prostituere seg, slik at landet driver hor og blir fullt av skamløshet.

³⁰ Dere skal holde mine sabbater og ha ærefrykt for min helligdom. Jeg er Herren.

³¹ Dere skal ikke vende dere til gjenferd og ikke søke til spådomsånder så dere blir urene ved dem. Jeg er Herren deres Gud.

³² Du skal reise deg for de grå hår og vise de gamle ære. Du skal frykte din Gud. Jeg er Herren.

³³ Når en innflytter bor i landet hos dere, skal dere ikke gjøre urett mot ham.

³⁴ Innflytteren som bor hos dere, skal være som en av deres egne landsmenn. Du skal elske ham som deg selv. For dere har selv vært innflyttere i Egypt. Jeg er Herren deres Gud.

³⁵ Dere skal ikke gjøre urett mot noen når dere dømmer, når dere bruker lengdemål, vekt eller hulmål.

³⁶ Rett vekt og rette lodd, rett efa og rett hin skal dere bruke. Jeg er Herren deres Gud, som førte dere ut av Egypt.

³⁷ Dere skal holde alle mine forskrifter og lover og leve etter dem! Jeg er Herren.

3. Mosebok 20

Dere skal være hellige

¹ Herren sa til Moses:

² Si til israelittene: Er det noen av israelittene eller av innflytterne i Israel som gir et av barna sine til Molok, skal han dø. Folket i landet skal steine ham.

³ Jeg vil vende meg mot mannen og støte ham ut fra folket. For han har gitt barnet sitt til Molok. Slik har han gjort min helligdom uren og vanhelliget mitt hellige navn.

⁴Men hvis folket i landet skulle lukke øynene for at mannen gir barnet sitt til Molok, og de ikke dreper ham,

⁵da vil jeg vende meg mot ham og hans slekt. Jeg vil støte ham ut av folket, både ham og alle dem som på samme måte driver hor og løper etter Molok.

⁶ Den som vender seg til gjenferd og spådomsånder, driver hor og holder seg til dem, vil jeg vende meg mot og støte ut av folket.

⁷ Dere skal hellige dere og være hellige. For jeg er Herren deres Gud.

⁸Dere skal holde mine forskrifter og leve etter dem! Jeg er Herren, som helliger dere.

Synd og straff

⁹ Når noen forbanner sin far eller sin mor, skal han dø. Han har forbannet sin far eller sin mor. Hans blod kommer over ham selv.

¹⁰En mann som bryter ekteskapet med en kvinne, en som bryter ekteskapet med sin nestes kone, skal dø. Det gjelder både mannen og kvinnen som har brutt ekteskapet.

¹¹En som ligger med sin fars kone, avdekker sin fars nakenhet. De skal begge dø. Deres eget blod kommer over dem.

¹²Når en mann ligger med sin svigerdatter, skal begge dø. De har gjort en motbydelig gjerning. Deres eget blod kommer over dem.

¹³Når en mann ligger med en annen mann slik en ligger med en kvinne, har begge gjort noe avskyelig. De skal dø. Deres eget blod kommer over dem.

¹⁴En mann som tar en kvinne og hennes mor til kone, handler skamløst. Både han og de skal brennes. Slik skamløshet må ikke finnes blant dere.

¹⁵En mann som har samleie med et dyr, skal dø, og dyret skal dere drepe.

¹⁶En kvinne som kommer nær et dyr og parer seg med det, skal du drepe, dyret også. De skal dø. Deres eget blod kommer over dem.

¹⁷Når en mann gifter seg med sin søster, sin fars eller mors datter, og de ser hverandre nakne, da er det en skam. De skal støtes ut for øynene på sine landsmenn. Han har kledd sin søster naken. Han har ført skyld over seg.

¹⁸Når en mann ligger hos en kvinne som har menstruasjon, kler han henne naken og blottet hennes kilde, og hun har selv blottet sin blodkilde. De skal begge støtes ut fra folket sitt.

¹⁹Du skal ikke kle din mors eller fars søster naken. For det er å blotte en nær slektning. De har ført skyld over seg.

²⁰En mann som ligger med sin tante, avdekker sin onkels nakenhet. De må bære sin synd. De skal dø barnløse.

²¹Når en mann gifter seg med sin brors kone, er det urenhet. Han har avdekket sin brors nakenhet. De skal bli barnløse.

²² Dere skal holde alle mine forskrifter og lover og leve etter dem! Da skal det ikke spy dere ut, det landet som jeg vil føre dere til og la dere bo i.

²³Følg ikke forskriftene til de folkeslagene som jeg driver ut for dere! De gjør alt dette, og jeg avskyr dem.

²⁴ Men til dere har jeg sagt: Dere skal innta landet deres, og jeg vil gi det til dere for at dere skal ta det i eie, et land som flyter av melk og honning. Jeg er Herren deres Gud, som har skilt dere ut fra folkene.

²⁵ Dere skal skille mellom rene og urene dyr og mellom urene og rene fugler, og ikke gjøre dere selv motbydelige med å spise de dyrene og fuglene og krypdyrene som jeg har skilt ut som urene for dere.

²⁶ Dere skal være hellige for meg, for jeg, Herren, er hellig, og jeg har skilt dere ut fra folkene for at dere skal høre meg til.

²⁷ Når en mann eller kvinne har et gjenferd eller en spådomsånd i seg, skal de dø. De skal steines. Deres eget blod kommer over dem.

3. Mosebok 21

Prestene skal være hellige

- ¹ Herren sa til Moses: Tal til prestene, Arons sønner, og si til dem: En prest skal ikke gjøre seg uren blant sine landsmenn ved å røre ved et lik,
- ² hvis det da ikke gjelder en nær slektning: mor, far, sønn, datter eller bror.
- ³ En søster som er jomfru og ikke har fått noen mann, kan han også gjøre seg uren ved når han er den nærmeste slektningen.
- ⁴ En gift mann må ikke gjøre seg uren blant sine landsmenn så han vanhelliger seg selv.
- ⁵ Prestene skal ikke klippe seg snaue på hodet, de skal ikke rake skjegget i kantene og ikke rispe seg opp på kroppen.
- ⁶ De skal være hellige for sin Gud og ikke vanhellige sin Guds navn, for de bærer fram Herrens gaveoffer til mat for sin Gud. Derfor skal de være hellige.
- ⁷ Ingen av dem må gifte seg med en kvinne som er prostituert eller vanæret, og heller ikke med en kvinne som er skilt fra mannen sin. For presten er hellig for sin Gud.
- ⁸ Og du skal holde ham hellig; han bærer fram mat for din Gud. Han skal være hellig for deg; for jeg, Herren, som helliger dere, er hellig.
- ⁹ Når en prestedatter vanhelliger seg ved prostitusjon, vanhelliger hun sin far. Hun skal brennes.
- ¹⁰ Den som er øversteprest blant brødrene sine, han som har fått helt salvingsoljen over hodet, er innsatt i tjenesten og kledd i de hellige klærne, han skal ikke la håret henge fritt og ikke flerre klærne sine.
- ¹¹ Han må ikke gå inn til noen som er død; ikke engang for sin egen far eller mor skal han gjøre seg uren.
- ¹² Han må ikke gå ut av helligdommen og ikke vanhellige sin Guds helligdom. For han er innviet ved sin Guds salvingsolje. Jeg er Herren.
- ¹³ Den kvinnen han gifter seg med, må være jomfru;
- ¹⁴ han må ikke ta en kvinne som er enke, fraskilt, vanæret eller prostituert. Bare en jomfru av sitt eget folk skal han ta til kone,

¹⁵så han ikke skal vanhellige sine etterkommere i folket. For jeg er Herren, som helliger ham.

¹⁶Herren sa til Moses:

¹⁷ Tal til Aron og si: Gjennom alle slekter skal ingen av dine etterkommere som har en feil på kroppen, komme og bære fram mat for sin Gud.

¹⁸Ingen som har en feil, kan ofre: ingen som er blind eller halt, ingen med en kroppsdel som er for kort eller for lang,

¹⁹ingen som har en brukket fot eller hånd,

²⁰ingen som er pukkelrygget eller dverg, ingen som har en hvit flekk på øyet eller skabb eller utslett, og ingen som er skadet i pungen.

²¹Ingen av presten Arons etterkommere som har en feil, skal komme og bære fram Herrens gaveoffer. Har han en feil, skal han ikke komme og ofre mat for sin Gud.

²²Han kan få spise sin Guds mat, både av det høyhellige og av det hellige.

²³Men han må ikke komme fram til forhenget og ikke tre fram for alteret, siden han har en feil; han må ikke vanhellige mine helligdommer. For jeg er Herren, som helliger dem.

²⁴Dette sa Moses til Aron og sønnene hans og til alle israellittene.

3. Mosebok 22

Hellige gaver og offer

¹Herren sa til Moses:

²Si til Aron og sønnene hans at de skal være varsomme med de hellige gavene som israellittene vier til meg, så de ikke vanhelliger mitt hellige navn. Jeg er Herren.

³Du skal si til dem: Dersom noen av etterkommerne deres, i slekt etter slekt, kommer nær de hellige gavene som israellittene vier til Herren, mens han er uren, skal han støtes bort fra mitt ansikt. Jeg er Herren.

⁴Ingen av Arons etterkommere som har hudsykdom eller utflod, skal spise av de hellige gavene før han er blitt ren. Det skal heller ikke den som rører ved noen som er blitt uren ved lik, eller den det går sæd fra,

⁵eller den som rører ved noe krypdyr som en blir uren ved, eller ved et menneske som en på en eller annen måte blir uren ved.

⁶Den som rører ved noe slikt, er uren helt til kvelden, og han skal ikke spise av de hellige gavene før han har vasket hele kroppen i vann.

⁷Når solen går ned, er han ren. Deretter kan han spise av de hellige gavene, for det er maten hans.

⁸Dyr som er selvdøde eller ihjelrevet, skal han ikke spise, for da blir han uren. Jeg er Herren.

⁹De skal holde seg til det jeg har bestemt, så de ikke pådrar seg skyld og dør fordi de vanhelliger det som er hellig. Jeg er Herren, som helliger dem.

¹⁰Ingen uinnviet skal spise det som er hellig. Den som har tilhold hos presten eller er leiekar hos ham, skal ikke spise det som er hellig.

¹¹Men når en prest kjøper en slave som sin eiendom for penger, da kan slaven spise av det hellige; de som er født i hans hus, kan spise av maten hans.

¹²Når en prestedatter gifter seg med en uinnviet, må hun ikke spise av de hellige offergavene.

¹³Men blir hun enke eller fraskilt og ikke har barn, og hun så vender tilbake til sin fars hus, da kan hun spise av maten hans som da hun var ung. Men ingen uinnviet skal spise av den.

¹⁴Når en mann av vanvare spiser noe hellig, skal han betale presten for det hellige og legge til en femtedel.

¹⁵Prestene skal ikke vanhellige de hellige gavene som israelittene gir til Herren,

¹⁶og føre synd og skyld over folket ved å la dem spise de hellige gavene. For jeg er Herren, som helliger dem.

¹⁷Herren sa til Moses:

¹⁸Tal til Aron og sønnene hans og til alle israelittene og si: Når en israelitt eller en av innflytterne i Israel bærer fram et offer, enten det er et løfteoffer eller et frivillig offer de bærer fram for Herren som brennoffer,

¹⁹må det være slik at dere kan vinne velvilje: Det skal være et feilfritt hanndyr av storfeet, sauene eller geitene.

²⁰ Noe som har en feil, må dere ikke ofre, for det vil ikke gi dere velvilje.

²¹Når noen bærer fram for Herren et fredsoffer av storfeet eller småfeet, enten for å innfri et løfte eller for å bringe et frivillig offer, da må det være et feilfritt dyr hvis det skal vinne velvilje. Det må ikke finnes feil på dyret.

²²Dere skal ikke bære fram for Herren et dyr som er blindt eller har brukket et bein eller har sår eller lider av byller, skabb eller annet utslett. Dere skal ikke legge gaveoffer av slike dyr på alteret for Herren.

²³En okse eller sau som har for lange eller for korte lemmer, kan du ofre som frivillig offer, men som et løfteoffer blir det ikke tatt imot med velvilje.

²⁴Dyr som har fått testiklene klemt eller knust, revet eller skåret, skal dere ikke ofre til Herren. Slikt må dere ikke gjøre i landet deres.

²⁵Heller ikke skal dere kjøpe slike dyr av utlendinger og bære dem fram som mat for deres Gud. Dyrene er skadet, det er en feil på dem. Dere kan ikke vinne velvilje ved dem.

²⁶Herren sa til Moses:

²⁷ Når en kalv eller et lam eller et kje blir født, skal de følge moren i sju dager. Men fra den åttende dagen av blir de mottatt med velvilje som gaveoffer for Herren.

²⁸Dere skal ikke slakte storfeet og småfeet på samme dag som avkommet.

²⁹Når dere slakter et takkoffer til Herren, skal dere ofre slik at dere kan vinne velvilje.

³⁰ Dere skal spise det samme dagen og ikke la noe av det bli liggende til neste morgen. Jeg er Herren.

³¹Så hold da budene mine og lev etter dem. Jeg er Herren.

³²Dere må ikke vanhellige mitt hellige navn, for jeg skal holdes hellig blant israelittene. Jeg er Herren, som helliger dere.

³³Det var jeg som førte dere ut av Egypt for å være deres Gud. Jeg er Herren.

3. Mosebok 23

De store høytidene

¹Herren sa til Moses:

²Tal til israelittene og si til dem: Dette er Herrens høytider, mine fastsatte tider da dere skal kalle inn til hellige samlinger.

³ I seks dager kan det arbeides, men den sjuende dagen skal være sabbat, en hviledag med hellig samling. Da må dere ikke gjøre noe arbeid. Det skal være sabbat for Herren alle steder hvor dere bor.

⁴Dette er Herrens høytider, de fastsatte tidene da dere skal kalle inn til hellige samlinger.

⁵ Den fjortende dagen i den første måneden, i skumringen, er det påske for Herren.

⁶ Og den femtende dagen i samme måneden er det de usyrede brøds høytid for Herren. I sju dager skal dere spise usyret brød.

⁷Den første dagen skal dere holde en hellig samling. Da må dere ikke gjøre noe arbeid.

⁸Alle sju dagene skal dere bære fram gaveoffer for Herren. Den sjuende dagen skal dere også holde en hellig samling. Da må dere ikke gjøre noe arbeid.

⁹Herren sa til Moses:

¹⁰ Tal til israelittene og si til dem: Når dere kommer inn i det landet jeg vil gi dere, og skjærer kornet der, da skal dere gå til presten med det første kornbåndet dere har skåret.

- 11**Han skal svinge det for Herrens ansikt så dere kan vinne velvilje. Dagen etter sabbaten skal presten svinge kornbåndet.
- 12**Den dagen dere svinger kornbåndet, skal dere bære fram et årsgammelt lam uten feil som brennoffer for Herren
- 13** og grødeofferet som hører til. Det skal være to tiendedels mål fint mel blandet med olje. Det er et gaveoffer for Herren med en duft som er behagelig. Drikkoferet skal være en fjerdedels hin vin.
- 14**Dere skal ikke spise brød og ikke ristet eller friskt korn før den dagen dere bærer fram offergaven for deres Gud. Dette skal være en evig forskrift for dere gjennom alle slekter, hvor dere enn bor.
- 15** Fra dagen etter sabbaten, fra den dagen dere kommer med kornbåndet som skal svinges, skal dere telle sju fulle uker.
- 16** Dere skal telle femti dager, til dagen etter den sjuende sabbaten. Da skal dere bære fram for Herren et grødeoffer av den nye grøden.
- 17**Fra stedene der dere bor, skal dere ta med to brød som skal svinges. De skal være laget av to tiendedels mål fint mel og bakt med surdeig. Det er førstegrøden for Herren.
- 18**Sammen med brødet skal dere bære fram sju årsgamle lam uten feil, en ung okse og to værere som skal være brennoffer for Herren, og grødeofferet og drikkofrene som hører til. Det er et gaveoffer med en duft som er behagelig for Herren.
- 19**Så skal dere ofre en geitebuk som syndoffer og to årsgamle lam som fredsoffer.
- 20**Presten skal svinge de to lammene for Herrens ansikt sammen med brødene av førstegrøden. Det er et svingeoffer for Herrens ansikt. Det skal være viet til Herren og tilhøre presten.

²¹Samme dag skal dere kalle inn til samling, en hellig samling skal det være for dere. Da må dere ikke gjøre noe arbeid. Dette skal være en evig forskrift for dere gjennom alle slekter, hvor dere enn bor.

²² Når dere høster inn kornet i landet, skal du ikke skjære kornet helt ut til åkerkanten, og de aksene som ligger igjen når du har høstet, skal du ikke sanke inn. Du skal la dem ligge til de fattige og innflytterne. Jeg er Herren deres Gud.

²³Herren sa til Moses:

²⁴ Tal til israelittene og si: Den første dagen i den sjuende måneden skal dere holde hviledag. Da skal dere blåse i horn for å minne om den hellige samlingen.

²⁵Den dagen må dere ikke gjøre noe arbeid, og dere skal bære fram gaveoffer for Herren.

²⁶Herren sa til Moses:

²⁷ Merk dere den tiende dagen i denne sjuende måneden, soningsdagen. Det skal være en hellig samling for dere, og dere skal ydmyke dere og bære fram gaveoffer for Herren.

²⁸Den dagen må dere ikke gjøre noe arbeid, for det er soningsdag. Da skal det gjøres soning for dere for Herren deres Guds ansikt.

²⁹Hver den som ikke ydmyker seg den dagen, skal støtes ut fra folket sitt.

³⁰Og hver den som gjør noe arbeid den dagen, vil jeg utrydde av folket.

³¹Dere skal ikke gjøre noe arbeid. Dette skal være en evig forskrift for dere gjennom alle slekter, hvor dere enn bor.

³²En sabbat, en hviledag, skal det være for dere, og dere skal ydmyke dere. Fra kvelden den niende dagen i måneden, fra den kvelden til den neste, skal dere holde hviledag.

³³Herren sa til Moses:

³⁴ Tal til israelittene og si: Fra den femtende dagen i denne sjuende måneden skal dere holde løvhyttfest for Herren i sju dager.

³⁵Den første dagen skal det være en hellig samling. Da må dere ikke gjøre noe arbeid.

³⁶I sju dager skal dere bære fram gaveoffer for Herren. Den åttende dagen skal dere holde en hellig samling og bære fram gaveoffer for Herren. Da er det høytidssamling, og dere må ikke gjøre noe arbeid.

³⁷Dette er Herrens høytider da dere skal kalle inn til hellige samlinger. Dere skal bære fram gaveoffer for Herren, brennoffer og grødeoffer, slaktoffer og drikkoffer, hver dag det som hører den dagen til.

³⁸I tillegg kommer Herrens sabbater, gavene og løfteofrene deres og de frivillige offer som dere gir Herren.

³⁹Merk dere den femtende dagen i den sjuende måneden, når dere samler inn grøden i landet. Da skal dere feire Herrens høytid i sju dager. Den første dagen skal være hviledag, og den åttende dagen skal være hviledag.

⁴⁰Den første dagen skal dere ta frukt av edle trær, palmeblad, greiner av løvtrær og av piletrær ved bekkene, og dere skal glede dere i sju dager for Herren deres Guds ansikt.

⁴¹Hvert år skal dere feire høytid for Herren i sju dager. Dette skal være en evig forskrift for dere gjennom alle slekter. I den sjuende måneden skal dere feire denne høytiden.

⁴²Da skal dere bo i løvhytter i sju dager. Alle som er født i Israel, skal bo i løvhytter.

⁴³Slik skal etterkommerne deres vite at jeg lot israelittene bo i hytter da jeg førte dem ut av Egypt. Jeg er Herren deres Gud.

⁴⁴Moses kunngjorde Herrens høytider for israelittene.

3. Mosebok 24

Lysetaken og skuebrødene

¹Herren sa til Moses:

² Gi israelittene befaling om å skaffe deg ren olje av knust oliven til lampene, så det alltid kan tennes lys.

³ I telthelligdommen, utenfor forhenget som er foran kisten med vitnesbyrdet, skal Aron sørge for at lampene alltid brenner for Herrensansikt fra kveld til morgen. Dette skal være en evig forskrift for dere gjennom alle slekter.

⁴Han skal sette opp lampene på lysestaken av rent gull, så de alltid står for Herrens ansikt.

⁵ Så skal du ta fint mel og bake tolv runde kaker. I hver kake skal det være to tiendedeler av et mål.

⁶Og du skal legge dem i to rader, seks i hver rad, på bordet av rent gull for Herrens ansikt.

⁷På hver rad skal du legge ren røkelse. Den skal være et påminningsoffer for brødene, et gaveoffer for Herren.

⁸I all fremtid skal brødene legges fram for Herrens ansikt, sabbat etter sabbat. Det er en evig pakt hos israelittene.

⁹Brødene tilhører Aron og sønnene hans, som skal spise dem på et hellig sted. De er høyhellige og er hans del av Herrengaveoffer. Det er en evig forskrift.

Spott mot Herrens navn

¹⁰Blant israelittene var det en mann som var sønn av en israelittisk kvinne, men som hadde en egyptisk far. I leiren kom sønnen av den israelittiske kvinnen i krangel med en israelitt.

¹¹ Denne sønnen spottet Navnet og forbannet det. Da førte de ham til Moses. Moren hans het Sjelomit og var datter til Dibri fra Dans stamme.

¹²De holdt ham i forvaring til saken kunne avgjøres ved et ord fra Herren.

¹³Og Herren sa til Moses:

¹⁴Før spotteren utenfor leiren! Alle som hørte ham, skal legge hendene på hodet hans, og hele menigheten skal steine ham.

¹⁵Så skal du si til israelittene: Når noen forbanner sin Gud, fører han synd over seg.

¹⁶Og den som spotter Herrens navn, skal dø; hele menigheten skal steine ham. Enten han er innflytter eller født i landet, skal han drepes når han spotter Navnet.

¹⁷Når noen slår et menneske i hjel, skal han dø.

¹⁸Den som slår i hjel et husdyr, skal erstatte det, liv for liv.

¹⁹Når noen skader sin landsmann på kroppen, skal det samme gjøres med ham som han selv har gjort:

²⁰brudd for brudd, øye for øye, tann for tann. Den samme skaden som han volder en annen, skal han selv få.

²¹Den som slår i hjel et husdyr, skal erstatte det. Men den som slår i hjel et menneske, skal dø.

²²En og samme lov skal gjelde for dere, enten dere er innflyttere eller født i landet. For jeg er Herren deres Gud.

²³Dette sa Moses til israelittene, og de førte spotteren utenfor leiren og steinet ham. Israelittene gjorde som Herren hadde befalt Moses.

3. Mosebok 25

Sabbatsåret

¹Herren sa til Moses på Sinai-fjellet:

²Tal til israelittene og si til dem: Når dere kommer inn i det landet jeg vil gi dere, skal landet holde sabbat for Herren.

³I seks år skal du så til åkeren din, og i seks år skal du beskjære vinstokkene og samle inn grøden i landet.

⁴Men i det sjuende året skal det være sabbat, et hvileår for landet, en sabbat for Herren. Da skal du verken så åkeren din eller beskjære vinstokkene.

⁵Du skal ikke høste det som har vokst av seg selv etter forrige høst, og du skal ikke plukke druer på en ustelt vinstokk. Det skal være sabbatsår for landet.

⁶Det som landet selv bringer fram i sabbatsåret, skal være til føde for dere, for deg og slaven og slavekvinnen din, for de fremmede som arbeider eller bor hos deg,

⁷for buskapen din og for de ville dyrene i landet. All denne grøden skal dere ha å spise.

Frigivelsesåret

⁸Så skal du telle sju sabbatsår fram, sju ganger sju år, så tiden for de sju sabbatsårene blir førtini år.

⁹ På den tiende dagen i den sjuende måneden skal du blåse høyt i horn; på soningsdagen skal dere la hornet lyde i hele landet.

¹⁰ Dere skal holde det femtiende året hellig og rope ut frihet i landet for alle som bor der. Det skal være et frigivelsesår for dere. Da skal dere komme tilbake, hver til sin eiendom og hver til sin slekt.

¹¹Det femtiende året skal være et frigivelsesår for dere. Da skal dere ikke så, ikke høste det som har vokst av seg selv, og ikke plukke druene av ustelte vinstokker.

¹²For det er et frigivelsesår; det skal være hellig for dere. Dere kan spise det som marken selv bærer fram.

¹³I dette frigivelsesåret skal dere vende tilbake, hver til sin eiendom.

¹⁴Når du selger noe til en landsmann eller kjøper noe av ham, skal dere ikke gjøre urett mot hverandre.

¹⁵Du skal betale ham etter antall år siden frigivelsesåret, og han skal sette prisen etter antall år du kan høste grøden.

¹⁶Jo flere år det er igjen, jo større skal kjøpesummen være, og jo færre år, jo mindre kjøpesum. For det er bare et visst antall avlinger han selger deg.

- ¹⁷ Dere skal ikke gjøre urett mot hverandre, men du skal frykte din Gud. For jeg er Herren deres Gud.
- ¹⁸ Dere skal følge mine forskrifter og holde mine lover så dere lever etter dem. Da skal dere bo trygt i landet.
- ¹⁹ Landet skal gi sin grøde så dere kan spise dere mette og bo trygt der.
- ²⁰ Det kan hende at dere spør: «Hva skal vi spise det sjuende året når vi ikke sår og ikke samler inn grøde?»
- ²¹ Men jeg vil sende min velsignelse over dere det sjette året, så landet gir grøde for tre år.
- ²² Når dere sår det åttende året, skal dere ennå spise av den gamle grøden. Helt til det niende året, helt til grøden kommer, skal dere ha gammelt korn å spise.
- ²³ Jord må ikke selges for all fremtid. For landet er mitt, og dere er fremmede og innflyttere hos meg.
- ²⁴ I hele det landet dere eier, skal dere gi mulighet til innløsning av jord.
- ²⁵ Når din bror blir så fattig at han må selge noe av eiendommen sin, skal den løsningsmannen som er nærmest, komme og innløse det som broren har solgt.
- ²⁶ Er det noen som ikke har en løsningsmann, men selv får så god råd at han kan løse inn,
- ²⁷ skal han trekke fra de årene som er gått siden han solgte. Han skal gi kjøperen betaling for den tiden som er igjen, og så kan han vende tilbake til eiendommen sin.
- ²⁸ Men får han ikke råd til å kjøpe den tilbake, skal jorden tilhøre kjøperen helt til frigivelsesåret. Men i frigivelsesåret blir den fri, og da kan han vende tilbake til eiendommen sin.
- ²⁹ Når noen selger et bolighus i en by med murer omkring, gjelder løsningsretten bare en tid. Han har rett til å innløse huset innen ett år etter salget.

³⁰Men blir det ikke innløst innen utgangen av året, skal huset som ligger i en by med murer omkring, tilhøre kjøperen og hans etterkommere for all fremtid. Det blir ikke fritt i frigivelsesåret.

³¹Men husene i landsbyer uten murer omkring skal regnes likt med jordene på landet. De kan løses inn, og i frigivelsesåret blir de fri.

³² Når det gjelder levittbyene, har levittene alltid løsningsrett til hus i byene som ligger på deres eiendom.

³³Hvis en av levittene løser inn det huset han har solgt i byen der han har eiendom, blir det fritt i frigivelsesåret. For husene i de byene som hører levittene til, er deres eiendom blant israelittene.

³⁴Beitemarkene omkring byene deres må ikke selges; de er deres eiendom for alle tider.

³⁵ Når din bror blir så fattig at han ikke kan greie seg lenger, skal du ta deg av ham som du gjør med en innflytter og en fremmed, så han kan livberge seg hos deg.

³⁶ Du må ikke kreve rente eller fortjeneste av ham; du skal frykte din Gud, så din bror kan livberge seg hos deg.

³⁷Du skal ikke låne ham penger mot rente eller låne ham matvarer og kreve mer igjen.

³⁸Jeg er Herren deres Gud, som har ført dere ut av Egypt for å gi dere Kanaan og være deres Gud.

³⁹ Når din bror blir så fattig at han må selge seg til deg, skal du ikke la ham gjøre slavearbeid.

⁴⁰Han skal ha det som en leiekar eller fremmed hos deg og være din tjener til frigivelsesåret.

⁴¹Da kan han flytte fra deg, både han og barna hans, dra hjem til sin slekt og vende tilbake til sine fedres eiendom.

⁴²For de er mine tjenere, som jeg har ført ut av Egypt; de må ikke selges som en selger slaver.

⁴³Du skal ikke være som en hard hersker mot ham; du skal frykte din Gud.

⁴⁴Vil du få deg en slave eller en slavekvinne, skal dere kjøpe dem av folkeslagene som bor rundt omkring dere.

⁴⁵Dere kan også kjøpe slaver av de fremmede som holder til hos dere, og av etterkommerne deres som bor hos dere og er født i landet. Dere kan eie dem,

⁴⁶og dere kan la dem gå i arv til barna deres etter dere, så de kan eie dem for alltid. Dere kan bruke dem som slaver. Men blant dine brødre israelittene må ingen være som en hard hersker mot andre.

⁴⁷Det kan hende at en innflytter eller en fremmed hos deg får god råd, mens din bror som bor nær ham, blir så fattig at han må selge seg til denne innflytteren eller denne fremmede, eller til en som er av innflytterslekt.

⁴⁸Da skal han kunne løses ut etter at han har solgt seg. En av brødrene hans kan løse ham ut,

⁴⁹eller en onkel, en fetter eller en annen av hans eget kjøtt og blod. Får han råd, kan han gjøre det selv.

⁵⁰Da skal han og den som har kjøpt ham, sammen regne ut tiden fra det året han solgte seg og til frigivelsesåret, og kjøpesummen skal deles på antallet år. Det skal være som om han hadde vært leiekar hos ham.

⁵¹Er det ennå mange år igjen, skal han betale tilbake en tilsvarende del av summen og slik kjøpe seg fri.

⁵²Men er det få år igjen til frigivelsesåret, skal han regne etter og betale en løsesum som svarer til disse årene.

⁵³Han skal være som en leiekar hos ham år for år. Du må ikke tåle at den fremmede er som en hard hersker mot ham.

⁵⁴Men blir han ikke løskjøpt på denne måten, blir han fri i frigivelsesåret, både han og barna hans.

⁵⁵For det er meg israelittene tjener. De er mine tjenere som jeg har ført ut av Egypt. Jeg er Herren deres Gud.

3. Mosebok 26

Velsignelse og forbannelse

¹ Dere skal ikke lage dere avguder, ikke reise gudebilder eller steinstøtter og ikke sette opp billedsteiner i landet deres og tilbe dem. For jeg er Herren deres Gud.

² Mine sabbater skal dere holde, og min helligdom skal dere ha ærefrykt for. Jeg er Herren.

³ Hvis dere følger forskriftene mine og gir akt på budene mine og holder dem,

⁴ vil jeg gi dere regn i rett tid. Jordan skal gi grøde og trærne på marken frukt.

⁵ Hos dere skal tresketiden vare helt til vinhøsten, og vinhøsten skal vare til kornet blir sådd. Dere skal spise dere mette av eget brød og bo trygt i landet deres.

⁶ Jeg vil gi fred i landet, og dere skal legge dere uten at noen skremmer dere. Villdyrene vil jeg rydde ut av landet, og sverd skal ikke herje i landet deres.

⁷Dere skal forfølge fiendene, og de skal falle for sverd foran dere.

⁸ Fem av dere skal jage hundre, og hundre skal jage ti tusen. Fiendene skal falle for sverd foran dere.

⁹Jeg vil vende meg til dere og gjøre dere fruktbare og tallrike; jeg vil stå ved min pakt med dere.

¹⁰Dere skal spise det gamle kornet helt til dere må fjerne det for å få plass til det nye.

¹¹Jeg vil reise min bolig midt iblant dere og ikke ha avsky for dere.

¹² Jeg vil vandre midt iblant dere. Jeg skal være deres Gud, og dere skal være mitt folk.

- 13** Jeg er Herren deres Gud, som førte dere ut av Egypt for at dere ikke skulle være slaver for dem. Jeg brøt i stykker stengene på åket deres, og jeg lot dere gå oppreist.
- 14** Men hvis dere ikke hører på meg og ikke holder alle disse budene,
- 15** hvis dere forakter forskriftene mine og har avsky for mine lover, så dere ikke holder alle budene mine, men bryter min pakt,
- 16** da skal jeg for min del gjøre dette mot dere: Jeg straffer dere med redsler, med tæring og feber, så øynene slukner og livskraften svinner. Til ingen nytte skal dere så kornet deres; fiendene deres skal spise det.
- 17** Jeg vil vende meg mot dere, og dere skal bli slått av fienden. De som hater dere, skal herske over dere, og dere skal flykte selv om ingen forfølger dere.
- 18** Hvis dere likevel ikke hører på meg, vil jeg tukte dere sju ganger så hardt for syndene deres.
- 19** Jeg knuser den stolte makten deres. Himmelen over dere lar jeg bli som jern og jorden under dere som bronse.
- 20** Dere skal bruke opp kreftene til ingen nytte, for landet deres skal ikke gi sin grøde, og trærne i landet skal ikke bære frukt.
- 21** Hvis dere setter dere opp mot meg og ikke vil høre på meg, slår jeg dere sju ganger så hardt for syndene deres.
- 22** Jeg sender ville dyr mot dere. De skal røve barna deres, drepe feet og gjøre dere få i antall, så veiene deres blir øde.
- 23** Hvis dere ikke lar dere tukte av dette, men setter dere opp mot meg,
- 24** da vil jeg for min del sette meg opp mot dere og slå dere sju ganger så hardt for syndene deres.
- 25** Jeg sender mot dere et sverd som hevner paktsbruddet. Om dere samler dere i byene, sender jeg pest inn blant dere, og dere skal bli overgitt i fiendehånd.

- ²⁶ Når jeg bryter i stykker brødstaven for dere, skal ti kvinner steke brød i en og samme ovn. De skal gi dere brødet etter vekt, og dere skal spise, men ikke bli mette.
- ²⁷Hvis dere likevel ikke hører på meg, men setter dere opp mot meg,
- ²⁸da vil jeg for min del sette meg opp mot dere i vrede og tukte dere sju ganger så hardt for syndene deres.
- ²⁹ Da skal dere spise kjøttet av deres egne sønner og døtre.
- ³⁰ Jeg ødelegger offerhaugene deres, gjør ende på røkelsesaltrene og kaster likene av dere oppå de livløse avgudene deres; for jeg har avsky for dere.
- ³¹Jeg gjør byene deres til ruiner og legger helligdommene øde. Jeg vil ikke kjenne den behagelige duften fra deres offer.
- ³² Jeg gjør landet øde så fiendene som bor der, blir forferdet.
- ³³ Men dere vil jeg spre blant folkeslagene, og med sverd i hånd vil jeg forfølge dere. Landet deres skal bli til ødemark og byene til ruiner.
- ³⁴ Da skal landet ta igjen sabbatsårene sine, hele den tiden det ligger øde, mens dere er i fiendeland. Ja, da skal landet hvile og ta igjen sabbatsårene.
- ³⁵ Så lenge det ligger øde, skal det hvile. Da skal det få den hvile det ikke fikk i sabbatsårene, mens dere bodde der.
- ³⁶Og dem av dere som er igjen, vil jeg gjøre redde der ute i fiendenes land, selv lyden av fykende løv skal jage dem. De skal flykte som en flykter for sverdet og falle enda ingen forfølger dem.
- ³⁷ Den ene skal snuble over den andre, som om sverd var etter dem, enda ingen forfølger dem. Dere skal ikke holde stand mot fienden,
- ³⁸men gå til grunne blant folkeslagene; fiendenes land skal fortære dere.
- ³⁹Og de av dere som ennå er igjen, skal tøres bort i fiendenes land fordi de har syndet. Ja, også fordi fedrene deres har syndet, skal de tøres bort.

⁴⁰ Da skal de bekjenne sin egen og fedrenes skyld. De handlet troløst mot meg og satte seg opp mot meg.

⁴¹ Derfor vil også jeg sette meg opp mot dem og føre dem til fiendeland. Da skal deres uomskårne hjerte ydmyke seg, og de skal få bøte for sin synd.

⁴² Så vil jeg huske min pakt med Jakob. Pakten med Isak og pakten med Abraham vil jeg også huske. Jeg vil huske landet.

⁴³ Men landet skal bli forlatt av dem og ta igjen sabbatsårene sine mens det ligger øde etter dem. Og de må bøte for sin skyld fordi, ja, fordi de foraktet mine lover og sjelen hadde avsky for mine forskrifter.

⁴⁴ Men likevel vil jeg ikke forakte dem og ha avsky for dem når de er i fiendeland. Jeg vil ikke gjøre ende på dem og ikke bryte min pakt med dem. For jeg er Herrenderes Gud.

⁴⁵ Til beste for dem vil jeg huske pakten med forfedrene, som jeg førte ut av Egypt rett for øynene på folkeslagene fordi jeg ville være deres Gud. Jeg er Herren.

⁴⁶ Dette er de forskriftene, budene og lovene som Herren fastsatte mellom seg og isrealittene på Sinai-fjellet gjennom Moses.

3. Mosebok 27

Innløsning av hellige gaver

¹ Herren sa til Moses:

² Tal til isrealittene og si til dem: Når noen vil innfri et løfte som gjelder mennesker viet til Herren, skal løsesummen fastsettes slik:

³ En mann som er mellom tjue og seksti år, skal ha en verdi på femti sjekel sølv etter helligdommens vekt.

⁴ Er det en kvinne, skal hun ha en verdi på tretti sjekel.

⁵ Er det et menneske som er mellom fem og tjue år, skal verdien av en gutt være tjue sjekel og av en jente ti sjekel.

⁶Er det et barn mellom en måned og fem år, skal verdien av en gutt være fem sjekel sølv og av en jente tre sjekel sølv.

⁷Er det et menneske på seksti år eller mer, skal verdien av en mann være femten sjekel og av en kvinne ti sjekel.

⁸Er noen så fattig at han ikke kan betale disse pengene, skal han stilles fram for presten, og presten skal fastsette verdien på ham. Presten skal sette verdien etter det han som ga løftet, har råd til.

⁹Gjelder løftet slike dyr som kan ofres til Herren, skal alt en gir av dem, være hellig.

¹⁰En må ikke erstatte det eller bytte det ut med et annet dyr, verken et godt dyr med et dårlig eller et dårlig med et godt. Skulle en likevel bytte et dyr med et annet, skal både dyret som byttes ut, og det andre regnes for hellige.

¹¹Gjelder løftet et urent dyr, et av dem som ikke kan ofres til Herren, skal det føres fram for presten.

¹²Og presten skal verdsette det etter som det er, godt eller dårlig. Den verdi som presten fastsetter, skal det ha.

¹³Men skulle eieren ønske å innløse det, skal han legge en femtedel til verdien.

¹⁴Når noen vier huset sitt som en helligdom til Herren, skal presten fastsette verdien på det, enten det er godt eller dårlig. Den verdien som presten fastsetter, skal gjelde.

¹⁵Vil den som har helliget huset sitt, innløse det, skal han betale en femtedel mer enn det er verdsatt til. Da blir det hans.

¹⁶Når noen helliger et stykke av sin odelsjord til Herren, skal verdien fastsettes etter mengden av såkorn: Til en homer bygg svarer femti sjekel sølv.

¹⁷Helliger han jorden fra frigivelsesåret av, skal den fastsatte verdien gjelde fullt ut.

- ¹⁸Men er det etter frigivelsesåret han helliger jorden, skal presten regne ut verdien etter de år som er igjen til neste frigivelsesår, og prisen skal settes ned tilsvarende.
- ¹⁹Men skulle den som har helliget et stykke jord, ønske å innløse det, skal han legge en femtedel til verdien. Da er det hans for godt.
- ²⁰Men innløser han ikke jordstykket, eller selger han det til en annen, kan det ikke innløses mer.
- ²¹ Når det gis fri i frigivelsesåret, skal det være viet til Herren, på samme måte som bannlyst jord. Presten skal få det i eie.
- ²²Når noen helliger til Herren et kjøpt jordstykke som ikke har hørt til hans odelsjord,
- ²³skal presten regne ut verdien etter den tid som er igjen til neste frigivelsesår, og mannen skal betale pengene samme dag. De skal være viet til Herren.
- ²⁴I frigivelsesåret faller jorden tilbake til selgeren, han som har odelsretten.
- ²⁵All fastsettelse av verdi skal være i den vekten som brukes ved helligdommen, der en sjekel er tjue gera.
- ²⁶ Førstefødte dyr i buskapen må ingen hellige. Som førstefødte hører de Herren til. Enten det er storfe eller småfe, hører de Herren til.
- ²⁷Er det urene dyr, skal en løse dem inn etter verdien og legge til en femtedel. Blir de ikke innløst, skal de selges for verdien.
- ²⁸ Når en mann vier noe av alt det han eier, til Herren som bannlyst gods, enten det er folk eller fe eller odelsjord, da må det ikke selges eller innløses. Alt som er bannlyst, er høyhellig og hører Herren til.
- ²⁹ Et menneske som er bannlyst, kan ikke innløses. Det skal dø.
- ³⁰ All tiende i landet, både av grøden på marken og av frukten på trærne, hører Herren til. Den er viet til Herren.
- ³¹Men skulle noen ønske å løse inn noe av tienden, skal han legge til en femtedel.

³²All tiende av storfe og småfe, av alt som går under gjeterens stav, hvert tiende dyr, skal være viet til Herren.

³³En skal ikke se etter om det er godt eller dårlig, og ikke bytte det. Men skulle det likevel bli byttet i et annet, skal både dyret som byttes ut, og det andre være hellige. De kan ikke løses inn.

³⁴Dette er de bud til israelittene som Herren ga Moses på Sinai-fjellet.

4. Mosebok

4. Mosebok 1

Folketelling i ørkenen

¹Herren talte til Moses i telthelligdommen i Sinai-ørkenen. Det var på den første dagen i den andre måneden i det andre året etter at de dro ut av Egypt. Han sa:

² Tell opp hele Israels menighet, slekt for slekt og familie for familie, og skriv ned navnet på alle menn, hode for hode.

³Du og Aron skal mønstre alle stridsdyktige i Israel som er tjue år eller mer, hæravdeling for hæravdeling.

⁴Ta med dere én mann for hver stamme, den som er overhode for familiene.

⁵Dette er navnene på de mennene som skal stå sammen med dere: Fra Ruben: Elisur, sønn av Sjede'ur;

⁶fra Simon: Sjelumiel, sønn av Surisjaddai;

⁷ fra Juda: Nahsjon, sønn av Amminadab;

⁸fra Jissakar: Netanel, sønn av Suar;

⁹fra Sebulon: Eliab, sønn av Helon;

¹⁰fra Josefs sønner, fra Efraim: Elisjama, sønn av Ammihud, og fra Manasse: Gamliel, sønn av Pedasur;

¹¹fra Benjamin: Abidan, sønn av Gidoni;

¹²fra Dan: Ahieser, sønn av Ammisjaddai;

¹³fra Asjer: Pagiël, sønn av Okran;

¹⁴fra Gad: Eljasaf, sønn av De'uel;

¹⁵fra Naftali: Ahira, sønn av Enan.

¹⁶ Dette er de utvalgte fra menigheten, lederne for sine fedres stammer, overhodene for Israels tusener.

¹⁷Moses og Aron tok med seg disse mennene som var nevnt med navn.

¹⁸De kalte sammen hele menigheten på den første dagen i den andre måneden. Alle som var tjue år eller mer, ble ført inn i navnelister etter slekter og familier, hode for hode.

¹⁹Moses mønstret folket i Sinai-ørkenen, slik Herren hadde pålagt ham.

²⁰Etterkommerne av Ruben, Israels førstefødte, ble ført inn i listene, slekt for slekt og familie for familie. Alle stridsdyktige som var tjue år eller mer, ble ført inn, hode for hode.

²¹46.500 ble mønstret i Rubens stamme.

²²Simons etterkommere ble ført inn i listene, slekt for slekt og familie for familie. Alle stridsdyktige som var tjue år eller mer, ble mønstret, hode for hode.

²³59.300 ble mønstret i Simons stamme.

²⁴Gads etterkommere ble ført inn i listene, slekt for slekt og familie for familie. Alle stridsdyktige som var tjue år eller mer, ble innskrevet.

²⁵45.650 ble mønstret i Gads stamme.

²⁶Judas etterkommere ble ført inn i listene, slekt for slekt og familie for familie. Alle stridsdyktige som var tjue år eller mer, ble innskrevet.

²⁷74.600 ble mønstret i Judas stamme.

²⁸Jissakars etterkommere ble ført inn i listene, slekt for slekt og familie for familie. Alle stridsdyktige som var tjue år eller mer, ble innskrevet.

²⁹54.400 ble mønstret i Jissakars stamme.

³⁰Sebulons etterkommere ble ført inn i listene, slekt for slekt og familie for familie. Alle stridsdyktige som var tjue år eller mer, ble innskrevet.

³¹57.400 ble mønstret i Sebulons stamme.

³²Etterkommerne av Josefs sønn Efraim ble ført inn i listene, slekt for slekt og familie for familie. Alle stridsdyktige som var tjue år eller mer, ble innskrevet.

³³40.500 ble mønstret i Efraims stamme.

³⁴Manasses etterkommere ble ført inn i listene, slekt for slekt og familie for familie. Alle stridsdyktige som var tjue år eller mer, ble innskrevet.

³⁵32.200 ble mønstret i Manasses stamme.

³⁶Benjamins etterkommere ble ført inn i listene, slekt for slekt og familie for familie. Alle stridsdyktige som var tjue år eller mer, ble innskrevet.

³⁷35.400 ble mønstret i Benjamins stamme.

³⁸Dans etterkommere ble ført inn i listene, slekt for slekt og familie for familie. Alle stridsdyktige som var tjue år eller mer, ble innskrevet.

³⁹62.700 ble mønstret i Dans stamme.

⁴⁰Asjers etterkommere ble ført inn i listene, slekt for slekt og familie for familie. Alle stridsdyktige som var tjue år eller mer, ble innskrevet.

⁴¹41.500 ble mønstret i Asjers stamme.

⁴²Naftalis etterkommere ble ført inn i listene, slekt for slekt og familie for familie. Alle stridsdyktige som var tjue år eller mer, ble innskrevet.

⁴³53.400 ble mønstret i Naftalis stamme.

⁴⁴Dette er de som ble mønstret av Moses og Aron og lederne for Israel. Lederne var tolv mann, én for hver slekt.

⁴⁵Israelittene ble mønstret, familie for familie, alle stridsdyktige i Israel som var tjue år eller mer.

⁴⁶ I alt var det 603.550 som ble mønstret.

⁴⁷Men levittene ble ikke mønstret etter sine fedres stamme sammen med de andre.

⁴⁸For Herren hadde sagt til Moses:

⁴⁹Bare Levis stamme skal du ikke mønstre. Du skal ikke telle dem sammen med de andre israelittene!

⁵⁰ Men du skal sette levittene til å ha ansvar for vitnesbyrdets bolig, med utstyret der og alt som hører til. De skal bære boligen og alt utstyret og gjøre tjeneste der, og de skal slå leir rundt den.

⁵¹ Når boligen skal flyttes, skal levittene ta den ned. Og når den skal reises igjen, skal levittene sette den opp. Om en fremmed kommer nær den, skal han dø.

⁵² Israelittene skal slå leir, hæravdeling for hæravdeling, hver mann i sin leir og under sitt banner.

⁵³ Men levittene skal slå leir rundt vitnesbyrdets bolig, for at ikke vrede skal ramme Israels menighet. Levittene skal ha ansvar for vitnesbyrdets bolig.

⁵⁴ Dette gjorde israelittene. Alt Herren hadde gitt Moses påbud om, gjorde de.

4. Mosebok 2

Mønstring av Israels hær

¹ Herren sa til Moses og Aron:

² Israelittene skal slå leir, hver under sitt banner og sin families merke. Leiren skal ligge omkring telthelligdommen og være vendt mot den.

³ Juda med sitt banner skal slå leir på østsiden, mot soloppgangen, hæravdeling for hæravdeling. Nahsjon, sønn av Amminadab, er leder for Juda-sønnene,

⁴ og 74.600 er mønstret i hans hæravdeling.

⁵ Jissakars stamme skal slå leir ved siden av. Netanel, sønn av Suar, er leder for Jissakar-sønnene,

⁶ og 54.400 er mønstret i hans hær.

⁷ Så kommer Sebulons stamme. Eliab, sønn av Helon, er leder for Sebulon-sønnene,

⁸ og 57.400 er mønstret i hans hær.

⁹ De som er mønstret i Judas leir, er i alt 186.400, hæravdeling for hæravdeling. Disse skal bryte opp først.

¹⁰Ruben med sitt banner skal slå leir mot sør, hæravdeling for hæravdeling. Elisur, sønn av Sjede'ur, er leder for Ruben-sønnene,

¹¹og 46.500 er mønstret i hans hær.

¹²Simons stamme skal slå leir ved siden av. Sjelumiel, sønn av Surisjaddai, er leder for Simon-sønnene,

¹³og 59.300 er mønstret i hans hær.

¹⁴Så kommer Gads stamme. Eljasaf, sønn av De'uel, er leder for Gad-sønnene,

¹⁵og 45.650 er mønstret i hans hær.

¹⁶De som er mønstret i Rubens leir, er i alt 151.450, hæravdeling for hæravdeling. Disse skal bryte opp som nummer to.

¹⁷Telthelligdommen skal føres ut når levittenes leir bryter opp; den er midt mellom de andre leirene. Slik de slår leir, skal de bryte opp, hver på sin plass og under sitt banner.

¹⁸Efraim med sitt banner skal slå leir mot vest, hæravdeling for hæravdeling. Elisjama, sønn av Ammihud, er leder for Efraim-sønnene,

¹⁹og 40.500 er mønstret i hans hær.

²⁰Manasses stamme skal slå leir ved siden av Efraim. Gamliel, sønn av Pedasur, er leder for Manasse-sønnene,

²¹og 32.200 er mønstret i hans hær.

²²Så kommer Benjamins stamme. Abidan, sønn av Gidoni, er leder for Benjamin-sønnene,

²³og 35.400 er mønstret i hans hær.

²⁴De som er mønstret i Efraims leir, er i alt 108.100, hæravdeling for hæravdeling. Disse skal bryte opp som nummer tre.

²⁵Dans stamme med sitt banner skal slå leir mot nord, hæravdeling for hæravdeling. Ahieser, sønn av Ammisjaddai, er leder for Dan-sønnene,

²⁶og 62.700 er mønstret i hans hær.

²⁷Asjers stamme skal slå leir ved siden av. Pagiël, sønn av Okran, er leder for Asjer-sønnene,

²⁸og 41.500 er mønstret i hans hær.

²⁹Så kommer Naftalis stamme. Ahira, sønn av Enan, er leder for Naftali-sønnene,

³⁰og 53.400 er mønstret i hans hær.

³¹De som er mønstret i Dans hær, er i alt 157.600. Disse skal bryte opp til slutt under sine bannere.

³² Dette er de israelittene som ble mønstret, familie for familie. Tallet på dem som ble mønstret i leirene, hæravdeling for hæravdeling, var i alt 603.550.

³³Men levittene ble ikke mønstret sammen med de andre israelittene, for dette hadde Herren pålagt Moses.

³⁴Israelittene gjorde alt Herren hadde pålagt ham. Slik slo de leir under sine bannere, og slik brøt de opp, hver enkelt med sin slekt og sin familie.

4. Mosebok 3

Levittene mønstres

¹Dette er slektshistorien til Aron og Moses, på den tiden da Herrentalte til Moses på Sinai-fjellet.

² Dette er navnene på Arons sønner: Nadab, den førstefødte, og Abihu, Elasar og Itamar.

³ Det er navnene på sønnene Aron hadde, de som var salvet til prester og innviet til å gjøre prestatjeneste.

⁴ Nadab og Abihu døde for Herrens ansikt da de bar fram uinnviet ild for ham i Sinai-ørkenen. De hadde ingen sønner. Siden gjorde Elasar og Itamar prestatjeneste under sin far Aron.

⁵Herren sa til Moses:

⁶La Levis stamme komme hit! La den tre fram for presten Aron og tjene ham!

⁷ De skal gjøre tjeneste for ham og hele menigheten foran telthelligdommen og utføre tjenesten ved boligen.

⁸ De skal ta hånd om alt utstyret i telthelligdommen og pliktene som israellittene har når de gjør tjeneste ved boligen.

⁹ Du skal overgi levittene til Aron og sønnene hans. Blant israellittene skal disse være fullt og helt overgitt til ham.

¹⁰ Aron og hans sønner skal du sette til å gjøre prestetjeneste. Kommer en fremmed nær det hellige, skal han dø.

¹¹ Så sa Herren til Moses:

¹² Se, jeg har tatt ut levittene fra de andre israellittene i stedet for alle førstefødte i Israel, de som åpner morslivet. Levittene skal tilhøre meg.

¹³ For alle førstefødte tilhører meg. Den dagen jeg slo i hjel alle førstefødte i Egypt, helliget jeg alle de førstefødte i Israel, både mennesker og dyr. De er mine. Jeg er Herren.

¹⁴ Herren sa til Moses i Sinai-ørkenen:

¹⁵ «Du skal mønstre levittene, familie for familie og slekt for slekt! Alle av hankjønn som er en måned eller mer, skal du mønstre.»

¹⁶ Og Moses mønstret dem på Herrens ord, slik han var pålagt.

¹⁷ Dette er navnene på Levis sønner: Gersjon, Kehat og Merari.

¹⁸ Dette er navnene på Gersjons sønner og slektene deres: Libni og Sjimi,

¹⁹ og Kehats sønner og slektene deres: Amram, Jishar, Hebron og Ussiel,

²⁰ og Meraris sønner og slektene deres: Mahli og Musji. Dette er Levis slekter og deres familier.

²¹ Til Gersjon hørte Libnis og Sjimis slekter. Det er Gersjon-sønnenes slekter.

²² De som ble mønstret fra disse slektene, var 7.500 i tallet. Alle av hankjønn som var en måned eller mer, ble mønstret.

²³ Gersjon-sønnenes slekter slo leir bak boligen, mot vest.

- ²⁴Lederen for deres familie var Eljasaf, sønn av Lael.
- ²⁵ Gersjon-sønnene hadde ansvar for telthelligdommen, for selve boligen og teltet, for taket på det og forhenget foran åpningen til telthelligdommen,
- ²⁶ omhenget rundt forgården som lå omkring boligen og alteret, forhenget foran åpningen inn til forgården, snorene og alt arbeidet med dette.
- ²⁷ Til Kehat hørte Amram-sønnenes slekt, Jishar-sønnenes slekt, Hebron-sønnenes slekt og Ussiel-sønnenes slekt. Det er Kehat-sønnenes slekter.
- ²⁸ Da alle av hankjønn som var en måned eller mer, var talt opp, var det 8.600 som skulle utføre oppgavene ved helligdommen.
- ²⁹ Kehat-sønnenes slekter slo leir på sørsiden av boligen.
- ³⁰ Lederen for deres familie var Elisafan, sønn av Ussiel.
- ³¹ De hadde ansvar for paktkisten, bordet, lysestaken, altrene, utstyret som de brukte ved tjenesten i helligdommen, og forhenget og alt arbeidet med dette.
- ³² Den øverste lederen for levittene var Elasar, sønn av Aron, presten. Han hadde tilsyn med dem som gjorde tjeneste ved helligdommen.
- ³³ Til Merari hørte Mahli-slekten og Musji-slekten. Det er Merari-slektene.
- ³⁴ Tallet på dem som ble mønstret, alle av hankjønn som var en måned eller mer, var 6.200.
- ³⁵ Lederen for farshuset til Merari-slektene var Suriel, sønn av Abihajil. De slo leir på nordsiden av boligen.
- ³⁶ Merari-sønnene hadde ansvar for å ta seg av plankene i boligen, tverrstengene, stolpene og soklene, alt utstyret der og alt arbeidet med dette,
- ³⁷ dessuten stolpene rundt forgården med soklene, pluggene og snorene som hørte til.
- ³⁸ Moses og Aron og sønnene hans slo leir foran boligen, foran telthelligdommen, mot soloppgangen i øst. Det var de som utførte oppgaver i

helligdommen på isralittenes vegne. Om en uinnviet kommer nær, skal han dø.

³⁹Tallet på levittene som Moses og Aron mønstret på Herrens ord, slekt for slekt, alle av hankjønn som var en måned eller mer, var 22.000.

Levittene og de førstefødte

⁴⁰Herren sa til Moses: Du skal mønstre de førstefødte i Israel, alle av hankjønn som er en måned eller mer, og skrive dem inn i manntallet.

⁴¹ Du skal ta ut levittene. De er mine. Jeg er Herren. Du skal ta ut dem i stedet for alle de førstefødte blant isralittene, og levittenes husdyr i stedet for alt førstefødt blant isralittenes husdyr.

⁴²Da mønstret Moses alle førstefødte blant isralittene, slik Herren hadde pålagt ham.

⁴³Tallet på alle førstefødte som ble mønstret og skrevet inn i manntallet, alt hankjønn som var en måned eller mer, var 22.273.

⁴⁴Så sa Herren til Moses:

⁴⁵Ta levittene i stedet for alle de førstefødte blant isralittene, og levittenes dyr i stedet for deres dyr. Levittene er mine. Jeg er Herren.

⁴⁶Men som løsepenger for de 273 førstefødte blant isralittene som overstiger tallet på levitter,

⁴⁷ skal du ta fem sjekel for hver. En sjekel tilsvarer tjue gera etter den vekten som brukes i helligdommen.

⁴⁸Gi pengene til Aron og sønnene hans som løsepenger for dem som er overtallige blant dem.

⁴⁹Og Moses tok imot løsepengene for dem som var flere enn det antallet som var løst ut ved levittene.

⁵⁰ Fra de førstefødte blant isralittene fikk han pengene, 1.365 sjekel etter den vekten som brukes i helligdommen.

⁵¹Og Moses ga løsepengene til Aron og sønnene hans på Herrens ord, slik Herren hadde pålagt Moses.

4. Mosebok 4

Levittenes arbeid ved telthelligdommen

¹Herren sa til Moses og Aron:

²Tell opp Kehat-sønnene, som hører til levittene, slekt for slekt og familie for familie,

³ alle menn som er mellom tretti og femti år, alle som skal gjøre plikttjeneste og utføre arbeid ved telthelligdommen.

⁴Dette er Kehat-sønnes tjeneste ved telthelligdommen: De skal ta seg av det høyhellige.

⁵ Når leiren skal bryte opp, skal Aron og sønnene hans komme og ta ned det forhenget som skjermer, og bre det ut over kisten med vitnesbyrdet.

⁶De skal legge en duk av fint skinn på kisten og deretter strekke over den et klede som er av fiolett purpur helt igjennom. Så skal de sette i bærestengene.

⁷Over bordet med skuebrød skal de strekke et klede i fiolett purpur. På det skal de sette fatene, skålene, krukkene og kannene til drikkofferet. Også brødet som alltid ligger framme, skal være der.

⁸Og over alt dette skal de bre et karmosinrødt klede. Så skal de dekke det med et teppe av fint skinn og sette bærestengene i.

⁹De skal ta et klede av fiolett purpur og dekke lysestaken og lampene som er på den, tengene, pannene og alle oljekrukkene som de bruker når de steller staken.

¹⁰De skal legge staken og alt utstyret som hører til, i et teppe av fint skinn og sette det på en bære.

¹¹ Over det gullkledde alteret skal de bre et klede av fiolett purpur. Så skal de dekke det med et teppe av fint skinn og sette bærestengene i.

¹²De skal ta alt utstyret som de bruker når de gjør tjeneste i helligdommen, og legge det i et klede av fiolett purpur. Så skal de dekke det med et teppe av fint skinn og sette det på en bære.

¹³ De skal fjerne den fete asken fra alteret og bre et purpurrødt klede over det.

¹⁴Oppå det skal de legge alt utstyret som de bruker i altertjenesten: glopannene, kjøttgaflene, ildskuffene og offerskålene, alt utstyret som hører til alteret. Så skal de bre en duk av fint skinn over det og sette bærestengene i.

¹⁵ Når Aron og sønnene hans er ferdige med å dekke helligdommen og alt utstyret der, skal leiren brytes. Da skal Kehat-sønnene komme og bære. Men de må ikke røre ved det hellige. Gjør de det, skal de dø. Dette er det Kehat-sønnene skal bære av det som hører til telthelligdommen.

¹⁶Elasar, sønn av presten Aron, har ansvaret for lampeoljen, den velluktende røkelsen, det daglige grødeofferet og salvingsoljen. Han skal ha ansvar for hele boligen og alt som er i den, både helligdommen og utstyret der.

¹⁷Herren sa til Moses og Aron:

¹⁸Dere må ikke la Kehats slektsgrein bli skåret bort fra levittenes stamme!

¹⁹For at de skal berge livet og ikke dø når de kommer nær det høyhellige, skal dere gjøre slik med dem: Aron og sønnene hans skal gå og si til hver enkelt av dem hva de skal gjøre, og hva de skal bære.

²⁰ Men Kehat-sønnene må ikke så mye som et øyeblikk gå inn og se det hellige. For da skal de dø.

²¹Herren sa til Moses:

²²Tell også opp Gersjon-sønnene, familie for familie og slekt for slekt.

²³Du skal mønstre alle menn som er mellom tretti og femti år, alle som kan gjøre pliktjeneste. De skal utføre arbeid ved telthelligdommen.

²⁴Dette er hva Gersjon-slektene har i oppgave å gjøre og bære:

²⁵De skal bære teltdukene som hører til boligen, de som dekker telthelligdommen: teppet av fint skinn som ligger over det, og forhenget foran åpningen til telthelligdommen,

²⁶dessuten omhenget rundt forgården og forhenget foran åpningen til forgården som er omkring boligen og alteret, og tauene og alt utstyret som de trenger til arbeidet. De skal gjøre alt arbeidet med dette.

²⁷Alt arbeidet Gersjon-sønnene utfører, alt de skal bære og alt de skal gjøre, skal skje etter ordre fra Aron og sønnene hans. Dere skal se til at de tar ansvar for alt de har å bære.

²⁸Dette er arbeidet Gersjon-slektene har å gjøre ved telthelligdommen. Itamar, presten Arons sønn, skal ha tilsyn med tjenesten deres.

²⁹Også Merari-sønnene skal du mønstre, slekt for slekt og familie for familie.

³⁰Du skal mønstre alle menn som er mellom tretti og femti år, alle som kan gjøre plikttjeneste. De skal utføre arbeidet ved telthelligdommen.

³¹Dette er det de har ansvar for å bære når de arbeider med telthelligdommen: boligens planker, tverrstenger, stolper og sokler,

³²dessuten stolpene rundt forgården med sokler, plugger og snorer, alt utstyret og alt de trenger til arbeidet. Dere skal sette opp en liste og navngi alt utstyret de har ansvar for å bære.

³³Dette er Merari-slektenes arbeid ved telthelligdommen. Og Itamar, sønn av presten Aron, skal ha tilsyn med det.

³⁴Moses og Aron og lederne for menigheten mønstret så Kehat-sønnene, slekt for slekt og familie for familie,

³⁵alle menn mellom tretti og femti år som kunne gjøre plikttjeneste ved telthelligdommen.

³⁶Tallet på dem som ble mønstret, slekt for slekt, var 2.750.

³⁷Dette er de av Kehats slekter som ble mønstret, alle som skulle arbeide ved telthelligdommen, og som Moses og Aron mønstret på Herrens ord gjennom Moses.

³⁸Også Gersjon-sønnene ble mønstret, slekt for slekt og familie for familie.

³⁹Alle menn mellom tretti og femti år som kunne gjøre plikttjeneste, skulle utføre arbeid ved telthelligdommen.

⁴⁰Tallet på dem som ble mønstret, slekt for slekt og familie for familie, var 2.630.

⁴¹Dette er de av Gersjons slekter som ble mønstret, alle som arbeidet ved telthelligdommen, og som Moses og Aron mønstret på Herrens ord.

⁴²Også Merari-sønnes slekter ble mønstret, slekt for slekt og familie for familie.

⁴³Alle menn mellom tretti og femti år som kunne gjøre plikttjeneste, skulle utføre arbeid ved telthelligdommen.

⁴⁴Tallet på dem som ble mønstret, slekt for slekt, var 3.200.

⁴⁵Dette er de av Meraris slekter som ble mønstret, de som Moses og Aron mønstret på Herrens ord gjennom Moses.

⁴⁶Nå hadde Moses og Aron og Israels ledere mønstret levittene, slekt for slekt og familie for familie,

⁴⁷alle menn mellom tretti og femti år, alle som skulle gjøre tjeneste, og alle som skulle arbeide ved telthelligdommen og bære det som hører til.

⁴⁸Tallet på dem som ble mønstret, var 8.580.

⁴⁹De ble mønstret av Moses på Herrens ord, hver enkelt til det han skulle gjøre og bære. De ble mønstret slik Herren hadde pålagt Moses.

4. Mosebok 5

Urenhet og urett vinning

¹Herren sa til Moses:

² «Du skal pålegge israelittene å sende bort fra leiren alle med hudsykdom, alle med utflod og alle som er urene etter å ha rørt ved lik.

³ Både menn og kvinner skal dere sende bort. La dem gå utenfor leiren så de ikke gjør leiren uren, der jeg bor midt iblant israelittene.»

⁴Folket gjorde som Herren sa, og sendte de urene utenfor leiren. Som Herren sa til Moses, slik gjorde israelittene.

⁵Herren sa til Moses:

⁶Si til israelittene: Når en mann eller en kvinne gjør en synd mot et annet menneske og dermed er troløs mot Herren og fører skyld over seg,

⁷ da skal de bekjenne synden de har gjort. Så skal de gi full erstatning for ugjerningen og en femtedel i tillegg til den de har gjort urett mot.

⁸ Men hvis den andre ikke har noen løsningsmann som kan ta imot erstatningen, skal den gis til Herren og tilfalle presten, sammen med soningsværen som han ofrer til soning for synderen.

⁹Enhver avgift og alle hellige gaver som israelittene kommer til presten med, skal tilhøre ham.

¹⁰Alle hellige gaver skal tilhøre ham. Alt noen gir til presten, skal tilhøre ham.

Loven om sjalusi

¹¹Herren sa til Moses:

¹²Tal til israelittene og si til dem: Sett at en kvinne kommer på avveier og er utro mot mannen sin,

¹³og en annen mann har samleie med henne. Men mannen hennes vet ikke om det, for hun har gjort seg uren i det skjulte. Det er ingen vitner, og hun blir ikke grepet på fersk gjerning.

¹⁴Men så kommer det sjalusi over mannen, og han mistenker at hans kone har gjort seg uren. Det kan også hende at sjalusi kommer over mannen så han mistenker sin kone selv om hun ikke har gjort seg uren.

¹⁵Da skal mannen ta sin kone med seg til presten og bære fram offer for henne, en tiendedels efa byggmel. Han skal ikke helle ut olje over det og ikke legge røkelse på. For det er et matoffer for sjalusi og et påminningsoffer om synd.

¹⁶Presten skal føre kvinnen fram og stille henne for Herrens ansikt.

¹⁷ Så skal han hente hellig vann i et leirkar og ta noe av støvet som er på gulvet i boligen, og ha det i vannet.

¹⁸Når presten har stilt kvinnen fram for Herrens ansikt, skal han løse håret hennes og legge påminningsofferet i hendene hennes; det er et grødeoffer for sjalusi. I sin egen hånd skal presten ha det bitre forbannelsesvannet.

¹⁹Så skal presten ta kvinnen i ed og si til henne: «Så sant ingen mann har ligget med deg, så sant du ikke har kommet på avveier og gjort deg uren for mannen din, skal du være fri fra dette bitre forbannelsesvannet.

²⁰Men har du kommet på avveier fra mannen din og gjort deg uren, og har en annen enn mannen din ligget med deg”

²¹ – og nå skal presten ta kvinnen i ed med forbannelseseden og si til henne: «måtte Herren la deg bli et tegn på forbannelse midt blant folket ditt, måtte Herren la underlivet ditt falle ned og morslivet hovne opp.

²²Måtte forbannelsesvannet komme ned i innvollene dine så morslivet hovner opp og underlivet faller ned.» Og kvinnen skal si: «Amen, amen.»

²³Presten skal skrive ned disse forbannelsesedene på et blad og vaske dem av i det bitre vannet.

²⁴Og han skal la kvinnen drikke av det bitre forbannelsesvannet så det kan komme inn i henne og gi bitter smerte.

²⁵Så skal presten ta grødeofferet for sjalusi ut av hånden på kvinnen, svinge det for Herrens ansikt og bære det fram til alteret.

²⁶Han skal ta en håndfull av påminningsofferet og brenne det på alteret. Etterpå skal han la kvinnen drikke av vannet.

²⁷Når hun drikker av vannet, og dersom hun er uren og har vært utro mot mannen sin, da skal forbannelsesvannet volde bitter smerte når det kommer ned i henne. Morslivet hennes skal svulme opp og underlivet falle ned, og hun skal være en forbannelse blant folket sitt.

²⁸Men hvis kvinnen ikke har gjort seg uren, men er ren, da skal hun være uskadd og fremdeles kunne få barn.

²⁹Dette er loven om sjalusi: Når en kvinne kommer på avveier og gjør seg uren, ³⁰eller når sjalusi kommer over en mann og han blir sjalu på sin kone, da skal han stille kvinnen fram for Herrens ansikt, og presten skal gjøre med henne alt det som står i denne loven.

³¹Mannen skal være fri for skyld, men kvinnen skal bære den skylden hun selv har ført over seg.

4. Mosebok 6

Loven om nasireere

¹Herren sa til Moses:

²Tal til israelittene og si til dem: Om noen, mann eller kvinne, høytidelig avlegger et nasireerløfte og vier seg til Herren,

³skal han holde seg borte fra vin og sterk drikk. Han skal ikke drikke eddik som er laget av vin eller av sterk drikk. Han skal heller ikke drikke noen saft laget av druer og ikke spise druer, verken friske eller tørkede.

⁴Så lenge han er nasireer, skal han ikke spise noe som kommer fra vinstokken, ikke engang druekjerner eller skall.

⁵Så lenge nasireerløftet gjelder, må det ikke komme barberkniv på hodet hans. Helt til dagene da han er viet til Herren, er over, skal han være hellig. Han skal la håret på hodet vokse og henge fritt.

⁶Så lenge han er viet til Herren, må han ikke komme nær noe lik.

⁷Om faren eller moren, broren eller søsteren dør, må han ikke gjøre seg uren på grunn av dem. For hodet hans bærer tegnet på at han er viet til sin Gud.

- ⁸Så lenge han er nasireer, er han hellig for Herren.
- ⁹Men om noen dør brått og uventet helt inntil ham, så hodet hans blir urent mens det er innviet, skal han barbere hodet den dagen han blir ren. Den sjuende dagen skal han barbere det.
- ¹⁰Den åttende dagen skal han bringe to turtelduer eller to dueunger til presten ved åpningen til telthelligdommen.
- ¹¹Presten skal ofre den ene som et syndoffer og den andre som brennoffer og slik gjøre soning for ham, for lovbruddet som skjedde da han kom nær liket. Samme dag skal han hellige hodet sitt på ny.
- ¹²Han skal vie seg til Herren for like lang tid som han først hadde lovet, og bære fram et årsgammelt lam som skyldoffer. Den første tiden faller bort fordi hodet hans ble urent mens det var innviet.
- ¹³Dette er loven for nasireeren: Den dagen nasireertiden hans er over, skal han føres fram foran åpningen til telthelligdommen.
- ¹⁴Han skal bære fram offeret sitt for Herren: et årsgammelt værlam uten feil som brennoffer, et årsgammelt, feilfritt hunnlam som syndoffer og en feilfri vær som fredsoffer,
- ¹⁵en kurv med usyrede brød av fint mel, formet som kaker med olje i og usyrede kjekskaker smurt med olje, dessuten grødeofferet og drikkofrene som hører til.
- ¹⁶Dette skal presten bære fram for Herren. Han skal ofre det som syndoffer og brennoffer for mannen.
- ¹⁷Væren skal han lage til som fredsoffer for Herren sammen med kurven med de usyrede brødene. Presten skal bære fram grødeofferet og drikkofferet hans.
- ¹⁸Så skal nasireeren barbere sitt innviede hode ved åpningen til telthelligdommen. Han skal ta håret som var innviet, og legge det på ilden som er under fredsofferet.

¹⁹Presten skal ta den kokte bogen av væren, en usyret kake fra kurven og en usyret kjekskake og legge det i hendene på nasireeren etter at han har barbert av seg det innviende håret.

²⁰ Dette skal presten svinge for Herrens ansikt som et svingeoffer. Det er helliget til presten i tillegg til brystet som svinges og låret som gis i avgift. Siden kan nasireeren drikke vin.

²¹ Dette er loven om nasireeren. Den som avlegger løfte om et offer til Herren av det han har råd til, i tillegg til det innvielsen hans krever, må gjøre som han har lovet. Dette kommer i tillegg til loven om innvielsen hans.

Herrens velsignelse

²² Herren sa til Moses:

²³ Tal til Aron og sønnene hans og si: Slik skal dere velsigne israhelittene. Dere skal si til dem:

²⁴ Herren velsigne deg og bevare deg!

²⁵ Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig!

²⁶ Herren løfte sitt ansikt mot deg og gi deg fred!

²⁷ De skal sette mitt navn på israhelittene, og jeg vil velsigne dem.

4. Mosebok 7

Gaver fra lederne

¹ Da Moses var ferdig med å reise boligen, salvet og helliget han den og alt utstyret som hørte til. Alteret og utstyret som hørte til det, salvet og helliget han.

² Da kom Israels ledere fram, de som var overhoder for familiene og ledere for stammene, de som sto over alle som var mønstret.

³ De brakte sine offer fram for Herren: seks vogner med tak og tolv okser, en vogn for to ledere og en okse for hver av dem. De førte dem fram foran boligen.

⁴ Herren sa til Moses:

⁵ «Ta imot disse! De skal brukes til arbeidet ved telthelligdommen. Gi dem til levittene, til hver enkelt etter det arbeidet han har.»

⁶Moses tok vognene og oksene og ga dem til levittene.

⁷Han ga to vogner og fire okser til Gersjon-sønnene, etter det arbeidet de hadde.

⁸Han ga fire vogner og åtte okser til Merari-sønnene, etter det arbeidet de hadde hos Itamar, sønn av presten Aron.

⁹Han ga ikke noe til Kehat-sønnene, for de skulle ta vare på det hellige og bære det på skuldrene.

¹⁰ Lederne kom med offer til innvielsen av alteret da det ble salvet, og bar ofrene sine fram til alteret.

¹¹Da sa Herren til Moses: «Lederne skal komme hver sin dag og ofre sine offer til innvielsen av alteret.»

¹²Den som bar fram offeret sitt første dagen, var Nahsjon, sønn av Amminadab, fra Judas stamme.

¹³ Hans offer var et sølvfat som veide 130 sjekel, og en sølvskål på 70 sjekel etter vekten i helligdommen, begge fulle av hvetemel blandet med olje til grødeoffer,

¹⁴ en gullskål på 10 sjekel, full av røkelse,

¹⁵en ung okse fra flokken, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer,

¹⁶en geitebukk til syndoffer

¹⁷og til fredsoffer to okser, fem vær, fem bukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret fra Nahsjon, sønn av Amminadab.

¹⁸Andre dagen kom Netanel, sønn av Suar, lederen for Jissakar.

¹⁹Han bar fram offeret sitt: et sølvfat som veide 130 sjekel, en sølvskål på 70 sjekel etter vekten i helligdommen, begge fulle av hvetemel blandet med olje til grødeoffer,

²⁰en gullskål på 10 sjekel, full av røkelse,

- ²¹en ung okse fra flokken, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer,
- ²²en geitebukk til syndoffer
- ²³og til fredsoffer to okser, fem værer, fem bukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret fra Netanel, sønn av Suar.
- ²⁴Tredje dagen kom lederen for Sebulon-sønnene, Eliab, sønn av Helon.
- ²⁵Hans offer var et sølvfat som veide 130 sjekel, en sølvskål på 70 sjekel etter vekten i helligdommen, begge fulle av hvetemel blandet med olje til grødeoffer,
- ²⁶en gullskål på 10 sjekel, full av røkelse,
- ²⁷en ung okse fra flokken, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer,
- ²⁸en geitebukk til syndoffer
- ²⁹og til fredsoffer to okser, fem værer, fem bukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret fra Eliab, sønn av Helon.
- ³⁰Fjerde dagen kom lederen for Ruben-sønnene, Elisur, sønn av Sjede'ur.
- ³¹Hans offer var et sølvfat som veide 130 sjekel, en sølvskål på 70 sjekel etter vekten i helligdommen, begge fulle av hvetemel blandet med olje til grødeoffer,
- ³²en gullskål på 10 sjekel, full av røkelse,
- ³³en ung okse fra flokken, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer,
- ³⁴en geitebukk til syndoffer
- ³⁵og til fredsoffer to okser, fem værer, fem bukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret fra Elisur, sønn av Sjede'ur.
- ³⁶Femte dagen kom lederen for Simon-sønnene, Sjelumiel, sønn av Surisjaddai.
- ³⁷Hans offer var et sølvfat som veide 130 sjekel, en sølvskål på 70 sjekel etter vekten i helligdommen, begge fulle av hvetemel blandet med olje til grødeoffer,
- ³⁸en gullskål på 10 sjekel, full av røkelse,
- ³⁹en ung okse fra flokken, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer,
- ⁴⁰en geitebukk til syndoffer

⁴¹og til fredsoffer to okser, fem værer, fem bukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret fra Sjelumiel, sønn av Surisjaddai.

⁴²Sjette dagen kom lederen for Gad-sønnene, Eljasaf, sønn av De'uel.

⁴³Hans offer var et sølvfat som veide 130 sjekel, en sølvskål på 70 sjekel etter vekten i helligdommen, begge fulle av hvetemel blandet med olje til grødeoffer,

⁴⁴en gullskål på 10 sjekel, full av røkelse,

⁴⁵en ung okse fra flokken, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer,

⁴⁶en geitebukk til syndoffer

⁴⁷og til fredsoffer to okser, fem værer, fem bukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret fra Eljasaf, sønn av De'uel.

⁴⁸Sjuende dagen kom lederen for Efraim-sønnene, Elisjama, sønn av Ammihud.

⁴⁹Hans offer var et sølvfat som veide 130 sjekel, en sølvskål på 70 sjekel etter vekten i helligdommen, begge fulle av hvetemel blandet med olje til grødeoffer,

⁵⁰en gullskål på 10 sjekel, full av røkelse,

⁵¹en ung okse fra flokken, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer,

⁵²en geitebukk til syndoffer

⁵³og til fredsoffer to okser, fem værer, fem bukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret fra Elisjama, sønn av Ammihud.

⁵⁴Åttende dagen kom lederen for Manasse-sønnene, Gamliel, sønn av Pedasur.

⁵⁵Hans offer var et sølvfat som veide 130 sjekel, en sølvskål på 70 sjekel etter vekten i helligdommen, begge fulle av hvetemel blandet med olje til grødeoffer,

⁵⁶en gullskål på 10 sjekel, full av røkelse,

⁵⁷en ung okse fra flokken, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer,

⁵⁸en geitebukk til syndoffer

⁵⁹og til fredsoffer to okser, fem værer, fem bukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret fra Gamliel, sønn av Pedasur.

- ⁶⁰Niende dagen kom lederen for Benjamin-sønnene, Abidan, sønn av Gidoni.
- ⁶¹Hans offer var et sølvfat som veide 130 sjekel, en sølvskål på 70 sjekel etter vekten i helligdommen, begge fulle av hvetemel blandet med olje til grødeoffer,
- ⁶²en gullskål på 10 sjekel, full av røkelse,
- ⁶³en ung okse fra flokken, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer,
- ⁶⁴en geitebukk til syndoffer
- ⁶⁵og til fredsoffer to okser, fem værer, fem bukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret fra Abidan, sønn av Gidoni.
- ⁶⁶Tiende dagen kom lederen for Dan-sønnene, Ahieser, sønn av Ammisjaddai.
- ⁶⁷Hans offer var et sølvfat som veide 130 sjekel, en sølvskål på 70 sjekel etter vekten i helligdommen, begge fulle av hvetemel blandet med olje til grødeoffer,
- ⁶⁸en gullskål på 10 sjekel, full av røkelse,
- ⁶⁹en ung okse fra flokken, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer,
- ⁷⁰en geitebukk til syndoffer
- ⁷¹og til fredsoffer to okser, fem værer, fem bukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret fra Ahieser, sønn av Ammisjaddai.
- ⁷²Ellevte dagen kom lederen for Asjer-sønnene, Pagiël, sønn av Okran.
- ⁷³Hans offer var et sølvfat som veide 130 sjekel, en sølvskål på 70 sjekel etter vekten i helligdommen, begge fulle av hvetemel blandet med olje til grødeoffer,
- ⁷⁴en gullskål på 10 sjekel, full av røkelse,
- ⁷⁵en ung okse fra flokken, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer,
- ⁷⁶en geitebukk til syndoffer
- ⁷⁷og til fredsoffer to okser, fem værer, fem bukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret fra Pagiël, sønn av Okran.
- ⁷⁸Tolvte dagen kom lederen for Naftali-sønnene, Ahira, sønn av Enan.

⁷⁹Hans offer var et sølvfat som veide 130 sjekel, en sølvskål på 70 sjekel etter vekten i helligdommen, begge fulle av hvetemel blandet med olje til grødeoffer,

⁸⁰en gullskål på 10 sjekel, full av røkelse,

⁸¹en ung okse fra flokken, en vær og et årsgammelt værlam til brennoffer,

⁸²en geitebukk til syndoffer

⁸³og til fredsoffer to okser, fem værer, fem bukker og fem årsgamle værlam. Dette var offeret fra Ahira, sønn av Enan.

⁸⁴Dette var gavene fra Israels ledere ved innvielsen av alteret, den dagen det ble salvet: tolv sølvfat, tolv sølvskåler og tolv gullskåler.

⁸⁵ Hvert sølvfat var på 130 sjekel og hver sølvskål på 70 sjekel. Alt sølvet i karene veide til sammen 2.400 sjekel etter vekten i helligdommen.

⁸⁶ De tolv gullskålene som var fulle av røkelse, veide 10 sjekel hver etter vekten i helligdommen. Til sammen veide gullet i skålene 120 sjekel.

⁸⁷All buskapen som gikk med til brennoffer, var 12 okser, 12 værer, 12 årsgamle værlam med de grødeofrene som hørte til, og 12 geitebukker til syndoffer.

⁸⁸All buskapen som gikk med til fredsoffer, var 24 okser, 60 værer, 60 bukker og 60 årsgamle værlam. Dette var gavene som ble gitt da alteret ble salvet og vigslet.

⁸⁹ Når Moses gikk inn i telthelligdommen for å snakke med ham, hørte han røsten tale til seg fra soningsstedet over kisten med vitnesbyrdet, mellom de to kjerubene. Der talte han til ham.

4. Mosebok 8

Innvielsen av levittene

¹Herren sa til Moses:

² «Tal til Aron og si: Når du setter opp lampene, skal de sju lampene lyse opp rett foran lysestaken.»

³Aron gjorde det slik. Han satte opp lampene slik at de kastet lys rett foran lysestaken, slik Herren hadde pålagt Moses.

⁴ Slik var lysestaken laget: Den var av hamret gull. Fra foten til kronen var den hamret gull. Moses laget lysestaken etter forbildet som Herren hadde vist ham.

⁵Herren sa til Moses:

⁶Ta ut levittene fra de andre israelittene og rens dem!

⁷ Dette skal du gjøre for å rens dem: Skvett rensesvann på dem. Så skal de barbere seg over hele kroppen og vaske klærne sine. Slik skal de rens seg.

⁸De skal ta en ung okse og grødeofferet som hører til, hvetemel blandet med olje. Til syndoffer skal du ta en annen ung okse.

⁹Du skal la levittene komme fram til telthelligdommen og kalle sammen hele Israels menighet.

¹⁰Levittene skal komme fram for Herren, og israelittene skal legge hendene på levittene.

¹¹ For Herrens ansikt skal Aron innvie levittene som et svingeoffer fra israelittene, slik at de kan gjøre tjeneste for Herren.

¹²Levittene skal legge hendene på hodet til oksene. Så skal du ofre den ene oxen som syndoffer og den andre som brennoffer for Herren, for å gjøre soning for levittene.

¹³Du skal stille levittene foran Aron og sønnene hans og innvie dem som et svingeoffer for Herren.

¹⁴ Slik skal du skille levittene ut fra de andre israelittene, og de skal tilhøre meg.

¹⁵Siden skal levittene komme og gjøre tjeneste ved telthelligdommen, etter at du har rensset dem og innviet dem som et svingeoffer.

¹⁶ For de er overgitt, helt overgitt til meg og atskilt fra de andre israelittene. Jeg har tatt dem som mine egne i stedet for alle som åpner morslivet, alle førstefødte hos israelittene.

¹⁷For alt førstefødt hos isrealittene, både av folk og av fe, tilhører meg. Den dagen jeg slo i hjel alt førstefødt i Egypt, helliget jeg dem som mine.

¹⁸Men nå har jeg tatt ut levittene i stedet for alle de førstefødte hos isrealittene.

¹⁹ Jeg tok levittene ut fra de andre isrealittene og overga dem til Aron og sønnene hans. De skal tjene isrealittene i telthelligdommen og gjøre soning for dem, så det ikke skal komme ulykke over isrealittene om de kommer for nær helligdommen.

²⁰Moses og Aron og hele Israels menighet gjorde dette med levittene. Alt som Herren hadde pålagt Moses når det gjaldt levittene, det gjorde isrealittene med dem.

²¹Levittene rensset seg og vasket klærne sine. Aron innviet dem som et svingeoffer til Herren og gjorde soning for dem, så de ble rene.

²²Etter dette kom levittene og gjorde sin tjeneste ved telthelligdommen under tilsyn av Aron og sønnene hans. Alt som Herren hadde pålagt Moses når det gjaldt levittene, det gjorde de med dem.

²³Herren sa til Moses:

²⁴ Slik skal det være med levittene: Fra de er tjuefem år gamle, skal de mønstres til tjeneste i telthelligdommen.

²⁵Men når de har fylt femti år, skal de trekke seg tilbake fra tjenesten og ikke arbeide lenger.

²⁶De kan hjelpe sine brødre i telthelligdommen med å utføre oppgavene deres, men noe arbeid skal de ikke ha. Slik skal du gjøre det med levittene og oppgavene deres.

4. Mosebok 9

Hvordan isrealittene skal holde påske

¹ Herren talte til Moses i Sinai-ørkenen i den første måneden i det andre året etter at de hadde gått ut av landet Egypt. Han sa:

²«Isrealittene skal holde påske til fastsatt tid.

³Den fjortende dagen i denne måneden, i skumringen, skal dere holde høytiden til fastsatt tid. Dere skal holde den etter alle lover og forskrifter.»

⁴Da sa Moses til israelittene at de skulle holde påske.

⁵De holdt påske i Sinai-ørkenen, i den første måneden på den fjortende dagen, i skumringen. Israelittene gjorde alt slik som Herren hadde pålagt Moses.

⁶ Det var noen menn som hadde kommet nær et lik og blitt urene, så de ikke kunne holde påske den dagen. De samlet seg foran Moses og Aron samme dag.

⁷Disse mennene sa: «Vi kom nær et lik og ble urene. Hvorfor blir vi nektet å bære fram Herrens offer på høytiden sammen med de andre israelittene?»

⁸ Da svarte Moses: «Vent, så skal jeg høre hva Herren pålegger dere.»

⁹Herren sa til Moses:

¹⁰Tal til israelittene og si: Enhver som kommer nær et lik og blir uren, eller som er på en lang reise, enten det er dere eller etterkommerne deres, og som ønsker å holde påske for Herren,

¹¹ skal holde den i den andre måneden, på den fjortende dagen. Med usyret brød og bitre urter skal de spise påskelammet.

¹² De må ikke la noe av lammet bli igjen til neste morgen eller bryte noe bein på det. De skal holde påske i samsvar med forskriftene.

¹³Om en mann som er ren og ikke er på reise, lar være å holde påske, vil han bli utryddet av folket sitt fordi han ikke bar fram Herrens offer på høytiden. Den mannen må bære straffen for sin synd.

¹⁴ Om en innflytter som bor hos dere, vil holde påske for Herren, skal han feire i samsvar med de lover og forskrifter som gjelder for høytiden. En og samme ordning skal gjelde for dere, både for innflytteren og for den som er født i landet.

Skyen over boligen

¹⁵ Den dagen boligen ble reist, dekket skyen boligen, altså teltet med vitnesbyrdet. Om kvelden lå den over boligen og så ut som ild, helt til om morgenen.

¹⁶Slik var det alltid. Skyen dekket teltet, og om natten så det ut som ild.

¹⁷Hver gang skyen løftet seg fra teltet, brøt israelittene opp, og på det stedet hvor skyen stanset, slo de leir.

¹⁸På Herrens ord brøt israelittene opp, og på Herrens ord slo de leir. Så lenge skyen lå over boligen, holdt de seg i leiren.

¹⁹Når skyen lå over boligen i flere dager, holdt israelittene Herrens påbud. De brøt ikke opp.

²⁰Det hendte at skyen lå noen få dager over boligen. På Herrens ord holdt de seg i leiren, og på Herrens ord brøt de opp.

²¹Det hendte at skyen lå fra kveld til morgen. Når skyen løftet seg om morgenen, brøt israelittene opp. Enten det var dag eller natt, brøt de opp når skyen løftet seg.

²²Enten skyen lå over boligen et par dager eller en måned eller enda lenger, holdt israelittene seg i leiren og brøt ikke opp. Men når skyen løftet seg, brøt de opp.

²³På Herrens ord slo de leir, og på Herrens ord brøt de opp. På Herrens ord gjennom Moses holdt de Herrens påbud.

4. Mosebok 10

Trompetsignal og oppbrudd

¹Herren sa til Moses:

²Lag deg to trompeter! Du skal lage dem av hamret sølv. Disse skal du bruke når du kaller menigheten sammen, og når leiren skal brytes.

³Når de blåser i dem, skal hele menigheten komme sammen hos deg ved åpningen til telthelligdommen.

⁴Blåser de bare i den ene, skal lederne, overhodene for Israels tusener, samles hos deg.

⁵Når dere blåser lange støt, skal de som har leir mot øst, bryte opp.

⁶Når dere blåser lange støt for andre gang, skal de som har leir mot sør, bryte opp. Når de skal bryte opp, skal det blåses lange støt.

⁷Når forsamlingen kalles sammen, skal dere gi signal, men ikke blåse lange støt.

⁸ Det er Arons sønner, prestene, som skal blåse i trompetene. Dette skal være en evig ordning for dere, fra slekt til slekt.

⁹ Når dere drar i krig i deres eget land mot en fiende som går til angrep på dere, skal dere blåse lange støt på trompetene. Da skal Herren deres Gud huske på dere, så dere blir berget fra fiendene.

¹⁰ På gledesdagene og i høytidene og på nymånedagene deres skal dere blåse i trompetene når dere ofrer brennoffer og fredsoffer. Det skal være en påminnelse om dere hos deres Gud. Jeg er Herren deres Gud.

Oppbruddet fra Sinai

¹¹I det andre året, på den tjuende dagen i den andre måneden, løftet skyen seg fra vitnesbyrdets bolig.

¹² Da brøt israelittene opp fra Sinai-ørkenen og dro videre i dagsmarsjer. Og skyen stanset i Paran-ørkenen.

¹³Dette var første gangen de brøt opp på Herrens ord gjennom Moses.

¹⁴Leiren til Juda-sønnene brøt først opp under sitt banner, hæravdeling for hæravdeling. Hærføreren var Nahsjon, sønn av Amminadab.

¹⁵Hærfører for Jissakars stamme var Netanel, sønn av Suar.

¹⁶Hærfører for Sebulons stamme var Eliab, sønn av Helon.

¹⁷Så ble boligen tatt ned, og de som skulle bære den, Gersjon-sønnene og Merari-sønnene, brøt opp.

- ¹⁸Så brøt Rubens leir opp under sitt banner, hæravdeling for hæravdeling. Hærfører var Elisur, sønn av Sjede'ur.
- ¹⁹Hærfører for Simons stamme var Sjelumiel, sønn av Surisjaddai.
- ²⁰Hærfører for Gads stamme var Eljasaf, sønn av De'uel.
- ²¹ Så brøt kehatittene opp, de som bar det hellige utstyret. Før de kom fram, skulle boligen reises.
- ²²Så brøt leiren til Efraim-sønnene opp under sitt banner, hæravdeling for hæravdeling. Hærføreren var Elisjama, sønn av Ammihud.
- ²³Hærfører for Manasse-sønnes stamme var Gamliel, sønn av Pedasur.
- ²⁴Hærfører for Benjamin-sønnes stamme var Abidan, sønn av Gidoni.
- ²⁵Så brøt leiren til Dan-sønnene opp under sitt banner, som baktropp for alle leirene, hæravdeling for hæravdeling. Hærføreren var Ahieser, sønn av Ammisjaddai.
- ²⁶Hærfører for Asjers stamme var Pagiël, sønn av Okran.
- ²⁷Hærfører for Naftalis stamme var Ahira, sønn av Enan.
- ²⁸Slik var avmarsjen da israelittene dro av sted, hæravdeling for hæravdeling.
- ²⁹ Moses sa til sin svoger Hobab, sønn av Re'uel fra Midjan: «Nå bryter vi opp og drar til det stedet som Herren sa han ville gi oss. Kom med oss, så skal vi sørge godt for deg. For Herren har lovet det gode for Israel.»
- ³⁰Hobab svarte: «Jeg blir ikke med, jeg går heller hjem til mitt eget land og min egen slekt.»
- ³¹Da sa Moses: «Du må ikke forlate oss! Du vet jo best hvor vi skal slå leir i ørkenen. Du må være øyne for oss.
- ³²Går du med oss, skal vi la alt det gode som Herren gjør mot oss, også komme deg til gode.»
- ³³ Så brøt de opp og dro fra Herrens fjell, tre dagsreiser. Og Herrens paktkiste dro foran dem, tre dagsreiser, for å finne et hvilested for dem.

³⁴Herrens sky var over dem om dagen når de brøt opp fra leiren.

³⁵Hver gang kisten brøt opp, sa Moses: «Reis deg, Herre! La dine fiender bli spredt og dine motstandere flykte for deg!»

³⁶Og når den var i ro, sa han: «Vend tilbake, Herre, til Israels ti tusen ganger tusen!»

4. Mosebok 11

Folket klager, og Gud gir dem mat

¹Folket begynte å klage bittert til Herren. Da Herren hørte det, ble vreden hans tent. Herrens ild flammet opp blant dem og herjet i utkanten av leiren.

²Folket ropte til Moses, og Moses ba til Herren. Da sluknet ilden.

³De kalte dette stedet Tabera, fordi Herrensild hadde flammet opp blant dem der.

⁴Rakkerpakket som fulgte med dem, var umettelig. Da begynte israelittene også å jamre seg igjen. «Hvem kan gi oss kjøtt å spise?» sa de.

⁵«Vi husker fisken vi fritt kunne spise i Egypt, og agurkene, vannmelonene og purren, løken og hvitløken.

⁶Nå visner vi bort, for vi mangler alt. Øynene våre ser ikke annet enn manna.»

⁷Mannaen lignet korianderfrø og så ut som bedolah-kvae.

⁸Folket løp utover og sanket. De malte den på håndkvern eller støtte den i morter. Så kokte de den i gryte og laget kaker av den. Smaken var som smaken av kaker bakt med olje.

⁹Når duggen falt over leiren om natten, falt mannaen med.

¹⁰Moses hørte folket jamre seg, den ene familien etter den andre, hver fra inngangen til sitt eget telt. Da flammet Herrens vrede kraftig opp. Moses syntes det var ille.

¹¹Moses sa til Herren: Hvorfor gjør du din tjener så ondt? Hvorfor finner jeg ikke nåde for dine øyne? Du legger byrden av hele folket på meg!

¹²Er det jeg som har unnfanget hele dette folket? Er det jeg som har født det, siden du sier: Bær det ved brystet, slik en amme bærer et spedbarn, helt fram til landet du med ed har lovet fedrene deres!

¹³Hvor skal jeg få kjøtt fra til hele dette folket når de jamrer seg og sier til meg: «Gi oss kjøtt å spise!»

¹⁴Jeg makter ikke å bære hele dette folket alene. Det er for tungt for meg.

¹⁵Er det slik du vil gjøre mot meg, så drep meg heller med en gang, så sant jeg har funnet nåde for dine øyne. La meg slippe å se min egen ulykke!

¹⁶Da sa Herren til Moses: Samle sammen for meg sytti mann av Israels eldste, de du vet er eldste og tilsynsmenn i folket. Ta dem med til telthelligdommen og la dem stille seg der sammen med deg.

¹⁷Jeg skal komme ned og snakke med deg der. Jeg skal ta av den ånden som er over deg, og legge over på dem. De skal bære byrden av folket sammen med deg, så du slipper å bære den alene.

¹⁸Til folket skal du si: Hellige dere til i morgen, så skal dere få kjøtt å spise. For Herren har hørt at dere har jamret og sagt: «Hvem kan gi oss kjøtt å spise? Vi hadde det bedre i Egypt.» Nå skal Herren gi dere kjøtt.

¹⁹Ikke én dag skal dere spise det, og ikke to, ikke fem dager eller ti dager eller tjue dager,

²⁰men en hel måned, helt til det kommer ut av neseborene på dere og byr dere imot. For dere forkastet Herren som er midt iblant dere. Dere jamret dere for hans ansikt og sa: «Hvorfor dro vi ut av Egypt?»

²¹Da sa Moses: «Det folket jeg har med meg, teller 600.000 mann til fots. Og så sier du: Jeg skal gi dem kjøtt så de kan spise en hel måned.

²²Skal vi slakte så mye småfe og storfe at det blir nok til dem? Eller skal vi samle all fisken i havet, så de får nok?»

²³Herren sa til Moses: «Er Herrens arm for svak? Nå skal du se om det går som jeg har sagt, eller ikke.»

24 Så gikk Moses ut og fortalte folket hva Herren hadde sagt. Han samlet sytti mann av de eldste i folket og ba dem stå omkring teltet.

25 Da steg Herren ned i en sky og talte til ham. Han tok av den ånden som var over Moses, og ga til de sytti eldste. Og da ånden hvilte over dem, talte de profetisk. Men de fortsatte ikke med det.

26 To av mennene var blitt værende i leiren, den ene het Eldad og den andre Medad. Også over dem hvilte ånden, for de var blant dem som var skrevet opp, men hadde ikke gått ut til teltet. De profeterte i leiren.

27 Da sprang en gutt og fortalte til Moses: «Eldad og Medad profeterer i leiren!»

28 Josva, Nuns sønn, som hadde tjent Moses siden han var ung, sa da: «Moses, min herre, stans dem!»

29 Men Moses svarte: «Er du sjalu på mine vegne? Om bare alt Herrens folk var profeter! Måtte Herren gi dem alle sin Ånd!»

30 Så gikk Moses tilbake til leiren sammen med Israels eldste.

31 Da kom en vind fra Herren som førte vaktler inn fra havet i en høyde på omkring to alen over bakken. Vinden strødde dem ut omkring leiren, så langt som en dagsreise på den ene siden og en dagsreise på den andre.

32 Folket samlet vaktler hele den dagen og hele natten og hele dagen etter. Den som samlet minst, samlet ti homer. Og de la dem utover rundt hele leiren.

33 Mens kjøttet fortsatt var mellom tennene på dem, før det var tygd ferdig, flammet Herrens vrede opp mot folket. Han slo dem med en fryktelig pest.

34 Dette stedet kalte de Kibrot-Hattaava, for der gravla folket dem som hadde vært grådige.

35 Fra Kibrot-Hattaava dro folket til Haserot, og i Haserot ble de værende en tid.

4. Mosebok 12

Herren blir harm på Mirjam og Aron

- ¹En gang tok Mirjam og Aron til orde mot Moses på grunn av hans kusjittiske kone; for han hadde tatt seg en kone fra Kusj.
- ² De sa: «Er det bare Moses Herren har talt med? Har han ikke talt med oss også?» Dette hørte Herren.
- ³Men Moses var en svært ydmyk mann, mer ydmyk enn noe annet menneske på jorden.
- ⁴Med ett sa Herren til Moses og til Aron og Mirjam: «Gå ut til telthelligdommen, alle tre!» Alle tre gikk ut.
- ⁵ Da steg Herren ned i en skysøyle og stilte seg i åpningen til teltet. Han kalte på Aron og Mirjam, og begge kom fram.
- ⁶Så sa Herren: Hør mine ord! Er det en profet hos dere? I syn gir jeg meg til kjenne for ham, i drømmer taler jeg til ham.
- ⁷ Slik er det ikke med min tjener Moses. I hele mitt hus er han den mest betrodde.
- ⁸ Ansikt til ansikt snakker jeg med ham, i klare syn, ikke i gåter, Herrens skikkelse ser han. Hvorfor var dere ikke redde for å ta til orde mot min tjener Moses?
- ⁹Herrens vrede flammet opp mot dem, og han gikk bort.
- ¹⁰ Da skyen trakk seg bort fra teltet, se, da var Mirjam angrepet av en hudsykdom, og huden hennes var som snø. Med det samme Aron snudde seg mot Mirjam, så han at hun var syk.
- ¹¹Han sa til Moses: «Herre, straff oss ikke for en synd vi gjorde i dårskap.
- ¹²La ikke Mirjam være lik et dødt foster som er halvveis borttært når det kommer ut av mors liv!»
- ¹³Moses ropte til Herren: «Gud, helbred henne!»
- ¹⁴ Men Herrensvarte Moses: «Om hennes far hadde spyttet henne i ansiktet, måtte hun ikke da ha båret skammen i sju dager? Hun skal stenges ute fra leiren i sju dager. Siden kan hun komme tilbake.»

¹⁵Så ble Mirjam stengt ute fra leiren i sju dager, og folket brøt ikke opp før hun var tilbake.

¹⁶Men da dro de videre fra Haserot og slo leir i Paran-ørkenen.

4. Mosebok 13

Israelittene utforsker Kanaan

¹Herren sa til Moses:

² «Send av gårde noen menn for å utforske Kanaan-landet, som jeg vil gi israelittene. Én mann for hver av fedrenes stammer skal dere sende, og alle skal være ledere.»

³På Herrens ord sendte Moses dem ut fra Paran-ørkenen. Hver mann var blant overhodene for israelittene.

⁴Dette er navnene deres: for Rubens stamme Sjammua, sønn av Sakkur;

⁵for Simons stamme Sjafat, sønn av Hori;

⁶ for Judas stamme Kaleb, sønn av Jefunne;

⁷for Jissakars stamme Jigal, sønn av Josef;

⁸for Efraims stamme Hosea, sønn av Nun;

⁹for Benjamins stamme Palti, sønn av Rafu;

¹⁰for Sebulons stamme Gaddiel, sønn av Sodi;

¹¹for Josefs stamme, det vil si Manasses stamme, Gaddi, sønn av Susi;

¹²for Dans stamme Ammiel, sønn av Gemalli;

¹³for Asjers stamme Setur, sønn av Mikael;

¹⁴for Naftalis stamme Nahbi, sønn av Vofsi;

¹⁵for Gads stamme Ge'uel, sønn av Maki.

¹⁶ Dette var navnene på de menn som Moses sendte for å utforske landet. Men han ga Hosea, sønn av Nun, navnet Josva.

¹⁷Da Moses sendte dem av sted for å utforske Kanaan-landet, sa han til dem: «Dra opp til Negev og videre opp i fjellet!

¹⁸Se hvordan landet er, og om folket som bor der, er sterkt eller svakt, lite eller stort.

¹⁹Hvordan er landet de bor i, er det godt eller dårlig? Hva slags byer holder de til i, er det teltleirer eller befestede byer?

²⁰Hvordan er jorden, fruktbar eller mager? Vokser det trær der eller ikke? Vær modige og ta med noe av førstegrøden i landet!» Det var tiden for de første druene.

²¹ Så dro de av sted og utforsket landet fra Sin-ørkenen til Rehob ved Lebo-Hamat.

²² De dro opp gjennom Negev og kom til Hebron. Der bodde anakittene Ahiman, Sjesjai og Talmi. – Hebron var bygd sju år før Soan i Egypt.

²³ Da de kom til Esjkol-dalen, skar de av en vinranke med en drueklase. To mann bar den på en stang. De tok også granatepler og fiken.

²⁴Dette stedet ble kalt Esjkol-dalen, etter den drueklasen som israelittene skar av der.

²⁵Da førti dager var gått, vendte de tilbake etter å ha utforsket landet.

²⁶De kom til Moses og Aron og hele Israels menighet i Kadesj i Paran-ørkenen. De avga rapport til dem og til hele menigheten og viste dem frukten de hadde med fra landet.

²⁷ Til Moses fortalte de: «Vi kom inn i det landet du sendte oss til. Det flyter virkelig med melk og honning, og dette er frukten som vokser der.

²⁸Men folket som bor i landet, er sterkt, og byene er befestet og svært store. Der så vi også anakitter.

²⁹I Negev-landet bor det amalekitter, i fjellet bor det hetitter, jebusitter og amoritter, og ved havet og langs Jordan bor kanaaneerne.»

³⁰ Kaleb roet ned folket foran Moses. «Kom, så går vi opp og inntar landet!» sa han. «Vi kommer helt sikkert til å seire over dem!»

³¹ Men de mennene som dro opp sammen med ham, sa: «Vi kan ikke gå til angrep på dette folket, for de er sterkere enn vi.»

³² De satte ut rykter blant israelittene om landet de hadde utforsket. De sa: «Det landet vi dro gjennom og undersøkte, er et land som fortærer dem som bor der. Og alle folkene vi så, var storvokste menn.

³³ Der så vi kjemper også – anakittene hører til kjempene. I egne øyne var vi som gresshopper, og det var vi i deres øyne også.»

4. Mosebok 14

Straffen for folkets misnøye

¹ Da brøt menigheten ut i høye rop, og folket gråt den natten.

² Alle israelittene klaget til Moses og Aron. Hele menigheten ropte til dem: «Bare vi hadde fått dø i Egypt eller her i ørkenen. Bare vi hadde fått dø!

³ Hvorfor fører Herren oss til dette landet så vi må falle for sverd og kvinnene og småbarna våre bli krigsbytte? Var det ikke bedre for oss å vende tilbake til Egypt?»

⁴ Og de sa til hverandre: «Vi velger en leder og drar tilbake til Egypt!»

⁵ Da kastet Moses og Aron seg ned med ansiktet mot jorden foran hele Israels menighet.

⁶ Josva, Nuns sønn, og Kaleb, Jefunnes sønn, som begge hadde vært med og utforsket landet, flerret klærne sine

⁷ og sa til hele Israels menighet: «Det landet vi dro gjennom og utforsket, er et svært godt og innbydende land.

⁸ Om han har sin glede i oss, fører Herren oss inn i dette landet og gir det til oss, et land som flyter av melk og honning.

⁹ Gjør bare ikke opprør mot Herren! Dere skal ikke være redde for folket i landet, de er bare en brødbit for oss. Deres skygge har vendt seg bort fra dem, men Herren er med oss. Vær ikke redde for dem!»

¹⁰ Men hele menigheten ropte at de skulle steines. Da viste Herrens herlighet seg for alle israellittene ved telthelligdommen.

¹¹ Og Herren sa til Moses: Hvor lenge skal dette folket forakte meg? Hvor lenge skal de la være å tro på meg, enda jeg har gjort så mange tegn iblant dem?

¹² La meg slå dem med pest og drive dem bort! Så vil jeg gjøre deg til et folk som er større og mektigere enn de.

¹³ Moses sa til Herren: Egypterne har hørt at du med din kraft førte folket opp fra landet deres,

¹⁴ og de har fortalt det til innbyggerne i dette landet. De har hørt at du, Herre, er midt iblant dette folket, at du viser deg for dem øye mot øye, Herre, når din sky står over dem, og at du går foran dem i en skysøyle om dagen og i en ildsøyle om natten.

¹⁵ Lar du dette folket dø, alle som en, da kommer folkene som har hørt ryktet om deg, til å si:

¹⁶ «Herren maktet ikke å føre dette folket inn i landet som han med ed hadde lovet dem, så han slaktet dem ned i ørkenen.»

¹⁷ Men nå, Herre, vis din store makt, slik du har sagt det:

¹⁸ «Herren er sen til vrede og rik på miskunn. Han tilgir skyld og lovbrudd, men lar ikke den skyldige slippe straff. Han straffer barna i tredje og fjerde ledd for fedrenes synd.»

¹⁹ Tilgi i din store trofasthet den synden dette folket har gjort, slik du har tilgitt dette folket helt fra Egypt og til nå.

²⁰ Da sa Herren: Jeg tilgir dem, slik du ber om.

²¹ Men så sant jeg lever, så sant Herrens herlighet fyller hele jorden:

²²Ingen av disse mennene som har sett min herlighet og sett de tegnene jeg gjorde i Egypt og i ørkenen, og som likevel har satt meg på prøve for tiende gang og ikke hørt på det jeg har sagt,

²³ sannelig, ingen av dem skal se landet jeg med ed lovet fedrene deres. Ingen som forakter meg, skal se det!

²⁴ Men Kaleb, min tjener, har en annen ånd i seg, og han har fulgt meg trofast. Derfor vil jeg føre ham inn i det landet han har vært i, og etterkommerne hans skal få innta det.

²⁵ Men i dalene bor amalekittene og kanaaneerne. I morgen må dere snu og dra ut i ørkenen, langs veien mot Sivsjøen.

²⁶Herren sa til Moses og Aron:

²⁷Hvor lenge skal denne onde menigheten klage til meg? Jeg har hørt hvordan israelittene klager over meg.

²⁸ Si til dem: Så sant jeg lever, sier Herren: Som dere har ropt meg i øret, slik skal jeg gjøre med dere.

²⁹ I denne ørkenen skal likene deres bli liggende, alle dere som ble mønstret i manntallet, alle fra tjue år og oppover som har klaget over meg.

³⁰ Ingen av dere skal komme inn i landet som jeg med løftet hånd sverget at dere skulle få bo i – ingen uten Kaleb, Jefunnes sønn, og Josva, Nuns sønn.

³¹Men småbarna deres, som dere mente ville bli fiendens bytte, dem skal jeg føre inn. De skal lære å kjenne landet som dere vraket.

³²Men likene av dere skal bli liggende her i ørkenen.

³³ Og barna deres skal være gjeterne i ørkenen i førti år. De skal lide for deres utroskap til den siste av dere ender som lik i ørkenen.

³⁴ Slik dere utforsket landet i førti dager, skal dere bære skylden deres i førti år, et år for hver dag. Dere skal få kjenne min uvilje.

³⁵Jeg, Herren, har sagt at slik vil jeg gjøre med hele denne onde menigheten som har sverget seg sammen mot meg. I denne ørkenen skal de ende sine dager, her skal de dø.

³⁶De mennene som Moses hadde sendt for å utforske landet, vendte tilbake og satte hele menigheten opp mot ham ved å spre dårlig rykte om landet,

³⁷ og disse mennene som satte ut onde rykter om landet, døde av pest for Herrens ansikt.

³⁸Av de mennene som dro for å utforske landet, overlevde bare Josva, Nuns sønn, og Kaleb, Jefunnes sønn.

³⁹Da Moses sa dette til alle israelittene, ble folket grepet av dyp sorg.

⁴⁰ Neste morgen sto de tidlig opp og gikk oppover mot høydedraget. «Kom», sa de, «så går vi opp til det stedet Herren har talt om. For vi har syndet.»

⁴¹Men Moses sa: «Hvorfor vil dere trosse Herrens ord? Dette kommer ikke til å lykkes.

⁴²Gå ikke opp dit, for Herren er ikke midt iblant dere. Dere vil bare bli slått av fienden.

⁴³For der møter dere amalekittene og kanaaneerne, og da faller dere for sverd! Fordi dere har vendt dere bort fra Herren, vil han ikke være med dere.»

⁴⁴Likevel var de trassige og gikk oppover mot høydedraget. Men verken Herrens paktkiste eller Moses forlot leiren.

⁴⁵ Da kom de ned, både amalekittene og kanaaneerne som bodde på dette fjellet. De slo israelittene og forfulgte dem helt til Horma.

4. Mosebok 15

Matoffer og drikkoffer

¹Herren sa til Moses:

²Tal til israelittene og si til dem: Når dere kommer inn i landet dere skal bo i, det som jeg vil gi dere,

- ³og bærer fram for Herren gaveoffer av storfe eller småfe til en duft som er behagelig for Herren, enten det er et brennoffer eller et slaktoffer for å innfri et løfte, enten som frivillig gave eller på en av høytidene deres,
- ⁴ da skal den som bærer fram offeret sitt for Herren, komme med et grødeoffer: en tiendedels efa hvetemel blandet med en kvart hin olje.
- ⁵ Sammen med brennofferet eller slaktofferet skal du gi en kvart hin vin som drikkoffer for hvert lam.
- ⁶ Hvis du ofrer en vær, skal grødeofferet være to tiendedels efa hvetemel blandet med en tredjedels hin olje,
- ⁷og drikkofferet en tredjedels hin vin. Du skal ofre det til en duft som er behagelig for Herren.
- ⁸Ofrer du en ung okse som brennoffer eller som slaktoffer for å innfri et løfte eller som et fredsoffer for Herren,
- ⁹ skal du sammen med oxen bære fram som grødeoffer tre tiendedels efa hvetemel blandet med en halv hin olje.
- ¹⁰Som drikkoffer skal du bære fram en halv hin vin. Dette er et gaveoffer til en duft som er behagelig for Herren.
- ¹¹Slik skal det gjøres med hver okse eller vær, hvert lam eller kje.
- ¹²Hvor mange dere enn ofrer, skal dere gjøre slik med hvert eneste dyr.
- ¹³Alle som er født i landet, skal gjøre det slik når de bærer fram gaveoffer til en duft som er behagelig for Herren.
- ¹⁴Og når en innflytter som bor blant dere eller en gang i fremtiden kommer til å bo blant dere, vil bære fram et gaveoffer til en duft som er behagelig for Herren, da skal han gjøre det slik dere gjør det.
- ¹⁵ I forsamlingen skal en og samme ordning gjelde både for dere og for innflytterne som holder til hos dere, en evig ordning gjennom alle slekter. Dere og innflytterne skal stå likt for Herren.

¹⁶Samme lov og samme rett skal gjelde for dere og for innflytterne som holder til hos dere.

Offeret av det første brødet

¹⁷Herren sa til Moses:

¹⁸Tal til israelittene og si til dem: Når dere kommer inn i det landet som jeg vil føre dere til,

¹⁹og dere spiser av det brødet landet gir, da skal dere gi en offergave til Herren.

²⁰Det første brødet dere baker, skal dere gi som offergave. Dere skal gjøre det på samme måte som med offergaven fra treskeplassen.

²¹Av det første dere baker, skal dere gjennom alle slekter gi Herren et brød som offergave.

Offer for uaktsomme synder

²²Dere er kanskje uaktsomme så dere ikke holder alle disse påbudene som Herren har gitt til Moses,

²³alt det Herren har pålagt dere gjennom Moses, helt fra den dagen han ga sine bud, og gjennom alle slekter.

²⁴Dersom det ble gjort av vanvare og uten at menigheten visste det, skal hele menigheten ofre en ung okse som brennoffer til en duft som er behagelig for Herren, med grødeoffer og drikkoffer slik regelen sier, og en geitebuk som syndoffer.

²⁵Presten skal gjøre soning for hele Israels menighet, så de får tilgivelse. For det ble gjort av vanvare, og de har båret fram offeret sitt, et gaveoffer til Herren og et syndoffer for Herrens ansikt for det de gjorde av vanvare.

²⁶Da skal hele Israels menighet og innflytterne som holder til hos dere, bli tilgitt. For hele folket hadde del i uaktsomheten.

²⁷Når et enkelt menneske synder av vanvare, skal det bære fram en årsgammel geit som syndoffer.

²⁸Presten skal gjøre soning for Herrens ansikt for den som var uaktsom, siden han syndet av vanvare. Når det er gjort soning for ham, skal han bli tilgitt.

²⁹Enten det er en innfødt israelitt eller en innflytter som holder til hos dere, skal en og samme lov gjelde for den som har vært uaktsom.

³⁰ Men den som med løftet hånd spotter Herren, skal bli utstøtt av folket sitt, enten han er født i landet eller er innflytter.

³¹For han har vist forakt for Herrens ord og brutt hans bud. Det mennesket skal bli utstøtt; det må bære straffen for sin misgjerning.

Straffen for å bryte sabbatsbudet

³²Mens israelittene var i ørkenen, kom de over en mann som sanket ved på sabbatsdagen.

³³De som fant ham da han sanket ved, førte ham fram for Moses og Aron og hele menigheten.

³⁴ Han ble satt i varetekt, for det var ikke klart hva som skulle gjøres med ham.

³⁵Da sa Herren til Moses: «Mannen må dø. Hele menigheten skal steine ham utenfor leiren.»

³⁶Så førte hele menigheten ham utenfor leiren og steinet ham til han døde, slik Herren hadde pålagt Moses.

Duskene på kappeflikene

³⁷Herren sa til Moses:

³⁸ Tal til israelittene og si til dem at de gjennom alle slekter skal lage seg dusker på kappeflikene sine, og i hver dusk skal de sette en snor av fiolett purpur.

³⁹Slike dusker skal dere ha. Hver gang dere ser på dem, skal dere huske på alle Herrens bud, så dere lever etter dem. Dere må ikke følge deres egne hjerter og deres egne øyne, som lokker dere til å drive hor.

⁴⁰Slik skal dere minnes alle mine bud og leve etter dem. Dere skal være hellige for deres Gud.

⁴¹Jeg er Herren deres Gud, som førte dere ut av Egypt for å være deres Gud. Jeg er Herren deres Gud.

4. Mosebok 16

Opprør mot Moses blir straffet

¹Korah, sønn av Jishar, som var sønn av Kehat, Levis sønn, sammen med Datan og Abiram, sønnene til Eliab, og On, sønn av Pelet, Rubens sønn,

² gjorde opprør mot Moses. De fikk med seg to hundre og femti israelitter som var ledere i menigheten, menn som var utpekt i forsamlingen, og som hadde et godt navn.

³Nå samlet de seg mot Moses og Aron og sa til dem: «Nå går dere for langt! Hele menigheten, alle sammen, er hellige, og Herren er midt iblant dem. Hvorfor vil dere da sette dere over Herrens forsamling?»

⁴Da Moses hørte dette, kastet han seg ned på ansiktet.

⁵ Så sa han til Korah og hele menigheten hans: «I morgen vil Herren gi til kjenne hvem som er hellig og tilhører ham, så han kan komme nær til ham. Den som Herren velger ut, får komme nær til ham.

⁶Slik skal dere gjøre: Korah og hele menigheten hans, ta dere glopanner,

⁷ha glødende kull i dem og legg røkelse oppå for Herrens ansikt i morgen. Den mannen som Herren da velger ut, han skal være hellig. Det er dere som går for langt, Levi-sønner!»

⁸Så sa Moses til Korah: «Hør nå her, levitter!

⁹ Er det ikke nok for dere at Israels Gud har skilt dere ut fra menigheten for å føre dere nær til seg, så dere kan gjøre tjeneste i Herrens bolig og stå foran menigheten og tjene den?

¹⁰Han har latt deg og alle brødrene dine, levittene, komme nær til seg. Og nå vil dere ha prestetjenesten også!

¹¹ I sannhet, det er mot Herren du og hele menigheten din har slått dere sammen. Men Aron, hvem er han, siden dere klager over ham?»

¹²Moses sendte bud etter Datan og Abiram, Eliabs sønner. Men de sa: «Vi kommer ikke opp til deg!

¹³Er det ikke nok at du har ført oss opp fra et land som flyter av melk og honning, for å la oss dø i ørkenen? Skal du fortsette med å styre og regjere over oss?

¹⁴Du har sannelig ikke ført oss til noe land som flyter av melk og honning, eller gitt oss åkrer og vinmarker til eiendom. Har du tenkt å stikke ut øynene på disse menneskene? Vi kommer ikke opp til deg.»

¹⁵Da flammet vreden opp i Moses. Han sa til Herren: «Ta ikke imot offergavene deres! Ikke så mye som et esel har jeg tatt fra dem, og ingen av dem har jeg gjort noe ondt.»

¹⁶Så sa Moses til Korah: «I morgen skal du og hele menigheten din tre fram for Herren sammen med Aron.

¹⁷Dere skal ta hver sin glopanne og legge røkelse på dem. Hver mann skal bære sin egen glopanne fram for Herren, to hundre og femti glopanner. Også du og Aron skal ta hver sin glopanne.»

¹⁸Så tok hver mann sin glopanne, la glødende kull i dem og hadde røkelse på. Så stilte de seg i åpningen til telthelligdommen sammen med Moses og Aron.

¹⁹Korah samlet hele menigheten mot dem ved åpningen til telthelligdommen. Da viste Herrens herlighet seg for hele menigheten.

²⁰Herren sa til Moses og Aron:

²¹«Skill dere ut fra denne menigheten, så skal jeg fortære dem på et øyeblikk!»

²²Da kastet de seg ned med ansiktet mot jorden og sa: «Gud, Gud over livsånden i alt som er av kjøtt og blod! Blir du vred på hele menigheten fordi én mann synder?»

²³Herren sa til Moses:

²⁴«Tal til menigheten og si: Hold dere borte fra plassen omkring boligen til Korah, Datan og Abiram!»

²⁵Moses reiste seg og gikk bort til Datan og Abiram, og Israels eldste fulgte ham.

²⁶Han sa til menigheten: «Vend dere bort fra teltene til disse lovløse mennene, og rør ikke noe som er deres. Ellers blir også dere revet bort på grunn av alle syndene de har gjort.»

²⁷Da gikk de bort fra området rundt boligen til Korah, Datan og Abiram. Datan og Abiram var kommet ut og sto ved inngangen til teltene sammen med konene, de voksne barna og småbarna sine.

²⁸Moses sa: «Ved dette skal dere vite at Herren har sendt meg for å gjøre alle disse gjerningene, det er ikke fra mitt eget hjerte.

²⁹Hvis disse dør på samme måte som andre mennesker og rammes som alle andre, da har ikke Herren sendt meg.

³⁰Men hvis Herren viser sin skapermakt slik at jorden åpner gapet og sluker dem og alt som tilhører dem, så de farer levende ned til dødsriket, da skal dere vite at disse mennene har foraktet Herren.»

³¹Med det samme han hadde sagt dette, revnet jorden under dem.

³²Jorden åpnet gapet og slukte både dem og boligene deres, alle som holdt med Korah, og alt de eide.

³³De og alle som tilhørte dem, fór levende ned til dødsriket. Jorden skjulte dem, og slik ble de utryddet fra forsamlingen.

³⁴Alle isrealittene som sto omkring dem, flyktet da de hørte skriket deres. «Ellers kan jorden sluke oss også», sa de.

³⁵Så fór det ild ut fra Herren og fortærte de to hundre og femti mennene som bar fram røkelse.

³⁶Da sa Herren til Moses:

³⁷Si til Elasar, sønn av Aron, presten, at han skal ta glopannene bort fra brannstedet, for de er hellige, og spre glørne langt bort.

³⁸Av glopannene til disse synderne som mistet livet, skal du lage tynne, hamrede plater til å kle alteret med. Fordi de førte dem fram for Herren, ble de hellige. Det skal være et tegn for israelittene.

³⁹Presten Elasar tok de bronsepannene mennene som omkom i ilden, hadde båret fram, og han hamret dem ut til en kledning for alteret.

⁴⁰ Dette skulle minne israelittene om at ingen fremmed, ingen som ikke var av Arons ætt, skulle brenne røkelse for Herrens ansikt og være lik Korah og menigheten hans. Elasar gjorde som Herren hadde sagt ham gjennom Moses.

Aron gjør soning for folket

⁴¹Dagen etter klaget hele Israels menighet til Moses og Aron. «Det er dere som har drept Herrens folk!» sa de.

⁴²Men når menigheten nå slo seg sammen mot Moses og Aron, vendte de seg begge mot telthelligdommen. Og se, skyen dekket teltet, og Herrens herlighet viste seg.

⁴³Da gikk Moses og Aron fram foran telthelligdommen.

⁴⁴Herren sa til Moses:

⁴⁵«Gå bort fra denne menigheten, så skal jeg fortære dem på et øyeblikk.» Da kastet de seg ned med ansiktet mot jorden.

⁴⁶Og Moses sa til Aron: «Ta glopannen, legg glør fra alteret i den og ha røkelse over. Skynd deg bort til menigheten og gjør soning for dem. For vrede er gått ut fra Herren, det har brutt ut pest!»

⁴⁷Aron gjorde som Moses hadde sagt. Han tok glopannen og løp midt inn i forsamlingen. Og se, pesten hadde allerede brutt ut blant folket. Han la røkelse på glørne og gjorde soning for folket.

⁴⁸Mens han sto der mellom døde og levende, stanset pesten.

⁴⁹Men det var 14.700 som døde av pesten, i tillegg til dem som mistet livet for Korahs skyld.

⁵⁰Aron vendte tilbake til Moses ved åpningen til telthelligdommen. Pesten hadde stanset.

4. Mosebok 17

Arons stav som blomstret

¹Herren sa til Moses:

²Si til israelittene at de skal gi deg tolv staver, én stav for hver stamme. Av lederen for hver stamme skal du få en stav, og på den skal du skrive navnet hans.

³På staven fra Levi skal du skrive Arons navn, for det skal være en stav for hvert av familieoverhodene.

⁴ Legg stavene i telthelligdommen foran vitnesbyrdet, der jeg møter dere.

⁵ Der skal staven til den mannen jeg velger ut, sette friske skudd. Så blir jeg kvitt all klagingen fra israelittene.

⁶Moses talte til israelittene. Og alle lederne for stammene ga ham hver sin stav, en stav for hver stamme, tolv staver i alt. Blant dem var Arons stav.

⁷Moses la stavene ned for Herrens ansikt i teltet med vitnesbyrdet.

⁸Det ble morgen neste dag. Da kom Moses inn i vitnesbyrdets telt, og se, Arons stav, staven for Levis hus, hadde satt friske skudd. Den hadde fått knopper, blomstret og bar mandler.

⁹Moses bar alle stavene bort fra Herrens ansikt og ut til israelittene. De så på dem, og alle tok hver sin stav.

¹⁰ Herren sa til Moses: «Bær Arons stav inn igjen og legg den foran vitnesbyrdet. Den skal tas vare på som et tegn for dem som vil gjøre opprør. Slik skal du stanse murringen deres, så de ikke må dø.»

¹¹Moses gjorde dette. Han gjorde slik Herren hadde pålagt ham.

¹²Men israelittene sa til Moses: «Vi går jo til grunne! Vi er fortapt alle sammen, vi er fortapt!

¹³Hver den som våger å nærme seg Herrens bolig, dør. Skal vi gå fullstendig til grunne?»

4. Mosebok 18

Tjeneste og lønn for prester og levitter

¹ Herren sa til Aron: Du og dine sønner og din fars slekt etter deg skal bære straffen for synder mot helligdommen. Du og dine sønner etter deg skal bære straffen for synder mot prestatjenesten deres.

² Også brødrene dine, Levis stamme, din fars stamme, skal du ta med deg. De skal være knyttet til deg og hjelpe deg når du og dine sønner står foran teltet med vitnesbyrdet.

³ De skal gjøre tjeneste for deg og vokte hele teltet. Men de må ikke komme nær det hellige utstyret eller alteret. For da skal både de og dere dø.

⁴ De skal være knyttet til deg og holde vakt over telthelligdommen og alt arbeidet i teltet. Ingen fremmed må komme nær dere.

⁵ Dere skal holde vakt ved helligdommen og ved alteret, slik at vrede ikke skal ramme israelittene igjen.

⁶ Se, det er jeg som tar ut brødrene deres, levittene, fra de andre israelittene. De er en gave til dere og overgitt til Herren for å gjøre arbeid i telthelligdommen.

⁷ Du og sønnene dine skal ta dere av prestatjenesten. Alt som skal gjøres ved alteret og innenfor forhenget, skal dere gjøre. Jeg gir dere prestatjenesten som en gave. Men en fremmed som gjør tjenesten, skal dø.

⁸ Herren sa til Aron: Se, jeg gir deg ansvaret for alle offergavene jeg får. Alle hellige gaver fra israelittene gir jeg deg og dine sønner som deres del. Dette skal være en evig forskrift.

⁹ Av de høyhellige ofrene som blir tatt ut av ilden, skal dette være ditt: Alle ofrene deres, alle grødeoffer, syndoffer og skyldoffer, det som de bærer fram for meg som høyhellige ofre, alt dette skal tilhøre deg og dine sønner.

- 10** I det aller helligste skal du spise det. Bare menn skal spise det. Det skal være hellig for deg.
- 11** Av offergavene som israelittene gir, er også dette ditt: Alle offer som svinges, gir jeg deg og dine sønner og døtre som en evig forskrift. Alle i ditt hus som er rene, kan spise av dem.
- 12** Alt det beste av fin olje og ny vin og korn, det første som de ofrer til Herren, gir jeg deg.
- 13** Førstegrøden av alt som vokser i landet, og som de bringer til Herren, skal tilhøre deg. Alle i huset ditt som er rene, kan spise av det.
- 14** Alt som er bannlyst i Israel, skal du også ha.
- 15** Alt som åpner morslivet, alt av kjøtt og blod som de bringer fram for Herren, både mennesker og dyr, skal tilhøre deg. Men det førstefødte av mennesker og det førstefødte av urene dyr skal du la dem løse ut.
- 16** Løsesummen gjelder fra de er en måned gamle, og verdien du setter på dem, skal være fem sjekel sølv etter vekten i helligdommen. Der er en sjekel tjue gera.
- 17** Men de førstefødte av storfe, sau og geit kan du ikke løse ut; de er hellige. Blodet av dem skal du stenke på alteret, og fettet skal du brenne. Det skal være et gaveoffer til en duft som er behagelig for Herren.
- 18** Men kjøttet skal tilhøre deg, sammen med brystet som svinges, og det høyre låret.
- 19** Alle hellige gaver som israelittene bringer fram for Herren, gir jeg deg og dine sønner og døtre som en evig forskrift. Dette er en evig saltpakt for Herrens ansikt for deg og din ætt sammen med deg.
- 20** Herren sa til Aron: I deres land får du ingen eiendom til arv; ingen del skal tilfalle deg blant dem. Jeg er din arv og del blant israelittene.
- 21** Men jeg lar levittene få all tienden i Israel til arv. Det får de som lønn for arbeidet sitt, for tjenesten ved telthelligdommen.

²² Ingen andre israelitter må nærme seg telthelligdommen igjen, så de fører skyld over seg og må dø.

²³ Det er levittene som skal gjøre tjeneste ved telthelligdommen og bære straffen for deres synder. Dette er en evig ordning gjennom alle slekter. Men blant israelittene skal de ikke ha jordeiendom til arv.

²⁴ For det er tienden, den offergaven israelittene bringer fram for Herren, jeg gir levittene til arv. Derfor har jeg sagt dem at de ikke får jordeiendom til arv blant israelittene.

²⁵ Herren sa til Moses:

²⁶ Du skal tale til levittene og si til dem: Når dere tar imot tiende fra israelittene, den delen jeg lar dere få fra dem, den som er deres i stedet for jordeiendom, da skal dere ta en tiendedel av tienden og gi som offergave til Herren.

²⁷ Denne gaven skal regnes som deres gave på samme måte som med kornet fra treskeplassen og vinen fra vinpressen.

²⁸ Slik skal også dere bære fram gaver til Herren av all tienden dere tar imot fra israelittene. Den delen av tienden som er en offergave til Herren, skal dere gi til Aron, presten.

²⁹ Av alle gavene dere får, skal dere bære fram for Herren det han skal ha. Den beste delen av hver gave skal dere hellige til ham.

³⁰ Du skal si til dem: Når dere bærer fram det beste til Herren, skal det regnes for levittene som likt med avlingen fra treskeplassen og vinpressen.

³¹ Dere kan spise det hvor dere vil, dere og familiene deres. Det er lønnen dere får for tjenesten ved telthelligdommen.

³² Når dere bærer fram det beste av tienden, skal dere ikke pådra dere skyld. Da vil dere ikke vanhellige de hellige gavene fra israelittene, og dere skal ikke dø.

4. Mosebok 19

Urenhet og renselsesvann

¹Herren sa til Moses og Aron:

² Dette er et lovbud som Herren har gitt: Si til israelittene at de skal komme til deg med en rød kvige som er uten feil, en som ikke har hatt åk på seg.

³Dere skal gi den til presten Elasar. Så skal den føres utenfor leiren og slaktes mens han ser på.

⁴Presten Elasar skal ta noe av blodet fra den på fingeren og skvette det sju ganger mot forsiden av telthelligdommen.

⁵ Så skal kvigen brennes mens han ser på. Både huden, kjøttet, blodet og mageinnholdet skal brennes.

⁶ Presten skal ta sedertre, isop og karmosinrød ull og kaste det på ilden der kvigen blir brent.

⁷Siden skal han vaske klærne sine og bade kroppen i vann, og så kan han komme inn i leiren. Men han skal være uren helt til kvelden.

⁸Også mannen som har brent kvigen, skal vaske klærne sine i vann og bade kroppen i vann, og han skal være uren helt til kvelden.

⁹En mann som er ren, skal samle opp asken av kvigen og legge den på et rent sted utenfor leiren. Der skal den oppbevares for israelittenes menighet og brukes i rensesvann. Det er et syndoffer.

¹⁰Den som samler opp asken av kvigen, skal vaske klærne sine og være uren helt til kvelden. Dette skal være en evig forskrift for israelittene og for innflytteren som bor blant dem.

¹¹ Den som rører ved liket av et menneske, skal være uren i sju dager.

¹²Han skal rense seg på den tredje og den sjuende dagen, så han blir ren. Hvis han ikke renser seg den tredje og den sjuende dagen, blir han ikke ren.

¹³Hver den som rører ved et lik, et dødt menneske, og ikke renser seg for synd, gjør Herrens bolig uren og skal utryddes av Israel. Fordi det ikke er stenket rensesvann på ham, er han uren. Urenheten henger fortsatt ved ham.

¹⁴Dette sier loven: Når et menneske dør i et telt, skal alle som kommer inn i teltet, og alle som er i det, være urene i sju dager.

¹⁵Og hvert åpent kar som det ikke er lagt lokk på, er urent.

¹⁶Enhver som er ute på marken og rører ved en som er drept med sverd eller en som er død på annen måte, eller rører ved et menneskebein eller en grav, skal være uren i sju dager.

¹⁷For å rense den urene skal de ta noe av asken etter syndofferet som er brent, ha den opp i et kar og helle friskt vann over.

¹⁸En mann som er ren, skal ta isop og dyppe i vannet. Så skal han skvette det på teltet, på alt utstyret og menneskene som var der, og på ham som rørte ved et bein eller ved en som var drept eller var død på annen måte, eller rørte ved en grav.

¹⁹Den som er ren, skal skvette det på den urene på den tredje og den sjuende dagen. Når den urene blir ren på den sjuende dagen, skal han vaske klærne sine og bade i vann. Om kvelden er han ren.

²⁰Den som er blitt uren og ikke renser seg, skal bli utstøtt fra forsamlingen. For han har gjort Herrens helligdom uren. Siden det ikke er stenket rensesvann på ham, er han uren.

²¹Dette skal være en evig forskrift for dem. Den som skvettet rensesvannet, skal vaske klærne sine. Om noen rører ved rensesvannet, skal han være uren helt til kvelden.

²²Alt det den urene rører ved, blir urent. Og den som rører ved det urene, skal være uren helt til kvelden.

4. Mosebok 20

Vann fra klippen

¹Så kom hele Israels menighet til Sin-ørkenen. Det var i den første måneden, og de slo seg ned i Kadesj. Der døde Mirjam, og der ble hun gravlagt.

² Men det var ikke vann til dem, og de samlet seg mot Moses og mot Aron.

³ Folket trettet med Moses og sa: «Hadde vi bare omkommet da brødrene våre omkom foran Herrens ansikt!

⁴Hvorfor har dere ført Herrens forsamling ut i denne ørkenen så vi må dø her, både vi og våre husdyr?

⁵Og hvorfor førte dere oss opp fra Egypt når dere bringer oss til dette elendige stedet, et sted hvor det verken finnes korn eller fiken, vinstokker eller granatepletrær og ikke vann å drikke?»

⁶ Moses og Aron gikk bort fra forsamlingen til åpningen i telthelligdommen. Der kastet de seg ned med ansiktet mot jorden. Da viste Herrens herlighet seg for dem,

⁷og Herren sa til Moses:

⁸«Ta staven og kall menigheten sammen, du og din bror Aron. Dere skal tale til klippen foran øynene på dem. Da skal den gi fra seg vann. Du skal få vann til å strømme ut til dem fra klippen. Slik skal du la folket og buskapen få drikke.»

⁹Moses tok staven som lå foran Herrens ansikt, slik han hadde pålagt ham.

¹⁰ Han og Aron kalte forsamlingen sammen foran klippen og sa til dem: «Hør nå, dere opprørere! Tror dere vi kan få vann til å strømme ut til dere fra denne klippen?»

¹¹ Så løftet Moses hånden og slo to ganger på klippen med staven sin. Da fosset vannet fram, og både folket og buskapen deres drakk.

¹² Men Herren sa til Moses og Aron: «Dere trodde ikke på meg og helliget meg ikke foran øynene på israelittene. Derfor skal dere ikke få føre denne forsamlingen inn i landet som jeg har gitt dem.»

¹³ Dette er Meriba-kilden, hvor israelittene trettet med Herren, og hvor han viste at han er hellig.

Israel får ikke dra gjennom Edom

¹⁴ Fra Kadesj sendte Moses budbærere til kongen i Edom: «Så sier din bror Israel: Du vet hvor mange vanskeligheter vi har møtt.

¹⁵Fedrene våre dro ned til Egypt, og vi bodde i Egypt i lang tid. Men egypterne mishandlet oss og våre fedre.

¹⁶Da ropte vi til Herren, og han hørte våre rop. Han sendte en engel og førte oss ut av Egypt. Se, nå er vi i Kadesj, en by som ligger ved grensen til ditt land.

¹⁷La oss få dra gjennom landet ditt! Vi skal ikke gå gjennom åkrer eller vinmarker og ikke drikke vann av brønnene. Vi skal følge kongsveien og ikke ta av verken til høyre eller til venstre før vi har krysset landområdet ditt.»

¹⁸Men svaret fra Edom var: «Du får ikke dra gjennom hos meg. Gjør du det, kommer jeg ut og møter deg med sverd.»

¹⁹Da sa israelittene til ham: «Vi skal følge hovedveien, og dersom jeg eller buskapen min drikker av vannet som er ditt, skal vi betale for det. Det er ingen stor sak, jeg vil bare få dra gjennom til fots.»

²⁰Men han svarte: «Du får ikke dra gjennom!» Og Edom dro ut mot dem med en tungt bevæpnet hær og med sterk hånd.

²¹Edom nektet Israel å dra gjennom hans land, og Israel bøyde av.

Aron dør

²²Så brøt de opp fra Kadesj, og hele Israels menighet kom til fjellet Hor.

²³Herren talte til Moses og Aron på fjellet Hor, ved grensen til Edom-landet. Han sa:

²⁴«Nå skal Aron bli forent med sitt folk. Han får ikke komme inn i landet jeg har gitt israelittene, for dere satte dere opp mot det jeg sa ved Meriba-kilden.

²⁵Ta Aron og hans sønn Elasar og før dem opp på fjellet Hor.

²⁶Ta presteklærne av Aron og kle dem på Elasar, sønnen hans! For der skal Aron bli forent med sitt folk og dø.»

²⁷Moses gjorde som Herren hadde pålagt ham. Mens hele menigheten så på, steg de opp på fjellet Hor.

²⁸Moses tok presteklærne av Aron og kledde Elasar, hans sønn, med dem. Så døde Aron der oppe på toppen av fjellet. Da Moses og Elasar kom ned igjen,

²⁹ forsto hele menigheten at Aron var død. Og hele Israels hus gråt over Aron i tretti dager.

4. Mosebok 21

Kobberslangen

¹ Kanaaneerkongen som bodde i Arad i Negev, fikk høre at Israel nærmet seg på veien til Atarim. Han gikk til angrep på Israel og tok noen av dem til fange.

² Da ga Israel dette løftet til Herren: «Hvis du gir dette folket i våre hender, skal vi slå byene deres med bann og utslette dem.»

³ Herren hørte Israels bønn og ga kanaaneerne i deres hender. Og de slo kanaaneerne og byene deres med bann og utslettet dem. Derfor ble stedet kalt Horma.

⁴ Så brøt de opp fra fjellet Hor og tok veien mot Sivsjøen. For de ville gå utenom Edom-landet. Men på veien ble folket utålmodig

⁵ og tok til orde mot Gud og mot Moses: «Hvorfor førte dere oss opp fra Egypt for å dø i ørkenen? Her er det verken brød eller vann, og vi er inderlig lei av denne elendige maten.»

⁶ Da sendte Herren serafslanger inn blant folket. De bet israelittene, og mange av dem døde.

⁷ Folket kom til Moses og sa: «Vi syndet da vi tok til orde mot Herren og mot deg. Be Herren at han må ta slangene bort fra oss!» Og Moses ba for folket.

⁸ Da sa Herren til ham: «Lag deg en serafslange og sett den på en stang! Alle som blir bitt, skal se opp på den. Da skal de leve.»

⁹ Moses laget en kobberslange og satte den opp på stangen. Og når noen ble bitt av en slange og så på kobberslangen, fikk han leve.

Videre gjennom ørkenen

¹⁰ Israelittene brøt opp, og de slo leir ved Obot.

¹¹ Siden brøt de opp fra Obot og slo leir ved Ijje-Abarim i ørkenen øst for Moab.

¹² Derfra dro de videre og slo leir i Sered-dalen.

¹³Derfra brøt de opp og slo leir på den andre siden av Arnon, i den ørkenen som strekker seg utover fra amorittenes land. Arnon danner grensen for Moab, mellom Moab og amorittene.

¹⁴ Derfor heter det i «Boken om Herrenskriger»: Vaheb i Sufa og dalene, Arnon ¹⁵ og dalenes skråning, som strekker seg ned mot Ar og støter mot grensen til Moab.

¹⁶ Derfra dro de til Beer. Det er den brønnen hvor Herren sa til Moses: «Kall folket sammen, så skal jeg gi dem vann!»

¹⁷Da sang Israel denne sangen: Du brønn, vell opp! Syng til den

¹⁸ brønnen som høvdinger har gravd ut, som folkets fremste menn har boret med septer og herskerstav. Fra ørkenen dro de til Mattana,

¹⁹fra Mattana til Nahaliel, fra Nahaliel til Bamot

²⁰ og fra Bamot til den dalen som går gjennom Moab-høysletten, under toppen av Pisga-fjellet, der en kan se ut over ødemarken.

Seieren over Sihon og Og

²¹ Israel sendte budbærere til amorittkongen Sihon og sa:

²²«La meg få dra gjennom landet ditt. Vi skal ikke svinge inn på åkrer eller i vinmarker og ikke drikke vann fra brønnene. Vi skal følge kongsveien til vi er kommet gjennom landet ditt.»

²³Men Sihon ga ikke Israel lov til å dra gjennom landet sitt. Han samlet hele hæren sin og dro ut mot Israel i ørkenen. Da han kom til Jahas, gikk han til angrep på dem.

²⁴ Men Israel slo ham med sverd og inntok landet hans fra Arnon til Jabbok, helt til ammonittenes land. For langs grensen mot ammonittene var det sterke forsvarsverk.

²⁵Alle disse byene tok Israel. Og Israel bosatte seg i alle amorittenes byer, i Hesjbon og i alle landsbyene som hørte til.

²⁶For Hesjbon var amorittkongen Sihons by. Han hadde ført krig mot den forrige kongen i Moab og tatt fra ham hele landet, helt til Arnon.

²⁷Derfor sier dikterne: Kom til Hesjbon, bygg opp igjen byen, la den bli grunnfestet, Sihons by!

²⁸ For ild gikk ut fra Hesjbon, en flamme fra Sihons by, den fortærte Ar i Moab, slukte Bamot ved Arnon.

²⁹ Ve deg, du Moab! Det er ute med deg, du Kemosj-folk. Han har gjort sine sønner til flyktninger, sendt døtrene som fanger til amorittkongen Sihon.

³⁰Vi skjøt dem ned, Hesjbon ligger øde til Dibon. Vi herjet helt til Nofah, som ligger ved Medeba.

³¹Nå slo Israel seg ned i amorittenes land.

³²Moses sendte folk som skulle spionere i Jaser. De erobret byene der omkring og drev ut amorittene som bodde der.

³³ Så snudde de og dro oppover mot Basan. Da dro kong Og i Basan ut mot dem med hele sin hær, og det kom til slag ved Edre'i.

³⁴Da sa Herren til Moses: «Vær ikke redd for ham! Jeg har gitt både ham og hele hæren hans og landet hans i dine hender. Du skal gjøre det samme med ham som du gjorde med amorittkongen Sihon, som bodde i Hesjbon.»

³⁵Da slo de ham og sønnene hans og hele hæren hans. Ingen overlevende ble igjen. Så inntok de landet.

4. Mosebok 22

Kongen i Moab sender bud til Bileam

¹Israel brøt opp. Så slo de leir på slettene i Moab, på den andre siden av Jordan, rett imot Jeriko.

²Balak, sønn av Sippor, så alt det Israel hadde gjort mot amorittene,

³og i Moab steg frykten for dette folket som var så tallrikt. De var redde for å møte Israel.

⁴Moab sa til de eldste i Midjan: «Nå kommer denne bølingen til å beite ned alt som er rundt oss her, akkurat som når oksene beiter gresset snaut ute på jordene.» På den tiden var Balak, sønn av Sippor, konge i Moab.

⁵ Han sendte budbærere til Bileam, sønn av Beor, i Petor, som ligger ved elven i landet der folket hans bodde. De skulle be ham komme, og si: «Se, et folk har dratt ut av Egypt. De dekker landet så langt øyet rekker, og de har slått seg ned rett imot meg.

⁶Nå må du komme og forbanne dette folket! De er for mange for meg. Da kan jeg kanskje slå dem og drive dem ut av landet. For jeg vet at den du velsigner, er velsignet, og den du forbanner, er forbannet.»

⁷ De eldste i Moab og de eldste i Midjan dro av sted, og de hadde spåmannslønn med seg. Da de kom til Bileam, bar de fram budskapet fra Balak.

⁸Han sa til dem: «Bli her i natt, så skal jeg si dere hva Herren har sagt til meg.» Så ble Moabs høvdinger hos Bileam.

⁹Gud kom til Bileam og sa: «Hvem er disse mennene du har hos deg?»

¹⁰Bileam svarte Gud: «Balak, sønn av Sippor, kongen i Moab, har sendt bud til meg:

¹¹Se dette folket som er gått ut av Egypt. De dekker landet så langt øyet rekker. Du må komme og forbanne dem for meg! Da kan jeg kanskje kjempe mot dem og drive dem ut.»

¹²Gud sa til Bileam: «Gå ikke med dem! Du skal ikke forbanne folket, for det er velsignet.»

¹³Bileam sto opp om morgenen og sa til Balaks høvdinger: «Gå tilbake til landet deres! Herren gir meg ikke lov til å følge med dere.»

¹⁴Moabs høvdinger dro av sted. De kom til Balak og sa: «Bileam ville ikke bli med oss.»

¹⁵Da sendte Balak andre høvdinger, flere og av høyere rang enn de første.

¹⁶De kom til Bileam og sa: «Så sier Balak, sønn av Sippor: Jeg ber deg, la ikke noe hindre deg i å komme til meg!

¹⁷For jeg skal vise deg stor ære, og alt det du ber meg om, skal jeg gjøre. Kom nå og forbann dette folket for meg!»

¹⁸Bileam svarte Balaks tjenere: «Om Balak ga meg alt sølv og gull han har i huset, kunne jeg ikke gå imot det Herren min Gud sier, verken i stort eller smått.

¹⁹Nå ber jeg om at også dere må bli her natten over, så får jeg vite hva mer det er Herren vil si meg.»

²⁰Om natten kom Gud til Bileam og sa til ham: «Er disse mennene kommet for å hente deg, så stå opp og gå med dem! Men gjør ikke noe annet enn det jeg sier til deg.»

Bileams esel

²¹Om morgenen sto Bileam opp, salte eselhoppen sin og dro av sted sammen med Moabs høvdinger.

²²Da flammet Guds vrede opp fordi han dro, og Herrens engel stilte seg foran ham på veien som en motstander. Selv kom han ridende på eselet sitt sammen med de to tjenerne sine.

²³Da fikk eselet øye på Herrens engel som sto der på veien med løftet sverd i hånden. Eselet tok av fra veien og gikk ut på marken. Men Bileam slo eselet for å få det inn på veien igjen.

²⁴Siden stilte Herrens engel seg på en smal vei mellom vinmarkene. Det var steingjerde på begge sider.

²⁵Da eselet så Herrens engel, presset det seg inn til muren og klemte foten til Bileam mot steinene. Da slo han det en gang til.

²⁶Enda en gang gikk Herrens engel forbi og stilte seg på et trangt sted, der det ikke var plass til å vike unna, verken til høyre eller venstre.

²⁷Da eselet fikk øye på Herrens engel, la det seg ned under Bileam. Raseriet flammet opp i Bileam, og han slo eselet med kjeppen sin.

²⁸Da lot Herren eselet få munn og mæle, og det sa til Bileam: «Hva har jeg gjort deg? Nå er det tredje gangen du slår meg.»

²⁹Bileam svarte eselet: «Du har holdt meg for narr. Hadde jeg bare et sverd i hånden, skulle jeg drepe deg nå!»

³⁰Men eselet sa til Bileam: «Er ikke jeg eselet ditt, som du alltid har ridd på, helt til denne dag? Har jeg noen gang hatt for vane å gjøre slikt mot deg?» «Nei», svarte han.

³¹Da åpnet Herren Bileams øyne, og han fikk se Herrens engel som sto på veien med løftet sverd i hånden. Straks bøyde han seg og falt ned med ansiktet mot jorden.

³²Herrens engel sa til ham: «Hvorfor har du nå tre ganger slått eselet ditt? Se, jeg har gått ut for å stå deg imot. For jeg ser at dette er en farlig ferd.

³³Eselet så meg og har veket av for meg alle de tre gangene. Hadde det ikke gjort det, ville jeg nå ha drept deg, men latt eselet leve.»

³⁴Da sa Bileam til Herrens engel: «Jeg har syndet! Jeg skjønnte ikke at du sto foran meg på veien. Hvis dette er galt i dine øyne, skal jeg vende tilbake.»

³⁵Herrens engel sa til Bileam: «Følg med disse mennene! Men du må ikke si noe annet enn det jeg byr deg.» Så fulgte Bileam med Balaks høvdinger.

Balak og Bileam

³⁶Da Balak fikk høre at Bileam kom, dro han ut for å møte ham i Ir-Moab, som ligger ved Arnon, i utkanten av landet.

³⁷Balak sa til Bileam: «Sendte jeg ikke bud etter deg gang på gang? Hvorfor kom du ikke? Skulle ikke jeg kunne vise deg ære?»

³⁸Bileam svarte: «Se, nå er jeg kommet til deg. Og nå, kan jeg si hva som helst? De ordene som Gud legger i munnen på meg, de må jeg tale.»

³⁹Så fulgte Bileam med kong Balak, og de kom til Kirjat-Husot.

⁴⁰Balak slaktet storfe og småfe og sendte til Bileam og høvdingene som var med ham.

⁴¹Da det ble morgen, tok Balak med seg Bileam og førte ham opp til Bamot Baal. Derfra kunne han se den ytterste delen av folkemengden.

4. Mosebok 23

¹Da sa Bileam til Balak: «Bygg sju altere for meg her, og gjør klar sju okser og sju værer til meg!»

²Balak gjorde som Bileam sa, og de ofret en okse og en vær på hvert alter.

³Så sa Bileam til Balak: «Still deg her ved brennofrene dine mens jeg går av sted. Kanskje Herren kommer meg i møte. Og det han lar meg se, skal jeg kunngjøre deg.» Så gikk han opp på en snau høyde.

Bileams tale

⁴Gud kom Bileam i møte, og Bileam sa til ham: «Jeg har gjort i stand de sju altrene, og på hvert alter har jeg ofret en okse og en vær.»

⁵Da la Herren ord i munnen på Bileam og sa: «Gå tilbake til Balak og si det jeg har sagt deg.»

⁶Bileam gikk tilbake og fikk se Balak stå borte ved brennofrene sine sammen med alle Moabs høvdinger.

⁷ Da bar han fram sin visdomstale: Fra Aram ble jeg hentet av Balak, fra fjellene i øst av Moabs konge: «Kom! Forbann Jakob for meg! Kom! Kall vrede ned over Israel!»

⁸Kan jeg forbanne den som Gud ikke har forbannet? Kan jeg nedkalle vrede når Herren ikke er vred?

⁹Fra toppen av klippene ser jeg ham, fra høydene skuer jeg ham: Her er et folk som bor for seg selv, det blir ikke regnet blant andre folkeslag.

¹⁰ Hvem kan telle Jakobs støvkorn, hvem kjenner tallet på Israels støvgrann? Måtte jeg få dø som den rettskafne dør, og livet mitt ende som hans!

- 11** Da sa Balak til Bileam: «Hva er det du gjør mot meg? Jeg ga deg i oppdrag å forbanne mine fiender, og se, nå har du velsignet dem rikt!»
- 12** Bileam svarte: «Skulle jeg ikke passe på å si det som Herren legger meg i munnen?»
- 13** Men Balak sa til ham: «Kom og bli med meg til et annet sted der du også kan se folket. Men derfra kan du bare se utkanten av dem, og ikke alle. Derfra kan du forbanne dem for meg.»
- 14** Så tok han Bileam med seg til vakthaugen på toppen av Pisga-fjellet. Der bygde han sju altere, og på hvert alter ofret han en okse og en vær.
- 15** Bileam sa til Balak: «Still deg her ved brennofrene dine mens jeg møter Gud der borte.»
- 16** Herren kom Bileam i møte og la ord i munnen hans. Han sa: «Gå tilbake til Balak og si det jeg har sagt deg.»
- 17** Da Bileam kom tilbake, så han Balak stå ved brennofrene sine. Moabs høvdinge sto sammen med ham. Balak spurte ham: «Hva sa Herren?»
- 18** Da bar han fram sin visdomstale: Reis deg, Balak, og hør! Vend øret til, du sønn av Sippor!
- 19** Gud er ikke et menneske, så han lyver, et menneskebarn, så han skifter sinn. Gjør han ikke det han sier, holder han ikke det han lover?
- 20** Jeg fikk i oppdrag å velsigne. Velsigner han, kan ikke jeg gjøre det om.
- 21** Det er ingen ondskap i sikte for Jakob, ingen ulykke å se for Israel. Herren deres Gud er med dem, med jubelrop hylles kongen hos dem.
- 22** Gud, som førte dem ut av Egypt, har styrke som en villokse.
- 23** For det er ingen som tar varsler i Jakob, det finnes ingen spådom i Israel. I rette tid blir det sagt til Jakob og Israel hva Gud har gjort.
- 24** Se, folket reiser seg som en løvinne, som en løve farer det opp! Det legger seg ikke til ro før det har mett seg med rov og drukket blodet av de drepte.

²⁵Da sa Balak til Bileam: «Du vil ikke forbanne dem. Da skal du heller ikke velsigne dem!»

²⁶Men Bileam svarte: «Har jeg ikke sagt deg at jeg må gjøre alt det som Herren sier?»

²⁷Da sa Balak til Bileam: «Kom, så skal jeg ta deg med til et annet sted. Kanskje Gud synes det er rett at du forbanner folket for meg derfra.»

²⁸Så tok Balak med seg Bileam til toppen av Peor-fjellet, der en kan se ut over hele ødemarken.

²⁹Bileam sa til Balak: «Bygg sju altere for meg her, og gjør klar sju okser og sju værer for meg!»

³⁰Balak gjorde som Bileam sa, og ofret en okse og en vær på hvert alter.

4. Mosebok 24

¹Bileam så at det var godt i Herrens øyne at Israel ble velsignet. Derfor gikk han ikke for å søke varsler denne gangen, slik han hadde gjort de andre gangene. I stedet vendte han ansiktet mot ørkenen.

²Bileam løftet blikket og så Israel ligge i leir, stamme for stamme. Da kom Guds ånd over ham,

³og han bar fram sin visdomstale: Ord fra Bileam, Beors sønn, ord fra mannen med det klare øyet,

⁴ord fra en som hører Guds tale og ser syn fra Den veldige, som synker sammen, men med åpnede øyne:

⁵Hvor vakre dine telt er, Jakob, dine boliger, Israel,

⁶som vide daler, som hager langs en elv, som aloetrær plantet av Herren, som sedrer langs vannet.

⁷Duggen drypper fra greinene, frøet får rikelig med fuktighet. Større enn Agag skal kongen hans være, hans kongevelde skal løftes høyt.

- ⁸ Gud, som førte ham ut av Egypt, har styrke som en villokse. Han sluker fiendefolk, knuser knoklene deres og sårer med sine piler.
- ⁹ Han har lagt seg til ro, han hviler som løven, som løvinnen – hvem vekker dem? Velsignet er den som velsigner deg, forbannet den som forbanner deg.
- ¹⁰ Da flammet Balaks vrede opp mot Bileam. Han slo hendene sammen og sa til ham: «Jeg kalte deg hit for å forbanne mine fiender, og se, nå har du velsignet dem rikt tre ganger!
- ¹¹ Kom deg nå hjem igjen! Jeg sa jeg skulle vise deg stor ære. Men se, den æren har Herren nektet deg.»
- ¹² Bileam svarte Balak: «Sa jeg ikke allerede til de mennene du sendte:
- ¹³ Om Balak ga meg alt sølv og gull han har i huset, kunne jeg ikke gå imot det Herren sier og gjøre noe etter mitt eget hjerte, verken godt eller ondt. Det Herren har sagt, må jeg si.
- ¹⁴ Se, nå drar jeg tilbake til mitt eget folk. Men først vil jeg varsle deg om hva dette folket skal gjøre mot ditt folk i dager som kommer.»
- ¹⁵ Så bar han fram sin visdomstale: Ord fra Bileam, Beors sønn, ord fra mannen med det klare øyet,
- ¹⁶ ord fra ham som hører Guds utsagn, som får kjenne kunnskapen fra Den høyeste og se syn fra Den veldige, som synker sammen, men med åpnede øyne:
- ¹⁷ Jeg ser ham, men ikke nå, jeg skuer ham, men ikke nær. En stjerne stiger opp fra Jakob, en kongsstav løfter seg fra Israel. Han skal knuse Moabs tinner og skallen på alle sønner av Set.
- ¹⁸ Edom skal bli hærtatt, Se'ir blir inntatt av fienden. Israel skal vise sin makt.
- ¹⁹ En hersker drar ut fra Jakob, han utrydder de overlevende fra byen.
- ²⁰ Så fikk Bileam se amalekittene. Da bar han fram sin visdomstale: Det fremste av folkeslag er Amalek, men til sist skal han gå under.
- ²¹ Da han så kenittene, bar han fram sin visdomstale: Varig er din bolig, ditt reir er lagt på klippen.

²²Likevel skal Kain fortæres av ild. Hvor lenge er det før Assur fører deg i fangenskap?

²³Han bar fram sin visdomstale: Ve! Hvem slipper fra det med livet hvis ikke Gud har villet det slik?

²⁴Fra Kittim kommer det skip. De underkuer Assur, de underkuer Eber, men også han skal gå under.

²⁵Så sto Bileam opp og dro tilbake til hjemstedet sitt. Balak dro også sin vei.

4. Mosebok 25

Israels frafall ved Peor

¹ Israel oppholdt seg i Sjittim. Da begynte folket å drive hor med moabittiske kvinner.

² Disse kvinnene innbød dem til ofringer for sine guder, og folket spiste og tilba gudene deres.

³ Da Israel bandt seg til Baal-Peor, flammet Herrens vrede opp mot Israel.

⁴Han sa til Moses: «Ta alle lederne i folket og heng dem opp for Herren under åpen himmel! Så vil Herrens brennende vrede vende seg bort fra Israel.»

⁵Moses sa til dommerne i Israel: «Hver av dere skal drepe dem av mennene deres som har holdt seg til Baal-Peor.»

⁶ Men se, da kom en mann, en av israelittene, med en midjanittisk kvinne. Han førte henne inn blant sine egne landsmenn, rett foran øynene på Moses og hele Israels menighet, der de satt og gråt ved åpningen til telthelligdommen.

⁷ Da Pinhas, som var sønn av Elasar, presten Arons sønn, så det, reiste han seg, gikk fram fra flokken og grep et spyd.

⁸Så fulgte han etter israelitten inn i soverommet og stakk det tvers gjennom både israelitten og kvinnen, så det gikk inn i livet på henne. Da stanset pesten som herjet blant israelittene.

⁹Men de som hadde mistet livet i pesten, var tjuefire tusen.

¹⁰Herren sa til Moses:

¹¹«Pinhas, sønn av Elasar, presten Arons sønn, har vendt min harme bort fra israelittene fordi han viste brennende iver for meg iblant dem. Derfor gjorde jeg ikke ende på dem i min egen brennende iver.

¹²Av den grunn skal du si: Jeg slutter min fredspakt med ham.

¹³ Med ham og etterkommerne hans skal det inngås en pakt om prestedtjeneste for all fremtid, fordi han viste brennende iver for sin Gud og gjorde soning for israelittene.»

¹⁴Navnet på israelitten som ble drept, han som ble stukket ned sammen med den midjanittiske kvinnen, var Simri, sønn av Salu, en av lederne i Simons stamme.

¹⁵ Den midjanittiske kvinnen som ble drept, het Kosbi. Hun var datter av Sur, som var overhode for en av slektene i Midjan.

¹⁶Siden sa Herren til Moses:

¹⁷ «Angrip midjanittene og slå dem ned!

¹⁸For de angrep dere og la en listig felle for dere. Det var det som skjedde i saken med Peor og med Kosbi, hun som var datter av en midjanittleder, og en av deres egne, og som ble drept da pesten herjet etter saken med Peor.»

Ny folketelling

¹⁹Da det var slutt på pesten,

4. Mosebok 26

¹sa Herren til Moses og presten Elasar, Arons sønn:

²«Tell opp hele Israels menighet, familie for familie, alle stridsdyktige menn i Israel som er tjue år eller mer!»

³Da sa Moses og presten Elasar fra om dette på slettene i Moab, ved Jordan, rett imot Jeriko. De sa:

⁴ «– alle som er tjue år eller mer, slik Herren har pålagt Moses!» Dette er etterkommerne av de israelittene som dro ut av Egypt:

⁵Ruben, Israels førstefødte, og Rubens etterkommere: Fra Henok kommer Henoks slekt, fra Pallu Pallus slekt,

⁶fra Hesron Hesrons slekt og fra Karmi Karmis slekt.

⁷Det var Rubens slekter, og av dem ble 43.730 mønstret.

⁸Pallus sønn var Eliab,

⁹ Eliabs sønner var Nemuel, Datan og Abiram. Det var Datan og Abiram, menn som var utvalgt fra menigheten, som gjorde oppstand mot Moses og Aron den gangen Korahs menighet satte seg opp mot Herren.

¹⁰Jorden åpnet gapet og slukte både dem og Korah da menigheten hans omkom, den gangen ilden fortærte to hundre og femti mann. De ble et tegn til advarsel.

¹¹Men Korahs sønner mistet ikke livet.

¹² Dette er Simons etterkommere, slekt for slekt: Fra Nemuel kommer Nemuels slekt, fra Jamin Jamins slekt, fra Jakin Jakins slekt,

¹³fra Serah Serahs slekt og fra Saul Sauls slekt.

¹⁴Det var Simons slekter, 22.200 i tallet.

¹⁵ Dette er Gads etterkommere, slekt for slekt: Fra Sefon kommer Sefons slekt, fra Haggi Haggis slekt, fra Sjuni Sjunis slekt,

¹⁶fra Osni Osnis slekt, fra Eri Eris slekt,

¹⁷fra Arod Arods slekt og fra Areli Arelis slekt.

¹⁸Det var Gad-sønneslektene, og tallet på dem som ble mønstret, var 40.500.

¹⁹ Judas sønner var Er og Onan. Er og Onan døde i Kanaan.

²⁰Dette er Judas etterkommere, slekt for slekt: Fra Sjela kommer Sjelas slekt, fra Peres Peres' slekt og fra Serah Serahs slekt.

- ²¹ Dette er Peres' etterkommere: Fra Hesron kommer Hesrons slekt og fra Hamul Hamuls slekt.
- ²² Det var Judas slekter, og tallet på dem som ble mønstret, var 76.500.
- ²³ Jissakars etterkommere, slekt for slekt: Fra Tola kommer Tolas slekt, fra Puvva Puvvas slekt,
- ²⁴ fra Jasjub Jasjubs slekt og fra Sjimron Sjimrons slekt.
- ²⁵ Det var Jissakars slekter, og tallet på dem som ble mønstret, var 64.300.
- ²⁶ Sebulons etterkommere, slekt for slekt: Fra Sered kommer Sereds slekt, fra Elon Elons slekt og fra Jahleel Jahleels slekt.
- ²⁷ Det var Sebulons slekter, og tallet på dem som ble mønstret, var 60.500.
- ²⁸ Josefs etterkommere, slekt for slekt, Manasse og Efraim:
- ²⁹ Dette er Manasses etterkommere: Fra Makir kommer Makirs slekt og fra Gilead Gileads slekt. Makir var far til Gilead.
- ³⁰ Dette er Gileads etterkommere: Fra Jeser kommer Jesers slekt, fra Helek Heleks slekt,
- ³¹ fra Asriel Asriels slekt, fra Sikem Sikems slekt,
- ³² fra Sjemida Sjemidas slekt og fra Hefer Hefers slekt.
- ³³ Selofhad, sønn av Hefer, hadde ingen sønner, bare døtre. Navnene på Selofhads døtre var Mahla, Noa, Hogla, Milka og Tirsa.
- ³⁴ Det var Manasses slekter, og tallet på dem som ble mønstret, var 52.700.
- ³⁵ Dette er Efraims etterkommere, slekt for slekt: Fra Sjutelah kommer Sjutelahs slekt, fra Beker Bekers slekt og fra Tahan Tahans slekt.
- ³⁶ Dette er Sjutelahs etterkommere: Fra Eran kommer Erans slekt.
- ³⁷ Det var Efraim-sønnes slekter, og tallet på dem som ble mønstret, var 32.500. Det var Josefs etterkommere, slekt for slekt.
- ³⁸ Dette er Benjamins etterkommere, slekt for slekt: Fra Bela kommer Belas slekt, fra Asjbel Asjbels slekt, fra Ahiram Ahirams slekt,

- ³⁹fra Sjufam Sjufam's slekt og fra Hufam Hufam's slekt.
- ⁴⁰Dette er Belas etterkommere: Ard og Naaman. Fra Ard kommer Ards slekt og fra Naaman Naamans slekt.
- ⁴¹Det var Benjamins etterkommere, slekt for slekt, og tallet på dem som ble mønstret, var 45.600.
- ⁴² Dette er Dans etterkommere, slekt for slekt: Fra Sjuham kommer Sjuham's slekt. Dette var Dans slekter, slekt for slekt.
- ⁴³Tallet på dem som tilhørte Sjuham's slekter, var 64.400.
- ⁴⁴ Dette er Asjers etterkommere, slekt for slekt: Fra Jimna kommer Jimna's slekt, fra Jisjvi Jisjvis slekt, fra Beria Berias slekt.
- ⁴⁵Berias etterkommere er: fra Heber Hebers slekt og fra Malkiel Malkiel's slekt.
- ⁴⁶Asjers datter het Sera.
- ⁴⁷Det var Asjer-sønnenes slekter, og tallet på dem som ble mønstret, var 53.400.
- ⁴⁸ Dette er Naftalis etterkommere, slekt for slekt: Fra Jahseel kommer Jahseel's slekt, fra Guni Gunis slekt,
- ⁴⁹fra Jeser Jeser's slekt og fra Sjimlem Sjimlem's slekt.
- ⁵⁰Det var Naftalis slekter, slekt for slekt, og tallet på dem som ble mønstret, var 45.400.
- ⁵¹ Dette var de av israelittene som ble mønstret, 601.730 i alt.
- ⁵²Herren sa til Moses:
- ⁵³«Mellom disse skal landet fordeles til odell og eie, etter folketalet.
- ⁵⁴ Til de tallrike skal du gi en stor eiendom og til de fåtallige en mindre. Hver stamme skal få eiendom etter hvor mange som ble mønstret.
- ⁵⁵Landet skal deles ved loddkasting. De skal få arvedell etter navnene på stammene til fedrene deres.
- ⁵⁶Etter som loddet faller, skal hver stamme, stor eller liten, få sin eiendom.»

⁵⁷ Dette er de levittene som ble mønstret, slekt for slekt: fra Gersjon Gersjons slekt, fra Kehat Kehats slekt og fra Merari Meraris slekt.

⁵⁸ Dette er levittenes slekter: Libnis slekt, Hebrons slekt, Maklis slekt, Musjis slekt og Korahs slekt. Kehat fikk sønnen Amram;

⁵⁹ Amrams kone het Jokebed. Hun var datter av Levi og var født i Egypt. Hun fødte Amram sønnene Aron og Moses og deres søster Mirjam.

⁶⁰ Aron fikk sønnene Nadab, Abihu, Elasar og Itamar.

⁶¹ Men Nadab og Abihu døde da de bar uinnviet ild fram for Herren.

⁶² Tallet på levittene var 23.000 når alle menn og alle gutter som var mer enn en måned gamle, ble regnet med. Levittene ble ikke mønstret sammen med de andre israelittene, fordi de ikke fikk noen eiendom som de andre israelittene.

⁶³ Dette er de som ble mønstret da Moses og presten Elasar mønstret israelittene på slettene i Moab, ved Jordan, midt imot Jeriko.

⁶⁴ Blant disse var det ingen igjen av dem som ble mønstret da Moses og presten Aron mønstret israelittene i Sinai-ørkenen.

⁶⁵ For Herren hadde sagt til dem at de skulle dø i ørkenen. Av dem var ingen igjen, bortsett fra Kaleb, sønn av Jefunne, og Josva, sønn av Nun.

4. Mosebok 27

Lov om arverett for døtre

¹ Nå kom døtrene til Selofhad fram. Selofhad var sønn av Hefer, sønn av Gilead, sønn av Makir, sønn av Manasse, Josefs sønn. Døtrene het Mahla, Noa, Hogla, Milka og Tirsas.

² De stilte seg opp foran Moses og presten Elasar og lederne og hele menigheten ved åpningen til telthelligdommen og sa:

³ «Vår far døde i ørkenen, men han hørte ikke til den menigheten som satte seg opp mot Herren, Korahs menighet. Han døde på grunn av sin egen synd. Og han hadde ingen sønner.

⁴Skal vår fars navn gå ut av slekten fordi han ikke hadde noen sønn? La oss få eiendom sammen med vår fars brødre!»

⁵ Moses la saken deres fram for Herren,

⁶og Herren sa til ham:

⁷«Selofhads døtre har rett i det de sier. Gi dem eiendom til arv sammen med farens brødre, og la farsarven gå over til dem.

⁸Til israelittene skal du si: Når en mann dør sønneløs, skal dere la arven etter ham gå over til datteren.

⁹Har han ikke noen datter, skal dere gi arven til brødrene hans.

¹⁰Og har han ingen brødre, skal dere la brødrene til hans far få arven.

¹¹Men hvis hans far ikke hadde noen brødre, skal dere gi arven etter ham til den nærmeste slektningen hans. Da er den hans eiendom.» Dette skal være lov og rett for israelittene, slik Herren påla Moses.

Josva blir innsatt i tjenesten

¹² Herren sa til Moses: «Gå opp på Abarim-fjellet og se utover det landet jeg har gitt israelittene.

¹³ Når du har sett det, skal du bli forent med ditt folk, du også, på samme måte som din bror Aron før deg.

¹⁴ For dere satte dere opp mot mitt ord i Sin-ørkenen den gangen menigheten gjorde opprør. Da skulle dere ha helliget meg for øynene på dem ved hjelp av vannet.» – Det er Meriba-kilden ved Kadesj i Sin-ørkenen.

¹⁵Moses sa til Herren:

¹⁶ «Måtte Herren, som er Gud over livsånden i alt som er av kjøtt og blod, sette en mann over menigheten,

¹⁷ en som kan gå foran dem når de drar ut og når de vender hjem, en som kan føre dem ut og føre dem tilbake, så Herrens menighet ikke skal være som sauer uten gjeter.»

¹⁸ Da sa Herren til Moses: «Ta Josva, sønn av Nun, en mann som det er ånd i, og legg hånden din på ham!

¹⁹ Før ham fram for presten Elasar og for hele menigheten, og innsett ham i tjenesten mens de ser på.

²⁰ Gi ham noe av den makten du selv har, så hele Israels menighet adlyder ham.

²¹ Men han skal tre fram for presten Elasar, som skal bruke urim og søke avgjørelser for ham for Herrens ansikt. På hans ord skal de dra ut, og på hans ord skal de vende tilbake, han og alle israellittene sammen med ham, hele menigheten.»

²² Moses gjorde som Herren påla ham. Han tok Josva og førte ham fram for presten Elasar og for hele menigheten.

²³ Og han la hendene på ham og innsatte ham i tjenesten, slik som Herren hadde sagt gjennom Moses.

4. Mosebok 28

Lov om ofringer på høytidsdager

¹ Herren sa til Moses:

² Legg dette på israellittene og si til dem: Mine offer av mat, gaveoffer til en duft som er behagelig for meg, må dere passe på å bære fram for meg til fastsatt tid.

³ Du skal si til dem: Dette er gaveofferet dere skal bære fram for Herren: hver dag to årsgamle lam uten feil. Det er det daglige brennofferet.

⁴ Det ene lammet skal du ofre om morgenen, det andre skal du ofre i skumringen.

⁵ Som grødeoffer skal du bære fram en tiendedels efa hvetemel blandet med en kvart hin olje av knust oliven.

⁶ Dette er det daglige brennofferet, som først ble båret fram ved Sinai-fjellet, et gaveoffer til en duft som er behagelig for Herren.

⁷ Drikkofferet som hører til det første lammet, skal være en kvart hin, et offer sterk drikk som du heller ut for Herren i helligdommen.

⁸Det andre lammet skal du ofre i skumringen, og du skal ofre samme grødeoffer og drikkoffer som om morgenen. Det skal være et gaveoffer til en duft som er behagelig for Herren.

⁹ På sabbatsdagen skal du ofre to årsgamle lam uten feil, og som grødeoffer to tiendedels efa hvetemel blandet med olje og drikkofferet som hører til.

¹⁰ Dette er sabbats-brennofferet, et brennoffer for hver sabbat, i tillegg til det daglige brennoffer og drikkofferet som hører til.

¹¹ På nymånedagene skal dere bære fram brennoffer for Herren: to unge okser, en vær og sju årsgamle lam uten feil.

¹² For hver okse skal dere som grødeoffer bære fram tre tiendedels efa hvetemel blandet med olje, for den ene væren to tiendedels efa hvetemel blandet med olje

¹³ og for hvert lam en tiendedels efa hvetemel blandet med olje. Det skal være brennoffer til en duft som er behagelig, et gaveoffer for Herren.

¹⁴ Drikkofrene som hører til, skal være en halv hin vin for hver okse, en tredjedels hin for væren og en fjerdedels hin for hvert lam. Dette er nymåne-brennofferet, som skal bæres fram hver nymånedag i året.

¹⁵ En geitebukk skal dere også ofre som syndoffer til Herren, i tillegg til det daglige brennofferet og drikkofferet som hører til.

¹⁶ Den fjortende dagen i den første måneden er det påske for Herren.

¹⁷ Og fra den femtende dagen i samme måned er det høytid. Da skal det spises usyret brød i sju dager.

¹⁸ Den første dagen skal dere holde en hellig samling. Da må dere ikke gjøre noe tungt arbeid.

¹⁹ Som gaveoffer, brennoffer for Herren, skal dere bære fram to unge okser, en vær og sju årsgamle lam, og de må være uten feil.

²⁰ Grødeofferet som hører til, skal være hvetemel blandet med olje, tre tiendedels efa for hver okse, to tiendedels efa for væren

²¹og en tiendedels efa for hvert av de sju lammene.

²²En geitebukk skal dere bære fram som syndoffer til soning for dere.

²³Dette skal dere ofre i tillegg til den delen av det daglige brennofferet som bæres fram om morgenen.

²⁴Slik skal dere bære fram offer daglig i sju dager, som mat, som gaveoffer til en duft som er behagelig for Herren. Det skal ofres i tillegg til det daglige brennofferet, med drikkofferet som hører til.

²⁵Den sjuende dagen skal det være hellig samling for dere. Da må dere ikke gjøre noe tungt arbeid.

²⁶ På førstegrødens dag, når dere feirer ukefesten og bærer fram for Herren offer av den nye grøden, skal det være hellig samling. Da må dere ikke gjøre noe tungt arbeid.

²⁷Dere skal bære fram et brennoffer til en duft som er behagelig for Herren: to unge okser, en vær og sju årsgamle lam.

²⁸Grødeofferet som hører til, skal være hvetemel blandet med olje, tre tiendedels efa for hver okse, to tiendedels efa for væren

²⁹og en tiendedels efa for hvert av de sju lammene.

³⁰En geitebukk skal dere bære fram til soning for dere.

³¹Dette skal dere ofre i tillegg til det daglige brennofferet med grødeofferet og drikkofferet som hører til. Dyrene må være uten feil.

4. Mosebok 29

¹ Den første dagen i den sjuende måneden skal dere holde en hellig samling. Da skal dere ikke gjøre noe tungt arbeid. Det skal være en dag da hornet skal lyde hos dere.

²Dere skal bære fram brennoffer til en duft som er behagelig for Herren: en ung okse, en vær og sju årsgamle lam uten feil.

³Grødeofferet som hører til, skal være hvetemel blandet med olje, tre tiendedels efa for oxen, to tiendedels efa for væren

⁴og en tiendedels efa for hvert av de sju lammene.

⁵En geitebukk skal dere bære fram som syndoffer, til soning for dere.

⁶Dette skal dere ofre i tillegg til nymåne-brennofferet og det daglige brennofferet, med grønneofferet og drikkofferet som hører til, slik regelen sier. Det skal være et gaveoffer til en duft som er behagelig for Herren.

⁷ Den tiende dagen i denne måneden, den sjuende, skal dere holde en hellig samling. Dere skal vise måtehold og ikke gjøre noe arbeid.

⁸Dere skal ofre brennoffer til en duft som er behagelig for Herren: en okse, en vær og sju årsgamle lam, og de må være uten feil.

⁹Grødeofferet som hører til, skal være hvetemel blandet med olje, tre tiendedels efa for oxen, to tiendedels efa for væren

¹⁰og en tiendedels efa for hvert av de sju lammene.

¹¹En geitebukk skal dere bære fram som syndoffer, i tillegg til det sonende syndofferet og det daglige brennofferet med grønneofferet og drikkofferene som hører til.

¹² Den femtende dagen i den sjuende måneden skal dere holde en hellig samling. Da skal dere ikke gjøre noe slags arbeid. I sju dager skal dere feire høytid for Herren.

¹³Dere skal ofre brennoffer, et gaveoffer til en duft som er behagelig for Herren: tretten unge okser, to værer og fjorten årsgamle lam. De skal være uten feil.

¹⁴Grødeofferet som hører til, skal være hvetemel blandet med olje, tre tiendedels efa for hver av de tretten oksene, to tiendedels efa for hver av de to værene

¹⁵og en tiendedels efa for hvert av de fjorten lammene.

¹⁶En geitebukk skal dere ofre som syndoffer, i tillegg til det daglige brennofferet med grønneofferet og drikkofferet som hører til.

- ¹⁷Den andre dagen skal dere ofre tolv unge okser, to værer og fjorten årsgamle lam uten feil.
- ¹⁸Grødeofferet og drikkofrene som hører til, skal svare til tallet på okser, værer og lam, slik regelen sier.
- ¹⁹En geitebukk skal dere bære fram som syndoffer, i tillegg til det daglige brennofferet med grønneofferet og drikkofrene som hører til.
- ²⁰Den tredje dagen skal dere ofre elleve okser, to værer og fjorten årsgamle lam uten feil.
- ²¹Grødeofferet og drikkofrene som hører til, skal svare til tallet på okser, værer og lam, slik regelen sier.
- ²²En geitebukk skal dere ofre som syndoffer, i tillegg til det daglige brennofferet med grønneofferet og drikkofferet som hører til.
- ²³Den fjerde dagen skal dere ofre ti okser, to værer og fjorten årsgamle lam uten feil.
- ²⁴Grødeofferet og drikkofrene som hører til, skal svare til tallet på okser, værer og lam, slik regelen sier.
- ²⁵En geitebukk skal dere bære fram som syndoffer, i tillegg til det daglige brennofferet med grønneofferet og drikkofferet som hører til.
- ²⁶Den femte dagen skal dere ofre ni okser, to værer og fjorten årsgamle lam uten feil.
- ²⁷Grødeofferet og drikkofrene som hører til, skal svare til tallet på okser, værer og lam, slik regelen sier.
- ²⁸ En geitebukk skal dere bære fram som syndoffer, i tillegg til det daglige brennofferet med grønneofferet og drikkofferet som hører til.
- ²⁹Den sjette dagen skal dere ofre åtte okser, to værer og fjorten årsgamle lam uten feil.
- ³⁰Grødeofferet og drikkofrene som hører til, skal svare til tallet på okser, værer og lam, slik regelen sier.

³¹En geitebukk skal dere bære fram som syndoffer, i tillegg til det daglige brennofferet med grødeofferet og drikkofrene som hører til.

³²Den sjuende dagen skal dere ofre sju okser, to værer og fjorten årsgamle lam uten feil.

³³Grødeofferet og drikkofrene som hører til, skal svare til tallet på okser, værer og lam, slik regelen sier.

³⁴En geitebukk skal dere bære fram som syndoffer, i tillegg til det daglige brennofferet med grødeofferet og drikkofferet som hører til.

³⁵ Den åttende dagen skal dere holde en høytidssamling. Da må dere ikke gjøre noe slags arbeid.

³⁶Dere skal bære fram brennoffer, gaveoffer til en duft som er behagelig for Herren: en okse, en vær og sju årsgamle lam uten feil.

³⁷Grødeofferet og drikkofrene som hører til, skal svare til tallet på okser, værer og lam, slik regelen sier.

³⁸En geitebukk skal dere bære fram som syndoffer, i tillegg til det daglige brennofferet med grødeofferet og drikkofferet som hører til.

³⁹Disse ofrene skal dere bære fram for Herren til fastsatte tider, i tillegg til løfteofrene og de frivillige ofrene, enten det er brennoffer, grødeoffer, drikkoffer eller måltidsoffer.

4. Mosebok 30

¹ Dette sa Moses til israelittene. Det var i ett og alt slik Herren hadde pålagt Moses.

Om løfter

² Moses sa til overhodene for israelittenes stammer: Dette har Herrenpåbudt:

³ Den som avgir et løfte til Herren eller med ed forplikter seg til å avstå fra noe, må ikke bryte sitt ord, men gjøre alt han har lovet.

⁴ Når en ung kvinne som ennå bor hjemme hos sin far, avgir et løfte til Herren og forplikter seg til å avstå fra noe,

⁵og hennes far får høre om løftet og hva hun har forpliktet seg til, men ikke sier noe til henne om det, da skal alle løfter og alt hun har forpliktet seg til, stå ved lag.

⁶Men hvis faren samme dag som han hører om det, sier nei til henne, skal ingen av løftene og forpliktelsene hennes stå ved lag. Herren vil tilgi henne, for faren sa nei til henne.

⁷Det kan hende at hun, når hun blir gitt til en mann, fortsatt er bundet av et løfte eller av et tankeløst ord som kom over leppene hennes.

⁸Dersom mannen hennes får høre om det, men ikke sier noe til henne samme dag som han hører om det, da skal løftene og det hun har forpliktet seg til, stå ved lag.

⁹Men hvis mannen samme dag som han hører om det, sier nei til henne, da opphever han løftet hun har tatt på seg, og det tankeløse ordet hun har bundet seg ved. Herren skal tilgi henne.

¹⁰Når en enke eller en fraskilt kvinne avlegger et løfte, skal alt hun har forpliktet seg til, stå ved lag.

¹¹Men dersom hun bor hos sin mann og avlegger løfte eller forplikter seg til å avstå fra noe,

¹²og hennes mann får høre om det, men tier og ikke sier nei til henne, da skal alle løftene hennes og alt hun har forpliktet seg til, stå ved lag.

¹³Men hvis hennes mann opphever dem samme dag som han hører om dem, da skal ikke noe løfte eller noen forpliktelse som er kommet over leppene hennes, stå ved lag. Mannen hennes har opphevet dem, og Herren skal tilgi henne.

¹⁴Alle løfter hun har gitt, og enhver ed som forplikter henne til å avstå fra noe fordi hun vil vise måtehold, kan mannen hennes stadfeste eller oppheve.

¹⁵Hvis han tier og ikke sier noe til henne fra den ene dagen til den andre, da stadfester han alt det hun har lovet, eller alt det hun har forpliktet seg til. Han

stadfester det når han ikke sier noe til henne samme dag som han hørte om det.

¹⁶Men hvis han opphever det en tid etter at han hørte om det, må han bære hennes skyld.

¹⁷Dette er forskriftene som Herren påla Moses om forholdet mellom mann og kvinne, og mellom far og datter så lenge hun er ung og bor i sin fars hus.

4. Mosebok 31

Kamp og deling av byttet

¹Herren sa til Moses:

² «Fullfør israelittenes hevn over midjanittene! Siden skal du bli forent med ditt folk.»

³Da sa Moses til folket: «Noen av dere må væpne dere til strid. De skal gå mot Midjan og fullføre Herrens hevn over dem.

⁴Tusen mann fra hver stamme, fra alle stammene i Israel, skal dere sende ut i striden.»

⁵Så ble tusen mann fra hver stamme valgt ut fra Israels tusener, i alt tolv tusen mann væpnet til strid.

⁶Dem sendte Moses ut i strid, tusen mann fra hver stamme. Sammen med dem i striden gikk Pinhas, sønn av presten Elasar. Han hadde med seg utstyret fra helligdommen og signaltrompetene.

⁷De gikk til strid mot Midjan, slik Herren hadde pålagt Moses, og drepte alle mennene der.

⁸ I tillegg til de andre som falt, drepte de Midjans konger Evi, Rekem, Sur, Hur og Reba. Det var de fem kongene i Midjan. Også Bileam, Beors sønn, drepte de med sverd.

⁹Israelittene førte kvinnene i Midjan og småbarna deres bort som fanger. Alle husdyrene, hele buskapen og all rikdommen deres tok de som krigsbytte.

¹⁰De satte ild på alle teltleirene og alle byene de bodde i.

- 11**Og de tok med seg alt krigsbyttet og alt de hadde tatt, både av mennesker og av dyr.
- 12**Fangene, krigsbyttet og det de hadde tatt, førte de til Moses og presten Elasar og til hele Israels menighet, som lå i leir på slettene i Moab, ved Jordan, rett imot Jeriko.
- 13**Moses, presten Elasar og alle lederne i menigheten gikk i møte med dem utenfor leiren.
- 14**Moses var sint på befalingsmennene som kom tilbake fra striden, både førerne for tusen og førerne for hundre mann.
- 15**Han sa til dem: «Har dere latt alle kvinnene leve?
- 16** Husk at det var disse som på Bileams ord lokket isrealittene til å være troløse mot Herren den gangen ved Peor, så det brøt ut pest i Herrens menighet.
- 17**Drep nå alle guttebarn og alle kvinner som har ligget med menn.
- 18**Men alle småjenter som ikke har ligget med menn, skal dere la leve.
- 19** Så må dere holde dere utenfor leiren i sju dager. Alle som har drept noen, og alle som har rørt ved noen av de falne, skal rense seg den tredje og den sjuende dagen. Det gjelder både dere og fangene deres.
- 20**Alle klesplagg, alt utstyr av skinn, alt som er laget av geiteragg, og alt utstyr av tre skal dere rense.»
- 21**Presten Elasar sa til stridsmennene som hadde vært med på felttoget: «Dette er en forskrift i loven som Herren påla Moses:
- 22**Gull og sølv, kobber og jern, tinn og bly,
- 23** alt som tåler ild, skal dere la gå gjennom ild, så det blir rent. Så skal det renses med renselsesvann. Men alt som ikke tåler ild, skal dere la gå gjennom vann.
- 24**Den sjuende dagen skal dere vaske klærne deres, så dere blir rene. Etterpå kan dere komme inn i leiren.»

²⁵Herren sa til Moses:

²⁶«Du og presten Elasar og de som er overhoder for familiene i menigheten, skal telle opp krigsbyttet dere har tatt, både av mennesker og av dyr.

²⁷ Så skal du dele det likt mellom krigerne som var med på felttoget, og resten av menigheten.

²⁸Fra krigerne som gikk ut i strid, skal du kreve avgift til Herren: én for hver fem hundre, både av mennesker og av storfe, esler og småfe.

²⁹Dette skal du ta fra deres halvpart, og du skal gi det til presten Elasar. Det skal være en gave til Herren.

³⁰Av israelittenes halvpart skal du ta én av femti, både av mennesker og av storfe, esler og småfe, av hele buskapen, og gi til levittene som tar seg av tjenesten i Herrensbolig.»

³¹Moses og presten Elasar gjorde som Herren hadde pålagt Moses.

³²Krigsbyttet, det som var igjen av byttet krigerne hadde røvet, var i alt 675.000 småfe,

³³72.000 storfe

³⁴og 61.000 esler.

³⁵Av mennesker var det i alt 32.000 kvinner som ikke hadde ligget med menn.

³⁶Den halvparten som tilfalt krigerne, besto av 337.500 småfe,

³⁷av dem var 675 avgift til Herren,

³⁸36.000 storfe, av dem var 72 avgift til Herren,

³⁹og 30.500 esler, av dem var 61 avgift til Herren.

⁴⁰Tallet på mennesker var 16.000, av dem var 32 avgift til Herren.

⁴¹Avgiften som var en gave til Herren, ga Moses til presten Elasar, slik Herren hadde pålagt Moses.

⁴²Den halvparten som israelittene fikk, og som Moses hadde tatt fra krigerne,

⁴³den halvparten som menigheten fikk, var 337.500 småfe,

⁴⁴36.000 storfe,

⁴⁵30.500 esler

⁴⁶og 16.000 mennesker.

⁴⁷Av den halvparten som israelittene fikk, tok Moses én av femti, både av folk og av husdyr. Han ga dem til levittene, som tok seg av tjenesten i Herrens bolig, slik Herren hadde pålagt Moses.

⁴⁸Så kom befalingsmennene over hæravdelingene fram for Moses, både tusenmannsførerne og hundremannsførerne.

⁴⁹De sa til ham: «Dine tjenere har talt opp de krigerne vi hadde hånd om, og det manglet ikke en mann.

⁵⁰Nå kommer vi med et offer til Herren. Hver av oss har med det han har funnet av gullgjenstander: armringer, armbånd, fingerringe, øreringer og halskjeder. Det skal være til soning for oss hos Herren.»

⁵¹Moses og presten Elasar tok imot gullet fra dem, alt var fint utførte ting.

⁵²Gullet som tusenmannsførerne og hundremannsførerne bar fram som offergave til Herren, var i alt 16.750 sjekel.

⁵³Men de menige krigerne beholdt hver for seg det krigsbyttet de hadde tatt.

⁵⁴Da Moses og presten Elasar hadde tatt imot gullet fra tusenmannsførerne og hundremannsførerne, bar de det inn i telthelligdommen. Det skulle være en påminnelse om israelittene for Herrens ansikt.

4. Mosebok 32

Ruben og Gad får land øst for Jordan

¹Ruben-sønnene og Gad-sønnene hadde en stor mengde fe. Da de så de gode beitemarkene i Jaser og Gilead-landet,

²kom de til Moses og presten Elasar og til lederne i menigheten og sa:

³ «Atarot, Dibon, Jaser, Nimra, Hesjbon, Elale, Sebam, Nebo og Beon,

⁴disse landområdene som Herren har erobret for Israels menighet, er vel egnet for fedrift, og vi, dine tjenere, har fe.

⁵Om du ser på oss med velvilje», sa de, «så la dine tjenere få dette landet til eiendom. La oss slippe å krysse Jordan!»

⁶Moses svarte Gad-sønnene og Ruben-sønnene: «Skal brødrene deres gå i krig mens dere blir i ro her?

⁷Hvorfor må dere gjøre hjertet vrangvillig på israelittene så de ikke vil dra over til det landet Herren har gitt dem?

⁸Det samme gjorde fedrene deres da jeg sendte dem fra Kadesj-Barnea for å se nærmere på landet.

⁹Da de hadde vært i Esjkol-dalen og sett på landet, gjorde de israelittene motløse, så de ikke ville gå inn i landet Herren hadde gitt dem.

¹⁰Den dagen flammets Herrens vrede opp, og han sverget:

¹¹Ingen av de mennene som dro opp fra Egypt, og som er tjue år eller mer, skal se landet jeg sverget å gi til Abraham, Isak og Jakob, for de har ikke fulgt meg trofast

¹²– ingen unntatt Kaleb, sønn av Jefunne av Kenas' slekt, og Josva, sønn av Nun. For de har fulgt Herren trofast.

¹³Og Herrens vrede flammets opp mot Israel, så han lot dem flakke omkring i ørkenen i førti år, helt til det døde ut, hele det slektsleddet som hadde gjort det som var ondt i Herrens øyne.

¹⁴Se, nå står dere her akkurat som fedrene deres, dere avkom av syndere, og gjør Herrens brennende vrede mot Israel enda større!

¹⁵For hvis dere vender dere bort fra ham, vil han la Israel bli enda lenger i ørkenen, og dere fører ulykke over hele dette folket.»

¹⁶Da kom de fram til ham og sa: «Vi vil bygge kveer for feet vårt her, og byer for barna våre.

¹⁷ Selv skal vi være raske med å væpne oss til strid, og gå foran israelittene til vi har ført dem dit de skal. Men barna våre skal være igjen i de befestede byene, så de kan være trygge for dem som bor i landet.

¹⁸ Vi skal ikke vende hjem igjen før alle israelitter har fått eiendom, hver og en sin del.

¹⁹ For vi vil ikke ta land sammen med dem på andre siden av Jordan og innover når vi får vår eiendom her på østsiden av Jordan.»

²⁰ Moses svarte: «Hvis dere gjør dette, hvis dere væpner dere til strid for Herren

²¹ og alle stridsklare menn blant dere drar over Jordan for Herren helt til han har drevet fiendene sine bort,

²² og ingen av dere vender tilbake før landet er blitt underlagt Herren, da skal dere være uten skyld både for Herren og for Israel, og dette landet skal være deres eiendom for Herrens ansikt.

²³ Men gjør dere ikke dette, se, da synder dere mot Herren. Vit at synden skal finne dere igjen.

²⁴ Bygg byer for barna deres og lag kveer for småfeet, men det som munnen har lovet, må dere også gjøre!»

²⁵ Da sa Gad-sønnene og Ruben-sønnene til Moses: «Dine tjenere skal gjøre som du har befalt, herre.

²⁶ Barna våre og kvinnene våre og feet vårt, hele buskapen, skal bli igjen her i byene i Gilead.

²⁷ Men vi, dine tjenere, alle som er væpnet til strid for Herren, skal dra over i krigen slik du har sagt, herre.»

²⁸ Moses ga befaling om dem til presten Elasar, til Josva, Nuns sønn, og til familieoverhodene i Israels stammer.

²⁹ Moses sa til dem: «Dersom Gad-sønnene og Ruben-sønnene krysser Jordan sammen med dere, alle som er væpnet til krig for Herren, og dere legger landet under dere, da skal dere gi dem Gilead-landet til eiendom.

³⁰Men dersom krigerne ikke drar over sammen med dere, da skal de få eiendom blant dere i Kanaan-landet.»

³¹Gad-sønnene og Ruben-sønnene svarte da: «Det Herren har sagt til dine tjenere, det skal vi gjøre.

³²Vi skal dra over til Kanaan-landet, væpnet til strid for Herren. Da får vi vår eiendom på denne siden av Jordan.»

³³Så lot Moses Gad-sønnene, Ruben-sønnene og halvparten av stammen til Manasse, Josefs sønn, få riket til amorittkongen Sihon og riket til Og, kongen i Basan. De fikk landet med byene der og de landområdene som grenset opp til byene, landet omkring.

³⁴Gad-sønnene bygde opp igjen Dibon, Atarot og Aroer,

³⁵Atrot-Sjofan, Jaser og Jogbeha,

³⁶Bet-Nimra og Bet-Haran, befestede byer med kveer for småfeet.

³⁷Og Ruben-sønnene bygde opp igjen Hesjbon, Elale og Kirjatajim,

³⁸Nebo, Baal-Meon og Sibma. Men navnene ble forandret. De ga nye navn til byene de hadde bygd.

³⁹Etterkommerne av Makir, sønn av Manasse, dro til Gilead, inntok landet og drev bort amorittene som bodde der.

⁴⁰Og Moses ga Makir, sønn av Manasse, Gilead-landet, og han bosatte seg der.

⁴¹Ja'ir, sønn av Manasse, dro av sted og tok teltbyene der. Og han kalte dem Ja'irs teltbyer.

⁴²Nobah dro av sted og tok Kenat med småbyene omkring. Han kalte byen Nobah, etter seg selv.

4. Mosebok 33

Israels dagsmarsjer i ørkenen

¹Dette er israelittenes dagsmarsjer fra de dro ut av Egypt, hæravdeling for hæravdeling, ledet av Moses og Aron.

- ²På Herrens ord skrev Moses ned stedene de dro ut fra på dagsmarsjene sine. Og dette er dagsmarsjene, regnet fra de stedene de dro fra:
- ³ Fra Ramses brøt de opp på den femtende dagen i den første måneden. Dagen etter påskefeiringen dro israelittene med løftet hånd, rett foran øynene på alle egypterne.
- ⁴ Egypterne holdt da på med å gravlegge alle sine førstefødte, som Herren hadde slått i hjel blant dem. Herren hadde også holdt dom over gudene deres.
- ⁵ Israelittene brøt opp fra Ramses og slo leir i Sukkot.
- ⁶ Fra Sukkot brøt de opp og slo leir i Etam, som ligger i utkanten av ørkenen.
- ⁷ Fra Etam brøt de opp og tok av mot Pi-Hahiroth, som ligger midt imot Baal-Safon, og de slo leir foran Migdol.
- ⁸ Fra Pi-Hahiroth brøt de opp og dro gjennom sjøen ut i ørkenen. Så gikk de tre dagsreiser i Etam-ørkenen og slo leir i Mara.
- ⁹ Fra Mara brøt de opp og kom til Elim. I Elim var det tolv vannkilder og sytti palmetrær, og de slo leir der.
- ¹⁰ Fra Elim brøt de opp og slo leir ved Sivsjøen.
- ¹¹ Fra Sivsjøen brøt de opp og slo leir i Sin-ørkenen.
- ¹² Fra Sin-ørkenen brøt de opp og slo leir i Dofka.
- ¹³ Fra Dofka brøt de opp og slo leir i Alusj.
- ¹⁴ Fra Alusj brøt de opp og slo leir i Refidim. Men der var det ikke vann så folket kunne drikke.
- ¹⁵ Fra Refidim brøt de opp og slo leir i Sinai-ørkenen.
- ¹⁶ Fra Sinai-ørkenen brøt de opp og slo leir i Kibrot-Hattaava.
- ¹⁷ Fra Kibrot-Hattaava brøt de opp og slo leir i Haserot.
- ¹⁸ Fra Haserot brøt de opp og slo leir i Ritma.
- ¹⁹ Fra Ritma brøt de opp og slo leir i Rimmon-Peres.

- ²⁰Fra Rimmon-Peres brøt de opp og slo leir i Libna.
- ²¹Fra Libna brøt de opp og slo leir i Rissa.
- ²²Fra Rissa brøt de opp og slo leir i Kehelata.
- ²³Fra Kehelata brøt de opp og slo leir ved Sjefer-fjellet.
- ²⁴Fra Sjefer-fjellet brøt de opp og slo leir i Harada.
- ²⁵Fra Harada brøt de opp og slo leir i Makhelot.
- ²⁶Fra Makhelot brøt de opp og slo leir i Tahat.
- ²⁷Fra Tahat brøt de opp og slo leir i Terah.
- ²⁸Fra Terah brøt de opp og slo leir i Mitka.
- ²⁹Fra Mitka brøt de opp og slo leir i Hasmona.
- ³⁰Fra Hasmona brøt de opp og slo leir i Moserot.
- ³¹Fra Moserot brøt de opp og slo leir i Bene-Jaakan.
- ³²Fra Bene-Jaakan brøt de opp og slo leir i Hor-Hagidgad.
- ³³Fra Hor-Hagidgad brøt de opp og slo leir i Jotbata.
- ³⁴Fra Jotbata brøt de opp og slo leir i Abrona.
- ³⁵Fra Abrona brøt de opp og slo leir i Esjon-Geber.
- ³⁶ Fra Esjon-Geber brøt de opp og slo leir i Sin-ørkenen, i Kadesj.
- ³⁷ Fra Kadesj brøt de opp og slo leir ved fjellet Hor, på grensen til Edom.
- ³⁸ Aron, presten, gikk på Herrens ord opp på fjellet Hor, og der døde han. Det var i det førtiende året etter at israelittene hadde gått ut av Egypt, på den første dagen i den femte måneden.
- ³⁹Aron var 123 år gammel da han døde på fjellet Hor.
- ⁴⁰ Da kanaaneerkongen i Arad, som bodde i Negev i Kanaan, fikk høre at israelittene kom,
- ⁴¹brøt de opp fra fjellet Hor og slo leir i Salmona.

- ⁴²Fra Salmona brøt de opp og slo leir i Punon.
- ⁴³ Fra Punon brøt de opp og slo leir i Obot.
- ⁴⁴ Fra Obot brøt de opp og slo leir i Ijje-Abarim ved grensen til Moab.
- ⁴⁵Fra Ijjim brøt de opp og slo leir i Dibon-Gad.
- ⁴⁶Fra Dibon-Gad brøt de opp og slo leir i Almon-Diblatajim.
- ⁴⁷Fra Almon-Diblatajim brøt de opp og slo leir ved Abarim-fjellene, rett imot Nebo.
- ⁴⁸Fra Abarim-fjellene brøt de opp og slo leir på slettene i Moab, ved Jordan, rett imot Jeriko.
- ⁴⁹Leiren deres lå langsmed Jordan, fra Bet-Jesjimot til Abel-Sjittim på slettene i Moab.
- ⁵⁰Herren talte til Moses på slettene i Moab, ved Jordan, rett imot Jeriko. Han sa:
- ⁵¹Tal til israelittene og si til dem: Når dere går over Jordan og inn i Kanaan-landet,
- ⁵² skal dere drive ut alle som bor i landet, og ødelegge alle gudebildene deres. Dere skal ødelegge alle de støpte bildene deres og utslette offerhaugene.
- ⁵³Dere skal innta landet og bosette dere der. For jeg har gitt landet til dere så dere kan ta det i eie.
- ⁵⁴ Dere skal fordele landet mellom dere ved loddkasting, slekt for slekt. En stor slekt skal få større eiendom og en liten slekt mindre eiendom til arv. Hver slekt skal ha det som loddkastingen gir den. Dere skal få arv innenfor den stammen dere tilhører.
- ⁵⁵ Men dersom dere ikke driver ut innbyggerne i landet, da skal de dere sparer, bli torner i øynene og brodder i siden på dere. De kommer til å gå til angrep på dere inne i landet der dere har slått dere ned.
- ⁵⁶Da skal jeg gjøre med dere slik jeg hadde tenkt å gjøre med dem.

4. Mosebok 34

Grensene for Israel

¹Herren sa til Moses:

² Dette skal du pålegge israelittene, dette skal du si til dem: Når dere kommer inn i Kanaan-landet, så er dette det landet dere får til eiendom, landet Kanaan fra grense til grense.

³ På sørsiden skal dere ha fra Sin-ørkenen langsmed Edom. Dere skal ha grense mot sør fra enden av Saltsjøen mot øst.

⁴Grensen skal svinge sør for Akrabbim-skaret og gå fram til Sin. Så skal den gå sør for Kadesj-Barnea til Hasar-Addar og derfra over til Asmon.

⁵ Fra Asmon skal grensen svinge ned til Egypterbekken og ende ute ved havet.

⁶I vest skal dere ha Storhavet til grense. Det skal være grensen deres mot vest.

⁷ I nord skal dette være grensen deres: Fra Storhavet skal dere trekke grensen opp til fjellet Hor

⁸ og fra fjellet Hor til Lebo-Hamat. Grensen skal ende ute ved Sedad.

⁹Så skal grensen gå videre til Sifron og ende ved Hasar-Enan. Det skal være grensen deres mot nord.

¹⁰Mot øst skal dere trekke opp grensen fra Hasar-Enan til Sjefam.

¹¹Fra Sjefam skal grensen gå ned til Ribla, øst for Ajin, og videre ned til den når åsryggen på østsiden av Kinneret-sjøen.

¹²Deretter skal den følge Jordan og ende ved Saltsjøen. Dette skal være landet deres, med disse grensene omkring.

¹³Moses sa til israelittene: Dette er landet dere skal få til eiendom ved loddkasting, det Herren har gitt påbud om at de ni stammene og den ene halve stammen skal få.

¹⁴ For Rubens stamme med sine familier, Gads stamme med sine familier og halvparten av Manasses stamme har allerede tatt sine eiendommer.

¹⁵Disse to stammene og den ene halve stammen har tatt sin eiendom på andre siden av Jordan, rett imot Jeriko, på østsiden, mot soloppgangen.

De som skal fordele landet

¹⁶Herren sa til Moses:

¹⁷Her er navnet på de mennene som skal fordele landet mellom dere: presten Elasar og Josva, sønn av Nun,

¹⁸og så skal dere ta ut en leder for hver stamme til å fordele landet.

¹⁹Her er navnet på disse mennene: for Judas stamme Kaleb, sønn av Jefunne;

²⁰for Simons stamme Samuel, sønn av Ammihud;

²¹for Benjamins stamme Elidad, sønn av Kislon;

²²for Dans stamme en leder, Bukki, sønn av Jogli;

²³for Josefs etterkommere en leder av Manasses stamme, Hanniel, sønn av Efod,

²⁴og en leder av Efraims stamme, Kemuel, sønn av Sjiftan;

²⁵for Sebulons stamme en leder, Elisafan, sønn av Parnak;

²⁶for Jissakars stamme en leder, Paltiel, sønn av Assan;

²⁷for Asjers stamme en leder, Ahihud, sønn av Sjelomi,

²⁸og for Naftalis stamme en leder, Peda'el, sønn av Ammihud.

²⁹Det var disse Herren påla å fordele Kanaan-landet mellom israelittene.

4. Mosebok 35

Levittene får byer og beitemarker

¹Herren talte til Moses på slettene i Moab, ved Jordan, rett imot Jeriko. Han sa:

²Du skal pålegge israelittene å gi levittene noe av sin eiendom til arv. Dere skal gi levittene byer å bo i og beitemarker omkring disse byene.

³I byene skal de bo, og markene som hører til, skal være til beite for buskapen deres, alle dyrene de eier.

⁴Markene ved byene som dere gir levittene, skal strekke seg tusen alen utover fra bymuren på alle kanter.

⁵Utenfor byen skal dere måle opp to tusen alen på østsiden, to tusen alen på sørsiden, to tusen alen på vestsiden og to tusen alen på nordsiden, med byen i midten. Dette skal være bymarkene deres.

⁶ Byene dere gir levittene, skal være de seks tilfluktsbyene dere peker ut så drapsmenn kan flykte dit; i tillegg skal dere gi dem førtito andre byer.

⁷I alt skal dere gi levittene førtiåtte byer med beitemarker.

⁸ Når dere tar disse byene av israelittenes eiendom og gir dem, skal dere ta mer fra de store og mindre fra de små stammene. Hver stamme skal avgi byer til levittene etter hvor mye land de har fått til eiendom.

Lov om tilfluktsbyer for drapsmenn

⁹Herren sa til Moses:

¹⁰ Tal til israelittene og si: Når dere går over Jordan og inn i landet Kanaan,

¹¹skal dere velge ut noen byer som skal være tilfluktsbyer for dere. Dit kan en drapsmann flykte om han har slått noen i hjel av vanvare.

¹²Disse byene skal gi tilflukt til den som flykter fra en blodhevner, så drapsmannen ikke skal dø før han har stått til rette for menigheten og fått sin dom.

¹³Seks av de byene dere gir levittene, skal være tilfluktsbyer.

¹⁴Tre av byene skal dere peke ut på andre siden av Jordan og tre i Kanaan-landet. De skal være tilfluktsbyer.

¹⁵Disse seks byene skal gi tilflukt både for israelitter og for innflyttere og fremmede som bor blant dere, så den som har drept noen av vanvare, kan flykte dit.

¹⁶ Dersom noen tar et jernredskap og slår en annen i hjel, er han en drapsmann, og drapsmannen skal straffes med døden.

¹⁷ Tar noen en stein som er stor nok til å drepe med, og slår en annen i hjel, da er han en drapsmann, og drapsmannen skal straffes med døden.

¹⁸ Eller om noen tar et dødelig redskap av tre i hånden og slår en annen i hjel, da er han en drapsmann, og drapsmannen skal straffes med døden.

¹⁹ Det er blodhevneren som skal slå drapsmannen i hjel. Når han treffer på ham, skal han drepe ham.

²⁰ På samme måte skal det være om noen hater en annen og støter til ham eller kaster noe på ham med hensikt så han dør,

²¹ eller i fiendskap slår ham med neven så han dør. Da skal den som slo, straffes med døden. Han er en drapsmann, og blodhevneren skal slå drapsmannen i hjel når han treffer på ham.

²² Så kan det hende at noen plutselig støter til en mann uten fiendskap eller kaster en gjenstand uten ond hensikt.

²³ Eller kanskje han ikke ser den andre og treffer ham med en stein som er stor nok til å drepe med, så han dør, enda mannen ikke var noen fiende og ikke ville ham noe vondt.

²⁴ Da skal menigheten dømme mellom drapsmannen og blodhevneren etter disse forskriftene:

²⁵ Menigheten skal berge drapsmannen fra blodhevneren og føre ham tilbake til tilfluktsbyen han hadde rømt til. Der skal han være til øverstepresten dør, han som er salvet med hellig olje.

²⁶ Men går drapsmannen noen gang utenfor den tilfluktsbyen han har rømt til,

²⁷ og blodhevneren finner ham utenfor bygrensene og dreper ham, da skal han være uten blodskyld.

²⁸ For drapsmannen skal holde seg i tilfluktsbyen til øverstepresten dør. Når øverstepresten er død, kan han vende tilbake til den jorden han eier.

- ²⁹Dette skal være lov og rett hos dere gjennom alle slekter, hvor dere så bor.
- ³⁰ Når noen slår et menneske i hjel, skal drapsmannen drepes så sant det er vitner mot ham. Men på ett vitnes utsagn skal ingen dø.
- ³¹Dere skal ikke ta imot løsepenger for å berge livet til en drapsmann som er skyldig til å dø. Han skal straffes med døden.
- ³²Dere skal ikke ta imot løsepenger for en som har rømt til en tilfluktsby, slik at han kan vende hjem og bo i landet før øverstepresten er død.
- ³³ Dere skal ikke vanhellige det landet dere bor i, for blod vanhelliger landet. Og landet får ikke soning for blodet som er utøst der, uten ved blodet til den som utøste blod.
- ³⁴ Dere skal ikke gjøre landet dere bor i, urent. For der har jeg min bolig. Jeg er Herren, som bor midt blant israelittene.

4. Mosebok 36

Lov om arv og ekteskap for døtre

- ¹ Familieoverhodene i Gileads slekt kom fram. Gilead var sønn av Makir, Manasses sønn, og tilhørte Josefs slekter. De tok til orde foran Moses og lederne, overhodene for familiene blant israelittene,
- ² og sa: Herren påla deg, herre, å fordele landet mellom israelittene ved loddkasting. Og du, herre, er også blitt pålagt av Herren å gi vår bror Seløfhads eiendom til hans døtre.
- ³Men hvis de blir gift med menn fra en annen av stammene i Israel, blir deres arv tatt fra våre fedres eiendom og lagt til den stammen de nå skal tilhøre. Det blir tatt bort fra den eiendommen vi fikk ved loddkasting.
- ⁴ Når frigivelsesåret kommer hos israelittene, blir døtrenes arv lagt til eiendommen i stammen de tilhører, og arven deres blir tatt fra den eiendommen som våre fedres stamme fikk.
- ⁵Da påla Moses israelittene dette, på Herrens ord: «Josefs stamme har rett i det de sier.

⁶ Dette er påbudet Herren gir Selofhads døtre: De kan gifte seg med den de selv synes om, bare de gifter seg inn i en slekt som er fra stammen til deres egne fedre.

⁷ Ingen eiendom hos israelittene skal gå over fra en stamme til en annen. Hver israelitt skal holde fast på arven fra sine fedres stamme.

⁸ En datter som arver jord i en av israelittenes stammer, må gifte seg inn i en slekt som kommer fra den stammen som hennes egen far tilhører. Slik skal alle israelitter arve jord etter sine fedre.

⁹ Da vil ingen eiendom gå over fra en stamme til en annen. For hver av israelittenes stammer skal holde fast på sin arv.»

¹⁰ Selofhads døtre gjorde som Herren hadde pålagt Moses.

¹¹ Mahla, Tirsa, Hogla, Milka og Noa, alle døtrene til Selofhad, giftet seg med sine søskenbarn.

¹² De fikk menn fra slektene etter Manasse, Josefs sønn. Slik forble eiendommen innen den stammen og den slekten som fedrene deres tilhørte.

¹³ Dette er de bud og forskrifter som Herren påla israelittene gjennom Moses på slettene i Moab, ved Jordan, rett imot Jeriko.

5. Mosebok

5. Mosebok 1

Moses minner om Herrens løfte

- ¹ Dette er de ord som Moses talte til hele Israel øst for Jordan. Det var i ørkenen på Araba-sletten, rett imot Suf, mellom Paran og Tofel, Laban, Haserot og Di-Sahab,
- ² elleve dagsreiser fra Horeb på veien over Se'ir-fjellene til Kadesj-Barnea.
- ³ Det var i det førtiende året, den første dagen i den ellevte måneden, at Moses talte til israelittene om alt det Herren hadde pålagt ham å si til dem.
- ⁴ Moses hadde da slått amorittkongen Sihon, som bodde i Hesjbon, og Basankongen Og, som bodde i Asjtarot og Edre'i.
- ⁵ Øst for Jordan, i Moab, begynte Moses å forklare denne loven. Han sa:
- ⁶ Herren vår Gud talte til oss ved Horeb og sa: «Dere har oppholdt dere lenge nok ved dette fjellet.
- ⁷ Bryt nå opp og dra til amorittenes fjelland og til nabofolkene på Araba-sletten, i fjellandet og i lavlandet, i Negev og ute ved kysten, til kanaaneernes land og til Libanon, helt til den store elven, Eufrat.
- ⁸ Se, jeg har lagt landet åpent for dere. Gå og innta landet som Herren med ed lovet å gi deres fedre, Abraham, Isak og Jakob, og etterkommerne deres.»

Moses innsetter ledere

- ⁹ Den gangen sa jeg til dere: «Jeg alene kan ikke bære dere.
- ¹⁰ Herren deres Gud har gjort dere tallrike, og dere er i dag så mange som stjernene på himmelen.
- ¹¹ Måtte Herren, deres fedres Gud, gjøre dere tusen ganger så tallrike som dere nå er, og velsigne dere, slik som han har lovet.
- ¹² Men hvordan kan jeg alene bære ansvaret og tåle strevet med dere og tvistene mellom dere?

¹³Velg ut kloke, forstandige og kyndige menn fra hver stamme, så vil jeg gjøre dem til ledere for dere.»

¹⁴Dere svarte meg: «Det er et godt forslag du kommer med.»

¹⁵Så tok jeg stammehøvdingene deres, kloke og kyndige menn, og gjorde dem til overhoder for dere, til førere for tusen, hundre, femti og ti, og til tilsynsmenn for stammene.

¹⁶ Den gangen ga jeg også dommerne deres dette påbudet: «Hør klagemål fra deres landsmenn, og døm rettferdig i saker mellom en mann og en annen, enten det er en landsmann eller en innflytter.

¹⁷ Gjør ikke forskjell på folk når dere dømmer! Dere skal høre på både høy og lav. Vær ikke redde for noen, for dommen hører Gud til. Men dersom en sak er for vanskelig for dere, så bring den fram for meg, så jeg får høre den.»

¹⁸Jeg ga dere den gangen befaling om alt dere skulle gjøre.

Moses sender spioner inn i landet

¹⁹ Så brøt vi opp fra Horeb og dro gjennom hele den store og uhyggelige ørkenen som dere har sett. Vi fulgte veien til amorittenes fjelland, slik Herren vår Gud hadde befalt oss, og kom til Kadesj-Barnea.

²⁰Da sa jeg til dere: «Dere er nå kommet til amorittenes fjelland, som Herren vår Gud vil gi oss.

²¹Se, Herren din Gud har lagt landet åpent for deg. Dra opp og innta det, slik Herren, dine fedres Gud, har sagt deg. Vær ikke redd og mist ikke motet!»

²²Da kom dere til meg alle sammen og sa: «La oss sende folk i forveien til å utforske landet og gi oss beskjed om veien vi skal ta opp dit, og om byene vi kommer til.»

²³Dette forslaget syntes jeg godt om, og jeg tok ut tolv menn blant dere, én fra hver stamme.

²⁴De gikk av sted opp i fjellet og kom til Esjkol-bekken. Der spionerte de.

²⁵De tok med seg noe av frukten i landet og brakte den ned til oss. De kunne fortelle oss at det var et godt land, det landet som Herren vår Gud vil gi oss.

²⁶Men dere ville ikke dra dit opp, og dere trosset det Herren deres Gud hadde sagt.

²⁷Dere murret i teltene deres og sa: «Fordi Herrenhater oss, har han ført oss ut av Egypt og vil overgi oss i amorittenes hender og utrydde oss.

²⁸ Hvor er det vi skal dra? Våre brødre har fått hjertet til å smelte bort i oss, for de sa: Folket er større og høyere enn vi, og byene er store med himmelhøye festningsmurer, og vi så også anakitter der.»

²⁹Da sa jeg til dere: «La dere ikke skremme og vær ikke redde for dem!

³⁰ Herren deres Gud går foran dere, og han vil kjempe for dere, slik dere med egne øyne så at han gjorde i Egypt

³¹ og siden i ørkenen. Der så du hvordan Herren din Gud bar deg som en mann bærer sitt barn, hele den veien dere gikk, til dere kom til dette stedet.»

³²Likevel trodde dere ikke på Herren deres Gud,

³³ han som gikk foran dere på veien for å finne leirplass til dere, om natten i en ild og om dagen i en sky, for å vise dere den veien dere skulle gå.

Israels ulydighet og nederlag

³⁴Da Herren hørte hva dere sa, ble han harm og sverget:

³⁵«Ikke en eneste av denne onde slekt skal få se det gode landet som jeg med ed lovet å gi deres fedre,

³⁶ bare Kaleb, sønn av Jefunne; han skal få se det. Til Kaleb og hans barn vil jeg gi det landet som han har satt sin fot på, fordi han trofast holdt seg til Herren.»

³⁷ For deres skyld ble Herren harm på meg også. Han sa: «Heller ikke du skal få komme inn dit.

³⁸Men Josva, Nuns sønn, som er din tjener, skal få komme inn. Gjør ham sterk, for han skal gjøre landet til Israels eiendom.

³⁹Småbarna som dere trodde ville bli tatt som krigsbytte, og de barna som ennå ikke vet forskjell på godt og ondt, de skal komme inn i landet. Jeg gir det til dem, og de skal innta det.

⁴⁰Men dere må snu og gå ut i ørkenen, i retning av Sivsjøen.»

⁴¹Da svarte dere meg: «Vi har syndet mot Herren. Nå vil vi dra opp og kjempe, som Herren vår Gud har befalt oss.» Dere spente på dere våpen, alle som en, og gjorde dere klare til å dra opp i fjellandet.

⁴²Men Herren sa til meg: Si til dem: «Dere skal ikke dra opp og kjempe, for jeg er ikke midt blant dere. Ellers vil dere bli slått av deres fiender.»

⁴³Jeg talte til dere, men dere ville ikke høre. Dere trosset det Herren hadde sagt, og i overmøt dro dere opp i fjellene.

⁴⁴Da rykket amorittene, som bodde der i fjellandet, ut mot dere. De forfulgte dere som en bisverm, slo dere i Se'ir og drev dere helt til Horma.

⁴⁵Da dere kom tilbake, gråt dere for Herrens ansikt, men han ville ikke høre på dere, han ville ikke lytte.

⁴⁶Derfor måtte dere bo i Kadesj så lenge som dere gjorde.

5. Mosebok 2

Vandringen i ørkenen

¹Siden snudde vi og tok veien ut i ørkenen, i retning av Sivsjøen, slik som Herren hadde sagt meg. I lang tid vandret vi omkring i Se'ir-fjellene.

²Da sa Herren til meg:

³«Dere har vandret lenge nok omkring i disse fjellene. Vend dere nå mot nord!

⁴Du skal gi folket denne befalingen: Dere skal nå dra gjennom området til brødrene deres, Esaus etterkommere, som bor i Se'ir. De kommer til å bli redde for dere, men vøkt dere vel.

⁵Angrip dem ikke! Jeg vil ikke gi dere så mye som en fotsbredd av landet deres, for jeg har gitt Esau Se'ir-fjellene til eiendom.

⁶Maten dere skal spise og vannet dere skal drikke, må dere kjøpe av dem for penger.

⁷ Herren din Gud har jo velsignet deg i alt du har foretatt deg. Han har fulgt deg på vandringen gjennom den store ørkenen. I førti år har Herren din Gud vært med deg, og du har ikke manglet noe.»

⁸ Så dro vi videre, bort fra våre brødre, Esaus etterkommere, som bor i Se'ir. Vi tok av fra veien over Araba-sletten, fra Eilat og Esjon-Geber, og dro i en annen retning, langs veien til Moab-ørkenen.

⁹ Da sa Herren til meg: «Du skal ikke gå til kamp mot moabittene og ikke angripe dem. Jeg vil ikke gi deg noe av deres land, for jeg har gitt Lots etterkommere Ar til eiendom.»

¹⁰ Før i tiden bodde emittene der, et stort og tallrikt folk, høyvokste som anakittene.

¹¹ Også de regnes som refaitter, i likhet med anakittene, men moabittene kaller dem emitter.

¹² Før i tiden bodde det horitter i Se'ir. Men Esaus etterkommere drev dem bort. De utryddet dem og bosatte seg der i deres sted, slik israelittene gjorde i sitt land, det som Herren ga dem til eiendom.

¹³ «Bryt nå opp og gå over Sered-bekken!» Og vi gikk over Sered-bekken.

¹⁴ Tiden for vår vandring fra Kadesj-Barnea til overgangen over Sered-bekken var trettiåtte år. Da var en hel generasjon av krigere i leiren dødd ut, slik Herren hadde sverget.

¹⁵ Herren hadde vendt sin hånd mot dem, og han utryddet dem fra leiren, til siste mann.

¹⁶ Da alle krigerne i folket var døde,

¹⁷ sa Herren til meg:

¹⁸ «Du skal i dag dra gjennom Moabs områder, gjennom Ar.

¹⁹ Når du kommer bort imot ammonittenes land, skal du ikke gå til kamp mot dem og ikke utfordre dem. Jeg vil ikke gi deg noe av ammonittenes land, for det har jeg gitt Lots etterkommere til eiendom.»

²⁰ Også dette regnes som refaitt-land. Refaitter bodde der før i tiden; ammonittene kaller dem samsummer.

²¹ De var et stort og tallrikt folk og høyvokste som anakittene. Men Herren utryddet dem for ammonittene. De drev dem bort og bosatte seg der i deres sted.

²² Det samme hadde han gjort for Esaus etterkommere, som bor i Se'ir, da han utryddet horittene for dem. De drev horittene bort og bosatte seg i deres land, og der har de bodd til denne dag.

²³ Likedan gikk det med avittene, som bodde i landsbyene så langt som til Gaza. Kaftorerne, som kom fra Kaftor, utryddet dem og bosatte seg der i deres sted.

²⁴ «Bryt nå opp, dra av sted og gå over Arnon-elven! Se, jeg gir amoritten Sihon, kongen i Hesjbon, og landet hans i dine hender! Begynn å innta landet. Gå til kamp mot ham!

²⁵ Fra i dag av vil jeg la redsel og frykt for deg komme over alle folk under himmelen. Hver den som hører om deg, skal beve og skjelve.»

Seieren over kong Sihon

²⁶ Fra Kedemot-ørkenen sendte jeg bud til Sihon, kongen i Hesjbon, med fredshilsen:

²⁷ «La meg få dra gjennom landet ditt! Jeg skal holde meg på veien og ikke vike av til høyre eller venstre.

²⁸ Maten jeg skal spise og vannet jeg skal drikke, kan du selge meg for penger. La meg bare gå gjennom landet til fots,

²⁹ slik Esaus etterkommere som bor i Se'ir, og moabittene i Ar ga meg lov til, til jeg kommer over Jordan og inn i det landet som Herren vår Gud vil gi oss.»

³⁰Men Sihon, kongen i Hesjbon, ville ikke la oss dra gjennom landet sitt. For Herren vår Gud hadde gjort ham stivsinnnet og hardhjertet for å overgi ham i dine hender, slik det nå har skjedd.

³¹Herren sa til meg: «Se, nå har jeg begynt å overgi Sihon og hans land til deg. Begynn å innta landet. Legg det under deg!»

³² Sihon kom ut for å møte oss til strid ved Jahas med hele sin hær.

³³Herren vår Gud overga ham til oss, og vi slo både ham og sønnene hans og hele hæren.

³⁴ På samme tid inntok vi også alle byene hans, slo hver by med bann og utryddet alle, både menn, kvinner og barn. Vi lot ingen overleve.

³⁵Bare buskapen tok vi med oss, sammen med krigsbyttet fra byene vi hadde inntatt.

³⁶Fra Aroer, som ligger ut mot Arnon-elven, og fra byen nede i elvedalen, helt opp til Gilead, fantes det ikke noen by med murer som var for høye for oss. Herren vår Gud overga dem alle til oss.

³⁷Men ammonittenes land nærmet du deg ikke, verken landet langs Jabbok-elven eller byene oppe i fjellet, alt slik Herren vår Gud hadde påbudt oss.

5. Mosebok 3

Seieren over kong Og

¹ Så snudde vi og dro oppover veien til Basan. Kongen i Basan, Og, rykket ut med hele sin hær for å møte oss i kamp ved Edre'i.

²Men Herren sa til meg: «Vær ikke redd for ham! Jeg overgir både ham og hele hans hær og hans land i dine hender. Du skal gjøre med ham som du gjorde med amorittkongen Sihon, som styrte i Hesjbon.»

³Så overga Herren vår Gud også Og, kongen i Basan, og hele hans hær i våre hender. Vi slo ham og lot ingen overleve.

⁴Den gangen inntok vi alle byene hans; det fantes ikke noen by som vi ikke tok fra dem. Seksti byer var det, hele Argob-området, Ogs kongerike i Basan.

⁵Alle var befestede byer med høye murer og med porter og bommer. I tillegg tok vi en stor mengde landsbyer.

⁶ Vi slo dem med bann og utslettet dem, slik vi hadde gjort med kong Sihon i Hesjbon. Hver eneste by utslettet vi, både menn, kvinner og barn.

⁷Men hele buskapen og det vi tok da vi plyndret byene, beholdt vi.

⁸Slik tok vi den gangen landet fra de to amorittkongene på østsiden av Jordan, fra Arnon-elven til Hermon-fjellet.

⁹Folket i Sidon kaller Hermon for Sirjon, og amorittene kaller det Senir.

¹⁰Vi tok alle byene på sletten, hele Gilead og hele Basan, med Salka og Edre'i, to byer i Ogs rike i Basan.

¹¹ Kong Og i Basan var den eneste som var tilbake av refaittene. Hans seng, en jernseng, står ennå i ammonittenes Rabba. Den er ni alen lang og fire alen bred etter vanlig alenmål.

Østjordanlandet deles mellom stammene

¹² Da vi den gangen inntok dette landet, ga jeg området fra Aroer ved Arnon-elven og halvparten av fjellandet i Gilead med byene der til rubenittene og gadittene.

¹³Resten av Gilead og hele Basan, Ogs kongerike, ga jeg til den ene halvparten av Manasses stamme. Hele Argob-området og hele Basan ble kalt refaittenes land.

¹⁴ Ja'ir, Manasses sønn, tok hele Argob-området, like til grensen mot gesjurittene og maakatittene. Han ga Basan navn etter seg selv og kalte det Ja'irs teltbyer, og det heter det den dag i dag.

¹⁵Til Makir ga jeg Gilead.

¹⁶Til rubenittene og gadittene ga jeg landet fra Gilead til Arnon-elven, slik at grensen gikk midt i elven, og til Jabbok-elven, som danner grensen mot ammonittene;

¹⁷ dessuten Araba-sletten med Jordan som grense fra Kinneret-sjøen til Araba-sjøen, det vil si Saltsjøen, ved foten av Pisga-liene i øst.

¹⁸ Den gangen ga jeg dere dette påbudet: «Herren deres Gud har gitt dere dette landet i eie. Krigere! Væpnet til strid skal dere alle krysse elven i spissen for brødrene deres, israelittene.

¹⁹ Bare kvinner og barn og husdyr – for jeg vet dere har stor buskap – skal bli igjen i de byene jeg har gitt dere.

²⁰ Først når Herren har latt brødrene deres komme til ro slik som dere, og de også har inntatt det landet som Herren deres Gud vil gi dem på den andre siden av Jordan, kan dere vende tilbake, hver til sin eiendom som jeg har gitt dere.»

²¹ På samme tid ga jeg Josva dette påbudet: «Med egne øyne har du sett alt det som Herren deres Gud har gjort med disse to kongene. Det samme vil Herren gjøre med alle kongerikene du skal gå gjennom.

²² Vær ikke redd for dem! For Herren deres Gud vil selv kjempe for dere.»

Moses får ikke komme inn i landet

²³ Den gangen bønnfalt jeg Herren:

²⁴ «Herre vår Gud, du har begynt å vise din storhet og din sterke hånd for din tjener. Hvilken gud i himmelen eller på jorden kan gjøre slike gjerninger og storverk som du?

²⁵ La meg få komme over og se det gode landet på den andre siden av Jordan, dette vakre fjellandet og Libanon.»

²⁶ Men for deres skyld ble Herren harm på meg og hørte ikke på meg. Herren sa til meg: «Det er nok. Snakk ikke mer til meg om dette!

²⁷ Gå opp på toppen av Pisga-fjellet og vend blikket mot vest og nord og sør og øst. Se deg omkring, for du skal aldri komme over Jordan.

²⁸ Gi oppdraget til Josva, gjør ham modig og sterk, for det er han som skal føre dette folket over Jordan. Det landet du nå ser, skal han gi dem til eiendom.”

²⁹ Så slo vi oss til der i dalen, rett imot Bet-Peor.

5. Mosebok 4

Lydighet mot Herrens bud

¹Og nå, Israel! Hør de forskrifter og lover som jeg lærer dere å holde, så dere kan få leve og komme inn i det landet som Herren, deres fedres Gud, vil gi dere, og ta det i eie.

²Dere skal ikke legge noe til det jeg befaler dere, og ikke trekke noe fra, men holde budene fra Herren deres Gud som jeg gir dere.

³Med egne øyne har dere sett hva Herren gjorde ved Baal-Peor. Herren din Gud utryddet enhver som fulgte Baal-Peor hos deg.

⁴Men dere som holdt fast ved Herren deres Gud, er alle i live i dag.

⁵Se, jeg har lært dere forskrifter og lover, slik Herren min Gud har pålagt meg, for at dere skal leve etter dem i det landet dere går inn i for å legge under dere.

⁶Dere skal holde dem og leve etter dem! For da vil de andre folkene se deres klokskap og forstand. Når de hører om alle disse forskriftene, vil de si: «Så klokt og forstandig det er, dette store folket!»

⁷Hvilket stort folk har vel en gud som er like nær som Herren vår Gud er nær oss hver gang vi kaller på ham?

⁸Og hvilket stort folk har vel så rettferdige forskrifter og lover som hele denne loven som jeg legger fram for dere i dag?

Påminnelse om pakten fra Horeb

⁹Ta deg i vare og vakt deg vel så du ikke glemmer det du har sett med egne øyne. Så lenge du lever, skal det aldri forlate ditt hjerte. Du skal fortelle om det til dine barn og barnebarn,

¹⁰om den dagen da du sto for Herren din Guds ansikt ved Horeb, da Herren sa til meg: «Kall sammen folket for meg! Jeg vil la dem høre mine ord, så de kan lære å frykte meg så lenge de lever i landet, og lære det videre til sine barn.»

¹¹Og dere kom og ble stående ved foten av fjellet, og fjellet brant med flammer som nådde inn i himmelen. Det var mørke, skyer og skodde.

¹²Herren talte til dere ut av ilden. Dere hørte lyden av ordene, men så ingen skikkelse. Det var bare en røst.

¹³Han kunngjorde sin pakt for dere, som han påla dere å holde, de ti bud som han skrev på to steintavler.

¹⁴Herren påla meg den gangen å lære dere de forskriftene og lovene som dere skal leve etter i det landet dere er på vei til og skal legge under dere.

Forbud mot gudebilder

¹⁵Ta dere vel i akt! Dere så ikke noen skikkelse den dagen Herrentalte til dere ut av ilden på Horeb.

¹⁶Derfor må dere ikke gjøre noe så ødeleggende som å lage dere gudebilder av noen skikkelse, ikke noe bilde med form som en mann eller en kvinne,

¹⁷et dyr på jorden, en fugl som flyr under himmelen,

¹⁸et kryp på marken eller en fisk i vannet under jorden.

¹⁹Og når du løfter blikket mot himmelen og ser solen og månen og stjernene, hele himmelens hær, må du heller ikke la deg forføre så du tilber dem og dyrker dem, for disse har Herrendin Gud gitt til alle folkene under himmelen.

²⁰Men dere har Herren tatt og ført ut av smelteovnen, ut av Egypt, for at dere skal være hans eiendomsfolk, slik dere er i dag.

²¹Men Herren ble harm på meg på grunn av dere, og han sverget at jeg ikke skulle få gå over Jordan og ikke komme inn i det gode landet som Herren din Gud vil gi deg til eiendom.

²²Jeg må dø i dette landet og får ikke gå over Jordan. Men dere skal gå over elven og innta det gode landet.

²³Vokt dere så dere ikke glemmer pakten som Herren deres Gud har sluttet med dere, og lager dere gudebilder i skikkelse av noe som Herren din Gud har gitt deg forbud mot.

²⁴For Herren din Gud er en fortærende ild, en nidkjær Gud.

²⁵Du skal få barn og barnebarn og bo lenge i landet. Men dersom dere gjør noe så ødeleggende som å lage gudebilder i noen skikkelse, gjør det som er ondt i Herren din Guds øyne og gjør ham rasende,

²⁶ tar jeg i dag himmel og jord til vitne på at dere snart vil bli utryddet av det landet dere skal legge under dere når dere går over Jordan. Dere får ikke leve lenge der, men skal gå helt til grunne.

²⁷ Herren vil spre dere blant folkene. En liten rest vil bli igjen blant folkeslagene dit Herren fører dere bort.

²⁸ Der kommer dere til å dyrke guder som er laget av menneskehender, stukk og stein som verken kan se eller høre, spise eller lukte.

²⁹ Men dersom dere søker Herren din Gud der, skal du finne ham når du søker ham av hele ditt hjerte og hele din sjel.

³⁰ I din nød, når alt dette rammer deg i dager som kommer, skal du vende om til Herren din Gud og lytte til hans røst.

³¹ For Herrendin Gud er en barmhjertig Gud. Han slipper deg ikke og ødelegger deg ikke. Han glemmer ikke den pakten som han sluttet med dine fedre, og som han bekreftet med ed.

Herren har vist sin kraft

³²Spør bare om de svunne dager som var lenge før din tid, helt fra den dagen da Gud skapte menneskene på jorden, og spør fra den ene enden av himmelen til den andre: Har det hendt noe så stort som dette, har noen hørt noe slikt?

³³ Har noe folk hørt en gudsrøst tale ut av ilden, slik som du hørte, og likevel overlevd?

³⁴ Eller har noen gud prøvd å komme og hente seg et folk ut fra et annet folk, ved prøvelser og tegn, ved under og krig, med sterk hånd og utstrakt arm og store, skremmende gjerninger? Alt dette så du at Herren deres Gud gjorde for dere i Egypt.

³⁵ Du fikk se det for at du skulle vite at det er Herrensom er Gud, og det finnes ingen utenom ham.

³⁶Fra himmelen lot han deg høre sin røst, for å rettlede deg; på jorden lot han deg se sin store ild, og du hørte hans ord ut av ilden.

³⁷ Fordi han elsket dine fedre og utvalgte deres etterkommere, har han ved sitt nærvær og sin store kraft ført deg ut av Egypt.

³⁸For din skyld driver han ut folkeslag som er større og sterkere enn du, og fører deg inn i landet deres og gir deg det til eiendom, slik det er i dag.

³⁹ Så skal du nå vite og bevare i ditt hjerte at Herren er Gud, både oppe i himmelen og nede på jorden, og det finnes ingen annen.

⁴⁰Du skal holde hans forskrifter og bud som jeg gir deg i dag. Da kan det gå godt for deg og dine barn etter deg, og du kan leve lenge i det landet Herren din Gud gir deg for all fremtid.

Tilfluktsbyer øst for Jordan

⁴¹ På den tiden skilte Moses ut tre byer på den andre siden av Jordan, der solen står opp.

⁴²Dit kunne en drapsmann rømme når han hadde slått noen i hjel uten forsett og uten tidligere å ha hatet ham. Når han tok sin tilflukt til en av disse byene, kunne han berge livet.

⁴³ Beser på slettelandet i ørkenen skulle være for rubenittene, Ramot i Gilead for gadittene og Golan i Basan for Manasse.

Moses kunngjør loven

⁴⁴ Dette er den loven Moses la fram for israelittene.

⁴⁵Dette er de regler, forskrifter og lover som Moses kunngjorde for israelittene da de hadde dratt ut av Egypt.

⁴⁶De var på den andre siden av Jordan, i dalen rett imot Bet-Peor, i landet til amorittkongen Sihon, som bodde i Hesjbon. Det var han som ble slått av Moses og israelittene da de dro ut av Egypt.

⁴⁷ Og de inntok både hans land og landet til kong Og i Basan, to amorittkonger som rådde over landet på den andre siden av Jordan, der solen står opp,

⁴⁸ fra Aroer, som ligger ut mot Arnon-elven, til Sirjon-fjellet, som kalles Hermon,

⁴⁹ og videre hele Araba-sletten på den andre siden av Jordan, mot øst, like til Araba-sjøen nedenfor Pisga-liene.

5. Mosebok 5

De ti bud

¹Moses kalte hele Israel sammen og sa til dem: Hør, Israel, de forskriftene og lovene som jeg kunngjør for dere i dag. Lær dem, og legg vinn på å leve etter dem.

² Herren vår Gud sluttet en pakt med oss ved Horeb.

³ Det var ikke med våre fedre Herren sluttet denne pakten, men med oss, alle vi som er i live her i dag.

⁴ Ansikt til ansikt snakket Herren med dere på fjellet, ut av ilden.

⁵ Jeg sto den gangen mellom Herren og dere og kunngjorde Herrens ord for dere. For dere var redde for ilden og gikk ikke opp på fjellet. Han sa:

⁶ Jeg er Herren din Gud som førte deg ut av Egypt, ut av slavehuset.

⁷ Du skal ikke ha andre guder enn meg.

⁸ Du skal ikke lage deg gudebilder av noen skikkelse oppe i himmelen eller nede på jorden eller i vannet under jorden.

⁹Du skal ikke tilbe dem og ikke la deg forlede til å dyrke dem. For jeg, Herrendin Gud, er en nidkjær Gud som straffer barn i tredje og fjerde ledd for fedrenes synd når de hater meg,

¹⁰ men viser trofast kjærlighet i tusen slektsledd mot dem som elsker meg og holder mine bud.

¹¹Du skal ikke misbruke Herren din Guds navn; for Herren frikjenner ikke den som misbruker hans navn.

12 Du skal gi akt på sabbatsdagen og holde den hellig, slik Herren din Gud har befalt deg!

13 Seks dager skal du arbeide og gjøre all din gjerning,

14 men den sjuende dagen er sabbat for Herren din Gud. Da skal du ikke gjøre noe arbeid, verken du eller din sønn eller din datter, verken din slave eller din slavekvinne, verken oxen eller eselet eller noe annet av dyrene dine, eller innflytteren som bor i byene dine, slik at slaven og slavekvinnen skal få hvile, de som du.

15 Husk at du selv var slave i Egypt da Herren din Gud førte deg ut derfra med sterk hånd og utstrakt arm. Derfor har Herren din Gud befalt deg å holde sabbatsdagen.

16 Du skal hedre din far og din mor, slik Herren din Gud har befalt deg, så du kan leve lenge og det kan gå deg vel i det landet Herren din Gud gir deg.

17 Du skal ikke slå i hjel.

18 Du skal ikke bryte ekteskapet.

19 Du skal ikke stjele.

20 Du skal ikke vitne falskt mot din neste.

21 Du skal ikke begjære din nestes kone. Du skal ikke ha lyst på din nestes hus eller jord, hans slave eller slavekvinne, hans okse eller esel eller noe annet som hører din neste til.

22 Disse ordene talte Herren med høy røst til hele deres forsamling på fjellet, ut av ilden, skyen og skodden. Han la ikke noe til. Han skrev ordene på to steintavler og ga dem til meg.

Moses som mellommann

23 Da dere hørte røsten ut av mørket mens fjellet sto i flammer, kom dere til meg, alle stammehøvdingene og de eldste blant dere,

²⁴og sa: «Se, Herren vår Gud har latt oss se sin herlighet og sin storhet, og vi har hørt hans røst ut av ilden. I dag har vi sett at mennesker kan høre Gud tale og likevel overleve.

²⁵Så hvorfor skal vi dø nå? Denne store ilden vil fortære oss. Fortsetter vi å høre på Herren vår Guds røst, kommer vi til å dø.

²⁶For hvilken skapning har hørt den levende Guds røst tale ut av ilden, slik som vi har gjort, og overlevd?

²⁷ Gå du bort dit og hør hva Herren vår Gud sier! Så kan du fortelle oss alt det Herren vår Gud sier til deg, og vi skal høre det og leve etter det.»

²⁸Da Herren hørte hva dere sa til meg, sa han: «Jeg har hørt hva dette folket sa til deg. De har rett i alt de sier.

²⁹Måtte de bare ha et slikt hjerte at de frykter meg og holder alle mine bud så lenge de lever! Da vil det alltid gå godt for dem og barna deres.

³⁰Gå og si til dem: Vend tilbake til teltene deres!

³¹Men du skal bli stående her hos meg. Jeg vil legge fram for deg alle budene, forskriftene og reglene som du skal lære dem, for at de skal leve etter dem i det landet jeg gir dem i eie.»

³² Så følg da trofast det som Herren deres Gud har pålagt dere. Vik ikke av til høyre eller venstre!

³³ Følg alltid den veien som Herren deres Gud har pålagt dere å gå! Da skal dere få leve. Det skal gå dere vel, og dere får bo lenge i det landet dere tar til eie.

5. Mosebok 6

Hør, Israel

¹ Dette er de budene, forskriftene og lovene som Herren deres Gud har pålagt meg å lære dere, for at dere skal leve etter dem i det landet dere går inn i og skal legge under dere.

² Du skal frykte Herren din Gud så lenge du lever, og holde alle hans bud og forskrifter som jeg gir deg, både du og din sønn og din sønnesønn, og du skal få et langt liv.

³Hør da, Israel! Legg vinn på å leve etter dem! Da skal det gå deg vel. Dere skal bli tallrike, slik som Herren, dine fedres Gud, har lovet deg, i et land som flyter av melk og honning.

⁴ Hør, Israel! Herren er vår Gud, Herren er én.

⁵ Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din makt.

⁶Disse ordene som jeg pålegger deg i dag, skal du bevare i ditt hjerte.

⁷ Du skal gjenta dem for dine barn og snakke om dem når du sitter i ditt hus og når du går på veien, når du legger deg og når du står opp.

⁸ Du skal binde dem om hånden som et tegn og ha dem på pannen som et merke.

⁹ Du skal skrive dem på dørstolpene i huset ditt og på portene dine.

¹⁰Nå vil Herren din Gud føre deg inn i det landet som han med ed lovet dine fedre, Abraham, Isak og Jakob, å gi deg, med store og vakre byer som du ikke har bygd,

¹¹ velfylte hus som du ikke har fylt, utgravde brønner som du ikke har gravd, vinmarker og oliventrær som du ikke har plantet. Når du så har spist og er blitt mett,

¹² vakt deg da så du ikke glemmer Herren, som førte deg ut av Egypt, ut av slavehuset.

Herren din Gud skal du frykte og tjene

¹³ Herren din Gud skal du frykte, ham skal du tjene, og ved hans navn skal du sverge.

¹⁴ Dere skal ikke følge andre guder, slike guder som nabofolkene deres følger.

15 For Herren din Gud, som er hos deg, er en nidkjær Gud. Hans harme kunne flamme opp mot deg og utrydde deg fra jorden.

16 Dere skal ikke sette Herren deres Gud på prøve, slik som dere gjorde ved Massa.

17 Legg vinn på å holde Herren deres Guds lover, de bud og forskrifter som han har pålagt deg.

18 Du skal gjøre det som er rett og godt i Herrens øyne, så det kan gå deg vel. Da skal du få komme og innta det gode landet som Herren med ed lovet dine fedre.

19 Herren vil drive ut alle fiendene dine for deg, slik som han har sagt.

20 Når din sønn i morgen spør deg: «Hva betyr disse budene, forskriftene og reglene som Herren vår Gud har gitt dere?»

21 skal du svare: «Vi var slaver hos farao i Egypt, men Herren førte oss ut av Egypt med sterk hånd.

22 Herren gjorde store tegn og under for våre øyne og brakte ulykke over Egypt og farao og hele hans hus.

23 Men oss førte han ut derfra slik at han kunne lede oss inn i og gi oss det landet som han med ed hadde lovet våre fedre.

24 Herren påla oss å holde alle disse forskriftene og frykte Herren vår Gud, slik at det kunne gå oss vel alle dager, og at han kunne la oss leve, som han har gjort til denne dag.

25 Og det skal være vår rettferdighet, at vi for Herren vår Guds ansikt trofast følger alle disse budene, slik han har befalt oss.»

5. Mosebok 7

Guds utvalgte folk

1 Når Herren din Gud fører deg til det landet som du nå går inn i og skal legge under deg, vil han drive ut mange folkeslag for deg: hetittene, girkasjittene,

amorittene, kanaaneerne, perisittene, hevittene og jebusittene, sju folkeslag som er større og sterkere enn du.

² Når Herren din Gud overgir dem til deg og du beseirer dem, skal du slå dem med bann. Du må ikke slutte pakt med dem og ikke vise dem nåde.

³ Du må ikke knytte slektsbånd med dem, ikke gi din datter til hans sønn og ikke ta hans datter til kone for din sønn.

⁴ For de vil få dine barn til å vende seg bort fra meg og dyrke andre guder. Da vil Herrens harme flamme opp mot dere, og han vil snart utrydde deg.

⁵ Men slik skal dere gjøre med dem: Riv ned altrene deres, slå i stykker steinstøttene, hugg ned Asjera-stolpene og brenn opp gudebildene.

⁶ For du er et hellig folk for Herren din Gud. Blant alle jordens folk har Herren din Gud valgt deg til å være hans folk, hans dyrebare eiendom.

⁷ Når Herren hadde godhet for dere og valgte dere ut, var det ikke fordi dere var større enn alle andre folk; for dere er det minste av alle folkene.

⁸ Men fordi Herren elsket dere og ville holde eden han hadde sverget for deres fedre, førte Herren dere ut med sterk hånd. Han fridde deg ut fra slavehuset, fra faraos, egypterkongens, hånd.

⁹ Så vit da at det er Herren din Gud som er Gud, den trofaste Gud som holder pakten og viser kjærlighet i tusen ledd mot dem som elsker ham og holder hans bud,

¹⁰ men som straks gjengjelder og gjør ende på dem som hater ham. Han er ikke sen med å gjøre gjengjeld mot den som hater ham.

¹¹ Så hold da fast ved de budene, forskriftene og lovene som jeg gir deg i dag, så du lever etter dem.

Lydighet og velsignelse

¹² Dersom dere hører disse lovene, holder dem og gjør etter dem, skal Herren din Gud holde fast ved sin pakt og sin kjærlighet som han med ed lovet dine fedre.

¹³Han skal elske deg og velsigne deg og gjøre deg tallrik. Han skal velsigne frukten av ditt morsliv og frukten av din åkerjord, korn, ny vin og fin olje, avkommet av ditt storfe og tilveksten til ditt småfe, i det landet som han med ed lovet dine fedre å gi deg.

¹⁴Velsignet skal du være framfor alle andre folk. Hos deg skal ingen være ufruktbar, verken menn eller kvinner eller noen av dine husdyr.

¹⁵ Herren skal holde all sykdom borte fra deg. På deg skal han ikke legge noen av de onde og smittsomme sykdommene som du kjenner fra Egypt, men han skal legge dem på alle som hater deg.

¹⁶ Du skal utrydde alle de folkene som Herren din Gud overgir til deg, og du skal ikke vise dem medfølelse. Du skal ikke dyrke deres guder, for da blir du fanget i en felle.

¹⁷Om du sier i ditt hjerte: «Disse folkeslagene er større enn jeg. Hvordan kan jeg greie å drive dem ut?»

¹⁸da skal du ikke frykte dem. Husk hva Herren din Gud gjorde med farao og hele Egypt,

¹⁹de mektige gjerningene, tegnene og undrene som øynene dine så da Herren med sterk hånd og utstrakt arm førte deg ut. Det samme skal Herren din Gud gjøre med alle de folkene du nå frykter.

²⁰ Herren din Gud skal også sende en bisverm over dem, helt til alle som er igjen eller har gjemt seg for deg, er gått til grunne.

²¹La deg ikke skremme av dem, for Herren din Gud er hos deg, en Gud som er stor og vekker frykt.

²² Herren din Gud vil drive disse folkeslagene ut for deg, litt etter litt. Du kan ikke gjøre ende på dem med en gang, for da kunne villdyrene bli for mange for deg.

²³Herrendin Gud skal overgi folkene til deg og slå dem med stor forvirring, til de er utryddet.

²⁴ Han skal gi kongene deres i dine hender, og du skal utslette navnet deres under himmelen. Ingen skal kunne stå seg mot deg til du har utryddet dem.

²⁵ Gudebildene deres skal dere brenne opp. Du må ikke fristes til å ta sølvet og gullet på dem og ha det for dere selv. Da blir du fanget i en felle, for det er avskyelig for Herren din Gud.

²⁶ La ikke dette avskyelige komme inn i ditt hus, så du blir bannlyst slik som det. Du skal holde det for avskyelig og avsky det inderlig, for det er bannlyst.

5. Mosebok 8

Det gode landet

¹Alle de budene jeg gir deg i dag, skal dere trofast følge, så dere kan leve og bli tallrike og få komme og innta det landet som Herren med ed lovet deres fedre.

²Du skal huske den lange veien som Herren din Gud førte deg disse førti år i ørkenen, fordi han ville ydmyke deg og prøve deg og få vite hva som bodde i ditt hjerte, om du ville holde hans bud eller ikke.

³Han ydmyket deg; han lot deg sulte, og han lot deg spise manna, en mat som verken du eller dine fedre kjente til. Slik ville han la deg forstå at mennesket ikke lever bare av brød; mennesket lever av hvert ord som kommer fra Herrens munn.

⁴Klærne du hadde på deg, ble ikke utslitt, og føttene dine hovnet ikke i disse førti årene.

⁵Og du skal vite i ditt hjerte at Herren din Gud vil oppdra deg som en mann oppdrar sin sønn.

⁶Da skal du også holde Herren din Guds bud så du går på hans veier og frykter ham.

⁷For Herren din Gud fører deg inn i et godt land, et land med rennende bekker, med kilder og vann fra dypet som strømmer fram i dal og på fjell,

⁸et land med hvete og bygg, med vinstokker, fikentrær og granatepletrær, et land med olivenolje og honning,

⁹et land der du ikke skal spise ditt brød i fattigdom og ikke mangle noen ting, et land der steinene er jern og du kan hugge ut kobber av fjellet.

¹⁰Der skal du spise og bli mett og velsigne Herren din Gud for det gode landet han har gitt deg.

Advarsel mot å glemme Herren

¹¹Vokt deg så du ikke glemmer Herren din Gud og forsømmer å holde budene, lovene og forskriftene hans som jeg pålegger deg i dag.

¹²Når du spiser og blir mett, når du bygger fine hus og bosetter deg i dem,

¹³når ditt storfe og småfe øker i tall, når du får mengder av gull og sølv og hele din eiendom vokser,

¹⁴vokt deg da så du ikke blir hovmodig og glemmer Herren din Gud, han som førte deg ut av Egypt, ut av slavehuset.

¹⁵ Han ledet deg gjennom den store, uhyggelige ørkenen med giftslanger og skorpioner, et tørstende land uten vann. Han lot vannet strømme for deg fra harde fjellet.

¹⁶Han lot deg spise manna i ørkenen, en mat som dine fedre aldri hadde kjent til. Alt dette gjorde han for å ydmyke deg og prøve deg og så gjøre vel mot deg til slutt.

¹⁷Du kan si i ditt hjerte: «Det er min egen kraft og min sterke hånd som har skaffet meg denne rikdommen.»

¹⁸ Men husk Herren din Gud, for det er han som gir deg kraft til å vinne rikdom. Slik vil han stå ved pakten som han inngikk med dine fedre, slik han gjør også i dag.

¹⁹ Men om du glemmer Herren din Gud og følger andre guder, dyrker dem og tilber dem, skal dere gå til grunne. Det er mitt vitnemål til dere i dag.

²⁰Som de folkeslagene Herren utsletter for dere, skal dere selv bli utslettet fordi dere ikke ville lytte til Herren deres Guds røst.

5. Mosebok 9

Herren gir seier

¹Hør, Israel! Du går i dag over Jordan og drar inn for å drive bort folkeslag som er større og sterkere enn du, for å innta store byer med himmelhøye festningsmurer.

² Et stort og høyvokst folk er anakittene, som du vet. Du har hørt at det blir sagt: «Hvem kan stå seg mot anakittene?»

³ Men i dag skal du vite at Herren din Gud selv går foran deg, som en fortærende ild. Han vil utrydde dem og underkue dem for deg så du raskt kan drive dem bort og gjøre ende på dem, slik Herren har sagt deg.

⁴ Når Herren din Gud driver dem ut for deg, så si ikke i ditt hjerte: «Det er på grunn av min rettferdighet at Herren har latt meg komme inn i dette landet og legge det under meg.» Nei, det er fordi de har gjort urett at Herren tar landet fra disse folkeslagene.

⁵ Det er ikke fordi du er rettferdig og rettskaffen at du får gå inn og legge landet deres under deg. Nei, fordi de har gjort urett tar Herren din Gud landet fra disse folkeslagene, og fordi Herren vil holde det løftet han med ed ga dine fedre, Abraham, Isak og Jakob.

⁶ Så vit da at det ikke er på grunn av din rettferdighet Herren din Gud lar deg innta dette gode landet, for du er et stivnakket folk.

Israel vakte Herrens harme

⁷ Husk det, og glem aldri hvordan du vakte Herren din Guds harme i ørkenen. Helt fra den dagen du gikk ut av Egypt og til dere kom til dette stedet, har dere stadig gjort opprør mot Herren.

⁸ Ved Horeb vakte dere Herrens harme. Han ble så harm at han ville gjøre ende på dere.

⁹ Da jeg gikk opp på fjellet for å ta imot steintavlene, tavlene med pakten Herren hadde sluttet med dere, ble jeg værende på fjellet i førti dager og førti netter, uten å spise brød og uten å drikke vann.

¹⁰ Herren ga meg de to steintavlene, skrevet med Guds finger. På dem sto alle de ord som Herren hadde talt til dere ut av ilden på fjellet den dagen dere var samlet der.

¹¹ Da de førti dager og førti netter var omme, ga Herren meg de to steintavlene, pakttavlene.

¹² Og Herren sa til meg: «Stå opp og skynd deg ned herfra! Ditt folk, som du førte ut av Egypt, har gjort noe forferdelig. De har vært snare til å bøye av fra den veien jeg befalte dem å gå. De har støpt seg et gudebilde.»

¹³ Og Herren sa til meg: «Jeg har sett dette folket. Se, for et stivnakket folk det er!

¹⁴ Gå fra meg, så jeg kan utrydde dem og utslette deres navn under himmelen. Deg vil jeg gjøre til et sterkere og større folk enn dette.»

¹⁵ Så snudde jeg og gikk ned fra fjellet, som sto i flammer. I begge hender hadde jeg de to pakttavlene.

¹⁶ Da fikk jeg se at dere hadde syndet mot Herren deres Gud og laget dere en støpt kalv. Dere hadde vært snare til å bøye av fra den veien Herren hadde befalt dere å gå.

¹⁷ Jeg grep de to tavlene med begge hender og kastet dem fra meg så de ble knust foran øynene deres.

¹⁸ Så falt jeg ned for Herrens ansikt som jeg før hadde gjort. I førti dager og førti netter spiste jeg ikke brød og drakk jeg ikke vann på grunn av all den synd dere hadde begått da dere gjorde det som er ondt i Herrens øyne og gjorde ham rasende.

¹⁹ For jeg fryktet at Herren var blitt så brennende harm og vrede på dere at han ville utrydde dere. Men Herren hørte min bønn også denne gangen.

²⁰Selv mot Aron var han så harm at han ville utslette ham. Derfor ba jeg også for Aron den gangen.

²¹Og synden dere hadde gjort, kalven, tok jeg og brente opp. Jeg knuste den og malte den til fint støv. Så kastet jeg støvet i bekken som renner ned fra fjellet.

²²Også i Tabera, Massa og Kibrot-Hattaava vakte dere Herrensharme.

²³Og da Herren sendte dere ut fra Kadesj-Barnea og sa at dere skulle dra opp og innta det landet som han hadde gitt dere, da trosset dere det Herren deres Gud hadde sagt. Dere trodde ikke på ham og lyttet ikke til hans røst.

²⁴Så lenge jeg har kjent dere, har dere gjort opprør mot Herren.

Moses ber for folket

²⁵Da falt jeg ned for Herrens ansikt og lå der i førti dager og førti netter fordi Herren hadde sagt at han ville utrydde dere.

²⁶Og jeg ba til Herren og sa: «Herre, min Gud, ødelegg ikke ditt eget folk som du fridde ut i din storhet og førte ut av Egypt med sterk hånd.

²⁷Husk dine tjenere, Abraham, Isak og Jakob, og se ikke på hvor hardt, lovløst og syndig dette folket er!

²⁸Ellers kunne de si i det landet du førte oss ut av: Herren maktet ikke å føre dem til det landet han hadde lovet dem. Han hatet dem, og derfor førte han dem ut i ørkenen for å dø.

²⁹Men de er jo ditt folk og din eiendom, som du har ført ut med din store kraft og med din utstrakte arm.»

5. Mosebok 10

Paktkisten og levittenes prestetjeneste

¹På den tid sa Herren til meg: «Hugg to steintavler, lik de første, og kom opp på fjellet til meg. Lag deg også en kiste av tre.

²På tavlene vil jeg skrive de samme ordene som på de første tavlene, de du knuste, og du skal legge dem i kisten.»

³ Jeg laget da en kiste av akasietre, hogg to steintavler, lik de første, og gikk opp på fjellet med de to tavlene i hånden.

⁴På tavlene skrev han de samme ordene som første gangen, de ti bud som Herrenderes Gud hadde forkynt for dere på fjellet, ut av ilden, den dagen dere var samlet. Og Herren ga dem til meg.

⁵ Så snudde jeg meg og gikk ned fra fjellet. Jeg la tavlene i kisten jeg hadde laget, og der ble de liggende, slik Herren hadde pålagt meg.

⁶ Israelittene dro videre fra Bene-Jaakans kilder til Mosera. Der døde Aron, og der ble han gravlagt. Hans sønn Elasar ble prest etter ham.

⁷Derfra dro de til Gudgod og fra Gudgod til Jotba, et land med mange bekker.

⁸ På den tid skilte Herren ut Levis stamme til å bære Herrens paktkiste og til å stå for Herrens ansikt og gjøre tjeneste for ham og lyse velsignelse i hans navn, og det har de gjort til denne dag.

⁹ Derfor fikk Levi ingen arv og del sammen med sine brødre. Herren er hans arv, slik Herren din Gud har sagt til ham.

¹⁰ Og jeg ble værende på fjellet i førti dager og førti netter, som første gangen. Også denne gangen bønnhørte Herren meg. Han ville ikke ødelegge deg.

¹¹Så sa Herren til meg: «Reis deg, bryt opp og gå i spissen for folket, så de kan dra inn og ta det landet som jeg med ed lovet deres fedre at jeg ville gi dem.»

Gud over alle guder

¹² Og nå, Israel, hva er det Herren din Gud krever av deg? Bare dette: at du frykter Herren din Gud, så du alltid går på hans veier og elsker ham og tjener Herren din Gud av hele ditt hjerte og hele din sjel;

¹³ at du holder Herrens bud og forskrifter, som jeg gir deg i dag. Da skal det gå deg vel.

¹⁴ Se, himmelen og himmelen over alle himler, jorden og alt som finnes der, tilhører Herren din Gud.

¹⁵Men det var bare dine fedre Herren bandt seg til i kjærighet, så han valgte ut dere som er deres etterkommere, framfor alle de andre folkene, slik det også er i dag.

¹⁶ Omskjær deres hjerte og vær ikke hardnakket lenger!

¹⁷For Herren deres Gud er Gud over alle guder og Herre over alle herrer, den store, mektige og skremmende Gud som ikke gjør forskjell og ikke lar seg bestikke.

¹⁸ Han gjør rett mot farløse og enker og elsker innflytterne i landet, så han gir dem mat og klær.

¹⁹ Dere skal elske innflytterne, for dere var selv innflyttere i Egypt.

²⁰ Herren din Gud skal du frykte, og ham skal du tjene. Ham skal du holde fast ved, og ved hans navn skal du sverge.

²¹Han er din lovsang, og han er din Gud, som har gjort disse store og skremmende gjerninger for deg, som du har sett med egne øyne.

²² Dine fedre var sytti i tallet da de dro ned til Egypt. Men nå har Herren din Gud gjort deg tallrik som stjernene på himmelen.

5. Mosebok 11

¹Derfor skal du elske Herren din Gud og alltid holde det han har fastsatt, hans forskrifter, lover og bud.

Herrens storverk

²Den dag i dag kjenner dere Herren deres Guds oppdragelse, som barna deres ikke kjenner og ikke har sett: hans storhet, hans sterke hånd og utstrakte arm,

³ de tegn og gjerninger som han gjorde i Egypt mot farao, egypternes konge, og hele hans land,

⁴ det som han gjorde mot egypternes hær, hester og vogner, da han lot vannet i Sivsjøen velte inn over dem mens de forfulgte dere, så han utslettet dem for alltid,

⁵det han gjorde for dere i ørkenen, helt til dere kom til dette stedet,

⁶ og det han gjorde med Datan og Abiram, sønnene til Eliab, sønn av Ruben, den gangen jorden åpnet sitt gap og slukte dem og deres familier, deres telt og hver levende skapning i følget deres midt blant alle israelittene.

⁷ Ja, med egne øyne har dere sett alle de storverkene som Herren har gjort.

Et land med melk og honning

⁸ Hold derfor alle de budene jeg gir deg i dag, slik at dere kan bli sterke og kan komme og innta det landet dere er på vei til og skal legge under dere.

⁹ Da skal dere få leve lenge i det landet som Herren med ed lovet deres fedre at han ville gi til dem og deres etterkommere, et land som flyter av melk og honning.

¹⁰ For det landet du nå går inn i og skal legge under deg, ligner ikke Egypt, det landet dere dro ut av, der du sår ditt frø og vanner ved hjelp av føttene, som i en grønnsakhage.

¹¹ Men landet dere nå er på vei til for å legge under dere, er et land med fjell og daler. Det får vann å drikke av regnet fra himmelen.

¹² Det er et land som Herren din Gud har omsorg for. Alltid hviler Herren din Guds øyne på det, fra året begynner til året slutter.

¹³ Om dere adlyder mine bud som jeg gir dere i dag, og elsker Herren deres Gud og tjener ham av hele deres hjerte og hele deres sjel,

¹⁴ vil jeg la landet få regn i rett tid, både høstregn og vårregn, så du kan høste inn korn, ny vin og fin olje.

¹⁵ Jeg vil la gresset vokse på marken for buskapen din, og du skal få spise deg mett.

¹⁶ Men vakt dere så ikke hjertet blir ført på avveier, slik at dere vender dere bort og dyrker andre guder og tilber dem.

¹⁷ For da vil Herrens harme flamme opp mot dere. Han vil lukke himmelen så det ikke faller regn og jorden ikke gir grøde, og dere vil snart gå til grunne i det gode landet som Herren gir dere.

- 18** Disse mine ord skal dere bære i hjerte og sinn. Bind dem om hånden som et tegn og ha dem på pannen som et merke.
- 19**Lær dem videre til barna deres, snakk om dem når du sitter i ditt hus og når du går på veien, når du legger deg og når du står opp.
- 20**Skriv dem på dørstolpene i ditt hus og på portene dine.
- 21**Da skal dere og etterkommerne deres få leve lenge på den jorden som Herren med ed lovet å gi fedrene deres, like lenge som det hvelver seg en himmel over jorden.
- 22**For dersom dere legger vinn på å holde alle disse budene som jeg gir dere, og lever etter dem så dere elsker Herren deres Gud, alltid går på hans veier og holder fast ved ham,
- 23** da skal Herren drive ut alle disse folkeslagene foran dere, og dere skal ta landet fra folkeslag som er større og sterkere enn dere.
- 24** Hvert sted dere setter foten på, skal tilhøre dere. Området deres skal strekke seg fra ørkenen og Libanon, fra den store elven Eufrat, til havet i vest.
- 25** Ingen skal kunne stå seg mot dere. Herren deres Gud skal spre skrekk og frykt for dere over alt land dere setter foten på, slik han har lovet dere.
- 26** Se, i dag legger jeg fram for dere velsignelse og forbannelse:
- 27** velsignelse dersom dere adlyder budene fra Herren deres Gud, som jeg gir dere i dag;
- 28** forbannelse dersom dere ikke adlyder budene fra Herren deres Gud, men bøyer av fra den veien jeg i dag byr dere å gå, og følger andre guder som dere ikke kjenner.
- 29** Når Herren din Gud har ført deg inn i det landet du nå er på vei til og skal legge under deg, så skal du lyse velsignelse over Garisim-fjellet og forbannelse over Ebal-fjellet.

³⁰ Som alle vet, ligger disse fjellene på den andre siden av Jordan, der solen går ned, i landet til kanaaneerne som bor på Araba-sletten rett imot Gilgal, ved More-eika.

³¹Nå skal dere gå over Jordan for å gå inn og ta det landet som Herren deres Gud vil gi dere. Når dere har inntatt det og bosatt dere der,

³²følg da trofast alle de forskrifter og lover som jeg legger fram for dere i dag.

5. Mosebok 12

En bolig for Herrens navn

¹ Dette er de forskriftene og lovene som dere trofast skal følge i det landet som Herren, dine fedres Gud, vil la deg innta, så lenge dere lever i landet.

² Dere skal ødelegge alle de stedene der folkeslagene som dere driver bort, dyrker sine guder, på høye fjell og hauger og under hvert frodig tre.

³ Dere skal rive ned altrene deres og slå i stykker steinstøttene, brenne opp Asjera-stolpene og hugge ned gudebildene, og dere skal utslette deres navn fra disse stedene.

⁴ Dere skal ikke dyrke Herren deres Gud på den måten.

⁵ Men dere skal søke til det stedet Herren deres Gud velger ut blant alle stammene deres til bolig for sitt navn. Dit skal du gå.

⁶ Og dit skal dere bringe brennofrene og slaktofrene deres, tienden og de gaver dere bærer fram, løfteofrene og de frivillige ofrene og de førstefødte dyr av storfeet og småfeet.

⁷ Og der skal dere holde måltid for Herren deres Guds ansikt, dere og deres hus, og glede dere over alt det deres hender har gjort, alt som Herren din Gud har velsignet deg med.

⁸ Dere skal ikke gjøre slik som vi her i dag. Nå gjør hver og en det han selv synes er rett.

⁹ Ennå er dere ikke kommet fram til hvilen, til den eiendom som Herren din Gud vil gi deg.

10 Nå skal dere gå over Jordan og bosette dere i det landet som Herren deres Gud vil gi dere til eiendom. Han skal la dere finne hvile og få fred for alle fiender omkring, slik at dere bor trygt.

11 Da skal dere komme med alt det jeg pålegger dere, til det stedet som Herren deres Gud velger ut, og der han lar sitt navn bo: brennofrene og slaktofrene deres, tienden og gavene dere bærer fram, og alle de offer som dere selv har gitt Herren løfte om.

12 Dere skal glede dere for Herren deres Guds ansikt, dere og sønnene og døtrene deres, slavene og slavekvinnene deres og levitten som bor i byene deres; han har jo ingen arv og del sammen med dere.

13 Vokt deg så du ikke ofrer dine brennoffer på hvert sted du ser deg ut.

14 Bare på det stedet Herren velger seg ut i en av dine stammer, skal du ofre dine brennoffer, og der skal du gjøre alt det jeg pålegger deg.

15 Derimot kan du i alle byene dine slakte og spise kjøtt så mye du vil, alt etter den velsignelse som Herren din Gud gir deg. Både urene og rene kan spise av det, på samme måte som de spiser kjøttet av gasell og hjort.

16 Men blodet skal dere ikke spise. Hell det ut på jorden som vann!

17 Hjemme i byene dine må du ikke spise tienden av korn, ny vin og fin olje, heller ikke de førstefødte dyrene av storfeet og småfeet ditt, de offer du selv har gitt løfte om, de frivillige offer eller de gaver du bærer fram.

18 Men du skal spise dette for Herren din Guds ansikt, på det stedet Herren vil velge seg ut, både du og din sønn og din datter, din slave og din slavekvinne og levitten som bor i byene dine, og du skal glede deg for Herren din Guds ansikt over alt det dine hender har gjort.

19 Vokt deg så du ikke forsømmer levitten så lenge du lever i landet ditt.

20 Når Herren din Gud utvider dine grenser slik han har lovet deg, og du sier: «Jeg vil spise kjøtt» fordi du har lyst på kjøtt, da kan du spise kjøtt så mye du vil.

- ²¹Har du for lang vei til det stedet Herren din Gud vil velge seg ut for sitt navn, skal du gjøre slik jeg har pålagt deg. Du skal slakte av storfeet og småfeet som Herren gir deg, og spise det hjemme i byene dine, så mye du har lyst på.
- ²²Men spis det som en spiser kjøttet av gasell og hjort! Både urene og rene kan spise det.
- ²³Pass bare på at du ikke spiser blodet! For blodet er livet, og du skal ikke spise livet sammen med kjøttet.
- ²⁴Du skal ikke spise blodet. Hell det ut på jorden som vann!
- ²⁵Du skal ikke spise det! Da skal det gå deg og dine etterkommere vel, for da gjør du det som er rett i Herrens øyne.
- ²⁶Bare løfteofrene dine og det hellige som du vil gi, skal du ta med deg til det stedet Herren vil velge seg ut.
- ²⁷Du skal legge brennofrene, både kjøttet og blodet, på alteret for Herren din Gud. Blodet fra slaktofrene dine skal helles ut på alteret for Herren din Gud, men kjøttet kan du spise.
- ²⁸Legg vinn på å adlyde alt det jeg pålegger deg! Da skal det gå deg og etterkommerne dine vel til alle tider, for da gjør du det som er godt og rett i Herren din Guds øyne.
- ²⁹Herren din Gud vil utrydde for deg de folkeslagene som du nå skal gå og ta landet fra. Når du slik har tatt landet fra dem og bosatt deg der,
- ³⁰ skal du vokte deg så du ikke blir lokket i en felle og etterligner dem, etter at de er utryddet for deg. Du skal ikke vende deg til gudene deres og si: «Hvordan dyrket disse folkeslagene gudene sine? Slik vil jeg også gjøre det.»
- ³¹ Du skal ikke dyrke Herren din Gud slik! Alle de avskyelige gjerningene som Herren hater, gjør de for gudene sine. Til og med sønnene og døtrene sine brenner de i ilden for disse gudene.
- ³²Alt det jeg pålegger dere, skal dere trofast følge. Du skal ikke legge noe til og ikke trekke noe fra.

5. Mosebok 13

Straffen for dem som lokker til frafall

¹Det kan hende at det står fram en profet eller en som har drømmesyner, hos deg og lover deg et tegn eller under.

²Så skjer det tegnet eller underet han forutsier, men samtidig sier han: «Kom, la oss følge andre guder» – som du ikke kjenner – «og la oss dyrke dem».

³Da skal du ikke høre på det som en slik profet eller drømmeseer sier. For da er det Herren deres Gud som vil sette dere på prøve og se om dere elsker Herren deres Gud av hele deres hjerte og av hele deres sjel.

⁴Herren deres Gud skal dere følge, og ham skal dere frykte. Hans bud skal dere holde, og hans røst skal dere adlyde. Ham skal dere dyrke, og ham skal dere holde fast ved.

⁵ Men denne profeten eller drømmeseeren skal straffes med døden fordi han lokket deg bort fra den vei som Herren din Gud har befalt deg å gå, og forledet dere til opprør mot Herren deres Gud, han som førte dere ut av Egypt og fridde deg ut fra slavehuset. Slik skal du rydde ut det onde hos deg.

⁶Det kan hende at din bror, din mors sønn, eller din sønn eller datter eller din kone som du tar i favn, eller din kjæreste venn lokker deg i hemmelighet og sier: «La oss gå bort og dyrke andre guder» – guder som verken du eller dine fedre har kjent,

⁷guder som dyrkes av folkene omkring dere, enten nær eller fjernt, fra den ene enden av jorden til den andre.

⁸Da skal du ikke gi etter og ikke høre på ham. Du må ikke vise ham medfølelse og ikke skåne eller dekke ham.

⁹ Nei, du skal ta livet av ham. La din hånd være den første som løftes mot ham for å drepe, og siden skal hele folket løfte hånden mot ham.

¹⁰Du skal steine ham i hjel fordi han prøvde å lokke deg bort fra Herren din Gud, som førte deg ut av Egypt, av slavehuset.

11Og hele Israel skal høre om det og gripes av frykt, så de aldri mer gjør en slik ugjerning blant folket ditt.

12Det kan hende at du hører noen si om en av de byene Herren din Gud gir deg å bo i,

13at svikefulle mennesker har stått fram hos deg og lokket innbyggerne i byen og sagt: «La oss gå bort og dyrke andre guder» – guder som dere ikke kjenner.

14Da skal du undersøke dette nøye, granske det og spørre deg for. Hvis det er sant og blir stadfestet at dette avskyelige er gjort hos deg,

15 skal du hugge ned innbyggerne i denne byen med sverd. Både byen og alt som er i den, skal du slå med bann og ødelegge. Også buskapen skal du hugge ned med sverd.

16 Alt byttet som er tatt, skal du samle midt på torget. Så skal du brenne opp byen og hele byttet som et heloffer til Herren din Gud. Den skal ligge som en ruinhaug for alle tider og ikke bygges opp igjen.

17 Din hånd må ikke bli hengende ved noe av det som er bannlyst. Da vil Herren vende seg bort fra sin brennende harme og gi deg barmhjertighet. Han vil være barmhjertig mot deg og gjøre deg tallrik, slik som han med ed lovet dine fedre.

18Du skal adlyde Herrendin Guds røst og holde alle hans bud som jeg gir deg i dag, og gjøre det som er rett i Herren din Guds øyne.

5. Mosebok 14

Forbudte sørgeskikker

1 Dere er barn av Herren deres Gud. Dere skal ikke skjære dere opp eller rake dere snaue over pannen i sorg over en avdød.

2For du er et hellig folk for Herren din Gud. Blant alle jordens folk har Herren utvalgt deg til å være hans folk, hans dyrebare eiendom.

Rene og urene dyr

3Du skal ikke spise noe som er avskyelig.

- ⁴ Dette er de dyrene dere kan spise: okse, sau og geit,
- ⁵ hjort, gasell, dådyr, steinbukk, antilope, villokse og villgeit.
- ⁶ Alle dyr som både har klover, klover som er kløvd helt igjennom, og som tygger drøv, kan dere spise.
- ⁷ Men av dyr som enten tygger drøv eller har klover som er kløvd helt igjennom, skal dere ikke spise kamelen, haren og fjellgrevlingen, for de tygger nok drøv, men har ikke klover, og dere skal holde dem for urene.
- ⁸ Svinet skal dere også holde for urent, for det har klover, men tygger ikke drøv. Kjøttet av disse dyrene skal dere ikke spise, og skrottene deres skal dere ikke røre.
- ⁹ Dette kan dere spise av alt det som lever i vannet: Alt som har finner og skjell, kan dere spise.
- ¹⁰ Men dere skal ikke spise noe av det som ikke har finner og skjell. Det skal være urent for dere.
- ¹¹ Alle rene fugler kan dere spise.
- ¹² Men disse fuglene skal dere ikke spise: ørnen, lammegribben og svartgribben,
- ¹³ glenten og alle slags falker,
- ¹⁴ alle slags ravner,
- ¹⁵ strutsen, uglen, måken og alle slags hauker,
- ¹⁶ kattuglen, hubroen og sløruglen,
- ¹⁷ pelikanen, åtselgribben og skarven,
- ¹⁸ storken og alle slags hegrer, hæruglen og flaggermusen.
- ¹⁹ Alle svermende insekter skal være urene for dere; de skal ikke spises.
- ²⁰ Men alle rene fugler kan dere spise.
- ²¹ Dere skal ikke spise noe selvdødt dyr. Du kan gi det til innflytteren i byene dine, så han kan spise det, eller du kan selge det til en fremmed. For du er et hellig folk for Herren din Gud. Du skal ikke koke et kje i morens melk.

Love om tienden

- ²² Pass på å gi tiende av avlingen din, alt det som vokser på åkeren, år for år.
- ²³ For Herren din Guds ansikt, på det stedet han velger ut til bolig for sitt navn, skal du spise tienden av korn, ny vin og fin olje, og de førstefødte dyrene av storfeet og småfeet, for at du kan lære å frykte Herren din Gud alle dine dager.
- ²⁴ Men om veien er for lang for deg, så du ikke makter å bære med deg tienden som Herren din Gud velsigner deg med, og stedet som Herren din Gud vil velge seg ut for sitt navn, er langt borte fra deg,
- ²⁵ da kan du selge tienden for sølv. Ta sølvpengene i hånden og gå til det stedet som Herren din Gud vil velge seg ut.
- ²⁶ Der kan du bruke sølvet til å kjøpe alt du måtte ønske deg, storfe og småfe, vin og sterk drikk og hva du ellers måtte be om. Så skal du holde måltid for Herren din Guds ansikt og glede deg, du og ditt hus.
- ²⁷ Du må heller ikke forsømme levitten i byene dine, for han har ingen arv og del sammen med deg.
- ²⁸ Hvert tredje år skal du ta all tienden av avlingen du har fått det siste året, og samle den i byene dine.
- ²⁹ Så kan de komme og spise seg mette, både levittene, som ikke har noen arv og del med deg, innflytterne, de farløse og enkene i byene dine, og Herren din Gud vil velsigne deg og alt arbeidet du gjør med hendene dine.

5. Mosebok 15

Året for ettergivelse av gjeld

- ¹ Hvert sjuende år skal du ettergi all gjeld.
- ² Og slik er reglene for ettergivelse: Enhver som har lånt ut noe til sin neste, skal ettergi lånet. Han skal ikke kreve inn noe fra sin neste og sin bror, for det er kunngjort ettergivelse fra Herren.
- ³ Fremmede kan du kreve betaling av, men det du har til gode hos din landsmann, skal du ettergi.

⁴Det skal ikke finnes noen fattige hos deg, for Herren vil velsigne deg rikt i det landet Herren din Gud gir deg til eiendom for at du skal innta det,

⁵hvis du fullt og helt adlyder Herren din Guds røst og trofast følger alle disse bud som jeg gir deg i dag.

⁶ For Herren din Gud vil velsigne deg, slik han har lovet deg. Du skal låne ut til mange folkeslag, men selv skal du ikke låne. Du skal herske over mange folkeslag, men de skal ikke herske over deg.

⁷ Om det er en fattig blant dine landsmenn i en av byene i det landet Herren din Gud vil gi deg, da skal du ikke være hardhjertet og ikke lukke hånden for din fattige bror.

⁸ Nei, du skal åpne din hånd for ham og låne ham alt det han trenger.

⁹Vokt deg så ikke denne onde tanken slipper til i ditt hjerte: «Nå nærmer det sjuende året seg, ettergivelsesåret», og så ser du med uvilje på din fattige bror og gir ham ikke noe. Han kunne rope til Herren og klage over deg, og du blir skyldig i synd.

¹⁰ Gi ham villig, og ha ingen onde tanker i hjertet når du gir, for når du gjør dette, skal Herren din Gud velsigne deg i alt ditt arbeid og alt du gjør med dine hender.

¹¹ Det vil alltid være fattige i landet, og derfor påbyr jeg deg: Lukk villig opp hånden for din bror, for de nødlidende og fattige i landet ditt!

Frigivelse av slaver

¹² Når en landsmann, en hebreer, mann eller kvinne, blir solgt til deg, skal han tjene deg i seks år. I det sjuende året skal du sette ham fri og la ham gå.

¹³Og når du setter ham fri, skal du ikke sende ham tomhendt fra deg.

¹⁴Utstyr ham med rikelig av småfeet ditt og av det som kommer fra treskeplassen og vinpressen; slik Herren din Gud har velsignet deg, skal du også gi ham.

¹⁵Husk at du selv var slave i Egypt, og at Herren din Gud fridde deg ut. Derfor gir jeg deg dette påbudet i dag.

¹⁶Men sier slaven din at han ikke vil gå fra deg fordi han er blitt glad i deg og dine og har det godt hos deg,

¹⁷ skal du ta en syl og stikke den gjennom øret hans og inn i døren, og han skal være slaven din all sin tid. Det samme skal du gjøre med slavekvinnen din.

¹⁸Ta det ikke tungt når du må sette ham fri, for han har tjent deg i seks år og innbrakt deg det dobbelte av hva en dagarbeider ville gjort. Så vil Herren din Gud velsigne alt du gjør med dine hender.

Førstefødte dyr

¹⁹ Alle førstefødte hanndyr av storfe og småfe skal du hellige til Herren din Gud. Du skal ikke bruke de førstefødte av storfeet til arbeid, og du skal ikke klippe de førstefødte av småfeet.

²⁰År for år skal du og ditt hus spise dem for Herren din Guds ansikt, på det stedet Herren vil velge seg ut.

²¹ Men har de en feil, enten de er halte eller blinde eller har noen annen alvorlig feil, skal du ikke ofre dem til Herren din Gud.

²²Du skal spise dem hjemme i byene dine. Både urene og rene kan spise dem, som når en spiser gasell og hjort.

²³Men blodet skal du ikke spise. Hell det ut på jorden som vann!

5. Mosebok 16

De store høytidene

¹ Gi akt på måneden abib. Da skal du holde påske for Herren din Gud. For det var i måneden abib, om natten, at Herren din Gud førte deg ut av Egypt.

²Du skal slakte påskeoffer av både småfe og storfe for Herren din Gud, på det stedet Herren velger ut og der han lar sitt navn bo.

³Du skal ikke spise syret brød til offerkjøttet; i sju dager skal du spise usyret brød, trengselens brød, for i hast dro du ut av Egypt. Slik skal du så lenge du lever, huske den dagen du dro ut av Egypt.

⁴I sju dager må det ikke finnes surdeig innenfor grensene dine, og ikke noe av det du slakter om kvelden den første dagen, må være igjen om morgenen.

⁵Du har ikke lov til å slakte påskeofferet hjemme i noen av byene Herren din Gud gir deg,

⁶men bare på det stedet som Herren din Gud velger ut, og der han lar sitt navn bo. Der skal du slakte påskeofferet, om kvelden, ved solnedgang, på samme tid som da du dro ut av Egypt.

⁷Du skal koke og spise det på det stedet Herren din Gud velger ut, og om morgenen skal du vende tilbake til teltene dine.

⁸I seks dager skal du spise usyret brød, og på den sjuende dagen skal det være høytidssamling for Herren din Gud; da må du ikke gjøre noe arbeid.

⁹Du skal telle sju uker fram. Fra den dagen du tar sigden for å skjære det fullmodne kornet, skal du telle sju uker.

¹⁰Da skal du holde ukefesten for Herren din Gud og bære fram de frivillige offer du lover, alt etter som Herren din Gud har velsignet deg.

¹¹Du skal glede deg for Herren din Guds ansikt på det stedet Herren din Gud velger ut til bolig for sitt navn, både du og din sønn og din datter, din slave og din slavekvinne, levittene som bor i byene dine, og innflytterne, de farløse og enkene som er hos deg.

¹²Husk at du selv var slave i Egypt. Hold disse forskriftene og gjør etter dem.

¹³Løvhyttfesten skal du feire i sju dager når du har samlet inn det som kommer fra treskeplassen din og vinpressen din.

¹⁴Du skal glede deg på denne høytiden, både du og din sønn og din datter, din slave og din slavekvinne, levittene og innflytterne, de farløse og enkene som bor i byene dine.

¹⁵I sju dager skal du feire høytid for Herren din Gud på det stedet Herren vil velge seg ut. For Herren din Gud skal velsigne deg og hele avlingen din og alt det arbeidet du gjør, og du skal bare glede deg.

¹⁶Tre ganger om året skal alle menn komme fram for Herren din Guds ansikt på det stedet han vil velge seg ut: ved de usyrede brøds høytid, ved ukefesten og ved løvhyttefesten. Ingen må vise seg tomhendt for Herrens ansikt.

¹⁷Enhver skal komme med den gaven han har råd til, alt etter den velsignelsen Herren din Gud har gitt deg.

Dommere og tilsynsmenn

¹⁸Du skal innsette dommere og tilsynsmenn for dine stammer i alle byene Herren din Gud gir deg, og de skal dømme folket med rettferdige dommer.

¹⁹Du skal ikke fordreie retten, du skal ikke gjøre forskjell på folk. Du skal ikke ta imot bestikkelser, for slike gaver gjør vise menn blinde og ødelegger saken for den som har rett.

²⁰Rettferdighet, ja, rettferdighet skal du jage etter, for at du skal få leve og innta det landet Herren din Gud gir deg.

Rett gudsyndyrkelse

²¹Du skal ikke sette ned noen Asjera-stolpe, ikke en trestolpe av noe slag, ved siden av alteret som du bygger for Herren din Gud,

²²og heller ikke reise noen steinstøtte, for det hater Herren din Gud.

5. Mosebok 17

¹Du skal ikke ofre til Herren din Gud okser eller sauer som har en feil av alvorlig slag, for det er avskyelig for Herren din Gud.

Om avgudsyndyrkelse

²Det kan hende at det finnes en mann eller kvinne hos deg, i en av de byene Herren din Gud gir deg, som gjør det som er ondt i Herrendin Guds øyne og bryter hans pakt,

³ en som går bort og dyrker og tilber andre guder, eller solen eller månen eller hele himmelens hær. Det har jeg forbudt.

⁴Om dette blir kunngjort for deg slik at du får høre om det, da skal du undersøke det nøye. Hvis det er sant og det blir stadfestet at dette avskyelige er gjort i Israel,

⁵ da skal du føre den mannen eller den kvinnen som har gjort ugjerningen, ut til byporten, og enten det er en mann eller en kvinne, skal du steine dem i hjel.

⁶Den skyldige skal straffes med døden etter to eller tre vitners utsagn. Ingen skal straffes med døden etter ett vitnes utsagn.

⁷Vitnene skal være de første som løfter hånden for å drepe, og siden skal hele folket løfte hånden. Slik skal du utrydde det onde hos deg.

Den høyeste domstolen

⁸ Når en sak er så vanskelig at du ikke kan avgjøre den, enten det gjelder drap eller tvistemål eller skade, slikt som det er strid om i dine domstoler, skal du straks gå opp til det stedet Herren din Gud vil velge seg ut.

⁹Der skal du gå til levittprestene og til ham som er dommer på den tiden. Du skal spørre dem til råds, og de vil kunngjøre for deg hva som er rett i denne saken.

¹⁰Du skal rette deg etter dommen de kunngjør fra dette stedet, det stedet som Herren vil velge seg ut, og trofast følge alt det de pålegger deg.

¹¹De vil utlegge loven for deg, og den dommen de kunngjør for deg, skal du holde deg til. Du skal ikke vike av fra det de kunngjør, verken til høyre eller venstre.

¹²Hvis en mann er så egenrådig at han ikke hører på presten som står på dette stedet og gjør tjeneste for Herren din Gud, eller ikke hører på dommeren, skal den mannen dø. Slik skal du utrydde det onde fra Israel.

¹³Hele folket skal høre om det og gripes av frykt, så de aldri mer gjør noe egenrådig.

Kongeloven

14 Når du kommer inn i det landet Herren din Gud gir deg, når du inntar det og bosetter deg der, og du så sier: «Jeg vil innsette en konge, slik alle folkeslagene omkring meg har gjort»,

15 da kan du innsette en konge, en mann som Herren din Gud vil velge seg ut. En av dine landsmenn skal du innsette som konge. Du må ikke ta en fremmed, en som ikke er din landsmann.

16 Men kongen må ikke skaffe seg mange hester og ikke sende sitt folk til Egypt igjen for å skaffe flere hester, for Herren har sagt: «Dere skal aldri dra tilbake den veien igjen.»

17 Kongen skal heller ikke ta seg mange koner slik at han fristes til frafall, og han må ikke samle seg sølv og gull i store mengder.

18 Når kongen har satt seg på tronen, skal han få laget en bokrull med en kopi av denne loven, skrevet av etter levittprestene.

19 Han skal ha den hos seg og lese i den så lenge han lever, slik at han kan lære å frykte Herren sin Gud. Og han skal holde fast på hvert ord i denne loven og alle disse forskriftene og leve etter dem,

20 så han ikke i sitt hjerte setter seg høyere enn landsmennene sine og ikke viker av fra budet, verken til høyre eller venstre. Da skal han og hans etterkommere ha kongsmakten i Israel i lange tider.

5. Mosebok 18

Prestenes og levittenes rettigheter

1 Levittprestene, hele Levis stamme, skal ikke ha noen arv og del med Israel. De skal leve av Herrens gaveoffer og hans eiendom.

2 Men de skal ikke ha noen arv blant brødrene sine. Herren er deres arv, slik han har lovet.

3 Dette har prestene rett til å kreve fra folket, fra dem som bærer fram slaktoffer, enten det er okse eller sau: Presten skal ha bogen, kjevene og vommen.

⁴Førstegrøden av korn, ny vin og fin olje og den første ullen av småfeet skal du også gi ham.

⁵For Herren din Gud har utvalgt Levi blant alle stammene dine, for at han og hans sønner til alle tider skal gjøre tjeneste i Herrens navn.

⁶Om en levitt drar fra en av byene i Israel hvor han holder til, og ønsker å komme til det stedet Herren velger seg ut,

⁷kan han gjøre tjeneste der i Herren sin Guds navn, slik som alle brødrene hans, levittene, de som står for Herrens ansikt.

⁸De skal få like store deler å leve av, bortsett fra det enhver kan få ved å selge sin fedrearv.

Falske og sanne profetord

⁹ Når du kommer til det landet Herren din Gud gir deg, skal du ikke ta etter alle avskyelige skikker hos folkeslagene der.

¹⁰ Hos deg må det ikke finnes noen som lar sin sønn eller datter gå gjennom ilden, ikke noen som tar varsler, ingen tegntyder, spåmann eller trollmann,

¹¹ ingen som utfører besvergelses, spør gjenferd eller spådomsånder til råds eller søker hjelp hos de døde.

¹²For Herrenavskyr alle som gjør dette, og det er på grunn av dette avskyelige at Herren din Gud tar landet fra dem og gir det til deg.

¹³ Du skal være helhjertet i forholdet til Herren din Gud.

¹⁴De folkeslagene som du tar landet fra, hører på tegntydere og spåmenn; men det kan Herrendin Gud ikke tillate at du gjør.

En profet skal stå fram

¹⁵ En profet som meg vil Herren din Gud la stå fram hos deg, en av dine landsmenn. Ham skal dere høre på.

¹⁶ Det var dette du ba Herren din Gud om ved Horeb den dagen dere var samlet: «La meg aldri mer høre Herren min Guds røst eller se denne veldige ilden; for da kommer jeg til å dø.»

¹⁷Da sa Herren til meg: De har rett i det de sier.

¹⁸Jeg vil la det stå fram en profet som deg, en av deres landsmenn. Jeg vil legge mine ord i hans munn, og han skal forkynne for dem alt det jeg pålegger ham.

¹⁹Den som ikke hører på de ord han taler i mitt navn, vil jeg kreve til regnskap.

²⁰ Men våger en profet å tale i mitt navn, med ord som jeg ikke har pålagt ham, eller taler han i andre guders navn, da skal den profeten dø.

²¹Det kan hende at du sier i ditt hjerte: «Hvordan vet vi at et ord ikke kommer fra Herren?»

²² Hvis profeten taler i Herrens navn, men det han forkynner, ikke skjer og ordet ikke går i oppfyllelse, da er dette et ord som ikke kommer fra Herren. Profeten har talt det egenrådig. Du skal ikke være redd for ham!

5. Mosebok 19

Tilfluktsbyer for drapsmenn

¹Når Herren din Gud gjør ende på folkeslagene i det landet Herrendin Gud vil gi deg, og du tar landet og bosetter deg i deres byer og hus,

² skal du skille ut tre byer midt i landet ditt, det som Herren din Gud gir deg for at du skal ta det i eie.

³Du skal måle opp avstandene og dele det landet Herren din Gud vil gi deg til eiendom, i tre områder, slik at enhver drapsmann kan rekke å flykte dit.

⁴ Dette er reglene om drapsmenn som kan flykte dit og berge livet: Det kan hende at noen dreper sin neste uten forsett og uten å ha båret nag til ham tidligere,

⁵som når en mann går sammen med en annen ut i skogen for å hugge tømmer, og han svinger øksen for å felle et tre, men øksen farer av skaftet og treffer den andre så han dør. Da kan denne mannen flykte til en av disse byene og berge livet,

⁶så ikke blodhevneren i brennende raseri skal forfølge drapsmannen, nå ham igjen fordi veien er lang, og slå ham i hjel enda mannen ikke er skyldig til døden. Han har jo ikke tidligere båret på hat til den drepte.

⁷Derfor påbyr jeg deg: Du skal skille ut tre byer.

⁸Og hvis Herren din Gud utvider dine grenser, slik han med ed lovet dine fedre, og gir deg hele det landet han ville gi dine fedre,

⁹så sant du legger vinn på å holde alle budene og gjør det jeg byr deg i dag, og elsker Herren din Gud og alltid går på hans veier, da skal du føye enda tre byer til de andre tre.

¹⁰For det må ikke flyte uskyldig blod i det landet Herren din Gud vil gi deg til eiendom, slik at det kommer blodskyld over deg.

¹¹ Men om en mann bærer nag til sin neste og ligger på lur etter ham, overfaller ham og gir ham et slag så han dør, og han så flykter til en av disse byene,

¹² da skal de eldste i hjembyen hans sende folk for å hente ham tilbake. De skal overgi ham til blodhevneren, og han skal dø.

¹³Du skal ikke vise ham medfølelse. Slik skal du rense Israel for den synd som kommer av uskyldig blod, og da skal det gå deg vel.

Lov om grensesteiner

¹⁴ Du skal ikke flytte grensesteinene mellom deg og din neste, de som forfedrene reiste på den eiendommen som du blir tildelt i det landet Herren din Gud vil gi deg for at du skal ta det i besittelse.

Lov om vitneutsagn

¹⁵ Ett vitne alene er ikke nok til å felle en mann i spørsmål om skyld eller lovbrudd, uansett hvilket lovbrudd han anklages for, men etter to eller tre vitners utsagn skal saken stå fast.

¹⁶Når et ondsinnet vitne står fram mot en mann og beskylder ham for frafall,

¹⁷ skal de to mennene som saken gjelder, tre fram for Herrens ansikt, for de prestene og dommerne som gjør tjeneste på den tiden,

¹⁸og dommerne skal granske saken nøye. Og skulle det vise seg å være et falskt vitne, som har kommet med en falsk beskyldning mot en landsmann,

¹⁹skal dere gjøre det samme med ham som han hadde tenkt å gjøre med den andre. Slik skal du utrydde det onde hos deg.

²⁰Resten av folket skal få høre om det og gripes av frykt, så de aldri mer gjør en slik ugjerning hos deg.

²¹ Vis ingen medfølelse: liv for liv, øye for øye, tann for tann, hånd for hånd, fot for fot.

5. Mosebok 20

Lovert om krig

¹Når du drar ut i krig mot dine fiender og ser hester og vogner, en hær som er større enn din, skal du ikke være redd for dem. For Herrendin Gud er med deg, han som førte deg opp fra Egypt.

²Når dere stiller opp til kamp, skal presten stige fram og tale til krigsfolket.

³ Han skal si til dem: «Hør, Israel! I dag går dere til strid mot fiendene deres. Mist ikke motet! Frykt ikke, bli ikke grepet av redsel, la dere ikke skremme av dem!

⁴ For det er Herren deres Gud som går med dere; han vil kjempe for dere mot fiendene og gi dere seier.»

⁵Så skal tilsynsmennene tale til krigsfolket og si: «Er det noen som har bygd seg et nytt hus, men ikke vigslet det ennå, kan han dra hjem igjen, for at ikke en annen skal vigsle det om han faller i krigen.

⁶Er det noen som har plantet en vinmark, men ennå ikke tatt den i bruk, kan han dra hjem igjen, for at ikke en annen skal ta vinmarken i bruk om han faller i krigen.

⁷ Og er det noen som har bundet seg til en kvinne, men ennå ikke tatt henne til ekte, kan han dra hjem igjen, for at ikke en annen skal ta henne til ekte om han faller i krigen.»

⁸ Tilsynsmennene skal fortsette og si til krigsfolket: «Er det noen som er redd og motløs, kan han dra hjem igjen, så ikke også hans våpenbrødres hjerte skal smelte bort.»

⁹ Når så tilsynsmennene er ferdige med å tale til krigsfolket, skal de velge ut hærførere.

¹⁰ Når du rykker fram mot en by for å angripe den, skal du først tilby den fred.

¹¹ Dersom byen svarer med fred og åpner portene for deg, skal alt folket som finnes i byen, være slaver og tjene deg.

¹² Men dersom den ikke vil slutte fred, men føre krig mot deg, skal du beleire byen.

¹³ Herren din Gud vil overgi den i dine hender, og du skal hugge ned alle mennene der med sverd.

¹⁴ Men kvinnene, småbarna og husdyrene og alt annet i byen kan du ta som bytte. Du kan ta for deg av dette byttet fra dine fiender som Herren din Gud gir deg.

¹⁵ Slik skal du gå fram mot alle byene som ligger langt borte fra deg og ikke tilhører folkeslagene her.

¹⁶ Men i de byene som tilhører disse folkene, og som Herren din Gud vil gi deg til eiendom, skal du ikke la en eneste skapning få leve.

¹⁷ Du skal slå dem alle med bann og utrydde dem, både hetittene, amorittene, kanaaneerne, perisittene, hevittene og jebusittene, slik Herren din Gud har befalt deg.

¹⁸ Ellers kunne de lære dere å ta etter alt det avskyelige som de har gjort for sine guder, slik at dere synder mot Herren deres Gud.

¹⁹ Når du er i krig med en by og må beleire den i lang tid før du kan innta den, skal du ikke ødelegge trærne der ved å bruke øks på dem. Du kan spise av dem, men du må ikke hugge dem ned. Er trærne på marken mennesker, så du må beleire dem også?

²⁰Bare når du er sikker på at trærne ikke bærer spiselig frukt, kan du ødelegge dem. Du kan hugge dem ned og bruke dem til å bygge stillinger for å beleire den byen som er i krig med deg, helt til den faller.

5. Mosebok 21

Drap med ukjent gjerningsmann

¹Når noen finner en mann som ligger drept på åpen mark i det landet Herren din Gud gir deg i eie, og ingen vet hvem som har slått ham i hjel,

²skal de eldste og dommerne dine gå ut og måle avstanden fra den drepte til byene omkring.

³Det skal slås fast hvilken by som er nærmest den drepte. De eldste fra denne byen skal ta en kvige som ikke har vært brukt til arbeid og aldri har hatt åk på seg.

⁴ De eldste skal leie kvigen ned til en bekk som aldri tørker ut, på et sted der marken ikke blir pløyd og ikke blir sådd. De skal brette nakken på kvigen der ved bekken.

⁵ Så skal levittprestene komme. For dem har Herren din Gud valgt ut til å tjene ham og velsigne i Herrens navn, og til å dømme i alle saker som gjelder tvistemål eller vold.

⁶Alle de eldste i den byen som er nærmest den drepte, skal vaske hendene sine i bekken, over kvigen med brukket nakke.

⁷Og så skal de stå fram og si: «Våre hender har ikke utøst dette blodet, og våre øyne har ikke sett det som skjedde.

⁸Herre, gi forsoning til ditt folk Israel, som du har befridd! La ikke uskyldig blod henge ved ditt folk Israel!» Da får de soning for blodskylden.

⁹Slik tar du det uskyldige blodet bort fra deg når du gjør det som er rett i Herrens øyne.

Familie- og strafferett

¹⁰Det kan hende at du drar i krig mot dine fiender og Herren din Gud overgir dem i dine hender så du tar noen av dem til fange.

¹¹Blant fangene ser du en vakker kvinne som du begjærer og vil gifte deg med.

¹²Da skal du føre henne inn i huset ditt. Hun skal barbere hodet og klippe neglene

¹³og ta av seg de klærne hun hadde på da hun ble tatt til fange. Så skal hun bli i ditt hus og gråte over sin far og sin mor en hel måned. Siden kan du gå inn til henne. Du skal være hennes mann, og hun skal være din kone.

¹⁴ Men dersom du ikke liker henne lenger, skal du la henne dra hvor hun vil. Du må aldri selge henne for penger eller behandle henne som en slave, siden du har fått din vilje med henne.

¹⁵Det kan hende at en mann har to koner, en som han elsker, og en som han misliker. Han får sønner med begge to, men den førstefødte er sønn av den han misliker.

¹⁶Når den dagen kommer at han skal fordele arven mellom sønnene sine, må han ikke behandle sønnen til den han elsker, som om han var den førstefødte, til skade for den eldste, som er sønn av den han misliker.

¹⁷ Han må godta den førstefødte, som er sønn av den han misliker, og gi ham dobbel andel av alt han eier. For han var den første frukten av hans manndom, og førstefødselsretten tilhører ham.

¹⁸Det kan hende at en mann har en trassig og opprørsk sønn som ikke vil høre på sin far og mor og ikke adlyder dem, selv om de straffer ham.

¹⁹Da skal faren og moren ta ham og føre ham til de eldste i byen, til byporten,

²⁰og si til de eldste i byen: «Denne sønnen vår er trassig og opprørsk og vil ikke høre på det vi sier. Han er en fråtser og en dranker!»

²¹Da skal alle mennene i byen steine ham i hjel. Du skal utrydde det onde hos deg. Hele Israel skal høre om det og gripes av frykt.

²²Når en mann får dødsstraff og han blir henrettet og hengt opp på et tre,

²³ skal du ikke la den døde kroppen hans bli hengende på treet, men gravlegge ham samme dag. For den som blir hengt opp, er forbannet av Gud. Du skal ikke gjøre urent det landet som Herren din Gud vil gi deg i eie.

5. Mosebok 22

Forskjellige påbud

¹ Om du ser at din landsmanns okse eller sau har sprunget vekk, skal du ikke vende ryggen til, du skal bringe dyret tilbake til din landsmann.

² Dersom han ikke bor i nærheten av deg eller du ikke vet hvem han er, skal du ta dyret hjem til deg og ha det hos deg til din landsmann kommer og spør etter det. Da skal du la ham få det tilbake.

³ Det samme skal du gjøre med hans esel, og det samme skal du gjøre med hans klær, og det samme skal du gjøre med enhver ting som din landsmann har mistet, og som du finner. Du skal ikke vende ryggen til.

⁴ Om du ser at din landsmanns esel eller okse faller over ende på veien, skal du ikke vende ryggen til, men du skal hjelpe ham med å reise dyret opp.

⁵ En kvinne skal ikke bære mannsklær, og en mann skal ikke kle seg i kvinneklær. For Herren din Gud har avsky for hver den som gjør dette.

⁶ Når du på din vei tilfeldigvis kommer over et fuglerede i et tre eller på bakken, og det er unger eller egg i det, og moren ligger på ungene eller eggene, da skal du ikke ta moren sammen med ungene.

⁷ La moren fly sin vei, men ungene kan du ta. Da vil det gå deg vel, og du skal få leve lenge.

⁸ Når du bygger et nytt hus, skal du lage rekkverk på taket, slik at du ikke fører blodskyld over huset om noen faller ned fra det.

⁹ Du skal ikke så noe mellom vinstokkene dine. Ellers vil det hele tilfalle helligdommen, både avlingen av det du har sådd, og frukten av vingården.

¹⁰ Du skal ikke pløye med okse og esel sammen.

¹¹ Du skal ikke gå i klær som er vevd av blandet tråd, ull og lin sammen.

¹² Du skal lage deg dusker i de fire hjørnene av kappen som du hyller deg i.

Lover om utroskap og voldtekt

¹³Det kan hende at en mann gifter seg med en kvinne og går inn til henne, men siden får uvilje mot henne.

¹⁴Han kommer med beskyldninger og setter ut et dårlig rykte om henne og sier: «Jeg giftet meg med denne kvinnen, men da jeg kom nær henne, oppdaget jeg at hun ikke var jomfru.»

¹⁵Da skal jentas far og mor ta tegnet på at hun var jomfru, og bringe det til de eldste i byporten.

¹⁶Jentas far skal si til de eldste: «Jeg lot denne mannen få min datter til kone, men nå har han fått uvilje mot henne.

¹⁷Og nå kommer han med beskyldninger mot henne og sier at han ikke fant noe tegn på at hun var jomfru. Men her er min datters jomfrutegn!» Så skal de bre kledet ut for de eldste i byen.

¹⁸Da skal de eldste i denne byen gripe mannen. De skal straffe ham

¹⁹og ilegge ham en bot på hundre sjekel sølv og gi dem til jentas far fordi mannen har satt ut et ondt rykte om en jomfru i Israel. Hun skal være hans kone, og han får ikke skille seg fra henne så lenge han lever.

²⁰Men dersom beskyldningen er sann, hvis det ikke finnes tegn på at jenta var jomfru,

²¹da skal de føre henne ut foran døren til farens hus, og mennene i byen skal steine henne i hjel. For hun har gjort en skammelig gjerning i Israel ved å drive hor i sin fars hus. Slik skal du rydde ut det onde hos deg.

²²Om en mann blir oppdaget mens han ligger med en gift kvinne, skal de dø begge to, både mannen som hadde ligget med henne, og kvinnen selv. Slik skal du rydde det onde ut av Israel.

²³Om en mann treffer en ung jente i byen, en jomfru som er lovet bort til en annen mann, og han ligger med henne,

²⁴da skal dere føre begge to til byporten og steine dem i hjel, jenta fordi hun ikke ropte om hjelp enda hun var i en by, og mannen fordi han krenket en annen manns kvinne. Slik skal du rydde ut det onde hos deg.

²⁵Men er det ute på marken at en mann treffer en jente som er lovet bort, og tar henne med makt og ligger med henne, da skal bare mannen som lå med henne, dø.

²⁶Jenta skal du ikke gjøre noe; hun har ikke gjort noen dødssynd. For dette er en lignende sak som når en mann overfaller en annen mann og slår ham i hjel.

²⁷For han traff henne ute på marken. Jenta skrek, men ingen hjalp henne.

²⁸Om en mann treffer en jente som er jomfru og ikke er lovet bort, og han forgriper seg på henne og ligger med henne, og de blir oppdaget,

²⁹ da skal mannen som lå med jenta, betale hennes far femti sjekel sølv. Hun skal være hans kone fordi han krenket henne, og han får ikke skille seg fra henne så lenge han lever.

³⁰ Ingen må ta sin fars kone til ekte; han må ikke ta bort sin fars kappeflik fra henne.

5. Mosebok 23

De som er utestengt fra forsamlingen

¹Ingen som har fått testiklene knust eller penis skåret av, skal ha adgang til Herrens forsamling.

² Ingen som er født i forbudt ekteskap, skal ha adgang til Herrens forsamling. Selv ikke etterkommerne hans i tiende ledd skal ha adgang til Herrens forsamling.

³ Ingen ammonitt eller moabitt skal ha adgang til Herrens forsamling. Selv ikke etterkommerne deres i tiende ledd skal ha adgang til Herrens forsamling. Slik skal det være for all fremtid.

⁴ For de møtte dere ikke på veien med brød og vann den gangen dere kom fra Egypt, men de leide Bileam, Beors sønn, fra Petor i arameerlandet mellom elvene, til å forbanne deg.

⁵Men Herren din Gud ville ikke høre på Bileam. Herren din Gud vendte forbannelsen til velsignelse for deg fordi han elsket deg.

⁶Du skal aldri, så lenge du lever, gjøre noe for å fremme deres fred og velferd.

⁷ Men edomitten skal du ikke holde for avskyelig, for han er din bror. Du skal heller ikke holde egypteren for avskyelig, for du har vært en innflytter i hans land.

⁸Deres etterkommere født i tredje ledd kan få adgang til Herrensforbannelse.

Leiren skal være hellig

⁹Når du drar ut i felt mot fiendene dine, skal du vokte deg for alt urent.

¹⁰ Om en av dere er blitt uren etter sæduttømming om natten, skal han gå utenfor leiren og ikke komme inn igjen

¹¹før det lir mot kveld. Da skal han vaske seg, og ved solnedgang kan han komme inn i leiren.

¹²Du skal ha et bestemt sted utenfor leiren som du kan gå til.

¹³Blant redskapene dine skal du ha en spiss stikk. Med den skal du grave en grop når du setter deg der ute, og dekke over avføringen etterpå.

¹⁴For Herren din Gud vandrer omkring i leiren din for å berge deg og overgi fiendene til deg. Derfor skal leiren være hellig. Han må ikke se noe usømmelig hos deg, for da vender han seg bort fra deg.

¹⁵Du skal ikke utlevere en slave til herren hans når han har rømt fra sin herre og søkt tilflukt hos deg.

¹⁶La ham være hos deg og bo på det stedet han velger ut blant dine byer, et sted som er bra for ham. Du skal ikke behandle ham dårlig.

¹⁷Det skal ikke være noen tempelprostituerte blant israelittene, verken kvinner eller menn.

18 Når du skal innfri et løfte, skal du ikke komme til Herren din Guds hus med lønn fra en hore eller penger fra en hund, for begge deler er avskyelige for Herren din Gud.

Regler om renter og løfter

19 Du skal ikke kreve renter av din landsmann, verken av penger eller av mat eller av noe annet som kan lånes ut mot rente.

20 Av en fremmed kan du kreve renter, men ikke av din landsmann. Da vil Herren din Gud velsigne deg i alt dine hender gjør, i det landet du går inn i og skal legge under deg.

21 Når du gir et løfte til Herren din Gud, skal du ikke være sen med å innfri det. Ellers vil Herren din Gud kreve det av deg, og du pådrar deg skyld.

22 Hvis du lar være å love noe, blir du ikke skyldig.

23 Det som kommer over dine lepper, må du holde og gjøre. For av fri vilje har du gitt Herren din Gud løftet som du har uttalt med din egen munn.

24 Når du kommer inn i en annen manns vinmark, kan du spise så mye druer du vil, til du blir mett. Men du må ikke sanke i spann.

25 Når du kommer inn på en annen manns kornåker, kan du plukke aks med hånden. Men sigd må du ikke bruke på annen manns korn.

5. Mosebok 24

Ekteskap og skilsmisse

1 Det kan hende at en mann har tatt en kvinne til ekte, men ikke lenger ser på henne med velvilje fordi han har funnet noe usømmelig hos henne. Han skriver et skilsmissebrev, gir henne det og sender henne bort fra sitt hus.

2 Hun flytter fra ham og går bort og blir en annen manns kone.

3 Om også den andre mannen får uvilje mot henne, skriver skilsmissebrev, gir henne det og sender henne bort fra sitt hus, eller om han dør,

⁴ da kan ikke den første mannen som skilte seg fra henne, igjen ta henne til kone, etter at hun er gjort uren. For det er avskyelig for Herren. Du må ikke føre synd over det landet Herren din Gud gir deg til eiendom.

⁵ Om en mann er nygift, skal han ikke dra ut i krig og ikke bli pålagt andre plikter. I ett år skal han være fri til å være hjemme og være til glede for kvinnen som han har giftet seg med.

Omtanke og rettferdighet

⁶Ingen må ta en håndkvern eller en kvernstein i pant, for da tar han pant i en manns liv.

⁷ Om det oppdages at en mann har bortført en av sine landsmenn, en israelitt, og han behandler ham som en slave eller selger ham, da skal tyven dø. Slik skal du rydde ut det onde hos deg.

⁸ Ved utbrudd av hudsykdom, pass på at dere nøye følger levittprestenes rettleiding. Det som jeg har befalt dem, skal dere trofast følge.

⁹ Husk hva Herren din Gud gjorde med Mirjam underveis da dere dro ut av Egypt.

¹⁰Når du gir et lån av noe slag til din neste, skal du ikke gå inn i huset hans for å ta pant hos ham.

¹¹Bli stående utenfor, og la mannen du gir lånet til, komme ut til deg med pantet.

¹²Men dersom han er en fattig mann, skal du ikke legge deg i kappen han har pantsatt.

¹³Nei, du skal la ham få pantet tilbake ved solnedgang, så han kan ligge i kappen sin. Da vil han velsigne deg, og det vil være en rettferdig gjerning for Herren din Gud.

¹⁴ Du skal ikke gjøre urett mot en fattig og nødlidende dagarbeider, enten det er en landsmann eller en innflytter som bor i en av byene i landet ditt.

¹⁵Du skal gi ham lønn samme dagen, før solen går ned, for han er fattig og lengter etter den. Ellers kan han rope til Herren og klage på deg, og du blir skyldig i synd.

¹⁶ Fedre skal ikke dø for barna, og barn skal ikke dø for fedrene. Enhver skal dø for sin egen synd.

¹⁷ Du skal ikke fordreie retten for innflyttere og farløse og ikke ta en enkes klær i pant.

¹⁸ Husk at du selv har vært slave i Egypt, og at Herren din Gud fridde deg ut derfra. Derfor befaler jeg deg å gjøre dette.

¹⁹ Når du høster inn kornet på åkeren din og glemmer et kornbånd der, skal du ikke gå tilbake og hente det. Innflytteren, den farløse og enken skal få det. Da vil Herren din Gud velsigne deg i alt ditt arbeid.

²⁰ Når du slår ned oliven, skal du ikke plukke greinene rene etterpå. La innflytteren, den farløse og enken få det som er igjen.

²¹ Når du høster vinmarken din, skal du ikke sanke de druene som blir igjen. La innflytteren, den farløse og enken få det.

²² Husk at du selv var slave i Egypt. Derfor befaler jeg deg å gjøre dette.

5. Mosebok 25

¹ Om det kommer til en tvist mellom to menn, skal de møtes for retten, som skal ta saken opp til dom. De skal frikjenne den som har rett, og dømme den som er skyldig.

² Hvis den skyldige skal straffes med slag, skal dommeren la ham legge seg ned, og i hans nærvær skal de gi ham så mange slag som skylden hans tilsier.

³ Førti slag kan de gi ham, ikke mer. Gir de ham flere, blir din landsmann æreløs i dine øyne.

⁴ Du skal ikke ha muleband på en okse som tresker.

Svogerekteskap

⁵ Om brødre bor sammen og en av dem dør uten å ha fått en sønn, skal hans enke ikke gifte seg med en utenfor slekten, med en fremmed. Hennes svoger skal gå inn til henne og gjøre sin plikt som svoger gjennom å ta henne til kone.

⁶Den første sønnen hun føder, skal bære videre den avdøde brorens navn, så navnet ikke blir utslettet i Israel.

⁷Men dersom mannen ikke har lyst til å ta sin svigerinne til ekte, skal hun gå til de eldste i byporten og si: «Min svoger nekter å oppfylle svogerplikten og videreføre sin brors navn i Israel. Han er ikke villig til å ta meg til kone.»

⁸Da skal de eldste i byen kalle mannen til seg og tale ham til rette. Står han på sitt og sier at han ikke vil ta henne til kone,

⁹skal svigerinnen gå bort til ham i nærvær av de eldste, dra skoen av foten hans, spytte ham i ansiktet og svare ham: «Slik gjør en med den mann som ikke vil bygge sin brors hus.»

¹⁰Og siden skal slekten hans kalles «Barfot-slekten» i Israel.

Andre lover

¹¹Det kan hende at en mann og hans landsmann kommer i slagsmål. Kona til den ene kommer til for å redde mannen sin fra den som slår. Hun rekker hånden ut og griper ham i kjønnsdelene.

¹²Da skal du hugge hånden av henne. Vis ingen medfølelse.

¹³Du skal ikke ha to slags vektlodd i pungen din, tunge og lette.

¹⁴Du skal ikke ha to efa-mål i huset ditt, et stort og et lite.

¹⁵Du skal ha riktige vektlodd og et riktig efa-mål. Da skal du leve lenge i det landet Herren din Gud gir deg.

¹⁶ Herren din Gud avskyr enhver som gjør urett på denne måten.

Straffen over amalekittene

¹⁷ Husk hva amalekittene gjorde mot deg underveis, da dere dro ut av Egypt.

¹⁸De overrasket deg på veien da du var utsultet og utmattet. Uten frykt for Gud hogg de ned baktroppen, alle som var blitt liggende etter.

¹⁹ Når Herren din Gud lar deg få fred for alle fiender omkring i det landet Herren din Gud gir deg til eiendom og lar deg innta, da skal du utslette minnet om amalekittene under himmelen. Glem det ikke!

5. Mosebok 26

Førstegrøden og tienden

¹Når du kommer inn i det landet Herren din Gud vil gi deg til eiendom, og du legger det under deg og bosetter deg der,

² skal du ta noe av førstegrøden av alt du høster inn fra jorden i landet ditt, det landet Herren din Gud vil gi deg. Du skal legge det i en kurv og gå til det stedet Herren din Gud velger ut til bolig for sitt navn.

³Du skal gå til presten som gjør tjeneste på den tiden, og si: «Jeg vitner i dag for Herren din Gud at jeg er kommet inn i det landet som Herren med ed lovet våre fedre at han ville gi oss.»

⁴Presten skal ta imot kurven fra din hånd og sette den ned foran Herren din Guds alter.

⁵ For Herren din Guds ansikt skal du ta til orde og si: «Min far var en omflakkende arameer. Han dro ned til Egypt med en liten flokk og bodde der som innflytter. Der ble han til et stort og sterkt og tallrikt folk.

⁶ Men egypterne mishandlet og plaget oss og la hardt arbeid på oss.

⁷ Da ropte vi til Herren, våre fedres Gud, og Herren hørte våre rop og så hvor mishandlet, plaget og undertrykt vi var.

⁸Og Herren førte oss ut av Egypt med sterk hånd, utstrakt arm og skremmende kraft, med tegn og under.

⁹ Han førte oss til dette stedet, han ga oss dette landet, et land som flyter av melk og honning.

¹⁰Og se, jeg bringer førstegrøden av det som er høstet inn på den jorden du har gitt meg, Herre.» Du skal sette den ned for Herren din Guds ansikt, og du skal tilbe Herren din Gud.

11 Så skal du glede deg over alt det gode som Herren din Gud har gitt deg og ditt hus, både du og levitten og innflytteren som bor hos deg.

12 Når du det tredje året, tiendeåret, har samlet inn hele tienden av avlingen din og gitt den til levittene, innflytterne, de farløse og enkene, og de så har spist seg mette i byene dine,

13 da skal du si for Herren din Guds ansikt: «Jeg har tatt det hellige ut av huset og gitt det til levitten, innflytteren, den farløse og enken, nøyaktig slik du har påbudt meg. Jeg har ikke overtrådt eller glemt noen av dine bud.

14 Jeg har ikke spist av tienden mens jeg hadde sorg. Jeg har ikke båret bort noe av den mens jeg var uren, og ikke gitt noe av den til de døde. Jeg har vært lydlig mot Herren min Gud og gjort alt det du har pålagt meg.

15 Se nå ned fra din hellige bolig, fra himmelen, og velsign ditt folk, Israel, og den jord du har gitt oss, slik du med ed lovet våre fedre, et land som flyter av melk og honning.»

Israel stadfester pakten

16 Denne dagen pålegger Herren din Gud deg å holde disse forskriftene og lovene. Du skal holde dem av hele ditt hjerte og hele din sjel og leve etter dem!

17 Du har i dag gitt Herren ditt ord på at han skal være din Gud, og at du vil gå på hans veier, holde hans forskrifter, bud og dommer og adlyde ham.

18 Og Herren har i dag gitt deg sitt ord på at du skal være hans dyrebare eiendom, slik som han har sagt deg, når du holder alle hans bud.

19 Da skal han sette deg høyt over alle folkeslag han har skapt, til pris og ære og pryde, og du skal være et hellig folk for Herren din Gud, slik han har sagt.

5. Mosebok 27

Alteret på Ebal-fjellet

1 Moses og de eldste i Israel ga folket dette påbudet: Dere skal holde alle de budene jeg gir dere i dag.

² Den dagen dere går over Jordan og til det landet Herren din Gud gir deg, skal du reise noen store steiner og stryke kalk på dem.

³Når du har gått over, skal du skrive alle ordene i denne loven på dem. Da skal du få komme inn i det landet Herren din Gud vil gi deg, et land som flyter av melk og honning, slik som Herren, dine fedres Gud, lovet deg.

⁴ Når dere kommer over Jordan, skal dere på Ebal-fjellet reise disse steinene slik jeg pålegger deg i dag, og du skal stryke kalk på dem.

⁵ Der skal du bygge et alter for Herrendin Gud, et alter av stein. Bruk ikke meisel på dem!

⁶Alteret for Herrendin Gud skal du bygge av steiner som ikke er hugget til. På det skal du bære fram brennoffer for Herren din Gud.

⁷Så skal du ofre fredsoffer og spise der og glede deg for Herren din Guds ansikt.

⁸På steinene skal du klart og tydelig skrive alle ordene i denne loven.

Forbannelser

⁹Moses og levittprestene talte til hele Israel: «Vær stille! Hør, Israel! Denne dagen er du blitt Herren din Guds folk.

¹⁰Vær lydige mot Herrendin Gud og hold hans bud og forskrifter som jeg gir deg i dag.»

¹¹Samme dagen ga Moses folket dette påbudet:

¹² Når dere har gått over Jordan, skal disse stå på Garisim-fjellet og lyse velsignelse over folket: Simon, Levi, Juda, Jissakar, Josef og Benjamin.

¹³Og disse skal stå på Ebal-fjellet og lyse forbannelse: Ruben, Gad, Asjer, Sebulon, Dan og Naftali.

¹⁴Levittene skal ta til orde og si med høy røst til hver eneste israelitt:

¹⁵ Forbannet er den som lager et utskåret eller støpt gudebilde, avskyelig for Herren, formet av en håndverker, og stiller det opp i hemmelighet! Og hele folket skal svare: Amen.

¹⁶ Forbannet er den som vanærer sin far eller mor! Og hele folket skal si: Amen.

- 17** Forbannet er den som flytter grensesteiner mellom seg og sin neste! Og hele folket skal si: Amen.
- 18** Forbannet er den som fører en blind på feil vei! Og hele folket skal si: Amen.
- 19** Forbannet er den som fordreier retten for innflyttere, farløse og enker! Og hele folket skal si: Amen.
- 20** Forbannet er den som ligger med sin fars kone, for han har tatt sin fars kappeflik bort fra henne! Og hele folket skal si: Amen.
- 21** Forbannet er den som ligger med dyr! Og hele folket skal si: Amen.
- 22** Forbannet er den som ligger med sin søster, sin fars eller mors datter! Og hele folket skal si: Amen.
- 23** Forbannet er den som ligger med sin svigermor! Og hele folket skal si: Amen.
- 24** Forbannet er den som i hemmelighet slår ned sin nabo! Og hele folket skal si: Amen.
- 25** Forbannet er den som tar imot bestikkelser for å slå i hjel en uskyldig! Og hele folket skal si: Amen.
- 26** Forbannet er den som ikke holder ordene i denne loven i hevd og ikke lever etter dem! Og hele folket skal si: Amen.

5. Mosebok 28

Velsignelser

- 1** Hvis du nå vil adlyde Herren din Guds røst og trofast følge alle hans bud som jeg gir deg i dag, da skal Herren din Gud sette deg høyt over alle folkeslag på jorden,
- 2** og alle disse velsignelsene skal komme over deg og nå deg, så sant du er lydig mot Herren din Gud:
- 3** Velsignet er du i byen og velsignet ute på marken!
- 4** Velsignet er frukten av ditt morsliv, frukten av din åkerjord og frukten av din buskap, avkommet av ditt storfe og tilveksten til ditt småfe!

⁵Velsignet er din kurv og ditt bakstetrau!

⁶ Velsignet er du når du går inn, og velsignet er du når du går ut!

⁷ Når fiender angriper deg, skal Herren gjøre det slik at du beseirer dem. Om de kommer mot deg på én vei, skal de flykte for deg på sju.

⁸Herren skal befale velsignelse over deg, over din matbod og i alt ditt arbeid. Ja, Herren din Gud skal velsigne deg i det landet som han gir deg.

⁹ Dersom du holder budene fra Herren din Gud og går på hans veier, vil Herren gjøre deg til sitt hellige folk, slik han med ed har lovet deg.

¹⁰ Da skal alle folk på jorden få se at Herrens navn er ropt ut over deg, og de skal frykte deg.

¹¹ Herren skal gi deg rikelig av det som godt er, både frukt av ditt morsliv og frukt av din buskap og frukt av din åkerjord, på den jorden Herren med ed lovet dine fedre at han ville gi deg.

¹² Herren skal åpne sitt velfylte forråds-kammer, himmelen, for deg. Han skal gi landet regn i rett tid og velsigne alt dine hender gjør. Du skal låne ut til mange folkeslag, men selv trenger du ikke å låne.

¹³ Herren vil gjøre deg til hode og ikke til hale. Du skal alltid komme høyere, aldri lavere, så sant du lyder budene fra Herren din Gud som jeg gir deg i dag, så du holder dem og gjør etter dem.

¹⁴ Du skal ikke vike av fra noen av de budene jeg gir deg i dag, verken til høyre eller venstre, ikke følge andre guder og ikke dyrke dem.

Ulydighet og forbannelse

¹⁵ Men hvis du ikke adlyder Herren din Guds røst, ikke holder alle hans bud og forskrifter som jeg gir deg i dag, og ikke gjør etter dem, da skal alle disse forbannelsene komme over deg og nå deg:

¹⁶Forbannet er du i byen og forbannet ute på marken!

¹⁷Forbannet er din kurv og ditt bakstetrau!

- ¹⁸Forbannet er frukten av ditt morsliv og frukten av din åkerjord, avkommet av ditt storfe og tilveksten til ditt småfe!
- ¹⁹Forbannet er du når du går inn, og forbannet når du går ut!
- ²⁰Herren skal sende forbannelse, forvirring og plage over deg og over alt dine hender gjør, til du blir utryddet og brått går til grunne, fordi du gjorde det onde og forlot meg.
- ²¹Herren skal la pesten bli hengende ved deg til den gjør ende på deg i det landet du nå går inn i for å legge det under deg.
- ²² Herrenskaal slå deg med tæring og betennelse, med frysninger og feber, med tørke, kornsot og svartrust, og det skal forfølge deg til du går til grunne.
- ²³ Himmelen over hodet ditt skal bli til bronse og jorden under deg til jern.
- ²⁴Herren skal forvandle regnet over landet ditt til sand og støv. Fra himmelen skal det falle ned over deg til du blir utryddet.
- ²⁵Herren skal gjøre det slik at du beseires av dine fiender. Drar du ut mot dem på én vei, skal du flykte for dem på sju. Du skal bli til skrekk for alle riker på jorden.
- ²⁶Likene av dere skal bli til føde for alle fugler under himmelen og for dyrene på marken, og ingen skal skremme dem bort.
- ²⁷ Herren skal slå deg med Egypts verkebyller, med byller, skabb og skurv som ikke kan helbredes.
- ²⁸Herren skal slå deg med vanvidd, blindhet og sinnsforvirring.
- ²⁹Midt på dagen skal du famle deg fram som den blinde famler i mørke. Du skal ikke lykkes på din vei. Du blir undertrykt og utplyndret dag etter dag, og det er ingen som hjelper.
- ³⁰ Binder du deg til en kvinne, skal en annen mann voldta henne. Bygger du et hus, får du ikke bo i det. Planter du en vinmark, får du ikke ta den i bruk.

³¹Oksen din skal slaktes mens du ser på, og du får ikke spise kjøttet. Eselet ditt skal røves rett for øynene på deg og kommer aldri tilbake til deg. Småfeet ditt skal fiendene få, og det er ingen som hjelper deg.

³²Sønnene og døtrene dine skal overgis til et fremmed folk. Du skal se og lengte etter dem hele tiden, men forgjeves, for du er maktesløs.

³³ Et folk du ikke kjenner, skal ete opp grøden av jorden din og det du har vunnet med alt ditt strev. Du blir undertrykt og tråkket på, dag etter dag.

³⁴Du skal bli gal av det synet du får se.

³⁵Herren skal slå deg på knærne og på lårene med ondartede verkebyller som ikke kan helbredes; de skal bre seg fra hode til hæl.

³⁶ Herren skal føre deg og den kongen du setter over deg, bort til et folkeslag som verken du eller dine fedre har kjent, og der skal du dyrke andre guder, stukk og stein.

³⁷ Du skal bli et skremsel, et ordtak og et spottord blant alle de folk som Herren fører deg bort til.

³⁸ Mye korn skal du så i åkeren, men lite får du høste inn, for gresshoppene eter det opp.

³⁹Vinmarker skal du plante og dyrke, men du får verken drikke eller lagre vin, for marken eter dem opp.

⁴⁰Oliventrær skal du ha overalt i landet ditt, men du får ikke salve deg med olje, for olivenfrukten faller ned.

⁴¹Sønner og døtre skal du få, men de skal ikke tilhøre deg, for de må gå i fangenskap.

⁴²Alle trærne dine og grøden på jorden din skal gresshoppene ta.

⁴³Innflytteren som bor hos deg, skal komme høyere og høyere over deg, men du skal komme lavere og lavere.

⁴⁴Han skal låne ut til deg, men du kan ikke låne ham noe. Han skal bli hode, og du skal bli hale.

⁴⁵Alle disse forbannelsene skal komme over deg. De skal forfølge deg og nå deg igjen til du blir utryddet, fordi du ikke adlød Herren din Gud og ikke holdt de budene og forskriftene som han har gitt deg.

⁴⁶De skal være tegn og varsel for deg og etterkommerne dine til alle tider.

⁴⁷Fordi du ikke tjente Herren din Gud av et godt hjerte, i glede over all din overflod,

⁴⁸må du tjene de fiendene Herren sender mot deg, og være sulten, tørst og naken og mangle alt. Han skal legge et jernåk på nakken din, helt til han har utryddet deg.

⁴⁹ Herren skal sende over deg et folkeslag fra det fjerne, fra jordens ende, som en stupende ørn, et folk med et språk som du ikke forstår,

⁵⁰et folkeslag med harde ansikter, som ikke tar hensyn til de gamle og ikke er nådig mot de unge.

⁵¹De skal ete opp frukten av buskapen din og frukten av åkerjorden, til du blir utryddet. De lar verken korn, ny vin eller fin olje være igjen til deg, verken avkommet av storfeet ditt eller tilveksten til småfeet. De fortsetter til de har utryddet deg.

⁵²De skal omringe deg i alle byene dine, helt til de styrter ned, de høye festningsmurene som du stolte på overalt i landet ditt. De skal omringe deg i alle byene i hele landet som Herren din Gud gir deg.

⁵³ Og i den trengsel og nød som fienden fører over deg, skal du spise dine egne barn, kjøttet av sønnene og døtrene som Herren din Gud har gitt deg.

⁵⁴Den fineste og mest bortskjemte mann hos deg vil være så ond mot sin bror og sin egen kone og mot de barna han ennå har tilbake,

⁵⁵at han ikke unner en eneste av dem å få kjøtt av barna han spiser. For han har ikke noe annet igjen i den trengsel og nød som fienden fører over deg i alle byene dine.

⁵⁶Og den fineste og mest bortskjemte kvinne, som aldri har prøvd å sette foten på jorden, så fin og bortskjemt som hun var, skal ikke unne sin egen mann og sin sønn og datter

⁵⁷etterbyrden som kommer ut mellom beina hennes, eller barna hun har født. Fordi hun mangler alt, spiser hun dem i hemmelighet, i den trengsel og nød som fienden fører over deg i byene dine.

⁵⁸Dersom du ikke trofast følger hvert ord i denne loven som er skrevet i denne boken, og ikke frykter dette ærerike og skremmende navnet, Herren din Gud,

⁵⁹da skal Herren sende ufattelige plager over deg og dine etterkommere, store plager og onde sykdommer som ingen ende vil ta.

⁶⁰ Han skal igjen sende over deg alle Egypts smittsomme sykdommer som du gruer for, og de skal bli hengende ved deg.

⁶¹Også alle de sykdommer og plager som ikke er nevnt i denne lovbooken, skal Herren sende over deg, helt til du blir utryddet.

⁶²Bare en liten flokk skal bli igjen av dere som før var tallrike som stjernene på himmelen. For du adlød ikke Herren din Gud.

⁶³Slik Herren før gledet seg over å gjøre godt mot dere og gjøre dere tallrike, skal han nå glede seg over å gjøre ende på dere og utrydde dere. Dere skal rykkes opp av det landet du nå går inn i og skal legge under deg.

⁶⁴Herren skal spre deg blant alle folkene fra den ene enden av jorden til den andre, og der skal du dyrke andre guder som verken du eller dine fedre har kjent: stukk og stein.

⁶⁵Blant disse folkeslagene skal du aldri få ro og aldri finne hvile for din fot. Der skal Herren gi deg et urolig hjerte, et sviktende syn og et motløst sinn.

⁶⁶Livet ditt skal henge i en tråd. Dag og natt skal du leve i frykt og aldri være trygg for ditt liv.

⁶⁷Om morgenen skal du si: «Bare det var kveld!» og om kvelden: «Bare det var morgen!» Slik frykt skal du kjenne i ditt hjerte, og så redselsfullt er det du får se.

⁶⁸ Herren skal føre deg på skip tilbake til Egypt, den veien jeg sa at du aldri mer skulle se. Der skal dere by dere fram til å bli solgt til fiendene som slaver og slavekvinner, men ingen vil kjøpe.

5. Mosebok 29

Guds pakt med Israel i Moab

¹ Dette er ordene i pakten som Herren befalte Moses å slutte med isrealittene i landet Moab, i tillegg til den pakten han hadde sluttet med dem ved Horeb.

² Moses kalte hele Israel sammen og sa til dem: Dere har sett alt det Herren gjorde like for øynene på dere i Egypt, med farao og alle hans tjenere og hele hans land.

³ Med egne øyne så du de svære plagene, de store tegnene og undrene.

⁴ Men til denne dag har Herren ikke gitt dere et hjerte til å forstå, øyne til å se og ører til å høre.

⁵ Jeg førte dere i ørkenen i førti år. Klærne dere hadde på, ble ikke utslitt, heller ikke skoene du hadde på føttene.

⁶ Dere spiste ikke brød og drakk ikke vin eller sterk drikk, for at dere skulle kjenne at jeg er Herren deres Gud.

⁷ Så kom dere til dette stedet. Sihon, kongen i Hesjbon, dro ut til kamp mot oss sammen med Og, kongen i Basan, men vi slo dem.

⁸ Vi tok landet deres og lot rubenittene og gadittene og halvparten av Manasses stamme få det til eiendom.

⁹ Legg da vinn på å leve etter ordene i denne pakten, så skal dere lykkes med alt dere gjør.

¹⁰ Dere står i dag, alle sammen, for Herren deres Guds ansikt, stammehøvdingene, de eldste og tilsynsmennene, hver mann i Israel,

¹¹ småbarna og kvinnene deres og innflytteren som holder til i leiren din, både den som hugger ved og den som bærer vann for deg.

¹² Du skal nå tre inn i pakten med Herren din Gud, den som Herren din Gud slutter med deg i dag, med de forbannelser som hører pakten til.

¹³ Ved dette skal han i dag gjøre deg til sitt folk, og han selv vil være din Gud, som han har sagt deg, og slik han med ed lovet dine fedre, Abraham, Isak og Jakob.

¹⁴ Det er ikke bare med dere jeg slutter denne pakten, med de forbannelser som hører til,

¹⁵ men også med dem som står her sammen med oss i dag for Herren vår Guds ansikt, og med dem som ennå ikke er her sammen med oss.

¹⁶ Dere vet selv at vi bodde i Egypt, og at vi dro fram gjennom landene til de folkeslagene dere måtte dra forbi.

¹⁷ Dere så alt det motbydelige som var hos dem, gudebildene deres av stukk og stein, sølv og gull.

¹⁸ Det må ikke finnes blant dere noen mann eller kvinne, noen familie eller stamme som i dag vender sitt hjerte bort fra Herren vår Gud for å gå og dyrke disse folkeslagenes guder. Det må ikke finnes blant dere noen rot som det skyter giftplanter og malurt opp fra,

¹⁹ ingen som når han hører forbannelsesordene, velsigner seg selv i sitt hjerte og sier: «Fred skal være med meg, selv om jeg følger mitt egenrådige hjerte.» Da ødelegger han både det vannrike og det tørre landet.

²⁰ Herren vil ikke tilgi en slik mann; Herrens harme og sjalusi skal flamme opp mot ham. Alle de forbannelser som er skrevet ned i denne boken, skal hvile over ham, og Herren skal utslette navnet hans under himmelen.

²¹ Herren skal skille ham ut fra alle Israels stammer og la ham rammes av ulykke, etter alle paktens forbannelser som er skrevet ned i denne lovbooken.

²²Kommende slekter, barna som vokser opp etter dere, og fremmede som kommer fra fjerne land, skal se plagene som har rammet dette landet, og sykdommene som Herren har sendt over det:

²³ svovel og salt, hele landet avsvidd så det ikke kan sås, bli grønt eller noe strå kan vokse der, slik det også var da Sodoma og Gomorra, Adma og Sebojim ble ødelagt, de som Herren i sin vrede og harme ødela.

²⁴ Da skal de si og alle folkeslag spørre: «Hvorfor har Herrenhandlet slik med dette landet? Hvorfor er hans harme så stor?»

²⁵ Og de skal få til svar: Fordi de sviktet den pakten som Herren, deres fedres Gud, sluttet med dem da han førte dem ut av Egypt.

²⁶ De gikk bort og dyrket andre guder og tilba dem, guder som de ikke kjente, og som han ikke hadde gitt dem.

²⁷ Derfor flammet Herrens harme opp mot dette landet, så han førte over det all den forbannelse som er skrevet ned i denne boken.

²⁸ I harme, raseri og stor vrede rykket Herren dem opp av jorden deres og kastet dem bort til et annet land, og der har de vært til denne dag.

²⁹ Det som er skjult, hører Herren vår Gud til, men det som er åpenbart, tilhører oss og våre barn til evig tid, så vi skal holde hvert ord i denne loven.

5. Mosebok 30

Herren vil samle folket

¹ Når alt dette kommer over deg, velsignelsen og forbannelsen som jeg har lagt fram for deg, og du tar det til deg i ditt hjerte ute blant alle folkeslagene som Herren din Gud har drevet deg bort til,

² og du så vender om til Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og lyder hans røst i alt det jeg pålegger deg i dag, både du og dine barn,

³ da skal Herren din Gud vende din skjebne og være barmhjertig mot deg. Herren din Gud vil igjen samle deg fra alle de folk han har spredt deg ut blant.

- ⁴ Om du så er drevet bort til himmelens grense, skal Herren din Gud samle deg derfra, og derfra skal han hente deg.
- ⁵ Herren din Gud vil føre deg til det landet som dine fedre inntok, og du skal innta det igjen. Han skal gjøre vel mot deg og gjøre deg mer tallrik enn fedrene dine.
- ⁶ Herren din Gud skal omskjære ditt hjerte og dine etterkommeres hjerte, så du elsker Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel, slik at du skal få leve.
- ⁷ Herren din Gud vil legge alle disse forbannelsene på dine fiender og på dem som hater og forfølger deg.
- ⁸ Da skal du vende om og lyde Herrens røst og holde alle hans bud som jeg gir deg i dag.
- ⁹ Herren din Gud vil skjenke deg alt godt i overflod gjennom alt du gjør, gjennom frukten av ditt morsliv og frukten av din buskap og frukten av din åkerjord. For Herren vil igjen glede seg over deg til ditt beste, slik som han gledet seg over dine fedre,
- ¹⁰ så sant du lyder Herren din Guds røst og holder hans bud og forskrifter som er skrevet i denne lovboken, og så sant du vender om til Herren din Gud av hele ditt hjerte og hele din sjel.
- ¹¹ Disse budene som jeg gir deg i dag, er verken ufattelige eller langt borte.
- ¹² De er ikke i himmelen, så du må si: «Hvem vil fare opp til himmelen for oss og hente dem ned, så vi kan få høre dem og leve etter dem?»
- ¹³ De er heller ikke på den andre siden av havet, så du må si: «Hvem vil dra over havet for oss og hente dem, så vi kan høre dem og leve etter dem?»
- ¹⁴ Nei, ordet er deg helt nær, i din munn og i ditt hjerte, så du kan leve etter det.

Valget mellom liv og død

- ¹⁵ Se, i dag har jeg lagt fram for deg livet og det gode og døden og det onde.

¹⁶Gjør du som jeg pålegger deg i dag, så du elsker Herren din Gud og går på hans veier og holder hans bud, forskrifter og dommer, da skal du leve og bli tallrik. Herren din Gud skal velsigne deg i landet du går inn i og legger under deg.

¹⁷Men om ditt hjerte vender seg bort og du ikke er lydige, men lar deg rive med så du bøyer deg og tilber andre guder og dyrker dem,

¹⁸da kunngjør jeg dere i dag at dere skal gå fullstendig til grunne. Dere skal ikke få leve lenge i det landet du går over Jordan for å innta.

¹⁹ I dag tar jeg himmel og jord til vitne mot dere. Jeg har lagt fram for deg liv og død, velsignelse og forbannelse. Velg da livet, så du og dine etterkommere kan få leve.

²⁰ Du skal elske Herren din Gud, lyde hans røst og holde fast ved ham! Da skal du få leve og bo lenge i det landet som Herren med ed lovet å gi dine fedre, Abraham, Isak og Jakob.

5. Mosebok 31

Moses innsetter Josva

¹Moses gikk fram og talte disse ordene til hele Israel.

² Han sa til dem: Jeg er nå hundre og tjue år gammel og makter ikke lenger å gå ut og inn som før. Og Herren har sagt til meg: «Du skal ikke komme over denne elven, over Jordan.»

³ Herren din Gud skal selv gå over foran deg. Han vil utrydde disse folkeslagene for deg, så du kan ta landet fra dem. Josva skal gå over foran deg, slik som Herren har sagt.

⁴ Så vil Herren gjøre med dem som han gjorde med amorittkongene Og og Sihon og landet deres da han utryddet dem.

⁵ Herren skal overgi dem til dere, og dere skal i ett og alt gjøre med dem slik jeg har befalt dere.

⁶ Vær modige og sterke! Vær ikke redde og la dere ikke skremme av dem! For Herren din Gud går selv med deg. Han svikter deg ikke og forlater deg ikke.

⁷ Så kalte Moses Josva til seg mens alle israelittene så på, og sa til ham: Vær modig og sterk! For du skal føre folket inn i det landet som Herren med ed lovet å gi deres fedre, og du skal la dem få det til eiendom.

⁸ Herren selv skal gå foran deg. Han skal være med deg. Han svikter deg ikke og forlater deg ikke. Vær ikke redd og mist ikke motet!

Loven skal leses på løvhyttefesten

⁹ Moses skrev ned denne loven og ga den til prestene, Levi-sønnene, som bar Herrens paktkiste, og til alle de eldste i Israel.

¹⁰ Og Moses ga dem dette påbudet: Hvert sjuende år, i ettergivelsesåret, under løvhyttefesten,

¹¹ når hele Israel kommer og trer fram for Herrens innsyn på det stedet han velger seg ut, skal du lese opp denne loven foran hele Israel, slik at de hører det.

¹² Kall folket sammen, menn, kvinner og barn, og innflytterne som bor i byene dine, slik at de hører og kan lære å frykte Herren deres Gud og trofast følge hvert ord i denne loven.

¹³ Også barna deres, som ennå ikke kjenner den, skal høre den, så de lærer å frykte Herren deres Gud så lenge dere får leve i det landet dere skal legge under dere når dere går over Jordan.

Herrens siste ord til Moses

¹⁴ Herren sa til Moses: «Se, tiden da du skal dø, nærmer seg. Kall Josva hit, og still dere opp i telthelligdommen, så jeg kan gi ham oppdraget hans.» Moses og Josva gikk og stilte seg i telthelligdommen.

¹⁵ Da viste Herren seg i teltet i en skysøyle, og skysøylen ble stående ved døren til teltet.

¹⁶Herren sa til Moses: Se, du skal snart gå til hvile hos dine fedre. Da kommer dette folket til å drive hor med fremmede guder i det landet de er kommet inn i. De kommer til å forlate meg og bryte den pakten jeg har sluttet med dem.

¹⁷Da, når det skjer, skal min harme flamme opp mot dem. Jeg vil forlate dem og skjule ansiktet for dem, og de skal bli fortært. Mange ulykker og stor nød skal ramme dem. Den dagen skal de si: «Når disse ulykkene rammer meg, er det vel fordi min Gud ikke er med meg.»

¹⁸Men fordi de har gjort så mye ondt, vil jeg på den dagen fullstendig skjule ansiktet for dem; for de har vendt seg til andre guder.

¹⁹ Skriv nå ned denne sangen, og la isrealittene lære den! Legg sangen i deres munn, og la den være mitt vitne mot isrealittene.

²⁰ Nå fører jeg dem inn i det landet som jeg med ed lovet deres fedre, et land som flyter av melk og honning. Men når de har spist seg mette og er blitt fete, vil de vende seg til andre guder og dyrke dem. De vil forakte meg og bryte min pakt.

²¹Når da mange ulykker og stor nød rammer dem, skal denne sangen stå som vitne foran dem, for deres etterkommere skal ha den på leppene og ikke glemme den. For jeg vet hvilke tanker som rører seg i dem allerede nå, før jeg fører dem inn i det landet som jeg lovet dem med ed.

²²Samme dagen skrev Moses ned denne sangen og lot isrealittene lære den.

²³Herren ga Josva, Nuns sønn, dette påbudet: «Vær modig og sterk! Det er du som skal føre isrealittene inn i det landet jeg med ed har lovet dem. Jeg skal være med deg.»

Moses skriver lovboken ferdig

²⁴Da Moses hadde skrevet ned denne lovens ord fra begynnelse til slutt i en bokrull,

²⁵ga han levittene, som bar Herrens paktkiste, dette påbudet:

²⁶Ta denne lovboken og legg den ned ved siden av paktkisten til Herren deres Gud. Der skal den ligge som et vitne mot deg.

²⁷For jeg vet at du er trassig og stivnakket. Allerede nå mens jeg lever blant dere, har dere vist trass mot Herren. Hvor mye mer når jeg er død!

²⁸ Kall nå sammen alle de eldste i stammene deres og tilsynsmennene, så vil jeg la dem høre disse ordene og ta himmel og jord til vitne mot dem.

²⁹For jeg vet at når jeg er død, kommer dere til å handle ille og bøye av fra den veien jeg har påbudt dere å gå. I dager som kommer, skal ulykken ramme dere fordi dere gjør det som er ondt i Herrens øyne og gjør ham rasende med handlingene deres.

Moses bærer fram sin avskjedssang

³⁰Moses fremsa denne sangen, fra begynnelse til slutt, for hele Israels forsamling:

5. Mosebok 32

¹ Lytt, du himmel, jeg vil tale, la jorden høre ordet fra min munn!

² La min lære risle som regn, min tale dryppe som dugg, som regnskurer på grønne enger, som regndråper over alt som gror.

³ Herrens navn vil jeg forkynne, gi vår Gud ære!

⁴ Klippen, fullkomment er hans verk, for hans veier er alltid de rette. En trofast Gud, uten svik, rettferdig og rettskaffen er han.

⁵ De som ikke er hans barn, bedro ham med sin onde ferd, en falsk og vrangsnudd slekt.

⁶Er det slik dere lønner Herren, du dumme, uforstandige folk? Er han ikke din far som skapte deg? Han formet deg og holder deg oppe.

⁷Husk de eldgamle dager, gi akt på årene fra slekt til slekt! Spør din far, la ham fortelle deg, spør de gamle, la dem gi deg svar.

⁸Da Den høyeste ga folkeslagene land og skilte menneskene fra hverandre, satte han grenser mellom folkene etter tallet på Israels sønner.

⁹Herrens del er hans eget folk, Jakob er hans arvelodd.

- 10** Herren fant ham i ørkenlandet, i den øde og hylende ørkenen. Han vernet ham, tok hånd om ham og vokter ham som sin øyensten.
- 11** Lik en ørn som får ungene til å fly fra redet og svever over dem, slik bredte han ut sine vinger, tok ham og bar ham på vingene.
- 12** Herren alene førte ham, ingen fremmed gud var hos ham.
- 13** Han lot ham ri fram over landets høyder og lot ham spise av åkerens grøde, suge honning av berget og olje av den harde klippen,
- 14** ga ham rømme fra buskapen, melk av småfe og fett av lam, av Basan-værer og bukker, og nyrefettet av hveten. Drueblod drakk du, skummende vin.
- 15** Jesjurun ble fet og spente bakut; du ble fet og tykk og stinn. Han forkastet Gud, som hadde skapt ham, og viste forakt for sin frelsende klippe.
- 16** De gjorde ham sjalu med fremmede guder, gjorde ham rasende med det avskyelige.
- 17** De ofret til ånder som ikke er guder, til guddommer som de ikke kjente, nye guder som nylig var kommet, guder som fedrene ikke visste om.
- 18** Klippen som fødte deg, brydde du deg ikke om, du glemte Gud, som fødte deg i smerte.
- 19** Da Herren så det, støtte han dem bort, for sønnene og døtrene hans hadde krenket ham.
- 20** Han sa: Jeg vil skjule ansiktet for dem og se hvordan det går dem til slutt; for de er en vrangsnudd slekt, barn uten troskap.
- 21** De gjorde meg sjalu med guder som ikke er guder, med avguder gjorde de meg rasende. Så vil jeg gjøre dem sjalu med et folk som ikke er et folk, med et uforstandig folkeslag gjør jeg dem rasende.
- 22** For i min harme har jeg tent en ild, den brenner helt til dødsrikets dyp. Den fortærer jorden og dens grøde og setter fjellenes grunnvoll i brann.
- 23** Jeg hoper opp ulykker over dem og bruker alle mine piler mot dem.

- ²⁴ Kraftløse blir de av sult, de tæres av pest og farlig sott. Så sender jeg mot dem villdyr med skarpe tenner og giftige ormer som kryper i støvet.
- ²⁵ Ute gjør sverdet barnløs, inne dreper redselen både ung gutt og jente, spedbarn og gråhåret mann.
- ²⁶ Jeg tenkte: «Jeg skal knuse dem, utslette deres minne blant mennesker.»
- ²⁷ Men jeg fryktet at fiendene skulle krenke meg, at motstanderne deres ville misforstå det og si: «Vår egen hånd er løftet, det var ikke Herren som gjorde alt dette.»
- ²⁸ De er et folk uten råd som duger, og de har ingen innsikt.
- ²⁹ Var de vise, skjønte de dette og innså hvordan det går dem til slutt.
- ³⁰ Hvordan kan en mann forfølge tusen og to slå ti tusen på flukt, hvis ikke deres klippe har solgt dem, hvis ikke Herren har oppgitt dem?
- ³¹ For deres klippe er ikke som vår, det kan våre fiender dømme om.
- ³² For deres vinstokk stammer fra Sodoma og fra terrassene i Gomorra. Deres druer er giftige, drueklasene beske.
- ³³ Slangegift er vinen deres, grufull gift fra ormer.
- ³⁴ Men alt dette er gjemt hos meg, forseglet i mitt forråds-kammer
- ³⁵ til dagen som kommer med hevn og gjengjeld, den tid da de blir ustø på foten. Ja, ulykkesdagen nærmer seg, det som venter dem, kommer snart.
- ³⁶ Men Herren vil skaffe sitt folk rett og ha medfølelse med sine tjenere, for han ser at deres makt er borte, det er ute med både fange og fri.
- ³⁷ Så spør han: Hvor er nå deres guder, klippen som de søkte tilflukt hos,
- ³⁸ de som spiste fett av deres slakteroffer og drakk vinen fra drikkofferet? La dem reise seg og hjelpe dere, la dem gi dere ly og vern!
- ³⁹ Se nå, jeg er Han! Det finnes ingen annen gud enn jeg. Jeg tar liv og gir liv, jeg sårer og jeg helbreder, og ingen kan berge noe ut av min hånd.
- ⁴⁰ Jeg løfter hånden mot himmelen og sier: Så sant jeg lever til evig tid,

⁴¹når jeg kvesser mitt lynende sverd og rekker hånden ut til dom, tar jeg hevn over motstanderne mine og gjengjelder dem som hater meg.

⁴²Jeg gjør mine piler drukne av blod, blodet av falne og fanger, og lar mitt sverd fortære kjøtt, hoder av fiendens høvdinge.

⁴³ Pris hans folk, dere folkeslag, for han hevner sine tjeneres blod. Han tar hevn over fiendene og gjør soning for sitt land og folk.

⁴⁴Moses kom og sa fram hele denne sangen, han og Josva, Nuns sønn, mens folket hørte på.

⁴⁵Da Moses var ferdig med å si fram alle disse ordene for hele Israel,

⁴⁶ sa han: «Legg dere nå på hjertet alle de ord som jeg i dag har talt til advarsel for dere. Og gi barna påbud om at de skal holde hvert ord i denne loven og leve etter dem.

⁴⁷ For dette er ikke tomme ord for dere, men selve livet. Ved disse ordene skal dere leve lenge i det landet dere skal innta når dere går over Jordan.»

Moses skal dø på Nebo-fjellet

⁴⁸Samme dagen sa Herren til Moses:

⁴⁹ «Gå opp på Abarim-fjellet, på fjellet Nebo som ligger i Moab, rett imot Jeriko. Se ut over Kanaan, det landet jeg vil gi israelittene til eie.

⁵⁰ Og du skal dø på fjellet der du går opp, og bli forent med ditt folk, slik som din bror Aron døde på fjellet Hor og ble forent med sitt folk.

⁵¹ Dette skjer fordi dere var troløse mot meg blant israelittene ved Meribakilden ved Kadesj i Sin-ørkenen og ikke helliget meg blant dem.

⁵² Du skal få se landet foran deg, men du får ikke komme inn i det, inn i landet som jeg vil gi israelittene.»

5. Mosebok 33

Moses velsigner Israel

¹ Dette er den velsignelsen som gudsmannen Moses lyste over israelittene før han døde:

- ² Herren kom fra Sinai, fra Se'ir strålte han fram for dem. I lysglans kom han fra Paran-fjellet med titusener av hellige, som strømmet fram på hans høyre side.
- ³ Ja, han elsker sitt folk. Alle hans hellige er i hans hånd. De setter seg ved dine føtter og tar imot av dine ord.
- ⁴ Moses ga oss en lov, en eiendom for Jakobs forsamling.
- ⁵ Det sto fram en konge i Jesjurun da folkets høvdinger kom sammen med stammene i Israel.
- ⁶ Måtte Ruben leve og aldri dø ut og hans menn bli tallrike!
- ⁷ Dette sa han om Juda: Herre, hør på Judas rop og la ham komme til folket sitt! Med hendene kjemper han for det. Vær hans hjelp mot fiendene!
- ⁸ Om Levi sa han: Dine tummim og urim skal være hos din trofaste mann, han som du satte på prøve ved Massa og kjempet mot ved Meriba-kilden.
- ⁹ Han sa om sin far og mor: «Jeg har aldri sett dem.» Han kjentes ikke ved sine brødre og ville ikke vite av sine barn. For de tok vare på ditt ord og vernet om din pakt.
- ¹⁰ De skal lære Jakob dine bud og Israel din lov. De skal bære fram røkelse til din nese og heloffer på ditt alter.
- ¹¹ Herre, velsign hans kraft og ta vel imot hans henders verk! Knus hoftene på hans motstandere og fiender, så de aldri reiser seg mer!
- ¹² Om Benjamin sa han: Herrens kjære venn bor trygt og sikkert. Herren verner ham hele dagen, mellom skuldrene hans får han bo.
- ¹³ Om Josef sa han: Måtte Herren velsigne hans land med det beste fra himmelen, med dugg, og fra havdypet som ligger der nede,
- ¹⁴ med den fineste avling som modnes i sol, og det beste som gror mens månen skifter,
- ¹⁵ med det ypperste fra de eldgamle fjell, det aller beste fra de evige høyder,

16 med alt godt som fyller jorden, og med velvilje fra ham som bodde i tornebusken. La dette komme over Josefs hode, over issen på ham som er fyrste blant sine brødre.

17 Staselig er hans førstefødte okse, han har horn som en villokse; med dem kan han stange folkene ned like til jordens ender. Dette er Efraims titusener, Manasses tusener av menn.

18 Om Sebulon sa han: Gled deg, Sebulon, når du drar ut, gled deg, Jissakar, i dine telt!

19 De ber folkene komme til fjellet, der bærer de fram rette offer. De suger til seg fra havets overflod og skatter skjult i sanden.

20 Om Gad sa han: Velsignet er han som lar Gad få rom! Som en løvinne er Gad der han bor. Han river i stykker både arm og hode.

21 Han valgte den beste del for seg selv, der fikk han lodd som en æret hersker. Når folkets høvdinge kom sammen, satte han i verk Herrens rettferdighet og hans dommer i Israel.

22 Om Dan sa han: Dan er en løveunge som springer fram fra Basan.

23 Om Naftali sa han: Naftali er mett med Herrens velvilje og fylt av hans velsignelse. Han tar land i vest og sør.

24 Om Asjer sa han: Mest velsignet blant sønner er Asjer. Han skal være elsket av brødrene sine og dyppe sin fot i olje.

25 Dine bommer skal være av jern og bronse. Som dine dager er, skal din styrke være.

26 Ingen er som Jesjuruns Gud. Han rir fram over himmelen for å komme deg til hjelp, rir på skyene i sin velde.

27 En bolig er den eldgamle Gud, her nede er hans evige armer. Han drev fienden bort for deg og sa: «Rydd ut!»

28 Siden bor Israel trygt, Jakobs kilde har fred i et land med korn og ny vin, hvor duggen drypper fra himmelen.

²⁹ Salig er du, Israel. Hvem er som du? Du er et folk som er frelst av Herren, ditt vernende skjold og ditt seirende sverd. Dine fiender skal krype for deg mens du går fram over deres høyder.

5. Mosebok 34

Moses dør

¹ Moses gikk fra slettene i Moab opp på Nebo, toppen av Pisga-fjellet, som ligger rett imot Jeriko. Og Herren lot ham se hele landet: Gilead like til Dan,

² hele Naftali, Efraims og Manasses land og hele Judas land til havet i vest,

³ Negev og Jordan-sletten ved Jeriko-dalen – Palmebyen – helt ned til Soar.

⁴ Herren sa til ham: «Dette er det landet som jeg med ed lovet Abraham, Isak og Jakob at jeg ville gi deres etterkommere. Nå har jeg latt deg se det med egne øyne, men du får ikke komme over dit.»

⁵ Så døde Moses, Herrens tjener, der i Moabs land, slik Herren hadde sagt.

⁶ Han gravla ham nede i dalen i Moab, rett imot Bet-Peor. Men til denne dag har ingen visst hvor graven er.

⁷ Moses var hundre og tjue år da han døde. Enda var hans øyne ikke matte og hans livskraft ikke svekket.

⁸ Israelittene gråt over Moses i tretti dager på slettene i Moab, inntil sørgetiden var slutt.

⁹ Josva, sønn av Nun, var fylt av visdoms ånd fordi Moses hadde lagt hendene på ham. Israelittene var lydige mot ham og gjorde som Herren hadde befalt Moses.

¹⁰ Aldri igjen sto det fram i Israel en profet som Moses, som Herren ga seg til kjenne for, ansikt til ansikt.

¹¹ Husk alle de tegn og under Herren sendte ham for å gjøre i Egypt, med farao og alle hans tjenere og hele hans land.

¹² Og husk den sterke hånden og alle de store og skremmende gjerningene som Moses gjorde for øynene på hele Israel.

Josva

Josva 1

Josva blir leder

- 1** Da Moses, Herrens tjener, var død, sa Herren til hans medhjelper Josva, Nuns sønn:
- 2** «Min tjener Moses er død. Gjør deg nå klar til å gå over Jordan, du og hele dette folket, inn i det landet som jeg vil gi til dem, til israelittene.
- 3** Hvert sted dere setter foten på, gir jeg dere, slik som jeg lovet Moses.
- 4** Området deres skal strekke seg fra ørkenen og Libanon til den store elven Eufrat, hele hetittlandet, og helt ut til Storhavet, der solen går ned.
- 5** Så lenge du lever, skal ingen kunne holde stand mot deg. Jeg vil være med deg slik jeg var med Moses. Jeg svikter deg ikke og forlater deg ikke.
- 6** Vær modig og sterk! For du skal gjøre dette folket til eiere av landet som jeg med ed lovet deres fedre å gi dem.
- 7** Vær bare modig og sterk, så du trofast følger hele den loven som Moses, min tjener, påla deg å holde. Vik ikke av fra den, verken til høyre eller venstre, så skal du lykkes overalt hvor du går.
- 8** Denne loven skal du alltid ha på dine lepper. Les fra lovboken dag og natt, så du trofast følger alt det som er skrevet i den. Da skal du ha fremgang der du ferdes, og alt skal lykkes for deg.
- 9** Jeg har jo sagt deg: Vær modig og sterk! La deg ikke skremme, og mist ikke motet! For Herren din Gud er med deg overalt hvor du går.»
- 10** Josva ga da folkets tilsynsmenn denne befalingen:
- 11** «Gå gjennom leiren og si til folket: Gjør i stand forsyninger til reisen! For om tre dager skal dere gå over Jordan og innta det landet Herren deres Gud gir dere i eie.»
- 12** Til rubenittene, gadittene og halvparten av Manasses stamme sa Josva:

13 «Husk hva Moses, Herrens tjener, påla dere da han sa:Herren deres Gud gir dere dette landet og lar dere finne hvile.

14Kvinnene og barna og buskapen skal bli igjen i det landet Moses har gitt dere på østsiden av Jordan. Men alle dere tapre krigere skal krysse Jordan fullt rustet og gå i spissen for brødrene deres og hjelpe dem.

15 Først når Herren lar dem finne hvile slik som dere, og de har lagt under seg det landet Herren deres Gud vil gi dem, kan dere vende tilbake og innta deres eget land, det som Moses, Herrens tjener, har gitt dere på østsiden av Jordan, der solen står opp.»

16Da svarte de Josva: «Alt det du har befalt oss, skal vi gjøre, og hvor du enn sender oss, vil vi gå.

17Slik vi adlød Moses, vil vi adlyde deg. Måtte bare Herren din Gud være med deg slik han var med Moses.

18 Hver den som trosser deg og ikke hører på det du sier, hva du enn befaler ham, han skal dø. Vær bare modig og sterk!»

Josva 2

Spioner i Jeriko

1 Josva, Nuns sønn, sendte i hemmelighet to spioner ut fra Sjittim. Han sa: «Gå og se nærmere på landet og Jeriko!» De gikk da av sted og tok inn i huset til en prostituert kvinne som het Rahab. Der fikk de overnatte.

2Kongen i Jeriko fikk melding om at det var kommet noen israelitter om natten for å utforske landet.

3Da sendte han bud til Rahab og sa: «Før ut de mennene som er kommet til deg og har tatt inn i huset ditt! For de er kommet for å utforske hele landet.»

4Kvinnen skjulte de to mennene og svarte: «Ja, mennene kom til meg, men jeg visste ikke hvor de var fra.

5Ved mørkets frembrudd, da byporten skulle stenges, gikk de ut, og jeg vet ikke hvor de gikk. Skynd dere etter dem, så kan dere ta dem igjen.»

⁶Men hun hadde ført dem opp på taket og gjemt dem under linhalmen hun hadde breidt utover der.

⁷Kongens menn satte etter dem på veien mot Jordan, ned til vadestedene. Og så snart forfølgerne var kommet ut, ble porten stengt.

⁸Før de hadde lagt seg til å sove, kom Rahab opp på taket

⁹ og sa til dem: «Jeg vet at Herren har gitt dere dette landet, og at frykten for dere har falt over oss. Alle som bor i landet, skjelder for dere.

¹⁰ For vi har hørt hvordan Herren tørket ut vannet i Sivsjøen foran dere da dere dro ut av Egypt, og hva dere gjorde med de to amorittkongene på den andre siden av Jordan, Sihon og Og, som dere slo med bann og utslettet.

¹¹ Da vi hørte om det, smeltet hjertet vårt bort, og vi mistet motet på grunn av dere. For Herren deres Gud er Gud både i himmelen der oppe og på jorden her nede.

¹²Sverg nå ved Herren at dere vil vise godhet mot min familie, siden jeg har gjort godt mot dere. Gi meg et troskapstegn på

¹³at dere vil la min far og mor, mine brødre og søstre og alle i deres hus få leve, og berge livet vårt fra døden.»

¹⁴ Da svarte mennene: «Med vårt eget liv skal vi stå inne for deres liv, så sant du ikke røper planene våre. Når Herren gir oss landet, skal vi vise godhet og troskap mot deg.»

¹⁵ Så firte hun dem ned fra vinduet med et reip, for huset hennes gikk i ett med bymuren, og hun bodde i muren.

¹⁶Hun sa til dem: «Dra opp i fjellet så dere ikke møter forfølgerne deres. Hold dere skjult der i tre dager, til forfølgerne har vendt tilbake. Etterpå kan dere gå dit dere skal.»

¹⁷Mennene sa til henne: «På ett vilkår er vi forpliktet av den eden du lot oss sverge:

¹⁸Når vi går inn i landet, skal du binde denne røde snoren i vinduet som du firte oss ned fra, og så skal du samle din far og mor, dine brødre og hele familien din her i huset hos deg.

¹⁹Hvis noen går ut av døren i huset ditt, skal blodet hans komme over hans eget hode, og vi er skyldfri. Men blir det lagt hånd på noen som er med deg i huset, skal blodet hans komme over vårt hode.

²⁰Og røper du planene våre, er vi løst fra den eden du lot oss sverge.»

²¹Hun svarte: «Det skal bli som dere sier.» Så lot hun dem gå. De dro av sted, og hun bandt den røde snoren i vinduet.

²²Mennene gikk til de kom opp i fjellet. Der ble de i tre dager, til forfølgerne var kommet tilbake. De hadde lett hele veien uten å finne dem.

²³Så ga de to mennene seg på hjemveien. De gikk ned fra fjellet, krysset elven og kom til Josva, Nuns sønn. De fortalte ham alt som hadde skjedd dem,

²⁴og sa til Josva: «Herren har gitt hele landet i våre hender, og alle som bor i landet, skjelver for oss.»

Josva 3

Israelittene går over Jordan

¹Tidlig neste morgen brøt Josva og alle israelittene opp fra Sjittim, og de kom til Jordan. Der slo de leir før de krysset elven.

² Etter tre dager gikk tilsynsmennene gjennom leiren

³og befalte folket: «Når dere ser at levittprestene løfter opp Herren deres Guds paktkiste, skal dere bryte opp og følge etter den.

⁴ Men hold en avstand på omtrent to tusen alen. Kom den ikke for nær! Slik kan dere vite hvilken vei dere skal gå, for dere har aldri gått den veien før.»

⁵ Josva sa til folket: «Gjør dere rene og hellige! For i morgen vil Herren gjøre under blant dere.»

⁶ Og til prestene sa han: «Løft opp paktkisten og gå over elven foran folket! Da løftet de paktkisten opp og gikk foran folket.

⁷ Herren sa til Josva: «Fra i dag av vil jeg gjøre deg stor i hele Israels øyne, så de forstår at jeg er med deg slik jeg var med Moses.

⁸ Du skal befale prestene som bærer paktkisten, å stanse ved vannkanten når de kommer til Jordan.»

⁹ Josva sa til israelittene: «Kom hit og hør ordene fra Herren deres Gud!»

¹⁰ Josva sa: «Av dette skal dere skjønne at den levende Gud er midt iblant dere, og at han for deres skyld vil ta landet fra kanaaneerne og hetittene, hevittene, perisittene, girgasjittene, amorittene og jebusittene:

¹¹ Paktkisten som tilhører hele jordens herre, skal gå foran dere over Jordan.

¹² Velg nå ut tolv menn av Israels stammer, én fra hver stamme.

¹³ Når prestene som bærer kisten for Herren, hele jordens herre, setter føttene ned i Jordans vann, da skal vannet i Jordan renne bort, og det som strømmer til ovenfra, skal stå som en voll.»

¹⁴ Folket brøt opp fra teltene sine for å gå over Jordan, og prestene som bar paktkisten, gikk foran folket.

¹⁵ Jordan flommer over sine bredder i hele innhøstingstiden. Men da prestene som bar kisten, kom fram til Jordan og føttene deres brøt vannflaten,

¹⁶ stanset vannet som strømmet til ovenfra, og reiste seg som en voll langt oppe, ved Adam, den byen som ligger i nærheten av Saretan, mens det vannet som rant ned i Araba-sjøen, som kalles Saltsjøen, ble helt borte. Folket krysset elven rett imot Jeriko.

¹⁷ Prestene som bar Herrens paktkiste, ble stående trygt på den tørre bunnen midt i Jordan mens alle israelittene gikk tørrskodd over, helt til alt folket var kommet over Jordan.

Josva 4

De tolv steinene

¹ Da hele folket var kommet vel over Jordan, sa Herren til Josva:

² «Velg dere tolv menn av folket, én fra hver stamme,

³og befal dem: Ta opp tolv steiner fra det stedet midt i Jordan hvor prestene står, bær dem med dere over, og legg dem ned der dere slår leir i natt.»

⁴Da kalte Josva til seg de tolv mennene han hadde utpekt blant israelittene, én fra hver stamme,

⁵ og sa til dem: «Gå midt ut i Jordan, foran paktkisten til Herren deres Gud! Ta så opp en stein hver og legg den på skulderen, like mange steiner som det er stammer i Israel.

⁶ Dette skal være et tegn mellom dere. Når barna deres i morgen spør: Hva betyr disse steinene?

⁷skal dere svare: Vannet i Jordan ble borte foran Herrens paktkiste. Da den kom ut i elven, ble vannet i Jordan borte, og disse steinene skal israelittene ha som et minne om det for all fremtid.»

⁸Israelittene gjorde som Josva hadde befalt dem. Midt ute i Jordan tok de tolv steiner, like mange som Israels stammer, slik som Herren hadde sagt til Josva. De bar dem med seg til leiren og la dem ned der.

⁹Og midt ute i Jordan, på det stedet hvor prestene med paktkisten hadde stått, reiste Josva tolv steiner. De er der den dag i dag.

¹⁰Prestene som bar kisten, ble stående midt ute i Jordan til alt det var utført som Herren hadde befalt Josva å si til folket, slik også Moses hadde befalt Josva. Folket skyndte seg over elven.

¹¹Da alle var kommet over, gikk prestene videre foran folket med Herrens paktkiste.

¹² Rubenittene og gadittene og halvparten av Manasses stamme gikk fullt rustet i spissen for israelittene, slik som Moses hadde sagt dem.

¹³Omtrent førti tusen mann, væpnet til strid, gikk for Herrensansikt over elven mot slettene ved Jeriko for å kjempe.

¹⁴ Den dagen gjorde Herren Josva stor i israelittenes øyne, og så lenge han levde, fryktet de ham slik de hadde fryktet Moses.

¹⁵Herren sa til Josva:

¹⁶ «Si til prestene som bærer kisten med vitnesbyrdet, at de skal stige opp av Jordan.»

¹⁷Og Josva befalte prestene: «Stig opp av Jordan!»

¹⁸ Med det samme prestene som bar Herrens paktkiste, steg opp av Jordan og satte foten på tørt land, vendte vannet i Jordan tilbake igjen og flommet over sine bredder som før.

¹⁹ Det var den tiende dagen i den første måneden at folket steg opp av Jordan. De slo leir i Gilgal, ved Jerikos østgrense.

²⁰ De tolv steinene som de hadde tatt med seg fra Jordan, reiste Josva i Gilgal,

²¹ og han sa til israelittene: «Når barna deres i morgen spør sine fedre: Hva betyr disse steinene?

²² skal dere forklare det for barna og si: Her gikk israelittene over Jordan på tørt land.

²³ Herren deres Gud tørket ut vannet i Jordan for dere til dere hadde gått over, slik Herrenderes Gud gjorde med Sivsjøen, som han tørket ut for oss til vi hadde gått over.

²⁴ Dette gjorde han for at alle jordens folk skal skjønne at Herrens hånd er sterk, og for at dere alle dager skal frykte Herren deres Gud.»

Josva 5

¹ Da alle amorittkongene på vestsiden av Jordan og alle kanaaneerkongene ute ved havet hørte at Herren hadde tørket ut vannet i Jordan for israelittene til de hadde kommet over, smeltet hjertet deres bort, og de mistet motet på grunn av israelittene.

Omskjæring og påskefeiring i Gilgal

² På den tiden sa Herren til Josva: «Lag deg noen flintkniver og omskjær israelittene på ny.»

³ Da laget Josva flintkniver og omskar israelittene ved Haaralot-høyden.

- ⁴ Dette er grunnen til at Josva omskar dem: Hele folket som dro ut av Egypt, det vil si mennene, alle krigerne, var døde i ørkenen på vei ut av Egypt.
- ⁵ Alle som dro ut, var omskåret, men ingen av dem som var født på ferden gjennom ørkenen etter at de dro ut av Egypt, var blitt omskåret.
- ⁶ I førti år vandret israelittene omkring i ørkenen, til alle krigerne som hadde dratt ut av Egypt, var døde. De ville ikke adlyde Herrens ord. Derfor sverget Herren at han ikke ville la dem få se det landet han med ed hadde lovet fedrene deres å gi oss, et land som flyter av melk og honning.
- ⁷ Det var sønnene deres, som Herren hadde latt vokse opp i deres sted, Josva omskar. De hadde jo forhud, siden de ikke var blitt omskåret under ferden.
- ⁸ Da hele folket var omskåret, holdt de seg i ro i leiren til de ble friske igjen.
- ⁹ Herren sa til Josva: «I dag har jeg veltet Egypts vanære vekk fra dere.» Derfor ble stedet kalt Gilgal, og det heter det den dag i dag.
- ¹⁰ Mens israelittene lå i leir ved Gilgal, holdt de påske der på Jeriko-slettene, om kvelden den fjortende dagen i måneden.
- ¹¹ Og dagen etter påske, nettopp den dagen, spiste de av landets grøde: usyret brød og ristet korn.
- ¹² Fra den dagen ble det slutt på mannaen. Siden israelittene nå kunne spise av landets grøde, fikk de ikke mer manna. Det året spiste de av avlingen fra Kanaans land.

Mannen med sverdet

- ¹³ En gang Josva var ved Jeriko, så han opp og fikk øye på en mann som sto framfor ham med løftet sverd i hånden. Josva gikk bort til ham og sa: «Er du med oss eller med fiendene våre?»
- ¹⁴ Mannen sa: «Nei, jeg er føreren for Herrens hær. Nå er jeg kommet.» Da falt Josva ned med ansiktet mot jorden og sa: «Hva har min herre å si til sin tjener?»
- ¹⁵ Føreren for Herrens hær svarte Josva: «Ta skoene av føttene, for stedet du står på, er hellig.» Det gjorde Josva.

Josva 6

Israelittene inntar Jeriko

- ¹Jeriko var lukket og stengt for israelittene. Ingen gikk ut, og ingen gikk inn.
- ²Men Herren sa til Josva: «Se, jeg gir Jeriko med kongen og hans tapre krigere i dine hender.
- ³Dere skal omringe byen; alle krigerne skal gå rundt byen én gang. Det skal du gjøre i seks dager.
- ⁴Sju prester skal bære sju bukkehorn foran paktkisten. På den sjuende dagen skal dere gå sju ganger rundt byen, og prestene skal blåse i bukkehornene.
- ⁵Når hornet lyder, når dere hører støtet fra bukkehornene, skal hele folket sette i et høyt rop. Da skal bymuren styrte sammen, så hver og en kan gå rett inn i byen.»
- ⁶Josva, Nuns sønn, kalte prestene til seg og sa til dem: «Løft opp paktkisten. Sju prester skal bære sju bukkehorn foran Herrens kiste.»
- ⁷Til folket sa han: «Gå rundt byen! Krigerne skal gå foran Herrenskiste.»
- ⁸Da Josva hadde talt til folket, gikk de sju prestene som bar de sju bukkehornene, foran Herren og blåste i hornene, mens Herrenspaktkiste fulgte etter dem.
- ⁹Krigerne gikk foran prestene som blåste i hornene, og baktroppen fulgte etter kisten. De gikk, og hornene ljomet.
- ¹⁰Josva hadde befalt folket: «La det ikke høres krigsrop, gi ikke lyd fra dere og la ikke et ord komme fra munnen deres før den dagen jeg sier at dere skal rope! Da skal dere rope.»
- ¹¹Så lot han Herrens paktkiste bli ført én gang rundt byen. Siden gikk de tilbake til leiren og overnattet der.
- ¹²Neste morgen sto Josva tidlig opp, og prestene løftet opp Herrenskiste.

¹³De sju prestene som bar de sju bukkehornene, gikk foran Herrens kiste og blåste hele tiden i hornene. Krigerne gikk foran dem, baktroppen fulgte etter Herrens kiste, og hornene ljomet hele tiden.

¹⁴De gikk én gang rundt byen denne andre dagen og vendte så tilbake til leiren. Dette gjorde de i seks dager.

¹⁵Den sjuende dagen sto de opp ved daggry og gikk på samme måten rundt byen, sju ganger. Det var bare den dagen de gikk sju ganger rundt byen.

¹⁶Den sjuende gangen prestene blåste i hornene, sa Josva til folket: «Rop! For Herren har gitt dere byen.

¹⁷ Byen og alt som er i den, skal være bannlyst og tilfalle Herren. Bare den prostituerte Rahab skal få leve, hun og alle som er i huset hos henne, fordi hun skjulte mennene vi sendte ut.

¹⁸ Pass dere for det som er bannlyst, så dere ikke fristes til å ta av det. For da blir også Israels leir bannlyst, og dere fører ulykke over den.

¹⁹Alt sølv og gull og alle gjenstander av kobber og jern skal gjøres hellig for Herren og bringes til Herrensskattkammer.»

²⁰ Folket ropte mens prestene blåste i bukkehornene. Så snart folket hørte lyden av hornene, satte de i et høyt rop. Muren styrtet sammen, og hver og en gikk rett inn i byen. Så inntok de byen.

²¹Alt som var i byen, både menn og kvinner, unge og gamle, storfe, småfe og esler, slo de med bann og hogg ned med sverd.

²² Til de to mennene som hadde spionert i landet, sa Josva: «Gå inn i huset til den prostituerte kvinnen. Før henne ut sammen med alle som hører henne til, slik dere har lovet henne med ed.»

²³Da gikk de unge spionene og førte ut Rahab og hennes far og mor og brødre og alle som hørte henne til. Alle slektningene hennes førte de ut og lot dem få slå seg ned utenfor Israels leir.

²⁴Men byen og alt som var i den, brente de opp. Bare sølvet og gullet og gjenstandene av kobber og jern la de i skattkammeret i Herrens hus.

²⁵Den prostituerte Rahab, hennes familie og alle som hørte henne til, lot Josva leve. Hennes familie bor blant israelittene den dag i dag fordi hun skjulte mennene som Josva hadde sendt for å spionere i Jeriko.

²⁶ Den gangen lot Josva folket avlegge denne eden: «Forbannet for Herrens ansikt er den som forsøker å bygge opp igjen denne byen, Jeriko. Når han legger grunnvollen, skal det koste ham den førstefødte, og når han reiser porten, skal han miste den yngste.»

²⁷Og Herren var med Josva, og ryktet om ham spredte seg ut over hele landet.

Josva 7

Akan og nederlaget ved Ai

¹ Men israelittene var troløse og forgrep seg på det bannlyste godset: Akan, sønn av Karmi, sønn av Sabdi, sønn av Serah av Judas stamme, tok av det. Da flammet Herrens vrede opp mot israelittene.

² Josva sendte noen menn fra Jeriko til Ai, som ligger ved Bet-Aven, øst for Betel. Han sa til dem at de skulle dra opp og spionere i landet. Og mennene dro opp og spionerte i Ai.

³Da de kom tilbake til Josva, sa de til ham: «Ikke send hele hæren! La to eller tre tusen mann dra opp og ta Ai. Ikke slit ut hele hæren, for det bor så få der.»

⁴Så dro da omkring tre tusen mann av hæren dit. Men de måtte flykte for folket i Ai,

⁵som drepte omkring trettiseks av dem. De forfulgte dem fra byporten helt til steinbruddene og drepte dem på veien nedover. Da smeltet folkets hjerte bort og ble som vann.

⁶ Josva flerret klærne sine og kastet seg ned med ansiktet mot jorden foran Herrens paktkiste og ble liggende helt til kvelden, sammen med Israels eldste. De strødde jord på hodet.

⁷ Josva sa: «Å Gud, min Herre! Hvorfor førte du dette folket over Jordan? Var det for å overgi oss i amorittenes hender og utslette oss? Om vi bare hadde blitt på den andre siden av Jordan!

⁸Hør meg, Herre! Hva skal jeg si nå når Israel har snudd ryggen til sine fiender og flyktet?

⁹Når kanaaneerne og alle de andre som bor her i landet, får høre om dette, kommer de til å omringe oss og utslette våre navn fra jorden. Hva vil du da gjøre for ditt store navn?»

¹⁰Da sa Herren til Josva: «Reis deg opp! Hvorfor ligger du slik med ansiktet mot jorden?

¹¹Israel har syndet! De har brutt den pakten jeg påla dem å holde, de har tatt av det bannlyste godset, de har stjålet det og gjemt det bort blant sine egne ting.

¹²Derfor kan ikke israelittene holde stand mot fiendene. De må snu ryggen til dem og rømme fordi de selv er blitt slått med bann. Jeg vil ikke være med dere hvis dere ikke ødelegger det bannlyste godset som finnes hos dere.

¹³ Reis deg og gjør folket rent og hellig! Du skal si: Gjør dere hellige til i morgen! For så sier Herren, Israels Gud: Du har bannlyst gods hos deg, Israel. Du kan ikke holde stand mot fiendene før dere har fjernet det bannlyste godset som finnes hos dere.

¹⁴I morgen tidlig skal dere stige fram, stamme for stamme. Den stammen som Herren tar ut, skal stige fram, slekt for slekt. Den slekten som Herren tar ut, skal stige fram, familie for familie. Og den familien Herren tar ut, skal stige fram, mann for mann.

¹⁵ Den som blir tatt med bannlyst gods, skal brennes i ilden, han og alt som er hans. For han har brutt Herrens pakt og gjort en skammelig gjerning i Israel.»

¹⁶ Neste morgen sto Josva tidlig opp og lot Israel stige fram, stamme for stamme. Og Judas stamme ble tatt ut.

17 Han lot da slektene i Juda stige fram, og Serah-slekten ble tatt ut. Så lot han Serah-slekten stige fram, familie for familie, og Sabdis familie ble tatt ut.

18Til slutt lot han Sabdis familie stige fram, mann for mann, og Akan ble tatt ut. Han var sønn av Karmi, sønn av Sabdi, sønn av Serah av Judas stamme.

19Da sa Josva til Akan: «Min sønn, gi Herren, Israels Gud, ære, og takk ham! Fortell meg hva du har gjort, og skjul ikke noe for meg.»

20Akan svarte: «Det er sant, jeg har syndet mot Herren, Israels Gud. Dette har jeg gjort:

21Blant byttet så jeg en kostbar kappe fra Sjinar, to hundre sjekel sølv og en gullbarre på femti sjekel. Jeg fikk lyst på dette og tok det. Nå ligger det gjemt under jorden inne i teltet mitt, med sølvet nederst.»

22Da sendte Josva noen menn av sted, og de løp bort til teltet. Byttet var gjemt i teltet, med sølvet nederst.

23De tok det med seg fra teltet og brakte det til Josva og alle isrealittene og tømte det ut foran Herrensansikt.

24 Josva og hele Israel tok Akan, Serahs sønn, sammen med sølvet, kappen og gullbarren, med sønner og døtre, storfe, esler og småfe, teltet og alt han eide, og de førte det opp til Akor-dalen.

25Josva sa: «For en ulykke du har ført over oss! I dag skal Herren føre ulykke over deg.» Og hele Israel steinet ham. De brente og steinet alt og alle.

26 Så kastet de en stor steinhaug over ham, og den ligger der den dag i dag. Da vendte Herren om fra sin brennende vrede. Derfor kalles dette stedet Akor-dalen den dag i dag.

Josva 8

Israelittene erobrer Ai

1 Herren sa til Josva: «Vær ikke redd og mist ikke motet! Ta med deg hele hæren og gjør deg klar til å dra opp mot Ai. Se, jeg gir kongen i Ai og hans folk og by og land i dine hender.

- ² Gjør det samme med Ai og kongen der som du gjorde med Jeriko og kongen der, men dere kan beholde det byttet og den buskapen dere tar. Legg deg nå i bakhold på den andre siden av byen!»
- ³ Josva og hele hæren gjorde seg da klar til å dra opp mot Ai. Han valgte ut tretti tusen mann, tapre krigere, og sendte dem av sted om natten.
- ⁴ Han ga dem denne ordren: «Legg dere i bakhold på den andre siden av byen, ikke så langt fra den, og hold dere beredt, alle sammen.
- ⁵ Så skal jeg og hele folket som er med meg, nærme oss byen. Når de rykker ut mot oss, slik de gjorde første gangen, skal vi flykte for dem.
- ⁶ Da vil de komme etter oss slik at vi får lokket dem bort fra byen. For de tenker vel at vi flykter for dem som vi gjorde første gangen. Og mens vi flykter,
- ⁷ skal dere komme fram fra bakholdet og innta byen. Herren deres Gud vil overgi den i deres hender.
- ⁸ Når dere har tatt byen, skal dere sette den i brann. Gjør som Herren har sagt. Se, dette er min ordre til dere.»
- ⁹ Så sendte Josva dem av sted, og de gikk og la seg i bakhold vest for Ai, mellom Betel og Ai. Den natten tilbrakte Josva hos hæren.
- ¹⁰ Neste morgen sto Josva tidlig opp og mønstret hæren. Så dro han og de eldste i Israel i spissen for hæren opp mot Ai.
- ¹¹ Hele hæren som var med ham, rykket fram til de kom så nær at de hadde byen rett foran seg. De slo leir nord for Ai, med en dal mellom seg og byen.
- ¹² Så tok Josva omkring fem tusen mann og la dem i bakhold vest for Ai, mellom Betel og Ai.
- ¹³ Hæren tok oppstilling, en avdeling nord for byen og en i bakhold vest for byen. Den natten gikk Josva ned i dalen.
- ¹⁴ Da kongen i Ai så dette, rykket mennene i byen raskt ut for å møte israelittene i strid tidlig om morgenen. Kongen og hele hans hær dro ut til

samlingsplassen rett mot Araba-sletten. Han visste ikke at det lå folk i bakhold på den andre siden av byen.

¹⁵Josva og hele Israel lot som om de ble slått, og flyktet foran dem mot ørkenen.

¹⁶Alt mannskap i byen var utkalt for å forfølge dem. De forfulgte Josva, og de ble lokket bort fra byen.

¹⁷Ikke én mann ble igjen i Ai; alle dro ut etter isrealittene. De lot byen ligge åpen og forfulgte Israel.

¹⁸Da sa Herren til Josva: «Rekk sabelen du har i hånden, ut mot Ai! For nå vil jeg gi byen i dine hender.» Josva rakte sabelen han hadde i hånden, ut mot byen.

¹⁹I det samme han rakte hånden ut, reiste de som lå i bakhold seg hurtig fra skjulestedet sitt og stormet inn i byen. De inntok den og satte den straks i brann.

²⁰Da mennene fra Ai snudde seg, fikk de se røyken fra byen stige opp mot himmelen. Men de hadde ikke noe sted å flykte, verken hit eller dit, for den hæren som hadde flyktet ut i ørkenen, vendte seg nå mot forfølgerne.

²¹Da Josva og alle isrealittene så at de som lå i bakhold, hadde inntatt byen, og at det steg røyk opp fra den, snudde de og angrep mennene fra Ai.

²²De andre rykket ut mot dem fra byen. De var omringet av isrealitter, både fra den ene og fra den andre kanten. De hogg dem ned slik at ingen overlevde eller slapp unna.

²³Men kongen i Ai ble fanget levende, og de førte ham til Josva.

²⁴Da isrealittene hadde drept alle innbyggerne i Ai ute på sletten i ørkenen, dit de hadde fulgt etter dem, og alle som en hadde falt for sverd, vendte isrealittene tilbake til Ai og hogg de gjenværende ned med sverd.

²⁵Det var i alt tolv tusen som falt den dagen, både menn og kvinner, alle som bodde i Ai.

²⁶ Josva trakk ikke den utstrakte hånden med sabelen tilbake før han hadde slått alle innbyggerne i Ai med bann.

²⁷ Men buskapen og det de plyndret i byen, tok israelittene med som krigsbytte, etter den befaling Herren hadde gitt Josva.

²⁸ Josva brente Ai og lot den ligge som en ruinhaug for alltid, et øde sted, slik det er den dag i dag.

²⁹ Kongen i Ai hengte han opp på en trepåle og lot ham henge der til kvelden kom. Da solen gikk ned, ga Josva ordre om at de skulle ta liket ned fra trepålen. De kastet det ved inngangen til byporten, og over liket reiste de en stor steinhaug, som ligger der den dag i dag.

Loven blir lest på Ebal-fjellet

³⁰ På den tid bygde Josva et alter for Herren, Israels Gud, på Ebal-fjellet,

³¹ slik Moses, Herrens tjener, hadde befalt israelittene, og som det er skrevet i lovboken til Moses: et alter av hele steiner som det ikke hadde vært brukt jern på. På dette la de brennoffer for Herren og slaktet fredsoffer.

³² Der på steinene skrev Josva en avskrift av den loven som Moses hadde skrevet i israelittenes påsyn.

³³ Hele Israel, både innflyttere og fødte israelitter, sto sammen med folkets eldste, tilsynsmenn og dommere på begge sider av kisten, rett imot levittprestene som bar Herrens paktkiste. Halvparten sto vendt mot Garisim-fjellet og halvparten mot Ebal-fjellet, slik Moses, Herrens tjener, en gang hadde sagt at det skulle være når velsignelsen ble lyst over Israel.

³⁴ Deretter leste Josva opp alt som sto i loven, både velsignelsen og forbannelsen, nøyaktig slik det var skrevet i lovboken.

³⁵ Ikke ett ord av alt det Moses hadde påbudt, unnlot Josva å lese opp for hele Israels forsamling og for kvinnene, barna og de innflytterne som bodde blant dem.

Josva 9

Pakten med folket i Gibeon

- ¹Da alle kongene som bodde vest for Jordan, i fjellandet, i lavlandet og langs hele kysten av Storbhavet opp mot Libanon, hetittene, amorittene, kanaaneerne, perisittene, hevittene og jebusittene, fikk høre hva som hadde hendt,
- ²sluttet de seg sammen for å kjempe mot Josva og israelittene, alle som en.
- ³Men da innbyggerne i Gibeon hørte hva Josva hadde gjort med Jeriko og Ai,
- ⁴grep de til list, de også. De gikk av sted og provianterte, og på eslene sine la de utslitte kløvsekker og utslitte vinsekker som var både sprukket og lappet.
- ⁵De tok utslitte og lappede sko på føttene og utslitte klær på kroppen, og alt brød i provianten var tørt og smuldret.
- ⁶Så dro de til Josva i leiren ved Gilgal og sa til ham og israelittene: «Vi kommer fra et land langt borte. Slutt nå en pakt med oss!»
- ⁷Israelittene sa til hevittene: «Dere bor kanskje her midt iblant oss. Hvordan kan vi da slutte pakt med dere?»
- ⁸De sa til Josva: «Vi er dine tjenere.» Josva spurte: «Hvem er dere, og hvor kommer dere fra?»
- ⁹Hevittene svarte: «Dine tjenere er kommet fra et land langt borte fordi det går ord om Herren din Gud. Vi har hørt det som blir sagt om ham, om alt det han gjorde i Egypt,
- ¹⁰ og alt det han gjorde med de to amorittkongene på den andre siden av Jordan, Sihon, kongen i Hesjbon, og Basan-kongen Og, som bodde i Asjtarot.
- ¹¹Derfor sa våre eldste og alle som bor i landet vårt: Ta med dere mat på veien, gå dem i møte og si til dem: Vi er deres tjenere. Slutt nå en pakt med oss!
- ¹²Her er brødet vårt, som var varmt da vi tok det med hjemmefra den dagen vi dro av sted til dere. Men se nå hvor tørt og smuldret det er blitt!
- ¹³Her er vinsekkene våre, som var nye da vi fylte dem. Men se, nå er de sprukne. Og her ser dere klærne og skoene våre, slitt ut på den lange reisen.»
- ¹⁴ Mennene tok fra provianten deres, men de spurte ikke Herrentil råds.

- ¹⁵Josva sluttet fred og inngikk en pakt med dem om at de skulle få leve. Og menighetens ledere bekreftet dette for dem med ed.
- ¹⁶Tre dager etter at israelittene hadde sluttet pakt med dem, fikk de høre at de var naboer og bodde midt iblant dem.
- ¹⁷Israelittene brøt da opp, og den tredje dagen kom de til byene deres. Byene var Gibeon, Kefira, Beerot og Kirjat-Jearim.
- ¹⁸Men israelittene slo dem ikke i hjel, siden menighetens ledere hadde avlagt ed ved Herren, Israels Gud. Da klaget hele menigheten til lederne.
- ¹⁹Men lederne sa til menigheten: «Vi har avlagt ed ved Herren, Israels Gud. Nå har vi ikke lov til å røre dem.
- ²⁰Men slik gjør vi med dem: Vi lar dem leve, så vi ikke rammes av vrede på grunn av eden vi har sverget dem.»
- ²¹Lederne sa: «De skal få leve.» Og de ble vedhoggere og vannbærere for hele menigheten, slik lederne sa til dem.
- ²²Josva kalte mennene fra Gibeon til seg og sa til dem: «Hvorfor narret dere oss og sa at dere bor langt borte, når dere bor iblant oss?
- ²³Nå skal dere være forbannet! Ingen av dere skal slippe å være slaver. Dere skal hugge ved og bære vann til min Guds hus.»
- ²⁴Da svarte de Josva: «Det var blitt kunngjort klart og tydelig for dine tjenere at Herren din Gud hadde påbudt sin tjener Moses å gi dere hele landet og for deres skyld utrydde alle som bor der. Da ble vi redde for at dere skulle drepe oss, og derfor gjorde vi som vi gjorde.
- ²⁵Men nå er vi i din hånd. Gjør med oss det som er rett og riktig i dine øyne.»
- ²⁶Josva gjorde da slik at han reddet dem fra israelittene, så de ikke ble drept.
- ²⁷Og samme dagen satte Josva dem til å hugge ved og bære vann til menigheten og til Herrens alter, og det gjør de den dag i dag på det stedet Herren har valgt ut.

Josva 10

Josva seirer over fem amorittkonger

¹ Adoni-Sedek, kongen i Jerusalem, fikk høre at Josva hadde inntatt Ai og slått byen med bann, at han hadde gjort det samme med Ai og kongen der som han hadde gjort med Jeriko og kongen der, og at innbyggerne i Gibeon hadde sluttet fred med israelittene og bodde midt iblant dem.

²Da ble han svært redd. For Gibeon var en stor by, like stor som en av kongebyene, større enn Ai, og alle mennene der var tapre krigere.

³Adoni-Sedek, kongen i Jerusalem, sendte derfor bud til Hoham, kongen i Hebron, til Piram, kongen i Jarmut, til Jafia, kongen i Lakisj, og til Debir, kongen i Eglon, og sa:

⁴«Kom opp og hjelp meg så vi kan slå Gibeon. For de har sluttet fred med Josva og israelittene.»

⁵De fem amorittkongene, kongene i Jerusalem, Hebron, Jarmut, Lakisj og Eglon, samlet seg da og dro dit opp med hærene sine. De beleiret Gibeon og gikk til angrep på byen.

⁶Da sendte mennene i Gibeon bud til Josva i leiren ved Gilgal og sa: «Slå ikke hånden av tjenerne dine! Skynd deg opp, berg oss og hjelp oss! For alle amorittkongene som bor i fjellandet, har slått seg sammen mot oss.»

⁷Josva dro da opp fra Gilgal sammen med hele hæren, alle de tapre krigerne.

⁸ Herren sa til Josva: «Vær ikke redd for dem, jeg overgir dem i dine hender! Ikke én av dem skal greie å holde stand mot deg.»

⁹Josva kom uventet på dem, etter en hel natts marsj fra Gilgal.

¹⁰ Herrenskapte forvirring i rekkene da israelittene kom, og de påførte fienden et stort nederlag ved Gibeon. Siden forfulgte israelittene dem på veien oppover mot Bet-Horon, helt til Aseka og Makkeda, og hogg dem ned.

¹¹ Da de hadde flyktet for israelittene og var kommet til bakken ned fra Bet-Horon, kastet Herren store steiner ned over dem fra himmelen, hele veien til Aseka, så de døde. De som ble drept av haglsteinene, var flere enn de som israelittene drepte med sverd.

¹²På den dagen da Herren ga amorittene i israelittenes hånd, talte Josva til Herren. Han sa i israelittenes nærvær: «Sol, stå stille i Gibeon, måne, i Ajjalons dal!»

¹³ Da sto solen stille og månen stanset, til folket fikk tatt hevn over sine fiender. Slik står det skrevet i «Den rettskafnes bok». Solen stanset midt på himmelen, og den skyndte seg ikke med å gå ned før en hel dag var til ende.

¹⁴ Aldri har det, verken før eller siden, vært en dag som denne, da Herren bønnhørte en mann slik. For Herren førte krig for Israel.

¹⁵Så vendte Josva og hele Israel med ham tilbake til leiren ved Gilgal.

¹⁶Men de fem kongene flyktet og gjemte seg i hulen ved Makkeda.

¹⁷Da Josva fikk vite at de fem kongene var funnet, og at de hadde gjemt seg i hulen ved Makkeda,

¹⁸sa han: «Velt store steiner foran inngangen til hulen og sett noen menn til å holde vakt over dem.

¹⁹Men selv må dere ikke bli der. Forfølg fiendene og hugg dem ned. La dem ikke komme inn i byene sine! For Herren deres Gud har overgitt dem i deres hender.»

²⁰Josva og israelittene påførte dem et stort nederlag og gjorde ende på dem; bare noen få overlevde og kom seg inn i de befestede byene.

²¹ Så vendte hele hæren i god behold tilbake til Josva i leiren ved Makkeda. Ingen våget å bruke skarpe ord mot israelittene.

²²Så sa Josva: «Åpne inngangen og før disse fem kongene ut av hulen til meg.»

²³De gjorde det og førte de fem kongene ut til ham fra hulen: kongen i Jerusalem, kongen i Hebron, kongen i Jarmut, kongen i Lakisj og kongen i Eglon.

²⁴Da de hadde ført kongene ut til Josva, kalte han alle mennene i Israel til seg og sa til hærførerne som hadde fulgt ham: «Kom hit og sett foten på nakken til disse kongene!» Og de kom fram og satte foten på nakken deres.

²⁵Josva sa til dem: «Vær ikke redde og mist ikke motet! Vær modige og sterke! For slik vil Herren gjøre med de fiendene dere kommer i strid med.»

²⁶Deretter hogg Josva dem ned. Han drepte dem og hengte dem opp på fem trepåler, og de ble hengende på pålene til kvelden kom.

²⁷Ved solnedgang ga Josva ordre om at de skulle tas ned fra pålene og kastes inn i hulen der de hadde gjemt seg. Det ble lagt store steiner foran åpningen til hulen, og steinene ligger der den dag i dag.

Israel vinner land i sør

²⁸Samme dagen inntok Josva også Makkeda og hogg ned kongen og alle i byen med sverd. Han slo byen med bann og utslettet alt levende i den. Han lot ingen overlevende bli igjen. Med kongen i Makkeda gjorde han likedan som han hadde gjort med kongen i Jeriko.

²⁹Fra Makkeda dro Josva og hele Israel med ham videre til Libna, og han gikk til angrep på byen.

³⁰Herren ga også Libna og kongen der i Israels hender. Josva hogg ned folket og alt levende i byen med sverd. Han lot ingen overlevende bli igjen. Med kongen gjorde han likedan som han hadde gjort med kongen i Jeriko.

³¹Fra Libna dro Josva og hele Israel med ham videre til Lakisj. Han beleiret byen og gikk til angrep på den.

³²Herren ga Lakisj i hendene på israelittene, og neste dag inntok de byen. De hogg ned folket og alt levende i byen med sverd, som de hadde gjort i Libna.

³³Da dro Horam, kongen i Geser, opp for å hjelpe Lakisj. Men Josva slo både ham og hæren hans, og ingen overlevende ble igjen.

³⁴Fra Lakisj dro Josva og hele Israel med ham videre til Eglon. De beleiret byen og gikk til angrep på den.

³⁵Den dagen inntok de byen og hogg alle ned med sverd. På denne dagen slo de alt levende i byen med bann, slik de hadde gjort i Lakisj.

³⁶Fra Eglon dro Josva og hele Israel med ham videre opp til Hebron og gikk til angrep på byen.

³⁷De inntok den og hogg alle ned med sverd. De hogg ned kongen i byen og folket i alle byene som hørte under Hebron, alt levende. De lot ingen overlevende bli igjen. På samme måte som de hadde gjort med Eglon, slo de byen med bann og utslettet alt levende i den.

³⁸Josva og hele Israel med ham vendte seg nå mot Debir. De gikk til angrep på byen

³⁹og inntok den. Kongen der og folket i alle byene som hørte under Debir, hogg de ned med sverd. De slo alt levende med bann og lot ingen overlevende bli igjen. Slik de hadde gjort med Hebron og med Libna og kongen der, slik gjorde de nå med Debir og kongen der.

⁴⁰ Josva tok hele landet, både fjellandet, Negev, lavlandet og liene og alle kongene der. Han lot ingen overlevende bli igjen. Alt levende slo han med bann, slik Herren, Israels Gud, hadde påbudt.

⁴¹ Josva tok alt landet fra Kadesj-Barnea til Gaza og hele Gosen-landet til Gibeon.

⁴²I ett og samme felttog slo han alle kongene der og tok deres land. For Herren, Israels Gud, kjempet for Israel.

⁴³Så vendte Josva og hele Israel med ham tilbake til leiren ved Gilgal.

Josva 11

Slaget ved Merom-elven

¹Da Jabin, kongen i Hasor, fikk høre om dette, sendte han bud til Jobab, kongen i Madon, til kongen i Sjimron og kongen i Aksjaf

² og til kongene i fjellandet i nord, på Araba-sletten sør for Kinneret, i lavlandet og i høylandet ved Dor mot vest,

³til kanaaneerne i øst og vest, til amorittene, hetittene og perisittene, til jebusittene i fjellandet og hevittene ved foten av Hermon, i Mispa-landet.

⁴De dro ut med troppene sine, en stor hær, tallrik som sanden på havets bredd, og med en stor mengde hester og vogner.

⁵Alle disse kongene dro i følge til Merom-elven og slo felles leir der for å gå til kamp mot Israel.

⁶ Da sa Herren til Josva: «Vær ikke redd for dem! I morgen på denne tid skal jeg sørge for at de ligger falne foran israelittene. Du skal skjære over hasene på hestene og brenne opp vognene deres.»

⁷Josva og hæren hans overrumplet dem ved Merom-elven og gikk til angrep på dem.

⁸ Herren overga dem i Israels hender. Israelittene slo dem og forfulgte dem helt til det store Sidon og Misrefot-Majim og til Mispa-dalen i øst. De knuste sine fiender, slik at ingen overlevende ble igjen.

⁹Og Josva gjorde med dem som Herren hadde sagt. Han skar over hasene på hestene og brente opp vognene deres.

Josva tar landet i nord

¹⁰Etterpå snudde Josva om, inntok Hasor og hogg ned kongen der med sverd. Hasor var før i tiden det fremste av alle disse kongedømmene.

¹¹Alt levende der ble hugget ned med sverd. De ble slått med bann, ikke et liv ble spart. Byen Hasor satte han i brann.

¹² Josva la under seg alle disse kongebyene og kongene der. Han hogg dem ned med sverd og slo dem med bann, slik Moses, Herrenstjener, hadde påbudt.

¹³Men israelittene brente ikke ned noen av de andre byene som lå på høydene, unntatt Hasor, det var den eneste byen Josva brente.

¹⁴Alt byttet fra disse byene og all buskapen tok israelittene selv. Men menneskene hogg de ned med sverd til alle var utryddet. De lot ikke én være igjen i live.

¹⁵ Det Herren hadde pålagt sin tjener Moses, hadde Moses pålagt Josva, og Josva gjorde det. Han unnlot ikke å gjøre noe av alt det Herren hadde pålagt Moses.

Israelittene inntar hele landet

¹⁶ Slik tok Josva hele dette landet: fjellandet, hele Negev og Gosen-landet, lavlandet og Araba-sletten, fjellandet i Israel og lavlandet der,

¹⁷ fra snaufjellet som stiger opp mot Se'ir, til Baal-Gad i Libanon-dalen ved foten av Hermon-fjellet. Alle kongene der tok han til fange og slo i hjel.

¹⁸ I lang tid førte Josva krig mot disse kongene.

¹⁹ Det var ingen by som sluttet fred med israelittene, bortsett fra hevittene som bodde i Gibeon. Alle de andre tok de i strid.

²⁰ Det var Herrensom gjorde hjertet deres hardt og fikk dem til å stride mot Israel, for at Israel skulle slå dem med bann så det ikke fantes nåde for dem. For de skulle utryddes slik Herren hadde påbudt Moses.

²¹ På den tid dro Josva også opp og hogg ned anakittene i fjellandet, i Hebron, Debir, Anab og hele fjellandet i Juda og Israel og slo dem og byene deres med bann.

²² Det ble ingen anakitter igjen i israelittenes land. Bare i Gaza, Gat og Asjdod ble det noen tilbake.

²³ Så tok Josva hele landet, slik Herren hadde sagt til Moses. Og Josva lot israelittene få det til eiendom, hver stamme sin del. Og så fikk landet hvile fra krigen.

Josva 12

Kongene som israelittene overvant

¹ Dette er kongene i landet som israelittene beseiret, de som hersket over landet israelittene tok i eie på den andre siden av Jordan, på østsiden, fra Arnon-elven til Hermon-fjellet, hele østsiden av Araba-sletten:

² amorittkongen Sihon, som bodde i Hesjbon og hersket over området fra Aroer, som ligger ut mot Arnon-elven, området fra midt i dalen og over halve Gilead til Jabbok, elven som er grense mot ammonittene,

³ og over Jordan-dalen, opp til østsiden av Kinneret-sjøen og ned til østsiden av Araba-sjøen – som kalles Saltsjøen – i retning av Bet-Jesjimot, og sørover til nederst i Pisga-skråningene.

⁴ Videre området til Og, kongen i Basan, en av dem som var igjen av refaittene. Han hadde sete i Asjtarot og Edre'i

⁵og hersket over Hermon-fjellet, Salka og hele Basan, til grensen mot gesjurittene og maakatittene, og over halve Gilead, til grensen mot Sihon, kongen i Hesjbon.

⁶ Moses, Herrens tjener, og israelittene hadde beseiret disse kongene, og Moses, Herrens tjener, hadde gitt landet som eiendom til rubenittene og gadittene og halvparten av Manasses stamme.

⁷Dette er kongene i landet som Josva og israelittene beseiret på vestsiden av Jordan. Landet fra Baal-Gad i Libanon-dalen til snaufjellet som stiger opp mot Se'ir ga Josva til Israels stammer som eiendom. Hver stamme fikk sin del,

⁸i fjelllandet, i lavlandet og på Araba-sletten, i skråningene, ørkenen og Negev, i landet til hetittene, amorittene, kanaaneerne, perisittene, hevittene og jebusittene. Kongene var:

⁹kongen i Jeriko, én, kongen i Ai ved Betel, én,

¹⁰kongen i Jerusalem, én, kongen i Hebron, én,

¹¹kongen i Jarmut, én, kongen i Lakisj, én,

¹²kongen i Eglon, én, kongen i Geser, én,

¹³kongen i Debir, én, kongen i Geder, én,

¹⁴kongen i Horma, én, kongen i Arad, én,

¹⁵kongen i Libna, én, kongen i Adullam, én,

- ¹⁶kongen i Makkeda, én, kongen i Betel, én,
¹⁷kongen i Tappuah, én, kongen i Hefer, én,
¹⁸kongen i Afek, én, kongen i Saron, én,
¹⁹kongen i Madon, én, kongen i Hasor, én,
²⁰kongen i Sjimron-Meron, én, kongen i Aksjaf, én,
²¹kongen i Taanak, én, kongen i Megiddo, én,
²²kongen i Kedesj, én, kongen i Jokneam ved Karmel, én,
²³kongen i Dor på Dor-høyden, én, kongen over folkene i Galilea, én,
²⁴kongen i Tirsa, én, i alt trettien konger.

Josva 13

Land som ennå ikke var tatt

- ¹Josva var nå gammel og langt oppe i årene. Herren sa til ham: «Du er nå gammel og langt oppe i årene, men ennå er det mye land som det gjenstår å innta.
- ² Dette er de landområdene som står igjen: alle filisternes områder og alt gesjurittisk land,
- ³fra Sjihor ved Egypt til Ekrons grense i nord – dette regnes som kanaaneisk og tilhører filisternes fem byhøvdinger i Gaza, Asjdod, Asjkalon, Gat og Ekron – dessuten avittenes land
- ⁴i sør, og hele kanaaneerlandet og Meara, som tilhører sidonerne, til Afek, til grensen mot amorittenes land;
- ⁵videre gebalittenes land og hele Libanon østover fra Baal-Gad ved foten av Hermon-fjellet til Lebo-Hamat.
- ⁶ For israelittenes skyld skal jeg ta landet fra sidonerne, alle de som bor i fjellandet fra Libanon til Misrefot-Majim. La landet tilfalle Israel som arv, slik jeg har befalt deg.

⁷Nå skal du fordele dette landet som arv til de ni stammene og halve Manasses stamme.»

Landet øst for Jordan

Den andre halvdel av Manasses stamme, sammen med

⁸rubenittene og gadittene, hadde allerede tatt sin eiendom, den som Moses ga dem på østsiden av Jordan. Dette hadde Moses, Herrenstjener, gitt dem:

⁹landet fra Aroer, som ligger ut mot Arnon-elven, byen midt i dalen og hele høysletten fra Medeba til Dibon,

¹⁰ og alle byene som hadde tilhørt amorittkongen Sihon, som regjerte i Hesjbon, helt til grensen mot ammonittene;

¹¹derne Gilead, gesjurittenes og maakatittenes land, hele Hermon-fjellet og Basan like til Salka,

¹² hele riket til Basan-kongen Og, som regjerte i Asjtarot og Edre'i. Han var den siste som var igjen av refaittene. Moses hadde slått dem og tatt landet deres.

¹³Men Israel tok ikke landet fra gesjurittene og maakatittene. De bor midt i Israel den dag i dag.

¹⁴Levis stamme var den eneste Moses ikke ga noen eiendom. Gaveofrene til Herren, Israels Gud, er deres eiendom, som han hadde sagt dem.

¹⁵Moses ga land til Rubens stamme, slekt for slekt.

¹⁶De fikk området fra Aroer, som ligger ut mot Arnon-elven, og byen midt i dalen, hele høysletten til Medeba,

¹⁷Hesjbon og alle dens byer på sletten: Dibon, Bamot-Baal og Bet-Baal-Meon,

¹⁸Jahsa, Kedemot og Mefaat,

¹⁹Kirjatajim, Sibma og Seret-Hasjahar på høyden i dalen,

²⁰Bet-Peor, Pisga-liene og Bet-Jesjimot,

²¹ og alle de andre byene på høysletten, hele det riket som tilhørte amorittkongen Sihon, han som regjerte i Hesjbon. Moses hadde slått ham og

midjanittfyrstene Evi, Rekem, Sur, Hur og Reba, Sihons vasallfyrster som hadde sete i landet.

²² Også spåmannen Bileam, Beors sønn, drepte israelittene med sverd, sammen med alle de falne.

²³ Grensen for rubenittenes område var Jordan. Det var rubenittenes eiendom, slekt for slekt, med byer og landsbyer.

²⁴ Moses ga land til Gads stamme, altså gadittene, slekt for slekt.

²⁵ De fikk området Jaser, alle Gileads byer og halvparten av ammonittenes land helt til Aroer, som ligger midt imot Rabba,

²⁶ området fra Hesjbon til Ramat-Hammispe og Betonim og fra Mahanajim til Debir-distriktet,

²⁷ og i dalen fikk de Bet-Haram, Bet-Nimra, Sukkot og Safon, det som var igjen av riket til Sihon, kongen i Hesjbon. Jordan utgjorde grensen, fra enden av Kinneret-sjøen, øst for Jordan.

²⁸ Det var gadittenes eiendom, slekt for slekt, med byer og landsbyer.

²⁹ Moses ga land til halvparten av Manasses stamme, halve Manasse-stammen, slekt for slekt.

³⁰ Deres område strakte seg fra Mahanajim og omfattet hele Basan, hele riket som hadde tilhørt Og, kongen i Basan, og alle Ja'irs teltbyer i Basan, seksti byer i alt,

³¹ og halvparten av Gilead, og Asjtarot og Edre'i, Ogs kongebyer i Basan. Dette fikk etterkommerne av Makir, Manasses sønn, halvparten av makirittene, slekt for slekt.

³² Dette var den eiendommen Moses fordelte på Moabs sletter, på den andre siden av Jordan, øst for Jeriko.

³³ Men til Levis stamme ga Moses ingen eiendom. Herren, Israels Gud, er deres arv, som han hadde sagt dem.

Josva 14

Kanaan deles ved loddkasting

- ¹ Dette er landområdene som israelittene fikk til eiendom i Kanaans land, og som presten Elasar og Josva, Nuns sønn, og familieoverhodene i Israels stammer tildelte dem.
- ² Gjennom loddkasting fordelte de området som eiendom til de ni stammene og den ene halve stammen, slik Herren hadde befalt gjennom Moses.
- ³ For Moses hadde gitt de to stammene og den halve stammen eiendom på østsiden av Jordan. Men levittene ga han ikke eiendom sammen med dem.
- ⁴ Josefs etterkommere utgjorde to stammer, Manasse og Efraim. Levittene fikk ingen del av landet. Men de fikk byer å bo i, med tilhørende beitemarker for buskapen og feet sitt.
- ⁵ Israelittene gjorde som Herren hadde befalt Moses, og fordelte landet.

Kaleb får Hebron

- ⁶ Da kom Judas etterkommere til Josva i Gilgal, og kenasitten Kaleb, Jefunnes sønn, sa til ham: Du vet hva Herren sa til gudsmannen Moses om deg og meg da vi var i Kadesj-Barnea.
- ⁷ Jeg var førti år gammel da Moses, Herrens tjener, sendte meg fra Kadesj-Barnea for å spionere i landet, og jeg avga rapport etter beste skjønn.
- ⁸ Mine brødre som fulgte meg dit opp, tok motet fra folket, men jeg holdt meg trofast til Herren min Gud.
- ⁹ Den dagen sverget Moses: «Sannelig, det landet du setter foten på, skal være din og dine barns eiendom for alltid fordi du holdt deg trofast til Herren min Gud.»
- ¹⁰ Se, Herren har nå, slik han lovet, latt meg leve i disse førtifem årene, helt fra han ga Moses dette løftet mens Israel vandret i ørkenen, og fram til denne dag. Og se, jeg er i dag åttifem år.
- ¹¹ Jeg er fremdeles like sterk som den dagen Moses sendte meg ut. Min kraft til å kjempe er den samme nå som da, både til å dra ut og til å komme hjem.

¹² Så la meg nå få dette fjellandet som Herren lovet meg den dagen. Du hørte jo den gang selv at det bor anakitter der, og at de har store, befestede byer. Kanskje Herren vil være med meg, så jeg kan ta landet deres, som han lovet.

¹³ Da velsignet Josva Kaleb, Jefunnes sønn, og ga ham Hebron til eiendom.

¹⁴ Derfor er Hebron hans slekts eiendom den dag i dag, fordi kenasitten Kaleb, Jefunnes sønn, holdt seg trofast til Herren, Israels Gud.

¹⁵ Hebron het tidligere Kirjat-Arba, etter den største mannen blant anakittene. Og landet fikk hvile fra krigen.

Josva 15

Juda-landet

¹ Ved loddkastingen fikk Judas stamme, slekt for slekt, området fram til Edoms grense ved Sin-ørkenen lengst i sør.

² Sørgrensen går fra enden av Saltsjøen, fra den søndre viken,

³ og fortsetter sør for Akrabbim-skaret over til Sin og videre oppover sør for Kadesj-Barnea, forbi Hesron opp til Addar. Der gjør den en sving mot Karka,

⁴ går forbi Asmon, når fram til Egypterbekken og går ut til havet. Dette skal være grensen mot sør.

⁵ Østgrensen er Saltsjøen opp til Jordans utløp. Grensen mot nord begynner ved den viken av Saltsjøen som Jordan renner ut i,

⁶ og går til Bet-Hogla og nord for Bet-Haaraba opp til Bohans stein. Bohan var sønn av Ruben.

⁷ Fra Akor-dalen går grensen videre opp til Debir, svinger nordover til Gilgal, som ligger rett imot Adummim-stigningen, sør for elveleiet, og går så til Sjemesj-kilden og videre ut til Rogel-kilden.

⁸ Grensen fortsetter opp gjennom Ben-Hinnom-dalen langs sørsiden av Jebusitt-høyden, som er Jerusalem, opp til toppen av fjellet som ligger rett vest for Hinnom-dalen, ved nordenden av Refa'im-dalen.

⁹Fra toppen av fjellet svinger grensen mot Neftoah-kilden, når fram til byene ved Efron-berget og går så i en bue til Baala, som er Kirjat-Jearim.

¹⁰Fra Baala vender grensen vestover til Se'ir-fjellet, går på nordsiden av Jearim-fjellet, som er Kesalon, ned til Bet-Sjemesj og videre til Timna.

¹¹Så går grensen nordover til Ekron-høyden, bøyer av mot Sjikkeron, går forbi Baala-fjellet til Jabneel og ender ute ved havet.

¹²Grensen mot vest er Storhavet. Dette er grensene rundt området til Judas etterkommere, slekt for slekt.

Kaleb inntar Hebron og Debir

¹³ Josva ga Kaleb, Jefunnes sønn, en del av landet blant Judas etterkommere, slik Herren hadde sagt til Josva. Han ga ham Kirjat-Arba, som var oppkalt etter anakittenes stamfar, og som nå heter Hebron.

¹⁴ Kaleb tok landet til de tre anakittene som kom derfra: Sjesjai, Ahiman og Talmai, Anaks etterkommere.

¹⁵Derfra dro han ut mot innbyggerne i Debir. Debir het før i tiden Kirjat-Sefer.

¹⁶Kaleb sa: «Den som slår Kirjat-Sefer og inntar byen, skal få Aksa, datteren min, til kone.»

¹⁷ Otniel, sønn av Kalebs bror Kenas, inntok byen, og Kaleb ga ham sin datter Aksa til kone.

¹⁸Da hun kom, overtalte hun ham til å be faren om et jordstykke. Hun steg av eselet, og Kaleb spurte henne: «Hva vil du?»

¹⁹Hun svarte: «Gi meg en gave! Siden du har gitt meg dette ørkenlandet, må du også gi meg kilder med vann!» Og han ga henne Øvrekilden og Nedrekilden.

Byene i Juda

²⁰Dette er eiendommen Judas stamme fikk, slekt for slekt:

²¹byene i ytterkanten av området til Judas stamme, ved grensen til Edom i sør: Kabseel, Eder og Jagur,

²²Kina, Dimona og Adada,

- ²³Kadesj, Hasor og Jitnan,
²⁴Sif, Telem og Bealot,
²⁵Hasor-Hadatta og Kerijot-Hesron, som nå heter Hasor,
²⁶Amam, Sjema og Molada,
²⁷Hasar-Gadda, Hesjmon og Bet-Pelet,
²⁸Hasar-Sjual, Beer-Sjeba og byene deres,
²⁹Baala, Ijjim og Esem,
³⁰Eltolad, Kesil og Horma,
³¹Siklag, Madmanna og Sansanna,
³²Lebaot, Sjlhim, Ajin og Rimmon, i alt tjue ni byer med landsbyer.
³³I lavlandet: Esjtaol, Sora og Asjna,
³⁴Sanoah, En-Gannim, Tappuah og Ha'enam,
³⁵Jarmut, Adullam, Soko og Aseka,
³⁶Sjaarajim, Aditajim, Haggedera og Gederotajim, fjorten byer med landsbyer.
³⁷Senan, Hadasja og Migdal-Gad,
³⁸Dilan, Mispé og Jokteel,
³⁹Lakisj, Boskat og Eglon,
⁴⁰Kabbon, Lahmas og Kitlisj,
⁴¹Gederot, Bet-Dagon, Naama og Makkeda, seksten byer med landsbyer.
⁴²Libna, Eter og Asjan,
⁴³Jiftah, Asjna og Nesib,
⁴⁴Ke'ila, Aksib og Maresja, ni byer med landsbyer.
⁴⁵Ekron med byer og landsbyer,
⁴⁶alle byene og landsbyene fra Ekron vestover mot Asjdod,

⁴⁷ og så Asjdod og Gaza med byer og landsbyer, helt til Egypterbekken og Storhavet, som er grensen der.

⁴⁸I fjellandet: Sjamir, Jattir og Soko,

⁴⁹Danna og Kirjat-Sanna, som nå heter Debir,

⁵⁰Anab, Esjtemo og Anim,

⁵¹Gosen, Holon og Gilo, elleve byer med landsbyer.

⁵²Arab, Duma og Esjan,

⁵³Janim, Bet-Tappuah og Afeka,

⁵⁴Humta, Kirjat-Arba, det er Hebron, og Sior, ni byer med landsbyer.

⁵⁵Maon, Karmel, Sif og Jutta,

⁵⁶Jisreel, Jokdeam og Sanoah,

⁵⁷Kajin, Gibea og Timna, ti byer med landsbyer.

⁵⁸Halhul, Bet-Sur og Gedor,

⁵⁹Maarat, Bet-Anot og Eltekon, seks byer med landsbyer.

⁶⁰Kirjat-Baal, som er Kirjat-Jearim, og Rabba, to byer med landsbyer.

⁶¹I ørkenen: Bet-Haaraba, Middin og Sekaka,

⁶²Hannibsjan, Ir-Hammelah og En-Gedi, seks byer med landsbyer.

⁶³ Men landet til jebusittene, som bodde i Jerusalem, maktet ikke Judas stamme å ta. Det bor jebusitter blant Judas etterkommere i Jerusalem til denne dag.

Josva 16

Efraims land

¹ Josef-stammens område strakte seg fra Jordan ved Jeriko, øst for Jerikokilden, gjennom ørkenen som stiger opp fra Jeriko, til fjellet ved Betel.

² Fra Betel gikk grensen til Lus og videre gjennom arkittenes område til Atarot.

³ Der gikk den vestover ned til jafletittenes område, fortsatte til Nedre Bet-Horons område og til Geser og endte ute ved havet.

⁴Slik fikk Josefs sønner, Manasse og Efraim, sine eiendommer.

⁵Dette var området til Efraims stamme, slekt for slekt: Grensen for deres eiendom i øst lå ved Atrot-Addar fram til øvre Bet-Horon,

⁶derfra gikk den ut til havet. I nord dannet Mikmetat grensen. Så svingte den østover til Taanat-Sjilo og fortsatte mot øst til Janoah.

⁷Fra Janoah gikk den ned til Atarot og Naara og like forbi Jeriko ut til Jordan.

⁸Fra Tappuah gikk grensen vestover til Kana-bekken og endte ute ved havet. Dette var eiendommen som Efraims stamme fikk, slekt for slekt.

⁹Dertil kom alle byene og omkringliggende landsbyer som ble skilt ut for dem inne på Manasse-stammens eiendom.

¹⁰ Men de tok ikke landet fra kanaaneerne som bodde i Geser, og det bor kanaaneere i Efraim den dag i dag, men de må utføre tvangsarbeid.

Josva 17

Manasses land

¹ Ved loddkastingen fikk Manasses stamme tildelt land, for han var Josefs eldste sønn. Makir, Manasses eldste sønn, far til Gilead, var en stor kriger. Han fikk Gilead og Basan.

² Resten av Manasses etterkommere, sønnene til Abieser, Helek, Asriel, Sikem, Hefer og Sjemida, fikk sine områder, slekt for slekt. Dette var de mannlige etterkommerne av Manasse, Josefs sønn, og deres slekter.

³ Selofhad, sønn av Hefer, sønn av Gilead, sønn av Makir, Manasses sønn, hadde ingen sønner, bare døtre. Døtrene hans het Mahla, Noa, Hogla, Milka og Tirsa.

⁴De trådte fram for presten Elasar og for Josva, Nuns sønn, og høvdingene og sa: «Herren påla Moses å gi oss eiendom sammen med våre brødre.» Og de ga dem land sammen med deres fars brødre, slik Herren hadde sagt.

⁵Slik falt det ti andeler på Manasse, i tillegg til Gilead og Basan på østsiden av Jordan.

⁶For Manasses døtre fikk sin del sammen med sønnene hans; den andre halvparten av Manasses stamme hadde fått Gilead.

⁷Manasses grense strakte seg fra Asjer til Mikmetat, midt imot Sikem. Derfra gikk grensen sørover til Jasjub ved Tappuah-kilden.

⁸Manasse fikk landet omkring Tappuah, men selve Tappuah, ved Manasses grense, tilfalt Efraims stamme.

⁹Videre gikk grensen ned til Kana-bekken, på sørsiden av elveleiet. Byene her tilfalt Efraim midt iblant Manasses byer. Grensen for Manasse gikk nord for elveleiet og endte ute ved havet.

¹⁰Efraim fikk den søndre delen og Manasse den nordre, og begge hadde grense mot havet. I nord støtte de mot Asjer og i øst mot Jissakar.

¹¹I Jissakars og Asjers land fikk Manasse Bet-Sjean med landsbyene som hørte til, Jibleam med landsbyer, dessuten innbyggerne i Dor med landsbyer, i Endor med landsbyer, i Taanak med landsbyer og i Megiddo med landsbyer, alle de tre høydedragene.

¹²Men Manasses etterkommere klarte ikke å innta disse byene. Det lyktes kanaaneerne å bli boende i denne delen av landet.

¹³Da israelittene siden ble sterkere, satte de kanaaneerne til å gjøre tvangsarbeid i stedet for å drive dem ut.

Josefs hus får skoglandet

¹⁴Josefs etterkommere sa til Josva: «Hvorfor har du gitt oss bare én lodd og én andel som eiendom? Vi er jo et tallrikt folk fordi Herrenhittil har velsignet oss.»

¹⁵Josva sa til dem: «Er dere så tallrikt et folk, kan dere gå opp i skogtraktene og rydde jord der, i perisittenes og refaittenes land, siden Efraims fjelland er for trangt for dere.»

¹⁶ De svarte: «Fjelllandet rommer oss ikke, og alle kanaaneerne nede i dalbygdene har stridsvogner av jern, både de som bor i Bet-Sjean og i småbyene omkring, og de som bor på Jisreel-sletten.»

¹⁷Da sa Josva til Josefs hus, til Efraim og Manasse: «Du er et stort folk, og du har stor kraft. Du skal ikke ha bare én del,

¹⁸et helt fjellområde skal du få. Det er skog der, men den skal du hugge. Da blir det ditt, både fjell og dal, og du skal ta landet fra kanaaneerne, selv om de har jernvogner, og selv om de er sterke.»

Josva 18

Loddkastingen i Sjilo

¹ Hele Israels menighet samlet seg i Sjilo og satte opp telthelligdommen der. Landet omkring var nå underlagt dem.

²Men sju stammer av israelittene hadde ennå ikke fått sin del av arven.

³Da sa Josva til israelittene: «Hvor lenge vil dere vente før dere går og inntar det landet som Herren, deres fedres Gud, har gitt dere?

⁴Velg dere tre mann fra hver stamme som jeg kan sende ut. De skal gjøre seg klare og dra omkring i landet og skrive en liste over eiendommene hver stamme skal arve, og så komme tilbake til meg.

⁵De skal dele landet i sju deler. Juda skal bli boende i sitt område i sør, og Josefs ætt kan beholde sitt område i nord.

⁶Dere skal beskrive de sju delene av landet og bringe listen hit til meg. Så skal jeg kaste lodd for dere her, foran Herren vår Guds ansikt.

⁷ Levittene skal ikke ha noen andel sammen med dere, for prestatjenesten for Herren er deres arv. Gad og Ruben og halvparten av Manasses stamme har allerede fått sitt land på den andre siden av Jordan, mot øst, det som Moses, Herrens tjener, ga dem.»

⁸Mennene som skulle gå ut og beskrive landet, gjorde seg klar til å dra, og Josva sa til dem: «Gå omkring i landet og beskriv det! Kom siden tilbake til meg, så skal jeg kaste lodd for dere her, foran Herren vår Gud, i Sjilo.»

⁹Mennene gikk av sted og dro gjennom hele landet. I en bokrull beskrev de byene i de sju landsdelene. Så gikk de tilbake til Josva, til leiren ved Sjilo.

¹⁰Og Josva kastet lodd for dem der, foran Herrens ansikt. Der delte Josva landet mellom israelittene, hver stamme fikk sin del.

Benjamins land

¹¹ Det første loddet falt på Benjamins stamme, slekt for slekt. De fikk området mellom Judas og Josefs stamme.

¹² Deres grense mot nord begynte ved Jordan og gikk oppover høydedraget nord for Jeriko og videre vestover fjellet fram til ørkenen ved Bet-Aven.

¹³ Derfra gikk grensen sørover mot Lus, til høydedraget ved Lus, det vil si Betel, og så ned til Atrot-Addar, til fjellet sør for Nedre Bet-Horon.

¹⁴ Så svingte grensen og gikk sørover i en bue på vestsiden av fjellet sør for Bet-Horon og nådde fram til Kirjat-Baal, det vil si Kirjat-Jearim, en by som tilhørte Juda. Dette var vestgrensen.

¹⁵ Grensen mot sør gikk fra utkanten av Kirjat-Jearim. Den gikk vestover til Neftoah-kilden,

¹⁶ og så gikk den ned til kanten av det fjellet som ligger midt imot Ben-Hinnom-dalen, nord for Refa'im-dalen. Videre gikk den gjennom Hinnom-dalen på sørsiden av Jebusitt-høyden ned til Rogel-kilden.

¹⁷ Der svingte grensen mot nord, gikk fram til Sjemesj-kilden og til Gelilot, som ligger rett imot Adummim-høyden, og så ned mot steinen til Bohan, Rubens sønn.

¹⁸ Videre gikk den nordover til høydedraget ovenfor Araba-sletten og ned i dalen.

¹⁹Der fortsatte grensen til høyden ved Bet-Hogla og nådde fram til den nordligste viken av Saltsjøen, ved utløpet av Jordan. Dette var grensen mot sør.

²⁰Jordan dannet grensen mot øst. Dette var eiendommen til Benjamins stamme, slekt for slekt, og grensene omkring den.

²¹Byene som tilfalt Benjamins stamme, slekt for slekt, var Jeriko, Bet-Hogla og Emek-Kesis,

²²Bet-Haaraba, Semarajim og Betel,

²³Haavvim, Happaara og Ofra,

²⁴Kefar-Haammoni, Haofni og Geba, tolv byer med omkringliggende landsbyer.

²⁵Videre: Gibeon, Rama og Beerot,

²⁶Mispe, Kefira og Mosa,

²⁷Rekem, Jirpeel og Tarala,

²⁸Sela, Ha'elef og Jebus, det er Jerusalem, Gibeon og Kirjat-Jearim, fjorten byer med omkringliggende landsbyer. Dette var eiendommen til Benjamins etterkommere, slekt for slekt.

Josva 19

Simons land

¹ Det andre loddet falt på Simon, på Simons stamme, slekt for slekt. Deres eiendom lå inne i området til Judas stamme.

²Til deres eiendom hørte Beer-Sjeba, Sjema og Molada,

³Hasar-Sjua, Bala og Esem,

⁴Eltolad, Betul og Horma,

⁵Siklag, Bet-Hammarkabot og Hasar-Susa,

⁶Bet-Lebaot og Sjaruhen, tretten byer med landsbyer,

⁷dessuten Ajin, Rimmon, Eter og Asjan, fire byer med landsbyer,

⁸og alle landsbyene omkring disse byene helt til Baalat-Beer, Rama i Negev. Dette var eiendommen til Simons stamme, slekt for slekt.

⁹Deres eiendom var en del av Juda. Den delen Judas etterkommere fikk, var for stor for dem. Derfor fikk Simons etterkommere sin arv inne i deres område.

Sebulons land

¹⁰ Det tredje loddet falt på Sebulons stamme, slekt for slekt. Deres eiendom nådde helt til Sarid.

¹¹Grensen gikk vestover opp til Marala, videre like forbi Dabbesjet og nådde fram til elveleiet ved Jokneam.

¹²Fra Sarid dreide den østover, mot soloppgangen, mot Kislot-Tabors område, og gikk til Daberat og opp til Jafia.

¹³Derfra fortsatte den østover til Gittat-Hefer og Itta-Kasin, videre til Rimmon og gikk så bort til Hannea.

¹⁴Så dreide grensen nordover til Hannaton og nådde fram til Jiftah-El-dalen,

¹⁵videre Kattat, Nahalal, Sjimron, Jidala og Betlehem, i alt tolv byer med landsbyer.

¹⁶Dette var eiendommen til Sebulons etterkommere, slekt for slekt, disse byene med landsbyene som hørte til.

Jissakars land

¹⁷ Det fjerde loddet falt på Jissakar, på Jissakar-stammen, slekt for slekt.

¹⁸Deres område omfattet Jisreel, Hakkesulot og Sjunem,

¹⁹Hafarajim, Sjion og Anaharat,

²⁰Harabbit, Kisjon og Ebes,

²¹Remet, En-Gannim, En-Hadda og Bet-Passes.

²²Grensen gikk fram til Tabor, Sjahasima og Bet-Sjemesj og endte ved Jordan, seksten byer med landsbyer.

²³ Dette var eiendommen som Jissakar-stammen fikk, slekt for slekt, disse byene med landsbyene som hørte til.

Asjers land

²⁴ Det femte loddet falt på Asjer-stammen, slekt for slekt.

²⁵ Deres område omfattet Helkat, Hali, Beten og Aksjaf,

²⁶ Alammelek, Amad og Misjal. Grensen i vest gikk fram til Karmel og Sjihor-Libnat.

²⁷ Der svingte den østover til Bet-Dagon, fram til Sebulon og Jiftah-El-dalen mot nord, til Bet-Ha'emek og Ne'iel og videre nordover til Kabul,

²⁸ Ebron, Rehob, Hammon og Kana og helt til det store Sidon.

²⁹ Ved Rama svingte grensen og gikk videre til den befestede byen Tyros, svingte ved Hosa og nådde fram til havet. I tillegg Mehalleb, Aksib,

³⁰ Umma, Afek og Rehob, i alt tjueto byer med landsbyer.

³¹ Dette var eiendommen til Asjer-stammen, slekt for slekt, disse byene med landsbyene som hørte til.

Naftalis land

³² Det sjette loddet falt på Naftali, på Naftalis stamme, slekt for slekt.

³³ Deres område strakte seg fra Helef, fra Elon ved Saananim, forbi Adami-Hannekeb og Jabneel til Lakkum og helt fram til Jordan.

³⁴ Der dreide grensen mot vest til Asnot-Tabor og gikk derfra til Hukkok. I sør grenset landet til Sebulon, i vest til Asjer og i øst til Jordan.

³⁵ De befestede byene var Hassiddim, Ser, Hammat, Rakkat og Kinneret,

³⁶ Adama, Rama og Hasor,

³⁷ Kedesj, Edre'i og En-Hasor,

³⁸ Jiron, Migdal-El, Horem, Bet-Anat og Bet-Sjemesj, i alt nitten byer med landsbyer.

³⁹Dette var eiendommen til Naftalis stamme, slekt for slekt, disse byene med landsbyene som hørte til.

Dans land

⁴⁰ Det sjuende loddet falt på Dan, på Dans stamme, slekt for slekt.

⁴¹Eiendommen deres omfattet Sora, Esjtaol og Ir-Sjemesj,

⁴²Sjaalabbin, Ajjalon og Jitla,

⁴³Elon, Timna og Ekron,

⁴⁴Elteke, Gibbeton og Baalat,

⁴⁵Jehud, Bene-Berak og Gat-Rimmon,

⁴⁶Me-Hajjarkon, Harakkon og området bort imot Jaffa.

⁴⁷ Men området til Dans etterkommere ble tatt fra dem. Derfor dro de opp og angrep Lesjem og inntok byen. De hogg ned innbyggerne med sverd, la byen under seg og bosatte seg der. Og de kalte Lesjem for Dan, etter Dan, sin stamfar.

⁴⁸Dette var eiendommen til Dans stamme, slekt for slekt, disse byene med landsbyene som hørte til.

Josvas land

⁴⁹Da israelittene hadde fullført fordelingen av arven, område for område, ga de Josva, Nuns sønn, en eiendom midt iblant seg.

⁵⁰Som Herren hadde sagt, ga de ham den byen han ba om: Timnat-Serah i Efraims fjell. Han gjenreiste byen og bosatte seg der.

⁵¹ Dette var eiendommene som presten Elasar, Josva, Nuns sønn, og familieoverhodene fordelte ved loddkasting til israelittenes stammer i Sjilo, for Herrens ansikt, ved inngangen til telthelligdommen. Så avsluttet de fordelingen av landet.

Josva 20

Tilfluktsbyene

¹Herren sa til Josva:

² Si til israelittene at de skal velge seg tilfluktsbyer, slik jeg befalte gjennom Moses.

³ Da kan en drapsmann som i vanvare eller uten forsett slår noen i hjel, flykte dit. Der kan dere søke tilflukt fra blodhevnere.

⁴ Den som flykter til en av disse byene, skal stille seg ved inngangen til byporten og legge fram sin sak for de eldste i byen. De skal slippe ham inn i byen og gi ham et sted hos dem der han kan bo.

⁵ Dersom blodhevneren forfølger drapsmannen, skal de ikke utlevere ham, for det er jo uten forsett han har slått i hjel sin neste; han har ikke tidligere lagt ham for hat.

⁶ Han skal få bo i byen til han kan stilles for menighetens domstol. Når han som på den tiden er øversteprest, dør, kan drapsmannen vende tilbake til sin egen by og sitt eget hus, til den byen han flyktet fra.

⁷ De skilte da ut disse byene og helliget dem: Kedesj i Galilea, i Naftalis fjelland, Sikem i Efraims fjelland og Kirjat-Arba, som nå heter Hebron, i Judas fjelland.

⁸ På den andre siden av Jordan, øst for Jeriko, valgte de fra Rubens stamme Beser i ørkenen på høysletten, fra Gads stamme Ramot i Gilead og fra Manasses stamme Golan i Basan.

⁹ Dette er de byene som ble utpekt for alle israelittene og for innflytterne som holdt til blant dem. Enhver som i vanvare hadde slått noen i hjel, kunne flykte dit. Han skulle ikke dø for blodhevneres hånd uten å være stilt for menighetens domstol.

Josva 21

Levittenes byer

¹ Levittenes familieoverhoder kom til presten Elasar, til Josva, Nuns sønn, og til familieoverhodene i de andre israelittiske stammene

² og talte til dem i Sjilo i Kanaan. De sa: «Herren har gjennom Moses gitt påbud om at vi skulle få byer å bo i, med beitemarker omkring for husdyrene våre.»

³Da ga israelittene disse byene av sin eiendom til levittene, med tilhørende beitemarker, slik Herren hadde befalt:

⁴Først falt loddet på Kehat-slektene. Ved loddkastingen fikk presten Arons etterkommere blant levittene tretten byer fra Judas, Simons og Benjamins stammer.

⁵ De andre Kehat-slektene fikk ved loddkastingen ti byer fra slektene i Efraims og Dans stammer og halvparten av Manasses stamme.

⁶Gersjons etterkommere fikk ved loddkastingen tretten byer fra slektene i Jissakar-, Asjer- og Naftali-stammene og fra den halvparten av Manasses stamme som bodde i Basan.

⁷Meraris etterkommere, slekt for slekt, fikk tolv byer fra Ruben-, Gad- og Sebulon-stammene.

⁸Disse byene med tilhørende beitemarker ga israelittene til levittene ved loddkasting, slik Herren hadde påbudt gjennom Moses.

⁹De byene som nå nevnes, er byene som ble gitt fra Judas og Simons stammer.

¹⁰ De ble gitt til aronittene, som var av Kehats slekt og stammet fra Levi, for loddet falt først på dem.

¹¹De fikk Kirjat-Arba, det er Hebron i Judas fjelland, med beitemarker som hørte til. Arba var anakittenes stamfar.

¹² Men byens åkerjord og landsbyer ga de Kaleb, Jefunnes sønn, som hans eiendom.

¹³ Arons etterkommere, prestene, fikk disse byene: Hebron, tilfluktsbyen for drapsmenn, med tilhørende beitemarker, og Libna med beitemarker,

¹⁴Jattir og Esjtemoa med beitemarker,

¹⁵Holon og Debir med beitemarker,

¹⁶Ajin, Jutta og Bet-Sjemesj med beitemarker, i alt ni byer fra disse to stammene.

- ¹⁷Fra Benjamins stamme fikk de Gibeon og Geba med beitemarker,
- ¹⁸Anatot og Almon med beitemarker, i alt fire byer.
- ¹⁹Til sammen fikk Arons etterkommere, prestene, tretten byer med beitemarker som hørte til.
- ²⁰ Levittene fra de andre Kehat-slektene fikk ved loddkastingen byer fra Efraims stamme.
- ²¹De fikk Sikem i Efraims fjelland, som var tilfluktsby for drapsmenn, med beitemarker som hørte til, og Geser med beitemarker,
- ²²Kibsajim og Bet-Horon med beitemarker, i alt fire byer.
- ²³Fra Dans stamme fikk de Elteke og Gibbeton med beitemarker,
- ²⁴Ajjalon og Gat-Rimmon med beitemarker, i alt fire byer.
- ²⁵Fra halvparten av Manasses stamme fikk de Taanak og Jibleam med beitemarker, i alt to byer.
- ²⁶Til sammen fikk Kehats etterkommere ti byer med beitemarker som hørte til.
- ²⁷De levittslektene som stammet fra Gersjon, fikk Golan i Basan, som var tilfluktsby for drapsmenn, og Beesjtera, to byer med beitemarker, fra halvparten av Manasses stamme.
- ²⁸Fra Jissakars stamme fikk de Kisjon og Daberat med beitemarker,
- ²⁹Jarmut og En-Gannim med beitemarker, i alt fire byer.
- ³⁰Fra Asjers stamme fikk de Misjal og Abdon med beitemarker,
- ³¹Helkat og Rehob med beitemarker, i alt fire byer.
- ³²Fra Naftalis stamme fikk de Kedesj i Galilea, som var tilfluktsby for drapsmenn, Hammat-Dor og Kartan med beitemarker, altså tre byer.
- ³³Til sammen fikk Gersjons etterkommere tretten byer med beitemarker omkring.
- ³⁴Resten av levittene, som stammet fra Merari, fikk disse byene: fra Sebulons stamme Jokneam og Karta med beitemarker,

- ³⁵Dimna og Nahalal med beitemarker, i alt fire byer;
- ³⁶fra Rubens stamme Beser og Jahsa med beitemarker,
- ³⁷Kedemot og Mefaat med beitemarker, i alt fire byer;
- ³⁸fra Gads stamme Ramot i Gilead, som var tilfluktsby for drapsmenn, med beitemarker, og Mahanajim med beitemarker,
- ³⁹Hesjbon og Jaser med beitemarker, i alt fire byer.
- ⁴⁰Til sammen fikk Meraris slekter, som utgjorde resten av levittene, tolv byer ved loddkastingen.
- ⁴¹ Alle levittbyene lå innenfor israelittenes eiendom. Det var førtiåtte byer med beitemarker.
- ⁴²Hver av disse byene hadde beitemarker som hørte til. Slik var det med dem alle.
- ⁴³ Slik ga Herren Israel hele det landet som han med ed hadde lovet å gi fedrene deres. De inntok landet og bosatte seg der.
- ⁴⁴Herren lot dem finne hvile og ha fred på alle kanter, slik han hadde lovet fedrene. Ingen fiender kunne stå seg mot dem, for Herren ga alle fiender i deres hender.
- ⁴⁵ Alle løfter som Herren ga til Israels hus, ble oppfylt. Alt skjedde slik det var blitt lovet.

Josva 22

Hjem til Østjordanlandet

- ¹Da kalte Josva til seg rubenittene, gadittene og halvparten av Manasses stamme
- ² og sa til dem: «Dere har utført alt det som Moses, Herrens tjener, befalte dere, og dere har adlydt meg i alt jeg befalte dere.
- ³Dere har ikke sviktet brødrene deres gjennom denne lange tiden, men har til denne dag holdt dere til de budene som Herrenderes Gud ga dere.

⁴ Siden Herren deres Gud nå har gitt brødrene deres hvile, slik han lovet dem, kan dere også dra til hjemstedene deres og til landet som er deres eiendom, som Moses, Herrens tjener, ga dere på den andre siden av Jordan.

⁵ Men følg nøye og trofast budet og loven som Moses, Herrens tjener, befalte dere: at dere skal elske Herrenderes Gud og alltid følge hans veier, så dere holder hans bud, holder fast ved ham og tjener ham av hele deres hjerte og hele deres sjel.»

⁶ Så velsignet Josva dem og sendte dem av gårde, og de dro hjem til sine telt.

⁷ Til den ene halvparten av Manasses stamme hadde Moses gitt land i Basan, og av Josva hadde den andre halvparten fått land på vestsiden av Jordan, sammen med brødrene sine. Da Josva sendte dem hjem til teltene, velsignet han dem

⁸ og sa til dem: «Dere vender nå hjem igjen med store rikdommer, med mange husdyr, med sølv og gull, kobber og jern og mye klær. Det byttet dere har tatt fra fiendene, skal dere dele med landsmennene deres.»

⁹ Rubenittene, gadittene og halvparten av Manasses stamme vendte hjem og forlot israelittene i Sjilo i Kanaan for å dra til sitt eget land, til Gilead, som tilhørte dem ved det ord Herren hadde talt gjennom Moses.

Alteret ved Jordan

¹⁰ Da rubenittene, gadittene og halvparten av Manasses stamme kom til Gelilot ved Jordan, i Kanaan, bygde de et alter der ved Jordan, et stort alter.

¹¹ Men israelittene fikk høre at rubenittene, gadittene og halvparten av Manasses stamme hadde bygd alteret i Gelilot ved Jordan, rett overfor Kanaan, som var israelittenes område.

¹² Så snart israelittene hørte det, kom hele Israels menighet sammen i Sjilo for å gå til krig mot dem.

¹³ Men først sendte israelittene Pinhas, presten Elasars sønn, til rubenittene, gadittene og halvparten av Manasses stamme, i Gilead.

¹⁴ Sammen med ham sendte de ti ledere, en leder for hver stamme i Israel. Hver av dem var overhode for sin familie blant Israels tusener.

¹⁵De kom til rubenittene, gadittene og halvparten av Manasses stamme i Gilead og talte til dem. De sa:

¹⁶Så sier hele Herrens menighet: Hva er det for troløshet dere har vist mot Israels Gud ved å vende dere bort fra Herren i dag og sette dere opp mot Herren ved å bygge dere et alter?

¹⁷Var det ikke nok med den synden vi gjorde oss skyldige i ved Bet-Peor? Vi har ennå ikke rensset oss for den, og det har ført ulykke over Herrens menighet.

¹⁸Og nå vil dere likevel vende dere bort fra Herren! Hvis dere setter dere opp mot Herren i dag, vil han i morgen vise sin harme mot hele Israels menighet.

¹⁹Hvis landet dere har tatt til eiendom, er urent, så kom over til Herrens eget land, der Herrens bolig står, og ta dere eiendom blant oss! Men gjør ikke opprør mot Herren og mot oss ved å bygge dere et eget alter i tillegg til alteret for Herren vår Gud.

²⁰Ble ikke hele Israels menighet rammet av Herrens harme den gang Akan, Serahs sønn, fór med svik og tok av det som var bannlyst? Og han var ikke den eneste som måtte dø for den ugjerningen han hadde gjort.

²¹Da tok rubenittene, gadittene og halvparten av Manasses stamme til orde og sa til overhodene for Israels tusener:

²²Gud over gudene, Herren, Gud over gudene, Herren, han vet det, og Israel skal vite det: Måtte Herren unnlate å hjelpe oss i dag om det var i opprør og troløshet mot ham

²³at vi bygde oss et alter for slik å vende oss bort fra Herren! Måtte Herren selv straffe oss om det var for å ofre brennoffer eller grødeoffer eller bære fram fredsoffer på det. Var det slik, da må Herren straffe oss for det!

²⁴Nei, vi har gjort det fordi vi var bekymret for at deres sønner i fremtiden ville si til våre sønner: Hva har dere med Herren, Israels Gud, å gjøre?

²⁵Herren har jo satt Jordan til grense mellom oss og dere rubenitter og gaditter. Dere har ingen del i Herren. Slik kunne deres barn få våre barn til å holde opp med å frykte Herren.

²⁶Derfor sa vi: La oss ta fatt og bygge et alter, ikke til brennoffer og ikke til slakteroffer,

²⁷ men som et vitne mellom oss og dere og de slekter som kommer etter oss, om at vi vil gjøre tjeneste for Herren med våre brennoffer, slakteroffer og fredsoffer. Så skal ikke sønnene deres i morgen si til våre sønner at de ikke har del i Herren.

²⁸Hvis de i morgen skulle si noe slikt til oss eller våre etterkommere, da vil vi i sannhet kunne svare: Se på den etterligningen av Herrens alter som forfedrene våre har laget, ikke til brennoffer og slakteroffer, men som et vitne mellom oss og dere.

²⁹Gud forby at vi skulle gjøre opprør mot Herren og vende oss bort fra ham i dag ved å bygge et alter til brennoffer, grødeoffer og slakteroffer i tillegg til det alteret for Herren vår Gud som står foran hans bolig.

³⁰Da presten Pinhas og menighetens ledere og overhodene for Israels tusener som var med ham, hørte hva Rubens, Gads og Manasses etterkommere sa, syntes de godt om det.

³¹Og Pinhas, sønn av presten Elasar, sa til dem: «Nå skjønner vi at Herren er midt iblant oss, siden dere ikke har satt dere opp mot ham med dette. Dermed har dere berget israelittene fra Herrens hånd.»

³²Så forlot presten Pinhas, Elasars sønn, og de andre lederne rubenittene og gadittene og dro hjem fra Gilead til Kanaan og fortalte israelittene hva de hadde hørt.

³³Israelittene syntes godt om svaret. De priste Gud og tenkte ikke mer på å gå til strid mot rubenittene og gadittene for å ødelegge landet de bodde i.

³⁴ Rubenittene og gadittene kalte alteret «Vitne», for de sa: «Det skal være et vitne for oss om at Herren er Gud.»

Josva 23

Josva taler til folket

- ¹ Etter lang tid, da Herren hadde latt Israel finne hvile og få fred for alle sine fiender omkring seg og Josva var gammel og langt oppe i årene,
- ² kalte Josva hele Israel sammen, de eldste, overhodene, dommerne og tilsynsmennene, og sa til dem: Jeg er gammel og langt oppe i årene.
- ³ Dere har selv vært vitne til alt det Herren deres Gud har gjort mot disse folkeslagene for deres skyld. For Herren deres Gud har selv kjempet for dere.
- ⁴ Se, jeg har latt stammene deres arve landet til de folkeslagene som er igjen, og landet til alle folkene som jeg har utryddet, fra Jordan til Storhavet, der solen går ned.
- ⁵ Herren deres Gud vil selv drive folkeslagene ut foran dere og ta landet fra dem, og så kan dere ta landet deres i eie, slik Herren deres Gud har lovet dere.
- ⁶ Vær derfor urokkelige! Hold alt som står skrevet i lovboken til Moses, og gjør etter det. Vik ikke av til høyre eller venstre!
- ⁷ Bland dere ikke med disse folkene som ennå er igjen hos dere. Nevn ikke navnene på gudene deres! Dere må ikke sverge ved dem og ikke dyrke dem eller bøye dere og tilbe dem.
- ⁸ Men hold fast ved Herren deres Gud, som dere har gjort det til denne dag.
- ⁹ For deres skyld har Herren tatt landet fra store og mektige folkeslag, men mot dere har ingen til denne dag kunnet stå seg.
- ¹⁰ En eneste av dere kunne jage tusen på flukt. For Herren deres Gud kjempet selv for dere, som han hadde lovet dere.
- ¹¹ Ta dere nå vel i akt, så dere elsker Herren deres Gud.
- ¹² For om dere holder dere til de folkeslagene som er igjen hos dere, og knytter slektsbånd med dem så dere blander dere med hverandre,
- ¹³ da skal dere kjenne at Herren deres Gud ikke lenger vil drive ut disse folkeslagene for deres skyld. De skal bli en snare og en felle for dere, en pisk

over ryggen og torner i øynene, helt til dere blir utryddet fra dette gode landet som Herren deres Gud har gitt dere.

¹⁴ Se, jeg skal gå den veien som alt her på jorden må gå. Men dere skal erfare av hele deres hjerte og hele deres sjel at ingen av løftene som Herren ga dere, slo feil. Alt har gått i oppfyllelse. Ikke ett ord slo feil.

¹⁵ Men på samme måte som dere har fått alt det gode Herren deres Gud lovet dere, skal Herren også la alt det onde han varslet, komme over dere, helt til han får utryddet dere fra det gode landet som han ga dere.

¹⁶ Dersom dere bryter pakten som Herren deres Gud sluttet med dere, og begynner å dyrke andre guder og bøyer dere og tilber dem, da vil Herrens vrede flamme opp mot dere, og snart skal dere utryddes fra det gode landet han har gitt dere.

Josva 24

Pakt slutningen i Sikem

¹ Josva samlet alle Israels stammer i Sikem. Han kalte til seg Israels eldste, overhoder, dommere og tilsynsmenn. De trådte fram for Guds ansikt,

² og Josva talte til hele folket: Så sier Herren, Israels Gud: Fedrene deres – Tarah, far til Abraham og Nahor – bodde fra gammel tid på den andre siden av Eufrat. De dyrket fremmede guder.

³ Men jeg hentet Abraham, deres far, fra landet bortenfor elven og førte ham omkring i hele Kanaan. Jeg ga ham mange etterkommere. Jeg ga ham Isak,

⁴ og Isak ga jeg Jakob og Esau. Jeg lot Esau få Se'ir-fjellene til eiendom. Men Jakob og hans sønner dro ned til Egypt.

⁵ Jeg sendte Moses og Aron, og jeg plaget egypterne med det jeg gjorde hos dem. Så førte jeg dere ut.

⁶ Da jeg hadde ført fedrene deres ut av Egypt, kom de til Sivsjøen. Men egypterne forfulgte dem og kom til sjøen med stridsvogner og ryttere.

⁷ Da ropte de til Herren, og han satte mørke mellom dere og egypterne, og han lot sjøen skylle over dem så den dekket dem. Dere så med egne øyne det jeg gjorde med egypterne. Siden holdt dere til i ørkenen i lang tid.

⁸ Så førte jeg dere inn i landet til amorittene, som bodde øst for Jordan. De kjempet mot dere, men jeg overga amorittene i deres hender. Dere inntok landet, og jeg utryddet dem for dere.

⁹ Så gikk kongen i Moab, Balak, Sippors sønn, til strid mot Israel. Han sendte bud på Bileam, Beors sønn, for at han skulle forbanne dere.

¹⁰ Men jeg nektet å høre på Bileam, og han måtte velsigne dere igjen og igjen. Slik berget jeg dere fra hans hånd.

¹¹ Så gikk dere over Jordan og kom til Jeriko. De som hadde makt i Jeriko, gikk til strid mot dere: amorittene, perisittene, kanaaneerne, hetittene, girgasjittene, hevittene og jebusittene. Men jeg overga dem i deres hender.

¹² Jeg sendte en bisverm foran dere og drev bort de to amorittkongene. Det var ikke du som gjorde det med sverd eller bue.

¹³ Jeg ga dere et land som dere ikke hadde hatt noe strev med, byer som dere ikke hadde bygd, men som dere fikk bo i, vinmarker og oliventrær som dere ikke hadde plantet, men får spise av.

¹⁴ Så frykt da Herren og tjen ham helhjertet og trofast! Skill dere av med de gudene som fedrene deres dyrket på den andre siden av Eufrat og i Egypt, og tjen Herren!

¹⁵ Men hvis det byr dere imot å tjene Herren, så velg i dag hvem dere vil tjene, enten de gudene som fedrene deres dyrket bortenfor elven, eller gudene til amorittene, i det landet der dere nå bor. Men jeg og mitt hus, vi vil tjene Herren.

¹⁶ Folket svarte: «Gud forby at vi forlater Herren og dyrker andre guder!

¹⁷ For det var Herren vår Gud som førte oss og fedrene våre ut av Egypt, ut av slavehuset, og som gjorde disse store tegnene like for øynene på oss. Han vokter

oss på hele den lange ferden vår og blant alle folkeslagene i de land vi reiste gjennom.

18 Herren drev bort alle folkeslagene for oss, og amorittene som bodde i landet. Også vi vil tjene Herren, for han er vår Gud.»

19 Josva sa til folket: «Dere makter ikke å tjene Herren, for han er en hellig Gud. Han er en nidkjær Gud, som ikke bærer over med deres lovbrudd og synder.

20 Hvis dere forlater Herren og dyrker fremmede guder, vil han igjen føre ulykke over dere og gjøre ende på dere, hvor mye godt han enn har gjort mot dere før.»

21 Folket sa til Josva: «Nei! Herren vil vi tjene.»

22 Da sa Josva til dem: «Så er dere vitner mot dere selv at dere har valgt Herren og vil tjene ham.» De svarte: «Vi er vitner!»

23 Da sa Josva: «Skill dere av med de fremmede gudene som finnes hos dere, og vend deres hjerte mot Herren, Israels Gud!»

24 Folket sa til Josva: «Herren vår Gud vil vi tjene, hans stemme vil vi lyde.»

25 Den dagen sluttet Josva en pakt for folket og fastsatte lov og rett for dem i Sikem.

26 Han skrev disse ordene opp i Guds lovbok. Så tok han en stor stein og reiste den der, under eika som står ved Herrenshelligdom.

27 Og Josva sa til hele folket: «Se, denne steinen skal være et vitne mot oss, for den har hørt hvert ord som Herren har sagt til oss. Den skal vitne mot dere, så dere ikke fornekter deres Gud.»

28 Så lot Josva folket gå, hver til sin eiendom.

Josva dør

29 En tid etter at dette hadde hendt, døde Josva, Nuns sønn, Herrenstjener, hundre og ti år gammel.

30 De gravla ham på hans egen eiendom, ved Timnat-Serah, som ligger i Efraims fjelland, nord for Gaasj-fjellet.

31 Israelittene tjente Herren i hele Josvas levetid og så lenge det ennå var noen igjen av de eldste som levde lenger enn Josva, og som kjente til alt det Herren hadde gjort for Israel.

32 Josefs knokler, som israelittene hadde tatt med fra Egypt, gravla de ved Sikem, på det jordstykket som Jakob hadde kjøpt for hundre kesita av sønnene til Hamor, far til Sikem, og som Josefs stamme hadde fått til sin eiendom.

33 Da Elasar, Arons sønn, døde, gravla de ham i Gibea, den byen som hans sønn Pinhas hadde fått i Efraim-fjellene.

Dommerne

Dommerne 1

Israel inntar Kanaan

¹ Da Josva var død, spurte israelittene Herren: «Hvem av oss skal først dra opp og kjempe mot kanaaneerne?»

² Herren sa: «Juda skal dra opp. Se, jeg gir landet i hans hender.»

³ Da sa Juda til sin bror Simon: «Kom med meg opp til min del av landet og la oss kjempe mot kanaaneerne! Så skal jeg gå med deg til din del av landet.» Og Simon gikk med ham.

⁴ Juda dro opp, og Herren ga kanaaneerne og perisittene i deres hender. De slo dem ved Besek, ti tusen mann.

⁵ De møtte Adoni-Besek ved Besek og kjempet mot ham, og de slo kanaaneerne og perisittene.

⁶ Adoni-Besek flyktet, men de forfulgte ham, grep ham og hogg av ham tommelfingrene og stortærne.

⁷ Da sa Adoni-Besek: «Sytti konger med tommelfingre og stortær hugget av sanket smuler under mitt bord. Gud har gitt meg lønn som fortjent for det jeg har gjort.» Så førte de ham til Jerusalem, og der døde han.

⁸ Judeerne angrep Jerusalem og inntok byen. De slo den med sverd og satte fyr på husene.

⁹ Etterpå dro judeerne ned for å kjempe mot kanaaneerne som bodde i fjellene, i Negev og i lavlandet.

¹⁰ Så gikk Juda mot kanaaneerne som bodde i Hebron. Hebron het før i tiden Kirjat-Arba. Der slo de Sjesjai, Ahiman og Talmi.

¹¹ Derfra gikk de mot innbyggerne i Debir. Debir het før Kirjat-Sefer.

¹² Kaleb sa: «Den som slår Kirjat-Sefer og inntar byen, skal få Aksa, min datter, til kone.»

- ¹³Otniel, sønn av Kalebs yngste bror Kenas, inntok byen, og Kaleb ga ham datteren Aksa til kone.
- ¹⁴Da hun kom, overtalte hun ham til å be faren om et jordstykke. Hun steg av eselet, og Kaleb spurte henne: «Hva vil du?»
- ¹⁵Hun svarte: «La meg få en gave! Siden du har gitt meg dette ørkenlandet, må du også gi meg kilder med vann!» Og Kaleb ga henne Øvrekilden og Nedrekilden.
- ¹⁶ Etterkommerne av kenitten som var svogeren til Moses, dro med judeerne opp fra Palmebyen til Juda-ørkenen ved Negev Arad og bosatte seg blant folket der.
- ¹⁷ Juda gikk med broren Simon, og de slo kanaaneerne som bodde i Sefat. De slo byen med bann og ødela den; derfor kalte de den Horma.
- ¹⁸Så tok Juda Gaza med landet omkring, Asjkalon med landet omkring og Ekron med landet omkring.
- ¹⁹ Herren var med Juda, og de inntok fjellområdene. Men de greide ikke å drive bort dem som bodde på sletten, for de hadde jernvogner.
- ²⁰ De ga Hebron til Kaleb, slik Moses hadde sagt, og han drev de tre anakittene bort derfra.
- ²¹ Men benjaminittene drev ikke bort jebusittene som bodde i Jerusalem, og jebusittene bor sammen med benjaminittene i Jerusalem den dag i dag.
- ²²Josef-stammene dro også ut mot Betel, og Herren var med dem.
- ²³ De sendte folk til å utforske Betel. Før het byen Lus.
- ²⁴De som var ute og undersøkte, fikk se en mann komme ut fra byen. De sa til ham: «Vis oss nå hvor vi kan ta oss inn i byen, så skal vi spare deg!»
- ²⁵ Han viste dem hvor de kunne komme inn, og de slo byen med sverd. Men mannen og hele familien hans lot de gå.
- ²⁶Mannen dro til hetittenes land. Der bygde han en by som han kalte Lus, og det heter byen den dag i dag.

- ²⁷ Manasse drev ikke bort folket i Bet-Sjean og Taanak med tilhørende småbyer, heller ikke innbyggerne i Dor, Jibleam og Megiddo med småbyene deres. Kanaaneerne klarte å holde seg i dette landet.
- ²⁸ Da israelittene ble sterkere, satte de kanaaneerne til tvangsarbeid, men de fordrev dem ikke helt.
- ²⁹ Efraim drev ikke bort kanaaneerne som bodde i Geser. Kanaaneerne ble boende blant dem der.
- ³⁰ Sebulon drev ikke bort innbyggerne i Kitron og Nahalol. Kanaaneerne ble boende blant dem, men de måtte gjøre tvangsarbeid.
- ³¹ Asjer drev ikke bort innbyggerne i Akko og Sidon, heller ikke innbyggerne i Ahlab, Aksib, Helba, Afik og Rehob.
- ³² Siden de ikke hadde drevet bort kanaaneerne som bodde i landet, bosatte Asjer seg blant dem.
- ³³ Naftali drev ikke bort innbyggerne i Bet-Sjemesj og innbyggerne i Bet-Anat. De bosatte seg blant kanaaneerne som holdt til der i landet. Men innbyggerne i Bet-Sjemesj og Bet-Anat måtte gjøre tvangsarbeid for dem.
- ³⁴ Amorittene trengte danittene opp i fjellet og lot dem ikke få komme ned på sletten.
- ³⁵ Det lyktes amorittene å bli boende i Har-Heres, Ajjalon og Sjaalbim. Men da Josefs hus fikk overtaket, måtte de gjøre tvangsarbeid.
- ³⁶ Amorittenes grense gikk fra Akrabbim-skaret og videre oppover fra *Sela*.

Dommerne 2

Herrens engel advarer israelittene

- ¹ Herrens engel kom fra Gilgal opp til Bokim og sa: Jeg førte dere opp fra Egypt og inn i det landet som jeg med ed hadde lovet fedrene deres. Jeg sa: «Jeg skal aldri bryte min pakt med dere,
- ² og dere skal ikke slutte pakt med innbyggerne i dette landet. Altrene deres skal dere rive ned.» Men dere adlød meg ikke. Hva er det dere har gjort?

³ Derfor sier jeg nå: Jeg vil ikke drive dem bort for dere. De skal bli til en snare for dere, og gudene deres skal bli en felle for dere.

⁴ Da Herrens engel hadde sagt dette til israelittene, gråt folket høyt.

⁵ Derfor kalte de stedet Bokim. Og de ofret til Herren der.

Israels frafall

⁶ Da Josva hadde sendt folket av sted, dro israelittene hver til sitt område for å innta landet.

⁷ Folket tjente Herren så lenge Josva levde, og så lenge de gamle ennå var i live, de som hadde levd lenger enn Josva og hadde sett alle de storverk Herren hadde gjort for Israel.

⁸ Josva, Nuns sønn, Herrens tjener, døde hundre og ti år gammel.

⁹ De gravla ham på hans egen grunn i Timrat-Heres i Efraim-fjellene, nord for Gaasj-fjellet.

¹⁰ Snart var hele dette slektsleddet forent med sine fedre. Etter dem vokste det opp et nytt slektsledd som verken kjente Herren eller visste hva han hadde gjort for Israel.

¹¹ Da gjorde israelittene det som var ondt i Herrens øyne. De dyrket Baal-gudene

¹² og forlot Herren, sine fedres Gud, som hadde ført dem ut av Egypt. De fulgte andre guder, guder fra folkene som bodde omkring, og tilba dem. Slik gjorde de Herren rasende.

¹³ De forlot Herren og dyrket Baal og Astarte-bildene.

¹⁴ Da flammet Herrens vrede opp mot Israel, og han ga dem i hendene på røvere som plyndret dem. Han overlot dem til fiendene omkring, og de kunne ikke stå seg mot dem.

¹⁵ Overalt hvor de dro fram, var Herrens hånd imot dem og rammet dem med ulykke, slik Herren hadde sagt, og som Herren hadde sverget. De kom i stor nød.

16 Da lot Herren det stå fram dommere som berget dem ut av hendene på røverne.

17 Men heller ikke dommerne adlød de. De drev hor med andre guder og tilba dem. De var snare til å bøye av fra den veien fedrene deres hadde fulgt da de adlød Herrens bud. De gjorde ikke som fedrene.

18 Hver gang Herren lot en dommer stå fram hos dem, var Herren med dommeren og reddet dem ut av hendene på fiendene så lenge dommeren levde. For Herren fikk medlidenhet med dem når de sukket under dem som plaget og undertrykte dem.

19 Men så snart dommeren var død, falt de fra igjen og brakte mer ødeleggelse enn fedrene hadde gjort. De fulgte andre guder og dyrket og tilba dem. De fortsatte å være trassige og gjøre det onde.

20 Da flammet Herrens vrede opp mot Israel, og han sa: «Dette folket har brutt den pakten jeg påla fedrene deres, og ikke lyttet til det jeg har sagt.

21 Derfor vil jeg ikke lenger drive ut for dem et eneste av de folkeslagene som Josva lot bli igjen da han døde.

22 For gjennom dem skal Israel settes på prøve: Vil de eller vil de ikke holde seg til Herrens vei og gå på den, slik som fedrene deres har gjort?»

23 Derfor lot Herren disse folkeslagene være igjen i stedet for å drive dem bort straks; og han overga dem ikke i Josvas hender.

Dommerne 3

1 Dette er de folkeslagene som Herren lot være igjen. – Han ville bruke dem til å sette Israel på prøve, de av Israel som ikke hadde vært med på alle krigene om Kanaan.

2 Dette gjorde han for at de kommende slektene av israelitter skulle lære å føre krig, men bare de som ikke hadde vært med før. –

3 Det var høvdingene for de fem filisterbyene, alle kanaaneerne, sidonerne og hevittene som bodde i Libanon-fjellene, fra Baal-Hermon-fjellet til Lebo-Hamat.

⁴Gjennom dem ble Israel satt på prøve, så det kunne vise seg om de ville lyde budene som Herren hadde gitt fedrene deres gjennom Moses.

⁵Israelittene bodde midt iblant kanaaneerne, hetittene, amorittene, perisittene, hevittene og jebusittene.

⁶ De tok døtrene deres til koner og ga selv sine døtre til sønnene deres, og de dyrket deres guder.

Otniel

⁷ Israelittene gjorde det som var ondt i Herrens øyne; de glemte Herren sin Gud og dyrket Baal-gudene og Asjera-gudinnene.

⁸ Da flammet Herrens vrede opp mot israelittene, og han ga dem i hendene på Kusjan-Risjatajim, kongen i Aram-Naharajim. Israelittene måtte tjene Kusjan-Risjatajim i åtte år.

⁹ Da ropte israelittene til Herren, og Herren lot en redningsmann stå fram i Israel, og han frelste dem. Det var Otniel, sønn av Kalebs yngste bror Kenas.

¹⁰ Herrens ånd kom over ham, og han ble dommer i Israel. Han dro ut i strid, og Herren overga Arams konge Kusjan-Risjatajim, i hans hender. Han fikk makten over Kusjan-Risjatajim,

¹¹ og landet hadde fred i førti år. Så døde Otniel, sønn av Kenas.

Ehud

¹² Israelittene gjorde igjen det som var ondt i Herrens øyne. Da ga Herren Moab-kongen Eglon makt over dem fordi de hadde gjort det som var ondt i Herrens øyne.

¹³ Han fikk med seg ammonittene og amalekittene og dro ut og slo Israel, og de inntok Palmebyen.

¹⁴ Israelittene måtte tjene Moab-kongen Eglon i atten år.

¹⁵ Da ropte israelittene til Herren, og Herren lot en redningsmann stå fram, benjaminitten Ehud, Geras sønn, en venstrehendt mann. Israelittene sendte ham med en gave til Eglon, kongen i Moab.

¹⁶Ehud laget seg et tveegget sverd som var en gomed langt, og spente det på seg under klærne, ved sin høyre hofte.

¹⁷Så brakte han gaven fram for Eglon, kongen i Moab. Eglon var en svært tykk mann.

¹⁸Da Ehud hadde overbrakt gaven, sendte han av gårde folkene som hadde båret den.

¹⁹Selv snudde han ved Pesilim, som er ved Gilgal, dro tilbake og sa: «Jeg har et hemmelig budskap til deg, konge.» Da sa kongen: «Stille!» Så gikk de ut, alle som sto til tjeneste for ham.

²⁰Da Ehud kom inn til kongen, satt han alene i det svale takkammeret sitt. Ehud sa til ham: «Jeg har et budskap fra Gud til deg.» Kongen reiste seg fra stolen.

²¹Ehud rakte ut venstre hånd, grep sverdet fra høyre hofte og støtte det inn i magen på ham

²²så skjeftet fulgte med sverdbladet inn. Fettet lukket seg omkring bladet, for han trakk ikke sverdet ut av magen på ham, og mageinnholdet veltet ut.

²³Ehud gikk ut i forhallen, lukket dørene til takkammeret etter seg og låste.

²⁴Da han hadde gått, kom kongens tjenere. De fikk se at dørene til takkammeret var låst, og tenkte: «Han har vel et nødvendig ærend i det svale kammerset.»

²⁵De ventet lenge. Men da han aldri åpnet dørene, tok de nøkkelen og låste opp. Og der lå herren deres døende på gulvet.

²⁶Men Ehud slapp unna mens de andre sto ubesluttsomme; han var allerede kommet forbi Pesilim og flyktet videre mot Se'ir.

²⁷Da han kom fram, blåste han i bukkehornet i Efraim-fjellene. Israelittene dro ned med ham fra fjellet, og han gikk foran dem.

²⁸«Følg etter meg», sa han til dem, «for Herren har gitt fienden deres, moabittene, i hendene på dere!» De dro ned etter ham og inntok vadestedene over Jordan til Moab. De lot ikke en eneste slippe over.

²⁹Den gangen hogg de ned ti tusen moabitter, alle kraftige og modige menn; ikke én kom seg unna.

³⁰ Moab måtte bøye seg under Israels hånd den dagen, og så hadde landet fred i åtti år.

³¹Etter Ehud fulgte Sjamgar, Anats sønn. Han felte seks hundre mann av filisterne med en piggstav til å drive okser med. Også han berget Israel.

Dommerne 4

Debora og Barak

¹ Igjen gjorde israelittene det som var ondt i Herrens øyne, nå som Ehud var død.

² Herren ga dem i hendene på kanaaneerkongen Jabin, som regjerte i Hasor. Hærføreren hans var Sisera, som holdt til i Harosjet-Haggojim.

³ Israelittene ropte til Herren. For Jabin hadde ni hundre jernvogner, og han undertrykte israelittene med makt i tjue år.

⁴ På den tiden var profetkvinnen Debora, Lappidots kone, dommer i Israel.

⁵ Hun pleide å sitte under Debora-palmen mellom Rama og Betel i Efraim-fjellene. Israelittene dro opp til henne for få dom i rettstvister.

⁶ Debora sendte bud etter Barak, Abinoams sønn, fra Kedesj i Naftali-landet og sa til ham: «Hør hva Herren, Israels Gud, befaler deg: Gå av sted og dra opp på Tabor-fjellet! Ta med deg ti tusen mann fra Naftali og Sebulon.

⁷ Så skal jeg få Sisera, Jabins hærfører, til å dra ut mot deg med vogner og tropper ved Kisjon-dalen. Jeg gir ham i dine hender.»

⁸ Barak sa til henne: «Går du med, skal jeg gå. Men går du ikke med meg, går ikke jeg.»

⁹ Da sa hun: «Visst skal jeg gå med deg. Men da blir det ikke du som får æren for den ferden du gjør. For Herren skal gi Sisera i hendene på en kvinne.» Så dro Debora med Barak til Kedesj.

¹⁰Barak kalte Sebulon og Naftali sammen i Kedesj. Så dro han av sted, og bak ham marsjerte ti tusen mann. Debora dro sammen med ham.

¹¹ Kenitten Heber hadde skilt lag med de andre kenittene, som var etterkommere av Hobab, svogeren til Moses, og hadde slått opp teltene sine ved Elon-Saananim, ved Kedesj.

¹²Sisera fikk melding om at Barak, Abinoams sønn, hadde dratt opp på Tabor-fjellet.

¹³Han samlet alle vognene sine, ni hundre jernvogner, og hele den hærstyrken han hadde, og førte dem fra Harosjet-Haggojim til Kisjon-dalen.

¹⁴ Da sa Debora til Barak: «Opp! For dette er dagen da Herren vil gi Sisera i dine hender. Herren går foran deg!» Så dro Barak ned fra Tabor-fjellet, og ti tusen mann fulgte ham.

¹⁵ Da Barak gikk til angrep, slo Herren Sisera og alle stridsvognene hans og hele hæren hans med forvirring. Sisera steg ned av vognen og flyktet til fots,

¹⁶ mens Barak satte etter vognene og hæren helt til Harosjet-Haggojim. Hele hæren til Sisera falt for sverdet. Ikke en eneste ble tilbake.

¹⁷Sisera selv flyktet til fots, til teltet som Jael, kenitten Hebers kone, hadde. For det rådde fred mellom Jabin, kongen i Hasor, og kenitten Hebers slekt.

¹⁸Jael gikk ut og møtte Sisera. «Kom inn, herre, kom inn til meg», sa hun. «Vær ikke redd!» Han kom inn i teltet til henne, og hun dekket over ham med et teppe.

¹⁹ Han ba henne: «Gi meg litt vann å drikke, jeg er så tørst!» Hun åpnet en skinnflaske med melk, lot ham få drikke og dekket over ham igjen.

²⁰Så sa han til henne: «Stå i teltåpningen! Kommer det en og spør om det er noen her, skal du svare nei.»

²¹Jael, Hebers kone, grep en teltplugg og tok en hammer i hånden. Så gikk hun stille inn til ham og slo pluggen gjennom tinningen på ham så den gikk ned i jorden. Han hadde ligget utmattet og sovet, og slik døde han.

²²I det samme kom Barak, som forfulgte Sisera. Jael gikk ut og møtte ham. Hun sa: «Kom, så skal jeg vise deg mannen du leter etter!» Han fulgte henne inn, og se, der lå Sisera død med teltpilgen gjennom tinningen.

²³Den dagen ydmyket Gud kanaaneerkongen Jabin foran israelittene.

²⁴Og israelittenes hånd lå tyngre og tyngre på kanaaneerkongen Jabin, helt til de gjorde ende på Jabin, kongen i Kanaan.

Dommerne 5

Debora-sangen

¹Den dagen sang Debora og Barak, sønn av Abinoam, denne sangen:

²Når Israels fremste går foran og folket villig møter fram, lovpris Herren!

³Hør, dere konger! Lytt, dere fyrster! Jeg vil synge, synge for Herren, spille for Herren, Israels Gud.

⁴Herre, da du dro ut fra Se'ir og steg fram fra markene i Edom, da ristet jorden, dråper falt fra himmelen, vanndråper falt fra skyene.

⁵Fjellene smeltet for Herren, han fra Sinai, for Herren, Israels Gud.

⁶I Anat-sønnen Sjamgars dager, i Jaels dager, lå veiene øde. De som var på reise, gikk på kronglete stier.

⁷Landsbyene lå øde i Israel, de lå øde, før jeg, Debora, sto fram, sto fram som en mor i Israel.

⁸Gud valgte ut nye ledere, da var det strid i portene, men skjold eller spyd var ikke å se blant de førti tusen i Israel.

⁹Mitt hjerte slår for Israels herskere, for folket som villig møtte fram. Lovpris Herren!

¹⁰Dere som rir på blakke eselhopper, dere som sitter på tepper, og dere som vandrer langs veien: Syng!

¹¹De overdøver lyden av dem som henter vann når de forteller ved vanningsstedene om Herrens rettferdige gjerninger, hans rettferdige gjerninger mot landsbyfolket i Israel. Da dro Herrens folk ned til portene.

¹²Våkn opp, våkn opp, Debora! Våkn opp, våkn opp, bær fram en sang! Reis deg, Barak, fang dine fiender, Abinoams sønn!

¹³Da dro de ned, de som var igjen av de mektige, Herrens folk dro med meg mot krigerne.

¹⁴Fra Efraim kom de som hadde røtter i Amalek. Etter deg, Benjamin, kommer de med sine folk. Fra Makir dro herskerne ned, fra Sebulon menn med hærførerstav,

¹⁵Jissakars høvdinge sammen med Debora, Jissakar kom, Barak var med, i dalen fulgte de i hælene på ham. Blant Rubens avdelinger rådslo de lenge.

¹⁶Hvorfor satt du mellom kløvkurvene og lyttet til fløytetoner fra gjeterne? Blant Rubens avdelinger rådslo de lenge.

¹⁷Gilead holdt seg i ro på den andre siden av Jordan. Hvorfor drøye Dan ved skipene? Asjer, som bodde ved havets strender, holdt seg i ro i vikene der.

¹⁸Sebulons folk viste dødsforakt, også Naftali, på de åpne høydene.

¹⁹Konger kom og kjempet, da kjempet de, Kanaans konger, i Taanak ved Megiddos vann, men de tok ikke sølv som bytte.

²⁰ Fra himmelen kjempet stjernene, fra sine baner kjempet de mot Sisera.

²¹ Kisjon-elven rev dem bort, den eldgamle elven, Kisjon-elven. Gå fram, min sjel, med styrke!

²²Da dundret det av hestehover, av hingster i galopp, i galopp!

²³ «Forbann Meros!» sa Herrens engel. «Forbann, forbann dem som bor der! For de kom ikke Herren til hjelp, de kom ikke Herren til hjelp mot krigerne!»

²⁴ Velsignet blant kvinner er Jael, kenitten Hebers kone, velsignet blant kvinner som bor i telt.

²⁵Han ba om vann, hun ga ham melk. Hun kom med rømme i en praktfull skål.

²⁶Hun strakte ut hånden etter teltpluggen, sin høyre hånd mot håndverkerens hammer. Hun slo til Sisera så skallen ble kløvd, drev pluggen igjennom og knuste tinningen.

²⁷Mellom føttene hennes sank han i kne, han stupte og ble liggende. Mellom føttene hennes sank han i kne, han stupte. Der sank han i kne, stupte og var knust.

²⁸Gjennom vinduet kikket hun ned, Siseras mor ropte gjennom gitteret: «Hvorfor kommer ikke vognen hans, hvorfor drøyer hovslagene fra stridsvognene?»

²⁹De klokeste hoffdamene svarte henne, og selv ga hun svar på sine egne ord:

³⁰«De deler nok byttet de har tatt! En jente eller to til hver mann, bytte av fargerikt tøy til Sisera, bytte av fargerikt tøy, et håndbrodert klede eller to om halsen på den som tok byttet.»

³¹Slik skal de gå til grunne, alle dine fiender, Herre. Men de som elsker deg, skal være som solen når den går opp i all sin prakt. Siden hadde landet fred i førti år.

Dommerne 6

Midjanittene herjer i Israel

¹Israelittene gjorde det som var ondt i Herrens øyne. Da ga Herren dem i hendene på midjanittene i sju år.

²Midjanittene beholdt makten over Israel. For å komme unna Midjan laget israelittene seg de tilfluktsstedene som er i fjellene, både huler og fjellborger.

³Hver gang israelittene hadde sådd, kom midjanittene og amalekittene og folkene fra øst og gikk til angrep på dem.

⁴De slo leir midt imot israelittene og ødela avlingen i landet helt bort til Gaza. De lot det ikke bli noe igjen å leve av i Israel, ikke en sau eller en okse eller et esel.

⁵ For de kom med buskap og telt som svermer av gresshopper. Det var ikke tall på dem og kamelene deres. De kom for å ødelegge landet.

⁶ Israel ble helt utarmet av midjanittene, og israelittene ropte til Herren.

⁷ Da israelittene ropte til Herren på grunn av midjanittene,

⁸ sendte Herren en profet til dem. Han sa: Så sier Herren, Israels Gud: Det var jeg som førte dere opp fra Egypt og hentet dere ut av slavehuset.

⁹ Jeg berget dere ut av hendene på egypterne og fra alle som undertrykte dere. Jeg drev dem bort for dere og ga dere landet deres.

¹⁰ Jeg sa til dere: «Jeg er Herren deres Gud. Dere skal ikke frykte gudene til amorittene, som eide landet dere bor i.» Men dere ville ikke høre på meg.

Herren kaller Gideon til dommer

¹¹ Da kom Herrens engel og satte seg under eiketreet i Ofra, det som tilhørte Joasj av Abieser-slekten. Gideon, sønnen til Joasj, holdt på å treske hvete i vinpressen for å berge kornet fra midjanittene.

¹² Da viste Herrens engel seg for ham og sa til ham: «Herren er med deg, du djerve kriger.»

¹³ Gideon svarte ham: «Hør på meg, herre! Hvis Herrener med oss, hvorfor har da alt dette hendt oss? Hvor blir det av alle hans under, de som fedrene våre fortalte oss om? De sa at det var Herren som brakte oss opp fra Egypt. Men nå har Herren forlatt oss og gitt oss i hendene på midjanittene.»

¹⁴ Herren vendte seg til ham og sa: «Gå og bruk den styrken du har, til å berge Israel ut av hendene på midjanittene! Det er jeg som sender deg!»

¹⁵ Gideon sa til ham: «Hør, Herre! Hvordan kan jeg berge Israel? Min slekt er den svakeste i Manasse, og jeg er den yngste i min fars hus.»

¹⁶ Da sa Herren til ham: «Jeg vil være med deg, og du skal slå midjanittene, alle som en.»

¹⁷ Og han sa til ham: «Om jeg har funnet nåde for dine øyne, så gi meg et tegn på at det er du som snakker med meg.

18Gå ikke herfra før jeg kommer tilbake! Jeg skal hente en offergave og sette den fram for deg.» Han svarte: «Jeg blir her til du kommer tilbake.»

19Gideon gikk og gjorde i stand et geitekje, så tok han en efa mel og bakte usyret brød. Kjøttet la han i en kurv, og suppen helte han i en krukke. Så bar han det ut under eiketreet og satte det fram for ham.

20Da sa Guds engel til ham: «Ta kjøttet og de usyrede brødene, legg det på klippen her og hell suppen over!» Han gjorde det.

21 Så rakte Herrens engel fram spissen av staven som han hadde i hånden, og rørte ved kjøttet og de usyrede brødene. Da slo ild opp fra berget og fortærte kjøttet og brødet. Og Herrens engel ble borte for øynene på ham.

22Da forsto Gideon at det var Herrens engel. Gideon ropte: «Ve meg, min Gud og Herre! Jeg har sett Herrens engel ansikt til ansikt!»

23Men Herren sa til ham: «Fred være med deg, vær ikke redd! Du skal ikke dø.»

24 Så bygde Gideon et alter for Herren og kalte det «Herren er fred». Den dag i dag står det i Ofra, som tilhører Abieser-slekten.

25 Samme natt sa Herren til Gideon: «Ta ungoksen som din far eier, og den andre oksen, den som er sju år gammel! Riv ned din fars Baal-alter og hugg ned Asjera-stolpen som står ved siden av.

26Så skal du på fastsatt måte bygge et alter for Herren din Gud på toppen av denne festningen. Ta den andre oksen og bær den fram som brennoffer; bruk veden fra Asjera-stolpen som du har hugget ned.»

27Gideon tok med seg ti av tjenerne sine og gjorde som Herren hadde sagt. Men han var redd for familien sin og folket i byen; derfor gjorde han det ikke om dagen, men om natten.

28Da folk i byen sto opp om morgenen, se, da var Baal-alteret revet og Asjera-stolpen som sto ved siden av, hugget ned. På det nybygde alteret var den andre oksen blitt ofret.

²⁹Da sa de seg imellom: «Hvem kan ha gjort dette?» Da de undersøkte og spurte seg for, ble det sagt at det var Gideon, sønn av Joasj, som hadde gjort det.

³⁰Byens folk sa da til Joasj: «La sønnen din komme ut! Han skal dø! Han har revet ned Baal-alteret og hugget ned Asjera-stolpen som sto ved siden av det.»

³¹ Men Joasj sa til alle som sto omkring ham: «Vil dere stride for Baal? Vil dere hjelpe ham? Den som strider for ham, skal dø før morgenen gryr. Dersom han er gud, så la ham stride for seg selv mot den som har revet ned alteret hans.»

³² Den dagen fikk Gideon navnet Jerubbaal, for de sa: «La Baal stride mot ham, siden han har revet ned alteret hans!»

Gideon ber om et tegn

³³Alle midjanittene, amalekittene og folkene fra øst samlet seg. De satte over Jordan og slo leir på Jisreel-sletten.

³⁴ Da kom Herrensånd over Gideon. Han blåste i horn, og Abieser-slekten samlet seg og fulgte ham.

³⁵Så sendte han budbringere omkring i hele Manasse, og de samlet seg og fulgte ham, de også. Han sendte budbringere til Asjer, Sebulon og Naftali, og de kom og sluttet seg til de andre.

³⁶Da sa Gideon til Gud: «Om du vil berge Israel ved min hånd, som du har sagt, ³⁷så se hit: Nå legger jeg denne nyklipte ullen her på treskeplassen. Faller det dugg bare på ullen mens hele marken er tørr, da vet jeg at det er ved min hånd du vil berge Israel, slik som du har sagt.»

³⁸Og slik gikk det. Da Gideon sto opp neste morgen og vred opp ullen, presset han så mye dugg ut av den at det ble en skål full av vann.

³⁹ Da sa han til Gud: «La ikke vreden flamme opp mot meg om jeg taler enda en gang. Jeg ville gjerne gjøre prøven med ullen en gang til. La nå ullen alene være tørr, mens det faller dugg på hele marken.»

⁴⁰Og den natten gjorde Gud det slik: Ullen holdt seg tørr, men hele marken var duggvåt.

Dommerne 7

Gideon seirer over midjanittene

- ¹ Jerubbaal, det er Gideon, dro tidlig ut, og hele hæren med ham, og de slo leir ved Harod-kilden. Midjanittenes leir lå nord for Gideon, ved More-haugen nede på sletten.
- ² Da sa Herren til Gideon: «Du har for mye folk med deg. Jeg vil ikke gi midjanittene i hendene på dem. For da kunne Israel briske seg mot meg og si: Ved min egen hånd har jeg blitt berget!
- ³ Rop nå så folket hører det: Den som er redd og engstelig, kan snu og vende hjem fra Gilead-fjellet!» Da var det tjueto tusen mann som dro, og ti tusen ble igjen.
- ⁴ Men Herren sa til Gideon: «Ennå er det for mye folk. La dem gå ned til vannet, så skal jeg skille ut noen for deg der. Når jeg sier til deg: Denne skal gå med deg, så skal han bli med. Men sier jeg: Denne skal ikke gå med deg, så skal han ikke være med.»
- ⁵ Så førte Gideon hæren ned til vannet, og Herren sa til ham: «Alle som lepjer vannet i seg med tungen slik som hunder gjør, skal du stille opp for seg, og på samme måte alle som legger seg på kne for å drikke.»
- ⁶ De som lepjet vann fra hånden, var tre hundre i tallet. Alle de andre la seg på kne og drakk.
- ⁷ Da sa Herren til Gideon: «Med de tre hundre som lepjet, skal jeg berge dere, og jeg vil gi midjanittene i dine hender. Resten av hæren kan dra hver til sitt.»
- ⁸ De overtok matforsyningen og bukkehornene fra resten av hæren. Så sendte Gideon alle de andre israelittene hjem til sine egne telt, men han beholdt tre hundre mann. Midjanittenes leir lå lenger nede i dalen.
- ⁹ Den natten sa Herren til ham: «Stå opp og gå ned til leiren! Jeg gir den i dine hender.
- ¹⁰ Men er du redd, skal du først gå ned sammen med Pura, tjenestegutten din.

¹¹Lytt til det de sier, så får du styrke nok i hendene til å dra ut mot leiren.» Da gikk han og tjeneren Pura ned til leiren, så langt som til forpostene utenfor.

¹²Midjanittene, amalekittene og alle folkene fra øst lå nede i dalen så tett som gresshopper. Kamelene deres var det ikke tall på; de var som sandkorn på havets strand.

¹³Med det samme Gideon kom, var det en som fortalte kameraten sin en drøm. Han sa: «Du, jeg har hatt en drøm om at et byggbrød kom trillende ned mot midjanittenes leir. Da det kom fram, støtte det mot teltet så det veltet og ble snudd opp ned, og der ble det liggende.»

¹⁴Da svarte kameraten hans: «Det der kan ikke være noe annet enn sverdet til israelitten Gideon, sønn av Joasj. Gud har gitt midjanittene og hele leiren i hans hender.»

¹⁵Da Gideon hørte drømmen som ble fortalt, og tydingen, bøyde han seg og tilba. Så vendte han tilbake til israelittenes leir og sa: «Stå opp! For Herren har gitt midjanittleiren i deres hender.»

¹⁶Så delte han de tre hundre mennene i tre flokker. Han ga alle bukkehorn og tomme krukker i hendene, og fakler til å ha inni krukkene.

¹⁷Han sa til dem: «Se på meg og gjør som jeg! Når jeg kommer til utkanten av leiren, skal dere gjøre det samme som jeg gjør.

¹⁸Når jeg og alle som er med meg, blåser i bukkehorn, skal dere også blåse i bukkehorn rundt hele leiren og rope: For Herren og for Gideon!»

¹⁹Gideon og de hundre mennene som fulgte med ham, kom til utkanten av leiren da midnattsvakten begynte; vaktpostene var nettopp satt ut. Da blåste de i bukkehornene og knuste krukkene som de hadde med seg.

²⁰Alle tre flokkene blåste i bukkehorn og knuste krukkene sine. Faklene holdt de i venstre hånd, og i høyre hadde de bukkehornene som de blåste i. Og de ropte: «Sverd for Herren og for Gideon!»

²¹Men de ble stående hver mann på sin plass rundt leiren, mens hele leiren løp fram og tilbake og sprang skrikende bort.

²² Da de tre hundre blåste i bukkehornene, gjorde Herren det slik at alle i leiren løftet sverd mot hverandre. De flyktet til Bet-Hasjitta, i retning Serera, til utkanten av Abel-Mehola ved Tabbat.

²³Da samlet israelittene seg til strid, fra Naftali, Asjer og hele Manasse, og satte etter midjanittene.

²⁴ Over hele Efraim-fjellet sendte Gideon budbærere som skulle si: «Dra ned og møt midjanittene. Avskjær dem fra elven helt ned til Bet-Bara ved Jordan!» Hver eneste mann i Efraim ble utkommandert, og de avskar dem fra elven helt ned til Bet-Bara og Jordan.

²⁵ De fanget to midjanitthøvdinger, Oreb og Seeb. Oreb drepte de på Oreb-klippen, Seeb drepte de ved Seeb's pressekum. Så satte de etter midjanittene. Hodene av Oreb og Seeb brakte de til Gideon på den andre siden av Jordan.

Dommerne 8

Gideon som dommer i Israel

¹ Mennene fra Efraim sa til ham: «Hva er det du har gjort mot oss? Hvorfor kalte du oss ikke inn da du dro ut i strid mot midjanittene?» Og de gikk kraftig i rette med ham.

²Men han sa til dem: «Hva har jeg gjort sammenlignet med dere? Er ikke etterhøsten til Efraim mer verdt enn vinhøsten til Abieser?»

³Det var i deres hender Gud ga midjanitthøvdingene Oreb og Seeb. Har jeg maktet å gjøre som dere?» Da han sa dette, lot de vreden mot ham stilne av.

⁴Gideon kom til Jordan og gikk over, han og de tre hundre som var med ham. De var utmattet etter jakten.

⁵ Han sa til mennene i Sukkot: «Kan dere gi noen brød til krigsfolket som følger meg, for de er slitne. Jeg jakter på Sebah og Salmunna, kongene i Midjan.»

⁶Men høvdingene i Sukkot svarte: «Har du fått klørne i Sebah og Salmunna allerede, siden vi skal gi hæren din brød?»

⁷Da sa Gideon: «Fordi du sa det, skal jeg rive opp kjøttet deres med ville tornebusker og tistler når Herren har gitt Sebah og Salmunna i min hånd.»

⁸Derfra dro han opp til Penuel og spurte om det samme. Men i Penuel svarte mennene ham på samme måte som mennene i Sukkot hadde gjort.

⁹Da sa han til mennene i Penuel også: «Når jeg kommer velberget tilbake, skal jeg rive dette tårnet ned.»

¹⁰Sebah og Salmunna lå i Karkor med hærene sine, omtrent femten tusen mann. Det var alt som var igjen av hæren til folkene fra øst. Hundre og tjue tusen våpenføre menn hadde falt.

¹¹Gideon dro opp langs teltboernes vei øst for Nobah og Jogbeha, og han slo hæren som lå trygt i leiren.

¹²Sebah og Salmunna flyktet, men han satte etter dem og tok begge Midjan-kongene, Sebah og Salmunna, til fange. Han fikk hele hæren til å skjelve av skrekk.

¹³Da Gideon, sønn av Joasj, vendte tilbake fra striden og kom opp gjennom Heres-passet,

¹⁴fikk han tak i en ung gutt, en av mennene i Sukkot, og spurte ham ut. Gutten skrev opp for ham navnene på høvdingene i Sukkot og de eldste derfra, syttisju mann.

¹⁵Da han kom til mennene i Sukkot, sa han: «Se, her er Sebah og Salmunna, som dere spottet meg for da dere sa: Har du fått klørne i Sebah og Salmunna allerede, siden vi skal gi de trette mennene dine brød?»

¹⁶Han grep de eldste i byen. Så tok han ville tornebusker og tistler og lærte mennene i Sukkot en lekse med dem.

¹⁷Tårnet i Penuel rev han ned, og mennene i byen slo han i hjel.

¹⁸Siden sa han til Sebah og Salmunna: «Hvordan så de ut, de mennene dere drepte på Tabor?» De svarte: «De lignet på deg. Begge så ut som kongssønner.»

¹⁹Han sa: «Da var det brødrene mine, sønner av min egen mor! Så sant Herren lever, hadde dere spart livet deres, skulle jeg ikke ha drept dere.»

²⁰Så sa han til Jeter, sin eldste sønn: «Gå fram og slå dem i hjel!» Men gutten trakk ikke sverdet. Han var redd, for han var bare en ung gutt ennå.

²¹Da sa Sebah og Salmunna: «Kom selv og hugg oss ned! For som mannen er, slik er også styrken hans.» Så gikk Gideon fram og slo i hjel Sebah og Salmunna, og han tok halvmånene som kamelene deres hadde rundt halsen.

²²Israelittene sa til Gideon: «Du skal herske over oss, både du og din sønn og sønnesønn, for du har berget oss ut av hendene på midjanittene.»

²³Men Gideon svarte: «Jeg skal ikke herske over dere. Sønnen min skal heller ikke herske over dere. Herren skal herske over dere.»

²⁴Så sa Gideon til dem: «Jeg har en bønn til dere: at hver av dere gir meg en ørering fra det han tok som bytte.» For midjanittene gikk med øreringer av gull; de var ismaelitter.

²⁵De svarte: «Dem gir vi gjerne.» Så bredte de ut en kappe, og på den kastet hver av dem en ring fra byttet sitt.

²⁶Da han veide gullringene han hadde bedt om, var det ett tusen sju hundre sjekel gull, i tillegg til halvmånene, øreringene og purpurklærne som Midjan-kongene hadde hatt på seg, og lenkene som kamelene deres hadde båret om halsen.

²⁷Av gullet laget Gideon seg en efod som han satte opp i Ofra, hjembyen sin. Alle israelittene der kom og drev hor med den, og den ble til en snare for Gideon og hans hus.

²⁸Slik måtte midjanittene bøye seg under israelittene, og de løftet aldri hodet igjen. Landet hadde ro i førti år, så lenge Gideon levde.

²⁹Så gikk Jerubbaal, sønn av Joasj, hjem til sitt eget hus og ble boende der.

- ³⁰Fra Gideon gikk det ut sytti sønner, for han hadde mange koner.
- ³¹Også medhustruen han hadde i Sikem, fødte en sønn til ham, og han ga ham navnet Abimelek.
- ³²Gideon, sønn av Joasj, døde i høy alder og ble gravlagt i graven til sin far Joasj i Ofra, byen til Abieser-slekten.
- ³³ Da Gideon var død, begynte israelittene igjen å drive hor med Baal-gudene. De gjorde Baal-Berit til sin gud.
- ³⁴Israelittene tenkte ikke på Herren sin Gud, som hadde berget dem fra alle fiender omkring dem.
- ³⁵ De viste ingen troskap mot Gideon, mot Jerubbaal og hans hus, på tross av alt det gode han hadde gjort for Israel.

Dommerne 9

Abimeleks kongedømme

- ¹ Abimelek, sønn av Jerubbaal, dro til sin mors brødre i Sikem. Han talte med dem og med hele slekten til morfaren og sa:
- ²«Gå til alle menn med makt i Sikem og spør: Hva er best for dere? Vil dere ha sytti mann, alle Jerubbaals sønner, til å råde over dere, eller vil dere at én mann skal råde? Husk at jeg er av samme bein og kjøtt som dere.»
- ³Morens brødre gikk da og sa alt dette til alle menn i Sikem. Og hjertet deres ble vunnet for Abimelek, for de sa: «Han er jo en av våre.»
- ⁴Så ga de ham sytti sjekel sølv fra tempelet til Baal-Berit. For dem leide Abimelek noen simple menn som gikk og drev, og de fulgte ham.
- ⁵Så dro han til farens hus i Ofra. Der drepte han brødrene sine, Jerubbaals sønner, sytti mann på én stein. Bare Jotam, Jerubbaals yngste sønn, var igjen, for han hadde gjemt seg.
- ⁶ Alle menn med makt i Sikem og alle som var i Bet-Millo, samlet seg. De gikk og gjorde Abimelek til konge, ved steinstøtte-eika i Sikem.

- ⁷Da Jotam fikk høre om dette, gikk han opp og sto på toppen av Garisim-fjellet. Han ropte høyt: Hør på meg, dere Sikems menn, så skal Gud høre på dere!
- ⁸En gang gikk trærne for å salve en konge. De sa til oliventreet: «Du skal være konge over oss!»
- ⁹Men oliventreet svarte: «Skulle jeg gi avkall på oljen min som guder og mennesker æres med, og gi meg til å svaie over de andre trærne?»
- ¹⁰Da sa trærne til fikentreet: «Kom du og vær konge over oss!»
- ¹¹Fikentreet svarte: «Skulle jeg gi avkall på min søte, gode frukt og gi meg til å svaie over de andre trærne?»
- ¹²Så sa de til vintreet: «Kom du og vær konge over oss!»
- ¹³Vintreet svarte: «Skulle jeg gi avkall på den nye vinen som gjør guder og mennesker glade, og gi meg til å svaie over de andre trærne?»
- ¹⁴ Da sa alle trærne til tornebusken: «Kom du og vær konge over oss!»
- ¹⁵Tornebusken svarte: «Er det virkelig slik at dere vil salve meg til konge, så kom og søk ly i min skygge! Ellers går det ild ut fra tornebusken, og den skal fortære sedrene på Libanon.»
- ¹⁶Har dere handlet ærlig og trofast når dere nå har gjort Abimelek til konge? Gjorde dere vel mot Jerubbaal og hans slekt og lot ham få som han fortjente?
- ¹⁷ Min far kjempet for dere, han våget livet og berget dere ut av hendene på Midjan.
- ¹⁸Men i dag har dere reist dere mot slekten til min far og drept sønnene hans, sytti mann på én stein. Dere har gjort Abimelek, som er sønn av slavekvinnen hans, til konge over Sikems menn fordi han er en av dere.
- ¹⁹Har dere handlet ærlig og trofast mot Jerubbaal og slekten hans i dag, så gled dere over Abimelek og la ham glede seg over dere!
- ²⁰Men har dere ikke det, skal det gå ild ut fra Abimelek og fortære mennene i Sikem og Bet-Millo. Og ild skal gå ut fra mennene i Sikem og fra Bet-Millo, og den skal fortære Abimelek.

21Så rømte Jotam. Han flyktet og dro til Beer. Der slo han seg ned, utenfor rekkevidde for sin bror Abimelek.

22I tre år styrte Abimelek i Israel.

23 Da sendte Gud en ond ånd mellom Abimelek og mennene i Sikem, så de svek Abimelek.

24Dette skjedde for at voldsgjerningen som ble gjort mot Jerubbaals sytti sønner, kunne bli hevnet. Deres blod skulle komme både over deres egen bror Abimelek, han som drepte dem, og over mennene i Sikem, som støttet ham så han kunne drepe brødrene sine med egne hender.

25Mennene i Sikem la folk i bakhold mot ham på fjelltoppene, og de ranet alle som dro forbi dem på veien. Dette fikk Abimelek vite.

26 Gaal, sønn av Ebed, kom til Sikem sammen med brødrene sine, og mennene i Sikem fikk tillit til ham.

27De gikk ut og høstet vinmarkene sine og presset druer. Så holdt de fest. De gikk inn i tempelet til guden sin, spiste og drakk og forbannet Abimelek.

28Da sa Gaal, sønn av Ebed: «Hvem er Abimelek, og hvem er Sikem, så vi skulle tjene ham? Er ikke han Jerubbaals sønn, og er ikke Sebul tilsynsmannen hans? Tjen de mennene som stammer fra Hamor, Sikems far! Hvorfor skulle vi tjene denne mannen?

29Bare jeg hadde hånd om dette folket, så jeg kunne få Abimelek av veien. Da skulle jeg si: Skaff deg en større hær, Abimelek, og dra ut til strid!»

30Da Sebul, høvdingen i byen, hørte hva Gaal, sønn av Ebed, sa, ble han rasende.

31Han sendte bud til Abimelek i hemmelighet og sa: «Hør! Gaal, sønn av Ebed, er kommet til Sikem sammen med brødrene sine, og de hisser opp byen mot deg.

32Nå i natt skal du bryte opp sammen med folkene dine og legge deg i bakhold ute i åpent lende.

³³I morgen tidlig, når solen står opp, skal du rykke fram og overfalle byen. Da kommer Gaal og hans folk til å dra ut imot deg, og så kan du gjøre med ham som best du makter.»

³⁴Abimelek brøt opp i nattemørket med alt mannskap han hadde, og de la seg i bakhold mot Sikem i fire grupper.

³⁵Da Gaal, sønn av Ebed, gikk ut og sto ved inngangen til byporten, kom Abimelek og folkene hans fram fra bakholdet.

³⁶Gaal fikk øye på folket og sa til Sebul: «Se, det kommer folk ned fra fjelltoppene!» Sebul sa til ham: «Det er skyggen av fjellene du tar for mennesker.»

³⁷ Men Gaal fortsatte: «Jo, det er folk som kommer ned fra verdens navle, og en annen flokk kommer på veien fra Spåmannseika.»

³⁸Da sa Sebul til ham: «Hvor er nå de store ordene dine? Var det ikke du som sa: Hvem er Abimelek, så vi skulle tjene ham? Se, her kommer dette folket som du aktet så lite. Dra nå ut og kjemp mot dem!»

³⁹Da dro Gaal ut i spissen for mennene i Sikem og kjempet mot Abimelek.

⁴⁰Men Abimelek satte etter ham og drev ham på flukt. Mange falt; det lå drepte helt bort til byporten.

⁴¹Abimelek slo seg ned i Aruma. Sebul drev Gaal og brødrene hans bort; de fikk ikke bo i Sikem.

⁴²Dagen etter gikk folket ut på marken. Da Abimelek fikk vite det,

⁴³delte han hæren sin i tre flokker og la seg i bakhold ute i åpent lende. Da han så at folket kom ut av byen, gikk han løs på dem og slo dem.

⁴⁴Abimelek og flokken som fulgte ham, sprang og stilte seg i byporten, mens de to andre flokkene overfalt alle som var ute på marken, og hogg dem ned.

⁴⁵ Abimelek kjempet mot byen hele den dagen. Han inntok byen, og folket som var der, slo han i hjel. Byen rev han ned og sådde den til med salt.

⁴⁶ Da mennene i Sikem-borgen hørte dette, gikk alle inn i kjellerrommet under tempelet til El-Berit.

⁴⁷ Så snart Abimelek fikk vite at alle menn i Sikem-borgen hadde samlet seg,

⁴⁸ gikk han opp på Salmon-fjellet sammen med alt folket som var med ham. Abimelek grep tak i en øks og hogg greiner av trærne. Han løftet dem opp og la dem på skuldrene. Så sa han til folkene sine: «Dere ser hva jeg har gjort. Skynd dere og gjør som jeg.»

⁴⁹ Alt folket hogg hver sin bør med greiner og fulgte etter Abimelek. De la greinene over kjellerrommet og satte fyr på dem over hodene på alle som var der nede. Slik døde også alle som var i Sikem-borgen, omkring tusen menn og kvinner.

⁵⁰ Siden gikk Abimelek mot Tebes. Han omringet byen og inntok den.

⁵¹ Midt i byen var det et festningstårn. Dit flyktet alle menn og kvinner og alle de mektige i byen. De stengte etter seg og gikk opp på taket av tårnet.

⁵² Abimelek rykket fram mot tårnet for å angripe det. Men da han nærmet seg porten i tårnet for å sette ild på den,

⁵³ var det en kvinne som kastet en kvernstein i hodet på Abimelek så skallen hans ble knust.

⁵⁴ Han ropte straks til våpenbæreren sin og sa til ham: «Trekk sverdet og drep meg, så det ikke skal bli sagt at en kvinne slo meg i hjel!» Da stakk tjeneren sverdet gjennom ham, og han døde.

⁵⁵ Da israelittene så at Abimelek var død, gikk de hjem, hver til sitt.

⁵⁶ Slik gjengjeldte Gud det onde Abimelek gjorde mot sin far da han drepte de sytti brødrene sine.

⁵⁷ Og alt det onde som mennene i Sikem hadde gjort, lot Gud komme tilbake over deres eget hode. Den forbannelsen som Jotam, sønn av Jerubbaal, hadde lyst, kom over dem.

Dommerne 10

Dommerne Tola og Ja'ir

¹Etter Abimelek sto Tola fram som Israels redningsmann. Han var sønn av Pua, som var sønn av Dodo av Jissakars stamme og bodde i Sjamir i Efraimfjellene.

²Han var dommer i Israel i tjuetre år. Så døde han og ble gravlagt i Sjamir.

³Etter ham sto Ja'ir fra Gilead fram. Han var dommer i Israel i tjueto år.

⁴ Han hadde tretti sønner; de red på tretti esler og hadde tretti byer, som den dag i dag kalles Ja'irs teltbyer. De ligger i Gilead-landet.

⁵Så døde Ja'ir og ble gravlagt i Kamon.

Ammonittene undertrykker Israel

⁶ Igjen gjorde israelittene det som var ondt i Herrens øyne. De dyrket Baal-gudene og Astarte-bildene, de dyrket gudene til folkene i Aram, Sidon og Moab, og de dyrket ammonittenes og filisternes guder. De forlot Herren, de tjente ikke ham.

⁷ Da flammet Herrens vrede opp mot israelittene, og han ga dem i hendene på filisterne og ammonittene.

⁸ Dette året knuste de israelittene. I atten år undertrykte de alle israelittene som bodde på østsiden av Jordan, i amorittenes land i Gilead.

⁹ Ammonittene satte også over Jordan og gikk til krig mot Juda, Benjamin og Efraims hus. Og israelittene kom i stor nød.

¹⁰ Da ropte israelittene til Herren og sa: «Vi har syndet mot deg. Vi har vendt oss bort fra vår Gud og dyrket Baal-gudene.»

¹¹ Herren sa til israelittene: «Har jeg ikke frelst dere fra egypterne, amorittene, ammonittene og filisterne?»

¹² Da sidonerne, amalekittene og midjanittene plaget dere, ropte dere til meg, og jeg berget dere ut av hendene på dem.

¹³ Men dere forlot meg og dyrket andre guder. Derfor vil jeg ikke berge dere mer.

14 Gå og rop til de gudene dere har valgt dere! La dem frelse dere nå i nødens stund.»

15 Da sa israelittene til Herren: «Vi har syndet. Gjør med oss som du synes er best, bare du vil hjelpe oss denne gangen!»

16 De fjernet de fremmede gudene som de hadde hos seg, og tjente Herren. Da holdt han ikke ut å se på Israels nød.

17 Ammonittene samlet seg til strid og slo leir i Gilead. Israelittene marsjerte opp og slo leir i Mispa.

18 Folket og høvdingene i Gilead sa til hverandre: «Hvem vil gå først i striden mot ammonittene? Han skal være høvding over alle som bor i Gilead.»

Dommerne 11

Jefta

1 Jefta fra Gilead var en tapper kriger. Han var sønn av en prostituert kvinne, og Gilead var far til Jefta.

2 Også Gileads kone fødte ham sønner. Da disse sønnene ble voksne, jaget de Jefta bort og sa til ham: «Du skal ikke få del i farsarven vår, for du er sønn av en annen kvinne.»

3 Da flyktet Jefta for brødrene sine og slo seg ned i landet Tob. Noen simple menn som gikk og drev, samlet seg om Jefta og dro ut med ham på toktene hans.

4 Etter en tid gikk ammonittene til krig mot Israel.

5 Da ammonittene gikk til angrep på israelittene, dro de eldste i Gilead for å hente Jefta hjem fra Tob.

6 De sa til Jefta: «Kom og bli hærfører for oss, så vi kan kjempe mot ammonittene.»

7 Men Jefta sa til de eldste i Gilead: «Var det ikke dere som hatet meg og drev meg bort fra min fars hus? Hvorfor kommer dere til meg nå, når dere er i nød?»

⁸De eldste fra Gilead svarte Jefta: «Det er nettopp derfor vi vender oss til deg igjen. Går du med oss og kjemper mot ammonittene, skal du være høvding over alle som bor i Gilead.»

⁹Da sa Jefta til de eldste i Gilead: «Om dere henter meg tilbake for å kjempe mot ammonittene og Herrenovergir dem til meg, da skal jeg være høvding for dere.»

¹⁰ De eldste i Gilead svarte: «Herren skal være vitne mellom oss om vi ikke gjør som du sier.»

¹¹Da fulgte Jefta med de eldste i Gilead, og folket gjorde ham til høvding og hærfører. Foran Herren i Mispa gjentok Jefta alt det han hadde sagt.

Jefta seirer over ammonittene

¹²Jefta sendte bud til ammonittenes konge og sa: «Har vi noe uoppgjort med hverandre siden du kommer imot meg og går til angrep på landet mitt?»

¹³ Ammonittenes konge svarte sendebudene fra Jefta: «Da Israel kom fra Egypt, tok de landet mitt mellom Arnon og Jabbok, helt bort til Jordan. Gi det nå tilbake med det gode!»

¹⁴Enda en gang sendte Jefta bud til ammonittenes konge

¹⁵ og sa til ham: Så sier Jefta: Israel har ikke tatt landet fra Moab eller ammonittene.

¹⁶Da Israel dro opp fra Egypt, gikk de gjennom ørkenen til Sivsjøen og kom til Kadesj.

¹⁷ Da sendte Israel bud til kongen i Edom og sa: «La oss få dra gjennom landet ditt!» Men kongen i Edom hørte ikke på dem. De sendte også bud til kongen i Moab, men han avslo. Så ble Israel værende i Kadesj.

¹⁸ Da de siden dro gjennom ørkenen, gikk de utenom Edoms land og Moabs land. De nådde området øst for Moab og slo leir på den andre siden av Arnon. De kom ikke inn på Moabs landområde, for Arnon danner grensen mot Moab.

¹⁹ Så sendte Israel bud til amorittkongen Sihon, kongen i Hesjbon, og sa til ham: «La oss få dra gjennom landet ditt, så vi kommer dit vi skal.»

²⁰ Men Sihon hadde ikke så stor tillit til Israel at han lot dem dra gjennom landet sitt. Derfor samlet han hele hæren sin og slo leir ved Jahsa. Så gikk han til krig mot Israel.

²¹ Men Herren, Israels Gud, ga Sihon og hele hæren hans i hendene på Israel, og de slo dem. Så inntok Israel hele landet til amorittene som bodde der.

²² Hele amorittenes område inntok de, fra Arnon til Jabbok og fra ørkenen til Jordan.

²³ Det er Herren, Israels Gud, som har drevet amorittene bort og gitt landet til sitt folk Israel. Og nå vil du drive dem bort!

²⁴ Er det ikke slik at det din gud Kemosj lar deg innta, det inntar du, mens alt det Herren vår Gud lar oss innta, det inntar vi?

²⁵ Er du så mye bedre enn Moab-kongen Balak, Sippors sønn? Gikk han til strid mot Israel? Angrep han dem?

²⁶ Nå er det tre hundre år siden Israel bosatte seg i Hesjbon og byene der omkring, i Aroer og byene der omkring og i alle byene langs Arnon. Hvorfor har dere ikke tatt dem tilbake i hele denne tiden?

²⁷ Jeg har ikke syndet mot deg, men du gjør meg stor urett når du nå går til krig mot meg. Herren, som er dommeren, skal i dag dømme mellom israelittene og ammonittene.

²⁸ Men ammonittenes konge ville ikke høre på det sendebudene fra Jefta sa til ham.

²⁹ Da kom Herrens ånd over Jefta, og han dro gjennom Gilead og Manasse. Han dro helt til Mispa i Gilead, og derfra dro han ut mot ammonittene.

³⁰ Jefta avla et løfte til Herren og sa: «Gir du ammonittene i mine hender,

31 skal den første som kommer ut gjennom døren i mitt hus og møter meg når jeg vender velberget tilbake fra krigen mot ammonittene, høre Herren til. Jeg skal bære ham fram som brennoffer.»

32Så dro Jefta ut for å kjempe mot ammonittene, og Herren ga dem over i hans hender.

33 Han slo dem og tok landet fra Aroer og bortover mot Minnit, med tjue byer, og området helt til Abel-Keramim. Det ble et stort mannefall, og ammonittene måtte bøye seg under israelittene.

Jeftas datter

34 Da Jefta kom hjem til huset sitt i Mispa, kom datteren hans ut imot ham med håndtrommer og dans. Hun var det eneste barnet hans, han hadde ingen sønn eller datter utenom henne.

35 Da han fikk se henne, flerret han klærne sine og ropte: «Å, min datter, for en sorg du volder meg, for en ulykke du bringer! Jeg har gitt Herren et løfte, og jeg kan ikke ta det tilbake.»

36Da sa hun til ham: «Far, har du gitt Herren et løfte, så gjør med meg som du har sagt, siden Herren har latt deg få hevn over dine fiender, ammonittene.

37Men en ting vil jeg gjerne at du gir meg lov til», sa hun. «La meg få være fri i to måneder, så jeg og venninnene mine kan gå omkring på fjellene og gråte over at jeg må dø som jomfru.»

38«Gå du!» svarte han, og han lot henne være borte i to måneder. Så gikk hun omkring på fjellene sammen med venninnene og gråt over jomfrudommen sin.

39Da de to månedene var omme, kom hun tilbake til faren, og han gjorde med henne som han hadde lovet. Hun hadde aldri vært sammen med noen mann. Siden har det vært en skikk i Israel

40at israelittiske døtre fire dager i året går ut og synger klagesanger over datteren til Jefta fra Gilead.

Dommerne 12

Jefta kjemper mot Efraim

¹ Efraims menn samlet seg til strid og dro nordover. De sa til Jefta: «Hvorfor sendte du ikke bud etter oss så vi kunne være med da du dro ut for å kjempe mot ammonittene? Nå setter vi ild på huset ditt og brenner deg inne.»

² Jefta sa til dem: «Jeg og mitt folk lå i hard strid med ammonittene. Da sendte jeg bud etter dere, men dere berget meg ikke fra deres hånd.

³ Da jeg så at dere ikke ville hjelpe, våget jeg livet og dro ut mot ammonittene, og Herren ga dem i mine hender. Hvorfor kommer dere nå og vil kjempe mot meg?»

⁴ Så samlet Jefta alle Gileads menn til kamp mot Efraim. Og Gileads menn hogg Efraim ned; for de hadde sagt: «Dere er flyktninger fra Efraim, dere gileaditter, midt blant folk fra Efraim og folk fra Manasse.»

⁵ Gilead stengte vadestedene over Jordan for efraimittene. Hver gang det kom en efraimittisk flyktning og ville over, sa Gileads menn til ham: «Er du fra Efraim?» Svarte han nei,

⁶ sa de til ham: «Si sibbolet!» Sa han da «sibbolet» fordi han ikke kunne uttale ordet rett, grep de ham og drepte ham der ved vadestedene over Jordan. Før tito tusen mann av Efraim falt den gangen.

⁷ Jefta fra Gilead var dommer i Israel i seks år. Så døde han og ble gravlagt i hjembyen sin, i Gilead.

Andre dommere

⁸ Etter Jefta ble Ibsan fra Betlehem dommer i Israel.

⁹ Han hadde tretti sønner. Tretti døtre giftet han bort, og tretti svigerdøtre hentet han hjem. Han styrte Israel i sju år.

¹⁰ Så døde Ibsan og ble gravlagt i Betlehem.

¹¹ Etter ham ble Elon fra Sebulon dommer i Israel. Han styrte Israel i ti år.

¹² Så døde Elon og ble gravlagt i Ajjalon i Sebulon-landet.

¹³ Etter ham ble Abdon, sønn av Hillel fra Piraton, dommer i Israel.

¹⁴Han hadde førti sønner og tretti sønnesønner. De red på sytti esler. Han styrte Israel i åtte år.

¹⁵Så døde Abdon, sønn av Hillel fra Piraton, og ble gravlagt i Piraton i Efraimlandet, på amalekittfjellet.

Dommerne 13

Samson blir født

¹ Igjen gjorde israelittene det som var ondt i Herrens øyne. Da ga Herren dem i hendene på filisterne i førti år.

² Det var en mann fra Sora, fra Dan-slekten, han het Manoah. Hans kone var barnløs; hun kunne ikke få barn.

³ Herrens engel viste seg for henne og sa: «Jeg vet at du er barnløs og ikke kan få barn. Men du skal bli med barn og føde en sønn.

⁴ Pass derfor på at du ikke drikker vin eller sterk drikk og ikke spiser noe urent!

⁵ For se, du skal bli med barn og føde en sønn. Det må aldri komme rakekniv på hodet hans, for gutten skal være en Guds nasireer helt fra mors liv. Med ham skal frigjøringen av Israel fra filisterne begynne.»

⁶ Kvinnen gikk til mannen sin og sa: «Det kom en gudsmann til meg. Han så ut slik som Guds engel ser ut, og fylte meg med stor frykt. Jeg spurte ikke hvor han var fra, og han fortalte meg ikke hva han het.

⁷ Han sa til meg: Du skal unnfange og føde en sønn. Drikk nå ikke vin eller sterk drikk og spis ikke noe urent! For gutten skal være en Guds nasireer helt fra mors liv til den dagen han dør.»

⁸ Da ba Manoah til Herren. «Hør meg, Herre», sa han. «La den gudsmannen du sendte, komme hit til oss igjen og fortelle oss hva vi skal gjøre med gutten som skal fødes.»

⁹ Gud hørte Manoahs bønn. Guds engel kom igjen til kvinnen en gang hun satt ute på marken. Manoah, mannen hennes, var ikke med henne.

¹⁰Da skyndte kvinnen seg og løp av sted. Hun sa til mannen sin: «Nå har han vist seg for meg igjen, den mannen som kom til meg her om dagen.»

¹¹Manoah reiste seg og fulgte sin kone. Da han kom ut til mannen, spurte han: «Er du den mannen som talte til min kone?» «Ja», svarte han.

¹²Da sa Manoah: «Når det nå går slik som du har sagt, hvordan skal vi da oppføre oss overfor gutten, og hva skal vi gjøre med ham?»

¹³Herrens engel svarte Manoah: «Alt det jeg nevnte for din kone, må hun passe seg for.

¹⁴Hun må ikke spise noe som kommer fra vintreet, ikke drikke vin eller sterk drikk og ikke spise noe urent. Alt det jeg har pålagt henne, må hun rette seg etter.»

¹⁵ Da sa Manoah til Herrens engel: «Vil du ikke bli en stund så vi kan gjøre i stand et kje for deg?»

¹⁶Herrens engel sa til Manoah: «Om du får meg til å bli, spiser jeg likevel ikke av maten din. Men vil du gjøre i stand et brennoffer, skal du ofre det til Herren!» Manoah visste ikke at det var Herrens engel.

¹⁷ Derfor spurte han Herrens engel: «Hva er navnet ditt, så vi kan ære deg når det går som du har sagt?»

¹⁸Da sa Herrens engel: «Hvorfor spør du etter navnet mitt? Det er et underfullt navn!»

¹⁹Manoah tok nå kjeet og grødeofferet og ofret det der på berget til Herren, han som gjør under. Mens Manoah og hans kone sto og så på,

²⁰ hendte det noe. Da flammen steg opp fra alteret mot himmelen, steg Herrens engel opp i flammen fra alteret. Da Manoah og hans kone så det, kastet de seg ned med ansiktet mot jorden.

²¹Herrens engel viste seg ikke flere ganger for Manoah og hans kone. Da skjønnte Manoah at det var Herrens engel,

²² og han sa til sin kone: «Nå må vi dø, for vi har sett Gud.»

²³Men hun svarte: «Om Herren ville drepe oss, hadde han ikke tatt imot brennoffer og grødeoffer av oss. Han hadde ikke latt oss se alt dette og ikke latt oss høre slike ting som vi har hørt.»

²⁴Kvinnen fødte en sønn og kalte ham Samson. Gutten vokste opp, og Herren velsignet ham.

²⁵Og Herrens ånd begynte å drive ham mens han var i Dan-leiren, mellom Sora og Esjtaol.

Dommerne 14

Samsons giftermål

¹ Samson dro ned til Timna. Der fikk han se en kvinne, en av filisternes døtre.

² Da han kom hjem igjen, fortalte han det til sin far og mor: «I Timna så jeg en av døtrene til filisterne», sa han. «Henne må dere la meg få til kone.»

³ Foreldrene sa til ham: «Finnes det ikke døtre i slekten din eller en eneste kvinne i folket vårt, siden du vil gå og få deg en kone hos de uomskårne filisterne?» Men Samson sa til faren: «Henne må du la meg få, hun er den rette for meg.»

⁴Foreldrene skjønnte ikke at dette kom fra Herren, og at han søkte en anledning til strid mot filisterne. På denne tiden hersket filisterne over Israel.

⁵Så dro Samson og foreldrene hans ned til Timna. Da de nådde vinmarkene utenfor byen, kom en ung løve brølende imot ham.

⁶Da kom Herrens ånd over ham, og han rev løven i stykker med bare nevene, som om han rev et kje. Men han fortalte ikke til foreldrene hva han hadde gjort.

⁷Han dro ned og snakket med kvinnen, og Samson likte henne godt.

⁸En tid etter vendte han tilbake for å gifte seg med henne. Han tok av fra veien for å se etter løven han hadde drept. Da fant han en bisverm og honning i løvekroppen.

⁹Han skrapte honningen ut, tok den i hendene og spiste mens han gikk videre. Da han kom til foreldrene sine, ga han dem også, og de spiste. Men han fortalte dem ikke at han hadde tatt honningen fra løvekroppen.

¹⁰Da hans far kom ned til kvinnen, holdt Samson en fest der, slik de unge mennene pleide å gjøre.

¹¹Så snart de fikk se ham, valgte de tretti brudesvenner som fulgte ham.

¹² Samson sa da til dem: «La meg gi dere en gåte. Løser dere den og kommer til meg med svaret før de sju festdagene er omme, skal jeg gi dere tretti linskjorter og tretti festdrakter.

¹³Men kan dere ikke løse den, skal dere gi meg tretti linskjorter og tretti festdrakter.» De svarte: «Si fram gåten din, så vi får høre den.»

¹⁴Han sa til dem: «Fra en som eter, kom noe å ete, fra den sterke kom det søtt.» Så gikk det tre dager, men de hadde ikke svar på gåten.

¹⁵Den fjerde dagen sa de til Samsons brud: «Lokk mannen din til å gi oss svaret på gåten! Ellers brenner vi opp både deg og familien din. Dere har vel ikke bedt oss hit for å plyndre oss?»

¹⁶Da gikk bruden til Samson og gråt og bar seg: «Du elsker meg ikke», sa hun, «du hater meg visst. Du har gitt landsmennene mine en gåte, men du har ikke fortalt svaret til meg.» Han sa til henne: «Jeg har jo ikke engang sagt det til far og mor, og så skulle jeg si det til deg?»

¹⁷Men hun gråt og bar seg alle de sju dagene festen varte. Den sjuende dagen fortalte han henne svaret, siden hun plaget ham slik. Så løste hun gåten for landsmennene sine.

¹⁸Den sjuende dagen før solen gikk ned, kom mennene i byen og sa til ham: «Hva er søtere enn honning, hva er sterkere enn løven?» Samson sa til dem: «Hadde dere ikke pløyd med kvigen min, hadde dere ikke løst gåten min.»

¹⁹ Herrens ånd kom over ham, og han gikk ned til Asjkalon og slo i hjel tretti mann. Så tok han klærne deres og lot dem som hadde løst gåten, få dem til festdrakter. I fullt sinne dro han hjem igjen til sin far.

²⁰Men Samsons kone ble gitt til den fremste av brudesvennene.

Dommerne 15

Samson hevner seg på filisterne

¹En tid senere, en dag i hvete høsten, ville Samson besøke sin kone. Han hadde med seg et kje. «La meg komme inn i rommet til min kone!» sa han. Men faren hennes lot ham ikke komme inn.

²Han sa: «Jeg trodde sikkert at du ikke likte henne lenger, så jeg ga henne til brudesvennen din. Men lillesøsteren hennes er da mye vakrere. Kan du ikke ta henne i stedet?»

³Da sa Samson til dem: «Denne gangen er jeg fri for skyld om jeg gjør filisterne noe ondt.»

⁴Så gikk Samson av sted og fanget tre hundre rever. Han fikk tak i fakler, bandt revene sammen etter halene, to og to, og festet en fakkell mellom hvert halepar.

⁵Så tente han faklene og slapp revene inn på filisternes åkrer. Slik brente han opp kornet, både det som var skåret og det som sto på rot, ja, til og med vinmarker og olivenhager.

⁶Filisterne spurte hvem som hadde gjort dette, og folk svarte: «Det er Samson, svigersønnen til mannen fra Timna. Han gjorde det fordi svigerfaren tok hans kone og ga til brudesvennen.» Da fór filisterne opp og brente både kvinnen og faren hennes inne.

⁷Men Samson sa til dem: «Er det slik dere gjør, skal jeg ikke unne meg ro før jeg får hevet meg på dere.»

⁸Han slo dem sønder og sammen, og det ble et stort mannefall. Siden gikk han ned til Etam-kløften og oppholdt seg der.

⁹Nå kom filisterne opp og slo leir i Juda, og de spredte seg utover i Lehi.

¹⁰Mennene i Juda spurte: «Hvorfor drar dere ut mot oss?» Filisterne svarte: «Vi er kommet for å binde Samson og gjøre mot ham som han har gjort mot oss.»

¹¹Da dro tre tusen judeere ned til Etam-kløften og sa til Samson: «Vet du ikke at filisterne hersker over oss? Hvorfor har du gjort dette mot oss?» Han svarte dem: «Som de gjorde mot meg, har jeg gjort mot dem.»

¹²Da sa de: «Vi er kommet hit for å binde deg og gi deg over i hendene på filisterne.» Samson sa: «Lov meg med ed at dere ikke vil overfalle meg.»

¹³«Nei», svarte de, «vi vil bare binde deg og gi deg over i deres hender. Vi skal ikke drepe deg.» Så bandt de ham med to nye reip og førte ham opp fra kløften.

¹⁴Da han kom til Lehi, sprang filisterne mot ham med høye rop. Da kom Herrens ånd over ham. Da var det som reipene om armene hans var brent lintråd, båndene løste seg opp i trevler og falt ned fra hendene hans.

¹⁵Så fant han et friskt kjevebein av et esel; det grep han og slo i hjel tusen mann med det.

¹⁶Da sa Samson: «Med kjeven av et esel slo jeg en flokk, ja, to, med kjeven av et esel slo jeg tusen mann.»

¹⁷Da han hadde sagt dette, slengte han kjevebeinet fra seg. Siden kalte de dette stedet Kjevebeinhaugen.

¹⁸Nå ble han brennende tørst, og han ropte til Herren: «Du har gitt din tjener denne store seieren. Skal jeg nå dø av tørst og falle i hendene på de uomskårne?»

¹⁹Da åpnet Gud den hulen som er i Lehi, og det rant vann ut av den. Samson fikk drikke, livskraften vendte tilbake, og han kviknet til. Derfor kalte de kilden Roperkilden. Den er i Lehi den dag i dag.

²⁰Samson var dommer i Israel i tjue år. Dette var i filistertiden.

Dommerne 16

¹En gang kom Samson til Gaza. Der fikk han se en kvinne som var prostituert, og han gikk inn til henne.

²Da folk i Gaza fikk vite at Samson var kommet dit, omringet de ham og lå på lur etter ham ved byporten hele natten. Men de holdt seg stille natten igjennom og sa: «Vi venter til det lysner i morgen; da slår vi ham i hjel.»

³Samson ble liggende til midnatt; da sto han opp. Han grep tak i dørene på byporten og de to portstolpene, rykket dem opp sammen med portbommen og la dem over skuldrene. Så bar han dem opp på toppen av det fjellet som ligger midt foran Hebron.

Samson og Dalila

⁴ Etter dette ble Samson glad i en kvinne fra Sorek-dalen. Hun het Dalila.

⁵ Da kom filisternes byhøvdinger opp til henne og sa: «Få lokket ham til å røpe hvor han har sin store styrke fra, og hvordan vi kan få overtaket på ham og binde ham, så vi får bukt med ham. Så skal hver av oss gi deg elleve hundre sjekel sølv.»

⁶Dalila sa til Samson: «Kjære, fortell meg hvor du har den store styrken din fra, og hvordan du kan bindes, så en får bukt med deg.»

⁷Samson svarte: «Dersom de binder meg med sju ferske senestrenger som ikke har tørket, mister jeg kreftene og blir som et annet menneske.»

⁸Da kom filisternes byhøvdinger opp til henne med sju ferske senestrenger som ikke hadde tørket. Dem bandt hun ham med

⁹mens folk satt på lur i rommet innenfor. Så ropte hun til ham: «Filisterne er over deg, Samson!» Da rev han strengene over, de brast som en tråd av stry når den kommer for nær ilden. Og ingen fikk vite hvor styrken hans kom fra.

¹⁰Da sa Dalila til Samson: «Du har narret meg og løyet for meg. Nå må du fortelle meg hvordan du kan bindes!»

¹¹Han svarte: «Dersom de binder meg godt med nye reip som aldri har vært brukt til noe, mister jeg kreftene og blir som et annet menneske.»

¹²Dalila tok nye reip og bandt ham med, og så ropte hun til ham: «Filisterne er over deg, Samson!» I rommet innenfor satt det folk på lur, men han rev reipene av armene sine som om de var en tynn tråd.

¹³Da sa Dalila til ham: «Hittil har du narret meg og løyet for meg. Du må fortelle meg hvordan du kan bindes!» Han svarte: «Ja, hvis du vever de sju hårflettene mine sammen med renningen i veven.»

¹⁴ Dalila bysset ham i søvn, vevde de sju hårflettene hans inn i veven og støtte pluggen fast. Så ropte hun: «Filisterne er over deg, Samson!» Da våknet han av søvnen og rev ut både vevpluggen og renningen.

¹⁵Så sa hun til ham: «Hvordan kan du si at du elsker meg når du ikke har tillit til meg? Nå har du narret meg tre ganger og ikke fortalt meg hvor du har den store styrken din fra.»

¹⁶Etter hvert som hun plaget ham dag ut og dag inn med maset sitt og aldri lot ham få fred, ble han så lei seg at han helst ville dø.

¹⁷ Så fortalte han henne hele hemmeligheten: «Det har aldri kommet rakekniv på hodet mitt; for jeg har vært en Guds nasireer helt fra mors liv av. Hvis jeg blir raket, mister jeg kreftene og blir svak som et annet menneske.»

¹⁸Da skjønnte Dalila at han hadde fortalt henne hele hemmeligheten. Hun sendte bud etter filisternes byhøvdinger og sa til dem: «Nå kan dere komme! Denne gangen har han fortalt meg hele sannheten.» Da kom filisternes byhøvdinger opp til henne, og pengene hadde de med seg.

¹⁹Nå fikk hun Samson til å sovne i fanget sitt. Hun tilkalte en mann og lot ham rake av de sju hårflettene på hodet hans. Så begynte hun å plage ham, og styrken hans var borte.

²⁰Hun sa: «Filisterne er over deg, Samson!» Da våknet han av søvnen og tenkte: «Jeg skal nok komme meg fri og riste meg løs, slik som de andre gangene.» Han visste ikke at Herren hadde vendt seg bort fra ham.

²¹ Filisterne grep Samson og stakk ut øynene på ham. De førte ham ned til Gaza og bandt ham med bronselenker. Så satte de ham til å male korn i fangehuset.

²²Men håret hans begynte å vokse med det samme det var raket.

²³ Filisternes byhøvdinger kom nå sammen og bar fram et stort slaktoffer til Dagon, guden sin, og så holdt de fest. De sa: «Vår gud har overgitt Samson, fienden vår, i våre hender.»

²⁴Da folket fikk se ham, lovpriste de guden sin og sa: «Vår gud har gitt fienden vår i våre hender, han som la landet vårt øde og drepte så mange.»

²⁵Da de var kommet i godlune, sa de: «Hent Samson hit, så vi kan ha moro med ham.» Så hentet de Samson fra fangehuset og hadde moro med ham. De stilte ham opp mellom søylene.

²⁶Da sa Samson til gutten som førte ham: «Still meg slik at jeg kan holde i søylene som huset hviler på, og støtte meg til dem.»

²⁷Huset var fullt av menn og kvinner, og alle filisternes byhøvdinger var der. På taket var det omtrent tre tusen menn og kvinner som så på at de holdt moro med Samson.

²⁸Da ropte Samson til Herren og sa: «Min Herre og Gud, husk på meg og styrk meg denne ene gangen, Gud, så jeg får hevn over filisterne for det ene øyet mitt.»

²⁹Samson tok tak rundt de to midtsøylene som huset hvilte på, den ene holdt han i med høyre arm og den andre med venstre. Så la han seg mot dem.

³⁰Samson sa: «La meg dø sammen med filisterne!» Han tok i av all kraft. Da styrtet huset sammen over byhøvdingene og over alt folket som var der. Og dem han drepte da han døde, var flere enn dem han hadde drept mens han levde.

³¹ Brødrene hans og hele familien til faren hans kom ned og hentet ham. De førte ham hjem og la ham i graven til faren, Manoah, mellom Sora og Esjtaol. Da hadde han vært dommer i Israel i tjue år.

Dommerne 17

Mikas helligdom

¹I Efraimfjellene bodde en mann som het Mika.

²Han sa til sin mor: «De elleve hundre sjekel sølv som ble tatt fra deg – jeg hørte selv at du uttalte forbannelsen – de pengene er hos meg; det er jeg som har tatt dem.» Da sa moren: «Herren velsigne deg, min sønn!»

³Da han ga de elleve hundre sjekel sølv tilbake til moren, sa hun: «Jeg helliger disse pengene til Herren og gir dem til min sønn for å få laget et utskåret gudebilde og et støpt bilde. Nå gir jeg dem tilbake til deg.»

⁴ Han ga pengene til moren, som tok to hundre sjekel og ga dem til en gullsmed. Han laget et utskåret gudebilde og et støpt bilde, som siden sto i huset til Mika.

⁵ Mika hadde et gudshus. Han hadde laget en efod og noen terafer og hadde innsatt en av sønnene sine til prest for seg.

⁶ I de dager var det ingen konge i Israel. Hver mann gjorde som han selv fant for godt.

⁷Det var en ung mann fra Betlehem i Juda, fra Judas slekt. Han var levitt og hadde slått seg ned der.

⁸Mannen dro fra denne byen, fra Betlehem i Juda, for å finne et sted å slå seg ned. På sin reise kom han til Efraimfjellene, til Mikas hus.

⁹Mika spurte ham: «Hvor kommer du fra?» Han svarte: «Jeg er en levitt fra Betlehem i Juda. Nå er jeg på vandring for å finne et sted å slå meg ned.»

¹⁰ Da sa Mika til ham: «Bli her hos meg og vær far og prest for meg! Så skal jeg gi deg ti sjekel sølv i året og holde deg med klær og det du trenger for å leve.» Levitten kom,

¹¹og han gikk med på å bli hos mannen og ble som en av hans egne sønner.

¹²Mika gjorde den unge levitten til prest hos seg, og han ble i Mikas hus.

¹³Mika sa: «Nå vet jeg at Herren vil gjøre vel mot meg, siden jeg har fått en levitt til prest.»

Dommerne 18

Dan slår seg ned i nord

¹ I de dager var det ingen konge i Israel, og Dan-stammen lette etter et landområde der de kunne bosette seg. For de hadde ennå ikke fått noen eiendom blant stammene i Israel.

² Dans etterkommere sendte ut fem mann fra sin egen slekt og sine egne rekker, tapre menn fra Sora og Esjtaol, de skulle spionere i landet og utforske det. De sa til dem: «Gå av sted og utforsk landet!» Mennene kom til Efraimfjellene, til Mikas hus, og overnattet der.

³ Da de var like ved Mikas hus, kjente de igjen stemmen til den unge levitten. Så tok de av fra veien og spurte ham: «Hvem har ført deg hit? Hva gjør du her, og hvorfor er du her?»

⁴ Da fortalte han om alt det Mika hadde gjort for ham. «Han har tatt meg inn i sin tjeneste», sa han, «og jeg er blitt prest hos ham.»

⁵ Da sa de: «Spør Gud for oss, så vi kan få vite om den reisen vi er ute på, kommer til å lykkes.»

⁶ Presten svarte: «Gå i fred! Herren våker over veien dere går på.»

⁷ Så dro de fem mennene videre og kom til Lajisj. De så at folket som bodde der, levde sorgløst på samme måte som sidonerne: fredelig og sorgløst. Ingen som hadde makt i landet, gikk dem for nær. De var langt borte fra sidonerne og hadde ikke noe å gjøre med andre folk.

⁸ Da mennene kom tilbake til brødrene sine i Sora og Esjtaol, sa brødrene til dem: «Hvordan gikk det?»

⁹ De sa: «Kom, la oss dra opp mot dem! For vi har sett at det er et svært godt land. Og dere sitter i ro her! Dere må ikke drøye med å dra av sted og innta landet!

¹⁰ Når dere kommer dit, møter dere et sorgløst folk, og landet er vidstrakt. Gud har gitt det i hendene på dere. Dette er et område hvor det ikke mangler noen verdens ting.»

11Så tok de av sted, seks hundre tungt bevæpnede menn av Dans slekt, fra Sora og Esjtaol.

12 De dro opp og slo leir i Kirjat-Jearim i Juda. Derfor kalles dette stedet Danleiren den dag i dag. Det ligger vest for Kirjat-Jearim.

13Derfra dro de over mot Efraimfjellene og kom til Mikas hus.

14 De fem mennene som hadde gått og spionert i Lajisj-landet, sa da til brødrene sine: «Vet dere at i disse husene er det en efod, noen terafer, et utskåret gudebilde og et støpt bilde? Nå skjønner dere vel hva dere må gjøre.»

15De tok av fra veien og kom til Mikas hus der den unge levitten bodde, og hilste på ham.

16Mens de seks hundre tungt bevæpnede mennene av Dans stamme ble stående ved portåpningen,

17gikk de fem som hadde vært og spionert i landet, opp til huset. De gikk inn og tok det utskårne gudebildet, efoden, terafene og det støpte bildet. Presten sto nede ved porten sammen med de seks hundre tungt bevæpnede mennene.

18De andre hadde gått inn i Mikas hus og hentet det utskårne gudebildet, efoden og terafene og det støpte bildet. Da sa presten til dem: «Hva er det dere gjør?»

19 «Ti stille!» svarte de. «Hold hånden for munnen! Kom heller med oss og vær far og prest for oss! Hva er best for deg, å være prest i huset til en enkelt mann eller å være det for en stamme og en slekt i Israel?»

20Da ble presten glad. Han tok efoden, terafene og det utskårne gudebildet og sluttet seg til krigerflokket.

21Så snudde de og gikk av sted med barna, buskapen og eiendelene sine foran seg.

22De var allerede kommet et godt stykke bort fra huset der Mika bodde, før mennene i nabolaget til Mika ble kalt sammen. Da de nådde igjen danittene

²³og ropte på dem, snudde danittene seg og sa til Mika: «Hva er det du vil, siden du har kalt folkene dine sammen?»

²⁴Han sa: «Dere har tatt gudene mine som jeg har laget, og dratt av gårde med presten min. Hva er det igjen til meg? Og enda spør dere meg hva jeg vil!»

²⁵Da sa danittene til ham: «Vi vil ikke høre et ord til fra deg! Ellers kunne misfornøyde folk slå dere ned og drepe både deg og dine.»

²⁶Så dro danittene sin vei. Og da Mika så at de var for sterke for ham, snudde han og dro hjem igjen.

²⁷Etter at de hadde tatt det som Mika hadde laget, og presten som var hos ham, gikk de mot Lajisj og mot det fredelige og sorgløse folket der. Folket hogg de ned med sverd, byen brente de med ild,

²⁸og det var ingen som kunne hjelpe. For de bodde langt fra sidonerne og hadde ikke noe å gjøre med andre folk. Byen lå i dalen ved Bet-Rehob. De bygde den opp igjen og bosatte seg der.

²⁹De kalte byen Dan etter sin stamfar Dan, som var sønn av Israel. Før het byen Lajisj.

³⁰ Der satte de opp det utskårne gudebildet, og etterkommerne av Jonatan og Jonatan selv, som var sønn av Gersjom og sønnesønn av Moses, var prester for Dans stamme helt til den dagen da folket ble bortført fra landet.

³¹ Det utskårne gudebildet som Mika hadde laget, ble stående hos dem så lenge Guds hus var i Sjilo.

Dommerne 19

Ugjerningen i Gibe

¹ I de dager da det ikke fantes noen konge i Israel, var det en mann, en levitt, som bodde lengst inne på Efraimfjellene. Han tok seg en medhustru, en kvinne fra Betlehem i Juda.

²Men medhustruen var utro mot ham og reiste fra ham til sin fars hus i Betlehem i Juda. Der ble hun i fire måneder.

³Da dro mannen hennes av gårde etter henne. Han ville snakke vennlig med henne og få henne til å komme tilbake. Han hadde med seg tjenestegutten sin og et par esler. Hun førte ham inn i sin fars hus, og da faren til jenta fikk se ham, tok han imot ham med glede.

⁴Svigerfaren, jentas far, holdt på ham, så han ble værende der i tre dager. De spiste og drakk, og de fikk være der om natten.

⁵Tidlig om morgenen den fjerde dagen gjorde mannen seg ferdig til å dra. Men faren til jenta sa til svigersønnen sin: «Få deg først litt mat å styrke deg på, så kan dere dra.»

⁶Så satte de seg ned og spiste sammen, de to, og de drakk. Far til jenta sa: «Vær så snill å bli natten over og hygg deg her!»

⁷Og da mannen reiste seg og ville gå, nødet svigerfaren ham så han snudde og ble der over natten.

⁸Tidlig om morgenen den femte dagen sto han opp for å dra. Men jentas far sa: «Få deg nå først litt å styrke deg på, og vent til det lir på dagen!» Så spiste de sammen, de to.

⁹Da mannen gjorde seg klar til å dra, han og medhustruen hans og tjenestegutten, sa svigerfaren, faren til jenta: «Nå lir det allerede mot kveld, bli her i natt! Se, dagen heller, bli nå her og hygg deg! I morgen tidlig kan dere ta i vei, så du kommer hjem.»

¹⁰ Men mannen ville ikke bli natten over. Han gjorde seg klar og gikk til han kom rett overfor Jebus, det er Jerusalem. Han hadde med seg et par kløvesler, medhustruen var også med ham.

¹¹Da de nærmet seg Jebus, var det langt på dag, og tjenestegutten sa til herren sin: «Kom, så tar vi inn i denne jebusittbyen og overnatter der!»

¹² Men herren svarte: «Nei, vi skal ikke ta inn i en by der det bare bor fremmede som ikke er israelitter. Vi drar videre til Gibeaa.»

13Så sa han til tjenestegutten sin: «Kom, la oss dra til Gibeå eller Rama og overnatte på et av de stedene.»

14Så dro de videre, og da solen gikk ned, var de rett ved Gibeå, som hører til Benjamin.

15Der tok de av og gikk inn i Gibeå for å bli der natten over. Da han kom inn i byen, satte han seg på torget, for det var ingen som ga dem husrom til overnatting.

16Utpå kvelden kom en gammel mann fra arbeidet sitt ute på marken. Mannen var fra Efraimfjellene, men bodde i Gibeå. Ellers var folket der på stedet benjaminitter.

17Da den gamle mannen så opp, fikk han øye på vandringsmannen som satt der på torget i byen, og sa til ham: «Hvor skal du, og hvor kommer du fra?»

18Han svarte: «Vi kommer fra Betlehem i Juda og skal langt opp i Efraimfjellene, der jeg er fra. Jeg har vært i Betlehem i Juda. Nå er jeg på vei til Herrens hus, men ingen vil gi meg husrom,

19enda vi har både halm og fôr til eslene våre og brød og vin både til meg selv og til tjenestekvinnen din og til tjenestegutten som din tjener har med seg. Vi mangler ingen ting.»

20Da sa den gamle mannen: «Fred være med deg! La meg sørge for alt det du trenger. Du skal da ikke overnatte på torget.»

21 Så førte han mannen inn i huset sitt og ga eslene fôr. Da de hadde vasket føttene, fikk de mat og drikke.

22 Mens de satt og hygget seg, kom noen av mennene i byen, gudløse folk, og omringet huset. De dundret på døren og ropte til den gamle mannen som eide huset: «Send ut mannen som har tatt inn hos deg, så vi kan få vår vilje med ham!»

23Da gikk husherren ut til dem og sa: «Nei, brødre, gjør ikke noe ondt! Siden denne mannen har tatt inn i mitt hus, må dere ikke gjøre noe så skammelig.

²⁴Se, her er min egen datter, som er jomfru, og mannens medhustru. Dem kan jeg sende ut, så kan dere ta dem og gjøre med dem som dere finner for godt. Dere må ikke gjøre noe så skammelig mot denne mannen.»

²⁵Men mennene ville ikke høre på ham. Da tok mannen medhustruen sin og førte henne ut til dem utenfor. De lå med henne og forgrep seg på henne hele natten, helt til det ble morgen. De slapp henne ikke før det tok til å lysne.

²⁶Ved daggry kom kvinnen og sank ned foran døren til mannens hus, der hvor husbonden hennes var. Der ble hun liggende til det ble lyst.

²⁷Om morgenen sto husbonden hennes opp og åpnet husdøren. Han gikk ut og ville dra sin vei. Og se, da lå medhustruen hans sammensunket foran inngangen til huset med hendene på dørstokken.

²⁸Han sa til henne: «Reis deg, så vi kan komme av gårde!» Men det var ikke noe svar. Da løftet han henne opp på eselet. Så brøt han opp og dro til sitt eget hjemsted.

²⁹ Da han kom hjem, fant han fram en kniv, grep medhustruen og skar kroppen hennes opp i tolv stykker. Dem sendte han ut i hele Israels landområde.

³⁰Alle som så det, sa: «Noe slikt har aldri hendt og ikke vært sett, helt fra den dagen israelittene dro opp fra Egypt og til nå. Tenk over dette, rådslå og si hva dere mener!»

Dommerne 20

Krig mot Benjamin

¹Da dro alle israelittene ut, og hele forsamlingen kom sammen for Herren i Mispa, alle som en, fra Dan til Beer-Sjeba og fra Gilead-landet.

²Og høvdingene for hele folket, for alle Israels stammer, møtte fram i forsamlingen av Guds folk. Det var fire hundre tusen fotfolk, våpenføre menn.

³Benjaminittene fikk høre at israelittene var gått opp til Mispa. Og israelittene sa: «Fortell hvordan denne ugjerningen skjedde!»

⁴Levitten, mannen til den drepte kvinnen, tok da til orde og sa: «Jeg og medhustruen min kom til Gibeaa i Benjamin for å overnatte der.

⁵Men innbyggerne i Gibeaa kom mot meg om natten og omringet huset jeg var i. Meg tenkte de å drepe, og medhustruen min voldtok de så hun døde.

⁶Da tok jeg medhustruen min og skar henne opp og sendte stykkene omkring til alle områdene i Israels land. For de hadde begått en avskyelig og skammelig handling i Israel.

⁷ Nå er dere samlet her, alle Israels menn. Si deres mening og gi råd!»

⁸Da reiste folket seg, alle som en, og sa: «Ikke én av oss skal dra tilbake til sitt eget telt eller reise hjem til sitt eget hus.

⁹Nå vil vi gjøre slik med Gibeaa: Vi går mot byen etter loddkasting.

¹⁰Vi tar ti mann for hvert hundre fra alle Israels stammer, og hundre for hvert tusen og tusen for hvert titusen. De skal sørge for forsyninger til hæren når den kommer for å gjøre gjengjeld mot Gibeaa i Benjamin for alt det skammelige de gjorde i Israel.»

¹¹Alle Israels menn samlet seg og gikk mot byen, alle som en.

¹²Israels stammer sendte bud til alle slektene i Benjamin og sa: «Hva er det for en ugjerning som er gjort hos dere?

¹³Overgi nå de gudløse mennene i Gibeaa til oss, så vi kan drepe dem og utrydde det onde fra Israel.» Men benjaminittene ville ikke høre på brødrene sine, israelittene.

¹⁴Benjaminittene samlet seg fra byene sine og kom til Gibeaa for å gå til kamp mot israelittene.

¹⁵Den dagen mønstret benjaminittene tjuseks tusen våpenføre menn fra de andre byene. I tillegg til dette mønstret innbyggerne i Gibeaa sju hundre utvalgte krigere.

¹⁶I hele denne hæren var det sju hundre utvalgte menn som var venstrehendte. Når de kastet stein med slynge, kunne de treffe et hårstrå; ingen bommet.

- ¹⁷Utenom Benjamin mønstret Israel fire hundre tusen våpenføre menn, alle var erfarne krigere.
- ¹⁸ Israelittene brøt opp og dro til Betel. Der spurte de Gud til råds: «Hvem av oss skal først dra ut i krigen mot benjaminittene?» Og Herrensvar: «Juda først.»
- ¹⁹Om morgenen brøt israelittene opp og slo leir midt imot Gibeaa.
- ²⁰Så rykket Israels menn fram til kamp mot Benjamin. Israels menn stilte seg opp til kamp mot dem ved Gibeaa.
- ²¹Men benjaminittene kom ut fra Gibeaa og felte den dagen tjueto tusen israelitter.
- ²²Likevel tok hæren til israelittene mot til seg og stilte seg igjen opp til strid der hvor de hadde stilt seg opp den første dagen.
- ²³ For israelittene hadde gått opp og grått for Herrens ansikt helt til det ble kveld. De spurte Herren og sa: «Skal vi igjen rykke fram til kamp mot våre brødre benjaminittene?» Og Herren svarte: «Gå mot dem!»
- ²⁴Neste dag gikk israelittene igjen mot Benjamin-mennene,
- ²⁵og for andre gang rykket Benjamin ut mot dem fra Gibeaa. De felte igjen atten tusen mann av israelittene, alle sammen var våpenføre menn.
- ²⁶Da dro alle israelittene, hele hæren, opp og kom til Betel. Der satt de og gråt for Herrens ansikt og fastet hele dagen, helt til om kvelden. De bar fram brennoffer og fredsoffer for Herren.
- ²⁷Og israelittene rådspurte Herren, for den gangen sto Guds paktkiste der,
- ²⁸ og Pinhas, sønn av Elasar, Arons sønn, gjorde på den tiden tjeneste foran den. De spurte: «Skal vi enda en gang dra ut i kamp mot våre brødre benjaminittene, eller skal vi la være?» Og Herren svarte: «Dra ut! For i morgen vil jeg gi dem i deres hender.»
- ²⁹Da la israelittene folk i bakhold omkring Gibeaa.

30 Israelittene gikk mot benjaminittene den tredje dagen. De stilte seg opp mot Gibeaa, slik som de andre gangene.

31 Benjaminittene rykket ut mot hæren og ble trukket bort fra byen. Som de andre gangene felte de først noen av israelittene på landeveiene som går oppover, den ene mot Betel, den andre over marken til Gibeaa. Det var omkring tretti israelitter som falt.

32 Da tenkte benjaminittene: «Vi slår dem nå som før.» Men israelittene sa: «La oss flykte, så vi får trukket dem bort fra byen og ut på landeveiene.»

33 Så trakk alle Israels menn seg tilbake fra stedet der de hadde stått, og stilte seg opp i Baal-Tamar. De av israelittene som lå i bakhold, stormet fram fra skjulestedet sitt vest for Gibeaa.

34 Så kom ti tusen utvalgte menn fra hele Israel rett imot Gibeaa, og det ble en hard strid. Men Benjamin-mennene forsto ikke at ulykken nærmet seg.

35 Herren slo Benjamin foran israelittene. Den dagen felte israelittene tjuefem tusen ett hundre mann av Benjamin, alle sammen var våpenføre menn.

36 Da innså benjaminittene at de var slått. Israelittene trakk seg tilbake fra Benjamin, for de satte sin lit til dem som de hadde lagt i bakhold nær Gibeaa.

37 De som lå i bakhold, stormet nå mot Gibeaa, spredte seg utover og hogg ned hele byen med sverd.

38 Israelittene hadde avtalt med dem som lå i bakhold, at de skulle la tykk røyk stige opp fra byen som signal.

39 Da israelittene vendte ryggen til i striden, felte benjaminittene til å begynne med noen av dem, omkring tretti mann. De tenkte: «Vi slår dem nå som i det første slaget.»

40 Men så begynte røyken å stige opp fra byen, det kom en søyle av røyk. Da benjaminittene snudde seg, fikk de se at hele byen sto i flammer som slo opp mot himmelen.

⁴¹I det samme kom israelittene tilbake. Da ble benjaminittene grepet av redsel, for de så at ulykken nærmet seg.

⁴²For å slippe unna israelittene snudde de og tok veien mot ørkenen, men striden fulgte i hælene på dem. Snart var de som kom fra byene, midt iblant dem og gjorde ende på dem.

⁴³Israelittene omringet benjaminittene, forfulgte dem uten stans og tråkket dem ned, helt til de var rett øst for Gibeaa.

⁴⁴Atten tusen mann av Benjamin falt, alle sammen var tapre krigere.

⁴⁵De andre snudde og rømte ut i ørkenen, til Rimmon-berget. Israelittene innhentet fem tusen mann på landeveiene. Så satte de etter resten helt til Gideom og hogg ned to tusen av dem.

⁴⁶Den dagen falt det til sammen tjuefem tusen våpenføre menn av Benjamin, alle sammen krigere.

⁴⁷Seks hundre mann snudde og rømte ut i ørkenen, til Rimmon-berget. Der holdt de til i fire måneder.

⁴⁸Men israelittene vendte tilbake til benjaminittene og hogg ned hele byen med sverd, både fe og alt som fantes. Også alle de andre byene satte de ild på.

Dommerne 21

Israel og Benjamin slutter fred

¹I Mispa hadde israelittene sverget at ingen av dem skulle gi sin datter som kone til en benjaminitt.

²Da folket kom til Betel, satt de der for Guds ansikt helt til kvelden. De gråt høyt

³og sa: «Herre, Israels Gud, hvorfor skulle dette hende i Israel, så Israel i dag mangler en stamme?»

⁴Tidlig neste morgen bygde folket et alter der og bar fram brennoffer og fredsoffer.

⁵Så sa israelittene: «Hvem i alle Israels stammer kom ikke opp til forsamlingen, til Herren?» For de hadde sverget en høytidelig ed om at den som ikke kom opp til Herren i Mispa, skulle dø.

⁶Israelittene sørget over sine brødre i Benjamin og sa: «I dag er en stamme hugget av fra Israel.

⁷Hva skal vi gjøre for dem som er igjen, så de kan få seg koner? Vi har jo sverget ved Herren at vi ikke vil gi dem noen av døtrene våre.»

⁸Så spurte de: «Hvem var det blant Israels stammer som ikke kom opp til Herren i Mispa?» Det viste seg at fra Jabesj i Gilead var det ikke kommet noen til forsamlingen i leiren.

⁹Da folket ble mønstret, fant de ikke noen der som bodde i Jabesj i Gilead.

¹⁰Forsamlingen sendte da tolv tusen krigere dit og befalte dem: «Dra av sted og hugg ned innbyggerne i Jabesj i Gilead med sverd, også kvinner og barn.

¹¹Slik skal dere gjøre: Alle menn og alle kvinner som har ligget med menn, skal dere slå med bann og utrydde.»

¹²Blant innbyggerne i Jabesj i Gilead fant de fire hundre unge jenter som var jomfruer og ikke hadde vært sammen med eller ligget med noen mann. Dem førte de til leiren i Sjilo i Kanaan.

¹³Så sendte hele menigheten bud til de benjaminittene som var på Rimmon-berget, og tilbød dem fred.

¹⁴Benjaminittene vendte da tilbake, og israelittene ga dem de kvinnene fra Jabesj i Gilead som de hadde latt bli i live. Men det ble ikke nok til dem.

¹⁵Folket sørget over Benjamin. For Herren hadde laget et tomrom blant Israels stammer.

¹⁶Da sa menighetens eldste: «Hva skal vi gjøre for dem som er igjen, så de kan få seg koner når kvinnene i Benjamin er utryddet?»

¹⁷Og de sa: «Hvordan skal de som er igjen av Benjamin, kunne bli bevart, så ikke en hel stamme av Israel blir utslettet?»

¹⁸Vi kan ikke gi dem noen av døtrene våre til koner.» For israelittene hadde sverget og sagt: «Forbannet er den som gir sin datter til en mann i Benjamin!»

¹⁹«Men hør nå», sa de. «Hvert år holder de en fest for Herren i Sjilo.» Sjilo ligger nord for Betel, øst for den landeveien som går opp fra Betel til Sikem, og sør for Lebona.

²⁰«Dra dit», sa de til benjaminittene, «og legg dere på lur i vinmarkene!

²¹Når dere ser de unge døtrene i Sjilo komme ut for å danse ringdans, skal dere springe fram fra vinmarkene og bortføre hver deres kone av døtrene fra Sjilo. Så skal dere dra tilbake til Benjamin-landet.

²²Og når fedrene eller brødrene deres kommer og klager til oss, skal vi si til dem: La oss vise dem nåde! For vi fikk ikke tak i en kone til hver i krigen. Og dere har heller ikke gitt dem til dem, så det hviler ingen skyld på dere.»

²³Slik gjorde benjaminittene. De tok seg hver sin kone blant de dansende jentene som de hadde bortført. Så vendte de tilbake til sin egen eiendom, bygde opp igjen byene og bosatte seg der.

²⁴Israelittene dro også derfra, hver til sin egen stamme og sin egen slekt, hjem til eiendommen sin.

²⁵ I de dager var det ingen konge i Israel. Hver mann gjorde som han selv fant for godt.

Rut

Rut 1

Rut og Noomi

¹ I de dager da dommerne styrte, ble det en gang hungersnød i landet. Da dro en mann av sted fra Betlehem i Juda for å slå seg ned i Moabs sletteland sammen med sin kone og sine to sønner.

²Mannen het Elimelek, hans kone Noomi og de to sønnene Mahlon og Kiljon. De var av Efrat-slekten, fra Betlehem i Juda. Nå kom de til Moab og slo seg til der.

³Så døde Elimelek, Noomis mann, og hun satt igjen med de to sønnene sine.

⁴De tok seg moabittiske koner. Den ene het Orpa, den andre het Rut. De ble boende der i omtrent ti år.

⁵Så døde også de to sønnene, Mahlon og Kiljon, og Noomi satt igjen alene, uten sønner og uten mann.

⁶Da brøt hun opp sammen med svigerdøtrene sine for å vende hjem fra Moabs sletteland. For hun hadde hørt i Moab at Herren hadde tatt seg av sitt folk og gitt det brød.

⁷Hun dro bort fra stedet hvor hun hadde bodd, og begge svigerdøtrene fulgte henne. De ga seg i vei for å vende tilbake til Juda.

⁸ Men Noomi sa til sine to svigerdøtre: «Snu og gå tilbake, hver til sin mors hus! Måtte Herren vise godhet mot dere, slik dere har vist godhet mot de døde og mot meg!

⁹Måtte Herren gi dere begge trygghet og la dere finne et hjem, hver i sin manns hus!» Så kysset hun dem. Men de brast i gråt

¹⁰og sa til henne: «Nei, vi vil følge deg tilbake til ditt folk.»

¹¹ Men Noomi sa: «Vend tilbake, mine døtre! Hvorfor skulle dere følge med meg? Skulle jeg ennå føde sønner som dere kan få til menn?

¹²Vend tilbake, mine døtre, gå nå! Jeg er for gammel til å bli gift. Og selv om jeg tenkte at det ennå er håp for meg, ja, om jeg allerede i natt fikk en mann og til og med fødte sønner,

¹³skulle så dere vente til de ble voksne? Skulle dere stenge dere inne og leve uten menn? Nei, mine døtre! Dette er mer bittert for meg enn for dere, for Herrens hånd har rammet meg.»

¹⁴Da brast de igjen i gråt. Orpa kysset sin svigermor til avskjed, men Rut klynget seg til henne.

¹⁵Da sa Noomi: «Se, nå vender din svigerinne tilbake til sitt folk og sin gud. Vend tilbake, du også. Følg henne!»

¹⁶ Men Rut svarte: «Ikke tving meg til å forlate deg og vende tilbake, for: Dit du går, vil jeg gå, og hvor du bor, vil jeg bo. Ditt folk er mitt folk, og din Gud er min Gud.

¹⁷Der du dør, vil jeg dø, og der vil jeg begraves. Måtte Herren la det gå meg ille både nå og siden hvis noe annet enn døden skal skille meg fra deg!»

¹⁸Da Noomi så at hun sto fast på sitt og ville følge med henne, sa hun ikke mer til henne.

¹⁹Så gikk de begge videre til de kom til Betlehem. Da de kom fram dit, ble det stort oppstyr i byen på grunn av dem, og kvinnene sa: «Er dette Noomi?»

²⁰ Men hun sa til dem: «Kall meg ikke Noomi! Kall meg heller Mara! For Den veldige har gjort livet meget bittert for meg.

²¹Rik dro jeg bort, fattig har Herren latt meg vende tilbake. Hvorfor kaller dere meg Noomi når Herren har vitnet mot meg, og når Den veldige har latt det gå så ille med meg?»

²² Slik vendte Noomi hjem, og svigerdatteren, moabittkvinnen Rut, fulgte med henne tilbake fra Moabs sletteland. De kom til Betlehem da bygghøsten tok til.

Rut 2

Rut møter Boas

- ¹Noomi hadde en slektning på sin manns side, en mektig og velstående mann av Elimeleks slekt. Han het Boas.
- ² En dag sa Rut, moabittkvinnen, til Noomi: «La meg få gå ut på åkeren og sanke kornaks hos en som vil vise meg velvilje.» Hun svarte: «Gå du, min datter!»
- ³Så gikk hun ut på åkeren og sanket aks etter onnefolkene. Det traff seg slik at åkerstykket tilhørte Boas, som var av Elimeleks slekt.
- ⁴ Nettopp da kom Boas fra Betlehem. Han sa til onnefolkene: «Herren være med dere!» De svarte ham: «Herren velsigne deg!»
- ⁵Boas spurte oppsynsmannen over onnefolkene: «Hvem hører denne unge kvinnen til?»
- ⁶Oppsynsmannen svarte: «Det er den unge moabittkvinnen som fulgte med Noomi hit fra Moab.
- ⁷Hun ba: La meg få plukke og sanke aks mellom kornbåndene etter onnefolkene! Hun kom i dag tidlig og har stått her helt til nå. Bare en liten stund har hun vært inne og hvilt.»
- ⁸Da sa Boas til Rut: «Hør, min datter! Gå ikke for å sanke aks på noen annen åker. Gå ikke herfra, men hold deg til tjenestejentene mine.
- ⁹Hold øye med hvor på åkeren onnefolkene arbeider, og følg etter dem! Jeg vil si fra til karene at de ikke skal røre deg. Og blir du tørst, så gå bort til krukkene og drikk av det som tjenestefolkene øser opp.»
- ¹⁰Da kastet hun seg ned med ansiktet mot jorden og sa til ham: «Hvorfor ser du på meg med velvilje og tar imot meg, enda jeg er en fremmed?»
- ¹¹Boas svarte henne: «Mer enn én gang har de fortalt meg om alt du har gjort for din svigermor etter at mannen din døde. Du forlot din far og din mor og ditt fedreland og dro til et folk du ikke kjente fra før.
- ¹² Herren skal lønne deg for det du har gjort! Måtte du få fullt vederlag fra Herren, Israels Gud, når du nå er kommet for å søke ly under hans vinger.»

13Hun sa: «Måtte du fortsatt se på meg med velvilje, herre, for du har trøstet meg og snakket vennlig til din tjenestekvinne, enda jeg ikke engang er som en av kvinnene i din tjeneste.»

14 Da det ble tid for å spise, sa Boas til henne: «Kom hit og spis av brødet, og dypp stykket ditt i vineddiken!» Så satte hun seg ved siden av onnefolkene, og Boas rakte henne ristet korn. Hun spiste seg mett og hadde enda noe igjen.

15Da hun reiste seg for å sanke, ga Boas denne beskjeden til tjenestefolkene: «La henne også sanke mellom kornbåndene. Plag henne ikke!

16Ja, dere skal til og med dra aks ut av kornbåndene og la dem ligge igjen, så hun kan plukke dem opp. Ingen må true henne.»

17 Så sanket Rut aks på åkeren helt til kvelden. Da hun banket kornet ut av aksene, ble det omkring en efa bygg.

18Hun bar det inn til byen, og hennes svigermor fikk se det hun hadde sanket. Rut tok også fram det som var til overs etter at hun hadde spist seg mett, og ga det til henne.

19Da sa svigermoren til henne: «Hvor har du sanket i dag, og hvor har du arbeidet? Velsignet er han som ville kjennes ved deg!» Så fortalte hun svigermoren hvem hun hadde arbeidet hos. Hun sa: «Den mannen jeg har arbeidet hos i dag, heter Boas.»

20 Da sa Noomi til svigerdatteren: «Han skal være velsignet av Herren, som ikke har sluttet å vise godhet, verken mot de levende eller de døde!» Og Noomi la til: «Den mannen er i slekt med oss. Han er en av våre løsningsmenn.»

21Rut, moabittkvinnen, fortsatte: «Han sa også til meg at jeg skulle holde meg til folkene hans til de var ferdige med hele kornskurden.»

22Da sa Noomi til Rut, sin svigerdatter: «Det er godt, min datter, at du går sammen med tjenestejentene hans. På en annen åker kunne de komme til å gjøre deg noe ondt.»

²³Så holdt hun seg nær tjenestejentene til Boas og sanket aks til bygghøsten og hvete høsten var over, og hun ble boende hos sin svigermor.

Rut 3

Rut og Boas på treskeplassen

¹Noomi, Ruts svigermor, sa til henne: «Min datter, skulle jeg ikke forsøke å skaffe deg et hjem, så du kan få det godt?»

²Hør, Boas er jo vår slektning, og det var hans tjenestejenter du var sammen med. Nå i natt kaster han bygg på treskeplassen.

³Du skal vaske deg og salve deg. Ta så på deg fine klær og gå ned til treskeplassen. Men gi deg ikke til kjenne for ham før han er ferdig med å spise og drikke.

⁴Når han legger seg, skal du merke deg stedet hvor han ligger. Gå så bort, ta teppet vekk fra føttene hans og legg deg der! Så vil han selv si deg hva du skal gjøre.»

⁵Da svarte hun: «Jeg skal gjøre alt det du sier.»

⁶Hun gikk ned til treskeplassen og gjorde alt slik som hennes svigermor hadde sagt henne.

⁷Boas spiste og drakk og ble glad til sinns. Så gikk han og la seg ved kanten av kornhaugen. Da smøg hun seg fram, tok teppet vekk fra føttene hans og la seg der.

⁸Ved midnattstid kvakk mannen til. Han bøyde seg fram og så at det lå en kvinne ved føttene hans.

⁹«Hvem er du?» spurte han. «Jeg er Rut, tjenestekvinnen din», svarte hun. «Bre kappen din over meg, for du er løsningsmann.»

¹⁰«Velsignet er du av Herren, min datter! Du har vist enda større trofasthet enn før ved ikke å gå etter de unge mennene, verken de fattige eller de rike.

¹¹Og nå, min datter, vær ikke redd! Alt det du sier, vil jeg gjøre for deg. For alle som bor i byen, vet at du er en hederlig kvinne.

¹² Det er sant at jeg er løsningsmann, men det er en annen løsningsmann som er nærmere enn jeg.

¹³ Sov her i natt, og hvis han i morgen vil løse deg ut, så la ham det. Men hvis han ikke vil løse deg ut, skal jeg gjøre det selv, så sant Herren lever! Bli bare liggende til i morgen tidlig!»

¹⁴ Hun ble liggende ved føttene hans til om morgenen. Men hun sto opp før folk kunne dra kjensel på hverandre. For han sa til seg selv: «Det må ikke bli kjent at kvinnen kom hit til treskeplassen.»

¹⁵ Så sa han: «Kom hit med sjalet du har på deg, og hold det fram!» Og da hun holdt sjalet fram, målte han opp seks mål bygg og la det på henne. Deretter gikk han inn i byen.

¹⁶ Da Rut kom til sin svigermor, spurte hun: «Hvordan gikk det med deg, min datter?» Og hun fortalte henne alt det mannen hadde gjort mot henne,

¹⁷ og la til: «Disse seks mål bygg ga han meg, for han sa: Du skal ikke komme tomhendt hjem til din svigermor.»

¹⁸ Da sa Noomi: «Hold deg nå i ro, min datter, til du får vite hvordan saken faller ut. For den mannen unner seg ikke ro før han får saken ordnet, og det allerede i dag.»

Rut 4

Boas tar Rut til ekte

¹ Boas gikk opp til byporten og satte seg der. Da kom den løsningsmannen forbi som han hadde snakket om. Boas kalte ham ved navn og sa: «Kom hit og sett deg!» Så gikk han dit og satte seg.

² Boas så seg ut ti menn av byens eldste og sa: «Sett dere her!» Og de satte seg.

³ Så sa han til løsningsmannen: «Noomi, som er kommet tilbake fra Moab, vil selge det jordstykket som tilhørte vår slektning Elimelek.

⁴ Jeg tenkte at jeg ville gjøre deg kjent med dette og si: Kjøp det i nærvær av dem som sitter her, og i nærvær av mitt folks eldste. Vil du innløse det, så

innløs det. Men hvis du ikke vil, så si det til meg, så jeg vet det. For det er ingen ved siden av deg til å innløse det, men jeg har retten nest etter deg.» Han svarte: «Jeg vil innløse det.»

⁵ Da sa Boas: «Den dagen du kjøper åkeren av Noomis hånd, må du også ta Rut, den moabittiske enken, slik at den dødes navn kan bevares og jordstykket gå videre i arv.»

⁶ Løsningsmannen svarte: «Da kan jeg ikke løse, for i så fall forringer jeg arven for mine egne barn. Løs du det som jeg skulle ha løst, for jeg kan ikke gjøre det!»

⁷ Før i tiden var det slik i Israel når det gjaldt innløsning og byttehandel, at for å bekrefte en sak skulle man dra av seg sandalen og gi den til den andre parten. Slik ble en sak vitnefast i Israel.

⁸ Løsningsmannen sa til Boas: «Kjøp det du!» Og så dro han av seg sandalen.

⁹ Da sa Boas til de eldste og til hele folket: «Dere er i dag vitner på at jeg kjøper av Noomis hånd alt som har tilhørt Elimelek, og alt som har tilhørt Kiljon og Mahlon.

¹⁰ Jeg tar også moabittkvinnen Rut, Mahlons kone, til ekte, slik at den dødes navn kan leve videre og jordstykket gå i arv. Slik vil den dødes navn ikke bli utslettet av hans slekt og glemt i porten på hans hjemsted. Dere er i dag vitner på dette.»

¹¹ Alt folket og de eldste som var i byporten, svarte: «Ja, vi er vitner. Måtte Herren la den kvinnen som nå kommer inn i ditt hus, bli som Rakel og som Lea, de to som bygde Israels hus! Vis din kraft i Efrata og vinn deg et navn i Betlehem!

¹² Måtte de etterkommere som Herrengir deg med denne unge kvinnen, gi deg en ætt som ætten til Peres, han som Tamar fødte til Juda!»

Rut blir stammor til David

¹³ Boas tok Rut hjem til seg, og hun ble hans kone. Da han kom sammen med henne, lot Herren henne bli med barn, og hun fødte en sønn.

¹⁴Da sa kvinnene til Noomi: «Velsignet er Herren som lot deg få en løsningsmann i dag! Hans navn skal bli stort i Israel.

¹⁵Han skal gi deg nytt livsmot og sørge for deg i din alderdom. For din svigerdatter, som er så glad i deg, har født ham. Hun er mer for deg enn sju sønner.»

¹⁶Så tok Noomi gutten og la ham på fanget sitt, og hun ble hans fostermor.

¹⁷ Nabokonene ga ham navn og sa: «Noomi har fått en sønn!» De kalte ham Obed. Han fikk sønnen Isai, som ble far til David.

¹⁸ Dette er Peres' etterkommere: Peres fikk sønnen Hesron,

¹⁹Hesron fikk sønnen Ram, og Ram fikk sønnen Amminadab,

²⁰Amminadab fikk sønnen Nahsjon, og Nahsjon fikk sønnen Salma,

²¹Salma fikk sønnen Boas, og Boas fikk sønnen Obed,

²²Obed fikk sønnen Isai, og Isai fikk sønnen David.

1. Samuelsbok

1. Samuelsbok 1

Samuel blir født

¹ I Ramatajim-Sufim i Efraim-fjellene bodde en mann som het Elkana. Han var sønn av Jeroham, sønn av Elihu, sønn av Tohu, sønn av Suf fra Efraims stamme.

² Elkana hadde to koner. Den ene het Hanna og den andre Peninna. Peninna hadde barn, men Hanna var barnløs.

³ År etter år dro denne mannen opp fra hjembyen sin til Sjilo for å tilbe og ofre til Herren over hærs-karene. Der var de to sønnene til Eli, Hofni og Pinhas, prester for Herren.

⁴ Når Elkana holdt offermåltid, ga han sin kone Peninna og alle sønnene og døtrene hennes hvert sitt stykke av offerkjøttet,

⁵ men Hanna ga han dobbelt så mye. For det var Hanna han elsket, enda Herren hadde lukket hennes morsliv.

⁶ Men medhustruen, som var imot henne, terget henne stadig og ville gjøre henne motløs fordi Herren hadde lukket hennes morsliv.

⁷ Slik gikk det år etter år. Hver gang Hanna dro opp til Herrenshus, terget Peninna henne. Da gråt hun og ville ikke spise.

⁸ Men Elkana, mannen hennes, sa til henne: «Hvorfor gråter du, Hanna, og hvorfor spiser du ikke? Hvorfor er ditt hjerte så fullt av sorg? Er ikke jeg mer for deg enn ti sønner?»

⁹ En gang de hadde spist og drukket i Sjilo, reiste Hanna seg og trådte fram for Herrens ansikt. Ved dørstolpen til Herrens tempel satt presten Eli på stolen sin.

¹⁰ I sin hjertesorg ba hun til Herren og gråt sårt.

¹¹ Hun ga et løfte og sa: «Herre over hærs-karene! Se til din tjenstekvinne i hennes nød. Husk på meg, glem ikke din tjenstekvinne, men la meg få en sønn. Så vil jeg gi ham til Herren for hele hans levetid, og det skal aldri komme rakekniv på hans hode.»

¹²Slik ba Hanna lenge for Herrens ansikt, og Eli fulgte munnen hennes med øynene.

¹³For Hanna ba stille, i sitt hjerte. Bare leppene hennes rørte seg, men stemmen hørtes ikke. Derfor trodde Eli at hun var full,

¹⁴og han sa til henne: «Hvor lenge skal du vise deg full? Se til å få rusen av deg!»

¹⁵«Nei, herre», svarte Hanna, «jeg er en kvinne som bærer på en tung sorg. Vin eller annen sterk drikk har jeg ikke drukket. Men jeg har tømt mitt hjerte for Herrens ansikt.

¹⁶Hold ikke din tjenestekvinne for en dårlig kvinne! For hele tiden talte jeg ut av min store sorg og smerte.»

¹⁷Da sa Eli: «Gå i fred! Israels Gud skal gi deg det du har bedt ham om.»

¹⁸Hanna svarte: «Måtte du se med velvilje på din tjenestekvinne!» Så gikk hun sin vei, spiste og var ikke lenger så sorgfull.

¹⁹Neste morgen sto de tidlig opp og tilba Herren. Så ga de seg på hjemvei og kom til Rama. Og da Elkana igjen var sammen med sin kone Hanna, husket Herren på henne.

²⁰ Før året var omme, ble hun med barn og fødte en sønn. Hun kalte ham Samuel; «for jeg har bedt Herren om ham», sa hun.

²¹Elkana dro opp igjen med hele sitt hus for å bære fram det årlige slaktofferet og løfteofferet for Herren,

²² men Hanna ble ikke med. Hun sa til mannen sin: «Når gutten er avvent, vil jeg ta ham med, så han kan bli fremstilt for Herren og siden være der all sin tid.»

²³«Gjør som du synes best», svarte mannen hennes, Elkana. «Bli hjemme til du har avvent ham. Måtte Herren oppfylle sitt ord!» Så ble kvinnen hjemme og ammet sønnen sin til han var avvent.

²⁴ Da hun hadde avvent ham, tok hun ham med opp til Herrens hus i Sjilo. Hun hadde med seg en treårgammel okse, en efa mel og en skinnsekk med vin. Gutten {{var med dem, og de brakte ham fram for Herren. Og hans far slaktet slaktofferet, slik han gjorde hvert år for Herren.

²⁵Han førte fram}} gutten og slaktet oxen, og Hanna, hans mor, førte ham fram for Eli.

²⁶«Tro meg, herre!» sa hun. «Så sant du lever, herre, jeg er den kvinnen som sto her hos deg og ba til Herren.

²⁷Denne gutten var det jeg ba om, og Herren har gitt meg det jeg ba ham om.

²⁸Nå gir jeg ham tilbake til Herren for hele hans levetid. Han skal tilhøre Herren.» Så bøyde de seg og tilba Herren der.

1. Samuelsbok 2

Hannas lovsang

¹ Hanna ba og sa: Mitt hjerte fryder seg i Herren. Herren gir meg stor kraft. Jeg ler av mine fiender, for jeg gleder meg over din frelse.

² Ingen er hellig som Herren, for ingen er til uten du; det er ingen klippe som vår Gud.

³Snakk ikke med så store og stolte ord, la ikke frekt snakk gå ut av munnen! For Herren er en Gud som allting vet, han prøver hver gjerning.

⁴De mektiges buer brytes i stykker, men de som vakler, kler seg i kraft.

⁵ Mette må arbeide for sitt brød, men sultne slipper å hungre mer. Barnløs kvinne føder sju barn, men den som er rik på sønner, visner bort.

⁶ Herren tar liv og gir liv, han sender ned til dødsriket, og han fører opp igjen.

⁷Herren gjør fattig, og han gjør rik, han fornedrer, og han opphøyer.

⁸ Han reiser den svake opp av støvet og løfter den fattige fra dyngen. Han lar dem sitte blant stormenn og gir dem en ærefull plass. For jordens søyler hører Herren til, på dem bygde han verden opp.

⁹Han vokter de trofaste på veien, men de urettferdige må tie i mørket. For ingen er sterk i egen kraft.

¹⁰ Herren knuser sine fiender. Han lar det tordne over dem fra himmelen, Herren dømmer den vide jord. Han vil gi sin konge styrke og sin salvede stor kraft!

¹¹ Så dro Elkana hjem til Rama. Men gutten ble igjen og gjorde tjeneste for Herren, og presten Eli hadde tilsyn med ham.

Eli-sønnenes ondskap

¹² Elis sønner var ugudelige. De kjente ikke Herren.

¹³ Slik oppførte prestene seg mot folket: Når noen bar fram et slaktoffer, kom prestens tjener mens de kokte kjøttet. Han hadde med seg en tretindet gaffel.

¹⁴ Den stakk han ned i pannen eller gryten, kjelen eller krukken, og alt det som kom opp med gaffelen, tok presten selv. Slik gjorde de mot israelittene som kom til Sjilo.

¹⁵ Enda før de hadde brent fett, kom prestens tjener og sa til den som ofret: «Gi presten kjøtt å steke! Han tar ikke imot kokt kjøtt fra deg, bare rått.»

¹⁶ Om mannen da svarte: «Først må fett brennes, siden kan du ta det du vil», så sa tjeneren: «Nei, gi meg det straks, ellers tar jeg det med makt.»

¹⁷ Den synden de unge mennene gjorde for Herrens ansikt, var meget stor; de viste ingen respekt for Herrens offer.

¹⁸ Men Samuel gjorde tjeneste for Herrens ansikt; allerede som gutt bar han presteklær av lin.

¹⁹ Hvert år laget moren en liten kappe til ham. Den tok hun med når hun sammen med mannen sin dro opp for å bære fram det årlige slaktofferet.

²⁰ Eli velsignet Elkana og hans kone og sa: «Måtte Herren gi deg barn med denne kvinnen i stedet for ham som hun ba om for Herrens skyld.» Så dro de hjem igjen.

²¹Herren så i godhet til Hanna, og hun ble med barn. Hun fikk tre sønner og to døtre. Men gutten Samuel vokste opp hos Herren.

²² Eli var nå meget gammel. Da han fikk høre hva sønnene hans gjorde mot alle israelittene, og at de lå med kvinnene som gjorde tjeneste ved inngangen til telthelligdommen,

²³sa han til dem: «Hvorfor gjør dere slikt? Fra hele folket hører jeg om deres onde gjerninger.

²⁴Det må ikke være slik, mine sønner! Det er ikke noe godt rykte, hører jeg, som går blant Herrens folk.

²⁵Når en mann synder mot en annen, skal Gud dømme ham. Men når en mann synder mot Herren, hvem skal da be for ham?» Men de hørte ikke på faren, for Herren ville at de skulle dø.

²⁶ Gutten Samuel vokste og var til glede både for Herren og for mennesker.

Eli-slekten blir forkastet

²⁷Det kom en gudsmann til Eli og sa til ham: Så sier Herren: Åpenbarte jeg meg ikke for din fars slekt da de var slaver for farao og hans hus i Egypt?

²⁸ Og jeg valgte dem ut blant alle Israels stammer til å gjøre prestetjeneste for meg og stige opp til mitt alter, brenne røkelse og bære presteklær for mitt ansikt. Din fars slekt har jeg gitt retten til alle israelittenes gaveoffer.

²⁹Hvorfor viser du forakt for mitt slakteroffer og mitt grødeoffer som jeg har påbudt i min bolig? Hvorfor ærer du dine sønner mer enn meg, så dere feter dere med det beste av alle offergavene som mitt folk Israel bærer fram?

³⁰ Derfor lyder ordet fra Herren, Israels Gud: Jeg har nok sagt at ditt hus og din fars hus skal gjøre tjeneste for mitt ansikt for alltid. Men nå lyder ordet fra Herren: Det skal ikke skje! De som ærer meg, vil jeg ære. Men de som forakter meg, skal bli til skamme.

³¹ Se, dager skal komme da jeg bryter både din makt og makten til din fars slekt, så ingen blir gammel i ditt hus.

³² Med misunnelse skal du se alt det gode han gjør mot Israel, men i ditt hus skal ingen bli gammel.

³³ Bare en eneste mann i ditt hus vil jeg la være å rydde bort fra mitt alter. Jeg vil la dine øyne slukne og ditt liv tæres bort, og alle som vokser opp i ditt hus, skal dø i sin beste alder.

³⁴ Det som rammer dine to sønner, Hofni og Pinhas, skal du ha som tegn: De skal begge dø på samme dag.

³⁵ Men jeg vil la det stå fram en trofast prest som skal handle etter mitt hjerte og min vilje. For ham vil jeg bygge et hus som står fast, og han skal gjøre tjeneste hos min salvede alle sine dager.

³⁶ Det skal gå slik at de som er igjen av ditt hus, kommer til ham og ber på sine knær om et pengestykke og en brødbit og sier: «La meg få være med i et av prestelaugene så jeg kan få litt mat å spise.»

1. Samuelsbok 3

Herren kaller Samuel

¹ Gutten Samuel gjorde nå tjeneste for Herren under Elis tilsyn. I de dager kom det sjelden ord fra Herren, og av syner var det få.

² Så var det en gang Eli lå og sov på den faste plassen sin. Øynene hans var så svake at han ikke kunne se.

³ Guds lampe var ennå ikke sluknet, og Samuel lå i Herrens tempel, der Guds paktkiste sto.

⁴ Da ropte Herren på Samuel. Han svarte: «Her er jeg»,

⁵ og løp inn til Eli og sa: «Her er jeg; du ropte på meg.» Men Eli sa: «Nei, jeg ropte ikke på deg. Gå og legg deg igjen!» Så gikk han og la seg.

⁶ Da ropte Herren en gang til: «Samuel!» Og Samuel sto opp og gikk inn til Eli. «Her er jeg», sa han; «du ropte på meg.» Men Eli svarte: «Nei, jeg ropte ikke, min sønn. Gå tilbake og legg deg!»

⁷Samuel kjente ennå ikke Herren, for Herrens ord var ennå ikke blitt åpenbart for ham.

⁸Så ropte Herren en tredje gang på Samuel. Han sto opp og gikk inn til Eli. «Her er jeg», sa han; «du ropte på meg.» Da forsto Eli at det var Herren som ropte på gutten,

⁹og han sa til Samuel: «Gå og legg deg! Og roper han på deg igjen, skal du svare: Tal, Herre, din tjener hører!» Så gikk Samuel og la seg på plassen sin.

¹⁰Da kom Herren, stilte seg foran ham og ropte som før: «Samuel, Samuel!» Og Samuel svarte: «Tal, din tjener hører!»

¹¹ Herren sa til Samuel: «Nå vil jeg gjøre noe i Israel som får det til å ringe for ørene på hver den som hører om det.

¹² Den dagen lar jeg Eli bli rammet av alt det jeg har varslet om hans hus, fra først til sist.

¹³Jeg har kunngjort for ham at jeg vil dømme hans hus for alle tider. For han kjente til synden – at hans sønner forbannet Gud. Likevel talte han dem ikke til rette.

¹⁴Derfor har jeg sverget mot Elis hus: Aldri skal deres skyld kunne sones, verken med slaktoffer eller offergaver.»

¹⁵Samuel ble liggende til det ble morgen. Da åpnet han dørene til Herrens hus; men han våget ikke å fortelle Eli om synet.

¹⁶Da ropte Eli på ham og sa: «Samuel, min sønn!» «Her er jeg», svarte han.

¹⁷Eli spurte: «Hva var det han sa til deg? Skjul det ikke for meg! Måtte Gud la det gå deg ille både nå og siden hvis du skjuler for meg noe av det han har sagt til deg.»

¹⁸ Så fortalte Samuel alt sammen og skjulte ingen ting for ham. Da sa Eli: «Han er Herren. Han må gjøre det han synes er best.»

¹⁹ Så vokste Samuel opp. Herren var med ham og lot ikke noen av hans ord falle maktesløse til jorden.

²⁰ Da forsto hele Israel fra Dan til Beer-Sjeba at Samuel var betrodd å være profet for Herren.

²¹ Herren fortsatte å vise seg i Sjilo; der åpenbarte Herren seg for Samuel gjennom sitt ord.

1. Samuelsbok 4

¹ Og det Samuel sa, gikk ut til hele Israel.

Filisterne tar Herrens paktkiste

Israelittene dro nå ut for å kjempe mot filisterne. De slo leir ved Eben-Eser, mens filisterne slo leir ved Afek.

² Filisterne samlet hæren sin mot israelittene, og kampen bredte seg. Israel ble slått av filisterne, som slo ned omkring fire tusen mann på slagmarken.

³ Da folket kom tilbake til leiren, sa de eldste i Israel: «Hvorfor lot Herren oss lide nederlag mot filisterne i dag? La oss hente Herrens paktkiste i Sjilo, så han kan komme hit og være blant oss og redde oss fra fiendene våre.»

⁴ Så sendte folket bud til Sjilo, og de hentet paktkisten som tilhører Herren over hærskaene, han som troner over kjerubene. Og Elis to sønner, Hofni og Pinhas, fulgte Guds paktkiste.

⁵ Da Herrens paktkiste kom til leiren, satte hele Israel i et jubelrop så sterkt at jorden skalv.

⁶ Filisterne hørte lyden av ropet og sa: «Hvorfor er det slike høye jubelrop i hebreernes leir?» De fikk vite at Herrens paktkiste var kommet dit.

⁷ Da ble de redde, for de tenkte: «Det er kommet en gud til leiren.» Og de sa: «Ve oss! Slikt har aldri hendt før.

⁸ Ve oss! Hvem skal berge oss fra disse mektige gudene? Dette er jo de gudene som slo egypterne med alle slags plager i ørkenen.

⁹ Men fatt mot, filistere, og vis dere som menn, så dere ikke ender som slaver for hebreerne slik de har vært slaver for dere! Mann dere opp og gå til kamp!»

- ¹⁰Så gikk filisterne til angrep. Israelittene ble slått og flyktet hver til sitt. Nederlaget ble meget stort; tretti tusen fotfolk fra Israels hær falt.
- ¹¹Guds paktkiste ble tatt, og Elis to sønner, Hofni og Pinhas, mistet livet.
- ¹² En mann av Benjamins stamme løp fra slagmarken og kom samme dag til Sjilo med klærne flerret og med jord på hodet.
- ¹³Da han kom dit, satt Eli på stolen sin ved veien og speidet, for han var full av uro for Guds paktkiste. Da mannen kom inn i byen og fortalte hva som var skjedd, lød et jammerskrik over hele byen.
- ¹⁴Eli hørte skrikingen og spurte: «Hva slags ståk er dette?» Mannen skyndte seg bort til Eli og fortalte ham det.
- ¹⁵Eli var nå 98 år gammel. Øynene hans var stivnet, og han kunne ikke se.
- ¹⁶Mannen sa til ham: «Jeg kommer fra slagmarken, jeg flyktet fra slaget i dag.» Da spurte Eli: «Hvordan er det gått, min sønn?»
- ¹⁷Budbringeren svarte: «Israel flyktet for filisterne, og vi led et stort tap. Begge sønnene dine, Hofni og Pinhas, har mistet livet, og Guds paktkiste er tatt.»
- ¹⁸Med det samme han nevnte Guds paktkiste, falt Eli baklengs ned av stolen ved siden av porten, brakk nakken og døde, for han var en gammel og tung mann. Han hadde da vært dommer i Israel i førti år.
- ¹⁹Svigerdatteren hans, Pinhas' kone, ventet barn og skulle snart føde. Da hun hørte at Guds paktkiste var tatt, og at hennes svigerfar og hennes mann var døde, kom riene over henne, og hun sank i kne og fødte.
- ²⁰ Hun var døende, og kvinnene som sto rundt henne, sa: «Vær ikke redd, du har født en sønn!» Men hun svarte ikke og merket ikke hva de sa.
- ²¹ Hun kalte gutten Ikabod og sa: «Herligheten er veket fra Israel!» For Guds paktkiste var tatt, og hennes svigerfar og hennes mann var døde.
- ²²«Herligheten er veket fra Israel!» sa hun. «For Guds paktkiste er tatt.»

1. Samuelsbok 5

Herrens paktkiste i filisterlandet

© 2011 by The Norwegian Bible Society (Det Norske Bibelselskap). All rights reserved worldwide.
Used by permission through agreement with UBS (United Bible Societies).

© 2011 Det Norske Bibelselskap. Alle rettigheter globalt. Brukt med tillatelse gjennom avtale med UBS (United Bible Societies).

- ¹Filisterne tok Guds paktkiste og førte den fra Eben-Eser til Asjdod.
- ² De brakte paktkisten inn i Dagon's tempel og stilte den opp ved siden av Dagon.
- ³Da folket i Asjdod sto opp tidlig neste morgen, fant de Dagon liggende med ansiktet mot jorden foran Herrens paktkiste. De reiste ham opp og satte ham på plass igjen.
- ⁴Men tidlig morgenen etter lå Dagon igjen med ansiktet mot jorden foran Herrens paktkiste. Hodet og begge hendene hans var slått av mot dørterskelen. Bare kroppen var igjen av Dagon.
- ⁵Derfor er det slik den dag i dag at verken Dagon's prester eller noen annen som går inn i Dagon's tempel i Asjdod, setter foten på terskelen.
- ⁶Herrens hånd lå nå tungt på folket i Asjdod, og han lot ødeleggelse komme over dem. Han slo dem også med byller både i Asjdod og i områdene omkring.
- ⁷Da mennene i Asjdod så at det gikk slik, sa de: «Paktkisten til Israels Gud må ikke bli hos oss. For hans hånd ligger tungt på oss og på vår gud Dagon.»
- ⁸ De sendte bud og samlet alle filisternes byhøvdinger hos seg og spurte dem: «Hva skal vi gjøre med paktkisten til Israels Gud?» De svarte: «Flytt den til Gat.» Så flyttet de paktkisten til Gat.
- ⁹Men da de hadde flyttet den dit, rammet Herrens hånd byen og skapte stor redsel og forvirring. Han hjemsøkte folket i byen, og det brøt ut byller både på små og store.
- ¹⁰Så sendte de Guds paktkiste til Ekron. Men da den kom dit, skrek innbyggerne i byen: «De har flyttet paktkisten til Israels Gud hit for å drepe oss og alle våre.»
- ¹¹De sendte bud og samlet alle filisternes byhøvdinger og sa: «Send paktkisten til Israels Gud vekk og la den komme tilbake dit hvor den hører hjemme, så den ikke dreper oss og vårt folk.» For det var kommet dødsangst over hele byen. Guds hånd lå meget tungt på den.

¹²De som ikke døde, ble slått med byller, og klageskriket fra byen steg opp mot himmelen.

1. Samuelsbok 6

Herrens paktkiste kommer tilbake

¹Da Herrens paktkiste hadde vært i filisterlandet i sju måneder,

²kalte filisterne sammen prestene og spåmennene og spurte: «Hva skal vi gjøre med Herrens paktkiste? La oss få vite hvordan vi skal sende den tilbake dit hvor den hører hjemme!»

³De svarte: «Sender dere paktkisten til Israels Gud fra dere, må dere ikke sende den uten gaver; dere må gi noe til vederlag. Da skal dere bli friske igjen, og dere skal få vite hvorfor hans hånd ikke viker fra dere.»

⁴Filisterne spurte: «Hva skal vi gi til vederlag?» De andre svarte: «Fem byller av gull og fem mus av gull, etter tallet på filisternes byhøvdinger. For det er en og samme plage som har rammet dere alle, også byhøvdingene.

⁵Dere skal lage avbildninger av byllene deres og av musene som herjer landet, og gi Israels Gud ære. Kanskje tar han da sin tunge hånd bort fra dere, fra deres guder og deres land.

⁶Hvorfor gjør dere hjertene harde slik som egypterne og farao gjorde? Måtte ikke de la Israel slippe fri og dra av sted etter at Herren hadde latt dem få kjenne sin makt?

⁷Lag nå en ny vogn og hent to kuer som nylig har kalvet, og som ennå ikke har hatt åk på seg. Spenn kuene for vognen, men ta kalvene fra dem og la dem bli igjen hjemme.

⁸Så skal dere ta Herrens paktkiste og sette den på vognen. De gjenstandene av gull som dere gir Herren til vederlag, skal dere legge i et skrin ved siden av paktkisten. Send den så av sted!

⁹Se etter om den tar veien opp til grensen mot Bet-Sjemesj. Da er det Herren som har sendt denne store ulykken over oss. Tar den ikke den veien, vet vi at

det ikke er hans hånd som har rammet oss. Da er det bare tilfeldig at dette hendte oss.»

¹⁰Mennene så gjorde. De hentet to kuer som nylig hadde kalvet, og spente dem for vognen. Men kalvene holdt de tilbake hjemme.

¹¹De satte Herrens paktkiste på vognen, og dessuten skrinet med gullmusene og etterligningene av byllene.

¹²Kuene tok strake veien mot Bet-Sjemesj. De fulgte samme veien og rautet hele tiden. De bøyd ikke av, verken til høyre eller til venstre. Filisternes byhøvdinger fulgte etter helt til grensen mot Bet-Sjemesj.

¹³I Bet-Sjemesj holdt folket på å skjære hvete nede i dalen. Da de så opp, fikk de øye på paktkisten, og de ble glade da de så den.

¹⁴Vognen kom inn på jordet til Josva fra Bet-Sjemesj og stanset. Der lå det en stor stein. De hogg i stykker treverket i vognen og ofret kuene som brennoffer til Herren.

¹⁵Levittene tok ned Herrens paktkiste og skrinet med gjenstandene av gull som sto ved siden av den, og satte dem på den store steinen. Den dagen ofret mennene i Bet-Sjemesj brennoffer og slakteroffer til Herren.

¹⁶Høvdingene over de fem filisterbyene så på dette og vendte samme dag tilbake til Ekron.

¹⁷Dette er de gullbyllene som filisterne ga Herren til vederlag: en for Asjdod, en for Gaza, en for Asjkalon, en for Gat og en for Ekron.

¹⁸Gullmusene svarte til tallet på alle de byene som hørte inn under de fem filisterhøvdingene, både de befestede byene og landsbyene. Et vitne om dette er den store steinen på jordet til Josva fra Bet-Sjemesj, steinen som de satte Herrens paktkiste på. Den ligger der den dag i dag.

¹⁹ Men Herren slo ned noen av mennene i Bet-Sjemesj fordi de hadde sett på Herrens paktkiste. Sytti mann av dem slo han ned. Folket sørget over det harde slaget Herren hadde gitt dem.

²⁰ Da sa mennene i Bet-Sjemesj: «Hvem kan stå for ansiktet til Herren, den hellige Gud? Og hvem skal han gå til når vi sender ham fra oss?»

²¹ De sendte bud til folket i Kirjat-Jearim og sa: «Filisterne har sendt Herrens paktkiste tilbake. Kom og hent den opp til dere!»

1. Samuelsbok 7

¹ Da kom mennene i Kirjat-Jearim og hentet Herrens paktkiste. De førte den til Abinadabs hus, som lå oppe på høyden. Og de helliget hans sønn Elasar til å vokte Herrens paktkiste.

Samuel styrer i Israel

² Fra den dag paktkisten kom til Kirjat-Jearim, gikk det lang tid; det gikk tjue år. Og hele Israels hus sukket etter Herren.

³ Da sa Samuel til hele Israels hus: «Vender dere om til Herren av et helt hjerte, må dere få bort de fremmede gudene og Astarte-bildene som er hos dere! Vend hjertet til Herren, og tjen ham og ingen annen! Så skal han fri dere fra filisternes hånd.»

⁴ Da fjernet israelittene Baal-gudene og Astarte-bildene og tjente bare Herren.

⁵ Samuel sa: «Kall sammen hele Israel i Mispa! Så vil jeg be til Herren for dere.»

⁶ Da samlet de seg i Mispa, og de øste opp vann og helte det ut for Herrens ansikt. Den dagen fastet de og sa: «Vi har syndet mot Herren.» Siden skiftet Samuel rett mellom israelittene i Mispa.

⁷ Så snart filisterne fikk greie på at israelittene hadde samlet seg i Mispa, dro filisternes byhøvdinger opp mot Israel. Da israelittene hørte det, ble de redde for filisterne

⁸ og sa til Samuel: «Hold ikke opp med å rope til Herren vår Gud for oss, så han berger oss fra filisternes hånd.»

⁹ Da tok Samuel et dielam og ofret det som heloffer til Herren. Han ropte til Herren for Israel, og Herren svarte ham.

¹⁰ Mens Samuel bar fram brennofferet, rykket filisterne fram til kamp mot israelittene. Men den dagen sendte Herren et veldig tordenvær over filisterne og gjorde dem så forvirret at de tapte for israelittene.

¹¹ Israelittenes hær dro ut fra Mispa; de forfulgte filisterne til nedenfor Bet-Kar og slo dem.

¹² Der tok Samuel en stein og satte den opp mellom Mispa og Sjen. Han kalte steinen Eben-Eser – «Hjelpesteinen» – og sa: «Så langt har Herren hjulpet oss.»

¹³ Slik ble filisterne tvunget i kne, og de kom ikke mer innenfor Israels grenser. Herrens hånd lå tungt på filisterne så lenge Samuel levde.

¹⁴ De byene som filisterne hadde tatt fra Israel, kom under Israel igjen, helt fra Ekron til Gat. Også områdene omkring dem tok Israel tilbake fra filisterne. Mellom Israel og amorittene var det også fred.

¹⁵ Samuel var dommer i Israel så lenge han levde.

¹⁶ Hvert år dro han rundt til Betel, Gilgal og Mispa, og på alle disse stedene skiftet han rett mellom israelittene.

¹⁷ Siden vendte han tilbake til Rama, for der bodde han, og der var han dommer for Israel. I Rama bygde han et alter for Herren.

1. Samuelsbok 8

Israelittene krever en konge

¹ Da Samuel ble gammel, satte han sønnene sine til dommere over Israel.

² Den førstefødte het Joel, og den andre het Abia. De var dommere i Beer-Sjeba.

³ Men sønnene fulgte ikke i Samuels fotspor. De søkte urett vinning, tok imot bestikkelser og fordreide retten.

⁴ Da samlet alle de eldste i Israel seg og kom til Samuel i Rama.

⁵ De sa til ham: «Nå er du gammel, og sønnene dine følger ikke i dine fotspor. Sett derfor en konge til å styre oss, slik alle de andre folkene har.»

⁶Men Samuel så med uvilje på dette at de sa: «Gi oss en konge som kan styre oss!» Og han ba til Herren.

⁷ Men Herren sa til ham: «Hør på folket og alt de sier til deg! For det er ikke deg de har forkastet; det er meg de har forkastet og ikke vil ha til konge over seg.

⁸ Det har de gjort fra den dagen jeg førte dem opp fra Egypt og til denne dag. De har forlatt meg og dyrket andre guder. Og slik gjør de nå mot deg.

⁹ Så hør på dem! Men advar dem inntrengende, og fortell dem hvilke rettigheter kongen deres vil få.»

¹⁰Samuel fortalte folket som krevde en konge av ham, alt hva Herren hadde sagt.

¹¹ Han sa: «Dette er rettighetene til kongen som skal herske over dere: Han vil ta sønnene deres og sette dem til å gjøre tjeneste ved kongens vogner og hester, og de må løpe foran vognen hans.

¹²Noen vil han gi kommando over tusen mann og noen over femti. Noen må pløye åkrene og høste inn avlingen hans, andre må lage krigsvåpen og utstyr til stridsvognene.

¹³Døtrene deres vil han sette til å lage salver, til å koke og bake.

¹⁴ De beste jordene, vinmarkene og olivenlundene deres vil han ta og gi til mennene sine.

¹⁵Av åkrene og vinmarkene deres vil han ta tiende og gi til hoffmennene og tjenerne sine.

¹⁶ Slavene og slavekvinnene, eslene og de beste oksene deres vil han ta i sin egen tjeneste.

¹⁷Av småfeet deres vil han ta tiende, og selv må dere gjøre slavearbeid for ham.

¹⁸ Når den dagen kommer, skal dere skrike høyt over kongen dere valgte. Men Herren skal ikke svare dere den dagen.»

¹⁹Men folket nektet å høre på Samuel. «Nei», sa de, «vi vil ha en konge over oss.

²⁰ Vi vil være som alle de andre folkene. Kongen vår skal styre oss; han skal rykke ut foran oss og føre krigene våre.»

²¹Da Samuel hadde hørt alt det folket sa, la han det fram for Herren.

²² Og Herren sa til Samuel: «Hør på det de sier og sett en konge over dem.» Da sa Samuel til israelittene: «Dra hjem, hver til sin by.»

1. Samuelsbok 9

Saul blir konge

¹Det var en mann av Benjamins stamme som het Kisj. Han var sønn av Abiel, sønn av Seror, sønn av Bekorat, sønn av Afiah, som var fra Benjamin. Kisj var en velstående mann.

² Han hadde en sønn som het Saul, en staselig ung mann. Ingen i Israel var mer staselig enn han. Og han var et hode høyere enn alle andre.

³En gang kom det bort noen eselhopper for Kisj, Sauls far. Da sa han til sønnen sin: «Ta med deg en av tjenesteguttene og dra av sted og let etter eselhoppene!»

⁴De dro over Efraim-fjellene og gjennom Sjalisja-landet, men fant dem ikke. Så dro de gjennom Sjaalim-landet, men eslene var ikke der heller. Siden dro de gjennom Benjamin-landet, men fant dem ikke.

⁵Da de var kommet til Suf-traktene, sa Saul til tjenestegutten som var med ham: «Kom, la oss gå hjem igjen, ellers blir min far mer urolig for oss enn for eslene.»

⁶Men tjenestegutten svarte: «Hør nå, i byen der bor en høyt ansett gudsmann. Alt han sier, slår til. La oss gå dit! Kanskje han kan si oss hvilken vei vi skal gå.»

⁷ Saul sa til tjenestegutten: «Ja, la oss gå, men hva skal vi ha med til mannen? Brødet i sekkene våre er det slutt på, og vi har ingen gave vi kan gi gudsmannen. Hva har vi vel med oss?»

⁸ Tjenestegutten tok til orde igjen og sa til Saul: «Her har jeg en kvart sjekel sølv; den kan jeg gi gudsmannen, så sier han oss nok hvilken vei vi skal gå.»

¹⁰ Saul svarte: «Det var et godt forslag. Kom, la oss gå dit!» Så gikk de til byen der gudsmannen var.

¹¹ Da de gikk opp bakken som førte til byen, møtte de noen unge jenter som kom ut for å hente vann, og spurte dem: «Er seeren her?»

⁹ – Før i tiden sa de i Israel når noen gikk for å søke råd hos Gud: «Kom, la oss gå til seeren!» Det de nå kaller profet, kalte de før i tiden seer. –

¹² Jentene svarte: «Ja, han er like foran dere. Skynd dere, han er kommet til byen i dag, for i dag holder folket en offerhøytid oppe på haugen.

¹³ Når dere kommer inn i byen, finner dere ham før han går opp på haugen til måltidet. Folket spiser ikke før han kommer, for det er han som velsigner offeret. Først da begynner gjestene å spise. Gå bare opp, for nå kan dere treffe ham.»

¹⁴ Så gikk de opp til byen, og med det samme de var kommet inn i byen, kom Samuel gående imot dem på vei opp til offerhaugen.

¹⁵ Dagen før Saul kom, hadde Herren varslet Samuel og sagt:

¹⁶ «I morgen på denne tiden sender jeg til deg en mann fra Benjamin-landet; ham skal du salve til fyrste over mitt folk Israel. Han skal fri mitt folk fra filisternes hånd; for jeg har sett mitt folks nød, og dets klagerop har nådd meg.»

¹⁷ Da Samuel fikk øye på Saul, sa Herren til ham: «Se, det er den mannen som jeg talte til deg om. Han skal styre mitt folk.»

¹⁸ I byporten gikk Saul bort til Samuel og sa: «Kan du si meg hvor seeren bor?»

¹⁹ Samuel svarte Saul: «Jeg er seeren. Gå foran meg opp på haugen. Dere skal spise sammen med meg i dag. I morgen tidlig skal jeg sende deg av sted, og jeg skal fortelle deg alt ditt hjerte vil vite.

²⁰Eselhoppene som kom bort for deg for tre dager siden, skal du ikke være urolig for; de er kommet til rette. Men hvem er det hele Israel ønsker seg? Er det ikke deg og din fars hus?»

²¹ Saul svarte: «Men er ikke jeg bare en benjaminitt, fra en av de minste stammene i Israel? Og er ikke min slekt den minst betydningsfulle av slektene i Benjamin-stammen? Hvorfor snakker du da slik til meg?»

²²Men Samuel tok Saul og tjenestegutten hans og førte dem inn i hallen. Han ga dem plass øverst blant gjestene. Det var omkring tretti mann der.

²³Samuel sa til kokken: «Kom hit med det stykket som jeg ga deg og ba deg legge til side.»

²⁴Kokken tok opp lårstykket og det som fulgte med, og satte det fram for Saul. Og Samuel sa: «Her har du det som er igjen. Spis nå! Det er holdt av for deg til denne festen som jeg har kalt folket sammen til.» Så spiste Saul sammen med Samuel den dagen.

²⁵ Siden gikk de ned fra haugen og inn i byen, og Samuel satt og snakket med Saul oppe på taket.

²⁶Tidlig om morgenen da det grydde av dag, ropte Samuel til Saul oppe på taket: «Stå opp, så skal jeg følge deg på vei!» Saul sto opp, og de gikk ut sammen.

²⁷Da de kom til utkanten av byen, sa Samuel til Saul: «Si til tjenestegutten din at han skal gå i forveien.» Tjenestegutten gikk, og Samuel sa: «Bli du stående her en stund, så skal du få høre hva Gud har sagt.»

1. Samuelsbok 10

¹ Samuel tok en oljekrukke og helte oljen over Sauls hode. Han kysset ham og sa: «Nå har Herren salvet deg til fyrste over sin eiendom.

² Når du går fra meg i dag, skal du møte to menn ved Rakels grav i Selsah i Benjamin-landet. De skal si til deg: Eselhoppene som du dro ut for å lete etter,

er kommet til rette. Din far tenker ikke lenger på dem, men han er redd for dere og sier: Hva skal jeg gjøre for sønnen min?

³Når du går videre derfra og kommer til Tabor-eika, skal du møte tre menn som er på vei opp til Betel for å tilbe Gud. Den ene av dem bærer tre kje, den andre tre runde brød og den tredje en skinnsekk med vin.

⁴ De hilser på deg og gir deg to brød som du skal ta imot.

⁵ Så kommer du til Guds Gibea, der filisterne har vaktpostene sine. Når du kommer til byen, treffer du på en flokk profeter som kommer ned fra offerhaugen. Foran dem går det noen som slår på tromme og spiller på harpe, fløyte og lyre, og selv er de grepet av profetisk henrykkelse.

⁶ Da kommer Herrens ånd over deg så du kommer i profetisk henrykkelse sammen med dem og blir et annet menneske.

⁷ Når du ser disse tegnene, så gjør det du makter! For Gud er med deg.

⁸ Gå foran meg ned til Gilgal. Der vil jeg komme til deg og ofre brennoffer og fredsoffer. Sju dager må du vente før jeg kommer og sier deg hva du skal gjøre.»

⁹Idet Saul snudde seg for å forlate Samuel, ga Gud ham et annet hjerte. Og samme dag inntraff alle disse tegnene.

¹⁰Han kom til Gibea, hvor han møtte en flokk profeter. Da kom Guds ånd over ham, og han ble grepet av profetisk henrykkelse sammen med dem.

¹¹ Alle som kjente ham, så at han talte profetisk sammen med profetene. De sa til hverandre: «Hva har skjedd med sønnen til Kisj? Er også Saul blant profetene?»

¹²En mann derfra sa: «Hvem er deres far?» Slik er det blitt et ordtak: «Er også Saul blant profetene?»

¹³Da den profetiske henrykkelsen var over og Saul kom til offerhaugen,

¹⁴ sa hans onkel til ham og tjenestegutten hans: «Hvor har dere vært?» «På leting etter eselhoppene», svarte han, «og da vi ikke så noe til dem, gikk vi til Samuel.»

- ¹⁵Da sa onkelen: «Fortell meg hva Samuel sa til dere.»
- ¹⁶«Han fortalte oss at eselhoppene var kommet til rette», svarte Saul. Men det som Samuel hadde sagt om kongsmakten, fortalte han ikke til onkelen.
- ¹⁷Siden kalte Samuel folket sammen til Herren i Mispa.
- ¹⁸Der sa han til isrealittene: «Så sier Herren, Israels Gud: Jeg førte Israel opp fra Egypt og fridde dere fra egypternes hånd og fra alle de andre rikene som undertrykte dere.
- ¹⁹ Men i dag har dere forkastet deres Gud, han som berget dere ut av all nød og ulykke. Dere har sagt: Nei, sett en konge over oss! – Tre nå fram for Herrens ansikt, stamme for stamme og slekt for slekt!»
- ²⁰Samuel lot alle Israels stammer tre fram, og loddet falt på Benjamins stamme.
- ²¹Så lot han Benjamins stamme komme fram, slekt for slekt, og loddet falt på Matri-slekten. Deretter falt loddet på Saul, sønn av Kisj. De lette etter ham, men kunne ikke finne ham.
- ²²Da spurte de Herren en gang til: «Er mannen kommet hit?» Herren svarte: «Han har gjemt seg blant krigsutstyret.»
- ²³ De sprang og hentet ham der, og han trådte fram midt blant folket. Han var et hode høyere enn alle andre.
- ²⁴ Samuel sa da til folket: «Her ser dere ham som Herren har utvalgt! Det finnes ikke hans like i hele folket.» Og hele folkemengden satte i et hyllingsrop: «Leve kongen!»
- ²⁵ Samuel kunngjorde så kongeloven for folket. Han skrev den opp i en bok, som han la ned for Herrens ansikt. Siden sendte han folket hjem, hver til sitt.
- ²⁶Saul dro også hjem til Gibeon, fulgt av noen djerne menn. Gud hadde rørt ved deres hjerte.
- ²⁷ Men det var noen gudløse menn som sa: «Hvordan kan denne mannen redde oss?» De foraktet ham og kom ikke med noen hyllingsgave til ham. {{Nahasj, kongen over ammonittene, undertrykte gadittene og rubenittene med makt.

Han stakk ut det høyre øyet på dem, og det fantes ingen redningsmann for Israel. Det var ingen israelitter igjen på den andre siden av Jordan som ikke Nahasj, kongen over ammonittene, hadde stukket ut det høyre øyet på. Men se, sju tusen mann berget seg fra ammonittenes hånd, og de kom til Jabesj i Gilead.

1. Samuelsbok 11

Saul seirer over ammonittene

¹ En måned senere}} dro ammonitten Nahasj opp og omringet Jabesj i Gilead. Og alle mennene i Jabesj sa til ham: «Slutt en pakt med oss, så skal vi tjene deg.»

² Men ammonitten Nahasj svarte dem: «Jeg skal slutte en pakt med dere på den måten at jeg stikker ut det høyre øyet på dere alle sammen, til vanære for hele Israel.»

³ Da sa de eldste i Jabesj til ham: «Gi oss en frist på sju dager så vi kan sende bud rundt om i hele Israel. Er det da ingen som hjelper oss, skal vi overgi oss til deg.»

⁴ Da sendebudene kom til Sauls Gibeaa, bar de ærendet sitt fram for folket, og hele folket brast i gråt.

⁵ I samme stund kom Saul fra åkeren med oksene sine, og han spurte: «Hva er i veien med folket, siden de gråter?» De fortalte ham hva mennene fra Jabesj hadde sagt.

⁶ Da Saul hørte dette, kom Guds ånd over ham, og han ble brennende harm.

⁷ Han tok et spann okser og skar dem opp i stykker som han sendte rundt i hele Israel med dette budskapet: «Slik skal det gjøres med oksene til den som ikke drar ut med Saul og Samuel.» Da falt det redsel for Herren over folket, og de dro ut, alle som en.

⁸ Saul mønstret dem i Besek; det var 300.000 israelitter og 30.000 judeere.

⁹De sa til budbærerne som var kommet: «Si til mennene i Jabesj i Gilead: I morgen når solen brenner hett, skal det komme hjelp til dere.» Da budbærerne kom og meldte dette til mennene i Jabesj, ble de glade.

¹⁰De sa: «I morgen skal vi overgi oss til dere, så kan dere gjøre med oss som dere finner for godt.»

¹¹Dagen etter delte Saul folket i tre avdelinger, og i morgenvakten brøt de inn i leiren. Da dagen var på det heteste, hadde de slått ammonittene. De som overlevde, ble spredt. Det var ikke to mann igjen på samme sted.

¹²Folket sa til Samuel: «Hvem var det som sa: Skal Saul være konge over oss? La oss få tak i de mennene og drepe dem!»

¹³Men Saul sa: «På denne dagen skal ingen drepes, for i dag har Herren gitt Israel seier.»

¹⁴Samuel sa til folket: «Kom, la oss gå ned til Gilgal og stadfeste kongsmakten der.»

¹⁵Da dro hele folket til Gilgal, og der gjorde de Saul til konge for Herrens ansikt. De ofret fredsoffer for Herrens ansikt, og Saul og alle israelittene gledet seg stort.

1. Samuelsbok 12

Samuel tar avskjed med folket

¹ Samuel sa til hele Israel: «Jeg har lyttet til alt dere har sagt til meg, og jeg har satt en konge over dere.

²Fra nå av er det kongen som skal lede dere. Jeg er gammel og grå, og mine sønner er blant dere. Fra jeg var ung og til denne dag har jeg ledet dere.

³ Her står jeg. Før nå klagemål mot meg for Herren og hans salvede! Er det noen jeg har tatt en okse fra? Er det noen jeg har tatt et esel fra? Er det noen jeg har undertrykt? Er det noen jeg har mishandlet? Er det noen jeg har tatt imot bestikkelser fra – og så lukket øynene for uretten? Om så er, vil jeg gi det tilbake.»

⁴De svarte: «Du har verken undertrykt oss eller mishandlet oss eller tatt noe fra noen.»

⁵ Da sa han til dem: «I dag er Herren og hans salvede vitner på at dere ikke har funnet noen skyld hos meg.» Folket svarte: «Ja, han er vitne.»

⁶Så sa Samuel til folket: Ja, Herren er vitne, han som handlet gjennom Moses og Aron, og som førte fedrene deres opp fra Egypt.

⁷Kom nå fram, så vil jeg føre klagemål mot dere for Herrens ansikt. Jeg vil fortelle om alle Herrens velgjerninger mot dere og fedrene deres.

⁸ Da Jakob var kommet til Egypt, ropte fedrene deres til Herren, og han sendte Moses og Aron. De førte fedrene deres ut av Egypt og lot dem få bo på dette stedet.

⁹ Men de glemte Herren sin Gud. Derfor overga han dem i hendene på Sisera, hærføreren i Hasor, og i hendene på filisterne og kongen i Moab. Alle disse gikk til krig mot dem.

¹⁰ Da ropte de til Herren og sa: «Vi har syndet, for vi har forlatt Herren og dyrket Baal-gudene og Astarte-bildene. Men fri oss nå ut av hendene på fiendene våre, så skal vi tjene deg.»

¹¹ Så sendte Herren Jerubbaal og Bedan, Jefta og Samuel og reddet dere fra fiendene rundt omkring, så dere kunne bo trygt.

¹² Men da dere så at Nahasj, kongen over ammonittene, kom mot dere, sa dere til meg: «Nei, vi vil ha en konge til å styre oss» – enda Herren deres Gud var deres konge.

¹³Se, her er kongen som dere har valgt, han som dere ba om. Nå har Herren gitt dere en konge.

¹⁴Hvis dere frykter Herren, tjener ham og lytter til hans røst, og hvis dere ikke setter dere opp mot hans ord, men følger Herren deres Gud, både dere og kongen som hersker over dere, skal det gå godt.

¹⁵ Men hvis dere ikke vil lytte til Herrens røst og setter dere opp mot hans ord, skal Herrens hånd ramme dere slik den rammet fedrene deres.

¹⁶ Kom fram og se det store som Herren vil gjøre for øynene på dere.

¹⁷ Er det ikke nå tid for hvetehøsten? Jeg vil rope til Herren, og han skal sende torden og regn. Da skal dere skjønne og se at det i Herrens øyne var en stor synd dere gjorde da dere krevde en konge.

¹⁸ Samuel ropte til Herren, og han sendte torden og regn den dagen. Da ble folket grepet av stor frykt for Herren og for Samuel,

¹⁹ og de sa til Samuel: «Be til Herren din Gud at vi, dine tjenere, ikke må dø! For vi la enda en ond gjerning til alle våre synder da vi krevde en konge.»

²⁰ Samuel sa da til folket: «Vær ikke redde selv om dere har gjort alt dette onde. Vik bare ikke fra Herren, men tjen Herren av hele deres hjerte.

²¹ Vik ikke fra ham! Følg ikke tomme guder som verken kan hjelpe eller frelse, for gagnløse er de.

²² For sitt store navns skyld vil Herren ikke forkaste sitt folk, for han har besluttet å gjøre dere til sitt folk.

²³ Og jeg, aldri skal jeg gjøre en slik synd mot Herren at jeg holder opp å be for dere. Jeg skal lære dere den gode og rette vei.

²⁴ Frykt Herren og tjen ham i troskap og av et helt hjerte. For se hvor store ting han har gjort mot dere!

²⁵ Men hvis dere gjør det som er ondt, skal både dere og kongen deres gå til grunne.»

1. Samuelsbok 13

Krig med filisterne

¹ Saul var tretti år gammel da han ble konge, og han var konge over Israel i to år.

² Saul valgte seg ut tre tusen mann av Israel. To tusen av dem var sammen med ham ved Mikmas og i fjelltraktene ved Betel, og ett tusen var sammen med

Jonatan ved Gibeå i Benjamins landområde. Saul sendte resten av folket hjem, hver til sitt.

³Jonatan slo filisternes vaktstyrke i Gibeå, og det hørte filisterne. Saul lot hornet gjalle over hele landet, for han sa: «Dette skal hebreerne få høre.»

⁴Hele Israel fikk høre at Saul hadde slått filisternes vaktstyrke, og at filisterne hadde lagt israelittene for hat. Da ble folket kalt ut for å følge Saul til Gilgal.

⁵Filisterne samlet seg til kamp mot Israel med tre tusen vogner og seks tusen ryttere og med fotfolk så mange som sanden på havets strand. De dro opp og slo leir ved Mikmas, øst for Bet-Aven.

⁶Israelittene ble hardt presset, og da de så hvor farlig det ble, gjemte noen seg i huler og tornebusker, i fjellkløfter, underjordiske ganger og brønner,

⁷mens noen av hebreerne flyktet over Jordan til Gads og Gileads landområde. Saul var fremdeles i Gilgal, og hele folket fulgte ham, skjelvende av redsel.

⁸Han ventet i sju dager, til den tiden Samuel hadde fastsatt. Men Samuel kom ikke til Gilgal, og folket tok til å spre seg og gå fra Saul.

⁹Da sa han: «Kom hit med brennofferet og fredsofrene!» Så bar han fram brennofferet.

¹⁰Han var nettopp ferdig med å ofre da Samuel kom. Og Saul gikk ham i møte for å hilse ham.

¹¹Samuel sa: «Hva har du gjort?» Saul svarte: «Jeg så at folket tok til å spre seg og gå fra meg. Du kom ikke til fastsatt tid, og filisterne samlet seg ved Mikmas.

¹²Da tenkte jeg: Nå kommer filisterne ned til Gilgal og går til angrep på meg uten at jeg har bedt om velvilje for Herrens ansikt. Derfor våget jeg meg til å bære fram brennofferet.»

¹³Samuel sa til Saul: «Du har handlet uforstandig. Du har ikke holdt det budet som Herren din Gud ga deg. Hadde du gjort det, ville Herren ha stadfestet ditt kongedømme over Israel for alle tider.

¹⁴ Men nå skal ditt kongedømme ikke stå ved lag. Herren har søkt seg ut en mann etter sitt hjerte og kalt ham til fyrste over sitt folk. For du har ikke holdt det Herren bød deg.»

¹⁵ Så brøt Samuel opp. Han dro fra Gilgal opp til Gibeaa i Benjamin. Da Saul mønstret folket som hadde samlet seg rundt ham, var det omkring seks hundre mann.

¹⁶ Saul og Jonatan, sønnen hans, lå ved Gebaa i Benjamins landområde med folket som hadde samlet seg rundt dem, og filisterne hadde slått leir ved Mikmas.

¹⁷ Plyndrere dro ut fra filisternes leir i tre avdelinger. Den første gikk i retning Ofra i Sjudal-landet,

¹⁸ den andre i retning Bet-Horon og den tredje i retning av grensen på høylandet over Sebo'im-dalen, mot ørkenen.

¹⁹ Den gang fantes det ingen smed i hele Israel, for filisterne sa: «Hebreerne må ikke få lage sverd og spyd selv!»

²⁰ Derfor måtte alle israelittene dra ned til filisterne for å få kvasset sine plogjern og hakker, økser og sigder.

²¹ Prisen var to tredjedels sjekel for plogjern og hakker, tretindede høygafler og økser og for å få satt jernpigge på staver.

²² Slik hadde det seg at den dagen slaget sto, hadde ingen av dem som fulgte Saul og Jonatan, sverd eller spyd. Bare Saul og hans sønn Jonatan hadde slike våpen.

²³ Filisternes forpost rykket fram til passet ved Mikmas.

1. Samuelsbok 14

¹ En dag sa Jonatan, Sauls sønn, til våpenbæreren sin: «Kom, la oss dra over til filisternes forpost på den andre siden.» Men han sa ikke noe om det til sin far.

² Saul lå da i utkanten av Gibeaa, under granatepletreet i Migron. Folket som var med ham, talte om lag seks hundre mann.

³ Ahia bar efod-drakten. Han var sønn av Ahitub, som var bror til Ikabod, sønn av Pinhas, og sønnesønn av Eli, Herrensprest i Sjilo. Folket visste ikke at Jonatan var gått.

⁴På hver side av det skaret hvor Jonatan prøvde å komme over til filisternes forpost, var det bratte klipper. Den ene kalles Boses og den andre Senne.

⁵Den ene klippen raget rett opp på nordsiden, midt imot Mikmas, den andre på sørsiden, midt imot Geba.

⁶ Jonatan sa til våpenbæreren sin: «Kom, la oss dra over til forposten til disse uomskårne. Kanskje Herren hjelper oss. For ingen ting kan hindre Herren i å gi seier, enten vi er mange eller få.»

⁷Våpenbæreren svarte: «Gjør alt som ligger deg på hjertet. Gå bare på! Jeg skal følge deg hvor du vil.»

⁸Da sa Jonatan: «Nå drar vi over til dem, så de får øye på oss.

⁹Hvis mennene da sier: Stå stille til vi kommer bort til dere! – så blir vi stående der vi er, og går ikke opp til dem.

¹⁰Men sier de: Kom opp til oss! – så drar vi opp, for da har Herren gitt dem i våre hender. Det skal være vårt tegn.»

¹¹Da filisterne kunne se dem begge fra forposten, sa de: «Se, der er det noen hebreere som er kommet ut av hulene de gjemte seg i.»

¹²Mennene på forposten ropte til Jonatan og våpenbæreren hans: «Kom opp til oss, så skal vi si dere noe.» Da sa Jonatan til våpenbæreren: «Følg etter meg opp, for Herren har gitt dem i Israels hender.»

¹³Så klatret Jonatan opp på hender og føtter, fulgt av våpenbæreren. Da Jonatan slo til, falt filisterne, og våpenbæreren kom etter ham og ga dem dødsstøtet.

¹⁴I dette første angrepet fra Jonatan og våpenbæreren hans felte de om lag tjue mann på en strekning som svarer til halvparten av det som kan pløyes på en dag.

¹⁵Da kom det redsel over hele hæren, både i leiren og ute på marken. Til og med forposten og plyndrerne skalv av skrekk. Jorden ristet, og en redsel fra Gud kom over dem.

¹⁶Fra Gibeon i Benjamins landområde så Sauls utkikksposter at fiendehæren spredte seg i alle retninger.

¹⁷Da sa Saul til folket som var med ham: «Hold mønstring og finn ut hvem av våre som mangler.» Så holdt de mønstring, og det viste seg at Jonatan og våpenbæreren hans var borte.

¹⁸Saul sa da til Ahia: «Kom hit med Guds paktkiste!» For Guds paktkiste var på den tiden hos israelittene.

¹⁹Mens Saul snakket med presten, økte forvirringen i filisterleiren mer og mer. Saul sa da til presten: «Trekk hånden din tilbake!»

²⁰Saul og alt folket samlet seg og dro dit hvor striden sto. Da fikk de se at filisterne hadde vendt sverdene mot hverandre. Det rådde full forvirring.

²¹De hebreerne som til nå hadde stått under filisterne, og som hadde vært med dem i felten, gikk over til israelittene som fulgte Saul og Jonatan.

²²Da de israelittene som hadde gjemt seg i Efraim-fjellene, fikk høre at filisterne flyktet, satte de etter dem og ble med i striden, de også.

²³Slik ga Herren Israel seier den dagen. Men striden bredte seg forbi Bet-Aven,

²⁴og israelittene var hardt presset den dagen. Saul tok folket i ed og sa: «Forbannet er den som tar til seg mat før det er blitt kveld og jeg har fått hevn over mine fiender.» Og ingen smakte noe mat.

²⁵Hele hæren dro inn i skogen. Der var det honning på marken.

²⁶Det fløt av honning i skogen, men ingen tok noe av det i munnen, så stor ærefrykt hadde folket for eden.

²⁷Men Jonatan hadde ikke hørt at hans far hadde tatt folket i ed. Han rakte ut staven han hadde i hånden, dyppet enden av den ned i honningen og tok honningen i munnen. Da fikk øynene hans glansen tilbake.

- ²⁸En av mennene sa: «Din far har tatt folket i ed og sagt: Forbannet er den som tar til seg mat i dag. Det er derfor folket er så utmattet.»
- ²⁹Jonatan svarte: «Min far fører ulykke over landet. Se hvilken glans mine øyne fikk da jeg smakte på litt av denne honningen.
- ³⁰Hvis folket i dag hadde fått spise seg mette av byttet de har tatt fra fienden, ville filisternes nederlag vært enda større.»
- ³¹Den dagen slo de filisterne og forfulgte dem fra Mikmas til Ajjalon. Folket var da helt utmattet.
- ³²De kastet seg over byttet, tok sauer, okser og kalver og slaktet dem rett på jorden. De spiste kjøttet med blodet i.
- ³³Noen menn fortalte det til Saul og sa: «Nå synder folket mot Herren. De spiser kjøtt med blod i.» «Dere har vært troløse», sa Saul. «Velt nå hit en stor stein.»
- ³⁴Så bød Saul: «Gå rundt til folket og si at hver og en skal komme hit til meg med oxen sin eller lammet sitt og slakte dem her, og så kan de spise. Synd ikke mot Herren ved å spise kjøtt med blod i.» Hver og en i hæren kom da med oxen sin og slaktet den der om natten.
- ³⁵Og Saul bygde et alter for Herren. Det var det første alteret han bygde for Herren.
- ³⁶Siden sa Saul: «La oss dra nedover og sette etter filisterne i natt og plyndre dem til det lysner av dag. Ikke en eneste en av dem skal bli igjen.» De svarte: «Gjør helt som du synes.» Men presten sa: «La oss først tre fram for Gud.»
- ³⁷Så ba Saul Gud om råd: «Skal jeg dra nedover etter filisterne? Vil du gi dem i Israels hender?» Men Gud svarte ham ikke den dagen.
- ³⁸Da sa Saul: «Kom hit, alle høvdinger i folket. Ransak og finn ut hva det er for en synd som er gjort i dag.
- ³⁹For så sant Herren lever, han som gir Israel seier: Om det så er Jonatan, min egen sønn, som bærer skylden, skal han dø.» Men ikke én i hæren svarte ham.

⁴⁰Da sa han til hele Israel: «Still dere på den ene siden, så skal jeg og Jonatan, sønnen min, stå på den andre.» Folket svarte Saul: «Gjør det du synes er best.»

⁴¹Saul sa til Herren, Israels Gud: «La sannheten komme fram!» Og loddet falt på Jonatan og Saul, men folket gikk fri.

⁴²Så sa Saul: «Kast lodd mellom meg og Jonatan, sønnen min.» Og loddet falt på Jonatan.

⁴³Da sa Saul til Jonatan: «Fortell meg hva du har gjort.» Jonatan fortalte ham det: «Jeg tok litt honning på enden av staven som jeg hadde i hånden, og smakte på den. Her står jeg. Jeg er rede til å dø.»

⁴⁴Saul sa: «Måtte Gud la det gå meg ille både nå og siden om du ikke må dø etter dette, Jonatan.»

⁴⁵ Men folket sa til Saul: «Skal Jonatan dø, han som har vunnet denne store seieren for Israel? Aldri! Så sant Herren lever, ikke et hårstrå skal falle fra hodet hans og ned på bakken. For han har hatt Gud med seg i det han har gjort i dag.» Slik berget folket Jonatan, og han slapp å dø.

⁴⁶Nå ga Saul opp å forfølge filisterne og dro oppover igjen, mens filisterne fór hjem til sitt.

Saul gjør storverk

⁴⁷ Da Saul hadde sikret seg kongsmakten over Israel, førte han krig mot alle fiendene sine rundt omkring: mot moabittene, ammonittene og edomittene, mot kongene i Soba og mot filisterne. Og hvor han så vendte seg, vant han seier.

⁴⁸Saul gjorde storverk. Han slo amalekittene og berget Israel fra dem som plyndret dem.

⁴⁹ Sauls sønner var Jonatan, Jisjvi og Malki-Sjua. Den eldste av hans to døtre het Merab og den yngste Mikal.

⁵⁰Sauls kone het Ahinoam, hun var datter av Ahimaas. Hærføreren hans het Abner. Han var sønn av Ner, Sauls onkel.

⁵¹ Kisj, far til Saul, og Ner, far til Abner, var sønner av Abiel.

⁵²Krigen mot filisterne var hard så lenge Saul levde. Og når Saul så en heltemodig og djerv mann, tok han ham i sin tjeneste.

1. Samuelsbok 15

Herren forkaster Saul

¹ Samuel sa til Saul: «Det var meg Herren sendte for å salve deg til konge over hans folk, over Israel. Hør nå Herrens ord!

² Så sier Herren over hærskaene: Jeg krever amalekittene til regnskap for det de gjorde mot israelittene da de dro opp fra Egypt. De sperret veien for dem.

³ Dra nå ut og slå amalekittene. Slå alt som tilhører dem, med bann. Spar ingen. Drep menn og kvinner, småbarn og spedbarn, okser og sauer, kameler og esler!»

⁴ Saul kalte folket til våpen og mønstret dem i Tela'im. Det var to hundre tusen fotfolk foruten ti tusen judeere.

⁵ Da Saul kom til amalekittenes by, la han seg i bakhold i det tørre elveleiet.

⁶ Til kenittene sa han: «Skill lag med amalekittene og dra bort, så jeg ikke utrydder dere sammen med dem. For dere gjorde vel mot israelittene da de dro opp fra Egypt.» Da skilte kenittene lag med amalekittene.

⁷ Saul slo amalekittene og forfulgte dem fra Havila til bortimot Sjur, like ved Egypt.

⁸ Han fanget amalekittkongen Agag levende. Hele folket slo han med bann og hogg dem ned med sverd.

⁹ Men Saul og hans menn sparte Agag og det beste av småfeet og storfeet, gjøfeet og lammene. De sparte alt som var noe verdt, og ville ikke slå det med bann. Men alt som var verdiløst og dårlig, bannlyste de.

¹⁰ Da kom Herrens ord til Samuel:

¹¹ «Jeg angret at jeg gjorde Saul til konge, for han har vendt seg bort fra meg og ikke gjort som jeg har sagt.» Samuel ble harm og ropte til Herren hele natten.

¹²Morgenen etter sto han tidlig opp for å møte Saul. Da ble det meldt til Samuel: «Saul kom til Karmel, og der reiste han et minnesmerke over seg selv. Så brøt han opp og dro nedover til Gilgal.»

¹³Da Samuel kom til Saul, sa Saul til ham: «Velsignet er du av Herren! Jeg har gjort som Herren har sagt.»

¹⁴Samuel sa: «Hva er det da for breking som låter for ørene mine, og hva er det for rauting jeg hører?»

¹⁵«Det er noen dyr de har tatt med fra amalekittene», svarte Saul. «Krigsfolket sparte det beste av småfeet og storfeet for å ofre det til Herren din Gud, men resten har vi bannlyst.»

¹⁶Da sa Samuel til Saul: «Slutt! Jeg skal fortelle deg hva Herren har sagt til meg i natt.» «Si det!» svarte Saul.

¹⁷ Samuel sa: «Selv om du er liten i egne øyne, er du likevel høvding for Israels stammer. Herren salvet deg til konge over Israel.

¹⁸Han sendte deg av sted og sa: Gå og slå disse syndige amalekittene med bann, og kjemp mot dem til du har gjort ende på dem!

¹⁹Hvorfor adlød du ikke Herrens ord, men kastet deg over byttet og gjorde det som var ondt i Herrens øyne?»

²⁰Saul svarte: «Jeg adlød Herrens ord og gikk den veien Herren sendte meg. Jeg førte Agag, amalekittkongen, hit og slo amalekittene med bann.

²¹Men krigsfolket tok en del småfe og storfe av byttet, det beste av det som var bannlyst, for å ofre det til Herren din Gud her i Gilgal.»

²² Da sa Samuel: «Har Herren sin glede i brennoffer og slaktoffer like mye som i lydighet mot Herrens ord? Nei, å adlyde er bedre enn slaktoffer, å lytte er bedre enn fett av værer.

²³For trass er som spådomssynd, ulydighet er som avgudsdyrkelse. Fordi du har forkastet Herrens ord, har han forkastet deg som konge.»

²⁴Da sa Saul til Samuel: «Jeg har syndet, for jeg har brutt Herrens bud og dine ord. Jeg var redd folket og ga etter for dem.

²⁵Men tilgi nå min synd og bli med meg tilbake, så jeg kan tilbe Herren.»

²⁶Samuel svarte: «Jeg blir ikke med deg tilbake. For du har forkastet Herrens ord, og Herren har forkastet deg. Du skal ikke lenger være konge over Israel.»

²⁷Han snudde seg og ville gå. Men Saul grep fatt i kanten på kappen hans, så den revnet.

²⁸ Da sa Samuel til ham: «I dag har Herren revet kongedømmet over Israel fra deg og gitt det til en annen, en som er bedre enn du.

²⁹ Han som er Israels ære, lyver ikke og angrer ikke. For han er ikke et menneske, en som angrer.»

³⁰Saul svarte: «Jeg har syndet. Men vis meg likevel ære mens de eldste i mitt folk og hele Israel er til stede. Bli med meg tilbake så jeg kan tilbe Herren din Gud.»

³¹Da fulgte Samuel Saul tilbake, og Saul tilba Herren.

³²Deretter sa Samuel: «Før Agag, amalekittkongen, hit til meg.» Skjelvende gikk Agag fram for ham og sa: «Sannelig, døden er bitter!»

³³Samuel svarte: «Som ditt sverd rev barna bort fra mødrene, skal din mor bli barnløs, mer enn andre kvinner.» Så hogg Samuel Agag ned for Herrens ansikt i Gilgal.

³⁴ Deretter gikk Samuel til Rama, og Saul dro hjem til Sauls Gibea.

³⁵Til sin dødsdag så Samuel aldri Saul igjen, for han sørget over Saul. Men Herren angret at han hadde gjort Saul til konge over Israel.

1. Samuelsbok 16

Samuel salver David til konge

- ¹Herren sa til Samuel: «Hvor lenge vil du sørge over Saul? Jeg har forkastet ham som konge over Israel. Fyll hornet ditt med olje og gå! Jeg sender deg til Isai i Betlehem, for jeg har sett meg ut en av hans sønner til konge.»
- ²Samuel svarte: «Hvordan kan jeg gå dit? Får Saul høre det, dreper han meg.» Da sa Herren: «Ta med deg en kvige og si at du kommer for å ofre til Herren.
- ³Be så Isai komme til ofringen! Jeg skal fortelle deg hva du siden skal gjøre. Ham jeg viser deg, skal du salve for meg.»
- ⁴Samuel gjorde som Herren hadde sagt. Da han kom til Betlehem, gikk byens eldste skjelvende imot ham og spurte: «Kommer du i fredelig ærend?»
- ⁵ Han svarte: «Ja, jeg har kommet for å ofre til Herren. Gjør dere rene og hellige og kom med meg til ofringen.» Så helliget han Isai og sønnene hans og innbød dem til ofringen.
- ⁶ Da de så kom og han fikk se Eliab, sa han til seg selv: «Her foran Herren står nå hans salvede.»
- ⁷ Men Herren sa til Samuel: «Se ikke på hans utseende og høye vekst, for jeg har forkastet ham. Her gjelder ikke det som mennesker ser. For mennesker ser det som øynene ser, men Herren ser på hjertet.»
- ⁸ Da ropte Isai på Abinadab og lot ham tre fram for Samuel. Men Samuel sa: «Heller ikke ham har Herren utvalgt.»
- ⁹Så lot Isai Sjamma tre fram; men Samuel sa: «Heller ikke ham har Herren utvalgt.»
- ¹⁰Slik lot Isai de sju sønnene tre fram for Samuel. Men Samuel sa til Isai: «Herren har ikke utvalgt noen av disse.»
- ¹¹ Da spurte Samuel: «Var dette alle guttene dine?» «Nei», svarte Isai, «det er enda en igjen, den yngste. Han er ute og gjeter småfeet.» «Send bud etter ham!» sa Samuel. «Vi setter oss ikke til bords før han kommer.»
- ¹² Så sendte Isai bud etter ham. Han var rødkinnet, hadde vakre øyne og et godt utseende. Herren sa: «Reis deg og salv ham! For han er det.»

13 Da tok Samuel hornet med olje og salvet ham midt blant brødrene hans. Fra den dagen kom Herrens ånd over David og var med ham siden. Så brøt Samuel opp og dro tilbake til Rama.

David kommer til Sauls hoff

14 Herrens ånd forlot Saul, og en ond ånd fra Herren skremte ham.

15 Da sa Sauls menn til ham: «Vi ser at en ond ånd fra Gud skremmer deg.

16 Si bare fra, herre, så skal dine tjenere som står her foran deg, lete fram en mann som kan spille på harpe. Når en ond ånd fra Gud kommer over deg, skal han spille på harpen. Det vil gi deg lindring.»

17 Saul svarte: «Ja, finn meg en mann som er flink til å spille, og før ham hit til meg!»

18 En av de unge mennene sa: «Jeg har sett en sønn av Isai fra Betlehem som kan spille. Han er en modig og djerv kriger; han snakker forstandig og har et godt utseende. Og Herren er med ham.»

19 Så sendte Saul bud til Isai og sa: «Send hit til meg din sønn David, han som gjeter småfeet!»

20 Da tok Isai et esel, lesset det med brød, en skinnsekk med vin og et kje, og han sendte det med sin sønn David til Saul.

21 Slik kom David til Saul og begynte i tjeneste hos ham. Saul ble meget glad i ham og gjorde ham til sin våpenbærer.

22 Han sendte bud til Isai og sa: «La David få bli i min tjeneste, for jeg synes godt om ham.»

23 Når så en ond ånd fra Gud kom over Saul, tok David fram harpen og spilte på den, og Saul fikk lindring. Det ble bedre med ham, og den onde ånden forlot ham.

1. Samuelsbok 17

David og Goliat

- ¹ Filisterne samlet hærene sine til kamp. De kom sammen ved Soko i Juda og slo leir ved Efes-Dammim mellom Soko og Aseka.
- ² Saul og israelittene samlet seg også. De slo leir i Ela-dalen og gjorde seg klar til kamp mot filisterne.
- ³ Filisterne sto oppstilt i den ene fjellskråningen og israelittene i den andre. Bare dalen var mellom dem.
- ⁴ Da trådte det fram fra filisternes rekker en mann som utfordret til tvekamp. Han het Goliat og var fra Gat. Han var seks alen og et fingerspenn høy.
- ⁵ På hodet hadde han en bronsehjelm, og han var kledd i en skjellbrynje av bronse. Den veide fem tusen sjekel.
- ⁶ På leggene hadde han bronseskinner, og på ryggen bar han en sabel av bronse.
- ⁷ Skaftet på spydet hans var tykt som en vevbom, og spydspissen var av jern og veide seks hundre sjekel. Skjoldbæreren gikk foran ham.
- ⁸ Goliat stilte seg opp og ropte til Israels hær: «Hvorfor drar dere ut og gjør dere klar til kamp? Er ikke jeg en filister og dere Sauls tjenere? Velg ut en mann og send ham ned til meg!
- ⁹ Hvis han kan kjempe med meg og felle meg, skal vi være slaver for dere. Men hvis jeg vinner over ham og feller ham, skal dere være våre slaver og tjene oss.»
- ¹⁰ Og filisteren fortsatte: «I dag har jeg hånt Israels hær. Send hit en mann, så skal vi kjempe med hverandre.»
- ¹¹ Da Saul og alle israelittene hørte hva filisteren sa, ble de svært redde og mistet motet.
- ¹² David var sønn av Isai, som tilhørte Efrat-slekten fra Betlehem i Juda. Denne mannen hadde åtte sønner. På Sauls tid var Isai gammel og skrøpelig.
- ¹³ Isais tre eldste sønner hadde fulgt Saul i krigen. Av disse tre sønnene som hadde gått i krigen, het den eldste Eliab, den andre Abinadab og den tredje Sjamma.
- ¹⁴ David var den yngste. De tre eldste hadde fulgt Saul.

- ¹⁵Men David gikk ofte hjem fra Saul for å gjete småfeet til faren i Betlehem.
- ¹⁶Morgen og kveld kom filisteren fram. I førti dager bød han seg fram til kamp.
- ¹⁷ Da sa Isai til David, sønnen sin: «Ta med en efa av dette ristede kornet og disse ti brødene og skynd deg til brødrene dine i leiren!
- ¹⁸Og disse ti ostestykkene skal du ha med til tusenmannsføreren. Finn ut hvordan brødrene dine har det, og få et tegn på at de lever!
- ¹⁹ De og alle de andre israelittene er sammen med Saul i Ela-dalen og fører krig mot filisterne.»
- ²⁰Morgenen etter sto David tidlig opp og overlot småfeet til en gjeter. Så tok han det han skulle ha med, og gikk av sted slik Isai hadde gitt ham beskjed om. Da han kom til leiren, gikk hæren nettopp ut for å stille seg opp, og krigsropet ljomet.
- ²¹Israelittene og filisterne stilte seg opp i slagorden midt imot hverandre.
- ²²David la sakene sine fra seg hos vakten som hadde tilsyn med krigsutstyret. Så sprang han bort til hæren, fant brødrene sine og hilste på dem.
- ²³Mens han snakket med dem, trådte tvekjemperen, filisteren Goliat fra Gat, fram fra filisternes rekker. Han ropte de samme ordene som tidligere, og nå hørte også David det.
- ²⁴Alle israelittene flyktet for Goliat straks de fikk se ham. De var svært redde.
- ²⁵Og de sa seg imellom: «Ser dere den mannen som kommer fram der? Han kommer for å håne Israel. Den som feller ham, vil kongen gi stor rikdom og sin datter med, og hans slekt skal være fritatt for skatt i Israel.»
- ²⁶ David spurte de mennene som sto sammen med ham: «Hva var det han skulle få, den mannen som feller filisteren og tar en slik vanære bort fra Israel? Hvem er han vel, denne uomskårne filisteren som våger å håne den levende Guds hær?»
- ²⁷Folket gjentok det som var sagt: Det og det skal han få som feller ham.

²⁸Eliab, Davids eldste bror, hørte hva han snakket med mennene om. Han ble sint på David og sa: «Hvorfor er du kommet hit ned? Hvem har du fått til å gjete den lille saueflokken ute i ørkenen? Jeg vet hvor frekk og ond du er. Du er bare kommet hit ned for å se på slaget.»

²⁹«Hva galt har jeg nå gjort?» svarte David. «Jeg spurte jo bare!»

³⁰Så vendte han seg fra broren og gjentok spørsmålet for en annen. Og folket ga ham det samme svaret som første gang.

³¹Det ble snart kjent hva David hadde sagt, og det ble kunngjort for Saul, som sendte bud etter ham.

³²David sa til Saul: «Ingen må miste motet! Din tjener skal gå og kjempe med denne filisteren.»

³³Men Saul svarte: «Du kan ikke gå mot filisteren og kjempe med ham; du er jo bare unggutten, og han har vært kriger fra ungdommen av.»

³⁴Da sa David: «Din tjener har gjett småfeet for sin far. Kom det da en løve eller en bjørn og tok et fe fra flokken,

³⁵sprang jeg etter den, slo den og rev feet ut av gapet på den. Og reiste den seg mot meg, grep jeg den i manken og slo den i hjel.

³⁶Både løve og bjørn har din tjener felt, og det skal gå denne uomskårne filisteren som dem; for han har hånt den levende Guds hær.»

³⁷ Og David la til: «Herren, som har berget meg fra løve og bjørn, han skal også berge meg fra denne filisteren.» Da sa Saul til David: «Gå, måtte Herren være med deg!»

³⁸Saul lot David få sine egne klær, satte en bronsehjelm på hodet hans og iførte ham en brynje.

³⁹David bandt Sauls sverd utenpå klærne og forsøkte å gå, men forgjeves. For han hadde aldri prøvd det før. «Jeg greier ikke å gå med dette på meg», sa han til Saul, «jeg er ikke vant til det.» Så la han det av seg,

⁴⁰og i stedet tok han staven sin i hånden, valgte seg ut fem glatte steiner fra elveleiet og puttet dem i gjetervesken som han bar over skulderen. Slingen hadde han i hånden. Så gikk han fram mot filisteren.

⁴¹Imens kom filisteren nærmere og nærmere David, og skjoldbæreren gikk foran ham.

⁴²Da filisteren så fram for seg og fikk øye på David, fnyste han foraktelig av ham. For David var jo bare unggutten, rødkinnet og vakker å se til.

⁴³«Tror du jeg er en hund, siden du kommer mot meg med kjepper?» ropte filisteren til David. Og han forbannet David ved sine guder.

⁴⁴«Kom hit til meg», sa han, «så skal jeg gi kjøttet ditt til fuglene under himmelen og dyrene på marken.»

⁴⁵David svarte: «Du kommer mot meg med sverd, spyd og sabel, men jeg kommer mot deg i navnet til Herren over hærskaene, han som er Gud for Israels hær, han som du har hånt.

⁴⁶I dag vil Herren gi deg i min hånd. Jeg skal slå deg i hjel og hugge hodet av deg. Og liket ditt og likene fra filisterhæren skal jeg i dag gi til fuglene under himmelen og til villdyrene på jorden. Så skal hele jorden forstå at Israel har en Gud.

⁴⁷Og alt dette folket som er samlet, skal forstå at det ikke er med sverd og spyd Herren gir seier. Det er Herren som rår for krigen, og han skal overgi dere i våre hender.»

⁴⁸Da filisteren begynte å bevege seg mot David igjen, sprang David raskt fram foran hæren for å møte ham.

⁴⁹Han stakk hånden ned i vesken og tok opp en stein. Den slynget han ut så den traff filisteren i pannen. Steinen gikk dypt inn i pannen hans, og han stupte med ansiktet mot jorden.

⁵⁰Slik vant David over filisteren med slynge og stein. Han felte filisteren og slo ham i hjel, enda han ikke hadde noe sverd i hånden.

⁵¹David sprang bort til filisteren, tok sverdet hans og dro det ut av sliren og drepte ham. Så hogg han hodet av ham. Da filisterne så at kjempens deres var død, flyktet de.

⁵²Men israelittene og judeerne stormet fram med høye krigsrop og forfulgte dem helt til Gat og til portene i Ekron. Det lå falne filistere langs veien fra Sjaarajim like til Gat og Ekron.

⁵³Da forfulgte ikke israelittene filisterne lenger, men vendte tilbake og plyndret leiren deres.

⁵⁴David tok filisterens hode og brakte det til Jerusalem, men våpnene hans la han i teltet sitt.

⁵⁵Da Saul så David gå fram mot filisteren, sa han til Abner, hærføreren sin: «Abner, hvem er denne unggutten sønn av?» «Så sant du lever, konge», svarte Abner, «det vet jeg ikke.»

⁵⁶Kongen sa: «Finn ut hvem denne unggutten er sønn av.»

⁵⁷Da David kom tilbake etter at han hadde felt filisteren, tok Abner ham og førte ham fram for Saul. Han holdt ennå hodet til filisteren i hånden.

⁵⁸Saul spurte: «Hvem er du sønn av, unge mann?» David svarte: «Jeg er sønn av din tjener Isai fra Betlehem.»

1. Samuelsbok 18

Saul blir misunnelig på David

¹ Da David hadde snakket med Saul, ble Jonatan nær knyttet til David, og han fikk ham så kjær som sitt eget liv.

² Samme dag tok Saul David til seg og lot ham ikke mer få vende tilbake til sitt hjem.

³ Jonatan sluttet en pakt med David fordi han hadde fått ham så kjær som sitt eget liv.

⁴ Han tok av seg kappen han hadde på, og ga den til David sammen med stridsklærne og sverdet, buen og beltet.

⁵David dro ut i krigen, og han hadde lykken med seg overalt hvor Saul sendte ham. Derfor ga Saul ham kommando over sine krigere. Hele folket beundret ham, også Sauls menn.

⁶ Da hæren kom hjem etter at David hadde felt filisteren, kom kvinnene syngende og dansende ut fra alle byene i Israel for å møte kong Saul med trommer, gledesrop og triangelspill.

⁷ Mens de danset, sang kvinnene: «Saul slo tusener, men David slo titusener.»

⁸Da ble Saul brennende harm. Han mislikte disse ordene og sa: «De gir David æren for titusener, men meg bare for tusener. Nå mangler han bare kongsmakten!»

⁹Fra den dagen så Saul skjevt til David.

¹⁰ Dagen etter kom det en ond ånd fra Gud over Saul. Han ble helt fra seg inne i huset, og David spilte på harpen, som han gjorde hver dag. Saul hadde et spyd i hånden.

¹¹Han kastet spydet mot David og tenkte: «Nå spidder jeg ham til veggen.» Men David bøyde seg unna for ham to ganger.

¹²Da ble Saul redd David; for Herren var med ham, men Saul hadde han veket fra.

¹³Derfor sendte Saul ham fra seg og satte ham til høvding over tusen mann. David førte hæren ut i kamp og hjem igjen.

¹⁴ David lyktes med alle sine oppdrag, for Herren var med ham.

¹⁵Da Saul så at det gikk godt for David, ble han enda mer redd ham.

¹⁶Men hele Israel og Juda holdt av David, for det var han som førte dem ut i kamp og hjem igjen.

¹⁷ En dag sa Saul til David: «Her er Merab, den eldste datteren min. Henne gir jeg deg til kone. Vis meg til gjengjeld at du er en djerv mann og fører Herrens kriger.» For Saul sa til seg selv: «Jeg vil ikke legge hånd på ham; det skal filisterne gjøre.»

¹⁸David svarte Saul: «Hvem er vel jeg i Israel, og hva er vel min slekt og min fars familie, siden jeg skal bli kongens svigersønn?»

¹⁹Men på den tiden da David skulle få Merab, Sauls datter, ble hun giftet bort til Adriel fra Mehola.

²⁰Men Sauls datter, Mikal, hadde fått David kjær. Da Saul fikk vite det, syntes han godt om det.

²¹«Han skal få henne», tenkte Saul. «Hun kan bli en snare for ham så han kommer i filisternes vold.» Derfor sa Saul til David for andre gang: «Du skal bli min svigersønn.»

²²Så bød Saul sine menn at de skulle snakke med David i fortrolighet og si: «Kongen liker deg godt, og alle hans menn holder av deg. Nå kan du bli kongens svigersønn.»

²³Da mennene til Saul hvisket dette i øret på David, sa han: «Tror dere det er så lett å bli kongens svigersønn? Jeg er en fattig mann av lav ætt.»

²⁴Mennene til Saul fortalte kongen hva David hadde svart.

²⁵Da sa Saul: «Gå og si til David at kongen ikke vil ha noen annen festegave enn forhuden av hundre filistere; slik vil han hevne seg på fiendene sine.» For Saul regnet med at filisterne ville drepe David.

²⁶Da mennene til Saul fortalte David hva Saul hadde sagt, var David glad for at han skulle bli kongens svigersønn. Og før tiden var ute,

²⁷brøt David opp og dro av sted med folkene sine. Han felte to hundre filistere. Så tok han forhudene deres med seg, og de ble talt opp for kongen, slik at David kunne bli kongens svigersønn. Da ga Saul ham sin datter Mikal til kone.

²⁸Men da Saul så at Herren var med David, og forsto at hans datter Mikal hadde ham kjær,

²⁹ble han enda reddere David. Siden var Saul Davids fiende all sin dag.

³⁰Filisterhøvdingene rykket ofte ut i kamp. Og hver gang de dro ut, gikk det bedre for David enn for alle de andre mennene til Saul, og han vant stort ry.

1. Samuelsbok 19

Saul vil drepe David

¹En gang snakket Saul med sin sønn Jonatan og med alle sine menn om å få David drept. Men Jonatan, Sauls sønn, holdt meget av David.

²Derfor fortalte han dette til David og sa: «Min far Saul har til hensikt å drepe deg. Ta deg i vare i morgen tidlig! Finn deg et skjulested og gjem deg der!

³Så vil jeg gå ut på marken hvor du er, og stå ved siden av min far. Jeg vil snakke med ham om deg, og merker jeg noe, skal jeg si deg det.»

⁴Jonatan talte Davids sak hos sin far Saul. Han sa: «Kongen må ikke gjøre urett mot sin tjener David, for han har ikke gjort urett mot deg. Det han har gjort, har snarere vært til stort gagn for deg.

⁵Han satte livet på spill og felte filisteren, og Herren lot hele Israel vinne en stor seier. Du så det selv og gledet deg. Hvorfor vil du da synde ved å la uskyldig blod flyte og drepe David uten grunn?»

⁶Saul hørte på Jonatan og sverget: «Så sant Herren lever, han skal ikke miste livet!»

⁷Da ropte Jonatan på David og fortalte ham alt sammen. Jonatan førte David fram for Saul, og David ble hos ham som før.

⁸Krigen fortsatte, og David dro ut og kjempet mot filisterne. De led et stort nederlag og flyktet for ham.

⁹ En dag kom det en ond ånd fra Herren over Saul mens han satt i huset sitt med spydet i hånden og David spilte på harpen.

¹⁰Saul prøvde å spidde David til veggen med spydet. Men David bøydde unna for Saul, og spydet fór i veggen. David flyktet og kom seg unna samme natt.

¹¹ Saul sendte noen menn til Davids hus for å vokte på ham og drepe ham om morgenen. Men Mikal, Davids kone, varslet ham om det og sa: «Kommer du deg ikke i sikkerhet i natt, blir du drept i morgen.»

¹² Så firte Mikal David ned fra vinduet, og han flyktet og kom seg bort.

13 Etterpå tok hun terafene og la dem i sengen. Hun la et teppe av geiteragg ved hodet på dem og bredte sengeteppet over.

14Da Sauls utsendinger kom for å hente David, sa hun: «Han er syk.»

15Så sendte Saul de samme mennene for å se David og sa: «Bær ham hit til meg i sengen. Han skal dø.»

16Men da mennene kom inn, fikk de se terafene i sengen med teppet av geiteragg ved hodet.

17Saul sa til Mikal: «Hvorfor har du narret meg slik og hjulpet fienden min til å slippe unna?» Mikal svarte: «Han sa til meg: Hjelp meg å slippe bort, ellers dreper jeg deg.»

18 Da David hadde flyktet og var kommet seg unna, dro han til Samuel i Rama og fortalte ham alt det Saul hadde gjort mot ham. Så gikk han og Samuel til Nevajot og slo seg til der.

19Da Saul fikk vite at David var i Nevajot ved Rama,

20sendte han noen menn dit for å hente ham. Men da de fikk se profetflokkene, som var i profetisk henrykkelse, og Samuel, som sto foran dem, kom Guds ånd over Sauls utsendinger, og de ble grepet av profetisk henrykkelse, de også.

21 Saul fikk vite om dette og sendte andre menn. Men det gikk på samme måte med dem. Saul sendte folk av sted for tredje gang, men de kom i profetisk henrykkelse, de også.

22Til slutt gikk han selv til Rama, og da han kom til den store brønnen i Seku, spurte han: «Hvor er Samuel og David?» De svarte: «I Nevajot ved Rama.»

23 Så gikk han dit, til Nevajot ved Rama. Men Guds ånd kom over ham også, og han gikk i profetisk henrykkelse hele veien til Nevajot ved Rama.

24 Saul rev av seg klærne og sto foran Samuel, grepet av profetisk henrykkelse som de andre, helt til han falt over ende. Og han ble liggende naken hele dagen og hele natten. Derfor sier folk: «Er også Saul blant profetene?»

1. Samuelsbok 20

David og Jonatan

¹David flyktet fra Nevajot ved Rama. Han kom til Jonatan og sa: «Hva har jeg gjort? Hva ondt og galt har jeg gjort mot din far siden han vil ta livet av meg?»

²Jonatan svarte: «Langt ifra! Du skal ikke dø! Min far gjør jo aldri noe, verken stort eller smått, uten at han lar meg få vite det. Hvorfor skulle han så skjule dette for meg? Slik er det ikke.»

³Men David svarte med en ed: «Din far vet godt at du ser på meg med velvilje. Derfor tenker han: Dette må ikke Jonatan få vite, det ville gjøre ham vondt. Men så sant Herren lever, og så sant du selv lever: Det er bare et skritt mellom meg og døden.»

⁴Da sa Jonatan til David: «Alt det du ønsker, vil jeg gjøre for deg.»

⁵David svarte: «I morgen er det nymåne. Da skulle jeg sitte til bords med kongen. Men lar du meg gå, gjemmer jeg meg ute på marken til tredje kvelden.

⁶Skulle så din far savne meg, må du si: David ba meg inntrengende om lov til å dra hjem til Betlehem i all hast, for der holder hele slekten sin årlige offerfest.

⁷Sier han da: Det er bra, så kan din tjener være trygg. Men farer han opp i sinne, kan du være sikker på at han er bestemt på å gjøre meg noe vondt.

⁸Vær trofast mot meg, for du har inngått en vennskapspakt med din tjener for Herrens ansikt. Men har jeg gjort meg skyldig i noen synd, så drep meg du! Hvorfor skulle du vel føre meg til din far?»

⁹Jonatan svarte: «Det skal aldri hende deg! Får jeg vite at min far har besluttet å gjøre deg noe vondt, skal jeg nok si deg det.»

¹⁰Da spurte David: «Hvem skal varsle meg dersom din far gir et uforsonlig svar?»

¹¹Jonatan sa: «Kom, la oss gå ut på marken!» Så gikk de to ut på marken.

¹²Der sa Jonatan til David: «Ved Herren, Israels Gud, i morgen eller i overmorgen på denne tiden skal jeg ha funnet ut av hva min far har i sinne.

Enten det da ser bra ut for deg eller ikke, skal jeg sende bud til deg og la deg få vite det.

¹³ Måtte Herren la det gå meg ille både nå og siden hvis min far finner for godt å føre ulykke over deg uten at jeg varsler deg og hjelper deg til å komme unna, så du kan dra din vei i fred. Måtte Herren være med deg, som han har vært med min far.

¹⁴ Så lenge jeg lever, må du være trofast mot meg slik Herren er det. Og når jeg dør,

¹⁵ må du aldri ta din trofasthet bort fra mitt hus! Når Herren har utryddet alle Davids fiender fra jorden,

¹⁶ måtte da Jonatans navn ikke bli utryddet, men leve sammen med Davids hus! Måtte Herren ta hevn over Davids fiender!»

¹⁷ Så bekreftet Jonatan enda en gang sin ed til David, for han holdt av ham; han hadde David like kjær som sitt eget liv.

¹⁸ Siden sa Jonatan til ham: «I morgen er det nymåne, og du vil bli savnet når din plass er tom.

¹⁹ Men i overmorgen skal du gå ned til det stedet hvor du gjemte deg den dagen ugjerningen skulle ha vært utført, og holde deg i nærheten av Etsel-steinen.

²⁰ Så skal jeg skyte tre piler mot den ene siden av den, som om jeg skjød mot et mål,

²¹ og sende gutten min av sted for å finne pilene. Sier jeg da til gutten: Pilene ligger på denne siden av deg, hent dem! – så kan du komme fram. Du kan være trygg; så sant Herren lever, det er ingen fare.

²² Men sier jeg til unggutten: Pilene ligger bortenfor deg, – så dra din vei! For da sender Herren deg av sted.

²³ Det løftet vi har gitt hverandre, jeg og du, det er Herren vitne om for alltid.»

²⁴ Så gjemte David seg ute på marken.

Saul blir sint på Jonatan

Nymånedagen kom, og kongen satte seg til bords for å spise.

²⁵Han satt på sin vanlige plass, i høysetet ved veggen. Jonatan satte seg rett imot ham, Abner satt ved siden av Saul. Men Davids plass sto tom.

²⁶Saul sa ikke noe den dagen, for han tenkte: «Det har vel hendt ham noe så han ikke er ren; han har ikke fått rensset seg ennå.»

²⁷Men da Davids plass sto tom også neste dag, dagen etter nymåne, da sa Saul til Jonatan, sønnen sin: «Hvorfor er ikke Isais sønn kommet til måltidet verken i går eller i dag?»

²⁸Jonatan svarte: «David ba meg inntrengende om lov til å dra til Betlehem.

²⁹Kjære, la meg få dra, sa han, for vår slekt holder offerfest der i byen, og min bror har bedt meg komme. Om du ser på meg med velvilje, så la meg få dra av sted og hilse på mine slektninger! – Derfor er han ikke kommet til kongens bord.»

³⁰Da ble Saul rasende på Jonatan og sa til ham: «Du sønn av en dårlig og gjenstridig kvinne! Var det ikke det jeg visste at du har utvalgt deg denne Isai-sønnen til skam for deg selv og til skam for din mors nakenhet.

³¹Så lenge Isai-sønnen lever på jorden, står verken du eller ditt kongedømme trygt. Send bud og hent ham hit til meg, for nå skal han dø!»

³²«Hvorfor skal han dø?» spurte Jonatan. «Hva galt har han gjort?»

³³ Men Saul løftet spydet og ville støte det gjennom ham. Da forsto Jonatan at faren ville drepe David.

³⁴Han reiste seg fra bordet i brennende harme og smakte ikke mat den andre nymånedagen. Så opprørt var han for Davids skyld, for faren hadde ydmyket ham.

David tar avskjed med Jonatan

³⁵Neste morgen gikk Jonatan ut på marken til den tid han hadde avtalt med David, og han hadde en liten gutt med seg.

³⁶Han sa til gutten: «Spring og finn pilene som jeg skyter!» Mens gutten sprang, skjøt han pilen forbi ham.

³⁷Og da gutten kom til det stedet hvor den lå, den pilen Jonatan hadde skutt, ropte Jonatan etter ham: «Ligger ikke pilen bortenfor deg?»

³⁸Og så ropte han: «Skynd deg, vær snar! Stå ikke der!» Gutten tok opp pilen og kom tilbake til sin herre.

³⁹Han forsto ingen ting. Det var bare Jonatan og David som visste hva dette gjaldt.

⁴⁰Jonatan ga våpnene sine til gutten som var med ham, og sa til ham: «Gå inn til byen med dette!»

⁴¹Da gutten var gått, kom David fram fra sørsiden av steinen. Han kastet seg til jorden; tre ganger bøyde han seg. Så kysset de hverandre og gråt begge to. David storgråt.

⁴²Og Jonatan sa til David: «Gå bort i fred! For vi to har sverget hverandre i Herrens navn at Herren for alltid skal være vitne om løftet mellom meg og deg og mellom min ætt og din ætt.»

⁴³Så brøt David opp og gikk sin vei, og Jonatan gikk tilbake til byen.

1. Samuelsbok 21

David i Nob

¹ David dro nå til presten Ahimelek i Nob. Da kom Ahimelek ham skjelvende i møte og spurte: «Hvorfor er du alene og har ingen med deg?»

²David svarte ham: «Kongen har gitt meg et oppdrag. Og han sa til meg: Ingen må få vite noe om det oppdraget jeg har gitt deg å utføre. Derfor har jeg sagt at mennene mine skal møte på et avtalt sted.

³Har du noe mat for hånden? La meg få fem brød eller det som finnes her.»

⁴ Presten sa til David: «Vanlig brød har jeg ikke, men hellig brød kan du få – bare mennene dine har holdt seg borte fra kvinner.»

⁵«Vær trygg», svarte David. «Vi har vært avskåret fra samvær med kvinner i flere dager. Hver gang jeg drar ut, er mennenes krigsutstyr blitt helliget, selv når vi er på en vanlig ferd. Hvor mye mer må det ikke da være helliget i dag?»

⁶Så ga presten ham hellig brød. For det fantes ikke annet brød enn skuebrødene som var tatt bort fra stedet foran Herrens ansikt. De var blitt byttet ut med ferske brød den samme dagen.

⁷ Den dagen ble en av Sauls menn holdt tilbake der, for Herrens ansikt. Mannen het Doeg og var fra Edom. Han var den fremste blant Sauls gjeterere.

⁸David sa til Ahimelek: «Har du ikke et spyd eller et sverd her? Jeg fikk verken sverdet eller de andre våpnene med meg, for det hadde slik hast med kongens ærend.»

⁹Presten svarte: «Jo, sverdet til filisteren Goliat, som du slo i hjel i Ela-dalen, henger bak efod-drakten, hyllet inn i en kappe. Vil du ha det, så ta det. Det er ikke noe annet sverd her.» «Det finnes ikke maken til det», sa David. «La meg få det!»

David hos kong Akisj i Gat

¹⁰ Samme dagen brøt David opp og flyktet for Saul. Han kom til Akisj, kongen i Gat.

¹¹ Mennene til Akisj sa til ham: «Er ikke dette David, kongen i landet? Var det ikke om ham de dansende kvinnene sang: Saul slo tusener, men David slo titusener?»

¹²David merket seg nøye det de sa, og han ble meget redd for Akisj, kongen i Gat.

¹³ Han lot som om han var fra vettet og spilte gal når de kom i nærheten av ham. Han risset merker på dørkarmene og siklet i skjegget.

¹⁴Da sa Akisj til mennene sine: «Dere ser vel at mannen er fra vettet. Hvorfor kommer dere til meg med ham?»

¹⁵Har jeg ikke nok av galninger siden dere kommer hit med han der, så jeg skal plages med galskapen hans? Skulle en slik en få komme i mitt hus?»

1. Samuelsbok 22

David som fredløs

- ¹ Så dro David bort derfra og flyktet til hulen ved Adullam. Da brødrene hans og hele hans fars hus fikk høre det, kom de ned til ham der.
- ² Alle slags nødlidende, gjeldbundne og misfornøyde samlet seg om ham, og han ble høvding for dem. Om lag fire hundre mann sluttet seg til ham.
- ³ Derfra dro David til Misper i Moab og sa til moabittkongen: «La min far og mor få komme og bo hos dere til jeg får vite hva Gud vil gjøre for meg.»
- ⁴ Så brakte han dem til kongen i Moab, og de bodde der så lenge David holdt til i fjellborgen.
- ⁵ Men profeten Gad sa til David: «Du må ikke bli i borgen lenger. Dra bort og kom tilbake til Juda!» Da dro David av sted og kom til Haret-skogen.

Drapet på prestene i Nob

- ⁶ Saul fikk høre at noen hadde oppdaget David og de mennene som var med ham. Saul satt i Gibeon under tamarisktreet oppe på høyden med spydet i hånden, og alle mennene hans sto omkring ham.
- ⁷ Da sa han til mennene som sto der: «Hør på meg, benjaminitter! Tror dere at Isai-sønnen vil gi dere alle sammen jorder og vinmarker? Vil han sette dere til høvdinge over tusen og hundre?»
- ⁸ Dere har jo alle sammensverget dere mot meg. Ingen av dere varslet meg da sønnen min sluttet pakt med Isai-sønnen. Ingen hadde medfølelse med meg og varslet meg da sønnen min satte min egen tjener opp imot meg, så han ligger i bakhold mot meg slik han nå gjør.»
- ⁹ Da svarte Doeg fra Edom, som sto blant mennene til Saul: «Jeg så at Isai-sønnen kom til Ahimelek, sønn av Ahitub, i Nob.
- ¹⁰ Og Ahimelek ba Herren om råd for ham. Han ga ham reisekost og lot ham få sverdet til filisteren Goliat.»
- ¹¹ Da sendte kongen bud etter presten Ahimelek, sønn av Ahitub, og hele slekten hans, prestene i Nob. De kom alle til kongen,

- ¹²og Saul sa: «Hør på meg, sønn av Ahitub.» Han svarte: «Ja, herre.»
- ¹³Saul sa til ham: «Hvorfor har dere sammensverget dere mot meg, du og Isai-sønnen? Du ga ham brød og sverd og ba Gud om råd for ham, så han kunne sette seg opp imot meg og ligge i bakhold slik han nå gjør.»
- ¹⁴ Ahimelek svarte kongen: «Hvem av alle dine menn har så stor tillit som David? Han er kongens svigersønn, høvding for livvakten og høyt aktet i ditt hus.
- ¹⁵Dette er ikke første gangen jeg ber Gud om råd for ham, langt ifra. Kongen må ikke legge saken over på meg eller noen i min familie. For jeg har ikke visst noe som helst om dette.»
- ¹⁶Men kongen sa: «Du skal dø, Ahimelek, både du og hele din familie.»
- ¹⁷Så sa kongen til livvakten som sto omkring ham: «Gå fram og drep Herrensprester! For også de holder med David. De visste at han var på flukt, men de varslet meg ikke.» Men kongens menn ville ikke engang løfte en hånd for å røre ved Herrens prester.
- ¹⁸ Da sa kongen til Doeg: «Gå du fram og hugg prestene ned!» Og Doeg fra Edom gikk fram og hogg ned prestene. Den dagen drepte han åttifem menn som bar efod-drakter av lin.
- ¹⁹ I prestebyen Nob ble menn og kvinner, småbarn og spedbarn, okser, esler og sauer hugget ned med sverd.
- ²⁰ Bare én av sønnene til Ahimelek, sønn av Ahitub, slapp unna; han het Abjatar. Han flyktet til David.
- ²¹Abjatar fortalte David at Saul hadde drept Herrens prester.
- ²²Da sa David til Abjatar: «Allerede den gangen Doeg fra Edom var der, skjønte jeg at han kom til å fortelle det til Saul. Jeg bærer skylden for alle som er drept i familien din.
- ²³Slå deg til hos meg og vær ikke redd! For han som vil ta livet av meg, vil ta livet av deg også. Hos meg er du trygg.»

1. Samuelsbok 23

David i Ke'ila

¹ David fikk melding om at filisterne hadde gått til angrep på Ke'ila og plyndret treskepllassene.

² Da ba han Herren om råd: «Skal jeg dra ut og slå disse filisterne?» Herren svarte: «Dra ut og slå filisterne og befri Ke'ila.»

³ Men Davids menn sa til ham: «Selv her i Juda er vi ikke trygge, og så skal vi dra til Ke'ila mot filisternes hær?»

⁴ Enda en gang ba David Herren om råd, og Herren svarte: «Bryt opp og dra ned til Ke'ila. Jeg vil gi filisterne i dine hender.»

⁵ Så dro David og mennene hans til Ke'ila og kjempet mot filisterne. De drev buskapen deres bort og påførte dem et stort nederlag. Slik berget David folket i Ke'ila.

⁶ Da Abjatar, sønn av Ahimelek, rømte til David og fulgte med ham til Ke'ila, hadde han efoden med seg.

⁷ Saul fikk melding om at David var kommet til Ke'ila, og han sa: «Gud har gitt ham i min hånd. For han stengte seg selv inne da han dro inn i en by med porter og bommer.»

⁸ Så kalte Saul hele hæren sammen til kamp. Han ville dra ned til Ke'ila for å omringe David og mennene hans.

⁹ Men da David skjønnte at Saul la onde planer mot ham, sa han til presten Abjatar: «Ta fram efoden!»

¹⁰ Så sa David: «Herre, Israels Gud! Din tjener har hørt at Saul tenker å komme til Ke'ila og ødelegge byen for min skyld.

¹¹ Vil lederne i Ke'ila utlevere meg til ham? Kommer Saul hit ned, slik som din tjener har fått nyss om? Herre, Israels Gud, fortell din tjener dette!» Herren svarte: «Ja, han kommer hit ned.»

¹²David fortsatte: «Vil lederne i Ke'ila utlevere meg og mennene mine til Saul?» Herren svarte: «Ja, de vil utlevere dere.»

¹³Nå brøt David opp med mennene sine, om lag seks hundre i tallet. De dro bort fra Ke'ila og streifet omkring der det falt seg. Men da Saul fikk høre at David hadde sluppet bort fra Ke'ila, lot han være å dra ut.

David og Saul i ørkenen

¹⁴ Etter dette holdt David til i ørkenen, i fjellborgene. Han slo seg til i fjellet i Sif-ørkenen. Og Saul lette etter ham hele tiden, men Gud lot ham ikke falle i hans hender.

¹⁵Mens David var i Horesja i Sif-ørkenen, fikk han vite at Saul var dratt ut for å drepe ham.

¹⁶Men Jonatan, Sauls sønn, dro av sted og kom til David i Horesja. Han hjalp ham å hente nytt mot hos Gud.

¹⁷«Vær ikke redd!» sa han. «Du skal ikke falle i hendene på Saul, min far. Du skal bli konge over Israel, og jeg skal være nest etter deg. Også min far Saul vet det.»

¹⁸ Så sluttet de to pakt med hverandre for Herrens ansikt. David ble i Horesja, men Jonatan fór hjem igjen.

¹⁹ Noen menn fra Sif dro opp til Saul i Gibeon og sa: «Vet du at David holder seg skjult hos oss i fjellborgene i Horesja, ved Hakila-høyden som ligger sør for Jesjimon?»

²⁰Så sant du ønsker å komme dit ned, konge, så kom! Vi skal sørge for at du får tak i ham.»

²¹Saul svarte: «Velsignet er dere av Herren fordi dere holder med meg.

²²Gå nå, og vær fremdeles på vakt! Få greie på hvor han ferdes, og hvem som har sett ham der. For folk har sagt meg at han er svært listig.

²³Følg med og finn ut hvor han gjemmer seg blant alle skjulestedene. Kom så tilbake til meg med pålitelig melding, og jeg skal bli med dere. Så sant han er i landet, skal jeg lete ham opp blant alle slektene i Juda.»

²⁴ Så brøt de opp og dro til Sif i forveien for Saul. David og mennene hans var da i Maon-ørkenen, på Araba-sletten, sør for Jesjimon.

²⁵ Saul og mennene hans dro ut for å lete etter ham. Men det fikk David vite, og han dro ned til klippen i Maon-ørkenen og ble værende der. Da Saul hørte det, fulgte han etter David ut i Maon-ørkenen.

²⁶ Saul gikk på den ene siden av fjellet og David og mennene hans på den andre. David flyktet for å komme unna Saul. Men Saul og mennene hans var i ferd med å omringe David og hans menn og ta dem.

²⁷ Da kom det en budbærer til Saul og sa: «Skynd deg og kom! Filisterne har rykket inn i landet.»

²⁸ Da holdt Saul opp med å forfølge David og dro mot filisterne. Derfor kalles dette stedet Sela-ha-Mahlekot, «Skilleklippen».

1. Samuelsbok 24

David sparer livet til Saul

¹ David dro opp derfra og holdt til i fjellborgene ved En-Gedi.

² Da Saul kom tilbake etter å ha forfulgt filisterne, fikk han vite at David var i ørkenen ved En-Gedi.

³ Saul tok da med seg tre tusen utvalgte menn fra hele Israel og dro av sted for å lete etter David og mennene hans øst for Steinbukkhamrene.

⁴ Han kom til noen sauekveer ved veien. Der var en hule, og Saul gikk dit inn for å gjøre sitt fornødne. Men innerst inne i hulen satt David og mennene hans.

⁵ Mennene sa til David: «Nå er den dagen kommet som Herren hadde i tankene da han sa til deg: Jeg skal gi fienden din over i dine hender, så du kan gjøre med ham som du finner for godt.» Så reiste David seg og skar ubemerket en flik av Sauls kappe.

⁶ Men siden kjente David at det stakk ham i hjertet fordi han hadde skåret fliken av Sauls kappe,

⁷og han sa til mennene sine: «Måtte Herren fri meg fra å gjøre noe slikt mot min herre, mot Herrens salvede, og legge hånd på ham. For Herrens salvede er han.»

⁸David snakket mennene sine til rette og ga dem ikke lov til å gå løs på Saul. Saul forlot hulen for å dra sin vei.

⁹Da reiste David seg, gikk ut av hulen og ropte etter ham: «Herre konge!» Saul så seg tilbake, og David bøyde seg med ansiktet mot jorden.

¹⁰Han sa til Saul: «Hvorfor hører du på folk som sier at jeg prøver å gjøre deg ondt?

¹¹I dag har du sett med egne øyne at Herren ga deg i mine hender i hulen. De sa at jeg skulle drepe deg. Men jeg sparte deg, for jeg tenkte: Jeg vil ikke legge hånd på min herre, for han er Herrens salvede.

¹² Se her, min far, her har jeg fliken av kappen din i hånden. Når jeg har skåret fliken av kappen din uten å drepe deg, må du da skjønne og forstå at jeg ikke har ondt eller svik i sinne. Jeg har ikke forbrutt meg mot deg. Det er du som er etter meg og vil ta livet av meg.

¹³ Herren skal dømme mellom meg og deg. Han skal gi meg hevn over deg, men jeg vil ikke legge hånd på deg.

¹⁴Et gammelt ordtak sier: Fra urettferdige kommer det urett. Men jeg vil ikke legge hånd på deg.

¹⁵ Hvem er det Israels konge har dratt ut etter? Hvem er det du forfølger? En død hund, en enslig loppe!

¹⁶Men Herren skal være dommer og dømme mellom meg og deg. Han skal se til min sak, føre den og hjelpe meg til min rett mot deg.»

¹⁷ Da David hadde sagt alt dette til Saul, sa kongen: «Er ikke dette din stemme, min sønn David?» Så brast han i gråt

¹⁸og sa til David: «Det er du som har rett – ikke jeg. For du har gjort godt mot meg, enda jeg har gjort ondt mot deg.

¹⁹I dag har du vist meg at du vil meg vel. Du drepte meg ikke da Herren hadde gitt meg i din hånd.

²⁰Hvor er den mann som treffer på sin fiende og lar ham dra sin vei i fred? Måtte Herren lønne deg for det du har gjort mot meg i dag.

²¹Nå vet jeg at du helt sikkert skal bli konge og holde kongedømmet over Israel fast i din hånd.

²²Sverg nå ved Herren at du ikke vil utrydde mine etterkommere og ikke utslette mitt navn fra min fars hus.»

²³Dette lovet David med ed. Så dro Saul hjem, og David og mennene hans gikk opp til fjellborgen.

1. Samuelsbok 25

David og Abigajil

¹Samuel døde, og hele Israel kom sammen og holdt sørgehøytid over ham. De gravla ham i hjembyen Rama. David brøt opp og dro videre, ned til Paran-ørkenen.

²I Maon bodde det en mann som hadde buskapen sin i Karmel. Mannen var svært rik; han eide tre tusen sauer og tusen geiter. Han holdt på å klippe sauene sine i Karmel.

³Mannen het Nabal og hans kone Abigajil. Hun var en klok og vakker kvinne, men mannen var vrang og ond i all sin ferd. Han var av Kalebs slekt.

⁴Ute i ørkenen fikk David høre at Nabal holdt på å klippe sauene sine.

⁵Da sendte han ti unge menn av sted og sa til dem: «Dra opp til Karmel, gå til Nabal, hils ham fra meg

⁶og si: Til liv! Fred over deg, fred over ditt hus, fred over alt som er ditt.

⁷Jeg har hørt at du holder på å klippe sauer. Nå har gjeterne dine vært sammen med oss, og vi har aldri gjort dem noe vondt. Det er heller ikke kommet bort noe for dem så lenge de har vært i Karmel.

⁸ Spør bare folkene dine, så vil de selv fortelle deg det. Ta vel imot mennene mine, for vi kommer hit på en gledens dag. Gi derfor dine tjenere og din sønn David det du måtte ha for hånden.»

⁹Da mennene til David kom til Nabal, gjentok de Davids ord for ham. Så sto de og ventet.

¹⁰Men Nabal svarte dem: «Hvem er David? Hvem er Isai-sønnen? Nå om dagen er det så mange slaver som løper bort fra herrene sine.

¹¹Skulle jeg ta brødet mitt og vannet mitt og feet som jeg har slaktet til dem som klipper for meg, og gi det til folk som jeg ikke vet hvor kommer fra?»

¹²Da snudde mennene og gikk sin vei. De kom tilbake og fortalte David alt som hadde hendt.

¹³Da sa han til mennene sine: «Spenn sverdet på dere, alle mann!» Det gjorde de, og David spente også sverdet på seg. Omkring fire hundre mann fulgte ham opp, mens to hundre ble igjen ved krigsutstyret.

¹⁴En av tjenesteguttene kom til Abigajil, Nabals kone, og sa: «David sendte noen menn hit fra ørkenen med hilsen til husbonden vår, men han skjelte dem ut.

¹⁵Disse mennene har vært vennlige mot oss. Ingen av dem har gjort oss noe vondt, og det har ikke kommet bort noe for oss så lenge vi var sammen med dem ute på marken.

¹⁶De har vært som en mur omkring oss både natt og dag hele den tiden vi holdt oss nær dem og gjette småfeet.

¹⁷Tenk nå etter og finn ut hva du skal gjøre. For ulykken henger over husbonden vår og hele hans hus. Men selv er han så ondsinnet at ingen tør snakke til ham.»

18 Da tok Abigajil i en fart to hundre brød, to skinnsekker med vin, fem tilberedte saueskrotter, fem sea ristet korn, hundre rosinkaker og to hundre fikenkaker og lesset det på eslene.

19Så sa hun til tjenesteguttene sine: «Dra i forveien! Jeg kommer snart etter.» Men til mannen sin, Nabal, sa hun ingenting.

20Da hun kom ridende på eselet i ly av fjellet, støtte hun på David og mennene hans, som kom imot henne.

21Men David hadde sagt: «Til ingen nytte har jeg vaktet alt det som denne mannen eier, så ikke noe er kommet bort for ham i ørkenen. Han har lønnet godt med ondt.

22 Måtte Gud la det gå meg ille både nå og siden om jeg lar en eneste av mennene hans leve til det blir morgen.»

23Med det samme Abigajil fikk se David, sprang hun ned av eselet og bøyde seg til jorden for ham.

24Hun kastet seg ned for føttene hans og sa: «Det er jeg alene som har skylden, herre. La likevel din tjenestekvinne få tale til deg, og hør på det jeg har å si.

25Bry deg ikke om den ondsinnede Nabal, herre. For som han heter, slik er han. Nabal, 'dåre', heter han, og full av dårskap er han. Jeg, din tjenestekvinne, har ikke engang sett de mennene som du sendte, herre.

26Men så sant Herren lever, og så sant du selv lever, herre, nå har Herren hindret deg i å ta deg selv til rette og forårsake blodbad. Måtte fiendene dine, som vil skade deg, herre, bli som Nabal.

27Ta imot denne gaven som din tjenestekvinne har tatt med til deg, herre, og gi den til de mennene som er med deg på ferdene dine.

28 Tilgi at din tjenestekvinne trenger seg på. Herren skal sannelig gi deg en ætt som består. For det er Herrens kriger du fører, herre, og det skal ikke finnes noe ondt hos deg så lenge du lever.

29 Står noen fram og forfølger deg og vil ta livet av deg, herre, da skal livet ditt være under Herren din Guds vern. Men dine fienders liv skal han slynge bort som steiner fra slyngen.

30 Når Herren gir deg alt det gode han har lovet, herre, og setter deg til fyrste over Israel,

31 da skal du ikke kjenne deg utrygg eller ha dårlig samvittighet, herre, over å ha spilt uskyldig blod og tatt deg selv til rette. Men når Herren gjør vel mot deg, så husk på din tjenestekvinne, herre!»

32 David sa til Abigajil: «Velsignet er Herren, Israels Gud, som har sendt deg i møte med meg i dag.

33 Velsignet er din klokskap, og velsignet er du selv som i dag har hindret meg i å føre blodskyld over meg og ta meg selv til rette.

34 Men så sant Herren, Israels Gud, lever, han som har holdt meg fra å gjøre deg noe vondt: Hadde du ikke vært så snar til å møte meg, ville Nabal ikke hatt en eneste mann igjen ved daggry.»

35 Så tok David imot gavene hun hadde med til ham, og sa til henne: «Dra hjem i fred. Jeg har hørt din bønn, løft ditt ansikt!»

36 Da Abigajil kom hjem til Nabal, holdt han fest i huset, en fest som hos en konge. Nabal var lystig til sinns og svært beruset. Derfor fortalte hun ham ingenting før neste morgen.

37 Men om morgenen, da Nabal hadde sovet rusen av seg, fortalte hun ham alt sammen. Da var det som hjertet hans ville stanse, og han ble som en stein.

38 Omkring ti dager senere slo Herren Nabal, og han døde.

39 Da David fikk høre at Nabal var død, sa han: «Velsignet er Herren! Han har tatt hevn over Nabal for den vanæren han førte over meg, og han har holdt sin tjener fra å gjøre noe ondt. Herren har latt Nabals ondskap komme over hans eget hode.» Så sendte David bud til Abigajil og ba henne bli hans kone.

⁴⁰ Davids menn kom til Abigajil i Karmel og bar fram ærendet sitt for henne. «David har sendt oss til deg, for han vil ha deg til kone», sa de.

⁴¹ Da reiste hun seg, bøyde seg med ansiktet mot jorden og sa: «Her er din tjenestekvinne; som en slavekvinne skal jeg vaske føttene til min herres tjenere.»

⁴² Abigajil skyndte seg å gjøre seg i stand. Hun satte seg på eselet, og fem tjenestejenter gikk med henne. Så fulgte hun sendemennene til David og ble hans kone.

⁴³ David hadde også giftet seg med Ahinoam fra Jisreel. Begge ble de konene hans.

⁴⁴ Men Saul hadde gitt sin datter Mikal, som var gift med David, til Palti, sønn av Lajisj fra Gallim.

1. Samuelsbok 26

David sparer Saul enda en gang

¹ Mennene fra Sif kom til Saul i Gibeaa og sa: «Du vet vel at David holder seg skjult ved Hakila-høyden, midt imot Jesjimon?»

² Da brøt Saul opp og dro ned til Sif-ørkenen med tre tusen utvalgte israelitter for å lete etter David.

³ Saul slo leir på Hakila-høyden, som ligger ved veien midt imot Jesjimon. David holdt til i ørkenen, og da han skjønnte at Saul var kommet etter ham dit,

⁴ sendte han ut spioner og fikk pålitelig melding om at Saul var der.

⁵ Da brøt David opp og kom til det stedet der Saul hadde slått leir. Han så hvor Saul og hærføreren hans, Abner, sønn av Ner, hadde lagt seg til å sove. Saul lå midt inne i leiren med soldatene rundt seg.

⁶ David tok til orde og spurte hetitten Ahimelek og Abisjai, sønn av Seruja og bror til Joab: «Hvem vil gå med meg ned i leiren til Saul?» Abisjai svarte: «Jeg vil gå ned med deg.»

⁷Da David og Abisjai kom bort til hæren om natten, lå Saul og sov midt inne i leiren. Spydet hans var stukket ned i jorden like ved hodet hans, og Abner og krigsfolket lå rundt omkring ham.

⁸ Abisjai sa til David: «I dag har Gud gitt fienden i din hånd. La meg nå spidde ham til jorden i et eneste støt. Ett støt med spydet er nok.»

⁹ Men David svarte Abisjai: «Drep ham ikke! Hvem kan ustraffet legge hånd på Herrens salvede?»

¹⁰ Og han fortsatte: «Så sant Herren lever, Herren skal selv slå ham, enten han dør når hans time kommer, eller han faller i krig.

¹¹ Herren fri meg fra å legge hånd på Herrens salvede! Men ta spydet som står ved hodet hans, og vannkrukken, og la oss gå vår vei.»

¹² Så tok David spydet og vannkrukken ved hodet til Saul, og de gikk sin vei. Ingen så det, ingen merket det, og ingen våknet. Alle sov, for Herren hadde latt en dyp søvn komme over dem.

¹³ Da David var kommet over på den andre siden, stilte han seg opp på en fjellknaus langt borte, slik at det var stor avstand mellom dem.

¹⁴ Så ropte han til hæren og til Abner, sønn av Ner: «Skal du ikke svare meg, Abner?» Abner svarte: «Hvem er du som roper hit over til kongen?»

¹⁵ David sa til Abner: «Er ikke du en mann? Og hvem er som du i Israel? Hvorfor har du da ikke holdt vakt over din herre, kongen? En av folket kom og ville drepe kongen, herren din.

¹⁶ Det er ikke bra, det du har gjort. Så sant Herren lever, dere fortjener å dø alle sammen fordi dere ikke har holdt vakt over deres herre, over Herrens salvede. Se etter, hvor er kongens spyd og vannkrukke, som sto like ved hodet hans?»

¹⁷ Saul kjente igjen stemmen til David og ropte: «Er ikke dette din stemme, min sønn David?» David svarte: «Jo, det er min stemme, herre konge.»

¹⁸ Og han fortsatte: «Hvorfor forfølger du din tjener, herre? Hva har jeg gjort? Hva ondt har jeg gjort meg skyldig i?

¹⁹ Hør nå, herre konge, hva din tjener sier: Er det Herren som har hisset deg opp mot meg, så la ham kjenne duften av offer. Men er det mennesker, skal de være forbannet for Herrens ansikt. For nå jager de meg bort så jeg ikke får bo i Herrens eget land, og sier: Gå din vei og dyrk andre guder!

²⁰ La ikke blodet mitt væte jorden langt borte fra Herrens ansikt. For Israels konge er dratt ut for å lete etter en loppe som når en jager rapphøner i fjellet.»

²¹Da sa Saul: «Jeg har gjort urett. Kom tilbake, min sønn David! Jeg skal ikke gjøre deg noe vondt mer siden du satte mitt liv så høyt i dag. Jeg har vært uklok og gjort en stor feil.»

²²David svarte: «Se, her er kongens spyd. La en av mennene komme over og hente det.

²³Herrenlønner den som er rettferdig og trofast. Det var Herren som ga deg i mine hender i dag, men jeg ville ikke legge hånd på Herrens salvede.

²⁴Måtte Herren sette mitt liv like høyt som jeg har satt ditt liv i dag, og fri meg fra all nød.»

²⁵Da sa Saul til David: «Velsignet er du, min sønn David. Du skal utrette mye og lykkes i alt.» Så dro David sin vei, og Saul vendte hjem igjen.

1. Samuelsbok 27

David i tjeneste hos filisterne

¹David sa til seg selv: «En dag kommer jeg likevel til å miste livet for Sauls hånd. Det beste jeg kan gjøre, er å rømme til filisternes land. Da må Saul gi opp å lete etter meg over hele Israel, og jeg kommer meg unna ham.»

² Så brøt David opp sammen med de seks hundre mann som fulgte ham, og dro over til Akisj, sønn av Maok, kongen i Gat.

³ David slo seg ned hos Akisj i Gat sammen med mennene sine, hver og en med sitt hus. David hadde med seg begge konene sine, Ahinoam fra Jisreel og Abigajil fra Karmel, hun som hadde vært gift med Nabal.

⁴Da Saul fikk vite at David hadde flyktet til Gat, holdt han opp med å lete etter ham.

⁵David sa til Akisj: «Om du ser på meg med velvilje, så la meg få bosted i en av landsbyene. Hvorfor skulle jeg, din tjener, bo sammen med deg i kongebyen?»

⁶ Samme dag lot Akisj ham få Siklag. Derfor har Siklag tilhørt Juda-kongene helt til denne dag.

⁷Den tiden David bodde i filisternes land, var ett år og fire måneder.

⁸ David og mennene hans dro ofte ut på plyndringstokt blant gesjurittene, girsittene og amalekittene. Det var de folkene som hadde bodd i landet fra gammelt av, i retning Sjur og helt til Egypt.

⁹Når David herjet landet, sparte han verken menn eller kvinner. Han tok med seg småfe og storfe, esler og kameler og klær og kom tilbake til Akisj med det.

¹⁰Når så Akisj spurte: «Hvor har dere plyndret i dag?» svarte David: «I Judas del av Negev, i jerahmeelittenes del og i kenittenes del.»

¹¹David lot verken mann eller kvinne bli i live så de kunne komme til Gat, for han tenkte: «De kunne fortelle noe om oss og si at David har gjort slik og slik.» På denne måten fór David fram så lenge han bodde i filisternes land.

¹²Men Akisj stolte på David og tenkte: «Nå har han gjort seg grundig forhatt i sitt eget folk Israel. Han kommer til å være i min tjeneste for alltid.»

1. Samuelsbok 28

¹På den tiden samlet filisterne hærene sine for å gå til krig mot Israel. Da sa Akisj til David: «Du vet vel at både du og mennene dine må følge meg i kamp?»

²David svarte Akisj: «Godt, du skal få se hva din tjener duger til.» Akisj sa: «Så setter jeg deg til høvding over livvakten min for alltid.»

Saul hos spåkvinnen i En-Dor

³ Nå var Samuel død. Hele Israel hadde holdt sørgehøytid over ham, og de hadde gravlagt ham i Rama, hjembyen hans. Saul hadde drevet ut av landet dem som mante fram gjenferd og spådomsänder.

⁴Filisterne samlet seg, dro til Sjunem og slo leir der. Saul samlet hele Israel og slo leir på Gilboa-fjellet.

⁵Men da Saul så filisternes leir, ble han redd, og hjertet hans skalv.

⁶Han ba Herren om råd, men Herren svarte ham ikke, verken i drømmer eller ved urim eller gjennom profeter.

⁷Da sa Saul til mennene sine: «Finn en kvinne til meg som kan mane fram gjenferd, så vil jeg gå til henne og rådspørre henne.» Mennene svarte: «I Endor er det en kvinne som kan mane fram gjenferd.»

⁸Saul gjorde seg nå ukjennelig og tok på seg andre klær. Han gikk av sted sammen med to mann, og de kom til kvinnen om natten. Saul sa til henne: «Kall fram et gjenferd og spå meg! Hent opp den som jeg nevner for deg.»

⁹Kvinnen svarte: «Du vet vel hva Saul har gjort, at han har utryddet alle i landet som maner fram gjenferd og spådomsånder? Hvorfor setter du snarer for meg? Hvorfor vil du drepe meg?»

¹⁰Da sverget Saul ved Herren og sa: «Så sant Herren lever, du skal ikke bli stående med skyld for dette.»

¹¹Kvinnen spurte: «Hvem skal jeg mane fram for deg?» Han svarte: «Hent Samuel opp til meg.»

¹²Da kvinnen så Samuel, satte hun i et høyt skrik og sa til Saul: «Hvorfor har du lurt meg? Du er jo Saul!»

¹³Men kongen sa til henne: «Vær ikke redd. Hva ser du?» Kvinnen svarte: «Jeg ser et gudevesen stige opp av jorden.»

¹⁴«Hvordan ser det ut?» spurte Saul. Kvinnen svarte: «En gammel mann stiger opp. Han er kledd i en kappe.» Da skjønnte Saul at det var Samuel, og han kastet seg ned med ansiktet mot jorden.

¹⁵Samuel sa til Saul: «Hvorfor har du forstyrret meg og hentet meg opp?» Saul svarte: «Jeg er i stor nød. Filisterne fører krig mot meg, og Gud har vendt seg

fra meg. Han svarer meg ikke lenger, verken gjennom profeter eller i drømmer. Derfor har jeg kalt deg fram, så du kan la meg få vite hva jeg skal gjøre.»

¹⁶Da sa Samuel: «Hvorfor spør du meg når Herren har vendt seg fra deg og er blitt din fiende?

¹⁷Herren har gjort med deg slik som han sa gjennom meg. Han har revet kongedømmet ut av din hånd og gitt det til en annen, til David.

¹⁸Fordi du ikke hørte på Herren og ikke fullførte hans vredesdom over amalekittene, har Herren nå gjort dette mot deg.

¹⁹Herren vil gi både deg og Israel i filisternes hender. I morgen skal du og sønnene dine være hos meg. Og Herren skal også gi Israels hær i filisternes hånd.»

²⁰Med det samme Saul hørte det Samuel sa, kom det slik redsel over ham at han falt til jorden så lang han var. Han var helt utmattet, for han hadde ikke smakt mat hele dagen og hele natten.

²¹Kvinnen kom bort til Saul. Og da hun så hvor redd han var, sa hun til ham: «Din tjenestekvinne har adlydt deg. Jeg satte livet på spill og gjorde som du sa til meg.

²²Så hør nå du også på din tjenestekvinne og la meg få sette fram litt mat til deg. Spis, så du kan komme til krefter igjen før du drar din vei.»

²³Men han nektet og sa: «Jeg vil ikke ha noe mat.» Men da både mennene hans og kvinnen ba ham inntrengende, gjorde han som de sa. Han reiste seg opp fra jorden og satte seg på sengen.

²⁴Kvinnen hadde en gjøkalv i huset, og den skyndte hun seg å slakte. Så tok hun mel, knadde det og bakte usyrede brød.

²⁵Hun bar maten fram for Saul og mennene hans, og de spiste. Samme natt brøt de opp og dro sin vei.

1. Samuelsbok 29

Akisj sender David hjem

- ¹ Filisterne samlet alle hærene sine i Afek, mens israelittene slo leir ved kilden i Jisreel.
- ² Filisterhøvdingene dro fram i spissen for avdelinger på hundre og tusen mann. Bakerst kom David og mennene hans sammen med Akisj.
- ³ Da sa filisternes feltherrer: «Hva skal disse hebreerne her?» Akisj svarte dem: «Er ikke dette David, en av mennene til Saul, Israels konge, han som har vært hos meg i over ett år? Fra den dagen han gikk over til meg og til nå har jeg ikke funnet noe å utsette på ham.»
- ⁴ Men feltherrene ble arge på ham og sa til ham: «Send mannen bort! Han kan dra tilbake til det stedet du har gitt ham. Han skal ikke være med oss i krigen, for han kunne vende seg mot oss midt i slaget. Hvordan skulle han lettere gjenvinne sin herres gunst enn ved å bringe ham hodene av våre menn?»
- ⁵ Er ikke dette David, han som kvinnene sang om mens de danset: Saul slo tusener, men David slo titusener?»
- ⁶ Akisj kalte da David til seg og sa til ham: «Så sant Herren lever, du er en ærlig mann. Jeg ser gjerne at du går inn og ut hos meg i leiren, for jeg har ikke funnet noe ondt hos deg fra den dagen du kom til meg og til nå. Men høvdingene har ikke tillit til deg.
- ⁷ Dra nå hjem i fred, så du ikke gjør noe som filisterhøvdingene misliker.»
- ⁸ David sa til Akisj: «Hva har jeg gjort? Har du hatt noe å utsette på din tjener fra den dagen jeg kom i din tjeneste og til nå, siden jeg ikke får være med og kjempe mot fiendene dine, herre konge?»
- ⁹ Akisj svarte David: «I mine øyne er du god, som en engel fra Gud. Men filisternes feltherrer sier at de ikke vil ha deg med i krigen.
- ¹⁰ Stå tidlig opp i morgen, både du og de av din herres undersåtter som har fulgt deg hit. Gjør dere klar og dra av sted så snart det lysner.»
- ¹¹ Morgenen etter sto David og mennene hans tidlig opp og vendte tilbake til filisternes land. Men filisterne dro opp til Jisreel.

1. Samuelsbok 30

Angrepet på amalekittene

¹ To dager etter kom David og mennene hans til Siklag. Da hadde amalekittene gått til angrep på Negev og Siklag. Siklag hadde de plyndret og brent ned.

² Kvinnene og alle som var der, både små og store, hadde de tatt til fange. De drepte ikke noen, men de drev dem foran seg da de dro sin vei.

³ Da David og mennene hans kom hjem, var byen brent ned, og konene og sønnene og døtrene deres var bortført.

⁴ De brast i gråt, både David og krigsfolket som fulgte ham, og de gråt til de ikke orket mer.

⁵ De to konene til David, Ahinoam fra Jisreel og Abigajil, som hadde vært gift med Nabal fra Karmel, var også ført bort.

⁶ Selv var David i stor fare, for krigsfolket truet med å steine ham, så bitre var de alle fordi sønnene og døtrene deres var ført bort. Men David søkte styrke hos Herren sin Gud.

⁷ Han sa til presten Abjatar, sønn av Ahimelek: «Kom hit med efoden!» Abjatar brakte efoden til David,

⁸ og David ba Herren om råd: «Skal jeg sette etter denne røverflokket? Kan jeg nå den igjen?» Herren svarte: «Sett etter dem! Du skal nå dem igjen og berge det de har tatt.»

⁹ Da dro David av sted sammen med de seks hundre mennene som fulgte ham. De kom til elveleiet i Besor. Der ble en del av dem igjen.

¹⁰ David satte etter fienden med fire hundre mann. To hundre ble igjen, de var for utmattet til å gå over elveleiet.

¹¹ Ute på marken fant de en egypter. De tok ham med seg til David og ga ham brød å spise og vann å drikke.

¹² Han fikk også et stykke fikenkake og to rosinkaker. Da han hadde spist, kom han til krefter igjen. Han hadde ikke smakt vått eller tørt på tre døgn.

¹³David spurte ham: «Hvem hører du til, og hvor er du fra?» «Jeg er egypter», svarte han, «og i tjeneste hos en amalekitt. Herren min gikk fra meg her for tre dager siden fordi jeg ble syk.

¹⁴Vi hadde herjet i Judas del av Negev, i kreternes del og kalebittenes del, og vi hadde satt Siklag i brann.»

¹⁵Da sa David til ham: «Kan du føre meg ned til denne røverflokken?» Han svarte: «Sverg ved Gud at du ikke vil drepe meg eller gi meg i hendene på herren min, så skal jeg føre deg ned til røverflokken.»

¹⁶Så fulgte han David dit. Og se, der lå røverne spredt ut over hele marken. De spiste og drakk og holdt fest på hele det store byttet de hadde tatt i filisternes land og i Juda.

¹⁷Fra grålysningen av og til det ble kveld dagen etter, hogg David dem ned. Ingen av dem slapp unna, så nær som fire hundre unge menn som kastet seg på kamelene og flyktet.

¹⁸David berget alt det som amalekittene hadde tatt. De to konene sine berget han også.

¹⁹Ingen var savnet, verken liten eller stor, sønner eller døtre, og heller ikke noe av byttet eller av alt det røverne ellers hadde tatt med seg. Alt sammen tok David tilbake.

²⁰Han tok alt småfeet og storfeet deres, og de som gikk foran og drev flokken framover, ropte: «Dette er Davids bytte.»

²¹Da David kom tilbake til de to hundre mennene som hadde vært for utmattet til å følge ham, og som han hadde latt bli igjen ved elveleiet i Besor, kom de ut imot ham og krigsfolket som fulgte ham. David gikk fram til mennene og hilste på dem.

²²Da var det noen onde og gudløse menn i følget til David som tok til orde og sa: «Siden de ikke gikk med oss, vil vi ikke gi dem noe av byttet vi har berget. Hver mann kan ta med seg konen og barna sine og gå.»

²³Men David svarte: «Nei, mine brødre! Gjør ikke slik med det Herren har gitt oss. Han har vernet oss og hjulpet oss til å få tak i røverne som overfalt oss.

²⁴Hvem vil holde med dere i dette? For den som drar ut i kamp, skal ikke ha mer av byttet enn den som blir igjen ved krigsutstyret. De skal dele likt.»

²⁵Og slik har det vært fra den dagen av. Han gjorde dette til lov og rett i Israel, som det er den dag i dag.

²⁶Da David kom til Siklag, sendte han noe av byttet til de eldste i Juda, til sine venner, med disse ord: «Her er en gave til dere av byttet som jeg har tatt fra Herrens fiender.»

²⁷Han sendte gaver til dem i Betel, i Ramot-Negev, i Jattir,

²⁸i Aroer, i Sifmot, i Esjtemoa,

²⁹i Rakal, i jerahmeelittenes byer, i kenittenes byer,

³⁰i Horma, i Bor-Asjan, i Atak,

³¹i Hebron og alle de andre stedene hvor David og mennene hans hadde streifet omkring.

1. Samuelsbok 31

Saul dør

¹Filisterne var i krig med Israel. Da flyktet israelittene for dem, og det lå mange falne på Gilboa-fjellet.

²Filisterne var like i hælene på Saul og sønnene hans, og de felte Jonatan, Abinadab og Malkisjua, Sauls sønner.

³Saul var hardt presset i kampen. Bueskytterne oppdaget ham, og han skalv av redsel for dem.

⁴Da sa han til våpenbæreren sin: «Dra sverdet og støt det gjennom meg, så ikke disse uomskårne skal komme og stikke meg ned og mishandle meg.» Men våpenbæreren ville ikke, for han var helt skrekkslagen. Da tok Saul selv sverdet og styrtet seg mot det.

⁵Da våpenbæreren så at Saul var død, styrte han seg mot sverdet sitt og fulgte ham i døden.

⁶Den dagen falt Saul og de tre sønnene hans, våpenbæreren og alle Sauls menn.

⁷Da de israelittene som bodde på den andre siden av Jisreel-sletten og Jordan, så at Israels soldater hadde flyktet, og at Saul og sønnene hans var falt, forlot de byene sine og flyktet. Siden kom filisterne og slo seg ned der.

⁸Dagen etter kom filisterne for å plyndre de falne. Da fant de Saul og de tre sønnene hans som lå på Gilboa-fjellet.

⁹ De hogg hodet av Saul og tok våpnene hans. Så sendte de bud rundt om i filisternes land for å rope ut seiersbudskapet ved avgudstemplene og for folket.

¹⁰Våpnene hans la de ned i Astarte-tempelet, og kroppen hengte de opp på muren i Bet-Sjean.

¹¹ Da innbyggerne i Jabesj i Gilead fikk høre hva filisterne hadde gjort med Saul,

¹²brøt alle våpenføre menn opp og gikk hele natten. De tok kroppene til Saul og sønnene hans ned fra muren i Bet-Sjean. Da de kom til Jabesj, brente de dem der.

¹³ De tok knoklene deres og gravla dem under tamarisken i Jabesj. Så fastet de i sju dager.

2. Samuelsbok

2. Samuelsbok 1

David får høre at Saul er død

- ¹ Da Saul var død og David hadde vendt tilbake etter seieren over amalekittene, holdt han til i Siklag i to dager.
- ² Den tredje dagen kom det en mann fra Sauls leir med klærne flerret og med jord på hodet. Da han kom fram til David, kastet han seg til jorden og hyllet ham.
- ³ David spurte ham: «Hvor kommer du fra?» Han svarte: «Fra Israels leir, jeg slapp unna.»
- ⁴ Da sa David til ham: «Fortell hva som har skjedd!» Han svarte: «Krigsfolket flyktet fra slaget, mange av dem falt og mistet livet. Saul og hans sønn Jonatan er også døde.»
- ⁵ David spurte unggutten som fortalte dette: «Hvordan vet du at Saul og hans sønn Jonatan er døde?»
- ⁶ Gutten som meldte fra, svarte: «Jeg var tilfeldigvis på Gilboa-fjellet. Der sto Saul og støttet seg på spydet sitt mens stridsvognene og rytterne trengte hardt inn på ham.
- ⁷ Han snudde seg og fikk øye på meg. Da ropte han på meg, og jeg svarte: Ja, her er jeg.
- ⁸ Han spurte så: Hvem er du? Jeg svarte: Jeg er amalekitt.
- ⁹ Da sa han: Still deg over meg og gi meg dødsstøtet! For jeg er i dødskrampe, men fortsatt i live.
- ¹⁰ Så gikk jeg bort til ham og ga ham dødsstøtet, for jeg skjønnte at han ikke hadde kunnet overleve om han hadde falt. Jeg tok kronen han hadde på hodet, og ringen han hadde rundt armen, og brakte dem hit til min herre.»
- ¹¹ Da tok David tak i klærne sine og flerret dem. Det samme gjorde alle mennene som var hos ham.

¹² Helt til kvelden holdt de sørgehøytid og fastet og gråt over Saul og hans sønn Jonatan, over Herrens folk og Israels hus fordi de var falt for sverd.

¹³ Så spurte David unggutten som hadde fortalt ham dette: «Hvor er du fra?» Han svarte: «Jeg er sønn av en innflytter, en amalekitt.»

¹⁴ Da sa David til ham: «Hvordan kunne du våge å legge hånd på Herrensalvede og drepe ham?»

¹⁵ David ropte på en av sine unge menn og sa: «Kom hit og hugg ham ned!» Mannen slo ham i hjel,

¹⁶ og David sa: «Ditt blod kommer over ditt eget hode. For din egen munn vitnet mot deg da du sa: Jeg har drept Herrens salvede.»

David sørger over Saul og Jonatan

¹⁷ David stemte i denne likklagen over Saul og hans sønn Jonatan,

¹⁸ og han bød at Juda-folket skulle lære den. Den kalles «Buen» og er skrevet ned i «Den rettskafnes bok»:

¹⁹ Din prydt, Israel, ligger nå drept på dine høyder. At krigere måtte falle!

²⁰ Kunngjør ikke dette i Gat, gjør ikke dette kjent på Asjkalons gater! Da ville filisternes døtre glede seg og de uomskårnes døtre juble.

²¹ Dere Gilboa-fjell, måtte det aldri falle dugg eller regn på dere, måtte markene aldri bære førstegrøde! For der lå tilsølte krigerskjold, Sauls skjold var ikke smurt med olje.

²² Uten blod av falne, uten fett av krigere vendte aldri Jonatans bue tilbake eller Sauls sverd umettet hjem.

²³ Saul og Jonatan, elsket og avholdt i live, døden skilte dem ikke. Raskere var de enn ørner, sterkere var de enn løver.

²⁴ Israels døtre, gråt over Saul, som kledde dere vakkert i purpur og smykket deres klær med gull!

²⁵ At krigere måtte falle i kamp! Jonatan ligger drept på dine høyder.

²⁶ Jeg sørger over deg, Jonatan, min bror! Du var meg inderlig kjær. For meg var din kjærlyghet mer underfull enn kvinners kjærlyghet.

²⁷At krigere måtte falle! Krigsvåpnene er ødelagt.

2. Samuelsbok 2

David blir konge over Juda

¹ Siden ba David Herren om råd: «Skal jeg dra opp til en av byene i Juda?» Herren svarte: «Ja, dra opp!» Da spurte David: «Hvor skal jeg dra?» «Til Hebron», svarte Herren.

² Så dro David dit med de to konene sine, Ahinoam fra Jisreel og Abigajil, hun som hadde vært gift med Nabal fra Karmel.

³Han tok også med seg de mennene som var hos ham, hver med sin husstand. Og de bosatte seg i landsbyene omkring Hebron.

⁴ Dit kom mennene fra Juda og salvet David til konge over Judas hus. Da David fikk høre at det var mennene i Jabesj i Gilead som hadde begravet Saul,

⁵sendte han budbærere til dem for å si: «Velsignet er dere av Herren fordi dere viste troskap mot deres herre Saul og begravet ham.

⁶Måtte Herren nå vise godhet og troskap mot dere! Jeg vil også gjøre vel mot dere fordi dere har gjort dette.

⁷Ta nå mot til dere og vær tapre menn! Saul, herren deres, er død, men nå har Judas hus salvet meg til konge over seg.»

Krig mellom David og Sauls slekt

⁸ Abner, Ners sønn, som var Sauls hærfører, tok Isjbosjet, Sauls sønn, og førte ham til Mahanajim.

⁹ Der gjorde han Isjbosjet til konge over Gilead, Asjer og Jisreel, over Efraim og Benjamin, ja, over hele Israel.

¹⁰Isjbosjet, Sauls sønn, var førti år gammel da han ble konge over Israel, og han regjerte i to år. Det var bare Judas hus som holdt seg til David.

¹¹I sju år og seks måneder var David konge over Judas hus i Hebron.

¹²Abner, Ners sønn, brøt opp fra Mahanajim med mennene til Isjbosjet, Sauls sønn, og dro til Gibeon.

¹³Joab, Serujas sønn, og mennene til David dro også ut. De møttes ved Gibeondammen og slo seg ned på hver sin side av dammen.

¹⁴Da sa Abner til Joab: «Skal vi ikke la noen unge menn komme fram og holde våpenlek for oss?» «Jo, la dem det», svarte Joab.

¹⁵Så reiste de seg og gikk fram. Det var tolv i tallet fra hver side: tolv fra Benjamin, av mennene til Isjbosjet, Sauls sønn, og tolv av mennene til David.

¹⁶De grep tak i hodet på hverandre og stakk hverandre i siden med sverdet, og slik falt de alle sammen. Derfor kalles dette stedet Helkat-Hassurim, «Sverdeggmarken». Den ligger ved Gibeon.

¹⁷Kampen ble svært hard den dagen. Abner og israelittene ble slått av Davids menn.

¹⁸ Serujas tre sønner, Joab, Abisjai og Asael, var med der. Asael var så lett på foten som en gasele på marken.

¹⁹Han satte etter Abner og bøyd ikke av til høyre eller til venstre, men holdt seg hele tiden i hælene på ham.

²⁰Abner snudde seg og sa: «Er det du, Asael?» «Ja», svarte han.

²¹Da sa Abner til ham: «Bøy av til hvilken side du vil, grip en av ungguttene i stedet og ta rustningen hans.» Men Asael ville ikke slutte å forfølge ham.

²²Abner ropte enda en gang til Asael: «Hold opp med å følge etter meg! Hvorfor skulle jeg slå deg i bakken? Hvordan skulle jeg da kunne se din bror Joab i øynene?»

²³ Men han ville ikke holde opp. Da støtte Abner spydskaftet inn i magen hans så det gikk ut gjennom ryggen på ham, og han falt om og døde på stedet. Alle som kom dit hvor Asael hadde falt og mistet livet, stanset opp der.

²⁴Men Joab og Abisjai fortsatte å forfølge Abner. Da solen gikk ned, var de kommet til Amma-høyden, som ligger rett imot Giah, på veien til ørkenen ved Gibeon.

²⁵Der samlet benjaminittene seg i sluttet tropp bak Abner og stilte seg på toppen av en høyde.

²⁶Abner ropte til Joab: «Skal sverdet aldri holde opp å fortære? Skjønner du ikke hvor bittert dette vil ende? Hvor lenge vil du vente før du sier til krigsfolket ditt at de skal slutte å forfølge brødrene sine?»

²⁷Joab svarte: «Så sant Gud lever: Hadde du ikke sagt dette, ville folket først i morgen ha sluttet å forfølge brødrene sine.»

²⁸Så støtte Joab i hornet, og alt krigsfolket stanset. De forfulgte ikke israelittene lenger og fortsatte ikke kampen.

²⁹ Abner og mennene hans gikk over Araba-sletten hele natten. De satte over Jordan og gikk gjennom fjellkløften til de kom fram til Mahanajim.

³⁰Da Joab hadde sluttet å forfølge Abner, samlet han krigsfolket. I tillegg til Asael manglet nitten av mennene til David.

³¹Men Davids menn hadde drept tre hundre og seksti benjaminitter av Abners krigsfolk.

³²De tok Asael med seg og gravla ham i hans fars grav i Betlehem. Joab og mennene hans gikk hele natten og kom til Hebron da det lysnet av dag.

2. Samuelsbok 3

¹Krigen mellom Sauls hus og Davids hus ble langvarig. David ble sterkere og sterkere, mens Saul ble svakere og svakere.

David får sønner i Hebron

² David fikk disse sønnene mens han var i Hebron: Den første var Amnon, som han fikk med Ahinoam fra Jisreel.

³Den andre var Kilab, som han fikk med Abigajil, hun som hadde vært gift med Nabal fra Karmel. Den tredje var Absalom, sønn av Maaka, som var datter av kong Talmai i Gesjur.

⁴Den fjerde var Adonja, sønn av Haggit. Den femte var Sjefatja, sønn av Abital.

⁵Den sjette var Jitream, sønn av Davids kone Egla. Disse sønnene fikk David mens han bodde i Hebron.

Abner går over til David

⁶Så lenge krigen mellom Sauls hus og Davids hus varte, fikk Abner mer og mer makt i Sauls hus.

⁷Saul hadde hatt en medhustru som het Rispa og var datter av Ajja. Isjbosjet sa til Abner: «Hvorfor har du vært sammen med min fars medhustru?»

⁸Abner ble brennende harm over det Isjbosjet sa. «Er jeg et hundehode fra Juda?» sa han. «Inntil i dag har jeg vist troskap mot din far Sauls hus, mot hans slektninger og venner. Jeg har sørget for at du ikke skulle falle i Davids hånd, og nå krever du meg til regnskap for denne kvinnens skyld.

⁹ Måtte Gud la det gå meg ille både nå og siden om jeg ikke gjør slik mot David som Herren med ed har lovet ham.

¹⁰ Jeg vil ta kongedømmet fra Sauls hus og reise Davids trone over Israel og Juda, fra Dan til Beer-Sjeba.»

¹¹Isjbosjet våget ikke å svare et ord, så redd var han for Abner.

¹²Abner sendte noen budbærere til David i sitt sted. De skulle si: «Hvem er det landet tilhører? Slutt pakt med meg, så skal jeg hjelpe deg og få hele Israel over på din side.»

¹³ David svarte: «Godt, jeg skal slutte pakt med deg. Bare én ting krever jeg av deg: Vis deg ikke for mine øyne uten at du har med deg Sauls datter Mikal når du kommer.»

¹⁴ David sendte budbærere til Isjbosjet, Sauls sønn. De skulle si: «Gi meg tilbake Mikal, min kone, som jeg vant meg til brud med hundre filisterforhuder.»

¹⁵Isjosjet sendte da bud og tok henne fra mannen hennes, Paltiel, sønn av Lajisj.

¹⁶Mannen fulgte med. Han gikk gråtende bak henne helt til de kom til Bahurim. Der sa Abner til ham: «Gå hjem igjen!» Da snudde Paltiel.

¹⁷Abner snakket med de eldste i Israel og sa: «Flere ganger har dere forsøkt å få David til konge.

¹⁸Gjør nå alvor av det! For Herren har sagt om David: Gjennom min tjener David vil jeg berge mitt folk Israel fra filisterne og alle de andre fiendene deres.»

¹⁹Abner snakket også med benjaminittene. Så dro han til Hebron for å fortelle David alt det som israelittene og alle benjaminittene hadde vedtatt.

²⁰Da Abner kom til David i Hebron med et følge på tju mann, holdt David et gjestebud for ham og mennene som var med ham.

²¹Abner sa til David: «Nå vil jeg dra av sted og samle hele Israel for deg, herre konge. Så vil de slutte pakt med deg, og du kan være konge over hele det riket du ønsker deg.» David lot Abner fare, og han dro bort i fred.

Drapet på Abner

²²På samme tid kom Davids menn og Joab tilbake fra plyndringstokt, og de hadde stort bytte med seg. Abner var ikke lenger hos David i Hebron, for David hadde latt ham fare, og han var dratt bort i fred.

²³Da Joab var vel hjemme igjen med hele hæren, kom det noen og sa til ham: «Abner, sønn av Ner, kom til kongen, og han lot ham dra bort i fred.»

²⁴Da gikk Joab til kongen og sa: «Hva har du gjort? Når Abner kommer til deg, lar du ham da dra sin vei?

²⁵Du kjenner vel Abner, sønn av Ner? Han kom hit bare for å lure deg og for å få greie på hvor du ferdes, og hva du gjør.»

²⁶Da Joab kom ut igjen fra David, sendte han budbærere etter Abner og fikk ham til å snu ved Sira-brønnen. Men det visste ikke David.

²⁷Da Abner kom tilbake til Hebron, tok Joab ham til side i byporten for å snakke uforstyrret med ham. Der stakk han Abner i magen og drepte ham for å hevne sin bror Asael.

²⁸Siden fikk David høre om dette. Han sa: «Jeg og mitt kongedømme er for alltid uten skyld for Herren i drapet på Abner, sønn av Ner.

²⁹Måtte hans blod strømme over Joabs hode og hele hans fars hus. Måtte det i Joabs slekt alltid være noen som lider av utflod eller hudsykdom, menn som sitter og spinner, som faller for sverd eller mangler mat.»

³⁰Joab og hans bror Abisjai drepte Abner fordi han hadde slått i hjel deres bror Asael i slaget ved Gibeon.

³¹Så sa David til Joab og alle som var hos ham: «Flerr klærne, ta på dere sekkestrie og hold sørgehøytid over Abner!» Kong David gikk selv bak båren.

³²De gravla Abner i Hebron. Kongen gråt høyt ved graven hans, og hele folket gråt med.

³³Kongen stemte i en likklage over Abner: Måtte Abner dø slik en dåre dør?

³⁴Dine hender var ikke bundet, dine føtter ikke lagt i lenker. Du falt som en faller for ugjerningsmenn. Da gråt folket enda en gang.

³⁵Siden kom de alle for å få David til å spise mens det ennå var dag. Men han sverget: «Måtte Gud la det gå meg ille både nå og siden om jeg smaker brød eller noe annet før solen er gått ned!»

³⁶Alle merket seg dette og syntes godt om det. Alt det kongen gjorde, likte de godt.

³⁷Den dagen skjønnte alle, ja, hele Israel, at det ikke var kongen som sto bak drapet på Abner, sønn av Ner.

³⁸Kongen sa til mennene sine: «Dere skjønner vel at i dag er det falt en høvding og stormann i Israel.

³⁹Ennå er jeg for svak, selv om jeg er salvet til konge. Og disse mennene, Seruja-sønnene, er for sterke for meg. Måtte Herren gjengjelde ugjerningsmannen for det onde han har gjort!»

2. Samuelsbok 4

Drapet på Isjbosjet

¹Da Sauls sønn fikk høre at Abner var død i Hebron, mistet han motet, og hele Israel ble grepet av redsel.

² Sauls sønn hadde to menn i sin tjeneste som var ledere for plyndringsflokker. Den ene het Baana og den andre Rekab. De var sønner av Rimmon fra Beerot og hørte til Benjamins stamme. For også Beerot ble regnet til Benjamin.

³ Folket i Beerot hadde flyktet til Gittajim, og der har de bodd som innflyttere til denne dag.

⁴ Sauls sønn Jonatan hadde en sønn som hadde en skade i føttene. Han var fem år gammel da ulykkesmeldingen om Saul og Jonatan kom fra Jisreel. Fostermoren tok ham med seg og flyktet i all hast, men under flukten falt han ned og ble halt. Han het Mefibosjet.

⁵Da dro Rekab og Baana, sønnene til Rimmon fra Beerot, av sted. De kom til Isjbosjets hus mens dagen var på det varmeste og han lå og hvilte middag.

⁶ Kvinnen som vokter døren, hadde sittet og siktet hvete. Men hun hadde falt i søvn, så Rekab og hans bror Baana slapp usett forbi.

⁷De kom inn i huset der Isjbosjet lå på sengen i soverommet sitt, og de slo ham i hjel og hogg hodet av ham. De tok hodet med seg, og så gikk de hele natten over Araba-sletten.

⁸De kom med hodet hans til David i Hebron og sa til kongen: «Se, her er hodet til Isjbosjet, sønn av din fiende Saul, som sto deg etter livet. I dag har Herren gitt deg hevn over Saul og hans slekt, herre konge.»

⁹Men David svarte Rekab og hans bror Baana, sønnene til Rimmon fra Beerot: «Så sant Herrenlever, han som har fridd meg ut av all nød:

¹⁰ Den mannen som kom til meg og meldte at Saul var død, trodde selv at han kom med et gledesbud. Men jeg grep ham og drepte ham i Siklag. Det var lønnen jeg ga ham for gledesbudet!

¹¹Hva nå, når lovløse har drept en uskyldig mann i hans eget hus og hans egen seng? Skulle jeg ikke da kreve hans blod av deres hånd og utrydde dere fra jorden?»

¹² Så ga David noen unge menn ordre om å drepe Rimmon-sønnene. De hogg hendene og føttene av dem og hengte dem opp ved Hebron-dammen. Men Isjbosjets hode tok de og gravla i Abners grav i Hebron.

2. Samuelsbok 5

David blir konge over hele Israel

¹ Alle Israels stammer kom til David i Hebron og sa: «Se, vi er av samme bein og kjøtt som du.

² Allerede for lenge siden, da Saul var konge over oss, var det du som førte Israel både ut og hjem igjen. Herren har sagt til deg: Du skal være hyrde for mitt folk Israel, du skal være fyrste over Israel.»

³ Så kom alle Israels eldste til kongen i Hebron. Kong David sluttet en pakt med dem i Hebron for Herrens ansikt. Og de salvet David til konge over Israel.

⁴ David var tretti år gammel da han ble konge, og han regjerte i førti år.

⁵I Hebron regjerte han over Juda i sju år og seks måneder, og i Jerusalem regjerte han over hele Israel og Juda i trettitre år.

David erobrer Jerusalem

⁶ Kongen og mennene hans dro nå til Jerusalem, mot jebusittene som bodde der i landet. Men de sa til David: «Her kommer du aldri inn! Halte og blinde skal drive deg bort og si: Her kommer David aldri inn!»

⁷David inntok likevel Sion-borgen, som nå er Davidsbyen.

⁸ Den dagen sa David: «Enhver som dreper en jebusitt, disse halte og blinde som hater David, skal komme fram til vannsjakten.» Derfor heter det: «En blind eller halt får ikke komme inn i tempelet.»

⁹ David slo seg ned i borgen og kalte den Davidsbyen. Han bygde omkring den, fra Millo og innover.

¹⁰ David fikk stadig større makt, for Herren, hærskares Gud, var med ham.

¹¹ Hiram, kongen i Tyros, sendte utsendinger til David. De kom med sedertre og hadde med seg tømrere og steinhoggere. De bygde et slott for David.

¹² Da forsto David at Herren hadde stadfestet kongedømmet hans over Israel og løftet hans kongevelde høyt for sitt folk Israels skyld.

David får sønner i Jerusalem

¹³ Etter at David hadde flyttet fra Hebron, tok han seg enda flere medhustruer og koner fra Jerusalem, og han fikk flere sønner og døtre.

¹⁴ Dette er navnene på de sønnene han fikk i Jerusalem: Sjammua, Sjobab, Natan, Salomo,

¹⁵ Jibhar, Elisjua, Nefeg, Jafia,

¹⁶ Elisjama, Eljada og Elifelet.

Seier over filisterne

¹⁷ Da filisterne fikk høre at David var salvet til konge over Israel, dro de alle ut for å få tak i ham. Men David fikk greie på det og dro ned til borgen.

¹⁸ Filisterne kom og spredte seg utover Refa'im-dalen.

¹⁹ Da ba David Herren om råd: «Skal jeg dra ut mot filisterne? Vil du gi dem i mine hender?» Og Herren svarte David: «Dra opp! Jeg vil gi filisterne i dine hender.»

²⁰ Så dro David til Baal-Perasim, og der slo han dem. Da sa han: «Herren har brutt igjennom fiendens rekker foran meg, slik vann bryter seg vei.» Derfor kalles dette stedet Baal-Perasim.

²¹Der etterlot filisterne gudebildene sine, og David og mennene hans tok dem med seg.

²²Men filisterne dro igjen opp og spredte seg utover Refa'im-dalen.

²³Da ba David Herren om råd, og han svarte: «Du skal ikke dra rett opp mot dem. Gå rundt og bak dem, så kommer du på dem rett foran baka-trærne.

²⁴Når du hører lyden av marsjgang over tretoppene, så gjør deg klar! For da drar Herren ut foran deg for å slå filisternes hær.»

²⁵David gjorde slik som Herren hadde befalt ham. Han slo filisterne og forfulgte dem fra Geba og nesten til Geser.

2. Samuelsbok 6

Paktkisten kommer til Sion

¹Enda en gang samlet David de beste mennene i Israel, tretti tusen mann.

²Han brøt opp med hele sin hær og dro til Baala i Juda. Derfra ville de hente Guds paktkiste, som bærer navnet til Herrenover hærs-karene, han som troner over kjerubene.

³De satte paktkisten på en ny vogn og førte den fra Abinadabs hus på høyden. Abinadabs sønner, Ussa og Ahjo, kjørte den nye vognen.

⁴Slik førte de Guds paktkiste bort fra Abinadabs hus på høyden, og Ahjo gikk foran kisten.

⁵David og hele Israels hus danset og lekte for Herrens ansikt, og de sang til toner fra lyrer og harper, trommer, kastanjetter og symbaler.

⁶Men da de kom til Nakons treskeplass, rakte Ussa hånden ut og tok tak i Guds paktkiste fordi oksene ble ustyrlige.

⁷Da ble Herrenbrennende harm på Ussa. Gud slo ham på stedet fordi han gjorde dette, og han døde der ved Guds paktkiste.

⁸David ble opprørt over Herrens plutselige utfall mot Ussa. Han kalte dette stedet Peres-Ussa, som det heter den dag i dag.

⁹Den dagen ble David grepet av frykt for Herren. Han sa: «Hvordan skal Herrens paktkiste kunne komme hjem til meg?»

¹⁰Han ville ikke flytte paktkisten opp til seg i Davidsbyen, men satte den i huset til Obed-Edom fra Gat.

¹¹Der ble Herrens paktkiste stående i tre måneder, og Herren velsignet Obed-Edom og hele hans hus.

¹²Da kong David fikk høre at Herren for paktkistens skyld hadde velsignet Obed-Edoms hus og alt han eide, gikk han med stor glede og førte Guds paktkiste fra huset til Obed-Edom opp til Davidsbyen.

¹³Da de som bar Herrens paktkiste, hadde gått seks skritt fram, ofret han en okse og en gjøkalv.

¹⁴David danset av all kraft for Herrens ansikt. Han var kledd i en prestedrakt av lin.

¹⁵Slik førte David og hele Israels hus Herrens paktkiste opp med jubelrop og støt i bukkehorn.

¹⁶Da Herrens paktkiste ble ført inn i Davidsbyen, kikket Mikal, Sauls datter, ut av vinduet. Hun fikk øye på kong David som hoppet og danset for Herrens ansikt, og hun foraktet ham i sitt hjerte.

¹⁷De førte Herrens paktkiste inn og satte den på plass i det teltet som David hadde reist for den. Og David bar fram brennoffer og fredsoffer for Herren.

¹⁸Da David var ferdig med å bære fram brennofferet og fredsofferet, velsignet han folket i navnet til Herren over hærskaene.

¹⁹Så delte han ut et lite, rundt brød, en daddelkake og en rosinkake til hver mann og kvinne i folket, den store mengden av israelitter. Så gikk alle hver til sitt.

²⁰Da David kom hjem igjen for å velsigne sitt hus, kom Mikal, Sauls datter, ut imot ham og sa: «Hvor høyt Israels konge er blitt æret i dag da han viste seg

naken for øynene på tjenestejentene til mennene sine, slik lettsindige mennesker har for vane!»

²¹ David svarte Mikal: «Det var for Herrens ansikt jeg danset, for ham som utvalgte meg i stedet for din far og hele hans hus og satte meg til fyrste over Herrensfolk, over Israel.

²² Jeg kan fornedre meg enda mer og bli enda mindre i mine egne øyne. Men hos disse tjenestejentene som du snakker om, skal jeg vinne ære!»

²³ Mikal, Sauls datter, var barnløs helt til sin dødsdag.

2. Samuelsbok 7

Herrens løfte til David

¹ Kongen bodde nå i huset sitt, og Herren hadde gitt ham fred for alle fiendene rundt omkring.

² En dag sa kongen til profeten Natan: «Se, her bor jeg i et hus av sedertre, mens Guds paktkiste står i et telt.»

³ Natan svarte kongen: «Gjør alt som ligger deg på hjertet, for Herren er med deg!»

⁴ Samme natt kom Herrens ord til Natan:

⁵ Gå og si til min tjener David: Så sier Herren: Skulle du bygge et hus for meg til å bo i?

⁶ Jeg har da ikke bodd i noe hus helt fra den tid jeg førte isrealittene opp fra Egypt og fram til denne dag. Jeg har vandret omkring med et telt som bolig.

⁷ Jeg vandret omkring med isrealittene og høvdingene over Israels stammer, som jeg satte til å vokte mitt folk Israel. Sa jeg noen gang til noen av dem: «Hvorfor har ikke dere bygd et hus av sedertre for meg?»

⁸ Nå skal du si til min tjener David: Så sier Herren over hærs-karene: Jeg hentet deg fra beitemarken der du fulgte saueflokken, og satte deg til fyrste over mitt folk Israel.

⁹ Jeg var med deg overalt hvor du gikk, og utryddet alle dine fiender for deg. Jeg har gjort navnet ditt stort, som navnet til de største på jorden.

¹⁰ Jeg vil gjøre i stand et bosted for mitt folk Israel og plante det der. De skal få bo der og aldri bli uroet mer. Ugjerningsmenn skal ikke lenger plage dem som i gamle dager,

¹¹ som det var på den tiden jeg satte dommere over mitt folk Israel og ga deg fred for alle fiendene dine. Nå kunngjør Herren at han vil bygge et hus for deg.

¹² Når dine dager er til ende og du hviler hos dine fedre, vil jeg reise opp din etterkommer, en av ditt eget kjøtt og blod, til å etterfølge deg. Jeg vil grunnfeste kongedømmet hans.

¹³ Han skal bygge et hus for mitt navn, og jeg vil trygge hans kongetrone til evig tid.

¹⁴ Jeg vil være far for ham, og han skal være sønn for meg. Når han gjør noe som er ondt, vil jeg straffe ham med stakk og slag fra mennesker.

¹⁵ Men min godhet vil jeg ikke ta fra ham, slik som jeg tok den fra Saul da jeg lot ham vike for deg.

¹⁶ Ditt hus og ditt kongedømme skal stå fast til evig tid for mitt ansikt, og din trone skal stå støtt til evig tid.

¹⁷ Alle disse ordene og hele dette synet bar Natan fram for David.

David takker Herren

¹⁸ Da gikk kong David inn og satte seg foran Herrens ansikt. Han sa: Hvem er vel jeg, Herre Gud, og hva er mitt hus, siden du har ført meg så langt?

¹⁹ Og enda var dette for lite i dine øyne, Herre Gud. Du har gitt løfter til din tjeners hus langt fram i tiden. Dette skal være til rettledning for menneskene, Herre Gud.

²⁰ Hva mer skal David si til deg? Du kjenner jo din tjener, Herre Gud.

²¹ For ditt ords skyld og etter ditt eget hjerte har du gjort alt dette store og kunngjort det for din tjener.

²² Derfor er du stor, Herre Gud! Det er ingen som du, og det finnes ingen Gud foruten deg, etter alt vi har hørt med våre egne ører.

²³ Hvem er som ditt folk, som Israel? Det er det eneste folk på jorden som Gud kom til og fridde ut for å gjøre det til sitt folk. Han skapte seg et navn og utførte store og skremmende gjerninger for dere – og for ditt land. Du fridde ut ditt folk fra Egypt, fra andre folk og deres guder.

²⁴ Du har bestemt at ditt folk Israel skal være ditt folk til evig tid. Og du, Herre, er blitt deres Gud.

²⁵ La nå, Herre Gud, det ordet du har talt om din tjener og hans hus, stå fast til evig tid, og gjør som du har sagt.

²⁶ Da skal ditt navn være stort til evig tid, så folk kommer til å si: Herren over hærskaene er Gud over Israel. Og din tjener Davids hus skal stå urokket for ditt ansikt.

²⁷ For du, hærskaenes Herre, Israels Gud, har åpenbart dette for din tjener: «Jeg vil bygge et hus for deg.» Derfor har jeg våget å bære denne bønne fram for deg.

²⁸ Og nå, Herre Gud, du er Gud, og dine ord er sanne. Du har gitt din tjener dette gode løftet.

²⁹ Måtte du fra nå av velsigne din tjeners hus så det alltid må stå urokket for ditt ansikt. For du, Herre Gud, har talt, og med din velsignelse vil din tjeners hus være velsignet til evig tid.

2. Samuelsbok 8

David seirer i krig

¹ En tid etter dette slo David filisterne og tvang dem under seg, og han tok Meteg-Hamma fra dem.

² David slo også moabittene. Han bød dem legge seg ned på jorden, og så målte han dem med en snor. Han målte to snorlengder med folk som skulle drepes,

og en full snorlengde med folk som skulle få leve. Slik ble moabittene Davids slaver og måtte betale skatt til ham.

³ Videre slo David Hadadeser, sønn av Rehob, kongen av Soba, da han dro ut for å vinne tilbake herredømmet over landet ved Eufkrat.

⁴ David tok fra ham 1.700 ryttere og 20.000 fotsoldater. Han skar over hasene på alle vognhestene, men hundre hester sparte han.

⁵ Arameerne i Damaskus kom for å hjelpe Hadadeser, kongen av Soba. Men David felte 22.000 av dem.

⁶ David satte ut vaktposter i Aram-Damaskus. De ble slaver for David og måtte betale skatt til ham. Slik hjalp Herren ham overalt hvor han dro fram.

⁷ David tok gullskjoldene som mennene til Hadadeser hadde båret, og brakte dem til Jerusalem.

⁸ Fra Betah og Berotai, to byer som tilhørte Hadadeser, tok kong David bronse i store mengder.

⁹ Da To'i, kongen i Hamat, hørte at David hadde slått hele hæren til Hadadeser,

¹⁰ sendte han sønnen sin Joram til kong David. Han skulle hilse ham og ønske ham til lykke med seieren over Hadadeser. For Hadadeser hadde stadig ført krig mot To'i. Joram hadde med seg gaver av sølv, gull og bronse.

¹¹ Alt dette helliget kong David til Herren sammen med det sølvet og gullet han hadde tatt fra alle de folkeslagene han hadde lagt under seg,

¹² fra edomittene, moabittene, ammonittene, filisterne og amalekittene. Det samme gjorde han med byttet fra Hadadeser, sønn av Rehob, kongen av Soba.

¹³ David vant stort ry da han kom tilbake fra seieren over edomittene i Saltdalen. 18.000 mann ble slått.

¹⁴ Han satte ut vaktposter i Edom. Ja, i hele Edom satte han ut vaktposter. Alle edomittene ble Davids slaver. Slik hjalp Herren David overalt hvor han dro fram.

¹⁵David regjerte nå over hele Israel. Han gjorde rett og rettferd mot hele folket sitt.

¹⁶Joab, sønn av Seruja, var hærfører, og Josjafat, sønn av Ahilud, var kansler.

¹⁷Sadok, sønn av Ahitub, og Ahimelek, sønn av Abjatar, var prester og Seraja riksskriver.

¹⁸Benaja, sønn av Jojada, var fører for kreterne og pleterne, og Davids sønner var prester.

2. Samuelsbok 9

David og Mefibosjet

¹David spurte: «Finnes det ennå noen igjen av Sauls hus? Da vil jeg vise godhet mot ham for Jonatans skyld.»

²Det var en tjener fra Sauls hus som het Siba. Han ble kalt til David, og kongen spurte ham: «Er du Siba?» «Til tjeneste», svarte han.

³Da spurte kongen: «Er det ikke en eneste igjen av Sauls hus, så jeg kan vise ham Guds godhet?» Siba svarte kongen: «En av Jonatans sønner lever ennå. Han har en lammelse i føttene.»

⁴«Hvor er han?» spurte kongen. Siba svarte: «Han er hjemme hos Makir, sønn av Ammiel, i Lo-Debar.»

⁵Da sendte kong David bud og hentet ham hjemme hos Makir, sønn av Ammiel, i Lo-Debar.

⁶Da Mefibosjet, sønn av Jonatan, sønn av Saul, kom til David, kastet han seg ned med ansiktet mot jorden. David sa: «Mefibosjet!» Han svarte: «Her er din tjener.»

⁷David sa til ham: «Vær ikke redd! For jeg vil vise godhet mot deg for din far Jonatans skyld. Du skal få igjen all den jorden som tilhørte din far Saul. Og du skal alltid spise ved mitt bord.»

⁸Da bøyde han seg igjen og sa: «Hva er vel jeg, din tjener? Hvorfor bryr du deg om en død hund som meg?»

⁹Men kongen kalte på Siba, Sauls tjener, og sa til ham: «Alt det som har tilhørt Saul og hans hus, gir jeg til din herres sønn.

¹⁰ Men du og sønnene dine og tjenerne dine skal dyrke jorden og høste inn for ham. Det skal Mefibosjet, din herres sønn, leve av, og han skal alltid spise ved mitt bord.» Siba hadde femten sønner og tjue tjenere.

¹¹Han svarte kongen: «Din tjener skal gjøre alt det min herre kongen pålegger ham.» Siden spiste Mefibosjet ved Davids bord som om han var en av kongens sønner.

¹²Mefibosjet hadde en liten sønn som het Mika. Alle som bodde i huset til Siba, var i tjeneste hos Mefibosjet.

¹³Mefibosjet selv ble boende i Jerusalem, for han spiste alltid ved kongens bord. Han hadde en lammelse i begge føttene.

2. Samuelsbok 10

Krig med ammonittene og arameerne

¹ En tid senere døde ammonittenes konge, og hans sønn Hanun ble konge etter ham.

²Da sa David: «Jeg vil vise troskap mot Hanun, sønn av Nahasj, slik hans far viste troskap mot meg.» Så sendte David noen av mennene sine for å trøste ham i sorgen over faren. Men da Davids menn kom til ammonittenes land,

³ sa ammonittenes feltherrer til Hanun, sin herre: «Tror du det er for å hedre din far at David sender folk som skal trøste deg? Nei, David har nok heller sendt mennene sine til deg for å spionere, utforske og endevende byen.»

⁴Da grep Hanun Davids menn. Han raket av dem halve skjegget, klippet klærne deres i to opp til baken og sendte dem fra seg.

⁵Da David fikk melding om dette, sendte han folk i møte med mennene, for de var grovt vanæret. Kongen sa til dem: «Bli i Jeriko til skjegget er vokst ut igjen. Så kan dere komme tilbake.»

⁶ Da skjønte ammonittene at de hadde pådratt seg Davids hat. De sendte ut folk og leide tjue tusen fotfolk av arameerne i Bet-Rehob og i Soba, tusen mann fra kongen i Maaka og tolv tusen mann fra Tob.

⁷Da David hørte om dette, sendte han Joab av sted med hærens elitetropper.

⁸Ammonittene dro ut og stilte seg opp til kamp foran byporten. Arameerne fra Soba og Rehob og mennene fra Tob og Maaka sto for seg selv på åpen mark.

⁹Da Joab så at fienden truet både forfra og bakfra, valgte han ut noen av de beste krigerne i Israel og stilte dem opp mot arameerne.

¹⁰Resten av hæren overlot han til sin bror Abisjai og stilte dem opp mot ammonittene.

¹¹Så sa han: «Hvis arameerne blir for sterke for meg, må du komme og hjelpe meg. Og blir ammonittene for sterke for deg, skal jeg komme deg til hjelp.

¹² Vær sterk! La oss kjempe tappert for vårt folk og for vår Guds byer, så får Herren gjøre det som er best i hans øyne.»

¹³Så gikk Joab og mennene hans til angrep på arameerne, og de flyktet for ham.

¹⁴Da ammonittene så at arameerne tok flukten, flyktet de for Abisjai og kom seg inn i byen. Joab avbrøt felttoget mot ammonittene og dro tilbake til Jerusalem.

¹⁵Da arameerne så at de var slått av israelittene, samlet de seg igjen.

¹⁶ Hadadeser ga ordre til arameerne på den andre siden av Eufrat om å rykke ut, og de kom til Helam. Sjobak, hærføreren til Hadadeser, ledet dem.

¹⁷Da David fikk melding om dette, samlet han alle israelittene, satte over Jordan og dro til Helam. Arameerne stilte seg opp til kamp mot David og gikk til angrep på ham.

¹⁸Men arameerne måtte flykte for israelittene, og David drepte mannskapet på 700 av arameernes stridsvogner og 40.000 ryttere. Han slo ned hærføreren Sjobak, og han døde der.

¹⁹Da alle vasallkongene som sto under Hadadeser, så at de var slått av israelittene, sluttet de fred med dem og ga seg inn under Israel. Siden våget ikke arameerne å hjelpe ammonittene mer.

2. Samuelsbok 11

David og Batseba

¹ Året etter, på den tiden kongene pleier å dra i krig, sendte David av sted Joab og mennene hans, hele Israels hær. De herjet blant ammonittene og beleiret Rabba. Selv satt David hjemme i Jerusalem.

²En gang ved kveldstid sto David opp av sengen og gikk og drev på slottstaket. Fra taket fikk han øye på en kvinne som badet. Kvinnen var svært vakker.

³David sendte bud og forhørte seg om kvinnen. Han fikk til svar: «Dette er jo Batseba, datter av Eliam og kona til hetitten Uria.»

⁴ David sendte bud etter henne. Hun kom til ham, og han lå med henne. Hun hadde nettopp rensset seg etter at hun hadde vært uren. Siden gikk hun hjem igjen.

⁵Men kvinnen var blitt med barn. Hun sendte bud til David og meldte: «Jeg skal ha barn.»

⁶Da sendte David bud til Joab: «La hetitten Uria komme hit til meg.» Og Joab sendte Uria til David.

⁷Da Uria kom, spurte David hvordan det sto til med Joab og hæren, og hvordan det gikk med krigen.

⁸Så sa han til ham: «Gå nå hjem og vask føttene dine!» Og da Uria gikk ut fra kongeborgen, ble det sendt en gave fra kongen etter ham.

⁹Men Uria la seg i porten til kongeborgen sammen med alle kongens tjenere. Han gikk ikke hjem.

¹⁰Da David fikk vite at Uria ikke hadde gått hjem, sa han til ham: «Har du ikke vært på reise? Hvorfor drar du ikke hjem?»

11 Uria svarte David: «Både isrealittene og judeerne, og paktkisten med, bor i hytter. Joab, herren min, og kongens menn ligger i leir ute på åpen mark. Skulle da jeg gå hjem, spise og drikke og ligge med min kone? Ved ditt liv, så sant du lever, det gjør jeg ikke!»

12 Da sa David til Uria: «Bli her i dag også! I morgen sender jeg deg av sted igjen.» Så ble Uria i Jerusalem den dagen og dagen etter.

13 David kalte ham til seg, spiste og drakk sammen med ham og skjenket ham full. Men om kvelden gikk Uria og la seg på plassen sin sammen med kongens tjenere. Hjem gikk han ikke.

14 Neste morgen skrev David et brev til Joab og sendte det med Uria.

15 I brevet skrev han: «Sett Uria lengst framme, der kampen er hardest. Dra dere så tilbake fra ham, så han faller og mister livet!»

16 Joab, som lå og vaktet på byen, satte da Uria på et sted hvor han visste det sto tapre krigere.

17 Mennene i byen dro ut og gikk til angrep på Joab. Noen av mennene i Davids hær falt, også hetitten Uria.

18 Joab sendte bud og meldte til David hvordan det hadde gått til i slaget.

19 Han ga budbæreren denne befalingen: «Når du har fortalt kongen om slaget,

20 kan det hende at kongen farer opp i sinne og spør deg: Hvorfor kom dere så nær inn til byen i striden? Dere måtte da skjønne at de ville skyte ned på dere fra bymuren.

21 Hvem var det som drepte Abimelek, sønn av Jerubbesjet? Var det ikke en kvinne som kastet en kvernstein ned på ham fra muren i Tebes, så han døde? Hvorfor kom dere da så nær inntil muren? Da skal du svare: Hetitten Uria, din tjener, har også mistet livet.»

22 Budbæreren dro av sted og kom til David med den meldingen han hadde fått av Joab.

²³Han sa til David: «Fienden fikk overtaket og gjorde et utfall mot oss på åpen mark. Men vi trengte dem tilbake helt til byporten.

²⁴Da skjøt bueskytterne på oss oppe fra muren, og noen av kongens menn falt. Din tjener hetitten Uria falt også.»

²⁵ Da sa David til budbæreren: «Si til Joab at han ikke skal ta seg nær av dette. For sverdet fortærer snart den ene og snart den andre. Han skal fortsette å kjempe mot byen og rive den ned. Be ham være ved godt mot.»

²⁶Da Urias kone fikk høre at hennes mann var falt, holdt hun sørgehøytid over ham.

²⁷Men da sørgetiden var over, sendte David bud og hentet henne hjem til seg. Hun ble hans kone og fødte ham en sønn. Men det David hadde gjort, var ondt i Herrens øyne.

2. Samuelsbok 12

Du er mannen

¹Herren sendte Natan til David. Han gikk inn til kongen og sa: «Det bodde to menn i en by. Den ene var rik og den andre fattig.

²Den rike hadde småfe og storfe i mengde.

³Den fattige eide ikke annet enn et eneste lite lam som han hadde kjøpt. Han alte det opp, og det vokste til sammen med barna hans. Det spiste av brødet hans, drakk av begeret hans og lå i fanget hans. Det var som en datter for ham.

⁴En dag kom det en vandringsmann til den rike. Men han kvidde seg for å ta noe av sitt eget småfe eller storfe for å lage i stand for gjesten. Han tok lammet som den fattige eide, og laget det til for mannen som var kommet.»

⁵Da ble David brennende harm på mannen og sa til Natan: «Så sant Herren lever, den mannen som har gjort dette, fortjener å dø!

⁶ Og han skal betale firedobbelt for lammet fordi han gjorde dette og var så hjerteløs.»

⁷ Da sa Natan til David: «Du er mannen! Så sier Herren, Israels Gud: Jeg salvet deg til konge over Israel og berget deg fra Sauls hånd.

⁸Jeg ga deg din herres hus og hans koner i din favn. Jeg ga deg både Israels hus og Judas hus. Og om det var for lite, ville jeg ha lagt til både det ene og det andre.

⁹ Hvorfor har du da foraktet Herrens ord og gjort det som er ondt i hans øyne? Hetitten Uria har du drept med sverd. Du lot ammonittene drepe ham, og du tok hans kone og giftet deg med henne.

¹⁰Fra nå av skal sverdet aldri vike fra ditt hus, siden du har foraktet meg og tatt hetitten Urias kone.

¹¹ Så sier Herren: Se, jeg lar ulykke komme over deg fra ditt eget hus. Jeg vil ta konene dine like for øynene på deg og gi dem til en annen mann. Han skal ligge med dem midt på lyse dagen.

¹²For du har handlet i det skjulte, men jeg vil la dette skje for øynene på hele Israel midt på lyse dagen.”

¹³ Da sa David til Natan: «Jeg har syndet mot Herren.» Natan svarte: «Så har også Herren tatt bort din synd. Du skal ikke dø.

¹⁴Men fordi du gjorde dette og foraktet Herrens ord, skal han dø, sønnen du har fått.»

¹⁵Så gikk Natan hjem.

Sønnen til Batseba dør

Herren lot alvorlig sykdom ramme gutten som David hadde fått med Urias kone.

¹⁶David ba til Gud for gutten og fastet strengt. Når han kom hjem for å sove, la han seg på jorden.

¹⁷ De eldste ved hoffet kom og ville få ham til å reise seg fra jorden, men han nektet og ville heller ikke spise sammen med dem.

¹⁸Den sjuende dagen døde gutten. Men tjenerne våget ikke å fortelle David at gutten var død. For de sa: «Når vi snakket til ham mens gutten ennå levde, hørte han ikke på oss. Hvordan skal vi da få sagt ham at gutten er død? Han kunne gjøre noe forferdelig.»

¹⁹Men David så at tjenerne hvisket seg imellom, og han skjønnte at gutten var død. Han spurte dem: «Er gutten død?» De svarte: «Ja.»

²⁰Da reiste David seg fra bakken. Han vasket og salvet seg og skiftet klær. Så gikk han inn i Herrens hus for å tilbe. Da han kom hjem, ba han om mat. Den ble satt fram, og han spiste.

²¹Tjenerne sa til ham: «Hvordan er det du oppfører deg? Mens gutten ennå levde, fastet du og gråt. Og nå da han er død, står du opp og spiser!»

²²Han svarte: «Så lenge gutten levde, fastet jeg og gråt, for jeg tenkte: Hvem vet om ikke Herren forbarmer seg over meg og lar gutten leve?»

²³ Men nå som han er død, hvorfor skulle jeg faste? Kan jeg hente ham tilbake? En gang må jeg dra dit han er, men han kommer aldri tilbake til meg.»

Salomo blir født

²⁴ David trøstet Batseba, sin kone. Han gikk inn til henne og lå med henne. Hun fødte en sønn som hun kalte Salomo. Herren hadde ham kjær.

²⁵ Han sendte bud med profeten Natan om at gutten skulle kalles Jedidja – for Herrens skyld.

Krig mot ammonittene

²⁶ Joab gikk til angrep på Rabba i Ammon, og han inntok Kongebyen.

²⁷ Så sendte Joab bud til David og meldte: «Jeg har angrepet Rabba, og jeg har også inntatt Vannbyen.

²⁸ Kall sammen resten av hæren, omring byen og innta den. Ellers kommer jeg til å innta byen, og mitt navn blir ropt ut over den.»

²⁹ Da samlet David hele hæren og dro til Rabba. Han angrep byen og inntok den.

³⁰ Han tok kronen av hodet på kongen deres. Den var av gull og edle steiner og veide en talent. Nå kom den på Davids hode. Fra byen tok han også med seg et stort bytte.

³¹Folket som bodde der, bortførte han. Han satte dem til å arbeide med sager, jernhakker og jernøkser eller ved teglsteinsovnene. Slik gjorde David med alle ammonittenes byer. Så vendte han tilbake til Jerusalem med hele hæren.

2. Samuelsbok 13

Amnon og Tamar

¹ En tid senere hendte dette: Davids sønn Absalom hadde en vakker søster som het Tamar. Henne var Amnon, en annen av sønnene til David, blitt glad i.

²Amnon lengtet slik etter Tamar, søsteren sin, at han kjente seg rent syk. For han så ingen mulighet til å komme henne nær, siden hun var jomfru.

³ Men Amnon hadde en venn som het Jonadab. Han var sønn av Davids bror Sjima. Jonadab var en svært klok mann.

⁴Han sa til Amnon: «Hvorfor er du så nedtrykt hver eneste morgen, kongssønn? Vil du ikke si meg det?» Amnon svarte: «Jeg elsker Tamar, søsteren til min bror Absalom.»

⁵Da sa Jonadab til ham: «Legg deg til sengs og lat som om du er syk. Når så din far kommer for å se til deg, skal du si til ham: La Tamar, søsteren min, komme og gi meg mat. Hun kan lage den til her mens jeg ser på, så jeg kan få den av hennes egen hånd.»

⁶ Amnon la seg og lot som om han var syk. Da kongen kom for å se til ham, sa Amnon: «La Tamar, søsteren min, komme og lage et par hjerteformede kaker mens jeg ser på, så kan jeg få dem av hennes egen hånd.»

⁷Da sendte David bud hjem til Tamar og sa: «Gå til din bror Ammons hus, og lag til maten for ham!»

⁸Og Tamar gikk hjem til sin bror Amnon, der han lå til sengs. Hun tok deig, knadde den og laget til kakene mens han så på, og hun stekte dem.

⁹Så tok hun pannen og tømte dem ut foran ham. Men han ville ikke spise. Amnon ba alle gå ut. Og da de var gått,

¹⁰sa han til Tamar: «Bær maten inn på soverommet, så jeg kan ta imot den av din egen hånd.» Tamar tok kakene hun hadde laget, og bar dem inn i rommet til sin bror Amnon.

¹¹Men da hun rakte dem fram til ham så han kunne spise, grep han fatt i henne og sa: «Kom og ligg med meg, søster!»

¹² Men hun svarte: «Nei, bror! Krenk meg ikke. Slikt gjør en ikke i Israel. Gjør ikke en slik skammelig handling!

¹³Hvor skulle vel jeg gå med min skam? Og du, du vil bli regnet blant de skamløse i Israel. Snakk heller med kongen, for han vil nok ikke nekte deg å få meg.»

¹⁴Men han ville ikke høre på henne. Han tok henne med makt, krenket henne og lå med henne.

¹⁵Da ble Amnon fylt av et brennende hat til henne. Han hatet henne sterkere enn han før hadde elsket henne. Han sa til henne: «Reis deg og gå din vei!»

¹⁶Hun svarte: «Nei, bror! Sender du meg bort, vil det være en enda større ugjerning enn den første du gjorde mot meg.» Men han ville ikke høre på henne.

¹⁷Han ropte på tjenestegutten sin og sa: «Få henne ut herfra og lås døren etter henne!»

¹⁸Tamar hadde på seg en sid kjole med lange ermer, for kongens døtre gikk kledd slik så lenge de var jomfruer. Tjeneren viste henne ut av huset og låste døren etter henne.

¹⁹Tamar strødde støv på hodet, rev i stykker den side kjolen hun hadde på seg, og med hånden på hodet gikk hun skrikende bort.

²⁰Da sa hennes bror Absalom til henne: «Har din bror Amnon vært sammen med deg? Ti nå stille, søster, han er din bror. Ta deg ikke nær av dette!» Så ble Tamar sittende ensom og forlatt hjemme hos sin bror Absalom.

²¹Da kong David fikk høre om dette, ble han brennende harm.

²²Siden sa ikke Absalom et ord til Amnon, verken godt eller vondt. Han hatet Amnon fordi han hadde krenket Tamar, søsteren hans.

Absalom tar hevn

²³ To år senere hadde Absalom saueklipping i Baal-Hasor, i nærheten av Efraim. Dit innbød han alle kongssønnene.

²⁴Han gikk til kongen og sa: «Nå skal din tjener klippe sauene. Vil ikke du, konge, og tjenerne dine bli med?»

²⁵Men kongen svarte: «Nei, min sønn. Vi vil ikke komme alle sammen. Det ville bli for mye bry for deg.» Absalom prøvde å overtale ham. Kongen ville ikke komme, men velsignet ham.

²⁶Da sa Absalom: «Om ikke du vil, så la i det minste min bror Amnon bli med.» Kongen spurte: «Hvorfor skal han være med?»

²⁷ Men Absalom overtalte ham til å la både Amnon og alle de andre kongssønnene bli med ham.

²⁸Absalom ga de unge mennene sine følgende ordre: «Pass på når Amnon er blitt lystig av vinen. Da skal jeg si til dere: Hugg Amnon ned! Så dreper dere ham. Vær ikke redde! Det er jeg som har gitt dere befalingen. Vær sterke og modige!»

²⁹Mennene gjorde med Amnon slik som Absalom hadde befalt. Da sprang alle de andre kongssønnene opp på muldyrene sine og rømte.

³⁰Mens de ennå var underveis, hørte David rykter om at Absalom hadde hugget ned alle kongssønnene, og at ikke én av dem var igjen.

³¹ Da reiste kongen seg, flerret klærne sine og kastet seg mot jorden. Alle tjenerne sto der med flerrede klær.

³²Men Jonadab, sønn av Davids bror Sjima, tok til orde og sa: «Du må ikke tro at de har drept alle de unge kongssønnene, herre. Det er bare Amnon som er død. Dette har Absalom planlagt helt fra den dagen Amnon krenket Tamar, søsteren hans.

³³Bry deg ikke om det når de nå sier at alle kongssønnene er døde. For det er bare Amnon som er død.»

³⁴I mellomtiden hadde Absalom flyktet. Da vaktmannen så opp, fikk han øye på en mengde folk som kom farende på veien bak ham, langsmed fjellet.

³⁵Jonadab sa da til kongen: «Se, der kommer kongssønnene. Det hadde seg slik din tjener sa.»

³⁶Ikke før hadde han snakket ferdig, så kom kongssønnene. De gråt høyt, og kongen og alle tjenerne brast også i gråt.

³⁷ Absalom flyktet og dro til Talmai, sønn av Ammihur, kongen i Gesjur. Men David sørget over sønnen sin dag og natt.

David tar Absalom til nåde

³⁸Absalom flyktet og dro til Gesjur. Der ble han i tre år.

³⁹Etter hvert holdt kongen opp å bære nag til Absalom. For han var kommet over Amnons død.

2. Samuelsbok 14

¹Joab, sønn av Seruja, skjønte at kongen lengtet etter Absalom.

²Han sendte bud etter en klok kvinne fra Tekoa og sa til henne: «Lat som om du sørger! Kle deg i sørgeklær og salv deg ikke med olje! Oppfør deg som en kvinne som i lang tid sørger over en som er død.

³Gå til kongen og si dette til ham!» Så fortalte Joab henne hva hun skulle si.

⁴Kvinnen fra Tekoa gikk til kongen, kastet seg ned for ham med ansiktet mot jorden og sa: «Hjelp meg, konge!»

⁵«Hva er i veien med deg?» spurte kongen. Hun svarte: «Å! Jeg er enke. Mannen min er død.

⁶ Din tjenestekvinne hadde to sønner. De kom i trette med hverandre ute på marken, og det var ingen der til å skille dem. Da slo den ene til den andre og drepte ham.

⁷ Nå har hele slekten reist seg mot din tjenestekvinne. De sier: Kom hit med ham som drepte sin bror! Vi vil ta livet av ham fordi han slo broren i hjel; så får vi med det samme ryddet arvingen av veien. – Slik kommer de til å slukke den siste gnisten jeg har igjen, og ta fra mannen min både navn og etterkommere på jorden.»

⁸Da sa kongen til kvinnen: «Gå hjem igjen! Jeg skal ta meg av saken for deg.»

⁹Men kvinnen fra Tekoa svarte kongen: «Min herre konge, jeg og mitt hus skal bære skylden. Kongen og tronen skal være skyldfri.»

¹⁰Kongen sa: «Hvis noen sier noe til deg, så før ham hit! Han skal ikke plage deg mer.»

¹¹ Da sa hun: «Måtte kongen huske på Herren din Gud, så ikke blodhevneren volder enda mer ulykke og sønnen min blir drept.» Kongen svarte: «Så sant Herren lever, ikke et hår skal bli krummet på din sønns hode.»

¹²Da sa kvinnen: «La din tjenestekvinne få si enda et ord til min herre kongen.» «Tal», sa han.

¹³Kvinnen sa: «Hvorfor har du da tenkt ut en slik ulykke mot Guds folk? For med det kongen nå sa, har han gjort seg selv skyldig, siden kongen ikke lar ham som er støtt bort, vende tilbake.

¹⁴ Sannelig, vi må alle dø. Vi er lik vann som helles ut på jorden og ikke kan øses opp igjen. Men Gud vil ikke ta liv. Hans vilje er at den som er støtt bort fra ham, ikke skal være det lenger.

¹⁵Jeg er kommet for å legge denne saken fram for min herre kongen. For folket skremte meg, og da tenkte jeg: Din tjenestekvinne vil gå og snakke med kongen. Kanskje gjør kongen det hans tjenestekvinne ber ham om.

¹⁶Kongen vil nok høre på sin tjenestekvinne og berge henne fra den mannen som vil utrydde både meg og sønnen min fra Guds arveland.

¹⁷Din tjenestekvinne tenkte at et ord fra min herre kongen ville gi meg ro i sinnet. For min herre kongen er som en Guds engel som skjelner mellom godt og ondt. Måtte Herren din Gud være med deg!»

¹⁸Kongen sa da til kvinnen: «Svar meg oppriktig på det jeg nå vil spørre deg om!» «Tal, herre konge», sa hun.

¹⁹Kongen spurte: «Har Joab hatt en hånd med i alt dette?» Kvinnen svarte: «Så sant du lever, herre konge: Ingen kan komme bort fra at det er slik min herre kongen sier. Det var din tjener Joab som ga meg påbud om å gjøre dette, og som selv la alle disse ordene i munnen på din tjenestekvinne.

²⁰Dette gjorde din tjener Joab for å gi saken en ny vending. Men min herre er vis som en Guds engel og vet alt som hender på jorden.»

²¹Så sa kongen til Joab: «Saken er avgjort! Jeg skal gjøre dette. Dra av sted og hent den unge gutten, Absalom.»

²²Da kastet Joab seg ned med ansiktet mot jorden, velsignet kongen og sa: «I dag skjønner din tjener at du ser på meg med velvilje, herre konge, siden kongen gjør det som hans tjener ba om.»

²³Og Joab dro straks av sted til Gesjur og hentet Absalom til Jerusalem.

²⁴Men kongen sa: «La ham dra hjem til seg selv. Jeg vil ikke se ham for mine øyne.» Absalom gikk derfor rett hjem til huset sitt uten å vise seg for kongen.

²⁵Så vakker en mann som Absalom fantes det ikke i hele Israel. Ingen var beundret som ham. Fra fotsåle til hode var det ingen feil ved ham.

²⁶Én gang om året ble håret hans så tungt at han måtte klippe det. Og når han gjorde det, veide det to hundre sjekel etter kongens vekt.

²⁷Absalom fikk tre sønner og en datter. Hun het Tamar og var en vakker kvinne.

²⁸Absalom bodde i Jerusalem i to år uten å vise seg for kongen.

²⁹Da sendte han bud på Joab for å få ham til å gå til kongen, men Joab ville ikke komme. Han sendte bud på ham enda en gang, men Joab ville fortsatt ikke komme.

³⁰ Absalom sa da til tjenerne sine: «Dere vet at Joab har en åker rett ved siden av min. Der har han bygg. Gå og sett ild på den!» Så satte tjenerne til Absalom ild på åkeren.

³¹Da sto Joab opp, gikk hjem til Absalom og spurte ham: «Hvorfor har tjenerne dine svidd av åkeren min?»

³²Absalom svarte: «Jeg sendte bud på deg og ba deg komme hit. Jeg ville få deg til å gå til kongen og spørre: Hvorfor skulle jeg komme hjem fra Gesjur? Det hadde vært bedre for meg om jeg var der fremdeles. Nå vil jeg tre fram for kongen. Hvis jeg er skyldig, får han heller drepe meg.»

³³Joab gikk til kongen og fortalte ham dette. Da kalte David Absalom til seg. Han kom inn og kastet seg ned for kongen med ansiktet mot jorden, og kongen kysset ham.

2. Samuelsbok 15

Absalom gjør opprør

¹ Etter en tid fikk Absalom seg vogn og hester og femti mann som løp foran ham.

²Tidlig om morgenen pleide han å stille seg ved siden av veien til byporten. Og hver gang det kom en mann som hadde en sak han ville legge fram for kongen og få dom i, ropte Absalom på ham og spurte: «Hvilken by er du fra?» Når han så svarte: Din tjener er fra den og den av Israels stammer,

³sa Absalom til ham: «Din sak er både god og rett, men ingen hører på deg hos kongen.»

⁴Og så pleide han å si: «Bare de ville sette meg til dommer i landet! Da kunne alle som hadde en tvist eller en sak, komme til meg, og jeg skulle hjelpe dem til å få sin rett.»

⁵Når noen kom bort og ville kaste seg ned for ham, rakte han ut hånden, reiste ham opp og kysset ham.

⁶Slik gjorde Absalom med alle israelitter som kom til kongen for å få dom i en sak, og på den måten stjal han israelittenes hjerte.

⁷Da fire år var gått, sa Absalom til kongen: «La meg få dra til Hebron og oppfylle et løfte jeg har gitt Herren.

⁸ For da jeg bodde i Gesjur i Aram, ga din tjener dette løftet: Fører Herren meg tilbake til Jerusalem, vil jeg ofre til ham.»

⁹Kongen svarte: «Gå i fred!» Og Absalom dro straks av sted til Hebron.

¹⁰ Samtidig sendte han i hemmelighet ut budbærere til alle Israels stammer med følgende beskjed: «Når dere hører hornet gjalle, skal dere rope: Absalom er blitt konge i Hebron!»

¹¹To hundre mann forlot Jerusalem sammen med Absalom. De var utkalt og gikk i god tro uten å ane uråd.

¹² Mens Absalom bar fram slaktofrene, sendte han bud etter Ahitofel fra Gilo, Davids rådgiver, som var i hjembyen sin. Sammensvergelsen økte i styrke, og det samlet seg mer og mer folk om Absalom.

David flykter fra Jerusalem

¹³Det kom en budbærer til David og sa: «Hver mann i Israel har vendt sitt hjerte til Absalom.»

¹⁴ Da sa David til alle de mennene han hadde hos seg i Jerusalem: «Kom, la oss flykte! Ellers klarer vi ikke å slippe unna Absalom. Skynd dere av sted! Ellers vil han raskt ta oss igjen. Så fører han ulykke over oss og slår byen med sverd.»

¹⁵Kongens menn svarte: «Dine tjenere vil gjøre alt vår herre kongen ønsker.»

¹⁶Så dro kongen og alle i hans hus av sted til fots. Bare ti medhustruer lot han være igjen for å se etter kongeborgen.

¹⁷Kongen og hele hæren dro ut til fots. De stanset ved det siste huset.

18 Alle kongens menn gikk forbi ham. Alle kreterne og pleterne og alle de seks hundre mennene som hadde fulgt ham fra Gat, gikk forbi foran kongen.

19 Da sa kongen til Ittai fra Gat: «Hvorfor går du også med oss? Vend tilbake og bli hos den nye kongen! For du er en fremmed her og en som selv er drevet i eksil fra hjemstedet ditt.

20 Du kom i går, og så skulle jeg i dag la deg flakke omkring sammen med oss? Jeg vet ikke selv hvor jeg skal gå. Vend tilbake, og ta dine landsmenn med deg! Måtte Herren være god og trofast mot dere!»

21 Men Ittai svarte kongen: «Så sant Herren lever, og så sant min herre kongen lever, hvor min herre kongen er, der vil også din tjener være, enten det bærer til liv eller død.»

22 Da sa David til Ittai: «Så gå forbi, du også!» Og Ittai fra Gat gikk forbi med alle mennene sine og kvinnene og barna deres.

23 Alle gråt høyt da hæren gikk forbi. Kongen krysset Kedron-bekken, og hele hæren gikk forbi og tok veien mot ørkenen.

24 Nå kom også Sadok og alle levittene som bar Guds paktkiste. De satte kisten ned, og Abjatar bar fram offer, inntil hele hæren hadde dratt ut av byen.

25 Kongen sa til Sadok: «Før Guds paktkiste tilbake til byen. Hvis jeg finner nåde for Herrens øyne, lar han meg komme tilbake, så jeg får se igjen både paktkisten og stedet der den står.

26 Men skulle han si: Jeg vil ikke vite av deg, da får han gjøre med meg som han synes best.»

27 Så sa kongen til presten Sadok: «Forstår du? Vend tilbake til byen i fred! Din sønn Ahimaas og Abjatars sønn Jonatan skal være med dere.

28 Så skal jeg vente ved vadestedene i ørkenen til det kommer melding fra dere.»

29 Da førte Sadok og Abjatar Guds paktkiste tilbake til Jerusalem, og der ble de værende.

30 David gikk gråtende oppover Oljeberget, barbeint og med tildekket hode. Alle som var med ham, hadde også dekket til hodet og gikk gråtende oppover.

31 David fikk høre at Ahitofel var blant dem som hadde sammensverget seg med Absalom, og han ba: «Herre, gjør Ahitofels råd til skamme!»

32 Da David nådde toppen der en pleier å tilbe Gud, kom arkitten Husjai imot ham med flerret kjortel og med jord på hodet.

33 David sa til ham: «Hvis du drar sammen med meg, blir du bare til bry for meg.

34 Men vender du tilbake til byen, kan du hindre Ahitofels planer for meg. Si til Absalom: Jeg vil være din tjener, konge. Før har jeg tjent din far, nå vil jeg tjene deg.

35 Der har du også prestene Sadok og Abjatar med deg. Alt du får høre fra kongens hus, skal du melde til dem.

36 Begge sønnene deres er der sammen med dem, Sadoks sønn Ahimaas og Abjatars sønn Jonatan. Med dem skal dere sende bud til meg om alt dere får høre.»

37 Så kom Husjai, Davids venn, til Jerusalem på samme tid som Absalom dro inn i byen.

2. Samuelsbok 16

1 David hadde så vidt rundet åsryggen da Siba, som var tjenestemann hos Mefibosjet, kom imot ham med et par kløvesler. De var lastet med to hundre brød, hundre rosinkaker, hundre stykker sommerfrukt og en skinnsekk med vin.

2 Kongen sa til Siba: «Hva har du der?» Siba svarte: «Eslene skal kongens familie ha å ri på, brødet og frukten skal de unge mennene ha til mat, og vinen skal være til drikke for dem som går seg trette i ørkenen.»

³ Kongen spurte: «Hvor er din herres sønn?» Siba svarte: «Han er fremdeles i Jerusalem. Han sier: I dag vil israelittene gi meg min fars kongedømme tilbake.»

⁴Da sa kongen til Siba: «Alt som tilhører Mefibosjet, skal fra nå av være ditt.» Siba svarte: «Jeg bøyer meg dypt! Måtte jeg alltid ha din velvilje, min herre konge!»

David og Sjimi

⁵ Da kong David nådde fram til Bahurim, kom det en mann ut av byen. Mannen var i slekt med Saul. Han het Sjimi og var sønn av Gera. Mens han gikk, forbannet han David.

⁶Og han kastet stein både etter kongen og alle hans menn, enda hele hæren og alle krigsheltene gikk med ham både på høyre og venstre side.

⁷ Sjimi forbannet ham og ropte: «Dra bort, dra bort, din morder, du onde menneske!

⁸Nå gjengjelder Herren deg for alt blodet i Sauls hus. Du tok kongedømmet fra ham, men Herren har gitt det til din sønn Absalom. Nå har ulykken rammet deg, din morder!»

⁹Da sa Abisjai, sønn av Seruja, til kongen: «Hvorfor skal en slik død hund få lov til å forbanne min herre kongen? La meg få gå bort og hugge hodet av ham.»

¹⁰Men kongen svarte: «Hva har dere med dette å gjøre, Seruja-sønner? Når han forbanner, er det fordi Herren har sagt til ham: Forbann David! Hvem kan da spørre: Hvorfor gjør du dette?»

¹¹Og David sa til Abisjai og alle tjenerne sine: «Når min sønn, mitt eget kjøtt og blod, står meg etter livet, kan en da vente noe annet av denne benjaminitten? La ham bare forbanne når Herren har sagt at han skal gjøre det.

¹²Kanskje Herren ser til meg i min nød og vender denne dagens forbannelse til noe godt.»

¹³Så gikk David og mennene hans fram etter veien, mens Sjimi fulgte jevnt med ham oppe i fjellsiden. Han forbannet David og kastet stein og jord etter ham.

¹⁴Kongen og alle som var med ham, kom trette fram til Jordan, og de hvilte der.

Absalom i Jerusalem

¹⁵I mellomtiden var Absalom og hele hæren av israelitter kommet til Jerusalem. Ahitofel var også med.

¹⁶Nå kom arkitten Husjai, Davids venn, til Absalom og ropte: «Leve kongen! Leve kongen!»

¹⁷Absalom sa til Husjai: «Er det slik du viser vennen din troskap? Hvorfor fulgte du ikke vennen din?»

¹⁸Husjai svarte: «Nei, den som Herren selv og dette folket og alle menn i Israel har valgt, ham vil jeg tilhøre, og hos ham vil jeg bli.

¹⁹Dessuten, hvem er det jeg går i tjeneste hos? Er det ikke hos sønnen hans? Slik som jeg har tjent din far, vil jeg nå også tjene deg.»

²⁰Da sa Absalom til Ahitofel: «Nå må dere gi meg et råd! Hva skal vi gjøre?»

²¹Ahitofel svarte: «Gå inn til din fars medhustruer, som han lot være igjen for å se etter huset. Når hele Israel får høre at du har gjort deg forhatt hos din far, vil du sette mot i alle dine tilhengere.»

²²De slo opp et telt for Absalom oppe på taket, og han gikk inn til sin fars medhustruer så hele Israel så det.

²³På den tiden gjaldt et råd fra Ahitofel som et svar fra Gud. Så høyt satte de Ahitofels råd, både David og Absalom.

2. Samuelsbok 17

¹Siden sa Ahitofel til Absalom: «La meg få velge ut tolv tusen mann. Jeg vil dra ut i natt og sette etter David.

²Så kommer jeg over ham mens han er trett og motløs, og setter skrekk i ham. Da kommer hele hæren som er hos ham, til å flykte. Det er bare kongen jeg vil drepe.

³ Siden fører jeg hele hæren tilbake til deg, som når en brud blir ført til sin brudgom. Det er jo bare én mann du er ute etter; resten av hæren får være uskadd.»

⁴ Både Absalom og alle de eldste i Israel syntes dette var et godt råd.

⁵ Men Absalom sa: «Send bud etter arkitten Husjai, så vi også kan få høre hva han har å si.»

⁶ Da Husjai kom, fortalte Absalom hva Ahitofel hadde sagt, og spurte: «Skal vi gjøre som han sier eller ikke? Si hva du mener!»

⁷ Husjai svarte: «Det er ikke noe godt råd Ahitofel har gitt denne gangen.»

⁸ Han fortsatte: «Du vet at din far og mennene hans er tapre krigere. De raser som en binne i skogen når en har tatt ungene fra den. Din far er en erfaren kriger. Han legger seg ikke til å sove sammen med hæren.

⁹ Nå holder han seg sikkert gjemt i en hule eller på et annet sted. Hvis noen av våre faller i det første angrepet, kommer det til å gå rykter om at det har vært et stort mannefall blant dem som følger Absalom.

¹⁰ Selv en kriger med hjerte som en løve vil miste motet, for hele Israel vet at din far er en helt, og at det er tapre menn som er med ham.

¹¹ Derfor gir jeg dette rådet: La hele Israel, fra Dan til Beer-Sjeba, samle seg om deg, så tallrike som sanden ved havet. Dra selv med dem i kamp.

¹² Når vi så kommer over ham et eller annet sted hvor han oppholder seg, kaster vi oss over ham som når duggen faller på marken. Ingen skal overleve, verken han selv eller noen av mennene som er med ham.

¹³ Og trekker han seg tilbake til en by, skal hele Israel slå reip omkring byen og trekke den ned i elveleiet, så det ikke finnes en småstein igjen der den sto.»

¹⁴ Da sa Absalom og alle isrealittene: «Rådet fra arkitten Husjai er bedre enn rådet fra Ahitofel.» Men det var Herrensom hadde gjort det slik at det gode rådet fra Ahitofel ikke ble fulgt. For Herren ville føre ulykke over Absalom.

David slipper unna Absalom

¹⁵Så fortalte Husjai prestene Sadok og Abjatar hva Ahitofel hadde rådet Absalom og de eldste i Israel til å gjøre, og hvilket råd han selv hadde gitt.

¹⁶«Skynd dere, send bud til David!» sa han. «Gi ham melding om dette og si at han ikke må bli natten over ved vadestedene i ørkenen, men sette over elven øyeblikkelig. Ellers blir kongen og alle de som følger ham, drept.»

¹⁷Jonatan og Ahimaas holdt seg ved Rogel-kilden. En tjenestejente kom ofte med bud til dem, og så brakte de budet videre til kong David. For de våget ikke å gå inn i byen og vise seg der.

¹⁸Men denne gangen var det en unggutt som fikk øye på dem, og han meldte det til Absalom. Da skyndte de seg av sted, begge to, og de kom til en mann i Bahurim. Han hadde en brønn i gårdsrommet sitt, og den klatret de ned i.

¹⁹Kona i huset tok et teppe og dekket til brønnåpningen. Hun strødde korn ut over det så ingen kunne merke noe.

²⁰Da mennene til Absalom kom inn i huset til kona og spurte etter Ahimaas og Jonatan, svarte hun: «De gikk over bekken.» Mennene lette etter dem uten å finne dem, og så vendte de tilbake til Jerusalem.

²¹Så snart de var gått, kom Jonatan og Ahimaas opp av brønnen. De gikk til kong David med budet og sa: «Bryt opp og sett fort over elven!» Så fortalte de hvilket råd Ahitofel hadde gitt.

²²David og alle som var med ham, brøt da opp og satte over Jordan. Da det lysnet av dag, hadde alle som en gått over elven.

²³Da Ahitofel så at hans råd ikke ble fulgt, salte han eselet sitt og red hjem til sin egen by. Han ordnet med alt i huset sitt, og så hengte han seg. Slik døde Ahitofel, og han ble gravlagt i sin fars grav.

David i Mahanajim

²⁴David var kommet til Mahanajim da Absalom satte over Jordan med alle israelittene.

²⁵Absalom hadde gjort Amasa til hærfører i stedet for Joab. Amasa var sønn av en ismaelitt som het Jitra. Han var gift med Abigal, datter av Nahasj og søster av Seruja, mor til Joab.

²⁶Israelittene og Absalom slo leir i Gilead.

²⁷ Med det samme David nådde fram til Mahanajim, kom Sjobi, sønn av Nahasj fra Rabba i Ammon, og Makir, sønn av Ammiel fra Lo-Debar, og Barsillai fra Rogelim i Gilead.

²⁸De kom med sengeutstyr, skåler og kar, og de hadde med seg hvete, bygg, mel, ristet korn, bønner, linser,

²⁹honning, smør, sauekjøtt og ost av kumelk. De satte alt dette fram for David og folket som var med ham, så de fikk spise. For de tenkte at mennene var blitt både sultne, trette og tørste i ørkenen.

2. Samuelsbok 18

Absalom blir drept

¹David mønstret hæren som var med ham, og satte førere over den, noen over tusen og noen over hundre mann.

²Så sendte han hæren av sted, en tredjedel under Joab, en tredjedel under Abisjai, sønn av Seruja og bror av Joab, og en tredjedel under Ittai fra Gat. Kongen sa til mennene: «Selv drar jeg også ut sammen med dere.»

³ Men de svarte: «Dra ikke ut! For om vi flykter, er det ingen som bryr seg om det. Om halvparten av oss faller, er det ingen som enser det. Men du er jevngod med ti tusen av oss. Derfor er det bedre at du holder deg i byen og kommer oss til hjelp derfra.»

⁴Da sa kongen til dem: «Jeg skal gjøre som dere ønsker.» Så stilte kongen seg ved byporten mens hele hæren dro ut i avdelinger på hundre og tusen mann.

⁵Men kongen befalte Joab, Abisjai og Ittai at de skulle fare varsomt fram mot den unge Absalom. Hele hæren hørte at kongen ga alle hærførerne denne ordren om Absalom.

- ⁶Så dro hæren ut i åpen mark mot israelittene, og slaget sto i Efraim-skogen.
- ⁷Der ble israelittene slått av Davids menn, og det ble et stort mannefall den dagen, i alt tjue tusen mann.
- ⁸Striden bredte seg over hele landet omkring, og skogen fortærte mer folk enn sverdet den dagen.
- ⁹ Ved et tilfelle ble Absalom oppdaget av Davids menn. Han var kommet ridende på muldyret sitt, og muldyret var kommet inn under de tette greinene på en stor eik. Hodet hans satte seg fast i eika, og han ble hengende mellom himmel og jord. For muldyret han satt på, sprang videre.
- ¹⁰ Dette fikk en mann se, og han sa fra til Joab: «Jeg så nettopp Absalom henge i en eik.»
- ¹¹ Da sa Joab til mannen som kom med meldingen: «Da du så det, hvorfor slo du ham ikke til jorden med det samme? Da måtte jeg ha gitt deg ti sjekel sølv og et belte.»
- ¹² Mannen svarte: «Om jeg så fikk tusen sjekel sølv veid opp i neven, ville jeg ikke løfte hånden mot kongens sønn. Vi hørte jo alle kongens ordre til deg, Abisjai og Ittai: Pass på at ingen gjør den unge Absalom noe!
- ¹³ Men om jeg hadde gjort denne ugjerningen, ville den ikke ha blitt skjult for kongen, og du hadde nok holdt deg unna.»
- ¹⁴ Da sa Joab: «Jeg kan ikke stå her og vente på deg.» Dermed tok han tre spyd i hånden og rente dem i brystet på Absalom mens han ennå hang levende mellom greinene på eika.
- ¹⁵ Og ti unge menn, som var Joabs våpenbærere, omringet Absalom og slo ham i hjel.
- ¹⁶ Så blåste Joab i hornet, og folket holdt opp med å forfølge israelittene fordi Joab stoppet dem.
- ¹⁷ De tok Absalom og kastet ham i en dyp grop i skogen og fylte opp en stor steinrøys over ham. Og alle israelittene flyktet, hver til sitt.

¹⁸ Mens Absalom levde, hadde han reist seg en steinstøtte i Kongedalen. «For jeg har ingen sønn som kan holde oppe minnet om mitt navn», sa han. Derfor ga han steinstøtten navn etter seg, og helt til denne dag er den blitt kalt Absaloms minnestein.

David får høre at Absalom er død

¹⁹ Ahimaas, sønn av Sadok, sa til Joab: «La meg få løpe og bringe kongen de gode nyhetene at Herren har hjulpet ham til hans rett og fridd ham fra fiendene.»

²⁰ Men Joab svarte: «Nei, i dag kan du ikke bringe noe gledesbud. En annen dag kan du bringe de gode nyhetene, men ikke i dag; for kongens sønn er død.»

²¹ Så sa Joab til en mann fra Kusj: «Gå og fortell kongen det du har sett!» Kusjitten bøyd seg for Joab, og så løp han av sted.

²² Men Ahimaas, sønn av Sadok, tok til orde igjen og sa til Joab: «Det får gå som det vil, men la meg få løpe av sted etter kusjitten.» Joab svarte: «Hvorfor vil du det, min sønn? Du får likevel ingen lønn for det budskapet.»

²³ Han svarte: «Det får gå som det vil. Jeg løper av sted.» «Så løp da», sa Joab. Ahimaas løp da av sted over Jordan-sletten og fór forbi kusjitten.

²⁴ Imens satt David i portrommet. Vaktmannen på taket av porten gikk over til bymuren; der så han utover og fikk øye på en mann som kom løpende alene.

²⁵ Vaktmannen ropte ned til kongen og meldte det. Kongen sa: «Er han alene, kommer han med gode nyheter.» Mannen kom nærmere og nærmere.

²⁶ Da fikk vaktmannen se en annen mann som også kom løpende. Han ropte ned til portvakten: «Se, der kommer enda en løpende alene.» Kongen sa: «Han kommer også med gode nyheter.»

²⁷ Da sa vaktmannen: «Jeg synes den første løper så likt Ahimaas, sønn av Sadok.» Kongen svarte: «Han er en god mann og kommer nok med gledesbud.»

²⁸ Ahimaas ropte til kongen: «Vær hilset!» Han kastet seg ned for kongen med ansiktet mot jorden og sa: «Velsignet er Herren din Gud, som har latt deg vinne over de mennene som løftet sin hånd mot deg, herre konge.»

²⁹Kongen spurte: «Er den unge Absalom i god behold?» Ahimaas svarte: «Jeg så at det var stort oppstyr der da Joab sendte kongens tjener og meg av sted, men jeg vet ikke hva det var.»

³⁰Kongen sa: «Gå til side og bli stående der!» Han gikk til side og ble stående.

³¹Med det samme kom kusjitten og sa: «Jeg har gode nyheter, herre konge! I dag har Herren hjulpet deg til din rett og fridd deg fra alle dem som hadde reist seg mot deg.»

³²Kongen spurte: «Er den unge Absalom i god behold?» Kusjitten svarte: «Herre konge, måtte det gå dine fiender og alle som reiser seg mot deg for å skade deg, slik som det er gått med den unge mannen!»

³³Da ble kongen dypt rystet. Han gikk opp i rommet over porten og gråt. Mens han gikk, ropte han: «Absalom, min sønn! Absalom, min sønn, min sønn! Å, om jeg var død i ditt sted! Absalom, min sønn, min sønn!»

2. Samuelsbok 19

¹Joab fikk melding om at kongen gråt og sørget over Absalom.

²Den dagen ble seiersgleden vendt til sorg for hele folket; for også de fikk snart vite at kongen sørget over sønnen sin.

³Den dagen snek mennene seg inn i byen slik folk sniker seg skamfulle bort når de flykter fra krigen.

⁴ Kongen hadde dekket til ansiktet sitt og ropte høyt: «Absalom, min sønn! Absalom, min sønn, min sønn!»

⁵Da gikk Joab inn i huset til kongen og sa til ham: «I dag har du ført skam over alle mennene dine, de som i dag har berget både livet ditt og livet til sønnene og døtrene, konene og medhustruene dine.

⁶Du elsker dem som hater deg, og hater dem som elsker deg. For i dag har du vist at du ikke bryr deg om førerne og krigerne dine. Jeg forstår nå at om Absalom var blitt i live og alle vi andre var døde i dag, hadde du synes det var som det skulle være.

⁷Stå nå opp, gå ut og tal vennlig til mennene dine. For jeg sverger ved Herren at dersom du ikke går ut, kommer ikke en eneste mann til å bli natten over hos deg. Og det ville være en større ulykke for deg enn alle de andre ulykkene som har kommet over deg fra ungdommen av og til nå.»

⁸ Da reiste kongen seg og satte seg i porten. Hele folket fikk vite at kongen satt i porten, og alle kom og gikk fram for ham.

David vender tilbake til Jerusalem

Israelittene hadde flyktet hver til sitt.

⁹ Folk i alle stammene i Israel tok da til å gå i rette med hverandre. De sa: «Det var kongen som berget oss fra fiendene våre og fridde oss fra filisternes hånd. Nå har han flyktet ut av landet for Absalom.

¹⁰Men Absalom, som vi salvet til konge over oss, er falt i krigen. Hvorfor gjør dere nå ingenting for å hente kongen hjem igjen?»

¹¹Kongen fikk vite hva alle israelittene snakket om. Da sendte kong David bud til prestene Sadok og Abjatar med disse ordene: «Tal til de eldste i Juda og si: Hvorfor skal dere være de siste til å hente kongen hjem igjen?

¹²Dere er mine brødre, av samme kjøtt og bein som jeg. Hvorfor skal dere være de siste til å hente kongen tilbake?

¹³ Og til Amasa skal dere si: Er ikke du av samme bein og kjøtt som jeg? Måtte Gud la det gå meg ille både nå og siden om ikke du fra nå av er min hærfører i stedet for Joab.»

¹⁴Slik vant han alle judeernes hjerter, alle som en. De sendte bud til kongen og ba ham og alle mennene hans komme tilbake.

Sjimi

¹⁵Da begynte kongen på hjemveien, og han nådde fram til Jordan. Judeerne hadde allerede kommet til Gilgal for å ta imot ham og føre ham over Jordan.

¹⁶Sjimi, sønn av Gera, som hørte til Benjamins stamme og var fra Bahurim, skyndte seg nedover sammen med judeerne for å møte kong David.

¹⁷ Han hadde med seg tusen mann fra Benjamin. Siba, som var i tjeneste i Sauls hus, kom også med sine femten sønner og tjue tjenere. De hadde skyndt seg til Jordan før kongen kom dit.

¹⁸Nå satte de over ved vadestedet for å hjelpe kongens familie over og stå til tjeneste for dem. Med det samme kongen skulle gå over Jordan, falt Sjimi, sønn av Gera, ned for ham

¹⁹ og sa: «Herre, krev meg ikke til regnskap! Glem, herre konge, det onde din tjener gjorde den dagen du dro bort fra Jerusalem. Tenk ikke mer på det, konge!

²⁰ For jeg, din tjener, vet at jeg har syndet. Men i dag er jeg den første av Josefs hus som kommer ned for å møte deg, herre konge.»

²¹Da tok Abisjai, sønn av Seruja, til orde og sa: «Fortjener ikke Sjimi å dø, han som har forbannet Herrens salvede?»

²² Men David svarte: «Hva har jeg med dere å gjøre, Seruja-sønner? Hvorfor er dere imot meg i dag? Skal noen i dag miste livet i Israel? For nå vet jeg at jeg er konge over Israel.»

²³Så sa kongen til Sjimi: «Du skal ikke dø.» Og det sverget han på.

Mefibosjet

²⁴ Mefibosjet, en etterkommer av Saul, var også kommet ned for å møte kongen. Han hadde ikke stelt føttene og ikke kjemmet skjegget eller vasket klærne fra den dagen kongen dro bort og til han kom trygt tilbake.

²⁵Da han kom fra Jerusalem for å møte kongen, sa kongen til ham: «Hvorfor fulgte du ikke med meg, Mefibosjet?»

²⁶ «Tjeneren min narret meg, herre konge», svarte han. «Jeg ba ham sale eselet mitt, så jeg kunne ri på det og følge kongen; for du vet jo at jeg er halt.

²⁷I stedet baktalte han meg, herre konge. Men du er som en Guds engel, herre konge. Gjør nå som du synes er best.

28 For hele min fars hus har ikke fortjent noe annet enn døden av deg, herre konge. Likevel har du satt din tjener blant dem som spiser ved ditt bord. Hva mer har jeg da å kreve eller klage til kongen for?»

29 Kongen svarte: «Du trenger ikke å si mer. Jeg bestemmer at du og Siba skal dele jordeiendommen.»

30 Da sa Mefibosjet til kongen: «Han kan gjerne få alt sammen, siden du er kommet vel hjem igjen, herre konge.»

Barsillai

31 Barsillai fra Gilead var kommet ned fra Rogelim og hadde fulgt kongen til Jordan. Der ville han ta avskjed med ham.

32 Barsillai var en gammel mann, åtti år. Det var han som hadde sørget for kongens livsopphold i Mahanajim, for han var svært velstående.

33 Kongen sa til Barsillai: «Følg med meg, så skal jeg sørge for ditt livsopphold hos meg i Jerusalem.»

34 Men Barsillai svarte: «Jeg har vel ikke så mange dager og år igjen å leve at jeg skulle dra med kongen opp til Jerusalem?»

35 Jeg er nå åtti år gammel. Kan jeg lenger skjelne mellom godt og ondt? Kan din tjener kjenne smaken på hva han spiser og drikker? Jeg kan ikke lenger høre stemmene til sangere og sangerinner. Hvorfor skulle så din tjener være til byrde for deg, herre konge?

36 Din tjener vil følge kongen et lite stykke over Jordan. Hvorfor skulle du gi meg en så stor belønning, konge?

37 La heller din tjener få vende hjem igjen, så jeg kan dø i hjembyen min, der min far og mor har sin grav. Men her er din tjener Kimham. La ham få bli med deg, herre konge, og gjør for ham det som er godt i dine øyne.»

38 Da sa kongen: «Kimham kan bli med meg, og jeg skal gjøre for ham det som er godt i dine øyne. Alt du ønsker av meg, skal jeg gjøre for deg.»

³⁹Hele hæren gikk over Jordan. Og da kongen var klar til å dra, kysset han Barsillai til avskjed og velsignet ham. Så vendte Barsillai hjem igjen.

⁴⁰Kongen dro over til Gilgal, og Kimham var med ham. Hele folket i Juda og halvparten av folket i Israel fulgte kongen over elven.

Israel og Juda

⁴¹Men nå kom alle israelittene til kongen og sa: «Hvorfor har våre brødre, judeerne, tatt kongen og ført ham og hans hus og alle Davids menn over Jordan?»

⁴²Da tok alle judeerne til orde og svarte israelittene: «Fordi kongen står oss nærmest. Hvorfor er dere harme for dette? Har vi latt kongen forsørge oss? Eller har han skaffet oss fordeler?»

⁴³Israelittene svarte: «Vi har ti ganger så stor del i kongen som dere, også i David. Hvorfor setter dere oss til side? Var det ikke vi som først snakket om å føre kongen vår tilbake?» Men judeerne brukte enda hardere ord enn israelittene.

2. Samuelsbok 20

Sjeba gjør opprør

¹ Nå var det en ondsinnet mann der som het Sjeba, sønn av Bikri fra Benjamin. Han blåste i hornet og sa: «Vi har ingen del i David, ingen lodd i Isais sønn. Hver mann til sitt telt, Israel!»

²Da forlot alle israelittene David og fulgte Sjeba, sønn av Bikri. Men judeerne holdt seg til kongen sin og fulgte ham fra Jordan til Jerusalem.

³ Da David var kommet hjem til Jerusalem, tok han de ti medhustruene som han hadde latt bli igjen for å se etter huset, og satte dem i forvaring. Han forsørget dem, men han gikk ikke inn til dem. De satt innestengt til sin dødsdag og levde som om de var enker.

⁴Siden sa kongen til Amasa: «Kall judeerne sammen innen tre dager, og møt selv fram her!»

⁵Amasa dro av sted for å kalle judeerne sammen, men han brukte mer tid enn kongen hadde fastsatt.

⁶Da sa David til Abisjai: «Nå kommer Sjeba, sønn av Bikri, til å skape større vansker for oss enn Absalom. Ta med deg din herres tjenere og sett etter ham før han når fram til noen av festningsbyene og slipper fra oss.»

⁷Både Joabs menn, kreterne og pleterne og alle krigerne fulgte ham. De dro ut fra Jerusalem og satte etter Sjeba, sønn av Bikri.

⁸Da de var kommet til den store steinen ved Gibeon, kom Amasa imot dem. Joab hadde våpenkappe på. Utenpå den hadde han et sverd i slire. Det var festet ved hoften. Da han gikk fram, gled sverdet ut.

⁹Joab sa til Amasa: «Står det bra til med deg, bror?» og så grep han Amasa i skjegget med den høyre hånden for å kysse ham.

¹⁰Men Amasa var ikke på vakt mot sverdet som Joab hadde i den andre hånden. Joab stakk ham i magen så innvollene rant ut på jorden. Det ene stikket var nok, og han døde. Joab og hans bror Abisjai satte etter Sjeba, sønn av Bikri.

¹¹Men en av mennene til Joab ble stående ved siden av liket og ropte: «Følg Joab, alle som holder med ham og er på Davids side!»

¹²Amasa lå midt på veien badet i blod. Da mannen så at alt folket stanset der, flyttet han Amasa fra veien bort på marken. Han kastet en kappe over ham; for alle som kom forbi, så ham og stanset.

¹³Da Amasa var tatt bort fra veien, gikk alle forbi og fulgte Joab for å sette etter Sjeba, sønn av Bikri.

¹⁴Sjeba dro gjennom alle stammene i Israel til han nådde Abel-Bet-Maaka. Alle mennene i Bikri-slekten samlet seg og fulgte etter ham inn i byen.

¹⁵Joab og mennene hans kom og beleiret ham i Abel-Bet-Maaka. De kastet opp en voll som nådde bort til den ytre bymuren. Hele hæren som var med Joab, gikk løs på muren for å få den til å falle.

¹⁶Da var det en klok kvinne som ropte innenfra byen: «Hør her! Hør her! Be Joab komme nærmere, så jeg kan få snakke med ham.»

¹⁷Han gikk da bort til henne, og kvinnen spurte: «Er du Joab?» «Ja», svarte han. Hun sa til ham: «Hør på det tjenestekvinnen din har å si.» «Ja, jeg hører», svarte han.

¹⁸Da sa kvinnen: «I gamle dager pleide folk å si: Gå og spør deg for i Abel – og så var saken avgjort.

¹⁹Jeg er blant de trofaste og fredsommelige i Israel. Men du prøver å ødelegge en by som er en mor i Israel. Hvorfor vil du ødelegge Herrens eiendom?»

²⁰Joab svarte: «Nei, langt ifra! Jeg vil slett ikke ødelegge eller herje.

²¹Det forholder seg ikke slik! Men en mann fra Efraim-fjellene som heter Sjeba og er sønn av Bikri, har løftet hånden mot kong David. La meg bare få tak i ham, så skal jeg dra bort fra byen.» Da sa kvinnen til Joab: «Du skal få se at hodet hans blir kastet ut til deg over muren.»

²²Så gikk kvinnen til folket i byen med sitt kloke råd. De hogg hodet av Sjeba, sønn av Bikri, og kastet det ut til Joab. Da blåste han i hornet, og hæren løste seg opp og dro hjem, hver til sitt. Joab dro tilbake til Jerusalem, til kongen.

Davids embetsmenn

²³ Joab var hærfører i Israel, og Benaja, sønn av Jojada, var fører for kreterne og pleterne.

²⁴Adoram hadde tilsyn med dem som gjorde pliktarbeid, og Josjafat, sønn av Ahilud, var kansler.

²⁵Sjeja var riksskriver, og Sadok og Abjatar var prester.

²⁶Ira av Ja'ir-slekten var også prest hos David.

2. Samuelsbok 21

Mennene i Gibeon tar hevn

¹I Davids regjeringstid var det en gang hungersnød i hele tre år. Da søkte David råd hos Herren. Herren svarte: «Det hviler blodskyld på Saul og hans hus fordi han drepte folk i Gibeon.»

²Kongen sendte nå bud etter gibeonittene og snakket med dem. Gibeonittene var ikke israelitter, men hørte til de amorittene som var igjen i landet. Selv om israelittene hadde lovet å skåne dem, hadde Saul i sin iver for israelittene og judeerne prøvd å drepe dem.

³David sa til mennene fra Gibeon: «Hva skal jeg gjøre for dere, og hvordan kan jeg sone det som er gjort, så dere kan velsigne landet Herren eier?»

⁴Gibeonittene svarte: «Sølv eller gull fra Saul og hans hus løser ikke denne saken, og vi har ikke rett til å drepe noen i Israel.» Kongen spurte: «Hva vil dere da at jeg skal gjøre for dere?»

⁵De svarte: «Det gjelder den mannen som ville gjøre ende på oss, og som hadde planer om å utrydde oss innenfor Israels grenser.

⁶Gi oss sju av etterkommerne hans, så skal vi henrette dem for Herrens ansikt i Gibeon, hjembyen til Saul, Herrens utvalgte.» Da sa kongen: «Jeg skal gi dere dem.»

⁷Men kongen sparte Mefibosjet, sønn av Jonatan, sønn av Saul, fordi David og Jonatan, Sauls sønn, hadde gitt hverandre en ed ved Herren.

⁸Kongen tok de to sønnene som Saul hadde fått med Rispa, datter av Ajja, Armoni og Mefibosjet, og de fem sønnene som Mikal, datter av Saul, hadde fått med Adriel, sønn av Barsillai fra Mehola.

⁹Han ga dem i hendene på gibeonittene, som henrettet dem oppe på fjellet for Herrens ansikt. Slik omkom alle sju på en gang. De ble drept i de første dagene av høstona, i begynnelsen av bygghøsten.

¹⁰Rispa, datter av Ajja, tok sekkestrie og bredte ut på en klippe. På den ble hun sittende fra kornhøsten begynte til regnet strømmet ned fra himmelen over de døde. Hun passet på at fuglene under himmelen ikke slo ned på dem om dagen, og at villdyrene ikke tok dem om natten.

- 11**Da David fikk høre hva Rispa, datter av Ajja, Sauls medhustru, hadde gjort,
12 dro han av sted og hentet knoklene av Saul og hans sønn Jonatan fra Jabesj i Gilead. Innbyggerne der hadde i hemmelighet tatt likene bort fra torget i Bet-Sjean, hvor filisterne hadde hengt dem opp den dagen de slo Saul på Gilboa.
13David tok knoklene av Saul og hans sønn Jonatan med derfra; så samlet de sammen knoklene av dem som var blitt henrettet.
14De gravla knoklene av Saul og hans sønn Jonatan i Sela i Benjamin, i graven til Kisj, Sauls far. Alt ble gjort slik kongen hadde påbudt. Etter dette hørte Gud igjen bønnene som steg opp fra landet.

Hendelser under filisterkrigene

- 15**Enda en gang brøt det ut krig mellom filisterne og Israel. David og mennene hans dro ned og kjempet mot filisterne. Men David ble trett og sliten.
16 Da tenkte Jisjbi-Benob, en etterkommer av Rafa, å felle ham. Jisjbi-Benob hadde et spyd av bronse som veide tre hundre sjekel, og han bar en ny rustning.
17 Men Abisjai, sønn av Seruja, kom David til hjelp. Han slo filisteren i hjel. Da avla Davids menn en ed og sa: «Aldri mer skal du dra med oss ut i krig. Du skal ikke slukke Israels lampe.»
18 Siden kom det til ny kamp med filisterne, ved Gob. Der felte husjitten Sibbekai en mann som het Saf og var etterkommer av Rafa.
19 Enda en gang kom det til kamp med filisterne ved Gob. Da felte Elhanan, sønn av Jaare-Orgim fra Betlehem, Goliat fra Gat. Han hadde et spydskaft så tykt som en vevbom.
20Siden kom det til kamp ved Gat. Der var det en kjempehøy mann som hadde seks fingre på hver hånd og seks tær på hver fot, tjuefire fingre og tær i alt. Han hørte også til Rafa-slekten.
21Mannen hånte Israel. Men Jonatan, sønn av Davids bror Sjima, slo ham i hjel.
22Disse fire hørte til Rafa-slekten i Gat. David og mennene hans felte dem.

2. Samuelsbok 22

David synger

- ¹ Da Herren hadde berget David fra alle hans fiender og fra Saul, bar David fram denne sangen for Herren.
- ² Han sa: Herren er mitt berg og min borg og min befrier,
- ³ min Gud er klippen der jeg søker ly. Han er mitt skjold og min frelse, min styrke og mitt vern, min tilflukt, min frelser som frir meg fra vold.
- ⁴ Jeg ropte til Herren, han som får lovsang, og jeg ble frelst fra mine fiender.
- ⁵ Dødens brenninger brøt omkring meg, malstrømmene skremte meg.
- ⁶ Dødsrikets bånd ble spent om meg, dødens snarer møtte meg.
- ⁷ I min nød kalte jeg på Herren, jeg ropte til min Gud. Han hørte meg fra sitt tempel, mitt rop nådde hans øre.
- ⁸ Da skalv og skaket jorden, himmelens grunnvoller ristet, de skalv fordi han var harm.
- ⁹ Røyk steg opp fra hans nese, fortærende ild fra hans munn, gnister flammet opp fra ham.
- ¹⁰ Han bøyd himmelen og steg ned, under føttene hans var mørke skyer.
- ¹¹ Han red på kjeruben, han fløy og kom til syne på vindens vinger.
- ¹² Han gjorde mørket til sitt telt, hadde svarte, regntunge skyer omkring seg.
- ¹³ Gnister og glør flammet opp fra stråleglansen foran ham.
- ¹⁴ Herren tordnet fra himmelen, Den høyeste lot røsten lyde.
- ¹⁵ Han skjøt sine piler og spredte dem, han skremte dem med lyn.
- ¹⁶ Havbunnens renner kom til syne, jordens grunnvoller ble blottlagt da Herren truet, da han fnyste av vrede.
- ¹⁷ Han rakte hånden ut fra det høye og grep meg, dro meg opp av veldige vann.
- ¹⁸ Han berget meg fra min mektige fiende da de som hater meg, var for sterke.
- ¹⁹ På ulykkesdagen kom de imot meg, men Herren var min støtte.

- ²⁰Han førte meg ut i åpent land og fridde meg ut, for han har meg kjær.
- ²¹Herren ga meg igjen for min rettferd, han lønnet meg, for mine hender var rene.
- ²²Jeg hadde holdt meg til Herrens veier og ikke gjort meg skyldig i urett mot min Gud.
- ²³Alle hans lover hadde jeg for øye og vek ikke av fra hans forskrifter.
- ²⁴For ham var jeg hel i min ferd, jeg vocket meg vel for å synde.
- ²⁵Herren lønnet meg for min rettferd da han så at jeg var ren.
- ²⁶Du er trofast mot den som er tro, helhjertet mot hver helhjertet kriger.
- ²⁷Du viser deg ren mot den som er ren, men vrang mot den som farer med svik.
- ²⁸Du frelser et folk i nød, men dine øyne er vendt mot de stolte, du ydmyker dem.
- ²⁹For du er min lampe, Herre, Herren lyser opp mitt mørke.
- ³⁰Med deg kan jeg storme mot en krigerflokk, med Guds hjelp kan jeg springe over murer.
- ³¹Guds vei er fullkommen, Herrens ord er rent. Han er et skjold for alle som søker tilflukt hos ham.
- ³²For hvem er Gud foruten Herren, og hvem er en klippe om ikke vår Gud?
- ³³Gud er mitt sterke vern, han gjør min ferd hel.
- ³⁴Han gir meg føtter som en hind og lar meg stå på høydene.
- ³⁵Han lærer opp hendene mine til krig, armene spenner buen av bronse.
- ³⁶Du gir meg din frelse til skjold, bøyer deg ned og gjør meg stor.
- ³⁷Du baner vei for mine skritt, anklene mine vakler ikke.
- ³⁸Jeg jager mine fiender og utsletter dem, jeg snur ikke før jeg har gjort ende på dem.

³⁹Jeg gjør ende på dem og knuser dem så de ikke kan reise seg, men ligger falne under mine føtter.

⁴⁰Du kler meg med styrke til krigen og tvinger mine motstandere i kne.

⁴¹Du slår mine fiender på flukt, dem som hater meg, utrydder jeg.

⁴²De ser seg om, men det er ingen som berger, de roper til Herren, men han svarer dem ikke.

⁴³Jeg knuser dem som støv på jorden, trår og trækker dem ned som søle på veien.

⁴⁴Du berger meg fra mitt folk som ligger i strid, bevarer meg som høvding over folkeslag. Folk jeg ikke kjente, må tjene meg;

⁴⁵fremmede kryper for meg, de adlyder bare de hører om meg.

⁴⁶De fremmede visner, skjelvende kommer de ut av sine borger.

⁴⁷Herren lever! Velsignet er min klippe! Opphøyd er Gud, min frelses klippe.

⁴⁸Gud lar meg få hevn, han legger folkeslag under meg.

⁴⁹Han frir meg fra mine fiender, Du løfter meg over motstandere og berger meg fra voldsmenn.

⁵⁰Derfor vil jeg prise deg blant folkene, Herre, og lovsynge ditt navn.

⁵¹Han gir sin konge store seire, han viser miskunn mot den han har salvet, mot David og hans ætt til evig tid.

2. Samuelsbok 23

Davids siste ord

¹ Dette er Davids siste ord. Så sier David, Isais sønn, så sier mannen som Gud har reist opp, han som er salvet av Jakobs Gud, og som har diktet Israels sanger:

² Herrens ånd taler gjennom meg, hans ord er på min tunge.

³ Israels Gud har talt, til meg har Israels klippe sagt: «Den som styrer mennesker med rettferd, den som rår med guds frykt,

⁴er lik morgenlyset når solen går opp, en morgen med skyfri himmel; gjennom solskinn og regn lar det gresset gro fram fra jorden.»

⁵ Slik har mitt hus det med Gud. For han har sluttet en evig pakt med meg, vel ordnet og trofast holdt. Ja, alt som tjener til min frelse, alt jeg ønsker, lar han spire fram.

⁶ Men de onde er alle lik torner som kastes bort, ingen tar dem i hendene.

⁷Ingen kommer dem nær uten med jern og spydskaft. Der de står, blir de brent opp med ild.

Davids krigere

⁸ Dette er navnene på Davids krigshelter: Josjeb-Basjebet av Hakmon-slekten, høvding for de tre. Det var han som svingte spydet over åtte hundre falne på én gang.

⁹Etter ham kom Elasar, sønn av Dodo fra Ahoah. Han var en av de tre heltene som var med David ved Pas-Dammim da filisterne hadde samlet seg til kamp der. Israelittene trakk seg tilbake,

¹⁰men han holdt stand og hogg ned filisterne til hånden hans ble så stiv at den hang fast i sverdet. Den dagen lot Herren dem vinne en stor seier. Og da hæren snudde og fulgte Elasar, var det bare for å plyndre de falne.

¹¹ Etter ham kom Sjamma, sønn av Age fra Harar. En gang hadde filisterne samlet seg ved Lehi. Det var en tett linseåker der, og da israelittene flyktet for filisterne,

¹²stilte han seg midt i åkeren og vernet den. Han hogg løs på filisterne, og Herren lot ham vinne en stor seier.

¹³ En gang da det led mot kornhøsten, dro tre av de tretti høvdingene ned til David, som var i hulen ved Adullam. Filisterhæren lå da i leir i Refa'im-dalen.

¹⁴ David holdt den gangen til i fjellborgen, og filisternes forpost lå ved Betlehem.

¹⁵Da ble David svært tørst og sa: «Hvem vil hente vann til meg fra brønnen ved byporten i Betlehem?»

¹⁶De tre heltene tok seg inn i filisterleiren. De øste opp vann fra brønnen ved byporten i Betlehem og kom til David med det. Men han ville ikke drikke det; han øste det ut for Herren

¹⁷og sa: «Herren fri meg fra å gjøre noe slikt! Skulle jeg drikke blodet av disse mennene som satte livet på spill?» Og han ville ikke drikke det. – Dette gjorde de tre heltene.

¹⁸ Abisjai, bror til Joab og sønn av Seruja, var høvding over de tretti. En gang svingte han spydet over tre hundre falne, og han fikk et stort navn blant de tretti.

¹⁹Han var høyt aktet blant de tretti og ble deres leder, men han kom ikke opp mot de tre.

²⁰ Benaja, sønn av Jojada, fra Kabseel, var en modig mann og gjorde mange heltegjerninger. Han slo i hjel de to sønnene til Ariel fra Moab. En dag da det hadde snødd, steg han ned i en brønn og drepte en løve.

²¹Han felte også en kjempestor egypter. Egypteren hadde et spyd i hånden, men Benaja gikk imot ham med en stav, rev spydet ut av hånden på egypteren og drepte ham med hans eget spyd.

²² Dette gjorde Benaja, sønn av Jojada, og han fikk et stort navn blant de tretti krigsheltene.

²³Han var høyt aktet blant de tretti, men kom ikke opp mot de tre. David satte ham over livvakten sin.

²⁴Blant de tretti var også Asael, bror til Joab; Elhanan, sønn av Dodo fra Betlehem;

²⁵Sjamma fra Harod; Elika fra Harod;

²⁶Heles fra Pelet; Ira, sønn av Ikkesj fra Tekoa;

²⁷Abieser fra Anatot; Mebunnai fra Husja;

- ²⁸Salmon fra Ahoah; Mahrai fra Netofa;
- ²⁹Heleb, sønn av Baana fra Netofa; Ittai, sønn av Ribai fra Gibeaa i Benjamin;
- ³⁰Benaja fra Piraton; Hiddai fra Gaasj-dalene;
- ³¹Abi-Albon fra Bet-Araba; Asmavet fra Bahurim;
- ³²Eljahba fra Sjaalbon; Jasjen-sønnene; Jonatan;
- ³³Sjamma fra Harar; Ahiam, sønn av Sjarar fra Harar;
- ³⁴Elifelet, sønn av Ahasbai fra Maaka; Eliam, sønn av Ahitofel fra Gilo;
- ³⁵Hesro fra Karmel; Paarai fra Arab;
- ³⁶Jigal, sønn av Natan fra Soba; Bani fra Gad;
- ³⁷Selek fra Ammon; Nahrai fra Beerot, våpenbæreren til Joab, sønn av Seruja;
- ³⁸Ira fra Jattir; Gareb fra Jattir;
- ³⁹ hetitten Uria. Det var i alt trettisju mann.

2. Samuelsbok 24

Folketellingen og pesten

- ¹ Enda en gang ble Herren brennende harm på Israel. Han satte David opp mot dem og sa til ham: «Gå og hold folketelling i Israel og Juda!»
- ² Da sa kongen til hærføreren Joab, som var hos ham: «Dra rundt til alle Israels stammer, fra Dan til Beer-Sjeba. Du skal mønstre folket, så jeg kan få vite hvor mange de teller.»
- ³ Joab svarte kongen: «Måtte Herren din Gud la kongen se med egne øyne at folket blir hundre ganger så tallrikt som nå. Men hvorfor vil du gjøre dette, herre konge?»
- ⁴ Men kongens ord lå tungt på Joab og hærførerne. Da dro Joab og hærførerne bort fra kongen for å mønstre Israels folk.
- ⁵ De gikk over Jordan og begynte med Aroer og byen som ligger midt i dalen Gad, og de fortsatte til Jaser.

⁶Deretter kom de til Gilead og området ved Tahtim-Hodsji og så til Dan-Jaan. Derfra vendte de seg i retning Sidon.

⁷Så kom de til festningsbyen Tyros og alle hevittbyene og kanaaneerbyene. Derfra dro de til det sørlige Juda, til Beer-Sjeba.

⁸De fór rundt i hele landet, og etter ni måneder og tjue dager kom de tilbake til Jerusalem.

⁹Joab la fram for kongen det tallet folketellingen hadde gitt. I Israel var det åtte hundre tusen krigere, våpenføre menn, og i Juda fem hundre tusen.

¹⁰ Men etter at David hadde talt folket, kjente han at det stakk ham i hjertet, og han sa til Herren: «Jeg har gjort en stor synd. Men ta nå bort din tjeners skyld, Herre, for jeg har vært uklok.»

¹¹ Da David sto opp om morgenen, var Herrens ord kommet til profeten Gad, Davids seer:

¹²«Gå og si til David: Så sier Herren: Tre ting legger jeg fram for deg. Velg en av dem, og jeg vil la den ramme deg.»

¹³ Da gikk Gad til David og meldte det til ham. Han sa: «Skal det være hungersnød i landet ditt i sju år? Skal du være på flukt fra fiendene dine i tre måneder mens de forfølger deg? Skal det komme pest over landet ditt i tre dager? Tenk nøye etter, og bestem deg for hva jeg skal svare ham som har sendt meg.»

¹⁴David sa til Gad: «Jeg er i stor nød. La oss helst falle i Herrens hånd, for hans barmhjertighet er stor. Men i menneskehånd vil jeg ikke falle.»

¹⁵ Da lot Herren pesten komme over Israel. Den varte fra morgenen og til den tiden han hadde fastsatt. Det døde sytti tusen mann av folket, fra Dan til Beer-Sjeba.

¹⁶ Men da engelen rakte hånden ut mot Jerusalem for å ødelegge byen, angret Herren det onde. Han sa til engelen som herjet blant folket: «Det er nok! Trekk nå hånden tilbake!» Herrens engel sto da på treskeplassen til jebusitten

Aravna. {{Da David så opp, fikk han øye på Herrens engel som sto mellom himmel og jord med løftet sverd i hånden. Det var rettet mot Jerusalem. De eldste kastet seg da til jorden, kledd i sekkestrie.}}

¹⁷Da David fikk se engelen som slo ned folket, sa han til Herren: «Det er jeg som har syndet; jeg har handlet ille. Men disse, som jeg er gjeter for, hva ondt har de gjort? La heller din hånd ramme meg og min fars hus.»

¹⁸ Samme dag kom Gad til David og sa: «Gå opp og reis et alter for Herren på treskeplassen til jebusitten Aravna!»

¹⁹David gikk da dit opp, slik som Herren hadde pålagt ham gjennom Gad.

²⁰ Da Aravna så nedover, fikk han øye på kongen og tjenerne hans, som kom mot ham. Aravna gikk ut og kastet seg ned for kongen med ansiktet mot jorden.

²¹ Aravna spurte: «Hvorfor kommer du hit til din tjener, herre konge?» David svarte: «Jeg vil kjøpe treskeplassen av deg og bygge et alter for Herren der, så pesten kan holde opp å herje blant folket.»

²² Da sa Aravna til David: «Bare ta den, min herre konge, og ofre hva du vil. Se, oksene er til brennoffer og treskesledene og åket på oksene til ved.

²³Alt dette, konge, vil Aravna gi til kongen», og han la til: «Måtte Herren din Gud vise velvilje mot deg!»

²⁴ Men kongen sa til Aravna: «Nei, jeg vil kjøpe det av deg til full pris. Jeg vil ikke ofre for Herren min Gud brennoffer som jeg ikke har betalt.» Så kjøpte David treskeplassen og oksene for femti sjekel sølv.

²⁵ Der bygde David et alter for Herren og bar fram brennoffer og fredsoffer. Da hørteHerren bønnene for landet, og pesten holdt opp å herje i Israel.

1. Kongebok

1. Kongebok 1

Den gamle David og Abisjag

¹ Kong David var nå gammel og langt oppe i årene. De dekket ham til med tepper, men han kunne ikke bli varm.

²Tjenerne hans sa til ham: «La noen finne en ung jente til deg, herre konge, en jomfru som kan stå til tjeneste og pleie deg. Når hun ligger i din favn, blir du nok varm, herre konge.»

³Så lette de etter en vakker, ung jente i hele Israels land. De fant Abisjag fra Sjunem og førte henne til kongen.

⁴Det var en svært vakker jente. Hun pleiet kongen og tjente ham. Men han hadde ikke omgang med henne.

Adonja vil bli konge

⁵ Adonja, sønn av Haggit, gjorde seg høye tanker og sa: «Jeg vil bli konge!» Og han skaffet seg vogn og hester og femti mann som skulle løpe foran ham.

⁶Faren hadde aldri snakket ham til rette og spurt hvorfor han oppførte seg slik. Adonja var også ualminnelig vakker. Han var født nest etter Absalom.

⁷ Adonja rådførte seg med Joab, sønn av Seruja, og med presten Abjatar, som fulgte ham og støttet ham.

⁸ Men det var andre som ikke holdt med Adonja: presten Sadok og Benaja, sønn av Jojada, profeten Natan, Sjimi, Re'i og Davids beste krigere.

⁹ En dag slaktet Adonja småfe, storfe og gjøkalver ved Sohelet-stenen, som ligger like ved Rogel-kilden. Han ba til seg alle sine brødre, kongens sønner, og alle Judas menn som var i tjeneste hos kongen.

¹⁰Men profeten Natan, Benaja og krigerne og sin bror Salomo ba han ikke.

¹¹Da sa Natan til Batseba, Salomos mor: «Du har vel hørt at Adonja, sønn av Haggit, er blitt konge, uten at vår herre David vet om det?

¹²Kom nå, la meg få gi deg et råd, så du kan berge livet både for deg og din sønn Salomo.

¹³Gå og tre fram for kong David og si til ham: Herre konge, har ikke du sverget og sagt til din tjenestekvinne at min sønn Salomo skal bli konge etter deg, og at han skal sitte på din trone? Hvorfor er da Adonja blitt konge?

¹⁴Og så, mens du ennå står der og snakker med kongen, skal jeg komme inn og stadfeste dine ord.»

¹⁵Da gikk Batseba inn i kongens rom. Kongen var nå meget gammel, og Abisjag fra Sjunem tjente ham.

¹⁶Batseba knelte og bøyde seg for kongen, og han spurte: «Hva er det du vil?»

¹⁷Hun svarte: «Herre, du har sverget ved Herren din Gud og lovet din tjenestekvinne at min sønn Salomo skal bli konge etter deg og sitte på din trone.

¹⁸Men nå er Adonja blitt konge, uten at du, herre konge, vet om det.

¹⁹Han har slaktet okser, gjøkalver og sauer i mengdevis og bedt til seg alle kongssønnene, presten Abjatar og hærføreren Joab. Men din tjener Salomo har han ikke bedt.

²⁰Men mot deg, herre konge, har hele Israel nå vendt sine øyne. De venter at du skal kunngjøre for dem hvem som skal sitte på tronen etter kongen.

²¹Ellers vil jeg og min sønn Salomo stå som skyldige når du, herre konge, hviler hos dine fedre.»

²²Mens hun ennå snakket med kongen, kom profeten Natan.

²³Det ble meldt kongen at profeten Natan var der. Så trådte han fram for kongen og kastet seg ned for ham med ansiktet mot jorden.

²⁴«Herre konge», sa Natan, «har du sagt at Adonja skal bli konge etter deg og sitte på din trone?

²⁵I dag har han gått ned til Rogel-kilden og slaktet okser, gjøkalver og sauer i mengdevis. Han har bedt til seg alle kongssønnene, hærførerne og presten Abjatar. Nå spiser og drikker de med ham og roper: Leve kong Adonja!

²⁶Men meg, din tjener, har han ikke bedt og heller ikke presten Sadok eller Benaja, sønn av Jojada, eller din tjener Salomo.

²⁷Har dette skjedd på ditt bud, herre konge, uten at du har latt din tjener få vite hvem som skal sitte på tronen etter kongen?»

²⁸Da tok kong David til orde og sa: «Kall Batseba hit til meg!» Hun trådte fram for kongen og ble stående der.

²⁹ Kongen sverget og sa: «Så sant Herren lever, han som har fridd meg ut av all nød:

³⁰Det jeg før har sverget ved Herren, Israels Gud, og lovet deg, at din sønn Salomo skal bli konge etter meg og sitte på tronen i mitt sted, det setter jeg i verk i dag.»

³¹Batseba knelte for kongen, bøyde seg med ansiktet mot jorden og sa: «Lenge leve min herre, kong David!»

Salomo blir konge

³² Kong David sa: «Kall presten Sadok, profeten Natan og Benaja, sønn av Jojada, hit til meg!» De trådte fram for kongen,

³³ og han sa til dem: «Ta med dere kongens menn! La min sønn Salomo ri på mitt eget muldyr og før ham ned til Gihon-kilden.

³⁴Der skal presten Sadok og profeten Natan salve ham til konge over Israel. Dere skal blåse i horn og rope: Leve kong Salomo!

³⁵Så skal dere følge ham opp igjen. Og når han kommer hit, skal han sette seg på min trone. Han skal bli konge i mitt sted. For det er ham jeg har satt til fyrste over Israel og Juda.»

³⁶Da tok Benaja, sønn av Jojada, til orde og sa til kongen: «Amen! Måtte Herren, min herre konges Gud, stadfeste det!

³⁷Måtte Herren være med Salomo som han har vært med deg, og gjøre hans trone enda større enn din, herre konge.»

³⁸Så gikk de ned, presten Sadok, profeten Natan, Benaja, sønn av Jojada, og kreterne og pleterne. De lot Salomo ri på kong Davids muldyr og førte ham ned til Gihon-kilden.

³⁹ Fra Herrens telt hadde presten Sadok tatt med seg hornet med olje, og nå salvet han Salomo. De blåste i horn, og hele folkemengden ropte: «Leve kong Salomo!»

⁴⁰Så fulgte hele folkemengden ham opp igjen. De spilte på fløyte og jublet høyt. Det var som om jorden skulle revne av lyden.

⁴¹ Dette hørte Adonja og alle gjestene som var hos ham. De var nettopp ferdige med å spise. Da Joab hørte lyden av horn, sa han: «Hvorfor er det slik støy og oppstyr i byen?»

⁴² Mens han ennå snakket, kom Jonatan, sønn av presten Abjatar. Adonja sa til ham: «Kom hit, for du er en pålitelig mann og bringer sikkert gode nyheter.»

⁴³ «Tvert imot!» svarte Jonatan. «Vår herre, kong David, har gjort Salomo til konge.

⁴⁴ Kongen sendte presten Sadok, profeten Natan, Benaja, sønn av Jojada, og kreterne og pleterne med ham, og de lot Salomo ri på kongens muldyr.

⁴⁵ Presten Sadok og profeten Natan salvet ham til konge ved Gihon-kilden. Så dro de opp igjen med jubelrop, og nå er det oppstyr i byen. Det er den støyen dere hører.

⁴⁶ Salomo har allerede satt seg på kongetronen,

⁴⁷ og kongens tjenere er også kommet for å ønske vår herre, kong David, til lykke. De sier: Måtte din Gud gjøre Salomo mer navngjeten enn deg og gjøre hans trone enda større enn din! Da bøyde kongen seg i bønn på leiet sitt

⁴⁸ og sa: Velsignet er Herren, Israels Gud, som i dag har gitt meg en etterfølger på tronen og latt meg se det med egne øyne.»

⁴⁹ Da skalv alle gjestene hos Adonja av redsel. De brøt opp og gikk hver til sin kant.

50 Adonja ble så redd for Salomo at han reiste seg, gikk av sted og grep fatt i alterhornene.

51 Salomo fikk melding om at Adonja var blitt så redd for kongen at han hadde grepet fatt i alterhornene og sagt: «Nå må kong Salomo love meg med ed at han ikke vil la sin tjener dø for sverd.»

52 Salomo sa: «Oppfører han seg som en pålitelig mann, skal det ikke krummes et hår på hans hode. Men hvis han gjør seg skyldig i noe ondt, skal han dø.»

53 Så sendte kong Salomo folk av sted for å hente ham ned fra alteret. Da han kom til kong Salomo, kastet han seg ned for ham, og Salomo sa til ham: «Du kan gå hjem.»

1. Kongebok 2

David dør

1 Da det gikk mot slutten for David, ga han dette påbudet til sin sønn Salomo:

2 Jeg skal nå gå den veien som alt her på jorden må gå. Vær du sterk og vis deg som en mann!

3 Hold Herren din Guds bud så du går på hans veier og holder hans forskrifter, bud, lover og påbud, slik det står skrevet i Moseloven. Da skal du vise klokskap i alt du gjør, hvor du enn vender deg.

4 For Herren vil holde det ordet han ga da han sa om meg: «Dersom dine sønner akter på sin ferd og vandrer i troskap for mitt ansikt av hele sitt hjerte og hele sin sjel, skal det aldri mangle en mann av din ætt på Israels trone.»

5 Du vet jo selv hva Joab, sønn av Seruja, gjorde mot meg og mot to av hærførerne i Israel, Abner, sønn av Ner, og Amasa, sønn av Jeter: Han drepte dem og lot krigsblod flyte i fredstid. Slik fikk han krigsblod på beltet han hadde om livet, og på skoene han hadde på føttene.

6 Bruk nå din visdom. La ikke den gamle og gråhårede mannen gå ned til dødsriket i fred.

⁷Men mot sønnene til Barsillai fra Gilead skal du vise godhet. La dem være blant dem som spiser ved ditt bord. For de tok vennlig imot meg da jeg flyktet for Absalom, din bror.

⁸Du har også hos deg Sjimi, sønn av Gera fra Bahurim, av Benjamins stamme. Det var han som forbannet meg så stygt den dagen jeg var på vei til Mahanajim. Men siden kom han og møtte meg nede ved Jordan. Da sverget jeg for ham ved Herren at jeg ikke skulle la ham dø for sverd.

⁹Men du må ikke la ham slippe straff. Du er jo en klok mann og vet nok hva du skal gjøre med ham. La ham gå ned til dødsriket med blod i sitt grå hår.

¹⁰Så gikk David til hvile hos sine fedre og ble gravlagt i Davidsbyen.

¹¹Den tiden David hadde vært konge over Israel, var førti år. Sju år regjerte han i Hebron og trettitre år i Jerusalem.

¹²Salomo satte seg på sin far Davids trone, og hans kongedømme var trygt grunnfestet.

Adonja blir drept

¹³Adonja, sønn av Haggit, kom til Batseba, Salomos mor. «Kommer du i fredelig ærend?» spurte hun. «Ja», svarte han,

¹⁴«men det er en sak jeg gjerne vil snakke med deg om.» «La meg høre!» sa hun.

¹⁵Da sa han: «Du vet at kongedømmet skulle vært mitt, og hele Israel ventet at jeg skulle bli konge. Men så gikk kongedømmet over fra meg til min bror, for han hadde fått det fra Herren selv.

¹⁶Nå er det bare én ting jeg vil be deg om, og du må ikke avvise meg.» «La meg høre!» svarte Batseba.

¹⁷Da sa han: «Tal med kong Salomo – for deg vil han ikke vise bort – og be om at han lar meg få Abisjag fra Sjunem til kone.»

¹⁸Batseba svarte: «Ja vel, jeg skal tale med kongen om deg.»

¹⁹Så gikk Batseba til kong Salomo for å legge Adonjas sak fram for ham. Kongen reiste seg, gikk imot henne og bøyd seg dypt for henne. Så satte han seg på

tronen. En stol ble satt fram for kongens mor; hun satte seg ved hans høyre side.

²⁰Hun sa: «Det er bare en liten ting jeg vil be deg om. Avvis meg ikke!» Kongen svarte: «Be om det, mor! Jeg vil ikke avvise deg.»

²¹Da sa hun: «La din bror Adonja få Abisjag fra Sjunem til kone!»

²² Men kong Salomo tok til orde og sa til sin mor: «Hvorfor ber du om Abisjag fra Sjunem for Adonja? Be da like godt om kongsmakten for ham! Han er jo min eldre bror, og han har presten Abjatar og Joab, sønn av Seruja, på sin side.»

²³Og kong Salomo sverget ved Herren og sa: «Måtte Gud la det gå meg ille både nå og siden om ikke dette skal koste Adonja livet!

²⁴ Og nå, så sant Herren lever – han som har innsatt meg til konge og latt meg sitte på tronen etter David, min far, og som har grunnlagt en kongeætt for meg, slik han hadde lovet – Adonja skal dø, og det i dag!»

²⁵Dermed sendte kong Salomo Benaja, sønn av Jojada, av sted. Han hogg ned Adonja, og slik døde han.

Salomo driver bort Abjatar

²⁶ Kongen sa til presten Abjatar: «Dra hjem til jordene dine i Anatot! Du fortjener å dø, men jeg vil ikke drepe deg i dag; for du har båret Herren Guds paktkiste foran David, min far, og du har tatt del i alle hans lidelser.»

²⁷ Så drev Salomo Abjatar bort og lot ham ikke lenger være prest for Herren. Slik ble det oppfylt, det ordet som Herren hadde talt mot Elis hus i Sjilo.

Joab blir drept

²⁸ Da ryktet om dette nådde Joab, som hadde støttet Adonja og ikke Absalom, flyktet han til Herrens telt og grep fatt i alterhornene.

²⁹Salomo fikk melding om at Joab hadde flyktet til Herrens telt og holdt seg nær ved alteret. Da sendte han Benaja, sønn av Jojada, av sted og sa: «Gå og hugg ham ned!»

30 Da Benaja kom til Herrens telt, sa han til Joab: «Kongen sier at du skal komme ut.» Men han svarte: «Nei, her vil jeg dø.» Benaja gikk tilbake til kongen og meldte hvordan Joab hadde svart ham.

31 Da sa kongen til ham: «Gjør som han sier! Hugg ham ned og gravlegg ham! Så frir du meg og min fars hus fra skylden Joab førte over oss da han lot skyldfrie menneskers blod flyte.

32 Herren vil la blodet komme over hans eget hode fordi han hogg ned to menn som var bedre og mer rettferdige enn han: Abner, sønn av Ner, Israels hærfører, og Amasa, sønn av Jeter, Judas hærfører. Han drepte dem med sverd uten at min far David visste om det.

33 Måtte deres blod for alltid komme over Joab og hans ætt. Men David og hans ætt, hans hus og hans trone skal Herren gi fred til alle tider.»

34 Så gikk Benaja, sønn av Jojada, opp og hogg ned Joab og drepte ham. Han ble gravlagt på sitt hjemsted i ørkenen.

35 I hans sted gjorde kongen Benaja, sønn av Jojada, til hærfører. Og han innsatte Sadok som prest i stedet for Abjatar.

Sjimi blir drept

36 Kongen sendte bud etter Sjimi og sa til ham: «Bygg deg et hus i Jerusalem! Der skal du bo, og du må ikke dra derfra til noe annet sted.

37 Det skal du sannelig vite at den dagen du drar ut og går over Kedron-bekken, er du dømt til å dø! Blodet ditt skal komme over ditt eget hode.»

38 Sjimi svarte kongen: «Ja vel, din tjener skal rette seg etter sin herre konges vilje.» Og Sjimi ble boende lenge i Jerusalem.

39 Men da tre år var gått, rømte to av Sjimis slaver til kongen i Gat, Akisj, sønn av Maaka. Da Sjimi fikk vite at slavene var i Gat,

40 gjorde han seg ferdig og salte eselet sitt. Han ga seg i vei til Akisj i Gat for å kreve tilbake slavene sine. Sjimi dro av sted og hentet slavene fra Gat.

⁴¹Salomo fikk vite at Sjimi hadde dratt fra Jerusalem til Gat og nå var kommet tilbake.

⁴²Da sendte kongen bud etter Sjimi og sa til ham: «Tok jeg deg ikke i ed ved Herren da jeg advarte deg og sa: Det skal du vite for visst at den dagen du forlater Jerusalem og går noe annet sted, er du dømt til å dø! Og du svarte: Ja vel, jeg har hørt hva du sier.

⁴³Hvorfor har du ikke holdt din ed til Herren og det påbudet jeg ga deg?

⁴⁴Du kjenner til, ja, du vet i ditt hjerte hvor mye vondt du har gjort mot David, min far. Nå lar Herren din ondskap komme over ditt eget hode.

⁴⁵Men kong Salomo skal være velsignet, og Davids trone skal til alle tider stå trygt for Herrens ansikt.»

⁴⁶Så ga kongen Benaja, sønn av Jojada, ordre om å gå ut og hugge ham ned. Slik døde Sjimi. Og kongsmakten lå trygt i Salomos hånd.

1. Kongebok 3

Kong Salomo og hans tid

¹ Salomo ble svigersønn til farao, kongen i Egypt. Han giftet seg med faraos datter og førte henne til Davidsbyen, til han fikk bygd ferdig sitt eget hus, Herrens hus og muren omkring Jerusalem.

²Men folket fortsatte å ofre på haugene, for det var ennå ikke bygd noe hus for Herrens navn.

³Salomo elsket Herren, derfor fulgte han sin far Davids forskrifter. Likevel ofret han på haugene og tente offerilden der.

Salomo ber om visdom

⁴ Kongen dro til Gibeon for å ofre, siden det var den største offerhaugen. Tusen brennoffer bar Salomo fram på alteret der.

⁵ I Gibeon viste Herren seg for Salomo i en drøm om natten. Gud sa: «Be om hva du vil. Jeg skal gi deg det!»

⁶Salomo svarte: «Du har vist stor godhet mot din tjener David, min far, fordi han vandret for ditt ansikt i troskap og rettferd og hadde et hjerte som var oppriktig mot deg. Du har holdt fast ved din store godhet ved å gi ham en sønn som i dag sitter på hans trone.

⁷ Nå har du, Herre, min Gud, gjort din tjener til konge etter min far David, enda jeg bare er en ung og uerfaren mann.

⁸Her står din tjener midt iblant ditt folk som du har utvalgt, et folk så stort at det ikke kan telles, og så tallrikt at det ikke kan regnes.

⁹Gi da din tjener et lydhørt hjerte, så jeg kan styre ditt folk og skille mellom godt og ondt. For hvem kan ellers styre dette folket, så stort som det er?»

¹⁰At Salomo svarte dette, var godt i Herrens øyne.

¹¹Og Gud sa til ham: «Siden du ba om dette og ikke om et langt liv eller rikdom eller død over dine fiender, men om evne til å høre hva som er rett,

¹² så vil jeg gjøre det du har bedt om. Nå gir jeg deg et hjerte som er så klokt og forstandig at din like aldri før har vært og heller ikke skal komme etter deg.

¹³ Selv det som du ikke ba om, vil jeg gi deg: både rikdom og ære. Så lenge du lever, skal det ikke finnes din like blant kongene.

¹⁴ Og hvis du vandrer på mine veier og holder mine lover og bud, slik som din far David gjorde, vil jeg gi deg et langt liv.»

¹⁵Salomo våknet. Det hadde vært en drøm. Og da han kom til Jerusalem, trådte han fram for Herrens paktkiste. Han ofret brennoffer, bar fram fredsoffer og holdt festmåltid for alle sine tjenere.

Salomo dømmer klokt

¹⁶En gang senere kom to prostituerte kvinner til kongen og trådte fram for ham.

¹⁷Den ene kvinnen sa: «Hør på meg, herre! Jeg og den kvinnen der bor i samme hus. Jeg fødte et barn mens hun var hjemme.

¹⁸Men på den tredje dagen etter fødselen fødte også denne kvinnen. Vi var sammen. Det fantes ingen fremmed hos oss i huset, bare vi to var hjemme alene.

¹⁹En natt døde denne kvinnens sønn fordi hun kom til å ligge på ham.

²⁰Da sto hun opp midt på natten og tok min sønn fra meg mens jeg, din tjener, sov. Hun la ham ved barmen sin og la sin egen døde sønn ved min barm.

²¹Da jeg sto opp om morgenen for å amme sønnen min – se, da var han død! Men da jeg så på ham i morgenlyset, var det slett ikke min sønn, han som jeg hadde født.»

²²Da sa den andre kvinnen: «Nei, det er min sønn som lever, og din sønn er død.» Men den første gjentok: «Nei, det er din sønn som er død, og min sønn lever.» Slik trettet de foran kongen.

²³Da sa kongen: «Den ene sier: Det er min sønn som lever, og din sønn er død. Og den andre sier: Nei, det er din sønn som er død, og min sønn lever.

²⁴Hent et sverd til meg!» sa kongen. De brakte et sverd til kongen,

²⁵og han sa: «Hugg det levende barnet i to og gi hver av dem en halvpart.»

²⁶ Da flammet kjærligheten opp i henne som var mor til det levende barnet, og hun sa: «Vær så snill, min herre! Gi henne den gutten som lever, og drep ham ikke!» Men den andre sa: «Barnet skal verken være ditt eller mitt! Del det i to!»

²⁷Da tok kongen til orde og sa: «Gi den første kvinnen det levende barnet, og drep det ikke! Hun er moren.»

²⁸Hele Israel fikk høre om den dommen kongen hadde felt, og de fikk ærefrykt for ham. For de så at Guds visdom var i ham, så han dømte rett.

1. Kongebok 4

Salomos embetsmenn

¹Salomo var nå konge over hele Israel.

²Dette var hans øverste embetsmenn: Asarja, sønn av Sadok, var prest;

- ³Elihoref og Ahia, sønner av Sjisja, var riksskrivere; Josjafat, sønn av Ahilud, var kansler;
- ⁴ Benaja, sønn av Jojada, var hærfører; Sadok og Abjatar var prester;
- ⁵Asarja, sønn av Natan, var oppsynsmann over fogdene; Sabud, sønn av presten Natan, var kongens venn;
- ⁶ Ahisjar var borgherre; Adoniram, sønn av Abda, var oppsynsmann over dem som gjorde pliktarbeid.
- ⁷Salomo hadde tolv fogder over hele Israel. De skulle sørge for matforsyningene til kongen og hans hoff. Hver sin måned i året skulle de sørge for det.
- ⁸ Dette er navnene deres: Ben-Hur, i fjellandet Efraim;
- ⁹ Ben-Deker, i Makas, Sjaalvim, Bet-Sjemesj, Elon og Bet-Hanan;
- ¹⁰ Ben-Hesed, i Arubbot – han hadde Soko og hele Hefer-landet;
- ¹¹ Ben-Abinadab hadde hele Dor-høylandet – han var gift med Tafat, datter av Salomo;
- ¹² Baana, sønn av Ahilud, hadde Taanak, Megiddo og hele Bet-Sjean, som ligger ved Saretan, nedenfor Jisreel, fra Bet-Sjean til Abel-Mehola og bortenfor Jokmeam;
- ¹³ Ben-Geber i Ramot i Gilead – han hadde teltbyene til Ja'ir, sønn av Manasse, i Gilead, og Argob-området i Basan, seksti store byer med murer og bronsebommer;
- ¹⁴ Ahinadab, sønn av Iddo, hadde Mahanajim;
- ¹⁵ Ahimaas hadde Naftali – også han var gift med en av Salomos døtre, Basmat;
- ¹⁶ Baana, sønn av Husjai, i Asjer og Alot;
- ¹⁷ Josjafat, sønn av Paruah, i Jissakar;
- ¹⁸ Sjimi, sønn av Ela, i Benjamin;
- ¹⁹ Geber, sønn av Uri, i Gilead-landet, det landet som hadde tilhørt amorittkongen Sihon og Basan-kongen Og. Dessuten var det en fogd i Juda.

Salomos makt og visdom

- 20** Folket i Juda og Israel var tallrikt som sanden ved havet. De spiste og drakk og var glade.
- 21** Salomo hersket over alle kongerikene fra Eufrat til filisterlandet og helt til grensen mot Egypt. De betalte skatt og sto under ham så lenge han levde.
- 22** Til matlaging hos Salomo gikk det hver dag med tretti kor fint mel og seksti kor grovt mel,
- 23**ti gjødde okser, tjue okser på beite og hundre sauer og i tillegg hjorter, gaseller, dådyr og gjødde gjess.
- 24** For han hersket over alt land vest for Eufrat, fra Tifsah til Gaza, over alle kongene vest for Eufrat, og han hadde fred på alle kanter rundt omkring.
- 25** I Juda og Israel, fra Dan til Beer-Sjeba, satt hver mann trygt under sin vinstokk og sitt fikentre så lenge Salomo levde.
- 26** Salomo hadde førti tusen stallplasser til sine vognhester og tolv tusen ryttere.
- 27**De tolv fogdene sørget hver sin måned for matforsyningene til kong Salomo og alle som spiste ved hans bord. De lot det ikke skorte på noe.
- 28**De skulle også etter tur gi bygg og halm til hestene og trekkdyrene der de befant seg.
- 29**Gud ga Salomo visdom, særdeles stor innsikt og en forstand som favnet like vidt som sanden ved havets bredd.
- 30**Salomos visdom overgikk all visdom i Østen og Egypt.
- 31** Han var visere enn noe annet menneske, visere enn Etan av Esrah-ætten og Mahols sønner Heman, Kalkol og Darda. Hans navn var kjent blant alle folkeslagene rundt omkring.
- 32** Salomo formet tre tusen ordspråk, og tallet på hans sanger var ett tusen og fem.
- 33**Han diktet om trærne, fra sederen på Libanon til isopen som vokser ut av muren, og han talte om fe og fugler, krypdyr og fisker.

³⁴ De kom fra alle folkeslag for å høre Salomos visdom, fra alle kongene på jorden som hadde hørt om hans visdom.

1. Kongebok 5

Salomo forbereder byggingen av tempelet

¹ Hiram, kongen i Tyros, sendte noen av sine tjenere til Salomo, for han hadde hørt at Salomo var blitt salvet til konge etter faren. For Hiram hadde alltid vært en god venn av David.

² Siden sendte Salomo bud til Hiram og sa:

³«Du vet at min far David ikke fikk bygd et hus for Herren sin Guds navn, fordi det var krig rundt ham på alle kanter, inntil Herren la fiendene under hans føtter.

⁴Men nå har Herrenmin Gud gitt meg fred rundt omkring. Det finnes ingen motstander og ingen truende fare mer.

⁵ Derfor tenker jeg nå å bygge et hus for Herren min Guds navn, slik som Herren sa til min far David: Din sønn, som jeg vil sette på tronen etter deg, han skal bygge huset for mitt navn.

⁶ Gi nå dine folk befaling om å hugge sedertrær til meg fra Libanon. Så skal mine folk arbeide sammen med dine, og jeg skal gi deg det du ber om i lønn til folkene dine. For du vet at det ikke er noen hos oss som skjønner seg så godt på å hugge trær som sidonerne.»

⁷ Da Hiram hørte Salomos ord, ble han meget glad og sa: «Velsignet er Herren i dag, han som har gitt David en så vis sønn til å styre dette store folket.»

⁸Så sendte Hiram bud til Salomo og sa: «Jeg har mottatt det budskapet du sendte meg. Jeg skal på alle måter gjøre som du ønsker med sedertrærne og sypressene.

⁹Folkene mine skal føre dem fra Libanon ned til havet. Så skal vi legge dem på flåter og føre dem på havet til det stedet du gir meg bud om. Der skal vi ta dem

fra hverandre, og så kan du hente dem. Siden må du gjøre som jeg ønsker, og la meg få de matforsyninger mitt hus trenger.»

¹⁰Så lot Hiram Salomo få det han ville ha av sedertrær og sypresser.

¹¹ Og Salomo ga Hiram tjue tusen kor hvete til hans husholdning og tjue kor olje av fin oliven. Så mye sendte han til Hiram år etter år.

¹²Herren ga Salomo visdom, slik han hadde lovet ham. Det var fred mellom Hiram og Salomo, og de sluttet pakt med hverandre.

¹³Kong Salomo la pliktarbeid på hele Israel, og pliktarbeiderne talte tretti tusen mann.

¹⁴Dem sendte han i skift til Libanon, ti tusen hver måned. En måned var de i Libanon og to måneder hjemme. Adoniram hadde oppsyn med pliktarbeiderne.

¹⁵ Salomo hadde sytti tusen bærere og åtti tusen steinhoggere i fjellet

¹⁶og i tillegg arbeidsformennene som sto under fogdene hans. Det var tre tusen tre hundre av dem, og de hadde oppsyn med folket som utførte arbeidet.

¹⁷Kongen bød at de skulle bryte store og kostbare steiner, så grunnvollen til tempelet kunne legges med tilhugget stein.

¹⁸Salomos og Hiram's bygningsmenn og mennene fra Gebal hugget dem til. De gjorde i stand både stokkene og steinene som tempelet skulle bygges av.

1. Kongebok 6

Salomo bygger tempelet

¹ I det fire hundre og åttiende året etter at israelittene var dratt ut av Egypt, i måneden siv, som er den andre måneden, begynte Salomo å bygge Herrens hus. Salomo var da konge i Israel på fjerde året.

² Huset som kong Salomo bygde for Herren, var seksti alen langt, tjue alen bredt og tretti alen høyt.

³Forhallen foran tempelrommet var tjue alen lang, svarende til bredden av huset, og ti alen bred. Den lå på forsiden.

⁴På huset laget han vinduer som skrånet innover. De var vide ytterst og smale innerst.

⁵Rundt husets yttervegger, både langs tempelhallen og det innerste rommet, reiste han et tilbygg, og der laget han siderom.

⁶Den nederste etasjen var fem alen bred, den mellomste seks alen bred og den øverste sju alen bred. For han hadde laget avsatser omkring på utsiden av huset for å slippe å lage fester i husets vegger.

⁷ Da huset ble reist, ble det bygd av steiner fra steinbruddet, ferdig tilhugget. Det hørtes verken hammer eller meisel eller noe annet verktøy av jern i huset da det ble bygd.

⁸Døren inn til nederste etasje i tilbygget var på høyre side av huset. En vindeltrapp førte opp til den mellomste etasjen og derfra opp til den tredje etasjen.

⁹ Da Salomo hadde reist tempelbygget, tekket han det med bjelker og bord av sedertre.

¹⁰I tilbygget som han reiste omkring hele huset, var hver etasje fem alen høy. Det var festet til huset med sederbjelker.

¹¹Da kom Herrens ord til Salomo, og det lød slik:

¹² «Nå bygger du dette huset. Hvis du følger mine forskrifter, holder mine lover, akter på alle mine bud og følger dem, så vil jeg oppfylle på deg det ordet jeg ga din far David.

¹³ Jeg vil bo midt blant israelittene og ikke forlate mitt folk Israel.»

¹⁴Så bygde Salomo huset og gjorde det ferdig.

¹⁵Han kledde veggene i huset innvendig med sederbord. Fra gulvet til takbjelkene kledde han dem med tre, og gulvet i huset dekket han med sypressbord.

¹⁶Tjue alen fra bakveggen av huset reiste han en vegg av sederbord; den rakk fra gulvet opp til takbjelkene. Bak veggen bygde han det innerste rommet, Det aller helligste.

¹⁷Tempelhallen foran det innerste rommet var førti alen lang.

¹⁸Innvendig hadde huset utskjæringer i sedertre, av gresskar og utsprungne blomster. Alt var dekket av sedertre; ingen stein var synlig.

¹⁹Lengst inne i tempelet innredet han Det aller helligste. Der skulle Herrens paktkiste stå.

²⁰Dette rommet, som var tjue alen langt, tjue alen bredt og tjue alen høyt, kledde han med rent gull. Foran det innerste rommet satte Salomo et alter. Det kledde han med sedertre.

²¹Salomo kledde huset innvendig med rent gull. Han hengte gullkjeder foran inngangen til Det aller helligste og kledde det med gull.

²²Hele huset kledde han med gull, fra ende til annen. Og hele alteret som sto foran det innerste rommet, kledde han også med gull.

²³ I Det aller helligste laget han to kjeruber av oliventre; de var ti alen høye.

²⁴Den ene kjeruben hadde en vinge som var fem alen, og den andre vingen var også fem alen. Det var ti alen fra vingespiss til vingespiss.

²⁵Den andre kjeruben var også ti alen mellom vingespissene. Begge kjerubene hadde samme størrelse og samme form.

²⁶Den ene kjeruben var ti alen høy, og det var også den andre.

²⁷Disse kjerubene satte han midt i Det aller helligste i tempelet. Og de bredte ut vingene sine så vingen på den ene nådde bort til den ene veggen, og vingen på den andre nådde til den andre veggen, og de to andre vingene berørte hverandre midt i rommet.

²⁸Han kledde kjerubene med gull.

²⁹Alle veggene i huset, både innvendig og utvendig, prydet han med utskårne bilder av kjeruber, palmer og utsprungne blomster.

- ³⁰Gulvet i huset dekket han med gull både inne og ute.
- ³¹Som inngang til Det aller helligste laget han dører av oliventre. Dørkarmene hadde fem avsatser.
- ³²De to dørene av oliventre prydet han med utskjæringer av kjeruber, palmer og utsprungne blomster, og han kledde dem med gull. Han hamret ut gullet på kjerubene og palmene.
- ³³Likedan laget han dørstolper av oliventre for inngangen til tempelhallen. Dørkarmene hadde fire avsatser.
- ³⁴De to dørene var av sypresstre. Begge dørene hadde to halvdører som kunne svinges.
- ³⁵Han prydet dem med utskårne kjeruber, palmer og utsprungne blomster og kledde dem med gull som ble lagt jevnt utover utskjæringene.
- ³⁶Han bygde den indre forgården med tre lag tilhugget stein og ett lag sederbjelker.
- ³⁷Grunnvollen til Herrens hus ble lagt i det fjerde året, i måneden siv.
- ³⁸Og i det ellevte året, i måneden bul, som er den åttende måneden, gjorde Salomo tempelet ferdig med alt som var i det, slik det skulle være. Da hadde han bygd på det i sju år.

1. Kongebok 7

Salomo bygger kongeborgen

- ¹ Salomo bygde på kongeborgen sin i tretten år før han fikk den ferdig.
- ² Han bygde Libanon-skoghuset. Det var hundre alen langt, femti alen bredt og tretti alen høyt. Det hadde fire rader med søyler av sedertre, og oppå søylene var det sederbjelker.
- ³ Det var et tak av sedertre over takbjelkene som lå ned mot søylene. I alt var det førtifem, femten i hver rad.
- ⁴ Huset hadde tre rader vinduer med karmen. Vinduene lå rett imot hverandre i tre høyder.

⁵Alle dørene og vinduene hadde firkantede karmen og vendte rett imot hverandre i tre høyder.

⁶Han bygde også søylehallen, som var femti alen lang og tretti alen bred. Foran den var det en forhall med søyler med et skjermtak foran.

⁷Dessuten bygde han tronhallen, også kalt Domshallen, for der holdt han rettergang. Han kledde den med sedertre fra gulv til tak.

⁸Hans eget hus, det som han bodde i, lå i den andre gården innenfor forhallen. Det var bygd på den samme måten. Salomo bygde også et hus for faraos datter, som han hadde giftet seg med. Det lignet forhallen.

⁹Alle disse bygningene var av kostbare steiner som var hugget etter mål. De var skåret til med steinsag både på innsiden og utsiden, fra grunnmuren til gesimsen og på yttersiden ut mot den store borggården.

¹⁰Grunnmuren var av kostbare og store steiner, steiner på ti alen og åtte alen.

¹¹Over dem var det kostbare steiner som var hugget etter mål, og sedertre.

¹²Rundt den store forgården var det tre lag med tilhugget stein og ett lag med sederbjelker. Slik var det også rundt den indre forgården til Herrens hus og rundt forhallen.

Utstyret til tempelet

¹³Kong Salomo sendte bud etter Hiram fra Tyros.

¹⁴Han var sønn av en enke fra Naftali stamme, og hans far var en kobbersmed fra Tyros. Hiram var full av visdom, innsikt og kunnskap, så han kunne utføre all slags arbeid i bronse. Han kom til Salomo og utførte alt håndverket for kongen.

¹⁵Hiram støpte de to bronsesøylene. Den ene søylen var atten alen høy, og det trengtes en snor på tolv alen for å nå omkring den. Den andre søylen var like stor.

¹⁶Så laget han to søylehoder til å sette på toppen av søylene. De var støpt av bronse, og hvert søylehode var fem alen høyt.

¹⁷På søylehodene øverst på søylene var det slyngornamenter: blomsterranker i form av lenkearbeid, sju for hvert av søylehodene.

¹⁸Han laget to rader med granatepler omkring det ene av ornamentene som skulle dekke søylehodene øverst på søylene. Slik gjorde han også med det andre søylehodet.

¹⁹Hodene øverst på søylene i forhallen var formet som lotusblomsten og målte fire alen.

²⁰Rundt begge søylehodene, like ovenfor den buede formen på den andre siden av ornamentet, var det to hundre granatepler i rekker.

²¹ Han reiste søylene ved forhallen til tempelet. Han reiste opp den høyre søylen og kalte den Jakin. Så reiste han opp den venstre søylen og kalte den Boas.

²²Øverst på søylene var det lotusblomster, skåret ut for hånd. Nå var arbeidet med søylene fullført.

²³ Så laget han havet av støpt metall. Det var sirkelformet og målte ti alen fra kant til kant. Høyden var fem alen, og omkretsen målte tretti alen med målesnor.

²⁴Nedenfor kanten var det pryddresskar hele veien rundt. De omkranset hele havet, ti på hver alen. Det var to rader med gresskarutsmykning, støpt i ett med havet.

²⁵Havet sto på tolv okser; tre av dem vendte mot nord, tre mot vest, tre mot sør og tre mot øst, og de sto alle med bakkroppen innover. Havet hvilte på dem.

²⁶ Det var en håndsbredd tykt, og kanten var laget som kanten på et beger, formet som en lotusblomst. Havet rommet to tusen bat.

²⁷Så laget han ti vognstativer i bronse. Hvert stativ var fire alen langt, fire alen bredt og tre alen høyt.

²⁸Vognstativene var laget slik: De hadde tverrlister, og tverrlistene lå mellom rammelistene.

²⁹På tverrlistene mellom rammelistene var det løver, okser og kjeruber, og det var det også over rammelistene. Under løvene og oksene var det kranser av hamret arbeid.

³⁰Hvert vognstativ hadde fire hjul av bronse og aksler av bronse. På de fire føttene var det bærearmer som var støpt på under vannfatet. Bak hver av dem var det kranser.

³¹Åpningen for hvert vognstativ var innenfor kransen og nådde en alen opp over den. Åpningen var rund, hadde form av en sokkel og var på halvannen alen. Også på åpningen var det utskjæringer. Men tverrlistene var firkantede, ikke runde.

³²De fire hjulene var under tverrlistene, og hjulakslene satt på vognstativet. Hvert hjul var halvannen alen høyt.

³³Hjulene var formet som vognhjul; akslene, hjulringene, eikene og navene på dem – alt var støpt.

³⁴De fire bæreamene var festet til de fire hjørnene på hvert vognstativ. Bæreamene var en del av stativet.

³⁵Øverst på hvert vognstativ var det en runding som var en halv alen høy. Håndtakene og bæreamene satt øverst og var en del av stativet.

³⁶På flatsidene av håndtakene og på tverrlistene skar han ut kjeruber, løver og palmer etter som det var plass til, og kranser rundt omkring.

³⁷Slik laget han de ti vognstativene. De var alle støpt på samme vis og hadde samme mål og form.

³⁸ Så laget han ti bronsefat. Hvert fat tok førti bat og målte fire alen. Det var ett fat for hvert av de ti vognstativene.

³⁹ Fem av vognstativene satte han på høyre side av tempelet og fem på den venstre. Havet satte han på tempelets høyre side mot sørøst.

⁴⁰ Hiram laget grytene, ildskuffene og offerskålene. Dermed var Hiram ferdig med alt håndverksarbeid han skulle gjøre for kong Salomo til Herrens hus:

⁴¹to søyler; to skåler på søylehodene øverst på søylene; to slyngornamenter til å dekke de to skålene;

⁴²de fire hundre granateplene til de to slyngornamentene – to rader granatepler til hvert ornament, til å dekke de to skålene på søylehodene øverst på søylene;

⁴³de ti vognstativene og de ti fatene til hvert av dem;

⁴⁴havet – det var bare ett – og de tolv oksene under det;

⁴⁵grytene, ildskuffene og offerskålene. Alt dette utstyret som Hiram laget for kong Salomo til Herrens hus, var av skinnende bronse.

⁴⁶Det var på Jordan-sletten kongen lot dem støpe, i den faste leirjorden mellom Sukkot og Saretan.

⁴⁷Salomo satte på plass alt utstyret, som var i slike mengder at det ikke var mulig å si hvor mye bronsen veide.

⁴⁸ Salomo fikk også laget alle de andre gjenstandene som skulle være i Herrens hus: gullalteret og gullbordet til skuebrødene;

⁴⁹lysestakene, fem til høyre og fem til venstre foran Det aller helligste, av rent gull, blomsterornamentene, lampene og tengene av gull;

⁵⁰bollene, lysesaksene, offerskålene, kannene og glopannene av rent gull. Panelet på dørene til det innerste rommet, Det aller helligste, og panelet på dørene til tempelhallen var dekket av gull.

⁵¹ Så var det fullført, alt arbeidet som kong Salomo hadde latt utføre på Herrens hus. Og han flyttet dit de tingene som hans far David hadde viet til Herren: både sølvet og gullet og alt utstyret. Han la det inn i skattkamrene i Herrens hus.

1. Kongebok 8

Paktkisten blir satt på plass

¹ Så samlet Salomo Israels eldste og alle stammehøvdingene, overhodene for familiene, hos seg i Jerusalem. De skulle føre Herrens paktkiste opp fra Davidsbyen, det er Sion.

² Og alle menn i Israel samlet seg hos kong Salomo på festen i måneden etanim, det er den sjuende måneden.

³ Da alle Israels eldste var kommet, løftet prestene kisten,

⁴ og de førte Herrens paktkiste opp sammen med telthelligdommen og alle de hellige kar som var i teltet. Det var prestene og levittene som bar dem.

⁵ Kong Salomo sto foran kisten sammen med hele Israels menighet, som hadde samlet seg hos ham. De ofret småfe og storfe i slike mengder at ingen kunne telle eller regne dem.

⁶ Så brakte prestene Herrens paktkiste til den plassen den skulle ha, i det innerste tempelrommet, i Det aller helligste, under kjerubenes vinger.

⁷ For kjerubene bredte vingene ut over det stedet hvor kisten sto, slik at de dekket både kisten og bærestengene ovenfra.

⁸ Stengene var så lange at en kunne se endene av dem fra Det hellige foran Det aller helligste, men de kunne ikke sees utenfra. Der har de vært til denne dag.

⁹ I kisten fantes det ikke noe annet enn de to steintavlene som Moses hadde lagt ned der ved Horeb, den gang Herren sluttet pakt med isrealittene da de dro ut av Egypt.

¹⁰ Da prestene gikk ut av helligdommen, fylte skyen Herrenshus.

¹¹ Prestene kunne ikke stå og gjøre tjeneste på grunn av skyen; for Herrens herlighet fylte tempelet.

Salomos bønn ved tempelvigslingen

¹² Da sa Salomo: Herren har sagt at han vil bo i en mørk sky.

¹³ Men nå har jeg bygd deg en praktfull bolig, et sted der du kan bo for alltid.

¹⁴ Så snudde kongen seg og velsignet hele Israels menighet mens de sto.

¹⁵Han sa: Velsignet er Herren, Israels Gud, som med sin hånd har fullført det som han med sin munn lovet min far David da han sa:

¹⁶ «Fra den dagen jeg førte mitt folk Israel ut av Egypt, har jeg ikke valgt ut noen by i alle Israels stammer for at det skulle bygges et hus der til bolig for mitt navn. Men jeg valgte David til å herske over mitt folk Israel.»

¹⁷ Min far David hadde i sinne å bygge et hus for navnet til Herren, Israels Gud.

¹⁸Men Herren sa til min far David: «Da du hadde i sinne å bygge et hus for mitt navn, var hensikten god.

¹⁹Likevel, det er ikke du som skal bygge huset, men din sønn, som er av ditt eget kjøtt og blod. Han skal bygge huset for mitt navn.»

²⁰Nå har Herren oppfylt det ordet han talte. Jeg har fulgt etter min far David og har tatt sete på Israels trone, slik Herren har sagt, og jeg har bygd huset for navnet til Herren, Israels Gud.

²¹ Der har jeg sørget for et sted for paktkisten som inneholder den pakten som Herren sluttet med våre fedre da han førte dem ut av Egypt.

²²Så sto Salomo for Herrens alter midt foran hele Israels menighet. Han bredte hendene sine ut mot himmelen

²³ og sa: Herre, Israels Gud! Det er ingen Gud som du, verken oppe i himmelen eller her nede på jorden. Du holder pakten og viser godhet mot dine tjenere når de ferdes helhjertet for ditt ansikt.

²⁴Du har holdt det løftet du ga din tjener David, min far. Du har oppfylt med din hånd det som du hadde lovet med din munn, slik vi ser i dag.

²⁵ Så hold nå, Herre, Israels Gud, det løftet du ga din tjener David, min far, da du sa: «Det skal aldri mangle en mann av din ætt til å sitte på Israels trone for mitt ansikt, så sant dine sønner akter på sin ferd og vandrer for mitt ansikt slik som du har gjort.»

²⁶ La det nå stå fast, Herre, Israels Gud, det ordet du talte til din tjener David, min far!

- 27** Men bor Gud virkelig på jorden? Se, himmelen og himlers himmel kan ikke romme deg, langt mindre dette huset som jeg har bygd!
- 28** Vend deg mot din tjeners bønn og hans rop om nåde, Herre, min Gud! Hør det ropet og den bønningen som din tjener bærer fram for deg i dag.
- 29** La dine øyne våke over dette huset natt og dag, over det stedet der du har lovet at navnet ditt skal bo. Hør de bønnene som din tjener bærer fram, vendt mot dette stedet!
- 30** Ja, hør bønningen om nåde som din tjener og ditt folk Israel ber, vendt mot dette stedet! Hør dem i himmelen der du bor, hør og tilgi!
- 31** Når en mann skader sin neste og det kreves at han skal avlegge ed, og han så kommer og sverger foran ditt alter i dette huset,
- 32** da må du høre det i himmelen, gripe inn og skifte rett mellom tjenerne dine. Døm den urettferdige skyldig og la hans fremferd ramme ham selv. Frikjenn den rettferdige og la ham få igjen for sin rettferd.
- 33** Når ditt folk Israel blir slått av fienden fordi det har syndet mot deg, men så vender om til deg og priser ditt navn, ber og bønnfaller deg om nåde i dette huset,
- 34** da må du høre det i himmelen og tilgi ditt folk Israel den synden de har gjort. Før dem tilbake til det landet som du ga fedrene deres.
- 35** Når himmelen lukkes så det ikke kommer regn fordi de har syndet mot deg, men de så ber til deg, vendt mot dette stedet, priser ditt navn og vender om fra sin synd fordi du har ydmyket dem,
- 36** da må du høre det i himmelen og tilgi den synd som din tjener og ditt folk Israel har gjort. For du lærer dem den gode veien de skal gå. Send da regn over landet ditt, som du har gitt ditt folk til odel og eie.
- 37** Når det blir hungersnød i landet, når det kommer pest, når det kommer kornsot og svartrust, gresshopper og larver, når fienden omringer landets byer – uansett hva slags plage og sykdom det er –

³⁸og så en eller annen eller hele ditt folk Israel bærer fram bønner og rop om nåde fordi de kjenner at det stikker dem i hjertet, og brer ut sine hender mot dette huset,

³⁹ da må du høre det i himmelen der du troner. Tilgi, grip inn og gi enhver igjen etter hans ferd, du som kjenner hans hjerte! For du er den eneste som kjenner alle menneskers hjerte.

⁴⁰Så skal de frykte deg alle de dager de lever i landet du ga våre fedre.

⁴¹Det kan også hende at fremmede som ikke hører til ditt folk Israel, kommer fra et land langt borte for ditt navns skyld.

⁴²For de skal få høre om ditt store navn, din sterke hånd og din utstrakte arm. Når de så kommer og ber, vendt mot dette huset,

⁴³ da må du høre dem i himmelen der du troner, og gjøre alt det de roper til deg om! Slik skal alle folk på jorden lære navnet ditt å kjenne, og de skal frykte deg slik ditt folk Israel gjør, og vite at navnet ditt er nevnt over dette huset som jeg har bygd.

⁴⁴Når ditt folk drar ut i krig mot fienden, hvor du så sender dem, og de ber til Herren, vendt mot den byen som du har valgt deg ut, og mot det huset som jeg har bygd for navnet ditt,

⁴⁵da må du i himmelen høre deres bønner og påkallelser og hjelpe dem til deres rett.

⁴⁶ Når folket synder mot deg – for det finnes ikke noe menneske som ikke synder – så blir du harm på dem og overgir dem til fienden, som fører dem i fangenskap, til fiendeland, fjernt eller nær.

⁴⁷ Men så går de i seg selv i det landet der de holdes i fangenskap, og vender om og ber til deg om nåde der i landet og sier: «Vi har syndet, handlet ille og gjort urett.»

⁴⁸ Hvis de da vender om til deg av hele sitt hjerte og hele sin sjel der i fiendeland, hos dem som har ført dem bort, og ber til deg vendt mot det landet

du ga deres fedre, mot byen som du har valgt deg ut, og mot huset som jeg har bygd for navnet ditt,

⁴⁹da må du i himmelen der du troner, høre deres bønner og rop om nåde og hjelpe dem til deres rett.

⁵⁰Tilgi ditt folk alle lovbrudd og synder som de har gjort mot deg. La dem finne barmhjertighet hos dem som holder dem i fangenskap, så de forbarmer seg over dem.

⁵¹ For de er ditt folk og din eiendom, som du førte ut av Egypt, midt ut av smelteovnen.

⁵²Hold dine øyne åpne for de bønner og rop om nåde som stiger opp fra din tjener og fra ditt folk Israel, og hør alltid på dem når de roper til deg.

⁵³ For du, Herre Gud, har skilt dem ut som din eiendom fra alle folkeslag på jorden, slik du sa gjennom din tjener Moses da du førte våre fedre ut av Egypt.

Vigslingen av tempelet

⁵⁴Da Salomo hadde fullført hele denne bønnen til Herren om nåde, reiste han seg opp foran Herrens alter, der han hadde ligget på kne med hendene utbredt mot himmelen.

⁵⁵ Stående velsignet han hele Israels menighet med høy røst og sa:

⁵⁶ Velsignet er Herren som har gitt sitt folk Israel ro, slik han lovet. Ikke ett av alle de gode ord han talte gjennom sin tjener Moses, er falt til jorden.

⁵⁷ Måtte Herren vår Gud være med oss slik han var med våre fedre! Måtte han ikke forlate oss og ikke forkaste oss,

⁵⁸men bøye hjertet vårt til seg, så vi går på hans veier og holder de budene, forskriftene og lovene som han påla våre fedre.

⁵⁹Måtte disse mine ord som jeg har bedt for Herrens ansikt, være nær Herren vår Gud dag og natt, så han hjelper sin tjener og sitt folk Israel til den rett de trenger dag for dag.

⁶⁰ Da skal alle folkeslag på jorden vite at Herren er Gud, han og ingen annen.

⁶¹Hold dere helhjertet til Herren vår Gud, så dere følger hans forskrifter og holder hans bud, som dere gjør i dag.

⁶²Så ofret kongen og hele Israel med ham slaktoffer til Herren.

⁶³Og Salomo bar fram fredsofferet for Herren. Det var 22.000 okser og 120.000 sauer. Slik vigslet kongen og alle isrealittene Herrens hus.

⁶⁴Samme dagen helliget kongen den midtre delen av forgården foran Herrens hus. Der bar han fram brennofferet, grødeofferet og fettstykkene av fredsofferet. For bronsealteret som sto for Herrensansikt, var for lite til å romme både brennofferet, grødeofferet og fettstykkene av fredsofferet.

⁶⁵På samme tid feiret Salomo festen, og hele Israel med ham. Det var en stor forsamling som var kommet sammen helt fra Lebo-Hamat til Egypterbekken. I sju dager og sju dager til, i alt fjorten dager, holdt de høytid for Herren vår Guds ansikt.

⁶⁶Den åttende dagen lot han folket fare. De tok farvel med kongen og dro hjem, hver til sitt, vel til mote og glade for alt det gode Herren hadde gjort mot sin tjener David og sitt folk Israel.

1. Kongebok 9

Guds svar på Salomos bønn

¹ Da Salomo hadde bygd ferdig Herrens hus, kongeborgen og alt det andre som han ønsket å gjøre,

²viste Herren seg for ham for annen gang, slik som han hadde vist seg for ham i Gibeon,

³ og sa til ham: Jeg har hørt din bønn og ditt rop om nåde som du bar fram for meg. Jeg har helliget dette huset som du har bygd, og jeg vil la navnet mitt bo der for alltid. Mine øyne og mitt hjerte skal alle dager være vendt mot det.

⁴ Og du, så sant du vandrer for mitt ansikt slik din far David gjorde, med helt hjerte og i oppriktighet, og så sant du gjør alt det jeg har befalt deg, og holder mine forskrifter og lover,

⁵ da skal jeg la din kongetrone stå fast i Israel for alltid, slik som jeg lovet din far David da jeg sa: «Det skal aldri mangle en mann av din ætt på Israels trone.»

⁶ Men hvis dere og barna deres vender dere bort fra meg og ikke holder de budene og forskriftene som jeg har gitt dere, men går og dyrker andre guder og tilber dem,

⁷ da skal jeg utrydde isrealittene fra det landet jeg ga dem. Det huset som jeg har helliget til mitt navn, vil jeg kaste bort fra mitt ansikt, og Israel skal bli et ordtak og et spottord blant alle folk.

⁸ Om dette huset er aldri så praktfullt, skal alle som går forbi, gispe forferdet og plystre hånlig og spørre: «Hvorfor har Herren handlet slik mot dette landet og dette huset?»

⁹Og da skal folk svare: «Det er fordi de forlot Herren sin Gud, han som førte deres fedre ut av Egypt, og holdt seg til andre guder, som de tilba og dyrket. Derfor har Herren ført all denne ulykken over dem.»

Byggearbeid og handel

¹⁰ Da de tjue årene var gått som Salomo hadde brukt til å bygge de to husene, Herrens hus og kongeborgen,

¹¹ga han Hiram, kongen i Tyros, tjue byer i Galilea. For Hiram hadde hjulpet ham med sedertre, syresstre og gull, så mye han ønsket seg.

¹²Men da Hiram kom fra Tyros for å se på de byene som Salomo hadde gitt ham, likte han dem ikke.

¹³ Han sa: «Hva er dette for slags byer du har gitt meg, min bror?» Han kalte dem for Kabul-landet, og det heter det den dag i dag.

¹⁴ Men Hiram sendte kongen hundre og tjue talenter gull.

¹⁵ Slik hadde det seg med det pliktarbeidet som kong Salomo satte i gang da han skulle bygge Herrens hus, sitt eget hus, Millo, Jerusalems bymur, Hasor, Megiddo og Geser:

16 Faraos kongen i Egypt, dro opp og inntok Geser. Han satte byen i brann og drepte alle kanaaneerne som bodde der. Siden ga han byen i medgift til sin datter, som ble gift med Salomo.

17 Salomo bygde opp igjen Geser og Nedre Bet-Horon,

18 Baalat og Tamar i ødemarken der i landet,

19 og alle byene hvor Salomo hadde lagerhus, og de byene hvor han hadde vognene og hestene sine. Han bygde også alt han ønsket seg både i Jerusalem og i Libanon, i hele det riket han hersket over.

20I landet var det fortsatt igjen en befolkning som ikke tilhørte Israels folk: amoritter, hetitter, perisitter, hevitter og jebusitter.

21 Salomo la pliktarbeid på etterkommerne av disse folkene, så mange som ennå var igjen fordi israelittene ikke hadde klart å utrydde dem, la Salomo pliktarbeid på. Slik har det vært til denne dag.

22Men han satte ingen av israelittene til å gjøre slavearbeid; de var krigere, hoffmenn, høvdinger, våpenbærere, vognkommandanter og ryttere.

23Tallet på de arbeidslederne Salomo hadde, var fem hundre og femti. De hadde tilsyn med arbeidsfolkene.

24 Så snart faraos datter hadde flyttet fra Davidsbyen opp til det huset Salomo hadde bygd for henne, gikk han i gang med å bygge Millo.

25Tre ganger om året bar Salomo fram brennoffer og fredsoffer på det alteret han hadde bygd for Herren, og han brente røkelse for Herrensansikt. Slik fullførte han tempelet.

26 Kong Salomo bygde en skipsflåte i Esjon-Geber, som ligger ved Eilat, i Edom-landet, ved Sivsjøens kyst.

27På disse skipene sendte Hiram noen av sine menn som var sjøfolk og kjente havet, av sted sammen med Salomos menn.

28 De dro til Ofir og hentet gull, fire hundre og tjue talenter, som de førte til kong Salomo.

1. Kongebok 10

Dronningen av Saba besøker Salomo

- ¹ Da dronningen av Saba hadde hørt om Salomo og det han hadde gjort for Herrens navn, kom hun for å prøve ham med gåter.
- ² Hun kom til Jerusalem med meget store rikdommer, med kameler som bar balsamoljer, store mengder gull og edelstener. Hun trådte fram for Salomo og snakket med ham om alt som lå henne på hjertet.
- ³ Og Salomo ga henne svar på alt hun spurte om. Det fantes ikke den ting som var skjult for kongen så han ikke kunne gi henne svar.
- ⁴ Da dronningen av Saba fikk se all Salomos visdom, huset han hadde bygd,
- ⁵ rettene på bordet hans, hoffmennene der de satt, tjenerne som vartet opp, og deres klær, kongens munnskjenker og brennofrene som han bar fram i Herrens hus, mistet hun helt pusten.
- ⁶ Hun sa til kongen: «Så var det da sant, det jeg hørte hjemme i mitt land om deg og visdommen din!
- ⁷ Jeg trodde ikke det de fortalte, før jeg kom og fikk se det med egne øyne. Men nå ser jeg at de ikke engang har fortalt meg halvparten. Du er mer vis og velstående enn alt det jeg har hørt.
- ⁸ Lykkelige er dine menn, og lykkelige er disse tjenerne, som alltid får stå hos deg og lytte til din visdom!
- ⁹ Velsignet være Herren din Gud, som hadde slik godvilje for deg at han ga deg Israels trone. Fordi Herren alltid har Israel kjær, har han gjort deg til konge, for at du skal fremme rett og rettferd.»
- ¹⁰ Så ga hun kongen ett hundre og tjue talenter gull, balsamoljer i store mengder og edelstener. Det har aldri siden kommet en slik mengde med balsamoljer til landet som det dronningen av Saba ga kong Salomo.
- ¹¹ Hiram's flåte som hentet gull fra Ofir, hadde også med seg store mengder sandeltre og edelstener derfra.

¹²Av sandeltreet fikk kongen laget utsmykninger til Herrens hus og kongeborgen, og lyrer og harper til sangerne. Så mye sandeltre har det aldri tidligere kommet til landet, og så mye har ikke vært å se til denne dag.

¹³Kong Salomo ga dronningen av Saba alt det hun hadde lyst på og ba om, i tillegg til det som sømmet seg en mektig konge som Salomo. Så brøt hun opp og dro hjem til sitt land sammen med tjenerne sine.

Salomos rikdom

¹⁴Det gullet som Salomo fikk inn på ett år, veide 666 talenter.

¹⁵I tillegg kom avgiftene fra de handelsreisende og fra karavanehandlerne, fra alle araberkongene og fra stattholderne i landet.

¹⁶ Kong Salomo fikk laget to hundre store skjold av hamret gull; til hvert skjold gikk det med seks hundre sjekel gull.

¹⁷ Han fikk også laget tre hundre små skjold av hamret gull; til hvert av dem gikk det med tre miner gull. Alle disse skjoldene satte kongen i Libanon-skoghuset.

¹⁸Kongen fikk også laget en stor trone av elfenben og kledde den med rent gull.

¹⁹Seks trinn førte opp til tronen, og stolryggen var rundet øverst. Det var armlener på begge sider av setet, og ved hvert av dem sto det en løve.

²⁰På de seks trinnene sto det tolv løver, seks på hver side. Maken til trone har aldri vært laget i noe annet kongerike.

²¹Alle drikkekarene til kong Salomo var av gull, og alt utstyret i Libanon-skoghuset var av rent gull. Ingen ting var av sølv; sølvet ble ikke regnet for noe i Salomos dager.

²² For kongen hadde Tarsis-skip på havet sammen med Hiram's skip. En gang hvert tredje år kom Tarsis-skipene hjem lastet med gull og sølv, elfenben, apekatter og påfugler.

²³Kong Salomo overgikk alle jordens konger i rikdom og visdom.

²⁴Og fra hele verden søkte de Salomo for å lytte til visdommen som Gud hadde lagt ned i hans hjerte.

²⁵Hvert år kom de med gaver til ham, gjenstander av sølv og gull, kapper, våpen, balsamoljer, hester og muldyr.

²⁶ Salomo samlet vogner og hester. Han hadde fjorten hundre vogner og tolv tusen hester. Han plasserte dem i vognbyene og hos seg selv i Jerusalem.

²⁷ Kongen gjorde sølv like vanlig i Jerusalem som stein, og sedertre like vanlig som morbærtrær i lavlandet.

²⁸ Salomo fikk hestene sine fra Egypt og fra Kue. Kongens kjøpmenn hentet dem fra Kue mot betaling.

²⁹Hver vogn som ble innført fra Egypt, kostet seks hundre sjekel sølv, og hver hest ett hundre og femti sjekel. Så solgte de hester og vogner videre til hetittkongene og arameerkongene.

1. Kongebok 11

Skygger over Salomos styre

¹ Kong Salomo elsket også mange andre utenlandske kvinner enn faraos datter. Det var kvinner fra Moab, Ammon, Edom, Sidon og hetittenes land.

² De hørte til de folkene Herren hadde talt om da han sa til israelittene: «Dere skal ikke blande dere med dem, og de ikke med dere. Ellers kommer de til å vende hjertet deres til sine guder.» Det var disse kvinnene Salomo holdt seg til og elsket.

³Han hadde sju hundre koner med fyrstelig rang og tre hundre medhustruer, og de førte hans hjerte på avveier.

⁴Det var da Salomo ble gammel at konene hans fikk vendt hans hjerte til andre guder. Hans hjerte var ikke lenger helt med Herren hans Gud, slik hans far Davids hjerte hadde vært.

⁵Salomo fulgte Astarte, sidonernes gudinne, og Milkom, ammonittenes motbydelige avgud.

⁶Og han gjorde det som var ondt i Herrens øyne, og fulgte ikke Herren fullt og helt slik hans far David hadde gjort.

⁷På den tiden bygde Salomo en offerhaug for Kemosj, moabittenes motbydelige avgud, på den høyden som ligger midt imot Jerusalem, og en for Molok, den motbydelige avguden til ammonittene.

⁸Dette gjorde han for alle de utenlandske konene sine, som tente offerild og bar fram slakteroffer for gudene sine.

⁹ Da ble Herren harm på Salomo fordi han hadde vendt sitt hjerte bort fra Herren, Israels Gud, som hadde vist seg for ham to ganger

¹⁰og gitt ham det budet at han ikke skulle følge andre guder; men han hadde ikke rettet seg etter Herrens bud.

¹¹ Og Herren sa til Salomo: «Siden du har oppført deg slik og ikke holdt min pakt og forskriftene som jeg påla deg, skal jeg rive riket fra deg og gi det til en i din tjeneste.

¹²Men for din far Davids skyld vil jeg ikke gjøre det så lenge du lever; det er din sønn jeg vil rive det fra.

¹³Likevel vil jeg ikke rive vekk hele riket. Én stamme vil jeg gi din sønn for min tjener Davids skyld og for Jerusalems skyld, den byen jeg har utvalgt.»

¹⁴ Så reiste Herren opp en motstander for Salomo. Det var edomitten Hadad, som tilhørte kongeætten i Edom.

¹⁵ Den gangen David slo Edom, dro hærføreren Joab opp for å gravlegge de falne. Han slo også i hjel alle menn i Edom.

¹⁶I seks måneder holdt Joab seg der med hele Israels hær til han hadde utryddet alle menn i Edom.

¹⁷Da flyktet Hadad til Egypt sammen med noen edomitter, noen av hans fars menn. Hadad var den gang ganske ung.

¹⁸De brøt opp fra Midjan og kom til Paran. Der fikk de med seg noen menn og kom så til Egypt, til farao, kongen i landet. Han ga Hadad et hus, sørget for mat til ham og lot ham få jord.

¹⁹Farao så med stor velvilje på Hadad og ga ham svigerinnen sin, søsteren til dronning Tahpenes, til kone.

²⁰Hun fødte ham sønnen Genubat. Tahpenes oppfostret Genubat i faraos hus, og siden var han i faraos hus, blant sønnene hans.

²¹Mens Hadad var i Egypt, fikk han høre at David hadde gått til hvile hos sine fedre, og at hærføreren Joab var død. Da sa han til farao: «La meg nå få dra hjem til mitt eget land.»

²²Farao spurte: «Hva er det du savner her hos meg siden du ber om å få dra til ditt eget land?» Han svarte: «Ingenting, men du må likevel sende meg av sted.»

²³ Gud reiste opp enda en motstander mot Salomo. Det var Reson, sønn av Eljada. Han hadde rømt fra sin herre Hadadeser, kongen i Soba.

²⁴Reson samlet folk omkring seg og ble høvding for en røverflokk. Den gang David drepte mange av dem, dro de til Damaskus. De slo seg ned der og gjorde seg til herrer i byen.

²⁵Reson var Israels motstander så lenge Salomo levde. Både han og Hadad voldte Israel skade. Reson var konge over Aram og avskydde Israel.

Jeroboam gjør opprør

²⁶ Jeroboam var sønn av Nebat fra Sereda i Efraim. Hans mor het Serua og var enke. Han var i Salomos tjeneste, men reiste seg mot kongen.

²⁷ Slik gikk det til da Jeroboam løftet sin hånd mot kongen: Salomo holdt på med å bygge Millo og tette sprekken i muren omkring sin far Davids by.

²⁸ Nå var Jeroboam en dyktig kar, og da Salomo så at den unge mannen gjorde godt arbeid, satte han ham til oppsynsmann over alt pliktarbeidet som Josefs hus måtte gjøre.

²⁹ En gang på denne tiden gikk Jeroboam ut av Jerusalem. Da kom profeten Ahia fra Sjilo imot ham på veien. Ahia var kledd i en ny kappe. De to var alene ute på marken.

³⁰ Ahia tok tak i den nye kappen han hadde på seg, rev den i tolv stykker

³¹ og sa til Jeroboam: Ta du ti stykker! For så sier Herren, Israels Gud: Jeg vil rive riket ut av hendene på Salomo og gi deg de ti stammene.

³² Bare den ene stammen skal være hans for min tjener Davids skyld og for Jerusalems skyld, den byen jeg har utvalgt blant alle Israels stammer.

³³ Dette gjør jeg fordi de har forlatt meg og tilbedt sidonernes gudinne Astarte, moabittenes gud Kemosj og ammonittenes gud Milkom. De har ikke gått på mine veier og har ikke gjort det som er rett i mine øyne. De har ikke holdt mine forskrifter og lover, slik hans far David gjorde.

³⁴ Likevel vil jeg ikke ta noe av riket fra ham selv; jeg lar ham være hersker så lenge han lever, for min tjener Davids skyld, han som jeg valgte ut, og som holdt budene og forskriftene mine.

³⁵ Jeg vil ta riket ut av hendene på hans sønn og gi de ti stammene til deg.

³⁶ Men én stamme vil jeg gi til hans sønn, for at min tjener David alltid skal ha en lampe for mitt ansikt i Jerusalem, den byen jeg har utvalgt til bolig for mitt navn.

³⁷ Deg lar jeg råde over alt det du ønsker; du skal bli konge over Israel.

³⁸ Dersom du hører på alt det jeg pålegger deg, går på mine veier, gjør det som er rett i mine øyne, og holder mine forskrifter og bud, slik min tjener David gjorde, da skal jeg være med deg og bygge deg et hus som blir stående, slik det jeg bygde for David, og jeg skal gi deg Israel.

³⁹ Davids ætt vil jeg ydmyke for det som er gjort, men ikke for all fremtid.

⁴⁰ Salomo forsøkte nå å drepe Jeroboam. Men Jeroboam brøt opp og flyktet til Egypt, til Sjisjak, som var konge der. Og han ble i Egypt til Salomo var død.

Salomo dør

⁴¹ Det som ellers er å fortelle om Salomo, om alt det han utrettet, og om hans visdom, står skrevet i Salomos krønike.

⁴²I førti år var Salomo konge i Jerusalem og regjerte over hele Israel.

⁴³Så gikk Salomo til hvile hos sine fedre og ble gravlagt i sin far Davids by. Hans sønn Rehabeam ble konge etter ham.

1. Kongebok 12

Riket blir delt

¹ Rehabeam dro til Sikem, for hele Israel var kommet dit for å gjøre ham til konge.

²Dette fikk Jeroboam, sønn av Nebat, høre. Han var ennå i Egypt. Dit hadde han flyktet for kong Salomo, og der var han blitt boende.

³Nå sendte de bud på ham. Og så kom han og hele Israel samlet til Rehabeam og sa:

⁴«Din far la et tungt åk på oss. Men nå må du lette det harde arbeidet og det tunge åket som din far la på oss, så skal vi tjene deg.»

⁵Men han svarte dem: «Gå bort og kom så tilbake til meg om tre dager!» Og folket gikk sin vei.

⁶Kong Rehabeam rådførte seg først med de gamle, de som hadde stått i tjeneste hos hans far Salomo mens han levde. Han spurte: «Hvordan råder dere meg til å svare dette folket?»

⁷De svarte: «Hvis du i dag stiller deg til tjeneste for dette folket og tjener dem, og hvis du svarer dem med vennlige ord, da vil de tjene deg alle dine dager.»

⁸Men Rehabeam forkastet det rådet de gamle ga ham. Han spurte de unge til råds, de som hadde vokst opp sammen med ham, og som nå gjorde tjeneste hos ham.

⁹«Hva råder dere oss til å svare dette folket?» spurte han. «De har bedt meg om å lette det åket min far la på dem.»

¹⁰Da svarte de unge som hadde vokst opp sammen med ham: «Dette folket sa til deg: Din far la et tungt åk på oss. Du må gjøre det lettere for oss!» Slik skal du svare dem: «Min lillefinger er tykkere enn min fars midje.

¹¹Min far la et tungt åk på dere, jeg vil gjøre det enda tyngre. Min far tuktet dere med sveper, jeg vil tukte dere med piggremer.»

¹²Den tredje dagen kom Jeroboam og hele folket til Rehabeam, slik som kongen hadde bedt dem om da han sa: «Kom tilbake til meg om tre dager!»

¹³Kongen ga dem nå et hardt svar. Han forkastet det rådet de eldste hadde gitt ham,

¹⁴og svarte slik som de unge hadde rådet ham til: «Min far la et tungt åk på dere, jeg vil gjøre det enda tyngre. Min far tuktet dere med sveper, jeg vil tukte dere med piggremer.»

¹⁵Kongen hørte ikke på folket, for Herren hadde styrt det slik for å oppfylle ordet han hadde talt til Jeroboam, sønn av Nebat, gjennom Ahia fra Sjilo.

¹⁶ Da nå hele Israel så at kongen ikke ville høre på dem, ga de ham dette svaret: «Hvilken del har vi i David? Vi har ingen lodd i Isais sønn. Hjem til teltene, Israel! David, sørg nå for ditt eget hus!» Så dro israelittene hjem igjen.

¹⁷Rehabeam ble ikke konge over andre israelitter enn dem som bodde i byene i Juda.

¹⁸ Kong Rehabeam sendte Adoniram til dem, han som hadde tilsyn med pliktarbeidet. Men israelittene steinet ham til døde. Rehabeam klarte å redde seg opp i vognen sin og flykte til Jerusalem.

¹⁹ Slik gjorde Israel opprør mot Davids hus, og slik har det vært til denne dag.

Jeroboam blir konge over de ti stammene

²⁰Da alle israelittene fikk høre at Jeroboam var kommet tilbake, sendte de bud på ham og hentet ham til folkeforsamlingen. Der gjorde de ham til konge over hele Israel. Bare Judas stamme holdt fast ved Davids hus.

21 Så snart Rehabeam var kommet til Jerusalem, samlet han hele Judas hus og Benjamins stamme, hundre og åtti tusen utvalgte krigere. De skulle kjempe mot Israels hus og vinne kongsmakten tilbake for Rehabeam, Salomos sønn.

22Da kom Guds ord til gudsmannen Sjemaja:

23«Si til Juda-kongen Rehabeam, Salomos sønn, til hele Judas og Benjamins hus og til resten av folket:

24Så sier Herren: Dere skal ikke dra opp og kjempe mot brødrene deres, israelittene. Dra hjem igjen, hver til sitt hus! For det som har hendt, er kommet fra meg.» Da adlød de Herrens ord; de snudde og dro hjem igjen, slik Herren hadde sagt.

Helligdommene i Betel og Dan

25 Jeroboam bygde ut Sikem i Efraim-fjellene og bosatte seg der. Siden flyttet han derfra og bygde ut Penuel.

26Jeroboam sa til seg selv: «Riket kan snart gå tilbake til Davids hus.

27Skal dette folket dra opp til Jerusalem og bære fram offer i Herrenshus, kan de igjen komme til å vende sitt hjerte til Juda-kongen Rehabeam, som var deres herre. Så dreper de meg og gir seg inn under Rehabeam igjen.»

28 Kongen holdt råd, og så laget han to gullkalver og sa til folket: «Nå har dere lenge nok dratt opp til Jerusalem. Se, her er dine guder, Israel, de som førte deg opp fra Egypt.»

29 Den ene gullkalven satte han opp i Betel og den andre i Dan.

30 Dette førte til synd. Folk gikk helt til Dan og trådte fram for gullkalven der.

31 Jeroboam bygde også gudshus på offerhaugene og satte hvem han ville av folket til prester, selv om de ikke var av Levis ætt.

Domsord mot alteret i Betel

32 Den femtende dagen i den åttende måneden holdt Jeroboam en fest i likhet med den store festen som feires i Juda, og han bar fram offer på alteret. Dette

gjorde han i Betel: Han ofret til kalvene han hadde laget, og satte prester fra offerhaugene som han hadde anlagt, til å gjøre tjeneste i Betel.

³³Han steg opp til det alteret han hadde bygd i Betel. Det var den femtende dagen i den åttende måneden, en dag han hadde valgt etter eget hode. Han holdt en høytid for israelittene, og han steg opp til alteret for å tenne offerild.

1. Kongebok 13

¹Men nettopp som Jeroboam sto foran alteret for å tenne offerilden, kom det etter Herrens vilje en gudsmann fra Juda til Betel.

²På Herrens ord ropte han mot alteret: «Alter, alter! Så sier Herren: Se, en sønn skal bli født i Davids hus. Han skal hete Josjia. På deg skal han ofre prestene fra offerhaugene som tenner offerild på deg; på deg skal han brenne menneskeknokler.»

³Samtidig ga han et tegn og sa: «Dette er tegnet på at Herren har talt: Se, alteret skal revne, og den fete asken som ligger på det, skal velte ut.»

⁴Da kong Jeroboam hørte de ordene som gudsmannen ropte mot alteret i Betel, rakte han hånden ut fra alteret og sa: «Grip ham!» Straks visnet hånden som han strakte ut, og han greide ikke å ta den til seg igjen.

⁵Alteret revnet, og den fete asken strømmet utover. Det var tegnet som gudsmannen hadde gitt på Herrens ord.

⁶Da tok kongen til orde og sa til gudsmannen: «Forsøk å vinne velvilje for Herren din Guds ansikt, og be for meg så jeg kan trekke hånden til meg igjen.» Gudsmannen vant Herrens velvilje, og så kunne kongen ta hånden til seg, og den ble som før.

⁷Siden sa kongen til gudsmannen: «Bli med meg hjem og få noe å styrke deg på; så vil jeg også gi deg en gave.»

⁸Men gudsmannen svarte kongen: «Om du ga meg halve huset ditt, ville jeg ikke bli med deg. På dette sted vil jeg verken spise brød eller drikke vann.

⁹For slik lød Herrens befaling da han talte til meg: Du skal verken spise brød eller drikke vann og ikke vende tilbake den veien du kom.»

¹⁰Så tok han en annen vei, og han dro ikke hjem igjen den veien han var kommet til Betel.

Gudsmannen er ulydig

¹¹I Betel bodde det en gammel profet. Hans sønner kom og fortalte ham om alt det gudsmannen hadde gjort i Betel den dagen, og hva han hadde sagt til kongen. Da de hadde fortalt det til faren,

¹²spurte han: «Hvilken vei tok han?» Sønnene viste ham hvilken vei han hadde tatt, den gudsmannen som var kommet fra Juda.

¹³Da sa han til sønnene sine: «Sal eselet for meg!» De salte eselet, og han satte seg opp på det

¹⁴og red av sted etter gudsmannen. Han fant ham sittende under et eiketre og spurte: «Er du den gudsmannen som er kommet fra Juda?» «Ja, det er jeg», svarte han.

¹⁵Da sa profeten til ham: «Bli med meg hjem og få deg litt mat!»

¹⁶Men gudsmannen svarte: «Jeg kan ikke følge deg tilbake og ta inn hos deg. Jeg vil verken spise brød eller drikke vann sammen med deg på dette stedet.

¹⁷For slik lød Herrens befaling til meg: Du skal verken spise brød eller drikke vann der og ikke dra hjem igjen den veien du kom.»

¹⁸Da sa den andre: «Jeg er også profet som du. En engel sa til meg på Herrens bud: Ta ham med deg hjem så han kan få spise brød og drikke vann.» Da profeten sa dette, løy han for ham.

¹⁹Gudsmannen ble nå med ham hjem og spiste brød og drakk vann i hans hus.

²⁰Mens de satt til bords, kom Herrens ord til profeten som hadde fått ham med tilbake,

²¹og han ropte til gudsmannen som var kommet fra Juda: «Så sier Herren: Fordi du har trosset Herrens ord og ikke holdt det budet som Herren din Gud ga deg,

²²men vendte tilbake og spiste brød og drakk vann på det stedet hvor han hadde sagt at du verken skulle spise brød eller drikke vann, så skal liket av deg ikke komme i dine fedres grav.»

²³Da gudsmannen som profeten hadde fått med seg tilbake, hadde spist og drukket, salte profeten eselet for ham.

²⁴ Så dro han av sted igjen. Men på veien møtte han en løve. Den drepte ham, og liket hans ble liggende henslengt på veien. Eselet ble stående ved siden av liket, og der sto også løven.

²⁵Da kom det noen menn forbi. De fikk se liket som lå slengt på veien, og løven som sto ved siden av det. Da de kom til byen hvor den gamle profeten bodde, fortalte de om det de hadde sett.

²⁶Da profeten som hadde fått mannen med seg hjem fra veien, fikk høre det, sa han: «Det er gudsmannen, han som trosset Herrens ord! Derfor lot Herren løven ta ham, og den har revet ham i hjel, etter det ordet Herren hadde talt til ham.»

²⁷Så sa profeten til sønnene sine: «Sal eselet for meg!» De gjorde det,

²⁸og så dro han av sted. Han fant liket som lå slengt på veien, og eselet og løven som sto ved siden av det. Løven hadde ikke spist liket og ikke revet i hjel eselet.

²⁹Profeten løftet opp liket av gudsmannen, la det på eselet og førte det tilbake. Den gamle profeten gikk til byen for å holde sørgehøytid over gudsmannen og gravlegge ham.

³⁰ Han la liket i sin egen grav, og de holdt sørgehøytid over ham og ropte: «Å ve, min bror!»

³¹Da han hadde gravlagt gudsmannen, sa han til sønnene sine: «Når jeg dør, skal dere legge meg i den graven der gudsmannen er gravlagt. Dere skal legge mine knokler ved siden av hans knokler.

³² For det skal oppfylles, det ordet som han etter Herrens bud ropte mot alteret i Betel og mot alle helligdommer på haugene ved byene i Samaria.»

³³ Heller ikke etter denne hendelsen vendte Jeroboam om fra sin onde vei. Han fortsatte med å gjøre hvem han ville av folket til prester på offerhaugene. Alle som hadde lyst til det, innviet han til prester på haugene.

³⁴ Dette førte synd over Jeroboams hus, derfor ble det utryddet og utslettet fra jorden.

1. Kongebok 14

Jeroboam og profeten Ahia

¹ På den tiden ble Abia, sønn av Jeroboam, syk.

² Da sa Jeroboam til sin kone: «Skynd deg og ta på andre klær, så ingen kan kjenne deg igjen som min kone. Gå så til Sjilo, der profeten Ahia bor, han som forutsa at jeg skulle bli konge over dette folket.

³ Ta med deg ti brød, noen kaker og en krukke med honning og gå til ham. Han vil fortelle deg hvordan det skal gå med gutten.»

⁴ Jeroboams kone gjorde som han sa. Hun gjorde seg klar og dro til Sjilo og kom til Ahias hus. Ahia kunne ikke se, for han var gammel og stiv i blikket.

⁵ Men Herren hadde sagt til ham: «Nå kommer Jeroboams kone og vil spørre deg til råds om sønnen sin; for han er syk. Så og så skal du svare henne. Men når hun kommer, vil hun late som om hun er en annen.»

⁶ Da Ahia hørte lyden av fottrinnene hennes i døren, sa han: «Kom inn, du Jeroboams kone! Hvorfor later du som om du er en fremmed? Jeg er sendt til deg med et tungt budskap.

⁷ Gå og si til Jeroboam: Så sier Herren, Israels Gud: Jeg løftet deg opp av folket og satte deg til fyrste over mitt folk Israel.

⁸ Jeg rev riket fra Davids hus og ga det til deg. Men du har ikke vært som David, min tjener. Han holdt mine bud og fulgte meg av hele sitt hjerte, så han bare gjorde det som var rett i mine øyne.

⁹Men du har gjort mer ondt enn alle dem som var før deg. Du har gått og laget deg andre guder og støpte gudebilder. Slik har du gjort meg rasende. Du har vendt meg ryggen.

¹⁰ Derfor fører jeg nå ulykke over Jeroboams hus. Jeg vil utrydde alle mannfolk i hans ætt i Israel, både fange og fri. Og jeg vil feie ut Jeroboams hus som når en feier bort møkk, til det ikke er et grann igjen.

¹¹ Den av dem som dør i byen, skal hundene ete opp, og den som dør ute på marken, skal fuglene under himmelen ete opp. Herren har talt.

¹² Men nå skal du gå hjem igjen. Med det samme du setter din fot i byen, kommer barnet til å dø.

¹³ Hele Israel skal holde sørgehøytid over gutten og følge ham til graven. Han er den eneste av Jeroboams ætt som skal få komme i en grav. For bare hos ham i hele Jeroboams hus har Herren, Israels Gud, funnet noe godt.

¹⁴ Men Herren vil reise opp en konge over Israel som skal utrydde Jeroboams hus, og det allerede i dag.

¹⁵ Herren skal slå israelittene så de blir lik sivet som svaier i vannet. Han skal rykke dem opp av dette gode landet som han ga deres fedre, og spre dem bortenfor Eufrat fordi de laget seg Asjera-stolper og gjorde Herren rasende.

¹⁶ Han vil overgi Israel fordi Jeroboam syndet som han gjorde, og fikk Israel med på sin synd.»

¹⁷ Jeroboams kone dro nå av sted og kom hjem igjen til Tirså. Med det samme hun satte foten på dørstokken i huset, døde gutten.

¹⁸ Hele Israel fulgte ham til graven og holdt sørgehøytid over ham. Det gikk som Herren hadde sagt gjennom sin tjener, profeten Ahia.

¹⁹ Det som ellers er å fortelle om Jeroboam, om krigene han førte og hvordan han styrte, står skrevet i Israels-kongenes krønike.

²⁰ Jeroboam regjerte i tjueto år. Så gikk han til hvile hos sine fedre, og hans sønn Nadab ble konge etter ham.

Kong Rehabeam i Juda

21 Rehabeam, Salomos sønn, var blitt konge i Juda. Han var førtien år gammel da han ble konge, og han regjerte sytten år i Jerusalem, den byen Herren hadde utvalgt av alle Israels stammer og gjort til bolig for sitt navn. Hans mor het Naama og var fra Ammon.

22 Folket i Juda gjorde det som var ondt i Herrens øyne. Med syndene sine egget de ham til harme enda mer enn fedrene deres hadde gjort.

23 De bygde seg også offerhauger og reiste steinstøtter og Asjera-stolper på hver høy haug og under hvert frodig tre.

24 Det var til og med mannlige tempelprostituerte i landet. De tok etter alle avskyelige skikker hos de folkeslagene som Herren hadde drevet bort for israelittene.

25 I Rehabeams femte regjeringsår dro Sjisjak, kongen i Egypt, opp mot Jerusalem.

26 Han tok alle skattene både i Herrens hus og i kongens slott. Han tok også alle gullskjoldene som Salomo hadde fått laget.

27 I stedet fikk kong Rehabeam laget bronseskjold, og han satte høvdingene over livvakten som vokter slottsporten, til å ta vare på dem.

28 Hver gang kongen gikk inn i Herrens hus, bar vaktene disse skjoldene og tok dem så med seg tilbake til vaktrommet.

29 Det som ellers er å fortelle om Rehabeam og alt det han utrettet, står skrevet i Juda-kongenes krønike.

30 Hele tiden var det krig mellom Rehabeam og Jeroboam.

31 Så gikk Rehabeam til hvile hos sine fedre, og han ble begravet hos sine fedre i Davidsbyen. Hans mor het Naama og var fra Ammon. Hans sønn Abia ble konge etter ham.

1. Kongebok 15

Kong Abia i Juda

- ¹ I det attende regjeringsåret til Jeroboam, Nebats sønn, ble Abia konge i Juda.
- ² Han regjerte i Jerusalem i tre år. Hans mor het Maaka og var datter av Absalom.
- ³ Abia gjorde alle de syndene som hans far hadde gjort før ham. Han holdt seg ikke til Herren sin Gud av hele sitt hjerte slik som hans stamfar David hadde gjort.
- ⁴ Men for Davids skyld lot Herren hans Gud en lampe lyse for ham i Jerusalem. Han ga ham en sønn som kunne følge etter ham, og han lot Jerusalem bestå.
- ⁵ For David gjorde det som var rett i Herrens øyne. I hele sitt liv vek han ikke av fra noe av det som Herren hadde befalt ham, unntatt den gangen han syndet mot hetitten Uria.
- ⁶ Hele tiden var det krig mellom Abia og Jeroboam.
- ⁷ Det som ellers er å fortelle om Abia og alt han utrettet, står skrevet i Judakongenes krønike. Mellom Abia og Jeroboam var det krig.
- ⁸ Så gikk Abia til hvile hos sine fedre. De gravla ham i Davidsbyen, og hans sønn Asa ble konge etter ham.

Kong Asa i Juda

- ⁹ I det tjuende året Jeroboam var konge i Israel, ble Asa konge i Juda.
- ¹⁰ Han regjerte i Jerusalem i førtien år. Hans farmor het Maaka og var datter av Absalom.
- ¹¹ Asa gjorde det som var rett i Herrens øyne, slik som hans far David hadde gjort.
- ¹² Han jaget de mannlige tempelprostituerte ut av landet, og han fjernet alle de avgudene som hans fedre hadde laget.
- ¹³ Han tok til og med verdigheten som kongemor fra sin farmor Maaka fordi hun hadde laget et frastøtende bilde for Asjera. Asa hogg det i stykker og brente det opp i Kedron-dalen.

14 Men offerhaugene ble ikke nedlagt. Asa holdt seg likevel til Herren av hele sitt hjerte så lenge han levde.

15 De hellige offergavene som hans far og han selv hadde gitt, førte han til Herrens hus. Det var både sølv og gull og annet tempelutstyr.

16 Hele tiden var det krig mellom Asa og Basja, kongen i Israel.

17 Israels-kongen Basja dro opp mot Juda og befestet Rama, for at ingen skulle få komme til eller fra kong Asa i Juda.

18 Da tok Asa fram alt sølvet og gullet som var igjen i skattkamrene, både i Herrens hus og i kongens borg. Han ga det til tjenerne sine og sendte dem til arameerkongen Ben-Hadad, Tabrimmons sønn og Hesjons sønnesønn, som bodde i Damaskus. De skulle si til ham:

19 «Det er en pakt mellom meg og deg, som det var mellom min far og din far. Her sender jeg deg en gave av sølv og gull. Bryt nå den pakten du har med Israels-kongen Basja, så han må dra bort fra meg.»

20 Ben-Hadad lyttet til kong Asa. Han sendte sine hærførere mot byene i Israel og tok Ijjon, Dan, Abel-Bet-Maaka og alle Kinneret-bygdene i tillegg til hele Naftali-landet.

21 Da Basja fikk melding om dette, sluttet han å bygge festningsverk i Rama. Han slo seg ned i Tirsa.

22 Nå kalte kong Asa inn alt mannskap i Juda – ingen ble fritatt – og de førte bort steinene og tømmeret som Basja hadde brukt da han bygde i Rama. Av dette reiste så kong Asa festningsverker i Geba i Benjamin og i Mispa.

23 Det som ellers er å fortelle om Asa, om alle hans storverk og alt det han ellers utrettet, og om byene han bygde, står skrevet i Juda-kongenes krønike. På sine gamle dager fikk han en sykdom i føttene.

24 Så gikk Asa til hvile hos sine fedre. Han ble gravlagt hos dem i sin far Davids by, og hans sønn Josjafat ble konge etter ham.

Kong Nadab i Israel

²⁵I det andre året Asa var konge i Juda, ble Nadab, sønn av Jeroboam, konge i Israel. Han regjerte i Israel i to år.

²⁶Nadab gjorde det som var ondt i Herrens øyne. Han fulgte i sin fars fotspor og gjorde de samme syndene som han hadde fått israelittene med på.

²⁷ Basja, sønn av Ahia fra Jissakars stamme, fikk i stand en sammensvergelse mot Nadab og slo ham i hjel ved Gibbeton, en by som tilhørte filisterne. Det skjedde mens Nadab og alle israelittene holdt byen beleiret.

²⁸Det var i Juda-kongen Asas tredje regjeringsår at Basja drepte Nadab, og han ble konge etter ham.

²⁹ Da han var blitt konge, slo han i hjel hele Jeroboams hus. Han lot ikke en levende sjel bli igjen av kongeslekten, men utryddet den fullstendig. Da ble det oppfylt, det ordet som Herren hadde talt gjennom sin tjener Ahia fra Sjilo.

³⁰Dette var straffen for de synder som Jeroboam selv hadde gjort, og som han hadde fått israelittene med på. For på den måten hadde han gjort Herren, Israels Gud, rasende.

³¹Det som ellers er å fortelle om Nadab og alt det han utrettet, står skrevet i Israels-kongenes krønike.

³²Hele tiden var det krig mellom Asa og Basja, kongen i Israel.

Kong Basja i Israel

³³ I det tredje året Asa var konge i Juda, ble Basja, sønn av Ahia, konge over hele Israel. Han regjerte i Tirsa i tjuefire år.

³⁴Basja gjorde det som var ondt i Herrens øyne. Han fulgte i Jeroboams fotspor og gjorde de samme syndene som han hadde fått israelittene med på.

1. Kongebok 16

¹Til Jehu, sønn av Hanani, kom Herrens ord om Basja, og det lød slik:

² «Jeg har løftet deg opp av støvet og satt deg til fyrste over Israel, mitt folk. Men du har fulgt i Jeroboams fotspor og fått mitt folk Israel til å synde. Og de har gjort meg rasende med syndene sine.

³Derfor vil jeg nå feie ut Basja og hans hus. Jeg vil gjøre med hans hus som jeg gjorde med huset til Jeroboam, Nebats sønn.

⁴Den av Basjas ætt som dør i byen, skal hundene ete opp, og den som dør ute på marken, skal fuglene under himmelen ete opp.»

⁵Det som ellers er å fortelle om Basja og det han utrettet, om hans storverk, står skrevet i Israels-kongenes krønike.

⁶Så gikk Basja til hvile hos sine fedre. Han ble gravlagt i Tirsa, og hans sønn Ela ble konge etter ham.

⁷Gjennom profeten Jehu, sønn av Hanani, var Herrens ord også kommet til Basja og hans hus. Han hadde ikke bare gjort alt som var ondt i Herrens øyne og gjort ham rasende, slik Jeroboams hus hadde gjort. Han hadde også gjort ende på Jeroboams hus.

Kong Ela i Israel

⁸I det tjuesjette året Asa var konge i Juda, ble Ela, sønn av Basja, konge i Israel. Han regjerte i Tirsa i to år.

⁹ Hans tjener Simri, som var kommandant for halvparten av vognstyrken, fikk i stand en sammensvergelse mot ham. En dag satt kongen og drakk seg full i huset til Arsa, som var borgherre i Tirsa.

¹⁰Da kom Simri dit og slo ham i hjel. Dette hendte i Juda-kongen Asas tjuesjuende regjeringsår. Simri ble konge etter Ela.

¹¹ Så snart han var blitt konge og hadde satt seg på tronen, slo han i hjel hele Basjas ætt. Han lot ikke en eneste mann bli igjen, verken av hans frender eller av hans venner.

¹²Simri utryddet hele Basjas ætt, slik som Herren hadde sagt til Basja gjennom profeten Jehu.

¹³For Basja og hans sønn Ela hadde syndet og fått isrealittene med på all sin synd, og med sine gagnløse guder hadde de gjort Herren, Israels Gud, rasende.

¹⁴Det som ellers er å fortelle om Ela og alt det han utrettet, står skrevet i Israelskongenes krønike.

Kong Simri i Israel

¹⁵I det tjuesjuende året Asa var konge i Juda, ble Simri konge. Han regjerte i Tirsa i sju dager. Hæren lå den gang i leir omkring Gibbeton, som tilhørte filisterne.

¹⁶Samme dagen som israelittene i leiren fikk høre at Simri hadde fått i stand en sammensvergelse og også hadde slått i hjel kongen, gjorde de der i leiren hærføreren Omri til konge over Israel.

¹⁷Så dro Omri opp fra Gibbeton med hele hæren og beleiret Tirsa.

¹⁸Da Simri så at byen ble tatt, gikk han inn i borgtårnet. Han satte kongeborgen i brann og døde i flammene.

¹⁹Dette hendte fordi han hadde syndet og gjort det som var ondt i Herrens øyne. Han hadde fulgt i Jeroboams fotspor, gjort de samme syndene som han og fått israelittene med på dem.

²⁰Det som ellers er å fortelle om Simri og den sammensvergelsen han fikk i stand, står skrevet i Israelskongenes krønike.

²¹Nå delte Israels folk seg i to. Den ene halvparten av folket fulgte Tibni, sønn av Ginat, og ville ta ham til konge. Den andre halvparten fulgte Omri.

²²De som holdt med Omri, fikk overtaket over dem som holdt med Tibni, sønn av Ginat. Så døde Tibni, og Omri ble konge.

Kong Omri i Israel

²³I det trettiførste året Asa var konge i Juda, ble Omri konge i Israel, og det var han i tolv år. I Tirsa regjerte han i seks år.

²⁴Omri kjøpte Samaria-fjellet av Sjemer for to talenter sølv. På det fjellet bygde han en by og kalte den Samaria etter Sjemer, som hadde eid fjellet.

²⁵Omri gjorde det som var ondt i Herrens øyne. Han gjorde mer ondt enn noen før ham.

²⁶Han fulgte helt i fotsporene til Jeroboam, Nebats sønn, og gjorde de samme syndene som han hadde fått israelittene med på. Med sine gagnløse guder gjorde han Herren, Israels Gud, rasende.

²⁷Det som ellers er å fortelle om Omri og det han utrettet, om hans storverk, står skrevet i Israels-kongenes krønike.

²⁸Så gikk Omri til hvile hos sine fedre. Han ble gravlagt i Samaria, og hans sønn Ahab ble konge etter ham.

Kong Ahab i Israel

²⁹I det trettiåttende året Asa var konge i Juda, ble Ahab, sønn av Omri, konge i Israel. Han regjerte over Israel i Samaria i tjueto år.

³⁰Ahab, sønn av Omri, gjorde det som var ondt i Herrens øyne, mer enn noen annen før ham.

³¹Det var ikke nok med at han gjorde de samme syndene som Jeroboam, Nebats sønn. Han giftet seg også med Jesabel, datter til Etbaal, sidonernes konge, og begynte å dyrke Baal og tilbe ham.

³²I det Baal-tempelet han bygde i Samaria, reiste han et alter for Baal.

³³Ahab laget også en Asjera-stolpe, og han fortsatte å gjøre Herren, Israels Gud, rasende. Han bar seg verre at enn noen av dem som hadde vært konger i Israel før ham.

³⁴På Ahabs tid bygde Hiel fra Betel opp igjen Jeriko. Da han la grunnvollen, kostet det ham den eldste sønnen Abirams liv, og da han satte opp portene, kostet det ham den yngste sønnen Segubs liv. Slik ble det oppfylt, det ordet Herren hadde talt gjennom Josva, sønn av Nun.

1. Kongebok 17

Elia og ravnene

¹ Elia fra Tisjbe, en av innbyggerne i Gilead, sa til Ahab: «Så sant Herren, Israels Gud, lever, han som jeg tjener: De første årene skal det verken komme dugg eller regn uten på mitt ord.»

²Da kom Herrens ord til Elia:

³«Dra bort herfra, ta veien mot øst og gjem deg ved bekken Kerit, øst for Jordan!

⁴Der skal du drikke av bekken, og jeg har sagt fra til ravnene at de skal sørge for mat til deg.»

⁵Så gikk han og gjorde som Herren hadde sagt. Han gikk til bekken Kerit, øst for Jordan, og slo seg ned der.

⁶Ravnene kom til ham med brød og kjøtt hver morgen, og med brød og kjøtt hver kveld, og han drakk av bekken.

Elia og enken i Sarepta

⁷Da det var gått en tid, tørket bekken bort, for det kom ikke regn i landet.

⁸Da kom Herrens ord til Elia:

⁹ «Gå straks av sted til Sarepta, som hører til Sidon, og slå deg ned der! Jeg har befalt en enke som bor der, å sørge for deg.»

¹⁰Straks gikk Elia av sted til Sarepta og kom til byporten. Akkurat da var det en enke der som sanket ved. Han ropte til henne og sa: «Hent litt vann til meg i en skål, så jeg får drikke!»

¹¹Da hun gikk for å hente det, ropte han etter henne: «Ta også med et stykke brød til meg!»

¹²Hun svarte: «Så sant Herren din Gud lever: Jeg eier ikke så mye som en brødleiv, bare en håndfull mel i krukken og litt olje i muggen. Nå går jeg her og sanker et par vedpinner, og så vil jeg gå hjem og lage til noe for meg og sønnen min. Når vi har spist det, kan vi legge oss til å dø.»

¹³Elia sa til henne: «Vær ikke redd! Gå hjem og gjør som du har sagt! Men bak først en liten brødleiv til meg av melet, og kom ut til meg med den! Siden kan du lage til noe for deg og sønnen din.

¹⁴For så sier Herren, Israels Gud: Melkrukken skal ikke bli tom, og det skal ikke mangle olje i muggen til den dagen kommer da Herren sender regn over jorden.»

¹⁵Da gikk hun og gjorde som Elia hadde sagt, og både hun og han og hele hennes hus hadde mat i lang tid.

¹⁶Melkrukken ble ikke tom, og oljen i muggen tok ikke slutt. Det gikk som Herren hadde sagt gjennom Elia.

Elia vekker opp enkens sønn

¹⁷Etter at dette hendte, ble sønnen til kvinnen som eide huset, syk. Og sykdommen tok så hardt på at det til sist ikke var livspust i ham.

¹⁸Da sa hun til Elia: «Hva har jeg med deg å gjøre, gudsmann? Du er kommet til meg for å minne meg om min synd og få sønnen min til å dø.»

¹⁹Han svarte: «Gi meg sønnen din!» Så tok han gutten fra hennes fang, bar ham opp på takkammeret hvor han bodde, og la ham på sengen sin.

²⁰Han ropte til Herren og sa: «Herre, min Gud! Vil du virkelig gjøre så ondt mot denne enken som jeg får bo hos, at du lar sønnen hennes dø?»

²¹Så strakte han seg tre ganger ut over barnet og ropte til Herren: «Herre, min Gud! La livet vende tilbake til barnet!»

²²Herren hørte Elias bønn. Og livet vendte tilbake til gutten; han ble levende igjen.

²³Elia tok barnet og bar det fra takkammeret ned i huset. Han ga det til moren og sa: «Se, sønnen din lever!»

²⁴Da sa kvinnen til Elia: «Nå vet jeg at du er en gudsmann, og at Herrens ord i din munn er sannhet.»

1. Kongebok 18

Elia og borgherren Obadja

¹Så gikk det lang tid. I det tredje året kom Herrens ord til Elia, og det lød slik: «Gå og tre fram for Ahab! Jeg vil sende regn over jorden.»

- ²Elia gikk av sted og trådte fram for Ahab. Det var stor hungersnød i Samaria.
- ³Da kalte Ahab til seg Obadja, som var borgherre. Obadja hadde dyp ærefrykt for Herren.
- ⁴Den gang Jesabel ville utrydde Herrens profeter, tok han hundre profeter og skjulte dem i to huler, femti mann i hver hule, og sørget for mat og drikke til dem.
- ⁵Nå sa Ahab til ham: «Kom, la oss dra gjennom landet, til alle kilder og bekker! Kanskje vi kan finne gress nok til å holde hester og muldyr i live og slippe å slakte noen av dyrene.»
- ⁶Så delte de landet mellom seg; de skulle dra gjennom det hver for seg. Ahab fór én vei og Obadja en annen.
- ⁷Mens Obadja var på veien, fikk han med ett se Elia, som kom imot ham. Obadja gjenkjente ham, kastet seg ned med ansiktet mot jorden og sa: «Er det virkelig deg, min herre Elia?»
- ⁸Han svarte: «Ja, det er meg. Gå og si til din herre at Elia er her.»
- ⁹Men Obadja sa: «Hvilken synd har jeg gjort siden du gir din tjener i hendene på Ahab og lar ham drepe meg?»
- ¹⁰Så sant Herren din Gud lever: Det finnes ikke det folk eller rike som min herre ikke har sendt bud til for å spørre etter deg. Når de så sa: Han er ikke her, lot han disse riker og folk sverge på at de ikke kunne finne deg.
- ¹¹Og nå sier du at jeg skal gå og fortelle min herre at Elia er her!
- ¹²Når jeg nå går fra deg, rykker Herrens ånd deg bort til et sted som jeg ikke vet om. Kommer jeg så og forteller dette til Ahab og han ikke finner deg, dreper han meg. Og jeg, din tjener, har da fryktet Herren helt fra ungdommen av.
- ¹³Har ingen fortalt deg, herre, hva jeg gjorde den gang Jesabel drepte Herrensprofeter? Da skjulte jeg dem, hundre i tallet, femti mann i hver hule, og sørget for mat og drikke til dem.

14Og nå sier du at jeg skal gå og fortelle min herre at Elia er her. Da dreper han meg!»

15Da sa Elia: «Så sant hærskares Herre lever, han som jeg tjener: I dag vil jeg tre fram for kongen.»

Elia på Karmel

16Obadja oppsøkte Ahab og fortalte ham dette. Ahab gikk så for å møte Elia.

17Med det samme Ahab fikk se Elia, sa han: «Nå, der er du, du som fører ulykke over Israel!»

18 Elia svarte: «Det er ikke jeg som fører ulykke over Israel, men du og din fars hus. For dere har forlatt Herrens bud og fulgt Baal-gudene.

19Men send nå bud omkring og la hele Israel samles hos meg på Karmel-fjellet, sammen med de fire hundre og femti Baal-profetene og de fire hundre Asjera-profetene som spiser ved Jesabels bord!»

20Så sendte Ahab bud omkring til alle israelittene og kalte profetene sammen på Karmel-fjellet.

21 Elia trådte fram for hele folket og sa: «Hvor lenge vil dere halte til begge sider? Er Herren Gud, så følg ham; og er Baal Gud, så følg ham!» Men folket svarte ham ikke et ord.

22 Da sa Elia til dem: «Jeg er den eneste som er igjen av Herrens profeter. Men av Baals profeter er det fire hundre og femti.

23La oss nå få to okser! Så kan de velge seg den ene oxen, dele den opp og legge den på veden; men de må ikke tenne ild på. Og jeg skal stelle til den andre oxen og legge den på veden, men ikke tenne ild på.

24Så kan dere påkalle guden deres ved navn, og jeg vil påkalle Herren ved navn. Den guden som da svarer med ild, han er Gud.» Hele folket svarte: «Godt, la det være slik!»

25Da sa Elia til Baal-profetene: «Velg dere en av oksene og stell den til først, siden dere er flest. Påkall så navnet til guden deres, men tenn ikke ild!»

²⁶ Så tok de den oxen han hadde gitt dem, stelte den til og påkalte Baals navn fra morgen til middag. «Svar oss, Baal!» sa de. Men det kom ikke en lyd; det var ingen som svarte. Imens hinket og hoppet de omkring det alteret de hadde reist.

²⁷ Da det var blitt middag, hånte Elia dem og sa: «Rop høyere! Han er jo gud. Han er vel falt i tanker, eller han er gått avsides eller er ute på reise. Kanskje han sover og må våkne.»

²⁸ Så ropte de enda høyere og rispet seg med sverd og spyd, som de hadde for skikk, til blodet rant nedover dem.

²⁹ Da det led over middag, kom de i profetisk henrykkelse. Slik holdt de på til den tid da grødeofferet blir båret fram. Men det kom ikke en lyd; det var ingen som svarte og ingen som enset dem.

³⁰ Da sa Elia til folkemengden: «Kom hit til meg!» Og hele folket gikk bort til ham. Så satte han i stand igjen Herrens alter, som var revet ned.

³¹ Han tok tolv steiner, en for hver av stammene etter sønnene til Jakob, han som Herren hadde talt dette ordet til: «Israel skal være ditt navn.»

³² Av disse steinene bygde han et alter i Herrens navn. Og rundt omkring alteret gravde han en grøft så stor at den svarte til en åker som tar to sea såkorn.

³³ Han la veden til rette, delte opp oxen og la den oppå veden.

³⁴ Så sa han: «Fyll fire krukker med vann og øs det ut over brennofferet og veden!» Og han sa: «Gjør det en gang til!» Så gjorde de det for annen gang. Da sa han: «Gjør det enda en gang!» Så gjorde de det for tredje gang.

³⁵ Vannet fløt rundt omkring alteret. Til og med grøften fylte han med vann.

³⁶ Da tiden for grødeofferet var kommet, trådte profeten Elia fram og sa: «Herre, Abrahams, Isaks og Israels Gud! La det i dag bli kjent at du er Gud i Israel, at jeg er din tjener, og at det er på ditt ord jeg har gjort alt dette.

³⁷ Svar meg, Herre! Svar meg, så dette folket skjønner at du, Herre, er Gud, og at du har vendt deres hjerte til deg igjen.»

38 Da fór Herrens ild ned og fortærte både brennofferet og veden, steinene og jorden, og slikket opp vannet som var i grøften.

39 Da folket så det, kastet de seg ned med ansiktet mot jorden og sa: «Herren, han er Gud! Herren, han er Gud!»

40 Elia sa til dem: «Grip Baal-profetene! La ikke én av dem slippe unna!» Da grep de Baals profeter, og Elia førte dem ned til Kisjon-bekken og drepte dem der.

41 Siden sa Elia til Ahab: «Nå kan du gå opp og spise og drikke; for jeg hører lyden av styrtregn.»

42 Da gikk Ahab opp for å spise og drikke. Og Elia gikk opp på toppen av Karmel og bøyde seg mot jorden med ansiktet mellom knærne.

43 Så sa han til tjeneren sin: «Gå opp og se ut mot havet!» Gutten gikk opp og så utover, men sa: «Det er ingenting å se.» Sju ganger sa Elia: «Gå opp igjen!»

44 Den sjuende gangen sa gutten: «Jeg ser en liten sky, ikke større enn en menneskehånd, stige opp av havet.» Da sa Elia: «Gå og si til Ahab at han må spenne for og kjøre ned, så regnet ikke skal hefte ham.»

45 I mellomtiden mørknet himmelen til med skyer og vind, og det begynte å striregne. Ahab steg opp i vognen og kjørte til Jisreel.

46 Men Herrens hånd kom over Elia. Han bandt opp kjortelen og løp foran Ahab helt til Jisreel.

1. Kongebok 19

Elia på Horeb

1 Ahab fortalte Jesabel om alt det Elia hadde gjort, og hvordan han hadde drept alle profetene med sverd.

2 Da sendte hun en mann til Elia med dette bud: «Måtte gudene la det gå meg ille både nå og siden om jeg ikke i morgen på denne tid lar det gå med ditt liv slik det gikk med profetenes.»

- ³Da ble Elia redd og skyndte seg av sted for å berge livet. Han kom til Beer-Sjeba, som ligger i Juda. Der lot han tjenestegutten sin bli igjen.
- ⁴ Selv gikk han en dagsreise ut i ørkenen. Han kom til en gyvelbusk, satte seg under den og ba om å få dø. «Nå er det nok, Herre!» sa han. «Ta mitt liv! For jeg er ikke bedre enn fedrene mine.»
- ⁵Så la han seg ned og sovnet under gyvelbusken. I det samme rørte en engel ved ham og sa: «Stå opp og spis!»
- ⁶Og da han så seg om, fikk han øye på en brødleiv, bakt på glødende steiner, og en krukke med vann ved hodet sitt. Han spiste og drakk og la seg igjen.
- ⁷Men Herrens engel kom en gang til, rørte ved ham og sa: «Stå opp og spis! Ellers blir veien for lang for deg.»
- ⁸ Da sto han opp og spiste og drakk. Og styrket av maten gikk han førti dager og førti netter til han kom til Guds fjell, Horeb.
- ⁹ Der gikk han inn i en hule og sov der om natten. Da kom Herrens ord til ham, og det lød så: «Hvorfor er du her, Elia?»
- ¹⁰ Han svarte: «Jeg har vist brennende iver for Herren, hærskares Gud. For israelittene har forlatt din pakt, dine altere har de revet ned, og dine profeter har de drept med sverd. Jeg er den eneste som er igjen, og nå står de meg etter livet.»
- ¹¹ Da sa Herren: «Gå ut og still deg opp på fjellet for Herrens ansikt, så vil Herren gå forbi!» Foran Herren kom en stor og sterk storm som kløvde fjell og knuste klipper, men Herren var ikke i stormen. Etter stormen kom et jordskjelv, men Herren var ikke i jordskjelvet.
- ¹² Etter jordskjelvet en ild, men Herren var ikke i ilden. Etter ilden – lyden av skjør stillhet.
- ¹³ Da Elia hørte den, dro han kappen for ansiktet, gikk ut og stilte seg i huleåpningen. Da lød det en stemme som sa: «Hvorfor er du her, Elia?»

¹⁴Han svarte: «Jeg har vist brennende iver for Herren, hærskaernes Gud. For israelittene har forlatt din pakt. Dine altere har de revet ned, og dine profeter har de drept med sverd. Jeg er den eneste som er igjen, og nå står de meg etter livet.»

¹⁵ Da sa Herren til ham: «Gå tilbake den veien du kom, og ta så veien gjennom ørkenen til Damaskus! Når du kommer dit, skal du salve Hasael til konge over arameerne!

¹⁶ Jehu, sønn av Nimsji, skal du salve til konge over Israel, og Elisja, sønn av Sjafat fra Abel-Mehola, skal du salve til profet etter deg.

¹⁷ Det skal gå slik at den som slipper unna Hasaels sverd, skal Jehu drepe; og den som slipper unna Jehus sverd, skal Elisja drepe.

¹⁸ Men jeg vil la sju tusen bli igjen i Israel, alle som ikke har bøyd kne for Baal og ikke har kysset ham med sin munn.»

Elisja blir kalt til profet

¹⁹ Elia dro bort fra Horeb og fant Elisja, sønn av Sjafat, som holdt på med å pløye. Tolv par okser gikk foran ham, og selv fulgte han det tolvte paret. Med det samme Elia gikk forbi, kastet han kappen sin over ham.

²⁰ Da forlot Elisja oksene, sprang etter Elia og sa: «La meg først få kysse min far og min mor til avskjed, så skal jeg følge deg.» Elia svarte: «Gå og kom så tilbake igjen! For du vet vel hva jeg har gjort med deg?»

²¹ Da vendte Elisja seg fra ham. Han tok de to oksene og slaktet dem, og med åket som brensel kokte han kjøttet. Det ga han til folket, og de spiste. Så reiste han seg og fulgte Elia som hans tjener.

1. Kongebok 20

Ahab fører krig mot arameerne

¹ Arameerkongen Ben-Hadad samlet hele hæren sin. Trettito konger fulgte ham med hester og vogner. Han dro opp, omringet Samaria og gikk til angrep på byen.

² Han sendte bud inn i byen til Ahab, kongen i Israel,

³med denne meldingen: «Så sier Ben-Hadad: Sølv et og gullet ditt er mitt, og de vakreste av konene og barna dine er mine.»

⁴Israels konge svarte: «Det skal være som du sier, herre konge. Jeg og alt jeg eier, er ditt.»

⁵Sendebudene kom igjen og sa: «Så sier Ben-Hadad: Jeg sendte bud til deg og sa: Du skal gi meg sølv et og gullet og konene og barna dine.

⁶I morgen på denne tiden sender jeg folkene mine til deg. De skal ransake både slottet ditt og husene til dine menn. Alt som dine øyne gleder seg over, skal de ta med seg.»

⁷Da kalte Israels konge sammen alle de eldste i landet og sa: «Nå kan dere klart se at denne mannen bare har ondt i sinne. Da han sendte bud til meg etter konene og barna mine, sølv et og gullet mitt, nektet jeg ham det ikke.»

⁸Alle de eldste og hele folket sa da til ham: «Ikke hør på ham, ikke gi etter!»

⁹Ahab sa til sendebudene fra Ben-Hadad: «Si til min herre kongen: Alt det du første gangen sendte bud til din tjener om, det skal jeg gjøre. Men dette kan jeg ikke gjøre.» Sendebudene dro bort og bar svaret fram.

¹⁰Enda en gang sendte Ben-Hadad bud til ham og sa: «Måtte gudene la det gå meg ille både nå og siden dersom det blir nok støv igjen av Samaria til at folket som følger meg, kan få en håndfull hver.»

¹¹Israels konge svarte: «Si til ham at den som binder sverdet om seg, ikke må skryte slik den gjør som tar det av seg.»

¹² Ben-Hadad fikk denne meldingen mens han og de andre kongene satt og drakk i Sukkot. Han sa da til mennene sine: «Still dere opp!» De stilte seg opp for å storme byen.

¹³Da trådte en profet fram for Ahab, kongen i Israel, og sa: «Så sier Herren: Ser du denne store flokken? I dag gir jeg den i dine hender, og du skal vite at jeg er Herren.»

¹⁴«Hvem skal gjøre dette?» spurte Ahab. Profeten svarte: «Så sier Herren: Det skal fogdenes unge menn gjøre.» Så spurte kongen: «Hvem skal begynne krigen?» Han svarte: «Du selv.»

¹⁵Ahab mønstret fogdenes menn. De var to hundre og trettito i tallet. Siden mønstret han hele hæren, alle israelittene; det var sju tusen mann.

¹⁶De rykket ut ved middagstid mens Ben-Hadad satt i Sukkot og drakk seg full sammen med de trettito kongene som støttet opp om ham.

¹⁷Fogdenes menn dro først ut. Ben-Hadad hadde sendt ut folk, og de kom og meldte at noen menn hadde dratt ut fra Samaria.

¹⁸Da sa han: «Har de rykket ut i fredelig ærend, så ta dem levende. Har de rykket ut for å kjempe, så ta dem levende da også.»

¹⁹Så dro de ut av byen, både fogdenes menn og hæren som fulgte dem.

²⁰De hogg ned hver sin mann. Arameerne flyktet, og israelittene forfulgte dem. Arameerkongen Ben-Hadad slapp unna til hest sammen med noen ryttere.

²¹Siden dro Israels konge selv ut og tok hestene og vognene deres. Slik påførte han arameerne et stort nederlag.

²²Da trådte profeten fram for Israels konge og sa til ham: «Gå og rust deg til strid! Tenk nøye etter hva du skal gjøre. For ved årsskiftet vil arameerkongen dra opp mot deg igjen.»

²³Arameerkongens menn sa til sin konge: «Deres Gud er en fjellgud. Derfor vant de over oss. Men kjemper vi mot dem på sletten, vinner vi over dem.

²⁴«Dette skal du gjøre: Avsett alle disse kongene og sett stattholdere i deres sted!

²⁵Du skal mønstre en hær som er like stor som den du mistet, med like mange hester og vogner. La oss så kjempe mot dem på flat mark. Da vil vi sikkert slå dem.» Kongen lyttet til rådet og gjorde som de sa.

²⁶Ved årsskiftet mønstret Ben-Hadad arameerhæren. Han dro opp til Afek for å kjempe mot Israel.

²⁷Israelittene ble også mønstret og fikk utstyr. De dro ut mot arameerne og leiret seg midt imot dem som to små geiteflokker, mens arameerhæren fylte hele landet.

²⁸Da trådte gudsmannen fram for Israels konge og sa til ham: «Så sier Herren: Fordi arameerne har sagt at Herren bare er en fjellgud og ikke en gud i dalene, så vil jeg gi hele denne store flokken i din hånd, og dere skal vite at jeg er Herren.»

²⁹I sju dager lå hærene midt imot hverandre. Den sjuende dagen begynte krigen. Israelittene felte på én dag hundre tusen mann av fotfolket til arameerne.

³⁰De som var igjen, flyktet til byen Afek. Men bymuren falt ned over de 27.000 mann som var igjen. Ben-Hadad flyktet også. Han flyktet inn i byen og sprang fra rom til rom.

³¹Da sa mennene hans til ham: «Vi har hørt at kongene av Israels hus er forsonlige. La oss ta sekkestrie om hoftene og legge tau om hodet og så gå ut til Israels konge. Kanskje han vil spare ditt liv.»

³²Så bandt de sekkestrie om hoftene og tau om hodene, og da de kom til Israels konge, sa de: «Din tjener Ben-Hadad ber om at du må spare hans liv.» Ahab svarte: «Er han ennå i live? Han er min bror.»

³³Mennene syntes dette var et godt varsel. De tok ham straks på ordet og sa: «Ja, Ben-Hadad er din bror.» Da sa Ahab: «Gå og hent ham!» Ben-Hadad kom ut til ham, og Ahab lot ham stige opp i vognen sin.

³⁴Da sa Ben-Hadad til ham: «De byene som min far tok fra din far, gir jeg deg tilbake. Og du kan anlegge basargater i Damaskus, slik min far gjorde i Samaria.» Ahab svarte: «På det vilkåret slipper jeg deg fri.» Så sluttet han en pakt med Ben-Hadad og slapp ham fri.

En profeti om Ahabs død

³⁵En av profetdisiplene sa på Herrens bud til en av de andre: «Slå til meg!» Men mannen nektet å slå ham.

³⁶ Da sa profeten til ham: «Fordi du ikke ville adlyde Herrens stemme, skal en løve drepe deg når du går fra meg.» Og så snart den andre gikk, kom det en løve imot ham og drepte ham.

³⁷ Så møtte profeten en annen mann og sa: «Slå til meg!» Mannen slo til ham og ga ham et sår.

³⁸ Profeten gikk og stilte seg opp på veien for å vente på kongen. Han hadde knyttet et bind for øynene så ingen kunne kjenne ham igjen.

³⁹ Da kongen kom forbi, ropte profeten til ham: «Din tjener dro ut i den verste striden. Midt i striden kom det en bort til meg med en mann og sa: Pass på denne karen! Slipper han unna, må du bøte for det med ditt eget liv eller betale en talent sølv.

⁴⁰ Men da din tjener hadde det travelt med både det ene og det andre, ble mannen borte.» Israels konge svarte: «Dermed har du felt din egen dom.»

⁴¹ Da rev profeten bindet fra øynene sine, og kongen kjente ham igjen som en av profetene.

⁴² Profeten sa til ham: «Så sier Herren: Fordi du lot den mannen som jeg hadde bannlyst, slippe unna, skal du bøte med livet i stedet for ham, og ditt folk i stedet for hans folk.»

⁴³ Så dro Israels konge hjem. Motløs og bitter kom han til Samaria.

1. Kongebok 21

Nabots vingård

¹ En tid etter hendte dette: Nabot, en mann i Jisreel, hadde en vingård. Den lå ved siden av et slott som tilhørte Ahab, kongen i Samaria.

² Ahab snakket med Nabot og sa: «La meg få vingården din! Jeg vil ha den til grønnsakhage, for den ligger like ved huset mitt. Jeg skal gi deg en bedre vingård i stedet, eller om du så vil, skal jeg gi deg det den er verdt i penger.»

³ Men Nabot svarte Ahab: «Herren fri meg fra å gi deg fedrearven min!»

⁴Så gikk Ahab hjem, motløs og bitter fordi Nabot fra Jisreel hadde svart ham slik og sagt: «Jeg gir deg ikke fedrearven min.» Han kastet seg på sengen, vendte ansiktet bort og ville ikke spise.

⁵Da kom hans kone Jesabel inn og spurte: «Hvorfor er du så motløs og smaker ikke mat?»

⁶Han svarte henne: «Jeg snakket med Nabot fra Jisreel og sa til ham: Selg meg vingården din for penger, eller om du vil, bytt med meg i en annen vingård. Men han svarte: Jeg vil ikke gi deg vingården min.»

⁷Da sa hans kone Jesabel til ham: «Nå får du vise at det er du som er konge i Israel! Stå opp, få deg mat og vær ved godt mot! Jeg skal sørge for at du får vingården til Nabot fra Jisreel.»

⁸Så skrev Jesabel brev i Ahabs navn, satte hans segl på og sendte dem til de eldste og stormennene som bodde i samme by som Nabot.

⁹ I brevet skrev hun: «Rop ut en faste, og la Nabot sitte øverst blant folket!

¹⁰Sett to ondsinnede menn midt imot ham, så de kan vitne mot ham og si: Du har forbannet Gud og kongen. Før ham så ut og stein ham til døde!»

¹¹ Hans bysbarn, de eldste og stormennene i Jisreel, gjorde det Jesabel hadde sendt bud til dem om, slik som det sto i brevet hun hadde sendt dem.

¹²De ropte ut en faste og lot Nabot sitte øverst blant folket.

¹³ Da kom de to ondsinnede mennene inn og satte seg midt imot ham. De vitnet mot ham så folket hørte det, og sa: «Nabot har forbannet Gud og kongen.» Og de førte ham ut av byen og steinet ham til døde.

¹⁴Så sendte de bud til Jesabel og sa: «Nabot er blitt steinet. Han er død.»

¹⁵Så snart Jesabel fikk høre at Nabot var blitt steinet til døde, sa hun til Ahab: «Nå kan du gå og ta over vingården til Nabot fra Jisreel, den som han nektet å selge deg for penger! For Nabot lever ikke lenger; han er død.»

¹⁶Da Ahab hørte at Nabot var død, gikk han straks ned til vingården for å overta den.

¹⁷Da kom Herrens ord til Elia fra Tisjbe:

¹⁸«Gå ned med det samme og møt Ahab, Israels konge, som bor i Samaria! Nå er han i Nabots vingård; han er nettopp gått dit ned for å overta den.

¹⁹ Tal til ham og si: Så sier Herren: Har du ikke myrdet, og nå har du allerede overtatt eiendommen? Deretter skal du tale til ham og si: Så sier Herren: På det sted hvor hundene slikket Nabots blod, der skal de slikke ditt blod også.»

²⁰Ahab sa da til Elia: «Har du funnet meg nå, min uvenn?» Han svarte: «Ja, jeg har funnet deg. Fordi du har solgt deg til å gjøre det som er ondt i Herrens øyne,

²¹ fører jeg nå ulykke over deg. Jeg vil feie deg ut og utrydde alle mannfolk i Ahabs ætt i Israel, både fange og fri.

²² Jeg vil gjøre med din ætt som jeg gjorde med ætten til Jeroboam, sønn av Nebat, og med ætten til Basja, sønn av Ahia. For du har gjort meg rasende og fått Israel til å synde.

²³ Og om Jesabel har Herren sagt: Hundene skal ete opp Jesabel på Jisreel-vollen.

²⁴ Den av Ahabs ætt som dør i byen, skal hundene ete opp; og den som dør ute på marken, skal fuglene under himmelen ete opp.»

²⁵Aldri har det vært en slik konge som Ahab. Han solgte seg til å gjøre det som var ondt i Herrens øyne, fordi hans kone Jesabel lokket ham til det.

²⁶Men det mest avskyelige var at han fulgte avgudene, akkurat som amorittene hadde gjort, de som Herren hadde drevet bort for israelittene.

²⁷ Da Ahab hørte hva Elia sa, flerret han klærne sine, bandt sekkestrie om kroppen og fastet. Han sov i sekkestrien og gikk stille omkring.

²⁸Da kom Herrens ord til Elia fra Tisjbe:

²⁹ «Har du sett at Ahab har ydmyket seg for meg? Fordi han har ydmyket seg, vil jeg ikke la ulykken komme i hans tid. Men i hans sønns tid vil jeg la ulykken komme over hans hus.»

1. Kongebok 22

Profeten Mika, sønn av Jimla

- ¹Arameerne og israelittene holdt seg nå i ro i tre år; det var ingen krig mellom dem.
- ² Det tredje året dro Josjafat, kongen i Juda, ned til kongen i Israel.
- ³ Da sa Israels konge til mennene sine: «Dere vet vel at Ramot i Gilead tilhører oss? Og så gjør vi ingenting for å ta byen tilbake fra arameerkongen!»
- ⁴ Og til Josjafat sa han: «Vil du gå med meg i krig mot Ramot i Gilead?» Josjafat svarte: «Jeg som du, mitt folk som ditt folk, mine hester som dine hester.»
- ⁵ Men siden sa Josjafat til Israels konge: «Søk først råd hos Herren!»
- ⁶ Da samlet Israels konge profetene, omkring fire hundre mann, og spurte dem: «Skal jeg dra i krig mot Ramot i Gilead, eller skal jeg la det være?» De svarte: «Dra opp! Herren vil gi byen i kongens hender.»
- ⁷ Men Josjafat sa: «Er det ingen annen av Herrens profeter her som vi også kunne spørre?»
- ⁸ Israels konge svarte: «Det finnes enda en som vi kunne få til å spørre Herren. Men jeg hater ham, for han profeterer aldri noe godt om meg, bare vondt. Det er Mika, sønn av Jimla.» Josjafat sa: «Kongen skulle ikke snakke slik!»
- ⁹ Da ropte Israels konge på en av hoffmennene og sa: «Skynd deg og hent Mika, sønn av Jimla!»
- ¹⁰ Kongen i Israel og Josjafat, kongen i Juda, satt i kongelig skrud på hver sin trone, på en treskeplass ved byporten i Samaria, og alle profetene sto foran dem og profeterte.
- ¹¹ Sidkia, sønn av Kenaana, laget seg da horn av jern og sa: «Så sier Herren: Med disse skal du stange arameerne til du får gjort ende på dem.»
- ¹² Alle profetene profeterte likedan og sa: «Dra opp mot Ramot i Gilead, så skal du ha lykken med deg. Herren vil gi byen i kongens hender.»

¹³Sendebudet som var gått for å hente Mika, sa til ham: «Hør her! De andre profetene profeterer med én munn at det skal gå kongen vel. La nå dine ord være som deres og spå godt, du også!»

¹⁴Men Mika svarte: «Så sant Herren lever: Det Herren sier til meg, det må jeg tale.»

¹⁵Da han kom fram, sa kongen til ham: «Mika, skal vi dra i krig mot Ramot i Gilead, eller skal vi la det være?» Han svarte: «Dra opp dit, så skal du ha lykken med deg! Herren vil gi byen i kongens hender.»

¹⁶Men kongen sa til ham: «Hvor mange ganger skal jeg la deg sverge på at du ikke sier meg annet enn sannheten i Herrens navn?»

¹⁷Da sa Mika: «Jeg så hele Israel spredt utover fjellene som sauer uten gjeter. Og Herren sa: Disse har ingen herre. La dem dra hjem igjen i fred, hver til sitt!»

¹⁸Da sa Israels konge til Josjafat: «Var det ikke det jeg sa til deg? Han profeterer aldri noe godt om meg, bare vondt.»

¹⁹Mika sa: Så hør da Herrens ord! Jeg så Herren sitte på sin trone, og hele himmelens hær sto omkring ham, noen på høyre og noen på venstre side.

²⁰Da spurte Herren: «Hvem vil lokke Ahab så han drar opp mot Ramot i Gilead og faller der?» En svarte så og en annen så.

²¹Da gikk en ånd fram, stilte seg foran Herren og sa: «Jeg skal lokke ham.» «Hvordan?» spurte Herren.

²²Den svarte: «Jeg vil dra av sted og være en løgnens ånd i munnen på alle hans profeter.» Da sa Herren: «Ja, du skal lokke ham, og det skal også lykkes for deg. Dra av sted og gjør det!»

²³Så har da Herren lagt en løgnens ånd i munnen på alle disse profetene dine. Han har varslet ulykke over deg.

²⁴Da gikk Sidkia, sønn av Kenaana, bort og slo Mika på kinnet og sa: «Hvordan er Herrens ånd gått over fra meg for å tale gjennom deg?»

²⁵Mika svarte: «Det skal du få se den dagen du flykter fra rom til rom for å gjemme deg.»

²⁶Da sa Israels konge: «Ta Mika og før ham bort til byhøvdingen Amon og kongssønnen Joasj

²⁷ og si: Så sier kongen: Sett denne mannen i fengsel! La ham bare få små rasjoner med brød og vann til jeg kommer uskadd hjem igjen.»

²⁸Mika sa: «Kommer du uskadd hjem igjen, så har ikke Herren talt gjennom meg.» Og han la til: «Hør dette, alle folkeslag!»

Ahab faller

²⁹ Så dro kongen i Israel og Josjafat, kongen i Juda, opp mot Ramot i Gilead.

³⁰Israels konge sa til Josjafat: «Jeg vil forkle meg før jeg drar i krigen. Men du kan ha på dine vanlige klær.» Så forkledde Israels konge seg og dro ut i krigen.

³¹ Arameerkongen hadde gitt denne ordren til sine trettito kommandanter for stridsvognene: «Dere skal ikke kjempe mot hvem som helst, verken høy eller lav, men bare mot Israels konge.»

³²Da vogntropperne fikk øye på Josjafat, sa de: «Dette må være kongen i Israel.» Så vendte de seg mot ham og gikk til angrep. Da satte Josjafat i å rope høyt.

³³Da vogntropperne skjønnte at det ikke var Israels konge, vendte de seg fra ham.

³⁴Men en mann spente buen og skjøt på måfå. Han traff Israels konge mellom brynjeplatene. Da sa kongen til vognføreren sin: «Snu og kjør meg vekk fra slaget! Jeg er såret.»

³⁵ Kampen ble hardere og hardere utover dagen, og kongen ble støttet opp i vognen sin under striden mot arameerne. Men da kvelden kom, døde han. Og blodet fra såret rant ned i bunnen av vognen.

³⁶Ved solnedgang lød det et rop gjennom leiren: «Hver mann hjem til sin by og sitt land!»

³⁷Slik døde kongen, og de førte ham til Samaria og gravla ham der.

³⁸Og da de skylte vognen ved Samaria-dammen, slikket hundene blodet hans mens de prostituerte kvinnene badet der. Det gikk som Herren hadde sagt.

³⁹Det som ellers er å fortelle om Ahab og alt det han utrettet, om elfenbenshuset han reiste og alle byene han bygde, står skrevet i Israelskongenes krønike.

⁴⁰Så gikk Ahab til hvile hos sine fedre, og hans sønn Ahasja ble konge etter ham.

Kong Josjafat i Juda

⁴¹Da Ahab hadde vært konge i Israel i fire år, ble Josjafat, sønn av Asa, konge i Juda.

⁴²Han var trettifem år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i tjuefem år. Hans mor het Asuba og var datter av Sjlhi.

⁴³Josjafat fulgte i ett og alt i sin far Asas fotspor og vek ikke av fra dem, men gjorde det som var rett i Herrens øyne.

⁴⁴Men offerhaugene forsvant ikke, og folket fortsatte å ofre og brenne røkelse på haugene.

⁴⁵Josjafat holdt fred med kongen i Israel.

⁴⁶Det som ellers er å fortelle om Josjafat, om de storverk han gjorde og om krigene han førte, står skrevet i Juda-kongenes krønike.

⁴⁷Resten av de mannlige tempelprostituerte, de som var igjen fra hans far Asas tid, jaget han ut av landet.

⁴⁸Den gang var det ingen konge i Edom. En stattholder styrte der.

⁴⁹Josjafat bygde Tarsis-skip som skulle seile til Ofir etter gull. Men de kom aldri dit, for noen skip forliste ved Esjon-Geber.

⁵⁰Den gang foreslo Ahasja, sønn av Ahab, for Josjafat: «La mine folk seile sammen med dine på skipene.» Men det ville ikke Josjafat.

⁵¹Så gikk Josjafat til hvile hos sine fedre. Han ble gravlagt i fedregraven i sin far Davids by, og hans sønn Joram ble konge etter ham.

Kong Ahasja i Israel

⁵²Da Josjafat hadde vært konge i Juda i sytten år, ble Ahasja, sønn av Ahab, konge over Israel i Samaria. Han regjerte i Israel i to år.

⁵³Ahasja gjorde det som var ondt i Herrens øyne. Han fulgte i fotsporene til sin far og mor og til Jeroboam, sønn av Nebat, han som fikk Israel til å synde.

⁵⁴Han dyrket Baal og tilba ham og gjorde Herren, Israels Gud, rasende, helt og fullt som hans far hadde gjort.

2. Kongebok

2. Kongebok 1

Elia varsler Ahasjas død

- 1** Moab gjorde opprør mot Israel etter Ahabs død.
- 2** Ahasja falt ut gjennom gittervinduet i sin loftssal i Samaria og ble hardt skadet. Da sendte han bud av sted og sa: «Gå og spør Baal-Sebub, guden i Ekron, om jeg vil overleve denne skaden.»
- 3** Men Herrens engel sa til Elia fra Tisjbe: «Stå opp og gå i møte med sendebudene fra kongen i Samaria og si til dem: Er det ingen Gud i Israel siden dere går for å rådspørre Baal-Sebub, guden i Ekron?»
- 4** Derfor sier Herren: Du skal ikke stå opp fra den sengen du har lagt deg i. Du skal dø.» Så gikk Elia.
- 5** Sendebudene vendte da tilbake til kongen. «Hvorfor kommer dere alt tilbake?» spurte han.
- 6** De svarte: «Det kom en mann imot oss, og han sa til oss: Gå tilbake til kongen som sendte dere, og si til ham: Så sier Herren: Er det ingen Gud i Israel siden du sender bud for å rådspørre Baal-Sebub, guden i Ekron? Derfor skal du ikke stå opp fra den sengen du har lagt deg i. Du skal dø.»
- 7** Kongen spurte dem: «Hvordan så han ut, den mannen som kom imot dere og snakket slik til dere?»
- 8** De svarte: «Det var en hårete mann med et skinnklede bundet om livet.» Da sa han: «Det var Elia fra Tisjbe!»
- 9** Nå sendte kongen en femtimannsfører med sine menn av sted til Elia. Da han nådde toppen av berget hvor Elia satt, sa han til ham: «Gudsmann, kongen sier: Kom ned!»
- 10** Elia svarte: «Så sant jeg er en gudsmann: Ild skal fare ned fra himmelen og fortære deg og dine femti menn!» Og ild fór ned fra himmelen og fortærte føreren og hans femti menn.

11Så sendte kongen en annen femtimannsfører og hans menn, og han sa til Elia: «Gudsmann, så sier kongen: Skynd deg og kom ned!»

12Men Elia svarte: «Så sant jeg er en gudsmann, skal ild fare ned fra himmelen og fortære deg og dine femti menn!» Og Guds ild fór ned fra himmelen og fortærte ham og hans menn.

13For tredje gang sendte kongen en femtimannsfører og hans menn til ham. Da denne tredje føreren var kommet opp, falt han på kne foran Elia og bønnfalt ham: «Gudsmann», sa han, «tenk på hvor dyrebart livet er for meg og disse femti tjenerne dine.

14Ild fór ned fra himmelen og fortærte de to forrige førerne og deres menn. Nå må mitt liv være dyrebart i dine øyne!»

15Herrens engel sa til Elia: «Gå ned med ham og vær ikke redd ham!» Da sto han opp, fulgte med føreren ned til kongen

16og sa til ham: «Så sier Herren: Fordi du sendte bud for å rådspørre Baal-Sebub, guden i Ekron, som om det ikke var noen Gud å spørre i Israel, skal du ikke stå opp fra den sengen du har lagt deg i. Du skal dø.»

17 Og Ahasja døde, slik som Herren hadde sagt gjennom Elia. Ahasja hadde ingen sønn, derfor ble hans bror Joram konge etter ham. Dette skjedde i det andre året Joram, sønn av Josjafat, var konge i Juda.

18Det som ellers er å fortelle om Ahasja og det han utrettet, står skrevet i Israelskongenes krønike.

2. Kongebok 2

Elia blir tatt opp til himmelen

1 Den gang Herren tok Elia opp til himmelen i en storm, gikk det slik til: Elia og Elisja gikk sammen ut fra Gilgal.

2Elia sa til Elisja: «Bli her! For Herren sender meg til Betel.» Men Elisja svarte: «Så sant Herren lever, og så sant du selv lever: Jeg forlater deg ikke.» Så gikk de ned til Betel.

³Profetdisiplene i Betel kom ut til Elisja og sa til ham: «Vet du at Herren i dag vil ta din mester bort og løfte ham opp?» Han svarte: «Jeg vet det. Ti bare stille!»

⁴Så sa Elia til ham: «Bli her, Elisja. For Herren sender meg til Jeriko.» Han svarte: «Så sant Herren lever, og så sant du selv lever: Jeg forlater deg ikke.» Så gikk de til Jeriko.

⁵Profetdisiplene der i byen kom bort til Elisja og sa til ham: «Vet du at Herren i dag vil ta din mester bort over hodet på deg?» Han svarte: «Ja, jeg vet det. Ti bare stille!»

⁶Nå sa Elia til ham: «Bli her! For Herren sender meg til Jordan.» Elisja svarte: «Så sant Herren lever, og så sant du selv lever: Jeg forlater deg ikke.» Så gikk de videre sammen.

⁷Femti av profetdisiplene fulgte etter dem. De ble stående langt borte, midt imot Elia og Elisja, mens de to stilte seg opp ved Jordan.

⁸ Elia tok kappen sin, rullet den sammen og slo på vannet. Da delte vannet seg, og begge gikk over på tørre bunnen.

⁹ Mens de gikk over, sa Elia til Elisja: «Si meg, hva kan jeg gjøre for deg før jeg blir tatt fra deg?» Elisja sa: «La meg da få din ånd i dobbelt mål!»

¹⁰Elia svarte: «Det er vanskelig, det du ber om. Men hvis du ser meg når jeg blir tatt bort fra deg, skal du få det, ellers ikke.»

¹¹ Mens de gikk der og snakket sammen, kom det brått en ildvogn med ildhester foran og skilte dem fra hverandre. Og Elia fór opp til himmelen i stormen.

¹² Da Elisja så dette, ropte han: «Min far, min far! Israels vogner og hester!» Da han ikke kunne se ham lenger, tok han tak i klærne sine og rev dem i to stykker.

¹³ Så tok han opp Elias kappe, som var falt av ham. Han gikk tilbake og stilte seg ved bredden av Jordan.

¹⁴Der tok han kappen som var falt av Elia, slo på vannet og sa: «Hvor er Herren, Elias Gud?» Også da Elisja slo på vannet, delte det seg, og han gikk over.

15Profetdisiplene fra Jeriko som sto midt imot ham, så dette og sa: «Elias ånd hviler over Elisja.» Og de kom imot ham og kastet seg til jorden for ham.

16Så sa de: «Det er femti sterke menn her hos dine tjenere. La dem gå av sted og lete etter din mester. Kanskje Herrens ånd har løftet ham opp og sluppet ham ned på et av fjellene eller i en av dalene.» Han svarte: «Dere skal ikke sende noen.»

17Men de tryglet ham helt til han ga etter og sa: «Så send dem ut!» Så sendte de ut femti menn, som lette etter Elia i tre dager; men de fant ham ikke.

18De kom tilbake til Elisja, som var blitt igjen i Jeriko. Og han sa til dem: «Var det ikke det jeg sa, at dere ikke skulle gå?»

Elisja gjør under i Jeriko og Betel

19 Mennene i Jeriko sa til Elisja: «Som du ser, herre, ligger byen fint til. Men vannet er dårlig, og jorden bærer ikke grøde.»

20Da sa han: «Hent et nytt fat til meg og ha salt opp i det!» De gjorde det.

21Og så gikk han ut til stedet hvor vannet vellet fram, kastet salt nedi og sa: «Så sier Herren: Nå gjør jeg dette vannet friskt. Det skal aldri mer volde død eller ødelegge avlingen.»

22Siden har vannet vært friskt, helt til denne dag. Det gikk som Elisja hadde sagt.

23Fra Jeriko dro profeten opp til Betel. Mens han var på veien, kom noen smågutter ut av byen. De gjorde narr av ham og ropte: «Kom deg vekk, din flintskalle! Kom deg vekk, din flintskalle!»

24Da han snudde seg og fikk se dem, forbannet han dem i Herrens navn. Og to bjørner kom ut av skogen og rev i hjel førtito av barna.

25Fra Betel dro Elisja til Karmelfjellet, og så vendte han tilbake til Samaria.

2. Kongebok 3

Krigen mot Moab

- ¹ Joram, sønn av Ahab, ble innsatt som konge over Israel i Samaria i det attende året Josjafat var konge i Juda. Joram regjerte i tolv år.
- ² Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne, men fór ikke så ille fram som sin far og mor. Han fjernet den Baal-støtten som hans far hadde fått laget.
- ³ Men han holdt fast ved de syndene som Jeroboam, sønn av Nebat, hadde fått israelittene med på. Dem vendte han seg ikke bort fra.
- ⁴ Mesja, kongen i Moab, drev med saueavl. Han pleide å betale Israels konge hundre tusen lam og ull av hundre tusen værer i skatt.
- ⁵ Men da Ahab døde, gjorde kongen i Moab opprør mot kongen i Israel.
- ⁶ Straks dro kong Joram ut fra Samaria og mønstret hele Israel.
- ⁷ Så sendte han bud til Juda-kongen Josjafat og sa: «Kongen i Moab har gjort opprør mot meg. Vil du gå i krig mot Moab sammen med meg?» Han svarte: «Ja, det vil jeg; jeg som du, mitt folk som ditt folk, mine hester som dine hester.»
- ⁸ «Hvilken vei skal vi ta?» spurte Joram. Josjafat svarte: «Veien gjennom ødemarken i Edom.»
- ⁹ Så dro kongene i Israel, Juda og Edom av sted. Men da de hadde vært underveis i sju dager, hadde de ikke vann, verken til hæren eller til dyrene som de hadde med seg.
- ¹⁰ Da utbrøt Israels konge: «Herren har visst kalt disse tre kongene sammen for å gi dem i moabittenes hender!»
- ¹¹ Men Josjafat sa: «Finnes det ikke en Herrens profet her så vi kan spørre Herren til råds gjennom ham?» En av Israels-kongens menn svarte: «Her er Elisja, sønn av Sjafat, han som pleide å helle vann over Elias hender.»
- ¹² Josjafat sa: «Ja, hos ham er Herrens ord.» Så gikk han ned til profeten sammen med kongene i Israel og Edom.

13 Elisja sa til Israels konge: «Hva har du og jeg med hverandre å gjøre? Gå til din fars og din mors profeter!» Men Israels konge svarte: «Nei, det er Herren som har kalt ut disse tre kongene for å gi dem i moabittenes hender.»

14Da sa Elisja: «Så sant hærskares Herre lever, han som jeg tjener: Var det ikke for Juda-kongen Josjafats skyld, ville jeg ikke ense deg eller se på deg.

15 Men hent nå en som kan spille for meg!» Mens han spilte, kom Herrens hånd over Elisja.

16Og han sa: «Så sier Herren: Grav grøft etter grøft i elveleiet her!

17For så sier Herren: Uten at dere ser vind eller regn, skal dette elveleiet fylles med vann. Dere skal få drikke, både dere og buskapen og de andre dyrene deres.

18Men dette er ikke nok i Herrens øyne. Han vil også gi moabittene i deres hender.

19Dere skal innta hver befestet by og hver utvalgt by, hugge hvert frukttre og tette hver vannkilde. Og hvert fruktbart jordstykke skal dere ødelegge med stein.»

20 Neste morgen, på den tid grødeofferet blir båret fram, kom vannet strømmende fra den kanten hvor Edom ligger, og landet ble fylt med vann.

21Nå fikk moabittene høre at kongene var kommet for å kjempe mot dem. Alle våpenføre menn, unge som gamle, ble kalt sammen og tok oppstilling langs grensen.

22Da moabittene sto opp tidlig neste morgen, skinte solen på vannet, og det så ut for dem som vannet var rødt av blod.

23«Det er blod!» ropte de. «Kongene har kjempet med sverd og slått hverandre i hjel. Moabitter, nå skal vi ta bytte!»

24Men da de kom til Israels leir, gjorde israelittene motstand og slo moabittene så de flyktet for dem. Israelittene trengte inn i Moabs land mens de fortsatte å slå dem ned.

²⁵ Nå rev de ned byene, og hvert fruktbart jordstykke dynget de ned med stein; for hver mann kastet sin stein. Hver vannkilde tettet de igjen, og hvert frukttre hogg de ned. Til slutt sto bare murene igjen i Kir-Hareset, og slyngekasterne omringet byen og gikk til angrep på den.

²⁶ Da kongen i Moab så at striden ble for hard for ham, tok han med seg sju hundre våpenføre menn, for å bryte igjennom og nå bort til kongen i Edom. Men de greide det ikke.

²⁷ Da tok kongen sin eldste sønn, som skulle bli konge etter ham, og ofret ham som brennoffer på bymuren. Og det kom så stor harme over israelittene at de brøt opp og vendte tilbake til sitt eget land.

2. Kongebok 4

Krukken i Sarepta

¹ En kvinne som var enke etter en av profetdisiplene, ropte en gang til Elisja: «Din tjener, som var min mann, er død. Og du vet at din tjener fryktet Herren. Men nå kommer en som han skyldte penger, og vil ta begge sønnene mine til slaver.»

² Elisja sa til henne: «Hva kan jeg gjøre for deg? Fortell meg hva du har i huset.» Hun svarte: «Din tjenestekvinne har ikke annet i huset enn en liten krukke med olje.»

³ Da sa han: «Gå ut til alle naboene dine og be om å få låne kar, så mange tomme kar som du kan få tak i.

⁴ Så skal du gå inn og stenge døren etter deg og sønnene dine. Hell olje opp i alle disse karene, og sett dem bort når de er fulle!»

⁵ Kvinnen gikk fra ham, og hun stengte døren etter seg og sønnene sine. De rakte henne karene, og hun helte i.

⁶ Da karene var fulle, sa hun til en av sønnene: «Rekk meg et kar til!» «Det er ikke flere», svarte han. Da sluttet oljen å renne.

⁷ Hun gikk og fortalte dette til gudsmannen. Han sa: «Gå og selg oljen, og betal gjelden din! Så kan du og sønnene dine leve av det som blir igjen.»

Kvinnen fra Sjunem og sønnen hennes

⁸ En dag gikk Elisja over til Sjunem. Der var det en velstående kvinne som inntrengende ba ham om å spise hos henne. Og siden ble det slik at han tok inn der og fikk mat hver gang han dro forbi.

⁹ En gang sa hun til mannen sin: «Hør her! Jeg vet at han som stadig kommer innom oss, er en hellig gudsmann.

¹⁰ La oss lage et lite takkammer til ham og sette inn en seng, et bord, en stol og en lysestake. Så kan han ta inn der når han kommer til oss.»

¹¹ En dag profeten kom dit, tok han inn i takkammeret og la seg der.

¹² Så sa han til Gehasi, tjeneren sin: «Rop på denne Sjunem-kvinnen!» Tjeneren ropte på henne, og hun kom bort til ham.

¹³ Elisja sa til ham: «Si til henne: Hør, du har hatt mye bry for vår skyld. Hva kan vi gjøre for deg? Kan vi tale din sak for kongen eller hærføreren?» Men hun svarte: «Jeg bor jo midt iblant mitt eget folk.»

¹⁴ «Hva kan jeg da gjøre for henne?» spurte profeten. Gehasi svarte: «Hun har jo ingen sønn, og mannen hennes er gammel.»

¹⁵ Da sa Elisja: «Rop på henne!» Han ropte på henne, og hun kom og ble stående i døråpningen.

¹⁶ Profeten sa: «Når tiden er inne, skal du ha en sønn i armene.» Men hun svarte: «Nei, herre, du som er en gudsmann, må ikke lyve for din tjenestekvinne!»

¹⁷ Kvinnen ble med barn, og da tiden var inne, fikk hun en sønn, slik Elisja hadde sagt til henne.

¹⁸ Gutten vokste opp, og en dag gikk han ut til faren sin og onnefolket.

¹⁹ Da sa han til faren: «Hodet mitt, hodet mitt!» «Bær ham hjem til hans mor!» sa faren til tjenestegutten.

- ²⁰Han tok og bar ham hjem til moren, og gutten satt på fanget hennes til middag; da døde han.
- ²¹Hun gikk da opp og la ham på gudsmannens seng. Så lukket hun døren og gikk ut.
- ²²Kvinnen ropte på mannen sin og sa: «Send meg straks en av tjenesteguttene og et av eslene! Jeg må skynde meg til gudsmannen, og så kommer jeg tilbake.»
- ²³ Han spurte: «Hvorfor vil du dra til ham i dag? Det er jo verken nymånedag eller sabbat.» Hun sa: «Vær ikke urolig!»
- ²⁴Så salte hun eselet og sa til tjenestegutten: «Driv det av gårde, og stans meg ikke mens jeg rir, uten at jeg ber deg om det.»
- ²⁵ Så dro kvinnen av sted og kom til gudsmannen på Karmel-fjellet. Da han så henne langt borte, sa han til Gehasi, tjeneren sin: «Se, der kommer kvinnen fra Sjunem!
- ²⁶Løp henne straks i møte og si: Står det bra til med deg og mannen din og gutten?» «Ja, det står bra til», svarte hun.
- ²⁷Men da hun kom opp på fjellet til gudsmannen, slo hun armene om føttene hans. Gehasi gikk fram for å skyve henne bort. Men gudsmannen sa: «La henne være! Hun bærer på bitter sorg, men Herren har skjult det for meg og har ikke fortalt meg det.»
- ²⁸Kvinnen sa: «Herre, har jeg bedt deg om en sønn? Sa jeg deg ikke at du ikke måtte vekke forhåpninger hos meg?»
- ²⁹ Da sa Elisja til Gehasi: «Bind kjortelen om livet, ta staven min i hånden og gå av sted! Møter du noen på veien, så hils ikke på ham. Og hilser noen på deg, så svar ham ikke! Du skal legge staven min over guttens ansikt.»
- ³⁰Guttens mor sa: «Så sant Herren lever, og så sant du selv lever: Jeg forlater deg ikke!» Da sto profeten opp og fulgte henne.

³¹Gehasi gikk i forveien for dem og la staven over guttens ansikt. Men det kom ikke en lyd, og det var ikke noe tegn til liv. Så vendte han tilbake, og da han møtte Elisja, fortalte han at gutten ikke hadde våknet.

³²Da Elisja kom fram til huset, lå gutten død i sengen.

³³Han gikk da inn og stengte døren så han ble alene med gutten. Han ba til Herren,

³⁴ og så steg han opp i sengen og la seg over gutten med munnen mot hans munn, øynene mot hans øyne og hendene mot hans hender. Da Elisja bøyde seg ned over ham, ble guttens kropp varm.

³⁵Elisja reiste seg opp igjen og gikk en gang fram og tilbake i rommet. Så steg han opp i sengen igjen og bøyde seg over gutten. Da nøs gutten sju ganger og slo øynene opp.

³⁶ Elisja ropte på Gehasi og sa: «Rop på denne kvinnen fra Sjunem!» Han ropte på henne, og hun kom inn til ham. Da sa profeten: «Ta gutten din!»

³⁷Hun kom og falt ned for føttene hans og bøyde seg med ansiktet mot jorden. Så tok hun gutten og gikk ut.

Død i gryta

³⁸Elisja vendte tilbake til Gilgal. På den tiden var det hungersnød i landet. En gang mens profetdisiplene satt hos ham, sa han til tjeneren sin: «Sett over den store gryta og kok mat til profetdisiplene!»

³⁹En av dem gikk da ut på marken for å plukke urter. Han fant noen villranker og plukket kappen full av det som vokste på dem. Da han kom tilbake, skar han dem opp og hadde dem i gryta, uten at noen visste om det.

⁴⁰De øste opp, så mennene kunne få spise. Men da de smakte på maten, skrek de opp og ropte: «Det er død i gryta, gudsmann!» Og de kunne ikke spise det.

⁴¹Da sa Elisja: «Hent litt mel!» Det hadde han opp i gryta og sa: «Øs nå opp for folkene, så de får spise.» Nå var det ikke lenger noe skadelig i gryta.

Brødunderet

⁴² En gang kom det en mann fra Baal-Sjalisja. Han hadde med seg brød til gudsmannen, tjue byggbrød som var bakt av førstegrøden. Nyhøstet korn hadde han også i sekken. Da sa Elisja: «Gi det til folkene så de får spise.»

⁴³ Men tjeneren hans sa: «Hvordan kan jeg sette dette fram for hundre mann?» «Gi det til folkene så de får spise», gjentok Elisja. «For så sier Herren: De skal spise, og det skal bli mat til overs.»

⁴⁴ Så satte han det fram for dem. De spiste, og det ble mat til overs, som Herren hadde sagt.

2. Kongebok 5

Elisja helbreder Naaman

¹ Naaman, arameerkongens hærfører, hadde stor innflytelse hos sin herre og var vel ansett, for ved hans hjelp hadde Herren gitt arameerne seier. Mannen var en stor kriger, men han hadde en hudsykdom.

² På et herjetokt hadde arameerne en gang ført bort en ung jente fra Israel som fange. Nå tjente hun hos Naamans kone.

³ En dag sa jenta til sin matmor: «Om bare husbonden min kunne komme til profeten som bor i Samaria, skulle nok han fri ham fra hudsykdommen.»

⁴ Naaman gikk til sin herre og fortalte ham hva jenta fra Israel hadde sagt.

⁵ Da sa arameerkongen: «Dra du! Jeg vil sende med deg et brev til kongen i Israel.» Så dro han og tok med seg ti talenter sølv, seks tusen sjekel gull og ti festdrakter.

⁶ Naaman leverte brevet til kongen i Israel. Der sto: «Når du mottar dette brevet, vil du se at jeg har sendt min tjener Naaman til deg for at du skal fri ham fra den hudsykdommen han lider av.»

⁷ Da Israels konge hadde lest brevet, flerret han klærne sine og sa: «Er jeg Gud så jeg rår over liv og død, siden han sender bud til meg for at jeg skal fri en mann fra hans hudsykdom? Nå kan dere se og skjønne at han vil yppe strid mot meg.»

⁸Men da gudsmannen Elisja fikk høre at kongen hadde flerret klærne sine, sendte han bud til ham og sa: «Hvorfor har du flerret klærne dine? La mannen komme til meg, så skal han få kjenne at det er en profet i Israel.»

⁹Så kom da Naaman med hester og vogner og stanset ved døren til Elisjas hus.

¹⁰ Elisja sendte et bud ut til ham og sa: «Gå og vask deg sju ganger i Jordan! Så skal kroppen din bli frisk og du bli ren.»

¹¹Da ble Naaman sint og dro bort. Han sa: «Jeg trodde han selv ville komme ut til meg, stå fram og påkalle Herren sin Guds navn, føre hånden fram og tilbake over det syke stedet og fri meg fra sykdommen.

¹²Er ikke Abana og Parpar, elvene ved Damaskus, like gode som alle vassdragene i Israel? Kunne jeg ikke vaske meg i dem og bli ren?» Så snudde han og dro bort i fullt sinne.

¹³Men Naamans tjenere kom til ham, snakket med ham og sa: «Far, hadde profeten pålagt deg noe vanskelig, ville du ikke da ha gjort det? Hvor mye mer nå når han bare sier til deg at du skal vaske deg og bli ren!»

¹⁴ Så dro Naaman ned til Jordan og dukket seg sju ganger i elven, slik gudsmannen hadde sagt. Da ble kroppen hans frisk igjen som kroppen til en liten gutt, og han ble ren.

¹⁵Så vendte han tilbake til gudsmannen med hele sitt følge. Da han kom dit, gikk han fram for profeten og sa: «Nå vet jeg at det ikke finnes noen Gud på hele jorden uten i Israel. Ta nå imot en gave fra din tjener!»

¹⁶Men Elisja svarte: «Så sant Herren lever, han som jeg tjener: Jeg tar ikke imot noe.» Naaman ba ham inntrengende om å ta imot, men han ville ikke.

¹⁷ Da sa Naaman: «Når du ikke vil, så la din tjener få så mye jord som et par muldyr kan bære. For jeg vil aldri mer bære fram brennoffer og slaktoffer til andre guder, bare til Herren.

¹⁸ Men én ting må Herren tilgi meg: Når min herre, kongen, går inn i Rimmons tempel for å kaste seg ned og tilbe der og han støtter seg på min hånd, så jeg også må kaste meg ned der i Rimmons tempel, da må Herren tilgi meg dette.»

¹⁹Elisja svarte: «Gå i fred!» Da Naaman hadde gått fra ham og var kommet et stykke på vei,

²⁰sa Gehasi, som var tjenestegutt hos gudsmannen Elisja, til seg selv: «Nå har min herre latt denne arameeren Naaman slippe billig og ikke tatt imot det han hadde med seg. Så sant Herren lever, jeg vil løpe etter ham og få noe av ham.»

²¹Dermed satte Gehasi av sted etter Naaman. Da Naaman så at noen kom løpende etter ham, hoppet han ned av vognen, gikk imot ham og spurte: «Er alt vel?»

²²«Alt er vel», svarte Gehasi, «men min herre har sendt meg med dette bud: To unge profetdisipler fra Efraim-fjellene er nettopp kommet til meg. La dem få en talent sølv og et par festdrakter!»

²³Naaman svarte: «Vær så snill å ta to talenter!» Han ba ham inntrengende og knyttet to talenter sølv inn i to punger. Så rakte han to festdrakter til to av tjenesteguttene sine, som bar dem for Gehasi.

²⁴Men da de kom opp til byhøyden, tok han det fra dem og gjemte det i huset. Så lot han mennene fare, og de dro.

²⁵Da Gehasi kom inn og gikk bort til sin herre, sa Elisja til ham: «Hvor kommer du fra, Gehasi?» «Jeg har ikke vært noe sted», svarte han.

²⁶Men profeten sa til ham: «Tror du ikke jeg var der i ånden da en mann snudde seg fra vognen og gikk imot deg? Er dette en tid til å motta penger og klær, oliventrær og vinmarker, småfe og storfe, slaver og slavekvinner?

²⁷ Naamans hudsykdom skal for alltid henge ved deg og din ætt.» Da Gehasi gikk bort fra ham, var han syk, huden hans var hvit som snø.

2. Kongebok 6

Underet med øksen

¹En dag sa profetdisiplene til Elisja: «Vi har ikke plass nok her vi sitter foran deg.

²La oss få gå ned til Jordan og hente hver sin stokk. Så lager vi oss et sted hvor vi kan være.» «Ja, bare gå!» sa Elisja.

³En av dem sa: «Vær så snill å gå med tjenerne dine.» Han svarte: «Ja, jeg blir med.»

⁴Så gikk han med dem, og da de kom til Jordan, begynte de å felle trær.

⁵Men da en av dem felte sitt tre, falt øksen i vannet. Da ropte han høyt: «Å, min herre! Den var til og med lånt!»

⁶«Hvor falt den?» spurte gudsmannen. Han viste ham stedet. Da hogg Elisja av et stykke tre og kastet det i vannet. Slik fikk han øksen til å flyte opp.

⁷«Ta den opp!» sa han. Og mannen rakte hånden ut og tok øksen.

Herren gjør arameerne blinde

⁸Arameerkongen lå i krig med Israel. En gang han rådførte seg med mennene sine, sa han: «Jeg vil slå leir på det og det sted.»

⁹Da sendte gudsmannen bud til Israels konge og sa: «Vokt deg for å dra forbi dette stedet, for arameerne har slått leir der.»

¹⁰Så sendte Israels konge bud til det stedet gudsmannen hadde nevnt. Han advarte kongen, og han tok seg i vare. Dette skjedde flere ganger.

¹¹Arameerkongen ble opprørt over dette. Han kalte mennene sine sammen og sa til dem: «Fortell meg! Hvem av våre folk holder med Israels konge?»

¹²Da sa en av hans menn: «Ingen av oss, herre konge. Det er Elisja, profeten i Israel, som lar Israels konge vite hvert ord du sier i ditt soverom.»

¹³Da sa kongen: «Gå og finn ut hvor han er, så jeg kan sende folk og gripe ham.» Han fikk melding om at profeten var i Dotan,

¹⁴og dit sendte kongen en stor hær med hester og vogner. De kom om natten og omringet byen.

15 Tidlig neste morgen, da gudsmannens tjener sto opp og gikk ut, fikk han øye på en hær med hester og vogner som omringet byen. «Å, min herre, hva skal vi gjøre nå?» sa gutten til Elisja.

16 Han svarte: «Vær ikke redd! Det er flere som er med oss enn med dem.»

17 Så ba Elisja og sa: «Å, Herre, lukk opp guttens øyne så han kan se!» Herren åpnet hans øyne, og han fikk se at fjellet var fullt av ildhester og ildvogner rundt omkring Elisja.

18 Da arameerne kom ned mot Elisja, ba han til Herren: «Slå dette folket med blindhet!» Og på Elisjas bønn slo Herren dem med blindhet.

19 Da sa Elisja til dem: «Det er ikke denne veien eller denne byen. Følg meg, så skal jeg føre dere til den mannen dere leter etter.» Og han førte dem til Samaria.

20 Da de kom dit, ba Elisja: «Herre, lukk opp øynene deres, så de kan se!» Herren åpnet deres øyne, og de så at de var midt i Samaria.

21 Da Israels konge så dem, sa han til Elisja: «Skal jeg bare hugge dem ned, far?»

22 Han svarte: «Du skal ikke hugge dem ned! Har du tatt dem til fange med sverd og bue for å hugge dem ned? Sett brød og vann fram for dem, la dem spise og drikke og vende hjem til sin herre.»

23 Kongen gjorde i stand et stort festmåltid for dem, og de spiste og drakk. Så lot han dem gå, og de vendte tilbake til sin herre. Siden kom det ikke flere flokker av arameere og herjet i Israel.

Krig og hungersnød i Samaria

24 En tid etter hendte det at arameerkongen Ben-Hadad samlet hele sin hær og dro opp og beleiret Samaria.

25 Det ble stor hungersnød i Samaria. Beleiringen varte så lenge at et eselhode kostet åtti sjekel sølv, og en kvart kab duemøkk kostet fem sjekel.

26 En dag Israels konge gikk fram og tilbake oppe på bymuren, ropte en kvinne til ham: «Hjelp, herre konge!»

²⁷Han svarte: «Om ikke Herren hjelper deg, hvor skulle jeg hente hjelp til deg? Fra treskeklassen eller fra vinpressen?»

²⁸Og kongen spurte: «Hva er i veien med deg?» Hun svarte: «Denne kvinnen sa til meg: Kom hit med sønnen din, så spiser vi ham i dag, og så spiser vi sønnen min i morgen.

²⁹Vi kokte sønnen min og spiste ham. Neste dag sa jeg til henne: Kom nå med sønnen din, så spiser vi ham. Men da gjemte hun gutten sin.»

³⁰ Da kongen hørte kvinnens ord, flerret han klærne sine. Og siden han gikk oppe på bymuren, kunne folket se at han bar sekkestrie innerst på kroppen.

³¹«Måtte Gud la det gå meg ille både nå og siden», sa han, «hvis hodet til Elisja, Sjafats sønn, skal bli sittende på ham dagen ut.»

³² Elisja satt i huset sitt, og de eldste var hos ham, da kongen sendte en mann i forveien for seg. Men før sendebudet kom fram, sa Elisja til de eldste: «Vet dere at denne mordersønnen har sendt en mann hit for å hugge hodet av meg? Hold vakt! Lukk døren når han kommer, og hold døren stengt for ham. Hører dere ikke allerede lyden av kongens fottrinn bak ham?»

³³Mens Elisja ennå snakket med dem, kom kongen til ham. Han sa: «Se, denne ulykken kommer fra Herren. Hvorfor skal jeg da vente på Herren lenger?»

2. Kongebok 7

Arameerne flykter fra Samaria

¹ Da sa Elisja: «Hør Herrens ord! Så sier Herren: I morgen på denne tiden skal en sea fint mel selges for en sjekel ved byporten i Samaria, og to sea byggmel selges for en sjekel.»

²Kongens våpenbærer og beste støtte tok til orde og sa til gudsmannen: «Om så Herren laget luker i himmelen, kunne ikke dette skje!» Elisja svarte: «Du skal få se det med egne øyne, men du får ikke spise av melet.»

³ Nå satt det ved byporten fire menn som led av en hudsykdom. De sa til hverandre: «Hvorfor skal vi bli sittende her til vi dør?»

⁴Sier vi at vi vil gå inn i byen, kommer vi til å dø, for der er det hungersnød. Blir vi sittende her, vil vi også dø. Kom, nå går vi over til arameernes leir! Lar de oss leve, berger vi livet. Dreper de oss, dør vi.»

⁵I skumringen brøt de opp for å dra til arameernes leir. Men da de kom til utkanten av leiren, var det ingen der.

⁶ Herren hadde latt arameerne få høre larmen av vogner og hester, larmen av en stor hær. Da sa de til hverandre: «Nå har Israels konge leid inn hetittkongene og egypterkongene for å overfalle oss!»

⁷Så brøt de opp og flyktet i skumringen. De forlot teltene, hestene og eslene sine, hele leiren slik den lå, og flyktet for å berge livet.

⁸Da disse mennene med hudsykdom kom til utkanten av leiren, gikk de inn i et telt, hvor de spiste og drakk. De tok med seg sølv, gull og klær og gikk bort og gjemte det. Så kom de tilbake og gikk inn i et annet telt. De tok med seg det som var der også, og gikk bort og gjemte det.

⁹Men så sa de til hverandre: «Det er ikke rett, det vi gjør nå. Dette er dagen for gode nyheter. Tier vi og venter til morgenen gryr, fører vi skyld over oss. Kom, la oss gå og fortelle dette i kongens slott!»

¹⁰Så gikk de og ropte på vekten i byporten. «Vi kom til arameernes leir», fortalte de, «og der var det ingen å se og ingen å høre. Men hestene og eslene sto bundet, og teltene var som de pleier å være.»

¹¹Portvaktene ropte dette videre, og det ble meldt i kongens slott.

¹²Kongen sto opp midt på natten og sa til mennene sine: «Jeg vil fortelle dere hva arameerne har gjort mot oss. De vet at vi sulter. Derfor har de forlatt leiren og gjemt seg ute på marken. De tenker som så: Når folk drar ut av byen, griper vi dem levende, og så kan vi trenge inn i byen.»

¹³Men en av kongens menn svarte: «La noen ta fem av de hestene som ennå er igjen i byen. Vi sender dem av sted, så får vi se. Det kan jo ikke gå dem verre enn alle israelittene som er igjen i byen, eller alle de israelittene som allerede er omkommet.»

¹⁴Så hentet de to ryttere, som kongen sendte ut etter arameerhæren. «Ri av gårde og se etter!» sa han.

¹⁵De fulgte etter arameerne helt til Jordan, og hele veien lå det fullt av klær og annet utstyr som arameerne hadde kastet fra seg da de flyktet. Sendebudene kom tilbake og meldte dette til kongen.

¹⁶Da dro folket ut og plyndret arameernes leir. Og det gikk som Herren hadde sagt: En sea fint mel ble solgt for en sjekel og to sea byggmel for en sjekel.

¹⁷ Kongen hadde satt sin våpenbærer og beste støtte til å ha oppsyn med byporten. Men folkemengden trampet ham i hjel i porten. Det gikk som gudsmannen hadde sagt den gangen kongen kom til ham.

¹⁸Da sa han jo til kongen: «I morgen på denne tiden skal to sea byggmel selges for en sjekel ved byporten i Samaria og en sea fint mel selges for en sjekel.»

¹⁹Da tok kongens våpenbærer til orde og sa til gudsmannen: «Om så Herren laget luker i himmelen, kunne ikke slikt skje!» Men gudsmannen svarte: «Du skal få se det med egne øyne, men du får ikke spise av melet.»

²⁰Og slik gikk det altså med ham. Folkemengden trampet ham i hjel i byporten.

2. Kongebok 8

Kvinnen fra Sjunem får råd og hjelp

¹ En dag sa Elisja til kvinnen som var mor til den gutten han hadde vakt til live: «Bryt opp og dra bort, du og ditt hus! Slå deg ned hvor du kan. For Herren har kalt på hungersnøden. Nå kommer den over landet i sju år.»

² Kvinnen brøt opp og gjorde som gudsmannen hadde sagt. Hun dro av sted med hele sitt hus, og i sju år bodde hun i filisternes land.

³Da sju år var gått, kom kvinnen tilbake fra filisternes land. Hun gikk til kongen og tryglet om å få igjen sitt hus og sin jord.

⁴Kongen snakket nettopp med Gehasi, gudsmannens tjener, og ba ham fortelle om alt det store Elisja hadde gjort.

⁵Og mens han fortalte kongen hvordan profeten hadde vakt den døde til live, kom denne guttens mor. Hun tryglet kongen om å få igjen sitt hus og sin jord. Da sa Gehasi: «Herre konge, dette er kvinnen, og dette er sønnen hennes som Elisja vekket til live.»

⁶Kongen spurte kvinnen ut, og hun fortalte. Så sendte han henne en av sine hoffmenn og sa: «Sørg for at hun får tilbake alt som hører henne til, og alt som er høstet på hennes jord fra den dagen hun forlot landet og helt til nå.»

Elisja og Hasael i Damaskus

⁷En gang kom Elisja til Damaskus mens arameerkongen Ben-Hadad lå syk. Da det ble meldt kongen at gudsmannen var kommet,

⁸ sa han til Hasael: «Ta med deg en gave og gå og møt gudsmannen! Gjennom ham skal du spørre Herren om jeg kommer til å overleve denne sykdommen!»

⁹Hasael gikk i møte med Elisja og hadde med seg en gave av det beste som fantes i Damaskus, så mye som førti kameler kunne bære. Da han trådte fram for profeten, sa han: «Din sønn Ben-Hadad, arameernes konge, har sendt meg til deg for å spørre om han vil komme til å overleve den sykdommen han har.»

¹⁰Elisja svarte: «Gå og si til kongen: Du skal få leve! Men Herren har latt meg se at han skal dø.»

¹¹ Gudsmannen stirret framfor seg. Ansiktet stivnet. Og så brast han i gråt.

¹² «Hvorfor gråter du, min herre?» spurte Hasael. Elisja svarte: «Fordi jeg vet at du kommer til å gjøre ondt mot israhelittene. Du vil sette ild på deres befestede byer, drepe deres unge menn med sverd, knuse deres småbarn og skjære opp kvinner som er med barn.»

¹³Hasael sa: «Hvordan skulle din tjener, en hund som jeg, gjøre så store ting?» Elisja svarte: «Herren har latt meg se deg som konge over arameerne.»

¹⁴Da forlot Hasael Elisja og gikk hjem til sin herre. «Hva sa Elisja til deg?» spurte kongen. Hasael svarte: «Han sa at du kommer til å overleve.»

¹⁵Men dagen etter tok Hasael et klede, dyppet det i vann og presset det mot kongens ansikt, og han døde. Og Hasael ble konge etter ham.

Kongene Joram og Ahasja i Juda

- 16** I det femte året Joram, Ahabs sønn, var konge i Israel, ble Joram, sønn av Josjafat, konge i Juda mens faren ennå regjerte der.
- 17** Joram var trettito år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i åtte år.
- 18** I sin ferd var han som de andre kongene i Israel. Han levde slik som Ahabs hus hadde gjort, for han var gift med en datter av Ahab. Og han gjorde det som var ondt i Herrens øyne.
- 19** Men for sin tjener Davids skyld ville Herren ikke ødelegge Juda, for han hadde lovet David at en lampe alltid skulle lyse for hans etterkommere.
- 20** I Jorams tid gjorde Edom opprør mot Juda og tok seg en konge.
- 21** Da rykket Joram ut mot Sa'ir med alle sine stridsvogner. Han brøt opp om natten og slo edomittene, som hadde omringet ham og kommandantene for stridsvognene. Men folket flyktet til teltene sine.
- 22** Etter opprøret har Edom vært skilt fra Juda til denne dag. På samme tid gjorde Libna opprør.
- 23** Det som ellers er å fortelle om Joram og alt han utrettet, står skrevet i Judakongenes krønike.
- 24** Joram gikk til hvile hos sine fedre. Han ble gravlagt hos dem i Davidsbyen, og hans sønn Ahasja ble konge etter ham.
- 25** I det tolvte året Joram, Ahabs sønn, var konge i Israel, ble Ahasja, Jorams sønn, konge i Juda.
- 26** Ahasja var tjueto år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i ett år. Hans mor het Atalja og var datter av Israels konge Omri.
- 27** I sin ferd var Ahasja som kongene av Ahabs hus. Som de gjorde han det som var ondt i Herrens øyne, for han hadde giftet seg inn i Ahabs hus.
- 28** Sammen med Joram, Ahabs sønn, gikk Ahasja til krig mot arameerkongen Hasael ved Ramot i Gilead. Men arameerne såret Joram.

²⁹Da vendte kong Joram tilbake til Jisreel for å få leget sårene som arameerne hadde gitt ham ved Rama under kampen med kong Hasael. Og Juda-kongen Ahasja, Jorams sønn, dro ned til Jisreel for å se til Joram, Ahabs sønn, mens han lå syk.

2. Kongebok 9

Jehu blir konge

¹Profeten Elisja kalte til seg en av profetdisiplene og sa: «Bind kjortelen om livet, ta med deg denne oljekrukken og gå til Ramot i Gilead!

²Når du kommer dit, skal du finne Jehu, sønn av Josjafat, sønn av Nimsji. Gå inn, få ham bort fra kameratene hans og før ham inn i det innerste rommet.

³ Ta så oljekrukken, hell oljen over hodet hans og si: Så sier Herren: Jeg har salvet deg til konge over Israel. Dermed skal du åpne døren og komme deg unna så fort du kan.»

⁴Profetdisippelen, som bare var en unggutt, dro av sted til Ramot i Gilead.

⁵Da han kom dit, så han hærførerne sitte sammen. «Jeg har noe å si deg, hærfører», sa han. «Hvem av oss gjelder det?» spurte Jehu. «Deg, hærfører», svarte han.

⁶Da sto Jehu opp og gikk inn i huset. Profetdisippelen helte oljen over hodet hans og sa til ham: «Så sier Herren, Israels Gud: Jeg har salvet deg til konge over Herrens folk, over Israel.

⁷ Du skal gjøre ende på din herre Ahabs hus. Jeg vil ta hevn over Jesabel for drapet på mine tjenere profetene, alle Herrens tjenere som led døden.

⁸ Hele Ahabs hus skal gå til grunne. Jeg vil utrydde alle mannfolk, både fange og fri, av Ahabs hus i Israel.

⁹ Jeg vil gjøre med Ahabs hus som jeg gjorde med Jeroboams hus, sønn av Nebat, og med Basjas hus, sønn av Ahia.

¹⁰Jesabel skal hundene ete opp på Jisreel-sletten; ingen skal gravlegge henne.» Så åpnet profetdisippelen døren og flyktet.

11 Da Jehu kom ut til de andre som tjente hans herre, spurte de ham: «Er alt vel? Hvorfor kom han til deg, denne galningen?» Han svarte: «Dere kjenner jo denne mannen og pratet hans!»

12 Men de sa: «Det er løgn! Fortell oss hva han sa!» Da sa han: «Ord for ord sa han til meg: Så sier Herren: Jeg har salvet deg til konge over Israel.»

13 Da skyndte de seg, tok kappene sine og la dem under ham på trappetrinnene. Så blåste de i horn og ropte: «Jehu er konge!»

Jehu gjør opp med Joram og Jesabel

14 Slik fikk Jehu, sønn av Josjafat, sønn av Nimsji, i stand en sammensvergelse mot Joram. Kong Joram og hele Israel hadde forsvart Ramot i Gilead mot arameerkongen Hasael.

15 Nå hadde Joram vendt tilbake til Jisreel for å få leget sårene arameerne hadde gitt ham da han kjempet mot Hasael, Arams konge. Jehu sa: «Vil dere som jeg, så la ingen slippe ut av byen slik at han kan komme til Jisreel og fortelle om dette.»

16 Så steg Jehu opp i vognen sin og kjørte til Jisreel, hvor Joram lå syk. Kongen i Juda, Ahasja, var kommet dit ned for å se til ham.

17 Da vaktmannen som sto oppe i tårnet i Jisreel, fikk se Jehu komme med sin flokk, ropte han: «Jeg ser en hel flokk!» Joram svarte: «Få tak i en rytter og send ham for å møte dem; han skal spørre om de kommer i fredelig ærend.»

18 Rytteren red i møte med dem og ropte: «Kongen spør: Kommer dere i fredelig ærend?» Jehu svarte: «Hva angår det deg om vi kommer i fredelig ærend? Snu om og følg etter meg!» Da meldte vaktmannen: «Budbæreren har nådd fram til dem, men han kommer ikke tilbake.»

19 Så sendte kongen en annen rytter. Da han kom fram til dem, ropte han: «Kongen spør: Kommer dere i fredelig ærend?» Jehu svarte igjen: «Hva angår det deg om vi kommer i fredelig ærend? Snu om og følg etter meg!»

20 Vaktmannen meldte: «Han har nådd fram til dem, men kommer ikke tilbake. Og de kjører som Jehu, sønn av Nimsji. Han kjører jo som en gal!»

21 Da sa Joram: «Spenn for!» Og de spente for vognen hans. Så kjørte de ut i hver sin vogn, Joram, kongen i Israel, og Ahasja, kongen i Juda. De kjørte mot Jehu og møtte ham på den marken som hadde tilhørt Nabot fra Jisreel.

22 Da Joram fikk øye på Jehu, ropte han: «Kommer du i fredelig ærend, Jehu?» Han svarte: «Hvordan kan jeg komme i fredelig ærend så lenge moren din, Jesabel, fortsatt driver hor med avgudene og med alle trolldomskunstene sine?»

23 Joram snudde vognen sin og flyktet. Han ropte til Ahasja: «Forræderi, Ahasja!»

24 Men Jehu spente buen, og han traff Joram mellom armene, så pilen gikk gjennom hjertet, og han sank sammen i vognen.

25 Da ropte Jehu til sin våpenbærer Bidkar: «Ta og kast ham inn på den marken som tilhørte Nabot fra Jisreel. Husk hvordan jeg og du red side om side etter Ahab, faren hans, den gang Herren talte dette domsordet mot ham:

26 Sannelig, i går så jeg Nabots og hans sønners blod, lyder ordet fra Herren. Og det vil jeg gjengjelde deg på denne marken, sier Herren. Ta nå og kast ham inn på marken, slik som Herren har sagt.»

27 Da Ahasja, kongen i Juda, så dette, flyktet han i retning Bet-ha-Gan. Men Jehu fulgte etter ham og ropte: «Ham også!» Og de slo ham ned mens han satt i vognen sin, i Gur-passet ved Jibleam. Han flyktet til Megiddo, og der døde han.

28 Kongens menn kjørte ham til Jerusalem og la ham i en egen grav hos hans fedre i Davidsbyen.

29 Ahasja var blitt konge i det ellevte regjeringsåret til Joram, Ahabs sønn.

30 Nå kom Jehu til Jisreel. Da Jesabel hørte det, sminket hun øynene, pyntet seg på hodet og kikket ut av vinduet.

31 Da Jehu kom inn gjennom byporten, ropte hun: «Kommer du i fredelig ærend, du Simri som har drept din herre?»

³²Jehu så opp mot vinduet og sa: «Er det noen her som holder med meg?» Da to–tre hoffmenn så ut av vinduet,

³³ropte han: «Kast henne ned!» Og de kastet henne ned, så blodet sprutet opp etter veggen og på hestene, som tråkket henne ned.

³⁴ Så gikk Jehu inn. Da han hadde spist og drukket, sa han: «Se til å få denne forbannede kvinnen gravlagt! Hun var da en kongsdatter.»

³⁵Men da de kom for å begrave henne, fant de ikke annet igjen enn hodeskallen, føttene og hendene.

³⁶ De vendte tilbake og fortalte dette til Jehu. Da sa han: «Nå er det oppfylt, det ordet som Herren talte gjennom sin tjener Elia fra Tisjbe da han sa: På Jisreels mark skal hundene ete opp Jesabels kjøtt.

³⁷Hennes lik skal ligge som gjødsel på jorden i Jisreel, og ingen skal kunne si: Dette er Jesabel.»

2. Kongebok 10

Jehu utrydder Ahabs hus

¹Ahab hadde sytti sønner i Samaria. Jehu skrev brev og sendte dem til Samaria, til stormennene fra Jisreel, de eldste og formynderne for Ahabs sønner. Han skrev:

²«Til dere som har kongens sønner hos dere, og som rår over vognene og hestene, festningsbyene og våpnene. Når dette brevet kommer til dere,

³så velg den beste og mest skikkede av sønnene til deres herre. Sett ham på tronen etter hans far og kjemp for kongens hus!»

⁴ Da ble de svært redde og sa: «Hør, de to kongene kunne ikke stå seg mot ham. Hvordan skal vi greie det?»

⁵Så sendte borgherren, bykommandanten, de eldste og formynderne bud til Jehu og sa: «Vi er dine tjenere, og alt det du befaler oss, vil vi gjøre. Vi vil ikke velge noen konge. Gjør det som er best i dine øyne!»

⁶Så skrev Jehu enda et brev til dem. Det sto: «Er dere på min side og adlyder meg, så hugg hodet av sønnene til deres herre og kom til meg i Jisreel i morgen på denne tiden.» Kongens sønner, alle sytti, var hos byens stormenn, som oppfostret dem.

⁷ Da stormennene fikk brevet, tok de kongens sønner og drepte alle sytti. Hodene deres la de i noen kurver og sendte dem til Jehu i Jisreel.

⁸Da han fikk melding om at de hadde brakt kongssønnenes hoder til ham, sa han: «Legg dem i to hauger foran byporten til i morgen!»

⁹Om morgenen gikk Jehu ut, stilte seg opp der og talte til folkemengden: «Dere er uten skyld. Det var jeg som fikk i stand en sammensvergelse mot min herre og drepte ham. Men hvem har slått i hjel alle disse?

¹⁰ Vit da at ikke ett ord av det Herren har talt mot Ahabs hus, faller maktesløst til jorden. Herren har gjort det han forkynte gjennom sin tjener Elia.»

¹¹Så slo Jehu i hjel alle som var igjen av Ahabs hus i Jisreel, og alle kongens stormenn, kjenninger og prester. Han lot ikke en eneste bli igjen.

¹² Siden brøt Jehu opp og dro til Samaria. På veien dit kom han til Bet-Eked-Haro'im.

¹³ Der møtte han brødrene til Juda-kongen Ahasja, og han spurte: «Hvem er dere?» «Vi er Ahasjas brødre», svarte de. «Vi skal ned og se hvordan kongens og dronningens sønner har det.»

¹⁴Da sa Jehu: «Grip dem levende!» Det gjorde de og slo dem i hjel ved brønnen i Bet-Eked, førtito mann i alt. Han lot ikke en eneste bli igjen.

¹⁵ Da han dro videre derfra, traff han Jonadab, sønn av Rekab, som kom imot ham. Jehu hilste på ham og sa: «Er du med meg av hele ditt hjerte slik jeg er med deg?» «Ja», svarte Jonadab. «Er det så, da gi meg hånden på det», sa Jehu. Han ga ham hånden, og Jehu lot ham stige opp til seg i vognen.

¹⁶«Følg med meg», sa han, «så skal du få se min store glød for Herren.» Og han lot ham kjøre med i vognen.

¹⁷Da Jehu kom til Samaria, slo han i hjel alle som var igjen av Ahabs hus der i byen. Han utryddet hver eneste en, slik Herren hadde sagt til Elia.

Jehu utrydder Baal-dyrkerne

¹⁸ Siden samlet Jehu hele folket og sa til dem: «Ahab dyrket Baal litt; Jehu vil dyrke ham mye.

¹⁹Kall nå alle Baals profeter hit til meg, alle som dyrker ham, og alle hans prester! Ingen må utebli, for nå skal jeg holde en stor offerfest for Baal. Hver den som ikke møter fram, skal miste livet.» Dette var en list som Jehu fant på for å utrydde alle som dyrket Baal.

²⁰«Rop ut en hellig høytidssamling for Baal!» sa han, og det gjorde de.

²¹Jehu sendte bud rundt om i hele Israel, og alle Baal-dyrkerne kom. Det var ingen som unnlot å komme. Da de gikk inn i Baals tempel, ble huset fullt fra ende til annen.

²² Så sa han til mannen som hadde tilsyn med kleskammeret: «Ta fram klær til alle Baal-dyrkerne!» Og han hentet drakter til dem.

²³Da Jehu, sammen med Jonadab, sønn av Rekab, kom inn i Baal-tempelet, sa han til Baal-dyrkerne: «Se nøye etter at det bare er Baal-dyrkere blant dere, ikke en eneste som dyrker Herren.»

²⁴Så gikk de inn for å bære fram slaktoffer og brennoffer. Men Jehu satte åtti mann utenfor tempelet og sa: «Den som lar noen slippe unna av de menn jeg gir i deres hender, skal selv bøte med livet.»

²⁵ Da de var ferdige med å bære fram brennofferet, sa Jehu til livvakten og våpenbærerene: «Gå inn og hugg dem ned! Ikke én mann må slippe ut!» Livvakten og våpenbærerene hogg dem ned med sverd og lot likene ligge. Så gikk de inn i det indre av Baal-tempelet,

²⁶ bar ut støttene som sto der, og brente dem opp.

²⁷De knuste Baals steinstøtte, rev ned Baal-tempelet og gjorde det om til latriner, som det er den dag i dag.

- ²⁸Slik utryddet Jehu Baal fra Israel.
- ²⁹ Men selv holdt han ikke opp med de synder som Jeroboam, sønn av Nebat, hadde fått israelittene til å gjøre: å dyrke gullkalvene i Betel og Dan.
- ³⁰ Herrens til Jehu: «Du har handlet vel, gjort det som er rett i mine øyne, og alt det jeg ønsket mot Ahabs hus. Derfor skal dine sønner sitte på Israels trone i fire slektsledd.»
- ³¹ Men Jehu fulgte ikke helhjertet den loven som Herren, Israels Gud, hadde gitt. Han vendte seg ikke bort fra de synder som Jeroboam hadde fått israelittene til å gjøre.
- ³² På denne tiden begynte Herren å rive løs stykker av Israel. Hasael slo israelittene langs hele grensen.
- ³³ På østsiden av Jordan tok han hele Gilead, landet hvor Gads, Rubens og Manasses stamme bodde, helt fra Aroer ved Arnon-elven og nordover, både Gilead og Basan.
- ³⁴ Det som ellers er å fortelle om Jehu og alt han utrettet, alle hans storverk, står skrevet i Israels-kongenes krønike.
- ³⁵ Jehu gikk til hvile hos sine fedre og ble gravlagt i Samaria. Hans sønn Joahas ble konge etter ham.
- ³⁶ I tjuen år regjerte Jehu som konge over Israel i Samaria.

2. Kongebok 11

Joasj blir konge i Juda

- ¹ Da Atalja, mor til Ahasja, fikk vite at sønnen hennes var død, begynte hun straks å utrydde hele kongeætten.
- ² Men Ahasjas søster Josjeba, datter av kong Joram, tok i hemmelighet Ahasjas sønn Joasj bort fra de kongssønnene som skulle drepes. Hun førte ham og fostermoren hans inn på en sovesal. Der gjemte de ham for Atalja, så han ikke ble drept.

³I seks år var han skjult hos henne i Herrens tempel mens Atalja regjerte i landet.

⁴ Men i det sjuende året sendte presten Jojada bud etter hundremannsførerne for livvakten og for vaktmennene og lot dem komme til seg i Herrens hus. Han sluttet en pakt med dem og tok dem i ed i Herrens hus. Så viste han dem kongssønnen

⁵og ga dem ordre om hva de skulle gjøre: «Den tredjedelen av dere som gjør tjeneste ved kongens slott på sabbatsdagen,

⁶den tredjedelen som er ved Sur-porten, og den tredjedelen som er ved porten bak vaktmennene, dere skal skiftevis holde vakt ved tempelet.

⁷Og de to avdelingene av alle dere som skal ha avløsning på sabbaten, skal holde vakt over kongen i Herrens hus.

⁸Dere skal stille dere i en ring omkring kongen, hver mann med våpen i hånd. Om noen trenger seg inn i rekkene, skal han dø. Dere må følge kongen hvor han går og står.»

⁹Hundremannsførerne gjorde i ett og alt som presten Jojada bød dem. Hver tok sine menn; de tok både dem som gikk på vakt på sabbaten, og dem som skulle ha avløsning, og kom til presten Jojada.

¹⁰Presten ga hundremannsførerne de spydene og skjoldene som hadde tilhørt kong David, og som var i Herrens hus.

¹¹Og vaktmennene stilte seg opp, hver mann med våpen i hånd, fra sørsiden til nordsiden av tempelet, nær ved alteret og selve tempelhuset, i en ring omkring kongen.

¹²Så førte Jojada kongssønnen ut, satte kronen på ham og ga ham kongesymbolene. De utropte ham til konge og salvet ham, klappet i hendene og ropte: «Leve kongen!»

¹³Da Atalja hørte ropet fra vaktmennene og folkemengden, gikk hun opp til folket i Herrens hus.

¹⁴ Der fikk hun se kongen stå ved søylen, slik skikken var, og høvdingene og hornblåserne ved siden av ham, mens hele folket jublet og blåste i trompeter. Da flerret Atalja klærne sine og ropte: «Forræderi, forræderi!»

¹⁵ Men presten Jojada ga hundremannsførerne, de som sto i spissen for hæren, denne ordren: «Før henne ut mellom rekkene! Følger noen etter henne, så drep ham med sverd.» Før presten hadde sagt: «Hun må ikke drepes i Herrenshus.»

¹⁶ Så grep de Atalja. De førte henne gjennom Hesteporten og inn i slottet, og der ble hun drept.

¹⁷ Siden sluttet Jojada en pakt mellom Herren og kongen og folket: De skulle være Herrens folk. Han sluttet også en pakt mellom kongen og folket.

¹⁸ Så gikk hele folkemengden til Baal-tempelet og rev det ned. Altrene og gudebildene knuste de, og Baal-presten Mattan drepte de foran altrene. Presten Jojada satte ut vaktposter ved Herrens hus.

¹⁹ Så tok han med seg hundremannsførerne, livvakten, vaktmennene og hele folkemengden. De førte kongen ned fra Herrens hus og fulgte ham inn i slottet gjennom Vaktporten. Der satte han seg på kongetronen.

²⁰ Hele folket jublet, og det var ro i byen. Men Atalja hadde de drept med sverd i kongens slott.

²¹ Joasj var sju år gammel da han ble konge.

2. Kongebok 12

Tempelet blir satt i stand

¹ Det var i Jehus sjuende regjeringsår at Joasj ble konge, og han regjerte i Jerusalem i førti år. Hans mor het Sibja og var fra Beer-Sjeba.

² Så lenge han levde, gjorde Joasj det som var rett i Herrens øyne, slik presten Jojada hadde lært ham.

³ Men offerhaugene ble ikke nedlagt. Folket fortsatte å ofre og tenne offerild på haugene.

⁴ Joasj sa til prestene: «Alle pengene som blir helliget og brakt til Herrens hus – enten det er penger i gangbar mynt, det som hver enkelt er lignet i skatt eller gir av eget ønske – alt skal bringes til Herrens hus,

⁵ og prestene skal ta imot dem, hver fra sine underordnede. Så skal de sette tempelet i stand, alle steder hvor det er skadet.»

⁶ Men i det tjuetredje året Joasj var konge, hadde prestene ennå ikke utbedret skadene på tempelet.

⁷ Da kalte kong Joasj presten Jojada og de andre prestene til seg og sa: «Hvorfor utbedrer dere ikke skadene på tempelet? Nå skal dere ikke lenger ta imot penger fra deres underordnede, men gi dem fra dere så skadene på tempelet kan utbedres.»

⁸ Prestene gikk med på at de ikke lenger skulle ta imot penger fra folket. Men så skulle de heller ikke sette i stand tempelet.

⁹ Presten Jojada tok en kiste, boret hull i lokket og satte den på høyre side av alteret. Når folket kom til tempelet, la prestene som holdt vakt ved inngangen, alle pengene som kom inn til Herrens hus, i kisten.

¹⁰ Når de så at det var mange penger i kisten, kom kongens skriver og overpresten; de samlet og talte opp pengene som fantes i Herrens hus.

¹¹ Siden veide de opp pengene og ga dem til arbeidslederne som hadde tilsyn med Herrens hus. Og de ga dem videre til tømmermennene og bygningsfolkene som arbeidet på tempelet,

¹² til murerne og steinhoggerne. De brukte dem også til å kjøpe tre og tilhugget stein så de kunne utbedre skadene på Herrens hus. Slik dekket de alle utgiftene med å holde tempelet i stand.

¹³ Men de pengene som kom inn til tempelet, ble ikke brukt til å lage sølvboller, lysesakser, offerskåler eller trompeter eller noen annen gjenstand av gull eller sølv.

¹⁴ Pengene ble gitt til arbeidslederne, som sørget for å sette i stand Herrens hus.

- ¹⁵Ingen førte kontroll med dem som tok imot pengene og betalte håndverkerne, for de fór ærlig fram.
- ¹⁶Penger fra skyldofferet og fra syndofferet ble ikke gitt til Herrens hus. De tilfalt prestene.
- ¹⁷På den tiden gikk arameerkongen Hasael til angrep på Gat og erobret byen. Så satte han seg fore å dra opp mot Jerusalem.
- ¹⁸Da tok Juda-kongen Joasj alle de hellige tingene som forfedrene hans, Juda-kongene Josjafat, Joram og Ahasja, hadde helliget til tempelet, og det han selv hadde helliget. Sammen med alt gullet som fantes i skattkamrene, både i Herrens hus og i kongens slott, sendte han det til arameerkongen Hasael. Han dro da bort fra Jerusalem.
- ¹⁹Det som ellers er å fortelle om Joasj og alt han utrettet, står skrevet i Juda-kongenes krønike.
- ²⁰Kongens menn reiste seg mot ham og fikk i stand en sammensvergelse. De drepte Joasj i Millo-huset da han var på vei ned mot Silla.
- ²¹De kongsmennene som slo ham i hjel, var Josakar, sønn av Sjimati, og Josabad, sønn av Sjomer. De gravla ham hos hans fedre i Davidsbyen, og hans sønn Amasja ble konge etter ham.

2. Kongebok 13

Israels-kongene Joahas og Joasj

- ¹I det tjuetredje året Joasj, sønn av Ahasja, var konge i Juda, ble Joahas, sønn av Jehu, konge i Israel. Han regjerte i Samaria i sytten år.
- ²Joahas gjorde det som var ondt i Herrens øyne, og fortsatte med de syndene som Jeroboam, sønn av Nebat, hadde fått israelittene med på. Han holdt ikke opp med dem.
- ³Da flammet Herrens vrede opp mot Israel. Gang på gang ga han dem over i hendene på arameerkongen Hasael og hans sønn Ben-Hadad.

⁴ Men Joahas ba om velvilje for Herrens ansikt, og Herren hørte hans bønn, for han så hvordan arameerkongen undertrykte israelittene.

⁵ Herren ga dem en redningsmann, så de slapp fri fra arameernes makt. Nå kunne israelittene bo i fred som før.

⁶ Likevel holdt de ikke opp med de syndene som Jeroboams hus hadde fått israelittene med på. De fortsatte med dem. Til og med Asjera-stolpen ble stående i Samaria.

⁷ Joahas hadde ikke mer igjen enn femti ryttere, ti vogner og ti tusen fotfolk. Resten hadde arameerkongen ødelagt og trampet ned som støv.

⁸ Det som ellers er å fortelle om Joahas, om alt han utrettet, og om hans storverk, står skrevet i Israels-kongenes krønike.

⁹ Joahas gikk til hvile hos sine fedre. Han ble gravlagt i Samaria, og hans sønn Joasj ble konge etter ham.

¹⁰ I det trettisjuende året Joasj var konge i Juda, ble Joasj, sønn av Joahas, konge i Israel. Han regjerte i Samaria i seksten år.

¹¹ Joasj gjorde det som var ondt i Herrens øyne. Han holdt ikke opp med alle de syndene som Jeroboam, sønn av Nebat, hadde fått israelittene med på, men fortsatte med dem.

¹² Det som ellers er å fortelle om Joasj, om alt han utrettet, og om hans storverk i krigen mot Amasja, kongen i Juda, står skrevet i Israels-kongenes krønike.

¹³ Da Joasj gikk til hvile hos sine fedre, satte Jeroboam seg på hans trone. Joasj ble gravlagt i Samaria blant Israels konger.

Profeten Elisja dør

¹⁴ Da Elisja ble rammet av den sykdommen han skulle dø av, kom Joasj, Israels konge, til ham. Gråtende bøyde han seg ned over ham og sa: «Min far, min far! Israels vogner og hester!»

¹⁵ Elisja sa til ham: «Hent en bue og noen piler!» Og han hentet en bue og noen piler.

¹⁶Elisja sa til kongen: «Legg hånden din på buen!» Han la hånden på buen, og Elisja la sine hender over kongens.

¹⁷Så sa han: «Lukk vinduet opp mot øst!» Han åpnet det, og Elisja sa: «Skyt!» Og kongen skjøt. Da sa profeten: «Det er Herrens seierspil, en seierspil mot Aram! Du skal slå arameerne i Afek og gjøre ende på dem.»

¹⁸Så sa han: «Ta pilene!» Kongen tok dem, og profeten sa til ham: «Slå på jorden!» Han slo tre ganger, men så holdt han opp.

¹⁹Da ble gudsmannen sint på ham og sa: «Du skulle ha slått fem eller seks ganger! Da ville du ha slått arameerne og gjort ende på dem. Nå kommer du bare til å slå dem tre ganger.»

²⁰Så døde Elisja og ble gravlagt. På den tiden kom det hvert år flokker av moabitter som herjet i landet.

²¹En gang fikk noen som skulle gravlegge en mann, se at det kom en slik herjeflokk. Da kastet de mannen ned i graven til Elisja. Med det samme mannen kom nær Elisjas knokler, ble han levende igjen og reiste seg opp.

Israel seirer over arameerne

²²Arameerkongen Hasael undertrykte israelittene så lenge Joahas levde.

²³ Men Herren var nådig og barmhjertig mot dem. Han vendte seg til dem på grunn av sin pakt med Abraham, Isak og Jakob. Han ville ikke utslette dem og har til nå ikke støtt dem fra sitt ansikt.

²⁴Da arameerkongen Hasael døde, ble hans sønn Ben-Hadad konge etter ham.

²⁵Joasj, sønn av Joahas, vant da tilbake fra Ben-Hadad, sønn av Hasael, de byene som Hasael hadde tatt fra hans far Joahas i krigen. Tre ganger slo Joasj ham og tok igjen de byene som hadde tilhørt Israel.

2. Kongebok 14

Kong Amasja i Juda

¹ I det andre året Joasj, sønn av Joahas, var konge i Israel, ble Amasja, sønn av Joasj, konge i Juda.

- ²Han var tjuefem år gammel da han ble konge, og regjerte i Jerusalem i tjue ni år. Hans mor het Joaddan og var fra Jerusalem.
- ³ Amasja gjorde det som var rett i Herrens øyne, men ikke helt som sin stamfar David. Han gjorde alt slik som Joasj, hans far, hadde gjort.
- ⁴ Men offerhaugene ble ikke nedlagt. Folket fortsatte å ofre og tenne offerild på haugene.
- ⁵ Så snart Amasja hadde kongedømmet trygt i sin hånd, slo han i hjel de mennene som hadde drept hans far, kongen.
- ⁶ Men drapsmennenes barn slo han ikke i hjel. Han fulgte det som står skrevet i lovboken til Moses, hvor Herren befaler: Fedre skal ikke lide døden for det barna har gjort, og ikke barn for det fedrene har gjort. Enhver skal dø for sin egen synd.
- ⁷ Amasja slo edomittene i Saltdalen, ti tusen mann. I den krigen inntok han Sela. Han ga byen navnet Jokteel, som den heter den dag i dag.
- ⁸ På den tiden sendte Amasja bud til Israels-kongen Joasj, sønn av Joahas, sønn av Jehu. «Kom, la oss kjempe ansikt til ansikt!» sa han.
- ⁹ Men Joasj, kongen i Israel, sendte dette bud tilbake til Juda-kongen Amasja: «Tistelen i Libanon sendte en gang bud til sedertreet i Libanon og sa: La min sønn få din datter til kone! Men et av villdyrene i Libanon kom forbi og trampet tistelen ned.
- ¹⁰ Du har slått edomittene, og derfor er du blitt overmodig. Nøy deg nå med den æren du har, og hold deg hjemme! Hvorfor vil du styrte deg i ulykke så du går til grunne, og Juda med deg?»
- ¹¹ Men Amasja ville ikke høre på ham. Da rykket Israels-kongen Joasj ut mot Amasja, kongen i Juda. De kjempet ansikt til ansikt i Bet-Sjemesj, som ligger i Juda.
- ¹² Judeerne ble slått av israelittene, og de flyktet hver til sitt.

13 Juda-kongen Amasja, sønn av Joasj, sønn av Ahasja, ble tatt til fange i Bet-Sjemesj av Joasj, Israels konge. Da de kom til Jerusalem, rev han ned fire hundre alen av bymuren, fra Efraim-porten til Hjørneporten.

14 Så tok han alt gullet og sølvet og alt utstyret som fantes i Herrens hus og i skattkamrene i kongens slott, og dessuten gislene. Så vendte han tilbake til Samaria.

15 Det som ellers er å fortelle om Joasj og alt han utrettet, om hans storverk i krigen mot Juda-kongen Amasja, står skrevet i Israels-kongenes krønike.

16 Joasj gikk til hvile hos sine fedre. Han ble gravlagt i Samaria hos Israels konger. Hans sønn Jeroboam ble konge etter ham.

17 Juda-kongen Amasja, sønn av Joasj, levde femten år etter at Israels konge Joasj, sønn av Joahas, var død.

18 Det som ellers er å fortelle om Amasja, står skrevet i Juda-kongenes krønike.

19 De fikk i stand en sammensvergelse mot ham i Jerusalem. Da flyktet han til Lakisj. Men de sendte folk etter ham og drepte ham der.

20 Han ble brakt tilbake til Jerusalem på hesteryggen og gravlagt hos sine fedre i Davidsbyen.

21 Hele folket i Juda tok Asarja, som da var seksten år gammel, til konge etter hans far Amasja.

22 Det var han som vant byen Eilat tilbake til Juda og befestet den, etter at kongen var gått til hvile hos sine fedre.

Kong Jeroboam i Israel

23 I det femtende året Amasja, sønn av Joasj, var konge i Juda, ble Jeroboam, sønn av Joasj, konge i Israel. Han regjerte i Samaria i førtien år.

24 Jeroboam gjorde det som var ondt i Herrens øyne, og holdt ikke opp med de syndene som Jeroboam, Nebats sønn, hadde fått israellittene med på.

²⁵ Han vant tilbake landområder som hadde tilhørt Israel, fra Lebo-Hamat til Araba-sjøen. Det gikk som Herren, Israels Gud, hadde sagt gjennom sin tjener Jona, sønn av Amittai, profeten fra Gat-Hefer.

²⁶ For Herren hadde sett israellitenes bitre nød. Det var ute med alle som en, og de hadde ingen til å hjelpe seg.

²⁷ Men Herren hadde ikke sagt at han ville utslette Israels navn under himmelen. Derfor berget han dem gjennom Jeroboam, sønn av Joasj.

²⁸ Det som ellers er å fortelle om Jeroboam og alt han utrettet, om hans storverk i krigen da han vant Damaskus og Hamat tilbake til Israel, står skrevet i Israels-kongenes krønike.

²⁹ Jeroboam gikk til hvile hos sine fedre, Israels konger, og hans sønn Sakarja ble konge etter ham.

2. Kongebok 15

Kong Asarja i Juda

¹ I det tjuesjuende året Jeroboam var konge i Israel, ble Asarja, sønn av Amasja, konge i Juda.

² Han var seksten år da han ble konge, og regjerte i Jerusalem i femtito år. Hans mor het Jekolja og var fra Jerusalem.

³ Asarja gjorde det som var rett i Herrens øyne, akkurat som hans far Amasja hadde gjort.

⁴ Men offerhaugene ble ikke nedlagt. Folket fortsatte å ofre og brenne offerild på haugene.

⁵ Men Herren rørte ved kongen slik at han måtte lide av en hudsykdom helt til sin dødsdag. Han bodde i et hus for seg selv, og Jotam, kongens sønn, styrte slottet og folket i landet.

⁶ Det som ellers er å fortelle om Asarja og alt han gjorde, står skrevet i Juda-kongenes krønike.

⁷Asarja gikk til hvile hos sine fedre. Han ble gravlagt hos sine fedre i Davidsbyen, og hans sønn Jotam ble konge etter ham.

De siste kongene i Israel

⁸ I det trettiåttende året Asarja var konge i Juda, ble Sakarja, sønn av Jeroboam, konge i Israel. Han regjerte i Samaria i seks måneder.

⁹ Sakarja gjorde det som var ondt i Herrens øyne, slik hans fedre hadde gjort. Han holdt ikke opp med de syndene som Jeroboam, Nebats sønn, hadde fått israellittene med på.

¹⁰ Sjallum, sønn av Jabesj, fikk i stand en sammensvergelse mot Sakarja. Han slo ham i hjel i folkets påsyn og ble konge i hans sted.

¹¹ Det som ellers er å fortelle om Sakarja, står skrevet i Israels-kongenes krønike.

¹² Det gikk i oppfyllelse, det ordet som Herren hadde talt til Jehu: «I fire ledd skal dine sønner sitte på Israels trone.» Og slik ble det.

¹³ Sjallum, sønn av Jabesj, ble konge i det trettiniende året Ussia var konge i Juda. Han regjerte i Samaria en måneds tid.

¹⁴ Da dro Menahem, sønn av Gadi, opp fra Tirsa og kom til Samaria. Der slo han i hjel Sjallum, sønn av Jabesj, og ble konge i hans sted.

¹⁵ Det som ellers er å fortelle om Sjallum og den sammensvergelsen han fikk i stand, står skrevet i Israels-kongenes krønike.

¹⁶ Så ødela Menahem Tappuah og alt som var i byen, og områdene omkring helt til Tirsa. Fordi folket ikke hadde åpnet porten for ham, herjet han byen og skar opp alle kvinnene som var med barn.

¹⁷ Det var i Juda-kongen Asarjas trettiniende regjeringsår at Menahem, sønn av Gadi, ble konge i Israel. Han regjerte i Samaria i ti år.

¹⁸ Menahem gjorde det som var ondt i Herrens øyne. Så lenge han levde, holdt han ikke opp med de syndene som Jeroboam, sønn av Nebat, hadde fått israellittene med på.

- ¹⁹ Assyrerkongen Pul gikk til angrep på landet. Da ga Menahem ham tusen talenter sølv for at han skulle støtte ham og sikre ham kongsmakten.
- ²⁰ Sølv til assyrerkongen krevde Menahem inn fra alle velstående israelitter, femti sjekel fra hver. Da vendte assyrerkongen tilbake og ble ikke lenger der i landet.
- ²¹ Det som ellers er å fortelle om Menahem og alt han utrettet, står skrevet i Israels-kongenes krønike.
- ²² Menahem gikk til hvile hos sine fedre, og hans sønn Pekahja ble konge etter ham.
- ²³ I det femtiende året Asarja var konge i Juda, ble Pekahja, sønn av Menahem, konge i Israel. Han regjerte i Samaria i to år.
- ²⁴ Pekahja gjorde det som var ondt i Herrens øyne, og holdt ikke opp med de syndene som Jeroboam, sønn av Nebat, hadde fått israelittene med på.
- ²⁵ Hans våpenbærer Pekah, sønn av Remalja, fikk i stand en sammensvergelse mot Pekahja. Han hogg ned både ham og Argob og Arje i Samaria, inne i borgen i kongens slott. Pekah hadde med seg femti mann fra Gilead. Da han hadde drept Pekahja, ble han konge i hans sted.
- ²⁶ Det som ellers er å fortelle om Pekahja og alt han utrettet, står skrevet i Israels-kongenes krønike.
- ²⁷ Det var i Juda-kongen Asarjas femtiandre regjeringsår at Pekah, sønn av Remalja, ble konge i Israel. Han regjerte i Samaria i tjue år.
- ²⁸ Pekah gjorde det som var ondt i Herrens øyne, og holdt ikke opp med de syndene som Jeroboam, sønn av Nebat, hadde fått israelittene med på.
- ²⁹ På den tiden Pekah var konge i Israel, kom assyrerkongen Tiglat-Pileser og tok Ijjon, Abel-Bet-Maaka, Janoah, Kedesj, Hasor, Gilead og Galilea, hele Naftali-landet. Og han førte folket bort til Assur.

³⁰Da fikk Hosea, sønn av Ela, i stand en sammensvergelse mot Pekah, sønn av Remalja. Hosea slo ham i hjel og ble konge i hans sted. Dette var i det tjuende året etter at Jotam, sønn av Ussia, ble konge.

³¹Det som ellers er å fortelle om Pekah og alt han utrettet, står skrevet i Israelskongenes krønike.

Kong Jotam i Juda

³²I det andre året Pekah, sønn av Remalja, var konge i Israel, ble Jotam, sønn av Ussia, konge i Juda.

³³Han var tjuefem år gammel da han ble konge, og regjerte i Jerusalem i seksten år. Hans mor het Jerusja og var datter av Sadok.

³⁴Jotam gjorde det som var rett i Herrens øyne, i ett og alt som hans far Ussia hadde gjort.

³⁵Men offerhaugene ble ikke nedlagt. Folket fortsatte å ofre og tenne offerild på haugene. Det var Jotam som bygde Øvreporten i Herrens hus.

³⁶Det som ellers er å fortelle om Jotam og alt han utrettet, står skrevet i Judakongenes krønike.

³⁷På den tiden begynte Herren å la arameerkongen Resin og Pekah, sønn av Remalja, gå mot Juda.

³⁸Jotam gikk til hvile hos sine fedre. Han ble gravlagt hos sine fedre i Davidsbyen, og hans sønn Ahas ble konge etter ham.

2. Kongebok 16

Ahas søker hjelp hos assyrerkongen

¹I det syttende regjeringsåret til Pekah, sønn av Remalja, ble Ahas, sønn av Jotam, konge i Juda.

²Han var tjue år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i seksten år. Ahas gjorde ikke det som var rett i Herren hans Guds øyne, slik hans stamfar David hadde gjort.

³ Han fulgte i Israels-kongenes fotspor. Ja, han lot til og med sin sønn gå gjennom ilden, en avskyelig skikk hos de folkeslag som Herren hadde drevet bort foran israelittene.

⁴ Han ofret og tente offerild på haugene og høydene og under hvert frodig tre.

⁵ På den tiden dro arameerkongen Resin og Israels-kongen Pekah, sønn av Remalja, i krig mot Jerusalem. De omringet Ahas, men greide ikke å gå til angrep.

⁶ Det var den gangen arameerkongen Resin vant Eilat tilbake til Aram og drev judeerne ut av byen. Så kom det edomitter og bosatte seg i Eilat, og de bor der den dag i dag.

⁷ Da sendte Ahas bud til assyrerkongen Tiglat-Pileser og sa: «Jeg er din tjener og din sønn. Kom og berg meg fra arameerkongen og Israels-kongen som har reist seg mot meg.»

⁸ Ahas tok sølvet og gullet som fantes i Herrens hus og i skattkamrene i kongens slott, og sendte det som gave til kongen av Assur.

⁹ Og assyrerkongen gjorde som han ba om. Han dro opp mot Damaskus og inntok byen. Befolkningen førte han bort til Kir, og Resin drepte han.

Forandringer i tempelet

¹⁰ Kong Ahas dro til Damaskus for å møte assyrerkongen Tiglat-Pileser. Da han fikk se det alteret som var der, sendte han en tegning av alteret og en nøyaktig beskrivelse av det til presten Uria.

¹¹ Og før kong Ahas kom tilbake fra Damaskus, hadde presten Uria bygd alteret. Han hadde i ett og alt fulgt den tegningen kong Ahas hadde sendt fra Damaskus.

¹² Da kongen kom hjem igjen fra Damaskus og fikk se alteret, gikk han fram for det og ofret på det.

¹³ Han ofret sitt brennoffer og sitt grødeoffer og helte ut drikkofferet, og stenket blodet av sine fredsoffer på alteret.

¹⁴Men bronsealteret som sto for Herrensansikt, flyttet han fra den plassen det hadde hatt foran tempelet, mellom det nye alteret og Herrens hus. Han satte det på nordsiden av det nye alteret.

¹⁵Kong Ahas ga presten Uria dette påbud: «På det store alteret skal du brenne brennofferet om morgenen og grødeofferet om kvelden, både kongens brennoffer og grødeoffer og hele folkets brennoffer, grødeoffer og drikkoffer. Du skal stenke alt blodet av brennofferet og slaktofferet på det. Men bronsealteret skal være forbeholdt meg når jeg tar varsler.»

¹⁶Og presten Uria gjorde i ett og alt som kongen bød ham.

¹⁷ Kong Ahas skar av tverrlistene på vognstativene og tok vekk vaskefatene. Så tok han havet ned fra bronseoksene som bar det, og satte det på et underlag av stein.

¹⁸ Av hensyn til assyrerkongen flyttet han den overbygde sabbatsgangen og den ytre kongeinngangen som var i Herrens tempel.

¹⁹Det som ellers er å fortelle om Ahas og det han utrettet, står skrevet i Judakongenes krønike.

²⁰ Ahas gikk til hvile hos sine fedre. Han ble gravlagt blant sine fedre i Davidsbyen. Hans sønn Hiskia ble konge etter ham.

2. Kongebok 17

Kong Hosea og Samarias fall

¹ I det tolvte året Ahas var konge i Juda, ble Hosea, sønn av Ela, konge i Israel. Han regjerte i Samaria i ni år.

²Hosea gjorde det som var ondt i Herrens øyne, men fór ikke så ille fram som Israels-kongene før ham.

³Assyrerkongen Salmanassar dro opp mot ham, og Hosea måtte gi seg inn under ham og betale skatt.

⁴Men siden oppdaget assyrerkongen at Hosea var med på en sammensvergelse. Han hadde sendt bud til egypterkongen So og betalte ikke lenger sin årlige skatt til assyrerkongen. Da grep assyrerkongen ham og satte ham i fengsel.

⁵Så rykket han inn i landet og dro opp mot Samaria, som han beleiret i tre år.

⁶I Hoseas niende regjeringsår inntok assyrerkongen Samaria og førte israelittene bort til Assur. Han lot dem bosette seg i Halah og ved Habor, en elv i Gosan, og i byene i Media.

Årsakene til Nordrikets fall

⁷Slik gikk det fordi israelittene hadde syndet mot Herren sin Gud, han som førte dem opp fra Egypt og fridde dem fra egypterkongen faraos makt. De fryktet andre guder

⁸og fulgte skikkene hos de folkene som Herren hadde drevet ut for israelittene, og de gjorde som kongene deres hadde gjort.

⁹I det skjulte gjorde israelittene det som ikke var rett for Herren deres Gud. De bygde offerhauger i alle byene sine, både i dem med vaktårn og i befestede byer.

¹⁰De reiste steinstøtter og Asjera-stolper på hver høy haug og under hvert frodig tre.

¹¹På alle disse haugene tente de offerild slik som de folkeslagene Herren hadde drevet bort for dem. De gjorde også mye annet ondt som gjorde Herren rasende.

¹²De dyrket avguder, enda Herren hadde sagt til dem: «Det skal dere ikke gjøre!»

¹³Herren advarte Israel og Juda gjennom alle sine profeter og seere. Han sa: «Vend om fra deres onde veier! Hold mine bud og forskrifter i samsvar med hele den loven jeg påla deres fedre og sendte dere gjennom mine tjenere profetene.»

¹⁴Men de ville ikke høre. De var stivnakkede som sine fedre, de som ikke trodde på Herren sin Gud.

15 De forkastet hans forskrifter og den pakten han hadde sluttet med deres fedre, og de advarslene han hadde gitt dem. De fulgte tomhet og endte i tomhet. De gjorde som folkeslagene omkring dem, enda Herren hadde befalt dem: «Dere skal ikke gjøre som de!»

16 De forlot alle de budene som Herren deres Gud hadde gitt dem. De laget seg to støpte kalver og reiste en Asjera-stolpe. De bøyde seg og tilba hele himmelens hær og dyrket Baal.

17 De lot sønnene og døtrene sine gå gjennom ilden, tok varsler og drev med spådomskunster. De solgte seg selv til å gjøre det som var ondt i Herrens øyne, og dermed gjorde de ham rasende.

18 Herren ble rasende på israelittene og viste dem bort fra sitt ansikt. Bare Judas stamme ble igjen.

19 Men heller ikke Juda holdt de bud som Herren deres Gud hadde gitt. De fulgte de skikker som israelittene hadde innført.

20 Derfor forkastet Herren hele Israels ætt. Han ydmyket dem, ga dem i hendene på ransmenn og støtte dem til slutt bort fra sitt ansikt.

21 For Israel rev seg løs fra Davids hus og tok Jeroboam, Nebats sønn, til konge. Jeroboam ledet israelittene bort fra Herren og fikk dem til å begå stor synd.

22 Israelittene gjorde de samme syndene som Jeroboam og holdt ikke opp med dem.

23 Til slutt viste Herren dem bort fra sitt ansikt, slik han hadde varslet gjennom alle sine tjenere profetene. Israelittene ble ført bort fra sitt land til Assur, der de er den dag i dag.

Fremmed gudsdyrkelse i Samaria

24 Assyrerkongen hentet folk fra Babel, Kuta, Avva, Hamat og Sefarvajim og lot dem bosette seg i Samarias byer i stedet for israelittene. De overtok Samaria og slo seg ned i byene der.

25 Den første tiden de bodde der, fryktet de ikke Herren. Derfor sendte Herrenløver iblant dem, og løvene drepte mange av dem.

²⁶Da var det noen som sa til assyrerkongen: «De folkene du førte bort og lot bosette seg i Samarias byer, vet ikke hvordan landets gud skal dyrkes. Han har sendt løver inn iblant dem, og løvene dreper dem fordi de ikke vet hvordan landets gud skal dyrkes.»

²⁷Da ga assyrerkongen denne ordren: «Send tilbake en av de prestene dere har ført bort fra landet! La ham dra av sted og bosette seg der, og så skal han lære folket hvordan de skal dyrke landets gud.»

²⁸En av prestene som var bortført fra Samaria, kom da og bosatte seg i Betel. Han lærte folket hvordan de skulle frykte Herren.

²⁹ Likevel fortsatte hvert folkeslag med å lage seg sine egne guder, og de satte dem i helligdommene som innbyggerne i Samaria hadde reist på offerhaugene. Dette gjorde hvert folkeslag i byene hvor de bodde.

³⁰Folket fra Babel laget et bilde av Sukkot-Benot, de fra Kut laget et bilde av Nergal, og de fra Hamat laget et bilde av Asjima.

³¹Folket fra Avva laget bilder av Nibhas og Tartak, og de fra Sefarvajim brente sine sønner i ilden for Adrammelek og Anammelek, Sefarvajims guder.

³² De fryktet nok Herren, men gjorde også noen av sine egne til prester på offerhaugene, og de ofret for folket i helligdommene der.

³³De fryktet Herren, men dyrket sine egne guder på samme måte som folkeslagene de var bortført fra.

³⁴ Den dag i dag følger de sine opprinnelige skikker. De frykter ikke Herren og følger ikke de forskriftene og reglene, den loven og det budet Herren påla etterkommerne av Jakob, som han ga navnet Israel.

³⁵ Herren sluttet en pakt med dem og ga dem dette budet: «Dere skal ikke frykte andre guder, ikke bøye dere og tilbe dem og ikke dyrke dem eller ofre til dem.

³⁶Men Herren som førte dere opp fra Egypt med stor styrke og med utstrakt arm, ham skal dere frykte. Ham skal dere bøye dere for og tilbe, og til ham skal dere ofre.

³⁷De forskriftene og reglene, den loven og det budet han skrev opp for dere, skal dere alltid legge vinn på å følge. Og dere må ikke frykte andre guder.

³⁸Glem ikke den pakten jeg sluttet med dere, og frykt ikke andre guder!

³⁹Bare Herren deres Gud skal dere frykte, så vil han fri dere fra fiendehånd.”

⁴⁰Men de ville ikke høre. De fortsatte å følge sine opprinnelige skikker.

⁴¹Disse fremmede folkeslagene fryktet nok Herren, men dyrket sine egne gudebilder. Til denne dag har barna og barnebarna deres gjort som sine fedre.

2. Kongebok 18

Kong Hiskia i Juda

¹ I det tredje året Hosea, sønn av Ela, var konge i Israel, ble Hiskia, sønn av Ahas, konge i Juda.

² Han var tjuefem år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i tjue ni år. Hans mor het Abi og var datter av Sakarja.

³ Hiskia gjorde det som var rett i Herrens øyne, i ett og alt slik hans stamfar David hadde gjort.

⁴ Han nedla offerhaugene, slo i stykker steinstøttene og hogg ned Asjerastolpene. Kobberslangen som Moses hadde laget, knuste han. Helt til den tid hadde israelittene tent offerild til slangen. De kalte den Nehusjtan.

⁵ Hiskia satte sin lit til Herren, Israels Gud. Verken før eller siden har det vært hans like blant alle kongene i Juda.

⁶ Han holdt seg nær til Herren og vek ikke fra ham. Han holdt de bud som Herren hadde pålagt Moses.

⁷ Herren var med ham, og han hadde lykken med seg i alt han tok seg fore. Han gjorde opprør mot assyrerkongen og ville ikke tjene ham lenger.

⁸ Han slo filisterne like til Gaza og områdene omkring, både byer med vaktårn og befestede byer.

Israelittene blir bortført til Assur

⁹ I kong Hiskias fjerde regjeringsår, det sjuende året Hosea, sønn av Ela, var konge i Israel, dro assyrerkongen Salmanassar opp mot Samaria og omringet byen.

¹⁰Da tre år var gått, inntok han den. Det var i Hiskias sjette regjeringsår Samaria ble erobret, det niende året Hosea var konge i Israel.

¹¹ Assyrerkongen bortførte isrealittene til Assur og lot dem slå seg ned i Halah og ved Habor, en elv i Gosan, og i byene i Media.

¹²Dette skjedde fordi de ikke ville høre på Herren sin Gud, men brøt hans pakt – alt det Moses, Herrens tjener, hadde pålagt dem. De verken hørte eller gjorde etter det.

Sanheribs hærfærd mot Juda

¹³ I det fjortende året Hiskia var konge, dro assyrerkongen Sanherib opp mot alle de befestede byene i Juda og tok dem.

¹⁴ Da sendte Juda-kongen Hiskia bud til assyrerkongen i Lakisj og sa: «Jeg har forbrutt meg. Dra bort fra meg! Hva du legger på meg, skal jeg bære.» Assyrerkongen påla Juda-kongen Hiskia å betale tre hundre talenter sølv og tretti talenter gull.

¹⁵ Og Hiskia ga ham alt det sølvet som fantes i Herrens hus og i skattkamrene i kongens slott.

¹⁶På samme tid brøt kong Hiskia gullet av dørene i Herrens tempel og av dørkarmene, som kongen selv hadde overtrukket med gull, og ga det til assyrerkongen.

¹⁷ Men assyrerkongen sendte hærføreren, hoffsjefen og kommandanten med en stor hær fra Lakisj mot kong Hiskia i Jerusalem. De rykket fram, og da de kom til Jerusalem, stilte de seg opp ved vannledningen fra Øvredammen, ved veien til vaskeplassen.

¹⁸Der begynte de å rope på kongen. Da gikk borgherren Eljakim, sønn av Hilkia, ut til dem sammen med riksskriveren Sjebna og kansleren Joah, sønn av Asaf.

¹⁹Kommandanten ropte til dem: Si til Hiskia: Så sier storkongen, kongen av Assur: Hva er det du stoler på, siden du kjenner deg så trygg?

²⁰Mener du at tomme ord alene gir råd og styrke i krig? Hvem er det du stoler på, siden du har gjort opprør mot meg?

²¹ Jo, du stoler på Egypt, den brukne rørstaven! Om noen støtter seg på den, trenger den inn i hånden hans og gjennomborer den. Slik er farao, kongen i Egypt, mot alle som stoler på ham.

²²Men hvis du svarer meg: «Det er Herren vår Gud vi stoler på», da spør jeg deg: Var det ikke hans offerhauger og altere Hiskia tok bort da han sa til folket i Juda og Jerusalem: «Bare foran dette alteret i Jerusalem skal dere bøye dere og tilbe»?

²³Inngå nå et veddemål med min herre, kongen av Assur: Jeg gir deg to tusen hester hvis du kan skaffe ryttere til dem.

²⁴Hvordan kan du da drive tilbake en eneste stattholder, en av min herres minste tjenere, du som stoler på vogner og ryttere fra Egypt?

²⁵Tror du at jeg har dratt opp mot dette stedet for å ødelegge det mot Herrens vilje? Det var Herren som sa til meg: Dra opp mot dette landet og ødelegg det!

²⁶Da sa Eljakim, sønn av Hilkia, Sjubna og Joah til kommandanten: «Snakk til dine tjenere på arameisk, for vi skjønner det. Snakk ikke judeisk til oss så folket på muren hører det!»

²⁷Men kommandanten svarte: «Tror du min herre har sendt meg for å si dette bare til din herre og til deg? Nei, det er like mye til mennene som sitter på muren, de som snart må ete sin egen skitt og drikke sitt eget piss, slik som dere.»

²⁸Og kommandanten ble stående og ropte med høy stemme på judeisk: Hør hva storkongen, kongen av Assur, sier!

²⁹Så sier kongen: La ikke Hiskia lure dere! For han er ikke i stand til å berge dere ut av min hånd.

³⁰La ikke Hiskia få dere til å stole på Herren når han sier: «Herren vil sikkert berge oss. Denne byen skal ikke overgis i assyrerkongens hender.»

³¹Hør ikke på Hiskia! For så sier kongen av Assur: Slutt fred med meg og overgi dere til meg! Så skal dere få spise, hver av sin vinstokk og sitt fikentre, og drikke vann, hver av sin brønn,

³²inntil jeg kommer og tar dere med til et land som ligner deres eget, et land med korn og ny vin, et land med brød og vingårder, et land med olivenolje og honning. Da skal dere leve og ikke dø. Hør ikke på Hiskia når han villeder dere og sier: «Herren vil berge oss.»

³³ Har kanskje andre folks guder reddet sine land fra assyrerkongens hånd?

³⁴ Hvor er Hamats og Arpads guder? Hvor er Sefarvajims, Henas og Ivvas guder? Og hvor er Samarias guder? Har de reddet landet ut av min hånd?

³⁵Hvem er det av gudene i alle disse landene som har reddet sitt land ut av min hånd? Og så skulle Herren kunne berge Jerusalem!

³⁶Folket tidde og svarte ikke et ord. For det var kongens ordre at de ikke skulle svare ham.

³⁷Så kom borgherren Eljakim, sønn av Hilkia, riksskriveren Sjubna og kansleren Joah, sønn av Asaf, med flerrede klær til Hiskia, og de meldte ham hva kommandanten hadde sagt.

2. Kongebok 19

Herren berger Jerusalem

¹ Da kong Hiskia hørte dette, flerret han klærne sine, kledde seg i sekkestrie og gikk inn i Herrens hus.

²Så sendte han borgherren Eljakim, riksskriveren Sjubna og de eldste av prestene, kledd i sekkestrie, til profeten Jesaja, sønn av Amos.

³De sa til ham: «Så sier Hiskia: Dette er en dag med trengsel, straff og vanære; for barna er kommet til livmorens munning, men det er ingen kraft til å føde.

⁴Kanskje Herren din Gud har hørt alle de ordene kommandanten har talt, han som er sendt av sin herre, assyrerkongen, for å håne den levende Gud. Kanskje Herren din Gud vil straffe ham for de ordene han har hørt. Send nå opp en bønn for den rest som ennå er igjen!»

⁵Da kong Hiskias menn kom til Jesaja,

⁶sa han til dem: «Si til deres herre: Så sier Herren: Vær ikke redd for de ordene du har hørt, de hånsordene assyrerkongens menn har talt mot meg.

⁷Nå skal jeg sette ham på en tanke. Han skal høre et rykte og vende tilbake til sitt eget land, og der vil jeg la ham falle for sverd.»

⁸Da kommandanten fikk høre at assyrerkongen hadde brutt opp fra Lakisj, dro han bort og fant kongen i kamp mot Libna.

⁹ Kongen fikk nå melding om at Tirhaka, kongen i Kusj, var dratt ut for å kjempe mot ham. Da sendte han igjen bud til Hiskia og sa:

¹⁰«Så skal dere si til Juda-kongen Hiskia: La deg ikke lure av din Gud som du stoler på, når han sier: Jerusalem skal ikke falle i hendene på assyrerkongen.

¹¹ Du har selv hørt hva assyrerkongene har gjort med alle landene de har slått med bann og ødelagt. Og du skulle bli berget?

¹² Er de blitt berget av gudene sine, de folkene som mine fedre gjorde ende på: folkene i Gosan, Harran og Resef eller innbyggerne fra Eden, som er i Telassar?

¹³Hvor er nå kongene i Hamat og Arpad, kongen i byen Sefarvajim og kongene i Hena og Ivva?»

¹⁴Da Hiskia hadde mottatt og lest brevet som sendemennene hadde med seg, gikk han opp til Herrens hus og bredte det ut for Herrensansikt.

¹⁵ Hiskia ba til Herren og sa: «Herre, Israels Gud, du som troner over kjerubene. Du alene er Gud over alle kongeriker på jorden, du som skapte himmelen og jorden.

¹⁶Herre, vend øret til og hør! Herre, lukk øynene opp og se! Hør de ordene som Sanherib har sendt for å håne den levende Gud.

¹⁷Herre, det er sant at assyrerkongene har lagt land og folkeslag øde.

¹⁸ De har kastet gudene deres på ilden. For de er ikke guder, men et verk av menneskehender, laget av tre og stein. De har ødelagt dem.

¹⁹Men nå, Herre, vår Gud, frels oss fra hans hånd, så alle riker på jorden kan forstå at du alene, Herre, er Gud.»

²⁰ Da sendte Jesaja, sønn av Amos, dette budet til Hiskia: Så sier Herren, Israels Gud: Jeg har hørt den bønne du ba til meg om Sanherib, kongen av Assur.

²¹Dette er ordet Herren taler mot ham: Jomfruen håner deg, datter Sion spotter deg, datter Jerusalem rister på hodet.

²²Hvem er det du krenker og vanærer? Hvem roper du opp imot? Høyt løfter du dine øyne mot Israels Hellige.

²³Du lot dine sendemenn spotte Herren og sa: «Med mine mange vogner dro jeg opp til de høyeste fjell, til Libanons fjerneste trakter. Der hogg jeg ned høyvokste sedertrær og de fineste sypresser. Jeg nådde det fjerneste hvilested der skogen sto tettest.

²⁴Jeg grov og drakk av fremmede vann. Med fotsålene tørket jeg ut alle elvene i Egypt.»

²⁵Har du ikke hørt det? Jeg gjorde det for lenge siden, jeg formet det i eldgammel tid, og nå lar jeg det skje. Så kunne du ødelegge festningsbyer og gjøre dem til ruinhauger.

²⁶ De som bodde der, sto med kraftløse hender, fylt av skrekk og skam. De ble som gresset på marken, grønne vekster og gress på tak, som svis av før det vokser til.

²⁷ Om du sitter, kommer eller går, vet jeg det – og om du raser mot meg.

²⁸Men fordi du raser mot meg og ditt overmote har nådd mine ører, setter jeg ring i nesen på deg og legger bisset i munnen på deg. Så fører jeg deg tilbake den veien du kom.

²⁹ Dette skal du ha til tegn: Første året skal dere spise korn som vokser av seg selv, andre året kornet som vokser av det igjen, men tredje året skal dere så og høste, plante vinmarker og spise frukten!

³⁰Den rest av Judas hus som blir berget, skal igjen skyte dype røtter, greinene skal bære frukt.

³¹ For fra Jerusalem kommer en rest, fra Sion-fjellet en flokk som er berget. Herren skal gjøre dette i sin brennende iver.

³²Derfor sier Herren om assyrerkongen: Han skal ikke komme inn i denne byen og ikke skyte en pil dit inn. Han skal ikke gå imot den med skjold og ikke kaste opp en voll mot den.

³³Den veien han kom, skal han vende tilbake, i denne byen skal han ikke komme inn, sier Herren.

³⁴ Jeg vil verne denne byen og berge den for min egen skyld og for min tjener Davids skyld.

³⁵ Den natten gikk Herrens engel ut og slo i hjel et hundre og åttifem tusen mann i assyrernes leir. Da folk sto opp om morgenen, fikk de se alle de døde kroppene som lå der.

³⁶Da brøt assyrerkongen Sanherib opp og dro hjem igjen. Og siden holdt han seg i ro i Ninive.

³⁷ En gang mens han bøyde seg i bønn for guden Nisrok i hans tempel, hogg sønnene Adrammelek og Sareser ham ned med sverd. De flyktet til Ararat-landet. Og Sanheribs sønn Asar-Haddon ble konge etter ham.

2. Kongebok 20

Kong Hiskia blir syk

¹ På den tiden ble kong Hiskia dødssyk. Da kom profeten Jesaja, sønn av Amos, til ham og sa: «Så sier Herren: Få orden på ditt hus, for du skal dø og ikke leve lenger.»

² Da vendte Hiskia ansiktet mot veggen og ba til Herren.

³ «Å, Herre», sa han, «husk at jeg har vandret trofast og helhjertet for ditt ansikt og har gjort det som er godt i dine øyne.» Og Hiskia gråt høyt.

⁴ Jesaja var ennå ikke kommet ut av den midtre borggården før Herrens ord kom til ham igjen:

⁵ «Gå tilbake og si til Hiskia, fyrsten over mitt folk: Så sier Herren, din stamfar Davids Gud: Jeg har hørt din bønn og sett tårene dine. Nå gjør jeg deg frisk igjen. Om to dager kan du gå opp til Herrens hus.

⁶ Jeg legger enda femten år til dine levedager. Jeg skal berge deg og denne byen fra assyrerkongens hånd. Og jeg vil forsvare denne byen for min egen skyld og for min tjener Davids skyld.»

⁷ Så sa Jesaja: «Hent en fikenkake!» De gjorde det, og da de la fikenkaken på såret, frisknet kongen til.

⁸ Hiskia spurte Jesaja: «Hva skal jeg ha til tegn på at Herren vil gjøre meg frisk igjen, så jeg om to dager kan gå opp til Herrens hus?»

⁹ Jesaja svarte: «Dette skal du ha til tegn fra Herren på at han vil gjøre det han har sagt: Skal skyggen på soluret gå ti streker fram eller ti streker tilbake?»

¹⁰ Hiskia sa: «Skyggen kan lett strekke seg ti streker fram. Nei, skyggen skal gå ti streker tilbake!»

¹¹ Da ropte profeten Jesaja til Herren, og han lot skyggen på soluret til Ahas gå ti streker tilbake, like langt som den før hadde gått fram.

Sendebudene fra kongen av Babel

¹² På den tiden sendte Babel-kongen Merodak Baladan, sønn av Baladan, brev og gaver til Hiskia. For han hadde hørt at kongen hadde vært syk.

¹³Hiskia ble glad da sendebudene kom. Han viste dem hele huset der han hadde skattene sine, sølvet og gullet, parfymen og den fineste oljen, våpenhuset og alt som fantes i skattkamrene hans. Det var ikke den ting i hele hans slott og rike som Hiskia ikke viste dem.

¹⁴Da kom profeten Jesaja til kong Hiskia og spurte ham: «Hva sa disse mennene, og hvor kom de fra?» «De kom fra et land langt borte», svarte Hiskia, «fra Babel.»

¹⁵«Hva fikk de se i slottet ditt?» spurte profeten. Hiskia svarte: «Alt det som finnes i mitt slott, fikk de se. Det var ikke den ting i skattkamrene mine som jeg ikke viste dem.»

¹⁶Da sa Jesaja til Hiskia: «Hør Herrens ord:

¹⁷ Se, dager skal komme da alt som er i ditt slott, det som fedrene dine har samlet til denne dag, skal føres bort til Babel. Ingen ting skal bli tilbake, sier Herren.

¹⁸ De skal ta noen av sønnene dine, av dem som stammer fra deg, og som du er opphav til, og gjøre dem til hoffmenn i slottet til kongen av Babel.»

¹⁹Da sa Hiskia til Jesaja: «Godt er det ordet fra Herren som du har talt.» Men han sa til seg selv: «Det vil vel være fred og trygghet så lenge jeg lever.»

²⁰ Det som ellers er å fortelle om Hiskia og alle de storverk han utførte, hvordan han anla dammen og tunnelen og ledet vannet inn i byen, står skrevet i Juda-kongenes krønike.

²¹Hiskia gikk til hvile hos sine fedre, og hans sønn Manasse ble konge etter ham.

2. Kongebok 21

Juda-kongene Manasse og Amon

¹ Manasse var tolv år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i femtifem år. Hans mor het Hefsiba.

- ² Manasse gjorde det som var ondt i Herrens øyne, og tok etter all styggedommen de drev med hos de folkeslagene Herren hadde drevet bort for israelittene.
- ³ Han bygde opp igjen de offerhaugene som hans far Hiskia hadde ødelagt. Han reiste altere for Baal og laget en Asjera-stolpe, slik Ahab, kongen i Israel, hadde gjort. Og han tilba og dyrket hele himmelens hær.
- ⁴ Selv i Herrens tempel bygde han slike altere, enda Herren hadde sagt: «I Jerusalem vil jeg la navnet mitt bo.»
- ⁵ I begge forgårdene til tempelet bygde han altere for hele himmelens hær.
- ⁶ Manasse lot sin sønn gå gjennom ilden. Han drev med tegntyding og spådomskunster og rådførte seg med åndemanere og spåmenn. Han gjorde mye som var ondt i Herrens øyne, og gjorde ham rasende.
- ⁷ Asjera-skulpturen som Manasse fikk laget, plasserte han i tempelet, enda Herren hadde sagt til David og hans sønn Salomo: «I dette tempelet og i Jerusalem, som jeg har utvalgt blant alle Israels stammer, vil jeg la navnet mitt bo til evig tid.
- ⁸ Jeg vil aldri mer la Israel vandre hjemløs, langt bort fra landet jeg ga deres fedre, så sant de legger vinn på å gjøre alt det jeg har befalt dem, og lever etter hele den loven som min tjener Moses ga dem.»
- ⁹ Men de ville ikke høre, og Manasse forledet dem til å gjøre enda mer ondt enn de folkeslagene som Herren hadde utryddet for israelittene.
- ¹⁰ Da talte Herren gjennom sine tjenere profetene. Han sa:
- ¹¹ Fordi Juda-kongen Manasse har gjort disse avskyelige handlingene, har han overgått alt det amorittene før ham gjorde. Med sin avgudsdyrkelse forledet han også judeerne til synd.
- ¹² Derfor sier Herren, Israels Gud: Nå fører jeg en ulykke over Jerusalem og Juda som skal få det til å ringe for ørene på alle som hører om det.

13 Jeg vil strekke ut samme målesnor over Jerusalem som over Samaria og bruke samme vektlodd som mot Ahabs hus. Jeg vil tørke Jerusalem bort som når en tørker av et fat og snur det opp ned.

14 Jeg forkaster den siste rest av mitt eget folk. Jeg gir dem over i hendene på fiendene deres, så de alle kan røve og plyndre dem.

15 Dette skal skje fordi de har gjort det som er ondt i mine øyne. De har gjort meg rasende fra den dag deres fedre gikk ut av Egypt, og til denne dag.

16 Manasse lot så mye uskyldig blod renne i Jerusalem at hele byen ble fylt med blod. Han fikk også judeerne med på sin synd, og de gjorde det som var ondt i Herrens øyne.

17 Det som ellers er å fortelle om Manasse og alt han utrettet, om den synd han gjorde, står skrevet i Juda-kongenes krønike.

18 Manasse gikk til hvile hos sine fedre. Han ble gravlagt i Ussa-hagen, som lå like ved hans slott, og hans sønn Amon ble konge etter ham.

19 Amon var tjueto år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i to år. Hans mor het Mesjullemet og var datter av Harus fra Jotba.

20 Amon gjorde det som var ondt i Herrens øyne, slik hans far Manasse hadde gjort.

21 Han fulgte i sin fars fotspor i ett og alt. Han dyrket de samme avguder som faren og bøyde seg og tilba dem.

22 Han forlot Herren, sine fedres Gud, og vandret ikke på Herrens vei.

23 Amons menn fikk i stand en sammensvergelse mot ham, og de drepte kongen i hans eget hus.

24 Men folket i landet slo i hjel alle dem som hadde sammensverget seg mot kong Amon, og så tok de hans sønn Josjia til konge etter ham.

25 Det som ellers er å fortelle om Amon og det han utrettet, står skrevet i Juda-kongenes krønike.

²⁶Amon ble lagt i graven sin i Ussa-hagen, og hans sønn Josjia ble konge etter ham.

2. Kongebok 22

Kong Josjia og bokrullen

¹ Josjia var åtte år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i trettien år. Hans mor het Jedida og var datter av Adaja fra Boskat.

² Josjia gjorde det som var rett i Herrens øyne. Han fulgte i sin stamfar Davids fotspor i ett og alt, uten å vike av til høyre eller venstre.

³ I sitt attende regjeringsår sendte kong Josjia riksskriveren Sjafan, sønn av Asalja, sønn av Mesjullam, til Herrens tempel. Han sa:

⁴ «Gå til øverstepresten Hilkia og be ham telle opp pengene som er kommet inn til Herrens tempel, de som dørwokterne har samlet inn hos folket.

⁵ Han skal gi pengene til arbeidslederne som har tilsyn med Herrens tempel. Og de skal gi dem videre til håndverkerne som arbeider i Herrens tempel for å reparere skadene der,

⁶ til snekkerne, bygningsfolkene og murerne. Pengene skal også brukes til å kjøpe inn tømmer og hugget stein, så tempelet kan settes i stand.

⁷ Men det skal ikke holdes kontroll med pengene som er betrodd dem; for de farer ærlig fram.»

⁸ Da sa øverstepresten Hilkia til riksskriveren Sjafan: «Jeg har funnet en bokrull med loven i Herrens tempel.» Hilkia ga rullen til Sjafan, og han leste den.

⁹ Riksskriveren Sjafan gikk tilbake til kongen og meldte: «Dine tjenere har samlet de pengene som fantes i tempelet, og gitt dem til arbeidslederne som har tilsyn med Herrens hus.»

¹⁰ Så fortalte han kongen at presten Hilkia hadde gitt ham en bokrull. Og han leste opp fra den for kongen.

¹¹ Da Josjia hørte det som sto i bokrullen, flerret han klærne sine.

¹²Så ga han denne befalingen til presten Hilkia og til Ahikam, sønn av Sjafan, Akbor, sønn av Mika, riksskriveren Sjafan og kongsmannen Asaja:

¹³ «Gå og søk råd hos Herren for meg og for folket, og for hele Juda, om innholdet i denne bokrullen som er funnet. For stor er Herrens harme som har flammet opp mot oss fordi våre fedre ikke hørte på det som står i denne bokrullen, og ikke gjorde alt det som er foreskrevet oss.»

¹⁴ Da gikk presten Hilkia sammen med Ahikam, Akbor, Sjafan og Asaja til profetkvinnen Hulda, som var gift med Sjallum, sønn av Tikva, sønn av Harhas, han som hadde tilsyn med kleskammeret. Hulda bodde i den nye bydelen i Jerusalem. De la saken fram for henne,

¹⁵og hun sa til dem: Så sier Herren, Israels Gud: Si til den mannen som har sendt dere til meg:

¹⁶Så sier Herren: Se, jeg fører ulykke over dette stedet og over dem som bor der, alt det som er nevnt i den bokrullen Juda-kongen har lest.

¹⁷For de har forlatt meg og tent offerild for andre guder. Slik har de gjort meg rasende med sine handlinger. Harmen flammer mot dette stedet, og den skal ikke slukne.

¹⁸Men til Juda-kongen som sendte dere for å søke råd hos Herren, skal dere si: Så sier Herren, Israels Gud: Du har nå hørt disse ordene.

¹⁹De rørte ved ditt hjerte, og du ydmyket deg for Herrens ansikt da du hørte hva jeg talte mot dette stedet og mot dem som bor her: at de skal bli til skrekk og forbannelse. Fordi du flerret klærne dine og gråt for mitt ansikt, så har jeg nå også hørt, lyder ordet fra Herren.

²⁰ Derfor vil jeg la deg komme til dine fedre. I fred skal du bli forent med dem i graven. Dine øyne skal slippe å se all den ulykken jeg fører over dette stedet. Dette svaret brakte de tilbake til kongen.

2. Kongebok 23

Josja reformerer gudsyndelsen

- ¹ På kongens oppfordring samlet alle de eldste i Juda og Jerusalem seg hos ham.
- ² Så gikk han opp til Herrens tempel, og sammen med ham gikk alle judeerne og alle innbyggerne i Jerusalem – prestene og profetene, hele folket, både små og store. Han leste opp for dem alt det som sto i paktsboken som var funnet i Herrens hus.
- ³ Kongen stilte seg opp ved søylen og sluttet en pakt for Herrensansikt: Folket skulle følge Herren og holde hans bud, regler og forskrifter av hele sitt hjerte og hele sin sjel. Alle paktens ord som var skrevet ned i denne bokrullen, skulle de holde. Og hele folket gikk inn i pakten.
- ⁴ Siden befalte kongen øverstepresten Hilkia, og prestene under ham, og dørvokterne at de skulle fjerne fra Herrens tempel alle de gjenstandene som var laget for Baal og Asjera og hele himmelens hær. Han brente dem opp utenfor Jerusalem, på avsatsene i Kedron-dalen, og asken førte han til Betel.
- ⁵ Josjia avsatte de avgudsprestene som Juda-kongene hadde satt til å tenne offerild på haugene i Judas byer og omkring Jerusalem, og de som tente offerild til Baal, til solen og månen, til stjernebildene og hele himmelens hær.
- ⁶ Asjera-stolpen tok han fra Herrens tempel og førte den ut av Jerusalem, til Kedron-dalen. Der brente han den til aske, som han så strødde ut på folkets gravplass.
- ⁷ Han rev ned kamrene til de mannlige tempelprostituerte som var i Herrens hus, og stedet hvor kvinnene vevde klær til Asjera.
- ⁸ Så flyttet Josjia alle prestene inn fra byene i Juda. Og offerhaugene fra Geba til Beer-Sjeba, hvor prestene tente offerild, erklærte han for urene. Han rev også ned helligstedene ved byporten, som lå ved byhøvdingen Josvas port, til venstre når en går inn gjennom hovedporten.
- ⁹ De som hadde vært prester på offerhaugene, fikk ikke bære fram offer på Herrens alter i Jerusalem. Men de fikk spise usyret brød sammen med sine brødre.

- 10** Også Tofet i Hinnom-dalen erklærte Josjia for urent. Ingen skulle la sin sønn eller datter gå gjennom ilden for Molok.
- 11** Han tok bort de hestene som Juda-kongene hadde vigslet til solen; de sto ved inngangen til Herrens tempel, i nærheten av hoffmannen Natan-Meleks kammer i forgården. Solvognene brente han også opp.
- 12** Kongen rev ned altrene på taket, Ahas' takhelligdom, som Juda-kongene hadde reist, og de altrene Manasse hadde bygd i begge forgårdene til Herrens tempel. Han brøt dem i stykker på stedet og kastet støvet av dem ut i Kedron-dalen.
- 13** Også offerhaugene som vendte mot Jerusalem, på sørsiden av Ødeleggelsens berg, erklærte kongen for urene. Det var Salomo, Israels konge, som hadde bygd dem for Astarte, Sidon-folkets motbydelige gudinne, for Kemosj, Moabs motbydelige gud, og for Milkom, ammonittenes avskyelige gud.
- 14** Josjia knuste steinstøttene og hogg ned Asjera-stolpene. Stedet der de hadde stått, fylte han med menneskeknokler.
- 15** I Betel rev han også ned alteret og offerhaugen som Jeroboam, Nebats sønn, hadde bygd, han som fikk Israel til å synde. Både alteret og haugen ble jevnet med jorden. Så knuste han steinene til støv og brente opp Asjera-stolpen.
- 16** Da Josjia snudde seg, fikk han øye på gravene som var der i fjellet. Han sendte folk av sted for å ta alle knoklene ut av gravene. Så brente han dem på alteret, og slik gjorde han alteret urent. Slik ble det oppfylt, det ordet fra Herren som gudsmannen ropte ut over alteret da han kunngjorde dette.
- 17** Så spurte kongen: «Hva er det for en gravstein jeg ser der borte?» Mennene i byen svarte: «Det er graven til den gudsmannen som kom fra Juda og forutsa dette som du nå har gjort med alteret her i Betel.»
- 18** Da sa kongen: «La ham hvile i fred! Ingen må flytte på knoklene.» Så lot de knoklene hans og knoklene til profeten som var kommet fra Samaria, ligge urørt.

¹⁹Også i Samarias byer fjernet Josjia alle helligdommene på offerhaugene, som kongene i Israel hadde bygd og slik gjort Herren rasende. Han gjorde med dem i ett og alt som han hadde gjort i Betel.

²⁰ Alle offerhaug-prestene som fantes der, drepte han ved altrene, og han brente menneskeknoklene der. Så vendte han tilbake til Jerusalem.

²¹ Siden ga kongen hele folket denne befalingen: «Hold påske for Herren deres Gud slik det står skrevet i denne paktsboken.»

²² En slik påske var det ikke blitt holdt siden den gangen dommerne styrte i Israel, ikke så lenge det hadde vært konger i Israel og Juda.

²³ Det var først i Josjias attende regjeringsår at de feiret en slik påske for Herren i Jerusalem.

²⁴ Josjia utryddet åndemanerne og spåmennene, terafene og avgudene og alle avskyelige gudebilder som var å se i Juda og Jerusalem. Slik ville han oppfylle lovens forskrifter som sto skrevet i den bokrullen presten Hilkia hadde funnet i Herrens tempel.

²⁵ Det hadde aldri før vært noen konge som Josjia. Ingen hadde på den måten vendt om til Herren av hele sitt hjerte og av hele sin sjel og av all sin makt, helt som Moseloven krever. Og heller ikke siden kom det noen konge som han.

²⁶ Likevel sluknet ikke Herrens glødende vrede, som hadde flammet opp mot Juda fordi Manasse gjorde Gud rasende gang på gang.

²⁷ Derfor sa Herren: «Også Juda vil jeg drive bort fra mitt ansikt, slik jeg drev Israel bort. Jeg forkaster Jerusalem, den byen jeg har utvalgt, og tempelet, hvor jeg har sagt at navnet mitt skal bo.»

²⁸ Det som ellers er å fortelle om Josjia og alt han utrettet, står skrevet i Judakongenes krønike.

²⁹ I Josjias dager dro farao Neko, kongen i Egypt, opp mot assyrerkongen og rykket fram til elven Eufrat. Kong Josjia dro ut imot ham, men farao Neko drepte ham ved Megiddo med det samme han fikk se ham.

³⁰ Kongens menn kjørte den døde bort fra Megiddo. De førte ham til Jerusalem og gravla ham der. Så tok folket i landet og salvet Joahas, Josjias sønn, og gjorde ham til konge etter faren.

Kongene Joahas og Jojakim

³¹ Joahas var tjuetre år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i tre måneder. Hans mor het Hamutal og var datter av Jeremia fra Libna.

³² Joahas gjorde det som var ondt i Herrens øyne, i ett og alt som fedrene hans hadde gjort.

³³ Farao Neko tok ham til fange i Ribla i Hamat-landet så han ikke lenger kunne regjere i Jerusalem. Og av landet krevde han en bot på hundre talenter sølv og en talent gull.

³⁴ Så gjorde farao Neko Eljakim, Josjias sønn, til konge i farens sted og forandret hans navn til Jojakim. Joahas tok han med seg til Egypt, og der døde han.

³⁵ Jojakim betalte sølvet og gullet til farao. Men han måtte legge en skatt på landet for å kunne betale den summen farao krevde. Han inndrev sølvet og gullet hos folket i landet etter som enhver var lignet, og ga det så til farao Neko.

³⁶ Jojakim var tjuefem år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i elleve år. Hans mor het Sebuda og var datter av Pedaja fra Ruma.

³⁷ Jojakim gjorde det som var ondt i Herrens øyne, i ett og alt som hans fedre hadde gjort.

2. Kongebok 24

¹I Jojakims dager dro kong Nebukadnesar av Babel i krig, og Jojakim måtte underkaste seg ham i tre år. Men så gjorde han opprør mot ham.

²Da sendte Herren imot ham herjende flokker av kaldeere, arameere, moabitter og ammonitter. Han sendte dem mot Juda for å gjøre ende på folket, slik Herren hadde forkynt gjennom sine tjenere profetene.

³ Det som skjedde med Juda, var helt etter Herrens ord. Slik ville han støte dem bort fra sitt ansikt på grunn av alle de syndene Manasse hadde gjort.

⁴ Han lot så mye uskyldig blod flyte at hele Jerusalem ble fylt med blod. Og det ville Herren ikke tilgi.

⁵ Det som ellers er å fortelle om Jojakim og alt han utrettet, står skrevet i Juda-kongenes krønike.

⁶ Jojakim gikk til hvile hos sine fedre, og hans sønn Jojakin ble konge etter ham.

⁷ Kongen i Egypt dro nå ikke mer ut fra sitt land, for kongen av Babel hadde tatt alt land som tilhørte ham, fra Egypterbekken til elven Eufrat.

Nebukadnesar inntar Jerusalem

⁸ Jojakin var atten år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i tre måneder. Hans mor het Nehusjta og var datter av Elnatan fra Jerusalem.

⁹ Jojakin gjorde det som var ondt i Herrensøyne, i ett og alt som hans far hadde gjort.

¹⁰ På den tid dro mennene til kong Nebukadnesar av Babel opp mot Jerusalem, og byen ble beleiret.

¹¹ Nebukadnesar kom selv til byen mens hans menn holdt den beleiret.

¹² Da overga Juda-kongen Jojakin seg til kongen av Babel, sammen med sin mor og sine menn, høvdinge og hoffmenn. Og kongen av Babel tok ham til fange i sitt åttende regjeringsår.

¹³ Nebukadnesar førte bort alle skattene i Herrens tempel og i kongens slott og brøt gullet av alle de gjenstandene som Israels konge Salomo hadde fått laget til Herrens tempel. Det gikk som Herren hadde sagt.

¹⁴ Han førte bort alt folket i Jerusalem, alle høvdingene og rikmennene, ti tusen fanger i alt, og alle håndverkerne og smedene. Bare de fattigste i landet ble tilbake.

¹⁵ Han førte Jojakin i eksil til Babel. Kongens mor og hans koner, hoffmennene og de mektigste menn i landet ble også ført bort fra Jerusalem til Babel.

¹⁶Sju tusen rikmenn og ett tusen håndverkere og smeder, som alle var øvede krigere, ble ført i eksil til Babel av kongen der.

¹⁷ Så gjorde kongen av Babel Mattanja, Jojakins onkel, til konge etter ham og forandret hans navn til Sidkia.

¹⁸ Sidkia var tjueen år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i elleve år. Hans mor het Hamutal og var datter av Jeremia fra Libna.

¹⁹Sidkia gjorde det som var ondt i Herrens øyne, i ett og alt som Jojakim hadde gjort.

²⁰ Fordi Herren var vred på Jerusalem og Juda, gikk det som det gjorde, og til sist kastet han dem bort fra sitt ansikt.

Juda-riket går under

Sidkia gjorde opprør mot kongen av Babel.

2. Kongebok 25

¹ Da dro Nebukadnesar med hele sin hær mot Jerusalem. Det var i Sidkias niende regjeringsår, på den tiende dagen i den tiende måneden. De slo leir ved byen og bygde en voll omkring den.

² Og byen var under beleiring til kong Sidkias ellevte regjeringsår.

³Den niende dagen i den fjerde måneden, da hungersnøden var som verst og folket ikke hadde mer mat,

⁴ brøt fienden gjennom bymuren. Om natten flyktet alle krigerne gjennom porten mellom de to murene, ved kongens hage, enda kaldeerne hadde omringet byen. Og de tok veien mot Araba-sletten.

⁵Men kaldeernes hær satte etter kongen og nådde ham igjen på slettene ved Jeriko. Da hadde hele hæren flyktet fra ham og var spredt.

⁶ Kongen ble grepet og ført opp til Ribla, til kongen av Babel, som felte dommen over ham.

⁷ Han drepte Sidkias sønner rett for øynene på ham. Så stakk han ut øynene på Sidkia, bandt ham med bronselenker og førte ham til Babel.

⁸Den sjuende dagen i den femte måneden – det var i Nebukadnesars nittende regjeringsår – kom en av Babel-kongens menn til Jerusalem. Han het Nebusaradan og var sjef for livvakten.

⁹ Nebusaradan satte Herrens tempel og kongens slott i brann. Alle husene og palassene i Jerusalem brente han opp.

¹⁰Og kaldeerhæren som sto under hans kommando, rev ned murene rundt Jerusalem.

¹¹Så førte Nebusaradan bort dem som var igjen i byen, og overløperne som hadde gått over til Babel-kongen, og resten av folket.

¹²Bare en del av de fattigste i landet lot han bli igjen for å arbeide på vinmarkene og på åkrene.

¹³ Kaldeerne slo i stykker bronsesøylene i Herrens hus, vognstativene og bronsehavet som sto der. All bronsen førte de til Babel.

¹⁴De tok askefatene og ildskuffene, lysesaksene og røkelsesskålene og alt utstyr av bronse som hadde vært brukt i gudstjenesten.

¹⁵Sjefen for livvakten tok også med seg glopannene og offerskålene, alt som var av gull og sølv.

¹⁶De to søylene, det ene havet og vognstativene som Salomo hadde laget til Herrens hus – alle disse gjenstandene inneholdt så mye bronse at de ikke kunne veies.

¹⁷ Begge søylene var atten alen høye og hadde et søylehode av bronse som var tre alen høyt. Rundt om på søylehodet var det slyngornamenter med granatepler, alt sammen av bronse.

¹⁸Sjefen for livvakten tok med seg øverstepresten Seraja og Sefanja, presten under ham, og de tre dørvokterne.

¹⁹Fra byen tok han med seg en hoffmann som hadde tilsyn med krigerne, fem av kongens fremste tjenestemenn som ennå var i byen, dessuten hærførerens skriver, han som skrev ut folk i landet til krigstjeneste, og seksti mann av folket som ellers fantes i byen.

²⁰Alle disse tok Nebusaradan, sjefen for livvakten, med seg. Han førte dem til Babel-kongen i Ribla,

²¹og han slo dem i hjel der, i Ribla i Hamat-landet. Slik ble folket i Juda ført bort fra sitt land.

Gedalja styrer i Juda

²² Kong Nebukadnesar av Babel satte Gedalja, sønn av Ahikam, sønn av Sjafan, til å styre over den delen av folket som var tilbake i Juda, dem som kongen hadde latt bli igjen.

²³ Da alle hærførerne og deres menn fikk høre at kongen hadde innsatt Gedalja, kom de til ham i Mispa: Ismael, sønn av Netanja, Johanan, sønn av Kareah, Seraja, sønn av Tanhumet fra Netofa, og Jaasanja, sønn av en mann fra Maaka. Alle kom de med sine menn.

²⁴Gedalja avla ed til dem og deres menn og sa: «Vær ikke redde for kaldeerne! Bli i landet og tjen kongen av Babel, så skal det gå dere godt.»

²⁵Men i den sjuende måneden kom Ismael, sønn av Netanja, sønn av Elisjama, som tilhørte kongeætten, og han hadde med seg ti mann. De slo i hjel Gedalja og de judeerne og kaldeerne som var hos ham i Mispa.

²⁶Da brøt hele folket opp, både små og store, og hærførerne med dem. De dro til Egypt, for de fryktet for kaldeerne.

Kong Jojakin blir benådet

²⁷ I det trettisjuende året etter at Juda-kongen Jojakin var bortført, den tjuesjuende dagen i den tolvte måneden i det året han selv ble konge, tok Babel-kongen Evil-Merodak Juda-kongen Jojakin til nåde og satte ham fri fra fengselet.

²⁸Han snakket vennlig med ham og ga ham den fremste plassen blant de kongene som var hos ham i Babel.

²⁹ Jojakin fikk legge av seg fangedrakten, og siden spiste han alltid ved kongens bord så lenge han levde.

³⁰Sitt daglige brød fikk han av kongen, dag for dag så lenge han levde.

1. Krønikebok

1. Krønikebok 1

Adams slekt

- ¹ Adam, Set, Enosj;
- ² Kenan, Mahalalel, Jared;
- ³ Henok, Metusjalah, Lamek;
- ⁴ Noah, Sem, Ham og Jafet.
- ⁵ Jafets sønner var Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mesjek og Tiras.
- ⁶ Gomers sønner var Asjkenas, Difat og Togarma.
- ⁷ Javans sønner var Elisja, Tarsis, Kittim og Rodanim.
- ⁸ Hams sønner var Kusj, Misrajim, Put og Kanaan.
- ⁹ Sønnene til Kusj var Seba, Havila, Sabta, Rama og Sabteka. Ramas sønner var Saba og Dedan.
- ¹⁰ Kusj ble også far til Nimrod. Han var den første som ble mektig på jorden.
- ¹¹ Misrajim ble stamfar til luderne, anamerne, lehaberne, naftuherne,
- ¹² patruserne og kasluherne, de som filisterne stammer fra, og kaftorerne.
- ¹³ Kanaan ble far til Sidon – han var den førstefødte – og til Het,
- ¹⁴ og til jebusittene, amorittene, girgasjittene,
- ¹⁵ hevittene, arkittene, sinittene,
- ¹⁶ arvadittene, semarittene og hamatittene.
- ¹⁷ Sems sønner var Elam, Assur, Arpaksjad, Lud, Aram, Us, Hul, Geter og Mesjek.
- ¹⁸ Arpaksjad ble far til Sjelah, og Sjelah ble far til Eber.
- ¹⁹ Eber fikk to sønner. Den ene het Peleg, for i hans dager ble jorden delt opp. Hans bror het Joktan.
- ²⁰ Joktan ble far til Almodad, Sjelef, Hasarmavet, Jerah,

- ²¹Hadoram, Usal, Dikla,
²²Ebal, Abimael, Saba,
²³Ofir, Havila og Jobab. Alle disse var sønner av Joktan.
²⁴ Sem, Arpaksjad, Sjelah,
²⁵Eber, Peleg, Re'u,
²⁶Serug, Nahor, Tarah
²⁷og Abram, det er Abraham.

Abrahams slekt

- ²⁸ Abrahams sønner var Isak og Ismael.
²⁹Dette er deres slektshistorie: Nebajot var Ismaels førstefødte sønn. Han hadde også sønnene Kedar, Adbeel, Mibsam,
³⁰Misjma, Duma, Massa, Hadad, Tema,
³¹Jetur, Nafisj og Kedma. Dette var Ismaels etterkommere.
³² Ketura, Abrahams medhustru, fødte Simran, Joksjan, Medan, Midjan, Jisjbak og Sjuah. Joksjans sønner var Saba og Dedan.
³³Og Midjans sønner var Efa, Efer, Henok, Abida og Eldaa. Alle disse var Keturas etterkommere.
³⁴ Abraham fikk sønnen Isak. Isaks sønner var Esau og Israel.
³⁵ Esaus sønner var Elifas, Re'uel, Je'usj, Jalam og Korah.
³⁶Sønnene til Elifas var Teman, Omar, Sefi, Gatam, Kenas, Timna og Amalek.
³⁷Re'uels sønner var Nahat, Serah, Sjamma og Missa.
³⁸Se'irs sønner var Lotan, Sjobal, Sibon, Ana, Disjon, Eser og Disjan.
³⁹Lotans sønner var Hori og Homam, og Lotans søster var Timna.
⁴⁰Sjobals sønner var Aljan, Manahat, Ebal, Sjefi og Onam. Og Sibons sønner var Ajja og Ana.
⁴¹Anas sønn var Disjon, og Disjons sønner var Hamran, Esjban, Jitran og Keran.

⁴²Esers sønner var Bilhan, Saavan og Jaakan. Disjans sønner var Us og Aran.

Konger og høvdinger i Edom

⁴³ Dette er de kongene som regjerte i landet Edom før det var noen konge som regjerte over israelittene: Bela, sønn av Beor; hans by het Dinhaba.

⁴⁴Da Bela døde, ble Jobab, sønn av Serah fra Bosra, konge etter ham.

⁴⁵Da Jobab døde, ble Husjam fra Teman-landet konge i hans sted.

⁴⁶Da Husjam døde, ble Hadad, sønn av Bedad, konge i hans sted. Det var han som slo midjanittene på slettelandet i Moab. Hans by het Avit.

⁴⁷Da Hadad døde, ble Samla fra Masreka konge i hans sted.

⁴⁸Da Samla døde, ble Saul fra Rehobot ved Eufkrat konge i hans sted.

⁴⁹Da Saul døde, ble Baal-Hanan, sønn av Akbor, konge i hans sted.

⁵⁰ Da Baal-Hanan døde, ble Hadad konge i hans sted. Hans by het Pa'i, og hans kone het Mehetabel. Hun var datter av Matred, som var datter av Mesahab.

⁵¹Da Hadad var død, styrte disse stammehøvdingene i Edom: høvdingene i Timna, Alja, Jetet,

⁵²Oholibama, Ela, Pinon,

⁵³Kenas, Teman, Mibsar,

⁵⁴Magdiel og Iram. Dette var stammehøvdingene i Edom.

1. Krønikebok 2

Judas slekt

¹ Dette er Israels sønner: Ruben, Simon, Levi, Juda, Jissakar, Sebulon,

²Dan, Josef, Benjamin, Naftali, Gad og Asjer.

³ Judas sønner var Er, Onan og Sjela. Disse tre fikk han med Batsjua, en kanaaneisk kvinne. Er, Judas førstefødte sønn, gjorde det som var ondt i Herrens øyne, og derfor lot han ham dø.

⁴Tamar, svigerdatteren hans, fødte ham Peres og Serah. I alt hadde Juda da fem sønner.

- ⁵ Sønnene til Peres var Hesron og Hamul.
- ⁶ Og Serahs sønner var Simri, Etan, Heman, Kalkol og Dara, i alt fem.
- ⁷ Karmis sønn var Akar; det var han som førte Israel i ulykke da han var troløs og tok for seg av det som var bannlyst.
- ⁸ Etans sønn var Asarja.
- ⁹ De sønnene Hesron fikk, var Jerahmeel, Ram og Kelubai.
- ¹⁰ Ram fikk sønnen Amminadab, og Amminadab fikk sønnen Nahsjon, som var leder for Juda-sønnene.
- ¹¹ Nahsjon fikk sønnen Salma, og Salma fikk sønnen Boas.
- ¹² Boas fikk sønnen Obed, og Obed fikk sønnen Isai.
- ¹³ Isai fikk sønner. Den førstefødte var Eliab, den andre var Abinadab, den tredje Sjima,
- ¹⁴ den fjerde Netanel, den femte Raddai,
- ¹⁵ den sjuette Osem, og den sjuende var David.
- ¹⁶ Deres søstre var Seruja og Abigajil. Seruja hadde tre sønner, Absjai, Joab og Asael.
- ¹⁷ Abigajil fødte Amasa; hans far var ismaelitten Jeter.
- ¹⁸ Kaleb, sønn av Hesron, fikk sønner med sin kone Asuba og med Jeriot. Disse var Jesjer, Sjobab og Ardon.
- ¹⁹ Da Asuba døde, tok Kaleb Efrat til kone, og hun fødte ham Hur.
- ²⁰ Hur fikk sønnen Uri, og Uri fikk sønnen Besalel.
- ²¹ Siden gikk Hesron inn til en datter av Makir, Gileads far. Han var seksti år gammel da han tok henne til kone, og hun fødte ham Segub.
- ²² Segub fikk sønnen Ja'ir, som hadde tjuetre byer i Gilead-landet.
- ²³ Men Gesjur og Aram tok fra dem Ja'irs teltbyer og Kenat med småbyene omkring, i alt seksti byer. Alle disse stammet fra Makir, Gileads far.

- ²⁴ Etter at Hesron var død i Kaleb-Efrata, fødte Abia, Hesrons kone, Asjhur. Han ble far til Tekoa.
- ²⁵ Jerahmeel, Hesrons eldste sønn, hadde sønnene Ram, den førstefødte, og Buna, Oren, Osem og Ahia.
- ²⁶ Jerahmeel hadde også en annen kone som het Atara. Hun ble mor til Onam.
- ²⁷ Ram, Jerahmeels førstefødte sønn, hadde sønnene Maas, Jamin og Eker.
- ²⁸ Onams sønner var Sjammai og Jada, og Sjammais sønner var Nadab og Abisjur.
- ²⁹ Abisjurs kone het Abihajil, og hun fødte ham Ahban og Molid.
- ³⁰ Nadabs sønner var Seled og Appajim. Seled døde barnløs.
- ³¹ Appajims sønn var Jisji, Jisjis sønn var Sjesjan, og Sjesjans sønn var Ahlai.
- ³² Sønnene til Jada, Sjammais bror, var Jeter og Jonatan. Jeter døde barnløs.
- ³³ Jonatans sønner var Pelet og Sasa. Dette var Jerahmeels etterkommere.
- ³⁴ Sjesjan hadde ingen sønner, bare døtre. Men han hadde en egyptisk slave som het Jarha.
- ³⁵ Sjesjan ga sin datter som kone til Jarha, og hun fødte ham Attai.
- ³⁶ Attai fikk sønnen Natan, og Natan fikk sønnen Sabad.
- ³⁷ Sabad fikk sønnen Eflal, og Eflal fikk sønnen Obed.
- ³⁸ Obed fikk sønnen Jehu, og Jehu fikk sønnen Asarja.
- ³⁹ Asarja fikk sønnen Heles, og Heles fikk sønnen Elasa.
- ⁴⁰ Elasa fikk sønnen Sismai, og Sismai fikk sønnen Sjallum.
- ⁴¹ Sjallum fikk sønnen Jekamja, og Jekamja fikk sønnen Elisjama.
- ⁴² Jerahmeels bror Kaleb fikk først sønnen Mesja, far til Sif, og siden sønnen Maresja, far til Hebron.
- ⁴³ Hebrons sønner var Korah, Tappuah, Rekem og Sjema.

⁴⁴Sjema fikk sønnen Raham, som ble far til Jorkeam, og Rekem fikk sønnen Sjammai.

⁴⁵Sjammais sønn var Maon, og Maon ble far til Bet-Sur.

⁴⁶Kalebs medhustru Efa fødte Haran, Mosa og Gases, og Haran fikk sønnen Gases.

⁴⁷Jodais sønner var Regem, Jotam, Gesjan, Pelet, Efa og Sjaaf.

⁴⁸Kalebs medhustru Maaka fødte Sjeber og Tirhana.

⁴⁹Hun fødte også Sjaaf, som ble far til Madmanna, og Sjeva, som ble far til Makbena og Gibeia. Kalebs datter het Aksa.

⁵⁰Dette var Kalebs etterkommere. Hur, Efrats førstefødte, fikk sønnene Sjobal, far til Kirjat-Jearim,

⁵¹Salma, far til Betlehem, og Haref, far til Betgader.

⁵²Sjobal, Kirjat-Jearims far, fikk også sønnen Haroe og ble far til halvparten av Manahat-slekten.

⁵³Kirjat-Jearims slekter var Jeter-sønnene, Put-sønnene, Sjuma-sønnene og Misjra-sønnene. Fra dem utgikk folket i Sora og Esjtaol.

⁵⁴Etterkommerne av Salma var Betlehem, Netofa-slekten, Atrot-Bet-Joab, den andre halvparten av Manahat-slekten og Sora-slekten.

⁵⁵De skriftlærdes slekter som bodde i Jabes, var Tira-sønnene, Sjima-sønnene og Suka-sønnene. Disse er kinittene som kom fra Hammat, som var stamfar til Rekabs hus.

1. Krønikebok 3

Davids slekt

¹ Dette er de sønnene som David fikk i Hebron: Den førstefødte var Amnon, som han fikk med Ahinoam fra Jisreel. Den andre var Daniel, som han fikk med Abigajil fra Karmel.

- ²Den tredje var Absalom, sønn av Maaka, som var datter av kong Talmai i Gesjur. Den fjerde var Adonja, sønn av Haggit.
- ³Den femte var Sjefatja, sønn av Abital, og den sjette var Jitream, sønn av Davids kone Egla.
- ⁴Disse seks sønnene fikk han i Hebron, hvor han regjerte i sju år og seks måneder. I trettitre år regjerte han i Jerusalem.
- ⁵ Dette er de sønnene han fikk i Jerusalem: Sjima, Sjobab, Natan og Salomo – disse fire fikk han med Batseba, datter av Ammiel –
- ⁶Jibhar, Elisjua og Elifelet,
- ⁷Nogah, Nefeg og Jafia,
- ⁸Elisjama, Eljada og Elifelet, i alt ni.
- ⁹ Alle disse var Davids sønner. Dessuten hadde han sønner med sine medhustruer. Og Tamar var deres søster.
- ¹⁰ Salomos sønn var Rehabeam, hans sønn Abia, hans sønn Asa og hans sønn Josjafat.
- ¹¹Hans sønn var Joram, hans sønn Ahasja og hans sønn Joasj.
- ¹²Hans sønn var Amasja, hans sønn Asarja og hans sønn Jotam.
- ¹³Hans sønn var Ahas, hans sønn Hiskia og hans sønn Manasse.
- ¹⁴Hans sønn var Amon og hans sønn Josjia.
- ¹⁵ Josjias sønner var Johanan, den førstefødte, den andre var Jojakim, den tredje var Sidkia, og den fjerde var Sjallum.
- ¹⁶Jojakims sønner var Jekonja og Sidkia.
- ¹⁷Sønnene til Jekonja, han som levde i fangenskap, var Sjealtiel,
- ¹⁸så Malkiram, Pedaja, Sjenassar, Jekamja, Hosjama og Nedabja.
- ¹⁹Pedajas sønner var Serubabel og Sjimi. Og Serubabels sønner var Mesjullam og Hananja – Sjelomit var deres søster –

²⁰dessuten Hasjuba, Ohel, Berekja, Hasadja og Jusjab-Hesed, fem i alt.

²¹Hananjas etterkommere var Pelatja og Jesaja, dessuten etterkommerne av Refaja, Arnan, Obadja og Sjekanja.

²²Sjekanjas sønn var Sjemaja, og Sjemajas sønner var Hattusj, Jigal, Bariah, Nearja og Sjafat, seks i alt.

²³Nearjas sønner var Eljoenai, Hiskia og Asrikam, tre i alt.

²⁴Eljoenais sønner var Hodavja, Eljasjib, Pelaja, Akkub, Johanan, Delaja og Anani, sju i alt.

1. Krønikebok 4

Judas slektsliste fortsetter

¹ Judas sønner var Peres, Hesron, Karmi, Hur og Sjobal.

²Reaja, sønn av Sjobal, fikk sønnen Jahat, og Jahat fikk sønnene Ahumai og Lahad. Dette var Sora-slektene.

³Dette er sønnene til Abietam: Jisreel, Jisjma og Jidbasj – deres søster het Haslelponi –

⁴ Penuel, far til Gedor, og Eser, far til Husja. Dette var sønnene til Hur, som var Efrats førstefødte og far til Betlehem.

⁵Asjhur, far til Tekoa, hadde to koner, Hela og Naara.

⁶Naara fødte ham sønnene Ahussam, Hefer, Temeni og Ahasjtari. Dette var sønnene til Naara.

⁷ Helas sønner var Seret, Jishar, Etnan og Kos.

⁸Kos fikk sønnene Anub og Hassobeba, og han ble stamfar til slektene etter Aharhel, sønn av Harum.

⁹ Jabes var mer ansett enn brødrene sine. Hans mor ga ham navnet Jabes. «For jeg har født ham med smerte», sa hun.

- ¹⁰ Jabes påkalte Israels Gud og sa: «Å, om du ville velsigne meg, utvide mitt landområde og støtte meg med din hånd, befri meg fra ulykke og bevare meg fra smerte!» Og Gud lot ham få det han hadde bedt om.
- ¹¹ Kelub, bror til Sjuha, fikk sønnen Mehir, han som ble far til Esjton.
- ¹² Og Esjton fikk sønnene Bet-Rafa, Paseah og Tehinna, han som ble far til Ir-Nahasj. Dette var mennene fra Reka.
- ¹³ Kenas hadde sønnene Otniel og Seraja, og Otniels sønn var Hatat.
- ¹⁴ Meonotai fikk sønnen Ofra, og Seraja fikk sønnen Joab, som ble stamfar til slekten i Håndverkerdalen. De var håndverkere.
- ¹⁵ Kaleb, sønn av Jefunne, hadde sønnene Ir, Ela og Naam, og Elas sønn var Kenas.
- ¹⁶ Sønnene til Jehallelel var Sif, Sifa, Tirja og Asarel.
- ¹⁷ Sønnene til Esra var Jeter, Mered, Efer og Jalon. Jeter ble far til Mirjam, Sjammai og Jisjbah, far til Esjtemoa.
- ¹⁸ Hans judeiske kone fødte Jered, som ble far til Gedor, Heber, far til Soko, og Jekutiel, far til Sanoah. Dette er sønnene til Bitja, faraos datter, som Mered hadde giftet seg med.
- ¹⁹ Hodias kone, som var søster av Naham, hadde disse sønnene: Ke'ilas far fra Garem og Esjtemoa fra Maaka.
- ²⁰ Sjimons sønner var Amnon, Rinna, Ben-Hanan og Tolon. Jisjis sønner var Sohet og Ben-Sohet.
- ²¹ Sjela, sønn av Juda, hadde etterkommerne Er, far til Leka, Lada, far til Maresja, og de slektene som hørte til linvevernes laug i Bet-Asjbea,
- ²² Jokim og mennene i Koseba, Joasj og Saraf, som hadde hersket i Moab, men som var vendt tilbake til Lehem – ifølge gamle overleveringer.
- ²³ Det var de pottemakerne som bodde i Neta'im og Gedera. Der holdt de til hos kongen og var i tjeneste hos ham.

Simons slekt

- ²⁴ Simons sønner var Nemuel, Jamin, Jarib, Serah og Saul.
- ²⁵ Sauls sønn var Sjallum, hans sønn var Mibsam, og hans sønn Misjma.
- ²⁶ Misjmas sønner var Hammuel, Sakkur og Sjimi.
- ²⁷ Sjimi hadde seksten sønner og seks døtre. Men brødrene hans hadde ikke mange barn. Derfor økte ikke slekten deres så mye som Juda-sønnene.
- ²⁸ De bodde i Beer-Sjeba, Molada og Hasar-Sjual,
- ²⁹ i Bilha, Esem og Tolad,
- ³⁰ i Betuel, Horma og Siklag,
- ³¹ i Bet-Markabot, Hasar-Susim, Bet-Biri og Sjaarajim – disse byene hadde de helt til David ble konge –
- ³² og i landsbyene som hørte til, i Etam, Ajin, Rimmon, Token og Asjan, til sammen fem byer,
- ³³ og i alle de landsbyene som lå rundt disse byene, helt til Baal. Dette var deres bosteder, og de var innskrevet der.
- ³⁴ Mesjobab, Jamlek og Jo2sja, sønn av Amasja,
- ³⁵ Joel og Jehu, sønn av Josjibja, som var sønn av Seraja, Asiels sønn,
- ³⁶ Eljoenai, Jaakoba, Jesjohaja, Asaja, Adiel, Jesimiel og Benaja,
- ³⁷ og Sisa, sønn av Sjifi, som var sønn av Allon, sønn av Jedaja, som var sønn av Sjimri, Sjemajas sønn
- ³⁸ – alle de som her er nevnt med navn, var overhoder i sine slekter, og deres familier bredte seg vidt.
- ³⁹ De dro av sted i retning av Gedor, til østsiden av dalen, for å søke beite til småfeet sitt.
- ⁴⁰ Og de fant et beite som var rikt og godt. Landet var vidstrakt, det var stille og fredfylt. De som bodde der før, var av Hams ætt.
- ⁴¹ På den tiden Hiskia var konge i Juda, kom de som her er skrevet opp med navn, og angrep teltene og boligene deres der. De slo dem med bann og

utryddet dem. Slik har det vært helt til denne dag. Så bosatte de seg der i stedet for dem, for der var det beite for sauene deres.

⁴²Noen av disse Simon-sønnene dro til Se'ir-fjellene. Det var fem hundre mann under ledelse av Pelatja, Nearja, Refaja og Ussiel, Jisjis sønner.

⁴³De slo i hjel resten av de amalekittene som hadde sluppet unna. Så bosatte de seg der og har bodd der til denne dag.

1. Krønikebok 5

Stammene øst for Jordan

¹ Sønnene til Ruben, Israels førstefødte sønn. – Han var den førstefødte, men fordi han vanæret sin fars leie, ble førstefødselsretten hans gitt til etterkommerne av Josef, Israels sønn. Og Ruben ble ikke ført opp med førstefødselsretten i slektsregisteret.

² Juda ble den mektigste blant brødrene, og fra ham skulle fyrsten komme. Men Josef hadde førstefødselsretten. –

³ Sønnene til Ruben, Israels førstefødte sønn, var Henok, Pallu, Hesron og Karmi.

⁴ Joels sønn var Sjemaja, hans sønn var Gog og hans sønn Sjimi.

⁵ Hans sønn var Mika, hans sønn Reaja og hans sønn Baal.

⁶ Hans sønn var Beera, som kong Tiglat-Pileser av Assur førte i eksil. Han var leder for Rubens stamme.

⁷ Hans brødre, slekt for slekt, slik de var innført i slektshistorien, var Je'iel, høvdingen, Sakarja

⁸ og Bela, sønn av Asas, som var sønn av Sjema, Joels sønn. De bodde i Aroer og helt bort til Nebo og Baal-Meon.

⁹ Østover bosatte de seg helt til ørkenen som strekker seg fra elven Eufrat; for buskapen deres hadde økt mye i Gilead-landet.

¹⁰ I Sauls dager førte de krig mot hagrittene og beseiret dem. De bosatte seg i teltene deres i hele området østenfor Gilead.

- ¹¹Gads stamme bodde rett imot dem i Basan-landet, helt til Salka.
- ¹²Joel var overhodet blant dem; nest etter ham kom Sjafam, og så Janai, dommeren i Basan,
- ¹³og deres brødre, familie for familie: Mikael, Mesjullam, Sjeba, Jorai, Jakan, Sia og Eber, sju i alt.
- ¹⁴Disse var sønnene til Abihajil, som var sønn av Huri, sønn av Jaroah, sønn av Gilead, sønn av Mikael, sønn av Jesjisjai, sønn av Jahdo, som var sønn av Bus.
- ¹⁵Ahi, sønn av Abdiel, Gunis sønn, var familieoverhode for dem.
- ¹⁶De bodde i Gilead og Basan og i småbyene der omkring og på alle beitemarkene i Saron, så langt de strekker seg.
- ¹⁷ Alle ble ført inn i slektsregisteret i de dager da Jotam var konge i Juda og Jeroboam var konge i Israel.
- ¹⁸Rubens stamme, Gads stamme og halvparten av Manasses stamme hadde djerpe menn som bar skjold og sverd og spente buen, og som var opplært til krig. De hadde 44.760 stridsdyktige menn.
- ¹⁹De førte krig mot hagriltene, Jetur, Nafisj og Nodab.
- ²⁰De fikk hjelp imot dem, og hagriltene og alle som var med dem, ble overgitt i deres hender. For de ropte til Gud under kampen, og de ble bønnhørt fordi de satte sin lit til ham.
- ²¹De tok med seg fiendens buskap: 50.000 kameler, 250.000 småfe, 2.000 esler og dessuten 100.000 mennesker.
- ²²Det var mange drepte og falne, for denne krigen var fra Gud. Siden bodde de der i stedet for hagriltene helt til eksilet.
- ²³Den ene halvparten av Manasses stamme bodde i landet fra Basan og til Baal-Hermon, Senir og Hermon-fjellet. Og de ble tallrike.
- ²⁴Overhodene for deres familier var: Efer, Jisji, Eliel, Asriel, Jeremia, Hodavja og Jahdiel. De var tapre krigere og berømte menn, overhoder for sine familier.

²⁵Men de var troløse mot sine fedres Gud. De drev hor med de gudene som andre folk i landet dyrket, de som Gud hadde utryddet for dem.

²⁶ Da oppildnet Israels Gud Tiglat-Pileser mot dem, kongen av Assur, han som de også kalte Pul. Han førte dem i eksil, både rubenittene, gadittene og halvparten av Manasses stamme. Han førte dem til Halah, Habor, Hara og Gosan-elven, der de er den dag i dag.

1. Krønikebok 6

Levis slekt

¹ Levis sønner var Gersjom, Kehat og Merari.

²Kehats sønner var Amram, Jishar, Hebron og Ussiel.

³ Amrams barn var Aron, Moses og Mirjam. Og Arons sønner var Nadab, Abihu, Elasar og Itamar.

⁴Elasar fikk sønnen Pinhas, og Pinhas fikk Abisjua;

⁵Abisjua fikk sønnen Bukki, og Bukki fikk Ussi;

⁶Ussi fikk sønnen Serahja, og Serahja fikk Merajot;

⁷Merajot fikk sønnen Amarja, og Amarja fikk Ahitub;

⁸Ahitub fikk sønnen Sadok, og Sadok fikk Ahimaas;

⁹Ahimaas fikk sønnen Asarja, og Asarja fikk Johanan;

¹⁰ Johanan fikk sønnen Asarja; det var han som gjorde prestedtjeneste i det tempelet Salomo hadde bygd i Jerusalem.

¹¹Asarja fikk sønnen Amarja, og Amarja fikk Ahitub;

¹²Ahitub fikk sønnen Sadok, og Sadok fikk Sjallum;

¹³Sjallum fikk sønnen Hilkia, og Hilkia fikk Asarja;

¹⁴Asarja fikk sønnen Seraja, og Seraja fikk sønnen Josadak.

¹⁵ Josadak måtte gå i fangenskap den gang Herren drev Juda og Jerusalem i eksil ved Nebukadnesars hånd.

- ¹⁶Levis sønner var Gersjom, Kehat og Merari.
- ¹⁷ Dette er navnene på Gersjoms sønner: Libni og Sjimi.
- ¹⁸Kehats sønner var Amram, Jishar, Hebron og Ussiel.
- ¹⁹Og Meraris sønner var Mahli og Musji. Dette er levittenes slekter, nevnt etter deres fedre:
- ²⁰Gersjom hadde sønnen Libni; hans sønn var Jahat og hans sønn Simma;
- ²¹hans sønn var Joah, hans sønn Iddo, hans sønn Serah og hans sønn Jeotrai.
- ²² Kehat hadde sønnen Amminadab; hans sønn var Korah og hans sønn Assir;
- ²³hans sønn var Elkana, hans sønn Ebjasaf og hans sønn Assir;
- ²⁴hans sønn var Tahat, hans sønn Uriel, hans sønn Ussia og hans sønn Saul.
- ²⁵Elkanas sønner var Amasai og Ahimot;
- ²⁶hans sønn var Elkana, hans sønn Sofai og hans sønn Nahat;
- ²⁷ hans sønn var Eliab, hans sønn Jeroham og hans sønn Elkana.
- ²⁸Samuel hadde to sønner; den førstefødte het Joel og den andre Abia.
- ²⁹Merari hadde sønnen Mahli; hans sønn var Libni, hans sønn Sjimi og hans sønn Ussa;
- ³⁰hans sønn var Sjima, hans sønn Haggia og hans sønn Asaja.

Tempelsangerne

- ³¹Dette er de mennene som David innsatte til å lede sangen i Herrenshus da paktkisten hadde fått sitt hvilested der.
- ³²Før Salomo hadde bygd tempelet i Jerusalem, gjorde de tjeneste som sangere foran telthelligdommen, Guds bolig. Der sto de og utførte sin tjeneste etter forskriftene.
- ³³Dette er tempelsangerne og sønnene deres: av Kehats slekt: sangeren Heman, sønn av Joel, sønn av Samuel,
- ³⁴sønn av Elkana, sønn av Jeroham, sønn av Eliel, sønn av Toah,

- ³⁵sønn av Sif, sønn av Elkana, sønn av Mahat, sønn av Amasai,
- ³⁶sønn av Elkana, sønn av Joel, sønn av Asarja, sønn av Sefanja,
- ³⁷sønn av Tahat, sønn av Assir, sønn av Ebjasaf, sønn av Korah,
- ³⁸sønn av Jishar, sønn av Kehat, sønn av Levi, Israels sønn.
- ³⁹Asaf, Hemans slektning, som sto ved hans høyre side, var sønn av Berekja, sønn av Sjima,
- ⁴⁰sønn av Mikael, sønn av Baaseja, sønn av Malkia,
- ⁴¹sønn av Etni, sønn av Serah, sønn av Adaja,
- ⁴²sønn av Etan, sønn av Simma, sønn av Sjimi,
- ⁴³sønn av Jahat, sønn av Gersjom, Levis sønn.
- ⁴⁴Brødrene deres, Merari-sønnene, sto på den venstre siden: Etan, sønn av Kisji, sønn av Abdi, sønn av Malluk,
- ⁴⁵sønn av Hasjabja, sønn av Amasja, sønn av Hilkia,
- ⁴⁶sønn av Amsi, sønn av Bani, sønn av Sjemer,
- ⁴⁷sønn av Mahli, sønn av Musji, sønn av Merari, Levis sønn.
- ⁴⁸ Deres brødre, de andre levittene, var satt til å gjøre all slags tjeneste i huset som er Guds bolig.
- ⁴⁹Aron og sønnene hans bar fram offer på brennofferalteret og røkelsesalteret. De skulle utføre all tjeneste i Det aller helligste og gjøre soning for Israel, nøyaktig slik som Moses, Guds tjener, hadde påbudt.
- ⁵⁰Dette var Arons etterkommere: Elasar, hans sønn Pinhas, hans sønn Abisjua,
- ⁵¹hans sønn Bukki, hans sønn Ussi, hans sønn Serahja,
- ⁵²hans sønn Merajot, hans sønn Amarja, hans sønn Ahitub,
- ⁵³hans sønn Sadok og hans sønn Ahimaas.

Levittenes bosteder

- ⁵⁴ Dette er levittenes bosteder, teltleirer som de hadde innenfor sitt landområde: Loddet falt først på Arons etterkommere av Kehat-slekten,
- ⁵⁵ og de fikk Hebron i Juda-landet med beitemarkene rundt omkring.
- ⁵⁶ Men byens åkerland og landsbyene som hørte til, fikk Kaleb, sønn av Jefunne.
- ⁵⁷ Aronittene fikk altså tilfluktsbyene Hebron og Libna med beitemarker, Jattir og Esjtemoa med beitemarker,
- ⁵⁸ Hilen med beitemarker og Debir med beitemarker,
- ⁵⁹ Asjan med beitemarker og Bet-Sjemesj med beitemarker,
- ⁶⁰ og fra Benjamins stamme Geba med beitemarker, Alemet med beitemarker og Anatot med beitemarker. I alt hadde de tretten byer for slektene sine.
- ⁶¹ De andre etterkommerne av Kehat, slekt for slekt, fikk ved loddkasting ti byer fra halvparten av Manasses stamme.
- ⁶² Gersjoms etterkommere, slekt for slekt, fikk tretten byer fra Jissakars stamme, Asjers stamme, Naftalis stamme og Manasses stamme i Basan.
- ⁶³ Meraris etterkommere, slekt for slekt, fikk ved loddkasting tolv byer fra Rubens stamme, Gads stamme og Sebulons stamme.
- ⁶⁴ Disse byene med tilhørende beitemarker ga israelittene til levittene.
- ⁶⁵ Ved loddkasting fikk de disse byene som er nevnt her, fra Judas stamme, Simons stamme og Benjamins stamme.
- ⁶⁶ De andre av Kehats etterkommere fikk disse byene fra Efraims stamme:
- ⁶⁷ tilfluktsbyene Sikem i Efraim-fjellene med beitemarker og Geser med beitemarker,
- ⁶⁸ Jokmeam med beitemarker og Bet-Horon med beitemarker,
- ⁶⁹ Ajjalon med beitemarker og Gat-Rimmon med beitemarker,
- ⁷⁰ og fra den ene halvparten av Manasses stamme Aner med beitemarker og Bileam med beitemarker. Dette fikk de andre etterkommerne av Kehat, slekt for slekt.

- ⁷¹Gersjoms etterkommere, slekt for slekt, fikk fra den andre halvparten av Manasses stamme Golan i Basan med beitemarker og Asjtarot med beitemarker;
- ⁷²fra Jissakars stamme Kedesj med beitemarker og Daberat med beitemarker,
- ⁷³Ramot med beitemarker og Anem med beitemarker;
- ⁷⁴fra Asjers stamme Masjal med beitemarker og Abdon med beitemarker,
- ⁷⁵Hukok med beitemarker og Rehob med beitemarker;
- ⁷⁶og fra Naftalis stamme Kedesj i Galilea med beitemarker, Hammon med beitemarker og Kirjatajim med beitemarker.
- ⁷⁷ De øvrige etterkommerne av Merari fikk fra Sebulons stamme Rimmon med beitemarker og Tabor med beitemarker;
- ⁷⁸på den andre siden av Jordan ved Jeriko, øst for Jordan, fikk de fra Rubens stamme Beser i ørkenen med beitemarker og Jahsa med beitemarker,
- ⁷⁹Kedemot med beitemarker og Mefaat med beitemarker,
- ⁸⁰og fra Gads stamme Ramot i Gilead med beitemarker og Mahanajim med beitemarker,
- ⁸¹Hesjbon med beitemarker og Jaser med beitemarker.

1. Krønikebok 7

Jissakars slekt

- ¹ Jissakar hadde fire sønner: Tola, Pua, Jasjub og Sjimron.
- ²Tolas sønner var Ussi, Refaja, Jeriel, Jahmai, Jibsam og Samuel. De var overhoder for Tolas familier og tapre krigere, sier slektshistorien deres. De talte 22.600 mann på Davids tid.
- ³Ussis sønn var Jisrahja. Og Jisrahja hadde sønnene Mikael, Obadja, Joel og Jisjia, alt i alt fem overhoder.
- ⁴Til hver familie hørte, ifølge slektshistorien deres, flokker av krigere, 36.000 mann; for de hadde mange koner og barn.

⁵Brødrene deres i alle Jissakar-slektene var også tapre krigere. I alt var det i deres slektsregister 87.000 mann.

Benjamins slekt

⁶ Benjamin hadde tre sønner: Bela, Beker og Jediael.

⁷Belas sønner var Esbon, Ussi, Ussiel, Jerimot og Iri, fem i alt. De var familieoverhoder og tapre krigere. I deres slektsregister var det 22.034 mann.

⁸Bekers sønner var Semira, Joasj, Elieser, Eljoenai, Omri, Jeremot, Abia, Anatot og Alemet. Alle disse var Bekers sønner.

⁹Ifølge deres slektshistorie var det i deres slektsregister 20.200 mann, familieoverhoder og tapre krigere.

¹⁰Jediael hadde sønnen Bilhan, og Bilhans sønner var Je'usj, Benjamin, Ehud, Kenaana, Setan, Tarsis og Ahisjahar.

¹¹Alle disse var Jediaels etterkommere, familieoverhoder og tapre krigere, 17.200 stridsdyktige menn.

¹²Sjuppim og Huppim var Irs sønner, og Husjim var sønn av Aher.

Naftalis slekt

¹³ Naftalis sønner var Jahsiel, Guni, Jeser og Sjallum. De var etterkommere av Bilha.

Manasses slekt

¹⁴ Manasse hadde sønnen Asriel med sin arameiske medhustru. Hun fødte også Makir, Gileads far.

¹⁵Makir tok koner til Huppim og Sjuppim. Hans søster het Maaka. Den andre het Selofhad, og Selofhad hadde bare døtre.

¹⁶Makirs kone Maaka fødte en sønn og kalte ham Peres. Hans bror het Sjeresj, og hans sønner var Ulam og Rekem.

¹⁷Ulams sønn var Bedan. Dette var sønnene til Gilead, sønn av Makir, Manasses sønn.

¹⁸Hans søster Hammoleket fødte Isjhod, Abieser og Mahla.

¹⁹Sjemidas sønner var Ahjan, Sikem, Likhi og Aniam.

Efraims slekt

²⁰Efraims etterkommere var: Sjutelah, hans sønn Bered, hans sønn Tahat, hans sønn Elada, hans sønn Taham,

²¹hans sønn Sabad og hans sønn Sjutelah, dessuten Eser og Elad. De ble drept av noen menn fra Gat som var født der i landet, fordi de hadde dratt ned for å røve buskapen deres.

²²Efraim, faren deres, sørget i lang tid, og brødrene hans kom for å trøste ham.

²³Siden gikk han inn til sin kone, og hun ble med barn. Hun fødte en sønn og ga ham navnet Beria, fordi en ulykke hadde rammet deres hus.

²⁴Hans datter het Sjeera. Hun bygde Nedre og Øvre Bet-Horon og Ussen-Sjeera.

²⁵Hans sønn var Refah, hans sønn Resjef, hans sønn Telah, hans sønn Tahan,

²⁶hans sønn Ladan, hans sønn Ammihud, hans sønn Elisjama,

²⁷hans sønn Nun og hans sønn Josva.

²⁸Deres eiendommer og bosetninger var Betel med landsbyene som hørte til, og mot øst Naaran og mot vest Geser med landsbyer og Sikem med landsbyer, helt til Ajja med landsbyene som hørte til.

²⁹Manasses etterkommere rådde i Bet-Sjean med landsbyene som hørte til, i Taanak med landsbyer, Megiddo med landsbyer og Dor med landsbyer. I disse byene bodde etterkommerne til Josef, Israels sønn.

Asjers slekt

³⁰Asjers sønner var Jimna, Jisjva, Jisjvi og Beria, og Serah var deres søster.

³¹Berias sønner var Heber og Malkiel. Han var far til Birsajit.

³²Heber fikk sønnene Jaflet, Sjomer og Hotam, og Sjua var deres søster.

³³Jaflets sønner var Pasak, Bimhal og Asjvat. Disse var Jaflets sønner.

³⁴Sjomers sønner var Ahi, Rohga, Jehubba og Aram.

³⁵Sønnene til hans bror Helem var Sofah, Jimna, Sjelesj og Amal.

³⁶Sofahs sønner var Suah, Harnefer, Sjual, Beri, Jimra,

³⁷Beser, Hod, Sjamma, Sjilsja, Jitrán og Beera.

³⁸Jeters sønner var Jefunne, Pispa og Ara.

³⁹Og Ullas sønner var Arah, Hanniel og Risja.

⁴⁰Alle disse var Asjers etterkommere, familieoverhoder, utvalgte og tapre krigere, ledende høvdinger. De som var registrert til krigstjeneste, utgjorde 26.000 mann.

1. Krønikebok 8

Benjamins slekt

¹ Benjamin fikk sønner. Den førstefødte var Bela, den andre var Asjbel, den tredje Ahrah,

²den fjerde Noha, og den femte var Rafa.

³Belas sønner var Addar, Gera, Abihud,

⁴Abisjua, Naaman, Ahoah,

⁵Gera, Sjefufan og Huram.

⁶ Dette er Ehuds sønner; de var familieoverhoder blant innbyggerne i Geba, som senere ble drevet i eksil til Manahat:

⁷Naaman, Ahia og Gera, det var han som førte dem bort. Han fikk to sønner: Ussa og Ahihud.

⁸Sjahaarajim fikk barn i Moabs sletteland etter at han hadde sendt fra seg konene Husjim og Baara.

⁹Med sin kone Hodesj fikk han sønnene Jobab, Sibja, Mesja, Malkam,

¹⁰Jeus, Sokja og Mirma. Disse var hans sønner, og de var alle familieoverhoder.

¹¹Med Husjim fikk han sønnene Abitub og Elpaal.

¹²Elpaals sønner var Eber, Misjam og Sjemer. Det var han som bygde Ono og Lod med landsbyene som hørte til.

- ¹³Beria og Sjema var familieoverhoder for dem som bodde i Ajjalon. De drev innbyggerne i Gat på flukt.
- ¹⁴Ahjo, Sjasjak og Jeremot,
- ¹⁵Sebadja, Arad og Eder,
- ¹⁶Mikael, Jisjpa og Joha var sønnene til Beria.
- ¹⁷Sebadja, Mesjullam, Hiski, Heber,
- ¹⁸Jisjmerai, Jislia og Jobab var sønnene til Elpaal.
- ¹⁹Jakim, Sikri, Sabdi,
- ²⁰Elienai, Silletai og Eliel,
- ²¹Adaja, Beraja og Sjimrat var sønnene til Sjimi.
- ²²Jisjpan, Eber og Eliel,
- ²³Abdon, Sikri og Hanan,
- ²⁴Hananja, Elam og Antotia,
- ²⁵Jifdeja og Peniel var sønnene til Sjasjak.
- ²⁶Sjamsjerai, Sjeharja og Atalja,
- ²⁷Jaaresja, Elia og Sikri var sønnene til Jeroham.
- ²⁸Alle disse var familieoverhoder og høvdinger ifølge slektshistorien. De bodde i Jerusalem.
- ²⁹ I Gibeon bodde far til Gibeon; hans kone het Maaka.
- ³⁰Hans førstefødte sønn var Abdon. Så kom Sur, Kisj, Baal og Nadab,
- ³¹ Gedor, Ahjo, Seker og Miklot.
- ³²Miklot fikk sønnen Sjima. Også disse bodde i Jerusalem som sine brødre, sammen med dem.
- ³³ Ner fikk sønnen Kisj, og Kisj fikk Saul. Saul fikk sønnene Jonatan, Malkisjua, Abinadab og Esjbaal.
- ³⁴ Jonatans sønn var Meribbaal, og Meribbaal fikk sønnen Mika.

³⁵Mikas sønner var Piton, Melek, Tarea og Ahas.

³⁶Ahas fikk sønnen Joadda, og Joadda fikk sønnene Alemet, Asmavet og Simri. Simri fikk sønnen Mosa,

³⁷og Mosa fikk Bina. Hans sønn var Rafa, hans sønn Elasa og hans sønn Asel.

³⁸Asel hadde seks sønner, og dette er navnene deres: Asrikam, Bokeru, Ismael, Sjearja, Obadja og Hanan. Alle disse var sønner av Asel.

³⁹Sønnene til Esjek, hans bror, var Ulam, den førstefødte, den andre var Je'usj, og den tredje var Elifelet.

⁴⁰Ulams sønner var tapre krigere, dyktige bueskyttere. De hadde mange sønner og sønnesønner, hundre og femti i alt. Alle disse var etterkommere av Benjamin.

1. Krønikebok 9

¹ Hele Israel ble ført inn i slektsregistrene, og se, de er skrevet inn i boken om Israels konger.

Jerusalems innbyggere

Men fiendene førte Juda i eksil til Babel fordi de hadde vært troløse.

²De første som bosatte seg på eiendommene og i byene deres, var vanlige israelitter, prester, levitter og tempeltjenere.

³ I Jerusalem bosatte det seg folk fra Juda, Benjamin, Efraim og Manasse:

⁴Utai, sønn av Ammihud, sønn av Omri, sønn av Imri, sønn av Bani, en av sønnene til Peres, sønn av Juda.

⁵Videre av Sjelas etterkommere: Asaja, den førstefødte, og sønnene hans;

⁶av Serahs sønner: Je'uel. Slektningene hans talte 690 personer.

⁷Av Benjamins etterkommere: Sallu, sønn av Mesjullam, sønn av Hodavja, sønn av Hassenua,

⁸og Jibneja, sønn av Jeroham, og Ela, sønn av Ussi, Mikris sønn, og Mesjullam, sønn av Sjefatja, sønn av Re'uel, Jibnias sønn,

⁹og slektningene deres ifølge slektshistorien, 956 i alt. Alle disse var overhoder for sine familier.

¹⁰Av prestene: Jedaja, Jojarib og Jakin,

¹¹Asarja, sønn av Hilkia, sønn av Mesjullam, sønn av Sadok, sønn av Merajot, sønn av Ahitub, lederen for Guds hus,

¹²og Adaja, sønn av Jeroham, sønn av Pasjhur, Malkias sønn, og Masai, sønn av Adiel, sønn av Jahsera, sønn av Mesjullam, sønn av Mesjillemot, Immers sønn,

¹³og slektningene deres, overhoder for sine familier, 1.760 i alt. De var dyktige menn, vel skikket til å gjøre tjeneste i Guds hus.

¹⁴Av levittene: Sjemaja, sønn av Hasjub, sønn av Asrikam, sønn av Hasjabja, en av Meraris etterkommere,

¹⁵og Bakbakkar, Heresj, Galal og Mattanja, sønn av Mika, sønn av Sikri, Asafs sønn,

¹⁶og Obadja, sønn av Sjemaja, sønn av Galal, Jedutuns sønn, og Berekja, sønn av Asa, Elkanas sønn, som bodde i landsbyene til Netofa-slekten.

¹⁷Portvaktene: Sjallum, Akkub, Talmon og Ahiman og slektningene deres. Sjallum var den øverste av dem.

¹⁸ De har fremdeles sin plass ved Kongeporten mot øst. Det er de som holder vakt i levittenes leirer.

¹⁹Sjallum, sønn av Kore, sønn av Ebjasaf, Korahs sønn, og hans slektninger Korah-sønnene, som hørte til hans familie, hadde som sin tjeneste å være dørvoktere ved teltet; fedrene deres hadde vaktet inngangen til Herrens leir.

²⁰ Pinhas, sønn av Elasar, hadde vært leder for dem. Herren var med ham.

²¹Sakarja, sønn av Mesjelemja, var dørvokter ved inngangen til telthelligdommen.

- ²² Disse som var utvalgt til å være dørvoktere, utgjorde til sammen 212 mann. De var innført i slektsregistrene etter landsbyene sine. David og seeren Samuel hadde innsatt dem i tjenesten fordi de var pålitelige.
- ²³ De og sønnene deres skulle holde vakt avdelingsvis ved portene til Herrens hus, ved teltboligen.
- ²⁴ Dørvokterne sto på post vendt mot de fire vindretningene, mot øst, vest, nord og sør.
- ²⁵ Slektningene deres i landsbyene omkring skulle fra tid til annen komme og hjelpe dem i sju dager.
- ²⁶ For på grunn av sin troskap hadde disse fire, som var levitter, blitt innsatt som ledere for portvaktene. De vaktet også over tempelrommene og skattkamrene i Guds hus.
- ²⁷ De tilbrakte natten i nærheten av Guds hus; for det var deres plikt å holde vakt og å åpne portene hver morgen.
- ²⁸ Noen av dem hadde tilsyn med de gjenstandene som ble brukt ved gudstjenesten. De skulle telle dem både når de bar dem inn, og når de bar dem ut.
- ²⁹ Andre var satt til å passe på det vanlige utstyret og det hellige utstyret, det fine melet, vinen, oljen, røkelsen og den velluktende balsamoljen.
- ³⁰ Noen av prestene laget blandingen til den velluktende balsamen.
- ³¹ Mattitja, en av levittene, den førstefødte sønnen til Sjallum av Korah-slekten, var betrodd tilsynet med brødbakingen.
- ³² Og noen av slektningene deres fra Kehat-slekten var betrodd tilsynet med skuebrødene, som de skulle legge fram hver sabbat.
- ³³ Så var det tempelsangerne, overhoder for de levittiske familiene. De holdt til i tempelrommene og var fritatt for alle andre forpliktelser, for dag og natt var de pålagt tjeneste.

³⁴ Dette var overhodene for levittenes familier, høvdinger ifølge sin slektshistorie. De bodde i Jerusalem.

Sauls slekt

³⁵ I Gibeon bodde far til Gibeon, Je'uel; hans kone het Maaka.

³⁶ Hans førstefødte sønn var Abdon. Så kom Sur, Kisj, Baal, Ner, Nadab,

³⁷ Gedor, Ahjo, Sakarja og Miklot.

³⁸ Miklot fikk sønnen Sjima. Også de bodde i Jerusalem, som sine brødre, sammen med dem.

³⁹ Ner fikk sønnen Kisj, og Kisj fikk Saul. Saul fikk sønnene Jonatan, Malkisjua, Abinadab og Esjbaal.

⁴⁰ Jonatans sønn var Meribbaal, og Meribbaal fikk sønnen Mika.

⁴¹ Mikas sønner var Piton, Melek, Tarea og Ahas.

⁴² Ahas fikk sønnen Jara, og Jara fikk sønnene Alemet, Asmavet og Simri. Simri fikk sønnen Mosa,

⁴³ og Mosa fikk Bina. Hans sønn var Refaja, hans sønn Elasa og hans sønn Asel.

⁴⁴ Asel hadde seks sønner, og dette er navnene deres: Asrikam, Bokeru, Ismael, Sjearja, Obadja og Hanan. Alle disse var sønner av Asel.

1. Krønikebok 10

Saul dør

¹ Filisterne gikk til kamp mot Israel. Da flyktet israelittene for dem, og det lå mange falne på Gilboa-fjellet.

² Filisterne var like i hælene på Saul og sønnene hans, og de felte Jonatan, Abinadab og Malkisjua, Sauls sønner.

³ Saul var hardt presset i kampen, bueskytterne oppdaget ham, og han skalv av redsel for dem.

⁴ Da sa Saul til våpenbæreren sin: «Dra sverdet og støt det gjennom meg, så ikke disse uomskårne skal komme og mishandle meg.» Men våpenbæreren ville

ikke, for han var helt skrekkslagen. Da tok Saul selv sverdet og styrte seg mot det.

⁵Da våpenbæreren så at Saul var død, styrte han seg mot sverdet sitt og fulgte ham i døden.

⁶Slik døde Saul og hans tre sønner, og hele hans hus døde ut med ham.

⁷Da alle israelittene som bodde i dalen, så at soldatene hadde flyktet, og at Saul og sønnene hans var falt, forlot de byene sine og flyktet. Siden kom filisterne og slo seg ned der.

⁸Dagen etter kom filisterne for å plyndre de døde. Da fant de Saul og sønnene hans som lå falne på Gilboa-fjellet.

⁹De plyndret Saul og tok med seg hodet og våpnene hans. Så sendte de bud rundt om i filisternes land for å rope ut seiersbudskapet for gudebildene og for folket.

¹⁰Våpnene hans la de ned i sitt gudetempel, og hodeskallen hengte de opp i Dagens tempel.

¹¹Da hele Jabesj i Gilead fikk høre hva filisterne hadde gjort med Saul,

¹²dro alle våpenføre menn av sted. De tok likene av Saul og sønnene hans og førte dem til Jabesj. Så gravla de knoklene deres under eiketreet i Jabesj og fastet i sju dager.

¹³ Slik døde Saul fordi han hadde vært troløs mot Herren og ikke holdt Herrens ord. Han hadde også rådspurt gjenferd,

¹⁴men ikke søkt råd hos Herren. Derfor lot Herren ham dø og lot kongedømmet gå over til David, Isais sønn.

1. Krønikebok 11

Kong David inntar Jerusalem

¹ Siden kom hele Israel sammen hos David i Hebron og sa: «Se, vi er av samme bein og kjøtt som du.

² Allerede for lenge siden, da Saul var konge, var det du som førte Israel både ut og hjem igjen. Herren din Gud har sagt til deg: Du skal være hyrde for mitt folk Israel, du skal være fyrste over Israel.»

³ Så kom alle Israels eldste til kongen i Hebron. David sluttet en pakt med dem i Hebron for Herrens ansikt. Og de salvet David til konge over Israel, slik Herren hadde sagt gjennom Samuel.

⁴ David og hele Israel dro nå til Jerusalem – det er Jebus. Der i landet bodde jebusittene.

⁵ Innbyggerne i Jebus sa til David: «Her kommer du aldri inn!» David inntok likevel Sion-borgen, som nå er Davidsbyen.

⁶ David sa: «Den som først feller en jebusitt, skal være høvding og fører.» Joab, sønn av Seruja, kom først opp, og han ble høvding.

⁷ David slo seg ned i borgen; derfor kalte de den Davidsbyen.

⁸ Han bygde rundt byen, fra Millo og helt rundt, mens Joab fikk resten av byen på fote igjen.

⁹ David fikk stadig større makt, for Herrenover herskarene var med ham.

Davids krigere

¹⁰ Dette er de fremste blant Davids krigshelter. Sammen med hele Israel ga de kongsmakten hans sterk støtte. De ville gjøre ham til konge etter Herrens ord om Israel.

¹¹ Dette er en fortegnelse over Davids krigere: Først Jasjobam, sønn av Hakmoni, som var høvding for de tre. Det var han som svingte spydet over tre hundre falne på én gang.

¹² Etter ham kom Elasar, sønn av Dodo fra Ahoah. Han var en av de tre heltene.

¹³ Han var med David ved Pas-Dammim da filisterne hadde samlet seg til kamp der. Det var en tett byggåker der, og da folket flyktet for filisterne,

¹⁴ stilte de seg opp midt i åkeren og beskyttet den. De slo ned filisterne, og Herren lot dem vinne en stor seier.

- 15** En gang dro tre av de tretti høvdingene ned over klippen til David, som var i hulen ved Adullam. Filisterhæren lå da i leir i Refa'im-dalen.
- 16** David holdt den gangen til i fjellborgen, og filisternes forpost lå ved Betlehem.
- 17** Da ble David svært tørst og sa: «Hvem vil hente vann til meg fra brønnen ved byporten i Betlehem?»
- 18** De tre tok seg inn i filisterleiren. De øste opp vann fra brønnen ved byporten i Betlehem og kom til David med det. Men han ville ikke drikke det. Han øste det ut for Herren
- 19** og sa: «Måtte min Gud fri meg fra å gjøre noe slikt! Skulle jeg drikke blodet av disse mennene som satte livet på spill for å hente vann?» Og han ville ikke drikke det. – Dette gjorde de tre heltene.
- 20** Absjai, bror til Joab, var høvding over de tretti. En gang svingte han spydet over tre hundre falne, og han fikk et stort navn blant de tretti.
- 21** Han var svært høyt aktet blant de tretti og ble deres leder, men han kom ikke opp mot de tre.
- 22** Benaja, sønn av Jojada, fra Kabseel, var en modig mann og gjorde mange heltegjerninger. Han slo i hjel de to sønnene til Ariel fra Moab. En dag det hadde snødd, steg han ned i en brønn og drepte en løve.
- 23** Han felte også en svær egypter som var fem alen høy. Egypteren hadde et spyd så tykt som en vevbom i hånden. Men Benaja gikk imot ham med en stav, rev spydet ut av hånden på egypteren og drepte ham med hans eget spyd.
- 24** Dette gjorde Benaja, sønn av Jojada, og han fikk et stort navn blant de tretti krigsheltene.
- 25** Han var høyt aktet blant de tretti, men kom ikke opp mot de tre. David satte ham over livvakten sin.
- 26** De tapreste krigsheltene var: Asael, bror til Joab; Elhanan, sønn av Dodo fra Betlehem;

- ²⁷Sjammot fra Harod; Heles fra Pelon;
- ²⁸Ira, sønn av Ikkesj, fra Tekoa; Abieser fra Anatot;
- ²⁹Sibbekai fra Husja; Ilai fra Ahoah;
- ³⁰Mahrai fra Netofa; Heled, sønn av Baana, fra Netofa;
- ³¹Itai, sønn av Ribai, fra Gibeaa i Benjamin; Benaja fra Piraton;
- ³²Hurai fra Gaasj-dalene; Abiel fra Bet-Araba;
- ³³Asmavet fra Bahurim; Eljahba fra Sjaalbon;
- ³⁴Hasjem-sønnene fra Gison; Jonatan, sønn av Sjage, fra Harar;
- ³⁵Ahiam, sønn av Sjarar, fra Harar; Elifal, sønn av Ur;
- ³⁶Hefer fra Mekera; Ahia fra Pelon;
- ³⁷Hesro fra Karmel; Naarai, sønn av Esbai;
- ³⁸Joel, bror til Natan; Mibhar, sønn av Hagri;
- ³⁹Selek fra Ammon; Nahrai fra Beerot, våpenbæreren til Joab, sønn av Seruja;
- ⁴⁰Ira fra Jattir; Gareb fra Jattir;
- ⁴¹hetitten Uria; Sabad, sønn av Ahlai;
- ⁴²rubenitten Adina, sønn av Sjisa, høvding for rubenittene, og tretti mann med ham;
- ⁴³Hanan, sønn av Maaka; Josjafat fra Mitne;
- ⁴⁴Ussia fra Asjtera; Sjama og Je'iel, sønner av Hotam fra Aroer;
- ⁴⁵Jediael, sønn av Sjimri, og hans bror Joha fra Tis;
- ⁴⁶Eliel fra Mahanajim, Jeribai og Josjavja, Elnaams sønner, og Jitma fra Moab;
- ⁴⁷Eliel, Obed og Jaasiel fra Soba.

1. Krønikebok 12

Folket slutter opp om David

- ¹ Dette er de som kom til David i Siklag mens han fremdeles måtte holde seg borte fra Saul, sønn av Kisj. De hørte til heltene som hjalp ham i krigen.
- ² De var væpnet med bue, og med både høyre og venstre hånd kunne de slynge steiner og skyte piler med buen. De hørte til Sauls slektninger, av Benjamins stamme.
- ³ Det var høvdingen Ahieser, Joasj, sønn av Sjemaa fra Gibeaa; Jesiel og Pelet, sønner av Asmavet, Berekja og Jehu fra Anatot;
- ⁴ Jisjmaja fra Gibeon, en helt blant de tretti og høvding over de tretti; Jeremia, Jahasiel, Johanan og Josabad fra Gederia;
- ⁵ Elusai, Jerimot, Bealja, Sjemarja og Sjefatja fra Haruf;
- ⁶ Elkana, Jisjia, Asarel, Joeser og Jasjobam av Korah-slekten;
- ⁷ Joela og Sebadja, sønner av Jeroham, fra Gedor.
- ⁸ Noen av gadittene gikk over til David da han var i fjellborgen i ørkenen. De var tapre krigere, væpnet med skjold og spyd, menn som var vant til å kjempe. De så ut som løver og var raske som gaseller på fjellene.
- ⁹ Den første var Eser, den andre Obadja, den tredje Eliab,
- ¹⁰ den fjerde Misjmanja, den femte Jeremia,
- ¹¹ den sjette Attai, den sjuende Eliel,
- ¹² den åttende Johanan, den niende Elsabad,
- ¹³ den tiende Jeremia og den ellefte Makbannai.
- ¹⁴ Disse hørte til Gads stamme og var hærførere. Den minste blant dem sto over hundre, den største over tusen.
- ¹⁵ Det var de som krysset Jordan i den første måneden, da elven gikk over sine bredder. De drev alle som bodde i dalene, på flukt, både mot øst og mot vest.
- ¹⁶ En gang kom det noen fra Benjamin og Juda til David i fjellborgen.
- ¹⁷ David gikk ut til dem, tok til orde og sa: «Kommer dere til meg i fredelig ærend for å hjelpe meg, så vil jeg helhjertet gjøre felles sak med dere. Men

kommer dere for å forråde meg til mine fiender, enda mine hender ikke har gjort noen urett, måtte da våre fedres Gud se det og straffe dere!»

¹⁸Da kom Ånden over Amasai, som var høvding for de tretti, og han sa: Vi tilhører deg, David, vi er med deg, Isais sønn. Fred, fred med deg og fred over dine hjelpere! For din Gud er din hjelper. Da tok David imot dem og gjorde dem til høvdinger i flokken sin.

¹⁹ Også noen fra Manasse gikk over til David. Det var den gang han gikk med filisterne for å kjempe mot Saul. Men David ble ikke til noen hjelp for dem. For filisterhøvdingene rådslo og ble enige om å sende ham bort. «Det kan koste oss hodet», sa de, «om han går over til sin herre, Saul.»

²⁰Da han så dro til Siklag, gikk noen fra Manasse over til ham. Det var Adna, Josabad, Jediael, Mikael, Josabad, Elihu og Silletai. De var førere for de tusener som hørte til Manasse.

²¹ De hjalp David mot røverflokkene, for de var tapre krigere alle sammen, og de ble hærførere.

²²Dag etter dag kom det folk til David for å hjelpe ham. Til slutt ble det en veldig hær.

²³ Dette er tallet på de våpenføre menn som kom til David i Hebron for å overføre kongedømmet fra Saul til David, slik som Herren hadde sagt:

²⁴Av Judas stamme, menn som bar skjold og spyd, 6.800 våpenføre menn;

²⁵av Simons stamme 7.100 tapre krigere;

²⁶av Levis stamme 4.600 mann,

²⁷dessuten Jojada, fyrsten for aronittene, med 3.700 mann,

²⁸og Sadok, en ung og tapper kriger, med sin slekt, til sammen 22 førere;

²⁹av Benjamins stamme, Sauls slektninger, 3.000 mann; inntil da hadde de fleste av dem vært i tjeneste for Sauls hus;

³⁰av Efraims stamme 20.800 tapre krigere, berømte menn i sine familier;

³¹av den ene halvparten av Manasses stamme 18.000 mann som var utpekt til å dra av sted for å gjøre David til konge;

³²av Jissakars stamme 200 førere, som hadde innsikt i å tyde tidene, så de visste hva Israel burde gjøre, og alle slektningene som var under dem;

³³av Sebulons stamme 50.000 våpenføre menn. De var rustet med alle slags våpen, en fylking som helhjertet ville hjelpe;

³⁴av Naftalis stamme 1.000 førere og sammen med dem 37.000 mann med skjold og spyd;

³⁵av Dans stamme 28.600 mann rustet til kamp;

³⁶av Asjers stamme 40.000 våpenføre menn rustet til kamp;

³⁷fra den andre siden av Jordan, av Rubens og Gads stamme og den andre halvparten av Manasses stamme, 120.000 mann. De var alle rustet til kamp med mange slags våpen.

³⁸Alle disse krigerne kom i sluttet orden til Hebron, fast bestemt på å gjøre David til konge over hele Israel. Også alle de andre israelittene var enige om å gjøre David til konge.

³⁹I tre dager ble de hos David. De spiste og drakk; for landsmennene deres sørget godt for dem.

⁴⁰Også fra dem som bodde i nærheten, ja, helt fra Jissakar, Sebulon og Naftali, kom de med mat på esler, kameler, muldyr og okser: mel, fikenkaker, rosinkaker, vin og olje og storfe og småfe i mengde. For nå var det glede i Israel.

1. Krønikebok 13

Paktkisten blir hentet

¹ David rådførte seg med førerne for tusen mann og hundre mann, med alle befalingsmennene.

²Så sa han til hele Israels forsamling: «Hvis dere synes det er rett, og hvis det er etter Herren vår Guds vilje, så la oss sende bud vidt omkring til våre brødre

som er igjen i alle landsdelene av Israel, og samtidig til prestene og til levittene i byene deres med tilhørende beitemarker, og be dem komme sammen hos oss.

³Så skal vi hente vår Guds paktkiste hit. I Sauls dager spurte vi jo aldri etter den.»

⁴Alle som var samlet, sa at slik burde de handle, for hele folket syntes dette var rett.

⁵ Så samlet David hele Israel fra Sjihor i Egypt til Lebo-Hamat for å føre Guds paktkiste opp fra Kirjat-Jearim.

⁶ Sammen med alle isrealittene dro David til Baala, til Kirjat-Jearim, i Juda. Der ville han hente Guds paktkiste, den som Herrens navn blir ropt ut over, han som troner over kjerubene.

⁷De satte paktkisten på en ny vogn og førte den fra Abinadabs hus. Det var Ussa og Ahjo som kjørte vognen.

⁸David og hele Israel danset og lekte av all kraft for Guds ansikt, og de sang til toner fra lyrer og harper, trommer, symbaler og trompeter.

⁹ Men da de kom til Kidons treskeplass, rakte Ussa ut hånden for å ta tak i paktkisten fordi oksene ble ustyrlige.

¹⁰Da ble Herren brennende harm på Ussa. Han slo ham fordi han hadde rakt ut hånden mot paktkisten, og han døde der for Guds ansikt.

¹¹ David ble opprørt over Herrens plutselige utfall mot Ussa. Han kalte dette stedet Peres-Ussa, som det heter den dag i dag.

¹²Den dagen ble David grepet av frykt for Gud og sa: «Hvordan skal jeg kunne føre Guds paktkiste hjem til meg?»

¹³Derfor flyttet han ikke paktkisten opp til seg i Davidsbyen, men satte den i stedet i huset til Obed-Edom fra Gat.

¹⁴Der ble Guds paktkiste stående i tre måneder. Og Herren velsignet Obed-Edoms hus og alt det som hørte ham til.

1. Krønikebok 14

Davids hus og ætt

¹ Hiram, kongen i Tyros, sendte noen utsendinger til David. De kom med sedertre og hadde med seg steinhoggere og tømrrere. De skulle bygge et slott for ham.

² Da forsto David at Herren hadde stadfestet kongedømmet hans over Israel, og at kongeveldet var blitt stort for hans folk Israels skyld.

³ David tok seg flere koner i Jerusalem, og han fikk enda flere sønner og døtre.

⁴ Dette er navnene på de sønnene han fikk i Jerusalem: Sjammua, Sjobab, Natan og Salomo,

⁵ Jibhar, Elisjua, Elpelet,

⁶ Nogah, Nefeg, Jafia,

⁷ Elisjama, Beeljada og Elifelet.

David seirer over filisterne

⁸ Da filisterne fikk høre at David var salvet til konge over hele Israel, dro de alle ut for å få tak i ham. Men David fikk greie på det og dro ut mot dem.

⁹ Filisterne kom og plyndret i Refa'im-dalen.

¹⁰ Da ba David Gud om råd: «Skal jeg dra ut mot filisterne? Vil du gi dem i mine hender?» Og Herren svarte: «Dra bare ut; jeg vil gi dem i dine hender.»

¹¹ Så dro de opp til Baal-Perasim, og der slo David dem. Da sa han: «Gud har ved min hånd brutt igjennom fiendenes rekker, slik vann bryter seg vei.» Derfor kalles dette stedet Baal-Perasim.

¹² Der etterlot filisterne gudebildene sine, og David ga beskjed om at de skulle brennes opp.

¹³ Men filisterne kom igjen og spredte seg ut over dalen.

¹⁴ Da ba David Gud om råd igjen, og han svarte: «Du skal ikke følge like etter dem. Gå rundt dem, så kommer du på dem rett foran baka-trærne.

¹⁵Når du hører lyden av marsjgang over tretoppene, skal du gå til kamp. For da drar Gud ut foran deg for å slå filisternes hær.»

¹⁶David gjorde som Gud hadde befalt ham. De slo filisterhæren og forfulgte den fra Gibeon til Geser.

¹⁷ Davids navn ble kjent i alle land, og Herren lot frykt for ham komme over alle folkeslag.

1. Krønikebok 15

Paktkisten kommer til Jerusalem

¹Siden bygde kongen seg flere hus i Davidsbyen. Han gjorde i stand et sted for Guds paktkiste og reiste et telt for den.

²Den gangen sa David: «Ingen andre enn levittene må bære Guds paktkiste; for dem har Herren utvalgt til å bære paktkisten og til å tjene ham for alltid.»

³ Så samlet David hele Israel i Jerusalem. De skulle være med og føre Herrens paktkiste opp til det stedet han hadde gjort i stand for den.

⁴David kalte sammen Arons etterkommere og levittene:

⁵av Kehats etterkommere Uriel, den øverste, og hans slektninger, 120 mann;

⁶av Meraris etterkommere Asaja, den øverste, og hans slektninger, 220 mann;

⁷av Gersjoms etterkommere Joel, den øverste, og hans slektninger, 130 mann;

⁸av Elisafans etterkommere Sjemaja, den øverste, og hans slektninger, 200 mann;

⁹av Hebrons etterkommere Eliel, den øverste, og hans slektninger, 80 mann;

¹⁰av Ussiels etterkommere Amminadab, den øverste, og hans slektninger, 112 mann.

¹¹Så kalte David til seg prestene Sadok og Ebjatar og levittene Uriel, Asaja, Joel, Sjemaja, Eliel og Amminadab

¹²og sa til dem: «Dere er overhoder for levittenes familier. Gjør dere rene og hellige sammen med brødrene deres, slik at dere kan føre paktkisten til Herren, Israels Gud, opp til det stedet jeg har gjort i stand for den.

¹³Det var fordi dere ikke var med forrige gang, at Herren brøt løs mot oss, fordi vi ikke søkte ham på rett vis.»

¹⁴Så gjorde prestene og levittene seg rene og hellige for å føre opp Herren, Israels Guds paktkiste.

¹⁵Og levittene bar den på skuldrene sine etter bærestengene, slik som Moses hadde pålagt dem etter Herrens ord.

¹⁶Nå sa David til de øverste blant levittene at de skulle la sine brødre sangerne gjøre tjeneste med musikkinstrumenter, med harper, lyrer og symbaler. De skulle spille og la sangen lyde høyt til glede og fest.

¹⁷Da lot levittene Heman, sønn av Joel, tre fram, og av hans slektninger Asaf, sønn av Berekja, og av Merari-sønnene, deres slektninger, Etan, sønn av Kusjaja.

¹⁸Sammen med dem var deres slektninger av annen rang: Sakarja, Jaasiel, Sjemiramot, Jehiel, Unni, Eliab, Benaja, Maaseja, Mattitja, Eliflehu, Mikneja, Obed-Edom og Je'iel, dørvokterne.

¹⁹Sangerne Heman, Asaf og Etan skulle slå på bronsesymbaler.

²⁰Sakarja, Asiel, Sjemiramot, Jehiel, Unni, Eliab, Maaseja og Benaja skulle spille på harpe etter «Alamot».

²¹Og Mattitja, Eliflehu, Mikneja, Obed-Edom, Je'iel og Asasja skulle spille på lyre etter «Sjeminit» for å lede sangen.

²²Kenanja var leder for levittene som skulle bære paktkisten. Han skulle lede flyttingen, for han var en kyndig mann.

²³Berekja og Elkana var dørvoktere ved paktkisten.

²⁴Prestene Sjebanja, Josjafat, Netanel, Amasai, Sakarja, Benaja og Elieser blåste i trompeter foran Guds paktkiste, og Obed-Edom og Jehia var dørvoktere ved kisten.

²⁵ Så gikk David, tusenmannsførerne og de eldste i Israel av sted. Med jubel skulle de føre Herrens paktkiste opp fra Obed-Edoms hus.

²⁶ Fordi Gud hjalp levittene som bar Herrens paktkiste, ofret de sju okser og sju værer.

²⁷ David var kledd i en kappe av fint lin. Det var også alle levittene som bar paktkisten, og sangerne og Kenanja, den øverste for sangerne som skulle bære. David hadde også på seg en prestedrakt av lin.

²⁸ Slik førte hele Israel Herrens paktkiste opp med jubelrop og støt i bukkehorn, med musikk fra trompeter og symbaler, harper og lyrer.

²⁹ Slik gikk det til da Herrens paktkiste ble ført inn i Davidsbyen. Men Mikal, Sauls datter, kikket ut av vinduet og fikk øye på kong David som danset og lekte, og hun foraktet ham i sitt hjerte.

1. Krønikebok 16

Levittenes lovsang

¹ De førte Guds paktkiste inn og satte den i det teltet som David hadde reist for den, og de bar fram brennoffer og fredsoffer for Gud.

² Da David var ferdig med å bære fram brennofferet og fredsofferet, velsignet han folket i Herrens navn.

³ Så delte han ut et rundt brød, en daddelkake og en rosinkake til alle israelittene, til hver mann og kvinne.

⁴ Han satte noen av levittene til å gjøre tjeneste foran Herrenspaktkiste, til å påkalle, takke og lovsynge Herren, Israels Gud.

⁵ Asaf var den øverste; etter ham kom Sakarja, så Asiel, Sjemiramot, Jehiel, Mattitja, Eliab, Benaja, Obed-Edom og Je'iel, alle med harper og lyrer. Asaf skulle slå på symbaler,

- ⁶og prestene Benaja og Jahasiel skulle ha som fast oppgave å spille på trompeter foran paktkisten.
- ⁷Den dagen satte David for første gang Asaf og sangbrødrene hans til å prise Herren:
- ⁸ Pris Herren, påkall hans navn, gjør gjerningene hans kjent blant folkene!
- ⁹Syng for ham og spill for ham, syng om alle hans under!
- ¹⁰Vær stolte over hans hellige navn! Gled dere i hjertet, dere som søker Herren.
- ¹¹Spør etter Herren og hans makt, søk alltid hans ansikt!
- ¹²Husk det underfulle han har gjort, hans tegn og lovene fra hans munn,
- ¹³du ætt av Israel, hans tjener, Jakobs sønner, som han har valgt ut.
- ¹⁴Han er Herren vår Gud, lovene hans gjelder over hele jorden.
- ¹⁵Husk hans pakt til evig tid, ordet han ga, i tusen slektsledd,
- ¹⁶ paktens han sluttet med Abraham, og eden han sverget Isak.
- ¹⁷Dette satte han opp som forskrift for Jakob, som en evig pakt for Israel.
- ¹⁸Han sa: «Jeg gir deg landet Kanaan til arv og eiendom.»
- ¹⁹ Der var dere en liten flokk, få og fremmede.
- ²⁰De vandret fra folk til folk, fra det ene riket til det andre.
- ²¹ Men han lot ingen få undertrykke dem, han refset konger for deres skyld:
- ²² «Rør ikke dem som jeg har salvet, gjør ikke ondt mot mine profeter!»
- ²³ Syng for Herren, all jorden! Forkynn hans frelse fra dag til dag!
- ²⁴Fortell blant folkeslag om hans herlighet, blant alle folk om hans under!
- ²⁵ For Herren er stor og verdig lov og pris, verdt å frykte mer enn alle guder.
- ²⁶Alle folkenes guder er avguder. Det var Herren som skapte himmelen.
- ²⁷Høyhet og herlighet er foran ham, makt og glans på hans hellige sted.
- ²⁸Gi Herren ære, dere folk og slekter, gi Herren ære og makt!

²⁹Gi Herren den ære hans navn skal ha. Kom fram for ham med gaver. Bøy dere for Herren i hellig prakt!

³⁰Skjelv for ham, hele jorden! Verden står fast, den kan ikke rokkes.

³¹Himmelen skal glede seg, jorden skal juble. De skal forkynne blant folkene at Herren er konge.

³²Havet og alt som fyller det, skal bruse. Marken skal juble med alt den bærer.

³³Da roper hvert tre i skogen av fryd for Herrens ansikt, for han kommer for å dømme jorden.

³⁴Takk Herren, for han er god, evig varer hans miskunn!

³⁵Dere skal si: Frels oss, Gud, vår frelser. Sank oss inn og berg oss fra folkene, så vi kan prise ditt hellige navn og uredde lovsynge deg.

³⁶Velsignet er Herren, Israels Gud, fra evighet til evighet! Og hele folket sa «amen» og priste Herren.

Tjenesten ved paktkisten

³⁷David lot Asaf og sangbrødrene hans bli der foran Herrens paktkiste. De skulle ha som fast oppgave å gjøre tjeneste foran kisten, slik det var bestemt for hver dag.

³⁸Det skulle også Obed-Edom og brødrene hans, sekstiåtte i alt. Obed-Edom, sønn av Jeditun, og Hosa skulle være dørvoktere.

³⁹Men presten Sadok og hans prestebrodrer lot han bli ved Herrens bolig på offerhaugen i Gibeon.

⁴⁰De skulle ha som fast oppgave å bære fram brennoffer for Herren på brennofferalteret, både morgen og kveld, og ellers gjøre alt som var skrevet i Herrens lov, den som han hadde gitt til Israel.

⁴¹Sammen med dem skulle Heman og Jedutun og de andre utvalgte som er nevnt med navn, prise Herren og si: «Evig varer hans miskunn!»

⁴²Hos Heman og Jedutun var det trompeter og symbaler til å spille på og andre instrumenter til sangen ved gudstjenesten. Jedutuns sønner var dørvoktere.

⁴³Så gikk hele folket hjem, hver til sitt; og David vendte hjem for å velsigne sitt hus.

1. Krønikebok 17

Herrens løfte til David

¹ En dag David satt i huset sitt, sa han til profeten Natan: «Se, her bor jeg i et hus av sedertre, mens Herrens paktkiste står i et telt.»

²Natan svarte David: «Gjør alt som ligger deg på hjertet, for Gud er med deg.»

³Samme natt kom Guds ord til Natan:

⁴Gå og si til min tjener David: Så sier Herren: Du skal ikke bygge det huset jeg skal bo i.

⁵ Jeg har da ikke bodd i noe hus helt fra den tid jeg førte israelittene hit opp, og fram til denne dag. Jeg har vandret omkring fra telt til telt, fra bolig til bolig.

⁶Jeg vandret omkring med israelittene og dommerne over Israel, som jeg satte til å vokte folket mitt: Sa jeg noen gang til noen av dem: «Hvorfor har ikke dere bygd et hus av sedertre for meg?»

⁷ Nå skal du si til min tjener David: Så sier Herren over hærskaene: Jeg hentet deg fra beitemarken der du fulgte saueflokkene, og satte deg til fyrste over mitt folk Israel.

⁸Jeg var med deg overalt hvor du gikk, og utryddet alle dine fiender for deg. Jeg har gjort navnet ditt stort, som navnet til de største på jorden.

⁹Jeg vil gjøre i stand et bosted for mitt folk Israel og plante det der. De skal få bo der og aldri bli uroet mer. Ugjerningsmenn skal ikke lenger plage dem som i gamle dager.

¹⁰Slik har det vært fra den tid jeg satte dommere over mitt folk Israel og tvang alle fiendene dine under deg. Nå kunngjør jeg deg at Herren vil bygge et hus for deg.

¹¹Det skal skje når dine dager er til ende og du går til dine fedre, at jeg reiser opp din etterkommer, en av sønnene dine, til å etterfølge deg. Jeg vil grunnfeste kongedømmet hans.

¹²Han skal bygge et hus for meg, og jeg vil trygge hans trone til evig tid.

¹³ Jeg vil være far for ham, og han skal være sønn for meg. Min godhet vil jeg ikke ta fra ham, slik jeg tok den fra ham som var før deg.

¹⁴ Jeg vil for alltid sette ham over mitt hus og mitt rike, og hans trone skal stå støtt til evig tid.

¹⁵Alle disse ordene og hele dette synet bar Natan fram for David.

David takker Herren

¹⁶ Da gikk kong David inn og satte seg foran Herrens ansikt. Han sa: Hvem er vel jeg, Herre Gud, og hva er mitt hus, siden du har ført meg så langt?

¹⁷Og enda var dette for lite i dine øyne, Gud. Du har gitt løfter til din tjeners hus langt fram i tiden. Og du har sett på meg som en mann av høy rang, Herre Gud.

¹⁸Hva kan David legge til den æren du har vist din tjener? Du kjenner jo din tjener.

¹⁹Herre, for din tjeners skyld og etter ditt eget hjerte har du gjort alt dette store og kunngjort så store ting.

²⁰Herre, det er ingen som du, og det finnes ingen Gud foruten deg, etter alt vi har hørt med våre egne ører.

²¹ Hvem er som ditt folk Israel? Det er det eneste folk på jorden som Gud kom til og fridde ut for å gjøre til sitt eget folk. Med store og skremmende gjerninger skapte du deg et navn da du drev andre folkeslag bort for ditt folk, som du fridde ut av Egypt.

²²Du satte ditt folk Israel til å være ditt folk til evig tid. Og du, Herre, er blitt deres Gud.

²³La nå, Herre, det ordet du har talt om din tjener og hans hus, stå fast til evig tid, og gjør som du har sagt!

²⁴Ja, la det stå fast! Da skal ditt navn være stort til evig tid, så folk kommer til å si: Herren over hærskaene, Israels Gud, er Gud for Israel. Og din tjener Davids hus skal stå urokket for ditt ansikt.

²⁵For du, min Gud, har åpenbart for din tjener at du vil bygge et hus for ham. Derfor har jeg våget å be til deg.

²⁶Og nå, Herre, du er Gud, og du har gitt din tjener dette store løftet.

²⁷ Måtte du fra nå av velsigne din tjeners hus så det alltid står urokket for ditt ansikt. For du, Herre, velsigner og er velsignet til evig tid.

1. Krønikebok 18

David seirer i krig

¹ En tid etter dette slo David filisterne og tvang dem under seg. Han tok fra dem Gat og småbyene omkring.

²David slo også moabittene. De ble slaver for ham og måtte betale skatt til ham.

³ Videre slo David Hadadeser, kongen av Soba, ved Hamat, da han dro ut for å vinne herredømme ved Euftrat.

⁴David tok fra ham 1.000 vogner, 7.000 ryttere og 20.000 fotsoldater. Han skar over hasene på alle vognhestene, men hundre hester sparte han.

⁵Arameerne i Damaskus kom for å hjelpe Hadadeser, kongen av Soba. Men David felte 22.000 av dem.

⁶ David satte vaktposter over arameerne i Damaskus. De ble slaver for David og måtte betale skatt til ham. Slik hjalp Herren ham overalt hvor han dro fram.

⁷David tok gullskjoldene som mennene til Hadadeser hadde båret, og brakte dem til Jerusalem.

⁸ Fra Tibhat og Kun, to byer som tilhørte Hadadeser, tok David bronse i store mengder. Av det laget Salomo bronsehavet, søylene og bronsekarene.

⁹Da To'u, kongen i Hamat, fikk høre at David hadde slått hele hæren til Hadadeser, kongen av Soba,

¹⁰sendte han Hadoram, sønnen sin, til kong David. Han skulle hilse ham og ønske ham til lykke med seieren over Hadadeser. For Hadadeser hadde stadig ført krig mot To'u. Hadoram hadde med seg gaver av gull, sølv og bronse.

¹¹Alt dette helliget kong David til Herren sammen med det sølvet og gullet han hadde tatt fra alle de andre folkene, fra edomittene, moabittene, ammonittene, filisterne og amalekittene.

¹² Det var Absjai, sønn av Seruja, som slo edomittene i Saltdalen, 18.000 mann.

¹³Han satte vaktposter i Edom, og alle edomittene ble slaver for David. Slik hjalp Herren David overalt hvor han dro fram.

¹⁴David regjerte nå over hele Israel. Han fremmet rett og rettferd for hele folket sitt.

¹⁵ Joab, sønn av Seruja, var hærfører, og Josjafat, sønn av Ahilud, var kansler.

¹⁶Sadok, sønn av Ahitub, og Abimelek, sønn av Abjatar, var prester og Sjavsja riksskriver.

¹⁷ Benaja, sønn av Jojada, hadde ansvar for kreterne og pleterne, og Davids sønner var de fremste ved kongens side.

1. Krønikebok 19

Krig med ammonittene og arameerne

¹ En tid senere døde Nahasj, ammonittenes konge, og hans sønn ble konge etter ham.

²Da sa David: «Jeg vil vise godhet mot Hanun, sønn av Nahasj; for hans far viste godhet mot meg.» Så sendte David noen utsendinger for å trøste ham i sorgen over faren. Men da Davids menn kom til ammonittenes land for å trøste Hanun,

³sa ammonittenes feltherrer til Hanun: «Tror du det er for å hedre din far at David sender folk som skal trøste deg? Nei, mennene hans er nok heller kommet til deg for å spionere og utforske og endevende landet.»

⁴Da grep Hanun Davids menn. Han barberte av dem skjegget, klippet klærne deres i to opp til baken og sendte dem fra seg.

⁵Det kom noen til David og fortalte om mennene. Da sendte han folk i møte med dem, for de var grovt vanæret. Kongen sa til dem: «Bli i Jeriko til skjegget er vokst ut igjen. Så kan dere komme tilbake.»

⁶ Da skjønnte ammonittene at de hadde pådratt seg Davids hat. Hanun og ammonittene sendte 1.000 talenter sølv for å leie vogner og ryttere fra arameerriket mellom elvene og fra arameerriket Maaka og fra Soba.

⁷ De leide seg 32.000 vogner og fikk med seg kongen i Maaka og krigsfolket hans. Alle disse kom og slo leir utenfor Medeba. Ammonittene samlet seg også fra byene sine og rykket ut til kamp.

⁸Da David hørte om dette, sendte han Joab av sted med hærens elitetropper.

⁹Ammonittene dro ut og stilte seg opp til kamp foran byporten. Men kongene som var kommet dit, sto for seg selv på åpen mark.

¹⁰Da Joab så at fienden truet både forfra og bakfra, valgte han ut noen av de beste krigerne i Israel og stilte dem opp mot arameerne.

¹¹Resten av hæren overlot han til sin bror Absjai, og de stilte seg opp mot ammonittene.

¹²Så sa han: «Hvis arameerne blir for sterke for meg, må du komme og hjelpe meg. Og blir ammonittene for sterke for deg, skal jeg hjelpe deg.

¹³ Vær sterk! La oss kjempe tappert for vårt folk og for vår Guds byer, så får Herren gjøre det som er best i hans øyne.»

¹⁴Så gikk Joab og mennene hans til angrep på arameerne, og de flyktet for ham.

¹⁵Da ammonittene så at arameerne tok flukten, flyktet også de for Absjai, Joabs bror, og kom seg inn i byen. Da dro Joab tilbake til Jerusalem.

¹⁶Da arameerne så at de var slått av israelittene, sendte de budbærere til de arameerne som bodde på den andre siden av Eufkrat, og fikk dem til å rykke ut. Sjofak, hærføreren til Hadadeser, ledet dem.

¹⁷Da David fikk melding om dette, samlet han alle israelittene og satte over Jordan. Han kom mot dem og stilte opp hæren. David stilte opp hæren for å møte arameerne i krig. Og de gikk til angrep på ham.

¹⁸Men arameerne måtte flykte for israelittene, og David drepte mannskapet på 7.000 av arameernes stridsvogner og 40.000 mann av fotfolket. Hærføreren Sjofak drepte han også.

¹⁹Da Hadadesers menn så at de var slått av israelittene, sluttet de fred med David og ga seg inn under ham. Siden ville ikke arameerne hjelpe ammonittene mer.

1. Krønikebok 20

Ny krig med ammonittene og filisterne

¹ Året etter, på den tiden kongene pleier å dra i krig, førte Joab ut hærstyrken og herjet i ammonittenes land. Han kom til Rabba og beleiret byen. Selv satt David hjemme i Jerusalem. Men Joab tok Rabba og ødela byen.

² David tok kronen av hodet på kongen deres. Han fant ut at den var av gull og edle steiner, og den veide en talent. Nå kom den på Davids hode. Fra byen tok han også med seg et stort bytte.

³ Folket som bodde der, førte han bort. Han satte dem til å arbeide med sager, jernhakker og økser. Slik gjorde David med alle ammonittenes byer. Så vendte han tilbake til Jerusalem med hele hæren.

⁴ Siden brøt det ut krig med filisterne ved Geser. Der felte husjitten Sibbekai en mann som het Sippai, og som hørte til refaittenes etterkommere. Og de ble undertrykt.

⁵Enda en gang kom det til slag med filisterne, og Elhanan, sønn av Ja'ir, felte Lahmi, bror til Goliat fra Gat, som hadde et spydskaft så tykt som en vevbom.

⁶ Siden kom det til kamp ved Gat. Der var det en kjempehøy mann som hadde seks fingre på hver hånd og seks tær på hver fot, tjuefire fingre og tær i alt. Han hørte også til Rafa-slekten.

⁷ Mannen hånte Israel. Men Jonatan, sønn av Davids bror Sjima, slo ham i hjel.

⁸ Disse mennene hørte til Rafa-slekten i Gat. David og mennene hans felte dem.

1. Krønikebok 21

Folketelling og pest

¹ Satan sto opp mot Israel og lokket David til å holde folketelling i landet.

² Da sa David til Joab og folkets hærførere: «Gå og tell isrealittene fra Beer-Sjeba til Dan, og la meg få melding, så jeg kan vite hvor mange de er.»

³ Joab svarte: «Måtte Herren gjøre folket sitt hundre ganger så tallrikt som nå! Alle er de dine tjenere, herre konge. Hvorfor krever da min herre dette? Hvorfor skal det komme skyld over Israel?»

⁴ Men kongen holdt fast på sitt ord til Joab. Da gikk Joab ut, og han dro omkring i hele Israel og vendte så tilbake til Jerusalem.

⁵ Joab la fram for David det tallet folketellingen hadde gitt. I hele Israel var det 1 100.000 våpenføre menn, og i Juda var det 470.000 våpenføre menn.

⁶ Men levittene og benjaminittene hadde han ikke tatt med i tellingen; for Joab syntes det var en avskyelig befaling kongen hadde gitt.

⁷ Det som hadde hendt, var ondt i Guds øyne; derfor slo han Israel.

⁸ Da sa David til Gud: «Jeg gjorde en stor synd da jeg gjorde dette. Men ta nå bort din tjeners skyld, for jeg har vært uklok.»

⁹ Men Herren talte til Gad, Davids seer og sa:

¹⁰ «Gå og si til David: Så sier Herren: Tre ting legger jeg fram for deg. Velg en av dem, og jeg vil la den ramme deg.»

¹¹ Da gikk Gad til David og sa til ham: «Så sier Herren: Velg selv:

12 enten hungersnød i tre år, eller tre måneder på flukt for fiendene dine mens sverdet deres har overtaket, eller tre dager med Herrens sverd og pest i landet mens Herrens engel volder ødeleggelse i hele Israel. Tenk nå etter hva jeg skal svare ham som har sendt meg.»

13 David sa til Gad: «Jeg er i stor nød. La meg helst falle i Herrens hånd, for hans barmhjertighet er stor. Men i menneskehånd vil jeg ikke falle.»

14Da lot Herren pesten komme over Israel, og det døde sytti tusen mann av folket.

15 Gud sendte en engel til Jerusalem for å ødelegge byen. Men da han skulle til å ødelegge den, så Herren det, og han angret det onde. Han sa til engelen som herjet: «Det er nok! Trekk nå hånden tilbake!» Herrens engel sto da på treskeplassen til jebusitten Ornan.

16 Da David så opp, fikk han øye på Herrens engel som sto mellom himmel og jord med løftet sverd i hånden. Det var rettet mot Jerusalem. Da kastet David og de eldste seg til jorden, kledd i sekkestrie.

17Og David sa til Gud: «Det var jeg som sa at folket skulle telles! Jeg er den som har syndet og handlet ondt. Men disse, som jeg er gjeter for, hva har de gjort? Herre, min Gud, la din hånd ramme meg og min fars hus, men spar folket ditt for landeplagen!»

18 Da sa Herrens engel til Gad at han skulle be David gå opp til jebusitten Ornans treskeplass og reise et alter for Herren der.

19Så gikk David opp dit, slik Gad hadde sagt i Herrens navn.

20Ornan snudde seg og fikk se engelen. De fire sønnene som var med ham, gjemte seg, men Ornan fortsatte å treske hvete.

21Da David kom, så Ornan opp og fikk øye på David. Han gikk bort fra treskeplassen og kastet seg ned for David med ansiktet mot jorden.

²²David sa til ham: «Gi meg stedet hvor treskeplassen er. Jeg vil bygge et alter for Herren der. La meg få den for full pris, så pesten kan holde opp å herje blant folket.»

²³Da sa Ornan til David: «Bare ta den! Min herre kongen må gjøre hva han vil. Se, jeg gir deg oksene til brennoffer, treskesledene til ved og hveten til grødeoffer. Alt dette gir jeg.»

²⁴Men kong David sa til Ornan: «Nei, jeg vil kjøpe det til full pris. Jeg vil ikke ta det som er ditt og gi det til Herren. Jeg vil ikke bære fram brennoffer som jeg ikke har betalt.»

²⁵ David ga Ornan 600 sjekel gull etter vekt for stedet.

²⁶ Der bygde David et alter for Herren og bar fram brennoffer og fredsoffer. Han ropte til Herren, og han svarte med ild fra himmelen over brennofferalteret.

²⁷Herren talte til engelen, og han stakk sverdet i sliren igjen.

²⁸På den tiden, da David forsto at Herren hadde hørt bønner hans på jebusitten Ornans treskeplass, ofret han der.

²⁹Herrens bolig som Moses hadde fått laget i ørkenen, og brennofferalteret sto den gangen på offerhaugen i Gibeon.

³⁰Men David kunne ikke gå dit og søke råd hos Gud, for han fryktet sverdet til Herrens engel.

1. Krønikebok 22

¹Da sa David: «Her skal Herren Guds hus stå, og her skal Israel ha sitt brennofferalter.»

Salomo skal bygge tempelet

² Så befalte David at innflytterne som bodde i Israel, skulle samles. Han utpekte steinhuggere til å hugge ut steinblokker som Guds hus skulle bygges av.

³David gjorde klar store mengder med jern til spikrer i portdørene og til bindhaker, bronse i slik mengde at den ikke kunne veies,

⁴og utallige sederbjelker. For mennene fra Sidon og Tyros førte sedertre i store mengder til David.

⁵ David sa: «Sønnen min, Salomo, er ung og uerfaren; men huset som skal bygges for Herren, må gjøres så storslagent at det blir kjent og hedret i alle land. Jeg vil derfor gjøre forberedelser for ham.» Og David gjorde store forberedelser før han døde.

⁶Så kalte han til seg Salomo, sønnen sin, og påla ham å bygge et hus for Herren, Israels Gud.

⁷ David sa til ham: Min sønn, jeg ønsket av hele mitt hjerte å bygge et hus for Herren min Guds navn.

⁸Men Herrens ord kom til meg: «Mye blod har du øst ut, og store kriger har du ført. Du skal ikke bygge noe hus for mitt navn, for du har øst ut mye blod på jorden for mitt ansikt.

⁹ Se, du skal få en sønn som skal være en fredens mann. Jeg vil la ham få fred for alle fiender rundt omkring. Salomo skal han hete, og i hans dager vil jeg gi Israel fred og ro.

¹⁰ Han skal bygge et hus for mitt navn. Han skal være en sønn for meg, og jeg skal være en far for ham. Jeg vil trygge hans kongetrone over Israel til evig tid.»

¹¹Og nå, min sønn, måtte Herren være med deg! Måtte du lykkes med å bygge huset til Herren din Gud, slik som han har sagt om deg.

¹² Måtte Herren gi deg forstand og innsikt når han setter deg over Israel, så du holder Herren din Guds lov.

¹³ Da skal du lykkes, om du legger vinn på å holde de forskriftene og lovene som Herren påla Israel gjennom Moses. Vær modig og sterk! Vær ikke redd og mist ikke motet!

¹⁴ Se, med strev har jeg skaffet til veie for Herrens hus hundre tusen talenter gull og en million talenter sølv, dessuten bronse og jern i så store mengder at

det ikke kan veies. Tre og stein har jeg også skaffet, og du kan selv legge til mer.

¹⁵Til din rådighet har du tallrike arbeidere: steinhoggere, murere og tømrere, dyktige folk til all slags arbeid.

¹⁶På gull, sølv, bronse og jern er det ingen begrensning. Gå til verket! Måtte Herren være med deg!

¹⁷David påla alle lederne i Israel å hjelpe Salomo, sønnen hans:

¹⁸«Herren deres Gud er med dere og har gitt dere fred på alle kanter. Han har gitt dem som bodde i landet, i mine hender, og landet er lagt under Herren og folket hans.

¹⁹Overgi nå hjerte og sinn til å søke Herrenderes Gud! Gå i gang med å bygge helligdommen for Herren Gud. Så kan dere føre Herrens paktkiste og det hellige utstyret inn i det huset som skal bygges for Herrens navn.»

1. Krønikebok 23

Levittenes inndeling og tjeneste

¹ Da David var blitt gammel og mett av dager, satte han Salomo, sønnen sin, til konge over Israel.

²Han samlet alle lederne i Israel og prestene og levittene.

³Levittene som var tretti år eller mer, ble talt. Tallet på menn, talt én for én, var 38.000.

⁴Av disse skulle 24.000 lede arbeidet på Herrens hus, og 6.000 skulle være tilsynsmenn og dommere,

⁵ 4.000 skulle være dørvoktere, og 4.000 skulle lovsynge Herrentil toner fra instrumenter som David hadde fått laget til lovsangen.

⁶David delte dem inn i skift etter Levis sønner, Gersjon, Kehat og Merari.

⁷ Til gersjonittene hørte Ladan og Sjimi.

⁸Ladans sønner var Jehiel, som var den fremste, og Setam og Joel, tre i alt.

- ⁹ Sjimis sønner var Sjelomot, Hasiel og Haran, tre i alt. Disse var overhoder for Ladans familier.
- ¹⁰ Sjimis sønner var Jahat, Sisa, Je'usj og Beria. Dette var Sjimis sønner, fire i alt.
- ¹¹ Jahat var overhode, Sisa den neste. Je'usj og Beria hadde ikke mange sønner. Derfor ble de regnet som én familie, og de ble mønstret under ett.
- ¹² Kehats sønner var Amram, Jishar, Hebron og Ussiell, fire i alt.
- ¹³ Amrams sønner var Aron og Moses. Aron ble skilt ut for at han og sønnene hans til alle tider skulle innvie det høyhellige, tenne offerild for Herrens ansikt, tjene ham og lyse velsignelse i hans navn til evig tid.
- ¹⁴ Moses var en Guds mann. Sønnene hans ble regnet til Levis stamme.
- ¹⁵ Sønnene til Moses var Gersjom og Elieser.
- ¹⁶ Av Gersjoms sønner var Sjubael overhode.
- ¹⁷ Av Eliesers sønner var Rehabja overhode. Elieser hadde ikke andre sønner, men Rehabjas sønner var svært tallrike.
- ¹⁸ Av Jishars sønner var Sjelomit overhode.
- ¹⁹ Av Hebrons sønner var Jeria overhode; den andre var Amarja, den tredje Jahasiel og den fjerde Jekamam.
- ²⁰ Av Ussiels sønner var Mika overhode, og Jisjia var den neste.
- ²¹ Meraris sønner var Mahli og Musji. Mahlis sønner var Elasar og Kisj.
- ²² Elasar døde; han hadde ingen sønner, bare døtre. Og sønnene til Kisj, slektingene deres, tok dem til koner.
- ²³ Musjis sønner var Mahli, Eder og Jeremot, tre i alt.
- ²⁴ Dette var Levis sønner, familie for familie, med sine overhoder, slik de ble mønstret og nevnt ved navn, én for én. Det var de som utførte tjenesten i Herrens hus, fra tjueårsalderen og oppover.

²⁵For David sa: «Herren, Israels Gud, har gitt folket sitt fred, og han vil bo i Jerusalem til evig tid.

²⁶Derfor trenger ikke levittene lenger å bære boligen og alt utstyret som hører med til tjenesten der.»

²⁷Noe av det siste David gjorde, var å telle levittene som var tjue år eller mer.

²⁸Oppgaven deres var å hjelpe aronittene med tjenesten i Herrens hus, i forgårdene og i siderommene, med renselsen av alt det hellige utstyret og med tjenesten som skulle utføres i Guds hus.

²⁹ De skulle sørge for skuebrødene, det fine melet til grødeofferet, de usyrede flate brødene, det som blir stekt på helle, og deigen som blir knadd; de skulle også sørge for alle hulmål og lengdemål.

³⁰Hver morgen skulle de stå og takke og lovsynge Herren, og det samme hver kveld.

³¹ De skulle hjelpe til hver gang det ble båret fram brennoffer for Herren, så mange offer som var bestemt for hver sabbat, nymånedag og høytid, og alltid stå for Herrens ansikt.

³²Slik skulle de ha ansvar for telthelligdommen og tempelet og hjelpe brødrene sine, aronittene, når de gjorde tjeneste i Herrens hus.

1. Krønikebok 24

Prestene blir delt inn i skift

¹ Aronittene ble også delt inn i skift. Arons sønner var Nadab og Abihu, Elasar og Itamar.

² Men Nadab og Abihu døde før sin far, og de hadde ingen sønner. Derfor ble bare Elasar og Itamar prester.

³Sammen med Sadok av Elasars sønner og Ahimelek av Itamars sønner delte David dem inn i grupper etter den tjenesten de skulle ha.

⁴Da det viste seg at Elasars sønner hadde flere overhoder enn Itamars sønner, delte de dem inn slik at Elasars sønner fikk seksten overhoder for sine familier og Itamars sønner åtte for sine familier.

⁵Begge ble delt inn ved loddkasting. For det fantes ledere for helligdommen, ledere for Gud, både blant Elasars sønner og Itamars sønner.

⁶Skriveren Sjemaja, sønn av Netanel, en av levittene, skrev dem opp i nærvær av kongen og lederne, presten Sadok og Ahimelek, sønn av Ebjatar, og overhodene for prestenes og levittenes familier. En familie fra Elasars slekt og en familie fra Itamars slekt ble tatt ut vekselvis.

⁷Det første loddet falt på Jojarib, det andre på Jedaja,

⁸det tredje på Harim, det fjerde på Seorim,

⁹det femte på Malkia, det sjette på Mijamin,

¹⁰ det sjuende på Hakkos, det åttende på Abia,

¹¹det niende på Jesjua, det tiende på Sjekanja,

¹²det ellevte på Eljasjib, det tolvte på Jakim,

¹³det trettende på Huppa, det fjortende på Jesjebab,

¹⁴det femtende på Bilga, det sekstende på Immer,

¹⁵det syttende på Hesir, det attende på Happisses,

¹⁶det nittende på Petahja, det tjuende på Jeheskel,

¹⁷det tjuelførste på Jakin, det tjuende på Gamul,

¹⁸det tjuetredje på Delaja og det tjuenfjerde på Maasja.

¹⁹Dette er de gruppene de skulle være delt inn i når de kom og gjorde tjeneste i Herrens hus etter den ordningen de hadde fått fra sin stamfar Aron, slik Herren, Israels Gud, ga ham påbud om.

Andre levitter

²⁰De andre levittene var: av Amrams sønner Sjubael, av Sjubaels sønner Jehdeja;

- ²¹av Rehabja, det vil si Rehabjas sønner, Jisjia, som var overhode;
- ²²av Jishars sønner Sjelomot, av Sjelomots sønner Jahat;
- ²³ av Hebrons sønner Jeria, den andre var Amarja, den tredje Jahasiel og den fjerde Jekamam;
- ²⁴av Ussiels sønner Mika, av Mikas sønner Sjamir
- ²⁵– Mikas bror var Jisjia – av Jisjias sønner Sakarja;
- ²⁶av Meraris sønner Mahli og Musji – blant sønnene hans var også Jaasia –
- ²⁷og Meraris etterkommere gjennom sønnen Jaasia var Sjoham, Sakkur og Ibri;
- ²⁸Mahlis sønn Elasar hadde ingen sønner.
- ²⁹Til Kisj, det vil si sønnene til Kisj, hørte Jerahmeel.
- ³⁰Sønnene til Musji var Mahli, Eder og Jerimot. Disse var levittenes sønner, familie for familie.
- ³¹De kastet også lodd, som sine brødre aronittene, i nærvær av kong David, Sadok og Ahimelek og familieoverhodene for prestene og levittene, med samme vilkår for de fremste familiene som for de laveste.

1. Krønikebok 25

Sangerne

- ¹David og hærførerene skilte ut sønnene til Asaf, Heman og Jedutun for tempeltjenesten. De var profeter som spilte på lyre, harpe og symbaler. Dette er listen over de mennene som skulle utføre denne tjenesten:
- ²av Asafs sønner: Sakkur, Josef, Netanja og Asarela, Asafs sønner under ledelse av Asaf, som profeterte på oppdrag fra kongen;
- ³av Jedutun, det vil si Jedutuns sønner: Gedalja, Seri, Jesaja, Hasjabja og Mattitja, seks i alt, under ledelse av deres far Jedutun, som profeterte til Herrens lov og pris på lyre;

⁴av Heman, det vil si Hemans sønner: Bukkia, Mattanja, Ussiel, Sjubael, Jerimot, Hananja, Hanani, Eliata, Giddalti, Romamti-Eser, Josjbekasja, Malloti, Hotir og Mahasiot.

⁵Alle disse var sønner av Heman, kongens seer. Ham hadde Gud lovet stor kraft. Derfor ga han Heman fjorten sønner og tre døtre.

⁶Alle disse sto under ledelse av sin far når de sang ved gudstjenesten i Herrens hus til tonene av symbaler, harper og lyrer. Asaf, Jedutun og Heman sto under kongens ledelse.

⁷Tallet på dem og brødrene deres som var opplært til å synge for Herren, var 288, dyktige sangere alle sammen.

⁸ De kastet lodd om vaktordningen etter prinsippet «liten som stor, mester som lærling».

⁹Det første loddet falt på Josef av Asafs slekt; det andre på Gedalja, han og brødrene og sønnene hans, tolv i alt;

¹⁰det tredje på Sakkur med sønner og brødre, tolv i alt;

¹¹det fjerde falt på Jisri med sønner og brødre, tolv i alt;

¹²det femte på Netanja med sønner og brødre, tolv i alt;

¹³det sjette på Bukkia med sønner og brødre, tolv i alt;

¹⁴det sjuende på Jesarela med sønner og brødre, tolv i alt;

¹⁵det åttende falt på Jesaja med sønner og brødre, tolv i alt;

¹⁶det niende på Mattanja med sønner og brødre, tolv i alt;

¹⁷det tiende på Sjimi med sønner og brødre, tolv i alt;

¹⁸det ellevte på Asarel med sønner og brødre, tolv i alt;

¹⁹det tolvte falt på Hasjabja med sønner og brødre, tolv i alt;

²⁰det trettende på Sjubael med sønner og brødre, tolv i alt;

²¹det fjortende på Mattitja med sønner og brødre, tolv i alt;

- ²²det femtende på Jeremot med sønner og brødre, tolv i alt;
- ²³det sekstende falt på Hananja med sønner og brødre, tolv i alt;
- ²⁴det syttende på Josjbekasja med sønner og brødre, tolv i alt;
- ²⁵det attende på Hanani med sønner og brødre, tolv i alt;
- ²⁶det nittende på Malloti med sønner og brødre, tolv i alt;
- ²⁷det tjuende falt på Eliata med sønner og brødre, tolv i alt;
- ²⁸det tjuelførste på Hotir med sønner og brødre, tolv i alt;
- ²⁹det tjuende på Giddalti med sønner og brødre, tolv i alt;
- ³⁰det tjuetredje på Mahasiot med sønner og brødre, tolv i alt;
- ³¹og det tjuelfjerde loddet falt på Romamti-Eser med sønner og brødre, tolv i alt.

1. Krønikebok 26

Portvaktene

- ¹ Portvaktenes avdelinger var: Til korahittene hørte Mesjelemja, Kores sønn, av Asafs slekt.
- ²Mesjelemja fikk sønner. Sakarja var den førstefødte, Jediael den andre, Sebadja den tredje, Jatniel den fjerde,
- ³Elam den femte, Johanan den sjette og Eljoenai den sjuende.
- ⁴Obed-Edom fikk sønner. Sjemaja var den førstefødte, Josabad den andre, Joah den tredje, Sakar den fjerde, Netanel den femte,
- ⁵Ammiel den sjette, Jissakar den sjuende og Peulletai den åttende; for Gud hadde velsignet ham.
- ⁶Hans sønn Sjemaja fikk også sønner, som ble ledende i sin familie; for de var tapre krigere.
- ⁷Sjemajas sønner var: Otni, Refael og Obed, Elsabad og hans brødre Elihu og Semakja, som var dyktige menn.

⁸Alle disse var Obed-Edoms etterkommere. Både de og sønnene og brødrene deres var sterke menn, dyktige til tjenesten. I alt hadde Obed-Edom 62 etterkommere.

⁹Mesjalemja hadde sønner og brødre, atten dyktige menn.

¹⁰Hosa av Meraris slekt hadde sønner: Sjimri var overhode; enda han ikke var den førstefødte, satte faren ham til overhode.

¹¹Hilkia var den andre, Tebalja den tredje og Sakarja den fjerde. I alt hadde Hosa tretten sønner og brødre.

¹²Dette var portvaktens avdelinger, nevnt etter overhodene for mennene, som skulle gjøre vakttjeneste i Herrens hus på samme måte som brødrene sine.

¹³ De kastet lodd om hver port, familie for familie; alle sto likt, liten som stor.

¹⁴Loddet for østporten falt på Sjelemja. De kastet også lodd for sønnen hans, Sakarja, som var en klok rådgiver, og nordporten tilfalt ham.

¹⁵Obed-Edom fikk sørporten, og sønnene hans fikk lagerrommene.

¹⁶ Sjuppim og Hosa fikk vestsiden med Sjalleket-porten, der hovedveien går oppover. Slik sto de vakt etter vakt:

¹⁷På østsiden sto seks levitter, på nordsiden sto fire hver dag, på sørsiden fire hver dag og ved lagerrommene to og to.

¹⁸Ved forgården mot vest sto fire ved hovedveien og to ved selve forgården.

¹⁹Dette var portvaktens avdelinger; de hørte til Korah-slekten og Merari-slekten.

Tilsynsmenn og dommere

²⁰ Andre levitter: Ahia hadde ansvaret for skattkamrene i Guds hus og for alt som var viet til Herren.

²¹Ladans sønner, gersjonittenes etterkommere gjennom Ladan, overhoder for gersjonitten Ladans familier, jehielittene:

²²Jehiels sønner, Setam og hans bror Joel, hadde ansvaret for skattkamrene i Herrens hus.

- ²³Av slektene til Amram, Jishar, Hebron og Ussiel
- ²⁴var det Sjubael, sønn av Gersjom, sønn av Moses, som var den øverste tilsynsmann over skattkamrene.
- ²⁵Hans slektninger fra Elieser var hans sønn Rehabja, hans sønn Jesaja, hans sønn Joram, hans sønn Sikri og hans sønn Sjelomot.
- ²⁶Denne Sjelomot og brødrene hans hadde ansvaret for skattene som var helliget til Herren, de som kong David og familieoverhodene blant tusenmannsførerne, hundremannsførerne og de andre hærførerne hadde helliget.
- ²⁷De hadde helliget noe av krigsbyttet for å sette i stand Herrens hus.
- ²⁸ Også alt det som seeren Samuel, Saul, sønn av Kisj, Abner, sønn av Ner, og Joab, sønn av Seruja, hadde helliget, alle de hellige gavene hadde Sjelomot og brødrene hans ansvar for.
- ²⁹Kenanja av Jishar-slekten og sønnene hans ble satt til å arbeide utenfor helligdommen, som tilsynsmenn og dommere i Israel.
- ³⁰Hasjabja av Hebron-slekten og brødrene hans, 1.700 dyktige menn, hadde tilsyn med Israel på den andre siden av Jordan, i alt som hadde å gjøre med arbeidet for Herren og tjenesten for kongen.
- ³¹Til Hebron-slekten hørte også Jeria, som ifølge slektshistorien var overhode for hebronittenes familier. Det ble gjort en undersøkelse i Davids førtiende regjeringsår, og det ble funnet tapre krigere blant dem i Jaser i Gilead.
- ³²Slektningene hans, 2.700 dyktige menn, var overhoder for sine familier. Kong David satte dem over Rubens, Gads og halvparten av Manasses stamme til å ta seg av alle saker som angikk Gud og kongen.

1. Krønikebok 27

Davids hærførere

¹ Dette er en fortegnelse over israelittenes familieoverhoder, tusenmannsførerne, hundremannsførerne og tilsynsmennene som tjente

kongen i alt som hadde med hæravdelingene å gjøre. De avløste hverandre måned etter måned gjennom hele året. Hver avdeling besto av 24.000 mann.

² Jasjobam, sønn av Sabdiel, hadde ansvaret for den første avdelingen, som gjorde tjeneste i den første måneden. Avdelingen hans besto av 24.000 mann.

³ Han stammet fra Peres og var overhode for alle hærførerene som gjorde tjeneste i den første måneden.

⁴ Dodai fra Ahoah hadde ansvaret for avdelingen som gjorde tjeneste i den andre måneden, og Miklot var en av førerne. Avdelingen hans besto av 24.000 mann.

⁵ Den tredje hærføreren, som gjorde tjeneste i den tredje måneden, var Benaja, sønn av hovedpresten Jojada. Avdelingen hans besto av 24.000 mann.

⁶ Denne Benaja var en helt blant de tretti, og han var leder for dem. I avdelingen hans var også sønnen Ammisabad.

⁷ Den fjerde, som gjorde tjeneste i den fjerde måneden, var Asael, bror av Joab, og etter ham hans sønn Sebadja. Avdelingen hans besto av 24.000 mann.

⁸ Den femte, som gjorde tjeneste i den femte måneden, var hærføreren Sjamhut, en av Serah-sønnene. Avdelingen hans besto av 24.000 mann.

⁹ Den sjette, som gjorde tjeneste i den sjette måneden, var Ira, sønn av Ikkesj fra Tekoa. Avdelingen hans besto av 24.000 mann.

¹⁰ Den sjuende, som gjorde tjeneste i den sjuende måneden, var Heles fra Pelon, av Efraims stamme. Avdelingen hans besto av 24.000 mann.

¹¹ Den åttende, som gjorde tjeneste i den åttende måneden, var Sibbekai fra Husja, en av Serah-sønnene. Avdelingen hans besto av 24.000 mann.

¹² Den niende, som gjorde tjeneste i den niende måneden, var Abieser fra Anatot, av Benjamins stamme. Avdelingen hans besto av 24.000 mann.

¹³ Den tiende, som gjorde tjeneste i den tiende måneden, var Mahrai fra Netofa, av Serah-sønnene. Avdelingen hans besto av 24.000 mann.

¹⁴Den ellevte, som gjorde tjeneste i den ellevte måneden, var Benaja fra Piraton, av Efraims stamme. Avdelingen hans besto av 24.000 mann.

¹⁵Den tolvte, som gjorde tjeneste i den tolvte måneden, var Heldai fra Netofa, av Otniels slekt. Avdelingen hans besto av 24.000 mann.

Overhoder for stammene

¹⁶Overhodene for Israels stammer var: for Rubens stamme Elieser, sønn av Sikri; for Simons stamme Sjefatja, sønn av Maaka;

¹⁷for Levi Hasjabja, sønn av Kemuel; for Aron Sadok;

¹⁸for Juda Elihu, en av Davids brødre; for Jissakar Omri, sønn av Mikael;

¹⁹for Sebulon Jisjmaja, sønn av Obadja; for Naftali Jerimot, sønn av Asriel;

²⁰for Efraims etterkommere Hosea, sønn av Asasja; for den ene halvparten av Manasses stamme Joel, sønn av Pedaja;

²¹for den andre halvparten av Manasses stamme, den i Gilead, Jiddo, sønn av Sakarja; for Benjamin Jaasiel, sønn av Abner;

²²for Dan Asarel, sønn av Jeroham. Dette var overhodene for Israels stammer.

²³ David talte ikke dem som var under tjue år; for Herren hadde sagt at han ville la israelittene bli tallrike som stjernene på himmelen.

²⁴ Joab, sønn av Seruja, begynte å telle, men fullførte det ikke; for det kom vrede over Israel på grunn av dette. Tallet ble ikke ført opp i kong Davids krønike.

Embetsmenn

²⁵Asmavet, sønn av Adiel, hadde ansvar for kongens skattkamre, og Jonatan, sønn av Ussia, for skattkamrene ute på landet, i byene, landsbyene og festningstårnene.

²⁶Esri, sønn av Kelub, hadde ansvaret for dem som arbeidet på marken og dyrket jorden.

²⁷Sjimi fra Rama hadde ansvaret for vinmarkene og Sabdi fra Sjefam for vinlagrene.

²⁸Baal-Hanan fra Geder hadde ansvaret for oliventrærne og morbærtrærne i lavlandet og Joasj for oljelagrene.

²⁹Sjitrai fra Saron hadde ansvaret for storfeet som beitet i Saron, og Sjafat, sønn av Adlai, for storfeet i dalene.

³⁰Obil fra Ismael hadde ansvaret for kamelene, Jehdeja fra Meronot for eselhoppene,

³¹og hagrittede Jasis for småfeet. Alle disse var forvaltere over kong Davids eiendommer.

³²Jonatan, Davids onkel, var rådgiver. Han var skriver og en forstandig mann. Jehiel, sønn av Hakmoni, tok seg av kongens sønner.

³³ Ahitofel var kongens rådgiver, og Husjai av Arak-slekten var kongens venn.

³⁴ Etter Ahitofel fulgte Jojada, sønn av Benaja, og så Ebjatar. Joab var kongens hærfører.

1. Krønikebok 28

Salomo skal bygge Herrens hus

¹ David kalte sammen alle Israels ledere i Jerusalem: lederne for stammene, førerne for avdelingene som var i kongens tjeneste, tusenmannsførerne og hundremannsførerne, og forvalterne som hadde ansvaret for eiendommene og buskapen til kongen og hans sønner, foruten hoffmennene, heltene og alle de tapre krigerne.

²Da steg kong David fram og sa: Hør på meg, mine brødre og mitt folk! Av hjertet ønsket jeg å bygge et hus som hvileplass for Herrens paktkiste, for fotskammelen til vår Gud. Jeg begynte å forberede byggingen,

³ men Gud sa til meg: «Du skal ikke bygge et hus for mitt navn, for du er en kriger som har utøst blod.»

⁴ Av hele min fars hus har Herren, Israels Gud, utvalgt meg til å være konge over Israel for alle tider. Han utvalgte Juda til fyrste, og innenfor Judas hus

valgte han min fars hus. Blant min fars sønner var det meg han ønsket og gjorde til konge over hele Israel.

⁵Og av alle mine sønner – for Herren har gitt meg mange sønner – har han utvalgt min sønn Salomo til å sitte på Herrens kongetrone over Israel.

⁶Han sa til meg: «Din sønn Salomo er den som skal bygge mitt hus og mine forgårder; for jeg har utvalgt ham til å være en sønn for meg, og jeg skal være en far for ham.

⁷Jeg vil grunnfeste hans kongedømme til evig tid, så sant han av all kraft holder mine bud og lover, slik han gjør i dag.»

⁸Og nå sier jeg i nærvær av hele Israel, Herrens forsamling, og i vår Guds påhør: Hold og gransk alle budene fra Herren deres Gud, for at dere skal få eie dette gode landet og la det gå i arv til etterkommerne deres for all fremtid.

⁹ Og du, min sønn Salomo, lær din fars Gud å kjenne, og tjen ham helhjertet og villig! For Herren ransaker hvert hjerte og kjenner alle tanker og planer. Søker du ham, lar han seg finne. Men vender du deg fra ham, vil han støte deg bort for alltid.

¹⁰Innse nå at Herren har utvalgt deg til å bygge et hus for helligdommen! Vær sterk og gå til verket!

¹¹ Så ga David sin sønn Salomo en tegning av forhallen med dens bygninger, av skattkamrene, loftsrommene, de indre rommene og rommet for soningsstedet,

¹²og en tegning av alt det han ellers hadde i tankene: forgårdene til Herrens hus og alle siderommene omkring, skattkamrene i Guds hus og skattkamrene for alt som var innviet.

¹³Videre ga han planene for prestenes og levittenes avdelinger, alt arbeidet som hadde å gjøre med tjenesten i Herrens hus, og tegninger for alt utstyret til tjenesten i Herrens hus.

¹⁴David oppga vekten på gullet til alt utstyr av gull som skulle brukes ved de forskjellige gudstjenestene, og vekten på sølvet til alt utstyret som skulle brukes ved de forskjellige gudstjenestene;

¹⁵vekten på lysestakene av gull og gull-lampene som hørte til; vekten på hver enkelt stake med tilhørende lamper, og vekten på lysestakene av sølv med lampene som hørte til, etter det hver enkelt stake skulle brukes til under gudstjenesten;

¹⁶vekten på gullet til skuebrødsbordene, hvert enkelt bord, og på sølvet til sølvbordene,

¹⁷vekten på gaflene, offerskålene og kannene av rent gull, på gullbegrene og sølvbegrene, hvert beger for seg,

¹⁸ og vekten på røkelsesalteret, som skulle være av rensset gull. Han ga også en tegning av vognen, gullkjerubene, som brer ut vingene så de dekker Herrens paktkiste.

¹⁹«Alt dette ble gjort kjent for meg i et skrift fra Herrens hånd, alle tegningens detaljer.»

²⁰ Så sa David til sin sønn Salomo: «Vær modig og sterk, gå til verket! Vær ikke redd og mist ikke motet! For Herren Gud, min Gud, er med deg. Han vil ikke slippe deg og ikke forlate deg før du har fullført alt som skal gjøres for tjenesten i Herrens hus.

²¹Se, her er avdelingene av prester og levitter som skal utføre all tjenesten i Guds hus. Du har folk hos deg som har både vilje og evne til å gjøre all slags arbeid. Dessuten vil lederne og hele folket gjøre alt det du sier.»

1. Krønikebok 29

Frivillige gaver til tempelbygget

¹ Kong David sa til hele forsamlingen: Min sønn Salomo er den eneste som Gud har utvalgt. Men han er ung og uerfaren, og arbeidet er stort. For tempelborgen skal ikke være for mennesker, men for Herren Gud.

² Av all min kraft har jeg gjort forberedelser til min Guds hus. Jeg har skaffet til veie gull til det som skal lages av gull, sølv til det som skal lages av sølv, bronse til det som skal lages av bronse, jern til det som skal lages av jern, og tre til det som skal lages av tre, dessuten onyks-steiner og steiner til innfelling, skinnende og fargesprakende steiner, alle slags edle steiner og alabast i mengde.

³ I glede over min Guds hus vil jeg også gi det jeg selv eier av gull og sølv, til min Guds hus, foruten alt jeg allerede har skaffet til veie for helligdommen,

⁴ 3.000 talenter gull, gull fra Ofir, og 7.000 talenter rensset sølv til å kle bygningenes vegger med.

⁵ Så blir det gull til alt som skal lages av gull, og sølv til alt som skal lages av sølv, til alt det arbeidet som håndverkerne skal gjøre. Hvem er i dag villig til å fylle sine hender med gaver og komme til Herren?

⁶ Da kom de villig med gaver, både lederne for familiene og for Israels stammer, tusenmannsførerne og hundremannsførerne og lederne for kongens arbeid.

⁷ Til arbeidet på Guds hus ga de: 5.000 talenter og 10.000 dareiker gull, 10.000 talenter sølv, 18.000 talenter bronse og 100.000 talenter jern.

⁸ Og de som eide kostbare steiner, ga dem til skattkammeret i Herrens hus, som gersjonitten Jehiel hadde ansvaret for.

⁹ Folket gledet seg over deres gavmildhet, for av et helt hjerte kom de med sine frivillige gaver til Herren. Også kong David gledet seg stort.

Davids lovprisning

¹⁰ I nærvær av hele forsamlingen velsignet David Herren og sa: Velsignet er du, Herre, vår far Israels Gud, fra evighet til evighet!

¹¹ Deg, Herre, tilhører storhet og makt, herlighet, ære og majestet, alt som er i himmelen og på jorden. Ditt er riket, Herre, og du er opphøyd som overhode over alt.

¹² Rikdom og ære kommer fra deg, og du rår over alle ting. I din hånd er kraft og styrke. Du har i din makt å gjøre alt stort og sterkt.

¹³Og nå, vår Gud, takker vi deg og lovsynger ditt herlige navn.

¹⁴ For hvem er jeg, og hvem er mitt folk? Skulle vi være i stand til å gi slike frivillige gaver? Nei, alt kommer fra deg. Det vi gir, kommer fra din hånd.

¹⁵ For vi er fremmede for ditt ansikt og gjester som alle våre fedre. Som en skygge er våre dager på jorden og uten håp.

¹⁶ Herre, vår Gud, all denne rikdommen vi har samlet for å bygge et hus for ditt hellige navn, den kommer fra din egen hånd, og alt er ditt.

¹⁷ Min Gud, jeg vet at du ransaker hjerter og gleder deg over oppriktighet. Av oppriktig hjerte har jeg frivillig gitt deg alt dette. Og nå har jeg sett med glede at ditt folk som er til stede her, villig gir deg sine gaver.

¹⁸ Herre, våre fedre Abrahams, Isaks og Israels Gud, la alltid ditt folk ha slike tanker og planer i hjertet, og vend deres hjerte til deg!

¹⁹ Gi min sønn Salomo et helt hjerte, så han holder dine bud, lover og forskrifter, fullfører alt som skal gjøres, og bygger tempelborgen som jeg har forberedt.

Salomo blir konge etter David

²⁰ Siden sa David til hele forsamlingen: «Velsign Herren deres Gud!» Og hele forsamlingen velsignet Herren, sine fedres Gud. De falt ned og bøyde seg for Herren og kongen.

²¹ Neste dag bar de fram slaktoffer og brennoffer for Herren: tusen okser, tusen værer og tusen lam med drikkofrene som hører til, store mengder slaktoffer for hele Israel.

²² Den dagen spiste og drakk de for Herrens ansikt med stor glede. For annen gang gjorde de Salomo, Davids sønn, til konge. De salvet ham til fyrste for Herren, og Sadok salvet de til prest.

²³ Salomo satte seg på Herrens trone som konge etter David, sin far, og han hadde fremgang. Hele Israel viste lydighet mot ham.

²⁴ Alle stormennene og heltene og alle sønnene til kong David ga håndslag til kong Salomo.

²⁵ Herregjorde Salomo stor og mektig for øynene på hele Israel, og han ga ham kongelig makt som ingen konge i Israel hadde hatt før ham.

David dør

²⁶David, Isais sønn, hadde vært konge over hele Israel.

²⁷ Hans regjeringstid var førti år. Sju år regjerte han i Hebron og trettitre år i Jerusalem.

²⁸Han døde i høy alder, mett av dager og av rikdom og ære. Sønnen Salomo ble konge etter ham.

²⁹Det som er å fortelle om David, fra først til sist, er skrevet opp i seeren Samuels krønike, i profeten Natans krønike og i seeren Gads krønike.

³⁰Der er det også fortalt om hele hans regjering og hans storverk og om alt det som den gang hendte ham og Israel og alle land og riker.

2. Krønikebok

2. Krønikebok 1

Herren gir Salomo makt og visdom

- ¹ Salomo, Davids sønn, styrket kongedømmet sitt. Herren hans Gud var med ham og gjorde ham stor og mektig.
- ² Salomo talte til hele Israel – til førerne for tusen mann og hundre mann, til dommerne og til alle høvdingene i Israel, overhodene for familiene.
- ³ Så dro Salomo og hele forsamlingen med ham til offerhaugen i Gibeon. For der sto Guds telthelligdom, som Herrens tjener Moses hadde laget i ørkenen.
- ⁴ Men Guds paktkiste hadde David ført opp fra Kirjat-Jearim til det stedet han hadde gjort i stand for den. For David hadde reist et telt for den i Jerusalem.
- ⁵ Bronsealteret som Besalel, sønn av Uri, sønn av Hur, hadde laget, sto i Gibeon foran Herrens bolig. Salomo og forsamlingen oppsøkte det.
- ⁶ Og der, på bronsealteret som hørte til telthelligdommen, ofret Salomo til Herren; tusen brennoffer bar han fram på det.
- ⁷ Samme natt viste Gud seg for Salomo og sa til ham: «Be om hva du vil. Jeg skal gi deg det!»
- ⁸ Salomo svarte Gud: «Du har vist stor godhet mot min far David og gjort meg til konge i hans sted.
- ⁹ Herre, min Gud, la nå ditt ord til min far David bli bekreftet! Du har gjort meg til konge over et folk så tallrikt som støvet på jorden.
- ¹⁰ Gi meg nå visdom og forstand så jeg kan være fører og leder for dette folket. For hvem kan ellers styre dette folket ditt, så stort som det er?»
- ¹¹ Da sa Gud til Salomo: «Siden det var dette som lå deg på hjertet, og du ikke ba om rikdom, formue og ære, ikke om død over dine fiender eller om et langt liv, men du ba om visdom og forstand til å styre mitt folk som jeg har satt deg til konge over,

¹²så skal du få visdom og forstand. Men jeg vil også gi deg så mye rikdom, formue og ære som ingen konge før deg har hatt og ingen etter deg kommer til å få.»

¹³Så dro Salomo fra offerhaugen i Gibeon, bort fra telthelligdommen og hjem til Jerusalem. Og han styrte som konge i Israel.

¹⁴ Salomo samlet vogner og hester. Han hadde fjorten hundre vogner og tolv tusen hester. Han plasserte dem i vognbyene og hos seg selv i Jerusalem.

¹⁵Kongen gjorde sølv og gull like vanlig i Jerusalem som stein, og sedertre like vanlig som morbærtrær i lavlandet.

¹⁶Salomo fikk hestene sine fra Egypt og fra Kue. Kongens kjøpmenn hentet dem i Kue mot betaling.

¹⁷ Hver vogn som de innførte fra Egypt, kostet seks hundre sjekel sølv, og hver hest ett hundre og femti sjekel. Så solgte de hester og vogner videre til hetittkongene og arameerkongene.

2. Krønikebok 2

Salomo forbereder byggingen av tempelet

¹ Salomo tenkte nå på å bygge et hus for Herrens navn og en kongebolig til seg selv.

²Han skrev ut 70.000 mann til bærere, 80.000 mann til steinhoggere i fjellet og 3.600 mann til å ha oppsyn med dem.

³ Så sendte Salomo bud til Hiram, kongen i Tyros: «Gjør nå det samme for meg som du gjorde for min far David da du sendte ham sedertre, så han kunne bygge seg et hus til å bo i.

⁴ Nå vil jeg bygge et hus for Herren min Guds navn og hellige det til ham. Der skal det brennes velluktende røkelse for hans ansikt, og det skal alltid ligge skuebrød framme. Brennoffer skal bæres fram morgen og kveld på sabbatsdagene, nymånedagene og høytidene for Herren vår Gud. I alle tider skal dette gjelde for Israel.

- ⁵ Det huset jeg vil bygge, skal være stort, for vår Gud er større enn alle guder.
- ⁶ Men hvem er i stand til å bygge et hus for ham når himmelen og himlenes himmel ikke kan romme ham? Og hvem er vel jeg? Kan jeg bygge et hus for ham, annet enn for å tenne offerild for hans ansikt?
- ⁷ Send meg nå en mann som er dyktig til å arbeide med gull og sølv, bronse og jern, med purpurrødt, karmosinrødt og purpurblått stoff, en som også er dyktig i graving. Han skal arbeide sammen med de dyktige mennene som jeg har her i Juda og Jerusalem, og som min far David forberedte til dette.
- ⁸ Send meg også sedertre, sypresser og sandeltre fra Libanon! Jeg vet at mennene dine er dyktige til å felle trær i Libanon. Og mine folk skal arbeide sammen med dine.
- ⁹ De må skaffe mye tømmer til meg. For det huset jeg vil bygge, skal bli stort og flott.
- ¹⁰ Tømmerhoggerne, tjenerne dine som feller trærne, vil jeg gi tjue tusen kor hvete, tjue tusen kor bygg, tjue tusen bat vin og tjue tusen bat olje.»
- ¹¹ Hiram, kongen i Tyros, svarte i et brev som han sendte til Salomo: «Fordi Herren elsker sitt folk, har han satt deg til konge over det.»
- ¹² Og Hiram fortsatte: «Velsignet er Herren, Israels Gud, han som skapte himmelen og jorden. Han har gitt kong David en vis sønn, som har slik innsikt og forstand at han kan bygge et hus for Herren og en kongebolig til seg selv.
- ¹³ Nå sender jeg deg en klok og kyndig mann, min mester Hiram.
- ¹⁴ Han er sønn av en kvinne blant Dans døtre, men hans far er fra Tyros. Han er dyktig til å arbeide med gull og sølv, bronse og jern, stein og tre, med purpurrødt og purpurblått, hvitt og karmosinrødt stoff. Han er også dyktig i all slags graving, han kan tenke ut og lage alt han blir satt til. Han skal arbeide sammen med de kyndige mennene dine og de kyndige mennene som var hos min herre, David, din far.

15 Nå kan min herre sende hveten og bygget, oljen og vinen som han har talt om, til sine tjenere.

16 Så skal vi hugge så mange trær i Libanon som du trenger, og føre dem i flåter sjøveien til Jaffa. Men du må selv få dem opp til Jerusalem.»

17 Salomo lot nå alle innflytterne i Israel bli talt, slik hans far David hadde holdt folketelling før ham. Det var i alt 153.600 mann.

18 Av dem gjorde han 70.000 til bærere, 80.000 til steinhoggere i fjellet og 3.600 til oppsynsmenn som skulle sørge for at folk gjorde arbeidet sitt.

2. Krønikebok 3

Salomo bygger tempelet

1 Så begynte Salomo å bygge Herrens hus i Jerusalem, på fjellet Moria, der Herren hadde vist seg for hans far David, på det stedet David hadde gjort i stand, på treskeplassen til jebusitten Ornan.

2 Han begynte å bygge i den andre måneden i sitt fjerde regjeringsår.

3 Dette er de målene som Salomo fastsatte da han skulle bygge Guds hus: Lengden var seksti alen og bredden tjue alen etter gammel målestokk.

4 Forhallen som lå foran tempelet, var tjue alen lang, svarende til bredden av tempelet, og høyden var hundre og tjue. Han kledde hallen innvendig med rent gull.

5 Selve tempelbygningen kledde han med sypresstre som han la fint gull over og satte palmer og kjeder på.

6 Han kledde tempelet med edle steiner for å gjøre det vakkert, og gullet han brukte, var Parvajim-gull.

7 Han la gull på hele tempelet, både bjelkene, tersklene, veggene og dørene, og på veggene graverte han inn kjeruber.

8 Så laget han Det aller helligste. Det var tjue alen langt, like langt som bredden av tempelet, og tjue alen bredt. Han kledde det med seks hundre talenter fint gull.

⁹ Spikrene var av gull og veide femti sjekel. Også loftsrommene kledde han med gull.

¹⁰ I Det aller helligste laget han to utskårne kjeruber som ble dekket med gull.

¹¹ Vingene på kjerubene var til sammen tjue alen lange. Den ene kjeruben hadde en vinge som var fem alen lang og nådde bort til tempelveggen. Den andre vingen var også fem alen lang og berørte vingen til den andre kjeruben.

¹² Den andre kjeruben hadde også en vinge som var fem alen lang og nådde bort til veggen. Den andre vingen var også fem alen lang og berørte vingen til den første kjeruben.

¹³ De utstrakte vingene på disse kjerubene var altså til sammen tjue alen. Kjerubene sto oppreist på føttene med ansiktene vendt mot tempelhallen.

¹⁴ Så laget han forhenget av purpurblått, purpurrødt og karmosinrødt stoff og av fint lin, og han satte kjeruber på det.

¹⁵ Foran tempelet laget han to søyler; de var trettifem alen lange, og søylehodet var fem alen høyt.

¹⁶ Han laget lenker som lignet halskjeder, og satte dem øverst på søylene. Så laget han hundre granatepler som han festet til kjedene.

¹⁷ Så reiste han søylene foran tempelet, en på den høyre siden og en på den venstre siden. Den til høyre kalte han Jakin og den til venstre Boas.

2. Krønikebok 4

Utstyret til tempelet

¹ Salomo laget et bronsealter. Det var tjue alen langt, tjue alen bredt og ti alen høyt.

² Så laget han havet av støpt metall. Det var sirkelformet og målte ti alen fra kant til kant. Høyden var fem alen, og omkretsen målte tretti alen med målesnor.

³ Nedenfor kanten var det bilder av okser hele veien rundt. De omkranset hele havet, ti på hver alen. Det var to rader med okser, støpt i ett med havet.

- ⁴Havet sto på tolv okser; tre av dem vendte mot nord, tre mot vest, tre mot sør og tre mot øst. De sto alle med bakkroppen innover, og havet hvilte på dem.
- ⁵ Det var en håndsbredd tykt, og kanten var laget som kanten på et beger, formet som en lilje. Det rommet tre tusen bat.
- ⁶Så laget han ti fat og satte fem på den høyre siden og fem på den venstre siden. De skulle brukes til vasking. Det som hørte til brennofferet, ble skylt i dem. Men prestene skulle vaske seg i havet.
- ⁷ Han laget også ti lysestaker av gull ifølge forskriftene og satte dem i tempelet, fem på den høyre siden og fem på den venstre siden.
- ⁸Han laget ti bord som han stilte opp i tempelet, fem på den høyre siden og fem på den venstre siden. Han laget også hundre offerskåler av gull.
- ⁹Så bygde han prestenes forgård og den store forgården med dører til. Dørene kledde han med bronse.
- ¹⁰Havet satte han på den høyre siden, mot sørøst.
- ¹¹Hiram laget grytene, ildskuffene og offerskålene. Dermed var Hiram ferdig med det håndverksarbeidet han skulle gjøre for kong Salomo i Guds hus:
- ¹²to søyler; to skåler på søylehodene øverst på søylene; to slyngornamenter til å dekke de to skålene;
- ¹³de fire hundre granateplene til de to slyngornamentene – to rader granatepler til hvert ornament, til å dekke de to skålene på søylehodene øverst på søylene.
- ¹⁴Han laget vognstativene og fatene til hvert av dem,
- ¹⁵havet – det var bare ett – og de tolv oksene under det,
- ¹⁶grytene, ildskuffene og gaflene. Alt dette utstyret som mester Hiram laget for kong Salomo til Herrens hus, var av polert bronse.
- ¹⁷Det var på Jordan-sletten kongen lot dem bli støpt, i den tykke leirjorden mellom Sukkot og Sereda.

¹⁸Salomo fikk laget alt dette utstyret i slike mengder at det ikke var mulig å si hvor mye bronzen veide.

¹⁹Salomo fikk også laget alle de andre gjenstandene som skulle være i Guds hus: gullalteret og bordene som skuebrødene skulle ligge på,

²⁰lysestakene med lamper som skulle tennes ifølge forskriftene – de sto foran Det aller helligste og var av rent gull –

²¹blomsterornamentene, lampene og tengene av gull, ja, av det fineste gull,

²²lysesaksene, offerskålene, kannene og glopannene av rent gull. Inngangsdørene til tempelet, både de indre dørene til Det aller helligste og dørene inn til selve tempelet, var av gull.

2. Krønikebok 5

Paktkisten blir satt på plass

¹Nå var alt arbeidet som Salomo hadde gjort på Herrens hus, fullført. Og Salomo flyttet dit alt det som hans far David hadde helliget. Sølv og gullet og alt utstyret la han i skattkamrene i Guds hus.

²Så samlet Salomo Israels eldste og alle stammehøvdingene, overhodene for familiene, i Jerusalem. De skulle føre Herrens paktkiste opp fra Davidsbyen, det er Sion.

³Og alle menn i Israel samlet seg hos kongen på festen, som var i den sjuende måneden.

⁴Da alle Israels eldste var kommet, løftet levittene kisten,

⁵og de førte paktkisten opp sammen med telthelligdommen og alt det hellige utstyret som var i teltet. Det var levittprestene som bar dem.

⁶Kong Salomo sto foran kisten sammen med hele Israels menighet, som hadde samlet seg hos ham. De ofret småfe og storfe i slike mengder at ingen kunne telle eller regne dem.

⁷Så bar prestene Herrens paktkiste og satte den der den skulle stå, i det innerste tempelrommet, i Det aller helligste, under kjerubenes vinger.

⁸Kjerubene bredte vingene ut over det stedet hvor kisten sto, slik at de dekket både kisten og bærestengene ovenfra.

⁹Stengene var så lange at en kunne se endene av dem fra Det hellige foran Det aller helligste, men de kunne ikke sees utenfra. Der har den vært til denne dag.

¹⁰ I kisten fantes det ikke noe annet enn de to tavlene som Moses hadde lagt der ved Horeb, den gang Herren sluttet pakt med israelittene da de dro ut av Egypt.

¹¹ Så gikk prestene ut av helligdommen. For alle prestene som var der, hadde helliget seg, uansett hvilken avdeling de hørte til,

¹²og alle levittsangerne, både Asaf, Heman og Jedutun med sønner og brødre sto der på østsiden av alteret, kledd i lin, med symbaler, harper og lyrer, og sammen med dem hundre og tjue prester som blåste i trompeter.

¹³ På samme tid stemte trompetblåserne og sangerne unisont i for å takke og love Herren til lyden av trompeter, symbaler og andre musikkinstrumenter. De lovet Herren: «For han er god, evig varer hans miskunn.» Da ble tempelet, Herrens hus, fylt av en sky.

¹⁴ Prestene kunne ikke stå og gjøre tjeneste på grunn av skyen; for Herrensherlighet fylte Guds hus.

2. Krønikebok 6

Salomos bønn ved tempelvigslingen

¹ Da sa Salomo: Herren har sagt at han vil bo i en mørk sky.

²Men nå har jeg bygd deg en praktfull bolig, et sted der du kan bo for alltid.

³ Så snudde kongen seg og velsignet hele Israels menighet mens de sto.

⁴Han sa: Velsignet er Herren, Israels Gud, som med sine hender har fullført det han med sin munn lovet min far David da han sa:

⁵ «Fra den dagen jeg førte mitt folk ut av Egypt, har jeg ikke valgt ut noen by i alle Israels stammer for at det skulle bygges et hus der til bolig for mitt navn. Jeg valgte heller ikke ut noen til å være fyrste over mitt folk Israel.

⁶Men så valgte jeg ut Jerusalem til bolig for mitt navn, og jeg valgte David til å herske over mitt folk Israel.»

⁷ Min far David hadde i sinne å bygge et hus for navnet til Herren, Israels Gud.

⁸Men Herren sa til min far David: «Da du hadde i sinne å bygge et hus for mitt navn, var hensikten god.

⁹Likevel, det er ikke du som skal bygge huset, men din sønn, som er av ditt eget kjøtt og blod. Han skal bygge huset for mitt navn.»

¹⁰Nå har Herren oppfylt det ordet han talte. Jeg har fulgt etter min far David og har tatt sete på Israels trone, slik Herren har sagt, og jeg har bygd huset for navnet til Herren, Israels Gud.

¹¹Der har jeg satt paktkisten som inneholder den pakten som Herren sluttet med israelittene.

¹² Så sto Salomo for Herrens alter midt foran hele Israels menighet og bredte hendene ut.

¹³ Han hadde laget en forhøyning av bronse og satt den midt i tempelgården. Den var fem alen lang, fem alen bred og tre alen høy. På den sto han nå. Så falt han på kne foran hele Israels menighet, bredte hendene ut mot himmelen

¹⁴ og sa: Herre, Israels Gud! Det er ingen Gud som du, verken i himmelen eller på jorden. Du holder pakten og viser troskap mot dine tjenere når de ferdes helhjertet for ditt ansikt.

¹⁵Du har holdt det løftet du ga din tjener David, min far. Du har oppfylt med din hånd det som du hadde lovet med din munn, slik vi ser i dag.

¹⁶ Så hold nå, Herre, Israels Gud, det løftet du ga din tjener David, min far, da du sa: «Det skal aldri mangle en mann av din ætt til å sitte på Israels trone for mitt ansikt, så sant dine sønner akter på sin ferd og holder seg til min lov, slik som du har gjort.»

¹⁷La det nå stå fast, Herre, Israels Gud, det ordet du talte til din tjener David!

- 18** Men bor Gud virkelig på jorden hos menneskene? Se, himmelen og himlens himmel kan ikke romme deg, langt mindre dette huset som jeg har bygd!
- 19** Vend deg mot din tjeners bønn og rop om nåde, Herre, min Gud! Hør ropet fra din tjener og den bønne han ber for ditt ansikt!
- 20** La dine øyne våke over dette huset dag og natt, over stedet der du har lovet at navnet ditt skal bo. Hør de bønnene som din tjener bærer fram, vendt mot dette stedet!
- 21** Ja, hør bønne om nåde som din tjener og ditt folk Israel ber, vendt mot dette stedet! Hør dem fra himmelen der du bor, hør og tilgi!
- 22** Når en mann skader sin neste og det kreves at han skal avlegge ed, og han så kommer og sverger foran ditt alter i dette huset,
- 23** da må du høre det fra himmelen, gripe inn og skifte rett mellom tjenerne dine. La den urettferdige få igjen, la hans fremferd ramme ham selv. Frikjenn den rettferdige og la ham få igjen for sin rettferd.
- 24** Når ditt folk Israel blir slått av fienden fordi de har syndet mot deg, men så vender om og priser ditt navn, ber og bønnfaller deg om nåde i dette huset,
- 25** da må du høre det fra himmelen og tilgi ditt folk Israel den synden de har gjort. Før dem tilbake til det landet som du ga dem og fedrene deres.
- 26** Når himmelen lukkes så det ikke kommer regn fordi de har syndet mot deg, men de så ber til deg, vendt mot dette stedet, priser navnet ditt og vender om fra sin synd fordi du har ydmyket dem,
- 27** da må du høre det i himmelen og tilgi den synd som din tjener og ditt folk Israel har gjort. For du lærer dem den gode veien de skal gå. Send da regn over landet ditt, som du har gitt ditt folk som eiendom.
- 28** Når det blir hungersnød i landet, når det kommer pest, når det kommer kornsot og svartrust, gresshopper og larver, når fiender omringer landets byer – uansett hva slags plage og sykdom det er –

²⁹og så en eller annen eller hele ditt folk Israel bærer fram bønner og rop om nåde fordi hver og en kjenner sin plage og sin smerte, og brer ut sine hender mot dette huset,

³⁰ da må du høre det fra himmelen der du troner. Tilgi og gi enhver igjen etter hans ferd, du som kjenner hans hjerte. For du er den eneste som kjenner menneskers hjerte.

³¹Så skal de frykte deg og gå på dine veier alle de dager de lever i landet du ga våre fedre.

³² Det kan også hende at fremmede som ikke hører til ditt folk Israel, kommer fra et land langt borte på grunn av ditt store navn, din sterke hånd og din utstrakte arm. Når de så kommer og ber, vendt mot dette huset,

³³da må du høre dem fra himmelen der du troner, og gjøre alt det de roper til deg om! Slik skal alle folk på jorden lære ditt navn å kjenne, og de skal frykte deg slik ditt folk Israel gjør, og vite at ditt navn er nevnt over dette huset som jeg har bygd.

³⁴Når ditt folk drar ut i krig mot fienden, hvor du så sender dem, og de ber til deg, vendt mot den byen som du har valgt deg ut, og mot det huset som jeg har bygd for navnet ditt,

³⁵da må du fra himmelen høre deres bønner og rop om nåde og hjelpe dem til deres rett.

³⁶ Når folket synder mot deg – for det finnes ikke noe menneske som ikke synder – så blir du harm på dem og overgir dem til fienden, som fører dem i fangenskap til et annet land, fjernt eller nær.

³⁷Men så går de i seg selv i det landet der de holdes i fangenskap, og vender om og ber til deg om nåde der i landet og sier: «Vi har syndet, handlet ille og gjort urett.»

³⁸Hvis de da vender om til deg av hele sitt hjerte og hele sin sjel i det landet der de er i fangenskap, hos dem som tok dem til fange, og de ber, vendt mot

det landet du ga deres fedre, mot byen du har valgt deg ut, og mot huset som jeg har bygd for ditt navn,

³⁹da må du fra himmelen der du troner, høre deres bønner og rop om nåde og hjelpe dem til deres rett. Tilgi ditt folk det de har syndet mot deg!

⁴⁰Og nå, min Gud, hold dine øyne åpne og dine ører vendt mot bønnen som stiger opp fra dette stedet!

⁴¹ Reis deg nå, Herre, min Gud, og kom til ditt hvilested, du og paktkisten, som er din styrke. Dine prester, Herre, min Gud, skal kle seg i frelse, dine trofaste skal glede seg over det gode.

⁴² Herre, min Gud, vis ikke fra deg dem du har salvet, men husk din troskap mot David, din tjener!

2. Krønikebok 7

Vigslingen av tempelet

¹ Da Salomo var ferdig med å be, fór det ild ned fra himmelen. Den fortærte brennofferet og slaktofrene, og Herrens herlighet fylte huset.

²Prestene kunne ikke gå inn i Herrens hus. For Herrens hus var fylt av Herrens herlighet.

³ Da alle israelittene så ilden og Herrensherlighet komme ned over huset, falt de på kne på steinhellene med ansiktet mot jorden og tilba og lovet Herren: «For han er god, evig varer hans miskunn.»

⁴Så ofret kongen og hele folket slaktoffer til Herren.

⁵Det offeret kong Salomo bar fram, var 22.000 okser og 120.000 sauer. Slik vigslet kongen og hele folket Guds hus.

⁶Prestene sto klar til tjeneste, levittene sto med Herrens musikkinstrumenter i hendene, de som kong David hadde laget for å lovprise Herren med ordene: «Evig varer hans miskunn.» Med dem lovpriste David Herren. Midt imot levittene blåste prestene i trompet, mens alle israelittene sto.

⁷Så helliget Salomo den midtre delen av forgården foran Herrens hus. Der bar han fram brennofrene og fettstykkene av fredsofferet. For bronsealteret som Salomo hadde laget, kunne ikke romme både brennofferet, grødeofferet og fettstykkene.

⁸ I sju dager feiret Salomo høytiden den gangen, og hele Israel med ham. Det var en stor forsamling som var kommet sammen helt fra Lebo-Hamat til Egypterbekken.

⁹ Den åttende dagen holdt de en høytidssamling. For de hadde feiret vigslingen av alteret i sju dager og høytiden i sju dager.

¹⁰På den tjuetredje dagen i den sjuende måneden lot kongen folket dra hjem igjen. De var vel til mote og glade for det gode Herren hadde gjort mot David og Salomo og mot sitt folk Israel.

Guds svar på Salomos bønn

¹¹ Salomo hadde nå fullført både Herrens hus og kongeborgen. Alt det han hadde bestemt seg for å gjøre med Herrens hus og sitt eget, hadde lyktes for ham.

¹² Da viste Herren seg for ham om natten og sa til ham: Jeg har hørt din bønn, og jeg har utvalgt dette stedet til offertempel for meg.

¹³Nå kan det hende at jeg lukker himmelen så det ikke kommer regn, og befaler gresshoppene å fortære landet eller sender pest iblant folket mitt.

¹⁴Hvis da dette folket som mitt navn er nevnt over, ydmyker seg og ber, søker meg og vender seg bort fra sine onde veier, skal jeg høre dem fra himmelen, tilgi dem syndene og lege landet.

¹⁵Nå vil jeg holde øynene åpne og ørene vendt mot hver bønn som stiger opp fra dette stedet.

¹⁶Jeg har utvalgt og helliget dette huset for at mitt navn skal være der til evig tid. Mine øyne og mitt hjerte skal alltid være vendt mot det.

¹⁷Og du, så sant du vandrer for mitt ansikt slik din far David gjorde, og så sant du gjør alt det jeg har befalt deg, og holder mine forskrifter og lover,

¹⁸ da skal jeg la din kongetrone stå fast, etter den pakten jeg sluttet med din far David da jeg sa: «Det skal aldri mangle en mann av din ætt til å herske over Israel.»

¹⁹Men hvis dere vender dere bort og forlater mine forskrifter og bud som jeg har gitt dere, så dere går og dyrker andre guder og tilber dem,

²⁰ da skal jeg rykke dere opp fra det landet jeg har gitt dere. Og dette huset som jeg har helliget til mitt navn, vil jeg kaste bort fra mitt ansikt. Jeg gjør det til et ordtak og et spottord blant alle folk.

²¹ Om dette huset er aldri så praktfullt, skal alle som går forbi, bli forferdet og spørre: «Hvorfor har Herren handlet slik mot dette landet og dette huset?»

²²Og da skal folk svare: «Det er fordi de forlot Herren, sine fedres Gud, han som førte dem ut av Egypt, og holdt seg til andre guder, som de tilba og dyrket. Derfor har han ført all denne ulykken over dem.»

2. Krønikebok 8

Salomo fullfører verket

¹ Da de tjue årene var gått som Salomo hadde brukt til å bygge Herrens hus og kongeborgen,

² bygde han opp igjen de byene som Hiram hadde gitt ham, og lot israelitter bosette seg der.

³ Så dro Salomo til Hamat-Soba og inntok byen.

⁴ Han bygde opp igjen Tadmor i ørkenen og alle byene med lagerhus som han hadde bygd i Hamat.

⁵ Han bygde også opp igjen Øvre Bet-Horon og Nedre Bet-Horon til befestede byer med murer, porter og bommer,

⁶ og Baalat og alle byene hvor Salomo hadde lagerhus, og alle de byene hvor han hadde vognene og hestene sine. Han bygde også alt han ønsket seg både i Jerusalem og i Libanon, i hele det riket han hersket over.

- ⁷I landet var det fortsatt igjen en befolkning som ikke tilhørte Israel: hetitter, amoritter, perisitter, hevitter og jebusitter.
- ⁸ Salomo la pliktarbeid på etterkommerne av disse folkene, så mange som ennå var igjen i landet fordi israelittene ikke hadde gjort ende på dem. Slik har det vært til denne dag.
- ⁹Men han satte ingen av israelittene til å gjøre slavearbeid; de var krigere, befalsmenn, vognkommandanter og ryttere.
- ¹⁰Tallet på de arbeidslederne kong Salomo hadde, var to hundre og femti. De hadde tilsyn med arbeidsfolkene.
- ¹¹Salomo førte faraos datter fra Davidsbyen opp til det huset han hadde bygd for henne. Han sa: «Det skal ikke bo noen kvinne i huset til David, Israels konge. For det er hellig, siden Herrens paktkiste er kommet dit.»
- ¹²Så ofret Salomo brennoffer til Herren på Herrens alter som han hadde bygd foran forhallen.
- ¹³ Hver dag ofret han så mye som Moses hadde påbudt, på sabbatsdagene, nymånedagene og på de tre høytidene i året: de usyrede brøds høytid, ukefesten og løvhyttefesten.
- ¹⁴ Etter den forskriften hans far David hadde gitt, fastsatte han skiftordningen for prestene i deres tjeneste, og tjenesten for levittene og for dørwokterne ved de enkelte portene, skift for skift. Tjenesten for levittene besto i å synge lovsanger og å hjelpe prestene i tjenesten, slik det krevdes hver dag. For dette hadde gudsmannen David påbudt.
- ¹⁵De vek ikke av fra det som kongen hadde befalt når det gjaldt prestene og levittene, verken om skattkamrene eller noe annet.
- ¹⁶Nå var hele Salomos verk fullført, fra den dagen da grunnvollen til Herrens hus ble lagt, inntil det sto ferdig. Herrens hus var fullført.
- ¹⁷ Siden dro Salomo til Esjon-Geber og til Eilat, som ligger ved kysten i Edomlandet.

¹⁸ Hiram fikk noen av mennene sine til å sende ham skip med sjøfolk som var godt kjent på havet. De dro av sted sammen med Salomos menn til Ofir. Der hentet de fire hundre og femti talenter gull, som de førte til kong Salomo.

2. Krønikebok 9

Dronningen av Saba besøker Salomo

¹ Da dronningen av Saba fikk høre om Salomo, kom hun for å prøve ham med gåter. Hun kom til Jerusalem med et stort følge og med kameler som bar balsamoljer, mengder av gull og edelstener. Hun trådte fram for Salomo og snakket med ham om alt som lå henne på hjertet.

² Og Salomo ga henne svar på alt hun spurte om. Det fantes ikke noe som var skjult for kongen så han ikke kunne gi henne svar.

³ Da dronningen av Saba fikk se Salomos visdom, huset han hadde bygd,

⁴ rettene på bordet hans, hoffmennene der de satt, tjenerne som vartet opp, og klærne deres, munnskjenkene og klærne deres, og prosesjonen når han gikk opp til Herrens hus, mistet hun helt pusten.

⁵ Hun sa til kongen: «Så var det da sant, det jeg hørte hjemme i mitt land om deg og visdommen din!

⁶ Jeg trodde ikke det de fortalte, før jeg kom og fikk se det med egne øyne. Men nå ser jeg at de ikke engang har fortalt meg halvparten om din store visdom. Du overgår alt jeg har hørt.

⁷ Lykkelige er dine menn, og lykkelige er disse tjenerne, som alltid får stå hos deg og lytte til visdommen din!

⁸ Velsignet være Herrendin Gud, som hadde slik godvilje for deg at han satte deg på sin trone som konge for Herren din Gud. Fordi din Gud har Israel kjær og vil holde folket oppe til evig tid, har han satt deg til konge over dem, for at du skal fremme rett og rettferd.»

⁹ Så ga hun kongen ett hundre og tjue talenter gull og en stor mengde balsamoljer og edelstener. Det har aldri siden vært slike mengder med balsamoljer i landet som det dronningen av Saba ga kong Salomo.

¹⁰ Mennene til Hiram og Salomo som hentet gull fra Ofir, hadde også med seg sandeltre og edelstener derfra.

¹¹ Av sandeltreet fikk kongen laget trapper til Herrens hus og kongeborgen og lyrer og harper til sangerne. Noe lignende hadde aldri før vært å se i Juda.

¹² Kong Salomo ga dronningen av Saba alt det hun hadde lyst på og ba om, i tillegg til gaver som takk for det hun hadde hatt med til kongen. Så brøt hun opp og dro hjem til sitt land sammen med tjenerne sine.

Salomos rikdom

¹³ Det gullet som Salomo fikk inn på ett år, veide 666 talenter.

¹⁴ I tillegg kom avgiftene fra de handelsreisende og kjøpmennene som innførte varer. Også alle araberkongene og stattholderne i landet kom med gull og sølv til Salomo.

¹⁵ Kong Salomo fikk laget to hundre store skjold av hamret gull; til hvert skjold gikk det med seks hundre sjekel gull.

¹⁶ Han fikk også laget tre hundre små skjold av hamret gull; til hvert av dem gikk det med tre hundre sjekel gull. Alle disse skjoldene satte kongen i Libanon-skoghuset.

¹⁷ Kongen fikk også laget en stor trone av elfenben og kledde den med rent gull.

¹⁸ Tronstolen hadde seks trinn og en fotskammel av gull, som var festet til den. Det var armlener på begge sider av setet, og ved hvert av dem sto det en løve.

¹⁹ På de seks trinnene sto det tolv løver, seks på hver side. Maken til trone har aldri vært laget i noe annet kongerike.

²⁰ Alle drikkekarene til kong Salomo var av gull, og alt utstyret i Libanon-skoghuset var av rent gull. Sølv ble ikke regnet for noe i Salomos dager.

²¹ For kongen hadde skip som gikk til Tarsis med noen av Hiram's menn. En gang hvert tredje år kom Tarsis-skipene hjem, lastet med gull og sølv, elfenben, apekatter og påfugler.

²² Kong Salomo overgikk alle jordens konger i rikdom og visdom.

²³ Og alle jordens konger søkte til Salomo for å lytte til den visdommen som Gud hadde lagt ned i hjertet hans.

²⁴ Hvert år kom de med gaver til ham, gjenstander av sølv og gull, kapper, våpen, balsamoljer, hester og muldyr.

²⁵ Salomo hadde fire tusen stallplasser for hester og vogner og tolv tusen ryttere. Noen av dem plasserte han i vognbyene og noen hos seg selv i Jerusalem.

²⁶ Han hersket over alle kongene fra Eufrat til filisterlandet og helt til grensen mot Egypt.

²⁷ Kongen gjorde sølv like vanlig i Jerusalem som stein, og sedertre like vanlig som morbærtrær i lavlandet.

²⁸ De hentet hester til Salomo fra Egypt og fra alle andre land.

²⁹ Det som ellers er å fortelle om Salomo, fra først til sist, står skrevet i profeten Natans bok, i profetiene av Ahia fra Sjilo og i seeren Iddos syner om Jeroboam, sønn av Nebat.

³⁰ I førti år var Salomo konge i Jerusalem og regjerte over hele Israel.

³¹ Så gikk Salomo til hvile hos sine fedre. Han ble gravlagt i sin far Davids by. Hans sønn Rehabeam ble konge etter ham.

2. Krønikebok 10

Riket blir delt

¹ Rehabeam dro til Sikem, for hele Israel var kommet dit for å gjøre ham til konge.

² Dette fikk Jeroboam, sønn av Nebat, høre. Han var da i Egypt. Dit hadde han flyktet for kong Salomo, men nå vendte han tilbake derfra.

³Nå sendte de bud på Jeroboam. Og så kom han og hele Israel til Rehabeam og sa:

⁴«Din far la et tungt åk på oss. Men nå må du lette det harde arbeidet og det tunge åket som din far la på oss, så skal vi tjene deg.»

⁵Men han svarte dem: «Kom tilbake til meg om tre dager!» Og folket gikk sin vei.

⁶Kong Rehabeam rådførte seg først med de gamle, de som hadde stått i tjeneste hos hans far Salomo mens han levde. Han spurte: «Hvordan råder dere meg til å svare dette folket?»

⁷De svarte: «Hvis du vil være god mot dette folket og føyer dem og svarer dem med vennlige ord, da vil de tjene deg alle dine dager.»

⁸Men Rehabeam forkastet det rådet de gamle ga ham. Han spurte de unge til råds, de som hadde vokst opp sammen med ham, og som nå gjorde tjeneste hos ham.

⁹«Hva råder dere oss til å svare dette folket?» spurte han. «De har bedt meg om å lette det åket min far la på dem.»

¹⁰Da svarte de unge som hadde vokst opp sammen med ham: «Folket sa til deg: Din far la et tungt åk på oss. Du må gjøre det lettere for oss! Men slik skal du svare dem: Min lillefinger er tykkere enn min fars midje.

¹¹Min far la et tungt åk på dere, jeg vil gjøre det enda tyngre. Min far tuktet dere med sveper, jeg vil tukte dere med piggremer.»

¹²Den tredje dagen kom Jeroboam og hele folket til Rehabeam, slik kongen hadde bedt dem om da han sa: «Kom tilbake til meg om tre dager!»

¹³Kong Rehabeam ga dem nå et hardt svar. Han forkastet rådet fra de eldste

¹⁴og svarte slik som de unge hadde rådet ham til: «Min far la et tungt åk på dere, jeg vil gjøre det enda tyngre. Min far tuktet dere med sveper, jeg vil tukte dere med piggremer.»

¹⁵ Kongen hørte ikke på folket, for Herren hadde styrt det slik for å oppfylle ordet han hadde talt til Jeroboam, sønn av Nebat, gjennom Ahia fra Sjilo.

¹⁶ Da kongen ikke ville høre på dem, ga hele Israel ham dette svaret: «Hvilken del har vi i David? Vi har ingen lodd i Isais sønn. Hjem til teltene, Israel! David, sørg nå for ditt eget hus!» Så dro alle isrealittene hjem igjen.

¹⁷ Rehabeam ble ikke konge over andre isrealitter enn dem som bodde i byene i Juda.

¹⁸ Kong Rehabeam sendte Hadoram til dem, han som hadde tilsyn med pliktarbeidet. Men isrealittene steinet ham til døde. Rehabeam klarte å redde seg opp i vognen sin og flykte til Jerusalem.

¹⁹ Slik gjorde Israel opprør mot Davids hus, og slik har det vært til denne dag.

2. Krønikebok 11

Rehabeam styrker kongedømmet sitt

¹ Så snart Rehabeam var kommet til Jerusalem, samlet han Judas og Benjamins hus, hundre og åtti tusen utvalgte krigere. De skulle kjempe mot Israel og vinne kongsmakten tilbake for Rehabeam.

² Da kom Herrens ord til gudsmannen Sjemaja:

³ «Si til Juda-kongen Rehabeam, Salomos sønn, og til alle isrealittene i Juda og Benjamin:

⁴ Så sier Herren: Dere skal ikke dra opp og kjempe mot brødrene deres. Dra hjem igjen, hver til sitt hus! For det som har hendt, er kommet fra meg.» Da adlød de Herrens ord; de snudde og gikk ikke mot Jeroboam.

⁵ Rehabeam ble boende i Jerusalem, og han bygde ut noen byer i Juda til festningsbyer.

⁶ Slik bygde han Betlehem, Etam og Tekoa,

⁷ Bet-Sur, Soko og Adullam,

⁸ Gat, Maresja og Sif,

- ⁹Adorajim, Lakisj og Aseka,
- ¹⁰Sora, Ajjalon og Hebron. Disse befestede byene lå i Juda og Benjamin.
- ¹¹Han gjorde festningene sterke, innsatte kommandanter og forsynte dem med lager av mat, olje og vin.
- ¹²Hver enkelt by utstyrte han med skjold og spyd. Slik gjorde han dem svært sterke. Juda og Benjamin tilhørte ham.
- ¹³Prestene og levittene i hele Israel kom fra alle kanter av landet og trådte fram for Rehabeam.
- ¹⁴ Levittene forlot beitemark og eiendom og dro til Juda og Jerusalem fordi Jeroboam og sønnene hans hindret dem i å gjøre prestatjeneste for Herren.
- ¹⁵ Han innsatte andre prester på offerhaugene, for bukkene og kalvene som han hadde laget.
- ¹⁶Med prestene og levittene fulgte alle de som hadde lagt seg på hjertet å søke Israels Gud. Fra alle Israels stammer kom de til Jerusalem for å ofre til Herren, sine fedres Gud.
- ¹⁷De styrket kongedømmet i Juda og sikret makten for Rehabeam, Salomos sønn, i tre år. For i tre år fulgte de i Davids og Salomos spor.
- ¹⁸ Rehabeam tok Mahalat til kone. Hun var datter av Jerimot, Davids sønn, og av Abihajil, datter av Eliab, Isais sønn.
- ¹⁹Hun fødte ham sønnene Je'usj, Sjemarja og Saham.
- ²⁰Senere tok han Maaka, Absaloms datter, til kone. Hun fødte ham Abia, Attai, Sisa og Sjelomit.
- ²¹Rehabeam elsket Maaka, Absaloms datter, mer enn alle sine andre koner og medhustruer. Til sammen hadde han atten koner og seksti medhustruer. Og han fikk tjueåtte sønner og seksti døtre.
- ²²Rehabeam pekte ut Abia, sønn av Maaka, til høvding og leder blant brødrene, for han tenkte å gjøre ham til konge.

²³Men han var klok nok til å spre sønnene sine over hele Juda og Benjamin, i alle de befestede byene der. Han ga dem rikelig med mat og skaffet dem mange koner.

2. Krønikebok 12

Kong Sjisjak angriper Juda

¹ Da Rehabeams kongedømme var sikret og hans makt var blitt sterk, forlot han Herrens lov, og hele Israel med ham.

²I Rehabeams femte regjeringsår dro Sjisjak, kongen i Egypt, opp mot Jerusalem; for folket der hadde vært troløst mot Herren.

³Han kom med tolv hundre vogner og seksti tusen ryttere og en talløs hær som fulgte ham fra Egypt: libyere, sukkitter og kusjitter.

⁴Han inntok de befestede byene i Juda og kom helt til Jerusalem.

⁵ Da kom profeten Sjemaja til Rehabeam og lederne i Juda, som var samlet i Jerusalem av frykt for Sjisjak. Han sa til dem: «Så sier Herren: Dere har forlatt meg. Nå forlater jeg dere og gir dere i Sjisjaks hånd.»

⁶Da ydmyket Israels ledere og kongen seg og sa: «Herren er rettferdig.»

⁷ Og da Herren så at de ydmyket seg, kom Herrens ord til Sjemaja: «Siden de ydmyker seg, vil jeg ikke utrydde dem. Snart skal jeg fri dem ut. Jeg skal ikke utøse min harme over Jerusalem gjennom Sjisjak.

⁸Men de skal bli tjenere for ham, og da skal de få kjenne forskjellen på å tjene meg og å tjene fremmede kongeriker.»

⁹Så dro egypterkongen Sjisjak opp mot Jerusalem. Han tok alle skattene både i Herrens hus og i kongeborgen. Han tok også gullskjoldene som Salomo hadde fått laget.

¹⁰I stedet fikk kong Rehabeam laget bronseskjold, og han satte høvdingene over livvakten som vaktet slottsporten, til å ta vare på dem.

¹¹Hver gang kongen gikk inn i Herrens hus, bar vaktene disse skjoldene og tok dem så med seg tilbake til vaktrommet.

¹² Fordi Rehabeam ydmyket seg, vendte Herrens vrede seg fra ham. Han ville ikke helt gjøre ende på ham. Det fantes tross alt noe godt i Juda.

¹³ Kong Rehabeam styrket sin stilling i Jerusalem og fortsatte som konge. Han var førtien år gammel da han ble konge, og i sytten år regjerte han i Jerusalem, den byen Herren hadde valgt ut blant alle Israels stammer og gjort til bolig for sitt navn. Hans mor het Naama og var fra Ammon.

¹⁴ Rehabeam gjorde det som var ondt; for han la ikke sitt hjerte i å søke Herren.

¹⁵ Det som er å fortelle om Rehabeam, fra først til sist, står skrevet i profeten Sjemajas og seeren Iddos krønike, sammen med hans slektsregister. Mellom Rehabeam og Jeroboam var det krig hele tiden.

¹⁶ Så gikk Rehabeam til hvile hos sine fedre. Han ble gravlagt i Davidsbyen, og hans sønn Abia ble konge etter ham.

2. Krønikebok 13

Kong Abia seirer over Jeroboam

¹ I Jeroboams attende regjeringsår ble Abia konge i Juda.

² Han regjerte i Jerusalem i tre år. Hans mor het Mikaja og var datter av Uriel fra Gibea. Mellom Abia og Jeroboam var det krig.

³ Abia begynte krigen med en hær av tapre krigere, fire hundre tusen utvalgte menn. Men Jeroboam stilte opp en hær mot ham på åtte hundre tusen utvalgte menn, tapre krigere de også.

⁴ Abia sto fram på Semarajim-fjellet i Efraims fjelland og sa: Hør på meg, Jeroboam og hele Israel!

⁵ Dere vet godt at Herren, Israels Gud, ga kongsmakten over Israel til David og etterkommerne hans til evig tid gjennom en saltpakt.

⁶ Men Jeroboam, sønn av Nebat, som sto i tjeneste hos Salomo, Davids sønn, reiste seg mot herren sin og gjorde opprør.

⁷Simple og ondsinnede menn sluttet seg til ham. De satte seg opp mot Rehabeam, Salomos sønn. Og Rehabeam var for ung og svak til å kunne stå imot dem.

⁸Nå tror dere at dere kan stå imot Herrens kongsmakt, som er i hendene på Davids etterkommere, fordi dere er så mange og har med dere gullkalvene som Jeroboam fikk laget til guder for dere.

⁹Men dere har drevet bort Herrens prester, Arons sønner, og levittene, og dere har satt inn egne prester, slik som folkene i landene omkring. Hvem som helst som kommer med en ung okse og sju værere for å få prestevigsel, han blir prest for disse ikke-gudene.

¹⁰Men vår Gud er Herren, og vi har ikke forlatt ham. De prestene som tjener Herren, er Arons etterkommere, og levittene gjør sin tjeneste.

¹¹Hver morgen og hver kveld bærer de fram brennoffer for Herren og velluktende røkelse, og de legger fram brød på det rene bordet. Og hver kveld tenner de lampene på gull-lysestaken. For vi holder forpliktelsene våre mot Herren vår Gud; men dere har forlatt ham.

¹²Se, Gud er med oss, han går i spissen, og prestene hans blåser i trompetene og gir krigssignalet mot dere. Israelitter, kjemp ikke mot Herren, deres fedres Gud! For dere kommer ikke til å lykkes.

¹³Imens hadde Jeroboam latt en styrke gå rundt for å falle judeerne i ryggen. Slik fikk judeerne hæren foran seg og bakholdsstyrken i ryggen.

¹⁴Da judeerne snudde seg og fikk se at de ble angrepet både forfra og bakfra, ropte de til Herren, mens prestene blåste i trompetene.

¹⁵Så satte judeerne i krigsropet. Da judeerne ropte, lot Gud Jeroboam og hele Israel lide nederlag for Abia og judeerne.

¹⁶Israelittene flyktet for judeerne, og Gud overga dem i deres hender.

¹⁷Abia og hans hærfolk påførte dem et stort nederlag. Av Israels utvalgte menn var det fem hundre tusen falne.

¹⁸Slik ble israelittene ydmyket den gangen. Judeerne var de sterkeste, for de stolte på Herren, sine fedres Gud.

¹⁹Abia forfulgte Jeroboam og inntok noen av byene hans: Betel med landsbyene som hørte til, Jesjana med landsbyer og Efron med landsbyer.

²⁰Jeroboam kom ikke til makten igjen så lenge Abia levde. Og Herren slo ham så han døde.

²¹Men Abia styrket sin makt. Han tok seg fjorten koner og fikk tjueto sønner og seksten døtre.

²² Det som ellers er å fortelle om Abia og alt han sa og gjorde, står skrevet i profeten Iddos kommentarer.

2. Krønikebok 14

Kong Asa i Juda

¹ Så gikk Abia til hvile hos sine fedre. De gravla ham i Davidsbyen, og hans sønn Asa ble konge etter ham. I hans dager hadde landet ro i ti år.

²Asa gjorde det som var godt og rett i Herren hans Guds øyne.

³ Han fjernet altrene for fremmede guder og offerhaugene, slo i stykker steinstøttene og hogg ned Asjera-stolpene.

⁴Han sa til judeerne at de skulle søke Herren, sine fedres Gud, og holde loven og budene.

⁵ Fra alle byene i Juda fjernet han offerhaugene og røkelsesaltrene. Og kongeriket hadde ro under ham.

⁶ Asa bygde befestede byer i Juda, for landet hadde ro. Ingen gikk til krig mot ham i disse årene, for Herren ga ham fred.

⁷Asa sa til judeerne: «La oss bygge ut disse byene og reise mur omkring dem, med tårn, porter og bommer, mens landet ennå ligger fritt foran oss. For vi har søkt Herren vår Gud. Vi søkte ham, og han ga oss fred på alle kanter.» Så begynte de å bygge, og de lyktes godt med det.

⁸Asa hadde en hær på tre hundre tusen mann fra Juda, væpnet med store skjold og spyd, og to hundre og åtti tusen mann fra Benjamin, som bar små skjold og skjøt med bue. Alle var de tapre krigere.

⁹ En gang dro kusjitten Serah ut mot judeerne med en hær på tusen ganger tusen mann og tre hundre stridsvogner. Da han var kommet så langt som til Maresja,

¹⁰dro Asa ut mot ham. De stilte seg opp til kamp i Sefata-dalen nær Maresja.

¹¹ Da ropte Asa til Herrens Gud og sa: «Herre, bare du kan hjelpe i kampen mellom den som er sterk og den som er svak. Hjelp oss, Herre, vår Gud! For vi stoler på deg, og i ditt navn har vi gått mot denne veldige styrken. Herre, du er vår Gud. Ingen mennesker kan stå seg mot deg!»

¹²Da lot Herren kusjittene lide nederlag for Asa og judeerne, og kusjittene flyktet.

¹³Asa og folket som var med ham, forfulgte dem helt til Gerar, og kusjittene falt til siste mann. De ble knust av Herren og hans hær, og judeerne tok et svært stort bytte.

¹⁴ De inntok alle byene omkring Gerar, for en redsel for Herren var kommet over folket der. De plyndret alle disse byene, for der var det mye å plyndre.

¹⁵De gikk også til angrep på gjeterteltene og førte bort en mengde sauer og kameler. Så vendte de tilbake til Jerusalem.

2. Krønikebok 15

Kong Asa renser gudsyndskelsen

¹ Guds ånd kom over Asarja, sønn av Oded.

² Han trådte fram for Asa og sa til ham: «Hør på meg, Asa og hele Juda og Benjamin! Herren er med dere hvis dere er med ham. Søker dere ham, lar han seg finne; men forlater dere ham, vil han forlate dere.

³ I lang tid var Israel uten den sanne Gud, uten prester til å undervise dem og uten lov.

- ⁴ Men i sin trengsel vendte de om til Herren, Israels Gud. De søkte ham, og han lot seg finne.
- ⁵ På den tiden var det ikke trygt, verken for den som dro ut eller for den som kom hjem. For det rådde stor uro blant folkene i alle land.
- ⁶ Folkeslag ble knust mot folkeslag og by mot by; for Gud uroet dem med all slags trengsler.
- ⁷ Men vær sterke og la ikke hendene synke! Dere skal få lønn for det dere gjør.»
- ⁸ Da Asa hørte disse ordene, den profetien som Oded-profeten hadde båret fram, gjorde han seg sterk og fikk fjernet alle de motbydelige gudene fra hele Juda og Benjamin og fra de byene han hadde inntatt i Efraims fjelland. Og han innviet på nytt Herrens alter, det som sto foran forhallen i Herrens hus.
- ⁹ Så samlet han hele Juda og Benjamin og de innflytterne fra Efraim, Manasse og Simon som bodde blant dem. For det var mange fra Israel som hadde gått over til Asa da de så at Herrenhans Gud var med ham.
- ¹⁰ I Asas femtende regjeringsår, i den tredje måneden, samlet de seg i Jerusalem.
- ¹¹ Den dagen ofret de til Herren sju hundre okser og sju tusen sauer av det byttet de hadde tatt med seg.
- ¹² De inngikk en pakt om at de skulle søke Herren, sine fedres Gud, av hele sitt hjerte og av hele sin sjel.
- ¹³ Og alle som ikke søkte Herren, Israels Gud, skulle dø, gammel som ung, mann som kvinne.
- ¹⁴ Med høy stemme sverget de til Herren under jubelrop, til lyden av trompeter og bukkehorn.
- ¹⁵ Hele Juda gledet seg over eden, for de hadde sverget den av hele sitt hjerte. De hadde søkt Herren av all god vilje, og han lot seg finne. Herren ga dem fred på alle kanter.

¹⁶Kong Asa tok til og med verdigheten som kongemor fra sin farmor Maaka fordi hun hadde laget et frastøtende bilde for Asjera. Han hogg det i stykker, knuste det og brente det opp i Kedron-dalen.

¹⁷ Men offerhaugene i Israel ble ikke nedlagt. Asa bevarte likevel sitt hjerte helt så lenge han levde.

¹⁸ De hellige offergavene som hans far og han selv hadde gitt, førte han til Guds hus. Det var både sølv og gull og annet tempelutstyr.

¹⁹ Det var ikke krig før i det trettifemte året av Asas regjeringstid.

2. Krønikebok 16

Asa ber arameerne om hjelp

¹ I Asas trettisjette regjeringsår dro Israels-kongen Basja opp mot Juda og befestet Rama, for at ingen skulle få komme til eller fra kong Asa i Juda.

² Da tok Asa fram sølv og gull fra skattkamrene, både i Herrens hus og i kongeborgen. Han sendte det til arameerkongen Ben-Hadad, som bodde i Damaskus, med disse ordene:

³ «Det er en pakt mellom meg og deg, som det var mellom min far og din far. Her sender jeg deg en gave av sølv og gull. Bryt nå den pakten du har med Israels-kongen Basja, så han må dra bort fra meg.»

⁴ Ben-Hadad lyttet til kong Asa. Han sendte hærførerne sine mot byene i Israel, og de tok forrådsbyene Ijjon, Dan og Abel-Majim og alle i Naftali.

⁵ Da Basja fikk melding om dette, sluttet han å bygge festningsverk i Rama. Han stanset arbeidet.

⁶ Da tok kong Asa med seg hele folket i Juda, og de førte bort steinene og tømmeret som Basja hadde brukt da han bygde i Rama. Av dette reiste Asa festningsverker i Geba og Mispa.

⁷ På den tiden kom seeren Hanani til Juda-kongen Asa og sa til ham: «Fordi du stolte på arameerkongen og ikke på Herren din Gud, har arameerkongens hær sluppet ut av hendene dine.

- ⁸ Kusjittene og libyerne hadde også en veldig hær med stridsvogner og ryttere. Men fordi du den gangen stolte på Herren, ga han dem over i dine hender.
- ⁹ For Herrens øyne farer over hele jorden, så han kan styrke dem som helhjertet holder seg til ham. Denne gangen har du vært uklok; fra nå av skal du stadig ha krig.»
- ¹⁰ Da ble Asa sint på seeren og satte ham i arrest; så arg var han på ham for dette. Også mot andre av folket gikk Asa hardt fram på den tiden.
- ¹¹ Det som er å fortelle om Asa fra først til sist, står skrevet i boken om kongene i Juda og Israel.
- ¹² I sitt trettiniende regjeringsår fikk Asa en sykdom i beina, og den ble verre og verre. Men selv da han var syk, søkte han ikke Herren, men bare legene.
- ¹³ Så gikk Asa til hvile hos sine fedre. Han døde i sitt førtiførste regjeringsår.
- ¹⁴ De gravla ham i den graven han hadde fått hugget ut for seg i Davidsbyen. De la ham på en seng fylt med krydret balsam og ulike salveblandinger. Så tente de et veldig bål til ære for ham.

2. Krønikebok 17

Kong Josjafat av Juda

- ¹ Etter Asa ble sønnen Josjafat konge. Han styrket stillingen mot Israel.
- ² Han plasserte tropper i alle festningsbyene i Juda, og han satte vaktposter rundt om i Juda og i de byene hans far Asa hadde tatt i Efraim.
- ³ Herren var med Josjafat, for han fulgte de veier som hans stamfar David tidligere hadde fulgt. Han søkte ikke Baal-gudene,
- ⁴ men sin fars Gud. Han holdt budene hans og levde ikke slik som de gjorde i Israel.
- ⁵ Derfor sikret Herren kongsmakten i hans hånd, og hele Juda kom med gaver til Josjafat, så han fikk stor rikdom og ære.
- ⁶ Med frimodig hjerte fulgte han Herrens veier, og han fjernet også offerhaugene og Asjera-stolpene fra Juda.

⁷I sitt tredje regjeringsår sendte Josjafat noen av stormennene sine ut for å undervise i Judas byer. Det var Ben-Hajil, Obadja, Sakarja, Netanel og Mikaja.

⁸Sammen med dem sendte han levittene Sjemaja, Netanja, Sebadja, Asael, Sjemiramot, Jonatan, Adonja, Tobia og Tob-Adonja, alle sammen levitter, dessuten prestene Elisjama og Joram.

⁹Når de underviste i Juda, hadde de Herrens lovbok med seg. De dro omkring i alle Judas byer og underviste folket.

¹⁰En redsel for Herren var kommet over alle land og riker som lå omkring Juda, så de ikke gikk til krig mot Josjafat.

¹¹Noen av filisterne kom til Josjafat med gaver og med sølv som avgift. Også araberne kom til ham med småfe, sju tusen sju hundre værere og sju tusen sju hundre bukker.

¹²Slik ble Josjafat mektigere og mektigere, og han bygde borger og forrådsbyer i Juda.

¹³Han hadde store arbeider på gang i Judas byer og soldater, tapre krigere, i Jerusalem.

¹⁴De var mønstret slik, slekt for slekt: Førerne for tusen i Juda var: Adna, som var leder for 300.000 tapre krigere;

¹⁵ved siden av ham Johanan, som var leder for 280.000 mann;

¹⁶og ved siden av ham Amasja, sønn av Sikri, som frivillig hadde gått i Herrens tjeneste, og sammen med ham 200.000 tapre krigere.

¹⁷Fra Benjamin var det Eljada, en tapper kriger, og sammen med ham 200.000 mann væpnet med bue og skjold;

¹⁸og ved siden av ham Josabad med 180.000 våpenføre menn.

¹⁹Dette var de som sto i kongens tjeneste, foruten dem som kongen hadde plassert i festningsbyene i hele Juda.

2. Krønikebok 18

Kong Ahab og profeten Mika

- ¹ Josjafat fikk stor rikdom og ære, og han knyttet slektsbånd til Ahab.
- ² Noen år senere dro han ned til Ahab i Samaria. Ahab slaktet en stor mengde småfe og storfe for ham og de mennene han hadde med seg, og overtalte ham til å dra opp mot Ramot i Gilead.
- ³ «Vil du gå med meg mot Ramot i Gilead?» sa Israels-kongen Ahab til Judakongen Josjafat. Og han svarte: «Jeg som du, mitt folk som ditt folk. Vi går med deg i krigen.»
- ⁴ Men siden sa Josjafat til Israels konge: «Søk først råd hos Herren!»
- ⁵ Da samlet Israels konge profetene, fire hundre mann, og spurte dem: «Skal vi dra i krig mot Ramot i Gilead, eller skal jeg la det være?» De svarte: «Dra opp! Gud vil gi byen i kongens hender.»
- ⁶ Men Josjafat sa: «Er det ingen annen av Herrens profeter her som vi også kunne spørre?»
- ⁷ Israels konge svarte: «Det finnes enda en som vi kunne få til å spørre Herren. Men jeg hater ham, for han profeterer aldri noe godt om meg, men alltid vondt. Det er Mika, sønn av Jimla.» Josjafat sa: «Kongen skulle ikke snakke slik!»
- ⁸ Da ropte Israels konge på en av hoffmennene og sa: «Skynd deg og hent Mika, sønn av Jimla!»
- ⁹ Kongen i Israel og Josjafat, kongen i Juda, satt i kongelig skrud på hver sin trone, på en treskeplass ved byporten i Samaria, og alle profetene sto foran dem og profeterte.
- ¹⁰ Sidkia, sønn av Kenaana, laget seg horn av jern og sa: «Så sier Herren: Med disse skal du stange arameerne til du får gjort ende på dem.»
- ¹¹ Alle profetene profeterte likedan og sa: «Dra opp mot Ramot i Gilead, så skal du ha lykken med deg. Herren vil gi byen i kongens hender.»
- ¹² Sendebudet som var gått for å hente Mika, sa til ham: «Hør! Profetene sier med én munn at det skal gå kongen vel. La nå ditt ord være som deres og spå godt, du også!»

- ¹³Men Mika svarte: «Så sant Herren lever: Det min Gud sier, må jeg tale.»
- ¹⁴Da han kom fram, sa kongen til ham: «Mika, skal vi dra i krig mot Ramot i Gilead, eller skal jeg la det være?» Han svarte: «Dra opp dit, så skal dere ha lykken med dere! De skal overgis i deres hender.»
- ¹⁵Men kongen sa til ham: «Hvor mange ganger skal jeg la deg sverge på at du ikke sier meg annet enn sannheten i Herrens navn?»
- ¹⁶Da sa Mika: «Jeg så hele Israel spredt utover fjellene som sauer uten gjeter. Og Herren sa: Disse har ingen herre. La dem dra hjem i fred, hver til sitt!»
- ¹⁷Da sa Israels konge til Josjafat: «Var det ikke det jeg sa til deg? Han profeterer aldri noe godt om meg, bare vondt.»
- ¹⁸ Mika sa: Så hør da Herrens ord! Jeg så Herren sitte på sin trone, og hele himmelens hær sto ved hans høyre og hans venstre side.
- ¹⁹Da spurte Herren: «Hvem vil forlede Ahab, Israels konge, så han drar opp mot Ramot i Gilead og faller der?» En svarte slik og en annen slik.
- ²⁰Da gikk en ånd fram, stilte seg foran Herren og sa: «Jeg skal forlede ham.» «Hvordan?» spurte Herren.
- ²¹Den svarte: «Jeg vil dra av sted og være en løgnens ånd i munnen på alle profetene hans.» Da sa Herren: «Ja, du skal lokke ham, og det skal lykkes deg. Dra av sted og gjør det!»
- ²²Så har da Herren lagt en løgnens ånd i munnen på disse profetene dine. Herren har varslet ulykke over deg.
- ²³Da gikk Sidkia, sønn av Kenaana, bort og slo Mika på kinnet og sa: «På hvilken måte er Herrens ånd gått over fra meg for å tale gjennom deg?»
- ²⁴Mika svarte: «Det skal du få se den dagen du flykter fra rom til rom for å gjemme deg.»
- ²⁵Da sa Israels konge: «Ta Mika og før ham bort til byhøvdingen Amon og kongssønnen Joasj

²⁶ og si: Så sier kongen: Sett denne mannen i fengsel! La ham bare få små rasjoner med brød og vann til jeg kommer uskadd hjem igjen.»

²⁷Mika sa: «Kommer du uskadd hjem igjen, så har ikke Herren talt gjennom meg.» Og han la til: «Hør dette, alle folk!»

Ahab faller

²⁸ Så dro kongen i Israel og Josjafat, kongen i Juda, opp mot Ramot i Gilead.

²⁹Israels konge sa til Josjafat: «Jeg vil forkle meg før jeg drar i krigen. Men du kan ha på deg dine vanlige klær.» Så forkledde Israels konge seg, og de dro ut i krigen.

³⁰Arameerkongen hadde gitt denne ordren til sine kommandanter for stridsvognene: «Dere skal ikke kjempe mot høy eller lav, men bare mot Israels konge.»

³¹Da vognkommandantene fikk øye på Josjafat, sa de: «Det må være kongen i Israel.» Så omringet de ham og gikk til angrep. Da satte Josjafat i å rope høyt, og Herren hjalp ham. Gud lokket dem bort fra ham.

³²Da vognkommandantene så at det ikke var Israels konge, vendte de seg fra ham.

³³ Men en mann spente buen og skjøt på måfå. Han traff Israels konge mellom brynjeplatene. Da sa kongen til vognføreren: «Snu og kjør meg vekk fra slaget! Jeg er såret.»

³⁴Kampen ble hardere og hardere utover dagen, og Israels konge ble støttet opp i vognen sin under striden mot arameerne til kvelden kom. Men ved solnedgang døde han.

2. Krønikebok 19

Josjafat sørger for lov og rett

¹Juda-kongen Josjafat vendte uskadd hjem igjen til Jerusalem.

²Da trådte seeren Jehu, sønn av Hanani, fram for kong Josjafat og sa: «Hvordan kan du hjelpe den urettferdige og elske dem som hater Herren? Det er derfor Herrens vrede er kommet over deg.

³ Men noe godt finnes det hos deg. Du har fjernet Asjera-stolpene fra landet og lagt hele ditt hjerte i å søke Gud.»

⁴Josjafat bodde nå i Jerusalem. Derfra dro han ut blant folket fra Beer-Sjeba til Efraims fjelland. Han fikk dem til å vende tilbake til Herren, deres fedres Gud.

⁵ Han innsatte dommere i landet, i alle festningsbyene i Juda, by for by.

⁶ Og han sa til dommerne: «Vær nøye med hva dere gjør, for dere skal ikke dømme på vegne av mennesker, men for Herren. Han er med dere når dere feller dom.

⁷La nå frykt for Herren være over dere! Pass på hva dere gjør, for hos Herren vår Gud er det ingen urett. Han gjør ikke forskjell på folk og tar ikke imot bestikkelser.»

⁸ Også i Jerusalem innsatte Josjafat noen av levittene og prestene og noen av Israels familieoverhoder til å dømme på Herrens vegne og til å avgjøre saker mellom Jerusalems innbyggere.

⁹Han ga dem dette påbudet: «I frykt for Herren skal dere trofast og helhjertet gjøre slik:

¹⁰Hver gang deres landsmenn, hvilken by de så bor i, legger fram en sak for dere – enten det gjelder en drapssak eller spørsmål om lov og bud, forskrifter og rettsregler – da skal dere advare dem så de ikke fører skyld over seg for Herren og hans vrede rammer både dere og deres landsmenn. Slik må dere gjøre, ellers fører dere skyld over dere.

¹¹Se, i alle saker som hører inn under Herren, skal øverstepresten Amarja være lederen deres, og Sebadja, sønn av Ismael, fyrste for Judas hus, i alle saker som hører inn under kongen. Og levittene skal være deres tilsynsmenn. Vær sterke og gå til verket! Må Herren være med den som gjør det gode!»

2. Krønikebok 20

Herren gir Josjafat seier

¹En tid etter hendte det at moabittene og ammonittene og sammen med dem noen me'unitter gikk til krig mot Josjafat.

² Det kom noen og sa til Josjafat: «Det kommer en stor styrke mot deg fra den andre siden av sjøen, fra Edom. De står allerede i Haseson-Tamar» – det er Engedi.

³Da ble Josjafat redd, og han vendte seg til Herren for å søke råd hos ham. Så ropte han ut en faste over hele Juda.

⁴Judeerne samlet seg for å søke råd hos Herren. Fra alle byene i Juda kom de for å be Herrenom råd.

⁵Josjafat sto fram midt i forsamlingen av folk fra Juda og Jerusalem, i Herrens hus, foran den nye forgården,

⁶ og sa: Herre, våre fedres Gud! Det er du som er Gud i himmelen, og som hersker over alle folkeslagenes kongeriker. I din hånd er makt og velde, og ingen kan stå seg mot deg.

⁷ Du, vår Gud, drev ut dem som bodde i dette landet, for ditt folk Israel, og du ga det til din venn Abrahams ætt til evig tid.

⁸Der bosatte de seg, og der bygde de en helligdom for ditt navn og sa:

⁹ «Hvis noe ondt rammer oss, sverd, straff, pest eller sult, da vil vi stille oss foran dette huset, for ditt ansikt; for i dette huset bor ditt navn. Vi vil rope til deg i vår nød, og du vil høre og frelse.»

¹⁰ Se nå på ammonittene, moabittene og folket fra fjellandet Se'ir. Du lot ikke israelittene trenge inn blant dem da de kom fra Egypt; de bøyde av og utryddet dem ikke.

¹¹Men se hvordan de lønner oss! Nå kommer de for å drive oss bort fra din eiendom, den du ga oss i eie.

12 Vår Gud, du skal dømme dem. For vi står maktesløse overfor denne store styrken som kommer mot oss. Vi vet ikke hva vi skal gjøre; men våre øyne er vendt mot deg.

13 Alle judeerne sto der for Herrens ansikt med sine familier, sine kvinner og barn.

14 Midt i forsamlingen kom Herrens ånd over levitten Jahasiel, sønn av Sakarja, sønn av Benaja, sønn av Je'iel, Mattanjas sønn, som var av Asafs slekt.

15 Han sa: «Lytt, alle judeere og dere som bor i Jerusalem, og du, kong Josjafat! Så sier Herren til dere: Vær ikke redde og mist ikke motet av denne store styrken; for dette er ikke deres kamp, men Guds.

16 Dra ned mot dem i morgen når de er på vei oppover Sis-bakken. Dere kommer til å møte dem ved enden av kløften ut mot Jeruel-ørkenen.

17 Men det er ikke dere som skal kjempe denne gangen. Dere skal bare stille dere opp og bli stående, så skal dere se hvordan Herren frelser dere, Juda og Jerusalem. Vær ikke redde og mist ikke motet! Dra ut mot dem i morgen! Herren skal være med dere.»

18 Da bøyde Josjafat seg med ansiktet mot jorden, og hele Juda og alle som bodde i Jerusalem, falt ned for Herren og tilba ham.

19 De levittene som hørte til Kehat- og Korah-sønnene, reiste seg for å lovsynge Herren, Israels Gud, med høy og kraftig stemme.

20 Tidlig neste morgen brøt de opp og dro ut til Tekoa-ørkenen. Med det samme de dro ut, trådte Josjafat fram og sa: «Hør på meg, judeere og dere som bor i Jerusalem! Vær tro mot Herren deres Gud, så skal dere stå støtt! Vær tro mot profetene hans, så skal dere ha lykken med dere!»

21 Etter å ha rådført seg med folket valgte han ut sangere som skulle lovprise Herren i hellig prakt. De dro ut i spissen for krigerne mens de sang: «Pris Herren, evig varer hans miskunn!»

²² Så snart de stemte i med jubelrop og lovsang, lot Herren ammonittene, moabittene og folket fra Se'ir-fjellene, de som rykket fram mot judeerne, falle i bakhold. Slik ble de slått.

²³ Da vendte ammonittene og moabittene seg mot folket fra Se'ir-fjellene for å slå dem med bann og utrydde dem. Da de hadde gjort ende på folket fra Se'ir, ga de seg til å utrydde hverandre.

²⁴ Da judeerne kom fram til utsiktspunktet over ørkenen og så seg om etter hærstyrken, fikk de øye på de falne som lå døde på jorden. Ingen hadde sluppet unna.

²⁵ Josjafat og hans folk dro da dit for å ta bytte, og de fant en mengde dyr, gods, klær og verdifulle ting. De tok mer enn de kunne bære. Tre dager varte plyndringen, så stort var byttet.

²⁶ På den fjerde dagen kom de sammen i Beraka-dalen, for der velsignet de Herren. Derfor kalte de dette stedet Beraka-dalen, og det heter det den dag i dag.

²⁷ Så vendte mennene fra Juda og Jerusalem tilbake, med Josjafat i spissen. Glade vendte de tilbake til Jerusalem, for Herren hadde gitt dem grunn til å glede seg over fiendene.

²⁸ Med harper, lyrer og trompeter dro de inn i Jerusalem, til Herrens hus.

²⁹ Redsel for Gud kom over alle land og riker da de hørte at Herren hadde kjempet mot Israels fiender.

³⁰ Nå var det ro i Josjafats rike; for hans Gud lot ham få fred på alle kanter.

³¹ Slik regjerte Josjafat over Juda. Han var trettifem år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i tjuefem år. Hans mor het Asuba og var datter av Sjlhi.

³² Josjafat fulgte i sin far Asas fotspor og vek ikke av fra dem. Han gjorde det som var rett i Herrens øyne.

³³Likevel ble ikke offerhaugene nedlagt, og folket hadde ennå ikke vendt sitt hjerte til fedrenes Gud.

³⁴ Det som ellers er å fortelle om Josjafat, fra først til sist, står skrevet i krøniken til Jehu, Hananis sønn. Den er tatt med i boken om Israels konger.

³⁵Siden allierte Juda-kongen Josjafat seg med Israels-kongen Ahasja, han som var skyldig i så mye urett.

³⁶ Han gikk sammen med ham om å bygge skip som skulle gå til Tarsis. De bygde skipene i Esjon-Geber.

³⁷ Da profeterte Elieser, sønn av Dodava fra Maresja, mot Josjafat og sa: «Fordi du har alliert deg med Ahasja, kommer Herren til å ødelegge ditt verk.» Skipene forliste og kunne ikke seile til Tarsis.

2. Krønikebok 21

¹ Så gikk Josjafat til hvile hos sine fedre. Han ble gravlagt i fedregraven i sin stamfar Davids by, og hans sønn Joram ble konge etter ham.

² Joram hadde flere brødre, sønner av Josjafat. De het Asarja, Jehiel, Sakarja, Asarjahu, Mikael og Sjefatja. Alle disse var sønner av Israels-kongen Josjafat.

³Faren ga dem mange gaver: sølv og gull og kostbare gjenstander, i tillegg til befestede byer i Juda. Men kongedømmet ga han til Joram, for han var den førstefødte.

Kong Jorams synd og straff

⁴Da Joram hadde overtatt kongedømmet etter faren og sikret seg makten, drepte han alle brødrene sine med sverd og også noen av lederne i Israel.

⁵Joram var trettito år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i åtte år.

⁶ I sin ferd var han som de andre kongene i Israel. Han levde slik som Ahabs hus hadde gjort, for han var gift med en datter av Ahab. Og han gjorde det som var ondt i Herrensøyne.

⁷ Men på grunn av pakten han hadde sluttet med David, ville Herren ikke ødelegge Davids hus; for han hadde lovet at en lampe alltid skulle lyse for ham og hans etterkommere.

⁸I Jorams tid gjorde Edom opprør mot Juda og tok seg en konge.

⁹Da rykket Joram ut dit med hærførerne sine og alle stridsvognene. Han brøt opp om natten og slo edomittene, som hadde omringet ham og kommandantene for stridsvognene.

¹⁰Etter opprøret har Edom vært skilt fra Juda til denne dag. På samme tid gjorde Libna opprør mot Joram fordi han hadde forlatt Herren, sine fedres Gud.

¹¹ Han bygde også offerhauger i Juda-fjellene, han fikk dem som bodde i Jerusalem, til å drive hor, og han førte judeerne på avveier.

¹²Da kom det et brev til Joram fra profeten Elia, og der sto det: Så sier Herren, din far Davids Gud: Du følger ikke i fotsporene til din far Josjafat og Judakongen Asa.

¹³Men du går på de samme veier som Israels-kongene, og slik får du judeerne og dem som bor i Jerusalem, til å drive hor, slik Ahabs hus gjorde det. Du har til og med drept brødrene dine, sønner av din egen far, enda de var bedre enn du.

¹⁴Derfor vil Herren slå både folket ditt, sønnene dine og konene dine og alt det du eier, med en stor plage.

¹⁵Selv skal du bli rammet av store lidelser, en sykdom i innvollene som til slutt vil føre til at de faller ut.

¹⁶Så oppildnet Herren filisterne mot Joram, sammen med de araberne som bodde i nærheten av kusjittene.

¹⁷De dro opp mot Juda, trengte inn i landet og førte bort alt de fant i kongeborgen, og sønnene hans og konene hans. Han hadde ingen sønner igjen unntatt den yngste, Joahas.

¹⁸Etter alt dette rammet Herren ham med en uhelbredelig sykdom i tarmene.

¹⁹ Til sist, da to år var gått, førte sykdommen til at tarmene hans falt ut, og han døde under voldsomme smerter. Folket tente ikke noe bål til ære for ham, slik de hadde gjort for fedrene hans.

²⁰ Joram var trettito år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i åtte år. Han gikk bort uten at noen savnet ham. De gravla ham i Davidsbyen, men ikke i kongegravene.

2. Krønikebok 22

Kong Ahasja og moren hans

¹ De som bodde i Jerusalem, gjorde Ahasja, Jorams yngste sønn, til konge etter ham. For alle de eldre sønnene var blitt drept av en røverbande som kom til leiren sammen med araberne. Slik ble Jorams sønn Ahasja konge i Juda.

² Ahasja var førtito år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i ett år. Hans mor het Atalja og var datter av Omri.

³ Også Ahasja var i sin ferd som kongene av Ahabs hus, for moren rådet ham til å gjøre urett.

⁴ Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne, slik som Ahabs hus. For de var rådgiverne hans etter farens død, og det ble til ødeleggelse for ham.

⁵ Det var etter råd fra dem at han sammen med Israels-kongen Joram, sønn av Ahab, gikk til krig mot arameerkongen Hasael ved Ramot i Gilead. Men arameerne såret Joram.

⁶ Da vendte han tilbake til Jisreel for å få leget sårene som han hadde fått ved Ramot under kampen med arameerkongen Hasael. Og Juda-kongen Ahasja, Jorams sønn, dro ned til Jisreel for å se til Joram, Ahabs sønn, mens han lå syk.

⁷ Men Gud ville at Ahasjas besøk hos Joram skulle bli hans undergang. Da han kom dit, dro han ut sammen med Joram mot Jehu, sønn av Nimsji, som Herren hadde salvet til å utrydde Ahabs hus.

⁸Og mens Jehu holdt på å fullføre dommen over Ahabs hus, traff han på lederne fra Juda og Ahasjas brorsønner, som var i tjeneste hos kongen, og han drepte dem.

⁹ Deretter lette han etter Ahasja, og han ble grepet mens han holdt seg skjult i Samaria. De førte ham til Jehu og drepte ham. Så gravla de ham; for de sa: «Han er en etterkommer av Josjafat, han som søkte Herren av hele sitt hjerte.» Nå var det ingen igjen av Ahasjas hus som var i stand til å ta over kongsmakten.

¹⁰ Da Atalja, mor til Ahasja, fikk vite at sønnen hennes var død, begynte hun straks å utrydde hele kongeætten i Juda.

¹¹ Men kongsdatteren Josjabat tok i hemmelighet Ahasjas sønn Joasj bort fra de kongssønnene som skulle drepes. Hun førte ham og fostermoren hans inn på en sovesal. Der gjemte Josjabat gutten for Atalja, så hun ikke kunne drepe ham. Josjabat var datter av Joram og gift med presten Jojada. Hun var altså Ahasjas søster.

¹² I seks år var han skjult hos dem i Guds hus mens Atalja regjerte i landet.

2. Krønikebok 23

Atalja blir drept

¹ Men i det sjuende året tok Jojada mot til seg og sluttet en pakt med noen av hundremannsførerne. Det var Asarja, sønn av Jeroham, Ismael, sønn av Johanan, Asarja, sønn av Obed, Maaseja, sønn av Adaja, og Elisjafat, sønn av Sikri.

² De dro omkring i Juda og samlet levittene fra alle byene i Juda og Israels familieoverhoder. Så kom de til Jerusalem.

³ Der sluttet hele forsamlingen en pakt med kongen i Guds hus. Og Jojada sa til dem: «Denne kongssønnen skal være konge, slik som Herren har sagt om Davids sønner.

⁴ Slik skal dere gjøre: En tredjedel av dere, de prestene og levittene som kommer for å gjøre tjeneste på sabbaten, skal vokte dørene.

⁵Den andre tredjedelen skal være ved kongeborgen, den tredje ved Jesodporten, og hele folkemengden skal være i forgårdene til Herrens hus.

⁶Men ingen må komme inn i Herrens hus unntatt prestene og de levittene som gjør tjeneste. De kan gå inn, for de er helliget. Men hele folkemengden må rette seg etter Herrens forordning.

⁷Levittene skal stille seg i en ring rundt kongen, hver mann med våpen i hånd. Om noen trenger seg inn i tempelet, skal han dø. De må følge kongen hvor han går og står.»

⁸Levittene og alle judeerne gjorde i ett og alt som presten Jojada bød dem. Hver tok sine menn; de tok både dem som gikk på vakt på sabbaten, og dem som skulle ha avløsning. For presten Jojada hadde ikke latt skiftene dra hjem.

⁹Presten Jojada ga hundremannsførerne de spydene og skjoldene, både store og små, som hadde tilhørt kong David, og som var i Guds hus.

¹⁰Og han stilte opp hele folket i en ring rundt kongen, hver mann med våpen i hånd, fra sørsiden til nordsiden av tempelet, nær ved alteret og selve tempelhuset.

¹¹Så førte Jojada og sønnene hans kongssønnen ut, satte kronen på ham og ga ham kongesymbolene. De utropte ham til konge, salvet ham og ropte: «Leve kongen!»

¹²Da Atalja hørte ropet fra folkemengden som løp fram for å hylle kongen, gikk hun opp til folket i Herrens hus.

¹³Der fikk hun se kongen stå ved søylen sin ved inngangen, og høvdingene og hornblåserne ved siden av ham, mens hele folket jublet og blåste i trompeter og sangerne ledet lovsangen med instrumentene sine. Da flerret Atalja klærne sine og ropte: «Forræderi, forræderi!»

¹⁴Men presten Jojada sendte hundremannsførerne ut, de som sto i spissen for hæren, og sa til dem: «Før henne ut mellom rekkene! Følger noen etter henne, så skal han dø for sverd.» For presten hadde sagt: «Dere må ikke drepe henne i Herrens hus.»

¹⁵ Så grep de Atalja. De førte henne til Hesteporten, som leder inn i kongeborgen, og der drepte de henne.

¹⁶ Siden sluttet Jojada en pakt mellom seg og folket og kongen: De skulle være Herrens folk.

¹⁷ Så gikk hele folkemengden til Baal-tempelet og rev det ned. Altrene og gudebildene knuste de, og Baal-presten Mattan drepte de foran altrene.

¹⁸ Tilsynet med Herrens hus overlot Jojada til prestene og levittene, som David hadde inndelt i skift til å gjøre tjeneste i tempelet, til å bære fram brennoffer for Herren slik det er skrevet i Moseloven, under glede og sang slik David ville.

¹⁹ Og han satte dørvoktere ved portene til Herrens hus, så ingen som av en eller annen grunn var blitt uren, skulle slippe inn.

²⁰ Så tok han med seg hundremannsførerne, stormennene, folkets ledere og hele folkemengden og førte kongen ned fra Herrens hus. De gikk gjennom Øvreporten inn i kongeborgen og satte kongen på tronen.

²¹ Hele folket jublet, og det var ro i byen. Men Atalja hadde de drept med sverd.

2. Krønikebok 24

Kong Joasj setter i stand tempelet

¹ Joasj var sju år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i førti år. Hans mor het Sibja og var fra Beer-Sjeba.

² Joasj gjorde det som var rett i Herrens øyne, så lenge presten Jojada levde.

³ Jojada tok to koner til ham, og han fikk sønner og døtre.

⁴ Da det var gått en tid, besluttet Joasj å utbedre Herrens hus.

⁵ Han samlet prestene og levittene og sa til dem: «Dra ut til byene i Juda og samle inn penger fra alle israelittene, så dere år for år kan sette i stand deres Guds hus slik det trengs. Dere må skynde dere å gjøre dette!» Men levittene skyndte seg ikke.

⁶ Da kalte kongen øverstepresten Jojada til seg og sa: «Hvorfor har du ikke sørget for at levittene krever inn fra Juda og Jerusalem den avgiften til teltet med vitnesbyrdet som Moses, Herrens tjener, og Israels forsamling har fastsatt?

⁷ For den gudløse Atalja og sønnene hennes har trent seg inn i Guds hus og til og med brukt alt det hellige fra Herrens hus for Baal-gudene.»

⁸ Så befalte kongen at de skulle lage en kiste og sette den utenfor porten til Herrens hus.

⁹ Det ble kunngjort i Juda og Jerusalem at alle skulle komme til Herren med den avgiften som Moses, Guds tjener, hadde pålagt Israel i ørkenen.

¹⁰ Da ble alle høvdingene og hele folket glade. De kom og kastet penger i kisten til den ble full.

¹¹ Når levittene kom med kisten til kongelig kontroll og de så at det var mange penger i den, kom kongens skriver og øversteprestens tilsynsmann og tømte kisten. Så satte de den på plass igjen. Dette gjorde de dag etter dag og samlet en mengde penger.

¹² Kongen og Jojada ga pengene til dem som sto for arbeidet på Herrens hus. Og de leide steinhoggere og tømmermenn til å utbedre Herrens hus og jernsmeder og kobbersmeder som skulle sette det i stand.

¹³ Arbeidslederne satte arbeidet i gang, og under deres ledelse gikk utbedringene framover. De satte Guds hus i stand igjen etter de mål det skulle ha, og gjorde det sterkere enn før.

¹⁴ Da de var ferdige, kom de med resten av pengene til kongen og Jojada, som brukte dem til å lage utstyr til Herrens hus: redskaper til tjenesten og ofringen, skåler og andre gjenstander av gull og sølv. Så lenge Jojada levde, bar de daglig fram brennoffer i Herrens hus.

¹⁵ Jojada ble gammel og mett av dager. Han var hundre og tretti år gammel da han døde.

¹⁶De gravla ham i Davidsbyen, sammen med kongene, fordi han hadde gjort mye godt i Israel og for Gud og hans hus.

Kongens frafall og straff

¹⁷Etter at Jojada var død, kom høvdingene i Juda til kongen og kastet seg ned for ham. Og kongen hørte på dem.

¹⁸Så forlot de huset til Herren, fedrenes Gud, og dyrket Asjera-stolper og gudebilder. Da ble Juda og Jerusalem rammet av vrede fordi de hadde gjort seg skyldige i dette.

¹⁹Herren sendte profeter blant dem for å føre dem tilbake til seg. Profetene advarte dem, men de ville ikke høre.

²⁰ Da kom Guds ånd over Sakarja, sønn av presten Jojada. Han trådte fram for folket og sa til dem: «Så sier Gud: Hvorfor bryter dere Herrens bud? Dere kommer ikke til å lykkes. Dere har forlatt Herren, derfor forlater han dere.»

²¹ Men de fikk i stand en sammensvergelse mot ham, og på kongens befaling steinet de ham i forgården til Herrens hus.

²²Kong Joasj husket ikke på den godhet som Jojada, far til Sakarja, hadde vist ham, og han drepte sønnen. Idet han døde, ropte han: «Måtte Herren se og gjengjelde dette!»

²³Før året var omme, dro en hær av arameere opp mot kong Joasj. De kom til Juda og Jerusalem og utryddet alle høvdingene i folket. Alt byttet de tok, sendte de til kongen i Damaskus.

²⁴Det var ikke mange mann i arameerhæren som kom. Likevel lot Herren dem vinne over en stor hær fordi judeerne hadde forlatt Herren, sine fedres Gud. Slik fullbyrde de dommen over Joasj.

²⁵ Da arameerne dro bort, lot de ham ligge igjen, alvorlig såret. Og kongens tjenere sammensverget seg mot ham fordi han hadde tatt livet av sønnen til presten Jojada. De drepte ham i sengen hans. Slik døde Joasj, og de gravla ham i Davidsbyen, men ikke i kongegravene.

²⁶De som fikk i stand sammensvergelsen mot ham, var Sabad, sønn av Sjimmat, en kvinne fra Ammon, og Josabad, sønn av Sjimrit, en kvinne fra Moab.

²⁷ Om sønnene til Joasj, om de mange profetordene mot ham og om gjenoppbyggingen av Guds hus, om alt dette står det skrevet i kommentarene til kongebøkene. Hans sønn Amasja ble konge etter ham.

2. Krønikebok 25

Kong Amasja seirer over Edom

¹ Amasja var tjuefem år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i tjue år. Hans mor het Joaddan og var fra Jerusalem.

²Han gjorde det som var rett i Herrens øyne, men ikke med et helt hjerte.

³Så snart Amasja hadde sikret seg kongsmakten, drepte han de tjenerne som hadde slått i hjel hans far, kongen.

⁴ Men barna deres drepte han ikke. Han fulgte det som står skrevet i lovboken til Moses, hvor Herren befaler: Fedre skal ikke dø for barna, og barn skal ikke dø for fedrene. Enhver skal dø for sin egen synd.

⁵Siden samlet Amasja judeerne og stilte dem opp, familie for familie, under tusenmannsførere og hundremannsførere i hele Juda og Benjamin. Han mønstret alle som var tjue år eller mer, og fant at det var tre hundre tusen utvalgte stridsdyktige menn som kunne bruke spyd og skjold.

⁶ Dessuten leide han hundre tusen tapre krigere fra Israel for hundre talenter sølv.

⁷Da kom en gudsmann til ham og sa: «Konge, la ikke Israels hær dra med deg! For Herren er ikke med isrealittene, ikke med noen av Efraims sønner.

⁸Dra ut på egen hånd og gå modig i krigen! Ellers vil Gud la deg falle for fienden. For Gud har makt både til å hjelpe og til å felle.»

⁹Amasja spurte gudsmannen: «Hva så med de hundre talentene jeg ga til den isrealittiske hærstyrken?» Gudsmannen svarte: «Herren kan gi deg mer enn det!»

10 Da skilte Amasja ut den styrken som var kommet til ham fra Efraim, og lot dem dra hjem. De ble brennende harme på judeerne og vendte hjem i fullt sinne.

11 Da Amasja hadde styrket sin stilling, førte han hæren sin til Saltdalen. Der slo han ned ti tusen mann fra Se'ir,

12 og judeerne tok ti tusen levende til fange. De førte dem opp på toppen av en klippe og kastet dem ned derfra så de ble knust, alle sammen.

13 Men soldatene fra hærstyrken som Amasja hadde sendt hjem så de ikke fikk dra i krig med ham, plyndret byene i Juda, fra Samaria til Bet-Horon. Der slo de ned tre tusen mann og tok stort bytte.

Amasjas frafall og nederlag

14 Da Amasja kom tilbake etter å ha slått edomittene, hadde han med seg gudene som tilhørte folket i Se'ir. Han satte dem opp som sine egne guder, tilba dem og tente offerild for dem.

15 Da ble Herrenbrennende harm på Amasja og sendte ham en profet som sa: «Hvorfor søker du råd hos guder som ikke kunne berge sitt eget folk ut av din hånd?»

16 Men da profeten talte slik til ham, sa Amasja: «Har vi gjort deg til kongens rådgiver? Hold opp, ellers blir du slått i hjel!» Da holdt profeten opp og sa: «Jeg vet at Gud har besluttet å utrydde deg fordi du gjorde dette og ikke hørte på mitt råd.»

17 Amasja, kongen i Juda, holdt råd og sendte så bud til Israels-kongen Joasj, sønn av Joahas, sønn av Jehu. «Kom, la oss kjempe ansikt til ansikt!» sa han.

18 Men Joasj, kongen i Israel, sendte dette bud tilbake til Juda-kongen Amasja: «Tistelen i Libanon sendte en gang bud til sedertreet i Libanon og sa: La min sønn få din datter til kone! Men et av villdyrene i Libanon kom forbi og trampet tistelen ned.

¹⁹ Du tenker at du har slått edomittene. Derfor er du blitt overmodig og vil vinne ære. Hold deg hjemme! Hvorfor vil du styrte deg i ulykke så du går til grunne, og Juda med deg?»

²⁰ Men Amasja ville ikke høre på ham, for dette var fra Gud. Han ville overgi dem i hans hender fordi de hadde søkt råd hos Edoms guder.

²¹ Da rykket Israels-kongen Joasj ut mot Amasja, kongen i Juda. De kjempet ansikt til ansikt i Bet-Sjemesj, som ligger i Juda.

²² Judeerne ble slått av israelittene, og de flyktet hver til sitt.

²³ Juda-kongen Amasja, sønn av Joasj, sønn av Joahas, ble tatt til fange i Bet-Sjemesj av Joasj, Israels konge, og ført til Jerusalem. Der rev Joasj ned fire hundre alen av bymuren, fra Efraim-porten til Hjørneporten.

²⁴ Så tok han alt gullet og sølvet og alt utstyret som fantes i Guds hus, hos Obed-Edom og i skattkamrene i kongeborgen, dessuten gislene. Så vendte han tilbake til Samaria.

²⁵ Juda-kongen Amasja, sønn av Joasj, levde femten år etter at Israels konge Joasj, sønn av Joahas, var død.

²⁶ Det som ellers er å fortelle om Amasja, fra først til sist, står skrevet i boken om Judas og Israels konger.

²⁷ Da Amasja begynte å vende seg bort fra Herren, fikk de i stand en sammensvergelse mot ham i Jerusalem. Da flyktet han til Lakisj. Men de sendte folk etter ham og drepte ham der.

²⁸ Han ble brakt tilbake til Jerusalem på hesteryggen og gravlagt hos sine fedre i Juda-byen.

2. Krønikebok 26

Kong Ussia i Juda

¹ Hele folket i Juda tok Ussia, som da var seksten år gammel, til konge etter hans far Amasja.

²Det var han som vant byen Eilat tilbake til Juda og befestet den, etter at kongen var gått til hvile hos sine fedre.

³Ussia var seksten år da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i femtito år. Hans mor het Jekolja og var fra Jerusalem.

⁴ Ussia gjorde det som var rett i Herrens øyne, slik hans far Amasja hadde gjort.

⁵Han søkte Gud så lenge Sakarja levde, han som forsto seg på gudssyner. Og så lenge han søkte Herren, ga Gud ham fremgang.

⁶Ussia dro ut og gikk til krig mot filisterne. Han rev ned bymurene i Gat, Jabne og Asjdod. Siden bygde han byer ved Asjdod og andre steder hos filisterne.

⁷Gud hjalp ham mot filisterne, mot de araberne som bodde i Gur-Baal, og mot me'unittene.

⁸Ammonittene kom med gaver til Ussia, og ryktet om ham nådde helt til Egypt; for han var blitt svært mektig.

⁹ Ussia bygde tårn i Jerusalem, på Hjørneporten og Dalporten og på murvinkelen. Slik forsterket han dem.

¹⁰Han bygde også tårn i ørkenen og hogg ut mange brønner, for han hadde stor buskap både i lavlandet og på høysletten. Dessuten hadde han bønder og vindyrkere i fjellene og i hagene; for han hadde hjerte for jorden.

¹¹Ussia hadde en stridsdyktig hær, som dro ut i krig i avdelinger som var mønstret og talt av skriveren Je'uel og tilsynsmannen Maaseja, under ledelse av Hananja, en av kongens stormenn.

¹²Familieoverhodene som var tapre krigere, utgjorde i alt 2.600.

¹³Under dem sto en hær på 307.500 mann. Med kraft og styrke hjalp de kongen i krig mot fienden.

¹⁴Hele denne hæren utrustet Ussia med skjold og spyd, hjelmer og brynjer, buer og slyngesteiner.

¹⁵I Jerusalem fikk han utviklet nye og sinnrike krigsmaskiner. De skulle stå på tårnene og hjørnene av muren og brukes til å skyte ut piler og store steiner.

Slik ble kongens navn kjent vidt omkring, for han fikk hjelp på underfullt vis så han fikk stor makt.

¹⁶Men da han hadde fått stor makt, ble hjertet hans ødelagt av hovmod. Han var troløs mot Herren sin Gud. Han gikk inn i Herrenstempel for å brenne røkelse på røkelsesalteret.

¹⁷ Men presten Asarja gikk inn etter ham sammen med Herrens prester, åtti modige menn.

¹⁸ De stilte seg i veien for kong Ussia og sa til ham: «Du har ikke lov til å brenne røkelse for Herren, Ussia. Det kan bare prestene gjøre, Arons sønner som er helliget til det. Gå ut av helligdommen! For du har vært troløs, og det gir deg ingen ære hos Herren din Gud.»

¹⁹Da ble Ussia sint der han sto med en røkesskål i hånden, klar til å brenne røkelse. Men da han ble sint på prestene, brøt det ut hudsykdom på pannen hans. Dette skjedde foran prestene ved røkelsesalteret i Herrens hus.

²⁰Da øverstepresten Asarja og alle de andre prestene vendte seg mot ham, så de at han hadde en hudsykdom i pannen. De skyndte seg å jage ham bort derfra. Selv var han også snar til å komme seg ut, for Herren hadde rørt ved ham.

²¹ Siden led kong Ussia av denne hudsykdommen til sin dødsdag. Han måtte bo i et hus for seg selv fordi han var rammet av hudsykdom, og han var utestengt fra Herrens hus. Hans sønn Jotam styrte kongeborgen og folket i landet.

²² Det som ellers er å fortelle om Ussia fra først til sist, har profeten Jesaja, sønn av Amos, skrevet opp.

²³Ussia gikk til hvile hos sine fedre. Han ble gravlagt ute på kongenes gravplass. For de sa: «Han var angrepet av hudsykdom.» Hans sønn Jotam ble konge etter ham.

2. Krønikebok 27

Jotams regjering

- ¹ Jotam var tjuefem år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i seksten år. Hans mor het Jerusja og var datter av Sadok.
- ² Jotam gjorde det som var rett i Herrens øyne, i ett og alt som hans far Ussia hadde gjort. Men han gikk ikke inn i Herrens tempel. Og folket fortsatte å gjøre det som var ondt.
- ³ Det var Jotam som bygde Øvreporten i Herrens hus, og han bygde også mye på Ofel-muren.
- ⁴ Han bygde byer i Juda-fjellene og oppførte borger og tårn i skogene.
- ⁵ Han førte krig mot ammonittenes konge og vant over dem. Ammonittene måtte det året gi ham hundre talenter sølv, ti tusen kor hvete og ti tusen kor bygg. Det samme måtte de gi ham det andre og tredje året.
- ⁶ Slik styrket Jotam sin stilling fordi han var stø i sin ferd for Herren sin Guds ansikt.
- ⁷ Det som ellers er å fortelle om Jotam, om alle krigene hans og alt han gjorde, står skrevet i boken om Israels og Judas konger.
- ⁸ Han var tjuefem år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i seksten år.
- ⁹ Så gikk Jotam til hvile hos sine fedre. De gravla ham i Davidsbyen. Hans sønn Ahas ble konge etter ham.

2. Krønikebok 28

Ahas i krig med Aram og Israel

- ¹ Ahas var tjue år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i seksten år. Han gjorde ikke det som var rett i Herrens øyne, slik hans stamfar David hadde gjort.
- ² Han fulgte i Israels-kongenes fotspor og laget til og med støpte bilder for Baal-gudene.

- ³ Han tente offerild i Hinnom-dalen og lot sønnene sine gå gjennom ilden, en avskyelig skikk hos de folkeslagene som Herren hadde drevet bort for israelittene.
- ⁴ Han ofret og tente offerild på haugene og høydene og under hvert frodig tre.
- ⁵ Så overga Herren hans Gud ham i arameerkongens hender. Arameerne slo ham og tok et stort antall fanger, som de førte til Damaskus. Ahas ble også overgitt til Israels konge, som påførte ham et stort nederlag.
- ⁶ Pekah, Remaljas sønn, drepte på én dag hundre og tjue tusen mann i Juda, alle sammen tapre krigere. Det skjedde fordi de hadde forlatt Herren, sine fedres Gud.
- ⁷ Sikri, en kriger fra Efraim, drepte kongssønnen Maaseja, slottshøvdingen Asrikam og Elkana, som var nest etter kongen.
- ⁸ Israelittene tok to hundre tusen av sine brødre som fanger, med koner, sønner og døtre. De tok også et stort bytte fra dem og førte det til Samaria.
- ⁹ Der var det en av Herrens profeter som het Oded. Han gikk ut mot hæren da den kom til Samaria, og sa til dem: «Hør, Herren, deres fedres Gud, har i sin harme overgitt judeerne i deres hender. Men dere har drept dem med et raseri som har nådd helt til himmelen.
- ¹⁰ Og nå tenker dere å gjøre menn og kvinner fra Juda og Jerusalem til slaver for dere. Har dere ikke selv stor nok skyld mot Herren deres Gud?
- ¹¹ Hør nå på meg! Send tilbake de fangene dere har tatt fra brødrene deres. For Herrens brennende vrede er over dere.»
- ¹² Da sto noen av Efraims overhoder fram mot dem som var kommet hjem fra krigen. Det var Asarja, sønn av Johanan, Berekja, sønn av Mesjillemot, Hiskia, sønn av Sjallum, og Amasa, sønn av Hadlai.
- ¹³ De sa: «Før ikke fangene hit! Har dere tenkt å la enda større synd og skyld komme over oss, vi som allerede er skyldige for Herren? Vår skyld er stor, og Herrens brennende vrede er over Israel.»

14Da slapp soldatene fangene fri og ga fra seg byttet, rett for øynene på høvdingene og hele forsamlingen.

15 De mennene som er nevnt ved navn, sto fram og tok hånd om fangene. De kledde alle som var nakne, med klær fra byttet. De ga dem både klær og sko, mat og drikke og salvet dem. Alle som hadde vondt for å gå, satte de opp på esler, og de førte dem til landsmennene deres i Jeriko, Palmebyen. Så vendte de tilbake til Samaria.

Ahas er troløs mot Herren

16 På samme tid sendte kong Ahas bud til kongen av Assur og ba om hjelp.

17For edomittene kom også og slo judeerne og førte bort fanger.

18Og filisterne plyndret byene i Juda, både i lavlandet og i Negev. De erobret Bet-Sjemesj, Ajjalon og Gederot, Soko med tilhørende landsbyer, Timna med landsbyer og Gimso med landsbyer. Og de bosatte seg der.

19For Herren ville ydmyke Juda på grunn av Ahas, kongen over Israel. Han hadde ikke holdt Juda i tømme, han hadde vært troløs mot Herren.

20 Men assyrerkongen Tiglat-Pileser dro ut mot ham og beleiret ham i stedet for å hjelpe.

21Ahas plyndret både Herrens hus og kongeborgen, han tok fra høvdingene og ga til assyrerkongen, men det hjalp ham ikke.

22Selv under beleiringen fortsatte han å være troløs mot Herren. Slik var kong Ahas.

23Han ofret til gudene i Damaskus, som hadde beseiret ham, og sa: «Siden arameerkongens guder har hjulpet dem, vil jeg ofre til dem så de kan hjelpe meg.» Men de ble til fall for ham og for hele Israel.

24Ahas samlet også alt utstyret som var i Guds hus, og slo det i stykker. Så stengte han dørene til Herrens hus og laget seg altere i hvert hjørne av Jerusalem.

²⁵I hver eneste by i Juda laget han offerhauger og tente offerild for andre guder. Slik gjorde han Herren, sine fedres Gud, rasende.

²⁶Det som ellers er å fortelle om Ahas og det han utrettet fra først til sist, står skrevet i boken om Judas og Israels konger.

²⁷ Ahas gikk til hvile hos sine fedre. De gravla ham i Jerusalem, inne i byen; men de la ham ikke i Israels kongegraver. Hans sønn Hiskia ble konge etter ham.

2. Krønikebok 29

Kong Hiskias reform

¹ Hiskia ble konge da han var tjuefem år gammel, og han regjerte i Jerusalem i tjue ni år. Hans mor het Abia og var datter av Sakarja.

²Hiskia gjorde det som var rett i Herrens øyne, i ett og alt slik hans stamfar David hadde gjort.

³ I det første året han regjerte, i den første måneden, åpnet han dørene til Herrens hus og satte dem i stand.

⁴Så lot han prestene og levittene komme, og han samlet dem på den åpne plassen mot øst.

⁵Han sa til dem: «Hør på meg, levitter! Nå skal dere hellige dere selv og hellige huset til Herren, deres fedres Gud, og få urenheten ut av helligdommen!

⁶For våre fedre har vært troløse. De har gjort det som er ondt i Herrens øyne, og forlatt ham. De har vendt ansiktet bort fra Herrens bolig og snudd ryggen til.

⁷De har til og med stengt dørene til forhallen og slukket lampene, og de har ikke brent røkelse. De har heller ikke ofret brennoffer i helligdommen for Israels Gud.

⁸ Derfor er Herrens harme kommet over Juda og Jerusalem. Han har overgitt dem til redsel, ødeleggelse og spott, slik dere ser med egne øyne.

⁹Se, på grunn av dette er fedrene våre falt for sverd, og sønnene og døtrene og konene våre er i fangenskap.

¹⁰Nå ligger det meg på hjertet å slutte en pakt med Herren, Israels Gud, så hans brennende vrede kan vende seg fra oss.

¹¹ Mine sønner, vær nå ikke likegyldige! For dere har Herren utvalgt til å stå for hans ansikt og tjene ham, til å være hans tjenere og brenne røkelse.»

¹² Da sto disse levittene fram: fra Kehats etterkommere Mahat, sønn av Amasai, og Joel, sønn av Asarja; fra Meraris etterkommere Kisj, sønn av Abdi, og Asarja, sønn av Jehallelel; fra Gersjons etterkommere Joah, sønn av Simma, og Eden, sønn av Joah;

¹³ fra Elisafans etterkommere Sjimri og Je'uel; fra Asafs etterkommere Sakarja og Mattanja;

¹⁴ fra Hemans etterkommere Jehuel og Sjimi; fra Jedutuns etterkommere Sjemaja og Ussiel.

¹⁵ Da de hadde samlet brødrene sine og helliget seg, gikk de inn i Herrens hus for å rense det, slik kongen hadde påbudt etter Herrens ord.

¹⁶ Så gikk prestene inn i Herrens hus for å rense det. Alt urent som de fant i Herrens tempel, bar de ut i forgården. Der tok levittene imot det og førte det ut til Kedron-dalen.

¹⁷ Den første dagen i den første måneden begynte de vigslingen, og den åttende dagen var de kommet til Herrens forhall. Så helliget de tempelet i åtte dager, og den sekstende dagen i den første måneden var de ferdige.

¹⁸ Da gikk de inn til kong Hiskia og sa: «Vi har renset hele Herrenshus, brennofferalteret med alt som hører til, og skuebrødsbordet med alt som hører til.

¹⁹ Vi har satt i stand og helliget alt det utstyret som Ahas i sin troløshet fjernet da han var konge. Nå står det på plass ved Herrens alter.»

20Tidlig neste morgen samlet kong Hiskia byens stormenn og gikk opp til Herrens hus.

21De kom med sju okser, sju værer, sju lam og sju geitebukker som syndoffer for kongeriket, for helligdommen og for judeerne. Og kongen bød Arons sønner, prestene, å ofre dem på Herrens alter.

22De slaktet oksene, og prestene tok imot blodet og stenket det på alteret. Så slaktet de værene og stenket blodet på alteret. De slaktet også lammene og stenket blodet på alteret.

23Siden førte de syndoffer-bukkene fram for kongen og forsamlingen. De la hendene sine på dem.

24Prestene slaktet dem og bar fram blodet til alteret som et syndoffer, til soning for hele Israel. For kongen hadde sagt at brennofferet og syndofferet skulle være for hele Israel.

25 Så lot han levittene stille seg opp i Herrens hus med symbaler, harper og lyrer, slik David og kongens seer Gad og profeten Natan hadde bestemt. For det var Herren selv som hadde gitt dette påbudet gjennom profetene sine.

26 Levittene sto der med musikkinstrumentene til David, og prestene med trompeter.

27Da bød Hiskia at brennofferet skulle bæres fram på alteret. Og samtidig som ofringen tok til, begynte sangen for Herren og trompetene å lyde, sammen med instrumentene til David, Israels konge.

28Hele forsamlingen bøyde seg og tilba mens sangen lød og trompetene klang, og det varte til ofringen var slutt.

29Da de var ferdige med ofringen, falt kongen og alle som var sammen med ham, på kne og tilba.

30 Så bød kong Hiskia og stormennene at levittene skulle lovsynge Herren med ord av David og seeren Asaf. Og de sang lovsanger med stor glede og bøyde seg ned i tilbedelse.

³¹Da tok Hiskia til orde og sa: «Dere har nå innviet dere til Herren. Kom, bær fram slaktoffer og takkoffer til Herrens hus!» Og forsamlingen kom med slaktoffer og takkoffer, og alle som hadde et villig hjerte, kom også med brennoffer.

³²Tallet på brennofrene som forsamlingen bar fram, var sytti okser, hundre værer og to hundre lam. Alt dette var til brennoffer for Herren.

³³De andre hellige offergavene var seks hundre okser og tre tusen sauer.

³⁴Men det var for få prester til å flå alle brennofferdyrene. Derfor fikk de hjelp av sine brødre levittene til arbeidet var fullført og alle prestene hadde helliget seg. For levittene hadde helliget seg av et oppriktig hjerte, mer enn prestene.

³⁵I tillegg til den store mengden med brennoffer kom fettete av fredsofrene og drikkofrene som hørte til brennofferet. På denne måten ble det igjen orden på tjenesten i Herrens hus.

³⁶Hiskia og hele folket gledet seg over det som Gud hadde gjort for folket, for alt hadde skjedd så fort.

2. Krønikebok 30

Folket holder påske

¹ Hiskia sendte bud omkring i hele Israel og Juda, han skrev også brev til Efraim og Manasse, om at de skulle komme til Herrens hus i Jerusalem og holde påske for Herren, Israels Gud.

² Kongen, stormennene og hele forsamlingen i Jerusalem var blitt enige om å holde påske i den andre måneden.

³De kunne ikke gjøre det til rett tid; for det var ikke mange nok prester som hadde helliget seg, og folket var ennå ikke samlet i Jerusalem.

⁴Både kongen og hele forsamlingen syntes det var riktig å gjøre det slik.

⁵ Derfor besluttet de å sende ut en kunngjøring i hele Israel, fra Beer-Sjeba til Dan, om at folk skulle komme og holde påske i Jerusalem for Herren, Israels Gud. For det var få som hadde holdt den etter forskriftene.

⁶Etter kongens ordre dro ilbud rundt i hele Israel og Juda med brevene fra kongen og stormennene: «Israelitter, vend om til Herren, Abrahams, Isaks og Israels Gud, så skal han vende seg til den resten av dere som har sluppet unna assyrerkongens hånd.

⁷Vær ikke som fedrene og brødrene deres! De var troløse mot Herren, deres fedres Gud. Da overga han dem til ødeleggelse, slik dere selv ser.

⁸Vær nå ikke stivnakkede som fedrene deres! Rekk Herren hånden og kom til hans helligdom, som han har helliget for alle tider. Tjen Herren deres Gud, så hans brennende vrede kan vende seg bort fra dere.

⁹ For hvis dere vender om til Herren, skal brødrene og barna deres møte barmhjertighet hos dem som holder dem fanget, så de får komme tilbake til dette landet. For Herren deres Gud er nådig og barmhjertig. Han vender ikke sitt ansikt bort fra dere om dere vender om til ham.»

¹⁰ Ilbudene dro fra by til by gjennom Efraims og Manasses land og helt til Sebulon. Men folk bare lo av dem og hånte dem.

¹¹ Likevel var det noen fra Asjer, Manasse og Sebulon som ydmyket seg og kom til Jerusalem.

¹² Også i Juda var Guds hånd virksom, slik at folket helhjertet gjorde som kongen og stormennene hadde påbudt etter Herrens ord.

¹³ En stor folkemengde samlet seg i Jerusalem for å feire de usyrede brøds høytid i den andre måneden. Det ble en svært stor forsamling.

¹⁴ De gikk i gang med å fjerne de altrene som fantes i Jerusalem. Også alle røkelsesaltrene tok de og kastet i Kedron-dalen.

¹⁵ Så slaktet de påskelammet den fjortende dagen i den andre måneden. Prestene og levittene var skamfulle, og de helliget seg og kom med brennoffer til Herrens hus.

¹⁶ De sto på plassene sine, slik det var bestemt i loven til gudsmannen Moses. Og prestene stenket blodet som levittene rakte dem.

¹⁷Det var mange i forsamlingen som ikke hadde helliget seg. Derfor slaktet levittene påskelammene for alle dem som ikke var rene, for å hellige dem til Herren.

¹⁸For en stor del av folket, mange fra Efraim og Manasse, Jissakar og Sebulon, hadde ikke rensset seg. Likevel spiste de påskelammet, i strid med forskriftene. Hiskia ba for dem og sa: «Herrener god, han vil bringe forsoning

¹⁹til hver den som av hele sitt hjerte søker Gud Herren, sine fedres Gud, selv om han ikke oppfyller kravene som gjelder for renhet i helligdommen.»

²⁰Og Herren bønnhørte Hiskia og helbredet folket.

²¹Israelittene som var i Jerusalem, feiret de usyrede brøds høytid i sju dager med stor glede. Og levittene og prestene lovpriste Herren av all kraft dag etter dag.

²²Hiskia roste alle de levittene som hadde vist god forstand i Herrens tjeneste. I sju dager feiret de høytiden. De slaktet fredsoffer og takket Herren, sine fedres Gud.

²³Men så ble hele forsamlingen enig om å holde høytid i sju dager til, og de feiret også disse sju dagene med glede.

²⁴Kong Hiskia av Juda ga forsamlingen tusen okser og sju tusen sauer, og stormennene ga tusen okser og ti tusen sauer. Svært mange prester helliget seg.

²⁵Hele Judas forsamling gledet seg sammen med prestene og levittene og alle dem som var kommet sammen fra Israel. Det samme gjorde innflytterne, enten de var kommet fra Israel eller bodde i Juda.

²⁶Gleden var stor i Jerusalem, for noe slikt hadde ikke hendt i Jerusalem siden den tid da Salomo, Davids sønn, var konge i Israel.

²⁷Prestene og levittene reiste seg og velsignet folket. Deres stemme ble hørt, og bønner deres nådde opp til himmelen, til hans hellige bolig.

2. Krønikebok 31

Tempelreformen

¹ Da de var ferdige med alt dette, dro alle de israelittene som var til stede, ut til byene i Juda. De slo i stykker steinstøttene, hogg ned Asjera-stolpene og rev ned offerhaugene og altrene i hele Juda og Benjamin, i Efraim og Manasse, til det ikke var noe igjen av dem. Så vendte alle israelittene hjem til byene sine, hver til sin eiendom.

² Hiskia fastsatte på nytt prestenes og levittenes skiftordninger. Hver prest og levitt fikk sin særskilte tjeneste. De skulle bære fram brennoffer og fredsoffer, gjøre tjeneste og synge takke- og lovsanger ved portene til Herrens leir.

³ Kongen ga en del av det han eide, til brennofrene som skulle bæres fram hver morgen og kveld, på sabbatene, nymånedagene og høytidene, slik det er skrevet i Herrenslov.

⁴Han sa også at folket som bodde i Jerusalem, skulle gi prestene og levittene den delen de skulle ha, så de kunne holde fast ved Herrenslov.

⁵ Så snart dette påbudet ble kjent, kom israelittene med en stor mengde av førstegrøden, av korn og ny vin, fin olje og honning og av alt de ellers dyrket på marken. De kom også med rikelig tiende av alt.

⁶De israelittene og judeerne som bodde i byene i Juda, ga også tiende av storfeet og småfeet, og de kom med hellige gaver som var vigslat til Herren deres Gud. De bar dem fram og la dem i haug etter haug.

⁷De begynte å legge opp haugene i den tredje måneden, og i den sjuende måneden ble de ferdige.

⁸Da Hiskia og stormennene kom og fikk se haugene, velsignet de Herren og hans folk Israel.

⁹Hiskia spurte seg for hos prestene og levittene om disse haugene.

¹⁰Øverstepresten Asarja, som var av Sadoks hus, svarte ham: «Helt siden det begynte å komme offergaver til Herrens hus, har vi spist oss mette og enda hatt mye til overs. For Herren har velsignet sitt folk. Derfor har vi alt dette igjen.»

¹¹Da sa Hiskia at de skulle gjøre i stand rom i Herrens hus, og det gjorde de.

¹²Folket kom da trofast med offergavene, tienden og de hellige gavene. Levitten Konanja hadde hovedansvaret for gavene, og hans bror Sjimi var nest etter ham.

¹³Under Konanja og hans bror Sjimi sto andre tilsynsmenn: Jehiel, Asasja, Nahat, Asael, Jerimot, Josabad, Eliel, Jismakja, Mahat og Benaja. De var oppnevnt av kong Hiskia og Asarja, som hadde hovedansvaret for Guds hus.

¹⁴Kore, sønn av levitten Jimna, som var vokter ved Østporten, hadde ansvar for de frivillige gavene til Gud. Han skulle dele ut Herrens offergaver og de høyhellige gavene.

¹⁵Under ham sto Eden, Minjamin, Jesjua, Sjemaja, Amarja og Sjekanja, som hjalp ham trofast i alle prestebyerne. De skulle dele ut gavene til brødrene sine, både store og små, skift for skift,

¹⁶til alle menn og gutter som var tre år eller mer, enten de var oppført i slektsregistrene eller ikke, alle som dag etter dag kom til Herrens hus for å utføre tjenesten sin og vaktene sine, skift for skift.

¹⁷Prestene var ført opp i slektsregisteret etter sine familier, og levittene var ført opp skift for skift fra tjuårsalderen og oppover etter sine vakter.

¹⁸Alle var oppført med hele sin familie, med koner, sønner og døtre, for de skulle hellige seg med troskap.

¹⁹Når det gjaldt de prestene, Aron-sønnene, som bodde på landet utenfor byene sine, var det i hver by navngitte menn som var utpekt til å dele ut det som tilfalt alle menn og gutter av presteslekt og alle som var ført opp i levittenes register.

²⁰Slik gjorde Hiskia i hele Juda; han gjorde det som var godt, rett og sant for Herren sin Gud.

²¹I alt han tok fatt på, enten det gjaldt tjenesten i Guds hus eller loven og budene, søkte han sin Gud av hele sitt hjerte. Og han lyktes i det han gjorde.

2. Krønikebok 32

Kong Sanherib angriper Juda

¹ Etter at Hiskia trofast hadde utført alt dette, rykket kong Sanherib av Assur inn i Juda. Han beleiret de befestede byene der og sa at han ville ta dem med makt.

² Da Hiskia fikk se at Sanherib var kommet for å angripe Jerusalem,

³ rådførte han seg med stormennene og krigsheltene sine om de skulle tette til vannkildene utenfor byen. De støttet ham i dette.

⁴ Det samlet seg nå mye folk, og de tettet til alle kildene og elven som renner igjennom landet. De sa: «Hvorfor skulle kongen av Assur komme og finne rikelig med vann?»

⁵ Kongen styrket sin makt. Han bygde opp igjen hele den delen av muren som var revet ned, og reiste tårn på den. Han førte opp en ny mur utenfor den gamle, og han forsterket Millo i Davidsbyen. Han fikk laget mange våpen og skjold.

⁶ Så satte han hærførere over folket, samlet dem hos seg på plassen foran byporten og talte oppmuntrende til dem:

⁷ «Vær modige og sterke! Vær ikke redde og la dere ikke skremme av assyrerkongen og hele den hæren han har med seg. For den som er med oss, er større enn den som er med ham.

⁸ Bare menneskelig styrke er med ham, men Herren vår Gud er med oss. Han vil hjelpe oss og føre våre krigere.» Og folket ble styrket av ordene til Juda-kongen Hiskia.

⁹ Deretter sendte kong Sanherib av Assur, som lå ved Lakisj med hele styrken sin, noen av mennene sine til Jerusalem, til Juda-kongen Hiskia og alle de judeerne som var i Jerusalem. De skulle si:

¹⁰ «Så sier Sanherib, kongen av Assur: Hva er det dere stoler på, siden dere blir værende i Jerusalem under beleiringen?

¹¹ Hiskia villeder dere, og han vil la dere dø av sult og tørst når han sier: 'Herren vår Gud skal redde oss fra assyrerkongens hånd.'

¹²Har ikke denne Hiskia tatt bort hans offerhauger og altere og sagt til folket i Juda og Jerusalem: 'Bare foran ett alter skal dere bøye dere og tilbe, og bare på det skal dere tenne offerild'?

¹³Vet dere ikke hva jeg og fedrene mine har gjort med folkene i alle andre land? Kunne disse folkeslagenes guder redde landene sine fra min hånd?

¹⁴Hvem av alle gudene til disse folkeslagene som fedrene mine slo med bann og utryddet, har vært i stand til å redde sitt folk fra min hånd? Og så skulle guden deres kunne redde dere!

¹⁵La nå ikke Hiskia narre dere! La ham ikke villedere dere på denne måten! Tro ikke på ham! For ingen gud hos noe folkeslag eller rike har kunnet redde sitt folk fra min eller mine fedres hånd. Hvordan kan da guden deres redde dere fra min hånd?»

¹⁶Dette og mye mer talte mennene hans mot Herren Gud og mot Hiskia, tjeneren hans.

¹⁷Sanherib skrev også brev for å håne Herren, Israels Gud, og han spottet ham slik: «Like lite som folkeslagenes guder rundt om i landene har reddet sine folk fra min hånd, like lite skal guden til Hiskia kunne redde sitt folk.»

¹⁸Så ropte de med høy stemme på judeisk til folket i Jerusalem som sto på muren. De ville sette frykt i dem og skremme dem, så de kunne innta byen.

¹⁹ De talte om Jerusalems Gud på samme måten som om gudene hos andre folk på jorden, de som er et verk av menneskehender.

²⁰ Kong Hiskia og profeten Jesaja, sønn av Amos, ba og ropte til himmelen.

²¹Og Herren sendte en engel som gjorde ende på alle tapre krigere, høvdinge og stormenn i assyrerkongens leir, så han med skam måtte vende tilbake til sitt land. Og da han gikk inn i sin guds hus, kom noen av hans egne etterkommere og hogg ham ned med sverd.

²²Slik frelste Herren Hiskia og dem som bodde i Jerusalem, fra kong Sanherib av Assur og fra alle andre fiender, og han ga dem ro på alle kanter.

²³Det var mange som kom til Jerusalem med gaver til Herren og med verdifulle ting til Juda-kongen Hiskia. Han ble høyt ansett blant alle folkeslag etter dette.

Hiskias siste regjeringsår

²⁴På den tiden ble Hiskia dødssyk. Da ba han til Herren, og han svarte ham og gjorde et under.

²⁵Men Hiskia var ikke takknemlig for den velgjerningen som var gjort mot ham; hans hjerte ble hovmodig. Da kom det vrede over ham og over Juda og Jerusalem.

²⁶Men Hiskia ydmyket seg, enda så hovmodig han var, og det samme gjorde de som bodde i Jerusalem. Derfor kom ikke Herrens vrede over dem så lenge Hiskia levde.

²⁷Hiskia skaffet seg stor rikdom og ære. Han laget seg skattkamre for sølv og gull og kostbare steiner, balsamolje, skjold og alle slags kostbare gjenstander.

²⁸Han bygde lagerhus for avlingen av korn, ny vin og fin olje, og fjøs for all slags buskap, og han skaffet buskap til fjøsene.

²⁹Han bygde byer og skaffet seg mye småfe og storfe, for Gud hadde gitt ham stor rikdom.

³⁰Det var Hiskia som tettet til det øvre utløpet av Gihon-kilden og ledet vannet nedover mot vest til Davidsbyen. Hiskia lyktes i alt han gjorde.

³¹Slik var det også da det kom sendebud fra Babels stormenn. De var sendt til ham for å forhøre seg om det underet som hadde skjedd i landet den gangen Gud forlot ham for å sette ham på prøve og finne ut hva som bodde i hjertet hans.

³²Det som ellers er å fortelle om Hiskia og den trofastheten han viste, det står skrevet i synene til profeten Jesaja, sønn av Amos, og i boken om Judas og Israels konger.

³³Hiskia gikk til hvile hos fedrene sine. De gravla ham i skråningen blant gravene til Davids etterkommere. Alle som bodde i Juda og Jerusalem, viste ham stor ære da han døde. Hans sønn Manasse ble konge etter ham.

2. Krønikebok 33

Juda-kongene Manasse og Amon

- ¹ Manasse var tolv år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i femtifem år.
- ² Manasse gjorde det som var ondt i Herrens øyne, og tok etter alle avskyelige skikker hos de folkeslagene Herren hadde drevet bort for israelittene.
- ³ Han bygde opp igjen de offerhaugene som hans far Hiskia hadde revet ned. Han reiste altere for Baal-gudene og laget Asjera-stolper, og han tilba og dyrket hele himmelens hær.
- ⁴ Selv i Herrens hus bygde han slike altere, enda Herren hadde sagt: «I Jerusalem skal mitt navn være til evig tid.»
- ⁵ I begge forgårdene til tempelet bygde han altere for hele himmelens hær.
- ⁶ Manasse lot sønnene sine gå gjennom ilden i Hinnom-dalen. Han drev med tegntyding, spådomskunster og trolldom, og han rådførte seg med åndemanere og spåmenn. Manasse gjorde mye som var ondt i Herrens øyne, og gjorde ham rasende.
- ⁷ Gudebildet som Manasse fikk laget, plasserte han i Guds hus, enda Gud hadde sagt til David og hans sønn Salomo: «I dette tempelet og i Jerusalem, som jeg har utvalgt blant alle Israels stammer, vil jeg la navnet mitt bo til evig tid.
- ⁸ Jeg vil aldri mer la Israel vandre langt bort fra det landet jeg bestemte at deres fedre skulle ha, så sant de legger vinn på å gjøre alt det jeg har befalt dem, og lever etter hele loven og de forskrifter og bud de har fått gjennom Moses.»
- ⁹ Men Manasse forledet dem som bodde i Juda og Jerusalem, til å gjøre enda mer ondt enn de folkeslagene som Herren hadde utryddet for israelittene.
- ¹⁰ Da talte Herren til Manasse og hans folk, men de ville ikke høre etter.
- ¹¹ Derfor lot Herren assyrerkongens hærførere komme mot dem. De fanget Manasse med kroker, bandt ham med bronselenker og førte ham til Babel.

¹²Men da han var i nød, ba han om velvilje for Herrens Gud. Han ydmyket seg dypt for sine fedres Gud.

¹³Han ba til ham og ble bønnhørt. Gud hørte hans rop om nåde og førte ham tilbake til Jerusalem og hans kongerike. Da forsto Manasse at det er Herrens Gud.

¹⁴ Etter dette bygde han en ytre mur om Davidsbyen, vest for Gihon, i dalen, fram til Fiskeporten og rundt Ofel, og han gjorde den svært høy. Så plasserte han befalingsmenn i alle de befestede byene i Juda.

¹⁵Han fjernet de fremmede gudene og gudebildet fra Herrenshus. Det samme gjorde han med alle de altrene han hadde bygd på Herrens tempelberg og i Jerusalem. Han kastet dem utenfor byen.

¹⁶Så satte han i stand Herrens alter, og der bar han fram fredsoffer og takkoffer. Og han sa til judeerne at de skulle tjene Herren, Israels Gud.

¹⁷Likevel fortsatte folket å ofre på haugene, men bare til Herren sin Gud.

¹⁸Det som ellers er å fortelle om Manasse og hans bønn til sin Gud og om de ordene seerne talte til ham i navnet til Herren, Israels Gud, det er fortalt i Israels-kongenes krønike.

¹⁹Om bønningen hans og hvordan han ble bønnhørt, om hans synd og troløshet, og om de stedene der han bygde offerhauger og reiste Asjera-stolper og gudebilder før han ydmyket seg, alt dette står skrevet i hans seeres krønike.

²⁰Manasse gikk til hvile hos fedrene sine. Han ble gravlagt på slottsområdet, og hans sønn Amon ble konge etter ham.

²¹ Amon var tjueto år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i to år.

²²Amon gjorde det som var ondt i Herrens øyne, slik hans far Manasse hadde gjort. Amon ofret til alle de gudebildene som hans far Manasse hadde laget, og han dyrket dem.

²³Men han ydmyket seg ikke for Herren slik hans far Manasse hadde gjort. Denne Amon pådro seg enda mer skyld.

²⁴ Mennene hans fikk i stand en sammensvergelse mot ham, og de drepte ham i hans eget hus.

²⁵Men folket i landet slo i hjel alle dem som hadde sammensverget seg mot kong Amon, og så tok de hans sønn Josjia til konge etter ham.

2. Krønikebok 34

Kong Josjia reformerer gudsdyrkelsen

¹ Josjia var åtte år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i trettien år.

²Josjia gjorde det som var rett i Herrens øyne. Han fulgte i sin stamfar Davids fotspor uten å vike av til høyre eller venstre.

³I sitt åttende regjeringsår, da han ennå var ung, begynte han å søke sin stamfar Davids Gud. Og i det tolvte året begynte han å rense Juda og Jerusalem for offerhauger og Asjera-stolper og for utskårne og støpte gudebilder.

⁴ I hans nærvær rev de ned altrene for Baal-gudene, og røkelsesaltrene som sto oppå dem, hogg han i stykker. Asjera-stolpene og de utskårne og støpte bildene knuste han til støv, som han strødde på gravene til folk som hadde ofret til dem.

⁵Prestenes knokler brente han på deres egne altere. Slik rensset han Juda og Jerusalem.

⁶ Også i byene i Manasse, Efraim og Simon, ja, helt til Naftali, la han alt i ruiner på alle kanter.

⁷Da han hadde revet ned altrene og Asjera-stolpene, knust de utskårne bildene til støv og hugget ned alle røkelsesaltrene i hele Israel, vendte han tilbake til Jerusalem.

⁸I Josjias attende regjeringsår, da han hadde rensset landet og tempelet, sendte han Sjafan, sønn av Asalja, sammen med byhøvdingen Maaseja og kansleren Joah, sønn av Joahas, av sted for å sette i stand Herrens hans Guds hus.

⁹Da de kom til øverstepresten Hilkia, ga de ham pengene som var kommet inn til Guds hus. Det var de pengene som levittene, dørwokterne, hadde samlet inn fra Manasse og Efraim og fra hele resten av Israel, fra hele Juda og Benjamin og fra dem som bodde i Jerusalem.

¹⁰De ga pengene til arbeidslederne som hadde tilsyn med Herrens hus. Og de ga dem videre til håndverkerne som arbeidet i Herrens hus for å undersøke og reparere skadene der.

¹¹De ga også penger til tømmerne og bygningsmennene så de kunne kjøpe inn hugget stein og tømmer til tverrbjelker. De skulle tømre opp igjen de bygningene som Juda-kongene hadde latt forfalle.

¹²Mennene arbeidet trofast. Levittene Jahat og Obadja av Merari-sønnene og Sakarja og Mesjullam av Kehat-sønnene hadde tilsyn med dem og ledet arbeidet. De levittene som var musikere,

¹³hadde tilsyn med bærerne og ledet alle dem som utførte arbeid av forskjellig slag. Andre levitter var skrivere, arbeidsformenn og dørwoktere.

Bokrullen som ble funnet

¹⁴ Mens de holdt på med å ta fram pengene som var kommet inn til Herrens hus, fant presten Hilkia en bokrull med Herrens lov som var gitt ved Moses.

¹⁵Hilkia henvendte seg da til riksskriveren Sjafan og sa: «Jeg har funnet en bokrull med loven i Herrens hus.» Og han ga rullen til Sjafan.

¹⁶Sjafan tok med seg bokrullen til kongen, og samtidig meldte han: «Tjenerne dine gjør alt det som er pålagt dem.

¹⁷Sølv som fantes i Herrens hus, har de smeltet om og gitt til tilsynsmennene og arbeidslederne.»

¹⁸Så fortalte han kongen: «Presten Hilkia har gitt meg en bokrull.» Og han leste opp fra rullen for kongen.

¹⁹Da Josjia hørte det som sto i loven, flerret han klærne sine.

²⁰Så ga han denne befalingen til Hilkia og til Ahikam, sønn av Sjafan, Abdon, sønn av Mika, riksskriveren Sjafan og kongsmannen Asaja:

²¹«Gå og søk råd hos Herren for meg og for dem som er igjen i Israel og Juda, om innholdet i denne bokrullen som er funnet. For stor er Herrens harme som øses ut over oss fordi våre fedre ikke fulgte Herrens bud og ikke gjorde alt det som står skrevet i denne bokrullen.»

²² Da gikk Hilkia og kongens menn til profetkvinnen Hulda, som var gift med Sjallum, sønn av Tokhat, sønn av Hasra, han som hadde tilsyn med kleskammeret. Hulda bodde i den nye bydelen i Jerusalem. De la saken fram for henne om dette,

²³og hun sa til dem: «Så sier Herren, Israels Gud: Si til den mannen som har sendt dere til meg:

²⁴Så sier Herren: Se, jeg fører ulykke over dette stedet og over dem som bor der, alle de forbannelsene som er skrevet i denne bokrullen de har lest for Juda-kongen.

²⁵For de har forlatt meg og tent offerild for andre guder. Slik har de gjort meg rasende med sine handlinger. Min harme er øst ut over dette stedet, og den skal ikke slukne.

²⁶Men til Juda-kongen som sendte dere for å søke råd hos Herren, skal dere si: Så sier Herren, Israels Gud: Du har nå hørt disse ordene.

²⁷De rørte ved ditt hjerte, og du ydmyket deg for Guds ansikt da du hørte ordene hans mot dette stedet og mot dem som bor der. Fordi du ydmyket deg for meg og flerret klærne dine og gråt for mitt ansikt, har jeg nå også hørt, sier Herren.

²⁸Se, jeg vil la deg komme til dine fedre. I fred skal du bli forent med dem i graven. Dine øyne skal slippe å se all den ulykken jeg fører over dette stedet og over dem som bor der.» Dette svaret brakte de tilbake til kongen.

²⁹ Da sendte kongen bud og kalte sammen alle de eldste i Juda og Jerusalem.

³⁰Så gikk han opp til Herrens hus, og sammen med ham gikk alle judeerne og de som bodde i Jerusalem – prestene og levittene, hele folket, både gamle og unge. Han leste opp for dem alt det som sto i paktsboken som var funnet i Herrens hus.

³¹ Kongen stilte seg opp på plassen sin og sluttet en pakt for Herrens ansikt: Folket skulle følge Herren og holde hans bud, regler og forskrifter av hele sitt hjerte og hele sin sjel. Alle paktens ord som var skrevet ned i denne bokrullen, skulle de holde.

³²Så lot han alle som var til stede i Jerusalem og Benjamin, gå med i pakten. Og de som bodde i Jerusalem, levde etter pakten de hadde sluttet med Gud, sine fedres Gud.

³³ Josjia fjernet alt det som var avskyelig, fra alle israellittenes landområder, og han sørget for at alle som fantes i Israel, dyrket Herren sin Gud. Så lenge han levde, vendte de seg ikke bort fra Herren, fedrenes Gud.

2. Krønikebok 35

Feiringen av påskefesten

¹ Så holdt Josjia påske for Herren i Jerusalem. De slaktet påskelammet den fjortende dagen i den første måneden.

²Kongen satte prestene til deres oppgaver og oppmuntret dem til tjenesten i Herrenshus.

³ Og til levittene, som underviste hele Israel og var innviet til Herren, sa han: «Sett den hellige paktkisten i tempelet som Israels konge Salomo, sønn av David, har bygd. Dere skal ikke lenger bære den på skuldrene. Nå skal dere tjene Herren deres Gud og hans folk Israel.

- ⁴ Gjør dere klare, familie for familie og skift for skift, slik Israels konge David og hans sønn Salomo har foreskrevet.
- ⁵ Still dere opp i helligdommen etter den inndelingen i familier som gjelder brødrene deres av folket, og etter den familieinndelingen som gjelder for levittene.
- ⁶ Så skal dere slakte påskelammet. Dere skal hellige dere og gjøre alt i stand for brødrene deres, slik at det blir gjort etter Herrens ord gjennom Moses.»
- ⁷ Josjia ga folket lam og kje fra småfeet, i et antall av tretti tusen, alt sammen til påskeoffer for alle som var til stede, og dessuten tre tusen okser. Alt dette kom fra kongens egen eiendom.
- ⁸ Også stormennene kom med frivillige gaver til folket og prestene og levittene. Hilkia, Sakarja og Jehiel, som hadde hovedansvaret for Guds hus, ga prestene to tusen seks hundre påskelam og tre hundre okser.
- ⁹ Og de som var ledere for levittene, Konanja, hans brødre Sjemaja og Netanel, Hasjabja, Je'iel og Josabad, ga fem tusen påskelam og fem hundre okser til levittene.
- ¹⁰ Slik ble tjenesten ordnet. Prestene stilte seg på plassene sine, og levittene stilte seg opp skift for skift, slik kongen hadde påbudt.
- ¹¹ Påskelammene ble slaktet, og prestene tok blodet og stenket det, mens levittene flådde dyrene.
- ¹² Det som skulle brukes til brennofferet, la de til side for å gi det til folket slik det var inndelt i familier. De skulle ofre det til Herren slik det står skrevet i Moseboken. Det samme skulle de gjøre med oksene.
- ¹³ Påskelammet stekte de over ilden etter forskriftene, og de hellige gavene kokte de i gryter, kjeler og panner. Så skyndte de seg å bære det ut til hele folket.

¹⁴Siden laget de i stand til seg selv og til prestene. For Arons sønner, prestene, var opptatt med å bære fram brennoffer og fett helt til det ble natt. Derfor laget levittene i stand til seg selv og til prestene, Arons sønner.

¹⁵Sangerne, Asafs sønner, sto på plassene sine slik som David, Asaf, Heman og Jedutun, kongens seer, hadde bestemt, mens portvaktene sto ved hver sin port. Ingen av dem trengte å forlate tjenesten, for brødrene deres, levittene, gjorde i stand til dem.

¹⁶Slik ble hele tjenesten for Herren ordnet den dagen så de kunne holde påske og bære fram brennoffer på Herrens alter, slik kong Josjia hadde påbudt.

¹⁷De isrealittene som var til stede den gangen, holdt påske og feiret de usyrede brøds høytid i sju dager.

¹⁸En slik påske var det ikke blitt holdt i Israel siden profeten Samuels dager. Ingen av Israels konger hadde holdt en slik påske som den Josjia feiret sammen med prestene og levittene, alle judeerne og de isrealittene som var til stede, og med dem som bodde i Jerusalem.

¹⁹Det var først i Josjias attende regjeringsår at en slik påske ble feiret.

Kong Josjia dør

²⁰ En tid etter at alt dette hadde hendt og Josjia hadde satt tempelet i stand, dro Neko, kongen i Egypt, opp til kamp ved Karkemisj ved Eufrat. Og Josjia dro ut imot ham.

²¹Da sendte Neko bud til ham og sa: «Hva har jeg med deg å gjøre, Juda-konge? Det er ikke mot deg jeg drar ut i dag, men mot det kongehuset jeg ligger i strid med. Og Gud har sagt at jeg skal skynde meg. Slutt med å sette deg opp mot Gud, som er med meg! Ellers vil han gjøre ende på deg.»

²²Men Josjia trakk seg ikke tilbake. Han forkledde seg og ville kjempe imot ham. Han hørte ikke på Nekos ord, som kom fra Guds munn, men dro ut til kamp på Megiddo-sletten.

²³ Bueskytterne skjøt på kong Josjia. Da sa kongen til mennene sine: «Før meg bort! Jeg er hardt såret.»

²⁴Mennene fikk ham da ut av stridsvognen og over i den andre vognen hans og kjørte ham til Jerusalem, og der døde han. Han ble gravlagt på sine fedres gravplass, og hele Juda og Jerusalem sørget over Josjia.

²⁵Jeremia stemte i en likklage over Josjia, og siden den gangen har alle sangerne og sangerinnene sunget om Josjia i likklagene sine. Det ble en fast skikk i Israel, og de er skrevet ned blant likklagene.

²⁶Det som ellers er å fortelle om Josjia og den trofaste kjærligheten han viste, i samsvar med det som står skrevet i Herrens lov,

²⁷alt som er å fortelle om ham fra først til sist, det står skrevet i boken om Israels og Judas konger.

2. Krønikebok 36

Kongene Joahas og Jojakim

¹ Folket i landet tok Joahas, Josjias sønn, og gjorde ham til konge i Jerusalem etter faren.

²Joahas var tjuetre år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i tre måneder.

³ Men egypterkongen avsatte ham i Jerusalem, og av landet krevde han en bot på hundre talenter sølv og en talent gull.

⁴ Så gjorde egypterkongen Neko hans bror Eljakim til konge over Juda og Jerusalem og forandret hans navn til Jojakim. Broren Joahas tok Neko og førte til Egypt.

⁵Jojakim var tjuefem år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i elleve år. Han gjorde det som var ondt i Herren hans Guds øyne.

⁶ Kong Nebukadnesar av Babel dro opp mot ham. Han bandt ham med bronselenker for å føre ham til Babel.

⁷ Nebukadnesar tok også med seg utstyr fra Herrens hus til Babel og plasserte det i sitt tempel der.

⁸Det som ellers er å fortelle om Jojakim, om det avskyelige han gjorde, og som han ble funnet skyldig i, det står skrevet i boken om Israels og Judas konger. Hans sønn Jojakim ble konge etter ham.

Juda-riket går under

⁹ Jojakim var åtte år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i tre måneder og ti dager. Han gjorde det som var ondt i Herrens øyne.

¹⁰ Ved årsskiftet sendte kong Nebukadnesar bud og lot ham hente til Babel, sammen med kostbare gjenstander fra Herrens hus. Så gjorde han Sidkia, Jojakims bror, til konge i Juda og Jerusalem.

¹¹Sidkia var tjueen år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i elleve år.

¹²Han gjorde det som var ondt i Herren hans Guds øyne. Og han ydmyket seg ikke for Jeremia, profeten som talte ord fra Herrens munn.

¹³ Sidkia gjorde til og med opprør mot kong Nebukadnesar, som hadde latt ham sverge seg troskap ved Gud. Han var stivnakket og hardhjertet og ville ikke vende om til Herren, Israels Gud.

¹⁴ Også lederne blant prestene og folket ble mer og mer troløse, og de tok etter alle avskyelige skikker hos folkeslagene. De gjorde Herrens hus urent, det som han hadde helliget i Jerusalem.

¹⁵ Herren, deres fedres Gud, sendte bud til dem sent og tidlig gjennom sine budbærere, for han ville skåne sitt folk og sin bolig.

¹⁶Men de hånte Guds sendebud, spottet hans ord og holdt profetene hans for narr, inntil Herrens harme mot folket sitt ikke lenger kunne stoppes.

¹⁷ Da lot han kaldeerkongen dra opp mot dem. Han drepte de unge mennene deres med sverd i helligdommen, og han skånte verken gutter eller jenter, gamle eller skrøpelige. Alt ble overgitt i kongens hender.

¹⁸ Alt utstyret i Guds hus, både stort og smått, skattene i Herrens hus og skattene til kongen og stormennene hans – alt tok han med seg til Babel.

¹⁹Så brente de opp Guds hus og rev ned Jerusalems mur. Alle borgene i byen satte de i brann, og de ødela alle kostbare gjenstander.

²⁰ De som slapp unna sverdet, førte han i eksil til Babel. Der ble de slaver for ham og sønnene hans helt til perserne fikk makten.

²¹ Slik ble Herrens ord gjennom Jeremia oppfylt. Landet fikk hvile til det hadde tatt igjen sabbatsårene sine, så lenge det lå øde, til sytti år var gått.

²² I det første året Kyros var konge i Persia, vakte Herren en tanke i ham for at det ordet som Herren hadde talt gjennom Jeremia, skulle bli oppfylt. Perserkongen Kyros sendte da ut en kunngjøring i hele sitt rike, både muntlig og skriftlig:

²³ «Så sier Kyros, kongen i Persia: Herren, himmelens Gud, har gitt meg alle kongeriker på jorden, og han har pålagt meg å bygge et hus for ham i Jerusalem i Juda. Hvem av dere hører til hans folk? Må Herren hans Gud være med ham. La ham dra opp!»

Esra

Esra 1

Kyros lar judeerne vende hjem

¹ I det første året Kyros var konge i Persia, vakte Herren en tanke i ham for at det ordet som Herren hadde talt gjennom Jeremia, skulle bli oppfylt. Perserkongen Kyros sendte da ut en kunngjøring i hele sitt rike, både muntlig og skriftlig:

²«Så sier Kyros, kongen av Persia: Herren, himmelens Gud, har gitt meg alle kongeriker på jorden, og han har pålagt meg å bygge et hus for ham i Jerusalem i Juda.

³Hvem av dere hører til hans folk? Gud være med dere, hver og en! Dere kan dra opp til Jerusalem i Juda og bygge et hus for Herren, Israels Gud. Han er det som er Gud i Jerusalem.

⁴Alle som er igjen, hvor de enn har slått seg ned som innflyttere, skal få hjelp av dem som bor på stedet. De skal få sølv og gull, gods og buskap og dessuten frivillige gaver til Guds hus i Jerusalem.»

⁵Da brøt de opp, Benjamins og Judas familieoverhoder, prestene og levittene, alle som Gud hadde gitt den tanken at de skulle dra opp og bygge Herrens hus i Jerusalem.

⁶Alle naboene støttet dem med sølvkar og gull, gods, buskap og andre verdifulle ting. De kom også med frivillige gaver.

⁷ Kong Kyros lot hente tempelutstyret som Nebukadnesar hadde ført bort fra Herrens hus i Jerusalem, og som han hadde satt i huset til sin gud.

⁸ Kyros, kongen av Persia, overlot dem til skattmesteren Mitredat, som talte dem opp og ga dem til Sjesjbassar, fyrsten i Juda.

⁹Antallet var: 30 gullskåler, 1.000 sølvskåler og 29 andre skåler,

¹⁰30 gullbeger, 410 doble sølvbeger og 1.000 andre kar.

¹¹Til sammen var det 5.400 kar av gull og sølv. Sjesjbassar brakte alt dette med seg da de bortførte dro opp fra Babel til Jerusalem.

Esra 2

De som vendte hjem fra Babel

¹ Dette er mennene fra provinsen Juda som dro opp fra fangenskapet i eksil. Babel-kongen Nebukadnesar hadde ført dem i eksil til Babel, men nå vendte de hjem til Jerusalem og Juda, hver til sin by.

² De kom sammen med Serubabel, Josva, Nehemja, Seraja, Reelaja, Mordekai, Bilsjan, Mispar, Bigvai, Rehum og Baana. Dette er tallet på mennene fra Israels folk:

³etterkommere av Parosj 2.172,

⁴av Sjefatja 372,

⁵av Arah 775,

⁶av Pahat-Moab, altså av Josva og Joab 2.812,

⁷av Elam 1.254,

⁸av Sattu 945,

⁹av Sakkai 760,

¹⁰av Bani 642,

¹¹av Bebai 623,

¹²av Asgad 1.222,

¹³av Adonikam 666,

¹⁴av Bigvai 2.056,

¹⁵av Adin 454,

¹⁶av Ater, altså av Hiskia, 98,

¹⁷av Besai 323,

¹⁸av Jora 112,

- ¹⁹av Hasjum 223,
- ²⁰av Gibbar 95.
- ²¹Menn fra Betlehem 123,
- ²²fra Netofa 56,
- ²³fra Anatot 128,
- ²⁴fra Bet-Asmavet 42,
- ²⁵fra Kirjat-Jearim, Kefira og Beerot 743,
- ²⁶fra Rama og Geba 621,
- ²⁷fra Mikmas 122,
- ²⁸fra Betel og Ai 223,
- ²⁹fra Nebo 52.
- ³⁰Etterkommere av Magbisj 156,
- ³¹ av den andre Elam 1.254,
- ³²av Harim 320.
- ³³Menn fra Lod, Hadid og Ono 725,
- ³⁴fra Jeriko 345.
- ³⁵Etterkommere av Senaa 3.630.
- ³⁶Prestene: etterkommere av Jedaja, fra Josvas hus, 973,
- ³⁷av Immer 1.052,
- ³⁸av Pasjhur 1.247,
- ³⁹av Harim 1.017.
- ⁴⁰Levittene: etterkommere av Josva og Kadmiel, altså av Hodavja, 74.
- ⁴¹Sangerne: etterkommere av Asaf 128.
- ⁴²Portvaktene: etterkommere av Sjallum, Ater, Talmon, Akkub, Hatita og Sjobai, i alt 139.

- ⁴³Tempeltjenerne: etterkommere av Siha, Hasufa, Tabbaot,
- ⁴⁴Keros, Siaha, Padon,
- ⁴⁵Lebana, Hagaba, Akkub,
- ⁴⁶Hagab, Sjalmai, Hanan,
- ⁴⁷Giddel, Gahar, Reaja,
- ⁴⁸Resin, Nekoda, Gassam,
- ⁴⁹Ussa, Paseah, Besai,
- ⁵⁰Asna, me'unittene og nefusittene,
- ⁵¹Bakbuk, Hakufa, Harhur,
- ⁵²Baslut, Mehida, Harsja,
- ⁵³Barkos, Sisera, Tamah,
- ⁵⁴Nesiah og Hatifa.
- ⁵⁵Etterkommerne av Salomos tjenere: av Sotai, Hassoferet, Peruda,
- ⁵⁶Jaala, Darkon, Giddel,
- ⁵⁷Sjefatja, Hattil, Pokeret-Hassebajim og Ami.
- ⁵⁸Tempeltjenerne og etterkommerne av Salomos tjenere var i alt 392.
- ⁵⁹Dette er de som dro tilbake fra Tel-Melah, Tel-Harsja, Kerub, Addan og Immer, men som ikke kunne gjøre rede for sin slekt og sitt opphav, om de tilhørte Israel:
- ⁶⁰etterkommere av Delaja, Tobia og Nekoda 652,
- ⁶¹ og etterkommere av prestene: av Hobaja, Hakkos og Barsillai, han som hadde giftet seg med en av døtrene til Barsillai fra Gilead og tatt deres navn.
- ⁶²De lette etter slektsregistrene sine, men fant dem ikke. Derfor ble de regnet for uverdige til prestatjenesten.
- ⁶³ Stattholderen forbød dem å spise av det høyhellige til det sto fram en prest med urim og tummim.

⁶⁴Hele forsamlingen var i alt 42.360.

⁶⁵I tillegg kom de 7.337 mannlige og kvinnelige slavene, dessuten 200 mannlige og kvinnelige sangere.

⁶⁶De hadde 736 hester, 245 muldyr,

⁶⁷435 kameler og 6.720 esler.

⁶⁸Da de kom til Herrens hus i Jerusalem, bar noen av familieoverhodene fram frivillige gaver til Guds hus, så det kunne reises der det før hadde stått.

⁶⁹De ga etter evne til arbeidskassen: 61.000 gulldrakmer, 5.000 sølvminer og 100 prestedrakter.

⁷⁰Prestene og levittene bosatte seg i sine egne byer sammen med noen av folket, sangerne, portvaktene og tempeltjenerne, og hele Israel bosatte seg i sine byer.

Esra 3

Offertjenesten blir gjenopptatt

¹Da den sjuende måneden kom og israelittene hadde slått seg ned i byene, samlet folket seg alle som en i Jerusalem.

²Noen begynte å bygge et alter for Israels Gud. Det var Josva, sønn av Josadak, og hans brødre prestene, og Serubabel, sønn av Sjealtiel, og hans brødre. På alteret skulle de ofre brennoffer, slik det står skrevet i loven til gudsmannen Moses.

³De reiste alteret der det før hadde stått, selv om de fryktet folkene i landområdene omkring, og de bar fram brennoffer til Herren, både morgenoffer og kveldsoffer.

⁴Så feiret de løvhyttefesten slik det står skrevet, med så mange brennoffer som var bestemt for hver enkelt dag.

⁵Deretter bar de fram det daglige brennofferet og brennoffer for nymånedagene og for alle andre høytider som var helliget Herren, og dessuten alle frivillige offer til Herren.

⁶Den første dagen i den sjuende måneden begynte de å bære fram brennoffer for Herren, selv om grunnvollen til Herrens tempel ennå ikke var lagt.

⁷ De ga penger til steinhoggerne og tømrerne. Folkene fra Sidon og Tyros betalte de med mat, drikke og olje for at de skulle føre sedertre fra Libanon sjøveien til Jaffa, slik perserkongen Kyros hadde gitt lov til.

Grunnvollen til tempelet blir lagt

⁸ I det andre året etter at de var kommet til Guds hus i Jerusalem, i den andre måneden, satte de i gang, både Serubabel, sønn av Sjealtiel, og Josva, sønn av Josadak, og resten av brødrene deres, prestene og levittene, og alle de andre som hadde kommet til Jerusalem fra fangenskapet. De satte alle levitter som var tjue år eller mer, til å ha tilsyn med arbeidet på Herrens hus.

⁹ Josva og sønnene og brødrene hans, Kadmiel og sønnene hans og Hodavja sto fram alle som en og hadde tilsyn med arbeidet på Guds hus. Det samme gjorde etterkommerne av Henadad med sønnene og brødrene sine, som også var levitter.

¹⁰ Bygningsmennene la grunnvollen til Herrens tempel. Så stilte prestene seg opp i fullt skrud med trompeter, og levittene, Asaf-sønnene, stilte seg opp med symbaler for å prise Herren, slik Israels konge David ville.

¹¹ De stemte i med lov og takk til Herren: «Han er god, evig varer hans miskunn mot Israel.» Og hele folket jublet høyt og lovet Herren fordi grunnvollen til Herrens hus var lagt.

¹² Men mange av prestene, levittene og familieoverhodene som var så gamle at de hadde sett det første tempelet, gråt høyt da de så det tempelet som nå ble grunnlagt. Andre jublet høyt i glede.

¹³ Det var ikke mulig å skille de glade jubelropene fra folkets gråt. For folket jublet så høyt at det hørtes vidt omkring.

Esra 4

Arbeidet på tempelet blir stanset

- ¹Motstanderne til Juda og Benjamin fikk høre at de som hadde vært i eksil, holdt på å bygge et tempel for Herren, Israels Gud.
- ²Da gikk de til Serubabel og familieoverhodene og sa: «La oss bygge sammen med dere. For vi dyrker den samme Gud og har ofret til ham helt siden assyrerkongen Asar-Haddon førte oss hit.»
- ³Men Serubabel, Josva og resten av familieoverhodene i Israel svarte dem: «Nei, vi kan ikke bygge et hus for vår Gud sammen med dere. Alene vil vi bygge det for Herren, Israels Gud, slik perserkongen Kyros har påbudt oss.»
- ⁴Folket i landet tok da motet fra Judas folk og skremte dem fra å bygge.
- ⁵De betalte kongens rådgivere for å motarbeide byggeplanene så lenge perserkongen Kyros levde, og helt fram til Dareios ble konge i Persia.
- ⁶Da Xerxes var konge, i begynnelsen av hans regjeringstid, skrev de et anklageskrift mot innbyggerne i Juda og Jerusalem.
- ⁷Mens Artaxerxes styrte i Persia, skrev Bisjlam, Mitredat, Tabeel og resten av embetsbrødrene deres til kongen. Dokumentet var skrevet på arameisk og ble tolket.
- ⁸Rådsherren Rehum og skriveren Sjimsjai skrev dette brevet om Jerusalem til kong Artaxerxes:
- ⁹«Fra rådsherren Rehum, skriveren Sjimsjai og alle embetsbrødrene deres, dommerne, embetsmennene, offiserene, oppsynsmennene, folkene fra Erek og Babel og elamittene fra Susa,
- ¹⁰ og de andre folkeslagene som den store og berømte Asenappar førte bort og bosatte i byen Samaria og ellers i provinsen Bortenfor Euftrat.»
- ¹¹Dette er en avskrift av brevet som ble sendt kongen: «Til kong Artaxerxes fra tjenerne dine, mennene fra provinsen Bortenfor Euftrat.
- ¹²Kongen skal vite at de judeerne som dro opp fra deg til oss, er kommet til Jerusalem. De er i ferd med å bygge opp igjen denne opprørske og onde byen. De fullfører murene og reparerer grunnvollene.

¹³Nå skal kongen vite at dersom denne byen blir bygd opp igjen og murene fullført, så vil de verken betale skatter, toll eller avgifter, og dette kommer til å skade kongedømmet.

¹⁴ Siden vi spiser av palassets salt, sømmer det seg ikke for oss å se på at kongen blir vanæret. Derfor melder vi nå fra om dette til kongen,

¹⁵ slik at man kan undersøke i dine fedres krønike. I denne boken vil du finne at dette har vært en opprørsk by som har vært til skade for konger og provinser. Fra de tidligste tider har det vært uro der, og derfor er denne byen blitt ødelagt.

¹⁶Vi gjør kjent for kongen at dersom byen blir bygd opp igjen og murene fullført, så kommer du ikke til å ha land bortenfor Eufkrat.»

¹⁷Kongen sendte dette svaret: «Til rådsherren Rehum, skriveren Sjimsjai og resten av embetsbrødrene som bor i Samaria og ellers i provinsen Bortenfor Eufkrat: Fred!

¹⁸Dokumentet som dere sendte oss, har jeg fått oversatt og opplest.

¹⁹Jeg ga ordre om en undersøkelse, og man fant at denne byen fra de tidligste tider av har reist seg mot kongene. Det har vært opprør og uro der.

²⁰ Mektige konger har styrt over Jerusalem og hersket over hele provinsen Bortenfor Eufkrat. De fikk inn skatter, avgifter og toll.

²¹Gi nå påbud om å stanse disse mennene, så byen ikke blir bygd opp igjen før det kommer ordre fra meg.

²²Vær ikke ettergivende i denne saken, ellers kan det bli til enda større skade og tap for kongene.»

²³Så snart avskriften av dokumentet fra kong Artaxerxes var blitt lest opp for Rehum, skriveren Sjimsjai og yrkesbrødrene deres, dro de i all hast til judeerne i Jerusalem og stanset dem med vold og makt.

²⁴Da ble arbeidet på Guds hus i Jerusalem avbrutt, og det lå nede til det andre året av perserkongen Dareios' regjeringstid.

Esra 5

Tempelet blir gjenreist

- ¹ Profeten Haggai og profeten Sakarja, sønn av Iddo, profeterte til judeerne i Juda og Jerusalem, i Israels Guds navn talte de til dem.
- ² Da begynte Serubabel, sønn av Sjealtiel, og Josva, sønn av Josadak, å bygge Guds hus i Jerusalem, og Guds profeter var med og støttet dem.
- ³ Straks kom Tattenai, stattholderen i provinsen Bortenfor Euftrat, og Sjetar-Bosnai og embetsbrødrene deres til dem og sa: «Hvem har gitt dere ordre om å bygge dette huset og gjøre treverket ferdig?»
- ⁴ Videre spurte vi dem: «Hva heter mennene som bygger denne bygningen?»
- ⁵ Men Guds øye hvilte på de eldste blant judeerne. Ingen hindret dem i arbeidet, men man sendte en melding til Dareios og ventet på svarbrev om saken.
- ⁶ Dette er en avskrift av brevet som Tattenai, stattholderen i provinsen Bortenfor Euftrat, og Sjetar-Bosnai og embetsbrødrene hans, embetsmennene i provinsen, sendte til kong Dareios.
- ⁷ Slik sto det skrevet i meldingen: «Til kong Dareios: All fred!
- ⁸ Kongen skal vite at vi har gjort en reise til provinsen Juda, til den store Guds hus. Det blir nå bygd opp igjen av tilhugget stein, og veggene kles med tre. Arbeidet utføres med flid og har god fremgang.
- ⁹ Vi spurte de eldste: ‘Hvem har gitt dere ordre om å bygge dette huset og gjøre treverket ferdig?’
- ¹⁰ Vi spurte dem også hva de het, så vi kunne skrive ned navnene på mennene som var ledere, og la deg få vite det.
- ¹¹ Dette var svaret de ga oss: ‘Vi er tjenere for himmelens og jordens Gud, og vi bygger opp igjen det huset som ble reist her en gang for mange år siden. Det var en stor konge i Israel som bygde og fullførte det.

¹² Men våre fedre gjorde himmelens Gud harm. Derfor ga han dem i hendene på kaldeeren Nebukadnesar, kongen i Babel. Han ødela dette huset og førte folket i eksil til Babel.

¹³ Men i det første året Kyros var konge i Babel, ga han ordre om at Guds hus skulle bygges opp igjen.

¹⁴ Gullkarene og sølvkarene som tilhørte Guds hus, de som Nebukadnesar hadde tatt ut av tempelet i Jerusalem og brakt til tempelet i Babel, de tok kong Kyros ut av tempelet i Babel. Han ga dem til en mann som het Sjesjbassar, som han hadde satt til stattholder,

¹⁵ og sa til ham: Ta dette utstyret, dra av sted og sett det i tempelet i Jerusalem! Guds hus skal bygges opp igjen på samme sted som før.

¹⁶ Så kom denne Sjesjbassar og la grunnvollen til tempelet i Jerusalem. Fra den tiden og til i dag har de bygd på det, men ennå er det ikke ferdig.’

¹⁷ Og nå, om kongen vil, så la det bli undersøkt i de kongelige skattkamrene der borte i Babel om kong Kyros har befalt å bygge Guds hus i Jerusalem. La oss så få vite hva som er kongens vilje i denne saken.»

Esra 6

¹ Da ga kong Dareios påbud om å undersøke i arkivet over skattene som var lagret i Babel.

² I borgen i Ahmeta, som er i provinsen Media, ble det funnet en bokrull. På den sto det skrevet: «Kunngjøring.

³ I det første året Kyros var konge, ga han en befaling om Guds hus i Jerusalem: Det skal bygges opp igjen og bli et sted hvor man bærer fram offer. Grunnvollene skal gjenreises. Huset skal være seksti alen høyt og seksti alen bredt,

⁴ med tre lag tilhugget stein og ett lag nytt tømmer. Utgiftene skal dekkes av kongehuset.

⁵ Og utstyret av gull og sølv fra Guds hus, som Nebukadnesar tok ut av tempelet i Jerusalem og førte til Babel, skal gis tilbake. Det skal bringes til tempelet i Jerusalem og settes på plass i Guds hus.

⁶Nå skal du, stattholder Tattenai fra provinsen Bortenfor Euftrat, og du, Sjetar-Bosnai, og embetsbrødrene deres, embetsmennene i provinsen, holde dere langt borte derfra.

⁷Hold dere unna arbeidet på dette Guds hus! La judeernes stattholder og deres eldste få bygge dette huset på samme sted som før.

⁸Jeg gir nå påbud om hva dere skal gjøre for judeernes eldste for at dette Guds hus kan bli bygd: Alle utgiftene disse har, skal dekkes av kongens skatteinntekter fra provinsen Bortenfor Euftrat, så arbeidet ikke stanser.

⁹Og alt prestene i Jerusalem sier det er behov for av unge okser, værer og lam til brennoffer for himmelens Gud, og hvete, salt, vin og olje, skal gis dem daglig uten unntak,

¹⁰så de kan bære fram velgjørende dufter til himmelens Gud og be for kongen og sønnene hans.

¹¹ Jeg befaler også at enhver som overtrer denne bestemmelsen, skal få en bjelke dratt ut av huset sitt. Han skal nagles fast til bjelken, og huset hans skal bli til en avfallsdyngje på grunn av det han har gjort.

¹²Måtte den Gud som lar sitt navn bo der, overvinne alle konger og folk som strekker hånden ut for å overtre denne bestemmelsen og ødelegge Guds hus som er i Jerusalem. Jeg, Dareios, gir et påbud som skal følges fullt ut.»

¹³Tattenai, som var stattholder i provinsen Bortenfor Euftrat, Sjetar-Bosnai og embetsbrødrene deres gjorde da fullt ut som kong Dareios hadde foreskrevet.

¹⁴Judeernes eldste bygde og hadde god fremgang ved profetiene til profeten Haggai og Sakarja, Iddos sønn. De fullførte byggingen etter befaling fra Israels Gud og etter befaling fra perserkongene Kyros, Dareios og Artaxerxes.

¹⁵ Huset ble ferdig den tredje dagen i måneden adar i det sjette året Dareios var konge.

Tempelet blir innviet

¹⁶ Israelittene – prestene, levittene og resten av dem som hadde vendt tilbake fra eksil – innviet Guds hus med glede.

¹⁷ Til innvielsen av Guds hus brakte de hundre okser, to hundre værer og fire hundre lam, og til syndoffer for hele Israel tolv geitebukker, én for hver av Israels stammer.

¹⁸ De satte opp prestene i grupper og levittene i avdelinger. De skulle gjøre tjeneste for den Gud som er i Jerusalem, slik det står skrevet i Moseboken.

¹⁹ De som hadde vært i eksil, feiret påske på den fjortende dagen i den første måneden,

²⁰ for prestene og levittene hadde rensset seg, alle som en, så de var rene. De slaktet påskelammet for alle som hadde vært i eksil, for sine brødre prestene og for seg selv.

²¹ Så holdt israelittene måltid, både de som hadde vendt tilbake fra eksil, og alle som sammen med de andre ville dyrke Herren, Israels Gud, og som derfor hadde skilt seg fra urenheten til folkeslagene i landet.

²² Glade feiret de de usyrede brøds høytid i sju dager. For Herren hadde gjort dem glade da han vendte assyrerkongens hjerte til dem, så kongen støttet dem i arbeidet på huset til Israels Gud.

Esra 7

Esra reiser til Jerusalem

¹ Senere, da Artaxerxes var konge i Persia, hendte det at Esra – han var sønn av Seraja, sønn av Asarja, sønn av Hilkia,

² sønn av Sjallum, sønn av Sadok, sønn av Ahitub,

³ sønn av Amarja, sønn av Asarja, sønn av Merajot,

⁴ sønn av Serahja, sønn av Ussi, sønn av Bukki,

⁵sønn av Abisjua, sønn av Pinhas, sønn av Elasar, sønn av øverstepresten Aron
⁶– at denne Esra dro opp fra Babel. Han var en skriver som var lærd i Moseloven, den som Herren, Israels Gud, hadde gitt. Fordi Herren, hans Gud, holdt sin hånd over ham, ga kongen ham alt han ba om.

⁷Noen av israelittene og noen prester, levitter, sangere, portvakter og tempeltjenere dro opp til Jerusalem i det sjuende året Artaxerxes var konge.

⁸Esra kom til Jerusalem i den femte måneden i kongens sjuende regjeringsår.

⁹På den første dagen i den første måneden begynte reisen fra Babel, og på den første dagen i den femte måneden kom han til Jerusalem. Hans Gud holdt sin gode hånd over ham.

¹⁰For Esra la hele sitt hjerte i å granske Herrens lov, følge den og lære Israel lov og rett.

¹¹ Dette er en avskrift av det dokumentet som kong Artaxerxes ga til presten og skriveren Esra, som var skriftlærd i Herrens bud og forskrifter for Israel:

¹² «Artaxerxes, kongenes konge, til presten Esra, skriftlærd i himmelens Guds lov. Vær hilset!

¹³Dette påbudet gir jeg: Alle i mitt rike av Israels folk, også prester og levitter, som vil reise til Jerusalem sammen med deg, kan få reise.

¹⁴For du er sendt av kongen og de sju rådgiverne hans for å undersøke forholdene i Juda og Jerusalem ut fra din Guds lov, som du har i din hånd.

¹⁵Du skal ta med deg sølv og gull som kongen og hans rådgivere frivillig har gitt til Israels Gud, han som har sin bolig i Jerusalem,

¹⁶og alt sølvet og gullet som du finner i hele provinsen Babel, sammen med de gavene som folket og prestene frivillig gir til sin Guds hus i Jerusalem.

¹⁷For disse pengene skal du samvittighetsfullt kjøpe okser, værere og lam, og grødeoffer og drikkoffer som hører til. Og du skal ofre dem på alteret i deres Guds hus i Jerusalem.

¹⁸Resten av sølvet og gullet skal du og brødrene dine bruke slik dere mener er godt etter deres Guds vilje.

¹⁹Men det utstyret som du har fått til tjenesten i din Guds hus, skal du overlevere foran Jerusalems Gud.

²⁰Resten av det som trengs i Guds hus, og som det faller på deg å skaffe, skal du få fra kongens skattkammer.

²¹Jeg, kong Artaxerxes, påbyr alle skattmestrene i provinsen Bortenfor Euftrat: Alt det presten Esra, skriftlærd i himmelens Guds lov, ber dere om, skal han få fullt ut:

²² inntil 100 talenter sølv, 100 kor hvete, 100 bat vin, 100 bat olje og ubegrenset mengde salt.

²³Alt himmelens Gud påbyr, skal utføres med iver for hans hus. Ellers skal vrede komme over riket til kongen og sønnene hans.

²⁴Vi kunngjør for dere at verken skatt, toll eller avgifter skal pålegges noen av prestene, levittene, sangerne, portvaktene, tempeltjenerne eller andre som gjør tjeneste ved dette Guds hus.

²⁵ Og du, Esra, med visdom fra din Gud i dine hender: Innsett skrivere og dommere til å dømme mellom alt folket i provinsen Bortenfor Euftrat, alle som kjenner din Guds lover. Og den som ikke kjenner dem, skal dere undervise.

²⁶Enhver som ikke følger din Guds lov og kongens lov, skal få en dom som svarer til lovbruddet, enten dødsstraff, landsforvisning, bot eller fengsel.»

²⁷«Velsignet er Herren, våre fedres Gud, som ga kongen den tanken at han skulle pryde Herrens hus i Jerusalem,

²⁸og som lot meg få velvilje hos kongen og hans rådgivere og hos alle kongens mektige menn. Jeg tok mot til meg, for Herren min Gud holdt sin hånd over meg, og jeg samlet noen av Israels ledere til å dra opp sammen med meg.»

Esra 8

De som kom tilbake sammen med Esra

¹ Dette er slektsregistrene til familieoverhodene som dro opp sammen med meg fra Babel da Artaxerxes var konge:

² etterkommere av Pinhas: Gersjom; av Itamar: Daniel; av David: Hattusj,

³ sønn av Sjekanja; av Parosj: Sakarja, og med ham var det registrert 150 mann;

⁴ av Pahat-Moab: Eljoenai, sønn av Serahja, og med ham 200 mann;

⁵ av Sattu: Sjekanja, sønn av Jahasiel, og med ham 300 mann;

⁶ av Adin: Ebed, sønn av Jonatan, og med ham 50 mann;

⁷ av Elam: Jesaja, sønn av Atalja, og med ham 70 mann;

⁸ av Sjefatja: Sebadja, sønn av Mikael, og med ham 80 mann;

⁹ av Joab: Obadja, sønn av Jehiel, og med ham 218 mann;

¹⁰ av Bani: Sjelomit, sønn av Josifja, og med ham 160 mann;

¹¹ av Bebai: Sakarja, sønn av Bebai, og med ham 28 mann;

¹² av Asgad: Johanan, sønn av Hakkatan, og med ham 110 mann;

¹³ av Adonikam, de siste, dette er navnene deres: Elifelet, Je'iel og Sjemaja og med dem 60 mann;

¹⁴ av Bigvai: Utai og Sakkur og med dem 70 mann.

Esra kommer til Jerusalem

¹⁵ Jeg samlet dem ved elven som renner til Ahava, og vi lå i leir der i tre dager. Jeg la merke til at både folket og prestene var der, men jeg fant ingen levitter.

¹⁶ Jeg sendte da bud etter høvdingene Elieser, Ariel, Sjemaja, Elnatan, Jarib, Elnatan, Natan, Sakarja og Mesjullam og etter lærerne Jojarib og Elnatan.

¹⁷ Jeg ba dem dra av gårde til Iddo, lederen på et sted som het Kasifja. Jeg la dem ord i munnen som de skulle si til Iddo og hans bror, de som var tempeltjenere i Kasifja. De skulle sende oss tjenere til vår Guds hus.

¹⁸ Fordi vår Guds gode hånd var over oss, sendte de oss så en klok mann, Sjerebja, sammen med sønnene og brødrene hans, 18 til sammen. Sjerebja var etterkommer av Mahli, sønn av Levi, sønn av Israel.

- ¹⁹Videre kom Hasjabja og med ham Jesaja, av Meraris etterkommere, og brødrene hans og sønnene deres, 20 til sammen.
- ²⁰Av tempeltjenerne som David og lederne hadde satt til å tjene levittene, kom det 220. Alle disse er oppført ved navn.
- ²¹ Da ropte jeg ut en faste der ved Ahava-elven, for at vi skulle ydmyke oss for vår Guds ansikt og be ham om en god reise for oss selv og barna våre og for alt vi eide.
- ²²For jeg skammet meg for å be kongen om soldater og hester til å hjelpe oss mot fiender på veien, siden vi hadde sagt til kongen: «Vår Gud holder sin gode hånd over alle som søker ham, men hans makt og vrede er over alle som svikter ham.»
- ²³Så vi fastet og søkte vår Gud for dette, og han hørte vår bønn.
- ²⁴Da valgte jeg ut tolv av de ledende prestene og dessuten Sjerebja og Hasjabja sammen med ti av brødrene deres.
- ²⁵Jeg veide opp for dem sølvet, gullet og karene – gaven til vår Guds hus fra kongen, rådgiverne og lederne hans og hele Israel som befant seg der.
- ²⁶ Jeg veide opp og overlot i deres hender 650 talenter sølv, 100 sølvkar verdt en talent hver, 100 talenter gull,
- ²⁷ 20 gullboller verdt 1.000 dareiker og to kar av god, skinnende bronse, lik gull.
- ²⁸Jeg sa til dem: «Dere er hellige for Herren, og karene er hellige; sølvet og gullet er en frivillig gave til Herren, deres fedres Gud.
- ²⁹Hold vakt og ta vare på dette helt til dere kan veie dem opp for de ledende prestene, levittene og lederne for Israels slekter i Jerusalem, i rommene i Herrens hus.»
- ³⁰Så fikk prestene og levittene den oppveide mengden av sølv, gull og kar. De skulle bringe denne gaven til Jerusalem, til vår Guds hus.

³¹Vi brøt opp fra Ahava-elven på den tolvte dagen i den første måneden for å dra til Jerusalem. Vår Guds hånd var over oss og reddet oss fra fiendens grep og fra overfall på veien.

³²Vi kom til Jerusalem og hvilte der i tre dager.

³³Den fjerde dagen ble sølvet, gullet og karene veid i vår Guds hus og gitt til presten Meremot, sønn av Uria. Sammen med ham var Elasar, sønn av Pinhas, og levittene Josabad, sønn av Josva, og Noadja, sønn av Binnui.

³⁴Alt ble talt og veid, og vekten ble samtidig skrevet ned.

³⁵ De som var kommet fra fangenskapet, ofret brennoffer til Israels Gud: 12 okser for hele Israel, 96 værer, 77 lam og som syndoffer 12 bukker. Alt dette var et brennoffer for Herren.

³⁶ De overga kongens forordninger til kongens satraper og stattholderne i provinsen Bortenfor Eufrat, og disse ga sin støtte til folket og til Guds hus.

Esra 9

Esras bønn

¹Da dette var over, kom lederne til meg og sa: «Verken Israels folk, prestene eller levittene har skilt seg fra folkene i landområdene omkring, de som handler like avskyelig som kanaaneerne, hetittene, perisittene, jebusittene, ammonittene, moabittene, egypterne og amorittene.

² For de har tatt døtrene deres til koner for seg og sønnene sine, slik at den hellige ætten er blitt blandet med folkene i landområdene omkring. Lederne og stormennene har vært de første til å drive med slik troløshet.»

³ Da jeg hørte dette, flerret jeg kjortel og kappe, rev meg i hår og skjegg og satt lamslått.

⁴Alle som skalv for ordet fra Israels Gud, samlet seg omkring meg på grunn av troløsheten til dem som hadde vært i eksil. Og jeg satt der lamslått helt til kveldsofferet.

⁵Ved kveldsofferet reiste jeg meg fra botsøvelsen. Med flerret kjortel og kappe kastet jeg meg ned på kne, bredte ut hendene mot Herren min Gud

⁶ og sa: Min Gud! Jeg skammer meg og skjemmes over å løfte ansiktet mot deg, min Gud! For våre synder er så mange at de har vokst oss over hodet, og vår skyld er så stor at den når til himmelen.

⁷Fra våre fedres dager og helt til nå har vår skyld vært stor. På grunn av våre synder ble vi og våre konger og prester overgitt i hendene på fremmede konger, til sverd, fangenskap, plyndring og skam, slik det er den dag i dag.

⁸Men nå har Herren vår Gud for en kort stund vist oss velvilje. Han har latt en rest av oss slippe unna og har festet teltpluggen for oss på sitt hellige sted. Vår Gud har fått øynene våre til å skinne og har gitt oss litt styrke i vårt slaveri.

⁹For selv om vi er slaver, har vår Gud ikke forlatt oss i vårt slaveri, men han har fått perserkongene til å vise oss velvilje, så vi fikk mot til å reise vår Guds hus av ruinene. Og han har gitt oss et vern i Juda og Jerusalem.

¹⁰Men nå, hva skal vi si etter dette, vår Gud? For vi har forlatt dine bud,

¹¹ som du ga gjennom dine tjenere profetene: «Landet som dere drar inn i for å ta i eie, er et urent land på grunn av urenheten til folkene i landområdene omkring. De har fylt det med avskyelige handlinger og gjort det urent fra ende til annen.

¹²Derfor må dere ikke gi bort døtrene deres til de andres sønner. Dere må heller ikke la de andres døtre ta sønnene deres til ekte. Og dere må aldri gjøre noe for å fremme deres fred og velferd. Da skal dere bli sterke og få spise av alt det gode i landet, og dere skal la barna deres få det i eie for alltid.»

¹³Til tross for alt som har skjedd med oss på grunn av våre onde gjerninger og vår store skyld, har du, vår Gud, likevel straffet oss mindre enn våre synder fortjente, og du har latt en rest av oss slippe unna.

¹⁴Skulle vi igjen bryte dine bud og knytte slektsbånd med folkene som gjør slike avskyelige handlinger? Kommer du ikke da til å bli så harm at du tilintetgjør oss, slik at ingen blir igjen eller slipper unna?

¹⁵Herre, Israels Gud, du er rettferdig. Vi er en rest som har sluppet unna til denne dag. Se, her er vi for ditt ansikt med vår skyld. Men slik kan ingen bli stående for deg.

Esra 10

De fremmede kvinnene sendes bort

¹Mens Esra gråtende kastet seg ned foran Guds hus og ba og bekjente, samlet det seg en stor mengde israelitter omkring ham, menn, kvinner og barn, og folket gråt høyt.

²Da tok Sjekanja, sønn av Jehiel, av Elams etterkommere, til orde og sa til Esra: «Vi har vært troløse mot vår Gud og tatt til oss fremmede kvinner fra folkene i landet. Likevel er det ennå håp for Israel.

³La oss nå inngå en pakt for vår Guds ansikt og sende fra oss alle disse kvinnene og deres barn. Det er dette rådet vi har fått fra Herren og fra dem som skjelver for vår Guds bud. La det bli gjort etter loven!

⁴Gå i gang, for denne saken hviler på deg, og vi vil være med deg. Vær sterk og gå til verket!»

⁵Så reiste Esra seg og ba de ledende prestene, levittene og hele Israel sverge at de ville gjøre det som var sagt, og de sverget.

⁶Da dro Esra bort fra plassen foran Herrens hus og inn i rommet til Johanan, sønn av Eljasjib. Der ble han natten over uten å smake verken brød eller vann, for han sørget over troløsheten til dem som hadde vært i eksil.

⁷Deretter gikk det ut en kunngjøring gjennom hele Juda og Jerusalem til alle som hadde vært i eksil. De skulle samles i Jerusalem.

⁸Den som ikke kom innen tre dager, skulle – slik lederne og de eldste hadde bestemt – få all sin eiendom slått med bann og ødelagt og selv bli skilt fra forsamlingen av dem som hadde vært i eksil.

⁹Alle menn fra Juda og Benjamin samlet seg i Jerusalem i løpet av tre dager. Det var den tjuende dagen i den niende måneden. Hele folket satt på plassen

foran Guds hus og skalv, både på grunn av denne saken og fordi det regnet kraftig.

¹⁰ Da reiste presten Esra seg og sa til dem: «Dere har vært troløse og tatt til dere fremmede kvinner. Slik har dere økt Israels skyld.

¹¹ Bekjenn nå for Herren, deres fedres Gud, og gjør hans vilje. Skill dere fra disse folkene i landet og fra de fremmede kvinnene.»

¹² Da svarte hele forsamlingen høyt: «Ja, vi vil gjøre det som du sier til oss.

¹³ Men det er mye folk, og det er regntid. Vi orker ikke å stå her ute lenger. Dette arbeidet er ikke gjort på en dag eller to, for vi er mange som har syndet i denne saken.

¹⁴ La nå lederne våre stå fram for hele forsamlingen. Så skal alle i byene våre som har tatt til seg fremmede kvinner, møte til avtalte tider sammen med de eldste og dommerne fra hver enkelt by, for å vende bort fra oss vår Guds brennende vrede på grunn av denne saken.»

¹⁵ Bare Jonatan, sønn av Asael, og Jahseja, sønn av Tikva, satte seg imot dette, og Mesjullam og levitten Sjabbetai støttet dem.

¹⁶ Men de som hadde vært i eksil, gjorde som det var sagt. Presten Esra skilte ut noen menn som var overhoder for familiene sine, alle nevnt ved navn. De kom sammen den første dagen i den tiende måneden for å undersøke saken.

¹⁷ På den første dagen i den første måneden ble de ferdige med alle mennene som hadde tatt til seg fremmede kvinner.

Liste over dem som hadde tatt til seg fremmede kvinner

¹⁸ Man fant at disse prestesønnene hadde tatt til seg fremmede kvinner: av etterkommerne av Josva, sønn av Josadak, og brødrene hans: Maaseja, Elieser, Jarib og Gedalja.

¹⁹ De ga hånden på at de skulle sende fra seg kvinnene sine, og de ofret en vær som skyldoffer.

²⁰ Etterkommere av Immer: Hanani og Sebadja;

- ²¹av Harim: Maaseja, Elia, Sjemaja, Jehiel og Ussia;
- ²²av Pasjhur: Eljoenai, Maaseja, Ismael, Netanel, Josabad og Elasa.
- ²³Av levittene: Josabad, Sjimi, Kelaja, som også kalles Kelita, Petahja, Juda og Elieser.
- ²⁴Av sangerne: Eljasjib, og av portvaktene: Sjallum, Telem og Uri.
- ²⁵Av Israel: etterkommere av Parosj: Ramja, Jissia, Malkia, Mijjamin, Elasar, Malkia og Benaja;
- ²⁶av Elam: Mattanja, Sakarja, Jehiel, Abdi, Jeremot og Elia;
- ²⁷av Sattu: Eljoenai, Eljasjib, Mattanja, Jeremot, Sabad og Asisa;
- ²⁸av Bebai: Johanan, Hananja, Sabbai og Atlai;
- ²⁹av Bani: Mesjullam, Malluk, Adaja, Jasjub, Sjeal og Jeremot;
- ³⁰av Pahat-Moab: Adna, Kelal, Benaja, Maaseja, Mattanja, Besalel, Binnui og Manasse;
- ³¹av Harim: Elieser, Jisjia, Malkia, Sjemaja, Simon,
- ³²Benjamin, Malluk og Sjemarja;
- ³³av Hasjum: Mattenai, Mattatta, Sabad, Elifelet, Jeremai, Manasse og Sjimi;
- ³⁴av Bani: Maadai, Amram, Uel,
- ³⁵Benaja, Bedja, Keluhu,
- ³⁶Vanja, Meremot, Eljasjib,
- ³⁷Mattanja, Mattenai og Jaasai;
- ³⁸av Binnui: Sjimi,
- ³⁹Sjelemja, Natan, Adaja,
- ⁴⁰Maknadbai, Sjasjai, Sjarai,
- ⁴¹Asarel, Sjelemja, Sjemarja,
- ⁴²Sjallum, Amarja og Josef;

⁴³av Nebo: Je'iel, Mattitja, Sabad, Sebina, Jaddai, Joel og Benaja.

⁴⁴Alle disse hadde tatt til seg fremmede kvinner, og noen hadde fått barn med dem.

Nehemja

Nehemja 1

Nehemja ber for folket sitt

- ¹ Ord av Nehemja, sønn av Hakalja. Det var i måneden kislev i det tjuende året, mens jeg var i borgen Susa.
- ² Da kom Hanani, en av brødrene mine, og noen menn fra Juda. Jeg spurte dem ut om de judeerne som hadde sluppet unna fangenskapet, og om Jerusalem.
- ³ De svarte: «De som har sluppet unna fangenskapet der i provinsen, er i stor ulykke og vanære. Muren rundt Jerusalem er brutt ned, og portene er brent opp.»
- ⁴ Da jeg hørte dette, satte jeg meg ned og gråt. Jeg sørget i flere dager. Jeg fastet og ba til himmelens Gud.
- ⁵ Jeg sa: Å, Herre, himmelens Gud, du store og skremmende Gud, som holder pakten og viser kjærlighet mot alle som elsker deg og holder dine bud.
- ⁶ La ditt øre lytte og øynene dine være åpne så du hører din tjeners bønn som jeg ber til deg nå, både dag og natt, for israelittene, dine tjenere. Jeg bekjenner syndene som vi israelitter har gjort mot deg. Også jeg og mitt farshus har syndet.
- ⁷ Vi har handlet ille mot deg og ikke holdt budene, forskriftene og lovene som du ga din tjener Moses.
- ⁸ Husk det du påla din tjener Moses: «Hvis dere er troløse, vil jeg spre dere blant folkene.
- ⁹ Men hvis dere vender om til meg og holder budene mine og lever etter dem, om dere så er drevet bort til himmelens grense, skal jeg samle dere derfra og bringe dere til det stedet som jeg har valgt til bolig for mitt navn.»
- ¹⁰ De er tjenerne dine og folket ditt, som du har fridd ut ved din store kraft og sterke hånd.

¹¹Å, Herre, la øret ditt lytte til bønnene fra tjeneren din og tjenerne dine, de som gjerne vil frykte ditt navn. La tjeneren din lykkes i dag, la ham finne barmhjertighet hos denne mannen! Jeg var kongens munnskjenk da dette hendte.

Nehemja 2

Nehemja får dra til Jerusalem

¹ Det var i måneden nisan i det tjuende året til kong Artaxerxes. Jeg tok vinen som sto foran kongen, og ga ham. Han hadde aldri før sett meg nedtrykt.

² Kongen sa til meg: «Hvorfor ser du så nedtrykt ut? Du er da ikke syk? Dette kan ikke være annet enn hjertesorg.» Jeg ble svært redd

³ og sa til kongen: «Lenge leve kongen! Skulle jeg ikke se nedtrykt ut når byen der fedrene mine er gravlagt, ligger øde og portene er fortært av ild?»

⁴ Kongen sa til meg: «Hva ønsker du?» Jeg ba til himmelens Gud.

⁵ Så sa jeg til kongen: «Om kongen finner det for godt og han synes godt om sin tjener, så send meg til Juda, til byen der fedrene mine er gravlagt, så jeg kan bygge den opp igjen.»

⁶ Da spurte kongen meg, mens dronningen satt ved siden av ham: «Hvor lenge kommer reisen din til å vare, og når vender du tilbake?» Kongen godtok tiden jeg nevnte, og sendte meg av sted.

⁷ Jeg sa til ham: «Om kongen finner det for godt, så send med meg brev til stattholderne i provinsen Bortenfor Eufkrat, så de lar meg dra gjennom til jeg kommer til Juda,

⁸ og også et brev til Asaf, vokteren for kongens parker, slik at han gir meg tømmer til bjelker i portene i tempelborgen, til bymuren og til huset jeg skal bo i.» Kongen gjorde dette, for min Gud holdt sin gode hånd over meg.

⁹ Jeg kom til stattholderne i provinsen Bortenfor Eufkrat og ga dem brevene fra kongen. Kongen hadde sendt med meg hærførere og ryttere.

¹⁰ Horonitten Sanballat og ammonitten Tobia, tjenestemannen, fikk høre dette. De tok det ille opp at det hadde kommet en mann som ville isrealittene vel.

Nehemja inspiserer bymuren

¹¹Så kom jeg til Jerusalem. Da jeg hadde vært der i tre dager,

¹²dro jeg ut om natten sammen med noen få menn. Jeg hadde ikke fortalt noe menneske hva min Gud hadde lagt meg på hjertet å gjøre for Jerusalem. Jeg hadde ikke med meg andre dyr enn det jeg red på.

¹³Jeg dro ut gjennom Dalporten om natten, forbi Drakekilden og til Møkkporten. Jeg inspisererte Jerusalems murer, som var brutt ned, og portene, som var fortært av ild.

¹⁴Jeg dro videre til Kildeporten og Kongedammen, men der var det ikke plass nok til at dyret som jeg red på, kunne komme forbi.

¹⁵Jeg fortsatte opp gjennom dalen om natten og inspisererte muren. Deretter snudde jeg og kom tilbake gjennom Dalporten.

¹⁶Stormennene visste ikke hvor jeg hadde vært, eller hva jeg hadde gjort. Inntil da hadde jeg ikke fortalt det til judeerne, verken til prestene, de fremste, stormennene eller de andre som skulle gjøre arbeidet.

¹⁷Men nå sa jeg til dem: «Dere ser hvor ille vi har det her. Jerusalem ligger i ruiner, og portene er brent opp. Kom, la oss bygge opp igjen muren rundt Jerusalem, så vi ikke lenger må leve i vanære.»

¹⁸Jeg fortalte dem også hvordan Gud holdt sin gode hånd over meg, og hva kongen hadde sagt til meg. Da sa de: «La oss gå i gang med å bygge!» Og de tok fatt på det gode verket.

¹⁹Da horonitten Sanballat, ammonitten Tobia, tjenestemannen, og araberen Gesjem hørte dette, spottet og hånte de oss. De sa: «Hva er det dere holder på med? Gjør dere opprør mot kongen?»

²⁰ Jeg svarte dem: «Himmelens Gud vil la oss lykkes. Vi, hans tjenere, skal gå i gang med å bygge. Men dere har ingen del, ingen rett og ingen historie i Jerusalem.»

Nehemja 3

Muren bygges opp igjen

¹ Øverstepresten Eljasjib og brødrene hans, prestene, gikk i gang med å bygge Saeuporten. De helliget den og satte inn dørene. Deretter helliget de muren helt til Hundretårnet og Hananel-tårnet.

² Ved siden av dem bygde mennene fra Jeriko, og ved siden av dem bygde Sakkur, sønn av Imri.

³ Fiskeporten ble bygd av etterkommerne til Senaa. De tømret den opp og satte inn dører med bolter og bommer.

⁴ Ved siden av dem arbeidet Meremot, sønn av Uria, sønn av Hakkos, og ved siden av dem Mesjullam, sønn av Berekja, sønn av Mesjesabel, og ved siden av dem Sadok, sønn av Baana.

⁵ Ved siden av dem arbeidet mennene fra Tekoa, men de fremste blant dem ville ikke bøye nakken i arbeid for herrene sine.

⁶ Gamleporten ble reparert av Jojada, sønn av Paseah, og av Mesjullam, sønn av Besodja. De tømret den opp og satte inn dører med bolter og bommer.

⁷ Ved siden av dem arbeidet Melatja fra Gibeon, Jadon fra Meronot og menn fra Gibeon og Mispa, som var sete for stattholderen i provinsen Bortenfor Euftrat.

⁸ Ved siden av dem arbeidet Ussiel, sønn av Harhaja, en av gullsmedene, og ved siden av ham arbeidet Hananja, en av salvemakerne. De bygde opp igjen Jerusalem helt fram til Den brede muren.

⁹ Ved siden av dem arbeidet Refaja, sønn av Hur. Han var leder for halvparten av Jerusalem-området.

¹⁰ Ved siden av dem arbeidet Jedaja, sønn av Harumaf, like ved sitt eget hus, og ved siden av ham arbeidet Hattusj, sønn av Hasjabneja.

¹¹ Ovnstårnet og en annen del av muren ble reparert av Malkia, sønn av Harim, og av Hasjub, sønn av Pahat-Moab.

¹²Ved siden av ham arbeidet Sjallum, sønn av Hallohesj, som var leder for den andre halvparten av Jerusalem-området, og døtrene hans.

¹³Dalporten ble reparert av Hanun og innbyggerne i Sanoah. De bygde den opp igjen og satte inn dører med bolter og bommer. De reparerte også tusen alen på muren helt til Møkkporten.

¹⁴Møkkporten ble reparert av Malkia, sønn av Rekab, lederen for Bet-Hakkerem-området. Han bygde opp igjen porten og satte inn dører med bolter og bommer.

¹⁵Sjallun, sønn av Kol-Hose, lederen for Mispa-området, reparerte Kildeporten. Han bygde den opp igjen, la tak på den og satte inn dører med bolter og bommer. Han reparerte også muren ved Sjelah-dammen, nær kongens hage, og bort til trappene ned fra Davidsbyen.

¹⁶Deretter arbeidet Nehemja, sønn av Asbuk, som var leder for halvparten av Bet-Sur-området. Han reparerte muren fram til Davids-gravene og til den kunstige dammen og krigernes hus.

¹⁷Etter ham arbeidet levittene, Rehum, sønn av Bani, og ved siden av ham arbeidet Hasjabja for sitt område, han var leder for halvparten av Ke'ila-området.

¹⁸Etter dem arbeidet brødrene deres, Bavvai, sønn av Henadad, lederen for den andre halvparten av Ke'ila-området,

¹⁹ og ved siden av ham arbeidet Eser, sønn av Jesjua, lederen for Mispa, på en annen del rett overfor oppgangen til våpenlageret i murvinkelen.

²⁰Etter ham arbeidet Baruk, sønn av Sabbai, med stor iver på en annen del, fra hjørnet og fram til inngangen til øverstepresten Eljasjibs hus.

²¹Etter ham arbeidet Meremot, sønn av Uria, sønn av Hakkos, på en annen del fra inngangen til Eljasjibs hus og til enden av huset.

²²Etter ham arbeidet prestene som bodde i nærheten.

²³Etter dem arbeidet Benjamin og Hasjub like ved sine egne hus. Etter ham arbeidet Asarja, sønn av Maaseja, sønn av Ananja, ved siden av sitt eget hus.

²⁴Etter ham arbeidet Binnui, sønn av Henadad, på en annen del, fra Asarjas hus til murvinkelen og hjørnet.

²⁵Palal, sønn av Usai, arbeidet like ved hjørnet og det øvre tårnet som stikker fram fra kongeborgen, det som hører til vaktgården. Etter ham arbeidet Pedaja, sønn av Parosj, og

²⁶ tempeltjenerne som bodde på Ofel, helt til et punkt like ved Vannporten i øst og tårnet som stakk fram.

²⁷Etter dem arbeidet mennene fra Tekoa på en annen del, fra plassen foran det store tårnet som stakk fram, og til Ofel-muren.

²⁸ Ovenfor Hesteporten arbeidet prestene foran hvert sitt hus.

²⁹ Etter dem arbeidet Sadok, sønn av Immer, på den andre siden av huset sitt. Etter ham arbeidet Sjemaja, sønn av Sjekanja, som vokter Østporten.

³⁰Etter ham arbeidet Hananja, sønn av Sjelemja, og Hanun, den sjette sønnen til Salaf, på en annen del. Etter ham arbeidet Mesjullam, sønn av Berekja, rett overfor sitt eget rom.

³¹Etter ham arbeidet Malkia, en av gullsmedene, helt fram til huset til tempeltjenerne og handelsmennene foran Mønstringsporten, til det øvre hjørnet.

³²Og mellom det øvre hjørnet og Saueporten arbeidet gullsmedene og handelsmennene.

Nehemja 4

Judeerne møter motstand

1 Da Sanballat hørte at vi holdt på å bygge opp muren, ble han sint; han var fra seg av raseri. Han spottet judeerne

²og sa til landsmennene sine og til hæren i Samaria: «Hva er det disse elendige judeerne driver på med? Skal de bygge opp igjen, ofre og fullføre på én dag? Kan de gjøre de brente steinene i grushaugene levende?»

³Ammonitten Tobia, som var sammen med ham, sa: «La dem bygge så mye de vil! Bare en rev hopper oppå, river den steinmuren ned.»

⁴«Hør, vår Gud, hvordan vi blir hånt! La spotten vende tilbake over deres egne hoder. La dem bli plyndret og ført som fanger til et fremmed land!

⁵Dekk ikke over deres skyld, og la ikke synden bli visket ut for ditt ansikt. De har krenket bygningsmennene.»

⁶Så bygde vi opp igjen muren i halv høyde helt rundt, og folket la sitt hjerte i arbeidet.

⁷Da Sanballat, Tobia, araberne, ammonittene og asjdodittene fikk høre at gjenreisningen av Jerusalems murer gikk framover, og at revnene nå var i ferd med å fylles, ble de rasende.

⁸Alle slo seg sammen for å gå til krig mot Jerusalem og skape forvirring der.

⁹Men vi ba til vår Gud og satte vakt på murene dag og natt for å holde dem borte.

¹⁰Da sa de i Juda: «De som bærer, har ikke mer krefter. Det er for mye grus. Vi makter ikke å bygge muren.»

¹¹Og motstanderne våre sa: «Før de vet om det eller legger merke til det, skal vi være blant dem, drepe dem og gjøre slutt på arbeidet.»

¹²Når judeerne som bodde nær dem, kom til oss, sa de gang på gang: «De kommer mot oss fra alle kanter.»

¹³Så lot jeg folket stille seg opp på de laveste stedene bak muren, på de åpne plassene. Jeg lot dem stille seg opp slekt for slekt med sverd, spyd og buer.

¹⁴Da jeg hadde sett på dette, reiste jeg meg og sa til de fremste, stormennene og resten av folket: «Vær ikke redde for dem! Tenk på Herren, den store og skremmende, og kjemp for brødre, sønner og døtre, kvinner og hjem!»

¹⁵ Fiendene våre fikk nå høre at vi kjente til planen deres, og at Gud hadde hindret den. Da vendte vi alle tilbake til muren, hver til sitt arbeid.

¹⁶ Fra den dagen arbeidet halvparten av de unge mennene mine på muren, mens den andre halvparten sto med piler, skjold, buer og brynjer. Lederne sto bak hele Juda-folket

¹⁷ som bygde på muren. Bærerne gjorde arbeidet sitt ved å bære med den ene hånden og holde våpenet med den andre.

¹⁸ Hver bygningsmann hadde sverdet festet ved hoftene mens han bygde. Hornblåseren sto ved siden av meg.

¹⁹ Da sa jeg til de fremste, stormennene og resten av folket: «Arbeidet er stort og vidt, og vi står spredt på muren, langt fra hverandre.

²⁰ Om dere hører lyden av hornet, skal dere samle dere omkring oss. Vår Gud vil kjempe for oss.»

²¹ Vi fortsatte arbeidet fra morgenrøden viste seg til stjernene kom fram, mens halvparten sto med spydene sine.

²² Samtidig sa jeg til folket: «Hver mann og hans tjenestefolk må bli over i Jerusalem så de kan holde vakt om natten og arbeide om dagen.»

²³ Selv kom vi aldri ut av klærne, verken jeg, brødrene mine, tjenestefolkene eller vaktmennene som fulgte meg. Hver mann hadde våpen i høyre hånd.

Nehemja 5

Sletting av gjeld

¹ Det steg et klagerop fra folket og kvinnene mot de judeiske brødrene.

² Noen sa: «Med sønnene og døtrene våre er vi mange. Vi må ha korn så vi kan spise og leve.»

³ Andre sa: «Åkrene, vinmarkene og husene våre gir vi i pant for å få korn mot sulten.»

⁴ Andre igjen sa: «Vi låner penger på åkrene og vinmarkene våre til skatt for kongen.

⁵Vi er av samme kjøtt og blod som brødrene våre, våre barn er som deres barn. Likevel må vi tvinge sønnene og døtrene våre til slaveri. Ja, noen av døtrene våre er alt blitt slaver. Men vi er maktesløse, for åkrene og vinmarkene våre tilhører andre.»

⁶Da jeg hørte klageropene og det de fortalte, ble jeg svært sint.

⁷Men hjertet mitt ga meg råd, og jeg irectesatte de fremste og stormennene og sa til dem: «Krever dere inn noe dere har lånt ut til deres egne brødre?» Så innkalte jeg til et folkemøte om dette.

⁸Jeg sa til dem: «Vi har, så langt vi kunne, kjøpt ut våre judeiske brødre som var solgt til andre folk. Men dere selger deres egne brødre, så vi må kjøpe dem fri igjen.» De ble stumme og fant ikke ord.

⁹Så sa jeg: «Det er ikke rett, det dere gjør. Burde dere ikke heller leve i frykt for vår Gud, så de andre folkene, våre fiender, ikke skal spotte oss?

¹⁰Jeg, brødrene og tjenestefolkene mine har også lånt dem penger og korn. La oss slette disse lånene!

¹¹La dem i dag få tilbake åkrene, vinmarkene, olivenlundene og husene sine, og ettergi det de skylder i penger, korn, ny vin og fin olje som dere har lånt dem.»

¹²De svarte: «Vi skal gi tilbake og ikke kreve noe fra dem. Vi skal gjøre som du sier.» Jeg kalte på prestene og ba dem sverge på dette.

¹³Så ristet jeg ut brystfolden av kappen og sa: «Måtte Gud slik riste ut fra hus og eiendom den som ikke holder dette ord, måtte han bli ristet og tømt ut.» Hele forsamlingen sa «amen», og de priste Herren. Siden gjorde folket som de hadde lovet.

¹⁴Fra den dagen kong Artaxerxes satte meg til stattholder i landet Juda, i de tolv årene fra det tjuende til det trettiandre styringsåret hans, spiste verken jeg eller mine folk stattholderens brød.

¹⁵De som var stattholdere før meg, hadde lagt en stor byrde på folket. De tok førti sjekel sølv om dagen for brød og vin. Også mennene deres var harde mot folket. Men jeg gjorde ikke slikt, for jeg fryktet Gud.

¹⁶ Jeg var også med i arbeidet på denne muren, selv om vi ikke eide jord, og alle mennene mine var samlet til arbeid der.

¹⁷150 judeere og stormenn spiste ved mitt bord, i tillegg til dem som kom til oss fra folkeslagene omkring oss.

¹⁸Hver dag fikk jeg laget til en okse, seks sauer av beste sort og fugl, og hver tiende dag all slags god vin i mengder. Likevel gjorde jeg ikke krav på stattholderens brød, for arbeidet hvilte tungt på dette folket.

¹⁹Min Gud, regn meg til det gode alt det jeg har gjort for dette folket!

Nehemja 6

Muren blir fullført

¹ Sanballat, Tobia, araberer Gesjem og de andre fiendene våre fikk høre at jeg hadde bygd muren opp igjen, og at det ikke fantes brist i den lenger, men ennå hadde jeg ikke satt inn dører i portene.

² Da sendte Sanballat og Gesjem bud til meg: «Kom, la oss møtes i Hakkefirim i Ono-dalen.» De hadde tenkt å skade meg.

³ Jeg sendte budbærere til dem med svaret: «Jeg er opptatt med et stort arbeid og kan ikke komme. Arbeidet ville stanse hvis jeg forlot det og dro ned til dere.»

⁴ Fire ganger sendte de samme bud, og hver gang ga jeg samme svar.

⁵ Sanballat sendte tjeneren sin til meg med samme bud for femte gang, nå med et åpent brev i hånden.

⁶ Der sto det skrevet: «Folkeslagene har fått høre, og Gesjem stadfester det, at du og judeerne tenker på å gjøre opprør, og at det er derfor du bygger muren. Det sies at du vil være kongen deres.

⁷ Du skal til og med ha satt profeter til å rope om deg i Jerusalem: 'En konge i Juda!' Dette vil kongen nå få høre. Kom derfor og la oss rådslå om saken!»

⁸Jeg ga dette svaret: «Ingenting av det du sier, har skjedd. Dette er noe du selv har funnet på.»

⁹For alle ville skremme oss. De sa: «De kommer til å miste motet, og arbeidet vil ikke bli gjort.» – Og nå, styrk hendene mine!

¹⁰Da gikk jeg inn i huset til Sjemaja, sønn av Delaja, Mehetabels sønn, som måtte holde seg hjemme. Han sa: «La oss møtes i Guds hus, midt i tempelet. La oss låse dørene der, for de kommer til å drepe deg om natten.»

¹¹Jeg svarte: «Skulle en mann som jeg flykte? Og skulle en som jeg gå inn i tempelet og fortsatt leve? Nei, jeg går ikke inn.»

¹²For jeg skjønnte at det ikke var Gud som hadde sendt ham. Han talte profetord om meg fordi Tobia og Sanballat hadde betalt ham.

¹³Han hadde fått betalt for at jeg skulle bli skremt til å gjøre som han ville, og synde. Slik ville jeg få et dårlig navn og bli til spott.

¹⁴Min Gud, husk Tobia og Sanballat for det de har gjort, og profetkvinnen Noadja og de andre profetene som ville skremme meg.

¹⁵Muren var ferdig den tjuedefemte dagen i måneden elul, etter femtito dager.

¹⁶Alle fiendene våre fikk høre det, og alle folkeslagene omkring oss fikk se det. Da innså de hva som var hendt, og skjønnte at arbeidet var fullført med hjelp fra vår Gud.

¹⁷På den tiden sendte også lederne i Juda mange brev til Tobia, og Tobia svarte dem.

¹⁸Mange i Juda var bundet til ham ved ed, for han var svigersønnen til Sjekanja, sønn av Arah, og sønnen hans, Johanan, hadde giftet seg med datteren til Mesjullam, sønn av Berekja.

¹⁹De fortsatte å tale godt om ham til meg, og mine ord bar de videre til ham. Tobia sendte også brev for å skremme meg.

Nehemja 7

¹Da muren var bygd og jeg hadde satt inn dørene, ble portvaktene, sangerne og levittene utnevnt.

²Til å styre over Jerusalem innsatte jeg Hanani, broren min, og Hananja, lederen for borgen, for han var en pålitelig mann og mer gudfryktig enn de fleste.

³Jeg sa til dem: «Portene i Jerusalem skal ikke åpnes før solen begynner å varme, og mens de ennå står vakt, skal dørene lukkes og låses. Sett dem som bor i Jerusalem, til å holde vakt, noen til de ulike postene og andre utenfor sitt eget hus.»

Befolkningen i Jerusalem

⁴Byen var vid og stor, men folket der var fåtallig, og husene var ennå ikke bygd opp igjen.

⁵Min Gud la meg på hjertet å samle lederne, stormennene og hele folket for å registrere dem. Og jeg fant slektsregistrene til dem som hadde dratt opp tidligere, og der sto det skrevet:

⁶ Dette er mennene fra provinsen Juda som dro tilbake fra fangenskapet i eksil. Kong Nebukadnesar av Babel hadde ført dem dit, men nå hadde de vendt tilbake til Jerusalem og Juda, hver til sin by.

⁷De kom sammen med Serubabel, Josva, Nehemja, Asarja, Raamja, Nahamani, Mordekai, Bilsjan, Misperet, Bigvai, Nehum og Baana. Dette er tallet på mennene fra Israels folk:

⁸etterkommere av Parosj 2.172,

⁹av Sjefatja 372,

¹⁰av Arah 652,

¹¹av Pahat-Moab, altså av Josva og Joab, 2.818,

¹²av Elam 1.254,

¹³av Sattu 845,

¹⁴av Sakkai 760,

- ¹⁵av Binnui 648,
¹⁶av Bebai 628,
¹⁷av Asgad 2.322,
¹⁸av Adonikam 667,
¹⁹av Bigvai 2.067,
²⁰av Adin 655,
²¹av Ater, altså av Hiskia, 98,
²²av Hasjum 328,
²³av Besai 324,
²⁴av Harif 112.
²⁵Menn fra Gibeon 95,
²⁶fra Betlehem og Netofa 188,
²⁷fra Anatot 128,
²⁸fra Bet-Asmavet 42,
²⁹fra Kirjat-Jearim, Kefira og Beerot 743,
³⁰fra Rama og Geba 621,
³¹fra Mikmas 122,
³²fra Betel og Ai 123,
³³fra det andre Nebo 52.
³⁴Etterkommere av den andre Elam 1.254,
³⁵av Harim 320.
³⁶Menn fra Jeriko 345,
³⁷fra Lod, Hadid og Ono 721.
³⁸Etterkommere av Senaa 3.930.
³⁹Prestene: etterkommere av Jedaja, fra Josvas hus, 973,

- ⁴⁰av Immer 1.052,
- ⁴¹av Pasjhur 1.247,
- ⁴²av Harim 1.017.
- ⁴³Levittene: etterkommere av Josva og Kadmiel, altså av Hodavja, 74.
- ⁴⁴Sangerne: etterkommere av Asaf 148.
- ⁴⁵Portvaktene: etterkommere av Sjallum, Ater, Talmon, Akkub, Hatita og Sjobai 138.
- ⁴⁶Tempeltjenerne: etterkommere av Siha, Hasufa, Tabbaot,
- ⁴⁷Keros, Sia, Padon,
- ⁴⁸Lebana, Hagaba, Sjalmal,
- ⁴⁹Hanan, Giddel, Gahar,
- ⁵⁰Reaja, Resin, Nekoda,
- ⁵¹Gassam, Ussa, Paseah,
- ⁵²Besai, me'unittene og nefusittene,
- ⁵³Bakbuk, Hakufa, Harhur,
- ⁵⁴Baslit, Mehida, Harsja,
- ⁵⁵Barkos, Sisera, Tamah,
- ⁵⁶Nesiah og Hatifa.
- ⁵⁷Etterkommerne av Salomos tjenere: av Sotai, Soferet, Perida,
- ⁵⁸Jaala, Darkon, Giddel,
- ⁵⁹Sjefatja, Hattil, Pokeret-Hassebajim og Amon.
- ⁶⁰Tempeltjenerne og etterkommerne av Salomos tjenere var i alt 392.
- ⁶¹Dette er de som dro tilbake fra Tel-Melah, Tel-Harsja, Kerub, Addon og Immer, men som ikke kunne gjøre rede for sin ætt og sitt opphav, om de tilhørte Israel:

- ⁶²etterkommere av Delaja, Tobia og Nekoda 642,
- ⁶³og etterkommere av prestene: av Hobaja, Hakkos og Barsillai, han som hadde giftet seg med en av døtrene til Barsillai fra Gilead og tatt deres navn.
- ⁶⁴De lette etter slektsregistrene sine, men fant dem ikke. Derfor ble de regnet for uverdige til prestetjenesten.
- ⁶⁵Stattholderen forbød dem å spise av det høyhellige til det sto fram en prest med urim og tummim.
- ⁶⁶Hele forsamlingen var i alt 42.360.
- ⁶⁷I tillegg kom de 7.337 mannlige og kvinnelige slavene, dessuten 245 mannlige og kvinnelige sangere.
- ⁶⁸ {{De hadde 736 hester, 245 muldyr,}}
- ⁶⁹435 kameler og 6.720 esler.
- ⁷⁰Noen familieoverhoder ga til arbeidet. Stattholderen ga 1.000 gulldrakmer, 50 offerskåler og 530 prestedrakter til arbeidsfondet.
- ⁷¹Andre familieoverhoder ga 20.000 gulldrakmer og 2.200 sølvminer til fondet.
- ⁷²Resten av folket ga 20.000 gulldrakmer, 2.000 sølvminer og 67 prestedrakter.
- ⁷³Prestene, levittene, portvaktene, sangerne og noen av folket bosatte seg i sine byer, mens tempeltjenerne og alle de andre i Israel bosatte seg i sine byer.

Esra leser opp loven

Den sjuende måneden kom. Israel hadde nå bosatt seg i byene sine.

Nehemja 8

- ¹Da samlet folket seg, alle som en, på plassen foran Vannporten. De ba Esra, den skriftlærde, om å hente boken med Moseloven, som Herren hadde gitt Israel.
- ²Presten Esra bar loven fram for forsamlingen, både menn og kvinner, alle som kunne forstå det de hørte. Det var den første dagen i den sjuende måneden.

³Han leste i lovboken på plassen foran Vannporten fra morgengry til midt på dagen for mennene og kvinnene, alle som kunne forstå. Hele folket lyttet til lovboken.

⁴Esra, den skriftlærde, sto på en forhøyning av tre som de hadde laget til dette. På hans høyre side sto Mattitja, Sjema, Anaja, Uria, Hilkia og Maaseja, og på hans venstre side sto Pedaja, Misjael, Malkia, Hasjum, Hasjbaddana, Sakarja og Mesjullam.

⁵Esra åpnet boken foran øynene på hele folket, for han sto høyere enn de andre. Da han åpnet den, reiste hele folket seg.

⁶Esra velsignet Herren, den store Gud, og hele folket løftet hendene mens de sa: «Amen, amen.» Så bøyd de seg ned og tilba Herren med ansiktet mot jorden.

⁷Levittene Josva, Bani, Sjerebja, Jamin, Akkub, Sjabbetai, Hodia, Maaseja, Kelita, Asarja, Josabad, Hanan og Pelaja forklarte loven for folket, som ble stående.

⁸De leste opp fra Guds lovbok mens de tolket og forklarte det som ble lest, slik at folket skulle forstå.

⁹Stattholderen Nehemja, presten Esra, den skriftlærde, og levittene som underviste folket, sa da til folkemengden: «Denne dagen er hellig for Herren deres Gud. Dere skal ikke sørge og ikke gråte!» For hele folket gråt da de hørte det som sto i loven.

¹⁰ Han sa så til dem: «Gå og spis fete retter og drikk søt vin, og send mat som gaver til dem som ikke har noe! For denne dagen er hellig for vår Herre. Vær ikke bedrøvet! For gleden i Herren er deres styrke.»

¹¹Levittene beroliget folkemengden og sa: «Vær stille, for dette er en hellig dag. Vær ikke bedrøvet!»

¹²Da gikk hele folket for å spise og drikke og sende gaver. De laget en stor fest, for de hadde forstått det som ble sagt til dem.

Israel holder løvhyttefest

¹³På den andre dagen samlet de seg hos Esra, den skriftlærde, for å studere lovens ord – familieoverhodene i hele folket, prestene og levittene.

¹⁴I loven som Herren hadde pålagt Moses, fant de skrevet at israelittene skulle bo i løvhytter under festen i den sjuende måneden,

¹⁵og at de skulle gjøre kjent og rope ut i alle byene sine og i Jerusalem: «Dra opp i fjellet og hent løv av edle og ville oliventrær, av myrt og palme og andre løvtrær for å lage hytter, slik det står skrevet!»

¹⁶Så dro folket ut og hentet løv, og de laget hytter, hver på sitt tak og sin gårds plass, og i forgårdene til Guds hus, på plassen ved Vannporten og på plassen ved Efraim-porten.

¹⁷Hele forsamlingen, de som hadde vendt tilbake fra fangenskapet, laget løvhytter og bodde i dem. Før denne dagen hadde israelittene ikke gjort dette siden Josva, sønn av Nun, levde. Gleden var stor.

¹⁸Esra leste fra Guds lovbok dag etter dag, fra den første til den siste dagen. De holdt fest i sju dager, og på den åttende dagen holdt de en høytidssamling, slik det var bestemt.

Nehemja 9

Folket bekjenner sin synd

¹Den tjuefjerde dagen i den samme måneden samlet israelittene seg til faste, kledd i sekkestrie og med jord strødd over seg.

²De som var av Israels ætt, skilte seg fra alle de fremmede. De sto fram og bekjente sine synder og fedrenes skyld.

³En fjerdedel av dagen sto de hver på sin plass mens det ble lest opp fra lovboken til Herren deres Gud. En annen fjerdedel av dagen bekjente de og tilba Herren sin Gud.

⁴Og Josva, Bani, Kadmiel, Sjebanja, Bunni, Sjerebja, Bani og Kenani steg opp på levittenes podium og ropte med høy røst til Herren sin Gud.

⁵Da sa levittene Josva, Kadmiel, Bani, Hasjabneja, Sjerebja, Hodia, Sjebanja og Petahja: Stå opp, velsign Herren deres Gud, han som er fra evighet til evighet! Velsignet være ditt herlige navn, som er høyere enn all lov og pris.

⁶ Du er Herren, du alene, du har skapt himmelen, himlenes himmel med hele dens hær, jorden og alt som er på den, havet og alt som er i det. Du gir alle liv, himmelens hær tilber deg.

⁷ Du er Herren Gud som valgte ut Abram, som førte ham fra Ur i Kaldea og ga ham navnet Abraham.

⁸ Du fant at hans hjerte var trofast mot deg, og du sluttet en pakt med ham. Landet til kanaaneerne, hetittene, amorittene, perisittene, jebusittene og girgasjittene lovet du å gi etterkommerne hans. Og du holdt løftet ditt, for du er rettferdig.

⁹ Du så hvordan fedrene ble plaget i Egypt, og du hørte deres skrik ved Sivsjøen.

¹⁰Du gjorde tegn og under med farao og tjenerne hans og alt folket i landet. For du visste at de handlet i overmot mot fedrene våre. Du skapte deg et navn som varer til denne dag.

¹¹ Du kløvde sjøen foran dem, og de dro gjennom havet på tørr grunn. Men de som forfulgte dem, kastet du i dypet som stein i det veldige vannet.

¹² I en skysøyle førte du dem om dagen og i en ildsøyle om natten; den lyste opp veien de skulle gå.

¹³ Du steg ned på Sinai-fjellet og talte til dem fra himmelen. Du ga dem rette ordninger, sanne lover, gode forskrifter og bud.

¹⁴Din hellige sabbat kunngjorde du, bud, forskrifter og lov ga du dem gjennom Moses, din tjener.

¹⁵ Brød fra himmelen ga du dem mot sulten, og vann lot du strømme fra klippen mot tørsten. Du bød dem dra inn og ta landet i eie, det som du med løftet hånd hadde lovet dem.

16 Men de var hovmodige og stivnakket, fedrene våre, de hørte ikke på dine bud.

17 De nektet å høre og husket ikke dine under, som du hadde gjort for dem. De var stivnakket og tok seg en leder for å vende tilbake til slaveriet i Egypt. Men du er en Gud som tilgir, du er nådig og barmhjertig, sen til vrede og rik på miskunn; og du forlot dem ikke.

18 De støpte seg også en kalv og sa: «Dette er din gud som førte deg opp fra Egypt.» Og de spottet grovt.

19 Men i din store barmhjertighet forlot du dem ikke i ørkenen. Skysøylen vek ikke fra dem om dagen, men førte dem på veien; og ildsøylen vek ikke fra dem om natten, men lyste opp veien de skulle gå.

20 Du ga dem din gode Ånd for at de skulle få visdom. Du nektet dem ikke manna til mat og ga dem vann mot tørsten.

21 Du sørget for dem i førti år, i ørkenen manglet de ikke noe. Klærne deres ble ikke utslitt, og føttene hovnet ikke opp.

22 Du ga dem folk og kongeriker som du lot dem få som grenser. De inntok landet til Sihon, kongen i Hesjbon, og landet til Og, kongen i Basan.

23 Du gjorde barna deres tallrike som stjernene på himmelen. Du førte dem inn i det landet som du hadde sagt at fedrene skulle komme og ta i eie.

24 Så kom barna og tok landet i eie. Du kuet kanaaneerne, de som bodde i landet. Og du overga kongene og folkene i landet i deres hender, så de kunne gjøre med dem som de ville.

25 De inntok festningsbyer og fruktbar jord og tok velfylte hus i eie, utgravde brønner og vinmarker, olivenlunder og frukttrær i mengder. De spiste og ble mette og fete og nøt dine gode gaver.

26 Men de ble trassige og satte seg opp mot deg; de kastet din lov bak sin rygg. De drepte profetene dine som advarte dem og ville føre dem tilbake til deg. Og de spottet grovt.

²⁷ Da ga du dem i hendene på motstandere som undertrykte dem. Men i trengselens tid ropte de til deg, og du hørte dem fra himmelen. I din store barmhjertighet sendte du befriere som frelste dem fra fiendehånd.

²⁸ Men så snart de hadde fått ro, gjorde de igjen det som var ondt i dine øyne. Du overlot dem i hendene på fiender som hersket over dem. De ropte igjen til deg, og du hørte det fra himmelen og reddet dem gang på gang i din store barmhjertighet.

²⁹ Du advarte dem, for du ville føre dem tilbake til din lov. Men de var hovmodige og hørte ikke på dine bud. De syndet mot dine lover, som gir mennesket liv når det følger dem. De vendte ryggen til i trass; de var stivnakket og ville ikke høre.

³⁰ Du holdt ut med dem i mange år og advarte dem ved din Ånd gjennom profetene dine. Men de ville ikke lytte, så du overga dem i hendene på folkene omkring.

³¹ Men i din store barmhjertighet gjorde du ikke ende på dem, og du forlot dem ikke. For du er en nådig og barmhjertig Gud.

³² Og nå, vår Gud, du store, mektige og skremmende Gud, du som holder pakten og viser godhet, se det ikke som noe ubetydelig, disse harde tidene som har rammet oss, våre konger og ledere, våre prester og profeter, våre fedre og hele folket, fra assyrerkongenes dager og til denne dag.

³³ Du var rettferdig i alt som kom over oss. For du har vist deg trofast, men vi har gjort urett.

³⁴ Våre konger og ledere, prester og fedre handlet ikke etter din lov. De ga ikke akt på dine bud og de advarslene du ga dem.

³⁵ Selv om du ga dem et eget rike og alle dine gode gaver, selv om du ga dem det vide og fruktbare landet, så tjente de deg ikke og vendte seg ikke bort fra onde gjerninger.

³⁶ Se, i dag er vi slaver, vi er slaver i landet du ga fedrene våre så de skulle spise fruktene og alt det gode der.

³⁷Den rike avlingen går nå til kongene som du har satt over oss på grunn av syndene våre. De hersker som de vil over kroppene våre og buskapen vår. Vi er i stor nød.

Folket vil leve etter loven

³⁸På grunn av alt dette gjør vi en avtale og skriver den ned. Det forseglede skrivet er undertegnet av lederne, levittene og prestene våre.

Nehemja 10

¹De som skrev under, var: stattholderen Nehemja, sønn av Hakalja, Sidkia,

²Seraja, Asarja, Jeremia,

³Pasjhur, Amarja, Malkia,

⁴Hattusj, Sjebanja, Malluk,

⁵Harim, Meremot, Obadja,

⁶Daniel, Ginneton, Baruk,

⁷Mesjullam, Abia, Mijamin,

⁸Maasja, Bilgai og Sjemaja. Dette var prestene.

⁹Levittene: Josva, sønn av Asanja, Binnui av Henadad-sønnene, Kadmiel,

¹⁰og brødrene deres: Sjebanja, Hodia, Kelita, Pelaja, Hanan,

¹¹Mika, Rehob, Hasjabja,

¹²Sakkur, Sjerebja, Sjebanja,

¹³Hodia, Bani og Beninu.

¹⁴Folkets ledere: Parosj, Pahat-Moab, Elam, Sattu, Bani,

¹⁵Bunni, Asgad, Bebai,

¹⁶Adonja, Bigvai, Adin,

¹⁷Ater, Hiskia, Assur,

¹⁸Hodia, Hasjum, Besai,

¹⁹Harif, Anatot, Nebai,

²⁰Magpiasj, Mesjullam, Hesir,

²¹Mesjesabel, Sadok, Jaddua,

²²Pelatja, Hanan, Anaja,

²³Hosea, Hananja, Hasjub,

²⁴Hallohesj, Pilha, Sjobek,

²⁵Rehum, Hasjabna, Maaseja,

²⁶Ahia, Hanan, Anan,

²⁷Malluk, Harim og Baana.

²⁸Resten av folket – prestene, levittene, portvaktene, sangerne, tempeltjenerne og alle de som hadde skilt seg fra folkene i landområdene omkring for å holde seg til Guds lov, sammen med kvinnene, sønnene og døtrene deres, alle som var i stand til å forstå

²⁹ – alle sluttet seg til sine fremste landsmenn og gikk inn under eden de hadde sverget om å følge Guds lov som var gitt ved Moses, Guds tjener. De ville holde alle budene fra Herren vår Gud, forskriftene og lovene hans, og leve etter dem:

³⁰ Vi lover at vi ikke skal gi døtrene våre til folkene i landet omkring og ikke ta døtrene deres til koner for sønnene våre.

³¹ Når folkene i landet kommer med varer eller korn av alle slag for å selge på sabbaten, skal vi ikke kjøpe av dem, verken på sabbaten eller på andre hellige dager. Hvert sjuende år skal vi la jorden ligge brakk og ettergi all gjeld.

³² Vi forplikter oss til å gi en tredjedels sjekel årlig til tjenesten i vår Guds hus,

³³ til skuebrødet, det daglige grødeofferet og brennofferet, til ofrene på sabbatene, nymånedagene og høytidene, til helliggavene og syndofrene til soning for Israel, og til alt arbeid som skal gjøres i vår Guds hus.

³⁴ Vi, prestene, levittene og folket, skal kaste lodd om hvordan vedofferet skal føres til vår Guds hus. Hver familie skal årlig til fastsatte tider skaffe brensel til alteret for Herren vår Gud, slik det står skrevet i loven.

³⁵Vi skal årlig komme til Herrens hus med den første grøden av jorden og den første frukten av alle slags trær,

³⁶ og med de førstefødte av sønner og av husdyr, slik det står skrevet i loven, de førstefødte av både storfe og småfe, og gi dem til vår Guds hus, til prestene som gjør tjeneste der.

³⁷ Det første av brøddeigen, som vi ofrer, av frukt fra hvert tre, av ny vin og fin olje skal vi komme til prestene med, til rommene i vår Guds hus. Vi skal gi tiende av jorden vår til levittene, og det er levittene som skal kreve den inn i alle byene der vi har arbeidet vårt.

³⁸ En aronittisk prest skal være med levittene når de krever inn tienden, og levittene skal selv gi en tiende av tienden til vår Guds hus, til rommene i lagerhuset.

³⁹ For både isrealittene og levittene skal bringe offergaver av korn, ny vin og fin olje til disse rommene. Der er utstyret som blir brukt i helligdommen, og der er prestene som gjør tjeneste, portvaktene og sangerne. Vi skal ikke svikte vår Guds hus.

Nehemja 11

Bosettingen i Jerusalem og Juda

¹Folkets ledere bosatte seg i Jerusalem. Resten av folket kastet lodd om hvor de skulle bo. En av ti skulle bo i Jerusalem, den hellige byen, mens de andre ni slo seg ned i de andre byene.

²Og folket velsignet alle dem som var villige til å bosette seg i Jerusalem.

³ Dette er lederne i provinsen, de som bodde i Jerusalem og i Judas byer. Hver mann bodde på sin eiendom i byene, både isrealitter, prester, levitter, tempeltjenere og etterkommere av Salomos tjenere.

⁴I Jerusalem bodde noen av judeerne og benjaminittene. Av judeerne: Ataja, sønn av Ussia, sønn av Sakarja, sønn av Amarja, sønn av Sjefatja, som var sønn av Mahalalel, en av etterkommerne av Peres,

⁵og Maaseja, sønn av Baruk, sønn av Kol-Hose, sønn av Hasaja, sønn av Adaja, sønn av Jojarib, som var sønn av Sakarja, en etterkommer av sjelanittene.

⁶I Jerusalem bodde det til sammen 468 våpenføre menn som var etterkommere av Peres.

⁷Dette var benjaminittene: Sallu, sønn av Mesjullam, sønn av Joed, sønn av Pedaja, sønn av Kolaja, sønn av Maaseja, sønn av Itiel, som var sønn av Jesaja,

⁸og etter ham Gabbai og Sallai, til sammen 928.

⁹Joel, sønn av Sikri, var tilsynsmann for dem, og Juda, sønn av Hassenua, var nest øverste leder i byen.

¹⁰Av prestene: Jedaja, sønn av Jojarib, Jakin,

¹¹Seraja, sønn av Hilkia, sønn av Mesjullam, sønn av Sadok, sønn av Merajot, som var sønn av Ahitub, lederen for Guds hus,

¹²og brødrene deres som arbeidet i huset, til sammen 822; Adaja, sønn av Jeroham, sønn av Pelalja, sønn av Amsi, sønn av Sakarja, sønn av Pasjhur, sønn av Malkia,

¹³og brødrene hans, familieoverhodene, til sammen 242, og Amasai, sønn av Asarel, sønn av Ahsai, sønn av Mesjillemot, som var sønn av Immer,

¹⁴og brødrene hans, til sammen 128 tapre krigere. Sabdiel, sønn av Haggedolim, var tilsynsmann for dem.

¹⁵Av levittene: Sjemaja, sønn av Hasjub, sønn av Asrikam, sønn av Hasjabja, sønn av Bunni,

¹⁶og Sjabbetai og Josabad, som begge hørte til levittenes overhoder og sto for det utvendige arbeidet ved Guds hus,

¹⁷Mattanja, sønn av Mika, sønn av Sabdi, sønn av Asaf, som ledet lovsangen og var forsanger under bønner, Bakbukja, en av brødrene hans, som var nestleder, og Abda, sønn av Sjammua, sønn av Galal, sønn av Jeditun.

¹⁸Levittene i den hellige byen var til sammen 284.

- ¹⁹Av portvaktene: Akkub, Talmon og brødrene deres, som holdt vakt ved portene, til sammen 172.
- ²⁰Resten av israelittene, prestene og levittene bodde i alle byene i Juda, hver på sin eiendom.
- ²¹Tempeltjenerne bodde på Ofel. Siha og Gisjpa hadde tilsyn med dem.
- ²²Tilsynsmann for levittene i Jerusalem var Ussi, sønn av Bani, sønn av Hasjabja, sønn av Mattanja, sønn av Mika, en av etterkommerne av Asaf, de som sang. Han sto for arbeidet i Guds hus.
- ²³Det var en kongelig forordning for sangerne, som fastsatte hva de skulle gjøre hver dag.
- ²⁴Petahja, sønn av Mesjesabel, en av etterkommerne av Serah, Judas sønn, gikk kongen til hånd i alle saker som gjaldt folket.
- ²⁵Noen av judeerne bodde i landsbyer med marker rundt: i Kirjat-Arba og småbyene som hørte til, i Dibon med småbyene som hørte til, og Jekabseel med landsbyer,
- ²⁶i Jesjua, Molada og Bet-Pelet,
- ²⁷i Hasar-Sjual, i Beer-Sjeba med småbyer,
- ²⁸i Siklag, i Mekona med småbyer,
- ²⁹i En-Rimmon, Sora og Jarmut,
- ³⁰i Sanoah, i Adullam og landsbyer, i Lakisj og markene rundt, i Aseka med småbyer. De bosatte seg fra Beer-Sjeba til Hinnom-dalen.
- ³¹Benjaminittene bodde i Geba, Mikmas og Ajja og i Betel og byene omkring,
- ³²i Anatot, Nob og Ananja,
- ³³i Hasor, Rama og Gittajim,
- ³⁴i Hadid, Sebo'im og Neballat,
- ³⁵i Lod, Ono og Ge-Harasjim.
- ³⁶Av levittene var det noen skift fra Juda som ble overført til Benjamin.

Nehemja 12

Prester og levitter

¹ Dette er de prestene og levittene som dro opp sammen med Serubabel, sønn av Sjealtiel, og Josva: Seraja, Jeremia, Esra,

² Amarja, Malluk, Hattusj,

³ Sjekanja, Rehum, Meremot,

⁴ Iddo, Ginnetoi, Abia,

⁵ Mijamin, Maadja, Bilga,

⁶ Sjemaja, Jojarib, Jedaja,

⁷ Sallu, Amok, Hilkia og Jedaja. Disse var ledere for prestene og brødrene deres i Josvas dager.

⁸ Dette er levittene: Josva, Binnui, Kadmiel, Sjerebja, Juda og Mattanja, som sammen med brødrene sine sto for takkesangen.

⁹ Bakbukja, Unni og brødrene deres sto midt imot dem når de hadde tjeneste.

¹⁰ Josva fikk sønnen Jojakim, Jojakim fikk Eljasjib, Eljasjib fikk Jojada,

¹¹ Jojada fikk Jonatan, og Jonatan fikk Jaddua.

¹² I Jojakims dager var disse overhoder for prestefamiliene: Meraja for Seraja, Hananja for Jeremia,

¹³ Mesjullam for Esra, Johanan for Amarja,

¹⁴ Jonatan for Malluk, Josef for Sjebanja,

¹⁵ Adna for Harim, Helkai for Merajot,

¹⁶ Sakarja for Iddo, Mesjullam for Ginneton,

¹⁷ Sikri for Abia, for Minjamin, Piltai for Moadja,

¹⁸ Sjammua for Bilga, Jonatan for Sjemaja,

¹⁹ Mattenai for Jojarib, Ussi for Jedaja,

²⁰ Kallai for Sallai, Eber for Amok,

²¹Hasjabja for Hilkia og Netanel for Jedaja.

²²I Eljasjibs, Jojadas, Johanans og Jadduas dager ble overhodene for levittfamiliene og prestefamiliene skrevet opp, helt til perseren Dareios' regjeringstid.

²³Overhodene for levittfamiliene ble skrevet opp i krønikeboken helt til dagene til Johanan, sønn av Eljasjib.

²⁴ Overhodene for levittene var Hasjabja, Sjerebja, Josva, Binnui og Kadmiel. Brødrene deres sto midt imot dem, vakt etter vakt. De lovpriste og takket, slik David, Guds mann, hadde påbudt.

²⁵Mattanja, Bakbukja, Obadja, Mesjullam, Talmon og Akkub var portvakter. De holdt vakt over lagerrommene ved portene.

²⁶Alle disse levde samtidig med Jojakim, sønn av Josva, Josadaks sønn, og samtidig med stattholderen Nehemja og presten Esra, den skriftlærde.

Innvielsen av muren rundt Jerusalem

²⁷ Da muren rundt Jerusalem skulle innvies, ba de levittene fra alle steder komme til Jerusalem for å feire innvielsen med glede og takk, med sang og symbaler, harper og lyrer.

²⁸Sangerne samlet seg. De kom fra områdene rundt Jerusalem og fra landsbyene til Netofa-slekten,

²⁹fra Bet-Haggilgal og fra markene ved Geba og Asmavet. For sangerne hadde bygd seg landsbyer rundt Jerusalem.

³⁰Prestene og levittene rensset seg selv, så rensset de folket, portene og muren.

³¹Jeg lot Judas ledere stige opp på muren og stilte så opp to store takkekor. Det ene gikk til høyre på muren, mot Møkkporten.

³²Etter dem fulgte Hosjaja og halvparten av lederne i Juda,

³³og Asarja, Esra, Mesjullam,

³⁴Juda, Benjamin, Sjemaja og Jeremia,

³⁵og noen av prestene med trompeter. Det var Sakarja, sønn av Jonatan, sønn av Sjemaja, sønn av Mattanja, sønn av Mikaja, sønn av Sakkur, sønn av Asaf,

³⁶og brødrene hans, Sjemaja, Asarel, Milalai, Gilalai, Maai, Netanel, Juda og Hanani, med musikkinstrumentene til David, Guds mann, og Esra, den skriftlærde, som gikk foran dem.

³⁷De gikk over til Kildeporten og opp trappene til Davidsbyen, til trappen der muren går opp til Davids hus og fram til Vannporten i øst.

³⁸Det andre takkekoret gikk motsatt vei, og jeg fulgte etter sammen med halvparten av folket oppe på muren, forbi Ovnstårnet og helt til Den brede muren,

³⁹forbi Efraim-porten, Gamleporten, Fiskeporten, Hananel-tårnet og Hundretårnet, til Saueporten. De stanset ved Vaktporten.

⁴⁰Begge takkekorene ble stående ved Guds hus. Det samme gjorde jeg og halvparten av stormennene med meg,

⁴¹videre prestene Eljakim, Maaseja, Minjamin, Mikaja, Eljoenai, Sakarja og Hananja med trompeter,

⁴²Maaseja, Sjemaja, Elasar, Ussi, Johanan, Malkia, Elam og Eser. Sangerne stemte i under ledelse av Jisrahja.

⁴³De bar fram store offer den dagen, og de var glade, for Gud hadde gitt dem en stor glede. Kvinnene og barna var også glade. Jerusalems glede kunne høres langt borte.

⁴⁴ På den dagen ble menn utpekt til å ha tilsyn med de rommene som var lager for gavene, førstegrøden og tienden, det som ifølge loven var samlet fra bymarkene for prestene og levittene. Gleden i Juda var stor fordi prestene og levittene var i tjeneste igjen.

⁴⁵ De hadde ansvar for tjenesten for sin Gud og for renselsen. Sangerne og portvaktene gjorde sin gjerning, slik David og hans sønn Salomo hadde påbudt.

⁴⁶For alt i Davids og Asafs dager, for lenge siden, fantes det noen som ledet sangerne, lovsangen og takken til Gud.

⁴⁷ I Serubabels og Nehemjas dager ga hele Israel sangerne og portvaktene den delen de skulle ha daglig. De ga levittene den hellige gaven de skulle ha, og levittene ga aronittene det de skulle ha.

Nehemja 13

Nehemjas reformer

¹ Denne dagen ble det lest opp av Moseboken for folkets ører. Der sto det skrevet at ingen ammonitt eller moabitt noen gang måtte komme inn i Guds forsamling.

² For de møtte ikke israelittene med brød og vann, og de leide Bileam til å forbanne dem; men vår Gud vendte forbannelsen om til velsignelse.

³Da de hørte det som sto i loven, skilte de alle av blandet opphav ut fra Israel.

⁴ En tid før dette hendte, hadde presten Eljasjib, en slektning av Tobia, fått tilsyn med rommene i Guds hus.

⁵Han gjorde i stand et stort rom til Tobia der de tidligere hadde lagt inn grødeofferet, røkelsen, tempelutstyret og tienden av korn, ny vin og fin olje, etter påbudet for levittene, sangerne og portvaktene. Gavene til prestene var også lagret der.

⁶ Mens alt dette skjedde, var jeg ikke i Jerusalem. For i det trettiandre året Artaxerxes var konge i Babel, hadde jeg reist til ham. Etter en tid ba jeg kongen om tillatelse til å dra tilbake.

⁷Da jeg kom til Jerusalem, ble jeg klar over det onde som Eljasjib hadde gjort da han laget et rom for Tobia i forgårdene til Guds hus.

⁸Jeg ble svært opprørt og kastet alle eiendelene til Tobia ut av rommet.

⁹Så sa jeg at de skulle rensse rommet, og jeg førte tilbake utstyret fra Guds hus, grødeofferet og røkelsen.

10 Jeg fikk også vite at levittene ikke hadde fått det de skulle ha, og at de derfor hadde dratt tilbake, hver til sine marker, både de og sangerne som skulle gjøre tjeneste.

11 Jeg irettesatte stormennene og spurte: «Hvorfor har Guds hus blitt forlatt?» Jeg samlet levittene og satte dem inn igjen i stillingene sine.

12 Så førte hele Juda tienden av korn, ny vin og fin olje til lagrene.

13 Jeg satte presten Sjelemja, Sadok, den skriftlærde, og Pedaja, en av levittene, til å ha tilsyn med lagerrommene, og Hanan, sønn av Sakkur, sønn av Mattanja, skulle gå dem til hånd, for de ble regnet for å være pålitelige. Nå skulle de sørge for at brødrene deres fikk sin del.

14 Husk meg, min Gud, for dette! Stryk ikke ut det gode jeg har gjort for min Guds hus og for tjenesten der.

15 I de dager så jeg i Juda noen som tråkket vinpressene på sabbaten. Jeg så andre som samlet korn i mengder og lesset det på esler. De førte også vin, druer, fikener og andre varer til Jerusalem på sabbaten. Jeg advarte dem mot å selge mat på denne dagen.

16 Noen fra Tyros som bodde i Jerusalem, kom også med fisk og alle slags varer og solgte det til judeerne på sabbaten.

17 Da irettesatte jeg de fornemste blant judeerne og sa til dem: «Hva er dette onde som dere gjør? Dere vanhelliger sabbatsdagen!

18 Var det ikke fordi fedrene gjorde slikt at vår Gud førte alt dette onde over oss og denne byen? Dere øker vreden mot Israel når dere vanhelliger sabbaten!»

19 Da det begynte å mørkne i Jerusalems porter før sabbaten, sa jeg at dørene skulle stenges, og at de ikke skulle åpnes igjen før sabbaten var over. Jeg satte også noen av mennene mine ved portene, slik at ingen last kunne komme inn på sabbatsdagen.

20 En eller to ganger hendte det at handelsmenn og selgere av alle slags varer overnattet utenfor Jerusalem.

²¹Jeg advarte dem og sa: «Hvorfor overnatter dere ved muren? Gjør dere det en gang til, legger jeg hånd på dere.» Etter den tid kom de ikke mer dit på sabbaten.

²² Siden sa jeg at levittene skulle rens seg og komme og holde vakt ved portene, så sabbatsdagen kunne holdes hellig. Husk meg også for dette, min Gud, og forbarm deg over meg i din store godhet!

²³ I de dager så jeg også at noen judeere hadde tatt til seg kvinner fra Asjdod, Ammon og Moab.

²⁴Halvparten av barna deres snakket språket i Asjdod eller språket til de andre folkene. De kunne ikke snakke judeisk.

²⁵ Jeg irettesatte mennene og forbannet dem. Noen av dem slo jeg, og jeg rev dem i håret. Så lot jeg dem sverge ved Gud. Jeg sa: «Dere skal ikke gi døtrene deres til de andres sønner eller ta noen av de andres døtre til koner for sønnene deres eller for dere selv.

²⁶ Var det ikke på grunn av slikt at Salomo, Israels konge, syndet? Blant de mange folkeslagene fantes det ingen konge som ham. Han var elsket av sin Gud, og Gud satte ham til konge over hele Israel. Likevel fikk de fremmede kvinnene ham til å synde.

²⁷Skal en nå høre om dere også at dere gjør så mye ondt og er troløse mot vår Gud ved å ta til dere fremmede kvinner?»

²⁸En av sønnene til Jojada, sønn av øverstepresten Eljasjib, var svigersønn til horonitten Sanballat. Derfor jaget jeg ham bort.

²⁹Husk dem, min Gud, for de har sølt til presteskapet og preste- og levittpakten.

³⁰Så rensset jeg dem for alt fremmed, og jeg fastsatte tjenester for prestene og levittene, hver mann med sine arbeidsoppgaver.

³¹ Jeg sa også når de skulle komme med vedoffer og med førstegrøden, alt til fastsatte tider. Husk meg, min Gud, og regn meg dette til gode!

Ester

Ester 1

Dronning Vasjti trosser kong Xerxes

¹ Dette hendte i Xerxes' dager, den Xerxes som hersket over 127 provinser fra India til Kusj.

² I de dager da Xerxes satt på kongetronen i borgen Susa,

³ i det tredje regjeringsåret sitt, holdt han en fest for alle stormennene og tjenerne sine. De fremste hærførerne i Persia og Media og lederne for provinsene var hos ham.

⁴ I lang tid, 180 dager, viste han fram sin kongelige rikdom og prakt og sin store herlighet og glans.

⁵ Da disse dagene var til ende, holdt kongen enda en fest for alt folket som var i borgen Susa, høy som lav. Festen varte i sju dager på den åpne plassen i hagen ved kongens slott.

⁶ Tepper av det fineste hvite og purpurblå stoff var festet med hvite og purpurrøde snorer til ringer av sølv i søyler av alabast. Benker av gull og sølv sto på et gulv av marmor, alabast, perlemor og mosaikksteiner.

⁷ Drikkene ble skjenket i gullbeger som alle var forskjellige. Og det var rikelig av kongerikets vin, på kongelig vis.

⁸ Drikkingen foregikk etter regelen: «Ingen tvang!» For kongen hadde bestemt at alle hovmestrene skulle la hver og en få så mye eller lite han selv ville ha.

⁹ Samtidig holdt dronning Vasjti fest for kvinnene i slottet til kong Xerxes.

¹⁰ På den sjuende dagen, da han var oppstemt av vinen, ba kong Xerxes til seg de sju evnukkene som var hans personlige tjenere, Mehuman, Bista, Harbona, Bigta, Abagta, Setar og Karkas.

¹¹ Han befalte dem å hente dronning Vasjti fram for kongen med den kongelige kronen på hodet, så folkene og stormennene kunne få se hennes skjønnhet, for hun var svært vakker.

¹²Men dronning Vasjti nektet å komme på kongens ord som evnukkene bar fram. Kongen ble svært sint, og harmen brant i ham.

¹³Han vendte seg til vismennene, de som var kyndige i å tyde tidene, for på denne måten ble kongens saker lagt fram for alle som var kyndige i lov og rett.

¹⁴De som sto ham nærmest, var Karsjena, Sjetar, Admata, Tarsis, Meres, Marsena og Memukan, de sju persiske og mediske stormennene som hadde direkte adgang til kongen og var de fremste i riket.

¹⁵Han spurte dem: «Hva bør etter loven skje med dronning Vasjti siden hun ikke gjorde slik kong Xerxes befalte henne gjennom evnukkene?»

¹⁶Memukan sa til kongen og stormennene: «Dronning Vasjti har ikke bare forbrutt seg mot kongen, men mot alle stormenn og folk i provinsene til kong Xerxes.

¹⁷For ryktet om dronningen vil spre seg blant alle kvinner og få dem til å forakte mennene sine og si: Kong Xerxes befalte at dronning Vasjti skulle føres fram for ham, men hun kom ikke.

¹⁸Alt i dag vil de fremste kvinnene i Persia og Media snakke slik til kongens stormenn når de får høre ryktet om dronningen. Og det blir ingen ende på forakt og sinne.

¹⁹Dersom kongen finner det for godt, så la det gå ut et kongsord, og la det bli skrevet inn i lovene i Persia og Media, så det står urokkelig fast at Vasjti aldri mer skal vise seg for kong Xerxes, og at kongen skal gi hennes rang som dronning til en annen kvinne som er bedre enn hun.

²⁰Når det påbudet kongen sender ut, blir kjent i hele riket, så veldig som det er, vil alle kvinner ære ektemennene sine, høye som lave.»

²¹Kongen og stormennene syntes godt om dette forslaget, og kongen gjorde som Memukan sa.

²²Han sendte brev til alle provinsene sine, til hver enkelt provins med den skriften de brukte der, og til hvert enkelt folk på det språket de snakket, om at hver mann skulle være herre i sitt eget hus og snakke språket til sitt eget folk.

Ester 2

Ester blir dronning

¹ Etter dette, da harmen til kong Xerxes hadde lagt seg, begynte han å tenke på Vasjti og det hun hadde gjort, og på det som var besluttet om henne.

²Da foreslo de unge mennene som var i kongens tjeneste: «Let etter vakre unge jomfruer til kongen!

³I hver provins i riket kunne kongen gi noen i oppgave å samle alle vakre unge jomfruer og sende dem til haremet i borgen Susa. La dem stå under tilsyn av Hegai, kongens evnukk, som vokter kvinnene, og la dem få hudpleie.

⁴Den unge kvinnen som kongen synes best om, kan bli dronning i stedet for Vasjti.» Dette forslaget likte kongen godt, og han satte det i verk.

⁵ I borgen Susa var det en jødisk mann som het Mordekai. Han var sønn av Ja'ir, sønn av Sjimi, sønn av Kisj, en mann av Benjamins stamme.

⁶ Han hørte til dem som var ført i eksil fra Jerusalem sammen med Jekonja, kongen i Juda. Det var han som Nebukadnesar, kongen i Babel, hadde ført i eksil.

⁷ Mordekai var fosterfar til Hadassa, også kalt Ester. Hun var datter til onkelen hans og hadde verken far eller mor. Hun var en velskapt og vakker ung kvinne. Da faren og moren hennes døde, tok Mordekai henne til seg som sin egen datter.

⁸Kongens ord og bud ble kjent, og mange unge kvinner ble samlet i borgen Susa under tilsyn av Hegai. Også Ester ble hentet til kongens slott, til Hegai, som vokter kvinnene.

⁹ Han syntes godt om den unge kvinnen, og hun vant velvilje hos ham. Han sørget straks for at hun fikk den hudpleien og maten hun skulle ha. Han ga

henne også sju utvalgte tjenestejenter fra slottet og flyttet henne og tjenestejentene hennes til den beste delen av haremet.

¹⁰Ester fortalte ikke hvilket folk eller hvilken slekt hun tilhørte, for Mordekai hadde sagt at hun ikke måtte nevne noe om det.

¹¹Hver eneste dag gikk Mordekai fram og tilbake utenfor forgården til haremet for å finne ut hvordan Ester hadde det, og hva som ble gjort med henne.

¹²I tur og orden skulle de unge kvinnene gå inn til kong Xerxes, etter at de gjennom tolv måneder hadde gjennomgått det som var foreskrevet. Slik ble kuren gjennomført: seks måneder med myrraolje og seks måneder med balsam og andre kremer for kvinner.

¹³Og så, når en ung kvinne skulle gå inn til kongen, da fikk hun ta med seg alt hun ba om, fra haremet til slottet.

¹⁴Om kvelden gikk hun inn, og om morgenen flyttet hun til det andre haremet. Der hadde Sjaasgas tilsynet, kongens evnukk som vokter medhustruene. Hun gikk ikke inn til kongen igjen om ikke kongen ville ha henne og hun ble ropt inn ved navn.

¹⁵Så kom turen til Ester, datter av Abihajil, som var onkel til Mordekai, han som hadde tatt henne til seg som sin egen datter. Da hun skulle gå inn til kongen, ba hun ikke om annet enn det kongens evnukk Hegai, som vokter kvinnene, hadde foreslått, og alle som så Ester, fikk godvilje for henne.

¹⁶Ester ble hentet til kong Xerxes i slottet hans i den tiende måneden, det er måneden tebet, i det sjuende regjeringsåret hans.

¹⁷Kongen elsket Ester mer enn alle andre kvinner. Hun vant velvilje og gunst hos ham framfor alle de andre jomfruene. Han satte en kongelig krone på hodet hennes og gjorde henne til dronning i stedet for Vasjti.

¹⁸Kongen holdt et stort festmåltid for alle stormennene og tjenerne sine, en fest for Ester. Han ga provinsene skattelette og delte ut gaver på kongelig vis.

¹⁹ Da jomfruene ble samlet for annen gang, satt Mordekai i slottsporten.

²⁰Ester fortalte fremdeles ikke noe om hvilken slekt eller hvilket folk hun tilhørte, slik Mordekai hadde sagt henne. Hun rettet seg etter det Mordekai sa, slik hun hadde gjort det da han var fosterfar for henne.

²¹I de dager hendte det, mens Mordekai satt i slottsporten, at dørvokterne Bigtan og Teresj, to av kongens evnukker, ble sinte på kong Xerxes og lette etter en anledning til å legge hånd på ham.

²²Dette fikk Mordekai vite, og han fortalte det til dronning Ester. Ester sa det videre til kongen på vegne av Mordekai.

²³Saken ble undersøkt, og da det viste seg å være slik, ble begge mennene hengt på en påle. Dette ble skrevet ned i krønikeboken i kongens nærvær.

Ester 3

Haman vil drepe alle jøder

¹ En tid etter dette ga kong Xerxes høyere rang til Haman, sønn av Hammedata, agagitten. Han hedret ham og satte ham høyere enn alle stormennene som var sammen med ham.

²Alle kongens tjenere i slottsporten falt på kne og bøyde seg ned for Haman, for det hadde kongen befalt. Men Mordekai falt ikke på kne og bøyde seg ikke.

³Kongens tjenere i slottsporten spurte Mordekai: «Hvorfor bryter du kongens bud?»

⁴De snakket til ham dag etter dag, men han hørte ikke på dem. Da fortalte de det til Haman for å se om Mordekais begrunnelse ble godtatt. For han hadde fortalt dem at han var jøde.

⁵Da Haman så at Mordekai ikke falt på kne og ikke bøyde seg for ham, ble han fylt av sinne.

⁶Men han syntes det var for lite å legge hånd bare på Mordekai. De hadde fortalt ham hvilket folk Mordekai hørte til, og nå ville Haman utrydde alle jøder, folket til Mordekai, i hele riket til kong Xerxes.

⁷ I den første måneden, det er måneden nisan, i det tolvte året til kong Xerxes, kastet man «pur», det er lodd, om dager og måneder, mens Haman var til stede. Loddet falt på den tolvte måneden, det er måneden adar.

⁸ Da sa Haman til kong Xerxes: «Det finnes et folk som bor spredt og for seg selv blant de andre folkene i alle provinsene i riket ditt. Lovene deres er forskjellige fra lovene til alle andre folk, og de holder ikke kongens lover. Det er ikke en konge verdig å la dem være i fred.

⁹ Dersom kongen finner det for godt, så la det kunngjøres skriftlig at man skal gjøre ende på dem. Ti tusen talenter sølv skal jeg da kunne veie opp og gi til tjenestemennene dine, så de kan legge det i kongens skattkammer.»

¹⁰ Kongen tok signetringen sin av hånden og ga den til Haman, sønn av Hammedata, agagitten, jødenes motstander.

¹¹ Og kongen sa til Haman: «Sølv et skal være ditt, og med folket kan du gjøre som du finner for godt.»

¹² På den trettende dagen i den første måneden ble kongens skrivere kalt sammen. På Hamans befaling ble det satt opp et skriv til kongens satraper, stattholderne i hver provins og lederne i hvert folk, til hver enkelt provins med den skriften de brukte der, og til hvert enkelt folk på det språket de snakket. Det ble skrevet i navnet til kong Xerxes og forseglet med kongens signetring.

¹³ Så gikk det ut brev med ilbud til alle kongens provinser om å utrydde, drepe og gjøre ende på alle jøder, både unge og gamle, barn og kvinner, på en og samme dag, den trettende dagen i den tolvte måneden, det er måneden adar. Eiendommene deres skulle plyndres.

¹⁴ En avskrift av brevet skulle gjelde som lov i hver provins og kunngjøres for alle folk, så de kunne være forberedt på denne dagen.

¹⁵ Sendebudene dro ut i hast på kongens ord så snart denne loven var gitt i borgen Susa. Kongen og Haman satte seg til å drikke, men byen Susa var forferdet.

Ester 4

Mordekais plan om redning

¹ Mordekai fikk vite alt som hadde skjedd, og han flerret klærne sine og kledde seg i sekk og aske. Så gikk han ut i byen og ropte og klaget høyt og bittert.

² Han kom så langt som til slottsporten. Men ingen kunne gå gjennom slottsporten kledd i sekkestrie.

³ I hver provins der kongens ord og befaling nådde fram, ble det stor sorg blant jødene, med faste, gråt og klage, og mange la seg i sekk og aske.

⁴ Esters tjenestejenter og evnukker kom og fortalte henne dette. Da begynte dronningen å skjelve. Hun sendte klær til Mordekai som han skulle ha på seg i stedet for sekkestrien, men han tok ikke imot.

⁵ Så kalte Ester inn Hatak, en evnukk som kongen hadde satt i hennes tjeneste. Hun sendte ham til Mordekai for å få vite hva som hadde hendt, og hvorfor.

⁶ Hatak gikk ut til Mordekai på torget i byen, foran slottsporten.

⁷ Mordekai fortalte da alt som hadde hendt med ham, og hele historien om sølvet som Haman hadde sagt han skulle veie opp til kongens skattkammer hvis han fikk gjøre ende på jødene.

⁸ Til Hatak ga han også en avskrift av brevet med loven som var gitt i Susa om at de skulle utryddes. Han ba ham vise det til Ester og fortelle henne alt. Så skulle han pålegge henne å gå til kongen for å tryggle og be kongen selv om nåde for folket hennes.

⁹ Hatak kom og fortalte Ester hva Mordekai hadde sagt.

¹⁰ Da påla Ester Hatak å si dette til Mordekai:

¹¹ «Alle kongens tjenere og folket i kongens provinser vet at om noen, mann eller kvinne, går inn til kongen i den indre slottsgården uten å være innkalt, så er det bare én lov som gjelder: døden. Bare den som kongen retter gullsepteret sitt mot, får leve. Selv har jeg ikke blitt kalt inn til kongen på tretti dager.»

¹² De fortalte Mordekai hva Ester hadde sagt.

¹³Mordekai ba dem si til Ester: «Tro bare ikke at du som den eneste av jødene skal berge livet fordi du er i kongens slott.

¹⁴ For om du tier i denne tiden, vil hjelp og redning komme til jødene fra et annet sted, mens du og ditt farshus vil gå til grunne. Og hvem vet om det ikke er for en tid som denne at du har fått dronningrang?»

¹⁵Da ba Ester dem si til Mordekai:

¹⁶ «Gå og kall sammen alle jøder som befinner seg i Susa, og hold faste for min skyld. Dere skal ikke spise eller drikke på tre dager, verken om natten eller om dagen. Jeg og tjenestejentene mine vil også faste på samme måte. Så skal jeg gå inn til kongen, selv om det ikke er etter loven. Skal jeg gå til grunne, så går jeg til grunne.»

¹⁷Mordekai gikk av sted og gjorde alt som Ester hadde pålagt ham.

Ester 5

Dronning Esters fest

¹Den tredje dagen kledde Ester seg i dronningskrud og stilte seg i den indre slottsgården, midt imot kongens hus. Der inne satt kongen på tronen midt imot inngangen.

² Da kongen fikk se dronning Ester der hun sto i slottsgården, fikk han godvilje for henne. Han rettet gullsepteret som han hadde i hånden, ut mot henne, og Ester gikk fram og rørte ved spissen av septeret.

³ Kongen sa til henne: «Dronning Ester, hva vil du? Er det noe du ønsker? Om det så er halve riket, skal du få det.»

⁴Ester svarte: «Om kongen finner det for godt, ville jeg gjerne at kongen og Haman i dag skulle komme til festen jeg vil holde for ham.»

⁵Kongen sa: «Hent straks Haman og gjør slik Ester har sagt.» Så kom kongen og Haman til festen som Ester holdt.

⁶Mens de satt og drakk vin, sa kongen til Ester: «Er det noe du vil be om, skal du få det. Har du et ønske, om det så er halve riket, skal det bli oppfylt.»

⁷Ester svarte: «Det jeg ber om og ønsker, er dette:

⁸Dersom kongen ser på meg med velvilje og han finner det for godt å gi meg det jeg ber om, og å oppfylle det jeg ønsker, så ville jeg gjerne at kongen og Haman skulle komme til festen som jeg vil holde for dem. Og så skal jeg i morgen gjøre som kongen sier.»

Haman vil drepe Mordekai

⁹ Den dagen gikk Haman derfra glad og fornøyd. Men da han fikk se at Mordekai, som satt i slottsporten, verken reiste seg eller var redd ham, ble Haman fylt av sinne mot ham.

¹⁰ Men han behersket seg og gikk hjem. Så ba han vennene sine og sin kone Seresj om å komme.

¹¹ Haman la ut for dem om den store rikdommen sin, om alle sønnene sine, og om hvordan kongen hadde gitt ham høy rang og satt ham over alle stormennene og kongens tjenere.

¹² Og han la til: «Jeg var dessuten den eneste som fikk komme sammen med kongen til festen som dronning Ester holdt. Også i morgen er jeg bedt til henne sammen med kongen.

¹³ Men alt dette har ingen verdi for meg så lenge jeg må se jøden Mordekai sitte i slottsporten.»

¹⁴ Da sa hans kone Seresj og vennene hans til ham: «La dem sette opp en pøle som er femti alen høy. I morgen skal du be kongen om at de henger Mordekai på den. Så kan du gå glad til festen sammen med kongen.» Haman syntes dette var et godt forslag, og han fikk satt opp pølen.

Ester 6

Mordekai får stor ære

¹ Den natten fikk ikke kongen sove. Han ba dem hente krøniken over minneverdige hendelser, og de leste høyt for kongen.

² De fant at det sto skrevet hvordan Mordekai hadde fortalt om dørvokterne Bigtana og Teresj, to av kongens evnukker, som hadde lett etter en anledning til å legge hånd på kong Xerxes.

³Da spurte kongen: «Hvilken heder og ære har Mordekai fått for dette?» De unge mennene som tjente kongen, svarte: «Det er ikke gjort noe for ham.»

⁴ Så sa kongen: «Hvem står ute i slottsgården?» Haman hadde nettopp kommet inn i den ytre slottsgården for å be kongen om at Mordekai måtte bli hengt på pålen som han hadde reist for ham.

⁵Nå svarte kongens unge menn: «Se, det er Haman som står ute i slottsgården.» Kongen sa: «La ham komme inn!»

⁶Haman kom inn, og kongen spurte ham: «Hva kan en gjøre for en mann som kongen ønsker å hedre?» Haman tenkte med seg selv: «Hvem andre enn meg skulle kongen ønske å hedre?»

⁷Så sa Haman til kongen: «Den mannen som kongen ønsker å hedre,

⁸skal en gi kongelige klær som kongen selv har båret, og en hest som kongen selv har ridd på, og som har fått en kongelig krone på hodet.

⁹La en av kongens fremste stormenn ta hånd om klærne og hesten. De skal ta klærne på den mannen som kongen ønsker å hedre, og la ham ri på hesten over torget i byen mens de roper foran ham: Slik gjør en med den som kongen ønsker å hedre!»

¹⁰Kongen sa til Haman: «Skynd deg, ta klærne og hesten, slik som du sa, og gjør dette med jøden Mordekai som sitter i slottsporten! Glem ikke noe av alt det du har sagt.»

¹¹Så tok Haman klærne og hesten, kledde Mordekai og lot ham ri over torget i byen mens han ropte foran ham: «Slik gjør en med den som kongen ønsker å hedre!»

¹² Så vendte Mordekai tilbake til slottsporten, og Haman skyndte seg hjem, i sorg og med tildekket hode.

¹³Haman fortalte sin kone Seresj og alle vennene sine alt som hadde hendt. Da sa vismennene og hans kone Seresj til ham: «Er han av jødisk ætt, denne Mordekai som nå holder på å få deg i kne, så kommer du ingen vei med ham. Han kommer til å bli ditt fall.»

¹⁴ Mens de ennå snakket med ham, kom kongens evnukker. De førte straks Haman til festen som Ester holdt.

Ester 7

Hamans fall

¹Kongen og Haman kom til festen hos dronning Ester.

² Også den andre dagen sa kongen til Ester mens de satt og drakk vin: «Er det noe du vil be om, dronning Ester, så skal du få det. Har du et ønske, om det så er halve riket, skal det bli oppfylt.»

³Da svarte dronning Ester: «Dersom kongen ser på meg med velvilje, og om han finner det for godt, så la meg få mitt eget liv, det er min bønn, og mitt eget folk, det er mitt ønske.

⁴For jeg og mitt folk er blitt solgt til utryddelse, drap og undergang. Om vi bare var blitt solgt som slaver og slavekvinner, ville jeg ha tiet. For en slik ulykke hadde ikke vært noe å bry kongen med.»

⁵Da sa kong Xerxes til dronning Ester: «Hvem er han, og hvor er han som har hjertet fylt av slike planer?»

⁶Ester svarte: «Motstanderen og fienden er denne onde Haman.» Haman dirret av skrekk foran kongen og dronningen.

⁷Kongen reiste seg i sinne. Han gikk fra drikkelaget og ut i slottshagen. Men Haman ble stående foran dronning Ester. Han ville be for livet sitt, for han skjønnte at kongen hadde bestemt seg for å gjøre ham ondt.

⁸ Da kongen kom tilbake fra slottshagen til huset der drikkelaget var, lå Haman over benken som Ester satt på. Kongen ropte: «Vil han til og med forgripe seg på dronningen, og det her i mitt eget hus?» Ikke før var disse ordene kommet ut av kongens munn, så dekket de ansiktet til Haman.

⁹ Da sa Harbona, en av kongens evnukker: «Se, Haman har satt opp en p le for Mordekai, han som en gang reddet kongen gjennom det han fortalte. Den står ved Hamans hus og er femti alen høy.» Kongen sa: «Heng ham i den.»

¹⁰S  hengte de Haman i p len som han selv hadde reist for Mordekai, og kongens sinne la seg.

Ester 8

Jødene blir reddet

¹Samme dag ga kong Xerxes dronning Ester det huset som Haman, jødenes motstander, hadde hatt. Og Mordekai fikk komme fram for kongen, for Ester hadde fortalt hvor når han sto henne.

² Kongen tok av seg signetringen som han hadde tatt tilbake fra Haman, og ga den til Mordekai. Og Ester satte Mordekai over huset til Haman.

³Siden snakket Ester enda en gang med kongen. Hun falt ned for føttene hans, og gråtende tryglet hun ham om å stanse de onde planene som Haman, agagitten, hadde lagt mot jødene.

⁴ Kongen rettet gullsepteret ut mot Ester. Da reiste hun seg, trådte fram for kongen

⁵og sa: «Dersom kongen finner det for godt og han ser på meg med velvilje, om saken er rett for kongen og han synes godt om meg, så skriv og kall tilbake brevene fra Haman, sønn av Hammedata, agagitten, dem som han skrev da han la planer om å gjøre ende på jødene i alle kongens provinser.

⁶Hvordan skal jeg make å se på det onde som ellers vil ramme mitt folk, og hvordan skal jeg make å se på at min slekt blir ødelagt?»

⁷Da sa kong Xerxes til dronning Ester og jøden Mordekai: «Se, Hamans hus har jeg gitt til Ester, og selv er han blitt hengt på en p le fordi han ville legge hånd på jødene.

⁸ Sett nå opp et skriv om jødene i kongens navn, slik dere finner det best, og sett kongens segl på det med signetringen hans. For et skriv som er utstedt i kongens navn og forseglet med kongens signetring, kan ikke kalles tilbake.»

⁹ Kongens skrivere ble straks kalt sammen. Det var den tjuetredje dagen i den tredje måneden, det er måneden sivan. De skrev alt ned slik Mordekai befalte, til jødene og til satrapene, stattholderne og lederne i provinsene fra India til Kusj, 127 i alt, til hver enkelt provins med den skriften de brukte der, og til hvert enkelt folk på det språket de snakket, også til jødene med den skriften de brukte og på det språket de snakket.

¹⁰ Brevene ble skrevet i kong Xerxes' navn, forseglet med kongens signetring og sendt med ilbud som red på raske hester fra kongens egen stall.

¹¹ Der sto det at kongen ga jødene i hver by lov til å stå sammen og forsvare sitt eget liv. De kunne utrydde, drepe og gjøre ende på enhver væpnet styrke i alle folk og provinser som angrep dem, også barn og kvinner. Eiendommene deres kunne de plyndre.

¹² Alt skulle skje på en og samme dag i alle provinsene til kong Xerxes, på den trettende dagen i den tolvte måneden, det er måneden adar.

¹³ En avskrift av brevet skulle gjelde som lov i hver provins og kunngjøres for alle folk, så jødene kunne være forberedt på denne dagen og hevne seg over fiendene sine.

¹⁴ På kongens ord red ilbudene av gårde på kongens hester i stor fart så snart denne loven var gitt i borgen Susa.

¹⁵ Mordekai dro ut fra kongen i kongelige klær i purpurblått og hvitt. Han bar en stor gullkrone og en kappe av lin og rødt purpur. Og byen Susa jublet og gledet seg.

¹⁶ Hos jødene var det lys og glede, fryd og herlighet.

¹⁷ I hver provins og i hver by, så langt som kongens ord og befaling nådde, ble det glede og fryd blant jødene, en dag for fest og feiring. Og blant folkene i landet erklærte mange seg som jøder. For det hadde kommet over dem en redsel for jødene.

Ester 9

Jødene tar hevn

¹ På den trettende dagen i den tolvte måneden, det er måneden adar, skulle kongens ord og lov settes i verk. Jødernes fiender hadde håpet at de skulle få makt over dem på denne dagen, men nå skjedde det motsatte; det var jødene som fikk makt over alle som hatet dem.

² Jødene samlet seg i byene sine i alle provinsene til kong Xerxes for å legge hånd på alle som ville dem vondt. Det var ingen som kunne stå imot dem, for det hadde kommet en redsel for dem over alle folk.

³ Alle lederne i provinsene, satrapene, stattholderne og kongens tjenestemenn støttet jødene. Det hadde kommet over dem en redsel for Mordekai,

⁴ for han var blitt stor i kongens hus. Og gjennom alle provinser gikk ryktet om Mordekai, mannen som stadig ble mektigere.

⁵ Jødene slo alle fiendene sine med sverd; de drepte dem og gjorde ende på dem. De gjorde som de ville med alle som hatet dem.

⁶ I borgen Susa ble fem hundre mann drept og gjort ende på av jødene,

⁷ dessuten drepte de Parsjandata, Dalfon, Aspata,

⁸ Porata, Adalja, Aridata,

⁹ Parmasjta, Arisai, Aridai og Vaisata,

¹⁰ de ti sønnene til Haman, sønn av Hammedata, jødernes motstander. Men de la ikke hånd på byttet.

¹¹ Samme dag fikk kongen tallet på dem som var drept i borgen Susa.

¹² Da sa han til dronning Ester: «I borgen Susa har jødene drept og gjort ende på fem hundre mann, dessuten har de drept de ti sønnene til Haman. Hva har de så ikke gjort i de andre provinsene til kongen? Er det noe du vil be om, skal du få det. Har du et ønske, skal det bli oppfylt.»

¹³ Ester svarte: «Dersom kongen finner det for godt, så la jødene i Susa også i morgen få handle etter den loven som gjelder i dag, og la Hamans ti sønner bli hengt på en påle!»

¹⁴Kongen sa at dette skulle skje, og det ble bestemt ved lov i Susa. De ti sønnene til Haman ble hengt.

¹⁵Jødene i Susa samlet seg igjen på den fjortende dagen i måneden adar. De drepte tre hundre mann i Susa. Men de la ikke hånd på byttet.

¹⁶De andre jødene i kongens provinser slo seg også sammen og forsvarte sitt eget liv. De fikk fred for fiendene sine og drepte syttifem tusen av dem som hatet dem. Men de la ikke hånd på byttet.

¹⁷Dette hendte på den trettende dagen i måneden adar. Den fjortende dagen hvilte de, og de gjorde den til en dag for fest og glede.

¹⁸Men jødene i Susa samlet seg både den trettende og den fjortende dagen. De hvilte den femtende dagen og gjorde den til en dag for fest og glede.

¹⁹Derfor er det at jødene som bor i bygder og landsbyer, gjør den fjortende dagen i måneden adar til en dag for glede, fest og gjestebud, en dag da de sender mat som gaver til hverandre.

Purim-festen

²⁰Mordekai skrev ned disse hendelsene. Så sendte han brev til alle jødene i alle provinsene til kong Xerxes, de som var nær, og de som var langt borte.

²¹Han påla dem at de hvert år skulle feire den fjortende og femtende dagen i måneden adar.

²²For det var på disse dagene jødene hadde fått fred for fiendene sine, og i den måneden klagen ble vendt til glede og sorgen til fest. Derfor skulle de feire dem som dager for fest og glede og sende mat som gaver til hverandre og til de fattige.

²³Jødene gjorde det til tradisjon, det som de hadde begynt å gjøre, og som Mordekai hadde skrevet til dem om.

²⁴For Haman, sønn av Hammedata, agagitten, alle jøders motstander, hadde planlagt å gjøre ende på jødene, og han hadde kastet «pur», det er lodd, for å knuse dem og gjøre ende på dem.

²⁵Dette kom fram for kongen. Da befalte han i et brev at de onde planene som Haman hadde lagt mot jødene, skulle komme over hans eget hode. Slik ble både han og sønnene hans hengt på pålen.

²⁶Derfor kalles disse dagene for «purim», etter ordet «pur». På grunn av alt som sto i dette brevet, og på grunn av det de hadde sett og opplevd,

²⁷gjorde jødene det til tradisjon for seg selv, for sine etterkommere og for alle som ville slutte seg til dem, at de hvert år, uten unntak, skulle feire disse to dagene til fastsatt tid, som det var skrevet.

²⁸Disse dagene skulle minnes og feires gjennom alle tider og i alle slekter, i hver provins og i hver by. Purim-dagene skulle aldri falle bort blant jødene og aldri gå av minne hos etterkommerne deres.

²⁹Dronning Ester, datter av Abihajil, og jøden Mordekai skrev et offisielt brev for å stadfeste det andre brevet om purim.

³⁰Og Mordekai sendte brev til alle jødene i de 127 provinsene i riket til Xerxes med ønske om fred og trygghet.

³¹De skulle feire disse purim-dagene til fastsatt tid, slik jøden Mordekai og dronning Ester hadde forpliktet dem til, og slik de også hadde forpliktet seg selv og sine etterkommere, med ord om faste og klage.

³²Så ble disse ordene om purim stadfestet på Esters befaling, og de ble skrevet ned i en bokrull.

Ester 10

Mordekais høye stilling

¹ Kong Xerxes la skatt på fastlandet og på øyene i havet.

² Alt det han gjorde i makt og velde, og historien om hvordan kongen ga Mordekai høy rang, er nedskrevet i krønikene til kongene i Media og Persia.

³ For jøden Mordekai var nest etter kong Xerxes i rang. Han var stor blant jødene og godt likt av alle sine landsmenn. Han søkte det gode for folket sitt og fremmet fred for alle sine etterkommere.

Job

Job 1

Jobs lykke og ulykke

(Kap. 1–2)

Job og familien hans

¹ Det bodde en mann i landet Us. Job var navnet hans. Han var en from og rettskaffen mann som fryktet Gud og unngikk alt ondt.

²Han fikk sju sønner og tre døtre.

³ Han hadde en buskap på sju tusen sauer, tre tusen kameler, fem hundre par okser og fem hundre eselhopper. Mange tjenere hadde han også. Denne mannen var den største blant folkene i øst.

⁴Jobs sønner pleide å feste hos hverandre på omgang. De inviterte de tre søstrene sine til å spise og drikke sammen med dem.

⁵ Når dagene med festing var over, sendte Job bud for å hellige dem. Han sto tidlig opp om morgenen og bar fram brennoffer for hver enkelt. For, som Job sa: «Kanskje har barna mine syndet og spottet Gud i sitt hjerte.» Slik gjorde Job alltid.

Den første prøven

⁶ Så en dag kom gudesønnene og trådte fram for Herren. Blant dem var også Anklageren.

⁷ Herren sa til ham: «Hvor kommer du fra?» og han svarte: «Jeg har streifet omkring på jorden.»

⁸Herrens: «Så la du vel merke til min tjener Job? På jorden finnes ingen som ham, en from og rettskaffen mann som frykter Gud og unngår alt ondt.»

⁹Men Anklageren svarte: «Det er vel ikke uten grunn at Job frykter Gud?

¹⁰Har du ikke på alle vis vernet om ham, hans hus og alt han eier? Hans henders arbeid velsigner du, og buskapen hans brer seg i landet.

11Men rekk bare hånden ut og rør ved alt som er hans, så får vi se om han ikke spotter deg like opp i ansiktet.»

12Da sa Herren til Anklageren: «Se, alt han eier, er i din makt, men ham selv får du ikke legge hånd på!» Så gikk Anklageren bort fra Herren.

13En dag satt Jobs sønner og døtre og spiste og drakk vin hjemme hos den eldste broren.

14Da kom en budbringer til Job og sa: «Mens oksene gikk for ploegen og eselhoppene beitet like ved,

15 overfalt sabeerne oss og tok dyrene. Tjenerne hogg de ned med sverd. Jeg var den eneste som slapp unna og kan fortelle deg det.»

16 Mens han ennå talte, kom en annen og sa: «En Guds ild falt fra himmelen. Den traff sauene og tjenerne og brente dem opp. Jeg var den eneste som slapp unna og kan fortelle deg det.»

17 Mens han ennå talte, kom en tredje og sa: «Kaldeerne kom, delte seg i tre flokker, kastet seg over kamelene og tok dem. Tjenerne hogg de ned med sverd. Jeg var den eneste som slapp unna og kan fortelle deg det.»

18Mens han ennå talte, kom enda en og sa: «Dine sønner og døtre spiste og drakk vin hjemme hos den eldste broren.

19Med ett kom en sterk vind fra den andre siden av ørkenen. Den tok tak i alle fire hjørnene på huset, så det falt sammen over de unge, og de døde. Jeg var den eneste som slapp unna og kan fortelle deg det.»

20 Da reiste Job seg, flerret kappen og klippet av seg håret. Han kastet seg til jorden og tilba.

21 Han sa: «Naken kom jeg fra mors liv. Naken vender jeg tilbake. Herren ga, Herren tok, velsignet være Herrens navn!»

22Gjennom alt dette syndet ikke Job. Han krenket ikke Gud.

Job 2

Den andre prøven

¹ Så en dag kom gudesønnene og trådte fram for Herren. Blant dem var også Anklageren.

² Herren sa til ham: «Hvor kommer du fra?» Anklageren svarte: «Jeg har streifet omkring på jorden.»

³ Herrens: «Så la du vel merke til min tjener Job? På jorden finnes ingen som ham, en from og rettskaffen mann som frykter Gud og unngår alt ondt. Fortsatt står han fast i sin gudsfrykt. Du har utfordret meg til å ødelegge ham uten grunn.»

⁴ Men Anklageren svarte: «Hud for hud! En mann gir jo alt han eier, for sitt liv.

⁵ Hvis du nå rekker hånden ut og rører ved hans bein og kjøtt, så får vi se om han ikke spotter deg like opp i ansiktet.»

⁶ Da sa Herren til Anklageren: «Se, han er i din makt, men spar livet hans!»

⁷ Så gikk Anklageren bort fra Herren og slo Job med vonde byller fra hode til fot.

⁸ Job tok et potteskår og skrapte seg med det, der han satt i asken.

⁹ Da sa hans kone til ham: «Holder du fortsatt fast på din gudsfrykt? Spott heller Gud og død!»

¹⁰ Men han svarte: «Du taler som en vettløs kvinne. Når vi tar imot det gode fra Gud, skulle vi da ikke også ta imot det vonde?» Gjennom alt dette kom ingen synd over Jobs lepper.

Job og de tre vennene

¹¹ Da Jobs tre venner fikk høre om alt det vonde som hadde rammet ham, kom de til ham, hver fra sitt hjemsted: Elifas fra Teman, Bildad fra Sjuah og Sofar fra Naama. De møttes for å sørge med ham og for å trøste ham.

¹² Mens de ennå var et stykke borte, fikk de øye på ham; men de kjente ham ikke igjen. De brast i gråt, flerret kappene sine og kastet støv over hodet.

¹³ Så satt de hos ham på jorden i sju dager og sju netter. Ingen sa et ord til ham, for de så at hans smerte var stor.

Job 3

¹ Til sist åpnet Job munnen og forbannet den dagen han ble født.

Første talerunde

(Kap. 3–28)

Job: Bort med den dagen

²Job tok til orde og sa:

³ Bort med den dagen jeg ble født, den natten det ble sagt: «En gutt er unnfanget.»

⁴Den dagen – la den bli mørke, så Gud i det høye ikke spør etter den og dagslys aldri faller på den!

⁵La mørke og dødsskygge få den, la skyer hvile over den og formørkelse skremme den!

⁶Den natten – la mørke skygger ta den så den ikke regnes med blant årets dager og ikke kommer med når måneder telles.

⁷Ja, må den natten bli ufruktbar og gledesrop ikke lyde.

⁸ La den forbannes av dem som maner fram ulykkesdager, de som kan vekke Leviatan.

⁹La nattens morgenstjerner slukne, la den vente på lys som ikke kommer, la den aldri se morgenrødens første blikk!

¹⁰For den stengte ikke morslivets dører for meg og skjulte ikke lidelsen for mine øyne.

¹¹ Hvorfor døde jeg ikke da jeg ble født, utåndet da jeg kom fra mors liv?

¹²Hvorfor tok de meg på fanget, la meg til brystet for å die?

¹³Nå kunne jeg ligget i ro, sovnet og så fått hvile

¹⁴ med konger og rådgivere på jorden, de som bygde der det nå er ruiner,

¹⁵eller med stormenn som hadde gull og fylte sine hus med sølv.

¹⁶ Da hadde jeg ikke vært til, lik et foster som dør i det skjulte, lik et spedbarn som aldri så dagens lys.

¹⁷I graven har de urettferdige rast fra seg, der hviler de som har tømt sine krefter.

¹⁸Fanger har fred, de hører ikke vokterens rop.

¹⁹ Der er både små og store, der er tjeneren fri fra sin herre.

²⁰Hvorfor gir dagen lys til de lidende og liv til de ulykkelige,

²¹ til dem som venter forgjeves på døden og søker den mer enn skjulte skatter,

²²til dem som glade ville ha jublet og frydet seg om de fant en grav,

²³ til en mann som ikke finner vei fordi Gud stenger for ham?

²⁴ Mine sukk er blitt mitt brød, klageropene mine strømmer som vann.

²⁵Det jeg frykter mest, har rammet meg. Det jeg gruer for, kommer nå.

²⁶ Jeg får ikke fred, ikke ro, ikke hvile, så opprørt er jeg.

Job 4

Elifas: Et skremmende syn

¹Da tok Elifas fra Teman til orde og sa:

²Om noen vil tale til deg, orker du det? Men hvem kan vel la være?

³ Selv har du rettledet mange og styrket kraftløse hender.

⁴Dine ord reiste opp den som snublet. Du ga kraft til skjelvende knær.

⁵ Men nå, når det rammer deg, blir du motløs. Det treffer deg, og du blir lamslått.

⁶ Stoler du ikke på din gudsfrykt? Gir ikke din fromme livsvei håp?

⁷ Tenk etter! Når gikk vel en skyldfri til grunne, hvor ble rettskafne utslettet?

⁸ Jeg ser at de som pløyer ondskap og sår lidelse, høster det samme.

⁹Når Gud puster, går de til grunne. Når han fnyser, er de borte.

¹⁰ Løvens brøl, hannløvens skrik og ungløvens tenner er slått ut.

- ¹¹Rovdyret mangler bytte og dør. Løveflokket blir spredt.
- ¹² Et ord listet seg til meg. Jeg hørte det hviske
- ¹³ i opprivende, nattlige syn mens menneskene sov dypt.
- ¹⁴ Skrekken grep meg, og jeg skalv. Redselen gikk gjennom marg og bein.
- ¹⁵ Et pust strøk forbi ansiktet mitt, fikk hårene på kroppen til å reise seg.
- ¹⁶ Han sto der, men jeg kjente ham ikke, en skikkelse rett for øynene mine. Jeg hørte en hviskende stemme:
- ¹⁷ Kan vel et menneske være rettferdig for Gud? Kan en mann være ren for sin skaper?
- ¹⁸ Gud stoler ikke engang på sine tjenere, han finner feil hos sendebudene,
- ¹⁹ og enda mer hos dem som bor i leirhus og har jord til grunnvoll. De knuses lettere enn møll.
- ²⁰ Fra morgen til kveld blir de tråkket ned. De går til grunne for alltid uten at noen bryr seg om det.
- ²¹ Teltsnoren rykkes opp. De dør, uten visdom.

Job 5

Gud sårer og forbinder

- ¹ Rop bare! Er det noen som svarer? Til hvem av de hellige vender du deg?
- ² Uro tar livet av den dumme, sinne dreper den godtroende.
- ³ Jeg så den dumme slå rot, men brått måtte jeg forbanne hans bolig.
- ⁴ Barna hans var vergeløse, knust i porten, og ingen hjalp dem.
- ⁵ De sultne spiste opp avlingen hans, tok den, selv blant torner; og de tørste grep etter hans gods.
- ⁶ For ulykke skyter ikke opp av støvet, og lidelse gror ikke opp av jorden.
- ⁷ Men mennesket er født til lidelse, gnister som flyr høyt i været.

- ⁸Selv ville jeg heller ha vendt meg til Gud, ja, til ham ville jeg ha overgitt min sak,
- ⁹ han som gjør storverk ingen kan granske, og under ingen kan telle.
- ¹⁰ Han gir regn over jorden, sender vann ut over markene.
- ¹¹ Han reiser de nedbøyde opp, redder de sørgende i sikkerhet.
- ¹² Han knuser de listiges planer, deres verk lykkes ikke.
- ¹³ Han fanger de vise i deres list, snedige planer er forhastet.
- ¹⁴ Om dagen møter de mørke, ved middagstid famler de som om natten.
- ¹⁵Så redder han den fattige fra de mektiges sverd, munn og hender.
- ¹⁶ Da blir det håp for den svake. Ondskapen lukker sin munn.
- ¹⁷ Salig er den som Gud viser til rette. Du skal ikke forakte formaning fra Den veldige!
- ¹⁸ For han sårer, og han forbinder. Han knuser, og hans hånd leger.
- ¹⁹ Gjennom seks trengsler berger han deg, og i den sjuende skal ulykken ikke nå deg.
- ²⁰ I uår frir han deg fra døden og i krig fra kvasse sverd.
- ²¹ Du er trygg for stikkende tunge og frykter ikke kommende ulykke.
- ²²Du ler av ulykke og hungersnød og frykter ikke dyrene på jorden.
- ²³ For du har en pakt med steinene på marken. Villdyrene holder fred med deg.
- ²⁴Du får oppleve fred i dine telt, når du går over eiendommen, mangler du ingenting.
- ²⁵Du får oppleve at ætten vokser, dine etterkommere blir som gress på jorden.
- ²⁶ Du går i grav i moden alder slik kornbånd samles i rett tid.
- ²⁷Ja, dette har vi gransket, og slik er det. Hør det og ta det til deg!

Job 6

Job: Mine brødre svikter

- ¹Da tok Job til orde og sa:
- ²Å, om min uro kunne veies og legges i vektskålen med min sorg!
- ³For nå er de tyngre enn havets sand; derfor taler jeg uten å tenke.
- ⁴Piler fra Den veldige sitter i kroppen, giften tar min kraft; redsler fra Gud samler seg mot meg.
- ⁵Skriker vel et villesel som gresser, rauter en okse når den har fôr?
- ⁶Hvem spiser smakløs mat uten salt? Er det noen smak på stokkrosens saft?
- ⁷Det byr meg imot å røre ved slikt, det er som å spise bedervet mat.
- ⁸Om bare min bønn ble hørt, om Gud ville innfri mitt håp!
- ⁹ Om han bare ville knuse meg, løfte sin hånd og gjøre ende på meg!
- ¹⁰ Da får jeg tross alt en trøst når jeg vrir meg i nådeløs pine: Så hadde jeg ikke fornektet Den helliges tale.
- ¹¹Hvilke krefter har vel jeg til å holde ut? Finnes et mål jeg kan strekke meg mot?
- ¹²Er jeg sterk som stein, er kroppen min av bronse?
- ¹³Nei, jeg er fullstendig hjelpeløs, jeg finner ingen utvei.
- ¹⁴ Den som ikke viser godvilje mot sin neste, har oppgitt sin frykt for Den veldige.
- ¹⁵ Og mine brødre sviktet som en bekk, et bekkedar der vannet blir borte.
- ¹⁶Den var dekket av tykk is, skjult under snøen.
- ¹⁷I tørketiden stilner den, i varmen tørker den inn.
- ¹⁸Strømmen mister sin retning; vannet renner ut i sanden og blir borte.
- ¹⁹Karavaner fra Tema speidet etter vann, de reisende fra Saba satte sitt håp til det.
- ²⁰De stolte på det, men ble til skamme. Da de kom fram, ble de skuffet.
- ²¹Nå er dere blitt en slik bekk! Dere ser det grufulle og blir redde.

²²Har vel jeg noen gang sagt: «Gi meg noe! Bruk deres rikdom til å kjøpe meg fri!

²³Redd meg fra fienden, fri meg fra voldsmenns hånd!»

²⁴Rettled meg, så skal jeg tie. Vis meg hvor jeg har feilet!

²⁵Kan oppriktige ord såre? Men hvordan er det dere taler til rette?

²⁶Vil dere irettesette meg for min tale? Ord fra en fortvilet spres for vinden.

²⁷Ville dere kaste lodd om foreldreløse og kjøpslå om en venn?

²⁸Løft nå hodet og se på meg! For jeg lyver dere ikke rett opp i ansiktet.

²⁹Tenk dere om! Gjør ikke urett! Vend om; jeg er ennå rettferdig!

³⁰Finnes det urett på min tunge? Kjenner jeg ikke smaken av sorg?

Job 7

Er jeg et sjøuhyre?

¹Har ikke mennesket en strid på jorden, et liv som dagene til en leiekar?

²Han ligner en tjener som stønner etter skygge, en dagarbeider som venter på lønn.

³Måneder med tomhet ble min lodd, netter med lidelse min skjebne.

⁴Så snart jeg legger meg, spør jeg: «Når kan jeg stå opp?» Natten blir lang, til det lysner, er jeg full av uro.

⁵Kroppen er dekket med mark og sårskorper. Støvet gror fast i huden, og den verker.

⁶Dagene går fortere enn en vevskyttel, de går til ende uten håp.

⁷Husk at mitt liv er et pust! Aldri mer får jeg se lykke.

⁸Øyet som vokter meg, ser meg ikke lenger. Retter du øynene mot meg, er jeg der ikke.

⁹En sky løses opp og blir borte, og den som farer ned til dødsriket, stiger aldri opp.

- ¹⁰ Han kommer ikke tilbake til sitt hus, hjemstedet kjenner ham ikke.
- ¹¹ Så legger jeg heller ikke bånd på min munn. Jeg vil tale med angst i ånden, klage i bitter sjelekval.
- ¹² Er jeg et hav eller et sjøuhyre siden du setter vakt over meg?
- ¹³ Jeg sier: «Mitt leie får være min trøst, la sengen bære min klage.»
- ¹⁴ Da skremmer du meg med drømmer, med syner gjør du meg redd.
- ¹⁵ Aller helst vil jeg kveles. Heller døden enn denne kroppen!
- ¹⁶ Jeg vil ikke mer! Jeg lever ikke evig. La meg være! Mine dager er forgjeves.
- ¹⁷ Hva er et menneske siden du akter det så høyt og bryr deg så mye om det?
- ¹⁸ Du gransker det hver morgen, prøver det hver stund.
- ¹⁹ Hvorfor tar du ikke blikket fra meg og gir meg ro til å svelge mitt spytt?
- ²⁰ Om jeg synder, hva gjør det deg, du som vokter mennesket? Hvorfor gjør du meg til skyteskive? Er jeg blitt til byrde for deg?
- ²¹ Hvorfor tilgir du ikke min synd og bærer over med min skyld? Nå må jeg legge meg i støvet; leter du etter meg, er jeg ikke mer.

Job 8

Bildad: Spør fedrene

- ¹ Da tok Bildad fra Sjuah til orde og sa:
- ² Hvor lenge vil du tale slik med ord som en mektig vind?
- ³ Tror du at Gud forvrenger retten, at Den veldige fordreier rettferdigheten?
- ⁴ Hvis dine barn synder mot ham, så gir han dem i syndens vold.
- ⁵ Men om du søker Gud og ber Den veldige om nåde,
- ⁶ om du er ren og rettskaffen, så vil han våke over deg og gjenreise din rettferds bolig.
- ⁷ Din begynnelse var liten, men slutten blir stor.
- ⁸ Spør tidligere slekter, hold fast på det fedrene fant.

- ⁹ For vi er fra i går, vi vet ingen ting. Som en skygge er våre dager på jorden.
- ¹⁰ Men fedrene vil lære deg og tale til deg, føre fram ord fra sitt hjerte.
- ¹¹ Vokser vel papyrus hvor det ikke er myrlendt, blir sivet stort der det ikke er vann?
- ¹² Mens det står grønt og uskåret, visner det, før alt annet gress.
- ¹³ Slik går det med alle som glemmer Gud. Håpet går under for den som er ugudelig.
- ¹⁴ Hans trygghet henger i tynne tråder, han setter sin lit til spindelvev.
- ¹⁵ Han støtter seg til eget hus, men det holder ikke; han klamrer seg til det, men det blir ikke stående.
- ¹⁶ Frodig står han i solen, brer greinene ut over hagen sin.
- ¹⁷ Men hans røtter slynger seg inn i en steinrøys, de kikker fram mellom steiner.
- ¹⁸ Hvis han rives vekk fra sitt sted, kjenner det ham ikke: «Jeg har aldri sett deg.»
- ¹⁹ Slik er gleden på hans vei, før den neste gror opp av støvet.
- ²⁰ Se, Gud avviser ikke den fromme og gir ikke styrke til ugjerningsmenn.
- ²¹ Han vil på ny fylle din munn med latter, legge jubelrop på dine lepper.
- ²² De som hater deg, må kle seg i skam, de lovløses telt blir borte.

Job 9

Job: Han ler når uskyldige fortviler

- ¹ Job tok til orde og sa:
- ² Jeg vet godt hvordan det er. Kan et menneske ha rett mot Gud?
- ³ Ville det føre sak mot ham, så kunne det ikke svare på et eneste ord av tusen.
- ⁴ Dyp er hans visdom, og stor er hans kraft. Hvem trosser ham og slipper fra det?
- ⁵ Han flytter fjell før de vet av det, velter dem i sin vrede.

- 6 Han rister jorden ut av lage, jordens søyler skjelver.
- 7 Han byr solen at den ikke skal gå opp, og setter segl for stjernene.
- 8 Han alene spente himmelen ut og gikk på havets bølger.
- 9 Han skapte Bjørnen og Orion, Sjustjernen og sørhimmelens stjernebilder.
- 10 Han gjør storverk ingen kan granske, og under ingen kan telle.
- 11 Han går forbi meg, jeg ser det ikke. Han drar fram, jeg merker ham ikke.
- 12 Han river bort, hvem kan hindre ham? Hvem kan si til ham: «Hva er det du gjør?»
- 13 Gud holder ikke sin vrede tilbake, selv Rahabs hjelpere må bøye seg for ham.
- 14 Skulle vel jeg kunne svare, velge mine ord mot ham?
- 15 Selv om jeg hadde rett, kunne jeg ikke svare, jeg måtte be min dommer om nåde.
- 16 Selv om jeg utfordret og han måtte svare, tror jeg ikke han ville ha lyttet til meg,
- 17 han som knuser meg i stormen, gir meg sår på sår uten grunn,
- 18 nekter meg å trekke pusten, fyller meg med bitter smerte.
- 19 Gjelder det styrke, så har han den. Gjelder det rett, kan han si: «Hvem stevner meg?»
- 20 Selv om jeg har rett, erklærer min munn meg skyldig. Er jeg uskyldig, dømmer den meg som falsk.
- 21 Jeg er uskyldig, men kjennes ikke ved meg selv, jeg forakter mitt eget liv.
- 22 Det går ut på ett. Derfor sier jeg: Uskyldig eller skyldig – han utsletter begge.
- 23 Han sender en flom av brå død, spotter når uskyldige fortviler.
- 24 Jorden er lagt i den lovløses hånd. Han dekker til dommernes øyne. Om det ikke er han, hvem er det da?

- ²⁵ Mine dager går fortere enn noen kan løpe. De flyr av sted uten glimt av glede.
- ²⁶ De farer av sted som sivbåter, som en ørn når den stuper mot byttet.
- ²⁷ Jeg sier til meg selv: «Glem klagen, løft hodet og vær glad!»
- ²⁸ Likevel frykter jeg smertene, jeg vet at du ikke frikjenner meg.
- ²⁹ Jeg blir jo kjent skyldig. Hvorfor skal jeg da streve forgjeves?
- ³⁰ Om jeg så vasket meg i snøvann og rensset hendene med lut,
- ³¹ kaster du meg i gjørmegraven så klærne mine avskyr meg.
- ³² Ja, han er ikke et menneske som jeg, så jeg kan gi ham svar og vi kan møtes i retten.
- ³³ Det finnes ingen dommer som kan legge hånden på oss begge.
- ³⁴ Holdt han kjeppen sin borte fra meg så hans redsler ikke skremte meg,
- ³⁵ da kunne jeg tale uten frykt. Nå kan jeg ikke det.

Job 10

Kunngjør din anklage

- ¹ Jeg avskyr mitt eget liv. Nå gir jeg min klage fritt løp, vil tale med bittert sinn.
- ² Jeg sier til Gud: Ikke døm meg skyldig! La meg få vite hvorfor du fører sak mot meg!
- ³ Har du glede av å undertrykke, av å vrake dine henders verk, mens du lar solen gå opp over de urettferdiges planer?
- ⁴ Har du øyne som et menneske, ser du slik skapninger ser?
- ⁵ Er dine dager som menneskets dager og dine leveår som mannens år?
- ⁶ For du spør etter min skyld og leter etter min synd,
- ⁷ selv om du vet at jeg ikke er skyldig. Ingen kan berges fra din hånd.
- ⁸ Din hånd formet og laget meg, men nå angrer du og utsletter meg!
- ⁹ Husk, du laget meg av leire, og nå lar du meg vende tilbake til støv!

- ¹⁰Du helte meg opp som melk og lot meg størkne som ost.
- ¹¹ Du kledde meg med hud og kjøtt, med knokler og sener vevde du meg.
- ¹² Du ga meg liv og alt som godt er, du vernet og vokter min livskraft.
- ¹³Men dette gjemte du i ditt hjerte, dette vet jeg du hadde i sinne:
- ¹⁴ Om jeg synder, vokter du på meg og vil ikke frikjenne meg for skyld.
- ¹⁵Er jeg skyldig, så ve meg! Og selv om jeg har rett, kan jeg ikke løfte hodet; jeg er mett av skam og har nok av nød.
- ¹⁶ Står jeg likevel oppreist, jager du meg som en løve, igjen og igjen handler du underlig mot meg.
- ¹⁷Du finner nye vitner mot meg, viser meg økende uvilje og sender hær etter hær mot meg.
- ¹⁸ Hvorfor hjalp du meg ut fra mors liv? Var jeg bare død før noe øye fikk se meg!
- ¹⁹ Da var jeg som om jeg aldri var til, båret fra mors liv til graven.
- ²⁰ Så få mine levedager er! Kan han ikke la meg være, så får jeg litt glede
- ²¹ før jeg går bort til landet med mørke og dødsskygge og aldri vender tilbake,
- ²²et land så dystert som det svarteste mørke, der det rår dødsskygge, ikke orden, der lyset er som mørket.

Job 11

Sofar: Guds skjulte visdom

- ¹ Da tok Sofar fra Naama til orde og sa:
- ²Må ikke en slik ordflom få svar så ikke pratmakeren får rett?
- ³Ditt tomme snakk gjør folk tause. Du spotter uten skam.
- ⁴ Du sier: «Min lærdom er rett. Ren er jeg i dine øyne.»
- ⁵Bare Gud ville tale og åpne leppene mot deg!

- ⁶ Da ville han fortelle deg visdommens hemmeligheter og gi deg dobbel innsikt: Vit at Gud lar din skyld bli glemt.
- ⁷ Kan vel du måle Gud, kan du kjenne Den veldiges grenser?
- ⁸ Høyere enn himmelen – hva kan du gjøre? Dypere enn dødsriket – hva vet vel du?
- ⁹ Lengre enn jorden, bredere enn havet.
- ¹⁰ Om han drar fram, sperrer inne og kaller sammen, hvem kan hindre ham?
- ¹¹ Han kjenner løgnerne. Kan han vel se urett uten å legge merke til det?
- ¹² Kan en tomskalle få forstand? Kan et villesel fødes som menneske?
- ¹³ Om ditt hjerte er fast, så bre hendene ut mot ham.
- ¹⁴ Om det er urett i din hånd, så vis uretten bort; la ikke ondskap bo i dine telt.
- ¹⁵ Da kan du skyldfri løfte ditt hode, helstøpt og uten frykt.
- ¹⁶ For du skal glemme lidelsen, huske den som vann som rant forbi.
- ¹⁷ Da står livet høyere enn middagssolen. Mørket blir som en morgen.
- ¹⁸ Du er tillitsfull, for det er håp. Du er beskyttet og kan trygt legge deg.
- ¹⁹ Ingen skremmer deg når du går til ro. Mange vil søke din gunst.
- ²⁰ Men de lovløses øyne slukner. De er ute av stand til å flykte, deres eneste håp er å få ånde ut.

Job 12

Job: Ulykke kan ramme alle

- ¹ Da tok Job til orde og sa:
- ² Ja, dere snakker som folk flest, med dere dør nok visdommen ut!
- ³ Men også jeg har forstand, jeg står ikke tilbake for dere. Hvem kjenner ikke til alt dette?
- ⁴ Jeg er til latter for mine venner, jeg som ropte til Gud og fikk svar, til latter, jeg som er rettferdig og from!

- ⁵«Glem ulykken», tenker den sorgløse, «den rammer bare ham som snubler.»
- ⁶ Teltene til voldsmenn får stå i fred; trygge er de som utfordrer Gud og tror de har ham i sin hule hånd.
- ⁷ Spør bare dyrene, og de skal lære deg, spør fuglene under himmelen, og de skal opplyse deg.
- ⁸Snakk med jorden, og den skal lære deg, fiskene i havet skal fortelle.
- ⁹Hvem av disse har ikke forstått at Herrens hånd har laget dette?
- ¹⁰ Han har hver levende skapning i sin hånd, og ånden til hvert menneske.
- ¹¹ Prøver ikke øret det som blir sagt? Ganen smaker da på maten?
- ¹² Med alderdom kommer visdom, et langt liv gir innsikt.
- ¹³ Hos Gud er visdom og styrke, råd og forstand.
- ¹⁴ Når han river ned, bygger ingen opp; når han lukker for en mann, kan ingen åpne.
- ¹⁵ Når han stenger for vannet, blir det tørke, og når han åpner, skylles jorden bort.
- ¹⁶Hos ham er styrke og innsikt. Den som farer vill, og den som fører vill, tilhører ham.
- ¹⁷Han viser rådgivere barføtte bort, dommere gjør han til dårer.
- ¹⁸ Han løser kongers lenker og binder beltet om dem.
- ¹⁹Han fører prester barføtte bort, styrter de sterke ned.
- ²⁰Han lar de betrodde miste munn og mæle, tar dømmekraften fra de eldste.
- ²¹ Han øser skam over stormenn og tar våpenbeltet av de sterke.
- ²² Han avdekker mørkets dyp, trekker dødsskyggen fram i lyset.
- ²³ Han lar folkeslag vokse, og han gjør ende på dem, han sprer folkene, og han leder dem.
- ²⁴ Han tar vettet fra lederne for folket i landet og fører dem vill i veiløst øde.

²⁵De famler i mørke uten lys, han lar dem gå seg bort som drukne menn.

Job 13

Hvor mange er mine synder?

¹Mine øyne har sett alt, mine ører har hørt og forstått.

² Det dere vet, vet også jeg, jeg står ikke tilbake for dere.

³Likevel må jeg tale til Den veldige, jeg ønsker å gå i rette med Gud!

⁴ Men dere smører løgnen utover, kvakksalvere er dere alle sammen.

⁵ Om dere bare ville tie stille! Da kunne dere regnes for vise!

⁶Lytt til min forklaring, gi akt på mitt forsvar!

⁷ Vil dere vitne for Gud med urett, tale hans sak med svik?

⁸Er det Gud dere tar parti for? Er det hans sak dere fører?

⁹ Går det da godt når han ransaker dere? Kan dere narre ham slik man narrer mennesker?

¹⁰Nei, han ville refse dere strengt hvis dere tok parti i det skjulte.

¹¹ Skulle ikke hans velde skremme dere, hans skrekk falle over dere?

¹²Deres visdomsord er aske, og deres svar er av leire.

¹³Ti stille og la meg føre ordet, hva som enn skjer med meg!

¹⁴Jeg tygger på mitt eget kjøtt, jeg går med livet i hendene.

¹⁵Han vil drepe meg, jeg har intet håp, likevel vil jeg forsvare mine veier for hans ansikt.

¹⁶ Kanskje blir dette min redning, for ingen ugudelig kan komme fram for ham.

¹⁷Lytt nøye til min tale, la min forklaring klinge i ørene!

¹⁸ Se, jeg legger fram min sak, jeg vet at jeg har rett.

¹⁹Kan noen vinne en sak mot meg? Da vil jeg tie og dø.

²⁰ Skån meg bare for to ting, så slipper jeg å skjule meg for deg:

- 21 Ta din hånd bort fra meg, og la ikke dine redsler skremme meg!
- 22 Rop, så skal jeg svare, eller la meg tale, så svarer du!
- 23 Hvor er min skyld og mine synder? Kunngjør mitt lovbrudd og min synd!
- 24 Hvorfor skjuler du ansiktet og regner meg som din fiende?
- 25 Vil du skremme et blad som blåser bort, forfølge et vissent halmstrå?
- 26 Ditt klageskrift mot meg er bittert, du lar meg bøte for min ungdoms synder.
- 27 Du setter mine føtter i blokken. Du vokter på alle mine stier, merker av hvert fotspor.
- 28 Mennesket er som råte, det slites ut som møllspiste klær.

Job 14

Mine lånte dager

- 1 Mennesket, født av en kvinne, lever kort og er fylt av uro.
- 2 Det spirer som blomsten og visner, flykter som skyggen, står ikke i ro.
- 3 Likevel holder du øye med det, du stevner meg for din domstol.
- 4 Kan det komme en ren av en uren? Nei, ikke en eneste.
- 5 Når menneskets dager er fastsatt, når du har bestemt dets måneders tall, satt grensen det ikke kan bryte,
- 6 vend da blikket bort og la det være, så kan det glede seg ved sine lånte dager.
- 7 For et tre finnes håp: Blir det felt, vokser det opp igjen, det skal ikke mangle friske skudd.
- 8 Om røttene i jorden blir gamle og stubben morkner i støvet,
- 9 så spirer det igjen ved eimen av vann, setter skudd som et nyplantet tre.
- 10 Men når mannen dør, er det ute med ham; når mennesket går bort, hvor er det da?
- 11 Slik vannet forsvinner fra sjøen, slik elven minker og tørker ut,

¹² slik ligger mannen og reiser seg ikke. Han våkner ikke om så himmelen forgår, han står ikke opp fra søvnen.

¹³ Om du ville gjemme meg i dødsriket, skjule meg til din vrede er over, sette en frist og så igjen huske på meg!

¹⁴ Kunne en mann som døde, få liv igjen, da skulle jeg holde ut i striden helt til det kom avløsning for meg.

¹⁵ Da kunne du rope, og jeg ville svare, for du lengtet etter dine henders verk.

¹⁶ Da ville du telle mine skritt uten å vokte på min synd.

¹⁷ Mine lovbrudd var buntet sammen med segl, et dekke dro du over min skyld.

¹⁸ Men nei: Som fjellet faller og forvitrer, slik klippen viker fra sin plass,

¹⁹ slik vannet huler ut steinen og regnskurer skyller jordsmonnet bort, slik gjør du ende på menneskets håp.

²⁰ Du overmanner ham for alltid, og han må gå bort. Du sender ham vekk med fordreid ansikt.

²¹ Barna hans får ære, men han vet det ikke; det går dem dårlig, men han aner det ikke;

²² så stor smerte har han i kroppen, så stor sorg har han i livet.

Job 15

Elifas: Munnen din dømmer deg

¹ Da tok Elifas fra Teman til orde og sa:

² Ville en vis svare med luftige meninger og fylle lungene med østavind,

³ forsvare seg med gagnløs tale, med ord som ikke duger?

⁴ Selv gudsfrykten bryter du ned, det blir mindre ettertanke for Guds ansikt.

⁵ Det er din synd som lærer opp munnen, du velger et listig språk.

⁶ Munnen dømmer deg skyldig, ikke jeg. Leppene vitner mot deg.

⁷ Ble du født som det første mennesket, ble du til før haugene var til?

- 8 Lyttet du da Gud holdt råd? Holdt du visdommen for deg selv?
- 9 Vet du noe som ikke vi vet? Forstår du noe som ikke vi forstår?
- 10 Også blant oss finnes gråhårede og gamle, rikere på dager enn din far.
- 11 Er Guds trøst og hans milde ord for lite for deg?
- 12 Hvorfor gjør hjertet deg urolig? Hvorfor himler du med øynene?
- 13 Du vender din ånd mot Gud, tar sterke ord i din munn.
- 14 Hvordan kan et menneske være rent og en som er født av en kvinne, ha rett?
- 15 Gud stoler ikke engang på sine hellige, selv himmelen er ikke ren i hans øyne,
- 16 langt mindre et avskyelig og fordervet menneske som drikker urett som om det var vann.
- 17 Jeg vil si deg noe, hør på meg! Jeg vil fortelle det jeg har sett,
- 18 det de vise forkynte, det fedrene ikke holdt tilbake.
- 19 Bare til dem ble landet gitt, der dro ingen fremmede gjennom.
- 20 Den lovløse lever i uro alle sine dager, voldsmannen lever ikke mange år.
- 21 Redslene synger i hans øre, i fredstid kommer noen for å herje.
- 22 Han har ikke håp om å unnsnippe mørket, han er utsett til å falle for sverd.
- 23 Han streifer om etter brød – men hvor er det? Han vet at en mørkets dag står klar for ham.
- 24 Nød og trengsel skremmer ham, som stridsklare konger overmanner de ham.
- 25 Han har løftet sin hånd mot Gud og strider mot Den veldige,
- 26 stormer mot ham med krum nakke bak et tykt og buet skjold.
- 27 Hans ansikt svulmer av fett, han legger på seg rundt hoftene.
- 28 Men han må slå seg ned i ødelagte byer og i hus der ingen kan bo, hus bestemt til å legges i ruiner.

²⁹Han blir ikke rik, hans makt blir ikke stående; grøden bugner ikke på hans jord.

³⁰Han unnslipper ikke mørket; heten svir av hans friske skudd, og munnen slutter å puste.

³¹Ingen må stole på det som er tomt. Han føres vill og får bare tomhet igjen.

³² Før dagen er omme, dør greinene.

³³Han er lik en vinstokk som mister umodne druer, lik et oliventre som kaster blomstene.

³⁴De ugudeliges forsamling gir ingen frukt, teltene til dem som lar seg kjøpe, fortæres av ild.

³⁵ De unnfanger urett og føder ondskap, morslivet bærer fram svik.

Job 16

Job: La ikke mitt skrik stilne

¹Da tok Job til orde og sa:

²Jeg har hørt nok av dette; dere er elendige trøstere, alle sammen.

³Blir det ikke slutt på tomme ord? Hva driver deg til å svare?

⁴ Jeg kunne også ha talt slik som dere hvis det var deres liv det gjaldt, og ikke mitt. Jeg kunne ha holdt fine taler og ristet på hodet av dere.

⁵Jeg ville satt mot i dere med munnen og lagt bånd på mine skjelvende lepper.

⁶Om jeg taler, blir min smerte ikke mindre. Om jeg holder opp, blir den ikke borte.

⁷ Men nå har han gjort meg trett. Du utryddet alle som hørte meg til.

⁸ Du grep meg, og det ble et vitnesbyrd mot meg. Min svakhet taler meg rett opp i ansiktet.

⁹ Hans vrede river i stykker, han forfølger meg! Han skjærer tenner mot meg, min fiende dolker meg med blikket.

- 10** De åpner gapet mot meg og slår meg hånlig på kinnet. Sammen går de mot meg.
- 11** Gud har overgitt meg til onde mennesker, kastet meg i armene på lovløse.
- 12** Jeg levde i fred, da ristet han meg, grep meg i nakken og slo meg i stykker. Han satte meg opp som skyteskive,
- 13** hans piler kom imot meg fra alle kanter. Uten medynk gjennomboret han mine nyrer, gallen rant til jorden.
- 14** Han flenget meg opp, sår på sår, stormet mot meg som en kriger.
- 15** Sekk har jeg sydd til kroppen min, jeg har lagt min kraft i støvet.
- 16** Ansiktet er rødt av gråt, det svartner for øynene,
- 17** enda hendene ikke er merket av vold og min bønn er ren.
- 18** Å, jord, skjul ikke mitt blod, legg ikke mitt skrik i grav!
- 19** Fremdeles har jeg et vitne i himmelen, én i det høye som taler min sak.
- 20** Mine venner spotter meg, i gråt vender jeg blikket til Gud.
- 21** Måtte han gi en mann rett hos Gud og gi et menneske rett mot sin neste!
- 22** For om få år må jeg vandre den stien som ikke fører tilbake.

Job 17

Hva har jeg i vente?

- 1** Min livskraft er brutt, mine dager tar ende, bare graven gjenstår.
- 2** Spottere omgir meg, øyet må dvele ved deres motstand.
- 3** Ta vare på mitt pant hos deg! Hvem ellers skulle gi meg håndslag?
- 4** Du har stengt deres hjerte for innsikt og lar dem oppnå lite ære.
- 5** En mann forteller venner om delingen av arven mens øynene til barna slukner.
- 6** Han har gjort meg til et ordtak for folk, til en som de spytter i ansiktet.
- 7** Mine øyne er sløvet av sorg, og lemmene er som en skygge.
- 8** De rettskafne grøsser av slikt, den skyldfrie er opprørt over den ugudelige.

- ⁹Den rettferdige holder fast på sin vei, for rene hender gir større styrke.
- ¹⁰Men kom bare hit, alle sammen! Jeg finner ingen som er vis blant dere.
- ¹¹Mine dager tar slutt, mine planer ligger knust, ja, mine innerste lengsler.
- ¹² De gjør natten til dag, sier lyset er nær selv om det er mørkt.
- ¹³Hva har jeg å håpe på? Dødsriket er min bolig, i mørket rer jeg min seng.
- ¹⁴Jeg roper til graven: «Du er min far!» og til krypet i jorden: «Min mor og søster!»
- ¹⁵ Hvor er mitt håp? Hvem kan vel få øye på det?
- ¹⁶Går også håpet til dødsriket? Stiger vi sammen ned i støvet?

Job 18

Bildad: Den ugudeliges redsler

- ¹Da tok Bildad fra Sjuah til orde og sa:
- ²Hvor lenge? Når vil dere gjøre slutt på pratingen? Tenk dere om, og så kan vi snakke sammen!
- ³Hvorfor skulle vi regnes som fe? Er vi så dumme i deres øyne?
- ⁴Ditt raseri river deg i stykker. Skulle jorden legges øde for din skyld, og klippen flytte seg?
- ⁵ Lyset til den urettferdige brenner ut, flammen fra ilden lyser ikke mer.
- ⁶Lyset i teltet hans går ut, og lampen slukner for ham.
- ⁷ Hans sterke skritt blir hindret, hans egen plan feller ham.
- ⁸ Hans føtter går i garnet, han fanges i nettet.
- ⁹En snare sitter rundt hælen, en løkke holder ham fast.
- ¹⁰Et reip ligger gjemt på jorden, en felle på hans sti.
- ¹¹ Redslene omringer ham, de jager i hælene på ham.
- ¹²Ulykke hungrer etter ham. Undergang venter på hans fall.
- ¹³ Sykdom fortærer huden hans. Dødens førstefødte eter ham.

- 14 Han rives bort fra sitt trygge telt og føres til redslenes konge.
- 15 Redselen slår seg ned i hans forlatte telt. Svovel regner over boplassen hans.
- 16 Nede tørker røttene hans, og oppe visner greinene.
- 17 Minnet om ham blir borte fra landet, han har ikke mer et navn der ute.
- 18 Han blir drevet fra lyset til mørket, blir jaget fra verden.
- 19 Barn har han ikke, ingen etterkommere i sitt folk, ingen overlevende der han bodde.
- 20 På hans dag grøsser de i vest, i øst blir de grepet av frykt.
- 21 Sannelig, slik går det med onde menneskers bolig, med stedet til den som ikke kjenner Gud.

Job 19

Job: Skriv det med jerngriffel og bly

- 1 Da tok Job til orde og sa:
- 2 Hvor lenge vil dere plage meg og knuse meg med ord?
- 3 Det er tiende gang dere håner meg og uten skam går løs på meg.
- 4 Har jeg virkelig feilet, så må jeg selv leve med feilen.
- 5 Vil dere heve dere over meg, så vis at min vanære er fortjent!
- 6 Men vit at Gud gjør meg urett når han spenner sitt garn omkring meg.
- 7 Jeg roper om vold uten å bli hørt. Jeg skriker om hjelp, men det finnes ingen rett.
- 8 Han stenger min vei, jeg når ikke fram. Han legger mine stier i mørke.
- 9 Min ære tar han fra meg, river kronen av mitt hode.
- 10 Han bryter meg helt ned, jeg må gå bort. Mitt håp rykker han opp som et tre.
- 11 Hans vrede flammer mot meg, han regner meg som sin motstander.
- 12 Nå kommer alle hans tropper, de marsjerer mot meg og omringer mitt telt.

- ¹³ Mine brødre holder seg på avstand, mine kjenninger er som fremmede.
- ¹⁴ Mine nærmeste er borte, de som kjente meg, har glemt meg.
- ¹⁵ Husfolk og tjenestejenter regner meg som en fremmed; en utlending er jeg i deres øyne.
- ¹⁶ Roper jeg på tjeneren, svarer han ikke; jeg må be ham ydmykt om hjelp.
- ¹⁷ Min ånde er ekkel for min kone, jeg vekker avsky hos mine egne barn.
- ¹⁸ Selv guttunger forakter meg. Når jeg reiser meg, taler de mot meg.
- ¹⁹ Mine fortrolige venner viser avsky, de jeg elsker, vender seg mot meg.
- ²⁰ Jeg er ikke annet enn skinn og bein, tannløs må jeg berge meg.
- ²¹ Spar meg, ja, spar meg, mine venner! For Guds hånd har rørt ved meg.
- ²² Hvorfor jager dere meg slik også Gud gjør? Blir dere aldri mette av mitt kjøtt?
- ²³ Om bare mine ord ble skrevet ned, om de ble ført inn i en bokrull,
- ²⁴ formet med griffel av jern og med bly, risset i stein for alltid!
- ²⁵ Jeg vet at min gjeløser lever. Som den siste skal han stå fram i støvet.
- ²⁶ Når huden er revet av meg og kjøttet er borte, skal jeg se Gud.
- ²⁷ Mine øyne ser, det er jeg som får se ham, ikke en fremmed. Mitt indre fortæres av lengsel!
- ²⁸ Dere sier: «La oss jage ham. Årsaken finnes hos ham.»
- ²⁹ Frykt heller selv for sverdet; for sverdet brenner mot urett, og dere skal få kjenne at det finnes en dom.

Job 20

Sofar: De onde jubler en kort tid

- ¹ Da tok Sofar fra Naama til orde og sa:
- ² Igjen og igjen får jeg opprivende tanker, de gjør meg urolig.
- ³ Vel må jeg lytte til refs og hån, men min forstands kraft gir meg svar.
- ⁴ Du vet at slik har det alltid vært, helt siden mennesket ble satt på jorden;

- ⁵ de urettferdige jubler en kort tid, den ugudelige gleder seg et øyeblikk.
- ⁶ Om hans hovmod hever seg himmelhøyt og hodet når til skyene,
- ⁷ går han likevel til grunne som skitt. De som så ham, spør: «Hvor er han?»
- ⁸ Som en drøm flyr han bort, de finner ham ikke. Han forsvinner som et syn om natten.
- ⁹ Øyet som så, ser ham ikke lenger, han er ikke på sitt hjemsted.
- ¹⁰ Barna hans må søke godvilje hos fattige; med egne hender må han gi rikdommen tilbake.
- ¹¹ Ungdomskraften som fylte beina, hviler nå med ham i støvet.
- ¹² Ondskapen er søt i hans munn, han gjemmer den under tungen.
- ¹³ Han smatter på den uten å svelge, trykker den mot ganen.
- ¹⁴ Men maten omdannes i magen, blir ormegift i hans indre.
- ¹⁵ Rikdommen han slukte, kaster han opp. Gud driver den ut av magen.
- ¹⁶ Han suger slangegift, hoggormens tunge dreper ham.
- ¹⁷ Aldri får han se bekker eller elver som flyter med honning og rømme.
- ¹⁸ Maten han har strevd for, vil ut, han får den ikke ned. Han har ingen glede av rikdommen han vant.
- ¹⁹ For han knuste fattige og lot dem ligge, han røvet til seg hus han ikke hadde bygd.
- ²⁰ Han finner ingen ro i sitt indre; han kan ikke redde det han har så kjært.
- ²¹ Ingen ting unnslipper fråtsingen, derfor varer ikke hans velstand.
- ²² I hans store overflod blir det trangt, ulykken rammer, med full kraft.
- ²³ For riktig å fylle magen hans sender Gud sin brennende vrede og lar det regne over ham med kjøtt.
- ²⁴ Han flykter fra våpen av jern, men såres av en bronsebue.

²⁵Han trekker pilen ut av ryggen, drar den blanke spissen ut av galleblæren. Redsel kommer over ham.

²⁶ Stummende mørke skjuler ham. En ild som ingen puster til, fortærer ham. Ulykken rammer dem som er igjen i hans telt.

²⁷ Himmelen avdekker hans skyld, jorden reiser seg mot ham.

²⁸ Avlingen han fikk i hus, føres bort, skylles vekk på Guds vredesdag.

²⁹ Slik er skjebnen et urettferdig menneske får av Gud, arven som Gud har bestemt.

Job 21

Job: Hvor ofte slukner de urettferdiges lampe?

¹Da tok Job til orde og sa:

²Hør etter hva jeg sier, la det være trøsten dere gir.

³Bær over med meg mens jeg snakker; når jeg har talt, kan dere spotte.

⁴Klager jeg over mennesket? Har jeg ikke da grunn til å være utålmodig?

⁵ Se på meg! Bli forferdet! Hold dere for munnen!

⁶ For når jeg tenker tilbake, blir jeg skremt og skjelver over hele kroppen.

⁷ Hvorfor får de urettferdige leve, bli gamle og rike?

⁸Barna er trygge hos dem, de ser etterkommere vokse opp.

⁹ Huset har fred for redsler. Gud bruker ikke stokken på dem.

¹⁰Oksens paring slår ikke feil, og kua kalver i rett tid.

¹¹De slipper guttunger ut som sauer, barna danser i glede.

¹²De synger til tromme og lyre og jubler til fløytetoner.

¹³De nyter sine dager i lykke og går til dødsriket uten smerte.

¹⁴ Men til Gud sier de: «Gå fra oss! Vi har ikke lyst til å kjenne din vei.

¹⁵ Hvem er Den veldige, hvorfor skal vi tjene ham? Hva får vi igjen for å påkalle ham?»

- 16 Ingen har lykken i sin egen hånd. La urettferdiges råd være fjernt fra meg!
- 17 Hvor ofte slukner lampen til de urettferdige? Kommer vel ulykke over dem, smerten han deler ut i sin vrede?
- 18 Blir de som strå i vinden, som agner stormen feier bort?
- 19 Sparer Gud straffen til barna? Han gir igjen så det kjennes,
- 20 lar skyldneren se sin undergang med egne øyne og drikke Den veldiges vrede.
- 21 For hva bryr vel han seg om etterslekten når hans tid er ute?
- 22 Men hvem kan belære Gud, han som dømmer de høyeste?
- 23 Den ene dør i sin velmakt, fullstendig sorgløs og rolig,
- 24 med bøtter fulle av melk, knokler med saftig marg.
- 25 Den andre dør med bittert sinn og har aldri smakt det gode.
- 26 Begge må ligge i støvet, dekket av mark og kryp.
- 27 Jeg kjenner tankene deres, planene dere pønsker ut mot meg.
- 28 For dere spør: «Hvor er vel stormannens hus? Hvor er vel teltet der de lovløse bodde?»
- 29 Har dere ikke spurt de veifarende? Har dere ikke forstått det de varsler?
- 30 For på ulykkens dag blir den onde spart, på vredens dag blir han berget.
- 31 Hvem stiller ham til ansvar for hans livsferd, hvem krever ham for det han har gjort?
- 32 Nei, han blir båret til graven, og ved gravkammeret holder de vakt.
- 33 Han hviler mykt i dalens mold. Alle vil følge etter, og en talløs mengde har gått foran.
- 34 Hvordan kan dere trøste meg med tomhet og svare meg med svik?

Job 22

Elifas: Forlik deg med Gud

- ¹Da tok Elifas fra Teman til orde og sa:
- ²Kan vel en mann hjelpe Gud? Nei, den kloke hjelper bare seg selv.
- ³Har Den veldige glede av din rettferd? Tjener han på at du er hel i din ferd?
- ⁴Er det for gudsfrykten din han anklager deg og stevner deg for retten?
- ⁵Er ikke ondskapen din stor og skylden uten ende?
- ⁶Du tok pant fra brødrene dine uten grunn, dro av dem deres siste plagg.
- ⁷Den utmattede nektet du vann, du holdt brød tilbake fra den sultne.
- ⁸Landet tilhørte den sterke, den fornemme fikk bo der.
- ⁹Enker sendte du tomhendt bort, du knuste styrken til de farløse.
- ¹⁰Derfor er snarer satt omkring deg, plutselig redsel griper deg.
- ¹¹Eller ser du ikke mørket, vannmassene som kommer over deg?
- ¹²Er ikke Gud høyt i himmelen? Se de øverste stjernene, hvor langt oppe de er!
- ¹³Du sier: «Hva vet vel Gud? Kan han dømme gjennom tett tåke?
- ¹⁴Skyer dekker så han ikke ser der han vandrer over himmelbuen.»
- ¹⁵Vil du følge den gamle stien som ugjerningsmenn gikk,
- ¹⁶de som ble revet for tidlig bort da flommen vasket vekk grunnvollen deres?
- ¹⁷De hadde sagt til Gud: «Gå fra oss! Hva gjør vel Den veldige for oss?»
- ¹⁸Men han hadde fylt husene deres med alt godt. La de urettferdiges planer være fjernt fra meg!
- ¹⁹De rettferdige så det og jublet, de uskyldige spottet:
- ²⁰«Der forsvinner motstanderne våre, og ilden fortærer restene.»
- ²¹Forlik deg med ham og slutt fred, så får du alt godt tilbake.
- ²²Ta imot rettledning fra hans munn, legg deg talen hans på hjertet.

- 23** Vend tilbake til Den veldige, så får du oppreisning. Hold urett borte fra teltet ditt!
- 24** Kast gullet ditt i støvet, ditt Ofir-gull blant steiner i bekken,
- 25** så skal Den veldige være gull for deg, ja, det fineste sølv.
- 26** Du har din glede i Den veldige. Du løfter ansiktet mot Gud.
- 27** Du ber til ham, og han hører deg. Du innfrir dine løfter.
- 28** Det du bestemmer deg for, skal lykkes. Lys skal stråle over dine veier.
- 29** Når det går nedover, skal du si: «Opp!» Han frelser dem som slår øynene ned.
- 30** Han berger også den som ikke er uskyldig; ved dine rene hender blir han berget.

Job 23

Job: Jeg tier ikke

- 1** Da tok Job til orde og sa:
- 2** Fortsatt er min klage trassig, selv om jeg demper mine stønn med hard hånd.
- 3** Om jeg bare kunne finne ham, tre inn i hans tronsal,
- 4** da ville jeg legge fram min sak for ham, fylle munnen med motbevis.
- 5** Da kunne jeg få vite hva han ville svare, og forstå hva han vil si meg.
- 6** Ville han bruke sin store makt i saken mot meg? Å nei, han ville nok høre på meg.
- 7** Så drøftet jeg saken oppriktig med ham, og dommeren satte meg fri for alltid.
- 8** Går jeg mot øst, er han ikke der, går jeg mot vest, merker jeg ham ikke.
- 9** Arbeider han i nord, vet jeg det ikke, og snur han mot sør, ser jeg det ikke.
- 10** Men han kjenner den veien jeg fulgte. Prøver han meg, kommer jeg ut som gull.
- 11** Føttene mine gikk i hans spor, jeg fulgte hans vei og vek ikke av.

¹² Jeg brøt ikke budene fra hans lepper, ordene fra hans munn gjemte jeg i mitt indre.

¹³ Han er den eneste, hvem kan hindre ham? Det han har lyst til, det gjør han.

¹⁴ Han fullfører det han har fastsatt for meg, og har mer av samme slag i sinne.

¹⁵ Derfor frykter jeg for å møte ham. Jeg tenker etter og blir skrekkslagen.

¹⁶ Gud gjør meg motløs, Den veldige skremmer meg.

¹⁷ Men jeg tier ikke i møte med mørket, når belgmørket dekker meg.

Job 24

Gud bryr seg ikke om urett

¹ Når tidens gang ikke er skjult for Den veldige, hvorfor får ikke de som kjenner ham, se hans dager?

² Folk flytter grensesteiner. De stjeler småfe og sender dem på beite.

³ Farløses esel henter de. De tar pant i enkers okser.

⁴ De tvinger fattigfolk av veien, de hjelpeløse i landet må gjemme seg.

⁵ Som villesler i ørkenen går de til sin gjerning. De jakter på bytte i ødemarken, mat for sine barn.

⁶ De sanker aks på åkrene, etterhøst på de urettferdiges vinmarker,

⁷ nakne mot natten, uten klær og uten vern mot kulden.

⁸ Regnet i fjellet gjør dem våte. Uten ly trykker de seg mot klippen.

⁹ Noen river farløse barn fra mors bryst. De krever pant av fattige,

¹⁰ av dem som går omkring uten klær, de som sultne må bære på kornbånd.

¹¹ De presser olje mellom trerekkene, de trækker vinpressen, men tørster.

¹² Fra byen lyder stønn av døende, sårede skriker om hjelp. Men Gud bryr seg ikke om deres bønn.

¹³ Andre gjør opprør mot lyset. De kjenner ikke lysets veier, holder seg ikke til lysets stier.

- ¹⁴ En morder står opp før solen, han dreper fattige og hjelpeløse, om natten er han som en tyv.
- ¹⁵ Horkarens øyne vokter på skumringen: «Ingen ser meg», sier han og dekker ansiktet til.
- ¹⁶ I mørket bryter de seg inn i hus. Om dagen stenger de seg inne: De vil ikke vite av lyset.
- ¹⁷ For dem er dødsskygge som en morgen. De kjenner til dødsskyggens skremsler.
- ¹⁸ De forsvinner som krusninger på vann. Deres arvelodd i landet er forbannet, ingen tar veien til vinmarkene deres.
- ¹⁹ Tørke og hete tar snøvannet bort, dødsriket sluker dem som synder.
- ²⁰ Morslivet glemmer dem, marken fortærer dem, ingen minnes dem mer. Uretten knekkes som et tre.
- ²¹ De var onde mot den barnløse, hun som ikke fødte, og de gjorde ikke godt mot enker.
- ²² Gud river de sterke bort med sin styrke. Når han reiser seg, er ingen sikker for sitt liv.
- ²³ Han gir dem trygghet og støtte, men hans øyne følger deres veier.
- ²⁴ En stund er de opphøyd, så er det slutt. De bøyes som alle andre og visner, blir skåret som modne aks.
- ²⁵ Er det ikke slik? Hvem kan si at jeg lyver? Hvem gjør mine ord til intet?

Job 25

Bildad: Ingen er ren for Gud

- ¹ Da tok Bildad fra Sjuah til orde og sa:
- ² Gud har velde og volder skrekk, han skaper fred i sin høye himmel.
- ³ Kan noen telle hans hærflommer? Går ikke hans lys opp over alle?

⁴ Kan et menneske være rettferdig for Gud, kan den som er født av en kvinne, være ren?

⁵ Selv månen skinner ikke klart, stjernene er ikke rene i hans øyne.

⁶ Langt mindre menneskekrypet, mennesket – denne merken.

Job 26

Job: Hvem kan forstå Guds makt?

¹ Da tok Job til orde og sa:

² Ja, du er god hjelp for en maktesløs mann, en reddende arm for den kraftløse!

³ Hvilke råd du gir den som mangler visdom, hvilken innsikt du bringer ham!

⁴ Hvem lærte deg å tale? Hvem kommer den fra, den pusten som går ut fra deg?

⁵ Dødingene skjelver, vannet der nede og de som bor der.

⁶ Nakent ligger dødsriket for Gud, avgrunnen er uten dekke.

⁷ Han har spent nordhimmelen ut over det øde rom, hengt jorden opp over ingenting.

⁸ Han binder vannet i skyene, men skylaget revner ikke.

⁹ Han skjuler sin trone, brer skyer rundt den.

¹⁰ Rundt havet trekker han en grense; himmelranden skiller lys fra mørke.

¹¹ Himmelsøylene vakler, skremt av hans trussel.

¹² Med sin kraft har han rørt havet opp, med sin klokskap knust Rahab.

¹³ Vinden hans blåser himmelen klar. Hans hånd sårer den flyktende slangen.

¹⁴ Se, alt dette er bare randen av hans vei; det er som å høre en hvisking. Men når hans makt tordner, hvem kan da forstå det?

Job 27

Job: Jeg holder fast på min rettferd

¹ Job fortsatte med sin visdomstale og sa:

- 2 Så sant Gud lever, han som nekter meg retten, Den veldige, han som gjør meg bitter:
- 3 Så lenge det er livsånde i meg, pust fra Gud i min nese,
- 4 skal mine lepper ikke tale urett og tungen ikke bære fram svik.
- 5 Fri meg fra å gi dere rett! Jeg er uskyldig, det står jeg ved til jeg dør.
- 6 Jeg holder fast på min rettferd og slipper ikke. Hjertet fordømmer ingen av mine dager.
- 7 La min fiende stå som skyldig, min motstander som urettferdig!
- 8 Hvilket håp har den ugudelige av det han har vunnet, når Gud gjør ende på hans liv?
- 9 Hører Gud hans klagerop når trengsler kommer over ham?
- 10 Har han sin glede i Den veldige? Roper han sent og tidlig på Gud?
- 11 Jeg vil lære dere om Guds hånd og ikke skjule hva Den veldige har tenkt.
- 12 Dere har jo sett det, alle sammen, så hvorfor dette tomme snakket?
- 13 Slik er den delen en lovløs får av Gud, arven som voldsmannen får fra Den veldige:
- 14 Har han mange barn, faller de for sverd, etterkommerne får ikke mette seg med brød.
- 15 De som overlever, går i død og grav, og ingen enke holder sørgehøytid.
- 16 Han dynger opp sølv som støv og samler seg klær som leire;
- 17 han samler, men rettferdige kler seg, uskyldige deler sølvet.
- 18 Det huset han bygger, er som en møll, som løvhytten vaktmannen lager.
- 19 Han legger seg rik, men det varer ikke: Han slår øynene opp, og alt er borte.
- 20 Redsler når ham igjen som vannmasser, om natten fører stormen ham vekk.
- 21 Østavinden løfter ham og fører ham bort, feier ham av sted,
- 22 kaster seg over ham uten skånsel, den er så voldsom at han må rømme.

²³ Vinden slår hendene sammen og plystrer ham hånlig bort fra hans sted.

Job 28

Visdommen, hvor finnes den?

¹Sølv har sine gruver, gullet sitt sted hvor det vaskes ut.

²Jern vinnes ut av jorden, og kobber smeltes ut av stein.

³De gjør ende på mørket, i fjerne kroker finner de stein skjult i svart mørke.

⁴De bryter sjakter langt fra der mennesker bor. På glemte steder, der ingen har satt sin fot, henger de og dingler, langt fra folk.

⁵Jorden bringer fram føde, men i dypet eltes den rundt med ild.

⁶I steinene der nede er safir, der finnes det også gullstøv.

⁷Ingen rovfugl kjenner stien dit, den har ikke noe falkeøye sett.

⁸Der trår ingen stolte rovdyr, ingen løve går på den.

⁹Mennesket legger hånden på den harde steinen og endevender fjell fra grunnen.

¹⁰De sprenger seg ganger i klippene, og øynene får se alle slags kostbarheter.

¹¹De stopper til vannårer og trekker det skjulte opp i lyset.

¹² Men visdommen, hvor finnes den? Hvor har forstanden sitt bosted?

¹³Mennesket vet ikke hva den er verdt. Den finnes ikke i de levendes land.

¹⁴Dypet sier: «I meg er den ikke», og havet sier: «Den er ikke hos meg.»

¹⁵ Den kan ikke kjøpes for det fineste gull, prisen kan ikke veies i sølv;

¹⁶den kan ikke betales i Ofir-gull, i kostbar onyks eller safir.

¹⁷Den kan ikke måles i gull eller glass, ingen kan bytte den til seg for skåler av fineste gull.

¹⁸ Korall og bergkrystall kan ikke engang nevnes; å eie visdom er bedre enn perler.

¹⁹Den kan ikke måles i topas fra Kusj, ikke betales med reneste gull.

- ²⁰Hvor kommer da visdommen fra? Hvor har forstanden sitt bosted?
- ²¹Visdommen er skjult for hvert levende øye, gjemt for fuglene under himmelen.
- ²²Avgrunnen og døden sier: «Vi har bare hørt om den.»
- ²³ Gud kjenner veien til visdommen. Han vet hvor den har sin bolig.
- ²⁴Han skuer til jordens ender, alt under himmelen kan han se.
- ²⁵Da han ga vinden vekt og lot vannet få det rette mål,
- ²⁶da han satte grense for regnet og fastla veier for lyn og torden,
- ²⁷ da så han visdommen og målte den, stilte den opp og gransket den.
- ²⁸ Så sa han til mennesket: Å frykte Herren, det er visdom, å vende seg bort fra det onde, det er forstand.

Job 29

Andre talerunde

(29,1–42,6)

Job: Jeg gikk gjennom mørket i hans lys

- ¹Job fortsatte med sin visdomstale og sa:
- ² Kunne jeg få det som i tidligere måneder, de dagene da Gud våket over meg,
- ³da hans lampe skinte over mitt hode og jeg gikk gjennom mørket i hans lys,
- ⁴ slik jeg hadde det i mine velmaktsdager da Gud var min fortrolige i mitt telt,
- ⁵da Den veldige fortsatt var med meg og barna mine var rundt meg,
- ⁶ da jeg vasset i rømme og bekker av olje rant fra berget hos meg.
- ⁷Når jeg gikk ut til byporten og tok sete på torget,
- ⁸trakk de unge seg tilbake så snart de så meg, og de gamle reiste seg og sto.
- ⁹ Høvdinger holdt ordene tilbake, la hånden over munnen.
- ¹⁰Stormenns røster stilnet, tungen klistret seg til ganen.

- ¹¹Når de fikk høre om meg, priste de meg lykkelig. Hver den som så meg, talte lovord.
- ¹² For jeg reddet den fattige som ropte om hjelp, den farløse som ingen hjelper hadde.
- ¹³Den forkomne velsignet meg, jeg fikk enkens hjerte til å juble.
- ¹⁴ Rettferd var klærne jeg kledde meg i, rettsinn var som kappe og turban.
- ¹⁵Jeg var øyne for den blinde og føtter for den lamme.
- ¹⁶ Jeg var far for de fattige og gransket saken for dem jeg ikke kjente.
- ¹⁷Jeg knuste kjeven på dem som gjorde urett, og reddet byttet ut av gapet på dem.
- ¹⁸Jeg sa: «Jeg får død blant mine egne, mine dager blir tallrike som sandkorn.
- ¹⁹Mine røtter når til vannet, og nattedugg hviler i greinene.
- ²⁰Min ære blir stadig fornyet, og buen i min hånd får ny spenst.»
- ²¹De lyttet til meg og fikk håp, de tidde når jeg ga dem råd.
- ²² Når jeg hadde talt, tok ingen til motmæle; mine ord dryppet ned over dem.
- ²³De ventet på min tale som på regn, med munnen åpen som mot vårregn.
- ²⁴Når jeg smilte til dem, kunne de ikke tro det. De ville ikke slippe lyset fra mitt ansikt.
- ²⁵Jeg valgte vei for dem og satt som leder, tronet som en konge framfor hærflakken, som en trøster for de sørgende.

Job 30

Min lyre er stemt for sørgesang

- ¹Men nå ler de av meg, de som er yngre av år, med fedre som jeg nektet plass blant mine gjeterhunder:
- ²«Hva nytte har jeg av hendene deres? De har mistet sin manndomskraft.

- ³Nød og sult har gjort dem ufruktbare. De går og gnager på tørre moer som alt i går var øde og forlatt.
- ⁴ De plukker melde i krattet og spiser røtter av gyvelbusken.
- ⁵De blir drevet ut av leiren, folk roper etter dem som etter en tyv.
- ⁶I ville kløfter holder de til, i jordhuler og grotter.
- ⁷De skriker som esler i krattet og klynger seg sammen mellom tistler, barn av dårer, av folk uten navn, kjeppjaget ut av landet.»
- ⁹ Men nå er jeg spottevisen deres, det er meg de sladrer om.
- ¹⁰ De avskyr og unnviker meg, åpenlyst spytter de på meg.
- ¹¹Gud løsnet buestrengen min og knekket meg. Derfor er de uten hemninger når de møter meg.
- ¹²Avkommet deres reiser seg på min høyre side, de spenner bein på meg og baner vei for ulykken.
- ¹³De bryter opp min sti, de skor seg på min ulykke, de som selv ingen hjelper har.
- ¹⁴De kommer som gjennom en vid revne, mellom ruiner velter de fram.
- ¹⁵Redsler kaster seg over meg, de jager min ære som vinden, redningen blåser bort som en sky.
- ¹⁶For nå er min livskraft tømt ut, og lidelsens dager har grepet meg.
- ¹⁷Natten går gjennom marg og bein, verken gnager uten stans.
- ¹⁸ Med stor kraft gjennomsøker han klærne mine, hendene hans snører kjortelen om meg.
- ¹⁹Så kaster han meg i søla, jeg er som støv og aske.
- ²⁰ Jeg roper til deg om hjelp, men du svarer ikke. Jeg står der, og du bare ser på meg.

- ²¹Du har snudd om og blitt grusom mot meg. Med din veldige hånd angriper du meg.
- ²²Du setter meg til å ri på stormen, brakket gjør meg skjelven.
- ²³ Jeg vet du fører meg i døden, til huset som samler alt levende.
- ²⁴Rekker ikke folk ut hånden når alt synker i grus? Roper de ikke om hjelp når de går under?
- ²⁵ Gråt ikke jeg over dem som hadde tunge dager? Sørget jeg ikke over de fattige?
- ²⁶ Jeg håpet på det gode, men det onde kom, jeg ventet på lys, og det ble mørke.
- ²⁷ Det koker i meg, ustanselig. Jeg har møtt trengslenes dager.
- ²⁸Jeg går omkring i sorg, uten et gløtt av sol. Jeg trer fram i forsamlingen og roper om hjelp.
- ²⁹ Jeg er blitt en bror av sjakaler, holder lag med strutser.
- ³⁰ Huden er svart over hele meg, og knoklene brenner av hete.
- ³¹ Min lyre er stemt for sørgesang, og fløyten gir lyd til gråt.

Job 31

Har jeg krenket retten?

- ¹ Jeg gjorde en avtale med mine øyne at jeg ikke skulle se på noen jente.
- ²Hvilken del fikk jeg ellers av Gud i himmelen, hvilken arv fra Den veldige i det høye?
- ³Kommer ikke uhell til den som gjør urett, rammer ikke ulykke den som gjør ondt?
- ⁴ Ser ikke han min vei, teller han ikke hvert skritt?
- ⁵Har jeg vandret i løgn? Har føttene hastet til svik?
- ⁶ La Gud veie meg på rettferds vekt, så vil han forstå at jeg er uskyldig.

- 7 Hvis mine skritt bøyde av fra veien, hvis hjertet fulgte øynenes flukt, hvis jeg fikk urenhet på hendene,
- 8 så la andre få spise det jeg har sådd, la mine spirer rykkes opp med roten.
- 9 Hvis mitt hjerte lot seg lokke av noen kvinne og jeg lå på lur ved min nestes dør,
- 10 så kan min kone male korn for en annen og andre få bøye seg ned over henne!
- 11 For det ville være ondskap, en urett som fortjener straff,
- 12 en ild som eter seg helt til avgrunnen, utrydder alt som vokser etter meg.
- 13 Har jeg krenket retten når jeg hadde sak med min slave eller slavekvinne,
- 14 hva skulle jeg da gjøre når Gud reiste seg? Når han forhørte meg, hva skulle jeg svare?
- 15 Han som laget meg i mors liv, har også laget den andre. Den samme dannet oss i morslivet.
- 16 Har jeg nektet fattige det de ønsket, slukket gløden i enkers øyne?
- 17 Spiste jeg alt brødet selv så ikke farløse fikk mat?
- 18 Nei, fra jeg var ung, har jeg vært som en far for dem, fra første stund tok jeg meg av enker.
- 19 Kunne jeg se folk bukke under fordi de ikke hadde klær, at den fattige manglet noe å kle seg med?
- 20 Velsignet han meg ikke for varm ull fra lammene mine?
- 21 Har jeg løftet hånden mot en farløs når jeg så at jeg fikk medhold i retten?
- 22 Da vil skulderen løsne fra nakken og armen gå ut av ledd.
- 23 For Guds ulykker skremmer meg, jeg kan ikke stå meg imot hans velde.
- 24 Har jeg satt min lit til gull, sagt til det edle metallet: «Jeg stoler på deg»?
- 25 Har jeg gledet meg fordi rikdommen økte, fordi jeg fikk hånd om så mye?
- 26 Har jeg, når solen strålte fram og månen steg i sin glans,

- 27 latt meg lokke i hemmelighet til å hilse dem med håndkyss?
- 28 Nei, det er en urett som fortjener straff; da ville jeg ha fornektet Gud i det høye.
- 29 Har jeg gledet meg over fiendens undergang, frydet meg når ulykken rammet ham?
- 30 Jeg lot ikke munnen synde slik at jeg forbannet noen og ønsket ham død.
- 31 De som bodde i mine telt, sa jo: «Alle mettes av kjøttet på hans bord.»
- 32 En innflytter overnattet aldri ute; døren min var alltid åpen.
- 33 Har jeg skjult min synd, slik folk gjør, gjemt min ugjerning ved barmen
- 34 fordi jeg fryktet mengden, var knust av forakt fra slektninger så jeg tidde og ikke gikk ut?
- 35 Om bare noen ville høre på meg! Se, her er min underskrift, la nå Den veldige svare meg! Om bare motparten min satte opp et skriv!
- 36 Da ville jeg bære det på skuldrene mine, binde det som en krans om hodet!
- 37 Jeg vil gjøre regnskap for alle mine skritt, tre fram for ham som en fyrste.
- 38 Hvis min åker skriker mot meg og alle plogfurene gråter,
- 39 har jeg spist åkerens kraft uten vederlag og blåst ut livet for jordeieren,
- 40 så la det komme opp torner i stedet for hvete og ugress i stedet for bygg!
Jobs tale er fullført.

Job 32

Elihu: Også jeg vil tale

- 1 Disse tre mennene sluttet å svare Job fordi han så seg selv som rettferdig.
- 2 Elihu, sønn av Barakel fra Bus, av Ram-slekten, ble da fylt av harme. Hans vrede flammet opp mot Job, som mente seg å være mer rettferdig enn Gud.
- 3 Også på de tre vennene var han sint fordi de ikke tok til motmæle, selv om de mente at Job var skyldig.

- ⁴Elihu hadde ventet med å tale til Job fordi de andre var eldre enn han.
- ⁵Men da Elihu så at det ikke fantes svar i de tre mennenes munn, ble han brennende harm.
- ⁶Derfor tok Elihu, sønn av Barakel fra Bus, til orde og sa: Jeg er ung av år, og dere er gamle. Derfor var jeg redd, våget ikke å si min mening til dere.
- ⁷ Jeg tenkte: «La alderen tale, la de mange år bære fram visdom!»
- ⁸ Men det er ånden som er i mennesket, Den veldiges pust, som bringer innsikt.
- ⁹ Det er ikke antall år som gir visdom, de gamle vet ikke alltid hva som er rett.
- ¹⁰Derfor sier jeg: Hør på meg! Jeg vil også si min mening.
- ¹¹For jeg ventet mens dere talte, lyttet etter forstand mens dere lette etter ord.
- ¹²Jeg hørte nøye på dere, men ingen har vist at Job tar feil, ingen har gitt ham svar på tiltale.
- ¹³Si ikke: «Vi har funnet visdom hos ham. Bare Gud kan vinne over ham, ikke mennesker.»
- ¹⁴For han har ennå ikke rettet sin tale til meg, og jeg skal ikke svare ham slik dere gjorde.
- ¹⁵De er målløse og svarer ikke mer, ordene svikter dem.
- ¹⁶Skulle jeg vente når de ikke taler, når de bare står der uten svar?
- ¹⁷Også jeg må ha rett til å tale, jeg vil også si min mening.
- ¹⁸ For jeg fylles av ord, ånden i mitt bryst driver meg.
- ¹⁹ Mitt bryst er lik uåpnet vin, lik nyfylte skinnsekker som holder på å revne.
- ²⁰Jeg vil lette trykket ved å tale, åpne leppene og gi svar.
- ²¹Jeg gjør ikke forskjell på folk, vil ikke smigre noen,
- ²²for smiger vet jeg ikke av. Ellers kunne min skaper snart rykke meg opp.

Job 33

Hør på meg

- ¹Men hør på det jeg sier, Job, lytt til ordene mine.
- ²Se, jeg åpner gapet, tungen taler i munnen.
- ³Jeg taler av et oppriktig hjerte. Leppene snakker klart om det jeg vet.
- ⁴Ånden fra Gud har laget meg, Den veldiges pust gir meg liv.
- ⁵Svar meg om du kan! Tre fram og gjør rede for deg!
- ⁶Se, for Gud er vi like, også jeg er formet av leire.
- ⁷Redsel for meg skal ikke skremme deg, hånden min skal ikke tyngre deg.
- ⁸Du sa så jeg hørte det – klart sto ordene for meg:
- ⁹«Jeg er ren og uten synd, plettfri er jeg, fri for skyld.
- ¹⁰Men Gud har klagemål mot meg og holder meg for sin fiende.
- ¹¹Han setter mine føtter i blokken og vokter på alle mine stier.»
- ¹²Jeg svarer: «Der har du ikke rett! For Gud er større enn mennesker.»
- ¹³Hvorfor anklager du ham for ikke å svare på menneskers ord?
- ¹⁴Gud taler én gang, så én gang til, men folk merker det ikke.
- ¹⁵I en drøm, et syn om natten, når folk er falt i dyp søvn eller slumrer i sin seng,
- ¹⁶åpner han deres ører og forsegl dem med formaning,
- ¹⁷så mennesker skal slutte med det de gjør, og mannens hovmod bli borte.
- ¹⁸Gud vil redde ham fra å gå i graven, berge hans liv fra sverdet.
- ¹⁹Mannen tuktes med smerter på sitt leie, med en stadig kamp i knoklene.
- ²⁰Mat byr ham imot, han orker ikke lekre retter.
- ²¹Kjøttet tæres bort så en ikke ser det. Knoklene, som en før ikke så, ligger bare.
- ²²Hans liv går mot graven, han nærmer seg dem som dreper.

²³Er det da en engel hos ham, en talsmann blant tusen, som kan fortelle mennesket hva som er rett,

²⁴ så er han nådig og sier: «Fri ham fra å gå i graven! Jeg har fått løsepenger.»

²⁵ Så blir kroppen sterkere enn da han var ung, han får ungdommens dager tilbake.

²⁶ Han ber til Gud, som gleder seg over ham, med fryd ser han Guds ansikt, han som lar mennesket få igjen sin rettferd.

²⁷Han ser på mennesker og sier: «Jeg syndet, jeg krenket retten, men han gjengjeldte det ikke.

²⁸Han fridde meg fra å gå i graven. Jeg lever og ser lyset.»

²⁹Se, alt dette gjør Gud for mennesket, både to og tre ganger.

³⁰ Han fører det opp av graven til strålende lys hos de levende.

³¹Hør etter, Job, og lytt til meg! Vær stille, så jeg kan få tale!

³²Har du noe å si, så svar meg! Tal, jeg gir deg gjerne rett.

³³Men har du ingen svar, så lytt! Vær stille, så skal jeg lære deg visdom.

Job 34

Elihu: Hvem kan dømme Gud?

¹Elihu tok igjen til orde og sa:

²Hør mine ord, dere vise! Lytt til meg, dere som har kunnskap!

³ Øret prøver jo ordene slik ganen smaker på maten.

⁴Så la oss velge det som er rett, og sammen finne ut hva som er godt.

⁵ Job har sagt: «Jeg er rettferdig, Gud har satt min rett til side.

⁶ Jeg har rett, men blir tatt for en løgner. Jeg er uten synd, men en drepende pil har såret meg.»

⁷Finnes det en mann som Job? Han fyller munnen med spott slik andre drikker vann.

- 8 Han reiser i følge med dem som gjør ondt, og ferdes med de urettferdige,
9 for han har sagt: «En mann har ingen nytte av å søke gunst hos Gud.»
10 Men dere forstandige, hør heller på meg: Det er langt fra Gud å være urettferdig, og fra Den veldige å gjøre ondt.
11 Han gir oss igjen for våre handlinger, gir lønn etter gjerning.
12 Sann mine ord: Gud gjør ikke urett, Den veldige fordreier ikke retten.
13 Hvem har gitt ham tilsyn med jorden, hvem har overlatt hele verden til ham?
14 Om han kun tenkte på seg selv og holdt ånden, pusten sin, tilbake,
15 da ville hver levende skapning dø og mennesket vende tilbake til støv.
16 Har du forstand, så hør dette! Lytt til det jeg sier!
17 Kan en som forakter retten, dømme andre? Dømmer du den skyldig som er mektig og rettferdig?
18 Vil noen kalle kongen en kjeltring, eller si: «skyldig» til stormenn?
19 Men Gud tar ikke hensyn til høvdinger, velger ikke rikfolk framfor fattige. De er alle et verk av hans hånd.
20 De dør i hast midt på natten, folk rystes og går til grunne. Selv mektige vikere, men ikke for menneskehånd.
21 Guds øyne følger menneskets veier, hvert skritt ser han.
22 Ikke noe mørke, ingen dødsskygge kan skjule dem som gjør urett.
23 Han gir ikke lang frist før mennesket må møte i Guds rett.
24 Han knuser mektige uten forhør, setter andre i deres sted.
25 Han legger merke til det de gjør. En natt slår han dem over ende og knuser dem.
26 Han straffer dem som lovløse et sted der alle kan se.
27 For de vendte seg bort fra ham og ga ikke akt på hans veier.
28 Da nådde de fattiges rop til ham, han hørte skriket fra de hjelpeløse.

²⁹Om Gud tier, hvem kan dømme ham? Om han skjuler ansiktet, hvem kan se ham? Han er over hvert folkeslag og hvert menneske,

³⁰så ingen ugudelig får være konge og legge snarer for folket.

³¹Har vel du sagt til Gud: «Jeg har avlagt en ed og vil ikke øve vold.

³²Og det jeg selv ikke ser, må du vise meg slik at jeg ikke fortsetter å synde.»

³³Skal Gud lønne deg som du ønsker når du avviser ham? Det er du som må velge, ikke jeg. Si det du vet!

³⁴Hver vis mann som hører på meg, ja, alle forstandige mennesker, vil si til meg:

³⁵«Job taler uten kunnskap, hans ord mangler mening.

³⁶La Job for alltid prøves, han svarer som en ugjerningsmann.

³⁷Han føyer lovbrudd til sin synd og spotter midt iblant oss, bruker store ord mot Gud.»

Job 35

Elihu: Store ord og lite vett

¹Elihu tok igjen til orde og sa:

²Tenker du at dette er rett, sier du at du er mer rettferdig enn Gud,

³ siden du spør: «Hva gagnar det meg, hva hjelper det at jeg lar være å synde?»

⁴Jeg skal svare deg og vennene dine:

⁵Løft blikket mot himmelen og se, legg merke til hvor høyt skyene er over deg!

⁶ Hva gjør det vel Gud om du synder? Alle dine lovbrudd, hva betyr de for ham?

⁷ Og er du rettferdig, hva gir du da ham, hva kan han ta imot fra din hånd?

⁸Din urett rammer dine medmennesker, bare mennesker har gagn av din rettferd.

⁹Folk skriker under tung undertrykkelse, roper etter hjelp mot de mektige.

¹⁰ De spør ikke: «Hvor er Gud, han som skapte meg, og som lar lovsang lyde om natten,

¹¹ som lærer oss mer enn dyrene på jorden, gjør oss klokere enn fuglene under himmelen?»

¹² De roper, men får ikke svar når de møter ondskap og overmot.

¹³ Det er løgn at Gud ikke hører, at Den veldige ikke ser.

¹⁴ Selv når du sier at du ikke ser ham, ser han din sak. Bare vent på ham!

¹⁵ Men om nå Gud ikke straffer i vrede og ikke bryr seg om store ord,

¹⁶ da farer Job med tomt snakk, skjønner lite, men prater mye.

Job 36

Elihu: Gud er mektig

¹ Elihu fortsatte å tale:

² Ha litt tålmodighet med meg, så skal jeg lære deg noe; for jeg har mer å si om Gud.

³ Min innsikt henter jeg langt bortefra, jeg viser at min skaper har rett.

⁴ Ordene mine er ikke løgn; du står foran en som vet alt.

⁵ Se, Gud er mektig, men avviser ingen; mektig er hans styrke og innsikt.

⁶ Han holder ikke liv i den urettferdige, men lar hjelpeløse få sin rett.

⁷ Han tar ikke øynene fra de rettferdige; med konger kommer de på tronen, han lar dem sitte for alltid og opphøyer dem.

⁸ Blir de bundet med lenker, fanget i ulykkens snarer,

⁹ så vil han fortelle dem hva de har gjort, at de syndet da de opphøyde seg.

¹⁰ Han åpner deres øre for å advare og byr dem å vende om fra urett.

¹¹ Hvis de da adlyder og tjener ham, vil de leve godt alle sine dager og ende sine år i lykke.

¹² Men hvis de ikke adlyder, vil de falle for sverd, omkomme i sin uforstand.

- ¹³Et ugudelig hjerte bærer på harme. De roper ikke om hjelp når Gud har bundet dem.
- ¹⁴De dør i sin ungdom, ender sitt liv blant tempelprostituerte menn.
- ¹⁵ Gud berger hjelpeløse i deres nød, åpner deres ører i trengslene.
- ¹⁶ Så vil han også føre deg ut av trengslenes gap, til åpent landskap uten farer hvor ditt bord er fullt av fete retter.
- ¹⁷Du fullfører dommen over de lovløse, lov og rett skal ramme dem.
- ¹⁸ Pass på så ikke noen lokker deg med overflod, la ikke bestikkelser føre deg på avveier!
- ¹⁹Kan skriket ditt fri deg fra trengsel om du så bruker all din kraft?
- ²⁰ Du skal ikke lengte etter den natten da folkeslag rykkes opp med rot.
- ²¹Vokt deg, vend deg ikke mot ondskap, for du velger heller ondskap enn lidelse.
- ²² Se, Gud er opphøyd i sin velde. Hvem er en lærer som han?
- ²³ Hvem peker ut den vei han skal følge? Hvem kan si at han gjør urett?
- ²⁴ Glem ikke å prise hans verk, det alle mennesker synger om.
- ²⁵Alle mennesker ser det, de skimter det langt borte.
- ²⁶ Se, Gud er opphøyd, men vi forstår ikke, hans år kan vi ikke telle.
- ²⁷ Han trekker vandrdåper opp til seg. De blir til regn, til en Guds kilde
- ²⁸som strømmer fra skyene og faller på mange mennesker.
- ²⁹ Kan noen forstå hvordan skyene brer seg ut, hvordan det tordner under hans bolig?
- ³⁰Se, han brer lyn omkring seg og skjuler havets dyp.
- ³¹Slik holder han dom over folkene, og slik gir han mat i overflod.
- ³²Han kler sine hender i lyn, de sender dem mot sitt mål.

³³Tordenbrak melder hans ankomst, selv buskapen varsler det når han drar fram.

Job 37

¹Ja, dette får hjertet til å skjelve, til å hoppe i mitt bryst.

²Lytt til braket av hans røst, hør hvordan det drønner fra hans munn!

³Han lar lyn fare rundt hele himmelen, sender dem til jordens ender.

⁴Etterpå ruller tordenen, det er hans mektige røst som runger. Han holder ikke lynene tilbake når hans stemme høres.

⁵Gud gjør under med sin tordenrøst, gjør storverk vi ikke fatter.

⁶Til snøen sier han: «Fall ned på jorden», likedan til regnet, det kraftige øsregnet.

⁷Han setter segl på hver menneskehånd, så alle mennesker skal kjenne hans gjerning.

⁸Villdyrene går til hulene sine, må holde seg i hi.

⁹Stormen farer ut av sitt kammer, nordavinden kommer med kulde.

¹⁰Når Gud puster, blir det frost, vannflaten fryser til.

¹¹Han fyller skyene med vann, brer ut sine tordenskyer.

¹²De driver rundt, seiler etter hans plan for dem. Alt han påbyr, gjør de over hele den vide jord.

¹³Han lar dem komme, noen for å straffe, noen for å gagne hans jord, noen for å vise den godhet.

¹⁴Lytt til dette, Job! Stans og erkjenn Guds under!

¹⁵Forstår du hvordan Gud gir skyene påbud og lar lyn skyte fram fra dem?

¹⁶Forstår du hvordan skyene kan sveve? Dette er hans verk, han som vet alt.

¹⁷Du som får klærne varmet når jorden døser etter sønnavinden,

¹⁸kan du hjelpe ham med å hamre ut himmelhvelvingen fast som et speil av støpt metall?

¹⁹Fortell oss hva vi skal svare ham! I vårt mørke får vi ikke fram et ord.

²⁰Skal han få beskjed om at jeg vil tale? Hvem ønsker vel å gå under?

²¹Nå ser ikke folk lyset, det er bare en hvit flekk i skylaget; men så kommer vinden og feier skyene bort.

²² Fra nord kommer et gyllent skjær, Guds skremmende lysglans.

²³ Den veldige finner vi ikke; han er opphøyd i makt og rett. Stor er hans rettferd; han undertrykker ingen.

²⁴Derfor frykter menneskene ham, men han overser dem som tror de er vise.

Job 38

Herren: Spenn beltet om deg

¹Da svarte Herren Job ut av stormen og sa:

²Hvem er dette som formørker min plan med uforstandige ord?

³ Spenn beltet om livet som en mann, så vil jeg spørre deg, og du skal svare:

⁴ Hvor var du da jeg grunnla jorden? Fortell det, hvis du vet det!

⁵ Hvem har fastsatt jordens mål – det vet du vel? Hvem trakk målesnoren over den?

⁶Hvor ble jordens pilarer slått ned, og hvem la hjørnesteinen

⁷ mens alle morgenstjerner jublet og alle gudesønner ropte av fryd?

⁸Hvem stengte for havet med porter da det fosset fram fra morslivet,

⁹da jeg kledde havet med skyer og svøpte det i skodde,

¹⁰ da jeg satte grense for det, stengte med slå for porten?

¹¹Jeg sa: «Hit kommer du, men ikke lenger. Her brytes dine stolte bølger.»

¹²Har du noen gang kalt morgenen fram eller vist morgenrøden dens sted

¹³ så den kan ta tak i jordens ender og riste de lovløse bort?

- 14 Da omformes jorden som leire under et stempel, alt trer fram som i ny drakt.
- 15 De urettferdige mister det lyset de hadde. Armen de løftet, blir knust.
- 16 Har du nådd fram til havets kilder? Har du gått rundt på urdypets bunn?
- 17 Har dødens porter vist seg for deg, har du sett dødsskyggens dører?
- 18 Forstår du viddene på jorden? Si fra hvis du kjenner alt dette.
- 19 Hvor går veien til lysets bolig, og hvor holder mørket til?
- 20 Du kan bringe mørket til landet der det bor, om du kjenner stiene dit!
- 21 Du vet det, for du var vel født den gangen! Ja, dine dagers tall er stort.
- 22 Har du nådd fram dit snøen har sitt kammer, og sett lageret med hagl
- 23 som jeg sparer til trengselstider, til dagen med kamp og krig?
- 24 Hvor går veien dit lyset deler seg og østavinden blåser ut over jorden?
- 25 Hvem laget løp for styrtregnet, vei for torden og brak,
- 26 så det regnet over land der ingen bor, i ørkenen hvor det ikke er mennesker?
- 27 Regnet mettet det øde landet så gresset grodde grønt.
- 28 Har regnet noen far? Hvem har avlet duggdråpene?
- 29 Hvilket morsliv kommer isen fra? Hvem har født rimet som faller fra himmelen?
- 30 Vannet kler seg ut som stein, dypets overflate dekkes av is.
- 31 Kan du knytte Sjustjernens bånd eller løse Orions lenker?
- 32 Fører du stjernebildene fram i rett tid, leder du Store bjørn og de små bjørnene?
- 33 Kjenner du himmelens lover? Bestemmer du stjernehimmelens makt over jorden?
- 34 Kan du løfte din stemme til skyene slik at vannet flommer ned over deg?
- 35 Kan du sende ut lyn så de farer av sted og sier til deg: «Her er vi»?

- ³⁶ Hvem gir visdom til ibisfuglen og forstand til hanen?
- ³⁷ Hvem er så vis at han kan telle skyene? Hvem heller vann fra himmelens krukker
- ³⁸ når støvet størkner som malm og jordklumpene klistrer seg sammen?

Job 39

- ¹ Jager du bytte for løvinnen, gir du løveungene mat
- ² der de kryper ned i hulene sine eller ligger på lur i krattet?
- ³ Hvem skaffer føde til raven når dens unger skriker mot Gud og virrer rundt uten mat?
- ⁴ Vet du når fjellgeiten får unger? Går du vakt når hjorten får rier?
- ⁵ Teller du månedene de går drektige, kjenner du tiden når de skal føde?
- ⁶ De huker seg ned og får ungene sine; og så er riene over.
- ⁷ Ungene vokser seg store og sterke på slettene, så springer de bort og kommer ikke tilbake.
- ⁸ Hvem slapp villoselet fri og løste det fra alle bånd?
- ⁹ Jeg ga det et hjem i ødemarken, en bolig i det salte landet.
- ¹⁰ Det ler av byens larm, hører ingen driver som skjenner.
- ¹¹ Det søker beite i fjellene, leter opp hver grønn flekk.
- ¹² Er villoksen villig til å tjene deg, hviler den ved krybben din om natten?
- ¹³ Klarer du å spenne den for plogen? Vil den harve dalene etter deg?
- ¹⁴ Tør du stole på den, sterk som den er? Kan du overlate arbeidet ditt til den?
- ¹⁵ Tror du at den bringer kornet hjem og samler det på treskeplassen?
- ¹⁶ Strutsen flakser lystig med vingene, men kan ikke fly som stork og falk.
- ¹⁷ Strutsen går fra eggene sine på marken, lar dem varmes i sanden.
- ¹⁸ Den glemmer at en fot kan knuse dem, at villdyrene kan trække dem i stykker.

- ¹⁹ Den er hard mot ungene, som om de ikke var dens egne, frykter ikke at dens strev skal være til ingen nytte.
- ²⁰ For Gud nektet den visdom, ga den ingen forstand.
- ²¹ Men når den flakser opp i været, skratter den av hest og rytter.
- ²² Kan du gi hesten styrke, kle dens nakne med man,
- ²³ la den springe som gresshoppa? Den vrinsker stolt og skremmende.
- ²⁴ Den skraper i marken, yr av kraft, så farer den fram mot våpnene.
- ²⁵ Den ler av redselen, frykter aldri og snur ikke når den møter sverd.
- ²⁶ Over den klirrer pilkoggeret, det blinker i spyd og sabel.
- ²⁷ Som et jordskjelv dunder den fram og stanser ikke om hornet gjaller.
- ²⁸ Den vrinsker når hornet lyder, værer krig på lang avstand: kommandorop og hærskrig.
- ²⁹ Var det din forstand som lærte falke å fly, spre vingene og gli mot sør?
- ³⁰ Er det på ditt ord at ørnen stiger og bygger rede så høyt oppe?
- ³¹ Den holder til blant klipper, bak festninger av kvasse tinder.
- ³² Derfra speider den etter mat, øynene skuer vidt omkring.
- ³³ Ørneungene slurper i seg blod, hvor det finnes åtsler, er den på plass.
- ³⁴ Herren svarte Job og sa:
- ³⁵ «Ønsker klageren å føre sak mot Den veldige? Den som anklager Gud, må svare!»
- ³⁶ Da svarte Job Herren og sa:
- ³⁷ «Jeg er så liten, hva kunne jeg svare deg? Jeg legger hånden over munnen.
- ³⁸ En gang har jeg talt og tar ikke mer til orde, to ganger, men nå sier jeg ikke mer.»

Job 40

Herren: Vil du være rettferdig?

- ¹Da svarte Herren Job ut av stormen og sa:
- ² Spenn beltet om livet som en mann, så vil jeg spørre deg, og du skal svare.
- ³ Vil du dra min rettferd i tvil, legge skylden på meg så du kan få rett?
- ⁴ Har du så sterk en arm som Gud, tordner din stemme som hans?
- ⁵ Da pryd deg i storhet og velde, kle deg i høyhet og herlighet!
- ⁶La din vrede rase, slå alle hovmodige ned med ditt blikk!
- ⁷ Se på de stolte og ydmyk dem, trakk de urettferdige ned der de står!
- ⁸ Skjul dem alle i støvet, steng dem inne i mørket!
- ⁹ Da ville også jeg prise deg for den seieren du vant med din høyre hånd.
- ¹⁰ Se Behemot: Jeg skapte både henne og deg. Hun eter gress som en okse.
- ¹¹Se for en kraft hun har i hoftene, og for en styrke i bukmusklene!
- ¹²Hun strekker ut halen, stiv som en seder, og lårsenene er fast flettet.
- ¹³Beina er som bronserør, knoklene som jernstenger.
- ¹⁴ Hun er Guds fremste verk, av skaperen fikk hun sitt sverd.
- ¹⁵Fjellene gir henne føde, alle villdyrene leker der.
- ¹⁶Hun hviler under lotusplanter, i ly av siv og sump.
- ¹⁷Lotusen gir skygge, piletrærne ved elven omgir henne.
- ¹⁸Om elven fosser, er hun like rolig, trygg selv når Jordan bruser mot hennes gap.
- ¹⁹Hvem tør åpenlyst angripe henne og dra en snor gjennom nesen?
- ²⁰ Kan du dra Leviatan opp med krok og holde tungen nede med bånd?
- ²¹Kan du sette sivreip i nesen på den og stikke en krok gjennom kjevene?
- ²²Vil han da trygle deg om nåde eller tale blidt til deg?
- ²³ Sluttes han pakt med deg så du kan ta ham som slave for alltid?
- ²⁴Kan du leke med ham som med en fugl, leie ham i bånd til småjentene dine?

²⁵Kjøpslår handelsmenn om ham, stykker de ham ut blant kjøpmenn?

²⁶Kan du fylle huden hans med spyd, hodet hans med harpuner?

²⁷Legger du hånd på ham, får du en kamp du vil huske og ikke vil ha igjen.

²⁸Da blir håpet ditt til skamme. Du blir slått ned straks du ser ham.

Job 41

¹ Ingen er så uvøren at han vekker Leviatan. Hvem kan da stå seg mot meg?

² Hvem ga meg noe først så jeg skulle gi ham noe igjen? Alt under himmelen tilhører meg!

³ Jeg vil ikke tie om Leviatan, om hans styrke og flotte skikkelse.

⁴Hvem kan rive av ham skinnet eller trenge inn i hans doble panser?

⁵Hvem kan åpne gapet på ham? Det står skrekk av tanngarden hans!

⁶Langs ryggen løper rekker av skjold, lukket tett som med segl.

⁷Det ene slutter inntil det andre, ikke et pust kommer inn mellom dem.

⁸Skjoldene henger fast sammen, griper inn i hverandre og kan ikke skilles.

⁹Lys stråler fram når han nyser, øynene hans er som morgenrøden.

¹⁰ Fra gapet går flammer av ild, gnister spruter fram.

¹¹Røyk kommer fra neseborene som fra en kokende gryte over brennende siv.

¹²Pusten setter kull i brann, en flamme står ut av gapet.

¹³Styrke har han i nakken. Redsel hopper foran ham.

¹⁴Kjøttvalkene er faste, de sitter som støpt, disser ikke.

¹⁵Hans hjerte er fast som stein, fast som den nederste kvernsteinen.

¹⁶ Når han reiser seg, grøsser gudene, de er lammet av redsel.

¹⁷Om sverdet treffer, biter det ikke på ham, og heller ikke kastevåpen, spyd eller pil.

¹⁸Han akter jern som var det strå og bronse som morkent tre.

¹⁹Ingen pil fra buen kan jage ham. Stein fra slyngen er som halmstrå mot ham.

²⁰Som halmstrå akter han også klubben, og han ler mot susende sabler.

²¹Under er han som skarpe potteskår, han setter spor som en treskeslede i gjørme.

²²Han setter dypet i kok som en gryte, lar havet boble som salve i gryta.

²³Bak ham ligger lyset som en sti, som om havdypet hadde fått sølvhår.

²⁴Ingen på jorden er som han, skapt helt uten frykt.

²⁵Han setter blikket i alt som er høyt, han er konge over alle stolte rovdyr.

Job 42

Job: Nå har jeg sett deg

¹Da svarte Job Herren og sa:

²Jeg vet at du makter alt. Ingen ting er umulig for deg når du vil det.

³Hvem skjuler din plan med uforstand? For jeg har talt uten å forstå om det som er så underfullt at jeg ikke fatter det.

⁴Så hør på det jeg nå sier: Jeg vil spørre deg, så kan du lære meg.

⁵Før hadde jeg bare hørt rykter om deg. Nå har jeg sett deg med egne øyne.

⁶Derfor kaller jeg alt tilbake og angrer i støv og aske.

Herren velsigner

Job

(42,7–17)

⁷Etter at Herren hadde sagt disse ordene til Job, sa han til Elifas fra Teman: «Jeg er brennende harm på deg og de to vennene dine; for dere har ikke talt rett om meg, som min tjener Job.

⁸Ta nå sju okser og sju værer, gå til min tjener Job og bær dem fram som brennoffer for dere selv. Job, min tjener, skal be for dere, og jeg skal bønnhøre ham og ikke gjengjelde deres uforstand. Dere talte ikke rett om meg, slik min tjener Job gjorde.»

- ⁹ Elifas fra Teman, Bildad fra Sjuah og Sofar fra Naama gikk da av sted og gjorde som Herren hadde sagt, og Herren bønnhørte Job.
- ¹⁰ Herren vendte Jobs skjebne da han ba for vennene sine, og lot ham få dobbelt så mye som han hadde hatt før.
- ¹¹ Alle hans brødre og søstre og tidligere kjenninger kom til ham. De spiste med ham i hans hus, viste medfølelse og trøstet ham for alt det vonde som Herren hadde latt komme over ham. Hver og en ga ham et pengestykke og en gullring.
- ¹² Og Herren velsignet Jobs siste år mer enn de første. Han fikk fjorten tusen sauer, seks tusen kameler, tusen par okser og tusen eselhopper.
- ¹³ Han fikk sju sønner og tre døtre.
- ¹⁴ Den ene datteren kalte han Jemima, den andre Kesia og den tredje Keren-Happuk.
- ¹⁵ I hele landet fantes ikke vakrere kvinner enn døtrene til Job; og faren ga dem arverett sammen med brødrene.
- ¹⁶ Deretter levde Job i 140 år og fikk se barn og barnebarn i fire slektsledd.
- ¹⁷ Så døde Job, gammel og mett av dager.

Salmene

Salmene 1

Første bok

Salme 1–41

- 1 Salig er den som ikke følger lovløses råd, ikke går på synderes vei og ikke sitter i spotteres sete,
- 2 men har sin glede i Herrens lov og grunner på hans lov dag og natt.
- 3 Han er lik et tre plantet ved rennende vann. Det gir frukt i rett tid, og løvet visner ikke. Alt han gjør, skal lykkes.
- 4 Slik er det ikke med de lovløse. De er lik agner som spres for vinden.
- 5 Derfor kan ingen skyldige bli stående i dommen, ingen syndere i flokken av rettferdige.
- 6 For Herren kjenner veien de rettferdige går, men de urettferdiges vei fører vill.

Salmene 2

- 1 Hvorfor er folkeslag i opprør? Hvorfor grunner folkene på det som er forgjeves?
- 2 Jordens konger reiser seg, fyrstene slår seg sammen mot Herren og mot hans salvede.
- 3«La oss slite i stykker lenkene og kaste reipene deres av oss!»
- 4 Han som troner i himmelen, ler. Herren spotter dem.
- 5Så taler han til dem i sin vrede, i sin harme slår han dem med redsel:
- 6«Det er jeg som har innsatt min konge på Sion, mitt hellige fjell.»
- 7 Jeg vil kunngjøre det Herren har fastsatt. Han sa til meg: «Du er min sønn, jeg har født deg i dag.
- 8 Be meg, så gir jeg deg folkene som arv og hele jorden i eie.

⁹ Du skal knuse dem med jernstav, slå dem i stykker som pottemakerens krukke.»

¹⁰ Dere konger, bruk forstand! la dere refse, herskere på jorden.

¹¹ Tjen Herren med ærefrykt, gled dere og skjelv for ham!

¹² Kyss jorden, så han ikke blir harm og dere går til grunne på veien. For hans vrede kan snart flamme opp. Salig er den som søker tilflukt hos ham.

Salmene 3

¹ En salme av David da han flyktet for sin sønn Absalom.

² Herre, hvor tallrike mine fiender er! Mange reiser seg mot meg.

³ De sier om meg: «Hos Gud er det ingen frelse for ham.» *Sela*

⁴ Men du, Herre, er et skjold for meg, du er min ære, du løfter mitt hode.

⁵ Jeg ropte høyt til Herren, og han svarte meg fra sitt hellige fjell. *Sela*

⁶ Jeg la meg ned og sovnet, jeg våknet, for Herren holder meg oppe.

⁷ Jeg er ikke redd for titusener som samler seg mot meg på alle kanter.

⁸ Reis deg, Herre! Frels meg, min Gud! Du slår alle mine fiender på kjeven og knuser tennene til de lovløse.

⁹ Frelsen er hos Herren. La din velsignelse hvile over ditt folk! *Sela*

Salmene 4

¹ Til korlederen. Med strengespill. En salme av David.

² Svar meg når jeg roper, du min rettferds Gud! Du viser meg en vei ut av nøden. Vær meg nådig og hør min bønn!

³ Mennesker, hvor lenge skal min ære krenkes? Hvor lenge skal dere elske tomhet og jage etter løgn? *Sela*

⁴ Vit at Herren gjør under for den som er trofast mot ham. Herren hører når jeg roper til ham.

⁵ Skjelv for ham og synd ikke mer. Si til dere selv når dere går til ro: «Vær stille!» *Sela*

⁶ Bær fram rette offer og sett deres lit til Herren!

⁷ Mange sier: Hvem kan gi oss lykke? La lyset fra ditt ansikt skinne over oss, Herre!

⁸ Du gir meg større glede i hjertet enn andre får av korn og vin i overflod.

⁹ I fred vil jeg legge meg ned og sove. For du, Herre, du alene lar meg hvile trygt.

Salmene 5

¹ Til korlederen. Med fløytespill. En salme av David.

² Herre, hør mine ord. Lytt til min klage!

³ Hør mitt rop om hjelp, min konge og min Gud, for jeg ber til deg.

⁴ Herre, om morgenen hører du min stemme, tidlig bærer jeg fram mitt offer og venter.

⁵ Du er en Gud som ikke tåler urett. Ingen onde får bo hos deg.

⁶ Ingen hovmodige får tre fram for dine øyne. Du hater alle som gjør ondt,

⁷ du gjør ende på dem som taler løgn. Herren avskyr drapsmenn og svikere.

⁸ Men ved din store godhet kan jeg gå inn i ditt hus. Jeg kaster meg ned i ærefrykt for deg, vendt mot ditt hellige tempel.

⁹ Herre, led meg i din rettferd så fienden ikke når meg. Gjør veien din jevn for meg!

¹⁰ For det er ikke sannhet i deres munn, deres indre er fordervet. Strupen er en åpen grav, og tungen er glatt.

¹¹ Gud, la dem bøte for sin skyld, la dem falle for sine egne planer! Driv dem bort og spre dem, syndene deres er mange. For de har trosset deg.

¹² Men alle som søker tilflukt hos deg, skal glede seg, alltid skal de juble. Du verner dem. De fryder seg i deg, de som elsker ditt navn.

¹³ For du, Herre, velsigner den rettferdige, du dekker ham med nåde som skjold.

Salmene 6

¹ Til korlederen. Med strengespill. Etter «Den åttende». En salme av David.

² Herre, refs meg ikke i din vrede, straff meg ikke i din harme!

³ Vær meg nådig, Herre, for jeg er svak. Helbred meg, Herre, kroppen skjelver av redsel,

⁴ min sjel er grepet av frykt. Herre, hvor lenge?

⁵ Herre, vend deg hit og fri meg ut, frels meg i din miskunn!

⁶ Hvem av de døde kaller på deg? Ingen i dødsriket priser deg.

⁷ Jeg er trett av å klage. Jeg dynker mitt leie med tårer hver natt, sengen drypper av gråt.

⁸ Mitt øye er sløvet av bitter sorg, eldet fordi mange står imot meg.

⁹ Bort fra meg, alle som gjør urett! For Herren hører min gråt.

¹⁰ Herren lytter til mitt rop om nåde, Herren tar imot min bønn.

¹¹ Alle mine fiender skal bli til skamme og skjelve av angst. Brått skal de snu seg bort i skam.

Salmene 7

¹ En sjiggajon av David. Han sang den for Herren på grunn av benjaminitten Kusj.

² Herre, min Gud, jeg søker tilflukt hos deg. Frels meg og berg meg fra alle som jager meg!

³ La dem ikke rive meg i stykker som løver og slepe meg bort uten at noen berger meg.

⁴ Herre, min Gud, om jeg har handlet slik at det er urett i mine hender,

⁵ om jeg har gjort ondt mot min venn og røvet fra min motstander uten grunn,

⁶så la fienden jage meg og nå meg igjen, trampe mitt liv til jorden og kaste min ære i støvet. *Sela*

⁷ Reis deg, Herre, i din vrede, stå opp mot dem som raser mot meg! Våkn opp, min Gud, du som stevner til doms.

⁸La folkene samle seg rundt deg, ta ditt sete over dem i det høye!

⁹ Herren dømmer folkene. Gi meg min rett, Herre, for jeg er rettferdig og hel i min ferd.

¹⁰ Gjør ende på ondskaper til dem som gjør urett, men la den rettferdige bli stående, du som prøver hjerter og nyrer, du rettferdige Gud.

¹¹ Gud er mitt skjold, han frelser de oppriktige av hjertet.

¹² Gud er en rettferdig dommer, en Gud som alltid kan bli harm.

¹³ Om noen ikke vender om, vil han slipe sverdet, spenne buen og sikte,

¹⁴gjøre sine dødelige våpen klare og sette fyr på sine piler.

¹⁵ Se, den som er svanger med urett, har unnfanget ugjerning og føder løgn.

¹⁶ Han graver et hull og gjør det dypt, men faller selv i den graven han gravde.

¹⁷ Hans ugjerning rammer hans eget hode, sin egen råskap får han i skallen.

¹⁸Jeg vil prise Herren for hans rettferd og lovsynge navnet til Herren Den høyeste.

Salmene 8

¹ Til korlederen. Etter Gittit. En salme av David.

² Herre, vår herre, hvor herlig ditt navn er over hele jorden, du som har bredt ut din prakt over himmelen!

³ Fra småbarns og spedbarns munn har du reist et vern mot dem som står deg imot, for å gjøre ende på fienden og hevneren.

⁴Når jeg ser din himmel, et verk av dine fingre, månen og stjernene som du har satt der,

⁵ hva er da et menneske – at du husker på det, et menneskebarn – at du tar deg av det?

⁶ Du satte ham lite lavere enn Gud og kronet ham med herlighet og ære.

⁷ Du gjorde ham til herre over dine hendes verk, alt la du under hans føtter:

⁸ småfe og storfe i samlet flokk, de ville dyrene på marken,

⁹ fuglene under himmelen og fisken i havet, alt som ferdes på havets stier.

¹⁰ Herre, vår herre, hvor herlig ditt navn er over hele jorden!

Salmene 9

¹ Til korlederen. Etter «Mut labbén». En salme av David.

² Jeg vil takke deg, Herre, av hele mitt hjerte. Jeg vil fortelle om alle dine under.

³ Jeg vil glede og fryde meg i deg. Jeg vil lovsynge ditt navn, du Høyeste.

⁴ Når mine fiender trekker seg tilbake, snubler de og går til grunne foran deg.

⁵ For du har gitt meg rett i min sak, du har satt deg på tronen, du rettferdige dommer.

⁶ Du truet folkene og utslettet de lovløse, du strøk navnet deres ut for evig.

⁷ Fienden er borte, lagt i ruiner for alltid, byer rykket du opp med rot; minnet om dem er ikke mer.

⁸ Men Herren troner til evig tid, til dom har han reist sin trone.

⁹ Han dømmes verden med rettferd, feller rettferdig dom over folkene.

¹⁰ Herren er et vern for dem som blir undertrykt, et vern når de er i nød.

¹¹ De som kjenner ditt navn, setter sin lit til deg. Herre, du forlater ikke dem som søker deg.

¹² Syng for Herren, han som bor på Sion, fortell om hans gjerninger blant folkene!

¹³ Han som straffer drap, glemmer ikke; han husker de hjelpeløses skrik.

14 Vær meg nådig, Herre! Se hvordan mine uvenner plager meg. Du fører meg opp fra dødens porter

15 så jeg kan lovprise deg i Sions porter. Jeg vil juble over din frelse!

16 Folkene faller i graven de gravde, føttene fanges i garnet de selv spente ut.

17 Herren gir seg til kjenne, han kommer med rettferd. Den lovløse fanges i sin egen ugjerning. Higgajon. *Sela*

18Til dødsriket skal de lovløse fare, alle folkeslag som glemmer Gud.

19 Den fattige blir ikke glemt for alltid, de hjelpeløses håp er ikke tapt for alle tider.

20 Reis deg, Herre! La ikke mennesker få makten, la folkene få sin dom for ditt ansikt.

21Fyll dem med redsel, Herre! La folkene forstå at de bare er mennesker. *Sela*

Salmene 10

1 Hvorfor, Herre, er du så langt borte, hvorfor skjuler du deg når folk er i nød?

2I sitt hovmod jager de lovløse den som er hjelpeløs, men blir fanget av sine egne listige knep.

3Den lovløse skryter av sin grådighet, den griske forbanner, ja, forakter Herren.

4 Den lovløse setter nesen i været. «Han krever meg ikke til regnskap! Det er ingen Gud», er alt han tenker.

5Likevel lykkes han alltid med det han gjør. Det du har bestemt, er for høyt og fjernt for ham. Han fnyser foraktelig av alle som står imot ham.

6Han sier i sitt hjerte: «Jeg skal ikke vakle. Så lenge slekt følger slekt, skal ulykken aldri nå meg.»

7 Hans munn er full av forbannelse, av svik og vold, under tungen skjuler han skade og urett.

8Han ligger i bakhold i landsbyene, i skjul dreper han den skyldfrie. Hans øyne speider etter den som er vergeløs.

⁹ Han ligger på lur som en løve i krattet, der ingen ser ham, han ligger på lur for å gripe den som er hjelpeløs. Han griper den hjelpeløse og drar ham inn i sitt garn.

¹⁰ Han dukker seg ned, han krøker seg sammen, og den vergeløse faller for hans overmakt.

¹¹ «Gud glemmer», sier han til seg selv. «Gud skjuler sitt ansikt og ser aldri.»

¹² Reis deg, Herre! Gud, løft din hånd! Glem ikke den som er hjelpeløs!

¹³ Hvorfor skal den lovløse ringeakte Gud og si i sitt hjerte: «Du krever ikke til regnskap»?

¹⁴ Du ser både ulykke og sorg, du ser det og tar det i din hånd. Den vergeløse kan overgi seg til deg, for du er den farløses hjelper.

¹⁵ Bryt armen på den som er urettferdig og ond! Krev ham til regnskap for hans urett så den ikke må finnes mer.

¹⁶ Herren er konge til evig tid, fremmede folk skal utryddes av hans land.

¹⁷ Hva de hjelpeløse lengter etter, hører du, Herre, du gir deres hjerte styrke, du vender øret til.

¹⁸ Du hjelper de farløse og undertrykte til deres rett. Mennesker skal ikke lenger drives fra landet i frykt.

Salmene 11

¹ Til korlederen. En salme av David. Hos Herren søker jeg tilflukt. Hvordan kan dere si til meg: «Fly opp i fjellet som en fugl!

² For se, de lovløse spenner buen og legger sin pil på strengen; i mørket vil de skyte på de oppriktige av hjertet.

³ Når grunnvollene blir revet bort, hva kan da den rettferdige gjøre?»

⁴ Herren er i sitt hellige tempel, Herren har sin trone i himmelen. Hans øyne ser, han prøver menneskene med sitt blikk.

⁵ Herren prøver rettferdige og urettferdige, han hater dem som elsker vold.

⁶ Over de urettferdige lar han det regne glødende kull og svovel, glohet vind får de i sitt beger.

⁷ Rettferdig er Herren, han elsker rettferdige gjerninger. De oppriktige får se hans ansikt.

Salmene 12

¹ Til korlederen. Etter «Den åttende». En salme av David.

² Frels meg, Herre! De fromme er borte. Det finnes ikke trofaste mennesker mer.

³ Alle taler løgn med sin neste; de snakker med glatte lepper og delt hjerte.

⁴ Herren skal utrydde alle glatte lepper, hver tunge som taler store ord,

⁵ de som sier: «I tungen ligger vår makt, vi har leppene med oss. Hvem er herre over oss?»

⁶ «De hjelpeløse blir undertrykt, og de fattige stønner, derfor vil jeg reise meg nå», sier Herren. «Jeg vil berge den som blir foraktet.»

⁷ Herrens ord er rene ord, sølv som er lutret i smelteovnen, sju ganger rensset.

⁸ Du, Herre, vil bevare dem, beskytte dem for alltid mot denne slekten

⁹ når lovløse går omkring overalt og det usle får makten blant mennesker.

Salmene 13

¹ Til korlederen. En salme av David.

² Hvor lenge, Herre? Vil du glemme meg for alltid? Hvor lenge vil du skjule ansiktet for meg?

³ Hvor lenge skal jeg ha uro i sjelen og sorg i hjertet hele dagen? Hvor lenge skal fienden ha makt over meg?

⁴ Se meg! Svar meg, Herre, min Gud! Gi mine øyne lys så jeg ikke sovner inn i døden,

⁵ så min fiende ikke kan si: «Jeg har vunnet over ham», og mine motstandere ikke jubler når jeg vakler.

⁶ Men jeg setter min lit til din miskunn, mitt hjerte skal juble over din frelse. Jeg vil synge for Herren, for han har gjort godt mot meg.

Salmene 14

¹ Til korlederen. Av David. Dåren sier i sitt hjerte: «Det finnes ingen Gud.» Ondt og avskyelig er alt de gjør, det finnes ingen som gjør det gode.

² Fra himmelen ser Herren ned til menneskene for å se om det finnes noen som er vis, noen som søker Gud.

³ Alle har vendt seg bort, alle som en er fordervet. Det finnes ingen som gjør det gode, ikke en eneste.

⁴ Forstår de da ingen ting, alle de som gjør urett? De eter opp folket mitt som om de spiser brød, og kaller ikke på Herren.

⁵ Da skal de rammes av redsel, for Gud er med den rettferdige slekten.

⁶ Bare knus den hjelpeløses planer! For Herren er hans tilflukt.

⁷ Måtte frelse komme til Israel fra Sion! Når Herren vender skjebnen for sitt folk, skal Jakob juble og Israel glede seg.

Salmene 15

¹ En salme av David. Herre, hvem får holde til i ditt telt, hvem får bo på ditt hellige fjell?

² Den som gjør rett og er hel i sin ferd og taler sannhet fra hjertet.

³ Han sverter ingen med sin tunge. Han gjør ikke ondt mot sin neste. Han bringer ikke vanære over sin nabo.

⁴ Han ser med forakt på den som er forkastet, men ærer dem som frykter Herren. Han bryter ikke sin ed, selv om det blir til det onde for ham selv.

⁵ Han tar ikke renter når han låner ut penger. Han mottar ikke bestikkelser til skade for en uskyldig. Den som lever slik, skal aldri vakle.

Salmene 16

- ¹ En miktam. Av David. Bevar meg, Gud, for jeg søker tilflukt hos deg.
- ² Jeg sier til Herren: «Du er min Herre, alt godt har jeg i deg.» Usle er de
- ³ som holdes for hellige i landet. Disse mektige vil jeg ikke vite av.
- ⁴ De som løper etter andre guder, vil få mange plager. Jeg vil ikke øse ut blodoffer for dem og ikke ta deres navn på mine lepper.
- ⁵ Herre, du er min del og mitt beger. Du holder min lodd i dine hender.
- ⁶ Fruktbar jord ble målt opp til meg, en herlig eiendom ble min.
- ⁷ Jeg velsigner Herren, som leder meg, jeg får råd fra mitt indre også om natten.
- ⁸ Alltid har jeg Herren framfor meg. Han er ved min høyre side, jeg skal aldri vakle.
- ⁹ Derfor gleder mitt hjerte seg, og mitt innerste jubler, selv kroppen kan slå seg til ro.
- ¹⁰ Du overgir ikke min sjel til dødsriket, du lar ikke din trofaste tjener se graven.
- ¹¹ Du lærer meg livets vei, hos deg er glede i overflod, fryd uten ende ved din høyre hånd.

Salmene 17

- ¹ En bønn av David. Hør, Herre, la min rettferd tale, lytt til min bønn, hør når jeg roper, mine lepper er uten svik.
- ² Fra deg må retten min komme, dine øyne ser jo hva som er rett!
- ³ Prøv mitt hjerte, gransk det om natten, prøv meg med ild! Du finner ikke noe skammelig hos meg. Min munn synder ikke.
- ⁴ Hva mennesker enn gjorde, vocket jeg meg for voldsmenns vei, etter ditt ord.
- ⁵ Stødig gikk jeg i dine spor, føttene vaklet ikke.
- ⁶ Gud, jeg roper til deg, du som svarer. Vend øret til meg og hør mine ord!

⁷Vis din underfulle miskunn! Du frelser dem som flykter fra fiender og søker tilflukt ved din høyre hånd.

⁸Vokt meg som din øyensten, skjul meg i skyggen av dine vinger

⁹for lovløse som plyndrer meg, for dødsfiender som omringer meg.

¹⁰De har lukket sitt harde hjerte, med munnen taler de hovmodige ord.

¹¹Nå omringer de oss hvor vi går, de tenker å slå meg til jorden.

¹²Han ligner en rovgrisk løve, en ungløve som ligger på lur.

¹³Reis deg, Herre! Gå imot ham og tving ham i kne! Fri meg fra den lovløse med ditt sverd,

¹⁴Herre, fri meg fra mennesker med din hånd, fra denne verdens mennesker som har fått sin lønn i livet. Fyll magen deres med det du har tiltenkt dem, så sønnene blir mette og overlater resten til sine barn!

¹⁵Men frikjent skal jeg få se ditt ansikt. Når jeg våkner, skal jeg mettes ved synet av deg.

Salmene 18

¹Til korlederen. Av Herrens tjener David, som sa fram ordene i denne sangen for Herren da Herren hadde berget ham fra alle hans fiender og fra Saul.

²Han sa: Herre, du min styrke, jeg har deg kjær.

³Herren er mitt berg og min borg og min befrier, min Gud er klippen der jeg søker tilflukt. Han er mitt skjold og min frelse, min styrke og mitt vern.

⁴Jeg ropte til Herren, han som får lovsang, og jeg ble frelst fra mine fiender.

⁵Dødens bånd snørte seg om meg, malstrømmene skremte meg.

⁶Dødsrikets bånd ble spent om meg, dødens snarer ventet meg.

⁷I min nød kalte jeg på Herren, jeg ropte til min Gud. Han hørte meg fra sitt tempel, mitt rop nådde hans øre.

⁸Da skalv og skaket jorden, fjellenes grunnvoller ristet, de skalv fordi han var harm.

- ⁹Røyk steg opp fra hans nese, fortærende ild fra hans munn, gnister flammet opp fra ham.
- ¹⁰Han bøydde himmelen og steg ned, under føttene hans var mørke skyer.
- ¹¹ Han red på kjeruben, han fløy og stupte ned på vindens vinger.
- ¹² Han gjorde mørket til sitt skjulested, et telt av svarte, regntunge skyer.
- ¹³Fra stråleglansen foran ham fór hagl, fra skyene kom glødende kull.
- ¹⁴ Herren tordnet i himmelen, Den høyeste lot røsten lyde. Hagl og glødende kull!
- ¹⁵ Han skjøt sine piler og spredte dem, han skremte dem med lyn.
- ¹⁶Havbunnens renner kom til syne, og jordens grunnvoller ble blottlagt da du truet, Herre, da du fnyste av vrede.
- ¹⁷ Han rakte ut hånden fra det høye og grep meg, dro meg opp av veldige vann.
- ¹⁸Han berget meg fra min mektige fiende da de som hatet meg, var for sterke.
- ¹⁹På ulykkesdagen kom de imot meg, men Herren var min støtte.
- ²⁰ Han førte meg ut i åpent land og fridde meg ut, for han har sin glede i meg.
- ²¹Herren ga meg igjen for min rettferd, han lønnet meg, for mine hender var rene.
- ²² Jeg hadde holdt meg til Herrens veier og ikke gjort meg skyldig i urett mot min Gud.
- ²³ Alle hans lover hadde jeg for øye, hans forskrifter støtte jeg ikke fra meg.
- ²⁴ For ham var jeg hel i min ferd, jeg vokter meg vel for å synde.
- ²⁵ Herren lønnet meg for min rettferd da han så at hendene mine var rene.
- ²⁶Du er trofast mot den som er tro, og helhjertet mot den som er hel.
- ²⁷ Du viser deg ren mot den som er ren, men vrang mot den som farer med svik.
- ²⁸ Du frelser et folk i nød, men ydmyker stolte øyne.

- 29 Herre, du tenner min lampe, min Gud lyser opp mitt mørke.
- 30 Med deg kan jeg storme mot en krigarflokk, med Guds hjelp kan jeg springe over murer.
- 31 Guds vei er fullkommen, Herrens ord er rent. Han er et skjold for alle som søker tilflukt hos ham.
- 32 For hvem er Gud om ikke Herren, hvem er en klippe om ikke vår Gud,
- 33 den Gud som kler meg i styrke og gjør min ferd hel.
- 34 Han gir meg føtter som en hind og lar meg stå på høydene.
- 35 Han lærer opp hendene mine til krig, armene spenner buen av bronse.
- 36 Du gir meg din frelse til skjold, med din høyre hånd støtter du meg. Du bøyer deg ned og gjør meg stor.
- 37 Du baner vei for mine skritt, anklene mine vakler ikke.
- 38 Jeg jager mine fiender og tar dem igjen, jeg snur ikke før jeg har gjort ende på dem.
- 39 Jeg knuser dem så de ikke kan reise seg, men ligger falne under mine føtter.
- 40 Du kler meg med styrke til krigen og tvinger mine motstandere i kne.
- 41 Du slår mine fiender på flukt, jeg utrydder dem som hater meg.
- 42 De roper, men det er ingen frelser, de roper til Herren, men han svarer dem ikke.
- 43 Jeg knuser dem til støv for vinden, jeg trækker dem ned som søle i gaten.
- 44 Du berger meg fra folk i strid. Du setter meg til høvding over folkeslag. Folk jeg ikke kjente, må tjene meg.
- 45 De adlyder bare de hører om meg. Fremmede kryper for meg.
- 46 De fremmede visner, skjelvende kommer de ut av sine borger.
- 47 Herren lever! Velsignet er min klippe! Opphøyd er Gud, min frelser.
- 48 Gud lar meg få hevn, han legger folkeslag under meg.

⁴⁹Han frir meg fra mine fiender. Du løfter meg over dem som står imot meg, og berger meg fra voldsmenn.

⁵⁰ Derfor vil jeg prise deg blant folkene, Herre, og lovsynge ditt navn.

⁵¹ Han gir sin konge store seire, han viser miskunn mot den han har salvet, mot David og hans ætt til evig tid.

Salmene 19

¹Til korlederen. En salme av David.

² Himmelen kunngjør Guds ære, hvelvingen forteller hva hans hender har gjort.

³Dagen lar sin tale strømme til dag, natt gir sin kunnskap til natt.

⁴Det er ingen tale og ingen ord. Stemmene kan ikke høres.

⁵ Men de når ut over hele jorden, ordene når dit verden ender. I himmelen har han reist et telt for solen,

⁶ lik en brudgom går den ut av sitt kammer. Den gleder seg som en helt til å løpe sin bane.

⁷Den gjør sin rundgang fra himmelrand til himmelrand, ingen ting er skjult for solens glød.

⁸ Herrens lov er fullkommen, den fornyer livet. Herrens vitnesbyrd står fast, det gir den uvitende visdom.

⁹ Herrens påbud er rette, de gjør hjertet glad. Herrens bud er klart, det gir øynene lys.

¹⁰Frykten for Herren er ren, den varer til evig tid. Herrens dommer er sanne, rettferdige er de alle.

¹¹ De er mer verdt enn gull, skinnende gull i mengder, de er søtere enn honning, ny og rennende honning.

¹² Gjennom dem blir din tjener advart. Det gir stor lønn å holde dem.

¹³Hvem kjenner sine egne feiltrinn? Frikjenn meg for dem jeg ikke vet om.

¹⁴ Spar din tjener for hovmod, la det ikke få meg i sin makt! Da er jeg hel og fri for store synder.

¹⁵ Måtte mine ord og hjertets tanker være til glede for deg, Herre, min gjenløser og min klippe!

Salmene 20

¹Til korlederen. En salme av David.

²Måtte Herren svare deg på nødens dag! Måtte navnet til Jakobs Gud verne deg.

³Måtte han sende hjelp fra helligdommen og støtte deg fra Sion.

⁴Måtte han minnes alle dine gaver og ta imot ditt brennoffer. *Sela*

⁵ Måtte han gi deg det ditt hjerte ønsker, og oppfylle alle dine planer,

⁶så vi kan juble over din frelse og løfte banneret i vår Guds navn. Måtte Herren oppfylle alle dine bønner!

⁷ Nå vet jeg at Herren berger den han har salvet. Han svarer ham fra sin hellige himmel, gjør storverk og frelser med sin høyre hånd.

⁸ Noen stoler på vogner og noen på hester, vi stoler på navnet til Herren vår Gud.

⁹De synker i kne og faller, vi reiser oss og holder oss rake.

¹⁰ Herre, frels! Måtte kongen svare oss den dagen vi roper.

Salmene 21

¹Til korlederen. En salme av David.

² Herre! Kongen gleder seg over din makt. Høyt jubler han over din frelse.

³ Det hans hjerte ønsket, har du gitt ham, du har ikke nektet ham det hans lepper ba om. *Sela*

⁴ Du møter og velsigner ham med det som godt er, og setter en krone av rent gull på hans hode.

- ⁵ Han ba deg om liv, du ga ham levedager som aldri tar slutt.
- ⁶ Hans ære er stor, for du frelser ham, du gir ham høyhet og herlighet.
- ⁷ Fra deg får han evig velsignelse, du fyller ham med fryd når du er nær.
- ⁸ For kongen setter sin lit til Herren. Han vakler ikke, for Den høyeste er trofast.
- ⁹ Din hånd når fram til alle dine fiender, din høyre hånd skal nå dem som hater deg.
- ¹⁰ Du gjør dem til en flammende ovn når du viser deg. Herren skal sluke dem i sin vrede og ilden fortære dem.
- ¹¹ Deres frukt skal du utrydde fra jorden, deres ætt blant menneskers barn.
- ¹² Når de legger onde planer mot deg og tenker på å svike deg, skal de ikke lykkes.
- ¹³ Du får dem til å flykte, du spenner buen mot dem.
- ¹⁴ Vær opphøyd, Herre, i din makt! Vi vil spille og synge om dine storverk.

Salmene 22

- ¹ Til korlederen. Etter «Morgenrødens hind». En salme av David.
- ² Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg? Hvorfor er du så langt borte når jeg trenger hjelp og skriker ut min nød?
- ³ Min Gud, jeg roper om dagen, men du svarer ikke, jeg roper om natten og får ikke ro.
- ⁴ Men du er Den hellige, som troner over Israels lovsang.
- ⁵ Til deg satte fedrene sin lit, de stolte på deg, og du fridde dem ut.
- ⁶ De ropte til deg og ble reddet, de stolte på deg og ble ikke til skamme.
- ⁷ Men jeg er en mark og ikke en mann, spottet av mennesker, foraktet av folk.
- ⁸ Alle som ser meg, håner meg, vrenger leppene og rister på hodet:
- ⁹ «Han har overgitt seg til Herren, la ham fri ham ut og redde ham, siden han har glede i ham!»

- 10 Du dro meg fram fra mors liv, du gjorde meg trygg ved hennes bryst.
- 11 Fra jeg ble født, er jeg kastet på deg, fra mors liv er du min Gud.
- 12 Vær ikke langt fra meg, for nøden er nær, og det er ingen som hjelper.
- 13 Store okser samler seg om meg, stuter fra Basan flokker seg rundt meg.
- 14 De sperrer opp gapet mot meg lik en løve som brøler og river i stykker.
- 15 Jeg renner bort som vann, alle mine bein er løsnet. Hjertet er som voks, det smelter i meg.
- 16 Munnen er tørr som et potteskår, tungen er klistret til ganen. Du legger meg ned i dødens støv.
- 17 Hunder samler seg om meg, en flokk av voldsmenn omringer meg. De gjennomborer mine hender og føtter.
- 18 Hvert bein i kroppen kan jeg telle. De stirrer, de ser på meg.
- 19 De deler klærne mine mellom seg og kaster lodd om kappen.
- 20 Men du, Herre, vær ikke langt borte, min styrke, skynd deg og hjelp meg!
- 21 Redd mitt liv fra sverdet, det eneste jeg har, fra hunders vold!
- 22 Fri meg fra løvens gap! Du har reddet meg fra villoksers horn.
- 23 Jeg vil fortelle mine brødre om ditt navn. Midt i forsamlingen vil jeg lovprise deg.
- 24 Dere som frykter Herren, lov ham! Hele Jakobs ætt, gi ham ære! Ha ærefrykt for ham, hele Israels ætt!
- 25 For han har ikke foraktet den som er hjelpeløs, og ikke vendt ryggen til den som lider. Han skjulte ikke ansiktet, men hørte da han ropte om hjelp.
- 26 I den store forsamlingen kommer min lovsang fra deg. Mine løfter vil jeg holde blant dem som frykter ham.
- 27 De hjelpeløse skal spise og bli mette, de som søker Herren, skal love ham. Må deres hjerte alltid leve!

²⁸ Hele jorden skal minnes dette og vende om til Herren. Alle folk og slekter skal tilbe ham.

²⁹ For kongeveldet hører Herren til, han hersker over folkene.

³⁰ Alle mektige på jord skal tilbe ham, alle som stiger ned i støvet, skal bøye kne for hans ansikt. Men jeg lever for ham.

³¹ Min ætt skal tjene ham. De skal fortelle om Herren til kommende slekter

³²og kunngjøre for et folk som skal fødes, at han har vist rettferdighet.

Salmene 23

¹ En salme av David. Herren er min hyrde, jeg mangler ikke noe.

²Han lar meg ligge i grønne enger, han leder meg til vann der jeg finner hvile.

³ Han gir meg nytt liv. Han fører meg på rettferdighets stier for sitt navns skyld.

⁴ Om jeg enn skulle vandre i dødsskyggens dal, frykter jeg ikke noe ondt. For du er med meg. Din kjepp og din stav, de trøster meg.

⁵ Du dekker bord for meg like foran mine fiender. Du salver mitt hode med olje. Mitt beger renner over.

⁶ Bare godhet og miskunn skal følge meg alle mine dager, og jeg skal bo i Herrens hus gjennom alle tider.

Salmene 24

¹ En salme av David. Jorden og det som fyller den, hører Herren til, verden og de som bor der, er hans.

² For han har grunnlagt jorden på havet, grunnfestet den på strømmende vann.

³ «Hvem kan gå opp på Herrens fjell, hvem får stå på hans hellige sted?»

⁴ «Den som har skyldfrie hender og et rent hjerte, som ikke lengter etter løgn og ikke sverger falsk ed.

⁵ Han får velsignelse av Herren og rettferd fra Gud, sin frelser.»

⁶ «Dette er en slekt som vender seg til ham, som søker ditt ansikt, Jakobs Gud.» *Sela*

⁷ «Løft hodet, dere porter, ja, løft dere, eldgamle dører, så ærens konge kan dra inn!»

⁸ «Hvem er denne ærens konge?» «Herren, sterk og mektig, Herren, mektig i strid.»

⁹ «Løft hodet, dere porter, ja, løft dere, eldgamle dører, så ærens konge kan dra inn!»

¹⁰ «Hvem er han, denne ærens konge?» «Herren Sebaot, han er ærens konge.» *Sela*

Salmene 25

¹ Av David.

Alef א

Herre, jeg løfter min sjel til deg.

Bet ב

² Min Gud, til deg setter jeg min lit. La meg ikke bli til skamme, la ikke fienden fryde seg over meg!

Gimel ג

³ For ingen som setter sitt håp til deg, skal bli til skamme, til skamme blir de troløse, med sine tomme hender.

Dalet ד

⁴ Herre, la meg kjenne dine veier. Lær meg dine stier!

He ה

⁵ La meg få vandre i din sannhet, lær meg, for du er Gud, min frelser! Til deg setter jeg alltid mitt håp.

Zajin ז

⁶ Herre, tenk på din barmhjertighet og kjærlighet, som er fra evig tid.

Het ח

7 Tenk ikke på min ungdoms feiltrinn og synder! Tenk på meg i din miskunn, Herre, for du er god.

Tet ט

8 Herren er god og rettskaffen, derfor viser han syndere veien.

Jod ך

9 Han lar de hjelpeløse ferdes rett og lærer dem sin vei.

Kaf כ

10 Alle Herrens stier er miskunn og troskap mot dem som holder hans pakt og hans bud.

Lamed ל

11 For ditt navns skyld, Herre, tilgi min synd, for den er stor!

Mem מ

12 Hver den som frykter Herren, lærer av ham den vei han skal velge.

Nun נ

13 Selv skal han leve i lykke, og hans ætt skal arve landet.

Samek ס

14 Herren taler fortrolig med dem som frykter ham, han gjør dem kjent med sin pakt.

Ajin ע

15 Mine øyne er alltid vendt mot Herren, for han drar mine føtter ut av garnet.

Pe פ

16 Vend deg til meg og vær meg nådig, for jeg er ensom og hjelpeløs.

Tsade צ

17 Ta bort det som tynger mitt hjerte, før meg ut av mine trengsler!

18 Se min nød og mitt strev og tilgi all min synd!

Resj ר

19 Se mine fiender, de er mange. De hater meg med et nådeløst hat.

Sjin שׁ

²⁰Bevar mitt liv og berg meg, la meg ikke bli til skamme, for jeg søker tilflukt hos deg.

Taw א

²¹La uskyld og rettsinn verne meg, for jeg setter mitt håp til deg!

²²Gud, fri Israel ut fra alle deres trengsler!

Salmene 26

¹ Av David. Gi meg min rett, Herre! For jeg har gått fram uten skyld. Jeg stoler på Herren og vakler ikke.

² Prøv meg, Herre, gransk meg nøye, prøv hjerte og nyrer som med ild!

³For din miskunn har jeg hatt for øye, jeg har vandret i din sannhet.

⁴ Jeg setter meg ikke ned med løgnere og går ikke inn til falske folk.

⁵Jeg hater forsamlingen av voldsmenn og sitter ikke sammen med lovløse.

⁶ Jeg vasker mine hender i uskyld, Herre, så jeg kan gå omkring ditt alter

⁷mens jeg lar lovsangen lyde og forteller om alle dine under.

⁸ Herre, jeg elsker din bolig, stedet der din herlighet bor.

⁹ Riv meg ikke bort med syndere så jeg mister livet sammen med drapsmenn.

¹⁰ De har udåd i hendene, høyre hånd er full av bestikkelser.

¹¹Men jeg går fram uten skyld. Fri meg ut og vær meg nådig!

¹² Min fot står på jevn grunn. Der folk samles, skal jeg velsigne Herren.

Salmene 27

¹ Av David. Herren er mitt lys og min frelse, hvem skulle jeg være redd for? Herren er mitt livs vern, hvem skulle jeg frykte?

²Når voldsmenn og fiender nærmer seg for å sluke meg, da snubler de og faller selv.

³ Om en hær vil beleire meg, er mitt hjerte uten frykt. Om krigen truer, er jeg likevel trygg.

⁴ Én ting ber jeg Herren om, dette ønsker jeg: å få bo i Herrens hus alle mine dager, så jeg kan se Herrens skjønnhet og være i hans tempel.

⁵ Han gjemmer meg i sin hytte på den onde dagen. Han skjuler meg i sitt telt og løfter meg opp på klippen.

⁶Nå rager mitt hode høyt over fienden omkring meg. Med jubel vil jeg bære fram offer i hans telt. Jeg vil synge og spille for Herren.

⁷Hør, Herre! Jeg roper høyt. Vær meg nådig og svar meg!

⁸ Jeg minnes at du har sagt: «Dere skal søke mitt ansikt.» Ditt ansikt søker jeg, Herre.

⁹ Skjul ikke ansiktet for meg! Vis ikke din tjener bort i vrede, du som har vært min hjelp. Gud, min frelser, forkast meg ikke og forlat meg ikke.

¹⁰Om far og mor forlater meg, vil Herren ta imot meg.

¹¹ Herre, lær meg din vei og før meg på jevne stier, for jeg er omgitt av fiender.

¹²Gi meg ikke over til grådige fiender! For falske vitner står opp mot meg, menn som truer med vold.

¹³ Men jeg vet at jeg skal se Herrens godhet i de levendes land.

¹⁴ Sett ditt håp til Herren! Vær frimodig og sterk, ja, sett ditt håp til Herren!

Salmene 28

¹ Av David. Til deg, Herre, roper jeg. Min klippe, vær ikke taus og vend deg ikke fra meg! Svarer du meg ikke, blir jeg lik dem som har gått i graven.

² Hør min bønn når jeg roper til deg om hjelp, når jeg løfter hendene mine mot Det aller helligste i ditt tempel.

³ Riv meg ikke bort med de urettferdige, med dem som gjør urett. De taler vennlig med sin neste, men har ondskap i hjertet.

⁴ Gi dem igjen for det de har gjort, for deres onde handlinger! Gi dem igjen for det hendene deres har gjort! La dem få det de fortjener!

⁵ For de kjenner ikke Herrens gjerninger, det han gjør med sine hender. Han skal rive dem ned og ikke bygge dem opp igjen!

⁶ Velsignet er Herren, for han hører min bønn!

⁷ Herren er mitt vern og mitt skjold, mitt hjerte satte sin lit til ham, og jeg fikk hjelp. Hjertet jublet, med sang vil jeg prise ham.

⁸ Herren er et vern for sitt folk, en tilflukt som berger den han har salvet.

⁹ Frels ditt folk og velsign din eiendom! Vær du deres hyrde og bær dem alltid!

Salmene 29

¹ En salme av David. Gudesønner, gi Herren ære! Gi Herren ære og makt.

² Gi Herren den ære hans navn skal ha, bøy dere for Herren i hellig prakt!

³ Herrens røst lyder over vannet, den herlige Gud lar tordenen drønne, Herren, over veldige vann.

⁴ Herrens røst lyder med velde, Herrens røst lyder med herlighet.

⁵ Herrens røst knekker sedrer, Herren splintrer sedrene på Libanon.

⁶ Han får Libanon-fjellet og Sirjon-fjellet til å hoppe som kalver og som ville okser.

⁷ Herrens røst sprer flammende ild.

⁸ Herrens røst får ørkenen til å skjelve, Herren får Kadesj-ørkenen til å skjelve.

⁹ Herrens røst får hindene til å kalve, den gjør skogene snaue. Alt i hans tempel roper: «Ære!»

¹⁰ Herren troner over himmelhavet, Herren skal trone som konge for alltid.

¹¹ Herren gir sitt folk kraft, Herren velsigner sitt folk med fred.

Salmene 30

¹ En salme. En sang til innvielsen av tempelet. Av David.

² Jeg opphøyer deg, Herre, for du dro meg opp, du lot ikke fienden fryde seg over meg.

- ³ Herre, min Gud, jeg ropte til deg, og du helbredet meg.
- ⁴ Herre, du førte min sjel opp fra dødsriket, du ga meg liv på nytt da jeg var i graven.
- ⁵ Spill for Herren, dere hans trofaste, pris hans hellige navn!
- ⁶ Et øyeblikk varer hans vrede, hele livet varer hans nåde. Om kvelden kommer gråt som gjest, om morgenen blir det frydesang.
- ⁷ Jeg kjente meg trygg og sa: «Aldri skal jeg vakle!»
- ⁸ Herre, i din velvilje satte du meg på fast fjell; men så skjulte du ditt ansikt, jeg ble grepet av redsel.
- ⁹ Til deg, Herre, ropte jeg, jeg ba til Herren om nåde:
- ¹⁰ «Hva tjener det til at blodet renner, at jeg går i graven? Kan vel støvet prise deg? Kan det forkynne din troskap?
- ¹¹ Hør meg, Herre, vær meg nådig! Herre, vær min hjelp!»
- ¹² Du vendte min dødsklage til dans, du tok sekkestrien av meg og kledde meg i glede.
- ¹³ Derfor synger jeg din pris og er ikke stille. Herre, min Gud, jeg vil alltid prise deg.

Salmene 31

- ¹ Til korlederen. En salme av David.
- ² Herre, jeg søker tilflukt hos deg, la meg aldri bli til skamme! Fri meg ut i din rettferdighet!
- ³ Vend øret til meg, skynd deg og redd meg! Vær meg et vern, en klippe, en borg til frelse.
- ⁴ Du er mitt berg og min borg, for ditt navns skyld fører og leder du meg.
- ⁵ Fri meg fra garnet de har spent ut for meg! For du er min tilflukt.
- ⁶ I dine hender overgir jeg min ånd, du løser meg ut, Herre, du trofaste Gud.

- 7 Jeg hater dem som holder seg til vind og tomhet. Selv stoler jeg på Herren.
- 8 Jeg vil juble av glede over din godhet, for du har sett min nød, du kjenner min trengsel.
- 9 Du ga meg ikke over i fiendens hånd, men førte meg ut i åpent land.
- 10 Vær meg nådig, Herre, for jeg er i nød. Øyet sløves av bitter sorg, pust og kropp svinner bort.
- 11 Livet mitt ender i sorg, årene mine i klage. Min styrke svikter på grunn av min skyld, og knoklene mine svinner.
- 12 Jeg blir til spott for fienden, til hån for naboene, en redsel for dem som kjenner meg, de som ser meg på gaten, viker unna.
- 13 Som en død er jeg glemt av mennesker, lik et kar som er kastet bort.
- 14 For jeg hører mange som hvisker – å, redsel på alle kanter! – når de samler seg mot meg og legger planer om å ta mitt liv.
- 15 Men jeg setter min lit til deg, Herre, jeg sier: «Du er min Gud.»
- 16 Mine tider er i din hånd, fri meg fra fiender som jager meg!
- 17 La ditt ansikt lyse over din tjener, frels meg i din miskunn!
- 18 Herre, la meg ikke bli til skamme, for jeg roper til deg. La de urettferdige bli stående med skam og gå tause til dødsriket!
- 19 La lepper som lyver, bli stumme, de som taler frekt mot den rettferdige med hovmod og forakt.
- 20 Hvor stor din godhet er, som du har spart til dem som frykter deg! Rett foran mennesker har du vist din godhet mot den som søker tilflukt hos deg.
- 21 Hos deg finner de ly mot menneskers overgrep. Du verner dem i din hytte mot anklagende tunger.
- 22 Velsignet er Herren som gjør under! Han viste meg miskunn i en beleiret by.
- 23 Jeg sa i min angst: «Jeg er støtt bort fra dine øyne.» Men du hørte min bønn da jeg ropte til deg.

²⁴ Elsk Herren, alle hans fromme! Herren verner de trofaste, men den hovmodige gir han igjen i fullt mål.

²⁵ Vær modige og sterke, alle dere som venter på Herren!

Salmene 32

¹ Av David. En læresalme. Salig er den som får sine lovbrudd tilgitt og sine synder skjult!

² Salig er det mennesket som Herren ikke tilregner skyld, som er uten svik i sin ånd.

³ Så lenge jeg tidde, ble mine knokler tæret bort mens jeg stønnet hele dagen.

⁴ For dag og natt lå din hånd tungt på meg. Min livssaft svant som i sommerens hete. *Sela*

⁵ Da bekjente jeg min synd for deg og skjulte ikke min skyld. Jeg sa: «Jeg vil bekjenne mine lovbrudd for Herren.» Og du tok bort min syndeskyld. *Sela*

⁶ Derfor skal alle trofaste be til deg i tider med trengsel. Om det kommer en veldig vannflom, til dem skal den ikke nå.

⁷ Du er mitt skjulested, du verner meg mot nød, med frelsesjubel omgir du meg. *Sela*

⁸ Jeg vil gjøre deg vis og lære deg den veien du skal gå, jeg vil la mitt øye hvile på deg og gi deg råd.

⁹ Vær ikke som hest og muldyr, uten forstand! Deres smykke er tømme og bissel til å tvinge dem med, ellers kommer de ikke til deg.

¹⁰ Den urettferdige har mange plager, men den som setter sin lit til Herren, omgir han med godhet.

¹¹ Dere rettferdige, gled dere og juble i Herren! Bryt ut i fryderop, alle oppriktige av hjertet!

Salmene 33

- 1 Rop av fryd for Herren, dere rettferdige! Det er rett at de oppriktige synger lovsang.
- 2 Pris Herren til lyre, spill for ham på tistrenget harpe!
- 3 Syng en ny sang for ham, spill vakkert og rop med jubel!
- 4 For Herrens ord er sant, alt han gjør, kan en stole på.
- 5 Han elsker rettferdighet og rett, jorden er full av Herrens godhet.
- 6 Ved Herrens ord ble himmelen skapt, hele himmelens hær ved pusten fra hans munn.
- 7 Han samlet havets vann som i et kar, la havets dyp i forråd.
- 8 Hele verden må frykte Herren, alle som bor på jorden, må skjelve for ham.
- 9 Han talte, og det skjedde, han befalte, og det sto der.
- 10 Herren forstyrrer folkenes råd, bryter planene folkeslag tenker ut.
- 11 Herrens råd står fast for alltid, hans hjertes planer fra slekt til slekt.
- 12 Salig er det folk som har Herren til Gud, det folk han har valgt til sin eiendom!
- 13 Herren skuer ned fra himmelen, han ser alle mennesker.
- 14 Fra sin bolig ser han ned på alle som bor på jorden.
- 15 Han har formet deres hjerte, alle deres gjerninger kjenner han.
- 16 Kongen blir ikke reddet av stor styrke, krigeren berges ikke av sin store kraft.
- 17 Hesten gir falske håp om redning, med sin store styrke berger den ingen.
- 18 Men Herrens øye hviler på dem som frykter ham og venter på hans miskunn,
- 19 så han kan fri dem fra døden og holde dem i live gjennom hungersnød.
- 20 Vår sjel venter på Herren; han er vår hjelp og vårt skjold.
- 21 Vårt hjerte gleder seg i ham, vi setter vår lit til hans hellige navn.
- 22 La din miskunn være over oss, Herre! Det er deg vi venter på.

Salmene 34

1 Av David, da han lot som han var gal hos Abimelek, så han ble jaget bort og gikk sin vei.

Alef א

2 Jeg vil velsigne Herren til alle tider, alltid lovsynge ham med min munn.

Bet ב

3 Jeg er stolt over Herren, la de hjelpeløse høre det og være glade.

Gimel ג

4 Pris Herren sammen med meg, la oss ære hans navn!

Dalet ד

5 Jeg søkte Herren, og han svarte meg, fra alt som skremte, berget han meg.

He ה

6 Vend blikket mot ham og strål av glede, så skal dere aldri rødme av skam!

Zajin ז

7 Den hjelpeløse ropte, og Herren hørte, han frelste ham fra alle trengsler.

Het ח

8 Herrens engel slår leir rundt dem som frykter ham. Han frir dem ut.

Tet ט

9 Smak og se at Herren er god! Salig er den som søker tilflukt hos ham.

Jod י

10 Frykt Herren, dere hans hellige! De som frykter ham, lider ingen nød.

Kaf כ

11 Unge løver lider nød og sulter; men de som søker Herren, mangler aldri det som godt er.

Lamed ל

12 Kom hit, barn, hør på meg! Jeg vil lære dere frykt for Herren.

Mem מ

13 Er du en som har glede av livet, som elsker å se gode dager?

Nun 1

14 Hold da tungen borte fra det som er ondt, og leppene borte fra svikefull tale!

Samek 2

15 Vend deg bort fra det onde og gjør det gode. Søk fred og jag etter den!

Ajin 3

16 Herrens øyne følger de rettferdige, hans øre lytter til deres rop.

Pe 4

17 Herrens ansikt er vendt mot dem som gjør det onde, han skal utrydde minnet om dem fra jorden.

Tsade 5

18 De rettferdige roper, og Herren hører, han berger dem ut av alle trengsler.

Qof 6

19 Herren er nær hos dem som har et nedbrutt hjerte, han frelser dem som har en knust ånd.

Resj 7

20 Mange ulykker rammer den rettferdige, men Herren frir ham ut av dem alle.

Sjin 8

21 Han bevarer hvert bein i hans kropp, ikke ett av dem skal brytes.

Taw 9

22 Ulykke dreper den lovløse, de som hater den rettferdige, blir straffet.

23 Men Herren berger sine tjeneres liv, ingen som søker tilflukt hos ham, blir straffet.

Salmene 35

1 Av David. Herre, strid mot dem som strider mot meg. Kjemp mot dem som kjemper mot meg!

2 Grip rundskjold og langskjold, reis deg og hjelp meg!

3 Ta spyd og stridsøks fram mot dem som jager meg. Si til meg: «Jeg er din frelse!»

- ⁴ La dem som står meg etter livet, bli til spott og skam. La dem som har ondt i sinne mot meg, trekke seg tilbake med skam!
- ⁵ Måtte de bli som agner for vinden når Herrens engel støter dem bort.
- ⁶ Måtte deres vei bli mørk og glatt når Herrens engel jager dem.
- ⁷ For uten grunn har de spent ut sitt garn, uten grunn har de gravd en fallgrav for meg.
- ⁸ Måtte ulykken komme uventet over ham, måtte garnet han spente ut, fange ham selv. Måtte han falle i ulykke!
- ⁹ Men jeg skal juble i Herren og glede meg over hans frelse.
- ¹⁰ Hvert bein i kroppen skal si: «Herre, hvem er som du, du berger den hjelpeløse fra den som er sterkere enn han, en fattig stakkar fra den som raner ham.»
- ¹¹ Falske vitner reiser seg, de spør meg om slikt som jeg ikke vet.
- ¹² De lønner godt med ondt, jeg er helt forlatt.
- ¹³ Men jeg kledde meg i sekkestrie da de var syke. Jeg plaget meg med faste og ba med hodet bøyd
- ¹⁴ som for en venn eller bror. Lik en som sørger over sin mor, gikk jeg nedbøyd i svarte klær.
- ¹⁵ Men når jeg snubler, blir de glade og samler seg. De samler seg mot meg, de slår uten at jeg vet om det, de river og sliter uten stans.
- ¹⁶ Ugudelige som de er, spotter og håner de, de skjærer tenner mot meg.
- ¹⁷ Herre, hvor lenge vil du se på? Berg mitt liv fra deres herjinger, det eneste jeg har, fra løvene!
- ¹⁸ Jeg vil prise deg i den store forsamlingen, i folkemengden vil jeg love deg.
- ¹⁹ La ikke mine svikefulle fiender glede seg over meg! De som hater meg uten grunn, skal ikke få sende meg hånlige blikk.

²⁰For de taler ikke vennlig, men tenker ut svikefulle planer mot de stille i landet.

²¹De sperrer opp munnen mot meg og ler hånlig: «Vi har sett det med egne øyne!»

²²Du ser det, Herre. Vær ikke taus! Herre, vær ikke langt borte fra meg!

²³Våk opp og hjelp meg til min rett, min Gud og Herre, før min sak!

²⁴Døm meg etter din rettferdighet, Herre, min Gud. La dem ikke glede seg over meg!

²⁵De skal ikke le og tenke: «Som vi ønsket!» De skal ikke si: «Vi har slukt ham.»

²⁶Alle som jubler over min ulykke, skal bli til spott og skam. De som ser ned på meg, skal kle seg i skam og skjensel.

²⁷De som bryr seg om min rett, skal juble og glede seg. Alltid skal de si: «Stor er Herren, som ønsker fred for sin tjener.»

²⁸Min tunge skal forkynne din rettferd og lovprise deg hele dagen.

Salmene 36

¹Til korlederen. Av Herrens tjener. Av David.

²Synden taler til den lovløse dypt i hans hjerte. Redsel for Gud har han ikke for øye.

³Han ser det som smiger at noen oppdager hans skyld og legger ham for hat.

⁴Hvert ord fra hans munn er urett og svik. Han er ikke forstandig mer og gjør ikke det gode.

⁵Han legger onde planer på sitt leie. Han velger en vei som ikke er god. Han viser ikke fra seg det onde.

⁶Herre, til himmelen rekker din miskunn, din trofasthet når til skyene.

⁷Din rettferd er som mektige fjell, som det store havdyp er dine dommer. Herre, du berger både mennesker og dyr.

⁸ Hvor dyrebar er din kjærlighet, Gud! I skyggen av dine vinger søker menneskebarna ly.

⁹ De får nyte overfloden i ditt hus, du lar dem drikke av din gledes bekk.

¹⁰ For hos deg er livets kilde, i ditt lys ser vi lys.

¹¹ La din miskunn vare for dem som kjenner deg, din rettferd for de oppriktige av hjertet.

¹² La ikke foten til den stolte trække meg ned! Hånden til den lovløse skal ikke jage meg bort.

¹³ Der ligger de, de som gjør urett. De er støtt ned og kan ikke reise seg.

Salmene 37

¹ Av David.

Alef א

Bli ikke sint på voldsmenn, misunn ikke dem som gjør urett!

² Som gresset visner de fort, som grønne vekster tørker de inn.

Bet ב

³ Stol på Herren og gjør det gode. Bo i landet og ta vare på troskap!

⁴ Ha din lyst og glede i Herren, så gir han deg alt ditt hjerte ber om!

Gimel ג

⁵ Legg din vei i Herrens hånd! Stol på ham, så griper han inn.

⁶ Han lar din rettferd stige opp som lyset, din rett som høylys dag.

Dalet ד

⁷ Vær stille for Herren og vent på ham! Bli ikke sint på den som lykkes med sin vei, den som setter i verk onde planer!

He ה

⁸ Gi slipp på vreden, la harmen ligge! Bli ikke sint, det fører til det onde.

⁹ For voldsmenn skal utryddes, men de som venter på Herren, skal arve landet.

Waw ו

10 Om en liten stund er den lovløse borte. Ser du etter ham der han var, er han ikke der.

11 Men de hjelpeløse skal arve landet og glede seg over varig fred.

Zajin ז

12 Den urettferdige legger onde planer mot den rettferdige og skjærer tenner mot ham.

13 Herren ler av ham, for han ser at hans dag skal komme.

Het ה

14 De lovløse drar sverdet og spenner buen. De vil felle den hjelpeløse og fattige, slakte ned den som går på rett vei.

15 Sverdet skal ramme deres eget hjerte, buene skal brytes i stykker.

Tet ט

16 Det lille den rettferdige har, er bedre enn de urettferdiges store rikdom.

17 For de urettferdiges armer skal brytes, men Herren holder de rettferdige oppe.

Jod ך

18 Herren kjenner de helhjertedes dager, deres arv skal vare til evig tid.

19 De blir ikke til skamme i onde tider, når det er hungersnød, får de spise seg mette.

Kaf כ

20 Men de lovløse går til grunne. Herrens fiender forsvinner som blomsterprakten på marken, de blir borte som røyk.

Lamed ל

21 Den urettferdige låner og betaler ikke, den rettferdige er barmhjertig og gavmild.

22 De Herren velsigner, skal arve landet, de han forbanner, skal ryddes ut.

Mem מ

23 Herren gjør mannens steg faste og gleder seg over hans vei.

24 Om han faller, går han ikke over ende, for Herren holder hans hånd.

Nun 1

25 Ung har jeg vært, nå er jeg gammel, aldri har jeg sett en rettferdig forlatt eller hans barn be om brød.

26 Han er alltid barmhjertig og låner ut, hans barn blir en velsignelse.

Samek 0

27 Vend deg bort fra det onde og gjør det gode, så skal du bo trygt for alltid.

28 For Herren elsker det som er rett, sine trofaste vil han ikke forlate.

Ajin 3

De blir bevart til evig tid, men barn av urettferdige blir utryddet.

29 De rettferdige skal arve landet og alltid få bo i det.

Pe 5

30 I den rettferdiges munn er visdom, hans tunge taler rett.

31 Guds lov er i hans hjerte. Hans fot skal aldri vakle.

Tsade 3

32 Den urettferdige vokter på den rettferdige og prøver å ta hans liv.

33 Herren overgir ham ikke i den urettferdiges hånd og dømmer ham ikke skyldig i retten.

Qof 17

34 Vent på Herren og hold deg til hans vei! Han løfter deg opp så du arver landet. Du får se at de lovløse blir utryddet.

Resj 7

35 Jeg så en lovløs volds mann. Han brasket seg som en frodig seder.

36 Siden kom jeg forbi, da var han borte! Jeg lette, han var ikke å finne.

Sjin 12

37 Legg merke til den som er helhjertet. Se på den som er oppriktig! Det er fremtid for den som skaper fred.

38 Men lovbytere går alle til grunne, de lovløse får sin fremtid hugget av.

Taw א

39 De rettferdige får sin hjelp fra Herren, han er deres vern i trengselens tider.

40 Herren hjelper dem og berger dem. Han berger dem fra de urettferdige og frelser dem, for de søker tilflukt hos ham.

Salmene 38

1 En salme av David. Til påminning.

2 Herre, refs meg ikke i din vrede, straff meg ikke i din harme!

3 For dine piler har truffet meg, din hånd hviler tungt på meg.

4 I kroppen er ingenting uskadd, for du er harm, ikke et bein er helt, for jeg har syndet.

5 Skylden vokser meg over hodet lik en bør som er altfor tung.

6 Jeg har stinkende sår som renner av verk på grunn av min dårskap.

7 Jeg er krocket og nedbøyd, jeg går og sørger hele dagen.

8 Hoftene mine brenner av smerte, ingenting i kroppen er friskt.

9 Jeg er kraftløs og knust, jeg skriker ut mitt hjertes klage.

10 Herre, du kjenner min lengsel, mitt sukk er ikke skjult for deg.

11 Hjertet hamrer, kraften svikter, selv lyset i øynene har forlatt meg.

12 Venner og de som står meg nær, holder seg borte fra min plage, mine nærmeste holder seg på avstand.

13 De som står meg etter livet, setter snarer for meg. De som vil meg vondt, snakker om å skade meg, de grunner dagen lang på svik.

14 Men jeg er lik en døv, jeg hører ikke, jeg er lik en stum som ikke åpner munnen.

15 Jeg er lik en mann som ikke hører og ikke har svar i sin munn.

16 Men det er deg, Herre, jeg venter på. Du vil svare meg, Herre, min Gud.

¹⁷Jeg sa: La dem ikke glede seg over meg og ikke briske seg når foten min er ustø.

¹⁸For jeg er nær ved å falle, min smerte står alltid for meg.

¹⁹ Ja, jeg bekjenner min skyld og sørger over min synd.

²⁰Men fiendene lever og er sterke, de som hater meg uten grunn, er mange.

²¹ De som gjengjelder godt med ondt, står meg imot fordi jeg jager etter det gode.

²² Herre, forlat meg ikke! Min Gud, vær ikke langt borte fra meg!

²³Skynd deg og hjelp meg, Herre, min frelse!

Salmene 39

¹ Til korlederen. For Jedutun. En salme av David.

² Jeg sa: «Jeg vil vokte min vei så jeg ikke synder med tungen; jeg vil sette munnkurv på meg selv så lenge lovløse står foran meg.»

³Jeg ble målløs og stille, jeg var taus til ingen nytte. Min smerte ble verre.

⁴Hjertet brant i mitt indre, ilden flammet opp mens jeg stønnet. Jeg sa med min tunge:

⁵«Herre, lær meg at jeg skal dø, hvor få og tilmålte mine dager er, så jeg kan innse at mitt liv tar slutt.»

⁶ Se, en håndfull levedager har du gitt meg, min levetid er som ingenting for deg, hvert menneske er et pust. *Sela*

⁷ Som skyggebilder går de omkring. De uroer seg forgjeves. De samler i hauger, men vet ikke hvem som skal ha det.

⁸ Men nå, Herre, hva skal jeg vente på? Bare til deg står mitt håp.

⁹Fri meg fra alle mine synder! Gjør meg ikke til spott for dårer!

¹⁰Jeg tier, jeg åpner ikke munnen, for dette er ditt verk.

¹¹Ta bort den plagen du la på meg! Jeg går til grunne når du slår med din hånd.

¹²Du refser og straffer en mann for hans synd, som møll fortærer du det han har kjørt. Mennesket er et pust. *Sela*

¹³ Herre, hør min bønn og lytt til mitt rop, vær ikke døv når jeg gråter! For jeg er en hjemløs hos deg, en fremmed som alle mine fedre.

¹⁴ Vend blikket fra meg. Da lyser jeg opp før jeg går bort og ikke er mer.

Salmene 40

¹Til korlederen. En salme av David.

²Jeg ventet og håpet på Herren. Han bøyde seg til meg og hørte mitt rop.

³ Han dro meg opp av fordervelsens grav, opp av den dype gjørmen. Han satte mine føtter på fjell og gjorde skrittene faste.

⁴ Han la en ny sang i min munn, en lovsang til vår Gud. Mange skal se det og frykte og sette sin lit til Herren.

⁵ Salig er den som stoler på Herren, som ikke vender seg til de stolte, til dem som faller fra i løgn.

⁶ Store ting har du gjort for oss, Herre, min Gud, underfulle verk og planer, ingen er din like. Vil jeg fortelle og tale om dem, er de for mange til å telles.

⁷ Du har ikke glede i offer og gaver – du har åpnet mine ører – brennoffer og syndoffer krever du ikke.

⁸ Da sa jeg: «Se, her kommer jeg. I bokrullen er det skrevet om meg.

⁹Min Gud, å gjøre din vilje gir meg glede, din lov er dypt i mitt indre.»

¹⁰ Jeg forkynte rettferd i den store forsamlingen. Leppene holdt jeg ikke lukket, Herre, du vet det.

¹¹Din rettferd holdt jeg ikke skjult i hjertet, jeg talte om din trofasthet og frelse. Jeg skjulte ikke din miskunn og sannhet i den store forsamlingen.

¹² Herre, du vil ikke holde din barmhjertighet tilbake. Din miskunn og din sannhet skal alltid beskytte meg.

¹³ For talløse ulykker omgir meg, mine synder har nådd meg igjen, jeg kan ikke se. De er flere enn hårene på hodet, motet har sviktet meg.

¹⁴ Vis godvilje, Herre, og fri meg ut! Herre, skynd deg og hjelp meg!

¹⁵ La alle som står meg etter livet, bli til skamme og til spott! La dem som vil meg vondt, trekke seg tilbake uten ære!

¹⁶ De som ler og håner meg, skal bli slått av skam.

¹⁷ La alle som søker deg, fryde og glede seg i deg! La dem som elsker din frelse, alltid si: «Stor er Herren!»

¹⁸ Men jeg er hjelpeløs og fattig. Herren skal tenke på meg. Du er min hjelp, du berger meg. Drøy ikke lenger, min Gud!

Salmene 41

¹Til korlederen. En salme av David.

² Salig er den som har omsorg for de svake. På ulykkesdagen frir Herren ham ut.

³Herren verner ham og holder ham i live, lykkelig er han i landet. Du overgir ham ikke til grådige fiender!

⁴ Herren styrker ham i sykdommen; du forvandler leiet hans når han er syk.

⁵ Men jeg sier: «Herre, vær meg nådig; leg meg, for jeg har syndet mot deg!»

⁶Fienden taler ondt om meg: «Når skal han dø og navnet hans gå til grunne?»

⁷Kommer det en og ser til meg, taler han tomme ord. Hjertet hans samler på det som er ondt, så går han ut og snakker om det.

⁸Alle som hater meg, hvisker sammen, de legger onde planer mot meg:

⁹«Noe ondt har rammet ham, nå ligger han der og står ikke opp mer.»

¹⁰ Selv min venn som jeg stolte på, han som spiste ved mitt bord, løfter hælen mot meg.

¹¹Men du, Herre, vær meg nådig og reis meg opp, så jeg kan gjøre gjengjeld.

¹²Når fienden ikke får triumfere over meg, vet jeg at du har din glede i meg.

¹³ Fordi jeg er hel, holder du meg fast, du lar meg alltid stå for ditt ansikt.

¹⁴Velsignet er Herren, Israels Gud, fra evighet til evighet! Amen! Ja, amen!

Salmene 42

Andre bok

Salme 42–72

¹ Til korlederen. En læresalme. Av Korah-sangerne.

²Som hjorten lengter etter bekker med vann, lengter min sjel etter deg, min Gud.

³ Min sjel tørster etter Gud, etter den levende Gud. Når skal jeg få komme fram for Guds ansikt?

⁴ Tårer er mitt brød dag og natt. Hele dagen spør de meg: «Hvor er din Gud?»

⁵ Dette minnes jeg, min lengsel veller fram: Til Guds hus vandret jeg i festskaren med jubelrop og lovsang – en pilegrimsskare i fest.

⁶ Hvorfor er du tynget av sorg, min sjel, hvorfor er du urolig? Jeg vil vente på Gud! Enda en gang skal jeg prise ham, min frelser og min Gud.

⁷ Jeg er tynget av sorg, derfor går min tanke til deg fra Jordan- og Hermonlandet, fra berget Misár.

⁸ Dyp roper til dyp i drønnet av dine fossefall. Alle dine bølger og brenninger skyller over meg.

⁹ Herren sender sin godhet om dagen, sangen hans er hos meg om natten, en bønn til mitt livs Gud.

¹⁰ Jeg sier til Gud, min klippe: «Hvorfor har du glemte meg, hvorfor må jeg gå og sørge mens fienden plager meg?»

¹¹Fiendens hån går gjennom marg og bein. Hele dagen sier de: «Hvor er din Gud?»

¹²Hvorfor er du tynget av sorg, min sjel, hvorfor er du urolig? Jeg vil vente på Gud! Enda en gang skal jeg prise ham, min frelser og min Gud.

Salmene 43

¹ Gud, hjelp meg til min rett. Før min sak mot troløse folk! Fri meg fra mennesker som farer med svik og ondskap!

² For du er mitt vern, Gud. Hvorfor har du forkastet meg? Hvorfor må jeg gå og sørge mens fienden plager meg?

³ Send ditt lys og din sannhet, la dem lede meg og føre meg til ditt hellige fjell, til dine boliger.

⁴ Så kan jeg gå til Guds alter, til Gud, min glede og jubel, og synge din pris til lyren, Gud, min Gud.

⁵ Hvorfor er du tynget av sorg, min sjel, hvorfor er du urolig? Jeg vil vente på Gud! Enda en gang skal jeg prise ham, min frelser og min Gud.

Salmene 44

¹ Til korlederen. Av Korah-sangerne. En læresalme.

² Gud, vi har hørt det med egne ører, våre fedre har fortalt oss om den gjerning du gjorde i deres tid, i gamle dager.

³ Med din hånd drev du folkeslag bort, men du plantet våre fedre; du fór ille med folkene, men lot våre fedre slippe fri.

⁴ De tok ikke landet ved sverd. Deres egen arm ga ingen seier, det var din høyre hånd og din arm og lyset fra ditt ansikt, for du hadde dem kjær.

⁵ Bare du er min konge og Gud, som byr at Jakob skal berges.

⁶ Ved deg støter vi fienden ned, ved ditt navn trækker vi på dem som står oss imot.

⁷ For jeg setter ikke min lit til buen, det er ikke sverdet som redder meg.

⁸ Nei, du har frelst oss fra fienden, dem som hater oss, gjorde du til skamme.

⁹ Vi fryder oss alltid i Gud, vi priser ditt navn til evig tid. *Sela*

- 10 Likevel har du støtt oss bort og ført skam over oss, du dro ikke ut med våre hærer.
- 11 Du lot oss vike tilbake for fienden, de som hatet oss, røvet til seg bytte.
- 12 Du har gjort oss til slaktefe og spredt oss blant folkene.
- 13 Du har solgt ditt folk til spottpris, du tok ikke stor betaling.
- 14 Du har gjort oss til spott for våre naboer, til hån for dem som bor omkring oss.
- 15 Du har gjort oss til et ordtak blant folkene, du lar folkeslag riste på hodet av oss.
- 16 Dagen lang står min vanære for meg, ansiktet dekkes av skam
- 17 under ropet fra dem som håner og spotter, ved synet av fienden og hevneren.
- 18 Alt dette har kommet over oss enda vi ikke har glemt deg og ikke sveket din pakt.
- 19 Vårt hjerte har ikke vendt seg bort, våre føtter har ikke bøyd av fra din vei.
- 20 Likevel har du knust oss der sjakaler bor, og latt dødsskyggen dekke oss.
- 21 Om vi glemte vår Guds navn og strakte våre hender mot en fremmed gud,
- 22 så ville vel Gud ha avslørt det, han som kjenner hjertets skjulte tanker?
- 23 Men for din skyld drepes vi dagen lang, vi regnes som slaktesauer.
- 24 Reis deg! Hvorfor sover du, Herre? Våkn opp, forkast oss ikke for alltid!
- 25 Hvorfor skjuler du ditt ansikt, hvorfor glemmer du vår nød og vår trengsel?
- 26 Vi synker ned i støvet, vi ligger presset mot jorden.
- 27 Reis deg og hjelp oss, fri oss ut i din miskunn!

Salmene 45

1 Til korlederen. Etter «Liljene». Av Korah-sangerne. En læresalme. En sang om kjærlighet.

- ²Mitt hjerte strømmer over av gode ord, jeg dikter mine sanger for kongen. Tungen er lik pennen til en dyktig skriver.
- ³ Du er den fagreste blant mennesker, vakker tale er lagt på dine lepper. Derfor har Gud velsignet deg for alltid.
- ⁴Spenn sverdet fast ved hoften, du kriger, i din høyhet og herlighet!
- ⁵Vinn seier i din herlighet! Ri ut til strid for sannhet, mildhet og rett! Din høyre hånd lar deg se skremmende gjerninger.
- ⁶Pilene dine er spisse, folkeslag stuper for deg. Kongens fiender er rammet i hjertet.
- ⁷ Din trone, Gud, står til evig tid, din kongstav er rettferdighetens septer.
- ⁸ Du har elsket rettferd og hatet urett. Derfor har Gud, din Gud, salvet deg med gledens olje framfor dine venner.
- ⁹ Du er svøpt i duften fra myrra, aloe og kassia. Strengespill fra elfenbenshaller gir deg glede.
- ¹⁰ Kongsdøtre er blant dine utvalgte, ved din høyre side står dronningen i Ofir-gull.
- ¹¹Hør, datter, se hit og vend øret til! Glem ditt folk og din slekt,
- ¹²for kongen begjærer din skjønnhet. Han er din herre, bøy deg ned for ham!
- ¹³ Tyros' datter og de rike i folket skal søke din gunst med gaver.
- ¹⁴Fullkommen, strålende trer kongsdatteren inn, kjolen hennes er gjennomvevd med gull.
- ¹⁵I fargerik drakt blir hun ført til kongen. Unge jenter er bak henne, venninnene hennes føres fram for deg.
- ¹⁶De ledes inn med glede og jubel, de går inn i kongens slott.
- ¹⁷Sønnene dine skal tre i fedrenes sted, sett dem til høvdinger rundt om i landet!

¹⁸ Fra slekt til slekt vil jeg minnes ditt navn, derfor skal folkene lovsynge deg til evig tid.

Salmene 46

¹ Til korlederen. Av Korah-sangerne. Etter «Alamot». En sang.

² Gud er vår tilflukt og vår styrke, en hjelp i nød og alltid nær.

³ Derfor frykter vi ikke når jorden skaker, når fjellene vakler i havets dyp.

⁴ Vannet buldrer og bruser, fjellene skjelver når havet reiser seg. *Sela*

⁵ Det finnes en elv med bekker som gleder Guds by, den helligste bolig for Den høyeste.

⁶ Gud er midt i byen, den kan ikke vakle, Gud hjelper den når morgenen gryr.

⁷ Folkeslag buldret, riker vaklet, han lot røsten runge, jorden skalv.

⁸ Herren Sebaot er med oss, Jakobs Gud er vår faste borg. *Sela*

⁹ Kom og se hva Herren har gjort, han som gjør skremmende ting på jorden!

¹⁰ Han gjør slutt på krig over hele jorden, han bryter buer og splintrer spyd, han setter fyr på vogner.

¹¹ Hold opp! Kjenn at jeg er Gud. Jeg er opphøyd over folkeslag, opphøyd på jorden.

¹² Herren Sebaot er med oss, Jakobs Gud er vår faste borg. *Sela*

Salmene 47

¹ Til korlederen. Av Korah-sangerne. En salme.

² Klapp i hendene, alle folk, løft jubelrop til Gud!

³ For Herren, Den høyeste, er verdt å frykte, en stor konge over hele jorden.

⁴ Han legger folkeslag under oss, folk legger han under våre føtter.

⁵ Han velger ut et land for oss, en stolt arv for Jakob, som han elsker. *Sela*

⁶ Gud stiger opp til jubelrop, Herren stiger opp mens hornene gjaller.

⁷Syng for Gud, ja, syng og spill, syng og spill for vår konge!

⁸For Gud er konge over hele jorden. Syng en sang som gjør vis!

⁹ Gud er konge over folkene, Gud har satt seg på sin hellige trone.

¹⁰ Folkenes fyrster samles, krigsfolket til Abrahams Gud. For skjoldene på jorden hører Gud til, han er opphøyd over alle.

Salmene 48

¹En sang. En salme. Av Korah-sangerne.

² Stor er Herren og verdig lov og pris i vår Guds by, på hans hellige fjell.

³ Fagert og høyt, en glede for hele jorden er Sion-fjellet lengst i nord, den store kongens by.

⁴ I byens borger gir Gud seg til kjenne, han er vårt vern.

⁵ For kongene slo seg sammen og dro fram i fylking.

⁶De så opp og ble slått av skrekk, de rømte i redsel.

⁷Redsel kom over dem så de skalv, rier som hos en fødende kvinne,

⁸ som når østavind knuser Tarsis-skip.

⁹Det vi før hørte, har vi nå sett i byen til Herren Sebaot, i byen til vår Gud. Gud holder den oppe til evig tid. *Sela*

¹⁰I ditt tempel, Gud, tenker vi på din miskunn.

¹¹ Gud, der ditt navn er kjent, blir du lovsunget, helt til jordens ender. Din høyre hånd er full av rettferd.

¹² Sion-fjellet skal glede seg og Judas døtre juble over dine dommer.

¹³Gå rundt Sion, gå helt omkring, tell tårnene i byen,

¹⁴legg merke til vollene, gå gjennom borgene. Fortell så til den slekten som kommer:

¹⁵ Slik er Gud, vår Gud for evig. Han skal føre oss ut over døden.

Salmene 49

- ¹Til korlederen. Av Korah-sangerne. En salme.
- ²Hør dette, alle folk, lytt, alle som bor i verden,
- ³høy og lav, rik og fattig!
- ⁴ Min munn taler visdom, det hjertet tenker, er forstand.
- ⁵Jeg vil vende mitt øre til visdomsord, tyde min gåte til klangen fra lyren.
- ⁶Hvorfor frykte i onde dager, når jeg omringes av svikeres ondskap?
- ⁷ De setter sin lit til sitt gods og skryter av sin store rikdom.
- ⁸Ingen kan kjøpe fri en bror, ingen kan gi Gud løsepenger for ham.
- ⁹Det er kostbart å kjøpe livet hans fri, det må en oppgi for alltid.
- ¹⁰Kunne han vel leve evig og aldri se graven?
- ¹¹ Selv vismenn dør, det kan alle se, med dårer og uforstandige går de til grunne. De etterlater sitt gods til andre.
- ¹² Graven blir deres hjem for evig, en bolig fra slekt til slekt, de som samlet seg jord i sitt eget navn.
- ¹³ Med all sin prakt kan mennesket ikke bestå. Det ligner dyrene som må dø.
- ¹⁴Slik går det med dem som stoler på seg selv, og med dem som følger etter og gleder seg over det de sier. *Sela*
- ¹⁵Som sauer drar de mot dødsriket, døden er deres gjeter. De rettskafne skal herske over dem når morgenen gryr. Skikkelsen tæres bort, i dødsriket skal de ha sin bolig.
- ¹⁶ Men Gud vil kjøpe meg fri fra dødsrikets grep, for han vil ta meg til seg. *Sela*
- ¹⁷Vær ikke redd når noen blir rik, når velstanden øker i hans hus.
- ¹⁸ For når han dør, får han ingenting med, velstanden følger ham ikke i graven.
- ¹⁹ Han priser seg lykkelig her i livet: «Folk roser deg, for du gjør det godt.»
- ²⁰Likevel går han til sine fedre, til dem som aldri mer får se lys.
- ²¹Med all sin prakt kan mennesket ikke forstå, det er lik dyrene som må dø.

Salmene 50

- ¹ En salme av Asaf. Gud over guder taler, Herren roper til jorden der sol går opp og der sol går ned.
- ² Fra Sion, det fullkomment vakre, stråler Gud fram.
- ³ Vår Gud kommer, han tier ikke. Foran ham går en fortærende ild, omkring ham stormer det sterkt.
- ⁴ Han kaller på himmelen der oppe og på jorden, for han vil dømme sitt folk.
- ⁵ Samle mine trofaste hos meg, de som med offer har sluttet pakt med meg.
- ⁶ Himmelen forkynner hans rettferd. Han er en Gud som dømmer. *Sela*
- ⁷ Hør, mitt folk, jeg vil tale, Israel, jeg vil vitne mot deg. Jeg er Gud, din Gud.
- ⁸ Det er ikke for dine slaktoffer jeg viser deg til rette, dine brennoffer er alltid foran meg.
- ⁹ Men jeg tar ikke okser fra ditt hus eller bukker fra dine kveer.
- ¹⁰ For alt viltet i skogen er mitt, dyrene på de tusen fjell.
- ¹¹ Jeg kjenner alle fugler i fjellet, krypet på marken tilhører meg.
- ¹² Var jeg sulten, sa jeg det ikke til deg, for jorden og det som fyller den, tilhører meg.
- ¹³ Skulle jeg spise kjøtt av okser eller drikke blod av bukker?
- ¹⁴ Du skal ofre lovsang til Gud, oppfylle dine løfter til Den høyeste!
- ¹⁵ Kall på meg på nødens dag, så vil jeg utfri deg, og du skal gi meg ære.
- ¹⁶ Men til den lovløse sier Gud: Hvorfor står du og ramser opp mine bud og tar min pakt i din munn?
- ¹⁷ Du har jo hatet formaning og kastet mine ord bak deg.
- ¹⁸ Ser du en tyv, slår du følge med ham, med ekteskapsbrytere gjør du felles sak.
- ¹⁹ Du slipper munnen løs i ondskap, med tungen spinner du svik.

²⁰Du sitter og taler mot din bror, din mors sønn skitner du til.

²¹Dette gjorde du, og jeg tidde. Du tenkte at jeg var som du. Men jeg skal vise deg til rette, stille saken fram for deg.

²²Forstå dette, dere som glemmer Gud! Ellers river jeg dere i stykker, og ingen kan berge dere.

²³ Den som ofrer lovsang, gir meg ære, den som gjør sin vei fast, lar jeg se Guds frelse.

Salmene 51

¹Til korlederen. En salme av David,

² da profeten Natan kom til ham etter at han hadde vært hos Batseba.

³ Vær meg nådig, Gud, i din kjærlighet, stryk ut mitt lovbrudd i din store barmhjertighet!

⁴Vask meg ren for skyld og rens meg for min synd!

⁵For mine lovbrudd kjenner jeg, min synd står alltid for meg.

⁶ Mot deg alene har jeg syndet, det som er ondt i dine øyne, har jeg gjort. Derfor har du rett når du taler, du er ren når du feller dom.

⁷ Ja, med skyld ble jeg født, med synd ble jeg til i mors liv.

⁸Se, du gleder deg over sannhet i mitt indre, du lærer meg visdom i det skjulte.

⁹ Ta bort min synd med isop, så jeg blir ren, vask meg, så jeg blir hvitere enn snø.

¹⁰La meg få oppleve fryd og glede, la lemmene du knuste, få juble.

¹¹Skjul ditt ansikt for mine synder, utslett all min skyld!

¹² Gud, skap i meg et rent hjerte, gi meg en ny og stødig ånd!

¹³ Driv meg ikke bort fra ditt ansikt, ta ikke fra meg din hellige Ånd!

¹⁴Gi meg igjen gleden over din frelse, hold meg oppe med en villig ånd!

¹⁵ Jeg vil lære lovbrøttere dine veier, syndere skal vende om til deg.

16 Fri meg, Gud, fra blodskyld, du Gud som er min frelse! Så skal min tunge juble over din rettferd.

17 Herre, lukk opp mine lepper så min munn kan lovprise deg.

18 For du har ikke glede i slaktoffer, mitt brennoffer bryr du deg ikke om.

19 Offer for Gud er en sønderbrutt ånd. Gud, du forakter ikke et knust og nedbrutt hjerte.

20 Gjør vel mot Sion i din nåde, bygg Jerusalems murer!

21 Da skal du ha glede i rette offer, brennoffer og heloffer. Da skal de ofre okser på ditt alter.

Salmene 52

1 Til korlederen. En læresalme. Av David,

2 da edomitten Doeg kom og fortalte Saul at David hadde tatt inn i Ahimeleks hus.

3 Du mektige, hvorfor skryter du av det onde? Guds godhet varer dagen lang.

4 Du legger planer som er til skade. Tungen er lik en skarp kniv. Den farer med svik.

5 Du elsker det onde mer enn det gode, løgn mer enn sanne ord. *Sela*

6 Du elsker hvert ord som gjør skade, du svikefulle tunge.

7 Derfor skal Gud slå deg ned for alltid, ta deg og rive deg ut av ditt telt. Han skal rykke deg opp med rot, bort fra de levendes land. *Sela*

8 De rettferdige skal se det og frykte, de skal le av ham:

9 «Se på ham. Han gjorde ikke Gud til sitt vern, men satte sin lit til sin store rikdom og brukte sin styrke til å skade.»

10 Men jeg er som et oliventre, grønt og frodig i Guds hus. Jeg setter min lit til Guds godhet, til evig tid.

11 Jeg vil alltid prise deg fordi du grep inn. Med dine trofaste setter jeg mitt håp til ditt navn, for det er godt.

Salmene 53

- ¹ Til korlederen. Etter «Mahalat». En læresalme. Av David.
- ² Dårene sier i hjertet: «Det finnes ingen Gud.» Ond og avskyelig er deres urett, det er ingen som gjør det gode.
- ³ Fra himmelen ser Gud ned til menneskene for å se om det finnes noen som er vis, noen som søker Gud.
- ⁴ Alle har trukket seg unna, alle som en er fordervet. Det finnes ingen som gjør det gode, ikke en eneste.
- ⁵ Forstår de da ingen ting, de som gjør urett? De eter opp folket mitt som om de spiser brød, og kaller ikke på Gud.
- ⁶ Da skal de rammes av redsel, de som aldri var redde. For Gud skal strø ut knoklene av dem som slår leir mot deg. De blir til skamme, for Gud har vraket dem.
- ⁷ Måtte frelse komme til Israel fra Sion! Når Gud vender skjebnen for sitt folk, skal Jakob juble og Israel glede seg.

Salmene 54

- ¹ Til korlederen. Med strengespill. En læresalme. Av David,
- ² den gang mennene fra Sif kom og sa til Saul: «David holder seg skjult hos oss.»
- ³ Gud, frels meg ved ditt navn, skaff meg rett ved din kraft!
- ⁴ Gud, hør min bønn, vend øret til mine ord!
- ⁵ Fremmede har reist seg mot meg, voldsmenn står meg etter livet. De bryr seg ikke om Gud. *Sela*
- ⁶ Men Gud er den som hjelper meg, Herren holder meg i live.
- ⁷ Vend det onde mot mine fiender. Gjør ende på dem i din trofasthet!
- ⁸ Villig skal jeg ofre til deg og prise navnet ditt, Herre, for det er godt.
- ⁹ Herren har fridd meg ut av all nød, så jeg kan se ned på mine fiender.

Salmene 55

- ¹Til korlederen. Med strengespill. En læresalme. Av David.
- ² Vend øret til min bønn, Gud, skjul deg ikke når jeg ber.
- ³ Lytt til meg og gi meg svar! Jeg er full av uro og sorg. Jeg er ute av meg,
- ⁴ for fienden roper, de lovløse trykker meg ned. De velter urett over meg, rasende går de mot meg.
- ⁵ Hjertet vrir seg i meg, jeg er grepet av dødsangst.
- ⁶ Jeg skjelver av frykt, jeg er overveldet av redsel.
- ⁷ Jeg sa: Hadde jeg vinger som duen, da fløy jeg bort og fant meg et bosted.
- ⁸ Langt av gårde ville jeg flykte, i ørkenen ville jeg slå meg ned. *Sela*
- ⁹ Raskt ville jeg søke ly for rasende vind og storm.
- ¹⁰ Herre, forvirr dem og kløv deres tungemål! For jeg ser vold og strid i byen.
- ¹¹ Dag og natt går de omkring på bymuren. Innenfor er ugjerning og urett.
- ¹² Ødeleggelse rår der inne, vold og svik blir aldri borte fra torget.
- ¹³ Var det en fiende som hånte meg, kunne jeg tåle det. Var det en uvenn som så ned på meg, ville jeg gjemme meg for ham.
- ¹⁴ Men det er du, min like, min gode venn og kjenning,
- ¹⁵ vi som snakket fortrolig sammen og gikk i festtog i Guds hus.
- ¹⁶ La døden komme over dem, la dem fare til dødsriket midt i livet! For de har ondskap i hjem og i hjerte.
- ¹⁷ Men jeg vil rope til Gud, og Herren skal frelse meg.
- ¹⁸ Kveld og morgen og midt på dagen klager og sukker jeg, og han skal høre mitt rop.
- ¹⁹ Han skal fri meg fra strid og gi meg fred, selv om mange går mot meg.
- ²⁰ Gud skal høre og ydmyke dem, han som troner fra eldgammel tid. *Sela* For de forandrer seg ikke, de frykter ikke Gud.

²¹Fienden legger hånd på sine venner, han bryter sin pakt.

²²Hans tale er glattere enn smør, men han har strid i sinne. Hans ord er bløtere enn olje, men de er dragne sverd.

²³Kast din byrde på Herren, han vil sørge for deg! Han lar aldri den rettferdige vakle.

²⁴Men du er Gud. Styr dem ned i den dype graven! Drapsmenn og svikere når ikke halve sin levetid. Men jeg setter min lit til deg.

Salmene 56

¹Til korlederen. Etter «Duen i fjerne terebinter». En miktam. Av David, den gang filisterne grep ham i Gat.

²Vær meg nådig, Gud! Folk jager meg, stridsmenn trenger seg på meg hele dagen.

³Fiender jager meg dagen lang, fra sin høyde går de til angrep, de er mange.

⁴Når jeg er redd, stoler jeg på deg.

⁵Jeg stoler på Gud, jeg priser hans ord. Jeg stoler på Gud, jeg er ikke redd. Hva kan vel mennesker gjøre meg?

⁶De vrir på ordene mine dagen lang, de tenker bare på å skade meg.

⁷De slår seg sammen og ligger på lur, de vokter mine skritt, venter bare på å ta mitt liv.

⁸Skal de slippe unna med sin urett? Styr folkeslag ned i din vrede, Gud!

⁹Du har talt mine hjemløse skritt, mine tårer har du samlet i din lærflaske. Står det ikke i din bok?

¹⁰Derfor må fienden trekke seg tilbake den dagen jeg roper. Det vet jeg, at Gud er med meg.

¹¹Jeg stoler på Gud, jeg priser ordet, Jeg stoler på Herren, jeg priser ordet.

¹²Jeg stoler på Gud, jeg er ikke redd. Hva kan et menneske gjøre meg?

¹³ Jeg vil holde mine løfter til deg, Gud, derfor kommer jeg med lovsangsoffer til deg.

¹⁴ For du har berget mitt liv fra døden og foten fra å snuble, så jeg kan vandre for Guds ansikt i livets lys.

Salmene 57

¹ Til korlederen. «Ødelegg ikke!» En miktam. Av David, den gang han rømte for Saul og gjemte seg i en hule.

² Vær meg nådig, Gud, vær meg nådig! For jeg søker tilflukt hos deg. I skyggen av dine vinger søker jeg ly til faren er over.

³ Jeg roper til Gud, Den høyeste, til Gud som gjør vel mot meg.

⁴ Han skal sende meg hjelp fra himmelen, håne dem som jager meg *Sela* og gi meg sin miskunn og troskap.

⁵ Selv ligger jeg midt blant løver som vil sluke mennesker. Tennene deres er spyd og piler, tungen er et kvast sverd.

⁶ Vis deg høy over himmelen, Gud, vis din herlighet over all jorden!

⁷ De la ut et nett for mine føtter, de presset meg ned. De gravde en fallgrav for meg, men selv falt de ned i graven. *Sela*

⁸ Mitt hjerte er rolig, Gud, rolig og trygt. Jeg vil synge og spille.

⁹ Våkn opp, min ære, våkn opp, harpe og lyre! Morgenrøden vil jeg vekke.

¹⁰ Jeg vil takke deg blant folkene, Herre, lovsynge deg blant folkeslag.

¹¹ For din miskunn når til himmelen, din troskap til skyene.

¹² Vis deg høy over himmelen, Gud, vis din herlighet over all jorden!

Salmene 58

¹ Til korlederen. «Ødelegg ikke!» En miktam. Av David.

² Taler dere virkelig rett, dere mektige? Dømmer dere rettferdig, dere mennesker?

³Nei, fra hjertet bærer dere fram urett på jorden, med hendene sprer dere vold.

⁴Fra fødselen av er de urettferdige på avveier, helt fra mors liv farer løgnerne vill.

⁵Deres gift er som ormegift, de ligner en orm som er døv, den lukker øret

⁶og hører ikke på den som hvisker, på den som er kyndig i besvergelses.

⁷Gud, knus tennene i deres munn, Herre, bryt løvenes tanngard i stykker!

⁸La dem bli borte slik vann renner vekk! La dem bare spenne buen, pilene er uten kraft.

⁹La dem bli lik sneglen som løses opp i slim, lik den dødfødte som aldri så solen.

¹⁰Før grytene kjenner varmen fra tornekvistene, blåser han dem bort, de friske som de brennende.

¹¹Den rettferdige skal glede seg når han ser at han får hevn. Han skal vaske føttene i de urettferdiges blod.

¹²Da skal menneskene si: «Ja, den rettferdige får sin lønn. Det finnes en Gud som dømmer på jorden.»

Salmene 59

¹Til korlederen. «Ødelegg ikke!» En miktam. Av David, den gang Saul sendte folk som skulle vokte på huset for å drepe ham.

²Gud, fri meg fra fiender, vern meg mot dem som reiser seg mot meg!

³Fri meg fra dem som gjør urett, frels meg fra drapsmenn!

⁴Nå ligger de og lurar på meg. De sterke kaster seg over meg, men jeg har ikke forbrutt meg eller syndet, Herre.

⁵Jeg er uten skyld, men de løper fram og stiller opp til strid. Våkne opp, kom til meg og se!

⁶Gud, Herre Sebaot, du er Israels Gud. Våkne opp og hold regnskap med alle folk, vær ikke nådig mot dem som farer med urett og svik! *Sela*

- ⁷De kommer tilbake hver kveld, de hyler som hunder og går rundt i byen.
- ⁸Hør, de lar munnen renne over, leppene er som sverd. Er det noen som hører?
- ⁹Men du, Herre, ler av dem, du håner alle folkeslag.
- ¹⁰Min styrke, jeg ser etter deg, for Gud er mitt vern.
- ¹¹Min Gud møter meg med miskunn, han lar meg se ned på mine fiender.
- ¹²Drep dem ikke, for da glemmer folket. Styr dem med makt så de må flakke omkring, Herre, vårt skjold!
- ¹³Ordene de har på leppene, er synd fra deres munn. La dem fanges i sitt hovmod! De taler forbannelse og løgn.
- ¹⁴Gjør ende på dem i din harme, gjør ende på dem, så de ikke lenger er til. Da skal de skjønne at det er Gud som rår i Jakob, helt til jordens ender. *Sela*
- ¹⁵De kommer tilbake hver kveld, de hyler som hunder og går rundt i byen.
- ¹⁶De flakker omkring etter mat, de knurrer om de ikke blir mette.
- ¹⁷Men jeg vil synge om din makt og juble hver morgen over din miskunn. For du er blitt mitt vern, en tilflukt den dag jeg er i nød.
- ¹⁸Min styrke, jeg vil synge for deg, for Gud er mitt vern, min Gud som viser miskunn.

Salmene 60

- ¹Til korlederen. Etter «Vitnesbyrdets lilje». En miktam, til lærdom. Av David,
- ²den gang han lå i strid med arameerriket mellom elvene og arameerriket i Soba, og Joab dro tilbake og slo edomittene i Saltdalen, tolv tusen mann.
- ³Gud, du har forkastet og knust oss. Harm har du vært. Reis oss opp igjen!
- ⁴Du lot landet skjelve og revne. Leg bruddene, for landet vakler.
- ⁵Du lot ditt folk se harde tider, ga oss vin så vi ravet.
- ⁶Du reiste en fane for dem som frykter deg. Dit kan de flykte for buen. *Sela*
- ⁷Hjelp oss med din høyre hånd, svar meg, så dine kjære kan bli berget.

⁸ Gud har talt i sin helligdom: «Med jubel vil jeg dele ut Sikem, Sukkot-dalen vil jeg måle opp.

⁹ Mitt er Gilead og mitt er Manasse, Efraim er hjelmen på mitt hode, Juda er min herskerstav.

¹⁰ Men Moab er mitt vaskefat, på Edom kaster jeg sandalen. Hyll meg, Filisterland!»

¹¹ Hvem fører meg til festningsbyen, hvem leder meg til Edom?

¹² Det er du, Gud, du som forkastet oss og ikke dro ut med våre hærer.

¹³ Støtt oss mot fienden! Hjelp fra mennesker er ingenting verdt.

¹⁴ I Gud skal vi gjøre storverk. Han skal trække ned våre fiender.

Salmene 61

¹ Til korlederen. Med strengespill. Av David.

² Hør mitt rop, Gud, lytt til min bønn!

³ Fra jordens ende roper jeg til deg når hjertet mister sin kraft. Før meg opp på en klippe som er høyere enn jeg.

⁴ For du har vært min tilflukt, et tårn til vern mot fienden.

⁵ La meg alltid få bo i ditt telt, søke tilflukt i ly av dine vinger! *Sela*

⁶ For du, Gud, har hørt mine løfter og gitt dem som frykter ditt navn, deres arv.

⁷ Legg flere dager til kongens dager, så hans år må vare i slekt etter slekt.

⁸ La ham trone evig for Gud, la miskunn og troskap verne ham!

⁹ Så skal jeg alltid lovsynge ditt navn og daglig oppfylle mine løfter.

Salmene 62

¹ Til korlederen. Etter Jedutun. En salme av David.

² Bare hos Gud er jeg stille, fra ham kommer min frelse.

³ Bare han er min klippe og min frelse og mitt vern, jeg skal ikke vakle.

⁴Hvor lenge kan dere alle gå løs på en mann for å slå ham i hjel? Han er jo en lutende vegg, en nedbrutt mur.

⁵ De legger planer om å støte ham ned, ned fra hans høyde, de elsker svik. De velsigner med munnen, men forbanner i sitt indre. *Sela*

⁶ Bare hos Gud skal jeg være stille, fra ham kommer mitt håp.

⁷Bare han er min klippe og min frelse og mitt vern, jeg skal ikke vakle.

⁸Hos Gud er min frelse og min ære. Min mektige klippe, min tilflukt er hos Gud.

⁹ Stol alltid på ham, dere folk, øs ut deres hjerte for ham! Gud er vår tilflukt. *Sela*

¹⁰ Småfolk er bare et pust, stormenn er en løgn, på vektskålen vipper de opp, lettere enn et vindpust er de alle.

¹¹ Sett ikke lit til vold, ha ikke forgjeves håp til rov! Om rikdommen vokser, la deg ikke merke med det!

¹²Én gang har Gud talt, to ting har jeg hørt: at makten tilhører Gud,

¹³ og at all miskunn, Herre, tilhører deg. Du lønner hver og en etter det han har gjort.

Salmene 63

¹ En salme av David, den gangen han var i Juda-ørkenen.

² Gud, du er min Gud, som jeg søker. Min sjel tørster etter deg, min kropp lengter etter deg i et vannløst, tørt og utarmet land.

³ I helligdommen skuet jeg deg, jeg så din makt og herlighet.

⁴For din miskunn er bedre enn livet. Mine lepper skal synge din pris.

⁵ Slik vil jeg velsigne deg hele livet og løfte hendene i ditt navn.

⁶ Jeg mettes som med fete retter, med jublende lepper priser jeg deg.

⁷Jeg tenker på deg der jeg ligger og hviler, og grunner på deg gjennom natten.

- ⁸ For du har vært en hjelp for meg, jeg jubler i skyggen av dine vinger.
- ⁹ Jeg holder fast ved deg, din høyre hånd har grepet meg.
- ¹⁰ Men det går ille med dem som står meg etter livet, de skal fare ned i jordens dyp.
- ¹¹ De skal overgis til sverdet og bli til rov for sjakaler.
- ¹² Men kongen skal glede seg i Gud. Alle som sverger ved ham, kan være stolte, for løgneres munn skal lukkes.

Salmene 64

- ¹Til korlederen. En salme av David.
- ²Hør meg, Gud, når jeg ber, vern mitt liv når fienden skremmer!
- ³Skjul meg for banden av voldsmenn, for hopen av dem som gjør urett.
- ⁴ De gjør sin tunge skarp som et sverd og sikter inn pilene, de bitre ordene.
- ⁵Fra bakhold vil de skyte den uskyldige. Brått skyter de ham, de frykter ikke.
- ⁶ De styrker hverandre med onde ord. De taler om å sette snarer og sier: «Ingen vil se dem.»
- ⁷ De tenker ut ondskap. «Nå er vi klare, tanken er tenkt, det er store dyp i menneskets hjerte!»
- ⁸ Men Gud skyter dem med piler, brått blir de truffet.
- ⁹Han fører dem til fall, deres egen tunge rammer dem. Alle som ser dem, blir rystet.
- ¹⁰Alle mennesker blir grepet av frykt. De kunngjør Guds gjerning og forstår hva han har gjort.
- ¹¹ Den rettferdige gleder seg i Herren og søker tilflukt hos ham. Den oppriktige av hjertet priser seg lykkelig.

Salmene 65

- ¹Til korlederen. En salme av David. En sang.

- ² Lovsangen tilhører deg, Gud, på Sion, for deg skal løftene bli innfridd,
³du som hører bønner, til deg kommer alle mennesker.
- ⁴ Når vår skyld blir for sterk for oss, tilgir du våre lovbrudd.
- ⁵ Salig er den som du velger ut og tar inn til deg så han får bo i dine forgårder. Vi vil mette oss med det gode i ditt hus, med det hellige i ditt tempel.
- ⁶ Med skremmende gjerninger svarer du oss i rettferdighet, Gud, vår frelser. Alle jordens ender og det ytterste havet stoler på deg.
- ⁷ Du reiste fjellene med din kraft, du var kledd med velde.
- ⁸ Du dempet det brusende havet, bølgebruset og larmen fra folkene.
- ⁹ De som bor lengst borte, blir grepet av frykt ved dine tegn. Ved morgnens og kveldens porter skaper du jubel.
- ¹⁰ Du gjester jorden og lar den drikke dypt, du gjør den overdådig rik. Guds bekk er full av vann, du sørger for kornet, ja, slik sørger du for jorden.
- ¹¹ Du vanner furene, jevner plogveltene, med regnskurer gjør du jorden myk, du velsigner jordens grøde.
- ¹² Du kroner året med dine gode gaver, dine spor flyter over av rikdom,
¹³beitene i ødemarken flyter over, haugene smykker seg med jubel.
- ¹⁴ Markene kler seg med sauer, dalene svøper seg i korn. De roper av glede, de synger.

Salmene 66

- ¹ Til korlederen. En sang. En salme. Rop med jubel for Gud, hele jorden!
- ² Spill og syng til ære for hans navn, gi ham pris og ære!
- ³ Si til Gud: «Hvor skremmende dine gjerninger er!» Fienden kryper for din store makt.
- ⁴ Hele jorden skal bøye seg for deg, de skal spille for deg og lovsynge ditt navn. *Sela*

- ⁵ Kom og se alt Gud har gjort, skremmende er hans gjerninger blant mennesker.
- ⁶ Han gjorde sjø til tørt land, gjennom elven gikk de til fots. Derfor gleder vi oss over ham.
- ⁷ Han hersker med velde til evig tid, hans øyne gransker folkeslag. Ingen opprører skal reise seg. *Sela*
- ⁸ Dere folk, velsign vår Gud! La lovsangen lyde for ham.
- ⁹ Han holder oss i live og lar ikke våre føtter vakle.
- ¹⁰ For du har prøvet oss, Gud, rensset oss som de rensset sølv.
- ¹¹ Du lot oss gå i garnet, du la en byrde av motgang på våre hofter.
- ¹² Du lot mennesker ri over våre hoder, vi gikk gjennom ild og vann. Så førte du oss ut til overflod.
- ¹³ Jeg kommer med brennoffer til ditt hus, jeg vil oppfylle det jeg lovet deg,
- ¹⁴ det leppene talte, det munnen sa da jeg var i nød.
- ¹⁵ Jeg gir deg fete dyr som brennoffer sammen med røyken av værer. Jeg ofrer både okser og bukker. *Sela*
- ¹⁶ Kom og hør, alle dere som frykter Gud, jeg skal fortelle hva han har gjort mot meg.
- ¹⁷ Min munn ropte til ham, på tungen var det lovsang.
- ¹⁸ Hadde jeg urett i sinne, ville Herren ikke ha hørt meg.
- ¹⁹ Men Gud har hørt! Han vendte øret til min bønn.
- ²⁰ Velsignet er Gud. Han la ikke min bønn til side og tok ikke sin godhet fra meg.

Salmene 67

- ¹ Til korlederen. Til strengespill. En salme. En sang.
- ² Gud være oss nådig og velsigne oss, Gud la sitt ansikt lyse for oss! *Sela*
- ³ Da skal din vei bli kjent på jorden, din frelse blant alle folkeslag.

- ⁴ Folkene skal prise deg, Gud, alle folk skal prise deg!
- ⁵ La folkeslag glede seg og juble, for du dømmes folkene med rettferd og leder folkeslagene på jorden. *Sela*
- ⁶ Folkene skal prise deg, Gud, alle folk skal prise deg!
- ⁷ Jorden har gitt sin grøde, Gud, vår Gud, velsigner oss.
- ⁸ Gud skal velsigne oss! Hele jorden skal frykte ham!

Salmene 68

- ¹ Til korlederen. Av David. En salme. En sang.
- ² Gud skal reise seg, hans fiender bli spredt, de som hater ham, skal flykte for ham.
- ³ Slik røyk driver bort, skal du drive dem bort. Slik voks må smelte for ilden, går de urettferdige til grunne for Gud.
- ⁴ Men de rettferdige skal glede seg, fryde seg for Guds ansikt og juble av glede.
- ⁵ Syng for Gud! Lovsyng hans navn! Rydd vei for ham som rir gjennom ødemark! Herren er hans navn. Juble for ham!
- ⁶ Gud i sin hellige bolig er farløses far og enkers forsvarer.
- ⁷ Gud lar ensomme finne et hjem, han fører fanger ut til lykke og trivsel, men opprørere må bo i et øde og avsvidd land.
- ⁸ Gud, da du dro ut foran folket ditt, da du skred fram gjennom ørkenen, *Sela*
- ⁹ da skalv jorden, og det dryppet fra himmelen for Gud, Sinais Gud, Israels Gud.
- ¹⁰ Du lot regnet strømme, Gud, ditt utpinte land ga du styrke.
- ¹¹ Der fikk flokken din slå seg ned. Gud, du sørget for de hjelpeløse i din godhet.
- ¹² Herren sender ut et ord, stor er skaren av kvinner som kommer med gledesbud:
- ¹³ «Hærenes konger flykter, de flykter! Kvinnene hjemme deler bytte.

- 14** Selv til dere som lå blant sauene, er det duevinger dekket med sølv, vingefjær av grønt gull.
- 15** Da Den veldige spredte kongene, falt det snø på Salmon-fjellet.»
- 16** Basan-fjellet er et gudefjell, Basan-fjellet med høye tinder.
- 17** Høye tinder, hvorfor ser dere skjevt til fjellet som Gud ville ha til bolig, der Herren vil bo for alltid?
- 18** Guds vogner er ti tusen ganger tusen, Herren er blant dem, hellig som på Sinai.
- 19** Du steg opp i det høye, bortførte fanger, tok gaver blant mennesker, også opprørere, så du kunne bo der, Herre og Gud.
- 20** Velsignet er Herren dag etter dag! Gud er vår redning, han bærer oss. *Sela*
- 21** Vår Gud er en Gud som frelser, hos Gud Herren er det utgang fra døden.
- 22** Men Gud knuser hodet på sine fiender, den hårete skallen på dem som stadig lever i skyld.
- 23** Herren sier: «Jeg fører deg tilbake fra Basan, jeg fører deg tilbake fra havets dyp,
- 24** så foten din kan vasse i blod og tungen til hundene dine få sin del av fienden.»
- 25** Folk har sett ditt festtog, Gud, min Guds og konges festtog i hans helligdom.
- 26** Sangere går foran, bak går de som spiller harpe, i midten unge jenter som slår på tromme.
- 27** Lovpris Gud, kor mot kor, lov Herren, dere som er av Israels kilde!
- 28** Der er Benjamin, den yngste, som hersker over dem, Judas høvdinger i flokk og høvdingene i Sebulon og Naftali.
- 29** Gud, vis din styrke, vis deg sterk, Gud, slik vi før har sett.
- 30** Fordi ditt tempel rager over Jerusalem, kommer konger til deg med gaver.
- 31** Du skal true villdyret i sivet, flokken av okser og folkenes kalver! Tråkk ned dem som trakter etter sølv, spre folk som ønsker strid!

- ³² De skal komme med bronse fra Egypt, i hast strekker Kusj hendene mot Gud.
- ³³ Syng for Gud, dere kongeriker på jorden, syng og spill for Herren, *Sela*
- ³⁴ for ham som rir på himmelen, den eldgamle himmelen. Hør, han løfter sin røst, en mektig røst!
- ³⁵ Gi Gud makt! Han har herrevelde over Israel, hans makt når til skyene.
- ³⁶ Fra sin helligdom vekker Gud frykt. Israels Gud gir kraft og styrke til folket. Velsignet er Gud!

Salmene 69

- ¹ Til korlederen. Etter «Liljene». Av David.
- ² Frels meg, Gud! Vannet når meg til halsen.
- ³ Jeg har sunket ned i myr og dyp, foten finner ikke feste. Jeg er kommet ut på dypt vann, flommen skyller over meg.
- ⁴ Jeg er trett av å rope, strupen er hes, øynene slukner, jeg har ventet på min Gud.
- ⁵ De som hater meg uten grunn, er flere enn hårene jeg har på hodet. Mine svikefulle fiender er mange, de som vil gjøre ende på meg. Det jeg ikke har røvet, må jeg likevel gi tilbake.
- ⁶ Gud, du kjenner min dumhet, mine synder er ikke skjult for deg.
- ⁷ La ikke dem som håper på deg, Herre Gud Sebaot, bli til skamme på grunn av meg! La ikke dem som søker deg, bli til spott på grunn av meg, Israels Gud!
- ⁸ For din skyld har jeg båret spott, ansiktet er dekket av skam.
- ⁹ Jeg er blitt en fremmed for mine brødre, en ukjent for sønnene til min mor.
- ¹⁰ Brennende iver for ditt hus har fortært meg. På meg falt hånsordene fra dem som håner deg.
- ¹¹ Jeg gråt og fastet, da ble jeg spottet.
- ¹² Jeg kledde meg i sekkestrie, da laget de spottevers om meg.

- 13** De snakker om meg når de sitter i porten, synger om meg når de drikker seg fulle.
- 14** Men jeg ber til deg, Herre, i nådens tid, til deg, Gud, i din store miskunn. Svar meg med din trofaste hjelp.
- 15** Redd meg fra å synke i gjørmen, redd meg fra dem som hater meg, fra det dype vannet!
- 16** La ikke flomvannet skylle over meg, la ikke dypet sluke meg eller brønnen lukke munnen over meg!
- 17** Svar meg, Herre, for din barmhjertighet er god, vend deg til meg i din store kjærlighet!
- 18** Skjul ikke ansiktet for din tjener, for jeg er i nød. Skynd deg og svar meg!
- 19** Kom til meg, løs meg ut, fri meg fra mine fiender!
- 20** Du vet hvordan jeg blir spottet, du kjenner min vanære og min skam. Du ser alle som står imot meg.
- 21** Spott har knust mitt hjerte, det kan ikke leges. Forgjeves håpet jeg på medynk, jeg fant ingen som kunne trøste.
- 22** De ga meg gift i maten; da jeg var tørst, fikk jeg eddik å drikke.
- 23** La bordet deres bli en snare for dem og en felle for deres venner.
- 24** La øynene deres bli formørket så de ikke kan se! La alltid hoftene deres skjelve!
- 25** Øs ut din harme over dem, la din brennende vrede nå dem!
- 26** La leiren deres ligge øde, la ingen bo i deres telt.
- 27** For de forfølger dem du har slått, og øker smerten hos dem du har såret.
- 28** Legg skyld til den skylden de har, la dem ikke få del i din rettferd!
- 29** La dem strykes ut av livets bok og ikke skrives inn med de rettferdige.
- 30** Men jeg er hjelpeløs, jeg lider, Gud, hjelp meg og vern meg!

- ³¹ Jeg vil prise Guds navn med sang og hylle ham med lovsang.
- ³² Det gleder Herren mer enn stuter, mer enn okser med horn og klover.
- ³³ De hjelpeløse ser det og blir glade. Dere som søker Gud, må deres hjerte leve!
- ³⁴ For Herren hører på de fattige, han forakter ikke sine egne når de er fanger.
- ³⁵ La himmelen og jorden prise ham, havet og alt som rører seg der.
- ³⁶ For Gud skal berge Sion og bygge opp byene i Juda. De skal bo der og eie landet.
- ³⁷ Hans tjeneres ætt skal arve det, de som elsker hans navn, skal bo der.

Salmene 70

- ¹ Til korlederen. Av David. Til påminning.
- ² Skynd deg, Gud, og hjelp meg, Herre, fri meg ut!
- ³ La dem som står meg etter livet, bli til skamme og til spott! La dem som vil meg vondt, trekke seg tilbake uten ære!
- ⁴ La dem som ler hånlig, snu seg bort i skam.
- ⁵ La alle som søker deg, fryde og glede seg i deg! La dem som elsker din frelse, alltid si: «Stor er Gud!»
- ⁶ Men jeg er hjelpeløs og fattig. Skynd deg, Gud! Du er min hjelp, du berger meg. Herre, drøy ikke lenger!

Salmene 71

- ¹ Hos deg, Herre, søker jeg tilflukt, la meg aldri bli til skamme!
- ² Berg meg og fri meg ut i din rettferd, vend øret til meg og frels meg!
- ³ Vær meg et vern og en klippe dit jeg alltid kan komme! Du har sagt at du vil frelse meg, du er mitt fjell og min borg.
- ⁴ Fri meg, Gud, fra lovløses hånd, fra grepet til dem som farer med urett og vold!
- ⁵ Du er mitt håp, min Herre og Gud, min trygghet fra jeg var ung.

- ⁶ Fra jeg ble født, har jeg støttet meg til deg, fra mors liv er du min styrke. Jeg vil alltid prise deg.
- ⁷ Jeg er blitt til et tegn for mange, du er min tilflukt og mitt vern.
- ⁸ Min munn er full av lovsang, jeg synger om din herlighet dagen lang.
- ⁹ Kast meg ikke bort i alderdommens år, forlat meg ikke når kreftene tar slutt!
- ¹⁰ Fiendene mine snakker om meg, de som står meg etter livet, holder råd.
- ¹¹ De sier: «Gud har forlatt ham. Jag ham og grip ham! Det er ingen som berger ham.»
- ¹² Vær ikke langt borte fra meg, Gud. Min Gud, skynd deg og hjelp meg!
- ¹³ La dem som anklager meg, bli til skamme og gå til grunne. La dem som søker min ulykke, bli dekket av vanære og skam!
- ¹⁴ Men jeg vil alltid vente med håp, jeg vil legge min lovsang til all lovsang du får.
- ¹⁵ Min munn skal fortelle om din rettferd, dagen lang om din frelse, enda dine gjerninger ikke kan telles.
- ¹⁶ Jeg vil tale om Herren Guds storverk, forkynne din rettferd, bare din.
- ¹⁷ Gud, fra jeg var ung, har du lært meg opp. Jeg forteller fortsatt om dine under.
- ¹⁸ Gud, forlat meg ikke selv når jeg blir gammel og grå, la meg tale om din kraft til hele den slekten som kommer. Ditt velde
- ¹⁹ og din rettferd, Gud, når til det høye. Du som har gjort så store ting, Gud, hvem er som du?
- ²⁰ Trengsler og ulykker lot du meg se, men du vekker meg til liv på ny, og du løfter meg opp igjen fra dypene under jorden.
- ²¹ Gi meg min storhet tilbake, vend deg til meg og trøst meg!
- ²² Så vil jeg prise deg til harpespill, prise din trofasthet, min Gud. Jeg vil synge for deg og spille på lyre, du Israels Hellige.

- ²³ Når jeg spiller for deg, skal mine lepper juble, min sjel som du har fridd ut.
- ²⁴ Også min tunge skal tale dagen lang om din rettferd. For de som vil meg vondt, er blitt til skamme og til spott.

Salmene 72

- ¹ Av Salomo. Gud, lær kongen å dømme som du, la kongssønnen få din rettferd!
- ² Han skal dømme ditt folk med rettferd, dine hjelpeløse med lov og rett.
- ³ Fjellene skal gi folket fred og haugene bære rettferdighets frukt.
- ⁴ Han skal la de vergeløse i folket få sin rett, han skal berge de fattige. Undertrykkeren skal han knuse.
- ⁵ La ham leve fra slekt til slekt, så lenge sol og måne er til!
- ⁶ Han skal komme som regn på nyslått eng, lik en regnskur som vanner jorden.
- ⁷ Rettferd skal spire i hans dager og freden være stor til månen forgår.
- ⁸ Han skal herske fra hav til hav, fra Storelven til jordens ender.
- ⁹ De som bor i ørkenen, skal bøye seg for ham, fienden skal slikke støvet.
- ¹⁰ Konger fra Tarsis og fjerne kyster skal sende skatt til ham. Kongene i Saba og Seba skal komme med gaver.
- ¹¹ Alle konger skal kaste seg ned for ham, alle folkeslag skal tjene ham.
- ¹² Han berger en fattig som roper, en stakkar som ingen hjelper.
- ¹³ Han bryr seg om fattige og svake, han berger de fattiges liv.
- ¹⁴ Han løser dem fra tvang og vold, deres liv er dyrebart i hans øyne.
- ¹⁵ Kongen skal leve og få av Sabas gull! Folk skal alltid be for ham og velsigne ham dagen lang.
- ¹⁶ La kornhaugene bli høye som fjell, grøden bølge som Libanons skog. La byene blomstre som gresset på marken!
- ¹⁷ La navnet hans bestå til evig tid, skyte friske skudd så lenge solen er til! De skal velsigne seg ved ham, alle folk skal prise ham salig.

- ¹⁸ Velsignet er Herren, Israels Gud, han som gjør under, bare han,
¹⁹ og velsignet er hans herlige navn til evig tid! Hele jorden skal fylles med hans herlighet. Amen! Ja, amen!
²⁰ Bønnene av David, Isais sønn, er til ende.

Salmene 73

Tredje bok

Salme 73–89

- ¹ En salme av Asaf. Sannelig, Gud er god mot Israel, mot dem som er rene av hjertet.
- ² Men jeg var nær ved å snuble, foten holdt på å gli ut.
- ³ For jeg var misunnelig på de hovmodige, jeg så at det gikk de urettferdige vel.
- ⁴ De er uten plager til sin død, magen er god og mett.
- ⁵ De lider ikke som andre mennesker, de blir ikke plaget som andre folk.
- ⁶ Derfor har de hovmod som kjede om halsen, de er kledd i en drakt av vold.
- ⁷ Synden deres kommer av velstand, hjertets tanker flommer over.
- ⁸ De spotter, de taler med ondskap, ovenfra truer de med vold.
- ⁹ De løfter munnen mot himmelen, tungen farer omkring på jorden.
- ¹⁰ Derfor vender folk seg til dem og suger i seg deres ord.
- ¹¹ De sier: «Hvordan skulle Gud vite om det? Har Den høyeste kjennskap til noe?»
- ¹² Slik er de urettferdige, de er alltid trygge og øker sin rikdom.
- ¹³ Forgjeves har jeg holdt hjertet rent og vasket hendene i uskyld.
- ¹⁴ For jeg ble plaget hele dagen og irttesatt hver morgen.
- ¹⁵ Hadde jeg sagt: «Slik vil jeg tale», da hadde jeg sveket dine barn.
- ¹⁶ Jeg tenkte etter, dette ville jeg forstå. Det var pinefullt å se,

- ¹⁷helt til jeg gikk inn i Guds helligdom; da skjønte jeg hvilken fremtid de får.
- ¹⁸ Ja, du fører dem ut på glatte veier, du får dem til å falle og bli knust.
- ¹⁹ Plutselig går de til grunne, det er slutt, de ender i redsel.
- ²⁰ De er som en drøm når en våkner. Du forakter synet av dem når du reiser deg, Herre.
- ²¹Så lenge jeg var bitter i hjertet og det stakk i nyrene,
- ²²var jeg dum og visste ingen ting, som et fe var jeg mot deg.
- ²³ Men jeg blir alltid hos deg, du har grepet min høyre hånd.
- ²⁴ Du leder meg med ditt råd, og siden tar du imot meg i herlighet.
- ²⁵ Hvem har jeg ellers i himmelen? Når jeg er hos deg, har jeg ikke glede i noe på jorden.
- ²⁶ Om kropp og hjerte forgår, er Gud for evig mitt hjertes klippe og min del.
- ²⁷De som holder seg borte fra deg, går til grunne, du gjør ende på alle som er utro mot deg.
- ²⁸Men for meg er det godt å være nær Gud. Jeg har tatt min tilflukt til Herren Gud. Jeg vil fortelle om alle dine gjerninger.

Salmene 74

- ¹ En læresalme av Asaf. Gud, hvorfor har du støtt oss bort for alltid? Hvorfor flammer din vrede mot dem du gjeter?
- ² Tenk på flokken du vant deg i gammel tid, din egen stamme som du fridde ut, Sion-fjellet hvor du slo deg ned.
- ³ Gå opp til ruinen som ligger knust for alltid! I helligdommen har fienden ødelagt alt.
- ⁴Motstanderne brølte der du samler ditt folk. Sine egne hærmerker satte de opp.
- ⁵Det var som når økser løftes i tykke skogen.

- ⁶Slik slo de i stykker alt det utskårne med øks og med brekkstang.
- ⁷ De satte ild på din helligdom, de vanhelliget og rev ned stedet hvor navnet ditt bor.
- ⁸De tenkte: «Vi legger dem under oss!» De brente alle Guds samlingssteder i landet.
- ⁹ Vi ser ikke våre egne merker. Profeter finnes ikke lenger. Ingen hos oss vet hvor lenge dette skal vare.
- ¹⁰Hvor lenge, Gud, skal fienden spotte? Skal motstanderen forakte ditt navn for alltid?
- ¹¹Hvorfor holder du din høyre hånd tilbake? Løft hånden fra fanget og gjør slutt på dette!
- ¹² Men Gud, min konge fra gammel tid, du som gjør frelsesverk på jorden,
- ¹³ du kløvde havet med din makt og knuste uhyrenes hoder i vannet.
- ¹⁴ Du slo i stykker Leviatans hoder og ga ham til føde for folket i ørkenen.
- ¹⁵ Du brøt vei for kilder og bekker, du tørket ut mektige elver.
- ¹⁶ Din er dagen, og din er natten, du satte himmellysene og solen på plass.
- ¹⁷Du fastsatte alle grenser på jorden, sommer og vinter er det du som har skapt.
- ¹⁸Husk dette: Fienden spotter Herren, et folk av dårer forakter ditt navn.
- ¹⁹Gi ikke din turteldue til villdyr, glem aldri dine hjelpeløses liv!
- ²⁰ Vend blikket mot din pakt! Landet er fullt av mørke steder der volden bor.
- ²¹La ikke den undertrykte gå bort med skam, la de fattige og hjelpeløse prise ditt navn!
- ²² Reis deg, Gud, og før din sak! Husk at du blir spottet av dårer dagen lang.
- ²³Glem ikke dine fienders rop, larmen som alltid stiger fra dem som står deg imot.

Salmene 75

- ¹ Til korlederen. «Ødelegg ikke!» En salme av Asaf. En sang.
- ² Gud, vi priser og takker deg. Vi påkaller ditt navn og forteller om dine underfulle verk.
- ³ «Jeg har fastsatt en tid da jeg skal holde rettferdig dom.
- ⁴ Jorden og alle som bor der, kan vakle, men jeg har gjort jordens søyler faste.» *Sela*
- ⁵ Jeg sa til dem som skryter: «Skryt ikke!» og til de urettferdige: «Kneis ikke med hornene!
- ⁶ Løft ikke hornene mot det høye, gjør ikke nakken bratt og talen frekk!»
- ⁷ For i øst og i vest og i ørkenen er det ingen som kan reise opp.
- ⁸ Men det er Gud som dømmer. Én bøyer han ned, og én reiser han opp.
- ⁹ Herren har et beger i hånden med skummende, krydret vin. Han skjenker i av vinen, og alle urettferdige på jorden må drikke, selv bunnfallet må de tømme.
- ¹⁰ Jeg vil alltid fortelle om dette, spille og synge for Jakobs Gud.
- ¹¹ «Jeg hugger av hvert horn på de lovløse, men de rettferdiges horn skal få kneise.»

Salmene 76

- ¹ Til korlederen. Med strengespill. En salme av Asaf. En sang.
- ² Gud er kjent i Juda, hans navn er stort i Israel.
- ³ I Salem er hans hytte reist, på Sion står hans bolig.
- ⁴ Der brøt han i stykker lynende piler, krigens våpen, skjold og sverd. *Sela*
- ⁵ Du er strålende og herlig, mer enn de evige fjell.
- ⁶ Modige menn ble plyndret. Hver kriger var falt i søvn, ingen kunne løfte en hånd.
- ⁷ Hest og rytter ble slått i svime da du truet, Jakobs Gud.

- ⁸ Du er den som alle må frykte. Hvem kan stå for ditt ansikt når du blir vred?
- ⁹ Fra himmelen kunngjorde du din dom. Jorden ble taus av frykt
- ¹⁰ da Gud sto opp for å dømme, for å frelse alle hjelpeløse på jord. *Sela*
- ¹¹ Selv menneskers harme blir til lovsang for deg, harmen ender med høytid.
- ¹² Gi løfter til Herren deres Gud, la ham få det dere har lovet! Alle omkring ham skal komme med gaver til ham som de frykter.
- ¹³ Han tar motet fra fyrster, jordens konger må frykte ham.

Salmene 77

- ¹ Til korlederen. Etter Jedutun. Av Asaf. En salme.
- ² Jeg roper til Gud, jeg skriker. Jeg roper til Gud, og han hører meg.
- ³ På nødens dag søker jeg Herren. Om natten strekker jeg hånden ut, den blir ikke trett. Min sjel lar seg ikke trøste.
- ⁴ Jeg tenker på Gud og sukker, jeg grubler, og min ånd blir kraftløs. *Sela*
- ⁵ Du holder øynene mine åpne, jeg er urolig, jeg kan ikke snakke.
- ⁶ Jeg tenker på gamle dager og minnes fjerne år.
- ⁷ Om natten tenker jeg på dette, hjertet grubler, ånden gransker.
- ⁸ Vil Herren støte oss bort for alltid og ikke lenger vise godhet?
- ⁹ Er hans miskunn slutt for evig, er ordet hans borte for alle slekter?
- ¹⁰ Har Gud glemt å være nådig, har han lukket hjertet i vrede? *Sela*
- ¹¹ Jeg sier: «Dette plager meg: Den høyestes høyre hånd er ikke lenger den samme.»
- ¹² Jeg minnes Herrens verk, minnes dine under fra gammel tid.
- ¹³ Jeg grunner på alt du gjorde, og grubler over dine storverk.
- ¹⁴ Gud, i hellighet går du fram. Hvem er en gud så stor som vår Gud?
- ¹⁵ Du er den Gud som gjør under, blant folkene lar du din makt bli kjent.

- ¹⁶ Med sterk arm løste du folket ditt ut, sønnene til Jakob og Josef. *Sela*
- ¹⁷ Vannet så deg, Gud, vannet så deg og skalv, det store dypet ristet.
- ¹⁸ Skyene øste ut vann, det tordnet fra tunge skyer, dine piler lynte fram og tilbake.
- ¹⁹ Din tordenrøst rullet i stormen, lynene lyste opp verden. Jorden ristet og skalv.
- ²⁰ Din vei gikk gjennom sjøen, din sti gjennom veldige vann. Ingen kjente dine fotspor.
- ²¹ Ved hånden til Moses og Aron førte du ditt folk som en flokk med sauer.

Salmene 78

- ¹ En læresalme av Asaf. Lytt, mitt folk, til min lov, vend øret til ordene fra min munn!
- ² Jeg vil åpne min munn og tale i bilder, la gåter fra gammel tid strømme fram.
- ³ Det vi har hørt og kjenner til, det våre fedre har fortalt oss,
- ⁴ det skjuler vi ikke for deres barn. For neste slektsledd vil vi lovprise Herren, hans velde og det underfulle han har gjort.
- ⁵ Han satte opp lovbud i Jakob, ga en lov i Israel. Han påla våre fedre å gjøre den kjent for sine barn,
- ⁶ så neste slektsledd, de barn som siden ble født, skulle lære loven å kjenne. De skulle stå fram og kunngjøre den for sine barn,
- ⁷ så de kunne sette sin lit til Gud og ikke glemme Guds gjerninger, men holde hans bud.
- ⁸ De skulle ikke bli som sine fedre, en slekt som var trassig og opprørsk, en slekt som ikke gjorde hjertet fast og ikke var trofast mot Gud i sin ånd.
- ⁹ Efraim-folket, væpnet med buer, snudde på stridens dag.
- ¹⁰ De holdt ikke Guds pakt og nektet å følge hans lov.
- ¹¹ De glemte hans gjerninger, de underfulle verk han hadde vist dem.

- 12 Han gjorde under for deres fedre i Egypt, på markene ved Soan.
- 13 Han kløvde havet og førte dem over mens han lot vannet stå som en voll.
- 14 Om dagen ledet han dem i en sky, hele natten i en lysende ild.
- 15 Han kløvde klipper i ørkenen og lot dem drikke som fra det store dypet.
- 16 Han lot bekker strømme fram av klippen, lot vannet renne ned som elver.
- 17 Men de syndet stadig mot ham, de trosset Den høyeste i det tørre landet.
- 18 De satte Gud på prøve i sitt hjerte da de krevde mat til seg selv.
- 19 De talte mot Gud. De sa: «Kan Gud dekke bord i ørkenen?»
- 20 Vel slo han på klippen så vannet rant og bekkene flommet fram. Men kan han også skaffe brød eller sørge for kjøtt til sitt folk?»
- 21 Da Herren hørte det, ble han harm. En ild brøt ut mot Jakob, vrede reiste seg mot Israel
- 22 fordi de ikke stolte på Gud og satte sin lit til hans frelse.
- 23 Han befalte skyene i det høye og åpnet himmelens dører,
- 24 han lot manna regne over dem til føde, han ga dem korn fra himmelen.
- 25 Englebrød fikk menneskene spise. Gud sendte mat, og de ble mette.
- 26 Han lot østavinden fare ut fra himmelen, førte sønnavinden fram ved sin makt.
- 27 Han lot kjøtt regne ned over dem som støv, fugler så mange som havets sand.
- 28 Midt i leiren lot han dem falle, rundt omkring teltene.
- 29 De spiste seg mer enn mette, han ga dem alt de hadde lyst på.
- 30 Men før de hadde snudd seg bort fra det, mens de fortsatt hadde mat i munnen,
- 31 da reiste Guds vrede seg mot dem. De kraftigste blant dem drepte han, Israels unge menn tvang han i kne.
- 32 Likevel fortsatte de å synde og stolte ikke på hans underfulle verk.

- 33 Så lot han deres dager ende i et pust, deres leveår i redsel.
- 34 Når han drepte, søkte de ham, de vendte om og lette etter Gud.
- 35 De husket at Gud er deres klippe, at Gud, Den høyeste, er deres forløser.
- 36 Likevel bedro de ham med munnen, de løy for ham med tungen.
- 37 Hjertet holdt ikke fast ved ham, de var ikke tro mot hans pakt.
- 38 Men han var barmhjertig, han tilga synden og ødela dem ikke. Gang på gang holdt han vreden tilbake og slapp ikke all sin harme løs.
- 39 Han husket at de var av kjøtt og blod, vind som farer av sted og ikke vender tilbake.
- 40 Hvor ofte trosset de ham ikke i ørkenen! I ødemarken gjorde de ham sorg.
- 41 Stadig satte de Gud på prøve og krenket Israels Hellige.
- 42 De husket ikke at han grep inn den dagen han fridde dem fra fienden,
- 43 da han viste sine tegn i Egypt, sine underfulle verk på markene ved Soan.
- 44 Han gjorde elvene til blod, ingen kunne drikke av bekkene.
- 45 Han sendte insekter som åt dem, og frosk som ødela.
- 46 Han lot gresshopperen gnage opp avlingen, gresshoppesvermen fikk grøden.
- 47 Han ødela vinstokkene med hagl og morbærtrærne med frost.
- 48 Han sendte hagl over feet og ild over buskapen.
- 49 Han sendte mot dem sin brennende vrede, harme, sinne og trengsel, engler ble sendt med ulykke.
- 50 Han banet vei for sin vrede og sparte dem ikke for døden, men overga deres liv til pesten.
- 51 Han slo alle førstefødte i Egypt, førstegrøden av kraften i Hams telt.
- 52 Så lot han sitt folk dra ut som sauer, i ørkenen førte han dem som en flokk.
- 53 Han ledet dem trygt, de fryktet ikke, havet skylte over fienden.
- 54 Han førte dem til sitt hellige land, til fjellet hans høyre hånd hadde vunnet.

⁵⁵ Han drev folkeslag bort for dem. Han målte ut eiendom til dem med målesnor. Og han lot Israels stammer flytte inn i teltene.

⁵⁶ Men de utfordret og trosset Gud, Den høyeste, og holdt ikke hans bud.

⁵⁷ De trakk seg tilbake og var troløse som sine fedre, de sviktet, lik en bue som blir slakk.

⁵⁸ Med sine offerhauger gjorde de ham rasende, med avgudsbilder gjorde de ham sjalu.

⁵⁹ Gud hørte det og ble harm, han vraket Israel helt og fullt.

⁶⁰ Han oppga sin bolig i Sjilo, det teltet han bodde i blant mennesker.

⁶¹ Han lot sin makt bli tatt til fange, ga sin glans i fiendens hånd.

⁶² Han overga sitt folk til sverdet, han ble harm på sin eiendom.

⁶³ Ilden fortærte deres unge stridsmenn, jentene fikk ingen bryllupssang.

⁶⁴ Prestene deres falt for sverd, enkene fikk ikke gråte.

⁶⁵ Da våknet Herren lik en som har sovet, lik en stridsmann drukken av vin.

⁶⁶ Han slo motstanderne tilbake og ga dem evig skam.

⁶⁷ Han vraket Josefs telt, han valgte ikke ut Efraims stamme.

⁶⁸ Men Judas stamme valgte han, og Sion-fjellet, som han elsker.

⁶⁹ Han bygde sin helligdom lik den høye himmelen, lik jorden, som han grunnla for alltid.

⁷⁰ Han valgte ut David, fra sauekveen hentet han sin tjener.

⁷¹ Han førte ham bort fra søyene så han skulle gjete Jakob, hans folk, og Israel, hans eiendom.

⁷² Han gjette dem med et helt hjerte og ledet dem med kyndig hånd.

Salmene 79

¹ En salme av Asaf. Gud, folkene har trengt seg inn på din eiendom. De har gjort ditt hellige tempel urent og lagt Jerusalem i ruiner.

- ² Likene av tjenerne dine har de gitt til føde for himmelens fugler og kjøttet av dine trofaste til villdyrene på jorden.
- ³ De har øst ut blodet deres som vann omkring Jerusalem, og det er ingen som begraver dem.
- ⁴ Vi er blitt til hån for våre naboer, til spott for dem som bor omkring oss.
- ⁵ Hvor lenge, Herre? Vil du være harm for alltid? Hvor lenge skal din lidenskap brenne som ild?
- ⁶ Øs vreden ut over folkeslag som ikke kjenner deg, over kongeriker som ikke påkaller ditt navn.
- ⁷ For de har fortært Jakob og lagt hans bosted øde.
- ⁸ Tilregn oss ikke gamle synder! Skynd deg, la din barmhjertighet møte oss! For vi er langt nede.
- ⁹ Hjelp oss, Gud, vår frelser, så navnet ditt blir æret! Fri oss ut og tilgi våre synder for ditt navns skyld.
- ¹⁰ Hvorfor skal folkene si: «Hvor er deres Gud?» La våre øyne se og folkene kjenne at du tar hevn for dine tjeneres blod.
- ¹¹ La sukket fra fangene nå deg; din arm er sterk, spar dem som skulle dø!
- ¹² Herre, gi våre naboer tilbake i fanget sju ganger den spotten de rettet mot deg.
- ¹³ Vi er ditt folk, den flokken du gjeter. Vi vil love deg til evig tid, lovprise deg fra slekt til slekt.

Salmene 80

- ¹ Til korlederen. Etter «Liljene». Et vitnesbyrd. Av Asaf. En salme.
- ² Lytt, du Israels hyrde, du som fører Josef lik en flokk med sauer. Du som troner over kjerubene, strål fram!
- ³ Vekk din kraft for Efraim, Benjamin og Manasse, kom oss til hjelp!
- ⁴ Gud, før oss tilbake, la ditt ansikt lyse så vi blir frelst!

- ⁵Gud Herre Sebaot, hvor lenge skal du svare folkets bønn med rykende vrede?
- ⁶Tårebrød gir du dem å spise, og tårer må de drikke til overmål.
- ⁷ Du lar naboene våre slåss om oss, fiendene spotter oss.
- ⁸Gud Sebaot, før oss tilbake, la ditt ansikt lyse så vi blir frelst!
- ⁹ En vinstokk tok du fra Egypt, du drev folkeslag ut og plantet den.
- ¹⁰Du ryddet plass for den så den slo rot og fylte landet.
- ¹¹Fjell ble dekket av skyggen, mektige sedrer av greinene.
- ¹² Den strakte rankene ut til havet og skuddene til Storelven.
- ¹³ Hvorfor har du revet ned gjerdet rundt den så alle som går forbi, kan plukke,
- ¹⁴villsvin fra skogen kan gnage og krypet på marken kan ete?
- ¹⁵ Vend tilbake, Gud Sebaot, vend blikket ned fra himmelen og se! Ta deg av denne vinstokken,
- ¹⁶ det du har plantet med din høyre hånd, sønnen som du selv har gitt styrke!
- ¹⁷Treet er brent opp i ilden, hugget av. De skal gå til grunne når du truer.
- ¹⁸ Hold din hånd over ham som er ved din høyre side, over mennesket som du selv har gitt styrke,
- ¹⁹så vil vi aldri trekke oss bort fra deg. Vekk oss til liv igjen, så vil vi påkalle ditt navn!
- ²⁰Gud Herre Sebaot, før oss tilbake, la ditt ansikt lyse så vi blir frelst!

Salmene 81

- ¹ Til korlederen. Etter Gittit. Av Asaf.
- ²Bryt ut i jubel for Gud, vår styrke, rop av glede for Jakobs Gud!
- ³ Stem opp en sang, la håndtrommen lyde, den yndige lyren sammen med harpen.
- ⁴ Blås i horn ved nymåne og ved fullmåne, på vår høytidsdag.

- ⁵For det er en forskrift i Israel, en lov fra Jakobs Gud.
- ⁶ Han gjorde det til et lovbud i Josef da han dro ut av Egypt. Jeg hører et språk jeg ikke kjente:
- ⁷ Jeg fridde hans skulder fra byrden, hendene slapp å bære kurven.
- ⁸ I trengsel ropte du, og jeg fridde deg ut; skjult i tordenskyen svarte jeg deg, ved Meriba-kilden prøvet jeg deg. *Sela*
- ⁹ Hør, mitt folk, jeg formaner deg! Israel, om du bare ville høre på meg!
- ¹⁰ Ingen fremmed gud må finnes hos deg, du skal ikke bøye deg for guder fra fremmede land!
- ¹¹ Jeg er Herren din Gud som førte deg opp fra Egypt. Lukk opp munnen, så fyller jeg den!
- ¹² Men folket mitt hørte ikke på meg, Israel ville ikke adlyde meg.
- ¹³ Så lot jeg dem fare, forherdet i hjertet; de fulgte sine egne planer.
- ¹⁴ Bare mitt folk ville høre på meg, bare Israel ville gå på mine veier!
- ¹⁵ Da skulle jeg kve motstanderne deres med det samme og rette hånden mot fienden.
- ¹⁶ De som hater Herren, må krype for ham, deres ulykke tid skal alltid vare.
- ¹⁷ Men han har latt Israel spise den beste hveten. Jeg metter deg med honning fra klippen.

Salmene 82

- ¹ En salme av Asaf. Gud står fram i guders forsamling, midt mellom guder holder han dom:
- ² Hvor lenge vil dere dømme med urett og holde med de skyldige? *Sela*
- ³ Hjelp svake og farløse til deres rett, frikjenn hjelpeløse og fattigfolk,
- ⁴ berg fattige og svake, fri dem fra de lovløses hånd!

⁵De vet ingenting, skjønner ingenting, de går omkring i mørke, alle jordens grunnvoller rokkes.

⁶ Jeg har sagt: «Dere er guder, sønner av Den høyeste er dere alle.

⁷Men dere skal dø slik et menneske dør, og falle slik en av fyrstene faller.»

⁸ Reis deg, Gud, hold dom over jorden, for alle folkeslag er din eiendom.

Salmene 83

¹En sang. En salme av Asaf.

² Gud, hold deg ikke i ro, vær ikke stille og taus, Gud!

³ Dine fiender buldrer! De som hater deg, løfter hodet.

⁴ De legger listige planer mot ditt folk, de rådslår med hverandre mot dem du verner.

⁵De sier: «Kom, la oss utslette dem som folk, så Israels navn ikke lenger blir husket!»

⁶De holder råd og blir enige, de inngår en pakt mot deg,

⁷ Edoms telt og ismaelittene, Moab og hagrittene,

⁸ Gebal, Ammon og Amalek, Filisterland og de som bor i Tyros,

⁹ selv Assur slutter seg til dem og er en sterk arm for Lots sønner. *Sela*

¹⁰ Gjør med dem som med Midjan, som med Sisera og Jabin ved Kisjon-bekken.

¹¹De ble utryddet ved En-Dor, ble til gjødsel på marken.

¹² La fyrstene deres bli som Oreb og Seeb, alle høvdingene som Sebah og Salmunna!

¹³For de sa: «Vi vil ta Guds beitemarker i eie.»

¹⁴ Min Gud, la dem bli som tisteldun, som halmstrå for vinden!

¹⁵ Som ilden brenner opp en skog og flammene setter fjell i brann,

¹⁶slik må du jage dem med din storm og skremme dem med dine stormkast.

- 17** Fyll ansiktet deres med skam så de spør etter ditt navn, Herre.
- 18** La dem bli slått av skam og skrekk for alltid, la dem bli vanæret og gå til grunne!
- 19** Måtte de skjønne at ditt navn er Herren, du alene er Den høyeste over hele jorden.

Salmene 84

- 1** Til korlederen. Etter Gittit. Av Korah-sangerne. En salme.
- 2** Hvor elskelige dine boliger er, Herre Sebaot!
- 3** Jeg lengtet, ja, fortærtes av lengsel etter Herrens forgårder. Nå jubler hjerte og kropp mot den levende Gud.
- 4** Spurven har funnet et hjem, svalen har fått seg et rede hvor den kan legge sine unger, ved dine altere, Herre Sebaot, min konge og min Gud.
- 5** Salige er de som bor i ditt hus, de skal alltid love deg. *Sela*
- 6** Salige er de som har sin styrke i deg, de som lengter etter å dra opp til tempelet.
- 7** Når de drar gjennom baka-trærnes dal, gjør de den til et kildevell, og høstregnet legger sin velsignelse over den.
- 8** De går fra kraft til kraft, de trer fram for Gud på Sion.
- 9** Herre, hærskares Gud, hør min bønn, vend øret til, du Jakobs Gud! *Sela*
- 10** Gud, vårt skjold, vend blikket hit, se på din salvedes ansikt!
- 11** Ja, én dag i dine forgårder er bedre enn tusen andre. Å ligge ved terskelen til min Guds hus er bedre enn å bo i lovløses telt.
- 12** For Herren Gud er sol og skjold, Herren gir nåde og ære. Han holder ikke tilbake det gode for den som er hel i sin ferd.
- 13** Herre Sebaot, salig er den som setter sin lit til deg.

Salmene 85

- ¹Til korlederen. Av Korah-sangerne. En salme.
- ² Herre, du har vist godvilje mot landet ditt, du vendte skjebnen for Jakob.
- ³ Du tok bort ditt folks skyld, dekket over all deres synd. *Sela*
- ⁴ All din harme tok du tilbake, du vendte deg bort fra din brennende vrede.
- ⁵Før oss tilbake, Gud, vår frelser, la din uvilje mot oss ta slutt!
- ⁶ Vil du være harm på oss for alltid og la vreden vare fra slekt til slekt?
- ⁷Er det ikke du som vekker oss til liv på ny så folket ditt kan glede seg i deg?
- ⁸La oss få se din miskunn, Herre, gi oss din frelse!
- ⁹ Jeg vil høre hva Gud Herren sier. For han forkynner fred til sitt folk, til sine trofaste, – bare de ikke vender tilbake til dårskap!
- ¹⁰ Ja, hans frelse er nær for dem som frykter ham, for at herlighet skal bo i landet vårt.
- ¹¹ Miskunn og sannhet skal møte hverandre, rettferd og fred skal kysse hverandre.
- ¹² Sannhet skal spire opp av jorden og rettferd se ned fra himmelen.
- ¹³ Herren skal gi det som godt er, og landet vårt skal bære sin grøde.
- ¹⁴ Rettferd går foran når han drar fram.

Salmene 86

- ¹ En bønn av David. Vend øret til, Herre, svar meg, for jeg er hjelpeløs og fattig!
- ² Vokt meg, for jeg er trofast. Frels din tjener, du min Gud, jeg setter min lit til deg.
- ³Vær meg nådig, Herre, jeg roper til deg hele dagen.
- ⁴ Gjør din tjener glad! Jeg løfter min sjel til deg, Herre.
- ⁵ For du, Herre, er god, du tilgir, du er rik på miskunn mot alle som kaller på deg.
- ⁶ Herre, vend ditt øre til min bønn, lytt når jeg ber om nåde!

- 7 Den dagen jeg er i nød, roper jeg til deg, for du vil svare meg.
- 8 Herre, blant guder er ingen som du, og ingen gjerninger er som dine.
- 9 Alle folk som du har skapt, skal komme og bøye seg for deg, Herre, og ære ditt navn.
- 10 For du er stor, og du gjør under. Du alene er Gud.
- 11 Herre, lær meg din vei så jeg kan vandre i din sannhet! Gi meg et helt hjerte, så jeg frykter ditt navn!
- 12 Jeg vil prise deg, Herre, min Gud, av hele mitt hjerte og evig ære ditt navn.
- 13 For din miskunn mot meg er stor, du har berget meg fra dødsrikets dyp.
- 14 Frekke menn har reist seg mot meg, Gud, en flokk av voldsmenn står meg etter livet. De har ikke deg for øye.
- 15 Men du, Herre, er en barmhjertig og nådig Gud, sen til vrede, rik på miskunn og sannhet.
- 16 Vend deg til meg og vær meg nådig. Gi din tjener kraft fra deg, frels din tjenestekvinnens sønn!
- 17 Gi meg et tegn som varsler godt. La dem som hater meg, se det og bli til skamme! For du, Herre, hjelper og trøster meg.

Salmene 87

- 1 Av Korah-sangerne. En salme. En sang. Han har grunnlagt byen på hellige fjell.
- 2 Av alle Jakobs boliger elsker Herren Sions porter høyest.
- 3 Herlige ting er sagt om deg, du Guds by. *Sela*
- 4 Jeg nevner Rahab og Babel for dem som kjenner meg, Filisterland, Tyros og Kusbj: «De er alle født her.»
- 5 For om Sion heter det: «Hver og en er født her.» Den høyeste selv har grunnfestet byen.
- 6 Herren skriver opp folkene og teller dem: «Alle er de født her.» *Sela*

⁷ De danser og synger: «Alle mine kilder er i deg.»

Salmene 88

¹ En sang. En salme av Korah-sangerne. Til korlederen. Etter «Mahalat leannot». En læresalme av esrahitten Heman.

² Herre, du Gud som frelser meg, jeg roper til deg dag og natt.

³ La min bønn nå fram til deg, vend øret til mitt rop!

⁴ Mitt liv er fylt av ulykker, jeg står ved dødsrikets rand.

⁵ Jeg regnes blant dem som har gått i graven, jeg er som en mann uten kraft.

⁶ Jeg er forlatt blant de døde, lik falne som ligger i graven. Du husker dem ikke lenger, de er støtt bort fra din hånd.

⁷ Du har lagt meg i hulen der nede, i det mørke dypet.

⁸ Din harme hviler tungt på meg, du lar dine brenninger slå over meg. *Sela*

⁹ Du har drevet vennene mine bort og fylt dem med avsky for meg. Jeg er stengt inne, jeg kommer ikke ut,

¹⁰ øyet svekkes i min nød. Herre, jeg roper til deg hver dag, jeg rekker hendene ut mot deg.

¹¹ Gjør du under for de døde, står dødnings opp og priser deg? *Sela*

¹² Forteller de om din miskunn i graven, om din trofasthet i avgrunnen?

¹³ Blir dine under kjent i mørket, din rettferd i glemselens land?

¹⁴ Jeg roper til deg, Herre, hver morgen kommer min bønn fram for deg.

¹⁵ Hvorfor støter du meg bort, Herre, hvorfor skjuler du ansiktet for meg?

¹⁶ Fra ungdommen av har jeg vært hjelpeløs, ja, døden nær. Du fyller meg med redsel, jeg er rådvill.

¹⁷ Din harme slår over meg, dine redsler gjør ende på meg.

¹⁸ De er omkring meg som vann hele dagen, alle sammen omringer meg.

¹⁹Du har drevet venner og frender bort fra meg, mine kjenninger er borte i mørket.

Salmene 89

¹ En læresalme av esrahitten Etan.

² Jeg vil alltid synge om Herrens miskunn, fra slekt til slekt skal min munn gjøre din trofasthet kjent.

³ Jeg sier: Miskunn blir bygd for evig, din trofasthet er grunnfestet i himmelen.

⁴ «Jeg sluttet en pakt med min utvalgte, sverget en ed til David, min tjener:

⁵ Jeg grunnfester din ætt til evig tid; jeg vil bygge din trone fra slekt til slekt.» *Sela*

⁶ Himmelen priser dine under, Herre, de helliges forsamling priser din trofasthet.

⁷ For hvem i skyene er Herrens like, hvem blant gudesønner er som Herren,

⁸ en stor og skremmende Gud i de helliges råd, mer verdt å frykte enn alle som omgir ham?

⁹ Hvem er som du, Gud Herre Sebaot? Mektig er du, Herre, omgitt av din troskap.

¹⁰ Du hersker over det hovmodige havet, når bølgene reiser seg, stiller du dem.

¹¹ Det var du som slo Rahab i hjel, du spredte dine fiender med din mektige arm.

¹² Din er himmelen, og din er jorden, du har grunnlagt verden og alt som fyller den.

¹³ Du skapte nord og sør, Tabor og Hermon jubler over ditt navn.

¹⁴ Din arm er mektig, din hånd er sterk, høyre arm er løftet.

¹⁵ Rettferd og rett er din trones grunnvoll, miskunn og sannhet kommer fram for deg.

- 16 Salig er det folket som kan rope av jubel. De vandrer i lyset fra ditt ansikt, Herre.
- 17 Hele dagen jubler de over ditt navn, de triumferer ved din rettferd.
- 18 Du er deres styrke og prakt, ved din godvilje får vi kraft.
- 19 Vårt skjold tilhører Herren, vår konge tilhører Israels Hellige.
- 20 Den gang talte du i et syn til dine trofaste: «Jeg setter en helt til å hjelpe, reiser opp en utvalgt fra folket.
- 21 Jeg fant David, min tjener, jeg salvet ham med min hellige olje.
- 22 Min hånd skal alltid være hos ham, min arm skal gi ham styrke.
- 23 Fiender skal ikke plage ham, onde mennesker skal ikke kue ham.
- 24 Jeg knuser motstandere foran ham, dem som hater ham, slår jeg ned.
- 25 Min trofasthet og miskunn skal være hos ham, i mitt navn skal han få kraft.
- 26 Jeg legger havet under hans hånd, elvene under hans høyre arm.
- 27 Han skal rope til meg: 'Du er min far, min Gud og min frelses klippe!'
- 28 Ja, min førstefødte skal han være, den høyeste blant kongene på jorden.
- 29 Jeg skal alltid vise miskunn mot ham, min pakt med ham står fast.
- 30 Hans ætt holder jeg oppe til evig tid, hans trone så lenge himmelen er til.
- 31 Dersom sønnene hans forlater min lov og ikke følger mine bud,
- 32 hvis de vanhelliger mine forskrifter og ikke holder mine påbud,
- 33 da straffer jeg deres lovbrudd med stokk, deres synd med slag.
- 34 Men jeg skal ikke trekke min miskunn tilbake og ikke svikte min trofasthet mot ham.
- 35 Jeg vil ikke vanhellige min pakt, ikke endre ordene fra min munn.
- 36 Én gang for alle har jeg sverget: Så sant jeg er hellig, jeg vil aldri lyve for David.
- 37 Hans ætt skal vare til evig tid, hans trone skal stå som solen foran meg.

- ³⁸Den skal stå fast for evig som månen, det trofaste vitnet i skyen.» *Sela*
- ³⁹ Men du har støtt bort den du har salvet, du forkastet ham og ble harm på ham.
- ⁴⁰Du har tilintetgjort pakten med din tjener, vanhelliget hans krone i støvet.
- ⁴¹ Du har revet ned alle hans murer, lagt borgene hans i grus.
- ⁴² Alle som går forbi, plyndrer ham, han er blitt til spott for sine naboer.
- ⁴³Du gir motstanderne seier og gleder alle hans fiender.
- ⁴⁴Hans kvasse sverd har du trukket tilbake, du holdt ham ikke oppe i striden.
- ⁴⁵Du har gjort ende på hans glans og slengt hans trone til jorden.
- ⁴⁶Du har forkortet hans ungdoms dager og dekket ham med skam. *Sela*
- ⁴⁷ Hvor lenge, Herre? Vil du skjule deg for alltid? Hvor lenge skal din harme brenne som ild?
- ⁴⁸ Husk at livet mitt er kort! Var det forgjeves at du skapte alle mennesker?
- ⁴⁹ Hvem lever uten å se døden, hvem berger livet fra dødsrikets vold? *Sela*
- ⁵⁰Herre, hvor er din miskunn som du viste oss før, den du sverget David i din trofasthet?
- ⁵¹Herre, husk spotten mot dine tjenere, den jeg har fått i fanget fra mange folk.
- ⁵²Før dine fiender spotter, Herre, de spotter din salvede, hvor han går.
- ⁵³Velsignet er Herren til evig tid! Amen! Ja, amen!

Salmene 90

Fjerde bok

Salme 90–106

- ¹ En bønn av gudsmannen Moses. Herre, du har vært en bolig for oss i slekt etter slekt.
- ² Før fjellene ble født, før jorden og verden ble til, fra evighet til evighet er du, Gud.

- ³ Du lar mennesket bli til støv igjen og sier: «Menneskebarn, vend tilbake!»
- ⁴ For tusen år er i dine øyne som dagen i går da den fór forbi, eller som en nattevakt.
- ⁵ Du skyller dem vekk som en søvn om morgenen. De er lik gress som svinner bort.
- ⁶ Det blomstrer om morgenen, så svinner det bort. Om kvelden visner det og tørker inn.
- ⁷ Vi går til grunne ved din vrede, redsel griper oss ved din harme.
- ⁸ Du setter våre synder foran deg, det vi skjuler, stiller du i lyset fra ditt ansikt.
- ⁹ Alle våre dager farer forbi, ved din harme går vi til grunne, våre år er som et sukk.
- ¹⁰ Vår levetid er sytti år, åtti når det er styrke til det. De beste årene er fulle av strev og urett. De går fort, og vi flyr av sted.
- ¹¹ Hvem kjenner styrken i din vrede? Din harme gir grunn til å frykte deg.
- ¹² Lær oss å telle våre dager så vi kan få visdom i hjertet!
- ¹³ Vend tilbake, Herre! Hvor lenge? Ha medynk med dine tjenere!
- ¹⁴ Mett oss med din godhet om morgenen så vi kan juble og glede oss alle våre dager.
- ¹⁵ Gled oss like lenge som du har kuet oss, like mange år som vi har lidd vondt.
- ¹⁶ La din gjerning bli synlig for dine tjenere, din herlighet for deres barn!
- ¹⁷ Måtte Herren vår Gud være vennlig mot oss! La våre henders verk lykkes for oss, ja, våre henders verk, la det lykkes!

Salmene 91

- ¹ Den som sitter i skjul hos Den høyeste og finner nattely i skyggen av Den veldige,
- ² han sier til Herren: «Min tilflukt og min borg, min Gud som jeg setter min lit til!»

- ³ Han berger deg fra fuglefangerens snare, fra pest som legger øde.
- ⁴ Under hans vinger kan du søke ly, han dekker deg med sine fjær. Hans trofasthet er skjold og vern.
- ⁵ Du skal ikke frykte for redsler i natten, for piler som flyr om dagen,
- ⁶ for pest som farer fram i mørket, for plage som herjer ved middagstid.
- ⁷ Om tusen faller ved din side, ti tusen ved din høyre hånd, blir du ikke rammet.
- ⁸ Du skal bare følge det med øynene og se at de skyldige får sin lønn.
- ⁹ «Du, Herre, er min tilflukt.» Den høyeste har du gjort til din bolig.
- ¹⁰ Det skal ikke hende deg noe vondt, ingen plage skal komme nær ditt telt.
- ¹¹ For han skal gi englene sine befaling om å bevare deg på alle dine veier.
- ¹² De skal bære deg på hendene så du ikke støter foten mot noen stein.
- ¹³ Du skal trække på løve og slange og trampe på ungløve og orm.
- ¹⁴ «Jeg berger ham når han holder seg til meg, jeg verner ham, for han kjenner mitt navn.
- ¹⁵ Når han kaller på meg, svarer jeg, jeg er med ham i nøden, jeg frir ham ut og gir ham ære.
- ¹⁶ Jeg metter ham med et langt liv og lar ham se min frelse.»

Salmene 92

- ¹ En salme. En sang for sabbatsdagen.
- ² Det er godt å takke Herren og lovsynge ditt navn, du Høyeste,
- ³ å forkynne din godhet om morgenen, din trofasthet om nettene,
- ⁴ til den tistrengede harpen, til dempet klang fra lyren.
- ⁵ Herre, du har gledet meg med ditt verk, jeg jubler over det dine hender har gjort.
- ⁶ Hvor store dine gjerninger er, hvor dype dine tanker, Herre!

- ⁷Den uforstandige forstår ikke dette, dåren skjønner det ikke:
- ⁸ De urettferdige skyter opp som gress, alle som gjør urett, blomstrer, bare for å bli utryddet for alltid.
- ⁹ Men du, Herre, er opphøyd til evig tid.
- ¹⁰ Dine fiender, Herre, dine fiender skal gå til grunne, alle som gjør urett, skal bli spredt.
- ¹¹ Du gir meg kraft som en villokse og salver meg med den friskeste olje.
- ¹² Jeg kan følge fienden med øynene, jeg kan høre om voldsmenn som reiste seg mot meg.
- ¹³ De rettferdige skyter opp som palmer, de vokser seg høye som sedrer på Libanon.
- ¹⁴ De er plantet i Herrens hus og blomstrer i forgårdene hos vår Gud.
- ¹⁵ Ennå i alderdommen bærer de frukt, de er friske og frodige.
- ¹⁶ Slik forkynner de at Herren er rettskaffen. Han er min klippe, det er ingen urett hos ham.

Salmene 93

- ¹ Herren er konge! Han har kledd seg i høyhet, Herren har kledd seg i kraft og spent beltet om livet. Verden står fast, den skal ikke rokkes.
- ² Din trone står fast fra gammel tid, du er til fra evighet.
- ³ Elvene roper, Herre, elvene roper med høy røst. Elvene roper med drønnende røst.
- ⁴ Herren er mektig i det høye, mer mektig enn bruset fra veldige vann, enn havets mektige brenninger.
- ⁵ Pålitelige er dine lovbud. Ditt hus skal være hellig gjennom alle tider, Herre.

Salmene 94

- ¹ Herre, du er en Gud som tar hevn. Tre fram i stråleglans, hevners Gud!

- ² Reis deg, du jordens dommer, la de hovmodige få det de fortjener!
- ³ Hvor lenge, Herre? Hvor lenge skal de urettferdige juble?
- ⁴ De taler en strøm av frekke ord, alle som gjør urett, skryter.
- ⁵ Folket ditt knuser de, Herre, de kuer din eiendom.
- ⁶ Enker og innflyttere dreper de, og farløse myrder de.
- ⁷ De sier: «Herren ser det ikke, Jakobs Gud merker det ikke.»
- ⁸ Dere uforstandige i folket, merk dere dette! Dårer, når skal dere forstå?
- ⁹ Hører ikke han som plantet øret, ser ikke han som formet øyet?
- ¹⁰ Refser ikke han som tukter folkene, han som gir menneskene kunnskap?
- ¹¹ Herren kjenner menneskenes tanker, han vet at de er tomme.
- ¹² Salig er den du tukter, Herre, den du underviser i din lov.
- ¹³ Du vil gi ham ro uten onde dager til graven er gravd for den lovløse.
- ¹⁴ Herren forkaster ikke sitt folk og forlater ikke sin eiendom.
- ¹⁵ Retten skal igjen bli rettferdig, og alle oppriktige av hjertet skal leve etter den.
- ¹⁶ Hvem står opp for meg mot voldsmenn, hvem stiger fram for meg mot dem som gjør urett?
- ¹⁷ Hvis ikke Herren var min hjelper, bodde jeg snart i stillhetens land.
- ¹⁸ Om jeg må si: «Foten min er ustø», så holder din godhet meg oppe, Herre.
- ¹⁹ Når mitt indre er fullt av urolige tanker, har min sjel glede av din trøst.
- ²⁰ Kan ondskaps trone være din venn, den som gjør urett til lov?
- ²¹ De slår seg sammen mot den rettferdige og dømmer den uskyldige.
- ²² Men Herren ble mitt vern, min Gud ble klippen der jeg søker tilflukt.
- ²³ Han lot deres urett ramme dem selv og gjorde ende på dem i deres ondskap. Herren vår Gud gjorde ende på dem.

Salmene 95

- ¹Kom, la oss juble for Herren, hylle vår frelses klippe!
- ²La oss gå fram for ham med lovsang, hylle ham med sang og spill!
- ³ For Herren er en stor Gud, en stor konge over alle guder.
- ⁴ Han har jordens dyp i sin hånd, fjelltoppene tilhører ham.
- ⁵Havet er hans, han har skapt det, hendene hans har formet det faste landet.
- ⁶Kom, la oss knele og kaste oss ned, bøye kne for Herren, vår skaper!
- ⁷ For han er vår Gud, vi er folket han gjeter, flokken i hans hånd. Vile dere bare høre hans røst i dag!
- ⁸ Gjør ikke hjertet hardt som ved Meriba, som den dagen ved Massa i ørkenen,
- ⁹da fedrene deres utfordret meg og satte meg på prøve, enda de så hva jeg gjorde!
- ¹⁰I førti år hadde jeg avsky for denne slekten. Jeg sa: De er et folk som farer vill i sitt hjerte, de kjenner ikke mine veier.
- ¹¹ Så sverget jeg i min vrede: Aldri skal de komme inn til min hvile!

Salmene 96

- ¹ Syng for Herren, syng en ny sang. Syng for Herren, all jorden!
- ²Syng for Herren, velsign hans navn. Forkynn hans frelse fra dag til dag!
- ³ Fortell blant folkeslag om hans herlighet, blant alle folk om hans under!
- ⁴ For Herren er stor og verdig lov og pris, verdt å frykte mer enn alle guder.
- ⁵ Alle folkenes guder er avguder. Det var Herren som skapte himmelen.
- ⁶Høyhet og herlighet er foran ham, makt og glans i hans helligdom.
- ⁷ Gi Herren ære, dere folk og slekter, gi Herren ære og makt!
- ⁸ Gi Herren den ære hans navn skal ha. Kom til hans forgårder med gaver!
- ⁹ Bøy dere for Herren i hellig prakt. Skjelv for ham, hele jorden!

10 Forkynn blant folkene: Herren er konge, verden står fast, den kan ikke røkkes! Han dømmer folkene med rettferd.

11 Himmelen skal glede seg, jorden skal juble, havet og alt som fyller det, skal bruse,

12marken skal juble med alt den bærer; da roper hvert tre i skogen av fryd

13 for Herrens ansikt. For han kommer, han kommer for å dømme jorden. Han skal dømme verden med rettferd og folkene med troskap.

Salmene 97

1 Herren er konge! Jorden skal juble, fjerne kyster skal glede seg!

2 Sky og mørke omgir ham, rettferd og rett er grunnvoll for hans trone.

3 Ild går foran ham og brenner opp hans motstandere på alle kanter.

4Hans lynglimt lyser opp verden, jorden ser det og skjelver.

5 Fjellene smelter som voks for Herren, for ham som er herre over hele jorden.

6 Himmelen forkynner hans rettferd, alle folkene ser hans herlighet.

7 Alle som dyrker gudebilder og skryter av avguder, skal bli til skamme. Tilbe ham, alle guder!

8 Sion hører det og gleder seg, Judas døtre jubler, Herre, over dine dommer.

9 For du er Herren, Den høyeste over hele jorden, høyt er du opphøyd over alle guder.

10 Hat det onde, dere som elsker Herren! Han vokter sine trofaste og frir dem fra urettferdighets hånd.

11 Lys bryter fram for den rettferdige og glede for de oppriktige av hjertet.

12 Gled dere i Herren, dere rettferdige, lovsyng hans hellige navn!

Salmene 98

1 En salme. Syng en ny sang for Herren, for han har gjort under! Hans høyre hånd og hellige arm har gitt ham seier.

- ² Herren har gjort sin frelse kjent, åpenbart sin rettferd for folkenes øyne.
- ³ Han husker sin miskunn, sin trofasthet mot Israels hus. Hele jorden har sett frelsen fra vår Gud.
- ⁴ Rop av glede for Herren, all jorden! Bryt ut i jubel, syng og spill!
- ⁵ Syng for Herren og spill på lyre, spill på lyre, la sangen tone,
- ⁶ spill på trompeter, la hornet klinge, rop av glede for kongens ansikt, for Herren!
- ⁷ Havet og alt som fyller det, skal bruse, jorden og de som bor der.
- ⁸ Elvene skal klappe i hender og fjellene juble i kor
- ⁹ for Herrens ansikt. For han kommer og skaper rett på jorden. Han skal dømme verden med rettferd og folkene med rett.

Salmene 99

- ¹ Herren er konge, folkene skjelver, han troner over kjerubene, jorden bever.
- ² Stor er Herren på Sion, han er opphøyd over alle folk.
- ³ De skal prise ditt navn, det er stort og vekker frykt. Hellig er han.
- ⁴ Mektig er kongen, han elsker det rette. Det er du som grunnfester retten, du gjør rett og rettferd i Jakob.
- ⁵ Opphøy Herren vår Gud, bøy dere ned for hans fotskammel! Hellig er han.
- ⁶ Moses og Aron var blant hans prester, Samuel blant dem som påkalte hans navn. De ropte til Herren, og han svarte dem,
- ⁷ i skysøylen talte han til dem. De holdt hans bud og loven han ga.
- ⁸ Herre, vår Gud, du svarte dem. Du var en Gud som tilga dem, men som også hevnet deres gjerninger.
- ⁹ Opphøy Herren vår Gud, bøy dere mot hans hellige fjell. Hellig er Herren vår Gud.

Salmene 100

- ¹ En takkesalme. Rop med jubel for Herren, all jorden!
- ² Tjen Herren med glede, kom fram for ham med jubel!
- ³ Kjenn at Herren er Gud! Han har skapt oss, vi er hans, vi er hans folk og den flokken han gjeter.
- ⁴ Kom gjennom portene hans med takkesang, inn i forgårdene med lovsang! Lov ham, velsign hans navn!
- ⁵ Herren er god, evig er hans miskunn, hans trofasthet varer fra slekt til slekt.

Salmene 101

- ¹ Av David. En salme. Jeg vil synge om miskunn og rett, Herre, for deg vil jeg synge og spille.
- ² Jeg vil lære meg den fullkomne veien. Når vil du komme til meg? Med helt hjerte vil jeg vandre i mitt hus.
- ³ Ondskap vil jeg ikke ha for øye, urett hater jeg, slikt holder jeg meg borte fra.
- ⁴ Svikfullt hjerte skal vike fra meg. Jeg vil ikke vite av det onde.
- ⁵ Den som baktaler sin neste, vil jeg gjøre ende på. Stolte øyne og et hovmodig hjerte kan jeg ikke tåle.
- ⁶ Mine øyne ser til de trofaste i landet, de får bo hos meg. Den som går den fullkomne veien, skal tjene meg.
- ⁷ Den som farer med svik, får ikke bo i mitt hus. Den som taler løgn, kan ikke bli stående for mine øyne.
- ⁸ Hver morgen gjør jeg ende på de urettferdige i landet. Alle som gjør urett, utrydder jeg fra Herrens by.

Salmene 102

- ¹ En bønn for den hjelpeløse når han blir kraftløs og vil øse ut sin klage for Herren.
- ² Herre, hør min bønn, la mitt rop nå fram til deg!

- ³ Skjul ikke ansiktet når jeg er i nød. Vend øret til meg, skynd deg, svar når jeg roper!
- ⁴For dagene mine svinner som røyk, knoklene brenner som ild.
- ⁵Hjertet er som gress, solsvidd og visnet, jeg har glemt å spise mitt brød.
- ⁶ Jeg sukker og stønner, jeg er bare skinn og bein.
- ⁷ Jeg ligner en pelikan i ørkenen, jeg er som en ugle blant ruiner.
- ⁸Jeg ligger våken, jeg er som en enslig fugl på taket.
- ⁹ Fienden spotter meg hele dagen. De som gjør narr av meg, bruker navnet mitt til forbannelse.
- ¹⁰ Jeg spiser aske som brød og blander drikken min med tårer,
- ¹¹for du er harm og vred på meg. Du tok meg og kastet meg bort.
- ¹² Dagene mine er på hell, skyggene blir lange, jeg visner bort som gress.
- ¹³ Men du, Herre, troner til evig tid, navnet ditt varer fra slekt til slekt.
- ¹⁴ Du vil reise deg og være barmhjertig mot Sion, det er tid for å vise henne nåde, timen er kommet.
- ¹⁵ Tjenerne dine elsker steinene i Sion, de lider med henne som ligger i grus.
- ¹⁶ Folkeslag skal frykte Herrens navn, alle jordens konger din herlighet.
- ¹⁷For Herren vil bygge Sion opp igjen og vise seg i sin herlighet.
- ¹⁸ Han lytter når den nakne ber, han forakter ikke deres bønn.
- ¹⁹ Dette skal skrives ned for den kommende slekt, et nyskapt folk skal prise Herren.
- ²⁰ Han ser ned fra sin hellige høyde. Fra himmelen ser Herren mot jorden
- ²¹for å høre sukket fra fangene, løse dem som var dømt til døden.
- ²² Herrens navn skal forkynnes i Sion, hans lov og pris i Jerusalem
- ²³når folk og riker samler seg for å tjene Herren.
- ²⁴Han har brutt ned min styrke på veien og forkortet livet mitt.

²⁵Jeg sier: Min Gud, ta meg ikke bort midt i livet! Dine år varer i slekt etter slekt.

²⁶Du grunnla jorden i gammel tid, himmelen er et verk av dine hender.

²⁷De skal gå til grunne, men du består. De skal slites ut som klær, du skifter dem ut, og de er borte.

²⁸Men du er den samme, dine år tar aldri slutt.

²⁹Dine tjeneres barn skal slå seg til ro, deres ætt skal være grunnfestet for ditt ansikt.

Salmene 103

¹Av David. Velsign Herren, min sjel! Alt som i meg er, velsign hans hellige navn.

²Velsign Herren, min sjel! Glem ikke alt det gode han gjør.

³Han tilgir all din skyld og leger alle dine sykdommer.

⁴Han frir ditt liv fra graven og kroner deg med barmhjertighet og kjærlighet.

⁵Han metter ditt liv med det gode, du blir ung igjen som ørnen.

⁶Herren skaper rettferd, han lar alle undertrykte få sin rett.

⁷Han kunngjorde sine veier for Moses, sine gjerninger for Israels folk.

⁸Barmhjertig og nådig er Herren, sen til vrede og rik på miskunn.

⁹Han anklager ikke for alltid og er ikke for evig harm.

¹⁰Han gjør ikke gjengjeld for våre synder, han lønner oss ikke etter vår skyld.

¹¹Så høy som himmelen er over jorden, så veldig er hans miskunn over dem som frykter ham.

¹²Så langt som øst er fra vest, tar han syndene våre bort fra oss.

¹³Som en far er barmhjertig mot sine barn, er Herren barmhjertig mot dem som frykter ham.

¹⁴For han vet hvordan vi er skapt, han husker at vi er støv.

- ¹⁵ Dagene mennesket får, er som gress, det blomstrer som blomsten på marken.
- ¹⁶ Når vinden farer over den, er den borte, stedet den sto på, vet ikke lenger av den.
- ¹⁷ Men Herrens miskunn er fra evighet til evighet over dem som frykter ham. Hans rettferd når til barnebarn,
- ¹⁸ til dem som holder hans pakt og husker hans bud, så de følger dem.
- ¹⁹ Herren har reist sin trone i himmelen, han rår som konge over alt.
- ²⁰ Velsign Herren, dere hans engler, dere sterke helter som lydige setter hans ord i verk.
- ²¹ Velsign Herren, alle hans hærskarer, dere tjenere som setter hans vilje i verk.
- ²² Velsign Herren, alle hans skapninger, overalt hvor han rår. Velsign Herren, min sjel!

Salmene 104

- ¹ Velsign Herren, min sjel! Stor er du, Herre, min Gud! Du har kledd deg i høyhet og herlighet.
- ² Du svøper lyset om deg som en kappe, du spenner himmelen ut som en teltduk.
- ³ Han tømmer sine høye saler i vannet. Han gjør skyer til sin vogn og farer fram på vindens vinger.
- ⁴ Han gjør vindene til sine engler og flammende ild til sine tjenere.
- ⁵ Han grunnla jorden på dens søyler, aldri i evighet skal den rokkes.
- ⁶ Dypet dekket den som en kappe, vannet sto over fjellene.
- ⁷ Da du truet, rømte det, det flyktet for lyden av din torden,
- ⁸ over fjell og ned i daler, til stedet du hadde fastsatt.
- ⁹ Du satte en grense det ikke går over, det skal aldri mer dekke jorden.
- ¹⁰ Du lar kilder velle fram i dalene så bekker renner mellom fjellene.

- ¹¹De gir drikke til alle dyr på marken, ville esler får slukke tørsten.
- ¹²Der finner fuglene under himmelen bolig, de synger mellom greinene.
- ¹³ Han vanner fjellene fra sin høye sal. Jorden mettes med frukten av din gjerning.
- ¹⁴ Du lar gresset spire fram for feet og vekster til nytte for mennesket. Du lar brødet komme fra jorden,
- ¹⁵vinen gir mennesket glede. Du lar ansiktet skinne av olje, brødet gir mennesket styrke.
- ¹⁶Herrens trær får slukke tørsten, sedrene på Libanon, som han har plantet.
- ¹⁷Der bygger fuglene rede, i sypressen har storken sitt hus.
- ¹⁸De høye fjellene har steinbukken fått, klippene gir grevlingen ly.
- ¹⁹ Han skapte månen til å vise tidene, og solen, som vet når den skal gå ned.
- ²⁰Du sender mørke, og natten kommer. Da myldrer de fram, alle dyr i skogen.
- ²¹ Unge løver brøler etter bytte, de krever sin føde fra Gud.
- ²²Solen står opp, de vender tilbake og legger seg i sine huler.
- ²³Da går mennesket ut til sin gjerning og arbeider til kvelden kommer.
- ²⁴ Herre, hvor mange dine gjerninger er! Og alle har du gjort med visdom, jorden er full av det du bærer fram.
- ²⁵Her er havet, stort og vidt, med en talløs vrimmel av dyr, både små og store.
- ²⁶ Der stevner skipene fram, der er Leviatan, som du har skapt til å leke med.
- ²⁷ Alle venter på deg, at du skal gi dem mat i rett tid.
- ²⁸Du gir, og de sanker, du åpner hånden, og de blir mett med det gode.
- ²⁹ Du skjuler ansiktet, og de blir grepet av redsel, du tar livsånden fra dem, de dør og blir til støv igjen.
- ³⁰ Du sender ut din Ånd, og de blir skapt, du gjør jorden ny.
- ³¹ Måtte Herrens ære vare evig og Herren glede seg over sine gjerninger!

³² Han ser på jorden, og den skjelver, han rører ved fjellene, og de står i røyk.

³³ Jeg vil synge for Herren hele mitt liv, spille for min Gud så lenge jeg er til.

³⁴ Måtte ordene mine gjøre ham glad! Jeg vil glede meg i Herren.

³⁵ La synderne forsvinne fra jorden og ingen urettferdige finnes mer!
Velsign Herren, min sjel! Halleluja!

Salmene 105

¹ Pris Herren, påkall hans navn, gjør gjerningene hans kjent blant folkene!

² Syng for ham og spill for ham, syng om alle hans under!

³Vær stolte over hans hellige navn! Gled dere i hjertet, dere som søker Herren.

⁴ Spør etter Herren og hans makt, søk alltid hans ansikt!

⁵Husk det underfulle han har gjort, hans tegn og lovene fra hans munn,

⁶du ætt av Abraham, hans tjener, Jakobs sønner, som han har valgt ut.

⁷Han er Herren vår Gud, lovene hans gjelder over hele jorden.

⁸ Han husker sin pakt til evig tid, ordet han ga, i tusen slektsledd,

⁹ pakten han sluttet med Abraham, og eden han sverget til Isak.

¹⁰ Dette satte han opp som en forskrift for Jakob, som en evig pakt for Israel.

¹¹Han sa: «Jeg gir deg landet Kanaan til arv og eiendom.»

¹²Der var de en liten flokk, få og fremmede.

¹³ De vandret fra folk til folk, fra det ene riket til det andre.

¹⁴ Men han lot ingen få undertrykke dem, han refset konger for deres skyld:

¹⁵«Rør ikke dem som jeg har salvet, gjør ikke ondt mot mine profeter!»

¹⁶ Han kalte hungersnød over landet og brøt hver brødstav i stykker.

¹⁷ Han sendte en mann foran dem, Josef ble solgt som slave.

¹⁸ De tvang føttene hans i lenker, jern ble lagt om halsen,

¹⁹ helt til det han sa, ble oppfylt og Herrens ord ga ham rett.

- 20 Kongen sendte bud og satte ham fri, han som hersket over folkene, slapp ham løs.
- 21 Han satte ham til herre over sitt hus, til hersker over all sin eiendom.
- 22 Han skulle rettlede kongens stormenn etter sin vilje og gi hans eldste sin visdom.
- 23 Så kom Israel til Egypt, Jakob ble innflytter i Hams land.
- 24 Han gjorde folket sitt fruktbart, mer tallrikt enn fienden.
- 25 Han forandret deres sinn så de hatet hans folk og fór med svik mot hans tjenere.
- 26 Han sendte Moses, sin tjener, og Aron, som han hadde valgt ut.
- 27 De gjorde hans under blant dem og tegn i Hams land.
- 28 Han sendte mørke, og det ble mørkt. Hadde de ikke trosset hans ord?
- 29 Han gjorde vannet til blod og drepte fisken.
- 30 Det krydde av frosk i landet, også i kongens egne rom.
- 31 Da han ga bud, kom det lus og insekter i hele landet.
- 32 Han gjorde regnet til hagl og sendte flammende ild i landet.
- 33 Han slo vinstokkene og fikentrærne deres ned, han knuste hvert tre i landet.
- 34 Da han ga bud, kom det gresshopper og sirisser uten tall.
- 35 De åt opp alt som vokste i landet, de åt opp grøden på marken.
- 36 Gud slo alle førstefødte i landet, førstegrøden av deres kraft.
- 37 Så førte han dem ut med sølv og gull, ingen i stammene hans snublet.
- 38 Det var glede i Egypt da de dro ut, landet var slått av redsel for dem.
- 39 Han bredte ut en sky til å dekke dem og en ild til å lyse om natten.
- 40 Da de ba, sendte han vaktler og mettet dem med himmelbrød.
- 41 Han åpnet klippen, og vannet strømmet fram, det rant som en elv i det tørre landet.

⁴² For han husket sitt hellige ord til Abraham, sin tjener.

⁴³ Han lot folket sitt dra ut med glede, sine utvalgte med jubelrop.

⁴⁴ Han ga dem land som andre folk eide, de overtok det andre hadde strevd for,

⁴⁵ så de skulle holde hans forskrifter og ta vare på hans lover. Halleluja!

Salmene 106

¹ Halleluja! Takk Herren, for han er god, evig varer hans miskunn.

² Hvem kan nevne alle Herrens storverk, fortelle om det herlige han har gjort?

³ Salige er de som tar vare på retten og alltid fremmer rettferd.

⁴ Herre, husk meg i din nåde mot ditt folk, kom til meg med din frelse!

⁵ Da kan jeg se hvor godt det går dine utvalgte, få del i ditt folks glede og prise meg lykkelig sammen med dine.

⁶ Vi har syndet slik våre fedre gjorde, vi har handlet ille og gjort urett.

⁷ Våre fedre i Egypt tenkte ikke på dine under, de husket ikke din store miskunn. Ved sjøen var de trassige, ved Sivsjøen.

⁸ Men han frelste dem for sitt navns skyld for at de skulle kjenne hans kraft.

⁹ Han truet Sivsjøen, og den tørket inn, han førte dem gjennom dypet som gjennom en ørken.

¹⁰ Han frelste dem fra hatets hånd, fra fiendehånd fridde han dem.

¹¹ Motstanderne ble dekket av vannet, ingen kom fra det med livet.

¹² Da stolte de på hans ord og sang lovsang for ham.

¹³ Snart glemte de det han hadde gjort, og ventet ikke mer på råd fra ham.

¹⁴ De ble griske og grådige i ørkenen, i ødemarken satte de Gud på prøve.

¹⁵ Da ga han dem det de krevde, men sendte sykdom som tæret dem bort.

¹⁶ De ble misunnelige på Moses der i leiren og på Aron, Herrens hellige.

- 17 Jorden åpnet seg og slukte Datan, den lukket seg over Abirams følge.
- 18 Da brøt det ut ild blant dem, og flammen brente opp de skyldige.
- 19 Ved Horeb laget de en kalv og bøyde seg for det støpte bildet.
- 20 De byttet bort sin ære mot et bilde av en okse som eter gress.
- 21 De glemte Gud som frelste dem, som gjorde storverk i Egypt.
- 22 Han gjorde under i Hams land og skremmende gjerninger ved Sivsjøen.
- 23 Han sa at han ville utrydde dem, men Moses, hans utvalgte, la seg imellom og stagget hans ødeleggende harme.
- 24 De vraket det herlige landet og stolte ikke på hans ord.
- 25 De murret i teltene og hørte ikke på Herrens røst.
- 26 Da løftet han hånden mot dem og sverget å slå dem ned der i ørkenen,
- 27 å spre deres ætt blant folkene og strø dem ut i landene.
- 28 De sluttet seg til Baal-Peor og holdt offermåltid for døde.
- 29 De gjorde ham rasende med sine gjerninger, og pest brøt ut blant dem.
- 30 Da sto Pinhas fram og felte dom, og pesten stanset.
- 31 Han ble regnet som rettferdig fra slekt til slekt i alle tider.
- 32 De gjorde ham harm ved Meriba-kilden, og Moses måtte lide for deres skyld.
- 33 De gjorde ham bitter så han talte uten å tenke.
- 34 De utryddet ikke folkene slik Herren hadde sagt,
- 35 men blandet seg med andre folkeslag og lærte å gjøre som de.
- 36 De dyrket gudebilder, det ble en snare for dem.
- 37 De ofret sine sønner og døtre til de onde åndene.
- 38 De øste ut uskyldig blod, blodet av sønner og døtre som de ofret til gudebildene i Kanaan. Og landet ble vanhelliget av blodet.
- 39 De ble urene gjennom sine handlinger, med alt de gjorde, drev de hor.

⁴⁰Da flammet Herrens vrede opp mot folket, han hadde avsky for dem som hørte ham til.

⁴¹Han ga dem i hendene på andre folkeslag, de som hatet dem, ble deres herrer.

⁴²De ble undertrykt av fiender og måtte bøye seg under deres hånd.

⁴³Mange ganger fridde han dem ut, likevel trosset de ham med sine planer og gikk under i synd.

⁴⁴Men han så til dem i nøden da han hørte dem rope.

⁴⁵ Han husket pakten med dem og viste medynk i sin store kjærlighet.

⁴⁶Så lot han dem finne barmhjertighet hos alle som holdt dem som fanger.

⁴⁷Frels oss, Herre, vår Gud, sank oss inn fra folkene så vi kan prise ditt hellige navn og uredde lovsynge deg.

⁴⁸ Velsignet er Herren, Israels Gud, fra evighet til evighet! Og hele folket skal si: Amen! Halleluja!

Salmene 107

Femte bok

Salme 107–150

¹ Pris Herren, for han er god, evig varer hans miskunn.

² Dette skal Herrens forløste si, de som han løste ut av nøden,

³ de som han samlet fra landene, fra øst og vest, fra nord og fra havet.

⁴Noen fór vill i ørken og ødemark, de fant ikke veien til en by der de kunne bo.

⁵De sultet og tørstet, kreftene tok slutt.

⁶Da ropte de til Herren i sin nød, og han fridde dem ut av trengslene.

⁷Han førte dem på rett vei så de kom til en by der de kunne bo.

⁸De skal prise Herren for hans miskunn, for hans undergjerninger mot mennesket.

⁹ Han lot den tørste drikke, han mettet den sultne med gode gaver.

- ¹⁰ Noen satt i mørke og dødsskygge, bundet i nød og jern,
¹¹ for de hadde trosset Guds ord og foraktet Den høyestes råd.
¹² Hjertet ble kuert av slit, de snublet, det var ingen som hjalp.
¹³ Da ropte de til Herren i sin nød, og han berget dem ut av trengslene.
¹⁴ Han førte dem ut av mørke og dødsskygge og slet lenkene deres i stykker.
¹⁵ De skal prise Herren for hans miskunn, for hans undergjerninger mot mennesket.
¹⁶ Han knuste dører av bronse, bommer av jern hogg han i stykker.
¹⁷ Noen ble dumme av sine feiltrinn, de ble plaget for sine synder.
¹⁸ De fikk avsky for all slags mat og kom like til dødens porter.
¹⁹ Da ropte de til Herren i sin nød, og han berget dem ut av trengslene.
²⁰ Han sendte sitt ord og helbredet dem og fridde dem fra graven.
²¹ De skal prise Herren for hans miskunn, for hans undergjerninger mot mennesket.
²² De skal slakte takkoffer og fortelle om hans gjerninger med jubel.
²³ Noen fór ut på havet med skip, drev handel på de veldige vann.
²⁴ De så hva Herren gjorde, hans undergjerninger ute på dypet.
²⁵ Han talte, og det blåste opp til uvær, bølgene gikk høye.
²⁶ De steg mot himmelen, de sank i dypet. De mistet motet i nøden,
²⁷ de tumlet og ravet som drukne, det de kunne, var til ingen nytte.
²⁸ Da ropte de til Herren i sin nød, og han førte dem ut av trengslene.
²⁹ Han fikk stormen til å stilne, og bølgene la seg.
³⁰ Da det stilnet, ble de glade. Han førte dem i havn der de ville.
³¹ De skal prise Herren for hans miskunn, for hans undergjerninger mot mennesket.

- ³²De skal opphøye ham når folket samles, prise ham i kretsen av de eldste.
- ³³ Han gjorde elver til ørken, vannrike kilder til tørstende land
- ³⁴og fruktbar jord til salt, for de som bodde der, var onde.
- ³⁵ Han gjorde ørken til innsjø, tørt land til vannrike kilder.
- ³⁶Der lot han de sultne slå seg ned, de grunnla en by der de kunne bo.
- ³⁷ De sådde åkrene til og plantet vinmarker som bar fram grøde de kunne høste.
- ³⁸ Han velsignet dem, og de ble tallrike, han lot dem ikke mangle fe.
- ³⁹ Siden ble de få, de ble tynget ned av undertrykkelse, ulykke og sorg.
- ⁴⁰ Han øste forakt over stormenn og førte dem vill i uveisomt øde,
- ⁴¹ men løftet de fattige opp av nøden og gjorde deres slekter tallrike som en saueflokk.
- ⁴² De rettskafne ser det og gleder seg, all urett må lukke sin munn.
- ⁴³ Den som er vis, skal ta vare på dette og merke seg Herrens miskunn.

Salmene 108

- ¹En sang. En salme av David.
- ² Mitt hjerte er rolig, Gud, jeg vil synge og spille av hele min sjel.
- ³Våkn opp, harpe og lyre! Jeg vil vekke morgenrøden.
- ⁴Herre, jeg vil prise deg blant folkene, lovsynge deg blant folkeslag.
- ⁵For høyere enn himmelen er din miskunn, din troskap når til skyene.
- ⁶Vis deg høy over himmelen, Gud, vis din herlighet over hele jorden!
- ⁷ Hjelp oss med din høyre hånd, svar meg så dine kjære kan bli berget.
- ⁸ Gud har talt i sin helligdom: Med jubel vil jeg dele ut Sikem, Sukkot-dalen vil jeg måle opp.
- ⁹Mitt er Gilead, mitt er Manasse, Efraim er hjelmen på mitt hode, Juda er min herskerstav.

¹⁰Men Moab er mitt vaskefat, på Edom kaster jeg sandalen. Jeg triumferer over Filisterland.

¹¹Hvem fører meg til festningsbyen, hvem leder meg til Edom?

¹²Du har jo forkastet oss, Gud, du dro ikke ut med våre hærer.

¹³Støtt oss mot fienden! Menneskers hjelp er ingenting verdt.

¹⁴I Gud skal vi gjøre storverk. Han skal trække ned våre fiender.

Salmene 109

¹Til korlederen. Av David. En salme. Jeg lovsynger deg, Gud, vær ikke taus!

² For lovløse og sveikefulle åpner sin munn mot meg. De taler til meg med løgn på tungen,

³omringer meg med hatefulle ord og strider mot meg uten grunn.

⁴Elsker jeg, svarer de med anklager. Likevel ber jeg.

⁵ De gir meg ondt for godt, hat for kjærlighet.

⁶ Send en lovløs mot ham, la en anklager stå fram ved hans høyre side!

⁷ La ham gå domfelt fra retten, la hans bønn bli regnet som synd!

⁸ La hans dager bli få og en annen overta hans oppdrag!

⁹La hans barn bli farløse, hans kone bli enke!

¹⁰La barna flakke omkring og tigge, gå tiggergang fra ødelagt hjem.

¹¹La en långiver ta alt han eier, fremmede plyndre frukten av hans strev.

¹²La ingen vise ham miskunn eller vise nåde mot hans farløse barn.

¹³ La etterkommerne hans bli utryddet og navnene strøket i neste slektsledd.

¹⁴ Måtte Herren minnes hans fedres skyld, hans mors synd må ikke strykes ut.

¹⁵ Måtte Herren alltid ha dem for øye og utrydde minnet om dem på jorden.

¹⁶ For han tenkte aldri på å vise miskunn, men jaget de hjelpeløse, fattige og motløse for å drepe dem.

- 17 Han elsket å forbanne, la ham selv bli forbannet! Han ville ikke velsigne, la velsignelse flykte fra ham!
- 18 Han kledde seg i forbannelse som kappe. La den trenge inn i ham som vann, inn i knoklene som olje.
- 19 La den bli som klærne han tar på, som et belte han alltid bærer!
- 20 La dette være Herrens lønn til dem som anklager meg og taler ondt om meg.
- 21 Du, Gud Herre, gjør slik med meg for ditt navns skyld. Din miskunn er god, berg meg!
- 22 For jeg er hjelpeløs og fattig, mitt hjerte er såret.
- 23 Jeg går bort som skyggene når de blir lange mot kveld; jeg ristes av som en gresshoppe.
- 24 Knærne svikter fordi jeg faster, jeg blir mager, det er ikke fett på kroppen.
- 25 Jeg er blitt til spott, de rister på hodet når de ser meg.
- 26 Hjelp meg, Herre, min Gud, frels meg i din miskunn
- 27 så de forstår at det kommer fra din hånd, at du har gjort dette, Herre.
- 28 De forbanner, men du velsigner. De reiser seg, men blir til skamme. Din tjener skal glede seg.
- 29 La dem som anklager meg, kle seg i vanære og hylle seg i skam som i en kappe!
- 30 Jeg vil prise Herren med høy røst, midt i skaren vil jeg lovsynge ham.
- 31 For han står ved den fattiges høyre side og hjelper ham mot dem som dømmer.

Salmene 110

- 1 Av David. En salme. Herren sier til min herre: «Sett deg ved min høyre hånd til jeg får lagt dine fiender som skammel for dine føtter!»
- 2 Fra Sion rekker Herren ut ditt mektige septer. Du skal herske blant dine fiender!

³ Folket ditt møter villig fram den dagen du viser din kraft. Din ungdoms dugg kommer til deg i hellig prakt, fra morgenrødens fang.

⁴ Herren har sverget og angret det ikke: «Du er prest til evig tid på Melkisedeks vis.»

⁵ Herren er ved din høyre hånd, han knuser konger på sin vredes dag.

⁶ Han holder dom over folkeslag, det er fullt av lik, han knuser hoder vidt over jord.

⁷Han drikker av bekken ved veien, derfor løfter han hodet høyt.

Salmene 111

¹ Halleluja!

Alef א

Jeg vil takke Herren av hele mitt hjerte

Bet ב

i de rettskafnes råd og forsamling.

Gimel ג

²Herrens gjerninger er store,

Dalet ד

alle som elsker dem, grunner på dem.

He ה

³Høyt og herlig er hans verk,

Waw ו

hans rettferd varer til evig tid.

Zajin ז

⁴ Han har skapt seg et navn ved sine under,

Het ח

Herren er nådig og barmhjertig.

Tet ט

5 Han gir mat til dem som frykter ham,

Jod ך

han minnes sin pakt til evig tid.

Kaf כ

6 Han viste sitt folk hvor mektig han var

Lamed ל

da han ga dem det andre folk eide.

Mem מ

7 Sannhet og rett er hans henders verk,

Nun נ

pålitelige er alle hans bud,

Samek ס

8 de er grunnfestet for evige tider,

Ajin ע

de skal holdes i sannhet og rettferd.

Pe פ

9 Han ga folket frihet

Tsade צ

og fastsatte sin pakt for evig.

Qof ק

Navnet hans er hellig, det vekker frykt.

Resj ר

10 Å frykte Herren er opphav til visdom, Sin alle som gjør det, har god forstand.

Taw ת

Hans lovsang varer til evig tid.

Salmene 112

1 Halleluja!

Alef א

Salig er den som frykter Herren

Bet כ

og har glede i hans bud.

Gimel ג

² Hans ætt blir mektig i landet,

Dalet ד

den rettskafne slekt blir velsignet.

He ה

³ Det er velstand og rikdom i hans hus,

Waw ו

hans rettferd skal alltid bestå.

Zajin ז

⁴ Lys bryter fram i mørket for de rettskafne,

Het ח

for den som er nådig, mild og rettferdig.

Tet ט

⁵ Det går godt med den som villig gir lån,

Jod י

den som skjøtter sine saker rett.

Kaf כ

⁶ Han skal aldri i evighet vakle,

Lamed ל

den rettferdige blir alltid husket.

Mem מ

⁷ Han er ikke redd for onde rykter,

Nun נ

hans hjerte er rolig og trygt i Herren.

Samek ס

8 Hans hjerte er grunnfestet, uten frykt.

Ajin אִינ

Til slutt får han se at fienden faller.

Pe פֵּ

9 Han strør ut, han gir til de fattige,

Tsade צָדֵק

hans rettferd skal alltid vare,

Qof קוֹפֵּ

stor og herlig blir hans makt.

Resj רֶשֶׁת

10 Den urettferdige ser det og blir sint,

Sjin שִׁינֵּ

skjærer tenner og tæres bort.

Taw תָּ

De urettferdiges lengsler blir til intet.

Salmene 113

1 Halleluja! Syng lovsang, Herrens tjenere, pris Herrens navn!

2 Velsignet være Herrens navn, fra nå og til evig tid!

3 Der sol går opp og sol går ned, skal Herrens navn være lovet.

4 Herren er opphøyd over alle folkeslag, hans herlighet er høyere enn himmelen.

5 Hvem er som Herren vår Gud, han som troner i det høye

6og ser i det dype – hvem i himmelen, hvem på jorden?

7 Han reiser den svake opp av støvet og løfter den fattige fra dyngen.

8 Han gir dem plass blant stormenn, de store i sitt folk.

9 Den barnløse lar han bo i huset som lykkelig mor til en barneflokk. Halleluja!

Salmene 114

- 1 Da Israel dro ut av Egypt, Jakobs hus fra et fremmed folk,
- 2 da ble Juda hans helligdom og Israel hans rike.
- 3 Havet så det og flyktet, Jordan snudde og rant tilbake.
- 4 Fjellene hoppet som værer og haugene som lam.
- 5 Hva har hendt deg, hav, siden du flykter, siden du snur og renner tilbake, Jordan,
- 6 siden dere hopper som værer, dere fjell, og som lam, dere hauger?
- 7 Jord, skjelv for Herrens ansikt! Skjelv for Jakobs Gud,
- 8 han som gjør klippen til en innsjø og harde fjellet til en vannrik kilde.

Salmene 115

- 1 Ikke oss, Herre, ikke oss, gi heller ditt navn ære, du som er kjærlig og trofast.
- 2 Hvorfor skal folkene si: «Hvor er deres Gud?»
- 3 Vår Gud er i himmelen, alt han vil, det gjør han.
- 4 Gudebildene deres er av sølv og gull, menneskehender har laget dem.
- 5 De har munn, men kan ikke tale, de har øyne, men kan ikke se.
- 6 De har ører, men kan ikke høre, de har nese, men kan ikke lukte.
- 7 De har hender, men kan ikke føle, de har føtter, men kan ikke gå, de har ikke lyd i strupen.
- 8 Slik blir også de som lager dem, og alle som setter sin lit til dem.
- 9 Stol på Herren, Israel! Han er deres hjelp og skjold.
- 10 Stol på Herren, Arons hus! Han er deres hjelp og skjold.
- 11 Stol på Herren, dere som frykter ham! Han er deres hjelp og skjold.
- 12 Herren husker på oss, han velsigner. Han velsigner Israels hus, han velsigner Arons hus.

- ¹³Han velsigner dem som frykter Herren, de små og de store.
- ¹⁴ Måtte Herren la dere øke i tall, både dere og deres barn!
- ¹⁵Dere er velsignet av Herren, han som skapte himmel og jord.
- ¹⁶ Himmelen er Herrens himmel, men jorden ga han til mennesket.
- ¹⁷ De døde priser ikke Herren, alle de som går ned til stillhetens land.
- ¹⁸ Men vi velsigner Herren fra nå og til evig tid. Halleluja!

Salmene 116

- ¹ Jeg elsker Herren, for han hørte mitt rop om nåde.
- ²Han vendte øret til meg, jeg vil kalle på ham alle mine dager.
- ³ Dødens bånd snørte seg om meg, dødsrikets redsler nådde meg, jeg fant bare nød og sorg.
- ⁴Da påkalte jeg Herrens navn: «Å, Herre, redd livet mitt!»
- ⁵ Herren er nådig og rettferdig, vår Gud er barmhjertig.
- ⁶Herren vokter de uvitende, han kom meg til hjelp da jeg var langt nede.
- ⁷ Kom til ro igjen, min sjel, Herren har svart deg!
- ⁸ Ja, du har fridd mitt liv fra døden, øyet fra tårer og foten fra å snuble.
- ⁹ Jeg skal vandre for Herrens ansikt i de levendes land.
- ¹⁰ Jeg trodde, også da jeg sa: «Jeg er hardt plaget.»
- ¹¹ Jeg sa i min angst: «Alle mennesker lyver.»
- ¹²Hva kan jeg gi Herren igjen for alt det gode han gjør?
- ¹³Jeg løfter frelsens beger og påkaller Herrens navn.
- ¹⁴ Jeg oppfyller mine løfter til Herren foran hele hans folk.
- ¹⁵ Det koster Herren mye at hans trofaste dør.
- ¹⁶Å, Herre, jeg er din tjener, en tjener og sønn av din tjenestekvinne. Du har løst mine lenker.

- ¹⁷ Jeg slakter takkoffer til deg og påkaller Herrens navn.
¹⁸ Jeg oppfyller mine løfter til Herren foran hele hans folk,
¹⁹ i forgårdene til Herrens hus, midt inne i deg, Jerusalem. Halleluja!

Salmene 117

- ¹ Lovsyng Herren, alle folk, pris ham, alle folkeslag!
² For hans miskunn er mektig over oss. Herrens troskap varer evig. Halleluja!

Salmene 118

- ¹ Takk Herren, for han er god, evig varer hans miskunn.
² Israel skal si: Evig varer hans miskunn.
³ Arons hus skal si: Evig varer hans miskunn.
⁴ De som frykter Herren, skal si: Evig varer hans miskunn.
⁵ Jeg var i trengsel og ropte til Herren, han svarte og førte meg ut i åpent land.
⁶ Herren er med meg, jeg frykter ikke. Hva kan mennesker gjøre meg?
⁷ Herren er med meg, han hjelper meg, jeg kan se på dem som hater meg.
⁸ Det er bedre å søke tilflukt hos Herren enn å stole på mennesker.
⁹ Det er bedre å søke tilflukt hos Herren enn å stole på fyrster.
¹⁰ Alle folkeslag omringet meg, i Herrens navn slo jeg dem tilbake.
¹¹ De var omkring meg på alle kanter, i Herrens navn slo jeg dem tilbake.
¹² De var omkring meg som bier. De sluknet som ild i tornekratt, i Herrens navn slo jeg dem tilbake.
¹³ De presset meg hardt, jeg holdt på å falle, men Herren hjalp meg.
¹⁴ Herren er min styrke og min sang, han er blitt min frelse.
¹⁵ Hør, det er jubel og seiersrop i de rettferdiges telt! Herrens høyre hånd gjør storverk,
¹⁶ Herrens høyre hånd løfter opp. Herrens høyre hånd gjør storverk.

- ¹⁷ Jeg skal ikke dø, men leve og fortelle om Herrens gjerninger.
- ¹⁸ Hardt har Herren tuktet meg, men han overga meg ikke til døden.
- ¹⁹ Lukk rettferds porter opp for meg, jeg vil gå inn og prise Herren!
- ²⁰ Dette er Herrens port, her går de rettferdige inn.
- ²¹ Jeg priser deg fordi du svarte meg, du ble min frelse.
- ²² Steinen som bygningsmennene vraket, er blitt hjørnestein.
- ²³ Dette er Herrens eget verk, underfullt er det i våre øyne.
- ²⁴ Dette er dagen som Herren har gjort; la oss juble og glede oss på den!
- ²⁵ Herre, frels! Herre, la det lykkes!
- ²⁶ Velsignet er han som kommer i Herrens navn! Vi velsigner dere fra Herrens hus.
- ²⁷ Herren er Gud, han lyser for oss. Bind festofferet til alterhornene med tau!
- ²⁸ Du er min Gud, jeg takker deg, min Gud, jeg opphøyer deg.
- ²⁹ Takk Herren, for han er god, evig varer hans miskunn.

Salmene 119

Alef א

- ¹ Salige er de som er hele i sin ferd, de som følger Herrens lov.
- ² Salige er de som tar vare på hans lovbud, som søker ham av hele sitt hjerte.
- ³ De gjør ikke urett, men går på hans veier.
- ⁴ Du har gitt dine påbud for at de skal holdes nøye.
- ⁵ La meg vandre med faste skritt så jeg holder dine forskrifter!
- ⁶ Da blir jeg ikke til skamme når jeg har alle dine bud for øye.
- ⁷ Jeg priser deg av et oppriktig hjerte når jeg lærer dine rettferdige lover.
- ⁸ Jeg vil holde dine forskrifter, du må ikke svikte meg!

Bet ב

- ⁹Hvordan holder den unge stien sin ren? Ved å ta vare på dine ord.
- ¹⁰Jeg søker deg av hele mitt hjerte, la meg ikke gå meg vill, bort fra dine bud!
- ¹¹Jeg gjemmer ditt ord i hjertet så jeg ikke skal synde mot deg.
- ¹²Velsignet er du, Herre! Lær meg dine forskrifter!
- ¹³Leppene mine regner opp alle lovene fra din munn.
- ¹⁴Dine lovbud viser meg vei, de gir like stor glede som all rikdom.
- ¹⁵ Jeg vil grunne på dine påbud, feste blikket på dine stier.
- ¹⁶Jeg fryder meg over dine forskrifter, jeg glemmer ikke dine ord.

Gimel λ

- ¹⁷Gjør godt mot din tjener, jeg vil leve og ta vare på dine ord.
- ¹⁸Åpne øynene mine så jeg kan se det underfulle i din lov!
- ¹⁹ Jeg er en fremmed på jorden, skjul ikke budene dine for meg!
- ²⁰ Lengsel etter dine lover fortærer meg dag og natt.
- ²¹ Du refser de frekke og forbannede, som forviller seg bort fra dine bud.
- ²²Ta spott og forakt bort fra meg, for jeg tar vare på dine lovbud.
- ²³Selv når stormenn sitter og snakker om meg, grunner din tjener på dine forskrifter.
- ²⁴Ja, jeg fryder meg over dine lovbud, det er de som gir meg råd.

Dalet 7

- ²⁵ Jeg ligger presset mot støvet. Gi meg liv slik du har sagt!
- ²⁶Jeg fortalte om mine veier, og du svarte meg. Lær meg dine forskrifter!
- ²⁷La meg forstå den veien dine påbud viser! Jeg vil grunne på dine under.
- ²⁸Min sjel gråter av sorg. Reis meg opp slik du har sagt!
- ²⁹Hold løgnens vei borte fra meg, gi meg i nåde din lov!
- ³⁰Jeg har valgt troskaps vei, dine lover har jeg for øye.

³¹Jeg holder fast på dine lovbud. Herre, la meg ikke bli til skamme!

³²Jeg vil løpe den veien dine bud viser, for du gjør mitt hjerte stort.

He 7

³³Herre, lær meg den veien dine forskrifter viser, så vil jeg alltid ta vare på den!

³⁴Gi meg forstand til å ta vare på din lov og holde den av hele mitt hjerte!

³⁵Led meg på den stien dine bud viser, for den gir meg glede.

³⁶ Bøy mitt hjerte mot dine lovbud og ikke mot egen vinning!

³⁷Vend blikket mitt bort fra tomhet, gi meg liv på din vei!

³⁸La ditt ord til din tjener stå fast så jeg kan frykte deg.

³⁹Ta bort spotten jeg frykter, for dine lover er gode!

⁴⁰Se, jeg lengter etter dine påbud, gi meg liv ved din rettferd!

Waw 1

⁴¹Herre, la din miskunn komme til meg, og din frelse, slik du har sagt!

⁴²Da kan jeg gi spotteren svar, for jeg stoler på ditt ord.

⁴³Riv ikke sannhetens ord ut av min munn, for jeg venter på dine lover.

⁴⁴Da vil jeg stadig holde din lov, for evig og alltid.

⁴⁵ La meg ferdes i åpent land, for jeg spør etter dine påbud!

⁴⁶ Jeg vil tale for konger om dine lovbud, og jeg skal ikke bli til skamme.

⁴⁷Jeg fryder meg over dine bud, som jeg elsker.

⁴⁸Jeg løfter hendene mot dine bud, som jeg elsker, og grunner på dine forskrifter.

Zajin 1

⁴⁹Husk ditt ord til din tjener. Gjennom det har du gitt meg håp.

⁵⁰Det er min trøst i nøden at ditt ord gir meg liv.

⁵¹De frekke håner meg grovt, men jeg har ikke bøyd av fra din lov.

⁵²Jeg minnes dine lover fra gammel tid, Herre, da finner jeg trøst.

⁵³Jeg blir grepet av harme over de lovløse, de som går bort fra din lov.

⁵⁴Dine forskrifter er mine sanger hvor jeg enn holder til.

⁵⁵Herre, jeg minnes navnet ditt om natten, og jeg holder din lov.

⁵⁶Slik er det med meg, for jeg tar vare på dine påbud.

Het 𐤇

⁵⁷ Herren er min arvedel, jeg lover å holde dine ord.

⁵⁸Av hele mitt hjerte ber jeg om velvilje for ditt ansikt. Vær meg nådig slik du har sagt!

⁵⁹Jeg har tenkt over mine veier, jeg vil vende tilbake til dine lovbud.

⁶⁰Jeg skynder meg, jeg drøyer ikke med å holde dine bud.

⁶¹Lovløses bånd slynger seg om meg, men jeg glemmer ikke din lov.

⁶² Midt på natten står jeg opp og priser deg for dine rettferdige lover.

⁶³Jeg er venn med alle som frykter deg, med dem som holder dine påbud.

⁶⁴ Herre, jorden er full av din godhet. Lær meg dine forskrifter!

Tet 𐤅

⁶⁵Herre, du gjør vel mot din tjener slik som du har sagt.

⁶⁶Gi meg kunnskap og god forstand, jeg stoler på dine bud!

⁶⁷Før jeg ble ydmyket, var jeg på villspor, nå holder jeg det du har sagt.

⁶⁸Du er god, og det du gjør, er godt. Lær meg dine forskrifter!

⁶⁹De frekke sverter meg med løgn, jeg tar vare på dine påbud av hele mitt hjerte.

⁷⁰ Deres hjerte er sløvt av fett, men jeg fryder meg over din lov.

⁷¹ Det var godt for meg å bli ydmyket så jeg kunne lære dine forskrifter.

⁷² Loven fra din munn er bedre for meg enn mengder av gull og sølv.

Jod 𐤍

73 Dine hender har skapt meg og holdt meg oppe. Gi meg innsikt så jeg lærer dine bud!

74 De som frykter deg, skal se meg og bli glade, for jeg venter på ditt ord.

75 Herre, jeg vet at lovene dine er rettferdige, at du var trofast da du ydmyket meg.

76 La din godhet være min trøst slik du har sagt til din tjener!

77 La din barmhjertighet komme til meg, så jeg kan leve, for jeg fryder meg over din lov.

78 La de frekke bli til skamme, de som krenker meg med løgn. Jeg grunner på dine påbud.

79 La dem som frykter deg, komme tilbake, la dem som kjenner dine lovbud, komme til meg.

80 La meg følge dine forskrifter med helt hjerte så jeg ikke blir til skamme.

Kaf כ

81 Jeg tæres bort av lengsel etter din frelse, jeg venter på ditt ord.

82 Øynene slukner, jeg venter på dine ord, jeg spør: «Når vil du trøste meg?»

83 Jeg er blitt som en skinnsekk i røyk, likevel glemmer jeg ikke dine forskrifter.

84 Hvor mange dager har din tjener igjen? Når vil du felle dom over dem som jager meg?

85 De frekke graver fallgraver for meg i strid med din lov.

86 Pålitelige er alle dine bud. Hjelp meg! De jager meg med løgn.

87 De har nesten gjort ende på meg her på jorden, men jeg forlater ikke dine påbud.

88 Gi meg liv i din godhet, så vil jeg holde lovbudet fra din munn.

Lamed ל

89 I evighet, Herre, står ditt ord fast i himmelen.

⁹⁰Din trofasthet varer fra slekt til slekt, du har grunnfestet jorden, og den består.

⁹¹Etter dine lover består de til denne dag, for alle ting må tjene deg.

⁹²Hvis jeg ikke fryder meg over din lov, går jeg til grunne i min nød.

⁹³Jeg glemmer aldri dine påbud, ved dem gir du meg liv.

⁹⁴Frels meg, for jeg er din! Jeg spør etter dine påbud.

⁹⁵ De lovløse venter på å ødelegge meg, jeg tenker på dine lovbud.

⁹⁶Jeg ser at alt som er fullkomment, har en grense, men ditt bud når uendelig vidt.

Mem 12

⁹⁷Hvor høyt jeg elsker din lov! Jeg grunner på den hele dagen.

⁹⁸Ditt bud gjør meg mer vis enn mine fiender. Det er alltid hos meg.

⁹⁹Jeg skjønner mer enn alle mine lærere, for jeg grunner på dine lovbud.

¹⁰⁰Jeg har mer innsikt enn de gamle, for jeg tar vare på dine påbud.

¹⁰¹Jeg holder føttene borte fra onde veier så jeg kan ta vare på ditt ord.

¹⁰²Jeg viker ikke fra dine lover, for du veileder meg.

¹⁰³ Hvor søte dine ord er for ganen, bedre enn honning i munnen.

¹⁰⁴ Jeg får innsikt av dine påbud, derfor hater jeg falske veier.

Nun 1

¹⁰⁵ Ditt ord er en lykt for min fot og et lys for min sti.

¹⁰⁶Jeg har sverget, og det står jeg ved, at jeg vil holde dine rettferdige lover.

¹⁰⁷Jeg er dypt nedbøyd. Herre, gi meg liv slik du har sagt!

¹⁰⁸ Herre, ta imot gaven fra min munn og lær meg dine lover!

¹⁰⁹Jeg går alltid med livet i hendene, men glemmer ikke din lov.

¹¹⁰De lovløse satte en snare for meg, men jeg går meg ikke vill, bort fra dine påbud.

111 Dine lovbud er min eiendom for alltid, de gleder mitt hjerte.

112 Jeg bøyer hjertet mot dine forskrifter for alltid, til evig tid.

Samek Ծ

113 Jeg hater dem som har et delt hjerte, men jeg elsker din lov.

114 Du er mitt vern og mitt skjold, jeg venter på ditt ord.

115 Vik fra meg, voldsmenn! Jeg vil ta vare på budene fra min Gud.

116 Hold meg oppe slik du har sagt, så jeg kan leve. La ikke mitt håp bli til skamme!

117 Støtt meg så jeg blir berget og alltid har dine forskrifter for øye.

118 Alle som forviller seg bort fra dine forskrifter, vraker du, for de farer med svik og løgn.

119 Alle de lovløse i landet fjerner du som slagg, derfor elsker jeg dine lovbud.

120 Kroppen skjelver av redsel for deg, jeg frykter dine lover.

Ajin ܘ

121 Jeg har gjort det som er rett og rettferdig. Overlat meg ikke til dem som vil undertrykke meg!

122 Gå god for din tjener så det går ham vel. La ikke de frekke undertrykke meg!

123 Øynene slukner, jeg venter på din frelse og på ditt rettferdige ord.

124 Vis godhet mot din tjener, lær meg dine forskrifter!

125 Jeg er din tjener, gi meg innsikt så jeg kan kjenne dine lovbud!

126 Det er tid for å gripe inn, Herre, for de har brutt din lov.

127 Derfor elsker jeg dine bud mer enn gull, ja, skinnende gull.

128 Derfor retter jeg meg etter alle dine påbud, jeg hater alle falske veier.

Pe ܕ

129 Underfulle er dine lovbud, derfor tar jeg vare på dem.

130 Dine ord gir lys når de åpner seg, de gir uvitende innsikt.

131 Med lengsel åpner jeg munnen, for jeg tørster etter dine bud.

132 Vend deg til meg og vær meg nådig! Det er rett mot dem som elsker ditt navn.

133 Gjør mine fottrinn faste slik du har sagt, la ingen urett få makt over meg!

134 Fri meg fra dem som bruker vold, så vil jeg holde dine påbud!

135 La ditt ansikt lyse over din tjener, lær meg dine forskrifter!

136 Tårene strømmer fra mine øyne på grunn av dem som ikke holder din lov.

Tsade 3

137 Du er rettferdig, Herre, dine lover er rette.

138 Du gir dine lovbud i rettferd og i din store troskap.

139 Min lidenskap gjør ende på meg, for motstanderne mine har glemt dine ord.

140 Ditt ord er prøvet med ild, din tjener elsker det.

141 Jeg er ung og foraktet, men jeg glemmer ikke dine påbud.

142 Din rettferd er alltid rett, din lov er sannhet.

143 Nød og trengsel er kommet over meg, men jeg fryder meg over dine bud.

144 Dine lovbud er alltid rette. Gi meg innsikt så jeg kan leve!

Qof 7

145 Jeg roper av hele mitt hjerte, svar meg, Herre! Dine forskrifter vil jeg ta vare på.

146 Jeg roper til deg, frels meg så jeg kan holde dine lovbud!

147 Før morgengry roper jeg. Jeg venter på ditt ord.

148 Med øynene åpne går jeg inn i hver nattevakt for å grunne på ditt ord.

149 Hør meg i din miskunn, Herre, gi meg liv etter dine lover!

150 De som skamløst jager meg, er nær, de er langt borte fra din lov.

151 Herre, du er nær, alle dine bud er sannhet.

152 Av dine lovbud har jeg lenge skjont at du har grunnlagt dem for evig.

Resj 7

- 153 Se min nød og fri meg ut! For jeg har ikke glemt din lov.
- 154 Før min sak og kjøp meg fri, gi meg liv etter ditt ord!
- 155 For de lovløse er hjelpen langt borte, de spør ikke etter dine forskrifter.
- 156 Herre, din barmhjertighet er stor, gi meg liv etter dine lover!
- 157 Det er mange som jager meg og står meg imot, men jeg bøyer ikke av fra dine lovbud.
- 158 Jeg ser de troløse og kjenner avsky, de tar ikke vare på ditt ord.
- 159 Se, jeg elsker dine påbud! Herre, gi meg liv i din miskunn!
- 160 Summen av ditt ord er sannhet, dine rettferdige lover varer evig.

Sjin 𐤑

- 161 Stormenn jager meg uten grunn, men i hjertet frykter jeg ditt ord.
- 162 Jeg gleder meg over ditt ord lik en som vinner stort krigsbytte.
- 163 Jeg hater og avskyr løgn, men jeg elsker din lov.
- 164 Sju ganger om dagen lovsynger jeg deg for dine rettferdige lover.
- 165 Stor fred har de som elsker din lov, ingen ting får dem til å snuble.
- 166 Herre, jeg venter på din frelse, jeg følger dine bud.
- 167 Jeg tar vare på dine lovbud, og jeg elsker dem høyt.
- 168 Jeg har holdt dine bud og påbud, du kjenner alle mine veier.

Taw 𐤕

- 169 Herre, la ropet mitt nå fram til deg, gi meg innsikt etter ditt ord!
- 170 La min bønn komme fram for deg, berg meg, som du har sagt!
- 171 La leppene strømme over av lovsang, for du lærer meg dine forskrifter.
- 172 La tungen synge ut ditt ord, for alle dine bud er rettferdige.
- 173 La din hånd komme meg til hjelp, for jeg har valgt dine påbud.
- 174 Herre, jeg lengter etter din frelse, jeg fryder meg over din lov.

¹⁷⁵La meg leve og lovsynge deg, la dine lover være min hjelp!

¹⁷⁶ Jeg har gått meg vill som en bortkommen sau. Let etter meg, din tjener, jeg har ikke glemt dine bud.

Salmene 120

¹ En sang ved festreisene. Jeg ropte til Herren i min nød, og han svarte meg.

²Herre, berg meg fra lepper som lyver, fra tunger fulle av svik!

³Hva skal han gi deg, du svikefulle tunge, hva mer skal han la deg få?

⁴ Stridsmannens kvasse piler og gyvelbuskens brennende kull!

⁵ Ve meg! Jeg er innflytter i Mesjek, jeg bor blant Kedars telt!

⁶Altfor lenge har jeg bodd blant folk som hater fred.

⁷Jeg er fred, men om jeg taler, går de til krig.

Salmene 121

¹ En sang ved festreisene. Jeg løfter mine øyne mot fjellene. Hvor skal min hjelp komme fra?

² Min hjelp kommer fra Herren, himmelens og jordens skaper.

³Han vil ikke la din fot vakle, din vokter vil ikke blunde!

⁴Se, han blunder ikke og sover ikke, Israels vokter.

⁵ Herren er din vokter, Herren er din skygge ved din høyre hånd.

⁶ Solen skal ikke skade deg om dagen, heller ikke månen om natten.

⁷Herren skal bevare deg fra alt ondt. Han skal bevare ditt liv.

⁸ Herren skal bevare din utgang og din inngang fra nå og til evig tid.

Salmene 122

¹En sang ved festreisene. Av David. Jeg ble glad da de sa til meg: «Vi vil gå til Herrens hus.»

²Våre føtter står i dine porter, Jerusalem.

- ³ Jerusalem, du er bygd som en hel og samlet by!
- ⁴ Dit drar stammene opp, Herrens stammer! Det er en lov for Israel å prise Herrens navn.
- ⁵ Ja, der står troner for dommere, troner for Davids hus.
- ⁶ Be om fred for Jerusalem! Må de som elsker deg, leve trygt!
- ⁷ Må fred råde innenfor dine voller, trygghet i dine borger!
- ⁸ For mine brødres og venners skyld vil jeg si: «Fred over deg!»
- ⁹ For tempelets skyld, Herren vår Guds hus, vil jeg ønske deg det gode.

Salmene 123

- ¹ En sang ved festreisene. Til deg løfter jeg mine øyne, du som troner i himmelen.
- ² Som tjeneres øyne følger herrenes hånd, som tjenestekvinnens øyne følger husfruens hånd, slik følger våre øyne Herren vår Gud helt til han viser oss nåde.
- ³ Vær nådig mot oss, Herre, vær nådig! For vi er mer enn mette av forakt,
- ⁴ mer enn mette av hån fra de selvsikre og forakt fra de hovmodige.

Salmene 124

- ¹ En sang ved festreisene. Av David. Hadde ikke Herren vært med oss, skal Israel si,
- ² hadde ikke Herren vært med da mennesker reiste seg mot oss,
- ³ så hadde de slukt oss levende da vreden deres flammet opp,
- ⁴ så hadde vannet skylt over oss, flommen strømmet over oss,
- ⁵ så hadde det veldige vannet strømmet over oss.
- ⁶ Velsignet er Herren som ikke ga oss til rov for deres tenner!
- ⁷ Vi slapp fri som fuglen fra jegerens snare. Snaren røk, og vi slapp fri.
- ⁸ Vår hjelp er i Herrens navn, han som skapte himmel og jord.

Salmene 125

¹ En sang ved festreisene. De som setter sin lit til Herren, er som Sion-fjellet; det skal aldri rokkes, men stå til evig tid.

² Fjell omgir Jerusalem, Herren omgir sitt folk fra nå og til evig tid.

³ Urettferdig kongsstav skal ikke hvile over landet de rettferdige arvet, for da kunne den rettferdige løfte hånden til urett.

⁴ Herre, gjør godt mot de gode, mot dem som har et oppriktig hjerte.

⁵ Men Herren sender fra seg dem som går krokveier, og dem som gjør urett. Fred over Israel!

Salmene 126

¹ En sang ved festreisene. Da Herren vendte skjebnen for Sion, var det som en drøm for oss.

² Da fyltes vår munn med latter, vår tunge med jubel. Da sa de blant folkene: «Stort er det som Herren har gjort mot dem.»

³ Ja, stort er det som Herren gjorde mot oss, og vi ble glade.

⁴ Herre, vend vår skjebne som bekkene i Negev!

⁵ De som sår med tårer, skal høste med jubel.

⁶ Gråtende går de ut og bærer sitt såkorn, med jubel kommer de tilbake og bærer sine kornbånd.

Salmene 127

¹ En sang ved festreisene. Av Salomo. Hvis Herren ikke bygger huset, arbeider bygningsmennene forgjeves. Hvis Herren ikke vokter byen, våker vaktmannen forgjeves.

² Forgjeves står dere tidlig opp og setter dere sent ned og spiser brødet dere har slitt for. Det samme gir han sine venner mens de sover.

³ Barn er en gave fra Herren, livsfrukt er en lønn.

⁴ Som piler i stridsmannens hånd er sønner en får i sin ungdom.

⁵ Salig er den mann som fyller sitt kogger med dem. Han blir ikke til skamme når han taler mot fiender i porten.

Salmene 128

¹ En sang ved festreisene. Salig er den som frykter Herren og går på hans veier.

² Du får nyte frukten av ditt strev. Salig er du, det skal gå deg vel.

³ Din kone er som en fruktbar vinstokk inne i ditt hus, barna er som unge oliventrær rundt bordet.

⁴ Ja, slik blir en mann velsignet når han frykter Herren.

⁵ Herren velsigne deg fra Sion så du får nyte Jerusalems lykke alle dine dager!

⁶ Måtte du se barn av dine barn! Fred over Israel!

Salmene 129

¹ En sang ved festreisene. Hardt har de plaget meg helt fra min ungdom, skal Israel si,

² hardt har de plaget meg helt fra min ungdom, men de har ikke vunnet over meg.

³ På ryggen min har plogmenn pløyd og trukket lange furer.

⁴ Men Herren er rettferdig, han har hugget av de urettferdiges reip.

⁵ Måtte alle som hater Sion, trekke seg tilbake med skam!

⁶ Måtte de bli lik gress på taket, som visner før en får slått det.

⁷ Den som høster det, får ikke hånden full, den som samler, får ikke fanget fullt,

⁸ de som går forbi, sier ikke: Herrens velsignelse være over dere! Vi velsigner dere i Herrens navn!

Salmene 130

¹ En sang ved festreisene. Fra dypet roper jeg til deg, Herre.

² Herre, hør min røst! Vend øret til mitt rop om nåde.

³ Dersom du, Herre, vil gjemme på synder, Herre, hvem kan da bli stående?

⁴ Men hos deg er tilgivelse, så vi skal frykte deg.

⁵ Jeg setter mitt håp til Herren, jeg lengter, jeg venter på hans ord.

⁶ Min sjel venter på Herren, mer enn vektere på morgenen, vektere på morgenen.

⁷ Vent på Herren, Israel! For hos Herren er miskunn og kraft til å løse ut.

⁸ Han skal løse Israel ut fra alle deres synder.

Salmene 131

¹ En sang ved festreisene. Av David. Herre, mitt hjerte er ikke hovmodig, mine øyne er ikke stolte. Jeg går ikke med tanker som er for store og underfulle for meg.

² Nei, jeg har fått min sjel til å bli stille og rolig, som et lite barn hos sin mor. Som det lille barnet, slik er min sjel i meg.

³ Israel, vent på Herren fra nå og til evig tid!

Salmene 132

¹ En sang ved festreisene. Herre, husk David og alt han holdt ut!

² Han sverget til Herren, ga Jakobs Mektige et løfte:

³ «Jeg vil ikke gå inn i mitt hus, ikke legge meg i sengen,

⁴ ikke unne meg blund på øynene og ikke la øyelokkene hvile

⁵ før jeg har funnet et sted for Herren, en bolig for Jakobs Mektige.»

⁶ Vi hørte om paktkisten i Efrata, vi fant den på markene ved Jaar.

⁷ La oss gå inn i hans bolig, kaste oss ned for hans fotskammel!

⁸ Reis deg, Herre, og kom til ditt hvilested, du og paktkisten, som er din styrke.

⁹ Dine prester skal kle seg i rettferd, dine trofaste skal rope av fryd.

¹⁰ For David, din tjeners skyld, vis ikke fra deg den du har salvet!

¹¹ Herren har sverget til David et pålitelig ord han ikke går fra: «Din livsfrukt vil jeg sette på din trone.

¹²Hvis dine sønner holder min pakt og loven jeg vil lære dem, så skal også sønnene deres alltid sitte på din trone.»

¹³For Herren har utvalgt Sion, henne vil han ha til bolig:

¹⁴«Dette skal alltid være mitt hvilested, her vil jeg bo, for henne vil jeg ha.

¹⁵Maten hennes vil jeg velsigne, de fattige metter jeg med brød,

¹⁶prestene hennes kler jeg i frelse, de trofaste skal rope av fryd.

¹⁷ Der lar jeg et horn vokse fram for David, jeg gjør i stand en lampe for den jeg har salvet.

¹⁸Fienden vil jeg kle i skam, men på ham skal kronen stråle.»

Salmene 133

¹En sang ved festreisene. Av David. Se, hvor godt og vakkert det er når brødre bor sammen!

²Det er som den fine oljen på hodet når den renner ned i skjegget, Arons skjegg, ned over linningen på kjortelen.

³Det er som dugg fra Hermon når den faller på Sions fjell. For der gir Herren velsignelse, liv til evig tid.

Salmene 134

¹ En sang ved festreisene. Velsign Herren, alle Herrens tjenere, dere som står i Herrens hus om nettene!

² Løft hendene mot det hellige og velsign Herren!

³ Herren velsigne deg fra Sion, han som skapte himmel og jord!

Salmene 135

¹Halleluja! Lovsyng Herrens navn, syng lovsang, Herrens tjenere,

²dere som står i Herrens hus, i forgårdene til vår Guds hus!

³ Pris Herren, for Herren er god, lovsyng hans navn, for det er herlig!

⁴ Herren har utvalgt Jakob, gjort Israel til sin eiendom.

- 5 Jeg vet at Herren er stor, vår Herre er større enn alle guder.
- 6 Alt Herren vil, det gjør han, i himmelen og på jorden, i havet og i alle dyp.
- 7 Han lar skyer gå opp fra jordens ende, han lager lyn og regn og lar vinden slippe ut fra sine forråds kamre.
- 8 Han slo de førstefødte i Egypt, både mennesker og dyr.
- 9 Han sendte tegn og under mot deg, Egypt, mot farao og alle hans tjenere.
- 10 Han slo mange folkeslag og drepte mektige konger:
- 11 amorittenes konge Sihon, kong Og i Basan, og alle kongeriker i Kanaan.
- 12 Han ga deres land til eiendom, til eiendom for Israel, sitt folk.
- 13 Herren er ditt navn til evig tid, Herren skal du kalles fra slekt til slekt.
- 14 For Herren vil skaffe sitt folk rett og ha medfølelse med sine tjenere.
- 15 Folkenes gudebilder er sølv og gull, menneskehender har laget dem.
- 16 De har munn, men kan ikke tale, de har øyne, men kan ikke se.
- 17 De har ører, men kan ikke høre, det er ikke pust i deres munn.
- 18 Slik blir også de som lager dem, og alle som setter sin lit til dem.
- 19 Velsign Herren, Israels hus! Velsign Herren, Arons hus!
- 20 Velsign Herren, Levis hus! Velsign Herren, dere som frykter ham!
- 21 Velsignet er Herren fra Sion, han som bor i Jerusalem. Halleluja!

Salmene 136

- 1 Pris Herren, for han er god, evig varer hans miskunn.
- 2 Pris ham som er Gud over alle guder, evig varer hans miskunn.
- 3 Pris ham som er Herre over alle herrer, evig varer hans miskunn.
- 4 Han alene gjør store under, evig varer hans miskunn.
- 5 Han skapte himmelen med forstand, evig varer hans miskunn.
- 6 Han bredte jorden ut over vannet, evig varer hans miskunn.

- ⁷ Han skapte de store lysene, evig varer hans miskunn,
⁸ solen til å herske over dagen, evig varer hans miskunn,
⁹ månen og stjernene til å herske over natten, evig varer hans miskunn.
¹⁰ Han slo de førstefødte i Egypt, evig varer hans miskunn,
¹¹ og førte Israel ut derfra, evig varer hans miskunn,
¹² med sterk hånd og utstrakt arm, evig varer hans miskunn.
¹³ Han kløvde Sivsjøen i to, evig varer hans miskunn,
¹⁴ førte Israel tvers igjennom, evig varer hans miskunn,
¹⁵ og styrtet farao og hans hær ut i Sivsjøen, evig varer hans miskunn.
¹⁶ Han førte sitt folk i ørkenen, evig varer hans miskunn.
¹⁷ Han slo store konger, evig varer hans miskunn,
¹⁸ drepte veldige konger, evig varer hans miskunn,
¹⁹ amorittenes konge Sihon, evig varer hans miskunn,
²⁰ kong Og i Basan, evig varer hans miskunn,
²¹ og ga deres land til eiendom, evig varer hans miskunn,
²² til eiendom for Israel, sin tjener, evig varer hans miskunn.
²³ Han tenkte på oss da vi var fornedret, evig varer hans miskunn,
²⁴ og rev oss ut av våre fienders vold, evig varer hans miskunn.
²⁵ Han gir mat til alt som lever, evig varer hans miskunn.
²⁶ Pris Gud i himmelen, evig varer hans miskunn.

Salmene 137

- ¹ Ved elvene i Babel satt vi og gråt når vi tenkte på Sion.
² Vi hengte lyrene opp i piletrærne.
³ De som tok oss til fange, ba oss om sang, de som bortførte oss, ba om glede:
 «Syng en av Sions sanger for oss!»

⁴Hvordan kan vi synge Herrens sanger på fremmed jord?

⁵ Glemmer jeg deg, Jerusalem, så la min høyre hånd bli glemmt!

⁶La tungen klistre seg til ganen om jeg ikke tenker på deg, om jeg ikke setter Jerusalem høyere enn min største glede!

⁷ Herre, husk Jerusalems dag da Edoms sønner sa: «Riv ned! Riv ned til grunnen!»

⁸ Du datter Babel som er herjet, salig er den som gjengjelder det du gjorde mot oss.

⁹ Salig er den som griper dine barn og knuser dem mot berget!

Salmene 138

¹ Av David. Jeg vil takke deg av hele mitt hjerte, synge og spille foran guder.

² Jeg bøyer meg mot ditt hellige tempel, jeg priser ditt navn for din miskunn og troskap. Du har gjort ditt navn og ditt ord større enn alt.

³Du svarte meg den dagen jeg ropte, du fylte meg med styrke.

⁴ Alle konger på jorden skal takke deg, Herre, når de hører ordene fra din munn.

⁵De skal synge om Herrens veier, for Herrens herlighet er stor.

⁶ Høy er Herren, men han ser den lave og kjenner den stolte på lang avstand.

⁷ Går jeg i trengsel, holder du meg i live, du retter hånden ut mot mine arge fiender, din høyre hånd berger meg.

⁸ Herren skal gjøre vel mot meg. Herre, din miskunn varer evig. Svikt ikke ditt verk!

Salmene 139

¹ Til korlederen. Av David. En salme. Herre, du ransaker meg og du vet –

² du vet om jeg sitter eller står, på lang avstand kjenner du mine tanker.

³Om jeg går eller ligger, ser du det, du kjenner alle mine veier.

- ⁴Før jeg har et ord på tungen, Herre, kjenner du det fullt ut.
- ⁵Bakfra og forfra omgir du meg, du har lagt din hånd på meg.
- ⁶Det er et under jeg ikke forstår, det er så høyt at jeg ikke kan fatte det.
- ⁷ Hvor skulle jeg gå fra din pust, hvor kunne jeg flykte fra ditt ansikt?
- ⁸ Stiger jeg opp til himmelen, er du der, legger jeg meg i dødsriket, er du der.
- ⁹ Tar jeg soloppgangens vinger og slår meg ned der havet ender,
- ¹⁰ da fører din hånd meg også der, din høyre hånd holder meg fast.
- ¹¹ Jeg kan si: «La mørket skjule meg og lyset omkring meg bli natt.»
- ¹² Men mørket er ikke mørkt for deg, natten er lys som dagen, mørket er som lyset.
- ¹³ For du har skapt mine nyrer, du har vevd meg i mors liv.
- ¹⁴ Jeg takker deg for at jeg er så underfullt laget. Underfulle er dine verk, det vet jeg godt.
- ¹⁵ Knoklene mine var ikke skjult for deg da jeg ble laget på hemmelig vis og vevd dypt i jorden.
- ¹⁶ Dine øyne så meg da jeg var et foster. Alle dager er skrevet opp i din bok, de fikk form før én av dem var kommet.
- ¹⁷ Dine tanker, Gud, er dyrebare for meg, summen av dem er ufattelig!
- ¹⁸ Teller jeg dem, er de talløse som sand, blir jeg ferdig, er jeg ennå hos deg.
- ¹⁹ Gud, om du ville drepe den lovløse, om drapsmennene vek fra meg!
- ²⁰ De taler svikefullt om deg, dine fiender sverger falskt.
- ²¹ Herre, jeg hater dem som hater deg, og avskyr dem som står deg imot!
- ²² Jeg hater dem med et grenseløst hat, de er blitt mine fiender.
- ²³ Ransak meg, Gud, og kjenn mitt hjerte, prøv meg og kjenn mine tanker!
- ²⁴ Se om jeg følger avguders vei, og led meg på evighetens vei!

Salmene 140

- ¹Til korlederen. En salme av David.
- ²Fri meg, Herre, fra onde mennesker, vern meg mot voldsmenn,
- ³de som tenker ut onde planer i hjertet og daglig egger til strid.
- ⁴ De gjør tungen kvass som slangen, under leppene har de ormegift. *Sela*
- ⁵Bevar meg, Herre, fra lovløses hånd, vern meg mot voldsmenn som vil spenne bein på meg.
- ⁶ De stolte setter snarer, ved stien spenner de snorer og nett, de setter feller for meg. *Sela*
- ⁷ Jeg sier til Herren: Du er min Gud, Herre, vend øret til mitt rop om nåde!
- ⁸Gud Herre, min sterke frelser, du verner hodet mitt i kamp.
- ⁹Herre, gi ikke de urettferdige det de ønsker, la ikke planene deres lykkes! *Sela*
- ¹⁰ De som samler seg rundt meg, løfter hodet. La uretten de har på leppene, dyng dem ned!
- ¹¹ La glødende kull regne over dem, la dem falle i dype groper så de ikke reiser seg mer.
- ¹²La ikke onde tunger få bli i landet. La ulykke jage voldsmannen og slå ham ned.
- ¹³ Jeg vet at Herren fører sak for hjelpeløse og skaper rett for fattige.
- ¹⁴ De rettferdige priser ditt navn, de rettskafne får bo hos deg.

Salmene 141

- ¹En salme av David. Herre, jeg roper til deg. Skynd deg til meg! Lytt når jeg roper!
- ² La min bønn være røkelse for deg, mine løftede hender et kveldsoffer.
- ³ Herre, sett vakt for min munn, vern leppenes dør!

⁴ Bøy ikke mitt hjerte mot det onde, mot lovløs gjerning sammen med dem som gjør urett! Den utsøkte maten deres vil jeg ikke smake.

⁵ La en rettferdig slå meg, det er kjærlighet. La ham refse meg, det er olje på mitt hode, jeg avviser den ikke. Men min bønn står stadig mot deres ondskap.

⁶ Dommerne deres skal styrtes nedover berget, de skal høre at ordene mine var gode.

⁷Knoklene våre ligger strødd ved dødsrikets gap som når en pløyer og velter opp jord.

⁸Gud Herre, mine øyne er vendt mot deg, jeg søker tilflukt hos deg. Riv meg ikke bort!

⁹Bevar meg fra snaren de setter for meg, for fellene til dem som gjør urett!

¹⁰ La de urettferdige falle i eget garn mens jeg går rett forbi.

Salmene 142

¹ En læresalme av David, den gang han var i hulen. En bønn.

²Jeg roper høyt til Herren. Jeg ber til Herren om nåde.

³Jeg øser ut min klage og forteller ham om min nød.

⁴ Når min ånd blir svak, kjenner du min sti. På veien der jeg går, setter de snarer.

⁵ Vend blikket mot høyre og se: Ingen kjennes ved meg, jeg har ikke noe sted å flykte, ingen bryr seg om meg.

⁶ Herre, jeg roper til deg. Jeg sier: Du er min tilflukt, min del i de levendes land.

⁷Hør når jeg roper, for jeg er fattig og hjelpeløs! Fri meg fra dem som jager meg, de er for sterke.

⁸Før meg ut av fengselet så jeg kan prise ditt navn! De rettferdige skal samle seg om meg, for du gjør godt mot meg.

Salmene 143

¹En salme av David. Herre, hør min bønn, vend øret til mitt rop om nåde! Svar meg, du som er trofast og rettferdig.

² Gå ikke i rette med din tjener. For ingen som lever, er rettferdig for deg.

³ Fienden har jaget meg, slått meg til jorden. Han har satt meg i stummende mørke, lik dem som er døde for lenge siden.

⁴Livsånden sluknet i meg, hjertet ble lammet av skrekk.

⁵ Jeg minnes gamle dager, jeg tenker på hele ditt verk, grunner på det dine hender har gjort.

⁶ Jeg rekker hendene ut mot deg, lengter etter deg som tørstende jord. *Sela*

⁷ Skynd deg å svare meg, Herre, min ånd går til grunne. Skjul ikke ansiktet for meg, ellers blir jeg lik dem som går i graven.

⁸ La meg høre om din miskunn om morgenen, jeg setter min lit til deg! Lær meg den veien jeg skal gå, for jeg løfter min sjel til deg.

⁹Fri meg fra mine fiender, Herre! Hos deg søker jeg ly.

¹⁰ Lær meg å gjøre din vilje, for du er min Gud! La din gode Ånd lede meg på jevn grunn.

¹¹For ditt navns skyld, Herre, hold meg i live! Du som er rettferdig, før meg ut av trengsel!

¹²Du som viser miskunn, utrydd mine fiender og gjør ende på alle som står imot meg! For jeg er din tjener.

Salmene 144

¹ Av David. Velsignet er Herren, min klippe, han som lærer opp hendene mine til strid og fingrene til krig.

²Han er min miskunn, min borg og mitt vern, han er min befrier og mitt skjold. Jeg søker tilflukt hos ham, han legger folket mitt under meg!

³ Herre, hva er vel et menneske, siden du vil kjenne det, et menneskebarn, siden du tenker på det?

- ⁴ Mennesket ligner et pust, våre dager er som en flyktende skygge.
- ⁵ Herre, bøy din himmel og stig ned, rør ved fjellene så det ryker av dem!
- ⁶ La lynet blinke og spre dem! Skyt pilene dine og skrem dem!
- ⁷ Rekk hånden ut fra det høye, fri meg og berg meg fra veldige vann, fra fremmedes hånd.
- ⁸ Med munnen taler de tomme ord, med hevet høyre hånd sverger de falskt.
- ⁹ Gud, jeg vil synge en ny sang og spille for deg på tistrenget harpe.
- ¹⁰ Du gir konger seier og frir din tjener David fra det onde sverdet.
- ¹¹ Fri meg og berg meg fra fremmedes hånd. Med munnen taler de tomme ord, med hevet høyre hånd sverger de falskt.
- ¹² Alt som unge ligner sønnene våre høyvokste planter. Døtrene er som bæresøyler skåret ut for et palass.
- ¹³ Da blir forrådskamrene fulle, de bugner av all slags mat. Sauene våre ute i marken øker til tusen, ja, mange tusen.
- ¹⁴ Da blir kyrne våre fete. Ingen bryter ut, og ingen blir borte. Ingen klage høres på torgene.
- ¹⁵ Salig er det folket som har det slik, salig er det folket som har Herren til Gud!

Salmene 145

- ¹ En lovsang av David.

Alef א

Jeg vil opphøye deg, min Gud og konge, og velsigne navnet ditt til evig tid.

Bet ב

- ² Jeg vil velsigne deg hver dag og lovsynge navnet ditt til evig tid.

Gimel ג

- ³ Stor er Herren og verdig lov og pris, hans storhet kan ingen granske.

Dalet ד

- ⁴ Slekt etter slekt priser dine gjerninger og forteller om dine storverk.

He ה

⁵ Jeg grunner på din høye herlighet og ære og på dine underfulle ord.

Waw ו

⁶De taler om dine sterke og skremmende gjerninger, jeg forteller om dine storverk.

Zajin ז

⁷De lar det gå gjetord om din store godhet og jubler over din rettferd.

Het ח

⁸ Herren er nådig og barmhjertig, sen til vrede og rik på miskunn.

Tet ט

⁹Herren er god mot alle, barmhjertig mot alt han har skapt.

Jod י

¹⁰Alle dine skapninger priser deg, Herre, de trofaste velsigner deg.

Kaf כ

¹¹De forteller om din herlige kongsmakt og taler om ditt velde.

Lamed ל

¹²De lar mennesker lære å kjenne ditt velde, din strålende kongsmakt.

Mem מ

¹³ Du er konge gjennom alle tider, du hersker fra slekt til slekt.

Nun נ

{{Herren er pålitelig i alt han sier, trofast i alt han gjør.}}

Samek ס

¹⁴ Herren støtter alle som faller, og reiser alle nedbøyde opp.

Ajin ע

¹⁵ Alles øyne venter på deg, og du gir dem mat i rett tid.

Pe פ

¹⁶Du åpner din hånd og metter alt som lever, med det gode.

Tsade צ

¹⁷Herren er rettferdig på alle sine veier, trofast i alt han gjør.

Qof ׀

¹⁸ Herren er nær alle som kaller på ham, alle som kaller på ham i sannhet.

Resj ך

¹⁹ Til dem som frykter ham, gir han det de ønsker, han hører deres rop og frelser dem.

Sjin ם

²⁰Herren vokter alle som elsker ham, men utrydder alle lovløse.

Taw ן

²¹ Min munn skal lovprise Herren, alt som lever, skal velsigne hans hellige navn til evig tid.

Salmene 146

¹ Halleluja! Lovsyng Herren, min sjel!

² Jeg vil lovsynge Herren hele mitt liv, synge og spille for min Gud så lenge jeg er til.

³ Stol ikke på fyrster, mennesker som ikke kan hjelpe.

⁴ De utånder og blir til jord igjen, den dagen faller planene i grus.

⁵ Salig er den som har Jakobs Gud til hjelper og setter sitt håp til Herren sin Gud.

⁶ Han skapte himmel og jord, havet og alt som er i dem, han er trofast til evig tid.

⁷ Han hjelper de undertrykte til deres rett, han gir mat til dem som sulter. Herren setter fri dem som er bundet.

⁸ Herren gir de blinde syn. Herren reiser de nedbøyde opp. Herren elsker de rettferdige.

⁹ Herren verner innflyttere. Han holder enker og farløse oppe, men gjør veien krocket for dem som gjør urett.

¹⁰ Herren er konge til evig tid, din Gud, Sion, fra slekt til slekt. Halleluja!

Salmene 147

¹ Halleluja! Det er godt å spille for vår Gud, det er herlig, det er rett å synge lovsang.

² Herren bygger Jerusalem og samler Israels spredte folk.

³ Han leger dem som har et knust hjerte, og forbinder sårene deres.

⁴ Han vet hvor mange stjernene er, og gir alle navn.

⁵ Vår Herre er stor og rik på kraft, hans forstand er uten grenser.

⁶ Herren holder de hjelpeløse oppe, men bøyer de urettferdige til jorden.

⁷ Syng lovsang for Herren, spill på lyre for vår Gud.

⁸ Han dekker himmelen med skyer, sørger for regn til jorden og lar gresset spire på fjellene.

⁹ Han gir føde til dyrene, til ravnungene som roper.

¹⁰ Han bryr seg ikke om hestens kraft og gleder seg ikke over mannens muskler.

¹¹ Herren gleder seg over dem som frykter ham og venter på hans miskunn.

¹² Syng Herrens pris, Jerusalem, Sion, lovsyng din Gud!

¹³ Han gjør portbommene dine sterke og velsigner barna i byen.

¹⁴ Han gir fred i landet, han metter deg med den beste hvete.

¹⁵ Han sender sitt budskap til jorden, hurtig løper hans ord.

¹⁶ Han lar snøen falle som ull, han strør ut rim som aske.

¹⁷ Han kaster hagl som smuler, hvem kan stå seg mot hans kulde?

¹⁸ Så sender han sitt ord, og alt smelter, han puster, og vannet strømmer.

¹⁹ Han kunngjorde sitt ord for Jakob, sine forskrifter og lover for Israel.

²⁰ Slik gjorde han ikke for noe annet folk, de kjenner ikke hans lover. Halleluja!

Salmene 148

- ¹Halleluja! Lovsyng Herren fra himmelen, lov ham i det høye!
- ² Lov ham, alle hans engler, lov ham, hele hans hær!
- ³Lov ham, sol og måne, lov ham, alle lysende stjerner!
- ⁴ Lov ham, du høyeste himmel, og vannet over himmelen!
- ⁵ De skal lovsynge Herrens navn, for han befalte, og de ble skapt.
- ⁶ Han ga dem sin plass for alltid, bestemte en ordning som ikke forgår.
- ⁷Lovsyng Herren fra jorden, store sjødyr og alle havdyp,
- ⁸ ild og hagl, snø og skodde, stormvind som setter hans ord i verk,
- ⁹fjell og alle hauger, frukttrær og alle sedrer,
- ¹⁰ ville dyr og alt fe, krypdyr og fugler med vinger,
- ¹¹konger på jorden og alle folk, stormenn og alle styresmenn på jord,
- ¹²unge menn og jenter, gamle folk og gutter!
- ¹³ De skal love Herrens navn, bare hans navn er opphøyd. Hans herlighet er over himmel og jord.
- ¹⁴Han har reist opp et horn av kraft for sitt folk til ære for alle sine trofaste, for Israel, folket som er ham nær. Halleluja!

Salmene 149

- ¹Halleluja! Syng en ny sang for Herren, en lovsang der de trofaste samles!
- ²Israel skal glede seg over sin skaper, Sions barn juble for sin konge!
- ³ De skal prise hans navn med dans, spille for ham på trommer og lyre.
- ⁴ For Herren gleder seg over sitt folk, han smykker de hjelpeløse med frelse.
- ⁵ De trofaste skal juble i herlighet og rope av fryd på sitt leie.
- ⁶De har lovsang til Gud i munnen og tveegget sverd i hånden.
- ⁷De vil ta hevn over folkene og refse folkeslag,
- ⁸legge kongene i lenker og de fornemme i jern.

⁹De skal holde dom over dem slik det står skrevet, til ære for alle hans trofaste.
Halleluja!

Salmene 150

¹ Halleluja! Lovsyng Gud i hans helligdom! Lov ham i hans mektige hvelving.

² Lov ham for hans storverk. Lov ham for hans store velde.

³ Lov ham med gjallende horn. Lov ham med harpe og lyre.

⁴ Lov ham med trommer og dans. Lov ham med strengespill og fløyte.

⁵ Lov ham til tonende symbaler. Lov ham med rungende symbaler!

⁶ Alt som har ånde, skal love Herren. Halleluja!

Ordspråkene

Ordspråkene 1

Første samling

(Kap. 1–9)

- ¹ Ordspråk fra Salomo, sønn av David og konge i Israel.
- ² Til å gi kunnskap om visdom og formanings, til å forstå forstandige ord,
- ³ til å ta imot formanings som gir innsikt om ærlighet, rettferd og rett,
- ⁴ til å gi uvitende vett og den unge kunnskap og omtanke.
- ⁵ Den vise skal lytte og øke sin lærdom, den kloke lære å bruke sin tanke
- ⁶ så han forstår ordspråk og bildetale, vismenns ord og gåter.
- ⁷ Å frykte Herren er begynnelsen til kunnskap, de dumme forakter formanings og visdom.

Slå ikke følge med syndere

- ⁸ Lytt, min sønn, til din fars formanings, forkast ikke rettledning fra din mor!
- ⁹ For det er en vakker krans om hodet, et kjede som pryder halsen din.
- ¹⁰ Min sønn, følg ikke syndere om de lokker deg,
- ¹¹ om de sier: «Bli med oss, vi legger oss på lur etter blod, vi setter feller for uskyldige uten grunn.
- ¹² Som dødsriket sluker vi dem levende og hele, lik dem som går i graven.
- ¹³ Alle slags kostbarheter skal vi få tak i, fylle våre hus med røvet gods.
- ¹⁴ Våg du lykken din hos oss, så skal vi ha felles kasse.»
- ¹⁵ Slå ikke følge med dem, min sønn, sett ikke foten på deres stier!
- ¹⁶ Foten deres løper lett etter det som er ondt, og de er snare til å utøse blod.
- ¹⁷ For det er nytteløst å spenne ut nettet mens fuglene ser det.
- ¹⁸ Men de ligger på lur etter sitt eget blod, de setter feller for seg selv.
- ¹⁹ Slik går det med alle som jakter på vinning, den tar livet av sin eier.

Visdommen roper på gaten

- ²⁰ Visdommen roper høyt på gaten, lar stemmen lyde på alle torg.
- ²¹ Hun roper ut midt i larmen, tar til orde ved byportene:
- ²² Dere uvitende, hvor lenge skal dere elske uvitenhet? Hvor lenge skal spotterne nyte sin spott og dårene hate kunnskap?
- ²³ Vend dere hit når jeg taler til rette! Da lar jeg min pust strømme ut til dere og kunngjør ordene mine for dere.
- ²⁴ Jeg ropte, men dere ville ikke høre, strakte hånden ut, men ingen lyttet.
- ²⁵ Dere kastet alle mine råd til side, ville ikke lytte da jeg talte til rette.
- ²⁶ Derfor skal jeg le når ulykken rammer, og spotte når dere blir slått av redsel,
- ²⁷ når redsel kommer som et uvær og ulykke som en storm, når nød og trengsel kommer over dere.
- ²⁸ Da skal de rope, men jeg svarer ikke, de skal lete, men ikke finne meg.
- ²⁹ For de hatet kunnskap, de valgte ikke å frykte Herren,
- ³⁰ de ville ikke ha mitt råd, viste ingen respekt da jeg talte til rette.
- ³¹ Derfor skal de smake frukten av sin ferd, bli mette av sine egne planer.
- ³² Den uvitende vender seg bort og mister livet, dåren er sorgløs og går til grunne.
- ³³ Men den som hører på meg, bor trygt, i ro uten redsel for noe ondt.

Ordspråkene 2

Visdommen som vern mot det onde

- ¹ Min sønn, om du tar imot mine ord og gjemmer budene mine hos deg
- ² så ditt øre lytter til visdom, og du åpner hjertet for forstand,
- ³ ja, om du kaller på innsikt og roper høyt etter forstand,
- ⁴ om du søker etter den som etter sølv, leter som etter en skatt,
- ⁵ da skal du lære å frykte Herren, finne ut hva det er å kjenne Gud.

- ⁶ For det er Herren som gir visdom; kunnskap og forstand går ut fra hans munn.
- ⁷ Han samler opp klokskap til de rettskafne, er et skjold for den som er hel i sin ferd.
- ⁸ Han verner rettens stier og vokter veien hans trofaste går.
- ⁹ Da vil du forstå ærlighet, rettferd og rett, alle gode veier.
- ¹⁰ Visdom skal komme inn i ditt hjerte, kunnskap skal gi deg glede,
- ¹¹ omtanke skal vokte deg, forstand bevare deg
- ¹² og berge deg fra de ondes vei, fra dem som taler svikefullt,
- ¹³ fra dem som forlater de rette stiene og vandrer på mørke veier.
- ¹⁴ De gleder seg når de gjør ondt, jubler over det som er ondt og vrangt.
- ¹⁵ Krokete er stiene deres, de går på ville veier.
- ¹⁶ Visdommen skal fri deg fra en annen kvinne, en fremmed kvinne med glatte ord,
- ¹⁷ hun som har sviktet sin ungdoms venn og glemt pakten med sin Gud.
- ¹⁸ Hennes hus synker ned i døden, til dødningene fører hennes veier.
- ¹⁹ De som går inn til henne, vender aldri tilbake, de når ikke fram til livets stier.
- ²⁰ Derfor skal du gå der de gode ferdes, og holde deg på de rettferdiges stier.
- ²¹ For de rettskafne skal bo i landet, den som er hel, skal få være der.
- ²² Men de urettferdige skal utryddes av landet, de svikefulle rives bort.

Ordspråkene 3

Troskap mot Herren og hans bud

- ¹ Min sønn, glem ikke min rettledning, ta vare på mine bud i hjertet!
- ² For de gir deg mange år og et langt liv og overflod av fred.
- ³ Gi aldri slipp på godhet og troskap! Bind dem om halsen, skriv dem på hjertets tavle!
- ⁴ Da får Gud og mennesker velvilje for deg og ser at du er forstandig.

- ⁵ Stol på Herren av hele ditt hjerte, støtt deg ikke til din egen innsikt!
- ⁶ Tenk på ham hvor du enn ferdes, så gjør han stiene dine jevne.
- ⁷ Vær ikke vis i egne øyne, frykt Herren og vend deg bort fra det onde!
- ⁸ Det blir til helse for kroppen, en styrkedrikk for marg og bein.
- ⁹ Gi Herren ære med det du eier, med førstegrøden av hele din avling.
- ¹⁰ Da skal din matbod fylles opp, pressekummene renner over av ny vin.
- ¹¹ Min sønn, forakt ikke Herrens formaning, mist ikke motet når han refser.
- ¹² For den Herren elsker, refser han, slik en far gjør med en sønn han har kjær.

Visdommen er et livets tre

- ¹³ Salig er den som finner Visdommen og vinner forstand!
- ¹⁴ For mer er hun verdt enn sølv, hun gir bedre vinning enn gull.
- ¹⁵ Hun er mer verdifull enn perler, av alle dine skatter er ingen som henne.
- ¹⁶ Langt liv holder hun i sin høyre hånd, i sin venstre rikdom og ære.
- ¹⁷ På veiene hennes er det herlig å vandre, alle hennes stier fører til fred.
- ¹⁸ Et livets tre er hun for dem som holder fast ved henne, lykkelige er de som støtter seg til henne.
- ¹⁹ Med visdom grunnla Herren jorden, han grunnfestet himmelen med forstand.
- ²⁰ Ved kunnskapen hans ble dypene åpnet, og skyene lar duggen dryppe.
- ²¹ Min sønn, ta vare på klokskap og omtanke, slipp dem ikke av syne!
- ²² De skal være til liv for deg, et vakkert kjede om din hals.
- ²³ Da kan du vandre trygt på din vei, du skal ikke støte foten mot noe.
- ²⁴ Du er ikke redd når du går til ro, og når du har lagt deg, sover du godt.
- ²⁵ Du blir ikke redd for uventet fare når ødeleggelsen kommer for de urettferdige.
- ²⁶ For Herren skal være ved din side, han skal vokte foten din for snaren.

Den gode nabo

- ²⁷ Når det står i din makt å gjøre det gode, skal du ikke holde det tilbake fra den som har rett på det.
- ²⁸ Om du har noe, si ikke da til din neste: «Kom tilbake i morgen, så skal du få!»
- ²⁹ Legg ikke onde planer mot din neste, som tror det er trygt å være naboen din.
- ³⁰ Trett ikke med noen uten grunn når han ikke har gjort deg noe ondt.
- ³¹ Misunn ikke en voldsmann! Hans veier må du aldri velge.
- ³² For Herren avskyr den som er falsk, men taler fortrolig med de rettskafne.
- ³³ Herren forbanner de urettferdiges hus, men velsigner de rettferdiges bolig.
- ³⁴ Spottere svarer han med spott, men de ydmyke gir han nåde.
- ³⁵ De vise arver ære, men dårer må bære sin skam.

Ordspråkene 4

Sett Visdommen høyt

- ¹ Hør etter, barn, når far formaner, lytt, så dere vinner forstand!
- ² God er den lærdommen jeg gir dere. Forkast ikke min rettleiding!
- ³ Da jeg var barn hjemme hos far, en sart liten gutt, den eneste hos mor,
- ⁴ da lærte han meg: «Ditt hjerte skal holde fast ved mitt ord, hold budene mine, så skal du leve!
- ⁵ Kjøp deg visdom, kjøp deg innsikt! Glem ikke ordene fra min munn, snu deg ikke bort fra dem.
- ⁶ Forlat ikke Visdommen, så vokter hun deg, elsk henne, så verner hun deg.
- ⁷ Viktigst er visdom. Kjøp deg visdom, kjøp deg innsikt med alt du eier!
- ⁸ Sett henne høyt, så løfter hun deg. Ta henne i favn, så bringer hun deg ære.
- ⁹ Hun setter en vakker krans på hodet ditt og gir deg en praktfull krone.»

Lysets og mørkets vei

- 10** Hør, min sønn, ta imot mine ord, så blir dine leveår mange.
- 11** Jeg lærer deg visdommens vei og fører deg på de rette stier.
- 12** Når du går, skal ingenting hindre din fot, når du løper, skal du ikke snuble.
- 13** Hold fast ved formaningen, slipp den ikke, ta vare på den, for den er ditt liv.
- 14** Følg ikke stien urettferdige går, slå ikke inn på de ondes vei!
- 15** Sky den og gå ikke på den, vend deg fra den og gå utenom!
- 16** De urettferdige får ikke sove om de ikke har gjort noe ondt. Har de ikke fått noen til å falle, mister de nattesøvnen.
- 17** Urett er brødet de spiser, vold er vinen de drikker.
- 18** De rettferdiges sti er som morgenlyset, som stadig vokser til dagen kommer.
- 19** De urettferdiges vei er som svarte natten, de vet ikke hva de kan snuble i.

Bevar ditt hjerte

- 20** Min sønn, lytt når jeg taler, vend øret til mine ord!
- 21** Slipp dem aldri av syne, bevar dem dypt i ditt hjerte!
- 22** De er liv for den som finner dem, og gir hele kroppen helse.
- 23** Bevar ditt hjerte framfor alt du bevarer, for livet går ut fra det.
- 24** La aldri munnen tale falske ord, hold leppene borte fra svik!
- 25** Ha øynene rettet framover, fest blikket på det som ligger foran!
- 26** Gjør stien jevn der foten skal gå, da blir alle dine veier trygge.
- 27** Vik ikke av til høyre eller venstre, hold foten borte fra det onde!

Ordspråkene 5

En fremmed kvinne

- 1** Min sønn, gi akt på min visdom, vend øret til min innsikt,
- 2** så du tar vare på omtanke og leppene bevarer kunnskap.
- 3** Leppene til en fremmed kvinne drypper av honning, munnen hennes er glattere enn olje.

- ⁴ Men ettersmaken blir bitter som malurt, kvass som et tveegget sverd.
- ⁵ Hennes fottrinn fører ned i døden, skrittene hennes går rakt mot dødsriket.
- ⁶ Hun baner seg ikke en vei som gir liv, hun er på villspor, men vet det ikke.
- ⁷ Og nå, hør på meg, mine sønner, vik ikke av fra de ordene jeg taler!
- ⁸ La veien din være langt borte fra henne, kom ikke nær til hennes dør!
- ⁹ Ellers må du gi din kraft til andre, dine år til en nådeløs herre.
- ¹⁰ Andre får mette seg av det du eier, det du strever for, ender i fremmedes hus.
- ¹¹ Da må du stønne når slutten kommer, når din kropp og ditt kjøtt tæres bort
- ¹² og du må si: «Hvordan kunne jeg hate formaning og mitt hjerte forakte tilrettevisning!
- ¹³ Jeg hørte ikke på dem som underviste meg, og lukket øret for mine læreres ord.
- ¹⁴ Det var nesten gått meg ille, og det foran hele menigheten!»
- ¹⁵ Drikk vann av din egen brønn, det som flyter fra din egen kilde!
- ¹⁶ Skulle dine kilder renne ut som rennende vann på torget?
- ¹⁷ Nei, de skal tilhøre deg alene og ikke deles med fremmede.
- ¹⁸ Velsignet være din egen kilde! Gled deg over din ungdoms kvinne,
- ¹⁹ en lysten hind, en smidig fjellgeit. Drikk deg alltid utørst ved hennes bryst, la hennes kjærlighet stadig beruse deg!
- ²⁰ Hvorfor, min sønn, bli beruset av en annen kvinne, hvorfor ta en fremmed kvinne i favn?
- ²¹ For Herrens øyne ser hvor mannen går, og gjør alle hans stier jevne.
- ²² Den urettferdige fanges av sin egen skyld, syndens reip holder ham fast.
- ²³ Han dør fordi han ikke lot seg formane, i sin store dumhet går han seg vill.

Ordspråkene 6

Når du har stilt sikkerhet for en annen

¹ Min sønn, har du stilt sikkerhet for en annen og gitt ditt håndslag til en fremmed,

² har dine ord ført deg i snaren og det du har sagt, fanget deg,

³ så gjør da dette for å berge deg, min sønn, siden en annen har fått makt over deg: Gå av sted, vær ydmyk, treng deg inn på ham!

⁴ Unn deg ikke blund på øynene, og la ikke øyelokkene hvile!

⁵ Berg deg unna som en gasell fra jegeren, som en fugl fra fuglefangerens hånd!

Gå til mauren og bli vis

⁶ Gå til mauren, du late, se hva den gjør, og bli vis!

⁷ Den har ingen hærfører, verken oppsynsmann eller hersker.

⁸ Likevel sørger den for mat om sommeren og samler inn føde om høsten.

⁹ Hvor lenge vil du ligge, du late, når vil du våkne og stå opp?

¹⁰ Bare sov litt til, en ørliten blund, legg hendene sammen og hvil en stund,

¹¹ så kommer fattigdommen over deg som en farende fant og nøden som en væpnet mann.

Et svikefullt hjerte

¹² Et ondsinnet menneske, en ugjerningsmann, er den som går omkring med falsk tunge,

¹³ som sender hånlige blikk med øynene, skraper med foten og gjør tegn med fingrene.

¹⁴ Med svik i hjertet tenker han ut ondt, alltid sår han splid.

¹⁵ Derfor kommer ulykken brått over ham, med ett blir han knust og kan ikke leges.

¹⁶ Seks er de ting som Herren hater, og sju har han avsky for:

¹⁷ hovmodige øyne og svikefull tunge, hender som utøser uskyldig blod,

¹⁸ et hjerte som legger onde planer, raske føtter som løper etter ondt,

¹⁹ det falske vitnet som farer med løgn, og den som sår splid mellom brødre.

Utroskap ødelegger livet

- 20** Hold fast på din fars bud, min sønn, forkast ikke rettledning fra din mor!
- 21** Bind dem alltid til ditt hjerte, knytt dem om halsen!
- 22** Når du går, skal de lede deg, når du ligger, skal de verne deg, og når du våkner, skal de tale til deg.
- 23** For budet er en lykt, rettledningen et lys, formaning og tilrettevisning er veien til livet.
- 24** De skal bevare deg fra en ond kvinne, fra en fremmed kvinnes glatte tunge.
- 25** Begjær ikke hennes skjønnhet i ditt hjerte, la henne ikke fange deg med sine øyekast.
- 26** En hore kan du få for en brødleiv, men en kvinne som hører en annen til, jakter på et dyrebart liv.
- 27** Kan noen samle glør i fanget uten at klærne begynner å brenne?
- 28** Eller kan noen gå på glødende kull uten at føttene blir svidd?
- 29** Slik går det med den som går inn til en annen manns kone. Ingen som rører henne, kommer ustraffet fra det.
- 30** Ingen forakter en tyv når han stjeler for å stille sulten.
- 31** Men blir han grepet, må han bøte sjudobbelt, han må gi fra seg alt han har i sitt hus.
- 32** Den som driver hor med en kvinne, er uten forstand, slikt gjør bare den som vil ødelegge livet sitt.
- 33** Skam og skade blir ham til del, hans vanære slettes aldri ut.
- 34** For sjalusi vekker harme i mannen, han viser ingen nåde på hevners dag.
- 35** Bøter bryr han seg ikke om, grove bestikkelser avviser han.

Ordspråkene 7

Annen manns kvinne

- 1** Min sønn, ta vare på mine ord, gjem budene mine hos deg!

- ² Hold fast på budene, så skal du leve, ta vare på min rettleiding som din øyensten!
- ³ Bind dem fast til fingrene, skriv dem på din hjertetavle!
- ⁴ Si til Visdommen: «Du er min søster», kall innsikt for din nære slektning.
- ⁵ Så vokter de deg mot annen manns kvinne, en fremmed kvinne som lokker så vakkert.
- ⁶ Jeg sto ved vinduet i huset mitt, kikket ut gjennom gitterverket.
- ⁷ Da så jeg ham blant de uerfarne, la merke til ham blant de unge, en ung mann uten forstand.
- ⁸ Han krysset gaten ved hennes hjørne og styrte skrittene mot huset hennes
- ⁹ mens det skumret mot kveld og nattemørket falt på.
- ¹⁰ Da kommer kvinnen imot ham, kledd som en hore, med listig hjerte.
- ¹¹ Rastløs og ustyrlig er hun, hjemme har føttene ingen ro.
- ¹² Snart er hun på gaten og snart på torget, ved hvert gatehjørne står hun på lur.
- ¹³ Hun tar tak i ham og kysser ham, med en frekk mine sier hun:
- ¹⁴ «Jeg hadde lovet å bære fram et fredsoffer, i dag har jeg innfridd mine løfter.
- ¹⁵ Derfor gikk jeg ut for å møte deg, jeg lette etter deg og fant deg.
- ¹⁶ Jeg har lagt tepper på sengen min, fargerikt lin fra Egypt,
- ¹⁷ og over leiet har jeg strødd myrra, aloe og kanel.
- ¹⁸ Kom, la oss drikke dypt av kjærligheten, fryde oss i elskov til morgenen gryr.
- ¹⁹ For mannen min er ikke hjemme, han er på reise langt herfra.
- ²⁰ Pengepungen tok han med seg, først ved fullmåne kommer han hjem.»
- ²¹ Hun overtalte ham etter beste evne, med glatte lepper forførte hun ham.
- ²² Straks følger han etter henne, lik en okse som føres til slakting, lik en hjort som går rett i fellen

²³til pilen borer seg inn i leveren. Han ligner fuglen som flyr mot snaren, han forstår ikke at livet står på spill.

²⁴Så hør nå på meg, sønner, lytt til ordene fra min munn!

²⁵La ikke hjertet vende seg til hennes veier, forvill deg ikke inn på stiene hennes!

²⁶Før hun har gitt banesår til mange, tallrike er de hun har felt.

²⁷ Huset hennes er veien til dødsriket, ned til dødens saler.

Ordspråkene 8

Visdommen roper

¹ Hør, Visdommen roper, forstanden løfter sin røst.

²Visdommen stiller seg på toppen av høydene, ved veien, der stiene møtes.

³Ved portene i byen, der folk går inn, roper hun høyt:

⁴Dere menn, jeg roper til dere, min røst når ut til menneskene.

⁵ Lær klokskap, dere uerfarne, få forstand i hjertet, dere dårer!

⁶Hør, jeg taler om det som er edelt, fra mine lepper kommer ærlige ord.

⁷Min tunge taler sannhet, mine lepper avskyr urett.

⁸Hvert ord fra min munn taler om rettferd, de er ikke svikefulle og falske.

⁹De er gode for den som forstår, og rette for den som finner kunnskap.

¹⁰ Ta imot min formaning heller enn sølv, og kunnskap framfor utsøkt gull.

¹¹ For Visdommen er bedre enn perler, av alle skatter er ingen som hun.

¹²Jeg, Visdommen, bor sammen med klokskap; kunnskap og omtanke finnes hos meg.

¹³ Å frykte Herren er å hate det onde. Jeg hater hovmod og stolthet, den onde vei og all svikefull tale.

¹⁴ Råd og klokskap hører meg til, jeg er innsikt, jeg har styrke.

¹⁵Ved meg hersker konger, og fyrster fastsetter hva som er rett.

- ¹⁶Ved meg rår fyrster og stormenn, alle som styrer rettferdig.
- ¹⁷ Jeg elsker dem som elsker meg, og de som søker, finner meg.
- ¹⁸ Hos meg er velstand og prakt, rettferd og varig rikdom.
- ¹⁹Min frukt er bedre enn det fineste gull, den vinning jeg gir, er bedre enn utsøkt sølv.
- ²⁰Jeg går på rettferdighetens vei og holder meg på de rette stier.
- ²¹Jeg gir rikdom i eie til dem som elsker meg, og fyller skattkamrene deres.

Visdommens opphav

- ²² Herren bar meg fram som sitt første verk, før hans gjerninger i fjerne tider.
- ²³Fra eldgammel tid ble jeg formet, i begynnelsen, før jorden ble til.
- ²⁴Jeg ble født da dypene ikke fantes og de vannrike kildene ikke var til.
- ²⁵ Før fjellene var satt på plass, før høydene ble jeg født.
- ²⁶Han hadde ennå ikke laget jorden og marken og landjordens første støvkorn.
- ²⁷Jeg var der da han grunnfestet himmelen og risset opp himmelranden over dypet,
- ²⁸da han ga kraft til skyene der oppe og kildene i dypet fikk styrke,
- ²⁹ da han satte grense for havet så vannet stanset der han befalte, da han risset opp jordens grunnvoller.
- ³⁰ Jeg var byggmester hos ham. Jeg var til glede for ham dag etter dag og lekte stadig for hans ansikt.
- ³¹Jeg lekte på hans vide jord og gledet meg med menneskene.
- ³²Så hør nå på meg, barn! Salige er de som følger mine veier.
- ³³Hør på formaningen og bli vise, forakt den ikke!
- ³⁴Salig er det mennesket som hører på meg, som daglig våker ved dørene mine og holder vakt ved portene mine.
- ³⁵ For den som finner meg, finner livet og vinner velvilje hos Herren.

³⁶Men den som ikke finner meg, skader sin sjel. Alle som hater meg, elsker døden.

Ordspråkene 9

Visdom og dårskap innbyr til fest

¹ Visdommen har bygd seg hus og hugget til sine sju søyler.

²Hun har slaktet fe og blandet vin, og hun har dekket bordet.

³ Hun har sendt tjenestejentene ut, hun roper oppe fra høydene i byen:

⁴«Du uerfarne, vend deg hit!» Hun sier til den som er uten forstand:

⁵ «Kom og spis av maten min og drikk av vinen jeg har blandet.

⁶La uvitenhet fare, så skal dere leve, gå fram på den vei forstanden viser!»

⁷Den som advarer en spotter, får skam, den som går i rette med en urettferdig, lider skade.

⁸ Gå ikke i rette med spotteren, da hater han deg, gå i rette med den vise, så elsker han deg.

⁹Gi til den vise, så blir han visere! Lær den rettferdige, så øker han sin lærdom.

¹⁰ Å frykte Herren er opphav til visdom, å ha de helliges kunnskap er forstand.

¹¹ Ved meg skal dine dager bli mange, og du får flere leveår.

¹²Er du vis, blir din visdom til nytte for deg, spotter du, må du lide for det selv.

¹³Dårskaperen er en rastløs kvinne, vettløs er hun og forstår ikke noe.

¹⁴Hun sitter ved døren til huset sitt, har sitt sete øverst i byen.

¹⁵Hun roper til dem som går forbi, de som går rett fram på veien:

¹⁶«Du uerfarne, vend deg hit!» Til den som er uten forstand, sier hun:

¹⁷ «Stjålet vann smaker godt, herlig er maten en spiser i smug.»

¹⁸ Men han skjønner ikke at det er dødninger der, at hennes gjester er fra dødsrikets dyp.

Ordspråkene 10

Andre samling

(10,1–22,16)

- 1 Ordspråk fra Salomo. En klok sønn er til glede for sin far, men en tåpelig sønn er til sorg for sin mor.
- 2 Skatter vunnet med urett er til ingen nytte, men rettferdighet berger fra døden.
- 3 Herren lar ikke den rettferdige sulte, men avslår de urettferdiges krav.
- 4 Doven hånd gjør fattig, men flittige hender gjør rik.
- 5 Den forstandige samler mens det er sommer, skam får den som sover når det er tid for å høste.
- 6 Velsignelse kommer over den rettferdiges hode, men urettferdiges munn dekker over vold.
- 7 Minnet om den rettferdige blir til velsignelse, men urettferdiges rykte råtner bort.
- 8 Den som er vis i hjertet, tar budene til seg, men den som har dumhet på leppene, går til grunne.
- 9 Trygt går den som er hel i sin ferd, men den som går krokveier, blir avslørt.
- 10 Den som sender hånlige blikk, volder smerte, men den som har dumhet på leppene, går til grunne.
- 11 Den rettferdiges munn er en kilde til liv, men urettferdiges munn dekker over vold.
- 12 Hat vekker splid, men kjærlighet skjuler alle synder.
- 13 På den klokes lepper er visdom å finne, men stokken skal ramme den vettløses rygg.
- 14 De vise samler kunnskap; når den dumme taler, er ulykken nær.
- 15 Rikmannens gods er hans faste borg, fattigdom er til ulykke for småkårsfolk.
- 16 Den rettferdiges lønn bringer liv, det den urettferdige tjener, fører til synd.

- 17 Å akte på formaning er en vei til liv, å forakte tilrettevisning fører vill.
- 18 Den som dekker over hat, har løgnaktige lepper, den som sprer sladder, er en dåre.
- 19 Der det er mange ord, er det ingen mangel på synd, forstandig er den som holder tungen i tømme.
- 20 Den rettferdiges tunge er som utsøkt sølv, de urettferdiges hjerte er lite verdt.
- 21 Den rettferdiges lepper veileder mange, dumme dør, for de har ikke vett.
- 22 Det er Herrens velsignelse som gjør rik, eget strev legger ingenting til.
- 23 Skamløs gjerning er til lyst for dåren, visdom er til lyst for den som har forstand.
- 24 Det den urettferdige er redd for, kommer over ham, men de rettferdige får det de lengter etter.
- 25 Når storm farer forbi, blir den urettferdige borte, men den rettferdige har en grunnvoll som varer.
- 26 Som eddik for tennene og røyk for øynene er den dovne for den som setter ham i arbeid.
- 27 Å frykte Herren forlenger livet, men de urettferdige får færre år.
- 28 De rettferdige har glede i vente, men de urettferdige håper, svinner bort.
- 29 Herrens vei er et vern for den som er hel i sin ferd, men til ulykke for dem som gjør urett.
- 30 Den rettferdige skal aldri vakle, men urettferdige får ikke bo i landet.
- 31 Den rettferdiges munn bærer visdom som frukt, men svikefull tunge skal skjæres av.
- 32 Den rettferdiges lepper vet hva som kan glede, urettferdiges munn forstår seg på svik.

Ordspråkene 11

- 1 Herren avskyr falsk vekt, men gleder seg over nøyaktige lodd.

- ² Kommer overmøt, kommer skam, med de ydmyke følger visdom.
- ³ Rettsinn leder de ærlige, falskhet gjør ende på svikerne.
- ⁴ Rikdom er til ingen nytte på vredens dag, men rettferd berger fra døden.
- ⁵ Rettferd jevner veien for den som er hel, den urettferdige felles av sin egen urett.
- ⁶ Rettferdighet berger de rettskafne, svikere fanges av sitt eget begjær.
- ⁷ Når den urettferdige dør, er håpet ute, hans kraft gir ikke lenger håp.
- ⁸ Den rettferdige berges ut av nød, den urettferdige rammes i stedet for ham.
- ⁹ Med tungen bryter en gudløs ned sin neste, de rettferdige berges ved sin forstand.
- ¹⁰ Går det godt for de rettferdige, jubler byen, går de urettferdige til grunne, lyder gledesrop.
- ¹¹ Når rettskafne velsigner, blir byen bygd opp, urettferdiges tunge legger den i grus.
- ¹² Vettløs er den som forakter sin neste, den forstandige vet å tie.
- ¹³ Den som farer med sladder, røper hemmeligheter, en pålitelig holder saken skjult.
- ¹⁴ Uten ledere vil folket falle, med mange rådgivere kan det berges.
- ¹⁵ Ille går det den som stiller sikkerhet for en fremmed, den som nekter å gi håndslag, er trygg.
- ¹⁶ En elskelig kvinne vinner ære, de flittige vinner rikdom.
- ¹⁷ Den barmhjertige gagnar seg selv, den som er grusom, gjør seg selv ondt.
- ¹⁸ Den urettferdige vinner en lønn som svikter, den som sår rettferd, får lønn som varer.
- ¹⁹ Rettferdighet fører til liv, den som jager etter det onde, må dø.

- ²⁰ Herren avskyr et falskt hjerte, men gleder seg over dem som er hele i sin ferd.
- ²¹ Når tiden er inne, blir den onde straffet, men de rettferdiges ætt går fri.
- ²² En vakker kvinne uten vett er som en gullring i et grisetryne.
- ²³ De rettferdige lengter bare etter det gode, de urettferdige har vrede i vente.
- ²⁴ Én strør ut og får mer igjen, en annen er gjerrig og ender i fattigdom.
- ²⁵ Den gavmilde får gode dager, den som øser ut til andre, får rikelig tilbake.
- ²⁶ Den som holder på kornet sitt, blir forbannet av folket, den som vil selge, blir velsignet.
- ²⁷ Den som legger vinn på det gode, søker det som er til glede, den som streber etter det onde, blir rammet selv.
- ²⁸ Den som stoler på sin rikdom, faller, de rettferdige vokser fram som løvet.
- ²⁹ Den som vanskjøtter sitt hus, høster vind, den dumme blir slave for den som er vis.
- ³⁰ Den rettferdiges frukt er et livets tre, men voldsferd tar liv.
- ³¹ Når den rettferdige får sin lønn på jorden, hvor mye mer da en urettferdig og en synder!

Ordspråkene 12

- ¹ Den som elsker formaning, elsker kunnskap, dum er den som hater tilrettevisning.
- ² Den som er god, vinner velvilje hos Herren, den som legger onde planer, blir dømt skyldig.
- ³ Med urett kan ingen stå støtt, de rettferdiges rot kan ikke rikkas.
- ⁴ En dyktig kvinne er en krone for mannen, en udugelig er som verk i knoklene.
- ⁵ De rettferdige tenker på det som er rett, de urettferdige legger svikefulle planer.

- ⁶ De urettferdige taler og ligger på lur etter blod, tungen berger de rettskafne.
- ⁷ De urettferdige kastes over ende og blir borte, men de rettferdiges hus blir stående.
- ⁸ En mann får ros etter sin forstand, den som tenker vrangt, blir foraktet.
- ⁹ Bedre å bli hånt og ha en tjener enn å spille storkar og mangle mat.
- ¹⁰ Den rettferdige har omsorg for sin buskap, de urettferdige er uten hjertelag.
- ¹¹ Den som dyrker sin jord, kan spise seg mett; den som jager etter tomhet, er uten forstand.
- ¹² Den urettferdige vil sette onde snarer, de rettferdiges rot skal stå fast.
- ¹³ Svikefulle lepper blir en felle for den onde, den rettferdige slipper ut av nøden.
- ¹⁴ Enhver nyter godt av det munnen bærer fram, et menneske får lønn for det som det har gjort.
- ¹⁵ Den dumme holder sin vei for å være den rette, vis er den som hører på råd.
- ¹⁶ Den dumme viser straks sitt sinne, klok er den som tier når han krenkes.
- ¹⁷ Den som vitner sannferdig, taler rett, falske vitner farer med svik.
- ¹⁸ Tankeløs tale stikker som sverd, men vismenn har legedom på tungen.
- ¹⁹ Lepper som taler sant, skal bestå for alltid, løgnaktig tunge bare en liten stund.
- ²⁰ De som tenker ut ondt, har svik i hjertet, glede får de som råder til fred.
- ²¹ Den rettferdige skal ikke rammes av noe ondt, de urettferdige får ulykke i fullt mål.
- ²² Herren avskyr løgnaktige lepper, men gleder seg over dem som viser trofasthet.
- ²³ Den kløktige skjuler sin kunnskap, dårene roper ut sin dumhet.
- ²⁴ Flittig hånd får herske, latskap fører til slavekår.

- 25 Uro i hjertet tynger mannen, et godt ord gjør ham glad.
- 26 Den rettferdige skal slippe unna det onde, veien de urettferdige går, fører dem vill.
- 27 Den late får ikke stekt sin mat, den flittige får rike skatter.
- 28 På rettferds sti er livet å finne, den veien er ikke dødens vei.

Ordspråkene 13

- 1 En sønn blir vis av fars formaning, spotteren hører ikke på advarsler.
- 2 Av munnens frukt kan en nyte godt, men svikere hungrer etter vold.
- 3 Den som vokter sine lepper, tar vare på livet, den som er stor i munnen, ødelegger seg selv.
- 4 Den late får ikke det han begjærer, men flittige får i overflod.
- 5 Den rettferdige hater løgnaktig tale, den urettferdige handler skammelig og frekt.
- 6 Rettferd vokter den som er hel i sin ferd, men urett fører en synder til fall.
- 7 Én kan spille rik, men har ingen ting, en annen spiller fattig, men eier mye.
- 8 Noen kan kjøpe seg fri med rikdom, men den fattige blir ikke utsatt for trusler.
- 9 De rettferdiges lys skinner klart, men de urettferdiges lampe slukner.
- 10 Hovmod fører bare til trette, vise er de som tar imot råd.
- 11 Lettvunnet rikdom minker fort, den som samler jevnt og trutt, får mer.
- 12 Langvarig venting gjør hjertet sykt, et oppfylt ønske er et livets tre.
- 13 Den som forakter ordet, går det ille, den som har ærefrykt for budet, får lønn.
- 14 Den vises lære er en kilde til liv slik at en vender seg bort fra dødens snarer.
- 15 God forstand vinner velvilje, svikeres ferd er alltid den samme.
- 16 Den kløktige opptrer med forstand, dåren viser fram sin dumhet.
- 17 En upålitelig budbærer faller i ulykke, et trofast sendebud bringer legedom.

- ¹⁸ Fattigdom og skam får den som ikke tar imot formanig. Den som lar seg vise til rette, får ære.
- ¹⁹ Et oppfylt ønske gjør sjelen godt, dårer avskyr å vende seg bort fra det onde.
- ²⁰ Den som ferdes med de vise, blir vis, men den som omgås dårer, går det ille.
- ²¹ Ulykke forfølger syndere, den rettferdige lønnes med det som er godt.
- ²² Den gode etterlater arv til barnebarn, det synderen eier, blir spart til den rettferdige.
- ²³ Fattigfolks nybrott gir rikelig føde, men alt går tapt når uretten rår.
- ²⁴ Den som sparer på riset, hater sin sønn, den som elsker, formaner ham sent og tidlig.
- ²⁵ Den rettferdige får spise seg mett, men urettferdige må gå med magen tom.

Ordspråkene 14

- ¹ Den vise kvinnen bygger sitt hus, den dumme river det ned med egne hender.
- ² Den som går rett fram, frykter Herren, den som går krokveier, forakter ham.
- ³ I den dummes munn skyter hovmod fram, men for de vise er leppene et vern.
- ⁴ Uten okser er krybben tom, men med sterke stuter følger stor avling.
- ⁵ Et troverdig vitne lyver ikke, men falske vitner farer med løgn.
- ⁶ En spotter søker visdom, men finner den ikke, for den kloke er det lett å få kunnskap.
- ⁷ Hold deg borte fra dåren, du får ikke kunnskap fra leppene hans.
- ⁸ Den klokes visdom er å kjenne sin vei, dårers dumhet er å narre seg selv.
- ⁹ Den dumme taler hånlig om skyld, blant de rettskafne rår velvilje.
- ¹⁰ Hjertet kjenner sin egen sorg, ingen fremmed er med det i gleden.
- ¹¹ De urettferdiges hus blir lagt øde, men det blomstrer i de rettskafnes telt.
- ¹² En vei som synes å være den rette, kan likevel ende i døden.

- 13 Selv når en ler, kan hjertet lide og gleden ende med sorg.
- 14 Den troløse blir mett av sin egen ferd og den gode av sine gjerninger.
- 15 Den troskyldige tror alt som blir sagt, den kløktige gir akt på sine skritt.
- 16 Den vise frykter det onde og vender seg bort fra det, dåren er overmodig og selvsikker.
- 17 Den som er bråsinnt, gjør dumme ting, den som legger onde planer, blir hatet.
- 18 De troskyldiges lodd er dumhet, de kløktige blir kronet med kunnskap.
- 19 De onde må bøye seg for de gode og de urettferdige ved de rettferdiges porter.
- 20 Selv av sin neste blir den fattige hatet, mange er de som elsker den rike.
- 21 Synd gjør den som forakter sin neste, salig er den som viser medynk med de fattige.
- 22 De som tenker ut ondt, farer alltid vill, de som har godt i sinne, møter godhet og troskap.
- 23 Alt strev fører vinning med seg, tomt snakk gir bare tap.
- 24 Rikdom er de vises krone, dårenes dumhet er og blir dumhet.
- 25 Et sannferdig vitne berger liv, den som farer med løgn, er en sviker.
- 26 Å frykte Herren er et sikkert vern, der kan også barna søke tilflukt.
- 27 Å frykte Herren er en kilde til liv slik at en vender seg bort fra dødens snarer.
- 28 Å ha mye folk er til heder for kongen, mangel på folk blir fyrstens fall.
- 29 Den som er sen til vrede, har stor innsikt, den bråsinnte viser hvor dum han er.
- 30 Et friskt hjerte gir kroppen liv, sjalusi er som verk i knoklene.
- 31 Den som undertrykker den svake, håner hans skaper, den som hjelper den fattige, gir Gud ære.
- 32 Den urettferdige felles av sin egen ondskap, selv i døden finner den rettferdige tilflukt.

³³ I den klokes hjerte slår Visdommen seg ned, men blant dårer er hun ukjent.

³⁴ Rettferdighet løfter et folkeslag, men synd er en skam for folkene.

³⁵ En forstandig tjener vinner kongens velvilje, en udugelig rammes av hans harme.

Ordspråkene 15

¹ Milde svar demper sinne, sårende ord vekker harme.

² Vises tunge gir god kunnskap, men dumhet strømmer fra dårers munn.

³ Herrens øyne er alle steder, de våker over onde og gode.

⁴ En legende tunge er et livets tre, en falsk tunge knuser livsmotet.

⁵ Den dumme forakter sin fars formaning, klok er den som lar seg vise til rette.

⁶ Den rettferdiges hus rommer stor rikdom; det den urettferdige vinner, fører til ulykke.

⁷ Vises lepper strør ut kunnskap, det gjør ikke dårens hjerte.

⁸ Herren avskyr urettferdiges offer, rettskafnes bønn har han glede i.

⁹ Herren avskyr den urettferdiges vei, men elsker den som jager etter rettferdighet.

¹⁰ Streng straff får den som går bort fra stien, den som hater tilrettevisning, skal dø.

¹¹ Dødsrike og avgrunn ligger åpne for Herren, hvor mye mer da menneskehjertet.

¹² Spotteren misliker å bli vist til rette, han går ikke til de vise.

¹³ Glede i hjertet gjør ansiktet vennlig, sorg i hjertet gjør motløs.

¹⁴ Et klokt hjerte søker kunnskap, men dårens munn lever av dumhet.

¹⁵ For en fattig er alle dager onde, den fornøyde gjør hver dag til en fest.

¹⁶ Bedre å ha lite og frykte Herren enn å ha stor rikdom med uro.

¹⁷ Bedre er en grønnsakrett med kjærlighet enn oksestek med hat.

- 18 Den som er sint, volder trette, den som er sen til vrede, får striden til å stilne.
- 19 For den late er veien som tornekratt, for de rettskafne er stien en ryddet vei.
- 20 En klok sønn er til glede for sin far, en tåpelig mann forakter sin mor.
- 21 Dumhet gleder den vettløse, den forstandige holder rett kurs.
- 22 Uten rådslagning mislykkes planene, når mange gir råd, skal de lykkes.
- 23 Glad blir den som kan gi svar. Hvor godt med et ord i rette tid!
- 24 For den forstandige fører livsveien oppover, slik unngår han dødsriket der nede.
- 25 Herren river ned de hovmodiges hus, men enkers grensestein lar han stå.
- 26 Herren avskyr den ondes tanker, men vennlige ord er rene.
- 27 Den som jakter på vinning, setter huset over styr, den som hater bestikkelser, skal leve.
- 28 Den rettferdige tenker før han taler, men ondskap strømmer fra urettferdiges munn.
- 29 Herren er langt borte fra de urettferdige, men han hører de rettferdiges bønn.
- 30 Strålende øyne gleder hjertet, et godt budskap gir marg i bein.
- 31 Den som lytter til rettledning om livet, får plass blant de vise.
- 32 Den som ikke tar imot formaning, forakter seg selv, den som lar seg vise til rette, kjøper seg innsikt.
- 33 Frykt for Herren oppdrar til visdom, ydmykhet kommer før ære.

Ordspråkene 16

- 1 Menneskehjertet legger sine planer, men Herren legger svaret på hans tunge.
- 2 En mann kan synes at hans ferd er ren, men Herren prøver tankene.
- 3 Legg alt du gjør, i Herrens hånd, så skal dine planer lykkes.
- 4 Herren skapte alt for et formål, også den urettferdige for ulykkens dag.

- ⁵ Herren avskyr den som har et hovmodig hjerte, når tiden er inne, blir han straffet.
- ⁶ Med godhet og troskap blir skyld sonet, den som frykter Herren, vender seg bort fra det onde.
- ⁷ Den som går veier som gleder Herren, får fred også med fiendene sine.
- ⁸ Bedre å ha lite med rettferd enn å få stor vinning med urett.
- ⁹ I hjertet tenker mannen ut sin vei, men det er Herren som styrer skrittene hans.
- ¹⁰ På kongens lepper er rette svar, han svikter ikke når han feller dom.
- ¹¹ Rett vekt og vektskål er Herrens sak, hvert vektlodd i pungen er hans verk.
- ¹² Konger avskyr lovløs gjerning, for ved rettferd skal tronen trygges.
- ¹³ Ærlige lepper er til glede for kongen, han elsker den som taler rett.
- ¹⁴ Kongens harme bærer bud om død, men en vis kan stille harmen.
- ¹⁵ Når kongens ansikt lyser, er livet berget, hans velvilje er som en sky med vårregn.
- ¹⁶ Å kjøpe visdom er bedre enn gull, å kjøpe innsikt er mer verdt enn sølv.
- ¹⁷ De rettskafnes vei er å vende seg bort fra det onde, den som akter på sin ferd, bevarer livet.
- ¹⁸ Stolthet kommer før sammenbrudd, hovmod før fall.
- ¹⁹ Bedre å være ydmyk med de fattige enn å dele bytte med de stolte.
- ²⁰ Den som handler forstandig, skal finne det gode, salig er den som stoler på Herren.
- ²¹ Klok kalles den som har visdom i hjertet, veltalende tunge gir større lærdom.
- ²² Den som har forstand, har en kilde til liv, det er dumt å formane den dumme.
- ²³ Den vises hjerte gjør munnen hans klok, legger mer og mer lærdom på leppene hans.

- ²⁴ Vennlige ord er dryppende honning, søte for sjelen og sunne for kroppen.
- ²⁵ En vei som synes å være den rette, kan likevel ende i døden.
- ²⁶ Sulten får en arbeider til å slite, hungeren driver ham fram.
- ²⁷ Et ondsinnet menneske graver opp ondskap, på leppene hans brenner det som ild.
- ²⁸ En som er svikefull, volder trette, den som baktaler andre, skiller venn fra venn.
- ²⁹ Voldsmannen lokker sin neste og fører ham inn på en vei som ikke er god.
- ³⁰ Han kniper øynene sammen, pønsker på svik, presser leppene sammen og setter det onde i verk.
- ³¹ Grå hår er en fager krone, på rettferds vei er den å finne.
- ³² Bedre å være sen til vrede enn å være krigshelt, bedre å styre sitt sinn enn å innta en by.
- ³³ Terningen kastes på fanget, hvordan den faller, bestemmer Herren.

Ordspråkene 17

- ¹ Bedre er en tørr brødbit i ro og fred enn huset fullt av festmat og krangel.
- ² En forstandig slave blir herre over en udugelig sønn og får del i arven med brødrene hans.
- ³ Sølv prøves i smeltingelen og gull i smelteovnen, men Herren prøver hjertene.
- ⁴ Den som gjør ondt, lytter til onde tunger, løgneren hører på skadelig snakk.
- ⁵ Den som spotter den fattige, håner hans skaper, den som gleder seg over ulykke, slipper ikke straff.
- ⁶ Barnebarn er de gamles krone, fedrene er barnas stolthet.
- ⁷ Store ord sømmer seg ikke for en dåre, løgn enda mindre for en stormann.

- ⁸ Den som gir bestikkelser, tror han har en lykkestein, hvor han enn vender seg, vil han lykkes.
- ⁹ Den som dekker over et feiltrinn, legger vinn på vennskap, den som bringer det videre, skiller venn fra venn.
- ¹⁰ Advarsler biter bedre på den kloke enn hundre slag på dåren.
- ¹¹ Den som er ond, søker bare opprør, men et nådeløst sendebud kommer imot ham.
- ¹² Det er bedre å møte en binne som har mistet ungene sine, enn en dåre i hans dumhet.
- ¹³ Lønner noen godt med ondt, viker ulykken aldri fra hans hus.
- ¹⁴ Den som starter en krangel, åpner for en flom. Hold opp før tretten bryter løs!
- ¹⁵ Å frikjenne en skyldig eller å dømme en som har rett – Herren avskyr begge deler.
- ¹⁶ Hva hjelper penger i dårens hånd? Kan han kjøpe visdom når han ikke har vett?
- ¹⁷ En venn viser alltid kjærlighet, en bror er født til å hjelpe i nød.
- ¹⁸ Vettløs er den som gir sitt håndslag og stiller sikkerhet for sin neste.
- ¹⁹ Den som elsker trette, elsker synd. Den som gjør døren høy, søker sammenbrudd.
- ²⁰ Et falskt hjerte finner ikke det gode, en svikefull tunge fører i ulykke.
- ²¹ Sorg får den som har en dåre til sønn, far til en narr får ingen glede.
- ²² Glede i hjertet gir god helse, mismot tærer på kroppen.
- ²³ Den urettferdige tar imot bestikkelser fra annen manns lomme for å fordreie rettens gang.
- ²⁴ Den kloke har visdom for øye, dårens blikk flakker til jordens ender.

²⁵ En tåpelig sønn vekker sinne hos sin far til bitter sorg for henne som fødte ham.

²⁶ Det er galt å gi en rettferdig bøter, verre å slå stormenn fordi de er rettskafne.

²⁷ Klok er den som sparer på ord, den forstandige holder hodet kaldt.

²⁸ Selv den dumme regnes for vis når han tier, og klok så lenge han holder munn.

Ordspråkene 18

¹ En einstøing følger sin egen lyst, glefser mot alle kloke råd.

² Dåren bryr seg ikke om innsikt, han vil bare vise hva han tenker selv.

³ Med en urettferdig kommer forakt, og med skam kommer spott.

⁴ En manns ord er som dypt vann, visdommens kilde er en bekk som veller fram.

⁵ Det er galt å holde med en urettferdig og drive den rettferdige bort fra retten.

⁶ Dårens lepper volder strid, hans munn roper etter riset.

⁷ Dårens munn blir hans egen undergang, leppene blir en snare for ham.

⁸ Ord fra en baktaler er som lekre retter, de glir ned i magen.

⁹ Den som forsømmer arbeidet sitt, er bror til den som ødelegger.

¹⁰ Herrens navn er et festningstårn, den rettferdige løper dit og finner vern.

¹¹ Den rikes gods er hans faste borg, i hans tanke er det som en vernende mur.

¹² Før mannen faller, er han stolt i hjertet, foran ære går ydmykhet.

¹³ Den som svarer før han hører, er dum og høster skam.

¹⁴ Motet holder et menneske oppe i sykdom, men mismot, hvem kan bære det?

¹⁵ Et klokt hjerte kjøper seg kunnskap, de vises øre vinner kunnskap.

¹⁶ Gaver åpner dører og gir adgang til de store.

- ¹⁷Den som taler først i en sak, får rett, inntil motparten kommer og spør ham ut.
- ¹⁸Loddkasting gjør ende på tretter og avgjør strid mellom mektige.
- ¹⁹En krenket bror er en befestet by, krangel er som bommen på en borgport.
- ²⁰ Magen nyter godt av det munnen bærer fram, leppene bærer frukt som metter.
- ²¹ Tungen har makt over død og liv, de som gjerne bruker den, får smake frukten.
- ²² Den som finner en kone, finner lykken; han har vunnet velvilje hos Herren.
- ²³Den fattige kommer med bønn om nåde, den rike svarer med harde ord.
- ²⁴ Det finnes venner som skader hverandre, men en sann venn er mer trofast enn en bror.

Ordspråkene 19

- ¹ Bedre å være fattig og hel i sin ferd enn en dåre med falske lepper.
- ²Iver uten kunnskap er av det onde, den som har hastverk, trår feil.
- ³Egen dumhet fører mennesket til fall, men hjertet raser mot Herren.
- ⁴ Rikdom skaffer mange venner, men den fattige mister den vennen han har.
- ⁵ Falske vitner slipper ikke straff, de som farer med løgn, går ikke fri.
- ⁶ Mange smisker for storfolk, alle er venner med den som gir gaver.
- ⁷ Den fattige foraktes av alle sine slektninger, til og med vennene hans holder seg borte. Han vil vinne dem med ord, men de kommer ikke.
- ⁸Den som skaffer seg innsikt, har livet kjært, den som tar vare på forstand, finner det gode.
- ⁹ Falske vitner slipper ikke straff, den som farer med løgn, går til grunne.
- ¹⁰ Det passer ikke for dåren å leve i overflod, enda mindre for slaven å herske over fyrster.

- 11 Forstand gjør mennesket sen til vrede, det setter sin ære i å bære over med feiltrinn.
- 12 Kongens sinne er som løvens brøl, hans velvilje er som dugg over gresset.
- 13 En tåpelig sønn er en ulykke for sin far; kvinnenrette er som stadig takdrypp.
- 14 Hus og eiendom er arv fra fedrene, en forstandig kone er en gave fra Herren.
- 15 Latskap dysser i søvn, den som er doven, må sulte.
- 16 Den som tar vare på budet, tar vare på livet, den som ikke bryr seg om hvor han går, må dø.
- 17 Den som hjelper den fattige, låner til Herren, som vil lønne ham for det han har gjort.
- 18 Vær streng mot din sønn, for det er ennå håp, men bli ikke så ivrig at du tar livet av ham.
- 19 Den som lar harmen ta makten, må bære straffen; vil du berge ham, må du gjøre det igjen og igjen.
- 20 Lytt til råd og ta imot formaning, så blir du vis til slutt.
- 21 Det er mange tanker i menneskehjertet, men det er Herrens vilje som skjer.
- 22 Troskap er det en ønsker av et menneske; bedre å være fattig enn en løgner.
- 23 Å frykte Herren gir liv, mett kan en gå til nattens hvile og være trygg for det onde.
- 24 Den late stikker hånden i fatet, men får den ikke opp til munnen engang.
- 25 Slå spotteren, så blir den vettløse klok, vis den forstandige til rette, så får han større innsikt.
- 26 Den som plyndrer sin far, kaster ut sin mor. En slik sønn bringer spott og skam.
- 27 Hold opp med å høre på formaning, min sønn, om du vil vike fra kunnskapens ord!
- 28 Et ondsinnet vitne håner retten, lovløses munn sluker ondskap.

²⁹ Straff er fastsatt for spotterne, og pryl for dårenes rygg.

Ordspråkene 20

¹ Vinen er en spotter, sterk drikk er en skrålhals, vettløs er den som raver i rus.

² Kongens trussel er som løvens brøl, den som gjør ham sint, setter livet på spill.

³ Å holde seg fra trette er en ære for mannen, den som er dum, ypper til strid.

⁴ Den late vil ikke pløye om høsten, han venter avling, men får ingen.

⁵ Som dypt vann er tankene i menneskehjertet, den forstandige kan øse av dem.

⁶ Mange taler høyt om sin egen troskap, men hvor finnes den en kan stole på?

⁷ Den rettferdige er hel i sin ferd, heldige er barna etter ham.

⁸ En konge som sitter på dommersetet, skiller ut alt ondt med sitt blikk.

⁹ Hvem kan si: «Jeg har holdt hjertet rent, jeg er rensset for synd»?

¹⁰ To slags vekt og to slags mål, Herren avskyr dem begge.

¹¹ Selv en ung gutt viser i handling om det han gjør, er rent og rett.

¹² Øret som hører, og øyet som ser, Herren har skapt dem begge.

¹³ Elsk ikke søvnen, for da blir du fattig; lukk opp øynene og spis deg mett.

¹⁴ «Bare skrap», sier kjøperen, men når han går bort, er han fornøyd med seg selv.

¹⁵ Det finnes gull og perler i mengder, men klok tale er et sjeldent smykke.

¹⁶ Ta klærne fra den som har stilt sikkerhet for en fremmed, ta dem i pant for de ukjente!

¹⁷ Løgnens brød smaker godt, men siden blir munnen full av grus.

¹⁸ Når en rådslår, lykkes planene. Hold råd før du fører krig!

¹⁹ Den som baktaler, røper hemmeligheter; hold deg borte fra den som er løsmunnet!

- 20 Den som forbanner sin far eller mor, hans lampe skal slukne når mørket faller på.
- 21 En arv som en river til seg for tidlig, gir ingen velsignelse til slutt.
- 22 Si ikke: «Jeg vil gjengjelde det onde.» Vent på Herren, så hjelper han deg.
- 23 Herren avskyr to slags lodd, falsk vekt er ikke av det gode.
- 24 Det er Herren som styrer mannens steg. Hvordan kan et menneske forstå sin vei?
- 25 Det er en snare for mennesket å gi hellige løfter før en har tenkt seg om.
- 26 En vis konge skiller ut de urettferdige og lar hjulet rulle over dem.
- 27 Menneskets ånd er en Herrens lampe, den ransaker alle rom i hans indre.
- 28 Godhet og troskap er et vern om kongen, han støtter sin trone på godhet.
- 29 Styrke er en pryde for de unge, grå hår en ære for de gamle.
- 30 Sviende sår renser bort det onde, slag renser de innerste rom.

Ordspråkene 21

- 1 Kongens hjerte er rennende vann i Herrens hånd; han leder det dit han vil.
- 2 En mann kan synes at hele hans ferd er rett, men Herren prøver hjertene.
- 3 Å gjøre det som er rett og rettferdig, er mer verdt for Herren enn offer.
- 4 Stolte øyne og hovmodig hjerte – de urettferdiges lys er synd.
- 5 Den flittiges planer gir alltid vinning, men hastverk fører bare til tap.
- 6 Å skaffe seg skatter ved en løgnaktig tunge er et flyktig pust hos dem som søker døden.
- 7 Lovløses voldsferd river dem bort, for de nekter å gjøre det som er rett.
- 8 Skyldtyngtet mann går krokete veier, den som er ren, handler rett.
- 9 Bedre å bo i en krok på taket enn å dele hus med en trettekjær kvinne.
- 10 Den lovløse har lyst til det onde, han viser ingen nåde mot sin neste.

- 11 Når en spotter får straff, blir den uerfarne klok, når en vis får lærdom, tar han kunnskapen til seg.
- 12 Den rettferdige legger merke til den lovløses hus; han styrter de urettferdige i ulykke.
- 13 Den som lukker øret for den fattiges skrik, skal selv rope uten å få svar.
- 14 En gave i det skjulte demper vrede, bestikkelser i lomma stiller stor harme.
- 15 At en gjør det rette, er en glede for den rettferdige, men en gru for dem som gjør urett.
- 16 Den som forviller seg bort fra klokskapens vei, havner blant dødnings.
- 17 Den som elsker fest, blir fattig, den som elsker vin og olje, blir aldri rik.
- 18 Den urettferdige er løsepenge for den rettferdige og svikeren for de rettskafne.
- 19 Bedre å bo i ørkenlandet enn med en sint og trettekjær kvinne.
- 20 Kostbare skatter og olje finnes der den vise bor, dåren sløser bort alt.
- 21 Den som jager etter rettferd og godhet, finner liv og rettferd og ære.
- 22 En klok mann kan storme en by full av helter og bryte byens sikre vern.
- 23 Den som vokter sin munn og sin tunge, berger sitt liv fra trengsler.
- 24 Den frekke og stolte skal kalles en spotter, hovmodig og frekt turer han fram.
- 25 Det den late ønsker, fører til død, for han vil ikke arbeide med hendene.
- 26 Han ønsker og ønsker dagen lang, men den rettferdige gir og sparer ikke.
- 27 Avskyelig er offer fra urettferdige, og enda mer når de bærer det fram med ondt i sinne.
- 28 Et falskt vitne går til grunne, men den som hører etter, vil alltid få ordet.
- 29 Den urettferdige går med freidig mine, den rettskafne er stø i sin ferd.
- 30 Ingen visdom, innsikt eller råd kan bestå for Herren.
- 31 Hesten gjøres klar til stridens dag, men det er Herren som gir seier.

Ordspråkene 22

- 1 Godt navn er mer verdt enn stor rikdom, respekt er bedre enn sølv og gull.
- 2 Rik og fattig møtes, Herren har skapt dem begge.
- 3 Den kløktige ser ulykken komme og søker ly, de vettløse går på og får sin straff.
- 4 Å være ydmyk og frykte Herren gir rikdom, ære og liv.
- 5 På den svikefulles vei er det torner og snarer; den som vil ta vare på livet, holder seg borte fra dem.
- 6 Lær den unge veien han skal gå, så forlater han den ikke når han blir gammel.
- 7 Den rike er herre over de fattige, den som låner, blir slave under långiveren.
- 8 Den som sår urett, høster ondskap; riset han bruker i sinne, skal bli ødelagt.
- 9 Den som har øye for å gjøre godt, blir velsignet, for han deler sitt brød med den fattige.
- 10 Jag spotteren ut, så går krangelen med, strid og skam får en ende.
- 11 Den som elsker et rent hjerte og har milde ord på leppene, får kongen til venn.
- 12 Herrens øyne våker over kunnskapen, men svikerens ord gjør han til intet.
- 13 Den late sier: «Det er en løve der ute, jeg kunne bli drept midt på torget!»
- 14 Munnen til fremmed kvinne er en dyp grav, den Herren er harm på, faller i den.
- 15 Dumhet hører ungdommen til, riset kan oppdra og drive den bort.
- 16 Den som undertrykker fattige for selv å bli rik, og den som gir gaver til rike, lider bare tap.

Tredje samling

(22,17–24,34)

De vises ord

- 17 Legg øret til og hør de vises ord, legg deg på hjertet den kunnskapen jeg gir.

- ¹⁸Det er godt å bevare dem i sitt indre og alltid ha dem på leppene.
- ¹⁹For deg kunngjør jeg dem i dag, så du kan sette din lit til Herren.
- ²⁰Ja, jeg har skrevet opp tretti ordtak for deg med kloke råd
- ²¹for å lære deg sanne og pålitelige ord, så du kan gi pålitelige svar til dem som har sendt deg.
- ²² Ran ikke en fattig fordi han er fattig, knus ikke den hjelpeløse i retten.
- ²³ For Herren vil føre saken for dem og røve livet fra røverne.
- ²⁴Vær ikke venn med den hissige, slå ikke lag med den bråsinde,
- ²⁵så du ikke lærer deg hans veier og setter en snare for ditt liv.
- ²⁶ Vær ikke blant dem som gir sitt håndslag og stiller sikkerhet for gjeld.
- ²⁷Om du ikke har noe å betale med, tar de til og med sengen du ligger på.
- ²⁸ Flytt ikke gamle grensesteiner som fedrene dine har reist.
- ²⁹Ser du en mann som er dyktig i sitt arbeid? Han skal stå i tjeneste for konger og ikke tjene hos småkårsfolk.

Ordspråkene 23

- ¹Når du sitter til bords med en hersker, tenk nøye over hvem du har foran deg,
- ²og sett en kniv på strupen hvis matlysten blir for stor.
- ³Ha ikke lyst på de lekre rettene hans, for det er svikefull kost.
- ⁴Slit deg ikke ut for å bli rik! Hold opp med det, forstandig som du er.
- ⁵Når du ser etter rikdommen, er den borte, brått får den vinger og flyr mot himmelen som en ørn.
- ⁶Spis ikke mat hos en som er gjerrig, ha ikke lyst på de lekre rettene hans.
- ⁷For slik han tenker i sitt indre, slik er han. Han sier nok til deg: «Spis og drikk», men hans hjerte er ikke med deg.
- ⁸Den biten du har spist, må du kaste opp igjen; dine vennlige ord er bortkastet.

- ⁹ Snakk ikke til en dåre, han forakter dine kloke ord.
- ¹⁰ Flytt ikke gamle grensesteiner, gå ikke inn på farløses grunn!
- ¹¹ For de har en sterk løsningsmann, og han skal føre saken deres mot deg.
- ¹² Åpne ditt hjerte for formaning og øret for forstandige ord!
- ¹³ La ikke gutten mangle formaning! Gir du ham ris, skal han ikke dø.
- ¹⁴ Når du slår ham med riset, berger du ham fra dødsriket.
- ¹⁵ Min sønn, når du har visdom i hjertet, blir det også glede i mitt hjerte.
- ¹⁶ Nyrene mine jubler når leppene dine sier det som er rett.
- ¹⁷ Ditt hjerte skal ikke misunne syndere, men alltid med iver frykte Herren!
- ¹⁸ Da har du en fremtid, ditt håp er ikke forbi.
- ¹⁹ Hør nå, min sønn, og bli vis, led hjertet inn på rette veier!
- ²⁰ Vær ikke blant dem som drikker seg fulle på vin og fråtser i kjøtt.
- ²¹ For drankeren og fråtseren blir fattige, den søvndrukne blir kledd i filler.
- ²² Hør på din far, som ga deg livet, se ikke ned på din gamle mor!
- ²³ Kjøp deg sannhet og selg den ikke, kjøp visdom, formaning og innsikt!
- ²⁴ En far jubler høyt over en rettferdig sønn, den som får en vis sønn, gleder seg.
- ²⁵ La din far og din mor glede seg, la henne som fødte deg, juble!
- ²⁶ Gi meg ditt hjerte, min sønn, la øynene se med glede på mine veier!
- ²⁷ En hore er en dyp grav, en fremmed kvinne er en trang brønn.
- ²⁸ Ja, hun ligger på lur som en røver og øker tallet på troløse menn.
- ²⁹ Hvem roper akk, hvem roper ve, hvem må krangle, og hvem må klage? Hvem har uten grunn fått sår, og hvem har sløve øyne?
- ³⁰ Jo, de som sitter lenge oppe over vinen, de som kommer for å smake på kryddervinen.

³¹Se ikke på vinen, hvor rød den er, hvordan den funkler i begeret, og hvor lett den renner ned.

³²Til sist biter den som en slange, den hugger som en orm.

³³Da ser dine øyne underlige ting, og hjertet snakker tull og tøv,

³⁴som om du var midt ute på havet og sov høyt oppe i riggen.

³⁵«De slo meg, men det gjorde ikke vondt. De banket meg, men jeg merket det ikke. Når skal jeg våkne? Jeg vil ha mer å drikke!»

Ordspråkene 24

¹ Misunn ikke onde mennesker, lengt ikke etter å være sammen med dem!

²For hjertet deres tenker på vold, og leppene snakker om ulykke.

³ Med visdom blir huset bygd, og med innsikt blir det reist.

⁴ Med kunnskap blir rommene fylt av kostbare, vakre skatter.

⁵ En mann som er vis, har styrke, den som har kunnskap, er full av kraft.

⁶ Legg planer før du fører krig, når mange gir råd, vinner du seier.

⁷ Visdommen henger for høyt for den dumme, i byporten åpner han ikke sin munn.

⁸Den som legger onde planer, kalles en renkesmed.

⁹Den dummes påfunn er synd, spotteren møter avsky blant folk.

¹⁰ Mister du motet på nødens dag, har du også mistet din styrke.

¹¹ Berg dem som føres til døden, hold igjen dem som vakler mot retterstedet!

¹² Om du sier: «Vi visste det ikke», så ser han det, han som prøver hjertene. Han som vokter ditt liv, vet det og gir enhver igjen etter det han har gjort.

¹³Spis honning, min sønn, for den er god, flytende honning er søt for ganen.

¹⁴ Så vit at slik er visdommen for din sjel. Finner du den, har du en fremtid, ditt håp er ikke forbi.

- 15** Ligg ikke på lur som en urettferdig der den rettferdige bor, legg ikke hjemmet hans øde!
- 16** Sju ganger kan den rettferdige falle og reise seg opp igjen, men de urettferdige snubler i det som er ondt.
- 17** Gled deg ikke når din fiende faller, hjertet skal ikke juble når han snubler.
- 18** Da vil Herren se på det med uvilje og vende sin vrede bort fra ham.
- 19** Vær ikke sint på dem som gjør ondt, misunn ikke de lovløse!
- 20** For de onde har ingen fremtid, de urettferdiges lampe slukner.
- 21** Frykt Herren og kongen, min sønn! Slå deg ikke sammen med dem som vil forandre.
- 22** For brått kan ulykken ramme dem. Hvem vet hvilken ødeleggelse de to kan sende?

Flere ord fra de vise

- 23** Også dette er de vises ord: Det er galt å gjøre forskjell på folk i retten.
- 24** Sier noen til den skyldige: «Du er uskyldig», vil folk forbanne ham og folkeslag fordømme ham.
- 25** Men det går godt for dem som dømmer rett, lykke og velsignelse kommer over dem.
- 26** Et ærlig svar er et kyss på leppene.
- 27** Fullfør arbeidet ute, gjør deg ferdig på åkeren, så kan du bygge ditt hus.
- 28** Vær ikke vitne mot din neste uten grunn, slik at du sviker ham med leppene dine.
- 29** Si ikke: «Som han har gjort mot meg, slik vil jeg gjøre mot ham; jeg vil gi ham igjen etter det han har gjort.»
- 30** Jeg gikk forbi en lat manns åker, langs vinmarken til et menneske uten forstand.

³¹Se, der var det fullt av nesler, grunnen var overgrodd av tistler, og steingjerdet var revet ned.

³²Jeg la merke til dette og la meg det på hjertet, jeg tok lærdom av det jeg så.

³³ «Litt søvn, litt hvile med hendene i fanget,

³⁴så kommer fattigdommen over deg som en farende fant og nøden som en væpnet mann.»

Ordspråkene 25

samling

(Kap. 25–29)

Ordspråk samlet på Hiskias tid

¹ Også dette er ordspråk fra Salomo. De er overlevert fra mennene til Judakongen Hiskia.

² Det er Guds ære å holde en sak skjult, men kongers ære å granske den.

³Himmelens høyde og jordens dybde og kongers hjerte kan ingen granske.

⁴Skill slagget fra sølvet, så kan sølvsmeden lage en skål.

⁵ Før den urettferdige bort fra kongen, så skal hans trone trygges ved rettferd.

⁶Du skal ikke fremheve deg selv i kongens påsyn, still deg ikke på de stores plass.

⁷ For det er bedre at de sier til deg: «Kom og sett deg her oppe!» enn at de flytter deg ned på grunn av en stormann. Hva du enn har sett med egne øyne,

⁸så vær ikke for snar til å reise sak. For hva vil du gjøre til sist når din neste fører skam over deg?

⁹ Før bare saken med din neste, men røp ikke en annens hemmeligheter.

¹⁰Ellers vil den som hører det, klandre deg; ryktet du sprer, kan ikke kalles tilbake.

¹¹ Som epler av gull i et smykke av sølv er ord som blir talt i rette tid.

- ¹²Som en ring av gull, som et smykke av fint gull er refsende ord fra den vise for et lydhørt øre.
- ¹³ Som svalende snø når det er tid for å høste, er et trofast sendebud for den som sendte ham, han gir sin herre nye krefter.
- ¹⁴ Lik skyer og vind som ikke gir regn, er den som skryter av gaver han ikke gir.
- ¹⁵ Med tålmod blir høvdingen overtalt, en mild tunge knuser bein.
- ¹⁶ Finner du honning, så spis bare det du trenger, ellers blir du for mett og må kaste opp.
- ¹⁷ Sett ikke for ofte foten i din venns hus, ellers blir han lei av deg og får avsky for deg.
- ¹⁸ Som en klubbe, et sverd, en kvass pil er den som vitner falskt mot sin neste.
- ¹⁹ Som en råttentann, en vaklende fot er det å stole på en sviker på nødens dag.
- ²⁰ Som å kaste kappen en vinterdag, som å helle eddik på et sår er det å synge for et sorgfullt hjerte.
- ²¹ Er din fiende sulten, så gi ham mat, er han tørst, så gi ham vann å drikke.
- ²² Da samler du glødende kull på hans hode, og Herren skal lønne deg.
- ²³ Nordavinden føder regn, baktalelse føder sinte ansikt.
- ²⁴ Bedre å bo i en krok på taket enn å dele hus med en trettekjær kvinne.
- ²⁵ Kaldt vann for den som er sliten, slik er gode nyheter fra fremmed land.
- ²⁶ En grumset kilde, en forurenset brønn er en rettferdig som gir etter for en urettferdig.
- ²⁷ Å spise for mye honning er ikke godt, heller ikke stadig å trakte etter ære.
- ²⁸ Lik en ødelagt by med nedrevet mur er den som ikke kan styre sitt sinn.

Ordspråkene 26

- ¹Som snø om sommeren og regn under innhøsting, like lite passer ære for dåren.
- ²Lik spurv og svale som flakser og flyr, er en grunnløs forbannelse, den rammer ikke.
- ³ Svepe til hesten, tømmer til eselet og ris til dårenes rygg!
- ⁴Svar ikke dåren like dumt som han spør, ellers blir du selv som han.
- ⁵Svar dåren like dumt som han spør, så han ikke blir vis i egne øyne.
- ⁶Den som sender bud med en dåre, hugger føttene av seg og drikker vold.
- ⁷Kraftløse henger beina på den lamme og ordspråk i munnen på dårer.
- ⁸Lik den som legger stein i slyngen, er den som gir en dåre ære.
- ⁹Lik en tornegrein i hånden på en dranker er et ordspråk i munnen på dårer.
- ¹⁰ Lik en bueskytter som sårer alle og enhver, er den som hyrer en dåre eller folk som tilfeldigvis går forbi.
- ¹¹ Lik hunden som snur seg til sitt eget spy, er en dåre som gjentar sin dumhet.
- ¹² Ser du en mann som er vis i egne øyne? Det er større håp for dåren enn for ham.
- ¹³ Den late sier: «Det er et villdyr på veien, en løve på torget!»
- ¹⁴Døren dreier seg på hengslet, den late snur seg i sengen.
- ¹⁵ Den late stikker hånden i fatet, men orker ikke føre den til munnen.
- ¹⁶Den late er visere i egne øyne enn sju som gir kloke svar.
- ¹⁷Lik en som drar i ørene på en hund, er den som kommer forbi og hisser seg opp over en trette han ikke har noe med.
- ¹⁸Lik en galning som skyter brennende og dødelige piler,
- ¹⁹er den som bedrar sin venn og sier: «Det var bare en spøk.»
- ²⁰ Er det slutt på veden, slukner ilden; er baktaleren borte, stilner tretten.
- ²¹Det trengs kull til glør og ved til ild og en trettekjær mann til å tenne strid.

- ²² Ord fra en baktaler er som lekke retter, de glir ned i magen.
- ²³ Som urent sølv utenpå et leirkar er sleipe lepper og et ondt hjerte.
- ²⁴ En fiende skaper seg til med leppene, men i sitt indre bærer han på svik.
- ²⁵ Gjør han stemmen blid, så tro ham ikke, for sju avskyelige ting har han i hjertet.
- ²⁶ Skjuler han hatet med list, blir ondskapen avslørt når folket samles.
- ²⁷ Den som graver en grav, faller selv i den, den som ruller en stein, får den over seg.
- ²⁸ Den som taler med falsk tunge, hater sannhet, glatt munn fører til fall.

Ordspråkene 27

- ¹ Pris deg ikke lykkelig over morgendagen, for du vet ikke hva den vil bringe.
- ² La en annen prise deg lykkelig, ikke din egen munn, en fremmed, ikke dine egne lepper.
- ³ Steinen er tung, og sand veier mye, den dummes sinne er tyngre enn begge.
- ⁴ Harmen er grusom, vreden er en flom, men hvem kan stå seg mot sjalusi?
- ⁵ Bedre er åpen kritikk enn skjult sympati.
- ⁶ Sår fra en venn er til å stole på, kyss fra en fiende er svikefulle.
- ⁷ Den mette vraker den fineste honning, for den sultne smaker også det beske søtt.
- ⁸ Lik en fugl som flyr bort fra redet, er en mann som flyr bort fra hjemmet.
- ⁹ Olje og røkelse gleder hjertet, godt vennskap styrker sjelen.
- ¹⁰ Gi ikke slipp på din venn og på din fars venn, gå ikke inn i din brors hus på din ulykkesdag. Bedre med en nær nabo enn en bror langt borte.
- ¹¹ Bli vis, min sønn, og gled mitt hjerte, så jeg kan svare dem som håner meg.
- ¹² Den kløktige ser ulykken komme og søker ly, de vettløse går på og får sin straff.

- 13 Ta klærne fra den som har stilt sikkerhet for en fremmed, ta pant i dem for de ukjente!
- 14 Om noen velsigner sin neste med høy stemme tidlig om morgenen, regnes det som en forbannelse.
- 15 Som stadig takdrypp en regnværsdag, slik er en trettekjær kvinne.
- 16 Å skjule henne er som å skjule vinden eller å gripe olje med hånden.
- 17 Jern kvesser jern, og det ene mennesket kvesser det andre.
- 18 Den som passer på fikentreet, får spise frukten; den som tar vare på sin herre, vinner ære.
- 19 Som ansikt speiler seg mot ansikt i vannet, finner det ene mennesket sitt hjerte igjen hos det andre.
- 20 Dødsrikets avgrunn blir aldri mett, og menneskets øyne får aldri nok.
- 21 Sølv prøves i smeltingen og gull i smelteovnen, og mannen når han får ros.
- 22 Støter du den dumme i morteren og knuser ham sammen med kornet, går dumheten likevel ikke av ham.
- 23 Merk deg hvordan sauene ser ut, ha omsorg for buskapen din!
- 24 For rikdom varer ikke evig. Går et diadem fra slekt til slekt?
- 25 Når nytt gress viser seg etter slått og høyet fra fjellene er samlet inn,
- 26 da har du lam som gir deg klær, og bukker til å kjøpe jord for,
- 27 du har geitemelk nok til å fø deg selv og ditt hus og livsopphold for tjenestejentene.

Ordspråkene 28

- 1 Den urettferdige flykter selv om ingen forfølger ham, den rettferdige er uredde som en ungløve.
- 2 Et land i opprør skifter ofte ledere, men under en klok og forstandig mann har det ro og orden.

- ³En stormann som undertrykker fattige, han er styrtregn som skyller brødkornet bort.
- ⁴De som går bort fra loven, priser den urettferdige, de som holder loven, strir mot dem.
- ⁵ De onde skjønner ikke hva som er rett, men de som søker Herren, forstår alt.
- ⁶ Bedre å være fattig og hel i sin ferd enn å være rik og gå krokveier.
- ⁷Den som holder fast ved loven, er en klok sønn; den som holder lag med fråtsere, fører skam over sin far.
- ⁸ Den som øker sin rikdom gjennom rente og avgift, samler til den som tar seg av de fattige.
- ⁹ Når noen vender øret bort og ikke vil høre på loven, blir selv bønnen hans avskyelig.
- ¹⁰ Den som fører de rettskafne på onde veier, faller i sin egen grav. Den som er hel, får en god arv.
- ¹¹Den rike er vis i egne øyne, en fattig med innsikt ser hva som bor i ham.
- ¹² Når de rettferdige jubler, er det herlighet og glans; når de urettferdige tar makten, holder folk seg borte.
- ¹³ Den som skjuler syndene sine, skal ikke lykkes; den som bekjenner og vender seg fra dem, finner barmhjertighet.
- ¹⁴ Salig er den som alltid frykter, ulykke rammer den som gjør hjertet hardt.
- ¹⁵Som brølende løve og slagbjørn i sprang er en urettferdig hersker for et fattig folk.
- ¹⁶En uforstandig fyrste øker undertrykkelsen; den som hater urett vinning, får leve lenge.
- ¹⁷ Den som er tynget av blodskyld, er på flukt helt til graven, ingen må gi ham hjelp.
- ¹⁸ Den som er hel i sin ferd, blir berget, den som går krokveier, faller i graven.

- ¹⁹ Den som dyrker sin jord, får spise seg mett, den som jager etter tomhet, mettes med fattigdom.
- ²⁰ Den trofaste blir rikelig velsignet, den som vil bli rik i en fart, vil få sin straff.
- ²¹ Det er galt å gjøre forskjell på folk, en kan gjøre seg til forbryter for et stykke brød.
- ²² Den gjerrige har det travelt med å vinne rikdom, han skjønner ikke at han kommer til å lide nød.
- ²³ Den som viser noen til rette, får siden større takk enn den som har en glatt tunge.
- ²⁴ Den som plyndrer sin far og mor og sier: «Det er ingen synd», han er jevngod med ødeleggeren.
- ²⁵ Den grådige volder trette, den som stoler på Herren, blir mett.
- ²⁶ Den som stoler på sitt eget vett, er en dåre, den som vandrer med visdom, blir berget.
- ²⁷ Den som gir til de fattige, lider aldri nød, men den som vender blikket bort, forbannes av mange.
- ²⁸ Når de urettferdige tar makten, holder folk seg borte, når de går til grunne, blir de rettferdige mange.

Ordspråkene 29

- ¹ Den som ofte blir talt til rette og enda er stivnakket, vil brått bli knust og kan ikke leges.
- ² Når de rettferdige blir mange, gleder folket seg; når en urettferdig hersker, sukker folket.
- ³ Den som elsker visdom, gleder sin far; den som har omgang med horer, sløser bort det han eier.
- ⁴ En konge bygger opp landet med rett, en som lar seg kjøpe med gaver, legger det øde.

- ⁵ Den som smisker for sin neste, setter et garn for hans føtter.
- ⁶ Synden blir en snare for den som er ond, men den rettferdige kan juble og glede seg.
- ⁷ Den rettferdige kjenner de fattiges sak, men den urettferdige er uten innsikt.
- ⁸ Spottere hisser opp hele byen, de vise får vreden til å legge seg.
- ⁹ Når den vise har sak mot den dumme, blir det sinne eller latter, men ingen ro.
- ¹⁰ De blodtørstige hater den som er from, men de rettskafne vil berge livet hans.
- ¹¹ En dåre gir utløp for alle sine følelser, den vise holder dem tilbake.
- ¹² En hersker som lytter til løgn, får bare kjeltringer til tjenere.
- ¹³ Den fattige og undertrykkeren møtes, Herren gir begge øyne lys.
- ¹⁴ Når en konge dømmer de fattige rettferdig, står tronen hans støtt for alltid.
- ¹⁵ Ris og tilrettevisning gir visdom, men en gutt med frie tøyler fører skam over sin mor.
- ¹⁶ Blir de urettferdige mange, øker synden, men de rettferdige får se at de faller.
- ¹⁷ Oppdra din sønn, så gir han deg ro og fyller deg med glede.
- ¹⁸ Uten åpenbaring blir folket ustyrlig, salig er den som holder loven.
- ¹⁹ En slave lar seg ikke oppdra med ord, han forstår dem nok, men bryr seg ikke.
- ²⁰ Ser du en som lar munnen løpe av med seg, er det større håp for dåren enn for ham.
- ²¹ Skjemmer en slaven sin bort fra han er ung, ender det med at han blir ulydig.
- ²² Den bråsinde volder trette, den hissige gjør mange feiltrinn.
- ²³ Hovmod fører et menneske til fall, men den ydmyke vinner ære.
- ²⁴ Heleren hater sitt eget liv, de tar ham i ed, men han vil ikke vitne.
- ²⁵ Den som er redd for mennesker, setter en snare for seg selv, men den som stoler på Herren, har et vern.

²⁶Mange søker herskerens gunst, men et menneske får sin rett fra Herren.

²⁷De rettferdige avskyr den som gjør urett, de urettferdige avskyr den som lever rett.

Ordspråkene 30

Femte samling

(Kap. 30)

Agurs visdomsord

¹ Ord av Agur, sønn av Jake. Til lærdom. Slik lyder mannens ord: Gud, jeg er trett, Gud, jeg er trett, jeg greier ikke mer.

²Jeg er dummere enn andre menn, jeg har ikke forstand som et menneske.

³ Jeg har ikke lært visdom så jeg kunne få del i de helliges kunnskap.

⁴ Hvem steg opp til himmelen og steg ned igjen? Hvem samlet vinden i sin hule hånd? Hvem lukket vannet inne i kappen sin? Hvem fastsatte alle jordens grenser? Hva heter han, og hva heter sønnen hans? Vet du det?

⁵ Hvert ord fra Gud er rensset. Han er et skjold for dem som tar sin tilflukt til ham.

⁶ Legg ikke noe til hans ord, ellers går han i rette med deg og du blir stående som løgner.

⁷To ting ber jeg deg om, nekt meg dem ikke så lenge jeg lever:

⁸ Hold falskhet og løgn langt borte fra meg! Gjør meg verken fattig eller rik, men la meg få den maten jeg trenger.

⁹ Ellers kunne jeg bli så mett at jeg fornektet deg og sa: «Hvem er Herren?» eller bli så fattig at jeg stjal og krenket min Guds navn.

¹⁰Baktal ikke en slave for herren hans, ellers vil han forbanne deg, og du må bøte for din skyld.

¹¹ Det finnes en slekt som forbanner sin far og ikke velsigner sin mor,

¹²en slekt som er ren i egne øyne, men ikke har vasket skitten av seg,

- ¹³en slekt som har stolte øyne og løftede øyenbryn,
- ¹⁴ en slekt med tenner som sverd og kjever som kniver, de vil ete de hjelpeløse ut av landet og de fattige ut av folket.
- ¹⁵Blodiglen har to døtre: «Mer» og «Mer». Tre er det som ikke blir mette, fire som aldri sier «det er nok»:
- ¹⁶ dødsriket og det lukkede morsliv, jorden som alltid tørster etter vann, og ilden som aldri sier: «Det er nok.»
- ¹⁷ Et øye som spotter sin far og nekter å adlyde sin mor, det skal ravnene ved bekken hakke ut og ørneungene ete opp.
- ¹⁸Tre ting er for underfulle for meg, og fire ting skjønner jeg ikke:
- ¹⁹ørnens vei over himmelen, ormens vei over berget, skipets vei over havet og mannens vei til en ung kvinne.
- ²⁰Slik gjør en utro kvinne: Hun spiser, tørker seg om munnen og sier: «Jeg har ikke gjort noe galt.»
- ²¹Tre ting får jorden til å skjelve, fire ting kan den ikke tåle:
- ²² en tjener som blir konge, en dåre som får mat i overflod,
- ²³en foraktet kvinne som blir gift, og en slavekvinne som fortrengrer sin husfrue.
- ²⁴Fire små er det på jorden, enda er de visest blant de vise:
- ²⁵ Mauren er ikke noe sterkt folk, enda legger den seg opp føde om sommeren.
- ²⁶ Fjellgrevlingen er ikke noe mektig folk, enda bygger den seg bolig i berget.
- ²⁷Gresshoppene har ingen konge, enda rykker de fram i formasjon.
- ²⁸Firfislen kan en fange med hendene, likevel bor den i kongens slott.
- ²⁹Tre går med stolte skritt, fire har en vakker gange:
- ³⁰løven, kjempen blant dyrene, som ikke viker tilbake for noen,
- ³¹hanen som brisker seg, bukken først i flokken og kongen i spissen for sin hær.

³² Har du vært dum og opphøyd deg selv eller tenkt på det, så hold deg for munnen!

³³ For trykk på melken gir smør, trykk på nesen gir blod, trykk på vreden gir strid.

Ordspråkene 31

Sjette samling

(31,1–9)

Den gode kongen

¹ Ord fra kong Lemuel, lærdom hans mor ga ham.

² Min sønn, du min sønn som jeg bar, mine løfters sønn:

³ Gi ikke din kraft til kvinner, ditt liv til det som ødelegger konger.

⁴ Det sømmer seg ikke for konger, Lemuel, det sømmer seg ikke for konger å drikke vin eller for fyrster å trakte etter sterk drikk.

⁵ Da ville de drikke og glemme lovbudene og fordreie retten for alle undertrykte.

⁶ Men gi sterk drikk til den som går til grunne, og vin til den som er bitter til sinns.

⁷ La ham drikke og glemme sin fattigdom så han ikke lenger husker sin elendighet.

⁸ Lukk opp din munn for den som ikke selv kan tale, før saken for dem som nær bukker under.

⁹ Lukk opp din munn og døm rettferdig, la hjelpeløse og fattige få sin rett!

En dyktig kone

(31,10–31)

Alef א

¹⁰ En dyktig kone – hvem finner vel henne? Langt mer enn perler er hun verdt.

Bet ב

¹¹ Mannen stoler på henne i sitt hjerte, han mangler ikke vinning.

Gimel ג

12Hun gjør bare godt imot ham, aldri noe ondt så lenge hun lever.

Dalet ד

13Hun skaffer seg ull og lin, hendene arbeider med liv og lyst.

He ה

14Hun er som handelsskipene, hun skaffer mat langveisfra.

Waw ו

15Før dagen gryr, er hun oppe, gir mat til sitt hus og setter tjenestejentene i arbeid.

Zajin ז

16Hun ser seg ut et jordstykke og kjøper det, for det hun har tjent, planter hun en vinmark.

Het ח

17Styrke er beltet hun har om livet, hun tar i med sterke armer.

Tet ט

18Hun merker at forretningene går bra, hennes lampe slukner ikke om natten.

Jod י

19Hun legger hendene på rokken, og fingrene griper om teinen.

Kaf כ

20 Hun åpner hånden for den som lider nød, rekker hendene ut til den fattige.

Lamed ל

21Kommer det snø, er hun ikke redd for sine, for alle i huset har ekstra klær.

Mem מ

22Hun lager sine egne tepper, hun har klær av lin og purpur.

Nun נ

23 Hennes mann er aktet i byporten, der han sitter med landets eldste.

Samek ס

24Hun lager linklær som hun selger, og leverer belter til kjøpmannen.

Ajin ע

²⁵Styrke og verdighet er hennes drakt, hun ler mot dager som kommer.

Pe 𐤑

²⁶Hun åpner munnen med visdom, kjærlig rettledning har hun på tungen.

Tsade 𐤓

²⁷Hun ser etter hvordan det går i huset, og spiser ikke latskaps brød.

Qof 𐤒

²⁸Barna står fram og priser henne lykkelig, mannen gir henne ros:

Resj 𐤓

²⁹«Mange kvinner har vist at de er dyktige, men du overgår dem alle.»

Sjin 𐤑

³⁰Ynde svikter, og skjønnhet forgår; men en kvinne som frykter Herren, skal ha ros.

Taw 𐤐

³¹Pris henne for frukten av hennes arbeid, hennes gjerninger skal gi henne ros i byens porter!

Forkynneren

Forkynneren 1

- 1 Ord av Forkynneren, sønn av David og konge i Jerusalem.
- 2 Forgjeves, sier Forkynneren, forgjeves og forgjengelig – alt er forgjeves!
- 3 Hva har mennesket igjen for sitt strev, for alt det strever med under solen?
- 4 Slekter går, og slekter kommer, men jorden er alltid den samme.
- 5 Solen går opp, og solen går ned, så lengter den tilbake til stedet der den går opp.
- 6 Den skinner og vandrer mot sør, så vender den og vandrer mot nord, mens vinden snur og skifter og tar fatt på sin rundgang igjen.
- 7 Alle elver renner ut i havet, men havet blir ikke fullt; dit elvene før har rent, fortsetter de å renne.
- 8 Alle ting går sin strevsomme gang, menneskets ord strekker ikke til. Øyet blir ikke mett av å se, og øret blir ikke fullt av å høre.
- 9 Det som har skjedd, skal atter skje, og det som ble gjort, skal gjøres på nytt. Intet er nytt under solen.
- 10 Blir det sagt om noe: «Se, dette er nytt», har det likevel hendt i tidligere tider, lenge før oss.
- 11 Ingen minnes det som før har hendt. Og det som skal komme, vil heller ingen minnes i slektene som følger.

Å gjete vinden

- 12 Jeg, Forkynneren, var konge over Israel, i Jerusalem.
- 13 Jeg la meg på hjertet å undersøke og granske med visdom alt som blir gjort under himmelen. Det er et ondt strev Gud har gitt menneskene å plage seg med.
- 14 Jeg betraktet hver gjerning som blir gjort under solen. Se, alt er forgjeves, som å gjete vinden!

- ¹⁵ Det som er kroket, kan ingen rette opp. Det som mangler, kan ingen telle.
- ¹⁶ Jeg sa i mitt hjerte: Se, jeg har vunnet større visdom enn noen som har hersket i Jerusalem før meg. Mye har jeg lært å kjenne av visdom og kunnskap.
- ¹⁷ Jeg la meg på hjertet å lære hva som er visdom, og hva som er dårskap og uforstand. Da fant jeg at også dette er som å gjete vinden.
- ¹⁸ For med stor visdom følger store kvaler. Den som øker sin kunnskap, øker sin smerte.

Forkynneren 2

Kongens rikdom og storhet

- ¹ Jeg sa i mitt hjerte: Gå nå og prøv gleden og nyt det som er godt! Men også dette var forgjengelig.
- ² Om latteren sa jeg: Den er en narr, og om gleden: Hva tjener den til?
- ³ Jeg bestemte meg for å la kroppen nyte vin, mens hjertet ledet meg ved visdom. Jeg ville prøve dårskapen, helt til jeg forsto hva som er godt for menneskene den korte tiden de lever under himmelen.
- ⁴ Så satte jeg store ting i verk: Jeg bygde hus og plantet vinmarker,
- ⁵ jeg anla hager og parker og plantet alle slags frukttrær i dem.
- ⁶ Jeg bygde dammer for å vanne lunder med frodige trær.
- ⁷ Jeg kjøpte meg slaver og slavekvinner, jeg hadde slaver som var født i mitt hus. Jeg skaffet meg mer storfe og småfe enn noen hadde hatt før meg i Jerusalem.
- ⁸ Jeg samlet meg sølv og gull, og kongelige skatter fra andre riker. Jeg holdt meg med sangere og sangerinner og det som er mennenes lyst, kvinner og atter kvinner.
- ⁹ Jeg ble stor i makt og rikdom, ja, større enn noen som har levd i Jerusalem før meg. Men visdommen beholdt jeg.

- 10** Jeg sa ikke nei til noe av det mine øyne begjærte; jeg nektet meg ingen glede. Ja, hjertet gledet seg over alt mitt arbeid; det var lønnen for mitt strev.
- 11** Så vendte jeg blikket mot alt mine hender hadde gjort, alt jeg hadde samlet ved mitt arbeid. Og se, alt var like forgjeves som å gjete vinden. Det er ingenting å vinne under solen.
- 12** Jeg vendte blikket mot visdom, mot uforstand og dårskap. Hva kan den gjøre som kommer etter kongen? Ikke annet enn det som er gjort før ham.
- 13** Jeg så at visdom er bedre enn dårskap, slik lyset er bedre enn mørket.
- 14** Den vise har øyne i hodet, mens dåren går omkring i mørke. Men jeg skjønnte også at slik det går den ene, slik går det dem begge.
- 15** Og jeg sa i mitt hjerte: Slik det går dåren, skal det også gå meg. Så hva skal all min visdom tjene til? Og jeg svarte i mitt hjerte: Også dette er forgjengelig.
- 16** For minnet om den vise lever ikke lenger enn minnet om dåren. I dagene som kommer, er alt for lengst blitt glemt. Ja, den vise må dø, han slik som dåren.
- 17** Da hatet jeg livet, for alt som skjer under solen, plaget meg. Alt er like forgjeves som å gjete vinden.
- 18** Jeg hatet alt jeg hadde strevd og arbeidet med under solen. Alt må jeg overlate til den som kommer etter meg.
- 19** Hvem vet om det blir en vis eller en dåre som skal herske over det jeg har vunnet med mitt arbeid og min visdom under solen? Også dette er forgjeves.
- 20** Da ble jeg grepet av fortvilelse i mitt hjerte over alt jeg har arbeidet og strevd med under solen.
- 21** For en mann kan vinne mye med visdom, kunnskap og dyktighet, men må likevel gi det i arv til en annen som ikke har hatt noe strev med det. Også dette er forgjeves; en ulykke er det.
- 22** Hva har mennesket igjen for alt sitt arbeid, alt hjertet jager etter, for alt det strever med under solen?

²³ Alle menneskets dager er fulle av smerte, og alt det driver med, bringer sorg. Ikke engang om natten faller hjertet til ro. Også dette er forgjeves.

Alt er en gave fra Gud

²⁴ Ingen ting er bedre for et menneske enn å spise og drikke og unne seg gode dager midt i alt sitt strev. Men jeg fikk se at også dette kommer fra Guds hånd;

²⁵ for hvem kan spise og være glad uten at det er gitt av ham?

²⁶ Ja, Gud gir visdom, kunnskap og glede til den som er god i hans øyne. Men den som synder, gir han strevet med å samle og sanke, og siden må han gi alt sammen til den som er god i Guds øyne. Også dette er forgjeves, det er som å gjete vinden.

Forkynneren 3

Alt har sin tid

¹ Alt har sin tid, det er en tid for alt som skjer under himmelen:

² en tid for å fødes, en tid for å dø, en tid for å plante, en tid for å rykke opp,

³ en tid for å drepe, en tid for å lege, en tid for å rive ned, en tid for å bygge,

⁴ en tid for å gråte, en tid for å le, en tid for å sørge, en tid for å danse,

⁵ en tid for å kaste stein, en tid for å samle steiner, en tid for å ta i favn, en tid for å la favntak være,

⁶ en tid for å lete, en tid for å miste, en tid for å bevare, en tid for å kaste,

⁷ en tid for å rive i stykker, en tid for å sy sammen, en tid for å tie, en tid for å tale,

⁸ en tid for å elske, en tid for å hate, en tid for krig og en tid for fred.

⁹ Hva har den som arbeider, igjen for alt sitt strev?

¹⁰ Jeg så det vonde strevet som Gud har gitt menneskene.

¹¹ Alt skapte han vakkert, hver ting til sin tid. Ja, alle tider har han lagt i menneskenes hjerte. Likevel kan ikke mennesket fatte det Gud har gjort fra begynnelse til slutt.

12 Jeg skjønnte at ingen ting er bedre for dem enn å glede seg og nyte det gode i livet.

13 For når et menneske får spise og drikke og har glede av alt han eier, er også det gitt av Gud.

14 Jeg skjønnte at alt Gud gjør, står gjennom alle tider. Ingen kan legge noe til, og ingen kan trekke noe fra. Gud har gjort det slik for at menneskene skal ha ærefrykt for ham.

15 Det som skjer, har skjedd før, og det som skal hende, har også hendt. Gud søker opp igjen det som forsvant.

Alle går til samme sted

16 Videre så jeg under solen: På rettens sted rådde uretten, der rettferd skulle råde, rådde uretten.

17 Da sa jeg i mitt hjerte: Det er Gud som skal dømme den som gjør rett og den som gjør urett. Ja, han har fastsatt en tid for alle ting og for alt som blir gjort.

18 Jeg sa i mitt hjerte om menneskene: Gud prøver dem så de selv kan se at de er som dyr.

19 For det går mennesket som det går dyrene, den ene som den andre: Begge skal dø, samme livsånde har de alle. Mennesket har ingen fortrinn framfor dyrene. For alt er forgjengelig.

20 Alle går til det samme sted. Alle er kommet av støv og skal bli til støv igjen.

21 Hvem vet om menneskers ånd stiger opp, mens dyrenes ånd synker til jorden?

22 Jeg så at ingen ting er bedre enn at mennesket finner glede i sine gjerninger; dette er den lodd det har fått. For hvem lar mennesket se det som siden skal komme?

Forkynneren 4

Urett og forgjeves slit

¹ Igjen så jeg alle de undertrykte, de som lider urett under solen. Se, de undertrykte gråt, og det var ingen som trøstet. Undertrykkernes hånd slo dem, og det var ingen som trøstet.

² Da sa jeg: De døde er lykkeligere enn de levende, de har det bedre enn de som ennå lever.

³ Men heldigere enn begge er de som aldri har levd og sett det onde som blir gjort under solen.

⁴ Jeg så at alt strev og all dyktighet kommer av at den ene misunner den andre. Også dette er forgjeves, det er som å gjete vinden.

⁵ Dåren legger hendene i fanget og tærer på sitt eget kjøtt.

⁶ Bedre med en håndfull ro enn begge hender fulle av strev. Det er som å gjete vinden.

⁷ Igjen så jeg på det som er forgjeves under solen:

⁸ En mann kan stå helt alene, uten både sønn og bror, og likevel er det ingen ende på alt hans strev; øynene hans blir ikke mette av rikdom. «Hvem er det da jeg strever for så jeg nekter meg selv alt godt?» Også dette er forgjeves og et ondt slit.

Ensomhet og fellesskap

⁹ Det er bedre å være to enn én; de får god lønn for sitt strev.

¹⁰ For om de faller, kan den ene hjelpe den andre opp. Men stakkars den som er alene! Faller han, er det ingen som kan reise ham opp.

¹¹ Når to ligger sammen, blir de varme, men hvordan kan den som ligger alene, holde seg varm?

¹² Om én blir overvunnet, kan to holde stand. En tretvinnet tråd ryker ikke så fort.

Ledere skifter

¹³ Det er bedre med en fattig unggutt som er klok, enn en gammel konge som er dum og ikke lenger har vett til å la seg advare.

¹⁴En som kom ut av fengselet, ble tatt til konge. Men ennå mens han regjerte, ble det født en fattig gutt.

¹⁵Jeg så hvordan alle mennesker som vandret omkring under solen, sluttet seg til denne nye som skulle ta kongens plass.

¹⁶Det var ingen ende på alt folket som han ble fører for. Men heller ikke han ble til glede for dem som kommer etter. Også dette er forgjeves, som å gjete vinden.

Ydmykhet for Guds ansikt

¹⁷ Vokt din fot når du går til Guds hus! Det er bedre å komme dit for å lytte enn å bære fram offer slik dårer gjør; de vet ikke annet enn å gjøre det onde.

Forkynneren 5

¹ Vær ikke for snar med munnen, og la ikke hjertet forhaste seg når du vil tale et ord for Guds ansikt. For Gud er i himmelen og du på jorden, la derfor dine ord være få!

² Med travelhet følger tankespinn, med dårers tale for mange ord.

³ Når du gir Gud et løfte, så drøy ikke med å oppfylle det. For han har ingen glede i dårer. Hold det du har lovet ham!

⁴Det er bedre at du ikke gir ham noe løfte, enn å love og ikke holde det.

⁵ La ikke munnen få deg til å synde, og si ikke til Guds sendebud: «Jeg gjorde det av vanvare.» Hvorfor vil du gjøre Gud harm med dine ord, så han ødelegger det du har gjort?

⁶Midt i alle drømmer, all tomhet, alle ord: Ha ærefrykt for Gud!

Urett og rikdom

⁷ Ser du at fattige undertrykkes, at rett og rettferd blir krenket i din provins, så undre deg ikke over dette. For den ene mektige beskytter den andre, og over dem begge står andre med makt.

⁸Framfor alt er jord en god ting, en konge må sørge for at marken blir dyrket.

⁹ Den som er glad i penger, blir aldri mett på penger. Den som elsker rikdom, får aldri vinning nok. Også dette er forgjeves.

¹⁰ Jo større eiendom, jo flere som skal leve av den. Hvilken fordel gir det eieren annet enn at han får mer å se på?

¹¹ En slave kan sove godt enten han har lite eller mye å spise. Den rikes overflod tar søvnen fra ham.

¹² Noe bittert og vondt har jeg sett under solen: Oppspart rikdom kan bli til ulykke for eieren.

¹³ Rikdommen kan gå tapt i uheldig handel, og når han får en sønn, står han der med tomme hender.

¹⁴ For som han kom fra mors liv, slik skal han vende tilbake, like naken som han kom. Ingen ting har han igjen for sitt arbeid, ingen ting han kan ta med når han går.

¹⁵ Også dette er bittert og vondt: Slik som han kom, må han gå. Hva har han da igjen? Han har arbeidet for vind.

¹⁶ Alle sine dager må han spise i mørke, sorgfull, syk og sint.

¹⁷ Se, dette har jeg funnet: Det er rett og godt å spise og drikke og nyte det gode midt i alt arbeid og strev under solen den korte tiden Gud lar mennesket leve. Det er den lodd det har fått.

¹⁸ Når Gud lar et menneske få rikdom og formue og lar ham få nyte dette, så han kan ta imot sin del og glede seg over det han eier, da er dette gitt av Gud.

¹⁹ Da tenker han knapt over dagene som går, for Gud lar ham kjenne glede i hjertet.

Forkynneren 6

Sjelens sult

¹ Noe vondt har jeg sett under solen, det hviler tungt på menneskene:

- ² Gud gir en mann både rikdom, formue og ære, så han ikke mangler noe av alt det han ønsker seg. Men Gud lar ham ikke nyte noe av det, det blir en fremmed som bruker det opp. Dette er meningsløst, ja, bittert og vondt.
- ³ En mann kan få hundre barn og leve i mange år. Men hvor lenge han enn lever – om han ikke har glede av sine goder og ikke engang får en gravferd, sier jeg at det ufullbårne fosteret er bedre stilt enn han.
- ⁴ Forgjeves kommer det til verden, og i mørke går det bort, i mørke får det navnet sitt skjult.
- ⁵ Solens lys har det ikke sett og aldri kjent. Likevel hviler fosteret bedre enn mannen.
- ⁶ Selv om han levde i to ganger tusen år, fikk han ikke nyte livets goder. Går ikke alle til samme sted?
- ⁷ Mennesket strever alltid for maten, men sjelens sult blir aldri stilt.
- ⁸ Hvilket fortrinn har den vise framfor dåren? Og hva hjelper det en fattig å vite hvordan han skal ferdes blant menneskene?
- ⁹ Bedre det øynene ser enn det sjelen begjærer. Også dette er forgjeves, det er som å gjete vinden.
- ¹⁰ Alt som er til, er nevnt med navn for lenge siden, det er kjent på forhånd hva et menneske skal bli. Ingen kan føre sak mot den som er sterkere enn en selv.
- ¹¹ Jo flere ord, jo mer forgjeves er de! Hva gagn har mennesket av det?
- ¹² Ja, hvem vet hva som er det beste for menneskene her i livet, i alle de flyktige dagene de lever som en skygge? Hvem kan fortelle menneskene hva som vil skje etter dem under solen?

Forkynneren 7

Hva er visdom?

- ¹ Godt navn er bedre enn fin salve, dødsdagen bedre enn dagen en blir født.

²Bedre enn å gå til festmåltid er det å besøke sorgens hus. For der ender alle mennesker; det bør den som lever, legge seg på hjertet.

³Sorg er bedre enn latter; et sorgfullt ansikt kan gjøre hjertet godt.

⁴De vise har sitt hjerte i sorgens hus, dårene har sitt hjerte i gledens hus.

⁵Det er bedre å bli klandret av en vismann enn å bli lovprist av en dåre.

⁶Som tornebusker spraker under gryta, slik lyder dårens latter. Også dette er forgjeves.

⁷Utpressing gjør den vise til dåre, bestikkelser forderver hjertet.

⁸Enden på noe er bedre enn begynnelsen, tålmod er bedre enn hovmod.

⁹Vær ikke for snar til å bli sint, for sinne bor i dårenes bryst.

¹⁰Si ikke: Hva kommer det av at alt var bedre i gamle dager enn nå? Du spør ikke slik om du er vis.

¹¹Visdom er like bra som arvet jord, en vinning for alle som ser solen.

¹²Visdom gir vern slik sølv gir vern; å eie visdom holder en mann i live.

¹³Se på det som Gud har gjort. Hvem kan rette opp det han har gjort krocket?

¹⁴Er dagen god, så nyt den! Men er dagen ond, skal du tenke at Gud har gjort det slik at den ene dagen følger den andre, for at mennesket ikke skal vite hva neste dag vil bringe.

Klokt måtehold

¹⁵Alt dette har jeg sett i mine flyktige levedager: Den rettferdige kan gå til grunne selv om han lever rettferdig, og den urettferdige kan leve lenge på tross av sin ondskap.

¹⁶Vær ikke altfor rettferdig, og vis deg ikke for klok! Hvorfor vil du ødelegge deg selv?

¹⁷Vær ikke altfor urettferdig, og vær ikke en dåre! Hvorfor vil du dø før tiden?

¹⁸Best er det å holde fast ved det ene og heller ikke gi slipp på det andre. For den som frykter Gud, vil lykkes med begge deler.

- ¹⁹ Visdom gjør en vismann sterkere enn ti mektige menn i byen.
- ²⁰ Det finnes ikke et rettferdig menneske på jorden som bare gjør godt og aldri synder!
- ²¹ Bry deg heller ikke om alt det som folk sier, ellers må du kanskje høre at din slave forbanner deg.
- ²² Du vet jo i ditt hjerte at også du mang en gang har forbannet andre.

Hvem kan finne sammenheng?

- ²³ Alt dette ville jeg prøve med visdommens hjelp. Jeg sa: Jeg vil vinne visdom, men den var langt borte fra meg.
- ²⁴ Det som skjer, er langt borte og dypt, dypt nede. Hvem kan få tak i det?
- ²⁵ Jeg viet mitt hjerte til å granske og ransake, til å søke etter visdom og sammenheng, for å forstå at lovløshet er tåpelig, at dårskap er vanvidd.
- ²⁶ Da fant jeg at bitrere enn døden er den kvinnen som setter snarer; hennes hjerte er et garn, hendene er lenker. Den som er god i Guds øyne, slipper fra henne, men synderen blir fanget av henne.
- ²⁷ Se, dette fant jeg, sier Forkynneren, da jeg la det ene til det andre og ville finne en sammenheng.
- ²⁸ Jeg søkte den stadig, men fant den ikke. Et eneste menneske fant jeg blant tusen, men aldri fant jeg en kvinne blant dem.
- ²⁹ Se, dette er det eneste jeg har funnet: Gud gjorde mennesket rakt og rett, men de prøver så mange slags påfunn.

Forkynneren 8

Kongens ord og menneskets svakhet

- ¹ Hvem er som den vise, ja, hvem kan tolke det som skjer? Visdom lyser opp et menneskes ansikt så det strenge draget mildnes.
- ² Lyd kongens befaling, du sverget ved Gud å være ham lydlig.
- ³ Vær ikke rask til å gå bort fra ham, og hold ikke fast ved en dårlig sak. For kongen gjør som han vil.

- ⁴Kongens ord er lov, hvem kan si til ham: «Hva er det du gjør?»
- ⁵Den som holder hans bud, erfarer ikke noe ondt; den vise kjenner i sitt hjerte den rette tid og vei.
- ⁶ Hver handling har sin tid og vei, og det onde som venter mennesket, hviler tungt på ham.
- ⁷ Han vet ikke hva som vil hende. For hvem kan si ham hva som skal skje?
- ⁸ Ingen har makt over vinden så han kan holde den tilbake. Ingen er herre over sin dødsdag. I krig slipper ingen fri, lovløshet berger ikke sin mann.
- ⁹ Alt dette så jeg da jeg merket meg alt som skjer under solen, når et menneske har makt over et annet og volder ham skade.
- ¹⁰Videre så jeg at urettferdige ble lagt i graven, mens de som kom og gikk fra det hellige stedet, de som hadde gjort det rette, ble glemt i byen. Også dette er forgjeves.
- ¹¹Om dommen over den onde gjerningen ikke straks blir satt i verk, får menneskene mot til å gjøre det onde.
- ¹² For en synder kan i mange år gjøre ondt, og Gud lar ham likevel leve lenge. Enda skulle også jeg vite at det går godt for dem som frykter Gud fordi de har ærefrykt for ham.
- ¹³ Men for den urettferdige lykkes det ikke, hans liv blir kort, flyktig som en skygge, fordi han ikke frykter Gud.
- ¹⁴ Det er noe meningsløst som hender på jorden: Noen rettferdige får hva de urettferdige fortjener, og noen urettferdige får hva de rettferdige fortjener. Jeg sier: Også dette er forgjeves.
- ¹⁵ Jeg har lovprist gleden, for det finnes ingen annen lykke for mennesket her under solen enn å spise og drikke og glede seg. Dette får følge ham i hans strev, i de levedager Gud gir ham under solen.
- ¹⁶ Jeg viet mitt hjerte til å lære visdommen å kjenne og betraktet menneskenes strev på jorden. Verken dag eller natt hadde jeg blund på øynene,

¹⁷ og jeg så at mennesket ikke kan fatte det Gud lar skje, alt det som hender under solen. Hvor mye han enn strever og gransker, finner han ikke ut av det. Selv om den vise sier at han forstår, fatter han det ikke.

Forkynneren 9

Alle går samme vei

¹Ja, alt dette la jeg meg på hjertet for å prøve om de rettferdige og vise og det de gjør, er i Guds hånd. Ingen mennesker kan vite hva som ligger foran dem, om det er kjærlighet eller hat.

² En og samme ende får de alle, den rettferdige og den urettferdige, den gode, den som er ren, og den som er uren, den som bærer fram offer, og den som ikke gjør det. Det går med den gode som med synderen, med den som sverger, som med den som er redd for å sverge.

³ Dette er det onde med alt som skjer under solen, at det går alle på samme vis; menneskenes hjerte er fullt av det onde, uforstand har de i sinnet så lenge de lever, og siden går de til de døde.

⁴For den som hører med blant de levende, er én ting sikkert: Det er bedre å være en levende hund enn en død løve.

⁵De levende vet at de skal dø, men de døde vet ingen ting. De har ingen lønn i vente, for minnet om dem er glemt.

⁶Det er for lenge siden slutt med deres kjærlighet, med både hatet og misunnelsen deres. Aldri mer skal de få del i alt det som skjer under solen.

⁷ Så gå og spis ditt brød med glede, og drikk din vin med glede i hjertet! For Gud har allerede godtatt det du gjør.

⁸Ha alltid hvite festklær på, la oljen flyte over ditt hode!

⁹ Nyt livet med kvinnen du elsker, alle dine flyktige levedager, de som Gud gir deg under solen, ja, alle dine flyktige dager. For dette er din lodd i livet, midt i ditt strev og ditt arbeid under solen.

¹⁰Alt dine hender kan gjøre, gjør det med den kraften du har. For i dødsriket, dit du går, er det verken gjerning eller tanke, verken kunnskap eller visdom.

¹¹Videre så jeg under solen: Det er ikke de raske som vinner løpet, ikke de tapre som seirer i krig, ikke de vise som får brød, ikke de forstandige som blir rike, ikke de dyktige som finner velvilje, for tiden og uhellet rammer dem alle.

¹²Ja, mennesket vet ikke når tiden er inne. Slik fisken fanges i det onde garnet, slik fuglen går i snaren, slik blir menneskene fanget av ulykkens tid, brått faller den over dem.

Den fattige vismannen

¹³Jeg så også noe annet om visdommen under solen, og det har overveldet meg:

¹⁴Det var en liten by, få innbyggere hadde den. En mektig konge kom imot den, omringet byen og bygde store voller mot den.

¹⁵I byen fantes en mann som var fattig, men vis. Det var han som berget byen med sin visdom. Likevel var det ingen som husket denne fattige mannen.

¹⁶Da sa jeg: Visdom er bedre enn styrke; men den fattiges visdom blir foraktet, hans ord blir ikke lagt merke til.

Ordtak om visdom og dårskap

¹⁷Lavmælte ord fra den vise høres bedre enn en herskers rop blant dårer.

¹⁸Visdom er bedre enn krigsvåpen, men én som trår feil, kan ødelegge mye godt.

Forkynneren 10

¹Døde fluer får salveblanderens olje til å stinke og boble, et grann dårskap veier mer enn visdom og ære.

²Den vises hjerte fører på rett vei, men dårens tanke fører galt av sted.

³Selv når dåren ferdes på gaten, mangler han forstand og kunngjør for alle at han er dum.

⁴Om herskeren blir harm på deg, forlat ikke din plass; sinnsro kan avverge store feiltrinn.

- ⁵En uting har jeg sett under solen, et feilgrep av den som sitter med makten:
- ⁶Dårskap ble satt i høysetet, mens rikmenn satt nederst ved bordet.
- ⁷Jeg så slaver til hest og fyrster til fots på slavevis.
- ⁸Den som graver en grav, kan selv falle i den; den som river et grensegjerde, kan bli bitt av en orm.
- ⁹Den som bryter stein, kan komme til skade. Den som kløyver trestammer, kan komme i fare;
- ¹⁰når øksen er sløv og han ikke har slipt eggen, må han bruke desto større kraft. Men den dyktige vet å bruke sin visdom.
- ¹¹Om slangen biter før besvergelsen er sagt, hva gagn har besvergeren da av sin kunst?

Dåren bruker mange ord

- ¹²Ord fra den vises munn vinner velvilje, men dårens lepper bringer ham fordervelse.
- ¹³Han begynner med å tale dårskap og avslutter med det rene vanvidd.
- ¹⁴Ja, mange ord bruker dåren. Mennesket vet ikke hva som vil hende. Hvem kan fortelle ham hva som vil skje når han er borte?
- ¹⁵Dåren maser så han blir trett, han som ikke engang vet veien til byen.
- ¹⁶Ve deg, du land som har et barn til konge og stormenn som holder gilde når morgenen gryr.
- ¹⁷Lykkelig er du land som har en høyættet konge og stormenn som holder måltid i rett tid, som staute menn og ikke som drankere.
- ¹⁸Der dovenskap rår, siger taket, og sitter en med hendene i fanget, drypper det inn i huset.
- ¹⁹Folk holder fest for å more seg, og vinen gir glede i livet, men penger er svaret på alt.

²⁰ Ikke engang i tankene skal du forbanne en konge, selv ikke i soverommet må du forbanne en rik. For himmelens fugler bærer lyden av sted, vingede skapninger kan røpe dine ord.

Forkynneren 11

Del det du har

¹ Kast ditt brød på vannet, for med tiden vil du finne det igjen.

² Del det du har, med sju eller åtte; for du vet ikke hva slags ulykker som kan hende på jorden.

³ Når skyene blir fulle av regn, øser de det ut over jorden. Faller et tre, mot sør eller nord, blir det liggende på stedet hvor det falt.

⁴ Den som akter på vinden, får ikke så, den som kikker på skyene, får ikke høste.

⁵ Like lite som du vet hvordan vinden blåser og knoklene dannes i mors liv, like lite kan du forstå Guds gjerninger, han som gjør alle ting.

⁶ Så ditt såkorn om morgenen, og la ikke hånden hvile mot kveld. Du vet jo ikke hva som vil lykkes, det ene eller det annet, eller om begge deler er like gode.

Gled deg

⁷ Lyset gjør godt, en fryd for øyet er det å se solen.

⁸ Om mennesket får leve i mange år, skal han glede seg over dem alle, men også tenke på de mørke dager, for det blir mange av dem. Alt som kommer, er forgjengelig.

⁹ Gled deg, du ungdom, mens du er ung, vær glad og fornøyd i livets vår! Gå på de veier som hjertet vil, følg det som lokker ditt øye! Men vit at for alt du gjør, vil Gud kreve deg til regnskap.

¹⁰ Få bort det som piner ditt hjerte, og det som plager din kropp! For barndom og ungdom er som et pust.

Forkynneren 12

Tenk på din skaper

- ¹ Tenk på din skaper i ungdommens dager, før de onde dagene kommer, før årene kommer da du må si: «Jeg har ingen glede av dem»,
- ² før sol og dagslys, måne og stjerner blir mørke og skyene vender tilbake etter regnet.
- ³ Da skjelver tjenerne i huset, de sterke mennene blir krokete. Kvinnene som maler på kvernen, må stanse, for de er blitt så få; det mørkner for jentene som ser ut gjennom gluggene.
- ⁴ Begge dørene mot gaten blir stengt, og duren fra kvernen lyder dempet. En står opp til fuglekvisper, men alle sangens døtre stilner.
- ⁵ Da gruer en seg for hver bakke, og farer lurert på veien. Mandeltreet blomstrer, gresshoppen sleper seg fram og kapersfrukten brister mens mennesket går til sin siste bolig; de som skal gråte, er alt på gaten.
- ⁶ Ja, tenk på din skaper før sølvsnoen slites og gullskålen brister, før krukken knuses ved kilden og hjulet knekker og faller i brønnen,
- ⁷ når støvet vender tilbake til jorden som det støv det var, og ånden går tilbake til Gud, som ga den.
- ⁸ Forgjeves og forgjengelig, sier Forkynneren. Ja, alt er forgjengelig.

Sluttord

- ⁹ Forkynneren var ikke bare vis, han ga også folket kunnskap. Han grunnet og gransket og formet mange ordspråk.
- ¹⁰ Forkynneren la vinn på å finne gode ord og vendinger og skrev ned det som er rett og sant.
- ¹¹ Ord av vismenn er som brodder, fyndord i samling er som nagler festet av en gjeter.
- ¹² Men ellers, min sønn, ta deg i vare: Det er ingen ende på de bøker som skrives, og mye gransking gjør kroppen trett.
- ¹³ Dette er summen av alt du har hørt: Frykt Gud og hold hans bud! Dette gjelder for alle mennesker.

14 For Gud skal dømme hver gjerning, holde dom over alt som er skjult, enten det er godt eller ondt.

Høysangen

Høysangen 1

¹Sangenes sang, av Salomo.

Hun

²Å, om han ville kysse meg med kyss av sin munn! Din kjærighet er bedre enn vin.

³Duften av oljene dine er deilig, navnet ditt øses ut som olje. Derfor liker jentene deg.

⁴Ta meg med! La oss løpe! Kongen har ført meg inn i sine rom. La oss juble og glede oss over deg, la oss prise din kjærighet høyere enn vin. Med rette liker de deg.

⁵ Svart er jeg, men søt, dere Jerusalems døtre, svart som Kedars telt, som Salomos teltduker.

⁶ Se ikke på at jeg er så svart, at solen har brent meg. Sønnene til min mor var harde mot meg, de satte meg til å vokte vinmarkene. Min egen vinmark har jeg ikke vaktet.

⁷Si meg, du som jeg elsker, hvor gjeter du? Hvor hviler du ved middagstid? Hvorfor skulle jeg gå som en kvinne med slør der vennene dine gjeter sauene?

Han

⁸Om du ikke vet det, du vakreste av kvinner, følg sporene etter flokken og gjet kjeene dine nær gjeterhyttene!

⁹Jeg vil ligne deg med en hoppe mellom faraos vogner, min elskede.

¹⁰Fine er dine kinn mellom perlesnorene, halsen din med kjede rundt.

¹¹Snorer av gull skal vi lage til deg, med sølvperler på.

Hun

¹² Når kongen er hos meg, dufter nardussalven min.

¹³ Kjæresten min er en myrrakvist, han overnatter mellom brystene mine.

¹⁴ Kjæresten min er en klase hennablomster på En-Gedis vinmarker.

Han

¹⁵ Så vakker du er, min elskede! Så vakker du er! Øynene dine er duer!

Hun

¹⁶ Så vakker du er, kjæresten min, så god, så grønt vårt leie!

¹⁷ Sedrer er bjelker i vårt hus. Sypresser er tak og himling.

Høysangen 2

¹ Jeg er blomsten fra Saron, liljen i dalen.

Han

² Som en lilje blant tistler, slik er min elskede blant døtrene.

Hun

³ Som et epletre blant trærne i skogen, slik er kjæresten min blant sønnene. Jeg nyter å sitte i hans skygge, hans frukt er søt for ganen.

⁴ Inn i vinhuset har han ført meg, hans merke over meg er kjærlighet.

⁵ Styrk meg med rosinkaker, forfrisk meg med epler! For jeg er syk av kjærlighet.

⁶ Hans venstre arm er under mitt hode, med den høyre favner han meg.

⁷ Jeg ber dere, Jerusalems døtre, ved gasellene eller ved hindene på marken: Uro ikke kjærligheten! Vekk den ikke før den selv vil!

⁸ Hør, det er min kjæreste, der kommer han, løpende over fjellene, hoppende over høydene.

⁹ Min kjæreste ligner en gasell, en ung hjort. Der står han bak muren vår. Han kikker inn gjennom vinduene, gløtter inn gjennom gitteret.

¹⁰ Min kjæreste tar til orde og sier:

Han

Stå opp, min elskede, min vakre jente, og kom!

¹¹ Nå er vinteren omme, regnet er forbi, det er borte.

¹² Landet dekkes av blomster. Sangens tid er inne, turtelduen kan høres i landet.

¹³Frukten på fikentreet modner, blomsten på vinstokken dufter. Stå opp, min elskede, min vakre jente, og kom!

¹⁴ Min due i fjellkløften, i ly under bratte klipper, la meg få se deg, la meg få høre stemmen din! For stemmen er myk og skikkelsen skjønn.

Koret

¹⁵Fang revene for oss, de små revene som ødelegger vinmarkene. For våre vinmarker står i blomst.

Hun

¹⁶ Min kjæreste er min, og jeg er hans, han som gjeter mellom liljene.

¹⁷ Helt til dagen blåser skyggene bort, spring som gasellen, min kjæreste, som en ung hjort over kløfter og fjell!

Høysangen 3

¹ Om natten lette jeg på leiet etter ham som jeg elsker. Jeg lette, men fant ham ikke.

²«Jeg vil opp og gå omkring i byen på gater og torg. Jeg vil lete etter ham som jeg elsker.» Jeg lette, men fant ham ikke.

³ Vekterne som gikk omkring i byen, fant meg. «Har dere sett ham som jeg elsker?»

⁴ Ikke før var jeg gått fra dem, så fant jeg ham som jeg elsker. Jeg tok tak i ham og slapp ham ikke før jeg fikk ham inn i huset til min mor, i rommet til henne som fødte meg.

⁵ Jeg ber dere, Jerusalems døtre, ved gasellene eller ved hindene på marken: Uro ikke kjærligheten! Vekk den ikke før den selv vil!

Koret

⁶ Hvem er hun som stiger opp fra ørkenen som røyksøyler, ombølget av duftende myrra og røkelse, av alt krydder en kan få kjøpt?

⁷Der er Salomos seng! Seksti helter omgir den, seksti av Israels helter,

⁸ alle væpnet med sverd, øvet i strid. Ved hoften bærer hver mann sverd mot nattens redsler.

⁹Kong Salomo laget seg en bæreseng av trær fra Libanon.

¹⁰Stolpene gjorde han av sølv, baldakinen av gull, og madrassen kledde han med purpur. Innsiden er sydd sammen av kjærlighet fra Jerusalems døtre.

¹¹Kom ut, Sions døtre! Se på kong Salomo, på kronen som hans mor kronet ham med på bryllupsdagen, dagen som gledet hans hjerte.

Høysangen 4

Han

¹ Så vakker du er, min elskede! Så vakker du er! Øynene dine er duer bak sløret! Håret ditt er som en geiteflokk, strømmende nedover Gileads fjell.

²Tennene dine er som nyklipte sauer som kommer fra vask. Tvillinger har de alle, og ingen har mistet et lam.

³Leppene dine er som skarlagensbånd, og munnen din er deilig. Som en skive av et granateple er tinningen bak sløret.

⁴ Halsen din er som Davidstårnet, bygd av tilhugget stein. Tusen skjold henger på det, alle heltenes rundskjold.

⁵ Brystene dine er som to gasellkalver, tvillinger som beiter mellom liljene.

⁶ Helt til dagen blåser skyggene bort, går jeg til myrrafjellet og til røkelseshøyden.

⁷ Alt hos deg er vakkert, min elskede, du er uten feil.

⁸ Kom med meg fra Libanon, kom med meg, min brud! Stig ned fra toppen av Amana, fra toppen av Senir og Hermon, fra løvehuler, fra leopardfjell.

⁹ Du har fanget mitt hjerte, min søster, min brud. Du har fanget mitt hjerte med et eneste øyekast, med en eneste lenke fra din hals.

¹⁰ Så vakker din kjærlighet er, min søster, min brud! Din kjærlighet er bedre enn vin, duften av oljene dine er bedre enn alle urter!

11 Fra leppene dine drypper den fineste honning, min brud. Honning og melk er under din tunge. Duften av klærne dine er som duften fra Libanon.

12 En stengt hage er min søster, min brud, en stengt hage, en forseglet kilde.

13 Dine vekster er en paradishage av granateple og herlig frukt, hennabusker og nardusplanter,

14 nardus, safran, kalmus, kanel og alle slags røkelsestrær, myrra, aloe, alle de fineste urter.

15 Du er kilden i hagen, et oppkomme med levende vann strømmende fra Libanon.

16Våk opp, nordavind! Kom, sønnavind! Blås gjennom min hage så urteduften fritt får strømme.

Hun

Å, om min kjæreste ville komme til hagen og spise deilig frukt!

Høysangen 5

Han

1 Jeg kommer til min hage, min søster, min brud, og plukker myrra og urter. Jeg spiser av min bikake og min honning og drikker min vin og min melk.

Koret

Spis, venner! Drikk dere fulle på kjærlighet!

Hun

2Jeg sover, men hjertet våker. Hør, min kjæreste banker på.

Han

Lukk opp for meg, min søster, min elskede, min due, min fullkomne. Mitt hode er dekket av dugg, hårlokkene av nattens dråper.

Hun

3Jeg har tatt av meg kjolen, skal jeg ta den på igjen? Jeg har vasket føttene mine, skal jeg skitne dem til igjen?

4Min kjæreste stakk hånden inn gjennom luken, fikk magen min til å sitre.

⁵Jeg sto opp, ville åpne for min kjæreste. Hendene dryppet av myrra, det rant fra fingrene over håndtaket på dørslåen.

⁶ Jeg åpnet for min kjæreste, men han hadde dratt sin vei. Jeg var helt ute av meg fordi han var borte. Jeg lette etter ham, men fant ham ikke; jeg ropte på ham, men han svarte ikke.

⁷ Vekterne som gikk omkring i byen, fant meg. De skamslo meg, rev sjalet av meg, vekterne på murene.

⁸ Jeg ber dere, Jerusalems døtre, om dere finner min kjæreste, fortell ham at jeg er syk av kjærlighet.

Koret

⁹Hva skiller din kjæreste fra andre, du vakreste blant kvinner? Hva skiller din kjæreste fra andre, siden du ber oss så inderlig?

Hun

¹⁰Min kjæreste er rødkinnet og skinnende, han skiller seg ut blant ti tusen menn.

¹¹Hodet hans er det fineste gull, håret er krøllete, svart som ravnens.

¹² Øynene er som duer ved strømmende vann. De bader seg i melk, de hviler i sin ramme.

¹³Kinnene hans er som kryddersenger der duftende urter vokser. Leppene er liljer, de drypper av rennende myrra.

¹⁴Armene er staver av gull, innlagt med krysolitt. Magen er en plate av elfenben, overstrødd med safirer.

¹⁵Beina er marmorsøyler, reist på sokler av gull. Skikkelsen er som Libanon, herlig som sedrene der.

¹⁶Ganen smaker søtt, alt ved ham gir glede. Slik er min kjæreste, slik er min elskede, dere Jerusalems døtre.

Høysangen 6

Koret

¹Hvor har din kjæreste dratt, du vakreste blant kvinner? Si, hvor har din kjæreste tatt veien, vi vil hjelpe deg å lete.

Hun

² Min kjæreste gikk ned til sin hage, til duftende urtesenger. Han ville gjete i hagene og plukke liljer.

³ Min kjæreste er min, og jeg er hans, han som gjeter blant liljene.

Han

⁴ Du er vakker som Tirsa, min elskede, praktfull som Jerusalem, farlig som en hær under banner.

⁵ Vend øynene dine bort, de inntar meg. Håret ditt er som en geiteflokk, strømmende nedover Gilead.

⁶ Tennene dine er som nyklipte sauer som kommer fra vask. Tvillinger har de alle, og ingen har mistet et lam.

⁷ Som skiven av et granateple er tinningen bak sløret.

⁸ Det er seksti dronninger og åtti medhustruer, og unge jenter uten tall.

⁹ Men min due er den eneste, fullkommen, den eneste for sin mor, elsket av kvinnen som fødte henne. Døtrene ser henne og priser henne salig, dronninger og medhustruer hyller henne.

Koret

¹⁰ Hvem er hun som stråler lik morgenrøden, vakker som månen, klar som solen, farlig som en hær under banner?

Han

¹¹ Jeg gikk ned til nøttehagen, ville se om dalen var grønn, om vinstokken hadde nye skudd, om granatepletrærne blomstret.

¹² Jeg kjente ikke meg selv igjen. Det var som jeg sto på mitt folks vogner som høvding.

Koret

¹³ Snu deg, snu deg, du jente fra Sjulam! Snu deg, snu deg, så vi får se deg!

Han

Hvorfor vil dere se på jenta fra Sjulam der hun danser mellom rekkene?

Høysangen 7

¹Så vakre føttene dine er i sandalene, du høvdingdatter! Hoftene dine buer seg som en sølje, smidd av kunstnerhånd.

²Navlen din er en rund skål, måtte den aldri mangle vin! Magen er en hveteåker omkranset av liljer.

³ Brystene dine er to kalver, tvillinger til en gasell.

⁴ Halsen din er som et elfenbenstårn, øynene som dammene i Hesjbon ved Bat-Rabbim-porten. Nesen er som Libanon-tårnet som ser mot Damaskus.

⁵Hodet løfter seg som Karmel, og håret er som purpur. Kongen er fanget i lokkene.

⁶Så vakker, så søt du er, du som jeg elsker, full av vellyst!

⁷Du er høy som palmen, og brystene dine er som drueklaser.

⁸Jeg sier: Jeg skal opp i den palmen, gripe tak i greinene. La brystene dine være som klasene på vinstokken, din ånde som duften av epler

⁹og ganen som den fineste vin,

Hun

som lett går ned hos min kjæreste,

Han

som glir over leppene mine og tennene!

Hun

¹⁰ Jeg hører min kjæreste til, og til meg står hans begjær.

¹¹ Kom, min kjæreste! La oss gå ut på marken! La oss overnatte mellom hennabuskene.

¹²Ved daggry går vi til vinmarkene, ser om vinstokken har fått nye skudd, om blomsterknoppene har åpnet seg, om granatepletrærne blomstrer. Der vil jeg gi deg min kjærlighet.

¹³ Kjærlighetseplene dufter, over vår dør henger alle de herligste frukter, både nyplukket og tørket. Min kjæreste, jeg har gjemt dem til deg.

Høysangen 8

¹Var du som en bror for meg, en som min mor hadde ammet, da ville jeg ha kysset deg, når vi møttes ute, og ingen hadde foraktet meg.

² Så leide jeg deg til min mors hus, hun som oppdro meg. Jeg skulle skjenket deg krydret vin og saft av granateplene mine.

³ Hans venstre arm er under mitt hode, med den høyre favner han meg.

⁴ Jeg ber dere, Jerusalems døtre! Hvorfor uroer dere kjærligheten, hvorfor vekker dere den før den selv vil?

Koret

⁵ Hvem er hun som stiger opp fra ørkenen, støttet til sin kjæreste?

Hun

Under epletreet vekket jeg deg, der din mor hadde rier, der hun fødte deg.

⁶ Sett meg som et segl på ditt hjerte, et stempel på din arm! For kjærligheten er sterk som døden, lidenskapen er ubøyelig som dødsriket. Den brenner som flammende ild, en Herrens brann.

⁷ Veldige vann slukker ikke kjærligheten, elver skyller den ikke bort. Om noen gir alt han eier for å kjøpe kjærlighet, møter han bare forakt.

Koret

⁸ Vi har en liten søster som ennå ikke har fått bryster. Hva skal vi gjøre med vår søster den dagen hun blir lovet bort?

⁹ Er hun en mur, vil vi bygge tinder av sølv på den. Er hun en dør, vil vi sperre den med en sederplanke.

Hun

¹⁰ Jeg var en mur, og brystene mine som tårn; men framfor hans øyne har jeg blitt lik en som finner fred.

11 Salomo hadde en vinmark i Baal-Hamon. Han ga vinmarken bort til forpakterne, hver skulle gi ham tusen sølvpenge for frukten.

12 Min vinmark er bare min, den rår jeg over selv. De tusen er dine, Salomo, to hundre er til dem som vokter frukten.

Han

13 Du jente som holder til i hagene, vennene lytter til din stemme. La meg få høre den!

Hun

14 Fly, min kjæreste, vær som en gasell, som en ung hjort over fjell med duftende urter!

Jesaja

Jesaja 1

¹ Syn som Jesaja, sønn av Amos, så om Juda og Jerusalem i de dager da Ussia, Jotam, Ahas og Hiskia var konger i Juda.

Klage over Israel

² Hør, dere himler og lytt, du jord, for Herren taler: Barn har jeg fostret og oppdratt, men de har satt seg opp mot meg.

³ En okse kjenner sin eier, et esel sin herres krybbe. Men Israel kjenner ikke, folket mitt forstår ikke.

⁴ Ve det syndige folket, et folk tynget av skyld, en slekt som handler ondt, barn som ødelegger! De har forlatt Herren, foraktet Israels Hellige og vendt ham ryggen.

⁵ Har dere ikke fått nok slag? Gang på gang faller dere fra. Hvert hode er skadet, hvert hjerte er sykt.

⁶ Fra hode til fot er ingenting helt, flenger og skrammer og åpne sår, ikke rensset, ikke forbundet, ikke bløtt opp med olje.

⁷ Landet deres ligger øde, byene er brent ned, fremmede eter opp jorden rett for øynene på dere. Det er øde som når fremmede har ødelagt.

⁸ Bare datter Sion er igjen som en løvhytte i en vingård, som et vaktskjul på en agurkmark, som en beleiret by.

⁹ Hadde ikke Herren over hærskearene latt noen få av oss leve, da var vi som Sodoma, da lignet vi Gomorra.

Offer og urett

¹⁰ Hør Herrens ord, dere Sodoma-høvdinger! Lytt til vår Guds lov, du Gomorra-folk!

¹¹ Hva skal jeg med alle disse slaktofrene deres? sier Herren. Jeg er mett på brennoffer av værere og på fett av gjøkølver. Blod av okser og bukker og lam har jeg ikke lyst på.

12 Når dere kommer for å vise dere for mitt ansikt, hvem krever da slikt av dere? Dere trækker ned forgårdene mine.

13 Kom ikke lenger med unyttige gaver! Jeg avskyr offerryøyken. Nymåne og sabbat, kunngjøring av høytider – jeg tåler ikke falskhet og fest.

14 Jeg hater nymånedagene og festene deres. De er en byrde jeg er trett av å bære.

15 Når dere løfter hendene, lukker jeg øynene for dere. Hvor mye dere enn ber, hører jeg ikke. Hendene deres er fulle av blod.

16 Vask dere, gjør dere rene! Få de onde gjerningene bort fra mine øyne, hold opp med å gjøre ondt,

17 lær å gjøre godt! Søk det som er rett, hjelp den undertrykte, vær forsvarer for farløse, før enkers sak!

Guds tilbud om nåde

18 Kom, la oss gjøre opp vår sak! sier Herren. Om syndene deres er som purpur, skal de bli hvite som snø, om de er røde som skarlagan, skal de bli hvite som ull.

19 Hvis dere er villige og lydige, skal dere få spise det gode i landet.

20 Men er dere uvillige og trassige, skal dere fortæres av sverd. For Herrens munn har talt.

Jerusalem skal renses

21 Å, at den trofaste byen skulle bli en hore! Den var full av rett, rettfærd bodde der, men nå – mordere!

22 Sølvet ditt er blitt slagg, vinen blandet med vann.

23 Stormennene dine er opprørere, allierte med tyver. Alle elsker bestikkelser og jager etter gaver. De forsvarer ikke den farløse og fører ikke enkers sak.

24 Derfor sier Herren, hærskaenes Herre, Israels Mektige: Ve, jeg vil ta igjen med motstanderne mine og hevne meg på fiendene!

25 Jeg vil løfte hånden mot deg, rense slagget ditt med lut og skille ut alt bly.

²⁶ Jeg vil igjen gi deg dommere som i gamle dager og rådgivere som i begynnelsen. Siden skal du kalles Den rettferdige og trofaste byen.

²⁷ Ved rett skal Sion løses ut, ved rettferd de som vender om.

²⁸ Men svikere og syndere skal knuses, de som forlater Herren, skal gå til grunne.

²⁹ Dere får skam av eikene som dere var så glade i, og vanære av hagene dere likte så godt.

³⁰ Dere skal bli som en eik med visne blad, som en hage uten vann.

³¹ Den sterke skal bli til halm og verket hans til en gnist, sammen skal de brenne uten at noen slukker.

Jesaja 2

Herrens tempelberg

¹ Ordet som Jesaja, sønn av Amos, så om Juda og Jerusalem:

² I de siste dager skal det skje at Herrens tempelberg skal stå urokkelig som det høyeste av fjellene og rage over høydene. Dit skal alle folkeslag strømme.

³ Mange folk skal dra av sted og si: «Kom, la oss gå opp til Herrens fjell, til Jakobs Guds hus, så han kan lære oss sine veier og vi kan ferdes på hans stier. For lov skal gå ut fra Sion, Herrens ord fra Jerusalem.»

⁴ Han skal dømme mellom folkeslag og skifte rett for mange folk. De skal smi sverdene om til plogskjær og spydene til vingårdskniver. Folk skal ikke løfte sverd mot folk, ikke lenger læres opp til krig.

⁵ Kom, Jakobs hus, la oss vandre i Herrens lys!

Herrens dag

⁶ Du har forkastet folket ditt, Jakobs hus. For der er det fullt av spådommer og av tegntydere, som hos filisterne, overalt er det fremmede.

⁷ Landet er fullt av sølv og gull, overalt er det skattkamre. Landet er fullt av hester, overalt er det vogner.

⁸ Landet er fullt av avguder, folk tilber noe de selv har laget med sine egne hender og fingre.

⁹Mennesket er bøyd, hver mann er fornedret. Tilgi dem ikke!

¹⁰ Gå inn i fjellet, gjem deg i jorden for redselen Herren vekker, for hans storhet og velde!

¹¹ Den stolte må slå øynene ned, menns hovmod skal bøyes. Herren alene er opphøyd den dagen.

¹²For det kommer en dag fra Herren over hærs-karene da alt som er hovmodig og høyt, alt som kneiser, skal fornedres,

¹³alle sedertrær på Libanon, så høye og kneisende de er, alle eiker i Basan,

¹⁴alle høye fjell, alle kneisende høyder,

¹⁵alle opphøyde tårn, alle festningsmurer,

¹⁶ alle Tarsis-skip og alle herlige skuter.

¹⁷Menneskets stolthet skal bøyes og menns hovmod fornedres. Herren alene er opphøyd den dagen.

¹⁸Med avgudene er det slutt for alltid.

¹⁹ Da skal folk gjemme seg i fjellgrotter og jordhuler for redselen Herren vekker, for hans storhet og velde når han reiser seg for å slå jorden med skrekk.

²⁰ Den dagen skal menneskene kaste fra seg til moldvarp og flaggermus avgudene av sølv og gull som de har laget seg og tilber.

²¹De skal gjemme seg i fjellhuler og bergkløfter for redselen Herren vekker, for hans storhet og velde når han reiser seg for å slå jorden med skrekk.

²² Hold opp med å stole på mennesket, som bare har pust i nesene. Hva er vel mennesket å regne for?

Jesaja 3

Lovløshet i Juda

¹ Se, Herren, herskarenes Herre, tar bort fra Jerusalem og Juda støtte og stav: hver støtte av brød og hver støtte av vann,

² hver kriger og stridsmann, dommer, profet, spåmann og eldste,

³ femtimannsføreren og den fornemme mannen, rådgiveren, trollmannen og den dyktige åndemaneren.

⁴ Så gir jeg dem gutter til ledere, villstyringer skal herske over dem.

⁵ Folket blir undertrykt, mann av mann og nabo av nabo, gutten setter seg opp mot den gamle, den lave mot den høye.

⁶ Når en mann tar tak i en annen i farshuset og sier: «Du har en kappe, du skal være høvding for oss, din hånd skal råde over denne ruinhaugen»,

⁷ da skal den andre ta til orde og si: «Jeg kan ikke forbinde sår, og i huset mitt finnes verken brød eller klær. Sett ikke meg til høvding over folket!»

⁸ For Jerusalem har snublet, og Juda har falt, for med ord og gjerninger står de Herren imot, og de setter seg opp mot hans herlighet.

⁹ Ansiktene deres vitner mot dem. Som Sodoma kunngjør de sin synd og skjuler den ikke. Ve dem! De fører ulykke over seg selv.

¹⁰ Salig er den rettferdige, for det går ham godt, og han skal nyte frukten av sine gjerninger.

¹¹ Ve den urettferdige, ham går det ille, han får igjen for det han har gjort.

¹² Folket mitt blir undertrykt av småbarn, og kvinner hersker over det. Mitt folk, lederne dine villeder deg og fører deg på villspor.

Herren holder rettergang

¹³ Herren trer fram for å føre sak, han står opp for å dømme folkene.

¹⁴ Herren holder rettergang med de eldste og stormennene i folket sitt. «Det er dere som har beitet vingården snau, det er rov fra de fattige i husene deres!

¹⁵ Hvorfor knuser dere mitt folk og kverner i stykker den hjelpeløses ansikt?» sier Herren, herskarenes Gud.

Dom over Sions døtre

¹⁶Herren har sagt: Fordi Sions døtre er stolte og går med kneisende nakke, blunker med øynene, tripper omkring og klirrer med fotringene sine,

¹⁷vil Herren la Sions døtre få hodet fullt av skurv, og Herren vil snaue skallene deres.

¹⁸Den dagen skal Herren ta fra dem all stas: fotringene, solsmykkene og halvmånene,

¹⁹øredobbene, armbåndene og slørene,

²⁰turbanene, fotkjedene og beltene, amulettene og talismanene,

²¹fingerringene og neseringene,

²²festklærne, kåpene, sjalene og veskene,

²³speilene, linskjortene, hodeplaggene og skjerfene.

²⁴Da blir det stank i stedet for godlukt, reip i stedet for belte, flintskalle i stedet for frisyre, sekkestrie i stedet for stasklær, svimerke i stedet for skjønnhet.

²⁵Mennene dine skal falle for sverd, hæren skal falle i krig.

²⁶Sions porter skal sørge og klage, hun sitter forlatt på jorden.

Jesaja 4

¹Den dagen skal sju kvinner gripe tak i samme mann og si: «Brød og klær skal vi skaffe oss selv, bare vi får bære ditt navn. Ta vår vanære bort!»

Sions fremtid

²Den dagen skal Herrens spire bli til herlighet og ære og landets frukt til stolthet og heder for dem i Israel som slapp unna.

³Resten som er på Sion, og som er igjen i Jerusalem, skal kalles hellig, hver og en i Jerusalem som er skrevet opp til livet.

⁴Herren skal vaske skitten av Sions døtre og skylle bort alt blodet fra Jerusalem med Ånden som dømmer, med Ånden som rensar.

⁵ Så skal Herren skape en røyksky om dagen og røyk og lys fra en flammende ild om natten over hele Sion-fjellet og over møtestedene der. For over all herlighet skal det være et vern,

⁶ en løvhytte som skygger for heten om dagen og gir ly og skjul mot uvær og regn.

Jesaja 5

Sangen om Herrens vingård

¹ Jeg vil synge om min kjære venn, en sang om min venn og vingården hans. En vingård hadde min kjære venn, med den feteste jord.

²Han hakket den opp og plukket ut stein og plantet den fineste vin og bygde et vakttårn i midten, også en vinpresse hogg han ut. Han ventet seg gode druer, men druene han fikk, var beske.

³Og nå, dere som bor i Jerusalem, og dere mennesker i Juda: Døm mellom meg og vingården min!

⁴Hva mer kunne gjøres med vingården min enn det jeg alt hadde gjort? Hvorfor ventet jeg meg gode druer når druene jeg fikk, var beske?

⁵ Og nå skal jeg si dere hva jeg vil gjøre med vingården min. Jeg tar bort gjerdet så den blir til beitemark, jeg river ned muren så den kan tråkkes ned.

⁶ Jeg skal gjøre den til ødemark. Den skal ikke beskjæres og lukes mer, men torn og tistel skal gro. Og jeg skal nekte skyene å la regnet falle på den.

⁷ For vingården til Herren over hærskaene, det er Israels hus, og menneskene i Juda er hans kjæreste hage. Han ventet rett, men se, det kom blod, rettferd, men se, det kom skrik!

Verop over de mektige

⁸ Ve dem som legger hus til hus og føyer åker til åker helt til det ikke er plass igjen og dere er de eneste som er bosatt i landet!

⁹ I mine ører lyder det fra Herren over hærskaene: Sannelig, mange hus skal bli øde, store og gode, men ubebodde.

- 10** For en vingård det tar ti dager å pløye, gir bare en bat igjen, og en homer såkorn gir en efa.
- 11** Ve dem som jager etter sterk drikk fra tidlig morgen av, som sitter til sent på kveld og blir hete av vin.
- 12** De har lyre, harpe, håndtromme, fløyte og vin på festene sine, men Herrens gjerning merker de ikke, de ser ikke hva hans hender har gjort.
- 13** Derfor skal folket mitt dra i eksil før de vet av det, de fremste skal sulte i hjel og folkemassen forgå av tørst.
- 14** Derfor åpner dødsriket svelget og sperrer opp munnen på vidt gap, og ned farer både de fornemme og massen, med sin larm og sin jubel.
- 15** Og mennesket er bøyd, hver mann er fornedret, de stolte må slå øynene ned.
- 16** Men Herren over herskarene er opphøyd i dommen, den hellige Gud helliges ved rettferd.
- 17** Lam skal beite som i en utmark, og i rikfolks ruiner skal geiter ete.
- 18** Ve dem som drar skylden etter seg med tau av løgn og sleper på synd som med vognrep
- 19** og sier: «Nå må han skynde seg å få gjort det han skal, så vi får se det. Nå må planen til Israels Hellige snart gå i oppfyllelse, så vi kan kjenne det!»
- 20** Ve dem som kaller det onde godt og det gode ondt, de som gjør mørke til lys og lys til mørke, bittert til søtt og søtt til bittert!
- 21** Ve dem som er vise i egne øyne og kloke i egne tanker!
- 22** Ve dem som er helter til å drikke vin og djerne karer til å blande sterk drikk,
- 23** som frikjenner den skyldige mot bestikkelse, men tar retten fra den rettferdige!
- 24** Derfor, slik ild fortærer halm og høy synker sammen i flammene, skal roten deres råtne bort, blomsten deres fyke opp som støv. For de har forkastet loven til Herren over herskarene og foraktet ordet fra Israels Hellige.

Herrens vrede

²⁵ Derfor flammet Herrens vrede opp mot folket hans. Han løftet hånden mot det og slo det så fjellene skalv og likene lå som avfall midt i gatene. Med alt dette har harmen hans ikke lagt seg, hånden er fremdeles løftet.

²⁶ Han løfter banneret for et folk langt borte og plystrer det hit fra jordens ende. Og se, der kommer de, fort og lett.

²⁷ Det er ingen der som er trett eller snubler, ingen blunder og ingen sover. Beltet om livet løsner ikke, og ingen sandalrem slites av.

²⁸ Pilene er kvasset og hver bue spent, hestehovene er som flint og vognhjulene som virvelvind.

²⁹ Med et løvebrøl kommer de, de brøler som en ung løve, knurrer og griper byttet sitt, bærer det bort, og ingen kan berge det.

³⁰ Den dagen stiger et brøl, som brølet fra havet. Ser en ut over jorden, er det mørke og nød. Lyset mørkner av tunge skyer.

Jesaja 6

Herren kaller Jesaja til profet

¹ I det året da kong Ussia døde, så jeg Herren sitte på en høy og opphøyd trone, og kanten på kappen hans fylte tempelet.

² Serafer sto overfor ham. Hver av dem hadde seks vinger. Med to dekket de ansiktet, med to dekket de føttene, og med to fløy de.

³ De ropte til hverandre: «Hellig, hellig, hellig er Herren Sebaot. Hele jorden er full av hans herlighet.»

⁴ Røsten som ropte, fikk boltene i dørtersklene til å riste, og huset ble fylt av røyk.

⁵ Da sa jeg: «Ve meg! Det er ute med meg. For jeg er en mann med urene lepper, og jeg bor i et folk med urene lepper, og mine øyne har sett kongen, Herren over hærskaene.»

⁶ Da fløy en av serafene bort til meg. I hånden hadde han en glo som han hadde tatt med en tang fra alteret.

⁷ Med den rørte han ved munnen min og sa: «Se, denne har rørt ved leppene dine. Din skyld er tatt bort, og din synd er sonet.»

⁸ Da hørte jeg Herrens røst. Han sa: «Hvem skal jeg sende, og hvem vil gå for oss?» Jeg sa: «Jeg! Send meg!»

⁹ Han sa: «Gå og si til dette folket: Dere skal høre og høre, men ikke forstå, se og se, men ikke skjønne!

¹⁰ Gjør dette folkets hjerte fett, gjør ørene tunge og kleb øynene igjen, så de ikke kan se med øynene, ikke høre med ørene, ikke forstå med hjertet og ikke vende om og bli helbredet!»

¹¹ Da sa jeg: «Hvor lenge, Herre?» Han sa: «Til byene ligger øde og folketomme og det ikke er mennesker i husene og landet ligger som en ødemark.»

¹² Og Herren skal sende menneskene langt bort, øde og forlatt skal landet bli.

¹³ Er ennå en tiendedel tilbake, skal også den brennes opp som når en eik eller terebinte blir felt og bare en stubbe står igjen. Den stubben er en hellig ætt.

Jesaja 7

Budskap til kong Ahas

¹ I de dager da Ahas, sønn av Jotam, Ussias sønn, var konge i Juda, dro kong Resin av Aram og kong Pekah av Israel, sønn av Remalja, i krig mot Jerusalem. Men de greide ikke å gå til angrep på byen.

² Det ble meldt til Davids hus: «Arameerne har slått leir i Efraim.» Da skalv både kongens og folkets hjerte, slik trærne i skogen skjelver for vinden.

³ Da sa Herren til Jesaja: Gå ut, du og din sønn Sjear-Jasjub, og møt Ahas ved enden av vannledningen fra Øvredammen, på veien til vaskeplassen.

⁴ Si til ham: Ta deg i vare og hold deg i ro! Vær ikke redd og mist ikke motet for disse to utbrente og rykende vedtrærne, for den brennende harmen til Resin og Aram og Remaljas sønn.

⁵ Fordi Aram, Efraim og Remaljas sønn har lagt onde planer mot deg og sagt:

⁶«La oss dra opp mot Juda og sette skrekk i det, legge det under oss og gjøre Tabeels sønn til konge der»,

⁷ så sier HerrenGud: «Det skal ikke lykkes, og det skal ikke skje.

⁸For Damaskus er Arams hode, og Resin er hode i Damaskus – men om sekstifem år er Efraim knust, og det er ikke lenger et folk –

⁹ og Samaria er Efraims hode, og Remaljas sønn er hode i Samaria. Vil dere ikke tro, kan dere ikke stå støtt.»

Immanuel-tegnet

¹⁰Herren talte igjen til Ahas og sa:

¹¹«Be om et tegn fra Herren din Gud, nede fra dødsriket eller oppe fra det høye!»

¹² Men Ahas svarte: «Jeg vil ikke be om noe og ikke sette Herren på prøve.»

¹³Da sa han: «Så hør da, Davids hus! Er det ikke nok at dere tretter mennesker, må dere også trette min Gud?

¹⁴ Derfor skal Herren selv gi dere et tegn: Se, den unge jenta skal bli med barn og føde en sønn, og hun skal gi ham navnet Immanuel.

¹⁵ Rømme og honning skal han spise inntil han forstår å forkaste det onde og velge det gode.

¹⁶ For før gutten forstår å forkaste det onde og velge det gode, skal det bli øde i landet til de to kongene du frykter.

¹⁷ Og over deg og ditt folk og din fars hus skal Herren la det komme dager som det ikke har vært siden Efraim skilte seg fra Juda – kongen av Assur.»

Torn og tistel

¹⁸ Den dagen skal det skje at Herren plystrer på fluene ved elveosene i Egypt og på biene i Assur.

¹⁹Alle skal komme og slå seg ned i bratte gjel og fjellkløfter, i alle tornekratt og på alle vanningsplasser.

²⁰ Den dagen skal Herren barbere med en kniv han har leid på den andre siden av Storelven, med kongen av Assur, alt hår både på hodet og mellom beina, ja, også skjegget skal kniven ta bort.

²¹Og den dagen skal en mann kunne holde en kvige og et par sauer,

²²og de skal gi så mye melk at han kan spise rømme. Ja, rømme og honning skal de spise, alle de som er tilbake i landet.

²³Og den dagen skal det skje at hvert sted der det nå er tusen vinstokker, verdt tusen sjekel sølv, skal det bare være torn og tistel.

²⁴Med pil og bue går en dit, for landet er fullt av torn og tistel.

²⁵ Og alle liene som ble hakket opp med hakker, dit kan du ikke komme mer av frykt for torn og tistel. Nå skal okser slippes løs der, og sauene skal trække ned.

Jesaja 8

Profetens sønn som tegn

¹ Herren sa til meg: «Ta deg en stor tavle og skriv på den med en vanlig griffel: Til Maher-Sjalal-Hasj-Bas.»

² Jeg tok meg pålitelige vitner, presten Uria og Sakarja, sønn av Jeberekja.

³Så var jeg sammen med profetkvinnen, og hun ble med barn og fikk en sønn. Da sa Herren til meg: «Gi ham navnet Maher-Sjalal-Hasj-Bas.

⁴ For før gutten har lært å si far og mor, skal rikdommene fra Damaskus og krigsbyttet fra Samaria bæres fram for kongen av Assur.»

Siloa eller Storelven

⁵Herren talte til meg igjen og sa:

⁶ Fordi dette folket forakter Siloas vann, som renner så stille, og mister motet for Resin og Remaljas sønn,

⁷se, derfor lar Herren Storelven stige over dem med veldige vannmasser – assyrerkongen og all hans makt. Den skal stige over alle sine elveløp og gå over alle sine bredder,

8 den kommer inn over Juda, oversvømmer og brer seg utover til den når opp til halsen. Med sine utspente vinger fyller den landet ditt, så vidt som det er, Immanuel!

9 La hærrop lyde, folkeslag, og bli slått av skrekk! Lytt, alle fjerne land! Rust dere til strid og bli slått av skrekk, rust til strid og bli slått av skrekk!

10 Legg en plan, den skal slå feil! Si et ord, det skal ikke slå til! For Gud er med OSS.

Herrens advarsel

11 For så sa Herren til meg da hans hånd grep meg fast og han advarte meg mot å gå dette folkets vei:

12 Dere skal ikke si «sammensvergelse» om alt som dette folket kaller sammensvergelse. Det de frykter, skal dere ikke frykte og ikke skjelve for.

13 Herren over hærskaene, ham skal dere holde hellig. Ham skal dere frykte, og ham skal dere skjelve for.

14 Han skal være en helligdom, en snublestein og en klippe til fall for Israels to hus, en snare og en felle for dem som bor i Jerusalem.

15 Mange av dem skal snuble, de skal falle og skamslå seg, gå i snaren og bli fanget.

Vitnesbyrd og forventning

16 Jeg vil binde inn vitnesbyrdet og forsegle loven hos disiplene mine.

17 Så vil jeg vente på Herren, som skjuler ansiktet for Jakobs hus, og sette mitt håp til ham.

18 Se, jeg og barna som Herren har gitt meg, er tegn og varsler i Israel fra Herren over hærskaene, han som bor på Sion-fjellet.

19 Men når de sier til dere: «Spør gjenferd og spådomsånder til råds, slike som hvisker og mumler! Skal ikke et folk spørre sine guder, spørre de døde til råds for de levende

²⁰ om lov og om vitnesbyrd?» Sannelig, for dem som sier slikt, går ikke solen opp mer!

²¹ Forkommen og sulten skal han dra omkring. Når han sulter, blir han harm og forbanner sin konge og sin Gud. Enten han vender seg mot det høye

²² eller ser utover jorden, er det nød og natt, trengsel og mørke. I mørket er han jaget ut.

Jesaja 9

¹ Sannelig, det skal ikke finnes mørke for henne som er i trengsel. Før i tiden førte han skam over Sebulons land og Naftalis land. Men i fremtiden skal han la dem komme til ære: veien til havet, landet bortenfor Jordan, folkeslagenes Galilea.

Fredsyrsten

² Det folket som vandrer i mørket, ser et stort lys. Over dem som bor i dødsskyggens land, stråler lyset fram.

³ Du lot dem juble høyt og gjorde gleden stor. De gledet seg for ditt ansikt som en gleder seg over kornhøsten, som en jubler når krigsbytte deles.

⁴ For åket som tynget, stokken over skuldrene og staven til slavedriveren har du brutt i stykker som på Midjans dag.

⁵ Ja, hver støvel som trampet, og hver kappe tilsølt med blod skal brennes og bli til føde for ilden.

⁶ For et barn er oss født, en sønn er oss gitt. Herreveldet er lagt på hans skulder. Han har fått navnet Underfull rådgiver, Veldig Gud, Evig far, Fredsyrste.

⁷ Så skal herreveldet være stort og freden uten ende over Davids trone og hans kongerike. Han skal gjøre det fast og holde det oppe ved rett og rettferdighet fra nå og for alltid. Herren over hærskaene skal gjøre dette i sin brennende iver.

Guds hånd er løftet

⁸ Et ord har Herren sendt mot Jakob, det har slått ned i Israel.

⁹Og de har fått kjenne det, hele folket, Efraim og de som bor i Samaria, de som stolte og hovmodige sa:

¹⁰«Teglsteiner har falt, vi bygger opp igjen med tilhugget stein. Morbærtrær er felt, vi planter sedertrær i stedet.»

¹¹ Da ga Herren motstanderen deres, Resin, makt over dem og hisset opp fiendene deres,

¹²arameerne fra øst og filisterne fra vest. De fortærte Israel med vidåpen munn. Men harmen hans har ikke lagt seg med dette, hånden er fremdeles løftet.

¹³ Men folket vendte ikke om til ham som slo det, de søkte ikke Herren over hærskaene.

¹⁴ Da hogg Herren av Israel både hode og hale, palmegrein og siv på én dag.

¹⁵Den eldste og den fornemme er hodet, halen er profeten som lærer bort løgn.

¹⁶ De som ledet dette folket, førte dem vill, de som skulle ledes, ble villedet.

¹⁷Derfor sparte ikke Herren de unge mennene deres, mot farløse og enker var han ikke barmhjertig. For alle var ugudelige og onde, hver munn talte dårskap. Men harmen hans har ikke lagt seg med dette, hånden er fremdeles løftet.

¹⁸Ja, uretten brant som en ild og fortærte torn og tistel, den satte tettete skogen i brann, røyken steg høyt til værs.

¹⁹Landet er satt i brann fordi Herren over hærskaene er harm, og folket er blitt til føde for ilden. Det er ingen som sparer sin bror.

²⁰De bet til høyre, men var sultne, og åt til venstre, men ble ikke mette. Hver mann eter sin neste,

²¹Manasse eter Efraim, og Efraim eter Manasse. Sammen går de mot Juda. Men harmen hans har ikke lagt seg med dette, hånden er fremdeles løftet.

Jesaja 10

¹ Ve dem som gir urettferdige påbud og skriver undertrykkende forskrifter,

² driver fattige bort fra domstolen og tar retten fra de hjelpeløse i folket mitt, gjør enker til sitt bytte, og plyndrer farløse.

³ Men hva vil dere gjøre på oppgjørsdagen, når ødeleggelsen kommer fra det fjerne? Hvem flykter dere til for å få hjelp, og hvor vil dere gjøre av rikdommen deres

⁴uten å måtte knele blant fanger eller falle blant drepte? Men harmen hans har ikke lagt seg med dette, hånden er fremdeles løftet.

Dommen over Assur

⁵ Ve Assur, min vredes ris! Stokken de har i hånden, er min harme.

⁶ Jeg sender ham mot et ugudelig folk, byr ham fare mot folket jeg er harm på, for å plyndre og røve, ta bytte og rov og trække det ned som avfall i gaten.

⁷Men det er ikke slik han mener det og ikke slik hans hjerte tenker det, for han vil ødelegge og utrydde mange folkeslag.

⁸ Han sier: «Er ikke mine stormenn konger alle sammen?»

⁹ Er ikke Kalno som Karkemisj, Hamat som Arpad, Samaria som Damaskus?

¹⁰Når min hånd har nådd til avgudenes riker, hvor gudebildene overgår dem i Jerusalem og Samaria,

¹¹skulle jeg ikke da kunne gjøre det samme med Jerusalem og gudebildene hennes som jeg gjorde med Samaria og hennes guder?»

¹² Men det skal skje: Når Herren har fullført hele sitt verk på Sion-fjellet og i Jerusalem, da krever jeg kongen av Assur til regnskap for frukten av hans hovmodige hjerte og glimtet i hans stolte øyne.

¹³Før han har sagt: «Dette har jeg gjort med min sterke hånd og i min visdom, for jeg er klok. Jeg flyttet folkenes grenser og plyndret skattene deres, med makt har jeg drevet innbyggerne ut.

¹⁴Min hånd fant folkenes rikdom som den finner et fuglerede, og slik en samler forlatte egg, har jeg samlet alle jordens riker. Det var ingen som rørte en vinge eller åpnet nebbet og pep.»

¹⁵Kan øksen briske seg mot den som hugger, setter saken seg over den som sager? Som om staven skulle svinge ham som løfter den, og stokken løfte ham som ikke er av tre!

¹⁶Derfor skal Herren, hærskares Herre, gjøre de kraftige karene hans magre. Under all hans prakt skal det tennes en ild, en brennende ild.

¹⁷Israels lys skal bli til en ild og hans Hellige til en flamme, som brenner og fortærer både torn og tistel på en eneste dag.

¹⁸I hans herlige skoger og hager skal den gjøre ende på sjel og kropp, det skal gå som når en syk tæres bort.

¹⁹Så liten blir resten av trær i skogen at en smågutt kan skrive opp tallet.

En rest skal vende om

²⁰Den dagen skal resten av Israel og de som slapp unna i Jakobs hus, ikke lenger støtte seg til ham som slo dem, men de skal støtte seg i troskap til Herren, Israels Hellige.

²¹ En rest skal vende om til den veldige Gud, en rest av Jakob.

²² For selv om folket ditt, Israel, var som havets sand, skal bare en rest vende om. Utslettelsen er fastsatt, med rettferd strømmer den på.

²³ For Herren, hærskares Gud, fullfører utslettelsen som er fastsatt over hele jorden.

²⁴ Derfor, så sier Herren, hærskares Gud: Mitt folk, du som bor på Sion, vær ikke redd for Assur når han slår deg med stokken og løfter staven sin over deg, slik de gjorde i Egypt.

²⁵ Om bare en liten stund er det slutt på min harme, min vrede gjør ende på dem.

²⁶ Da skal Herren over hærskares svinge svepen over ham, som da han slo Midjan ved Oreb-berget. Han skal løfte staven over havet, slik han gjorde i Egypt.

²⁷Den dagen skal det skje at byrden tas bort fra skulderen din og åket fra nakken din. Så velfødd blir du at åket brister.

Fienden går mot Jerusalem

²⁸Han er kommet over Ajjat og har dratt forbi Migron. I Mikmas lagrer han utstyr.

²⁹De har gått gjennom skaret. «I Geba slår vi leir for natten!» Rama skjelver, Sauls Gibeon har flyktet.

³⁰Skrik høyt, du Gallims datter! Lytt, Laisja! Svar, Anatot!

³¹Madmen har kommet seg unna, de som bor i Gebim, har berget seg.

³²Allerede i dag vil han stå i Nob. Han svinger hånden mot fjellet til datter Sion, Jerusalems høyde.

³³Se, Herren, herskarenes Herre, hugger greinene av med voldsom kraft. Høyvokste trær blir felt, høye stammer skal falle.

³⁴Tetteste skogen skal hugges ned med øks, Libanon skal falle for Den veldige.

Jesaja 11

Den rettfærdige kongen

¹ En kvist skal skyte opp fra Isais stubbe, og et skudd skal spire fram fra hans røtter.

² Herrens ånd skal hvile over ham, en Ånd med visdom og forstand, en Ånd med råd og styrke, en Ånd som gir kunnskap og frykt for Herren.

³ Han skal ha sin glede i frykten for Herren. Han skal ikke dømme etter det øynene ser, og ikke skifte rett etter det ørene hører.

⁴ Han skal dømme fattige rettfærdig, i rettfærd skal han skifte rett for de hjelpeløse i landet. Han skal slå landet med sin munns ris og drepe de urettfærdige med pusten fra sine lepper.

⁵ Rettfærd skal være beltet om livet og troskap beltet om hoftene hans.

⁶ Da skal ulven bo sammen med lammet og leoparden legge seg hos kjeet. Kalv og ungløve skal beite sammen mens en smågutt gjeter dem.

⁷Ku og bjørn skal beite, ungene deres legge seg sammen, og løven skal ete halm som oxen.

⁸Spedbarnet skal leke ved slangens hule og barnet strekke hånden ut mot ormebolet.

⁹Ingen skal skade eller ødelegge noe på hele mitt hellige fjell. For landet er fylt av kjennskap til Herren slik vannet dekker havbunnen.

¹⁰ Den dagen skal Isais rotskudd stå som et banner for folkene. Folkeslagene skal søke ham, og hans bolig skal være herlig.

De bortførte skal vende tilbake

¹¹ Den dagen skal Herren for annen gang rekke hånden ut for å kjøpe fri resten av folket sitt, de som er igjen fra Assur, Egypt, Patros, Kusj, Elam, Sinear, Hamat og fra kystlandene.

¹² Han skal løfte et banner for folkene, samle de fordrevne av Israel og føre sammen de spredte av Juda fra de fire verdenshjørner.

¹³ Da skal Efraims misunnelse forsvinne og Judas fiendskap ryddes ut. Efraim skal ikke misunne Juda og Juda ikke være fiendtlig mot Efraim.

¹⁴ De skal slå ned på filisternes skulder i vest, sammen skal de plyndre folkene i øst. De skal legge hånd på Edom og Moab, ammonittene må adlyde dem.

¹⁵ Da skal Herren tørke ut havbukten ved Egypt og svinge hånden over Storelven. Med en sterk storm skal han kløyve den i sju bekkedar så en kan gå tørrskodd over.

¹⁶ Og det skal være en vei for den resten som er igjen av Herrens folk fra Assur, slik det var for israelittene den dagen de dro opp fra Egypt.

Jesaja 12

Takkosalme

¹ Den dagen skal du si: Jeg takker deg, Herre! For du var harm på meg, men harmen snudde, og du trøstet meg.

² Se, Gud er min frelse, jeg er trygg og frykter ikke. For Herren er min styrke og min sang, og han er blitt min frelse.

³ Med glede skal dere øse vann av frelsens kilder.

⁴ Den dagen skal dere si: Lovpris Herren, påkall hans navn! Gjør hans gjerninger kjent blant folkene, forkynn at hans navn er opphøyd!

⁵ Syng for Herren, for han har gjort storverk, gjør dette kjent over hele jorden!

⁶ Rop høyt i jubel, dere som bor på Sion! For Israels Hellige er stor, han er midt iblant dere.

Jesaja 13

Babel og Herrens dag

¹ Et budskap om Babel som Jesaja, sønn av Amos, fikk se.

² Løft banneret på snaue fjellet, rop høyt til dem, vink med hånden så de kan dra inn gjennom storfolks porter.

³ Jeg har kalt inn mine hellige krigere som skal tjene min vrede, jeg har samlet mine stridsmenn, de som jubler over min storhet.

⁴ Hør ståket på fjellene som fra et stort folk! Hør larmen av kongeriker, folkeslag som samler seg! Herren over hærskaene mønstrer en hær til strid.

⁵ Fra et land langt borte, der himmelen ender, kommer Herren og det redskapet han bruker i sin harme til å ødelegge hele jorden.

⁶ Klag, for Herrens dag er nær. Som vold fra Den veldige kommer den.

⁷ Derfor blir alle hender slappe, hvert menneskehjerte smelter bort.

⁸ De blir slått av skrekk, krampe og smerter griper dem, de får rier lik en kvinne som skal føde. I redsel stirrer de på hverandre, ansiktene er som ild.

⁹ Se, Herrens dag kommer med gru og harme og brennende vrede for å legge jorden øde og utrydde synderne der.

¹⁰ For himmelens stjerner og stjernebilder lar ikke lyset skinne, mørk er solen når den går opp, og månen gir ikke lys.

- 11** Jeg krever jorden til regnskap for ondskapen og de lovløse for deres synd. Jeg gjør ende på de frekkes stolthet og slår ned voldsmenns hovmod.
- 12** Jeg gjør mennesker mer sjeldne enn rent gull og folk mer sjeldne enn Ofirgull.
- 13** Derfor får jeg himmelen til å skjelve, og jorden ristes ut av lage fordi Herren over hærskaene er harm, det er dagen for hans brennende vrede.
- 14** Lik jagede gaseller og sauer som ingen sanker, skal enhver vende seg til sitt eget folk og enhver flykte til sitt eget land.
- 15** Alle som blir funnet, skal stikkes ned, og alle som blir grepet, skal falle for sverd.
- 16** Småbarna skal knuses for øynene på dem, husene deres plyndres og kvinnene voldtas.
- 17** Se, jeg hisser opp mederne mot dem. De bryr seg ikke om sølv og har ikke lyst på gull.
- 18** Buene deres feller unge gutter, de viser ingen nåde mot morslivets frukt, øynene har ingen medynk med barn.
- 19** Med Babel, det herligste kongerike, kaldeernes stolte pryd, skal det gå som da Gud ødela Sodoma og Gomorra.
- 20** Aldri mer skal noen slå seg ned der, fra slekt til slekt skal ingen bo der. Ingen ørkenboer skal slå opp telt der og ingen gjeter la dyrene hvile der.
- 21** Men ørkendyr skal hvile der og husene fylles av ugler. Der skal strutser bo, og der skal bukker danse.
- 22** Hyener skal ule i borgene og sjakaler i lystslottene. Babels time nærmer seg, hennes dager blir ikke mange.

Jesaja 14

Israel kommer hjem

- 1** Men Herren skal forbarme seg over Jakob og igjen velge ut Israel og la dem få bo i sitt land. Fremmede skal slutte seg til dem og holde seg til Jakobs hus.

² Folkeslag skal ta dem og føre dem hjem, og i Herrens land skal Israels hus gjøre dem til sin eiendom, til slaver og slavekvinner. Fangevokterne skal bli deres fanger, og de skal herske over sine undertrykkere.

Spottevisen om kongen av Babel

³Den dagen Herren lar deg hvile fra ditt strev og din uro og det harde slavearbeidet som ble lagt på deg,

⁴ skal du stemme i denne spottevisen om kongen av Babel: Det er ute med undertrykkeren, ute med tyranniet.

⁵ Herren har brukket staven til de lovløse, herskernes septer,

⁶som slo folkeslag i harme, slo uten stans, som hersket over folk i vrede, forfulgte uten nåde.

⁷Hele jorden hviler i ro, folk bryter ut i jubel.

⁸Selv sypressene og sedrene på Libanon jubler for din skyld: «Etter at du falt, kommer ingen opp og feller oss.»

⁹Dødsriket der nede rister når du kommer. For din skyld vekker det dødningene, alle som hersket på jorden, og får kongene over alle folkeslag til å reise seg fra sine troner.

¹⁰Alle tar de til orde og sier til deg: «Så er også du blitt svak, du er blitt som en av oss.»

¹¹ Du som var så stolt, er støtt ned til dødsriket med klangen av dine harper. En seng av ormer er redd opp for deg, og mark skal være ditt teppe.

¹² Du har falt fra himmelen, du morgenstjerne, morgenrødens sønn! Du er slengt til jorden, du som seiret over folkeslag.

¹³ Det var du som sa i ditt hjerte: «Til himmelen vil jeg stige opp, høyere enn Guds stjerner reiser jeg min trone. Jeg tar plass der guder samles, på fjellet lengst i nord.

¹⁴Jeg vil stige opp på haugen av skyer og gjøre meg lik Den høyeste.»

¹⁵ Men til dødsriket er du støtt ned, lengst ned i den dypeste hulen.

¹⁶De som ser deg, stirrer på deg, ser grundig på deg: «Er dette den mannen som fikk jorden til å riste og kongerikene til å skjelve,

¹⁷som gjorde verden til en ørken og la byene i grus, som aldri lot fanger vende hjem?»

¹⁸Alle folkenes konger hviler med heder, hver i sitt hus.

¹⁹Men du er slengt bort og uten grav, en forkastet spire, dekket av drepte som er gjennomboret av sverd og kastet ned i steinhulen som et nedtråkket lik.

²⁰Du får ikke komme i grav slik som de, for landet ditt har du ødelagt, folket ditt har du slått i hjel. Den slekten som handler ondt, skal aldri mer nevnes.

²¹Gjør slaktebenken klar til barna på grunn av fedrenes synd! De skal ikke stå opp og erobre jorden og fylle verden med byer.

²²Jeg vil stå opp mot dem, sier Herren over hærskearene. Jeg vil utslette Babels navn og rest, både barn og etterkommere, sier Herren.

²³Jeg skal gjøre byen til en sump der hegrer holder til. Jeg skal feie den bort med en kost som legger øde, sier Herren over hærskearene.

Assur

²⁴Herren over hærskearene har sverget: Sannelig, som jeg har tenkt, skal det bli, og det jeg har bestemt, skal skje.

²⁵Jeg vil knuse Assur i mitt land og trække ham ned på mine fjell. Hans åk skal tas av dem og byrden tas bort fra deres skulder.

²⁶Dette er planen som er lagt for hele jorden, og dette er hånden som er rakt ut mot alle folkeslag.

²⁷ Når Herren over hærskearene har en plan, hvem kan hindre den? Når hans hånd er rakt ut, hvem kan vende den bort?

Filisterne

²⁸ I det året kong Ahas døde, kom dette budskapet:

²⁹ Gled deg ikke, du Filisterland, over at staven som slo deg, er brukket. For av slangens røtter kommer en giftig orm, og frukten blir en flygende seraf.

³⁰Svake skal beite på min eng, trygt skal fattige slå seg ned. Men jeg skal drepe din rot med sult, og din rest skal bli slått i hjel.

³¹Hyl, du port, og skrik, du by, skjelv, hele du Filisterland! For det kommer en røyk fra nord, og ingen bryter ut av fiendens rekker.

³²Hvilket svar skal folkets sendebud få? At Herren har grunnlagt Sion, og der skal de hjelpeløse i folket hans finne tilflukt.

Jesaja 15

Moab

¹Budskap om Moab. I en natt av vold gikk Ar-Moab til grunne. I en natt av vold gikk Kir-Moab til grunne.

²De går opp til tempelet, Dibon går til offerhaugene for å gråte. Moab sørger over Nebo og Medeba. Hvert hode er snauklipt, alt skjegg er raket av.

³I gatene går de kledd i sekkestrie, på tak og torg sørger alle, tårene renner.

⁴Hesjbon og Elale klager, skrikene høres helt til Jahas. Derfor roper Moabs krigere, de skjelver og mister motet.

⁵Mitt hjerte klager over Moab. De flykter til Soar og Eglat-Sjelisjia, gråtende går de opp bakkene til Luhit, på veien til Horonajim klager de høyt over sammenbruddet.

⁶For Nimrim-vannet blir til ørkenland, gresset tørker bort, engen visner, det finnes ikke noe som er grønt.

⁷Derfor tar de det som er igjen, det de har tatt vare på, og bærer det over Arabim-bekken.

⁸Ja, klageropet går rundt om i Moabs land, skriket når Eglajim, skriket når Beer-Elim.

⁹For Dimons vann er fullt av blod, og enda sender jeg mer mot Dimon: løver mot dem som slapp unna fra Moab, og mot dem som er igjen i landet.

Jesaja 16

- ¹ Send et lam til landets hersker, fra *Sela* i ødemarken til datter Sions fjell!
- ² Som flaksende fugler jaget fra redet skal Moabs døtre være ved Arnons vadesteder.
- ³ «Gi oss råd og finn en utvei! La din skygge bli som natten ved høylys dag. Skjul dem som er drevet bort, svik ikke dem som har flyktet!
- ⁴ La dem som er drevet bort fra Moab, få holde til hos deg! Vær et skjulested for dem mot den som herjer!» Når undertrykkelsen er over og herjingen slutt, når den som trækker ned, er borte fra landet,
- ⁵ da skal det i godhet reises en trone. På den skal det i troskap sitte en dommer i Davids telt, en som søker rett og fremmer rettferd.
- ⁶ Vi har hørt om Moabs umåtelige stolthet, om hans hovmod, stolthet og frekkhet og hans tomme skryt.
- ⁷ Derfor sørger Moab over Moab, alle sørger de, ja, motløse skal dere sukke over rosinkakene i Kir-Hareset.
- ⁸ For vinmarkene i Hesjbon er tørket inn, og vinstokkene i Sibma. Herrer over folkeslag ble slått til jorden av de røde druene som nådde helt til Jaser og vokste vilt i ødemarken. Rankene spredte seg og nådde helt til sjøen.
- ⁹ Derfor gråter jeg med Jaser over vinstokkene i Sibma. Jeg vanner deg med mine tårer, Hesjbon og Elale. For det er slutt på de glade ropene over din frukt og din grøde.
- ¹⁰ Glede og jubel er blitt borte fra hagene, og på vinmarkene er det ingen som synger eller roper. Ingen trækker druer i vinpressene, de glade ropene har stilnet.
- ¹¹ Derfor dirrer mitt indre som en lyre for Moab, mitt hjerte for Kir-Heres.
- ¹² Men når Moab viser seg og sliter seg ut på offerhaugen, når han går til sin helligdom for å be, er det til ingen nytte.
- ¹³ Dette er det ordet som Herren før har talt om Moab.

14 Men nå sier Herren: Om tre år, slik som leiefolk regner årene, skal Moabs ære bli til vanære, så folkerikt det er, og de få som blir igjen, skal bli maktesløse.

Jesaja 17

Damaskus og Efraim

1 Budskap om Damaskus. Se, Damaskus skal ikke lenger være en by, men bli til en ruinhaug.

2 Aroers byer blir forlatt, der skal buskaper hvile, og ingen skal skremme dem.

3Efraim skal miste sin borg og Damaskus sitt kongedømme. Med resten av Aram skal det gå som med israelittenes herlighet, sier Herren over herskarene.

4Og den dagen skal Jakobs storhet minke og den fete kroppen hans bli mager.

5 Det blir som når en høster korn og hånden samler kornet og skjærer aksene av. Det blir som når en sanker aks i Refa'im-dalen,

6som når en slår ned oliven og bare en etterhøst blir igjen, to–tre oliven øverst i treet og fire–fem på greinene, sier Herren, Israels Gud.

7Den dagen vender mennesket blikket mot sin skaper, øynene ser mot Israels Hellige.

8 De skal ikke vende blikket mot altrene som deres hender har laget, og ikke se på det deres fingre har skapt, Asjera-stolpene og røkelsesaltrene.

9Den dagen skal de trygge byene deres bli så øde som de stedene hevittene og amorittene forlot da israelittene kom. Alt skal bli til ødemark.

10 For du har glemt Gud, din frelser, og ikke husket din trygge klippe. Derfor kan du plante de fineste hager og sette fremmede vinranker der,

11du kan få dem til å vokse den dagen du planter, til å spire den morgenen du sår, men høsten svikter den dagen sykdom og uhelbredelig skade kommer.

12 Ve! Et drønn av mange folk, et drønn som når havet drønner. En larm fra folkeslag, som larmen fra veldige vann larmer de,

¹³ folkeslagene larmer som veldige vann. Men når han truer dem, flykter de langt bort. De jages som agner for vinden på haugene, som tistler for stormen.

¹⁴ Om kvelden er det redsel, men før morgenen gryr, er de borte. Slik går det med dem som plyndrer oss, slikt utbytte får de som raner oss.

Jesaja 18

Kusj

¹ Ve det landet der vinger svirrer, bortenfor elvene i Kusj,

² landet som sender budbærere over havet i sivbåter på vannet. Dra, dere raske sendebud, til det høyvokste og glinsende folket, et folk som fryktes vidt omkring, et folk i rekke på rekke som tramper andre ned, i et land gjennomskåret av elver.

³ Alle dere som bor i verden, dere som holder til på jorden, se opp når de løfter banneret på fjell, og lytt når de blåser i horn!

⁴ For så sier Herren til meg: Fra min bolig vil jeg se på og holde meg i ro lik heten som dirrer i lyset, lik tåkedis i heten om høsten.

⁵ For før høsten, når blomstringen er slutt og blomstene blir til kart, skjærer han skuddene av med kniv, fjerner vinranker, kaster dem fra seg.

⁶ Alt skal bli overlatt til rovfugl i fjellet og villdyr på marken. Rovfugl er over dem om sommeren, alle villdyr om vinteren.

⁷ På den tid skal de komme med gaver til Herren over hærskearene fra det høyvokste og glinsende folket, et folk som fryktes vidt omkring, et folk i rekke på rekke som tramper andre ned, i et land gjennomskåret av elver, til stedet der navnet til Herren over hærskearene bor, til Sion-fjellet.

Jesaja 19

Egypt

¹ Budskap om Egypt. Se, Herren rir på raske skyer og kommer til Egypt. Egypts avguder skjelver for ham, og egypternes hjerte smelter i brystet.

- ² Jeg hisser opp egypter mot egypter, bror skal kjempe mot bror, mann mot mann, by mot by, kongerike mot kongerike.
- ³ Det er tomt for ånd i egypterne, jeg gjør ende på planene deres. De vender seg til avguder og gjengangere, til gjenferd og spådomsånder.
- ⁴ Men jeg vil overgi egypterne i en hard herres hånd. En mektig konge skal herske over dem, sier Herren, hærskares Herre.
- ⁵ Da forsvinner vannet i havet, elven blir tørrlagt, den tørker.
- ⁶ Elvefarene stinker, Nilens armer minker og blir tørrlagt, rør og siv visner.
- ⁷ Gresset ved Nilens munning og alt som er sådd langs elven, tørker, blåser bort og forsvinner.
- ⁸ Fiskerne sørger, alle som fisker med krok i Nilen, klager, de som setter garn i vannet, visner bort.
- ⁹ De som arbeider med lin, blir til skamme, de som karder og vever, blir bleke.
- ¹⁰ Veverne sturer, dagarbeiderne er tunge til sinns.
- ¹¹ Ja, dårer er fyrstene i Soan, faraos vismenn gir dumme råd. Hvordan kan dere si til farao: «Jeg er sønn av vismenn, sønn av fortidens konger?»
- ¹² Hvor er nå vismennene dine? La dem kunngjøre og fortelle deg hvilken plan Herren over hærskares har lagt for egypterne.
- ¹³ Fyrstene i Soan er dårer, fyrstene i Nof er blitt narret. Stammehøvdingene har ført Egypt vill.
- ¹⁴ Blant dem har Herren øst ut en ånd som gjør svimmel. De har fått egypterne til å fare vill hva de enn gjør, slik en drukken går seg vill i sitt eget spy.
- ¹⁵ For egypterne skal ingenting lykkes, enten det er hode eller hale, palmegrein eller siv som gjør det.
- ¹⁶ Den dagen skal egypterne være som kvinner. De skal skjelve av frykt fordi Herren over hærskares har løftet sin hånd og svinger den over dem.

¹⁷Juda-landet skal bli en skrekk for egypterne. Så ofte noen nevner det, skal de frykte den plan som Herren over hærs-karene har lagt for dem.

¹⁸ Den dagen skal det være fem byer i Egypt som taler Kanaans språk og sverger troskap til Herren over hærs-karene. En av dem skal hete Ir-Haheres.

¹⁹ Den dagen skal det være et alter for Herren midt i Egypt og en steinstøtte for Herren ved grensen.

²⁰ Det skal være til tegn og vitnesbyrd for Herren over hærs-karene i Egypt. Når de roper til Herren og klager over undertrykkerne, skal han sende dem en frelser og stridsmann, og han skal fri dem ut.

²¹ Da skal Herren gi seg til kjenne for egypterne, på den dagen skal egypterne lære ham å kjenne. De skal dyrke ham med slaktoffer og grødeoffer, avlegge løfter for Herren og innfri dem.

²² Herren skal slå egypterne – slå, men også helbrede. De skal vende om til Herren, og han vil bønnhøre dem og helbrede dem.

²³ Den dagen skal det være en hovedvei fra Egypt til Assur. Assyrerne skal komme til Egypt og egypterne til Assur, og Egypt skal tilbe sammen med Assur.

²⁴ Den dagen skal Israel, den tredje sammen med Egypt og Assur, være en velsignelse for hele jorden.

²⁵ Herren over hærs-karene skal velsigne dem og si: Velsignet er Egypt, mitt folk, Assur, et verk av min hånd, og Israel, min eiendom!

Jesaja 20

¹ I det året Asjdod ble angrepet og inntatt av en hærfører som assyrerkongen Sargon hadde sendt ut,

² på den tiden talte Herrengjennom Jesaja, sønn av Amos. Han sa: «Gå og ta sekkestrien av hoftene dine og skoene av føttene!» Han gjorde det og gikk naken og barbeint.

³ Og Herren sa: Slik min tjener Jesaja har gått naken og barbeint i tre år til tegn og varsel mot Egypt og Kusj,

⁴slik skal assyrerkongen drive med seg krigsfangene fra Egypt og de bortførte fra Kusj, både unge og gamle, nakne, barbeinte og med bar bak, til vanære for Egypt.

⁵ Folk skal bli slått av skrekk og skam over Kusj, deres håp, og Egypt, deres pryd.

⁶Den dagen skal de som bor på disse strendene, si: «Se, slik er det gått med vårt håp, med dem vi flyktet til for å få hjelp, for å bli berget fra assyrerkongen. Hvordan skal så vi slippe unna?»

Jesaja 21

Babel faller

¹ Budskap om ørkenen ved havet. Som stormen farer gjennom Negev, slik kommer det fra ørkenen, fra landet der redsel rår.

²Et hardt syn har jeg fått se: Svikere sviker, hærmenn herjer. «Fram, du Elam! Til angrep, du Media! Hvert sukk gjør jeg ende på.»

³ Derfor rykker det i hoftene mine, rier tar meg som hos en fødende kvinne. Jeg er så forvirret at jeg ikke kan høre, så redd at jeg ikke kan se.

⁴Mitt hjerte går seg vill, jeg skjelver av redsel. Kvelden, som var min lengsel, er nå min skrekk.

⁵ De dekker bord, de brer ut tepper, de spiser og drikker. «Opp, høvdinge, smør skjoldet!»

⁶ For så sa Herren til meg: «Sett ut en vaktpost! Det han ser, skal han melde!

⁷Ser han et tog med hestespann, et tog med esler, et tog med kameler, da skal han lytte, lytte og lytte!»

⁸ Og vaktmannen ropte: «Herre, dagen lang står jeg på vakt, jeg er på min post hver eneste natt.

⁹ Se, der kommer et tog av vogner med folk og hestespann!» Så tok han til orde og sa: «Falt, falt er Babel! Alle byens gudebilder ligger knust på jorden.»

¹⁰Å, mitt folk, du som er tresket på treskeplassen! Det jeg har hørt fra Herren, hærskares Gud, Israels Gud, det har jeg kunngjort for dere.

Edom

¹¹ Budskap om Duma. Noen roper til meg fra Se'ir: «Vekter, hvor langt på natt, vekter, hvor langt på natt?»

¹²Vekteren svarer: «Det kommer en morgen, men også en natt. Vil dere spørre, så spør! Kom tilbake en annen gang!»

Ødemarken

¹³ Budskap om ødemarken. Dere skal overnatte i krattet i ødemarken, karavaner fra Dedan!

¹⁴Møt de tørste og gi dem vann, dere som bor i Tema! Gå med brød til flyktingene!

¹⁵For de har flyktet for sverd, for dragne sverd og spente buer og krigens byrde.

¹⁶ For så har Herren sagt til meg: Om ett år, slik leiefolk regner året, skal det være slutt på all herligheten i Kedar.

¹⁷Det blir ikke mange igjen av Kedar-heltenes buer. For Herren, Israels Gud, har talt.

Jesaja 22

Jerusalem

¹ Budskap om Syne-dalen. Hva er det med deg? Hvorfor går alle opp på takene?

²Du som er full av høye rop, du larmende by, du jublende by! Dine drepte er ikke drept med sverd, de er ikke døde i krig.

³Dine høvdinger flyktet, alle som en. Uten at buen ble brukt, ble de fanget. Alle de fant, ble fanget, enda de rømte langt av sted.

⁴ Derfor sier jeg: «Se ikke på meg når jeg gråter bittert! Press ikke på meg trøst når mitt folks datter er ødelagt.»

⁵En dag med redsel, nedtrækking og forvirring fra Herren, hærskares Gud, i Syne-dalen: Murer ble brutt ned, og skrik steg mot fjellet.

⁶ Elam løftet pilkoggeret i tog av vogner, folk og hester, og Kir tok dekket av skjoldene.

⁷ De fineste dalene dine ble fulle av vogner og hester, de stilte seg opp ved porten.

⁸ Da tok han bort Judas vern. Den dagen så du etter våpnene i Skoghuset.

⁹ Dere så til de mange revnene i Davidsbyen, dere samlet vannet i Nedredammen,

¹⁰ dere talte husene i Jerusalem, dere rev hus for å styrke muren,

¹¹ dere laget en dam mellom de to murene for vannet fra Gamledammen. Men dere så ikke etter ham som gjorde dette, dere så ikke mot ham som planla det for lenge siden.

¹² Herren, hærskares Gud, kalte dere den dagen til å gråte og klage, til å rake dere snaue og kle dere i sekkestrie.

¹³ Men se, det er jubel og glede! Dere slår i hjel okser og slakter sauer, spiser kjøtt og drikker vin. «Spis og drikk, for i morgen dør vi!»

¹⁴ Men Herren over hærskares har åpenbart for mine ører: «Sannelig, denne skylden blir ikke sonet så lenge dere lever!» sier Herren, hærskares Gud.

Sjebna og Eljakim

¹⁵ Så sier Herren, hærskares Gud: Gå inn til denne forvalteren Sjebna, han som styrer kongens hus!

¹⁶ Hva har du her, og hvem har du der, siden du hugger deg ut en grav? Han hugger seg en grav på et høyt sted, huler ut for seg en bolig i berget.

¹⁷ Se, Herren skal slenge deg bort, ja, slenge deg bort, mann! Han skal rulle deg sammen,

¹⁸ nøste deg til et nøste, kaste deg som en ball til et vidstrakt land. Der skal du dø, og der skal dine stasvogner ende, du skamplott på din herres hus!

¹⁹ Jeg vil drive deg bort fra din stilling og rive deg ned fra din plass.

²⁰ Og den dagen vil jeg kalle på min tjener Eljakim, Hilkias sønn.

²¹Jeg vil kle ham i din drakt, spenne ditt belte om ham og legge din makt i hans hender. Han skal være en far for Jerusalems innbyggere og Judas hus.

²² Jeg legger nøkkelen til Davids hus på hans skulder. Når han åpner, skal ingen lukke, og når han lukker, skal ingen åpne.

²³Jeg slår ham inn som en knagg på et sikkert sted. Han skal bli et æresetet for sin fars hus.

²⁴ På ham skal de henge hele tyngden av hans fars hus, både spirer og blad, alle små kar, fra skåler til krukker.

²⁵Den dagen, sier Herren over hærskaene, skal den løsne, knaggen som var slått inn på et sikkert sted. Den skal rives ut og falle ned, og det som hang på den, skal knuses. For Herren har talt.

Jesaja 23

Tyros og Sidon

¹ Budskap om Tyros. Klag, dere Tarsis-skip! Alt utslettet, husene borte! Da de kom fra kitteerlandet, fikk de se det.

²Vær stille, dere som bor ved kysten, dere kjøpmenn fra Sidon! Dine sendebud dro over havet,

³ over de veldige vann. Sjihors såkorn og Nilens kornhøst ga byen inntekt, den var folkenes markedsplass.

⁴Skam deg, Sidon, du festning ved havet. For havet sier: «Jeg har ikke rier og føder ikke, jeg fosterer ikke gutter og oppdrar ikke jenter.»

⁵Når egypterne får høre det, skal de skjelve som da de hørte om Tyros.

⁶ Dra over til Tarsis, klag, dere som bor ved kysten!

⁷ Er dette den jublende byen deres, den som ble til i eldgammel tid, som førte sitt folk på raske føtter til fjerne steder der de kunne bo?

⁸ Hvem har planlagt dette mot kroningsbyen Tyros, der kjøpmennene var fyrster, der kremmerne var de fornemste på jorden?

⁹Herren over hærs-karene har planlagt det for å ydmyke alt som er stort og stolt, og vanære alle de fornemme på jorden.

¹⁰Dyrk jorden din slik de gjør langs Nilen, du Tarsis-datter! Her er ikke lenger noen havn.

¹¹ Herren har rakt ut sin hånd over havet og fått kongeriker til å skjelve. Han har befalt at Kanaans festninger skal utslettes.

¹²Han sa: Du skal ikke juble mer, datter Sidon, du mishandlede jomfru. Stå opp og dra til kitteerne! Heller ikke der skal du finne ro.

¹³ Se kaldeernes land! De er folket, ikke Assur. De overlot byen til ørkendyr, de reiste sine beleiringstårn, jevnet borgene med jorden og la byen i grus.

¹⁴Klag, dere Tarsis-skip, for festningen din er ødelagt!

¹⁵ På den tid skal Tyros bli glemt i sytti år, så lenge som en konges levetid. Men når de sytti årene er til ende, skal det gå Tyros som det heter i visen om horen:

¹⁶Ta din lyre og gå rundt i byen, du glemte hore. Spill vakkert, syng alt du kan, og folk vil minnes deg.

¹⁷Når de sytti årene er til ende, skal Herren ta seg av Tyros. Da skal byen igjen få horepenger og drive hor med alle kongeriker på jorden.

¹⁸ Men den vinning og lønn som byen får, skal være hellig for Herren. Det skal ikke samles og ikke gjemmes. De som bor foran Herrens ansikt, skal få denne fortjenesten, så de kan spise seg mette og kle seg flott.

Jesaja 24

Den store omveltningen

¹Se, Herren herjer jorden og legger den øde, fordreier ansiktet på den og sprer dem som bor der.

²Da går det folk som prest, slave som herre, slavekvinne som husfrue, kjøper som selger, långiver som låntaker, innkrever som skyldner.

³Herjes, herjes skal jorden og plyndres, plyndres, for dette ordet har Herren talt.

⁴ Jordan sørger og visner, verden tørker bort og visner, både jorden og det høye tørker bort.

⁵Jorden er vanhelliget av dem som bor der. For de har overtrådt lover, forandret forskrifter, brutt den evige pakt.

⁶Derfor blir jorden fortært av forbannelse. De som bor der, må bøte for sin skyld. Derfor brenner de som bor på jorden, bare en liten rest blir tilbake.

⁷Den nye vinen sørger, vinstokken tørker bort, alle som var glade i hjertet, må sukke.

⁸ Trommenes glede tar slutt, lyden av jubel stilner, lyrens glede tar slutt.

⁹Folk drikker ikke vin til sang, det sterke smaker bittert for den som drikker.

¹⁰Knust er den øde byen, stengt er hvert hus, ingen slipper inn.

¹¹I gatene er det klagerop, de har ikke vin, all glede har mørknet, fryd er forvist fra landet.

¹²Byen er lagt øde, porten er knust.

¹³ For blant folkene på jorden skal det bli som når en slår ned oliven, som når de siste druene plukkes.

¹⁴De roper høyt og jubler over Herrens velde. De roper av glede i vest.

¹⁵«Så gi ære til Herren i øst, til Herren Israels Guds navn ved kystene i vest!»

¹⁶Fra jordens ende hører vi sanger til Den rettferdiges pris.

Den siste trengsel

Men jeg må si: Det er ute med meg, ute med meg, ve meg! Svikere sviker! Svik! Svikere sviker!

¹⁷Det blir gru og grav og garn for deg som bor på jorden!

¹⁸ Den som flykter fra gru, skal falle i grav, kommer han seg opp av graven, skal han fanges i garnet. For slusene i det høye er åpnet, og jordens grunnvoller skjelver.

¹⁹Jorden revner og rister, jorden vakler og vingler, jorden skjelver og skaker.

²⁰Jorden sjangler som en drukken og svaier som et skur. Synden ligger tungt på den, den faller og reiser seg ikke mer.

²¹Den dagen skal Herren straffe den høye hær i det høye og jordens konger på jorden.

²²De skal samles som fanger i et hull, stenges inne i et fengsel og langt om lenge få sin straff.

²³ Da skal månen bli til spott og solen til skamme. For Herren over hærskaene er konge på Sion-fjellet og i Jerusalem. Hans eldste skal se hans herlighet.

Jesaja 25

Voldsmenns velde er forbi

¹ Herre, du er min Gud. Jeg lovsynger deg og priser ditt navn. Du har gjort under slik du planla i gammel tid, i troskap og trofasthet.

² Byen gjorde du til en steinrøys, festningsbyen til en ruin. De fremmedes borg er ingen by mer. Aldri skal den bygges opp igjen.

³Derfor skal et mektig folk gi deg ære, folkeslag i voldsmenns by skal frykte deg.

⁴ Du ble et vern for de svake, et vern for de fattige i deres nød, et ly mot styrtregn, en skygge mot heten. For voldsmenns pust er som styrtregn mot muren,

⁵som hete i et uttørret land. Du får de fremmedes larm til å stilne. Som en sky gir skygge mot heten, blir sangen av voldsmenn dempet.

Herrens festmåltid

⁶ På dette fjellet skal Herren over hærskaene gjøre i stand for alle folk et festmåltid med fete retter, et festmåltid med gammel vin, med fete, margfulle retter og gammel, klaret vin.

⁷ På dette fjellet skal han sluke sløret som tilslører alle folk, dekket som tildekker alle folkeslag.

⁸ Han skal sluke døden for evig. Herren Gud skal tørke tårene fra hvert ansikt. Han skal ta bort sitt folks vanære fra hele jorden. For Herren har talt.

⁹ Den dagen skal de si: «Se, dette er vår Gud! Vi håpet på ham, og han frelste oss. Dette er Herren, vi håpet på ham. La oss juble og glede oss over hans frelse!»

Moabs undergang

¹⁰ For Herrens hånd skal hvile over dette fjellet. Men Moab skal han trække ned slik halm trækkes ned i gjødselvann.

¹¹ Der strekker han hendene ut lik en svømmer som legger på svøm. Men Gud slår hans hovmod ned, selv om han kaver med hendene.

¹² Dine høye festningsmurer bryter han ned, river dem ned til de ligger på jorden, i støvet.

Jesaja 26

Takkesang

¹ På den dagen skal denne sangen synges i Juda-landet: Byen er vår styrke. Til frelse reiser han voller og vern.

² Lukk portene opp så det rettferdige folket kan dra inn, de som holder fast ved sin troskap.

³ Du gir varig fred til dem som har et stødig sinn, for de stoler på deg.

⁴ Stol på Herren til alle tider, for han, Herren, er en evig klippe.

⁵ Han har bøyd dem som bor i det høye, den opphøyde byen river han ned, river ned til grunnen og legger den i støvet.

⁶ Fattiges føtter og svakes fottrinn skal trække den under fot.

Lengsel og tillit i nøden

⁷ For den rettferdige er veien jevn. Jevn er stien du bryter for den rettferdige,

⁸ den vei dine lover viser. Herre, vi har satt vårt håp til deg, sjelen lengter etter deg og ditt navn.

⁹Min sjel lengter etter deg om natten, ja, ånden i meg leter etter deg. For når dine lover gjelder på jorden, lærer de rettferd, de som bor i verden.

¹⁰Om den urettferdige får nåde, lærer han ikke rettferd. Han gjør urett i rettens land og ser ikke Herrens høyhet.

¹¹Herre, din hånd er løftet, men ingen ser det. De skal se din lidenskap for folket og skamme seg. Ild skal fortære dine motstandere!

¹² Herre, du gir oss fred, for alt vi har gjort, har du gjort for oss.

¹³Herre, vår Gud! Andre herrer enn du har hersket over oss, bare deg og ditt navn vil vi prise.

¹⁴ Døde blir ikke levende, dødnings står ikke opp. For du har krevd dem til regnskap og tilintetgjort dem, utslettet hvert minne om dem.

¹⁵Du har gjort folket større, Herre, gjort folket større og vist din herlighet, du har utvidet alle landets grenser.

¹⁶ Herre, de søkte deg i nøden og hvisket fram bønner da du straffet dem.

¹⁷ Slik en kvinne vrir seg og skriker når riene kommer og hun skal føde, slik er vi for ditt ansikt, Herre.

¹⁸Vi var med barn, vi fikk rier, men vi fødte vind. Vi har ikke brakt landet frelse, ingen blir født til å bo på jorden.

¹⁹ Dine døde skal bli levende, mine lik skal stå opp. Våkn opp og rop av fryd, dere som ligger i støvet! For din dugg er en dugg av lys, og jorden gjør dødnings levende.

²⁰ Gå, mitt folk! Gå inn i dine rom og lukk dørene etter deg! Hold deg skjult et øyeblikk til harmen er gått over!

²¹ Og se, Herren går ut fra sitt sted for å kreve dem som bor på jorden, til regnskap for deres synd. Jorden skal vise fram sitt blod og ikke lenger skjule de drepte.

Jesaja 27

¹ Den dagen skal Herren straffe med sitt harde og store og sterke sverd den flyktende slangen Leviatan, den buktende slangen Leviatan. Han skal drepe uhyret i havet.

Herren vokter sin vingård

² Den dagen skal de si: Syng om den herlige vingården!

³ Jeg, Herren, vokter den og vanner den til alle tider. Jeg vokter den dag og natt så ingen skal skade den.

⁴ Harm er jeg ikke, men om den gir meg torn og tistel, vil jeg gå til strid og brenne opp alt sammen,

⁵ om den ikke søker vern hos meg og slutter fred, ja, slutter fred med meg.

Herren samler sitt folk

⁶ I dager som kommer, skal Jakob slå rot, Israel skal vokse og blomstre og fylle jorden med grøde.

⁷ Har han slått dem slik han slo den som slo dem? Eller ble de drept slik de som drepte dem, ble drept?

⁸ Ved å skremme dem opp og jage dem bort gikk du i rette med dem. Han drev dem bort med sin sterke storm på østavindens dag.

⁹ Slik skal Jakobs skyld bli sonet, dette er fruktene av at hans synd blir tatt bort: Hver alterstein skal bli knust som kalkstein. Asjera-stolpene og røkelsesaltrene skal ikke bli stående.

¹⁰ Ensom er festningsbyen, en folketom boplass, forlatt som en ørken. Der beiter kalven, den legger seg og eter opp hver kvist.

¹¹ Når greinene tørker, blir de knekket. Kvinner kommer og tenner opp med dem. Dette er ikke et folk med forstand. Han som laget det, vil ikke forbarme seg, han som formet det, vil ikke være nådig.

¹² På den dagen skal Herren slå korn ut av aksene fra Storelven til Egypterbekken, og dere israelitter skal samles inn én og én.

¹³ Den dagen skal de blåse i et stort horn. Og de bortkomne i Assur og de som er spredt omkring i Egypt, skal komme og tilbe Herren på det hellige fjell i Jerusalem.

Jesaja 28

Storm over lederne i Samaria

¹ Ve den prektige kransen, Efraims herlige hodepyrd, en visnende blomst. Efraims fruktbare landskap krones av fulle menn utslått av vin.

² Se, Herren har en som er sterk og mektig som en haglskur og en herjende storm, som en kraftig regnskur med vann som flommer. Med hånden slår han den prektige kransen til jorden,

³Efraims fulle menn skal tråkkes under fot.

⁴Den visnende blomsten, hans herlige hodepyrd på toppen av den fruktbare dalsiden, skal bli som en forsommerfiken: Så fort noen ser den og får den i hånden, sluker han den.

⁵ Den dagen skal Herren over hærskaene bli en fager krans og en strålende krone for den rest som er igjen av hans folk.

⁶ Han skal gi rettens ånd til den som sitter til doms, og styrke til dem som slår angrep tilbake fra porten.

Domsord mot prest og profet

⁷ Også disse sjangler av vin, raver av sterk drikk: Prest og profet sjangler av drikk, er fortumlet av vin, raver av drikk, sjangler når de har syn, vakler når de dømmer.

⁸For alle bord er fulle av spy og skitt. Ikke en ren flekk!

⁹Hvem vil han gi kunnskap, hvem vil han forklare sitt budskap? De som er avvent fra melk, som er tatt fra brystet?

¹⁰ «Sav lasav, sav lasav, kav lakav, kav lakav, litt her, litt der!»

¹¹ For med stammende lepper og på fremmed tungemål skal han tale til dette folket,

¹² han som sa til dem: «Her er hvilen, la den trette få hvile, her er ro.» Men de ville ikke høre.

¹³ Så skal Herrens ord til dem bli: «Sav lasav, sav lasav, kav lakav, kav lakav, litt her, litt der!» – så de skal snuble når de går, falle bakover og skamslå seg, gå i snaren og bli fanget.

Hjørnesteinen på Sion

¹⁴ Derfor, hør Herrens ord, dere spottere som hersker over dette folket i Jerusalem!

¹⁵ For dere sier: «Vi har sluttet pakt med døden og gjort avtale med dødsriket. Når flommen kommer strømmende, skal den ikke nå oss. For vi har gjort løgn til vårt ly og gjemt oss bak svik.»

¹⁶ Derfor, så sier Herren Gud: Se, jeg legger en grunnstein på Sion, en stein som er utprøvd, en kostbar hjørnestein, et sikkert fundament. Den som tror, har ingen hast.

Underlig er Herrens gjerning

¹⁷ Jeg vil gjøre rett til målesnor, rettferdighet til vektlodd. Hagl skal feie bort løgnens ly, vann skal oversvømme gjemmestedet.

¹⁸ Pakten med døden skal oppheves, avtalen med dødsriket skal ikke stå ved lag. Når flommen kommer strømmende, skal dere trækkes ned.

¹⁹ Hver gang den kommer, skal den ta dere. For den kommer morgen etter morgen, dag og natt. Den som forstår budskapet, må skjelve.

²⁰ Sengen er for kort til å strekke seg i og teppet for lite til å dekke seg med.

²¹ For Herren skal reise seg som på Perasim-fjellet og rase som i dalen ved Gibeon. Han skal gjøre sin gjerning, en underlig gjerning. Han skal utføre sitt verk, et fremmed verk.

²² Og nå, hold opp med å spotte så lenkene ikke blir strammet. For fra Herren, hærskares Gud, har jeg hørt at utslettelse er bestemt for hele jorden.

Gud er stor i visdom

²³ Vend øret til og hør på meg, lytt og hør hva jeg sier!

²⁴Når bonden vil så, holder han da på hele tiden med å pløye, snu og harve sin jord?

²⁵ Når han har jevnet åkeren, sprer han ikke da dill og strør ut karve, sår han ikke hvete i rader, bygg på et egnet sted og spelt langs kantene?

²⁶Hans Gud har vist ham den rette måten og lært ham hvordan det skal gjøres.

²⁷For dill blir ikke tresket med slede, og karve blir ikke overkjørt av vognhjul. Nei, dill blir banket ut med stav og karve med en kjepp.

²⁸Blir brødkornet knust? Nei, en tresker det ikke for alltid. En driver vognhjul og hester over det, men lar dem ikke knuse kornet.

²⁹Også dette kommer fra Herren over hærskaene. Hans råd er underfulle, hans visdom er stor.

Jesaja 29

Jerusalems trengsel

¹ Ve Ariel, Ariel, byen som David beleiret! Legg år til år, la høytider komme og gå!

²Jeg gjør det trangt for Ariel, det skal bli sorg og sut, da skal byen bli et Ariel for meg.

³ Jeg skal beleire deg som David, omringe deg med voller og reise skanser imot deg.

⁴Da blir du bøyd og må tale fra jorden, nede fra støvet kommer ditt ord, som gjenferd fra jorden er din stemme, fra støvet hvisker du ditt ord.

⁵De mange frekke skal bli som fint støv, de mange voldsmenn som fykende agner. Plutselig, på et øyeblikk

⁶ kommer straffen fra Herren over hærskaene, med torden og jordskjelv og tunge drønn, med vindkast og storm og fortærende ild.

⁷Som en drøm, et syn om natten, skal de mange folkeslagene være som kjemper mot Ariel, alle som kjemper mot byen og borgen og gjør det trangt for den.

⁸Det blir som når den sultne drømmer, og se, der er mat! og han våkner og er like sulten, som når den tørste drømmer, og se, der er drikke! og han våkner utslitt og tørst. Slik skal det gå med de mange folkeslagene som kjemper mot Sion-fjellet.

Folket er forblindet

⁹Forvirr dere selv og vær forvirret, kleb øynene igjen og vær blinde! Vær fulle, men ikke av vin, sjangle, men ikke av sterk drikk!

¹⁰ For Herren har øst over dere en ånd som gir dyp søvn. Han har lukket øynene deres – profetene, og dekket til hodene deres – seerne.

¹¹For dere har hvert syn blitt som ord i en forseglet bok. Om en gir den til en som forstår skrift, og sier: «Les dette!» så svarer han: «Jeg kan ikke, den er forseglet.»

¹²Om en gir boken til en som ikke forstår skrift, og sier: «Les dette!» så svarer han: «Jeg forstår ikke skrift.»

¹³ Herren sa: Dette folket kommer nær meg med munnen og ærer meg med leppene, men hjertet er langt borte fra meg, og den frykt de har for meg, er et tillært menneskebud.

¹⁴ Derfor vil jeg fortsette å forundre dette folket på underlig og underfullt vis. Da skal visdommen til deres vise forgå, og klokskapen til deres kloke skal skjule seg.

Pottemakeren og leiren

¹⁵ Ve dem som søker ned i dypet, bort fra Herren, for å skjule sin plan! I mørket skjer gjerningene deres. De sier: «Hvem ser oss? Hvem vet om oss?»

¹⁶ Dere snur det opp ned! Skal ikke pottemakeren settes høyere enn leiren? Kan verket si om håndverkeren: «Han har ikke laget meg», og karet om pottemakeren: «Han forstår ingenting»?

Guds navn skal helliges

¹⁷ Om bare en liten stund skal Libanon bli en frukthage, og en frukthage skal regnes som skog.

¹⁸ Den dagen skal de døve høre skrevne ord, og selv i skumring og mørke skal blindes øyne se.

¹⁹Igjen skal de hjelpeløse glede seg i Herren, de fattigste blant mennesker skal juble over Israels Hellige.

²⁰For det er ute med voldsmannen, borte er spotteren, utryddet er alle ondskapens voktere,

²¹ de som med sitt ord dømte folk skyldige, la snarer for den som hevdet retten i byporten, og med tomme ord drev rettferdige bort.

²²Derfor, så sier Herren til Jakobs hus, han som fridde Abraham ut: Nå skal ikke Jakob bli til skamme, nå skal ikke ansiktet hans blekne mer.

²³ For når han og barna hans ser det mine hender har gjort blant dem, da skal de hellige mitt navn, de skal hellige ham som er Jakobs Hellige, og skjelve for Israels Gud.

²⁴De som går seg vill i ånden, skal få innsikt, og de som murrer, skal få lærdom.

Jesaja 30

Egypt kan ikke gi vern

¹ Ve de trassige barna! sier Herren. De gjennomfører planer som ikke er fra meg, og slutter forbund som ikke er i min ånd. Slik legger de synd til synd.

² De drar ned til Egypt for å søke vern hos farao og finne ly i skyggen av Egypt, men de spør ikke meg om råd.

³ Men faraos vern skal bli til skam for dere, ly i skyggen av Egypt skal bli til vanære.

⁴ For stormennene er i Soan, og sendemennene har nådd fram til Hanes,

⁵men de blir alle til skamme hos et folk som ikke kan hjelpe dem, som verken er til hjelp eller nytte, men bare til skam og vanære.

⁶ Budskap om dyrene i Negev. Gjennom et land med nød og trengsel, løver og løvinner, hoggorm og flygende serafslanger fører de sin rikdom på eselrygg, sine skatter på kamelpukler til et folk som ikke kan hjelpe.

⁷ Egypt er forgjengelig, hjelpen forgjeves. Derfor kaller jeg landet «Rahab brakt til ro».

⁸ Gå nå inn og skriv dette på en tavle for dem, skriv det inn i en bokrull så det for kommende dager kan være et vitnesbyrd til evig tid.

Urett fører til fall

⁹For dette er et opprørsk folk, barn som lyver, barn som ikke vil lyde Herrens lov.

¹⁰ De sier til seerne: «Ikke sel!» og til profetene: «Ikke bring oss syner om det som er rett! Si oss glatte ord, bring oss illusjoner.

¹¹Vik av fra veien, bøy av fra stien, la oss være i fred for Israels Hellige.»

¹² Derfor sier Israels Hellige: Dere forkastet dette ordet, stolte på vold og svik og støttet dere til slikt.

¹³Derfor blir deres skyld lik en sprekk som utvider seg i en høy mur, til muren plutselig, på et øyeblikk, faller sammen og blir knust.

¹⁴ Den blir knust slik et leirkar blir slått i stykker og ikke tatt vare på. Blant stykkene finnes det ikke ett skår som kan brukes til å hente glør fra ildstedet eller til å øse vann fra brønnen.

I stillhet og tillit

¹⁵ For så sier Herren Gud, Israels Hellige: «Hvis dere vender om og holder dere i ro, skal dere bli frelst. I stillhet og tillit skal deres styrke være.» Men dere ville ikke.

¹⁶ Dere sa: «Nei, vi rømmer til hest!» Jammen skal dere rømme! «Vi rir på raske hester!» De som forfølger, er raskere!

¹⁷ Tusen skal flykte når én mann truer, for trussel fra fem skal dere rømme til det ikke er annet igjen av dere enn en stang på en fjelltopp, et banner på en haug.

18 Og derfor lengter Herren etter å vise dere nåde, derfor reiser han seg for å vise barmhjertighet. For Herren er rettens Gud. Salige er alle som venter på ham!

Dette er veien

19 Du folk på Sion, du som bor i Jerusalem, gråt ikke mer! Når du roper, vil han være deg nådig. Når han hører, vil han svare deg.

20 Herren gir dere nødens brød og trengselens vann. Men din lærer skal ikke lenger skjule seg. Dine øyne skal se læreren,

21 og dine ører skal høre dette ordet bak deg: «Dette er veien, gå på den!» når du vil til høyre eller til venstre.

22 Da skal dere regne som urene de sølvkledde gudebildene du har, og gullplatene på de støpte bildene. Du skal slenge dem bort som urene filler. «Skitt!» skal du si.

23 Da skal han gi regn til kornet du sår i åkeren, og brød av grøden som åkeren bærer, og det skal være rikelig og raust. Den dagen skal buskapen din få beite på vidstrakte marker.

24 Oksene og eslene som arbeider på åkeren, får ete surt fôr som kastes til dem med skyffel og greip.

25 På alle høye fjell og alle store hauger skal det være bekker og rennende vann på den store drapsdagen når tårnene faller.

26 Månen skal lyse som solen, og sollyset skal bli sju ganger så sterkt, lik lyset for sju dager, den dagen Herren forbinder sitt knuste folk og helbreder såret etter slagene.

Assur faller

27 Se, Herrens navn kommer fra det fjerne. Hans vrede er brennende, hans byrde er tung, hans lepper er fulle av harme, hans tunge er som fortærende ild.

28 Hans pust er lik en flommende elv som rekker til halsen. Han legger et åk av løgn på folkeslagene, et bittel som fører vill, i folkenes munn.

29 Da skal det lyde sang hos dere som den natten man helliger seg til fest, og hjertet skal glede seg lik en som kommer med fløytespill til Herrens fjell, til Israels klippe.

30 Herren lar sin veldige røst lyde og viser sin arm som slår med brennende vrede og fortærende ild, med storm og styrtregn og haglsteiner.

31 Ja, Assur blir rammet av skrekk for Herrens røst når han slår med staven.

32 Og til hver omgang Herren gir når han svinger sin straffende stokk over ham, høres tromme og lyre. I striden svinger han sin arm og fører kampen mot ham.

33 Ja, et ildsted er alt gjort i stand og er bestemt for kongen. Bålet er gjort høyt og vidt med ild og ved i mengde. Som en svovelstrøm skal Herrens pust sette det i brann.

Jesaja 31

Guds makt og menneskemakt

1 Ve dem som drar ned til Egypt etter hjelp! De støtter seg til hester, de stoler på vogner fordi de er mange, og på ryttere fordi de er tallrike. Men de vender seg ikke til Israels Hellige, de søker ikke Herren.

2 Men også han er vis. Han lar ulykken komme, sine ord tar han ikke tilbake. Han reiser seg mot de ondes hus og mot ugjerningsmenn som kommer til hjelp.

3 Egypterne er mennesker, ikke guder, hestene er kjøtt, ikke ånd. Herren strekker ut hånden. Da snubler den som hjelper, da faller den som hjelpes, de skal gå til grunne alle sammen.

4 For så har Herren sagt til meg: Slik løven og ungløven knurrer over sitt bytte og ikke blir skremt av rop eller dukker seg for ståk når en stor flokk gjetere samler seg mot dem, slik skal Herren over hærskaene stige ned og stride mot Sions fjell og høyde.

5 Lik flygende fugler skal Herren over hærskaene forsvare Jerusalem, forsvare og berge, gå forbi og utfri.

6 Vend om til ham som israelittene har falt fra så dypt!

⁷ Den dagen skal alle forkaste avgudene av sølv og avgudene av gull som deres egne hender har laget til synd.

⁸ Assur skal falle, men ikke for manns sverd, han skal felles, men ikke av menneskesverd. Han skal flykte for sverdet, hans unge menn må gjøre tvangsarbeid.

⁹ Hans klippe skal dra bort i redsel, hans fyrster skremmes bort fra banneret, sier Herren, han som har en ild i Sion og en ovn i Jerusalem.

Jesaja 32

Når kongen regjerer med rettferd

¹ Se, med rettferd skal kongen regjere og stormenn styre med rett.

² De skal være som et ly mot vinden og et skjul mot styrtregn, som rennende bekker i tørt land, som skyggen av en mektig klippe på utpint jord.

³ Seende øyne blir ikke blinde, hørende ører skal lytte.

⁴ Tankeløse hjerter skal lære å forstå, stammende tunger skal tale lett og klart.

⁵ Dåren skal ikke lenger kalles stormann og kjeltringen ikke kalles fornem.

⁶ For dåren taler dårskap, hans hjerte volder ondt: Han gjør gudløs gjerning, taler galt om Herren, lar den sultne savne mat og den tørste mangle drikke.

⁷ Kjeltringens våpen er onde. Han legger skamløse planer, vil skade de hjelpeløse med løgn når den fattige taler sin sak.

⁸ Men stormannen legger store planer. Han står fast på det som er stort.

Før frelsetiden kommer

⁹ Sorgløse kvinner, stå opp, hør min røst! Trygge døtre, lytt til mitt ord!

¹⁰ I dager og år skal dere skjelve, dere trygge. For vin høsten slår feil, frukthøsten kommer ikke.

¹¹ Skjelv, dere sorgløse, skjelv, dere trygge! Kle dere nakne, bind sekkestrie om hoftene!

¹²De klager over brystene, over de herlige åkrene, over de fruktbare vinstokkene,

¹³over mitt folks jord, der torn og tistel skyter opp, ja, over hvert lykkelig hus i den jublende byen.

¹⁴ For borgen er oppgitt og den larmende byen forlatt. Haug og vaktårn er for alltid blitt gjemmesteder der villesler gleder seg og buskaper beiter,

¹⁵ helt til Ånd blir øst ut over oss fra det høye. Da skal ørkenen bli til en frukthage, og en frukthage skal regnes som skog.

¹⁶I ørkenen skal retten slå seg ned, i frukthagen skal rettferdighet bo.

¹⁷Da skal rettferds verk være fred, rettferds gjerning trygghet og ro til evig tid.

¹⁸ Mitt folk skal bo på en fredelig boplass, i trygge hjem og på sikre hvilesteder.

¹⁹ Skogen skal felles og falle, byen skal synke i dypet.

²⁰Salige er dere som sår ved alle vann, og som lar okse og esel gå fritt omkring.

Jesaja 33

Jerusalems nød og frelse

¹ Ve deg som herjer, men ikke selv er herjet, ve deg som sviker uten å være sveket! Når du har herjet fra deg, skal du herjes, når du har sveket ferdig, skal de svike deg.

² Vær oss nådig, Herre, til deg setter vi vårt håp! Vær vår styrke morgen etter morgen, vår frelse i nødens tid!

³ For den veldige larmen flykter folkene, når du reiser deg, blir folkeslag spredt.

⁴De sanker bytte hos dere som gnagende gresshopper, de stormer fram i sverm.

⁵ Opphøyd er Herren, han bor i det høye. Han fyller Sion med rett og rettferd.

⁶Da skal trygge tider komme til deg, rikdom av frelse, visdom og kunnskap, frykt for Herren, det er hans skatt.

⁷ Se, folket i Ariel klager på gaten, de som forhandlet om fred, gråter bittert.

- ⁸ Veiene ligger øde, ingen ferdes på stiene mer. Pakten brytes, vitner foraktes, et menneske regnes ikke for noe.
- ⁹ Landet sørger og tørker ut, Libanon visner av skam, Saron er blitt som en ødemark, Basan og Karmel mister løvet.
- ¹⁰ Nå vil jeg reise meg, sier Herren, nå vil jeg stå opp, nå vil jeg stige fram.
- ¹¹ Dere unnfanger høy og føder halm, pusten deres er en ild som fortærer dere.
- ¹² Folkene blir brent til kalk, satt fyr på som nedhugget tornekratt.
- ¹³ Hør hva jeg vil gjøre, dere som er langt borte, kjenn min styrke, dere som er nær!
- ¹⁴ Synderne på Sion er slått av skrekk, angst griper de ugudelige: «Hvem av oss kan bo ved en fortærende ild, hvem av oss kan bo ved evige flammer?»
- ¹⁵ «Den som går rettferdig fram, taler det som er rett, forakter fortjeneste av utpressing, vinker bestikkelse bort, lukker ørene for rykter om drap og lukker øynene for det som er ondt,
- ¹⁶ han får bo på høye steder og ta tilflukt i klippeborger, han får sitt brød og har alltid vann.»
- ¹⁷ Dine øyne skal få se kongen i hans skjønnhet, de skal få se et vidstrakt land.
- ¹⁸ I redsel skal ditt hjerte tenke: Hvor er han som talte? Hvor er han som veide? Hvor er han som talte tårnene?
- ¹⁹ Du kan ikke se det frekke folket, folket med et vanskelig språk som ingen kan skjønne, med stammende tunge som ingen kan forstå.
- ²⁰ Se på Sion, våre høytiders by! Dine øyne skal se Jerusalem, en trygg boplass, et telt som ikke skal flyttes, med pluggen som aldri skal rykkes opp, og snorer som ikke skal slites av.
- ²¹ For der er Herren, den mektige, med oss, et sted med brede elver og strømmen. Men der skal ingen båt bli rodd og ingen mektig skute seile.

²²For Herren er vår dommer, Herren er vår lovgiver, Herren er vår konge, han skal frelse oss.

²³Tauene dine er slakke, de holder ikke stangen på plass og folder ikke ut banneret. Stort er det byttet som da blir fordelt, selv lamme raner og røver.

²⁴Ingen innbygger skal si: «Jeg er syk.» Folket som bor der, har fått sine synder tilgitt.

Jesaja 34

Dommen over Edom

¹ Kom og hør, dere folkeslag, lytt, dere folk! Jorden og alt som fyller den, skal høre, verden og alt som spirer der!

² For Herren er harm på alle folk, han er vred på hele deres hær. Han har slått dem med bann og gitt dem over til slakting.

³ De drepte blir slengt til side, stank stiger fra likene, og blod flyter på fjellene.

⁴ Oppløst blir hele himmelens hær, som en bokrull blir himmelen rullet sammen. Hele dens hær skal visne som løvet på vinstokken visner og frukten på fikentreet skrumper inn.

⁵For mitt sverd har drukket seg utørst i himmelen, nå farer det ned over Edom til dom over folket jeg slår med bann.

⁶ Herren har et sverd fullt av blod, det drypper av fett, av blod fra lam og bukker, av nyrefett fra værer. Det er offerslakting for Herren i Bosra, stor nedslakting i Edom.

⁷Sammen med dem skal villokser falle, unge stuter og sterke okser. Jorden skal drikke seg utørst av blod og støvet gjødsles med fett.

⁸ Det er hevners dag for Herren, gjengjeldelsens år i striden om Sion.

⁹Elvene skal bli til bek og støvet til svovel, landet blir til brennende bek.

¹⁰ Verken dag eller natt skal det slukne, evig skal røyken stige. Fra slekt til slekt skal det ligge øde, evig og aldri skal noen krysse det.

¹¹ Pelikan og hegre skal ta det i eie, ugle og ravn skal bo i det. Målesnor og lodd skal strekkes over det, landet skal bli øde og tomt.

¹² Det finnes ikke stormenn der som kan utrope en konge, det er ute med alle ledere.

¹³ I slottene vokser det tornekratt, nesler og tistler i borgene. Landet blir boplass for sjakaler, tilholdssted for strutser.

¹⁴ Hyener og ørkendyr møtes, bukker kaller på hverandre. Også Lilit slår seg til ro der og finner seg et hvilested.

¹⁵ Små ugler bygger rede og legger sine egg der, ruger og klekker dem ut i skyggen. Falkene samles der med hverandre.

¹⁶ Se etter i Herrens bok og les! Ikke én av disse skal mangle, ingen skal lete etter de andre. For Herrens munn har påbudt det, det er hans Ånd som samler dem,

¹⁷ og det er han som har kastet lodd for dem. Med målesnor i hånden deler han landet mellom dem. De skal ta det i eie til evig tid og bo i det fra slekt til slekt.

Jesaja 35

Den hellige veien

¹ Ørken og tørt land skal glede seg, ødemarken skal juble og blomstre. Som liljen

² skal den blomstre og juble, ja, rope av fryd. Libanons herlighet har den fått, Karmels og Sarons glans. De skal få se Herrens herlighet, vår Guds glans.

³ Styrk de slappe hender, gjør de ustøe knærne sterke!

⁴ Si til de urolige hjerter: Vær sterke, ikke redde! Se, deres Gud! Han kommer med hevn, med gjengjeld fra Gud. Selv kommer han og frelser dere.

⁵ Da skal blindes øyne åpnes og døves ører lukkes opp.

⁶ Da skal den lamme springe som en hjort, og den stummes tunge skal juble. For vann bryter fram i ørkenen og bekker i ødemarken.

⁷Glødende sand blir til innsjø, det tørste land til kilder med vann. Sjakalers boplass blir et hvilested hvor gresset gror mellom rør og siv.

⁸ Og der skal det være en vei, Den hellige vei skal den kalles. På den skal ingen uren ferdes. Den skal være der for dem. Ingen som går på veien, selv ikke dårer, skal gå seg vill.

⁹Men der skal det ikke være noen løve, rovdyr skal ikke gå på den, de skal ikke finnes mer. Men de som er løst ut, skal gå der,

¹⁰ de som Herren har fridd ut, skal vende tilbake. De kommer til Sion med jubel, med evig glede om sin panne. Fryd og glede griper dem, sorg og sukk må flykte.

Jesaja 36

Sanheribs hærferd mot Juda

¹ Det var i det fjortende året Hiskia var konge, at assyrerkongen Sanherib dro opp mot alle de befestede byene i Juda og tok dem.

² Assyrerkongen sendte en kommandant med en stor hær fra Lakisj mot kong Hiskia i Jerusalem. Han stilte seg opp ved vannledningen fra Øvredammen, ved veien til vaskeplassen.

³ Da gikk borgherren Eljakim, sønn av Hilkia, ut til ham sammen med riksskriveren Sjebna og kansleren Joah, sønn av Asaf.

⁴ Kommandanten ropte til dem: Si til Hiskia: Så sier storkongen, kongen av Assur: Hva er det du stoler på, siden du kjenner deg så trygg?

⁵ Mener du virkelig at tomme ord er råd og styrke i krig? Hvem er det du stoler på, siden du har gjort opprør mot meg?

⁶ Du stoler på Egypt, den brukne rørstaven! Om noen støtter seg på den, trenger den inn i hånden hans og gjennomborer den. Slik er farao, kongen i Egypt, mot alle som stoler på ham.

⁷Men hvis du svarer meg: «Det er Herren vår Gud vi stoler på», da spør jeg deg: Var det ikke hans offerhauger og altere Hiskia tok bort da han sa til folket i Juda og Jerusalem: «Bare foran dette alteret skal dere bøye dere og tilbe»?

⁸Inngå nå et veddemål med min herre, kongen av Assur: Jeg gir deg to tusen hester hvis du kan skaffe ryttere til dem.

⁹Hvordan kan du da drive tilbake en eneste stattholder, en av min herres minste tjenere, du som stoler på vogner og ryttere fra Egypt?

¹⁰Tror du at jeg har dratt opp mot dette landet for å ødelegge det mot Herrens vilje? Herren selv sa til meg: Dra opp mot dette landet og ødelegg det!

¹¹Da sa Eljakim, Sjubna og Joah til kommandanten: «Snakk til dine tjenere på arameisk, for vi skjønner det. Snakk ikke judeisk til oss så folket på muren hører det!»

¹²Men kommandanten svarte: «Tror du min herre har sendt meg for å si dette bare til din herre og til deg? Nei, det er like mye til mennene som sitter på muren, de som snart må ete sin egen skitt og drikke sitt eget piss, slik som dere.»

¹³Og kommandanten ble stående og ropte med høy stemme på judeisk: Hør hva storkongen, kongen av Assur, sier!

¹⁴Så sier kongen: La ikke Hiskia lure dere! For han er ikke i stand til å berge dere.

¹⁵La ikke Hiskia få dere til å stole på Herren når han sier: «Herren vil sikkert berge oss; denne byen skal ikke overgis i assyrerkongens hender.»

¹⁶Hør ikke på Hiskia! For så sier kongen av Assur: Slutt fred med meg og overgi dere til meg! Så skal dere få spise, hver av sin vinstokk og sitt fikentre, og drikke vann, hver av sin brønn,

¹⁷inntil jeg kommer og tar dere med til et land som ligner deres eget, et land med korn og ny vin, et land med brød og vingårder.

¹⁸ La ikke Hiskia villedde dere og si: «Herren vil berge oss!» Har kanskje andre folks guder reddet sine land fra assyrerkongens hånd?

¹⁹ Hvor er Hamats og Arpads guder? Hvor er Sefarvajims guder? Har de reddet Samaria ut av min hånd?

²⁰ Hvem er det av gudene i alle disse landene som har reddet sitt land ut av min hånd? Og så skulle Herren kunne berge Jerusalem!

²¹ De tidde og svarte ikke et ord. For det var kongens ordre at de ikke skulle svare ham.

²² Så kom borgherren Eljakim, sønn av Hilkia, riksskriveren Sjebna og kansleren Joah, sønn av Asaf, med flerrede klær til Hiskia, og de meldte ham det kommandanten hadde sagt.

Jesaja 37

Herren berger Jerusalem

¹ Da kong Hiskia hørte dette, flerret han klærne sine, kledde seg i sekkestrie og gikk inn i Herrens hus.

² Så sendte han borgherren Eljakim, riksskriveren Sjebna og de eldste av prestene, kledd i sekkestrie, til profeten Jesaja, sønn av Amos.

³ De sa til ham: «Så sier Hiskia: Dette er en dag med trengsel, straff og vanære. For barna er kommet til livmormunnen, men det er ingen kraft til å føde.

⁴ Kanskje Herren din Gud har hørt de ordene kommandanten har talt, han som er sendt av sin herre, assyrerkongen, for å håne den levende Gud. Kanskje Herren din Gud vil straffe ham for ordene han har hørt. Send nå opp en bønn for den rest som ennå er igjen!»

⁵ Da kong Hiskias menn kom til Jesaja,

⁶ sa han til dem: «Si til deres herre: Så sier Herren: Vær ikke redd for ordene du har hørt, de hånsordene som assyrerkongens menn har talt mot meg!

⁷ Nå skal jeg sette ham på en tanke. Han skal høre et rykte og vende tilbake til sitt eget land, og der vil jeg la ham falle for sverd.»

⁸Da kommandanten fikk høre at assyrerkongen hadde brutt opp fra Lakisj, dro han bort og fant kongen i kamp mot Libna.

⁹ Kongen fikk nå melding om at Tirhaka, kongen i Kusj, var dratt ut for å kjempe mot ham. Da han hørte det, sendte han bud til Hiskia og sa:

¹⁰«Så skal dere si til Juda-kongen Hiskia: La deg ikke lure av din Gud som du stoler på, når han sier: Jerusalem skal ikke falle i hendene på assyrerkongen.

¹¹ Du har selv hørt hva assyrerkongene har gjort med alle landene de har slått med bann og ødelagt. Og så skulle du bli berget?

¹² Er de blitt berget av gudene sine, de folkene som mine fedre gjorde ende på: folkene i Gosan, Harran og Resef eller innbyggerne fra Eden i Telassar?

¹³Hvor er nå kongene i Hamat og Arpad, kongen i byen Sefarvajim og kongene i Hena og Ivva?»

¹⁴Da Hiskia hadde mottatt og lest brevet som sendemennene hadde med seg, gikk han opp til Herrens hus og bredte det ut for Herrensansikt.

¹⁵Hiskia ba til Herren og sa:

¹⁶ «Herre over hærskaene, Israels Gud, du som troner over kjerubene. Du alene er Gud over alle kongeriker på jorden, du som skapte himmelen og jorden.

¹⁷ Herre, vend øret til og hør! Herre, lukk øynene opp og se! Hør de ordene som Sanherib har sendt for å håne den levende Gud.

¹⁸Herre, det er sant at assyrerkongene har lagt alle land øde

¹⁹ og kastet gudene deres på ilden. Men de er ikke guder, bare et verk av menneskehender, laget av tre og stein. Dem har de ødelagt.

²⁰ Men du, Herre, vår Gud, frels oss nå fra hans hånd, så alle riker på jorden kan forstå at du alene er Herren.»

²¹ Da sendte Jesaja, sønn av Amos, dette budet til Hiskia: Så sier Herren, Israels Gud, om den bønnen du ba til meg om Sanherib, kongen av Assur.

²²Dette er det ordet som Herren taler mot ham: Jomfruen håner deg, datter Sion spotter deg; datter Jerusalem rister på hodet.

²³Hvem er det du krenker og vanærer? Hvem roper du opp imot? Høyt løfter du dine øyne mot Israels Hellige.

²⁴Du lot dine tjenere spotte Herren og sa: «Med mine mange vogner dro jeg opp til de høyeste fjell, til Libanons fjerneste trakter. Der hogg jeg ned høyvokste sedertrær og de fineste sypresser. Jeg nådde den høyeste topp der skogen sto tettest.

²⁵Jeg grov og drakk av fremmede vann. Med fotsålene tørket jeg ut alle elvene i Egypt.»

²⁶Har du ikke hørt det? Jeg gjorde det for lenge siden, jeg formet det i eldgammel tid, og nå lar jeg det skje. Så kunne du ødelegge festningsbyer og gjøre dem til ruinhauger.

²⁷ De som bodde der, sto med kraftløse hender, fylt av skrekk og skam. De ble som gresset på marken, grønne vekster og gress på tak, som svis av før det vokser til.

²⁸ Om du sitter, kommer eller går, vet jeg det – og om du raser mot meg.

²⁹ Men fordi du raser mot meg og ditt overmot har nådd mine ører, setter jeg ring i nesen på deg og legger bissel i munnen på deg. Så fører jeg deg tilbake den veien du kom.

³⁰Dette skal du ha til tegn: Første året skal dere spise korn som vokser av seg selv, andre året kornet som vokser av det igjen, men tredje året skal dere så og høste, plante vinmarker og spise frukten!

³¹ Den rest av Judas hus som blir berget, skal igjen skyte dype røtter, greinene skal bære frukt.

³²For fra Jerusalem kommer en rest, fra Sion-fjellet en flokk som er berget. Herren over hærskaene skal gjøre dette i sin brennende iver.

³³ Derfor sier Herren om assyrerkongen: Han skal ikke komme inn i denne byen og ikke skyte en pil dit inn. Han skal ikke gå imot den med skjold og ikke kaste opp en voll mot den.

³⁴ Den veien han kom, skal han vende tilbake, i denne byen skal han ikke komme inn, sier Herren.

³⁵ Jeg vil verne denne byen og berge den for min egen skyld og for min tjener Davids skyld.

³⁶ Så gikk Herrens engel ut og slo i hjel et hundre og åttifem tusen mann i assyrernes leir. Da folk sto opp om morgenen, fikk de se alle de døde kroppene som lå der.

³⁷ Da brøt assyrerkongen Sanherib opp og dro hjem igjen. Og siden holdt han seg i ro i Ninive.

³⁸ En gang mens han bøyde seg i bønn for guden Nisrok i hans tempel, hogg sønnene Adrammelek og Sareser ham ned med sverd. De flyktet til Araratlandet. Og Sanheribs sønn Asar-Haddon ble konge etter ham.

Jesaja 38

Kong Hiskias sykdom

¹ På den tiden ble kong Hiskia dødssyk. Da kom profeten Jesaja, sønn av Amos, til ham og sa: «Så sier Herren: Få orden på ditt hus, for du skal dø og ikke leve lenger.»

² Da vendte Hiskia ansiktet mot veggen og ba til Herren.

³ «Å, Herre», sa han, «husk at jeg har vandret trofast og helhjertet for ditt ansikt og har gjort det som er godt i dine øyne.» Og Hiskia gråt høyt.

⁴ Da kom Herrens ord til Jesaja:

⁵ «Gå og si til Hiskia: Så sier Herren, din stamfar Davids Gud: Jeg har hørt din bønn og sett dine tårer. Se, jeg legger enda femten år til dine levedager.

⁶ Jeg skal berge deg og denne byen fra assyrerkongens hånd, og jeg vil forsvare denne byen.

⁷ Og dette skal du ha til tegn fra Herren på at han vil gjøre det han har sagt:

⁸Nå lar jeg skyggen på Ahas' solur gå ti streker tilbake, like langt som den før har gått fram.» Og solen gikk ti streker tilbake, like langt som den før hadde gått fram.

Hiskias takkesalme

⁹Dette skrev Juda-kongen Hiskia etter at han hadde vært syk og var blitt frisk igjen:

¹⁰Jeg sa: Midt i livet må jeg gå til dødsrikets porter. Der blir jeg vaktet på resten av mine år.

¹¹ Jeg sa: Jeg får ikke se Herren, Herren i de levendes land. Jeg får ikke se et menneske mer av dem som bor i verden.

¹² Min bolig blir brutt ned, tatt bort fra meg som teltet til en gjeter. Jeg ruller sammen mitt liv som en vever, fra renningen skjærer han meg løs. Før dagen blir natt, gjør du ende på meg.

¹³Jeg roper om hjelp til morgenen kommer. Som en løve knuser han alle mine knokler. Før dagen blir natt, gjør du ende på meg.

¹⁴ Jeg piper som svalen og trosten, jeg klynker som en due. Hjelpeløs ser jeg mot det høye. Herre, jeg er presset, gå god for meg, du!

¹⁵Hva skal jeg si? Han har talt til meg, han har gjort sitt. Bitter til sinns må jeg vandre alle mine år.

¹⁶ Herre, ved dette lever de, og ved alt dette lever min ånd. Gjør meg frisk og la meg leve!

¹⁷ Se, til fred ble det bitre, det som var så bittert for meg. Du har reddet min sjel fra ødeleggelsens grav. For du har kastet alle mine synder bak din rygg.

¹⁸ Dødsriket takker deg ikke, døden lovsynger deg ikke, de som har gått i graven, venter ikke på din trofasthet.

¹⁹ Den levende, den levende er det som takker deg slik jeg gjør i dag. En far forteller sine barn om din trofasthet.

²⁰ Herren vil frelse meg. La oss spille på harpe foran Herrens hus så lenge vi lever.

²¹ Jesaja sa: «Hent en fikenkake og legg den som plaster på byllen, så blir han frisk!»

²²Da sa Hiskia: «Hva skal jeg ha til tegn på at jeg kan gå opp til Herrens hus?»

Jesaja 39

Sendebudene fra kongen av Babel

¹ På den tiden sendte Babel-kongen Merodak Baladan, sønn av Baladan, brev og gaver til Hiskia. For han hadde hørt at kongen hadde vært syk, men var blitt frisk igjen.

²Hiskia ble glad da sendebudene kom. Han viste dem huset der han hadde skattene sine, sølvet og gullet, parfymen og den fineste oljen, hele våpenhuset og alt som fantes i skattkamrene hans. Det var ikke den ting i hele hans slott og rike som Hiskia ikke viste dem.

³Da kom profeten Jesaja til kong Hiskia og spurte ham: «Hva sa disse mennene, og hvor kom de fra?» «De kom til meg fra et land langt borte», svarte Hiskia, «fra Babel.»

⁴«Hva fikk de se i slottet ditt?» spurte profeten. Hiskia svarte: «Alt som finnes i slottet, fikk de se. Det var ikke den ting i skattkamrene som jeg ikke viste dem.»

⁵Da sa Jesaja til Hiskia: «Hør ordet fra Herren over hærskaene:

⁶Se, dager skal komme da alt som er i slottet ditt, det som fedrene dine har samlet til denne dag, skal føres bort til Babel. Ingen ting skal bli tilbake, sier Herren.

⁷De skal ta noen av sønnene dine, av dem som stammer fra deg, og som du er opphav til, og gjøre dem til hoffmenn i slottet til kongen av Babel.»

⁸ Da sa Hiskia til Jesaja: «Godt er det ordet fra Herren som du har talt.» Men han sa til seg selv: «Det vil jo være fred og trygghet så lenge jeg lever!»

Jesaja 40

Gledesbud til Jerusalem

- 1 Trøst, trøst mitt folk, sier deres Gud.
- 2 Tal til Jerusalems hjerte og rop til henne at hennes strid er fullført, at hennes skyld er betalt, at hun har fått dobbelt fra Herrens hånd for alle sine synder.
- 3 En røst roper: Rydd Herrens vei i ørkenen, jevn ut en vei i ødemarken for vår Gud!
- 4 Hver dal skal heves, hvert fjell og hver haug skal senkes. Bakket land skal bli til slette og kollene til flat mark.
- 5 Herrens herlighet skal åpenbare seg, alle mennesker skal sammen se det. For Herrens munn har talt.
- 6 En røst sier: «Rop ut!» Jeg svarer: «Hva skal jeg rope?» «Alle mennesker er gress, all deres troskap er som blomsten på marken.
- 7 Gresset tørker bort, blomsten visner når Herrens ånde blåser på den. Sannelig, folket er gress.
- 8 Gresset tørker bort, blomsten visner, men ordet fra vår Gud står fast for evig.»
- 9 Gå opp på et høyt fjell, du Sions gledesbud! Løft din røst med kraft, Jerusalems gledesbud! Løft din røst, vær ikke redd! Si til byene i Juda: «Se, deres Gud!»
- 10 Se, Herren Gud kommer med styrke, han hersker med sin arm. Se, hans lønn er med ham, de han vant, er foran ham.
- 11 Han gjeter sin flokk som en gjeter. Han samler lammene med armen, løfter dem opp i fanget, leder søyene.

Ingen er som Gud

- 12 Hvem kan måle opp vannet i sin hule hånd, måle himmelen med utspente fingre? Hvem kan samle jordens støv i et mål, veie fjellene med vekt og haugene på vektskåler?
- 13 Hvem kan måle Herrens ånd og gjøre sitt råd kjent for ham?

- 14** Hvem har han rådført seg med som kunne gi ham forstand, lære ham rettens vei, lære ham kunnskap og vise vei til innsikt?
- 15** Se, folkeslagene er som en dråpe i et spann, som et støvkorn på vektskålen blir de regnet. Se, fjerne kyster veier han som støv.
- 16** Selv Libanon har ikke ved nok og ikke dyr nok til brennoffer.
- 17** Alle folkeslag er ingenting for ham, som et tomt ingenting regner han dem.
- 18** Hvem vil dere sammenligne Gud med, hva kan dere sette opp som ligner på ham?
- 19** Et gudebilde? En håndverker støper det, en gullsmed kler det med gull og smir sølvkjeder til det.
- 20** Et innviet morbærtre blir valgt ut, et tre som ikke morkner. En dyktig håndverker letes opp, for det skal reises et gudebilde som ikke vakler.
- 21** Vet dere ikke? Hører dere ikke? Er det ikke fortalt dere fra begynnelsen av? Har dere ikke forstått det fra jorden ble grunnlagt?
- 22** Han troner over jordens krets, og de som bor der, er som gresshopper. Han brer himmelen ut som et slør og spenner den ut som et telt til å bo i.
- 23** Han lar fyrstene bli til intet, jordens herskere til tomhet.
- 24** Knapt er de plantet, knapt er de sådd, knapt har de slått rot i jorden, før han blåser på dem så de visner og stormen bærer dem bort som halm.
- 25** «Hvem vil dere sammenligne meg med, hvem er jeg lik?» sier Den hellige.
- 26** Løft blikket mot det høye og se: Hvem har skapt alt dette? Han som teller stjerners hær, fører dem ut og kaller dem alle ved navn. Hans kraft er så stor og hans styrke så veldig at ikke én skal mangle.
- 27** Hvorfor tenker du, Jakob, hvorfor sier du, Israel: «Min vei er skjult for Herren, min Gud bryr seg ikke om min rett»?
- 28** Vet du ikke, har du ikke hørt? Herren er den evige Gud som skapte jordens ender. Han blir ikke trett og ikke sliten, ingen kan utforske hans forstand.

²⁹Han gir den trette kraft, og den som ikke har krefter, gir han stor styrke.

³⁰Gutter blir trette og slitne, unge menn snubler og faller.

³¹ Men de som venter på Herren, får ny kraft, de løfter vingene som ørnen, de løper og blir ikke slitne, de går og blir ikke trette.

Jesaja 41

Herren og herskeren

¹ Vær stille for meg, dere kyster! Folkene skal få ny kraft. La dem komme nær og så tale sin sak. La oss sammen gå fram for retten.

² Hvem har vakt opp fra øst ham som møtes av seier hvor han går? Hvem gir folkeslag over til ham og lar ham undertrykke konger? Hans sverd gjør dem til støv, hans bue gjør dem til halm som blåser bort.

³Han forfølger dem, går uskadd fram, foten er nesten ikke nær veien.

⁴ Hvem har utført og gjort dette? Han som fra begynnelsen kalte slektene fram. Jeg, Herren, er den første, og jeg er hos de siste. Jeg er Han.

⁵Kystene ser det og frykter, jordens ender skjelver. De er nær, de kommer.

Gudebilder er laget av mennesker

⁶Den ene hjelper den andre, til hverandre sier de: «Vær sterk!»

⁷ Treskjæreren styrker gullsmeden, og blikkenslageren styrker smeden ved ambolten. Han sier om loddingen: «Den er god», og styrker den med nagler så den står fast.

Herren er med Israel

⁸ Men du, Israel, min tjener, Jakob, som jeg har utvalgt, ætt av Abraham, min venn,

⁹ som jeg grep tak i ved jordens ender og kalte fra dens ytterste grense. Jeg sa til deg: «Du er min tjener, jeg har utvalgt deg og ikke forkastet deg.»

¹⁰ Frykt ikke, for jeg er med deg, vær ikke redd, for jeg er din Gud! Jeg gjør deg sterk og hjelper deg og holder deg oppe med min rettferds høyre hånd.

11 Se, til skamme og til spott blir alle som er harme på deg. De blir til intet og går til grunne, de som går i rette med deg.

12 Du skal lete, men ikke finne noen som er i strid med deg. Til intet og ingenting blir de som er i krig med deg.

13 For jeg er Herren din Gud som har grepet din høyre hånd og sier til deg: «Vær ikke redd! Jeg hjelper deg.»

14 Vær ikke redd, Jakob, du vesle mark, og dere, Israels menn! Jeg hjelper deg, sier Herren. Israels Hellige løser deg ut.

15 Se, jeg gjør deg til en treskeslede, skarp og ny, med mange tagger! Du skal treske fjell til støv og gjøre hauger til agner.

16 Du skal kaste dem i været så vinden tar dem og stormen sprer dem. Men du, du skal juble i Herren og være stolt over Israels Hellige.

17 De hjelpeløse og fattige leter forgjeves etter vann, tungen tørker ut av tørst. Jeg er Herren, jeg skal svare dem, jeg er Israels Gud, jeg skal ikke forlate dem.

18 Jeg åpner elver på snaue høyder og kilder midt i dalene. Jeg gjør ørken til innsjø og tørt land til oppkomme.

19 Jeg planter sedrer i ørkenen, akasie, myrt og oliventrær. Jeg setter sypress i ødemarken sammen med gran og buksbom

20 så de kan se og vite, legge merke til og sammen forstå at Herrens hånd har gjort det, og at Israels Hellige har skapt det.

Herren eller avgudene

21 Kom og legg saken fram! sier Herren. Kom med bevisene! sier Jakobs konge.

22 La dem komme og fortelle oss hva som skal skje. Fortell oss om de første ting så vi kan legge merke til dem og vite hvordan det ender! Eller la oss få høre hva som skal komme.

23 Fortell om fremtidstegnene så vi kan vite at dere er guder! Gjør bare noe, godt eller ondt, så vi sammen kan se det og bli redde!

²⁴ Se, dere er mindre enn intet, og det dere gjør, er mindre enn ingenting. Avskyelig er det å velge dere.

²⁵ Jeg har vekket opp en fra nord, og han er kommet. Fra soloppgangen skal han påkalle mitt navn. Han tramper stattholdere ned som søle slik pottemakeren tramper leire.

²⁶ Hvem kunngjorde dette fra begynnelsen så vi kunne vite det, fra gammel tid så vi kunne si: «Det er rett»? Ingen fortalte det, ingen gjorde det kjent, ingen har hørt et ord fra dere.

²⁷ Jeg er den første som sier til Sion: «Se, der er de!» og sender gledesbud til Jerusalem.

²⁸ Jeg ser etter, men det finnes ingen, ikke én av dem som kan gi råd så jeg kunne spørre dem og få svar.

²⁹ Nei, alle er intet, og det de gjør, er ingenting. Vind og tomhet er deres støpte bilder.

Jesaja 42

Herrens tjener, et lys for folkeslagene

¹ Se, min tjener, som jeg støtter, min utvalgte, i ham har jeg min glede. Jeg har lagt min Ånd på ham, han skal føre retten ut til folkeslagene.

² Han skriker ikke og roper ikke, hans røst høres ikke i gatene.

³ Han bryter ikke et knekket siv og slukker ikke en rykende veke. Med troskap skal han føre retten ut.

⁴ Han skal ikke slukne og ikke knekkes før han har satt retten igjennom på jorden. Fjerne kyster venter på hans lov.

⁵ Så sier Gud Herren, som skapte himmelen og spente den ut, som bredte ut jorden og alt som spirer der, som gir pust til folket på jorden og ånd til dem som ferdes der:

⁶ Jeg, Herren, har kalt deg i rettferd og grepet din hånd. Jeg har formet deg og gjort deg til en pakt for folket, til et lys for folkeslagene

7 for å åpne blindes øyne og føre fanger ut av fengselet, dem som sitter i mørke, ut fra fangehullet.

8 Jeg er Herren, det er mitt navn. Min ære gir jeg ikke til andre, min lovsang ikke til gudebilder.

9 De første ting, se, de er kommet. Nå forteller jeg noe nytt. Før det spirer fram, får dere høre om det.

Den nye sangen

10 Syng for Herren en ny sang, en lovsang for ham fra jordens ender, dere som ferdes på havet, og alt som fyller det, dere kyster og alle som bor der!

11 Ørkenen og byene der skal stemme i, landsbyene der Kedar bor. De som bor i *Sela*, skal juble, de skal rope fra fjelltoppene.

12 De skal gi Herren ære, forkynne hans pris på kystene.

13 Herren drar ut som en helt, som en kriger vekker han sin stridslyst, han roper, ja, lar hærrop runge, han viser sin styrke for fiendene:

14 Jeg har vært taus i lange tider, har tidd og holdt meg tilbake. Nå skriker jeg som en fødende kvinne, jeg stønner og snapper etter pusten.

15 Jeg gjør fjell og hauger øde og tørker ut alt grønt på dem. Elver gjør jeg til tørt land, sjøer tørker jeg ut.

16 Jeg fører de blinde på en vei de ikke kjenner, på stier de ikke kjenner, leder jeg dem. Jeg gjør mørket foran dem til lys og ulendt mark til slette. Dette er det jeg vil gjøre, og jeg skal ikke la det være.

17 Med skam må de vike tilbake, de som stoler på gudebilder, de som sier til støpte bilder: «Dere er våre guder.»

Herrens døve og blinde folk

18 Hør, dere døve! Dere blinde, løft blikket og se!

19 Hvem er blind, om ikke min tjener, hvem er døv som budbæreren jeg sender? Hvem er blind som min utsending, like blind som Herrens tjener?

20 Du ser mye, men enser det ikke. Han har åpne ører, men hører ikke.

²¹Herren ville for sin rettferds skyld gjøre loven stor og herlig.

²²Men dette er et ranet og plyndret folk. Alle er lenket i fangehull, bortgjemt i fengsler. De ble ranet, og ingen berget dem, de ble plyndret, og ingen sa: «Gi tilbake!»

²³Hvem av dere vil høre på dette, lytte og lyde i fremtiden?

²⁴ Hvem overga Jakob til plyndring og Israel til ransmenn? Var det ikke Herren, han som vi syndet mot? De ville ikke gå på hans veier og ikke lyde hans lov.

²⁵ Så øste han ut sin brennende vrede og krigens redsel over ham. Det flammnet omkring ham, men han skjønte det ikke, det brente ham, men han brydde seg ikke om det.

Jesaja 43

Israel løses ut

¹ Og nå, så sier Herren, som skapte deg, Jakob, som formet deg, Israel: Vær ikke redd! Jeg har løst deg ut, jeg har kalt deg ved navn, du er min.

² Går du gjennom vann, er jeg med deg, gjennom elver, skal de ikke flomme over deg. Går du gjennom ild, skal du ikke svi deg, og flammen skal ikke brenne deg.

³ For jeg er Herren din Gud, Israels Hellige, som frelser deg. Jeg gir Egypt som løsepenge for deg, Kusj og Seba i stedet for deg.

⁴ Fordi du er dyrebar i mine øyne, høyt aktet og jeg elsker deg, gir jeg mennesker i stedet for deg og folkeslag for ditt liv.

⁵ Vær ikke redd, for jeg er med deg! Fra øst vil jeg hente din ætt, og fra vest vil jeg samle deg.

⁶ Jeg sier til nord: «Gi fra deg!» og til sør: «Hold ikke tilbake!» Hent mine sønner fra det fjerne, mine døtre fra jordens ende,

⁷ alle som er kalt med mitt navn, dem jeg har skapt til min ære, formet og laget.

Herren alene er Gud og frelser

8 Før fram folket som er blindt enda det har øyne, dem som er døve enda de har ører.

9 Alle folkeslag kommer sammen, folkene samler seg. Kan noen av dem fortelle så vi får høre om de første ting? La dem føre fram vitner så de kan få rett! La dem høre på og si: «Det er sant!»

10 Dere er mine vitner, sier Herren, og min tjener som jeg har utvalgt, for at dere skal kjenne meg og tro på meg og forstå at jeg er Han. Før meg er ingen gud blitt formet, og etter meg skal ingen komme.

11 Jeg, jeg er Herren, det finnes ingen annen frelser enn jeg.

12 Det er jeg som har fortalt og frelst og gjort det kjent, det finnes ingen fremmed blant dere. Dere er mine vitner, sier Herren. Jeg er Gud,

13 helt fra dag ble til, jeg er Han. Ingen river ut av min hånd; det jeg gjør, kan ingen gjøre ugjort.

Babels fall

14 Så sier Herren, han som løser dere ut, Israels Hellige: For deres skyld sender jeg bud til Babel og bryter ned alle bommene. Kaldeernes jubel blir til klageskrik.

15 Jeg er Herren, deres Hellige, Israels skaper, deres konge.

Noe nytt spirer fram

16 Så sier Herren, han som gjorde vei gjennom sjøen, en sti i det veldige vannet,

17 som førte vogner og hester, hær og høvdinger uti. Der ble de liggende og reiste seg aldri, de sluknet som når en veke slukkes.

18 Dere skal ikke minnes de første ting, ikke tenke på det som hendte før.

19 Se, jeg gjør noe nytt. Nå spirer det fram. Merker dere det ikke? Ja, jeg legger vei i ørkenen, elver i ødemarken.

20 Ville dyr skal ære meg, sjakaler og strutser. For jeg gir vann i ørkenen og elver i ødemarken så mitt utvalgte folk kan få drikke.

21 Mitt folk, som jeg har formet, skal forkynne min pris.

- ²²Men meg har du ikke påkalt, Jakob, du har ikke slitt deg ut for meg, Israel.
- ²³Du kom ikke til meg med brennofferlam og æret meg ikke med slaktoffer. Jeg plaget deg ikke med grødeoffer og slet deg ikke ut med røkelse.
- ²⁴Du kjøpte ikke krydder til meg for sølv og mettet meg ikke med offerfett. Du plaget meg bare med dine synder, og slet meg ut med dine ugjerninger.
- ²⁵ Jeg, jeg er den som utsletter dine lovbrudd for min skyld, og dine synder minnes jeg ikke.
- ²⁶Minn meg på det, la oss gå til domstolen sammen! Tal din sak så du kan få rett!
- ²⁷Din stamfar syndet, dine talsmenn satte seg opp mot meg.
- ²⁸ Derfor vanhelliget jeg fyrstene for helligdommen, jeg overga Jakob til bann og Israel til hån.

Jesaja 44

Herren velsigner Israel

- ¹ Hør nå, Jakob, min tjener, og Israel, som jeg har utvalgt!
- ² Så sier Herren, som laget deg og formet deg i mors liv, han som hjelper deg: Vær ikke redd, min tjener Jakob, Jesjurun, som jeg har utvalgt!
- ³ Jeg øser vann over det tørste og bekker over det tørre. Jeg øser min Ånd over din ætt og min velsignelse over dine etterkommere.
- ⁴ De skal spire fram som siv i vann, som popler ved bekkefar.
- ⁵ En skal si: «Jeg tilhører Herren», en annen skal kalle seg med Jakobs navn. En skal skrive i sin hånd: «Til Herren», og Israel skal han få som hedersnavn.

Den eneste Gud

- ⁶ Så sier Herren, kongen som løser ut Israel, Herren over hærskaene: Jeg er den første, og jeg er den siste, det finnes ingen annen gud enn jeg.
- ⁷ Hvem er som jeg? La ham rope ut og fortelle, legge fram for meg det som har hendt fra jeg grunnla det eldgamle folket. De skal fortelle dem hva som skal komme i fremtiden.

⁸ Frykt ikke, vær ikke redde! Har jeg ikke fra før av fortalt og latt deg få høre? Dere er mine vitner. Finnes det noen Gud ved siden av meg? Jeg kjenner ikke til noen annen klippe.

Håndverkeren og gudebildene

⁹ De som former gudebilder, er alle sammen tomhet. De har glede av slikt som ikke hjelper. Deres vitner ser ikke, de forstår ikke, derfor blir de til skamme.

¹⁰ Hvem former en gud og støper et bilde om ikke for å få hjelp?

¹¹ Alle som dyrker dem, blir til skamme, håndverkerne er bare mennesker. La dem alle samles og tre fram! Sammen skal de gripes av skrekk og bli til skamme.

¹² Smeden tar meiselen og arbeider på bildet ved kullilden. Han former det med hammer og arbeider på det med sterk arm. Blir han sulten, har han ingen styrke lenger. Driker han ikke vann, blir han trett.

¹³ Treskjæreren spenner ut målesnoen. Han tegner et omriss med stift og lager et bilde med skavjern. Han tegner et omriss med passer og lager et bilde med form som en mann, et vakkert menneske. Det setter han i et hus.

¹⁴ Han hugger ned sedertrær. Han tar ut en sypress eller eik og lar den vokse seg sterk blant trærne i skogen. Han planter et furutre, og regnet får det til å vokse.

¹⁵ Det skal være til brensel for mennesker. Noe tar han til å varme opp med, noe fyrer han med for å bake brød. Noe lager han en gud av, som han tilber. Han former et gudebilde som han bøyer seg for.

¹⁶ Halvparten brenner han på ilden. På denne halvparten legger han kjøttet han skal spise, han steker det og blir mett. Så varmer han seg og sier: «Å, nå er jeg varm og god, jeg ser ilden!»

¹⁷ Resten lager han en gud av, et gudebilde som han bøyer seg for. Han kaster seg ned, ber til det og sier: «Berg meg, for du er min gud!»

¹⁸ De skjønner ikke og forstår ikke. Øynene er klistret igjen så de ikke kan se, hjertet også, så de ikke kan forstå.

¹⁹Han tar det ikke inn over seg, han har ikke kunnskap og forstand nok til å si: «Halvparten brente jeg opp, så bakte jeg brød over glørne. Jeg steker kjøtt og spiser det. Så lager jeg noe avskyelig av resten, jeg bøyer meg for en trekubbe!»

²⁰Han gjeter aske, hans forvirrede hjerte har ført ham vill, så han ikke berger livet og sier: «Er det ikke løgn i min høyre hånd?»

Herren løser Israel ut

²¹ Husk dette, Jakob, og Israel, for du er min tjener. Jeg har formet deg, du er min tjener, Israel, du blir ikke glemt av meg.

²² Jeg stryker bort dine lovbrudd som en tåke og dine synder som en sky. Vend om til meg, for jeg løser deg ut!

²³ Juble, du himmel, for Herren har grepet inn! Rop av fryd, dere jordens dyp! Bryt ut i jubel, dere fjell, du skog med alle dine trær! For Herren løser ut Jakob, på Israel viser han sin herlighet.

²⁴ Så sier Herren, som løser deg ut, og som formet deg i mors liv: Jeg er Herren, som har skapt alt, alene har jeg spent ut himmelen, uten hjelp har jeg bredt jorden ut.

²⁵ Jeg setter orakelprestenes tegn ut av kraft og gjør spåmennene til narr. Jeg driver vismennene tilbake og gjør deres visdom til dårskap.

²⁶ Jeg bekrefter mine tjeneres ord og gjennomfører den planen mine sendebud har forkynt. Jeg sier om Jerusalem: «Hun skal være bebodd» og om byene i Juda: «De skal bygges opp igjen, jeg skal gjenreise ruinene.»

²⁷ Jeg sier til havdypet: «Bli tørt! Jeg tørker ut strømmene dine.»

²⁸ Jeg sier om Kyros: «Min hyrde, som skal gjennomføre alt det jeg vil, si om Jerusalem: Hun skal bygges! og om tempelet: Det skal grunnlegges!»

Jesaja 45

Kyros, Herrens salvede

¹ Så sier Herren til den han har salvet, til Kyros, som jeg har grepet i høyre hånd for å tvinge folkeslag under ham og løse kongenes belter, for å åpne dører for ham, og ingen port skal være stengt:

² Jeg vil gå foran deg. Fjell vil jeg jevne ut, bronsedører vil jeg knuse, og jernbommer vil jeg hugge i stykker.

³ Jeg gir deg skatter som er skjult i mørket, og rikdommer gjemt på hemmelige steder, for at du skal kjenne at jeg er Herren, som kaller deg ved navn, Israels Gud.

⁴ For min tjener Jakobs skyld, for Israel, min utvalgte, kaller jeg deg ved navn. Jeg gir deg hedersnavn enda du ikke kjenner meg.

⁵ Jeg er Herren, ingen annen, det finnes ingen annen gud enn jeg. Jeg spenner beltet om livet på deg, enda du ikke kjenner meg,

⁶ for at de skal kjenne i øst og vest at det ikke er noen annen enn jeg. Jeg er Herren, ingen annen.

⁷ Jeg former lys og skaper mørke, jeg stifter fred og skaper ulykke. Jeg, Herren, gjør alt dette.

⁸ La det dryppe ovenfra, du himmel! Rettferd skal strømme fra skyene. Jordan skal åpne seg, gi frelse som frukt og la rettferdighet spire. Jeg, Herren, skaper dette.

Hvem kan dømme om Herrens verk?

⁹ Ve den som fører sak mot sin skaper, et potteskår blant potteskår av jord! Kan leiren si til ham som former den: «Hva gjør du?» Kan det du lager, si: «Han har ikke hender?»

¹⁰ Ve den som sier til en far: «Hva er det for barn du får?» og til en kvinne: «Hva er det du føder?»

¹¹ Så sier Herren, Israels Hellige, som formet det: Spør meg om det som skal komme! Skal dere bestemme over mine barn, over det mine hender har laget?

12 Jeg laget jorden og skapte mennesker på den. Med egne hender spente jeg ut himmelen, og hele dens hær beordret jeg.

13 Jeg har vakt opp en mann i rettferd, og alle hans veier jevner jeg ut. Han skal bygge min by og sende mitt folk hjem fra eksil uten betaling eller lønn, sier Herren over hærskaene.

Gud som skjuler seg

14 Så sier Herren: Rikdom fra Egypt, velstand fra Kusj og høyvokste menn fra Seba skal gå over til deg og bli dine. De skal følge etter deg i lenker, kaste seg ned for deg og hylle deg: «Bare hos deg er Gud, det er ingen annen, ingen annen gud.»

15 Sannelig, du er en Gud som skjuler seg, Israels Gud og frelser.

16 Til skamme og til spott blir alle håndverkere som lager gudebilder, sammen går de bort med vanære.

17 Men Israel blir frelst ved Herren med en evig frelse. Evig og aldri skal dere bli til skamme og til spott.

Hvert kne skal bøye seg for Herren

18 For så sier Herren, som skapte himmelen, han som er Gud, som formet jorden og laget den, han som grunnla den og ikke skapte den tom, men formet den til å bo på: Jeg er Herren, ingen annen.

19 Jeg har ikke talt i det skjulte, et sted i det mørke land. Jeg har ikke sagt til Jakobs ætt: «Søk meg i det tomme!» Jeg, Herren, taler rettferd og forteller hva som er rett.

20 Samle dere og kom, kom nærmere, alle sammen, dere som har sluppet unna folkeslagene. De skjønner ingenting, de som bærer på gudebilder av tre og ber til en gud som ikke kan frelse.

21 Gjør det kjent og legg det fram, bare hold råd sammen! Hvem har kunngjort dette på forhånd, hvem har fortalt det fra før? Er det ikke jeg, Herren? Det finnes ingen annen gud enn jeg, ingen annen rettferdig og frelsende Gud.

²² Vend dere til meg og bli frelst, alle jordens ender! For jeg er Gud, og ingen annen.

²³ Ved meg selv har jeg sverget, rettferdighet har gått ut fra min munn, et ord som ikke vender tilbake: For meg skal hvert kne bøye seg, hver tunge skal sverge ved meg.

²⁴ Om meg skal de si: «Bare hos Herren er rettferdighet og styrke.» Til ham skal de komme i skam, alle som var harme på ham.

²⁵ Ved Herren skal de få rett og være stolte, hele Israels ætt.

Jesaja 46

Herren er alltid den samme

¹ Bel kneler, og Nebo faller, bildene dere bar på, løftes opp og lastes på trette dyr og fe.

² De faller og kneler, alle sammen. De kan ikke berge lasten, og selv må de gå i fangenskap.

³ Hør på meg, du Jakobs hus, alt som er igjen av Israels hus, dere som ble løftet opp helt fra fødselen, som ble båret helt fra mors liv:

⁴ Jeg er Han, helt til dere blir gamle, jeg vil bære helt til håret er grått. Jeg har alt gjort det. Jeg løfter, jeg bærer og berger.

⁵ Hvem vil dere sammenligne meg med, hvem er jeg lik? Hvilken lignelse vil dere bruke for å sammenligne oss?

⁶ De øser ut gull fra pungen og veier opp sølv på vekt. De leier en gullsmed som lager en gud, så bøyer de seg ned og tilber den.

⁷ De tar den på skulderen, bærer den med seg og setter den på plass. Der står den og rører seg ikke fra plassen. Roper en til den, svarer den ikke, den kan ikke frelse fra nød.

⁸ Husk dette med sorg, ta det til dere, syndere!

⁹ Husk de første ting fra gammel tid! For jeg er Gud, og ingen annen, jeg er Gud, og ingen er lik meg.

¹⁰ Fra begynnelsen forteller jeg slutten, på forhånd forteller jeg det som ikke har hendt. Jeg sier: «Min plan står fast, alt jeg vil, det gjør jeg.»

¹¹ Fra øst kaller jeg en rovfugl, fra et land langt borte en mann for min plan. Det jeg har sagt, lar jeg skje. Det jeg har tenkt, det gjør jeg.

¹²Hør på meg, dere motløse hjerter, dere som er langt fra rettferd!

¹³ Jeg lar min rettferd komme nær, den er ikke langt borte, min frelse kommer ikke for sent. Jeg gir frelse på Sion, til Israel gir jeg min herlighet.

Jesaja 47

Spotteviser om Babel

¹ Stig ned, jomfru, sett deg i støvet, datter Babel! Sett deg på bakken uten trone, du kaldeer-datter. For du skal ikke lenger kalles den fine og bortskjemte.

² Ta håndkvernen og mal mel! Ta sløret bort, løft slepet opp, blott lårene, vad over elver!

³ Din nakne kropp skal blottes, din vanære skal bli synlig. Jeg tar hevn og skåner ingen.

⁴ Han som løser oss ut, Herren over hærskearene er hans navn, Israels Hellige.

⁵Sitt i stillhet, gå inn i mørket, du kaldeer-datter! For du skal ikke lenger kalles dronning over kongeriker.

⁶ Jeg ble harm på mitt folk og vanæret min eiendom. Jeg overga dem i dine hender. Du hadde ikke barmhjertighet med dem. På den gamle la du ditt tunge åk.

⁷ Du sa: «For all tid skal jeg være evig dronning.» Du tenkte ikke over hvordan dette skulle ende.

⁸Og nå, hør dette, du som lever i overflod, som sitter i trygghet, som sier i ditt hjerte: «Jeg og ingen annen! Jeg skal ikke sitte som enke eller miste barn.»

⁹ Men begge deler skal komme over deg, brått, på en eneste dag. Barnløshet og enkestand skal komme over deg i fullt mål tross dine mange trolldomskunster og kraftige besvergelses.

¹⁰Du var trygg i din ondskap. Du sa: «Ingen ser meg.» Din visdom og kunnskap førte deg vill, og du sa i ditt hjerte: «Jeg og ingen annen!»

¹¹Det onde skal komme over deg, det kan du ikke trylle bort. Ulykken skal falle over deg, den kan du ikke sone deg fra. Brått kommer ødeleggelsen over deg, du vet ikke om den.

¹²Kom nå med dine besvergelses og alle dine trolldomskunster, som du har slitt med fra du var ung. Kanskje kan du få hjelp, kanskje kan du skremme ulykken bort?

¹³ Du er blitt trett av mange slags råd. Nå får de komme og frelse deg, de som deler inn himmelen, gransker stjernene og måned for måned varsler hva som skal hende deg.

¹⁴Se, de blir som halm, ilden brenner dem opp. De kan ikke berge livet fra flammene. Dette er ikke glør til å varme seg ved, bål til å sitte foran!

¹⁵Slik går det med trollmennene som du har slitt for fra du var ung. De vingler hver til sin kant, det er ingen som frelser deg.

Jesaja 48

Jeg forkynner noe nytt

¹ Hør dette, Jakobs hus, dere som kalles med Israels navn og er kommet fra Judas kilde, dere som sverger ved Herrens navn og påkaller Israels Gud, men ikke i sannhet og rettferd!

² De kaller seg etter den hellige byen og støtter seg til Israels Gud. Herren over hærskaene er hans navn.

³ De første ting har jeg fortalt fra før. Fra min munn gikk det ut, jeg forkynte det. Brått handlet jeg, og det skjedde.

⁴ For jeg vet at du er hard, med sener av jern i nakken og panne av bronse.

⁵ Derfor har jeg fortalt det fra før, latt deg få høre det før det hendte, så du ikke skulle si: «Mitt gudebilde har gjort det, bildet jeg har skåret ut og støpt, har befalt det.»

⁶Du har hørt det, se nå alt sammen! Kan ikke dere fortelle det? Fra nå av lar jeg deg få høre noe nytt, skjulte ting som du ikke vet om.

⁷Nå blir de skapt, ikke før. Du har ikke hørt om dem før i dag, så du ikke skulle si: «Se, jeg visste det!»

⁸Du verken hørte eller visste det fra før, ditt øre var ikke åpent for det. For jeg vet hvor troløs du er, fra du var i mors liv, ble du kalt en synder.

⁹For mitt navns skyld holder jeg min harme tilbake, for min æres skyld legger jeg bånd på meg og utrydder deg ikke.

¹⁰ Se, jeg har rensset deg, men ikke som sølv, jeg har prøvet deg i lidelsens smelteovn.

¹¹ For min skyld, for min skyld handler jeg, ellers ville jeg bli vanæret! Min ære gir jeg ikke til noen annen.

¹² Hør på meg, Jakob, du Israel, som jeg har kalt! Jeg er Han. Jeg er den første, jeg er også den siste.

¹³ Ja, min hånd har grunnlagt jorden, min høyre hånd har bredt himmelen ut. Jeg kalte dem fram, og sammen sto de der.

¹⁴ Kom sammen, alle, og hør! Hvem blant dem har fortalt dette? Han som Herren elsker, skal utføre hans vilje med Babel, hans arm er over kaldeerne.

¹⁵Jeg, jeg har talt og kalt ham, jeg har sendt ham og lar ham lykkes på veien.

¹⁶ Kom hit til meg og hør dette: Fra begynnelsen har jeg aldri talt i det skjulte, helt fra det skjedde, var jeg der. «Nå har Herren Gud sendt meg og sin Ånd.»

¹⁷ Så sier Herren, som løser deg ut, Israels Hellige: Jeg er Herren, din Gud, som lærer deg hva som hjelper, og fører deg på veien du skal gå.

¹⁸Ville du bare høre på mine bud! Da ble din fred som elven, din rettferd som havets bølger.

¹⁹ Da ble din ætt som sanden, dine etterkommere som sandkorn; de ble ikke utryddet og navnet ikke utslettet hos meg.

Hjem fra Babel

20 Dra ut fra Babel, forlat Kaldea! Fortell med jubelrop, la det høres, bring det ut til jordens ende. Si: Herren har løst ut sin tjener Jakob.

21 De tørstet ikke når han førte dem på øde steder, vann fra klippen lot han strømme fram for dem, han kløvde fjellet, og vann flommet ut.

22 De urettferdige har ingen fred, sier Herren.

Jesaja 49

Herrens tjener vitner om sitt kall

1 Hør på meg, dere kyster, lytt, dere folk fra det fjerne! Herren kalte meg før jeg ble født, fra jeg var i mors liv, har han husket mitt navn.

2 Han gjorde min munn til et kvast sverd, i skyggen av sin hånd skjulte han meg. Han gjorde meg til en spiss pil, i sitt koger gjemte han meg.

3 Han sa til meg: «Du er min tjener, Israel, på deg vil jeg vise min herlighet.»

4 Men jeg sa: «Forgjeves har jeg slitt, all min kraft har jeg brukt på tomhet og vind. Min rett er likevel hos Herren, min lønn er hos min Gud.»

5 «Og nå», sier Herren, som fra jeg var i mors liv har formet meg til sin tjener for å føre Jakob tilbake til ham så Israel kan samles hos ham – jeg er æret i Herrens øyne, min Gud er min styrke –

6 han sier: «Det er for lite at du er min tjener som skal gjenreise Jakobs stammer og føre de bevarte av Israel tilbake. Jeg gjør deg til lys for folkeslag så min frelse kan nå til jordens ende.»

Hjem fra fangenskapet

7 Så sier Herren, Den hellige, som løser Israel ut, til ham som er foraktet, forkastet av folkeslag, slave under herskere: Konger skal se og reise seg, fyrster skal se og kaste seg ned, for Herren er trofast, Israels Hellige. Han har valgt deg ut.

8 Så sier Herren: I nådens tid svarer jeg deg, på frelsens dag hjelper jeg deg. Jeg har formet deg og gjort deg til en pakt for folket for å gjenreise landet og skifte ut eiendommer som ligger øde,

⁹ for å si til fanger: «Gå ut!» og til dem som er i mørket: «Kom fram!» De skal beite langs veiene og finne beite på alle snaue høyder.

¹⁰ De skal ikke sulte og ikke tørste, hete og sol skal ikke ramme dem. For han som er barmhjertig, skal føre dem og lede dem til kilder med vann.

¹¹ Jeg gjør alle mine fjell til vei, veiene mine skal bygges høyere.

¹² Se, fra det fjerne kommer de, noen fra nord og fra vest og andre fra Sinimlandet.

¹³ Juble, du himmel, og gled deg, du jord, bryt ut i jubel, dere fjell! For Herren trøster sitt folk og er barmhjertig mot sine hjelpeløse.

Herren glemmer ikke Sion

¹⁴ Sion sier: «Herren har forlatt meg, Herren har glemt meg.»

¹⁵ Kan en kvinne glemme sitt diende barn, en omsorgsfull mor det barnet hun bar? Selv om de skulle glemme, skal ikke jeg glemme deg.

¹⁶ Se, jeg har tegnet deg i mine hender, dine murer er alltid foran meg.

¹⁷ De som skal bygge deg, kommer løpende, de som la deg i ruiner og i grus, drar bort fra deg.

¹⁸ Løft øynene, se deg omkring! Alle samler seg og kommer til deg. Så sant jeg lever, sier Herren: Du skal ta dem alle på deg som et smykke, som en brud skal du binde dem om deg.

¹⁹ Ja, dine ruiner og øde steder og landet som ligger i grus, nå blir det for trangt for dem som bor der. Langt borte er de som vil sluke deg.

²⁰ Enda en gang skal øret ditt høre at barna du fikk i din barnløshet, sier: «Dette stedet er for trangt for meg. Gi plass, så jeg kan bo her!»

²¹ Da skal du si i ditt hjerte: «Hvem har født meg disse? Jeg var barnløs og ufuktbar, landflyktig og fordrevet. Hvem har fostret disse? Se, jeg var forlatt og alene. Hvor kommer disse fra?»

²² Så sier Herren Gud: Se, jeg løfter hånden for folkeslag og reiser mitt banner for folkene. De kommer med sønnene dine på armen, og døtrene dine bærer de på skuldrene.

²³ Konger skal være fosterfedre for deg og dronninger ammene dine. De skal kaste seg ned for deg med ansiktet mot jorden og slikke støvet foran føttene dine. Da skal du kjenne at jeg er Herren. De som setter sitt håp til meg, skal ikke bli til skamme.

²⁴ Kan byttet tas fra en kriger, kan fanger berges fra en voldsmann?

²⁵ Ja, så sier Herren: Fanger skal tas fra krigeren, og byttet skal berges fra volds mannen. Jeg vil stride mot dem som strider mot deg, og barna dine vil jeg frelse.

²⁶ De som var harde mot deg, lar jeg ete sitt eget kjøtt og ruse seg på sitt eget blod som på druesaft. Og alle mennesker skal kjenne at jeg er Herren, som frelser deg, Jakobs Mektige, som løser deg ut.

Jesaja 50

Har jeg ikke kraft til å berge?

¹ Så sier Herren: Hvor er skilsmissebrevet jeg skal ha sendt deres mor bort med? Eller hvilken långiver er det jeg skal ha solgt dere til? Se, for deres synder ble dere solgt, for deres lovbrudd ble deres mor sendt bort.

² Hvorfor fant jeg ingen da jeg kom, hvorfor svarte ingen da jeg ropte? Er min hånd for kort til å fri ut, har jeg ikke kraft til å berge? Se, når jeg truer, legger jeg sjøen tørr og gjør elver til ørken, fisken stinker, for vannet er borte, den dør av tørst.

³ Jeg kler himmelen i svart, jeg svøper den i sekkestrie.

Herrens tjener er tillitsfull

⁴ Herren Gud har gitt meg disiplers tunge så jeg kan styrke den trette med et ord. Morgen etter morgen vekker han mitt øre så jeg kan høre på disiplers vis.

⁵ Herren Gud har åpnet mitt øre. Jeg var ikke trassig og trakk meg ikke tilbake.

⁶ Ryggen overga jeg til dem som slo, kinnet til dem som rev av meg skjegget, ansiktet skjulte jeg ikke for vanære og spytt.

⁷ Herren Gud hjelper meg, derfor blir jeg ikke til spott, derfor gjør jeg ansiktet hardt som flint, og jeg vet at jeg ikke blir til skamme.

⁸ Han som frikjenner meg, er nær. Hvem vil føre sak mot meg? La oss stå fram sammen! Hvem er min motpart? La ham tre fram mot meg!

⁹ Se, Herren Gud hjelper meg. Hvem vil kjenne meg skyldig? Se, de skal alle bli utslitt som klær, møll skal ete dem opp.

¹⁰ Hvem av dere frykter Herren og hører på hans tjeners røst, han som vandrer i mørke og ikke har lys, men må stole på Herrens navn og støtte seg til sin Gud?

¹¹ Se, alle dere som har tent opp ild og rustet dere med brannpiler: Gå inn i den flammende ilden deres, mellom pilene dere har tent! Fra min hånd kommer dette over dere, i pine skal dere ligge.

Jesaja 51

Guds frelse skal vare evig

¹ Hør på meg, dere som jager etter rettferd, dere som søker Herren! Se på klippen dere er hugget ut av, på brønnen dere er gravd ut av.

² Se på Abraham, deres far, og på Sara, som fødte dere! For han var bare én da jeg kalte ham, men jeg velsignet ham og gjorde ham til mange.

³ Herren trøster Sion, trøster alle ruinene hennes. Han gjør ørkenen hennes lik Eden, ødemarken lik Herrens hage. Jubel og glede skal være i henne, takkoffer med sang og spill.

⁴ Lytt til meg, mitt folk, mitt folkeslag, vend øret til meg! For lov går ut fra meg, brått gjør jeg min rett til lys for folkene.

⁵ Min rettferd er nær, min frelse bryter fram, mine armer dømmer folkene. Fjerne kyster håper på meg, de venter på min arm.

⁶ Løft øynene mot himmelen og se på jorden her nede! Himmelen løser seg opp som røyk, jorden skal slites ut som et klesplagg, og de som bor der, skal dø som lus. Men min frelse skal vare til evig tid, min rettferd skal aldri knuses.

⁷ Hør på meg, dere som kjenner rettferd, du folk som har min lov i hjertet! Vær ikke redd når mennesker spotter, mist ikke motet når de håner!

⁸ For møll skal ete dem som klær, mott skal ete dem som ull. Men min rettferd skal vare til evig tid, min frelse fra slekt til slekt.

Gud skal igjen trøste Sion

⁹ Våkn opp, våkn opp og kle deg i kraft, du Herrens arm! Våkn opp som i gamle dager, som i de eldste tider! Var det ikke du som felte Rahab og gjennomboret sjøhyret?

¹⁰ Var det ikke du som tørket ut havet, vannet i det store dypet, og gjorde havbunnen til en vei der de som var løst ut, kunne gå over?

¹¹ De som Herren har fridd ut, skal vende tilbake. De kommer til Sion med jubel, med evig glede om sin panne. Fryd og glede møter dem, sorg og sukk må flykte.

¹² Jeg, jeg er den som trøster dere. Hvem er du som frykter mennesker som må dø, menneskebarn som visner lik gress?

¹³ Du har glemt Herren, som skapte deg, han som spente ut himmelen og grunnla jorden. Alltid, hele dagen, frykter du for undertrykkerens vrede når han prøver å ødelegge deg. Hvor er undertrykkerens vrede?

¹⁴ Snart skal den som er i lenker, bli løst, han skal ikke dø og gå i graven, og ikke skal han mangle brød.

¹⁵ Jeg er Herren din Gud som rører opp havet så bølgene bruser. Herren over hærskaene er hans navn.

¹⁶ Jeg har lagt mine ord i din munn og skjult deg i skyggen av min hånd. Jeg har spent ut himmelen og grunnlagt jorden og sagt til Sion: «Du er mitt folk.»

Våkn opp, Jerusalem

17 Våkn opp, våkn opp og reis deg, Jerusalem, du som måtte drikke vredens beger fra Herrens hånd, tømme giftbegeret til bunns!

18 Det var ingen til å lede henne av alle de barna hun fødte, ingen til å ta henne i hånden av alle de barna hun fostret.

19 Vold og skade, sult og sverd – hvem trøstet deg? To og to har de rammet deg – hvem syntes synd på deg?

20 Barna dine ligger hjelpeløse på alle gatehjørner som antiloper i garnet, fulle av Herrens vrede, av trusselen fra din Gud.

21 Derfor, hør dette, du som er plaget, du som er full, men ikke av vin!

22 Så sier Herren, din herre og din Gud, som fører saken for sitt folk: Se, nå tar jeg ut av din hånd det begeret som fikk deg til å rave. Aldri mer skal du drikke den skålen igjen, min vredes beger.

23 Jeg rekker det til dem som plaget deg, de som sa til deg: «Legg deg ned! Vi skal trække på deg.» Du måtte gjøre ryggen til flat mark, til en gate å gå på.

Jesaja 52

Herren vender tilbake til Sion

1 Våkn opp, våkn opp og kle deg i kraft, Sion! Kle deg i finklær, Jerusalem, hellige by! For aldri mer skal en uomskåren eller uren komme inn i deg.

2 Rist støvet av deg, reis deg opp, sett deg, Jerusalem! Løs lenkene du har om halsen, datter Sion i fangenskap!

3 For så sier Herren: Dere ble solgt uten betaling, og uten penger skal dere løses ut.

4 For så sier Herren Gud: I tidligere tider dro mitt folk ned til Egypt for å bo der som innflyttere. Assur undertrykte dem uten grunn.

5 Og nå, hva skal jeg gjøre her? sier Herren. For mitt folk er tatt uten vederlag. De som hersker over det, hyler, sier Herren, og alltid, dagen lang, blir mitt navn foraktet.

6 Derfor skal mitt folk kjenne mitt navn på den dagen, for jeg er Han, han som sier: «Her er jeg!»

7 Hvor vakre de er der de løper over fjellene, føttene til den som bringer bud, forkynner fred, bringer godt budskap, forkynner frelse og sier til Sion: «Din Gud er konge!»

8 Hør, vaktmennene dine roper høyt, de jubler alle sammen. For med egne øyne ser de at Herren vender tilbake til Sion.

9 Bryt ut i jubel sammen, dere Jerusalems ruiner! For Herren trøster sitt folk, han løser Jerusalem ut.

10 Herren viser sin hellige arm for øynene på alle folkeslag. Hele jorden får se frelsen fra vår Gud.

Dra ut

11 Dra bort, dra bort! Gå ut derfra! Rør ikke noe urent! Gå ut fra henne, gjør dere rene, dere som bærer Herrens kar!

12 For dere skal ikke gå ut i hast, og ikke skal dere flykte. For Herren går foran dere, og bak dere går Israels Gud.

Herrens lidende tjener

13 Se, min tjener skal ha fremgang, han skal opphøyes og løftes opp og bli svært høy.

14 Slik mange ble forferdet over deg – så ødelagt var han, han lignet ikke en mann, han så ikke ut som et menneske –

15 slik skal mange folkeslag undres, for hans skyld skal konger lukke sin munn. For det som ikke ble fortalt dem, skal de se, og det de ikke hørte, skal de forstå.

Jesaja 53

1 Hvem trodde budskapet vi fikk? Hvem ble Herrens arm åpenbart for?

2 Han skjøt opp som en spire for hans ansikt, som et rotskudd av tørr jord. Han hadde ingen herlig skikkelse vi kunne se på, ikke et utseende vi kunne glede oss over.

³ Han var foraktet, forlatt av mennesker, en mann av smerte, kjent med sykdom, en de skjuler ansiktet for. Han var foraktet, vi regnet ham ikke for noe.

⁴ Sannelig, våre sykdommer tok han, våre smerter bar han. Vi tenkte: Han er rammet, slått av Gud og plaget.

⁵ Men han ble såret for våre lovbrudd, knust for våre synder. Straffen lå på ham, vi fikk fred, ved hans sår ble vi helbredet.

⁶ Vi gikk oss alle vill som sauer, hver tok sin egen vei. Men skylden som vi alle hadde, lot Herren ramme ham.

⁷ Han ble mishandlet, han ble plaget, og han åpnet ikke munnen, lik et lam som føres bort for å slaktes, lik en sau som tier når den klippes, og han åpnet ikke munnen.

⁸ Etter fengsel og dom ble han tatt bort. Men hvem i hans tid tenkte på at han ble utryddet av de levendes land fordi mitt folks lovbrudd rammet ham?

⁹ Da han var død, fikk han sin grav blant urettferdige og hos en rik, enda han ikke hadde brukt vold og det ikke fantes svik i hans munn.

¹⁰ Det var Herrens vilje å knuse ham med sykdom. Når hans liv er gitt som skyldoffer, skal han se etterkommere og leve lenge. Ved hans hånd skal det lykkes, det Herren vil.

¹¹ Etter sin nød skal han se {{lys}}, han skal mettes ved sin innsikt. Min rettferdige tjener skal gjøre de mange rettferdige, han har båret deres skyld.

¹² Derfor gir jeg ham del med de mange, med de mektige deler han bytte, fordi han tømte ut sitt liv til døden og ble regnet blant lovbryttere. Han tok på seg de manges synd og ble rammet i stedet for lovbryttere.

Jesaja 54

Herren tar Israel til nåde igjen

¹ Juble, du barnløse som ikke fødte, bryt ut i jubelrop, du som ikke fikk rier! For hun som er forlatt, får flere barn enn hun som har mann, sier Herren.

² Lag større plass i teltet ditt, spenn teltdukene ut, spar ikke på dem, gjør snorene lange, slå pluggene fast!

³ For til høyre og til venstre skal du bre deg ut. Din ætt skal drive ut folkeslag og bo i byer som lå øde.

⁴ Vær ikke redd, du skal ikke bli til skamme. La deg ikke ydmyke, du skal ikke bli vanæret. For din ungdoms skam skal du glemme, din enkestands vanære skal du ikke lenger huske.

⁵ For han som laget deg, er din ektemann, Herren over hærs-karene er hans navn. Han som løser deg ut, er Israels Hellige, han som kalles hele jordens Gud.

⁶ Forlatte og sorgfulle kvinne, Herren kaller på deg. Kan en forkaste sin ungdoms kvinne? sier din Gud.

Herrens fredspakt

⁷ Et lite øyeblikk forlot jeg deg, men i min store barmhjertighet tar jeg deg tilbake.

⁸ Mens harmen flommet, skjulte jeg ansiktet for deg et øyeblikk, men med evig godhet vil jeg forbarme meg over deg, sier Herren, som løser deg ut.

⁹ For meg er dette som Noah-flommen. Slik jeg sverget at Noah-flommen aldri mer skulle komme over jorden, slik sverger jeg nå at jeg aldri mer skal bli harm på deg og true deg.

¹⁰ For om fjellene viker og haugene vakler, skal min godhet aldri vike fra deg, min fredspakt skal ikke vakle, sier Herren, som viser deg barmhjertighet.

¹¹ Du hjelpeløse og forblåste som ikke finner trøst! Se, jeg legger en grunnvoll for deg av edelstener og bygger grunnmuren din med safirer.

¹² Murtindene gjør jeg av rubiner, portene dine av krystaller og hele ringmuren av kostbare steiner.

¹³ Alle dine barn skal læres opp av Herren; stor blir freden for barna dine.

¹⁴ Ved rettferd skal du være grunnlagt, langt borte fra undertrykkelse. For du skal ikke være redd, og ødeleggelse skal ikke nå deg.

¹⁵ Se, om noen angriper, kommer det ikke fra meg. Den som angriper deg, skal falle for din hånd.

¹⁶ Se, det er jeg som har skapt smeden som puster til kullilden og lager våpen til all slags bruk. Det er jeg som har skapt ødeleggeren til å skade.

¹⁷ Hvert våpen som er smidd mot deg, skal mislykkes. Hver tunge som taler mot deg i retten, skal du kjenne skyldig. Dette er arven Herrens tjenere får, rettferdigheten jeg gir dem, sier Herren.

Jesaja 55

Herrens nådige innbydelse

¹ Kom, alle tørste, kom til vannet! Dere uten penger, kom og kjøp korn og spis! Kom, kjøp korn uten penger, vin og melk uten betaling!

² Hvorfor bruke penger på det som ikke er brød, og arbeid på det som ikke metter? Hør nå på meg, så skal dere få spise det som godt er, og fryde dere over fete retter.

³ Vend øret hit og kom til meg, hør, så skal dere leve! Jeg vil slutte en evig pakt med dere, min godhet mot David står fast.

⁴ Se, til vitne for folkene satte jeg ham, til fyrste og hersker over folkene.

⁵ Se, et folkeslag du ikke kjenner, skal du kalle på, et folkeslag som ikke kjenner deg, skal løpe mot deg for Herren din Guds skyld, Israels Hellige, som gjør deg herlig.

Søk Herren mens han er å finne

⁶ Søk Herren mens han er å finne, kall på ham når han er nær!

⁷ Den urettferdige skal vende seg bort fra sin vei, ugjerningsmannen fra sine tanker, og vende om til Herren, som vil vise barmhjertighet, til vår Gud, for han er rik på tilgivelse.

⁸ For mine tanker er ikke deres tanker, og deres veier er ikke mine veier, sier Herren.

⁹ Som himmelen er høyt over jorden, slik er mine veier høyt over deres veier og mine tanker høyt over deres tanker.

¹⁰ For lik regn og snø som faller fra himmelen og ikke vender tilbake dit før de har vannet jorden, gjort den fruktbar og fått den til å spire, gitt såkorn til den som skal så, og brød til den som skal spise,

¹¹ slik er mitt ord som går ut av min munn: Det vender ikke tomt tilbake til meg, men gjør det jeg vil og fullfører det jeg sender det til.

¹² For med glede skal dere dra ut, i fred skal dere føres fram. Fjell og hauger bryter ut i jubel foran dere, alle trær på marken klapper i hendene.

¹³ I stedet for tornekratt skal det vokse sypresser, i stedet for nesler skal det vokse myrt. Slik skal Herren få et navn, et evig tegn som aldri slettes ut.

Jesaja 56

Et bønnens hus

¹ Så sier Herren: Ta vare på det som er rett, gjør det som er rettferdig! Min frelse er nær, den skal komme, og min rettferdighet, den skal åpenbares.

² Salig er den som gjør dette, hvert menneske som holder fast ved det, som holder sabbaten og ikke vanhelliger den, og vokter sin hånd så den ikke gjør noe ondt.

³ Den fremmede som har sluttet seg til Herren, skal ikke si: «Herren vil skille meg ut fra sitt folk.» Evnukken skal ikke si: «Se, jeg er et tørt tre.»

⁴ For så sier Herren: Evnukker som holder mine sabbater, som velger å gjøre det jeg vil og holder fast ved min pakt,

⁵ dem gir jeg en minnetavle og et navn i mitt hus og på mine murer. Dette er bedre enn sønner og døtre. Jeg gir dem et evig navn som aldri skal slettes ut.

⁶ Og de fremmede som har sluttet seg til Herren, som vil gjøre tjeneste for ham og elske Herrens navn og være hans tjenere, alle som holder sabbaten og ikke vanhelliger den, men holder fast ved min pakt,

⁷ dem fører jeg til mitt hellige fjell og lar dem glede seg i mitt bønnehus. Brennoffer og slaktoffer fra dem gir velvilje på mitt alter. For mitt hus skal kalles et bønnens hus for alle folk,

⁸ sier Herren Gud, som samler Israels fordrevne. Enda flere vil jeg samle enn dem som alt er samlet.

Israels ledere er blinde

⁹Alle dyr på marken, kom og ét, alle dyr i skogen!

¹⁰ Vaktmennene er blinde, alle sammen, de forstår ikke. Alle er målløse hunder som ikke kan gjøre. De ligger og drømmer, de liker å sove.

¹¹ De er grådige hunder, aldri blir de mette. Og de skal være gjeterne, de som ikke forstår! Alle vender seg hver sin vei, hver til sin vinning.

¹² «Kom, jeg skal hente vin, vi drikker oss fulle på det sterke! Morgendagen skal bli som denne, en stor og herlig dag.»

Jesaja 57

Israel er et troløst folk

¹ Den rettferdige går til grunne, og ingen bryr seg om det. De trofaste blir revet bort uten at noen merker det. Av ondskap er den rettferdige revet bort.

²Han går inn med fred. De hviler der de ligger. Han gikk den rette veien.

³ Men kom hit, dere sønner av en kvinne som tyder tegn, avkom av en ekteskapsbryter og en hore!

⁴Hvem har dere moro med? Hvem geiper dere til og rekker tunge mot? Sannelig, dere er syndens barn, løgnens avkom!

⁵ Dere brenner av lyst mellom eiketrærne, under hvert frodig tre. Dere slakter barn i elveleiene, nede i fjellkløftene.

⁶De glatte steinene i elveleiet er din del, de er din lodd. For dem øser du ut drikkoffer og ofrer grødeoffer. Skulle jeg finne meg i det?

⁷ På et høyt og stort fjell gjorde du i stand et leie. Dit gikk du opp for å ofre slaktoffer.

⁸Bak dør og dørkarm satte du ditt merke. Du gikk bort fra meg, du kledde av deg, du la deg ned og gjorde plass. Du gjorde avtale med dem som du elsker å ligge med, du så dem nakne.

⁹ Du dro til Melek med olje og hadde mye salve med deg. Du sendte budbærere langt av sted, lot dem gå ned i dødsriket.

¹⁰ Du ble sliten av den lange veien, men du sa ikke: «Det er forgjeves.» Hendene dine søkte nye krefter, derfor ble du ikke syk.

¹¹ Hvem er det du frykter og er redd for, siden du lever i løgn? Meg husker du ikke og bryr deg ikke om. Nei, jeg var taus i lange tider, så meg var du ikke redd.

¹² Jeg vil fortelle om din rettferd og om dine gjerninger. De kan ikke hjelpe deg.

¹³ Samlingen din av guder får berge deg når du roper. Vinden løfter dem, alle sammen, et vindpust tar dem med seg. Men de som tar sin tilflukt til meg, skal arve landet og ta mitt hellige fjell i eie.

Den som er knust og nedbøyd i ånden

¹⁴ Han sier: Bygg, bygg, rydd vei! Ta bort hver snublestein fra veien til folket mitt!

¹⁵ Så sier han som er høy og opphøyd, han som troner evig, Den hellige er hans navn: I det høye og hellige bor jeg og hos den som er knust og nedbøyd i ånden. Jeg vil gi ånden liv hos dem som er bøyd ned, gi hjertet liv hos dem som er knust.

¹⁶ For jeg fører ikke sak til evig tid og er ikke harm for alltid. Da ville ånden bli kraftløs for mitt ansikt, livspusten som jeg har laget.

¹⁷ På grunn av hans skyld og grådighet ble jeg harm og slo ham. Jeg skjulte meg i vrede. Men han vendte seg bort og gikk sitt eget hjertes vei.

¹⁸ Jeg så hvilke veier han gikk. Nå vil jeg helbrede ham og lede ham og gi ham trøst. Hos de sørgende

¹⁹ skaper jeg ny frukt på leppene: Fred, fred til den som er nær, og til den som er langt borte, sier Herren. Jeg vil helbrede ham.

²⁰ Men de urettferdige er som det opprørte havet, for det kan ikke falle til ro, og bølgene rører opp mudder og gjørme.

²¹ Det finnes ingen fred, sier min Gud, for de urettferdige.

Jesaja 58

Rett faste og sabbat

¹ Rop av full hals, spar deg ikke! La stemmen runge som et horn! Fortell mitt folk om deres lovbrudd og Jakobs hus om deres synder.

² De søker meg dag etter dag og ønsker å kjenne mine veier. De ligner et folk som gjør det som er rettferdig, og ikke vender seg bort fra det som er rett for deres Gud. De spør etter mine rettferdige lover og ønsker å være nær Gud.

³ «Hvorfor ser du ikke at vi faster, hvorfor merker du ikke at vi plager oss selv?» Se, på fastedagen gjør dere som dere vil, dere driver alle arbeidsfolk hardt.

⁴ Se, når dere faster, blir det strid og trette og slagsmål med urettferdige never. Dere faster ikke slik i dag at stemmen deres kan høres i det høye.

⁵ Er dette den fasten jeg har valgt, en dag da mennesket plager seg selv, bøyer hodet som et siv og legger seg i sekk og aske? Kaller du dette for faste og en dag etter Herrens vilje?

⁶ Nei, dette er fasten jeg har valgt: å løse urettferdige lenker, sprengte båndene i åket, sette undertrykte fri og bryte hvert åk i stykker,

⁷ å dele ditt brød med sultne og la hjelpeløse og hjemløse komme i hus. Du skal se til den nakne og kle ham, du skal ikke snu ryggen til dine egne.

⁸ Da skal lyset bryte fram for deg som morgenrøden, brått skal helbredelsen komme. Din rettferd skal gå foran deg og Herrens herlighet følge etter deg.

⁹ Da skal du kalle, og Herren skal svare, du skal rope, og han skal si: «Her er jeg!» Om du tar bort hvert åk hos deg, ikke peker med fingrene og snakker ondskapsfullt,

10 om du gir av ditt eget til den sultne og selv metter den som lider nød, da skal ditt lys gå opp i mørket, din natt skal bli som høylys dag.

11 Herren skal alltid lede deg og mette din sjel i det tørre landet. Han skal styrke kroppen din så du blir som en vannrik hage, en kilde der vannet aldri svikter.

12 Dine gamle ruiner skal bygges opp igjen, du skal gjenreise grunnmurer fra eldgamle slekter. Du skal kalles Den som murer igjen revner, Den som setter i stand veier så folk kan bo der.

13 Om du slutter å trække på sabbaten og gjøre som du vil på min helligdag, men kaller sabbaten en lyst og Herrens helligdag ærverdig, om du holder den i ære og ikke går dine egne veier, gjør som du vil og taler tomme ord,

14 da skal du ha din lyst i Herren. Jeg lar deg ri over høydene i landet og spise av arven etter Jakob, din far. For Herrens munn har talt.

Jesaja 59

Synd og frelse

1 Se, Herrens hånd er ikke for kort til å frelse, og hans øre er ikke for tungt til å høre.

2 Nei, det er skylden som skiller dere fra deres Gud. Syndene deres skjuler ansiktet hans så han ikke hører dere.

3 For hendene deres er tilsølt av blod og fingrene av skyld, leppene deres taler løgn, og tungen mumler svik.

4 Ingen stevner til doms med rette, og ingen fører sak på ærlig vis. De stoler på tomhet og taler løgn, de unnfanger urett og føder ondskap.

5 De klekker ut ormeegg og vever spindelvev. Den som spiser av eggene, dør, blir de knust, klekkes det ut en slange.

6 Det de vever, duger ikke til klær, ingen kan kle seg i det de lager. Det de gjør, er ondskaps gjerning, voldsverk kommer fra hendene deres.

7 Føttene deres løper etter ondskap, de er raske til å utøse uskyldig blod. De legger onde planer, der de ferdes, er det herjing og ødeleggelse.

- ⁸Fredens vei kjenner de ikke, det finnes ingen rett i fotsporene deres. De lager seg krokveier, den som går der, kjenner ikke fred.
- ⁹ Derfor er retten langt borte fra oss, rettferdighet når oss ikke. Vi håper på lys, men se, det er natt, på lysglans, men vi går i mørke.
- ¹⁰ Vi famler langs veggen som blinde, famler som om vi var uten øyne. Vi snubler midt på dagen som om det var skumring, midt i livet er vi som døde.
- ¹¹ Vi brummer alle som bjørner, vi klynker som duer. Vi håper på rett, men den finnes ikke, på frelse, men den er langt fra oss.
- ¹² Våre mange lovbrudd er foran deg, våre synder vitner mot oss. For vi vet om våre lovbrudd, og vi kjenner vår skyld.
- ¹³ Vi har gjort opprør og fornektet Herren, snudd oss bort fra vår Gud, talt om undertrykkelse og frafall og brummet løgnaktige ord som vi unnfanget i hjertet.
- ¹⁴ Retten er drevet tilbake, rettferdigheten står langt borte. For sannheten har snublet på torget, og det som er rett, kommer ingen vei.
- ¹⁵ Sannheten er borte, den som vender seg fra det onde, blir plyndret. Herren så det, og det var ondt i hans øyne, for det fantes ingen rett.
- ¹⁶ Han så ikke noen som kom til hjelp, han undret seg over at ingen grep inn. Men hans arm ga ham seier, hans rettferd støttet ham.
- ¹⁷ Han kledde seg i rettferd som brynje og satte frelsens hjelm på hodet. Han kledde seg i hevners drakt og hyllet seg i lidenskapens kappe.
- ¹⁸ Slik gjerningen er, slik gjengjelder han: harme mot motstandere, gjengjeld mot fiender, mot fjerne kyster gjør han gjengjeld.
- ¹⁹ De skal frykte Herrens navn i vest og hans herlighet i øst. For den kommer som en veldig flom, Herrens ånd driver den fram.
- ²⁰ En som løser ut, skal komme til Sion, til dem hos Jakob som vender om fra synd, sier Herren.

21 Dette er min pakt med dem, sier Herren: Min Ånd som er over deg, og mine ord som jeg har lagt i din munn, skal ikke vike fra din munn og ikke fra dine barns eller barnebarns munn, sier Herren, fra nå og til evig tid.

Jesaja 60

Jerusalems herlige fremtid

- 1** Reis deg, bli lys! For lyset ditt kommer, Herrens herlighet går opp over deg.
- 2** Se, mørke dekker jorden, skodde dekker folkene. Men over deg går Herren opp, hans herlighet viser seg over deg.
- 3** Folkeslag skal gå mot ditt lys, konger gå mot din soloppgang.
- 4** Løft blikket, se deg omkring! Alle samler seg og kommer til deg. Sønnene dine kommer fra det fjerne, døtrene dine blir båret på armen.
- 5** Da skal du se det og stråle, hjertet skal skjelve og svulme. For havets skatter blir dine, folkeslagenes rikdom kommer til deg.
- 6** Kameler i mengde dekker deg, kamelfoler fra Midjan og Efa. Alle fra Saba kommer, gull og røkelse har de med seg, de forkynner Herrens pris.
- 7** Alt småfe fra Kedar samles hos deg, værere fra Nebajot står til din tjeneste. De skal ofres på mitt alter til glede for meg. Jeg vil pryde mitt herlige tempel.
- 8** Hvem er de som flyr som en sky, som duer til dueslaget?
- 9** Fjerne kyster håper på meg. Tarsis-skipene er de første til å føre barna dine fra det fjerne, og sølvet og gullet med dem, for Herren din Guds navn, for Israels Hellige, som gir deg herlighet.
- 10** Fremmede skal bygge opp murene dine, kongene deres skal tjene deg. I min harme har jeg slått deg, men i min nåde er jeg barmhjertig mot deg.
- 11** Portene dine skal alltid stå åpne, verken dag eller natt skal de stenges, så folkeslagenes rikdom kan bringes til deg og kongene deres føres fram.
- 12** For det folkeslag eller kongerike som ikke vil tjene deg, skal gå til grunne, og folkeslagene skal ryddes ut.

¹³ Libanons herlighet skal komme til deg, sypresser sammen med gran og buksbom, til prydd for stedet hvor min helligdom står. Jeg vil ære stedet hvor jeg setter min fot.

¹⁴ Barna til dem som plaget deg, skal komme og bøye seg ned for deg. Alle som foraktet deg, skal kaste seg ned for dine føtter. De skal kalle deg Herrens by, Sion, som tilhører Israels Hellige.

¹⁵ Før var du forlatt og foraktet, og ingen besøkte deg. Men nå gjør jeg deg stor for alltid, til glede fra slekt til slekt.

¹⁶ Du skal få suge melk fra folkeslagene, av kongers bryst skal du suge. Du skal kjenne at jeg er Herren, din frelser, Jakobs Mektige som løser deg ut.

¹⁷ Jeg kommer med gull i stedet for bronse, jeg kommer med sølv i stedet for jern, bronse i stedet for tre og jern i stedet for stein. Jeg lar fred ha tilsyn med deg og rettferdighet styre hos deg.

¹⁸ Ingen skal høre mer om vold i ditt land, om herjing og ødeleggelse innenfor dine grenser. Du skal kalle murene dine Frelse og portene dine Lovsang.

¹⁹ Solen skal ikke lenger være ditt lys om dagen, måneskinnet skal ikke lyse for deg, men Herren skal være ditt lys for evig, din Gud skal være din herlighet.

²⁰ Din sol skal ikke mer gå ned, din måne skal aldri avta. For Herren skal være ditt lys for evig. Sørgedagene dine er til ende.

²¹ I ditt folk skal alle være rettferdige, de skal eie landet til evig tid. De er et skudd i min hage, som hendene mine har laget til min ære.

²² Den minste skal bli til tusen, den ringeste til et mektig folkeslag. Jeg er Herren, når tiden er inne, lar jeg det skje i hast.

Jesaja 61

Et nådens år fra Herren

¹ Herren Guds ånd er over meg, for Herren har salvet meg. Han har sendt meg for å forkynne et godt budskap for hjelpeløse, for å forbinde dem som har et

knust hjerte, rope ut frihet for dem som er i fangenskap, og frigjøring for dem som er bundet,

² for å rope ut et nådens år fra Herren og en hevners dag fra vår Gud, for å trøste alle som sørger,

³ og gi de sørgende i Sion turban i stedet for aske, gledens olje i stedet for sorg, lovsangs drakt i stedet for motløs ånd. De skal kalles Rettferds eiketrær som Herren har plantet for å vise sin herlighet.

⁴ De skal bygge opp igjen gamle ruiner og gjenreise det som før lå øde, de skal fornye ruinbyene som lå øde fra slekt til slekt.

⁵ Fremmede skal stå og gjete småfeet for dere, utlendinger skal være bønder og vindyrkere for dere.

⁶ Men dere skal kalles Herrens prester. Tjenere for vår Gud skal dere hete. Dere skal spise av folkenes rikdom og overta deres prakt.

⁷ Før hadde dere dobbel skam og vanære. Nå skal de juble over sin del. Derfor skal de ha dobbel arv i landet, evig glede skal de få.

⁸ For jeg er Herren, som elsker rett og hater ran og urett. I troskap gir jeg dem lønn og slutter en evig pakt med dem.

⁹ Deres ætt skal bli kjent blant folkeslagene, etterkommerne deres blant folkene. Alle som ser dem, skal forstå at de er en ætt som Herren velsigner.

¹⁰ Jeg gleder meg i Herren, min sjel jubler over min Gud. For han har kledd meg i frelsens klær og svøpt meg i rettferdighets kappe lik en brudgom som setter på seg prestelig turban, lik en brud som pynter seg med smykker.

¹¹ For som jorden lar spirene vokse, som en hage lar frøene gro, slik skal Herren Gud la rettferdighet og lovsang spire fram for alle folkeslag.

Jesaja 62

Sion får sin herlighet igjen

- 1 For Sions skyld vil jeg ikke tie, for Jerusalems skyld vil jeg ikke være rolig før hennes rettferd bryter fram som lysglans og hennes frelse flammer som en fakkel.
- 2 Folkeslag skal se din rettferd og alle konger din herlighet. Du skal få et nytt navn som Herren selv skal kunngjøre.
- 3 Du skal bli en herlig krans i Herrens hånd, et kongelig diadem i din Guds åpne hånd.
- 4 Du skal ikke lenger kalles Den forlatte, og landet skal ikke lenger kalles Det som er lagt øde. Men du skal hete Den jeg har kjær, og landet ditt Den jeg har tatt til ekte. For Herren har deg kjær og vil ta landet til ekte.
- 5 Som en ung mann gifter seg med en jomfru, skal dine sønner gifte seg med deg, som en brudgom gleder seg over sin brud, skal din Gud glede seg over deg.
- 6 Jeg har satt vaktmenn ut på murene dine, Jerusalem. De skal aldri tie, verken dag eller natt. Dere som påkaller Herren, ikke unn dere ro!
- 7 La ham ikke få ro før han bygger Jerusalem opp igjen og gjør henne til en lovsang på jorden.
- 8 Herren sverger ved sin høyre hånd og ved sin veldige arm: Jeg vil aldri mer gi kornet ditt til mat for fiendene dine, og ikke skal fremmede drikke den nye vinen som du har slitt for.
- 9 Nei, de som høster, skal spise og prise Herren. De som sanker, skal drikke i mine hellige tempelgårder.
- 10 Fram, fram gjennom portene, rydd vei for folket! Bygg vei, bygg vei og rens den for stein! Reis et banner for folkene!
- 11 Nå lar Herren det høres til jordens ende: Si til datter Sion: Se, din frelse kommer! De han fikk som lønn, er med ham, de han vant, går foran ham.
- 12 De skal kalles Det hellige folket, de som er løst ut av Herren, og selv skal du kalles Den etterspurte, byen som ikke er forlatt.

Jesaja 63

Gjengjeldelse og forløsning

- 1** Hvem er han som kommer fra Edom, fra Bosra i røde klær, han med den staselige drakten, han som skrider fram med stor kraft? «Det er jeg, som taler i rettferd og har makt til å frelse.»
- 2** Hvorfor er drakten din så rød, lik klærne til en som trækker druer?
- 3** «I vinpressen tråkket jeg alene, ingen av folkene var med meg. Jeg tråkket på dem i min vrede og trampet dem ned i min harme. Saften deres sprutet på klærne mine, hele drakten min ble tilsølt.
- 4** For jeg hadde hevners dag i hjertet, året for å løse ut var kommet.
- 5** Jeg så meg om, det var ingen som hjalp, jeg undret meg, men fikk ingen støtte. Armen min hjalp meg, og harmen min støttet meg.
- 6** Jeg trampet folkene ned i min vrede og knuste dem i min harme, og blodet deres lot jeg renne til jorden.»

Folket angret og ber om frelse

- 7** Jeg vil minnes Herrens velgjerninger og lovsynge Herren for alt det Herren har gjort for oss, for alt det gode han har gjort mot Israels hus i sin barmhjertighet og store kjærlighet.
- 8** Han har sagt: «Ja, de er mitt folk, barn som aldri sviker.» Og han ble deres frelser.
- 9** I all deres trengsel var det ingen trengsel. Engelen for hans ansikt frelste dem. I sin kjærlighet og medfølelse løste han dem ut. Alltid løftet han dem opp og bar dem i gamle dager.
- 10** Men de var trassige og gjorde hans hellige Ånd sorg. Så ble han en fiende for dem, han kjempet selv imot dem.
- 11** Da tenkte folket på gamle dager, på Moses. Hvor er han som førte en gjeter for småfeet sitt opp fra vannet? Hvor er han som ga sin hellige Ånd i hans indre,

¹²han som lot sin herlige arm gå fram på høyre side av Moses, han som kløvde vannet foran dem for å skape seg et evig navn,

¹³han som lot dem gå gjennom dypene som hesten gjennom ørkenen? De snublet ikke.

¹⁴Lik buskap som går ned i dalen, førte Herrens ånd dem til hvile. Slik ledet du ditt folk for å skape deg et herlig navn.

¹⁵ Se ned fra himmelen, fra din hellige, herlige bolig! Hvor er din lidenskap og din styrke? Ditt dirrende hjerte og din barmhjertighet holder seg tilbake for meg.

¹⁶ For du er vår far! Abraham kjenner oss ikke, og Israel vil ikke vite av oss. Du, Herre, er vår far. Ditt navn fra gamle dager er Han som løser oss ut.

¹⁷Hvorfor fører du oss bort, Herre, fra dine veier? Hvorfor gjør du hjertet vårt hardt så vi ikke frykter deg? Vend tilbake for dine tjeneres skyld, stammene som er din eiendom!

¹⁸ Lite eide ditt hellige folk, våre motstandere tråkket din helligdom ned.

¹⁹Det er som om du aldri hadde hersket over oss, som om navnet ditt ikke var nevnt over oss.

Jesaja 64

¹Ville du bare flerre himmelen og stige ned så fjellene dirret for deg, som når ilden setter fyr på kvistene, som når ilden får vannet til å koke, for å lære dine motstandere å kjenne ditt navn! Folkeslag skulle skjelve for ditt ansikt

² når du gjorde skremmende gjerninger vi ikke ventet, og steg ned så fjellene dirret for deg.

³ Aldri har noen hørt eller lyttet til, aldri har noe øye sett noen annen gud enn deg som kan gjøre slikt for dem som venter på ham.

⁴Du møter den som er glad og gjør rett, de som husker deg og går dine veier. Se, du ble harm når vi syndet i gamle dager, men vi ble frelst.

⁵ Alle ble vi som urene, all vår rettferd som urent tøy. Vi visnet alle som løv, vår skyld tar oss bort som en vind.

⁶ Det er ingen som kaller på ditt navn, som våkner opp og holder fast ved deg. For du har skjult ansiktet for oss og overgitt oss til vår skyld.

⁷ Men nå, Herre, er du vår far! Vi er leire, du er den som former oss, alle er vi verk av din hånd.

⁸ Herre, vær ikke harm, husk ikke vår skyld for alltid! Se nå hit, alle er vi ditt folk!

⁹ Dine hellige byer er blitt til ørken, Sion er blitt en ørken og Jerusalem en ødemark.

¹⁰ Vårt hellige og herlige tempel, der fedrene våre lovet deg, har ilden svidd av. Alt vi var glad i, er lagt i ruiner.

¹¹ Kan du tåle dette, Herre, tie og ydmyke oss så dypt?

Jesaja 65

Herren straffer og viser nåde

¹ Jeg hadde svar til dem som ikke spurte, jeg var å finne for dem som ikke søkte meg. Jeg sa: «Her er jeg! Her er jeg!» til et folkeslag som ikke kalte på mitt navn.

² Hele dagen rakte jeg hendene ut til et trassig folk som gikk fram etter sine egne tanker på veier som ikke var gode.

³ Alltid gjør folket meg rasende like opp i ansiktet. De ofrer slaktoffer i hagene og brenner røykoffer på teglstein.

⁴ De holder til i gravene og overnatter på skjulte steder. De spiser svinekjøtt og koker suppe på urent offerkjøtt.

⁵ De sier: «Hold deg unna, kom ikke nær meg, for jeg er hellig for deg!» Slike er røyk i nesen på meg, en ild som brenner hele dagen.

⁶ Se, det er skrevet opp foran meg. Jeg vil ikke tie før jeg har gjort gjengjeld. Jeg skal gjengjelde dem rett i fanget,

⁷ både for deres egne og for fedrenes synder, sier Herren. De brente røykoffer på fjellene og vanæret meg på haugene. Jeg skal måle opp det de før har gjort, og sende det rett i fanget på dem.

⁸ Så sier Herren: Så lenge det finnes saft i druene, heter det: «Ødelegg dem ikke, for det er velsignelse i dem.» Slik skal jeg gjøre for mine tjeneres skyld, jeg skal ikke ødelegge alt.

⁹ Jeg lar en ætt gå ut fra Jakob, fra Juda en som skal arve mine fjell. Mine utvalgte skal ta landet i eie, og mine tjenere skal bo der.

¹⁰ Da skal Saron bli et sted der småfe beiter og Akor-dalen et sted der storfe hviler, for mitt folk som søker meg.

¹¹ Men dere som har forlatt Herren og glemt mitt hellige fjell, som dekker bord for Gad og skjenker krydret vin for Meni,

¹² dere overgir jeg til sverdet, alle skal dere bøye kne for å bli slaktet. For jeg ropte, men dere svarte ikke, jeg talte, men dere hørte ikke. Dere gjorde det som var ondt i mine øyne, og valgte det jeg ikke ville.

¹³ Derfor sier Herren Gud: Se, mine tjenere skal spise, men dere skal sulte. Se, mine tjenere skal drikke, men dere skal tørste. Se, mine tjenere skal glede seg, men dere skal skamme dere.

¹⁴ Se, mine tjenere skal juble av hjertens lyst, men dere skal skrike av hjertesorg og klage av en sønderbrutt ånd.

¹⁵ Det navnet dere etterlater dere, skal mine utvalgte bruke som forbannelse: «Måtte Herren Gud la deg dø!» Men tjenerne sine skal han kalle med et annet navn.

¹⁶ Den som velsigner seg i landet, skal velsigne seg ved den trofaste Gud, og den som sverger i landet, skal sverge ved den trofaste Gud. For nå er de første trengslene glemt, ja, de er skjult for mine øyne.

Det nye Jerusalem

¹⁷ Se, jeg skaper en ny himmel og en ny jord. Ingen skal minnes de første ting, ingen skal tenke på dem.

18 Gled og fryd dere til evig tid over det som jeg skaper! For se, jeg skaper Jerusalem om til fryd og folket der til glede.

19 Jeg vil fryde meg over Jerusalem og glede meg over mitt folk. Aldri mer skal det høres gråt eller klageskrik i byen.

20 Der skal det ikke lenger finnes spedbarn som bare blir noen dager gamle, eller gamle som ikke når sine dagers fulle mål. Ung er den som dør hundre år gammel, den som ikke blir hundre, må være forbannet.

21 De skal bygge hus og selv bo i dem, plante vinmarker og selv spise frukten.

22 De skal ikke bygge så andre får bo og ikke plante så andre får spise. Så gamle som trærne skal folket mitt bli, mine utvalgte skal selv få slite ut det de har laget med egne hender.

23 De skal ikke streve til ingen nytte og ikke føde til brå død. For de er en ætt velsignet av Herren, de skal ha etterkommere hos seg.

24 Før de roper, skal jeg svare, mens de ennå taler, vil jeg høre.

25 Ulven og lammet skal beite sammen, løven skal ete halm som oxen, men slangen skal ha støv til mat. Det finnes ikke ondskap eller ødeleggelse på hele mitt hellige fjell, sier Herren.

Jesaja 66

Dom over falsk gudsyndelse

1 Så sier Herren: Himmelen er min trone, og jorden er min fotskammel. Hva slags hus kan dere bygge for meg, hvor er stedet der jeg kan hvile?

2 Min hånd har laget alt dette, slik er alt dette blitt til, sier Herren. Det er den hjelpeløse jeg ser til, den som har en motløs ånd og skjelver for mitt ord.

3 Den som slakter en okse, slår et menneske i hjel; den som ofrer et lam, knekker nakken på en hund; den som bærer fram grødeoffer, ofrer svineblod; den som brenner røkelse, velsigner det onde. De som gjør dette, har valgt sine egne veier, de har sin glede i det som er motbydelig.

⁴ Så velger også jeg å plage dem, jeg fører over dem det de er redde for. For jeg ropte, men ingen svarte, jeg talte, men ingen hørte. De gjorde det som var ondt i mine øyne, og valgte det jeg ikke ville.

Frelse og dom

⁵ Hør Herrens ord, dere som skjelver for hans ord! Brødrene deres som hater dere og støter dere bort for mitt navns skyld, de sier: «La Herren vise sin herlighet, så vi kan se deres glede!» Men de skal bli til skamme.

⁶ Hør larmen fra byen, røsten fra tempelet, Herrens røst! Han gjengjelder sine fiender for det de har gjort.

⁷ Før hun får rier, har hun født, før smertene kommer, har hun fått en gutt.

⁸ Hvem har hørt noe som dette? Hvem har sett noe slikt? Kan et land bli født på én dag, kan et folkeslag komme til verden på et øyeblikk? Men Sion fødte sine barn med det samme hun fikk rier.

⁹ Skulle jeg åpne morslivet uten å sette fødselen i gang? sier Herren. Eller sette fødselen i gang og så stanse den? sier din Gud.

¹⁰ Gled dere over Jerusalem og fryd dere over henne, alle dere som elsker henne! Ta del i hennes glede, alle dere som sørger over henne!

¹¹ Så skal dere suge og bli mette ved hennes trøstende bryst, dere skal drikke og nyte hennes herlige brystvorter.

¹² For så sier Herren: Se, nå leder jeg fred til henne som en elv, folkeslags rikdom som en flommende bekk. Dere skal suge, bæres på armen og vugges på fanget.

¹³ Som en mor trøster barnet sitt, slik vil jeg trøste dere. I Jerusalem skal dere få trøst.

¹⁴ Dere skal se det, og hjertet skal glede seg, kroppen skal gro som gress. Herrens tjenere skal kjenne hans hånd, men hans fiender får kjenne hans vrede.

¹⁵ For se, Herren kommer i en ild, hans vogner som en virvelvind. Han slipper sin vrede løs som en brann og sine trusler som flammende ild.

16 For Herren skal holde dom med ild og med sverd mot alle mennesker; mange er de som drepes av Herren.

17 De som gjør seg hellige og rene for å gå til hagene etter en som er der inne, de som spiser svinekjøtt, motbydelige ting og mus, de skal gå til grunne, alle sammen, sier Herren.

Frelsen og straffen blir fullendt

18 Jeg vet hva de gjør og hva de tenker, jeg kommer for å samle alle folkeslag og tungemål. De skal komme og se min herlighet.

19 Jeg setter et tegn blant dem og sender noen av dem som er berget, ut til folkeslagene i Tarsis, Put, Lud, Mesjek med buen, Tubal og Javan, til de fjerne kystene som ikke har hørt ryktet om meg og ikke har sett min herlighet. De skal fortelle om min herlighet blant folkeslagene.

20 Og de skal bringe alle brødrene deres fra alle folkeslag som offergave til Herren, til hest, i vogner og bærestoler, på muldyr og kameler, til mitt hellige fjell i Jerusalem, sier Herren, slik israelittene bringer offergaver i rene skåler til Herrens hus.

21 Også av dem tar jeg noen til prester og til levitter, sier Herren.

22 For slik den nye himmel og den nye jord som jeg skaper, alltid skal bestå for mitt ansikt, sier Herren, slik skal deres ætt og navn bestå.

23 Og det skal skje: Fra nymånedag til nymånedag, fra sabbat til sabbat, skal alle mennesker komme og tilbe for mitt ansikt, sier Herren.

24 De skal gå ut og se likene av de menneskene som gjorde opprør mot meg. For dem skal marken ikke dø og ilden ikke slukne. De skal være en gru for alle mennesker.

Jeremia

Jeremia 1

- 1** Ord av Jeremia, sønn av Hilkia, en av prestene i Anatot i Benjamin-landet.
- 2** Herrens ord kom til ham i de dager da Josjia, sønn av Amon, var konge i Juda, i det trettende regjeringsåret hans,
- 3** og i de dager da Jojakim, sønn av Josjia, var konge i Juda, helt til slutten av det ellefte året da Sidkia, sønn av Josjia, var konge i Juda, da Jerusalem ble ført i eksil i den femte måneden.

Herren kaller Jeremia til profet

- 4** Herrens ord kom til meg:
- 5** «Før jeg formet deg i mors liv, kjente jeg deg, før du ble født, helliget jeg deg; til profet for folkeslagene satte jeg deg.»
- 6** Men jeg sa: «Å, min Herre og Gud! Se, jeg kan ikke tale, jeg er for ung!»
- 7** Da sa Herren til meg: «Du skal ikke si: Jeg er ung! Overalt hvor jeg sender deg, skal du gå, og alt jeg befaler deg, skal du si.
- 8** Vær ikke redd for dem, jeg er med deg og skal berge deg, sier Herren.»
- 9** Herren rakte ut hånden og rørte ved munnen min. Så sa Herren til meg: «Nå legger jeg mine ord i din munn.
- 10** Se, jeg setter deg i dag over folk og riker til å rykke opp og rive ned, til å ødelegge og knuse, til å bygge og plante.»

To syn

- 11** Herrens ord kom til meg: «Hva ser du, Jeremia?» Jeg svarte: «Jeg ser en grein av et våketre.»
- 12** Da sa Herren til meg: «Godt sett! For jeg vil våke over mitt ord og sette det i verk.»
- 13** Herrens ord kom til meg for annen gang: «Hva ser du?» Jeg svarte: «Jeg ser en kokende gryte, den heller hitover fra nord.»

14 Da sa Herren til meg: Fra nord skal ulykken helles ut over alle som bor i landet.

15 For nå kaller jeg på alle kongeslektene i nord, sier Herren. De skal komme og reise hver sin trone ved Jerusalems portåpninger, mot alle murene omkring og mot alle byene i Juda.

16 Da skal jeg avsi min dom over dem for all deres ondskap, de som forlot meg, tente offerild for andre guder og tilba sine egne henders verk.

17 Men du skal spenne beltet om livet, stå fram og si til dem alt det jeg befaler deg. Vær ikke redd dem, ellers slår jeg deg med redsel for dem.

18 Se, jeg gjør deg i dag til en festningsby, til en jernstøtte og en bronsemur mot hele landet, mot kongene i Juda, mot lederne og prestene og folket i landet.

19 De skal gå til krig mot deg, men ikke vinne. For jeg er med deg, sier Herren. Jeg skal berge deg.

Jeremia 2

Israels frafall

1 Herrens ord kom til meg:

2 Gå og rop i ørene på Jerusalem: Så sier Herren: Jeg husker din ungdoms troskap, din kjærlighet som brud, da du fulgte meg i ørkenen, i et land der ingen kan så.

3 Israel var hellig for Herren, førstegrøden av hans avling. Alle som ville fortære Israel, måtte bøte, ulykke kom over dem, sier Herren.

4 Hør Herrens ord, Jakobs hus og alle slekter i Israels hus!

5 Så sier Herren: Hva galt fant fedrene deres hos meg siden de gikk bort fra meg, fulgte tomme guder og selv ble tomme?

6 De sa ikke: «Hvor er Herren som førte oss opp fra Egypt og ledet oss gjennom ørkenen, et land med stepper og kløfter, et land med tørke og dødsskygge, et land der ingen ferdes og ikke et menneske bor?»

⁷ Jeg førte dere til et land med frukthager så dere kunne spise frukten og grøden. Men da dere kom inn, gjorde dere landet mitt urent og min eiendom avskyelig.

⁸ Prestene spurte ikke: «Hvor er Herren?» De lovkyndige kjente meg ikke, gjeterne satte seg opp mot meg, profetene profeterte ved Baal og fulgte dem som ikke kan hjelpe.

⁹ Derfor skal jeg fremdeles føre sak mot dere, sier Herren, og føre sak mot barnebarna deres.

¹⁰ Dra over til kitteernes kyster og se, send bud til Kedar og undersøk nøye, se om noe slikt har hendt!

¹¹ Har noe folkeslag byttet ut gudene sine, enda de ikke er guder? Men mitt folk har byttet ut sin ære med det som ikke kan hjelpe.

¹²Himmel, bli skremt og skjelv av skrekk over dette, sier Herren.

¹³ For to onde ting har folket mitt gjort: De har forlatt meg, kilden med levende vann, og hugget seg brønner, sprukne brønner som ikke holder vann.

¹⁴ Er Israel en slave som er født i huset? Hvorfor er han blitt et bytte?

¹⁵ Unge løver brølte og knurret mot ham. De gjorde landet hans til ødemark, byene ble brent så ingen kan bo der.

¹⁶ Ja, menn fra Nof og Tahpanhes har skamklipt skallen din.

¹⁷ Dette har du selv ført over deg, for du gikk bort fra Herren din Gud den tiden han førte deg på veien.

¹⁸Og nå, hvorfor drar du til Egypt for å drikke vann fra Nilen, hvorfor drar du til Assur for å drikke vann fra Euftrat?

¹⁹Din egen ondskap straffer deg, ditt frafall går i rette med deg. Forstå og se hvor ondt og bittert det er at du har forlatt Herren din Gud og ikke frykter meg, sier Herren, hærskares Gud.

Opprør og avgudsdyrkelse

- 20** Fra gammelt av har du brutt åket og slitt lenkene dine i stykker. Du sa: «Jeg vil ikke tjene.» På hver høy haug og under hvert frodig tre la du deg ned og drev hor.
- 21** Jeg plantet deg som den fineste vin, en ekte stikling. Hvordan kunne du forvandles til villskudd av fremmed vinstokk?
- 22** Om du vasker deg med lut og sløser med såpe, er din skyld like skitten for meg, sier Herren Gud.
- 23** Hvordan kan du si: «Jeg er ikke blitt uren, jeg har ikke fulgt Baal-gudene»? Se hvor du gikk nede i dalen, forstå hva du har gjort! En rask kamelhoppe som renner hit og dit,
- 24** et villesel som kjenner ørkenen og snapper etter pusten i brunst. Hvem kan holde henne tilbake? De som leter etter henne, sliter seg ikke ut, i paringstiden finner de henne lett.
- 25** Gå ikke barføtt, spar strupen din for tørst! Men du sier: «Det nytter ikke. Jeg elsker de fremmede, jeg vil gå etter dem.»
- 26** Slik tyven blir til skamme når han blir tatt, skal israelittene bli til skamme, konger og ledere, prester og profeter.
- 27** De sier til treet: «Du er min far» og til steinen: «Du har født meg.» De snur ryggen til meg og ikke ansiktet. Men i ulykkens tid sier de: «Reis deg og hjelp oss!»
- 28** Hvor er gudene dine som du laget deg? De får reise seg og hjelpe deg i ulykkens tid! For du har like mange guder som du har byer, Juda.
- 29** Hvorfor ligger dere i strid med meg? Alle har dere gjort opprør mot meg, sier Herren.
- 30** Forgjeves slo jeg sønnene deres, de lot seg ikke oppdra. Som en herjende løve fortærte sverdet deres profetene.

³¹Dere som lever i denne tiden, se Herrens ord! Har jeg vært en ørken for Israel eller et mørkt land? Hvorfor sier folket mitt: «Vi løper dit vi vil, vi kommer aldri mer til deg»?

³²Kan en jomfru glemme smykket sitt eller en brud sitt belte? Men folket mitt har glemt meg gjennom dager uten tall.

³³Så flink du er til å finne veien når du er ute etter elskov! Derfor har du også lært deg å gå på onde veier.

³⁴ På kappeflikene dine finnes blod fra uskyldige fattigfolk som du ikke har grepet i innbrudd. Likevel

³⁵sier du: «Jeg er uskyldig; hans vrede har vendt seg fra meg.» Se, nå lar jeg deg dømme, for du sier: «Jeg har ikke syndet.»

³⁶Så lett du har for å ta en annen vei! Men også av Egypt blir du gjort til skamme, slik du fikk skam av Assur.

³⁷ Også herfra må du gå ut med hendene over hodet. For Herren har forkastet dem du stoler på, du får ingen nytte av dem.

Jeremia 3

Landet er vanhelliget

¹ Om en mann sender bort sin kone og hun går fra ham og blir en annen manns, kan han så vende tilbake til henne? Nei, kvinnen ville bli vanhelliget. Og så skulle du, som har drevet hor med mange naboer, vende tilbake til meg! sier Herren.

²Løft blikket mot de snaue høydene og se! Finnes det et sted hvor du ikke lot deg ta? Ved veiene satt du og bød deg fram som en nomade i ørkenen. Du vanhelliget landet med hor og ondskap.

³ Derfor ble regnskurene holdt tilbake, og vårregnet kom ikke. Du hadde pannen til en hore, og du nektet å skamme deg.

⁴Sannelig, nå roper du til meg: «Min far, du er min ungdoms venn.

⁵ Vil han være vred til evig tid, vil han alltid bevare sin harme?» Det sier du, men du har handlet ondt og det til gagns.

De troløse søstre

⁶ Herren sa til meg i kong Josjias dager: Har du sett hva den frafalne Israel har gjort? Hun gikk opp på hver høy haug og inn under hvert frodig tre og drev hor der.

⁷Jeg tenkte: «Når hun har drevet på med alt dette en stund, vil hun vende tilbake til meg.» Men hun vendte ikke tilbake. Dette så hennes troløse søster Juda.

⁸ Og hun så at jeg sendte bort den frafalne Israel fordi hun brøt ekteskapet, og at jeg ga henne skilsmissebrev. Den troløse søsteren Juda ble ikke redd. Også hun gikk bort og drev hor.

⁹Med sitt lettsindige horeliv vanhelliget hun landet; hun brøt ekteskapet med stein og tre.

¹⁰Og tross alt dette vendte den troløse søsteren Juda ikke tilbake til meg av hele sitt hjerte, hun bare lot som hun gjorde det, sier Herren.

¹¹ Herren sa til meg: Den frafalne Israel er mer rettferdig enn den troløse Juda.

¹²Gå og rop ut disse ordene mot nord: Vend tilbake, du frafalne Israel! sier Herren. Jeg er ikke lenger sint på dere, for jeg er trofast, sier Herren. Jeg er ikke vred til evig tid.

¹³ Bare innse din skyld. For du har gjort opprør mot Herren din Gud. Du bød deg fram for fremmede under hvert frodig tre. Du hørte ikke på min røst, sier Herren.

Samlingen på Sion

¹⁴ Vend tilbake, dere bortkomne sønner! sier Herren. For jeg er herre over dere. Jeg vil ta dere, én fra en by og to fra en slekt, og føre dere til Sion.

¹⁵ Så gir jeg dere gjeterer som er etter mitt hjerte, og de skal gjete dere med kunnskap og forstand.

¹⁶ I de dager, sier Herren, når dere blir mange og fruktbare i landet, skal de ikke lenger si «Herrens paktkiste» og ikke tenke på den. De skal ikke minnes den eller lete etter den, og det skal ikke lages noen ny.

¹⁷ På den tiden skal de kalle Jerusalem for Herrens trone. Der skal alle folkeslag samle seg, i Herrens navn, i Jerusalem. De skal ikke lenger følge sitt onde og egenrådige hjerte.

¹⁸ I de dager skal Judas hus slutte seg til Israels hus, og sammen skal de komme fra et land i nord til det landet jeg ga fedrene deres til eiendom.

Israel bekjenner sin synd

¹⁹ Jeg sa: Jeg vil sette deg blant sønner og gi deg et herlig land, den prektigste arv blant folkeslagene. Jeg tenkte dere ville kalle meg far og ikke vende dere bort fra meg.

²⁰ Men slik en kvinne er troløs mot sin venn, slik var dere troløse mot meg, Israels hus, sier Herren.

²¹ Det høres rop på de snau høydene, gråt og bønner fra israelittene. For de har gått krokveier, de har glemt Herren sin Gud.

²² Vend tilbake, bortkomne sønner, så skal jeg helbrede deres frafall. «Se, vi kommer til deg, for du er Herren vår Gud.

²³ Sannelig, løgn er det som kommer fra haugene, larmen fra fjellene. Sannelig, hos Herren vår Gud er det frelse for Israel.

²⁴ Skammen har fortært det fedrene våre strevde for helt fra vår ungdom, sauer og okser, sønner og døtre.

²⁵ Så la oss ligge i vår skam, la vanære dekke oss! For mot Herren vår Gud har vi syndet, både vi og fedrene våre, fra vår ungdom og til denne dag. Vi har vært ulydige mot Herren vår Guds røst.»

Jeremia 4

Bryt dere nybrott

¹Om du vender tilbake, Israel, sier Herren, om du vender tilbake til meg, om du fjerner de motbydelige gudene dine fra meg og ikke flakker omkring,

² om du sverger «så sant Herren lever» i sannhet, rett og rettferd, da skal folkeslag velsigne seg ved ham, ved ham skal de prise seg lykkelige.

³ Så sier Herren til judeerne og til Jerusalem: Bryt dere nybrott, ikke så blant torner!

⁴ Omskjær dere for Herren, ta bort forhuden fra hjertet deres, dere judeere og dere som bor i Jerusalem, ellers skal min harme bryte ut som ild og brenne uten at noen slukker, for det onde dere har gjort.

Ulykken fra nord

⁵ Kunngjør dette i Juda, la det høres i Jerusalem, blås i horn i landet, rop høyt og si: Samle dere! La oss gå inn i festningsbyene!

⁶ Løft banneret! Til Sion! Berg dere, bli ikke stående! For jeg sender en ulykke fra nord, et stort sammenbrudd.

⁷ En løve stiger opp fra krattet. En som ødelegger folkeslag, bryter opp og drar ut fra sitt sted for å legge landet ditt øde. Byene dine skal bli til ruiner der ingen kan bo.

⁸ Derfor, kle dere i sekkestrie, sørg og skrik! For Herrens brennende vrede har ikke vendt seg bort fra oss.

⁹Den dagen, sier Herren, skal kongen og lederne miste alt mot. Prestene blir slått av skrekk, profetene blir målløse av redsel.

¹⁰ Jeg sa: Å, min Herre og Gud! Sannelig, du sviktet dette folket og Jerusalem da du sa: «Dere skal ha fred.» Nå rører sverdet ved strupen.

¹¹På den tiden skal det sies til dette folket og til Jerusalem: Vind som brenner av hete, kommer fra snaue høyder i ørkenen mot folket, min datter. Den er ikke til å kaste og rense korn i,

¹²en sterkere vind kommer til meg. Nå vil også jeg avsi dom over dem.

13 Se, som skyer drar han fram, som stormen er vognene hans, hestene er raskere enn ørner. Ve oss, for vi blir ødelagt!

14 Rens hjertet ditt for ondskap, Jerusalem, så skal du bli frelst. Hvor lenge skal du la onde tanker få bo i ditt indre?

15 For en stemme bringer bud fra Dan, forkynner ulykke fra Efraim-fjellene.

16 Si fra til folkeslagene: Der er de! La det høres over Jerusalem! Fiender kommer fra fjerne land, ropet deres lyder over byene i Juda.

17 Som vakter på åkeren omringer de henne, for hun har satt seg opp mot meg, sier Herren.

18 Din vei og dine gjerninger har ført dette over deg. Slik er din ondskap, den er bitter, og den rammer deg i hjertet.

Jeg så

19 Å, kroppen min, kroppen min! Jeg vrir meg i smerte. Mitt hjertes vegger! Hjertet skriker, jeg kan ikke tie. Jeg hører lyden av horn og hærrop.

20 Det blir ropt om sammenbrudd på sammenbrudd, hele landet er ødelagt. Brått blir teltene mine ødelagt, teltdukene på et øyeblikk.

21 Hvor lenge skal jeg se banneret og høre lyden av horn?

22 Ja, folket mitt er dårer, de kjenner meg ikke. De er tåpelige barn uten innsikt. De er flinke til å gjøre ondt, men kan ikke gjøre godt.

23 Jeg så jorden, og se! – den var øde og tom, mot himmelen – lyset var borte.

24 Jeg så fjellene, og se! – de skalv, alle haugene ristet.

25 Jeg så, og se! – ikke et menneske, alle fugler under himmelen var fløyet.

26 Jeg så, og se! – fruktbart land var blitt til ørken, alle byer var revet ned av Herren, av hans brennende vrede.

Herrens plan

27 Så sier Herren: Hele landet skal legges øde, men jeg skal ikke gjøre ende på det.

²⁸Jorden sørger over dette, og himmelen mørkner over den. For jeg har talt og lagt min plan, jeg angreer ikke og tar den ikke tilbake.

²⁹Hele byen flykter for larmen fra ryttere og bueskyttere. De går inn i krattskogen og klatrer opp på knausene. Hver by er forlatt, det finnes ingen som bor i dem.

Ropet fra datter Sion

³⁰ Du som er ødelagt, hva vil du gjøre? Om du kler deg i skarlagen, om du pynter deg med gullsmykker, om du gjør øynene store med sminke, gjør du deg vakker til ingen nytte. De som lengtet etter deg, har forkastet deg, nå står de deg etter livet.

³¹ Jeg hører rop som fra en kvinne med rier, et skrik som når hun føder for første gang. Det er ropet fra datter Sion, hun gisper etter luft og strekker hendene ut: «Ve meg, jeg faller om foran mordere!»

Jeremia 5

Hvorfor skulle jeg tilgi dette?

¹ Gå rundt i Jerusalems gater, se og forstå, søk på torgene hennes om dere kan finne én, en eneste, som gjør rett og søker troskap, så jeg kan tilgi byen.

²De sier «så sant Herren lever», men sverger likevel falskt.

³ Herre, dine øyne ser etter troskap. Du slo dem, men de kjente ikke smerte, du gjorde ende på dem, men de nektet å ta lærdom av det. De gjorde ansiktet hardere enn stein og nektet å vende om.

⁴Jeg tenkte: De er bare små og tåpelige, for de kjenner ikke Herrens vei, sin Guds rett.

⁵ Jeg vil gå til de store og tale med dem, for de kjenner Herrens vei, sin Guds rett. Men de har alle brutt åket og slitt lenkene i stykker.

⁶ Derfor skal løven fra skogen slå dem ned, ulven fra ødemarken skal herje, ved byene ligger leoparden på lur, alle som går ut, blir revet i hjel. For lovbruddene deres er mange, gang på gang har de falt fra.

⁷ Hvorfor skulle jeg tilgi deg dette? Sønnene dine har forlatt meg og sverget ved guder som ikke er guder. Jeg mettet dem, men de brøt ekteskapet, i horehuset rispet de seg opp.

⁸De er brunstige, velnærte hester, hver mann vrinsker etter naboens kone.

⁹ Skulle jeg ikke straffe dem for dette, sier Herren, skulle jeg ikke hevne meg på et folkeslag som dette?

¹⁰ Gå opp på terrassene i vinmarken og ødelegg dem, men ikke helt! Fjern vinrankene, for de hører ikke Herren til.

¹¹For de har vært troløse mot meg, både Israels og Judas hus, sier Herren.

¹² De forneker Herren og sier: «Han finnes ikke, ulykken kommer ikke over oss, sverd og sult skal vi ikke se.

¹³Profetene skal bli til vind. De har ikke ordet i seg, Slik skal det gå med dem.»

¹⁴ Derfor sier Herren, hærskares Gud: Se, fordi dere taler slike ord, gjør jeg mine ord til ild i din munn og dette folket til ved som ilden skal fortære.

Fienden eter opp alt

¹⁵ Se, Israels hus, jeg sender mot dere et folkeslag fra det fjerne, sier Herren. Det er et mektig folkeslag, et folk fra gammel tid. Du kjenner ikke språket deres og skjønner ikke hva de sier.

¹⁶Deres pilkogger er som en åpen grav, krigere er de alle.

¹⁷De eter kornet og brødet ditt, de eter sønnene og døtrene dine, de eter småfeet og storfeet ditt, de eter vinstokkene og fikentrærne dine. Festningsbyene dine, som du stoler på, skal de utslette med sverd.

¹⁸ Men selv i de dager, sier Herren, vil jeg ikke ødelegge dere helt.

¹⁹ Når dere spør: «Hvorfor har Herren vår Gud gjort alt dette mot oss?» – da skal du svare: «Slik dere forlot meg og tjente fremmede guder i deres eget land, skal dere nå tjene fremmede i et land som ikke er deres.»

Frykter dere meg ikke?

²⁰Kunngjør dette i Jakobs hus, og la det høres i Juda:

- 21** Hør dette, du tåpelige og vettløse folk som har øyne, men ikke ser, og ører, men ikke hører.
- 22** Frykter dere meg ikke, sier Herren, skjelver dere ikke for mitt ansikt? Jeg la sand til grense for havet, en evig grense som det ikke kommer over. Bølgene slår, men klarer det ikke, de bryter, men slår ikke over.
- 23** Men dette folket har et trassig og opprørsk hjerte, de har veket av og gått bort.
- 24** De sier ikke i sitt hjerte: «La oss frykte Herren vår Gud, han som gir regn i rett tid, både høstregn og vårregn, og passer på ukene som er bestemt for oss til innhøsting.»
- 25** Men dette er kommet i ulage på grunn av skylden deres, syndene holder det gode borte fra dere.
- 26** For det finnes urettferdige i folket mitt. De ligger på lur som fuglefangere i dekning, setter feller og fanger mennesker.
- 27** Som en kurv er full av fugler, slik er husene deres. De er fulle av svik. Derfor er de blitt store og rike,
- 28** tykke og fete. Det flommer over av onde ord: De dømmer ikke rett så farløse kan vinne fram med sin sak, og de hjelper ikke fattige til deres rett.
- 29** Skulle jeg ikke straffe dem for dette, sier Herren, skulle jeg ikke hevne meg på et folkeslag som dette?
- 30** Forferdelige og grufulle ting skjer i landet.
- 31** Profetene spår løgn, prestene styrer etter deres råd, og folket mitt vil ha det slik. Men hva vil dere gjøre når dette tar slutt?

Jeremia 6

En ulykke truer

- 1** Berg dere, benjaminitter, bort fra Jerusalem! Blås i horn i Tekoa, tenn varden på Bet-Hakkerem! For en ulykke truer fra nord, et stort sammenbrudd.
- 2** Den vakre og bortskjemte datter Sion gjør jeg ende på.

³ Mot henne skal gjeterne komme med saueflokkene sine. De slår opp telt omkring henne, og hver beiter sitt stykke snaut.

⁴Lys hellig krig mot henne! Kom, la oss angripe midt på dagen! Ve oss, dagen er på hell, og kveldsskyggene blir lange.

⁵Kom, la oss angripe i natt og ødelegge borgene hennes!

⁶ Så sier Herren over hærskaene: Fell trær og kast opp en voll mot Jerusalem! Hun er byen som skal kreves til regnskap, hun er full av undertrykkelse.

⁷ Som en kilde holder vannet kaldt, slik holder byen ondskaperen kald. Der hører en om vold og ran, alltid ser jeg sykdom og sår.

⁸La deg refse, Jerusalem, ellers bryter jeg med deg og gjør deg til et øde sted, et land der ingen kan bo.

Uomskårne ører

⁹ Så sier Herren over hærskaene: Hold etterhøst på Israels rest som dere gjør med vinstokken! Gå enda en gang over rankene med hånden lik en som plukker druer!

¹⁰ «Hvem skal jeg tale til og advare slik at de hører? Se, de har uomskårne ører og kan ikke høre etter. Se, Herrens ord er spott for dem, og de bryr seg ikke om det.

¹¹Men jeg er full av Herrens harme, jeg er trett av å holde den tilbake.» Så øs den ut over barna på gaten og over flokken av unge menn som samles! Både mann og kvinne skal fanges, gamle menn og oldinger.

¹² Andre skal overta husene deres, jordene og kvinnene også. For nå løfter jeg hånden mot dem som bor i landet, sier Herren.

¹³ For alle sammen, små og store, skaffer seg urett vinning. Profet og prest, alle farer med svik.

¹⁴ Lettvint helbreder de bruddet i folket mitt, de sier: «Fred, fred!» Men det er ikke fred.

¹⁵De skal bli til skamme, for de har gjort avskyelige ting. Likevel skammer de seg ikke, vet ikke hva vanære er. Derfor skal de falle blant dem som er falt. I regnskapets time skal de snuble, sier Herren.

Spør etter de gamle stiene

¹⁶ Så sier Herren: Still dere på veiene og se! Spør etter de gamle stiene, etter veien til det gode! Gå på den, så skal dere finne hvile for deres liv. Men de svarte: «Vi vil ikke gå der.»

¹⁷ Jeg satte vaktmenn over dere. Lytt når hornet gjaller! Men de svarte: «Vi vil ikke lytte.»

¹⁸ Derfor, hør, dere folkeslag, og forstå, dere som er samlet, hva som skjer med dem.

¹⁹ Hør, du jord! Se, jeg fører ulykke over dette folket, frukten av deres egne planer. For de lyttet ikke til mine ord, og de foraktet min lov.

²⁰ Hva skal jeg med røkelse fra Saba og det beste krydder fra fjerne land? Brennoffer fra dere tar jeg ikke imot, slaktofrene gleder meg ikke.

²¹ Derfor sier Herren: Se, jeg legger snublesteiner for dette folket. Både fedre og sønner skal snuble i dem, nabo og neste skal gå under.

Fienden fra nord

²² Så sier Herren: Se, det kommer et folk fra landet i nord, et stort folkeslag bryter opp fra jordens ytterste ende.

²³ De har bue og sabel i hånden, de er grusomme og viser ingen nåde. Larmen drønner som havet, på hester kommer de ridende, rustet til krig mot deg, datter Sion.

²⁴ Da vi hørte ryktet, ble hendene våre slappe, trengsel grep oss, rier som hos en fødende kvinne.

²⁵ Gå ikke ut på marken, gå ikke på veien, for fienden har sverd, redsel rår på alle kanter.

²⁶ Mitt folk, min datter, bind sekkestrie om deg og velt deg i aske! Hold sørgehøytid over din eneste sønn, en bitter klage. For brått kommer ødeleggeren over oss.

Profeten skal prøve folket

²⁷ Jeg har satt deg til å prøve folket mitt slik en prøver gull, du skal kjenne og prøve deres veier.

²⁸ Alle er trassige opprørere, de farer med sladder, de er bronse og jern, ødeleggere er de alle.

²⁹ Blåsebelgen er svidd av ilden, blyet er fjernet. Men det nytter ikke å smelte, de onde skilles ikke ut.

³⁰ Forkastet sølv skal de kalles, for Herren har forkastet dem.

Jeremia 7

Jeremia taler i tempelet

¹ Dette ordet kom til Jeremia fra Herren:

² Still deg i porten til Herrens hus. Der skal du rope ut dette ordet og si: Hør Herrens ord, hele Juda, dere som går inn gjennom disse portene for å tilbe Herren.

³ Så sier Herren over hærs-karene, Israels Gud: Gjør veiene og gjerningene deres gode, så vil jeg la dere bo på dette stedet.

⁴ Stol ikke på de falske ordene: «Herrens tempel, Herrens tempel, Herrens tempel!»

⁵ Men om dere virkelig gjør veiene og gjerningene deres gode, om dere gjør rett mot hverandre,

⁶ ikke undertrykker innflyttere, farløse og enker, ikke utøser uskyldig blod på dette stedet og ikke følger andre guder til skade for dere selv,

⁷ da vil jeg la dere bo på dette stedet, i det landet jeg ga deres fedre, fra evig tid og til evig tid.

⁸ Se, dere stoler på falske ord som ikke kan hjelpe.

⁹Dere stjeler, slår i hjel, bryter ekteskapet, sverger falskt, tenner offerild for Baal og følger andre guder som dere ikke kjenner.

¹⁰Og så vil dere komme og stå for mitt ansikt i dette huset som navnet mitt er ropt ut over, og si: «Vi er berget», selv om dere gjør alt dette som er avskyelig?

¹¹ Er det blitt en røverhule i deres øyne, dette huset som navnet mitt er ropt ut over? Også jeg kan se, sier Herren.

¹² Gå til stedet mitt som er i Sjilo, hvor jeg lot mitt navn bo i den første tiden, og se hva jeg gjorde med det på grunn av ondskapen hos mitt folk Israel.

¹³ Og nå har dere gjort alle disse gjerningene, sier Herren. Dere ville ikke høre når jeg talte til dere sent og tidlig, og dere svarte ikke når jeg ropte på dere.

¹⁴ Derfor vil jeg gjøre slik jeg gjorde med Sjilo, mot det huset som navnet mitt er ropt ut over, og som dere stoler på, det stedet som jeg ga dere og fedrene deres.

¹⁵ Og jeg vil kaste dere bort fra mitt ansikt slik jeg kastet fra meg alle brødrene deres, hele Efraims ætt.

Falsk og ekte gudsyndelse

¹⁶ Du skal ikke be for dette folket, ikke bære fram klage eller bønn for det og ikke prøve å overtale meg, for jeg vil ikke høre på deg.

¹⁷ Ser du ikke hva de driver på med i Judas byer og på Jerusalems gater?

¹⁸ Barna sanker ved, fedrene gjør opp ild, kvinnene knar deig for å bake offerkaker til Himmeldronningen, og de øser ut drikkoffer til andre guder. Slik krenker de meg.

¹⁹ Men er det meg de krenker, sier Herren, er det ikke seg selv, er det ikke deres eget ansikt som får skammen over seg?

²⁰ Derfor sier Herren Gud: Se, min vrede og harme skal øses ut over dette stedet, over folk og fe, over trærne på marken og frukten av jorden. Den skal brenne og ikke slukne.

- 21 Så sier Herren over hærskaene, Israels Gud: Legg brennoffer til slaktofrene deres og spis kjøtt!
- 22 For jeg sa ikke noe om brennoffer og slakteroffer til fedrene deres, jeg ga dem ikke noe påbud om det da jeg førte dem ut av Egypt.
- 23 Men dette budet ga jeg dem: «Hør på min røst, så skal jeg være deres Gud, og dere skal være mitt folk. Gå alltid på den veien jeg befaler dere, så skal det gå dere vel.»
- 24 Men de ville ikke høre og vendte ikke øret til. De fulgte sine egne planer, sitt onde og egenrådige hjerte. De gikk bakover, ikke framover.
- 25 Fra den tid da fedrene deres dro ut av Egypt og helt til denne dag har jeg sendt alle mine tjenere profetene til dem, sent og tidlig.
- 26 Men de ville ikke høre på meg og vendte ikke øret til. De gjorde nakken stiv og var verre enn fedrene sine.
- 27 Når du sier alle disse ordene til dem, kommer de ikke til å høre på deg. Når du roper til dem, kommer de ikke til å svare.
- 28 Da skal du si til dem: «Dette er folkeslaget som ikke ville lytte til Herren sin Guds røst og ikke ta lærdom. Det er slutt på trofasthet, den er forsvunnet fra deres munn.»
- 29 Klipp håret av deg og kast det bort! Stem i en likklage på de snaue høydene! Herren har forkastet og vraket den slekten han er harm på.
- 30 For judeerne har gjort det som er ondt i mine øyne, sier Herren. De har innsatt det motbydelige i det huset som navnet mitt er ropt ut over, og gjort det urent.
- 31 De har bygd Tofet-haugene i Ben-Hinnom-dalen, hvor de brenner sønnene og døtrene sine i ilden. Det har jeg ikke pålagt dem, det har aldri vært i mine tanker.

³²Derfor, se, dager skal komme, sier Herren, da det ikke lenger skal hete Tofet eller Ben-Hinnom-dalen, men Drapsdalen. Og i Tofet skal de døde begravnes, fordi det ikke er gravplass andre steder.

³³ Likene av dette folket skal bli til føde for fuglene under himmelen og for dyrene på jorden, og ingen skal skremme dem bort.

³⁴ Jeg gjør ende på lyden av jubel og glede og stemmen til brudgom og brud i Judas byer og på Jerusalems gater. For landet skal legges i ruiner.

Jeremia 8

¹På den tid, sier Herren, skal de ta knoklene av Juda-kongene, knoklene av lederne, knoklene av prestene, knoklene av profetene og knoklene av innbyggerne i Jerusalem ut av gravene

² og spre dem ut for solen og månen og hele himmelens hær, som de elsket, som de dyrket, som de fulgte, som de spurte til råds, og som de tilba. De skal ikke bli samlet og gravlagt, de skal bli til gjødsel på jorden.

³ Men de velger døden i stedet for livet, hele den resten som er igjen av denne onde slekt på alle de stedene jeg har drevet dem bort til, sier Herren over hærskaene.

Frafall og dom

⁴Du skal si til dem: Så sier Herren: Hvem er det som faller og ikke reiser seg igjen? Eller går bort og ikke vender tilbake?

⁵ Hvorfor har dette folket vendt seg bort? Hvorfor vender Jerusalem seg alltid bort? De holder fast ved sitt svik og nekter å vende om.

⁶Jeg har lyttet og hørt etter. Det er ikke sant, det de sier. Ingen angrer sin ondskap og sier: «Hva har jeg gjort!» Alle løper bort slik en hest stormer fram i strid.

⁷ Selv storken under himmelen kjenner sine faste tider, og turtelduen, svalen og trosten passer tiden når de skal komme. Men folket mitt kjenner ikke Herrens lov.

⁸Hvordan kan dere si: «Vi er vise, vi har Herrens lov hos oss»? Se, skrivernes falske penn har forfalsket den!

⁹ De vise blir til skamme, de blir slått av skrekk og fanget. De har jo forkastet Herrens ord. Hva er da deres visdom?

¹⁰ Derfor gir jeg konene deres til andre og jordene deres til nye eiere. For alle sammen, små og store, skaffer seg urett vinning. Profet og prest, alle farer med svik.

¹¹ Lettvint helbreder de bruddet hos folket, min datter. De sier: «Fred, fred!» men det er ikke fred.

¹² De skal bli til skamme, for de har gjort avskyelige ting. Likevel skammer de seg ikke, vet ikke hva vanære er. Derfor skal de falle blant dem som er falt. I regnskapets time skal de snuble, sier Herren.

¹³ Nå vil jeg samle dem inn, sier Herren. Det finnes ikke druer på vinranken og ikke fikener på fikentreet, løvet er visnet. Det jeg har gitt dem, er borte.

Fienden kommer

¹⁴ Hvorfor blir vi sittende? Samle dere! La oss gå inn i festningsbyene og gå til grunne der! For Herren vår Gud lar oss gå til grunne, han gir oss giftig vann å drikke, for vi har syndet mot Herren.

¹⁵ Vi håpet på fred, men det finnes ikke noe godt, på en tid for helbredelse, men se, det er redsel.

¹⁶ Fra Dan høres fnysende hester. Når hingstene vrinsker, skjelver hele landet. De kommer, de eter opp landet og alt som fyller det, byen og dem som bor der.

¹⁷ Se, jeg sender slanger mot dere, giftige ormer som ingen kan mane bort. De skal bite dere, sier Herren.

Profeten lider med sitt folk

¹⁸ Uhelbredelig sorg kommer over meg, hjertet mitt er sykt.

¹⁹ Hør skriket til folket, min datter, fra et land langt borte! Er ikke Herren på Sion? Er ikke kongen hennes der? Hvorfor har de krenket meg med gudebildene sine, med fremmede og tomme guder?

²⁰ Innhøstingen er over, sommeren er slutt, men vi er ikke blitt berget.

²¹ Jeg er nedbrutt, for folket, min datter, har brutt sammen, det svartner for meg, gru har grepet meg.

²² Finnes det ikke balsam i Gilead? Er det ingen lege der? Hvorfor blir ikke folket, min datter, helbredet?

Jeremia 9

¹ Å, om hodet mitt var vann og øyet mitt en tårekilde! Da ville jeg gråte dag og natt over de falne i folket, min datter.

² Å, om jeg fant et sted i ørkenen der vandringsmenn kunne overnatte! Da ville jeg forlate folket mitt og gå bort fra dem. For de er alle ekteskapsbrytere, en flokk av troløse.

³ De spenner løgnens bue med tungen som pil. Det er ikke ved sannhet de hersker i landet. De går fra ondskap til ondskap, og de kjenner ikke meg, sier Herren.

⁴ Vokt dere for hverandre, stol ikke engang på en bror! Hver bror farer med list, hver venn går med sladder.

⁵ De bedrar hverandre og snakker ikke sant. De har lært opp tungen til å lyve, de er utmattet av ondskap.

⁶ Blant svikere bor du, svikere som ikke vil kjennes ved meg, sier Herren.

⁷ Derfor sier Herren over hærskaene: Se, jeg vil smelte dem og prøve dem. Hva kan jeg ellers gjøre for folket, min datter?

⁸ Tungen deres er en drepende pil, den taler svik. Med munnen taler de om fred til sin neste, men i sitt indre planlegger de bakhold.

⁹ Skulle jeg ikke straffe dem for dette, sier Herren, skulle jeg ikke hevne meg på et folkeslag som dette?

Hvorfor er landet lagt i grus?

10 Jeg stemmer i med gråt og klagesang over fjellene, likklage over beitene i ørkenen. For de er avsvidd, ingen ferdes der, det høres ingen rautende buskap. Både fuglene under himmelen og dyrene på marken har rømt og er borte.

11 Jeg gjør Jerusalem til en steinrøys, et sted der sjakaler holder til. Byene i Juda gjør jeg til øde steder hvor ingen kan bo.

12 Hvem er så vis at han forstår dette og kan kunngjøre det Herrens munn har sagt ham? Hvorfor er landet lagt i grus, avsvidd som en ørken der ingen kan ferdes?

13 Herren svarte: Fordi de sviktet min lov som jeg la fram for dem. De hørte ikke på min røst og fulgte ikke min lov,

14 men de fulgte sitt egenrådige hjerte og Baal-gudene, slik fedrene deres hadde lært dem.

15 Derfor sier Herren over hærs-karene, Israels Gud: Se, jeg gir dette folket malurt å spise og giftig vann å drikke.

16 Jeg sprer dem blant folkeslag som verken de eller fedrene deres kjente. Jeg sender sverdet etter dem helt til jeg har gjort ende på dem.

Klagerop fra Sion

17 Så sier Herren over hærs-karene: Vær forstandige! Tilkall gråtekonene, send bud på de kyndige kvinnene!

18 De må skynde seg å komme, de skal synge klagesang over oss til tårer renner fra øynene våre og vann drypper fra øyelokkene våre.

19 Hør, det lyder klagesang fra Sion: «Å, vi er ødelagt! Vår skam er stor. Nå må vi forlate landet, for de har revet ned hjemmene våre.»

20 Ja, kvinner, hør Herrens ord, ører, ta imot ordet fra hans munn! Lær døtrene deres en klagesang og lær hverandre en likklage:

21 «Døden kom inn gjennom vinduene våre og gikk inn i borgene våre for å utrydde småbarn i gaten, unge menn på torgene.»

²² Tal! Slik er ordet fra Herren: Lik av mennesker skal falle som gjødsel på marken, som kornbånd etter høstfolkene, og det er ingen til å samle dem opp.

Å være stolt

²³Så sier Herren: Den vise skal ikke være stolt av sin visdom, den sterke skal ikke være stolt av sin styrke, den rike skal ikke være stolt av sin rikdom.

²⁴ Men den som vil være stolt av noe, skal være stolt av dette: at han har forstand og kjenner meg. For jeg er Herren, som viser miskunn, rett og rettferd på jorden. Ja, slik vil jeg ha det, sier Herren.

Uomskårne hjerter

²⁵ Se, dager skal komme, sier Herren, da jeg vil straffe alle som er omskåret på kroppen:

²⁶ Egypt, Juda, Edom, ammonittene, Moab og alle ørkenboerne som har kortklipt hår ved tinningen. For alle folkeslagene er uomskåret, og hele Israels hus har uomskårne hjerter.

Jeremia 10

Herren og avgudene

¹Hør ordet som Herren taler til dere, Israels hus.

² Så sier Herren: Dere skal ikke lære dere å gå folkeslagenes veier og ikke frykte tegnene på himmelen selv om folkeslagene frykter dem.

³ For folkenes skikker er tomme. De hugger et tre i skogen, en håndverker lager det til med øks,

⁴ de pynter det med sølv og gull, de fester det med nagler og hammer så det står støtt.

⁵ De er som fugleskremslene på en agurkmark, ikke kan de snakke, og de må bæres, for de kan ikke gå. Vær ikke redd dem! De gjør ikke noen skade, men de kan heller ikke gjøre noe godt.

⁶ Ingen er som du, Herre. Du er stor, navnet ditt er stort og mektig.

⁷ Hvem må ikke frykte deg, du konge over folkeslagene? Det er din rett. For blant alle vismenn hos folkeslagene og i alle riker er det ingen som du.

⁸ Alle som en er tåpelige og dumme, opplært av tomme guder, en trestokk.

⁹ Det hamrede sølvet er innført fra Tarsis og gullet fra Ufas. Det er verk av treskjærer og gullsmed, kledd i blått og rødt purpur, kunstverk alt sammen.

¹⁰ Men Herren er den sanne Gud, den levende Gud, den evige konge. Jorden skjelver for hans harme, folkeslagene kan ikke holde ut hans vrede.

¹¹ Dette skal dere si til dem: «De gudene som ikke skapte himmel og jord, skal utryddes fra jorden og under himmelen.»

¹² Han laget jorden med sin kraft, han grunnla verden i sin visdom og spente ut himmelen ved sin innsikt.

¹³ Når hans røst høres, bruser vannet i himmelen, han lar skyer stige opp fra jordens ende, han lager både lyn og regn, han lar vinden slippe ut fra sine forrådskamre.

¹⁴ Alle mennesker er dumme og uforstandige. Hver gullsmed må skamme seg over gudebildet sitt, for det støpte bildet hans er løgn. Det er ikke ånd i dem.

¹⁵ Tomme er de, et verk til spott. I straffens tid går de til grunne.

¹⁶ Han som er Jakobs del, er ikke som disse, for det er han som former alt. Israel er hans egen stamme. Herren over hærskarene er hans navn.

Teltet mitt er ødelagt

¹⁷ Ta bylten din opp fra bakken, du kvinne som bor i en beleiret by!

¹⁸ For så sier Herren: Se, denne gangen slenger jeg bort dem som bor i landet. Jeg gir dem trengsel for at de skal finne meg.

¹⁹ Ve meg, for et brudd! Jeg har et uhelbredelig sår. Jeg tenkte: Dette er bare en lidelse som jeg må bære.

²⁰ Teltet mitt er ødelagt, alle snorer revet av. Barna mine har forlatt meg, de er borte. Det er ikke lenger noen som setter opp teltet mitt og spenner ut teltdukene.

²¹ For gjeterne er dumme, de søker ikke Herren. Derfor lykkes de ikke, hele flokken deres blir spredt.

²² Dårlig nytt: Nå kommer det, et kraftig jordskjelv fra landet i nord. Det gjør byene i Juda til ørken, et sted hvor sjakaler holder til.

Profetens bønn

²³ Jeg vet, Herre, at mennesket ikke selv rår for sin vei, og at vandringsmannen ikke selv kan styre sine skritt.

²⁴ Oppdra meg, Herre, men gjør det rett, ikke i vrede, så du gjør meg liten.

²⁵ Øs ut din harme over folkeslag som ikke kjenner deg, over slekter som ikke kaller på ditt navn. For de har fortært Jakob, fortært og gjort ende på ham og lagt boplassen øde.

Jeremia 11

Israel har brutt pakten

¹ Dette ordet kom til Jeremia fra Herren:

² Hør ordene i denne pakten! Du skal tale om dem til mennene i Juda og til dem som bor i Jerusalem,

³ og si: Så sier Herren, Israels Gud: Forbannet er den som ikke adlyder ordene i denne pakten

⁴ som jeg påla fedrene deres den dagen jeg førte dem ut av Egypt, ut av smelteovnen. Da sa jeg: Hør på meg og gjør alt det jeg pålegger dere! Så skal dere være mitt folk, og jeg skal være deres Gud.

⁵ Jeg vil holde eden jeg sverget for fedrene deres, å gi dem et land som flyter av melk og honning, slik det er i dag. Da svarte jeg: «Amen, Herre!»

⁶ Herren sa til meg: Rop ut alle disse ordene i byene i Juda og på gatene i Jerusalem: Hør ordene i denne pakten og lev etter dem!

⁷ Jeg advarte fedrene deres den dagen jeg førte dem ut av Egypt, og til denne dag har jeg advart dem sent og tidlig: «Hør på meg!»

⁸ Men de ville ikke høre, vendte ikke øret til. Alle fulgte sitt onde og egenrådige hjerte. Da lot jeg alle ordene i denne pakten komme over dem, den pakten jeg hadde befalt at de skulle holde, men som de ikke holdt.

⁹Herren sa til meg: Det er en sammensvergelse blant mennene i Juda og blant dem som bor i Jerusalem.

¹⁰De har vendt tilbake til syndene til sine første fedre, de som nektet å adlyde mine ord. De fulgte andre guder og tjente dem. Israels og Judas hus har brutt den pakten jeg sluttet med fedrene deres.

¹¹ Derfor sier Herren: Se, jeg fører over dem en ulykke som de ikke kan slippe unna. Når de roper til meg, vil jeg ikke høre på dem.

¹² Da skal byene i Juda og de som bor i Jerusalem, gå og rope til gudene de tenner offerild for. Men de kan ikke berge dem i ulykkens tid.

¹³ For du har like mange guder som du har byer, Juda! Og dere har reist like mange altere for Skammen som det er gater i Jerusalem, altere der dere tenner offerild for Baal.

¹⁴ Du skal ikke be for dette folket og ikke sette i med klagerop eller bønn for dem. For jeg vil ikke høre på dem når de roper til meg i ulykkens tid.

Oliventreet

¹⁵ Hva har min elskede i mitt hus å gjøre, hun som har lagt onde planer? Kan fete dyr og hellig kjøtt ta bort din ondskap? Da kunne du juble.

¹⁶Herren har kalt deg et frodig oliventre med vakker frukt. Men med et veldig drønn setter han fyr på det så greinene blir ødelagt.

¹⁷Herren over hærskaene, han som plantet deg, truer deg nå med det onde på grunn av det onde som Israels og Judas hus har gjort mot seg selv da de tente offerild for Baal og gjorde meg rasende.

Trusler mot profeten

¹⁸Herren gjorde det kjent for meg, jeg fikk vite det. Da viste du meg hva de gjorde.

¹⁹ Jeg var lik et troskyldig lam som føres bort til slakting. Jeg visste ikke at de la planer mot meg: «La oss ødelegge både treet og frukten, utrydde ham fra de levendes land så navnet hans ikke lenger blir husket.»

²⁰ Herre over hærskaene, du rettferdige dommer, du som prøver hjerter og nyrer, la meg få se at du tar hevn over dem, for jeg har lagt saken min fram for deg.

²¹ Derfor: Så sier Herren om mennene i Anatot, de som står deg etter livet og sier: «Du må ikke profetere i Herrens navn, ellers skal du dø for vår hånd.»

²² Derfor sier Herren over hærskaene: Se, jeg vil kreve dem til regnskap. De unge mennene skal dø for sverd, sønnene og døtrene deres skal dø av sult.

²³ Ingen blir igjen av dem, for jeg fører ulykke over Anatoms menn i regnskapets år.

Jeremia 12

Hvorfor har de onde lykken med seg?

¹ Rettferdig er du, Herre, når jeg fører sak mot deg. Likevel må jeg snakke med deg om hva som er rett. Hvorfor har de urettferdige fremgang, hvorfor er alle de troløse trygge?

² Du planter dem, og de slår rot, de vokser og bærer frukt. Du er nær i munnen deres, men fra hjertet er du langt borte.

³ Men du, Herre, kjenner meg og ser meg, du prøver mitt hjerte, min troskap mot deg. Skill dem ut som sauer til slakting, innvi dem til dagen for drap!

⁴ Hvor lenge skal landet sørge og alt som vokser på marken, tørke bort? De som bor i landet, er onde, derfor går dyr og fugler til grunne. De sier: «Han kan ikke se hvordan det går oss til slutt.»

⁵ Når du blir trett av å løpe om kapp med fotfolk, hvordan kan du da løpe om kapp med hester? Og er du trygg bare i fredelig land, hva har du da å gjøre i Jordans krattskog?

⁶Selv brødrene dine og din fars hus er troløse mot deg. De roper bak ryggen din: «Det er nok!» Stol ikke på dem når de sier gode ting til deg.

Hele landet er lagt øde

⁷Jeg har forlatt huset mitt, forkastet eiendommen min, gitt min elskede i fiendens hånd.

⁸For meg er eiendommen blitt som en løve i skogen. Den brøler til meg, derfor hater jeg den.

⁹ Er min eiendom en spraglete rovfugl som angripes fra alle kanter av andre fugler? La alle villdyr samles og før dem hit så de kan ete!

¹⁰ Mange gjeterer har herjet min vinmark og trampet ned min odelsjord. De har gjort min herlige odel til en øde ørken,

¹¹gjort den til en ødemark. Ødemarken sørger foran meg, hele landet er lagt øde, og ingen bryr seg om det.

¹²Over alle ørkenens snaue høyder kom folk og herjet. For Herren har et sverd som fortærer fra landsende til landsende, ingen skapning finner fred.

¹³ De sådde hvete og høstet torner, de strevde til ingen nytte. Stå der i skam med avlingen deres! For Herren er brennende harm.

Israel, Juda og nabofolkene

¹⁴Så sier Herren om alle de onde naboene som rører ved den eiendommen jeg har gitt mitt folk Israel: Se, jeg rykker dem opp fra jorden deres, og Judas hus rykker jeg opp midt iblant dem.

¹⁵Men etter at jeg har rykket dem opp, vil jeg igjen være barmhjertig mot dem og føre dem tilbake, hver til sin eiendom og til sitt land.

¹⁶ Og om de lærer å kjenne veiene til folket mitt, om de sverger ved mitt navn og sier «så sant Herren lever», slik de før lærte folket mitt å sverge ved Baal, da skal de bygges opp igjen midt iblant folket mitt.

¹⁷Men om de ikke vil høre, rykker jeg det folkeslaget opp, rykker det opp og gjør ende på det, sier Herren.

Jeremia 13

Det ødelagte beltet

¹ Dette sa Herren til meg: «Gå og kjøp deg et belte av lin og spenn det om livet, men la det ikke komme i vann!»

² Så kjøpte jeg et belte, som Herren hadde sagt, og spente det om livet.

³ Da kom Herrens ord til meg for annen gang:

⁴ «Ta beltet du kjøpte, det du har om livet. Stå opp og gå til Euftrat! Der skal du gjemme det i en bergsprekk.»

⁵ Så gikk jeg og gjemte det ved Euftrat, slik Herren hadde befalt meg.

⁶ Lang tid etter sa Herren til meg: «Stå opp og gå til Euftrat og hent beltet som jeg befalte deg å gjemme der!»

⁷ Jeg gikk til Euftrat, gravde opp beltet og tok det bort fra stedet der jeg hadde gjemt det. Og se, beltet var ødelagt. Det dugde ikke til noe.

⁸ Da kom Herrens ord til meg:

⁹ Så sier Herren: Slik vil jeg ødelegge Judas og Jerusalems store overmot.

¹⁰ Dette onde folket nekter å høre på mine ord, de følger sitt egenrådige hjerte og følger andre guder for å tjene dem og tilbe dem. De skal bli som dette beltet, det som ikke duger til noe.

¹¹ For slik beltet slutter tett om livet på mannen, slik har jeg sluttet hele Israels hus og hele Judas hus nær til meg, sier Herren, for at de skulle være mitt folk, til ære, pris og pryd for meg. Men de ville ikke høre.

De knuste vinkrukkene

¹² Du skal si dette ordet til dem: Så sier Herren, Israels Gud: Hver krukke skal fylles med vin. De kommer til å si til deg: «Tror du ikke vi vet at hver krukke skal fylles med vin!»

¹³ Da skal du si til dem: Så sier Herren: Se, jeg fyller alle som bor i dette landet, både kongene som sitter på Davids trone, prestene, profetene og alle som bor i Jerusalem, og de blir fulle.

¹⁴Jeg skal knuse dem mot hverandre, både fedre og sønner, sier Herren. Jeg viser ikke medfølelse, skåner ikke og er ikke barmhjertig; jeg skal ødelegge dem.

Vær ikke hovmodige

¹⁵Hør og lytt, vær ikke hovmodige! For Herren taler.

¹⁶ Gi ære til Herren, deres Gud, før han gjør det mørkt, før dere snubler og faller på fjellene i skumringen. Dere håper på lys, men han gjør det til dødsskygge og tykk tåke.

¹⁷ Men vil dere ikke høre på dette, må min sjel gråte i det skjulte over hovmodet deres, gråte og gråte, tårene strømmer fra øyet, for Herrens flokk blir ført i fangenskap.

¹⁸ Si til kongen og kongens mor: Sett dere lenger nede! For den praktfulle kronen er falt av hodet på dere.

¹⁹Byene i Negev er stengt, det er ingen som åpner. Hele Juda er ført i eksil, bortført til siste mann.

Jerusalems skam

²⁰ Løft blikket og se dem som kommer fra nord! Hvor er flokken du fikk, de praktfulle sauene dine?

²¹Hva vil du si når betrodde menn som du selv har lært opp, blir satt til befalingsmenn over deg? Da blir du grepet av rier som en fødende kvinne.

²² Du sier i ditt hjerte: «Hvorfor skal dette hende meg?» På grunn av din store skyld ble kjolekanten løftet opp og lemmene utsatt for vold.

²³ Kan en fra Kusj skifte sin hud eller en leopard sine flekker? Da kunne også dere gjøre godt, dere som er opplært til å gjøre ondt.

²⁴ Jeg skal spre dem lik halmstrå som fyker av sted med ørkenvinden.

²⁵Det blir din lodd, den delen jeg måler opp for deg, sier Herren, fordi du glemte meg og satte din lit til løgn.

²⁶Jeg skal selv løfte kjolekanten opp over ansiktet på deg så din skam blir synlig,

²⁷ditt ekteskapsbrudd, din vrinsking og ditt skamløse horeliv. Jeg så det motbydelige du drev med på haugene og ute på marken. Ve deg, Jerusalem, du som ikke renser deg! Hvor lenge skal dette vare?

Jeremia 14

Herren straffer med tørke

¹Herrens ord som kom til Jeremia om tørken:

² Juda sørger, byene visner, de bøyer seg til jorden i sorg, klagerop stiger fra Jerusalem.

³ Stormennene sender tjenerne sine etter vann. De kommer til brønnene, men finner ikke vann. De kommer tilbake med tomme kar, de dekker til hodet i skam og vanære.

⁴ Jorden slår sprekker, for det kommer ikke regn i landet, bøndene dekker til hodet i skam.

⁵ Selv hinden ute på marken forlater den nyfødte kalven, for det finnes ikke noe grønt.

⁶ Villesler står på snaue høyder og snapper etter pusten som sjakaler, øynene slukner, for det finnes ikke gress.

⁷ Herre, selv om våre synder vitner mot oss, så grip likevel inn for ditt navns skyld! Gang på gang har vi falt fra og syndet mot deg.

⁸ Du Israels håp, du frelser i trengselstid, hvorfor er du som en fremmed i landet, en vandringsmann som bare stanser en natt?

⁹Hvorfor er du som en rådvill mann, en kriger som ikke kan frelse? Du er midt iblant oss, Herre, navnet ditt er nevnt over oss. Gå ikke fra oss!

¹⁰ Så sier Herren om dette folket: De liker å streife omkring, de sparer ikke føttene. Men Herren bryr seg ikke om dem. Nå vil han huske deres skyld og straffe dem for syndene deres.

De falske profetene skal omkomme

11 Herren sa til meg: Be ikke om at det skal gå godt for dette folket!

12 Når de faster, hører jeg ikke på klageropene deres, og når de bærer fram brennoffer og grødeoffer, bryr jeg meg ikke om dem. For med sverd og sult og pest skal jeg gjøre ende på dem.

13 Da sa jeg: Å, min Herre og Gud, se, profetene sier til dem: «Dere skal ikke se sverd, og sult skal ikke ramme dere, for jeg vil gi dere sann fred på dette stedet.»

14 Herren sa til meg: Profetene profeterer løgn i mitt navn. Jeg har ikke sendt dem, ikke gitt dem noe påbud og ikke talt til dem. Løgnaktige syner, falske spådommer og svik fra eget hjerte er det de profeterer for dere.

15 Derfor sier Herren om profetene som profeterer i mitt navn enda jeg ikke har sendt dem, de som sier at det ikke skal være sverd og sult i dette landet: Ved sverd og sult skal de omkomme, disse profetene.

16 Og folket som de profeterer for, skal ligge slengt på gatene i Jerusalem som offer for sult og sverd. Ingen skal gravlegge dem eller kvinnene deres, sønnene eller døtrene deres. Slik øser jeg deres egen ondskap ut over dem.

Har du helt forkastet oss?

17 Dette ordet skal du si til dem: Tårene strømmer fra øynene mine natt og dag, de tar ikke slutt. For jomfruen, mitt folks datter, har brutt fullstendig sammen og fått et uhelbredelig sår.

18 Går jeg ut på marken, ser jeg folk drept med sverd, og går jeg inn i byen, ser jeg sult og sykdom. Selv profeter og prester må dra til et land de ikke kjenner.

19 Har du helt forkastet Juda, har du avsky for Sion? Hvorfor har du slått oss så det ikke finnes helbredelse? Vi har håpet på fred, men det finnes ikke noe godt, og på en tid med helbredelse, men se, det er redsel.

20 Vi kjenner vår urett, Herre, og våre fedres skyld, for vi har syndet mot deg.

21 For ditt navns skyld, forakt oss ikke, vanær ikke din herlighets trone. Husk din pakt med oss, bryt den ikke!

²² Kan folkeslagenes falske guder gi regn? Kan himmelen gi regnskurer? Er det ikke du, Herre, vår Gud? Vi håper på deg, for det er du som gjør alt dette.

Jeremia 15

Ingen medynk med folket

¹ Herren sa til meg: Om så Moses og Samuel sto foran meg, ville jeg ikke ha medfølelse med dette folket. Send dem fra meg, de skal gå bort!

² Og når de sier til deg: «Hvor skal vi gå?» skal du svare: Så sier Herren: Den som tilhører døden, til død, den som tilhører sverdet, til sverd, den som tilhører sulten, til sult, den som tilhører fangenskapet, til fangenskap.

³ Jeg sender mot dem fire slags straffedommer, sier Herren: sverd til å drepe, hunder til å slepe bort, fuglene under himmelen og dyrene på marken til å ete og ødelegge.

⁴ Jeg gjør dem til en skrekk for alle riker på jorden på grunn av det som Judakongen Manasse, Hiskias sønn, har gjort i Jerusalem.

⁵ For hvem har medfølelse med deg, Jerusalem, hvem synes synd på deg? Hvem stanser og spør hvordan du har det?

⁶ Du forkastet meg, sier Herren, og snudde ryggen til. Så strakte jeg hånden ut for å gjøre ende på deg; jeg var trett av å ha medynk.

⁷ Jeg spredte dem med kasteskivl i byene i landet. Jeg gjorde folket mitt barnløst og lot det gå til grunne; det vendte ikke om fra veiene sine.

⁸ Jeg gjorde enkene mer tallrike enn havets sand. Mot dem som var mødre til unge menn, sendte jeg en som herjet ved høylys dag. Brått lot jeg skrekk og redsel falle over dem.

⁹ Selv hun som fødte sju barn, har visnet. Livsånden er gått ut av henne, solen hennes er gått ned mens det ennå var dag. Hun ble til spott og spe. Resten av folket gir jeg til sverdet foran fiendene deres, sier Herren.

Profetens kall og lidelse

- 10** Ve meg, mor, at du fødte meg, en mann i strid og trette med hele landet. Jeg har verken gitt eller tatt opp lån, og enda forbanner de meg alle.
- 11** I sannhet, Herre: Har jeg ikke tjent deg til det gode, har jeg ikke bedt til deg da fienden kom, i nødens og trengselens tid?
- 12** Kan en bryte i stykker jern, jern fra nord, og bronse?
- 13** Rikdommen og skattene dine gir jeg til fri plyndring for alle dine synder i hele landet ditt.
- 14** Jeg gjør deg til slave for fiendene dine i et land du ikke kjenner. For min vrede flammer som ild, mot dere er den tent.
- 15** Du vet det, Herre. Husk meg og ta deg av meg! Gi meg hevn over dem som forfølger meg! Vær ikke så sen til vrede at jeg blir revet bort. Vit at jeg må tåle spott for din skyld!
- 16** Jeg fant dine ord og spiste dem, dine ord ble til fryd for meg og til glede for mitt hjerte. For ditt navn er nevnt over meg, Herre, hærskares Gud.
- 17** Aldri satt jeg og moret meg i lystig lag. For din skyld satt jeg ensom, du fylte meg med harme.
- 18** Hvorfor er min smerte uten ende og såret mitt uhelbredelig? Det kan ikke leges. For meg er du blitt som en tørrlagt bekk, som vann en ikke kan stole på.
- 19** Derfor, så sier Herren: Hvis du vender om, lar jeg deg vende tilbake. Du skal stå for mitt ansikt. Hvis du skiller ut det kostbare fra det verdiløse, skal du være som min munn. De skal vende seg til deg, men du skal ikke vende deg til dem.
- 20** Jeg gjør deg til en festningsmur av bronse mot dette folket. De skal gå til krig mot deg, men ikke vinne. For jeg er med deg, jeg vil frelse deg og berge deg, sier Herren.
- 21** Jeg vil berge deg ut av de ondes hånd og fri deg fra voldsmenns grep.

Jeremia 16

Profetens ensomhet

- 1** Herrens ord kom til meg:

²Du skal ikke gifte deg med noen kvinne og ikke få deg sønner og døtre på dette stedet.

³For så sier Herren om sønnene og døtrene som blir født på dette stedet, om mødrene som føder dem, og om fedrene som får dem i dette landet:

⁴ De skal dø av dødelige sykdommer, de får ingen sørgehøytid eller gravferd, de skal bli til gjødsel på jorden. De skal omkomme ved sverd og sult, og likene skal bli til føde for fuglene under himmelen og dyrene på marken.

⁵ Så sier Herren: Du skal ikke gå i sørgesamvær, du skal ikke ta del i klagen og ikke vise tegn på sorg. For min fred har jeg tatt fra dette folket, sier Herren, min troskap og min barmhjertighet.

⁶ Store og små skal dø i dette landet, de skal ikke få noen gravferd eller sørgehøytid. Ingen skal rispe seg opp eller rake seg snau for deres skyld.

⁷ Ingen skal bryte brød for å trøste den som sørger over en død, eller skjenke ham et trøstens beger for far eller mor.

⁸Du skal heller ikke gå på fest for å sitte sammen med dem og spise og drikke.

⁹ For så sier Herren over hærs-karene, Israels Gud: Se, rett for øynene på dere, i deres dager, gjør jeg ende på lyden av jubel og glede, stemmen av brudgom og brud på dette stedet.

¹⁰ Når du kunngjør alle disse ordene for dette folket, kommer de til å si til deg: «Hvorfor byr Herren at hele denne store ulykken skal komme over oss? Hva er vår skyld, hvilken synd har vi gjort mot Herren vår Gud?»

¹¹Da skal du si til dem: Fedrene deres forlot meg, sier Herren. De fulgte andre guder som de tjente og tilba. De forlot meg, og min lov holdt de ikke.

¹²Dere har gjort verre ting enn fedrene. Se, hver og en følger sitt onde og egenrådige hjerte uten å høre på meg.

¹³ Jeg skal kaste dere ut av dette landet til landet som verken dere eller fedrene deres har kjent, og der skal dere tjene andre guder både dag og natt. For jeg vil ikke gi dere nåde.

Tilbake til fedrenes jord

14 Derfor, se, dager skal komme, sier Herren, da det ikke mer skal sies: «Så sant Herren lever, han som førte israelittene opp fra Egypt»,

15 men: «Så sant Herren lever, han som førte israelittene opp fra landet i nord og fra alle de landene han hadde drevet dem bort til.» Jeg vil føre dem tilbake til deres jord, den som jeg ga til fedrene.

Fiskere og jegere

16 Se, jeg sender bud etter mange fiskere, sier Herren, og de skal fiske dem. Siden sender jeg bud etter mange jegere, og de skal jage dem fra hvert fjell og hver høyde og fra bergsprekkene.

17 For jeg holder øye med dem hvor de enn går. De kan ikke gjemme seg for meg, og skylden deres er ikke skjult for mine øyne.

18 Først skal jeg gi dem dobbelt igjen for deres synd og skyld. For de har vanhelliget landet mitt med de livløse, motbydelige gudene sine og fylt min eiendom med det som er avskyelig.

Herrens makt

19 Herre, min styrke og mitt vern, min tilflukt på nødens dag! Til deg skal folkeslag komme fra jordens ender og si: «Fedrene våre arvet bare løgn, falske guder som ikke kan hjelpe.

20 Kan mennesker lage seg guder? De er da ikke guder.»

21 Se, derfor gjør jeg kjent for dem, denne gangen gjør jeg kjent min makt og min velde, og de skal få kjenne at mitt navn er Herren.

Jeremia 17

Judas synd er skrevet opp

1 Judas synd er skrevet opp med jerngriffel og risset inn med diamantstift på deres hjertetavle og på alterhornene,

2 mens barna deres minnes altrene og Asjera-stolpene de hadde under frodige trær og på høye hauger,

³ fjellene på marken. Din rikdom, alle dine skatter og offerhaugene dine gir jeg til plyndring på grunn av synden overalt i landet ditt.

⁴ Av deg selv må du gi avkall på den eiendommen jeg ga deg. Jeg gjør deg til slave for fiendene dine i landet du ikke kjenner. For dere har satt fyr på min vrede, den skal brenne for alltid.

Stol ikke på mennesker

⁵ Så sier Herren: Forbannet er den mann som stoler på mennesker og søker sin styrke i kjøtt og blod og vender hjertet bort fra Herren.

⁶ Han blir som en busk i ødemarken, han får ikke se det gode komme, han holder til i en ørken av stein, i det salte landet der ingen bor.

⁷ Velsignet er den mann som stoler på Herren og setter sin lit til ham.

⁸ Han er lik et tre som er plantet ved vann og strekker røttene mot bekken. Det frykter ikke når heten kommer, løvet er grønt. Det engster seg ikke i tørketider og slutter ikke å bære frukt.

⁹ Hjertet er mer svikefullt enn noe annet, det kan ikke helbredes. Hvem kan forstå det?

¹⁰ Jeg, Herren, er den som gransker hjerter og prøver nyrer. Jeg lønner hver mann etter hans ferd, etter frukten av hans gjerninger.

Dom over urett og frafall

¹¹ En rapphøne som ruger på egg den ikke selv har lagt, slik er den som skaffer seg rikdom med urett. Midt i livet må han forlate den, til slutt står han der som en narr.

¹² En herlig trone, opphøyd fra begynnelsen av, er stedet for vår helligdom.

¹³ Herre, du Israels håp, alle som forlater deg, skal bli til skamme; de i landet som vender seg bort fra deg, skal skrives opp. For de har forlatt Herren, kilden med levende vann.

Frels meg du, så blir jeg frelst

¹⁴ Helbred meg, Herre, så blir jeg helbredet, frels meg du, så blir jeg frelst. For du er min lovsang.

¹⁵ Se, de sier til meg: «Hvor er Herrens ord? La det komme!»

¹⁶ Men jeg har ikke tryglet deg om å sende noe ondt, jeg har ikke lengtet etter en ulykkesdag. Du vet hva leppene mine har sagt, det er rett framfor deg.

¹⁷ Bli ikke til redsel for meg! Du er min tilflukt på ulykkens dag.

¹⁸ La forfølgerne bli til skamme, og ikke jeg. La dem bli slått av skrekk, og ikke jeg! La en ulykkesdag komme over dem, knus dem dobbelt opp!

Hold sabbatsdagen hellig

¹⁹ Dette sa Herren til meg: Gå og still deg i Folkeporten, der Judas konger går inn og ut, og i alle portene i Jerusalem,

²⁰ og si til dem: Hør Herrens ord, dere Juda-konger, hele Juda og alle som bor i Jerusalem, dere som går inn gjennom disse portene.

²¹ Så sier Herren: Så sant dere har livet kjært, vakt dere for å bære noen bør på sabbatsdagen og komme inn gjennom Jerusalems porter med den.

²² Dere må ikke bære noe ut av husene deres på sabbatsdagen og ikke gjøre noe arbeid. Dere skal holde sabbatsdagen hellig, slik jeg befalte fedrene deres.

²³ Men de hørte ikke og vendte ikke øret til. De gjorde nakken stiv, de adlød ikke og tok ikke imot formaning.

²⁴ Om dere hører på meg, sier Herren, og ikke bærer noen bør inn gjennom portene i denne byen på sabbatsdagen, men holder sabbatsdagen hellig og ikke gjør noe arbeid,

²⁵ da skal konger og fyrster som sitter på Davids trone, og som kjører med hester og vogner, få komme inn gjennom portene i denne byen, både de og stormennene deres, mennene i Juda og de som bor i Jerusalem. Denne byen skal bestå til evig tid.

²⁶ Da skal de komme fra byene i Juda og landet omkring Jerusalem, fra Benjamin-landet, lavlandet, fjellandet og Negev for å bære fram brennoffer, slakteroffer, grødeoffer og røkelse og komme med takkoffer til Herrens hus.

²⁷ Men om dere ikke vil høre på meg og holde sabbatsdagen hellig, men bærer bærer og kommer inn gjennom Jerusalems porter med dem på sabbatsdagen, da setter jeg ild på portene. Den skal fortære borgene i Jerusalem, den skal ikke slukne.

Jeremia 18

Leiren i pottemakerens hånd

¹ Dette ordet kom til Jeremia fra Herren:

² «Stå opp og gå ned til pottemakerens hus! Der skal jeg la deg få høre mine ord.»

³ Så gikk jeg ned til pottemakerens hus. Han sto og arbeidet ved dreieskiven.

⁴ Når karet han holdt på å lage av leire, ble mislykket i pottemakerens hånd, laget han det om til et annet kar, slik han syntes det var riktig.

⁵ Da kom Herrens ord til meg:

⁶ Israels hus, kan ikke jeg gjøre med dere slik denne pottemakeren gjør med leiren? sier Herren. Se, som leiren i pottemakerens hånd, slik er dere i min hånd, Israels hus.

⁷ Snart truer jeg et folkeslag eller et rike med å rykke opp og rive ned og ødelegge.

⁸ Men dersom det folket jeg har truet, vender om fra ondskapen sin, da angrer jeg på det onde som jeg hadde tenkt å gjøre mot det.

⁹ Snart lover jeg et folkeslag eller et rike å bygge og plante.

¹⁰ Men dersom de gjør det som er ondt i mine øyne, og ikke hører på min røst, da angrer jeg på det gode jeg hadde tenkt å gjøre mot dem.

¹¹ Og nå, si til mennene i Juda og til dem som bor i Jerusalem: Så sier Herren: Se, jeg utformer en ulykke og legger en plan mot dere. Vend om, hver fra sin onde vei! Gjør veiene og gjerningene deres gode!

¹² Men de skal svare: «Det nytter ikke. Vi vil følge våre egne planer, hver av oss vil gjøre etter sitt onde og egenrådige hjerte.»

Hvem har hørt noe slikt?

13 Derfor sier Herren: Spør blant folkeslagene: Hvem har hørt noe slikt? Grufulle ting har jomfru Israel gjort.

14 Forsvinner vel snøen på Libanon fra de høye klippene? Kan det kalde, rennende vannet fra fremmed land tørke ut?

15 Men folket mitt har glemt meg. De tenner offerild til ingen nytte. De snubler på veiene sine, i de gamle sporene, og følger stier der ingen vei er bygd.

16 Slik legger de landet sitt øde og gjør det til evig spott. Alle som går forbi, skal grøsse og riste på hodet.

17 Som en østavind sprer jeg dem foran fienden. Med nakken og ikke med ansiktet skal jeg se på dem på ulykkesdagen deres.

Profetens bønn om hevn

18 De sa: «Kom, la oss legge planer mot Jeremia. For det skal ikke mangle rettledning hos presten, råd hos den vise eller ord hos profeten. Kom, la oss slå ham med tungen, vi vil ikke høre på alt han sier.»

19 Herre, hør på meg! Hør hva mine motstandere sier!

20 Skal en gjengjelde godt med ondt? De har gravd en grav for meg! Husk at jeg sto for ditt ansikt for å tale deres sak og vende din harme bort fra dem.

21 Derfor, overgi barna deres til sulten, gi dem til sverdet! La kvinnene bli barnløse og enker, la mennene rammes av døden, deres unggutter falle for sverd i krigen.

22 La det høres skrik i husene deres når du brått lar røvere overfalle dem. For de gravde en grav for å fange meg og satte skjulte snarer for føttene mine.

23 Men du, Herre, kjenner alle planene deres om å drepe meg. Ta ikke bort deres skyld og utslett ikke deres synd for ditt ansikt, men la dem falle og ligge der! Grip inn mot dem i din vredes tid!

Jeremia 19

Den knuste leirkrukken

¹ Dette sa Herren: Gå til pottemakeren og kjøp en leirkrukke! Ta med deg noen av de eldste fra folket og fra prestene

² og gå ut til Ben-Hinnom-dalen, ved inngangen til Potteskårporten. Der skal du rope ut de ordene som jeg taler til deg.

³ Du skal si: Hør Herrens ord, dere konger i Juda og dere som bor i Jerusalem! Så sier Herren over hærs-karene, Israels Gud: Se, jeg fører en ulykke over dette stedet som skal få det til å ringe for ørene på alle som hører om det.

⁴ For de forlot meg og krenket dette stedet. De tente offerild her for andre guder som verken de eller fedrene eller Judas konger kjente. De fylte dette stedet med blod fra uskyldige.

⁵ De bygde offerhauger for Baal for å brenne barna sine i ilden som brennoffer for Baal. Det har jeg ikke pålagt dem og ikke sagt til dem; det har aldri vært i mine tanker.

⁶ Derfor, se, dager skal komme, sier Herren, da dette stedet ikke lenger skal kalles Tofet eller Ben-Hinnom-dalen, men Drapsdalen.

⁷ Jeg slår i stykker Judas og Jerusalems planer på dette stedet. Jeg lar dem falle for fiendens sverd og i hendene på dem som står dem etter livet. Og jeg gir likene av dem til mat for fuglene under himmelen og dyrene på marken.

⁸ Jeg legger denne byen øde og gjør den til spott. Alle som går forbi, skal grøsse og plystre hånlige over sårene den har fått.

⁹ Jeg lar dem spise kjøttet av sine egne sønner og døtre. Den ene skal spise kjøttet av den andre. Slik trengsel og nød skal fiendene og de som står dem etter livet, føre over dem.

¹⁰ Så skal du knuse krukken for øynene på mennene som går sammen med deg.

¹¹ Du skal si til dem: Så sier Herren over hærs-karene: Slik vil jeg knuse dette folket og denne byen, som når en knuser et kar fra pottemakeren så det ikke kan bli helt igjen. Og i Tofet skal de døde begraves, fordi det ikke er gravplass andre steder.

¹²Slik vil jeg gjøre med dette stedet, sier Herren, og med dem som bor der, og denne byen vil jeg gjøre lik Tofet.

¹³ Og husene i Jerusalem og husene til kongene i Juda skal bli urene som Tofet, alle de husene hvor de har tent offerild på takene for hele himmelens hær og øst ut drikkoffer for andre guder.

Jeremia blir straffet

¹⁴Så kom Jeremia tilbake fra Tofet, dit Herren hadde sendt ham for å profetere. Da stilte han seg i forgården til Herrens hus og sa til hele folket:

¹⁵«Så sier Herren over hærs-karene, Israels Gud: Se, jeg sender all ulykke jeg har truet med, over denne byen og over alle byene som hører den til. For de har gjort nakken stiv og ikke hørt på mine ord.»

Jeremia 20

¹Presten Pasjhur, Immers sønn, som var øverste tilsynsmann i Herrenshus, hørte Jeremia tale disse profetiske ordene.

² Da slo Pasjhur profeten Jeremia og satte ham i gapestokken ved den øvre Benjamin-porten, som fører inn til Herrens hus.

³ Dagen etter slapp Pasjhur Jeremia løs fra gapestokken. Da sa Jeremia til ham: Herren kaller deg ikke Pasjhur, men «Redsel på alle kanter».

⁴For så sier Herren: Se, jeg gjør deg til en redsel for deg selv og for alle vennene dine. De skal falle for sine fienders sverd, og du skal se det med egne øyne. Og hele Juda vil jeg gi over i hendene på kongen av Babel. Han skal føre dem i eksil til Babel og hugge dem ned med sverd.

⁵ All rikdom i denne byen gir jeg i fiendenes hender, alt de har strevd for, alle kostbarhetene og alle Juda-kongenes skatter. De skal røve dem, ta dem med seg og føre dem til Babel.

⁶Du, Pasjhur, og alle som bor i ditt hus, skal gå i fangenskap og komme til Babel. Der skal du dø, og der skal du begraves, både du og alle vennene dine som du har profetert løgn for.

Profeten kan ikke svikte kallet

⁷ Du lokket meg, Herre, og jeg lot meg lokke. Du ble for sterk for meg og vant. Jeg er til latter hele dagen, alle spotter meg.

⁸Hver gang jeg snakker, må jeg skrike. «Vold og ran!» roper jeg. For Herrens ord er blitt til spott og skam for meg hele dagen.

⁹ Jeg sa: «Jeg vil ikke tenke på ham. Aldri mer skal jeg tale i hans navn.» Da var det som om det brant en ild i mitt hjerte. Den var innestengt i knoklene mine. Jeg strevde for å stå imot, men jeg greide det ikke.

¹⁰ For jeg hører mange som hvisker: «Redsel på alle kanter! Meld ham! Vi skal melde ham.» Hvert menneske jeg hadde fred med, venter på mitt fall. «Kanskje lar han seg lokke, så vi vinner og kan hevne oss på ham.»

¹¹ Men Herren er med meg som en veldig kriger. Derfor skal de som forfølger meg, snuble og ikke vinne. De skal bli helt til skamme, for de mislykkes, en evig vanære som aldri blir glemt.

¹² Herre over hærskaene, du som prøver den rettferdige, som ser nyrer og hjerte, la meg få se at du tar hevn over dem, for jeg har lagt fram min sak for deg.

¹³Syng for Herren, lovpris Herren, for han berger den fattiges liv fra voldsmenns hånd.

¹⁴ Forbannet er den dagen da jeg ble født! Den dagen min mor fødte meg, skal ikke være velsignet!

¹⁵Forbannet er den mannen som kom til min far med nyheten: «Det er født deg et barn, en gutt» og gjorde ham inderlig glad.

¹⁶ La den mannen bli som de byene Herren ødela uten medlidenhet. La ham høre skrik om morgenen og hærrop midt på dagen

¹⁷fordi han ikke drepte meg i mors liv, så min mor kunne bli min grav og alltid gå med barn.

¹⁸ Hvorfor kom jeg ut av mors liv for å se strev og sorg og ende mine dager i skam?

Jeremia 21

Livets og dødens vei

¹ Dette ordet kom til Jeremia fra Herren da kong Sidkia sendte Pasjhur, sønn av Malkia, og presten Sefanja, sønn av Maaseja, til ham for å si:

² «Søk råd hos Herren for oss! For kong Nebukadnesar av Babel går til krig mot oss! Kanskje Herren vil gjøre et under for oss, som han så ofte har gjort, så fienden drar bort.»

³ Jeremia sa til dem: Dette skal dere si til Sidkia:

⁴ Så sier Herren, Israels Gud: Se, jeg tar fra dere krigsvåpnene dere har i hendene, de som dere kjemper med utenfor muren mot kongen av Babel og mot kaldeerne som beleirer dere. Jeg samler dem midt i denne byen.

⁵ Selv skal jeg kjempe mot dere med utstrakt hånd og sterk arm, i vrede, harme og veldig sinne.

⁶ Jeg skal slå i hjel dem som bor i denne byen, både mennesker og dyr; de skal dø i en stor pest.

⁷ Og siden, sier Herren, overgir jeg kong Sidkia av Juda, tjenerne hans og folket, de som er igjen i denne byen etter pest, sverd og sult, i hendene på kong Nebukadnesar av Babel, til fiender og folk som står dem etter livet. De skal hugge dem ned med sverd. De viser ikke medfølelse, skåner ingen og viser ikke barmhjertighet.

⁸ Og til dette folket skal du si: Så sier Herren: Se, jeg legger fram for dere livets vei og dødens vei.

⁹ Den som blir igjen i denne byen, skal dø for sverd og sult og pest. Men den som går ut og overgir seg til kaldeerne som beleirer dere, skal få leve. Han får livet sitt som krigsbytte.

¹⁰ For når jeg vender ansiktet mot denne byen, er det til det onde og ikke til det gode, sier Herren. Den skal gis i hendene på kongen av Babel, som skal brenne den ned.

Dom over konge og folk

¹¹Til kongehuset i Juda: Hør Herrens ord,

¹² du Davids hus! Så sier Herren: Døm rett om morgenen, berg den som er ranet, fra undertrykkerens hånd! Ellers vil min harme slå ut som ild og brenne uten at noen slukker, på grunn av det onde dere har gjort.

¹³ Se, jeg kommer mot deg, du by som troner over dalen, du klippe på sletten, sier Herren. Dere sier: «Hvem kan komme over oss og trenge inn i våre boliger?»

¹⁴ Jeg skal straffe dere etter deres gjerninger, sier Herren. Jeg setter fyr på skogen i byen, og ilden skal fortære alt omkring.

Jeremia 22

Domsord til kongehuset

¹Dette sa Herren: Gå ned til Juda-kongens hus. Der skal du tale dette ordet.

² Du skal si: Hør Herrens ord, du Juda-konge som sitter på Davids trone, både du og tjenerne dine og folket ditt, alle dere som går inn gjennom disse portene.

³ Så sier Herren: Gjør det som er rett og rettferdig! Berg den som er ranet, fra undertrykkerens hånd! Dere skal ikke være harde og bruke vold mot innflyttere, farløse og enker. Dere skal ikke øse ut uskyldig blod på dette stedet.

⁴ Så sant dere lever etter dette ordet, skal konger som sitter på Davids trone og kjører med vogner og hester, komme inn gjennom portene til dette huset, både de og tjenerne deres og folket deres.

⁵ Men vil dere ikke høre på disse ordene, da sverger jeg ved meg selv, sier Herren, at dette huset skal legges i ruiner.

⁶ For så sier Herren om kongehuset i Juda: Du var et Gilead for meg, du var toppen av Libanon. Men jeg skal gjøre deg til ørken, til byer der ingen bor.

⁷ Jeg helliger dem som skal ødelegge deg, hver med sitt våpen. De skal felle dine fineste sedrer og kaste dem på ilden.

⁸ Mange folkeslag skal dra forbi byen, og de skal spørre hverandre: «Hvorfor har Herren gjort dette med denne store byen?»

⁹Og de skal få til svar: «Fordi de forlot pakten med Herren sin Gud, tilba andre guder og tjente dem.»

Om kong Sjallum

¹⁰ Dere skal ikke gråte over den døde og ikke sørge over ham. Gråt heller over ham som dro bort, for han skal aldri mer vende tilbake, han får ikke se sitt fødeland igjen.

¹¹ For så sier Herren om kong Sjallum av Juda, Josjias sønn, han som ble konge etter sin far Josjia: Han som dro ut fra dette stedet, skal aldri mer vende tilbake.

¹² For han skal dø på det stedet hvor han er i eksil, og dette landet skal han aldri mer få se.

Om kong Jojakim

¹³ Ve den som bygger sitt hus med urettferdighet, sine loftssaler med urett. Han lar sin neste arbeide uten betaling og gir ham ikke lønnen han skal ha.

¹⁴Han sier: «Jeg vil bygge et stort hus med romslige loftssaler.» Så hugger han ut vinduer, kler huset med sedertre og maler det rødt.

¹⁵ Blir du konge av å være best til å bygge med sedertre? Din far spiste og drakk og gjorde det som er rett og rettferdig, og da gikk det godt for ham.

¹⁶Han felte rett dom for hjelpeløse og fattige, og da gikk det godt. Dette er å kjenne meg, sier Herren.

¹⁷Men du har ikke øye og hjerte for annet enn urett vinning, for å øse ut uskyldig blod, for å undertrykke og mishandle.

¹⁸ Derfor sier Herren om kong Jojakim av Juda, Josjias sønn: Ingen holder sørgehøytid over ham og roper: «Å ve, min bror! Å ve, min søster!» Ingen holder sørgehøytid og roper: «Å ve, herre! Å ve, majestet!»

¹⁹ Han får en gravferd som et esel; han skal slepes og slenges bort utenfor Jerusalems porter.

Jerusalems ulykke

²⁰ Gå opp på Libanon og skrik ut, rop høyt i Basan, skrik ut fra Abarim-fjellene, for alle elskerne dine er knust.

²¹ Jeg talte til deg da alt gikk godt, men du sa: «Jeg vil ikke høre.» Slik var din vei fra ungdommen av, for du ville ikke høre på min røst.

²²Vinden skal gjete alle gjeterne dine, elskerne dine skal føres bort som fanger. Da får du skam og vanære igjen for alt det onde du har gjort.

²³Du som bor på Libanon og har bygd rede i sedertrærne, som du stønner når smertene kommer over deg, rier som hos en fødende kvinne!

Om kong Konja

²⁴ Så sant jeg lever, sier Herren: Selv om du, kong Konja av Juda, Jojakims sønn, var en signetring på min høyre hånd, ville jeg rive deg av.

²⁵ Jeg gir deg i hendene på dem som står deg etter livet, og som du frykter, kong Nebukadnesar av Babel og kaldeerne.

²⁶ Jeg kaster både deg og din mor som fødte deg, bort til et annet land hvor dere ikke ble født, og der skal dere dø.

²⁷ Men det landet som de lengter etter, skal de aldri mer komme tilbake til.

²⁸ Er da denne Konja et foraktet kar som skal knuses, et redskap som ingen bryr seg om? Hvorfor er han og hans ætt kastet ut, slengt bort til landet de ikke kjenner?

²⁹ Land, land, land, hør Herrens ord!

³⁰ Så sier Herren: Skriv denne mannen opp som barnløs, en mann med et mislykket liv. Ingen av hans ætt skal lykkes i å sitte på Davids trone og igjen herske over Juda.

Jeremia 23

Herren setter inn nye gjeter

¹ Ve de gjeterne som leder vill og sprer sauene jeg har på beite, sier Herren.

² Derfor sier Herren, Israels Gud, om de gjeterne som gjeter folket mitt: Dere har spredt sauene mine og drevet dem bort. Dere har ikke tatt dere av dem. Nå skal jeg ta meg av dere og straffe dere for det onde dere har gjort, sier Herren.

³ Så skal jeg samle resten av sauene mine fra alle de landene jeg har drevet dem bort til, og føre dem tilbake til deres egne beitemarker. De skal være fruktbare og bli mange.

⁴ Da reiser jeg opp nye gjeterer til å gjete dem. De skal ikke lenger være redde, ikke skjelve, ikke bli borte, sier Herren.

En rettferdig spire

⁵ Se, dager skal komme, sier Herren, da jeg reiser opp en rettferdig spire for David. Kongen skal regjere med visdom og gjøre det som er rett og rettferdig i landet.

⁶ I hans dager skal Juda bli frelst og Israel bo trygt. Og dette er navnet han skal få: Herren, vår rettferdighet.

⁷ Derfor, se, dager skal komme, sier Herren, da de ikke lenger skal si: «Så sant Herren lever, han som førte israelittene opp fra Egypt»,

⁸men: «Så sant Herren lever, han som førte Israels hus og ætt hjem fra landet i nord» – og fra alle landene jeg hadde drevet dem bort til, så de kan få bo på egen jord.

Profetene

⁹ Om profetene. Hjertet er knust i mitt indre, alle knokler skjelver. Jeg er blitt som en drukken, en mann som vinen har fått makt over, på grunn av Herren og hans hellige ord.

¹⁰ Landet er fullt av ekteskapsbrytere. Landet sørger fordi det er forbannet, ørkenbeitene tørker bort. Folk løper etter det som er ondt, og har sin styrke i urett.

¹¹ Både profet og prest er ugudelige, selv i mitt hus har jeg funnet ondskapen deres, sier Herren.

¹² Derfor skal veien de går på, bli glatt. De støtes ut i mørket og faller. For jeg fører ulykke over dem i regnskapets år, sier Herren.

¹³Hos profetene i Samaria har jeg sett frastøtende ting. De profeterte ved Baal og førte Israel, folket mitt, på villspor.

14 Hos profetene i Jerusalem har jeg sett grufulle ting. De bryter ekteskapet og farer med løgn, de styrker hendene til ugjerningsmenn så ingen vil vende om fra sin ondskap. For meg er de alle blitt som Sodoma, de som bor der, er blitt som Gomorra.

15 Derfor sier Herren over hærskaene om profetene: Se, jeg gir dem malurt å spise og giftig vann å drikke. For fra profetene i Jerusalem har gudløsheten gått ut til hele landet.

16 Så sier Herren over hærskaene: Hør ikke på ordene til de profetene som profeterer for dere! De gjør dere tomme; de forteller om syn fra eget hjerte og ikke fra Herrens munn.

17 De sier til dem som forakter meg: «Herren sier: Dere skal ha fred», og til alle som følger sitt egenrådige hjerte: «Ikke noe ondt skal komme over dere.»

18 Men hvem har vært med i Herrens råd og sett og hørt hans ord? Hvem lyttet til hans ord og adlød det?

19 Se, Herrens storm, hans harme, bryter ut! Stormen virvler over de urettferdiges hoder.

20 Herrens vrede legger seg ikke før han har utført og satt i verk planene i sitt hjerte. I dager som kommer, skal dere forstå fullt ut.

21 Jeg har ikke sendt profetene, men de løper, jeg har ikke talt til dem, men de profeterer.

22 Om de hadde vært med i mitt råd, kunne de latt folket mitt få høre mine ord og fått dem til å vende om fra sine onde veier og gjerninger.

23 Er jeg en gud som er nær, sier Herren, og ikke en gud langt borte?

24 Kan noen gjemme seg på hemmelige steder så jeg ikke ser ham? sier Herren. Fyller ikke jeg både himmel og jord? sier Herren.

25 Jeg har hørt hva de sier, de profetene som profeterer løgn i mitt navn: «Jeg har drømt, jeg har drømt.»

26 Hvor lenge har profetene tenkt å profetere løgn, svik fra sitt eget hjerte?

²⁷Med drømmene som de forteller hverandre, har de tenkt å få folket mitt til å glemme mitt navn, slik fedrene deres glemte mitt navn for Baal.

²⁸Den profeten som har en drøm, skal fortelle drømmen, men den som har mitt ord, skal tale mitt ord sannferdig. Hva har halmen til felles med kornet? sier Herren.

²⁹ Er ikke mitt ord lik en ild, sier Herren, lik en slegge som knuser klipper?

³⁰Derfor, se, jeg kommer over profetene, sier Herren, de som stjeler mine ord fra hverandre.

³¹ Se, jeg kommer over profetene, sier Herren, de som får tungen på glid og forkynner profetord.

³²Se, jeg kommer over dem som profeterer løgndrømmer, sier Herren. De forteller dem og fører mitt folk på villspor med løgner og skryt. Jeg har ikke sendt dem eller gitt dem noen befaling, og de er ikke til noen hjelp for dette folket, sier Herren.

Herrens budskap og byrde

³³ Når dette folket eller en profet eller en prest spør deg: «Hva er Herrens tunge budskap?» skal du svare dem: «Hva den tunge byrden er? Det er dere, jeg skal kaste dere av!» sier Herren.

³⁴Om presten, profeten eller folket sier «Herrens tunge budskap», da krever jeg den mannen og hans hus til regnskap.

³⁵Slik skal dere si, hver til sin neste og sin bror: «Hva svarer Herren?» eller «Hva sier Herren?»

³⁶Men «Herrens tunge budskap» skal dere aldri nevne mer, for det ordet blir en tung byrde for alle som sier det. Da fordreier dere ordet fra den levende Gud, Herren over herskarene, vår Gud.

³⁷Dette skal du si til profeten: «Hva svarer Herren deg?» eller «Hva sier Herren?»

³⁸Men om dere sier «Herrens tunge budskap», sier Herren: Dere bruker uttrykket «Herrens tunge budskap», enda jeg har sendt bud om at dere ikke må tale slik.

³⁹Se, derfor løfter jeg dere opp og kaster dere fra meg, både dere og den byen jeg ga dere og fedrene deres.

⁴⁰ Jeg legger på dere evig spott og evig vanære som aldri skal bli glemt.

Jeremia 24

De to kurvene med fiken

¹ Herren viste meg: Se, to kurver med fiken var stilt opp foran Herrens tempel. Det var etter at kong Nebukadnesar av Babel hadde drevet Juda-kongen Jekonja, sønn av Jojakim, i eksil fra Jerusalem sammen med stormennene i Juda, håndverkerne og smedene, og ført dem til Babel.

² I den ene kurven var det fikener av beste slag, like gode som forsommerfikener. I den andre kurven var det fikener av dårligste slag, så dårlige at de ikke kunne spises.

³ Herren sa til meg: «Hva ser du, Jeremia?» Jeg svarte: «Fikener. De gode fikenene er av beste slag, og de dårlige er av dårligste slag, så dårlige at de ikke kan spises.»

⁴Da kom Herrens ord til meg:

⁵ Så sier Herren, Israels Gud: Slik du ser på disse gode fikenene, ser jeg med godhet på judeerne i eksil, dem som jeg sendte fra dette stedet til kaldeernes land.

⁶ Når jeg vender øynene mot dem til det gode, fører jeg dem tilbake til dette landet. Jeg skal bygge dem opp og ikke knuse, plante dem og ikke rykke opp.

⁷ Jeg gir dem et hjerte til å kjenne meg, for jeg er Herren. De skal være mitt folk, og jeg skal være deres Gud når de vender om til meg av hele sitt hjerte.

⁸ Men slik en gjør med dårlige fikener, så dårlige at de ikke kan spises, sier Herren, slik vil jeg gjøre med Juda-kongen Sidkia og stormennene hans og

resten av Jerusalem, både de som er igjen her i landet, og de som nå bor i Egypt.

⁹ Jeg gjør dem til en skrekk og en ulykke for alle riker på jorden, til en vanære og et ordtak, til et spottord og en forbannelse på alle de stedene jeg driver dem bort til.

¹⁰ Jeg sender sverd og sult og pest mot dem til de blir utryddet fra den jorden jeg ga dem og fedrene deres.

Jeremia 25

Slaver for kongen av Babel

¹ Dette ordet kom til Jeremia om hele folket i Juda i det fjerde året Jojakim, sønn av Josjia, var konge i Juda, det vil si det første året Nebukadnesar var konge i Babel.

² Profeten Jeremia sa det til hele folket i Juda og alle som bodde i Jerusalem:

³ Fra det trettende året Josjia, Amons sønn, var konge i Juda og til denne dag, det vil si i tjuetre år, har Herrens ord kommet til meg. Sent og tidlig har jeg talt til dere, men dere ville ikke høre.

⁴ Sent og tidlig sendte Herren alle sine tjenere profetene til dere, men dere ville ikke høre. Dere vendte ikke øret til for å høre

⁵ når de sa: Vend om, hver fra sin onde vei og sine onde gjerninger, så skal dere til alle tider få bo på den jorden som Herren ga dere og fedrene deres.

⁶ Dere skal ikke følge andre guder, ikke tjene dem og ikke tilbe dem. Dere skal ikke gjøre meg rasende med det deres egne hender har laget. Da skal jeg ikke skade dere.

⁷ Men dere ville ikke høre på meg, sier Herren. Dere gjorde meg rasende med det deres egne hender har laget, til skade for dere selv.

⁸ Derfor sier Herren over herskere: Fordi dere ikke hørte på mine ord,

⁹ sender jeg nå bud og henter alle slektene fra nord, sier Herren, og kong Nebukadnesar av Babel, min tjener. Jeg lar dem komme over dette landet og

alle som bor i det, og over alle folkeslagene omkring. Jeg slår dem med bann og utsletter dem. Jeg legger dem øde, gjør dem til spott og til evige ruiner.

¹⁰ Hos dem gjør jeg ende på lyden av jubel og glede, stemmen til brudgom og brud, lyden av håndkvern og lyset fra lamper.

¹¹ Hele dette landet skal bli til ruin og ørken, og disse folkeslagene skal gjøre slavearbeid for kongen av Babel i sytti år.

¹²Så, når sytti år er gått, vil jeg straffe kongen av Babel og hele folket der for deres synd, sier Herren, og jeg vil straffe kaldeernes land; jeg gjør det til ørken for alltid.

¹³Alt jeg har sagt om dette landet, lar jeg komme over det, alt som er skrevet i denne boken, og som Jeremia har forkynt mot alle folkeslagene.

¹⁴For også de må gjøre slavearbeid for mektige folkeslag og store konger. Slik gjengjelder jeg dem for gjerningene deres og for deres henders verk.

Vredens vin

¹⁵ Dette sa Herren, Israels Gud, til meg: Ta dette begeret med vredens vin fra min hånd og skjenk av det til de folkeslagene som jeg sender deg til.

¹⁶De skal drikke og rave og rase fordi jeg sender sverd blant dem.

¹⁷Da tok jeg begeret fra Herrens hånd og skjenket til alle folkeslagene han sendte meg til:

¹⁸Jerusalem og byene i Juda, kongene og stormennene der, så de skulle bli til ruin og ødemark, til spott og forbannelse, slik det er i dag;

¹⁹farao, kongen i Egypt, tjenerne og stormennene og hele folket hans,

²⁰ og alt blandingsfolket; alle kongene i Us, alle kongene i filisternes land, Asjkalon, Gaza, Ekron og de som er igjen i Asjdod;

²¹Edom, Moab og Ammon;

²²alle kongene i Tyros og Sidon og kongene fra fjerne kyster på den andre siden av havet;

²³ Dedan, Tema og Bus og alle som har kortklipt hår ved tinningen;

²⁴alle araberkongene og alle kongene over blandingsfolkene som bor i ørkenen;

²⁵ alle kongene i Simri, Elam og Media;

²⁶alle kongene i nord, både nære og fjerne, den ene etter den andre, ja, alle kongerikene som finnes utover jorden. Til slutt skal også kongen av Sjesjak drikke.

²⁷ Du skal si til dem: Så sier Herren over hærskaene, Israels Gud: Drikk til dere blir fulle og spyr! Dere skal falle for sverdet jeg sender blant dere, og ikke reise dere igjen.

²⁸Men dersom de nekter å ta begeret fra din hånd for å drikke, skal du si til dem: Så sier Herren over hærskaene: Drikke skal dere!

²⁹ Se, først sender jeg ulykke over byen som mitt navn er nevnt over. Og så skulle dere slippe straff! Nei, dere skal ikke slippe. For jeg kaller på sverdet mot alle som bor på jorden, sier Herren over hærskaene.

Hør hvordan gjeterne skriker

³⁰ Du skal profetere for dem med alle disse ordene. Du skal si til dem: Herren skal brøle fra det høye, la røsten runge fra sin hellige bolig. Han brøler over sin beitemark, roper lik folk som trækker druer, til alle som bor på jorden.

³¹ Lyden når til jordens ende. For Herren fører sak mot folkene, alt som lever, stevner han for retten, de lovløse overgir han til sverdet, sier Herren.

³²Så sier Herren over hærskaene: En ulykke skal spre seg fra folkeslag til folkeslag. En sterk storm bryter løs fra jordens ytterste ende.

³³ Den dagen skal det ligge mennesker som Herren har drept, fra den ene enden av jorden til den andre. De får ingen sørgehøytid, de skal ikke bli samlet eller gravlagt, de skal bli til gjødsel på jorden.

³⁴Klag og skrik, dere gjeterne, velt dere i støvet, dere herrer over flokken! For nå er tiden kommet da dere skal slaktes. Dere skal bli spredt og falle som kostbare kar.

³⁵ Gjeterne klarer ikke å flykte, det er ingen redning for herrene over flokken.

³⁶Hør hvordan gjeterne skriker og herrene over flokken klager!
For Herren herjer beitene deres,

³⁷fredelige beitemarker legges øde fordi Herren er brennende vred.

³⁸Som ungløven har han forlatt sitt skjul. For landet deres er lagt øde av det herjende sverdet og av hans brennende vrede.

Jeremia 26

Tempeltalen

¹I begynnelsen av regjeringstiden til Juda-kongen Jojakim, sønn av Josjia, kom dette ordet fra Herren:

² Så sier Herren: Still deg i forgården til Herrens hus og tal til alle byene i Juda som kommer for å tilbe i Herrens hus. Du skal si alle de ordene jeg befaler deg å si til dem, og ikke trekke fra et eneste ord!

³ Kanskje de da ville høre og vende om fra sine onde veier. Da vil jeg angre det onde som jeg hadde tenkt å gjøre mot dem på grunn av de onde gjerningene deres.

⁴ Du skal si til dem: Så sier Herren: Dersom dere ikke vil adlyde meg og følge den loven jeg har lagt fram for dere,

⁵ og høre på ordene til mine tjenere profetene som jeg har sendt til dere sent og tidlig, enda dere ikke ville høre,

⁶ så skal jeg gjøre med dette huset som med Sjilo, og denne byen skal jeg gjøre til en forbannelse for alle folkeslag på jorden.

⁷Prestene og profetene og hele folket hørte Jeremia si disse ordene i Herrens hus.

⁸Og da Jeremia hadde sagt til hele folket alt det Herren hadde befalt ham å si, grep prestene og profetene og folket ham og sa: «Du skal dø!

⁹Hvorfor har du profetert i Herrens navn og sagt: Det skal gå med dette huset som med Sjilo, og denne byen skal legges i ruiner så ingen kan bo her?» Hele folket samlet seg omkring Jeremia i Herrenshus.

¹⁰Da lederne i Juda fikk høre om dette, kom de opp fra kongens slott til Herrens hus og satte seg ved inngangen til den nye porten.

¹¹Prestene og profetene sa til lederne og til hele folket: «Denne mannen må få dødsdom, for han har profetert mot byen vår, slik dere har hørt med egne ører.»

¹²Men Jeremia sa til alle lederne og til hele folket: «Herren har sendt meg for å profetere mot dette huset og denne byen med alle de ordene dere har hørt.

¹³ Og nå, gjør veiene og gjerningene deres gode og adlyd Herren deres Gud! Da vil Herren angre det onde han har truet dere med.

¹⁴Men jeg, se, jeg er i deres hender. Gjør med meg slik det er rett og godt i deres øyne.

¹⁵ Men det skal dere vite at hvis dere dreper meg, fører dere uskyldig blod både over dere selv og over denne byen og dem som bor her. For Herren har sannelig sendt meg til dere for å si alle disse ordene mens dere hørte på.»

¹⁶Da sa lederne og hele folket til prestene og profetene: «Denne mannen må ikke få dødsdom, for han har talt til oss i Herren vår Guds navn.»

¹⁷Og noen av de eldste i landet sto opp og sa til hele folket som var samlet:

¹⁸ «Mika fra Moresjet, som profeterte i de dager da Hiskia var konge i Juda, sa til hele folket i Juda: Så sier Herren over hærskaene: Sion skal pløyes til åker, Jerusalem bli til ruiner og tempelberget til hauger dekket av skog.

¹⁹Men drepte Juda-kongen Hiskia og hele Juda ham for det? Nei, kongen fryktet Herren og ba om velvilje for hans ansikt. Da angret Herren det onde som han hadde truet dem med. Skal da vi gjøre så mye ondt mot oss selv?»

²⁰Det var også en annen mann som profeterte i Herrens navn, Uria, sønn av Sjemaja, fra Kirjat-Jearim. Han profeterte mot denne byen og dette landet på samme måten som Jeremia.

²¹Da kong Jojakim og alle krigerne og lederne hans hørte det han sa, prøvde kongen å drepe ham. Men Uria fikk høre det og ble redd. Han flyktet og kom til Egypt.

²²Da sendte kong Jojakim noen menn til Egypt, Elnatan, Akbors sønn, og noen andre sammen med ham.

²³De tok Uria med seg fra Egypt og førte ham til kong Jojakim, som hogg ham ned med sverd. Og liket av ham ble slengt blant gravene til alminnelige folk.

²⁴ Men Ahikam, Sjafans sønn, holdt sin hånd over Jeremia, så han ikke kom i hendene på folket og ble drept.

Jeremia 27

Åket til kongen av Babel

¹ I begynnelsen av regjeringstiden til Juda-kongen Jojakim, sønn av Josjia, kom dette ordet til Jeremia fra Herren:

² Dette sa Herren til meg: Lag deg reip og åk og legg over nakken.

³Send dem til kongene i Edom, Moab, Ammon, Tyros og Sidon med de sendemennene som er kommet til Juda-kongen Sidkia i Jerusalem,

⁴og pålegg dem å si til herrene sine: Så sier Herren over herskere, Israels Gud: Dette skal dere si til herrene deres:

⁵Det er jeg som har laget jorden og menneskene og dyrene som lever på jorden, med min store kraft og utstrakte arm. Jeg kan gi det til den jeg synes er den rette.

⁶Nå overgir jeg alle disse landene til kong Nebukadnesar av Babel, min tjener. Selv de ville dyrene gir jeg ham for at de skal tjene ham.

⁷Alle folkeslag skal være slaver for ham og for sønnen og sønnesønnen hans, helt til tiden kommer også for hans eget land. Da skal mange folkeslag og store konger gjøre ham til slave.

⁸Dersom et folkeslag eller kongerike ikke vil tjene kong Nebukadnesar av Babel og ikke vil bøye nakken under åket til kongen av Babel, da skal jeg straffe det folket med sverd og sult og pest, sier Herren, helt til jeg får gjort ende på dem ved hans hånd.

- ⁹ Dere skal ikke høre på profetene, spåmennene, drømmerne, tegntyderne og trollmennene deres når de sier: «Dere skal ikke bli slaver for kongen av Babel.»
- ¹⁰ De profeterer løgn for å få dere vekk fra deres egen jord. Jeg skal drive dere bort, og dere skal gå til grunne.
- ¹¹ Men det folkeslaget som bøyer nakken under åket til kongen av Babel og tjener ham, lar jeg få bli i ro på sin egen jord, sier Herren. Det skal få dyrke den og bo der.
- ¹² Til Juda-kongen Sidkia sa jeg det samme: Bøy nakken under åket til kongen av Babel og tjen ham og folket hans, så skal dere få leve.
- ¹³ Hvorfor vil du og folket ditt dø for sverd og sult og pest, det som Herren har truet hvert folkeslag med som ikke vil tjene kongen av Babel?
- ¹⁴ Hør ikke på profetene som sier til dere: «Dere skal ikke bli slaver for kongen av Babel.» For de profeterer løgn for dere.
- ¹⁵ Og jeg har ikke sendt dem, sier Herren. De profeterer løgn i mitt navn, så jeg skal drive dere bort og dere skal gå til grunne sammen med profetene som profeterte for dere.
- ¹⁶ Til prestene og til hele dette folket sa jeg: Så sier Herren: Hør ikke på profetene når de profeterer for dere og sier: «Se, utstyret fra Herrens hus skal nå snart føres tilbake fra Babel.» For de profeterer løgn.
- ¹⁷ Hør ikke på dem, tjen kongen av Babel, så skal dere få leve. Hvorfor skal denne byen bli til en ruin?
- ¹⁸ Men om de nå er profeter, om Herrens ord er hos dem, så la dem be inderlig til Herren over hærs-karene om at det utstyret som ennå er igjen i Herrens hus, i Juda-kongens slott og i Jerusalem, ikke må komme til Babel.
- ¹⁹ For så sier Herren over hærs-karene om søylene, bronsehavet, vognstativene og de andre tingene som er igjen i denne byen,

²⁰ og som kong Nebukadnesar av Babel ikke tok med seg da han førte Juda-kongen Jekonja, sønn av Jojakim, i eksil fra Jerusalem til Babel sammen med alle stormennene i Juda og Jerusalem,

²¹for så sier Herren over hærskearene, Israels Gud, om de tingene som er igjen i Herrens hus, i Juda-kongens slott og i Jerusalem:

²² Til Babel skal de føres, og der skal de være helt til den dagen jeg tar meg av dem, sier Herren. Da skal jeg hente dem og føre dem tilbake til dette stedet.

Jeremia 28

Jeremia og Hananja

¹Det var i det samme året, i begynnelsen av regjeringstiden til Juda-kongen Sidkia, i den femte måneden i det fjerde året. I Herrens hus, for øynene på prestene og hele folket, sa Hananja, profeten fra Gibeon som var sønn av Assur, til meg:

²«Så sier Herren over hærskearene, Israels Gud: Jeg bryter åket til kongen av Babel.

³ Før to år er gått, fører jeg tilbake til dette stedet alt utstyr fra Herrens hus som Babel-kongen Nebukadnesar tok herfra og førte til Babel.

⁴ Juda-kongen Jekonja, sønn av Jojakim, og alle fra Juda som kom i eksil til Babel, skal jeg føre tilbake til dette stedet, sier Herren; for jeg bryter åket til kongen av Babel.»

⁵Da svarte profeten Jeremia profeten Hananja for øynene på prestene og hele folket som sto i Herrens hus.

⁶Profeten Jeremia sa: «Amen! Måtte Herren gjøre slik! Måtte Herren oppfylle ordene du profeterer, og føre utstyret fra Herrens hus og alle som er i eksil, tilbake fra Babel og til dette stedet.

⁷Hør bare dette ordet som jeg sier mens du og hele folket hører på:

⁸De profetene som var i gamle dager, før deg og meg, profeterte krig, ulykke og pest for mektige land og store riker.

⁹ Når en profet profeterer fred, må ordet til profeten gå i oppfyllelse for at en kan vite at han virkelig er en profet som Herren har sendt.»

¹⁰ Da tok profeten Hananja åket av nakken på profeten Jeremia og brøt det i stykker.

¹¹ For øynene på hele folket sa Hananja: «Så sier Herren: Slik vil jeg, før to år er gått, bryte åket til kong Nebukadnesar av Babel, det som ligger over nakken på alle folkeslagene.» Da gikk profeten Jeremia sin vei.

¹² Men etter at profeten Hananja hadde tatt åket av nakken på profeten Jeremia og brutt det i stykker, kom Herrens ord til Jeremia:

¹³ «Gå og si til Hananja: Så sier Herren: Du har brutt i stykker åk av tre. Men du skal lage åk av jern i stedet.

¹⁴ For så sier Herren over hærskaene, Israels Gud: Et åk av jern legger jeg over nakken på alle disse folkeslagene, for at de skal tjene kong Nebukadnesar av Babel og være slaver for ham. Selv de ville dyrene overgir jeg til ham.»

¹⁵ Da sa profeten Jeremia til profeten Hananja: «Hør, Hananja! Herren har ikke sendt deg, men du har fått dette folket til å stole på løgn.

¹⁶ Derfor sier Herren: Se, nå sender jeg deg bort fra jorden! I år skal du dø, for du forkynte frafall fra Herren.»

¹⁷ Profeten Hananja døde samme året, i den sjuende måneden.

Jeremia 29

Brevet til de bortførte i Babel

¹ Dette er ordene i brevet som profeten Jeremia sendte fra Jerusalem til de eldste som var igjen i eksil, til prestene, til profetene og til hele folket som Nebukadnesar hadde ført i eksil fra Jerusalem til Babel;

² det var etter at kong Jekonja hadde forlatt Jerusalem sammen med kongemoren, hoffmennene, lederne i Juda og Jerusalem, håndverkerne og smedene.

³Han sendte brevet med Elasa, sønn av Sjafan, og Gemarja, sønn av Hilkia, som Juda-kongen Sidkia sendte til Babel-kongen Nebukadnesar i Babel:

⁴Så sier Herren over hærskaene, Israels Gud, til alle som jeg har ført i eksil fra Jerusalem til Babel:

⁵Bygg dere hus og bo i dem, plant dere hager og spis frukten!

⁶Ta dere koner og få sønner og døtre! Ta koner til sønnene og gift bort døtrene deres, så de kan få sønner og døtre. Der skal dere bli flere og ikke færre.

⁷Dere skal fremme fred for den byen som jeg har ført dere til i eksil, og be til Herren for den! For når den har fred, har også dere fred.

⁸ Så sier Herren over hærskaene, Israels Gud: La dere ikke narre av profetene og spåmennene som er hos dere, og hør ikke på drømmene dere drømmer!

⁹ For de profeterer løgn for dere i mitt navn. Jeg har ikke sendt dem, sier Herren.

¹⁰ Så sier Herren: Når sytti år er gått for Babel, skal jeg se til dere. Da skal jeg oppfylle mitt gode løfte for dere og føre dere tilbake til dette stedet.

¹¹ For jeg vet hvilke tanker jeg har med dere, sier Herren, fredstanker og ikke ulykkestanker. Jeg vil gi dere fremtid og håp.

¹² Når dere kaller på meg og kommer for å be til meg, vil jeg høre på dere.

¹³ Dere skal søke meg, og dere skal finne meg. Når dere søker meg av et helt hjerte,

¹⁴ lar jeg dere finne meg, sier Herren. Så vil jeg vende skjebnen for dere og samle dere fra alle de folkeslag og steder som jeg har drevet dere bort til, sier Herren. Jeg skal føre dere tilbake til det stedet jeg førte dere bort fra i eksil.

¹⁵Men dere sier: «Herren har reist opp profeter blant oss i Babel.»

¹⁶Så sier Herren om kongen som sitter på Davids trone, og om alt folket som bor i denne byen, brødrene deres som ikke gikk i eksil sammen med dere,

17 så sier Herren over hærs-karene: Se, jeg sender sverd og sult og pest mot dem og gjør dem lik sprukne fikener som er så dårlige at de ikke kan spises.

18 Jeg forfølger dem med sverd og sult og pest og gjør dem til en skrekk for alle riker på jorden, til forbannelse og gru, spott og vanære blant alle de folkeslagene jeg har drevet dem bort til.

19 For de ville ikke adlyde mine ord, sier Herren, enda jeg sendte mine tjenere profetene til dem sent og tidlig. Men dere ville ikke høre, sier Herren.

20 Men hør nå Herrens ord, alle dere som jeg har sendt i eksil fra Jerusalem til Babel!

21 Så sier Herren over hærs-karene, Israels Gud, om Ahab, sønn av Kolaja, og om Sidkia, sønn av Maaseja, som profeterer løgn for dere i mitt navn: Se, jeg overgir dem i hendene på Nebukadnesar, kongen av Babel. Han skal drepe dem for øynene på dere.

22 De skal bli brukt som forbannelse blant alle fra Juda som er i eksil i Babel: «Måtte Herren gjøre deg lik Sidkia og Ahab, som kongen av Babel stekte på bålet!»

23 For de gjorde en skammelig gjerning i Israel, brøt ekteskapet med konene til hverandre og talte løgnaktige ord i mitt navn. Det har jeg ikke pålagt dem. Jeg er den som vet det og kan vitne om det, sier Herren.

24 Til Sjemaja fra Nehlam skal du si:

25 Så sier Herren over hærs-karene, Israels Gud: I ditt eget navn har du sendt brev til hele folket i Jerusalem, til presten Sefanja, sønn av Maaseja, og til alle de andre prestene om at

26 Herren har satt deg til prest etter Jojada, så det kan være tilsynsmenn i Herrens hus for alle disse som er fra vettet og driver og profeterer; du skal sette dem i gapestokk og halsjern.

27 Nå, hvorfor truer du ikke Jeremia fra Anatot, han som driver og profeterer for dere?

²⁸For nå har han sendt brev til oss i Babel og sagt: «Det kommer til å vare lenge. Bygg dere hus og bo i dem, plant dere hager og spis frukten!»

²⁹Dette brevet leste presten Sefanja opp mens profeten Jeremia hørte på.

³⁰Da kom Herrens ord til Jeremia:

³¹ Send bud til alle dem som er i eksil: Så sier Herren om Sjemaja fra Nehlam: Sjemaja har profetert for dere uten at jeg har sendt ham, og han har fått dere til å stole på løgn.

³²Derfor sier Herren: Se, jeg vil straffe Sjemaja fra Nehlam og hans ætt. Ingen som tilhører ham, skal få bo blant dette folket og se hvor mye godt jeg gjør mot folket mitt, sier Herren. For han har forkynt frafall fra Herren.

Jeremia 30

Israel skal vende tilbake

¹Dette ordet kom til Jeremia fra Herren:

² Så sier Herren, Israels Gud: Skriv opp i en bokrull alle de ordene jeg har talt til deg!

³ For se, dager skal komme, sier Herren, da jeg vender skjebnen for mitt folk Israel og Juda, sier Herren, og fører dem tilbake til det landet jeg ga fedrene deres, så de kan ta det i eie.

⁴Dette er ordene som Herren har talt om Israel og om Juda:

⁵Så sier Herren: Vi hører et rop av redsel, det er frykt, ingen fred!

⁶ Bare spør deg for og se! Kan en mann føde barn? Hvorfor ser jeg da at alle menn holder hendene på hoftene som fødende kvinner, hvorfor er hvert ansikt fordreid og blekt?

⁷ Ve! Stor er denne dagen, den har ikke sin like. Det er en trengselstid for Jakob, men han skal bli frelst fra den.

⁸ Den dagen, sier Herren over hærskaene, skal jeg bryte åket på nakken din og slite lenkene i stykker. De skal ikke lenger være slaver for fremmede,

- 9** men de skal tjene Herren sin Gud og David, sin konge, som jeg vil reise opp for dem.
- 10** Vær ikke redd, du min tjener Jakob, sier Herren, mist ikke motet, Israel! For se, jeg berger deg fra fjerne steder og ætten din fra landet hvor den er fanget. Jakob skal vende tilbake og leve rolig og trygt, og ingen skal skremme ham.
- 11** For jeg er med deg, sier Herren, jeg vil frelse deg. Jeg gjør ende på alle folkeslagene som jeg har spredt deg blant; men deg gjør jeg ikke ende på. Jeg tukter deg med rette og lar deg ikke slippe straff.
- 12** For så sier Herren: Ubotelig er bruddet ditt, uhelbredelig er slaget.
- 13** Ingen fører saken din. Det finnes ikke legemiddel som får såret ditt til å gro.
- 14** Alle elskerne dine har glemt deg, de spør ikke lenger etter deg. Som en fiende har jeg slått deg, og nådeløst har jeg tuktet deg, for skylden din var stor og syndene mange.
- 15** Hvorfor skriker du om bruddet ditt, om den ubotelige smerten? Fordi skylden din er stor og syndene dine mange, har jeg gjort dette mot deg.
- 16** Derfor skal alle som fortærte deg, selv bli fortært, alle dine motstandere må gå i fangenskap. De som plyndret deg, skal selv bli plyndret, alle som ranet deg, gir jeg til rov.
- 17** Jeg lar sårene dine gro og leger slagene du fikk, sier Herren, du som ble kalt Hun som er drevet bort, Sion, som ingen spør etter.
- 18** Så sier Herren: Se, jeg vil vende skjebnen for Jakobs telt og vise barmhjertighet mot hans boliger. Hver by skal bygges på sin ruinhaug, hver borg skal stå på sitt rette sted.
- 19** Fra dem skal det lyde lovsang og latter. Jeg gjør dem flere, ikke færre, jeg gir dem ære, de skal ikke foraktes.
- 20** Hans barn skal være som før, menigheten skal bestå for mitt ansikt. Jeg vil straffe alle som undertrykker dem.

²¹ Den fremste i folket skal være en av deres egne, herskeren skal komme fra dem selv. Jeg lar ham komme og tre fram for meg. For hvem vil ellers gi hjertet i pant for å nærme seg meg? sier Herren.

²² Da skal dere være mitt folk, og jeg skal være deres Gud.

²³ Se, harmen bryter ut som et uvær fra Herren, en storm som farer av sted og virvler mot de urettferdiges hoder.

²⁴ Herrens brennende vrede legger seg ikke før han har utført og satt i verk planene i sitt hjerte. I dager som kommer, skal dere få innsikt i dette.

Jeremia 31

¹ På den tid, sier Herren, skal jeg være Gud for alle Israels slekter, og de skal være mitt folk.

² Så sier Herren: Det folket som slapp unna sverdet, har funnet nåde i ørkenen. Israel skal dra av sted og finne ro.

Enda en gang vil jeg bygge deg

³ Fra det fjerne viste Herren seg for meg: Med evig kjærlighet har jeg elsket deg, jomfru Israel, derfor har jeg hele tiden vist deg miskunn.

⁴ Enda en gang vil jeg bygge deg så du blir bygd opp igjen. Enda en gang skal du pynte deg, ta håndtrommene og gå ut i latter og dans.

⁵ Enda en gang skal du plante vinmarker på fjellene i Samaria, og de som har plantet, skal selv ta dem i bruk.

⁶ Ja, det kommer en dag da vaktmenn skal rope på Efraim-fjellet: Kom, la oss dra opp til Sion, til Herren vår Gud.

⁷ Så sier Herren: Bryt ut i jubel og glede for Jakob, rop høyt for det fremste av folkeslag! La lovsangen lyde, og si: «Herre, frels ditt folk, Israels rest!»

⁸ Se, jeg fører dem tilbake fra landet i nord, jeg samler dem fra jordens ytterste ende. Blant dem er det både blinde og halte, gravide og fødende kvinner; de vender tilbake i store flokker.

⁹ De kommer med gråt, jeg leder dem med trøst. Jeg fører dem til rennende bekker, på jevn vei der de ikke snubler. For jeg er en far for Israel, og Efraim er min førstefødte sønn.

¹⁰Hør Herrens ord, dere folkeslag! Forkynn det til fjerne kyster og si: Han som spredte Israel, skal samle og vokte det slik en gjeter vokter sin flokk.

¹¹For Herren har fridd Jakob ut og kjøpt ham fri fra hender som er sterkere enn hans.

¹² De skal komme og juble på Sion-høyden, stråle av glede over Herrens gode gaver: korn, ny vin og fin olje, sauer og okser. Selv skal de være som en vannrik hage; de skal ikke lenger lide nød.

¹³ Da skal jomfruen glede seg i dansen, unge menn sammen med de gamle. Jeg vender sorgen til fryd for dem, trøster og gleder dem som klager.

¹⁴Jeg gir prestene rikelig med fett og metter folket mitt med gode gaver, sier Herren.

¹⁵ Så sier Herren: I Rama høres skrik, klagesang og bitter gråt. Rakel gråter over barna sine og vil ikke la seg trøste. For barna hennes er ikke mer.

¹⁶Så sier Herren: Gråt ikke så høyt, fell ikke tårer! Du skal få lønn for strevet, sier Herren, de skal vende hjem fra fiendens land.

¹⁷ Det er håp for etterkommerne dine, sier Herren, barna skal vende hjem til sitt eget land.

¹⁸ Jeg har hørt Efraim synes synd på seg selv: Du har tuktet meg, jeg ble tuktet som en utemmet kalv. Vend meg om, så jeg kan vende hjem! For du er Herren min Gud.

¹⁹ Da jeg hadde vendt meg bort, angret jeg, og da jeg fikk innsikt, slo jeg meg på låret. Skam og vanære må jeg bære for min ungdoms spott.

²⁰ Er Efraim min dyrebare sønn, er han mitt kjæreste barn? Hver gang jeg taler imot ham, må jeg likevel tenke på ham. Derfor skjelver mitt indre for ham, jeg må vise barmhjertighet mot ham, sier Herren.

Kom hjem igjen

21 Reis merkesteiner, sett opp veimerker! Legg nøye merke til den veien du gikk! Vend tilbake, jomfru Israel, tilbake til disse byene dine!

22 Hvor lenge vil du snu deg hit og dit, du frafalne datter? Nå skaper Herren noe nytt i landet, en kvinne skal verge en mann.

23 Så sier Herren over hærskaene, Israels Gud: Enda en gang skal Juda og byene der si disse ordene når jeg vender skjebnen for dem: «Herren velsigne deg, du rettferds bolig, du hellige fjell.»

24 Der skal Juda og alle byene bo sammen, både bønder og gjeterer som streifer rundt med flokken sin.

25 Jeg gir den slitne rikelig å drikke og metter alle som lider nød.

26 Da våknet jeg og så meg omkring. Søvnens hadde gjort meg godt.

27 Se, dager skal komme, sier Herren, da jeg sår ut mennesker og dyr i Israels og Judas hus.

28 Og slik jeg før våket over dem for å rykke opp og rive ned, knuse, ødelegge og skade, slik vil jeg nå våke over dem for å bygge og plante, sier Herren.

29 På den tid skal de ikke lenger si: Fedrene spiste sure druer, og barna fikk dårlige tenner.

30 Men hver skal dø for sin egen synd. Den som spiser sure druer, skal selv få dårlige tenner.

En ny pakt

31 Se, dager skal komme, sier Herren, da jeg slutter en ny pakt med Israels hus og Judas hus,

32 ikke som den pakten jeg sluttet med fedrene deres den dagen jeg tok dem i hånden og førte dem ut av Egypt; den pakten brøt de, enda jeg var deres herre, sier Herren.

33 Men dette er pakten jeg vil slutte med Israels hus i dager som kommer, sier Herren: Jeg legger min lov i deres sinn og skriver den i deres hjerte. Jeg skal være deres Gud, og de skal være mitt folk.

34 Da skal ingen lenger undervise sin neste og sin bror og si: «Kjenn Herren!» For de skal alle kjenne meg, både små og store, sier Herren. For jeg vil tilgi skylden deres og ikke lenger huske synden.

35 Så sier Herren, han som satte solen til å lyse om dagen og bestemte månen og stjernene til å lyse om natten, han som rører opp havet så bølgene drønner, Herren over hærskaene er hans navn:

36 Lar jeg disse ordningene vike, sier Herren, da skal også Israels ætt for alltid opphøre å være et folk for mitt ansikt.

37 Så sier Herren: Hvis himmelen der oppe kan måles og jordens grunnvoller der nede kan utforskes, da vil jeg også forkaste hele Israels ætt på grunn av alt de har gjort, sier Herren.

38 Se, dager skal komme, sier Herren, da byen skal bygges opp igjen for Herren, fra Hananel-tårnet til Hjørneporten.

39 Målesnoren skal gå videre rett fram til Gareb-haugen og så bøye av til Goa.

40 Hele dalen med likene og den fete offerasken og alle skråningene ned til Kedron-dalen, til hjørnet ved Hesteporten mot øst, skal være hellig for Herren. Aldri mer skal byen rives ned eller knuses.

Jeremia 32

Jeremia kjøper jord i Anatot

1 Dette ordet kom til Jeremia fra Herren i det tiende året Sidkia var konge i Juda; det var Nebukadnesars attende år.

2 Den gangen var Jerusalem beleiret av hæren til kongen av Babel, og profeten Jeremia satt fengslet i vaktgården i slottet til kongen av Juda.

³Kong Sidkia av Juda hadde fengslet ham og sagt: «Hvorfor profeterer du: Så sier Herren: Se, jeg gir denne byen over i hendene på kongen av Babel; han skal innta den.

⁴Og Sidkia, kongen i Juda, skal ikke slippe unna kaldeerne. Nei, han skal overgis i hendene på kongen av Babel, snakke med ham ansikt til ansikt og se ham i øynene.

⁵Han skal føre Sidkia til Babel, og der skal han være helt til jeg tar meg av ham, sier Herren. Når dere kjemper mot kaldeerne, skal dere ikke lykkes.»

⁶Jeremia sa: Herrens ord kom til meg:

⁷Se, nå kommer Hanamel, sønn av din onkel Sjallum, til deg og sier: «Kjøp det jordstykket jeg har i Anatot. For du har rett til å løse det inn og kjøpe det.»

⁸Så kom Hanamel, sønn av onkelen min, til meg i vaktgården slik Herren hadde sagt. Han sa: «Kjøp det jordstykket jeg har i Anatot i Benjamin-landet. For du har odelsretten og innløsningsretten. Du må kjøpe det.» Da skjønnte jeg at det var et ord fra Herren.

⁹Så kjøpte jeg jordstykket i Anatot av Hanamel, sønn av onkelen min, og veide opp pengene; det var sytten sjekel sølv.

¹⁰Jeg satte opp et dokument og forseglet det, fikk vitner til å bekrefte det og veide opp sølvet i skålvekt.

¹¹Så tok jeg skjøtet, både den delen som var forseglet i samsvar med bud og forskrifter, og den som var åpen.

¹²Jeg ga det til Baruk, sønn av Neria, Mahsejas sønn, i nærvær av min fetter Hanamel og vitnene som undertegnet på skjøtet, og alle de judeerne som holdt til i vaktgården.

¹³I nærvær av dem påla jeg Baruk:

¹⁴Så sier Herren over hærs-karene, Israels Gud: Ta disse rullene, dette skjøtet, både den delen som er forseglet, og den som er åpen, og legg dem i en leirkrukke så de kan holde seg lenge.

15For så sier Herren over hærskaene, Israels Gud: Enda en gang skal de kjøpe hus og jorder og vinmarker i dette landet.

16Jeg ba til Herren etter at jeg hadde gitt skjøtet til Baruk, sønn av Neria:

17 Å, min Herre og Gud! Se, du har skapt himmelen og jorden med din store kraft og utstrakte arm. Ingen ting er umulig for deg.

18 Du viser trofast kjærlighet i tusen slektsledd, men sender straffen for fedrenes skyld i fanget på barna deres. Du store, veldige Gud, Herren over hærskaene er ditt navn,

19 du er stor i råd og mektig i gjerning. Du holder øye med menneskenes veier, du gir hver enkelt etter hans veier og etter frukten av hans gjerninger.

20 Du gjorde tegn og under i Egypt slik du gjør den dag i dag både i Israel og blant andre mennesker. Du har skapt deg et navn slik det er i dag.

21Du førte ditt folk Israel ut av Egypt med tegn og under, med sterk hånd og utstrakt arm og skremmende kraft.

22 Du ga dem dette landet som du med ed hadde lovet å gi fedrene deres, et land som flyter av melk og honning.

23De kom og tok det i eie. Men de ville ikke adlyde deg og fulgte ikke din lov. De gjorde ikke noe av alt det du hadde pålagt dem. Så lot du all denne ulykken ramme dem.

24 Se, det er kommet voller rundt byen, så de kan innta den. Ved sverd og sult og pest er byen overgitt i hendene på kaldeerne som angriper den. Det du har sagt, er skjedd. Du kan selv se det.

25Men du, min Herre og Gud, sier til meg: «Kjøp deg dette jordstykket for penger, og la vitner bekrefte kjøpet!» – og det mens byen blir overgitt i kaldeernes hender!

26Da kom Herrens ord til Jeremia:

27 Se, jeg, Herren, er Gud for alt som lever. Finnes det noe som er umulig for meg?

²⁸Derfor, sier Herren, gir jeg denne byen i kaldeernes hender, i hendene på kong Nebukadnesar av Babel, og han skal innta den.

²⁹ Kaldeerne som angriper denne byen, skal komme inn og sette ild på den. De skal brenne opp byen og alle husene der folk tente offerild for Baal på takene, øste ut drikkoffer for andre guder og gjorde meg rasende.

³⁰For helt fra ungdommen av har israelittene og judeerne bare gjort det som er ondt i mine øyne. Ja, israelittene gjør meg stadig rasende med slikt de lager med egne hender, sier Herren.

³¹Denne byen har vakt min vrede og harme fra den gangen de bygde den og til denne dag. Den skal bort fra mitt ansikt!

³² For israelittene og judeerne har gjort så mye ondt. De har gjort meg rasende, både de og kongene og lederne deres, prestene og profetene, mennene i Juda og innbyggerne i Jerusalem.

³³ De snudde ryggen til meg, ikke ansiktet, og enda jeg lærte dem opp både sent og tidlig, ville de ikke høre på meg og ikke ta imot lærdom.

³⁴ Men de motbydelige gudene sine satte de opp i huset som mitt navn er nevnt over, så det ble urent.

³⁵ De bygde offerhauger for Baal i Ben-Hinnom-dalen for å ofre sønnene og døtrene sine til Molok. Det har jeg ikke pålagt dem, det har aldri vært i mine tanker at de skulle gjøre noe så avskyelig og slik få Juda til å synde.

³⁶Derfor, nå sier Herren, Israels Gud, om denne byen som dere sier er overgitt i hendene på kongen av Babel og til sverd, sult og pest:

³⁷Se, jeg samler dem fra alle de landene jeg drev dem bort til i min store vrede og harme og i mitt sinne. Jeg fører dem tilbake til dette stedet og lar dem bo trygt.

³⁸ De skal være mitt folk, og jeg skal være deres Gud.

³⁹Jeg gir dem ett hjerte og én vei for at de alltid skal frykte meg, til beste for dem selv og for barna deres etter dem.

⁴⁰ Jeg slutter en evig pakt med dem; jeg vil ikke vende meg bort fra dem, men gjøre godt mot dem. Jeg legger frykt for meg i hjertet deres, for at de ikke skal vike fra meg.

⁴¹ Jeg vil glede meg over dem og gjøre godt mot dem. Av hele mitt hjerte og hele min sjel skal jeg trofast plante dem i dette landet.

⁴² For så sier Herren: Slik jeg har ført alle disse store ulykkene over folket, slik vil jeg også føre over dem alt det gode som jeg har lovet dem.

⁴³ Folk skal kjøpe åkrer her i dette landet, det som dere sier er blitt en ørken uten mennesker og dyr, et land overgitt i kaldeernes hender.

⁴⁴ De skal kjøpe åkrer for penger og skrive skjøter som de forseglar og får vitner til å bekrefte. Dette skal de gjøre både i Benjamin-landet, i området rundt Jerusalem, i byene i Juda, i fjelllandet, i lavlandet og i Negev. For jeg vender skjebnen for dere, sier Herren.

Jeremia 33

Jerusalem og Juda skal gjenreises

¹ Herrens ord kom til Jeremia for annen gang, mens han ennå satt fengslet i vaktgården:

² Så sier Herren, som skapte jorden, Herren, som formet og grunnfestet den, Herren er hans navn:

³ Rop på meg, så vil jeg svare deg og fortelle deg store, ufattelige ting som du ikke kjenner til.

⁴ For så sier Herren, Israels Gud, om husene i denne byen og om husene til Juda-kongen, de som ble revet ned og brukt til forsvar mot voller og sverd

⁵ da innbyggerne kom i strid med kaldeerne og husene deres ble fylt med lik, den gang jeg slo dem ned i vrede og harme: Jeg har vendt ansiktet bort fra denne byen på grunn av all deres ondskap.

⁶ Se, jeg lar sårene hennes gro og leger henne. Så helbreder jeg dem og åpenbarer en rikdom av fred og trygghet for dem.

⁷Jeg vender skjebnen for Juda og Israel og bygger dem opp som i den første tid.

⁸ Jeg renser dem for all skyld og tilgir dem alle syndene og lovbruddene de gjorde mot meg.

⁹Byen skal bli til ære og glede for meg, til pris og pryd blant alle folkeslag på jorden. De skal høre om alt det gode jeg gjør for dem, og skjelve i ærefrykt for all den lykke og fred jeg skaper for dem.

¹⁰ Så sier Herren: Dere sier at dette stedet ligger øde, uten mennesker og dyr, byene i Juda og gatene i Jerusalem ligger øde, ikke et menneske bor der, ikke et dyr. Men enda en gang skal det høres

¹¹ lyd av fryd og glede, stemmer av brudgom og brud, rop fra folk som bærer fram takkoffer i Herrens hus og sier: «Takk Herren over hærskaene, for han er god, evig varer hans miskunn!» For jeg vil vende skjebnen for landet som i den første tiden, sier Herren.

¹²Så sier Herren over hærskaene: På dette stedet som ligger øde, uten mennesker eller dyr, og i alle byene her omkring skal det igjen være beiter der gjetere lar sauene hvile.

¹³I byene både i fjellandet, i lavlandet og i Negev, i Benjamin-landet, i området rundt Jerusalem og i Judas byer skal saueflokker igjen gå fram under hånden til ham som teller dem, sier Herren.

¹⁴ Se, dager skal komme, sier Herren, da jeg oppfyller det gode løftet jeg ga til Israel og Juda.

¹⁵ I de dager og på den tid lar jeg det spire fram en rettferdig spire for David. Han skal gjøre det som er rett og rettferdig i landet.

¹⁶ I de dager skal Juda bli frelst, og Jerusalem skal bo trygt, og dette skal hun hete: «Herren, vår rettferdighet».

¹⁷ For så sier Herren: David skal aldri mangle en mann til å sitte på tronen i Israels hus.

¹⁸Og levittprestene skal heller ikke mangle menn som alltid kan være for mitt ansikt og bære fram brennoffer, brenne grødeoffer og gjøre i stand slaktoffer.

¹⁹Herrens ord kom til Jeremia:

²⁰ Så sier Herren: Kan dere bryte min pakt med dagen og natten, slik at dag og natt ikke kommer til rett tid,

²¹ da skal også min pakt med David, min tjener, brytes, så han ikke får noen sønn som kan være konge på hans trone, og pakten med levittprestene som gjør tjeneste for meg.

²² Etterkommerne av min tjener David og av levittene som gjør tjeneste for meg, gjør jeg tallrike som himmelens hær, som ikke kan telles, og havets sand, som ikke kan måles.

²³Herrens ord kom til Jeremia:

²⁴Har du ikke sett hva dette folket sier: «De to slektene som Herren utvalgte, har han forkastet.» De vanærer mitt folk fordi de ikke lenger ser på det som et folk.

²⁵Så sier Herren: Hvis jeg ikke har sluttet pakt med dag og natt og ikke gitt ordninger for himmel og jord,

²⁶ vil jeg forkaste etterkommerne av Jakob og min tjener David og ikke ta noen av dem til herskere over Abrahams, Isaks og Jakobs ætt. Men jeg vil vende deres skjebne og være barmhjertig mot dem.

Jeremia 34

Profeti om Sidkias fangenskap

¹ Dette ordet kom til Jeremia fra Herren den gangen kong Nebukadnesar av Babel og hele hæren hans og alle kongeriker på jorden under hans herredømme og alle folk førte krig mot Jerusalem og alle byene hennes:

² Så sier Herren, Israels Gud: Gå og si til kong Sidkia av Juda, du skal si til ham: Så sier Herren: Se, nå overgir jeg denne byen i hendene på kongen av Babel, og han skal brenne den ned.

³ Du skal ikke slippe unna ham, men gripes og overgis i hans hender. Du må se kongen av Babel i øynene, og han skal snakke med deg ansikt til ansikt. Til Babel skal du komme.

⁴Men hør nå Herrens ord, Sidkia, du som er konge i Juda! Så sier Herren om deg: Du skal ikke dø for sverd,

⁵ i fred skal du dø. Og slik de tente ild til ære for fedrene dine som var konger før deg, skal de også tenne ild til ære for deg. De skal holde sørgehøytid over deg og rope: «Å ve, herre!» Dette er ordet jeg har talt, sier Herren.

⁶Alt dette sa profeten Jeremia til kong Sidkia av Juda i Jerusalem

⁷ mens hæren til kongen av Babel angrep Jerusalem og alle byene som var igjen i Juda, Lakisj og Aseka. Det var de eneste befestede byene som var igjen i Juda.

Pakten om frigivelse

⁸ Dette ordet kom til Jeremia fra Herren etter at kong Sidkia hadde sluttet pakt med hele befolkningen i Jerusalem om å rope ut frihet.

⁹ Den som hadde en hebraisk slave, mannlig eller kvinnelig, skulle gi slaven fri; ingen skulle holde en judeisk landsmann som slave.

¹⁰ Alle lederne og hele folket som inngikk pakten, adlød den. De satte fri slavene sine, menn som kvinner, og holdt dem ikke lenger som slaver. De adlød og lot dem gå.

¹¹ Men siden snudde de om, de tok tilbake slavene som de hadde gitt fri, menn og kvinner, og tvang dem til slaveri igjen.

¹² Da kom Herrens ord til Jeremia fra Herren:

¹³ Så sier Herren, Israels Gud: Jeg sluttet pakt med fedrene deres den gangen jeg førte dem ut av Egypt, ut av slavehuset:

¹⁴ «Hvert sjuende år skal enhver av dere frigi sin hebraiske landsmann som har måttet selge seg til deg. Seks år skal han tjene deg, men så skal du sette ham fri og la ham gå.» Men fedrene deres hørte ikke på meg og vendte ikke øret til.

¹⁵Nylig vendte dere om og gjorde det som er rett i mine øyne, dere ropte ut frihet for nesten og sluttet pakt for mitt ansikt i det huset som navnet mitt er nevnt over.

¹⁶Men så snudde dere om og vanæret mitt navn; dere tok tilbake de slavene som dere hadde gitt fri, menn og kvinner, og tvang dem til slaveri igjen.

¹⁷ Derfor sier Herren: Fordi dere ikke ville høre på meg og rope ut frihet for neste og bror, skal jeg nå rope ut frihet for dere, sier Herren: frihet til sverd, pest og sult! Jeg gjør dere til en skrekk for alle riker på jorden.

¹⁸ De som brøt min pakt og ikke holdt ordene i den pakten de sluttet for mitt ansikt, med dem skal jeg gjøre som med den kalven de skar i to så de kunne gå mellom stykkene.

¹⁹Lederne i Juda og Jerusalem, hoffmennene og prestene og hele folket i landet som gikk mellom stykkene av kalven,

²⁰ gir jeg i hendene på fiender og folk som står dem etter livet. Likene av dem skal bli til føde for fuglene under himmelen og for dyrene på marken.

²¹ Kong Sidkia av Juda og lederne hans gir jeg i hendene på fiender og folk som står dem etter livet, hæren til kongen av Babel, som nå har dratt bort fra dere.

²² Se, jeg gir min befaling, sier Herren, og fører dem tilbake til denne byen. De skal gå til angrep på den, innta den og brenne den opp. Og byene i Juda gjør jeg til en ørken der ingen kan bo.

Jeremia 35

Rekabittenes eksempel

¹ Dette ordet kom til Jeremia fra Herren i de dager da Jojakim, sønn av Josjia, var konge i Juda:

² Gå til rekabittenes hus og tal til dem! Ta dem med deg til et av rommene i Herrens hus og gi dem vin å drikke.

³Da tok jeg med meg Jaasanja, sønn av Jeremia, Habasinjas sønn, brødrene hans og alle sønnene hans og hele rekabittenes hus.

⁴Jeg tok dem med inn i Herrens hus, i rommet til sønnene av gudsmannen Hanan, sønn av Jigdalja. Det lå ved siden av rommet til lederne, over rommet til dørwokteren Maaseja, sønn av Sjallum.

⁵Så satte jeg fram mugger fulle av vin og drikkebegre for rekabittene. Jeg ba dem drikke av vinen.

⁶Men de svarte: Vi drikker ikke vin. For vår far Jonadab, sønn av Rekab, har forbudt oss det og sagt: «Dere skal aldri drikke vin, verken dere eller barna deres.

⁷Dere skal ikke bygge hus eller så korn og ikke plante eller eie vinmarker. I telt skal dere bo alle deres dager, så dere kan leve lenge i det landet hvor dere bor som innflyttere.»

⁸Siden har vi vært lydige mot alt vår far Jonadab, sønn av Rekab, påla oss: I hele vårt liv har vi ikke drukket vin, verken vi eller konene våre eller sønnene eller døtrene våre.

⁹Vi har ikke bygd hus til å bo i, og vi har verken vinmarker, jorder eller såkorn,
¹⁰men vi bor i telt. Vi har vært lydige og har gjort alt det som vår far Jonadab påla oss.

¹¹ Men da kong Nebukadnesar av Babel rykket inn i landet, sa vi: «Kom, la oss dra til Jerusalem, bort fra hærene til kaldeerne og arameerne.» Så nå bor vi i Jerusalem.

¹²Da kom Herrens ord til Jeremia:

¹³Så sier Herren over hærskaene, Israels Gud: Gå og si til mennene i Juda og innbyggerne i Jerusalem: Vil dere ikke ta imot lærdom og høre på mine ord? sier Herren.

¹⁴Budene som Jonadab, sønn av Rekab, påla sønnene sine, er blitt overholdt. De skulle ikke drikke vin. Til denne dag har de ikke drukket vin, for de adlød

budet fra sin far. Men jeg har talt til dere både sent og tidlig, og dere hørte ikke på meg.

15 Jeg sendte alle mine tjenere profetene til dere sent og tidlig og sa: «Vend om, enhver fra sin onde vei! Gjør gjerningene deres gode! Dere skal ikke følge andre guder og ikke tjene dem! Så skal dere få bo i det landet jeg ga dere og fedrene deres.» Men dere vendte ikke øret til og ville ikke høre på meg.

16Sønnene til Jonadab, sønn av Rekab, har holdt det budet som deres far ga dem, men dette folket ville ikke høre på meg.

17 Derfor sier Herren, hærskares Gud, Israels Gud: Se, jeg vil føre over Juda og over alle som bor i Jerusalem, alt dette onde som jeg har truet dem med. For de hørte ikke da jeg talte til dem, og svarte ikke da jeg ropte på dem.

18 Men til rekabittenes hus sa Jeremia: Så sier Herren over hærskares Gud, Israels Gud: Dere adlød budet fra Jonadab, deres far. Dere holdt alle budene hans og gjorde alt det han påla dere,

19 og derfor, sier Herren over hærskares Gud, Israels Gud, skal Jonadab, sønn av Rekab, aldri mangle menn som står for mitt ansikt.

Jeremia 36

Bokrullen med Jeremias profetier

1 Det var i det fjerde året Jojakim, sønn av Josjia, var konge i Juda. Da kom dette ordet til Jeremia fra Herren:

2 Ta en bokrull og skriv ned alle de ordene jeg har sagt til deg om Israel og om Juda og om alle folkeslag, fra den første gangen jeg talte til deg i kong Josjias dager og fram til i dag.

3 Når Judas hus får høre om alt det onde jeg har tenkt å gjøre mot dem, vender de kanskje om fra sine onde veier, og da vil jeg tilgi dem deres synd og skyld.

4 Da kalte Jeremia til seg Baruk, sønn av Neria. Jeremia dikterte, og Baruk skrev ned i en bokrull alle de ordene som Herren hadde talt til ham.

⁵Så ga Jeremia Baruk dette påbudet: Jeg er stengt inne, jeg kan ikke gå til Herrens hus.

⁶Men du skal gå på en fastedag og lese opp Herrens ord fra bokrullen du skrev da jeg dikterte. Det skal du gjøre i Herrens hus mens folket hører på. Alle som kommer inn fra byene i Juda, skal du også lese opp for.

⁷Kanskje de da vil komme fram for Herren med sin bønn og vende om fra sine onde veier, for stor er vreden og harmen som Herren har truet dette folket med.

⁸Og Baruk, sønn av Neria, gjorde alt det som profeten Jeremia hadde befalt ham. Han leste opp Herrens ord fra rullen i Herrens hus.

Kongen brenner bokrullen

⁹Det var i det femte året Jojakim, sønn av Josjia, var konge i Juda, i den niende måneden, at det ble ropt ut en faste for Herren. Det gjaldt hele folket i Jerusalem og alle som kom inn til Jerusalem fra byene i Juda.

¹⁰ Da leste Baruk opp Jeremias ord fra bokrullen i Herrenshus mens alt folket hørte på. Det var i rommet til riksskriveren Gemarja, sønn av Sjafan, i den øvre forgården, ved inngangen til den nye porten til Herrens hus.

¹¹Da Mika, sønn av Gemarja, Sjafans sønn, hørte alle Herrens ord som sto i bokrullen,

¹²gikk han ned i kongens slott, til riksskriverens rom. Der satt alle lederne samlet: riksskriveren Elisjama, Delaja, sønn av Sjemaja, Elnatan, sønn av Akbor, Gemarja, sønn av Sjafan, Sidkia, sønn av Hananja, og alle de andre lederne.

¹³Mika fortalte dem hvert ord han hadde hørt da Baruk leste opp av bokrullen for folket.

¹⁴Da sendte alle lederne bud til Baruk med Jehudi, sønn av Netanja, som var sønn av Sjelemja, Kusjis sønn: «Ta med deg bokrullen du leste opp fra for folket, og kom hit!» Så tok Baruk, sønn av Neria, med seg rullen og gikk inn til dem.

¹⁵De sa til ham: «Sett deg ned og les høyt for oss!» Og Baruk leste for dem.

¹⁶Da de hørte alle disse ordene, så de forskrekket på hverandre og sa til Baruk: «Dette må vi si fra om til kongen!»

¹⁷De spurte Baruk: «Fortell oss hvordan du kom til å skrive ned alt dette. Var det han som dikterte?»

¹⁸Baruk svarte: «Han dikterte alle disse ordene til meg, og jeg skrev dem ned i rullen med blekk.»

¹⁹Da sa lederne til Baruk: «Gå og gjem dere, du og Jeremia! Ingen må få vite hvor dere er!»

²⁰Så gikk de inn til kongen i slottsgården. Bokrullen hadde de gitt fra seg i rommet til riksskriveren Elisjama. De fortalte kongen alt sammen.

²¹Kongen sendte Jehudi for å hente bokrullen, og han hentet den fra rommet til riksskriveren Elisjama. Så leste Jehudi den opp for kongen og alle lederne som sto omkring ham.

²²Kongen satt i vinterhuset, for det var i den niende måneden, og ilden brant i fyrfatet foran ham.

²³Hver gang Jehudi hadde lest tre–fire spalter, skar kongen dem av med en pennekniv og kastet dem på ilden i fyrfatet, helt til hele bokrullen hadde brent opp.

²⁴Men de ble ikke slått av skrekk og flerret ikke klærne sine, verken kongen eller tjenerne hans som hørte alle disse ordene.

²⁵Elnatan, Delaja og Gemarja ba inntrengende om at kongen ikke skulle brenne opp rullen, men han hørte ikke på dem.

²⁶Så ga kongen ordre til kongssønnen Jerahmeel og Seraja, sønn av Asriel, og Sjelemja, sønn av Abdeel, om å pågripe skriveren Baruk og profeten Jeremia. Men Herren skjulte dem.

²⁷Herrens ord kom til Jeremia etter at kongen hadde brent opp bokrullen med de ordene Baruk skrev ned etter Jeremias diktat:

²⁸Ta nå en annen bokrull og skriv ned i den de samme ordene som sto i den første rullen, den som kong Jojakim av Juda brente opp.

²⁹Du skal si til kong Jojakim av Juda: Så sier Herren: Du brente opp denne bokrullen og spurte: «Hvorfor skrev du der at kongen av Babel skal komme og ødelegge dette landet og utrydde både mennesker og dyr?»

³⁰Derfor sier Herren om kong Jojakim av Juda: Han skal ikke ha noen etterfølger på Davids trone. Liket hans skal slenges bort og ligge der i heten om dagen og i kulden om natten.

³¹Jeg skal straffe både ham og hans etterkommere og alle tjenerne hans for de onde gjerningene de har gjort. Over dem og innbyggerne i Jerusalem og mennene i Juda fører jeg alt det onde som jeg har truet dem med, men som de ikke ville høre om.

³²Så tok Jeremia en ny bokrull og ga den til skriveren Baruk, sønn av Neria. Han skrev ned i den etter Jeremias diktat alle de ordene som hadde stått i den rullen kong Jojakim av Juda brente opp, og mange lignende ord i tillegg til dem.

Jeremia 37

Jeremia advarer kong Sidkia

¹Sidkia, sønn av Josjia, ble konge etter Konja, sønn av Jojakim. Kong Nebukadnesar av Babel gjorde ham til konge i Juda.

²Verken Sidkia eller tjenerne hans eller folket i landet ville høre på de ordene Herren talte gjennom profeten Jeremia.

³Kong Sidkia sendte Jehukal, sønn av Sjelemja, og presten Sefanja, sønn av Maaseja, til profeten Jeremia for å si: «Be for oss til Herren vår Gud!»

⁴På den tiden var Jeremia fri til å gå ut og inn blant folk; de hadde ennå ikke satt ham i fengsel.

⁵Nå hadde faraos hær dratt ut fra Egypt. Kaldeerne som omringet Jerusalem, fikk høre om det og brøt opp fra byen.

⁶Da kom Herrensord til profeten Jeremia:

⁷Så sier Herren, Israels Gud: Dette skal dere si til Juda-kongen, som har sendt dere for å søke råd hos meg: Se, faraos hær som har rykket ut for å komme dere til hjelp, vil vende tilbake til sitt land, til Egypt.

⁸ Og så kommer kaldeerne igjen og angriper denne byen. De kommer til å innta den og brenne den.

⁹Så sier Herren: Dere må ikke narre dere selv og si: «Kaldeerne drar sikkert bort fra oss.» For det gjør de ikke.

¹⁰Om dere slo hele kaldeerhæren som går til kamp mot dere, og det bare var noen hardt sårede igjen, kom de til å reise seg, hver fra sitt telt, og brenne ned denne byen.

Jeremia i fengsel

¹¹Da kaldeerhæren hadde trukket seg tilbake fra Jerusalem på grunn av hæren til farao,

¹²forlot Jeremia Jerusalem for å gå til Benjamin-landet. Han skulle ordne en arvesak blant folket der.

¹³Han kom til Benjamin-porten. Der var det en vakthavende offiser som het Jeria, sønn av Sjelemja, Hananjas sønn. Han pågrep profeten Jeremia og sa: «Du vil gå over til kaldeerne!»

¹⁴«Det er løgn!» sa Jeremia. «Jeg vil ikke gå over til kaldeerne.» Men Jeria hørte ikke på ham. Han pågrep Jeremia og førte ham til lederne.

¹⁵ Lederne ble sinte på Jeremia. De slo ham og førte ham som fange til riksskriveren Jonatans hus, for det hadde de gjort om til fengsel.

¹⁶ Slik kom Jeremia i fangehullet i kjelleren, og der ble han sittende i lang tid.

¹⁷Kong Sidkia sendte bud og hentet ham. På slottet spurte kongen ham i hemmelighet: «Er det kommet noe ord fra Herren?» «Det er det», svarte Jeremia. «Du skal overgis i hendene på kongen av Babel.»

¹⁸Så sa Jeremia til kong Sidkia: «Hvilken synd har jeg gjort mot deg og tjenerne dine og dette folket siden dere har satt meg i fengsel?

¹⁹Og hvor er nå profetene deres, de som profeterte at kongen av Babel ikke ville gå mot dere og mot dette landet?

²⁰ Hør nå, herre konge! La min bønn komme fram for deg. Send meg ikke tilbake til riksskriveren Jonatans hus, og ikke la meg dø der!»

²¹ Da ga kong Sidkia ordre om at de skulle holde Jeremia i varetekt i vaktgården. Der fikk han hver dag et brød fra Bakergaten, helt til det var slutt på brød i byen. Og Jeremia ble sittende der i vaktgården.

Jeremia 38

Jeremia kastes i brønnen

¹ Sjefatja, sønn av Mattan, Gedalja, sønn av Pasjhur, Jukal, sønn av Sjelemja, og Pasjhur, sønn av Malkia, hørte ordene som Jeremia talte til hele folket:

² Så sier Herren: Den som blir igjen her i byen, skal dø for sverd og sult og pest. Men den som overgir seg til kaldeerne, skal få leve. Han skal få livet sitt som krigsbytte og leve videre.

³ Så sier Herren: Denne byen skal overgis til Babel-kongens hær, som skal innta den.

⁴ Lederne sa til kongen: «Denne mannen må dø; for han tar motet fra de krigerne som er igjen her i byen, og fra hele folket, når han taler slike ord til dem. For denne mannen søker ikke fred for dette folket, men ulykke.»

⁵ Kong Sidkia svarte: «Se, han er i deres hender. For kongen kan ikke gjøre noe med dere.»

⁶ Da tok de Jeremia og kastet ham i kongssønnen Malkias brønn i vaktgården. De firte ham ned med tau. Det var ikke vann i brønnen, men gjørme, og Jeremia sank ned i gjørmen.

⁷ Ebed-Melek fra Kusj, en hoffmann som var på slottet, fikk høre at de hadde kastet Jeremia i brønnen. Kongen satt da i Benjamin-porten.

⁸Ebed-Melek gikk ut av slottet og sa til kongen:

⁹ «Herre konge, det er ondt, alt det som disse mennene har gjort mot profeten Jeremia. Nå har de kastet ham ned i brønnen, og der kommer han til å dø av sult; for det finnes ikke brød i byen lenger.»

¹⁰Da ga kongen kusjitten Ebed-Melek denne ordren: «Ta med deg tretti mann herfra og dra profeten Jeremia opp av brønnen før han dør.»

¹¹Ebed-Melek tok mennene med seg og gikk inn på slottet, til rommet under skattkammeret. Der hentet han filler og gamle og utslitte klær og firte dem ned i brønnen til Jeremia med tau.

¹²Så sa kusjitten Ebed-Melek til Jeremia: «Ta disse fillene i armhulene og legg tauene under armen!» Jeremia gjorde det,

¹³ og de dro ham opp med tauene og fikk ham ut av brønnen. Siden holdt Jeremia til i vaktgården.

Siste samtale med kong Sidkia

¹⁴Kong Sidkia sendte bud etter profeten Jeremia og hentet ham til den tredje inngangen til Herrens hus. Kongen sa til Jeremia: «Jeg har noe å spørre deg om. Nå må du ikke skjule noe for meg.»

¹⁵Jeremia svarte: «Taler jeg rett ut, vil du sikkert drepe meg, og gir jeg deg et råd, hører du ikke på meg.»

¹⁶Da sverget kong Sidkia i hemmelighet for Jeremia: «Så sant Herren lever, han som har gitt oss dette livet: Jeg vil ikke la deg dø og ikke gi deg i hendene på de mennene som står deg etter livet.»

¹⁷Da sa Jeremia til Sidkia: «Så sier Herren, hærskares Gud, Israels Gud: Hvis du overgir deg til Babel-kongens hærførere, skal du berge livet, og denne byen skal ikke bli brent ned. Både du og ditt hus skal få leve.

¹⁸ Men hvis du ikke overgir deg til Babel-kongens hærførere, skal byen gis i kaldeernes hender. De skal brenne den ned, og selv skal du ikke slippe ut av hendene på dem.»

19Kong Sidkia sa til Jeremia: «Jeg er redd for de judeerne som er gått over til kaldeerne. Gir de meg i hendene på dem, kommer de til å mishandle meg.»

20Jeremia svarte: «De kommer ikke til å overgi deg. Adlyd bare Herrens ord som jeg taler til deg, så skal det gå deg godt, og du skal få leve.

21Men hvis du nekter å overgi deg, har Herren vist meg dette:

22 Se, alle kvinnene som var igjen i slottet til kongen av Juda, ble ført ut til Babel-kongens hærførere. Kvinnene sang: Vennene dine har villedet deg og fått deg i sin makt, føttene dine sank ned i gjørmen, de trakk seg tilbake.

23Alle kvinnene og barna dine skal føres ut til kaldeerne. Selv skal du ikke slippe ut av hendene på dem, men tas til fange av Babel-kongen, og byen skal brennes ned.»

24Sidkia sa til Jeremia: «Ingen må få vite om denne samtalen; ellers skal du dø.

25Når lederne får høre at jeg har snakket med deg, kommer de nok til deg og sier: Fortell oss hva du sa til kongen! Skjul ikke noe for oss, ellers dreper vi deg! Hva sa kongen til deg?

26 Men da skal du svare dem: Jeg bar min bønn fram for kongen om at han ikke måtte sende meg tilbake til Jonatans hus for å dø der.»

27Alle lederne kom til Jeremia og spurte ham ut, men han svarte dem nøyaktig slik som kongen hadde pålagt ham. Da lot de ham være i fred; for ingen hadde hørt noe.

28Siden holdt Jeremia til i vaktgården helt til den dagen da Jerusalem ble inntatt.

Jeremia 39

Jerusalem blir erobret

Det hendte da Jerusalem ble inntatt.

1 I det niende året Sidkia var konge i Juda, i den tiende måneden, kom kong Nebukadnesar av Babel til Jerusalem med hele sin hær og omringet byen.

²I Sidkias ellevte år, på den niende dagen i den fjerde måneden, brøt de gjennom bymuren.

³Da kom alle Babel-kongens embetsmenn og tok sete i Midtporten: Nergal Sar-esser av Samgar-nebu, Sar-sekim Rab-saris, Nergal Sar-esser Rab-mag og alle de andre embetsmennene til kongen av Babel.

⁴Juda-kongen Sidkia og alle krigerne hans flyktet da de fikk se dem. De forlot byen om natten gjennom kongens hage ved porten mellom de to murene. Han tok veien mot Araba-sletten.

⁵Men kaldeernes hær satte etter dem og nådde Sidkia igjen på slettene ved Jeriko. De tok ham til fange og førte ham opp til Ribla i Hamat-landet, til Babel-kongen Nebukadnesar, som felte dommen over ham.

⁶I Ribla drepte kongen av Babel sønnene til Sidkia rett for øynene på ham. Kongen av Babel drepte også alle stormennene i Juda.

⁷Så stakk han ut øynene på Sidkia og bandt ham med bronselenker for å føre ham til Babel.

⁸Kaldeerne brente ned både kongens slott og husene til folket, og Jerusalems murer rev de ned.

⁹De som var igjen i byen, overløperne som hadde gått over til babylonerkongen, og de som ellers var tilbake i folket, ble ført til Babel i eksil av Nebusaradan, sjefen for livvakten.

¹⁰Bare en del av de fattigste i folket, de som ikke hadde noen eiendom, lot livvaktssjefen Nebusaradan bli tilbake i Juda, og samtidig ga han dem vinmarker og åkrer.

Jeremia blir satt fri

¹¹Kong Nebukadnesar av Babel ga livvaktssjefen Nebusaradan denne ordren om Jeremia:

¹²«Ta ham og hold øye med ham. Du skal ikke gjøre ham noe vondt, men det han selv ber om, skal du gjøre med ham.»

¹³ Livvaktsjefen Nebusaradan, Nebusjasban Rab-saris, Nergal Sar-erer Rab-mag og alle Babel-kongens stormenn

¹⁴ sendte bud om at Jeremia skulle tas ut av vaktgården. De overga ham til Gedalja, sønn av Ahikam, Sjafans sønn, som skulle ta ham hjem til seg. Så fikk han bo blant folket.

Guds løfte til Ebed-Melek

¹⁵ Herrens ord kom til Jeremia mens han satt fengslet i vaktgården:

¹⁶ Gå og si til Ebed-Melek fra Kusj: Så sier Herren over hærskaene, Israels Gud: Se, nå oppfyller jeg mitt ord om denne byen, til det onde og ikke til det gode. Det skal skje rett for øynene på deg den dagen.

¹⁷ Men jeg vil berge deg på den dagen, sier Herren. Du skal ikke falle i hendene på dem som du frykter for.

¹⁸ Jeg lar deg slippe unna. Du skal ikke falle for sverd, men få livet som krigsbytte fordi du stolte på meg, sier Herren.

Jeremia 40

Jeremia blir i landet

¹ Dette ordet kom til Jeremia fra Herren etter at livvaktsjefen Nebusaradan hadde sluppet ham fri i Rama. Han hadde hentet ham mens han var lenket blant alle fangene fra Jerusalem og Juda som skulle føres i eksil til Babel.

² Da livvaktsjefen hentet Jeremia, sa han til ham: «Herren din Gud har varslet den ulykken som kom over dette stedet,

³ og Herren har sendt den og gjort som han hadde sagt. For dere syndet mot Herren og ville ikke adlyde ham. Derfor har dette hendt dere.

⁴ Se, i dag løser jeg deg fra lenkene som hendene dine er bundet med. Hvis du vil, kan du bli med meg til Babel, og der skal jeg holde øye med deg. Men hvis du ikke vil bli med meg til Babel, så la være. Se, hele landet ligger åpent for deg, og du kan gå hvor du synes det er godt og riktig.»

⁵ Jeremia gikk fremdeles ingen steder. «Så gå tilbake til Gedalja, sønn av Ahikam, Sjafans sønn, som kongen av Babel har satt til å styre byene i Juda. Du kan bo hos ham blant folket der eller gå hvor du synes det er riktig.» Så ga livvaktssjefen ham niste og gaver og lot ham gå.

⁶ Jeremia dro til Gedalja, sønn av Ahikam, i Mispa og ble boende hos ham, blant folket som var igjen i landet.

Gedalja som tilsynsmann i Juda

⁷ Nå fikk alle hærførerne og soldatene omkring i landet høre at kongen av Babel hadde satt Gedalja, sønn av Ahikam, til å styre landet. Han hadde satt ham over menn, kvinner og barn og over de fattigste i landet som ikke var ført i eksil til Babel.

⁸ Da kom hærførerne til Gedalja i Mispa med sine menn: Ismael, sønn av Netanja, Johanan og Jonatan, Kareahs sønner, Seraja, sønn av Tanhumet, sønnene til Efai fra Netofa og Jesanja, sønn av en mann fra Maaka.

⁹ Gedalja, sønn av Ahikam, Sjafans sønn, avla ed til dem og mennene deres og sa: «Vær ikke redde for å tjene kaldeerne! Bli i landet og tjen kongen av Babel, så skal det gå dere vel.

¹⁰ Jeg blir boende i Mispa for å stå til ansvar for kaldeerne når de kommer til oss. Men dere skal høste vindruer, frukt og oliven og samle det i kar, og dere kan bo i de byene dere har tatt.»

¹¹ Også alle judeerne som var i Moab, Ammon, Edom og alle andre land, fikk høre at kongen av Babel hadde latt en rest bli igjen i Juda, og at han hadde satt Gedalja, sønn av Ahikam, Sjafans sønn, til å styre dem.

¹² Alle disse judeerne forlot da de stedene de var drevet bort til, og dro tilbake til Juda. De kom til Gedalja i Mispa, og de høstet inn vindruer og frukt i store mengder.

Drapet på Gedalja

¹³ Johanan, sønn av Kareah, og alle hærførerne ute i landet kom til Gedalja i Mispa

¹⁴og sa til ham: «Vet du at ammonittkongen Baalis har sendt Ismael, sønn av Netanja, for å drepe deg?» Men Gedalja, sønn av Ahikam, trodde dem ikke.

¹⁵ I hemmelighet sa Johanan, sønn av Kareah, til Gedalja i Mispa: «La meg gå og drepe Ismael, sønn av Netanja, uten at noen får vite det. Hvorfor skal han ta livet av deg, så alle judeerne som har samlet seg om deg, blir spredt og det som er igjen av Juda, går til grunne?»

¹⁶Men Gedalja, sønn av Ahikam, sa til Johanan, sønn av Kareah: «Ikke gjør dette, for det du sier om Ismael, er løgn.»

Jeremia 41

¹ Men i den sjuende måneden kom Ismael, sønn av Netanja, Elisjamas sønn, som tilhørte kongeætten og var en av kongens stormenn, til Gedalja, Ahikams sønn, i Mispa. Han hadde med seg ti mann. Mens de satt og spiste sammen i Mispa,

²reiste Ismael, Netanjas sønn, seg sammen med de ti mennene som var med ham. Med sverd hogg de ned Gedalja, sønn av Ahikam, Sjafans sønn. De drepte ham som kongen av Babel hadde satt til å styre landet,

³alle judeerne som var hos Gedalja i Mispa, og de kaldeerne som fantes der. Ismael drepte alle krigerne.

⁴Dagen etter at Gedalja var drept, før noen visste om det,

⁵ kom det åtti menn fra Sikem, Sjilo og Samaria. De hadde raket skjegget, flerret klærne og rispet seg opp. De hadde med seg grødeoffer og røkelse som de skulle bære fram i Herrens hus.

⁶Da gikk Ismael, sønn av Netanja, ut fra Mispa for å møte dem. Han gråt der han gikk, og da han møtte dem, sa han til dem: «Kom og bli med til Gedalja, sønn av Ahikam!»

⁷Da de kom inn i byen, ble de drept av Ismael, Netanjas sønn, og de mennene han hadde med seg, og kastet i en brønn.

⁸Men blant dem fantes det ti menn som sa til Ismael: «Ikke drep oss! Vi har mat skjult ute i marken: hvete, bygg, olje og honning.» Da lot han dem være og drepte dem ikke sammen med de andre.

⁹ Den brønnen hvor Ismael kastet likene av alle han hadde drept gjennom knepet med Gedalja, var den som kong Asa hadde laget da han var i strid med kong Basja av Israel. Ismael, sønn av Netanja, fylte den nå med de drepte.

¹⁰Så førte Ismael, sønn av Netanja, resten av folket i Mispa bort som fanger, både kongens døtre og alle de andre som var blitt igjen i Mispa, og som Nebusaradan, sjefen for livvaktene, hadde satt Gedalja, sønn av Ahikam, til å styre over. Ismael, sønn av Netanja, dro av sted for å komme seg over til ammonittene.

¹¹Da Johanan, sønn av Kareah, og alle hærførerne som var med ham, hørte om alt det onde Ismael, sønn av Netanja, hadde gjort,

¹²tok de med seg alle sine menn og dro ut for å kjempe mot ham. De fant ham ved den store dammen i Gibeon.

¹³Alt folket som var hos Ismael, ble glade da de fikk se Johanan, sønn av Kareah, og alle hærførerne som var med ham.

¹⁴Nå snudde alle de som Ismael hadde ført bort som fanger fra Mispa, og gikk tilbake til Johanan, sønn av Kareah.

¹⁵Ismael, sønn av Netanja, kom seg unna med åtte menn. Han slapp fra Johanan og dro til ammonittene.

¹⁶Johanan, sønn av Kareah, og alle hærførerne som var med ham, tok da med seg resten av folket fra Mispa, dem han hadde ført tilbake fra Ismael, sønn av Netanja, etter drapet på Gedalja, sønn av Ahikam: menn, krigere, kvinner, barn og hoffmenn. Han førte dem tilbake fra Gibeon.

¹⁷De dro av sted og tok inn i Gerut-Kimham ved Betlehem. De ville dra videre til Egypt,

¹⁸ bort fra kaldeerne. De var redde for dem fordi Ismael, sønn av Netanja, hadde drept Gedalja, sønn av Ahikam, som kongen av Babel hadde satt til å styre landet.

Jeremia 42

Advarsel mot å dra til Egypt

¹ Da kom alle hærførerne og Johanan, sønn av Kareah, og Jesanja, sønn av Hosjaja, og hele folket, både små og store,

² og sa til profeten Jeremia: «La oss få komme fram for deg med vår bønn. Be for oss til Herren din Gud, for alle som er igjen her. Som du ser, vi er bare noen få igjen av mange.

³Herren din Gud må fortelle oss hvilken vei vi skal gå, og hva vi skal gjøre.»

⁴Profeten Jeremia svarte dem: «Ja vel, jeg skal be til Herren deres Gud, slik som dere sier. Og hvert ord Herren gir dere til svar, skal jeg fortelle dere. Jeg skal ikke holde noe tilbake.»

⁵ Da sa de til Jeremia: «Måtte Herren være et sant og troverdig vitne mot oss om vi ikke følger hvert eneste ord som Herren din Gud sender oss gjennom deg.

⁶Enten det er godt eller ondt, vil vi adlyde Herren vår Gud som vi sender deg til, så det må gå oss godt. For vi vil adlyde Herren vår Gud.»

⁷Ti dager senere kom Herrens ord til Jeremia.

⁸Han kalte til seg Johanan, sønn av Kareah, og alle hærførerne som var med ham, og hele folket, både små og store,

⁹og sa til dem: Så sier Herren, Israels Gud, som dere sendte meg til for å legge fram deres bønn:

¹⁰ Dersom dere blir her i landet, vil jeg bygge dere opp og ikke knuse, plante dere og ikke rykke opp. Jeg angrer det onde jeg har gjort mot dere.

11 Vær ikke redde for kongen av Babel, som dere er så redde for. Vær ikke redde for ham! sier Herren. For jeg er med dere. Jeg vil frelse dere og berge dere fra hans hånd.

12 Jeg skal vise dere barmhjertighet, og han skal forbarme seg over dere og føre dere tilbake til deres eget land.

13 Men så kan det hende at dere ikke vil adlyde Herren deres Gud og sier: «Vi vil ikke bo i dette landet.

14 Nei, vi vil dra til Egypt så vi kan slippe å se krig, høre lyden av horn og hungre etter brød. Der vil vi bo.»

15 Derfor, hør nå Herrens ord, dere som er igjen av Juda! Så sier Herren over hærskeerne, Israels Gud: Hvis dere vender ansiktet mot Egypt for å dra dit og slå dere ned som innflyttere,

16 da skal det sverdet som dere er redde for, nå dere igjen der i Egypt, og sulten som dere er engstelige for, skal følge i hælene på dere dit, og der skal dere dø.

17 Alle de som har vendt ansiktet mot Egypt for å dra dit og slå seg ned som innflyttere, skal dø for sverd og sult og pest. Ingen av dem skal overleve og slippe unna den ulykken jeg sender over dem.

18 For så sier Herren over hærskeerne, Israels Gud: Slik som min vrede og harme ble utøst over innbyggerne i Jerusalem, slik skal min harme bli utøst over dere om dere drar til Egypt. Dere skal bli til et banneord og en gru, til forbannelse og spott, og dere skal aldri få se dette stedet igjen.

19 Herren har sagt til dere som er igjen i Juda: Dra ikke til Egypt! Dere skal vite for visst at jeg har advart dere i dag.

20 Dere fører vill, og det skal koste dere livet. Først sender dere meg til Herren deres Gud og sier: «Be for oss til Herren vår Gud, og fortell oss alt det Herren vår Gud sier, så skal vi gjøre det.»

21 Men når jeg i dag har fortalt dere dette, så vil dere ikke adlyde Herren deres Gud og alt det han har sendt meg til dere for å si.

²²Nå skal dere vite for visst at dere kommer til å dø for sverd og sult og pest på det stedet dere så gjerne vil dra til for å slå dere ned som innflyttere.

Jeremia 43

Jeremia kommer til Egypt

¹Da Jeremia var ferdig med å si til folket alle de ordene som Herrenderes Gud hadde sendt ham med – alle disse ordene,

²da sa Asarja, sønn av Hosjaja, og Johanan, sønn av Kareah, og alle de frekke mennene, til Jeremia: «Det er løgn, det du sier! Herren vår Gud har ikke sendt deg for å si: Dra ikke til Egypt for å slå dere ned der som innflyttere.

³Det er Baruk, sønn av Neria, som setter deg opp mot oss for at vi skal falle i hendene på kaldeerne; og så kan de drepe oss eller føre oss i eksil til Babel.»

⁴Verken Johanan, sønn av Kareah, eller noen av hærførerne eller noen av folket ville adlyde Herren og bli i Juda.

⁵ Johanan, sønn av Kareah, og hærførerne tok med seg alle som var igjen i Juda, de som hadde vendt tilbake fra alle folkeslagene de hadde vært drevet bort til, og som ville slå seg ned som innflyttere i Juda.

⁶ Det var både menn, kvinner og barn, kongsdøtrene og alle de som livvaktstjefen Nebusaradan hadde latt bli igjen hos Gedalja, sønn av Ahikam, Sjafans sønn, også profeten Jeremia og Baruk, sønn av Neria.

⁷ De dro til Egypt, for de ville ikke adlyde Herren. Så kom de til Tahpanhes.

Profeti om Nebukadnesars tog til Egypt

⁸Herrens ord kom til Jeremia i Tahpanhes:

⁹Ta noen store steiner og grav dem ned i leiren på plassen foran inngangen til faraos hus i Tahpanhes mens noen judeere ser på.

¹⁰ Du skal si til dem: Så sier Herren over hærskaene, Israels Gud: Se, nå sender jeg bud og henter kong Nebukadnesar av Babel, min tjener. Jeg skal sette hans trone over disse steinene som du har gravd ned, og han skal slå opp sin tronhimmel over dem.

¹¹ Han skal komme og slå Egypt – til død for den som tilhører døden, til fangenskap for den som tilhører fangenskapet, og til sverd for den som tilhører sverdet.

¹² Jeg setter ild på templene til gudene i Egypt, og han skal brenne dem opp og føre dem bort. Han plukker egypterne vekk som en gjeter plukker lus av kappen sin, og så drar han bort i fred.

¹³ Han skal slå i stykker steinstøttene i Bet-Sjemesj i Egypt og brenne opp templene for gudene i Egypt.

Jeremia 44

Jeremia som domsprofet i Egypt

¹ Dette ordet kom til Jeremia om alle judeerne som bodde i Egypt; de bodde i Migdol, Tahpanhes, Nof og Patros:

²Så sier Herren over hærs-karene, Israels Gud: Dere har selv sett alt det onde jeg lot komme over Jerusalem og alle byene i Juda. Se, i dag ligger de øde, og ingen bor i dem.

³Det er fordi de gjorde så mye ondt, de gjorde meg rasende da de gikk og tente offerild for å dyrke andre guder som verken de eller dere eller fedrene deres hadde kjent.

⁴Jeg sendte alle mine tjenere profetene til dere sent og tidlig for å si: «Gjør ikke dette avskyelige som jeg hater!»

⁵Men de ville ikke høre og vendte ikke øret til så de kunne vende om fra sin ondskap og la være å tenne offerild for andre guder.

⁶Derfor ble min harme og vrede utøst, og den tente på byene i Juda og gatene i Jerusalem så de ble til ruiner og ørken, som de er i dag.

⁷Og nå sier Herren, hærs-karenes Gud, Israels Gud: Hvorfor gjør dere så mye ondt mot dere selv? Dere utrydder menn og kvinner, barn og spedbarn fra Juda så dere ikke har noen rest tilbake.

⁸Dere gjør meg rasende med det dere lager med egne hender; dere tenner offerild for andre guder i Egypt, dit dere dro for å bo der som innflyttere. Slik uttrykker dere dere selv og blir til forbannelse og spott blant alle folkeslag på jorden.

⁹Har dere glemt det onde som fedrene deres, kongene i Juda og kvinnene deres har gjort, og det onde som dere selv og deres egne kvinner har gjort i Juda og på gatene i Jerusalem?

¹⁰De har ikke ydmyket seg til denne dag. De frykter ikke og har ikke fulgt min lov og mine forskrifter som jeg har lagt fram for dere og fedrene deres.

¹¹ Derfor sier Herren over hærskearene, Israels Gud: Se, nå vender jeg ansiktet mot dere til det onde, for å utrydde hele Juda.

¹² Jeg tar resten av Juda, de som vendte ansiktet mot Egypt for å slå seg ned der som innflyttere. I Egypt skal de omkomme, alle sammen, falle for sverd, omkomme av sult. Både små og store skal dø for sverd og sult. De skal bli til et banneord og en gru, til forbannelse og spott.

¹³Jeg vil straffe dem som bor i Egypt, slik jeg straffet Jerusalem, med sverd og sult og pest.

¹⁴Fra resten av Juda, de som kom til Egypt for å slå seg ned der som innflyttere, skal ingen slippe unna og overleve så de kan komme tilbake. De skal lengte etter å komme hjem til Juda og bo der igjen, men ingen skal komme hjem, bare noen få slipper unna.

¹⁵Da tok de til orde mot Jeremia, alle mennene som visste at kvinnene deres tente offerild for andre guder, alle kvinnene som sto der i en stor flokk, og hele folket som bodde i Egypt, i Patros:

¹⁶ «Det ordet du har talt til oss i Herrens navn, vil vi ikke høre på.

¹⁷ Nei, vi vil holde hvert ord som har gått ut av vår munn. Vi vil tenne offerild for Himmeldronningen og øse ut drikkoffer for henne, slik vi og fedrene, kongene og lederne våre gjorde i byene i Juda og på gatene i Jerusalem. Da hadde vi brød nok, det gikk oss godt, og vi opplevde ikke noe ondt.

¹⁸Men siden vi holdt opp med å tenne offerild for Himmeldronningen og øse ut drikkoffer for henne, har vi manglet alt; vi omkommer ved sverd og sult.»

¹⁹Kvinnene sa: «Når vi tenner offerild for Himmeldronningen og øser ut drikkoffer for henne, er det vel ikke uten våre menns vitende og vilje vi lager offerkaker med hennes bilde og øser ut drikkoffer for henne?»

²⁰Da sa Jeremia til hele folket, til mennene og kvinnene, alle som hadde tatt til orde mot ham:

²¹Visst tente dere offerild i byene i Juda og på gatene i Jerusalem, både dere selv og fedrene, kongene og stormennene deres og folket i landet! Og Herren husket det, det var i hans tanker.

²²Herren kunne ikke lenger tåle de onde gjerningene og det avskyelige dere gjorde. Så ble landet deres til ruiner, ødemark og forbannelse så ingen kunne bo der, slik det er i dag.

²³Fordi dere tente offerild og syndet mot Herren, og fordi dere ikke ville adlyde ham og ikke følge hans lov og forskrifter og bud, har denne ulykken rammet dere, slik det er i dag.

²⁴Jeremia sa til hele folket og til alle kvinnene: Hør Herrens ord, alle dere fra Juda som er i Egypt!

²⁵Så sier Herren over hærskearene, Israels Gud: Dere og kvinnene deres har oppfylt med hendene det dere lovet med munnen: «Vi vil holde løftene vi har gitt om å tenne offerild for Himmeldronningen og øse ut drikkoffer for henne.» Ja, oppfyll nå løftene deres og gjør alt dere har lovet!

²⁶Hør da Herrens ord, alle fra Juda som bor i Egypt: Se, nå sverger jeg ved mitt store navn, sier Herren, at det ikke skal bli en eneste judeer tilbake i hele Egypt som kan ta mitt navn i sin munn og si: «Så sant Herren vår Gud lever!»

²⁷Se, jeg våker over dem til det onde og ikke til det gode. Hver eneste judeer i Egypt skal omkomme ved sverd og sult, til det er ute med dem.

²⁸Bare noen få skal slippe unna sverdet og komme tilbake til Juda fra Egypt. Da skal den resten av Juda som dro til Egypt for å slå seg ned der som fremmede, få kjenne hvilket ord som blir stående, mitt eller deres.

²⁹Og dette skal dere ha til tegn, sier Herren, på at jeg vil kreve dere til regnskap på dette stedet, for at dere skal kjenne at mine ord mot dere blir stående – til det onde.

³⁰ Så sier Herren: Se, jeg gir farao Hofra, kongen av Egypt, i hendene på fiendene hans, på dem som står ham etter livet, slik jeg ga kong Sidkia av Juda i hendene på kong Nebukadnesar av Babel, som var hans fiende og sto ham etter livet.

Jeremia 45

Herrens ord til Baruk

¹ Ordet som profeten Jeremia sa til Baruk, sønn av Neria, da han skrev ned i en bokrull de ordene som Jeremia dikterte, i det fjerde året Jojakim, sønn av Josjia, var konge i Juda:

²Så sier Herren, Israels Gud, om deg, Baruk:

³ Du sier: «Ve meg! Herren har lagt ny sorg til min smerte. Nå er jeg trett av å klage, jeg finner ikke hvile.»

⁴ Dette skal du si til ham: Så sier Herren: Det jeg har bygd, det vil jeg knuse, og det jeg har plantet, det rykker jeg opp; slik skal det være på hele jorden.

⁵ Og du venter deg store ting. Ikke gjør det! For se, nå sender jeg ulykke over alt som lever, sier Herren. Men deg gir jeg livet som krigsbytte alle steder hvor du går.

Jeremia 46

Egypt

¹ Herrens ord som kom til profeten Jeremia om folkeslagene.

² Om Egypt. Om hæren til farao Neko, kongen i Egypt, som sto ved Karkemisj ved elven Eufrat, og som ble slått av Babel-kongen Nebukadnesar i det fjerde året Jojakim, Josjias sønn, var konge i Juda:

³Gjør rundskjold og langskjold i stand og rykk ut til kamp!

⁴Sel på, stig til hest, dere ryttere, still opp med hjelmene på, gjør spydene blanke, ta brynjene på!

⁵Men hva må jeg se? De gripes av skrekk og trekker seg tilbake. Krigerne deres blir slått, de flykter uten å se seg tilbake. Redsel rår på alle kanter, sier Herren.

⁶ Den raske kan ikke flykte, krigeren kan ikke berge seg. Der nord, ved bredden av Eufrat, der snubler de og faller.

⁷Hvem er det som stiger lik Nilen, lik elver der vannet flommer?

⁸ Det er Egypt som stiger lik Nilen, lik elver der vannet flommer og sier: Jeg vil stige og skjule jorden, utslette byer og dem som bor der.

⁹ Fram, hester! Av sted, vogner! Krigere skal rykke ut, Kusj og Put som bærer skjold, og de fra Lud som spenner buen!

¹⁰ Den dagen er en hevners dag for Herren, hærskares Gud, han tar hevn over motstanderne. Sverdet får ete seg mett og drikke seg utørst på blod. Det er offerslakting for Herren, hærskares Gud i landet der nord ved Eufrat.

¹¹ Dra opp til Gilead, du jomfru, hent balsam, du datter Egypt. Hvert legemiddel er forgjeves, såret ditt vil ikke gro.

¹²Folkeslag hører om din skam, klageropet ditt fyller jorden. Den ene krigeren snubler over den andre, sammen faller de begge.

¹³ Ordet som Herren talte til profeten Jeremia da kong Nebukadnesar av Babel kom for å slå Egypt:

¹⁴ Kunngjør det i Egypt, la det høres i Migdol, la det høres i Nof og Tahpanhes! Si: Still opp og gjør deg klar! For sverdet fortærer rundt omkring deg.

¹⁵ Hvorfor flyktet Apis, din sterke okse? Han kunne ikke holde stand, for Herren har drevet ham bort.

¹⁶ Han fikk mange til å snuble, ja, de falt over hverandre. Da sa de: «Kom, la oss vende tilbake til folket vårt, til landet der vi er født, bort fra det herjende sverdet!»

¹⁷Der skal de gi farao, kongen i Egypt, navnet «Krigslarm som kom for sent».

¹⁸Så sant jeg lever, sier Kongen – Herren over hærskaene er hans navn: Som Tabor blant fjellene kommer han, som Karmel ute ved havet.

¹⁹ Pakk tingene dine for eksil, du som bor hos datter Egypt. For Nof skal bli til en ødemark, lagt øde så ingen kan bo der.

²⁰Egypt er en prektig kvige, men en klegg fra nord slår seg ned på den.

²¹Leiesoldatene hennes er som gjødde kalver, de snur og flykter sammen, de holder ikke stand. For ulykkesdagen er kommet over dem, regnskapets tid.

²²Hun hveser lik en slange som glir bort, for de rykker fram med en hær. De kommer mot henne med økser som tømmerhoggere.

²³De hugger skogen hennes ned, sier Herren, den er blitt for tett. De er flere enn gresshopper, det er ikke tall på dem.

²⁴ Datter Egypt blir til skamme, hun overgis til folket i nord.

²⁵ Herren over hærskaene, Israels Gud, sier: Nå vil jeg straffe Amon fra No, farao og Egypt, landets guder og konger, både farao og dem som stoler på ham.

²⁶ Jeg gir dem i hendene på dem som står dem etter livet, i hendene på kong Nebukadnesar av Babel og tjenerne hans. Men siden skal hun bo i landet som i gamle dager, sier Herren.

²⁷ Vær ikke redd, du min tjener Jakob, sier Herren, mist ikke motet, Israel! For se, jeg berger deg fra fjerne steder og ætten din fra landet hvor den er fanget. Jakob skal vende tilbake og leve rolig og trygt, og ingen skal skremme ham.

²⁸ Vær ikke redd, du min tjener Jakob, sier Herren, for jeg er med deg. Jeg gjør ende på alle folkeslagene som jeg har drevet deg bort til, men deg gjør jeg ikke ende på. Jeg tukter deg med rette og lar deg ikke slippe straff.

Jeremia 47

Filisterne

- 1 Herrens ord som kom til profeten Jeremia om filisterne før farao slo Gaza:
- 2 Så sier Herren: Se, vannet stiger fra nord og blir til en flommende elv, den oversvømmer landet og alt som fyller det, byene og dem som bor der. Menneskene skriker, alle som bor i landet, jamrer.
- 3 For de hører hovslag fra sterke hester, vogner som ramler og hjul som dundrer. Fedre ser seg ikke om etter barna, hendene er slappe.
- 4 For nå er dagen kommet da alle filistere skal ødelegges, da alle i Tyros og Sidon som slapp unna og kunne hjelpe, skal utryddes. For Herren ødelegger filisterne, de som er igjen fra Kaftor-kysten.
- 5 Gaza er raket snau, Asjkalon er brakt til taushet. Du som er igjen i dalen, hvor lenge vil du rispe deg opp?
- 6 Å, du Herrens sverd, hvor lenge skal det vare før du faller til ro? Trekk deg tilbake i sliren, hvil og vær stille!
- 7 Hvordan kan det falle til ro når Herren har kalt det ut? Han har beordret det til Asjkalon og til kysten.

Jeremia 48

Moab

- 1 Om Moab. Så sier Herren over hærskaene, Israels Gud: Ve Nebo! Byen er ødelagt. Kirjatajim er blitt til skamme, inntatt. Borgen er blitt til skamme, slått av skrekk.
- 2 Ingen skryter av Moab mer. I Hesjbon la de onde planer mot dem: «Kom, la oss utrydde dem som folk!» Også du, Madmen, skal bli taus, sverdet skal forfølge deg.
- 3 Hør klageskriket fra Horonajim, der er ødeleggelse, et stort sammenbrudd.
- 4 Moab har brutt sammen, fra barna høres klagerop.
- 5 Gråtende går de opp bakkene til Luhit. På veien ned til Horonajim høres nøddropene over sammenbruddet:

- ⁶«Flykt, berg livet!» Men dere blir som en busk i ørkenen.
- ⁷ Fordi du stolte på det du hadde skapt, og på dine skatter, skal også du bli inntatt. Kemosj må gå i eksil og prestene og stormennene med ham.
- ⁸Den som herjer, kommer til hver eneste by, ingen by slipper unna. Dalen går til grunne, og sletten legges øde, slik som Herren har sagt.
- ⁹Gi Moab en blomst, for det skal legges i ruiner. Byene skal bli øde, ingen skal bo i dem.
- ¹⁰Forbannet er den som forsømmer å gjøre Herrens verk! Forbannet er den som holder sverdet borte fra blod!
- ¹¹Moab var trygg fra ungdommen av, lå rolig som vin over berme, ble ikke helt fra fat til fat, måtte ikke gå i eksil. Derfor har smaken holdt seg, og duften er ikke forandret.
- ¹²Derfor, se, dager skal komme, sier Herren, da jeg sender vintappere til ham. De skal tappe ham om og tømme fatene og slå krukene i stykker.
- ¹³ Moab skal skamme seg over Kemosj slik Israel måtte skamme seg over Betel, som de satte sin lit til.
- ¹⁴Hvordan kan dere si: «Vi er krigere og djerne stridsmenn?»
- ¹⁵Moab skal herjes. De drar mot byene der, og den beste ungdommen drar ut for å slaktes, sier kongen, Herren over hærskaene er hans navn.
- ¹⁶Moabs ulykke er nær, brått kommer det onde over ham.
- ¹⁷Sørg over ham, alle dere naboer og alle som kjenner hans navn. Si: «Brukket er den sterke staven, det herlige septeret!»
- ¹⁸Stig ned fra hedersplassen, sett deg i det tørste landet, du som bor hos datter Dibon. For han som skal herje Moab, drar mot deg og ødelegger festningene dine.
- ¹⁹Still deg ved veien og hold vakt, du som bor i Aroer! Spør ham som flykter og henne som kom seg unna: «Hva er det som har hendt?»

- ²⁰Moab er blitt til skamme, slått av skrekk! Hyl og skrik! Fortell ved Arnon at Moab er ødelagt.
- ²¹Dommen er kommet for slettelandet, for Holon, Jahsa og Mofaat,
- ²²Dibon, Nebo og Bet-Diblatajim,
- ²³Kirjatajim, Bet-Gamul og Bet-Meon,
- ²⁴Kerijot og Bosra, for alle byene i Moab, både fjern og nær.
- ²⁵ Moabs horn er hugget av, armen hans er brukket, sier Herren.
- ²⁶ Skjenk ham full, for han har vist hovmod mot Herren. Så kan Moab velte seg i spy og bli til latter, han også.
- ²⁷ Gjorde ikke du Israel til latter? Ble han kanskje tatt blant tyver, siden du rister på hodet hver gang du snakker om ham?
- ²⁸ Dra bort fra byene og slå dere ned i fjellet, dere som bor i Moab! Gjør som duen, den bygger rede i sidene av en gapende kløft.
- ²⁹ Vi har hørt om Moabs umåtelige stolthet, om hans høyhet, hovmod og stolthet og om hans overmot.
- ³⁰Jeg kjenner, sier Herren, hans frekkhet og tomme skryt. Tomt er det de gjør.
- ³¹ Derfor sørger jeg over Moab, skriker for hele Moabs skyld. Det blir sukket over mennene fra Kir-Heres.
- ³²Jeg gråter mer over deg enn over Jaser, du vinstokk i Sibma. Rankene dine spredte seg mot sjøen, de nådde til sjøen ved Jaser. Over din frukthøst og vinhøst kommer han som herjer.
- ³³ Glede og jubel er borte fra hagene, fra Moabs land. Jeg gjør ende på vinen fra vinpressene. Ingen trækker druer under glade rop, de ropene blir ikke ropt.
- ³⁴ Skriket fra Hesjbon når til Elale, helt til Jahas lyder ropet, fra Soar til Horonajim og til Eglat-Sjelisjia. For selv Nimrim-vannet blir til ørkenland.
- ³⁵I Moab, sier Herren, gjør jeg ende på dem som går opp på haugene og tenner offerild for sin gud.

36 Derfor klager mitt hjerte som en fløyte over Moab, mitt hjerte klager som en fløyte over mennene fra Kir-Heres. For alt det de hadde igjen, er tapt.

37 Hvert hode er snauklipt, alt skjegg er raket av. Alle har rispet opp hendene og har sekkestrie om hoftene.

38 På alle tak og torg i Moab lyder klage. For jeg har slått Moab i stykker lik et kar som ingen bryr seg om, sier Herren.

39Knust er hun. Skrik! Moab har snudd ryggen til i skam. Nå blir Moab til latter og til redsel for alle sine naboer.

40 For så sier Herren: Se, han stuper som en ørn og brer ut vingene over Moab.

41Byene blir inntatt, festningene erobret. Den dagen skal hjertet i Moabs krigere være som hjertet til en kvinne i barnsnød.

42Moab blir utslettet som folk, for de har vist hovmod mot Herren.

43 Det blir gru og grav og garn for deg som bor i Moab! sier Herren.

44 Den som flykter fra gru, skal falle i grav, kommer han seg opp av graven, skal han fanges i garnet. For jeg sender regnskapets år over Moab, sier Herren.

45 I skyggen av Hesjbon står kraftløse flyktninger. For ild går ut fra Hesjbon, en flamme fra Sihon. Den skal fortære Moabs tinning og skallen på dem som bråker.

46Ve deg, Moab! Det er ute med Kemosj-folket. For sønnene dine blir tatt til fange, og døtrene må gå i fangenskap.

47 Men jeg skal vende skjebnen for Moab i dager som kommer, sier Herren. Så langt dommen over Moab.

Jeremia 49

Ammonittene

1 Om ammonittene. Så sier Herren: Har ikke Israel barn, har han ingen arving? Hvorfor har da Milkom tatt over Gad og hans folk slått seg ned i byene der?

² Derfor, se, dager skal komme, sier Herren, da jeg lar krigsrop lyde for ammonittene i Rabba. Byen skal bli til en øde ruinhaug, datterbyene skal brennes opp. Israel skal drive bort dem som hadde drevet ham bort, sier Herren.

³ Klag, Hesjbon, for Ai er ødelagt. Skrik, dere Rabbas døtre, kle dere i sekkestrie, stem i med klage og løp hit og dit mellom kveene. For Milkom må gå i eksil og prestene og stormennene med ham.

⁴ Hvorfor skryter du av dalene, av overfloden i dalen din, du bortkomne datter som stoler på skattene dine: «Hvem kan vel nå meg?»

⁵ Se, jeg sender redsel over deg, sier Herren, hærskares Gud, fra alle kanter. Dere skal drives bort i hver sin retning, og ingen skal samle de flyktende.

⁶ Men siden vender jeg skjebnen for ammonittene, sier Herren.

Edom

⁷ Om Edom. Så sier Herren over hærskaresne: Finnes det ingen visdom lenger i Teman? Har rådene fra de forstandige gått tapt? Har visdommen deres råtnet?

⁸ Flykt, snu om! Bo i dypet, dere som bor i Dedan. For jeg lar Esaus ulykke komme over ham, tiden da jeg krever ham til regnskap.

⁹ Om drueplukkere kommer til deg, lar de ingen etterhøst bli igjen. Om tyver kommer om natten, ødelegger de hva de vil.

¹⁰ For jeg kler av Esau og avslører skjulestedene hans så han ikke kan gjemme seg. Herjet blir barna hans, brødre og naboer, det er ute med dem.

¹¹ Bare forlat dine farløse barn, jeg skal holde dem i live, og enkene dine kan stole på meg.

¹² For så sier Herren: Se, de som ikke fortjener det, må drikke av begeret. Og så skulle du slippe straff? Nei, du skal ikke slippe, du skal drikke!

¹³ For jeg har sverget ved meg selv, sier Herren: Bosra skal bli til ødemark og til spott, til ruin og til forbannelse. Alle byene der skal ligge i ruiner for alltid.

14 Et budskap har jeg hørt fra Herren, en budbærer er sendt til folkeslagene: «Samle dere og gå mot byen, reis dere til krig!»

15 Se, jeg gjør deg liten blant folkene, foraktet blant menneskene.

16 Skrekken du spredte, og ditt hovmodige hjerte har forført deg, du som bor i fjellkløfter og holder til oppe på høydene. Men om du legger reiret ditt høyt som ørnen, skal jeg styrte deg ned derfra, sier Herren.

17 Edom skal bli til ødemark. Alle som går forbi, skal grøsse og plystre hånlig over sårene hun har fått.

18 Det skal gå som da Sodoma og Gomorra og nabobyene ble ødelagt, sier Herren. Ingen skal bo der, ikke et menneske slå seg ned.

19 Se, lik løven som kommer opp fra den tette Jordan-skogen til sletten som alltid er grønn, slik skal jeg på et øyeblikk jage dem bort fra landet. Hvem er den utvalgte som jeg skal sette over det? For hvem er som jeg? Hvem kan stevne meg? Hvem er den gjeteren som kan stå for mitt ansikt?

20 Derfor, hør hvilken beslutning Herren har fattet om Edom, hvilken plan han har lagt mot dem som bor i Teman. Sannelig, de minste av sauene skal slepes bort, og beitemarkene deres skal bli øde.

21 Når de faller, skjelver jorden av drønnet, helt til Sivsjøen høres skriket.

22 Se, han stiger som en ørn, stuper ned og brer ut vingene over Bosra. Den dagen skal hjertet til Edoms krigere være som hjertet til en kvinne i barnsnød.

Damaskus

23 Om Damaskus. Hamat og Arpad blir til skamme, for de har fått høre et budskap om ulykke og skjelver som det urolige havet, aldri faller det til ro.

24 Damaskus mister motet, snur og flykter. Redselen tar henne, hun er grepet av trengsel og av rier som hos en fødende kvinne.

25 Forlatt er den berømte byen, min gledes by.

26 De unge mennene faller på torgene, alle krigere skal omkomme den dagen, sier Herren over hærskaene.

27 Jeg setter fyr på muren rundt Damaskus, ild skal fortære Ben-Hadads borger.

Kedar og Hasor

28 Om Kedar og Hasor-rikene, som kong Nebukadnesar av Babel slo. Så sier Herren: Opp, rykk fram mot Kedar, ødelegg folkene i øst!

29 De skal ta teltene og småfeet fra dem, teltdukene og alle redskapene, de skal ta kamelene deres med seg og rope til dem: «Redsel på alle kanter!»

30 Flykt! Skynd dere bort! Gjem dere dypt nede, dere som bor i Hasor, sier Herren. For kong Nebukadnesar av Babel har tatt en beslutning og lagt en plan mot dere.

31 Opp, rykk fram mot et sorgløst folk, mot dem som bor trygt, sier Herren. Det har verken porter eller bommer og bor for seg selv.

32 Kamelene deres skal bli til rov, den store buskapsen til bytte. Dem som har kortklipt hår ved tinningen, skal jeg spre for alle vinder, jeg lar ulykken komme over dem fra alle kanter, sier Herren.

33 Hasor blir et sted hvor sjakaler holder til, en ørken for alle tider. Ingen skal bo der, ikke et menneske slå seg ned.

Elam

34 Herrens ord som kom til profeten Jeremia om Elam i begynnelsen av Judakongen Sidkias regjering:

35 Så sier Herren over hærskaene: Se, jeg bryter i stykker elamittenes bue, det sterkeste våpen de har.

36 Mot Elam sender jeg fire vinder fra de fire himmelhjørnene og sprer dem for alle disse vindene. Det skal ikke finnes et eneste folkeslag hvor det ikke kommer noen som er drevet bort fra Elam.

37 Jeg slår Elam med skrekk for fienden og for alle som står dem etter livet. Jeg lar ulykke komme over dem, min brennende vrede, sier Herren. Jeg sender sverdet etter dem til jeg får gjort ende på dem.

³⁸Så setter jeg min trone i Elam og utrydder kongen og stormennene der, sier Herren.

³⁹ Men i dager som kommer, skal jeg vende skjebnen for Elam, sier Herren.

Jeremia 50

Babel

¹ Dette ordet talte Herren gjennom profeten Jeremia om Babel, landet til kaldeerne:

² Kunngjør det blant folkeslagene, la det høres! Løft banneret, la det høres! Skjul det ikke, men si: Babel er inntatt, Bel er blitt til skamme, og Marduk er slått av skrekk. Gudebildene er blitt til skamme, avgudene er slått av skrekk.

³ For et folkeslag fra nord rykker fram og gjør landet til ødemark så ingen kan bo der; både mennesker og dyr flykter og drar bort.

⁴ I de dager og på den tid, sier Herren, skal israelittene komme og judeerne sammen med dem. Gråtende skal de gå og søke Herren sin Gud.

⁵ De spør etter Sion, dit vender de ansiktet: «Kom, la oss slutte oss til Herren i en evig pakt som aldri blir glemt!»

⁶ Folket mitt var bortkomne sauer, gjeterne førte dem vill, på avveier i fjellene. De gikk fra fjell til haug og glemte hvor de skulle hvile.

⁷ Alle som traff dem, ville fortære dem. Fienden sa: «Vi gjør ingen urett, for de har syndet mot Herren, han som er deres rette beitemark, Herren, fedrenes håp.»

⁸ Flykt bort fra Babel, dra ut av kaldeernes land, gå som bukker foran flokken.

⁹ For se, jeg vekker en stor forsamling av folkeslag fra landet i nord og fører dem opp mot Babel. De stiller opp til strid mot byen og inntar den. De skyter piler som en dyktig kriger, en som aldri vender tomhendt tilbake.

¹⁰ Kaldeernes land blir til krigsbytte, alle som plyndrer det, blir mette, sier Herren.

- 11**Nå kan dere være glade, nå kan dere juble, dere som plyndret min eiendom. Dere hopper som kalver i gresset og vrinsker som sterke hingster.
- 12**Deres mor står med dyp skam, hun som fødte dere, blir til spott. Se, hun er sist av folkeslagene, en ørken, tørt land, en ødemark.
- 13** Fordi Herren er harm, skal ingen bo der, hele landet skal bli til en ørken. Alle som går forbi Babel, skal grøsse og plystre hånlige over sårene hun har fått.
- 14**Still dere opp rundt Babel, alle bueskyttere! Skyt mot henne, spar ikke på pilene, for hun har syndet mot Herren.
- 15** Løft hærrop mot henne fra alle kanter! Hun overgir seg! Støttene hennes er falt, murene brutt ned. For dette er Herrens hevn. Hevn dere på henne, gjør med henne slik hun selv har gjort!
- 16** Utrydd av Babel den som sår, og den som svinger sigden når det er tid for å høste. Fra sverdet som herjer, skal hver og en vende seg til sitt eget folk og flykte til sitt eget land.
- 17** Israel var en sau som gikk vill, løver hadde drevet ham på flukt. Først åt Assurs konge ham opp, så har kong Nebukadnesar av Babel gnagd av beina.
- 18** Derfor sier Herren over hærskaene, Israels Gud: Se, jeg vil straffe kongen av Babel og landet hans slik jeg straffet kongen av Assur.
- 19** Så fører jeg Israel tilbake til beitemarkene hans. Han skal beite på Karmel og i Basan, på Efraims fjell og i Gilead skal han bli mett.
- 20** I de dager og på den tid, sier Herren, skal de lete etter Israels skyld, men den er ikke der, etter Judas synd, men den finnes ikke. For jeg tilgir dem jeg lar bli igjen.
- 21** Dra opp mot Meratajim-landet og gå til angrep på det! Gå mot dem som bor i Pekod, forfølg dem med sverd og slå dem med bann! Gjør alt det jeg befaler deg, sier Herren.
- 22** Det er krigslarm i landet, et stort sammenbrudd.

- 23** Knust og knekket er hele verdens hammer. En ødemark blant folkeslagene er Babel blitt.
- 24** Jeg satte snarer for deg, Babel, og før du visste av det, var du fanget. Du ble funnet og grepet fordi du gikk til strid mot Herren.
- 25** Herren har åpnet våpenlageret og tatt fram sin harmes våpen, for Herren, hærskares Gud, har arbeid å gjøre i kaldeernes land.
- 26** Rykk fram mot landet fra alle kanter! Lukk opp kornkamrene, kast kornet opp i hauger, slå det med bann og ødelegg det, la ingenting bli igjen!
- 27** Hugg alle oksene deres med sverd, send dem til slakting. Ve dem! Deres dag er kommet, tiden da de kreves til regnskap.
- 28** Hør, de flykter og kommer seg bort fra Babel for å fortelle i Sion at Herren vår Gud har tatt hevn, hevn for sitt tempel.
- 29** Kall bueskytterne sammen mot Babel, alle som kan spenne en bue. Omring byen fra alle kanter, la ingen slippe unna! La Babel få igjen for sine gjerninger, gjør mot henne som hun selv har gjort. For hun har handlet i overmot mot Herren, mot Israels Hellige.
- 30** Derfor skal hennes unge menn falle på torgene, alle krigerne hennes skal omkomme den dagen, sier Herren.
- 31** Jeg kommer over deg, du overmodige, sier Herren, hærskares Gud. For nå er dagen kommet for deg, tiden da jeg krever deg til regnskap.
- 32** Den overmodige skal snuble og falle, og ingen skal reise ham opp. Jeg setter ild på byene hans, og den skal fortære alt omkring.
- 33** Så sier Herren over hærskaresne: Israelittene er undertrykt, judeerne også. Alle som førte dem i fangenskap, holder dem fast, de nekter å slippe dem fri.
- 34** Men han som løser dem ut, er sterk, Herren over hærskaresne er hans navn. Han skal føre saken deres og gi jorden ro, men uroe dem som bor i Babel.
- 35** Sverd mot kaldeerne! sier Herren. Sverd mot dem som bor i Babel, mot hennes stormenn og vismenn!

³⁶ Sverd mot orakelprestene! De er tåpelige. Sverd mot krigerne! De skal bli slått av skrekk.

³⁷ Sverd mot hester og vogner, mot alt blandingsfolket der! De blir som kvinner. Sverd mot skattkamrene! De blir plyndret.

³⁸ Tørke mot vannet! Det tørker bort. For dette er gudebildenes land. De blir gale av skrekkbildene sine.

³⁹ Derfor: Ørkendyr og hyener skal slå seg ned, og strutser skal holde til der. Aldri skal byen bygges mer, fra slekt til slekt skal ingen bo der.

⁴⁰ Det skal gå som da Gud ødela Sodoma og Gomorra og nabobyene, sier Herren. Ingen skal bo der, ikke et menneske slå seg ned.

⁴¹ Se, det kommer et folk fra nord, et stort folkeslag og mange konger bryter opp fra jordens ytterste ende.

⁴² De har bue og sabel i hånden, de er grusomme og viser ingen nåde. Larmen drønner som havet. På hester kommer de ridende, rustet til krig mot deg, datter Babel.

⁴³ Da kongen av Babel hørte ryktet om dem, ble hendene hans slappe. Trengsel grep ham, rier som hos en fødende kvinne.

⁴⁴ Se, lik løven som kommer opp fra den tette Jordan-skogen til sletten som alltid er grønn, slik skal jeg på et øyeblikk jage dem bort fra landet. Hvem er den utvalgte som jeg skal sette over det? For hvem er som jeg? Hvem kan stevne meg? Hvem er den gjeteren som kan stå for mitt ansikt?

⁴⁵ Derfor, hør hvilken beslutning Herren har fattet om Babel, hvilken plan han har lagt mot kaldeernes land. Sannelig, de minste av sauene skal slepes bort, og beitemarkene deres skal bli øde.

⁴⁶ Ropet «Babel er tatt!» får jorden til å skjelve, og skriket skal høres blant folkeslagene.

Jeremia 51

- ¹ Så sier Herren: Se, jeg vekker en ødeleggende storm mot Babel og mot dem som bor i Leb-Kamai.
- ² Jeg sender fremmede til Babel, de skal rense henne som korn og legge landet øde når de overfaller det fra alle kanter på ulykkesdagen.
- ³ Bueskytteren skal ikke spenne buen og ikke briske seg i brynjen. Skån ikke hennes unge menn, slå hele hæren med bann!
- ⁴ I Kaldea skal de drepes og falle, stikkes ned og ligge på gatene.
- ⁵ For Israel og Juda er ikke enker, forlatt av sin Gud, Herren over hærskaene, selv om landet deres er fullt av skyld mot Israels Hellige.
- ⁶ Flykt fra Babel, berg dere alle! Gå ikke til grunne når byen får sin straff. For dette er hevners tid for Herren, han gir dem igjen for det de har gjort.
- ⁷ Babel var et gullbeger i Herrens hånd, hun gjorde hele jorden drukken. Folkeslagene drakk av vinen, derfor ble de som gale.
- ⁸ Brått er Babel falt og knust. Sørg over henne! Hent balsam for såret hennes, kanskje det kan helbredes.
- ⁹ «Vi prøvde å helbrede Babel, men hun var uhelbredelig. Forlat henne! La oss gå hver til sitt eget land. For dommen over henne når til himmelen, den rekker opp til skyene.»
- ¹⁰ Herren har gitt oss rett. Kom, la oss fortelle på Sion hva Herren vår Gud har gjort.
- ¹¹ «Kvess pilene, fyll koggerne!» Herren har vakt en tanke hos kongene av Media, for planen hans er å ødelegge Babel. Dette er Herrens hevn, hevnen for hans tempel.
- ¹² Løft banneret mot Babels murer, styrk vaktholdet, sett ut vakter og legg noen i bakhold! For Herren utfører det han har planlagt, det han har sagt om dem som bor i Babel.
- ¹³ Du som bor ved veldige vann og er så rik på skatter, nå er enden kommet for deg, livstråden skal skjæres av.

- 14** Herren over hærskearene har sverget ved seg selv: Jeg skal fylle deg med mennesker, mange som gresshopper. De skal sette i jubelrop mot deg.
- 15** Han laget jorden med sin kraft, han grunnla verden i sin visdom og spente ut himmelen ved sin innsikt.
- 16** Når hans røst høres, bruser vannet i himmelen, han lar skyer stige opp fra jordens ende, han lager både lyn og regn, han lar vinden slippe ut fra sine forrådsammer.
- 17** Alle mennesker er dumme og uforstandige. Hver gullsmed må skamme seg over gudebildet sitt, for det støpte bildet hans er løgn. Det er ikke ånd i dem.
- 18** Tomme er de, et verk til spott. I straffens tid går de til grunne.
- 19** Han som er Jakobs del, er ikke som disse, for det er han som former alt. Israel er hans egen stamme. Herren over hærskearene er hans navn.
- 20** Du er min hammer, mitt krigsvåpen. Med deg knuser jeg folkeslag og ødelegger kongeriker.
- 21** Med deg knuser jeg hest og rytter, vogn og kjørekar.
- 22** Med deg knuser jeg mann og kvinne, gammel og ung, gutt og jente.
- 23** Med deg knuser jeg gjeter og buskap, bonde og okser for plogen, stattholdere og stormenn.
- 24** Mens dere ser på, gjør jeg gjengjeld mot Babel og mot alle som bor i Kaldea, for alt det onde de gjorde mot Sion, sier Herren.
- 25** Se, jeg kommer mot deg, du ødeleggerfjell, sier Herren, du som ødelegger hele jorden. Jeg løfter hånden mot deg, velter deg ned fra klippene og gjør deg til et utbrent fjell.
- 26** Ingen skal ta stein fra deg til hjørnestein eller grunnmur, for du skal bli til ørken for alltid, sier Herren.
- 27** Løft banneret på jorden, blås i horn blant folkeslagene, hellige folkeslagene til kamp mot Babel! Kall kongeriker sammen mot henne, Ararat, Minni og

Asjkenas. Sett inn en hærfører mot henne! La hester rykke fram som bustete gresshopper!

²⁸Hellige folkeslagene til kamp mot henne, Medias konger og stattholdere, alle stormennene der og hvert land i riket!

²⁹Jorden skjelver og vrir seg, for nå fullføres Herrens planer mot Babel: å gjøre landet Babel til en ødemark hvor ingen kan bo.

³⁰Krigerne i Babel har holdt opp å kjempe. De sitter stille i borgene, kreftene har tørket ut, de er blitt kvinner. Husene er satt i brann, bommene brutt i stykker.

³¹Sendebud løper mot sendebud, budbærer mot budbærer, for å fortelle kongen av Babel at byen er inntatt fra ende til annen.

³²Vadestedene er tatt, og sumpene er brent av ild, krigerne er grepet av redsel.

³³For så sier Herren over hærskaene, Israels Gud: Datter Babel er som en treskeplass når den trampes ned. Det er bare en liten stund igjen, så kommer høsttiden for henne.

³⁴Kong Nebukadnesar av Babel har fortært meg, gjort ende på meg og satt meg bort som et tomt kar. Som et sjøuhyre slukte han meg, fylte magen med mitt beste kjøtt og spyttet meg ut.

³⁵Volden jeg har kjent på kroppen, skal ramme Babel, sier hun som bor i Sion. La mitt blod komme over dem som bor i Kaldea, sier Jerusalem.

³⁶Derfor sier Herren: Se, jeg fører din sak og tar hevn for deg. Jeg tørrlegger havet hennes og tørker ut kilden hennes.

³⁷Babel skal bli en steinrøys, et sted der sjakaler holder til, lagt øde og gjort til spott så ingen kan bo der.

³⁸Alle brøler som unge løver, de knurrer som løveunger.

³⁹Når de blir hete, gjør jeg i stand et drikkelag for dem. Jeg skjenker dem fulle så de blir lystige, de faller i en evig søvn som de ikke skal våkne av, sier Herren.

⁴⁰Jeg fører dem til slakting som lam, som værer og bukker.

- ⁴¹ Erobbret er Sjesjak, hærtatt er hun som var lovprist over hele jorden! Et skremsel er Babel blitt blant folkeslagene!
- ⁴²Havet har steget opp over Babel, hun er dekket av brusende bølger.
- ⁴³Byene hennes er blitt til ørken, til et tørt og øde land. Ikke et menneske bor i dem, ingen drar igjennom dem.
- ⁴⁴ Jeg straffer Bel i Babel. Det han har slukt, drar jeg ut av munnen hans. Folkeslag skal ikke mer komme strømmende til ham. Også Babels mur er falt.
- ⁴⁵ Mitt folk, dra ut fra henne! Hver og en må berge sitt liv fra Herrens brennende vrede.
- ⁴⁶ Mist ikke motet og vær ikke redde når ryktene går i landet, et rykte det ene året og et annet det neste. Vold rår på jorden, og hersker står mot hersker.
- ⁴⁷Derfor, se, dager skal komme da jeg straffer gudebildene i Babel så hele landet blir til skamme og alle drepes og faller der.
- ⁴⁸ Himmelen og jorden og alt som er i dem, skal juble over Babel når de som herjer, rykker inn fra nord, sier Herren.
- ⁴⁹Dere som ble drept i Israel: Også Babel skal falle slik de som ble drept over hele jorden, falt for Babels skyld.
- ⁵⁰ Dere som slapp unna sverdet, dra bort, bli ikke stående her! Husk på Herren i et land langt borte, og tenk på Jerusalem!
- ⁵¹«Vi ble til skamme, måtte høre spott, vanære dekket ansiktene våre; for fremmede har kommet inn i helligdommen, Herrens hus.»
- ⁵²Derfor, se, dager skal komme, sier Herren, da jeg straffer gudebildene hennes; i hele landet skal sårede stønne.
- ⁵³ Om Babel stiger opp til himmelen og styrker sin festning i det høye, skal jeg sende folk som herjer den, sier Herren.
- ⁵⁴Hør skriket fra Babel, et stort sammenbrudd i kaldeernes land.

⁵⁵Det er Herren som herjer Babel og gjør ende på hennes kraftige røst. Bølgene bruser som veldige vann, larmen gir gjenlyd.

⁵⁶ For mot henne, mot Babel, kommer det en som herjer; krigerne blir tatt til fange, og buene deres blir knekket. For Herren er en Gud som gjør gjengjeld, han skal betale tilbake.

⁵⁷ Lederne og vismennene deres skjenker jeg fulle, og stattholderne, stormennene og krigerne hennes. Da faller de i en evig søvn som de ikke skal våkne av, sier kongen, Herren over hærskaene er hans navn.

⁵⁸ Så sier Herren over hærskaene: Babels brede murer skal jevnes med jorden og de høye portene brennes. Folkene strever til ingen nytte, det folkeslag har slitt for, går opp i flammer.

Jeremias budskap til Babel

⁵⁹ Dette oppdraget ga profeten Jeremia til Seraja, sønn av Neria, Mahsejas sønn, da han dro til Babel sammen med Juda-kongen Sidkia i det fjerde året han var konge. Seraja hadde ansvar for innkvarteringen.

⁶⁰ Jeremia hadde skrevet opp i en bok alt det onde som skulle komme over Babel, alle de ordene som her er skrevet om Babel.

⁶¹ Jeremia sa til Seraja: Når du kommer til Babel, skal du se til at du leser opp alle disse ordene.

⁶² Du skal si: «Herre, du har talt mot dette stedet og sagt at du skal ødelegge det så ingen kan bo der, verken mennesker eller dyr. Det skal bli til ørken for alltid.»

⁶³ Når du er ferdig med å lese opp denne boken, skal du binde en stein til den, kaste den ut i Eufrat

⁶⁴ og si: «Slik skal Babel synke og aldri komme opp igjen. For jeg sender ulykke over henne.» Her ender Jeremias ord.

Jeremia 52

Jerusalems fall

- ¹ Sidkia var tjueen år gammel da han ble konge, og han regjerte i Jerusalem i elleve år. Hans mor het Hamutal og var datter av Jeremia fra Libna.
- ² Sidkia gjorde det som var ondt i Herrens øyne, i ett og alt som Jojakim hadde gjort.
- ³ Fordi Herren var vred på Jerusalem og Juda, gikk det som det gjorde, og til sist kastet han dem bort fra sitt ansikt. Sidkia gjorde opprør mot kongen av Babel.
- ⁴ Da dro Nebukadnesar med hele sin hær mot Jerusalem. Det var i Sidkias niende regjeringsår, på den tiende dagen i den tiende måneden. De slo leir ved byen og bygde en voll omkring den.
- ⁵ Og byen var under beleiring til kong Sidkias ellefte regjeringsår.
- ⁶ Den niende dagen i den fjerde måneden, da hungersnøden var som verst og folket ikke hadde mer mat,
- ⁷ brøt fienden gjennom bymuren. Om natten flyktet alle krigerne og forlot byen gjennom porten mellom de to murene, ved kongens hage, enda kaldeerne hadde omringet byen. Og de tok veien mot Araba-sletten.
- ⁸ Men kaldeernes hær satte etter kong Sidkia og nådde ham igjen på slettene ved Jeriko. Da hadde hele hæren flyktet fra ham og var spredt.
- ⁹ Kongen ble grepet og ført opp til Ribla i Hamat-landet, til kongen av Babel, som felte dommen over ham.
- ¹⁰ Kongen av Babel drepte sønnene til Sidkia rett for øynene på ham. Alle lederne i Juda drepte han også der i Ribla.
- ¹¹ Så stakk han ut øynene på Sidkia. Kongen av Babel bandt ham med bronselenker og førte ham til Babel. Der ble han holdt i fengsel til sin dødsdag.
- ¹² Den tiende dagen i den femte måneden – det var i Nebukadnesars nittende regjeringsår – kom en av Babel-kongens fremste menn til Jerusalem. Han het Nebusaradan og var sjef for livvakten.

¹³Nebusaradan satte Herrens tempel og kongens slott i brann. Alle husene og palassene i Jerusalem brente han opp.

¹⁴Og kaldeerhæren som sto under hans kommando, rev ned murene rundt Jerusalem.

¹⁵Så førte Nebusaradan i eksil noen av de fattigste i folket og dem som var igjen i byen, og overløperne som hadde gått over til Babel-kongen, og resten av håndverkerne.

¹⁶Bare en del av de fattigste i landet lot Nebusaradan bli igjen for å arbeide på vinmarkene og på åkrene.

¹⁷ Kaldeerne slo i stykker bronsesøylene i Herrens hus, vognstativene og bronsehavet som sto der. All bronsen førte de til Babel.

¹⁸De tok askefatene og ildskuffene, lysesaksene, offerskålene og røkelsesskålene og alt utstyr av bronse som hadde vært brukt i gudstjenesten.

¹⁹Sjefen for livvakten tok også med seg alt som var av gull og sølv: bollene og glopannene, offerskålene og askefatene, lysestakene, røkelseskarene og kannene til drikkofferet.

²⁰ De to søylene, det ene havet, de tolv bronseoksene under det og vognstativene som Salomo hadde laget til Herrens hus – alle disse gjenstandene inneholdt så mye bronse at de ikke kunne veies.

²¹ Begge søylene var atten alen høye og tolv alen i omkrets. De var fire fingre tykke og hule.

²²Begge hadde et søylehode av bronse, og hvert søylehode var fem alen høyt. Rundt om på søylehodet var det slyngornamenter med granatepler, alt sammen av bronse. Slik var begge søylene.

²³Nittiseks granatepler hang fritt. I alt var det hundre granatepler omkring på slyngornamentene.

Judeerne blir ført i eksil til Babel

²⁴Sjefen for livvakten tok med seg øverstepresten Seraja og Sefanja, presten under ham, og de tre dørvokterne.

²⁵Fra byen tok han med seg en hoffmann som hadde tilsyn med krigerne, sju av kongens fremste tjenestemenn som ennå var i byen, dessuten hærførerens skriver, han som skrev ut folk i landet til krigstjeneste, og seksti mann av folket som ellers fantes i byen.

²⁶Alle disse tok Nebusaradan, sjefen for livvakten, med seg. Han førte dem til Babel-kongen i Ribla,

²⁷og kongen slo dem i hjel der, i Ribla i Hamat-landet. Slik ble folket i Juda ført bort fra sitt land.

²⁸Dette er folket som Nebukadnesar førte i eksil: i det sjuende regjeringsåret 3.023 fra Juda,

²⁹i Nebukadnesars attende år 832 fra Jerusalem.

³⁰I Nebukadnesars tjuetredje år førte livvaktssjefen Nebusaradan 745 judeere i eksil. I alt var det 4.600 personer.

Kong Jojakin blir benådet

³¹ I det trettisjuende året etter at Juda-kongen Jojakin var bortført, den tjuesjuende dagen i den tolvte måneden i det året han selv ble konge, tok Babel-kongen Evil-Merodak Juda-kongen Jojakin til nåde og hentet ham ut av fengselet.

³²Han snakket vennlig med ham og ga ham den fremste plassen blant de kongene som var hos ham i Babel.

³³Jojakin fikk legge av seg fangedrakten, og siden spiste han alltid ved kongens bord så lenge han levde.

³⁴Sitt daglige brød fikk han av Babel-kongen, dag for dag så lenge han levde, helt til sin dødsdag.

Klagesangene

Klagesangene 1

Første sang

Alef א

1 Ensom sitter hun, den folkerike byen. Hun er blitt enke, den store blant folkene. Dronningen blant landene er blitt slave.

Bet ב

2 Hun gråter om natten, kinnet er vått av tårer. Ingen av elskerne trøster henne. Vennene har sveket, de er blitt fiender.

Gimel ג

3 Juda dro i eksil etter nød og slaveri. Hun bor blant folkene, finner ikke hvile. Forfølgerne tok henne igjen der det var trangest.

Dalet ד

4 Veiene til Sion sørger, ingen kommer til festene. Byportene ligger øde, prestene sukker. Ungjentene klager, selv har hun bitter sorg.

He ה

5 Motstanderne er blitt herrer, fienden lever trygt. Herren har latt henne lide for hennes mange synder. Fienden drev småbarna foran seg som fanger.

Waw ו

6Datter Sion mistet all sin prakt. Høvdingene hennes lignet hjorter som ikke finner beite. Kraftløse gikk de foran ham som jaget.

Zajin ז

7Jerusalem minnes, hjemløs, i nød, fortidens prakt. Folket falt for fiendehånd, ingen hjelper fantes. Fienden så på og lo mens hun gikk under.

Het ח

8 Jerusalem har syndet grovt, derfor er hun uren. Alle som æret henne, forakter henne, de har sett henne naken. Hun stønner og snur seg bort.

Tet ט

⁹ Urenheten syntes på kappen, hun tenkte ikke det skulle ende slik. Dypt sank hun, ingen trøstet henne. Herre, se min nød, fienden triumferer!

Jod ך

¹⁰ Fienden grep etter skattene hennes. Hun så folkeslagene gå inn i helligdommen, de du nektet å komme inn i din menighet.

Kaf כ

¹¹ Hele folket hennes stønner mens de leter etter brød. De bytter skatter mot mat for å berge livet. Se, Herre, se hit! Jeg er foraktet.

Lamed ל

¹² Se hit, dere som går forbi på veien. Finnes det en smerte som min, den som har rammet meg? Den lar Herren meg lide på sin brennende vredes dag.

Mem מ

¹³ Han sendte ild fra det høye, den herjet i knoklene mine. Han satte ut nett for føttene og lot meg vike tilbake. Han har gjort meg til en ødemark, hele tiden er jeg syk.

Nun נ

¹⁴ Med hånden knyttet han sammen mine synder, de ble bundet sammen til et åk. De lå over nakken på meg, og kreftene sviktet. Herren ga meg i hendene på folk jeg ikke kunne stå meg imot.

Samek ס

¹⁵ Herren vraket alle mine krigere. Han ropte ut for meg en høytid da mine unge menn skulle knuses. I vinpressen tråkket Herren ned jomfruen, datter Juda.

Ajin ע

¹⁶ Derfor gråter jeg, tårene strømmer fra øynene. Den som kan trøste og berge mitt liv, er langt borte fra meg. Barna mine ligger forlatt, fienden var for sterk.

Pe פ

¹⁷ Sion rakte hendene ut, ingen trøstet henne. Herren ga befaling om Jakob, fienden omringet ham. Da ble Jerusalem uren for dem.

Tsade ז

18 Herren er rettferdig. Jeg hadde trosset det han sa. Hør da på meg, alle folk, se hvordan jeg lider! Unge jenter og gutter måtte gå i fangenskap.

Qof פ

19 Jeg ropte på elskerne mine, de svek meg. Mine prester og de eldste døde i byen. De lette etter mat for å berge livet.

Resj ר

20 Se, Herre, jeg er i nød. Magen er urolig, hjertet vrir seg. For jeg var full av trass. Ute har sverd gjort meg barnløs, inne hersker døden.

Sjin ש

21 De hører at jeg sukker, ingen trøster meg. Alle fiender hører om min ulykke og gleder seg. Men det var du som sto bak. Dagen du ropte ut, lot du komme. Men det skal gå med dem som med meg.

Taw ת

22 Du må merke deg all deres ondskap! Gi dem igjen slik du ga meg igjen for alle syndene mine. For sukkene er mange, og hjertet mitt er sykt.

Klagesangene 2

Andre sang

Alef א

1 I vrede dekker Herren datter Sion med mørke skyer! Han har kastet Israels pryd fra himmelen ned på jorden. Han tenkte ikke på sin fotskammel på sin vredes dag.

Bet ב

2 Herren slukte beitemarkene i Jakob, han sparte ingen av dem. I sinne rev han ned hver festning hos datter Juda, jevnet dem med jorden, vanæret riket og høvdingene.

Gimel ג

³ I brennende vrede hogg han av hvert horn i Israel. Han trakk sin høyre hånd tilbake da fienden kom. I Jakob brant han som en flammende ild som fortærte alt omkring seg.

Dalet ך

⁴ Som fienden spente han buen, sto klar med sin høyre hånd, som motstanderen drepte han alt som ga øyet glede. Han øste harme ut som ild over teltet til datter Sion.

He ה

⁵ Herren ble en fiende. Han slukte Israel, slukte alle borgene, gjorde ende på festningene og dynget datter Juda ned med sorg og savn.

Waw ו

⁶ Han raserte sin hytte som en snauer en hage, gjorde ende på høytidsstedet. Herren lar høytid og sabbat bli glemt i Sion. I harme og vrede har han foraktet konge og prest.

Zajin ז

⁷ Herren forkastet sitt alter, vraket sin helligdom. Borgmurene i byen ga han i fiendens hender. De ropte høyt i Herrens hus som på en høytidsdag.

Het ח

⁸ Herren besluttet å ødelegge muren rundt datter Sion. Han strakte målesnoren og rev ned, lot ikke hånden ligge. Slik lot han voll og mur sørge. Begge falt.

Tet ט

⁹ Portene har sunket i jorden. Bommene har han brutt i stykker. Konge og stormenn er i fremmed land. Det finnes ingen lov, selv ikke profetene får syn fra Herren.

Jod ך

¹⁰ Sions eldste sitter tause på jorden. De har kastet støv på hodet, kledd seg i sekkestrie. Jentene i Jerusalem bøyer hodet mot jorden.

Kaf כ

11 Øynene er såre av gråt, magen er urolig, gallen helles ut på jorden. Folket, min datter, er knust, småbarn og spedbarn forgår på gatene i byen.

Lamed ל

12 De spør mødrene sine: «Hvor er brød og vin?» Lik sårede segner de om på gatene i byen, livet ebber ut på mors fang.

Mem מ

13 Hva skal jeg si til deg, hva ligner du, datter Jerusalem? Hva skal jeg ligne deg med, datter Sion, for å trøste deg, unge jente? Skaden din er stor som havet, hvem kan helbrede deg?

Nun נ

14 Det profetene dine så, var bare løgn og blendverk. De viste deg ikke din skyld, vendte ikke din skjebne. Budskapet deres kom fra falske, forførende syner.

Samek ס

15 Alle som går forbi deg, slår hendene sammen, de plystrer og rister på hodet av datter Jerusalem. Var det om denne byen folk sa: Fullkommen i skjønnhet, en glede for hele jorden?

Ajin א

16 Alle fiender gaper mot deg. De plystrer hånlig og skjærer tenner. De sier: Vi har slukt henne. Dette er dagen vi ventet på; endelig fikk vi se den!

Pe פ

17 Herren har gjort som han tenkte, han har oppfylt ordet sitt, det han har kunngjort fra gammel tid. Han rev ned uten skånsel, lot din motstander glede seg og løftet fiendens horn.

Tsade צ

18 Hjertet roper til Herren. La tårene renne som bekker, du mur rundt datter Sion, både dag og natt! Unn deg ikke hvile, la ikke øyet få ro!

Qof ק

¹⁹ Stå opp, rop høyt om natten, rop ved hver nattevakt. Øs ut ditt hjerte som vann for Herrens ansikt. Løft hendene til ham for livet til småbarna dine, som forgår av sult på alle gatehjørner.

Resj 7

²⁰ Se, Herre, se hvem du har gjort dette med! Skal kvinner spise barna sine, småbarna de bærer på armen? Skal prest og profet bli drept i Herrens helligdom?

Sjin 8

²¹ Unge og gamle ligger på bakken ute i gatene. Mine unge jenter og gutter har falt for sverd. Du drepte dem på din vredes dag, du slaktet uten skånsel.

Taw 9

²² Slik du samler folket en høytidsdag, kalte du sammen redsler fra alle kanter. Ingen slapp unna, ingen overlevde på Herrens vredesdag. Dem jeg hadde båret og fostret, gjorde fienden ende på.

Klagesangene 3

Tredje sang

Alef 10

¹ Jeg er en mann som har opplevd nød under staven han brukte i sinne.

² Han har ført meg og latt meg gå i mørke og ikke i lys.

³ Han har vendt hånden mot meg gang på gang, uten stans.

Bet 11

⁴ Han har knust knoklene mine, latt kjøtt og hud tæres bort.

⁵ Han har bygd en mur mot meg, omringet meg med gift og motgang.

⁶ På mørke steder lar han meg bo lik de som døde for lenge siden.

Gimel 12

⁷ Han har murt meg inne, jeg kommer ikke ut, han har gjort lenkene tunge.

⁸ Selv når jeg skriker og roper om hjelp, stenger han bønnen min ute.

⁹ Han har sperret veien med steinblokker, gjort stiene mine krokete.

Dalet 7

- 10 En bjørn som ligger på lur, en løve i bakhold er han mot meg.
 11 Han har ført meg på villspor, revet meg i stykker og ødelagt meg.
 12 Han har spent buen og stilt meg opp som mål for pilen.

He 7

- 13 Inn i nyrene har han skutt sine piler.
 14 Jeg er blitt til latter for folket mitt, de synger om meg hele dagen.
 15 Med beske urter har han mettet meg, han har slukket tørsten min med malurt.

Waw 1

- 16 Han har knust tennene mine med grus, tråkket meg ned i støvet.
 17 Du har tatt freden fra meg, jeg har glemt hva det gode er.
 18 Jeg sa: Min ære har gått tapt, jeg håper ikke lenger på Herren.

Zajin 7

- 19 Tenk på min nød og hjemløshet. De er malurt og gift.
 20 Jeg tenker på det hele tiden, min sjel er nedtrykt.
 21 Men én ting legger jeg meg på hjertet, og dette gir meg håp:

Het 7

- 22 Herren er nådig, vi går ikke til grunne. Hans barmhjertighet tar ikke slutt,
 23 den er ny hver morgen. Din trofasthet er stor.
 24 Jeg sier: Herren er min del, jeg setter mitt håp til ham.

Tet 7

- 25 Herren er god mot dem som venter på ham og søker ham.
 26 Det er godt å være stille og vente på hjelp fra Herren.
 27 Det er godt for en mann å bære åk mens han er ung.

Jod 7

²⁸Når det legges på ham, skal han sitte ensom og tie.

²⁹Han skal legge munnen i støvet, kanskje er det håp.

³⁰ Han skal snu kinnet til den som slår, og mettes med spott.

Kaf כ

³¹Herren støter ingen bort for alle tider.

³² Har han latt noen lide, skal han være barmhjertig, rik på miskunn.

³³ Det er ikke med lett hjerte han plager mennesket og lar det lide.

Lamed ל

³⁴De kan trække på alle fanger i landet.

³⁵De kan krenke en manns rett for øynene på Den høyeste.

³⁶De kan forvrengte et menneskes sak, men Herren har sett det.

Mem מ

³⁷ Hvem kan tale så det skjer uten at Herren har befalt det?

³⁸ Kommer ikke både ondt og godt fra Den høyestes munn?

³⁹Hvorfor klager den som lever? Hvorfor klager en mann over sin synd?

Nun נ

⁴⁰ La oss ransake og prøve våre veier og vende om til Herren!

⁴¹La oss løfte hjerte og hender til Gud i himmelen!

⁴² Vi har gjort opprør og vært trassige, og du tilga ikke.

Samek ס

⁴³Du dekket deg med vrede og jaget oss, du drepte, du sparte ingen.

⁴⁴ Du dekket deg med skyer, ingen bønn rakk fram.

⁴⁵Du gjorde oss til skrap og skrot blant folkene.

Pe פ

⁴⁶Alle fiendene våre gaper mot oss.

⁴⁷ Det ble gru og grav, knasing og knusing.

48 Tårer strømmer fra øyet, folket, min datter, er knust.

Ajin א

49 Øyet flommer over uten stans, det tar ikke slutt

50 før Herren vender blikket og ser ned fra himmelen.

51 Det gjør vondt å se kvinnene i byen min.

Tsade צ

52 Uten grunn har mine fiender jaget meg som en fugl.

53 De drev meg ned i brønnen og kastet stein over meg.

54 Vannet stiger over hodet mitt, jeg sier: Det er ute med meg.

Qof פ

55 Jeg kaller på ditt navn, Herre, fra bunnen av brønnen.

56 Du har hørt meg, lukk ikke øret når jeg roper om lindring!

57 Du kom den dagen jeg ropte, du sa: Vær ikke redd!

Resj ר

58 Herre, du har ført min sak, du har løst ut mitt liv.

59 Du har sett hvilken urett jeg lider, Herre, hjelp meg til min rett!

60 Du har sett hevnlysten deres, hvilke planer de har med meg.

Sjin ש

61 Du har hørt spotten deres, Herre, hvilke planer de har mot meg.

62 Uvennene mine hvisker og tisker om meg dagen lang.

63 Se dem der de sitter og står, de synger nidviser om meg.

Taw ת

64 Herre, la dem få som fortjent for det de har gjort.

65 Løft din forbannelse over deres hjerte som et skjold.

66 Jag dem i vrede og utrydd dem under Herrens himmel.

Klagesangene 4

Fjerde sang

Alef א

¹Gullet har mistet sin glans, det fine gullet er forandret! De hellige steinene ligger strødd på alle gatehjørner.

Bet ב

²Sions utvalgte sønner, verdt sin vekt i gull, blir regnet som leirkar, et verk fra pottemakerens hånd!

Gimel ג

³Selv sjakaler holder spenene fram, de lar ungene suge. Men folket, min datter, er blitt hjerteløst som strutsen i ørkenen.

Dalet ד

⁴Spedbarna er tørste, tungen klistrer seg til ganen. Småbarna tigger om brød, men ingen gir dem en bit.

He ה

⁵De som spiste lekke retter, faller om i gatene. De som ble fostret opp i skarlaget, kaster seg over dyngene.

Waw ו

⁶Skylden til folket, min datter, er større enn synden i Sodoma, som brått ble ødelagt uten at noen hadde rørt henne.

Zajin ז

⁷De innvidde i folket mitt var renere enn snø, mer skinnende enn melk. Kroppen deres var rødere enn koraller, lemmene var av safir.

Het ח

⁸De er blitt svartere enn sot, en kjenner dem ikke igjen på gaten. Huden strammer seg om knoklene, den er blitt tørr som ved.

Tet ט

⁹Bedre var det å falle for sverd enn å falle for sult, tæres bort og bli drept av åkrer uten grøde.

Jod י

10 Kjærlige kvinner koker barna sine, de er blitt maten deres. Folket, min datter, er knust.

Kaf כ

11 Herren har øst av sin harme, tømt ut sin brennende vrede. Han har satt fyr på Sion, grunnvollene fortæres av ild.

Lamed ל

12 Ingen konge på jorden, ingen i hele verden trodde at en motstander eller fiende kunne komme inn gjennom Jerusalems porter.

Mem מ

13 Det hendte fordi profetene syndet og prestene førte skyld over seg. De lot blodet av rettferdige flyte i byen.

Nun נ

14 Blinde flakker de om i gatene, tilsølt med blod, ingen kan røre klærne deres.

Samek ס

15 «Av veien! Uren!» roper folk til dem. «Av veien! Ikke rør!» De flykter og flakker omkring. Alle folkeslag sier: «De får ikke bo her.»

Pe פ

16 Herren selv har spredt dem, han vil ikke se dem lenger. De aktet ikke prestene og var ikke nådige mot de gamle.

Ajin צ

17 Vi holder ut, øynene blir såre, vi ser forgjeves etter hjelp. Vi har stått på vakt og speidet etter et folk som ikke kunne hjelpe.

Tsade צ

18 De vaktet hvert skritt vi tok, vi kunne ikke gå på gatene våre. Enden var nær, vår tid var ute, ja, enden var kommet.

Qof ק

19 De som jaget oss, var raskere enn ørnene under himmelen. Over fjellene forfulgte de oss, i ørkenen lå de og lurte på oss.

Resj ר

²⁰ Herrens salvede, vår pust, ble fanget i gravene deres. Det var om ham vi sa:
«I hans skygge skal vi leve blant folkene.»

Sjin 𐤑

²¹ Fryd og gled deg, datter Edom, du som bor i landet Us. Men begeret kommer også til deg, du skal bli full og kle deg naken.

Taw 𐤐

²² Din skyld er betalt, datter Sion, aldri mer vil han føre deg bort. Men din skyld, datter Edom, straffer han deg for, dine synder viser han fram.

Klagesangene 5

Femte sang

¹Herre, tenk på det som har hendt oss, se hit, se hvordan de spotter oss!

²Vår eiendom er gått til fremmede, husene våre til utlendinger.

³Vi er farløse, mødrene våre er blitt enker.

⁴Vi må kjøpe vannet vi drikker, veden må vi betale for.

⁵Vi har forfølgerne på nakken, vi er trette og får ikke hvile.

⁶Vi har rakt ut hånden til Egypt og til Assur for å få brød.

⁷Fedrene våre syndet; de er borte, vi har båret straffen.

⁸Slaver er blitt våre herrer, ingen river oss ut av hendene deres.

⁹Vi henter brød med fare for livet, i ørkenen truer sverdet.

¹⁰Huden vår er het som en ovn av sulten som brenner.

¹¹De voldtar kvinnene i Sion og jomfruene i Judas byer.

¹²De henger stormenn, de eldste vises ingen ære.

¹³Unge menn må slite med kvernen, gutter segner under vedbøren.

¹⁴De gamle sitter ikke lenger i porten, de unge har sluttet å synge.

¹⁵Vi har ikke lenger glede i hjertet, dansen er snudd om til sorg.

¹⁶Kransen har falt av hodet. Ve oss, vi har syndet!

- ¹⁷Hjertet er blitt sykt, øynene er blitt svake.
- ¹⁸ For Sion-fjellet ligger øde, rever streifer omkring der.
- ¹⁹ Du, Herre, troner til evig tid, din trone står fra slekt til slekt.
- ²⁰ Hvorfor har du glemt oss for alltid, gått fra oss for alle tider?
- ²¹ Herre, led oss tilbake til deg, så vi kan vende tilbake. Gjør dagene våre nye, slik de var før!
- ²² Men du har vraket oss, du er rasende.

Esekiel

Esekiel 1

Esekiel kalles til profet

¹ Det var i det trettiende året, på den femte dagen i den fjerde måneden, mens jeg var blant de bortførte ved Kebar-elven, at himmelen åpnet seg. Jeg så syn av Gud.

² På den femte dagen i måneden – det var i det femte året etter at kong Jojakin var blitt bortført –

³ kom Herrens ord til presten Esekiel, Busis sønn, ved Kebar-elven i Kaldea. Herrens hånd kom over ham der.

Esekiel får se Guds herlighet

⁴ Jeg så, og se! – en stormvind kom fra nord, en stor sky og flammende ild. Det var lysglans omkring den, og ut fra midten blinket det som av skinnende metall, ut fra ilden.

⁵ Og det kom noe som lignet fire levende skapninger ut fra den. Slik så de ut: De lignet mennesker.

⁶ Men hver av dem hadde fire ansikter og fire vinger.

⁷ Beina deres var rette, føttene lignet kalveklover, og de skinte som blankpusset bronse.

⁸ De hadde menneskehender under vingene på alle fire sider, og alle fire holdt ansiktene og vingene på denne måten:

⁹ Vingene deres berørte hverandre. De snudde seg ikke når de gikk, hver av dem gikk rett fram.

¹⁰ Foran lignet ansiktene menneskeansikter. Til høyre hadde alle fire løveansikt, til venstre okseansikt, og bak hadde de ørneansikt.

¹¹ Slik så ansiktene ut. Vingene var spent ut ovenfra, slik at to berørte hverandre. De to andre vingene dekket kroppen.

¹²Hver av dem gikk rett fram. Dit ånden ledet dem, gikk de; de snudde seg ikke mens de gikk.

¹³De som lignet levende skapninger, så ut som brennende kull, som fakler så de ut. Ilden beveget seg fram og tilbake mellom dem, det blinket og lynte av den.

¹⁴Skapningene fór fram og tilbake, det så ut som lynet.

¹⁵Jeg så på skapningene, og se! – det sto et hjul på jorden inntil dem på alle fire sider.

¹⁶Hjulene så ut som de var laget av noe som lignet krysolitt, og alle fire hjul var like. Det så ut som de var laget slik at det ene hjulet var inni det andre.

¹⁷De kunne bevege seg til alle fire sider, men de snudde seg ikke når de gikk.

¹⁸Hjulene var høye og skremmende, og det var fullt av øyne rundt om på alle de fire hjulringene.

¹⁹Når skapningene beveget seg, beveget også hjulene seg ved siden av dem. Og når skapningene løftet seg fra jorden, løftet hjulene seg også.

²⁰Dit ånden ville at de skulle gå, dit gikk de. Og hjulene løftet seg sammen med dem, for skapningenes ånd var i hjulene.

²¹De gikk når skapningene gikk, og stanset når de stanset. Og når de løftet seg fra jorden, løftet hjulene seg sammen med dem, for skapningenes ånd var i hjulene.

²²Over hodene på skapningene var det noe som lignet en hvelving. Den var utspent over hodene deres og så ut som is – skremmende.

²³Under hvelvingen strakte vingene deres seg ut mot hverandre. Hver skapning hadde enda to vinger, to vinger som dekket kroppen.

²⁴Og jeg hørte lyden av vingene når de beveget seg. Det var som lyden av veldige vannmasser, som røsten av Den veldige. Støyen var som lyden av en hær. Når de stanset, senket de vingene.

²⁵Det lød et drønn fra hvelvingen over hodene deres når de stanset og senket vingene.

²⁶ Over hvelvingen som var over hodet på dem, var det noe som så ut som safirstein og lignet en trone. Oppe på tronen satt det en som var lik et menneske av utseende.

²⁷Fra det som syntes å være hoftene og oppover, så jeg noe som lignet skinnende metall, omgitt av noe som så ut som ild. Og fra hoftene og nedover så jeg noe som så ut som ild omgitt av lysglans.

²⁸ Lysglansen så ut som buen i skyen på en regnværsdag. Det var dette Herrens herlighet lignet, slik så den ut. Da jeg fikk se det, kastet jeg meg ned med ansiktet mot jorden, og jeg hørte røsten av en som talte.

Esekiel 2

Bokrullen

¹ Han sa til meg: «Menneske! Reis deg opp, så skal jeg tale med deg.»

² Da han talte til meg, kom det ånd i meg. Den reiste meg opp på føttene, og jeg kunne høre ham som talte til meg.

³Han sa til meg: «Menneske! Jeg sender deg til israelittene, til opprørske folkeslag som har satt seg opp mot meg. De og fedrene deres har syndet mot meg til denne dag.

⁴ Til disse barna med steinansikt og harde hjerter sender jeg deg, og du skal si til dem: Så sier HerrenGud.

⁵ Og enten de vil høre eller ikke – for de er en trassig ætt – så skal de forstå at en profet har vært hos dem.

⁶ Men du, menneske, vær ikke redd for dem, og vær ikke redd for det de sier, selv om tornebusker omringer deg og du bor blant skorpioner. La deg ikke skremme av det de sier, og mist ikke motet, selv om de er en trassig ætt.

⁷Du skal tale mine ord til dem enten de vil høre eller ikke, for trassige er de.

⁸Men du, menneske, hør på det jeg har å si deg! Vær ikke trassig som denne trassige ætten. Lukk opp munnen og spis det jeg vil gi deg.»

⁹ Jeg så, og se! – en hånd var rakt ut mot meg, og den holdt en bokrull.

¹⁰Han åpnet rullen foran meg. Det var skrevet på den, både inni og utenpå. Og det som sto skrevet der, var likklage, sukk og verop.

Esekiel 3

¹ Han sa til meg: «Menneske, spis det du finner, spis denne rullen! Gå så og tal til Israels hus!»

²Da åpnet jeg munnen, og han lot meg spise rullen.

³Han sa: «Menneske, mett din mage og fyll dine innvoller med denne rullen som jeg gir deg.» Da spiste jeg den, og den smakte søtt som honning.

⁴Så sa han til meg: «Menneske, gå til Israels hus og tal mine ord til dem!

⁵ Det er ikke til et folk med tungt og vanskelig språk du blir sendt, men til Israels hus,

⁶ikke til mange folk med så tunge og vanskelige språk at du ikke oppfatter det de sier. Om det var dem jeg sendte deg til, hadde de hørt på deg.

⁷ Men Israels hus vil nekte å høre på deg, for de nekter å høre på meg. For alle har harde panner og steinhjerter.

⁸ Se, jeg gjør ditt ansikt like hardt som deres ansikt og din panne like hard som deres panne.

⁹ Som diamant, ja, hardere enn flint gjør jeg pannen din. Ikke frykt dem og ikke vær redd dem, selv om de er en trassig ætt.»

¹⁰Så sa han til meg: «Menneske, alle ordene jeg taler til deg, skal du gripe med hjertet og lytte til med ørene.

¹¹Gå nå til de bortførte av folket ditt, tal og si til dem: Så sier Herren Gud – enten de vil høre eller ikke.»

12 Da løftet ånden meg opp, og jeg hørte bak meg en kraftig, drønnende røst: «Herrens herlighet være lovet fra hans bolig!»

13 Og jeg hørte lyden av skapningene når vingene deres støtte mot hverandre, lyden av hjulene ved siden av dem og lyden av et kraftig drønn.

14 Ånden løftet meg opp og tok tak i meg, jeg fór av sted, bitter og opprørt, og Herrens hånd var over meg med styrke.

15 Jeg kom til de bortførte i Tel-Abib, de som bodde ved Kebar-elven og holdt til der. Og der satt jeg hos dem i sju dager, helt lamslått.

Profeten som vaktmann

16 Da de sju dagene var gått, kom Herrens ord til meg:

17 Menneske, jeg setter deg til vaktmann over Israels hus. Når du hører et ord fra min munn, skal du advare dem fra meg.

18 Når jeg sier til den urettferdige: «Du skal dø» og du ikke advarer ham, ikke taler slik at han blir advart mot sin urette vei så han kan leve, da skal den urettferdige dø for sin synd. Og hans blod skal jeg kreve av din hånd.

19 Om du advarer den urettferdige og han ikke vender om fra sin urett, fra sin urette vei, da skal han dø for sin synd. Men du har berget livet.

20 Når en rettferdig vender seg bort fra sin rettferd og gjør urett, da legger jeg en snublestein i veien for ham; han skal dø. Om du ikke advarer ham, skal han miste livet for sin synd, og hans rettferd skal ikke bli husket. Og hans blod skal jeg kreve av din hånd.

21 Om du advarer den rettferdige mot å synde og han ikke synder mer, da skal han leve fordi han lot seg advare. Og du har berget livet.

Profeten skal bli stum

22 Herrens hånd kom over meg der, og han sa til meg: «Reis deg og gå ned i dalen, der vil jeg tale til deg.»

23 Jeg reiste meg og gikk ned i dalen. Se, der sto Herrens herlighet, lik den jeg hadde sett ved Kebar-elven. Og jeg kastet meg ned med ansiktet mot jorden.

²⁴Men da kom det ånd i meg, og den reiste meg opp på føttene. Han talte til meg og sa: «Gå og steng deg inne i huset ditt!

²⁵Du menneske, se, de skal slå tau rundt deg og binde deg fast, så du ikke kan komme ut blant folk.

²⁶ Jeg lar tungen din henge fast ved ganen, så du blir målløs og ute av stand til å refse dem. De er jo en trassig ætt.

²⁷Men når jeg så taler til deg, vil jeg åpne munnen din. Da skal du si til dem: Så sier HerrenGud: Den som vil høre, han får høre, men den som ikke vil, får la det være. De er jo en trassig ætt.»

Esekiel 4

Varsler om Jerusalems fall

¹Du menneske, ta en teglstein og legg den foran deg! På den skal du risse inn en by – Jerusalem.

² Så skal du beleire byen, bygge skanser og kaste opp en voll omkring den. La hærer slå leir rundt byen og still opp rambukker mot den på alle kanter!

³Ta deg en jernplate, sett den opp som en jernvegg mellom deg og byen, og vend ansiktet mot den. Slik skal byen bli beleiret og du gå til angrep på den. Dette skal være et tegn for Israels hus.

⁴Legg deg så på din venstre side og legg Israels skyld over på den. Like mange dager som du ligger slik, skal du bære isrealittenes skyld.

⁵Like mange år som de har syndet, like mange dager lar jeg deg få, tre hundre og nitti dager. Så lenge skal du bære Israels skyld.

⁶ Når du er ferdig med disse dagene, skal du legge deg igjen, nå på høyre side, og bære Judas skyld. I førti dager, én dag for hvert år, lar jeg deg bære den.

⁷Vend så ansiktet mot det beleirede Jerusalem! Med bar arm skal du profetere mot byen!

⁸Se, jeg binder deg fast med tau så du ikke kan snu deg fra side til side før du er ferdig med de dagene du skal beleire byen.

⁹ Ta nå hvete og bygg, bønner og linser, hirse og spelt, legg det opp i et trau og bak brød av det! Så mange dager som du ligger på siden, i tre hundre og nitti dager, skal du spise av dette.

¹⁰ Maten du spiser, skal veie tjue sjekel om dagen. Dette får du å spise på et døgn.

¹¹Også vannet du drikker, skal være etter mål, en sjettedels hin får du å drikke på et døgn.

¹²Byggkaker skal du spise. Dem skal du steke på menneskemøkk, rett for øynene på folk.

¹³Og Herren sa: Slik skal israelittene spise urent brød blant de folkeslagene jeg driver dem bort til.

¹⁴ Jeg svarte: «Nei, min Herre og Gud, jeg har aldri gjort meg uren. Fra ungdommen av og til nå har jeg aldri spist av selvdøde eller ihjelrevne dyr. Og urent offerkjøtt er aldri kommet inn i min munn.»

¹⁵Da sa han til meg: «Se, i stedet for menneskemøkk lar jeg deg bruke kumøkk til å steke brødet ditt på.»

¹⁶ Så sa han til meg: «Menneske, se, nå bryter jeg i stykker brødstaven i Jerusalem. Med uro skal de spise brød etter tilmålt vekt, og med skrekk skal de drikke vann etter mål.

¹⁷Når de slipper opp for brød og vann, skal hver og en bli slått av redsel og forgå på grunn av sin skyld.»

Esekiel 5

¹ Du menneske, ta deg et kvast sverd, bruk det som rakekniv på hode og skjegg! Skaff deg så en skålvekt og del det som er kuttet av.

² En tredjedel skal du brenne opp inne i byen når dagene med beleiring er over, en tredjedel skal du hugge opp med sverdet utenfor byen, en tredjedel skal du spre for vinden. Jeg skal forfølge dem med sverd.

³Noen få hår skal du holde tilbake og legge i kappefliken din.

⁴Og du skal ta noen av dem og kaste på ilden og brenne opp. Derfra skal ild spre seg over hele Israels hus.

⁵ Så sier Herren Gud: Dette er Jerusalem. Midt blant folkeslagene har jeg satt henne, og omkring henne er det mange land.

⁶ Men hun trosset mine lover og var verre enn de andre folkeslagene, hun trosset mine forskrifter, verre enn landene omkring. For de foraktet lovene mine og fulgte ikke forskriftene mine.

⁷ Derfor sier Herren Gud: Dere har vært verre enn folkeslagene omkring dere. For dere følger ikke mine forskrifter og holder ikke mine lover, dere holder ikke engang lovene til folkeslagene omkring.

⁸ Derfor sier Herren Gud: Se, nå kommer også jeg over deg og holder dom over deg mens de andre folkene ser på.

⁹ Jeg skal gjøre noe mot deg som jeg ikke før har gjort og aldri mer kommer til å gjøre, på grunn av alt det avskyelige hos deg.

¹⁰ Derfor skal foreldre hos deg spise sine barn, og barn skal spise sine foreldre. Jeg holder dom over deg og sprer restene av deg for alle vinder.

¹¹ Derfor, så sant jeg lever, sier Herren Gud: Fordi du har gjort helligdommen min uren med alle de motbydelige og avskyelige gudene dine, skal også jeg bruke rakekniven. Jeg vil ikke vise medfølelse og ikke skåne deg.

¹² En tredjedel av deg skal dø på grunn av pest eller omkomme av sult hos deg. En tredjedel skal falle for sverd rundt omkring deg. Og en tredjedel skal jeg spre for alle vinder, jeg skal forfølge dem med sverd.

¹³ All min vrede skal jeg tømme ut, jeg bruker opp min harme på dem og tar hevnen. Da skal de kjenne at det er jeg, Herren, som taler med sjalusi, når jeg tømmer min harme ut over dem.

¹⁴ Jeg gjør deg til en ruinhaug og til spott for folkeslagene som omgir deg, og for alle som går forbi og ser deg.

¹⁵ Du skal bli til spott og hån, til skrekk og advarsel for nabofolkene, når jeg holder dom over deg med brennende vrede og flammende straff. Jeg, Herren, har talt.

¹⁶ Når jeg sender mot dere sultens onde piler, som er til for å ødelegge – dem jeg sender for å ødelegge dere – da skal jeg gjøre sulten verre og verre for dere, og jeg skal bryte i stykker brødstaven hos dere.

¹⁷ Jeg sender sult og rovdyr mot deg, de gjør deg barnløs. Pest og blod skal ramme deg, og jeg lar sverd komme over deg. Jeg, Herren, har talt.

Esekiel 6

Straffen for Israels avgudsdyrkelse

¹Herrens ord kom til meg:

² Menneske, vend ansiktet mot fjellene i Israel og tal profetord mot dem!

³Du skal si: Israels fjell, hør ordet fra Herren Gud! Så sier Herren Gud til fjellene og haugene, til bekkefarene og dalene: Se, jeg lar sverd komme over dere og gjør ende på offerhaugene.

⁴ Altrene deres skal ødelegges og røkelsesaltrene knuses. De drepte slenger jeg ned foran avgudene deres.

⁵Likene av isrealittene legger jeg foran avgudene og sprer knoklene rundt altrene.

⁶Overalt der dere bor, skal byene legges i ruiner og offerhaugene bli forlatt, slik at altrene deres blir lagt i ruiner og forlatt. Avgudene deres knuses og blir borte. Røkelsesaltrene hugges ned, og alt dere har laget, blir utslettet.

⁷De drepte skal slenges midt iblant dere. Da skal dere kjenne at jeg er Herren.

⁸ Men jeg lar en rest bli igjen. De av dere som har unnsloppet sverdet, skal leve blant folkeslagene, dere skal spres omkring i landene.

⁹ De som har unnsloppet, skal huske på meg ute blant folkeslagene de er bortført til. Jeg knuser de utro hjertene til dem som forlot meg, og de utro

øynene til dem som fulgte avgudene. De skal avsky seg selv for det onde de har gjort, for alt som er avskyelig hos dem.

¹⁰Og de skal kjenne at jeg er Herren. Det er ikke uten grunn jeg har talt om å gjøre dette onde mot dem.

¹¹ Så sier Herren Gud: Slå hendene sammen og tramp med foten, rop ve over alt det onde og avskyelige i Israels hus. De skal bli offer for sverd og sult og pest.

¹² Den som er langt borte, skal dø av pest, og den som er nær ved, skal falle for sverd. Men den som er igjen og er berget, skal dø av sult. Jeg vil tømme min harme ut over dem.

¹³ Da skal dere kjenne at jeg er Herren, når de drepte ligger blant avgudene rundt altrene på hver høy haug, på hver fjelltopp, under hvert frodig tre og hver løvrik eik, på hvert sted der de brente velluktende røkelse for alle avgudene sine.

¹⁴Jeg vil strekke hånden ut mot dem, og overalt hvor de bor, vil jeg gjøre landet til en ødemark mer øde enn Dibla-ørkenen. Da skal de kjenne at jeg er Herren.

Esekiel 7

Enden kommer

¹Herrens ord kom til meg:

²Du menneske! Så sier Herren Gud til Israels land: Enden kommer, enden over de fire verdenshjørnene.

³Nå er enden over deg. Jeg sender min vrede mot deg. Jeg dømmer deg for din ferd og gir deg igjen for alle dine avskyelige gjerninger.

⁴Jeg viser ingen medfølelse og skåner deg ikke. Du skal få igjen for din ferd og gjengjeldes for dine avskyelige gjerninger. Da skal dere kjenne at jeg er Herren.

⁵Så sier Herren Gud: Ulykke, en ulykke uten like! Se, den kommer.

⁶Enden kommer, ja, enden kommer, den vekker deg. Se, den er her,

⁷ skjebnetimen kommer over deg som bor i landet! Tiden er kommet, dagen er nær! Forvirring rår, og ingen gledesrop lyder over fjell.

⁸Snart øser jeg ut min harme og fullfører min vredesdom over deg. Jeg dømmer deg for din ferd og gir deg igjen for alle dine avskyelige gjerninger.

⁹ Jeg viser ingen medfølelse og skåner deg ikke. Du skal få igjen for din ferd, dine avskyelige gjerninger skal komme over deg selv. Da skal dere kjenne at det er jeg, Herren, som slår.

¹⁰ Se dagen, se skjebnetimen kommer, den er her! Staven blomstrer, hovmod folder seg ut.

¹¹Volden blir til en lovløshetens stav. Men det blir ingenting igjen av dem, ingenting av deres støyende flokk, ingenting av rikdommen deres, og det er ingen som sørger over dem.

¹²Tiden er kommet, dagen er nær! Den som kjøper, skal ikke glede seg, og den som selger, skal ikke sørge. For raseriet rammer hele den støyende flokken i byen.

¹³Selgeren får ikke vende tilbake til det han har solgt, så lenge de lever. For synet gjelder hele den støyende flokken, det skal ikke tas tilbake. På grunn av sin synd kan ingen sikre sitt liv.

¹⁴ De støter i horn og gjør alt klart, men ingen drar ut i krig. For min harme er over hele flokken.

¹⁵Ute rammer sverdet, inne rår pest og sult. Den som er på marken, må dø for sverd, og den som er i byen, fortæres av sult og pest.

¹⁶De som slipper unna, flykter til fjells, som duer fra dalene. De skal alle klage, enhver over sin egen synd.

¹⁷Alle hender henger slappe, og alle knær blir som vann.

¹⁸ De binder sekkestrie om seg, de er kledd i redsel. Hvert ansikt viser skam, og hvert hode er glattraket.

¹⁹ De kaster sølvet på gaten og regner gullet som noe urent. Verken sølvet eller gullet kan berge dem på Herrens vredesdag. Det stiller ikke tørsten, det fyller ikke magen. Men det har fått dem til å falle i synd.

²⁰I sitt hovmod har de tatt sine praktfulle smykker og laget seg avskyelige og motbydelige gudebilder. Derfor gjør jeg det urent for dem.

²¹Jeg gir det som rov i fremmedes hender, som bytte til de lovløse på jorden, og de skal vanhellige det.

²²Når jeg vender ansiktet bort fra dem, skal de vanhellige min dyrebare skatt. Røvere skal bryte seg inn og vanhellige den.

²³Lag lenker! For landet er fullt av drapssaker, og byen er full av vold.

²⁴Jeg lar de verste folkeslagene komme og ta husene deres. Jeg gjør ende på de sterkes stolthet, og deres helligdommer skal vanhelliges.

²⁵Redselen kommer, de søker redning, men finner den ikke.

²⁶Ulykke skal følge på ulykke, rykte på rykte skal oppstå. De skal søke syn hos profeten, det blir slutt på rettledning fra presten og på råd fra de eldste.

²⁷Da skal kongen sørge, fyrsten skal ikle seg redsel, og folk skal skjelve på hånden. Jeg vil gå fram mot dem slik de selv har gått fram, og dømme dem slik de selv har dømt. Da skal de kjenne at jeg er Herren.

Esekiel 8

Avgudsdyrkelse ved tempelet

¹ Det var i det sjette året, på den femte dagen i den sjette måneden, mens jeg satt hjemme og Judas eldste satt framfor meg. Da kom Herren Guds hånd over meg der.

² Jeg så, og se! – en som lignet en mann av utseende. Fra det som så ut som hoftene og nedover, var det ild, og fra hoftene og oppover så det ut som en stråleglans, som skinnende metall.

³ Han rakte ut noe med form som en hånd og tok tak i hårluggen min. I syn fra Gud løftet ånden meg opp mellom jord og himmel og brakte meg til

Jerusalem, til porten i nord som fører inn i den indre tempelgården. Der inne sto et bilde som vakte Guds brennende sjalusi.

⁴Og se, der var Israels Guds herlighet, som i synet jeg hadde sett i dalen.

⁵Han sa til meg: «Menneske, løft blikket mot nord!» Jeg løftet blikket mot nord, og se! – ved inngangen, nord for alterporten, sto dette bildet som vakte Guds sjalusi.

⁶Han sa til meg: «Menneske, ser du alt det avskyelige isrealittene holder på med her? Det driver meg langt bort fra min helligdom. Men du skal få se noe som er enda mer avskyelig.»

⁷Så tok han meg med til porten som fører inn til tempelets forgård. Og se! – et hull i veggen.

⁸Han sa til meg: «Menneske, bryt deg gjennom veggen!» Jeg brøt meg gjennom veggen, og se! – en dør.

⁹Og han sa til meg: «Gå inn og se alt det onde og avskyelige som de driver med her.»

¹⁰ Jeg gikk inn. Jeg så, og se! – tegninger av krypdyr og kveg og alle Israels avguder, motbydelige ting, var risset inn overalt på veggene.

¹¹Foran dem sto sytti mann av Israels eldste, og midt blant dem sto Jaasanja, Sjafans sønn. Hver av dem hadde en røkelsesskål i hånden, og en duft steg opp fra røkelsesskyen.

¹² Da sa han: «Menneske, har du sett hva Israels eldste driver med i mørket, i rommene der de har gudebildet sitt? Herren ser oss ikke, sier de, han har forlatt landet.

¹³Du skal få se enda mer avskyelige ting som de driver med», sa han til meg.

¹⁴ Så tok han meg med bort til porten som fører inn til Herrenshus på nordsiden. Og se, der satt kvinnene og gråt over Tammus.

¹⁵Da sa han til meg: «Har du sett det, menneske? Men du skal få se noe som er mer avskyelig enn dette.»

¹⁶Så førte han meg til den indre forgården i Herrens hus. Og der, ved inngangen til Herrens tempel, mellom forhallen og alteret, sto omtrent tjuefem mann med ryggen mot Herrens tempel og med ansiktet vendt mot øst. De bøyd seg mot øst og tilba solen.

¹⁷ Da sa han til meg: «Har du sett det, menneske? Er det ikke nok at Judas hus driver med alt det avskyelige som de gjør her? For de fyller landet med vold, og slik gjør de meg rasende. Se hvordan de holder vinranken opp foran nesen.

¹⁸ Så vil jeg også handle i vrede. Jeg viser ingen medfølelse, jeg skåner dem ikke. Om de roper aldri så høyt i øret på meg, hører jeg ikke på dem.»

Esekiel 9

De seks drapsmennene

¹ Han ropte høyt mens jeg hørte på: «Straffen over byen er nær! Hver og en må ha sitt ødeleggelsesvåpen i hånden.»

²Og se, seks menn kom fra Øvreporten, som vender mot nord, hver med sitt drapsvåpen i hånden. En av dem var kledd i lin og hadde skrivesaker i beltet. De kom og stilte seg ved siden av bronsealteret.

³ Da løftet Israels Guds herlighet seg opp fra kjerubene, som den hadde vært over, og flyttet seg til terskelen i tempelet. Herren ropte til mannen som var kledd i lin og hadde skriveutstyr i beltet.

⁴ Og Herren sa til ham: «Gå gjennom Jerusalem by og sett et merke i pannen på de mennene som sukker og stønner over alt det avskyelige der.»

⁵Og til de andre sa han mens jeg hørte på: «Følg etter mannen gjennom byen og hugg ned! Vis ikke medfølelse, skån ingen.

⁶ Gamle, unge gutter og jenter, kvinner og barn skal dere slå i hjel og utrydde. Men rør ikke noen av dem som har merke på seg! Dere skal begynne ved min helligdom.» Og de begynte med mennene, de eldste, som sto foran Herrens hus.

⁷Da sa han til dem: «Gjør huset urent, fyll tempelgårdene med de drepte og dra av sted!» Så dro de av sted og hogg ned folk i byen.

⁸Mens de gjorde det, ble jeg alene igjen. Jeg kastet meg ned med ansiktet mot jorden og ropte: «Å, Herre Gud, vil du ødelegge alt som er igjen av Israel, siden du øser ut din harme over Jerusalem?»

⁹ Han svarte meg: «Israels og Judas skyld er umåtelig stor. Landet er fullt av blod, og byen er full av urett. For de sier: Herren har forlatt landet, Herren ser ikke noe.

¹⁰ Derfor vil heller ikke jeg vise medfølelse eller skåne dem. Jeg lar deres gjerninger komme over deres eget hode.»

¹¹ Mannen som var kledd i lin og hadde skrivesaker i beltet, kom tilbake og meldte: «Jeg har gjort som du påla meg.»

Esekiel 10

Kjerubene

¹ Jeg så, og se! – over hvelvingen som var over hodet på kjerubene, var det noe som lignet safirstein. Noe som så ut til å ligne en trone, viste seg over dem.

² Han sa til mannen i linklær: «Gå inn mellom hjulene under kjerubene! Fyll nevene med glør fra ilden mellom kjerubene og strø dem ut over byen!» Og han gikk inn mens jeg så på.

³ Kjerubene sto på høyre side av tempelet da mannen gikk inn, og skyen fylte den indre tempelgården.

⁴ Da løftet Herrens herlighet seg opp fra kjerubene og flyttet seg til terskelen i tempelporten. Skyen fylte huset, og forgården ble fylt av stråleglansen fra Herrens herlighet.

⁵ Lyden av kjerubenes vinger kunne høres helt ut i den ytre forgården. Det var som røsten av Gud, Den veldige, når han taler.

⁶ Da mannen i linklær ble bedt om å hente ild mellom hjulene, mellom kjerubene, gikk han og stilte seg ved det ene hjulet.

⁷ Og en kjerub rakte hånden ut mot ilden som var mellom kjerubene. Han tok opp glør og la i nevene på mannen i linklær. Han tok imot og gikk ut.

- ⁸Noe med form som menneskehender kunne sees under kjerubenes vinger.
- ⁹ Jeg så, og se! – det var fire hjul ved siden av kjerubene, ett ved hver kjerub, og hjulene så ut som blinkende krysolittstein.
- ¹⁰Alle fire så like ut, og det var som om det ene hjulet var inni det andre.
- ¹¹De kunne bevege seg til alle fire sider, men når de gikk, snudde de seg ikke. For dit den første gikk, fulgte de andre etter, og de snudde seg ikke mens de gikk.
- ¹² Over hele kroppen – på ryggen, hendene og vingene – og overalt på de fire hjulene satt det øyne.
- ¹³Jeg hørte at disse hjulene ble kalt hjulverk.
- ¹⁴ Hver av skapningene hadde fire ansikter. Det første var et kjerubansikt, det andre et menneskeansikt, det tredje et løveansikt og det fjerde et ørneansikt.
- ¹⁵ Kjerubene løftet seg. Det var de skapningene jeg hadde sett ved Kebar-elven.
- ¹⁶ Når kjerubene gikk, gikk også hjulene ved siden av dem. Og når kjerubene løftet vingene for å lette fra bakken, dreide ikke hjulene seg bort fra dem.
- ¹⁷Når kjerubene stanset, stanset også hjulene, og når kjerubene løftet seg, løftet hjulene seg sammen med dem. For skapningenes ånd var i hjulene.

Herrens herlighet forlater tempelet

- ¹⁸Nå flyttet Herrens herlighet seg fra terskelen i tempelet og plasserte seg over kjerubene.
- ¹⁹Kjerubene løftet vingene og lettet fra bakken. Jeg så dem bevege seg framover, og hjulene fulgte med. De stanset ved inngangen til østporten i Herrens hus, og over dem hvilte Israels Guds herlighet.
- ²⁰Det var de samme skapningene som jeg hadde sett under Israels Gud ved Kebar-elven, og jeg skjønnte at de var kjeruber.
- ²¹Hver av dem hadde fire ansikter og fire vinger, og under vingene var det noe som lignet menneskehender.

²²Ansiktene deres var lik de ansiktene jeg hadde sett ved Kebar-elven, de så ut som de. Hver kjerub gikk rett fram.

Esekiel 11

Dommen over Jerusalems ledere

¹ Nå løftet ånden meg opp og førte meg til østporten i Herrens hus, den som vender mot øst. Og se, ved inngangen til porten var det tjuefem menn, og midt blant dem så jeg Jaasanja, sønn av Assur, og Pelatja, sønn av Benaja, folkets ledere.

² Herren sa til meg: «Menneske! Dette er de mennene som tenker ut urett og gir dårlige råd her i byen,

³ de som sier: Å bygge hus har ingen hast. Byen er gryta, og vi er kjøttet.

⁴Tal profetord mot dem. Tal profetord, menneske!»

⁵Da kom Herrens ånd over meg og sa at jeg skulle si: Så sier Herren: Slik taler dere, Israels hus. Jeg kjenner de tankene som kommer opp i dere.

⁶ Dere har drept så mange her i byen at gatene er fulle av falne.

⁷Derfor sier Herren Gud: De dere drepte og lot ligge i byen, det er de som er kjøttet, og byen er gryta. Men dere skal føres ut av den.

⁸ Dere frykter for sverdet, men jeg lar sverdet komme over dere, sier Herren Gud.

⁹Jeg fører dere ut av byen, overgir dere til fremmede og fullfører dommen over dere.

¹⁰Dere skal falle for sverd, ved Israels grense vil jeg dømme dere. Da skal dere kjenne at jeg er Herren.

¹¹Byen skal ikke være en gryte for dere, og dere skal ikke være kjøttet i den. Det er ved Israels grense jeg vil dømme dere.

¹²Da skal dere kjenne at jeg er Herren, når dere ikke følger mine forskrifter og ikke handler etter mine lover, men må følge lovene til folkeslagene omkring dere.

Trøsteord til de bortførte

13 Mens jeg profeterte, døde Pelatja, sønn av Benaja. Da kastet jeg meg ned med ansiktet mot jorden og skrek høyt: «Å, Herre Gud, gjør du ende på alt som er igjen av Israel?»

14 Herrens ord kom da til meg:

15 Menneske! Dine brødre, dine brødre som er sammen med deg i eksil, hele Israels hus – om dem sier Jerusalems innbyggere: «De er langt borte fra Herren. Vi har fått landet til eiendom.»

16 Derfor skal du si: Så sier Herren Gud: Selv om jeg førte dem langt bort blant folkeslagene og spredte dem i landene, ble jeg en liten helligdom for dem i landene de kom til.

17 Derfor skal du si: Så sier Herren Gud: Jeg vil samle dere ute blant folkene, sanke dere sammen fra de landene dere er spredt i, og gi dere Israels land.

18 Når de kommer dit, skal de fjerne alle de motbydelige og avskyelige gudebildene derfra.

19 Jeg gir dem et annet hjerte, og en ny ånd gir jeg inni dem. Jeg tar steinhjertet ut av kroppen deres og gir dem et kjøtt hjerte i stedet,

20 slik at de kan følge mine forskrifter, holde fast ved mine lover og leve etter dem. De skal være mitt folk, og jeg skal være deres Gud.

21 Men de som i hjertet følger sine motbydelige og avskyelige guder, det de har gjort, lar jeg komme over deres eget hode, sier Herren Gud.

22 Da løftet kjerubene sine vinger, og hjulene fulgte med. Høyt oppe over dem tronet Israels Guds herlighet.

23 Nå steg Herrensherlighet opp fra byen og stanset på fjellet som ligger øst for den.

24 Og ånden løftet meg opp og tok meg med til de bortførte i Kaldea. Dette skjedde i et syn, ved Guds ånd. Så ble synet jeg hadde hatt, borte for meg.

25 Og jeg talte til de bortførte om alt det som Herren hadde vist meg.

Esekiel 12

Kongen skal i eksil

¹Herrens ord kom til meg:

²Menneske, du bor i en trassig ætt som har øyne å se med, men ikke ser, og ører å høre med, men ikke hører, for en trassig ætt er de.

³Men du, menneske, pakk tingene dine for eksil og dra av sted om dagen rett for øynene på folk! Dra bort fra ditt bosted til et annet sted, rett for øynene på dem! Kanskje de da vil forstå at de er en trassig ætt.

⁴Tingene dine skal du bære ut om dagen, rett for øynene på dem, og selv skal du gå ut om kvelden, rett for øynene på dem, lik folk som blir bortført.

⁵Bryt hull i veggen rett for øynene på dem, og bær tingene dine ut gjennom det!

⁶Du skal ta dem på skulderen rett for øynene deres. I mørket skal du ta dem ut. Ansiktet skal du dekke til så du ikke ser landet. Slik gjør jeg deg til et varsel for Israels hus.

⁷Jeg gjorde som befalt. Om dagen bar jeg ut tingene mine som utstyr for eksil. Om kvelden brøt jeg meg hull i veggen med hendene. I mørket bar jeg ut tingene mine, jeg løftet dem opp på skulderen rett for øynene på dem.

⁸Om morgenen kom Herrens ord til meg:

⁹Menneske! Har ikke Israels hus, den trassige ætten, spurt deg: «Hva er det du gjør?»

¹⁰Du skal si til dem: Så sier Herren Gud: Det du bærer på, er fyrsten i Jerusalem og hele Israels hus, de som er der.

¹¹Si: Jeg er et varsel for dere. Som jeg har gjort, skal det også gjøres med dem: I eksil, i fangenskap skal de gå.

¹²I mørket skal fyrsten som er blant dem, ta tingene sine på skulderen og dra ut gjennom veggen. De skal bryte hull i veggen og føre ham ut. Ansiktet skal han dekke til så han ikke kan se landet med øynene.

13 Jeg vil spenne ut mitt garn over ham, han skal fanges i mitt nett. Og jeg vil føre ham til Babel i kaldeernes land. Men det skal han ikke kunne se, og han skal dø der.

14 Alle som er sammen med ham, medhjelperne og alle soldatene, vil jeg spre for alle vinder og forfølge dem med sverd.

15 Da skal de kjenne at jeg er Herren, når jeg sprer dem blant folkeslagene og strør dem ut i landene.

16 Bare noen få av dem lar jeg slippe fra sverd og sult og pest, for at de skal fortelle om alle sine avskyelige handlinger blant folkene som de kommer til. Da skal de kjenne at jeg er Herren.

Herrens ord slår ikke feil

17 Herrens ord kom til meg:

18 Menneske! Skjelvende skal du spise ditt brød, og vannet skal du drikke med uro og angst.

19 Og du skal si til folket i landet: Så sier Herren Gud om Jerusalems innbyggere i Israels land: De skal spise sitt brød med uro og drikke sitt vann med forferdelse. For landet og alt som er i det, skal ligge øde fordi alle som bor der, har brukt vold.

20 De byene som nå er bebodd, skal legges øde, og landet skal bli en ødemark. Da skal dere kjenne at jeg er Herren.

21 Og Herrens ord kom til meg:

22 Menneske, hva er det for et ordtak dere har i Israels land? «Dagene blir mange, alle syn slår feil.»

23 Derfor, si til dem: Så sier Herren Gud: Jeg vil gjøre ende på dette ordtaket så de ikke skal bruke det mer i Israel. Men si til dem: Dagen er nær, hvert syn slår til.

24 For det skal ikke lenger være tomme syner og falske spådommer i Israels hus.

²⁵Det er jeg, Herren, som taler, og det ordet jeg taler, skal skje, det skal ikke utsettes lenger. For i din tid, du trassige ætt, taler jeg mitt ord og setter det i verk, sier Herren Gud.

²⁶Og Herrens ord kom til meg:

²⁷Menneske, hør! Israels hus sier: «Synet han ser, gjelder langt fram, det er fjerne tider han profeterer om.»

²⁸ Derfor skal du si til dem: Så sier Herren Gud: Ingenting av det jeg har sagt, skal utsettes lenger. Når jeg taler et ord, skal det skje, sier Herren Gud.

Esekiel 13

Dommen over de falske profetene

¹Herrens ord kom til meg:

² Menneske, tal profetord mot Israels profeter, som driver og profeterer. Si til dem som profeterer ut fra sitt eget hjerte: Hør Herrens ord!

³ Så sier Herren Gud: Ve de tåpelige profetene, de som følger sitt eget sinn og ikke har sett noe som helst!

⁴Som rever blant ruiner er dine profeter, Israel.

⁵ Dere har ikke gått opp i mursprekkene eller styrket muren rundt Israels hus så det kunne holde stand i kampen på Herrens dag.

⁶ Synene deres er tomme, og spådommene er løgn. De sier «Herren sier», enda Herren ikke har sendt dem. Og likevel venter de at han skal la ordet slå til!

⁷Er det ikke tomme syner dere kommer med og løgnaktige spådommer dere uttaler når dere sier «Herren sier», enda jeg ikke har talt?

⁸Derfor sier Herren Gud: Fordi dere taler tomme ord og ser løgn, kommer jeg mot dere, lyder ordet fra Herren Gud.

⁹Og min hånd skal rettes mot de profetene som ser tomhet og spår løgn. Når mitt folk samles til råd, får de ikke være med. I Israels ætteliste skal de ikke

føres opp, og til Israels land får de ikke komme. Men dere skal kjenne at jeg er Herren Gud.

10 For de har villedet mitt folk og sagt: Fred! Men det er ingen fred. Det er som når noen bygger en vegg og stryker kalk på den.

11 Si til dem som kalker: Veggen faller! Regnet flommer, jeg lar haglstein falle og stormvind bryte løs.

12Så faller veggen. Vil de ikke da si til dere: «Hvor ble det av kalken som dere strøk på den?»

13Derfor sier Herren Gud: I min harme lar jeg en stormvind bryte løs, og i min vrede lar jeg det regne og hagle, så alt blir ødelagt.

14Jeg vil rive ned veggen som dere har pusset med kalk, jeg jevner den med jorden så grunnvollen legges bar. Når byen faller, skal dere omkomme midt i den. Da skal dere kjenne at jeg er Herren.

15Jeg vil tømme ut min harme på veggen og på dem som strøk kalk på den, og jeg vil si til dere: «Borte er veggen og de som kalket den,

16Israels profeter, som spådde om Jerusalem og så syn om fred for byen, enda det ikke var noen fred», sier Herren Gud.

17Du menneske, vend deg til ditt folks døtre som profeterer ut fra eget hjerte. Tal profetord mot dem

18og si: Så sier Herren Gud: Ve dem som syr bånd til alle håndledd og lager hodetørklær i alle størrelser for å fange menneskesjeler! Dere fanger sjelene til folket mitt for å holde deres egne sjeler i live.

19 Dere vanhelliger meg hos folket mitt for noen never bygg og noen brødkalker når dere tar livet av mennesker som ikke skulle dø, og berger livet til andre som ikke skulle leve. Slik lyver dere for folket mitt, som gjerne hører på løgn.

²⁰Derfor sier Herren Gud: Se, de båndene som dere fanger sjeler med slik som man fanger fugler, river jeg av armene deres. Og sjelene som dere fanger, vil jeg slippe fri som fugler.

²¹Så river jeg tørklærne deres i filler og berger folket mitt ut av hendene på dere. De skal aldri mer bli et bytte i deres hånd. Da skal dere kjenne at jeg er Herren.

²² Med løgn tar dere motet fra den rettferdige, selv om ikke jeg vil gjøre ham noe vondt. Og dere gir den urettferdige styrke, så han ikke vender om fra sin onde vei og får leve.

²³Derfor skal dere ikke mer ha tomme syner og ikke drive med spådommer. Jeg vil berge folket mitt ut av hendene på dere. Da skal dere kjenne at jeg er Herren.

Esekiel 14

Vend dere bort fra gudebildene

¹ Noen av Israels eldste kom til meg og satte seg framfor meg.

²Da kom Herrens ord til meg:

³Menneske, disse mennene har gitt avgudene rom i hjertet, de har satt framfor seg det som får dem til å falle i synd. Skal jeg da la dem be meg om råd?

⁴Derfor skal du tale med dem og si til dem: Så sier Herren Gud: Om en eller annen av Israels hus gir avgudene rom i hjertet og setter framfor seg det som får ham til å falle i synd, og så kommer til profeten, da skal jeg, Herren, svare ham og hans mange avguder som fortjent.

⁵Slik griper jeg israelittene om hjertet, alle de som har sviktet meg med avgudene sine.

⁶Si derfor til Israels hus: Så sier Herren Gud: Vend om og vend dere bort fra avgudene deres, vend dere bort fra alt det avskyelige!

⁷Om en eller annen av Israels hus eller innflytterne i Israel skiller seg fra meg og gir avgudene rom i hjertet, og setter framfor seg det som får ham til å falle

i synd, og så kommer til profeten for å søke råd fra meg, da skal jeg, Herren, selv svare ham.

⁸ Jeg vil vende meg mot ham så han blir til et tegn og et ordtak, og jeg vil utrydde ham av folket mitt. Da skal dere kjenne at jeg er Herren.

⁹ Og om profeten lar seg lokke til å profetere, da er det jeg, Herren, som har lokket ham. Jeg vil rekke ut min hånd mot ham og utslette ham av mitt folk Israel.

¹⁰ Da må begge bære sin egen skyld, både den som søker råd og profeten,

¹¹ for at Israels hus ikke lenger skal forville seg bort fra meg og ikke mer gjøre seg urent med alle syndene sine. De skal være mitt folk, og jeg skal være deres Gud, sier Herren Gud.

Noah, Daniel og Job

¹² Herrens ord kom til meg:

¹³ Menneske, når et land synder mot meg og handler troløst, rekker jeg hånden ut mot det og bryter brødstaven i stykker for det. Jeg sender sult i landet og utrydder både mennesker og dyr.

¹⁴ Om disse tre mennene, Noah, Daniel og Job, var der, kunne de ved sin rettferdighet bare berge sitt eget liv, sier Herren Gud.

¹⁵ Hvis jeg lot villdyr fare gjennom landet og de gjorde det folketomt, og det ble til en ødemark som ingen kunne dra gjennom på grunn av villdyrene,

¹⁶ da kunne disse tre mennene, om de var der – så sant jeg lever, sier Herren Gud – verken berge sønner eller døtre. Bare de selv kunne bli berget, men landet ville bli til en ødemark.

¹⁷ Eller hvis jeg sendte sverd mot det landet og sa: «Sverd, dra gjennom landet og utrydd både mennesker og dyr»,

¹⁸ da kunne disse tre mennene, om de var der – så sant jeg lever, sier Herren Gud – verken berge sønner eller døtre. De kunne bare berge seg selv.

¹⁹ Eller hvis jeg sendte pest over landet og øste ut min harme over det, så jeg drepte og utryddet både mennesker og dyr,

²⁰ da kunne Noah, Daniel og Job, om de var der – så sant jeg lever, sier Herren Gud– verken berge sønn eller datter. Ved sin rettferdighet kunne de bare berge sitt eget liv.

²¹ For så sier Herren Gud: Selv om jeg sender mine fire onde straffedommer over Jerusalem – sverd, sult, villdyr og pest – for å utrydde både mennesker og dyr av byen,

²² skal en rest av overlevende likevel bli igjen der, sønner og døtre som skal føres ut. Se! De skal komme ut til dere. Når dere får se hvordan de ferdes og hva de gjør, skal dere finne trøst etter ulykken som jeg lot komme over Jerusalem, alt det jeg lot komme over henne.

²³ De skal trøste dere når dere får se hvordan de ferdes og hva de gjør. Da skal dere skjønne at jeg ikke uten grunn har gjort alt det jeg har gjort der, sier Herren Gud.

Esekiel 15

Den ubrukelige vinstokken

¹ Herrens ord kom til meg:

² Menneske, hva gjør vinstokken ulik alle andre trær, vinranken blant skogens trær?

³ Kan treet fra den brukes til å lage noe av? Kan man bruke den til knagg og henge alle slags redskaper på den?

⁴ Om den blir kastet på ilden, brent i begge ender og svidd på midten, duger den da til noe?

⁵ Nei, selv da den var uskadd, kunne den ikke brukes til noe. Hvor mye mindre duger den ikke da når ilden har brent og svidd den!

⁶ Derfor sier Herren Gud: Som jeg gjør med vinstokken blant skogens trær når jeg gir den til føde for ilden, slik gjør jeg med Jerusalems innbyggere.

⁷Jeg vender ansiktet mitt mot dem. De har sluppet fra ilden, men ilden skal fortære dem. Dere skal kjenne at jeg er Herren når jeg vender ansiktet mitt mot dem.

⁸Jeg gjør landet til en ødemark fordi de har handlet troløst, sier Herren Gud.

Esekiel 16

Jerusalems troløshet og straff

¹Herrens ord kom til meg:

² Menneske, tal til Jerusalem om alt det avskyelige hos henne!

³Du skal si: Så sier Herren Gud til Jerusalem: Du stammer fra kanaaneernes land, der ble du født. Din far var amoritt og din mor hetitt.

⁴Ved din fødsel, den dagen du ble født, ble ikke navlestrengen kuttet. Du ble ikke vasket ren med vann, ikke gnidd med salt og ikke svøpt.

⁵Ingen viste deg medfølelse, ikke en eneste av disse tingene gjorde de mot deg av medlidenhet. Du ble slengt ut på marken fordi de fikk motvilje mot deg den dagen du ble født.

⁶Da gikk jeg forbi og så deg der du lå og sprellet i blod. Og jeg sa: «Du som ligger i ditt eget blod, lev.» Jeg sa: «Du som ligger i ditt eget blod, lev!»

⁷Jeg gjorde deg tallrik som blomstene på marken. Og du vokste og ble stor, du ble strålende vakker. Brystene ble faste, og håret vokste. Men du var naken og avkledd.

⁸ Da jeg gikk forbi, fikk jeg se at din tid var kommet, tiden for å elske. Så bredte jeg fliken av kappen min over deg og skjulte din nakne kropp. Jeg sverget deg troskap, inngikk pakt med deg, og du ble min, sier Herren Gud.

⁹Jeg vasket deg med vann, skylte blodet av deg og salvet deg med olje.

¹⁰ Så kledde jeg deg i fargerike klær, tok på deg sandaler av fint skinn, bandt lin om hodet ditt og svøpte deg i silke.

¹¹Jeg pyntet deg med smykker, ga deg armbånd rundt hånden og kjede om halsen.

- ¹²Jeg ga deg nesering og øreringer og en vakker krone på hodet.
- ¹³Så pyntet du deg med gull og sølv og kledde deg i lin, silke og fargerike klær. Du fikk fint mel, honning og olje til mat. Du ble strålende vakker, du var verdig til å være dronning.
- ¹⁴Det gikk rykte blant folkene om din skjønnhet, for den ble fullendt av den prakten jeg ga deg, sier Herren Gud.
- ¹⁵ Men du stolte på din skjønnhet, du drev hor på ditt rykte. Du bød deg fram som hore til enhver som kom forbi, og han fikk deg.
- ¹⁶Du tok noen av klærne dine for å gjøre offerhaugene fargerike. Der drev du hor, slik det aldri må skje.
- ¹⁷ Du tok smykkene av sølv og gull som jeg hadde gitt deg, og laget deg mannlige gudebilder, som du drev hor med.
- ¹⁸Du tok dine fargerike klær og dekket dem med, og min olje og røkelse satte du fram for dem.
- ¹⁹Brødet som jeg hadde gitt deg, det fine melet, oljen og honningen som du hadde fått å spise, satte du fram for dem til vellukt, sier Herren Gud.
- ²⁰ Sønnene og døtrene som du hadde født, og som tilhørte meg, tok du og ofret til mat for dem. Var det ikke nok at du drev hor,
- ²¹siden du også slaktet sønnene mine og ga dem fra deg når du lot dem gå gjennom ilden?
- ²² Når du gjorde alt dette avskyelige og drev hor, husket du ikke din ungdoms dager da du var naken og avkledd og lå og sprellet i blod.
- ²³Så, etter at du hadde gjort så mye ondt – ve, ve deg! sier HerrenGud –
- ²⁴ bygde du deg en forhøyning og laget deg en haug i alle gater.
- ²⁵ I alle veikryss bygde du deg en haug. Der forvandlet du skjønnheten din til noe avskyelig. Du skrevet med beina for hver mann som kom forbi, mer og mer drev du hor.

²⁶Du drev hor med dine naboer egypterne, som har kraftig lem, og med alt ditt horeri gjorde du meg rasende.

²⁷Da rakte jeg hånden ut mot deg og tok tilbake det du skulle ha. Jeg overga deg til filisterdøtrenes vilje, de som hater deg og blir krenket av ditt skamløse liv.

²⁸ Så drev du hor med assyrerne, for du hadde ikke fått nok. Ja, selv da fikk du ikke nok.

²⁹ Og du fortsatte med ditt horeri, helt til kremmerlandet Kaldea. Men heller ikke da fikk du nok.

³⁰Hvor sykt hjertet ditt er, sier Herren Gud. At du kunne gjøre alt dette og oppføre deg som en frekk hore!

³¹Du bygde en forhøyning i hvert veikryss og laget en haug i alle gater. Men du var ikke som andre horer, for du avslo horepenger.

³²En kvinne som bryter ekteskapet, tar fremmede menn i stedet for sin ektemann.

³³Andre horer får gaver, men du ga lønn til alle dine elskere. Du bestakk dem for at de skulle komme fra alle kanter så du kunne drive hor.

³⁴Når du drev hor, var du ulik andre kvinner. Det var ingen som ville ha deg, du fikk ikke horepenger, men du ga. Så bakvendt var det med deg.

³⁵Derfor, du hore, hør Herrens ord!

³⁶Så sier Herren Gud: Fordi du sløste med dine kobbermynter og viste din nakenhet når du drev hor med dine elskere, alle dine avskyelige avguder, og fordi du ga dem dine barns blod,

³⁷ vil jeg nå samle alle dine elskere som hadde glede av deg, både dem du elsket og dem du hatet. Jeg samler dem rundt deg fra alle kanter og viser din nakne kropp for dem, de skal se deg helt naken.

³⁸ Jeg dømmer deg til å bli straffet for ekteskapsbrudd og drap, jeg rammer deg med blod i harme og sjalusi.

³⁹Jeg overgir deg i elskernes hender, og de skal bryte ned din forhøyning og ødelegge dine hauger. De river av deg klærne, tar dine fine smykker og lar deg ligge der naken og avkledd.

⁴⁰ Så reiser de opp en flokk mot deg, steiner deg og hugger deg ned med sverd.

⁴¹ De brenner ned husene dine og holder dom over deg for øynene på mange kvinner. Slik gjør jeg ende på ditt horeri, så du ikke lenger kan gi horepenger.

⁴² Så bruker jeg opp min harme på deg, min sjalusi viker fra deg, jeg tier og er ikke lenger sint.

⁴³ Fordi du glemte din ungdomstid og terget meg med alt dette, skal jeg la gjerningene dine komme over ditt eget hode, sier Herren Gud. Har du ikke også gjort andre skammelige ting i tillegg til alt det avskyelige?

⁴⁴ Se, alle som bruker ordtak, skal bruke dette ordtaket om deg: «Som mor, så datter.»

⁴⁵ Du er datter av din mor, som ikke brydde seg om mann og barn. Og du er søster av dine søstre, som ikke brydde seg om mennene og barna sine. Moren deres var hetitt og faren amoritt.

⁴⁶ Din storesøster er Samaria, som bor med døtrene sine til venstre for deg. Og din lillesøster er Sodoma, som bor med døtrene sine til høyre for deg.

⁴⁷ Ikke bare vandret du på deres veier og gjorde de samme avskyelige tingene, etter kort tid handlet du på alle vis verre enn de.

⁴⁸ Så sant jeg lever, sier Herren Gud: Din søster Sodoma og døtrene hennes gjorde slett ikke som du og døtrene dine.

⁴⁹ Se, dette er synden som din søster Sodoma gjorde seg skyldig i: hovmod. Hun og døtrene hennes hadde nok mat, ro og trygghet. Men hun ga ikke de hjelpeløse og fattige en håndsrekning.

⁵⁰ Hovmodige var de og gjorde slikt som jeg har avsky for. Men da jeg så det, drev jeg dem bort.

51 Samaria har ikke syndet halvparten så mye som du. Du har handlet mer avskyelig enn søstrene dine, og med alt det avskyelige har du vist at de er mer rettferdige enn du.

52 Så må du også ta vanæren på deg, du som ved dine egne synder har talt dine søstres sak. Fordi du har gjort verre ting enn de, er de mer rettferdige enn du. Så skam deg da og bær din vanære, du som har vist at dine søstre er mer rettferdige.

53 Jeg vender skjebnen for Sodoma og døtrene hennes og for Samaria og døtrene hennes. Og samtidig vender jeg skjebnen for deg.

54 Slik skal du bære din vanære og skamme deg over alt det du har gjort, til trøst for dem.

55 Din søster Sodoma og døtrene hennes skal få det som før, Samaria og døtrene hennes skal få det som før, og du og døtrene dine skal få det som før.

56 Satte ikke du ut dårlig rykte om din søster Sodoma i den tiden du var hovmodig?

57 Det var før din ondskap ble avdekket. På den tiden var du til spott for arameerdøtrene og alle der omkring, for filisterdøtrene som hånte deg på alle kanter.

58 Alt det skamløse og avskyelige hos deg må du bære selv, sier Herren.

59 For så sier Herren Gud: Jeg gjør med deg som du gjorde selv da du foraktet forbannelsen og brøt pakten.

60 Men jeg vil huske pakten jeg sluttet med deg da du var ung, og opprette en evig pakt med deg.

61 Du skal huske hva du gjorde, og skamme deg når jeg tar søstrene dine, både de som er eldre enn du, og de som er yngre, og gjør dem til dine døtre, enda de ikke er i pakt med deg.

62 Når jeg oppretter min pakt med deg, da skal du kjenne at jeg er Herren.

⁶³Så skal du huske det og skamme deg, du skal aldri mer åpne munnen av skam, når jeg tilgir deg alt du har gjort, sier Herren Gud.

Esekiel 17

Vinstokken og ørnene

¹Herrens ord kom til meg:

²Menneske, si fram en gåte og fortell en lignelse for Israels hus.

³Du skal si: Så sier Herren Gud: Den store ørnen med store vinger og lange vingefjær, med fyldig, fargerik fjærham, kom til Libanon. Den tok toppen av sedertreet,

⁴brøt av den øverste greinen, førte den til kremmerlandet og satte den i handelsbyen.

⁵Så tok den en plante som vokste i landet, og satte den i god jord på et sted med mye vann, plantet den som et piletre.

⁶Den vokste og ble til en vinstokk, frodig, men lav av vekst, så rankene bøyd seg mot ørnen og røttene vokste inn under den. Den ble til en vinstokk som fikk greiner og strakte ut sine kvister.

⁷Men det var en annen stor ørn med store vinger, med mektig fjærham. Og se, vinstokken strakte sine røtter bort mot den, bøyd greinene mot den, for at den skulle gi den mer vann enn jordstykket den var plantet i.

⁸I god jord, ved mye vann, var vinstokken plantet, så den kunne få greiner og bære frukt og bli til en prektig vinstokk.

⁹Si: Så sier Herren Gud: Vil den trives? Vil ikke røttene bli revet opp, vinstokken bli ribbet for frukt og hvert friskt skudd tørke ut? Når den tørker, trengs det ingen sterk arm eller mye folk til å rykke den opp med roten.

¹⁰Se, nå er vinstokken plantet. Men vil den trives? Vil den ikke bare tørke bort når østavinden når den, tørke bort i jorden der den vokste?

¹¹Herrens ord kom til meg:

12 Si til den trassige ætten: Skjønner dere ikke hva dette betyr? Si nå: Babelkongen kom til Jerusalem, tok kongen og stormennene hennes og førte dem med seg til Babel.

13 Han tok en mann av kongelig ætt og sluttet en pakt med ham, med de forbannelser som hører til. Han tok landets stormenn med seg.

14 Slik skulle riket holdes nede for at det ikke skulle reise seg igjen, men holde pakten med ham og bestå.

15 Men mannen gjorde opprør mot ham og sendte sine budbærere til Egypt for å skaffe hester og mye folk. Vil dette lykkes? Kan den slippe unna som gjør slikt? Kan han som bryter pakten, slippe fra det?

16 Så sant jeg lever, sier Herren Gud: I Babel, hos den kongen som gjorde ham til konge, skal han dø. Han foraktet forbannelsen og brøt pakten.

17 Farao vil ikke støtte ham i krigen med en stor hær og mye folk når fienden kaster opp en voll og bygger skanser for å utrydde mange mennesker.

18 Han foraktet forbannelsen og brøt pakten. Enda han hadde gitt sitt håndslag, gjorde han alt dette. Han skal ikke slippe unna.

19 Derfor sier Herren Gud: Så sant jeg lever! Fordi han foraktet forbannelsen og brøt pakten med meg, skal jeg la dem ramme hans eget hode.

20 Jeg spenner ut mitt garn over ham og fanger ham i nettet. Så fører jeg ham til Babel, der holder jeg dom over hans troløshet, for han var troløs mot meg.

21 Alle som flykter fra troppene hans, skal falle for sverd, og de som blir igjen, skal spres for alle vinder. Da skal dere kjenne at jeg, Herren, har talt.

Guds løfte om ny vekst

22 Så sier Herren Gud: Jeg tar selv en kvist av toppen på en høy seder, fra de øverste greinene river jeg et fint skudd og planter det på et fjell som rager høyt.

23 På Israels høye fjell planter jeg det. Det skal få greiner og bære frukt og bli til en prektig seder. Alle slags fugler skal bo i det, alt som har vinger, skal holde til i skyggen av greinene på det.

²⁴ Da skal alle trærne på marken kjenne at jeg, Herren, gjør det høye treet lavt, og det lave gjør jeg høyt. Jeg lar det friske treet tørke, og det tørre lar jeg spire. Jeg, Herren, har talt og vil sette det i verk.

Esekiel 18

Alle må stå til ansvar

¹Herrens ord kom til meg:

²Hvordan kan dere bruke dette ordtaket i Israels land: «Fedrene spiser sure druer, og barna får dårlige tenner.»

³Så sant jeg lever, sier Herren Gud: Dere får ikke bruke dette ordtaket mer i Israel.

⁴Se, alt liv tilhører meg, både farens liv og sønnens liv. Den som synder, skal selv dø.

⁵En mann som er rettferdig og gjør det som er rett og riktig,

⁶ han spiser ikke offerkjøtt på haugene og løfter ikke øynene til avgudene som dyrkes i Israels hus. Han krenker ikke sin nestes kone og kommer ikke nær en kvinne når hun er uren.

⁷ Han er ikke hard mot noen, men lar skyldneren få pantet sitt tilbake. Han driver ikke med ran og rov, men gir brød til den sultne og klær til den nakne.

⁸Han låner ikke ut mot renter og krever ikke avgift. Han holder sin hånd borte fra urett og dømmer rett i strid mellom mennesker.

⁹Han følger mine forskrifter og holder mine lover i troskap. Han er rettferdig, han skal få leve, sier Herren Gud.

¹⁰Det kan hende at den rettferdige får en sønn som blir røver og drapsmann og gjør mot en bror noe av dette

¹¹som han selv aldri har gjort. Kanskje han til og med spiser offerkjøtt på haugene og krenker sin nestes kone,

¹²er hard mot hjelpeløse og fattige, driver med ran og rov og ikke gir pantsatt gods tilbake, løfter øynene til avgudene, farer med annet avskyelig,

¹³låner ut mot renter og krever avgift – og så skulle han få leve? Nei, han skal ikke få leve! Når han gjør alt dette avskyelige, skal han dø. Hans blod skal komme over ham selv.

¹⁴Men så kan det hende at han får en sønn som ser alle syndene faren har gjort, og skremmes av det, så han ikke gjør det samme.

¹⁵Han spiser ikke offerkjøtt på haugene, løfter ikke øynene til avgudene som dyrkes i Israels hus, krenker ikke sin nestes kone,

¹⁶er ikke hard mot noen, tar ikke pant og driver ikke med ran og rov, men gir brød til den sultne og klær til den nakne.

¹⁷Han legger ikke hånd på en hjelpeløs, krever ikke rente og avgift, men lever etter lovene mine og følger forskriftene mine. Han skal ikke dø fordi hans far har syndet. Nei, han skal leve.

¹⁸Men hans far, som undertrykte, ranet og røvet fra sin bror og gjorde det som ikke er godt blant folket sitt, se, han må selv dø for sin synd.

¹⁹Dere vil kanskje si: «Hvorfor skal ikke sønnen bære farens skyld?» Men sønnen har gjort det som er rett og rettferdig, han har holdt forskriftene mine og levd etter dem. Han skal få leve.

²⁰ Den som synder, skal selv dø. En sønn skal ikke bære farens skyld, og en far skal ikke bære sønnens skyld. Den rettferdige skal få igjen for sin rettferd, og den urettferdige skal rammes av sin egen urett.

²¹Men når en urettferdig vender om fra all sin synd, når han holder alle forskriftene mine og gjør det som er rett og rettferdig, da skal han leve og ikke dø.

²²Alle syndene han har gjort, skal være glemt. Fordi han har gjort rett, skal han leve.

²³ Det er vel ikke min vilje at den urettferdige skal dø, sier Herren Gud. Nei, jeg vil at han skal vende om fra sine veier og leve.

²⁴ Men når en rettferdig vender seg bort fra sin rette ferd og gjør urett, alt avskyelig som den urettferdige gjør, skulle han da få leve? Alle de rettferdige gjerninger han har gjort, skal være glemte. For sin troløshet og for sin synd skal han dø.

²⁵ Nå vil dere kanskje si: «Herren går ikke fram på rett vis.» Hør da, Israels hus! Er det jeg som ikke går fram på rett vis? Er det ikke dere som gjør urett?

²⁶ Når en rettferdig vender seg bort fra sin rette ferd og gjør urett, skal han dø på grunn av dette. For sin egen urett skal han dø.

²⁷ Men når en urettferdig vender om fra sin urettferdighet og gjør det som er rett og rettferdig, da skal han berge livet.

²⁸ Fordi han så og vendte om fra alle syndene han hadde gjort, skal han leve og ikke dø.

²⁹ Israelittene vil kanskje si: «Herren går ikke fram på rett vis.» Men er det jeg som ikke går fram på rett vis? Er det ikke dere som gjør urett?

³⁰ Derfor, israelitter, skal jeg dømme hver enkelt av dere etter det han har gjort, sier Herren Gud. Vend om, vend om fra alle syndene, så ingen skyld skal felle dere!

³¹ Kast fra dere alle syndene dere gjør, og skaff dere et nytt hjerte og en ny ånd! Hvorfor vil dere dø, israelitter?

³² Jeg krever ikke at noen skal dø, sier Herren Gud. Vend om, så skal dere leve!

Esekiel 19

Likklage over de siste kongene

¹ Du skal stemme i en likklage over fyrstene i Israel

² og si: Hva var din mor? En løvinne blant løver. Hun lå blant ungløver, hun fostret ungene sine.

³ Hun alte opp en av ungene, en ungløve ble den. Den lærte å rive i stykker bytte, den åt opp mennesker.

- ⁴ Folkeslag fikk høre om den, og den ble fanget i deres fallgrav. Med nesekroker førte de den til Egypt.
- ⁵ Hun så at hun ventet forgjeves, håpet var ute. Da tok hun en annen unge og gjorde den til ungløve.
- ⁶ Den gikk blant løver, den ble til en ungløve. Den lærte å rive i stykker bytte, den åt opp mennesker.
- ⁷ Den ødela borgene og la byene i ruiner. Landet og alt som fantes der, stivnet av skrekk når den brølte.
- ⁸ Folk fra landene omkring satte da ut sine garn. De spredte dem ut over den, den ble fanget i fallgraven deres.
- ⁹ Med nesekroker fikk de den i bur og førte den til kongen i Babel. Der satte de den i en festning, så brølene ikke skulle høres mer over fjellene i Israel.
- ¹⁰ Din mor var som en vinstokk i hagen din, plantet ved vann. Den var rik på frukt og fikk mange greiner, for den fikk godt med vann.
- ¹¹ Greinene ble så sterke at de kunne brukes til herskerstaver. Høyt vokste den, opp blant skyene, lett synlig fordi den var så høy og hadde så mange greiner.
- ¹² Men den ble revet opp i harme og kastet til jorden. Østavinden tørket ut frukten. De sterke greinene ble revet av og visnet, ild fortærte dem.
- ¹³ Nå er den plantet i ørkenen, i det tørre, tørstende landet.
- ¹⁴ Ild gikk ut fra en grein og fortærte kvistene og frukten. Det finnes ikke lenger en sterk grein som kan være herskerstav. Dette er en likklage, og likklage er det blitt.

Esekiel 20

Guds løfter og Israels ulydighet

- ¹ Det var i det sjuende året, på den tiende dagen i den femte måneden. Noen av Israels eldste kom for å søke råd hos Herren, og de satte seg framfor meg.
- ² Da kom Herrens ord til meg:

³Menneske, tal til Israels eldste og si til dem: Så sier Herren Gud: Kommer dere hit for å søke råd hos meg? Så sant jeg lever, sier Herren Gud, jeg lar ikke dere spørre meg om råd.

⁴ Vil du dømme dem, menneske, vil du dømme? Så gjør dem kjent med alt det avskyelige hos fedrene deres.

⁵ Si til dem: Så sier Herren Gud: Den gangen jeg utvalgte Israel, løftet jeg hånden til ed for Jakobs hus. Jeg ga meg til kjenne for dem i Egypt, jeg løftet min hånd og sa: «Jeg er Herren deres Gud.»

⁶ Den dagen løftet jeg hånden på at jeg ville føre dem ut av Egypt, til et land som jeg hadde utsett for dem, et land som flyter av melk og honning, det herligste av alle land.

⁷ Jeg sa til dem: «Enhver må kaste vekk alt det motbydelige som øynene henger ved. Ikke gjør dere urene med avgudene i Egypt! Jeg er Herren deres Gud.»

⁸ Men de var trassige og nektet å høre på meg. Ingen kastet vekk det motbydelige som øynene hang ved, og de vendte seg ikke bort fra avgudene i Egypt. Da sa jeg at jeg ville øse ut min harme og bruke opp all min vrede på dem der i Egypt.

⁹ Jeg gjorde det for mitt navns skyld, for at det ikke skulle vanhelliges for øynene på folkeslagene som de levde blant, de som jeg hadde gitt meg til kjenne for ved å føre dem ut av Egypt.

¹⁰ Så førte jeg dem ut av Egypt og ut i ørkenen.

¹¹ Jeg ga dem mine forskrifter og gjorde mine lover kjent for dem. Det mennesket som holder dem, skal leve ved dem.

¹² Også mine sabbater ga jeg dem. De skulle være tegn mellom meg og dem. Slik skulle de vite at jeg er Herren, som helliger dem.

¹³ Men Israels hus trosset meg i ørkenen. De fulgte ikke forskriftene mine og foraktet lovene mine – enda det mennesket som holder dem, skal leve ved dem.

Og sabbatene vanhelliget de grovt. Da sa jeg at jeg ville øse ut min harme over dem i ørkenen og gjøre ende på dem.

14 Jeg gjorde det for mitt navns skyld, så det ikke skulle vanhelliges for øynene på de folkeslagene som så at jeg førte israelittene ut.

15 Da løftet jeg hånden der i ørkenen og sverget at jeg ikke ville føre dem inn i landet jeg hadde gitt dem, det som flyter av melk og honning, det herligste av alle land.

16 For de foraktet mine lover og fulgte ikke mine forskrifter. Mine sabbater vanhelliget de, for hjertet fulgte etter avgudene deres.

17 Men jeg viste medfølelse og utryddet dem ikke. Jeg gjorde ikke ende på dem i ørkenen.

18 Jeg sa til barna deres i ørkenen: «Følg ikke forskriftene fra fedrene deres, hold ikke lovene deres og gjør dere ikke urene med avgudene deres!

19 Jeg er Herren deres Gud. Følg mine forskrifter, ta vare på mine lover og lev etter dem!

20 Hold mine sabbater hellige! De skal være et tegn mellom meg og dere, så dere kan vite at jeg er Herrenderes Gud.»

21 Men barna trosset meg. De fulgte ikke mine forskrifter. De tok ikke vare på mine lover og levde ikke etter dem, enda det mennesket som holder dem, skal leve ved dem. Mine sabbater vanhelliget de. Da sa jeg at jeg ville øse ut min harme over dem og bruke opp min vrede på dem i ørkenen.

22 Men jeg holdt min hånd tilbake. Jeg gjorde det for mitt navns skyld, så det ikke skulle bli vanhelliget blant de folkeslagene som så at jeg førte israelittene ut.

23 Så løftet jeg hånden der i ørkenen på at jeg ville spre dem blant folkeslagene og strø dem ut i landene.

24 For de holdt ikke lovene mine, forskriftene mine foraktet de, og sabbatene mine vanhelliget de. Øynene deres hang ved fedrenes avguder.

²⁵Derfor ga jeg dem forskrifter som ikke var gode, og lover som de ikke kunne leve ved.

²⁶ Jeg gjorde dem urene ved offergavene deres når de bar fram det som kom først ut av mors liv. Det gjorde jeg for å slå dem med skrekk, så de kunne kjenne at jeg er Herren.

²⁷Derfor, menneske, skal du tale til Israels hus og si til dem: Så sier Herren Gud: Enda en gang hånte fedrene deres meg, troløse som de var.

²⁸ Jeg førte dem inn i landet som jeg med løftet hånd hadde lovet å gi dem. Men så snart de fikk se en høy haug eller et løvrikt tre, ofret de sine slaktoffer der og bar fram sine offergaver som gjorde meg rasende. Dit kom de med velluktende offer, og der øste de ut sine drikkoffer.

²⁹Da spurte jeg dem: «Hva er det med den offerhaugen dere går til?» – Det heter offerhaug den dag i dag.

³⁰Derfor skal du si til Israels hus: Så sier Herren Gud: Vil dere gjøre dere urene på samme måte som fedrene deres og løpe etter de motbydelige gudene deres med hor i blikket?

³¹ Når dere kommer med gaver og lar barna deres gå gjennom ilden, blir dere ennå i dag urene ved alle avgudene. Og så skulle jeg la dere spørre meg om råd, israelitter? Så sant jeg lever, sier Herren Gud, jeg lar ikke dere spørre meg om råd.

Herren skal dømme og rense Israel

³²Det som kommer opp i deres sinn, skal aldri skje! Dere sier: «Vi vil være som andre folkeslag, som slektene i landene, og dyrke stukk og stein.»

³³Nei! Så sant jeg lever, sier Herren Gud: Jeg skal herske over dere med sterk hånd og utstrakt arm og øse ut min harme.

³⁴Jeg skal føre dere ut fra folkene og samle dere fra landene hvor dere er spredt, med sterk hånd og utstrakt arm og øse ut min harme.

³⁵ Så fører jeg dere til folkenes ørken, og der skal jeg felle dom over dere, ansikt til ansikt.

36 Slik som jeg felte dom over fedrene deres i Egypts ørken, skal jeg felle dom over dere, sier Herren Gud.

37 Jeg lar dere gå under herskerstaven og leder dere inn i smeltingen.

38 Jeg skiller ut fra dere dem som er trassige og gjør opprør mot meg. Jeg fører dem bort fra landet hvor de holder til som fremmede, men til Israels land skal de ikke få komme. Da skal dere kjenne at jeg er Herren.

39 Dere israelitter, så sier Herren Gud: Hver og en kan bare gå og dyrke sine avguder! Men siden skal dere virkelig høre på meg og aldri mer vanhellige mitt hellige navn med offergavene og avgudene deres.

40 For på mitt hellige fjell, på Israels høyeste fjell, skal hele Israels hus tjene meg, alle som er i landet, sier Herren Gud. Der skal jeg vise dem godvilje, og der skal jeg spørre etter offergavene og førstegrøden som dere bærer fram, alle de hellige gavene deres.

41 For den gode offerduftens skyld vil jeg vise godvilje mot dere når jeg fører dere ut fra folkene og samler dere fra landene hvor dere nå er spredt. Gjennom dere viser jeg meg hellig for øynene på folkeslagene.

42 Dere skal kjenne at jeg er Herren når jeg fører dere til Israels land, landet som jeg med løftet hånd lovet å gi fedrene deres.

43 Der skal dere huske hvordan dere gikk fram og alt dere gjorde og ble urene ved. Dere skal avsky dere selv fordi dere gjorde så mye ondt.

44 Dere skal kjenne at jeg er Herren når jeg handler slik med dere for mitt navns skyld, Israels hus, og ikke gjengjelder deres onde ferd og ødeleggende gjerninger, sier Herren Gud.

Esekiel 21

Skogen skal brenne

1 Herrens ord kom til meg:

2 Menneske, vend deg i retning Teman, spå mot sør og tal profetord mot skoglandet i Negev!

³ Si til Negev-skogen: Hør Herrens ord! Så sier Herren Gud: Jeg setter fyr på deg, og ilden skal svi av hvert tre i deg, både friske og tørre. Flammene skal ikke slukne, men svi hvert ansikt fra sør til nord.

⁴ Alle mennesker skal se at jeg, Herren, har tent ilden, og den skal ikke slukne.

⁵ Da sa jeg: Å, min Herre og Gud! De sier om meg: «Nå taler han i lignelser igjen!»

Sverd skal drepe

⁶ Herrens ord kom til meg:

⁷ Menneske, vend deg mot Jerusalem, spå mot helligdommene og tal profetord mot Israels land.

⁸ Si til Israels land: Så sier Herren: Se, jeg kommer over deg. Jeg drar sverdet fra sliren og utrydder både rettferdige og urettferdige hos deg.

⁹ Fordi jeg vil utrydde så vel rettferdige som urettferdige hos deg, skal sverdet mitt fare ut av sliren mot alle mennesker, fra sør til nord.

¹⁰ Alle mennesker skal kjenne at jeg, Herren, har dratt sverdet fra sliren, og det skal ikke komme tilbake dit.

¹¹ Men du, menneske, skal stønne som om hoftene knuses. Med bitter smerte skal du stønne rett for øynene på dem.

¹² Og når de sier til deg: Hvorfor stønner du, skal du svare: På grunn av en melding som kommer. Da skal hvert hjerte smelte bort, alle hender bli slappe, hver ånd bli motløs og alle knær bli som vann. Se, det kommer, det skal skje! sier Herren Gud.

¹³ Herrens ord kom til meg:

¹⁴ Menneske, tal profetord og si: Så sier Herren: Sverd, sverd, kvasset og slipt,

¹⁵ kvasset for å slakte, slipt for å blinke som lyn. – Eller skal vi glede oss? Min sønns herskerstav forakter du, hvert tre. –

¹⁶ Sverdet ble gitt til sliping og lagt i hånden. Det ble kvasset og slipt og gitt til den som skal drepe.

¹⁷ Skrik og hyl, du menneske! For sverdet rammer mitt folk og alle Israels fyrster. De er overgitt til sverdet sammen med mitt folk. Derfor skal du slå deg på låret.

¹⁸For dette er prøven. Hva om du også har foraktet herskerstaven? Det skal ikke skje, sier Herren Gud.

¹⁹Du menneske, tal profetord og slå hendene sammen! To og tre ganger skal sverdet ramme. Det er et sverd som dreper mange, et veldig drapssverd som trenger dypt inn,

²⁰så hjertet skal skjelve og mange skal snuble. Jeg setter et slaktesverd ved alle deres porter. Ve! Det er laget for å lyne, slipt for å slakte.

²¹Bit kvast til høyre og hugg til venstre, hvor du så blir vendt!

²² Da skal også jeg slå hendene sammen og bruke opp min harme. Jeg, Herren, har talt.

²³Herrens ord kom til meg:

²⁴Du menneske, merk av to veier som sverdet til Babel-kongen kan følge. Begge veiene skal gå ut fra samme land. Og der veiene tar av til byer, skal du sette opp merker

²⁵ ved veikryssene, så sverdet kan fare til Rabba i ammonittenes land og til Juda, som har Jerusalem til festningsby.

²⁶ Ved veiskillet der de to veiene begynner, har Babel-kongen stilt seg opp for å ta varsler. Han kaster lodd med piler, søker råd hos terafer og gransker leveren av offerdyr.

²⁷I sin høyre hånd har han varselet for Jerusalem. Der skal han stille opp rambukker, åpne munnen til kampskrik og heve stemmen til krigsrop. Han skal stille opp rambukker mot portene, kaste opp en voll og bygge skanser.

²⁸ I folks øyne er dette et tomt varsel, enda de har fått det stadfestet ved ed. Dette minner dem om skylden som leder til fangenskap.

²⁹Derfor, så sier Herren Gud: Dere minner dere selv om skylden dere har, når lovbruddene deres blir åpenbare så synden viser seg i alt dere gjør. Fordi dere er minnet om det, skal dere tas til fange.

³⁰Og du, din ugudelige forbryter, Israels fyrste! Dagen er kommet, tiden for din endelige straff.

³¹Så sier Herren Gud: Bort med turbanen, av med kronen, ikke noe skal bli som det var! Gjør det lave høyt og det høye lavt!

³²Ruin, ruin, ruin gjør jeg det til. Heller ikke dette skjer før han kommer, han som jeg har overlatt dommen til.

³³Du menneske, tal profetord og si: Så sier Herren Gud om ammonittene og deres spott: Sverd! Sverd! Trukket for å slakte, slipt for å sluke og lyne.

³⁴Mens du får tomme syner og varslersom er løgn, skal det rettes mot halsen på ugudelige forbrytere. Dagen er kommet, tiden for deres endelige straff.

³⁵Stikk sverdet i sliren! På stedet der du ble skapt, i landet som du stammer fra, vil jeg dømme deg.

³⁶Jeg øser ut min harme over deg og blåser min vredes ild mot deg. Jeg overgir deg til illsinnte mennesker, til mestre i ødeleggelse.

³⁷Du skal bli til føde for ilden, ditt blod skal flyte i landet, og ingen skal minnes deg mer. For jeg, Herren, har talt.

Esekiel 22

Dom over blodbyen

¹Herrens ord kom til meg:

²Du menneske, vil du dømme? Vil du dømme blodbyen og la den få vite om alt det avskyelige der?

³Du skal si: Så sier Herren Gud: Byen som lar blodet flyte i gatene, dens tid kommer. Den har laget seg avgudsbilder og er blitt uren.

⁴ Med blodet du lar flyte, fører du skyld over deg, og ved avgudsbildene du lager, blir du uren. Du nærmer deg dine dagers ende, du kommer til dine års slutt. Derfor gjør jeg deg til spott for folkeslagene, til hån for alle landene.

⁵Både nær ved og langt borte skal folk håne deg, du som har skitnet til navnet ditt og er full av forvirring.

⁶Se, Israels fyrster, hver med sin makt, er hos deg for å utøse blod.

⁷ Hos deg forakter de far og mor, undertrykker innflyttere og er harde mot farløse og enker.

⁸ Mine helligdommer forakter du, og mine sabbater vanhelliger du.

⁹ Hos deg baktaler de og utøser blod. De spiser offerkjøtt på haugene og opptrer løsaktig.

¹⁰ De avdekker sin fars nakenhet og krenker kvinner som er urene med menstruasjon.

¹¹ En mann gjør avskyelige ting med sin nestes kone, en annen driver hor med sin svigerdatter, og en tredje krenker sin søster, datter av hans egen far.

¹² Hos deg tar de penger for å utøse blod. Du krever renter og avgift, du utnytter din neste gjennom utpressing. Men meg har du glemt, sier Herren Gud.

¹³Se, jeg slår hendene sammen fordi du har skaffet deg urett vinning og latt blod flyte.

¹⁴Holder hjertet ditt fortsatt stand, er hendene dine fortsatt sterke på den tiden da jeg griper inn mot deg? Jeg, Herren, har talt, og jeg setter det i verk.

¹⁵Jeg sprer deg blant folkeslagene og strør deg ut i landene. Jeg befri deg helt fra din urenhet.

¹⁶Du skal bli vanæret rett for øynene på folkeslagene. Og da skal du kjenne at jeg er Herren.

Israel i smelteovnen

¹⁷Herrens ord kom til meg:

¹⁸ Menneske, for meg er Israels hus blitt til slagg. Alle er som kobber, tinn, jern og bly i en smelteovn. Som urenset sølv er de.

¹⁹ Derfor, så sier Herren Gud: Se, fordi dere alle er blitt til slagg, samler jeg dere i Jerusalem.

²⁰ Slik man samler sølv, kobber, jern, bly og tinn i en smelteovn og så puster på ilden for å smelte det, skal jeg i min vrede og harme samle dere, legge dere i ovnen og smelte dere.

²¹ Når jeg samler dere og puster på dere med min vredes ild, skal dere smelte i den.

²² Som sølvet smeltes i ovnen, slik skal dere også smeltes i den. Da skal dere kjenne at jeg er Herren, og at det er jeg som øser ut min harme over dere.

Alle i landet gjorde urett

²³ Herrens ord kom til meg:

²⁴ Menneske, si til henne: Du er et land som ikke er renset. Du får ikke regn på vredens dag.

²⁵ Dine fyrster ligner brølende løver som river i stykker bytte. De eter mennesker, tar rikdom og kostbare ting og gjør mange til enker der.

²⁶ Prestene gjør vold på min lov og vanhelliger mine helligdommer. De gjør ikke forskjell på innvidd og uinnvidd. De lærer ikke folk å skille mellom urent og rent. De lukker øynene for mine sabbater. Slik vanæres jeg blant dem.

²⁷ Lederne i landet ligner ulver som river i stykker bytte. De utøser blod og lar liv gå tapt for å skaffe seg urett vinning.

²⁸ Profetene stryker kalk på veggene for dem. De har tomme syner og spør løgn når de sier: «Så sier Herren Gud», enda Herren ikke har talt.

²⁹ Folket i landet øver vold, ran og rov. De er harde mot hjelpeløse og fattige og undertrykker innflytterne uten rett.

³⁰ Jeg har lett blant dem etter en mann som kan bygge opp igjen muren og stille seg i murrevnene for landet så det ikke blir ødelagt. Men jeg har ikke funnet noen.

³¹Så øser jeg ut mitt sinne over dem, med min vredes ild gjør jeg ende på dem. Jeg lar deres gjerninger komme over deres eget hode, sier Herren Gud.

Esekiel 23

De to søstrene

¹Herrens ord kom til meg:

²Menneske, det var to kvinner, døtre av en og samme mor.

³ De horet i Egypt, i sin ungdom drev de hor. Der klemte de på brystene deres, der tok de på de jomfruelige brystene.

⁴Den eldste het Ohola, og søsteren het Oholiba. De ble mine, og de fødte sønner og døtre. – Navnet Ohola står for Samaria og Oholiba for Jerusalem.

⁵ Ohola drev hor enda hun var min. Hun lengtet etter sine elskere, assyrerne, og de kom til henne.

⁶De var kledd i purpur, stattholdere og stormenn, staute unge menn alle sammen, ryttere høyt til hest.

⁷Hun henga seg til dem i hor, de var alle blant assyrernes fremste menn. Slik gjorde hun seg uren med alle hun lengtet etter, med alle avgudene deres.

⁸Hun holdt ikke opp med horelivet fra tiden i Egypt. Der lå de med henne da hun var ung, tok på de jomfruelige brystene og tømte sitt hor ut over henne.

⁹ Derfor ga jeg henne over til elskerne, assyrerne, som hun lengtet etter.

¹⁰ De kledde henne naken, tok sønnene og døtrene hennes og drepte henne med sverd. Hun fikk dårlig rykte på seg blant kvinner, dom ble felt over henne.

¹¹ Dette så hennes søster Oholiba. Likevel var hun verre med sin lengsel og sitt horeliv enn søsteren.

¹²Hun lengtet etter assyrerne, stattholdere og stormenn som kom til henne i prektige klær, ryttere høyt til hest, staute unge menn alle sammen.

¹³Jeg så at hun ble uren, begge gikk de samme vei.

¹⁴ Men hun fortsatte med horelivet sitt. Hun fikk se bilder av kaldeere, risset inn på veggen med rødt.

¹⁵De hadde belte om livet og flagrende turbaner. Alle så ut som dyktige krigere. Slik var bildet av Babels menn, de som har Kaldea til hjemland.

¹⁶Ved synet av mennene ble hennes lengsel vakt, og hun sendte bud etter dem i Kaldea.

¹⁷Babels menn kom til henne på elskovsleiet og gjorde henne uren med horeriet sitt. Men da hun var blitt uren, brøt hun med dem.

¹⁸Siden hun drev hor så åpenlyst og kledde seg naken, brøt jeg med henne, slik jeg før hadde brutt med hennes søster.

¹⁹Men fordi hun husket sin ungdoms dager, da hun drev hor i Egypt, horet hun mer og mer.

²⁰Hun lengtet etter beilerne sine, med lem som esler og sprut som hester.

²¹Du tenkte med lengsel på din skamløse ungdom, på det egypterne gjorde med brystene dine, de unge brystene.

²² Derfor, Oholiba, så sier Herren Gud: Nå egger jeg elskerne dine mot deg, dem som du brøt med. Jeg sender dem mot deg fra alle kanter:

²³ Babels menn, alle kaldeerne, mennene fra Pekod, Sjoa og Koa, og alle assyrerne sammen med dem, staute unge karer, stattholdere og stormenn alle sammen, dyktige krigere og utvalgte menn, alle høyt til hest.

²⁴ De kommer mot deg fra nord med rullende vogner og en hær av folk. Langskjold og rundskjold og hjelmer stiller de opp mot deg fra alle kanter. Jeg gir dommen over til dem, og de skal dømme deg etter sine lover.

²⁵Men deg gir jeg min sjalusi, så de går løs på deg i harme. Nesen og ørene skjærer de av deg, og det som er igjen til slutt, faller for sverd. Dine sønner og døtre tar de, og det som er igjen til slutt, fortæres av ilden.

²⁶De river klærne av deg og tar smykkene dine.

²⁷Slik gjør jeg slutt på det skamløse horelivet som du la deg til i Egypt. Du skal ikke kikke etter elskerne dine og ikke tenke på egypterne mer.

²⁸For så sier Herren Gud: Se, jeg gir deg over i hendene på dem du hater, dem du brøt med.

²⁹ De skal vise sitt hat mot deg og ta fra deg alt du har strevd for. De lar deg ligge naken og avkledd så din nakenhet og ditt hor blir synlig, ditt skamløse horeliv.

³⁰Dette skal de gjøre mot deg fordi du drev hor og la deg etter andre folkeslag og gjorde deg uren med avgudene deres.

³¹På din søsters vei gikk du, og hennes beger gir jeg i din hånd.

³²Så sier Herren Gud: Din søsters beger skal du drikke, det er både dypt og vidt. Da blir du til latter og spott, for begeret rommer mye.

³³ Du blir drukken og full av sorg. Et beger med redsel og ruin er begeret til din søster Samaria.

³⁴Du må drikke det ut til siste dråpe og knuse det til skår, og brystene dine skal du kutte opp. For jeg har talt, sier Herren Gud.

³⁵Derfor sier Herren Gud: Fordi du glemte meg og vendte meg ryggen, må du også bære følgene av ditt skamløse horeliv.

³⁶Herren sa til meg: Menneske, vil du dømme Ohola og Oholiba? Da skal du fortelle dem om alt det avskyelige de har gjort.

³⁷ De brøt ekteskapet og har blod på hendene. De brøt ekteskapet ved å dyrke avgudene sine, og barna som de hadde født meg, ga de til føde for dem.

³⁸ Ja, enda mer har de gjort mot meg: De gjorde min helligdom uren og vanhelliget mine sabbater.

³⁹Når de hadde slaktet barna sine for avgudene, kom de samme dag inn i helligdommen min og vanhelliget den. Se, dette gjorde de i mitt hus!

⁴⁰De sendte til og med bud etter menn i fjerne land. Det ble sendt en budbærer til dem, og se, da kom de, disse som du hadde du vasket deg for, sminket øynene og pyntet deg for med smykker.

⁴¹Du satte deg på en prektig seng. Et bord sto dekket foran den, og der satte du fram min røkelse og min olje.

⁴²Der inne hørtes lyden av en sorgløs og støyende flokk. Og i tillegg til alle disse menneskene kom drikkebrødre som var hentet fra ørkenen. De kom med armbånd til kvinnene og prektige diadem til å ha på hodet.

⁴³Da sa jeg: «Hun er utslitt av ekteskapsbrudd. Men nå holder de sannelig horelag, ja, hun også!»

⁴⁴De gikk inn til henne. Slik man går inn til en prostituert kvinne, slik gikk de til Ohola og Oholiba, de skamløse kvinnene.

⁴⁵ Men rettferdige menn skal dømme dem for brudd på loven om ekteskapet og loven mot å utøse blod. For de har brutt ekteskapet, og de har blod på hendene.

⁴⁶For så sier Herren Gud: Jeg samler en menneskemengde mot dem og gir dem over til angst og plyndring.

⁴⁷Mengden skal steine dem og skamhugge dem med sverd. Sønnene og døtrene deres skal de drepe, og husene skal de brenne.

⁴⁸Jeg gjør slutt på skamløsheten i landet. Alle kvinner skal ta lærdom av det, de skal ikke lenger leve skamløst som dere.

⁴⁹Jeg gir dere igjen for skamløsheten, dere må selv bære straffen for den syndige avgudsdyrkelsen. Da skal dere kjenne at jeg er HerrenGud.

Esekiel 24

Ve den blodige byen

- ¹ Herrens ord kom til meg i det niende året, på den tiende dagen i den tiende måneden:
- ² Menneske, skriv opp navnet på denne dagen, nettopp denne dagen! For Babels konge har rykket fram mot Jerusalem på nettopp denne dagen.
- ³ Fortell en lignelse til dette trassige folket. Si til dem: Så sier Herren Gud: Sett gryta over! Sett den over og hell i vann!
- ⁴ Legg kjøttstykker oppi, bare gode stykker av lår og bog, fyll gryta med de beste knokene!
- ⁵ Ta det beste av småfeet! Legg ved under gryta. La den koke opp, og la knokene stå og koke.
- ⁶ Derfor, så sier Herren Gud: Ve den blodige byen, gryta som har skjolder, og som skjoldene ikke går av. Tøm den, stykke for stykke. Det er ikke kastet lodd om den.
- ⁷ For det fløt blod der i byen. De lot det renne på nakne berget og slo det ikke ut på bakken så jorden kunne dekke det.
- ⁸ For å gi harmen fritt løp, for å få hevn, lot jeg blodet renne på nakne berget så det ikke skulle dekkes til.
- ⁹ Derfor, så sier Herren Gud: Ve den blodige byen! Også jeg gjør bålet stort.
- ¹⁰ Legg på mye ved, tenn opp ild! Kok kjøttet tørt, kok kraften inn, la knokene blir brent.
- ¹¹ La gryta stå tom på glørne til den blir så varm at kobberet gløder. Så skal urenheten smeltes ut av den og skjoldene bli borte.
- ¹² Skjolder gir strev. Men skjoldene går ikke av, i ilden med dem!
- ¹³ Du er uren og skamløs. Jeg rensset deg, og enda ble du ikke ren. Nå vil jeg ikke rense deg mer før jeg har brukt opp min harme på deg.
- ¹⁴ Jeg, Herren, har talt. Det kommer, jeg setter det i verk, jeg lar ikke være. Jeg viser ikke medfølelse og angreer ikke. Etter din ferd og dine gjerninger skal du dømmes, sier Herren Gud.

Profetens sorg

¹⁵Herrens ord kom til meg:

¹⁶Menneske, se, med ett slag tar jeg fra deg det som gir øynene glede. Men sørg ikke, gråt ikke og fell ingen tårer!

¹⁷ Du skal sukke i stillhet, men du skal ikke holde sørgehøytid over de døde. Bind turbanen på deg og ta sandaler på føttene! Skjul ikke skjegget, og spis ikke brødet folk kommer med!

¹⁸Jeg talte til folket om morgenen, og om kvelden døde min kone. Neste morgen gjorde jeg som jeg var blitt pålagt.

¹⁹Da sa folket til meg: «Vil du ikke fortelle oss hva dette har med oss å gjøre? Hvorfor gjør du det?»

²⁰Jeg svarte: Herrens ord kom til meg:

²¹Si til Israels hus: Så sier Herren Gud: Se, jeg vil vanhellige min helligdom, deres stolte vern, det som gir øynene glede og som sjelen lengter etter. Sønnene og døtrene som dere forlot, skal falle for sverd.

²²Da skal dere gjøre som jeg har gjort: Skjul ikke skjegget, spis ikke brødet folk kommer med!

²³Bind turbanen om hodet, ta sandaler på føttene! Sørg ikke, gråt ikke! Dere skal visne bort i syndene deres og stønne til hverandre.

²⁴Esekiel skal være et varsel for dere. Alt han har gjort, skal dere også gjøre. Når dette skjer, skal dere kjenne at jeg er Herren Gud.

²⁵Og du, menneske, den dagen jeg tar fra dem deres vern, deres herlige fryd, det som gir øynene glede og som sjelen bærer på, sønnene og døtrene deres,

²⁶ den dagen skal den som slipper unna, komme til deg og la deg få høre om det.

²⁷ Den dagen skal munnen din åpnes foran den som slapp unna. Du skal snakke og ikke lenger være taus. Du skal være et varsel for dem, og de skal kjenne at jeg er Herren.

Esekiel 25

Domsord mot nabofolk

¹Herrens ord kom til meg:

²Menneske, vend deg mot ammonittene og tal profetord mot dem.

³Si til ammonittene: Hør ordet fra Herren Gud: Så sier Herren Gud: Du sa ha-ha! om min helligdom da den ble vanhelliget, om Israels land da det ble lagt øde, om Judas hus da de gikk i eksil.

⁴Se, derfor vil jeg la folkene fra øst ta deg i eie. De skal slå leir og sette opp boliger hos deg. De skal spise din frukt og drikke din melk.

⁵Rabba gjør jeg til beitemark for kameler, Ammon til hvileplass for småfe. Da skal dere kjenne at jeg er Herren.

⁶For så sier Herren Gud: Du klappet i hendene, du trampet med føttene, du frydet deg over Israels land i forakt.

⁷Se, derfor løfter jeg hånden mot deg og gir deg til bytte for andre folkeslag. Jeg utrydder deg fra folkene, jeg utsletter deg fra landene, jeg ødelegger deg. Og du skal kjenne at jeg er Herren.

⁸Så sier Herren Gud: Moab og Se'ir har sagt: «Judas hus er som alle andre folkeslag.»

⁹Se, derfor åpner jeg Moabs høydedrag ved byene, fra byene til grensen, Bet-Jesjimot, Baal-Meon og Kirjatajim, landets pryde.

¹⁰Jeg lar folkene fra øst ta landet i eie slik jeg gjorde med ammonittene. Ammonittene skal ikke bli husket blant folkeslagene.

¹¹Mot Moab setter jeg dommen i verk, de skal kjenne at jeg er Herren.

¹²Så sier Herren Gud: Edom har hevnet seg på Judas hus og ført stor skyld over seg med sin hevn.

¹³Derfor sier Herren Gud: Jeg løfter hånden mot Edom og utrydder mennesker og dyr. Jeg legger landet øde. Fra Teman til Dedan skal de falle for sverd.

¹⁴Jeg hevner meg på Edom ved mitt folk Israel, de skal gjøre med Edom etter min vrede og harme. Edom skal få kjenne min hevn, sier Herren Gud.

¹⁵Så sier Herren Gud: Filisterne tok hevn, de hevnet seg med forakt og herjet for gammelt fiendskaps skyld.

¹⁶Derfor sier Herren Gud: Se, jeg løfter hånden mot filisterne, jeg utrydder kreterne og utsletter resten av kystens folk.

¹⁷Jeg tar en hard hevn over dem med flammende straff. De skal kjenne at jeg er Herren når jeg hevner meg på dem.

Esekiel 26

Tyros skal gå til grunne

¹Det var i det ellefte året, på den første dagen i måneden. Herrens ord kom til meg:

²Menneske, Tyros har sagt om Jerusalem: «Ha-ha! Knust er hun som var en port for folkene, nå er hun vendt mot meg. Jeg gjør meg rik, hun er lagt øde.»

³Derfor sier Herren Gud: Jeg kommer over deg, Tyros. Jeg lar mange folkeslag slå inn over deg, slik havet lar bølgene slå.

⁴De skal bryte ned murene omkring Tyros og legge tårnene i grus. Jeg vil feie jorden vekk og gjøre henne til nakent berg.

⁵En tørkeplass for fiskegarn skal hun bli, midt i havet, for jeg har talt, sier Herren Gud. Hun skal bli et bytte for folkeslagene.

⁶Døtrene ute på marken skal drepes med sverd. De skal kjenne at jeg er Herren.

⁷For så sier Herren Gud: Se, fra nord sender jeg Nebukadnesar mot Tyros, Babels konge, kongers konge, med hester, vogner og ryttere, en hær av folk.

⁸Døtrene dine ute på marken skal han drepe med sverd. Han skal bygge skanser, kaste opp en voll og reise en mur av skjold mot deg.

⁹Så støter han rambukken mot murene dine, med våpen bryter han tårnene ned.

10Han har så mange hester at støvet fra dem dekker deg. Ved larmen fra ryttere, hjul og vogner rister murene dine når han drar inn gjennom portene slik de rykker inn i en erobret by.

11Med hovene av sine hester trækker han alle gater i stykker. Han dreper ditt folk med sverd, kraftige søyler styrter til jorden.

12De røver din rikdom og tar varene som krigsbytte. De bryter murene ned og river kostbare hus. Stein, tre og jord kaster de på sjøen.

13 Jeg gjør ende på lyden av sangene dine, klangen av lyrer skal ikke høres.

14Jeg gjør deg til nakent berg. En tørkeplass for fiskegarn skal du bli. Du skal ikke bygges opp igjen, for jeg, Herren, har talt, sier Herren Gud.

15Så sier Herren Gud til Tyros: Sannelig, kystene skal skjelve av drønnet når du faller, når de sårede stønner, når slaktingen setter i gang hos deg.

16 Da skal alle fyrstene ved havet stige ned fra tronen, legge kappen bort og ta av seg de fargerike klærne. De kler seg i redsel og setter seg på jorden. De skjelver stadig, slått av skrekk på grunn av deg.

17 De stemmer i en likklage og sier om deg: Hvordan kunne du gå til grunne, du som fikk ditt folk fra havet, den lovpriste byen som var mektig på sjøen, byen og hennes innbyggere som spredte redsel over alle som bor der.

18Nå skjelver kystene, det er dagen for ditt fall, øyene i havet blir slått av skrekk over den enden du fikk.

19Så sier Herren Gud: Når jeg gjør deg til en herjet by, lik byer det ikke bor folk i, når jeg lar havdypet slå inn over deg og veldige vann dekker deg,

20da fører jeg deg ned til dem som har gått i graven, til fortidens folk. Jeg lar deg bo i landet der nede, det ligner ruiner fra gammel tid, blant dem som har gått i graven, så du ikke vender tilbake og får plass i de levendes land.

21 Jeg gjør deg til skremsel, du skal ikke være mer. De skal lete etter deg, men du skal aldri mer bli funnet, sier Herren Gud.

Esekiel 27

Likklage over Tyros

- 1** Herrens ord kom til meg:
- 2** Du menneske, stem i en likklage over Tyros!
- 3** Du skal si til Tyros, som ligger ved havets porter og handler med folk på mange kyster: Så sier Herren Gud: Tyros, du har sagt: «Jeg er fullkommen i min skjønnhet.»
- 4** Midt ute på havet går dine grenser. De som bygde deg, gjorde deg fullkommen i skjønnhet.
- 5** De bygde med planker av sypress fra Senir, en seder fra Libanon tok de for å lage mast til deg.
- 6** De laget årer av eik fra Basan, treverk innlagt med elfenben laget de av sypress fra kitteernes øyer.
- 7** Seilet var av fint og fargerikt lin fra Egypt. Det skulle være ditt merke. Solduken var blått og rødt purpur fra Elisja-kysten.
- 8** Folk fra Sidon og Arvad var dine roere. Dine klokeste, Tyros, var mannskap.
- 9** Gebals eldste og klokeste menn var dine skipstømrere. Alle skip og sjøfolk på havet kom til deg for å bytte varer.
- 10** Menn fra Persia, Lud og Put var krigere i hæren din. De hengte opp skjold og hjelmer hos deg, de kastet glans over deg.
- 11** Menn fra Arvad og din egen hær sto omkring på murene, gammadeere var i dine tårn. De hengte opp skjoldene sine omkring på murene og gjorde deg fullkommen i skjønnhet.
- 12** Tarsis drev handel med deg, for din rikdom var stor. De ga deg sølv og jern, tinn og bly tilbake.
- 13** Javan, Tubal og Mesjek handlet med deg, de ga slaver og bronsekar i bytte.
- 14** Fra Bet-Togarma ga de deg arbeidshester, ridehester og muldyr tilbake.
- 15** Dedans folk handlet med deg, mange øyer drev handel. De betalte tilbake med elfenben og ibenholt.

- ¹⁶Aram drev handel med deg fordi du hadde alle slags håndverk. Edelstener, rødt purpur og fargerike stoffer, fint lin, koraller og rubiner ga de deg tilbake.
- ¹⁷ Juda og Israels land handlet med deg. Hvete fra Minnit, hirse og honning, olje og balsam ga de i bytte.
- ¹⁸ Damaskus drev handel med deg. Du hadde alle slags håndverk, for din rikdom var stor. Vin fra Helbon, ull fra Sahar
- ¹⁹ og Dan og vin fra Usal ga de deg tilbake. Også smijern, kassia og kalmus fikk du i bytte.
- ²⁰ Dedan handlet med deg, fine hestedekken.
- ²¹ Arabia og alle Kedars fyrster drev handel, de handlet med lam, bukker og geiter.
- ²² Kjøpmenn fra Saba og Rama handlet med deg, den fineste balsam, verdifulle steiner og gull ga de deg tilbake.
- ²³ Harran, Kanne og Eden og kjøpmenn fra Saba, Assur og Kilmad handlet med deg,
- ²⁴ de handlet med deg på markedet ditt, praktfulle klær og kapper av purpur, fargerike stoffer, mønstrede tepper og snorer som var tvinnnet stramt.
- ²⁵ Tarsis-skip var dine handelskaravaner. Du var fylt av varer og tungt lastet midt ute på havet.
- ²⁶ Roerne brakte deg til mange farvann. Østavinden knuste deg midt ute på havet.
- ²⁷ Din rikdom, dine varer og alt du fikk i bytte, sjøfolk og mannskap, skipstømrere og byttehandlere, alle krigerne og hele din hær som er hos deg, synker midt ute på havet den dagen du går under.
- ²⁸ Når skriket fra mannskapet lyder, skjelver strendene.
- ²⁹ Da forlater alle sine skip, roere, sjøfolk og mannskap går i land.

³⁰ De lar klagen over deg lyde, de skriker bittert. De kaster støv på hodet, de velter seg i aske.

³¹ De raker seg skallet for din skyld, de kler seg i sekkestrie og gråter bittert over deg, en bitter klage.

³² De stemmer i en likklage, de synger ut sin klage over deg: Hvem var som Tyros der ute på havet?

³³ Med varene du førte inn fra alle hav, mettet du mange folk. Med din store rikdom og alt du byttet til deg, gjorde du konger på jorden rike.

³⁴ Nå er du knust av havet, du ligger i dypet. Alt du byttet til deg og hele hæren din har gått under.

³⁵ Alle som bor ved kysten, er rystet over deg, håret reiser seg på kongenes hoder, ansiktet er fordreid.

³⁶ Kjøpmenn blant folkene plystrer hånlig til deg. Et skremsel er du blitt, du er borte for alltid.

Esekiel 28

Dom over fyrsten av Tyros

¹ Herrens ord kom til meg:

² Menneske, si til fyrsten av Tyros: Så sier Herren Gud: Fordi ditt hjerte er hovmodig, har du sagt: «Jeg er en gud. Jeg sitter på gudetrone midt ute på havet.» Men du er et menneske og ikke en gud, du har gjort hjertet ditt lik et gudehjerte.

³ Se, du er visere enn Daniel, ingen hemmelighet er skjult for deg.

⁴ Med visdom og forstand har du skaffet deg makt, du har skaffet gull og sølv til skattkamrene dine.

⁵ Med stor visdom i handel har du økt din makt, men hjertet ble hovmodig av makten.

⁶ Derfor sier Herren Gud: Fordi du gjorde hjertet lik et gudehjerte,

⁷sender jeg mot deg fremmede, brutale folkeslag. De trekker sverd mot din vakre visdom og vanærer din prakt.

⁸ De styrter deg i avgrunnen, drept manns død skal du lide midt ute på havet.

⁹Vil du virkelig si «Jeg er gud» ansikt til ansikt med din morder? Men du er menneske og ikke gud i hendene på dine drapsmenn.

¹⁰Uomskåren manns død skal du lide i hendene på fremmede. For jeg har talt, sier Herren Gud.

Likklage over kongen av Tyros

¹¹Herrens ord kom til meg:

¹² Menneske, stem i en likklage over kongen av Tyros og si til ham: Så sier Herren Gud: Du var et bilde på det fullendte, fylt av visdom, fullkommen i skjønnhet.

¹³ I Eden, Guds hage, holdt du til. Du var dekket av alle slags dyre steiner: rubin, topas og diamant, krysolitt, onyks og jade, safir, turkis og smaragd. Forgylte kunstverk var dine trommer og fløyter, gjort i stand for deg den dagen du ble skapt.

¹⁴Du var en salvet kjerub, et vern. Jeg innsatte deg, du holdt til på Guds hellige fjell, blant glødende steiner vandret du.

¹⁵Du var hel i din ferd fra den dagen du ble skapt, til det ble funnet urett hos deg.

¹⁶Din store handel fylte deg med vold, og du tok til å synde. Da støtte jeg deg bort fra gudefjellet og gjorde ende på deg, du vokter og kjerub blant glødende steiner.

¹⁷ Ditt hjerte ble hovmodig fordi du var vakker, du ødela din visdom og din prakt. Da kastet jeg deg til jorden, jeg stilte deg fram for konger så de kunne se på deg.

¹⁸Med stor skyld og med urett i handel vanhelliget du dine helligdommer. Jeg sendte ild, og den fortærte deg. Jeg gjorde deg til aske på jorden rett for øynene på alle som så deg.

¹⁹ Alle som kjente deg blant folkene, gyser. Et skremsel er du blitt, du er borte for alltid.

Profetord om Sidon

²⁰Herrens ord kom til meg:

²¹Menneske, vend deg mot Sidon og tal profetord mot henne.

²²Du skal si: Så sier Herren Gud: Se, jeg kommer over deg, Sidon, og viser min herlighet midt i deg. De skal kjenne at jeg er Herren når jeg feller dom over byen og der viser at jeg er hellig.

²³Jeg sender pest, blod skal flyte i gatene. Der skal de drepes, falle for sverd som rettes mot byen fra alle kanter. Da skal de kjenne at jeg er Herren.

²⁴Til Israels hus skal det aldri mer komme torner som river og tistler som stikker, fra alle nabofolk som forakter dem. Da skal de kjenne at jeg er Herren Gud.

²⁵Så sier Herren Gud: Når jeg samler Israels hus fra alle folkene som de er spredt blant, da vil jeg gjennom dem vise meg hellig for øynene på folkeslagene. De skal få bo i landet sitt, det som jeg ga min tjener Jakob.

²⁶ Der skal de bo trygt, bygge hus og plante vinmarker. De skal bo trygt når jeg feller dom over alle nabofolk som forakter dem. Da skal de kjenne at jeg er Herren deres Gud.

Esekiel 29

Domsord mot Egypt

¹ I det tiende året, på den tolvte dagen i den tiende måneden kom Herrens ord til meg:

² Menneske, vend deg mot farao, kongen i Egypt! Tal profetord mot ham og hele Egypt,

³ tal og si: Så sier Herren Gud: Se, jeg kommer over deg, farao, konge i Egypt, store uhyre som ligger rolig i elvene, du som sier: «Nilen er min, jeg har laget den selv.»

⁴ Jeg setter kroker i kjevne på deg og kleber fisk fra elvene dine fast til skjellene dine. Jeg drar deg opp av elvene, og all fisk fra elvene kleber seg fast til skjellene dine.

⁵ Jeg slenger deg ut i ørkenen, deg og all fisken fra elvene. Du skal bli liggende på marken, og ingen skal samle eller sanke deg sammen. Jeg gir deg til føde for jordens ville dyr og for himmelens fugler.

⁶ Da skal alle som bor i Egypt, kjenne at jeg er Herren, for de har vært en rørstav for Israels hus.

⁷ Når de griper deg i hånden, blir du knekket, men du flenger armen på dem. Når de støtter seg på deg, blir du knust, men du gjør alle hofter kraftløse.

⁸ Derfor sier Herren Gud: Se, jeg lar sverd komme over deg, jeg utrydder både mennesker og dyr.

⁹ Egypt skal bli til ødemark og ørken, de skal kjenne at jeg er Herren. Farao sa: «Nilen er min, jeg har laget den.»

¹⁰ Derfor kommer jeg mot både deg og elvene dine, jeg gjør Egypt til ruinhaug og ødemark, fra Migdol til Syene, til grensen mot Kusj.

¹¹ Der skal menneskefot ikke trå og dyrefot ikke trække. Ingen skal bo der på førti år.

¹² Jeg gjør Egypt til en ødemark blant land som er lagt øde. Byene skal ligge øde blant ruinbyer i førti år. Jeg sprer egypterne blant folkeslagene og strør dem ut i landene.

¹³ Men så sier Herren Gud: Etter førti år samler jeg egypterne fra folkene de er spredt blant.

¹⁴ Da vender jeg skjebnen for egypterne. Jeg fører dem tilbake til Patros, landet de kom fra. Der skal de bli til et lite kongerike.

¹⁵Det skal bli mindre enn andre riker og aldri mer heve seg over folkeslagene. Jeg gjør dem så få at de ikke kan herske over andre.

¹⁶Hos dem skal israelittene aldri mer søke tilflukt. De skal bekjenne sin skyld fordi de vendte seg til egypterne. De skal kjenne at jeg er Herren Gud.

Babel-kongen får lønn for strevet

¹⁷Det var i det tjuesjuende året, på den første dagen i den første måneden. Herrens ord kom til meg:

¹⁸Menneske! Nebukadnesar, kongen i Babel, har latt hæren sin streve hardt mot Tyros. Hvert hode er snauet, hver skulder er flådd. Men verken han eller hæren har fått lønn av Tyros for alt strevet.

¹⁹Derfor sier Herren Gud: Se, nå gir jeg Egypt til Nebukadnesar, kongen i Babel. Han skal føre bort rikdommene, plyndre og røve, ta bytte og rov. Det skal hæren hans ha i lønn.

²⁰Jeg gir ham Egypt som lønn for det strevet han har hatt for meg i landet, sier Herren Gud.

²¹Den dagen lar jeg et horn vokse fram i Israels hus. Jeg åpner din munn midt iblant dem. De skal kjenne at jeg er Herren.

Esekiel 30

Herrens dag er nær for Egypt

¹Herrens ord kom til meg:

²Menneske, tal profetord og si: Så sier Herren Gud: Klag og skrik: For en dag!

³Dagen er nær, Herrens dag er nær, en skytung dag. Tiden er inne for folkeslagene.

⁴Sverd kommer over Egypt. Rier av angst griper Kusj når egyptere blir drept, når rikdommene blir tatt fra dem og grunnmurene jevnet med jorden.

⁵Kusj og Put, Lud og alle ørkenfolk, Kub og menn fra land de står i pakt med, skal falle for sverd sammen med dem.

- ⁶ Så sier Herren: De som støtter Egypt, skal falle. Den stolte makten deres skal gå under. Fra Migdol til Syene skal de falle for sverd, sier Herren Gud.
- ⁷ De skal legges øde blant land som er lagt øde, byene skal ligge blant ruinbyer.
- ⁸ De skal kjenne at jeg er Herren når jeg setter Egypt i brann, og når alle som hjelper det, blir knust.
- ⁹ På den dagen skal budbærere fra meg dra ut med skip for å skremme det trygge Kusj. Rier av angst griper dem når dagen kommer for Egypt. For se, den kommer!
- ¹⁰ Så sier Herren Gud: Jeg gjør ende på rikdommene i Egypt med hånden til Nebukadnesar, kongen i Babel.
- ¹¹ Han og hans folk med ham, brutale folkeslag, skal føres dit for å herje landet. De skal trekke sverd mot Egypt og fylle landet med falne.
- ¹² Jeg lar elvene tørke ut og gir landet i hendene på onde. Med fremmedes hånd ødelegger jeg landet og alt som fyller det. Jeg, Herren, har talt.
- ¹³ Så sier Herren Gud: Jeg lar avgudene gå til grunne og gjør ende på fillegudene i Nof. Det skal ikke lenger finnes noen fyrste fra Egypt. Jeg sprer frykt i landet.
- ¹⁴ Jeg legger Patros øde, setter Soan i brann og feller dom over No.
- ¹⁵ Jeg øser ut min harme over Sin, festningsbyen i Egypt, og ødelegger rikdommene i No.
- ¹⁶ Jeg setter Egypt i brann, Sin skal vri seg i smerte, No skal stormes og Nof tas ved høylys dag.
- ¹⁷ De unge mennene i On og Pi-Beset skal falle for sverd, og kvinnene må gå i fangenskap.
- ¹⁸ I Tahpanhes blir dagen mørk når jeg bryter i stykker herskerstavene i Egypt så den stolte makten tar slutt. Skyer skal dekke byen, døtrene hennes må gå i fangenskap.
- ¹⁹ Jeg feller dom over Egypt. De skal kjenne at jeg er Herren.

Faraos makt er brutt

²⁰ Det var i det ellevte året, på den sjuende dagen i den første måneden. Herrens ord kom til meg:

²¹ Menneske, jeg har brukket armen på farao, kongen i Egypt. Se, den er ikke forbundet så den kan bli frisk igjen. Ingen har lagt den i fatle så den blir sterk nok til å gripe sverdet.

²² Derfor sier Herren Gud: Se, jeg kommer mot farao, kongen i Egypt, og brekker begge armene hans, både den sterke og den brukne. Jeg slår sverdet ut av hånden hans.

²³ Jeg sprer egypterne blant folkeslagene og strør dem ut i landene.

²⁴ Jeg styrker armene til kongen i Babel og gir ham mitt sverd i hånden, men faraos armer brekker jeg. Med banesår skal han sukke og stønne foran ham.

²⁵ Jeg styrker armene til kongen i Babel, men faraos armer skal synke. De skal kjenne at jeg er Herren når jeg legger sverdet mitt i hånden på Babel-kongen og han retter det mot Egypt.

²⁶ Jeg sprer egypterne blant folkeslagene og strør dem ut i landene. De skal kjenne at jeg er Herren.

Esekiel 31

Sederen som er falt

¹ Det var i det ellevte året, på den første dagen i den tredje måneden. Herrens ord kom til meg:

² Menneske, si til farao, kongen i Egypt, og til den støyende flokken hans: Hvem ligner du i din storhet?

³ Se på Assur, en seder på Libanon med vakre greiner, en skyggefull skog, høy av vekst. Kronen rakk opp mellom skyene.

⁴ Vannet gjorde sederen stor, den fikk sin vekst fra dypet, derfra gikk strømmene rundt stedet der den var plantet, derfra rant bekkene til alle trær på marken.

⁵Derfor ble den høyere enn alle trær på marken. Den fikk mange greiner, kvistene ble lange av vannet som strømmet så rikt.

⁶ Alle fugler under himmelen bygde rede i greinene, alle dyr på marken fødte sine unger under løvverket, og i skyggen av sederen bodde mange folkeslag.

⁷Den var vakker og stor med sine lange greiner, for røttene fikk rikelig med vann.

⁸ Ingen seder i Guds hage kunne måle seg med den, ingen sypress hadde slike greiner, ingen platan så rikt løvverk. Ikke noe tre i Guds hage var så vakkert som den.

⁹Så vakker hadde jeg gjort den, med en rikdom av greiner, at alle Eden-trær i Guds hage var misunnelige på den.

¹⁰ Derfor sier Herren Gud: Den ble høy av vekst, strakte sin krone opp mellom skyene og ble hovmodig fordi den var høy.

¹¹Derfor overga jeg den til høvdingen over folkeslagene, så han kunne gripe inn mot den. På grunn av uretten drev jeg den ut.

¹²Fremmede, brutale folkeslag hogg den ned og lot den ligge. På fjellene og ned i dalene falt greinene. Kvistene lå brukket i alle bekkefar på jorden. Alle jordens folk som bodde i skyggen av den, brøt opp og lot sederen ligge.

¹³På den falne stammen slo alle fugler under himmelen seg ned, til løvverket kom alle dyr på marken.

¹⁴ Derfor skal ingen trær som står ved vann, vokse for høyt og strekke kronen opp mellom skyene. Ingen som suger vann, skal nå så høyt som dit. For alle er prisgitt døden i landet der nede, blant mennesker som har gått i graven.

¹⁵ Så sier Herren Gud: Den dagen sederen fór ned til dødsriket, lot jeg dypet sørge over den og dekke seg til. Jeg holdt strømmene tilbake, vannmassene ble borte. Jeg kledde Libanon i sørgedrakt, alle trær på marken tørket bort.

16 Jeg fikk folkeslag til å skjelve av braket da den falt, da jeg førte den ned i dødsriket, til dem som har gått i graven. De fant trøst i landet der nede, alle Eden-trærne, de utvalgte, de beste på Libanon, alle som suget til seg vann.

17Også de var gått ned til dødsriket sammen med den, ned til dem som var falt for sverd. De som hadde bodd i skyggen av den, ble sådd ut blant folkeslagene.

18Hvem ligner du da blant Eden-trær i ære og storhet? Du skal støtes ned sammen med Eden-trærne til landet der nede. Der skal du ligge blant uomskårne, blant dem som er drept med sverd, det er farao og hele hans støyende flokk, sier Herren Gud.

Esekiel 32

Likklage over farao

1 Det var i det tolvte året, på den første dagen i den tolvte måneden. Herrens ord kom til meg:

2 Menneske, stem i en likklage over farao, kongen i Egypt, og si til ham: Du løve blant folkeslagene, taus er du blitt. Du var som uhyret i sjøen, prustende fór du i elvene dine, du grumset til vannet med føttene og rotet opp mudder i elvene.

3 Så sier Herren Gud: Jeg kaster garnet mitt over deg mens mange folk er samlet, de skal dra deg opp med noten.

4 Jeg slenger deg opp på land og kaster deg på marken. Jeg lar alle fugler under himmelen slå seg ned på deg og lar alle dyr på jorden ete seg mette på deg.

5Jeg legger kjøttet ditt på fjellene og fyller dalene med blodet ditt.

6Jeg vanner jorden med blodet ditt som flyter på fjellene og fyller bekkefarene.

7 Jeg dekker himmelen til når jeg slukker deg, stjernene kler jeg i svart. Solen dekker jeg bak skyer, månen kaster ikke lenger lys.

8Hvert skinnende lys på himmelen lar jeg svartne for din skyld, jeg sender mørke over landet ditt, sier Herren Gud.

⁹ Jeg skaker opp hjertet hos mange folkeslag når jeg bringer deg ødelagt ut blant folkene, til land du ikke kjenner.

¹⁰ Jeg skremmer mange folk med deg, kongene deres grøsser når jeg svinger sverdet foran dem. Hvert øyeblikk skjelver de for livet sitt den dagen du faller.

¹¹ For så sier Herren Gud: Sverdet til kongen av Babel skal komme over deg.

¹² For kjempers sverd lar jeg flokken din falle, alle er hensynsløse folkeslag. De smadrer egypternes stolthet, hele den støyende flokken blir utryddet.

¹³ Jeg gjør ende på alt feet ved de mange vassdragene. De skal ikke lenger grumses til av menneskefot eller dyreklover.

¹⁴ Så gjør jeg vannet klart og rent, elvene lar jeg flyte som olje, sier Herren Gud.

¹⁵ Når jeg gjør Egypt til en ødemark, når landet ligger øde og forlatt, når jeg slår ned alle som bor der, da skal de kjenne at jeg er Herren.

¹⁶ Dette er en likklage, og klages skal det. Folkeslagenes døtre skal klage. Over Egypt og hele flokken der skal de klage, sier Herren Gud.

Farao og hans flokk i dødsriket

¹⁷ Det var i det tolvte året, på den femtende dagen i måneden. Herrens ord kom til meg:

¹⁸ Menneske, klag over flokken i Egypt, du og folkeslagenes døtre, og før ned de mektige til landet der nede, til dem som har gått i graven!

¹⁹ Er du finere enn andre? Far ned og legg deg hos uomskårne!

²⁰ De skal falle blant menn som blir drept med sverd. Sverdet ble gitt dem, de trakk det mot landet og hele flokken der.

²¹ Nede fra dødsriket skal sterke kjemper si om farao og hjelperne hans: «Nå har de gått ned og lagt seg hos uomskårne, drept med sverd.»

²² Der ligger Assur med hele hæren rundt sin grav. Alle ble drept, de falt for sverd.

²³ De fikk gravene sine innerst i hulen. Hæren ligger der rundt hans grav. Alle ble drept, de falt for sverd, de som spredte redsel i de levendes land.

²⁴ Der ligger Elam med hele flokken rundt sin grav. Alle ble drept, de falt for sverd. Uomskårne gikk de til landet der nede. De spredte redsel i de levendes land, nå må de bære sin vanære hos dem som gikk i graven.

²⁵ Blant drepte fikk han sitt leie, med hele flokken rundt sin grav. Alle er uomskårne, drept med sverd. For de spredte redsel i de levendes land, nå må de bære sin vanære hos dem som gikk i graven, blant drepte ble de lagt.

²⁶ Der er Mesjek og Tubal med hele flokken rundt sin grav. Alle er uomskårne, drept med sverd. De spredte redsel i de levendes land.

²⁷ De ligger ikke hos kjempene som falt uomskårne og gikk ned i dødsriket med sine våpen, de som fikk sverdene lagt under hodet, men skylden lå tungt over knoklene. For det sto redsel av kjempene i de levendes land.

²⁸ Også du skal bli knust blant uomskårne og ligge hos dem som ble drept med sverd.

²⁹ Der er Edom med sine konger og alle sine høvdinger. Tross all sin kraft ble de lagt hos dem som ble drept med sverd, de ligger hos uomskårne, hos dem som gikk i graven.

³⁰ Der er alle fyrstene fra nord og alle de fra Sidon. Det sto redsel av dem, men de måtte gå ned til de drepte. Med all sin kraft ble de til skamme. Uomskårne ligger de hos dem som ble drept med sverd. De må bære sin vanære hos dem som gikk i graven.

³¹ Faraos skal se dem og søke trøst for hele flokken sin. Faraos og hele hæren er drept med sverd, sier Herren Gud.

³² Jeg lot ham spre redsel i de levendes land. Men han skal legges til hvile blant uomskårne, hos dem som ble drept med sverd, både faraos og hele den støyende flokken hans, sier Herren Gud.

Esekiel 33

Profeten som Israels vaktmann

¹ Herrens ord kom til meg:

²Menneske, tal til folket ditt og si: Når jeg lar sverd komme over et land, vil folket der ta en av sine egne og sette ham til vaktmann.

³Når han ser sverdet komme over landet, blåser han i hornet og advarer folket.

⁴Hvis noen som hører hornsignalet, ikke lar seg advare og sverdet kommer og tar ham, skal blodet hans komme over hans eget hode.

⁵Han hørte hornsignalet, men lot seg ikke advare. Derfor skal blodet hans komme over ham selv. Om han hadde latt seg advare, hadde han berget livet.

⁶Det kan hende at vaktmannen ser sverdet komme og ikke blåser i hornet, så folket ikke blir advart. Når sverdet kommer og tar livet av en av dem, skjer det på grunn av skylden hans. Men blodet hans vil jeg kreve av vaktmannens hånd.

⁷ Du menneske, jeg har satt deg til vaktmann for Israels hus. Når du hører et ord fra min munn, skal du advare dem fra meg.

⁸Når jeg sier til en urettferdig: «Du urettferdige, du skal dø» og du ikke advarer ham mot det livet han fører, da skal han dø på grunn av sin skyld. Men blodet hans vil jeg kreve av din hånd.

⁹Om du advarer den urettferdige for at han skal vende om fra sin vei, og han likevel ikke vender om, da skal han dø på grunn av sin skyld. Men du har berget livet.

Den som gjør rett, skal leve

¹⁰Du menneske, si til Israels hus: Dere sier: «Når våre lovbrudd og synder ligger så tungt på oss at vi råtner, hvordan kan vi da leve?»

¹¹ Si til dem: Så sant jeg lever, sier Herren Gud, jeg vil ikke at den urettferdige skal dø, men at han skal vende om fra sin vei og leve. Vend om, vend om fra deres onde vei! Hvorfor vil dere dø, Israels hus?

¹² Du menneske, si til folket ditt: Den rettferdiges rettferd skal ikke berge ham den dagen han synder. Og den urettferdiges urett skal ikke felle ham den dagen han vender om fra sin urett. Den rettferdige kan ikke leve ved sin rettferd den dagen han synder.

¹³Når jeg sier om den rettferdige: «Han skal leve», men han stoler på sin rettferd og gjør det onde, da skal alle hans rettferdige gjerninger være glemt. Fordi han gjorde det onde, skal han dø.

¹⁴Når jeg sier om den urettferdige: «Han skal dø», men han så vender om fra sin synd og gjør det som er rett og rettferdig,

¹⁵ da skal han leve og ikke dø. Kanskje den urettferdige gir tilbake et pant han har tatt, erstatter det han har røvet, og følger livets forskrifter, så han ikke gjør noe ondt.

¹⁶Ingen av de syndene han gjorde, skal huskes mer. Han har gjort det som er rett og rettferdig, han skal leve.

¹⁷ Nå vil vel folket ditt si: «Herren går ikke fram på rett vis.» Men det er deres egen vei som ikke er rett.

¹⁸Når den rettferdige vender seg bort fra sin rettferd og gjør det onde, skal han dø på grunn av det.

¹⁹Og når den urettferdige vender seg bort fra sin urett og gjør det som er rett og rettferdig, skal han leve på grunn av det.

²⁰Dere sier at Herren ikke går fram på rett vis. Jeg vil dømme hver av dere etter hans egne veier, Israels hus.

De skal kjenne at jeg er Herren

²¹ Det var i det tolvte året etter at vi ble bortført, på den femte dagen i den tiende måneden. Da kom en flyktning fra Jerusalem til meg og sa: «Byen er tatt.»

²² Herrens hånd var over meg kvelden før flyktningen kom. Den åpnet munnen min før han kom til meg om morgenen. Munnen ble åpnet, jeg var ikke stum lenger.

²³Herrens ord kom til meg:

²⁴ Menneske, de som bor blant disse ruinene i Israels land, de sier: «Abraham var bare én, og enda tok han landet i eie. Vi er mange, og vi har fått det til eiendom.»

²⁵ Derfor, si til dem: Så sier Herren Gud: Dere spiser kjøtt med blodet i, dere løfter øynene til avgudene deres, dere utøser blod, og så skulle dere få landet i eie?

²⁶ Dere stoler på sverdet, dere gjør avskyelige ting, dere krenker hverandres kvinner, og så skulle dere få landet i eie?

²⁷ Du skal si til dem: Så sier Herren Gud: Så sant jeg lever, de som er blant ruinene, skal falle for sverd. Den som er ute på marken, gir jeg til føde for villdyr, og de som holder til i grotter og huler, skal dø av pest.

²⁸ Jeg legger landet øde og brakk, det blir slutt på den stolte makten. Israels fjell skal ligge øde, ingen skal ferdes der.

²⁹ De skal kjenne at jeg er Herren når jeg legger landet øde og brakk på grunn av alt det avskyelige de har gjort.

³⁰ Du menneske! De av folket ditt som snakker om deg langs husveggene og i døråpningene, sier seg imellom, den ene til den andre: «Kom og hør hva det er for et ord som går ut fra Herren.»

³¹ Så kommer folket mitt til deg i flokk og følge og setter seg foran deg. De hører ordene dine, men lever ikke etter dem. For de lever etter løggen i sin egen munn, og hjertet deres går etter urett vinning.

³² Se, du er for dem lik en som synger kjærlighetsviser med vakker stemme til fin musikk. De hører ordene dine, men lever ikke etter dem.

³³ Men når det kommer – se, det kommer – da skal de kjenne at en profet har vært midt iblant dem.

Esekiel 34

De dårlige gjeterne og den gode

¹ Herrens ord kom til meg:

² Menneske, tal profetord mot Israels gjeter! Tal profetord og si til dem: Så sier Herren Gud: Ve Israels gjeter, som bare gjeter seg selv! Er det ikke sauene de skal gjete?

³Dere spiser fett og kler dere med ullen og slakter de beste dyrene, men sauene gjeter dere ikke.

⁴Ikke har dere styrket de svake, ikke helbredet de syke, ikke forbundet de skadde, ikke hentet tilbake de fordrevne, ikke lett etter de bortkomne, men med makt har dere hersket over dem, og med tvang.

⁵Sauene ble spredt, de hadde ingen gjeter. De ble til føde for alle slags villdyr, de ble spredt.

⁶Sauene mine gikk seg vill på alle fjell og høye hauger. De ble spredt ut over hele jorden, ingen spør etter dem og ingen leter.

⁷Derfor, gjeter, hør Herrens ord!

⁸Så sant jeg lever, sier Herren Gud: Sannelig, sauene mine er blitt til bytte og til føde for alle slags villdyr, for de har ingen gjeter. Gjeterne mine spurte ikke etter sauene. De gjette seg selv, ikke sauene mine.

⁹Derfor, gjeter, hør Herrens ord!

¹⁰Så sier Herren Gud: Se, jeg kommer mot gjeterne og krever dem til regnskap for sauene mine. Jeg avsetter dem som sauegjeter. Og de skal ikke lenger få gjete seg selv. Jeg vil berge sauene mine fra gapet deres. De skal ikke være til føde for dem.

¹¹Så sier Herren Gud: Se, jeg vil selv lete etter sauene mine og ta meg av dem.

¹²Som en gjeter tar seg av sauene sine og er med dem den dagen de blir spredt, slik vil jeg ta meg av sauene mine og berge dem fra alle stedene de kom til da de ble spredt, på den mørke og skytunge dagen.

¹³Jeg vil føre dem ut fra folkene, samle dem fra landene og føre dem inn i deres eget land. Så skal jeg gjete dem på fjellene i Israel, i dalene og overalt hvor de bor i landet.

14 På gode beitemarker skal jeg gjete dem, de skal ha engene sine på Israels høye fjell. Der skal de hvile i frodige enger. De skal gå på saftige beiter på fjellene i Israel.

15 Jeg vil gjete sauene mine og la dem hvile, sier Herren Gud.

16 Jeg vil lete opp de bortkomne, føre tilbake de fordrevne, forbinde de skadde, styrke de syke, vokte de fete og sterke og gjete dem på rett vis.

17 Dere, min flokk! Så sier Herren Gud: Se, jeg dømmer mellom en sau og en annen, mellom værer og bukker:

18 Er det ikke nok at dere får gå på det beste beitet, om dere ikke også skal trække ned resten av beitemarkene? Er det ikke nok at dere får drikke det klare vannet, om dere ikke skal grumse til resten med føttene også?

19 Skal flokken min ete det som dere har tråkket ned, og drikke det dere har grumset til?

20 Derfor sier Herren Gud: Se, jeg dømmer mellom de fete og de magre sauene.

21 Dere driver bort alle de svake med siden og bogen og stanger dem med hornene til dere får spredt dem og drevet dem ut.

22 Derfor vil jeg redde flokken min, den skal ikke lenger bli til bytte. Slik skal jeg dømme mellom en sau og en annen.

23 Jeg vil sette én gjeter over dem, og han skal gjete dem, min tjener David, han skal gjete dem, han skal være deres gjeter.

24 Jeg, Herren, skal være deres Gud, og min tjener David skal være fyrste blant dem. Jeg, Herren, har talt.

25 Jeg slutter en fredspakt med dem. Jeg utrydder villdyrene i landet, så folk kan bo trygt i ørkenen og sove i skogene.

26 Jeg velsigner dem og landet omkring min høyde. Jeg lar regnet falle i rett tid, regn til velsignelse skal det være.

²⁷ Trærne på marken skal bære frukt, jorden skal gi sin grøde, og folk skal bo trygt i sitt land. De skal kjenne at jeg er Herren når jeg brekker stengene på åket deres og berger dem fra slavedriverne.

²⁸ De skal ikke lenger være et bytte for folkeslagene, og villdyrene skal ikke ete dem. De skal bo trygt, og ingen skal skremme dem.

²⁹ Jeg lar planter vokse opp som det går gjetord om, ingen i landet skal lenger rives bort av sult. Aldri mer må de tåle spott fra folkeslagene.

³⁰ De skal kjenne at jeg, Herren deres Gud, er med dem, og at de er mitt folk, Israels hus, sier Herren Gud.

³¹ Dere er sauene mine, flokken som jeg gjeter. Dere er mennesker, jeg er deres Gud, sier Herren Gud.

Esekiel 35

Edom skal bli en ødemark

¹ Herrens ord kom til meg:

² Menneske, vend deg mot Se'ir-fjellet og tal profetord mot det!

³ Du skal si til det: Så sier Herren Gud: Se, jeg kommer mot deg, Se'ir-fjell, jeg løfter hånden mot deg og legger deg øde og brakk.

⁴ Byene dine legger jeg i ruiner, og selv skal du bli til ødemark. Da skal du kjenne at jeg er Herren.

⁵ Fordi du bar på gammelt fiendskap, overga du israelittene til sverdet da ulykken rammet dem, da de fikk sin endelige straff.

⁶ Derfor, så sant jeg lever, sier Herren Gud, jeg lar deg blø, og blod skal forfølge deg. Fordi du ikke hatet blod, skal blod forfølge deg.

⁷ Jeg legger Se'ir-fjellet øde og brakk, jeg utrydder dem som ferdes der.

⁸ Jeg fyller Edoms fjell med drepte. På alle hauger, i daler og bekkefar faller de som blir drept med sverd.

⁹Jeg gjør deg til evig ødemark, byene dine skal ligge folketomme. Dere skal kjenne at jeg er Herren.

¹⁰Du sa: «De to folkene og de to landene skal bli mine, vi tar dem selv om Herren er der.»

¹¹Derfor, så sant jeg lever, sier Herren Gud: Jeg skal gjøre med deg som du selv gjorde i din vrede og misunnelse fordi du hatet dem. Jeg skal gi meg til kjenne blant dem når jeg dømmer deg.

¹²Du skal vite at jeg, Herren, har hørt alle hånsordene som du talte mot fjellene i Israel da du sa: «Ødemark! Vi har fått dem til føde.»

¹³Dere har vært store i munnen og brukt mange ord mot meg. Jeg har hørt det.

¹⁴Så sier Herren Gud: Til glede for hele jorden gjør jeg deg til en ødemark.

¹⁵Fordi du gledet deg da Israels eiendom ble lagt øde, gjør jeg det samme mot deg. Se'ir-fjellet og hele Edom skal bli til ødemark. De skal kjenne at jeg er Herren

Esekiel 36

Profetord mot fjellene i Israel

¹Du menneske, tal profetord mot fjellene i Israel og si: Fjell i Israel, hør Herrens ord!

²Så sier Herren Gud: Fienden har ropt til dere: «Ha-ha! De gamle haugene er blitt vår eiendom.»

³Derfor skal du tale profetord og si: Så sier Herren Gud: De har herjet og jaget dere fra alle kanter så dere er blitt andre folkeslags eiendom. Dere er på alles lepper, folk hvisker om dere.

⁴Derfor, fjell i Israel, hør ordet fra Herren Gud! Så sier Herren Gud til fjellene og haugene, til bekkefarene og dalene, til de øde ruinene og de forlatte byene, som er plyndret og spottet av de andre folkeslagene rundt omkring.

⁵Derfor sier Herren Gud: Sannelig, jeg taler i min brennende sjalusi mot de andre folkeslagene og mot hele Edom. Av hjertets lyst og med sjels forakt gjorde de mitt land til sin eiendom, til beiteland og bytte.

⁶Derfor skal du tale profetord om Israels land og si til fjellene og haugene, til bekkefarene og dalene: Så sier Herren Gud: Se, jeg taler i sjalusi og harme fordi dere må tåle spott fra andre folk.

⁷ Derfor sier Herren Gud: Jeg løfter hånden og sverger at nabofolkene deres selv skal bære sin spott.

⁸Men dere, fjell i Israel, skal få greiner og bære frukt for mitt folk Israel. For de kommer snart!

⁹Se, jeg vender meg til dere. Dere skal bli dyrket og tilsådd.

¹⁰Jeg lar dere få mange mennesker, hele Israels hus. Byene skal befolkes og ruinene bygges opp igjen.

¹¹Jeg lar dere få mange mennesker og dyr. De skal bli mange og være fruktbare. Jeg lar det bo folk hos dere som i gamle dager og gjør vel mot dere, mer enn før. Dere skal kjenne at jeg er Herren.

¹²Igjen lar jeg mennesker ferdes på dere, mitt folk Israel skal ta deg i eie. Du skal være deres eiendom. Og du skal aldri mer gjøre dem barnløse.

¹³Så sier Herren Gud: De sier at du er en menneskeeter som tar barna fra ditt eget folk.

¹⁴Men du skal ikke lenger spise mennesker og ikke gjøre ditt folk barnløst, sier Herren Gud.

¹⁵Jeg lar deg ikke lenger høre spott fra folkeslagene, du skal ikke lenger måtte bære folks forakt, og du skal ikke lenger gjøre folket ditt barnløst, sier Herren Gud.

Et nytt hjerte og en ny ånd

¹⁶Herrens ord kom til meg:

- ¹⁷ Menneske, da israelittene bodde i landet sitt, gjorde de det urent med sin ferd og sine gjerninger. I mine øyne var det som urenhet ved menstruasjon.
- ¹⁸ Så øste jeg ut min harme over dem fordi de utøste blod i landet og gjorde det urent med avgudene sine.
- ¹⁹ Jeg spredte dem blant folkeslagene, og de ble strødd ut i landene. Jeg dømte dem etter deres ferd og gjerninger.
- ²⁰ Men overalt hvor de kom blant folkeslagene, vanhelliget de mitt hellige navn. For det ble sagt om dem: «Dette er Herrens folk, men de måtte dra ut av hans land.»
- ²¹ Jeg beskytter mitt hellige navn, som israelittene har vanhelliget blant folkeslagene de kom til.
- ²² Derfor skal du si til Israels hus: Så sier Herren Gud: Jeg griper ikke inn for deres skyld, Israels hus, men for mitt hellige navns skyld, det som dere har vanhelliget blant folkeslagene dere kom til.
- ²³ Jeg vil hellige mitt store navn, som er vanhelliget blant folkeslagene, det som dere vanhelliget blant dem. Folkeslagene skal kjenne at jeg er Herren, sier Herren Gud, når jeg gjennom dere viser meg hellig for øynene på dem.
- ²⁴ Jeg henter dere fra folkeslagene, samler dere fra alle landene og fører dere hjem til deres eget land.
- ²⁵ Jeg stenker rent vann på dere, så dere blir rene. Jeg renser dere for all urenhet og for alle avgudene.
- ²⁶ Jeg gir dere et nytt hjerte, og en ny ånd gir jeg inni dere. Jeg tar steinhjertet ut av kroppen deres og gir dere et kjøtt hjerte i stedet.
- ²⁷ Jeg gir min Ånd i dere og gjør at dere følger forskriftene mine, holder lovene mine og lever etter dem.
- ²⁸ Da skal dere få bo i det landet jeg ga fedrene deres. Dere skal være mitt folk, og jeg skal være deres Gud.

²⁹ Jeg befri dere fra all urenhet. Så kaller jeg kornet fram og gjør grøden stor; jeg gir dere ikke sult.

³⁰ Jeg gir trærne mye frukt og marken stor avling, så dere ikke mer møter forakt blant folkeslagene fordi dere sulter.

³¹ Da skal dere tenke på deres onde veier, på deres gjerninger som ikke var gode. Dere skal forakte dere selv for syndene og det avskyelige dere gjorde.

³² Det er ikke for deres skyld jeg griper inn, det skal dere vite, sier Herren Gud. Dere skal kjenne spott og skam på grunn av deres ferd, Israels hus.

³³ Så sier Herren Gud: Den dagen jeg renser dere for alle syndene deres, lar jeg dere bo i byene, og ruinene skal bygges opp igjen.

³⁴ Jorden som ligger øde, skal dyrkes og ikke se ut som en ødemark for alle som drar forbi.

³⁵ De skal si: Denne jorden som lå øde, er blitt som Edens hage. Og byene som lå i ruiner, øde og i grus, ligger som faste borger.

³⁶ De folkene som er igjen omkring dere, skal få kjenne at jeg, Herren, har bygd opp igjen det som lå i grus, og plantet der jorden lå øde. Jeg, Herren, har talt og vil sette det i verk.

³⁷ Så sier Herren Gud: Også denne bønnen fra Israels hus vil jeg oppfylle for dem: Jeg gjør dem tallrike som en saueflokk.

³⁸ Som flokken av hellige sauer, som sauene i Jerusalem på høytidsdagene, slik skal byene som lå i ruiner, fylles med en flokk av mennesker. Og de skal kjenne at jeg er Herren.

Esekiel 37

Døde knokler blir levende

¹ Herrens hånd kom over meg. Ved Herrens ånd førte han meg ut og satte meg ned i en dal som var full av knokler.

² Han førte meg omkring blant dem. Se, det lå en stor mengde knokler utover dalen, og de var helt tørre.

³Da sa han til meg: «Menneske, kan disse knoklene bli levende igjen?» Jeg svarte: «Min Herre og Gud, det vet bare du.»

⁴Han sa: «Tal profetord over disse knoklene og si til dem: Tørre knokler, hør Herrens ord!

⁵Så sier Herren Gud til disse knoklene: Se! Jeg lar det komme ånd i dere, så dere blir levende.

⁶Jeg fester sener på dere, legger på kjøtt, trekker hud over og gir dere åndedrett så dere blir levende. Da skal dere kjenne at jeg er Herren.»

⁷Jeg talte profetord, slik jeg hadde fått påbud om. Se, jeg profeterte, og det begynte å buldre og skjelve. Knoklene la seg inn mot hverandre, knokkel mot knokkel.

⁸Jeg så, og se! – det kom sener og kjøtt på dem, og hud ble trukket over. Men ånd manglet de.

⁹Da sa han til meg: «Tal profetord til ånden! Menneske, tal profetisk og si til ånden: Så sier Herren Gud: Kom, ånd, fra de fire vindretninger og blås på disse drepte så de blir levende.»

¹⁰Jeg talte profetord, slik han hadde befalt meg. Da kom det ånd i dem, så de ble levende. De reiste seg opp og sto på føttene. Det var en umåtelig stor hær.

¹¹Så sa han til meg: Menneske, disse knoklene er hele Israels folk. Hør hva de sier: «Våre knokler er tørket inn, vårt håp er knust. Det er ute med oss!»

¹²Tal derfor profetord og si til dem: Så sier Herren Gud: Se, mitt folk, jeg åpner gravene deres og lar dere stige opp av grav. Så fører jeg dere til Israels land.

¹³Mitt folk, dere skal kjenne at jeg er Herren når jeg åpner gravene deres og lar dere stige opp av grav!

¹⁴Jeg gir dere min ånd så dere blir levende, og lar dere finne hvile i deres eget land. Da skal dere kjenne at jeg, Herren, har talt og satt det i verk, sier Herren.

Herren forener Israel og Juda

¹⁵Herrens ord kom til meg:

¹⁶Du menneske, ta deg en trestokk og skriv på den: «For Juda og israelittene, hans venner.» Ta så en annen stokk og skriv på den: «For Josef – Efraims stokk – og hele Israels hus, hans venner.»

¹⁷Sett dem sammen, stokk mot stokk, så de blir til én trestokk i hånden din.

¹⁸Når folket ditt så spør deg: «Kan du ikke fortelle oss hva du mener med dette?»

¹⁹ – da skal du svare: Så sier Herren Gud: Se, jeg tar Josefs trestokk som er i Efraims hånd og hos Israels stammer, hans venner, og setter den sammen med Judas stokk. Så gjør jeg dem til én stokk, de blir til én i min hånd.

²⁰Stokkene som du skriver på, skal du holde i hånden foran øynene deres.

²¹Du skal si til dem: Så sier Herren Gud: Se, jeg henter israelittene fra de folkeslagene de dro bort til. Jeg samler dem fra alle kanter og fører dem til deres eget land.

²² Så gjør jeg dem til ett folk i landet, på fjellene i Israel. De skal alle ha en og samme konge. De skal ikke lenger være to folkeslag og ikke mer være delt i to kongeriker.

²³Da skal de ikke mer gjøre seg urene med avgudene sine og alt det motbydelige og alle syndene sine. Jeg vil berge dem fra alle stedene hvor de levde i synd, jeg vil gjøre dem rene. De skal være mitt folk, og jeg skal være deres Gud.

²⁴ Min tjener David skal være konge over dem, og de skal alle ha én gjeter. De skal følge lovene mine og holde forskriftene mine, så de lever etter dem.

²⁵ Så skal de få bo i landet som jeg ga min tjener Jakob, og som deres fedre bodde i. De skal bo i det for alltid, både de og deres barn og barnebarn. Og min tjener David skal være deres fyrste for alltid.

²⁶ Jeg slutter en fredspakt med dem; det skal være en evig pakt. Jeg lar dem bli mange, og jeg setter min helligdom hos dem for alltid.

²⁷ Min bolig skal være hos dem. Jeg skal være deres Gud, og de skal være mitt folk.

²⁸Folkeslagene skal kjenne at jeg er Herrensom gjør Israel hellig, når min helligdom er hos dem for alltid.

Esekiel 38

Gog angriper Israel

¹Herrens ord kom til meg:

² Menneske, vend deg mot Gog i Magog-landet, storfyrsten over Mesjek og Tubal. Tal profetord mot ham.

³Du skal si: Så sier Herren Gud: Se, jeg kommer mot deg, Gog, storfyrste over Mesjek og Tubal.

⁴ Jeg fører deg omkring, og jeg setter kroker i kjevene dine. Så fører jeg deg ut med hele din hær, med hester og ryttere, alle sammen i prektige klær, en veldig flokk med langskjold og rundskjold, alle væpnet med sverd.

⁵ Med dem er Persia, Kusj og Put. Alle sammen har skjold og hjelm.

⁶ Gomer med alle sine tropper, Togarmas hus lengst i nord med alle sine tropper, mange folk er med deg.

⁷Rust deg og gjør deg klar, du og hele flokken som er samlet hos deg. Du skal vokte dem.

⁸ Når lang tid er gått, skal du kalles ut. Når årene er omme, skal du komme til et land som er berget fra sverdet, til et folk som er samlet fra mange folkeslag på fjellene i Israel, som lenge lå øde. De er ført ut fra folkeslagene, alle bor trygt.

⁹Du skal trekke opp som et stormvær, du skal komme som en sky og dekke landet, du og alle troppene dine og mange folk med deg.

¹⁰Så sier Herren Gud: Den dagen kommer noe opp i ditt hjerte, og du tenker onde tanker.

¹¹Du skal si: «Mot et land uten vern drar jeg opp, jeg går mot fredelige folk som bor trygt. Alle bor de uten murer. Bommer og porter finnes ikke.»

- 12** Du vil rane og røve, ta bytte og rov og vende din hånd mot ruiner som igjen er bebodd, mot et folk som er samlet fra andre folkeslag, som er i ferd med å skaffe seg buskap og gods, der de bor på verdens navle.
- 13** Folk fra Saba og Dedan, kjøpmenn fra Tarsis og alle ungløvene der skal si til deg: «Er det for å plyndre du kommer? Er det for å røve du samler hæren din, for å føre bort sølv og gull, ta buskap og gods og rane til deg et veldig bytte?»
- 14** Derfor skal du tale profetord, menneske, og si til Gog: Så sier Herren Gud: Sannelig, den dagen, når mitt folk Israel bor trygt, da skal du få vite om det.
- 15** Da skal du komme fra ditt sted lengst i nord, du og mange folk med deg, alle til hest, en stor flokk og en tallrik hær.
- 16** Du skal dra opp mot mitt folk Israel som en sky for å dekke landet. I de siste dager skal det skje: Jeg fører deg mot mitt land. Folkeslagene skal lære meg å kjenne når jeg gjennom deg, Gog, viser meg hellig for øynene på dem.
- 17** Så sier Herren Gud: Var det ikke deg jeg talte om i gamle dager gjennom mine tjenere, Israels profeter? I år etter år profeterte de på den tiden at jeg skulle føre deg mot dem.
- 18** Den dagen, når Gog går mot Israels land, sier Herren Gud, da skal harmen stige opp i meg.
- 19** I min sjalusi og brennende harme sier jeg: Sannelig, den dagen skal det komme et kraftig jordskjelv over Israels land.
- 20** Da skal de skjelve for meg, fiskene i havet, fuglene under himmelen og dyrene på marken, alt kryp som det kryr av på jorden, og alle menneskene som bor på jorden. Fjellene skal styrte sammen, berghyllene skal falle ned og alle murene falle i grus.
- 21** Da kaller jeg sverd over ham på alle mine fjell, sier Herren Gud. Den ene skal rette sverd mot den andre.

²² Jeg straffer ham med pest og blod. Høljende regn og haglsteiner, ild og svovel lar jeg regne over ham og hans tropper og over alle folkene som er med ham.

²³Slik viser jeg meg stor og hellig og gir meg til kjenne for øynene på mange folkeslag. De skal kjenne at jeg er Herren.

Esekiel 39

Herren straffer Gog

¹ Du menneske, tal profetord mot Gog og si: Så sier Herren Gud: Se, jeg kommer mot deg, Gog, du storfyrste over Mesjek og Tubal!

²Jeg snur deg rundt og driver deg av sted. Jeg henter deg fra landet lengst i nord og fører deg opp på fjellene i Israel.

³Der slår jeg buen ut av din venstre hånd og lar pilene falle ut av din høyre.

⁴ På fjellene i Israel skal du falle, du og alle troppene dine og folkene som er med deg. Jeg gir deg til føde for alle slags rovfugl og villdyr.

⁵På åpen mark skal du falle, for jeg har talt, sier Herren Gud.

⁶Jeg sender ild mot Magog og mot dem som bor trygt på kystene. De skal kjenne at jeg er Herren.

⁷Jeg vil gjøre mitt hellige navn kjent blant mitt folk Israel. Jeg vil ikke la mitt hellige navn vanhelliges mer. Da skal folkeslagene kjenne at jeg, Herren, er hellig i Israel.

⁸Se, det kommer, det skal skje, sier Herren Gud. Dette er dagen jeg har talt om.

⁹Da skal de som bor i Israels byer, gå ut. De skal sette fyr på våpnene og brenne opp både rundskjold og langskjold, buer og piler, klubber og spyd. De skal fyre med dem i sju år.

¹⁰De trenger ikke hente ved fra marken og ikke hugge av skogene, for de holder ilden ved like med våpnene. De skal plyndre dem som plyndret dem, og røve dem som røvet dem, sier Herren Gud.

¹¹Den dagen gir jeg Gog et gravsted i Israel, i Abarim-dalen, «de veifarendes dal», øst for sjøen. Dalen skal stenge veien for de veifarende. Der skal de gravlegge Gog og hele hans flokk, og dalen skal kalles Gog-flokkens dal.

¹²Israelittene skal holde på med å gravlegge dem i sju måneder, for å gjøre landet rent.

¹³Hele folket i landet skal gravlegge dem og få ære av det den dagen jeg viser min herlighet, sier Herren Gud.

¹⁴For at landet skal bli rent, skal de sette noen menn til stadig å dra gjennom landet. De skal gravlegge dem som underveis ble liggende igjen på marken.

¹⁵Når de drar gjennom landet og får øye på en menneskeknokkel, skal de sette et merke ved siden av den til graverne kommer og gravlegger den i Gog-flokkens dal.

¹⁶ Der er det også en by som heter Hamona. Slik skal de gjøre landet rent.

¹⁷ Du menneske, så sier Herren Gud: Si til fuglene, alt som har vinger, og til alle ville dyr: Kom sammen, ja, samles fra alle kanter til det offeret som jeg slakter for dere, et stort slaktoffer på fjellene i Israel. Dere skal få ete kjøtt og drikke blod.

¹⁸Kjøtt av helter skal dere ete, og blod av jordens fyrster skal dere drikke, som var de værere og lam, bukker og okser, gjøfe fra Basan, alle sammen.

¹⁹Dere skal ete fett til dere blir mette og drikke blod til dere blir drukne av offeret som jeg slakter for dere.

²⁰Ved mitt bord skal dere bli mette av hester og ryttere, av helter og alle slags krigere, sier Herren Gud.

Nå vil jeg vende Jakobs skjebne

²¹Jeg vil vise min herlighet blant folkeslagene. Alle folkeslag skal se min dom som jeg fullbyrder, og min hånd som jeg legger på dem.

²²Da skal Israels hus forstå at jeg, Herren, er deres Gud, fra den dagen og i all fremtid.

23 Og folkeslagene skal forstå at Israels hus ble bortført på grunn av sine synder. Fordi de var troløse mot meg, skjulte jeg ansiktet for dem og overga dem i fiendens hender, så de alle falt for sverd.

24 Jeg gjorde med dem etter deres urenheter og synder; jeg skjulte ansiktet for dem.

25 Derfor sier Herren Gud: Nå vil jeg vende Jakobs skjebne og være barmhjertig mot hele Israels hus. Jeg brenner av lidenskap for mitt hellige navn.

26 De skal glemme sin vanære og all sin troløshet mot meg når de bor trygt i sitt land og ingen skremmer dem.

27 Når jeg fører dem tilbake fra folkene og samler dem fra fiendelandene, vil jeg gjennom dem vise meg hellig for øynene på mange folkeslag.

28 Da skal de kjenne at jeg er Herren deres Gud. Jeg sendte dem i eksil til folkeslagene, men fører dem igjen sammen i deres eget land. Jeg lar ingen av dem bli tilbake der.

29 Jeg vil ikke lenger skjule ansiktet for dem, for jeg øser ut min Ånd over Israels hus, sier Herren Gud.

Esekiel 40

Synet av det nye tempelet

1 I det tjuedefemte året etter at vi hadde gått i eksil, ved nyttår, på den tiende dagen i måneden, i det fjortende året etter at byen var tatt, på nettopp denne dagen kom Herrens hånd over meg og førte meg dit.

2 I syn fra Gud tok han meg med til Israel og satte meg ned på et meget høyt fjell. Der var det mot sør en bygning som lignet en by.

3 Han førte meg dit. Og se, en mann, lik bronse å se til, sto i porten med linsnor og målestav i hånden.

4 Mannen sa til meg: Menneske, se med øynene og hør med ørene og legg deg på hjertet alt det jeg viser deg; for du er ført hit for å se. Alt det du ser, skal du fortelle til Israels hus.

⁵ Se! Utenfor tempelet gikk det en mur på alle kanter. I hånden hadde mannen en målestav, seks alen lang, hver alen en håndsbredd lenger enn vanlig. Han målte murverket. Det var én målestav tykt og én målestav høyt.

⁶Så kom han til porten som vender mot øst. Han gikk opp trappen og målte terskelen i porten: én målestav bred. Den første terskelen var altså én målestav bred.

⁷ Hvert siderom var én målestav langt og én målestav bredt. Mellom rommene var det fem alen. Terskelen til porthallen som vendte mot tempelet, var én målestav.

⁸Han målte porthallen som vendte mot tempelet. Terskelen var altså én målestav.

⁹Han målte porthallen til åtte alen og pilarene til to alen. Porthallen vendte mot tempelet.

¹⁰Det var tre rom på hver side av østporten, og alle hadde samme mål. Også pilarene på hver side hadde samme mål.

¹¹Han målte bredden av portåpningen til ti alen og hele porten til tretten alen.

¹²Foran rommene på hver side var det rekkverk, hvert på én alen. Hvert siderom var seks ganger seks alen.

¹³Så målte han portrommet fra taket av det ene siderommet til taket av det andre. Avstanden var tjuefem alen. Døråpningene vendte mot hverandre.

¹⁴Han beregnet porthallen, den var tjue alen. Omkring porthallen lå forgården.

¹⁵ Fra den ytre porten til innerst i porthallen var det femti alen.

¹⁶ Omkring i hele portrommet var det trange vinduer mellom pilarene i siderommene. Også inne i porthallen var det vinduer overalt. Pilarene hadde palmeornamenter.

¹⁷Så førte han meg til den ytre forgården. Se, det var laget rom og lagt steinheller i hele forgården. Det var tretti rom på steingulvet.

- ¹⁸Steingulvet ved portene nådde like langt ut på sidene som disse. Dette var det nederste steingulvet.
- ¹⁹Han målte avstanden fra den ytre porten til den indre forgården. Den var hundre alen i øst og i nord.
- ²⁰Og porten til den ytre forgården, som vender mot nord, målte han i lengden og bredden.
- ²¹Siderommene, tre på hver side, pilarene og porthallen hadde de samme målene som i den første porten. Lengden var femti alen og bredden tjuefem.
- ²²Vinduene, porthallen og palmene der var like store som i porten mot øst. Sju trappetrinn førte dit opp. Porthallen lå innenfor.
- ²³Inn til den indre forgården var det en port rett overfor porten mot nord, slik det også var i øst. Fra port til port målte han hundre alen.
- ²⁴Så førte mannen meg mot sør. Og se, der var det en port som vendte mot sør. Han målte pilarene og porthallen der. De hadde samme mål som de andre.
- ²⁵Det var vinduer i porten og porthallen overalt, og de var som de andre vinduene. Porten var femti alen lang og tjuefem alen bred.
- ²⁶Sju trappetrinn førte dit opp. Porthallen lå innenfor. Pilarene hadde palmeornamenter, ett på hver side.
- ²⁷Det var en port til den indre forgården mot sør. Han målte avstanden fra port til port mot sør til hundre alen.
- ²⁸Så førte han meg til den indre forgården gjennom porten i sør. Han målte sørporten, og den hadde samme mål som de andre.
- ²⁹Siderom, pilarer og porthall hadde samme mål som de andre. Det var vinduer overalt i porten og porthallen. Porten var femti alen lang og tjuefem alen bred.
- ³⁰Hver porthall rundt om var tjuefem alen lang og fem alen bred.
- ³¹Porthallen vendte ut mot den ytre forgården. Pilarene hadde palmeornamenter. Åtte trappetrinn gikk dit opp.

³²Han førte meg til den indre forgården mot øst. Han målte porten, og den hadde samme mål som de andre.

³³Siderom, pilarer og porthall hadde samme mål som de andre. Det var vinduer overalt i porten og porthallen. Den var femti alen lang og tjuefem alen bred.

³⁴Porthallen vendte ut mot den ytre forgården. Pilarene hadde palmeornamenter på hver side. Åtte trappetrinn gikk dit opp.

³⁵Så førte han meg til porten i nord. Han målte den, og den hadde samme mål som de andre.

³⁶Siderom, pilarer og porthall hadde samme mål, og det var vinduer overalt. Lengden var femti alen og bredden tjuefem.

³⁷Porthallen vendte ut mot den ytre forgården. Pilarene hadde palmeornamenter, ett på hver side. Åtte trappetrinn gikk dit opp.

³⁸ Det var et rom der med inngang fra porthallen. Der skylte de brennofferet.

³⁹I porthallen sto det to bord på hver side til å slakte brennofferet, syndofferet og skyldofferet på.

⁴⁰På den ene siden, utenfor trappen til portåpningen mot nord, sto det to bord. Også på den andre siden av porthallen sto det to bord.

⁴¹Det var fire bord på hver side i porten, i alt åtte bord. Der slaktet de.

⁴²De fire bordene for brennofferet var av tilhugget stein. De var halvannen alen lange, halvannen alen brede og én alen høye. På dem la de redskapene som de slaktet brennoffer og slaktoffer med.

⁴³Hyller som målte en håndsbredd, var festet rundt om i bygningen. På bordene la de offerkjøttet.

⁴⁴I den indre forgården, utenfor den indre porten, lå det to rom. Det ene lå ved nordporten, vendt mot sør. Det andre lå ved østporten, vendt mot nord.

⁴⁵Mannen sa til meg: «Dette rommet som vender mot sør, er for prestene som har tempelvakt.

⁴⁶ Og rommet som vender mot nord, er for prestene som har altertjeneste. Dette er Sadok-sønnene, de av Levis sønner som trer fram for Herren og gjør tjeneste for ham.»

⁴⁷ Han målte forgården. Den var firkantet, hundre alen lang og hundre alen bred. Foran tempelet sto alteret.

⁴⁸ Så førte han meg til tempelets forhall og målte pilarene. De var fem alen på hver side. Portåpningen var tre alen på hver side.

⁴⁹ Forhallen var tjue alen lang og tolv alen bred. Ti trappetrinn førte dit opp. Det sto søyler ved pilarene, en på hver side.

Esekiel 41

Tempelbygningen

¹ Han førte meg inn i tempelhallen og målte pilarene der. De var seks alen brede på hver side.

² Døråpningen var ti alen bred, og veggene på hver side var fem alen. Han målte hallen, den var førti alen lang og tjue alen bred.

³ Så gikk han inn i det indre rommet og målte pilarene ved døråpningen til to alen. Åpningen var seks alen og sideveggene sju alen brede.

⁴ Han målte lengden av rommet til tjue alen og bredden mot hallen til tjue alen. Og han sa til meg: «Dette er Det aller helligste.»

⁵ Han målte tempelveggen, den var seks alen tykk. Bredden på sidebygget som gikk rundt hele tempelet, var fire alen.

⁶ Siderommene lå i tre etasjer, det ene over det andre, i alt tretti. De lå inn mot tempelveggen. I tempelveggen var det fremspring som feste for siderommene omkring. Ingen fester gikk inn i selve tempelveggen.

⁷ En bred gang gikk rundt og opp til siderommene. For gangen steg omkring tempelbygningen. Derfor var bygningen bred i høyden. Slik kom man nedenfra og helt opp gjennom den mellomste etasjen.

⁸Jeg så at det var en forhøyning omkring tempelet som fundament for siderommene. Den målte en hel målestav, seks alen, ut til kanten.

⁹Ytterveggen i siderommene var fem alen tykk. Mellom siderommene ved tempelet

¹⁰og de andre rommene var det en åpen plass, tjue alen bred. Den gikk rundt hele tempelet.

¹¹Siderommene hadde dører ut mot den åpne plassen, en dør mot nord og en mot sør. Muren omkring plassen var fem alen tykk.

¹²Bygningen som vendte mot den inngjerdede plassen mot vest, var sytti alen bred. Veggene i bygningen var fem alen tykk helt rundt og nitti alen lang.

¹³Han målte tempelet. Det var hundre alen langt. Også den inngjerdede plassen med bygning og vegger var hundre alen lang.

¹⁴Forsiden av tempelet og den inngjerdede plassen mot øst var i alt hundre alen bred.

¹⁵Så målte han lengden av bygningen ut mot den inngjerdede plassen på baksiden. Med avsatsene på hver side var det i alt hundre alen. Den indre tempelhallen og forhallen ut mot forgården

¹⁶hadde tak. Langs de bordkledde gangene over fundamentet var det trange vinduer i tre etasjer. Veggene var bordkledd fra bakken og opp til vinduene

¹⁷og over døråpningen. Både i og utenfor tempelet, overalt på veggene inne og ute, var det felt

¹⁸ med bilder av kjeruber og palmer, én palme mellom to kjeruber. Hver kjerub hadde to ansikter.

¹⁹Et menneskeansikt vendte mot palmen fra den ene siden og et løveansikt fra den andre. Slike bilder var det overalt i tempelet.

²⁰Fra bakken og opp til over døren var det bilder av kjeruber og palmer på veggene i tempelhallen.

²¹Tempelhallen hadde firkantede dørstolper. Foran det hellige rommet var det noe som kunne se ut som

²² et alter av tre, tre alen høyt og to alen langt. Det hadde hjørner, sokkel og vegger av tre. Han sa til meg: «Dette er det bordet som står foran Herrens ansikt.»

²³Tempelhallen hadde to dører, og det hellige rommet

²⁴ hadde to dører. De hadde to svingbare dørblad, to blad for hver dør.

²⁵På dørbladene til tempelhallen var det bilder av kjeruber og palmer, slik som på veggene. På utsiden av forhallen var det en himling av tre.

²⁶Det var trange vinduer og palmeornamenter på begge sider i forhallen, i tempelets siderom og på himlingene.

Esekiel 42

Prestenes rom og tempelplassen

¹Så førte han meg nordover til den ytre forgården, til rommene mot den inngjerdede plassen på nordsiden av bygningen,

²til fasaden. Lengden på rommene på nordsiden var i alt hundre alen og bredden femti.

³ Ut mot den tjue alen brede delen av den indre forgården og steingulvet i den ytre forgården var det tre avsatser.

⁴Foran rommene gikk det en gangvei innover, ti alen bred og hundre alen lang. Rommene hadde inngang mot nord.

⁵De øverste rommene var smale, for avsatsene tok mer plass fra dem enn fra rommene i midten og nederst i bygningen.

⁶For det var tre etasjer, men de hadde ingen søyler som i forgårdene. Derfor var de øverste rommene mindre enn de midtre og de nederste.

⁷I forlengelsen av rommene som vendte ut mot den ytre forgården, løp det en mur, femti alen lang,

⁸slik at lengden av rommene som vendte mot den ytre forgården, var femti alen, mens de som vendte mot tempelet, var hundre alen.

⁹Under rommene var det en inngang fra øst for å komme inn fra den ytre forgården,

¹⁰der muren mot forgården begynte. Også i sør, mot den inngjerdede plassen og mot bygningen, lå det rom,

¹¹og foran dem en vei. I lengde og bredde lignet de rommene på nordsiden. Og de hadde utganger og innganger som de, var bygd på samme måte

¹²og hadde samme slags dører. Døren til rommene i sør lå ved begynnelsen av veien som gikk langs muren, veien der man kom inn fra øst.

¹³ Han sa til meg: «Rommene i nord og i sør som ligger mot den inngjerdede plassen, det er de hellige rommene hvor prestene som trer fram for Herren, spiser de aller helligste offergavene. Der skal de også oppbevare de aller helligste gavene og grødeofferet, syndofferet og skyldofferet, for det er et hellig sted.

¹⁴ Når prestene har gått inn dit, må de ikke gå fra det hellige stedet og ut i den ytre forgården før de har lagt fra seg klærne som de gjorde tjeneste i, for de er hellige. De skal ta på seg andre klær, og så kan de gå dit folket er.»

¹⁵Da han var ferdig med å måle det indre tempelområdet, førte han meg ut gjennom porten som vender mot øst, og målte det hele på alle kanter.

¹⁶Han målte østsiden med målestaven. Den var fem hundre alen etter hans mål. Så vendte han seg

¹⁷og målte nordsiden. Den var fem hundre alen etter hans mål. Så vendte han seg

¹⁸og målte sørsiden. Den var fem hundre alen etter hans mål.

¹⁹Han vendte seg mot vestsiden og målte den. Den var fem hundre alen etter hans mål.

²⁰Alle fire sidene målte han. Rundt tempelområdet var det en mur, fem hundre alen lang og fem hundre alen bred. Muren skulle skille mellom hellig og ikke hellig.

Esekiel 43

Herrens herlighet kommer til tempelet

¹Så førte han meg til den porten som vender mot øst.

²Og se, herligheten til Israels Gud kom fra øst med et drønn som av store vannmasser, og jorden strålte av hans herlighet.

³Det synet jeg fikk se, lignet synet jeg hadde da han kom for å ødelegge byen, og det jeg hadde ved Kebar-elven. Jeg kastet meg ned med ansiktet mot jorden.

⁴Og Herrens herlighet kom til tempelet gjennom den porten som vender mot øst.

⁵Da løftet ånden meg opp og førte meg til den indre forgården. Og se, Herrens herlighet fylte tempelet!

⁶Da hørte jeg en som talte til meg inne fra huset, og en mann sto ved siden av meg.

⁷Han sa til meg: Menneske, dette er stedet for min trone og stedet for mine fotsåler. Her vil jeg bo blant israelittene til evig tid. Israels hus skal ikke lenger gjøre mitt hellige navn urent, verken de eller kongene deres, slik de gjorde med sitt horeri og med likene av kongene sine når de døde.

⁸De satte sin dørstokk ved min dørstokk og sin dørstolpe inntil min dørstolpe, så det bare var en vegg mellom meg og dem. De gjorde mitt hellige navn urent med alt det avskyelige de foretok seg. Derfor fortærte jeg dem i min vrede.

⁹Men nå skal de ta bort fra meg både horeriet og likene av kongene sine. Så vil jeg bo blant dem til evig tid.

¹⁰Du menneske, fortell Israels hus om tempelet, så de kan skamme seg over sin synd. De skal måle opp grunnflaten.

11 Og hvis de skammer seg over alt de har gjort, skal du gjøre dem kjent med tempelets form og grunnplan, utganger og innganger og alle forskriftene og lovene for det. Skriv alt opp for øynene på dem så de kan gi akt på hele loven og alle forskriftene og følge dem.

12 Dette er loven om tempelet: Hele området på toppen av fjellet skal være det aller helligste. Se, dette er loven om tempelet.

13 Dette er målene for alteret, målt med den alen som er en håndbreidd lengre enn den vanlige. En renne var én alen dyp og én alen bred, og kanten rundt var ett fingerspenn. Dette er sokkelen under alteret:

14 Fra rennen på bakken og opp til den nederste avsatsen var det to alen, og bredden var én alen. Fra den lille avsatsen opp til den store var det fire alen, og bredden var én alen.

15 Offerildstedet var fire alen høyt, og derfra stakk de fire alterhornene opp.

16 Ildstedet var tolv alen langt og tolv alen bredt, firkantet.

17 Avsatsen var fjorten alen lang og fjorten alen bred, firkantet. Kanten rundt var en halv alen, og rennen omkring var én alen. Altertrappen vendte mot øst.

18 Han sa til meg: Menneske, så sier Herren Gud: Dette er forskriftene for alteret som gjelder fra den dagen det blir laget, så man kan ofre brennoffer og stenke blod på det.

19 Til de levittprestene som er av Sadoks ætt, de som trer fram og gjør tjeneste for meg, sier Herren Gud, skal du gi en ungekse som syndoffer.

20 Du skal ta noe av blodet og stryke det på de fire alterhornene, på de fire hjørnene av avsatsen og på kanten omkring. Slik skal du ta bort synd fra alteret og gjøre soning for det.

21 Så skal du ta syndofferoksen og brenne den på det fastsatte stedet ved tempelet, utenfor selve helligdommen.

22 Neste dag skal du føre fram en geitebukk uten feil som syndoffer. Med den skal de ta bort synd fra alteret slik de gjorde det med oxen.

²³Når du er ferdig med å ta bort synd, skal du føre fram en ungoxe av storfeet og en vær av småfeet, begge uten feil.

²⁴Du skal føre dem fram for Herren. Prestene skal strø salt på dem og ofre dem som brennoffer til Herren.

²⁵ I sju dager skal du daglig lage til en geitebukk som syndoffer. Også en ungoxe av storfeet og en vær av småfeet, uten feil, skal de ofre.

²⁶ I sju dager skal de gjøre soning for alteret og rens det. De skal innvie det.

²⁷Når disse dagene er til ende, skal prestene den åttende dagen og alltid siden lage til brennofrene og fredsofrene deres på alteret. Da skal jeg vise dere godvilje, sier Herren Gud.

Esekiel 44

Levitter og prester

¹Han førte meg tilbake gjennom helligdommens ytre port, den som vender mot øst. Den var lukket.

²Herren sa til meg: Denne porten skal være lukket. Den skal ikke åpnes, og ingen må komme inn gjennom den. Herren, Israels Gud, har gått inn gjennom porten, derfor skal den være lukket.

³ Men fyrsten kan – fordi han er fyrste – sitte der og holde måltid for Herrens ansikt. Han skal gå inn gjennom portens forhall, og samme vei skal han gå ut.

⁴ Så førte han meg gjennom nordporten til plassen foran tempelet. Jeg så, og se! – Herrens herlighet fylte Herrens hus. Da kastet jeg meg ned med ansiktet mot jorden.

⁵Herren sa til meg: Menneske, se med øynene, hør med ørene og legg deg på hjertet alt jeg sier deg om alle forskriftene og lovene som gjelder Herrens hus. Legg merke til inngangen til huset og alle utgangene fra helligdommen.

⁶ Du skal si til det trassige Israels hus: Så sier Herren Gud: Nå er det nok av de avskyelige handlingene deres, Israels hus!

⁷ Dere lot fremmede, uomskårne på både hjerte og lem, komme inn og være i min helligdom. Slik vanhelliget dere mitt hus mens dere bar fram for meg mat, fett og blod. Dere brøt min pakt med alt det avskyelige dere gjorde.

⁸Dere tok dere ikke av tjenesten med mine hellige ting, men satte andre til å gjøre tjeneste i helligdommen i stedet for dere.

⁹Så sier Herren Gud: Ingen fremmed, uomskåret på hjerte og lem, får komme inn i min helligdom, ingen av de fremmede som bor blant israelittene.

¹⁰Men de levittene som forlot meg da Israel forvillet seg bort fra meg og fulgte avgudene sine, de må bære sin skyld.

¹¹ De skal være tjenere i min helligdom, vokte portene til huset og gjøre tjeneste i huset. De skal slakte brennoffer og slaktoffer for folket og stå til tjeneste for dem.

¹²Fordi de gjorde tjeneste for dem foran avgudene deres og fikk Israel til å falle i synd, løfter jeg min hånd mot dem, sier Herren Gud. De må bære sin skyld.

¹³De får ikke komme nær meg og gjøre prestatetjeneste og ikke komme nær mine hellige ting, det aller helligste. De skal bære vanæren for alt det avskyelige de har gjort.

¹⁴Jeg setter dem til å gjøre tjeneste i tempelet, til all slags arbeid som må gjøres der.

¹⁵ Men levittprestene av Sadoks ætt, som tok seg av tjenesten i min helligdom da israelittene forvillet seg bort fra meg, de skal tre fram og tjene meg. De skal stå for mitt ansikt og bære fett og blod fram for meg, sier Herren Gud.

¹⁶De skal gå inn i min helligdom, der de skal tre fram til mitt bord og tjene meg. Slik skal de gjøre tjeneste for meg.

¹⁷Når de går inn gjennom portene til den indre forgården, skal de ta på seg linklær. De må ikke ha på seg noe av ull når de gjør tjeneste i portene til den indre forgården eller inne i tempelet.

- 18 Turbaner av lin skal de ha på hodet og bukser av lin om hoftene. De må ikke binde om seg noe som gjør at de svetter.
- 19 Når de så går ut i den ytre forgården, forgården der folket er, skal de ta av seg klærne som de gjorde tjeneste i, og legge dem i de hellige rommene. De skal ta på seg andre klær så de ikke gjør folket hellig med klærne sine.
- 20 De skal ikke barbere hodet, heller ikke la håret vokse fritt, men de skal klippe det.
- 21 Ingen av prestene må drikke vin når de kommer inn i den indre forgården.
- 22 De må ikke gifte seg med en enke eller en skilt kvinne, men bare med jomfruer av Israels hus. Men de kan ta enken etter en prest.
- 23 De skal lære mitt folk forskjellen mellom hellig og ikke hellig og forklare dem forskjellen mellom urent og rent.
- 24 I rettssaker skal de opptre som dommere; de skal dømme folket etter mine bud. På alle mine høytider skal de følge mine lover og forskrifter, og de skal holde mine sabbater hellige.
- 25 En prest må ikke gå inn til døde så han blir uren. Bare når det gjelder far eller mor, sønn eller datter, bror eller ugift søster, kan de gjøre seg urene.
- 26 Etter at presten er blitt ren igjen, skal det telles sju dager.
- 27 Og den dagen han igjen går inn i helligdommen, i den indre forgården, for å gjøre tjeneste i helligdommen, skal han bære fram syndoffer for seg, sier Herren Gud.
- 28 Dette er arven de skal ha: Jeg er deres arv. Dere skal ikke gi dem jordeiendom i Israel. Jeg er deres eiendom.
- 29 Av grødeofferet, syndofferet og skyldofferet kan de spise, og alt som er lagt under bann i Israel, skal tilhøre dem.
- 30 Det beste av all førstegrøde og alle offergaver dere gir, skal prestene ha. Det første av brøddeigen skal dere gi til presten. Da skal det hvile velsignelse over ditt hus.

³¹Men fugler og dyr som er selvdøde eller revet i hjel, må prestene ikke spise.

Esekiel 45

Fordeling av landet rundt Jerusalem

¹Når dere kaster lodd og fordeler landet som eiendom, skal dere skille ut et tjuefem tusen alen langt og tjue tusen alen bredt stykke som hellig gave til Herren. Det skal være hellig så langt det strekker seg.

² Av dette skal et firkantet stykke på fem hundre ganger fem hundre alen høre helligdommen til. Og femti alen omkring det skal være beitemark.

³Av hele dette området skal du måle opp et stykke som er tjuefem tusen alen langt og ti tusen alen bredt. Der skal helligdommen stå, det aller helligste.

⁴ Dette stykket er en hellig del av landet. Det skal tilhøre prestene som gjør tjeneste i helligdommen, de som trer fram og tjener Herren. Det skal gi plass til husene deres og være beitemark for helligdommen.

⁵ Et jordstykke, tjuefem tusen alen langt og ti tusen alen bredt, skal tilhøre levittene, som er tempeltjenere. Der kan de ha byer å bo i.

⁶Som eiendom for byen skal dere gi et stykke som er fem tusen alen bredt og tjuefem tusen alen langt, langs det som er satt av til helligdommen. Det skal tilhøre hele Israels hus.

⁷ Fyrsten skal ha land på begge sider av jordstykket som tilhører helligdommen, og av byens eiendom, langs begge disse områdene, både vestover på vestsiden og østover på østsiden. Det skal være så langt som en av de delene stammene får, fra grensen i vest til grensen i øst.

⁸Dette er det landet han skal ha til eiendom i Israel. Da skal mine fyrster aldri mer undertrykke mitt folk, men overlate jorden til Israels hus, stamme for stamme.

Rett mål og rett offer

⁹ Så sier Herren Gud: Nå er det nok, dere fyrster i Israel! Hold opp med vold og herjing og gjør det som er rett og rettferdig! Hold opp med å drive mitt folk fra gård og grunn, sier Herren Gud.

- 10** Bruk riktige vektskåler og rett efa og bat!
- 11** En efa og en bat skal ha samme mål, slik at både en bat og en efa er tidelen av en homer. Målet skal fastsettes etter homeren.
- 12** En sjekel skal være tjue gera. Fem sjekel skal være fem sjekel, ti sjekel skal være ti, og femti sjekel skal dere regne for en mine.
- 13** Dette er offergaven dere skal gi: en sjettedels efa av hver homer hvete og en sjettedels efa av hver homer bygg.
- 14** Forskriften for olje som måles i bat, er en tidels bat av hver kor. Det er altså ti bat i en kor.
- 15** Av småfeet skal dere gi ett lam for hver to hundre fra de saftige beitene i Israel. De skal være til grødeoffer, brennoffer og fredsoffer, til soning for folket, sier Herren Gud.
- 16** Hele folket i landet må være med på å gi denne gaven til fyrsten i Israel.
- 17** Fyrsten har ansvar for brennoffer, grødeoffer og drikkoffer på festene, nymånedagene og sabbatene, på alle høytidsdagene i Israels hus. Han skal sørge for syndoffer, grødeoffer, brennoffer og fredsoffer til soning for Israels hus.

Påske

- 18** Så sier Herren Gud: Den første dagen i den første måneden skal du ta en ungekse uten feil. Slik skal du ta bort synd fra helligdommen.
- 19** Presten skal ta noe av blodet fra syndofferdyret og stryke det på dørstolpene i tempelet, på de fire hjørnene av alteravsatsen og på dørstolpene i porten til den indre forgården.
- 20** Det samme skal du gjøre den sjuende dagen i måneden for dem som har syndet av vanvare eller i uvitenhet. Slik skal dere gjøre soning for huset.
- 21** Den fjortende dagen i den første måneden skal dere holde påske. Under sjudagersfesten skal det spises usyret brød.

²²På den dagen skal fyrsten lage til en okse som syndoffer for seg selv og for hele folket i landet.

²³De sju dagene festen varer, skal han lage til brennoffer til Herren, hver dag sju okser og sju værer uten feil, og som syndoffer en geitebukk hver dag.

²⁴ Som grødeoffer skal han bære fram en efa mel til en okse, en efa til en vær og en hin olje til hver efa.

²⁵Også under festen på den femtende dagen i den sjuende måneden skal han bære fram syndoffer og brennoffer, grødeoffer og olje, slik som på de andre sju dagene.

Esekiel 46

Fyrsten i tempelet

¹Så sier Herren Gud: Porten til den indre forgården, den som vender mot øst, skal være lukket på de seks arbeidsdagene. Men på sabbatsdagen og nymånedagen skal den åpnes.

² Når fyrsten kommer utenfra gjennom forhallen i porten, skal han stille seg ved en av portstolpene. Mens prestene bærer fram hans brennoffer og fredsoffer, skal han bøye seg og tilbe på terskelen i porten og så gå ut. Porten skal ikke lukkes før om kvelden.

³Folket i landet skal tilbe Herren ved inngangen til denne porten på sabbatene og nymånedagene.

⁴Brennofferet som fyrsten bærer fram for Herren på sabbatsdagen, skal være seks lam uten feil og en vær uten feil.

⁵Grødeofferet skal være en efa mel til væren, til lammene det han har for hånden, og en hin olje til hver efa.

⁶På nymånedagen skal han ofre en ungoke uten feil, seks lam og en vær uten feil.

⁷Som grødeoffer skal han gi en efa mel til ungoxen, en efa til væren, til lammene så mye han har råd til, og en hin olje til hver efa.

⁸ Når fyrsten kommer, skal han gå inn gjennom forhallen i porten, og samme vei skal han gå ut.

⁹ Når folket i landet trer fram for Herren under høytidene, skal den som kommer inn gjennom nordporten for å tilbe, gå ut gjennom sørporten, og den som kommer inn gjennom sørporten, skal gå ut gjennom porten mot nord. De skal ikke gå tilbake gjennom porten der de kom inn, men gå ut på motsatt side.

¹⁰ Fyrsten skal gå inn sammen med de andre, og de skal gå ut samtidig.

¹¹ På festene og høytidene skal grødeofferet være en efa til ungoksen, en efa til væren, til lammene det som er for hånden, og en hin olje til hver efa.

¹² Når fyrsten bærer fram et frivillig offer, enten et brennoffer eller et fredsoffer, et frivillig offer for Herren, skal den østvendte porten åpnes for ham. Han skal bære fram sitt brennoffer eller fredsoffer slik han gjør på sabbatsdagen. Så skal han gå ut, og porten skal lukkes etter ham.

¹³ Hver dag skal du ofre et årsgammelt lam uten feil som brennoffer til Herren. Hver morgen skal du ofre det.

¹⁴ I tillegg til dette skal du hver morgen bære fram en sjettedels efa mel som grødeoffer og en tredjedels hin olje til å blande i finmelet. Grødeofferet til Herren er en fast og evig ordning.

¹⁵ Lammet, grødeofferet og oljen skal hver morgen bæres fram som et daglig brennoffer.

¹⁶ Så sier Herren Gud: Når fyrsten gir noen av sønnene sine en gave av sin eiendom, skal den tilhøre sønnene; de får den til odel og eie.

¹⁷ Men gir han en av tjenerne sine en gave av sin eiendom, skal den være hans til frigivelsesåret, da skal den gå tilbake til fyrsten. Hans jordeiendom skal være bare for sønnene.

¹⁸ Fyrsten må ikke ta jord fra folket så han driver noen bort fra deres eiendom. Bare av egen eiendom kan han gi sønnene arv, for at mitt folk ikke skal jages bort fra sin eiendom.

Hvor slaktofrene kokes

¹⁹Han førte meg gjennom inngangen ved siden av porten til prestenes rom i helligdommen, de som vender mot nord. Og se, der var det et sted lengst mot vest.

²⁰Han sa til meg: «Dette er stedet hvor prestene skal koke skyldofferet og syndofferet og bake grødeofferet. De må ikke bære det ut i den ytre forgården så de gjør folket hellig.»

²¹Så førte han meg ut til den ytre forgården og rundt til de fire hjørnene. Og se, i hvert hjørne var det et gårdsrom.

²²I de fire hjørnene lå det slike små gårdsrom, førti alen lange og tretti alen brede. Alle fire hadde samme mål.

²³Det gikk en steinmur rundt hver av de fire, og kokeplasser var anlagt langs foten av muren.

²⁴Han sa til meg: «Dette er kjøkken hvor tempeltjenerne koker folkets slaktoffer.»

Esekiel 47

Livets elv

¹Han førte meg tilbake til tempelinngangen. Og se, vann strømmet ut under terskelen på østsiden av tempelet; for tempelfasaden vender mot øst. Vannet rant ned på høyre side av tempelet, sør for alteret.

²Han førte meg ut gjennom nordporten, og der ute fulgte han meg rundt til den ytre porten som vender mot øst. Og se, vannet sildret fram på høyre side.

³Mannen gikk østover med en målesnor i hånden. Han målte opp tusen alen. Så lot han meg gå gjennom vannet; det nådde meg til anklene.

⁴Han målte opp tusen til og lot meg gå gjennom vannet; det nådde meg til knærne. Så målte han opp ytterligere tusen og lot meg gå gjennom vannet; det nådde meg til hoftene.

⁵Igjen målte han opp tusen alen. Nå var det en elv som jeg ikke kunne vade over, for vannet hadde steget til en elv der man måtte svømme; den lot seg ikke vade.

⁶Han sa til meg: «Ser du, menneske?» Så førte han meg tilbake til elvebredden.

⁷ Og se, da jeg kom tilbake, var det en mengde trær langs elven på begge sider.

⁸ Han sa til meg: «Dette vannet renner til områdene i øst og ned på Arabasletten. Når det renner ut i sjøen, blir vannet der friskt.

⁹Alle levende vesener som det kryr av overalt hvor denne elven renner, skal få leve. Der skal det bli mengder av fisk. For hvor dette vannet kommer, blir alt friskt og levende, alt som er der elven renner.

¹⁰ Det skal stå fiskere fra En-Gedi til En-Eglajim. Der skal det være tørkeplass for garn. Det skal finnes fisk av samme slag som i Storhavet, i store mengder.

¹¹Men sumpene og myrene skal ikke bli friske, av dem skal det utvinnes salt.

¹² På hver side av elven skal det vokse alle slags trær til å spise av. Løvet på dem skal ikke visne, og frukten skal ikke ta slutt. Hver måned skal de bære ny frukt, for vannet de får, kommer fra helligdommen. Frukten skal tjene til føde og bladene bringe helse.»

Landegrensene

¹³ Så sier Herren Gud: Dette er grensene når dere deler landet mellom Israels tolv stammer: Josef skal ha to deler.

¹⁴ Dere skal ta det i eie, den ene like mye som den andre. Med løftet hånd lovet jeg å gi det til deres fedre, og nå skal landet tilfalle dere til odel og eie.

¹⁵ Dette er landegrensene. I nord: fra Storhavet over Hetlon, Lebo-Hamat og Sedad,

¹⁶ Berota og Sibrajim – mellom Damaskus-området og Hamat-området – til Hasar-Enon, ved Havran-området.

¹⁷Grensen går fra havet til Hasar-Enon. I nord ligger Damaskus-området og Hamat-området. Dette er nordgrensen.

¹⁸I øst: mellom Havran og Damaskus, mellom Gilead og Israels land, danner Jordan grense helt til sjøen i øst, til Tamar. Dette er østgrensen.

¹⁹I Negev, mot sør: Fra Tamar til vannet ved Meribat-Kadesj og videre langs elveleiet til Storhavet. Dette er grensen i Negev, mot sør.

²⁰I vest: Storhavet danner grense til man kommer på høyde med Lebo-Hamat. Dette er vestgrensen.

²¹Dere skal dele dette landet mellom dere, mellom stammene i Israel.

²²Dere skal fordele det som eiendom mellom dere og innflytterne som bor blant dere og har fått barn blant dere. De skal være for dere som innfødte israelitter. Sammen med dere skal de få tildelt eiendom blant Israels stammer.

²³I den stammen hvor innflytteren bor, skal dere gi ham eiendom, sier Herren Gud.

Esekiel 48

¹ Dette er navnene på stammene: Lengst i nord, i retning Hetlon, Lebo-Hamat og Hasar-Enon – med Damaskus-området i nord, mot Hamat – fra øst til vest: Dan skal ha én del.

²Langs Dans område, fra øst til vest: Asjer, én del.

³Langs Asjers område, fra øst til vest: Naftali, én del.

⁴Langs Naftalis område, fra øst til vest: Manasse, én del.

⁵Langs Manasses område, fra øst til vest: Efraim, én del.

⁶Langs Efraims område, fra øst til vest: Ruben, én del.

⁷Langs Rubens område, fra øst til vest: Juda, én del.

⁸ Langs Judas område, fra øst til vest, ligger det stykket som dere skal skille ut, tjuefem tusen alen bredt og like langt som hver av de andre delene, fra øst til vest. Helligdommen skal ligge midt i det.

⁹Det stykket dere skiller ut for Herren, skal være tjuefem tusen alen langt og tjue tusen bredt.

¹⁰Det hellige området skal tilhøre prestene. De skal ha et stykke som i nord er tjuefem tusen alen langt, i vest ti tusen bredt, i øst ti tusen bredt og i sør tjuefem tusen langt. Helligdommen skal ligge midt i det.

¹¹ De hellige prestene av Sadoks ætt tok seg av tempeltjenesten for meg. De fór ikke vill sammen med isrealittene slik levittene gjorde.

¹²De skal ha sin del av det stykket som er skilt ut av landet, den aller helligste delen, langs levittenes område.

¹³ Og levittene skal ha et stykke langs prestenes område, tjuefem tusen alen langt og ti tusen bredt. Det hele skal være tjuefem tusen langt og tjue tusen bredt.

¹⁴De skal ikke selge noe av dette eller bytte det bort eller overdra den beste delen av landet til andre, for den er hellig for Herren.

¹⁵ Det fem tusen alen brede området som er igjen av det tjuefem tusen alen lange området, skal tilhøre byen og ikke være hellig, men brukes til boliger og beitemarker. Byen skal ligge midt i det.

¹⁶Dette er målene på byen: nordsiden fire tusen fem hundre alen, sørsiden fire tusen fem hundre, østsiden fire tusen fem hundre og vestsiden fire tusen fem hundre.

¹⁷Det skal være beitemarker til byen, i nord to hundre og femti alen, i sør to hundre og femti, i øst to hundre og femti og i vest to hundre og femti.

¹⁸Det som er igjen langs det hellige området, er ti tusen alen mot øst og ti tusen mot vest. Avlingen derfra skal være til brød for arbeiderne i byen.

¹⁹Arbeiderne i byen skal dyrke det, arbeidere fra alle Israels stammer.

²⁰ Hele området skal være tjuefem tusen alen ganger tjuefem tusen, et kvadrat. Dere skal skille ut det hellige området sammen med byens eiendom.

²¹ Det som er igjen på begge sider av det hellige området og byens eiendom, skal fyrsten ha: fra det tjuefem tusen alen lange området til grensen i øst, og vestover fra det tjuefem tusen alen lange området til grensen mot havet, langs

stammenes deler. Det skal tilhøre fyrsten. Det utskilte, hellige området og det hellige huset midt i det,

²²sammen med levittenes eiendom og byens eiendom, skal ligge mellom det som tilhører fyrsten. Det som ligger mellom Judas og Benjamins områder, tilhører fyrsten.

²³Så de andre stammene: Fra øst til vest: Benjamin, én del.

²⁴Langs Benjamins område fra øst til vest: Simon, én del.

²⁵Langs Simons område fra øst til vest: Jissakar, én del.

²⁶Langs Jissakars område fra øst til vest: Sebulon, én del.

²⁷Langs Sebulons område fra øst til vest: Gad, én del.

²⁸ Langs Gads område, langs grensen i Negev, mot sør, skal grensen gå fra Tamar til vannet ved Meribat-Kadesj, langs elveleiet til Storhavet.

²⁹Dette er landet dere skal fordele mellom Israels stammer til odel og eie; dette er de delene stammene skal ha, sier Herren Gud.

³⁰Disse utgangene skal byen ha: På nordsiden, som måler fire tusen fem hundre alen,

³¹ er det tre porter mot nord. Byportene skal ha navn etter Israels stammer: Rubens port, Judas port og Levis port.

³²På østsiden, som måler fire tusen fem hundre alen, er det tre porter: Josefs port, Benjamins port og Dans port.

³³På sørsiden, som måler fire tusen fem hundre alen, er det tre porter: Simons port, Jissakars port og Sebulons port.

³⁴På vestsiden, som måler fire tusen fem hundre alen, er det tre porter: Gads port, Asjers port og Naftalis port.

³⁵ Omkretsen skal være atten tusen alen. Byens navn skal fra denne dag være «Herren er der».

Daniel

Daniel 1

Daniel hos kongen av Babel

¹ I det tredje året Jojakim var konge i Juda, kom Nebukadnesar, kongen i Babel, til Jerusalem og beleiret byen.

² Herren overga Juda-kongen Jojakim i hans hender, sammen med noe av utstyret fra Guds hus. Nebukadnesar tok det med til Sinear-landet, til sin guds hus. Han satte tempelutstyret i skattkammeret til sin gud.

³ Kongen sa til Aspenas, hoffsjefen, at han skulle hente noen israelitter som var av kongeætt eller av fornem familie,

⁴ unge gutter som var uten feil på kroppen og vakre å se til, kyndige i all slags visdom, kunnskapsrike og lærenemme, skikket til å gjøre tjeneste i kongens slott. Han skulle lære dem opp i kaldeernes skrifter og språk.

⁵ Kongen bestemte at de hver dag skulle få spise maten og drikke vinen fra kongens bord. I tre år skulle de få opplæring, og deretter skulle de tre inn i kongens tjeneste.

⁶ Blant dem var jødene Daniel, Hananja, Misjael og Asarja.

⁷ Hoffsjefen ga dem nye navn. Daniel kalte han Beltsasar, Hananja kalte han Sjadrak, Misjael kalte han Mesjak, og Asarja kalte han Abed-Nego.

⁸ Daniel bestemte seg for at han ikke ville gjøre seg uren med maten og vinen fra kongens bord. Han ba hoffsjefen om å få slippe å gjøre seg uren.

⁹ Gud lot hoffsjefen få godhet og velvilje for Daniel.

¹⁰ Men hoffsjefen sa til Daniel: «Jeg frykter at min herre kongen, som har bestemt hva dere skal spise og drikke, skal synes at dere ikke ser så friske ut som de andre guttene på deres alder, og da har dere satt livet mitt i fare hos kongen.»

¹¹ Daniel sa da til oppsynsmannen som hoffsjefen hadde satt over Daniel, Hananja, Misjael og Asarja:

- ¹²«Prøv tjenerne dine i ti dager! Gi oss grønnsaker å spise og vann å drikke!
- ¹³Så kan du sammenligne vårt utseende med de unge guttene som spiser av maten fra kongens bord, og behandle tjenerne dine ut fra det du da får se.»
- ¹⁴Han hørte på dem i denne saken og prøvet dem i ti dager.
- ¹⁵Da de ti dagene var gått, viste det seg at de så bedre og sunnere ut enn de guttene som hadde spist av maten fra kongens bord.
- ¹⁶Så lot oppsynsmannen dem slippe denne maten og vinen og ga dem grønnsaker.
- ¹⁷ Gud ga de fire guttene kunnskap og kyndighet i alle skrifter og all slags visdom. Og Daniel skjønnte seg på alle slags syner og drømmer.
- ¹⁸Da tiden kongen hadde fastsatt, var til ende og de skulle føres fram for ham, førte hoffsjefen dem fram for Nebukadnesar.
- ¹⁹Kongen snakket med dem, og det fantes ingen som kunne måle seg med Daniel, Hananja, Misjael og Asarja. Og de trådte inn i kongens tjeneste.
- ²⁰Hver gang kongen spurte dem til råds i saker som krevde visdom og forstand, fant han dem ti ganger visere enn alle drømmetydere og åndemanere i hele riket.
- ²¹ Daniel ble værende der til kong Kyros' første regjeringsår.

Daniel 2

Nebukadnesars drøm

- ¹ I det andre året Nebukadnesar var konge, hadde han drømmer som gjorde ham urolig til sinns så han ikke fikk sove.
- ² Da sa kongen at drømmetyderne, åndemanerne, trollmennene og stjernetyderne skulle innkalles for å fortelle ham hva han hadde drømt. De kom og trådte fram for kongen.
- ³Han sa til dem: «Jeg har hatt en drøm. Jeg er urolig til sinns og ønsker å forstå drømmen.»

⁴ Stjernetyderne svarte kongen på arameisk: «Lenge leve kongen! Fortell tjenerne dine drømmen, så skal vi fortelle deg tydningen.»

⁵Da sa kongen til stjernetyderne: «Dette er min faste beslutning: Hvis dere ikke forteller meg både drømmen og tydningen, skal dere hugges i biter, og husene deres skal legges i grus.

⁶Men hvis dere forteller meg både drømmen og tydningen, skal dere få rike gaver og stor ære av meg. Fortell meg derfor drømmen og tydningen!»

⁷De svarte for annen gang: «Bare kongen nå forteller sine tjenere drømmen, så skal vi fortelle deg tydningen.»

⁸Kongen tok til orde og sa: «Jeg skjønner nok at dere prøver å vinne tid, fordi dere ser at min beslutning står fast:

⁹Hvis dere ikke kan fortelle meg drømmen, er det bare én dom som gjelder for dere. Men dere er blitt enige om å lure meg med løgn og bedrag til tidene forandrer seg. Derfor: Si meg drømmen, så jeg forstår at dere kan fortelle meg tydningen!»

¹⁰Stjernetyderne tok til orde og sa til kongen: «Det finnes ikke det menneske på jorden som kan fortelle kongen dette. For aldri har noen konge, hvor stor og mektig han enn var, krevd noe slikt av en drømmetyder, åndemaner eller stjernetyder.

¹¹Det kongen krever, er så vanskelig at ingen kan fortelle ham det, bortsett fra gudene, som ikke har sin bolig blant de dødelige.»

¹²Kongen ble fra seg av raseri over dette og befalte at man skulle gjøre ende på alle vismennene i Babel.

¹³Forordningen om at vismennene skulle drepes, ble sendt ut, og de lette også etter Daniel og vennene hans for å drepe dem.

¹⁴Da vendte Daniel seg med kloke og velvalgte ord til Arjok, sjefen for kongens livvakt, som hadde dratt ut for å drepe vismennene i Babel.

¹⁵Han tok til orde og spurte Arjok, kongens befalingsmann: «Hvorfor har kongen gitt denne strenge forordningen?» Da forklarte Arjok saken for Daniel.

¹⁶Daniel gikk da inn og ba kongen om å gi ham en frist, så skulle han fortelle ham tydningen.

¹⁷Så gikk Daniel hjem og forklarte saken for vennene sine, Hananja, Misjael og Asarja.

¹⁸De skulle be Gud i himmelen om å vise barmhjertighet og åpenbare dette mysteriet, så Daniel og vennene hans ikke skulle gå til grunne sammen med resten av vismennene i Babel.

¹⁹Da ble mysteriet åpenbart for Daniel i et syn om natten. Og Daniel velsignet himmelens Gud.

²⁰ Han tok til orde og sa: Velsignet er Guds navn fra evighet til evighet! For visdommen og styrken er hans.

²¹ Han lar år og tider skifte, avsetter konger og innsetter konger. Han gir de vise visdom og de forstandige forstand.

²² Han åpenbarer det dype og det skjulte. Han vet hva som er i mørket, og hos ham har lyset sin bolig.

²³Deg, mine fedres Gud, takker og priser jeg, for du har gitt meg visdom og styrke. Nå har du gjort kjent for meg det vi ba om, det kongen vil vite, har du gjort kjent for oss.

Daniel tyder kongens drøm

²⁴Så gikk Daniel til Arjok, som hadde fått befaling av kongen om å gjøre ende på vismennene i Babel. Han sa til ham: «Gjør ikke ende på vismennene i Babel. Før meg fram for kongen, så skal jeg fortelle kongen tydningen.»

²⁵Da skyndte Arjok seg og førte Daniel fram for kongen og sa til ham: «Blant jødene som er her i eksil, har jeg funnet en mann som kan fortelle kongen tydningen.»

²⁶Kongen tok til orde og spurte Daniel, som ble kalt Beltsasar: «Er du i stand til å fortelle meg både drømmen som jeg har sett, og tydningen?»

²⁷Daniel tok til orde og svarte kongen: «Mysteriet som kongen spør om, kan ingen vismann eller åndemaner, drømmetyder eller tegntyder fortelle kongen.

²⁸Men det finnes en Gud i himmelen som åpenbarer mysterier. Han har kunngjort for kong Nebukadnesar hva som skal skje i de siste dager. Dette er drømmen og synene du hadde i hodet mens du lå i sengen:

²⁹Da du lå i sengen, konge, kom det opp tanker om hva som skal skje i fremtiden. Han som åpenbarer mysterier, fortalte deg det som skal skje.

³⁰Det er ikke fordi jeg har større visdom enn alle andre som lever, at dette mysteriet er blitt åpenbart for meg, men for at kongen skal få vite tydningen, så du får kjenne ditt hjertes tanker.

³¹Konge, i synet så du en kolossal statue. Den var stor og strålte sterkt. Den sto framfor deg og så skremmende ut.

³²Hodet på statuen var av fint gull, brystet og armene av sølv, magen og hoftene av bronse.

³³Beina var av jern og føttene dels av jern, dels av leire.

³⁴Mens du så på, ble en stein revet løs, uten at noen hånd rørte ved den, og den traff statuen på føttene som var av jern og leire, og knuste dem.

³⁵Da ble alt sammen knust, både jernet og leiren, bronzen, sølvet og gullet. Det ble som agner fra treskeplassen om sommeren. Vinden tok det, og det fantes ikke mer. Men steinen som hadde truffet statuen, ble til et stort fjell som fylte hele jorden.

³⁶Dette var drømmen, og nå skal vi fortelle kongen tydningen.

³⁷Du konge, kongenes konge, som himmelens Gud har gitt kongedømmet, makten, kraften og æren!

³⁸Menneskene, hvor de enn bor, dyrene på marken og fuglene under himmelen, alle har han gitt i din hånd, og han har satt deg til hersker over dem. Du er hodet av gull.

³⁹Men etter deg skal det oppstå et annet kongerike, svakere enn ditt, og så et tredje rike, av bronse, som skal herske over hele jorden.

⁴⁰Det fjerde riket skal være sterkt som jern. Slik jernet knuser og ødelegger alt, skal det knuse og slå i stykker alle de andre, lik jern som slår i stykker.

⁴¹Føttene og tærne som du så, var dels av pottemakerleire og dels av jern. Slik skal riket være delt. Det skal være noe av jernets styrke i det. Du så jo at jernet var blandet med leire.

⁴²At tærne dels var av jern og dels av leire, betyr at riket delvis skal være sterkt og delvis skjørt.

⁴³Slik jernet du så, var blandet med leire, slik skal mennesker blande seg til én slekt. Men de skal likevel ikke holde sammen, like lite som jern kan blande seg med leire.

⁴⁴ Men i disse kongenes dager skal himmelens Gud opprette et rike som aldri i evighet skal gå til grunne og ikke bli overgitt til noe annet folk. Det skal knuse og gjøre ende på alle de andre rikene, men selv skal det bestå til evig tid.

⁴⁵Du så jo at en stein ble revet løs fra fjellet, uten at noen hånd rørte ved den, og den knuste jernet, bronzen, leiren, sølvet og gullet. Den store Gud har nå kunngjort for kongen det som skal skje i fremtiden. Drømmen er sann, og tydningen er pålitelig.»

⁴⁶Da kastet kong Nebukadnesar seg ned med ansiktet mot jorden og tilba Daniel. Han befalte at de skulle bære fram offer og røkelse for ham.

⁴⁷ Kongen tok til orde og sa til Daniel: «Sannelig, deres gud er gud over alle guder og herre over alle konger. Han åpenbarer mysterier, siden du har greid å åpenbare dette mysteriet.»

⁴⁸Så ga kongen Daniel høy rang og mange store gaver. Han gjorde ham til hersker over hele provinsen Babel og til øverste leder for alle vismennene der.

⁴⁹ Da Daniel ba om det, satte kongen Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego over provinsen Babel. Daniel selv ble ved kongens hoff.

Daniel 3

Daniels venner i ildovnen

¹ Kong Nebukadnesar laget en statue av gull, seksti alen høy og seks alen bred, og stilte den opp i Dura-dalen i provinsen Babel.

²Så sendte kong Nebukadnesar bud og kalte sammen satrapene, guvernørene og stattholderne, rådgiverne, skattmestrene, dommerne, oppsynsmennene og alle provinsstyrerne. De skulle komme til innvielsen av statuen som kong Nebukadnesar hadde reist.

³Satrapene, guvernørene, stattholderne, rådgiverne, skattmestrene, dommerne, oppsynsmennene og alle provinsstyrerne samlet seg til innvielsen av statuen som kong Nebukadnesar hadde stilt opp. Da de sto foran statuen kongen hadde reist,

⁴ropte herolden med høy røst: «Slik lyder befalingen til dere folk og nasjoner og tungemål:

⁵Når dere hører lyden av horn, fløyte, sitar, harpe, lutt, sekkepipe og alle andre slags instrumenter, skal dere falle ned og tilbe gullstatuen kong Nebukadnesar har reist.

⁶Den som ikke faller ned og tilber, skal straks kastes i ovnen med flammende ild.»

⁷Så snart alle folkene hørte lyden av horn, fløyte, sitar, harpe, lutt og alle andre slags instrumenter, falt alle folk og nasjoner og tungemål ned og tilba statuen som kong Nebukadnesar hadde reist.

⁸Straks etter kom noen kaldeiske menn og førte anklager mot jødene.

⁹ De tok til orde og sa til kong Nebukadnesar: «Lenge leve kongen!

¹⁰ Konge, du har gitt påbud om at alle som hører lyden av horn, fløyte, sitar, harpe, lutt, sekkepipe og alle andre slags instrumenter, skal falle ned og tilbe gullstatuen,

¹¹og at den som ikke faller ned og tilber, skal kastes i ovnen med flammende ild.

¹² Det er noen jødiske menn her som du har satt til å styre provinsen Babel: Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego. Disse mennene bryr seg ikke om påbudet ditt, konge. De dyrker ikke din gud og tilber ikke statuen som du har stilt opp.»

¹³Da ble Nebukadnesar rasende. Han befalte at Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego skulle hentes, og mennene ble ført fram for kongen.

¹⁴Nebukadnesar tok til orde og sa til dem: «Er det sant, Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego, at dere ikke dyrker min gud og ikke tilber gullstatuen jeg har stilt opp?

¹⁵Nå, er dere villige når dere hører lyden av horn, fløyte, sitar, harpe, lutt, sekkepipe og alle andre slags instrumenter, til å falle ned og tilbe statuen jeg har laget? For vil dere ikke tilbe den, skal dere straks kastes i ovnen med flammende ild. Finnes det da noen gud som kan berge dere fra min hånd?»

¹⁶Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego svarte kong Nebukadnesar: «Vi behøver ikke å svare deg på dette.

¹⁷ Om den Gud som vi dyrker, kan berge oss ut fra ovnen med flammende ild og fra din hånd, konge, så vil han berge oss.

¹⁸ Og om han ikke gjør det, skal du vite, konge, at vi likevel ikke vil dyrke din gud og ikke tilbe gullstatuen du har reist.»

¹⁹Da ble Nebukadnesar fylt av slikt raseri mot Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego at ansiktet hans ble helt fordreid. Han befalte at ovnen skulle gjøres sju ganger så varm som vanlig,

²⁰og at noen soldater fra hæren skulle binde Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego og kaste dem i ovnen med flammende ild.

²¹Så ble mennene bundet og kastet i ovnen med flammende ild, med kappene, buksene, luene og de andre klærne på seg.

²²Fordi ovnen etter kongens strenge befaling var så sterkt opphetet, ble de som førte Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego opp, drept av flammene fra ilden.

²³De andre tre mennene, Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego, falt bundet ned i ovnen med flammende ild.

²⁴Da ble kong Nebukadnesar forskrekket. Han reiste seg brått og spurte rådsherrene sine: «Var det ikke tre menn vi bandt og kastet ned i ilden?» «Jo visst, konge», svarte de.

²⁵Han sa: «Men jeg ser fire menn gå fritt omkring i ilden, og det finnes ikke skade på dem. Den fjerde ser ut som en gudesønn.»

²⁶Nå gikk Nebukadnesar bort til døren i ovnen med flammende ild og ropte: «Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego, dere tjenere for Gud, Den høyeste, kom ut hit!» Da kom Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego ut av ilden.

²⁷Satrapene, guvernørene, stattholderne og kongens rådsherrer stimlet sammen, og de så at ilden ikke hadde hatt makt over kroppene til disse mennene. Håret på hodene deres var ikke svidd, kappene var ikke skadet, og det luktet ikke brent av dem.

²⁸Da sa Nebukadnesar: «Velsignet er Sjadraks, Mesjaks og Abed-Negos Gud, som har sendt sin engel og berget sine tjenere. De satte sin lit til ham og trosset kongens befaling. De våget livet for å slippe å dyrke eller tilbe noen annen gud enn sin egen.

²⁹Nå gir jeg dette påbudet: Om det i alle folk og nasjoner og tungemål finnes noen som håner Sjadraks, Mesjaks og Abed-Negos Gud, skal han hugges i biter, og huset hans skal legges i grus. For det finnes ingen annen gud som kan redde på denne måten.»

³⁰Og kongen ga Sjadrak, Mesjak og Abed-Nego høye stillinger i provinsen Babel.

Daniel 4

Nebukadnesars vanvidd

- ¹ «Kong Nebukadnesar til alle folk og nasjoner og tungemål som bor over hele jorden: Rikelig fred!
- ² Nå vil jeg gjerne kunngjøre de tegn og under som Gud, Den høyeste, har gjort mot meg.
- ³ Hvor store er hans tegn, hvor veldige hans under! Hans kongerike er et evig rike, hans velde varer fra slekt til slekt.
- ⁴ Jeg, Nebukadnesar, levde sorgløst i mitt hus og satt sunn og frisk i slottet mitt.
- ⁵ Da hadde jeg en drøm som gjorde meg redd. Tankene jeg fikk mens jeg lå i sengen, og synene jeg hadde i mitt hode, skremte meg.
- ⁶ Jeg ga påbud om at alle vismenn i Babel skulle føres fram for meg og gi meg tydningen av drømmen.
- ⁷ Da kom drømmetyderne, åndemanerne, stjernetyderne og tegntyderne inn, og jeg fortalte dem drømmen. Men de kunne ikke gi meg tydningen.
- ⁸ Til sist kom Daniel fram for meg, han som kalles Beltsasar etter navnet på min gud. I ham er de hellige guders ånd. Jeg fortalte drømmen til ham:
- ⁹ Beltsasar, du som er leder for drømmetyderne, jeg vet at i deg er de hellige guders ånd, og at ikke noe mysterium er for vanskelig for deg. Hør hva jeg så i drømmen, og si meg tydningen!
- ¹⁰ Jeg hadde syner i hodet mens jeg lå i sengen: Og se, et tre sto midt på jorden. Det var svært høyt.
- ¹¹ Treet vokste seg så stort og kraftig at det nådde til himmelen og var synlig til jordens ende.
- ¹² Løvet var vakkert og frukten rik, det ga føde til alle. Dyrene på marken fant skygge under det, og fuglene under himmelen bygde rede i greinene. Alt liv fikk sin føde fra det.

13 Jeg hadde syner i hodet mens jeg lå i sengen. Jeg så, og se! – en hellig vokter kom ned fra himmelen.

14 Han ropte med høy stemme: Hugg treet ned, skjær greinene av; riv løvet av, kast frukten utover! Dyrene under det skal flykte og fuglene fly bort fra greinene.

15 La bare rotstubben stå igjen i jorden, i gresset på marken, men bundet med lenker av jern og bronse. Han skal vætes med dugg fra himmelen, som dyrene skal han ete plantene på marken.

16 Hans menneskehjerte skal forvandles, et dyrehjerte skal han få. Sju tider skal fare over ham.

17 Dette har vokterne vedtatt i sitt råd, dette har de hellige avgjort ved sitt ord. Slik skal alle som lever, forstå at Den høyeste rår over menneskenes rike. Han gir det til hvem han vil, og den laveste av alle mennesker kan han sette over det.

18 Dette var drømmen som jeg, kong Nebukadnesar, hadde. Gi meg tydningen, du Beltsasar! For ingen vismann i mitt rike kan det. Men du kan, for de hellige guders ånd er i deg.»

19 Daniel, som kaltes Beltsasar, sto en stund forferdet; tankene hans skremte ham. Da sa kongen: «Beltsasar, la ikke drømmen og tydningen skremme deg.» Beltsasar svarte: «Herre, måtte drømmen gjelde fiendene dine og tydningen motstanderne dine!

20 Treet du så, var stort og kraftig. Toppen nådde til himmelen, og treet var synlig over hele jorden.

21 Løvet var vakkert og frukten rik, det ga føde til alle. Dyrene på marken holdt til under det, og fuglene under himmelen hadde rede i greinene.

22 Dette treet er deg selv, konge, stor og mektig som du er. Din makt har vokst, den når helt til himmelen og ditt herredømme til jordens ende.

²³ Konge, du så en hellig vokter komme ned fra himmelen, og han sa: Hugg treet ned og ødelegg det! La bare rotstubben stå igjen i jorden, i gresset på marken, men bundet med lenker av jern og bronse. Han skal vætes med dugg fra himmelen og leve som dyrene på marken inntil sju tider har fart over ham.

²⁴ Dette er tydingen, konge. Den høyeste har besluttet at dette skal komme over min herre kongen:

²⁵ Du skal jages bort fra menneskene og holde til blant dyrene på marken. Du skal spise gress som oksene, og med dugg fra himmelen skal du vætes. Sju tider skal fare over deg inntil du forstår at Den høyeste rår over menneskenes rike og gir det til hvem han vil.

²⁶ Når det ble sagt at en rotstubb av treet skulle stå igjen, betyr det at riket igjen skal være ditt fra den tid du forstår at Himmelen har makten.

²⁷ Derfor, konge, ta imot mitt råd! Riv deg løs fra dine synder med rettferd og fra din skyld med barmhjertighet mot de nødlidende. Så skal din lykke vare lenge.»

²⁸ Alt dette hendte med kong Nebukadnesar.

²⁹ Tolv måneder senere, da kongen en gang gikk omkring på taket av slottet i Babel,

³⁰ utbrøt han: «Dette er det store Babel som jeg med min veldige makt har bygd til kongssete, til ære for min herlighet!»

³¹ Før kongen var ferdig med å snakke, kom en stemme fra himmelen: «Dette er sagt til deg, kong Nebukadnesar: Riket er tatt fra deg.

³² Du skal jages bort fra menneskene og holde til blant dyrene på marken. Du skal spise gress som oksene. Sju tider skal fare over deg inntil du forstår at Den høyeste rår over menneskenes rike og gir det til hvem han vil.»

³³ I samme øyeblikk gikk dette ordet i oppfyllelse på Nebukadnesar. Han ble jaget bort fra menneskene og spiste gress som oksene. Med dugg fra himmelen

ble kroppen hans vætet, inntil håret ble langt som ørnefjær og neglene som fugleklør.

34 «Da tiden var omme, løftet jeg, Nebukadnesar, blikket mot himmelen, og jeg fikk forstanden tilbake. Jeg priste Den høyeste og æret ham som lever evig: Hans velde er et evig velde, hans rike varer fra slekt til slekt.

35 Alle som bor på jorden, er for ingenting å regne. Han gjør som han vil med himmelens hær og med dem som bor på jorden. Ingen kan holde ham tilbake, ingen kan si til ham: Hva er det du gjør?

36I samme øyeblikk fikk jeg forstanden tilbake, og jeg fikk min herlighet og glans igjen, til ære for kongeriket mitt. Rådsherrene og stormennene mine søkte meg. På ny ble jeg innsatt som konge og fikk enda større makt enn før.

37 Jeg, Nebukadnesar, lover, priser og ærer nå himmelens konge. For alle hans gjerninger er sanne og hans veier rette. Han kan bøye dem som er hovmodige i sin ferd.»

Daniel 5

Skriften på veggen

1 Kong Belsasar holdt et stort festmåltid for de tusen stormennene sine og satt og drakk vin sammen med dem.

2 Belsasar ble påvirket av vinen og befalte at de skulle hente de gullkarene og sølvkarene som hans far Nebukadnesar hadde ført bort fra tempelet i Jerusalem. Så skulle kongen og stormennene, konene og medhustruene hans drikke av dem.

3Da hentet de gullkarene som var ført bort fra tempelet, fra Guds hus i Jerusalem, og de drakk av dem, både kongen og stormennene, konene og medhustruene hans.

4De drakk vin og priste guder av gull og sølv, bronse og jern, tre og stein.

5I samme øyeblikk kom fingrene av en menneskehånd til syne, og de skrev på den kalkede veggen i kongens slott, midt imot lysestaken. Kongen så hånden som skrev.

⁶Ansiktet til kongen bleknet, og tankene hans skremte ham. Hoftene ble svake, og knærne slo mot hverandre.

⁷ Kongen ropte høyt at de skulle hente åndemanerne, stjernetyderne og tegntyderne. Han sa til vismennene i Babel: «Den som kan lese denne skriften og fortelle meg hva den betyr, han skal bli kledd i purpur og få gullkjede om halsen og herske som tredjemann i riket.»

⁸Da kom alle vismennene til kongen inn. Men de klarte ikke å lese skriften eller fortelle kongen tydningen.

⁹Da ble kong Belsasar så vettskremt at ansiktet bleknet, og stormennene hans sto rådvile.

¹⁰ Da dronningen hørte hva kongen og stormennene hans hadde sagt, kom hun inn i festsalen, tok til orde og sa: «Lenge leve kongen! La ikke tankene skremme deg, bli ikke blek!

¹¹ I riket ditt finnes det en mann som har de hellige guders ånd i seg. I din fars dager viste det seg at han hadde opplysning og innsikt og visdom lik guders visdom. Din far, kong Nebukadnesar, satte ham til leder for drømmetyderne, åndemanerne, stjernetyderne og tegntyderne. Det gjorde din far, konge,

¹² fordi det hos Daniel, som kongen ga navnet Beltsasar, fantes en usedvanlig ånd, forstand og innsikt, evne til å tyde drømmer, tolke varsler og løse floker. Send nå bud på Daniel! Han kan fortelle deg tydningen.»

¹³ Så ble Daniel ført fram for kongen, og kongen sa til ham: «Du er Daniel, en av de bortførte fra jødene, som min far, kongen, brakte hit fra Juda!

¹⁴Jeg har hørt om deg at gudenes ånd er i deg, og at du har vist deg å ha opplysning, innsikt og usedvanlig visdom.

¹⁵Nå er vismennene og åndemanerne ført fram for meg for å lese denne skriften og fortelle meg tydningen. Men de er ikke i stand til å tyde ordene.

¹⁶Men jeg har hørt om deg at du kan gi tydninger og løse floker. Kan du nå lese skriften og fortelle meg tydningen, skal du bli kledd i purpur og få gullkjede om halsen og herske som tredjemann i riket.»

¹⁷Daniel svarte kongen: «Behold de fine gavene dine selv, eller gi dem til en annen! Men skriften skal jeg lese for kongen og fortelle tydningen.

¹⁸ Konge! Gud, Den høyeste, ga rike og makt, ære og herlighet til din far Nebukadnesar.

¹⁹Fordi Gud hadde gitt ham så stor makt, skalv alle folk og nasjoner og tungemål for ham og var redde. Den han ville, lot han drepe, og den han ville, lot han leve; den han ville, opphøyde han, og den han ville, fornødret han.

²⁰ Men da han ble stor i egne tanker og stolt og hovmodig i sin ånd, ble han støtt ned fra kongetronen, og hans ære ble tatt fra ham.

²¹ Han ble jaget bort fra menneskene, og hans hjerte ble som et dyrehjerte. Han holdt til blant villeslene og spiste gress som oksene. Kroppen hans ble vætet med dugg fra himmelen, inntil han forsto at Gud, Den høyeste, rår over menneskenes rike og kan gi det til hvem han vil.

²²Men du, Belsasar, hans sønn, har ikke blitt ydmyk, enda du visste alt dette.

²³Du har opphøyd deg mot himmelens herre. De har kommet til deg med kar fra hans hus, og du og stormennene, konene og medhustruene dine har drukket vin av dem. Du priste guder av sølv og gull, bronse og jern, tre og stein, som verken ser eller hører eller skjønner noe. Men den Gud som har livet ditt i sin hånd, og som rår for hele din livsvei, ham har du ikke æret.

²⁴Derfor ble denne hånden sendt fra ham og denne skriften skrevet.

²⁵Dette er det som ble skrevet: mene, mene, tekel ufarsin.

²⁶Og dette er tydningen av ordene: Mene – talt. Gud har talt ditt kongedømmes dager og gjort slutt på det.

²⁷Tekel – veid. Du er veid på vekten og funnet for lett.

²⁸ Peres – delt opp. Riket ditt er delt opp og gitt til mederne og perserne.»

²⁹ Da befalte Belsasar at de skulle kle Daniel i purpur, henge gullkjedet om halsen hans og rope ut at han skulle herske som tredjemann i riket.

³⁰ Men samme natt ble Belsasar, kaldeerkongen, drept.

Daniel 6

Daniel i løvehulen

¹ Mederen Dareios overtok kongeriket. Han var da 62 år gammel.

² Dareios besluttet å sette 120 satraper over kongeriket, fordelt over hele riket.

³ Over dem satte han tre ministre, og Daniel var en av dem. Satrapene skulle avlegge regnskap for dem, så kongen ikke skulle lide noe tap.

⁴ Daniel utmerket seg framfor de andre ministrene og satrapene, for det var en usedvanlig ånd i ham, og kongen tenkte på å sette ham over hele riket.

⁵ Da prøvde ministrene og satrapene å finne noe å anklage Daniel for i hans embetsførsel. Men de klarte ikke å finne noe å anklage ham for eller noe galt å si om ham. For han var pålitelig, og de fant verken forsømmelse eller feil hos ham.

⁶ Da sa mennene: «Vi finner ikke noe å anklage denne Daniel for, hvis vi da ikke finner noe hos ham som angår hans religion.»

⁷ Nå stormet ministrene og satrapene inn til kongen og sa til ham: «Lenge leve kong Dareios!

⁸ Alle ministrene, guvernørene, satrapene, rådsherrene og stattholderne har holdt råd og er blitt enige om at kongen bør utstede en forordning med et strengt påbud om at enhver som i tretti dager ber en bønn til noen annen gud eller noe annet menneske enn deg, konge, skal kastes i løvehulen.

⁹ Utsted nå et slikt påbud, konge, og sett opp et skriv som ikke kan tilbakekalles, etter medernes og persernes uforanderlige lov.»

¹⁰ I samsvar med dette satte Dareios opp et skriv med et slikt påbud.

11 Så snart Daniel fikk vite at skriveet var satt opp, gikk han hjem. I takkammeret hadde han åpne vinduer som vendte mot Jerusalem. Tre ganger om dagen falt han på kne for sin Gud med bønn og lovprisning, for slik hadde han alltid gjort.

12 Da stormet mennene inn og fant Daniel mens han ba og påkalte sin Gud.

13 Så gikk de fram for kongen og sa: «Konge, har du ikke utstedt et påbud om at enhver som i tretti dager ber til noen annen gud eller noe annet menneske enn deg, konge, skal kastes i løvehulen?» Kongen svarte: «Jo, det står fast etter medernes og persernes uforanderlige lov.»

14 Da sa de til kongen: «Daniel, en av de bortførte fra Juda, retter seg verken etter deg eller etter det påbudet du har utstedt. Tre ganger om dagen ber han sin bønn.»

15 Da kongen hørte det, gjorde det ham svært ondt, og han bestemte seg for å berge Daniel. Helt til solnedgang gjorde han hva han kunne for å redde ham.

16 Igjen stormet mennene inn til kongen og sa til ham: «Konge, glem ikke at det er medisk og persisk lov at ikke noe påbud som kongen har gitt eller noen forordning som han har utstedt, kan kalles tilbake.»

17 Så befalte kongen at de skulle hente Daniel og kaste ham i løvehulen. Kongen sa til Daniel: «Måtte din Gud, som du fortsatt dyrker, berge deg!»

18 De hentet en stein og la den over åpningen til hulen. Kongen forseglet den med sitt eget segl og sine stormenns segl, så ingenting skulle kunne endres når det gjaldt Daniel.

19 Deretter gikk kongen til slottet sitt og fastet hele natten, han lot ingen kvinner komme inn til seg, og han fikk ikke sove.

20 Tidlig om morgenen, ved soloppgang, sto kongen opp og skyndte seg til løvehulen.

21 Da han nærmet seg hulen, ropte han med angst i stemmen på Daniel: «Daniel, du tjener for den levende Gud, har din Gud, som du stadig dyrker, kunnet berge deg fra løvene?»

²² Da svarte Daniel: «Lenge leve kongen!

²³ Min Gud sendte sin engel og lukket løvenes gap så de ikke skadet meg. For jeg er funnet uskyldig for ham. Og heller ikke mot deg, konge, har jeg gjort noe galt.»

²⁴ Da ble kongen svært glad og befalte at de skulle dra Daniel opp av hulen. Da de hadde dratt Daniel opp av hulen, fantes det ingen skade på ham, for han hadde stolt på sin Gud.

²⁵ Kongen befalte nå at de mennene som hadde kommet med anklager mot Daniel, skulle hentes og kastes i løvehulen sammen med barna og konene sine. De hadde ikke nådd bunnen av hulen før løvene kastet seg over dem og knuste hvert bein i kroppen på dem.

²⁶ Deretter skrev kong Dareios til folk og nasjoner og tungemål over hele jorden: «Rikelig fred!

²⁷ Hermed gir jeg påbud om at overalt i mitt kongerike, så langt mitt velde når, skal folket frykte og skjelve for Daniels Gud. For han er den levende Gud, han blir til evig tid. Hans kongerike går ikke til grunne, hans velde er uten ende.

²⁸ Han berger og redder, han gjør tegn og under i himmelen og på jorden. Han berget Daniel fra løvenes klør.»

²⁹ Daniel hadde stor fremgang mens Dareios og perseren Kyros var konger.

Daniel 7

Verdensrikene og det evige riket

¹ I det første året Belsasar var konge i Babel, hadde Daniel en drøm, og syner gikk gjennom hodet hans mens han lå i sengen. Etterpå skrev han ned drømmen. Her begynner fortellingen.

² Daniel fortalte: Jeg så i et syn om natten, og se! – himmelens fire vinder satte det store havet i opprør.

³ Fire store dyr steg opp av havet, det ene forskjellig fra det andre.

⁴Det første dyret var lik en løve og hadde ørnevinger. Mens jeg så på, ble vingene revet av, det ble løftet opp fra jorden og reist på to føtter som et menneske, og det fikk et menneskehjerte.

⁵Og se! – et dyr til, det andre. Det lignet en bjørn og ble løftet opp på den ene siden. Det hadde tre ribbein i gapet, mellom tennene, og det ble sagt til det: «Reis deg og ét mye kjøtt!»

⁶Deretter så jeg, og se! – ett til. Det var som en leopard. Dyret hadde fire fuglevinger på ryggen, og det hadde fire hoder. Det fikk herskermakt.

⁷Deretter så jeg i nattsynene, og se! – et fjerde dyr, fryktelig og skremmende og veldig sterkt. Det hadde store jerntenner og åt og knuste; og det som var igjen, tråkket det ned med føttene. Det var forskjellig fra alle de andre dyrene og hadde ti horn.

⁸ Jeg betraktet hornene, og se! – enda et horn. Et lite horn skjøt opp mellom dem. Tre av de første hornene ble rykket opp så det kunne få plass. Dette hornet hadde øyne som et menneske og en munn som talte store ord.

⁹ Videre så jeg: Tronstoler ble satt fram, og en som var gammel av dager, tok sete. Klærne hans var hvite som snø og håret på hodet som ren ull. Tronen var flammende luer, og hjulene under den var luende ild.

¹⁰ En elv av ild fløt fram og strømmet ut foran ham. Tusen på tusen tjente ham, titusener på titusener sto foran ham. Retten ble satt og bøker åpnet.

¹¹ Jeg fortsatte å se fordi jeg hørte de store ordene som hornet talte. Og mens jeg så, ble dyret drept, og kroppen ble knust og kastet på ilden for å brennes.

¹²Også de andre dyrenes herskermakt ble tatt fra dem, og livslengden deres ble fastsatt med dag og time.

¹³ Jeg så i mine nattsyner, og se! – med himmelens skyer kom en som var lik en menneskesønn. Han gikk bort mot den som var gammel av dager og ble ført fram for ham.

14 Han fikk herskermakt, ære og rike så alle folk og nasjoner og tungemål skal tjene ham. Hans herskermakt er en evig makt som ikke skal forgå. Hans rike går aldri til grunne.

15 Jeg, Daniel, ble urolig i kropp og sjel. Synene som gikk gjennom hodet mitt, skremte meg.

16 Jeg gikk bort til en av dem som sto der, og ba ham om en pålitelig forklaring på alt dette. Han svarte meg og fortalte meg hva synene betydde:

17 «Disse store dyrene, fire i tallet, betegner fire konger som skal stå fram på jorden.

18 Men Den høyestes hellige skal motta kongeriket og beholde det til evig tid, i evigheters evighet.»

19 Da ønsket jeg å få en pålitelig forklaring på det fjerde dyret. Det var forskjellig fra alle de andre, et fryktelig dyr med tenner av jern og klør av bronse. Det åt og knuste, og det som var igjen, trakk det ned med føttene.

20 Jeg ønsket også en forklaring på de ti hornene det hadde på hodet, det nye hornet som skjøt opp, og de tre andre hornene som falt av så det kunne få plass. Dette hornet hadde øyne og en munn som talte store ord, og det så større ut enn de andre.

21 Jeg så på mens dette hornet førte krig mot de hellige og vant over dem,

22 inntil den gamle av dager kom. Da fikk Den høyestes hellige sin rett, og tiden kom da de hellige tok over riket.

23 Dette sa han: «Det fjerde dyret betyr at det skal komme et fjerde rike på jorden, et som er forskjellig fra alle de andre rikene. Det skal sluke hele jorden, trække den ned og knuse den.

24 De ti hornene betyr at det skal stå fram ti konger fra dette riket. Og etter dem skal det stå fram enda en konge, som er forskjellig fra de andre. Han skal tvinge under seg tre konger.

²⁵ Han skal tale mot Den høyeste og fare hardt fram mot Den høyestes hellige. Han skal bestemme seg for å forandre tider og lover, og de hellige skal overgis i hans hånd én tid, tider og en halv tid.

²⁶ Da skal retten bli satt. Herskermakten skal tas fra ham, bli ødelagt og gå under for alltid.

²⁷Riket, herredømmet og makten over rikene under himmelen skal bli gitt til folket av Den høyestes hellige. Riket deres skal være et evig rike, og alle herskermakter skal tjene og lyde dem.»

²⁸Her slutter fortellingen. Jeg, Daniel, ble skrekkslagen av tankene mine, og ansiktet mitt bleknet. Men jeg gjemte alt dette i mitt hjerte.

Daniel 8

Væren og bukken

¹ I det tredje året Belsasar var konge, fikk jeg, Daniel, enda et syn, etter det jeg tidligere hadde hatt.

² I dette synet så jeg at jeg var i borgen Susa, som ligger i provinsen Elam, og jeg så at jeg var ved Ulai-elven.

³Jeg løftet øynene. Jeg så, og se! – en vær sto ved elven. Den hadde to horn. Begge hornene var lange, men det ene var lengre enn det andre, og det lengste vokste fram sist.

⁴Jeg så væren stange mot vest og mot nord og mot sør. Ingen dyr kunne stå opp mot den, og ingen kunne berge noen fra den. Den gjorde som den ville, og fikk stor makt.

⁵ Mens jeg tenkte på dette, kom det en geitebukk fra vest, og den fór over hele jorden uten å komme nær marken. Bukken hadde et veldig horn i pannen.

⁶Bukken kom bort til væren med de to hornene, den jeg så stå foran elven. Og den løp mot den med voldsom kraft.

⁷Jeg så hvordan den kom helt bort til væren, stanget til den i sinne og brakk begge hornene på den. Væren hadde ikke styrke til å stå opp mot den. Bukken kastet den til jorden og tråkket den ned. Ingen kunne berge væren fra bukken.

⁸Bukken fikk svært stor makt. Men da den var på sitt mektigste, ble det store hornet brukket av, og det vokste opp fire veldige horn i stedet for det, mot de fire himmelretningene.

⁹ Fra ett av hornene gikk det ut et mindre horn. Det vokste seg stadig større mot sør og mot øst og mot det herlige landet.

¹⁰ Det vokste helt opp til himmelens hær og kastet noen av hæren og noen av stjernene til jorden og tråkket dem ned.

¹¹ Ja, det vokste helt opp til fyrsten for hæren. Det daglige offeret ble tatt fra ham, og plassen der hans helligdom står, ble vanæret.

¹²Hornet fikk makt til å gjøre opprør mot det daglige offeret. Det kastet sannheten til jorden og lyktes i alt det gjorde.

¹³Så hørte jeg en av de hellige snakke, og en annen av de hellige spurte ham som snakket: «Hvor lenge gjelder synet om det daglige offeret, om den ødeleggende synden og om at både helligdommen og hæren skal overgis til å trækkes ned?»

¹⁴Han svarte meg: «I 2.300 kvelder og morgener. Så skal helligdommen få sin rett tilbake.»

¹⁵Mens jeg, Daniel, så synet og prøvde å forstå det, sto det en foran meg som så ut som en mann.

¹⁶ Og jeg hørte en menneskestemme rope over Ulai: «Gabriel, forklar synet for ham!»

¹⁷Så kom han bort til der jeg sto, og da han kom, ble jeg skremt og kastet meg ned med ansiktet mot jorden. Han sa til meg: «Forstå, menneske, at synet handler om endetiden.»

¹⁸ Mens han snakket med meg, lå jeg bevisstløs med ansiktet mot jorden. Men han rørte ved meg, reiste meg opp så jeg sto,

¹⁹ og sa: «Nå lar jeg deg få vite hva som skal skje når vredestiden er i ferd med å ta slutt, for det handler om tiden for enden.

²⁰ Væren som du så, den med de to hornene, er kongene av Media og Persia,

²¹ og geitebukken er kongen av Javan. Det store hornet i pannen er den første kongen.

²² Det ene hornet som ble brukket av, og de fire som vokste opp i stedet, betyr at fire kongeriker skal stå fram fra folket hans, men uten hans styrke.

²³ Når riket deres går mot sin slutt og syndene har nådd sin fylde, skal det stå fram en konge med hardt ansikt og forstand på å føre folk bak lyset.

²⁴ Hans styrke blir stor, men ikke som den første styrke. Han skal gjøre uhyggelig skade og lykkes i alt han gjør. Han skal utslette de mektige og folket av de hellige.

²⁵ Fordi han er kløktig, skal han lykkes med sitt svik. Han skal være stor i egne tanker, og med lett hjerte skal han utslette mange. Han skal reise seg mot fyrstenes fyrste og bli knust, men ikke av menneskehånd.

²⁶ Synet om kvelder og morgener, det som ble fortalt, er sant. Men du skal holde synet skjult, for det handler om en fjern fremtid.»

²⁷ Og jeg, Daniel, lå syk i flere dager, men sto så opp og gjorde igjen min tjeneste for kongen. Jeg var full av undring over synet og forsto det ikke.

Daniel 9

De sytti ukene

¹ I det første året Dareios, sønn av Ahasveros, var konge – han var av medisk ætt og var blitt konge over kaldeerriket –

² i det første regjeringsåret hans la jeg, Daniel, merke til i bøkene hvor mange år Jerusalem skulle ligge i ruiner ifølge Herrens ord til profeten Jeremia. Det var sytti år.

³Jeg vendte meg til Herren Gud for å søke ham med bønn og rop om nåde, for å faste i sekk og aske.

⁴ Jeg ba til Herren min Gud og bekjente: «Å, Herre, du store og skremmende Gud, som holder pakten og er trofast mot alle som elsker deg og holder dine bud!

⁵ Vi har syndet, handlet ille, gjort urett, vært trassige og veket bort fra dine bud og dommer.

⁶Vi har ikke hørt på dine tjenere profetene som talte i ditt navn til kongene våre, stormennene og fedrene og til alt folket i landet.

⁷ Din er rettferdigheten, Herre, og vår er skammen. Slik er det i dag med mennene i Juda og dem som bor i Jerusalem og i hele Israel, fjern og nær, i alle land du drev dem bort til, fordi de hadde vært troløse mot deg.

⁸ Ja, Herre, oss tilhører skammen, oss og kongene våre, stormennene og fedrene, for vi har syndet mot deg.

⁹ Hos Herren vår Gud er barmhjertighet og tilgivelse; vi har gjort opprør mot ham.

¹⁰Vi hørte ikke på Herren vår Gud og fulgte ikke hans lover, som han ga oss ved sine tjenere profetene.

¹¹ Hele Israel brøt din lov, vendte seg bort og hørte ikke på deg. Derfor har den forbannelseseden som er beskrevet i loven til Guds tjener Moses, kommet over oss. For vi har syndet mot ham.

¹²Han har satt i verk det ordet han talte mot oss og mot styrerne som styrte over oss. Han har ført over oss en ulykke så stor at det ikke finnes et sted under himmelen der det har hendt noe slikt som i Jerusalem.

¹³Etter det som er skrevet i Moseloven, kom all denne ulykken over oss. Men vi prøvde ikke å vinne velvilje for Herren vår Guds ansikt, vi vendte ikke om fra vår synd og prøvde ikke å forstå din sannhet.

14 Derfor hadde Herren stadig ulykken for øye og førte den over oss. For Herren vår Gud er rettferdig i alt han gjør, men vi hørte ikke på ham.

15 Og nå, Herre vår Gud, du som førte folket ditt ut av Egypt med sterk hånd og vant deg et navn som består selv i dag, vi har syndet og gjort urett.

16 Herre, du som alltid er rettferdig, vend vreden og harmen bort fra din by Jerusalem, ditt hellige fjell! Fordi vi har syndet og fedrene våre har handlet galt, er Jerusalem og folket ditt blitt til spott for alle omkring oss.

17 Hør nå, vår Gud! Din tjener ber og roper om nåde. La ditt ansikt lyse over din ødelagte helligdom, Herre, for din egen skyld.

18 Min Gud, vend øret hit og hør! Åpne dine øyne og se våre ruiner og byen som ditt navn er nevnt over. For det er ikke i tillit til våre rettferdige gjerninger at vi kommer fram for ditt ansikt med våre rop om nåde, det er i tillit til din store barmhjertighet.

19 Hør, Herre! Tilgi, Herre! Lytt og grip inn, drøy ikke – for din egen skyld, min Gud! For ditt navn er nevnt over byen din og folket ditt.»

20 Mens jeg ennå talte og ba og bekjente min egen synd og synden til Israel, mitt folk, mens jeg bar fram for Herren min Gud en bønn for min Guds hellige fjell,

21 ja, mens jeg ennå ba min bønn, fløy Gabriel, den mannen jeg tidligere hadde sett i et syn, helt fram til meg. Det var ved tiden for kveldsofferet.

22 Han ville lære meg og sa: «Daniel, nå er jeg kommet for å gi deg innsikt.

23 Da du begynte å be, gikk det ut et ord, og jeg er kommet for å fortelle det til deg, for du er høyt elsket. Legg merke til ordet, så du forstår synet!

24 Sytti uker er bestemt for ditt folk og din hellige by, til å bringe ondskaper til ende, til å gjøre slutt på synden, til å sone skylden og føre fram en evig rettferd, til å stadfeste det profetene så og salve det aller helligste.

25 Du skal vite og forstå: Fra ordet gikk ut om at Jerusalem skal gjenreises og bygges opp igjen, og til det kommer en som er salvet, en fyrste, skal det gå sju

uker, og i sekstito uker skal byen stå gjenreist og gjenoppbygd, med gater og vollgraver. Men det skal være en tid full av trengsler.

²⁶ Etter de sekstito ukene skal den salvede ryddes av veien og bli borte. Byen og helligdommen skal legges øde av hæren til en fyrste som kommer. Han skal ende sine dager i en flom. Ødeleggelsen som er fastsatt, skal vare til krigen er slutt.

²⁷ I én uke skal han stadfeste en pakt med de mange, etter en halv uke gjør han slutt på slakteroffer og grødeoffer. På motbydelighetens vinger kommer han som ødelegger, helt til utslettelsen som er fastsatt, strømmer ned over ødeleggeren selv.»

Daniel 10

Daniel får et syn ved Tigris

¹ I perserkongen Kyros' tredje regjeringsår ble et ord åpenbart for Daniel, som ble kalt Beltsasar. Ordet var sant og handlet om en hard strid. Han merket seg ordet så han forsto synet.

² På den tiden hadde jeg, Daniel, vært i sorg i tre uker.

³ Lekker mat spiste jeg ikke, kjøtt og vin kom ikke over leppene mine, og jeg salvet meg ikke før de tre ukene var til ende.

⁴ Den tjuefjerde dagen i den første måneden sto jeg ved bredden av Storelven, det vil si Tigris.

⁵ Jeg løftet øynene. Jeg så, og se! – en mann kledd i lin, med et belte av Ufasgull om livet.

⁶ Kroppen hans var som krysolitt, ansiktet som glimtet av et lyn, øynene som luer av ild, og armene og føttene var som skinnende bronse. Når han talte, lød stemmen som brusert av en folkemengde.

⁷ Jeg, Daniel, var den eneste som så synet. De mennene som var sammen med meg, så ikke synet. Likevel ble de så forskrekket at de flyktet og gjemte seg.

8 Så ble jeg alene tilbake. Da jeg så dette store synet, svant kreftene, jeg skiftet farge og ble likblek. Til slutt var all min kraft borte.

9 Jeg hørte lyden av ordene hans, og da jeg hørte lyden, lå jeg bevisstløs med ansiktet mot jorden.

10 Da rørte en hånd ved meg, ristet i meg og fikk meg opp på hender og knær.

11 Han sa til meg: «Daniel, du høyt elskede, forstå ordene som jeg vil tale til deg. Reis deg opp, for nå er jeg sendt til deg.» Da han talte disse ordene til meg, reiste jeg meg skjelvende opp.

12 Så sa han til meg: «Vær ikke redd, Daniel! For fra den første dagen du viet ditt hjerte til å vinne innsikt og til å ydmyke deg for din Gud, er ordene dine blitt hørt, og på grunn av ordene dine har jeg kommet.

13 Fyrsten over Perserriket gjorde motstand mot meg i tjueen dager. Da kom Mikael, en av de fremste fyrstene, og hjalp meg der jeg var holdt tilbake hos perserkongene.

14 Nå har jeg kommet for å få deg til å forstå hva som skal hende folket ditt i de siste dager. For dette er enda et syn som handler om de dagene.»

15 Mens han talte slik til meg, bøyde jeg ansiktet mot jorden i taushet.

16 En som lignet et menneske, rørte da ved leppene mine. Da åpnet jeg munnen og talte, jeg sa til ham som sto foran meg: «Herre, synet ga meg slike kramper at all min kraft er borte.

17 Hvordan skulle min herres tjener kunne tale med en herre som deg? Kreftene har tatt slutt, og det er ikke livspust igjen i meg.»

18 Han som så ut som et menneske, rørte enda en gang ved meg og ga meg styrke. Han sa: «Vær ikke redd, du høyt elskede. Fred være med deg! Vær sterk, vær sterk!» Og mens han talte til meg, ble jeg styrket og sa: «Tal, herre, for du har gitt meg styrke.»

¹⁹ Da spurte han meg: Vet du hvorfor jeg har kommet til deg? Nå må jeg vende tilbake for å føre strid mot fyrsten over Persia. Når jeg drar ut, kommer fyrsten over Javan.

²⁰ Men jeg skal fortelle deg det som er skrevet i Sannhetens bok. Det er ikke en eneste som støtter meg mot dem, unntatt Mikael, som er fyrsten over dere.

Daniel 11

¹ Og jeg, det første året mederen Dareios regjerte, sto jeg hos ham som støtte og vern.

²Nå vil jeg kunngjøre sannheten for deg.

Verdensrikene og det hellige folket

Enda tre konger skal stå fram i Persia, og den fjerde skal skaffe seg større rikdom enn de andre. Og når rikdommen har gjort ham mektig, skal han hisse opp alle mot Javan.

³ Så skal en krigerkonge stå fram. Han skal herske med stor makt og gjøre som han vil.

⁴Men så snart han har stått fram, skal kongeriket hans bli knust og delt etter de fire himmelretningene. Det skal ikke gå over til etterkommerne hans og ikke være så mektig som det var da han regjerte. For kongeriket hans skal bli rykket opp og gå over til andre.

⁵Kongen i sør skal bli mektig, men en av høvdingene hans skal bli enda mektigere. Han skal herske med stor makt.

⁶Noen år senere skal de inngå en allianse, og datteren til kongen i sør kommer til kongen i nord for å bekrefte forliket. Men hennes kraft blir borte, og han kan heller ikke holde stand. På den tiden skal både hun og følget hennes, faren og mannen, overgis til døden.

⁷Da skal et skudd fra røttene hennes komme i hans sted. Han går mot hæren til kongen i nord, trenger inn i festningen hans og seirer over dem.

⁸Også gudene deres fører han som fanger til Egypt, sammen med de støpte bildene og det kostbare utstyret av sølv og gull. I noen år holder han seg borte fra kongen i nord.

⁹Han skal dra mot riket til kongen i sør, men må vende tilbake til landet sitt.

¹⁰Sønnene hans ruster seg til kamp og samler en veldig hær. Den skal bølge fram som en stormflod og igjen føre kampen helt fram mot fiendens festning.

¹¹Kongen i sør blir rasende og drar ut og kjemper mot ham, mot kongen i nord, som stiller opp en stor hær. Men hæren faller i fiendens hender.

¹²Når hæren er feid bort, blir han hovmodig. Han feller titusener, men kan likevel ikke holde på makten.

¹³Så skal kongen i nord igjen stille opp en hær, større enn den første. Og etter noen år rykker han fram med en stor hær og en veldig utrustning.

¹⁴På den tiden skal mange stå opp mot kongen i sør, og voldsmennene i folket ditt skal reise seg så synet blir stadfestet. Men de skal falle.

¹⁵Kongen i nord skal komme, kaste opp en voll og innta en befestet by. Hærstyrkene fra sør holder ikke stand, og selv ikke de beste av mennene hans har kraft til å holde stand.

¹⁶ Angriperen gjør som han vil, og ingen kan stå opp mot ham. Han får fotfeste i det herlige landet og har ødeleggelse i sin hånd.

¹⁷Han har til hensikt å få makt over hele riket til kongen i sør. Derfor inngår han forlik med ham og gir ham en ung kvinne for å ødelegge riket. Men det skal ikke skje, det lykkes ikke for ham.

¹⁸Så skal han vende seg mot kystlandene og innta mange av dem. Men en hærfører gjør ende på spotten hans og vender spotten mot ham selv.

¹⁹ Så vender han seg mot festningene i sitt eget land. Men han vakler, faller og blir borte.

²⁰I hans sted skal det stå fram en som sender en skatteinnkrever gjennom det landet som er kongerikets pryd. Kort tid etter blir han knust, men ikke ved vrede og ikke i krig.

Den onde kongen

²¹I hans sted skal det stå fram en som blir foraktet. Han har ikke fått kongelig makt, men kommer uventet og river kongsmakten til seg med list.

²²Hærstyrkene som flommer fram, blir skylt bort foran ham og knuses, paktfyrsten også.

²³Først inngår han en allianse, så farer han med svik. Han rykker fram, og selv med få folk tar han makten.

²⁴Med letthet trenger han inn i de mest fruktbare traktene i landet og gjør slikt som verken fedrene hans eller fedrene deres gjorde. Han sprer plyndret gods, rov og utrustning ut blant mennene sine. Han planlegger angrep på festninger, men bare for en tid.

²⁵Så samler han alt sitt mot og all sin kraft mot kongen i sør og kommer med en stor hær. Kongen i sør ruster seg til krig med en stor og slagkraftig hær. Men han kan ikke holde stand, for det legges onde planer mot ham.

²⁶De som spiser ved hans bord, knuser ham, hæren hans blir skylt bort, og mange blir drept og faller.

²⁷Begge kongene har onde hensikter. De sitter ved samme bord og lyver. Men det skal ikke lykkes, for enden kommer først til fastsatt tid.

²⁸Han vender tilbake til landet sitt med stort bytte, men i hjertet er han motstander av den hellige pakten. Han gjør det han vil, og vender tilbake til landet sitt.

²⁹Til fastsatt tid skal han igjen dra mot sør, men denne gangen går det ikke som forrige gang.

³⁰Kitteiske skip kommer mot ham, og han mister motet. Han snur om og lar harmen gå ut over den hellige pakten. Så vender han tilbake og lytter til dem som har sviktet den hellige pakten.

- 31** Noen av hans hærstyrker kommer og vanhelliger tempelborgen, avskaffer det daglige offeret og stiller opp det motbydelige som ødelegger.
- 32** Dem som synder mot pakten, lokker han til frafall med glatte ord. Men det folket som kjenner sin Gud, skal stå fast, også i handling.
- 33** De kloke i folket hjelper de mange til innsikt. Men en kort tid faller de som offer for sverd og ild, fangenskap og plyndring.
- 34** Når de faller, får de bare litt hjelp. Mange slutter seg til dem, men med baktanker.
- 35** Noen av de kloke faller som offer, så de blir lutret og rensset og vasket rene inntil endetiden. For den fastsatte tid er ennå ikke kommet.
- 36** Kongen skal gjøre som han vil, opphøye seg og gjøre seg større enn alle guder. Mot Gud over gudene taler han uhørte ord. Han har lykken med seg inntil vreden tar slutt. For det som er fastsatt, må skje.
- 37** Sine fedres guder bryr han seg ikke om, heller ikke guden som kvinnene elsker, eller noen annen gud. For han gjør seg selv større enn dem alle.
- 38** I stedet ærer han borgenes gud. En gud som fedrene hans ikke kjente, ærer han med gull og sølv, edelstener og andre kostbarheter.
- 39** Han går mot de sterke festningene med hjelp fra en fremmed gud. Dem som dyrker denne guden, viser han stor ære. Han setter dem til å herske over mange og deler ut jord som belønning.
- 40** I endetiden skal kongen i sør støte sammen med ham, og kongen i nord skal storme mot ham med vogner og ryttere og mange skip. Han trenger inn i landene og farer fram som en stormflod.
- 41** Så drar han inn i det herlige landet, og titusener skal falle. Men disse skal unnslippe hans hånd: Edom, Moab og de fremste av ammonittene.
- 42** Han rekker hånden ut mot land etter land, heller ikke Egypt slipper unna.
- 43** Han skal råde over skatter av gull og sølv og over alle kostbarheter i Egypt. Selv libyere og kusjitter må følge ham.

⁴⁴Da skal rykter fra øst og fra nord skremme ham, og han drar ut med stor vrede for å slå mange med bann og utrydde dem.

⁴⁵Han slår opp sitt kongelige telt mellom havet og det herlige, hellige fjellet. Men han går mot sin undergang, og ingen hjelper ham.

Daniel 12

Trengsel og frelse i endetiden

¹ På den tiden skal Mikael stå fram, den store fyrsten som står ved dine landsmenns side. Det skal komme en trengselstid som det ikke har vært maken til fra folkeslag oppsto og helt til den tiden. Men på den tiden skal ditt folk bli berget, alle som er skrevet opp i boken.

² Mange av dem som sover i jorden, skal våkne, noen til evig liv, andre til spott og evig avsky.

³ De kloke skal skinne som den strålende himmelhvelvingen; og de som har ført de mange til rettferd, skal skinne som stjernene til evig tid.

⁴ Men du, Daniel, skal holde ordene skjult og forsegle boken inntil endetiden. Mange skal streife omkring, og kunnskapen skal øke.

⁵Jeg, Daniel, så, og se! – to andre sto der, en på den ene siden av elven og en på den andre siden av elven.

⁶ En av dem spurte mannen som var kledd i lin, og som var over vannet i elven: «Hvor lenge skal det vare før alt dette underfulle får sin ende?»

⁷ Mannen som var kledd i lin, og som var over vannet i elven, løftet høyre og venstre hånd mot himmelen, og jeg hørte ham sverge ved Han som lever evig: «Én tid og tider og en halv tid. Når det hellige folkets makt er helt knust, skal alt dette ta slutt.»

⁸Jeg hørte det, men forsto det ikke og spurte: «Herre, hva er slutten på dette?»

⁹Han svarte: «Gå bort, Daniel, for ordene skal holdes skjult og være forseglet inntil endetiden.

¹⁰ Mange skal bli rensset, lutret og vasket rene. Men de urettferdige skal gjøre urett, og ingen av dem skal forstå. Men de kloke skal forstå.

¹¹ Fra den tid da det daglige offeret blir avskaffet og det motbydelige som ødelegger, blir stilt opp, skal det gå 1.290 dager.

¹²Salig er den som venter og når fram til 1.335 dager.

¹³Og du, gå endetiden i møte! Du skal hvile og stå opp til din lodd ved dages ende.»

Hosea

Hosea 1

¹ Herrens ord som kom til Hosea, sønn av Beerī, i de dager da Ussia, Jotam, Ahas og Hiskia var konger i Juda, og i de dager da Jeroboam, sønn av Joasj, var konge i Israel.

Profetens ekteskap og barn

² Herrens første ord gjennom Hosea. Herren sa til Hosea: «Gå og få deg en horkvinne og horebarn! For landet horer seg bort fra Herren.»

³ Og han gikk og tok Gomer, Diblajims datter, til kone. Hun ble med barn og fødte ham en sønn.

⁴ Herren sa til ham: «Kall ham Jisreel! For om ikke lenge vil jeg straffe Jehus hus for blodbadet i Jisreel og gjøre ende på kongedømmet i Israel.

⁵ Og den dagen skal jeg bryte i stykker Israels bue på Jisreel-sletten.»

⁶ Siden ble hun med barn igjen og fikk en datter. Herren sa til ham: «Kall henne Lo Ruhamá, 'ikke barmhjertighet'! For jeg vil ikke lenger være barmhjertig mot Israels hus og ikke tilgi dem.

⁷ Men Judas hus vil jeg være barmhjertig mot. Jeg vil frelse dem ved Herrenderes Gud, men jeg vil ikke frelse dem ved bue, sverd og krig, ved hester og ryttere.»

⁸ Da hun hadde avvent Lo Ruhamá, ble hun med barn igjen og fikk en sønn.

⁹ Herren sa: «Kall ham Lo Ammí, 'ikke mitt folk'! For dere er ikke mitt folk, og jeg er ikke her for dere.»

¹⁰ Israels barn skal bli tallrike som havets sand, som ikke kan måles og ikke telles. Der det før ble sagt til dem: «Dere er ikke mitt folk», skal det sies: «Den levende Guds barn».

¹¹ Judas og Israels barn skal samle seg og ta seg en felles høvding. De skal dra opp fra landet. Ja, stor er Jisreels dag.

Hosea 2

¹ Dere skal si til brødrene deres: «mitt folk» og til søstrene deres: «du som har fått barmhjertighet».

Rettsak mot et troløst folk

² Før sak mot deres mor, før sak! For hun er ikke min kone, og jeg er ikke hennes mann. Hun skal fjerne hvert horetegn fra ansiktet, ta bort hvert utroskapstegn mellom brystene!

³ Ellers skal jeg kle av henne så hun står der like naken som den dagen hun ble født. Jeg vil la henne bli som en ørken, gjøre henne lik et tørt land og la henne dø av tørst.

⁴ Barna hennes vil jeg ikke være barmhjertig mot, for de er horebarn.

⁵ For deres mor drev hor, hun som fødte dem, førte skam over seg selv. Hun sa: «Jeg vil gå etter elskerne mine, de som gir meg brød og vann, ull og lin, olje og vin.»

⁶ Derfor vil jeg stenge veien for henne med torner. Jeg murer en mur rundt henne så hun ikke finner stiene sine.

⁷ Når hun løper etter elskerne sine, skal hun ikke nå dem igjen, når hun leter etter dem, skal hun ikke finne dem. Da skal hun si: «Jeg vil gå tilbake til min første mann, for jeg hadde det bedre da enn nå.»

⁸ Hun skjønte ikke at det var jeg som ga henne korn, ny vin og fin olje og mengder av sølv og gull, som de brukte til Baal.

⁹ Derfor vil jeg ta tilbake mitt korn når tiden er inne, min nye vin når tiden kommer. Jeg vil ta bort min ull og mitt lin, som skulle skjule hennes nakenhet.

¹⁰ Nå vil jeg avdekke kjønnet hennes for øynene på elskerne hennes, og ingen skal berge henne ut av min hånd.

¹¹ Jeg gjør ende på all hennes glede, festene, nymånedagene og sabbatsdagene, alle høytidene hennes.

12 Jeg ødelegger vinstokkene og fikentrærne hennes. Om dem har hun sagt: «De er betaling jeg fikk av mine elskere.» Jeg gjør dem til krattskog, og villdyr skal ete dem.

13 Jeg vil straffe henne for de dagene da hun tente offerild for Baal-gudene, pyntet seg med ringer og smykker og gikk etter sine elskere, men glemte meg, sier Herren.

Gud tar Israel til nåde igjen

14 Derfor vil jeg lokke henne, føre henne ut i ørkenen og tale til hennes hjerte.

15 Der vil jeg gi henne vingårdene tilbake, og Akor-dalen skal bli en håpets port. Der skal hun svare som i ungdomsdagene, som da hun dro opp fra Egypt.

16 Og den dagen, sier Herren, skal hun kalle meg «Min mann». Hun skal ikke lenger kalle meg «Min Baal».

17 Jeg vil fjerne Baal-navnene fra hennes munn, de skal ikke nevnes ved navn mer.

18 Den dagen vil jeg slutte en pakt for dem med villdyrene på marken, fuglene under himmelen og krypet på jorden. Bue, sverd og krigsvåpen vil jeg bryte i stykker og utrydde av landet, og jeg vil la dem bo trygt.

19 Jeg vil binde meg til deg for alltid. Jeg vil binde meg til deg i rettferd og rett, i kjærlighet og barmhjertighet.

20 Jeg vil binde meg til deg i troskap, og du skal kjenne Herren.

21 Den dagen vil jeg svare, sier Herren, jeg vil svare himmelen, og den skal svare jorden.

22 Jorden skal svare kornet, den nye vinen og den fine oljen, og de skal svare Jisreel.

23 Jeg vil så henne ut i landet mitt og vise barmhjertighet mot Lo Ruhamá. Til Lo Ammí vil jeg si: «Du er mitt folk.» Og han skal svare: «Min Gud!»

Hosea 3

Utroskap og frafall

¹ Og Herren sa til meg: «Gå enda en gang bort og elsk en kvinne som er en annens elskerinne og bryter ekteskapet, slik Herren elsker isrealittene, enda de vender seg til andre guder og elsker rosinkaker!»

² Så kjøpte jeg henne for femten sjekel sølv og en homer bygg og en letek bygg.

³Og jeg sa til henne: «I mange dager skal du bo hos meg, uten å drive hor og uten å ha omgang med noen mann, og heller ikke jeg med deg.»

⁴ For i mange dager skal isrealittene bo uten konge og høvding, uten offer og uten steinstøtte, uten efod og terafer.

⁵ Siden skal isrealittene vende om og søke Herren, sin Gud, og David, sin konge. Skjelvende skal de komme til Herren og hans gode gaver i dager som kommer.

Hosea 4

Herrens anklage mot et troløst folk

¹ Hør Herrens ord, dere Israels barn! Herren fører sak mot dem som bor i landet. For det er ingen troskap og ingen kjærlighet og ingen kjennskap til Gud i landet.

²Forbannelse og løgn og drap og tyveri og ekteskapsbrudd brer om seg, med blod følger mer blod.

³Derfor skal landet sørge, og alle som bor der, skal tørke bort sammen med dyrene på marken og fuglene under himmelen, selv fiskene i havet skal utryddes.

⁴ Men ingen må føre sak eller gå i rette med noen. Ditt folk ligner slike som fører sak mot en prest.

⁵Du skal snuble om dagen, og selv profeten skal snuble sammen med deg om natten, og din mor gjør jeg ende på.

⁶ Mitt folk skal gå til grunne av mangel på kunnskap. Siden du har vraket kunnskapen, vraker jeg deg som min prest. Du glemte din Guds lov, derfor glemmer også jeg dine barn.

⁷Jo flere de ble, desto mer syndet de mot meg, deres ære skal jeg bytte ut med skam.

⁸ De lever av mitt folks synd og lengter etter deres skyld.

⁹ Derfor skal det gå med presten som med folket, jeg vil straffe ham for hans ferd og gjengjelde det han har gjort.

¹⁰ De skal spise og ikke bli mette, hore og ikke bli mange. Herren har de forlatt for å gi seg over til

¹¹hor, gammel og ny vin overtar hjertet.

¹² Mitt folk spør sitt tre til råds og får svar av sin stokk. For en horeånd har ført dem vill, de har horet seg bort fra sin Gud.

¹³ På fjelltoppene ofrer de, på haugene tenner de offerild under eiker, popler og terebinter, for skyggen av dem er god. Derfor driver døtrene deres hor, og svigerdøtrene bryter ekteskapet.

¹⁴Jeg vil ikke straffe døtrene deres fordi de driver hor, eller svigerdøtrene fordi de bryter ekteskapet. For mennene går avsides med horer og ofrer sammen med tempelprostituerte kvinner. Et folk uten innsikt vil falle.

¹⁵ Selv om du driver hor, Israel, må ikke Juda føre skyld over seg! Gå ikke til Gilgal, dra ikke opp til Bet-Aven og sverg ikke: «Så sant Herren lever!»

¹⁶For Israel er trassig som en trassig ku. Nå skal Herren gjete dem som lam i åpent lende.

¹⁷ Efraim er bundet til gudebilder, la ham være!

¹⁸ Når drikkingen deres er over, horer de videre. De elsker vilt. Skam er skjoldene hennes.

¹⁹En vind skal gripe henne med sine vinger, de skal bli til skamme med sine offer.

Hosea 5

Dommen gjelder dere

¹ Hør dette, dere prester, og lytt, du Israels hus, du kongehus, vend øret til! Dommen gjelder dere! For dere er blitt en snare for Mispa, et utspent nett på Tabor

² og en dyp fallgrav i Sjittim. Men jeg vil tukte dem alle.

³ Jeg kjenner Efraim, og Israel er ikke skjult for meg. For nå har du drevet hor, Efraim, Israel har gjort seg uren.

⁴ Gjerningene deres hindrer dem fra å vende om til sin Gud. For de har en horeånd i seg, og Herren kjenner de ikke.

⁵ Israels hovmod vitner mot ham. Israel og Efraim skal snuble i sin skyld. Også Juda skal snuble med dem.

⁶ Når de kommer med sitt småfe og storfe for å søke Herren, finner de ham ikke. Han har vendt seg bort fra dem.

⁷ De har vært troløse mot Herren, for de har fått barn som ikke er hans. Nå skal nymånen fortære både dem og det de eier.

Herren er som en løve

⁸ La hornet gjalle i Gibeaa, blås i trompet i Rama, løft hærrop i Bet-Aven! De er etter deg, Benjamin!

⁹ Efraim skal legges øde den dagen straffen kommer, blant Israels stammer har jeg kunngjort det som står fast.

¹⁰ Judas stormenn ligner slike som flytter grensesteiner, over dem vil jeg øse ut min harme som vann.

¹¹ Efraim er undertrykt, retten er knust, for han ga seg til å følge det som ingenting er.

¹² Jeg er som møll for Efraim, som råte for Judas hus.

¹³ Og Efraim så sin sykdom og Juda sitt sår. Da gikk Efraim til Assur og sendte bud til storkongen. Men han kan ikke gjøre dere friske og ikke lege deres sår.

¹⁴ Sannelig, jeg er som en løve mot Efraim, som en ungløve mot Judas hus. Jeg, jeg river i stykker og går min vei, jeg sleper bort, og ingen berger.

¹⁵ Jeg vil vende tilbake til mitt sted inntil de erkjenner sin skyld og søker mitt ansikt. I sin nød skal de lete etter meg.

Hosea 6

Den tredje dagen

¹ Kom, la oss vende om til Herren! For han rev i stykker, men vil helbrede oss, han slo, men vil forbinde oss.

² Han gjør oss levende etter to dager, den tredje dagen reiser han oss opp, så vi kan leve for hans ansikt.

³ La oss lære å kjenne Herren, la oss jage etter å kjenne ham! Sikkert som soloppgangen kommer han, han kommer til oss lik regnet, lik vårregnet som væter jorden.

Hva skal jeg gjøre med deg?

⁴Hva skal jeg gjøre med deg, Efraim? Hva skal jeg gjøre med deg, Juda? Kjærligheten deres er som en morgensky, lik dugg som blir tidlig borte.

⁵ Derfor har jeg hugget dem ned ved profetene, drept dem med ord fra min munn. Min dom skal gå opp som lyset.

⁶ For jeg vil ha kjærlighet, ikke slaktoffer, gudskjennskap framfor brennoffer.

⁷ De brøt pakten i Adam, der var de troløse mot meg.

⁸ Gilead er en forbryterby, full av blodspor.

⁹Presteflokken ligner røvere som venter på folk, de myrder på veien til Sikem. Ja, skamløs gjerning har de gjort.

¹⁰ I Israels hus har jeg sett grufulle ting. Der driver Efraim hor, der gjør Israel seg uren.

¹¹ Også for deg, Juda, er det fastsatt en høst.

Israel svikter

Når jeg vender skjebnen for mitt folk,

Hosea 7

- ¹ når jeg helbreder Israel, da avsløres Efraims skyld og Samarias ondskap. De farer med svik, tyven bryter seg inn, røverne herjer på gaten.
- ² De sier ikke til sitt hjerte at jeg husker all deres ondskap. Men nå er de omringet av sine gjerninger, jeg har dem for øye.
- ³ De gleder kongen med sin ondskap og stormennene med sine løgner.
- ⁴ Alle er de ekteskapsbrytere, lik en ovn som er så het at bakeren ikke trenger å fyre fra deigen er knadd og til den har hevet seg.
- ⁵ På vår konges dag gjør de stormenn syke av heten fra vinen. Han rekker hånden til spottere.
- ⁶ Hjertet deres ligner en ovn der de ligger på lur. Hele natten sover deres vrede, om morgenen brenner den som flammende ild.
- ⁷ Alle er de hete som en ovn, de fortærer dommerne sine. Alle kongene deres er falt, ingen av dem kaller på meg.
- ⁸ Efraim blander seg med folkene. Efraim er blitt en brødleiv som ikke er snudd.
- ⁹ Fremmede har fortært hans kraft, men han vet det ikke. Han er alt overstrødd med grått hår, men han vet det ikke.
- ¹⁰ Israels hovmod vitner mot ham, men de vender ikke om til Herren sin Gud, de søker ham likevel ikke.
- ¹¹ Efraim er blitt som en due, godtroende og uten forstand. De kaller på Egypt, de drar til Assur.
- ¹² Når de drar, kaster jeg nettet mitt over dem, jeg drar dem ned som himmelens fugler, jeg fanger dem når jeg hører flokken deres.
- ¹³ Ve dem, for de rømte fra meg! Død over dem, for de brøt med meg! Jeg ville løse dem ut, men de talte løgn mot meg.
- ¹⁴ De roper ikke til meg av hjertet, men jamrer seg der de ligger, for korn og ny vin risper de seg opp. De vender seg bort fra meg.

¹⁵Jeg lærte dem opp, og jeg ga armene deres styrke, men de tenkte ut ondt mot meg.

¹⁶ De vender om, men ikke til meg, de er blitt som en slakk bue. Stormennene deres skal falle for sverd på grunn av sin hatefulle tunge. Dette fører spott over dem i Egypt.

Hosea 8

Israel glemte sin skaper

¹ Hornet til munnen! Som en ørn over Herrens hus! For de har brutt min pakt og syndet mot min lov.

²De roper til meg: «Min Gud! Vi, Israel, kjenner deg!»

³Men Israel har forkastet det gode, fienden skal forfølge dem.

⁴ De valgte seg konger som ikke er fra meg, valgte seg høvdinger jeg ikke kjennes ved. Av sølvet og gullet sitt laget de seg gudebilder. Derfor skal de utryddes.

⁵ Kast ut kalven din, Samaria! Min vrede flammer mot dem. Hvor lenge skal det vare før de kan bli rene?

⁶ De er da fra Israel! Men den er laget av en håndverker, og noen gud er den ikke, sannelig, til splinter skal den bli, Samaria-kalven!

⁷ For vind sår de, og storm skal de høste. Kornet skyter ikke aks og gir dem ikke mel, og gir det mel, spiser fremmede det opp.

⁸Israel er oppspist, nå er de lik et kar som ingen bryr seg om blant folkene.

⁹ For de dro bort til Assur lik et enslig villesel. Efraim kjøper seg kjærlighet.

¹⁰Selv om de kjøpslår med folkene, vil jeg nå drive dem sammen. De skal vri seg en liten stund under storkongens byrde.

¹¹ Efraim har laget seg mange altere til syndoffer, altere som er blitt til synd for ham.

¹²Skriver jeg mine mange lover, regnes de som noe fremmed.

¹³ Som offergaver til meg ofrer de kjøtt og spiser det. Herren bryr seg ikke om dem. Nå vil han huske deres skyld og straffe deres synder. De må tilbake til Egypt.

¹⁴ Israel glemte sin skaper og bygde seg slott, Juda bygde mange festningsbyer. Men jeg vil sende ild mot byene hans, den skal fortære borgene deres.

Hosea 9

Gjengjeldelsen kommer

¹ Gled deg ikke, Israel! Juble ikke som folkeslagene! For du har horet deg bort fra din Gud. Du tok gjerne imot betaling på alle treskeplasser for korn.

² Treskeplass og vinpresse skal ikke fø dem, den nye vinen skal svikte dem.

³ De skal ikke få bo i Herrens land. Efraim skal tilbake til Egypt, og i Assur skal de spise uren mat.

⁴ De skal ikke ofre vin til Herren, deres slaktoffer kan ikke glede ham. Det skal være som sørgebrød for dem, alle som spiser det, blir urene. For brødet sitt har de for seg selv, det kommer ikke til Herrens hus.

⁵ Hva vil dere gjøre på høytidsdagen, på Herrens festdag?

⁶ Se, drar de bort fra ødeleggelsen, skal Egypt samle dem sammen, Memfis gravlegge dem. Nesler skal skjule deres skatter av sølv, tornekratt skal vokse i teltene deres.

⁷ Straffens dager er kommet, gjengjeldelsens dager er kommet, det skal Israel få merke. «Profeten er en dåre, åndsmannen er uten forstand!» Ja, fordi din skyld er så stor og ditt fiendskap så sterkt!

⁸ Profeten er Efraims vokter, sammen med min Gud, men snarer er det på alle hans veier, fiendskap i hans Guds hus.

⁹ De er blitt like dypt fordervet som i Gibeas dager. Han skal huske deres skyld og straffe deres synder.

Efraim skal ikke lenger bære frukt

10 Jeg fant Israel som druer i ørkenen, jeg så fedrene deres som tidlig frukt på fikentreet. Men da de kom til Baal-Peor, viet de seg til skammen og ble like motbydelige som han de elsket.

11Efraims herlighet flyr bort som en fugl. Ingen føder, ingen er gravide, og ingen blir med barn.

12Selv om de fostrer barn, skal jeg ta fra dem hvert eneste ett. Ja, ve dem når jeg går bort fra dem!

13 Efraim er plantet i en eng, det er som om jeg så bort til Tyros. Men Efraim må føre sine barn ut til den som dreper.

14Gi dem, Herre! Hva skal du gi? Gi dem morsliv som mister barnet, og bryst som tørker inn.

15 All deres ondskap viste seg i Gilgal, der la jeg dem for hat. Fordi de har gjort så mye ondt, vil jeg drive dem ut av mitt hus. Jeg kan ikke elske dem lenger, alle deres førere er opprørere.

16 Efraim er slått, deres rot er blitt tørr, de skal ikke lenger bære frukt. Og selv om de føder, vil jeg drepe deres dyrebare livsfrukt.

17 Min Gud skal forkaste dem fordi de ikke har hørt på ham. De skal flakke omkring blant folkene.

Hosea 10

Israel skal bli til skamme

1 Israel var en frodig vinstokk som bar mye frukt. Jo mer frukt, desto flere altere. Jo bedre land, desto bedre steinstøtter.

2Sleipt er hjertet deres, nå må de ta på seg skylden. Han skal bryte ned deres altere og ødelegge steinstøttene.

3Nå må de si: «Vi har ingen konge, for vi har ikke fryktet Herren. Og kongen, hva kan han gjøre for oss?»

4 De har talt tomme ord, sverget falskt og inngått pakter. Retten blomstrer som giftplanter i plogfurene.

- ⁵ De som bor i Samaria, er redde for kalven i Bet-Aven. Folket sørger over den, og avgudsprestene klager, for kalvens herlighet er bortført.
- ⁶ Også den skal føres til Assur som gave til storkongen. Skam skal Efraim få, Israel skal bli til skamme på grunn av planene sine.
- ⁷ Samaria skal gå til grunne, kongen skal bli som en kvist på vannet.
- ⁸ Avens offerhauger skal utslettes, Israels synd. Torn og tistel skal vokse opp over altrene deres. De skal si til fjellene: Skjul oss! og til haugene: Fall over oss!
- ⁹ Fra Gibeas dager har du syndet, Israel. Der er de blitt stående. Skulle ikke krigen nå dem i Gibeas? Over ugjerningsmennene
- ¹⁰ vil jeg komme for å tukte dem. Folkeslag skal samle seg mot dem når de blir tuktet for sin dobbelte skyld.
- ¹¹ Efraim var en temmet kvige som gjerne ville treske, og jeg sparte den vakre nakken hennes. Nå vil jeg spenne Efraim for, Juda skal pløye og Jakob harve.
- ¹² Så med rettferd, høst med kjærlighet, bryt dere nybrott! For nå er det tid for å søke Herren, inntil han kommer og lar rettferd regne over dere.
- ¹³ Dere har pløyd ned urett og høstet ondskap og spist frukten av løgn. For du stolte på din egen vei og på alle dine krigere.
- ¹⁴ Derfor skal krigslarm reise seg i folket ditt, og alle borgene dine skal ødelegges, slik Sjalman ødela Bet-Arbel på stridens dag, da mor og barn ble knust.
- ¹⁵ Slik vil jeg gjøre med dere i Betel fordi ondskaperne deres er stor. Når dagen gryr, er det ute med Israels konge.

Hosea 11

Guds kjærlighet til Israel

- ¹ Da Israel var ung, fikk jeg ham kjær, fra Egypt kalte jeg min sønn.
- ² Men jo mer jeg ropte på dem, desto mer gikk de bort fra meg. De ofret til Baal-gudene, tente offerild for gudebilder.

- ³ Det var jeg som lærte Efraim å gå og tok dem på armen. Men de skjønnte ikke at jeg helbredet dem.
- ⁴ Jeg dro dem med menneskebånd, med kjærlighets tau. Jeg var lik en som løfter et spedbarn opp til kinnet, jeg bøyde meg ned og ga dem mat.
- ⁵ De skal ikke vende tilbake til Egypt, men Assur skal være deres konge, for de nektet å vende om.
- ⁶ Sverdet skal rase i byene deres, bryte bommene i stykker og ete om seg på grunn av planene deres.
- ⁷ Folket mitt henger fast ved sitt frafall fra meg. De roper sammen til ham som er i det høye, men han reiser dem ikke opp.
- ⁸ Hvordan kan jeg oppgi deg, Efraim, overgi deg, Israel? Hvordan kan jeg oppgi deg som Adma, gjøre med deg som med Sebojim? Hjertet vender seg i meg, all min medlidenhet våkner.
- ⁹ Jeg vil ikke følge min brennende vrede, ikke ødelegge Efraim en gang til. For jeg er Gud og ikke et menneske, hellig midt iblant dere. Jeg vil ikke komme med redsel.
- ¹⁰ Herren skal de følge, som en løve skal han brøle. Når han brøler, skal hans barn komme skjelvende fra vest.
- ¹¹ Skjelvende skal de komme som en fugl fra Egypt, som en due fra Assur. Jeg vil la dem bo i husene sine, sier Herren.

Hosea 12

Herren vil straffe Jakob

- ¹ Efraim har omringet meg med løgn, Israels hus med svik. Men Juda holder seg ennå til Gud og er trofast mot Den hellige.
- ² Efraim gjeter vind, jager hele dagen etter østavind. Han hoper opp løgn og vold. De slutter pakt med Assur og sender olje til Egypt.
- ³ Herren fører sak mot Juda, han vil straffe Jakob for hans ferd, gjengjelde det han har gjort.

- ⁴ I mors liv holdt han sin bror i hælen, som voksen kjempet han med Gud,
⁵ han kjempet med engelen og vant, han gråt og ba om nåde. I Betel møter Gud ham, og der taler han med oss,
⁶ Herren, hærskares Gud, Herren er hans navn.
⁷ Og du skal vende tilbake ved din Guds hjelp. Hold fast på kjærlighet og rett, ha alltid håp til din Gud!
⁸ Kanaan har falske vekter i hånden, han elsker å utnytte andre,
⁹ og Efraim sier: «Jeg er da blitt rik og har fått meg eiendom, men i all min rikdom er jeg ikke funnet skyldig i noe som er synd.»
¹⁰ Men jeg er Herren din Gud, helt fra Egypt. Ennå vil jeg la deg bo i telt som den gangen jeg møtte deg.
¹¹ Jeg vil tale til profetene. Jeg lot dem få syner i mengde, og nå vil jeg tale i lignelser gjennom dem.
¹² Er Gilead ugudelig, skal de bli til intet. Ofrer de okser i Gilgal, skal altrene deres bli som steinrøyser langs åkeren.
¹³ Jakob rømte til Aram-landet, Israel tjente for å få seg en kone, for en kone vaktet han småfe.
¹⁴ Ved en profet førte Herren Israel opp fra Egypt, og ved en profet vaktet han dem.
¹⁵ Efraim har vakt bitter harme. Herren skal la hans blodskyld komme over ham selv og gi ham igjen for hans spott.

Hosea 13

Når ødeleggelsen kommer

- ¹ Når Efraim talte, ble det redsel, han var en fyrste i Israel. Men han førte skyld over seg ved Baal og døde.

- ² Og nå fortsetter de med å synde; av sølvet sitt har de støpt seg bilder, gudebilder etter sitt eget hode, alt sammen laget av håndverkere. Folk sier om dem: «De som ofrer mennesker, kysser kalver.»
- ³ Derfor skal de bli som morgendisen, lik dugg som tidlig blir borte, lik agner som blåser bort fra treskeplassen, lik røyk fra ljoren.
- ⁴ Jeg er Herren din Gud, helt fra Egypt. Noen annen gud enn meg kjenner du ikke, det finnes ingen annen frelser enn jeg.
- ⁵ Jeg tok meg av deg i ørkenen, i det tørre landet.
- ⁶ De beitet og ble mette. Da de var mette, ble de hovmodige, derfor glemte de meg.
- ⁷ Jeg er blitt mot dem som en løve, lik en leopard lurert jeg ved veien.
- ⁸ Jeg vil komme over dem som en binne de har tatt ungene fra, og rive opp brystet på dem. Jeg vil ete dem opp som en løve; de ville dyrene skal slite dem i stykker.
- ⁹ Når ødeleggelsen kommer, Israel, hvem skal hjelpe deg da?
- ¹⁰ Hvor er da kongen din som kan berge deg i alle byene dine, og hvor er dommerne dine? Du har jo sagt: «Gi meg konge og høvdinger!»
- ¹¹ Jeg gir deg en konge i min vrede, og i min harme tar jeg ham bort.
- ¹² Efraims skyld er samlet opp, synden hans er gjemt.
- ¹³ Når fødselsriene kommer, er han et barn uten forstand. Når tiden er der, kommer han ikke fram til livmormunnen.
- ¹⁴ Skal jeg fri dem fra dødsrikets makt, løse dem ut fra døden? Død, hvor er din pest? Dødsrike, hvor er din sott? Medlidenhet er skjult for mine øyne.
- ¹⁵ Ja, han skiller brødre fra hverandre. Det kommer en østavind, et Herrens vær som blåser opp fra ørkenen. Da blir brønnen hans tom og kilden tørr. Han plyndrer skattkammeret for alle dyre ting.

Hosea 14

¹ Samaria skal bøte fordi hun var trassig mot sin Gud. De skal falle for sverd, småbarna deres skal knuses, og kvinnene som venter barn, skal skjæres opp.

Jeg vil helbrede deres frafall

² Vend om, Israel, til Herren din Gud, for du har snublet i din skyld.

³ Ta ord med dere og vend om til Herren, si til ham: «Tilgi all skyld og ta imot det gode, så vil vi betale med frukten av leppene våre.

⁴ Assur vil ikke hjelpe oss, vi skal ikke ri på hester, og vi vil ikke lenger si: Vår gud! til det våre hender har gjort. Hos deg finner den farløse barmhjertighet.»

⁵ Jeg vil helbrede deres frafall, og jeg vil elske dem av hjertet, for min vrede har vendt seg fra dem.

⁶ Jeg vil være som dugg for Israel. Han skal blomstre som en lilje og slå røtter som trærne på Libanon

⁷ og bre sine greiner utover. Han skal være fager som oliventreet og dufte som skogen på Libanon.

⁸ Igjen skal de bo i hans skygge, de skal dyrke korn og blomstre som vinstokken. Hans navn skal bli som vinen fra Libanon.

⁹ Hva har vel Efraim med gudebilder å gjøre? Det er jeg som svarer ham og ser til ham. Jeg er som en grønn sypress, fra meg skal din frukt komme.

¹⁰ Hvem er så vis at han forstår dette, forstandig nok til å skjønne det? Ja, Herrens veier er rette, de rettferdige vandrer på dem, men synderne snubler.

Joel

Joel 1

Gresshoppene

- ¹Herrens ord som kom til Joel, sønn av Petuel.
- ²Hør dette, dere eldste, og lytt, alle som bor i landet! Har slikt hendt før i deres dager eller i deres fedres dager?
- ³Dette skal dere fortelle til barna deres og de til barna sine og deres barn til etterslekten.
- ⁴ Det som var igjen etter den tyggende gresshoppene, å den svermende, det som var igjen etter den svermende, å den hoppende, det som var igjen etter den hoppende, å den gnagende gresshoppene opp.
- ⁵Våk opp, dere drukne, og gråt! Klag, alle dere som drikker vin, over druesaft munnen ikke fikk smake.
- ⁶For et folk har dratt opp mot mitt land, mektig og uten tall. Tenner har de som en løve og kjeve som en løvinne.
- ⁷De ødela vinstokkene mine og knekket fikentrærne, flekket av, slengte bort, greinene ble hvite.
- ⁸Klag som en sørgekledde jomfru klager over sin ungdoms brudgom.
- ⁹ Grødeoffer og drikkoffer finnes ikke lenger i Herrens hus, prestene, Herrens tjenere, sørger.
- ¹⁰ Åkeren er ødelagt, jorden sørger, for kornet er ødelagt, vinen tørket inn, oljen er borte.
- ¹¹ Bøndene blir til skamme, og vindyrkerne klager over hvete og bygg, for grøden på åkeren er tapt.
- ¹² Vinstokken er tørket inn, fikentreet visnet, granateple, palme og apal, hvert tre på marken er tørt. Blant menneskene er gleden tørket inn.

13 Kle dere til klage, prester! Skrik, dere som tjener ved alteret! Gå inn og våk i sekkestrie, dere som tjener min Gud. For grødeoffer og drikkoffer holdes borte fra deres Guds hus.

14 Rop ut en hellig faste, kunngjør en høytidssamling! Kall sammen de eldste, alle som bor i landet, i Herren deres Guds hus og rop til Herren!

15 Å, for en dag! Ja, nær er Herrens dag, den kommer med vold fra Den veldige.

16 Ble ikke maten borte for øynene på oss, glede og jubel fra vår Guds hus?

17 Såkornet har tørket under jordskorpen, bingene er tomme, låvene revet, for kornet er tørket inn.

18 Som buskapen rauter! Bølinger streifer omkring, for de har ikke beite. Selv saueflokkene må lide.

19 Til deg, Herre, roper jeg. For ild har fortært beitene i ødemarken, flammer har svidd av hvert tre på marken.

20 Selv villdyrene skriker til deg, for bekkefarene er tørket ut og ild har fortært beitene i ødemarken.

Joel 2

Herrens dag

1 Blås i horn på Sion og løft hærrop på mitt hellige fjell så alle i landet skjelver! For Herrens dag kommer, den er nær,

2 en dag med mulm og mørke, en dag med skyer og skodde. Et stort og mektig folk brer seg ut som morgenrøden over fjellet. Det har aldri hatt sin like i tider som var, og vil aldri få det i år som kommer, så lenge slekt følger slekt.

3 Ild fortærer foran dem, og etter dem slikker flammen, landet foran dem er som Edens hage, etter dem er en øde ørken, ingen slipper unna.

4 Som hester er de å se til, som hingster springer de fram,

5 som krigsvogner over fjellene skramler de fram, lik ild som knitrer i halmen, lik et sterkt folk rustet til krig.

- ⁶ Folkeslag skjelver for dem, hvert ansikt blir rødt.
- ⁷ Som krigere styrter de fram, som stridsmenn stormer de murer. Hver mann går strake veien fram og bøyer ikke av fra stien.
- ⁸ De presser ikke hverandre bort, hver mann holder sin plass, mellom kastespyd styrter de fram og lar seg ikke stanse.
- ⁹ De farer inn i byen, de stormer opp på muren, de trenger inn i husene, gjennom vinduer går de som tyver.
- ¹⁰ Jordan skjelver foran dem, og himmelen rister. Sol og måne svartner, og stjernene mister sin glans.
- ¹¹ Herren hever stemmen foran sin hær, for veldig er hæren hans, og mektige er de som lyder hans ord. Ja, stor og skremmende er Herrens dag, hvem kan holde den ut?

Vend om, for Gud er nådig

- ¹² Men selv nå, sier Herren, vend om til meg av hele deres hjerte, med faste og gråt og klage.
- ¹³ Riv hjertet i stykker, ikke klærne! Vend om til Herren deres Gud! For han er nådig og barmhjertig, sen til vrede og rik på miskunn, og han kan angre på ulykken.
- ¹⁴ Hvem vet om han vender om og angrer og legger velsignelse etter seg – grødeoffer og drikkoffer for Herren deres Gud.
- ¹⁵ Blås i horn på Sion, rop ut en hellig faste, kunngjør en høytidssamling!
- ¹⁶ Kall folket sammen, hellige forsamlingen! La de gamle samle seg, og la småbarn og spedbarn komme sammen. La brudgommen gå ut fra sitt rom og bruden fra sitt kammer!
- ¹⁷ Mellom forhall og alter skal prestene, Herrens tjenere, gråte og si: «Herre, spar ditt folk, gjør ikke din eiendom til spott så folkeslag får herske over dem! Hvorfor skal de si blant folkene: Hvor er deres Gud?»

18Da ble Herren fylt av lidenskap for sitt land, han fikk medlidenhet med folket sitt.

19Og Herren svarte sitt folk: Se, jeg vil sende dere korn, ny vin og fin olje så dere kan bli mette. Aldri mer skal jeg gjøre dere til spott blant folkene.

20 Fienden fra nord vil jeg drive langt bort fra dere og jage til et tørt og øde land, hans fortropp til havet i øst, hans baktropp til havet i vest. Stanken av ham skal stige opp, den vonde lukten hans skal stige opp. Ja, storverk har han gjort.

21Vær ikke redd, du åkerjord, fryd deg og vær glad! For Herren har gjort storverk.

22 Vær ikke redde, dere dyr på marken, for beitene i ødemarken grønnes og trærne gir sin frukt, fikentre og vinstokk bærer rikt.

23 Fryd dere, Sions barn, gled dere i Herren deres Gud! For han gir dere regn i rett tid, han lar regnet falle som før, både høst og vår.

24 Hver treskeplass fylles med korn, pressekummene renner over av ny vin og fin olje.

25 Jeg gir dere igjen for årene da den svermende, den hoppende, den gnagende og den tyggende gresshoppen åt, min store hær som jeg sendte mot dere.

26Dere skal spise og bli mette og prise navnet til Herren deres Gud, som har handlet så underfullt med dere. Mitt folk skal aldri bli til skamme.

27 Dere skal kjenne at jeg er midt i Israel. Jeg er Herren deres Gud, og ingen annen. Mitt folk skal aldri bli til skamme.

Joel 3

Løftet om Ånden

1 En gang skal det skje at jeg øser ut min Ånd over alle mennesker. Deres sønner og døtre skal profetere, de gamle skal drømme drømmer og de unge skal se syn.

2Selv over slaver og slavekvinner vil jeg i de dager øse ut min Ånd.

³Jeg setter varsler på himmel og jord, blod og ild og røyksøyler.

⁴ Solen forvandles til mørke og månen til blod før Herrens dag kommer, den store og skremmende.

⁵ Da skal hver den som påkaller Herrens navn, bli berget. For på Sion-fjellet og i Jerusalem skal det finnes redning, som Herren har sagt. Og blant de overlevende er de som Herren kaller.

Herrens dom over folkene

⁶ For se, i de dager og på den tid, når jeg vender skjebnen for Juda og Jerusalem,

⁷ da vil jeg samle alle folkeslag og føre dem ned i Josjafats dal. Der vil jeg holde rettergang med dem om Israel, mitt folk og min eiendom, som de spredte blant folkene. De delte mitt land

⁸ og kastet lodd om mitt folk, de ga en gutt for en hore og solgte en jente for vin, og den drakk de opp.

⁹Så, hva vil dere meg, Tyros og Sidon og alle filisterbygder? Vil dere ta igjen for noe jeg har gjort? Gjør dere meg noe ondt, skal jeg straks la det komme over deres eget hode,

¹⁰for dere tok mitt sølv og gull og førte bort mine dyreste skatter til deres egne templer,

¹¹ dere solgte folket i Juda og Jerusalem til jonerne for å føre dem langt bort fra sitt land.

¹²Se, nå vekker jeg dem fra stedet dere har solgt dem til, og lar det dere har gjort, komme over deres eget hode.

¹³ Og jeg vil la judeerne selge sønnene og døtrene deres. De skal selge dem til sabeerne, et folk langt borte. For Herren har talt.

¹⁴Rop dette ut blant folkene, lys hellig krig, vekk krigerne! La alle stridsmenn møte fram og dra ut.

15 Sni plogskjærene om til sverd og vingårdsknivene til spyd! Den svake skal si: «Jeg er en helt.»

16 Skynd dere og kom! Kom sammen, alle folkeslag, fra alle kanter, Herre, før dine krigere ned!

17 Folkeslagene skal bryte opp og dra til Josjafats dal, for der vil jeg sitte til doms over folk fra alle kanter.

18 Send sigden ut, for høsten er moden, kom og tråkk, for vinpressen er full, pressekummene flyter over, for ondskapen deres er stor.

19 Larm og atter larm i Dommens dal, for Herrens dag er nær i Dommens dal.

20 Sol og måne svartner, og stjernene mister sin glans.

Herren bor på Sion

21 Herren skal brøle fra Sion, la røsten runge fra Jerusalem, himmel og jord skal skjelve. Men Herren er et vern for sitt folk, en borg for Israels barn.

22 Da skal dere kjenne at jeg er Herren deres Gud som bor på Sion, mitt hellige fjell. Jerusalem skal være et hellig sted, der skal fremmede aldri mer komme inn.

23 Den dagen skal det skje at fjellene drypper av druesaft og haugene flommer av melk, og i alle Judas bekkedar skal det renne vann. En kilde skal velle fram fra Herrens hus og vanne Akasiedalen.

24 Egypt skal bli til en ødemark og Edom til en øde ørken på grunn av voldsverket mot judeerne, fordi de spilte uskyldig blod i sine land.

25 Men i Juda skal det alltid bo folk, og i Jerusalem slekt etter slekt.

26 Jeg vil hevne deres blod og ikke spare de skyldige. Herren bor på Sion.

Amos

Amos 1

¹ Ord av Amos, en sauebonde fra Tekoa, det han så om Israel i de dager da Ussia var konge i Juda og Jeroboam, sønn av Joasj, var konge i Israel, to år før jordskjelvet.

Dom over nabofolkene

² Han sa: Herren brøler fra Sion, fra Jerusalem runger hans røst. Gjeternes beitemarker skal sørge, Karmels topp skal tørke.

³ Så sier Herren: Tre ugjerninger av Damaskus, ja, fire – jeg holder det ikke tilbake! For de tresket Gilead med jerntagget.

⁴ Jeg sender ild mot Hasaels hus, den skal fortære Ben-Hadads borger.

⁵ Jeg sprenger portbommen i Damaskus, utrydder ham som troner i Aven-dalen, og ham som bærer septer i Bet-Eden. Arams folk skal i eksil til Kir, sier Herren.

⁶ Så sier Herren: Tre ugjerninger av Gaza, ja, fire – jeg holder det ikke tilbake! For de drev alle i eksil og overga dem til Edom.

⁷ Jeg sender ild mot muren rundt Gaza, den skal fortære borgene hennes.

⁸ Jeg utrydder ham som troner i Asjdod, og ham som bærer septer i Asjkalon. Jeg løfter hånden mot Ekron, og resten av filisterne skal gå til grunne, sier Herren Gud.

⁹ Så sier Herren: Tre ugjerninger av Tyros, ja, fire – jeg holder det ikke tilbake! For de overga til Edom alle som de drev i eksil, de husket ikke på brødrepaakten.

¹⁰ Jeg sender ild mot muren rundt Tyros, den skal fortære borgene der.

¹¹ Så sier Herren: Tre ugjerninger av Edom, ja, fire – jeg holder det ikke tilbake! For de jaget brødrene sine med sverd, de viste ingen barmhjertighet. De holdt alltid fast på sin harme, vreden vokter de i det uendelige.

¹² Jeg sender ild mot Teman, den skal fortære borgene i Bosra.

¹³ Så sier Herren: Tre ugjerninger av ammonittene, ja, fire – jeg holder det ikke tilbake! For de skar opp gravide i Gilead og utvidet grensene sine.

¹⁴ Jeg setter fyr på muren rundt Rabba, ild skal fortære borgene der under kampropene på stridens dag, i stormen på uværsdagen.

¹⁵ Da skal kongen deres gå i eksil sammen med stormennene, sier Herren.

Amos 2

¹ Så sier Herren: Tre ugjerninger av Moab, ja, fire – jeg holder det ikke tilbake! For de brente Edom-kongens knokler til kalk.

² Jeg sender ild mot Moab, den skal fortære Kerijots borger. Moab skal dø under krigslarm, under kamprop og hornstøt.

³ Jeg utrydder dommeren der og dreper stormennene også, sier Herren.

Dom over Juda og Israel

⁴ Så sier Herren: Tre ugjerninger av Juda, ja, fire – jeg holder det ikke tilbake! For de foraktet Herrens lov, de holdt ikke hans forskrifter. Løgner førte dem vill, løgner som fedrene fulgte.

⁵ Jeg sender ild mot Juda, den skal fortære Jerusalems borger.

⁶ Så sier Herren: Tre ugjerninger av Israel, ja, fire – jeg holder det ikke tilbake! For de selger den rettferdige for penger, den fattige for et par sandaler.

⁷ De tramper de svakes hode ned i støvet og trenger hjelpeløse bort fra veien. En mann og hans far går til samme jente så mitt hellige navn blir vanhelliget.

⁸ De breier seg på pantsatte klær ved hvert alter, vin innkrevd som bøter drikker de i sin Guds hus.

⁹ Men det var jeg som utryddet amorittene for dem, de som var høye som sedertrær og sterke som eiketrær. Jeg ødela frukten oppe og røttene nede.

¹⁰ Det var jeg som førte dere opp fra Egypt og ledet dere i ørkenen i førti år så dere kunne innta amorittenes land.

¹¹ Jeg lot noen av sønnene deres stå fram som profeter og noen unge menn som nasireere. Er det ikke slik, israelitter? sier Herren.

¹² Men dere skjenket nasireerne vin og befalte profetene: Tal ikke profetord!

¹³Se, jeg lar grunnen riste under dere som under en vogn full av korn.

¹⁴Den raske er ikke i stand til å flykte, den sterke kan ikke bruke sin kraft, og helten berger ikke livet.

¹⁵Bueskytteren holder ikke stand, den som er lett på foten, kommer seg ikke unna, og rytteren berger ikke livet.

¹⁶Den modigste helt skal flykte naken på den dagen, sier Herren.

Amos 3

Utvelgelse og ansvar

¹Hør dette ordet som Herren taler mot dere, israelitter, mot hele den slekten jeg førte opp fra Egypt:

² Bare dere ville jeg kjennes ved blant alle jordens slekter. Derfor vil jeg straffe dere for alle syndene deres.

Profetkallet tvinger

³Går vel to i følge uten å ha en avtale?

⁴Brøler vel løven i skogen uten å ha et bytte? Knurrer ungløven i hulen uten å ha fanget noe?

⁵Faller vel fuglen til jorden uten at en felle er satt opp? Spretter snaren opp fra marken uten å ha fanget noe?

⁶ Gjaller hornet i byen uten at folket skjelver? Skjer det en ulykke i byen uten at Herren har gjort det?

⁷ Nei, Herren Gud gjør ikke noe uten å åpenbare sitt skjulte råd for sine tjenere profetene.

⁸ Løven brøler – hvem blir ikke redd? Herren Gud taler – hvem blir ikke profet?

Dom over Samaria

⁹ La det høres over borgene i Asjdod og over borgene i Egypt, og si: Kom sammen på fjellene rundt Samaria! Se den store forvirringen hos henne og undertrykkelsen i byen!

¹⁰ De vet ikke å gjøre det rette, sier Herren. De dynger opp vold og ran i borgene sine.

¹¹ Derfor sier Herren Gud: Fienden skal omringe landet, rive ned festningen din, borgene skal plyndres.

¹² Så sier Herren: Som gjeteren berger to leggbein eller en øreflipp fra løvens gap, slik skal israelittene berges, de som sitter i sofahjørner i Samaria og på divaner i Damaskus.

¹³ Hør og vær vitner mot Jakobs hus! sier Herren Gud, hærskares Gud.

¹⁴ Ja, den dagen jeg straffer Israel for syndene deres, lar jeg straffen ramme Betels altere. Alterhornene blir hugget av og faller til jorden.

¹⁵ Da knuser jeg både vinterhus og sommerhus. Elfenbenshus går til grunne og store bygninger legges i grus, sier Herren.

Amos 4

Mot de rike kvinnene i Samaria

¹ Hør dette ordet, dere Basan-kyr på Samarias fjell, dere som undertrykker småkårsfolk og knuser de fattige, som sier til mennene deres: «Hent noe å drikke!»

² Herren Gud har sverget ved sin hellighet: Se, dager skal komme over dere da dere blir slept bort med haker og de siste av dere med fiskekroker.

³ Gjennom revner i murene skal dere gå ut, kvinne etter kvinne. Dere skal drives bort til Hermon, sier Herren.

Gjør deg klar til å møte din Gud

⁴ Dra til Betel og synd, til Gilgal og synd til gagns! Kom med slakteroffer om morgenen og tiende den tredje dagen!

⁵ Brenn takkoffer av syret brød, rop ut frivillig offer, la det høres! For det er slik dere liker å ha det, israelitter, sier Herren Gud.

⁶Jeg lot dere være uten mat i munnen i alle byer og uten brød alle steder. Men dere vendte ikke om til meg, sier Herren.

⁷ Jeg holdt regnet tilbake for dere da det ennå var tre måneder til høsten. Jeg lot det regne over én by, men over en annen lot jeg det ikke regne. Ett jordstykke fikk regn, et annet fikk ikke regn og tørket ut.

⁸Både to og tre byer vaklet av sted til en og samme by for å drikke vann uten å få tørsten slukket. Men dere vendte ikke om til meg, sier Herren.

⁹ Jeg slo dere med kornsot og svartrust. Gresshopper åt opp de mange hagene og vinmarkene deres, fikentrærne og oliventrærne. Men dere vendte ikke om til meg, sier Herren.

¹⁰ Jeg sendte pest mot dere som jeg gjorde mot Egypt. Jeg drepte de unge mennene med sverd. Hestene ble tatt som bytte. Jeg lot stanken fra deres egen leir stige opp i nesen på dere. Men dere vendte ikke om til meg, sier Herren.

¹¹ Jeg ødela dere slik Gud ødela Sodoma og Gomorra. Dere var som et utbrent vedtre, raket ut av ilden. Men dere vendte ikke om til meg, sier Herren.

¹² Derfor vil jeg gjøre slik med deg, Israel. Og fordi jeg vil gjøre dette med deg, må du gjøre deg klar til å møte din Gud, Israel!

¹³ For se, han som former fjellene og skaper vinden, han som forteller mennesket hva det tenker, han som skaper morgenrøde og mørke, som farer fram over jordens høyder, Herren, herskarenes Gud, er hans navn.

Amos 5

Likklage over Israel

¹ Hør dette ordet, Israels hus, en likklage som jeg stemmer i om dere:

² Hun er falt, hun reiser seg ikke mer, jomfru Israel. Hun ligger forlatt på egen jord, ingen reiser henne opp.

³For så sier Herren Gud: Den byen som drar ut med tusen mann, får hundre tilbake, og den som drar ut med hundre, får ti tilbake i Israels hus.

Søk Herren, så skal dere leve

⁴ For så sier Herren til Israels hus: Søk meg, så skal dere leve!

⁵ Søk ikke til Betel, gå ikke til Gilgal, dra ikke til Beer-Sjeba. For Gilgal skal drives i eksil, og Betel skal bli til intet.

⁶ Søk Herren, så skal dere leve! Ellers kommer han som ild over Josefs hus, den fortærer, og Betel har ingen til å slukke.

Dom over stormenn

⁷ De gjør retten til malurt og kaster rettferdigheten til jorden.

⁸ Han som skapte Sjustjernen og Orion, han som gjør dødsskygge om til morgen og dagen til svarte natt, han som kaller på vannet i havet og øser det ut over jorden, Herren er hans navn.

⁹Han som lar ødeleggelse lyne over borgen; ødeleggelse kommer over festningen.

¹⁰ De hater den som hevder retten i porten, og avskyr den som taler sant.

¹¹ Dere trækker ned småkårsfolk og krever korn i avgift av dem. Derfor: Dere har bygd hus av tilhugget stein, men skal ikke få bo i dem, dere har plantet herlige vinmarker, men skal ikke få drikke vinen.

¹² For jeg kjenner til de mange lovbruddene og de talløse syndene deres, dere som forfølger rettferdige, tar bestikkelser og avviser fattige i porten.

¹³Derfor tier den kloke i denne tid, for det er en ond tid.

Søk det gode

¹⁴ Søk det gode og ikke det onde, så dere får leve! Da skal Herren, hærskarenes Gud, være med dere, slik dere sier.

¹⁵ Hat det onde og elsk det gode, håndhev retten i porten! Så vil kanskje Herren, hærskarenes Gud, være nådig mot resten av Josef.

¹⁶ Derfor, så sier Herren, hærskares Gud, Herren: På alle torg skal det være klage, i alle gater skal de rope: «Ve, ve!» De skal kalle på bonden til sorg og på folk som kan gråte, til klage.

¹⁷På alle vinmarker blir det klage når jeg går fram mellom dere, sier Herren.

Herrens dag

¹⁸ Ve dere som lengter etter Herrens dag! Hva vil dere med Herrens dag? Den er mørke og ikke lys.

¹⁹ Den ligner en mann som flykter fra løven og treffer på bjørnen. Og når han kommer hjem og støtter hånden mot veggen, biter slangen ham.

²⁰ Ja, mørk er Herrens dag og ikke lys, dyster og uten lysskjær.

²¹ Jeg forakter, ja, hater festene deres, høytidssamlingene holder jeg ikke ut.

²² For om dere bærer fram brennoffer eller grødeoffer, vil jeg ikke ha dem. Og fredsofrene deres med gjøkalvkjøtt vil jeg ikke se.

²³ Fri meg fra de støyende sangene dine, jeg vil ikke høre på harpespill!

²⁴ La rett velle fram som vann og rettferd lik bekker som alltid strømmer.

²⁵ Bar dere fram for meg slaktoffer og grødeoffer de førti årene i ørkenen, Israels hus?

²⁶ Og bar dere på Sakkut, kongen deres, og Kevan, gudestjernen, bildene som dere har laget?

²⁷ Jeg fører dere i eksil bortenfor Damaskus, sier Herren. Hærskares Gud er hans navn.

Amos 6

Ve de sorgløse på Sion

¹ Ve de sorgløse på Sion og de trygge på Samarias fjell, de gjeveste av det fremste folkeslaget, de som Israels hus vender seg til.

² Dra til Kalne og se, gå derfra til Hamat-Rabba og dra ned til Gat i Filisterland! Er dere bedre enn disse rikene? Har de et større område enn dere?

- ³ Dere vil jage ulykkesdagen bort, men setter vold i høysetet.
- ⁴ De ligger på elfenbensbenker og strekker seg på divaner, de spiser lam fra saueflokkene og gjøkalver fra buskapen.
- ⁵ De skråler til harpespill som om de var David, og regner instrumentene hans for sine.
- ⁶ De drikker vin av offerskåler og smører seg med den fineste olje, men lider ikke under Josefs sammenbrudd.
- ⁷ Derfor skal de nå drives i eksil, fremst blant de bortførte. Da blir det slutt på festsamlingene der de ligger og drar seg.

Gud straffer Samaria

- ⁸ Herren Gud har sverget ved seg selv, sier Herren, hærskares Gud: Jeg avskyr Jakobs stolthet og hater borgene der. Jeg utleverer byen og alt som er i den.
- ⁹ Er det ti overlevende i et hus, skal de dø.
- ¹⁰ Når en venn eller slektning bærer knoklene ut av huset, spør han den som er innerst i huset: «Er det flere igjen hos deg?» Og han svarer: «Ingen.» Da sier han: «Hysj!» for Herrens navn må ikke nevnes.
- ¹¹ Se, Herren befaler, han slår det store huset i stykker og det lille huset i biter.
- ¹² Løper vel hester opp bratte fjellet, pløyer man det med okser? Men dere gjør retten om til gift og rettferds frukt til malurt.
- ¹³ Dere gleder dere over Lo-Dabar og sier: «Sannelig, med vår egen kraft tok vi Karnajim.»
- ¹⁴ Se, nå reiser jeg et folk mot deg, Israels hus, sier Herren, hærskares Gud. De skal undertrykke dere fra Lebo-Hamat til Araba-bekken.

Amos 7

Syn om Israels undergang

- ¹ Dette viste Herren Gud meg: Se, han skapte gresshopper da gresset begynte å vokse etter slåttene. Se, det var etterveksten etter kongens slått.

²Da de hadde fortært alt gresset i landet, sa jeg: «Tilgi, Herre Gud! Hvordan kan Jakob bli stående, han som er så liten?»

³ Da angret Herren på dette. «Det skal ikke skje», sa Herren.

⁴Dette viste Herren Gud meg: Se, Herren Gud kalte ilden til strid. Den fortærte det store dypet og holdt på å fortære åkrene.

⁵ Jeg sa: «Hold opp, Herre Gud! Hvordan kan Jakob bli stående, han som er så liten?»

⁶Da angret Herren på dette: «Heller ikke det skal skje», sa Herren Gud.

⁷Dette viste han meg: Se, Herren sto på en loddrett mur, i hånden hadde han et blylodd.

⁸ Herren sa til meg: «Hva ser du, Amos?» Jeg svarte: «Et blylodd.» Da sa Herren: «Se, jeg senker loddet midt i Israel, mitt folk. Jeg vil ikke lenger bære over med det.

⁹ Isaks offerhauger skal legges øde og Israels helligdommer i ruiner. Jeg vil reise meg med sverd mot Jeroboams hus.»

Amos blir bortvist fra Betel

¹⁰ Amasja, presten i Betel, sendte bud til Jeroboam, Israels konge: Amos har fått i stand en sammensvergelse mot deg midt i Israels hus. Landet kan ikke tåle alle ordene hans.

¹¹ For Amos sier: «Jeroboam skal dø for sverd og Israel drives i eksil, bort fra sitt land.»

¹²Siden sa Amasja til Amos: Du seer, gå din vei, kom deg av sted til Juda! Der kan du spise ditt brød, der kan du profetere.

¹³I Betel får du ikke lenger profetere, for det er en kongelig helligdom, et rikstempel.

¹⁴ Da tok Amos til orde og sa til Amasja: Ikke er jeg profet og ikke profetdisippel. Jeg holder husdyr og dyrker fiken.

15 Men Herren tok meg bort fra saueflokken, og Herren sa til meg: «Gå og tal profetord til mitt folk Israel!»

16 Hør nå Herrens ord: Du sier: «Ikke tal profetord mot Israel, ikke spå mot Isaks hus!»

17 Derfor sier Herren: «Din kone skal være en hore i byen, sønnene og døtrene dine skal falle for sverd. Jordan din skal deles med målesnor, du selv skal dø på uren jord, og Israel skal drives i eksil fra sitt land.»

Amos 8

Enden er kommet for Israel

1 Dette viste Herren Gud meg: Se, en kurv med moden frukt.

2 Han sa: «Hva ser du, Amos?» Jeg svarte: «En kurv med moden frukt.» Da sa Herren til meg: «Enden er kommet for mitt folk Israel, jeg vil ikke lenger bære over med det.

3 Sangerinnene på slottet skal jamre den dagen, sier Herren Gud. Mengder av lik ligger slengt overalt. Hysj!»

Herrens dom over uærlig handel

4 Hør dette, dere som trækker fattige ned og gjør ende på de hjelpeløse i landet!

5 Dere sier: «Når er nymånefesten over, så vi kan selge korn, og sabbaten, så vi kan åpne kornsalget? Da gjør vi målet for lite og prisen for høy og fusker med falske vekter.

6 Da kjøper vi småkårsfolk for penger, en fattig for et par sandaler, og selger avfallskorn!»

7 Herren har sverget ved Jakobs stolthet: Aldri vil jeg glemme noe av det de har gjort!

8 Må ikke jorden skjelve for slikt, så alle som bor der, sørger? Ja, må den ikke flomme som Nilen, stige og synke som Egypts elv?

Ulykkesdagen

⁹ Den dagen, sier Herren Gud, lar jeg solen gå ned ved middagstid og gjør jorden mørk ved høylys dag.

¹⁰ Festene gjør jeg til sørgehøytider og alle sangene til likklage, jeg legger sekkestrie om alle hofter og lar hvert hode rakes snaut, som i sorg over den eneste sønnen. Enden blir en bitter dag.

Sult etter Herrens ord

¹¹ Se, dager skal komme, sier Herren Gud, da jeg sender sult i landet, ikke sult etter brød og ikke tørst etter vann, men etter å høre Herrens ord.

¹² De skal flakke om fra hav til hav, streife omkring fra nord til øst og søke etter Herrens ord, men de skal ikke finne det.

¹³ Den dagen skal vakre jomfruer og unge menn besvime av tørst.

¹⁴ De som sverger ved Samarias synd og sier: «Så sant din gud lever, Dan» og: «Så sant din vei lever, Beer-Sjeba», de skal falle og aldri reise seg mer.

Amos 9

Ingen skal slippe Guds straff

¹ Jeg så Herren stå på alteret. Han sa: Slå til søylehodene så dørtersklene skjelver, knus dem så de faller i hodet på alle! De som måtte bli igjen, vil jeg drepe med sverd, ingen av dem skal kunne flykte, ingen skal berge seg unna.

² Om de graver seg ned i dødsriket, skal min hånd hente dem opp, om de farer opp til himmelen, skal jeg styrte dem ned.

³ Om de gjemmer seg på Karmels topp, skal jeg finne dem og hente dem ned. Om de skjuler seg for mine øyne på havets bunn, befaler jeg slangen å bite dem.

⁴ Om de må gå som fanger foran sine fiender, befaler jeg sverdet å drepe dem. Jeg retter øynene mot dem til det onde og ikke til det gode.

⁵ Herren, hærskares Gud, rører ved jorden, og den skjelver. Alle som bor der, sørger. Hele jorden stiger som Nilen og synker som Egypts elv.

⁶ Han som har bygd sine høye saler i himmelen og reist sin hvelving over jorden, han som kaller på vannet i havet og øser det ut over jorden, Herren er hans navn.

Straff og renselse

⁷ For meg, israelitter, er dere som kusjittene, sier Herren. Jeg førte Israel opp fra Egypt, men også filisterne fra Kaftor og arameerne fra Kir.

⁸ Se, Herren Guds øyne er rettet mot det syndige riket: Nå skal jeg utslette det fra jorden. Nei, jeg skal ikke utslette Jakobs hus, sier Herren.

⁹ For se, jeg befaler, og jeg rister Israels hus mellom alle folkeslagene som når en rister i en sikt og ikke et sandkorn faller til jorden.

¹⁰ For sverdet skal de dø, alle synderne i folket mitt, de som sier: «Det onde når oss ikke, det rammer ikke oss.»

Israels gjenreisning

¹¹ Den dagen reiser jeg opp igjen Davids falne hytte. Revnene murer jeg igjen, og det som ligger i grus, gjenreiser jeg. Jeg bygger den som i gamle dager,

¹² så de kan ta resten av Edom i eie og alle andre folkeslag som navnet mitt er nevnt over, sier Herren, som gjør dette.

¹³ Se, dager skal komme, sier Herren, da den som pløyer, tar igjen den som høster, og den som trækker druer, tar igjen den som sår. Druesaft skal dryppe fra fjellene og flyte fra alle høyder.

¹⁴ Da vil jeg vende skjebnen for mitt folk Israel. De skal bygge opp igjen ødelagte byer og bo i dem. De skal plante vinmarker og drikke vinen. De skal anlegge hager og spise frukten.

¹⁵ Jeg planter dem i deres egen jord, og de skal aldri mer rykkes opp av jorden jeg har gitt dem, sier Herren din Gud.

Obadja

Obadja 1

Dommen over Edom

- ¹ Obadjas syn. Så sier Herren Gud om Edom: Et budskap har vi hørt fra Herren, en budbærer er sendt til folkeslagene: «Opp! Vi går til krig mot Edom!»
- ² Se, jeg gjør deg liten blant folkene, dypt foraktet skal du være.
- ³ Ditt hovmodige hjerte har forført deg, du som bor i fjellkløfter og holder til høyt der oppe. Du sier i ditt hjerte: «Hvem kan styrte meg til jorden?»
- ⁴ Om du stiger høyt som ørnen, om du legger reiret ditt blant stjerner, skal jeg styrte deg ned derfra, sier Herren.
- ⁵ Om tyver kom til deg, om røvere kom om natten – det er ute med deg! – da tok de vel bare det de trengte. Om drueplukkere kom til deg, da lot de vel etterhøsten bli igjen.
- ⁶ Men Esau blir gjennomsokt, hans skjulte skatter letes opp.
- ⁷ Alle du var i pakt med, driver deg av sted mot grensen. Alle du hadde fred med, sviker deg og seirer over deg. De som delte brød med deg, setter feller for deg: «Det finnes ikke forstand i ham.»
- ⁸ Den dagen, sier Herren, skal jeg utslette de vise i Edom og klokskapen på Esaus fjell.
- ⁹ Dine krigere, Teman, blir slått av skrekk, for hver og en skal utryddes fra Esaus fjell. På grunn av drap
- ¹⁰ og vold mot din bror Jakob skal du dekkes av skam. Du skal utryddes for alltid.
- ¹¹ Den dagen du holdt deg borte, dagen da fremmede førte hæren hans bort som fanger, da utlendinger gikk inn gjennom hans porter og kastet lodd om Jerusalem, da var du som en av dem.

12 Se ikke på din bror med fryd på hans skjebnedag! Gled deg ikke over judeerne den dagen de går til grunne! Vær ikke stor i munnen den dagen de er i nød!

13 Gå ikke inn gjennom mitt folks port på deres ulykkesdag! Se ikke med glede, du også, på det onde som rammet dem på ulykkesdagen! Grip ikke etter rikdommen deres på ulykkesdagen!

14 Still deg ikke i veikryssene for å hugge ned flyktningene! Utlever ikke de overlevende på nødens dag!

15 For Herrens dag er nær over alle folkeslag. Slik du har gjort, skal det gjøres mot deg. Dine gjerninger kommer tilbake over ditt eget hode.

Israel blir gjenreist

16 Som dere drakk på mitt hellige fjell, skal alle folkeslag alltid drikke, drikke og svelge og bli som om de aldri hadde vært til.

17 Men på Sion-fjellet skal det finnes redning. Det skal være hellig. Jakobs hus skal drive ut dem som drev dem ut.

18 Jakobs hus skal være en ild og Josefs hus en flamme, og Esaus hus skal bli til halm. De skal brenne dem og fortære dem, ikke én fra Esaus hus skal overleve. Herren har talt.

19 Negev skal ta Esaus fjell i eie, lavlandet skal ta filisternes land, de skal ta Efraims land og Samarias land, og Benjamin skal ta Gilead i eie.

20 Denne hæren av israelitter i eksil skal ta det som tilhørte kanaaneerne, helt til Sarepta, og de fra Jerusalem som er i eksil i Sefarad, skal ta byene i Negev.

21 De som er fridd ut, skal gå opp på Sion-fjellet og dømme Esaus fjell. Og riket skal tilhøre Herren.

Jona

Jona 1

Jona flykter fra Herren

- 1** Herrens ord kom til Jona, sønn av Amittai:
- 2** «Stå opp, gå til storbyen Ninive og rop ut over byen at ondskapen deres har steget opp for mitt ansikt.»
- 3** Da sto Jona opp for å flykte til Tarsis, bort fra Herren. Han dro ned til Jaffa og fant et skip som skulle til Tarsis. Så betalte han for reisen og gikk ned i båten. Han ville være med til Tarsis, bort fra Herren.
- 4** Men Herren kastet en mektig vind ned over havet, og stormen ble så sterk at skipet holdt på å bli knust.
- 5** Sjøfolkene ble redde, og hver mann ropte til sin gud. Lasten som var om bord, kastet de på havet for å lette skipet. Men Jona hadde gått ned under dekk og lagt seg og var falt i dyp søvn.
- 6** Kapteinen kom bort til ham og sa: «Hva er det med deg? Sover du? Stå opp og rop til guden din! Kanskje guden vil huske på oss så vi ikke går under.»
- 7** Mennene sa til hverandre: «La oss kaste lodd, så vi kan få vite hvem som er skyld i at denne ulykken har rammet oss!» De kastet lodd, og loddet falt på Jona.
- 8** Da sa de til ham: «Fortell oss nå hvem som er skyld i at denne ulykken har rammet oss! Hva slags arbeid har du? Hvor kommer du fra? Hvilket land er du fra? Og hvilket folk tilhører du?»
- 9** Han svarte: «Jeg er hebreer og frykter Herren, himmelens Gud, som har skapt havet og det tørre landet.»
- 10** Da ble mennene grepet av stor redsel. De sa til ham: «Hva er det du har gjort?» For de visste at han hadde flyktet bort fra Herren. Det hadde han fortalt dem.

¹¹«Hva skal vi gjøre med deg», sa de, «så havet kan falle til ro omkring oss?»
For stormen på havet ble sterkere og sterkere.

¹²Han svarte: «Løft meg opp og kast meg i havet, så vil det slutte å rase. For jeg vet at det er min skyld at den sterke stormen har rammet dere.»

¹³Mennene rodde på for å komme tilbake til land, men de greide det ikke. For det stormet sterkere og sterkere mot dem på havet.

¹⁴Da ropte de til Herren: «Herre! La ikke oss gå under fordi denne mannen mister livet. La ikke uskyldig blod komme over oss. For du, Herre, har gjort som du ville.»

¹⁵Så løftet de Jona opp og kastet ham i havet. Da holdt havet opp å rase og ble stille.

¹⁶Mennene ble grepet av stor frykt for Herren. De ofret slaktoffer til Herren og avla løfter.

Jona 2

Herren berger Jona fra dypet

¹Herren sendte en stor fisk for å sluke Jona, og Jona var i buken på fisken i tre dager og tre netter.

²Jona ba til Herren sin Gud fra fiskebuen.

³ Han sa: Jeg kalte på Herren i min nød, og han svarte meg. Jeg ropte om hjelp fra dødsrikets dyp, og du hørte meg.

⁴ Du kastet meg i dypet midt ute på havet, strømmen omga meg. Alle dine brenninger og bølger slo over meg.

⁵ Jeg tenkte: Jeg er drevet bort fra dine øyne. Skal jeg aldri mer få løfte blikket mot ditt hellige tempel?

⁶ Vannet lukket seg om strupen, dypet omringet meg, sivet viklet seg rundt hodet.

⁷ Jeg sank ned til foten av fjellene. Bommene på jordens porter slo igjen bak meg for alltid. Men du, Herre, min Gud, førte meg levende opp av graven.

⁸ Da livet mitt ebbet ut, husket jeg på Herren, og bønner min nådde til deg, til ditt hellige tempel.

⁹ De som holder seg til vind og tomhet, har sviktet sin kjærlighet.

¹⁰ Men jeg vil ofre til deg med takkesang. Det jeg har lovet, vil jeg holde. Frelsen kommer fra Herren.

¹¹ Da talte Herren til fisken, og den spydde Jona opp på tørt land.

Jona 3

Jona i Ninive

¹ Herrens ord kom til Jona for andre gang:

² «Stå opp og gå til storbyen Ninive! Det budskapet jeg gir deg, skal du rope ut over byen.»

³ Jona sto opp og gikk til Ninive, slik Herren hadde sagt. Men Ninive var en stor by for Gud, tre dagsreiser lang.

⁴ Jona begynte å gå innover i byen, og da han hadde gått en dagsreise, ropte han: «Ennå førti dager, og så skal Ninive bli ødelagt!»

⁵ Da trodde folket i Ninive på Gud. De ropte ut en faste og kledde seg i sekkestrie, både store og små.

⁶ Da kongen av Ninive hørte om dette, reiste han seg fra tronstolen og tok av seg kongekappen. Han kledde seg i sekkestrie og satte seg i aske.

⁷ Han lot rope ut i Ninive: «Etter påbud fra kongen og hans stormenn: Ingen, verken mennesker eller dyr, storfe eller småfe, må smake noe som helst. De skal ikke beite og ikke drikke vann.

⁸ De skal kle seg i sekkestrie, både mennesker og dyr, og rope til Gud av alle krefter. Hver og en skal vende om fra sin onde vei og fra sine overgrep.

⁹ Hvem vet, kanskje Gud vil snu om og angre og vende seg bort fra sin brennende vrede, så vi ikke går under.»

¹⁰ Gud så hva de gjorde, at de vendte om fra sin onde vei. Da angret Gud på det onde han hadde sagt at han ville gjøre mot dem, og han gjorde det ikke.

Jona 4

Jonas harme og Guds nåde

¹Men dette mislikte Jona sterkt, og han ble sint.

² Han ba til Herren: «Herre! Var det ikke det jeg sa da jeg var i mitt eget land? Derfor ville jeg skynde meg og flykte til Tarsis. For jeg vet at du er en nådig og barmhjertig Gud. Du er sen til vrede og rik på miskunn, så du angreer ulykken.

³ Men nå, Herre, bare ta livet mitt! For jeg vil heller dø enn leve.»

⁴ Da sa Herren: «Er du virkelig så sint?»

⁵Jona hadde gått ut av byen og slått seg ned på østsiden av den. Der hadde han laget en løvhytte og satt seg i skyggen under den for å se hvordan det gikk med byen.

⁶ Da lot Herren Gud en ricinus-busk vokse opp over Jona for å kaste skygge over hodet hans og fri ham fra mismotet. Jona gledet seg stort over busken.

⁷Men ved daggry neste morgen sendte Gud en mark som stakk busken så den visnet.

⁸Og da solen sto opp, sendte Gud en brennende østavind. Solen stakk Jona i hodet så han nesten besvimte. Han ønsket at han måtte få dø, og sa: «Jeg vil heller dø enn leve.»

⁹Da sa Gud til Jona: «Er du virkelig så sint på grunn av ricinus-busken?» Han svarte: «Jeg er så sint at jeg kunne dø.»

¹⁰Herren sa: «Du hadde omsorg for ricinus-busken, som du ikke har hatt noe arbeid med og ikke fått til å vokse opp, og som ble til på en natt og ble ødelagt på en natt.

¹¹ Skulle ikke jeg ha omsorg for storbyen Ninive, hvor det er mer enn tolv ganger ti tusen mennesker som ikke vet forskjell på høyre og venstre, og hvor det også er en mengde dyr?»

Mika

Mika 1

¹ Herrens ord som kom til Mika fra Moresjet i de dager da Jotam, Ahas og Hiskia var konger i Juda, det han så om Samaria og Jerusalem.

Herren åpenbarer seg til dom

² Hør, alle dere folkeslag! Lytt, du jord, og alt som fyller deg! Herren Gud skal være vitne mot dere, Herren selv, fra sitt hellige tempel.

³ Se, Herren går ut fra sitt sted, stiger ned og skrider fram over jordens høyder.

⁴ Fjellene smelter under ham, og dalene revner, som voks når den smelter for ilden, som vann når det renner utfor stupet.

⁵ Alt dette på grunn av Jakobs opprør og Israels synder! Hva er Jakobs opprør? Samaria! Og hva er Judas offerhauger? Jerusalem!

⁶ Men jeg skal legge Samaria i ruiner og gjøre byen om til vinmarker. Jeg velter steinene ned i dalen og legger grunnvollene hennes bare.

⁷ Alle gudebildene hennes skal knuses, alle horegavene skal brennes, og alle avgudsbildene vil jeg ødelegge. Med horepenger har hun samlet dem, og til horelønn skal de bli.

⁸ Derfor må jeg klage og jamre, gå barføtt og naken omkring, jeg holder klage som sjakalen, har sorg som strutsen.

⁹ For skaden hennes er uhelbredelig. Nå står Juda for tur. Det har nådd til mitt folks port, til Jerusalem.

Klage over byene i Juda

¹⁰ Kunngjør det ikke i Gat! Ikke gråt og klag! Velt deg i støvet i Bet-Leafra!

¹¹ Dra bort naken og med vanære, du som bor i Sjafir! Hun som bor i Saanan, kommer ikke ut. I Bet-Ha'esel holdes klage, der får dere ingen støtte.

¹² Hun som bor i Marot, venter på lykke, men ulykke fra Herren kommer ned ved Jerusalems port.

13 Spenn hestene for vognen, du som bor i Lakisj! Der var opphavet til synd for datter Sion, for hos deg er Israels opprør å finne.

14 Derfor må du gi skilsmissegave til Moresjet-Gat. Som en uttørket bekk er husene i Aksib for Israels konger.

15 Enda en gang sender jeg en erobrere mot deg, du som bor i Maresja. Til Adullam kommer Israels pryd.

16 Klipp deg og rak deg snau for barna du hadde kjær! Klipp deg snau som en gribb, for de er ført bort fra deg.

Mika 2

Verop over de mektige

1 Ve dem som tenker ut urett og planlegger ondt mens de ligger i sengen! Når dagen gryr, setter de det i verk, for det står i deres makt.

2 Markene de har lyst på, røver de, husene tar de, og de tvinger under seg mannen og hans hus, bonden og eiendommen hans.

3 Derfor sier Herren: Jeg tenker ut ulykke over denne slekten, den kan dere ikke fri nakken fra. Dere skal ikke lenger gå stolte omkring, for dette blir en ond tid.

4 Den dagen skal de synge en nidvise og klage en klagesang over dere: «Vi er herjet og ødelagt! Mitt folks jord blir gitt bort, ja, tatt fra meg. Markene våre blir delt ut til frafalne.»

5 Da skal du ikke ha noen i Herrens forsamling til å kaste lodd og dele ut jord.

6 «Hold opp med å profetere!» sier profetene. «Slik må ingen profetere! Tar skjellsordene aldri slutt?»

7 Hva er det du sier, Jakobs hus? Har Herren mistet tålmodigheten? Er det slik han handler? Har jeg ikke gode ord til dem som ferdes rett?

8 Men folket mitt har alt stått fram som en fiende. Dere drar kappen av fredelige folk. De som vandrer trygt, blir krigsfanger.

⁹Kvinnene i folket mitt driver dere bort fra hjemmene de var glad i. Dere har for alltid tatt min ære fra småbarna hennes.

¹⁰Stå opp og gå! For dette er ikke noe hvilested. Fordi det er urent, skal det ødelegges, og ødeleggelsen er voldsom.

¹¹ En som fór med løgn og bedrag og sa: «Jeg spør for deg om vin og drikk», det ville vært en profet for dette folket!

Herren vil samle Israels rest

¹² Jeg vil samle deg, Jakob, hele deg. Jeg vil sanke sammen Israels rest, føre dem sammen som sauer i en kve, som en bøling på beite, en ståkende flokk av mennesker.

¹³Han som bryter gjennom, går foran dem. De bryter gjennom og drar ut av porten. Kongen deres går foran dem, Herren selv er i spissen for dem.

Mika 3

Griske høvdinger

¹ Jeg sa: Hør, Jakobs høvdinger, dere ledere i Israels hus! Var det ikke dere som skulle kjenne retten?

² Men dere hater det gode og elsker det onde. Dere river huden av folk og kjøttet av beina deres.

³ De eter kjøttet av folket mitt, huden flår de av dem, og beina deres knuser de. De brer det ut som i en gryte, som kjøttet i en kjele.

⁴ Når de så roper til Herren, svarer han dem ikke. På den tid skal han skjule ansiktet for dem, for de har gjort onde gjerninger.

Mot de falske profetene

⁵ Så sier Herren om de profetene som fører folket mitt vill, som roper «fred» bare de får noe å tygge på, men lyser hellig krig mot dem som ikke gir dem munnen full:

⁶Derfor skal det bli natt for dere – uten syn, og mørke – uten spådom. Solen skal gå ned for profetene og dagen formørkes omkring dem.

⁷ Da skal seerne bli til skamme og spåmennene til spott. Alle skal de skjule skjegget, for det kommer ikke svar fra Gud.

⁸ Jeg, derimot, er full av styrke ved Herrens ånd, av rett og kraft, så jeg kan tale til Jakob om hans lovbrudd, til Israel om hans synd.

Jerusalem skal falle

⁹ Hør dette, dere høvdinge i Jakobs hus, dere ledere i Israels hus, dere som avskyr rettferd og gjør det rette krocket,

¹⁰ som bygger Sion med blod og Jerusalem med urett!

¹¹ Høvdingene hennes dømmer for bestikkelser, prestene underviser for betaling, profetene spår for penger, og enda støtter de seg til Herren og sier: «Er ikke Herren midt iblant oss? Det hender ikke oss noe vondt.»

¹² Derfor: Sion skal pløyes til åker, Jerusalem bli til ruiner og tempelberget til hauger dekket av skog.

Mika 4

Fredsriket

¹ I de siste dager skal det skje at Herrens tempelberg skal stå urokkelig som det høyeste av fjellene og rage over høydene. Dit skal folkeslag strømme.

² Mange folk skal dra av sted og si: «Kom, la oss gå opp til Herrens fjell, til Jakobs Guds hus, så han kan lære oss sine veier og vi kan ferdes på hans stier. For lov skal gå ut fra Sion, Herrens ord fra Jerusalem.»

³ Han skal dømme mellom mange folk, skifte rett for mektige folkeslag, også for dem som er langt borte. De skal smi sverdene om til plogskjær og spydene til vingårdskniver. Folk skal ikke løfte sverd mot folk, ikke lenger læres opp til krig,

⁴ men enhver skal sitte under sin vinstokk og sitt fikentre, ingen skal skremme dem. For Herren over hærskearene har talt.

⁵ Hvert folkeslag vandrer i sin egen guds navn; men vi skal vandre i Herren vår Guds navn, evig og alltid.

Herren skal samle sitt folk

⁶ På den dagen, sier Herren, vil jeg samle de haltende og sanke sammen de fordrevne og dem jeg har fart ille med.

⁷ De haltende gjør jeg til en rest, de bortdrevne til et mektig folk. Herren skal være konge over dem på Sions berg fra nå og til evig tid.

⁸ Og du gjetertårn, du datter Sions vakthaug, til deg skal det komme, herreveldet du en gang hadde, Jerusalems datters kongsmakt.

⁹ Men nå, hvorfor skriker du så høyt? Er det ingen konge hos deg? Er rådgiveren din forsvunnet siden rier tar deg som hos en kvinne som skal føde?

¹⁰ Skrik ut i rier som en fødende kvinne, datter Sion! For nå må du forlate byen og bo ute på marken. Du skal komme til Babel, men der blir du berget. Der vil Herren løse deg ut av dine fienders hånd.

¹¹ Men nå har mange folkeslag samlet seg mot deg. De sier: «La Sion vanhelliges for våre øyne.»

¹² Men de kjenner ikke Herrens tanker og forstår ikke hans plan: å samle dem som kornaks til tresking.

¹³ Stå opp og tresk, du datter Sion! For jeg vil gi deg horn av jern, jeg vil gi deg klover av bronse, og du skal knuse mange folk. Du skal vigsle byttet deres til Herren, rikdommen deres til hele jordens herre.

¹⁴ Nå, risp deg opp, du opprispede datter! De har beleiret oss. Med stav slår de Israels dommer i ansiktet.

Mika 5

Fredsyrsten fra Betlehem

¹ Du, Betlehem, Efrata, minst blant slektene i Juda! Fra deg lar jeg en hersker over Israel komme. Hans opphav er fra gammel tid, fra eldgamle dager.

² Derfor skal han overgi dem, helt til tiden er kommet da hun som skal føde, har født. Da skal resten av hans brødre komme tilbake til Israels barn.

³ Han skal stå og gjete i Herrens kraft, i Herren sin Guds høye navn. Og de skal bo trygt, for nå rekker hans makt til jordens ender.

⁴ Og han skal være fred. Når assyrerne kommer inn i landet vårt og trækker inn i borgene våre, da reiser vi imot dem sju hyrder, ja, åtte fyrster.

⁵ De skal gjete Assurs land med sverd, ja, Nimrods land med dragne våpen. Men når assyrerne kommer inn i landet vårt og trækker over grensene våre, skal han berge oss.

⁶ Da skal Jakobs rest blant tallrike folkeslag være som dugg fra Herren, som regn på gresset. De venter ikke på noen mann og håper ikke på mennesker.

⁷ Da skal Jakobs rest blant folkene, midt iblant tallrike folkeslag, være som en løve blant skogens dyr, som en ungløve i saueflokker. Den farer fram og trækker ned, den river i hjel, og ingen berger.

⁸ Løft din hånd mot dem som står deg imot, så alle dine fiender utryddes!

Byene skal utslettes

⁹ Den dagen, sier Herren, vil jeg utrydde hestene du har, og ødelegge vognene dine.

¹⁰ Jeg vil utslette byene i landet ditt og rive ned alle festningene dine.

¹¹ Jeg vil utrydde trolldomskunstene du driver med, og tegntydere skal du ikke lenger ha.

¹² Jeg vil utrydde gudebildene og steinstøttene du har. Du skal ikke lenger tilbe noe hendene dine har laget.

¹³ Jeg vil rive opp Asjera-stolpene som er hos deg, og legge byene dine øde.

¹⁴ Jeg vil ta hevn i vrede og harme over folkeslag som ikke vil høre.

Mika 6

Hva Herren krever

¹ Hør hva Herren sier: Reis deg, før din sak for fjellene, la haugene høre din røst!

² Hør Herrens anklage, dere fjell og dere jordens faste grunnvoller! For Herren fører sak mot sitt folk, han går i rette med Israel.

³ Mitt folk, hva har jeg gjort deg? Hva har jeg trettet deg med? Svar meg!

- ⁴ For jeg førte deg opp fra Egypt og fridde deg ut fra slavehuset. Jeg sendte Moses, Aron og Mirjam i spissen for deg.
- ⁵ Mitt folk, husk planene kong Balak av Moab hadde, og svaret han fikk av Bileam, Beors sønn, på veien fra Sjittim til Gilgal, så du kan skjønne Herrens frelsesgjerninger.
- ⁶ Hva skal jeg komme fram for Herren med når jeg bøyer meg for Gud i det høye? Skal jeg komme til ham med brennoffer, med årsgamle kalver?
- ⁷ Bryr Herren seg om tusenvis av værere, titusenvis av oljebekker? Skal jeg ofre min førstefødte for mitt lovbrudd, min livsfrukt for min sjels synd?
- ⁸ Han har kunngjort for deg, menneske, hva godt er. Og hva krever Herren av deg? Bare at du gjør rett, viser trofast kjærlighet og vandrer ydmykt med din Gud.

Dommen over Jerusalem

- ⁹ Herrens røst roper til byen, og det er visdom å frykte ditt navn. Hør, du stamme og forsamling!
- ¹⁰ Finnes fremdeles urettens skatter i den urettferdiges hus og et forfalsket, forbannet efa-mål?
- ¹¹ Kan jeg være ren med urett vekt og falske vektlodd i pungen?
- ¹² De rike i byen øver vold, innbyggerne der farer med løgn, en svikefull tunge har de i munnen.
- ¹³ Så skal jeg også begynne å slå deg, ødelegge deg for dine synder.
- ¹⁴ Du skal spise og ikke bli mett, tom skal du kjenne deg. Den du tar til side, kan du likevel ikke berge, og den du berger, gir jeg til sverdet.
- ¹⁵ Du skal så, men ikke høste, presse oliven, men ikke salve deg med olje, presse druer, men ikke drikke ny vin.
- ¹⁶ Du har holdt Omris forskrifter og handlet som Ahabs hus. Etter deres råd har dere vandret. Derfor skal jeg overgi deg til ødeleggelse og innbyggerne dine til spott. Mitt folks vanære må dere bære.

Mika 7

Klage og håp

- ¹Ve meg! Det er som når frukten er plukket og vinhøsten er over: ikke en drue å spise, ikke en fiken jeg har lyst på.
- ² De trofaste er borte fra landet, det finnes ingen rettskaffen blant folk. Alle ligger på lur etter blod, enhver vil fange sin neste i garnet.
- ³ Hendene er gode til å gjøre ondt. Høvdingen krever inn, dommeren vil ha betaling, storkaren sier hva han vil ha, og slik snur de om på alt.
- ⁴ Den beste av dem er som en tornebusk, den ærligste verre enn et tornekratt. Vaktmennes dag er kommet, regnskapsdagen. Nå er forvirringen der.
- ⁵ Tro ikke på en kjenning, stol ikke på en venn! For henne som ligger i din favn, må du vokte din munns dører!
- ⁶ For en sønn forakter sin far, en datter setter seg opp mot sin mor, en svigerdatter mot sin svigermor, en manns husfolk er hans fiender.
- ⁷ Men jeg vil speide etter Herren, vente på Gud, min frelser. Min Gud vil høre meg!

Israels gjenreisning

- ⁸ Gled deg ikke over meg, min fiende! For om jeg faller, skal jeg reise meg igjen. Sitter jeg i mørke, er Herren lys for meg.
- ⁹ Herrens vrede må jeg bære fordi jeg har syndet mot ham, inntil han fører min sak og skaffer meg rett. Han skal føre meg ut i lyset, og jeg skal se hans rettferd.
- ¹⁰ Fienden min skal se det, og skam skal dekke henne som sa til meg: «Hvor er Herren din Gud?» Nå blir hun tråkket ned som søle i gatene mens mine øyne ser på.
- ¹¹ En dag skal murene dine bygges opp, den dagen skal grensene vides ut.
- ¹² Den dagen skal de komme til deg fra Assur og Egypt, fra Egypt og Euftrat, fra hav til hav og fra fjell til fjell.

13 Og jorden skal bli til ødemark på grunn av dem som bor på den. Det er frukten av gjerningene deres.

14 Gjet ditt folk med staven din. Sauene du eier, ligger alene i villmarken, midt i det fruktbare landet. La dem beite i Basan og Gilead slik som i gamle dager.

15 Jeg vil vise ham underverk, som den gangen du dro ut av Egypt.

16 Folkene skal se det og skamme seg, enda så mektige de er. De skal legge hånden på munnen, og ørene deres skal bli døve.

17 De skal slikke støv som ormen, lik dem som kryper på jorden! Fra sine skjul skal de komme skjelvende fram for Herren vår Gud. De skal gripes av redsel og frykt for deg.

Hvem er en Gud som du?

18 Hvem er en Gud som du, en som tar bort skyld og tilgir synd for den resten han eier? Han holder ikke evig fast på vreden, for han vil gjerne vise miskunn.

19 Herren skal igjen vise barmhjertighet mot oss og trå vår skyld under fot. Du skal kaste alle våre synder ned i havets dyp.

20 Du vil vise troskap mot Jakob og miskunn mot Abraham, slik du med ed lovet våre fedre i de eldgamle dager.

Nahum

Nahum 1

¹Budskap om Ninive. Boken med synene til Nahum fra Elkosj.

Herrens makt og godhet

² Herren er en nidkjær Gud som tar hevn. Herren tar hevn og er full av harme, Herren tar hevn over motstanderne, han holder fast på vreden mot fiendene.

³ Herren er sen til vrede, hans makt er stor. Herren unnlater ikke å straffe. Gjennom virvelvind og storm går hans vei, skyer er støvet under hans føtter.

⁴ Han truer havet og legger det tørt, alle elver tørker han ut. Nå visner Basan og Karmel, Libanons blomsterprakt visner bort.

⁵ Fjellene skjelver for ham, høydene smelter. Jordan viker bort for hans ansikt, verden og alle som bor der.

⁶ Hvem kan stå seg mot hans harme, hvem holder ut hans brennende vrede? Raseriet hans strømmer fram som ild. Foran ham blir klippene knust.

⁷ Herren er god, et vern på nødens dag. Han tar seg av dem som søker tilflukt hos ham.

⁸ Men med en voldsom flodbølge knuser han stedet hvor hun lå. Han jager sine fiender inn i mørket.

⁹ Hvorfor legger dere planer mot Herren? Han skal knuse dere fullstendig. Nøden skal ikke komme en gang til.

¹⁰ Som sammenflettet tornekratt, som drukne drankere blir de fortært som knusktørr halm.

Ninive og Juda

¹¹ Fra deg gikk det ut en som tenkte ut ondt mot Herren, en ondskapens rådgiver.

¹² Så sier Herren: Om de er aldri så sterke og mange, skal de likevel hugges ned og bli borte. Om jeg har plaget deg, Juda, skal jeg ikke plage deg mer.

¹³ For nå bryter jeg åket og tar det av deg, lenkene dine river jeg av.

¹⁴ Men om deg har Herren befalt at ingen etterslekt skal bære ditt navn. Fra gudshuset ditt vil jeg utrydde både utskårne og støpte gudebilder. Jeg gjør i stand en grav til deg, for du er uten verdi.

Nahum 2

¹ Se, de løper over fjellene, føttene til den som bringer bud og forkynner fred. Hold dine høytider, Juda, innfri dine løfter! For aldri mer kommer de onde mot deg, de er fullstendig utryddet.

Ninive faller

² Han som skal spre deg, drar ut mot deg. Vokt festningen, hold øye med veien! Spenn beltet om livet, vis stor kraft og styrke!

³ For Herren gjenreiser både Jakobs storhet og Israels storhet, fordi røvere tok rov og ødela vinrankene deres.

⁴ Heltenes skjold er farget røde, krigsmennene er kledd i skarlagan. Vognene er som brennende jern den dagen han stiller dem opp til kamp, spydene er innsatt med gift.

⁵ Gjennom gatene raser vognene fram, over torgene farer de fram og tilbake. De ser ut som fakler, som lyn farer de av sted.

⁶ Han kaller fram stormennene sine, de snubler mens de rykker fram, de stormer bymuren, skjoldtaket blir reist.

⁷ Portene mot elven blir åpnet, palasset vakler.

⁸ De stiller henne naken fram og fører henne bort. Tjenestejentene klager som duer og slår seg for brystet.

⁹ Ninive ligner en dam som vannet renner ut av. «Stans, stans!» Men ingen vender tilbake.

¹⁰ Ran sølv, ran gull! Her er rikdom uten ende, overflod av vakre ting.

¹¹ Ødeleggelse, mer ødeleggelse, alt ligger øde! Redde hjerter, vaklende knær, hoftene skjelver, hvert ansikt blir rødt.

¹²Hvor er løvehulen, stedet der ungløvene fikk mat, der løven og løvinnen vandret og ingen skremte løveungene?

¹³Løven rev i hjel, ungene fikk det de trengte. Den kvalte byttet for sine løvinner og fylte hi og huler med kjøtt.

¹⁴Se, jeg kommer mot deg, sier Herren over hærskearene. Jeg lar vognene dine gå opp i røyk. Sverd skal fortære ungløvene dine, jeg utrydder byttet ditt fra jorden. Aldri mer skal ropet fra dine sendebud høres.

Nahum 3

Verop over Ninive

¹ Ve den blodige byen, full av svik og full av plyndring, aldri mangler den bytte.

²Svepesmell og larmende hjul, hester i galopp og slingrende vogner,

³ryttere angriper, blinkende sverd og lynende spyd. Mengder av drepte, hauger av lik, ingen ende på døde kroppar, folk snubler i døde.

⁴ Det er fordi hun har drevet hor, den vakre, trollkyndige horen som slavebandt folkeslag med sitt hor og stammer med sin trolldom.

⁵ Se, jeg kommer mot deg! sier Herren over hærskearene. Jeg løfter kjolen din over ansiktet på deg og viser deg naken fram for folkeslag, jeg viser din skam til kongeriker.

⁶Jeg kaster skitt på deg, vanærer deg og viser deg fram.

⁷Alle som ser deg, skal flykte og si: «Ninive er ødelagt, hvem synes synd på henne?» Hvor finner jeg noen som kan trøste deg?

Spottevise om Ninive

⁸ Er du bedre enn No-Amon, som lå ved Nilen, med vann omkring, med havet som voll og vannet som mur?

⁹ Kusj og Egypt var hennes styrke, en styrke uten grenser. Put og libyerne ga henne hjelp.

¹⁰ Også hun måtte dra i eksil som fange. Barna hennes ble knust på alle gatehjørner, de kastet lodd om stormennene, de mektige ble lagt i lenker.

- 11** Også du skal drikke deg full. Du skal skjule deg. Også du skal søke vern mot fienden.
- 12** Alle festningene dine er som fikentrær med tidlig frukt. Blir de ristet, faller det fiken i munnen på den som vil spise.
- 13** Se, krigsfolket hos deg er som kvinner. Portene til landet skal stå vidåpne for fienden. Ild skal fortære bommene dine.
- 14** Hent opp vann før du blir beleiret, sett festningene i stand. Tramp gjørme, trakk leire, ta mursteinsformen fram!
- 15** Der skal ilden fortære deg, sverdet skal utrydde deg, det eter som gresshopper. Bli tallrike som gresshopper, tallrike som sirisser!
- 16** Dine handelsmenn ble flere enn stjernene på himmelen. Gresshoppen åpner seg og flyr.
- 17** Vaktmennene dine er som sirisser, skriverne ligner en gresshoppesverm som slår seg ned på steingjerdet når dagen blir kjølig. Solen står opp, de flyr, ingen vet hvor de er blitt av.
- 18** Du konge av Assur, oppsynsmennene dine er trette, stormennene legger seg ned. Folket ditt er spredt over fjellene, ingen samler dem inn.
- 19** Det er ingen helbredelse for sammenbruddet, du er alvorlig såret. Alle som får høre om deg, klapper i hendene. For hvem har ikke gang på gang blitt rammet av din ondskap?

Habakkuk

Habakkuk 1

¹Budskapet som profeten Habakkuk fikk se.

Retten når ikke ut

² Hvor lenge, Herre, skal jeg rope uten at du hører, skrike til deg om vold uten at du frelser?

³ Hvorfor lar du meg se urett? Hvordan kan du se på ulykke? Herjing og vold like ved meg, det blir strid, det kommer trette.

⁴ Derfor er loven kraftløs, og retten når aldri ut. For den urettferdige omringer den rettferdige, derfor blir retten fordreid.

Kaldeerne

⁵ Se på folkeslagene, se dere om, forvirr dere selv og vær forvirret! For i deres dager gjør jeg en gjerning, dere ville ikke tro det om det ble fortalt!

⁶ Se, jeg reiser opp kaldeerne, det brutale og raske folkeslaget som farer vidt omkring på jorden for å innta boliger som ikke tilhører dem.

⁷Skremmende og fryktelige er de, deres rett og heder kommer fra dem selv.

⁸Raskere enn leoparder er hestene deres, villere enn ulver i ødemarken. Rytterne deres jager av sted, rytterne kommer fra det fjerne, de flyr som ørnen på jakt etter føde.

⁹Alle kommer for å gjøre voldsverk, de rykker fram i flokk, de samler fanger som sand.

¹⁰De gjør narr av konger og gjør fyrster til latter. De ler av hver festning, kaster opp en jordvoll og inntar den.

¹¹Så drar de videre og blir borte som vinden. De fører skyld over seg. Deres styrke er deres gud.

Profeten klager over urett

¹² Er ikke du fra gammel tid, Herre, min hellige Gud, du som aldri dør! Herre, du har satt dem til å dømme, vår klippe, du har gitt dem fullmakt til å straffe.

13 Øynene er for rene til å se det onde, ulykke orker du ikke å se på. Så hvordan kan du se på de troløse og tie når den urettferdige sluker den som er mer rettferdig enn han selv?

14 Du gjør mennesket lik fisken i havet, lik kryp uten hersker.

15 De drar dem alle opp med krok, haler dem inn med not og samler dem i garnet. Derfor gleder de seg og jubler.

16 Derfor ofrer de til noten og tenner offerild for garnet. For fra dem får de rik fangst og fet mat.

17 Skal de da alltid få tømme noten og uten medlidenhet gjøre ende på folkeslag?

Habakkuk 2

Den rettferdige og fienden

1 Nå vil jeg stå på vakt, stille meg på muren og speide for å se hva han vil si til meg, hvilket svar jeg får på min anklage.

2 Herren svarte meg: Skriv synet tydelig på tavler så det blir lett å lese!

3 For synet venter på sin fastsatte tid, det vitner om enden, og det lyver ikke. Om det drøyer, så bare vent! For komme skal det, det kommer ikke for sent!

4 Se, i ham er det en oppblåst og uærlig sjel. Men den rettferdige skal leve ved sin troskap.

5 Sannelig, vinen er troløs. Den stolte skal ikke nå sitt mål. Som dødsriket sperrer han opp gapet, han er umettelig som døden. Han samler alle folkeslag hos seg, sanker sammen alle folk.

Ve undertrykkeren

6 Alle disse skal stemme i en nidvise om ham, med spottord og gåter. De skal si: Ve den som skaffer seg rikdom som ikke er hans – hvor lenge? – og gjør seg rik på pantsatt gods!

7 Långiverne dine reiser seg brått, de som får deg til å skjelve, våkner. Da skal du bli deres bytte.

8 For du har plyndret mange folkeslag; nå skal resten av folkene plyndre deg til gjengjeld for menneskeblodet og volden mot landet og byen og alle som bor der.

9 Ve den som skaffer seg urett vinning til sitt hus og legger redet sitt høyt for å berge seg fra ondskapens hånd!

10 Til skam for ditt hus har du planlagt å gjøre ende på mange folk; du setter ditt eget liv på spill.

11 For steinen i muren skal rope, og bjelken i treverket skal svare.

12 Ve den som bygger en by med blod og grunnlegger den med urett!

13 Se, dette kommer fra Herren over hærskaene: Det folkene strever for, går opp i flammer, folkeslagene sliter seg ut til ingen nytte.

14 Jorden skal fylles med kunnskap om Herrens herlighet slik vannet dekker havbunnen.

15 Ve den som skjenker sin neste, blander gift i drikken og gjør ham beruset for å se ham naken.

16 Du blir mett av skam og ikke av ære. Så drikk, du også, og vis at du har forhud! Begeret i Herrens høyre hånd skal komme til deg, og din ære skal skjules av skam.

17 Volden mot Libanon skal komme over deg, mishandlingen av dyrene skal ramme deg. Du utøste menneskers blod, øvet vold mot landet og byen og alle som bor der.

18 Hva hjelper et gudebilde som en håndverker har skåret ut, et støpt bilde som gir falske svar? Men håndverkeren stoler på sitt eget arbeid og lager stumme avguder.

19 Ve den som sier: «Våkn opp!» til en trestokk, «Stå opp!» til en målløs stein. Hva slags svar kan den gi? Visst er den kledd i gull og sølv, men det er ikke ånd i den.

20 Herren er i sitt hellige tempel; vær stille for ham, hele jorden!

Habakkuk 3

Salme

- ¹ En bønn av profeten Habakkuk. Som en sjiggajon.
- ² Herre, jeg hørte gjetord om deg, jeg så, Herre, det du har gjort. Gjenta det i vår tid, gjør det kjent i vår tid! Husk å vise barmhjertighet selv om du er vred!
- ³ Gud kommer fra Teman, Den hellige fra Paran-fjellet. *Sela* Hans herlighet dekker himmelen, og lovsang til ham fyller jorden.
- ⁴Lysglansen er som en soloppgang, stråler går ut fra hans hånd. Der er hans styrke skjult.
- ⁵ Foran ham går pest, i hans fotspor følger sott.
- ⁶Han stanser og rister jorden, han ser og får folkeslag til å skjelve. Gamle fjell knuses, eldgamle hauger synker sammen. Han går på gamle veier.
- ⁷ Jeg ser Kusjans telt rammet av ulykke, og teltdukene i Midjan skjelver.
- ⁸ Er du harm på elvene, Herre? Flammer din vrede opp mot elvene? Er det havet du er harm på når du rir fram på hestene dine og vognene dine bringer seier?
- ⁹Du gjør buen klar og legger pil etter pil på strengen. *Sela* Du kløver jorden så elver renner.
- ¹⁰ Fjellene ser deg og skjelver, styrtregnet fosser ned, dypet hever stemmen og løfter hånden mot det høye.
- ¹¹Sol og måne står stille i sin bolig når lyset fra pilene flyr hit og dit, lysglansen fra ditt lynende spyd.
- ¹²I harme skrider du fram over jorden, i vrede tramper du folkeslag ned.
- ¹³ Du drar ut for å frelse ditt folk, for å frelse din salvede. Du knuser overhodet for den urettferdiges hus, kler av fra topp til tå. *Sela*
- ¹⁴Med hans egne piler gjennomborer du hodet på krigerne hans. De stormer fram for å drive meg bort, de fryder seg som om de skulle ete en hjelpeløs som er i skjul.

¹⁵Med hestene dine farer du over havet, de veldige, brusende vannene.

¹⁶Jeg hørte det, da skalv mitt indre, og leppene dirret ved lyden. Det kom verk i beina mine, føttene vaklet under meg. Rolig venter jeg på at trengselsdagen skal komme over det folket som angriper oss.

¹⁷For fikentreet blomstrer ikke, vinstokken bærer ikke frukt, olivenhøsten slår feil, åkeren gir ikke mat, sauene er borte fra kveen, fjøset er tomt for fe.

¹⁸ Men jeg vil fryde meg i Herren, juble i Gud, min frelser.

¹⁹Gud Herren er min styrke. Han gir meg føtter som en hind og lar meg ferdes på høydene. Til korlederen. Med strengespill.

Sefanja

Sefanja 1

¹ Herrens ord som kom til Sefanja, sønn av Kusji, sønn av Gedalja, sønn av Amarja, sønn av Hiskia, i de dager da Josjia, sønn av Amon, var konge i Juda.

Dommen over Jerusalem

² Jeg river bort, alt river jeg bort fra jorden, sier Herren.

³ Jeg river bort mennesker og dyr, fuglene under himmelen, fiskene i havet, jeg lar de urettferdige snuble. Jeg utrydder menneskene fra jorden, sier Herren.

⁴ Jeg løfter hånden mot Juda, mot alle som bor i Jerusalem. Jeg utrydder fra dette stedet den siste rest av Baal, og avgudsprestenes navn sammen med prestene.

⁵ Jeg utrydder dem som tilber himmelhæren på takene, dem som tilber og sverger ved Herren og samtidig sverger ved Milkom,

⁶ og dem som vender Herren ryggen, som ikke søker Herren og ikke spør ham til råds.

⁷ Vær stille for Herren Gud, for Herrens dag er nær! Herren har gjort i stand et slaktoffer, han har helliget dem han har innbudt.

⁸ På dagen for Herrens slaktoffer skal jeg straffe fyrster og kongssønner og alle som kler seg i fremmed drakt.

⁹ Jeg skal straffe alle som springer over dørterskelen den dagen, de som fyller sin Herres hus med vold og svik.

¹⁰ Den dagen, sier Herren, skal det høres skrik fra Fiskeporten, jammer fra Nybyen og et høyt klagerop fra høydene.

¹¹ Hyl, dere som bor i Nedrebyen, for hele kremmerfolket er tilintetgjort, utryddet er alle som veide opp sølv.

¹² På den tiden skal jeg gjennomsøke Jerusalem med lys og straffe mennene der, de som sitter sløve i sin vinrus og sier i sitt hjerte: «Herren gjør verken godt eller ondt.»

¹³ Det de eier, skal plyndres, husene bli ødelagt. Bygger de hus, får de ikke bo i dem, planter de vinmarker, får de ikke drikke av vinen.

Herrens dag er nær

¹⁴ Nær er Herrens store dag; den er nær og kommer med hast! Hør, bitter er Herrens dag, da roper krigeren høyt.

¹⁵ En vredens dag er den dagen, en dag med nød og trengsel, en dag med tilintetgjørelse og herjing, en dag med mulm og mørke, en dag med skyer og skodde,

¹⁶ en dag med hornlåt og hærskrig mot festningsbyer, mot høye borgtårn.

¹⁷ Da vil jeg sende trengsel så folk går som i blinde, for de har syndet mot Herren. Blodet deres skal tømmes ut som slam og innvollene deres som møkk.

¹⁸ Sølv og gull kan ikke berge dem på Herrens vredesdag. Ilden fra hans lidenskap skal fortære hele jorden. For han utrydder, ja, han gjør brått ende på alle som bor på jorden.

Sefanja 2

Søk Herren

¹ Samle dere! Kom sammen, du skamløse folk,

² før det som er fastsatt, trer i kraft og dagen fyker bort som agner, før Herrens brennende vrede kommer over dere, før Herrens vredesdag kommer over dere!

³ Søk Herren, alle ydmyke i landet, dere som følger hans bud! Søk rettferd, vær ydmyke, så finner dere kanskje ly på Herrens vredesdag.

Dom over andre folkeslag

⁴ Gaza skal ligge forlatt og Asjkalon bli til en ødemark. Asjdod skal drives bort ved høylys dag og Ekron rykkes opp.

⁵ Ve dere kretere som bor ved kysten! Dette er Herrens ord mot dere: «Kanaan, du filisternes land, jeg legger deg øde så ingen kan bo der.

⁶Kysten skal bli til beitemark med brønner for gjeterne og innhegninger for småfeet.»

⁷ De som er igjen av Judas hus, skal ha kysten som beiteland. Om kvelden skal de legge seg til hvile i husene i Asjkalon. For Herren deres Gud skal se til dem, han skal vende deres skjebne.

⁸Jeg hørte spott fra Moab og hån fra ammonittene da de spottet folket mitt og viste hovmod mot landet.

⁹ Derfor sier Herren over hærs-karene, Israels Gud: Så sant jeg lever, skal det gå Moab som Sodoma og ammonittene som Gomorra; de skal bli et tistelkratt, en saltgruve, en ødemark for alltid. De som er igjen av mitt folk, skal plyndre dem, en rest av folket skal ta dem i eie.

¹⁰Dette får de igjen for sitt overmot, fordi de spottet og så ned på folket til Herren over hærs-karene.

¹¹ Herren vekker frykt hos dem når han utrydder alle jordens guder. Alle folkeslag fra fjerne kyster skal komme og tilbe ham, hvert fra sitt sted.

¹²Også dere, kusjitter, skal gjennombores av mitt sverd.

¹³Han løfter hånden mot nord og ødelegger Assur. Han gjør Ninive til ødemark, tørr som en ørken.

¹⁴ Midt i henne skal buskaper hvile og alle slags ville dyr. Pelikan og hegre skal sove på søylehodene og uglen tute fra vinduene, på terskelen skal raven sitte. Sederpanelet rives av.

¹⁵ Dette er den jublende byen, hun som lå så trygt og sa i sitt hjerte: «Jeg – og ingen annen!» Hvor øde hun er blitt, en hvileplass for ville dyr! Alle som drar forbi, plystrer hånlig til henne og slår ut med hendene.

Sefanja 3

Jerusalems synd og straff

¹Ve den trassige, tilsølte byen, hun som undertrykker!

²Hun adlyder ingen, tar ikke imot formanings, stoler ikke på Herren, holder seg ikke nær til sin Gud.

³ Hos henne er fyrstene som brølende løver, dommerne som ulver om natten, de sparer ingenting til det blir morgen.

⁴ Profetene er skrytende, troløse menn, prestene krenker det hellige, de gjør vold mot loven.

⁵ Herren rår med rettferd der, han gjør ingen urett. Hver morgen feller han sin dom, den mangler ikke når dagen gryr. Men den som gjør urett, kjenner ikke skam.

⁶ Jeg har utryddet folkeslag, borgtårnene deres ligger i grus. Jeg har lagt gatene øde, ingen ferdes på dem. Byene deres er herjet og folketomme, ingen bor der lenger.

⁷ Jeg sa: «Om du ville frykte meg og ta imot formanings!» Da ble ikke bostedene utryddet, all min straff skulle ikke ramme byen. Men de handlet bare ondt, sent og tidlig, med alt de gjorde.

⁸ Derfor, vent på meg, sier Herren, til den dagen jeg står fram som vitne. For det er min rett å samle folkeslag og føre kongeriker sammen for å øse ut min harme over dem, all min brennende vrede. For i ilden fra min lidenskap skal hele jorden fortæres.

Frelse for Israels rest

⁹ Da skal jeg igjen gi folkene et rent tungemål så de alle kan påkalle Herrens navn og tjene ham skulder ved skulder.

¹⁰ Fra landet bortenfor elvene i Kusj skal min datter, mitt spredte folk som tilber meg, komme med offergaver til meg.

¹¹ Den dagen skal du ikke skamme deg over alle ugjerningene du gjorde mot meg. For da tar jeg skrythalsene bort fra deg. Du skal ikke mer være stolt på mitt hellige fjell.

¹² Jeg lar det bli igjen hos deg et ydmykt og fattig folk. De skal ta sin tilflukt til Herrens navn.

13 De som er igjen av Israel, gjør ingen urett og taler ikke løgn, ingen svikefull tale finnes i deres munn. Når de går på beite, kan de hvile trygt, ingen skremmer dem.

14 Bryt ut i jubel, datter Sion! Rop av fryd, Israel! Gled deg, datter Jerusalem, juble av hele ditt hjerte!

15 Herren har fridd deg fra dommen, drevet dine fiender bort. Herren, Israels konge, er hos deg, du skal ikke lenger frykte noe ondt.

16 Den dagen skal det sies til Jerusalem: Sion, vær ikke redd! La ikke hendene synke!

17 Herren din Gud er hos deg, en helt som frelser. Han fryder og gleder seg over deg og viser deg på ny sin kjærlighet. Han jubler over deg med fryd

18 som på en høytidsdag. Jeg frir deg fra den dagen du måtte tåle spott.

19 Se, på den tiden griper jeg inn mot alle som plager deg, jeg berger de haltende, og de bortdrevne samler jeg. Jeg gir dem et godt navn og rykte i alle land hvor de var blitt til skamme.

20 På den tiden leder jeg dere, da samler jeg dere. For jeg vil gi dere et godt navn og rykte blant alle folk på jorden når jeg for øynene på dere vender deres skjebne, sier Herren.

Haggai

Haggai 1

Tempelet skal bygges opp

¹ I det andre regjeringsåret til kong Dareios, på den første dagen i den sjettemåned, kom Herrens ord gjennom profeten Haggai til stattholderen i Juda, Serubabel, sønn av Sjealtiel, og til øverstepresten Josva, sønn av Jehosadak:

²Så sier Herren over hærskaene: Dette folket sier: «Tiden er ikke kommet, tiden for å bygge Herrens hus.»

³Da kom Herrens ord gjennom profeten Haggai:

⁴ Er det tid for dere til å bo i bordkledde hus så lenge dette huset ligger i ruiner?

⁵Men nå sier Herren over hærskaene: Gi akt på deres veier!

⁶ Dere sår mye, men høster lite, spiser, men blir ikke mette, drikker, men slukker ikke tørsten, kler dere, men blir ikke varme. Og leiekaren får sin lønn i en hullete pung.

⁷Så sier Herren over hærskaene: Gi akt på deres veier!

⁸Dra opp i fjellet og hent tømmer! Bygg huset, så vil jeg ha glede i det og bli æret, sier Herren.

⁹Dere venter mye, men se, det blir lite. Dere får avlingen i hus, men jeg blåser den bort. Hvorfor? sier Herren over hærskaene. Fordi mitt hus ligger i ruiner mens dere har det travelt med deres egne hus.

¹⁰ Derfor holder himmelen duggen tilbake, og jorden holder grøden tilbake.

¹¹ Jeg har kalt fram tørke over land og fjell, over korn, ny vin og fin olje, over det som jorden bringer fram, over mennesker og dyr og over alt det hendene har slitt med.

¹²Serubabel, Sjealtiels sønn, og øverstepresten Josva, Jehosadaks sønn, og alle som var igjen av folket, hørte på Herren sin Guds røst og på profeten Haggais ord, for Herren deres Gud hadde sendt ham. Og folket fryktet Herren.

¹³ Haggai, Herrens sendebud, sa fram Herrens budskap for folket: «Jeg er med dere, sier Herren.»

¹⁴ Herren vakte en tanke hos Serubabel, Sjealtiels sønn, stattholderen i Juda, og hos øverstepresten Josva, Jehosadaks sønn, og hos alle som var igjen av folket. Og de kom og arbeidet på huset til Herren over hærs-karene, deres Gud,

¹⁵ på den tjuefjerde dagen i den sjette måneden i det andre regjeringsåret til kong Dareios.

Haggai 2

¹ På den tjueførste dagen i den sjuende måneden kom Herrens ord gjennom profeten Haggai:

² Si til Serubabel, Sjealtiels sønn, stattholderen i Juda, og til øverstepresten Josva, Jehosadaks sønn, og til dem som er igjen av folket:

³ Er det noen tilbake blant dere som har sett hvor herlig dette huset var før? Og hva ser dere nå? Ser det ikke ut som ingenting?

⁴ Men nå, Serubabel: Vær sterk! sier Herren. Josva, Jehosadaks sønn, du øversteprest: Vær sterk! Hele folket i landet: Vær sterke! sier Herren. Gå i gang med arbeidet! For jeg er med dere, sier Herren over hærs-karene.

⁵ Dette løftet ga jeg dere da dere dro ut av Egypt. Min Ånd er blant dere. Vær ikke redde!

⁶ For så sier Herren over hærs-karene: Enda en gang, om kort tid, rister jeg himmelen og jorden, havet og det tørre landet.

⁷ Jeg rister alle folkeslag, så skattene deres kommer hit. Jeg fyller dette huset med herlighet, sier Herren over hærs-karene.

⁸ Mitt er sølv, mitt er gullet, sier Herren over hærs-karene.

⁹ Dette nye huset skal bli herligere enn det første, sier Herren over hærs-karene. På dette stedet skal jeg gi fred, sier Herren over hærs-karene.

Ny velsignelse fra Herren

10 På den tjuelfjerde dagen i den niende måneden i det andre regjeringsåret til Dareios kom Herrens ord til profeten Haggai:

11 Så sier Herren over hærskaene: Spør prestene om veiledning:

12 «Om noen bærer hellig kjøtt i kappefliken og fliken kommer borti brød, kokt mat, vin, olje eller annen føde, blir da dette hellig?» Prestene svarte: «Nei.»

13 Så spurte Haggai: «Men om noen er blitt uren gjennom å røre ved et lik og så kommer borti noe av dette, blir det da urent?» Og prestene svarte: «Ja, det blir urent.»

14 Haggai tok til orde og sa: Slik er dette folket, og slik er dette folkeslaget for mitt ansikt, sier Herren. Slik er alt de gjør med hendene, og det de bærer fram der: Det er urent.

15 Men nå, gi akt på det som skjer fra og med i dag! Før stein ble lagt på stein i Herrens tempel,

16 hvordan gikk det dere da? En som kom til en kornbinge på tjue mål, fant bare ti. En som kom for å øse opp femti spann fra en vinpresse, fant bare tjue.

17 Jeg slo dere med kornsot og svartrust og med hagl over alt dere gjør med hendene. Men dere kom ikke til meg, sier Herren.

18 Gi akt på det som skjer fra og med i dag, fra den tjuelfjerde dagen i den niende måneden, fra den dagen da grunnsteinen til Herrenstempel ble lagt. Gi akt på dette!

19 Ligger såkornet ennå i kornkummen, står vinstokken og fikentreet, granatepletreet og oliventreet fremdeles uten frukt? Fra og med i dag vil jeg velsigne.

Serubabel, Herrens tjener

20 Herrens ord kom for annen gang til Haggai på den tjuelfjerde dagen i måneden:

21 Si til Serubabel, stattholderen i Juda: Jeg rister himmelen og jorden.

²²Jeg styrter kongetroner og gjør ende på mektige riker blant folkeslagene. Jeg velter stridsvogn og mannskap. Hester og ryttere skal stupe, den ene falle for den andres sverd.

²³ Den dagen, sier Herren over hærskeene, tar jeg deg, Serubabel, Sjealtiels sønn, min tjener – sier Herren – og gjør deg til en signetring. For deg har jeg utvalgt, sier Herren over hærskeene.

Sakarja

Sakarja 1

Vend om

¹ I den åttende måneden i det andre regjeringsåret til Dareios kom Herrens ord til profeten Sakarja, sønn av Berekja, sønn av Iddo:

²Herren var harm på fedrene deres.

³ Du skal si til folket: Så sier Herren over hærs-karene: Vend tilbake til meg, sier Herren over hærs-karene, så vil jeg vende tilbake til dere, sier Herren over hærs-karene.

⁴ Ikke vær lik fedrene deres. De tidligere profetene ropte ut for dem: «Så sier Herren over hærs-karene: Vend nå om fra de onde veiene og de onde gjerningene deres!» Men de hørte ikke og lyttet ikke til meg, sier Herren.

⁵Fedrene deres, hvor er de? Og profetene, lever de evig?

⁶De budene og forskriftene som jeg påla mine tjenere profetene, har ikke de innhentet fedrene deres? Så vendte de om og sa: «Herren over hærs-karene har gjort det han hadde bestemt å gjøre med oss, slik vår ferd og våre gjerninger har fortjent.»

Første syn: rytterne

⁷ På den tjuefjerde dagen i den ellefte måneden, det er måneden sjebat, i det andre året til Dareios kom Herrens ord til profeten Sakarja, sønn av Berekja, sønn av Iddo:

⁸I natt så jeg, og se! – en mann satt på en rød hest. Den sto mellom myrtebuskene i kløften. Bak ham var det røde, rødbrune og hvite hester.

⁹ Da sa jeg: «Hva er dette, herre?» Engelen som talte med meg, svarte: «Jeg skal vise deg hva dette er.»

¹⁰Mannen som sto mellom myrtene, tok til orde og sa: «Dette er de som Herren har sendt for at de skal dra omkring på jorden.»

¹¹De svarte Herrens engel som sto mellom myrtene: «Vi har dratt omkring på jorden, og se, hele jorden ligger i ro.»

¹² Herrens engel svarte: «Herre over hærskaene, hvor lenge vil det vare før du viser barmhjertighet mot Jerusalem og byene i Juda, som du har vært harm på i disse sytti årene?»

¹³Og Herren svarte engelen som talte med meg, med gode og trøstende ord.

¹⁴ Så sa engelen som talte med meg: Rop ut: Så sier Herren over hærskaene: Jeg er full av lidenskap for Jerusalem og Sion,

¹⁵ stor er min harme mot de selvgode folkeslagene. For jeg var bare litt harm, men de hjalp ulykken fram.

¹⁶ Derfor sier Herren: Jeg vender tilbake til Jerusalem med barmhjertighet. Der skal mitt hus bygges, sier Herren over hærskaene, og målesnor strekkes ut over Jerusalem.

¹⁷Rop ut enda en gang: Så sier Herren over hærskaene: Enda en gang skal byene mine flyte over av det som godt er, enda en gang skal Herren trøste Sion, velge ut Jerusalem enda en gang.

Sakarja 2

Andre syn: hornene og smedene

¹Jeg løftet øynene. Jeg så, og se! – fire horn.

²Da sa jeg til engelen som talte med meg: «Hva er dette?» Og han svarte: «Dette er de hornene som har spredt Juda, Israel og Jerusalem.»

³Så viste Herren meg fire smeder.

⁴Jeg sa: «Hva er det de kommer for å gjøre?» Han svarte: «Dette er hornene som spredte Juda så ingen kunne løfte hodet. Men nå er disse kommet for å sette skrekk i dem; de skal slå til jorden hornene på de folkeslagene som løftet horn mot Juda og spredte det.»

Tredje syn: målesnoren

⁵ Jeg løftet øynene. Jeg så, og se! – en mann med målesnor i hånden.

⁶Jeg sa: «Hvor går du hen?» Han svarte: «Jeg skal måle opp Jerusalem og se hvor bred og hvor lang byen skal være.»

⁷Og se, engelen som talte med meg, gikk fram, og en annen engel gikk ham i møte

⁸og sa: Løp bort og si til den unge mannen der: Jerusalem skal ligge uten murer, så mye folk og buskap skal det være i byen.

⁹ Jeg selv skal være en ildmur rundt byen, sier Herren, jeg skal vise min herlighet der inne.

Herren kaller på de bortførte

¹⁰ Ve, ve! Flykt fra landet i nord! sier Herren. Jeg har spredt dere for himmelens fire vinder, sier Herren.

¹¹Ve deg, Sion, berg deg, du som bor hos datter Babel!

¹² For så sier Herren over hærs-karene, den herlige, etter at han sendte meg til folkeslagene som plyndret dere: Den som rører dere, rører ved min øyensten.

¹³ For se, jeg løfter hånden mot dem, de skal bli til bytte for slavene sine. Da skal dere kjenne at Herren over hærs-karene har sendt meg.

¹⁴ Fryd deg, vær glad, datter Sion! For se, jeg kommer og tar bolig hos deg, sier Herren.

¹⁵ Mange folkeslag skal slutte seg til Herren den dagen. De skal være mitt folk, og jeg skal ta bolig hos deg. Da skal du kjenne at Herren over hærs-karene har sendt meg til deg.

¹⁶ Herren skal ta Juda i arv som sin eiendom på hellig jord og velge ut Jerusalem enda en gang.

¹⁷ Vær stille for Herren, alt som lever! For han bryter opp fra sin hellige bolig.

Sakarja 3

Fjerde syn: øverstepresten Josva

¹ Han viste meg øverstepresten Josva, som sto foran Herrens engel, mens Satan sto på hans høyre side for å anklage ham.

²Herren sa til Satan: «Herren refser deg, Satan! Herren, som har utvalgt Jerusalem, refser deg! Sannelig, denne mannen er som et vedtre raket ut av ilden.»

³ Josva var kledd i skitne klær der han sto foran engelen.

⁴ Engelen tok til orde og sa til dem som sto foran ham: «Ta av ham de skitne klærne!» Til Josva sa han: «Se, jeg tar bort din skyld og kler deg i festklær.»

⁵Da sa jeg: «Sett en ren turban på hodet hans!» De satte den rene turbanen på hodet hans og tok på ham klærne mens Herrens engel sto der.

⁶Så ga Herrens engel Josva dette løftet:

⁷Så sier Herren over hærskaene: Går du på mine veier og tar deg av tjenesten for meg, skal du få styre mitt hus og vokte mine forgårder. Jeg gir deg adgang blant dem som står her.

⁸ Så hør, Josva, øversteprest! Du og de andre prestene som sitter foran deg, er et varsel. For se, jeg lar min tjener Spire komme.

⁹ Se, jeg risser en innskrift på den steinen jeg har lagt foran Josva, denne ene steinen med sju øyne, sier Herren over hærskaene. Jeg stryker ut dette landets skyld på en eneste dag.

¹⁰ Den dagen, sier Herren over hærskaene, skal dere be hverandre inn under vinstokk og fikentre.

Sakarja 4

Femte syn: lysestaken og oliventrærne

¹Engelen som talte med meg, vekket meg på nytt, som når man vekkes av søvnen.

² Han sa: «Hva ser du?» Jeg svarte: «Jeg ser en lysestake av rent gull, med en skål øverst. Den har sju lamper. Lampene har sju rør til veien, til lampene øverst.

³ To oliventrær står ved siden av staken, ett til høyre for skålen og ett til venstre.»

- ⁴Jeg tok til orde og spurte engelen som talte med meg: «Hva er dette, herre?»
- ⁵Engelen som talte med meg, svarte: «Vet du ikke hva dette er?» Jeg sa: «Nei, herre.»
- ⁶Da svarte han: Dette er Herrens ord til Serubabel: Ikke ved makt og ikke ved kraft, men ved min Ånd, sier Herren over hærskaene.
- ⁷Hvem er vel du, store fjell? Foran Serubabel skal du bli til en slette. Han skal føre fram sluttsteinen under jubelrop: «Nåde, nåde være med den!»
- ⁸Herrens ord kom til meg:
- ⁹ Serubabels hender har lagt grunnen til dette huset, og hans hender skal fullføre det. Da skal du kjenne at Herren over hærskaene har sendt meg til dere.
- ¹⁰ For de som viste forakt den dagen det begynte i det små, skal glede seg når de får se blysteinen i Serubabels hånd. – De sju, det er Herrens øyne som farer over hele jorden.
- ¹¹Da tok jeg til orde og spurte ham: «Hva betyr de to oliventrærne som står til høyre og til venstre for lysestaken?»
- ¹²Jeg tok til orde for andre gang og spurte: «Hva betyr de to olivenkvistene ved siden av de to gullrørene som leder den gyldne oljen ned fra dem?»
- ¹³Han sa: «Vet du ikke hva dette er?» Jeg svarte: «Nei, herre.»
- ¹⁴ Da sa han: «Dette er de to som er salvet med fin olje, de som står foran hele jordens herre.»

Sakarja 5

Sjette syn: bokrullen

- ¹ Igjen løftet jeg øynene. Jeg så, og se! – en flygende bokrull.
- ² Engelen sa: «Hva ser du?» Jeg svarte: «Jeg ser en flygende bokrull, tjue alen lang og ti alen bred.»

³Han sa: «Dette er forbannelsen som går ut over hele landet. Ennå har ikke de som stjeler, fått straff etter forbannelsen, og heller ikke de som sverger.

⁴Nå sender jeg den ut, sier Herren over hærskaene. Den skal komme inn i huset til den som stjeler, og inn i huset til den som sverger falskt ved mitt navn. Den skal slå seg til i huset og ødelegge det, både treverk og stein.»

Sjuende syn: kvinnen i efa-målet

⁵Engelen som talte med meg, trådte fram og sa: «Løft nå øynene og se hva som kommer.»

⁶ Jeg sa: «Hva er dette?» Han svarte: «Det er efa-målet som nærmer seg.» Så sa han: «Dette er all skyld i landet.»

⁷Og se, blylokket løftet seg, og det satt en kvinne i efaen!

⁸Han sa: «Dette er lovløsheten.» Så kastet han henne tilbake i efaen og la blysteinen over åpningen.

⁹Jeg løftet øynene. Jeg så, og se! – to kvinner nærmet seg. Vinden fylte vingene deres, de hadde vinger som storke. De løftet efaen opp mellom jord og himmel.

¹⁰Da sa jeg til engelen som talte med meg: «Hvor drar de med efa-målet?»

¹¹ Han svarte: «De skal bygge et hus til henne i Sinear-landet. Når det er ferdig, skal hun stilles opp der på sokkel.»

Sakarja 6

Åttende syn: de fire vognene

¹Igjen løftet jeg øynene. Jeg så, og se! – fire vogner dro ut mellom to fjell, fjellene var av bronse.

² Foran den første vognen var det røde hester, foran den andre vognen svarte hester.

³Foran den tredje vognen var det hvite hester, foran den fjerde vognen flekkete, sterke hester.

⁴Jeg tok til orde og spurte engelen som talte med meg: «Hva er dette, herre?»

⁵ Engelen svarte: «Dette er himmelens fire vinder, som farer ut etter at de har trådt fram for ham som er herre over hele jorden.

⁶ Vognen med de svarte hestene drar mot landet i nord, og de hvite drar etter dem. De flekkete drar mot landet i sør.»

⁷ Så dro de sterke hestene ut, ivrige etter å fare omkring på jorden. Da sa han: «Av sted! Dra omkring på jorden!» Så dro de omkring på jorden.

⁸ Han ropte til meg og sa: «Se, de som drar mot landet i nord, lar min Ånd slå seg ned der nord.»

⁹ Herrens ord kom til meg:

¹⁰ Ta imot gaver fra dem som er i eksil, fra Heldai, Tobia og Jedaja. Den dagen skal du gå inn i huset til Josjia, Sefanjas sønn, til dem som er kommet fra Babel.

¹¹ Du skal ta imot sølv og gull, lage en krone og sette den på hodet til øverstepresten Josva, sønn av Jehosadak.

¹² Du skal si til ham: Så sier Herren over hærskaene: Se, en mann, Spire er navnet hans. Under ham skal det spire. Han skal bygge Herrens tempel,

¹³ ja, han skal bygge Herrens tempel, han skal vinne høyhet og sitte og herske på sin trone. Også en prest skal ha sin trone. Mellom de to skal det råde fred.

¹⁴ Kronen skal være til minne om Helem, Tobia, Jedaja og Hen, sønn av Sefanja, i Herrens tempel.

¹⁵ Folk fra fjerne land skal komme og bygge på Herrens tempel. Da skal dere kjenne at Herren over hærskaene har sendt meg til dere. Dette skal skje hvis dere lyder røsten til Herren deres Gud.

Sakarja 7

Heller rettferd enn faste

¹ Det var i det fjerde regjeringsåret til kong Dareios. Herrens ord kom til Sakarja den fjerde dagen i den niende måneden, i kisleiv.

² Betel hadde sendt Sareser og Regem-Melek og mennene hans for å be om velvilje for Herrens ansikt.

³ De skulle spørre prestene i huset til Herren over hærs-karene og profetene: «Skal jeg gråte og leve avholdende i den femte måneden, som jeg har gjort i så mange år?»

⁴ Da kom ordet fra Herren over hærs-karene til meg:

⁵ Si til hele folket i landet og til prestene: Dere har fastet og klaget i den femte og i den sjuende måneden, og det i sytti år, men var det meg dere fastet for da?

⁶ Dere spiser og drikker, men er det ikke for deres egen del dere spiser og drikker?

⁷ Var det ikke disse ordene Herren ropte ut gjennom de tidligere profetene, da folk bodde trygt i Jerusalem og byene omkring henne, og Negev og lavlandet var bebodd?

⁸ Herrens ord kom til Sakarja:

⁹ Så sier Herren over hærs-karene: Døm sant og rett, vis kjærlighet og barmhjertighet mot hverandre!

¹⁰ Dere skal ikke undertrykke enker og farløse, innflyttere og fattige! Dere skal ikke tenke ut ondt mot hverandre i hjertet.

¹¹ Men de nektet å lytte, snudde ryggen til i trass og gjorde ørene døde.

¹² De gjorde hjertet hardt som flint, for ikke å høre på loven og ordene som Herren over hærs-karene hadde sendt ved sin Ånd gjennom de tidligere profetene. Da ble Herren over hærs-karene mektig harm.

¹³ Når han ropte, ville de ikke høre. «Så, når de roper, vil ikke jeg heller høre», sa Herren over hærs-karene.

¹⁴ «Jeg vil blåse dem bort til alle folkeslagene som de ikke kjenner. Landet skal ligge øde etter dem, ingen skal komme og gå. Slik gjorde de det herlige landet til ødemark.»

Sakarja 8

Frelse kommer til Sion

¹ Da kom ordet fra Herren over hærs-karene:

- ² Så sier Herren over hærs-karene: Jeg brenner for Sion med stor lidenskap, med stor harme brenner jeg for henne.
- ³ Så sier Herren: Jeg vender tilbake til Sion, jeg vil bo i Jerusalem. Jerusalem skal kalles Den trofaste by, og fjellet til Herren over hærs-karene skal kalles Det hellige fjell.
- ⁴ Så sier Herren over hærs-karene: Igjen skal gamle menn og kvinner sitte på torgene i Jerusalem, alle med stav i hånden fordi de er så gamle.
- ⁵ Torgene i byen skal fylles av gutter og jenter som leker.
- ⁶ Så sier Herren over hærs-karene: Om dette ser umulig ut for dem som er igjen av folket på den tiden, skulle det være umulig for meg? sier Herren over hærs-karene.
- ⁷ Så sier Herren over hærs-karene: Se, jeg frelser mitt folk fra landet der sol går opp, og fra landet der sol går ned.
- ⁸ Jeg fører dem inn, de skal bo i Jerusalem, de skal være mitt folk, og jeg skal være deres Gud i troskap og rettferd.
- ⁹ Så sier Herren over hærs-karene: Fatt mot, dere som i disse dager hører ordene fra profetenes munn, de som lød den dagen da grunnmuren ble lagt til huset for Herren over hærs-karene, da tempelet skulle bygges.
- ¹⁰ For før den tid hadde folk ingenting igjen for sitt strev, og dyrene fikk ingenting igjen for sitt. Verken de som gikk eller de som kom, fikk være i fred for fienden, for jeg slapp alle mennesker løs på hverandre.
- ¹¹ Men nå vil jeg ikke være som før i tiden mot dem som er igjen av dette folket, sier Herren over hærs-karene.
- ¹² For i fred skal såkornet vokse, vinstokken skal bære frukt, jorden gi grøde og himmelen dugg. Jeg skal gi alt dette til eiendom for dem som er igjen av dette folket.

13 Slik dere har vært en forbannelse blant folkeslagene – du Judas hus og du Israels hus – slik skal dere bli til en velsignelse når jeg frelser dere. Så vær ikke redde, men fatt mot!

14For så sier Herren over hærs-karene: Slik jeg planla ondt mot dere da fedrene deres vakte min harme, sier Herren over hærs-karene, og jeg ikke angret,

15slik har jeg i disse dager tvert imot planlagt å gjøre vel mot Jerusalem og Judas hus. Vær ikke redde!

16 Dette er budene dere skal holde: Snakk sant til hverandre! Døm rett og sant i byportene, fell dommer som skaper fred.

17 Tenk ikke ut ondt mot hverandre i hjertet, elsk ikke falsk ed! For alt slikt hater jeg, sier Herren.

18Da kom ordet fra Herren over hærs-karene til meg:

19 Så sier Herren over hærs-karene: Fasten i den fjerde, i den femte, i den sjuende og i den tiende måneden skal bli til fryd og glede for Judas hus og til glade høytidsdager. Elsk sannhet og fred!

20Så sier Herren over hærs-karene: Enda en gang skal folkene komme, de som bor i store byer.

21 De som bor i én by, skal gå til en annen og si: «La oss gå og be om velvilje for Herrens ansikt, søke Herren over hærs-karene! Også jeg vil gå med.»

22Mange folk og mektige folkeslag skal komme og søke Herren over hærs-karene i Jerusalem og be om velvilje for Herrens ansikt.

23Så sier Herren over hærs-karene: I de dager skal ti mann av alle språk og folkeslag gripe tak i kappefliken til én judeisk mann og si: «La oss få gå med dere, for vi har hørt at Gud er med dere.»

Sakarja 9

Guds dom over Israels fiender

1 Et budskap. Herrens ord er i landet Hadrak, i Damaskus har det sin bolig, for menneskene og alle Israels stammer vender blikket mot Herren.

- ² Slik også med nabolandet Hamat, og Tyros og Sidon, med all deres visdom.
- ³ Tyros bygde seg en festning, hauget opp sølv som jord og gull som søle i gaten.
- ⁴ Se, Herren vil innta byen og slå styrkene hennes på sjøen. Byen skal fortæres av ild.
- ⁵ Asjkalon skal se det og frykte, Gaza skal vri seg i smerte, Ekron også, for hennes håp blir til skamme. Gaza skal miste sin konge, i Asjkalon skal ingen bo.
- ⁶ Det skal bo blandingsfolk i Asjdod. Jeg gjør ende på filisternes stolthet.
- ⁷ Jeg skal fjerne blodet de har i munnen, det motbydelige de tygger på. Men de som blir igjen, skal tilhøre vår Gud og være som en slekt i Juda. Med Ekron skal det gå som med jebusittene.
- ⁸ Jeg skal slå leir omkring mitt hus til vern mot dem som rykker fram og tilbake. Aldri mer skal en undertrykker rykke fram mot dem. For nå har jeg sett det med egne øyne.

Fredskongen på Sion

- ⁹ Bryt ut i jubel, datter Sion! Rop av glede, datter Jerusalem! Se, din konge kommer til deg, rettferdig og rik på seier, fattig er han og rir på et esel, på en eselfole.
- ¹⁰ Jeg skal gjøre ende på vognene i Efraim og hestene i Jerusalem, krigsbuen skal brytes i stykker. Han skal forkynne fred for folkeslagene, hans velde skal nå fra hav til hav, fra Storelven til jordens ender.

Herren skal verne sitt folk

- ¹¹ Og du, i kraft av blodpakten med deg setter jeg fangene dine fri fra brønnen uten vann.
- ¹² Vend hjem til borgen, dere fanger som har håp! I dag forkynner jeg: Jeg gir deg dobbelt igjen.
- ¹³ For jeg spenner Juda som en bue og legger Efraim på som pil. Jeg skal slynge dine sønner, Sion, mot dine sønner, Javan. Jeg gjør deg lik sverdet til en kriger.

¹⁴Herren skal vise seg for dem, hans pil skyte ut som lynet. Herren Gud skal blåse i hornet og fare fram i en stormvind fra sør.

¹⁵ Herren over hærskaene skal være skjold for dem. Slyngesteinene skal fortære og tvinge i kne, drikke blod som om det var vin, fylt som offerskåler, tilsmurt som alterhjørner.

¹⁶ Herren deres Gud skal berge dem den dagen, hans folk skal være som en saueflokk. Som kronjuveler skal de funkle over hans land.

¹⁷ Hvor godt og vakkert det er! Korn og ny vin får gutter og jenter til å blomstre.

Sakarja 10

Tomme ord og falske syner

¹ Be Herren om regn i vårregnets tid. Herren skaper uværsskyer, gir menneskene regnskyll og vekster på marken.

² For terafene har talt tomme ord, spåmennene har hatt falske syner og fortalt innholdsløse drømmer. Trøsten de ga, var ingenting verdt. Derfor måtte de drive omkring som sauer og lide nød, for de var uten gjeter.

Israel skal samles igjen

³ Min harme flammer opp mot gjeterne, og bukkene vil jeg straffe. Men Herren over hærskaene vil se til sin flokk, Judas hus, og gjøre dem til sin stolte stridshest.

⁴ Derfra kommer hjørnesteinen, derfra kommer teltpluggen, derfra kommer krigsbuen, derfra skal hver hersker komme.

⁵ De skal være lik helter i krigen, trampe fienden ned som søle på gaten. De skal føre krig, for Herren er med dem. Rytterne skal bli til skamme.

⁶ Jeg vil gjøre Judas hus sterkt, og Josefs hus berger jeg. Jeg fører dem tilbake, for jeg viser dem barmhjertighet. Det skal være som om jeg aldri hadde støtt dem bort, for jeg er Herren deres Gud, jeg skal svare dem.

⁷ De skal være som helter fra Efraim, hjertet deres skal glede seg som av vin. Barna skal se det og glede seg, deres hjerte skal juble i Herren.

⁸ Jeg skal plystre på dem og samle dem, for jeg frir dem ut. De skal bli mange, slik de en gang var.

⁹ Sår jeg dem ut blant folkene, skal de huske på meg i det fjerne. De skal leve sammen med sine barn og vende tilbake.

¹⁰ Jeg skal føre dem tilbake fra Egypt, og fra Assur skal jeg samle dem. Jeg skal lede dem til Gilead-landet og Libanon, men det finnes ikke nok plass til dem.

¹¹ Han skal krysse det opprørte havet og slå bølgene ned. Alle Nilens dyp skal tørke ut, Assurs stolthet skal støtes ned, septeret skal vike fra Egypt.

¹² Jeg skal gjøre dem sterke i Herren, og de skal vandre i hans navn, sier Herren.

Sakarja 11

Stormaktene faller

¹ Lukk opp dørene, Libanon, så ild kan fortære dine sedertrær!

² Klag, du sypress! For sederen er falt, de veldige trærne ødelagt. Klag, dere eiketrær i Basan! For den tette skogen er felt.

³ Hør gjeterens klage! For deres herlighet er ødelagt. Hør de unge løvenes brøl! For Jordans stolthet er lagt øde.

De to gjeterne og de to stavene

⁴ Så sier Herren min Gud: «Gjet slaktesauene!»

⁵ Kjøperne slakter dem uten å føle skyld, selgerne sier: «Velsignet er Herren, jeg er blitt rik!» og deres egne gjeterne skåner dem ikke.

⁶ «For jeg vil ikke lenger skåne dem som bor i landet», sier Herren. «Se, jeg overgir menneskene i hverandres hender og i hendene på kongen deres. De skal knuse landet, og jeg vil ikke berge noen fra deres hånd.»

⁷ Så gjette jeg slaktesauene for sauehandlerne. Jeg tok meg to staver, den ene kalte jeg Godvilje, den andre kalte jeg Enighet, og jeg gjette sauene. –

⁸ Jeg utryddet de tre gjeterne på én måned. Jeg mistet tålmodigheten med sauene, de ble også trette av meg.

⁹Jeg sa: «Jeg vil ikke gjete dere. De som holder på å dø, får dø. De som går til grunne, får gå til grunne. Og de som er igjen, får ete kjøttet av hverandre.»

¹⁰Så tok jeg min stav Godvilje og knekket den. Jeg ville bryte pakten som jeg hadde sluttet med alle folkene.

¹¹Og den ble brutt den dagen. Da skjønnte sauehandlerne som vokter på meg, at dette var Herrens ord.

¹²Jeg sa til dem: «Om dere finner det for godt, så gi meg lønnen min. Hvis ikke, så la det være.» Da veide de opp lønnen min, tretti sølvstykker.

¹³Men Herren sa til meg: «Kast den inn i skattkammeret, den kostelige summen jeg er verdt for dem.» Og jeg tok de tretti sølvstykkene og kastet dem inn i Herrens hus, i skattkammeret.

¹⁴Så knekket jeg den andre staven, Enighet, for å bryte brorskapet mellom Juda og Israel.

¹⁵Herren sa til meg: «Utstyr deg nå som en udugelig gjeter!

¹⁶For se, jeg reiser opp en gjeter i landet. Han leter ikke etter de tapte, oppsøker ikke de spredte, leger ikke de skadde, fører ikke de friske, men spiser kjøttet av de beste dyrene og kløver til og med klovene deres.»

¹⁷Ve min dårlige gjeter som forlater flokken! Sverd mot hans arm, mot hans høyre øye! Armen skal visne, høyre øye blindes.

Sakarja 12

Jerusalem omringes og befris

¹Et budskap, Herrens ord om Israel. Herren, som spente ut himmelen, grunnla jorden og skapte ånden i mennesket, sier:

²Se, jeg gjør Jerusalem til et giftbeger for alle folkene omkring. Også Juda rammes under beleiringen av Jerusalem.

³Den dagen gjør jeg Jerusalem til en tung stein å løfte for alle folk. Alle som prøver å løfte den, skal rive seg til blods. Men alle jordens folkeslag skal samle seg mot henne.

⁴Den dagen, sier Herren, slår jeg alle hester med forvirring og rytterne med galskap. Men jeg vil la mine øyne våke over Judas hus og slå alle folkenes hester med blindhet.

⁵Da skal høvdingene i Juda si i sitt hjerte: «De som bor i Jerusalem, er sterke i sin Gud, Herren over hærskaene.»

⁶Den dagen gjør jeg høvdingene i Juda lik et fyrfat i en vedhaug og lik en brennende fakkel blant kornbånd. De skal fortære, til høyre og til venstre, alle folkene omkring. Men folket i Jerusalem skal fremdeles få bo i Jerusalem.

⁷Herren vil først berge Judas telt, så ikke Davids hus og de som bor i Jerusalem, får større heder enn Juda.

⁸ Den dagen skal Herren være skjold for dem som bor i Jerusalem. Den som snubler den dagen, skal være som David, og Davids hus som en gud, som Herrens engel foran dem.

⁹ Den dagen akter jeg å utrydde alle folkeslagene som kommer mot Jerusalem.

¹⁰ Men over Davids hus og over dem som bor i Jerusalem, øser jeg ut en nådens og bønnens ånd. Da skal de se på meg, på ham som de har gjennomført. De skal klage over ham som en klager over sin eneste sønn, og sørge bittert over ham som en sørger over den førstefødte.

¹¹ Den dagen skal klagen i Jerusalem være like stor som klagen over Hadad-Rimmon i Megiddo-dalen.

¹² Landet skal holde klage, hver slekt for seg: Davids hus for seg og deres kvinner for seg, Natans hus for seg og deres kvinner for seg,

¹³ Levis hus for seg og deres kvinner for seg, Sjimis hus for seg og deres kvinner for seg;

¹⁴ alle de andre slektene hver for seg og deres kvinner for seg.

Sakarja 13

Kilden som renser

¹ Den dagen skal det være en åpen kilde for Davids hus og for dem som bor i Jerusalem, til å rense bort synd og urenheter.

² Den dagen, sier Herren over hærskaene, utsletter jeg avgudenes navn fra landet, så de ikke blir husket mer. Også profetene og den urene ånden vil jeg få bort fra landet.

³ Om noen fremdeles taler profetisk, skal hans far og mor, som satte ham til verden, si: «Du får ikke leve, for du har talt løgn i Herrens navn.» Og hans far og mor, som satte ham til verden, skal stikke ham ned fordi han har talt profetisk.

⁴ Den dagen skal hver profet skamme seg over synene sine når han taler profetisk. Han skal ikke kle seg i lodden kappe og lyve.

⁵ Han skal si: «Jeg er ikke profet, jeg er en jorddyrker, fra ungdommen av har jeg dyrket jorden.»

⁶ Om noen spør ham: «Hva er det for sår du har på kroppen?» skal han svare: «Jeg er blitt skadet i mine venners hus.»

En renset rest

⁷ Sverd, våkn opp mot min gjeter, mot mannen som står meg nær, sier Herren over hærskaene. Slå gjeteren så sauene blir spredt! Jeg løfter hånden mot de minste.

⁸ Det skal skje i hele landet, sier Herren, at to tredjedeler skal utryddes og omkomme, men en tredjedel skal bli igjen.

⁹ Den tredjedelen fører jeg gjennom ild, jeg renser dem som en renser sølv, jeg prøver dem som en prøver gull. De skal påkalle mitt navn, og jeg skal svare dem. Jeg skal si: «De er mitt folk», og de skal svare: «Herren er vår Gud.»

Sakarja 14

Den siste krigen

¹ Se, det kommer en Herrens dag. Da skal de fordele krigsbyttet de røvet hos deg.

²Jeg vil samle alle folkeslagene til krig mot Jerusalem. Byen skal inntas, husene plyndres og kvinnene voldtas. Halve byen må gå i eksil, men resten av folket skal ikke utryddes fra byen.

³ Herren skal dra ut og føre krig mot disse folkeslagene slik han før har ført krig på stridens dag.

⁴Den dagen skal han stå med føttene på Oljeberget, som ligger rett mot Jerusalem, i øst. Oljeberget skal revne i to fra øst til vest, og det skal bli en veldig dal. Den ene halvparten av fjellet viker mot nord og den andre mot sør.

⁵ Da skal dere flykte gjennom min fjelldal, for dalen mellom fjellene skal nå helt til Asal. Dere skal flykte slik dere flyktet for jordskjelvet i de dager da Ussia var konge i Juda. Da skal Herren min Gud komme, og alle de hellige med ham.

⁶ Den dagen skal det ikke være lys, bare kulde og frost.

⁷Det skal være én lang dag – Herren kjenner den – ikke dag og natt, ved kveldstid skal det være lyst.

⁸ Den dagen skal det renne levende vann ut fra Jerusalem, halvparten til havet i øst og halvparten til havet i vest. Slik skal det være både sommer og vinter.

⁹ Da skal Herren være konge over hele jorden. Den dagen skal Herren være én og hans navn ett.

¹⁰ Hele landet skal bli som Araba-sletten, fra Geba til Rimmon, sør for Jerusalem. Men byen skal ligge høyt på sitt sted, fra Benjamin-porten til stedet der Gamleporten var, til Hjørneporten, fra Hananel-tårnet til kongens vinpresser.

¹¹ Der skal det bo folk. Byen skal ikke være bannlyst lenger, Jerusalem skal ligge trygt.

¹² Dette er plagen som Herren lar ramme alle folk hvis de går til krig mot Jerusalem: Han skal la kjøttet råtne på dem mens de ennå står på føttene. Øynene skal råtne i hulene sine og tungen råtne i munnen på dem.

¹³Den dagen kommer det en stor Herrens forvirring blant dem, så de griper fatt i hverandre og slåss mann mot mann.

¹⁴Også Juda skal angripe Jerusalem. – Rikdommen fra alle folkeslagene omkring skal bli samlet inn, gull og sølv og klær i store mengder. –

¹⁵Den samme plagen skal ramme hesten, muldyret, kamelen, eselet og alle andre dyr i disse leirene.

¹⁶ Da skal de som er igjen av alle folkeslagene som kom mot Jerusalem, år etter år dra opp for å tilbe kongen, Herren over hærs-karene, og for å feire løvhyttfesten.

¹⁷Hvis noen av slektene på jorden ikke drar opp til Jerusalem for å tilbe kongen, Herren over hærs-karene, skal regnet ikke falle over dem.

¹⁸Det skal heller ikke falle over egypterne hvis de ikke drar opp og ikke kommer. De skal rammes av samme plage som Herren lar ramme de folkeslagene som ikke drar opp for å feire løvhyttfesten.

¹⁹Dette skal være straffen for Egypt og alle folkeslagene som ikke drar opp for å feire løvhyttfesten.

²⁰ Den dagen skal det stå «Hellig for Herren» på bjellene til hestene, og grytene i Herrens hus skal være som offerskålene foran alteret.

²¹ Da skal alle grytene i Jerusalem og Juda være hellige for Herren over hærs-karene. Og alle som ofrer, skal komme og ta av dem og koke i dem. Den dagen skal det ikke lenger være noen som driver handel i huset til Herren over hærs-karene.

Malaki

Malaki 1

¹ Et budskap. Herrens ord til Israel gjennom Malaki.

Herrens kjærlighet

² «Jeg elsker dere», sier Herren. Men dere sier: «Hvordan elsker du oss?» «Var ikke Esau Jakobs bror?» sier Herren. «Jeg elsket Jakob,

³ men Esau hadde jeg uvilje mot. Jeg gjorde fjellene hans til ødemark, eiendommen til en ørken for sjakaler.»

⁴Edom sier: «Vi er knust, men bygger ruinene opp igjen.» Men så sier Herren over hærskaene: «De bygger opp, men jeg river ned. De skal kalles urettens land, folket som Herren er harm på for alltid.»

⁵Dere skal se det med egne øyne, og dere skal si: «Herren er stor, ut over Israels grenser.»

Herrens dom over prestene

⁶ En sønn hedrer sin far og en slave sin herre. Er jeg far, hvor er da min heder, er jeg herre, hvor er ærefrykten for meg? sier Herren over hærskaene til dere prester, dere som viser forakt for mitt navn. Dere sier: «Hvordan har vi vist forakt for ditt navn?»

⁷Dere bærer fram uverdlig mat på mitt alter. Dere sier: «Hvordan har vi handlet uverdlig mot deg?» Ved å si: «Herrens bord kan vi vise forakt.»

⁸ Når dere bærer fram et blindt dyr som offer, er ikke det galt? Når dere kommer med et halt eller sykt dyr, er ikke det galt? Hva om du kom med slikt til din stattholder? Tror du han da ville sette pris på deg og ta vennlig imot deg? sier Herren over hærskaene.

⁹Og nå, be om velvilje for Guds ansikt så han viser oss nåde. Men når det kommer slikt fra deres hånd, kan han da ta vennlig imot deg? sier Herren over hærskaene.

¹⁰ Om bare noen av dere ville stenge tempeldørene så dere ikke forgjeves tenner opp ild på mitt alter! Jeg har ingen glede av dere, sier Herren over hærskaene, jeg setter ikke pris på offer fra deres hånd.

¹¹ Fra der sol går opp til der sol går ned, er mitt navn stort blant folkeslagene. Overalt blir det tent offerild og båret fram rene offer i mitt navn. For mitt navn er stort blant folkeslagene, sier Herren over hærskaene.

¹² Men dere vanhelliger det når dere sier at Herrens bord er uverdigg, at maten på det er foraktelig frukt.

¹³ Dere sier: «For et strev!» og blåser av det, sier Herren over hærskaene. Dere kommer med dyr som er røvet, og med halte eller syke dyr når dere kommer med offer. Skulle jeg sette pris på noe slikt fra deres hånd? sier Herren.

¹⁴ Forbannet er bedrageren som har et hanndyr i buskapen og lover å gi det til Herren, men ofrer et skadet dyr i stedet. For jeg er en stor konge, sier Herren over hærskaene, og mitt navn er fryktet blant folkeslagene.

Malaki 2

¹ Og nå, dere prester, dette budet gjelder dere:

² Vil dere ikke høre og ikke legge dere dette på hjertet så dere ærer mitt navn, sier Herren over hærskaene, da sender jeg forbannelse mot dere. Jeg forbanner deres velsignelse, ja, jeg har forbannet den fordi den ikke ligger dere på hjertet.

³ Se, jeg truer ætten deres! Slakteavfall fra festene deres kaster jeg i ansiktet på dere, og sammen med det skal dere bæres bort.

⁴ Da skal dere kjenne at det er jeg som har sendt dere dette budet, så min pakt med Levi kan stå ved lag, sier Herren over hærskaene.

⁵ Min pakt med ham var liv og fred som jeg ga ham. Han skulle ha ærefrykt for meg og skjelve for mitt navn.

⁶ Sann rettledning var i hans munn, det fantes ikke svik på leppene. I fred og rettfærd vandret han med meg og fikk mange til å vende om fra skyld.

⁷ For prestens lepper tar vare på kunnskap, rettledning skal en søke fra hans munn. For han er sendebud fra Herren over hærskaene.

⁸ Men dere har bøyd av fra veien. Dere har gitt slik rettledning at mange har snublet. Dere har brutt Levi-pakten, sier Herren over hærskaene.

⁹ Derfor gjør jeg dere ynkelige og foraktet av hele folket, for dere følger ikke mine veier, men gjør forskjell på folk når dere gir rettledning.

Blandingsekteskap og skilsmisse

¹⁰ Har vi ikke alle én far, har ikke den ene Gud skapt oss? Hvorfor er vi da troløse mot hverandre og vanhelliger våre fedres pakt?

¹¹ Juda har handlet troløst, avskyelige ting har de gjort i Israel og Jerusalem. For Juda har vanhelliget Herrens helligdom, som han elsker, og tatt en fremmed guds datter til ekte.

¹² Måtte Herren utrydde fra Jakobs telt hver mann som gjør slikt – hvem det så måtte være – og som bærer fram offer til Herren over hærskaene.

¹³ Og dette er det andre dere gjør: Med tårer dekker dere Herrens alter, med gråt og sukk fordi han ikke lenger vil se på gaven eller ta imot offer fra deres hånd med glede.

¹⁴ Dere sier: «Hvorfor?» Fordi Herren er vitne i saken mellom deg og din ungdoms kvinne, som du er utro mot, din ektefelle, din paktskvinne.

¹⁵ Er det ikke én som har skapt alt? Både kropp og ånd er hans. Og hva søker denne ene? En guddommelig slekt. Så vakt deres ånd vel! Vær ikke utro mot din ungdoms kvinne!

¹⁶ Den som får uvilje mot henne og sender henne bort, sier Herren, Israels Gud, skitner til sine klær med vold, sier Herren over hærskaene. Så vakt deres ånd vel! Vær ikke troløse.

Når Herren kommer

¹⁷ Dere har trettet Herren med deres ord. Dere sier: «Hva er det vi har trettet ham med?» Med å si at alle som gjør ondt, er gode i Herrens øyne, ja, at han har glede av dem. Eller: «Hvor er rettens Gud?»

Malaki 3

¹ Se, jeg sender min budbærer, han skal rydde vei for meg. Brått kommer han til sitt tempel, Herren som dere søker, og paktens budbærer, han som dere lengter etter, se, han kommer, sier Herren over hærs-karene.

² Men hvem kan utholde den dagen han kommer, hvem kan bli stående når han viser seg? For han er lik smelterens ild, lik vaskernes lut.

³ Han skal sitte og smelte og rense sølvet. Han skal rense levittene, lutre dem som gull og sølv, så de kan bære fram for Herren offer på rett vis.

⁴ Da skal ofrene fra Juda og Jerusalem være til glede for Herren som i gamle dager, i tidlige år.

⁵ Jeg kommer til dere og holder dom. Jeg skal være rask til å vitne mot dem som driver med trolldom, mot dem som bryter ekteskapet, mot dem som sverger falskt, mot dem som holder tilbake dagarbeiderens lønn, mot dem som undertrykker enker og farløse og avviser innflytteren, og som ikke frykter meg, sier Herren over hærs-karene.

Kom med hele tienden

⁶ Jeg, Herren, har ikke forandret meg, og dere, Jakobs sønner, er ikke gått til grunne.

⁷ Helt fra fedrenes dager har dere forlatt mine forskrifter og ikke holdt dem. Vend tilbake til meg, så skal jeg vende meg mot dere, sier Herren over hærs-karene. Men dere sier: «Hvordan skal vi vende tilbake?»

⁸ Kan et menneske stjele fra Gud? Dere stjeler fra meg, men sier: «Hva er det vi har stjålet fra deg?» Tienden og offergaven!

⁹ Under forbannelse er dere, dere stjeler fra meg, hele folket!

¹⁰ Kom med hele tienden til forråds-kammeret så det finnes mat i mitt hus. Prøv meg på denne måten, sier Herren over hærs-karene. Jeg skal sannelig åpne himmelens sluser og øse ut over dere velsignelse uten mål.

¹¹Dem som eter opp, skal jeg skremme bort fra dere, så de ikke ødelegger åkerens grøde og vinstokkene på marken ikke kaster frukten, sier Herren over hærs-karene.

¹²Da skal alle folkeslag prise dere salige, for dere har et ettertraktet land, sier Herren over hærs-karene.

Når Herren griper inn

¹³ Dere taler harde ord mot meg, sier Herren. Og likevel sier dere: «Hva er det vi har sagt mot deg?»

¹⁴ Dere sier: «Det er nytteløst å tjene Gud. Hva tjener vi på å rette oss etter det han har bestemt, og gå sørgende fram for Herren over hærs-karene?»

¹⁵ Nå vil vi prise de frekke salige. Selv om de gjør urett, går det dem godt, de setter Gud på prøve og slipper likevel unna.»

¹⁶ De som frykter Herren, talte da sammen. Herren lyttet og hørte hva de sa. Hos ham ble det skrevet en minnebok om dem som frykter Herren og ærer hans navn.

¹⁷ Den dagen jeg griper inn, sier Herren over hærs-karene, skal de være min dyrebare eiendom, og jeg vil være mild mot dem, som en mann er mild mot en sønn som tjener ham.

¹⁸ Da skal dere igjen se forskjell på rettferdige og urettferdige, på dem som tjener Gud, og dem som ikke tjener ham.

Malaki 4

¹ Se, dagen kommer, den brenner som en ovn. Alle frekke og alle som gjør urett, skal da være som halm, dagen som kommer, skal brenne dem opp, sier Herren over hærs-karene. Verken rot eller grein blir igjen.

² Men for dere som frykter mitt navn, skal rettferds sol gå opp med legedom under sine vinger. Dere skal slippe ut og hoppe som kalver.

³Da skal dere trække de urettferdige ned, de skal være støv under føttene deres den dagen jeg griper inn, sier Herren over hærs-karene.

Moses og Elia

- ⁴ Husk loven jeg ga Moses, min tjener, på Horeb for hele Israel, med forskrifter og bud.
- ⁵ Se, jeg sender profeten Elia til dere før Herrens dag kommer, den store og skremmende.
- ⁶ Han skal vende fedrenes hjerter til barna og barnas hjerter til fedrene, så jeg ikke skal komme og slå landet med bann.

Norwegian Bokmål - All Bible

Det nye testamentet

Matteus

Matteus 1

Jesu barndom

(Kap. 1–2)

Jesu ættetavle

(Luk 3,23–38)

- 1** Dette er ættetavlen til Jesus Kristus, Davids sønn og Abrahams sønn:
- 2** Abraham fikk sønnen Isak, Isak fikk Jakob, Jakob fikk Juda og brødrene hans,
- 3** Juda fikk sønnene Peres og Serah med Tamar, Peres fikk Hesron, Hesron fikk Aram,
- 4** Aram fikk Amminadab, Amminadab fikk Nahsjon, Nahsjon fikk Salma,
- 5** Salma fikk sønnen Boas med Rahab, Boas fikk sønnen Obed med Rut, Obed fikk Isai,
- 6** og Isai ble far til kong David. David fikk sønnen Salomo med Urias kone,
- 7** Salomo fikk Rehabeam, Rehabeam fikk Abia, Abia fikk Asa,
- 8** Asa fikk Josjafat, Josjafat fikk Joram, Joram fikk Ussia,
- 9** Ussia fikk Jotam, Jotam fikk Ahas, Ahas fikk Hiskia,
- 10** Hiskia fikk Manasse, Manasse fikk Amon, Amon fikk Josjia,
- 11** og Josjia ble far til Jojakin og brødrene hans, på den tiden da folket ble bortført til Babylon.
- 12** Etter bortføringen til Babylon fikk Jojakin sønnen Sjealtiel, Sjealtiel fikk Serubabel,
- 13** Serubabel fikk Abiud, Abiud fikk Eljakim, Eljakim fikk Asor,
- 14** Asor fikk Sadok, Sadok fikk Akim, Akim fikk Eliud,

¹⁵Eliud fikk Eleasar, Eleasar fikk Mattan, Mattan fikk Jakob,

¹⁶ og Jakob ble far til Josef, Marias mann. Av henne ble Jesus født, han som kalles Kristus.

¹⁷Altså er det i alt fjorten slektsledd fra Abraham til David, fjorten ledd fra David til bortføringen til Babylon og fjorten ledd fra bortføringen til Babylon og fram til Kristus.

Jesu fødsel

(Luk 2,1–7)

¹⁸ Med Jesu Kristi fødsel gikk det slik til: Hans mor Maria var lovet bort til Josef. Men før de var kommet sammen, viste det seg at hun var med barn ved Den hellige ånd.

¹⁹Josef, mannen hennes, som var rettskaffen og ikke ønsket å føre skam over henne, ville da skille seg fra henne i all stillhet.

²⁰Men da han hadde bestemt seg for dette, viste en Herrens engel seg for ham i en drøm og sa: «Josef, Davids sønn! Vær ikke redd for å ta Maria hjem til deg som din kone. For barnet som er unnfanget i henne, er av Den hellige ånd.

²¹ Hun skal føde en sønn, og du skal gi ham navnet Jesus, for han skal frelse sitt folk fra deres synder.»

²²Alt dette skjedde for at det ordet skulle oppfylles som Herren har talt gjennom profeten:

²³ Se, jomfruen skal bli med barn og føde en sønn, og de skal gi ham navnet Immanuel – det betyr: Gud med oss.

²⁴Da Josef våknet av søvnen, gjorde han som Herrens engel hadde pålagt ham og tok henne hjem til seg som sin kone

²⁵ og levde ikke sammen med henne før hun hadde født sin sønn. Og han ga ham navnet Jesus.

Matteus 2

Vismennene hyller Jesus

¹ Da Jesus var født i Betlehem i Judea, på den tiden Herodes var konge, kom noen vismenn fra Østen til Jerusalem

² og spurte: «Hvor er jødernes konge som nå er født? Vi har sett stjernen hans gå opp, og vi er kommet for å hylle ham.»

³ Da kong Herodes hørte det, ble han svært urolig, og hele Jerusalem med ham.

⁴ Han kalte sammen alle overprestene og folkets skriftlærde og spurte dem ut om hvor Messias skulle bli født.

⁵ «I Betlehem i Judea», svarte de, «for slik står det skrevet hos profeten:

⁶ Du Betlehem i Juda land er slett ikke den ringeste av fyrstene i Juda. For fra deg skal det komme en fyrste som skal være hyrde for mitt folk Israel.»

⁷ Da kalte Herodes vismennene til seg i all stillhet og spurte dem nøye ut om tiden da stjernen hadde vist seg.

⁸ Så sendte han dem til Betlehem og sa: «Dra av sted og forhør dere nøye om barnet! Og når dere har funnet det, så meld fra til meg, for at også jeg kan komme og hylle det.»

⁹ Da de hadde hørt kongens ord, dro de av sted. Og se, stjernen som de hadde sett gå opp, gikk foran dem inntil den ble stående over stedet der barnet var.

¹⁰ Da de så stjernen, ble de fylt av jublende glede.

¹¹ De gikk inn i huset og fikk se barnet hos moren, Maria, og de falt på kne og hyllet ham. Så åpnet de skrinene sine og bar fram gaver til barnet: gull, røkelse og myrra.

¹² Men i en drøm ble de varslet om at de ikke måtte vende tilbake til Herodes, og de tok en annen vei hjem til sitt land.

Flukten til Egypt

¹³ Da de var dratt bort, viste Herrens engel seg for Josef i en drøm og sa: «Stå opp, ta med deg barnet og barnets mor og flykt til Egypt, og bli der til jeg sier fra! For Herodes kommer til å lete etter barnet for å drepe det.»

¹⁴Han sto da opp, tok barnet og moren med seg og dro samme natt av sted til Egypt.

¹⁵ Der ble han til Herodes var død. Slik skulle det ordet oppfylles som Herren har talt gjennom profeten: Fra Egypt kalte jeg min sønn.

Barnemordet i Betlehem

¹⁶Da Herodes forsto at vismennene hadde narret ham, ble han rasende. Han sendte ut folk og drepte alle guttebarn i Betlehem og omegn som var to år eller yngre. Dette svarte til den tiden han hadde fått vite av vismennene.

¹⁷Da ble det ordet oppfylt som er talt gjennom profeten Jeremia:

¹⁸ I Rama høres skrik, gråt og høylytt klage: Rakel gråter over barna sine og vil ikke la seg trøste. For de er ikke mer.

Fra Egypt til Nasaret

¹⁹Etter at Herodes var død, viste Herrens engel seg i en drøm for Josef i Egypt

²⁰ og sa: «Stå opp, ta med deg barnet og barnets mor og dra til Israels land! For de som ville ta livet av barnet, er døde.»

²¹Han sto da opp, tok med seg barnet og barnets mor og kom til Israels land.

²² Men da han fikk høre at Arkelaos var blitt konge i Judea etter sin far Herodes, våget han ikke å slå seg ned der. Han ble varslet i en drøm og dro til Galilea.

²³ Da han kom dit, bosatte han seg i en by som heter Nasaret. Slik skulle det ordet oppfylles som er talt gjennom profetene, at han skulle kalles en nasareer.

Matteus 3

Forberedelsen til Jesu virke

(3,1–4,11)

Døperen Johannes står fram

(Mark 1,2–8; Luk 3,1–18)

¹ På den tiden sto døperen Johannes fram i ødemarken i Judea og forkynte:

- ² «Vend om, for himmelriket er kommet nær!»
- ³ Det er om ham det er sagt ved profeten Jesaja: En røst roper i ødemarken: «Rydd Herrens vei, gjør hans stier rette!»
- ⁴ Johannes hadde en kappe av kamelhår og et lærbelte om livet, og maten hans var gresshopper og villhonning.
- ⁵ Folk dro ut til ham fra Jerusalem og hele Judea og landet omkring Jordan.
- ⁶ De bekjente syndene sine og ble døpt av ham i Jordanelven.
- ⁷ Men da han så at mange av fariseerne og saddukeerne kom for å bli døpt, sa han til dem: «Ormeyngel! Hvem har lært dere hvordan dere skal slippe unna den vreden som skal komme?
- ⁸ Bær da frukt som svarer til omvendelsen!
- ⁹ Og tro ikke at dere kan si til dere selv: ‘Vi har Abraham til far.’ For jeg sier dere: Gud kan reise opp barn for Abraham av disse steinene.
- ¹⁰ Øksen ligger allerede ved roten av trærne; hvert tre som ikke bærer god frukt, blir hugget ned og kastet på ilden.
- ¹¹ Jeg døper dere med vann til omvendelse. Men han som kommer etter meg, er sterkere enn jeg, og jeg er ikke verdig til å ta av ham sandalene. Han skal døpe dere med Den hellige ånd og ild.
- ¹² Han har kasteskovlen i hånden og skal rense kornet på treskeplassen. Hveten sin skal han samle i låven, men agnene skal han brenne opp med en ild som aldri slukner.»

Jesus blir døpt

(Mark 1,9–11; Luk 3,21–22; Joh 1,32–34)

- ¹³ Da kom Jesus fra Galilea til Johannes ved Jordan for å bli døpt av ham.
- ¹⁴ Men Johannes ville hindre ham og sa: «Jeg trenger å bli døpt av deg, og så kommer du til meg?»
- ¹⁵ Jesus svarte: «La det nå skje! Dette må vi gjøre for å oppfylle all rettferdighet.» Da lot Johannes det skje.

16 Da Jesus var blitt døpt, steg han straks opp av vannet. Og se, himmelen åpnet seg, og han så Guds Ånd komme ned over seg som en due.

17 Og det lød en røst fra himmelen: «Dette er min Sønn, den elskede, i ham har jeg min glede.»

Matteus 4

Jesus blir fristet

(Mark 1,12–13; Luk 4,1–13)

1 Jesus ble så av Ånden ført ut i ødemarken for å bli fristet av djevelen.

2 Han fastet i førti dager og førti netter og ble til sist sulten.

3 Da kom fristeren til ham og sa: «Er du Guds Sønn, så si at disse steinene skal bli til brød!»

4 Jesus svarte: «Det står skrevet: Mennesket lever ikke av brød alene, men av hvert ord som kommer fra Guds munn.»

5 Da tok djevelen ham med til den hellige byen, stilte ham ytterst på tempelmuren

6 og sa: «Er du Guds Sønn, så kast deg ned herfra! For det står skrevet: Han skal gi englene sine befaling om deg. Og: De skal bære deg på hendene så du ikke støter foten mot noen stein.»

7 Men Jesus sa til ham: «Det står også skrevet: Du skal ikke sette Herren din Gud på prøve.»

8 Så tok djevelen ham med seg opp på et meget høyt fjell og viste ham alle verdens riker og deres herlighet

9 og sa: «Alt dette vil jeg gi deg dersom du faller ned og tilber meg.»

10 Da sa Jesus til ham: «Bort fra meg, Satan! For det står skrevet: Herren din Gud skal du tilbe, og ham alene skal du tjene.»

11 Da forlot djevelen ham, og se, engler kom og tjente ham.

Jesus begynner sin gjerning

(Mark 1,14–15; Luk 4,15–16)

- 12** Da Jesus fikk høre at Johannes var blitt fengslet, dro han tilbake til Galilea.
- 13** Han forlot Nasaret og bosatte seg i Kapernaum, ved sjøen, i Sebulons og Naftalis land.
- 14** Slik skulle det ordet oppfylles som er talt gjennom profeten Jesaja:
- 15** Sebulons land og Naftalis land, ved veien til havet, bortenfor Jordan, hedningenes Galilea,
- 16** det folket som bor i mørke, har sett et stort lys, over dem som bor i dødsskyggens land, har lyset strålt fram.
- 17** Fra da av begynte Jesus å forkynne: «Vend om, for himmelriket er kommet nær!»

De første disiplene

(Mark 1,16–20; Luk 5,1–11)

- 18** En gang Jesus gikk langs Galileasjøen, fikk han se to brødre: Simon, som kalles Peter, og hans bror Andreas. De var i ferd med å kaste not i sjøen, for de var fiskere.
- 19** Han sa til dem: «Kom, følg meg, så vil jeg gjøre dere til menneskefiskere!»
- 20** Straks lot de garnet ligge og fulgte ham.
- 21** Da han gikk videre, fikk han se to andre brødre: Jakob, sønn av Sebedeus, og broren Johannes. De satt i båten sammen med sin far Sebedeus og bøtte garn. Han kalte dem,
- 22** og straks forlot de båten og faren og fulgte ham.

Jesus forkynner og helbreder

(Mark 1,39; 3,7–10; Luk 4,44; 6,17–19)

- 23** Siden dro Jesus omkring i hele Galilea; han underviste i synagogene deres, forkynnte evangeliet om riket og helbredet all sykdom og plage hos folket.
- 24** Ryktet om ham spredte seg over hele Syria, og de kom til ham med alle som hadde vondt og led av forskjellige sykdommer og plager, både de som hadde onde ånder, de månesyke og de lamme, og han helbredet dem.

²⁵ Store folkemengder fulgte ham fra Galilea og Dekapolis, fra Jerusalem og Judea og fra landet bortenfor Jordan.

Matteus 5

Bergprekenen

(Kap. 5–7)

Saligprisningene

(Luk 6,20–23)

¹Da Jesus så folkemengden, gikk han opp i fjellet. Der satte han seg, og disiplene samlet seg om ham.

²Han tok til orde og lærte dem:

³ «Salige er de som er fattige i ånden, for himmelriket er deres.

⁴ Salige er de som sørger, for de skal trøstes.

⁵ Salige er de ydmyke, for de skal arve jorden.

⁶ Salige er de som hungrer og tørster etter rettferdigheten, for de skal mettes.

⁷ Salige er de barmhjertige, for de skal få barmhjertighet.

⁸ Salige er de rene av hjertet, for de skal se Gud.

⁹ Salige er de som skaper fred, for de skal kalles Guds barn.

¹⁰ Salige er de som blir forfulgt for rettferdighets skyld, for himmelriket er deres.

¹¹ Ja, salige er dere når de for min skyld håner og forfølger dere, lyver og snakker ondt om dere på alle vis.

¹² Gled og fryd dere, for stor er lønnen dere har i himmelen. Slik forfulgte de også profetene før dere.

Jordens salt og verdens lys

(Mark 9,50; 4,21; Luk 14,34–35; 8,16; 11,33)

¹³ Dere er jordens salt! Men hvis saltet mister sin kraft, hvordan skal det da bli gjort til salt igjen? Det duger ikke lenger til noe, men kastes ut og trækkes ned av menneskene.

- 14 Dere er verdens lys! En by som ligger på et fjell, kan ikke skjules.
- 15 Heller ikke tenner man en oljelampe og setter den under et kar. Nei, man setter den på en holder, så den lyser for alle i huset.
- 16 Slik skal deres lys skinne for menneskene, så de kan se de gode gjerningene dere gjør, og prise deres Far i himmelen!

Lovens oppfyllelse

- 17 Tro ikke at jeg er kommet for å oppheve loven eller profetene! Jeg er ikke kommet for å oppheve, men for å oppfylle.
- 18 Sannelig, jeg sier dere: Før himmel og jord forgår, skal ikke den minste bokstav eller en eneste prikk i loven forgå – før alt er skjedd.
- 19 Den som opphever et eneste av disse minste budene og lærer menneskene å gjøre dette, skal regnes som den minste i himmelriket. Men den som holder dem og lærer andre å gjøre det samme, skal regnes som stor i himmelriket.
- 20 Ja, jeg sier dere: Dersom ikke deres rettferdighet langt overgår de skriftlærdes og fariseernes, kommer dere aldri inn i himmelriket.

Drap og sinne

- 21 Dere har hørt det er sagt til forfedrene: 'Du skal ikke slå i hjel. Den som slår i hjel, skal være skyldig for domstolen.'
- 22 Men jeg sier dere: Den som blir sint på sin bror, skal være skyldig for domstolen, og den som sier til sin bror: 'Din idiot!' skal være skyldig for Det høye råd, og den som sier: 'Din ugudelige narr!' skal være skyldig til helvetes ild.
- 23 Om du bærer offergaven din fram til alteret og der kommer til å tenke på at din bror har noe imot deg,
- 24 så la gaven ligge foran alteret og gå først og bli forlikt med din bror. Så kan du komme og bære fram offergaven din!

25 Skynd deg å komme overens med motparten din mens du ennå er sammen med ham på veien. Ellers vil motparten din overgi deg til dommeren, og dommeren til vakten, og du blir kastet i fengsel.

26 Sannelig, jeg sier deg: Du slipper ikke ut derfra før du har betalt til siste øre.

Ekteskap og skilsmisse

27 Dere har hørt det er sagt: 'Du skal ikke bryte ekteskapet.'

28 Men jeg sier dere: Den som ser på en kvinne for å begjære henne, har allerede begått ekteskapsbrudd med henne i sitt hjerte.

29 Om ditt høyre øye lokker deg til fall, så riv det ut og kast det fra deg! For det er bedre for deg å miste én kroppsdel enn at hele kroppen blir kastet i helvete.

30 Og om din høyre hånd lokker deg til fall, så hugg den av og kast den fra deg! For det er bedre for deg å miste én kroppsdel enn at hele kroppen kommer til helvete.

31 Det er sagt: 'Den som skiller seg fra sin kone, skal gi henne skilsmissebrev.'

32 Men jeg sier dere: Den som skiller seg fra sin kone av noen annen grunn enn hor, han blir skyld i at det begås ekteskapsbrudd med henne. Og den som gifter seg med en fraskilt kvinne, bryter ekteskapet.

Ed og ærlighet

33 Dere har også hørt det er sagt til forfedrene: 'Du skal ikke sverge falskt' og: 'Du skal holde det du har lovet Herren med ed'.

34 Men jeg sier dere: Dere skal ikke sverge i det hele tatt, verken ved himmelen, for den er Guds trone,

35 eller ved jorden, for den er hans fotskammel, eller ved Jerusalem, for det er den store kongens by.

36 Sverg heller ikke ved ditt hode, for du kan ikke gjøre et eneste hårstrå hvitt eller svart.

37 La et ja være ja og et nei være nei! Alt som er mer enn det, er av det onde.

Å gjengjelde ondt med godt

(Luk 6,29–30)

- 38** Dere har hørt det er sagt: ‘Øye for øye og tann for tann.’
- 39** Men jeg sier dere: Sett dere ikke til motverge mot den som gjør ondt mot dere. Om noen slår deg på høyre kinn, så vend også det andre til.
- 40** Vil noen saksøke deg og ta skjorten din, så la ham få kappen også.
- 41** Om noen tvinger deg til å følge med én mil, så gå to med ham.
- 42** Gi til den som ber deg, og vend ikke ryggen til den som vil låne av deg.

Elsk deres fiender

(Luk 6,27–28.32–36)

- 43** Dere har hørt det er sagt: ‘Du skal elske din neste og hate din fiende.’
- 44** Men jeg sier dere: Elsk deres fiender, {{velsign dem som forbanner dere, gjør godt mot dem som hater dere,}} og be for dem som {{mishandler dere og}} forfølger dere.
- 45** Slik kan dere være barn av deres Far i himmelen. For han lar sin sol gå opp over onde og gode og lar det regne over rettferdige og urettferdige.
- 46** Om dere elsker dem som elsker dere, er det noe å lønne dere for? Gjør ikke tollerne det samme?
- 47** Og om dere hilser vennlig på deres egne, er det noe storartet? Gjør ikke hedningene det samme?
- 48** Vær da fullkomne, slik deres himmelske Far er fullkommen.

Matteus 6

Gaver til de fattige

- 1** Pass dere for å gjøre gode gjerninger for øynene på folk, for å bli sett av dem. Da får dere ingen lønn hos deres Far i himmelen.
- 2** Når du gir en gave til de fattige, skal du ikke utbasunere det, slik hyklerne gjør i synagogene og på gatene for å bli æret av mennesker. Sannelig, jeg sier dere: De har alt fått sin lønn.

³Når du gir en slik gave, skal ikke den venstre hånden vite hva den høyre gjør,
⁴for at det kan være en gave i det skjulte. Og din Far, som ser i det skjulte, skal lønne deg.

Bønn

⁵ Når dere ber, skal dere ikke gjøre som hyklerne. De liker å stå i synagogene og på gatehjørnene og be for å vise seg for folk. Sannelig, jeg sier dere: De har alt fått sin lønn.

⁶ Men når du ber, skal du gå inn i rommet ditt og lukke døren og be til din Far som er i det skjulte. Og din Far, som ser i det skjulte, skal lønne deg.

Herrens bønn

(Luk 11,2–4)

⁷ Når dere ber, skal dere ikke ramse opp ord slik hedningene gjør; de tror de blir bønnhørt ved å bruke mange ord.

⁸Vær ikke lik dem! For dere har en Far som vet hva dere trenger, før dere ber ham om det.

⁹ Slik skal dere da be: Vår Far i himmelen! La navnet ditt helliges.

¹⁰ La riket ditt komme. La viljen din skje på jorden slik som i himmelen.

¹¹ Gi oss i dag vårt daglige brød,

¹² og tilgi oss vår skyld, slik også vi tilgir våre skyldnere.

¹³ Og la oss ikke komme i fristelse, men frels oss fra det onde. {{For riket er ditt og makten og æren i evighet. Amen.}}

¹⁴ For dersom dere tilgir menneskene de misgjerningene de har gjort, skal også deres himmelske Far tilgi dere.

¹⁵ Men dersom dere ikke tilgir menneskene, skal heller ikke deres Far tilgi de misgjerningene dere har gjort.

Faste

16 Når dere faster, skal dere ikke gå med dyster mine, slik som hyklerne. De forsømmer sitt utseende for at folk skal se at de faster. Sannelig, jeg sier dere: De har alt fått sin lønn.

17 Men når du faster, skal du salve hodet og vaske ansiktet,

18 for at ingen skal se at du faster, ingen andre enn din Far som er i det skjulte. Og din Far, som ser i det skjulte, skal lønne deg.

Det udelte hjertet

(Luk 12,33–34; 11,34–36; 16,13)

19 Dere skal ikke samle skatter på jorden, hvor møll og mark ødelegger, og hvor tyver bryter inn og stjeler.

20 Men dere skal samle skatter i himmelen, der verken møll eller mark ødelegger og tyver ikke bryter inn og stjeler.

21 For der skatten din er, vil også hjertet ditt være.

22 Øyet er kroppens lampe. Om øyet ditt er klart, er det fordi kroppen er fylt av lys.

23 Men om øyet ditt er sykt, er det fordi kroppen er fylt av mørke. Er nå lyset i deg mørke, hvor dypt blir ikke da mørket!

24 Ingen kan tjene to herrer. Han vil hate den ene og elske den andre, eller holde seg til den ene og forakte den andre. Dere kan ikke tjene både Gud og Mammon.

Vær ikke bekymret for morgendagen

(Luk 12,22–31)

25 Derfor sier jeg dere: Vær ikke bekymret for livet, hva dere skal spise, eller hva dere skal drikke, heller ikke for kroppen, hva dere skal kle dere med. Er ikke livet mer enn maten og kroppen mer enn klærne?

26 Se på fuglene under himmelen! De sår ikke, de høster ikke og samler ikke i hus, men den Far dere har i himmelen, gir dem føde likevel. Er ikke dere mer verdt enn de?

²⁷Hvem av dere kan vel med all sin bekymring legge en eneste alen til sin livslengde?

²⁸Og hvorfor er dere bekymret for klærne? Se på liljene på marken, hvordan de vokser! De strever ikke og spinner ikke,

²⁹ men jeg sier dere: Selv ikke Salomo i all sin prakt var kledd som en av dem.

³⁰Når Gud kler gresset på marken så fint, det som gror i dag og kastes i ovnen i morgen, hvor mye mer skal han ikke da kle dere – dere lite troende!

³¹Så gjør dere ikke bekymringer, og si ikke: ‘Hva skal vi spise?’ eller: ‘Hva skal vi drikke?’ eller: ‘Hva skal vi kle oss med?’

³²Alt dette er hedningene opptatt av. Men den Far dere har i himmelen, vet jo at dere trenger alt dette.

³³ Søk først Guds rike og hans rettferdighet, så skal dere få alt det andre i tillegg.

³⁴Så gjør dere ingen bekymringer for morgendagen; morgendagen skal bekymre seg for seg selv. Hver dag har nok med sin egen plage.

Matteus 7

Døm ikke

(Luk 6,37–38.41–42)

¹ Døm ikke, for at dere ikke skal bli dømt!

² Etter dommen dere dømmer med, skal dere selv få dom, og i samme mål som dere selv måler opp med, skal det også måles opp til dere.

³Hvorfor ser du flisen i din brors øye, men bjelken i ditt eget øye legger du ikke merke til?

⁴Eller hvordan kan du si til din bror: ‘La meg ta flisen ut av øyet ditt’ når det er en bjelke i ditt eget øye?

⁵Din hykler! Ta først bjelken ut av ditt eget øye! Da vil du se klart nok til å ta flisen ut av øyet til din bror.

Perler til svin

⁶ Gi ikke hundene det hellige, og kast ikke perler til svin. De vil bare trampe dem ned, vende seg mot dere og rive dere i stykker.

Be, så skal dere få

(Luk 11,9–13)

⁷ Be, så skal dere få. Let, så skal dere finne. Bank på, så skal det lukkes opp for dere.

⁸For den som ber, han får, og den som leter, han finner, og den som banker på, skal det lukkes opp for.

⁹Eller hvem av dere vil gi sønnen sin en stein når han ber om brød,

¹⁰eller gi ham en orm når han ber om en fisk?

¹¹Når selv dere som er onde, vet å gi barna deres gode gaver, hvor mye mer skal ikke da deres Far i himmelen gi gode gaver til dem som ber ham!

Den gyldne regel

(Luk 6,31)

¹² Alt dere vil at andre skal gjøre mot dere, det skal også dere gjøre mot dem. For dette er loven og profetene.

To veier

(Luk 13,23–24)

¹³ Gå inn gjennom den trange porten! For vid er porten og bred er veien som fører til fortapelsen, og mange er de som går inn gjennom den.

¹⁴ Men trang er den porten og smal er den veien som fører til livet, og få er de som finner den.

Falske profeter

(Luk 6,43–44)

¹⁵ Ta dere i vare for de falske profetene! De kommer til dere i saueham, men innvendig er de glupske ulver.

¹⁶ På fruktene skal dere kjenne dem. Plukker man druer av tornebusker eller fiken av tistler?

¹⁷Et godt tre bærer god frukt, et dårlig tre bærer dårlig frukt.

¹⁸Et godt tre kan ikke gi dårlig frukt, og et dårlig tre kan ikke gi god frukt.

¹⁹Hvert tre som ikke bærer god frukt, blir hugget ned og kastet på ilden.

²⁰Derfor skal dere kjenne dem på fruktene.

Falske disipler

(Luk 6,46; 13,26–27)

²¹Ikke enhver som sier til meg: ‘Herre, Herre!’ skal komme inn i himmelriket, men den som gjør min himmelske Fars vilje.

²²Mange skal si til meg på den dagen: ‘Herre, Herre! Har vi ikke profetert ved ditt navn, drevet ut onde ånder ved ditt navn og gjort mange mektige gjerninger ved ditt navn?’

²³Da skal jeg si dem rett ut: ‘Jeg har aldri kjent dere. Bort fra meg, dere som gjør urett!’

Huset bygd på fjell

(Luk 6,47–49)

²⁴Hver den som hører disse mine ord og gjør det de sier, ligner en klok mann som bygde huset sitt på fjell.

²⁵Regnet styrtet, elvene flommet, og vindene blåste og slo mot huset. Men det falt ikke, for det var bygd på fjell.

²⁶Og hver den som hører disse mine ord og ikke gjør det de sier, ligner en uforstandig mann som bygde huset sitt på sand.

²⁷Regnet styrtet, elvene flommet, og vindene blåste og slo mot huset. Da falt det, og fallet var stort.»

²⁸Da Jesus hadde fullført denne talen, var folket slått av undring over hans lære,

²⁹for han lærte dem med myndighet og ikke som deres skriftlærde.

Matteus 8

Jesus gjør under

(8,1–9,34)

Den spedalske mannen

(Mark 1,40–45; Luk 5,12–16)

- ¹Så gikk Jesus ned fra fjellet, og store folkemengder fulgte ham.
- ²Nå kom det en mann som var spedalsk. Han kastet seg ned for ham og sa: «Herre, om du vil, kan du gjøre meg ren.»
- ³Jesus rakte ut hånden og rørte ved ham. «Jeg vil», sa han. «Bli ren!» Og straks ble mannen rensset for spedalskheten.
- ⁴ Men Jesus sa til ham: «Si ikke dette til noen, men gå og vis deg for presten og bær fram det offeret som Moses har påbudt. Det skal være et vitnesbyrd for dem.»

Offiseren i Kapernaum

(Luk 7,1–10; Joh 4,46–53)

- ⁵Da Jesus gikk inn i Kapernaum, kom en offiser til ham og ba om hjelp.
- ⁶«Herre», sa han, «tjenestegutten min ligger lam hjemme og har store smerter.»
- ⁷Jesus sa: «Jeg skal komme og helbrede ham.»
- ⁸Offiseren svarte: «Herre, jeg er ikke verdig til at du kommer inn under mitt tak. Men si bare et ord, så vil tjenestegutten min bli helbredet.
- ⁹For jeg står selv under kommando og har soldater under meg. Sier jeg til én: ‘Gå!’ så går han, og til en annen: ‘Kom!’ så kommer han, og til min tjener: ‘Gjør dette!’ så gjør han det.»
- ¹⁰ Jesus undret seg da han hørte dette, og han sa til dem som fulgte ham: «Sannelig, jeg sier dere: En slik tro har jeg ikke funnet hos noen i Israel.
- ¹¹ Det sier jeg dere: Mange skal komme fra øst og fra vest og sitte til bords med Abraham og Isak og Jakob i himmelriket.
- ¹² Men rikets barn skal kastes ut i mørket utenfor, der de gråter og skjærer tenner.»
- ¹³ Til offiseren sa Jesus: «Gå! Det skal skje, slik du trodde.» Og tjenestegutten ble frisk i samme stund.

Peters svigermor og andre syke

(Mark 1,29–34; Luk 4,38–41)

14 Jesus kom hjem til Peter og så at svigermoren hans lå til sengs med feber.

15 Han rørte ved hånden hennes, og feberer slapp henne. Hun sto opp og stelte for ham.

16 Da det ble kveld, brakte de til ham mange som hadde onde ånder. Han drev åndene ut med et ord og helbredet alle som var syke.

17 Slik skulle det ordet oppfylles som er talt gjennom profeten Jesaja: Han tok bort våre plager og bar våre sykdommer.

Jesus krever alt

(Luk 9,57–60)

18 Da Jesus så mye folk omkring seg, ga han befaling om å sette over til den andre siden av sjøen.

19 En skriftlærd kom til ham og sa: «Mester, jeg vil følge deg hvor du enn går.»

20 Jesus svarte: «Revene har hi, og himmelens fugler har rede, men Menneskesønnen har ikke noe han kan hvile hodet på.»

21 En annen, en av disiplene, sa til ham: «Herre, la meg først få gå hjem og begrave min far.»

22 Men Jesus svarte: «Følg du meg, og la de døde begrave sine døde.»

Jesus stiller stormen

(Mark 4,35–41; Luk 8,22–25)

23 Så steg han i båten, og disiplene fulgte ham.

24 Da ble det et voldsomt uvær på sjøen, så båten nesten ble borte mellom bølgene. Men Jesus sov.

25 De gikk bort og vekket ham og sa: «Herre, frels! Vi går under!»

26 Han svarte: «Hvorfor er dere redde – dere lite troende!» Så reiste han seg og truet vindene og sjøen, og det ble blikk stille.

27 Mennene undret seg og spurte: «Hva er dette for en? Både vind og sjø adlyder ham!»

To menn fra gravhulene

(Mark 5,1–17; Luk 8,26–37)

²⁸ Da Jesus kom til Gadarener-landet på den andre siden, kom to som hadde onde ånder, mot ham ut fra gravhulene. De var så ville at ingen kunne ta veien forbi der.

²⁹ De satte i å rope: «Hva vil du oss, du Guds Sønn? Er du kommet hit før tiden for å pine oss?»

³⁰ Et godt stykke fra dem gikk en stor griseflokk på beite.

³¹ Og de onde åndene ba ham: «Om du driver oss ut, så send oss inn i griseflokken.»

³² «Far av sted!» sa Jesus, og de fór ut av mennene og inn i grisene. Da satte hele flokken utfor stupet og ned i sjøen og omkom i vannet.

³³ Grisepasserne tok flukten og løp inn til byen. Der fortalte de alt og sa hva som var skjedd med dem som hadde hatt onde ånder.

³⁴ Hele byen dro ut for å møte Jesus, og da de traff ham, bønnfalt de ham om å dra bort fra området deres.

Matteus 9

Den lamme mannen

(Mark 2,1–12; Luk 5,17–26)

¹ Så gikk han ut i båten, satte over sjøen og kom til sin egen by.

² Der bar de til ham en mann som var lam og lå på en bære. Da Jesus så deres tro, sa han til den lamme: «Vær frimodig, sønn, syndene dine er tilgitt.»

³ Noen av de skriftlærde sa da med seg selv: «Denne mannen spotter Gud.»

⁴ Men Jesus så hva de tenkte, og sa: «Hvorfor går dere med onde tanker i hjertet?

⁵ Hva er lettest å si: 'Syndene dine er tilgitt' eller: 'Stå opp og gå'?

⁶ Men for at dere skal vite at Menneskesønnen har makt på jorden til å tilgi synder» – og nå vender han seg til den lamme: «Stå opp, ta baren din og gå hjem!»

⁷ Og mannen reiste seg og gikk hjem.

⁸Da folkemengden så det, ble de grepet av frykt og priste Gud som hadde gitt mennesker slik makt.

Jesus kaller Matteus

(Mark 2,13–17; Luk 5,27–32)

⁹ Derfra gikk Jesus videre og fikk se en mann som satt på tollboden. Han het Matteus. Jesus sa til ham: «Følg meg!» Og han reiste seg og fulgte ham.

¹⁰ Senere var Jesus gjest i huset. Det kom også mange tollere og syndere og var sammen med Jesus og disiplene hans til bords.

¹¹ Dette så fariseerne, og de sa til disiplene: «Hvorfor spiser mesteren deres sammen med tollere og syndere?»

¹² Men Jesus hørte det og sa: «Det er ikke de friske som trenger lege, men de syke.

¹³ Gå og lær hva dette betyr: Det er barmhjertighet jeg vil ha, ikke offer. Jeg er ikke kommet for å kalle rettferdige, men syndere.»

Fest og faste

(Mark 2,18–22; Luk 5,33–39)

¹⁴ Disiplene til Johannes kom da til ham og sa: «Både vi og fariseerne faster ofte, hvorfor faster ikke dine disipler?»

¹⁵ «Kan vel bryllupsgjestene sørge så lenge brudgommen er hos dem?» svarte Jesus. «Men det skal komme en tid da brudgommen blir tatt fra dem, og da skal de faste.

¹⁶ Ingen setter en lapp av ukrympet tøy på et gammelt klesplagg. For en slik lapp vil rive med seg et stykke av plagget, og riften blir verre.

¹⁷ Man fyller heller ikke ny vin i gamle skinnsekker. For da revner sekkene, vinen renner ut, og sekkene blir ødelagt. Nei, man fyller ny vin i nye skinnsekker, da blir begge deler bevart.»

Jairus' datter og kvinnen som rørte ved Jesu kappe

(Mark 5,21–43; Luk 8,40–56)

18 Mens han talte til dem om dette, kom en forstander og kastet seg ned for ham og sa: «Datteren min er nettopp død, men kom og legg hånden din på henne, så får hun leve.»

19 Jesus reiste seg og fulgte med ham sammen med disiplene sine.

20 Nå var det en kvinne der som hadde hatt blødninger i tolv år. Hun nærmet seg Jesus bakfra og rørte ved dusken på kappefliken hans,

21 for hun sa til seg selv: «Om jeg bare får røre ved kappen hans, blir jeg frisk.»

22 Jesus snudde seg, og da han fikk øye på henne, sa han: «Vær frimodig, datter! Din tro har frelst deg.» Og kvinnen ble frisk fra samme stund.

23 Da Jesus kom til forstanderens hus og fikk se fløytespillerne og den støyende flokken, sa han:

24 «Gå ut! Jenta er ikke død, hun sover.» De bare lo av ham.

25 Så snart folkemengden var sendt ut, gikk han inn og tok jenta i hånden, og hun reiste seg opp.

26 Ryktet om dette spredte seg over hele landsdelen der.

To blinde og en stum

27 Da Jesus gikk videre derfra, fulgte to blinde etter ham og ropte: «Ha barmhjertighet med oss, du Davids sønn!»

28 Etter at Jesus var kommet i hus, gikk de blinde inn til ham, og han spurte dem: «Tror dere at jeg kan gjøre dette?» «Ja, Herre», svarte de.

29 Da rørte han ved øynene deres og sa: «Det skal bli som dere tror.»

30 Og straks ble øynene deres åpnet. Jesus sa strengt til dem: «Se til at ingen får vite dette.»

31 Men de gikk ut og spredte ryktet om ham i hele landsdelen der.

32 Mens de var på vei ut, kom noen til ham med en mann som var stum og hadde en ond ånd.

33 Da den onde ånden var drevet ut, kunne den stumme tale. Folk undret seg og sa: «Aldri har slikt vært sett i Israel!»

34 Men fariseerne sa: «Det er ved hjelp av herskeren over de onde åndene at han driver de onde åndene ut.»

Apostlene og deres oppdrag

(9,35–10,42)

Høsten er stor

(Luk 10,1–2)

35 Jesus vandret nå omkring i alle byene og landsbyene. Han underviste i synagogene deres, forkynte evangeliet om riket og helbredet all sykdom og plage.

36 Og da han så folkemengdene, fikk han inderlig medfølelse med dem, for de var forkomne og hjelpeløse, som sauer uten gjeter.

37 Da sa han til disiplene sine: «Høsten er stor, men arbeiderne få.

38 Be derfor høstens herre sende ut arbeidere for å høste inn grøden hans.»

Matteus 10

De tolv apostlene

(Mark 3,13–19; Luk 6,13–16)

1 Han kalte til seg de tolv disiplene sine og ga dem makt til å drive ut urene ånder og helbrede all sykdom og plage.

2 Dette er navnene på de tolv apostlene: Først Simon, som kalles Peter, så hans bror Andreas, Jakob, sønn av Sebedeus, og hans bror Johannes,

3 Filip og Bartolomeus, Tomas og tolleren Matteus, Jakob, sønn av Alfeus, og Taddeus,

4 Simon Kananeos og Judas Iskariot, han som forrødte ham.

Apostlene sendes ut

(Mark 6,7–13; Luk 9,1–6)

5 Disse tolv sendte Jesus ut og påla dem: «Ta ikke veien til hedningene, og dra ikke inn i samaritanenes byer!

- ⁶ Gå heller til de bortkomne sauene i Israels hus.
- ⁷ Gå og forkynn: 'Himmelriket er kommet nær!'
- ⁸ Helbred syke, vek opp døde, gjør spedalske rene og driv ut onde ånder! Gi som gave det dere fikk som gave.
- ⁹ Skaff dere ikke gull eller sølv eller kobbermynter til å ha i beltet,
- ¹⁰ ikke veske til reisen, heller ikke to kjortler eller sandaler eller stav. For en arbeider er verd sin føde.
- ¹¹ Når dere kommer til en by eller landsby, så finn ut hvem i den som er verdig til å ta imot dere, og bli der til dere skal dra videre.
- ¹² Når dere kommer inn i huset, skal dere hilse det med fred.
- ¹³ Og er huset det verdig, skal freden komme over det, men dersom huset ikke er det verdig, skal freden vende tilbake til dere selv.
- ¹⁴ Er det noen som ikke vil ta imot dere og heller ikke vil høre budskapet deres, skal dere dra bort fra det huset eller den byen og riste støvet av føttene.
- ¹⁵ Sannelig, jeg sier dere: Sodoma- og Gomorra-landet skal slippe lettere på dommens dag enn den byen.

Forfølgelser vil komme

(Mark 13,9–13; Luk 21,12–19; 12,2–7)

- ¹⁶ Jeg sender dere ut som sauer blant ulver. Vær kloke som slanger og troskyldige som duer!
- ¹⁷ Ta dere i vare for menneskene! For de skal utlevere dere til domstolene og piske dere i synagogene sine.
- ¹⁸ Og for min skyld skal dere føres fram for landshøvdinge og konger og stå som vitner for dem og for folkeslagene.
- ¹⁹ Men når de arresterer dere, skal dere ikke bekymre dere for hvordan dere skal tale, eller hva dere skal si. Det skal bli gitt dere i samme stund hva dere skal si.

20 For det er ikke dere som taler, men det er deres Fars Ånd som taler gjennom dere.

21 Bror skal sende bror i døden, og en far sitt barn, og barn skal reise seg mot sine foreldre og volde deres død.

22 Og dere skal hates av alle for mitt navns skyld. Men den som holder ut til enden, skal bli frelst.

23 Men når de forfølger dere i den ene byen, så flykt til den neste! Sannelig, jeg sier dere: Dere skal ikke bli ferdig med byene i Israel før Menneskesønnen kommer.

24 En lærling står ikke over sin mester, og en tjener står ikke over sin herre.

25 Det er nok for en lærling at han får det som mesteren, og for en tjener at han får det som herren sin. Har de kalt husherren for Beelsebul, kan da husfolket hans vente noe bedre?

26 Vær ikke redde for dem! For ingenting er tildekket som ikke skal bli avdekket, og ingenting skjult som ikke skal bli kjent.

27 Det jeg sier dere i mørket, skal dere tale i lyset; det dere får hvisket i øret, skal dere rope ut fra takene.

28 Vær ikke redde for dem som dreper kroppen, men ikke kan drepe sjelen. Frykt heller ham som kan ødelegge både sjel og kropp i helvete.

29 Selges ikke to spurver for en skilling? Og ikke én av dem faller til jorden uten at deres Far er der.

30 Ja, hvert hårstrå dere har på hodet, er talt.

31 Så vær ikke redde! Dere er mer verdt enn mange spurver.

Bekjennelse og etterfølgelse

(Luk 12,8–9.51–53; 14,26–27; 17,33)

32 Hver den som kjennes ved meg for menneskene, skal også jeg kjennes ved for min Far i himmelen.

33 Men den som forneker meg for menneskene, skal også jeg fornekte for min Far i himmelen.

34 Tro ikke at jeg er kommet for å bringe fred på jorden. Jeg er ikke kommet for å bringe fred, men sverd.

35 Jeg er kommet for å sette skille: Sønn står mot far, datter mot mor, svigerdatter mot svigermor,

36 og en manns husfolk er hans fiender.

37 Den som elsker far eller mor mer enn meg, er meg ikke verdig. Den som elsker sønn eller datter mer enn meg, er meg ikke verdig.

38 Og den som ikke tar sitt kors opp og følger etter meg, er meg ikke verdig.

39 Den som finner sitt liv, skal miste det. Men den som mister sitt liv for min skyld, skal finne det.

Lønnen for å ta imot en disippel

40 Den som tar imot dere, tar imot meg, og den som tar imot meg, tar imot ham som har sendt meg.

41 Den som tar imot en profet fordi han er profet, skal få en profets lønn, og den som tar imot en rettferdig fordi han er rettferdig, skal få den rettferdiges lønn.

42 Og den som gir en av disse små om så bare et beger kaldt vann å drikke fordi han er disippel – sannelig, jeg sier dere: Han skal slett ikke miste sin lønn!»

Matteus 11

Jesus svarer døperen Johannes

(Luk 7,18–23)

1 Da Jesus hadde fullført talen og sagt det han ville pålegge de tolv disiplene sine, dro han derfra for å undervise og forkynne omkring i byene.

2 I fengselet fikk Johannes høre om alt Kristus gjorde. Han sendte bud med disiplene sine og spurte:

3 «Er du den som skal komme, eller skal vi vente en annen?»

⁴Jesus svarte dem: «Gå og fortell Johannes hva dere hører og ser:

⁵Blinde ser, og lamme går, spedalske renses, og døve hører, døde står opp, og evangeliet forkynnes for fattige.

⁶Og salig er den som ikke faller fra på grunn av meg.»

Jesus vitner om Johannes

(Luk 7,24–35)

⁷Da de gikk, begynte Jesus å tale til folket om Johannes: «Hva dro dere ut i ødemarken for å se? Et siv som svaier i vinden?

⁸Nei! Hva gikk dere ut for å se? En mann kledd i fine klær? De som går i fine klær, bor i kongenes slott.

⁹Hva gikk dere da ut for å se? En profet? Ja, jeg sier dere: mer enn en profet!

¹⁰Det er om ham det står skrevet: Se, jeg sender min budbærer foran deg, han skal rydde veien for deg.

¹¹Sannelig, jeg sier dere: Blant dem som er født av kvinner, har det ikke stått fram noen større enn døperen Johannes. Men den minste i himmelriket er større enn han.

¹²Fra døperen Johannes' dager og like til nå trenger himmelriket seg fram, og de som trenger på, river det til seg.

¹³For alle profetene og loven har profetert fram til Johannes.

¹⁴Og om dere vil ta imot det: Han er den Elia som skulle komme.

¹⁵Den som har ører, hør!

¹⁶Men hva skal jeg sammenligne denne slekten med? Den ligner barn som sitter på torget og roper til hverandre:

¹⁷‘Vi spilte på fløyte for dere, men dere ville ikke danse. Vi sang klagesanger, men dere ville ikke sørge.’

¹⁸For Johannes kom; han verken spiste eller drakk, og folk sier: ‘Han har en ond ånd i seg.’

19 Menneskesønnen kom; han spiser og drikker, og de sier: ‘Se, for en storeter og vindrikker, venn med tollere og syndere!’ – Men Visdommen har fått rett, det bekrefter gjerningene hennes.»

Verop over byer i Galilea

(Luk 10,13–15)

20 Da begynte Jesus å refse de byene hvor han hadde gjort de fleste av sine mektige gjerninger, fordi de ikke hadde vendt om:

21 «Ve deg, Korasin! Ve deg, Betsaida! Dersom de mektige gjerningene som er gjort hos dere, hadde skjedd i Tyros og Sidon, ville de for lenge siden ha vendt om i sekk og aske.

22 Men det sier jeg dere: Tyros og Sidon skal slippe lettere på dommens dag enn dere.

23 Og du, Kapernaum – skal du bli opphøyd til himmelen? Nei, til dødsriket skal du støtes ned! Dersom de mektige gjerningene som er gjort hos deg, hadde skjedd i Sodoma, ville byen ha stått den dag i dag.

24 Men det sier jeg dere: På dommens dag skal Sodoma-landet slippe lettere enn du.»

Sønnen gir hvile

(Luk 10,21–22)

25 På den tiden tok Jesus til orde og sa: «Jeg priser deg, Far, himmelens og jordens Herre, fordi du har skjult dette for vise og forstandige, men åpenbart det for umyndige små.

26 Ja, Far, for dette var din gode vilje.

27 Alt har min Far overgitt til meg. Ingen kjenner Sønnen, unntatt Faderen, og ingen kjenner Faderen, unntatt Sønnen og den som Sønnen vil åpenbare det for.

28 Kom til meg, alle dere som strever og bærer tunge byrder, og jeg vil gi dere hvile.

²⁹ Ta mitt åk på dere og lær av meg, for jeg er mild og ydmyk av hjertet, så skal dere finne hvile for deres sjel.

³⁰For mitt åk er godt og min byrde lett.»

Matteus 12

Jesus og sabbaten

(Mark 2,23–3,6; Luk 6,1–11)

¹ På den tiden tok Jesus veien langs kornåkrene på sabbaten. Disiplene hans var sultne og ga seg til å plukke aks og spise.

²Fariseerne så det og sa til ham: «Se der! Disiplene dine gjør noe som det ikke er tillatt å gjøre på sabbaten!»

³ Men han svarte: «Har dere ikke lest hva David gjorde da både han og mennene hans ble sultne?

⁴ Han gikk inn i Guds hus, og de spiste skuebrødene, som verken han eller mennene hans hadde lov til å spise, men bare prestene.

⁵ Eller har dere ikke lest i loven at prestene hver sabbat bryter sabbaten i tempelet og likevel er uten skyld?

⁶Men jeg sier dere: Her er det som er større enn tempelet!

⁷ Hadde dere skjønt hva dette ordet betyr: ‘Det er barmhjertighet jeg vil ha, ikke offer’, da hadde dere ikke dømt dem som er uten skyld.

⁸For Menneskesønnen er herre over sabbaten.»

⁹Han dro derfra og gikk inn i synagogen deres.

¹⁰ Der var det en mann med en hånd som var vissen. Og de spurte Jesus: «Er det tillatt å helbrede på sabbaten?» For de ville finne noe å anklage ham for.

¹¹Men han sa til dem: «Om en av dere har en eneste sau og den faller ned i en grøft på sabbaten, vil han ikke da gripe tak i sauene og dra den opp?

¹²Hvor mye mer verdt er ikke et menneske enn en sau! Altså er det tillatt å gjøre godt på sabbaten.»

¹³Så sa han til mannen: «Rekk fram hånden din!» Han gjorde det, og hånden ble frisk igjen som den andre.

¹⁴Men fariseerne gikk ut og la planer mot ham for å få tatt livet av ham.

¹⁵ Da Jesus fikk vite det, dro han bort derfra.

Jesus, Herrens tjener

Store folkemengder fulgte med ham, og han helbredet dem alle.

¹⁶Men han påla dem strengt at de ikke måtte gjøre kjent hvem han var.

¹⁷Slik skulle det ordet oppfylles som er talt gjennom profeten Jesaja:

¹⁸ Se, min tjener som jeg har utvalgt, den elskede, i ham har jeg min glede. Jeg vil legge min Ånd på ham, og han skal forkynne retten for folkeslagene.

¹⁹Han skal ikke trette og ikke rope, og ingen skal høre hans røst i gatene.

²⁰Han skal ikke knuse et knekket siv og ikke slukke en rykende veke før han har ført retten fram til seier.

²¹Til hans navn skal folkeslagene sette sitt håp.

Jesu makt over onde ånder

(Mark 3,22–30; Luk 11,14–23; 12,10)

²² Nå kom de til ham med en mann som hadde en ond ånd. Han var blind og stum, og Jesus helbredet ham, så han kunne både tale og se.

²³ Hele folkemengden var ute av seg av undring og sa: «Kanskje dette er Davidssonen?»

²⁴ Men da fariseerne hørte det, sa de: «Det kan bare være ved hjelp av Beelsebul, herskeren over de onde åndene, at denne mannen driver de onde åndene ut.»

²⁵Men Jesus visste hva de tenkte, og sa til dem: «Hvert rike som kommer i strid med seg selv, blir lagt øde, og en by eller et hus som kommer i strid med seg selv, kan ikke bli stående.

²⁶Om nå Satan driver ut Satan, er han kommet i strid med seg selv. Hvordan kan da riket hans bli stående?

27 Og om det er ved Beelsebul jeg driver ut de onde åndene, hvem er det da deres egne folk driver dem ut ved? Derfor skal deres egne dømme dere.

28 Men er det ved Guds Ånd jeg driver ut de onde åndene, da har jo Guds rike nådd fram til dere.

29 Eller hvordan kan noen gå inn i den sterkes hus og røve det han eier, uten at han først har bundet den sterke? Da kan han plyndre huset hans.

30 Den som ikke er med meg, er mot meg. Og den som ikke samler med meg, han sprer.

31 Derfor sier jeg dere: All synd og spott skal menneskene få tilgivelse for, men spott mot Ånden skal ikke bli tilgitt.

32 Den som sier et ord mot Menneskesønnen, skal få tilgivelse. Men den som sier mot Den hellige ånd, skal ikke få tilgivelse, verken i denne verden eller i den kommende.

Treet og fruktene

(Luk 6,43–45)

33 Ta et tre: Enten er det godt, og da er også frukten god, eller det er dårlig, og da er også frukten dårlig. Treet kjennes på frukten.

34 Ormeyngel! Hvordan kan dere si noe godt, dere som er onde? For det hjertet er fullt av, det sier munnen.

35 Et godt menneske henter fram godt av sitt gode forråd, et ondt menneske henter fram ondt av sitt onde forråd.

36 Jeg sier dere: Hvert unyttig ord som menneskene sier, skal de svare for på dommens dag.

37 For etter ordene dine skal du kjennes rettferdig, og etter ordene dine skal du dømmes skyldig.»

En ond slekt krever tegn

(Mark 8,11–12; Luk 11,29–32.24–26)

38 Noen skriftlærde og fariseere tok da til orde og sa: «Mester, vi vil gjerne se deg gjøre et tegn.»

³⁹Men han svarte dem: «En ond og utro slekt krever tegn, men den skal ikke få noe annet tegn enn Jona-tegnet.

⁴⁰ For slik profeten Jona var i buken på den store fisken i tre dager og tre netter, slik skal Menneskesønnen være i jordens dyp i tre dager og tre netter.

⁴¹ Folk fra Ninive skal stå fram i dommen sammen med denne slekten og dømme den. For de vendte om da Jona forkynte sitt budskap – og her er mer enn Jona!

⁴² Dronningen fra landet i sør skal stå fram i dommen sammen med denne slekten og dømme den. For hun kom helt fra jordens ytterste grenser for å lytte til Salomos visdom – og her er mer enn Salomo!

⁴³Når en uren ånd farer ut av et menneske, flakker den omkring over øde vidder på leting etter et hvilested, men finner det ikke.

⁴⁴Da sier den: ‘Jeg vil vende tilbake til huset mitt som jeg forlot.’ Og når den kommer dit, finner den huset ledig, feid og pyntet.

⁴⁵ Da drar den av sted og får med seg sju andre ånder, verre enn den selv, og de flytter inn og slår seg til der. Og det siste blir verre for dette mennesket enn det første. Slik skal det også gå denne onde slekten.»

Jesu sanne familie

(Mark 3,31–35; Luk 8,19–21)

⁴⁶ Mens han ennå talte til folkemengden, kom moren og søsknene hans. De sto utenfor og ville gjerne snakke med ham.

⁴⁷ {{Da var det en som sa til ham: «Din mor og dine søsken står utenfor og vil gjerne snakke med deg.}}

⁴⁸Men Jesus svarte ham: «Hvem er min mor, og hvem er mine søsken?»

⁴⁹ Og han rakte ut hånden mot disiplene sine og sa: «Se, her er min mor og mine søsken!

⁵⁰ For den som gjør min himmelske Fars vilje, er min bror og søster og mor.»

Matteus 13

Lignelser om himmelriket

(13,1–52)

Såmannen

(Mark 4,1–9; Luk 8,4–8)

- 1 Samme dag gikk Jesus ut av huset og satte seg nede ved sjøen.
- 2 Det samlet seg så mye folk omkring ham at han måtte gå ut i en båt og sitte i den, mens folkemengden sto inne på stranden.
- 3 Og han talte til dem i mange lignelser og sa: «En såmann gikk ut for å så.
- 4 Og da han sådde, falt noe ved veien, og fuglene kom og tok det.
- 5 Noe falt på steingrunn hvor det var lite jord, og det skjøt straks i været fordi jordlaget var tynt.
- 6 Men da solen steg, ble det svidd og visnet fordi det ikke hadde fått slå rot.
- 7 Noe falt blant tornebusker, og tornebuskene vokste opp og kvalte det.
- 8 Men noe falt i god jord og bar frukt: noe hundre, noe seksti, noe tretti ganger det som ble sådd.
- 9 Den som har ører, hør!»

Hvorfor Jesus taler i lignelser

(Mark 4,10–12; Luk 8,9–10)

- 10 Da kom disiplene til ham og spurte: «Hvorfor taler du til dem i lignelser?»
- 11 Han svarte: «Dere er det gitt å kjenne himmelrikets hemmeligheter, men dem er det ikke gitt.
- 12 For den som har, skal få, og det i overflod. Men den som ikke har, skal bli fratatt selv det han har.
- 13 Derfor taler jeg til dem i lignelser, fordi de ser uten å se, de hører uten å høre eller forstå.
- 14 På dem blir dette profetordet av Jesaja oppfylt: Dere skal høre og høre, men ikke forstå, se og se, men ikke skjelne!

¹⁵For dette folkets hjerte er blitt fett, tungt hører de med ørene, og øynene har de lukket til, så de ikke kan se med øynene, ikke høre med ørene, ikke forstå med hjertet og ikke vende om, så jeg får helbrede dem.

¹⁶ Men salige er deres øyne, for de ser, og deres ører, for de hører.

¹⁷Sannelig, jeg sier dere: Mange profeter og rettferdige ønsket å få se det som dere ser, men fikk ikke se det, og høre det som dere hører, men fikk ikke høre det.

Jesus forklarer lignelsen om såmannen

(Mark 4,13–20; Luk 8,11–15)

¹⁸Så hør nå hvordan lignelsen om såmannen skal tydes:

¹⁹Hver gang noen hører ordet om riket og ikke skjønner det, kommer den onde og røver det som er sådd i hjertet. Dette er det som ble sådd ved veien.

²⁰Det som ble sådd på steingrunn, det er den som straks tar imot ordet med glede når han hører det.

²¹Men han har ingen rot og holder ut bare en tid. Når han møter motgang eller forfølgelse for ordets skyld, faller han straks fra.

²² Det som ble sådd blant tornebusker, det er den som hører ordet, men dette livets bekymring og rikdommens bedrag kveler ordet, så det ikke bærer frukt.

²³Men det som ble sådd i den gode jorden, det er den som hører ordet og forstår det. Han bærer frukt: hundre, seksti, tretti ganger det som ble sådd.»

Ugresset i hveten

²⁴Han la fram for dem en annen lignelse og sa: «Himmelriket kan sammenlignes med en mann som hadde sådd godt korn i åkeren sin.

²⁵ Og mens alle sov, kom fienden hans og sådde ugross blant hveten og gikk sin vei.

²⁶Da kornet skjøt opp og satte aks, kom også ugrosset til syne.

²⁷Tjenerne gikk til jordeieren og sa: 'Herre! Var det ikke godt korn du sådde i åkeren? Hvor kommer da ugrosset fra?'

²⁸‘Det har en fiende gjort’, svarte han. Tjenerne spurte ham: ‘Vil du vi skal gå og luke det bort?’

²⁹‘Nei’, svarte han, ‘for når dere luker bort ugresset, kunne dere samtidig komme til å rykke opp hveten.

³⁰ La dem begge vokse der sammen til høsten kommer. Og når det er tid for innhøsting, skal jeg si til dem som høster inn: Sank først sammen ugresset og bind det i bunter for å brenne det. Men hveten skal dere samle i låven min.’»

Sennepsfrøet

(Mark 4,30–32; Luk 13,18–19)

³¹ En lignelse til la han fram: «Himmelriket er likt et sennepsfrø som en mann tok og sådde i åkeren sin.

³² Det er mindre enn noe annet frø, men når det har vokst opp, er det større enn andre hagevekster, så det blir til et tre, og himmelens fugler kommer og bygger rede i greinene på det.»

Surdeigen

(Luk 13,20–21)

³³ Enda en lignelse fortalte han dem: «Himmelriket er likt en surdeig som en kvinne tok og la inn i tre mål mel, så det hele til slutt var gjennomsyret.»

Jesus taler til folket i lignelser

(Mark 4,33–34)

³⁴ Alt dette talte Jesus i lignelser til folket, og uten lignelser sa han ikke noe til dem.

³⁵ Slik skulle det ordet oppfylles som er talt gjennom profeten: Jeg vil åpne min munn og tale i lignelser, bære fram det som har vært skjult fra verdens grunnvoll ble lagt.

Jesus forklarer lignelsen om ugresset

³⁶Så forlot han folkemengden. Da han var kommet inn i huset, gikk disiplene til ham og sa: «Forklar oss lignelsen om ugresset i åkeren!»

³⁷Han svarte: «Den som sår det gode kornet, er Menneskesønnen.

38 Åkeren er verden. Det gode kornet er de som er rikets barn, ugresset er den ondes barn.

39 Fienden som sådde ugresset, er djevelen. Høsten er verdens ende, de som høster inn, er englene.

40 Og slik som når ugresset blir sanket sammen og brent på ilden, slik skal det gå ved verdens ende:

41 Menneskesønnen skal sende ut sine engler, og de skal sanke sammen og ta bort fra hans rike alt som fører til fall, og alle som gjør urett.

42 Så skal de kaste dem i ildovnen, der de gråter og skjærer tenner.

43 Da skal de rettferdige skinne som solen i sin Fars rike. Den som har ører, hør!

Skatten og perlen

44 Himmelriket er likt en skatt som var gjemt i en åker. En mann fant den, dekket den til igjen, og i sin glede gikk han bort og solgte alt han eide, og kjøpte åkeren.

45 Himmelriket er også likt en kjøpmann som lette etter fine perler.

46 Da han fant en særlig verdifull perle, gikk han bort og solgte alt han eide, og kjøpte den.

Fiskenoten

47 På samme måte er himmelriket likt en dragnot som ble satt i sjøen og fanget fisk av alle slag.

48 Da den var full, dro fiskerne den opp på stranden. De satte seg ned og samlet de gode fiskene i kar, men kastet ut de ubrukelige.

49 Slik skal det gå ved verdens ende: Englene skal dra ut og skille de onde fra de rettferdige

50 og kaste dem i ildovnen, der de gråter og skjærer tenner.

51 Har dere forstått alt dette?» «Ja», svarte de.

52 Da sa han til dem: «Derfor er enhver skriftlærd som er blitt himmelrikets disippel, lik en husherre som henter fram nytt og gammelt av sitt forråd.»

Jesus blir avvist på hjemstedet

(Mark 6,1–6; Luk 4,16–30)

53 Da Jesus var ferdig med å fortelle disse lignelsene, brøt han opp derfra

54 og kom til hjemstedet sitt. Der underviste han folket i synagogen deres så de var slått av undring og spurte: «Hvor kommer denne mannens visdom og mektige gjerninger fra?

55 Er ikke dette tømmermannens sønn? Og heter ikke hans mor Maria og hans brødre Jakob og Josef og Simon og Judas?

56 Og søstrene hans, bor de ikke her alle sammen? Hvor har han så alt dette fra?»

57 Og de ble forarget og avviste ham. Men Jesus sa til dem: «En profet blir ikke foraktet noe annet sted enn på hjemstedet og i sitt eget hus.»

58 Og han gjorde ikke mange mektige gjerninger der på grunn av vantroen deres.

Matteus 14

Herodes og døperen Johannes

(Mark 6,14–29; Luk 9,7–9; 3,19–20)

1 På den tiden fikk landsfyrsten Herodes høre ryktet om Jesus.

2 Han sa da til tjenerne sine: «Dette er døperen Johannes. Han er blitt reist opp fra de døde, derfor virker slike krefter i ham.»

3 Herodes hadde grepet Johannes og bundet ham og satt ham i fengsel. Dette hadde han gjort på grunn av Herodias, som hadde vært gift med hans bror Filip.

4 For Johannes hadde sagt til Herodes: «Det er ikke tillatt for deg å ha henne.»

5 Herodes ville gjerne ha drept ham, men var redd folket, for de mente at Johannes var en profet.

⁶Men da Herodes feiret fødselsdagen sin, danset Herodias' datter for gjestene. Herodes ble så betatt

⁷at han med ed lovet å gi henne hva hun så ba om.

⁸Da fikk moren henne til å si: «Gi meg døperen Johannes' hode på et fat.»

⁹Kongen ble bedrøvet, men fordi han hadde sverget, og det mens gjestene hørte på, befalte han at hun skulle få det,

¹⁰og han lot Johannes bli halshugget i fengselet.

¹¹Hodet hans ble båret inn på et fat og gitt til jenta, og hun bar det til sin mor.

¹²Men disiplene hans kom og hentet liket og gravla det. Så gikk de til Jesus og fortalte hva som hadde hendt.

Jesus metter fem tusen

(Mark 6,30–44; Luk 9,10–17; Joh 6,1–13)

¹³Da Jesus fikk høre om det, dro han derfra i båt over til et øde sted for å være alene. Men folk fikk greie på det, og fra byene fulgte de etter ham til fots.

¹⁴ Da han nå gikk i land, fikk han se en stor folkemengde. Han fikk inderlig medfølelse med dem og helbredet de syke blant dem.

¹⁵ Men da det ble kveld, kom disiplene til ham og sa: «Stedet er øde, og det er alt blitt sent. Send folket fra deg, så de kan dra til landsbyene og kjøpe seg mat.»

¹⁶«De trenger ikke gå herfra», sa Jesus; «dere skal gi dem mat!»

¹⁷«Men vi har bare fem brød og to fisker her», svarte de.

¹⁸Da sa han: «Bring det hit til meg!»

¹⁹ Så ba han folket sette seg ned i gresset, og han tok de fem brødene og de to fiskene, løftet blikket mot himmelen og ba takkebønnen. Deretter brøt han brødene og ga dem til disiplene, og disiplene delte ut til folket.

²⁰ Og alle spiste og ble mette. Etterpå samlet de opp stykkene som var til overs, tolv kurver fulle.

²¹De som hadde spist, var omkring fem tusen menn, utenom kvinner og barn.

Jesus går på vannet

(Mark 6,45–52; Joh 6,16–21)

²²Straks etter fikk han disiplene til å gå i båten og dra i forveien over til den andre siden, mens han selv sendte folket av sted.

²³Da han hadde gjort det, gikk han opp i fjellet for å være for seg selv og be. Da kvelden kom, var han der alene.

²⁴Båten var allerede langt fra land, og den kjempet seg fram i bølgene, for det var motvind.

²⁵Men i den fjerde nattevakt kom han til dem, gående på sjøen.

²⁶Da disiplene fikk se ham der han gikk på vannet, ble de skrekkslagne. «Det er et gjenferd!» sa de og skrek av angst.

²⁷Men i det samme talte Jesus til dem: «Vær ved godt mot! Det er jeg, vær ikke redde!»

²⁸Da sa Peter til ham: «Herre, er det deg, så si at jeg skal komme til deg på vannet.»

²⁹«Kom!» sa Jesus. Peter steg ut av båten og gikk på vannet bort til Jesus.

³⁰Men da han så hvor hardt det blåste, ble han redd. Han begynte å synke, og ropte: «Herre, berg meg!»

³¹Straks rakte Jesus hånden ut og grep fatt i ham og sa: «Du lite troende – hvorfor tvilte du?»

³²Så steg de opp i båten, og vinden stilnet.

³³Men de som var i båten, tilba ham og sa: «Du er i sannhet Guds Sønn!»

Syke bringes til Jesus

(Mark 6,53–56)

³⁴Da de var kommet over, la de til land ved Gennesaret.

³⁵Folk der på stedet kjente ham igjen og sendte bud rundt i hele området, og de kom til ham med alle som var syke.

³⁶ De ba om at de bare måtte få røre ved dusken på kappefliken hans. Og alle som gjorde det, ble friske.

Matteus 15

Menneskebud og Guds bud

(Mark 7,1–23)

¹Da kom noen fariseere og skriftlærde fra Jerusalem til Jesus og sa:

² «Hvorfor bryter disiplene dine overleveringen fra de gamle? De skyller ikke hendene før de spiser.»

³Han svarte: «Og dere, hvorfor bryter dere Guds bud av hensyn til deres egen overlevering?

⁴ For Gud sa: ‘Hedre far og mor’ og: ‘Den som bruker onde ord mot far eller mor, skal dø’.

⁵ Men dere lærer: ‘Den som sier til sin far eller mor: Det du skulle hatt av meg til hjelp, skal være en tempelgave,

⁶ han trenger ikke å hedre sin far {{eller mor}}.’ Altså har dere satt Guds ord ut av kraft av hensyn til deres egen overlevering.

⁷Hyklere! Jesaja profeterte rett om dere da han sa:

⁸ Dette folket ærer meg med leppene, men hjertet er langt borte fra meg.

⁹Forgjeves dyrker de meg, for det de lærer, er menneskebud.»

¹⁰Så kalte han folket til seg og sa: «Hør og forstå!

¹¹Det er ikke det som kommer inn i munnen, som gjør mennesket urent. Men det som går ut av munnen, det gjør mennesket urent.»

¹²Da gikk disiplene til ham og sa: «Vet du at fariseerne ble forarget da de hørte det du sa?»

¹³Han svarte: «Enhver plante som ikke min himmelske Far har plantet, skal rykkes opp med rot.

14 Bry dere ikke om dem! De er blinde veiledere for blinde. Og når en blind leder en blind, faller begge i grøfta.»

15 Peter tok da til orde og sa: «Forklar denne lignelsen for oss.»

16 «Forstår dere ennå ingen ting, dere heller?» sa Jesus.

17 «Skjønner dere ikke at alt det som kommer inn i munnen, går ned i magen og forsvinner ut dit det skal?

18 Men det som går ut av munnen, kommer fra hjertet, og det gjør mennesket urent.

19 For fra hjertet kommer onde tanker, mord, ekteskapsbrudd, hor, tyveri, falskt vitnesbyrd, spott.

20 Dette er det som gjør mennesket urent. Men å spise uten å skylle hendene gjør ikke mennesket urent.»

Den kanaaneiske kvinnen

(Mark 7,24–30)

21 Så dro Jesus derfra og tok veien til områdene omkring Tyros og Sidon.

22 En kanaaneisk kvinne fra disse traktene kom og ropte: «Herre, du Davids sønn, ha barmhjertighet med meg! Datteren min blir hardt plaget av en ond ånd.»

23 Men han svarte henne ikke et ord. Disiplene kom da og ba ham: «Bli ferdig med henne, hun roper etter oss.»

24 Men han svarte: «Jeg er ikke sendt til andre enn de bortkomne sauene i Israels hus.»

25 Da kom hun og kastet seg ned for ham og sa: «Herre, hjelp meg!»

26 Han svarte: «Det er ikke rett å ta brødet fra barna og gi det til hundene.»

27 «Det er sant, Herre», sa kvinnen, «men hundene spiser jo smulene som faller fra bordet hos eierne deres.»

28 Da sa Jesus til henne: «Kvinne, din tro er stor. Det skal bli som du vil.» Og datteren ble frisk fra samme stund.

Mange blir helbredet

29 Da Jesus dro derfra, tok han veien langs Galileasjøen, og han gikk opp i fjellet og satte seg der.

30 Store folkemengder kom til ham, og de hadde med seg lamme, uføre, blinde, stumme og mange andre. De la dem ned for føttene hans, og han helbredet dem.

31 Folk undret seg da de så stumme tale, uføre bli friske, lamme gå og blinde se. Og de lovpriste Israels Gud.

Jesus metter fire tusen

(Mark 8,1–10)

32 Jesus kalte disiplene til seg og sa: «Jeg synes inderlig synd på folket. De har alt vært med meg i tre dager, og de har ikke noe å spise. Jeg vil ikke sende dem sultne av sted, for de kan bli helt utmattet på veien.»

33 Disiplene sa til ham: «Hvordan skal vi skaffe nok brød her i ødemarken til å mette så mye folk?»

34 Jesus spurte: «Hvor mange brød har dere?» «Sju», svarte de, «og noen småfisk.»

35 Da ba han folket sette seg ned på bakken.

36 Så tok han de sju brødene og fiskene, ba takkebønnen, brøt dem og ga til disiplene, og disiplene ga til folket.

37 Alle spiste og ble mette. Etterpå samlet de opp brødstykkene som var til overs, sju fulle kurver.

38 De som hadde spist, var fire tusen menn, utenom kvinner og barn.

39 Da han hadde latt folket dra av sted, gikk han i båten og kom over til traktene ved Magadan.

Matteus 16

Krav om tegn

(Mark 8,11–13; Luk 12,54–56)

¹ Fariseerne og saddukeerne kom til ham. De ville sette ham på prøve og ba ham vise dem et tegn fra himmelen.

² Men han sa til dem: {{«Om kvelden sier dere: ‘Det blir godvær, for himmelen er rød’,

³og om morgenen: ‘I dag blir det uvær, for himmelen er rød og mørk’. Himmelenes utseende vet dere å tyde, men tidenes tegn kan dere ikke tyde.}}

⁴ En ond og utro slekt krever tegn, men den skal ikke få noe annet tegn enn Jona-tegnet.» Dermed gikk han fra dem og dro bort.

Den farlige surdeigen

(Mark 8,14–21)

⁵Da de kom over til den andre siden, hadde disiplene glemt å ta med brød.

⁶ Jesus sa til dem: «Pass dere og ta dere i vare for surdeigen til fariseerne og saddukeerne.»

⁷De snakket seg imellom og sa: «Det er fordi vi ikke har tatt med brød.»

⁸Men Jesus merket det og sa: «Hvorfor snakker dere sammen om at dere ikke har brød – dere lite troende!

⁹Begriper dere ennå ingenting? Husker dere ikke de fem brødene til de fem tusen, og hvor mange kurver dere da fikk?

¹⁰ Eller de sju brødene til de fire tusen, og hvor mange kurver dere da fikk?

¹¹Hvordan kan dere tro at det var brød jeg snakket om? Ta dere i vare for fariseernes og saddukeernes surdeig.»

¹²Da forsto de at det ikke var surdeig i brød de skulle ta seg i vare for, men fariseernes og saddukeernes lære.

Peters bekjennelse

(Mark 8,27–30; Luk 9,18–21)

¹³Da Jesus kom til distriktet rundt Cæsarea Filippi, spurte han disiplene sine: «Hvem sier folk at Menneskesønnen er?»

14 De svarte: «Noen sier døperen Johannes, andre Elia og andre igjen Jeremia eller en annen av profetene.»

15 «Og dere», spurte han, «hvem sier dere at jeg er?»

16 Da svarte Simon Peter: «Du er Messias, den levende Guds Sønn.»

17 Jesus tok til orde og sa: «Salig er du, Simon, sønn av Jona. For dette har ikke kjøtt og blod åpenbart deg, men min Far i himmelen.

18 Og jeg sier deg: Du er Peter, og på denne klippen vil jeg bygge min kirke, og dødsrikets porter skal ikke få makt over den.

19 Jeg vil gi deg himmelrikets nøkler; det du binder på jorden, skal være bundet i himmelen, og det du løser på jorden, skal være løst i himmelen.»

20 Så påla han disiplene ikke å si til noen at han var Messias.

Jesus taler om sin død og oppstandelse

(Mark 8,31–33; Luk 9,22)

21 Fra da av begynte Jesus Kristus å gjøre det klart for disiplene sine at han måtte dra til Jerusalem, og at de eldste, overprestene og de skriftlærde skulle la ham lide mye. Han skulle bli slått i hjel, og den tredje dagen skulle han reises opp.

22 Da tok Peter ham til side og ga seg til å irettesette ham: «Gud fri deg, Herre! Dette må aldri hende deg.»

23 Men Jesus snudde seg og sa til Peter: «Vik bak meg, Satan! Du vil føre meg til fall. Du har ikke tanke for det som Gud vil, bare for det som mennesker vil.»

Å følge etter Jesus

(Mark 8,34–9,1; Luk 9,23–27)

24 Deretter sa Jesus til disiplene: «Om noen vil følge etter meg, må han fornekte seg selv og ta sitt kors opp og følge meg.

25 For den som vil berge sitt liv, skal miste det. Men den som mister sitt liv for min skyld, skal finne det.

26 Hva vil det gagne et menneske om det vinner hele verden, men taper sin sjel? Eller hva skal et menneske gi som vederlag for sin sjel?

²⁷ For Menneskesønnen skal komme i sin Fars herlighet sammen med sine engler, og da skal han lønne hver og en etter det han har gjort.

²⁸ Sannelig, jeg sier dere: Noen av dem som står her, skal ikke smake døden før de ser Menneskesønnen komme med kongsmakt.»

Matteus 17

Disiplene får se Jesu herlighet

(Mark 9,2–13; Luk 9,28–36)

¹ Seks dager senere tok Jesus med seg Peter, Jakob og hans bror Johannes og førte dem opp på et høyt fjell, hvor de var alene.

²Da ble han forvandlet for øynene på dem. Ansiktet hans skinte som solen, og klærne ble hvite som lyset.

³Og se, Moses og Elia viste seg for dem og snakket med ham.

⁴Da tok Peter til orde og sa til Jesus: «Herre, det er godt at vi er her. Om du vil, skal jeg bygge tre hytter, en til deg, en til Moses og en til Elia.»

⁵ Mens han ennå talte, kom en lysende sky og skygget over dem, og en røst lød fra skyen: «Dette er min Sønn, den elskede, i ham har jeg min glede. Hør ham!»

⁶Da disiplene hørte det, kastet de seg ned med ansiktet mot jorden, grepet av stor frykt.

⁷Men Jesus gikk bort og rørte ved dem og sa: «Reis dere, og vær ikke redde!»

⁸Og da de løftet blikket, så de ingen andre enn ham, bare Jesus.

⁹ På veien ned fra fjellet ga Jesus dem dette påbudet: «Fortell ikke noen om dette synet før Menneskesønnen har stått opp fra de døde.»

¹⁰ Disiplene spurte ham: «Hvorfor sier de skriftlærde da at Elia først må komme?»

¹¹Han svarte: «Elia skal nok komme og sette alt i rette stand.

¹² Ja, jeg sier dere: Elia er allerede kommet, og de ville ikke vite av ham, men gjorde med ham som de ville. På samme måte skal de også la Menneskesønnen lide.»

¹³Da skjønnte disiplene at det var om døperen Johannes han talte til dem.

Jesus helbreder en gutt med en ond ånd

(Mark 9,14–20.25–28; Luk 9,37–43)

¹⁴Da de kom ned til folkemengden, kom en mann bort til Jesus, falt på kne for ham

¹⁵ og sa: «Herre, ha barmhjertighet med sønnen min. Han er månesyk og lider forferdelig; ofte faller han inn i ilden og ofte i vannet.

¹⁶Jeg tok ham med til disiplene dine, men de var ikke i stand til å helbrede ham.»

¹⁷ Jesus svarte: «Du vantro og vrang slekt! Hvor lenge skal jeg være hos dere? Hvor lenge skal jeg holde ut med dere? Kom hit med gutten!»

¹⁸Og Jesus talte myndig til ham, den onde ånden fór ut, og gutten ble frisk i samme stund.

¹⁹Da disiplene ble alene med Jesus, spurte de ham: «Hvorfor kunne ikke vi drive den ut?»

²⁰ «Fordi dere har så lite tro», svarte han. «Sannelig, jeg sier dere: Om dere har tro som et sennepsfrø, kan dere si til dette fjellet: ‘Flytt deg herfra og dit!’ – og det skal flytte seg, og ingenting skal være umulig for dere.

²¹ {{Men dette slaget drives bare ut ved bønn og faste.}}»

Jesus taler på ny om sin død og oppstandelse

(Mark 9,30–32; Luk 9,44–45)

²² Mens de sammen reiste rundt i Galilea, sa Jesus til dem: «Menneskesønnen skal overgis i menneskers hender,

²³ og de skal slå ham i hjel, og den tredje dagen skal han reises opp.» Da ble de dypt bedrøvet.

Tempelskatten

²⁴ De kom til Kapernaum, og de som krevde inn tempelskatten, gikk bort til Peter og spurte: «Betaler ikke mesteren deres skatt til tempelet?»

²⁵«Jo», svarte Peter. Da han kom hjem, spurte Jesus før han rakk å si noe: «Simon, hva mener du om dette: Hvem er det jordens konger krever toll eller skatt av? Er det av barna sine eller av de fremmede?»

²⁶«Av de fremmede», svarte han. Da sa Jesus: «Så går jo barna fri!

²⁷ Men for at vi ikke skal støte dem, så gå ned til sjøen og kast ut et snøre! Ta den første fisken du trekker opp, og når du åpner gapet på den, vil du finne en sølvmynt. Den skal du gi til dem for meg og deg.»

Matteus 18

Himmelriket og de små

(Mark 9,33–37; Luk 9,46–48)

¹ Nettopp da kom disiplene og spurte Jesus: «Hvem er den største i himmelriket?»

²Da kalte han til seg et lite barn, stilte det midt iblant dem

³ og sa: «Sannelig, jeg sier dere: Uten at dere vender om og blir som barn, kommer dere ikke inn i himmelriket.

⁴Den som gjør seg selv liten som dette barnet, han er den største i himmelriket.

⁵ Og den som tar imot et slikt lite barn i mitt navn, tar imot meg.

Forførelser og fristelser

(Mark 9,42–48; Luk 17,1–2)

⁶ Men den som lokker til fall en av disse små som tror på meg, han var bedre tjent med å få en kvernstein hengt om halsen og bli senket i havets dyp.

⁷Ve denne verden som lokker til fall! Forførelsene må komme, men ve det mennesket som de kommer fra!

⁸ Om hånden eller foten din lokker deg til fall, så hugg den av og kast den fra deg! Det er bedre for deg å gå lemlestet eller halt inn til livet enn å ha begge hender eller begge føtter og bli kastet i den evige ild.

⁹Og om øyet ditt lokker deg til fall, så riv det ut og kast det fra deg! Det er bedre for deg å gå enøyd inn til livet enn å ha begge øyne og kastes i helvetes ild.

Sauen som gikk seg vill

(Luk 15,3–7)

- 10 Pass dere for å forakte en eneste av disse små! For jeg sier dere: De har sine engler i himmelen som alltid ser min himmelske Fars ansikt.
- 11 {{Menneskesønnen er jo kommet for å berge de bortkomne.}}
- 12 Hva mener dere? Dersom en mann har hundre sauer og én av dem går seg vill, lar han ikke da de nittini være igjen i fjellet og går og leter etter den som er kommet på avveier?
- 13Og skulle han finne den – sannelig, jeg sier dere: Da gleder han seg mer over denne ene enn over de nittini som ikke har gått seg vill.
- 14 Slik vil heller ikke deres Far i himmelen at en eneste av disse små skal gå tapt.

Når en bror synder

(Luk 17,3)

- 15 Dersom din bror gjør en synd {{mot deg}}, så gå til ham og still ham til ansvar på tomannshånd. Hvis han hører på deg, har du vunnet din bror.
- 16 Men hvis han ikke hører, skal du ta med deg en eller to andre, for etter to eller tre vitners utsagn skal enhver sak være avgjort.
- 17 Hvis han ikke hører på dem heller, skal du si det til menigheten. Men hvis han ikke engang vil høre på menigheten, skal han være som en hedning eller toller for deg.
- 18 Sannelig, jeg sier dere: Alt dere binder på jorden, skal være bundet i himmelen, og alt dere løser på jorden, skal være løst i himmelen.
- 19 Også dette sier jeg dere: Dersom to av dere her på jorden blir enige om å be om noe, hva det enn er, skal de få det av min Far i himmelen.
- 20 For hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem.»

Lignelsen om den ubarmhjertige tjeneren

- 21 Da gikk Peter til ham og spurte: «Herre, hvor mange ganger skal min bror kunne synde mot meg og jeg likevel tilgi ham? Så mange som sju?»

- ²²«Ikke sju ganger», svarte Jesus, «men jeg sier deg: sytti ganger sju!
- ²³Derfor kan himmelriket sammenlignes med en konge som ville gjøre opp regnskapet med tjenerne sine.
- ²⁴ Da han tok fatt på oppgjøret, ble en ført fram som skyldte ham ti tusen talenter.
- ²⁵Han hadde ikke noe å betale med, og herren befalte at han skulle selges med kone og barn og alt han eide, og gjelden betales.
- ²⁶Men tjeneren kastet seg ned for ham og bønnfalt ham: ‘Vær tålmodig med meg, så skal jeg betale deg alt sammen.’
- ²⁷ Da fikk herren inderlig medfølelse med denne tjeneren, slapp ham fri og etterga ham gjelden.
- ²⁸ Utenfor møtte tjeneren en av de andre tjenerne, en som skyldte ham hundre denarer. Han grep fatt i ham, tok strupetak på ham og sa: ‘Betal det du skylder!’
- ²⁹Men den andre falt ned for ham og ba: ‘Vær tålmodig med meg, så skal jeg betale deg.’
- ³⁰Men han ville ikke. Han gikk av sted og fikk kastet ham i fengsel; der skulle han sitte til han hadde betalt gjelden.
- ³¹Da de andre tjenerne så hva som skjedde, ble de dypt bedrøvet og gikk og fortalte herren sin alt som hadde hendt.
- ³²Da kalte herren ham til seg igjen og sa til ham: ‘Du onde tjener! Hele gjelden etterga jeg deg fordi du ba meg om det.
- ³³Burde ikke også du ha vist barmhjertighet mot din medtjener, slik jeg viste barmhjertighet mot deg?’
- ³⁴ Og herren ble sint og overlot tjeneren til å bli mishandlet av fangevoktere til han hadde betalt hele gjelden.
- ³⁵ Slik skal også min himmelske Far gjøre med hver og en av dere som ikke av hjertet tilgir sin bror.»

Matteus 19

Ekteskap, skilsmisse og enslig stand

(Mark 10,1–12)

¹ Da Jesus hadde fullført denne talen, brøt han opp fra Galilea og kom til Judea-landet bortenfor Jordan.

² En mengde mennesker fulgte ham, og han helbredet dem der.

³ Noen fariseere kom for å sette ham på prøve, og de spurte: «Har en mann lov til å skille seg fra sin kone av en hvilken som helst grunn?»

⁴ Han svarte: «Har dere ikke lest at Skaperen fra begynnelsen avskapte dem som mann og kvinne

⁵ og sa: ‘Derfor skal mannen forlate far og mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp.’

⁶ Så er de ikke lenger to; de er én kropp. Og det som Gud har sammenføyd, skal mennesker ikke skille.»

⁷ De spurte ham: «Hvorfor har da Moses bestemt at mannen skal gi kvinnen skilsmissebrev før han kan sende henne fra seg?»

⁸ Han svarte: «Fordi dere har så harde hjerter, har Moses tillatt dere å skilles fra konene deres. Men fra begynnelsen av var det ikke slik.

⁹ Jeg sier dere: Den som skiller seg fra sin kone av noen annen grunn enn hor og gifter seg med en annen, han begår ekteskapsbrudd.»

¹⁰ Disiplene sa da til ham: «Er det slik mellom mann og kvinne, er det bedre ikke å gifte seg.»

¹¹ Men han svarte: «Dette er noe ikke alle kan ta til seg, men bare de som det er gitt.

¹² For noen er evnukker fordi de er kommet slik fra mors liv, andre fordi mennesker har gjort dem til evnukker, men det er også noen som har gjort seg selv lik en evnukk for himmelrikets skyld. La den som kan, ta dette til seg.»

Jesus og barna

(Mark 10,13–16; Luk 18,15–17)

13 De brakte små barn til ham for at han skulle legge hendene på dem og be, men disiplene viste dem bort.

14 Da sa Jesus: «La de små barna være, og hindre dem ikke i å komme til meg! For himmelriket tilhører slike som dem.»

15 Og han la hendene på dem. Så dro han bort derfra.

Jesus og den rike unge mannen

(Mark 10,17–31; Luk 18,18–30)

16 Det kom en mann til ham og spurte: «Mester, hva godt skal jeg gjøre for å få evig liv?»

17 Men Jesus sa til ham: «Hvorfor spør du meg om det gode? Én er den gode. Men vil du gå inn til livet, så hold budene!»

18 «Hvilke?» spurte han. Jesus svarte: «Du skal ikke slå i hjel, du skal ikke bryte ekteskapet, du skal ikke stjele, du skal ikke vitne falskt,

19 du skal hedre far og mor, og du skal elske din neste som deg selv.»

20 «Alt dette har jeg holdt», svarte den unge mannen. «Hva er det da jeg mangler?»

21 Jesus sa til ham: «Vil du være helhjertet, gå da bort og selg det du eier, og gi det til de fattige. Da skal du få en skatt i himmelen. Kom så og følg meg!»

22 Men da den unge mannen hørte det, gikk han bedrøvet bort, for han eide mye.

23 Jesus sa til disiplene: «Sannelig, jeg sier dere: Det er vanskelig for en som er rik, å komme inn i himmelriket.

24 Ja, jeg sier dere: Det er lettere for en kamel å gå gjennom et nåløye enn for en rik å komme inn i Guds rike.»

25 Da disiplene hørte dette, ble de helt forskrekket og spurte: «Hvem kan da bli frelst?»

26 Jesus så på dem og sa: «For mennesker er dette umulig, men for Gud er alt mulig.»

²⁷ Da tok Peter til orde og sa: «Hva med oss? Vi har forlatt alt og fulgt deg. Hva skal vi få?»

²⁸ Jesus sa til dem: «Sannelig, jeg sier dere: Når alt blir født på ny og Menneskesønnen sitter på tronen i sin herlighet, da skal også dere som har fulgt meg, sitte på tolv troner som dommere over Israels tolv stammer.

²⁹ Og enhver som har forlatt hus eller brødre eller søstre eller far eller mor eller barn eller åkrer for mitt navns skyld, skal få mangedobbelt igjen og arve evig liv.

³⁰ Men mange som er de første, skal bli de siste, og de siste skal bli de første.

Matteus 20

Lignelsen om arbeiderne i vingården

¹ For himmelriket er likt en jordeier som gikk ut tidlig en morgen for å leie folk til å arbeide i vingården sin.

² Han ble enig med arbeiderne om en denar for dagen og sendte dem av sted til vingården.

³ Ved den tredje time gikk han igjen ut, og han fikk se noen andre stå ledige på torget.

⁴ Han sa til dem: 'Gå bort i vingården, dere også! Jeg vil gi dere det som er rett.'

⁵ Og de gikk. Ved den sjette time og ved den niende time gikk han ut og gjorde det samme.

⁶ Da han gikk ut ved den ellefte time, fant han enda noen som sto der, og han spurte dem: 'Hvorfor står dere her hele dagen uten å arbeide?'

⁷ 'Fordi ingen har leid oss', svarte de. Han sa til dem: 'Gå bort i vingården, dere også.'

⁸ Da kvelden kom, sa eieren av vingården til forvalteren: 'Rop inn arbeiderne og la dem få lønnen sin! Begynn med de siste og gå videre til de første.'

⁹ De som var leid ved den ellefte time, kom da og fikk en denar hver.

- 10** Da de første kom fram, ventet de å få mer; men de fikk også en denar.
- 11** De tok imot den, men murret mot jordeieren
- 12** og sa: 'De som kom sist, har arbeidet bare én time, og du stiller dem likt med oss, vi som har båret dagens byrde og hete.'
- 13** Han vendte seg til en av dem og sa: 'Venn, jeg gjør deg ikke urett. Ble du ikke enig med meg om en denar?'
- 14** Ta ditt og gå! Men jeg vil gi ham som kom sist, det samme som deg.
- 15** Har jeg ikke lov til å gjøre som jeg vil med det som er mitt? Eller ser du med onde øyne på at jeg er god?'
- 16** Slik skal de siste bli de første og de første de siste.»

Jesus taler for tredje gang om sin død og oppstandelse

(Mark 10,32–34; Luk 18,31–34)

- 17** Jesus dro nå opp mot Jerusalem. På veien tok han de tolv disiplene til side og sa til dem:
- 18** «Se, vi går opp til Jerusalem, og Menneskesønnen skal overgis til overprestene og de skriftlærde. De skal dømme ham til døden
- 19** og overgi ham til hedningene, og han skal bli hånt og pisket og korsfestet. Og den tredje dagen skal han reises opp.»

Ikke herske, men tjene

(Mark 10,35–45)

- 20** Da kom Sebedeus-sønnenes mor til ham sammen med begge sønnene, kastet seg ned for ham og ville be ham om noe.
- 21** «Hva er det du ønsker?» spurte han. Hun svarte: «Si at disse to sønnene mine skal få sitte ved siden av deg i ditt rike, den ene på høyre og den andre på venstre side.»
- 22** Men Jesus sa: «Dere vet ikke hva dere ber om. Kan dere drikke det begeret jeg skal drikke?» «Det kan vi», svarte de.

²³Han sa: «Mitt beger skal dere drikke, men hvem som skal sitte ved min høyre eller venstre side, er det ikke min sak å avgjøre. Der skal de sitte som min Far har gjort i stand for.»

²⁴Da de ti andre hørte dette, ble de sinte på de to brødrene.

²⁵Men Jesus kalte dem til seg og sa: «Dere vet at folkenes fyrster undertrykker dem, og stormennene deres styrer med hard hånd.

²⁶Men slik skal det ikke være blant dere. Den som vil bli stor blant dere, skal være tjeneren deres,

²⁷og den som vil være først blant dere, skal være slaven deres.

²⁸ Slik er heller ikke Menneskesønnen kommet for å la seg tjene, men for selv å tjene og gi sitt liv som løsepenge for mange.»

Jesus helbreder to blinde

(Mark 10,46–52; Luk 18,35–43)

²⁹ Da de dro ut av Jeriko, fulgte mye folk med ham.

³⁰ Ved veien satt to blinde, og da de fikk høre at Jesus gikk forbi, ropte de: «Ha barmhjertighet med oss, Herre, du Davids sønn!»

³¹Folk snakket strengt til dem og ba dem tie stille, men de ropte bare enda høyere: «Ha barmhjertighet med oss, Herre, du Davids sønn!»

³²Da stanset Jesus, ba dem komme og spurte dem: «Hva vil dere jeg skal gjøre for dere?»

³³De svarte: «Herre, la øynene våre bli åpnet!»

³⁴Jesus fikk inderlig medfølelse med dem, og han rørte ved øynene deres. Straks kunne de se, og de fulgte ham.

Matteus 21

Jesus kommer til Jerusalem

(Kap. 21–23)

Jesus rir inn i Jerusalem

(Mark 11,1–11; Luk 19,28–38; Joh 12,12–16)

¹Da de nærmet seg Jerusalem og kom til Betfage ved Oljeberget, sendte Jesus to disipler av sted

²og sa til dem: «Gå inn i landsbyen som ligger foran dere! Der skal dere straks finne et esel som står bundet og har en fole hos seg. Løs dem og lei dem hit til meg!

³Og om noen kommer med spørsmål, skal dere svare: 'Herren har bruk for dem.' Da skal han straks sende dem med dere.»

⁴Dette skjedde for at det ordet skulle oppfylles som er talt gjennom profeten:

⁵ Si til datter Sion: Se, din konge kommer til deg, ydmyk er han og rir på et esel og på trekkdyrets fole.

⁶Disiplene gikk av sted og gjorde som Jesus hadde sagt,

⁷ og hentet eselet og folen. Så la de kappene sine på dem, og han satte seg opp.

⁸ Mange i folkemengden bredte kappene sine ut over veien, andre skar greiner av trærne og strødde på veien.

⁹ Og mengden som gikk foran, og de som fulgte etter, ropte: Hosianna, Davids sønn! Velsignet er han som kommer i Herrens navn! Hosianna i det høyeste!

¹⁰Da han dro inn i Jerusalem, ble det uro i hele byen, og de spurte: «Hvem er dette?»

¹¹ Og mengden svarte: «Det er profeten Jesus fra Nasaret i Galilea.»

Tempelet skal være et bønnens hus

(Mark 11,15–19; Luk 19,45–48; Joh 2,13–16)

¹² Så gikk Jesus inn på tempelplassen og jaget ut alle dem som solgte og kjøpte der. Han veltet pengevekslernes bord og duehandlernes benker

¹³ og sa til dem: «Det står skrevet: Mitt hus skal kalles et bønnens hus. Men dere gjør det til en røverhule.»

¹⁴På tempelplassen kom noen blinde og lamme til ham, og han helbredet dem.

¹⁵Men da overprestene og de skriftlærde så undrene han gjorde og hørte barna som ropte i helligdommen: «Hosianna, Davids sønn!» ble de forarget

¹⁶ og spurte ham: «Hører du hva de sier?» «Ja», svarte Jesus. «Har dere aldri lest: Fra småbarns og spedbarns munn har du latt lovsang lyde!»

¹⁷Så forlot han dem og gikk ut av byen, til Betania. Der ble han natten over.

Fikentreet uten frukt

(Mark 11,12–14.20–24)

¹⁸Da han tidlig neste morgen var på vei inn til byen, ble han sulten.

¹⁹ Han fikk se et fikentre ved veien og gikk bort til det, men fant ikke annet enn blad. Da sa han til treet: «Aldri mer skal du bære frukt.» Med det samme visnet treet.

²⁰Disiplene undret seg da de så det, og spurte: «Hvordan kunne treet visne så brått?»

²¹ Jesus svarte dem: «Sannelig, jeg sier dere: Dersom dere har tro og ikke tviler, skal dere ikke bare kunne gjøre det som jeg gjorde med fikentreet. Også om dere sier til dette fjellet: 'Løft deg og kast deg i havet', så skal det skje.

²² Og alt dere ber om i bønnene deres, skal dere få når dere ber med tro.»

Jesu fullmakt

(Mark 11,27–33; Luk 20,1–8)

²³ Så gikk han inn på tempelplassen, og mens han underviste, kom overprestene og folkets eldste til ham og spurte: «Med hvilken fullmakt gjør du dette? Og hvem har gitt deg denne fullmakten?»

²⁴Men Jesus sa til dem: «Jeg har også noe å spørre dere om. Svarer dere meg på det, skal jeg si dere hvilken fullmakt jeg har til å gjøre dette.

²⁵ Johannes-dåpen, hvor var den fra? Fra himmelen eller fra mennesker?» De drøftet det med hverandre og sa: «Om vi svarer: 'Fra himmelen', vil han si: 'Hvorfor trodde dere ham da ikke?'

²⁶ Men om vi svarer: 'Fra mennesker', er vi redde for hva folkemengden kan gjøre, for alle mener at Johannes var en profet.»

²⁷Så svarte de: «Vi vet ikke.» Da sa han til dem: «Så sier heller ikke jeg til dere med hvilken fullmakt jeg gjør dette.

Lignelsen om de to sønnene

28 Men hva mener dere om dette: En mann hadde to sønner. Han gikk til den ene og sa: 'Min sønn, i dag skal du gå og arbeide i vingården.'

29 'Nei, jeg vil ikke', svarte han. Men senere angret han og gikk.

30 Faren gikk så til den andre og sa det samme til ham. 'Ja, herre, det skal jeg', svarte han. Men han gikk ikke.

31 Hvem av disse to gjorde som faren ville?» «Den første», svarte de. Da sa Jesus til dem: «Sannelig, jeg sier dere: Tollere og horer kommer før inn i Guds rike enn dere.

32 For Johannes kom til dere på rettferdighets vei, men dere trodde ham ikke. Tollerne og horene, derimot, de trodde ham. Men dere, selv om dere så dette, angret dere ikke da heller, slik at dere trodde ham.

Lignelsen om vinbøndene og arvingen

(Mark 12,1–12; Luk 20,9–19)

33 Hør en annen lignelse: En jordeier plantet en vinmark og satte opp et gjerde rundt den, hogg ut en vinpresse i den og bygde et vaktårn. Så forpaktet han den bort til noen vinbønder og reiste ut av landet.

34 Da det nærmet seg innhøstingstiden, sendte han tjenerne sine til bøndene for å få avlingen sin.

35 Men de grep tjenerne og skamslo en av dem, drepte en annen og steinet en tredje.

36 Siden sendte han andre tjenere, flere enn første gangen, men de gjorde det samme med dem.

37 Til slutt sendte han sønnen sin til dem, for han tenkte: 'Sønnen min vil de vel ha respekt for.'

38 Men da vinbøndene fikk se sønnen, sa de til hverandre: 'Der har vi arvingen. Kom, la oss slå ham i hjel, så blir arven vår.'

39 Dermed grep de ham, kastet ham ut av vingården og slo ham i hjel.

⁴⁰Når så vingårdens herre kommer, hva skal han da gjøre med disse vinbøndene?»

⁴¹De svarte: «Disse onde menneskene skal han gi en ond død og forpakte bort vingården til andre, som gir ham frukten til rett tid.»

⁴²Da sa Jesus til dem: «Har dere aldri lest i skriftene: Steinen som bygningsmennene vraket, er blitt hjørnestein. Dette er Herrens eget verk, underfullt er det i våre øyne.

⁴³Derfor sier jeg dere: Guds rike skal bli tatt fra dere og gitt til et folk som bærer de fruktene som tilhører riket.

⁴⁴Den som faller mot denne steinen, skal bli knust. Og den som steinen faller på, skal bli smadret.»

⁴⁵Da overprestene og fariseerne hørte lignelsene hans, skjønnte de at det var dem han siktet til.

⁴⁶De ville gjerne ha grepet ham, men de var redde for folkemengden, som holdt ham for å være en profet.

Matteus 22

Lignelsen om kongssønnens bryllup

(Luk 14,16–24)

¹Igjen talte Jesus til dem i lignelser:

²«Himmelriket kan sammenlignes med en konge som skulle holde bryllup for sønnen sin.

³Han sendte tjenerne sine til de innbudte og ba dem komme til bryllupet. Men de ville ikke komme.

⁴Da sendte han andre tjenere ut som skulle si til de innbudte: 'Festmåltidet har jeg gjort i stand, oksene og gjøkalvene er slaktet, og alt er ferdig. Kom til bryllupet!'

⁵Men de brydde seg ikke om det; en gikk til sin åker og en annen til sin forretning.

- ⁶ Resten av dem la hånd på tjenerne, mishandlet dem og slo dem i hjel.
- ⁷Da ble kongen sint og sendte ut troppene sine, som drepte disse morderne og brente byen deres.
- ⁸Så sa han til tjenerne: 'Alt er ferdig til bryllupet, men de innbudte var ikke verdige.
- ⁹Gå derfor ut på veikryssene og innby til bryllupet alle dere finner.'
- ¹⁰Og tjenerne gikk ut på veiene og samlet alle de kunne finne, både onde og gode, og bryllupssalen ble full av gjester.
- ¹¹Men da kongen kom inn for å hilse på gjestene, fikk han øye på en som ikke hadde på seg bryllupsklær.
- ¹²Han spurte ham: 'Min venn, hvordan er du kommet hit inn uten bryllupsklær?' Men han tidde.
- ¹³Da sa kongen til tjenerne: 'Bind ham på hender og føtter og kast ham ut i mørket utenfor, der de gråter og skjærer tenner.'
- ¹⁴For mange er kalt, men få er utvalgt.»

Er det tillatt å betale skatt til keiseren?

(Mark 12,13–17; Luk 20,20–26)

- ¹⁵Da gikk fariseerne bort, og de ble enige om at de ville fange ham i ord.
- ¹⁶ De sendte disiplene sine til ham, sammen med herodianerne, og lot dem si: «Mester, vi vet at du alltid holder deg til sannheten og lærer sant om Guds vei. Du bryr deg ikke om hva andre synes, for du ser ikke på person eller rang.
- ¹⁷Si oss da hva du mener: Er det tillatt å betale skatt til keiseren eller ikke?»
- ¹⁸Men Jesus merket ondskapen deres og sa: «Dere hyklere, hvorfor setter dere meg på prøve?
- ¹⁹Vis meg mynten som skatten betales med!» De rakte ham en denar,
- ²⁰og han spurte: «Hvem har bildet og navnet sitt her?»

²¹«Keiseren», svarte de. Da sa han til dem: «Så gi keiseren det som tilhører keiseren, og Gud det som tilhører Gud.»

²²De ble forundret over dette svaret, og de forlot ham og gikk sin vei.

De dødes oppstandelse

(Mark 12,18–27; Luk 20,27–40)

²³ Samme dag kom noen saddukeere til ham; det er de som hevder at det ikke er noen oppstandelse. De la fram for ham et spørsmål:

²⁴ «Mester», sa de, «Moses har sagt: ‘Om en mann dør barnløs, skal hans bror gifte seg med enken for å holde brorens ætt oppe.’

²⁵Nå var det sju brødre hos oss. Den eldste giftet seg, men døde barnløs og etterlot sin kone til broren.

²⁶På samme måte gikk det med den nest eldste og med den tredje, ja, med alle sju.

²⁷Sist av dem alle døde kvinnen.

²⁸Når de så står opp igjen, hvem av de sju skal da ha henne som kone? Alle har jo vært gift med henne.»

²⁹Men Jesus svarte dem: «Dere farer vill fordi dere ikke kjenner skriftene og heller ikke Guds makt.

³⁰For etter oppstandelsen verken gifter de seg eller blir giftet bort; nei, de er som engler i himmelen.

³¹Men om de dødes oppstandelse, har dere ikke lest hva Gud har sagt til dere når han sier:

³² ‘Jeg er Abrahams Gud og Isaks Gud og Jakobs Gud!’ Han er ikke en Gud for døde, men for levende.»

³³Folkemengden som hørte dette, var full av undring over hans lære.

De to store bud

(Mark 12,28–31; Luk 10,25–28)

³⁴Da fariseerne hørte at han hadde stoppet munnen på saddukeerne, kom de sammen.

³⁵Og en av dem, en lovkyndig, spurte for å sette ham på prøve:

³⁶«Mester, hvilket bud er det største i loven?»

³⁷ Han svarte: «Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand.»

³⁸Dette er det største og første budet.

³⁹Men det andre er like stort: 'Du skal elske din neste som deg selv.'

⁴⁰På disse to budene hviler hele loven og profetene.»

Hvem Messias er

(Mark 12,35–37; Luk 20,41–44)

⁴¹Mens fariseerne var samlet, spurte Jesus dem:

⁴² «Hva mener dere om Messias? Hvem er han sønn av?» «David», svarte de.

⁴³Jesus sa: «Hvordan kan da David ved Ånden kalle ham herre? Han sier jo:

⁴⁴ 'Herren sa til min herre: Sett deg ved min høyre hånd til jeg får lagt dine fiender under dine føtter.'

⁴⁵Når David altså kaller ham herre, hvordan kan han da være Davids sønn?»

⁴⁶ Ingen kunne svare ham et ord. Og fra den dagen våget heller ikke noen å spørre ham mer.

Matteus 23

Jesus advarer mot de skriftlærde og fariseerne

(Mark 12,38–40; Luk 11,43.46; 20,45–47)

¹Så talte Jesus til folket og til disiplene og sa:

²«På stolen til Moses sitter de skriftlærde og fariseerne.

³ Alt det de sier, skal dere derfor gjøre og holde. Men det de gjør, skal dere ikke rette dere etter. For de sier ett og gjør noe annet.

⁴De binder tunge bærer som ikke er til å bære, og legger dem på skuldrene til folk, men selv vil de ikke løfte en finger for å flytte dem.

⁵ Alle sine gjerninger gjør de for at folk skal se det. De gjør bønneremmene brede og minneduskene store.

⁶De liker å ha hedersplassene i selskaper og sitte fremst i synagogene,

⁷og at folk hilser dem på torget og kaller dem rabbi.

⁸Men dere skal ikke la noen kalle dere rabbi, for én er mesteren deres, og dere er alle søsken.

⁹ Og dere skal ikke kalle noen her på jorden far, for én er deres Far, han som er i himmelen.

¹⁰La heller ikke noen kalle dere lærere, for dere har én lærer: Kristus.

¹¹ Den største blant dere skal være tjeneren deres.

¹² Den som setter seg selv høyt, skal settes lavt, og den som setter seg selv lavt, skal settes høyt.

Verop over de skriftlærde og fariseerne

(Luk 20,47; 11,39–44.47–52)

¹³Ve dere, skriftlærde og fariseere, dere hyklere! Dere stenger himmelriket for menneskene. Selv går dere ikke inn, og dem som vil gå inn, slipper dere ikke inn.

¹⁴ {{Ve dere, skriftlærde og fariseere, dere hyklere! Dere eter enker ut av huset og holder lange bønner for syns skyld. Derfor skal dere få desto hardere dom.}}

¹⁵ Ve dere, skriftlærde og fariseere, dere hyklere! Dere drar land og strand rundt for å vinne en eneste proselytt, og når dere lykkes, gjør dere ham til en som fortjener helvete dobbelt så mye som dere selv.

¹⁶ Ve dere, blinde veiledere, som sier: Å sverge ved tempelet betyr ingen ting, men å sverge ved gullet i tempelet, det forplikter.

¹⁷Blinde dårer! Hva er størst, gullet eller tempelet som gjør gullet hellig?

- 18** Og videre sier dere: Å sverge ved alteret betyr ingen ting, men å sverge ved offergaven som ligger på alteret, det forplikter.
- 19** Så blinde dere er! Hva er størst: offergaven eller alteret som gjør gaven hellig?
- 20** Derfor, den som sverger ved alteret, sverger både ved det og ved alt som ligger på det.
- 21** Og den som sverger ved tempelet, sverger både ved det og ved ham som bor i det.
- 22** Og den som sverger ved himmelen, sverger ved Guds trone og ved ham som sitter på den.
- 23** Ve dere, skriftlærde og fariseere, dere hyklere! Dere gir tiende av mynte og anis og karve, men forsømmer det som veier mer i loven: rettferdighet, barmhjertighet og troskap. Det ene burde gjøres og det andre ikke forsømmes.
- 24** Blinde veiledere, som siler bort myggen, men sluker kamelen!
- 25** Ve dere, skriftlærde og fariseere, dere hyklere! Dere gjør beger og fat rene utvendig, men innvendig er de fulle av griskhet og grenseløst begjær.
- 26** Du blinde fariseer! Rens først begeret innvendig, så blir også utsiden ren!
- 27** Ve dere, skriftlærde og fariseere, dere hyklere! Dere ligner hvitkalkede graver. Utvendig er de vakre å se på, men innvendig er de fulle av dødningebein og all slags urenhet.
- 28** Slik er det også med dere: Utvendig, i folks øyne, ser dere rettferdige ut, men innvendig er dere fulle av hykleri og urett.
- 29** Ve dere, skriftlærde og fariseere, dere hyklere! Dere bygger gravsteder for profetene og utsmykker gravminner for de rettferdige og sier:
- 30** 'Hadde vi levd i våre fedres dager, ville vi ikke ha vært medskyldige i profetenes blod.'
- 31** Slik er dere selv vitner om at dere er barn av dem som slo i hjel profetene.

³²Fortsett da i fedrenes spor til målet er fullt!

³³ Slinger og ormeyngel! Hvordan kan dere unngå å bli dømt til helvete?

³⁴ Derfor sender jeg profeter og vismenn og skriftlærde til dere. Noen av dem skal dere drepe og korsfeste, andre skal dere piske i synagogene deres og forfølge fra by til by.

³⁵ Og slik skal straffen komme over dere for alt uskyldig blod som er utøst på jorden, fra den rettferdige Abels blod til blodet fra Sakarja, sønn av Barakia, som dere slo i hjel mellom tempelet og alteret.

³⁶Sannelig, jeg sier dere: Alt dette skal komme over denne slekten.

Klage over Jerusalem

(Luk 13,34–35)

³⁷ Jerusalem, Jerusalem, du som slår profetene i hjel og steiner dem som er sendt til deg! Hvor ofte ville jeg ikke samle barna dine som en høne samler kyllingene under vingene sine. Men dere ville ikke.

³⁸ Så hør: Huset deres blir forlatt og legges øde!

³⁹ For jeg sier dere: Fra nå av skal dere ikke se meg før dere sier: 'Velsignet er han som kommer i Herrens navn!'

Matteus 24

Jesus taler om de tider som skal komme

(Kap. 24–25)

Tempelet skal ødelegges

(Mark 13,1–2; Luk 21,5–6)

¹Jesus forlot nå tempelet. Da han var på vei ut, kom disiplene til ham og pekte på tempelbygningene.

² Men han sa: «Ja, ser dere alt dette? Sannelig, jeg sier dere: Her skal det ikke bli stein tilbake på stein, alt skal rives ned.»

Trengselstiden begynner

(Mark 13,3–13; Luk 21,7–19)

³Da han satt på Oljeberget og disiplene var alene med ham, kom de og spurte: «Si oss: Når skal dette skje, og hva er tegnet på ditt komme og verdens ende?»

⁴Jesus tok til orde og sa: «Pass på at ikke noen fører dere vill!

⁵For mange skal komme i mitt navn og si: 'Jeg er Messias!' Og de skal villed mange.

⁶Dere skal høre om kriger, og det skal gå rykter om krig. Se da til at dere ikke lar dere skremme! For dette må skje, men ennå er ikke enden kommet.

⁷Folk skal reise seg mot folk og rike mot rike, og det skal være hungersnød og jordskjelv mange steder.

⁸Men alt dette er bare begynnelsen på fødselsriene.

⁹Da skal de utlevere dere til forfølgelse og slå dere i hjel; ja, dere skal hates av alle folkeslag for mitt navns skyld.

¹⁰Da skal mange falle fra, og de skal angi hverandre og hate hverandre.

¹¹Mange falske profeter skal stå fram og føre mange vill.

¹²Og fordi lovløsheten tar overhånd, skal kjærligheten bli kald hos de fleste.

¹³Men den som holder ut til enden, skal bli frelst.

¹⁴Og dette evangeliet om riket skal forkynnes i hele verden til vitnesbyrd for alle folkeslag, og så skal enden komme.

Den store trengsel

(Mark 13,14–20; Luk 21,20–24)

¹⁵Når dere ser at det motbydelige som ødelegger, det som profeten Daniel har talt om, står på hellig sted – la den som leser opp, tyde det!

¹⁶– da må de som er i Judea, flykte opp i fjellene.

¹⁷Den som er på taket, må ikke gå ned for å ta med seg noe i huset,

¹⁸og den som er ute på markene, må ikke vende hjem for å hente kappen sin.

¹⁹Ve dem som venter barn og dem som gir bryst i de dager!

²⁰Men be om at dere slipper å flykte om vinteren eller på sabbaten.

²¹ For da skal det komme en trengselstid så stor som det aldri har vært fra verdens begynnelse og til nå, og som det heller aldri skal bli.

²² Om disse dagene ikke ble forkortet, ville ikke noe menneske bli frelst. Men for de utvalgte skyld skal disse dagene forkortes.

Når Menneskesønnen kommer

(Mark 13,21–27; Luk 17,23–24; 21,25–28)

²³ Om noen da sier til dere: ‘Se, her er Messias’ eller: ‘Der er han’, så tro det ikke!

²⁴ For falske messiaser og falske profeter skal stå fram og gjøre store tegn og under, for om mulig å føre selv de utvalgte vill.

²⁵ Nå har jeg sagt dere det på forhånd!

²⁶ Om de altså sier til dere: ‘Se, han er ute i ødemarken’, så gå ikke dit ut, eller: ‘Se, han er i et rom der inne’, så tro det ikke.

²⁷ For slik som lyset går ut fra øst og lyser like til vest, slik skal det være når Menneskesønnen kommer.

²⁸ Hvor åtselet er, vil gribbene samles.

²⁹ Så snart denne trengselstiden er over, skal solen bli formørket og månen miste sitt lys. Stjernene skal falle ned fra himmelen, og himmelens krefter skal røkkes.

³⁰ Da skal Menneskesønnens tegn vise seg på himmelen, da skal alle folkeslag på jorden bryte ut i klagerop, og de skal se Menneskesønnen komme på himmelens skyer med stor makt og herlighet.

³¹ Når basunen lyder, skal han sende ut sine engler, og de skal samle hans utvalgte fra de fire verdenshjørner, fra den ene enden av himmelen til den andre.

Lær av fikentreet

(Mark 13,28–32; Luk 21,29–33)

³² Lær en lignelse av fikentreet: Når det får sevje i greinene og skyter blad, da vet dere at sommeren er nær.

³³Slik skal også dere vite, når dere ser alt dette, at han er nær og står for døren.

³⁴ Sannelig, jeg sier dere: Denne slekten skal ikke forgå før alt dette skjer.

³⁵Himmel og jord skal forgå, men mine ord skal aldri forgå.

³⁶ Men den dagen og timen kjenner ingen, ikke englene i himmelen og heller ikke Sønnen, bare Faderen.

Våk

(Luk 17,26–27.34–35; 12,39–46)

³⁷ Som i Noahs dager, slik skal det være når Menneskesønnen kommer.

³⁸For i tiden før storflommen spiste og drakk de, giftet seg og giftet bort, helt til den dagen Noah gikk inn i arken,

³⁹ og de skjønnte ingenting før flommen kom og tok dem alle. Slik skal det være når Menneskesønnen kommer.

⁴⁰Da skal to menn være ute på markene; én blir tatt med, én blir igjen.

⁴¹To kvinner skal male sammen på kvernen; én blir tatt med, én blir igjen.

⁴² Så våk da! For dere vet ikke hvilken dag deres Herre kommer.

⁴³ Men det skal dere vite: Dersom husherren visste når på natten tyven kom, ville han våke og ikke la ham bryte seg inn i huset.

⁴⁴Derfor må også dere være forberedt! For Menneskesønnen kommer i den time dere ikke venter det.

⁴⁵Hvem er da den tro og kloke tjeneren som herren har satt over de andre tjenerne for å gi dem mat i rett tid?

⁴⁶Lykkelig er den tjeneren som herren finner i arbeid med dette når han kommer tilbake!

⁴⁷Sannelig, jeg sier dere: Herren skal sette ham over alt han eier.

⁴⁸Men sett at dette er en dårlig tjener som sier til seg selv: 'Det varer lenge før herren min kommer',

⁴⁹og så gir seg til å slå de andre tjenerne og spise og drikke sammen med drukkenbolter.

⁵⁰Da skal tjenerens herre komme en dag han ikke venter og en time han ikke kjenner,

⁵¹ og hugge ham ned og la ham dele skjebne med hyklerne, der de gråter og skjærer tenner.

Matteus 25

Lignelsen om brudepikene

¹ Da kan himmelriket sammenlignes med ti brudepiker som tok oljelampene sine og gikk ut for å møte brudgommen.

²Fem av dem var uforstandige, og fem var kloke.

³De uforstandige tok med seg lampene sine, men ikke olje.

⁴Men de kloke tok med seg kanner med olje sammen med lampene.

⁵Da det trakk ut før brudgommen kom, ble de alle trette og sovnet.

⁶Men ved midnatt lød et rop: 'Brudgommen kommer! Gå og møt ham!'

⁷Da våknet alle brudepikene og gjorde lampene i stand.

⁸Men de uforstandige sa til de kloke: 'Gi oss litt av oljen deres, for lampene våre slukner.'

⁹'Nei', svarte de kloke, 'det blir ikke nok til både oss og dere, gå heller til kjøpmannen og kjøp selv!'

¹⁰Mens de var borte for å kjøpe, kom brudgommen, og de som var forberedt, gikk sammen med ham inn til bryllupet, og døren ble stengt.

¹¹ Senere kom også de andre brudepikene og sa: 'Herre, herre, lukk opp for oss!'

¹² Men han svarte: 'Sannelig, jeg sier dere: Jeg kjenner dere ikke.'

¹³ Så våk da, for dere kjenner ikke dagen eller timen.

Lignelsen om talentene

(Luk 19,12–27)

¹⁴Det er som med en mann som skulle dra utenlands. Han kalte til seg tjenerne sine og overlot dem alt han eide:

¹⁵ En ga han fem talenter, en annen to og en tredje én talent – etter det hver enkelt hadde evne til. Så reiste han.

¹⁶Han som hadde fått fem talenter, gikk straks bort og drev handel med dem og tjente fem til.

¹⁷Han som hadde fått to talenter, gjorde det samme og tjente to til.

¹⁸Men han som hadde fått én talent, gikk og gravde et hull i jorden og gjemte sin herres penger.

¹⁹Da lang tid var gått, kom tjenernes herre tilbake og ville holde regnskap med dem.

²⁰Han som hadde fått fem talenter, kom fram og hadde med seg fem til og sa: 'Herre, du ga meg fem talenter; se, jeg har tjent fem talenter til.'

²¹ Herren hans svarte: 'Bra, du gode og tro tjener! Du har vært tro i lite, jeg vil sette deg over mye. Kom inn til gleden hos din herre!'

²²Også han med to talenter kom fram og sa: 'Herre, du ga meg to talenter; se, jeg har tjent to til.'

²³Herren hans svarte: 'Bra, du gode og tro tjener! Du har vært tro i lite, jeg vil sette deg over mye. Kom inn til gleden hos din herre!'

²⁴Så kom også han fram som hadde fått én talent, og sa: 'Herre, jeg visste at du er en hard mann, som høster hvor du ikke har sådd, og sanker hvor du ikke har strødd ut.

²⁵Derfor ble jeg redd og gikk og gjemte talenten din i jorden. Se, her har du ditt.'

²⁶Men herren svarte ham: 'Du dårlige og late tjener! Du visste at jeg høster hvor jeg ikke har sådd, og sanker hvor jeg ikke har strødd ut.

²⁷Da burde du ha overlatt pengene mine til dem som driver med utlån, så jeg kunne fått dem igjen med renter når jeg kom tilbake.

²⁸Ta derfor talenten fra ham og gi den til ham som har de ti talentene!

²⁹ For den som har, skal få, og det i overflod. Men den som ikke har, skal bli fratatt selv det han har.

³⁰ Og kast den unyttige tjeneren ut i mørket utenfor, der de gråter og skjærer tenner.’

Dommen

³¹ Men når Menneskesønnen kommer i sin herlighet, og alle englene med ham, da skal han sitte på sin trone i herlighet,

³² og alle folkeslag skal samles foran ham. Han skal skille dem fra hverandre, som en gjeter skiller sauene fra geitene,

³³og stille sauene på sin høyre side og geitene på sin venstre.

³⁴Så skal kongen si til dem på sin høyre side: ‘Kom hit, dere som er velsignet av min Far, og ta i arv det riket som er gjort i stand for dere fra verdens grunnvoll ble lagt.

³⁵ For jeg var sulten, og dere ga meg mat; jeg var tørst, og dere ga meg drikke; jeg var fremmed, og dere tok imot meg;

³⁶ jeg var naken, og dere kledde meg; jeg var syk, og dere så til meg; jeg var i fengsel, og dere besøkte meg.’

³⁷Da skal de rettferdige svare: ‘Herre, når så vi deg sulten og ga deg mat, eller tørst og ga deg drikke?

³⁸Når så vi deg fremmed og tok imot deg, eller naken og kledde deg?

³⁹Når så vi deg syk eller i fengsel og kom til deg?’

⁴⁰ Og kongen skal svare dem: ‘Sannelig, jeg sier dere: Det dere gjorde mot én av disse mine minste søsken, har dere gjort mot meg.’

⁴¹ Så skal han si til dem på venstre side: ‘Gå bort fra meg, dere som er forbannet, til den evige ild som er gjort i stand for djevelen og englene hans.

⁴²For jeg var sulten, og dere ga meg ikke mat; jeg var tørst, og dere ga meg ikke drikke;

⁴³jeg var fremmed, og dere tok ikke imot meg; jeg var naken, og dere kledde meg ikke; jeg var syk og i fengsel, og dere så ikke til meg.’

⁴⁴Da skal de svare: ‘Herre, når så vi deg sulten eller tørst eller fremmed eller naken eller syk eller i fengsel uten å komme deg til hjelp?’

⁴⁵Da skal han svare dem: ‘Sannelig, jeg sier dere: Det dere ikke gjorde mot én av disse minste, har dere heller ikke gjort mot meg.’

⁴⁶ Og disse skal gå bort til evig straff, men de rettferdige til evig liv.»

Matteus 26

Jesu lidelse og død

(Kap. 26–27)

Sammensvergelse mot Jesus

(Mark 14,1–2; Luk 22,1–2)

¹ Da Jesus hadde fullført hele denne talen, sa han til disiplene:

² «Dere vet at om to dager er det påske, og Menneskesønnen blir utlevert for å bli korsfestet.»

³ Nå kom overprestene og folkets eldste sammen i palasset til øverstepresten Kaifas,

⁴og de ble enige om å gripe Jesus med list og få ham drept.

⁵«Men ikke under høytiden», sa de, «for da kan det bli uro i folket.»

Jesus blir salvet i Betania

(Mark 14,3–9; Joh 12,1–8)

⁶Mens Jesus var i Betania, hjemme hos Simon den spedalske,

⁷kom det en kvinne bort til ham med en alabastkrukke med kostbar salve. Den helte hun ut over hodet hans mens han lå til bords.

⁸Disiplene så det og ble forarget. «Hva skal denne sløsingen være godt for?» sa de.

⁹«Salven kunne vært solgt for en stor sum og pengene gitt til hjelp for de fattige.»

¹⁰Men Jesus merket det og sa til dem: «Hvorfor plager dere henne? Hun har gjort en god gjerning mot meg.

¹¹ De fattige har dere alltid hos dere, men meg har dere ikke alltid.

¹² Da hun helte denne salven ut over kroppen min, salvet hun meg til min gravferd.

¹³Sannelig, jeg sier dere: Overalt i verden hvor dette evangeliet blir forkynt, skal også det hun gjorde, fortelles til minne om henne.»

Judas lover å forråde Jesus

(Mark 14,10–11; Luk 22,3–6)

¹⁴ Da gikk en av de tolv, han som het Judas Iskariot, til overprestene

¹⁵ og sa: «Hva vil dere gi meg for å utlevere ham til dere?» De betalte ham tretti sølvpenger.

¹⁶Og fra da av søkte han en anledning til å forråde ham.

Det siste måltidet

(Mark 14,12–21; Luk 22,7–14.21–23)

¹⁷ På den første dagen i de usyrede brøds høytid kom disiplene til Jesus og spurte: «Hvor vil du vi skal gjøre i stand til påskemåltidet for deg?»

¹⁸Jesus svarte: «Gå inn i byen, til den mannen dere vet, og si til ham: ‘Mesteren sier: Min time er nær; hos deg vil jeg holde påskemåltid med disiplene mine.’»

¹⁹Disiplene gjorde som Jesus hadde pålagt dem, og de gjorde i stand påskemåltidet.

²⁰Da det ble kveld, tok Jesus plass ved bordet sammen med de tolv.

²¹ Mens de spiste, sa han: «Sannelig, jeg sier dere: En av dere skal forråde meg.»

²²Da ble de dypt bedrøvet, og den ene etter den andre sa til ham: «Det er vel ikke meg, Herre?»

23 Men han svarte: «Den som har dyppet hånden i fatet sammen med meg, han skal forråde meg.

24 Menneskesønnen går bort, som det står skrevet om ham. Men ve det mennesket som forråder Menneskesønnen! Det hadde vært bedre for det mennesket om det aldri var født.»

25 Judas, han som forrådte ham, spurte da: «Det er vel ikke meg, rabbi?» «Du har sagt det», svarte Jesus.

Nattverden

(Mark 14,22–25; Luk 22,15–20)

26 Mens de holdt måltid, tok Jesus et brød, takket og brøt det, ga disiplene og sa: «Ta imot og spis! Dette er min kropp.»

27 Og han tok et beger, takket, ga dem og sa: «Drikk alle av det!

28 For dette er mitt blod, paktens blod, som blir utøst for mange så syndene blir tilgitt.

29 Jeg sier dere: Fra nå av skal jeg ikke drikke av denne frukten av vintreet før den dagen jeg drikker den ny sammen med dere i min Fars rike.»

Jesus forutsier Peters fornektelse

(Mark 14,26–31; Luk 22,33–34)

30 Da de hadde sunget lovsangen, gikk de ut til Oljeberget.

31 Da sier Jesus til dem: «I natt kommer dere alle til å falle fra og vende dere bort fra meg, for det står skrevet: Jeg skal slå gjeteren, og sauene skal bli spredt.

32 Men etter at jeg er stått opp, skal jeg gå i forveien for dere til Galilea.»

33 Peter tok til orde og sa: «Om så alle vender seg bort fra deg, kommer jeg aldri til å gjøre det.»

34 Jesus svarte: «Sannelig, jeg sier deg: I natt, før hanen galer, skal du fornekte meg tre ganger.»

35 Men Peter sa: «Om jeg så må dø med deg, vil jeg ikke fornekte deg.» Det samme sa også alle de andre disiplene.

I Getsemane

(Mark 14,32–42; Luk 22,39–46)

36 Så kom Jesus sammen med disiplene til et sted som heter Getsemane, og han sa til dem: «Sett dere her mens jeg går dit bort og ber.»

37 Han tok med seg Peter og de to Sebedeus-sønnene, og han ble grepet av sorg og gru.

38 Da sa han til dem: «Min sjel er tynget til døden av sorg. Bli her og våk med meg!»

39 Han gikk fram et lite stykke, kastet seg ned med ansiktet mot jorden og ba: «Min Far! Er det mulig, så la dette begeret gå meg forbi. Men ikke som jeg vil, bare som du vil.»

40 Da han kom tilbake til disiplene og fant dem sovende, sa han til Peter: «Så klarte dere ikke å våke med meg en eneste time?

41 Våk og be om at dere ikke må komme i fristelse! Ånden er villig, men kroppen er svak.»

42 Igjen, for andre gang, gikk han bort og ba: «Min Far! Om ikke dette begeret kan gå forbi meg, og jeg må drikke det, så la viljen din skje.»

43 Da han kom tilbake, fant han dem igjen sovende, for øynene deres var tunge av søvn.

44 Nå forlot han dem og gikk på ny bort og ba den samme bønningen for tredje gang.

45 Så kom han tilbake til disiplene og sa: «Dere sover og hviler fremdeles? Nå er stunden kommet da Menneskesønnen skal overgis i synderhender.

46 Stå opp, la oss gå! Han som forråder meg, er nær.»

Jesus blir tatt til fange

(Mark 14,43–50; Luk 22,47–53; Joh 18,2–11)

47 Og mens han ennå talte, kom Judas, en av de tolv, og med ham en stor flokk som var væpnet med sverd og stokker. De kom fra overprestene og folkets eldste.

48 Forræderen hadde avtalt et tegn med dem: «Den jeg kysser, han er det. Grip ham!»

49 Han gikk straks bort til Jesus og sa: «Vær hilset, rabbi!» og kysset ham.

50 Men Jesus sa til ham: «Venn, nå har du gjort ditt!» Da kom også de andre til, og de la hånd på Jesus og tok ham til fange.

51 En av dem som var sammen med ham, grep sverdet sitt, trakk det og hogg etter øversteprestens tjener og kuttet av ham øret.

52 Da sa Jesus til ham: «Stikk sverdet ditt på plass igjen. For alle som griper til sverd, skal falle for sverd.

53 Tror du ikke jeg kan be min Far, og han ville straks sende meg mer enn tolv legioner engler?

54 Men hvordan skulle da skriftene oppfylles, de som sier at dette må skje?»

55 I samme stund sa Jesus til flokken: «Dere har rykket ut med sverd og stokker for å gripe meg, som om jeg var en røver. Dag etter dag satt jeg og underviste på tempelplassen, men da grep dere meg ikke!

56 Men alt dette er skjedd for at profetenes skrifter skulle oppfylles.» Da forlot alle disiplene ham og flyktet.

Jesus for Det høye råd

(Mark 14,53–65; Luk 22,54–55.63–71; Joh 18,13–14.19–24)

57 De som hadde tatt Jesus til fange, førte ham til øverstepresten Kaifas, hvor de skriftlærde og de eldste var samlet.

58 Men Peter fulgte etter ham på avstand, helt til gårdsplassen hos øverstepresten. Der gikk han inn og satte seg sammen med vaktene for å se hvordan det hele ville ende.

59 Overprestene og hele Rådet prøvde å skaffe falske vitneutsagn mot Jesus for å kunne dømme ham til døden.

60 Men de fikk ikke noe på ham, enda mange sto fram og vitnet falskt. Til sist kom det fram to

⁶¹ som sa: «Denne mannen har sagt: ‘Jeg kan rive ned Guds tempel og bygge det opp igjen på tre dager.’»

⁶² Da reiste øverstepresten seg og sa til ham: «Har du ikke noe å si til det de anklager deg for?»

⁶³ Men Jesus tidde. Øverstepresten sa da: «Jeg tar deg i ed ved den levende Gud. Si oss: Er du Messias, Guds Sønn?»

⁶⁴ Jesus svarte: «Du har sagt det. Men jeg sier dere: Fra nå av skal dere få se Menneskesønnen sitte ved Kraftens høyre hånd og komme på himmelens skyer.»

⁶⁵ Da flerret øverstepresten klærne sine og sa: «Han har spottet Gud! Hva skal vi med flere vitner? Nå har dere jo hørt gudsbespottelsen.

⁶⁶ Hva mener dere?» De svarte: «Han er skyldig til å dø.»

⁶⁷ Så spyttet de ham i ansiktet og slo ham med knyttnevene. Noen slo ham i ansiktet

⁶⁸ og sa: «Nå kan du være profet for oss, Messias. Hvem var det som slo deg?»

Peter fornekter Jesus

(Mark 14,66–72; Luk 22,56–62; Joh 18,15–18.25–27)

⁶⁹ Imens satt Peter ute på gårdsplassen. En tjenestejente kom bort til ham og sa: «Du var også med denne galileeren Jesus.»

⁷⁰ Men han nektet i alles påhør og sa: «Jeg skjønner ikke hva du snakker om.»

⁷¹ Da han gikk ut i porthvelvingen, fikk en annen jente øye på ham og sa til dem som sto der: «Han der var med Jesus fra Nasaret.»

⁷² Peter nektet på ny og sverget på det: «Jeg kjenner ikke den mannen!»

⁷³ Litt etter kom de som sto der, bort til Peter og sa: «Visst er du en av dem, du også! Dialekten røper deg.»

⁷⁴ Da ga han seg til å banne og sverge: «Jeg kjenner ikke denne mannen.» I det samme gol hanen.

⁷⁵Da husket Peter det Jesus hadde sagt til ham: «Før hanen galder, skal du fornekte meg tre ganger.» Og han gikk ut og gråt bittert.

Matteus 27

Rådet overgir Jesus til Pilatus

(Mark 15,1; Luk 23,1)

¹Da det ble morgen, fattet alle overprestene og folkets eldste vedtak om å få Jesus henrettet.

² De bandt ham, førte ham bort og overga ham til landshøvdingen Pilatus.

Judas angret og tar sitt liv

(Apg 1,18–19)

³ Men da Judas, han som hadde forrådt ham, så at Jesus var blitt dømt, angret han og gikk med de tretti sølvpengene tilbake til overprestene og de eldste

⁴og sa: «Jeg syndet da jeg forrådde en uskyldig og sendte ham i døden.» «Hva angår det oss?» svarte de. «Det blir din sak.»

⁵Da kastet han pengene inn i tempelet og forlot stedet. Og han gikk bort og hengte seg.

⁶Overprestene tok sølvpengene, men sa: «Det er ikke tillatt å la dem gå i tempelets kasse, for det er blodpenger.»

⁷De besluttet å kjøpe pottemakerens åker for pengene og bruke den til gravplass for fremmede.

⁸ Derfor blir den åkeren kalt Blodåkeren den dag i dag.

⁹ Slik ble det ordet oppfylt som er talt gjennom profeten Jeremia: De tok tretti sølvstykker, den pris han ble verdsatt til, han som Israels barn lot verdsette;

¹⁰og de ga dem for pottemakerens åker, slik som Herren påla meg.

Jesus for Pilatus

(Mark 15,2–15; Luk 23,1–5.13–25; Joh 18,33–40; 19,6–16)

¹¹Jesus ble så ført fram for landshøvdingen. Og landshøvdingen spurte ham: «Er du jødernes konge?» «Du sier det», svarte Jesus.

¹²Men da overprestene og de eldste kom med sine anklager mot ham, svarte han ikke et ord.

¹³Da sa Pilatus til ham: «Hører du ikke alt de vitner mot deg?»

¹⁴Men Jesus svarte ham ikke på noe av dette, og landshøvdingen var svært forundret.

¹⁵Hver høytid pleide landshøvdingen å gi en fange fri, den folket ønsket.

¹⁶På den tiden hadde de en beryktet fange som het {{Jesus}} Barabbas.

¹⁷Pilatus spurte nå folkemengden som hadde samlet seg: «Hvem vil dere at jeg skal gi dere fri, {{Jesus}} Barabbas eller den Jesus som kalles Messias?»

¹⁸For han visste at det var av misunnelse de hadde utlevert Jesus.

¹⁹Mens han satt på dommersetet, sendte hans kone bud til ham og sa: «Ha ikke noe med denne rettferdige mannen å gjøre! Jeg har drømt så vondt i natt for hans skyld.»

²⁰Men overprestene og de eldste fikk overtalt folkemengden til å kreve Barabbas frigitt og Jesus drept.

²¹Landshøvdingen tok igjen til orde og sa: «Hvem av de to vil dere at jeg skal gi dere fri?» De svarte: «Barabbas!»

²²«Hva skal jeg da gjøre med Jesus, som kalles Messias?» spurte Pilatus. Alle som en ropte: «Han skal korsfestes!»

²³Han spurte: «Hva ondt har han da gjort?» Men de skrek bare enda høyere: «Han skal korsfestes!»

²⁴Da Pilatus så at ingenting nyttet, men at uroen bare økte, tok han vann, vasket hendene mens mengden så på, og sa: «Jeg er uskyldig i denne mannens blod. Dette blir deres sak.»

²⁵Og hele forsamlingen svarte: «La blodet hans komme over oss og våre barn.»

²⁶Da ga han dem Barabbas fri, men Jesus lot han piske og overga ham til å bli korsfestet.

Soldatene spotter Jesus

(Mark 15,16–20; Joh 19,2–3)

27 Landshøvdingens soldater tok da Jesus med seg inn i borgen og samlet hele vaktstyrken omkring ham.

28 De kledde av ham og hengte en skarlagenrød soldatkappe på ham,

29 flettet en krone av torner og satte den på hodet hans og ga ham en stokk i høyre hånd. De falt på kne foran ham, hånte ham og sa: «Vær hilset, du jødenes konge!»

30 Og de spyttet på ham, tok stokken og slo ham i hodet.

31 Da de hadde hånt ham, tok de av ham kappen og kledde ham i hans egne klær.

Jesus blir korsfestet

(Mark 15,21–32; Luk 23,26–43; Joh 19,17–27)

Så førte de Jesus bort for å korsfeste ham.

32 På veien ut møtte de en mann fra Kyréne ved navn Simon; ham tvang de til å bære korset hans.

33 Da de kom til et sted som heter Golgata – det betyr Hodeskallen –

34 ga de ham vin blandet med galle, men da han smakte på den, ville han ikke drikke.

35 Så korsfestet de ham, og de delte klærne hans mellom seg ved å kaste lodd om dem.

36 Siden ble de sittende der og holde vakt over ham.

37 Over hodet hans hadde de satt opp en innskrift med anklagen mot ham: «Dette er Jesus, jødenes konge.»

38 Sammen med ham ble også to røvere korsfestet, en på høyre og en på venstre side.

39 De som gikk forbi, ristet på hodet og spottet ham:

40 «Du som river ned tempelet og bygger det opp igjen på tre dager! Hvis du er Guds Sønn, så frels deg selv og stig ned av korset!»

41 På samme måte hånte også overprestene ham sammen med de skriftlærde og de eldste. De sa:

42 «Andre har han frelst, men seg selv kan han ikke frelse. Han er jo Israels konge; nå kan han stige ned av korset, så skal vi tro på ham!

43 Han har satt sin lit til Gud; la Gud redde ham nå, om han har ham kjær. Han har jo sagt: ‘Jeg er Guds Sønn.’»

44 Også røverne som var korsfestet sammen med ham, hånte ham på samme måte.

Jesus dør

(Mark 15,33–41; Luk 23,44–49; Joh 19,28–30)

45 Fra den sjette time falt det et mørke over hele landet helt til den niende time.

46 Og ved den niende time ropte Jesus med høy røst: «Elí, Elí, lemá sabaktáni?» Det betyr: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?»

47 Noen av dem som sto der, hørte det og sa: «Han roper på Elia.»

48 Og en av dem løp straks fram, tok en svamp og fylte den med vineddik, satte den på en stang og ville gi ham å drikke.

49 Men de andre sa: «Vent, la oss se om Elia kommer for å redde ham.»

50 Men Jesus ropte igjen med høy røst og oppga ånden.

51 Da revnet forhenget i tempelet i to, fra øverst til nederst. Jorden skalv, og klippene slo sprekker.

52 Gravene åpnet seg, og kroppene til mange hellige som var sovnet inn, ble reist opp.

53 Etter Jesu oppstandelse gikk de ut av gravene og kom inn i den hellige byen, hvor de viste seg for mange.

54 Men da offiseren og folkene hans, de som holdt vakt over Jesus, så jordskjelvet og det som hendte, ble de grepet av stor frykt og utbrøt: «Sannelig, han var Guds Sønn!»

⁵⁵ Det var også mange kvinner der som sto på avstand og så på. De hadde fulgt Jesus fra Galilea og tjent ham.

⁵⁶ Blant dem var Maria Magdalena, Maria som var mor til Jakob og Josef, og mor til Sebedeus-sønnene.

Jesus blir gravlagt

(Mark 15,42–47; Luk 23,50–56; Joh 19,38–42)

⁵⁷Da det ble kveld, kom en rik mann som het Josef. Han var fra Arimatea og var også blitt en disippel av Jesus.

⁵⁸Han gikk til Pilatus og ba om å få Jesu kropp. Pilatus ga da ordre om at den skulle bli utlevert.

⁵⁹Josef tok Jesu kropp, svøpte den i et rent linklede

⁶⁰ og la den i en ny grav, som var hugget ut til ham selv i bergveggen. Så rullet han en stor stein foran inngangen og gikk.

⁶¹ Men Maria Magdalena og den andre Maria var der. De satt rett overfor graven.

Vakt ved graven

⁶² Neste dag, dagen etter forberedelsesdagen, gikk overprestene og fariseerne sammen til Pilatus

⁶³ og sa: «Herre, vi er kommet til å tenke på hva denne bedrageren sa da han ennå levde: ‘Etter tre dager blir jeg reist opp.’

⁶⁴Gi derfor ordre om at graven blir godt sikret til den tredje dagen, så ikke disiplene hans skal komme og stjele ham og si til folket at han er stått opp fra de døde. Da ville vi få et nytt bedrag, verre enn det første.»

⁶⁵Pilatus svarte: «Her har dere vaktmannskap. Gå så og sørg for vakthold slik dere finner det best.»

⁶⁶Da gikk de av sted og sikret graven, både med segl som de satte på steinen, og med vaktmannskap.

Matteus 28

Jesus står opp

(Mark 16,1–10; Luk 24,1–12; Joh 20,1–10)

- ¹Da sabbaten var over og det begynte å lysne den første dagen i uken, kom Maria Magdalena og den andre Maria for å se til graven.
- ²Med ett ble det et kraftig jordskjelv, for en Herrens engel steg ned fra himmelen, gikk fram og rullet steinen til side og satte seg på den.
- ³Han var som et lyn å se til, og drakten var hvit som snø.
- ⁴Vaktene skalv av redsel da de så ham, og de ble liggende som døde.
- ⁵Men engelen tok til orde og sa til kvinnene: «Frykt ikke! Jeg vet at dere leter etter Jesus, den korsfestede.
- ⁶ Han er ikke her, han er stått opp, slik som han sa. Kom og se stedet hvor han lå!
- ⁷ Skynd dere av sted og si til disiplene hans: ‘Han er stått opp fra de døde, og han går i forveien for dere til Galilea; der skal dere få se ham.’ – Nå har jeg sagt dere det.»
- ⁸Da skyndte de seg bort fra graven, redde, men jublende glade, og de løp for å fortelle det til disiplene.
- ⁹Og se, Jesus kom mot dem og sa: «Vær hilset!» De gikk fram og omfavnet føttene hans og tilba ham.
- ¹⁰ Jesus sa til dem: «Frykt ikke! Gå og si til mine brødre at de skal dra til Galilea. Der skal de se meg.»

Et rykte blant jødene

- ¹¹Mens kvinnene var underveis, kom noen av vaktmannskapet inn til byen og fortalte overprestene alt som hadde hendt.
- ¹²Overprestene og de eldste kom da sammen og ble enige om hva de skulle gjøre. De ga soldatene en stor sum penger
- ¹³ og sa: «Si at disiplene hans kom om natten og stjal ham mens dere sov.

14Skulle landshøvdingen få høre det, skal vi snakke med ham, så dere kan være trygge.»

15De tok imot pengene og gjorde som de fikk beskjed om. Og dette ryktet spredte seg blant jødene og har holdt seg til denne dag.

Misjonsbefalingen

(Mark 16,15–16; Luk 24,47–48; Joh 20,21–23)

16 Men de elleve disiplene dro til Galilea, til fjellet der Jesus hadde sagt han ville møte dem.

17Og da de fikk se ham, falt de ned og tilba ham; men noen tvilte.

18 Da trådte Jesus fram og talte til dem: «Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden.

19 Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn

20 og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.»

Markus

Markus 1

Døperen Johannes står fram

(Matt 3,1–12; Luk 3,1–18; Joh 1,19–28)

- 1** Her begynner evangeliet om Jesus Kristus, Guds Sønn.
- 2** Hos profeten Jesaja står det skrevet: Se, jeg sender min budbærer foran deg, han skal rydde veien for deg.
- 3** En røst roper i ødemarken: Rydd Herrens vei, gjør hans stier rette!
- 4** Slik sto døperen Johannes fram i ødemarken og forkynte en omvendelsesdåp som ga tilgivelse for syndene.
- 5** Fra hele Judea og Jerusalem dro alle ut til ham. De bekjente syndene sine og ble døpt av ham i Jordanelven.
- 6** Johannes gikk kledd i en kappe av kamelhår og hadde et lærbelte om livet, og han levde av gresshopper og villhonning.
- 7** Han forkynte: «Det kommer en etter meg som er sterkere enn jeg, og jeg er ikke verdig til å bøye meg ned og løse sandalremmen hans.
- 8** Jeg har døpt dere med vann, men han skal døpe dere med Den hellige ånd.»

Jesu dåp og fristelse

(Matt 3,13–4,11; Luk 3,21–22; 4,1–13; Joh 1,32–34)

- 9** På den tiden kom Jesus fra Nasaret i Galilea og ble døpt i Jordan av Johannes.
- 10** Straks han steg opp av vannet, så han himmelen dele seg, og han så Ånden komme ned over seg som en due.
- 11** Og det lød en røst fra himmelen: «Du er min Sønn, den elskede, i deg har jeg min glede.»
- 12** Straks etter drev Ånden ham ut i ødemarken,
- 13** og der var han i førti dager og ble fristet av Satan. Han holdt til blant villdyrene, og englene tjente ham.

Jesus begynner sin gjerning

(Matt 4,12–17; Luk 4,14–15)

14 Etter at Johannes var blitt fengslet, kom Jesus til Galilea og forkynte Guds evangelium

15 og sa: «Tiden er inne, Guds rike er kommet nær. Vend om og tro på evangeliet!»

De første disiplene

(Matt 4,18–22; Luk 5,1–11)

16 En gang han gikk langs Galileasjøen, fikk han se Simon og Andreas, bror til Simon. De holdt på å kaste not i sjøen, for de var fiskere.

17 Jesus sa til dem: «Kom og følg meg, så vil jeg gjøre dere til menneskefiskere!»

18 Straks lot de garnet ligge og fulgte ham.

19 Da han kom litt lenger fram, fikk han se Jakob, sønn av Sebedeus, og hans bror Johannes. De satt i båten og bømte garn.

20 Da kalte han dem, og de lot faren, Sebedeus, bli igjen i båten sammen med leiefolkene og fulgte ham.

En dag i Kapernaum

(Matt 8,14–17; Luk 4,31–41)

21 Så kom de til Kapernaum, og da det ble sabbat, gikk han inn i synagogen og underviste.

22 Alle var slått av undring over hans lære, for han lærte dem med myndighet og ikke som de skriftlærde.

23 Nå var det i synagogen deres en mann med en uren ånd. Han satte i å rope:

24 «Hva vil du oss, Jesus fra Nasaret? Er du kommet for å ødelegge oss? Jeg vet hvem du er: Guds Hellige!»

25 Men Jesus truet ånden og sa: «Ti stille og far ut av ham!»

26 Og den urene ånden rev og slet i mannen, skrek høyt og fór ut av ham.

27 Alle ble forferdet; de snakket i munnen på hverandre og sa: «Hva er dette? En ny lære – og med myndighet! Han befaler til og med de urene åndene, og de adlyder ham.»

- ²⁸Og ryktet om ham kom straks ut overalt i hele Galilea-området.
- ²⁹ Da de forlot synagogen, gikk de rett hjem til Simon og Andreas; Jakob og Johannes fulgte med.
- ³⁰ Her lå Simons svigermor til sengs med feber, og de fortalte det straks til Jesus.
- ³¹ Han gikk bort til henne, grep henne i hånden og reiste henne opp. Feberen slapp henne, og hun stelte for dem.
- ³² Da det ble kveld og solen var gått ned, brakte de til ham alle som var syke eller hadde onde ånder.
- ³³ Hele byen var samlet utenfor døren.
- ³⁴ Han helbredet mange som led av forskjellige sykdommer, og drev ut mange onde ånder. Men han tillot ikke de onde åndene å si noe, for de visste hvem han var.

Jesus ber og forkynner

(Luk 4,42–44)

- ³⁵ Tidlig neste morgen, mens det ennå var mørkt, sto Jesus opp, gikk ut og dro til et øde sted og ba der.
- ³⁶ Men Simon og de andre skyndte seg etter ham,
- ³⁷ og da de fant ham, sa de: «Alle leter etter deg!»
- ³⁸ Men han sa til dem: «La oss gå videre til småbyene her omkring, så jeg kan forkynne der også. Det er derfor jeg er kommet.»
- ³⁹ Så dro han gjennom hele Galilea, forkynte i synagogene deres og drev ut de onde åndene.

Den spedalske mannen

(Matt 8,2–4; Luk 5,12–16)

- ⁴⁰ En mann som var spedalsk, kom til ham, falt på kne og ba om hjelp: «Om du vil, kan du gjøre meg ren.»
- ⁴¹ Jesus fikk inderlig medfølelse med ham, rakte ut hånden og rørte ved ham. «Jeg vil», sa han. «Bli ren!»

⁴²Med det samme var spedalskheten borte, og mannen ble ren.

⁴³Jesus talte strengt til ham og sendte ham straks bort.

⁴⁴«Se til at du ikke sier et ord om dette til noen», sa han. «Men gå og vis deg for presten og bær fram de offer for renselsen din som Moses har påbudt. Det skal være et vitnesbyrd for dem.»

⁴⁵Men mannen gikk av sted og ga seg til å fortelle om det som hadde hendt, og gjøre nyheten kjent vidt og bredt. Derfor kunne Jesus ikke lenger vise seg i noen by. Han holdt til utenfor byene, på øde steder. Men folk kom til ham fra alle kanter.

Markus 2

Den lamme mannen

(Matt 9,1–8; Luk 5,17–26)

¹Noen dager senere kom Jesus igjen til Kapernaum, og det ble kjent at han var hjemme.

²Det samlet seg så mange at de ikke fikk plass, ikke engang utenfor døren. Mens han forkynte Ordet for dem,

³kom de til ham med en som var lam. Det var fire mann som bar ham.

⁴Men de kunne ikke komme fram til ham på grunn av trengselen. Derfor brøt de opp taket over stedet der han var, laget en åpning og firte ned båren som den lamme lå på.

⁵Da Jesus så deres tro, sa han til den lamme: «Sønn, syndene dine er tilgitt.»

⁶Nå satt det noen skriftlærde der, og de tenkte med seg selv:

⁷«Hvordan kan han si slikt? Han spotter Gud! Hvem andre kan tilgi synder enn én – det er Gud?»

⁸Straks visste Jesus i sin ånd at de tenkte slik, og han sa til dem: «Hvorfor går dere med slike tanker i hjertet?

⁹Hva er lettest å si til den lamme: ‘Syndene dine er tilgitt’ eller: ‘Stå opp, ta båren din og gå’?

10 Men for at dere skal vite at Menneskesønnen har makt på jorden til å tilgi synder» – og nå vender han seg til den lamme –

11«Jeg sier deg: Stå opp, ta båren din og gå hjem!»

12 Og mannen reiste seg, tok straks båren og gikk ut rett for øynene på dem, så alle ble ute av seg av undring. De priste Gud og sa: «Noe slikt har vi aldri sett.»

Jesus kaller Levi

(Matt 9,9–13; Luk 5,27–32)

13Igjen gikk Jesus ut langs sjøen. Mye folk kom til ham, og han underviste dem.

14 Da han gikk videre, fikk han se Levi, sønn av Alfeus, sitte på tollboden. Jesus sa til ham: «Følg meg!» Og han reiste seg og fulgte ham.

15 Senere var Jesus gjest i huset hans, og mange tollere og syndere var til bords sammen med Jesus og disiplene, for det var mange som fulgte ham.

16 Da de skriftlærde blant fariseerne så at han spiste sammen med syndere og tollere, sa de til disiplene: «Hvorfor spiser han sammen med tollere og syndere?»

17 Jesus hørte det og sa til dem: «Det er ikke de friske som trenger lege, men de syke. Jeg er ikke kommet for å kalle rettferdige, men syndere.»

Fest og faste

(Matt 9,14–17; Luk 5,33–39)

18 Fariseerne og disiplene til Johannes holdt faste, og det kom noen til Jesus og spurte: «Både disiplene til Johannes og fariseernes disipler faster. Hvorfor gjør ikke dine disipler det?»

19«Kan vel bryllupsgjestene faste mens brudgommen er hos dem?» svarte Jesus. «Så lenge de har brudgommen hos seg, kan de ikke faste.

20Men det skal komme en tid da brudgommen blir tatt fra dem, og på den dagen, da skal de faste.

21Ingen syr en lapp av ukrympet tøy på et gammelt klesplagg. For da vil den nye lappen rive med seg et stykke av det gamle plagget, og riften blir verre.

22 Og ingen fyller ny vin i gamle skinnsekker. For da vil vinen sprengte sekkene, og både vinen og sekkene blir ødelagt. Nei, ny vin i nye skinnsekker!»

Jesus og sabbaten

(Matt 12,1–14; Luk 6,1–11)

23 En gang Jesus gikk langsmed kornåkrene på sabbaten, begynte disiplene å plukke aks der de gikk.

24 Da sa fariseerne til ham: «Se der! Hvorfor gjør de det som ikke er tillatt på sabbaten?»

25 Han svarte: «Har dere aldri lest hva David gjorde den gang han var i nød og både han og mennene hans sultet?»

26 Han gikk inn i Guds hus, den gang Abjatar var øversteprest, og spiste skuebrødene, som ingen andre enn prestene har lov til å spise. Han ga også til dem som var med ham.”

27 Og Jesus sa til dem: «Sabbaten ble til for mennesket, ikke mennesket for sabbaten.

28 Derfor er Menneskesønnen herre også over sabbaten.»

Markus 3

1Han gikk igjen inn i synagogen. Der var det en mann med en hånd som var visnet.

2Og de holdt øye med Jesus for å se om han ville helbrede mannen på sabbaten, så de kunne reise anklage mot ham.

3Men han sa til mannen med den visne hånden: «Reis deg og kom fram!»

4 Så spurte han dem: «Hva er tillatt på sabbaten? Å gjøre godt eller å gjøre ondt, å berge liv eller å ta liv?» Men de tidde.

5Da så han på dem som sto omkring, harm og bedrøvet over at de hadde så harde hjerter, og sa til mannen: «Rekk fram hånden!» Mannen gjorde det, og hånden ble frisk igjen.

⁶ Men fariseerne gikk ut, og sammen med herodianerne begynte de straks å legge planer mot Jesus for å få tatt livet av ham.

Folket strømmer til

(Matt 4,23–25; Luk 6,17–19)

⁷Jesus dro ned til sjøen med disiplene, og en mengde mennesker fra hele Galilea fulgte etter. Også fra Judea,

⁸ fra Jerusalem og Idumea, fra landet bortenfor Jordan og fra områdene rundt Tyros og Sidon kom de til ham i store mengder fordi de hørte om alt det han gjorde.

⁹Da ba han disiplene holde en båt klar for ham, dersom folkemengden skulle trenge for hardt inn på ham.

¹⁰ For han helbredet mange, så alle som hadde plager, trengte seg fram for å røre ved ham.

¹¹Når de urene åndene så ham, kastet de seg ned for ham og ropte: «Du er Guds Sønn!»

¹² Men han truet dem og påla dem strengt at de ikke måtte gjøre kjent hvem han var.

Jesus kaller de tolv apostlene

(Matt 10,1–4; Luk 6,12–16)

¹³Så gikk han opp i fjellet. Han kalte til seg dem han ville, og de kom til ham.

¹⁴ Han pekte ut tolv, {{som han også kalte apostler,}} for at de skulle være sammen med ham, og for at han kunne sende dem ut for å forkynne

¹⁵og ha makt til å drive ut de onde åndene.

¹⁶ {{Han utpekte de tolv:}} Det var Simon, som han ga navnet Peter,

¹⁷Jakob, sønn av Sebedeus, og hans bror Johannes – disse to kalte han Boanerges, som betyr tordensønner –

¹⁸ og Andreas, Filip, Bartolomeus, Matteus, Tomas, Jakob, sønn av Alfeus, Taddeus, Simon Kananeos

19 og Judas Iskariot, han som forrødte ham.

Jesu makt over onde ånder

(Matt 12,22–32; Luk 11,14–23)

20 Da han kom hjem, strømmet folk sammen igjen, så Jesus og disiplene ikke engang kunne få seg mat.

21 Da hans nærmeste hørte det, gikk de av sted for å ta hånd om ham, for de sa: «Han er gått fra forstanden.»

22 De skriftlærde som var kommet fra Jerusalem, sa: «Han har Beelsebul i seg! Det er ved hjelp av herskeren over de onde åndene at han driver de onde åndene ut.»

23 Da kalte han dem til seg og talte til dem i lignelser: «Hvordan kan Satan drive ut Satan?

24 Om et rike kommer i strid med seg selv, kan det riket ikke bli stående,

25 og om et hus kommer i strid med seg selv, kan det huset ikke bli stående.

26 Om nå Satan har reist seg mot seg selv og er kommet i strid med seg selv, kan han ikke bli stående. Da er det ute med ham.

27 Men ingen kan gå inn i den sterkes hus og røve det han eier, uten at han først har bundet den sterke. Da kan han plyndre huset hans.

28 Sannelig, jeg sier dere: Alt skal menneskene få tilgivelse for, både synder og spott, hvor mye de enn spotter.

29 Men den som spotter Den hellige ånd, får aldri i evighet tilgivelse, men er skyldig i evig synd.»

30 Dette sa han fordi de hadde sagt: «Han har en uren ånd i seg.»

Jesu sanne familie

(Matt 12,46–50; Luk 8,19–21)

31 Nå kom moren og søsknene hans. De ble stående utenfor, men sendte bud og ba ham komme ut.

³² En stor flokk satt omkring ham, og noen sa til ham: «Din mor og dine brødre {{og søstre}} er utenfor og spør etter deg.»

³³ Han svarte: «Hvem er min mor og mine søsken?»

³⁴ Og han så på dem som satt omkring ham, og sa: «Se, her er min mor og mine søsken!

³⁵ For den som gjør Guds vilje, er min bror og søster og mor.»

Markus 4

Jesus taler i lignelser

(4,1–34)

Såmannen

(Matt 13,1–23; Luk 8,4–15)

¹ Jesus begynte igjen å undervise folket nede ved sjøen. Det samlet seg en så stor folkemengde omkring ham at han måtte gå ut i en båt og sitte i den ute på sjøen, mens hele folkemengden sto på land, helt ned til vannkanten.

² Han underviste dem om mange ting og la fram sin lære i lignelser.

³ «Hør!» sa han. «En såmann gikk ut for å så.

⁴ Og da han sådde, falt noe ved veien, og fuglene kom og tok det.

⁵ Noe falt på steingrunn hvor det var lite jord, og det skjøt straks i været fordi jordlaget var tynt.

⁶ Men da solen steg, ble det svidd og visnet fordi det ikke hadde fått slå rot.

⁷ Noe falt blant tornebusker, og tornebuskene vokste opp og kvalte det, så det ikke bar frukt.

⁸ Men noe falt i god jord. Det skjøt opp, vokste og bar frukt: tretti, seksti, ja, hundre ganger det som ble sådd.»

⁹ Og han sa: «Den som har ører å høre med, hør!»

¹⁰ Da han var blitt alene med de tolv og de andre som var med ham, spurte de ham om lignelsene.

11 Han svarte: «Til dere er hemmeligheten om Guds rike gitt! Men til dem som er utenfor, blir alt gitt i lignelser,

12 for at de skal se og se, men ikke skjelne, høre og høre, men ikke forstå, så de ikke vender om og får tilgivelse.»

13 Og han sa til dem: «Når dere ikke forstår denne lignelsen, hvordan skal dere da forstå noen annen lignelse?

14 Såmannen sår ordet.

15 De ved veien er slike som ordet blir sådd i, men når de har hørt det, kommer straks Satan og tar bort ordet som ble sådd i dem.

16 På samme måte er det med dem som ble sådd på steingrunn: Det er de som straks tar imot ordet med glede når de får høre det.

17 Men de har ingen rot og holder ut bare en tid. Når de møter motgang eller forfølgelse for ordets skyld, faller de straks fra.

18 Andre igjen er de som blir sådd blant tornebusker. De hører ordet,

19 men dette livets bekymringer, rikdommens bedrag og lysten på alle andre ting kommer inn og kveler ordet, så det ikke bærer frukt.

20 Men de som ble sådd i den gode jorden, er de som hører ordet, tar imot det og bærer frukt – tretti, seksti, ja, hundre ganger det som ble sådd.»

Oljelampen

(Luk 8,16–18)

21 Han sa til dem: «Når en kommer inn med en oljelampe, blir den da satt under et kar eller under sengen? Settes ikke lampen på en holder?

22 For det finnes intet skjult uten at det skal bli synlig, intet hemmelig uten at det skal komme for dagen.

23 Om noen har ører å høre med, så hør!»

24 Og han sa til dem: «Pass på hva dere hører! For i samme mål som dere selv måler opp med, skal det også måles opp til dere, og enda mer skal gis dere.

²⁵ For den som har, skal få. Men den som ikke har, skal bli fratatt selv det han har.»

Såkornet

²⁶ Og han sa: «Med Guds rike er det slik: Det er som når en mann har sådd korn i jorden.

²⁷ Han sover og står opp, det blir natt og det blir dag, og kornet spirer og vokser, men han vet ikke hvordan det skjer.

²⁸ Av seg selv gir jorden grøde, først strå, så aks og til sist modent korn i akset.

²⁹ Så snart grøden er moden, svinger han sigden, for høsten er kommet.»

Sennepsfrøet

(Matt 13,31–32; Luk 13,18–19)

³⁰ Han sa: «Hva skal vi sammenligne Guds rike med? Hvilken lignelse skal vi bruke?

³¹ Det er som et sennepsfrø. Når det blir sådd, er det mindre enn noe annet frø på jorden,

³² men når det er sådd, vokser det opp og blir større enn alle hagevekster og får så store greiner at himmelens fugler kan bygge rede i skyggen av det.»

³³ Med mange slike lignelser talte han ordet til dem, så mye de var i stand til å høre.

³⁴ Uten lignelser talte han ikke til dem. Men når han var alene med disiplene, forklarte han alt for dem.

Jesus stiller stormen

(Matt 8,23–27; Luk 8,22–25)

³⁵ Samme dag, da det ble kveld, sa han til dem: «La oss sette over til den andre siden av sjøen.»

³⁶ De lot folkemengden bli igjen og tok ham med seg i båten der han satt. Også andre båter fulgte med.

³⁷ Da kom det en voldsom virvelstorm, og bølgene slo inn i båten så den holdt på å fylles.

³⁸Jesus lå og sov på en pute bak i båten. De vekket ham og sa til ham: «Mester, bryr du deg ikke om at vi går under?»

³⁹Da reiste han seg, truet vinden og sa til sjøen: «Stille! Vær rolig!» Vinden la seg, og det ble blikk stille.

⁴⁰Så sa han til dem: «Hvorfor er dere så redde? Har dere ennå ingen tro?»

⁴¹Og de ble grepet av stor frykt og sa til hverandre: «Hvem er han? Både vind og sjø adlyder ham!»

Markus 5

Mannen fra gravhulene

(Matt 8,28–34; Luk 8,26–39)

¹ Så kom de til den andre siden av sjøen, til Gerasener-landet.

²I det samme han steg ut av båten, kom en mann mot ham fra gravhulene. Han hadde en uren ånd i seg

³og holdt til der i gravene. Ingen var lenger i stand til å binde ham, ikke engang med lenker.

⁴For han var ofte blitt bundet med fotjern og lenker, men lenkene rev han av seg, og fotjernene sprenget han. Ingen klarte å rå med ham.

⁵Natt og dag fór han skrikende omkring i gravhulene og i fjellet og skamslo seg selv med steiner.

⁶Da han fikk se Jesus langt borte, kom han løpende, kastet seg ned for ham

⁷ og ropte høyt: «Hva vil du meg, Jesus, du Sønn av Gud, Den høyeste? Jeg pålegger deg ved Gud: Pin meg ikke!»

⁸For Jesus hadde sagt til ham: «Far ut av mannen, du urene ånd!»

⁹ Nå spurte Jesus ham: «Hva er navnet ditt?» Han svarte: «Mitt navn er Legion, for vi er mange.»

¹⁰Og han bønnfalte Jesus om at han ikke måtte sende dem ut av området.

¹¹Det gikk en stor griseflokk og beit der ved fjellet,

¹²og de urene åndene ba ham: «Send oss bort til grisene, så vi kan fare inn i dem!»

¹³Det ga han dem lov til. Da fór de urene åndene ut av mannen og inn i grisene, og flokken, omkring to tusen dyr, satte utfor stupet og ned i sjøen, og der druknet de.

¹⁴Grisepasserne løp av sted og fortalte det i byen og ute på landet omkring, og folk dro av sted for å se hva som hadde hendt.

¹⁵Da de kom fram til Jesus, så de han som hadde hatt alle de onde åndene i seg, sitte påkledd og ved sans og samling. Da ble de grepet av frykt.

¹⁶De som hadde sett på, fortalte dem hvordan det var gått for seg med ham som hadde hatt de onde åndene, og med grisene.

¹⁷Og de bønnfalt Jesus om å dra bort fra området deres.

¹⁸Jesus gikk i båten, og han som hadde hatt de onde åndene, ba om å få være med ham.

¹⁹Men Jesus ga ham ikke lov til det. Han sa: «Gå hjem til dine og fortell dem alt det Herren har gjort for deg, og hvordan han har forbarmet seg over deg.»

²⁰Han gikk av sted og begynte å gjøre kjent i Dekapolis alt det Jesus hadde gjort for ham. Og alle undret seg.

Jairus' datter og kvinnen som rørte ved Jesu kappe

(Matt 9,18–26; Luk 8,40–56)

²¹Da Jesus var kommet over til den andre siden igjen med båten, samlet det seg en stor folkemengde hos ham. Mens han var nede ved sjøen,

²²kom en av synagogeforstanderne; han het Jairus. Da han fikk se Jesus, kastet han seg ned for føttene hans

²³og bønnfalt ham: «Min lille datter holder på å dø. Kom og legg hendene på henne så hun kan bli frisk og få leve.»

²⁴Jesus gikk med ham, fulgt av en stor folkemengde som trengte seg inn på ham.

- 25 Det var en kvinne der som hadde hatt blødninger i tolv år.
- 26 Hun hadde lidd mye hos mange leger. Alt hun eide, hadde hun brukt uten å bli hjulpet; det var heller blitt verre med henne.
- 27 Hun hadde fått høre om Jesus og kom nå bakfra i folkemengden og rørte ved kappen hans.
- 28 For hun tenkte: «Om jeg så bare får røre ved klærne hans, blir jeg frisk.»
- 29 Med en gang stanset blødningen, og hun kjente på kroppen at hun var blitt helbredet for plagen.
- 30 I det samme merket Jesus at en kraft gikk ut fra ham, og han snudde seg i folkemengden og sa: «Hvem rørte ved klærne mine?»
- 31 Disiplene sa: «Du ser hvordan folk trenger seg inn på deg, og så spør du hvem som rørte ved deg!»
- 32 Men Jesus så seg omkring for å få øye på den som hadde gjort det.
- 33 Kvinnen skalv av redsel, for hun visste hva som var skjedd med henne, og hun kom og kastet seg ned for ham og fortalte ham alt som det var.
- 34 Da sa han til henne: «Din tro har frelst deg, datter. Gå bort i fred. Du skal være frisk og kvitt plagen din.»
- 35 Mens han ennå talte, kom det folk fra synagogeforstanderens hus og sa: «Din datter er død. Hvorfor bryr du mesteren lenger?»
- 36 Jesus hørte det som ble sagt, og sa til synagogeforstanderen: «Frykt ikke, bare tro!»
- 37 Nå lot han ingen andre følge med enn Peter, Jakob og Johannes, Jakobs bror.
- 38 Da de kom til synagogeforstanderens hus og han så alt oppstyret og folk som gråt og jamret seg,
- 39 gikk han inn og sa til dem: «Hvorfor støyer og gråter dere? Barnet er ikke dødt; hun sover.»

⁴⁰De bare lo av ham. Men han drev alle ut og tok med seg barnets far og mor og dem som var med ham, og gikk inn der barnet lå.

⁴¹Så tok han barnet i hånden og sa: «Talita kumi!» Det betyr: «Lille jente, jeg sier deg: Stå opp!»

⁴²Straks reiste jenta seg og gikk omkring; hun var tolv år gammel. Og de ble helt ute av seg av undring.

⁴³Men han påla dem strengt at ingen måtte få vite dette, og han sa at de skulle gi henne noe å spise.

Markus 6

Jesus blir avvist på hjemstedet

(Matt 13,53–58; Luk 4,16–30)

¹Han gikk derfra og kom til hjemstedet sitt, og disiplene fulgte ham.

²Da sabbaten kom, begynte han å undervise i synagogen. Mange som hørte ham, var slått av undring og sa: «Hvor har han dette fra? Hva er det for en visdom han har fått? Og slike mektige gjerninger som han gjør!»

³Er ikke dette tømmermannen, sønn av Maria og bror til Jakob, Joses, Judas og Simon? Og bor ikke søstrene hans her hos oss?» Og de ble forarget og avviste ham.

⁴Men Jesus sa til dem: «En profet blir ikke foraktet noe annet sted enn på hjemstedet sitt, blant sine slektninger og i sitt eget hus.»

⁵Han kunne ikke gjøre noen mektig gjerning der; han bare la hendene på noen få syke og helbredet dem.

⁶Og han undret seg over vantroen deres. Så vandret han omkring fra landsby til landsby og underviste.

Apostlene sendes ut

(Matt 10,1.9–15; Luk 9,1–6)

⁷Han kalte de tolv til seg og begynte å sende dem ut, to og to, og han ga dem makt over de urene åndene.

⁸Han påla dem at de bare skulle ta en stav med seg på veien – ikke brød, ikke veske, ikke kobbermynter i beltet.

⁹ De skulle ha sandaler på føttene, men ikke ha på seg mer enn én kjortel.

¹⁰Og han sa til dem: «Når dere har tatt inn i et hus, så bli boende der til dere skal dra videre.

¹¹ Er det et sted de ikke vil ta imot dere og ikke vil høre på dere, skal dere riste støvet av føttene og dra bort derfra. Det skal være et vitnesbyrd mot dem.»

¹²Så gikk de ut og forkynte for folket at de skulle vende om.

¹³ De drev ut mange onde ånder og salvet mange syke med olje og helbredet dem.

Herodes og døperen Johannes

(Matt 14,1–12; Luk 9,7–9; 3,19–20)

¹⁴ Kong Herodes fikk høre om Jesus, for navnet hans var nå blitt kjent. Noen sa: «Døperen Johannes er blitt reist opp fra de døde, derfor virker slike krefter i ham.»

¹⁵ Andre sa: «Han er Elia.» Og noen sa: «Han er en profet, som en av de gamle profetene.»

¹⁶Men da Herodes hørte det, sa han: «Det er Johannes, som jeg lot halshugge. Han er blitt vekket opp igjen.»

¹⁷Det var denne Herodes som hadde sendt ut folk for å gripe Johannes og hadde kastet ham i fengsel og bundet ham. Dette hadde han gjort på grunn av Herodias, som hadde vært gift med Filip, en bror av Herodes. Henne hadde Herodes giftet seg med,

¹⁸ og Johannes hadde sagt til ham: «Det er ikke tillatt for deg å ha din brors kone.»

¹⁹Herodias var ute etter Johannes og ville gjerne få ham drept, men hun kunne ikke få satt det igjennom.

²⁰For Herodes hadde respekt for Johannes; han visste at han var en rettferdig og hellig mann, og holdt sin hånd over ham. Når Herodes hørte ham, ble han urolig og rådvill, men likevel hørte han gjerne på ham.

²¹Men så bød det seg en anledning: På fødselsdagen sin holdt Herodes et festmåltid for sine fremste embetsmenn, offiserene og de ledende menn i Galilea.

²²Da kom Herodias' datter inn og danset. Herodes og gjestene ble så betatt at kongen sa til henne: «Be meg om hva du vil, så skal jeg gi deg det.»

²³Han sverget på det og sa: «Hva du enn ber meg om, skal jeg gi deg, om det så er halve kongeriket mitt.»

²⁴Hun gikk ut og spurte sin mor: «Hva skal jeg be om?» Hun svarte: «Hodet til døperen Johannes.»

²⁵Straks skyndte hun seg inn til kongen og sa hva hun ønsket: «Jeg vil at du med en gang gir meg hodet til døperen Johannes på et fat.»

²⁶Da ble kongen dypt bedrøvet, men fordi han hadde sverget, og det mens gjestene hørte på, ville han ikke si nei til henne.

²⁷Og kongen sendte straks en bødde med ordre om å hente hodet til Johannes. Han dro av sted og halshugget Johannes i fengselet,

²⁸kom med hodet på et fat og ga det til jenta, og hun ga det til sin mor.

²⁹Da disiplene hans fikk høre dette, kom de og hentet liket og la det i en grav.

Jesus metter fem tusen

(Matt 14,13–21; Luk 9,10–17; Joh 6,1–13)

³⁰Apostlene samlet seg igjen hos Jesus og fortalte ham om alt de hadde gjort, og alt de hadde lært folket.

³¹Og han sa til dem: «Kom med meg til et øde sted hvor vi kan være alene, og hvil dere litt!» For det var så mange som kom og gikk at de ikke fikk tid til å spise engang.

³²Så dro de ut med båten til et øde sted for å være alene.

³³Men mange så at de dro bort, og kjente dem igjen, og fra alle byene strømmet folk sammen til fots og nådde fram før dem.

³⁴Da Jesus gikk i land, fikk han se en mengde mennesker. Han fikk inderlig medfølelse med dem, for de var som sauer uten gjeter. Og han ga seg til å undervise dem om mange ting.

³⁵Det var nå blitt sent på dagen, og disiplene kom til ham og sa: «Stedet er øde, og det er alt blitt sent.

³⁶Send dem fra deg, så de kan dra til gårdene og landsbyene her omkring og kjøpe mat.»

³⁷Men Jesus svarte: «Dere skal gi dem mat!» De sa: «Skal vi kanskje gå og kjøpe brød for to hundre denarer, så de kan få spise?»

³⁸«Hvor mange brød har dere?» spurte han. «Gå og se etter!» Da de hadde gjort det, sa de: «Fem brød og to fisker.»

³⁹Så sa han at de skulle la alle danne matlag og sette seg i det grønne gresset.

⁴⁰Og de slo seg ned, rekke ved rekke – noen på hundre og noen på femti.

⁴¹Så tok han de fem brødene og de to fiskene, løftet blikket mot himmelen og ba takkebønnen, brøt brødene i stykker og ga til disiplene, for at de skulle dele ut til folk. De to fiskene delte han også ut til alle.

⁴²Og alle spiste og ble mette.

⁴³Etterpå samlet de opp tolv fulle kurver med brødstykker og fisk.

⁴⁴Det var fem tusen menn som hadde spist.

Jesus går på vannet

(Matt 14,22–33; Joh 6,16–21)

⁴⁵Straks etter fikk han disiplene til å gå i båten og dra i forveien over til den andre siden, mot Betsaida, mens han selv sendte folket av sted.

⁴⁶Da han hadde tatt farvel, gikk han opp i fjellet for å be.

⁴⁷Da kvelden kom, var båten midt ute på sjøen, og Jesus var alene på land.

⁴⁸ Han så at de slet hardt med å ro, for de hadde motvind. I den fjerde nattevakt kom han til dem, gående på sjøen. Han ville gå forbi dem,

⁴⁹men da de fikk se ham der han gikk på vannet, trodde de det var et gjenferd, og skrek høyt,

⁵⁰ for alle sammen så ham, og de ble skrekkslagne. Men i det samme talte Jesus til dem og sa: «Vær ved godt mot! Det er jeg, vær ikke redde!»

⁵¹ Så steg han opp i båten til dem, og vinden stilnet. Men de var helt ute av seg av forundring,

⁵²for de hadde ikke fått forstand av det som var skjedd med brødene; hjertene deres var harde.

Syke bæres til Jesus

(Matt 14,34–36)

⁵³Da de var kommet over, la de til land ved Gennesaret og fortøyde der.

⁵⁴Straks de steg ut av båten, kjente folk ham igjen,

⁵⁵og de skyndte seg rundt i hele nabolaget og begynte å bære de syke på bårer dit de hørte at han var.

⁵⁶ Og hvor han enn kom, til landsbyer, byer eller gårder, ble de syke satt ut på torget, og de ba om at de i det minste måtte få røre ved dusken på kappefliken hans. Og alle som rørte ved ham, ble friske.

Markus 7

Menneskebud og Guds bud

(Matt 15,1–20)

¹Fariseerne og noen skriftlærde som var kommet fra Jerusalem, samlet seg om Jesus.

² De la merke til at noen av disiplene hans spiste med urene hender, det vil si uten å skylle dem.

³ For fariseerne, og jøder i det hele tatt, spiser ikke før de har helt en håndfull vann over hendene, i lydighet mot overleveringen fra de gamle.

⁴ Og når de kommer fra torget, spiser de ikke noe uten å ha tatt et renselsesbad. De har også mange andre skikker som de har overtatt og overholder, som å dyppe krus og kar og kobberkjeler i vann.

⁵Derfor spurte fariseerne og de skriftlærde ham: «Hvorfor følger ikke disiplene dine overleveringen fra de gamle, men spiser med urene hender?»

⁶ Da sa Jesus: «Jesaja profeterte rett om dere hyklere, slik det står skrevet: Dette folket ærer meg med leppene, men hjertet er langt borte fra meg.

⁷Forgjeves dyrker de meg, for det de lærer, er menneskebud.

⁸Dere har forlatt Guds bud, men holder fast på menneskers overlevering.»

⁹Og han sa til dem: «Ja, dere får det fint til! Dere avskaffer Guds bud for å innføre deres egen overlevering!

¹⁰ For Moses sa: ‘Hedre din far og din mor’, og: ‘Den som bruker onde ord mot far eller mor, skal dø’.

¹¹ Men dere godkjenner likevel at noen sier til sin far eller mor: ‘Det du skulle hatt av meg til hjelp, skal være en korban’ – det betyr en gave til tempelet.

¹²Da hindrer dere ham i å gjøre noe for far eller mor.

¹³Slik setter dere Guds ord ut av kraft av hensyn til den overlevering dere har mottatt og gitt videre. Og mye annet av samme slag gjør dere.»

¹⁴Han kalte igjen folket til seg og sa: «Hør på meg alle, og forstå!

¹⁵Ikke noe av det som kommer inn i mennesket utenfra, kan gjøre det urent. Nei, det er det som går ut fra mennesket, som gjør mennesket urent.

¹⁶ {{Om noen har ører å høre med, så hør!}}»

¹⁷Da han var kommet innendørs, bort fra mengden, spurte disiplene ham om lignelsen.

¹⁸«Forstår ikke dere heller noe?» sa han. «Skjønner dere ikke at ingen ting som kommer inn i mennesket utenfra, kan gjøre det urent?

¹⁹ Det kommer jo ikke inn i hjertet, men bare ned i magen, og går ut og dit det skal.» Dermed slo han fast at all mat er ren.

²⁰Og han la til: «Det som går ut fra mennesket, det gjør mennesket urent.

²¹ For innenfra, fra menneskehjertet, kommer de onde tankene: hor, tyveri, mord,

²²ekteskapsbrudd, grådighet, ondskap, svik, utskeielser, misunnelige øyne, spott, hovmod, vettløshet.

²³Alt dette onde kommer innenfra og gjør mennesket urent.»

Kvinnen fra Fønikia

(Matt 15,21–28)

²⁴ Så brøt han opp derfra og dro til Tyros-området. Der tok han inn i et hus og ønsket ikke at noen skulle få vite det, men det kunne ikke holdes skjult.

²⁵En kvinne der hadde en datter som hadde en uren ånd i seg. Straks hun fikk høre om Jesus, kom hun og kastet seg ned for føttene hans.

²⁶ Denne kvinnen var gresktalende, av syrisk-fønikisk ætt. Hun ba ham drive den onde ånden ut av datteren.

²⁷Men Jesus sa til henne: «La først barna bli mette, for det er ikke rett å ta brødet fra barna og gi det til hundene.»

²⁸«Herre», svarte kvinnen, «selv hundene under bordet spiser jo smulene etter barna.»

²⁹Han sa til henne: «Fordi du sa dette, sier jeg deg: Gå hjem, den onde ånden har forlatt din datter.»

³⁰Hun gikk hjem og fant barnet liggende på sengen. Den onde ånden hadde forlatt henne.

Den døve som hadde vondt for å tale

³¹ Siden forlot han Tyros-området igjen. Han tok veien om Sidon og dro mot Galileasjøen gjennom Dekapolis-landet.

³² De førte til ham en mann som var døv og hadde vondt for å tale, og de ba ham legge hendene på ham.

³³ Jesus tok ham med seg bort fra mengden. Han stakk fingrene i ørene hans, tok spytt og berørte tungen hans.

³⁴ Så løftet han blikket mot himmelen, sukket og sa til ham: «Effata!» – det betyr: «Lukk deg opp!»

³⁵ Straks ble ørene hans åpnet, båndet som bandt tungen hans, ble løst, og han snakket rent.

³⁶ Jesus forbød dem å fortelle dette til noen. Men jo mer han forbød det, dess mer gjorde de det kjent.

³⁷ Folk var overveldet og forundret og sa: «Alt han har gjort, er godt. Han får døve til å høre og stumme til å tale.»

Markus 8

Jesus metter fire tusen

(Matt 15,32–39)

¹ En annen gang på den tiden var en stor folkemengde samlet, og de hadde ikke noe å spise. Da kalte Jesus disiplene til seg og sa:

² «Jeg synes inderlig synd på folket. De har alt vært med meg i tre dager, og de har ikke noe å spise.

³ Sender jeg dem sultne hjem, vil de bli helt utmattet på veien; noen av dem kommer jo langveisfra.»

⁴ Disiplene svarte: «Hvordan kan noen skaffe brød til å mette alle disse her i ødemarken?»

⁵ Han spurte dem: «Hvor mange brød har dere?» «Sju», svarte de.

⁶ Da ba han folket sette seg ned på bakken. Så tok han de sju brødene, ba takkebønnen, brøt dem og ga til disiplene for at de skulle dele ut, og de delte dem ut til folket.

⁷De hadde også noen få småfisk. Han velsignet dem og sa at også de skulle deles ut.

⁸Og de spiste og ble mette. Etterpå samlet de opp brødstykkene som var til overs, sju store kurver.

⁹Det var omkring fire tusen mennesker der. Og han lot dem dra hjem.

¹⁰ Straks etter gikk han i båten sammen med disiplene og kom til traktene ved Dalmanuta.

Krav om tegn

(Matt 16,1–4)

¹¹ Fariseerne kom og ga seg til å diskutere med ham. For å sette ham på prøve ba de ham om et tegn fra himmelen.

¹²Da sukket han dypt og sa: «Hvorfor krever denne slekten et tegn? Sannelig, jeg sier dere: Aldri skal denne slekten få noe tegn.»

¹³Dermed gikk han fra dem, steg i båten igjen og dro over til den andre siden.

Den farlige surdeigen

(Matt 16,5–12)

¹⁴Men disiplene hadde glemt å ta med brød. De hadde bare et eneste brød med seg i båten.

¹⁵ Jesus ga seg til å advare dem og sa: «Pass dere og hold dere unna fariseernes surdeig og surdeigen til Herodes!»

¹⁶Men seg imellom snakket de om at de ikke hadde brød.

¹⁷ Jesus merket det og sa til dem: «Hvorfor snakker dere om at dere ikke har brød? Begriper og forstår dere ennå ingenting? Har dere så harde hjerter?

¹⁸ Dere har øyne – ser dere ikke? Dere har ører – hører dere ikke? Husker dere ikke

¹⁹ hvor mange kurver fulle med brødstykker dere samlet opp da jeg brøt de fem brødene for de fem tusen?» «Tolv», svarte de.

²⁰ «Og da jeg brøt de sju brødene for de fire tusen, hvor mange kurver fylte dere da med brødstykker?» «Sju», svarte de.

²¹Han sa til dem: «Forstår dere ennå ikke?»

Den blinde mannen i Betsaida

²²Så kom de til Betsaida. Der førte de en blind mann til Jesus og ba ham røre ved mannen.

²³ Han tok den blinde i hånden og ledet ham utenfor landsbyen, spyttet på øynene hans, la hendene på ham og spurte: «Ser du noe?»

²⁴Han så opp og svarte: «Jeg ser mennesker. For jeg skimter noe som ligner trær gå omkring.»

²⁵Så la Jesus hendene over øynene hans igjen. Da klarnet synet. Han var helbredet og kunne se alt tydelig.

²⁶ Og Jesus sendte ham hjem. «Men gå ikke inn i landsbyen {{og si det ikke til noen der}}!» sa han.

Peters bekjennelse

(Matt 16,13–20; Luk 9,18–21)

²⁷Jesus og disiplene dro ut til landsbyene ved Cæsarea Filippi. På veien spurte han disiplene: «Hvem sier folk at jeg er?»

²⁸ De svarte: «Døperen Johannes; men noen sier Elia, og andre en av profetene.»

²⁹ «Og dere», spurte han, «hvem sier dere at jeg er?» Da svarte Peter: «Du er Messias.»

³⁰ Men han forbød dem strengt å snakke om ham til noen.

Jesus taler om sin død og oppstandelse

(Matt 16,21–23; Luk 9,22)

³¹ Jesus begynte å lære dem: «Menneskesønnen må lide mye og bli forkastet av de eldste, overprestene og de skriftlærde. Han skal bli slått i hjel, og tre dager etter skal han stå opp.»

³² Dette sa han i åpenhet. Da tok Peter ham til side og ga seg til å irettesette ham.

³³ Men Jesus snudde seg, så på disiplene og sa strengt til Peter: «Vik bak meg, Satan! Du har ikke tanke for det som Gud vil, bare for det som mennesker vil.»

Å følge etter Jesus

(Matt 16,24–28; Luk 9,23–27)

³⁴ Så kalte han til seg både folket og disiplene sine og sa til dem: «Om noen vil følge etter meg, må han fornekte seg selv og ta sitt kors opp og følge meg.

³⁵ For den som vil berge sitt liv, skal miste det. Men den som mister sitt liv for min skyld og for evangeliets skyld, skal berge det.

³⁶ Hva gagner det et menneske om det vinner hele verden, men taper sin sjel?

³⁷ Og hva kan et menneske gi som vederlag for sin sjel?

³⁸ For den som skammer seg over meg og mine ord i denne utro og syndige slekt, skal også Menneskesønnen skamme seg over når han kommer i sin Fars herlighet sammen med de hellige engler.»

Markus 9

¹ Og han la til: «Sannelig, jeg sier dere: Noen av dem som står her, skal ikke smake døden før de ser at Guds rike er kommet med kraft.»

Disiplene får se Jesu herlighet

(Matt 17,1–13; Luk 9,28–36)

² Seks dager senere tok Jesus med seg Peter, Jakob og Johannes og førte dem opp på et høyt fjell, hvor de var alene. Der ble han forvandlet for øynene på dem,

³ og klærne hans ble så skinnende hvite at ingen som bleker klær her på jorden, kan få dem så hvite.

⁴ Elia viste seg for dem sammen med Moses, og de snakket med Jesus.

⁵ Da tok Peter til orde og sa til Jesus: «Rabbi, det er godt at vi er her. La oss bygge tre hytter, en til deg, en til Moses og en til Elia.»

- ⁶Han visste ikke hva han skulle si, for de ble grepet av stor frykt.
- ⁷ Da kom det en sky og skygget over dem, og det lød en røst fra skyen: «Dette er min Sønn, den elskede. Hør ham!»
- ⁸Og med ett, da de så seg omkring, så de ingen annen enn Jesus; bare han var hos dem.
- ⁹ På veien ned fra fjellet påla han dem at de ikke skulle fortelle noen hva de hadde sett, før Menneskesønnen var stått opp fra de døde.
- ¹⁰De tok til seg dette ordet, og de diskuterte seg imellom hva det er å stå opp fra de døde.
- ¹¹ Og de spurte ham: «Hvorfor sier de skriftlærde at Elia først må komme?»
- ¹² Han svarte: «Elia kommer først og setter alt i rette stand. Men hvordan kan det da stå skrevet om Menneskesønnen at han skal lide mye og bli foraktet?»
- ¹³ Jo, jeg sier dere: Elia er allerede kommet, og de gjorde med ham som de ville, slik det står skrevet om ham.»

Jesus helbreder en gutt med en ond ånd

(Matt 17,14–21; Luk 9,37–43)

- ¹⁴Da de kom tilbake til de andre disiplene, så de en stor folkemengde samlet omkring dem, og noen skriftlærde som diskuterte med dem.
- ¹⁵Straks folk fikk øye på Jesus, ble de forferdet, og de løp mot ham for å hilse ham.
- ¹⁶Han spurte dem da: «Hva er det dere diskuterer med dem?»
- ¹⁷En i mengden svarte: «Mester, jeg er kommet til deg med sønnen min fordi han har en ånd som gjør ham stum.
- ¹⁸Når den griper fatt i ham, kaster den ham over ende, og han fråder og skjærer tenner og blir helt stiv. Jeg ba disiplene dine drive ånden ut, men de maktet det ikke.»
- ¹⁹Da sa han til dem: «Du vantro slekt! Hvor lenge skal jeg være hos dere? Hvor lenge skal jeg holde ut med dere? Kom hit med gutten!»

²⁰De kom med ham, og straks ånden fikk se Jesus, rev og slet den i gutten så han falt over ende og vred seg og frådet.

²¹Jesus spurte faren: «Hvor lenge har han hatt det slik?» «Fra han var liten gutt», svarte han.

²² «Mange ganger har ånden kastet ham både i ild og i vann for å ta livet av ham. Men om det er mulig for deg å gjøre noe, så ha medfølelse med oss og hjelp oss!»

²³ «Om det er mulig for meg?» svarte Jesus. «Alt er mulig for den som tror.»

²⁴Straks ropte guttens far: «Jeg tror, hjelp meg i min vantro!»

²⁵Da Jesus så folk stimle sammen, truet han den urene ånden og sa: «Du stumme og døve ånd, jeg befaler deg: Far ut av ham, og far aldri mer inn i ham!»

²⁶ Da skrek den høyt, slet voldsomt i gutten og fór ut. Gutten lå livløs, og alle sa at han var død.

²⁷Men Jesus tok ham i hånden og hjalp ham opp, og han reiste seg.

²⁸Da Jesus var kommet i hus og disiplene var alene med ham, spurte de: «Hvorfor var det ikke mulig for oss å drive den ut?»

²⁹ Han svarte: «Dette slaget er det bare mulig å drive ut ved bønn {{og faste}}.»

Jesus taler på ny om sin død og oppstandelse

(Matt 17,22–23; Luk 9,44–45)

³⁰De brøt opp derfra og la veien gjennom Galilea. Han ville ikke at noen skulle få vite det,

³¹ for han var opptatt med å undervise disiplene sine. Og han sa til dem: «Menneskesønnen blir overgitt i menneskers hender, og de skal slå ham i hjel, og tre dager etter sin død skal han stå opp.»

³²Men de skjønnte ikke hva han sa, og de våget ikke å spørre ham.

Hvem er den største?

(Matt 18,1–5; Luk 9,46–48)

33 De kom til Kapernaum, og da de var i hus, spurte han dem: «Hva var det dere snakket om underveis?»

34 Men de tidde, for på veien hadde de snakket med hverandre om hvem som var den største.

35 Da satte han seg ned, kalte de tolv til seg og sa til dem: «Om noen vil være den første, må han være den siste av alle og tjener for alle.»

36 Så tok han et lite barn og stilte det midt iblant dem. Han la armen om barnet og sa til dem:

37 «Den som tar imot et slikt lite barn i mitt navn, tar imot meg. Og den som tar imot meg, tar ikke imot meg, men ham som har sendt meg.»

For eller mot

(Matt 10,42; 18,6–7; Luk 9,49–50; 17,1–2)

38 Johannes sa til ham: «Mester, vi så en som drev ut onde ånder i ditt navn, og vi forsøkte å hindre ham, siden han ikke var i følge med oss.»

39 Men Jesus svarte: «Dere skal ikke hindre ham! For ingen som gjør en mektig gjerning i mitt navn, kan straks etter si noe vondt om meg.

40 Den som ikke er mot oss, er med oss.

41 Den som gir dere et beger vann å drikke fordi dere hører Kristus til – sannelig, jeg sier dere: Han skal slett ikke miste sin lønn.

42 Men den som lokker til fall en av disse små som tror på meg, for ham var det bedre om han var kastet i havet med en kvernstein om halsen.

Stå fast i fristelse

(Matt 18,8–10)

43 Om hånden din lokker deg til fall, så hugg den av! Det er bedre for deg å gå lemlestet inn til livet enn å ha begge hender og komme til helvete, til ilden som aldri slukner,

44 {{der marken som eter dem, ikke dør og ilden ikke slukner.}}

45 Og om foten din lokker deg til fall, så hugg den av! Det er bedre for deg å gå halt inn til livet enn å ha begge føtter og bli kastet i helvete,

⁴⁶ {{der merken som eter dem, ikke dør og ilden ikke slukner.}}

⁴⁷ Og om øyet ditt lokker deg til fall, så riv det ut! Det er bedre for deg å gå enøyd inn i Guds rike enn å ha begge øyne og bli kastet i helvete,

⁴⁸ der merken som eter dem, ikke dør og ilden ikke slukner.

⁴⁹ For hvert menneske skal saltes med ild, {{og ethvert offer skal saltes med salt.}}

⁵⁰ Salt er en god ting. Men hvis saltet mister sin kraft, hvordan skal dere da gjøre det salt igjen? Ha salt i dere selv og hold fred med hverandre!»

Markus 10

Ekteskap og skilsmisse

(Matt 19,1–9)

¹ Han brøt opp derfra og kom til Judea og til landet bortenfor Jordan. Folk samlet seg hos ham igjen, og han underviste dem som han pleide.

² Noen fariseere kom og spurte ham: «Har en mann lov til å skille seg fra sin kone?» De ville sette ham på prøve.

³ «Hva har Moses påbudt dere?» sa han.

⁴ De svarte: «Moses har tillatt mannen å skrive skilsmissebrev og sende henne fra seg.»

⁵ Da sa han til dem: «Fordi dere har så harde hjerter, har Moses gitt dere dette budet.

⁶ Men fra begynnelsen av, ved skapelsen, skapte Gud dem som mann og kvinne.

⁷ Derfor skal mannen forlate sin far og mor og holde fast ved sin kvinne,

⁸ og de to skal være én kropp. Så er de ikke lenger to; de er én kropp.

⁹ Og det som Gud har sammenføyd, skal mennesker ikke skille.»

¹⁰ Da de var kommet i hus igjen, spurte disiplene ham om dette.

¹¹ Han sa til dem: «Den som skiller seg fra sin kone og gifter seg med en annen, begår ekteskapsbrudd mot den første.

¹²Og om en kvinne skiller seg fra mannen sin og gifter seg med en annen, bryter hun ekteskapet.»

Jesus og barna

(Matt 19,13–15; Luk 18,15–17)

¹³De bar små barn til ham for at han skulle røre ved dem, men disiplene viste dem bort.

¹⁴Da Jesus så det, ble han sint og sa til dem: «La de små barna komme til meg, og hindre dem ikke! For Guds rike tilhører slike som dem.

¹⁵ Sannelig, jeg sier dere: Den som ikke tar imot Guds rike slik som et lite barn, skal ikke komme inn i det.»

¹⁶Og han tok dem inn til seg, la hendene på dem og velsignet dem.

Jesus og den rike mannen

(Matt 19,16–30; Luk 18,18–30)

¹⁷Da Jesus skulle dra videre, kom en mann løpende, falt på kne for ham og spurte: «Gode mester, hva skal jeg gjøre for å arve evig liv?»

¹⁸Men Jesus sa til ham: «Hvorfor kaller du meg god? Ingen er god uten én – det er Gud!

¹⁹ Du kjenner budene: Du skal ikke slå i hjel, du skal ikke bryte ekteskapet, du skal ikke stjele, du skal ikke vitne falskt, du skal ikke bedra noen, hedre din far og din mor.»

²⁰Han svarte: «Mester, alt dette har jeg holdt fra jeg var ung.»

²¹ Jesus så på ham og fikk ham kjær og sa: «Én ting mangler du: Gå bort og selg alt du eier, og gi det til de fattige. Da skal du få en skatt i himmelen. Kom så og følg meg!»

²²Men han ble nedslått over dette svaret og gikk bedrøvet bort, for han eide mye.

²³ Og Jesus så seg omkring og sa til disiplene: «Hvor vanskelig det blir for dem som eier mye, å komme inn i Guds rike!»

²⁴ Disiplene ble forferdet over ordene hans. Men Jesus tok igjen til orde og sa: «Barn, hvor vanskelig det er {{for dem som stoler på rikdom,}} å komme inn i Guds rike.

²⁵Det er lettere for en kamel å gå gjennom et nåløye enn for en rik å komme inn i Guds rike.»

²⁶Da ble de enda mer forskrekket og sa til hverandre: «Hvem kan da bli frelst?»

²⁷ Jesus så på dem og sa: «For mennesker er det umulig, men ikke for Gud. Alt er mulig for Gud.»

²⁸Da tok Peter til orde og sa: «Hva med oss? Vi har forlatt alt og fulgt deg.»

²⁹Jesus svarte: «Sannelig, jeg sier dere: Enhver som har forlatt hus eller brødre eller søstre eller mor eller far eller barn eller åkrer for min skyld og for evangeliets skyld,

³⁰skal få hundre ganger så mye igjen. I den tiden som nå er, skal han få hus, brødre, søstre, mødre, barn og åkrer – men også forfølgelser – og i den kommende verden evig liv.

³¹Men mange av de første skal bli de siste, og de siste skal bli de første.»

Jesus taler for tredje gang om sin død og oppstandelse

(Matt 20,17–19; Luk 18,31–34)

³²De var nå på vei opp til Jerusalem, og Jesus gikk foran dem. Disiplene var oppskaket, og de som fulgte med, var redde. Da tok han på ny de tolv til side og begynte å tale om det som skulle hende ham:

³³ «Se, vi går opp til Jerusalem, og Menneskesønnen skal overgis til overprestene og de skriftlærde. De skal dømme ham til døden og overgi ham til hedningene,

³⁴ og de skal håne ham og spytte på ham, piske ham og slå ham i hjel. Og tre dager etter skal han stå opp.»

Ikke herske, men tjene

(Matt 20,20–28)

³⁵Jakob og Johannes, Sebedeus-sønnene, kom til ham og sa: «Mester, det er noe vi vil be deg gjøre for oss.»

³⁶«Hva vil dere jeg skal gjøre for dere?» spurte han.

³⁷De svarte: «La oss få sitte ved siden av deg i din herlighet, den ene på din høyre side og den andre på din venstre.»

³⁸ Men Jesus sa til dem: «Dere vet ikke hva dere ber om. Kan dere drikke det begeret jeg drikker, eller bli døpt med den dåpen jeg døpes med?»

³⁹ «Det kan vi», svarte de. Jesus sa til dem: «Det begeret jeg drikker, skal dere drikke, og den dåpen jeg døpes med, skal dere bli døpt med.

⁴⁰Men hvem som skal sitte ved min høyre eller venstre side, er det ikke min sak å avgjøre. Der skal de sitte som det er gjort i stand til.»

⁴¹Da de ti andre hørte dette, ble de sinte på Jakob og Johannes.

⁴²Men Jesus kalte dem til seg og sa: «Dere vet at de som blir regnet som fyrster over folkene, undertrykker dem, og stormennene deres styrer med hard hånd.

⁴³ Men slik er det ikke blant dere. Den som vil bli stor blant dere, skal være tjeneren deres,

⁴⁴og den som vil være først blant dere, skal være alles slave.

⁴⁵ For heller ikke Menneskesønnen er kommet for å la seg tjene, men for selv å tjene og gi sitt liv som løsepenge for mange.»

Den blinde Bartimeus

(Matt 20,29–34; Luk 18,35–43)

⁴⁶De kom til Jeriko, og da Jesus dro ut av byen sammen med disiplene og en stor folkemengde, satt en blind mann ved veien og tigget. Han het Bartimeus, sønn av Timeus.

⁴⁷ Da han hørte at det var Jesus fra Nasaret som kom, satte han i å rope: «Jesus, du Davids sønn, ha barmhjertighet med meg!»

⁴⁸Mange snakket strengt til ham og ba ham tie, men han ropte bare enda høyere: «Du Davids sønn, ha barmhjertighet med meg!»

⁴⁹Da stanset Jesus og sa: «Be ham komme hit!» De ropte på den blinde og sa til ham: «Vær ved godt mot! Reis deg! Han kaller på deg.»

⁵⁰Mannen kastet kappen av seg, sprang opp og kom til Jesus.

⁵¹ «Hva vil du jeg skal gjøre for deg?» spurte Jesus. Den blinde svarte: «Rabbuni, la meg få synet igjen!»

⁵² Da sa Jesus til ham: «Gå du! Din tro har frelst deg.» Straks kunne han se, og han fulgte Jesus på veien.

Markus 11

Jesus kommer til Jerusalem

(Kap. 11–12)

Jesus rir inn i Jerusalem

(Matt 21,1–11; Luk 19,28–38; Joh 12,12–16)

¹Da de nærmet seg Jerusalem og kom til Betfage og Betania ved Oljeberget, sendte Jesus to av disiplene av sted

²og sa til dem: «Gå inn i landsbyen som ligger foran dere! Straks dere kommer inn i den, skal dere finne en esefole som står bundet, og som det ennå ikke har sittet noe menneske på. Løs den og før den hit!

³Og om noen spør: 'Hvorfor gjør dere dette?' skal dere svare: 'Herren har bruk for den, og han sender den straks tilbake igjen.'»

⁴De gikk av sted og fant folen bundet ved en dør ut mot gaten, og de løste den.

⁵Noen av dem som sto der, sa da til dem: «Hva er det dere gjør? Løser dere folen?»

⁶De svarte som Jesus hadde sagt, og da fikk de gå.

⁷Så førte de folen til Jesus og la kappene sine på den, og han satte seg opp.

⁸Mange bredte ut kappene sine på veien, andre dekket den med grønne kvister som de hadde skåret på markene omkring.

⁹Både de som gikk foran, og de som fulgte etter, ropte: «Hosianna! Velsignet er han som kommer i Herrens navn!

10 Velsignet er vår far Davids rike som kommer! Hosianna i det høyeste!»

11 Han dro inn i Jerusalem og gikk opp på tempelplassen. Etter å ha sett seg omkring overalt, gikk han ut til Betania igjen sammen med de tolv, for det var alt blitt sent på dagen.

Fikentreet uten frukt

(Matt 21,18–22)

12 Neste dag, da de gikk fra Betania, ble Jesus sulten.

13 Langt borte så han et fikentre med løv, og han gikk for å se om han kanskje kunne finne noe på det. Men da han kom bort til det, fant han ikke annet enn blad, for det var ikke tiden for fikener.

14 Da sa han til treet: «Aldri mer skal noen spise frukt av deg!» Og disiplene hans hørte det.

Tempelet skal være et bønnens hus

(Matt 21,12–17; Luk 19,45–48; Joh 2,13–16)

15 Da de kom inn i Jerusalem, gikk Jesus opp på tempelplassen og ga seg til å jage ut dem som solgte og kjøpte der. Han veltet pengevekslernes bord og duehandlernes benker,

16 og han ga ingen lov til å bære noe med seg over tempelplassen.

17 Og han lærte dem: «Står det ikke skrevet: Mitt hus skal kalles et bønnens hus for alle folk? Men dere har gjort det til en røverhule.»

18 Overprestene og de skriftlærde fikk høre dette, og de prøvde å finne ut hvordan de kunne få tatt livet av ham. For de var redd ham fordi folket var overveldet av hans lære.

19 Om kvelden dro Jesus og disiplene ut av byen.

Tro og bønn

(Matt 21,18–22)

20 Da de tidlig om morgenen gikk forbi fikentreet, så de at det var visnet fra roten av.

21Peter husket Jesu ord og sa: «Rabbi! Se, fikentreet som du forbannet, er visnet.»

22Og Jesus svarte dem: «Ha tro til Gud!

23 Sannelig, jeg sier dere: Om noen sier til dette fjellet: ‘Løft deg og kast deg i havet!’ og han ikke tviler i sitt hjerte, men tror at det han sier, vil skje, da skal det også gå slik.

24 Derfor sier jeg dere: Alt dere ber om i bønnene deres – tro at dere har fått det, og dere skal få det.

25 Men når dere står og ber og har noe å anklage en annen for, så tilgi ham, for at deres Far i himmelen kan tilgi dere misgjerningene deres.

26 {{Men om dere ikke tilgir, skal heller ikke deres Far i himmelen tilgi deres misgjerninger.}}»

Jesu fullmakt

(Matt 21,23–27; Luk 20,1–8)

27Igjen kom de inn i Jerusalem. Mens han gikk omkring på tempelplassen, kom overprestene, de skriftlærde og de eldste til ham

28 og sa: «Med hvilken fullmakt gjør du dette? Eller hvem har gitt deg fullmakt til å gjøre det?»

29Men Jesus sa til dem: «Jeg vil spørre dere om en ting. Svar meg på det, så skal jeg si dere hvilken fullmakt jeg har til å gjøre dette.

30Johannes-dåpen, var den fra himmelen eller fra mennesker? Svar meg på det!»

31De drøftet det med hverandre og sa: «Om vi svarer: ‘Fra himmelen’, vil han si: ‘Hvorfor trodde dere ham da ikke?’

32 Eller skal vi svare: ‘Fra mennesker?’» Men de fryktet folkemengden, for alle mente at Johannes virkelig var en profet.

33Så svarte de: «Vi vet ikke.» Da sa Jesus til dem: «Så sier heller ikke jeg til dere med hvilken fullmakt jeg gjør dette.»

Markus 12

Vinbøndene og arvingen

(Matt 21,33–46; Luk 20,9–19)

¹ Så begynte han å tale til dem i lignelser: «En mann plantet en vinmark og satte opp et gjerde rundt den, hogg ut en vinpresse og bygde et vakttårn. Så forpaktet han den bort til noen vinbønder og reiste utenlands.

² Da tiden kom, sendte han en tjener til bøndene for å få sin del av avlingen.

³ Men de grep ham, skamslo ham og sendte ham tomhendt bort.

⁴ Siden sendte han en annen tjener til dem. Ham slo de i hodet og hånte.

⁵ Da sendte han enda en; ham slo de i hjel. Og slik med mange andre: Noen skamslo de, og noen drepte de.

⁶ Nå hadde han en eneste igjen, sin egen kjære sønn. Til sist sendte han sønnen til dem, for han tenkte: ‘Sønnen min vil de vel ha respekt for.’

⁷ Men vinbøndene sa til hverandre: ‘Der har vi arvingen. Kom, la oss slå ham i hjel, så blir arven vår.’

⁸ Dermed grep de ham, slo ham i hjel og kastet ham ut av vingården.

⁹ Hva skal nå vingårdens herre gjøre? Han skal komme og gjøre ende på vinbøndene og overlate vingården til andre.

¹⁰ Har dere ikke lest dette ordet i Skriften: Steinen som bygningsmennene vraket, er blitt hjørnestein.

¹¹ Dette er Herrens eget verk, underfullt er det i våre øyne.»

¹² Da ville de gjerne ha grepet ham, for de skjønte at det var dem han siktet til med denne lignelsen. Men de var redde for folket, så de forlot ham og gikk sin vei.

Er det tillatt å betale skatt til keiseren?

(Matt 22,15–22; Luk 20,20–26)

¹³ Siden sendte de noen av fariseerne og herodianerne til ham for at de skulle fange ham i ord.

¹⁴De kom og sa: «Mester, vi vet at du alltid holder deg til sannheten og ikke bryr deg om hva andre synes. For du ser ikke på person eller rang, men lærer sant om hva som er Guds vei: Er det tillatt å betale skatt til keiseren eller ikke? Skal vi betale eller la det være?»

¹⁵ Men Jesus gjennomskuet hykleriet deres og sa til dem: «Hvorfor setter dere meg på prøve? Kom hit med en denar og la meg få se den!»

¹⁶De ga ham en, og han spurte: «Hvem har bildet og navnet sitt her?» «Keiseren», svarte de.

¹⁷ Da sa Jesus til dem: «Gi keiseren det som tilhører keiseren, og Gud det som tilhører Gud!» Og de undret seg over ham.

De dødes oppstandelse

(Matt 22,23–33; Luk 20,27–38)

¹⁸ Det kom noen saddukeere til ham, de som hevder at det ikke er noen oppstandelse. De la fram for ham et spørsmål:

¹⁹ «Mester!» sa de, «Moses har gitt oss denne forskriften: Om en mann har en bror som dør og etterlater seg kone, men ingen barn, da skal han gifte seg med enken for å holde brorens ætt oppe.

²⁰Nå var det sju brødre. Den eldste tok seg en kone, men døde uten å etterlate seg barn.

²¹Den nest eldste giftet seg da med henne, men også han døde barnløs, og på samme vis gikk det med den tredje.

²²Ingen av de sju etterlot seg barn. Sist av dem alle døde kvinnen.

²³Men i oppstandelsen, når de står opp, hvem av dem skal da ha henne som kone? Alle sju har jo vært gift med henne.»

²⁴Jesus svarte dem: «Dere farer vill! Og skjer ikke det fordi dere verken kjenner skriftene eller Guds makt?

²⁵For når de døde står opp, så verken gifter de seg eller blir giftet bort; nei, de er som engler i himmelen.

²⁶ Men at de døde står opp – har dere ikke lest om det i Moseboken, i fortellingen om tornebusken? Gud talte til Moses og sa: ‘Jeg er Abrahams Gud og Isaks Gud og Jakobs Gud.’

²⁷ Han er ikke en Gud for døde, men for levende. Dere er helt på villspor.»

Det første budet

(Matt 22,34–40; Luk 10,25–28)

²⁸ En av de skriftlærde, som hadde hørt på dette ordskiftet og lagt merke til hvor godt Jesus svarte, gikk bort til ham og spurte: «Hvilket bud er det første av alle?»

²⁹ Jesus svarte: «Det første budet er dette: ‘Hør, Israel! Herren vår Gud, Herren er én.

³⁰ Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av hele ditt sinn og av all din kraft.’

³¹ Det andre er dette: ‘Du skal elske din neste som deg selv.’ Ikke noe annet bud er større enn disse.»

³² Den skriftlærde sa til ham: «Du svarer godt, mester! Det er sant som du sier: Herren er én, og det er ikke noen annen enn han.

³³ Å elske ham av hele sitt hjerte og av all sin forstand og av all sin kraft og å elske sin neste som seg selv, det er mer verdt enn alle brennoffer og andre offer.”

³⁴ Da Jesus hørte hvor klokt han svarte, sa han til den skriftlærde: «Du er ikke langt borte fra Guds rike.» Og ingen våget å spørre ham mer.

Hvem Messias er

(Matt 22,41–46; Luk 20,41–44)

³⁵ Mens Jesus underviste på tempelplassen, tok han til orde og sa: «Hvordan kan de skriftlærde si at Messias er Davids sønn?

³⁶ David selv har jo sagt ved Den hellige ånd: ‘Herren sa til min herre: Sett deg ved min høyre hånd til jeg får lagt dine fiender under dine føtter.’

³⁷ David selv kaller ham herre, hvordan kan han da være Davids sønn?»

Advarsel mot de skriftlærde

(Luk 20,45–47)

Den store folkemengden lyttet gjerne til ham,

³⁸ og i sin undervisning sa han: «Pass dere for de skriftlærde! De vil gjerne gå omkring i lange kapper, motta ærbødige hilsener på torget,

³⁹ sitte fremst i synagogene og ha hedersplassene i selskaper.

⁴⁰ De eter enker ut av huset og holder lange bønner for syns skyld. Men de skal få desto hardere dom.»

Den fattige enkens gave

(Luk 21,1–4)

⁴¹ Jesus satte seg rett overfor tempelkisten, og han så på hvordan folk la penger i den. Mange rike ga mye.

⁴² Men det kom også en fattig enke og la i to småmynter, verdt noen få øre.

⁴³ Da kalte han disiplene til seg og sa: «Sannelig, jeg sier dere: Denne fattige enken har gitt mer enn noen av de andre som la penger i tempelkisten.

⁴⁴ For de ga alle av sin overflod, men hun ga av sin fattigdom alt hun eide, alt hun hadde å leve av.»

Markus 13

Jesus taler om de tider som skal komme

(Kap. 13)

Tempelet skal ødelegges

(Matt 24,1–2; Luk 21,5–6)

¹ Da Jesus var på vei ut fra tempelet, sa en av disiplene til ham: «Se, Mester! For noen steiner og for noen byggverk!»

² Han svarte: «Ja, ser du disse storslåtte bygningene? Her skal det ikke bli stein tilbake på stein, alt skal rives ned.»

Trengselstiden begynner

(Matt 24,3–14; Luk 21,7–19)

³ Da han satt på Oljeberget rett overfor tempelet og Peter, Jakob, Johannes og Andreas var alene med ham, spurte de ham:

⁴«Si oss: Når skal dette skje, og hva er tegnet på at alt dette skal fullbyrdes?»

⁵Jesus begynte da med å si: «Pass på at ikke noen fører dere vill!

⁶Mange skal komme i mitt navn og si: 'Det er jeg!' Og de skal villedde mange.

⁷Når dere hører om kriger og det går rykter om krig, så la dere ikke skremme! Dette må skje, men ennå er ikke enden kommet.

⁸Folk skal reise seg mot folk og rike mot rike. Det skal være jordskjelv mange steder, og det skal være hungersnød. Dette er begynnelsen på fødselsriene.

⁹ Vær på vakt! De skal utlevere dere til domstolene, de skal piske dere i synagogene, og for min skyld skal dere stilles fram for landshøvdinger og konger og stå som vitner for dem.

¹⁰ Og evangeliet må først forkynnes for alle folkeslag.

¹¹ Men når de arresterer dere og fører dere for retten, så vær ikke på forhånd bekymret for hva dere skal si, men si det som blir gitt dere i samme stund! For det er ikke dere som taler, men Den hellige ånd.

¹²Bror skal sende bror i døden, og en far sitt barn, og barn skal reise seg mot foreldre og volde deres død.

¹³ Og dere skal hates av alle for mitt navns skyld. Men den som holder ut til enden, skal bli frelst.

Den store trengsel

(Matt 24,15–28; Luk 21,20–24)

¹⁴ Når dere ser det motbydelige som ødelegger, stå der det ikke skulle stå – forstå det, den som leser! – da må de som er i Judea, flykte opp i fjellene.

¹⁵Den som er på taket, må ikke gå ned og inn i huset for å ta med seg noe,

¹⁶og den som er ute på markene, må ikke vende hjem for å hente kappen sin.

¹⁷Ve dem som venter barn og dem som gir bryst i de dager!

¹⁸Og be om at det ikke må skje om vinteren!

¹⁹For i de dager skal det komme en trengselstid som det aldri før har vært, fra Gud i begynnelsen skapte verden og til nå, og som det aldri mer skal bli.

²⁰Om ikke Herren forkortet de dagene, ville ikke noe menneske bli frelst. Men for deres skyld som han har utvalgt, har han forkortet de dagene.

²¹ Om noen da sier til dere: ‘Se, her er Messias’ eller: ‘Se, der er han’, så tro det ikke!

²² For falske messiaser og falske profeter skal stå fram og gjøre tegn og under for om mulig å føre de utvalgte vill.

²³ Vær på vakt! Jeg har sagt dere alt på forhånd.

Når Menneskesønnen kommer

(Matt 24,29–31; Luk 21,25–28)

²⁴ Men i de dager, etter denne trengselstiden, skal solen bli formørket og månen miste sitt lys.

²⁵Stjernene skal falle fra himmelen, og himmelrommets krefter skal rokkes.

²⁶ Da skal de se Menneskesønnen komme i skyene med stor makt og herlighet.

²⁷ Han skal sende ut englene og samle sine utvalgte fra de fire verdenshjørner, fra jordens ytterste grense til himmelens ytterste grense.

Lær av fikentreet

(Matt 24,32–36; Luk 21,29–33)

²⁸ Lær en lignelse av fikentreet: Når det får sevje i greinene og skyter blad, da vet dere at sommeren er nær.

²⁹Slik skal også dere vite, når dere ser dette skje, at han er nær og står for døren.

³⁰ Sannelig, jeg sier dere: Denne slekten skal ikke forgå før alt dette skjer.

³¹Himmel og jord skal forgå, men mine ord skal aldri forgå.

³² Men den dagen eller timen kjenner ingen, ikke englene i himmelen og heller ikke Sønnen, bare Faderen.

Våkne tjenere

(Matt 25,13–15; Luk 19,12–13)

³³Vær på vakt, hold dere våkne! For dere vet ikke når tiden er inne.

³⁴Det er som med en mann som skulle utenlands: Da han forlot huset, overlot han ansvaret til tjenerne og ga oppgaver til hver og en, og til dørwokteren ga han påbud om å våke.

³⁵ Så våk da! For dere vet ikke når husherren kommer, enten det blir om kvelden, midt på natten, ved hanegal eller om morgenen.

³⁶Når han plutselig er der, må han ikke finne dere sovende.

³⁷Det jeg sier til dere, sier jeg til alle: Våk!»

Markus 14

Jesu lidelse og død

(Kap. 14–15)

Sammensvergelse mot Jesus

(Matt 26,1–5; Luk 22,1–2)

¹ Det var nå bare to dager igjen til påske og de usyrede brøds høytid. Overprestene og de skriftlærde prøvde å finne ut hvordan de kunne gripe ham med list og få ham drept.

²«Men ikke under høytiden», sa de, «ellers blir det uro i folket.»

Jesus blir salvet i Betania

(Matt 26,6–13; Joh 12,1–8)

³ Jesus var i Betania hos Simon den spedalske. Mens de lå til bords, kom det inn en kvinne med en alabastkrukke med ekte og kostbar nardussalve. Hun brøt krukken og helte salven ut over hodet hans.

⁴Noen som var der, sa forarget til hverandre: «Hva skal denne sløsing med salve være godt for?

⁵ Salven kunne vært solgt for mer enn tre hundre denarer og pengene gitt til de fattige.» Og de snakket strengt til henne.

⁶Men Jesus sa: «La henne være! Hvorfor plager dere henne? Hun har gjort en god gjerning mot meg.

⁷ De fattige har dere alltid hos dere, og dem kan dere gjøre godt imot så ofte dere vil, men meg har dere ikke alltid.

⁸ Hun gjorde det hun kunne. Hun har på forhånd salvet kroppen min til gravferden.

⁹Sannelig, jeg sier dere: Overalt i verden hvor evangeliet blir forkynt, skal også det hun gjorde, fortelles til minne om henne.»

Judas tilbyr seg å forråde Jesus

(Matt 26,14–16; Luk 22,3–6)

¹⁰Men Judas Iskariot, en av de tolv, gikk til overprestene og tilbød seg å utlevere Jesus.

¹¹De ble glade da de hørte det, og lovet å gi ham penger. Fra da av søkte han en anledning til å forråde ham.

Det siste måltidet

(Matt 26,17–25; Luk 22,7–14.21–23)

¹² På den første dagen i de usyrede brøds høytid, da påskelammet ble slaktet, spurte disiplene ham: «Hvor vil du vi skal gå og gjøre i stand så du kan holde påskemåltid?»

¹³ Da sendte han to av disiplene sine av sted og sa til dem: «Gå inn i byen! Der vil en mann som bærer en vannkrukke, møte dere. Følg etter ham,

¹⁴og der han går inn, skal dere si til eieren av huset: ‘Mesteren spør: Hvor er rommet der jeg kan holde påskemåltid med disiplene mine?’

¹⁵ Da skal han vise dere et stort rom ovenpå, gjort ferdig med tepper og puter. Der skal dere stille i stand for oss.»

¹⁶Disiplene gikk da av sted og kom inn i byen. De fant det slik som han hadde sagt, og de gjorde i stand påskemåltidet.

¹⁷Da det ble kveld, kom Jesus dit med de tolv.

18 Mens de var til bords og spiste, sa han: «Sannelig, jeg sier dere: En av dere skal forråde meg – en som spiser sammen med meg.»

19 Da ble de bedrøvet, og den ene etter den andre sa til ham: «Det er vel ikke meg?»

20 Han svarte: «Det er en av de tolv, en som dypper i fatet sammen med meg.

21 For Menneskesønnen går bort, som det står skrevet om ham. Men ve det mennesket som forråder Menneskesønnen! Det hadde vært bedre for det mennesket om det aldri var født.»

Nattverden

(Matt 26,26–29; Luk 22,15–20)

22 Mens de holdt måltid, tok han et brød, takket og brøt det, ga dem og sa: «Ta imot, dette er min kropp.»

23 Og han tok et beger, takket, ga dem, og de drakk alle av det.

24 Og han sa til dem: «Dette er mitt blod, paktens blod, som blir utøst for mange.

25 Sannelig, jeg sier dere: Aldri mer skal jeg drikke av vintreets frukt før den dagen jeg drikker den ny i Guds rike.»

Jesus forutsier Peters fornektelse

(Matt 26,30–35; Luk 22,31–34)

26 Da de hadde sunget lovsangen, gikk de ut mot Oljeberget.

27 Jesus sa til dem: «Dere kommer alle til å falle fra og vende dere bort fra meg, for det står skrevet: Jeg skal slå gjeteren, og sauene skal bli spredt.

28 Men etter at jeg er stått opp, skal jeg gå i forveien for dere til Galilea.»

29 Da sa Peter: «Om så alle vender seg bort fra deg – jeg gjør det ikke!»

30 Jesus svarte: «Sannelig, jeg sier deg: Nå i natt, før hanen galder to ganger, skal du fornekte meg tre ganger.»

31 Men Peter forsikret: «Om jeg så må dø med deg, vil jeg ikke fornekte deg!»
Det samme sa de alle.

I Getsemane

(Matt 26,36–46; Luk 22,39–46)

32 Da de kom til et sted som heter Getsemane, sa han til disiplene: «Sett dere her mens jeg ber!»

33 Så tok han med seg Peter, Jakob og Johannes. Han ble grepet av angst og gru,

34 og han sa til dem: «Min sjel er tynget til døden av sorg. Bli her og våk!»

35 Han gikk fram et lite stykke, kastet seg til jorden og ba om at timen måtte gå ham forbi, om det var mulig.

36 Han sa: «Abba, Far! Alt er mulig for deg. Ta dette begeret fra meg! Men ikke som jeg vil, bare som du vil.»

37 Da han kom tilbake og fant dem sovende, sa han til Peter: «Simon, sover du? Klarte du ikke å våke en eneste time?

38 Våk og be om at dere ikke må komme i fristelse! Ånden er villig, men kroppen er svak.»

39 Igjen gikk han bort og ba med samme ord.

40 Da han kom tilbake, fant han dem igjen sovende, for øynene deres var tunge av søvn. Og de visste ikke hva de skulle svare ham.

41 Han kom til dem for tredje gang og sa: «Dere sover og hviler fremdeles? Nå er det avgjort. Timen er kommet. Menneskesønnen skal overgis i synderes hender.

42 Stå opp, la oss gå! Han som forråder meg, er nær.»

Jesus blir tatt til fange

(Matt 26,47–56; Luk 22,47–53; Joh 18,2–11)

43 I det samme, mens han ennå talte, kom Judas, en av de tolv, og med ham en flokk som var væpnet med sverd og stokker. De kom fra overprestene, de skriftlærde og de eldste.

44 Forræderen hadde avtalt et tegn med dem: «Den jeg kysser, han er det. Grip ham og før ham bort med sikker vakt.»

⁴⁵Og da han kom, gikk han straks bort til Jesus og sa: «Rabbi!» og kysset ham.

⁴⁶Så la de hånd på ham og tok ham til fange.

⁴⁷En av dem som sto der, dro da sverdet og hogg etter øversteprestens tjener og kuttet av ham øret.

⁴⁸Men Jesus sa til dem: «Dere har rykket ut med sverd og stokker for å gripe meg, som om jeg var en ransmann.

⁴⁹ Dag etter dag var jeg hos dere og underviste på tempelplassen, men da grep dere meg ikke! Men slik skulle skriftene oppfylles.»

⁵⁰Da forlot alle ham og flyktet.

⁵¹En ung mann var i følge med Jesus; han hadde bare et linklede om seg. De grep ham,

⁵²men han slapp linkledet og flyktet naken bort.

Jesus for Det høye råd

(Matt 26,57–68; Luk 22,54–55.63–71; Joh 18,13–14.19–24)

⁵³De førte Jesus til øverstepresten, og alle overprestene, de eldste og de skriftlærde kom sammen.

⁵⁴Men Peter hadde fulgt etter ham på avstand, helt inn på gårdsplassen hos øverstepresten. Der satt han sammen med vaktene og varmet seg ved bålet.

⁵⁵ Overprestene og hele Rådet prøvde å skaffe vitneutsagn mot Jesus for å få ham dømt til døden, men de fant ikke noe.

⁵⁶ Mange vitnet falskt mot ham, men vitneutsagnene deres stemte ikke overens.

⁵⁷Da sto noen fram og kom med dette falske vitneutsagnet mot ham:

⁵⁸ «Vi har hørt ham si: ‘Jeg skal rive ned dette tempelet som er gjort med hender, og på tre dager bygge et annet som ikke er gjort med hender.’»

⁵⁹Men heller ikke her var det samsvar mellom vitneforklaringene.

⁶⁰Da reiste øverstepresten seg, steg fram og spurte Jesus: «Har du ikke noe å si til det de anklager deg for?»

61 Men han tidde og svarte ikke et ord. Igjen spurte øverstepresten: «Er du Messias, Sønn av Den velsignede?»

62 Jesus svarte: «Jeg er det. Og dere skal se Menneskesønnen sitte ved Kraftens høyre hånd og komme med himmelens skyer.»

63 Da flerret øverstepresten kappen sin og sa: «Hva skal vi nå med vitner?

64 Dere har hørt gudsbespottelsen. Hva mener dere?» Alle fant ham skyldig til å dø.

65 Da ga noen seg til å spytte på ham, og de bandt for øynene hans, slo ham med knyttnevene og sa: «Nå kan du være profet!» Og vaktene gikk løs på ham med piskeslag.

Peter fornekter Jesus

(Matt 26,69–75; Luk 22,56–62; Joh 18,15–18.25–27)

66 Imens var Peter nede på gårdsplassen. En av tjenestejentene hos øverstepresten kom forbi,

67 og da hun fikk øye på Peter der han satt og varmet seg, så hun nøye på ham og sa: «Du var også med denne Jesus fra Nasaret.»

68 Men han nektet og sa: «Jeg fatter og begriper ikke hva du snakker om.» Så gikk han ut i portrommet, {{og hanen gol.}}

69 Men jenta fikk øye på ham og begynte igjen å si til dem som sto omkring: «Han er en av dem.»

70 Men han nektet på ny. Kort etter sa også de som sto der, til Peter: «Visst er du en av dem. Du er jo også galileer.»

71 Men han ga seg til å banne og sverge: «Jeg kjenner ikke denne mannen dere snakker om.»

72 I det samme gol hanen for annen gang. Da husket Peter det Jesus hadde sagt til ham: «Før hanen galler to ganger, skal du fornekte meg tre ganger.» Og han brast i gråt.

Markus 15

Jesus for Pilatus

(Matt 27,1–2.11–26; Luk 23,1–5.13–25; Joh 18,33–40; 19,6–16)

- 1 Straks det ble morgen, og overprestene med de eldste og de skriftlærde, altså hele Rådet, hadde holdt møte, bandt de Jesus, førte ham bort og overga ham til Pilatus.
- 2 Pilatus spurte ham: «Er du jødenes konge?» Jesus svarte: «Du sier det.»
- 3 Overprestene kom nå med mange anklager mot ham.
- 4 Og Pilatus spurte ham igjen: «Svarer du ingenting? Du hører alt det de anklager deg for.»
- 5 Men Jesus svarte ikke et ord, og Pilatus undret seg.
- 6 Hver høytid pleide Pilatus å gi en fange fri, den folket ba om.
- 7 En som gikk under navnet Barabbas, satt fengslet sammen med de opprørerne som hadde begått et drap under opprøret.
- 8 Da mengden møtte opp og begynte å be Pilatus gjøre som han pleide,
- 9 svarte han: «Vil dere at jeg skal løslate jødenes konge?»
- 10 For han visste at det var av misunnelse overprestene hadde utlevert Jesus.
- 11 Men overprestene egget opp folkemengden, så de ba ham gi Barabbas fri i stedet.
- 12 Pilatus tok på ny til orde: «Hva vil dere da jeg skal gjøre med ham som dere kaller jødenes konge?»
- 13 «Korsfest ham!» skrek de tilbake.
- 14 Pilatus spurte: «Hva ondt har han da gjort?» Men de skrek bare enda høyere: «Korsfest ham!»
- 15 Pilatus ville gjerne gjøre mengden tilfreds. Han ga dem Barabbas fri, men lot Jesus bli pisket og overga ham til å bli korsfestet.

Soldatene spotter Jesus

(Matt 27,27–31; Joh 19,2–3)

¹⁶ Soldatene førte nå Jesus inn i borggården i det som kalles pretoriet, og kalte sammen hele vaktstyrken.

¹⁷ De kledde ham i en purpurkappe og flettet en tornekrone og satte den på hodet hans.

¹⁸ Så begynte de å hilse ham: «Vær hilset, du jødernes konge!»

¹⁹ De slo ham i hodet med en stokk, spyttet på ham og la seg på kne og hyllet ham.

²⁰ Da de hadde hånt ham, tok de purpurkappen av ham og kledde ham i hans egne klær.

Jesus blir korsfestet

(Matt 27,32–44; Luk 23,26–43; Joh 19,17–27)

Så førte de Jesus ut for å korsfeste ham.

²¹ Og de tvang en mann som gikk forbi, til å bære korset hans, det var Simon fra Kyréne, far til Aleksander og Rufus. Han var på vei inn fra markene.

²² De førte Jesus ut til et sted som heter Golgata – det betyr Hodeskallen.

²³ De ville gi ham vin med myrra i, men han tok ikke imot den.

²⁴ Så korsfestet de ham og delte klærne hans mellom seg ved å kaste lodd om hvilket plagg hver skulle få.

²⁵ Det var ved den tredje time de korsfestet ham.

²⁶ Innskriften med anklagen mot ham lød: «Jødernes konge».

²⁷ Sammen med ham korsfestet de to røvere, en på høyre og en på venstre side av ham.

²⁸ {{Og det skriftordet ble oppfylt som sier: Han ble regnet blant lovbrøttere.}}

²⁹ De som gikk forbi, ristet på hodet og spottet ham: «Se nå, du som river ned tempelet og bygger det opp igjen på tre dager!

³⁰ Frels deg selv og stig ned fra korset!»

31På samme måte hånte også overprestene og de skriftlærde ham og sa til hverandre: «Andre har han frelst, men seg selv kan han ikke frelse!

32La nå Messias, Israels konge, stige ned fra korset, så vi kan se og tro!» Også de som var korsfestet sammen med ham, hånte ham.

Jesus dør

(Matt 27,45–56; Luk 23,44–49; Joh 19,28–30)

33 Da den sjette time kom, falt det et mørke over hele landet helt til den niende time.

34 Og ved den niende time ropte Jesus med høy røst: «Eloï, Eloï, lemá sabaktáni?» Det betyr: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?»

35Noen av dem som sto der, hørte det og sa: «Hør, han roper på Elia.»

36 Da løp en bort og fylte en svamp med vineddik, satte den på en stang og ville gi ham å drikke. Han sa: «Vent, la oss se om Elia kommer for å ta ham ned.»

37Men Jesus ropte høyt og utåndet.

38 Og forhenget i tempelet revnet i to, fra øverst til nederst.

39Da offiseren som sto rett foran ham, så hvordan han utåndet, sa han: «Sannelig, denne mannen var Guds Sønn!»

40 Det var også noen kvinner der som sto på avstand og så på. Blant dem var Maria Magdalena, Salome og Maria, mor til Jakob den yngre og Joses.

41De hadde fulgt Jesus og tjent ham da han var i Galilea. Det sto også mange andre kvinner der som var kommet opp til Jerusalem sammen med ham.

Jesus blir gravlagt

(Matt 27,57–61; Luk 23,50–56; Joh 19,38–42)

42 Det var forberedelsesdagen – det vil si dagen før sabbaten – og det var alt blitt kveld.

43Josef fra Arimatea, en høyt aktet rådsherre som selv ventet på Guds rike, tok da mot til seg og gikk til Pilatus og ba om å få Jesu kropp.

⁴⁴Pilatus fant det underlig at han allerede skulle være død, og tilkalte offiseren og spurte om han hadde vært død lenge.

⁴⁵Da han hadde fått det bekreftet fra offiseren, lot han Josef få liket.

⁴⁶Han kjøpte da et linklede, tok Jesus ned, svøpte ham i det og la ham i en grav som var hugget ut i bergveggen, og rullet en stein foran inngangen til graven.

⁴⁷Maria Magdalena og Maria, mor til Joses, så hvor han ble lagt.

Markus 16

Jesus står opp

(Matt 28,1–10; Luk 24,1–12; Joh 20,1–10)

¹ Da sabbaten var over, kjøpte Maria Magdalena og Maria, Jakobs mor, og Salome velluktende oljer for å gå og salve ham.

²Tidlig om morgenen den første dagen i uken kom de til graven da solen gikk opp.

³De sa til hverandre: «Hvem skal vi få til å rulle bort steinen fra inngangen til graven?»

⁴Men da de så opp, fikk de se at steinen var rullet fra. Den var meget stor.

⁵ Da de kom inn i graven, så de en ung mann sitte på høyre side, kledd i en hvit, lang kjortel, og de ble forferdet.

⁶Men han sa til dem: «Vær ikke forferdet! Dere leter etter Jesus fra Nasaret, den korsfestede. Han er stått opp, han er ikke her. Se, der er stedet hvor de la ham!

⁷ Men gå og si til disiplene hans og til Peter: ‘Han går i forveien for dere til Galilea. Der skal dere få se ham, slik som han sa dere.’»

⁸ Da gikk de ut og flyktet bort fra graven, skjelvende og ute av seg. De sa ikke et ord til noen, for de var redde.

Jesus viser seg for disiplene

(Joh 20,11–18)

⁹ {{Etter at Jesus var stått opp igjen, tidlig den første dagen i uken, viste han seg først for Maria Magdalena, som han hadde drevet sju onde ånder ut av.

¹⁰Hun gikk av sted og fortalte det til dem som hadde vært med ham, og som nå sørget og gråt.

¹¹Men da de fikk høre at han levde, og at hun hadde sett ham, trodde de det ikke.

¹² Senere viste han seg i en annen skikkelse for to av dem mens de gikk på veien og skulle ut på landet.

¹³Også disse kom og fortalte det til de andre, men de trodde ikke dem heller.

¹⁴ Til sist viste han seg også for de elleve mens de var samlet til måltid. Han bebreidet dem for deres vantro og harde hjerter, for de hadde ikke trodd dem som hadde sett at han var stått opp.

Disiplenes oppdrag

(Matt 28,18–20; Luk 24,47–48)

¹⁵ Og han sa til dem: «Gå ut i hele verden og forkynn evangeliet for alt som Gud har skapt!

¹⁶ Den som tror og blir døpt, skal bli frelst. Men den som ikke tror, skal bli fordømt.

¹⁷ Og disse tegnene skal følge dem som tror: I mitt navn skal de drive ut onde ånder, de skal tale nye tungemål,

¹⁸ og de skal ta slanger i hendene. Om de drikker dødelig gift, skal det ikke skade dem, og når de legger hendene på syke, skal de bli friske.»

Jesus blir tatt opp til himmelen

(Apg 1,9)

¹⁹ Etter at Herren Jesus hadde talt med dem, ble han tatt opp til himmelen og satte seg ved Guds høyre hånd.

²⁰ Men de gikk ut og forkynte overalt, og Herren virket med og stadfestet Ordet gjennom de tegn som fulgte.}}

Lukas

Lukas 1

Evangelistens forord

- ¹ Mange har forsøkt å gi en fremstilling av det som er blitt oppfylt blant oss,
² slik vi har fått det overlevert av dem som helt fra først av var øyenvitner og tjenere for Ordet.
³ Nå har også jeg bestemt meg for å gå nøye gjennom alt fra begynnelsen av og skrive det ned for deg i sammenheng, ærede Teofilos,
⁴ så du kan vite at det er pålitelig, det du har fått opplæring i.

Døperen Johannes' og Jesu barndom

(1,5–2,40)

Løftet om døperens fødsel

- ⁵ I de dager da Herodes var konge i Judea, var det en prest i Abias vaktskift som het Sakarja. Hans kone var også av Arons ætt og het Elisabet.
⁶ Begge var rettferdige for Gud og levde uklanderlig etter alle Herrens bud og forskrifter.
⁷ Men de var barnløse, for Elisabet kunne ikke få barn, og begge var nå langt oppe i årene.
⁸ En dag gjorde Sakarja tjeneste som prest for Gud, for turen var kommet til hans vaktskift.
⁹ De kastet lodd, som skikken var blant prestene, og det falt på ham å gå inn i Herrens tempel for å ofre røkelse.
¹⁰ Mens ofringen fant sted, sto hele folkemengden utenfor og ba.
¹¹ Da viste en Herrens engel seg for ham på høyre side av røkelsesalteret.
¹² Sakarja ble slått av redsel da han så dette.
¹³ Men engelen sa til ham: «Frykt ikke, Sakarja! Din bønn er blitt hørt. Din kone Elisabet skal føde deg en sønn, og du skal gi ham navnet Johannes.

¹⁴Han skal bli til glede og fryd for deg, og mange skal glede seg over at han er født,

¹⁵ for han skal være stor i Herrens øyne. Han skal ikke drikke vin og sterk drikk, og helt fra mors liv skal han være fylt av Den hellige ånd.

¹⁶Han skal få mange i Israel til å vende om til Herren, deres Gud.

¹⁷ Han skal gå i forveien for Herren med samme ånd og kraft som Elia, for å vende fedrenes hjerter til barna og gi ulydige det sinn som rettferdige har, for å gjøre i stand for Herren et vel forberedt folk.»

¹⁸ Sakarja sa til engelen: «Hvordan kan jeg være sikker på dette? Jeg er jo gammel, og min kone er også langt oppe i årene.»

¹⁹ Da svarte engelen: «Jeg er Gabriel, som står for Guds ansikt. Jeg er sendt for å tale til deg og bringe deg dette gledesbudskapet.

²⁰Nå skal du bli stum og ikke kunne tale før den dagen dette skjer, fordi du ikke trodde mine ord. Men det jeg har sagt, skal gå i oppfyllelse når tiden er inne.»

²¹Imens ventet folket på Sakarja. De undret seg over at han ble så lenge inne i tempelet.

²²Da han kom ut, kunne han ikke tale med dem, og de forsto at han hadde hatt et syn der inne. Han kunne bare gi tegn til dem; han var og ble stum.

²³Da tjenestetiden var slutt, vendte han hjem.

²⁴En tid etter ble hans kone Elisabet med barn, og hun holdt seg borte fra folk i fem måneder.

²⁵ «Dette har Herren gjort for meg», sa hun. «Nå har han sett til meg og tatt bort min vanære blant folk.»

Budskapet til Maria

²⁶Men da Elisabet var i sjette måned, ble engelen Gabriel sendt fra Gud til en by i Galilea som het Nasaret,

²⁷ til en jomfru som var lovet bort til Josef, en mann av Davids ætt. Jomfruens navn var Maria.

²⁸Engelen kom inn til henne og sa: «Vær hilset, du som har fått nåde! Herren er med deg!»

²⁹Hun ble forskrekket over engelens ord og undret seg over hva denne hilsenen skulle bety.

³⁰Men engelen sa til henne: «Frykt ikke, Maria! For du har funnet nåde hos Gud.

³¹ Hør! Du skal bli med barn og føde en sønn, og du skal gi ham navnet Jesus.

³² Han skal være stor og kalles Den høyestes Sønn, og Herren Gud skal gi ham hans far Davids trone.

³³ Han skal være konge over Jakobs hus til evig tid; det skal ikke være ende på hans kongedømme.»

³⁴Maria sa til engelen: «Hvordan skal dette kunne skje når jeg ikke har vært sammen med noen mann?»

³⁵ Engelen svarte: «Den hellige ånd skal komme over deg, og Den høyestes kraft skal overskygge deg. Derfor skal barnet som blir født, være hellig og kalles Guds Sønn.

³⁶Og hør: Din slektning Elisabet venter en sønn, hun også, på sine gamle dager. Hun som de sa ikke kunne få barn, er allerede i sjetten måned.

³⁷ For ingen ting er umulig for Gud.»

³⁸Da sa Maria: «Se, jeg er Herrens tjenestekvinne. La det skje med meg som du har sagt.» Så forlot engelen henne.

Maria og Elisabet

³⁹Noen dager senere dro Maria av sted og skyndte seg opp i fjellbygdene, til den byen i Juda

⁴⁰hvor Sakarja bodde. Der gikk hun inn til Elisabet og hilste på henne.

⁴¹Da Elisabet hørte Marias hilsen, sparket barnet i magen hennes. Hun ble fylt av Den hellige ånd

⁴²og ropte høyt: «Velsignet er du blant kvinner, og velsignet er frukten i ditt morsliv.

⁴³Men hvordan kan det skje at min Herres mor kommer til meg?

⁴⁴For da lyden av din hilsen nådde øret mitt, sparket barnet i magen min av fryd.

⁴⁵Og salig er hun som trodde, for det som Herren har sagt henne, skal gå i oppfyllelse.»

⁴⁶ Da sa Maria:

Marias lovsang

«Min sjel opphøyer Herren,

⁴⁷ og min ånd fryder seg i Gud, min frelser.

⁴⁸ For han har sett til sin tjenestekvinne i hennes fattigdom. Og se, fra nå av skal alle slekter prise meg salig,

⁴⁹ for store ting har han gjort mot meg, han, den mektige; hellig er hans navn.

⁵⁰ Fra slekt til slekt varer hans miskunn over dem som frykter ham.

⁵¹ Han gjorde storverk med sin sterke arm; han spredte dem som bar hovmodstanker i hjertet.

⁵² Han støtte herskere ned fra tronen og løftet opp de lave.

⁵³ Han mettet de sultne med gode gaver, men sendte de rike tomhendte fra seg.

⁵⁴ Han tok seg av Israel, sin tjener, og husket på sin miskunn

⁵⁵slik han lovet våre fedre, Abraham og hans ætt, til evig tid.»

⁵⁶Maria ble hos Elisabet i omkring tre måneder. Så vendte hun hjem.

Johannes blir født

⁵⁷Tiden kom da Elisabet skulle føde, og hun fikk en sønn.

⁵⁸Hennes naboer og slektninger hørte hvor stor godhet Herren hadde vist henne, og de gledet seg med henne.

⁵⁹ På den åttende dagen kom de for å omskjære gutten. De ville kalle ham Sakarja etter faren,

⁶⁰ men moren svarte: «Nei, han skal hete Johannes.»

⁶¹«Men det er jo ingen i din slekt som har det navnet», svarte de.

⁶²Da ga de tegn til faren for å få vite hva han ville at barnet skulle hete.

⁶³Han ba om en tavle og skrev: «Hans navn er Johannes.» Da ble alle forundret,

⁶⁴men i det samme ble munnen hans åpnet og tungen løst, og han begynte å lovprise Gud.

⁶⁵Alle som bodde der omkring, ble grepet av ærefrykt. I alle fjellbygdene i Judea snakket folk om det som hadde hendt.

⁶⁶ Alle som hørte dette, tok det til hjertet og spurte: «Hva skal det vel bli av dette barnet?» Og Herrens hånd var med ham.

⁶⁷Hans far Sakarja ble fylt av Den hellige ånd. Han talte profetiske ord og sa:

Sakarjas lovsang

⁶⁸ «Velsignet er Herren, Israels Gud, for han har sett til sitt folk og forløst det.

⁶⁹ Han har oppreist for oss et horn til frelse i sin tjener Davids hus,

⁷⁰ slik han lovet fra gammel tid ved munnen til sine hellige profeter:

⁷¹ å frelse oss fra våre fiender og fra hånden til alle dem som hater oss.

⁷² Han viste miskunn mot våre fedre og husket på sin hellige pakt,

⁷³ den ed han ga som løfte til Abraham, vår far,

⁷⁴så vi, frelst fra fiendehånd og uten redsel, kan tjene ham for hans ansikt

⁷⁵i renhet og rettferd alle våre dager.

⁷⁶ Og du, barn, skal kalles profet for Den høyeste, for du skal gå fram foran Herren og rydde hans veier

- ⁷⁷ og gi hans folk å kjenne frelsen når deres synder blir tilgitt,
⁷⁸ for vår Gud er rik på miskunn. Slik skal lyset fra det høye gjeste oss som en soloppgang
⁷⁹ og skinne for dem som bor i mørke og dødens skygge, og lede våre føtter inn på fredens vei.»
⁸⁰ Og gutten vokste og ble sterk i ånden. Han holdt til i ødemarken, helt til den dagen han skulle stå fram for Israel.

Lukas 2

Jesus blir født

(Matt 1,18–25)

- ¹Det skjedde i de dager at det gikk ut befaling fra keiser Augustus om at hele verden skulle innskrives i manntall.
² Denne første innskrivningen ble holdt mens Kvirinius var landshøvding i Syria.
³Og alle dro av sted for å la seg innskrive, hver til sin by.
⁴ Josef dro da fra byen Nasaret i Galilea opp til Judea, til Davids by Betlehem, siden han var av Davids hus og ætt,
⁵ for å la seg innskrive sammen med Maria, som var lovet bort til ham, og som ventet barn.
⁶Og mens de var der, kom tiden da hun skulle føde,
⁷og hun fødte sin sønn, den førstefødte. Hun svøpte ham og la ham i en krybbe, for det var ikke husrom for dem.
⁸Det var noen gjeterere der i nærheten som var ute på marken og holdt nattevakt over flokken sin.
⁹Med ett sto en Herrens engel foran dem, og Herrens herlighet lyste om dem. De ble overveldet av redsel.
¹⁰Men engelen sa til dem: «Frykt ikke! Se, jeg forkynner dere en stor glede, en glede for hele folket:

- 11** I dag er det født dere en frelser i Davids by; han er Messias, Herren.
- 12** Og dette skal dere ha til tegn: Dere skal finne et barn som er svøpt og ligger i en krybbe.»
- 13** Med ett var engelen omgitt av en himmelsk hærs-kare, som lovpriste Gud og sang:
- 14** «Ære være Gud i det høyeste, og fred på jorden blant mennesker Gud har glede i!»
- 15** Da englene hadde forlatt dem og vendt tilbake til himmelen, sa gjeterne til hverandre: «La oss gå inn til Betlehem for å se dette som har hendt, og som Herren har kunngjort for oss.»
- 16** Og de skyndte seg av sted og fant Maria og Josef og det lille barnet som lå i krybben.
- 17** Da de fikk se ham, fortalte de alt som var blitt sagt dem om dette barnet.
- 18** Alle som hørte på, undret seg over det gjeterne fortalte.
- 19** Men Maria tok vare på alt som ble sagt, og grunnet på det i sitt hjerte.
- 20** Gjeterne dro tilbake. De lovet og priste Gud for alt de hadde hørt og sett; alt var slik som det var sagt dem.

Jesus får navn

- 21** Da åtte dager var gått og han skulle omskjæres, fikk han navnet Jesus, det som engelen hadde gitt ham før han ble unnfanget i mors liv.

Jesus blir båret fram i tempelet

- 22** Da renselsestiden som Moseloven påla dem, var forbi, tok de ham med opp til Jerusalem for å bære ham fram for Herren.
- 23** For det står skrevet i Herrens lov: Alt av hankjønn som åpner morslivet, skal være helliget Herren.
- 24** De skulle også bringe det offeret som Herrens lov påbyr: et par turtelduer eller to dueunger.

²⁵ I Jerusalem bodde det en mann som het Simeon. Han var rettskaffen og gudfryktig og ventet på Israels trøst. Den hellige ånd var over ham,

²⁶ og Ånden hadde latt ham få vite at han ikke skulle se døden før han hadde sett Herrens salvede.

²⁷ Nå kom han til tempelet, ledet av Ånden. Og da Jesu foreldre kom med barnet for å gjøre med ham som skikken var etter loven,

²⁸ tok Simeon barnet opp i armene sine. Han lovpriste Gud og sa:

Simeons lovsang

²⁹ «Herre, nå lar du din tjener fare herfra i fred, slik som du har lovet.

³⁰ For mine øyne har sett din frelse,

³¹ som du har gjort i stand like for ansiktet på alle folk,

³² et lys til åpenbaring for hedningene og ditt folk Israel til ære.»

³³ Hans far og mor undret seg over det som ble sagt om ham.

³⁴ Og Simeon velsignet dem og sa til hans mor Maria: «Se, han er satt til fall og oppreisning for mange i Israel, og til et tegn som blir motsagt

³⁵– ja, også gjennom din egen sjel skal det gå et sverd. Slik skal de tankene mange bærer i hjertet, komme for dagen.»

³⁶ Det var en kvinne der som var profet, Anna, Fanuels datter, av Asjers stamme. Hun var langt oppe i årene. Som ung hadde hun vært gift i sju år

³⁷ og hadde siden levd som enke til hun nå var åttifire år. Hun forlot aldri tempelet, men tjente Gud i faste og bønn natt og dag.

³⁸ I samme stund kom også hun fram og lovpriste Gud, og hun fortalte om barnet til alle som ventet på frihet for Jerusalem.

³⁹ Da de hadde gjort alt som Herrens lov påbyr, vendte de tilbake til Galilea, til sin hjemby Nasaret.

⁴⁰ Og gutten vokste og ble sterk, fylt av visdom, og Guds nåde var over ham.

Jesus som tolvåring i tempelet

- 41** Hvert år pleide Jesu foreldre å dra til Jerusalem for å feire påske.
- 42** Da han var blitt tolv år, dro de som vanlig opp til høytiden.
- 43** Men da høytidsdagene var over og de skulle hjem, ble gutten Jesus igjen i Jerusalem uten at foreldrene visste om det.
- 44** De trodde han var med i reisefølget, og gikk en dagsreise før de begynte å lete etter ham blant slektninger og venner.
- 45** Da de ikke fant ham, vendte de tilbake til Jerusalem for å lete etter ham der.
- 46** Først etter tre dager fant de ham i tempelet. Der satt han blant lærerne, lyttet til dem og stilte spørsmål.
- 47** Alle som hørte ham, undret seg over hvor forstandig han var og hvor godt han svarte.
- 48** Da foreldrene så ham, ble de slått av undring, og hans mor sa: «Barnet mitt, hvorfor har du gjort dette mot oss? Din far og jeg har lett etter deg og vært så redde.»
- 49** Men han svarte: «Hvorfor lette dere etter meg? Visste dere ikke at jeg må være i min Fars hus?»
- 50** Men de forsto ikke hva han mente med det han sa til dem.
- 51** Så ble han med hjem til Nasaret og var lydlig mot dem. Men hans mor tok vare på alt dette i sitt hjerte.
- 52** Og Jesus gikk fram i alder og visdom. Han var til glede for Gud og mennesker.

Lukas 3

Forberedelsen til Jesu virke

(3,1–4,13)

Døperen Johannes står fram

(Matt 3,1–12; Mark 1,2–8)

- ¹ I keiser Tiberius' femtende regjeringsår, mens Pontius Pilatus var landshøvding i Judea og Herodes var landsfyrste over Galilea, hans bror Filip over Iturea og Trakonitis, og Lysanias over Abilene,
- ² og mens Annas og Kaifas var øversteprester, da kom Guds ord til Johannes, Sakarjas sønn, i ødemarken.
- ³ Og han dro rundt i hele landet omkring Jordan og forkynte en omvendelsesdåp som ga tilgivelse for syndene,
- ⁴ som det står skrevet i boken med profeten Jesajas ord: En røst roper i ødemarken: Rydd Herrens vei, gjør hans stier rette!
- ⁵ Hver dal skal fylles, hvert fjell og hver haug skal senkes. De krokete veier skal bli rette, de steinete stier jevne.
- ⁶ Og alle mennesker skal se Guds frelse.
- ⁷ Mye folk dro ut for å bli døpt av Johannes, og han sa til dem: «Ormeyngel! Hvem har lært dere hvordan dere skal slippe unna den vreden som skal komme?
- ⁸ Så bær da frukt som svarer til omvendelsen. Og begynn ikke å si til dere selv: 'Vi har Abraham til far.' For jeg sier dere: Gud kan reise opp barn for Abraham av disse steinene.
- ⁹ Øksen ligger allerede ved roten av trærne; hvert tre som ikke bærer god frukt, blir hugget ned og kastet på ilden.»
- ¹⁰ «Hva skal vi da gjøre?» spurte folk.
- ¹¹ Han svarte: «Den som har to kjortler, skal dele med den som ikke har noen, og den som har mat, skal gjøre det samme.»
- ¹² Det kom også noen tollere for å bli døpt, og de sa til ham: «Mester, hva skal vi gjøre?»
- ¹³ «Krev ikke inn mer enn det som er fastsatt», svarte han.

¹⁴Også noen soldater spurte ham: «Hva skal så vi gjøre?» Og til dem sa han: «Press ikke penger av noen ved vold eller falske anklager, men nøy dere med lønnen deres.»

¹⁵Folket gikk nå med forventning, og alle tenkte i sitt stille sinn at Johannes kanskje var Messias.

¹⁶Da tok Johannes til orde og sa til dem alle: «Jeg døver dere med vann. Men det kommer en som er sterkere enn jeg, og jeg er ikke verdig til å løse sandalremmen hans. Han skal døpe dere med Den hellige ånd og ild.

¹⁷Han har kasteskovlen i hånden for å rense kornet på treskeplassen. Hveten skal han samle i låven sin, men agnene skal han brenne opp med en ild som aldri slukner.»

¹⁸Dette og mye annet la han folket på sinne når han forkynte budskapet for dem.

¹⁹Men da han refset landsfyrsten Herodes fordi han levde med sin brors kone Herodias og gjorde mye annet ondt,

²⁰føyde Herodes en ny misgjerning til alle de andre: Han kastet Johannes i fengsel.

Jesus blir døpt

(Matt 3,13–17; Mark 1,9–11; Joh 1,32–34)

²¹Hele folket lot seg nå døpe, og Jesus ble også døpt. Mens han sto og ba, åpnet himmelen seg,

²²Den hellige ånd kom ned over ham i skikkelse av en due, og en røst lød fra himmelen: «Du er min Sønn, den elskede, i deg har jeg min glede.»

Jesu ættetavle

(Matt 1,1–17)

²³Jesus var omkring tretti år gammel da han begynte sin gjerning. Han ble holdt for å være sønn av Josef, som var sønn av Eli,

²⁴sønn av Mattat, sønn av Levi, sønn av Melki, sønn av Jannai, sønn av Josef,

²⁵sønn av Mattatja, sønn av Amos, sønn av Nahum, sønn av Esli, sønn av Naggai,

²⁶sønn av Maat, sønn av Mattatja, sønn av Sjimi, sønn av Josek, sønn av Joda,

²⁷sønn av Johanan, sønn av Resa, sønn av Serubabel, sønn av Sjealtiel, sønn av Neri,

²⁸sønn av Melki, sønn av Addi, sønn av Kosam, sønn av Elmadam, sønn av Er,

²⁹sønn av Josva, sønn av Elieser, sønn av Jorim, sønn av Mattat, sønn av Levi,

³⁰sønn av Simeon, sønn av Juda, sønn av Josef, sønn av Jonam, sønn av Eljakim,

³¹ sønn av Melea, sønn av Menna, sønn av Mattata, sønn av Natan, sønn av David,

³² sønn av Isai, sønn av Obed, sønn av Boas, sønn av Salma, sønn av Nahsjon,

³³sønn av Amminadab, sønn av Admin, sønn av Arni, sønn av Hesron, sønn av Peres, sønn av Juda,

³⁴ sønn av Jakob, sønn av Isak, sønn av Abraham, sønn av Tarah, sønn av Nahor,

³⁵sønn av Serug, sønn av Re'u, sønn av Peleg, sønn av Eber, sønn av Sjelah,

³⁶sønn av Kenan, sønn av Arpaksjad, sønn av Sem, sønn av Noah, sønn av Lamek,

³⁷ sønn av Metusjalah, sønn av Henok, sønn av Jared, sønn av Mahalalel, sønn av Kenan,

³⁸ sønn av Enosj, sønn av Set, sønn av Adam, sønn av Gud.

Lukas 4

Jesus blir fristet

(Matt 4,1–11; Mark 1,12–13)

¹Fylt av Den hellige ånd vendte Jesus tilbake fra Jordan. Drevet av Ånden ble han ført omkring i ødemarken

² i førti dager, og han ble fristet av djevelen. Han spiste ingenting i de dagene, og da de var gått, var han sulten.

³Da sa djevelen til ham: «Er du Guds Sønn, så si til denne steinen at den skal bli til brød.»

⁴ Men Jesus svarte: «Det står skrevet: Mennesket lever ikke av brød alene.»

⁵Så førte djevelen ham høyt opp og viste ham på et øyeblikk alle verdens riker

⁶og sa til ham: «Jeg vil gi deg all denne makt og herlighet. For makten er gitt i min hånd, og jeg gir den til hvem jeg vil.

⁷Om du bare faller ned og tilber meg, skal alt være ditt.»

⁸ Men Jesus svarte ham: «Det står skrevet: Herren din Gud skal du tilbe, og ham alene skal du tjene.»

⁹Så tok djevelen ham med til Jerusalem, stilte ham ytterst på tempelmuren og sa: «Er du Guds Sønn, så kast deg ned herfra.

¹⁰For det står skrevet: Han skal gi englene sine befaling om å bevare deg.

¹¹Og: De skal bære deg på hendene så du ikke støter foten mot noen stein.»

¹² Men Jesus svarte ham: «Det er sagt: Du skal ikke sette Herren din Gud på prøve.»

¹³ Da djevelen var ferdig med å friste ham på alle måter, holdt han seg borte fra ham for en tid.

Jesus i synagogen i Nasaret

(Matt 4,12–17; 13,53–58; Mark 1,14–15; 6,1–6)

¹⁴ I Åndens kraft vendte Jesus tilbake til Galilea, og ryktet om ham spredte seg over hele området.

¹⁵ Han underviste i synagogene og fikk lovord av alle.

¹⁶ Han kom også til Nasaret, hvor han var vokst opp, og på sabbaten gikk han inn i synagogen, slik han pleide. Da han reiste seg for å lese,

¹⁷rakte de ham profeten Jesajas bok. Han åpnet bokrullen og fant stedet der det står skrevet:

¹⁸ Herrens Ånd er over meg, for han har salvet meg til å forkynne et godt budskap for fattige. Han har sendt meg for å rope ut at fanger skal få frihet og blinde få synet igjen, for å sette undertrykte fri

¹⁹og rope ut et nådens år fra Herren.

²⁰Så rullet han bokrullen sammen, rakte den til synagogetjeneren og satte seg. Alle i synagogen stirret spent på ham.

²¹Han begynte da med å si: «I dag er dette skriftordet blitt oppfylt mens dere hørte på.»

²²Alle roste ham og undret seg over nådeordene som kom fra hans munn. «Er ikke dette Josefs sønn?» spurte de.

²³Da sa Jesus til dem: «Dere vil sikkert minne meg om dette ordtaket: ‘Lege, leg deg selv!’ Dere vil si: ‘Vi har hørt om alt som har skjedd i Kapernaum. Gjør det samme her på ditt eget hjemsted!’»

²⁴ Og han la til: «Sannelig, jeg sier dere: Ingen profet blir godt mottatt på hjemstedet sitt.

²⁵ Jeg sier dere som sant er: Det var mange enker i Israel den gang Elia levde, da himmelen var lukket i tre år og seks måneder og det ble en stor hungersnød i hele landet.

²⁶Likevel ble ikke Elia sendt til noen av dem, bare til en enke i Sarepta i Sidon-landet.

²⁷ Og det var mange med hudsykdom i Israel på profeten Elisjas tid, men ingen av dem ble rensset, bare syreren Naaman.»

²⁸Alle i synagogen ble rasende da de hørte dette.

²⁹De sprang opp og jaget ham ut av byen. De drev ham mot en skrent i åssiden der byen deres lå, og ville styrte ham utfor.

³⁰Men han gikk midt gjennom flokken og dro bort.

En dag i Kapernaum

(Matt 8,14–17; Mark 1,21–39)

- 31** Jesus tok veien ned til Kapernaum, en by i Galilea. Han underviste dem på sabbaten,
- 32** og de var slått av undring over hans lære, for han talte med myndighet.
- 33**I synagogen var det en mann som hadde en ond og uren ånd. Han satte i å rope av all kraft:
- 34** «Hva vil du oss, Jesus fra Nasaret? Er du kommet for å ødelegge oss? Jeg vet hvem du er: Guds Hellige!»
- 35**Men Jesus truet den og sa: «Ti stille og far ut av ham!» Den onde ånden rev mannen over ende midt iblant dem og fór ut av ham, men uten å skade ham.
- 36**Alle ble forferdet, og de sa til hverandre: «Hva er dette for slags tale? Med makt og myndighet befaler han de urene åndene, og de farer ut.»
- 37**Og ryktet om ham spredte seg overalt i omegnen.
- 38**Jesus brøt opp fra synagogen og gikk hjem til Simon. Her lå Simons svigermor syk med høy feber, og de ba Jesus hjelpe henne.
- 39**Han bøyde seg over henne og truet feberen, og den slapp henne. Straks sto hun opp og stelte for dem.
- 40** Ved solnedgang kom alle til ham med sine syke, som hadde mange slags plager. Han la hendene på hver enkelt av dem og helbredet dem.
- 41** Det fór også onde ånder ut av mange mens de skrek og ropte: «Du er Guds Sønn!» Men han truet dem og påla dem strengt å tie, for de visste at han var Messias.
- 42** Da det var blitt dag, dro han ut til et øde sted. Folk ga seg til å lete etter ham, og da de kom dit han var, forsøkte de å holde ham igjen, så han ikke skulle gå fra dem.
- 43** Men han sa til dem: «Også i de andre byene må jeg forkynne det gode budskapet om Guds rike. Det er det jeg er utsendt for.»

44 Og han fortsatte å forkynne i synagogene i Judea.

Lukas 5

Peters fiskefangst

(Matt 4,18–22; Mark 1,16–20)

1 En gang sto Jesus ved Gennesaretsjøen, og folk trengte seg inn på ham for å høre Guds ord.

2 Da fikk han se to båter som lå ved stranden. Fiskerne var gått ut av dem og holdt på å skylle garn.

3 Jesus steg opp i en av båtene, den som tilhørte Simon, og ba ham legge litt ut fra land. Så satte han seg og underviste folkemengden fra båten.

4 Da han var ferdig med å tale, sa han til Simon: «Legg ut på dypet og sett garn til fangst.»

5 «Mester», svarte Simon, «vi har strevd hele natten og ikke fått noe. Men på ditt ord vil jeg sette garn.»

6 Så gjorde de det, og fikk så mye fisk at garnet holdt på å revne.

7 De ga tegn til arbeidslaget i den andre båten at de skulle komme og ta i med dem. Og da de kom, fylte de begge båtene, så de var nær ved å synke.

8 Da Simon Peter så det, kastet han seg ned for Jesu føtter og sa: «Gå fra meg, Herre, for jeg er en syndig mann.»

9 For han og alle som var med ham, ble grepet av forferdelse over den fangsten de hadde fått.

10 På samme måte var det med Sebedeus-sønnene Jakob og Johannes, som fisket sammen med Simon. Men Jesus sa til Simon: «Vær ikke redd! Fra nå av skal du fange mennesker.»

11 Så rodde de båtene i land, forlot alt og fulgte ham.

Den spedalske mannen

(Matt 8,1–4; Mark 1,40–45)

12 En gang han var i en av byene, kom en spedalsk mann, full av sår. Da han fikk se Jesus, kastet han seg ned med ansiktet mot jorden og bønnfalt ham: «Herre, om du vil, kan du gjøre meg ren.»

13 Jesus rakte ut hånden og rørte ved ham. «Jeg vil», sa han. «Bli ren!» Og straks forsvant spedalskheten.

14 Jesus forbød ham å si det til noen. «Men gå og vis deg for presten», sa han, «og bær fram et offer for renselsen din, slik som Moses har påbudt. Det skal være et vitnesbyrd for dem.»

15 Men ryktet om ham spredte seg bare enda mer, og store flokker strømmet til for å høre ham og bli helbredet for sykdommene sine.

16 Men selv trakk han seg ofte tilbake til øde steder og ba.

Den lamme mannen

(Matt 9,1–8; Mark 2,1–12)

17 En dag holdt Jesus på med å undervise. Det satt fariseere og lovlærere der som var kommet fra alle landsbyene i Galilea og Judea, og fra Jerusalem. Jesus hadde Herrens kraft så han kunne helbrede.

18 Da kom det noen menn som bar en lam mann på en bære. De forsøkte å bære ham inn og legge ham ned foran Jesus.

19 Men fordi det var uråd å få ham inn på grunn av trengselen, gikk de opp på taket, fjernet noen takstein og firte ham ned på baren, midt foran Jesus.

20 Da Jesus så deres tro, sa han: «Venn, syndene dine er deg tilgitt.»

21 Men de skriftlærde og fariseerne tenkte straks: «Hva er dette for en, som spotter Gud? Hvem andre kan tilgi synder enn Gud alene?»

22 Jesus visste hva de tenkte, og sa til dem: «Hva er det for tanker dere går med i hjertet?»

23 Hva er lettest å si: 'Syndene dine er deg tilgitt' eller: 'Stå opp og gå'?

²⁴ Men for at dere skal vite at Menneskesønnen har makt på jorden til å tilgi synder» – og nå vendte han seg til den lamme – «så sier jeg deg: Stå opp, ta båren din og gå hjem!»

²⁵ Og straks reiste mannen seg foran øynene på dem, tok båren han hadde ligget på, og gikk hjem mens han lovpriste Gud.

²⁶ Alle ble helt ute av seg av undring og priste Gud. De ble grepet av frykt og sa: «I dag har vi sett det utrolige!»

Jesus kaller Levi

(Matt 9,9; Mark 2,13–14)

²⁷ Deretter gikk Jesus ut. Da fikk han se en tollere som het Levi. Han satt på tollboden. Jesus sa til ham: «Følg meg!»

²⁸ Og han reiste seg, forlot alt og fulgte ham.

Fest og faste

(Matt 9,10–17; Mark 2,15–22)

²⁹ Levi holdt et stort selskap for ham hjemme hos seg, og en hel del tollere og andre var sammen med dem til bords.

³⁰ Fariseerne og de skriftlærde blant dem murret og sa til disiplene: «Hvorfor spiser og drikker dere sammen med tollere og syndere?»

³¹ Men Jesus svarte dem: «Det er ikke de friske som trenger lege, men de syke.

³² Jeg er ikke kommet for å kalle rettferdige, men syndere til omvendelse.»

³³ De sa da til ham: «Disiplene til Johannes holder ofte faste og bønn, og det samme gjør fariseernes disipler, men dine spiser og drikker.»

³⁴ «Kan dere få bryllupsgjestene til å faste så lenge brudgommen er hos dem?» svarte Jesus.

³⁵ «Men det skal komme en tid da brudgommen blir tatt fra dem, og når de dagene kommer, da skal de faste.»

³⁶ Han fortalte dem også en lignelse: «Ingen river et stykke av et nytt klesplagg for å lappe et gammelt. For da rives jo det nye klesplagget i stykker, og lappen fra det nye passer ikke til det gamle.

³⁷ Og ingen fyller ny vin i gamle skinnsekker. For da vil den nye vinen sprengse sekkene, vinen renner ut, og sekkene blir ødelagt.

³⁸ Nei, ny vin må fylles i nye skinnsekker.

³⁹ Og ingen som har drukket gammel vin, har lyst på ny. Han vil si at den gamle er best.»

Lukas 6

Jesus og sabbaten

(Matt 12,1–14; Mark 2,23–3,6)

¹ En sabbat tok Jesus veien langs noen kornåkrer. Disiplene plukket aks, gned dem ut i hendene og spiste.

² Da sa noen av fariseerne: «Hvorfor gjør dere det som ikke er tillatt på sabbaten?»

³ Jesus svarte: «Men har dere ikke lest hva David gjorde den gang han og mennene hans sultet?

⁴ Han gikk inn i Guds hus og tok skuebrødene, spiste og ga til dem som fulgte ham, enda det er bare prestene som har lov til å spise dem.»

⁵ Og Jesus sa til dem: «Menneskesønnen er herre over sabbaten.»

⁶ En annen sabbat gikk han inn i synagogen og underviste. Der var det en mann med en høyre hånd som var vissen.

⁷ De skriftlærde og fariseerne holdt øye med Jesus for å se om han ville helbrede på sabbaten, så de kunne få noe å anklage ham for.

⁸ Men han visste hva de tenkte, og sa til mannen med den syke hånden: «Reis deg og kom fram!» Han reiste seg og gikk fram.

⁹ «Nå spør jeg dere», sa Jesus, «hva er tillatt på sabbaten? Å gjøre godt eller å gjøre ondt, å berge liv eller å ødelegge liv?»

¹⁰ Han så rundt seg på dem alle og sa til mannen: «Rekk fram hånden din!» Han gjorde det, og hånden ble frisk igjen.

11 Da ble de helt fra seg av raseri og begynte å snakke sammen om hva de skulle gjøre med Jesus.

Jesus kaller de tolv apostlene

(Matt 10,1–4; Mark 3,13–19)

12 På denne tiden gikk han en gang opp i fjellet for å be, og hele natten var han der i bønn til Gud.

13 Da det ble dag, kalte han til seg disiplene sine, og av dem valgte han ut tolv, som han også kalte apostler.

14 Det var Simon, som han også ga navnet Peter, og hans bror Andreas, Jakob og Johannes, Filip og Bartolomeus,

15 Matteus og Tomas, Jakob, sønn av Alfeus, og Simon som kaltes seloten,

16 Judas, Jakobs sønn, og Judas Iskariot, han som ble forræder.

Jesus forkynner og helbreder

(Matt 4,23–25; Mark 3,7–10)

17 Sammen med dem gikk han ned igjen og stanset på en slette. Der var det samlet en stor flokk av disiplene hans og en stor mengde mennesker fra hele Judea og Jerusalem og fra kyststrøkene ved Tyros og Sidon.

18 De var kommet for å høre ham og bli helbredet for sine sykdommer. Også dem som var plaget av urene ånder, gjorde han friske.

19 Og alle i mengden prøvde å få røre ved ham, for det gikk ut fra ham en kraft som helbredet alle.

Sletteprekenen

(6,20–49)

Saligprisninger og verop

(Matt 5,1–12)

20 Da løftet han blikket, så på disiplene sine og sa: «Salige er dere fattige, Guds rike er deres.

21 Salige er dere som nå sulter, dere skal mettes. Salige er dere som nå gråter, dere skal le.

²² Salige er dere når folk hater dere, når de utstøter dere og håner dere og skyr navnet deres som noe ondt – for Menneskesønnens skyld!

²³ Gled dere på den dagen og hopp av fryd, stor er lønnen dere har i himmelen. Slik gjorde også fedrene med profetene.

²⁴ Men ve dere rike, dere har alt fått deres trøst.

²⁵ Ve dere som nå er mette, dere skal sulte. Ve dere som nå ler, dere skal sørge og gråte.

²⁶ Ve dere når alle taler vel om dere. Det samme gjorde også fedrene med de falske profetene.

Elsk deres fiender

(Matt 5,38–48; 7,12)

²⁷ Men til dere som hører på meg, sier jeg: Elsk deres fiender, gjør godt mot dem som hater dere,

²⁸ velsign dem som forbanner dere, og be for dem som mishandler dere.

²⁹ Slår noen deg på det ene kinnet, så by fram det andre også. Om noen tar fra deg kappen, så nekt ham heller ikke skjorten.

³⁰ Gi til hver den som ber deg, og om noen tar fra deg det som er ditt, så krev det ikke tilbake.

³¹ Som dere vil at andre skal gjøre mot dere, slik skal dere gjøre mot dem.

³² At dere elsker dem som elsker dere, er det noe å takke dere for? Selv synderne elsker dem de selv blir elsket av.

³³ Og om dere gjør godt mot dem som gjør godt mot dere, er det noe å takke dere for? Det gjør jo også synderne.

³⁴ Og om dere låner ut til dem dere venter å få igjen av, er det noe å takke dere for? Også syndere låner til syndere for å få like mye igjen.

³⁵ Nei! Elsk deres fiender, gjør godt og lån bort uten å vente noe igjen. Da skal lønnen deres bli stor, og dere skal være Den høyestes barn. For han er god mot de utakknemlige og onde.

36 Vær barmhjertige, slik deres Far er barmhjertig.

Døm ikke

(Matt 7,1–5)

37Døm ikke, så skal dere ikke bli dømt. Fordøm ikke, så skal dere ikke bli fordømt. Ettergi, så skal dere få ettergitt.

38Gi, så skal dere få: Et godt mål, sammenristet, stappet og breddfullt, skal dere få i fanget. For i det målet dere selv måler med, skal det også måles opp til dere.»

39 Han fortalte dem også en lignelse: «Kan vel en blind lede en blind? Vil ikke begge falle i grøfta?

40 En lærling står ikke over sin mester, men når han er utlært, blir han som sin mester.

41Hvorfor ser du flisen i din brors øye, men bjelken i ditt eget øye legger du ikke merke til?

42Hvordan kan du si til din bror: 'Bror, la meg ta flisen ut av øyet ditt!' når du ikke ser bjelken i ditt eget øye? Din hykler! Ta først bjelken ut av ditt eget øye! Da vil du se klart nok til å ta flisen ut av øyet til din bror.

Treet og fruktene

(Matt 7,17–20; 12,33–35)

43Det finnes ikke noe godt tre som bærer dårlig frukt, heller ikke noe dårlig tre som bærer god frukt.

44Et tre kjennes på frukten. En plukker ikke fiken av tistler og høster ikke druer av tornekratt.

45Et godt menneske bringer fram godt av hjertets gode forråd, et ondt menneske bringer fram ondt av hjertets onde forråd. For det hjertet er fullt av, det sier munnen.

Huset bygd på fjell

(Matt 7,21–27)

46 Hvorfor kaller dere meg 'Herre, Herre!' og gjør ikke det jeg sier?

⁴⁷Den som kommer til meg og hører mine ord og gjør det de sier, jeg skal vise dere hvem han ligner.

⁴⁸Han ligner et menneske som skulle bygge et hus, og som gravde dypt og la grunnmuren på fjell. Da flommen kom, brøt elven mot huset, men kunne ikke rokke det, for det var godt bygd.

⁴⁹ Men den som hører og ikke gjør etter det, ligner et menneske som bygde huset på bakken, uten grunnmur. Da elven brøt mot huset, falt det sammen med en gang og ble fullstendig ødelagt.»

Lukas 7

Offiseren i Kapernaum

(Matt 8,5–13; Joh 4,46–53)

¹Da Jesus hadde holdt denne talen til folket, gikk han inn i Kapernaum.

²En offiser der hadde en tjener som var så syk at det sto om livet. Han satte stor pris på denne tjeneren.

³ Da han fikk høre om Jesus, sendte han noen av jødernes eldste til ham for å be ham komme og redde tjenerens liv.

⁴De kom til Jesus og ba ham inntrengende: «Han fortjener at du gjør dette for ham», sa de,

⁵«for han elsker folket vårt, og det er han som har bygd synagogen for oss.»

⁶Jesus gikk da med dem. Men da han ikke var langt fra huset, sendte offiseren noen venner til ham med bud: «Herre, gjør deg ikke mer bry! Jeg er ikke verdig til at du kommer inn under mitt tak

⁷– derfor våget jeg heller ikke selv å komme til deg. Men si bare et ord, så vil tjenestegutten min bli helbredet.

⁸For jeg står selv under kommando, og jeg har soldater under meg. Sier jeg til én: ‘Gå!’ så går han, og til en annen: ‘Kom!’ så kommer han, og til min tjener: ‘Gjør dette!’ så gjør han det.»

⁹Jesus undret seg da han hørte dette. Han vendte seg til mengden som fulgte ham, og sa: «Det sier jeg dere: Ikke engang i Israel har jeg funnet en slik tro.»

¹⁰Og da utsendingene kom tilbake til huset, fant de tjeneren frisk.

Jesus oppvekker enkens sønn i Nain

¹¹Kort tid etter ga Jesus seg på vei til en by som heter Nain. Disiplene og en stor folkemengde dro sammen med ham.

¹²Da han nærmet seg byporten, ble en død båret ut til graven. Han var sin mors eneste sønn, og hun var enke. Sammen med henne kom et stort følge fra byen.

¹³Da Herren fikk se enken, fikk han inderlig medfølelse med henne og sa: «Gråt ikke!»

¹⁴Så gikk han bort og la hånden på båret. De som bar den, stanset, og han sa: «Du unge mann, jeg sier deg: Stå opp!»

¹⁵Da satte den døde seg opp og begynte å tale, og Jesus ga ham til moren.

¹⁶Alle ble grepet av ærefrykt, og de lovpriste Gud. «En stor profet er oppreist blant oss», sa de, «Gud har gjestet sitt folk.»

¹⁷Dette ordet om ham spredte seg i hele Judea og området omkring.

Jesus svarer døperen Johannes

(Matt 11,2–6)

¹⁸Johannes fikk høre om alt dette gjennom disiplene sine. Han kalte to av dem til seg

¹⁹ og sendte dem til Herren for å spørre: «Er du den som skal komme, eller skal vi vente en annen?»

²⁰Da mennene kom til Jesus, sa de: «Døperen Johannes har sendt oss til deg og spør: Er du den som skal komme, eller skal vi vente en annen?»

²¹Nettopp da helbredet Jesus mange for sykdommer og plager og onde ånder, og han ga mange blinde synet.

²² Og han svarte dem: «Gå og fortell Johannes hva dere har sett og hørt: Blinde ser, lamme går, spedalske renses, døve hører, døde står opp, og evangeliet forkynnes for fattige.

²³ Og salig er den som ikke faller fra på grunn av meg.»

Jesus vitner om Johannes

(Matt 11,7–19)

²⁴ Da sendebudene fra Johannes var gått, begynte Jesus å tale til folket om Johannes: «Hva gikk dere ut i ødemarken for å se? Et siv som svaier i vinden?

²⁵ Nei! Hva gikk dere ut for å se? En mann kledd i fine klær? De som går i praktfulle klær og lever i luksus, bor i slott.

²⁶ Hva gikk dere da ut for å se? En profet? Ja, jeg sier dere: mer enn en profet!

²⁷ Det er om ham det står skrevet: Se, jeg sender min budbærer foran deg, han skal rydde veien for deg.

²⁸ Jeg sier dere: Blant dem som er født av kvinner, er ingen større enn Johannes. Men den minste i Guds rike er større enn han.

²⁹ Hele folket, også tollerne, lyttet og ga Gud rett; de lot seg døpe med Johannes-dåpen.

³⁰ Men fariseerne og de lovkyndige viste Guds plan fra seg; de lot seg ikke døpe av ham.

³¹ Hva skal jeg sammenligne menneskene i denne slekten med? Hvem ligner de?

³² De ligner barn som sitter på torget og roper til hverandre: 'Vi spilte på fløyte for dere, men dere ville ikke danse. Vi sang klagesanger, men dere ville ikke gråte.'

³³ For døperen Johannes er kommet, han spiser ikke brød og drikker ikke vin, og dere sier: 'Han har en ond ånd i seg.'

³⁴ Menneskesønnen er kommet, han spiser og drikker, og dere sier: 'Se, for en storeter og vindrikker, venn med tollere og syndere!'

35 Men Visdommen har fått rett, det bekrefter alle barna hennes.»

Kvinnen som fikk syndene tilgitt

36 En av fariseerne innbød Jesus til å spise hos seg, og han gikk inn i fariseerens hus og tok plass ved bordet.

37 Nå var det en kvinne der i byen som levde et syndefullt liv. Da hun fikk vite at Jesus lå til bords i fariseerens hus, kom hun dit med en alabastkrukke med fin salve.

38 Hun stilte seg bak Jesus, nede ved føttene, og gråt. Så begynte hun å fukte føttene hans med tårene og tørket dem med håret sitt. Hun kysset føttene hans og smurte dem med salven.

39 Da fariseeren som hadde innbudt ham, så det, tenkte han med seg selv: «Var denne mannen en profet, ville han vite hva slags kvinne det er som rører ved ham, at hun fører et syndefullt liv.»

40 Da tok Jesus til orde. «Simon», sa han til fariseeren, «jeg har noe å si deg.» «Si det, mester», svarte han.

41 Jesus sa: «To menn hadde gjeld hos en pengeutlåner. Den ene skyldte fem hundre denarer, den andre femti.

42 Men da de ikke hadde noe å betale med, etterga han dem begge gjelden. Hvem av dem vil da holde mest av ham?»

43 Simon svarte: «Den han etterga mest, tenker jeg.» «Du har rett», sa Jesus.

44 Så vendte han seg mot kvinnen og sa til Simon: «Ser du denne kvinnen? Jeg kom inn i ditt hus; du ga meg ikke vann til føttene mine, men hun fuktet dem med tårer og tørket dem med håret sitt.

45 Du ga meg ikke noe velkomstkyss, men helt fra jeg kom, har hun ikke holdt opp med å kysse føttene mine.

46 Du salvet ikke hodet mitt med olje, men hun smurte føttene mine med den fineste salve.

⁴⁷ Derfor sier jeg deg: Hennes mange synder er tilgitt, derfor har hun vist stor kjærlighet. Men den som får lite tilgitt, elsker lite.»

⁴⁸ Så sa han til kvinnen: «Syndene dine er tilgitt.»

⁴⁹ Da begynte de andre gjestene å spørre seg selv: «Hvem er han, som til og med tilgir synder?»

⁵⁰ Men Jesus sa til kvinnen: «Din tro har frelst deg. Gå i fred!»

Lukas 8

Kvinner som fulgte Jesus

¹ I tiden som fulgte, reiste Jesus omkring og forkynte i byene og landsbyene og bar fram det gode budskapet om Guds rike. De tolv var med ham,

² og noen kvinner som var blitt helbredet for onde ånder og sykdommer. Det var Maria med tilnavnet Magdalena, som sju onde ånder hadde fart ut av,

³ Johanna, som var gift med Kusa, en forvalter hos Herodes, og Susanna og mange andre. Med det de eide, hjalp de Jesus og de tolv.

Lignelsen om såmannen

(Matt 13,1–13.18–23; Mark 4,1–20)

⁴ Mye folk strømmet nå til fra byene omkring. Da en stor mengde hadde samlet seg om ham, fortalte han en lignelse:

⁵ «En såmann gikk ut for å så kornet sitt. Og da han sådde, falt noe ved veien. Det ble tråkket ned, og fuglene under himmelen kom og spiste det opp.

⁶ Noe falt på steingrunn, og det visnet straks det kom opp, fordi det ikke fikk væte.

⁷ Noe falt blant tornebusker, og tornebuskene vokste opp sammen med det og kvalte det.

⁸ Men noe falt i god jord, og det vokste opp og bar frukt, hele hundre ganger det som ble sådd.» Da han hadde sagt dette, ropte han ut: «Den som har ører å høre med, hør!»

⁹ Disiplene spurte ham hva denne lignelsen betydde.

¹⁰ Han svarte: «Dere er det gitt å kjenne Guds rikes hemmeligheter. Men de andre får det i lignelser, for at de skal se, men ikke se, og høre, men ikke forstå.

¹¹ Dette er meningen med lignelsen: Såkornet er Guds ord.

¹² De ved veien er de som hører det, men så kommer djevelen og tar ordet bort fra hjertet deres, for at de ikke skal tro og bli frelst.

¹³ De på steingrunn er de som tar imot ordet med glede når de hører det. Men de har ingen rot; de tror bare en tid, og når de blir satt på prøve, faller de fra.

¹⁴ Det som falt blant tornebusker, er de som nok hører ordet, men som på veien gjennom livet kveles av bekymringer, rikdom og nytelser så de ikke bærer fullmoden frukt.

¹⁵ Men det i den gode jorden, det er de som hører ordet og tar vare på det i et fint og godt hjerte, så de er utholdende og bærer frukt.

Lignelsen om oljelampen

(Mark 4,21–25)

¹⁶ Ingen tenner en oljelampe og gjemmer den under en krukke eller setter den under en seng. Nei, man setter den på en holder, så de som kommer inn, kan se lyset.

¹⁷ For det finnes intet skjult som ikke skal bli synlig, og intet hemmelig som ikke skal bli kjent og komme for dagen.

¹⁸ Pass derfor på hvordan dere hører! For den som har, skal få. Men den som ikke har, skal bli fratatt selv det han tror han har.»

Jesu sanne familie

(Matt 12,46–50; Mark 3,31–35)

¹⁹ Moren og søsknene hans kom dit han var, men de kunne ikke nå fram til ham på grunn av folkemengden.

²⁰ Noen fortalte ham da: «Din mor og dine søsken står utenfor og vil gjerne se deg.»

²¹ Men han svarte: «Min mor og mine søsken, det er de som hører Guds ord og gjør etter det.»

Jesus stiller stormen

(Matt 8,23–27; Mark 4,35–41)

²²En dag gikk han ut i en båt sammen med disiplene og sa til dem: «La oss sette over til den andre siden av sjøen.» De la ut,

²³og mens de seilte, falt han i søvn. Da kom det en virvelstorm kastende over sjøen, båten begynte å fylles med vann, og de var i stor fare.

²⁴De gikk bort og vekket ham og sa: «Mester, mester, vi går under!» Da reiste han seg og truet vinden og bølgene så de la seg, og det ble blikk stille.

²⁵Han sa til dem: «Hvor er deres tro?» Men de var grepet av frykt og undring og sa til hverandre: «Hvem er han? Han befaler både vinden og sjøen, og de adlyder ham!»

Mannen fra gravhulene

(Matt 8,28–34; Mark 5,1–20)

²⁶De kom inn til Gerasener-landet, som ligger rett overfor Galilea.

²⁷Da han steg i land, kom en mann fra byen der imot ham. Han hadde onde ånder i seg. I lengre tid hadde han ikke hatt klær på kroppen, og han bodde ikke i hus, men holdt til i gravhulene.

²⁸Da han fikk se Jesus, satte han i å rope, kastet seg ned for ham og skrek høyt: «Hva vil du meg, Jesus, du Sønn av Gud, Den høyeste? Jeg ber deg at du ikke må pine meg!»

²⁹– For Jesus hadde befalt den urene ånden å fare ut av mannen. Den hadde lenge hatt ham i sin makt. Ofte hadde de bundet ham med lenker og fotjern og holdt vakt over ham, men han hadde sprenget lenkene og var blitt drevet ut i ødemarken av den onde ånden. –

³⁰Jesus spurte ham: «Hva er navnet ditt?» «Legion», svarte han, for det hadde fart mange onde ånder inn i ham.

³¹Og de ba Jesus om at han ikke måtte befale dem å fare ned i avgrunnen.

³²Det gikk en stor griseflokk og beitet der på fjellet, og de onde åndene ba om å få fare inn i grisene. Det ga han dem lov til.

³³Da fór de onde åndene ut av mannen og inn i grisene, og flokken satte utfor stupet og ned i sjøen og druknet.

³⁴Men da grisepasserne så det som hadde hendt, løp de av sted og fortalte det i byen og ute på landet omkring.

³⁵Og folk dro ut for å se hva som hadde hendt. Da de kom fram til Jesus, fant de mannen som de onde åndene hadde forlatt. Han satt ved Jesu føtter, påkledd og ved sans og samling. Da ble de grepet av redsel.

³⁶Men de som hadde sett på, fortalte dem hvordan han som hadde hatt de onde åndene, var blitt frisk igjen.

³⁷Hele folkemengden fra gerasenernes område ba Jesus dra bort derfra, for de var grepet av stor redsel. Og han gikk i båten og vendte tilbake.

³⁸Mannen som de onde åndene hadde forlatt, ba om å få være med ham. Men Jesus sendte ham bort og sa:

³⁹«Gå hjem igjen og fortell om alt det Gud har gjort for deg.» Han gikk av sted og gjorde kjent i hele byen alt det Jesus hadde gjort for ham.

Jairus' datter og kvinnen som rørte ved Jesu kappe

(Matt 9,18–26; Mark 5,21–43)

⁴⁰Da Jesus vendte tilbake, sto folkemengden og tok imot ham, for alle hadde ventet på ham.

⁴¹En mann som het Jairus, kom fram; han var forstander for synagogen. Nå kastet han seg ned for Jesu føtter og bønnfalt ham om å komme hjem til seg.

⁴²For hans eneste datter, som var omkring tolv år gammel, lå for døden. Mens Jesus var på vei dit, presset mengden seg inn på ham fra alle kanter.

⁴³ Det var en kvinne der som hadde hatt blødninger i tolv år. {{Alt hun eide, hadde hun brukt til leger,}} men ingen hadde klart å gjøre henne frisk.

⁴⁴ Hun nærmet seg Jesus bakfra og rørte ved dusken på kappefliken hans, og straks stanset blødningen.

⁴⁵Da spurte Jesus: «Hvem var det som rørte ved meg?» Da ingen ville svare, sa Peter: «Mester, folk presser og trenger seg inn på deg fra alle kanter.»

⁴⁶ Men Jesus sa: «Det var noen som rørte ved meg, for jeg kjente at en kraft gikk ut fra meg.»

⁴⁷Da kvinnen skjønnte at det ikke kunne skjules, kom hun skjelvende fram. Mens alle så på, kastet hun seg ned for ham og fortalte hvorfor hun hadde rørt ved ham, og hvordan hun var blitt frisk med det samme.

⁴⁸ Da sa Jesus til henne: «Din tro har frelst deg, datter. Gå i fred!»

⁴⁹Mens han ennå talte, kom det en fra synagogeforstanderens hus og sa: «Din datter er død. Bry ikke mesteren lenger.»

⁵⁰Jesus hørte det og sa til faren: «Frykt ikke, bare tro, så skal hun bli reddet.»

⁵¹Da han kom fram til huset, lot han ingen andre bli med inn enn Peter, Johannes og Jakob og barnets far og mor.

⁵² Alle gråt og jamret over henne. Men han sa: «Gråt ikke! Hun er ikke død, hun sover.»

⁵³De bare lo av ham, for de visste at hun var død.

⁵⁴ Men han tok henne i hånden og ropte: «Barnet mitt, stå opp!»

⁵⁵Da vendte livspusten hennes tilbake, og med en gang reiste hun seg. Han ba dem gi henne noe å spise.

⁵⁶Foreldrene hennes ble ute av seg av undring, men Jesus forbød dem å fortelle noen om det som hadde hendt.

Lukas 9

Apostlene sendes ut

(Matt 10,1.9–15; Mark 6,7–13)

¹Han kalte sammen de tolv og ga dem myndighet over alle onde ånder og makt til å lege sykdommer.

² Så sendte han dem ut for å forkynne Guds rike og helbrede syke.

³ Og han sa til dem: «Ta ikke noe med dere på veien, verken stav eller veske eller brød eller penger, og heller ikke to kjortler.

⁴Har dere tatt inn i et hus, så bli boende der til dere drar videre.

⁵ Men er det noen som ikke vil ta imot dere, skal dere dra bort fra den byen og riste støvet av føttene. Det skal være et vitnesbyrd mot dem.»

⁶Så dro de ut og gikk fra landsby til landsby, og overalt forkynte de det gode budskapet og helbredet syke.

Herodes spør om Jesus

(Matt 14,1–2; Mark 6,14–16)

⁷ Landsfyrsten Herodes fikk høre om alt det som hendte, men visste ikke hva han skulle tro. For noen sa at Johannes var blitt reist opp fra de døde,

⁸ andre at det var Elia som hadde vist seg, og andre igjen at det var en av de gamle profetene som var stått opp.

⁹ Men Herodes sa: «Johannes har jeg latt halshugge. Hvem er da han som jeg hører slike ting om?» Og han ville gjerne møte ham.

Jesus metter fem tusen

(Matt 14,13–21; Mark 6,30–44; Joh 6,1–13)

¹⁰Apostlene vendte tilbake og fortalte Jesus alt det de hadde gjort. Da tok han dem med og trakk seg tilbake, bortover mot en by som heter Betsaida, for å være alene med dem.

¹¹Men folk fikk vite det og fulgte etter. Han tok imot dem og talte til dem om Guds rike, og han helbredet dem som trengte å bli friske.

¹²Da det led mot kveld, kom de tolv til ham og sa: «Send folket fra deg, så de kan dra til landsbyene og gårdene her omkring for å få tak over hodet og finne noe å spise. Her er vi jo på et øde sted.»

¹³Men Jesus svarte: «Dere skal gi dem mat!» «Vi har ikke mer enn fem brød og to fisker», sa de, «hvis vi da ikke selv skal gå og kjøpe mat til alle disse menneskene»

14– det var omkring fem tusen menn. Så sa han til disiplene: «La dem sette seg ned i grupper på femti.»

15De gjorde som han sa, og lot alle sette seg.

16Så tok han de fem brødene og de to fiskene, løftet blikket mot himmelen og velsignet dem. Deretter brøt han dem og ga til disiplene, for at de skulle dele ut til mengden.

17Og alle spiste og ble mette. Etterpå samlet de opp stykkene som var til overs etter dem, tolv kurver i alt.

Peter bekjenner, og Jesus taler om sin død og oppstandelse

(Matt 16,13–16.21; Mark 8,27–33)

18En gang var han alene og ba. Bare disiplene var med ham. Da spurte han dem: «Hvem sier folk at jeg er?»

19 «Døperen Johannes», svarte de, «men noen sier Elia og andre at en av de gamle profetene er stått opp.»

20 «Og dere», spurte han, «hvem sier dere at jeg er?» Da svarte Peter: «Du er Guds Messias.»

21Men han forbød dem strengt å si dette til noen.

22 Han sa: «Menneskesønnen må lide mye og bli forkastet av de eldste, overprestene og de skriftlærde. Han skal bli slått i hjel, og den tredje dagen skal han reises opp.»

Å følge Jesus

(Matt 16,24–28; Mark 8,34–9,1)

23 Så sa han til alle: «Om noen vil følge etter meg, må han fornekte seg selv og hver dag ta sitt kors opp og følge meg.

24 For den som vil berge sitt liv, skal miste det. Men den som mister sitt liv for min skyld, skal berge det.

25Hva gagnar det et menneske om det vinner hele verden, men mister seg selv og går til grunne?

²⁶ For den som skammer seg over meg og mine ord, ham skal også Menneskesønnen skamme seg over når han kommer i sin og sin Fars og de hellige englers herlighet.

²⁷ Sannelig, jeg sier dere: Noen av dem som står her, skal ikke smake døden før de ser Guds rike.»

Disiplene får se Jesu herlighet

(Matt 17,1–8; Mark 9,2–8)

²⁸ Omkring åtte dager etter at han hadde sagt dette, tok han med seg Peter, Johannes og Jakob og gikk opp i fjellet for å be.

²⁹ Og mens han ba, fikk ansiktet hans et annet utseende, og klærne ble blendende hvite.

³⁰ Med ett sto det to menn og snakket med ham; det var Moses og Elia.

³¹ De viste seg i herlighet og talte om den utgangen livet hans skulle få, om det han skulle fullføre i Jerusalem.

³² Peter og de andre hadde falt i dyp søvn. Nå våknet de og fikk se hans herlighet og de to mennene som sto sammen med ham.

³³ Da mennene skulle til å forlate ham, sa Peter til Jesus: «Mester, det er godt at vi er her. La oss bygge tre hytter, en til deg, en til Moses og en til Elia» – han visste ikke selv hva han sa.

³⁴ Mens han talte, kom det en sky og skygget over dem, og da de kom inn i skyen, ble de grepet av frykt.

³⁵ Det lød en røst fra skyen: «Dette er min Sønn, den utvalgte. Hør ham!»

³⁶ Og da røsten lød, var det ingen annen å se, bare Jesus. Disiplene tidde med dette. På den tiden fortalte de ikke til noen hva de hadde sett.

Jesus helbreder en gutt med en ond ånd

(Matt 17,14–18; Mark 9,14–20.25–27)

³⁷ Neste dag, da de kom ned fra fjellet, ble han møtt av en stor folkemengde.

³⁸ En mann i mengden ropte: «Mester, jeg ber deg: Se til sønnen min, han er det eneste barnet jeg har!

³⁹Rett som det er, tar en ånd tak i ham. Den setter i et skrik og river og sliter i ham så han fråder. Den tar nesten livet av ham før den endelig slipper ham.

⁴⁰Jeg ba disiplene dine drive den ut, men de var ikke i stand til det.»

⁴¹Da sa Jesus: «Du vantro og vrange slekt! Hvor lenge skal jeg være hos dere og holde ut med dere? Kom hit med sønnen din!»

⁴²Mens gutten ennå var på vei fram, kastet den onde ånden ham over ende og rev og slet i ham. Da truet Jesus den urene ånden og helbredet gutten og ga ham tilbake til faren.

⁴³Og alle var overveldet av Guds storhet.

Jesus taler på ny om sin lidelse og død

(Matt 17,22–23; Mark 9,30–32)

Mens alle undret seg over alt han gjorde, sa han til disiplene:

⁴⁴«Hør nøye etter hva jeg nå sier: Menneskesønnen skal overgis i menneskers hender.»

⁴⁵Men de skjønnte ikke dette ordet; det var skjult for dem, så de ikke kunne fatte det. Og de våget ikke å spørre ham om det han hadde sagt.

Hvem er den største?

(Matt 18,1–5; Mark 9,33–37)

⁴⁶ Disiplene begynte å gjøre seg tanker om hvem som kunne være den største av dem.

⁴⁷Men Jesus skjønnte hva de tenkte i hjertet. Han tok et lite barn og stilte det ved siden av seg

⁴⁸ og sa til dem: «Den som tar imot dette barnet i mitt navn, tar imot meg. Og den som tar imot meg, tar imot ham som har sendt meg. For den som er den minste av dere alle, han er stor.»

For eller mot

(Mark 9,38–40)

⁴⁹ Da grep Johannes ordet: «Mester, vi så en som drev ut onde ånder i ditt navn, og vi forsøkte å hindre ham, siden han ikke er i følge med oss.»

50 Men Jesus svarte: «Dere skal ikke hindre ham! Den som ikke er mot dere, er med dere.»

Jesus og samaritanene

51 Da tiden kom og Jesus skulle tas opp til himmelen, vendte han ansiktet mot Jerusalem; det var dit han ville dra.

52 Han sendte bud foran seg, og de dro av sted og gikk inn i en samaritansk landsby for å skaffe ham husly.

53 Men der ville de ikke ta imot ham, fordi hans ansikt var vendt mot Jerusalem.

54 Da disiplene Jakob og Johannes fikk høre dette, sa de: «Herre, vil du at vi skal by ild fare ned fra himmelen og fortære dem?»

55 Men han snudde seg og talte strengt til dem. {{{«Dere vet ikke hva slags ånd dere er av», sa han. «For Menneskesønnen er ikke kommet for å ødelegge menneskeliv, men for å frelse.»}}

56 Så dro de til en annen landsby.

Jesus krever alt

(Matt 8,19–22)

57 Mens de gikk der på veien, var det en som sa til ham: «Jeg vil følge deg hvor du enn går.»

58 Jesus svarte: «Revene har hi, og himmelens fugler har rede, men Menneskesønnen har ikke noe han kan hvile hodet på.»

59 Han sa til en annen: «Følg meg!» Men mannen svarte: «Herre, la meg først få gå hjem og begrave min far.»

60 Da sa Jesus til ham: «La de døde begrave sine døde, men gå du av sted og forkynn Guds rike.»

61 Det var også en annen som sa: «Jeg vil følge deg, Herre, men la meg først få si farvel til dem der hjemme.»

⁶² Men Jesus svarte: «Ingen som har lagt hånden på plogen og så ser seg tilbake, er skikket for Guds rike.»

Lukas 10

Jesus sender ut de syttito

(Matt 9,37–38; 10,7–16)

¹ Siden utpekte Herren syttito andre og sendte dem ut foran seg, to og to, til hver by og hvert sted som han selv skulle besøke.

² Og han sa til dem: «Høsten er stor, men arbeiderne få. Be derfor høstens herre sende ut arbeidere for å høste inn grøden hans.

³ Gå av sted! Jeg sender dere som lam blant ulver.

⁴ Ta ikke med dere pengepung, ikke veske og ikke sko. Stans ikke på veien for å hilse på folk.

⁵ Men når dere kommer inn i et hus, skal dere først si: 'Fred være med dette hjemmet!'

⁶ Og bor det et fredens menneske der, skal freden deres hvile over ham. Hvis ikke, skal den vende tilbake til dere selv.

⁷ Bli boende der i huset og spis og drikk det de byr dere! For en arbeider er verd sin lønn. Flytt ikke fra hus til hus!

⁸ Og når dere kommer inn i en by og de tar imot dere, så spis det de setter fram for dere!

⁹ Helbred de syke der og si: 'Guds rike er kommet nær til dere!'

¹⁰ Men når dere kommer inn i en by der de ikke tar imot dere, så gå ut på gatene og si:

¹¹ 'Selv støvet vi har fått på føttene i byen deres, kan dere beholde, vi børster det av oss. Men det skal dere vite: Guds rike er kommet nær.'

¹² Jeg sier dere: På dommens dag skal Sodoma slippe lettere enn den byen.

Verop over byer i Galilea

(Matt 11,20–23)

13 Ve deg, Korasin! Ve deg, Betsaida! Dersom de mektige gjerningene som er gjort hos dere, hadde skjedd i Tyros og Sidon, ville de for lenge siden ha vendt om og sittet i sekk og aske.

14 Men Tyros og Sidon skal slippe lettere i dommen enn dere.

15 Og du, Kapernaum – skal du bli opphøyd til himmelen? Nei, til dødsriket skal du støtes ned!

16 Den som hører dere, hører meg, og den som forkaster dere, forkaster meg. Men den som forkaster meg, forkaster ham som har sendt meg.»

De syttito kommer tilbake

17 De syttito kom glade tilbake og sa: «Herre, til og med de onde åndene er lydige når vi nevner ditt navn!»

18 Da sa han til dem: «Jeg så Satan falle ned fra himmelen som et lyn.

19 Ja, jeg har gitt dere makt til å trække på slanger og skorpioner og makt over alt fiendens velde. Ingenting skal skade dere.

20 Og likevel: Gled dere ikke over at åndene lyder dere, men gled dere over at navnene deres er blitt innskrevet i himmelen!»

Hvem Sønnen er

(Matt 11,25–27; 13,16–17)

21 I samme stund jublet han i Den hellige ånd og sa: «Jeg priser deg, Far, himmelens og jordens Herre, fordi du har skjult dette for vise og forstandige, men åpenbart det for umyndige små. Ja, Far, for dette var din gode vilje.

22 Alt har min Far overgitt til meg. Ingen vet hvem Sønnen er, unntatt Faderen, og ingen vet hvem Faderen er, unntatt Sønnen og den som Sønnen vil åpenbare det for.»

23 Da de var alene, vendte han seg til disiplene og sa: «Salige er de øynene som ser det dere ser!

24 For jeg sier dere: Mange profeter og konger ville gjerne se det som dere ser, men fikk ikke se det, og høre det som dere hører, men fikk ikke høre det.»

Den barmhjertige samaritanen

²⁵ Da sto en lovkyndig fram og ville sette Jesus på prøve. «Mester», sa han, «hva skal jeg gjøre for å arve evig liv?»

²⁶«Hva står skrevet i loven?» sa Jesus. «Hvordan leser du?»

²⁷ Han svarte: «Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din kraft og av all din forstand, og din neste som deg selv.»

²⁸Da sa Jesus: «Du svarte rett. Gjør det, så skal du leve.»

²⁹Men han ville rettferdiggjøre seg selv og spurte Jesus: «Hvem er så min neste?»

³⁰Jesus tok dette opp og sa: «En mann var på vei fra Jerusalem ned til Jeriko. Da falt han i hendene på røvere. De rev klærne av ham, skamslo ham og lot ham ligge der halvdød.

³¹Nå traff det seg slik at en prest kom samme vei. Han så ham, men gikk utenom og forbi.

³² Det samme gjorde en levitt. Han kom, så mannen og gikk rett forbi.

³³ Men en samaritan som var på reise, kom også dit hvor han lå, og da han fikk se ham, fikk han inderlig medfølelse med ham.

³⁴Han gikk bort til ham, helte olje og vin på sårene hans og forbandt dem. Så løftet han mannen opp på eselet sitt og tok ham med til et herberge og pleiet ham.

³⁵ Neste morgen tok han fram to denarer, ga dem til verten og sa: ‘Sørg godt for ham. Og må du legge ut mer, skal jeg betale deg når jeg kommer tilbake.’

³⁶Hvem av disse tre synes du nå viste seg som en neste for ham som ble overfalt av røvere?»

³⁷Han svarte: «Den som viste barmhjertighet mot ham.» Da sa Jesus: «Gå du og gjør som han.»

Jesus hos Marta og Maria

³⁸ Da de dro videre, kom han til en landsby der en kvinne som het Marta, tok imot ham {{i huset sitt.}}

³⁹Hun hadde en søster som het Maria, og Maria satte seg ned ved Herrens føtter og lyttet til hans ord.

⁴⁰Men Marta var travelt opptatt med alt som skulle stelles i stand. Hun kom bort til dem og sa: «Herre, bryr du deg ikke om at min søster lar meg gjøre alt arbeidet alene? Si til henne at hun skal hjelpe meg.»

⁴¹Men Herren svarte henne: «Marta, Marta! Du gjør deg strev og uro med mange ting.

⁴² Men ett er nødvendig. Maria har valgt den gode del, og den skal ikke tas fra henne.»

Lukas 11

Jesus lærer disiplene å be

(Matt 6,9–15; 7,7–11)

¹En gang var han et sted og ba. Da han var ferdig, sa en av disiplene til ham: «Herre, lær oss å be, slik Johannes lærte sine disipler.»

² Han svarte: «Når dere ber, skal dere si: Far! La navnet ditt helliges. La riket ditt komme.

³Gi oss hver dag vårt daglige brød.

⁴ Tilgi oss våre synder, for også vi tilgir hver den som står i skyld til oss. Og la oss ikke komme i fristelse.»

⁵Så sa han til dem: «Sett at en av dere går til en venn midt på natten og ber ham: 'Kjære, lån meg tre brød!

⁶En venn som er på reise, er kommet til meg, og jeg har ikke noe å by ham.'

⁷Tror dere han da vil svare der innefra: 'Ikke forstyrr meg! Døren er alt stengt, og både barna og jeg er i seng. Jeg kan ikke stå opp og gi deg noe.'

⁸ Nei, sier jeg dere: Om han ikke står opp og gir ham det for vennskaps skyld, vil han i alle fall gjøre det fordi han er så pågående, og gi ham alt han trenger.

⁹ Jeg sier dere: Be, så skal dere få. Let, så skal dere finne. Bank på, så skal det lukkes opp for dere.

10 For den som ber, han får. Den som leter, han finner. Og den som banker på, skal det lukkes opp for.

11 Finnes det en far blant dere som vil gi sønnen sin en orm når han ber om en fisk,

12 eller gi ham en skorpion når han ber om et egg?

13 Når selv dere som er onde, vet å gi barna deres gode gaver, hvor mye mer skal ikke da Far i himmelen gi Den hellige ånd til dem som ber ham!»

Jesu makt over onde ånder

(Matt 12,22–30.43–45; Mark 3,22–27)

14 En gang drev han ut en ond ånd som var stum. Da den onde ånden fór ut, begynte den stumme å tale, og folk undret seg.

15 Men noen av dem sa: «Det er ved hjelp av Beelsebul, herskeren over de onde åndene, at han driver de onde åndene ut.»

16 Andre ville sette ham på prøve og krevde et tegn fra himmelen av ham.

17 Men Jesus visste hva de tenkte, og sa til dem: «Hvert rike som kommer i strid med seg selv, blir lagt øde, og hus faller på hus.

18 Om nå Satan er kommet i strid med seg selv, hvordan kan da riket hans bli stående? Dere sier jo at det er ved Beelsebul jeg driver de onde åndene ut.

19 Men hvis det er ved Beelsebul jeg driver ut de onde åndene, hvem er det da deres egne folk driver dem ut ved? Derfor skal deres egne dømme dere.

20 Men er det ved Guds finger jeg driver de onde åndene ut, da har jo Guds rike nådd fram til dere.

21 Når den sterke med våpen i hånd vokter gården sin, får det han eier, være i fred.

22 Men kommer det en som er enda sterkere og overmanner ham, da tar han fra den sterke alle våpnene som han satte sin lit til, og fordeler byttet.

23 Den som ikke er med meg, er mot meg. Og den som ikke samler med meg, han sprer.

²⁴Når en uren ånd farer ut av et menneske, flakker den omkring over øde vidder på leting etter et hvilested, men uten å finne det. Da sier den: 'Jeg vil vende tilbake til huset mitt, som jeg forlot.'

²⁵Og når den kommer dit, finner den huset feid og pyntet.

²⁶ Da drar den av sted og får med seg sju andre ånder, verre enn den selv, og de flytter inn og slår seg til der. Og det siste blir verre for dette mennesket enn det første.»

²⁷ Da han sa dette, ropte en kvinne i folkemengden til ham: «Salig er det morsliv som bar deg, og brystene som du diet.»

²⁸ Men Jesus svarte: «Si heller: 'Salige er de som hører Guds ord og tar vare på det.'»

En ond slekt krever tegn

(Matt 12,38–42)

²⁹Da det nå samlet seg stadig flere om ham, tok han igjen til orde: «Denne slekten er en ond slekt. Den krever tegn, men den skal ikke få noe annet tegn enn Jona-tegnet.

³⁰For slik Jona ble et tegn for innbyggerne i Ninive, slik skal Menneskesønnen bli det for denne slekten.

³¹ Dronningen fra landet i sør skal stå fram i dommen sammen med mennene i denne slekten og dømme dem. For hun kom helt fra jordens ytterste grenser for å lytte til Salomos visdom – og her er mer enn Salomo!

³² Folk fra Ninive skal stå fram i dommen sammen med denne slekten og dømme den. For de vendte om da Jona forkynte sitt budskap – og her er mer enn Jona!

Lampen og øyet

(Matt 5,15; 6,22–23)

³³ Ingen tenner en oljelampe og setter den i kjelleren eller under et kar. Nei, man setter den på holderen, så de som kommer inn, kan se lyset.

34 Øyet er kroppens lampe. Når øyet ditt er friskt, er det fordi kroppen er fylt av lys. Men er øyet ditt sykt, er det fordi det er mørkt i kroppen.

35 Se derfor til at lyset i deg ikke er mørke!

36 Er nå alt i kroppen din lys og ingen del av den mørk, da blir alt lyst, som når en lampe lyser på deg med sine stråler.»

Mot de skriftlærde og fariseerne

(Matt 23,1–36)

37 Da han hadde talt, var det en fariseer som innbød ham til å spise hos seg, og han ble med inn og tok plass ved bordet.

38 Fariseeren ble forbauset da han så at Jesus ikke helte vann over hendene før måltidet.

39 Men Herren sa til ham: «Ja, dere fariseere, dere gjør beger og fat rene utvendig, men innvendig er dere selv fulle av griskhet og ondskap.

40 Uforstandige mennesker! Han som har skapt det utvendige, har ikke han også skapt det innvendige?

41 Gi heller det dere har i beger og fat, som gave til de fattige, så blir alt rent for dere.

42 Men ve dere, fariseere! Dere gir tiende av mynte, vinrute og alle slags grønnsaker, men overser rettferdighet og kjærlighet til Gud. Det ene burde gjøres og det andre ikke forsømmes.

43 Ve dere, fariseere! Dere elsker å sitte fremst i synagogene og at folk hilser dere på torget.

44 Ve dere! Dere ligner graver som ikke lenger er synlige, og som folk går på uten å vite det.»

45 Da tok en av de lovkyndige til orde og sa: «Mester, med slike ord krenker du også oss.»

46 Men Jesus svarte: «Ve dere lovkyndige også! Dere lesser på folk byrder som ikke er til å bære, men selv rører dere dem ikke med en finger.

- ⁴⁷Ve dere! Dere bygger gravminner for profetene, de som fedrene slo i hjel!
- ⁴⁸På den måten er dere vitner og godtar det fedrene deres gjorde. For de slo profetene i hjel, og dere bygger gravminner.
- ⁴⁹ Derfor har også Guds visdom sagt: Jeg vil sende profeter og apostler til dem; noen av dem skal de slå i hjel, andre skal de forfølge.
- ⁵⁰Derfor skal denne slekten svare for blodet fra alle profetene, det som er utøst helt siden verdens grunnvoll ble lagt,
- ⁵¹ fra drapet på Abel til drapet på Sakarja, han som ble drept mellom alteret og tempelet. Ja, jeg sier dere: Denne slekten skal svare for det.
- ⁵²Ve dere lovkyndige! Dere har tatt bort nøkkelen til kunnskapen. Selv gikk dere ikke inn, og dem som ville gå inn, har dere hindret.»
- ⁵³Da Jesus gikk derfra, var de skriftlærde og fariseerne rasende og trengte seg inn på ham med alle mulige spørsmål.
- ⁵⁴ De vocket på ham for å få ham til å si noe som de kunne felle ham på.

Lukas 12

Bekjennelse uten frykt

(Matt 10,26–33; 12,32; 10,19–20)

- ¹ Imens hadde folk samlet seg i tusentall, så de holdt på å trække hverandre ned. Jesus vendte seg først til disiplene sine og sa: «Ta dere i vare for fariseernes surdeig, hykleriet deres!
- ² Ingenting er tildekket som ikke skal bli avdekket, og ingenting skjult som ikke skal bli kjent.
- ³Derfor skal alt dere har sagt i mørket, bli hørt i lyset, og det dere har hvisket i enrom, skal bli ropt ut fra takene.
- ⁴ Til dere, mine venner, sier jeg: Vær ikke redde for dem som slår kroppen i hjel, men siden ikke kan gjøre mer.

⁵ Jeg skal vise dere hvem dere skal frykte: Frykt ham som kan slå i hjel og siden har makt til å kaste i helvete. Ja, jeg sier dere: Det er ham dere skal frykte!

⁶Selges ikke fem spurver for et par skilling? Og ikke én av dem er glemt hos Gud.

⁷ Men til og med hvert hårstrå dere har på hodet, er talt. Vær ikke redde! Dere er mer verdt enn mange spurver.

⁸Jeg sier dere: Hver den som kjennes ved meg for menneskene, skal også Menneskesønnen kjennes ved for Guds engler.

⁹ Men den som fornekter meg for menneskene, han skal også bli fornektet for Guds engler.

¹⁰ Og hver den som sier et ord mot Menneskesønnen, skal få tilgivelse. Men den som spotter Den hellige ånd, skal ikke få tilgivelse.

¹¹ Når de fører dere fram for synagogedomstolene og for øvrigheter og myndigheter, vær ikke da bekymret for hvordan dere skal forsvare dere, eller hva dere skal si.

¹² For Den hellige ånd skal lære dere i samme stund hva som må sies.»

Lignelsen om den rike bonden

¹³En i mengden sa til ham: «Mester, si til min bror at han skal skifte arven med meg!»

¹⁴Men Jesus svarte: «Venn, hvem har satt meg til å dømme eller skifte mellom dere?»

¹⁵ Og han sa til dem: «Ta dere i vare for all slags grådighet! For det er ikke det en eier, som gir liv, selv om en har overflod.»

¹⁶Så fortalte han dem en lignelse: «Det var en rik mann som hadde fått god avling av jorden,

¹⁷og han tenkte med seg selv: 'Hva skal jeg gjøre? Jeg har ikke plass til avlingen min.

¹⁸Jo, dette vil jeg gjøre: Jeg river ned låvene og bygger dem større, og der samler jeg kornet og alt jeg ellers eier.

¹⁹Så skal jeg si til meg selv: Nå har du mye godt liggende, nok for mange år. Slå deg til ro, min sjel, spis, drikk og vær glad!

²⁰ Men Gud sa til ham: ‘Uforstandige menneske! I natt kreves din sjel tilbake. Hvem skal så ha det du har samlet?’

²¹Slik går det med den som samler skatter til seg selv og ikke er rik i Gud.»

Vær ikke bekymret

(Matt 6,25–33.20–21)

²² Han sa til disiplene: «Derfor sier jeg dere: Vær ikke bekymret for livet, hva dere skal spise, eller for kroppen, hva dere skal kle dere med.

²³Livet er mer enn maten og kroppen mer enn klærne.

²⁴ Se på ravnene! De sår ikke og høster ikke, de har verken matbod eller låve, men Gud gir dem føde likevel. Hvor mye mer verdt er ikke dere enn fuglene!

²⁵Hvem av dere kan vel med all sin bekymring legge en alen til sin livslengde?

²⁶Når dere ikke engang makter så lite, hvorfor da bekymre seg for alt det andre?

²⁷Se på liljene, hvordan de vokser! De strever ikke og spinner ikke, men jeg sier dere: Selv ikke Salomo i all sin prakt var kledd som en av dem.

²⁸Når Gud kler gresset så fint, det som gror på bakken i dag og kastes i ovnen i morgen, hvor mye mer skal han ikke da kle dere – dere lite troende!

²⁹Tenk ikke på hvordan dere skal få noe å spise og drikke, og vær ikke engstelige!

³⁰Alt dette er jo hedningene i verden opptatt av, men dere har en Far som vet at dere trenger dette.

³¹ Søk i stedet hans rike, så skal dere få dette i tillegg.

³² Vær ikke redd, du lille flokk! For det er deres Fars gode vilje å gi dere riket.

33 Selg det dere eier, og gi gaver til de fattige. Skaff dere pengepunger som ikke slites ut, en uforgjengelig skatt i himmelen, der tyver ikke kommer til og møll ikke ødelegger.

34 For hvor skatten deres er, der vil også hjertet deres være.

Vær forberedt når Menneskesønnen kommer

(Matt 24,43–51)

35 Spenn beltet om livet og hold lampene tent!

36 Vær lik tjenere som venter sin herre hjem fra bryllupsfest og står klar til å lukke opp for ham så snart han kommer og banker på.

37 Lykkelige er de tjenere som herren finner våkne når han kommer! Sannelig, jeg sier dere: Han skal binde opp kjortelen, la dem gå til bords og selv gå fram og tjene dem.

38 Ja, lykkelige er de som han finner våkne, selv om han ikke kommer før i andre eller tredje nattevakt.

39 Men det skal dere vite: Dersom husherren visste i hvilken time tyven kom, ville han ikke la ham bryte seg inn i huset.

40 Vær forberedt, dere også! For Menneskesønnen kommer i den time dere ikke venter det.»

41 Da spurte Peter: «Herre, er det oss du sikter til med denne lignelsen, eller gjelder den for alle?»

42 Herren svarte: «Hvem er da den tro og kloke forvalteren som herren vil sette over tjenestefolket sitt for å gi dem mat i rett tid?

43 Lykkelig er den tjeneren som herren finner i arbeid med dette når han kommer tilbake!

44 Sannelig, jeg sier dere: Herren skal sette ham over alt han eier.

45 Men sett at denne tjeneren sier til seg selv: ‘Det varer lenge før herren min kommer’ og så gir seg til å slå tjenesteguttene og tjenestejentene og spise og drikke til han blir full.

⁴⁶Da skal tjenerens herre komme en dag han ikke venter og en time han ikke kjenner, og hugge ham ned og la ham dele skjebne med de vantro.

⁴⁷ En tjener som kjenner sin herres vilje og likevel ikke steller i stand eller gjør det herren vil, han skal få mange slag.

⁴⁸Men en som ikke kjenner den og gjør det som fortjener slag, skal slippe med færre. Av den som har fått mye, skal det ventes mye, og av den som mye er betrodd, skal det kreves desto mer.

Ikke fred, men strid

(Matt 10,34–36)

⁴⁹Ild er jeg kommet for å kaste på jorden. Hvor gjerne jeg ville at den alt var tent!

⁵⁰ En dåp må jeg døpes med. Hvor nedtyngt jeg er til den er fullført!

⁵¹Tror dere at jeg er kommet for å gi fred på jorden? Nei, sier jeg dere, ikke fred, men strid.

⁵²Om det er fem i et hjem, skal de fra nå av ligge i strid med hverandre: tre mot to og to mot tre,

⁵³far skal stå mot sønn og sønn mot far, mor mot datter og datter mot mor, svigermor mot svigerdatter og svigerdatter mot svigermor.»

Å tyde tiden

(Matt 16,2–3; 5,25–26)

⁵⁴Til folkemengden sa han: «Når dere ser at det skyer til i vest, sier dere straks: ‘Nå kommer det regn’, og slik blir det.

⁵⁵Og når dere merker at det blåser fra sør, sier dere: ‘Nå blir det varmt’, og det blir slik.

⁵⁶Hyklere! Jordens og himmelens utseende forstår dere å tyde. Hvorfor forstår dere ikke da å tyde denne tiden?

⁵⁷Og hvorfor dømmer dere ikke ut fra dere selv om hva som er rett?

⁵⁸Når du går til øvrigheten med din motpart, skal du gjøre hva du kan for å komme overens med ham mens dere ennå er på veien. Ellers trekker han deg

for dommeren, dommeren overgir deg til innkreveren, og innkreveren kaster deg i fengsel.

⁵⁹Jeg sier deg: Du slipper ikke ut derfra før du har betalt til siste øre.»

Lukas 13

Vend om

¹På den tiden kom det noen og fortalte ham om de galileerne som Pilatus hadde drept slik at blodet deres blandet seg med blodet fra dyrene de ofret.

²Da tok Jesus til orde: «Mener dere at disse galileerne var større syndere enn alle andre i Galilea, siden det gikk så ille med dem?

³Nei, sier jeg dere. Men dersom dere ikke vender om, skal dere alle omkomme slik som de.

⁴Eller de atten som ble drept da Siloa-tårnet styrtet sammen over dem, mener dere at de var mer skyldige enn alle de andre som bor i Jerusalem?

⁵Slett ikke! Jeg sier dere: Dersom dere ikke vender om, skal dere alle omkomme slik som de.»

Lignelsen om fikentreet som ikke bar frukt

⁶Så fortalte han denne lignelsen: «En mann hadde et fikentre som var plantet i vingården hans. Han kom for å se etter frukt på det, men fant ingen.

⁷Da sa han til gartneren: 'Nå er det tredje året jeg kommer og leter etter frukt på dette fikentreet uten å finne noe. Hugg det ned! Hvorfor skal det stå der og suge ut jorden?'

⁸Men gartneren svarte: 'Herre, la det stå dette året også, så skal jeg grave omkring det og gjødsle det.

⁹Kanskje det da vil bære neste gang. Hvis ikke får du hugge det ned.'»

Jesus helbreder en kvinne på sabbaten

¹⁰En sabbat underviste han i en av synagogene.

¹¹Der var det en kvinne som hadde vært plaget av en sykdomsånd i atten år. Hun var helt krumbøyd og kunne ikke rette seg opp.

¹²Da Jesus fikk se henne, kalte han henne til seg og sa: «Kvinne, du er løst fra sykdommen din.»

¹³Han la hendene på henne, og straks rettet hun seg opp og lovpriste Gud.

¹⁴Men synagogeforstanderen ble forarget fordi Jesus helbredet på sabbaten, og han sa til forsamlingen: «Det er seks dager til å arbeide på. Da kan dere komme og la dere helbrede, men ikke på sabbaten.»

¹⁵«Hyklere», svarte Herren, «løser ikke hver eneste en av dere oxen eller eselet fra båsen også på sabbaten og leier dem ut så de får drikke?»

¹⁶Men her er en Abrahams datter som Satan har holdt bundet i hele atten år. Skulle ikke hun bli løst fra denne lenken på en sabbat?»

¹⁷Da han sa dette, måtte de skamme seg, alle motstanderne hans. Men alle som var samlet, gledet seg over alt det underfulle han gjorde.

Lignelsene om sennepsfrøet og surdeigen

(Matt 13,31–33; Mark 4,30–32)

¹⁸Så sa han: «Hva er Guds rike likt? Hva skal jeg sammenligne det med?»

¹⁹ Det er likt et sennepsfrø som en mann tok og sådde i hagen sin. Det vokste og ble til et tre, og himmelens fugler bygde rede i greinene på det.»

²⁰Igjen sa han: «Hva skal jeg sammenligne Guds rike med?»

²¹ Det er likt en surdeig som en kvinne tok og la inn i tre mål mel, så det hele til slutt var gjennomsyret.»

Den trange døren

(Matt 7,13–14.21–23)

²² På reisen til Jerusalem dro Jesus fra by til by og fra landsby til landsby og underviste.

²³Da var det en som spurte: «Herre, er det få som blir frelst?» Han sa til dem:

²⁴ «Kjemp for å komme inn gjennom den trange døren! For jeg sier dere: Mange skal forsøke å komme inn, men ikke klare det.

²⁵ Når husherren først har reist seg og lukket døren og dere blir stående utenfor og banker på og sier: ‘Herre, lukk opp for oss’, da skal han svare: ‘Jeg vet ikke hvor dere er fra.’

²⁶ Da vil dere si: ‘Vi har jo spist og drukket sammen med deg, og du har undervist på gatene våre.’

²⁷ Men han skal svare: ‘Jeg vet ikke hvor dere er fra. Bort fra meg, alle dere som gjør urett!’

²⁸ Der skal dere gråte og skjære tenner når dere ser Abraham og Isak og Jakob og alle profetene i Guds rike mens dere selv blir kastet utenfor.

²⁹ Fra øst og vest og fra nord og sør skal mennesker komme og sitte til bords i Guds rike.

³⁰ Da skal noen som er de siste, bli de første, og noen som er de første, bli de siste.»

Jesus og Herodes

³¹ I det samme kom noen fariseere og sa til ham: «Du må komme deg bort herfra, for Herodes akter å drepe deg.»

³² Men han svarte: «Gå og si til den reven: I dag og i morgen driver jeg ut onde ånder og helbreder syke, og den tredje dagen er jeg ved målet.

³³ Men i dag og i morgen og i overmorgen må jeg gå videre, for det er ikke rett at en profet mister livet noe annet sted enn i Jerusalem.

Klage over Jerusalem

(Matt 23,37–39)

³⁴ Jerusalem, Jerusalem, du som slår profetene i hjel og steiner dem som er sendt til deg! Hvor ofte ville jeg ikke samle barna dine som en høne samler kyllingene under vingene sine. Men dere ville ikke.

³⁵ Så hør: Huset deres blir forlatt! Jeg sier dere: Dere skal ikke se meg før den dagen dere sier: ‘Velsignet er han som kommer i Herrens navn!’»

Lukas 14

Helbredelse på sabbaten

¹ En gang var Jesus innbudt til å spise hos en fariseer som var medlem av Rådet. Det var sabbat, og alle holdt øye med ham.

² Det var en mann der, rett foran ham, som led av vann i kroppen,

³ og Jesus spurte de lovkyndige og fariseerne: «Er det tillatt å helbrede på sabbaten eller ikke?»

⁴ Men de tidde. Da rørte han ved mannen, helbredet ham og lot ham gå.

⁵ Og han sa til dem: «Om en av dere har en sønn eller en okse som faller i brønnen, vil han ikke da straks trekke dem opp, selv om det er sabbat?»

⁶ De kunne ikke svare på dette.

Beskjedenhet og gjestfrihet

⁷ Da han la merke til hvordan gjestene valgte seg ut de øverste plassene ved bordet, sa han til dem i en lignelse:

⁸ «Når du blir bedt i selskap, så ta ikke plass øverst ved bordet. For kanskje er det innbudt en som står høyere enn du,

⁹ slik at verten som innbød dere begge, kommer og sier til deg: ‘Gi plass for denne gjesten!’ Da vil du med skam måtte gå og sette deg nederst.

¹⁰ Nei, når du er innbudt et sted, skal du ta plass nederst ved bordet, slik at verten kan si til deg når han kommer: ‘Venn, sett deg høyere opp!’ Da blir du hedret i alle gjestenes påsyn.

¹¹ For hver den som setter seg selv høyt, skal settes lavt, og den som setter seg selv lavt, skal settes høyt.»

¹² Han sa også et ord til verten: «Når du skal ha gjester til middag eller kveldsmåltid, skal du ikke be venner eller søsken eller slektninger eller rike naboer. For de kommer til å be deg igjen, og dermed får du gjengjeld.

¹³ Nei, når du skal holde selskap, så innby fattige og uføre, lamme og blinde.

¹⁴ Da er du lykkelig, for de kan ikke gi deg noe igjen, men du skal få lønn for dette når de rettferdige står opp fra de døde.»

Det store gjestebudet

(Matt 22,1–10)

¹⁵ En av gjestene som hørte dette, sa til ham: «Salig er den som får sitte til bords i Guds rike.»

¹⁶ Men Jesus sa til ham: «Det var en mann som ville holde et stort gjestebud, og han innbød mange.

¹⁷ Da tiden for gjestebudet kom, sendte han tjeneren sin av sted for å si til de innbudte: 'Kom, for nå er alt ferdig!'

¹⁸ Men de begynte å unnskyldte seg, den ene etter den andre. En sa: 'Jeg har kjøpt et jordstykke og må gå ut og se på det. Vær så vennlig å ha meg unnskyldt.'

¹⁹ En annen sa: 'Jeg har kjøpt fem par okser og skal ut og prøve dem. Vær så vennlig å ha meg unnskyldt.'

²⁰ Og en tredje sa: 'Jeg har giftet meg, derfor kan jeg ikke komme.'

²¹ Tjeneren kom tilbake og fortalte dette til herren sin. Da ble husherren sint og sa til tjeneren: 'Gå straks ut på byens gater og torg og hent inn de fattige og uføre og blinde og lamme.'

²² Tjeneren kom tilbake og sa: 'Herre, jeg har gjort som du sa, men det er ennå plass.'

²³ Da sa herren til tjeneren: 'Gå ut på veiene og stiene og nød folk til å komme inn, så huset mitt kan bli fullt.

²⁴ For det sier jeg dere: Ingen av dem som var innbudt, skal få smake festmåltidet mitt.'»

Hva det koster å være en disippel

(Matt 10,37–38)

²⁵ Store folkeskarer fulgte med Jesus, og han vendte seg til dem og sa:

²⁶ «Om noen kommer til meg og ikke setter dette høyere enn far og mor, kone og barn, brødre og søstre, ja, høyere enn sitt eget liv, kan han ikke være min disippel.

- ²⁷ Den som ikke bærer sitt kors og følger etter meg, kan ikke være min disippel.
- ²⁸ Dersom en av dere vil bygge et tårn, setter han seg ikke da først ned og regner ut hva det vil koste, for å se om han har penger nok til å fullføre det?
- ²⁹ For har han lagt grunnmuren, men ikke makter å gjøre tårnet ferdig, da vil alle som ser det, gjøre narr av ham
- ³⁰ og si: 'Denne mannen begynte å bygge, men klarte ikke å fullføre det.'
- ³¹ Eller om en konge vil dra i krig mot en annen konge, setter han seg ikke da først ned og tenker over om han med sine ti tusen mann er sterk nok til å møte den andre, som kommer mot ham med tjue tusen?
- ³² Og er han ikke det, sender han menn av sted for å be om fred mens fienden ennå er langt borte.
- ³³ Slik er det altså: Ingen av dere kan være min disippel uten å gi avkall på alt han eier.
- ³⁴ Salt er en god ting. Men hvis også saltet mister sin kraft, hvordan skal det da bli salt igjen?
- ³⁵ Det kan ikke brukes, verken i jord eller gjødsel, det er bare til å kaste. Den som har ører å høre med, hør!»

Lukas 15

Lignelsene om sauene, sølvmynten og sønnene

(Kap. 15)

- ¹ Alle tollerne og synderne holdt seg nær til Jesus for å høre ham.
- ² Men fariseerne og de skriftlærde murret og sa seg imellom: «Denne mannen tar imot syndere og spiser sammen med dem.»
- ³ Da fortalte han dem denne lignelsen:

Sauen som ble funnet igjen

(Matt 18,12–14)

⁴ «Dersom en av dere eier hundre sauer og mister én av dem, lar han ikke da de nittini være igjen ute i ødemarken og leter etter den som er kommet bort, til han finner den?

⁵Og når han har funnet den, blir han glad og legger den på skuldrene sine.

⁶ Straks han kommer hjem, kaller han sammen venner og naboer og sier til dem: ‘Gled dere med meg, for jeg har funnet igjen den sauene som var kommet bort.’

⁷Jeg sier dere: På samme måte blir det større glede i himmelen over én synder som vender om, enn over nittini rettferdige som ikke trenger omvendelse.

Sølvmynten som ble funnet igjen

⁸ Eller om en kvinne har ti sølvmynter og mister én, tenner hun ikke da en lampe og feier i hele huset og leter nøye til hun finner den?

⁹Og når hun har funnet den, kaller hun sammen venninner og nabokoner og sier: ‘Gled dere med meg, for jeg har funnet igjen det pengestykket jeg hadde mistet.’

¹⁰På samme måte, sier jeg dere, blir det glede blant Guds engler over én synder som vender om.»

Sønnen som kom hjem

¹¹Jesus sa: «En mann hadde to sønner.

¹² Den yngste sa til faren: ‘Far, gi meg den delen av formuen som faller på meg.’ Han skiftet da sin eiendom mellom dem.

¹³Ikke mange dager etter solgte den yngste sønnen alt sitt og dro til et land langt borte. Der sløste han bort formuen sin i et vilt liv.

¹⁴Men da han hadde satt alt over styr, kom det en svær hungersnød over landet, og han begynte å lide nød.

¹⁵Da gikk han og søkte tilhold hos en av innbyggerne der i landet, og mannen sendte ham ut på markene sine for å passe grisene.

- ¹⁶Han ønsket bare å få mette seg med de belgfruktene som grisene åt, og ingen ga ham noe.
- ¹⁷Da kom han til seg selv og sa: ‘Hvor mange leiekarere hjemme hos min far har ikke mat i overflod, mens jeg går her og sulter i hjel!’
- ¹⁸Jeg vil bryte opp og gå til min far og si: Far, jeg har syndet mot Himmelen og mot deg.
- ¹⁹Jeg fortjener ikke lenger å være sønnen din. Men la meg få være som en av leiekarene dine.’
- ²⁰ Dermed brøt han opp og dro hjem til faren. Da han ennå var langt borte, fikk faren se ham, og han fikk inderlig medfølelse med ham. Han løp sønnen i møte, kastet seg om halsen på ham og kysset ham.
- ²¹ Sønnen sa: ‘Far, jeg har syndet mot Himmelen og mot deg. Jeg fortjener ikke lenger å være sønnen din.’
- ²²Men faren sa til tjenerne sine: ‘Skynd dere! Finn fram de fineste klærne og ta dem på ham, gi ham ring på fingeren og sko på føttene.
- ²³Og hent gjøkalven og slakt den, så vil vi spise og holde fest.
- ²⁴For denne sønnen min var død og er blitt levende, han var kommet bort og er funnet igjen.’ Og så begynte festen og gleden.
- ²⁵Imens var den eldste sønnen ute på markene. Da han gikk hjemover og nærmet seg gården, hørte han spill og dans.
- ²⁶Han ropte på en av karene og spurte hva som var på ferde.
- ²⁷‘Din bror er kommet hjem’, svarte han, ‘og din far har slaktet gjøkalven fordi han har fått ham tilbake i god behold.’
- ²⁸Da ble han sint og ville ikke gå inn. Faren kom ut og prøvde å overtale ham.
- ²⁹Men han svarte faren: ‘Her har jeg tjent deg i alle år, og aldri har jeg gjort imot ditt bud; men meg har du ikke engang gitt et kje så jeg kunne holde fest med vennene mine.

³⁰Men straks denne sønnen din kommer hjem, han som har sløst bort pengene dine sammen med horer, da slakter du gjøkalven for ham!’

³¹Faren sa til ham: ‘Barnet mitt! Du er alltid hos meg, og alt mitt er ditt.

³²Men nå må vi holde fest og være glade. For denne broren din var død og er blitt levende, han var kommet bort og er funnet igjen.’»

Lukas 16

Lignelsen om forvalteren som handlet klokt

¹Jesus sa til disiplene: «Det var en rik mann som hadde en forvalter. Av andre fikk han vite at denne forvalteren sløste bort formuen hans.

²Da kalte han forvalteren til seg og sa: ‘Hva er det jeg hører om deg? Legg fram regnskap over driften, for du kan ikke lenger være forvalter hos meg.’

³Men forvalteren sa til seg selv: ‘Hva skal jeg gjøre nå når herren min tar stillingen fra meg? Å grave har jeg ikke krefter til, og å tigge skammer jeg meg over.

⁴Jo, nå vet jeg hva jeg vil gjøre for at folk skal ta imot meg i sine hjem når jeg blir avsatt.’

⁵Han kalte til seg dem som hadde gjeld hos herren hans, en etter en, og sa til den første: ‘Hvor mye skylder du herren min?’

⁶‘Hundre fat olje’, svarte han. ‘Her har du gjeldsbrevet ditt’, sa forvalteren, ‘sett deg ned med en gang og skriv femti.’

⁷Så spurte han den neste: ‘Og du, hvor mye skylder du?’ ‘Hundre tønner hvete’, svarte han. ‘Her er gjeldsbrevet ditt’, sa forvalteren, ‘skriv åtti.’

⁸Herren ga den uhederlige forvalteren lovord fordi han hadde handlet klokt. For denne verdens barn ordner seg klokere med hverandre enn lysets barn gjør.

⁹Jeg sier dere: Skaff dere venner ved hjelp av den uhederlige Mammon, så de kan ta imot dere i de evige boliger når pengene tar slutt.

¹⁰Den som er tro i smått, er også tro i stort, og den som er uredelig i smått, er også uredelig i stort.

11 Om dere ikke har vært tro når det gjelder den uhederlige Mammon, hvem vil da betro dere de virkelige verdier?

12 Og dersom dere ikke har vist troskap med det som hører andre til, hvem vil da gi dere noe dere selv kan eie?

13 Ingen slave kan tjene to herrer. Han vil hate den ene og elske den andre eller holde seg til den ene og forakte den andre. Dere kan ikke tjene både Gud og Mammon.»

Loven og Guds rike

(Matt 11,12–13)

14 Alt dette hørte fariseerne, og pengekjære som de var, hånte de Jesus.

15 Da sa han til dem: «Dere vil gjerne fremstå som rettferdige i menneskers øyne, men Gud kjenner hjertene deres. Det som mennesker setter høyt, er avskyelig i Guds øyne.

16 Loven og profetene hadde sin tid fram til Johannes. Fra da av forkynnes det gode budskapet om Guds rike, og alle trenger på for å komme inn.

17 Før skal himmel og jord forgå, før en eneste prikk i loven faller bort.

18 Den som skiller seg fra sin kone og gifter seg med en annen, begår ekteskapsbrudd. Og den som gifter seg med en fraskilt kvinne, bryter ekteskapet.

Lignelsen om den rike mannen og Lasarus

19 Det var en rik mann som kledde seg i purpur og fineste lin og levde i fest og luksus dag etter dag.

20 Men utenfor porten hans lå det en fattig mann som het Lasarus, full av verkende sår.

21 Han ønsket bare å få mette seg med det som falt fra den rikes bord. Hundene kom til og med og slikket sårene hans.

22 Så døde den fattige, og englene bar ham til Abrahams fang. Den rike døde også og ble begravet.

²³ Da han slo øynene opp i dødsriket, der han var i pine, så han Abraham langt borte og Lasarus tett inntil ham.

²⁴ ‘Far Abraham’, ropte han, ‘ha barmhjertighet med meg og send Lasarus hit, så han kan dyppe fingertuppen i vann og svale tungen min. For jeg pines i denne flammen.’

²⁵ Men Abraham svarte: ‘Husk, mitt barn, at du fikk alt det gode mens du levde, og Lasarus fikk det vonde. Nå trøstes han her, mens du er i pine.

²⁶ Dessuten er det lagt en dyp kløft mellom oss og dere, slik at de som vil komme herfra og over til dere, ikke skal kunne det, og ingen kan gå over fra dere til oss.’

²⁷ Da sa den rike: ‘Så ber jeg deg, far, at du sender ham

²⁸ til mine fem brødre hjemme hos min far for å advare dem, så ikke de også skal komme til dette pinestedet.’

²⁹ Men Abraham sa: ‘De har Moses og profetene, de får høre på dem.’

³⁰ Han svarte: ‘Nei, far Abraham, men kommer det noen til dem fra de døde, vil de omvende seg.’

³¹ Abraham sa: ‘Hører de ikke på Moses og profetene, lar de seg heller ikke overbevise om noen står opp fra de døde.’»

Lukas 17

Forførelser og tilgivelse

(Matt 18,6–7.21–22; Mark 9,42)

¹ Han sa til disiplene sine: «Det er ikke til å unngå at forførelser kommer, men ve den som de kommer fra!

² Det ville være bedre for ham å bli kastet i havet med en møllestein om halsen enn at han skulle lokke en av disse små til fall.

³ Ta dere i vare! Dersom din bror gjør en synd, så tal ham til rette, og hvis han angrer, så tilgi ham.

⁴Ja, om han synder mot deg sju ganger på samme dag og sju ganger kommer til deg og sier: ‘Jeg angrer’, så skal du tilgi ham.»

Tro og tjeneste

⁵Apostlene sa til Herren: «Gi oss større tro!»

⁶ Herren svarte: «Om dere hadde tro som et sennepsfrø, kunne dere si til dette morbærtreet: ‘Rykk deg opp og slå rot i havet!’ Og det skulle adlyde dere.

⁷Dersom en av dere har en tjener som er ute og pløyer eller gjeter, vil han da si til tjeneren når han kommer hjem fra markene: ‘Kom nå og sett deg til bords?’

⁸Nei, han vil si: ‘Lag til kveldsmaten, bind opp kjortelen og stå til tjeneste for meg mens jeg spiser og drikker. Etterpå kan du selv få deg mat.’

⁹ Takker han vel tjeneren for at han gjorde det han var pålagt?

¹⁰ På samme måte med dere: Når dere har gjort alt som er pålagt dere, skal dere si: ‘Vi er unyttige tjenere og har bare gjort det vi var skyldige til å gjøre.’»

Den takknemlige samaritanen

¹¹ På reisen til Jerusalem dro Jesus gjennom grenselandet mellom Samaria og Galilea.

¹² Da han var på vei inn i en landsby, kom ti spedalske menn imot ham. De ble stående langt unna

¹³ og ropte: «Jesus, mester, ha barmhjertighet med oss!»

¹⁴ Han så dem og sa: «Gå og vis dere for prestene!» Og mens de var på vei dit, ble de rene.

¹⁵ Men én av dem kom tilbake da han merket at han var blitt frisk. Han lovpriste Gud med høy røst,

¹⁶ kastet seg ned for Jesu føtter med ansiktet mot jorden og takket ham. Denne mannen var en samaritan.

¹⁷ Jesus sa: «Ble ikke alle ti rene? Hvor er da de ni?»

¹⁸ Var det ingen andre enn denne fremmede som vendte tilbake for å gi Gud æren?»

19 Og han sa til ham: «Reis deg og gå! Din tro har frelst deg.»

Når Guds rike kommer

(Matt 24,26–28.37–41)

20 En gang spurte fariseerne Jesus når Guds rike skulle komme. Han svarte: «Guds rike kommer ikke på en slik måte at en kan se det med øynene.

21 Ingen vil kunne si: ‘Se her er det’ eller: ‘Der er det’. For Guds rike er midt iblant dere.»

22 Til disiplene sa han: «Det skal komme en tid da dere skal lengte etter å få se en av Menneskesønnens dager, men ikke få oppleve det.

23 Folk skal si til dere: ‘Se der’ eller: ‘Se, her er han’. Men gå ikke dit og følg ikke etter!

24 For slik som lynet flammer opp og lyser fra himmelrand til himmelrand, slik skal Menneskesønnen komme til syne på sin dag.

25 Men først må han lide mye og bli forkastet av denne slekten.

26 Og som det var i Noahs dager, slik skal det også være i Menneskesønnens dager.

27 De spiste og drakk, giftet seg og ble giftet bort, helt til den dagen Noah gikk inn i arken. Så kom storflommen og gjorde ende på dem alle.

28 På samme måte var det i Lots dager: De spiste og drakk, kjøpte og solgte, plantet og bygde.

29 Men den dagen da Lot gikk ut av Sodoma, regnet det ild og svovel fra himmelen og gjorde ende på dem alle.

30 Slik skal det også gå den dagen Menneskesønnen åpenbarer seg.

31 Når den dagen kommer, må den som er oppe på taket og har sakene sine inne i huset, ikke gå ned og hente dem, og den som er ute på markene, må ikke vende hjem igjen.

32 Tenk på Lots kone!

³³Den som prøver å sikre sitt liv, skal miste det. Men den som mister det, skal vinne det.

³⁴Jeg sier dere: Den natten skal det ligge to i samme seng. Den ene blir tatt med, den andre blir igjen.

³⁵To kvinner skal male på samme kvern. Den ene blir tatt med, den andre blir igjen.

³⁶{{To menn skal være ute på markene. Den ene blir tatt med, den andre blir igjen.}}»

³⁷ Disiplene tok da til orde og spurte: «Hvor, Herre?» Han svarte: «Der åtselet er, vil gribbene samles.»

Lukas 18

Lignelsen om enken og dommeren

¹ Så fortalte han dem en lignelse om at de alltid skulle be og ikke miste motet:

²«I en by var det en dommer som ikke fryktet Gud og ikke tok hensyn til noe menneske.

³I samme by var det en enke som stadig på ny kom til ham og sa: 'Hjelp meg mot min motpart, så jeg kan få min rett.'

⁴Lenge ville han ikke, men til slutt sa han til seg selv: 'Enda jeg ikke frykter Gud og ikke tar hensyn til noe menneske,

⁵ får jeg hjelpe denne enken til hennes rett, siden hun plager meg slik, ellers ender det vel med at hun flyr like i synet på meg.'»

⁶Og Herren sa: «Hør hva denne uhederlige dommeren sier!

⁷Skulle ikke da Gud hjelpe sine utvalgte til deres rett, de som roper til ham dag og natt? Er han sen til å hjelpe dem?

⁸Jeg sier dere: Han skal sørge for at de får sin rett, og det snart. Men når Menneskesønnen kommer, vil han da finne troen på jorden?»

Lignelsen om fariseeren og tolleren

⁹ Til noen som stolte på at de selv var rettferdige, og så ned på alle andre, fortalte Jesus denne lignelsen:

¹⁰ «To menn gikk opp til tempelet for å be. Den ene var fariseer og den andre toller.

¹¹ Fariseeren stilte seg opp for seg selv og ba slik: ‘Gud, jeg takker deg for at jeg ikke er som andre mennesker, de som svindler, gjør urett og bryter ekteskapet, eller som den tolleren der.

¹² Jeg faster to ganger i uken og gir tiende av alt jeg tjener.’

¹³ Tolleren sto langt unna og ville ikke engang løfte blikket mot himmelen, men slo seg for brystet og sa: ‘Gud, vær meg synde nådig!’

¹⁴ Jeg sier dere: Tolleren gikk hjem rettferdig for Gud, den andre ikke. For hver den som setter seg selv høyt, skal settes lavt, og den som setter seg selv lavt, skal settes høyt.»

Jesus og barna

(Matt 19,13–15; Mark 10,13–16)

¹⁵ De bar også spedbarna til Jesus for at han skulle røre ved dem. Da disiplene så det, ville de vise dem bort.

¹⁶ Men Jesus kalte dem til seg og sa: «La de små barna komme til meg, og hindre dem ikke! For Guds rike tilhører slike som dem.

¹⁷ Sannelig, jeg sier dere: Den som ikke tar imot Guds rike slik som et lite barn, skal ikke komme inn i det.»

Jesus og den rike mannen

(Matt 19,16–30; Mark 10,17–31)

¹⁸ Et medlem av Rådet kom og spurte ham: «Gode mester, hva skal jeg gjøre for å arve evig liv?»

¹⁹ Men Jesus sa til ham: «Hvorfor kaller du meg god? Ingen er god uten én – det er Gud!

²⁰ Du kjenner budene: Du skal ikke bryte ekteskapet, du skal ikke slå i hjel, du skal ikke stjele, du skal ikke vitne falskt, du skal hedre din far og din mor.»

- ²¹Han svarte: «Alt dette har jeg holdt fra jeg var ung.»
- ²² Da Jesus hørte det, sa han til ham: «Én ting mangler du ennå: Selg alt du eier, og del ut til de fattige. Da skal du få en skatt i himmelen. Kom så og følg meg!»
- ²³Men da mannen hørte dette, ble han dypt bedrøvet, for han var svært rik.
- ²⁴ Da Jesus så hvor bedrøvet han ble, sa han: «Hvor vanskelig det er for dem som eier mye, å komme inn i Guds rike!
- ²⁵Det er lettere for en kamel å gå gjennom et nåløye enn det er for en rik å komme inn i Guds rike.»
- ²⁶«Hvem kan da bli frelst?» sa de som hørte på.
- ²⁷Han svarte: «Det som er umulig for mennesker, er mulig for Gud.»
- ²⁸ Da sa Peter: «Hva med oss? Vi har forlatt alt vårt og fulgt deg.»
- ²⁹Han sa til dem: «Sannelig, jeg sier dere: Enhver som har forlatt hus eller kone eller søsken eller foreldre eller barn for Guds rikes skyld,
- ³⁰skal få mangedobbelt igjen her i tiden, og i den kommende verden evig liv.»

Jesus taler for tredje gang om sin død og oppstandelse

(Matt 20,17–19; Mark 10,32–34)

- ³¹ Han tok de tolv til side og sa til dem: «Se, vi går opp til Jerusalem, og alt det som profetene har skrevet om Menneskesønnen, skal gå i oppfyllelse.
- ³² Han skal overgis til hedningene og bli hånt og mishandlet og spyttet på,
- ³³ og de skal piske ham og slå ham i hjel. Og den tredje dagen skal han stå opp.»
- ³⁴ Men de skjønnte ikke noe av dette. Meningen var skjult for dem, og de forsto ikke det han sa.

Den blinde mannen ved Jeriko

(Matt 20,29–34; Mark 10,46–52)

- ³⁵Da Jesus nærmet seg Jeriko, satt en blind mann ved veien og tigget.
- ³⁶Mannen hørte at det var mye folk på veien, og spurte hva som sto på.

³⁷De svarte ham: «Jesus fra Nasaret kommer forbi.»

³⁸ Da ropte han: «Jesus, du Davids sønn, ha barmhjertighet med meg!»

³⁹De som gikk foran, snakket strengt til ham og ba ham tie, men han ropte bare enda høyere: «Du Davids sønn, ha barmhjertighet med meg!»

⁴⁰Jesus stanset og ba om at den blinde skulle føres til ham. Da han kom nærmere, spurte Jesus ham:

⁴¹«Hva vil du jeg skal gjøre for deg?» Han svarte: «Herre, la meg få synet igjen!»

⁴² Jesus sa til ham: «Bli seende! Din tro har frelst deg.»

⁴³Straks kunne han se, og han ga seg i følge med Jesus og lovet Gud. Og hele folkemengden som så dette, lovpriste Gud.

Lukas 19

Sakkeus

¹Han kom inn i Jeriko og dro gjennom byen.

² Der var det en mann som het Sakkeus. Han var overtoller og svært rik.

³Han ville gjerne se hvem Jesus var, men han kunne ikke komme til for folkemengden, for han var liten av vekst.

⁴ Da løp han i forveien og klatret opp i et morbærtre for å få se ham på et sted hvor han måtte komme forbi.

⁵Og da Jesus kom dit, så han opp og sa til ham: «Sakkeus, skynd deg og kom ned! For i dag må jeg ta inn hos deg.»

⁶Han skyndte seg da ned og tok imot ham med glede.

⁷ Men alle som så det, murret og sa: «Han har tatt inn hos en syndig mann.»

⁸ Men Sakkeus sto fram og sa til Herren: «Herre, halvparten av alt jeg eier, gir jeg til de fattige, og har jeg presset penger av noen, skal de få firedobbelt igjen.»

⁹Da sa Jesus til ham: «I dag er frelse kommet til dette huset, for også han er en Abrahams sønn.

10 For Menneskesønnen er kommet for å lete etter de bortkomne og berge dem.»

Lignelsen om pundene

(Matt 25,14–30)

11 Mens de sto og hørte på dette, fortalte Jesus også en lignelse. For han var nær Jerusalem, og de trodde at Guds rike straks ville komme til syne.

12 Han sa: «En mann av høy ætt skulle dra til et land langt borte for å bli innsatt som konge og deretter vende tilbake.

13 Han kalte til seg ti av tjenerne sine, ga dem ti pund og sa: ‘Driv handel med disse pengene til jeg kommer igjen.’

14 Men landsmennene hans hatet ham og lot sendemenn dra etter ham for å si: ‘Vi vil ikke ha denne mannen til konge over oss.’

15 Da mannen kom tilbake som konge, kalte han til seg de tjenerne som hadde fått pengene, for å finne ut hvor mye de hadde tjent.

16 Den første kom fram og sa: ‘Herre, det pundet du ga meg, har kastet av seg ti pund.’

17 Han svarte: ‘Det er bra, du gode tjener. Fordi du har vært tro i smått, skal du få styre ti byer.’

18 Den andre kom og sa: ‘Herre, det pundet du ga meg, har gitt fem pund.’

19 Og til ham sa kongen: ‘Du skal ha fem byer under deg.’

20 Så kom det enda en. Han sa: ‘Herre, her er pundet ditt, jeg har hatt det liggende i et tørkle.

21 Jeg var redd deg, for du er en streng mann som tar ut det du ikke har satt inn, og høster det du ikke har sådd.’

22 Han svarte: ‘Etter dine egne ord dømmer jeg deg, du dårlige tjener! Du visste at jeg er en streng mann som tar ut det jeg ikke har satt inn, og høster det jeg ikke har sådd.

²³Hvorfor overlot du ikke da pengene mine til en som driver med utlån, så jeg kunne fått dem igjen med renter når jeg kom tilbake?’

²⁴Og han sa til dem som sto der: ‘Ta pundet fra ham og gi det til ham som har ti fra før!’

²⁵‘Herre’, sa de, ‘han har jo ti pund.’

²⁶ ‘Ja, men jeg sier dere: Den som har, skal få, og den som ikke har, skal bli fratatt selv det han har.

²⁷Men disse fiendene mine, som ikke ville ha meg til konge, dem skal dere føre hit og hugge dem ned foran øynene på meg.’»

Jesus kommer til Jerusalem

(19,28–21,4)

Jesus rir inn i Jerusalem

(Matt 21,1–11; Mark 11,1–11; Joh 12,12–16)

²⁸ Da han hadde sagt dette, gikk han videre på sin vei opp mot Jerusalem.

²⁹Og da han kom nær Betfage og Betania, ved den høyden som heter Oljeberget, sendte han to av disiplene av sted

³⁰og sa: «Gå inn i landsbyen som ligger foran dere! Når dere kommer inn i den, skal dere finne en eselfole som står bundet, og som det aldri har sittet noe menneske på. Løs den og lei den hit!

³¹Og om noen spør dere: ‘Hvorfor løser dere den?’ skal dere svare: ‘Herren har bruk for den.’»

³² De to gikk av sted, og de fant det slik som han hadde sagt.

³³Da de løste folen, spurte de som eide den: «Hvorfor løser dere folen?»

³⁴«Herren har bruk for den», svarte de.

³⁵Så leide de folen til Jesus, la kappene sine på den og lot Jesus sette seg opp.

³⁶Og der han red fram, bredte folk ut kappene sine på veien.

³⁷Da han nærmet seg skråningen ned fra Oljeberget, begynte hele mengden av disipler i sin glede å lovprise Gud høylytt for alle de mektige gjerningene de hadde sett. De ropte:

³⁸ «Velsignet er han, kongen, som kommer i Herrens navn! Fred i himmelen og ære i det høyeste!»

³⁹Noen fariseere i folkemengden sa til ham: «Mester, tal disiplene dine til rette!»

⁴⁰Men han svarte: «Jeg sier dere: Dersom de tier, skal steinene rope.»

Jesus gråter over Jerusalem

⁴¹ Da Jesus kom nærmere og så byen, gråt han over den

⁴² og sa: «Hadde du bare på denne dagen forstått, du også, hva som tjener til fred! Men nå er det skjult for øynene dine.

⁴³ Det skal komme dager over deg da fiendene dine kaster en voll opp omkring deg, omringer deg og trenger inn på deg fra alle kanter.

⁴⁴ De skal slå deg og barna dine til jorden, og det skal ikke bli stein tilbake på stein i deg, fordi du ikke forsto at tiden var kommet da Herren gjestet deg.»

Tempelet skal være et bønnens hus

(Matt 21,12–17; Mark 11,15–19; Joh 2,13–16)

⁴⁵ Så gikk Jesus inn på tempelplassen og ga seg til å jage ut dem som drev handel der.

⁴⁶ Han sa til dem: «Det står skrevet: Mitt hus skal være et bønnens hus. Men dere har gjort det til en røverhule.»

⁴⁷ Hver dag var han på tempelplassen og underviste. Overprestene og de skriftlærde og alle folkets ledere ville gjerne få tatt livet av ham.

⁴⁸Men de fant ikke noen måte å gjøre det på, for hele folket hang ved ham og hørte på ham.

Lukas 20

Jesu fullmakt

(Matt 21,23–27; Mark 11,27–33)

¹En dag mens han underviste folket på tempelplassen og forkynte det gode budskapet, kom overprestene og de skriftlærde sammen med de eldste fram til ham

² og spurte: «Si oss: Med hvilken fullmakt gjør du dette? Hvem er det som har gitt deg denne fullmakten?»

³Jesus svarte: «Jeg har også noe å spørre dere om. Si meg:

⁴Johannes-dåpen, var den fra himmelen eller fra mennesker?»

⁵De rådslo med hverandre og sa: «Om vi svarer: ‘Fra himmelen’, vil han si: ‘Hvorfor trodde dere ham da ikke?’

⁶ Men om vi svarer: ‘Fra mennesker’, da kommer hele folket til å steine oss, for de er overbevist om at Johannes var en profet.»

⁷Så svarte de at de ikke visste hvor Johannes-dåpen var fra.

⁸Jesus sa til dem: «Så sier heller ikke jeg til dere med hvilken fullmakt jeg gjør dette.»

Lignelsen om vinbøndene og arvingen

(Matt 21,33–46; Mark 12,1–12)

⁹ Så vendte han seg igjen til folket og fortalte denne lignelsen: «En mann plantet en vinmark og forpaktet den bort til noen vinbønder. Så dro han utenlands og skulle være lenge borte.

¹⁰ Da tiden kom, sendte han en tjener til bøndene for å få sin del av avlingen. Men de skamslo tjeneren og lot ham gå tomhendt bort.

¹¹Likevel sendte eieren en annen tjener, men de skamslo ham også, hånte ham og lot ham gå tomhendt bort.

¹²Han sendte en tredje, men også ham slo de til blods og kastet ham ut.

¹³‘Hva skal jeg nå gjøre?’ tenkte eieren av vingården. ‘Jo, jeg vil sende min egen kjære sønn. Ham vil de vel ha respekt for.’

¹⁴ Men da vinbøndene fikk se sønnen, samrødde de seg med hverandre og sa: ‘Der har vi arvingen! La oss slå ham i hjel, så blir arven vår.’

15 Dermed kastet de ham ut av vingården og slo ham i hjel. Hva skal nå vingårdens herre gjøre med dem?

16 Han skal komme og gjøre ende på disse vinbøndene og overlate vingården til andre.» Da sa de som hadde hørt på: «Det må aldri skje!»

17 Men han så på dem og sa: «Hva betyr da dette som står skrevet: Steinen som bygningsmennene vraket, er blitt hjørnestein.

18 Hver den som faller mot denne steinen, skal bli knust. Og den som steinen faller på, skal bli smadret.»

19 De skriftlærde og overprestene ville gjerne ha lagt hånd på ham med det samme, for de skjønnte at det var dem han siktet til med denne lignelsen. Men de var redde for folket.

Er det tillatt å betale skatt til keiseren?

(Matt 22,15–22; Mark 12,13–17)

20 De holdt ham da under oppsikt og sendte noen ut for å spionere. De skulle gi seg ut for å være rettskafne menn og prøve å fange ham i noe han sa, så de kunne få overgitt ham til landshøvdingens makt og myndighet.

21 De spurte ham: «Mester, vi vet at du taler og lærer rett. Du gjør ikke forskjell på folk, men lærer sant om hva som er Guds vei.

22 Er det tillatt for oss å betale skatt til keiseren eller ikke?»

23 Men han merket baktankene deres og sa til dem:

24 «Vis meg en denar! Hvilket bilde og navn bærer den?» «Keiserens», svarte de.

25 Da sa han til dem: «Så gi keiseren det som tilhører keiseren, og Gud det som tilhører Gud.»

26 De greide ikke å fange ham i ord mens folket hørte på, og de undret seg over svaret hans og tidde.

De dødes oppstandelse

(Matt 22,23–33; Mark 12,18–27)

²⁷ Noen saddukeere kom til ham, det er de som nekter for at det finnes noen oppstandelse. De la et spørsmål fram for ham.

²⁸«Mester», sa de, «Moses har gitt oss denne forskriften: Om en mann har en gift bror som dør barnløs, da skal han gifte seg med enken for å holde brorens ætt oppe.

²⁹Nå var det sju brødre. Den eldste tok seg en kone, men døde barnløs.

³⁰Den nest eldste giftet seg da med henne,

³¹så den tredje, og slik med alle sju; de døde uten å etterlate seg barn.

³²Til sist døde også kvinnen.

³³Når de står opp igjen, hvem av dem skal da få henne til kone? Alle sju har jo vært gift med henne.»

³⁴Jesus svarte dem: «Menneskene i denne verden gifter seg og blir giftet bort.

³⁵Men de som blir funnet verdige til å være med i den kommende verden og oppstandelsen fra de døde, de verken gifter seg eller blir giftet bort,

³⁶ for de kan ikke lenger dø. De er som engler, og de er Guds barn, for de er barn av oppstandelsen.

³⁷ Men at de døde står opp, har Moses også vist i fortellingen om tornebusken, når han kaller Herren for Abrahams Gud og Isaks Gud og Jakobs Gud.

³⁸Han er ikke en Gud for døde, men for levende. De lever alle for ham.»

³⁹ Da sa noen av de skriftlærde: «Mester, du svarte godt.»

⁴⁰Og de våget ikke å stille ham flere spørsmål.

Hvem Messias er

(Matt 22,41–46; Mark 12,35–37)

⁴¹Jesus spurte dem: «Hvordan kan en si at Messias er Davids sønn?

⁴² David selv sier jo i Salmenes bok: Herren sa til min herre: Sett deg ved min høyre hånd

⁴³til jeg får lagt dine fiender som skammel for dine føtter.

⁴⁴David kaller ham altså herre, hvordan kan han da være Davids sønn?»

Advarsel mot de skriftlærde

(Mark 12,38–40)

⁴⁵Mens alt folket hørte på, sa han til disiplene:

⁴⁶ «Ta dere i vare for de skriftlærde! De vil gjerne gå omkring i lange kapper og liker at folk hilser dem på torget. De elsker å sitte fremst i synagogene og ha hedersplassene i selskaper.

⁴⁷De eter enker ut av huset og holder lange bønner for syns skyld. Men de skal få desto hardere dom.»

Lukas 21

Den fattige enkens gave

(Mark 12,41–44)

¹ Jesus så opp og la merke til hvordan de rike la sine gaver i tempelkisten.

² Da fikk han se en fattig enke legge to småmynter i den,

³og han sa: «Sannelig, jeg sier dere: Denne fattige enken har gitt mer enn noen av de andre.

⁴For alle de andre la gaver i kisten av sin overflod, men hun ga av sin fattigdom alt hun hadde å leve av.»

Jesus taler om de tider som skal komme

(21,5–38)

Tempelet skal ødelegges

(Matt 24,1–2; Mark 13,1–2)

⁵Det var noen som snakket om tempelet, hvor fint det var utsmykket med vakre steiner og tempelgaver. Da sa Jesus:

⁶ «Det skal komme dager da alt dere ser her, skal rives ned, så det ikke blir stein tilbake på stein.»

Trengselstiden begynner

(Matt 24,3–14; Mark 13,3–13)

⁷Da spurte de: «Mester, når skal dette skje, og hva er tegnet på at dette skal begynne?»

⁸ Han svarte: «Pass på at dere ikke blir ført vill! For mange skal komme i mitt navn og si: ‘Det er jeg! Tiden er kommet!’ Men følg dem ikke.

⁹Når dere hører om krig og opprør, så la dere ikke skremme! For først må dette skje, men enden kommer ikke med en gang.»

¹⁰Og han fortsatte: «Folk skal reise seg mot folk og rike mot rike.

¹¹Det skal bli kraftige jordskjelv, og mange steder hungersnød og pest. Det skal skje forferdelige ting og vise seg store tegn fra himmelen.

¹² Men før alt dette skjer, skal de legge hånd på dere og forfølge dere, utlevere dere til synagogene og kaste dere i fengsel, og for mitt navns skyld skal dere føres fram for konger og landshøvdinge.

¹³Da skal dere få vitne.

¹⁴ Men legg dere på sinne at dere ikke behøver å tenke ut på forhånd hvordan dere skal forsvare dere.

¹⁵ For jeg vil gi dere ord og visdom som ingen av deres motstandere skal kunne motstå eller motsi.

¹⁶ Men selv foreldre og søsken, slektninger og venner skal forråde dere og sende noen av dere i døden.

¹⁷Og dere skal hates av alle for mitt navns skyld.

¹⁸ Men ikke et hårstrå på hodet skal dere miste.

¹⁹Hold ut, så skal dere vinne livet!

Jerusalem skal bli ødelagt

(Matt 24,15–21; Mark 13,14–19)

²⁰Når dere ser Jerusalem omringet av hærer, da skal dere vite at byen snart blir lagt øde.

²¹ Da må de som er i Judea, flykte opp i fjellene, de som er i byen, må komme seg ut, og de som er ute på landet, må ikke gå inn i byen.

²² For straffens tid er kommet, da alt som står skrevet, skal oppfylles.

²³ Ve dem som venter barn og dem som gir bryst i de dager! For det skal bli stor nød i landet; vreden skal ramme dette folket.

²⁴ De skal falle for sverd og bli bortført til alle folkeslag som fanger. Og Jerusalem skal trækkes under fot av hedninger helt til hedningenes tider er til ende.

Når Menneskesønnen kommer

(Matt 24,29–31; Mark 13,24–27)

²⁵ Det skal vise seg tegn i sol og måne og stjerner, og på jorden skal folkene bli grepet av angst og rådløshet i larmen fra hav og brenninger.

²⁶ Mennesker skal forgå av redsel og gru for det som kommer over jorden. For himmelens krefter skal rokkes.

²⁷ Da skal de se Menneskesønnen komme i skyen med stor makt og herlighet.

²⁸ Men når dette begynner å skje, da rett dere opp og løft hodet! For da skal dere snart bli satt fri.»

Lær av fikentreet

(Matt 24,32–35; Mark 13,28–32)

²⁹ Han fortalte dem en lignelse: «Se på fikentreet og alle andre trær!

³⁰ Når dere ser at de springer ut, vet dere av dere selv at nå er sommeren nær.

³¹ Slik skal også dere vite, når dere ser dette skje, at Guds rike er nær.

³² Sannelig, jeg sier dere: Denne slekten skal ikke forgå før alt dette skjer.

³³ Himmel og jord skal forgå, men mine ord skal aldri forgå.

Våk og be

³⁴ Vær på vakt og la ikke hjertet bli sløvet av rangel og drikk og dagliglivets bekymringer, så den dagen plutselig kommer over dere

³⁵ som en snare. For den dagen skal komme over alle som bor over hele jorden.

³⁶ Våk hver tid og stund og be om å få kraft til å komme velberget fra alt det som skal hende, og bli stående for Menneskesønnen.»

³⁷ Om dagen var Jesus i tempelet og underviste, men om kvelden gikk han ut til den høyden som heter Oljeberget, og ble der natten over.

³⁸ Og tidlig om morgenen flokket folket seg om ham på tempelplassen for å høre ham.

Lukas 22

Jesu lidelse og død

(Kap. 22–23)

Sammensvergelse mot Jesus

(Matt 26,1–5.14–16; Mark 14,1–2. 10–11)

¹ Det nærmet seg nå de usyrede brøds høytid, som også kalles påske.

² Overprestene og de skriftlærde prøvde å finne ut hvordan de skulle få Jesus ryddet av veien, for de var redde for folket.

³ Da fór Satan inn i Judas, han som hadde tilnavnet Iskariot og var en av de tolv.

⁴ Han gikk av sted og snakket med overprestene og offiserene ved tempelvakten om hvordan han kunne utlevere Jesus til dem.

⁵ De ble glade og var enige om å gi ham penger.

⁶ Judas godtok dette, og fra da av søkte han en anledning til å forråde Jesus en gang han ikke hadde mengden omkring seg.

Det siste måltidet

(Matt 26,17–19; Mark 14,12–16)

⁷ Så kom den dagen under de usyrede brøds høytid da påskelammet skulle slaktes.

⁸ Jesus sendte Peter og Johannes av sted og sa: «Gå og gjør i stand for oss så vi kan holde påskemåltid.»

⁹ De spurte: «Hvor vil du vi skal gjøre i stand?»

¹⁰ «Hør», sa Jesus, «straks dere kommer inn i byen, vil en mann som bærer en vannkrukke, møte dere. Følg etter ham til det huset han går inn i,

11og si til eieren av huset: ‘Mesteren spør: Hvor er rommet der jeg kan holde påskemåltid med disiplene mine?’

12 Da skal han vise dere et stort rom ovenpå med tepper og puter. Der skal dere stille i stand.»

13 De gikk da av sted og fant det slik som han hadde sagt, og de gjorde i stand påskemåltidet.

Nattverden

(Matt 26,20–29; Mark 14,17–25)

14Da tiden var inne, tok Jesus plass ved bordet sammen med apostlene.

15Og han sa til dem: «Jeg har lengtet inderlig etter å spise dette påskemåltidet med dere før jeg skal lide.

16For jeg sier dere: Aldri mer skal jeg spise påskemåltidet før det er blitt fullendt i Guds rike.”

17 Så tok han et beger, ba takkebønnen og sa: «Ta dette og del det mellom dere.

18For jeg sier dere: Fra nå av skal jeg aldri mer drikke av vintreets frukt før Guds rike er kommet.»

19 Så tok han et brød, takket og brøt det, ga dem og sa: «Dette er min kropp, som gis for dere. Gjør dette til minne om meg.»

20 På samme måte tok han begeret etter måltidet og sa: «Dette begeret er den nye pakt i mitt blod, som blir utøst for dere.

21 Men se: Han som forråder meg, har hånden her på bordet sammen med meg.

22For Menneskesønnen går bort, slik det er bestemt. Men ve det mennesket som forråder ham!»

23Da begynte de å trette om hvem av dem det kunne være som skulle gjøre dette.

Avskjedsord til de tolv

24 Nå ble det også en strid mellom dem om hvem som skulle regnes som den største.

²⁵ Da sa han til dem: «Kongene hersker over sine folk, og de som har makten, lar seg kalle velgjørere.

²⁶ Men slik er det ikke blant dere. Den største av dere skal være som den yngste, og lederen skal være som en tjener.

²⁷ For hvem er størst, den som er gjest ved bordet, eller den som er tjener? Er det ikke gjesten? Men jeg er som en tjener blant dere.

²⁸ Men det er dere som har blitt hos meg i prøvelsene mine.

²⁹ Og nå overdrar jeg riket til dere, slik som min Far har overdratt det til meg,

³⁰ for at dere skal spise og drikke ved mitt bord i mitt rike og sitte på troner som dommere over Israels tolv stammer.

³¹ Simon, Simon! Satan har krevd å få sikte dere som hvete.

³² Men jeg ba for deg at din tro ikke måtte svikte. Og når du en gang vender om, da styrk dine brødre!»

³³ Peter sa: «Herre, med deg er jeg beredt til å gå både i fengsel og i død.»

³⁴ Men Jesus svarte: «Jeg sier deg, Peter: Før hanen galer i natt, skal du tre ganger ha nektet at du kjenner meg.»

³⁵ Så sa han til dem: «Den gangen jeg sendte dere av sted uten pengepung eller veske eller sko, manglet dere da noe?» «Nei, ingenting», svarte de.

³⁶ «Men nå», sa han, «må den som har pengepung, ta den med. Det samme må den som har en veske, og den som ikke har noe sverd, får selge kappen sin og kjøpe seg et.

³⁷ For jeg sier dere at det må oppfylles på meg, det ordet som står skrevet: Han ble regnet blant lovbrytere. For det som er bestemt om meg, skal nå fullføres.»

³⁸ De sa da: «Herre, se, her er to sverd.» «Det er nok!» svarte han.

I Getsemane

(Matt 26,36–46; Mark 14,32–42)

³⁹ Så gikk han ut og tok veien mot Oljeberget som han pleide, og disiplene fulgte ham.

40 Da han var kommet fram til stedet der, sa han til dem: «Be om at dere ikke må komme i fristelse!»

41 Han slet seg fra dem så langt som et steinkast, falt på kne og ba:

42 «Far, om du vil, så ta dette begeret fra meg! Men la ikke min vilje skje, men din!»

43 {{Da viste en engel fra himmelen seg for ham og styrket ham.

44Og han kom i dødsangst og ba enda mer inntrengende, så svetten falt som bloddråper ned på jorden.}}

45Da han reiste seg fra bønner og kom tilbake til disiplene, fant han dem sovende, overveldet av sorg.

46«Hvordan kan dere sove?» spurte han. «Reis dere og be om at dere ikke må komme i fristelse!»

Jesus blir tatt til fange

(Matt 26,47–56; Mark 14,43–50; Joh 18,2–11)

47Mens han ennå talte, kom det en stor flokk, og foran dem gikk han som het Judas, en av de tolv. Han kom bort til Jesus for å kysse ham.

48Men Jesus sa til ham: «Judas, forråder du Menneskesønnen med et kyss?»

49De som var med Jesus, skjønnte hva som ville skje, og spurte: «Herre, skal vi gripe til sverd?»

50Og en av dem hogg etter øversteprestens tjener og kuttet av ham det høyre øret.

51Men Jesus sa: «La det være med det!» Og han rørte ved tjenerens øre og helbredet ham.

52Så sa Jesus til overprestene og offiserene ved tempelvakten og de eldste, de som var kommet for å gripe ham: «Dere har rykket ut med sverd og stokker, som om jeg var en røver.

53 Dag etter dag var jeg sammen med dere på tempelplassen uten at dere la hånd på meg. Men dette er deres time, nå er det mørket som har makten.»

Peter fornekter Jesus

(Matt 26,69–75; Mark 14,66–72; Joh 18,12–18.25–27)

54 De grep ham og førte ham til øversteprestens hus. Peter fulgte etter, langt bak.

55 Midt inne på gårdsplassen var det tent et bål, og Peter slo seg ned blant dem som satt omkring det.

56 En tjenestejente fikk se ham der han satt i lysskjæret. Hun stirret på ham og sa: «Denne mannen var også sammen med ham.»

57 Men Peter nektet og sa: «Kvinne, jeg kjenner ham ikke!»

58 Litt etter var det en annen som la merke til ham og sa: «Du er også en av dem.» «Nei, det er jeg ikke», svarte Peter.

59 Men en times tid senere var det enda en som slo fast: «Jo visst var denne mannen også med ham! Han er jo galileer.»

60 Men Peter svarte: «Menneske, jeg skjønner ikke hva du snakker om!» I det samme, før han hadde talt ut, gol hanen.

61 Og Herren snudde seg og så på Peter. Da husket Peter det Herren hadde sagt til ham: «Før hanen galer i natt, skal du fornekte meg tre ganger.»

62 Og han gikk ut og gråt bittert.

Jesus for Det høye råd

(Matt 26,59–68; Mark 14,55–65; Joh 18,19–24)

63 Mennene som holdt vakt over Jesus, hånte ham og slo ham.

64 De dekket til ansiktet hans og sa: «Nå kan du være profet! Hvem var det som slo deg?»

65 Også på mange andre måter spottet de ham.

66 Da det ble dag, kom folkets eldsteråd sammen; både overprester og skriftlærde var der. Jesus ble ført fram for Rådet,

67 og de sa: «Er du Messias, så si oss det.» Men han svarte: «Hvis jeg sier det til dere, vil dere ikke tro meg,

⁶⁸og hvis jeg spør, vil dere ikke svare.

⁶⁹ Men fra nå av skal Menneskesønnen sitte ved den mektige Guds høyre hånd.»

⁷⁰Da spurte de alle: «Du er altså Guds Sønn?» Han svarte: «Dere sier selv at jeg er det.»

⁷¹Da sa de: «Hva skal vi nå med vitneutsagn? Vi har jo selv hørt det av hans egen munn.»

Lukas 23

Jesus for Pilatus

(Matt 27,1–2.11–14; Mark 15,1–5; Joh 18,33–38)

¹ Hele forsamlingen brøt nå opp og førte ham til Pilatus.

² Der begynte de å anklage ham. De sa: «Vi har funnet at denne mannen fører folket vårt på avveier: Han vil hindre at vi betaler skatt til keiseren, og han gir seg ut for å være Messias, altså konge.»

³Pilatus spurte ham: «Er du jødernes konge?» «Du sier det», svarte Jesus.

⁴Da sa Pilatus til overprestene og folkemengden: «Jeg finner ingen skyld hos denne mannen.»

⁵ Men de sto på sitt og sa: «Han hisser opp folket i hele Judea med sin lære. Han begynte i Galilea og er kommet helt hit.»

⁶Da Pilatus hørte det, spurte han om mannen var galileer,

⁷ og da han fikk vite at han hørte inn under domsmakten til Herodes, sendte han Jesus over til ham, for også Herodes var i Jerusalem i de dagene.

Jesus for Herodes

⁸ Herodes ble svært glad da han fikk se Jesus, for han hadde hørt om ham og lenge ønsket å treffe ham. Og nå håpet han å få se Jesus gjøre et tegn.

⁹Han stilte ham mange spørsmål, men Jesus svarte ikke et ord.

¹⁰Overprestene og de skriftlærde sto der også og kom med sterke anklager mot ham.

¹¹Herodes viste ham forakt og hånte ham sammen med soldatene sine. Han la en praktfull kappe om ham og sendte ham tilbake til Pilatus.

¹²Den dagen ble Herodes og Pilatus venner; tidligere hadde de ligget i fiendskap med hverandre.

Pilatus feller dommen

(Matt 27,15–26; Mark 15,6–15; Joh 19,6–16)

¹³Pilatus kalte sammen overprestene, rådsmedlemmene og folket

¹⁴og sa til dem: «Dere har ført denne mannen fram for meg og sagt at han villeder folket. Nå har jeg forhørt ham i deres nærvær og kan ikke se at mannen er skyldig i noe av det dere anklager ham for.

¹⁵Det kan heller ikke Herodes, for han har sendt ham tilbake til oss. Altså har han ikke gjort noe som fortjener dødsstraff.

¹⁶Jeg vil derfor la ham bli pisket og så løslate ham.»

¹⁷ {{Men til høytiden måtte han gi dem en fange fri.}}

¹⁸Da ropte de alle som en: «Bort med ham! Gi oss Barabbas fri!»

¹⁹ – Barabbas var en mann som hadde blitt fengslet for opptøyer i byen og for mord.

²⁰Pilatus talte da igjen til dem, for han ville gjerne gi Jesus fri.

²¹Men de ropte tilbake: «Korsfest! Korsfest ham!»

²²For tredje gang sa han til dem: «Hva ondt har han da gjort? Jeg har ikke funnet ham skyldig i noe som kan straffes med døden. Jeg vil derfor la ham bli pisket og så løslate ham.»

²³ Men de presset på og forlangte med høye skrik at han skulle korsfestes. Og skriket deres fikk overtaket.

²⁴Da felte Pilatus dommen; det skulle bli som de krevde.

²⁵Han løslot den de ba om, han som var fengslet for opptøyer og mord. Men Jesus overga han, så de fikk sin vilje.

Jesus blir korsfestet

(Matt 27,31–44; Mark 15,20–32; Joh 19,17–27)

- 26 Så førte de ham bort. På veien grep de tak i en mann som kom inn fra landet, Simon fra Kyréne. De la korset på ham for at han skulle bære det etter Jesus.
- 27 En stor folkemengde fulgte med, blant dem mange kvinner som jamret og gråt over ham.
- 28 Men Jesus snudde seg mot dem og sa: «Jerusalems døtre! Gråt ikke over meg, men gråt over dere selv og barna deres.
- 29 For det kommer dager da folk skal si: ‘Lykkelige er de barnløse, de morsliv som ikke fødte, og de bryst som ikke ga die!’
- 30 Da skal de si til fjellene: ‘Fall over oss!’ og til haugene: ‘Skjul oss!’
- 31 For gjør de slik med det grønne treet, hvordan skal det da gå med det tørre?»
- 32 Også to andre forbrytere ble ført bort for å bli henrettet sammen med ham.
- 33 Og da de kom til det stedet som heter Hodeskallen, korsfestet de både ham og forbryterne der, den ene på høyre side av ham og den andre på venstre.
- 34 {{Men Jesus sa: «Far, tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør.»}} Så kastet de lodd om klærne hans og delte dem mellom seg.
- 35 Folket sto og så på, men rådsherrene hånte ham. «Andre har han frelst», sa de, «la ham nå frelse seg selv dersom han er Guds Messias, den utvalgte!»
- 36 Også soldatene hånte ham. De kom og rakte vineddik opp til ham
- 37 og sa: «Er du jødenes konge, så frels deg selv!»
- 38 For det var satt en innskrift over ham: «Dette er jødenes konge.»
- 39 En av forbryterne som hang der, spottet ham også og sa: «Er ikke du Messias? Frels da deg selv og oss!»
- 40 Men den andre irettesatte ham og sa: «Frykter du ikke Gud, enda du har samme dom over deg?»
- 41 For oss er dommen rettferdig, vi får bare igjen for det vi har gjort. Men han har ikke gjort noe galt.»

⁴²Så sa han: «Jesus, husk på meg når du kommer i ditt rike!»

⁴³ Jesus svarte: «Sannelig, jeg sier deg: I dag skal du være med meg i paradiset.»

Jesus dør

(Matt 27,45–56; Mark 15,33–41; Joh 19,28–30)

⁴⁴ Det var allerede omkring den sjette time. Da falt det et mørke over hele landet helt til den niende time,

⁴⁵ for solen ble formørket. Forhenget i tempelet revnet etter midten,

⁴⁶ og Jesus ropte med høy røst: «Far, i dine hender overgir jeg min ånd!» Da han hadde sagt det, utåndet han.

⁴⁷ Men da offiseren så det som hendte, priste han Gud og sa: «Denne mannen var sannelig rettferdig!»

⁴⁸ Og folkemassene som hadde samlet seg for å se på, slo seg for brystet da de så det som skjedde, og vendte hjemover.

⁴⁹ Men alle de som kjente ham, sto på avstand og så på. Blant dem var også de kvinnene som hadde fulgt ham fra Galilea.

Jesus blir gravlagt

(Matt 27,57–61; Mark 15,42–47; Joh 19,38–42)

⁵⁰ Nå var det en rådsherre ved navn Josef, en god og rettskaffen mann,

⁵¹ som ikke hadde vært med på det de andre hadde vedtatt og satt i verk. Han var fra Arimatea, en by i Judea, og han ventet på at Guds rike skulle komme.

⁵² Han gikk til Pilatus og ba om å få Jesu kropp.

⁵³ Og Josef tok Jesu kropp ned, svøpte den i et linklede og la ham i en grav som var hugget ut i bergveggen, og som det ennå ikke var lagt noen i.

⁵⁴ Det var forberedelsesdagen, like før sabbaten begynte.

⁵⁵ De kvinnene som var kommet med ham fra Galilea, fulgte etter. De så graven og hvordan Jesu kropp ble lagt der.

⁵⁶ Så gikk de hjem og laget i stand velluktende oljer og salver. På sabbaten holdt de seg i ro, som loven krevde.

Lukas 24

Jesus står opp

(Matt 28,1–10; Mark 16,1–11; Joh 20,1–10)

¹Ved daggry den første dagen i uken kom kvinnene til graven og hadde med seg de velluktende oljene som de hadde laget i stand.

²Da så de at steinen var rullet fra graven.

³Og de gikk inn, men fant ikke Herren Jesu kropp.

⁴De visste ikke hva de skulle tro, men med ett sto det to menn hos dem i skinnende klær.

⁵Kvinnene ble forferdet og bøyde seg med ansiktet mot jorden. Men de to sa til dem: «Hvorfor leter dere etter den levende blant de døde?

⁶Han er ikke her, han er stått opp. Husk hva han sa til dere mens han ennå var i Galilea:

⁷‘Menneskesønnen skal overgis i syndige menneskers hender og korsfestes, og den tredje dagen skal han stå opp.’»

⁸Da husket de hans ord.

⁹Og de vendte tilbake fra graven og fortalte alt dette til de elleve og til alle de andre.

¹⁰Det var Maria Magdalena, Johanna og Maria, Jakobs mor, som sammen med de andre kvinnene fortalte dette til apostlene.

¹¹Men de mente det hele var løst snakk, og trodde dem ikke.

¹²Peter sto likevel opp og løp til graven, og da han bøyde seg inn i den, så han ikke annet enn linklærne. Så gikk han hjem, fylt av undring over det som hadde hendt.

Jesus viser seg for Emmaus-vandrerne

(Mark 16,12–13)

¹³Samme dag var to disipler på vei til en landsby som heter Emmaus, seksti stadier fra Jerusalem,

- ¹⁴og de snakket om alt det som var skjedd.
- ¹⁵Mens de nå snakket sammen og drøftet dette, kom Jesus selv og slo følge med dem.
- ¹⁶Men øynene deres ble hindret i å se, så de ikke kjente ham igjen.
- ¹⁷Han sa da til dem: «Hva er det dere går og snakker så ivrig om?» De stanset og så bedrøvet opp,
- ¹⁸og den ene, han som het Kleopas, svarte: «Du må være den eneste tilreisende i Jerusalem som ikke vet hva som er hendt der i disse dager.»
- ¹⁹«Hva da?» spurte han. «Det med Jesus fra Nasaret», svarte de. «Han var en profet, mektig i ord og gjerning for Gud og hele folket.
- ²⁰Men våre overprester og rådsherrer utleverte ham og fikk ham dømt til døden og korsfestet ham.
- ²¹ Og vi som hadde håpet at det var han som skulle befri Israel! Dessuten: I dag er det alt tredje dagen siden dette hendte.
- ²²Og nå har også noen kvinner blant oss gjort oss forvirret. De gikk ut til graven tidlig i dag morges,
- ²³men de fant ikke kroppen hans. De kom tilbake og fortalte at de hadde sett et syn av engler som sa at han lever.
- ²⁴Noen av våre gikk da til graven, og de fant det slik som kvinnene hadde sagt, men ham selv så de ikke.»
- ²⁵Da sa han til dem: «Så uforstandige dere er, og så trege til å tro alt det profetene har sagt!
- ²⁶Måtte ikke Messias lide dette og så gå inn til sin herlighet?»
- ²⁷ Og han begynte å utlegge for dem det som står om ham i alle skriftene, helt fra Moses av og hos alle profetene.
- ²⁸De nærmet seg nå den landsbyen de skulle til, og han lot som han ville dra videre.

²⁹Men de ba ham inntrengende: «Bli hos oss! Det lir mot kveld, og dagen heller.» Da gikk han med inn og ble hos dem.

³⁰ Og mens han satt til bords med dem, tok han brødet, ba takkebønnen, brøt det og ga dem.

³¹Da ble øynene deres åpnet, så de kjente ham igjen. Men han ble usynlig for dem.

³²De sa til hverandre: «Brant ikke hjertet i oss da han talte til oss på veien og åpnet skriftene for oss?»

³³Og de brøt opp med en gang og vendte tilbake til Jerusalem. Der fant de alle de elleve og vennene deres samlet,

³⁴ og disse sa: «Herren er virkelig stått opp og har vist seg for Simon.»

³⁵Så fortalte de to om det som hadde hendt på veien, og hvordan de hadde kjent ham igjen da han brøt brødet.

Jesus viser seg for disiplene

(Matt 28,9–10; Mark 16,14; Joh 20,19–20)

³⁶Mens de snakket om dette, sto Jesus selv midt iblant dem og sa: «Fred være med dere!»

³⁷ De ble forferdet og redde, for de trodde de så en ånd.

³⁸Men han sa til dem: «Hvorfor er dere grepet av angst, og hvorfor våkner tvilen i hjertet deres?»

³⁹Se på hendene og føttene mine. Det er jeg. Ta på meg og se! En ånd har ikke kjøtt og bein, som dere ser at jeg har.»

⁴⁰ {{Dermed viste han dem hendene og føttene sine.}}

⁴¹ Da de i sin glede ennå ikke kunne tro, men bare undret seg, spurte han dem: «Har dere noe å spise her?»

⁴² De ga ham et stykke stekt fisk,

⁴³og han tok det og spiste mens de så på.

Oppdrag og avskjed

(Matt 28,16–20; Mark 16,15–19; Joh 20,21–23)

44 Så sa han til dem: «Det var dette jeg talte om da jeg ennå var sammen med dere og sa at alt måtte oppfylles som står skrevet om meg i Moseloven, hos profetene og i Salmene.»

45 Da åpnet han deres forstand så de kunne forstå skriftene,

46 og han sa til dem: «Slik står det skrevet: Messias skal lide og stå opp fra de døde tredje dag,

47 og i hans navn skal omvendelse og tilgivelse for syndene forkynnes for alle folkeslag; dere skal begynne i Jerusalem.

48 Dere er vitner om dette.

49 Og se, jeg sender over dere det som min Far har lovet. Men dere skal bli i byen til dere blir utrustet med kraft fra det høye.»

50 Så førte han dem ut mot Betania, og han løftet hendene og velsignet dem.

51 Og mens han velsignet dem, skiltes han fra dem og ble tatt opp til himmelen.

52 De falt på kne og tilba ham. Så vendte de tilbake til Jerusalem i stor glede.

53 Siden var de stadig i tempelet og lovpriste Gud.

Johannes

Johannes 1

Ordet ble menneske

- 1** I begynnelsen var Ordet. Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud.
- 2** Han var i begynnelsen hos Gud.
- 3** Alt er blitt til ved ham, uten ham er ikke noe blitt til. Det som ble til
- 4** i ham, var liv, og livet var menneskenes lys.
- 5** Lyset skinner i mørket, og mørket har ikke overvunnet det.
- 6** Et menneske sto fram, utsendt av Gud. Navnet hans var Johannes.
- 7** Han kom for å vitne. Han skulle vitne om lyset, så alle skulle komme til tro ved ham.
- 8** Selv var han ikke lyset, men han skulle vitne om lyset.
- 9** Det sanne lys, som lyser for hvert menneske, kom nå til verden.
- 10** Han var i verden, og verden er blitt til ved ham, men verden kjente ham ikke.
- 11** Han kom til sitt eget, og hans egne tok ikke imot ham.
- 12** Men alle som tok imot ham, dem ga han rett til å bli Guds barn, de som tror på hans navn.
- 13** De er ikke født av kjøtt og blod, ikke av menneskers vilje og ikke av manns vilje, men av Gud.
- 14** Og Ordet ble menneske og tok bolig iblant oss, og vi så hans herlighet, en herlighet som den enbårne Sønn har fra sin Far, full av nåde og sannhet.
- 15** Johannes vitner om ham og roper ut: «Det var om ham jeg sa: Han som kommer etter meg, er kommet før meg, for han var til før meg.»
- 16** Av hans fylde har vi alle fått, nåde over nåde.
- 17** For loven ble gitt ved Moses, nåden og sannheten kom ved Jesus Kristus.

18 Ingen har noen gang sett Gud, men den enbårne, som er Gud, og som er i Fars favn, han har vist oss hvem han er.

Døperen vitner

19 Dette er vitneutsagnet fra Johannes da jødene sendte noen prester og levitter til ham fra Jerusalem for å spørre: «Hvem er du?»

20 Da bekjente han og fornektet ikke – han bekjente: «Jeg er ikke Messias.»

21 «Hvem er du da?» spurte de. «Er du Elia?» «Nei, det er jeg ikke», svarte han. «Er du profeten?» «Nei», sa han.

22 «Hvem er du da?» sa de. «Vi må ha et svar å gi dem som har sendt oss. Hva sier du om deg selv?»

23 Han sa: «Jeg er en røst som roper i ødemarken: Gjør Herrens vei rett, som profeten Jesaja har sagt.»

24 Noen av de utsendte var fariseere.

25 De spurte ham: «Hvorfor døper du da, når du ikke er Messias og heller ikke Elia eller profeten?»

26 Johannes svarte: «Jeg døper med vann. Men midt iblant dere står en dere ikke kjenner,

27 han som kommer etter meg, han som jeg ikke er verdig til å løse sandalremmen for.»

28 Dette hendte i Betania på den andre siden av Jordan, der Johannes var og døyte.

29 Dagen etter ser han Jesus komme gående mot seg, og han sier: «Se, Guds lam, som bærer bort verdens synd!

30 Om ham var det jeg sa: Etter meg kommer det en mann som er kommet før meg, for han var til før meg.

31 Jeg kjente ham ikke, men for at han skal bli åpenbart for Israel, er jeg kommet og døper med vann.»

32 Og Johannes vitnet og sa: «Jeg så Ånden dale ned fra himmelen som en due, og den ble værende over ham.

33 Jeg kjente ham ikke. Men han som sendte meg for å døpe med vann, sa til meg: Ham du ser Ånden dale ned over og bli hos, han er det som døper med Den hellige ånd.

34 Jeg har sett det, og jeg har vitnet: Han er Guds Sønn.»

De første disiplene

35 Dagen etter sto Johannes der igjen sammen med to av disiplene sine.

36 Da Jesus kom gående, så Johannes på ham og sa: «Se, Guds lam!»

37 De to disiplene hørte hva han sa og fulgte etter Jesus.

38 Jesus snudde seg og så at de fulgte ham, og han sa: «Hva leter dere etter?» De svarte: «Rabbi, hvor bor du?» Rabbi betyr lærer.

39 «Kom og se!» sa Jesus. De gikk da med ham og så hvor han bodde, og de ble hos ham den dagen. Det var omkring den tiende time.

40 Andreas, Simon Peters bror, var en av de to som hadde hørt det Johannes sa, og som hadde fulgt etter Jesus.

41 Han fant nå først sin bror Simon og sa til ham: «Vi har funnet Messias!» – Messias betyr «Den salvede».

42 Så førte han Simon til Jesus. Jesus så på ham og sa: «Du er Simon, sønn av Johannes. Du skal hete Kefas» – det er det samme som Peter.

43 Dagen etter ville Jesus dra til Galilea. Da fant han Filip og sa til ham: «Følg meg!»

44 Filip var fra Betsaida, den byen Peter og Andreas var fra.

45 Filip traff Natanael og sa til ham: «Vi har funnet ham som Moses har skrevet om i loven, og som også profetene har skrevet om: Det er Jesus fra Nasaret, Josefs sønn.»

46 «Kan det komme noe godt fra Nasaret?» sa Natanael. Filip svarte: «Kom og se!»

⁴⁷Jesus så Natanael komme gående og sa: «Se, der er en sann israelitt, en som er uten svik.»

⁴⁸«Hvor kjenner du meg fra?» spurte Natanael. Jesus svarte: «Jeg så deg før Filip ropte på deg, da du satt under fikentreet.»

⁴⁹Da sa Natanael: «Rabbi, du er Guds Sønn, du er Israels konge.»

⁵⁰«Tror du fordi jeg sa at jeg så deg under fikentreet?» sa Jesus. «Du skal få se større ting enn dette.»

⁵¹ Så sa han: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Dere skal se himmelen åpnet og Guds engler gå opp og gå nedover Menneskesønnen.»

Johannes 2

Bryllupet i Kana

¹ Den tredje dagen var det et bryllup i Kana i Galilea. Jesu mor var der.

²Også Jesus og disiplene hans var innbudt.

³Da vinen tok slutt, sa Jesu mor til ham: «De har ikke mer vin.»

⁴ «Kvinne, hva vil du meg?» sa Jesus. «Min time er ennå ikke kommet.»

⁵ Men moren hans sa til tjenerne: «Det han sier til dere, skal dere gjøre.»

⁶ Det sto seks vannkar av stein der, slike som brukes i jødernes rensesskikker. Hvert av dem rommet to eller tre anker.

⁷«Fyll karene med vann», sa Jesus til tjenerne. De fylte dem til randen.

⁸ «Øs nå opp og bær det til kjøkemesteren», sa han. Det gjorde de.

⁹Kjøkemesteren smakte på vannet. Det var blitt til vin. Han visste ikke hvor den var kommet fra, men tjenerne som hadde øst opp vannet, visste det. Da ropte han på brudgommen

¹⁰og sa: «Alle andre setter først fram den gode vinen, og når gjestene blir beruset, kommer de med den dårlige. Men du har spart den gode vinen til nå.»

¹¹ Dette var det første tegnet Jesus gjorde, det var i Kana i Galilea. Han åpenbarte sin herlighet, og disiplene hans trodde på ham.

¹²Deretter dro han ned til Kapernaum sammen med moren, brødrene og disiplene sine, og der ble de noen dager.

Det gamle og det nye tempelet

(Matt 21,12–13; Mark 11,15–17; Luk 19,45–46)

¹³ Det var nå like før jødernes påskefest, og Jesus dro opp til Jerusalem.

¹⁴ På tempelplassen fant han dem som solgte okser, sauer og duer, og pengevekslerne som satt der.

¹⁵ Da laget han seg en svepe av tau og drev dem alle ut av helligdommen, og sauene og oksene deres med dem. Han strødde pengevekslernes mynter utover og veltet bordene deres,

¹⁶ og til dem som solgte duer, sa han: «Få dette bort! Gjør ikke min Fars hus til en markeds plass!»

¹⁷ Disiplene hans husket at det står skrevet: Brennende iver for ditt hus skal fortære meg.

¹⁸ Da tok jødene til orde og spurte ham: «Kan du vise oss et tegn på at du har rett til å gjøre dette?»

¹⁹ Jesus svarte dem: «Riv ned dette tempelet, og jeg skal reise det opp igjen på tre dager.»

²⁰ «I førtiseks år har de bygd på dette tempelet, og du vil reise det opp igjen på tre dager?» sa de.

²¹ Men det tempelet han talte om, var hans egen kropp.

²² Da han var stått opp fra de døde, husket disiplene hans at han hadde sagt dette, og de trodde Skriften og det ordet Jesus hadde sagt.

Jesus og Nikodemus

²³ Mens han var i Jerusalem under påskefesten, kom mange til tro på hans navn da de så tegnene han gjorde.

²⁴ Men Jesus viste dem ingen fortrolighet, for han kjente alle

²⁵og trengte ikke at noen skulle vitne om mennesket. Han visste selv hva som bodde i mennesket.

Johannes 3

¹ Det var en mann som het Nikodemus. Han var fariseer og en av jødernes rådsherrer.

² Han kom til Jesus om natten og sa: «Rabbi, vi vet at du er en lærer som er kommet fra Gud. For ingen kan gjøre de tegnene du gjør, uten at Gud er med ham.»

³ Jesus svarte: «Sannelig, sannelig, jeg sier deg: Den som ikke blir født på ny, kan ikke se Guds rike.»

⁴«Hvordan kan en som er gammel, bli født?» sa Nikodemus. «Kan noen komme inn i mors liv igjen og bli født for andre gang?»

⁵ Jesus svarte: «Sannelig, sannelig, jeg sier deg: Den som ikke blir født av vann og Ånd, kan ikke komme inn i Guds rike.

⁶Det som er født av kjøtt, er kjøtt, men det som er født av Ånden, er ånd.

⁷Undre deg ikke over at jeg sa til deg: 'Dere må bli født på ny.'

⁸ Vinden blåser dit den vil, du hører den suser, men du vet ikke hvor den kommer fra, og hvor den farer hen. Slik er det med hver den som er født av Ånden.»

⁹«Hvordan kan dette skje?» spurte Nikodemus.

¹⁰Jesus svarte: «Du er en lærer for Israel og vet ikke det?

¹¹Sannelig, sannelig, jeg sier deg: Vi taler om det vi vet og vitner om det vi har sett, men dere tar ikke imot vårt vitneutsagn.

¹²Hvis dere ikke tror når jeg taler til dere om det jordiske, hvordan kan dere da tro når jeg taler om det himmelske?

¹³ Ingen annen er steget opp til himmelen enn han som er steget ned fra himmelen: Menneskesønnen, {{som er i himmelen}}.

14 Og slik Moses løftet opp slangen i ørkenen, slik må Menneskesønnen bli løftet opp,

15 for at hver den som tror på ham, skal ha evig liv.

16 For så høyt har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv.

17 Gud sendte ikke sin Sønn til verden for å dømme verden, men for at verden skulle bli frelst ved ham.

18 Den som tror på ham, blir ikke dømt. Den som ikke tror, er allerede dømt fordi han ikke har trodd på Guds enbårne Sønns navn.

19 Og dette er dommen: Lyset er kommet til verden, men menneskene elsket mørket høyere enn lyset fordi deres gjerninger var onde.

20 For den som gjør det onde, hater lyset og kommer ikke til lyset, for at hans gjerninger ikke skal bli avslørt.

21 Men den som følger sannheten, kommer til lyset, så det skal bli klart at hans gjerninger er gjort i Gud.»

Døperen Johannes vitner om Jesus

22 Etter dette dro Jesus og disiplene hans videre til Judea. Der ble han nå en tid sammen med dem og døyte.

23 Johannes døyte også, i Ainon ved Salim. For det var mye vann der, og folk kom dit og ble døyte.

24 Dette var før Johannes ble kastet i fengsel.

25 Disiplene til Johannes kom nå i diskusjon med en jøde om renselsen.

26 De gikk til Johannes og sa til ham: «Rabbi, han som var sammen med deg på den andre siden av Jordan, og som du vitnet om, han døyte nå, og alle går til ham.»

27 Johannes svarte: «Et menneske kan ikke få noe uten at det blir gitt ham fra himmelen.

²⁸Dere er selv mine vitner på at jeg sa: Jeg er ikke Messias, men jeg er sendt i forveien for ham.

²⁹ Den som har bruden, han er brudgom. Men brudgommens venn som står og hører på ham, gleder seg stort over å høre brudgommens stemme. Denne gleden er nå blitt min, helt og fullt.

³⁰Han skal vokse, jeg skal avta.

³¹ Den som kommer ovenfra, står over alle. Den som kommer fra jorden, er av jorden og taler jordisk. Han som kommer fra himmelen, står over alle.

³² Han vitner om det han har sett og hørt, likevel tar ingen imot hans vitneutsagn.

³³Men den som tar imot hans vitneutsagn, har skrevet under på at Gud taler sant.

³⁴Han som Gud har sendt, taler ord fra Gud, for Gud gir Ånden i fullt mål.

³⁵ Faderen elsker Sønnen og har gitt alt i hans hånd.

³⁶ Den som tror på Sønnen, har evig liv. Den som er ulydig mot Sønnen, skal ikke se livet, men Guds vrede er og blir over ham.»

Johannes 4

Jesus og den samaritanske kvinnen

¹ Jesus fikk nå vite hva fariseerne hadde hørt: at han vant flere disipler og døpte flere enn Johannes.

²Riktignok var det ikke Jesus selv som døpte, men disiplene hans.

³Da forlot han Judea og dro igjen til Galilea.

⁴Han måtte reise gjennom Samaria,

⁵ og der kom han til en by som het Sykar, like ved det jordstykket Jakob ga sin sønn Josef.

⁶ Der var Jakobsilden. Jesus var sliten etter vandringen, og han satte seg ned ved kilden. Det var omkring den sjette time.

⁷Da kommer en samaritansk kvinne for å hente vann. Jesus sier til henne: «La meg få drikke.»

⁸Disiplene hans var nå gått inn i byen for å kjøpe mat.

⁹ Hun sier: «Hvordan kan du som er jøde, be meg, en samaritansk kvinne, om å få drikke?» For jødene omgås ikke samaritanene.

¹⁰ Jesus svarte: «Om du hadde kjent Guds gave og visst hvem det er som ber deg om drikke, da hadde du bedt ham, og han hadde gitt deg levende vann.»

¹¹«Herre», sa kvinnen, «du har ikke noe å dra opp vann med, og brønnen er dyp. Hvor får du da det levende vannet fra?

¹² Du er vel ikke større enn vår stamfar Jakob? Han ga oss brønnen, og både han selv, sønnene hans og buskapen drakk av den.»

¹³Jesus svarte: «Den som drikker av dette vannet, blir tørst igjen.

¹⁴ Men den som drikker av det vannet jeg vil gi, skal aldri mer tørste. For det vannet jeg vil gi, blir i ham en kilde med vann som veller fram og gir evig liv.»

¹⁵Kvinnen sier til ham: «Herre, gi meg dette vannet så jeg ikke blir tørst igjen og slipper å gå hit og hente opp vann.»

¹⁶Da sa Jesus til henne: «Gå og hent mannen din og kom så hit.»

¹⁷«Jeg har ingen mann», svarte kvinnen. «Du har rett når du sier at du ikke har noen mann», sa Jesus.

¹⁸«For du har hatt fem menn, og han du nå har, er ikke din mann. Det du sier, er sant.»

¹⁹ «Herre, jeg ser at du er en profet», sa kvinnen.

²⁰ «Våre fedre tilba Gud på dette fjellet, men dere sier at Jerusalem er stedet der en skal tilbe.»

²¹Jesus sier til henne: «Tro meg, kvinne, den time kommer da det verken er på dette fjellet eller i Jerusalem dere skal tilbe. For

²² Dere tilber det dere ikke kjenner, men vi tilber det vi kjenner, for frelsen kommer fra jødene.

²³ Men den time kommer, ja, den er nå, da de sanne tilbedere skal tilbe Far i ånd og sannhet. For slike tilbedere vil Far ha.

²⁴ Gud er ånd, og den som tilber ham, må tilbe i ånd og sannhet.»

²⁵ «Jeg vet at Messias kommer», sier kvinnen – Messias er det samme som Kristus – «og når han kommer, skal han fortelle oss alt.»

²⁶ Jesus sier til henne: «Det er jeg, jeg som snakker med deg.»

Jesus og samaritanene

²⁷ I det samme kom disiplene hans, og de undret seg over at han snakket med en kvinne. Men ingen av dem spurte hva han ville eller hvorfor han snakket med henne.

²⁸ Kvinnen lot nå vannkrukken sin stå og gikk inn i byen og sa til folk:

²⁹ «Kom og se en mann som har fortalt meg alt det jeg har gjort! Han skulle vel ikke være Messias?»

³⁰ Da dro de ut av byen og kom til ham.

³¹ I mellomtiden ba disiplene Jesus: «Rabbi, kom og spis!»

³² «Jeg har mat å spise som dere ikke vet om», svarte han.

³³ De sa til hverandre: «Har kanskje noen kommet med mat til ham?»

³⁴ Men Jesus sa til dem: «Min mat er å gjøre det han vil, han som har sendt meg, og fullføre hans verk.

³⁵ Dere sier: Ennå er det fire måneder til innhøstingen. Men jeg sier dere: Løft blikket og se på markene! De står alt hvite mot høst.

³⁶ Den som høster, får sin lønn og samler inn grøde for det evige liv, slik at den som sår og den som høster, kan glede seg sammen.

³⁷ Her er dette ordet sant: 'Én sår og en annen høster.'

38 Jeg har sendt dere ut for å høste det dere ikke har hatt noe arbeid med. Andre har arbeidet, og dere har gått inn i det arbeidet de har gjort.»

39 Mange av samaritanene fra denne byen kom til tro på Jesus på grunn av kvinnens ord da hun vitnet: «Han har fortalt meg alt det jeg har gjort.»

40 Nå kom de til ham og ba ham bli hos dem, og han ble der to dager.

41 Mange flere kom til tro da de fikk høre hans eget ord,

42 og de sa til kvinnen: «Nå tror vi ikke lenger bare på grunn av det du sa. Vi har selv hørt ham, og vi vet at han virkelig er verdens frelser.»

Den kongelige embetsmannen i Kapernaum

(Matt 8,5–13; Luk 7,1–10)

43 Da de to dagene var gått, dro Jesus videre derfra til Galilea.

44 Han hadde selv vitnet om at en profet ikke blir verdsatt på sitt eget hjemsted.

45 Da han kom til Galilea, tok folket der vel imot ham, siden de hadde sett alt det han hadde gjort i Jerusalem i høytiden. For også de hadde vært der i høytiden.

46 Jesus kom nå igjen til Kana i Galilea, der han hadde gjort vann til vin. I Kapernaum bodde en kongelig embetsmann. Han hadde en sønn som var syk.

47 Da han fikk høre at Jesus var kommet fra Judea til Galilea, gikk han til ham og ba ham komme ned og helbrede sønnen, for gutten var døden nær.

48 Jesus sa til ham: «Uten at dere ser tegn og under, tror dere ikke.»

49 «Kom, Herre, før gutten min dør!» sa mannen.

50 «Gå hjem, sønnen din lever!» sa Jesus til ham. Mannen trodde det ordet Jesus sa til ham, og gikk av sted.

51 Da han ennå var på hjemveien, kom tjenerne og møtte ham, og de fortalte at gutten hans levde.

52 Han spurte dem når det var blitt bedre med ham. De svarte: «I går, ved den sjuende time, forsvant feberen.»

⁵³Faren skjønnte at det var skjedd akkurat da Jesus sa til ham: «Sønnen din lever.» Og han og hele hans hus kom til tro.

⁵⁴ Dette var Jesu andre tegn, som han gjorde da han kom fra Judea til Galilea.

Johannes 5

Den syke ved Betesda

¹Etter dette kom en av jødernes høytider, og Jesus dro opp til Jerusalem.

² Ved Saueporten i Jerusalem ligger en dam som på hebraisk heter Betesda. Den er omgitt av fem bueganger.

³ Der lå det en mengde mennesker som var syke, blinde, lamme og uføre. {{De ventet på at vannet skulle komme i bevegelse,

⁴for en engel fra Herren steg fra tid til annen ned i dammen og rørte opp vannet. Den første som steg ned i dammen etter at vannet var blitt rørt opp, ble frisk, uansett hvilken sykdom han hadde.}}

⁵Det var en mann der som hadde vært syk i trettiåtte år.

⁶Jesus så ham ligge der og visste at han hadde vært syk lenge, og sa til ham: «Vil du bli frisk?»

⁷Den syke svarte: «Herre, jeg har ingen som kan få meg ned i dammen når vannet blir rørt opp. Og når jeg kommer fram, går alltid en annen uti før meg.»

⁸ Da sier Jesus til ham: «Stå opp, ta båren din og gå!»

⁹ Straks ble mannen frisk, og han tok båren sin og gikk. Men det var sabbat denne dagen,

¹⁰ og jødene sa til ham som var blitt helbredet: «Det er sabbat, du har ikke lov til å bære båren.»

¹¹Han svarte: «Han som gjorde meg frisk, sa: 'Ta båren din og gå!」

¹²«Hvem er det mennesket som sa at du skulle ta den og gå?» spurte de.

¹³Han som var blitt frisk, visste ikke hvem det var, for Jesus hadde trukket seg unna; det var så mye folk der.

¹⁴Senere fant Jesus mannen på tempelplassen og sa til ham: «Nå er du blitt frisk. Synd ikke mer, for at ikke noe verre skal hende deg.»

¹⁵Mannen gikk da og fortalte jødene at det var Jesus som hadde gjort ham frisk.

Sønnens fullmakt

¹⁶ Fordi Jesus hadde gjort dette på sabbaten, begynte jødene å forfølge ham.

¹⁷ Men han sa til dem: «Min Far arbeider helt til nå. Også jeg arbeider.»

¹⁸ Etter dette var jødene enda mer oppsatt på å få ham drept. For ikke bare brøt han sabbaten, men han kalte også Gud sin egen far og gjorde seg selv lik Gud.

¹⁹ Jesus tok til orde og sa til dem: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Sønnen kan ikke gjøre noe av seg selv, men bare det han ser sin Far gjøre. Det Far gjør, det gjør også Sønnen.

²⁰ For Far elsker Sønnen og viser ham alt det han selv gjør. Og han skal vise ham større gjerninger enn dette, så dere skal undre dere.

²¹ For slik Far reiser opp de døde og gjør dem levende, slik gjør også Sønnen levende hvem han vil.

²² Og Far dømmer ingen, men har overlatt hele dommen til Sønnen,

²³ for at alle skal ære Sønnen slik de ærer Far. Den som ikke ærer Sønnen, ærer heller ikke Far, han som har sendt ham.

²⁴ Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den som hører mitt ord og tror på ham som har sendt meg, har evig liv og kommer ikke for dommen, men er gått over fra døden til livet.

²⁵ Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den time kommer, ja, den er nå, da de døde skal høre Guds Sønns røst, og de som hører, skal leve.

²⁶ For slik Far har liv i seg selv, har han også gitt Sønnen å ha liv i seg selv,

²⁷ og han har gitt ham myndighet til å holde dom fordi han er Menneskesønnen.

²⁸ Undre dere ikke over dette, for den tiden kommer da alle de som er i gravene, skal høre hans røst.

²⁹ De skal komme fram, og de som har gjort det gode, skal stå opp til livet, men de som har gjort det onde, skal stå opp til dom.

³⁰ Jeg kan ikke gjøre noe av meg selv. Jeg dømmer etter det jeg hører, og min dom er rettferdig. For jeg søker ikke det jeg selv vil, men det han vil, han som har sendt meg.

Vitneutsagn om Jesus

³¹ Dersom jeg vitner om meg selv, er mitt vitneutsagn ikke gyldig.

³² Men det er en annen som vitner om meg, og jeg vet at hans vitneutsagn om meg er sant.

³³ Dere sendte bud til Johannes, og han har vitnet for sannheten.

³⁴ Men jeg er ikke avhengig av at noe menneske vitner om meg. Dette sier jeg for at dere skal bli frelst.

³⁵ Johannes var en brennende og skinnende lampe, og for en tid ville dere glede dere i lyset fra ham.

³⁶ Men jeg har et sterkere vitneutsagn enn det Johannes ga: de gjerningene Far har gitt meg å fullføre. Og det er disse gjerningene jeg gjør, som vitner om at Far har sendt meg.

³⁷ Ja, Far som har sendt meg, har selv vitnet om meg. Hans røst har dere aldri hørt, hans skikkelse har dere aldri sett,

³⁸ og hans ord lar dere ikke bli værende i dere, for dere tror ikke på den han har sendt.

³⁹ Dere gransker skriftene, for dere mener at dere har evig liv i dem – men det er de som vitner om meg!

⁴⁰ Likevel vil dere ikke komme til meg så dere kan ha liv.

⁴¹ Ære fra mennesker vil jeg ikke ha.

⁴² Men jeg kjenner dere og vet at dere ikke har Guds kjærlighet i dere.

⁴³ Jeg er kommet i min Fars navn, og dere tar ikke imot meg. Men om en annen kommer i sitt eget navn, så tar dere imot ham.

⁴⁴ Hvordan kan dere tro, dere som vil ha ære av hverandre og ikke søker ære hos den eneste Gud?

⁴⁵ Tro ikke at jeg vil anklage dere hos Far. Den som anklager dere, er Moses, han som dere setter deres håp til.

⁴⁶ Hadde dere trodd Moses, hadde dere også trodd meg. For det er meg han har skrevet om.

⁴⁷ Hvis dere ikke tror hans skrifter, hvordan kan dere da tro mine ord?»

Johannes 6

Jesus metter fem tusen

(Matt 14,13–21; Mark 6,30–44; Luk 9,10–17)

¹ Senere dro Jesus over til den andre siden av Galileasjøen, som også kalles Tiberiassjøen.

² En stor folkemengde fulgte etter ham fordi de så tegnene han gjorde da han helbredet de syke.

³ Jesus gikk opp i fjellet, og der satte han seg sammen med disiplene sine.

⁴ Påsken, jødernes høytid, var nær.

⁵ Jesus løftet blikket og så at en stor folkemengde kom til ham. Han sa da til Filip: «Hvor skal vi kjøpe brød så alle disse kan få noe å spise?»

⁶ Dette sa han for å prøve ham, for han visste selv hva han ville gjøre.

⁷ Filip svarte: «Brød for to hundre denarer er ikke nok til at hver av dem kan få et lite stykke.»

⁸ En annen av disiplene, Andreas, bror til Simon Peter, sa da til ham:

⁹ «Det er et barn her som har fem byggbrød og to fisker. Men hva er det til så mange?»

¹⁰ Da sa Jesus: «La folket sette seg.» Det var mye gress på stedet, og de satte seg ned. De var omkring fem tusen menn.

¹¹Da tok Jesus brødene, ba takkebønnen og delte ut til dem som satt der. På samme måte delte han ut av fiskene, så mye de ville ha.

¹²Da de var blitt mette, sa han til disiplene: «Samle sammen stykkene som er til overs, slik at ikke noe går til spille.»

¹³De gjorde det, og etter måltidet fylte de tolv kurver med stykker som var blitt igjen av de fem byggbrødene.

¹⁴ Da folk så det tegnet Jesus hadde gjort, sa de: «Dette må være profeten som skal komme til verden!»

¹⁵ Jesus forsto at de ville komme og tvinge ham med seg for å gjøre ham til konge. Derfor trakk han seg bort igjen og gikk opp i fjellet, han alene.

Jesus går på vannet

(Matt 14,22–27; Mark 6,45–52)

¹⁶Da det ble kveld, kom disiplene ned til sjøen.

¹⁷De gikk om bord i en båt for å dra over til Kapernaum. Det var allerede mørkt, og Jesus var ennå ikke kommet til dem.

¹⁸Sjøen gikk høy, for det blåste en kraftig vind.

¹⁹ Da de hadde rodd omkring tjuefem eller tretti stadier, så de at Jesus kom gående på sjøen og nærmet seg båten, og de ble redde.

²⁰ Men Jesus sa til dem: «Det er jeg. Vær ikke redde!»

²¹De ville ta ham opp i båten, og straks var den ved land der de skulle legge til.

Brødet fra himmelen

²²Dagen etter var det ennå mange mennesker på den andre siden av sjøen. De hadde sett at det var bare én båt der, og at Jesus ikke var gått om bord i den sammen med disiplene; de hadde dratt bort alene.

²³Noen båter fra Tiberias la nå til nær stedet hvor Herren hadde bedt takkebønnen og de hadde spist brødet.

- ²⁴Da folk så at verken Jesus eller disiplene hans var der, gikk de i båtene og dro over til Kapernaum for å lete etter ham.
- ²⁵De fant ham på den siden av sjøen og sa til ham: «Rabbi, når kom du hit?»
- ²⁶Jesus svarte: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Dere leter ikke etter meg fordi dere har sett tegn, men fordi dere spiste av brødene og ble mette.
- ²⁷ Arbeid ikke for den mat som forgår, men for den mat som består og gir evig liv, den som Menneskesønnen vil gi dere. For på ham har Far, Gud selv, satt sitt segl.»
- ²⁸Da sa de til ham: «Hvilke gjerninger er det da Gud vil vi skal gjøre?»
- ²⁹ Jesus svarte: «Dette er den gerning Gud vil dere skal gjøre: Tro på ham som Gud har sendt.»
- ³⁰ «Hvilket tegn gjør du, så vi kan se det og tro på deg? Hva vil du gjøre?» spurte de.
- ³¹ «Våre fedre spiste manna i ørkenen, slik det står skrevet: Brød fra himmelen ga han dem å spise.»
- ³²Jesus svarte: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Moses ga dere ikke brødet fra himmelen. Det er min Far som gir dere det sanne brødet fra himmelen.
- ³³Guds brød er det brødet som kommer ned fra himmelen og gir verden liv.»
- ³⁴Da sa de til ham: «Herre, gi oss alltid dette brødet.»
- ³⁵ Jesus svarte: «Jeg er livets brød. Den som kommer til meg, skal ikke hunge, og den som tror på meg, skal aldri tørste.
- ³⁶Men jeg har sagt dere: Enda dere har sett meg, tror dere ikke.
- ³⁷Alle de som Far gir meg, kommer til meg, og den som kommer til meg, vil jeg aldri støte bort.
- ³⁸ For jeg er ikke kommet ned fra himmelen for å gjøre det jeg selv vil, men det han vil, han som har sendt meg.

³⁹ Og det han vil, han som har sendt meg, er at jeg ikke skal miste noen av alle dem han har gitt meg, men reise dem opp på den siste dag.

⁴⁰For dette er min Fars vilje, at hver den som ser Sønnen og tror på ham, skal ha evig liv, og jeg skal reise ham opp på den siste dag.»

⁴¹Jødene murret mot ham fordi han sa: «Jeg er brødet som er kommet ned fra himmelen.»

⁴² Og de spurte: «Er ikke dette Jesus, Josefs sønn? Vi kjenner jo både faren og moren hans. Hvordan kan han da si at han er kommet ned fra himmelen?»

⁴³Jesus svarte: «Hold opp med denne murringen!

⁴⁴Ingen kan komme til meg uten at Far som har sendt meg, drar ham, og jeg skal reise ham opp på den siste dag.

⁴⁵Det står skrevet hos profetene: Alle skal være opplært av Gud. Den som hører på Far og lærer av ham, kommer til meg.

⁴⁶ Men ingen har sett min Far. Bare han som er fra Gud, har sett Far.

⁴⁷Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den som tror, har evig liv.

⁴⁸Jeg er livets brød.

⁴⁹ Fedrene deres spiste manna i ørkenen, men de døde.

⁵⁰Det brødet som kommer ned fra himmelen, er slik at den som spiser av det, ikke dør.

⁵¹Jeg er det levende brød som er kommet ned fra himmelen. Den som spiser av dette brødet, skal leve til evig tid. Og det brødet jeg vil gi, er min kropp, som jeg gir til liv for verden.»

⁵²Nå ble det en strid mellom jødene, og de sa: «Hvordan kan han gi oss sin kropp å spise?»

⁵³ Jesus sa da til dem: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Hvis dere ikke spiser Menneskesønnens kropp og drikker hans blod, har dere ikke livet i dere.

⁵⁴Men den som spiser min kropp og drikker mitt blod, har evig liv, og jeg skal reise ham opp på den siste dag.

⁵⁵For min kropp er sann mat, og mitt blod er sann drikk.

⁵⁶Den som spiser min kropp og drikker mitt blod, blir i meg og jeg i ham.

⁵⁷Slik den levende Far har sendt meg og jeg lever ved ham, slik skal også den som spiser meg, leve ved meg.

⁵⁸Dette er det brød som er kommet ned fra himmelen, ikke det som fedrene spiste, de som døde. Den som spiser dette brødet, skal leve i all evighet.»

⁵⁹Dette sa han da han underviste folket i synagogen i Kapernaum.

Mange blir støtt av Jesu ord

⁶⁰Mange av disiplene hans sa da de hørte det: «Dette er harde ord! Hvem kan høre på slikt?»

⁶¹Jesus visste med seg selv at disiplene hans murret på grunn av dette, og han sa: «Gjør dette at dere faller fra?

⁶² Hva så når dere ser Menneskesønnen stige opp dit hvor han var før?

⁶³ Det er Ånden som gjør levende, kjøtt og blod duger ikke. De ordene jeg har talt til dere, er ånd og liv.

⁶⁴ Men det er noen av dere som ikke tror.» For Jesus visste fra første stund hvem som ikke trodde, og hvem som skulle forråde ham.

⁶⁵ Og han la til: «Derfor sa jeg til dere: Ingen kan komme til meg uten at det blir gitt ham av min Far.»

Peters bekjennelse

⁶⁶Etter dette trakk mange av disiplene seg unna og gikk ikke lenger omkring sammen med ham.

⁶⁷Da spurte Jesus de tolv: «Vil også dere gå bort?»

⁶⁸Simon Peter svarte: «Herre, hvem skal vi gå til? Du har det evige livs ord,

⁶⁹ og vi tror og vet at du er Guds Hellige.»

⁷⁰Da sa Jesus til dem: «Har jeg ikke utvalgt dere tolv? Og en av dere er en djevel!»

⁷¹Han sa dette om Judas, sønn av Simon Iskariot. For han skulle forråde Jesus, og han var en av de tolv.

Johannes 7

Jesus drar opp til løvhyttefesten

¹Siden dro Jesus omkring i Galilea. Han ville ikke være i Judea, for jødene sto ham etter livet.

²Det var like før løvhyttefesten, en av jødenes høytider.

³Brødrene hans sa da til ham: «Dra bort herfra og reis til Judea, så også disiplene dine kan få se de gjerningene du gjør.

⁴For ingen som vil bli kjent, gjør noe i hemmelighet. Når du gjør slike gjerninger, så stå fram for all verden!»

⁵For heller ikke brødrene hans trodde på ham.

⁶Jesus sa til dem: «Min tid er ennå ikke kommet, men for dere er det alltid rett tid.

⁷Verden kan ikke hate dere, men meg hater den fordi jeg vitner om at verdens gjerninger er onde.

⁸Dere kan dra opp til høytiden. Jeg drar ikke, for min tid er ennå ikke inne.»

⁹Dette sa han til dem og ble selv igjen i Galilea.

¹⁰Men etter at brødrene hans var dratt opp til høytiden, dro han også selv av sted, ikke åpenlyst, men i hemmelighet.

¹¹Jødene lette etter ham under festen og spurte: «Hvor er han?»

¹²Og det var mye snakk om ham blant folk. Noen sa: «Han er et godt menneske.» «Nei, han fører folket vill!» sa andre.

¹³Men ingen snakket åpent om ham, for de var redde for jødene.

Jesus står fram under løvhyttefesten

¹⁴Det var alt midt i høytiden da Jesus gikk opp på tempelplassen og begynte å undervise.

¹⁵ Jødene undret seg og sa: «Hvordan kan han ha slik kunnskap, han som ikke har fått noen opplæring?»

¹⁶ Jesus svarte: «Min lære er ikke min, men kommer fra ham som har sendt meg.

¹⁷Den som vil gjøre hans vilje, skal skjønne om læren er av Gud, eller om jeg taler ut fra meg selv.

¹⁸ Den som taler ut fra seg selv, søker sin egen ære. Men den som søker ære for den som har sendt ham, taler sant, og det finnes ikke urett hos ham.

¹⁹ Har ikke Moses gitt dere loven? Men ingen av dere følger loven. Hvorfor vil dere da drepe meg?»

²⁰ «Du har en ond ånd i deg», svarte folket, «hvem vil vel drepe deg?»

²¹ Jesus svarte: «Én gjerning har jeg gjort, og dere undrer dere alle over den.

²² Moses har gitt dere omskjærelsen – den er egentlig ikke fra Moses, men fra fedrene – og dere omskjærer også på sabbaten.

²³ Når et menneske blir omskåret på en sabbat for at ikke Moseloven skal bli brutt, hvordan kan dere da bli sinte på meg fordi jeg gjorde hele mannen frisk på en sabbat?

²⁴ Døm ikke etter det dere ser, døm heller rettferdig!»

Levende vann

²⁵ Da sa noen av dem som bodde i Jerusalem: «Er ikke dette han som de vil drepe?

²⁶ Og nå står han og taler åpenlyst, og de motsier ham ikke! Kan rådsherrene virkelig ha kommet til at han er Messias?

²⁷Men vi vet jo hvor dette mennesket er fra. Når Messias kommer, skal ingen vite hvor han er fra.»

- 28 Da ropte Jesus ut mens han underviste på tempelplassen: «Ja, dere kjenner meg og vet hvor jeg kommer fra! Men jeg er ikke kommet av meg selv, og han som har sendt meg, er sann, men dere kjenner ham ikke.
- 29Jeg kjenner ham, for jeg kommer fra ham, og han har sendt meg.»
- 30 Da ville de gripe ham, men ingen la hånd på ham, for hans time var ennå ikke kommet.
- 31 Men blant folket var det mange som trodde på ham, og de sa: «Kan vel Messias, når han kommer, gjøre flere tegn enn denne mannen har gjort?»
- 32 Fariseerne hørte alt snakket om ham blant folk, og overprestene og fariseerne sendte ut noen av sine menn for å gripe ham.
- 33 Da sa Jesus: «Ennå en liten stund er jeg hos dere, så går jeg til ham som har sendt meg.
- 34 Dere skal lete etter meg, men ikke finne meg. For der jeg er, dit kan dere ikke komme.»
- 35Jødene sa til hverandre: «Hvor vil han dra, siden vi ikke kan finne ham? Vil han kanskje reise ut til våre landsmenn blant grekerne og undervise grekere?
- 36Hva mente han med å si: ‘Dere skal søke meg og ikke finne meg, og der jeg er, dit kan dere ikke komme?’»
- 37 På den siste dagen i høytiden, den store festdagen, sto Jesus fram og ropte: «Den som tørster, skal komme til meg og drikke!
- 38 Den som tror på meg, fra hans indre skal det, som Skriften sier, renne elver av levende vann.»
- 39 Dette sa han om Ånden de som trodde på ham, skulle få. Ånden var ennå ikke kommet, for Jesus var ennå ikke blitt herliggjort.
- 40 Da de hørte ordene hans, sa noen i folkemengden: «Dette må være profeten.»
- 41«Nei, det er Messias», sa andre. Da sa noen: «Messias kommer vel ikke fra Galilea?

⁴² Sier ikke Skriften at Messias skal være av Davids ætt og komme fra Betlehem, Davids hjemby?»

⁴³ Da ble det splittelse i folkemengden på grunn av ham.

⁴⁴ Noen ville gripe ham, men ingen la hånd på ham.

⁴⁵ Vaktene kom nå tilbake til overprestene og fariseerne. «Hvorfor har dere ikke ført ham hit?» spurte de.

⁴⁶ De svarte: «Aldri har noe menneske talt slik som han.»

⁴⁷ «Er også dere ført vill?» sa fariseerne.

⁴⁸ «Har vel noen av rådsherrene eller fariseerne trodd på ham?»

⁴⁹ Men denne folkehopen som ikke kjenner loven, de er forbannet.”

⁵⁰ Nikodemus, en av deres egne, han som tidligere hadde kommet til Jesus, sa da:

⁵¹ «Loven vår dømmer vel ikke et menneske uten forhør, før en har fått vite hva det har gjort?»

⁵² «Er kanskje du også fra Galilea?» svarte de. «Gransk Skriften, så vil du se at ingen profet kommer fra Galilea.»

Kvinnen som ble grepet i ekteskapsbrudd

⁵³ {{Så gikk de hjem hver til sitt,

Johannes 8

¹ og Jesus gikk ut til Oljeberget.

² Tidlig neste morgen kom han til tempelet igjen. Hele folkemengden samlet seg om ham, og han satte seg og begynte å undervise dem.

³ Da kom de skriftlærde og fariseerne med en kvinne som var grepet i ekteskapsbrudd. De førte henne fram

⁴ og sa: «Mester, denne kvinnen er grepet på fersk gjerning i ekteskapsbrudd.

⁵ I loven har Moses påbudt oss å steine slike kvinner. Men hva sier du?»

⁶ Dette sa de for å sette ham på prøve, så de kunne få noe å anklage ham for. Jesus bøyde seg ned og skrev på jorden med fingeren.

⁷ Men da de fortsatte å spørre, rettet han seg opp og sa: «Den av dere som er uten synd, kan kaste den første steinen på henne.»

⁸ Så bøyde han seg ned igjen og skrev på jorden.

⁹ Da de hørte dette, gikk de bort, én etter én, de eldste først. Til slutt var Jesus alene igjen, og kvinnen sto foran ham.

¹⁰ Da rettet han seg opp og spurte: «Kvinne, hvor er de? Har ingen fordømt deg?»

¹¹ Hun svarte: «Nei, Herre, ingen.» Da sa Jesus: «Heller ikke jeg fordømmer deg. Gå bort, og synd ikke mer fra nå av!»}}

Jesus, verdens lys

¹² Igjen talte Jesus til folket og sa: «Jeg er verdens lys. Den som følger meg, skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys.»

¹³ Fariseerne sa til ham: «Du vitner i egen sak, ditt vitneutsagn er ikke gyldig.»

¹⁴ Jesus svarte: «Selv om jeg vitner i egen sak, er mitt vitneutsagn gyldig. For jeg vet hvor jeg er kommet fra og hvor jeg går hen. Men dere vet ikke hvor jeg kommer fra og hvor jeg går hen.

¹⁵ Dere dømmer slik mennesker gjør, men jeg dømmer ingen.

¹⁶ Om jeg dømmer, så er min dom gyldig. For jeg er ikke alene, jeg er sammen med Far, han som har sendt meg.

¹⁷ Og i deres egen lov står det skrevet at et vitneutsagn fra to mennesker er gyldig.

¹⁸ Jeg vitner om meg selv, og Far som har sendt meg, vitner også om meg.»

¹⁹ «Hvor er din far?» spurte de. Jesus svarte: «Dere kjenner verken meg eller min Far. Hadde dere kjent meg, hadde dere også kjent min Far.»

²⁰ Dette sa Jesus da han underviste ved tempelkisten. Men ingen grep ham, for hans time var ennå ikke kommet.

Hvem er du?

21 Igjen talte Jesus til dem: «Jeg går bort, og dere skal lete etter meg, men dere skal dø i deres synd. Dit jeg går, kan dere ikke komme.»

22 Jødene sa da: «Han vil vel ikke ta sitt eget liv, siden han sier: Dit jeg går, kan dere ikke komme?»

23 Han sa til dem: «Dere er nedenfra, jeg er ovenfra. Dere er av denne verden, jeg er ikke av denne verden.

24 Jeg sa at dere skal dø i deres synder. For hvis dere ikke tror at Jeg er, skal dere dø i deres synder.»

25 «Hvem er du?» spurte de. «Den jeg har sagt dere fra begynnelsen av», sa Jesus.

26 «Jeg har mye å si om dere og dømme dere for. Men han som har sendt meg, taler sant, og det jeg har hørt av ham, det sier jeg til verden.»

27 De skjønnte ikke at det var sin Far han talte om.

28 Da sa Jesus til dem: «Når dere har løftet Menneskesønnen opp, skal dere forstå at Jeg er, og at jeg ikke gjør noe av meg selv, men sier det som Far har lært meg.

29 Og han som har sendt meg, er med meg. Han har ikke overlatt meg til meg selv; for det jeg gjør, er alltid etter hans gode vilje.»

30 Da han sa dette, kom mange til tro på ham.

Abrahams ætt

31 Jesus sa da til de jødene som var kommet til tro på ham: «Hvis dere blir i mitt ord, er dere virkelig mine disipler.

32 Da skal dere kjenne sannheten, og sannheten skal gjøre dere fri.»

33 De sa til ham: «Vi er Abrahams ætt og har aldri vært slaver for noen. Hvordan kan du da si at vi skal bli fri?»

34 Jesus svarte: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den som gjør synd, er slave under synden.

- 35 En slave blir ikke i huset for alltid, men en sønn blir der for alltid.
- 36 Får Sønnen frigjort dere, da blir dere virkelig fri.
- 37 Jeg vet at dere er Abrahams ætt. Men dere vil drepe meg, for mitt ord har ikke rom hos dere.
- 38 Jeg taler om det jeg har sett hos Far, og dere gjør det dere har hørt av deres far.»
- 39 «Vår far er Abraham», svarte de. Jesus sa: «Var dere Abrahams barn, gjorde dere som Abraham.
- 40 Men dere vil drepe meg, et menneske som har sagt dere sannheten han har hørt av Gud. Det gjorde ikke Abraham.
- 41 Dere gjør som deres egen far.» «Vi er ikke født i hor», sa de. «Vi har én far: Gud.»
- 42 Jesus svarte: «Var Gud deres far, da hadde dere elsket meg. For jeg er gått ut fra Gud og kommer fra ham. Jeg er ikke kommet av meg selv, men han har sendt meg.
- 43 Hvorfor skjønner dere ikke det jeg sier? Fordi dere ikke tåler å høre mitt ord!
- 44 Dere har djevelen til far, og dere vil gjøre det deres far ønsker. Han har vært en morder fra begynnelsen av og står utenfor sannheten, for det finnes ikke sannhet i ham. Når han lyver, taler han ut fra sitt eget, for han er en løgner og løgnens far.
- 45 Men jeg sier sannheten, og derfor tror dere meg ikke.
- 46 Kan noen av dere påvise at jeg har syndet? Men når det er sannheten jeg sier, hvorfor tror dere meg da ikke?
- 47 Den som er av Gud, hører Guds ord. Dere hører ikke, for dere er ikke av Gud.»
- 48 Da svarte jødene: «Har vi ikke rett når vi sier at du er en samaritan og har en ond ånd i deg?»

⁴⁹«Jeg har ingen ond ånd i meg», sa Jesus, «men jeg ærer min Far, og dere viser meg forakt.

⁵⁰ Jeg søker ikke min egen ære. Men det er en som gjør det, og han dømmer.

⁵¹ Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den som holder fast på mitt ord, skal aldri i evighet se døden.»

⁵²Jødene svarte: «Nå vet vi at du har en ond ånd i deg. Abraham og profetene døde, og du sier: Den som holder fast på mitt ord, skal aldri i evighet smake døden.

⁵³ Du er vel ikke større enn vår far Abraham? Både han og profetene er døde. Hvem gir du deg ut for å være?»

⁵⁴Jesus svarte: «Hvis jeg ærer meg selv, er min ære ingenting verdt. Men det er min Far som gir meg ære, han som dere kaller deres Gud.

⁵⁵ Dere kjenner ham ikke, men jeg kjenner ham. Dersom jeg sa at jeg ikke kjente ham, var jeg en løgner, slik som dere. Men jeg kjenner ham og holder fast på hans ord.

⁵⁶ Deres far Abraham jublet over å skulle se min dag. Han fikk se den dagen og frydet seg.»

⁵⁷«Du er ennå ikke femti år og har sett Abraham?» sa jødene.

⁵⁸ Jesus svarte: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Før Abraham var, er jeg.»

⁵⁹ Da tok de opp steiner for å kaste på ham. Men Jesus skjulte seg for dem og forlot tempelplassen.

Johannes 9

Mannen som var født blind

¹Da Jesus kom gående, så han en mann som var født blind.

²Disiplene spurte da: «Rabbi, hvem er det som har syndet, han selv eller hans foreldre, siden han ble født blind?»

- ³ Jesus svarte: «Verken han eller hans foreldre har syndet. Men nå kan Guds gjerninger bli åpenbart på ham.
- ⁴ Så lenge det er dag, må vi gjøre hans gjerninger som har sendt meg. Det kommer en natt da ingen kan arbeide.
- ⁵ Så lenge jeg er i verden, er jeg verdens lys.»
- ⁶ Da han hadde sagt dette, spyttet han på jorden, laget til leire med spyttet og smurte den på mannens øyne.
- ⁷ Så sa han: «Gå og vask deg i Siloa-dammen!» Siloa betyr utsendt. Mannen gikk dit og vasket seg, og han kom tilbake seende.
- ⁸ Naboene og de som før hadde sett at han var tigger, sa da: «Er ikke dette han som satt og tigget?»
- ⁹ Noen sa at det var han, andre sa: «Nei, han bare ligner.» Men han selv sa: «Det er meg.»
- ¹⁰ «Hvordan ble øynene dine åpnet?» spurte de.
- ¹¹ Han svarte: «En som heter Jesus, laget til leire og smurte på øynene mine og sa: 'Gå til Siloa-dammen og vask deg!' Jeg gikk dit, og da jeg hadde vasket meg, kunne jeg se.»
- ¹² «Hvor er denne mannen?» spurte de. «Jeg vet ikke», svarte han.
- ¹³ Da førte de mannen som hadde vært blind, til fariseerne.
- ¹⁴ Det var sabbat den dagen Jesus hadde laget til leire og åpnet øynene hans.
- ¹⁵ Også fariseerne spurte hvordan han var blitt seende. Han svarte: «Han la leire på øynene mine, jeg vasket meg, og nå ser jeg.»
- ¹⁶ Da sa noen av fariseerne: «Denne mannen er ikke fra Gud siden han ikke holder sabbaten.» Andre sa: «Hvordan kan et syndig menneske gjøre slike tegn som han?» Det ble uenighet blant dem om dette.
- ¹⁷ Da spurte de igjen ham som hadde vært blind: «Hva mener du om ham, siden han har åpnet øynene dine?» Han svarte: «Han er en profet.»

¹⁸Jødene ville ikke tro at han hadde vært blind og nå kunne se. Derfor tilkalte de foreldrene til ham som hadde fått igjen synet,

¹⁹og spurte dem: «Er dette sønnen deres, han dere sier er født blind? Hvordan er det gått til at han kan se?»

²⁰Foreldrene svarte: «Vi vet at dette er vår sønn, og at han er født blind.

²¹Men hvordan det er gått til at han nå kan se, det vet vi ikke, og heller ikke vet vi hvem som har åpnet øynene hans. Spør ham selv, han er gammel nok til å svare for seg.»

²² Foreldrene sa dette fordi de var redde for jødene. Jødene hadde alt bestemt at den som bekjente at Jesus var Messias, skulle utstøtes av synagogen.

²³Derfor sa foreldrene hans: «Han er gammel nok, spør ham selv.»

²⁴ For annen gang kalte de til seg ham som hadde vært blind, og sa til ham: «Gi Gud æren! Vi vet at dette mennesket er en synder.»

²⁵Han svarte: «Om han er en synder, det vet jeg ikke. Men dette vet jeg: Jeg var blind, og nå ser jeg.»

²⁶«Hva gjorde han med deg, hvordan åpnet han øynene dine?» spurte de.

²⁷«Jeg har jo allerede sagt det, og dere ville ikke høre på meg», sa han. «Hvorfor vil dere høre det nå igjen? Vil kanskje dere også bli hans disipler?»

²⁸Men de skjelte ham ut og sa: «Du er hans disippel, vi er disipler av Moses.

²⁹Vi vet at Gud har talt til Moses, men vi vet ikke hvor dette mennesket er fra.»

³⁰Han sa: «Det er da merkelig at dere ikke vet hvor han er fra, enda han har åpnet øynene mine.

³¹ Vi vet at Gud ikke hører på syndere, men bare på den som er gudfryktig og gjør hans vilje.

³²Så lenge verden har stått, har ingen hørt om at noen har åpnet øynene på en som er født blind.

³³ Var ikke denne mannen fra Gud, kunne han ikke gjøre noe.»

³⁴«Du er født som en synder tvers igjennom, og du vil belære oss?» sa de. Så kastet de ham ut.

³⁵Jesus fikk høre at de hadde kastet ham ut, og da han møtte ham, spurte han: «Tror du på Menneskesønnen?»

³⁶Han svarte: «Hvem er han da, gode herre, så jeg kan tro på ham?»

³⁷ Jesus svarte: «Du har sett ham, det er han som snakker med deg.»

³⁸«Jeg tror, Herre», sa mannen. Og han tilba ham.

³⁹ Da sa Jesus: «Til dom er jeg kommet til denne verden, så de som ikke ser, skal bli seende, og de som ser, skal bli blinde.»

⁴⁰Noen av fariseerne som sto der, hørte dette og sa til ham: «Kanskje vi også er blinde?»

⁴¹ Jesus svarte: «Var dere blinde, hadde dere ingen synd. Men nå sier dere: ‘Vi ser!’ Derfor blir deres synd stående.»

Johannes 10

Jeg er porten

¹«Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den som ikke går inn til saueflokken gjennom porten, men klatrer over et annet sted, han er en tyv og en røver.

²Men den som kommer inn gjennom porten, er gjeter for sauene.

³Portvokteren åpner for ham, og sauene hører stemmen hans. Han kaller sine egne sauer ved navn og fører dem ut.

⁴ Og når han har fått ut alle sine, går han foran dem, og sauene følger ham, for de kjenner stemmen hans.

⁵Men en fremmed følger de ikke. De flykter fra ham fordi de ikke kjenner den fremmedes stemme.»

⁶Denne lignelsen fortalte Jesus, men de skjønnte ikke hva han mente.

⁷Da sa Jesus: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Jeg er porten inn til sauene.

⁸ Alle de som er kommet før meg, er tyver og røvere, men sauene har ikke hørt på dem.

⁹ Jeg er porten. Den som går inn gjennom meg, skal bli frelst og fritt gå inn og ut og finne beite.

¹⁰ Tyven kommer bare for å stjele, drepe og ødelegge. Jeg er kommet for at dere skal ha liv og overflod.

Den gode gjeteren

¹¹ Jeg er den gode gjeteren. Den gode gjeteren gir livet sitt for sauene.

¹² Men den som er leiekar og ikke gjeter, og som selv ikke eier sauene, han forlater dem og flykter når han ser ulven komme, og ulven kaster seg over dem og sprer flokken.

¹³ For han er bare leiekar og har ingen omsorg for sauene.

¹⁴ Jeg er den gode gjeteren. Jeg kjenner mine, og mine kjenner meg,

¹⁵ slik som Far kjenner meg og jeg kjenner Far. Jeg gir livet mitt for sauene.

¹⁶ Jeg har også andre sauer, som ikke hører til denne flokken. Også dem må jeg lede. De skal høre min stemme, og det skal bli én flokk og én gjeter.

¹⁷ Far elsker meg fordi jeg gir livet mitt for siden å ta det tilbake.

¹⁸ Ingen tar mitt liv, jeg gir det frivillig. For jeg har makt til å gi det og makt til å ta det tilbake igjen. Dette er oppdraget jeg har fått av min Far.»

¹⁹ Nå ble det igjen splittelse blant jødene på grunn av det han hadde sagt.

²⁰ Mange av dem sa: «Han har en ond ånd i seg, han er gal. Hvorfor hører dere på ham?»

²¹ Andre sa: «Slik taler ikke en som har en ond ånd. En ond ånd kan da ikke åpne øynene på blinde!»

Jesus er Guds Sønn

²² Nå kom tiden for tempelinnvielsesfesten i Jerusalem. Det var vinter.

²³ Jesus gikk omkring i Salomos søylehall på tempelplassen.

- 24 Jødene flokket seg om ham og spurte: «Hvor lenge vil du holde oss i uvisshet? Er du Messias, så si oss det rett ut!»
- 25 Jesus svarte: «Jeg har sagt det til dere, men dere tror meg ikke. De gjerningene jeg gjør i min Fars navn, vitner om meg.
- 26 Men dere tror meg ikke, for dere hører ikke til blant mine sauer.
- 27 Mine sauer hører min stemme; jeg kjenner dem, og de følger meg.
- 28 Jeg gir dem evig liv. De skal aldri i evighet gå tapt, og ingen skal rive dem ut av min hånd.
- 29 Det min Far har gitt meg, er større enn alt annet, og ingen kan rive det ut av min Fars hånd.
- 30 Jeg og Far er ett.»
- 31 Da tok jødene igjen opp steiner for å steine ham.
- 32 Jesus sa til dem: «Jeg har vist dere mange gode gjerninger fra Far. Hvilken av dem vil dere steine meg for?»
- 33 Jødene svarte: «Vi steiner deg ikke for noen god gjerning, men for gudsbespottelse: Du som er et menneske, gjør deg til Gud.»
- 34 Jesus svarte: «Står det ikke skrevet i deres egen lov: Jeg har sagt: 'Dere er guder'?
- 35 De som Guds ord kom til, blir altså i loven kalt guder, og Skriften kan ikke settes ut av kraft.
- 36 Hvorfor sier dere da om ham som Far har helliget og sendt til verden: 'Du spotter Gud' når han sier: 'Jeg er Guds Sønn'?
- 37 Hvis jeg ikke gjør min Fars gjerninger, så tro ikke på meg.
- 38 Men hvis jeg gjør dem, så tro i det minste gjerningene, om dere ikke tror meg. Da skal dere skjønne og innse at Far er i meg og jeg i Far.»
- 39 Da prøvde de igjen å gripe ham, men han slapp ut av hendene på dem.

⁴⁰ Jesus dro da igjen over til den andre siden av Jordan, til stedet der Johannes hadde døpt. Der ble han en tid.

⁴¹ Mange kom til ham, og de sa: «Johannes gjorde ingen tegn, men alt det han sa om denne mannen, var sant.»

⁴² Og det var mange der som kom til tro på Jesus.

Johannes 11

Jesus vekker opp Lasarus

¹ En mann som het Lasarus, var blitt syk. Han var fra Betania, landsbyen der Maria og hennes søster Marta bodde.

² Det var Maria som salvet Herren med fin salve og tørket føttene hans med håret sitt. Lasarus, som lå syk, var hennes bror.

³ Søstrene sendte bud til Jesus og sa: «Herre, han som du er så glad i, er syk.»

⁴ Da Jesus fikk høre det, sa han: «Denne sykdommen fører ikke til døden, men er til Guds ære. For ved den skal Guds Sønn bli herliggjort.»

⁵ Jesus var glad i Marta og hennes søster og Lasarus.

⁶ Da han hadde fått høre at Lasarus var syk, ble han enda to dager der han var.

⁷ Deretter sa han til disiplene: «La oss dra tilbake til Judea.»

⁸ «Rabbi, jødene prøvde nettopp å steine deg, og nå drar du dit igjen?» sa disiplene.

⁹ Jesus svarte: «Har ikke dagen tolv timer? Den som vandrer om dagen, snubler ikke. For han ser denne verdens lys.

¹⁰ Men den som vandrer om natten, snubler. For han har ikke lyset i seg.»

¹¹ Da han hadde sagt dette, sa han til dem: «Vår venn Lasarus er sovnet, men jeg går og vekker ham.»

¹² Da sa disiplene: «Herre, hvis han er sovnet, blir han nok frisk.»

¹³ Jesus hadde talt om hans død, men de trodde han hadde talt om vanlig søvn.

¹⁴ Da sa Jesus rett ut: «Lasarus er død.

- ¹⁵Og for deres skyld er jeg glad for at jeg ikke var der, så dere kan tro. Men la oss gå til ham.»
- ¹⁶ Tomas, han som ble kalt Tvillingen, sa da til de andre disiplene: «Vi blir også med, så vi kan dø sammen med ham.»
- ¹⁷Da Jesus kom fram, fikk han vite at Lasarus alt hadde ligget fire dager i graven.
- ¹⁸ Betania ligger like ved Jerusalem, omtrent femten stadier fra byen,
- ¹⁹og mange av jødene var kommet til Marta og Maria for å trøste dem i sorgen over broren.
- ²⁰Da Marta hørte at Jesus kom, gikk hun for å møte ham. Maria ble sittende hjemme.
- ²¹Marta sa til Jesus: «Herre, hadde du vært her, var ikke broren min død.
- ²²Men også nå vet jeg at alt det du ber Gud om, vil han gi deg.»
- ²³«Din bror skal stå opp», sier Jesus.
- ²⁴ «Jeg vet at han skal stå opp i oppstandelsen på den siste dag», sier Marta.
- ²⁵Jesus sier til henne: «Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve om han enn dør.
- ²⁶ Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø. Tror du dette?»
- ²⁷ «Ja, Herre», sier hun, «jeg tror at du er Messias, Guds Sønn, han som skal komme til verden.»
- ²⁸Da hun hadde sagt dette, gikk hun og kalte i all stillhet på sin søster Maria og sa til henne: «Mesteren er her og spør etter deg.»
- ²⁹Da Maria hørte det, sto hun straks opp og gikk ut til ham.
- ³⁰Jesus var ennå ikke kommet inn i landsbyen, men var fremdeles der Marta hadde møtt ham.

³¹Jødene som var hjemme hos Maria for å trøste henne, så at hun brått reiste seg og gikk ut. De fulgte etter fordi de trodde at hun ville gå til graven for å gråte der.

³²Da Maria kom dit Jesus var, og fikk se ham, kastet hun seg ned for føttene hans og sa: «Herre, hadde du vært her, ville ikke broren min vært død.»

³³Da Jesus så at både hun og alle jødene som fulgte henne, gråt, ble han opprørt og rystet i sitt innerste,

³⁴og han sa: «Hvor har dere lagt ham?» «Herre, kom og se», sa de.

³⁵ Jesus gråt.

³⁶«Se hvor glad han var i ham», sa jødene.

³⁷ Men noen av dem sa: «Kunne ikke han som åpnet øynene på den blinde, også ha hindret at denne mannen døde?»

³⁸Jesus ble igjen opprørt og gikk bort til graven. Det var en hule, og det lå en stein foran åpningen.

³⁹Jesus sier: «Ta steinen bort!» «Herre», sier Marta, den dødes søster, «det lukter alt av ham. Han har jo ligget fire dager i graven.»

⁴⁰Jesus sier til henne: «Sa jeg deg ikke at hvis du tror, skal du se Guds herlighet?»

⁴¹Så tok de bort steinen. Jesus løftet blikket mot himmelen og sa: «Far, jeg takker deg fordi du har hørt meg.

⁴² Jeg vet at du alltid hører meg. Men jeg sier dette på grunn av alt folket som står omkring, så de skal tro at du har sendt meg.»

⁴³Da han hadde sagt dette, ropte han høyt: «Lasarus, kom ut!»

⁴⁴ Da kom den døde ut, med liksvøp rundt hender og føtter og med et tørkle bundet over ansiktet. Jesus sa til dem: «Løs ham og la ham gå!»

Planer om å drepe Jesus

⁴⁵ Mange av jødene som var kommet til Maria og hadde sett det Jesus gjorde, kom til tro på ham.

- ⁴⁶Men noen gikk til fariseerne og fortalte hva han hadde gjort.
- ⁴⁷ Da kalte overprestene og fariseerne sammen Rådet, og de sa: «Hva skal vi gjøre? Dette mennesket gjør mange tegn.
- ⁴⁸ Lar vi ham holde på slik, vil snart alle tro på ham. Så kommer romerne og tar både det hellige stedet og folket vårt.»
- ⁴⁹ En av dem, Kaifas, som var øversteprest det året, sa da: «Dere skjønner ingenting.
- ⁵⁰ Dere tenker ikke på at det er bedre for dere at ett menneske dør for folket, enn at hele folket går til grunne.»
- ⁵¹Dette sa han ikke av seg selv, men fordi han var øversteprest det året, talte han profetisk om at Jesus skulle dø for folket.
- ⁵² Ja, han skulle ikke bare dø for folket, han skulle også samle til ett de Guds barn som er spredt omkring.
- ⁵³ Fra denne dagen la de planer om å drepe ham.
- ⁵⁴Derfor gikk ikke Jesus åpenlyst omkring blant jødene, men dro vekk derfra til en by som heter Efraim, i området nær ødemarken. Der ble han en tid sammen med disiplene.
- ⁵⁵ Det var like før jødenes påskefest, og mange dro fra landet opp til Jerusalem før høytiden for å rense seg.
- ⁵⁶De lette etter Jesus og sa til hverandre mens de sto der på tempelplassen: «Hva tror dere? Kommer han til festen?»
- ⁵⁷Overprestene og fariseerne hadde gitt påbud om at den som fikk vite hvor han var, skulle melde fra, så de kunne gripe ham.

Johannes 12

Jesus blir salvet i Betania

(Matt 26,6–13; Mark 14,3–9)

¹Seks dager før påske kom Jesus til Betania der Lasarus bodde, han som Jesus hadde vekket opp fra de døde.

² Der ble det holdt et festmåltid for ham. Marta vartet opp, og Lasarus var blant dem som lå til bords sammen med ham.

³ Da kom Maria med et pund ekte, kostbar nardussalve, og med den salvet hun Jesu føtter og tørket dem med håret sitt. Hele huset ble fylt av duften.

⁴Da sa Judas Iskariot, en av disiplene, han som siden forrådte ham:

⁵ «Hvorfor ble ikke denne salven solgt for tre hundre denarer og pengene gitt til de fattige?»

⁶ Dette sa han ikke fordi han hadde omsorg for de fattige, men fordi han var en tyv. Det var han som hadde pengekassen, og han pleide å ta av det som ble lagt i den.

⁷Men Jesus sa: «La henne være! Hun har spart salven til den dagen jeg skal begravnes.

⁸De fattige har dere alltid hos dere, men meg har dere ikke alltid.»

⁹ Det ble kjent i den store mengden av jøder at Jesus var i Betania. Nå kom de dit, ikke bare for hans skyld, men også for å se Lasarus, som han hadde vekket opp fra de døde.

¹⁰Da la overprestene planer om å drepe Lasarus også.

¹¹ For mange av jødene dro dit på grunn av ham og kom til tro på Jesus.

Jesus rir inn i Jerusalem

(Matt 21,1–11; Mark 11,1–11; Luk 19,28–38)

¹²Dagen etter fikk folkemengden som var kommet til festen, høre at Jesus var på vei inn i Jerusalem.

¹³ Da tok de palmegreiner og gikk ut for å møte ham, og de ropte: Hosianna! Velsignet er han som kommer i Herrens navn, Israels konge!

¹⁴Jesus fant et esel og satte seg opp på det, slik det står skrevet:

¹⁵ Vær ikke redd, datter Sion! Se, din konge kommer, ridende på en eselfole.

¹⁶ Dette skjønte ikke disiplene med det samme. Men da Jesus var blitt herliggjort, husket de at dette sto skrevet om ham, og at folket hadde hilst ham slik.

¹⁷ Alle de som hadde vært til stede da han kalte Lasarus ut av graven og vekket ham opp fra de døde, vitnet om det.

¹⁸ Det var også derfor folk dro ut for å møte ham, fordi de fikk høre at han hadde gjort dette tegnet.

¹⁹ Fariseerne sa da til hverandre: «Der ser dere at ingenting nytter. All verden løper etter ham.»

Jesus taler om sin død

²⁰ Det var noen grekere blant dem som var kommet for å tilbe under høytiden.

²¹ De gikk til Filip, som var fra Betsaida i Galilea, og sa: «Herre, vi vil gjerne se Jesus.»

²² Filip gikk og fortalte det til Andreas, og sammen gikk de og sa det til Jesus.

²³ Jesus svarte: «Timen er kommet da Menneskesønnen skal bli herliggjort.

²⁴ Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Hvis ikke hvetekornet faller i jorden og dør, blir det bare det ene kornet. Men hvis det dør, bærer det rik frukt.

²⁵ Den som elsker sitt liv, skal miste det. Men den som hater sitt liv i denne verden, skal berge det og få evig liv.

²⁶ Den som vil tjene meg, må følge meg, og der jeg er, skal også min tjener være. Den som tjener meg, skal min Far gi ære.

²⁷ Nå er min sjel fylt av angst. Men skal jeg så si: Far, frels meg fra denne timen? Nei, til denne timen skulle jeg komme.

²⁸ Far, la ditt navn bli herliggjort!» Da lød det en røst fra himmelen: «Jeg har herliggjort det og skal herliggjøre det igjen.»

²⁹ Mengden som sto omkring og hørte dette, sa at det hadde tordnet. Andre sa: «Det var en engel som talte til ham.»

³⁰ Da sa Jesus: «Denne røsten lød ikke for min skyld, men for deres.

31 Nå felles dommen over denne verden, nå skal denne verdens fyrste kastes ut.

32 Og når jeg blir løftet opp fra jorden, skal jeg dra alle til meg.»

33 Dette sa han for å gi til kjenne hva slags død han skulle lide.

34 Noen i mengden sa da: «Vi har hørt i loven at Messias skal leve for alltid. Hvordan kan du da si at Menneskesønnen må bli løftet opp? Hvem er denne Menneskesønnen?»

35 Jesus svarte: «Ennå en liten stund er lyset hos dere. Dere må vandre mens dere har lyset, så ikke mørket faller over dere. Den som vandrer i mørket, vet ikke hvor han går hen.

36 Tro på lyset mens dere ennå har lyset, så dere kan bli lysets barn.» Da Jesus hadde sagt dette, gikk han fra dem og skjulte seg for dem.

Vantro og dom

37 Enda han hadde gjort så mange tegn for øynene på dem, trodde de ikke på ham.

38 For dette ordet av profeten Jesaja skulle bli oppfylt: Herre, hvem trodde vårt budskap, hvem ble Herrens arm åpenbart for?

39 Derfor kunne de ikke tro, for Jesaja har også sagt:

40 Han har blindet deres øyne og forherdet deres hjerte, for at de ikke skal se med øynene og forstå med hjertet og vende om så jeg får helbrede dem.

41 Dette sa Jesaja fordi han så Jesu herlighet og talte om ham.

42 Likevel var det mange som trodde på ham, også av rådsherrene. Men på grunn av fariseerne bekjente de det ikke, så de ikke skulle bli utstøtt av synagogen.

43 De ville heller ha ære fra mennesker enn ære fra Gud.

44 Men Jesus ropte ut: «Den som tror på meg, tror ikke på meg, men på ham som har sendt meg.

45 Og den som ser meg, ser ham som har sendt meg.

⁴⁶ Som lys er jeg kommet til verden, for at ingen som tror på meg, skal bli i mørket.

⁴⁷ Den som hører mine ord og ikke holder fast på dem, dømmer ikke jeg. For jeg er ikke kommet for å dømme verden, men for å frelse verden.

⁴⁸ Den som avviser meg og ikke tar imot mine ord, har likevel en dommer: Det ordet jeg har talt, skal dømme ham på den siste dag.

⁴⁹ For jeg har ikke talt ut fra meg selv, men Far som har sendt meg, har gitt meg befaling om hva jeg skal si og tale.

⁵⁰ Og jeg vet at hans befaling er evig liv. Det jeg sier, det sier jeg slik Far har sagt meg det.»

Johannes 13

Jesus vasker disiplenes føtter

¹ Det var like før påskehøytiden, og Jesus visste at hans time var kommet da han skulle gå bort fra denne verden og til sin Far. Han hadde elsket sine egne som var i verden, og han elsket dem helt til det siste.

² De holdt måltid. Djevelen hadde alt gitt Judas, sønn av Simon Iskariot, den tanken i hjertet at han skulle forråde ham.

³ Jesus visste at Far hadde gitt alt i hans hånd, og at han var utgått fra Gud og gikk til Gud.

⁴ Da reiser han seg fra måltidet, legger av seg kappen, tar et linklede og binder det om seg.

⁵ Så heller han vann i et fat og begynner å vaske disiplenes føtter og tørke dem med linkledet som han hadde rundt livet.

⁶ Han kommer til Simon Peter. Peter sier: «Herre, vasker du mine føtter?»

⁷ Jesus svarte: «Det jeg gjør, forstår du ikke nå, men du skal forstå det siden.»

⁸ «Aldri i evighet skal du vaske føttene mine», sier Peter. «Hvis jeg ikke vasker deg, har du ingen del i meg», svarte Jesus.

- ⁹Da sier Peter: «Herre, ikke bare føttene, men hendene og hodet også!»
- ¹⁰ Jesus sier til ham: «Den som er badet, er helt ren og trenger bare å vaske føttene. Dere er rene – men ikke alle.»
- ¹¹ For han visste hvem som skulle forråde ham. Derfor sa han: «Dere er ikke alle rene.»
- ¹²Da han hadde vasket føttene deres og tatt på seg kappen, tok han plass ved bordet igjen. Så sa han til dem: «Forstår dere hva jeg har gjort for dere?»
- ¹³ Dere kaller meg mester og herre, og dere gjør det med rette, for jeg er det.
- ¹⁴ Når jeg som er herren og mesteren, har vasket deres føtter, da skylder også dere å vaske hverandres føtter.
- ¹⁵ Jeg har gitt dere et forbilde: Slik jeg har gjort mot dere, skal også dere gjøre.
- ¹⁶ Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Tjeneren er ikke større enn herren sin, og utsendingen er ikke større enn han som har sendt ham.
- ¹⁷Nå vet dere dette. Og salige er dere så sant dere også gjør det.

Forræderen

(Matt 26,20–25; Mark 14,17–21; Luk 22,21–23)

- ¹⁸ Jeg taler ikke om dere alle, for jeg vet hvem jeg har utvalgt. Men dette ordet i Skriften må bli oppfylt: Den som spiser mitt brød, løftet hælen mot meg.
- ¹⁹ Nå sier jeg dette til dere før det skjer, for at dere, når det skjer, skal tro at Jeg er.
- ²⁰ Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den som tar imot en som jeg har sendt, tar imot meg. Og den som tar imot meg, tar imot ham som har sendt meg.»
- ²¹ Da Jesus hadde sagt dette, ble han rystet i sitt innerste og sa rett ut: «Sannelig, sannelig, jeg sier dere: En av dere skal forråde meg.»
- ²²Disiplene så på hverandre; de skjønnte ikke hvem han mente.
- ²³ En av dem, den disippelen som Jesus hadde kjær, lå ved siden av Jesus ved bordet.

- ²⁴Simon Peter nikket til ham for at han skulle spørre hvem han mente.
- ²⁵Han lente seg da mot Jesus og sa: «Herre, hvem er det?»
- ²⁶Jesus svarte: «Det er han som jeg gir det stykket jeg dypper nå.» Så dyppet han et stykke brød i fatet og ga det til Judas, sønn av Simon Iskariot.
- ²⁷ Da Judas hadde fått stykket, fór Satan i ham. Jesus sier til ham: «Gjør det snart, det du skal gjøre.»
- ²⁸Ingen ved bordet skjønnte hva han mente med dette.
- ²⁹ Siden Judas hadde pengekassen, trodde noen at Jesus ville han skulle gå og kjøpe det de trengte til høytiden, eller at han skulle gi noe til de fattige.
- ³⁰ Da Judas hadde fått stykket, gikk han straks ut. Det var natt.

Et nytt bud

- ³¹Da han var gått, sa Jesus: «Nå ble Menneskesønnen herliggjort, og Gud ble herliggjort gjennom ham.
- ³² Og er Gud blitt herliggjort gjennom ham, skal Gud også herliggjøre ham, og gjøre det snart.
- ³³Mine barn! Ennå en liten stund er jeg hos dere. Dere skal søke meg, men det jeg sa til jødene, sier jeg nå til dere også: Dit jeg går, kan dere ikke komme.
- ³⁴ Et nytt bud gir jeg dere: Dere skal elske hverandre. Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre.
- ³⁵ Ved dette skal alle forstå at dere er mine disipler: at dere har kjærlighet til hverandre.»

Jesus forutsier Peters fornektelse

(Matt 26,33–35; Mark 14,27–31; Luk 22,31–34)

- ³⁶ Simon Peter sier til ham: «Herre, hvor går du hen?» Jesus svarte: «Dit jeg går, kan du ikke følge meg nå. Senere skal du følge meg.»
- ³⁷«Hvorfor kan jeg ikke følge deg nå?» sier Peter. «Jeg vil gi livet mitt for deg.»
- ³⁸Jesus svarte: «Du vil gi livet for meg? Sannelig, sannelig, jeg sier deg: Hanen skal ikke gale før du har fornektet meg tre ganger.

Johannes 14

Veien, sannheten og livet

- ¹ La ikke hjertet bli grepet av angst. Tro på Gud og tro på meg!
- ² I min Fars hus er det mange rom. Var det ikke slik, hadde jeg da sagt dere at jeg går og vil gjøre i stand et sted for dere?
- ³ Og når jeg har gått og gjort i stand et sted for dere, vil jeg komme tilbake og ta dere til meg, så dere skal være der jeg er.
- ⁴ Og dit jeg går, vet dere veien.»
- ⁵ Tomas sier til ham: «Herre, vi vet ikke hvor du går. Hvordan kan vi da vite veien?»
- ⁶ Jesus sier: «Jeg er veien, sannheten og livet. Ingen kommer til Far uten ved meg.
- ⁷ Har dere kjent meg, skal dere også kjenne min Far. Fra nå av kjenner dere ham og har sett ham.»
- ⁸ Da sier Filip: «Herre, vis oss Far, det er nok for oss.»
- ⁹ Jesus svarer: «Kjenner du meg ikke, Filip, enda jeg har vært hos dere så lenge? Den som har sett meg, har sett Far. Hvordan kan du da si: ‘Vis oss Far’?
- ¹⁰ Tror du ikke at jeg er i Far og Far i meg? De ord jeg sier til dere, har jeg ikke fra meg selv: Far er i meg og gjør sine gjerninger.
- ¹¹ Tro meg: Jeg er i Far og Far i meg. Om ikke for annet, så tro det for selve gjerningenes skyld.
- ¹² Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Den som tror på meg, skal også gjøre de gjerningene jeg gjør, ja, enda større gjerninger, for jeg går til Far.
- ¹³ Og det dere ber om i mitt navn, vil jeg gjøre, så Faderen skal bli æret gjennom Sønnen.
- ¹⁴ Dersom dere ber meg om noe i mitt navn, vil jeg gjøre det.

Løftet om Den hellige ånd

- ¹⁵ Dersom dere elsker meg, holder dere mine bud.

16 Og jeg vil be min Far, og han skal gi dere en annen talsmann, som skal være hos dere for alltid:

17 sannhetens Ånd, som verden ikke kan ta imot. For verden ser ham ikke og kjenner ham ikke. Men dere kjenner ham, for han blir hos dere og skal være i dere.

18 Jeg lar dere ikke bli igjen som foreldreløse barn. Jeg kommer til dere.

19 Snart ser ikke verden meg lenger. Men dere skal se meg, for jeg lever, og dere skal også leve.

20 Den dagen skal dere skjønne at jeg er i min Far, og at dere er i meg og jeg i dere.

21 Den som kjenner mine bud og holder dem, han er det som elsker meg. Og den som elsker meg, skal min Far elske. Ja, også jeg skal elske ham og åpenbare meg for ham.»

22 Judas – ikke Judas Iskariot – sier til ham: «Herre, hvorfor skal du åpenbare deg for oss og ikke for verden?»

23 Jesus svarte: «Den som elsker meg, vil holde fast på mitt ord, og min Far skal elske ham, og vi skal komme og bo hos ham.

24 Den som ikke elsker meg, holder ikke fast på mine ord. Det ordet dere hører, er ikke fra meg, men fra Far, han som har sendt meg.

25 Dette har jeg sagt dere mens jeg ennå er hos dere.

26 Men Talsmannen, Den hellige ånd, som Far skal sende i mitt navn, skal lære dere alt og minne dere om alt det jeg har sagt dere.

Kristi fred

27 Fred etterlater jeg dere. Min fred gir jeg dere, ikke den fred som verden gir. La ikke hjertet bli grepet av angst og motløshet.

28 Dere hørte at jeg sa: Jeg går bort, og jeg kommer til dere igjen. Hvis dere elsket meg, var dere glade for at jeg går til Far, for Far er større enn jeg.

29 Nå har jeg sagt dere dette før det skjer, for at dere skal tro når det skjer.

30 Jeg skal ikke si mye til dere etter dette, for verdens fyrste kommer. Han har ingen makt over meg.

31 Men verden må få vite at jeg elsker Far, og at jeg gjør som Far har befalt meg. Stå opp, la oss gå herfra.

Johannes 15

Det sanne vintre

1 Jeg er det sanne vintre, og min Far er vinbonden.

2 Hver grein på meg som ikke bærer frukt, tar han bort, og hver grein som bærer frukt, renser han så den skal bære mer.

3 Dere er alt rene på grunn av det ordet jeg har talt til dere.

4 Bli i meg, så blir jeg i dere. Slik som greinen ikke kan bære frukt av seg selv, men bare hvis den blir på vintreet, slik kan heller ikke dere bære frukt hvis dere ikke blir i meg.

5 Jeg er vintreet, dere er greinene. Den som blir i meg og jeg i ham, bærer mye frukt. For uten meg kan dere ingen ting gjøre.

6 Den som ikke blir i meg, blir kastet utenfor som en grein og visner. Og greinene blir samlet sammen og kastet på ilden, og de brenner.

7 Hvis dere blir i meg og mine ord blir i dere, be da om hva dere vil, og dere skal få det.

8 For ved dette blir min Far æret, at dere bærer mye frukt og blir mine disipler.

9 Som Far har elsket meg, har jeg elsket dere. Bli i min kjærlighet!

10 Hvis dere holder mine bud, blir dere i min kjærlighet, slik jeg har holdt min Fars bud og blir i hans kjærlighet.

11 Dette har jeg sagt dere for at min glede kan være i dere og deres glede kan bli fullkommen.

12 Og dette er mitt bud: Dere skal elske hverandre som jeg har elsket dere.

13 Ingen har større kjærlighet enn den som gir livet for vennene sine.

¹⁴Dere er mine venner hvis dere gjør det jeg befaler dere.

¹⁵Jeg kaller dere ikke lenger tjenere, for tjeneren vet ikke hva herren hans gjør. Jeg kaller dere venner, for jeg har gjort kjent for dere alt jeg har hørt av min Far.

¹⁶ Dere har ikke utvalgt meg, men jeg har utvalgt dere og satt dere til å gå ut og bære frukt, en frukt som varer. Da skal Far gi dere alt dere ber om i mitt navn.

¹⁷Dette er mitt bud til dere: Elsk hverandre!

Når verden hater dere

¹⁸ Om verden hater dere, skal dere vite at den har hatet meg først.

¹⁹ Hadde dere vært av verden, hadde verden elsket sitt eget. Men dere er ikke av verden. Jeg har jo utvalgt dere fra verden, og derfor hater verden dere.

²⁰ Husk hva jeg sa til dere: En tjener er ikke større enn sin herre. Har de forfulgt meg, vil de også forfølge dere. Har de holdt fast på mitt ord, vil de også holde fast på deres.

²¹ Alt dette vil de gjøre mot dere for mitt navns skyld. For de kjenner ikke ham som har sendt meg.

²² Var jeg ikke kommet, og hadde jeg ikke talt til dem, da hadde de vært uten synd. Men nå har de ingen unnskyldning for sin synd.

²³ Den som hater meg, hater også min Far.

²⁴ Hadde jeg ikke gjort slike gjerninger blant dem som ingen annen har gjort, hadde de vært uten skyld. Men nå har de sett gjerningene og hater både meg og min Far.

²⁵ Men det ord som står i deres egen lov, skulle bli oppfylt: De hatet meg uten grunn.

²⁶ Når Talsmannen kommer, han som jeg skal sende dere fra Far, sannhetens Ånd som går ut fra Far, da skal han vitne om meg.

²⁷ Men også dere skal vitne, for dere har vært hos meg fra begynnelsen av.

Johannes 16

¹ Dette har jeg sagt dere for at dere ikke skal bli ført til fall.

² De skal utstøte dere av synagogen. Ja, det kommer en tid da de som slår dere i hjel, skal tro at de utfører en tjeneste for Gud.

³ Det skal de gjøre fordi de verken kjenner min Far eller meg.

⁴ Dette har jeg sagt dere for at dere skal huske at jeg sa dette om dem, når deres tid kommer.

Talsmannen

Jeg fortalte dere ikke dette fra begynnelsen av, for da var jeg hos dere.

⁵ Nå går jeg til ham som har sendt meg, men ingen av dere spør: 'Hvor går du?'

⁶ For sorg har fylt hjertet deres fordi jeg har sagt dere dette.

⁷ Men jeg sier dere sannheten: Det er det beste for dere at jeg går bort. For dersom jeg ikke går bort, kommer ikke Talsmannen til dere. Men går jeg bort, kan jeg sende ham til dere.

⁸ Og når han kommer, skal han gå i rette med verden og vise den hva synd er, hva rettferdighet er, og hva dom er:

⁹ Synden er at de ikke tror på meg.

¹⁰ Rettferdigheten er at jeg går til Far, og dere ser meg ikke lenger.

¹¹ Dommen er at denne verdens fyrste er dømt.

¹² Ennå har jeg mye å si dere, men dere kan ikke bære det nå.

¹³ Men når sannhetens Ånd kommer, skal han veilede dere til hele sannheten. For han skal ikke tale ut fra seg selv, men si det han hører, og gjøre kjent for dere det som skal komme.

¹⁴ Han skal herliggjøre meg, for han skal ta av det som er mitt, og forkynne det for dere.

¹⁵ Alt det som min Far har, er mitt. Derfor sa jeg at han skal ta av det som er mitt, og forkynne det for dere.

Sorgen skal bli til glede

16 Om en liten stund ser dere meg ikke lenger, men om en liten stund igjen skal dere se meg.»

17 Da sa noen av disiplene hans til hverandre: «Hva mener han med å si: ‘Om en liten stund ser dere meg ikke lenger, men om en liten stund igjen skal dere se meg’ og: ‘Jeg går til Far’?»

18 Hva mener han med ‘om en liten stund’? Vi skjønner ikke hva han snakker om.»

19 Jesus visste at de ville spørre ham, og han sa: «Snakker dere om det jeg sa: ‘Om en liten stund ser dere meg ikke lenger, men om en liten stund igjen skal dere se meg’?»

20 Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Dere skal gråte og klage, men verden skal glede seg. Dere skal sørge, men sorgen skal bli forvandlet til glede.

21 Når en kvinne skal føde, er hun engstelig, for hennes time er kommet. Men når barnet er født, har hun glemt smertene i sin glede over at et menneske er kommet til verden.

22 Også dere er engstelige nå. Men jeg skal se dere igjen, og hjertet deres skal glede seg, og ingen skal ta gleden fra dere.

23 På den dagen skal dere ikke ha mer å spørre meg om. Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Hvis dere ber Far om noe, skal han gi dere det i mitt navn.

24 Hittil har dere ikke bedt om noe i mitt navn. Be, og dere skal få, så gleden deres kan være fullkommen.

Seier over verden

25 Dette har jeg sagt dere i lignelser. Det kommer en tid da jeg ikke skal tale i bilder, men åpent og rett fram fortelle dere om Far.

26 Den dagen skal dere be i mitt navn, jeg trenger ikke spørre Far for dere da.

27 For Far selv elsker dere fordi dere har elsket meg og trodd at jeg er kommet fra Gud.

²⁸ Jeg er utgått fra Far og er kommet til verden. Jeg forlater verden igjen og går til Far.»

²⁹Disiplene hans sier: «Nå taler du rett fram og ikke i bilder.

³⁰Nå forstår vi at du vet alt og ikke trenger at noen spør deg. Derfor tror vi at du er kommet fra Gud.»

³¹Jesus svarte: «Tror dere nå?

³² Det kommer en time, ja, den er nå, da dere skal bli spredt og gå hver til sitt og la meg bli igjen alene. Likevel er jeg ikke alene, for Far er med meg.

³³ Dette har jeg sagt dere for at dere skal ha fred i meg. I verden har dere trengsler. Men vær frimodige, jeg har seiret over verden!»

Johannes 17

Jesus ber for alle sine

¹ Da Jesus hadde sagt dette, løftet han blikket mot himmelen og sa: «Far, timen er kommet. Herliggjør din Sønn, så Sønnen kan herliggjøre deg.

² For du har gitt ham makt over alle mennesker, for at han skal gi evig liv til alle som du har gitt ham.

³ Og dette er det evige liv, at de kjenner deg, den eneste sanne Gud, og ham du har sendt, Jesus Kristus.

⁴ Jeg herliggjorde deg på jorden da jeg fullførte den gjerning du ga meg å gjøre.

⁵ Far, gi meg nå din herlighet, den herligheten som jeg hadde hos deg før verden ble til.

⁶ Jeg har åpenbart ditt navn for de mennesker du ga meg fra verden. De var dine, og du ga meg dem, og de har holdt fast på ditt ord.

⁷ Nå vet de at alt som du har gitt meg, er fra deg.

⁸ For jeg har gitt dem de ord du ga meg, og de har tatt imot dem. Nå vet de i sannhet at jeg er gått ut fra deg, og de har trodd at du har sendt meg.

- ⁹Jeg ber for dem. Jeg ber ikke for verden, men for dem som du har gitt meg, for de er dine.
- ¹⁰ Alt mitt er ditt, og det som er ditt, er mitt, og jeg er blitt herliggjort gjennom dem.
- ¹¹ Jeg blir ikke lenger i verden, men de er i verden, og jeg går til deg. Hellige Far, bevar dem i ditt navn, det navnet du har gitt meg, så de kan være ett, slik som vi er ett.
- ¹² Da jeg var hos dem, bevarte jeg dem i ditt navn, det navnet du har gitt meg. Jeg passet på dem, og ingen av dem gikk bortapt unntatt fortapelsens sønn, så Skriften skulle bli oppfylt.
- ¹³ Nå kommer jeg til deg. Men dette sier jeg mens jeg ennå er i verden, for at de kan eie min glede i fullt mål.
- ¹⁴ Jeg har gitt dem ditt ord. Men verden har lagt dem for hat, for de er ikke av verden, slik heller ikke jeg er av verden.
- ¹⁵ Jeg ber ikke om at du skal ta dem ut av verden, men at du skal bevare dem fra det onde.
- ¹⁶ De er ikke av verden, slik jeg ikke er av verden.
- ¹⁷ Hellige dem i sannheten, ditt ord er sannhet.
- ¹⁸ Som du har sendt meg til verden, har jeg sendt dem til verden.
- ¹⁹ Jeg helliger meg for dem, så også de skal helliges i sannheten.
- ²⁰ Jeg ber ikke bare for dem, men også for dem som gjennom deres ord kommer til tro på meg.
- ²¹ Må de alle være ett, slik du, Far, er i meg og jeg i deg. Slik skal også de være i oss, for at verden skal tro at du har sendt meg.
- ²² Den herligheten du har gitt meg, har jeg gitt dem, for at de skal være ett, slik vi er ett:

²³ jeg i dem og du i meg, så de helt og fullt kan være ett. Da skal verden skjønne at du har sendt meg, og at du elsker dem slik du har elsket meg.

²⁴ Far, du har gitt meg dem, og jeg vil at de skal være der jeg er, så de får se min herlighet, den du har gitt meg fordi du elsket meg før verdens grunnvoll ble lagt.

²⁵ Rettferdige Far, verden kjenner deg ikke. Men jeg kjenner deg, og disse vet nå at du har sendt meg.

²⁶ Jeg har gjort ditt navn kjent for dem og skal fortsatt gjøre det, for at den kjærlighet du har hatt til meg, kan være i dem og jeg selv kan være i dem.»

Johannes 18

Jesu lider og dør

(Kap. 18–19)

Jesus blir tatt til fange

(Matt 26,47–56; Mark 14,43–50; Luk 22,47–53)

¹ Da Jesus hadde sagt dette, gikk han ut sammen med disiplene sine. De gikk over Kedron-bekken og inn i en hage som lå der.

² Judas, han som forrådde ham, kjente også til stedet, for Jesus og disiplene hadde ofte kommet sammen der.

³ Judas hentet nå vaktstyrken og noen av overprestenes og fariseernes vaktmenn, og de kom dit med fakler, lamper og våpen.

⁴ Jesus visste om alt som skulle skje med ham. Han gikk fram og spurte dem: «Hvem leter dere etter?»

⁵ «Jesus fra Nasaret», svarte de. «Det er jeg», sier Jesus. Judas, han som forrådde ham, var også der sammen med dem.

⁶ Da Jesus sa: «Det er jeg», rygget de tilbake og falt til jorden.

⁷ Igjen spurte han: «Hvem leter dere etter?» «Jesus fra Nasaret», sa de.

⁸ «Jeg har sagt dere at det er jeg», sa Jesus. «Leter dere etter meg, så la disse andre gå!»

⁹ Slik skulle det ordet bli oppfylt som han hadde sagt: «Jeg har ikke mistet en eneste av dem du ga meg.»

¹⁰ Simon Peter hadde et sverd. Han trakk det, hogg etter øversteprestens tjener og kuttet det høyre øret av ham. Tjeneren het Malkos.

¹¹ Men Jesus sa til Peter: «Stikk sverdet i sliren! Skulle jeg ikke tømme det begeret min Far har gitt meg?»

Jesus for øverstepresten. Peter fornekter

(Matt 26,57–75; Mark 14,53–72; Luk 22,54–71)

¹² Vaktstyrken, kommandanten og jødene vaktmenn grep nå Jesus, bandt ham

¹³ og førte ham først til Annas. Han var svigerfar til Kaifas, som var øversteprest det året.

¹⁴ Det var Kaifas som hadde gitt jødene det rådet at det var best om ett menneske døde for folket.

¹⁵ Simon Peter og en annen disippel fulgte etter Jesus. Denne andre disippelen kjente øverstepresten. Han kom inn på gårdsplassen foran øversteprestens bolig sammen med Jesus,

¹⁶ mens Peter ble stående utenfor ved porten. Disippelen som kjente øverstepresten, gikk ut og snakket med tjenestejenta som vokter porten, så Peter fikk komme inn.

¹⁷ Da sa tjenestejenta til Peter: «Er ikke du også en av disiplene til denne mannen?» «Nei», svarte han, «det er jeg ikke.»

¹⁸ Det var kaldt, og tjenerne og vaktene hadde tent et bål og sto og varmet seg ved glørne. Peter sto også og varmet seg sammen med dem.

¹⁹ Øverstepresten spurte nå Jesus ut om disiplene hans og om læren hans.

²⁰ Jesus svarte: «Jeg har talt åpent for hele verden. Jeg har alltid undervist i synagoger og i tempelet, der alle jøder kommer sammen. Aldri har jeg talt i det skjulte.

²¹Men hvorfor spør du meg? Spør heller dem som har hørt meg, om hva jeg har talt til dem. De vet hva jeg har sagt.»

²²En av vaktene som sto der, ga ham da et slag i ansiktet og sa: «Er det slik du svarer øverstepresten?»

²³Jesus sa til ham: «Hvis jeg sa noe galt, så før bevis for det! Men hvis det var sant, hvorfor slår du meg da?»

²⁴ Så sendte Annas ham bundet til øverstepresten Kaifas.

²⁵Imens sto Simon Peter og varmet seg. Da sa de til ham: «Er ikke du også en av disiplene hans?» Men han nektet og sa: «Nei, det er jeg ikke.»

²⁶ En av øversteprestens tjenere, en slektning av ham som Peter hadde hugget øret av, sier: «Så ikke jeg deg i hagen sammen med ham?»

²⁷ Men Peter nektet igjen. Og straks gol hanen.

Jesus for Pilatus

(Matt 27,1–2.11–21; Mark 15,1–11; Luk 23,1–5.13–20)

²⁸ Så førte de Jesus fra Kaifas til landshøvdingens borg. Det var tidlig på morgenen. Selv gikk de ikke inn i borgen; de ville ikke bli urene, for da kunne de ikke spise påskemåltidet.

²⁹Pilatus gikk da ut til dem og sa: «Hva er anklagen som dere fremfører mot dette mennesket?»

³⁰De svarte: «Var han ikke en forbryter, hadde vi ikke overgitt ham til deg.»

³¹ «Ta ham dere, og døm ham etter deres egen lov!» sa Pilatus. Men jødene svarte: «Vi har ikke rett til å ta livet av noen.»

³² Slik skulle det ordet bli oppfylt som Jesus hadde sagt da han ga til kjenne hva slags død han skulle lide.

³³ Pilatus gikk da inn i borgen igjen, kalte Jesus til seg og sa: «Er du jødenes konge?»

³⁴Jesus svarte ham: «Sier du dette av deg selv, eller har andre sagt det om meg?»

³⁵«Er vel jeg jøde?» sa Pilatus. «Ditt eget folk og overprestene har overgitt deg til meg. Hva er det du har gjort?»

³⁶ Jesus svarte: «Min kongsmakt er ikke av denne verden. Var min kongsmakt av denne verden, hadde mine menn kjempet for at jeg ikke skulle bli overgitt til jødene. Men min kongsmakt er ikke herfra.»

³⁷ «Du er altså konge?» sa Pilatus. «Du sier at jeg er konge», svarte Jesus. «For å vitne om sannheten er jeg født, og derfor er jeg kommet til verden. Hver den som er av sannheten, hører min røst.»

³⁸«Hva er sannhet?» sa Pilatus. Deretter gikk han igjen ut til jødene og sa til dem: «Jeg finner ingen skyld hos denne mannen.

³⁹Men dere har den skikken at jeg gir dere en fange fri til påske. Vil dere at jeg skal frigi jødenes konge?»

⁴⁰Da ropte de igjen: «Ikke ham, men Barabbas!» Men Barabbas var en røver.

Johannes 19

¹Pilatus grep nå Jesus og lot ham bli pisket.

² Soldatene flettet en krone av torner og satte den på hodet hans, og de la en purpurkappe om ham.

³Så trådte de fram for ham og sa: «Vær hilset, jødenes konge!» Og de slo ham i ansiktet.

⁴Pilatus gikk igjen ut av borgen og sa til jødene: «Jeg fører ham nå ut til dere for at dere skal forstå at jeg ikke finner noen skyld hos ham.»

⁵Så kom Jesus ut, og han bar tornekronen og purpurkappen. Pilatus sier til dem: «Se det mennesket!»

⁶ Men da overprestene og vaktmennene fikk se ham, ropte de: «Korsfest! Korsfest!» Pilatus sa: «Korsfest ham dere! Jeg finner ingen skyld hos ham.»

⁷ Jødene svarte: «Vi har en lov, og etter loven er han skyldig til å dø fordi han har gjort seg selv til Guds Sønn.»

⁸Da Pilatus hørte dette, ble han enda reddere.

⁹Han gikk inn i borgen igjen og sa til Jesus: «Hvor er du fra?» Men Jesus ga ham ikke noe svar.

¹⁰«Svarer du meg ikke?» sa Pilatus. «Vet du ikke at jeg har makt både til å gi deg fri og til å korsfeste deg?»

¹¹ Jesus svarte: «Du hadde ingen makt over meg dersom den ikke var gitt deg ovenfra. Derfor har han som har utlevert meg til deg, større skyld.»

¹²Etter dette ville Pilatus gi ham fri. Men jødene ropte: «Gir du ham fri, er du ikke keiserens venn. Den som gjør seg selv til konge, setter seg opp mot keiseren.»

Jesus blir dømt

(Matt 27,22–26; Mark 15,12–15; Luk 23,21–25)

¹³Da Pilatus hørte dette, førte han Jesus ut av borgen og satte seg i dommersetet, som sto på et sted som heter Helleplassen, på hebraisk Gabbata.

¹⁴ Det var helgaften før påske, omkring den sjette time. Pilatus sier da til jødene: «Se, her er kongen deres!»

¹⁵ Men de ropte: «Bort med ham, bort med ham! Korsfest ham!» «Skal jeg korsfeste kongen deres?» spurte Pilatus. «Vi har ingen annen konge enn keiseren», sa overprestene.

¹⁶Da overga han Jesus til dem for at han skulle korsfestes.

Jesus blir korsfestet og dør

(Matt 27,31–56; Mark 15,21–41; Luk 23,26–49)

Så tok de Jesus med seg.

¹⁷Han bar selv korset sitt og gikk ut til det stedet som heter Hodeskallen, på hebraisk Golgata.

¹⁸Der korsfestet de ham, og sammen med ham to andre, en på hver side og Jesus mellom dem.

¹⁹Pilatus hadde laget en innskrift og festet til korset. Den lød: «Jesus fra Nasaret, jødenes konge.»

²⁰Siden stedet der Jesus ble korsfestet, lå nær byen, og innskriften var på hebraisk, latin og gresk, leste mange av jødene denne innskriften.

²¹Jødernes overprester sa da til Pilatus: «Skriv ikke: 'Jødernes konge', men skriv: 'Dette er han som sa: Jeg er jødernes konge'.»

²²Pilatus svarte: «Det jeg skrev, det skrev jeg.»

²³Da soldatene hadde korsfestet Jesus, tok de klærne hans og fordelte dem på fire, én del til hver soldat. De tok også kjortelen. Men den var uten sømmer, vevd i ett stykke ovenfra og helt ned.

²⁴ Da sa de til hverandre: «La oss ikke rive den i stykker, men kaste lodd om hvem som skal ha den.» Slik skulle {{dette ordet i}} Skriften bli oppfylt: De delte mine klær mellom seg og kastet lodd om kappen. Dette gjorde soldatene.

²⁵ Ved Jesu kors sto hans mor, morens søster, Maria som var gift med Klopas, og Maria Magdalena.

²⁶ Da Jesus så sin mor og ved siden av henne disippelen han elsket, sa han til sin mor: «Kvinne, dette er din sønn.»

²⁷Deretter sa han til disippelen: «Dette er din mor.» Fra da av tok disippelen henne hjem til seg.

²⁸ Jesus visste nå at alt var fullbrakt, og for at Skriften skulle bli oppfylt, sa han: «Jeg tørster.»

²⁹ Det sto et kar der med vineddik. De fylte en svamp med den, satte svampen på en isopstilk og holdt den opp til munnen hans.

³⁰Da Jesus hadde fått vineddiken, sa han: «Det er fullbrakt!» Så bøyd han hodet og utåndet.

³¹ Det var helgaften, og kroppene måtte ikke bli hengende på korset over sabbaten, for denne sabbaten var en stor høytidsdag. Jødene ba derfor Pilatus om at beina måtte knuses på dem og kroppene bli tatt ned.

³²Soldatene kom da og knuste beina først på den ene og så på den andre som var blitt korsfestet sammen med Jesus.

- ³³Da de kom til Jesus, så de at han alt var død, og de knuste ikke hans bein.
- ³⁴Men en av soldatene stakk ham i siden med et spyd, og straks kom det ut blod og vann.
- ³⁵Han som så det, har vitnet om det for at også dere skal tro. Hans vitneutsagn er sant, og han vet at han taler sant.
- ³⁶Dette skjedde for at dette ordet i Skriften skulle bli oppfylt: Ikke et bein skal brytes på ham.
- ³⁷Og et annet skriftord sier: De skal se på ham som de har gjennomboret.

Jesus blir gravlagt

(Matt 27,57–61; Mark 15,42–47; Luk 23,50–56)

- ³⁸Josef fra Arimatea ba nå Pilatus om tillatelse til å ta ned Jesu kropp. Josef var disippel av Jesus, men i hemmelighet fordi han var redd for jødene. Pilatus ga ham lov, og han kom og tok kroppen ned.
- ³⁹Også Nikodemus var der, han som kom til Jesus første gang om natten. Han hadde med seg en blanding av myrra og aloe, omkring hundre pund.
- ⁴⁰De tok da Jesu kropp og svøpte ham i linklær med den velluktende salven i, slik skikken er ved jødenes gravferder.
- ⁴¹Der hvor Jesus var blitt korsfestet, var det en hage, og i hagen en ny grav som ingen ennå var blitt lagt i.
- ⁴²Fordi det var helgaften for jødene, og fordi graven var så nær, la de Jesus i den.

Johannes 20

Den oppstandne

(Kap. 20–21)

Den tomme graven

(Matt 28,1–10; Mark 16,1–8; Luk 24,1–12)

- ¹Tidlig om morgenen den første dagen i uken, mens det ennå er mørkt, kommer Maria Magdalena til graven. Da ser hun at steinen foran graven er tatt bort.

² Hun løper av sted og kommer til Simon Peter og den andre disippelen, han som Jesus hadde kjær, og hun sier: «De har tatt Herren bort fra graven, og vi vet ikke hvor de har lagt ham.»

³Da dro Peter og den andre disippelen ut og kom til graven.

⁴De løp sammen, men den andre disippelen løp fortere enn Peter og kom først.

⁵Han bøyde seg fram og så linklærne ligge der, men gikk ikke inn i graven.

⁶Simon Peter kom nå etter, og han gikk inn. Han så linklærne som lå der,

⁷og tørkleet som Jesus hadde hatt over hodet. Det lå ikke sammen med linklærne, men sammenrullet på et sted for seg selv.

⁸Da gikk den andre disippelen også inn, han som var kommet først til graven. Han så og trodde.

⁹ Fram til da hadde de ikke forstått det Skriften sier, at han måtte stå opp fra de døde.

¹⁰Disiplene gikk så hjem.

Jesus viser seg for Maria Magdalena

(Mark 16,9–11)

¹¹Men Maria sto like utenfor graven og gråt. Gråtende bøyde hun seg fram og så inn i graven.

¹²Da fikk hun se to hvitkledde engler sitte der Jesu kropp hadde ligget, en ved hodet og en ved føttene.

¹³«Hvorfor gråter du, kvinne?» spurte de. Hun svarte: «De har tatt Herren min bort, og jeg vet ikke hvor de har lagt ham.»

¹⁴I det samme snudde hun seg og så Jesus stå der, men hun skjønnte ikke at det var han.

¹⁵«Hvorfor gråter du, kvinne?» spør Jesus. «Hvem leter du etter?» Hun trodde at det var gartneren, og sa til ham: «Herre, hvis du har tatt ham bort, så si meg hvor du har lagt ham, så skal jeg ta ham med meg.»

¹⁶«Maria», sa Jesus. Da snudde hun seg og sa til ham på hebraisk: «Rabbuni» – det betyr mester.

¹⁷ Jesus sier til henne: «Rør meg ikke, for jeg har ennå ikke steget opp til Far. Men gå til mine brødre og si til dem at jeg stiger opp til ham som er min Far og Far for dere, min Gud og deres Gud.»

¹⁸Da gikk Maria Magdalena av sted og sa til disiplene: «Jeg har sett Herren!» Og hun fortalte hva han hadde sagt til henne.

Jesus viser seg for disiplene

(Matt 28,16–20; Mark 16,15–16; Luk 24,36–49)

¹⁹ Det var om kvelden samme dag, den første dagen i uken. Av frykt for jødene hadde disiplene stengt dørene der de var samlet. Da kom Jesus; han sto midt iblant dem og sa: «Fred være med dere!»

²⁰Og da han hadde sagt det, viste han dem sine hender og sin side. Disiplene ble glade da de så Herren.

²¹ Igjen sa Jesus til dem: «Fred være med dere! Som Far har sendt meg, sender jeg dere.»

²² Så åndet han på dem og sa: «Ta imot Den hellige ånd.

²³ Dersom dere tilgir noen syndene deres, da er de tilgitt. Dersom dere fastholder syndene for noen, er de fastholdt.»

Tomas

²⁴ Tomas, en av de tolv, han som ble kalt Tvillingen, var ikke sammen med de andre disiplene da Jesus kom.

²⁵«Vi har sett Herren», sa de til ham. Men han sa: «Dersom jeg ikke får se naglemerkene i hendene hans og får legge fingeren i dem og stikke hånden i siden hans, kan jeg ikke tro.»

²⁶ Åtte dager senere var disiplene igjen samlet, og Tomas var sammen med dem. Da kom Jesus mens dørene var lukket. Han sto midt iblant dem og sa: «Fred være med dere.»

²⁷Så sier han til Tomas: «Kom med fingeren din, se her er hendene mine. Kom med hånden og stikk den i siden min. Og vær ikke vantro, men troende!»

²⁸«Min Herre og min Gud!» sa Tomas.

²⁹ Jesus sier til ham: «Fordi du har sett meg, tror du. Salige er de som ikke ser, og likevel tror.»

³⁰ Jesus gjorde også mange andre tegn for øynene på disiplene, tegn som det ikke er skrevet om i denne boken.

³¹ Men disse er skrevet ned for at dere skal tro at Jesus er Messias, Guds Sønn, og for at dere ved troen skal ha liv i hans navn.

Johannes 21

Jesus viser seg for disiplene ved Tiberiassjøen

¹Siden åpenbarte Jesus seg enda en gang for disiplene ved Tiberiassjøen. Det gikk slik til:

²Simon Peter, Tomas, som ble kalt Tvillingen, Natanael fra Kana i Galilea, Sebedeus-sønnene og to andre av disiplene hans var sammen der.

³Simon Peter sier til de andre: «Jeg drar ut og fisker.» «Vi blir også med», sa de. De gikk av sted og steg i båten. Men den natten fikk de ingenting.

⁴ Da morgenen kom, sto Jesus på stranden, men disiplene visste ikke at det var han.

⁵«Har dere ikke noe å spise, barna mine?» sa Jesus til dem. «Nei», svarte de.

⁶ «Kast garnet ut på høyre side av båten, så skal dere få», sa Jesus. De kastet garnet ut, og nå klarte de ikke å dra det opp, så mye fisk hadde de fått.

⁷Disippelen som Jesus hadde kjær, sa da til Peter: «Det er Herren.» Da Simon Peter hørte at det var Herren, bandt han kappen om seg – den hadde han tatt av – og kastet seg i sjøen.

⁸ De andre disiplene kom etter i båten og dro garnet med fisken etter seg. De var ikke langt fra land, bare omkring to hundre alen.

⁹Da de var kommet i land, så de et bål der, og det lå fisk og brød på glørne.

¹⁰«Kom hit med noen av de fiskene dere nettopp fikk», sa Jesus til dem.

¹¹Simon Peter gikk da om bord i båten og trakk garnet i land. Det var fullt av stor fisk, ett hundre og femtetre i alt. Men enda det var så mange, revnet ikke garnet.

¹²Jesus sa til dem: «Kom og få mat!» Ingen av disiplene våget å spørre ham: «Hvem er du?» De visste at det var Herren.

¹³ Så gikk Jesus fram, tok brødet og ga dem, det samme gjorde han med fisken.

¹⁴ Dette var tredje gang Jesus åpenbarte seg for disiplene etter at han var stått opp fra de døde.

Jesus og Peter

¹⁵Da de var ferdige med måltidet, sier Jesus til Simon Peter: «Simon, sønn av Johannes, elsker du meg mer enn disse?» Han svarte: «Ja, Herre, du vet at jeg har deg kjær.» Jesus sier til ham: «Fø lammene mine!»

¹⁶ Igjen, for annen gang, sier han: «Simon, sønn av Johannes, elsker du meg?» «Ja, Herre, du vet at jeg har deg kjær», svarte Peter. Jesus sier: «Vær gjeter for sauene mine!»

¹⁷Så sier han for tredje gang: «Simon, sønn av Johannes, har du meg kjær?» Peter ble bedrøvet over at Jesus for tredje gang spurte om han hadde ham kjær, og han sa: «Herre, du vet alt. Du vet at jeg har deg kjær.» Jesus sier til ham: «Fø sauene mine!»

¹⁸ Sannelig, sannelig, jeg sier deg: Da du var ung, bandt du beltet om deg og gikk dit du selv ville. Men når du blir gammel, skal du strekke ut hendene dine, og en annen skal binde beltet om deg og føre deg dit du ikke vil.»

¹⁹Dette sa han for å gi til kjenne hva slags død han skulle ære Gud med. Da han hadde sagt dette, sa han til Peter: «Følg meg!»

²⁰ Peter snudde seg og så at disippelen som Jesus hadde kjær, fulgte etter. Det var han som hadde lent seg inntil Jesus ved måltidet og spurt: «Herre, hvem er det som skal forråde deg?»

²¹Da Peter fikk se ham, sa han til Jesus: «Herre, hva skal skje med ham?»

²²Jesus svarte: «Om jeg vil at han skal leve til jeg kommer, hva angår det deg? Følg du meg!»

²³Det ryktet kom da ut blant søsknene at denne disippelen ikke skulle dø. Men Jesus sa ikke at han ikke skulle dø. Han sa: «Om jeg vil at han skal leve til jeg kommer, hva angår det deg?»

Sluttord

²⁴ Det er denne disippelen som vitner om alt dette og som har skrevet dette, og vi vet at hans vitneutsagn er sant.

²⁵ Men også mye annet har Jesus gjort. Skulle det skrives ned, hver enkelt ting, tror jeg ikke hele verden ville romme alle de bøker som da måtte skrives.

Apostlenes Gjerninger

Apostlenes Gjerninger 1

Løftet om Den hellige ånd

- ¹ I min første bok, gode Teofilos, skrev jeg om alt det Jesus gjorde og lærte, fra han begynte
- ² og helt til den dagen han ble tatt opp til himmelen. Da hadde han ved Den hellige ånd gitt sine befalinger til de apostler han hadde utvalgt.
- ³ Etter å ha lidd døden sto han levende fram for dem med mange klare bevis på at han levde: I førti dager viste han seg for dem og talte om det som hører Guds rike til.
- ⁴ En gang han spiste sammen med dem, påla han dem dette: «Dere skal ikke forlate Jerusalem, men vente på det som Far har lovet, det som dere har hørt av meg.
- ⁵ For Johannes døypte med vann, men dere skal om noen få dager bli døpt med Den hellige ånd.»

Jesus blir tatt opp til himmelen

- ⁶ Mens de var sammen, spurte de ham: «Herre, er tiden nå kommet da du vil gjenreise riket for Israel?»
- ⁷ Han svarte: «Det er ikke dere gitt å kjenne tider og stunder som Far har fastsatt av sin egen makt.
- ⁸ Men dere skal få kraft når Den hellige ånd kommer over dere, og dere skal være mine vitner i Jerusalem og hele Judea, i Samaria og helt til jordens ende.»
- ⁹ Da han hadde sagt dette, ble han løftet opp mens de så på, og en sky tok ham bort foran øynene deres.
- ¹⁰ Som de nå stirret mot himmelen mens han dro bort, sto med ett to menn i hvite klær foran dem

11 og sa: «Galileere, hvorfor står dere og ser mot himmelen? Denne Jesus som ble tatt bort fra dere opp til himmelen, han skal komme igjen på samme måte som dere har sett ham fare opp til himmelen.»

12 Da vendte de tilbake til Jerusalem fra den høyden som heter Oljeberget og ligger nær Jerusalem, bare en sabbatsreise unna.

13 Inne i byen gikk de opp på den salen hvor de pleide å holde til. Det var Peter og Johannes, Jakob og Andreas, Filip og Tomas, Bartolomeus og Matteus, Jakob, sønn av Alfeus, Simon seloten og Judas, sønn av Jakob.

14 Alle disse holdt trofast sammen i bønn, sammen med noen kvinner og Maria, Jesu mor, og brødrene hans.

En ny apostel

15 En gang på denne tiden sto Peter fram blant søsknene. Det var omkring hundre og tjue mennesker samlet.

16 «Mine søsken», sa han, «det måtte gå i oppfyllelse, det skriftordet som Den hellige ånd lot David si om Judas, han som viste vei for dem som grep Jesus.

17 Han var regnet med blant oss og hadde fått samme tjeneste og oppdrag.

18 For lønnen han fikk for ugjerningen sin, kjøpte han en åker. Men han falt hodestups så buken revnet og alle innvollene veltet ut.

19 Alle som bor i Jerusalem, fikk vite om dette. På sitt eget språk kalte de derfor åkeren Hakeldama, det betyr Blodåkeren.

20 For det står skrevet i Salmenes bok: La bostedet hans ligge øde, la ingen bo der, og: La en annen overta hans oppdrag.

21 Noen menn var sammen med oss hele den tiden Herren Jesus gikk inn og ut blant oss,

22 helt fra begynnelsen, da han ble døpt av Johannes, og til den dagen han ble tatt fra oss opp til himmelen. Nå må en av disse sammen med oss være vitne om at han er stått opp.»

²³Og de stilte fram to: Josef, som ble kalt Barsabbas med tilnavnet Justus, og Mattias.

²⁴ Så ba de: «Herre, du som kjenner alles hjerter, vis oss hvem av disse to du har utvalgt

²⁵ til å ta plassen etter Judas og overta den aposteltjenesten som han forlot da han gikk til sitt eget sted.»

²⁶ De kastet lodd mellom dem, og loddet falt på Mattias. Fra nå av ble han regnet som apostel sammen med de elleve.

Apostlenes Gjerninger 2

Ånden blir gitt på pinsedagen

¹ Da pinsedagen kom, var alle samlet på ett sted.

² Plutselig lød det fra himmelen som når en kraftig vind blåser, og lyden fylte hele huset hvor de satt.

³ Tunger som av ild viste seg for dem, delte seg og satte seg på hver enkelt av dem.

⁴ Da ble de alle fylt av Den hellige ånd, og de begynte å tale på andre språk etter som Ånden ga dem å forkynne.

⁵ I Jerusalem bodde det fromme jøder fra alle folkeslag under himmelen.

⁶ En stor folkemengde stimlet sammen da de hørte denne lyden, og det ble stor forvirring, for hver enkelt hørte sitt eget morsmål bli talt.

⁷ Forskrekket og forundret spurte de: «Er de ikke galileere, alle disse som taler?

⁸ Hvordan kan da hver enkelt av oss høre sitt eget morsmål?

⁹ Vi er partere og medere og elamitter, folk som bor i Mesopotamia, Judea og Kappadokia, i Pontos og Asia,

¹⁰ Frygia og Pamfylia, i Egypt og i Libya-området mot Kyréne, og innflyttere fra Roma,

11 jøder og proselytter, kretere og arabere – og vi hører dem tale om Guds storverk på våre egne tungemål!»

12De visste ikke hva de skulle tro, og forvirret spurte de hverandre: «Hva er dette for noe?»

13Men noen gjorde narr av dem og sa: «De har drukket seg fulle på søt vin.»

Peter taler på pinsedagen

14 Da steg Peter fram sammen med de elleve. Han hevet stemmen og talte til dem: «Jødiske menn og alle dere som bor i Jerusalem! Merk dere hva jeg sier, og lytt nøye til mine ord!

15 Disse menneskene er ikke fulle, slik dere tror. Det er jo bare den tredje time på dagen.

16Men her skjer det som er sagt gjennom profeten Joel:

17 I de siste dager skal det skje, sier Gud, at jeg øser ut min Ånd over alle mennesker. Deres sønner og døtre skal profetere, de unge skal se syn, og de gamle skal drømme drømmer.

18Selv over mine slaver og slavekvinner vil jeg i de dager øse ut min Ånd, og de skal tale profetisk.

19Jeg setter varsler oppe på himmelen og tegn nede på jorden, blod og ild og røykskyer.

20Solen skal forvandles til mørke og månen til blod før Herrens dag kommer, den store og strålende.

21 Men hver den som påkaller Herrens navn, skal bli frelst.

22 Israelitter, hør disse ord! Jesus fra Nasaret var en mann som Gud pekte ut for dere med mektige gjerninger og under og tegn som Gud lot ham gjøre blant dere. Alt dette kjenner dere til.

23Han ble utlevert til dere, slik Gud på forhånd hadde bestemt og kjente til, og ved lovløses hånd naglet dere ham til korset og drepte ham.

- ²⁴ Men Gud reiste ham opp og løste ham fra dødens rier. Døden var ikke sterk nok til å holde ham fast.
- ²⁵ For David sier om ham: Alltid har jeg Herren for mine øyne, for han er ved min høyre side, jeg skal ikke vakle.
- ²⁶ Derfor gledet mitt hjerte seg, og min tunge jublet, og selv kroppen skal slå seg til ro med håp.
- ²⁷ For du skal ikke forlate min sjel i dødsriket og ikke la din hellige se forråtnelse.
- ²⁸ Du har lært meg å kjenne livets veier, og du skal fylle meg med glede for ditt ansikt.
- ²⁹ Brødre, la meg tale fritt og åpent til dere om vår stamfar David. Han døde og ble gravlagt, og den dag i dag har vi graven hans hos oss.
- ³⁰ Men han var en profet og visste at Gud med ed hadde lovet å sette hans livsfrukt på hans trone.
- ³¹ Derfor så han inn i fremtiden og talte om at Messias skulle stå opp. Det var han som ikke skulle bli værende i dødsriket, og det var hans kropp som ikke skulle se forråtnelse.
- ³² Denne Jesus har Gud reist opp, det er vi alle vitner om.
- ³³ Han ble opphøyd til Guds høyre hånd og mottok fra sin Far Den hellige ånd som var lovet oss, og den har han nå øst ut, slik dere ser og hører.
- ³⁴ For David fór ikke opp til himmelen, han sier jo selv: Herren sa til min herre: Sett deg ved min høyre hånd
- ³⁵ til jeg får lagt dine fiender som skammel for dine føtter.
- ³⁶ Så skal hele Israels folk vite for visst: Denne Jesus som dere korsfestet, ham har Gud gjort til både Herre og Messias.»
- ³⁷ Da de hørte dette, stakk det dem i hjertet, og de sa til Peter og de andre apostlene: «Hva skal vi gjøre, brødre?»

38 Peter svarte dem: «Vend om og la dere døpe i Jesu Kristi navn, hver og en av dere, så dere kan få tilgivelse for syndene, og dere skal få Den hellige ånds gave.

39 For løftet gjelder dere og barna deres og alle som er langt borte, så mange som Herren vår Gud kaller på.»

40 Også med mange andre ord vitnet han for dem, og han formante dem: «La dere frelse fra denne vrangsnudde slekten.»

41 De som tok imot budskapet hans, ble døpt, og den dagen ble det lagt til omkring tre tusen mennesker.

Fellesskapet mellom de troende

42 De holdt seg trofast til apostlenes lære og fellesskapet, til brødsbrytelsen og bønnene.

43 Hver og en ble grepet av ærefrykt, og mange under og tegn ble gjort av apostlene.

44 Alle de troende holdt sammen og hadde alt felles.

45 De solgte eiendommene sine og det de ellers eide, og delte ut til alle etter som hver enkelt trengte det.

46 Hver dag holdt de trofast sammen på tempelplassen, og i hjemmene brøt de brødet og spiste sammen med oppriktig og hjertelig glede.

47 De sang og lovpriste Gud og var godt likt av hele folket. Og hver dag la Herren til nye som lot seg frelse.

Apostlenes Gjerninger 3

Peter helbreder og forkynner

1 Peter og Johannes gikk en dag opp til tempelet, til ettermiddagsbønnen ved den niende time.

2 Da kom noen bærende på en mann som hadde vært lam helt fra mors liv. Hver dag satte de ham ned ved den tempelporten som kalles Fagerporten, så han kunne tigge om gaver fra dem som gikk inn på tempelplassen.

- ³Da han så Peter og Johannes som var på vei inn, ba han om en gave.
- ⁴De så fast på ham, og Peter sa: «Se på oss!»
- ⁵Han gjorde det og håpet de ville gi ham noe.
- ⁶ Men Peter sa: «Sølv eller gull har jeg ikke, men det jeg har, vil jeg gi deg. I Jesu Kristi nasareerens navn: Reis deg og gå!»
- ⁷Og han grep ham i høyre hånd og reiste ham opp. Straks fikk han styrke i føttene og anklene,
- ⁸han sprang opp, sto på føttene og begynte å gå omkring. Han fulgte dem inn på tempelplassen, hvor han snart gikk, snart sprang, mens han sang og priste Gud.
- ⁹Og alle så hvordan han gikk omkring og lovpriste Gud.
- ¹⁰ De kjente ham igjen og visste at det var han som pleide å sitte ved Fagerporten og tigge om gaver, og de ble slått av undring og forferdelse over det som hadde hendt ham.
- ¹¹ Mannen holdt seg nær til Peter og Johannes, og fulle av undring stimlet hele folket sammen rundt dem i Salomos søylehall.
- ¹²Da Peter så det, begynte han å tale til folket: «Israelitter, hvorfor er dere forundret over dette? Hvorfor stirrer dere på oss som om det var vår egen kraft eller fromhet som gjorde at denne mannen kan gå?
- ¹³ Nei, Abrahams og Isaks og Jakobs Gud, våre fedres Gud, har herliggjort sin tjener Jesus. Dere utleverte ham og fornektet ham for Pilatus, som hadde besluttet å gi ham fri.
- ¹⁴ Dere fornektet Den hellige og rettferdige og ba om å få løslatt en morder.
- ¹⁵ Men livets opphavsmann drepte dere, han som Gud reiste opp fra de døde, det er vi vitner om.
- ¹⁶ Ved troen på Jesu navn har dette skjedd, for det navnet har gitt styrke til denne mannen som dere både ser og kjenner. Den tro vi får gjennom dette navnet, har gitt mannen full førlighet igjen, slik dere alle kan se.

17 Jeg vet nok, brødre, at dere handlet i uvitenhet, akkurat som rådsherrene deres.

18 Men slik oppfylte Gud det han hadde latt alle profetene forkynne på forhånd, at hans Messias skulle lide.

19 Angre derfor og vend om, så syndene deres blir strøket ut.

20 Da skal det komme tider med lindring fra Herren, og han skal sende den Messias som er bestemt for dere, Jesus.

21 Han må være i himmelen til tiden kommer da alt det blir gjenopprettet som Gud har talt om fra eldgamle dager ved sine hellige profeters munn.

22 Moses har sagt: 'Herren Gud skal la det stå fram en profet som meg blant dere, en av deres egne brødre. Ham skal dere høre på i alt det han sier til dere.

23 Hver og en som ikke hører på denne profeten, skal utryddes av folket.'

24 Ja, alle profetene som har talt, helt fra Samuel av, har forkynt det som skjer i disse dager.

25 Dere er barn av profetene og har del i den pakten som Gud opprettet med fedrene deres da han sa til Abraham: 'I din ætt skal alle slekter på jorden velsignes.'

26 Gud lot sin tjener stå fram for dere først og sendte ham for å velsigne dere når hver og en vender om fra sin ondskap.»

Apostlenes Gjerninger 4

Peter og Johannes for Rådet

1 Mens de ennå talte til folket, ble de overrasket av prestene, sjefen for tempelvakten og saddukeerne,

2 som var opprørt over at de underviste folket og forkynte oppstandelsen fra de døde ved Jesus.

3 De pågrep dem og satte dem i fengsel til dagen etter, for det var allerede blitt sent.

⁴Men mange av dem som hadde hørt budskapet, kom til tro, og tallet på menn var nå omkring fem tusen.

⁵ Dagen etter kom jødernes rådsherrer, de eldste og de skriftlærde sammen i Jerusalem.

⁶ Også øverstepresten Annas var der, og Kaifas, Johannes og Aleksander, sammen med de andre som var i slekt med øversteprestene.

⁷ De lot apostlene bli ført fram og forhørte dem: «Med hvilken kraft og i hvilket navn har dere gjort dette?»

⁸ Da ble Peter fylt av Den hellige ånd og svarte dem: «Rådsherrer og eldste i folket!

⁹Når vi i dag blir forhørt på grunn av en velgjerning mot en syk mann og blir spurt om hvordan han er blitt helbredet,

¹⁰så skal dere alle, og hele Israels folk, vite dette: Når denne mannen står frisk foran dere, er det ved navnet til Jesus Kristus, nasareeren, han som dere korsfestet, men som Gud reiste opp fra de døde.

¹¹ Han er steinen som ble vraket av dere bygningsmenn, men som er blitt hjørnestein.

¹² Det finnes ikke frelse i noen annen, for under himmelen er det ikke gitt menneskene noe annet navn som vi kan bli frelst ved.»

¹³Da de så hvor frimodige Peter og Johannes var, og forsto at de var ulærde menn av folket, undret de seg. De visste at de hadde vært sammen med Jesus,

¹⁴og da de så mannen som var helbredet, stå der sammen med dem, kunne de ikke si imot.

¹⁵De sendte dem ut av rådssalen og møttes for å rådslå med hverandre.

¹⁶ De sa: «Hva skal vi gjøre med disse menneskene? De har gjort et åpenlyst under; det er klart for alle som bor i Jerusalem, og vi kan ikke nekte for det.

¹⁷Men dette må ikke få lov til å spre seg mer blant folk. Derfor skal vi true dem så de ikke taler til noe menneske mer i dette navnet.»

¹⁸ De kalte dem inn igjen og påla dem å holde helt opp med å forkynne og undervise i Jesu navn.

¹⁹ Men Peter og Johannes svarte dem: «Døm selv om det er rett i Guds øyne å adlyde dere mer enn ham.

²⁰ Men vi kan ikke la være å tale om det vi har sett og hørt.»

²¹ Da truet de dem enda mer, men lot dem gå. For de fant ingen mulighet til å straffe dem så lenge hele folket lovpriste Gud for det som var skjedd.

²² Mannen som var blitt helbredet ved dette underet, var jo over førti år.

Bønn og fellesskap

²³ Etter at de var løslatt, gikk de til sine egne og fortalte hva overprestene og de eldste hadde sagt.

²⁴ Da de andre hørte det, ba de til Gud med ett sinn og én stemme og sa: «Herre, du som skapte himmelen og jorden og havet og alt som er i dem,

²⁵ du lot Den hellige ånd si dette gjennom din tjener David, vår far: Hvorfor er folkeslag i opprør? Hvorfor grunner folkene på det som er forgjeves?

²⁶ Jordens konger reiser seg, fyrstene slår seg sammen mot Herren og hans Salvede.

²⁷ Ja, i denne byen slo de seg sannelig sammen mot din hellige tjener Jesus, som du salvet. Både Herodes og Pontius Pilatus sammen med hedningfolkene og Israels stammer –

²⁸ alle har de gjort det som du ved din hånd og din vilje hadde bestemt skulle skje.

²⁹ Og nå, Herre, hold øye med truslene deres og la dine tjenere tale ditt ord med frimodighet.

³⁰ Rekk ut din hånd, så det skjer helbredelser og tegn og under ved navnet til Jesus, din hellige tjener.»

³¹ Da de hadde bedt, skalv stedet der de var samlet. De ble alle fylt av Den hellige ånd og talte Guds ord med frimodighet.

³² Alle de troende var ett i hjerte og sinn, og ingen regnet det de eide som sitt eget; de hadde alt felles.

³³ Med stor kraft bar apostlene fram vitnesbyrdet om at Herren Jesus var stått opp, og stor nåde var over dem alle.

³⁴Ingen av dem led nød, for de som eide jord eller hus, solgte det og kom med pengene

³⁵og la dem for apostlenes føtter. Så fikk hver enkelt tildelt det han trengte.

³⁶ Josef, en levitt fra Kypros, ble av apostlene også kalt Barnabas, det betyr trøstens sønn.

³⁷Han solgte en åker han eide, kom med pengene og la dem for apostlenes føtter.

Apostlenes Gjerninger 5

Ananias og Saffira

¹ En mann som het Ananias og hans kone Saffira solgte en eiendom.

²Men han stakk til side en del av pengene, og kona visste om det. Så kom han og la resten foran apostlenes føtter.

³ Da sa Peter: «Ananias, hvorfor har Satan fylt ditt hjerte, så du kan lyve for Den hellige ånd og stikke til side noe av det du fikk for jordstykket ditt?

⁴Kunne du ikke ha beholdt det? Det var jo ditt. Og bestemte du ikke selv over pengene du solgte det for? Hvordan kunne du bestemme deg for dette i ditt hjerte? Det er ikke mennesker, men Gud du har løyet for.»

⁵Da Ananias hørte det, falt han om og døde. Og alle som hørte det, ble grepet av stor frykt.

⁶Noen unge menn kom og svøpte inn den døde. Så bar de ham bort og gravla ham.

⁷Omkring tre timer senere kom kona hans inn uten å vite om det som hadde skjedd.

⁸Peter spurte henne: «Var dette alt dere fikk for jordstykket?» Hun svarte: «Ja, dette er alt.»

⁹ Da sa Peter til henne: «Hvordan kunne dere bli enige om å sette Herrens Ånd på prøve? Hør skrittene utenfor døren. Nå kommer de som har gravlagt mannen din; de skal bære ut deg også.»

¹⁰ Straks ség hun sammen ved føttene hans og døde. De unge mennene kom inn og fant henne død, og de bar henne ut og gravla henne ved siden av mannen.

¹¹ Men hele menigheten og alle som hørte om det, ble grepet av frykt.

Tegn og under

¹² Ved apostlenes hender ble mange tegn og under gjort i folket. Alle holdt trofast sammen i Salomos søylehall.

¹³ Ingen andre våget å slå seg sammen med dem, men folket satte dem høyt.

¹⁴ Stadig flere trodde på Herren og ble lagt til dem, både menn og kvinner i stort antall.

¹⁵ De bar også syke ut på gatene og la dem på senger og bårer, for at i det minste skyggen av Peter kunne falle på noen av dem når han gikk forbi.

¹⁶ Det kom også mye folk fra byene rundt Jerusalem. De bar med seg syke og folk som var plaget av urene ånder, og alle ble helbredet.

Nytt forhør

¹⁷ Da grep øverstepresten inn, han og alle som var på hans side, nemlig saddukeerpartiet. De ble fylt av brennende harme,

¹⁸ pågrep apostlene og kastet dem i byfengselet.

¹⁹ Men en engel fra Herren åpnet fengselsportene om natten, førte dem ut og sa:

²⁰ «Gå og still dere opp på tempelplassen, og la folket få høre hele dette budskapet om livet!»

²¹Fordi de hadde hørt disse ordene, gikk de til tempelet tidlig neste morgen og underviste. Imens kalte øverstepresten og hans tilhengere sammen Rådet, hele Israels eldsteråd. Så sendte de bud til fengselet for å hente apostlene.

²²Men da vaktene kom, fant de dem ikke der. De vendte tilbake og meldte:

²³«Vi fant fengselet forsvarlig stengt, og vokterne sto ved portene. Men da vi låste opp, fant vi ingen der inne.»

²⁴Denne meldingen gjorde overprestene og sjefen for tempelvakten forvirret, og de undret seg på hva dette kunne være.

²⁵I det samme kom det en og meldte: «De mennene dere satte i fengsel, står nå på tempelplassen og underviser folket.»

²⁶Vaktsjefen og vaktene dro da av sted og hentet dem, men uten å bruke makt; de var redde for å bli steinet av folket.

²⁷De tok apostlene med seg og førte dem fram for Rådet. Og øverstepresten begynte å forhøre dem:

²⁸ «Vi påla dere strengt at dere ikke skulle undervise i dette navnet. Og nå har dere spredt læren deres over hele Jerusalem og vil legge skylden for denne mannens blod over på oss.»

²⁹ Men Peter og de andre apostlene svarte: «En skal lyde Gud mer enn mennesker.

³⁰ Våre fedres Gud reiste opp Jesus, han som dere hengte på et tre og drepte.

³¹ Ham har Gud opphøyd og satt ved sin høyre hånd som fyrste og frelser, slik at han kan gi Israel omvendelse og tilgivelse for syndene.

³² Vi er vitner om alt dette, vi og Den hellige ånd som Gud har gitt dem som er lydige mot ham.»

³³Da de hørte det, ble de rasende og bestemte seg for å rydde dem av veien.

³⁴ Men da reiste det seg en mann i Rådet, fariseeren Gamaliel, en lovlærer som hele folket satte høyt. Han befalte dem å føre mennene ut en liten stund

- ³⁵og sa: «Israelitter, tenk dere godt om før dere gjør noe med disse mennene.
- ³⁶ For en tid siden sto Tevdas fram. Han ga seg ut for å være noe stort, og omkring fire hundre mann sluttet seg til ham. Men han ble drept, og alle tilhengerne hans ble spredt og forsvant.
- ³⁷ Etter ham, da folketellingen pågikk, kom galileeren Judas. Han fikk folk med seg, men også han omkom, og alle tilhengerne hans ble spredt.
- ³⁸Og nå sier jeg dere: Hold dere unna disse mennene. Slipp dem fri! For dersom dette er menneskers vilje og verk, blir det ingenting av det.
- ³⁹Men er det av Gud, da kan dere ikke stoppe dem. Pass dere, ellers kan det vise seg at dere kjemper mot Gud.» De fulgte dette rådet
- ⁴⁰ og kalte apostlene inn igjen. De lot dem piske, forbød dem å tale i Jesu navn og slapp dem fri.
- ⁴¹ De forlot Rådet og gledet seg over at de var funnet verdige til å bli vanæret for Navnets skyld.
- ⁴² Men de lot seg ikke stanse. Både i tempelet og i hjemmene underviste de dag etter dag og forkynte evangeliet om at Jesus er Messias.

Apostlenes Gjerninger 6

En ny tjeneste i menigheten

- ¹ På denne tiden, da tallet på disipler stadig steg, kom de gresktalende jødene med klager mot de hebraisktalende fordi deres egne enker ble tilsidesatt ved den daglige utdelingen.
- ²De tolv kalte da sammen alle disiplene og sa: «Det ville være galt om vi forsømte Guds ord for å gjøre tjeneste ved bordene.
- ³Velg nå ut blant dere, brødre, sju menn som har godt ord på seg og er fylt av Ånd og visdom; dem vil vi sette til denne oppgaven.
- ⁴Så skal vi vie oss til bønner og tjenesten med Ordet.»

⁵ Dette forslaget ble tatt godt imot av hele forsamlingen. Og de valgte Stefanus, en mann fylt av tro og Hellig Ånd, og Filip, Prokoros, Nikanor, Timon, Parmenas og Nikolaus, en proselytt fra Antiokia.

⁶ Disse ble ført fram for apostlene, som ba og la hendene på dem.

⁷ Guds ord nådde stadig flere, og tallet på disipler i Jerusalem økte sterkt. Også en stor flokk av prestene ble lydige mot troen.

Stefanus

⁸ Stefanus var full av nåde og kraft og gjorde store under og tegn blant folket.

⁹ Da sto det fram noen fra den synagogen som ble kalt «Synagoge for frigitte og for kyreneere og aleksandrinere». Sammen med jøder fra Kilikia og Asia begynte de å diskutere med Stefanus.

¹⁰ Men de kunne ikke stå seg mot den visdom og ånd som han talte med.

¹¹ Da fikk de i hemmelighet forledet noen til å påstå: «Vi har hørt ham si spottende ord mot Moses og mot Gud.»

¹² Slik hisset de opp folket og de eldste og de skriftlærde. Og de gikk mot ham, grep ham og dro ham fram for Rådet.

¹³ Der førte de fram falske vitner som sa: «Denne mannen holder ikke opp med å tale mot dette hellige sted og mot loven.

¹⁴ Vi har hørt ham si at denne Jesus fra Nasaret skal rive ned helligdommen og forandre de skikkene som vi har fått overlevert fra Moses.»

¹⁵ Alle som var til stede i Rådet, stirret på ham og så at ansiktet hans var som ansiktet til en engel.

Apostlenes Gjerninger 7

¹ Øverstepresten spurte: «Er dette sant?»

² Og Stefanus svarte: «Brødre og fedre, hør på meg! Herlighetens Gud viste seg for vår far Abraham mens han bodde i Mesopotamia, før han slo seg ned i Harran.

- 3** Gud sa til ham: ‘Dra bort fra landet ditt og fra slekten din til det landet som jeg skal vise deg!’
- 4**Da reiste han fra Kaldeerlandet og bosatte seg i Harran, og etter at hans far var død, lot Gud ham flytte derfra til dette landet som dere bor i nå.
- 5** Gud ga ham ikke noen egen jord der, ikke så mye som en fotsbredd, men han lovet å gi ham og hans ætt landet til eiendom, enda han ikke hadde barn.
- 6** Og Gud sa til ham at ætten hans skulle bo som innflyttere i et fremmed land, der de skulle være slaver og bli plaget i fire hundre år.
- 7** ‘Men det folket de skal være slaver for, vil jeg dømme’, sa Gud, ‘og så skal de dra ut og tjene meg på dette stedet.’
- 8** Siden ga Gud ham omskjærelsespakten, og han ble far til Isak og omskar ham på den åttende dagen. Slik gjorde også Isak med Jakob, og Jakob med de tolv stamfedrene.
- 9** Stamfedrene ble misunnelige på Josef og solgte ham til Egypt. Men Gud var med ham
- 10** og berget ham ut av all nød. Han ga ham visdom og lot ham vinne velvilje hos farao, egypterkongen, og kongen satte ham til å styre Egypt og hele sitt hus.
- 11** Så ble hele Egypt og Kanaan rammet av hungersnød, og nøden var stor. Våre fedre fikk ikke tak i mat.
- 12** Da Jakob hørte at det skulle være korn i Egypt, sendte han fedrene dit for første gang.
- 13** Andre gangen de kom, ga Josef seg til kjenne for brødrene sine, og farao fikk vite om slekten til Josef.
- 14**Da sendte Josef bud og kalte til seg sin far Jakob og hele familien – syttifem personer.
- 15** Så reiste Jakob ned til Egypt, og der døde både han og fedrene våre.

- 16** De ble ført til Sikem og lagt i den graven Abraham hadde kjøpt av Hamors sønner i Sikem og betalt med sølv.
- 17**Tiden nærmet seg da Gud skulle innfri det løftet han hadde gitt Abraham. Folket hadde vokst og var blitt tallrikt i Egypt.
- 18** Det sto fram en ny konge i Egypt, en som ikke visste om Josef.
- 19** Han brukte list mot folket vårt, mishandlet fedrene våre og tvang dem til å sette ut spedbarna sine, så de ikke skulle leve opp.
- 20** På den tiden ble Moses født. Han var et vakkert barn i Guds øyne. Tre måneder ble han oppfostret i farens hus.
- 21** Så ble han satt ut, men faraos datter fant ham og oppdro ham som sin egen sønn.
- 22**Slik ble Moses opplært i all egyptisk visdom, og han var full av kraft i både ord og handling.
- 23** Da han hadde fylt førti år, fikk han inderlig lyst til å besøke sine landsmenn, israelittene.
- 24**Og da han så en som ble mishandlet, kom han mannen til hjelp. Han slo egypteren i hjel, så han som var blitt mishandlet, fikk sin rett.
- 25**Han trodde at hans landsmenn skulle forstå at Gud ville bruke ham til å redde dem, men de skjønnte det ikke.
- 26**Neste dag støtte han på to menn som sloss. Han prøvde å forlike dem og sa: 'Dere er jo brødre! Hvordan kan dere gjøre ondt mot hverandre?'
- 27**Men han som hadde gjort urett mot sin neste, skubbet ham til side og sa: 'Hvem har satt deg til leder og dommer over oss?'
- 28**Tenker du kanskje å drepe meg slik du drepte egypteren i går?'
- 29** Disse ordene fikk Moses til å flykte, og han slo seg ned som innflytter i Midjan. Der ble han far til to sønner.

- 30 Da førti år var gått, viste en engel seg for ham i ørkenen ved Sinai-fjellet, i flammen fra en brennende tornebusk.
- 31 Moses så dette synet og undret seg. Da han gikk nærmere for å se etter, lød Herrens røst:
- 32‘Jeg er dine fedres Gud, Abrahams og Isaks og Jakobs Gud.’ Men Moses skalv av redsel og våget ikke å se opp.
- 33Da sa Herren til ham: ‘Ta skoene av føttene! For det stedet du står på, er hellig grunn.
- 34Jeg har sett hvordan folket mitt blir plaget i Egypt og har hørt klagen deres. Jeg har steget ned for å fri dem ut. Gå nå! Jeg sender deg til Egypt.’
- 35 Denne Moses, som de forkastet da de sa: ‘Hvem har satt deg til leder og dommer?’ – nettopp ham sendte Gud som leder og redningsmann, og til hjelp skulle han ha engelen som viste seg for ham i tornebusken.
- 36 Den samme Moses førte dem ut og gjorde under og tegn i Egypt, ved Rødehavet og førti år i ørkenen.
- 37 Det var han som sa til israelittene: ‘Gud skal la det stå fram en profet som meg blant dere, en av deres egne brødre.’
- 38 Da folket var forsamlet i ødemarken, var det også han som var sammen både med engelen som talte til ham fra Sinai-fjellet, og med fedrene våre. Han mottok levende ord for å gi dem til oss.
- 39 Men fedrene våre ville ikke adlyde ham. De avviste ham, og i sitt hjerte vendte de tilbake til Egypt
- 40 og sa til Aron: ‘Lag guder til oss som kan gå foran oss. For vi vet ikke hva som har hendt med denne Moses som førte oss ut av Egypt.’
- 41 På den tiden laget de en kalv og ofret til denne avguden og jublet over et verk av sine egne hender.

42 Men Gud vendte seg fra dem og lot dem tilbe himmelens hær, slik det står skrevet i profetenes bok: Bar dere fram for meg slaktoffer og gaver de førte årene i ørkenen, Israels hus?

43 Nei, dere bar på Moloks telt og guden Refans stjerne, bildene som dere laget for å tilbe dem. Men jeg vil flytte dere bortenfor Babylon.

44 I ørkenen hadde fedrene våre vitnesbyrdets telt, som Moses skulle lage etter det forbildet han fikk se, slik han fikk befaling om fra Gud, som talte til ham.

45 Fedrene våre overtok det, og under Josva førte de det med seg inn i landet de fikk i eie etter de hedningfolkene som Gud drev bort foran dem. Slik var det helt til Davids dager.

46 Han fant nåde hos Gud, og han ba om å få finne en bolig for Jakobs hus.

47 Men det ble Salomo som bygde et hus for Gud.

48 Likevel bor ikke Den høyeste i noe som er bygd av menneskehånd. For slik taler profeten:

49 Himmelen er min trone, og jorden er min fotskammel. Hva slags hus kan dere bygge for meg, sier Herren, eller hvor er stedet der jeg kan hvile?

50 Har ikke min hånd skapt alt dette?

51 Stivnakket er dere, uomskåret både på hjerte og ører! Alltid står dere Den hellige ånd imot, som deres fedre, så også dere.

52 Har det noen gang vært en profet som fedrene deres ikke forfulgte? De drepte dem som på forhånd forkynte at Den rettferdige skulle komme. Og nå har dere forrådt og myrdet ham,

53 dere som mottok loven på befaling fra engler, men ikke holdt den.»

Stefanus blir steinet

54 Da de hørte dette, ble de så rasende at de skar tenner mot ham.

55 Men Stefanus var fylt av Den hellige ånd og rettet blikket mot himmelen, og der så han Guds herlighet og Jesus stå ved Guds høyre hånd.

⁵⁶ Da sa han: «Jeg ser himmelen åpen og Menneskesønnen stå ved Guds høyre hånd.»

⁵⁷ Men da skrek de høyt og holdt seg for ørene, og alle som en stormet de mot ham.

⁵⁸ De drev ham foran seg og steinet ham utenfor byen. Vitnene la av seg kappene sine ved føttene til en ung mann som het Saulus.

⁵⁹ Mens de steinet Stefanus, ba han og sa: «Herre Jesus, ta imot min ånd.»

⁶⁰ Så falt han på kne og ropte høyt: «Herre, tilregn dem ikke denne synden!» Med disse ordene sovnet han inn.

Apostlenes Gjerninger 8

¹ Saulus var enig i drapet på Stefanus.

Forfølgelse

Samme dag brøt det løs en kraftig forfølgelse mot menigheten i Jerusalem. Alle unntatt apostlene ble spredt omkring i Judea og Samaria.

² Noen fromme menn begravde Stefanus og holdt en stor dødsklage over ham.

³ Men Saulus fór hardt fram mot menigheten. Han trengte seg inn i hjemmene og slepte ut både menn og kvinner og fikk dem kastet i fengsel.

Filip i Samaria

⁴ De som var spredt omkring, dro rundt og forkynte Ordet.

⁵ Filip kom ned til hovedstaden i Samaria, og der forkynte han Kristus.

⁶ Og alle som en fulgte oppmerksomt med når de hørte Filip tale og så de tegnene han gjorde.

⁷ For mange hadde urene ånder som fór ut av dem med høye skrik, og mange lamme og halte ble helbredet.

⁸ Det ble stor glede der i byen.

⁹ En mann ved navn Simon holdt til i byen. Han drev med trolldom så folket i Samaria var helt overveldet. Han påsto at han var noe stort.

- 10** Alle var opptatt av ham, og både små og store sa: «Han er Guds kraft, den som kalles Den store.»
- 11** De sluttet opp om ham fordi han i lang tid hadde overveldet dem med trolldomskunstene sine.
- 12** Men da de fikk tiltro til Filip, som forkynte evangeliet om Guds rike og Jesu Kristi navn, lot de seg døpe, både menn og kvinner.
- 13** Simon selv kom også til tro, og da han var blitt døpt, holdt han seg stadig til Filip og var overveldet av de tegn og mektige gjerninger han så.
- 14** Apostlene i Jerusalem fikk nå høre at Samaria hadde tatt imot Guds ord, og de sendte Peter og Johannes dit ned.
- 15** De kom ned og ba for dem, slik at de skulle få Den hellige ånd.
- 16** For Ånden var ennå ikke kommet over noen av dem, de var bare døpt til Herren Jesu navn.
- 17** Nå la de hendene på dem, og de fikk Den hellige ånd.
- 18** Men da Simon så at Ånden ble gitt ved at apostlene la hendene på dem, tilbød han dem penger
- 19** og sa: «Gi meg også en slik makt, så den jeg legger hendene på, kan få Den hellige ånd!»
- 20** Men Peter sa til ham: «Måtte pengene dine gå til grunne sammen med deg, du som tror at du kan kjøpe Guds gave for penger!
- 21** Du har ingen arvelodd eller del i dette, for ditt hjerte er ikke oppriktig mot Gud.
- 22** Omvend deg fra denne ondskapen din, og be til Herren, så kanskje han vil tilgi deg det du tenker i hjertet.
- 23** For jeg ser at du er full av bitter galle og lenket til ondskap.»
- 24** Da sa Simon: «Dere må be til Herren for meg, så jeg ikke skal bli rammet av det dere har sagt.»

²⁵Etter at de hadde vitnet og talt Herrens ord, vendte de tilbake til Jerusalem, og underveis forkynte de evangeliet i mange av landsbyene i Samaria.

Filip og den etiopiske hoffmannen

²⁶En engel fra Herren talte til Filip og sa: «Gjør deg klar og dra sørover på veien fra Jerusalem til Gaza.» Dette er en øde strekning.

²⁷ Filip gjorde seg i stand og dro av sted. Han fikk se en etiopisk hoffmann, en høy embetsmann som hadde tilsyn med skattkammeret hos Kandake, dronningen i Etiopia. Han hadde vært i Jerusalem for å tilbe.

²⁸Nå var han på vei hjem og satt i vognen sin og leste fra profeten Jesaja.

²⁹Da sa Ånden til Filip: «Gå bort til vognen og hold deg tett opptil den.»

³⁰Filip sprang bort, og da han hørte at han leste fra profeten Jesaja, spurte han: «Forstår du det du leser?»

³¹«Hvordan skal jeg kunne forstå», sa han, «når ingen forklarer det for meg?» Så ba han Filip komme opp i vognen og sette seg ved siden av ham.

³² Det stykket i Skriften han holdt på å lese, var dette: Lik en sau som føres bort for å slaktes, lik et lam som tier når det klippes, åpnet han ikke sin munn.

³³Da han var fornedret, ble dommen over ham opphevet. Hvem kan fortelle om hans ætt? For hans liv er tatt bort fra jorden.

³⁴Hoffmannen sa da til Filip: «Si meg, hvem er det profeten taler om her? Er det om seg selv eller om en annen?»

³⁵ Da tok Filip til orde. Han begynte med dette skriftstedet og forkynte evangeliet om Jesus for ham.

³⁶ Mens de kjørte langs veien, kom de til et sted hvor det var vann, og hoffmannen sa: «Se, her er vann. Hva er til hinder for at jeg blir døpt?»

³⁷ {{Filip svarte: «Hvis du tror av hele ditt hjerte, kan det skje.» Da sa han: «Jeg tror at Jesus Kristus er Guds Sønn.»}}

³⁸Så lot han vognen stanse, og de steg ned i vannet, både Filip og hoffmannen, og Filip døypte ham.

³⁹Da de steg opp av vannet, rykket Herrens Ånd Filip bort, og hoffmannen så ham ikke lenger. Han fortsatte lykkelig videre på sin vei.

⁴⁰ Men Filip viste seg senere i Asjdod, og han forkynte evangeliet i alle byene han reiste gjennom, helt fram til Cæsarea.

Apostlenes Gjerninger 9

Saulus ved Damaskus

¹ Saulus raste fremdeles mot Herrens disipler og truet dem på livet. Han gikk til øverstepresten

² og ba om brev til synagogene i Damaskus for å kunne finne dem som hørte til Veien, både menn og kvinner, og føre dem i lenker til Jerusalem.

³Underveis, da han nærmet seg Damaskus, strålte plutselig et lys fra himmelen omkring ham.

⁴Han falt til jorden og hørte en stemme som sa: «Saul, Saul, hvorfor forfølger du meg?»

⁵ «Hvem er du, Herre?» spurte Saul. Og svaret lød: «Jeg er Jesus, han som du forfølger.

⁶Men reis deg nå og gå inn i byen. Der vil noen si deg hva du skal gjøre.»

⁷ Mennene som fulgte ham, sto målløse; de hørte stemmen, men så ingen.

⁸Saulus reiste seg og åpnet øynene, men han kunne ikke se. Så de tok ham i hånden og leide ham inn til Damaskus.

⁹I tre dager var han uten syn, og han verken spiste eller drakk.

¹⁰I Damaskus bodde en disippel som het Ananias. I et syn sa Herren til ham: «Ananias!» Han svarte: «Her er jeg, Herre.»

¹¹ Og Herren sa: «Gå bort i den gaten som kalles Den rette, og i huset til Judas skal du spørre etter Saulus fra Tarsos. For se, han ber.

¹² Og han har hatt et syn og sett en mann som heter Ananias komme og legge hendene på ham, så han får synet igjen.»

13 Men Ananias svarte: «Herre, jeg har hørt mange fortelle om denne mannen og alt det onde han har gjort mot dine hellige i Jerusalem.

14 Og nå er han her med fullmakt fra overprestene for å legge i lenker alle som påkaller ditt navn.»

15 Men Herren sa til ham: «Gå! For jeg har utvalgt ham som mitt redskap til å bære mitt navn fram for hedningfolk og konger og for Israels folk.

16 Og jeg skal vise ham alt han må lide for mitt navns skyld.»

17 Da gikk Ananias, og han kom inn i huset, la hendene på ham og sa: «Saul, min bror! Herren selv, Jesus som viste seg for deg på veien hit, han har sendt meg for at du skal få synet igjen og bli fylt av Den hellige ånd.»

18 Straks var det som om skjell falt fra øynene hans, og han kunne se. Han sto opp og ble døpt.

19 Så spiste han og kom til krefter. Han ble noen dager hos disiplene i Damaskus,

20 hvor han straks forkynte Jesus i synagogene og sa: «Han er Guds Sønn.»

21 Alle som hørte på, ble forundret og sa: «Er ikke dette han som i Jerusalem ville utrydde alle som påkaller dette navnet? Kom han ikke hit for å føre dem i lenker til overprestene?»

22 Men Saulus fikk stadig større kraft, og jødene i Damaskus ble svar skyldig da han viste klart at Jesus er Messias.

23 En god stund senere la jødene planer om å drepe ham.

24 Saulus fikk høre om denne sammensvergelsen. Døgnet rundt holdt de vakt, også ved byportene, for å få ham drept,

25 men disiplene hans fikk ham ut om natten; de firte ham ned langs muren i en kurv.

Saulus i Jerusalem

26 Da han kom til Jerusalem, forsøkte han å komme inn blant disiplene. Men alle var redd ham og trodde ikke han var noen disippel.

²⁷ Barnabas tok ham da med seg til apostlene. Han fortalte dem hvordan Saulus på veien hadde sett Herren, som hadde talt til ham, og hvordan han i Damaskus hadde forkynt frimodig i Jesu navn.

²⁸ Etter dette gikk han inn og ut hos dem i Jerusalem og forkynte fritt og åpent i Herrens navn.

²⁹ Han talte og diskuterte med de gresktalende jødene, men de forsøkte å få ham drept.

³⁰ Da brødrene fikk vite det, brakte de ham til Cæsarea og sendte ham videre til Tarsos.

³¹ Kirken hadde nå fred over hele Judea og Galilea og Samaria. Den ble bygd opp og levde i ærefrykt for Herren, og den vokste, styrket av Den hellige ånd.

Peter gjør under

³² Peter dro omkring overalt og kom også ned til de hellige som bodde i Lod.

³³ Der traff han på en mann som het Æneas. Han var lam og hadde ligget til sengs i åtte år.

³⁴ Peter sa til ham: «Æneas, Jesus Kristus helbreder deg. Stå opp og re sengen din!» Straks reiste han seg opp.

³⁵ Alle som bodde i Lod og på Saron-sletten, så ham, og de vendte om til Herren.

³⁶ I Jaffa bodde en kvinnelig disippel som het Tabita, på gresk Dorkas. Hun gjorde mye godt og tok seg av de fattige.

³⁷ Men nettopp på denne tiden ble hun syk og døde. De hadde vasket henne og lagt henne i et rom ovenpå.

³⁸ Lod ligger i nærheten av Jaffa, og disiplene fikk høre at Peter oppholdt seg der. De sendte da to menn av sted for å be ham komme til dem med en eneste gang.

³⁹ Peter gjorde seg klar og ble med dem. Da han kom fram, førte de ham ovenpå, der alle enkene samlet seg rundt ham. De gråt og viste fram kjortlene og kappene Dorkas hadde sydd mens hun ennå var blant dem.

⁴⁰ Peter sendte alle ut, falt på kne og ba. Så snudde han seg mot den døde og sa: «Tabita, stå opp!» Hun åpnet øynene, så på Peter og satte seg opp.

⁴¹ Han rakte henne hånden og reiste henne opp. Så kalte han inn de hellige og enkene og viste dem at hun levde.

⁴² Dette ble kjent over hele Jaffa, og mange kom til tro på Herren.

⁴³ Peter ble boende ganske lenge i Jaffa hos en garver som het Simon.

Apostlenes Gjerninger 10

Peter og Kornelius

¹ I Cæsarea bodde en mann ved navn Kornelius, som var offiser ved Den italiske bataljon.

² Han var en from mann, og både han og hele hans hus hørte til dem som fryktet Gud. Han ga ofte gaver til de fattige blant jødene og ba stadig til Gud.

³ En dag ved den niende time hadde han et syn. Han så tydelig en Guds engel som kom inn til ham og sa: «Kornelius!»

⁴ Kornelius stirret på ham og sa forferdet: «Hva vil du, herre?» Engelen svarte ham: «Dine bønner og gaver til de fattige har steget opp til Gud, så han er blitt minnet om deg.

⁵ Nå skal du sende noen menn til Jaffa for å hente en mann ved navn Simon med tilnavnet Peter.

⁶ Han er gjest hos garveren Simon, som bor i et hus nede ved sjøen.»

⁷ Da engelen som talte til ham, var borte, tilkalte Kornelius to tjenere og en from soldat fra livvakten sin.

⁸ Han forklarte dem saken og sendte dem av sted til Jaffa.

⁹ Dagen etter, mens de var underveis og nærmet seg Jaffa, gikk Peter opp på taket for å be; det var ved den sjetten time.

¹⁰ Han ble sulten og ville spise. Mens de holdt på å lage maten, kom han i ekstase.

- 11** Han så at himmelen hadde åpnet seg, og at noe dalte ned; det så ut som en stor duk som ble firt ned mot jorden etter de fire hjørnene.
- 12**I den var alle slags firbente dyr og krypdyr som lever på jorden, og alle slags fugler under himmelen.
- 13**Og en stemme sa til ham: «Stå opp, Peter, slakt og spis!»
- 14** Men Peter svarte: «Det kan jeg ikke, Herre! For jeg har aldri spist noe vanhellig og urent.»
- 15**For andre gang talte stemmen til ham: «Det som Gud har sagt er rent, må ikke du kalle urent.»
- 16**Dette hendte tre ganger, og så ble duken tatt opp til himmelen igjen.
- 17**Mens Peter ennå var i villrede om hva dette synet skulle bety, kom utsendingene fra Kornelius. De hadde spurt seg fram til Simons hus og sto nå foran porten.
- 18**De ropte inn og spurte om Simon med tilnavnet Peter var gjest der.
- 19** Peter tenkte fremdeles på synet da Ånden sa til ham: «Her er tre menn som spør etter deg.
- 20**Skynd deg og gå ned; du skal følge med dem uten å nøle, for jeg har sendt dem.»
- 21**Peter gikk ned til mennene og sa: «Det er meg dere spør etter. Hvorfor er dere kommet hit?»
- 22**De svarte: «Vi er sendt av offiseren Kornelius, en rettskaffen og gudfryktig mann som hele det jødiske folk har bare godt å si om. Han har fått et budskap fra en hellig engel som sa at han skulle hente deg hjem til seg og høre hva du har å si.»
- 23**Så ba Peter dem inn og lot dem bo der som gjester. Neste dag ga han seg i vei sammen med dem, og noen av brødrene fra Jaffa fulgte med.
- 24**Dagen etter nådde de Cæsarea. Kornelius ventet dem og hadde bedt sammen sine slektninger og nærmeste venner.

²⁵Da Peter skulle gå inn, kom Kornelius og møtte ham, kastet seg ned foran føttene hans og tilba ham.

²⁶ Men Peter reiste ham opp og sa: «Reis deg, jeg er også bare et menneske.»

²⁷Peter snakket med ham mens de gikk inn, og han så at mange mennesker hadde kommet sammen.

²⁸Han sa til dem: «Dere vet at det ikke er tillatt for en jøde å omgås eller besøke noen fra et annet folk. Men Gud har vist meg at jeg ikke skal kalle noe menneske vanhellig eller urent.

²⁹Derfor kom jeg da jeg ble budsendt, uten å gjøre innvendinger. Men nå spør jeg: Hvorfor har dere sendt bud på meg?»

³⁰ Kornelius sa da: «På denne tiden for tre dager siden, altså ved den niende time, var jeg hjemme og ba. Med ett sto en mann i lysende klær foran meg

³¹og sa: 'Kornelius, Gud har hørt din bønn og er blitt minnet om dine gaver til de fattige.

³²Send bud til Jaffa og be Simon med tilnavnet Peter komme hit. Han er gjest hos garveren Simon, som bor nede ved sjøen.'

³³Med en gang sendte jeg bud etter deg, og det var godt at du kom. Nå er vi alle samlet for Guds ansikt og vil høre alt som Herren har pålagt deg å si.»

³⁴ Da tok Peter til orde og sa: «Nå forstår jeg virkelig at Gud ikke gjør forskjell på folk,

³⁵men at han fra alle folkeslag tar imot hver den som frykter ham og gjør det som er rett.

³⁶ Dere kjenner det ordet han sendte til Israels folk: det gode budskapet om fred ved Jesus Kristus, han som er Herre over alle.

³⁷ Dere vet om det som begynte i Galilea etter at Johannes hadde forkynt sin dåp, og som siden spredte seg over hele Judea:

38 Jesus fra Nasaret ble salvet av Gud med Hellig Ånd og kraft, og han gikk omkring overalt og gjorde vel og helbredet alle som var underkuet av djevelen, for Gud var med ham.

39 Og vi er vitner om alt han gjorde rundt omkring i jødernes land og i Jerusalem, han som de hengte på et tre og drepte.

40 Gud reiste ham opp på den tredje dagen og lot ham tre synlig fram,

41 ikke for hele folket, men for de vitnene Gud på forhånd hadde utvalgt, for oss som spiste og drakk sammen med ham etter at han var stått opp fra de døde.

42 Og han påla oss at vi skulle forkynne for folket og vitne at han er den som Gud har satt til dommer over levende og døde.

43 Om ham vitner alle profetene og sier at alle som tror på ham, skal få tilgivelse for syndene ved hans navn.»

44 Mens Peter fremdeles talte, kom Den hellige ånd over alle som hørte Ordet.

45 De troende av jødisk ætt som var kommet dit sammen med Peter, ble forskrekket over at Den hellige ånds gave også ble øst ut over hedningene.

46 For de hørte dem tale i tunger og lovprise Gud. Da sa Peter:

47 «Disse har fått Den hellige ånd slik som vi. Kan noen da nekte dem vannet og hindre at de blir døpt?»

48 Så bød han at de skulle døpes i Jesu Kristi navn. Etterpå ba de ham bli hos dem noen dager.

Apostlenes Gjerninger 11

Peter i Jerusalem

1 Apostlene og brødrene omkring i Judea fikk nå høre at også hedningene hadde tatt imot Guds ord.

2 Da Peter kom opp til Jerusalem, gikk de omskårne i rette med ham og sa:

3 «Du har tatt inn hos uomskårne og spist sammen med dem.»

- ⁴Da begynte Peter å forklare alt for dem fra først til sist:
- ⁵ «Jeg var i byen Jaffa. Mens jeg ba, kom jeg i ekstase og fikk et syn. Noe dalte ned, akkurat som en stor duk som ble firt ned fra himmelen etter de fire hjørnene, og den kom helt ned til meg.
- ⁶Jeg så nærmere på den og gransket den, og da fikk jeg se de firbente dyrene på jorden, de ville dyrene, krypdyrene og fuglene under himmelen.
- ⁷Jeg hørte også en røst si til meg: ‘Ta for deg, Peter, slakt og spis.’
- ⁸Jeg svarte: ‘Ikke tale om, Herre! For aldri er noe vanhellig og urent kommet inn i min munn.’
- ⁹For andre gang lød røsten fra himmelen: ‘Det som Gud har sagt er rent, må ikke du kalle urent.’
- ¹⁰Dette hendte tre ganger, og alt ble tatt opp til himmelen igjen.
- ¹¹ I det samme sto det tre menn utenfor huset hvor vi bodde. De var utsendt til meg fra Cæsarea.
- ¹²Ånden sa til meg at jeg skulle dra sammen med dem uten å nøle. Disse seks brødrene reiste også med, og vi gikk inn i mannens hus.
- ¹³Han fortalte oss hvordan han i sitt eget hus hadde sett en engel som sa: ‘Send bud til Jaffa og be Simon med tilnavnet Peter komme hit.
- ¹⁴Han skal tale til deg med ord som blir til frelse for deg og hele ditt hus.’
- ¹⁵ Og da jeg begynte å tale, kom Den hellige ånd over dem, akkurat som over oss i begynnelsen.
- ¹⁶ Da husket jeg Herrens ord, at han sa: ‘Johannes døyte med vann, men dere skal bli døypt med Den hellige ånd.’
- ¹⁷ Når Gud har gitt dem den samme gaven som vi fikk da vi kom til tro på Herren Jesus Kristus, hvem er da jeg, at jeg skulle kunne hindre Gud?»
- ¹⁸ Da de hørte dette, slo de seg til ro, og de lovpriste Gud og sa: «Så har da Gud også latt hedningene få vende om til livet!»

De første kristne i Antiokia

¹⁹ De som var blitt spredt på grunn av den forfølgelsen som begynte med Stefanus, reiste omkring, helt til Fønikia, Kypros og Antiokia. Men de forkynte ikke Ordet for andre enn jøder.

²⁰ Da noen av dem, folk fra Kypros og Kyréne, kom til Antiokia, forkynte de evangeliet om Herren Jesus også for de gresktalende.

²¹ Og Herrens hånd var med dem, slik at mange kom til tro og vendte om til Herren.

²² Ryktet om dem kom også menigheten i Jerusalem for øre, og de sendte Barnabas til Antiokia.

²³ Da han kom dit og fikk se hva Guds nåde hadde gjort, ble han glad, og han formante alle til å holde fast ved Herren av hele sitt hjerte.

²⁴ For han var en god mann, fylt av Hellig Ånd og tro. Og en stor mengde mennesker ble vunnet for Herren.

²⁵ Han dro så til Tarsos for å oppsøke Saulus,

²⁶ som han fant og tok med seg til Antiokia. Et helt år var de sammen i menigheten der og ga mange mennesker opplæring i troen. Det var i Antiokia disiplene for første gang ble kalt «kristne».

²⁷ På den tiden kom det noen profeter fra Jerusalem til Antiokia.

²⁸ En av dem, han som het Agabos, sto fram og varslet ved Ånden at en stor hungersnød skulle ramme hele verden. Det var den som kom under keiser Claudius.

²⁹ Da ble disiplene enige om at hver av dem skulle gi så mye han kunne avse, for å hjelpe de av søsknene som bodde i Judea.

³⁰ Dette gjorde de, og de sendte gaven med Barnabas og Saulus til de eldste.

Apostlenes Gjerninger 12

Ny forfølgelse

¹ På den tiden la kong Herodes hånd på noen i menigheten og fór hardt fram mot dem.

- ² Jakob, bror til Johannes, ble henrettet med sverd.
- ³ Da Herodes merket at jødene likte dette, gikk han videre og fikk grepet Peter også. Det var i de usyrede brøds høytid.
- ⁴ Etter at han var tatt, ble han kastet i fengsel, hvor fire vaktskift, hvert på fire mann, ble satt til å holde vakt over ham. Så ville Herodes føre ham fram for folket etter påske.
- ⁵ Peter ble da sittende i fengselet, og imens ba menigheten inderlig til Gud for ham.
- ⁶ Natten før Herodes skulle føre ham fram, lå Peter og sov mellom to soldater. Han var bundet med to lenker, og fengselet ble bevoktet av vaktposter som sto utenfor døren.
- ⁷ Med ett sto en engel fra Herren der, og et lys strålte i rommet. Han vekket Peter med et puff i siden og sa: «Skynd deg, stå opp!» Med det samme falt lenkene av hendene hans,
- ⁸ og engelen sa til ham: «Bind beltet om deg og ta på deg sandalene!» Da han hadde gjort det, sa engelen: «Få på deg kappen og følg etter meg!»
- ⁹ Og han fulgte etter ham ut. Men han forsto ikke at det som engelen gjorde, var virkelig; han trodde det var et syn.
- ¹⁰ De passerte første og annen vakt og kom til jernporten som førte ut til byen. Den åpnet seg av seg selv. De gikk ut og fortsatte nedover den første gaten. Der ble engelen plutselig borte for ham.
- ¹¹ Peter kom til seg selv igjen og sa: «Nå vet jeg virkelig at Herren har sendt sin engel og fridd meg ut av Herodes' hånd og fra alt det som jødefolket nå går og venter på.»
- ¹² Da dette var blitt klart for ham, gikk han til huset hvor Maria bodde, mor til Johannes med tilnavnet Markus. Der var mange samlet i bønn.
- ¹³ Han banket på ytterdøren, og en tjenestejente som het Rode, kom for å lukke opp.

14Da hun kjente igjen Peters stemme, glemte hun av bare glede å åpne døren, men sprang inn og fortalte at Peter sto utenfor.

15«Du er fra sans og samling!» sa de til henne. Men da hun holdt på sitt, sa de: «Det må være engelen hans.»

16Imens fortsatte Peter å banke. Da de åpnet og så ham, ble de ute av seg av undring.

17 Han gjorde tegn med hånden at de skulle være stille, og fortalte hvordan Herren hadde ført ham ut av fengselet. Og han sa: «Fortell dette til Jakob og brødrene.» Så forlot han dem og dro til et annet sted.

18Tidlig om morgenen ble det stort oppstyr blant soldatene: Hva hadde hendt med Peter?

19Herodes ettersøkte ham, og da han ikke ble funnet, forhørte han vaktpostene og befalte at de skulle føres bort og henrettes. Selv dro han fra Judea og ned til Cæsarea for å være der.

Herodes dør

20 Herodes hadde lenge ligget i bitter strid med innbyggerne i Tyros og Sidon. Nå ble folket der enige om å vende seg til ham. Da de hadde fått Blastos, kammerherren hos kongen, på sin side, ba de om fred, for landet deres var avhengig av forsyninger fra landområdet til kongen.

21På den fastsatte dagen tok Herodes på seg sitt kongelige skrud, satte seg på kongetribunen og talte til dem.

22 Folket ropte da til ham: «Her taler en gud, ikke et menneske!»

23 Øyeblikkelig slo en Herrens engel ham fordi han ikke hadde gitt Gud æren. Han ble spist opp av mark og døde.

24 Men Guds ord hadde fremgang og spredte seg vidt omkring.

25 Da Barnabas og Saulus hadde fullført sitt oppdrag i Jerusalem, dro de tilbake. Og de tok med seg Johannes som hadde tilnavnet Markus.

Apostlenes Gjerninger 13

Paulus' første misjonsreise

(Kap. 13–14)

Paulus og Barnabas sendes ut

¹ I menigheten i Antiokia var det noen profeter og lærere: Barnabas og Simeon med tilnavnet Niger, Lukius fra Kyréne, Manaen, pleiebror til landsfyrsten Herodes, og dessuten Saulus.

² En gang mens de feiret gudstjeneste for Herren og fastet, sa Den hellige ånd: «Ta ut Barnabas og Saulus for meg, så de kan gå til den oppgaven jeg har kalt dem til.»

³ Etter faste og bønn la de hendene på dem og lot dem reise.

På Kypros

⁴ Disse to, som altså var blitt sendt ut av Den hellige ånd, dro til Selevkia og seilte derfra til Kypros.

⁵ De kom til Salamis, hvor de forkynte Guds ord i jødernes synagoger. Også Johannes var med dem som medhjelper.

⁶ De dro tvers over øya helt til Pafos. Der støtte de på en jødisk trollmann og falsk profet som het Barjesus.

⁷ Han holdt til hos guvernøren Sergius Paulus, som var en forstandig mann. Han ba Barnabas og Saulus til seg fordi han ønsket å høre Guds ord.

⁸ Men Elymas – trollmannen, som navnet hans betyr – motarbeidet dem og forsøkte å få guvernøren bort fra troen.

⁹ Da ble Saulus, som også het Paulus, fylt av Den hellige ånd. Han så trollmannen rett inn i øynene

¹⁰ og sa: «Du djevelens sønn, full av all slags svik og ondskap, en fiende av alt som er rett, skal du aldri holde opp med å gjøre Herrens rette veier krokete?

¹¹ Se, nå legger Herren sin hånd på deg: Du skal være blind en tid og ikke se solen.» Straks falt det skodde og mørke over ham, og han famlet omkring og lette etter noen som kunne leie ham.

¹²Da guvernøren så det som skjedde, ble han helt overveldet av Herrens lære og kom til tro.

Paulus taler i Antiokia ved Pisidia

¹³ Paulus og følget hans seilte fra Pafos og kom til Perge i Pamfylia. Der forlot Johannes dem og reiste tilbake til Jerusalem.

¹⁴De andre dro videre fra Perge og kom til Antiokia ved Pisidia. På sabbatsdagen gikk de inn og satte seg i synagogen.

¹⁵ Etter tekstlesningen fra loven og profetene sendte synagogeforstanderne bud ned til dem: «Brødre, har dere et ord til oppbyggelse for folket, så tal!»

¹⁶ Paulus reiste seg, ga et tegn med hånden og sa: «Israelittiske menn og dere andre som frykter Gud, hør på meg!

¹⁷Han som er Gud for vårt folk Israel, utvalgte våre fedre. Han gjorde dem til et stort folk da de levde som innflyttere i Egypt, og med løftet arm førte han dem ut derfra.

¹⁸ I omkring førti år bar han over med dem i ørkenen.

¹⁹ Han utryddet sju folk i Kanaan og lot dem overta landet deres.

²⁰ Det gikk omtrent 450 år. Deretter ga han dem dommere, helt til profeten Samuel.

²¹ Så ba de om en konge, og Gud ga dem Saul, sønn av Kisj, en mann av Benjamins stamme, og han var konge i førti år.

²² Gud avsatte ham og oppreiste David til konge over dem. Han fikk dette vitnesbyrdet av Gud: 'Jeg har funnet David, Isais sønn, en mann etter mitt hjerte, en som skal utføre alt det jeg vil.'

²³ Av hans etterkommere lot Gud en frelser for Israel stå fram, slik han hadde lovet, og det er Jesus.

²⁴ Før han trådte fram, hadde Johannes forkynt omvendelse og dåp for hele Israels folk.

²⁵Da Johannes fullførte sitt livsløp, sa han: ‘Jeg er ikke den dere tror jeg er. Men etter meg kommer det en som jeg ikke er verdig til å løse sandalremmen for.’

²⁶Brødre, dere som er av Abrahams ætt, og dere andre blant oss som frykter Gud! Det er til oss ordet om denne frelsen er blitt sendt.

²⁷For verken de som bor i Jerusalem eller lederne deres forsto hvem han var. De dømte ham og oppfylte dermed profetordene som blir lest opp hver sabbat.

²⁸ De kunne ikke finne noe grunnlag for dødsdom, men likevel ba de Pilatus om å henrette ham.

²⁹ Og da de hadde fullført alt som står skrevet om ham, tok de ham ned fra treet og la ham i en grav.

³⁰ Men Gud reiste ham opp fra de døde,

³¹ og han viste seg i mange dager for dem som hadde fulgt ham fra Galilea opp til Jerusalem. De er nå hans vitner for folket.

³² Og nå forkynner vi det gode budskapet for dere, at det løftet som ble gitt til fedrene,

³³ det har Gud oppfylt for oss som er barna deres, da han reiste opp Jesus. Slik står det også skrevet i andre salme: Du er min Sønn, jeg har født deg i dag.

³⁴ Men at han reiste ham opp fra de døde så han aldri skal gå til grunne, det har han sagt slik: Jeg vil la dere få løftene til David, de som står fast.

³⁵ Og et annet sted sier han: Du skal ikke la din Hellige se forråtnelse.

³⁶ David var en tjener for Guds plan i sin levetid. Så døde han og ble forent med sine fedre, og han så forråtnelse.

³⁷ Men han som Gud reiste opp, så ikke forråtnelse.

³⁸ Og nå skal dere vite, brødre, at ved ham blir tilgivelse for syndene forkynt dere. Det Moseloven ikke kunne frikjenne dere for,

³⁹ det skal enhver som tror, bli frikjent for på grunn av ham.

- ⁴⁰Pass dere så ikke det profetene har sagt, skal hende med dere:
- ⁴¹ Se, dere som er fulle av forakt, dere skal undre dere og bli til intet. For en gjerning skal jeg gjøre i deres dager, en gjerning dere ikke ville tro om dere fikk den fortalt.»
- ⁴²Da de gikk ut, ble de oppfordret til å tale mer om dette neste sabbat.
- ⁴³ Og da forsamlingen løste seg opp, var det mange som fulgte dem, både jøder og gudfryktige proselytter. Paulus og Barnabas talte med dem og la dem på hjertet at de måtte holde fast ved Guds nåde.
- ⁴⁴Neste sabbat strømmet nesten hele byen til for å høre Herrens ord.
- ⁴⁵Da jødene så folkemengden, ble de brennende harme, og med hånlige ord motsa de det Paulus forkynte.
- ⁴⁶ Paulus og Barnabas sa da rett ut: «Det var nødvendig å forkynne Guds ord til dere først. Men siden dere avviser det og selv ikke finner dere verdige til det evige livet, så går vi nå til hedningene.
- ⁴⁷ For dette er Herrens befaling til oss: Jeg har satt deg til et lys for folkeslag, for at du skal bringe frelse helt til jordens ende.»
- ⁴⁸ Da hedningene hørte dette, gledet de seg og lovpriste Herrens ord, og alle som var bestemt til evig liv, kom til tro.
- ⁴⁹Herrens ord ble spredt over hele området.
- ⁵⁰ Men jødene fikk hisset opp de fornemste blant de gudfryktige kvinnene og de fremste mennene i byen, og de fikk i gang en forfølgelse av Paulus og Barnabas, som ble jaget bort fra området.
- ⁵¹ Da ristet de støvet av føttene mot dem og dro til Ikonium.
- ⁵²Men disiplene ble fylt av glede og Den hellige ånd.

Apostlenes Gjerninger 14

I Ikonium

¹I Ikonium gikk de på samme vis inn i jødernes synagoge, og de talte slik at en stor mengde kom til tro, både jøder og grekere.

²Men de jødene som ikke ville tro, fikk hisset opp hedningene og gjort dem fiendtlig innstilt mot brødrene.

³Likevel ble de der en tid og forkynte med frimodig tillit til Herren, som selv vitnet for sitt nådeord ved de tegn og under han lot skje ved deres hender.

⁴Befolkningen i byen ble delt i to. Noen holdt med jødene, andre med apostlene.

⁵Da de skjønnte at hedningene og jødene med sine ledere hadde satt seg fore å mishandle og steine dem,

⁶flyktet de til Lykaonia, til byene Lystra og Derbe og landet der omkring.

⁷Der forkynte de evangeliet.

I Lystra

⁸I Lystra var det en mann som ikke hadde kraft i føttene. Han hadde vært lam helt fra mors liv og hadde aldri kunnet gå.

⁹Denne mannen hørte på da Paulus talte. Paulus så ham rett inn i øynene, og da han skjønnte at han hadde tro så han kunne bli helbredet,

¹⁰ropte han: «Reis deg opp og stå på føttene!» Da sprang han opp og gikk omkring.

¹¹Folkemassen så hva Paulus hadde gjort, og satte i å rope på lykaonisk: «Gudene er blitt som mennesker og er kommet ned til oss!»

¹²Og de kalte Barnabas for Zevs og Paulus for Hermes, siden det var han som førte ordet.

¹³Presten ved Zevs-tempelet like utenfor byen kom til byportene med okser og blomsterkranser og ville ofre sammen med folkemengden.

¹⁴Men da apostlene Barnabas og Paulus hørte det, flerret de kappene sine, løp fram i mengden

15 og ropte: «Hva er det dere finner på? Vi er jo alminnelige mennesker akkurat som dere. Vi forkynner dere evangeliet, at dere må vende om fra disse tomme gudene til den levende Gud, han som skapte himmel og jord og havet og alt som er i dem.

16 Han tillot nok i tidligere tider alle folkeslag å gå sine egne veier.

17 Ved sine velgjerninger lot han dem ikke mangle vitnesbyrd om seg. Fra himmelen sendte han dere regn og grøde i rett tid, han har gitt dere føde og fylt hjertene med glede.»

18 Med slike ord fikk de med nød og neppe hindret at folk ofret til dem.

19 Men da kom det noen jøder fra Antiokia og Ikonium. De fikk mengden over på sin side og steinet Paulus. De slepte ham utenfor byen og trodde han var død.

20 Men disiplene slo ring om ham, og han kom seg opp og gikk inn i byen. Neste dag dro han ut til Derbe sammen med Barnabas.

Tilbake til Antiokia i Syria

21 De forkynte evangeliet i denne byen og vant mange disipler. Så reiste de tilbake til Lystra, videre til Ikonium og derfra til Antiokia.

22 De styrket disiplene og formante dem til å holde fast ved troen og sa: «Vi må gå inn i Guds rike gjennom mange trengsler.»

23 I hver menighet valgte de ut eldste for dem, og under bønn og faste ga de dem over til Herren, han som de var kommet til tro på.

24 Så reiste de gjennom Pisidia og kom til Pamfylia.

25 De forkynte Ordet i Perge og dro så ned til Attalia.

26 Derfra seilte de tilbake til Antiokia, det stedet hvor de en gang var blitt overgitt til Guds nåde for å fullføre den oppgaven som nå var avsluttet.

27 Da de var tilbake her, samlet de menigheten og fortalte om alt det Gud hadde gjort gjennom dem, og at han hadde åpnet troens dør for hedningene.

28 Her ble de en lang tid hos disiplene.

Apostlenes Gjerninger 15

Møtet i Jerusalem

- ¹ Det kom noen ned fra Judea og begynte å undervise brødrene: «Hvis dere ikke følger den skikken vi har fra Moses, og lar dere omskjære, kan dere ikke bli frelst.»
- ² Dette førte til konflikt og et heftig ordskifte mellom dem og Paulus og Barnabas. Da besluttet de at Paulus og Barnabas og noen av de andre skulle reise opp til Jerusalem og legge stridsspørsmålet fram for apostlene og de eldste.
- ³ Menigheten sendte dem av sted, og de reiste gjennom Fønikia og Samaria. Til stor glede for alle søsknene som var der, fortalte de hvordan hedningene hadde vendt om.
- ⁴ Da de var kommet fram til Jerusalem, ble de mottatt av menigheten, apostlene og de eldste, og de fortalte dem om alt det Gud hadde gjort gjennom dem.
- ⁵ Men noen fra fariseerpartiet som hadde kommet til tro, sto fram og hevdet: «De må omskjæres og pålegges å holde Moseloven.»
- ⁶ Så kom apostlene og de eldste sammen for å drøfte saken.
- ⁷ Etter et hardt ordskifte reiste Peter seg og sa til dem: «Brødre, dere vet at Gud for lenge siden utvalgte meg blant dere, så hedningene skulle få høre evangeliets ord av min munn og komme til tro.
- ⁸ Og Gud, som kjenner menneskets hjerte, ga dem sitt vitnemål ved at de fikk Den hellige ånd slik som vi.
- ⁹ Han gjorde ingen forskjell på oss og dem, for ved troen rensset han hjertene deres.
- ¹⁰ Hvorfor utfordrer dere da Gud og legger på disiplenes nakke et åk som verken våre fedre eller vi har maktet å bære?
- ¹¹ Nei, vi tror at vi blir frelst av Herren Jesu nåde, vi på samme måte som de.»

¹²Da ble hele forsamlingen stille, og de hørte på Barnabas og Paulus, som fortalte om alle de tegn og under Gud hadde gjort blant hedningene gjennom dem.

¹³Da de var ferdige med å tale, grep Jakob ordet og sa: «Brødre, hør på meg!

¹⁴ Simeon har forklart hvordan Gud for lenge siden sørget for å vinne seg et folk av hedninger for sitt navn.

¹⁵Og dette stemmer med profetenes ord, slik det står skrevet:

¹⁶ Deretter vil jeg komme tilbake og gjenreise Davids falne hytte. Det som er revet ned, skal jeg bygge opp, jeg reiser det på ny,

¹⁷for at resten av menneskene skal søke Herren, alle folkeslag som navnet mitt er nevnt over. Så sier Herren, han som gjør dette

¹⁸ kjent fra evighet av.

¹⁹Derfor mener jeg at vi ikke skal lage vanskeligheter for de hedningene som vender om til Gud.

²⁰ Men vi skal skrive til dem at de skal holde seg borte fra det som er gjort urent ved avgudsdyrkelse, og fra hor, fra kjøtt av kvalte dyr og fra blod.

²¹For Moses har fra uminnelige tider hatt noen som forkynner ham i alle byer, og han blir opplest i synagogene hver sabbat.»

²² Da vedtok apostlene og de eldste, sammen med hele menigheten, å utpeke noen menn som skulle sendes til Antiokia sammen med Paulus og Barnabas. Det ble Judas, også kalt Barsabbas, og Silas, to ledende menn blant brødrene.

²³Med dem sendte de følgende brev: «Apostlene og de eldste, brødrene deres, hilser de søsknene som er av hedensk ætt i Antiokia, Syria og Kilikia.

²⁴ Vi har fått høre at noen fra oss har forvirret dere med sine ord og gjort dere urolige. Men vi har ikke gitt dem noe oppdrag.

²⁵Derfor ble vi enige om å velge noen menn som vi sender sammen med våre kjære brødre Barnabas og Paulus.

- ²⁶Disse to har våget livet for vår Herre Jesu Kristi navn.
- ²⁷Vi sender altså Judas og Silas, som skal fortelle det samme muntlig.
- ²⁸ Den hellige ånd og vi har besluttet ikke å legge noen annen byrde på dere enn disse helt nødvendige tingene,
- ²⁹at dere holder dere borte fra kjøtt som er ofret til avgudene, fra blod, fra kjøtt av kvalte dyr og fra hor. Om dere passer dere for slikt, vil det gå dere godt. Lev vel!»
- ³⁰Så ble de sendt ut, og de kom ned til Antiokia. Der samlet de alle og overbrakte brevet.
- ³¹ Da det var blitt lest opp, gledet alle seg over den trøsten det ga.
- ³²Judas og Silas, som selv var profeter, talte lenge til søsknene der og oppmuntret og styrket dem.
- ³³De ble der en tid, og med ønske om fred lot søsknene dem reise tilbake til dem som hadde sendt dem.
- ³⁴ {{Men Silas fant at han burde bli der.}}
- ³⁵Paulus og Barnabas ble en tid i Antiokia, der de underviste og forkynte Herrens ord sammen med mange andre.

Paulus' andre misjonsreise

(15,36–18,22)

Paulus og Barnabas skiller lag

- ³⁶Etter en tid sa Paulus til Barnabas: «La oss dra tilbake og besøke våre søsken i alle de byene hvor vi har forkynt Herrens ord, for å se hvordan det går med dem.»
- ³⁷ Barnabas ønsket å ta med seg Johannes med tilnavnet Markus.
- ³⁸ Men Paulus var bestemt på at ham skulle de ikke ta med, han som hadde forlatt dem i Pamfylia og ikke gått med dem i arbeidet der.
- ³⁹Det ble en så bitter strid mellom dem at de skilte lag. Barnabas tok med seg Markus og seilte til Kypros,

⁴⁰ mens Paulus valgte å ta med Silas. Så dro han av sted etter at brødrene hadde overgitt ham til Herrens nåde.

⁴¹Han la veien gjennom Syria og Kilikia og styrket menighetene der.

Apostlenes Gjerninger 16

Timoteus

¹ Han kom da også fram til Derbe og Lystra. Der var det en disippel som het Timoteus. Han var sønn av en troende jødisk kvinne, og faren var greker.

²Søsknene i Lystra og Ikonium hadde bare godt å si om ham.

³Paulus ønsket å ha ham med seg på reisen, og han omskar ham av hensyn til de jødene som bodde i disse traktene. Alle visste nemlig at faren hans var greker.

⁴ De reiste så fra by til by og overleverte de forskriftene som apostlene og de eldste i Jerusalem hadde vedtatt, med påbud om at de skulle følge dem.

⁵Slik ble menighetene styrket i troen og vokste i tall for hver dag.

Paulus blir kalt til Makedonia

⁶ Den hellige ånd hindret dem i å forkynne Ordet i Asia; derfor fortsatte de gjennom det frygiske og galatiske området.

⁷Da de var kommet nesten til Mysia, prøvde de å dra videre til Bitynia, men Jesu Ånd ga dem ikke lov.

⁸De dro da gjennom Mysia og kom ned til Troas.

⁹Om natten hadde Paulus et syn. Han så en makedoner som sto og kalte på ham og ba: «Kom over til Makedonia og hjelp oss!»

¹⁰ Da han hadde hatt dette synet, forsøkte vi straks å komme til Makedonia, for vi skjønnte at Gud hadde kalt oss til å forkynne evangeliet der.

I Filippi

¹¹Vi stakk til sjøs i Troas med kurs for Samotrake og kom dagen etter til Neapolis.

¹² Derfra bar det videre til Filippi, en by som ligger i det første distriktet i Makedonia og er romersk koloni. I denne byen ble vi noen dager.

¹³ På sabbatsdagen gikk vi utenfor byporten, til en elv hvor vi mente det var et bønnested. Der satte vi oss ned og talte til kvinnene som var samlet.

¹⁴ Blant tilhørerne var det en kvinne fra Tyatira som het Lydia. Hun handlet med purpurtøy og hørte til dem som dyrket Gud. Herren åpnet hennes hjerte så hun tok til seg det Paulus sa.

¹⁵ Sammen med alle i sitt hus ble hun døpt, og hun ba oss: «Kom og bo i hjemmet mitt, så sant dere mener at jeg tror på Herren.» Og hun overtalte oss til det.

Paulus og Silas i fengsel

¹⁶ En gang vi var på vei til bønnestedet, møtte vi en slavekvinne som hadde en spådomsånd i seg. De som eide henne, tjente gode penger på spådomskunstene hennes.

¹⁷ Hun fulgte etter Paulus og oss mens hun ropte og skrek: «Disse folkene er tjenere for Gud, Den høyeste, og de forkynner dere veien til frelse.»

¹⁸ Dette gjentok seg flere dager. Da ble Paulus sint, snudde seg og sa til ånden: «Jeg befaler deg i Jesu Kristi navn: Far ut av henne!» Og den forlot henne på timen.

¹⁹ Da herrene hennes forsto at det ikke var mer fortjeneste å håpe på, grep de Paulus og Silas og trakk dem med seg til myndighetene på torget.

²⁰ De førte dem fram for byens romerske dommere og sa: «Disse mennene lager bråk i byen vår. De er jøder,

²¹ og de forkynner skikker vi ikke har lov til å godta eller følge, vi som er romerske borgere.»

²² Folkemengden deltok også i angrepene på dem, og dommerne fikk klærne revet av dem og befalte at de skulle piskes.

²³De fikk mange slag og ble satt i fengsel, og fangevokteren fikk ordre om å vokte dem godt.

²⁴Da han hadde fått denne ordren, kastet han dem i det innerste fangehullet og låste føttene deres fast i blokken.

²⁵Ved midnattstider holdt Paulus og Silas bønn og sang lovsanger til Gud, og fangene lyttet til dem.

²⁶Plutselig kom det et kraftig jordskjelv, så grunnmuren i fengselet ristet. Straks sprang alle dørene opp, og lenkene løsnet av alle fangene.

²⁷Fangevokteren fór opp av søvnen og så at fengselsdørene sto åpne. Han grep et sverd og ville drepe seg fordi han trodde fangene var rømt.

²⁸Men av all sin kraft ropte Paulus til ham: «Ikke gjør deg selv noe vondt! Vi er her alle sammen.»

²⁹Fangevokteren ba om å få lys, løp inn og falt skjelvende ned for Paulus og Silas.

³⁰Så førte han dem utenfor og sa: «Hva skal jeg gjøre, gode herrer, for å bli frelst?»

³¹De svarte: «Tro på Herren Jesus, så skal du og alle i ditt hus bli frelst.»

³²Og de forkynte Herrens ord for ham og alle i hans hus.

³³I denne sene nattetimen tok han dem med seg og vasket sårene deres, og han ble straks døpt med alle sine.

³⁴Så tok han dem hjem og ga dem mat, og han gledet seg sammen med hele sitt hus over å ha fått troen på Gud.

³⁵Da det var blitt dag, sendte dommerne rettsbetjentene av sted med denne ordren: «Løslat mennene!»

³⁶Fangevokteren meldte fra om dette til Paulus og sa: «Dommerne sender beskjed om at dere skal løslates. Kom nå ut og dra bort med fred!»

³⁷ Men Paulus svarte: «Uten lov og dom er vi blitt pisket offentlig og kastet i fengsel, enda vi er romerske borgere. Og nå skal vi altså sendes bort i all hemmelighet. Nei, takk! De får selv komme og føre oss ut.»

³⁸ Rettsbetjentene brakte dette svaret til dommerne, som ble skremt da de fikk vite at de var romerske borgere.

³⁹ De kom og ba om unnskyldning, fulgte dem ut av fengselet og ba dem reise fra byen.

⁴⁰ Da de var ute av fengselet, gikk de hjem til Lydia. Her traff de søsknene og satte mot i dem. Så dro de videre.

Apostlenes Gjerninger 17

Opptøyer i Tessalonika

¹ De reiste gjennom Amfipolis og Apollonia og kom til Tessalonika. Der var det en jødisk synagoge,

² og Paulus gikk dit, som han pleide. Tre sabbater hadde han samtaler med dem ut fra skriftene.

³ Han åpnet skriftene for dem og forklarte at Messias måtte lide og stå opp fra de døde. «Og denne Messias», sa han, «er Jesus, han som jeg forkynner for dere.»

⁴ Noen av dem ble overbevist og sluttet seg til Paulus og Silas. Det gjorde også en stor gruppe grekere av dem som dyrket Gud, og en god del av de fremste kvinnene.

⁵ Dette gjorde jødene brennende harme, og de fikk med seg noen fra pøbelen på torget og laget et oppløp som satte byen på ende. De stormet mot huset til Jason og lette etter dem for å føre dem ut til folket.

⁶ Da de ikke fant dem, slepte de Jason og noen av brødrene med seg til byens embetsmenn og ropte: «Disse folkene som oppvigler hele verden, nå er de kommet hit også,

⁷ og Jason har tatt imot dem. Alle handler de stikk imot keiserens befalinger, for de påstår at en annen er konge, nemlig Jesus.»

⁸Både folkemengden og byens embetsmenn ble oppskremt da de hørte dette,

⁹og Jason og de andre fikk ikke gå før de hadde stilt en pengesum som sikkerhet.

Til Berøa

¹⁰ Så snart det ble natt, sendte brødrene Paulus og Silas til Berøa. Da de var kommet dit, gikk de til jødernes synagoge.

¹¹ Jødene der hadde et edlere sinnelag enn de i Tessalonika, og de tok imot Ordet med all velvilje og gransket skriftene daglig for å se om alt stemte.

¹²Mange av dem kom til tro, det samme gjorde en del fornemme greske kvinner og mange greske menn.

¹³Men da jødene i Tessalonika fikk greie på at Paulus forkynte Guds ord også i Berøa, kom de dit og hisset opp folkemengden og laget bråk.

¹⁴ Straks sendte brødrene Paulus av gårde for at han skulle dra ned til kysten, mens Silas og Timoteus ble igjen.

¹⁵De som fulgte Paulus, brakte ham helt til Aten og dro tilbake med beskjed til Silas og Timoteus at de skulle komme til ham så snart som mulig.

Paulus taler i Aten

¹⁶Mens Paulus ventet på dem i Aten, ble han rystet i sitt innerste over å se at byen var full av gudebilder.

¹⁷I synagogen førte han samtaler med jødene og dem som dyrket Gud, og på torget snakket han hver dag med dem han traff der.

¹⁸ Noen av de epikureiske og stoiske filosofene diskuterte også med ham, og noen sa: «Hva er det egentlig denne pratmakeren har å si?» Men andre mente: «Han er visst en som forkynner fremmede guder.» Det var fordi han forkynte evangeliet om Jesus og oppstandelsen.

- 19** Da tok de ham med seg og førte ham til Areopagos og sa: «Kan vi få vite hva for slags ny lære du kommer med?
- 20**For det er merkverdige ting vi hører, og vi vil gjerne vite hva det egentlig dreier seg om.»
- 21**Verken atenerne eller utlendingene som bor der, bruker tiden til noe annet enn å fortelle og høre siste nytt.
- 22**Da sto Paulus fram for Areopagos-rådet og sa: «Atenske menn! Jeg ser at dere på alle måter er svært religiøse.
- 23**For da jeg gikk omkring og så på helligdommene deres, fant jeg et alter med denne innskriften: 'For en ukjent Gud'. Det som dere tilber uten å kjenne, det forkynner jeg dere.
- 24** Gud, han som skapte verden og alt som er i den, han som er herre over himmel og jord, han bor ikke i templer reist av menneskehender.
- 25** Han trenger heller ikke noe av det som menneskehender kan tjene ham med. Det er jo han som gir liv og ånde, ja, alt til alle.
- 26** Av ett menneske har han skapt alle folkeslag. Han lot dem bo over hele jorden, og han satte faste tider for dem og bestemte grensene for deres områder.
- 27** Dette gjorde han for at de skulle søke Gud, om de kanskje kunne lete seg fram og finne ham. Han er jo ikke langt borte fra en eneste av oss.
- 28** For det er i ham vi lever, beveger oss og er til, som også noen av deres diktere har sagt: 'For vi er hans slekt.'
- 29** Fordi vi altså er Guds slekt, må vi ikke tenke at guddommen ligner et bilde av gull eller sølv eller stein, formet av menneskers kunst eller tanke.
- 30** Disse tidene med uvitenhet har Gud båret over med, men nå befaler han alle mennesker, hvor de enn er, at de må vende om.
- 31** For han har fastsatt en dag da han skal dømme verden med rettferd, ved en mann han har utpekt til dette. Det har han bekreftet for alle mennesker ved å reise ham opp fra de døde.»

³²Da de hørte om oppstandelse fra de døde, gjorde noen narr av ham, men andre sa: «Vi vil gjerne høre deg tale mer om dette en annen gang.»

³³Så gikk Paulus fra dem.

³⁴Men det var noen som sluttet seg til ham og kom til tro. Blant dem var Dionysios fra Areopagos-rådet og en kvinne som het Damaris, og noen andre.

Apostlenes Gjerninger 18

Paulus i Korint

¹ Deretter forlot han Aten og kom til Korint.

² Her traff han en jøde som het Akvilas, født i Pontos. Sammen med sin kone Priskilla var han nylig kommet fra Italia på grunn av keiser Claudius' påbud om at alle jøder skulle forlate Roma. Paulus oppsøkte dem,

³ og fordi de hadde samme håndverk, ble han boende hos dem, og de arbeidet sammen. De var teltnakere av fag.

⁴Hver sabbat hadde han samtaler i synagogen og overbeviste både jøder og grekere.

⁵ Da Silas og Timoteus kom ned fra Makedonia, viet Paulus seg helt til forkynnelsen og vitnet for jødene at Jesus var Messias.

⁶Men de sa imot og hånte ham. Da ristet han støvet av klærne sine og sa til dem: «Blodet deres skal komme over deres eget hode. Jeg har ingen skyld. Fra nå av går jeg til hedningfolkene.»

⁷Dermed gikk han sin vei og tok inn i huset hos en mann ved navn Titius Justus, som dyrket Gud. Huset hans lå rett ved siden av synagogen.

⁸ Synagogeforstanderen Krispus kom til tro på Herren sammen med alle i sitt hus, og mange andre i Korint som hørte ham, kom til tro og ble døpt.

⁹ En natt sa Herren til Paulus i et syn: «Vær ikke redd! Du skal ikke tie, men tale.

¹⁰ Jeg er med deg, og ingen skal røre deg eller gjøre deg noe vondt, for i denne byen har jeg et tallrikt folk.»

11 Så ble han der halvannet år og lærte dem Guds ord.

12 Mens Gallio var guvernør i Akaia, slo jødene seg sammen mot Paulus og trakk ham for retten.

13 De sa: «Denne mannen overtaler folk til å dyrke Gud på en måte som er i strid med loven.»

14 Paulus fikk ikke åpnet munnen før Gallio sa til jødene: «Hadde det dreid seg om en forbrytelse eller en kjeltringstrek, ville jeg nok tatt opp saken, jøder.

15 Men er det strid om ord og navn og deres egen lov, da får dere ordne opp selv. Jeg vil ikke dømme i slike saker.»

16 Så jaget han dem bort fra retten.

17 Alle grep da fatt i synagogeforstanderen Sostenes og julte ham opp like foran dommersetet. Men Gallio brydde seg ikke det minste om det.

Tilbake til Syria

18 Paulus ble der ennå en tid. Så tok han farvel med brødrene og seilte til Syria sammen med Priskilla og Akvilas. I Kenkreæ klippet han håret, for han hadde bundet seg med et løfte.

19 Da de kom til Efesos, skilte Paulus lag med de andre og gikk til synagogen og førte samtaler med jødene.

20 Disse ba ham om å bli der lenger, men det sa han nei til.

21 Da han tok farvel, sa han til dem: «Om Gud vil, kommer jeg til dere en annen gang.» Så seilte han ut fra Efesos

22 og nådde fram til Cæsarea. Da han hadde vært oppe og hilst på menigheten, dro han til Antiokia.

Paulus' tredje misjonsreise

(18,23–21,16)

23 Her ble han en tid, men reiste så ut igjen. Han dro fra sted til sted gjennom Galatia-området og Frygia og styrket alle disiplene.

Apollos

²⁴ Til Efesos kom nå en jøde ved navn Apollos, han stammet fra Aleksandria. Han hadde ordet i sin makt og var godt kjent i skriftene.

²⁵ Apollos hadde fått undervisning om Herrens vei. Han forkynte med stor glød og underviste grundig om Jesus, enda han bare kjente Johannes-dåpen.

²⁶ Han begynte å tale fritt og åpent i synagogen, og der fikk Priskilla og Akvilas høre ham. De tok seg av ham og ga ham enda grundigere kjennskap til Guds vei.

²⁷ Da han ønsket å reise til Akaia, oppmuntret brødrene ham og skrev til disiplene at de måtte ta imot ham. Han kom dit og ble ved Guds nåde til stor hjelp for dem som hadde kommet til tro.

²⁸ For han satte jødene ettertrykkelig på plass når han i åpent ordskifte beviste ut fra skriftene at Jesus var Messias.

Apostlenes Gjerninger 19

Paulus i Efesos

¹ Mens Apollos var i Korint, reiste Paulus gjennom innlandet og kom til Efesos. Der møtte han noen disipler

² og spurte dem: «Fikk dere Den hellige ånd da dere kom til tro?» De svarte: «Vi har ikke engang hørt at det er noen Hellig Ånd.»

³ «Hva slags dåp er dere døpt med da?» spurte han. «Johannes-dåpen», svarte de.

⁴ Da sa Paulus: «Johannes døde med en dåp til omvendelse. Han sa til folket at de skulle tro på ham som kom etter ham, det er Jesus.»

⁵ Etter å ha hørt dette lot de seg døpe til Herren Jesu navn.

⁶ Og da Paulus la hendene på dem, kom Den hellige ånd over dem. De talte i tunger, og de talte profetisk.

⁷ Det var omkring tolv menn i alt.

⁸ Han gikk så til synagogen og talte fritt og åpent der i tre måneder. Han førte samtaler med folk og overbeviste dem om det som har med Guds rike å gjøre.

⁹ Noen gjorde seg harde og ville ikke tro, men snakket nedsettende om Veien mens alle hørte på. Da brøt Paulus med dem og holdt disiplene borte fra dem, og siden ga han hver dag undervisning i skolen til Tyrannos.

¹⁰ Dette fortsatte han med i to år, slik at alle som bodde i Asia, fikk høre Herrens ord, både jøder og grekere.

Skevas' sju sønner

¹¹ Gud gjorde helt uvanlige under ved Paulus' hender.

¹² Det hendte til og med at folk tok tørklær og arbeidstøy som han hadde hatt på seg, og la på de syke. Da slapp sykdommen taket, og de onde åndene fór ut av dem.

¹³ Noen omreisende jødiske åndemanere forsøkte også å si fram Herren Jesu navn over dem som hadde onde ånder i seg, og sa: «Jeg besverger dere ved den Jesus som Paulus forkynner.»

¹⁴ Det var sju sønner av den jødiske overpresten Skevas som drev på med dette.

¹⁵ Men den onde ånden svarte dem: «Jesus kjenner jeg, og jeg vet hvem Paulus er, men hvem er dere?»

¹⁶ Mannen som hadde den onde ånden i seg, fór løs på dem, overmannet dem alle og slo dem til blods, så de rømte ut av huset nakne og forslåtte.

¹⁷ Dette ble kjent blant alle som bodde i Efesos, både jøder og grekere, så det kom frykt over alle, og Herren Jesu navn ble lovprist.

¹⁸ Mange av dem som var blitt troende, kom for å bekjenne og fortelle hva de hadde gjort.

¹⁹ Og ikke så få av dem som hadde drevet med svartekunster, kom med bøkene sine og brente dem mens alle så på. Verdien av dem ble regnet ut og ble til sammen 50.000 sølvpenger.

²⁰ Slik fikk Ordet fremgang og styrke ved Herrens makt.

²¹ Etter det som nå var fullført, bestemte Paulus seg for å dra gjennom Makedonia og Akaia og videre til Jerusalem. «Når jeg har vært der», sa han, «må jeg også reise til Roma.»

²² Han sendte Timoteus og Erastos, to av dem som sto i tjenesten sammen med ham, til Makedonia, mens han selv ble i Asia ennå en tid.

Opptøyene i Efesos

²³ På denne tiden oppsto det alvorlige uroligheter på grunn av Veien.

²⁴ En sølvsmed ved navn Demetrios laget Artemis-templer i sølv og skaffet håndverkerne gode inntekter.

²⁵ Han kalte sammen disse og de arbeiderne som drev med lignende ting, og sa: «Godtfolk! Dere vet at vår velstand kommer fra dette arbeidet.

²⁶ Men nå ser og hører dere selv at ikke bare her i Efesos, men nesten over hele Asia har denne Paulus overtalt og villedet store folkemasser når han sier at guder som er laget av menneskehender, ikke er guder.

²⁷ Det er fare for at yrket vårt får dårlig ord på seg. Verre er det at tempelet til vår store gudinne Artemis kan bli regnet som lite og ingenting, og hun som hele Asia og hele verden dyrker, kan miste sin høye rang og verdighet.»

²⁸ De ble rasende da de hørte dette, og satte i å rope: «Stor er efesernes Artemis!»

²⁹ Uroen bredte seg over hele byen, og alle som en stormet av sted til teateret og slepte med seg de to makedonerne Gaius og Aristarkos, som var i reisefølget til Paulus.

³⁰ Paulus ville selv gå inn i folkemassen, men disiplene hindret ham i det.

³¹ Noen av provinsens høyeste embetsmenn, som var hans venner, sendte også bud til ham at han ikke måtte våge seg inn i teateret.

³² Forsamlingen var nå i fullt opprør. De ropte og skrek i munnen på hverandre, og de fleste visste ikke engang hvorfor de var kommet sammen.

³³Jødene skjøv fram en mann som het Aleksander, og noen fra mengden forklarte saken for ham. Aleksander ga tegn med hånden at han ville holde en forsvarstale til folket.

³⁴ Men da de skjønnte at han var jøde, skrek de alle i kor i to samfulle timer: «Stor er efesernes Artemis!»

³⁵ Byskriveren klarte endelig å få ro i folkemassen og sa: «Efesere, vet ikke alle mennesker at efesernes by er tempelvokter for den store Artemis og steinen som er kommet ned fra himmelen?

³⁶ Dette kan ingen benekte, og derfor bør dere nå være rolige og ikke gjøre noe overilt.

³⁷ For dere har ført hit disse mennene, som verken er tempelrøvere eller har hånt vår gudinne.

³⁸ Hvis Demetrios og håndverkerne hans vil reise sak mot noen, så finnes det rettsmøter, og vi har guvernører. La dem anklage hverandre der!

³⁹ Har dere andre stridsspørsmål, skal den lovlige folkeforsamlingen avgjøre saken.

⁴⁰ For vi risikerer å bli anklaget for opprør etter det som har hendt i dag. Og vi har ingen ting å vise til når vi kreves til regnskap for dette oppstyret.» Med disse ordene fikk han løst opp forsamlingen.

Apostlenes Gjerninger 20

I Makedonia og Hellas

¹ Da uroen hadde lagt seg, kalte Paulus disiplene sammen og satte mot i dem. Han tok farvel og forlot dem for å dra til Makedonia.

² På reisen gjennom dette området talte han mye og satte mot også i dem. Han kom til Hellas,

³ hvor han var i tre måneder. Han skulle seile videre til Syria, men en sammensvergelse blant jødene fikk ham til å vende tilbake gjennom Makedonia.

⁴ Som reisefølge hadde han Sopatros fra Berøa, sønn av Pyrros, videre Aristarkos og Sekundus fra Tessalonika og Gaius fra Derbe, dessuten Timoteus, og fra Asia Tykikos og Trofimos.

⁵ Disse dro i forveien og ventet på oss i Troas.

⁶ Men vi selv reiste fra Filippi noen få dager etter de usyrede brøds høytid. Fem dager senere traff vi dem i Troas, hvor vi ble en uke.

Avskjed i Troas

⁷ Den første dagen i uken var vi samlet for å bryte brødet. Paulus talte til dem, og han holdt på helt til midnatt siden han skulle reise neste dag.

⁸ Vi var samlet i en sal i øverste etasje, og der var det mange lamper.

⁹ I vinduet satt en ung gutt som het Evtykos. Da Paulus talte så lenge, falt han i dyp søvn, og overmannet av søvnen falt han ut av vinduet fra tredje etasje. Da de tok ham opp, var han død.

¹⁰ Men Paulus gikk ned, bøyde seg over ham og slo armene rundt ham. «Vær ikke urolige», sa han. «Det er liv i ham.»

¹¹ Så gikk han opp igjen, brøt brødet og spiste, og talte igjen lenge, helt til det lysnet. Da dro han av sted.

¹² Gutten brakte de hjem i live, og det var til stor trøst for dem.

Avskjedstalen til de eldste fra Efesos

¹³ Vi gikk i forveien til skipet og seilte til Assos, der vi skulle ta Paulus om bord. Han hadde bestemt det slik; selv ville han dra dit til fots.

¹⁴ Da han møtte oss i Assos, tok vi ham om bord og kom til Mitylene.

¹⁵ Dagen etter seilte vi derfra og kom på høyde med Kios. Neste dag fortsatte vi til Samos og nådde dagen etter til Miletos.

¹⁶ For Paulus hadde bestemt at han ville seile utenom Efesos for ikke å bli heftet i Asia. Han skyndte på for om mulig å være i Jerusalem til pinsedagen.

¹⁷ Fra Miletos sendte han bud til Efesos og kalte til seg menighetens eldste.

- 18** Da de var kommet, talte han til dem: «Dere vet hvordan jeg har gått fram hos dere hele tiden, fra den første dagen jeg satte foten i Asia.
- 19** Jeg har tjent Herren i all ydmykhet og med tårer i alle de prøvelsene jødene har ført over meg med sine onde planer.
- 20** Dere vet at jeg ikke har holdt noe tilbake som kunne gagne dere, men jeg har forkynt for dere og undervist dere både offentlig og i hjemmene.
- 21** Jeg har vitnet for både jøder og grekere om omvendelsen til Gud og troen på vår Herre Jesus.
- 22** Og nå drar jeg til Jerusalem, bundet av Ånden. Hva som skal møte meg der, vet jeg ikke,
- 23** men Den hellige ånd vitner for meg i by etter by og varsler om lenker og forfølgelser som venter meg.
- 24** Men for meg er ikke liv eller død verdt å snakke om, bare jeg kan fullføre løpet og den tjenesten jeg fikk av Herren Jesus: å vitne om evangeliet om Guds nåde.
- 25** Og nå vet jeg at alle dere, som jeg har levd blant og forkynt Riket for, aldri mer skal se ansiktet mitt.
- 26** Derfor erklærer jeg for dere på denne dag at jeg er uten skyld om noen forspiller sitt liv,
- 27** for jeg har på ingen måte unnlatt å forkynne hele Guds plan og vilje.
- 28** Ta vare på dere selv og på hele den flokken som Den hellige ånd har satt dere til å være tilsynsmenn for! Vær hyrder for Guds menighet, som han vant ved sitt eget blod.
- 29** For jeg vet at når jeg har dratt bort, vil glupske ulver trenge inn blant dere, og de skåner ikke flokken.
- 30** Ja, blant deres egne skal det stå fram menn som farer med falsk lære for å få dratt disiplene med seg.

31 Våk derfor og husk på at jeg natt og dag i tre år aldri holdt opp med å rettlede hver eneste en av dere med tårer.

32 Og nå overgir jeg dere til Gud og hans nådeord, som kan bygge opp og gi dere arven sammen med alle dem som er blitt helliget.

33 Jeg har aldri vært ute etter sølv eller gull eller klær fra noen.

34 Dere vet selv at disse hendene har skaffet meg og medarbeiderne mine det vi trengte.

35 Alltid har jeg holdt fram for dere at vi må arbeide på denne måten og ta oss av de svake. Husk de ordene Herren Jesus selv sa: 'Det er saligere å gi enn å få.'»

36 Da han hadde sagt dette, falt han på kne sammen med dem alle og ba.

37 De brast alle i gråt og falt Paulus om halsen og kysset ham.

38 Det som ga dem mest sorg, var det han sa om at de aldri skulle se ham igjen. Så fulgte de ham til skipet.

Apostlenes Gjerninger 21

Opp til Jerusalem

1 Da vi hadde revet oss løs fra dem, la vi fra land og seilte direkte til Kos, neste dag til Rodos og derfra til Patara.

2 Her fant vi et skip som skulle over til Fønikia. Vi gikk om bord og la ut igjen.

3 Vi fikk Kypros i sikte og passerte sør for øya, med kurs for Syria. I Tyros la vi til land fordi skipet skulle losse.

4 Vi oppsøkte disiplene og ble der sju dager. Drevet av Ånden advarte de Paulus mot å dra opp til Jerusalem.

5 Da vi hadde tilbrakt disse dagene der, brøt vi opp og dro videre. Alle fulgte oss ut av byen, også kvinner og barn. På stranden knelte vi og ba

6 før vi tok farvel med hverandre. Så gikk vi om bord i skipet, mens de dro hjem til sitt.

⁷ Fra Tyros nådde vi fram til Ptolemais, hvor sjøreisen var slutt. Vi hilste på søsknene der og ble hos dem en dag.

⁸ Neste dag dro vi derfra og kom til Cæsarea, hvor vi tok inn hos evangelisten Filip, en av de sju. Hos ham ble vi boende.

⁹ Han hadde fire ugifte døtre som hadde profetisk gave.

¹⁰ Da vi hadde vært der i flere dager, kom en profet som het Agabos ned fra Judea.

¹¹ Han oppsøkte oss og tok beltet til Paulus, og med det bandt han hendene og føttene sine. Så sa han: «Dette sier Den hellige ånd: Slik skal jødene i Jerusalem binde den mannen som eier dette beltet, og utlevere ham til hedningene.»

¹² Da vi hørte dette, formante både vi og folket der på stedet Paulus og sa at han ikke måtte dra opp til Jerusalem.

¹³ Men han svarte: «Hvorfor gråter dere og gjør meg tung om hjertet? Selv er jeg villig, ikke bare til å bli bundet, men også til å dø i Jerusalem for Herren Jesu navn.»

¹⁴ Siden vi ikke klarte å overtale ham, slo vi oss til ro og sa: «La Herrens vilje skje!»

¹⁵ Da disse dagene var gått, gjorde vi oss klar og dro opp til Jerusalem.

¹⁶ Sammen med oss reiste også noen av disiplene fra Cæsarea. De tok oss med til Mnason fra Kypros, en av de aller første disiplene, og vi fikk bo hos ham.

Paulus hos Jakob

¹⁷ Da vi kom til Jerusalem, tok søsknene der imot oss med glede.

¹⁸ Dagen etter gikk Paulus sammen med oss til Jakob, hvor alle de eldste var samlet.

¹⁹ Da han hadde hilst på dem, gjorde han nøye rede for alt det Gud hadde gjort blant hedningene gjennom hans tjeneste.

²⁰ De priste Gud for det de fikk høre, og de sa til ham: «Du vet, bror, at mange tusen jøder er kommet til troen, og alle har brennende iver for loven.

²¹ Nå har de fått høre om deg at du lærer de jødene som bor blant hedningene, å vende seg fra Moses og sier at de ikke skal omskjære barna sine og ikke leve etter skikkene våre.

²²Hva gjør vi nå? Det vil bli alminnelig kjent at du er kommet.

²³ Derfor skal du gjøre det vi nå sier deg. Vi har fire menn her som har avlagt et løfte.

²⁴ Disse fire skal du ta med deg og la deg rense sammen med dem. Du skal ta på deg utgiftene for dette, så de kan rake hodet. Da vil alle skjønne at det ikke er noe i det de har hørt om deg, men at du selv lever etter loven og holder den.

²⁵ Når det gjelder de hedningkristne, har vi skrevet til dem og gitt beskjed om at de skal holde seg borte fra kjøtt som er ofret til avgudene, fra blod, fra kjøtt av kvalte dyr og fra hor.»

²⁶ Dagen etter tok Paulus mennene med seg og lot seg rense sammen med dem. Så gikk han til tempelet for å melde fra når rensesdagene var omme og offeret for hver enkelt av dem skulle bæres fram.

Paulus blir arrestert i tempelet

²⁷De sju dagene var nesten gått da jødene fra Asia fikk se ham på tempelplassen. De hisset opp hele folkemassen, grep tak i ham

²⁸ og skrek: «Israelitter, kom og hjelp! Her er mannen som overalt lærer alle slikt som er imot folket og loven og dette sted. Nå har han til og med tatt med seg grekere inn i tempelet og vanhelliget dette hellige stedet.»

²⁹ De hadde nemlig sett efeseren Trofimos sammen med ham i byen tidligere, og nå trodde de at Paulus hadde tatt ham med seg til tempelet.

³⁰Uroen spredte seg over hele byen, og folk stimlet sammen. De grep Paulus og trakk ham bort fra tempelplassen, og med en gang ble portene stengt.

³¹ De holdt nesten på å slå ham i hjel da kommandanten for vaktstyrken fikk melding om at hele Jerusalem sto på ende.

³²Øyeblikkelig løp han med soldater og offiserer ned mot mengden. Da folk så kommandanten og soldatene, holdt de opp med å slå Paulus.

³³Kommandanten gikk bort til dem og pågrep Paulus og ga ordre om at han skulle bindes med to lenker. Så spurte han hvem han var og hva han hadde gjort.

³⁴ Men i folkemassen ropte noen én ting, andre noe annet, og da det ikke var mulig å få greie på noe i alt livet, befalte han at Paulus skulle føres inn i borgen.

³⁵De kom til trappen, men her måtte soldatene bære ham fordi mengden presset så voldsomt på.

³⁶ For hele folkemassen fulgte etter og skrek: «Bort med ham!»

³⁷De skulle til å gå inn i borgen da Paulus sa til kommandanten: «Får jeg lov å si deg noe?» Han svarte: «Kan du gresk?»

³⁸ Du er altså ikke den egypteren som for en tid siden laget opprør og førte de fire tusen knivmennene ut i ørkenen?»

³⁹ «Jeg er jøde», sa Paulus, «jeg er borger av en ikke ukjent by i Kilikia som heter Tarsos. Jeg ber deg, tillat meg å tale til folket.»

⁴⁰Det fikk han lov til, og Paulus stilte seg på trappen og ga tegn til folket med hånden. Da det ble helt stille, talte han til dem på hebraisk:

Apostlenes Gjæringer 22

Paulus' forsvarstale for folket

¹ «Brødre og fedre, hør hva jeg har å si til mitt forsvar!»

²Da de hørte at han talte på hebraisk, ble det enda stillere. Han fortsatte:

³ «Jeg er jøde, født i Tarsos i Kilikia, men oppvokst her i byen. Ved Gamaliels føtter har jeg fått grundig opplæring i fedrenes lov, og jeg har vært like brennende for Guds sak som dere alle er i dag.

⁴ Jeg har arrestert og latt fengsle både kvinner og menn, ja, helt inn i døden har jeg forfulgt tilhengerne av denne Veien.

- ⁵ Det kan både øverstepresten og hele Rådet bekrefte. De ga meg brev til våre brødre i Damaskus, og jeg reiste dit for å legge også dem som var der, i lenker og føre dem til Jerusalem for å få dem straffet.
- ⁶ Men da jeg var underveis og nærmet meg Damaskus ved middagstid, strålte det plutselig opp et lys fra himmelen rundt meg.
- ⁷ Jeg falt til jorden og hørte en stemme si til meg: ‘Saul, Saul, hvorfor forfølger du meg?’
- ⁸ Jeg spurte: ‘Hvem er du, Herre?’ Da sa han til meg: ‘Jeg er Jesus fra Nasaret, han som du forfølger.’
- ⁹ De som var sammen med meg, så lyset, men hørte ikke stemmen som talte til meg.
- ¹⁰ ‘Hva skal jeg gjøre, Herre?’ spurte jeg. Og Herren sa til meg: ‘Reis deg opp og gå inn i Damaskus. Der skal du få beskjed om alt du er utsett til å gjøre.’
- ¹¹ På grunn av det blendende lyset kunne jeg ikke se, men de som var med meg, leide meg videre, så jeg kom til Damaskus.
- ¹² Der var det en gudfryktig og lovtro mann, Ananias, som alle jødene på stedet hadde bare godt å si om.
- ¹³ Han kom og stilte seg foran meg og sa: ‘Saul, bror, bli seende!’ I samme stund kunne jeg se ham.
- ¹⁴ Han sa til meg: ‘Våre fedres Gud har bestemt deg til å kjenne hans vilje, til å se Den rettfærdige og til å høre hans egen røst.
- ¹⁵ For du skal være hans vitne for alle mennesker om det du har sett og hørt.
- ¹⁶ Så hvorfor nøler du nå? Kom og la deg døpe og få syndene vasket bort mens du påkaller hans navn.’
- ¹⁷ Da jeg hadde vendt tilbake til Jerusalem og ba i tempelet, kom jeg i ekstase.
- ¹⁸ Jeg så Herren, og han sa til meg: ‘Skynd deg! Dra ut av Jerusalem så fort du kan, for de kommer ikke til å ta imot ditt vitnesbyrd om meg.’

¹⁹Men jeg sa til ham: ‘Herre, de vet jo selv at jeg rundt om i synagogene fikk kastet dem som trodde på deg, i fengsel og lot dem piske.

²⁰ Og da blodet rant fra Stefanus, ditt vitne, var jeg selv til stede. Jeg var enig med dem som drepte ham, og passet kappene deres.’

²¹ Men Herren sa: ‘Dra bort herfra, for jeg vil sende deg ut til hedninger langt borte.’»

²² Så langt hørte de på ham, men nå begynte de å rope: «Få ham bort fra jordens overflate! En slik mann bør ikke få leve!»

²³De skrek og veivet med kappene og kastet støv opp i luften.

²⁴Da befalte kommandanten at han skulle føres inn i borgen, og at han skulle forhøres under pisking, så de kunne få vite grunnen til at de skrek slik mot ham.

²⁵ Men da de spente ham fast for å piske ham, spurte Paulus offiseren som var til stede: «Har dere lov til å piske en romersk borger før han har fått en dom?»

²⁶Da offiseren hørte det, gikk han til kommandanten og sa: «Hva er det du finner på? Denne mannen er jo romersk borger!»

²⁷Kommandanten gikk da selv til Paulus og sa: «Si meg, er du romersk borger?» «Ja», svarte han.

²⁸Kommandanten sa: «Det kostet meg mange penger å få den borgerretten.» «Jeg er født til min», svarte Paulus.

²⁹De som skulle forhøre ham, trakk seg da raskt unna. Også kommandanten ble redd da han forsto at han hadde lagt en romersk borger i lenker.

Paulus for Rådet

³⁰ Neste dag ville kommandanten ha klar beskjed om hva jødene anklaget ham for. Derfor løste han Paulus fra lenkene og befalte at overprestene og hele Rådet skulle møtes. Så hentet han Paulus ned og førte ham fram for dem.

Apostlenes Gjerninger 23

¹ Paulus så rett på Rådet og sa: «Brødre, med helt god samvittighet har jeg levd mitt liv for Gud fram til i dag.»

² Øverstepresten Ananias ga da ordre til dem som sto nærmest, om å slå ham på munnen.

³ Da sa Paulus til ham: «Gud skal slå deg, din kalkede vegg! Du sitter her og skal dømme meg etter loven, og så befaler du imot loven at jeg skal bli slått.»

⁴ De som sto der, sa: «Skjeller du ut Guds øversteprest?»

⁵ «Brødre, jeg visste ikke at han var øversteprest», sa Paulus, «for det står skrevet: Du skal ikke bruke skjellsord mot en fyrste i ditt folk.»

⁶ Paulus visste at den ene delen av Rådet var saddukeere og den andre fariseere, og han ropte til dem: «Brødre, jeg er selv fariseer og sønn av fariseere! Og jeg står anklaget for håpet om at de døde skal stå opp.»

⁷ Da han hadde sagt dette, ble det strid mellom fariseerne og saddukeerne, og flokken delte seg.

⁸ For saddukeerne hevder at det ikke er noen oppstandelse, og at det heller ikke finnes engler og ånder, mens fariseerne tror på begge deler.

⁹ De begynte å rope og skrike, og noen av de skriftlærde fra fariseerpartiet reiste seg og protesterte: «Vi finner ikke noe galt hos denne mannen. Tenk om det var en ånd eller en engel som talte til ham?»

¹⁰ Striden ble så voldsom at kommandanten fryktet de skulle slite Paulus i stykker. Han befalte soldatene å gå ned og rive Paulus ut av hendene deres og føre ham inn i borgen.

¹¹ Natten etter sto Herren foran ham og sa: «Vær frimodig! Slik du har vitnet om meg i Jerusalem, må du også vitne i Roma.»

Sammensvergelsen

¹² Neste morgen laget jødene en sammensvergelse mot Paulus. De sverget på at de verken ville spise eller drikke før de hadde drept ham.

¹³ Over førti mann var med i denne sammensvergelsen.

¹⁴Disse gikk til overprestene og de eldste og sa: «Vi har sverget på at vi ikke vil smake mat eller drikke før vi har fått Paulus drept.

¹⁵Nå må dere og Rådet anmode kommandanten om å sende ham ned til dere igjen. Lat som om dere vil granske saken hans nøyere. Vi står klar til å drepe ham før han når fram.»

¹⁶Imidlertid fikk søstersønnen til Paulus nyss om dette bakholdet, og han gikk opp i borgen og fortalte Paulus om det.

¹⁷Paulus sendte bud på en av offiserene og sa: «Før denne unge gutten til kommandanten, for han har noe å fortelle ham.»

¹⁸Offiseren tok ham med seg til kommandanten og sa: «Fangen Paulus kalte på meg og ba meg føre denne unge gutten til deg. Han har noe å si deg.»

¹⁹Da grep kommandanten ham i armen, tok ham til side og spurte: «Hva har du å fortelle meg?»

²⁰Han svarte: «Jødene har avtalt at de i morgen skal be deg bringe Paulus ned til Rådet. De skal late som om de vil granske saken hans nøyere.

²¹Men du må ikke la deg overtale av dem. For mer enn førti mann av dem ligger på lur etter ham. De har sverget på at de verken skal spise eller drikke før de har fått ham drept. Nå holder de seg klar og venter på at du skal si ja.»

²²Kommandanten lot gutten gå, men ga streng beskjed: «Du må ikke røpe for noen at du har fortalt meg dette.»

Paulus blir sendt til Cæsarea

²³ Han kalte til seg et par av offiserene og sa: «Sørg for at to hundre soldater er klare til å dra til Cæsarea i natt, etter den tredje time, sammen med sytti ryttere og to hundre lettvæpnede menn.

²⁴Og skaff ridedyr, så de kan få Paulus trygt fram til landshøvdingen Feliks.»

²⁵Så skrev han et brev med følgende innhold:

²⁶«Claudius Lysias hilser den høyt ærede landshøvding Feliks.

²⁷Denne mannen hadde jødene grepet, og de holdt på å slå ham i hjel da jeg kom med soldatene. Da jeg fikk vite at han var romersk borger, førte jeg ham i sikkerhet.

²⁸ Så tok jeg ham ned til Rådet deres fordi jeg ville ha rede på hvorfor de anklaget ham.

²⁹ Jeg fant ut at anklagen dreide seg om spørsmål i forbindelse med deres lov og ikke gjaldt noe som fortjener dødsstraff eller fengsel.

³⁰ Jeg sender ham til deg fordi jeg har fått melding om at det er laget en sammensvergelse mot mannen. Jeg har også gitt anklagerne beskjed om at de får vende seg til deg i denne saken.»

³¹ Soldatene utførte ordren og tok Paulus med seg for å bringe ham til Antipatris om natten.

³² Dagen etter vendte de tilbake til borgen, mens rytterne dro videre med ham.

³³ Da de nådde Cæsarea, leverte de brevet til landshøvdingen og førte Paulus fram for ham.

³⁴ Han leste det og spurte hvilken provins han kom fra. Da han fikk vite at det var Kilikia,

³⁵ sa han: «Jeg skal forhøre deg når anklagerne dine er kommet.» Så ga han ordre om at han skulle sitte i varetekt i slottsborgen til Herodes.

Apostlenes Gjerninger 24

Anklagen mot Paulus

¹ Fem dager senere ankom øverstepresten Ananias sammen med en del av de eldste og en advokat ved navn Tertullus. De skulle legge anklagen mot Paulus fram for landshøvdingen.

² Paulus ble kalt fram, og Tertullus begynte sin anklagetale slik: «Takket være deg, høyt ærede Feliks, hersker ro og orden overalt, og dette folket har fått bedre kår på grunn av ditt kloke styre.

³ I dyp takknemlighet erkjenner vi dette alltid og overalt.

⁴Jeg skal ikke bry deg lenge, men ber om at du et øyeblikk vil høre på oss med all velvilje.

⁵ Den mannen der har vist seg å være den rene pest. Han skaper uro blant alle jøder rundt i verden og er leder for nasareersekten.

⁶ Han har til og med forsøkt å vanhellige tempelet, og det var der vi grep ham. {{Vi ville dømme ham etter vår lov,

⁷men da kom kommandanten Lysias til, rev ham med vold og makt ut av hendene våre og førte ham bort

⁸og befalte anklagerne å gå til deg.}} Nå kan du selv forhøre ham om alt dette og få klarhet i hva det er vi anklager ham for.»

⁹Jødene støttet ham og sa at slik var det.

Paulus' forsvarstale

¹⁰Landshøvdingen ga da tegn til Paulus, som grep ordet og sa: «Jeg vet at du har vært dommer for dette folket i mange år. Derfor forsvarer jeg meg med frimodighet.

¹¹ Du kan lett få bekreftet at det ikke er mer enn tolv dager siden jeg reiste opp til Jerusalem for å tilbe.

¹²Og ingen så meg diskutere med noen eller oppvige folk, verken i tempelet, i synagogene eller ute i byen.

¹³De kan da heller ikke bevise det de anklager meg for.

¹⁴ Men én ting tilstår jeg: Jeg dyrker fedrenes Gud ved å følge Veien, som de kaller en sektlære. For jeg tror alt som er skrevet i loven og profetene,

¹⁵ og jeg har det samme håpet til Gud som disse har: at rettferdige og urettferdige en gang skal stå opp fra de døde.

¹⁶ Derfor bestreber jeg meg på alltid å ha ren samvittighet for Gud og mennesker.

¹⁷ Etter mange år kom jeg for å overbringe gaver til de fattige i mitt folk og for å ofre.

18 Da fant de meg på tempelplassen. Jeg hadde latt meg rense, og det var ingen sammenstimling eller uro.

19 Men noen jøder fra Asia så meg, og de burde ha møtt fram for deg med sine anklager mot meg, om de hadde hatt noen.

20 Eller så får disse som er her, si hva de fant meg skyldig i da jeg sto for Rådet.

21 For det kan da vel ikke være den ene setningen jeg ropte da jeg sto foran dem: 'Det er på grunn av de dødes oppstandelse jeg står anklaget her i dag.'

Saken blir utsatt

22 Feliks hadde godt kjennskap til Veien, og han utsatte saken og sa: «Når kommandanten Lysias kommer, skal jeg ta saken opp til doms.»

23 Han ga offiseren ordre om at Paulus skulle holdes i mild varetekt, og ingen av hans egne måtte hindres i å være til hjelp for ham.

24 Noen dager senere kom Feliks sammen med sin kone Drusilla, som var jøde. Han lot Paulus hente og hørte på mens han talte om troen på Kristus Jesus.

25 Men da han talte om rettferdighet og selvbeherskelse og om dommen som skal komme, ble Feliks skremt og sa: «Det er nok for i dag. Gå, men når jeg får tid, skal jeg tilkalle deg igjen.»

26 Samtidig håpet han å få penger av Paulus. Derfor sendte han stadig bud etter ham og hadde samtaler med ham.

27 Det gikk to år, og Feliks fikk Porkius Festus til etterfølger. Feliks lot Paulus bli sittende i fengsel, for han ville gjerne vinne velvilje hos jødene.

Apostlenes Gjerninger 25

Paulus anker til keiseren

1 Tre dager etter at Festus hadde tiltrådt sitt embete, dro han fra Cæsarea og opp til Jerusalem.

2 Overprestene og jødernes ledere kom da til ham med sin anklage mot Paulus. Og de ba ham

³ gjøre dem den tjenesten å sende Paulus til Jerusalem. De ville nemlig legge seg i bakhold og drepe ham underveis.

⁴Men Festus svarte at Paulus skulle holdes i varetekt i Cæsarea, og at han selv snart skulle tilbake dit.

⁵«Lederne deres kan følge med ned og legge fram anklagen», sa han, «om det da er noe galt ved mannen».

⁶Han var ikke mer enn åtte–ti dager hos dem før han reiste ned til Cæsarea igjen. Neste dag tok han plass på dommersetet og befalte at Paulus skulle føres fram.

⁷ Da han kom inn, ble han omringet av de jødene som var kommet ned fra Jerusalem, og de fremførte mange alvorlige beskyldninger som de ikke kunne bevise.

⁸ Men Paulus forsvarte seg og sa: «Jeg har ikke forbrutt meg, verken mot jødenes lov, mot tempelet eller mot keiseren.»

⁹ Festus ville gjerne vinne velvilje hos jødene og sa til Paulus: «Er du villig til å reise opp til Jerusalem og få saken avgjort der, med meg som dommer?»

¹⁰Men Paulus svarte: «For keiserens domstol står jeg. Det er hans sak å dømme meg. Mot jødene har jeg ikke gjort noe galt, det vet du veldig godt.

¹¹Hvis jeg har begått en forbrytelse og gjort noe som fortjener dødsstraff, ber jeg ikke om å få slippe å dø. Men hvis det ikke er noe i det de anklager meg for, da kan ingen utlevere meg til dem. Jeg anker saken min inn for keiseren.»

¹²Festus drøftet saken med rådet sitt og erklærte: «Du har anket til keiseren, og til keiseren skal du dra.»

Paulus for Festus og kong Agrippa

¹³ Noen dager senere kom kong Agrippa og Berenike til Cæsarea for å besøke Festus.

¹⁴ Siden de ble der flere dager, la Festus saken mot Paulus fram for kongen. «Jeg har en mann her», sa han, «som Feliks etterlot som fange.

¹⁵Da jeg dro til Jerusalem, reiste overprestene og jødenes eldste anklage mot ham og ba om å få ham dømt.

¹⁶Jeg svarte dem at det ikke er romersk sedvane å utlevere noen som er anklaget, før han personlig har møtt anklagerne og fått anledning til å forsvare seg mot klagen.

¹⁷Så kom de sammen her, og jeg lot dem ikke vente lenge; allerede dagen etter inntok jeg dommersetet og befalte at mannen skulle føres fram.

¹⁸Anklagerne stilte seg rundt ham, men de kom ikke med beskyldninger om slike forbrytelser som jeg hadde ventet.

¹⁹ Det de anførte mot ham, gjaldt noen stridsspørsmål i deres egen religion og noe om en viss Jesus som var død, men som Paulus påsto er i live.

²⁰Jeg visste ikke hvordan jeg skulle etterforske denne saken, og spurte om han kunne tenke seg å reise til Jerusalem for å få dom i saken.

²¹Men Paulus anket og ville sitte i varetekt inntil hans høyhet, keiseren, kunne avgjøre saken. Derfor befalte jeg at han skulle holdes i forvaring til jeg får sendt ham til keiseren.»

²² Agrippa sier til Festus: «Jeg kunne selv ha lyst til å høre denne mannen.» «I morgen skal du få høre ham», svarte han.

²³Neste dag kom Agrippa og Berenike i full stas og toget inn i audienssalen sammen med de øverste offiserene og de fremste mennene i byen. På ordre fra Festus ble Paulus ført inn.

²⁴Og Festus sa: «Kong Agrippa og alle dere som er sammen med oss! Her ser dere den mannen som har fått hele den jødiske befolkning til å vende seg til meg både i Jerusalem og her. De har høylytt forlangt at han ikke måtte få leve lenger.

²⁵ Jeg ble klar over at han ikke hadde gjort noe som fortjener dødsstraff. Men han har selv anket til hans høyhet, keiseren, og jeg har besluttet å sende ham dit.

²⁶Imidlertid har jeg ikke sikre opplysninger å skrive til vår hersker. Derfor fører jeg ham fram for dere, i første rekke for deg, kong Agrippa, så jeg etter forhøret kan vite hva jeg skal skrive.

²⁷For jeg synes det er meningsløst å oversende en fange uten å gjøre rede for anklagen mot ham.»

Apostlenes Gjerninger 26

Paulus forsvarer seg for kong Agrippa

¹Agrippa sa da til Paulus: «Du har tillatelse til å legge fram din sak.» Paulus hevet hånden og begynte forsvarstalen sin:

²«Jeg priser meg lykkelig at det er for deg, kong Agrippa, jeg i dag skal forsvare meg mot alt det jødene anklager meg for,

³du har jo godt kjennskap til alle skikker og stridsspørsmål blant jødene. Derfor ber jeg deg om å høre tålmodig på meg.

⁴Mitt liv er kjent for alle jøder, for helt fra barndommen har jeg levd blant folket mitt og i Jerusalem.

⁵Derfor vet de også, hvis de bare ville vitne om det, at jeg først levde som fariseer og hørte til den strengeste retningen i vår religion.

⁶Og nå står jeg anklaget fordi jeg har satt mitt håp til det løftet Gud ga våre fedre.

⁷Det løftet håper vårt tolvstammefolk å få se oppfylt – derfor dyrker de Gud utrettelig natt og dag. På grunn av dette håpet, konge, blir jeg anklaget av jøder.

⁸Hvorfor regnes det som utrolig blant dere at Gud vekker opp døde?

⁹ Jeg mente selv en gang at det var en plikt å sette alt inn på bekjempe nasareeren Jesu navn.

¹⁰ Det gjorde jeg også i Jerusalem. Jeg fikk fullmakt fra overprestene og kastet mange av de hellige i fengsel, og var det snakk om å henrette dem, stemte jeg for.

¹¹Rundt om i alle synagogene fikk jeg dem ofte straffet for å tvinge dem til å spotte, og i mitt raseri forfulgte jeg dem helt til byene i utlandet.

¹² Da jeg drev på med dette, reiste jeg en gang til Damaskus med myndighet og fullmakt fra overprestene.

¹³Underveis, konge, så jeg midt på dagen et lys fra himmelen, klarere enn solen, stråle omkring meg og dem som var med meg.

¹⁴ Vi falt alle til jorden, og jeg hørte en stemme som sa til meg på hebraisk: 'Saul, Saul, hvorfor forfølger du meg? Det blir hardt for deg å stampe mot brodden.'

¹⁵Jeg spurte: 'Hvem er du, Herre?' Og Herren sa: 'Jeg er Jesus, han som du forfølger.'

¹⁶ Men reis deg nå og stå på føttene! Jeg har vist meg for deg for å velge deg ut til tjener og til vitne, både om det du har sett av meg, og om det du siden skal få se

¹⁷når jeg berger deg fra ditt eget folk og fra hedningfolkene. Jeg sender deg til dem

¹⁸ for å åpne øynene deres, så de vender om fra mørke til lys, fra Satans makt og til Gud. Ved troen på meg skal de få tilgivelse for syndene og arvelodd sammen med dem som er blitt helliget.'

¹⁹ Derfor, kong Agrippa, har jeg ikke vært ulydig mot det himmelske synet.

²⁰ Nei, jeg har forkynt, først i Damaskus og Jerusalem, så i hele Judea og for hedningfolkene, at de må angre og vende om til Gud og gjøre gjerninger som svarer til omvendelsen.

²¹Dette er grunnen til at jødene grep meg i tempelet og forsøkte å drepe meg.

²² Men til denne dag har Gud hjulpet meg, så jeg har vitnet for høy og lav, og jeg har ikke sagt annet enn det profetene og Moses sa skulle hende,

²³ at Messias skulle lide, og at han som den første skulle stå opp fra de døde og forkynne lyset både for sitt eget folk og for hedningfolkene.»

²⁴Da han kom til dette punktet i forsvarstalen, ropte Festus høyt: «Du er fra sans og samling, Paulus! All lærdommen din driver deg fra forstanden.»

²⁵Paulus svarte: «Jeg er ikke fra forstanden, ærede Festus, for alt jeg sier, er sant og vel gjennomtenkt.

²⁶Kongen kjenner til alt dette, og til ham taler jeg rett ut. Jeg er overbevist om at ikke noe av dette er gått ham forbi; det er jo ikke skjedd i en avkrok.

²⁷Tror du på profetene, kong Agrippa? Jeg vet at du tror.»

²⁸Agrippa sa til Paulus: «Det er like før du får overtalt meg til å bli en kristen.»

²⁹Og Paulus svarte: «Like før eller langt igjen, mitt ønske til Gud er at både du og alle som hører meg i dag, må bli som jeg, bare uten disse lenkene.»

³⁰Så reiste kongen seg sammen med landshøvdingen og Berenike og hele følget deres.

³¹Da de hadde trukket seg tilbake, snakket de med hverandre og sa: «Den mannen har ikke gjort noe som han fortjener dødsstraff eller fengsel for.»

³²Og Agrippa sa til Festus: «Han kunne ha vært løslatt om han ikke hadde anket til keiseren.»

Apostlenes Gjerninger 27

Reisen til Roma

¹Da det var avgjort at vi skulle seile til Italia, ble Paulus og noen andre fanger overlatt til en offiser ved navn Julius fra Den keiserlige bataljon.

²Vi gikk om bord i et skip fra Adramyttium som skulle til havnene i Asia, og seilte så ut. Sammen med oss var makedoneren Aristarkos fra Tessalonika.

³Dagen etter seilte vi inn til Sidon, og Julius behandlet Paulus vennlig og ga ham lov til å besøke vennene sine og nyte godt av deres omsorg.

⁴Vi stakk til sjøs igjen og seilte i le av Kypros, fordi vi hadde vinden imot.

⁵Så satte vi over havstykket utenfor Kilikia og Pamfylia og kom til Myra i Lykia.

⁶Der fant offiseren et skip fra Aleksandria som skulle til Italia, og han lot oss gå om bord i det.

⁷I flere dager gikk det smått framover, og vi klarte så vidt å komme på høyde med Knidos. Vinden hindret oss i å komme videre, og vi holdt derfor ned under Kreta ved Salmone-neset.

⁸Dette klarte vi så vidt å runde og kom til et sted som ble kalt «Gode havner», like ved byen Lasea.

⁹Vi hadde brukt lang tid, og det var ikke lenger trygt å ferdes på sjøen, da det allerede var etter fastedagen. Derfor advarte Paulus dem

¹⁰og sa: «Jeg ser at det å seile videre vil bety ulykke og tap av last og skip, ja, fare for vårt liv.»

¹¹Men offiseren stolte mer på kapteinen og eieren av skipet enn på det Paulus sa.

¹²Og da dette var en dårlig havn for vinteropplag, holdt de fleste på at de skulle seile derfra og forsøke å nå Føniks for å ligge vinteren over der. Denne havnen på Kreta er åpen mot sørvest og nordvest.

Stormen

¹³Da det nå blåste opp en svak sønnavind, mente de at de kunne gjennomføre planen, og de lettet anker og seilte langs Kreta nær land.

¹⁴Men ganske snart kom en virvelstorm fra nordøst, Evrakýlon som de kaller den, kastende inne fra øya.

¹⁵Skipet ble feid av gårde, og det var ikke mulig å holde det opp mot vinden, så vi ga opp og lot oss drive.

¹⁶Da vi kom i le av en liten øy som heter Kauda, klarte vi så vidt å redde skipsbåten.

¹⁷Etter at de hadde fått den om bord, tok de nødutstyret i bruk og surret skipet med tau. Nå var de redde for å drive av mot Syrtegrunnene, derfor senket de forseilet, og slik seilte de videre.

- ¹⁸Men stormen raste fortsatt, og neste dag begynte de å kaste lasten over bord.
- ¹⁹Den tredje dagen kastet de med egne hender skipsutstyret i sjøen.
- ²⁰Verken sol eller stjerner viste seg på flere dager, og det kraftige uværet fortsatte. Til slutt mistet vi alt håp om redning.
- ²¹Nå hadde de ikke fått mat i seg på lenge, og Paulus steg fram blant dem og sa: «Gode menn, dere skulle hørt på meg og ikke reist fra Kreta, så hadde dere vært spart for både ulykken og tapet.
- ²²Men nå ber jeg dere være ved godt mot. Ikke en eneste av dere skal miste livet, men skipet går tapt.
- ²³For i natt sto det for meg en engel fra den Gud jeg tilhører og tjener, og han sa:
- ²⁴ ‘Vær ikke redd, Paulus. Du kommer til å stå foran keiseren, og alle som reiser sammen med deg, har Gud gitt deg.’
- ²⁵Vær derfor ved godt mot. For jeg har den tro til Gud at det vil gå slik som det er sagt meg.
- ²⁶ Vi kommer til å strande på en eller annen øy.»
- ²⁷ Da vi hadde seilt på Adriaterhavet i fjorten døgn, fikk sjøfolkene midt på natten kjenning av land.
- ²⁸ De loddet og fant tjue favner. Litt lenger inne loddet de igjen og fant femten favner.
- ²⁹De var redde for å bli knust mot klippene og kastet fire ankere fra akterstavnen og ønsket bare at det måtte bli dag.
- ³⁰Sjøfolkene forsøkte å rømme skipet, og de satte skipsbåten på vannet mens de lot som de ville sette ankere fra baugen.
- ³¹Da sa Paulus til offiseren og soldatene: «Hvis ikke disse mennene blir værende om bord, kan dere ikke bli reddet.»
- ³²Da kappet soldatene tauene som holdt skipsbåten, og lot den drive av.

³³Mens de ventet på daggry, oppfordret Paulus alle til å spise. «Dere har gått uten mat i fjorten dager og ventet og har ikke fått det minste i livet.

³⁴Derfor råder jeg dere nå til å spise; det er nødvendig for at dere skal bli reddet. Ingen av dere skal miste så mye som et hårstrå på hodet.»

³⁵Da han hadde sagt dette, tok han et brød, takket Gud mens alle hørte på, brøt det i stykker og spiste.

³⁶Alle fikk nå nytt mot, og de tok også selv mat til seg.

³⁷Vi var i alt 276 mennesker om bord.

³⁸Da de var blitt mette, hev de kornlasten på sjøen for å lette skipet.

Forliset

³⁹Da dagen brøt fram, dro de ikke kjensel på kysten. Men de så en bukt med flat strand, og der ville de prøve å sette skipet på grunn.

⁴⁰De kappet alle ankrene og lot dem gå, og samtidig løste de surringene på rorene. Så satte de forseilet og sto inn mot land med vinden.

⁴¹De drev inn mot en sandbanke med dypt vann på begge sider, og der rente de skipet på grunn. Forstavnen boret seg dypt ned og ble stående helt fast, mens akterskipet etter hvert ble slått i stykker av brenningene.

⁴²Soldatene ville nå drepe fangene, for at ikke noen skulle legge på svøm og rømme.

⁴³Men offiseren ville redde Paulus og hindret dem i planen. Han ga ordre om at de som kunne svømme, først skulle kaste seg over bord og komme seg i land.

⁴⁴ Så skulle de andre komme etter, noen på planker og andre på vrakrester. På denne måten kom alle velberget i land.

Apostlenes Gjerninger 28

På Malta

¹ Da vi var reddet, fikk vi greie på at øya het Malta.

²Innbyggerne der var uvanlig hjelpsomme mot oss. De tok seg av oss alle sammen og tente et bål, for det hadde begynt å regne, og det var kaldt.

³Paulus hadde sanket sammen en haug med kvister og lagt på bålet. Da krøp en slange ut på grunn av heten og hogg seg fast i hånden hans.

⁴ Da innbyggerne så dyret henge ned fra hånden hans, sa de til hverandre: «Den mannen er sikkert en morder, siden rettferdighetens gudinne ikke lar ham leve, enda han er reddet fra havet.»

⁵ Men Paulus ristet slangen av seg og inn i ilden uten å ha mén av det.

⁶ De ventet at han skulle hovne opp eller plutselig falle død om. Men da de hadde ventet og sett på ham en lang stund uten at det skjedde noe uvanlig med ham, slo de helt om og sa at han måtte være en gud.

⁷I nærheten av dette stedet lå det et gods som var eid av den fremste mannen på øya, han het Publius. Han tok vennlig imot oss som sine gjester i tre dager.

⁸ Far til Publius lå akkurat da syk, plaget av feber og dysenteri. Paulus gikk inn til ham, han ba og la hendene på ham og helbredet ham.

⁹Etter dette kom også de andre som var syke der på øya, og de ble helbredet.

¹⁰De gjorde stor ære på oss, og da vi skulle seile derfra, forsynte de oss med det vi trengte.

Til Roma

¹¹ Tre måneder senere seilte vi videre med et skip som hadde ligget i vinteropplag på øya. Det var fra Aleksandria og hadde Tvillingene som skipsmerke.

¹²Vi anløp Syrakus, hvor vi lå tre dager,

¹³og seilte videre derfra langs kysten fram til Regium. Dagen etter fikk vi sønnavind og nådde Puteoli på to dager.

¹⁴Her møtte vi søsken, og de ba oss bli hos dem en uke. Så kom vi til Roma.

¹⁵Søsknene der hadde fått høre om oss og møtte oss helt ute ved Forum Appii og Tres Tabernæ. Paulus takket Gud da han så dem, og fikk nytt mot.

Paulus i Roma

- ¹⁶Da vi var kommet inn i Roma, fikk Paulus tillatelse til å bo privat sammen med den soldaten som hadde oppsyn med ham.
- ¹⁷Tre dager senere kalte han sammen de ledende menn blant jødene. Da de var samlet, sa han til dem: «Brødre, jeg har ikke gjort noe galt mot vårt folk eller mot skikkene fra fedrene, og likevel kommer jeg som fange fra Jerusalem, hvor jeg ble overgitt til romerne.
- ¹⁸De forhørte meg og ville løslate meg, fordi jeg ikke hadde gjort noe som fortjente dødsstraff.
- ¹⁹Men da jødene satte seg imot det, ble jeg tvunget til å anke saken min inn for keiseren, uten at det betyr at jeg anklager mitt eget folk.
- ²⁰Av denne grunn har jeg bedt dere komme hit, for at jeg kan treffe dere og tale med dere. For jeg bærer disse lenker på grunn av Israels håp.»
- ²¹De svarte: «Vi har ikke fått noe brev om deg fra Judea. Heller ikke er noen av brødrene kommet hit for å gi beskjed eller si noe vondt om deg.
- ²²Men vi vil gjerne høre deg selv si hvordan du tenker. For om denne sekten vet vi i alle fall at den blir motsagt overalt.»
- ²³De avtalte en dag med ham og kom dit hvor han bodde; de var enda flere enn første gang. Fra morgen til kveld forklarte og vitnet han for dem om Guds rike, og ut fra Moseloven og profetene forsøkte han å overbevise dem om Jesus.
- ²⁴Noen av dem ble overbevist av det han sa, mens andre var vantro.
- ²⁵De gikk fra hverandre dypt uenige, men ett ord fikk Paulus sagt dem: «Med rette sa Den hellige ånd til fedrene deres gjennom profeten Jesaja:
- ²⁶Gå og si til dette folket: Dere skal høre og høre, men ikke forstå, se og se, men ikke skjelne!
- ²⁷For dette folkets hjerte er blitt fett. Tungt hører de med ørene, og øynene har de lukket til, så de ikke kan se med øynene, ikke høre med ørene, ikke forstå med hjertet og ikke vende om så jeg får helbrede dem.

²⁸ Derfor skal dere vite at denne Guds frelse er sendt til hedningene, og de skal høre.»

²⁹ {{Da han hadde sagt dette, gikk jødene bort mens de diskuterte heftig med hverandre.}}

³⁰ To hele år levde Paulus i huset han hadde leid seg inn i, og han tok imot alle som kom til ham.

³¹Uhindret og med stor frimodighet forkynte han Guds rike og underviste om Herren Jesus Kristus.

Romerne

Romerne 1

Hilsen

- ¹ Paulus, Kristi Jesu tjener, hilser dere, jeg som er kalt til apostel og utvalgt til å forkynne Guds evangelium,
- ² det som Gud på forhånd har gitt løfte om gjennom sine profeter i hellige skrifter.
- ³ Det er evangeliet om hans Sønn, Jesus Kristus, vår Herre, kommet som menneske av Davids ætt,
- ⁴ ved helligets Ånd stadfestet som Guds mektige Sønn ved oppstandelsen fra de døde.
- ⁵ Ved ham har jeg fått nåde og aposteloppdrag for at jeg skal føre mennesker av alle folkeslag til lydighet i tro, til ære for hans navn.
- ⁶ Blant dem er også dere som er kalt til å høre Jesus Kristus til.
- ⁷ Jeg hilser alle dere i Roma, dere Guds elskede som er kalt til å være hellige: Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus!

Bønn og ønske om å komme til Roma

- ⁸ Først av alt takker jeg min Gud ved Jesus Kristus for dere alle, for i hele verden blir det fortalt om deres tro.
- ⁹ Gud selv, som jeg av hele mitt hjerte tjener med evangeliet om hans Sønn, er mitt vitne på at jeg alltid husker på dere i mine bønner.
- ¹⁰ Jeg ber stadig om at det endelig en gang må lykkes for meg å komme til dere, om Gud vil.
- ¹¹ For jeg lengter etter å se dere, så jeg kan gi dere del i en Åndens gave for å styrke dere
- ¹²– eller rettere sagt: for at dere og jeg sammen kan bli oppmuntret ved vår felles tro.

13 Jeg vil at dere skal vite, mine søsken, at jeg ofte har satt meg fore å komme til dere, men jeg er blitt hindret helt til nå. For jeg ville gjerne høste frukter også hos dere, som blant de andre folkeslagene.

14 Grekere og barbarer, lærde og ulærde – alle står jeg i gjeld til.

15 Derfor ønsker jeg å forkynne evangeliet også for dere i Roma.

Evangeliet, Guds kraft til frelse

16 For jeg skammer meg ikke over evangeliet. Det er en Guds kraft til frelse for hver den som tror, jøde først og så greker.

17 For i det åpenbares Guds rettferdighet av tro til tro, slik det står skrevet: Den rettferdige skal leve ved tro.

Guds dom over hedenskapet

18 Guds vrede åpenbares fra himmelen over all ugudelighet og urett hos mennesker som holder sannheten nede i urett.

19 For det en kan vite om Gud, ligger åpent foran dem; Gud har selv lagt det åpent fram.

20 Hans usynlige vesen, både hans evige kraft og hans guddommelighet, har de fra verdens skapelse av kunnet se og erkjenne av hans gjerninger. Derfor har de ingen unnskyldning.

21 De kjente Gud, men likevel lovpriste og takket de ham ikke som Gud. Med sine tanker endte de i tomhet, og deres uforstandige hjerter ble formørket.

22 De påsto at de var kloke, men de endte i dårskap.

23 De byttet ut den uforgjengelige Guds herlighet med bilder av forgjengelige mennesker, fugler, fribente dyr og krypdyr.

24 De fulgte sitt hjertes lyster, derfor overga Gud dem til urenhet slik at de vanæret kroppen sin med hverandre.

25 De byttet ut Guds sannhet med løgn og tilba og dyrket det skapte i stedet for Skaperen, han som er velsignet i evighet. Amen.

²⁶Derfor overga Gud dem til skammelige lidenskaper. Kvinnene deres byttet ut det naturlige samliv med det unaturlige.

²⁷ På samme måte sluttet mennene å ha naturlig samliv med kvinner og brant i begjær etter hverandre. Menn drev utukt med menn, og de måtte selv ta straffen for sin villfarelse.

²⁸ De brydde seg ikke om å kjenne Gud, derfor overga Gud dem til en sviktende dømmekraft, så de gjør slikt som ikke sømmer seg.

²⁹De er fulle av all slags urett, umoral, grådighet og ondskap, fulle av misunnelse, mordlyst, strid, svik og falskhet. De farer med sladder

³⁰og baktalelse, hater Gud, bruker vold, er overmodige og brautende, de pønsker ut ondskap og er ulydige mot foreldrene,

³¹de er uforstandige, upålitelige, ukjærlige og ubarmhjertige.

³²De vet hva Guds lov sier, at de som gjør slikt, fortjener å dø. Men ikke bare gjør de dette selv; de roser også andre som gjør det.

Romerne 2

Menneskenes ansvar overfor Gud

¹ Derfor har du ingen unnskyldning, du menneske som dømmer, hvem du enn er. For når du dømmer en annen, fordømmer du deg selv. Du som dømmer, gjør jo det samme selv,

²og vi vet at Guds dom med rette rammer dem som driver med slikt.

³Men når du, menneske, dømmer dem som gjør slikt, og selv gjør det samme, mener du da at du skal slippe unna Guds dom?

⁴ Eller forakter du hans uendelig store godhet, overbærenhet og tålmodighet? Skjønner du ikke at Guds godhet driver deg til omvendelse?

⁵Med ditt harde hjerte som ikke vil vende om, hoper du opp vrede over deg til vredens dag, når Gud åpenbarer sin rettferdige dom.

⁶ Han skal lønne hver og en etter det han har gjort:

⁷De som tålmodig gjør det gode og søker herlighet, ære og uforgjengelighet, får evig liv.

⁸ Men de som i selvgodhet er ulydige mot sannheten og lar seg lede av uretten, har vrede og harme i vente.

⁹Nød og angst skal komme over hvert menneske som gjør det onde, jøde først og så greker.

¹⁰Men herlighet, ære og fred skal den få som gjør det gode, jøde først og så greker.

¹¹ For Gud gjør ikke forskjell på folk.

¹²Alle som syndet uten loven, skal gå fortapt uten loven. Og alle som syndet under loven, skal dømmes etter loven.

¹³ For det er ikke de som hører lovens ord, som blir rettferdige for Gud. Nei, de som gjør det loven sier, de skal kjennes rettferdige.

¹⁴ For når hedninger som ikke har loven, av naturen gjør det den sier, er de sin egen lov, enda de ikke har loven.

¹⁵De viser med dette at lovens krav står skrevet i hjertet deres. Om det vitner også samvittigheten deres, når tankene deres anklager eller forsvarer dem.

¹⁶ Dette skal bli klart den dagen Gud ved Jesus Kristus dømmer det skjulte i menneskene, slik jeg har forkynt i mitt evangelium.

Jødene og loven

¹⁷ Og nå, du som kaller deg jøde: Du stoler på loven og er stolt av din Gud,

¹⁸du kjenner hans vilje og kan avgjøre hva som er rett, fordi du er opplært i loven.

¹⁹ Du er overbevist om at du kan være en veileder for blinde, et lys for dem som er i mørke,

²⁰en oppdrager for uforstandige og en lærer for umyndige, fordi du i loven har det rette uttrykk for kunnskap og sannhet.

- 21** Du som vil lære andre, hvorfor lærer du ikke deg selv? Du som forkynner at en ikke skal stjele, stjeler du?
- 22** Du som sier at en ikke skal bryte ekteskapet, bryter du ekteskapet? Du som avskyr avgudene, plyndrer du templene deres?
- 23** Du som er så stolt av loven, du vanærer Gud ved å bryte loven.
- 24** Det står skrevet: Guds navn blir spottet blant hedningene på grunn av dere.
- 25** Omskjærelsen gagnar deg nok, men bare hvis du holder loven. Bryter du loven, er du som en uomskåret.
- 26** Men hvis en uomskåret holder lovens bud, skal han ikke da regnes som omskåret?
- 27** Den som er uomskåret fysisk, men oppfyller loven, skal dømme deg. For du bryter loven, enda du har lovens bokstav og er omskåret.
- 28** Rett jøde er ikke den som er jøde i det ytre, og rett omskjærelse skjer ikke i det ytre, på kroppen.
- 29** Jøde er den som er jøde i det indre, og omskåret er den som er omskåret i hjertet, ved Ånden og ikke ved bokstaven. Han får ikke ros av mennesker, men av Gud.

Romerne 3

- 1** Hvilket fortrinn har da jøden, eller hva gagn er det i omskjærelsen?
- 2** Mye, på alle måter! Først og fremst det at Guds ord ble betrodd dem.
- 3** Men hva om noen har vist seg utro? Kan deres utroskap oppheve Guds troskap?
- 4** Slett ikke! La det stå fast at Gud taler sant, men hvert menneske er en løgner. Det står jo skrevet: For at du skal få rett når du taler, og vinne når du fører sak.
- 5** Men dersom vår urett fremhever Guds rettferdighet, hva skal vi da si? Er ikke da Gud urettferdig, menneskelig talt, når han lar vreden ramme oss?
- 6** Slett ikke! Hvordan skulle Gud ellers kunne dømme verden?

⁷Men dersom min løgn enda klarere viser at Gud taler sant, og dette blir til hans ære, hvorfor skal jeg da dømmes som en synder?

⁸Skal vi ikke da like godt gjøre det onde, så det gode kan komme? Det er noen som håner oss og sier at det er dette vi lærer. De skal få den dom de fortjener.

Alle er skyldige

⁹Hva så? Har vi jøder noe fortrinn? Nei, på ingen måte! Vi har jo allerede anklaget både jøder og grekere for at de alle er under synden.

¹⁰ For det står skrevet: Det finnes ikke én som er rettferdig, ikke en eneste.

¹¹Det finnes ikke én som forstår, ikke én som søker Gud.

¹²Alle er kommet på avveier, alle er fordervet. Det finnes ikke én som gjør det gode, ikke en eneste.

¹³ Strupen deres er en åpen grav, på tungen har de svik, under leppene ormegift,

¹⁴ munnen er full av forbannelse og bitterhet.

¹⁵ De er raske på foten når de vil utøse blod,

¹⁶der de ferdes, er det ødeleggelse og elendighet.

¹⁷Fredens vei kjenner de ikke.

¹⁸ Frykt for Gud har de ikke for øye.

¹⁹ Vi vet at alt det loven sier, er sagt til dem som har loven, for at hver munn skal tie og hele verden stå skyldig for Gud.

²⁰ For ikke noe menneske blir rettferdig for Gud på grunn av gjerninger som loven krever. Ved loven lærer vi synden å kjenne.

Rettferdighet ved troen

²¹ Men nå er Guds rettferdighet, som loven og profetene vitner om, blitt åpenbart uavhengig av loven.

²² Dette er Guds rettferdighet som gis ved troen på Jesus Kristus til alle som tror. Her er det ingen forskjell,

- ²³ for alle har syndet og mangler Guds herlighet.
- ²⁴ Men ufortjent og av hans nåde blir de kjent rettferdige, frikjøpt i Kristus Jesus.
- ²⁵ Ham har Gud stilt synlig fram for at han ved sitt blod skulle være soningsstedet for dem som tror. Slik viste Gud sin rettferdighet. For han hadde tidligere i tålmodighet holdt tilbake straffen for de synder som var begått.
- ²⁶ Men i vår tid ville han vise sin rettferdighet, både at han selv er rettferdig, og at han kjenner den rettferdig som tror på Jesus.
- ²⁷ Hva har vi da å være stolte av? Ingenting! Hvilken lov sier det? Gjeringenes lov? Nei, troens lov.
- ²⁸ For vi hevder at mennesket blir rettferdig ved tro, uten lovgjeringer.
- ²⁹ Er vel Gud bare jødernes Gud? Er han ikke også Gud for andre folkeslag? Jo, også for dem.
- ³⁰ For Gud er én, han som rettferdiggjør omskårne av tro og uomskårne ved samme tro.
- ³¹ Opphever vi da loven ved troen? Slett ikke! Vi stadfester loven.

Romerne 4

Abrahams tro

- ¹ Hva skal vi da si om Abraham, vår jordiske stamfar? Hva oppnådde han?
- ² Dersom han ble rettferdig ved sine gjerninger, da hadde han jo noe å være stolt av. Men overfor Gud har han ikke det.
- ³ For hva sier Skriften? Abraham trodde Gud, og derfor regnet Gud ham som rettferdig.
- ⁴ Den som har gjerninger å vise til, får lønn etter fortjeneste, ikke av nåde.
- ⁵ Men den som ikke har det, men som tror på ham som rettferdiggjør den ugudelige, blir regnet som rettferdig fordi han tror.

⁶Slik priser også David et menneske salig når Gud regner det som rettferdig uten at det har gjerninger:

⁷ Salige er de som har fått sine lovbrudd tilgitt og sine synder skjult.

⁸Salig er det mennesket som Herren ikke tilregner synd.

⁹ Gjelder så denne saligprisningen bare de omskårne eller også de uomskårne? Vi sa at Abraham ble regnet som rettferdig fordi han trodde.

¹⁰ Når skjedde det? Var det før eller etter at han ble omskåret? Det skjedde før han ble omskåret.

¹¹ Og omskjærelsen fikk han som et tegn som skulle bekrefte den rettferdighet av tro som han hadde før han ble omskåret. Slik ble han far til alle uomskårne som tror, så de kan regnes som rettferdige.

¹²Men han ble også far til de omskårne når de ikke bare er omskåret, men også går i vår far Abrahams fotspor og har den tro han hadde før han ble omskåret.

Løftet til Abraham

¹³ For det var ikke ved loven Abraham og hans ætt fikk løftet om å arve verden, men ved den rettferdighet en får ved tro.

¹⁴Er det de som holder seg til loven, som er arvinger, da er jo troen meningsløs og løftet opphevet.

¹⁵ Loven fremkaller vrede, men der det ikke finnes noen lov, finnes det heller ikke noe lovbrudd.

¹⁶ Derfor fikk Abraham løftet fordi han trodde, så alt skulle være av nåde. For da kan løftet stå fast for hele hans ætt, ikke bare for den som har loven, men også for den som har samme tro som Abraham. Han er jo far til oss alle,

¹⁷ slik det står skrevet: Jeg har gjort deg til far for mange folkeslag. I Guds øyne er han vår far, for han trodde ham som gjør de døde levende og byr at det som ikke er, skal bli til.

¹⁸ Selv om alt håp var ute, holdt Abraham fast på håpet og trodde, og derfor ble han far til mange folkeslag, som det var sagt ham: Så tallrik skal ætten din bli.

¹⁹ Han var nesten hundre år, men ble likevel ikke svak i troen da han tenkte på sin egen kraftløse kropp og på Saras døde morsliv.

²⁰ Han var ikke vantro og tvilte ikke på Guds løfte, men ble sterk i troen og ga Gud ære.

²¹ For han var overbevist om at det Gud hadde lovet, hadde han også makt til å gjøre.

²² Derfor ble han regnet som rettferdig.

²³ Men Skriften sier ikke dette bare for hans skyld,

²⁴ det gjelder også oss: Vi skal bli regnet som rettferdige når vi tror på ham som reiste Jesus, vår Herre, opp fra de døde,

²⁵ han som ble overgitt til døden for våre synder og oppreist for at vi skulle bli rettferdige.

Romerne 5

Fred med Gud

¹ Da vi altså er blitt rettferdige ved tro, har vi fred med Gud ved vår Herre Jesus Kristus.

² Gjennom ham har vi også ved troen fått adgang til den nåde vi står i, og vi er stolte over håpet om Guds herlighet.

³ Ja, ikke bare det, vi er også stolte over lidelsene. For vi vet at lidelsen gir utholdenhet,

⁴ utholdenheten et prøvet sinn, og det prøvede sinn håp.

⁵ Og håpet skuffer ikke, for Guds kjærlighet er utøst i våre hjerter ved Den hellige ånd som han har gitt oss.

⁶ Mens vi ennå var svake, døde Kristus for ugudelige da tiden var inne.

⁷Selv for et rettskaffent menneske vil vel neppe noen gå i døden. Eller kanskje ville noen gjøre det for en som er god.

⁸ Men Gud viser sin kjærlighet til oss ved at Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere.

⁹Når vi nå er blitt rettferdige ved Kristi blod, hvor mye mer skal vi ikke da gjennom ham bli frelst fra vreden!

¹⁰ For mens vi ennå var Guds fiender, ble vi forsonet med ham ved hans Sønns død. Når vi nå er forsonet, hvor mye mer skal vi ikke da bli frelst ved hans liv!

¹¹Ja, ikke bare det, vi har også vår stolthet i Gud, ved vår Herre Jesus Kristus, han som har gitt oss forsoningen.

Adam og Kristus

¹² Synden kom inn i verden på grunn av ett menneske, og med synden kom døden. Og slik rammet døden alle mennesker fordi alle syndet.

¹³ Det var synd i verden også før loven kom, men synden blir ikke regnet som synd når det ikke finnes noen lov.

¹⁴ Likevel hersket døden fra Adam til Moses, også over dem som ikke hadde begått noe lovbrudd slik som Adam. Adam er her et motstykke til ham som skulle komme.

¹⁵ Men med nåden er det annerledes enn med fallet. På grunn av den enes fall måtte de mange dø. Men nåden, Guds gave, er noe uendelig mye større: Den gis i overflod til de mange på grunn av nåden fra det ene mennesket Jesus Kristus.

¹⁶Og med gaven er det annerledes enn med den enes synd. For dommen over den ene førte til fordømmelse, men nåden mot de mange førte til frifinnelse, enda mange hadde falt.

¹⁷Døden fikk herredømme på grunn av ett menneskes fall. Hvor mye mer skal da ikke de som tar imot Guds store nåde og rettferdighetens gave, eie livet og få herredømme ved den ene, Jesus Kristus.

18 Altså: Som ett menneskes fall ble til fordømmelse for alle mennesker, slik fører ett menneskes rettferdige gjerning til frifinnelse og liv for alle.

19 Slik det ene menneskets ulydighet gjorde de mange til syndere, skal nå den enes lydighet gjøre de mange rettferdige.

20 Loven kom til for at fallet skulle bli stort. Men der synden ble stor, ble nåden enda større.

21 For slik som synden hersket gjennom døden, skal nåden herske gjennom rettferdigheten og gi evig liv ved Jesus Kristus, vår Herre.

Romerne 6

Forent med Kristus i dåpen

1 Hva skal vi da si? Skal vi fortsette å synde så nåden kan bli enda større?

2 Slett ikke! Hvordan kan vi som døde bort fra synden, fremdeles leve i den?

3 Eller vet dere ikke at alle vi som ble døpt til Kristus Jesus, ble døpt til hans død?

4 Vi ble begravet med ham da vi ble døpt med denne dåpen til døden. Og som Kristus ble reist opp fra de døde ved sin Fars herlighet, skal også vi vandre i et nytt liv.

5 Har vi vokst sammen med Kristus i en død som er lik hans, skal vi være ett med ham i en oppstandelse som er lik hans.

6 Vi vet at vårt gamle menneske ble korsfestet med ham, for at den kroppen som er underlagt synden, skulle tilintetgjøres og vi ikke lenger skulle være slaver under synden.

7 For den som er død, er befridd fra synden.

8 Er vi døde med Kristus, tror vi at vi også skal leve med ham.

9 Vi vet jo at når Kristus er oppreist fra de døde, så dør han ikke mer; døden har ikke lenger makt over ham.

10 For døden han døde, den døde han for synden, én gang for alle, men livet han lever, det lever han for Gud.

11 På samme måte skal dere regne dere som døde for synden, men som levende for Gud i Kristus Jesus.

I tjeneste for Gud

12 La altså ikke synden herske i den dødelige kroppen deres, så dere følger kroppens lyster.

13 Og still ikke lemmene deres til tjeneste for synden, som våpen for urett. Men still dere selv og lemmene deres til tjeneste for Gud, som våpen for det som er rett. For dere var døde, men er blitt levende.

14 Synden skal ikke herske over dere, for dere står ikke under loven, men under nåden.

15 Hva så? Skal vi synde fordi vi ikke er under loven, men under nåden? Slett ikke!

16 Vet dere ikke at når dere går i tjeneste hos noen og adlyder ham, da blir dere hans slaver? Dere blir enten slaver under synden, og det fører til død, eller slaver under lydigheten, og det fører til rettferdighet.

17 Men Gud være takk! Dere som før var syndens slaver, er nå av hjertet blitt lydige mot den lære som dere ble overgitt til.

18 Dere ble satt fri fra synden og er blitt slaver for det som er rett –

19 jeg bruker et bilde fra dagliglivet fordi dere er svake, av kjøtt og blod. Før stilte dere lemmene deres til tjeneste for urenhet og urett, og det førte bare til mer urett. Men nå skal dere stille lemmene til tjeneste for det som er rett, så dere kan bli hellige.

20 Den gang dere var slaver under synden, var dere fri fra det som er rett.

21 Hva slags frukt høstet dere da? Slikt som dere nå skammer dere over, for det fører til død.

²² Men nå er dere frigjort fra synden og er blitt tjenere for Gud, og frukten er helliggjørelse, og det fører til evig liv.

²³ Syndens lønn er døden, men Guds nådegave er evig liv i Kristus Jesus, vår Herre.

Romerne 7

Frihet fra loven

¹ Eller vet dere ikke, mine søsken – for jeg taler jo til folk som kjenner loven – at loven bestemmer over et menneske bare så lenge det lever?

² En gift kvinne er etter loven bundet til mannen sin så lenge han lever. Men dersom mannen dør, er hun løst fra loven som bandt henne til mannen.

³ Derfor gjelder hun som ekteskapsbryter hvis hun gifter seg med en annen så lenge mannen lever. Men dersom mannen dør, er hun fri fra loven og bryter ikke ekteskapet om hun gifter seg med en annen.

⁴ Slik er det også med dere, mine søsken. Gjennom Kristi kropp er dere døde for loven. Dere tilhører en annen, han som er stått opp fra de døde, for at vi skal bære frukt for Gud.

⁵ Da vårt kjøtt og blod hadde makten over oss, gjorde loven at de syndige lidenskapene ble vakt til live i lemmene våre, så vi bar frukt for døden.

⁶ Men nå er vi løst fra loven, vi er døde fra det som bandt oss. Derfor tjener vi Gud i et nytt liv i Ånden, og ikke i det gamle, etter bokstaven.

Loven og synden

⁷ Hva skal vi så si? Er loven synd? Slett ikke! Men uten loven ville jeg ikke visst av synden. Jeg ville ikke visst hva begjær var, dersom ikke loven sa: Du skal ikke begjære.

⁸ Synden benyttet seg av budet og vakte all slags begjær i meg, men uten loven er synden død.

⁹ Før levde jeg uten loven. Men da budet kom, fikk synden liv,

¹⁰ og jeg døde. Det budet som skulle gi meg liv, viste seg å føre til død.

- 11** For synden brukte budet til å bedra og drepe meg.
- 12** Loven er altså hellig, og budet er hellig, rett og godt.
- 13** Men er da det som er godt, blitt til død for meg? Slett ikke! Det var synden som brukte det gode til å føre meg i døden. Slik skulle det bli klart hvordan synden er. Gjennom budet skulle synden vise seg å være over alle grenser syndig.
- 14** Vi vet at loven er av Ånden, mens jeg er av kjøtt og blod, solgt som slave til synden.
- 15** For jeg forstår ikke hva jeg selv gjør. Det jeg vil, gjør jeg ikke, og det jeg avskyr, det gjør jeg.
- 16** Men gjør jeg det jeg ikke vil, gir jeg loven rett i at den er god.
- 17** Så er det ikke lenger jeg som gjør det, men synden som bor i meg.
- 18** For jeg vet at i meg, det vil si i mitt kjøtt og blod, bor det ikke noe godt. Viljen har jeg, men å fullføre det gode makter jeg ikke.
- 19** Det gode som jeg vil, gjør jeg ikke, men det onde som jeg ikke vil, det gjør jeg.
- 20** Men gjør jeg det jeg ikke vil, er det ikke jeg som gjør det, men synden som bor i meg.
- 21** Jeg finner altså at denne loven gjelder: Jeg vil gjøre det gode, men kan ikke annet enn å gjøre det onde.
- 22** Mitt indre menneske sier med glede ja til Guds lov,
- 23** men jeg merker en annen lov i lemmene. Den kjemper mot loven i mitt sinn og tar meg til fange under syndens lov, som er i lemmene.
- 24** Jeg ulykkelige menneske! Hvem skal fri meg fra denne dødens kropp?
- 25** Gud være takk ved Jesus Kristus, vår Herre! Slik er altså jeg: Jeg tjener Guds lov med mitt sinn, men syndens lov med mitt kjøtt og blod.

Romerne 8

Livet i Ånden

- ¹Så er det da ingen fordømmelse for dem som er i Kristus Jesus.
- ² For Åndens lov som gir liv, har i Kristus Jesus gjort deg fri fra syndens og dødens lov.
- ³ Det som var umulig for loven, siden den sto maktesløs fordi vi er av kjøtt og blod, det gjorde Gud. Han sendte sin egen Sønn som syndoffer, i samme slags kjøtt og blod som syndige mennesker har, og holdt dom over synden i oss.
- ⁴Slik ble lovens krav oppfylt i oss som ikke lever slik kjøttet vil, men slik Ånden vil.
- ⁵De som lever slik kjøttet vil, er bare opptatt av det som hører mennesker til. Men de som lever slik Ånden vil, er opptatt av det som hører Ånden til.
- ⁶ For det kjøttet vil, er død, men det Ånden vil, er liv og fred.
- ⁷ Derfor er det som kjøttet vil, fiendskap mot Gud, for det bøyer seg ikke under Guds lov og kan heller ikke gjøre det.
- ⁸ De som kjøtt og blod har makten over, kan ikke være til glede for Gud.
- ⁹ Men det er ikke kjøttet som har makten over dere, det er Ånden – så sant Guds Ånd bor i dere. Den som ikke har Kristi Ånd, hører ikke Kristus til.
- ¹⁰ Men om Kristus bor i dere, er nok kroppen død på grunn av synden, men ånden er levende på grunn av rettferdigheten.
- ¹¹ Han reiste Jesus opp fra de døde, og dersom hans Ånd bor i dere, skal han som reiste Kristus opp fra de døde, også gi deres dødelige kropp liv ved sin Ånd, som bor i dere.
- ¹² Derfor, søsken, skylder vi ikke vårt kjøtt og blod noe, så vi skulle leve slik det vil.
- ¹³ For hvis dere lever slik kjøttet vil, skal dere dø. Men hvis dere ved Ånden dreper kroppens gjerninger, skal dere leve.
- ¹⁴ Alle som drives av Guds Ånd, er Guds barn.

15 Dere har ikke fått den ånden som slavene har, så dere igjen skulle være redde. Nei, dere har fått Ånden som gir rett til å være Guds barn, den som gjør at vi roper: «Abba, Far!»

16 Ånden selv vitner sammen med vår ånd om at vi er Guds barn.

17 Men er vi barn, er vi også arvinger. Vi er Guds arvinger og Kristi medarvinger, så sant vi lider med ham, så vi også skal få del i herligheten sammen med ham.

Håpet om herlighet

18 Jeg mener at det vi må lide i den tiden som nå er, ikke kan regnes for noe mot den herligheten som en gang skal åpenbares og bli vår.

19 For det skapte venter med lengsel på at Guds barn skal åpenbares i herlighet.

20 Det skapte ble underlagt forgjengeligheten, ikke frivillig, men fordi han ville det slik. Likevel var det håp,

21 for også det skapte skal bli frigjort fra slaveriet under forgjengeligheten og få den frihet som Guds barn skal eie i herligheten.

22 Vi vet at helt til denne dag sukker og stønner alt det skapte samstemt, som i fødselsrier.

23 Ja, enda mer: Også vi som har fått Ånden, den første frukt av høsten som kommer, sukker med oss selv og lengter etter å bli Guds barn fullt og helt når kroppen vår blir satt fri.

24 For i håpet er vi frelst. Et håp vi alt ser oppfylt, er ikke noe håp. Hvordan kan noen håpe på det de ser?

25 Men hvis vi håper på noe vi ikke ser, da venter vi med tålmodighet.

26 På samme måte kommer også Ånden oss til hjelp i vår svakhet. For vi vet ikke hva vi skal be om for å be rett, men Ånden selv går i forbønn for oss med sukk uten ord.

27 Og han som gransker hjertene, vet hva Ånden vil; for Ånden ber for de hellige etter Guds vilje.

- 28** Vi vet at alt tjener til det gode for dem som elsker Gud, dem han har kalt etter sin frie vilje.
- 29** Dem som han på forhånd har vedkjent seg, har han også på forhånd bestemt til å bli formet etter sin Sønnns bilde, så han skal være den førstefødte blant mange søsken.
- 30** Og dem som han på forhånd har bestemt til dette, har han også kalt. Dem som han har kalt, har han også kjent rettferdige, og dem som han har kjent rettferdige, har han også herliggjort.
- 31** Hva skal vi så si til dette? Er Gud for oss, hvem er da mot oss?
- 32** Han som ikke sparte sin egen Sønn, men ga ham for oss alle, kan han gjøre noe annet enn å gi oss alt sammen med ham?
- 33** Hvem kan anklage dem Gud har utvalgt? Gud er den som frikjenner.
- 34** Hvem kan da fordømme? Kristus Jesus er den som døde, ja, mer enn det, han sto opp og sitter ved Guds høyre hånd, og han ber for oss.
- 35** Hvem kan skille oss fra Kristi kjærlighet? Nød, angst, forfølgelse, sult, nakenhet, fare eller sverd?
- 36** Som det står skrevet: For din skyld drepes vi dagen lang, vi regnes som slaktesauer.
- 37** Men i alt dette vinner vi mer enn seier ved ham som elsket oss.
- 38** For jeg er viss på at verken død eller liv, verken engler eller krefter, verken det som nå er eller det som kommer, eller noen makt,
- 39** verken det som er i det høye eller i det dype, eller noen annen skapning, skal kunne skille oss fra Guds kjærlighet i Kristus Jesus, vår Herre.

Romerne 9

Guds vei med Israel

(Kap. 9–11)

Guds gaver til Israel

¹Jeg taler sannhet i Kristus, jeg lyver ikke! Min egen samvittighet bekrefter det i Den hellige ånd.

²Jeg bærer stor sorg i hjertet og plages uavbrutt.

³ Ja, jeg skulle gjerne vært forbannet og skilt fra Kristus, om det bare kunne være til hjelp for mine søsken som er av samme folk som jeg.

⁴ De er israelitter; de har retten til å være Guds barn, og herligheten, paktene, loven, tempeltjenesten og løftene tilhører dem.

⁵ De har fedrene, og fra dem stammer også Kristus, han som er Gud over alt, velsignet i all evighet. Amen.

Gud utvelger sitt folk

⁶ Det er ikke slik at Guds ord har slått feil. For ikke alle israelitter tilhører virkelig Israel,

⁷ og ikke alle Abrahams etterkommere er Abrahams barn. Det står jo: Gjennom Isak skal du få en ætt som skal kalles din.

⁸Det betyr: Det er ikke de som er hans barn av kjøtt og blod, som er Guds barn. Bare dem som er barn ut fra løftet, regner han som Abrahams ætt.

⁹ For det var et løfte han fikk: Jeg kommer tilbake til deg når tiden er inne, og da skal Sara ha en sønn.

¹⁰ Men ikke bare det – også Rebekka fikk to sønner med én mann, Isak, vår stamfar.

¹¹⁻¹² Før de var født, da de verken hadde gjort godt eller ondt, sa Gud til henne: Den eldste skal tjene den yngste. Guds plan og utvelgelse skulle stå fast og avhenger ikke av menneskers gjerninger, bare av ham som kaller.

¹³ For det står skrevet: Jakob elsket jeg, men Esau hadde jeg uvilje mot.

¹⁴ Hva skal vi si til dette? Er Gud urettferdig? Slett ikke!

¹⁵For han sier til Moses: Jeg viser godhet mot den jeg vil, og er barmhjertig mot den jeg vil.

¹⁶Så kommer det altså ikke an på den som vil eller anstrenger seg, men på Gud som viser godhet.

¹⁷ For Skriften sier til farao: Jeg lot deg stå fram for å vise min makt på deg, og for at navnet mitt skal bli forkynt over hele jorden.

¹⁸Altså viser han godhet mot den han vil, og forherder den han vil.

¹⁹Nå vil du vel innvende: «Hva har han da å bebreide oss? Hvem kan stå imot hans vilje?»

²⁰ Men hvem er du, menneske, som tar til motmæle mot Gud? Kan verket si til håndverkeren: «Hvorfor gjorde du meg slik?»

²¹ Bestemmer ikke pottemakeren over leiren, så han av samme leirklump kan lage én krukke til fint bruk og en annen til simplere bruk?

²² Og enda Gud ville vise sin vrede og gjøre sin makt kjent, har han tålmodig båret over med de krukkene som var under vreden, de som var laget for å gå til grunne.

²³Han gjorde det for å gjøre kjent hvor rik hans herlighet er for dem som han ville vise godhet, og som var gjort ferdige for herligheten.

²⁴Også oss har han kalt til å være slike krukker, ikke bare blant jødene, men også blant hedningene.

²⁵ Slik sier han det hos Hosea: Det folket som ikke var mitt, vil jeg kalle mitt folk, og henne jeg ikke elsket, vil jeg kalle min elskede.

²⁶ Der det før ble sagt til dem: «Dere er ikke mitt folk», der skal de kalles den levende Guds barn.

²⁷ Og Jesaja roper ut over Israel: Om Israels barn var så tallrike som havets sand, skal bare en rest bli frelst.

²⁸For i hast skal Herren slutføre sitt regnskap på jorden.

²⁹ Og som Jesaja før har sagt: Hadde ikke Herren over herskarene latt noen av vår ætt leve, da var vi blitt som Sodoma, da lignet vi Gomorra.

Israel og evangeliet

30 Hva skal vi så si? Jo, hedningene som ikke jaget etter å få rettferdighet, de har vunnet rettferdighet, det vil si rettferdigheten av tro.

31 Men Israel, som jaget etter loven for å vinne rettferdighet, nådde ikke fram.

32 Hvorfor ikke? Fordi de holdt seg til gjerninger, ikke til tro. De støtte mot snublesteinen,

33 slik det står skrevet: Se, på Sion legger jeg en snublestein og en klippe til fall. Men den som tror på ham, skal ikke bli til skamme.

Romerne 10

1 Mine søsken, jeg ønsker av hjertet og ber til Gud at de må bli frelst.

2 For det vitnesbyrdet gir jeg dem at de brenner for Guds sak, men uten virkelig å kjenne ham.

3 De kjenner ikke Guds rettferdighet, men vil bygge opp sin egen rettferdighet. Derfor har de ikke bøyd seg under rettferdigheten fra Gud.

4 For Kristus er lovens ende og mål, så hver den som tror, skal bli rettferdig.

5 Moses skriver om den rettferdighet loven gir: Det mennesket som lever etter budene, skal ha liv ved dem.

6 Men den rettferdigheten som kommer av tro, sier: Tenk ikke med deg selv: Hvem skal fare opp til himmelen? – det vil si for å hente Kristus ned –

7 eller: Hvem skal stige ned i avgrunnen? – det vil si for å hente Kristus opp fra de døde.

8 Men hva sier den? Ordet er deg nær, i din munn og i ditt hjerte. Dette er troens ord, det som vi forkynner.

9 For hvis du med din munn bekjenner at Jesus er Herre, og i ditt hjerte tror at Gud har oppreist ham fra de døde, da skal du bli frelst.

10 Med hjertet tror vi så vi blir rettferdige, med munnen bekjenner vi så vi blir frelst.

11 Skriften sier: Ingen som tror på ham, skal bli til skamme.

¹² For her er det ikke forskjell på jøde og greker. Alle har samme Herre, og han er rik nok for alle som påkaller ham.

¹³ Hver den som påkaller Herrens navn, skal bli frelst.

¹⁴ Men hvordan kan de påkalle en de ikke tror på? Hvordan kan de tro på en de ikke har hørt om? Og hvordan kan de høre uten at noen forkynner?

¹⁵ Og hvordan kan de forkynne hvis de ikke er utsendt? Det står jo skrevet: Hvor vakre de er, føttene til dem som bringer godt budskap!

¹⁶ Men ikke alle var lydige mot evangeliet. Jesaja sier: Herre, hvem trodde vårt budskap?

¹⁷ Så kommer da troen av det budskapet en hører, og budskapet kommer av Kristi ord.

¹⁸ Har de ikke hørt, spør jeg så. Jo, sannelig: Deres røst har nådd ut over hele jorden, ordene dit verden ender.

¹⁹ Men så spør jeg: Kanskje Israel ikke har forstått det? Først sier Moses: Jeg vil egge dere til misunnelse mot dem som ikke er et folk, på et uforstandig folk gjør jeg dere rasende.

²⁰ Og Jesaja går så langt at han sier: Jeg ble funnet av dem som ikke søkte meg, og åpenbarte meg for dem som ikke spurte etter meg.

²¹ Men om Israel sier han: Hele dagen rakte jeg hendene ut mot et ulydig og gjenstridig folk.

Romerne 11

Frelse for hedningene – frelse for Israel

¹ Jeg spør så: Har Gud forkastet sitt folk? Slett ikke! For også jeg er israelitt, av Abrahams ætt og Benjamins stamme.

² Gud har ikke forkastet sitt folk, det folket han hadde vedkjent seg. Vet dere ikke hva Skriften sier i fortellingen om Elia, der han anklager Israel overfor Gud?

- ³ «Herre, dine profeter har de drept, og dine altere har de revet ned. Jeg er den eneste som er igjen, og nå står de meg etter livet.»
- ⁴ Men hva er det guddommelige svaret han får? «Jeg har holdt sju tusen mann igjen som ikke har bøyd kne for Baal.»
- ⁵ På samme måte er det også i vår tid blitt en rest igjen som Gud i sin nåde har utvalgt.
- ⁶ Og er det av nåde, er det ikke på grunn av gjerninger. Ellers var ikke nåden lenger nåde.
- ⁷ Hva så? Det Israel søker, har de ikke oppnådd, men de utvalgte har oppnådd det. De andre er blitt forherdet,
- ⁸ slik det står skrevet: Gud har gitt dem en sløvet ånd, øyne som ikke ser, og ører som ikke hører, helt til denne dag.
- ⁹ Og David sier: La bordet deres bli en snare og en felle, en snublestokk og en straff for dem.
- ¹⁰ La øynene deres bli formørket så de ikke kan se, og bøy deres rygg for alltid.
- ¹¹ Så spør jeg: Snublet de for at de skulle falle? Slett ikke! Nei, deres fall gjorde at frelsen kom til de andre folkene, og så skulle jødene bli misunnelige på dem.
- ¹² Når deres fall har ført til rikdom for verden og deres tap til rikdom for de andre folkene, hvor mye mer skal det ikke da bety at de kommer med i fullt tall?
- ¹³ Jeg sier dette til dere som tilhører hedningfolkene. Så sant som jeg er hedningenes apostel, setter jeg min tjeneste høyt,
- ¹⁴ i håp om å kunne egge mitt eget folk til misunnelse og frelse noen av dem.
- ¹⁵ Er det blitt til forsoning for verden at de ble forkastet, hva må det ikke da føre til at de blir godtatt? Jo, liv av død!
- ¹⁶ Er det første brødet hellig, er hele deigen hellig. Er roten hellig, er greinene det også.

- ¹⁷ Noen av greinene er nå brukket av, og du som var en vill oljekvist, er blitt podet inn blant greinene og har fått sevje fra roten sammen med dem.
- ¹⁸ Men innbill deg ikke at du er bedre enn greinene! Gjør du det, så husk at det ikke er du som bærer roten, men roten som bærer deg.
- ¹⁹ Kanskje du vil si: «Greinene ble brukket av for at jeg skulle bli podet inn.»
- ²⁰ Ja vel, men det var deres vantro som gjorde at de ble brukket av, og det er din tro som gjør at du blir stående. Vær ikke overmodig, men frykt Gud!
- ²¹ Sparte han ikke de naturlige greinene, skal han heller ikke spare deg.
- ²² Så ser du at Gud er både god og streng – streng mot dem som er falt, men god mot deg dersom du holder fast på hans godhet. Ellers blir også du hugget av.
- ²³ Men også de andre skal bli podet inn dersom de ikke holder fast på sin vantro. For Gud har makt til å pøde dem inn igjen.
- ²⁴ Du ble hugget av fra et vilt oliventre og mot naturen podet inn på et godt tre. Hvor mye mer skal ikke da de naturlige greinene kunne bli podet tilbake på sitt eget oliventre?
- ²⁵ Jeg vil at dere skal kjenne til en hemmelighet, søsken, så dere ikke skal ha for høye tanker om dere selv: En del av Israel er blitt forherdet, inntil hedningene er kommet inn i fullt tall.
- ²⁶ På denne måten skal hele Israel bli frelst, slik det står skrevet: Fra Sion skal redningsmannen komme, han skal ta bort gudløsheten fra Jakob.
- ²⁷ Dette er min pakt med dem når jeg tar bort syndene deres.
- ²⁸ På grunn av evangeliet er de blitt Guds fiender, for at dere skal få frelsen. Men på grunn av utvelgelsen er de elsket av Gud, for fedrenes skyld.
- ²⁹ For Gud angrer ikke sine nådegaver og sitt kall.
- ³⁰ Dere var en gang ulydige mot Gud, men nå har dere fått barmhjertighet fordi de andre var ulydige.

31 På samme måte har de nå vært ulydige, men den barmhjertighet dere har fått, skal føre til at også de nå får barmhjertighet.

32 Gud lukket alle inne i ulydigheten for å kunne forbarme seg over alle.

33 Å, dyp av rikdom og visdom og kunnskap hos Gud! Hvor uransakelige hans dommer er, hvor ufattelige hans veier!

34 Hvem kjente Herrens sinn, og hvem var hans rådgiver?

35 Hvem ga ham noe først så han skulle få noe igjen?

36 For fra ham og ved ham og til ham er alle ting. Ham være ære i all evighet! Amen.

Romerne 12

Det kristne livet

1 Derfor formaner jeg dere ved Guds barmhjertighet, søsken: Bær kroppen fram som et levende og hellig offer til glede for Gud. Det skal være deres åndelige gudstjeneste.

2 Innrett dere ikke etter den nåværende verden, men la dere forvandle ved at sinnet fornyes, så dere kan dømme om hva som er Guds vilje: det gode, det som er til glede for Gud, det fullkomne.

3 Ved den nåde jeg har fått, sier jeg til hver enkelt av dere: Tenk ikke for store tanker om deg selv, men tenk sindig! Hver og en skal holde seg til det mål av tro som Gud har gitt ham.

4 Vi har én kropp, men mange lemmer, alle med ulike oppgaver.

5 På samme måte er vi alle én kropp i Kristus, men hver for oss er vi hverandres lemmer.

6 Vi har forskjellige nådegaver, alt etter den nåde Gud har gitt oss. Den som har profetisk gave, skal bruke den i samsvar med troen,

7 den som har en tjeneste, skal ta seg av sin tjeneste, den som er lærer, skal undervise,

⁸ og den som trøster, skal virkelig trøste. Den som gir av sitt eget, skal gjøre det uten baktanker, den som er satt til å lede, skal gjøre det med iver, den som viser barmhjertighet, skal gjøre det med glede.

⁹ La kjærligheten være oppriktig. Avsky det onde, hold dere til det gode.

¹⁰ Elsk hverandre inderlig som søsken, sett de andre høyere enn dere selv.

¹¹ Vær ikke lunkne, men ivrige. Vær brennende i Ånden, tjen Herren!

¹² Vær glade i håpet, tålmodige i motgangen, utholdende i bønner.

¹³ Vær med og hjelp de hellige som lider nød, og legg vinn på gjestfrihet.

¹⁴ Velsign dem som forfølger dere, velsign, og forbann ikke.

¹⁵ Gled dere med de glade og gråt med dem som gråter.

¹⁶ Hold sammen i enighet. Gjør dere ikke for høye tanker, men hold dere gjerne til det lave, og vær ikke selvkloke.

¹⁷ Gjengjeld ikke ondt med ondt, ha tanke for det som er godt for alle mennesker.

¹⁸ Hold fred med alle, om det er mulig, så langt det står til dere.

¹⁹ Ta ikke hevn, mine kjære, men overlatt vreden til Gud. For det står skrevet: Hevnen hører meg til, jeg skal gjengjelde, sier Herren.

²⁰ Men: Er din fiende sulten, så gi ham mat, er han tørst, så gi ham drikke. Gjør du det, samler du glødende kull på hans hode.

²¹ La ikke det onde overvinne deg, men overvinn det onde med det gode!

Romerne 13

Forholdet til styresmaktene

¹ Enhver skal være lydige mot de myndigheter han har over seg. For det finnes ingen myndigheter som ikke er fra Gud, og de som finnes, er innsatt av Gud.

² Den som setter seg opp mot dem, står derfor imot det Gud har bestemt, og de som gjør det, skal få sin dom.

³For de som styrer, skal ikke skape frykt hos den som gjør det gode, men hos den som gjør det onde. Vil du slippe å frykte myndighetene, så gjør det gode, og du skal få ros.

⁴Styresmakten er en Guds tjener, til beste for deg. Men gjør du det onde, har du grunn til å være redd. For styresmakten bærer ikke sverd uten grunn, men er Guds tjener som skal fullbyrde hans straff over den som gjør det onde.

⁵Derfor er det nødvendig å være lydig, ikke bare av frykt for straffen, men også for samvittighetens skyld.

⁶Betal også skatt av samme grunn. For myndighetene er Guds tjenere og har ansvar for alt slikt.

⁷ Gi alle det du skylder dem. Betal skatt til den som skal ha skatt, toll til den som skal ha toll, vis respekt for den som skal ha respekt, gi ære til den som skal ha ære.

Kjærligheten er oppfyllelse av loven

⁸ Ha ingen skyld til noen, annet enn det å elske hverandre! Den som elsker sin neste, har oppfylt loven.

⁹ For disse budene: Du skal ikke bryte ekteskapet, du skal ikke slå i hjel, du skal ikke stjele, du skal ikke begjære, eller hvilket bud det så er, sammenfattes i dette: Du skal elske din neste som deg selv.

¹⁰ Kjærligheten gjør ikke noe ondt mot nesten. Derfor er kjærligheten oppfyllelse av loven.

¹¹ Dessuten vet dere hvilken tid det nå er: Timen er kommet da dere må våkne opp av søvnen, for frelsen er oss nærmere nå enn da vi kom til tro.

¹² Natten er snart slutt, og dagen er nær. La oss derfor legge bort mørkets gjerninger og kle oss i lysets rustning.

¹³ La oss leve sømmelig som på lyse dagen, ikke i festing og fyll, hor og utskeielser, strid og misunnelse.

14 Men kle dere i Herren Jesus Kristus, og vær ikke så opptatt av kroppen at det vekker begjær.

Romerne 14

Samhold i menigheten

1 Ta imot den som er svak i troen, uten å gjøre dere til dommere over hans tanker.

2 Én har en tro som tillater ham å spise alt, den svake spiser bare grønnsaker.

3 Den som spiser, skal ikke se ned på den som ikke gjør det. Og den som ikke spiser, skal ikke dømme den som spiser. Gud har jo tatt imot ham.

4 Hvem er du som dømmer en annens tjener? Om han står eller faller, er hans herres sak. Og han skal bli stående, for Herren har makt til å holde ham oppe.

5 Én gjør forskjell på dager, en annen holder alle dager for like. La enhver være fullt overbevist om sitt syn.

6 Den som legger vekt på bestemte dager, gjør det for Herren, og den som spiser, gjør det for Herren, for han takker Gud. Og den som ikke spiser, gjør det for Herren og takker Gud.

7 For ingen av oss lever for seg selv, og ingen dør for seg selv.

8 Om vi lever, så lever vi for Herren, og om vi dør, så dør vi for Herren. Enten vi da lever eller dør, hører vi Herren til.

9 Det var derfor Kristus døde og ble levende igjen, for at han skulle være Herre over både levende og døde.

10 Men du, hvorfor dømmer du din bror, eller hvorfor ser du ned på din bror? Vi skal alle fram for Guds domstol,

11 for det står skrevet: Så sant jeg lever, sier Herren, for meg skal hvert kne bøye seg, og hver tunge skal bekjenne Gud.

12 Så skal altså hver enkelt av oss avlegge sitt eget regnskap {{for Gud}}.

13 La oss ikke lenger dømme hverandre! Døm heller slik: Ingen må få sin bror eller søster til å snuble og falle.

14 I Herren Jesus vet jeg sikkert og visst at ingenting er urent i seg selv. Men for den som mener at noe er urent, er det urent.

15 Hvis du sårer din bror eller søster med det du spiser, går du ikke fram med kjærlighet. Den som Kristus døde for, må ikke du føre i fortapelse med det du spiser.

16 La ikke det gode dere eier, bli utsatt for spott.

17 For Guds rike består ikke i mat og drikke, men i rettferdighet, fred og glede i Den hellige ånd.

18 Den som tjener Kristus på denne måten, er til glede for Gud og blir respektert av mennesker.

19 Så la oss strebe etter det som tjener til fred og til å bygge opp fellesskapet.

20 Riv ikke ned Guds verk på grunn av mat. Alt er nok rent, men det er galt om et menneske spiser slik at det blir årsak til fall.

21 Derfor er det riktig å la være å spise kjøtt, drikke vin eller gjøre noe annet som fører din bror til fall.

22 Den tro du har, skal du ha for deg selv, for Guds ansikt. Salig er den som ikke dømmer seg selv på grunn av det han velger.

23 Men den som spiser med tvil, er dømt fordi det ikke skjer i tro. Alt som ikke skjer i tro, er synd.

Romerne 15

1 Vi som er sterke, må bære de svakes svakheter og ikke tenke på oss selv.

2 Hver enkelt av oss skal tenke på det som er godt for vår neste, det som bygger opp.

3 For Kristus tenkte ikke på seg selv. Slik står det skrevet: På meg falt hånsordene fra dem som håner deg.

⁴ Og alt som før er skrevet, er skrevet for at vi skal lære av det: Vi skal ha håp gjennom den tålmodighet og trøst som skriftene gir.

⁵ Må tålmodighetens og trøstens Gud hjelpe dere alle til å vise enighet, etter Jesu Kristi vilje.

⁶ Da kan dere samstemt og med én munn prise Gud, vår Herre Jesu Kristi Far.

⁷ Ta derfor imot hverandre slik Kristus har tatt imot dere, til Guds ære.

⁸ For det sier jeg dere: Kristus ble en tjener for de omskårne for å vise at Gud taler sant, og for å stadfeste løftene til fedrene,

⁹ men også for at hedningfolkene skal ære Gud for hans barmhjertighet. Som det står skrevet: Derfor vil jeg prise deg blant folkene og lovsynge ditt navn.

¹⁰ Videre heter det: Gled dere, folkeslag, sammen med hans folk.

¹¹ Og igjen: Lovsyng Herren, alle folk, pris ham, alle folkeslag.

¹² Og Jesaja sier: Isais rotskudd skal komme, han som reiser seg for å herske over folkene, til ham skal folkeslagene sette sitt håp.

¹³ Må håpets Gud fylle dere med all glede og fred i troen, så dere kan bli rike på håp ved Den hellige ånds kraft.

Paulus' tjeneste og videre planer

¹⁴ Mine søsken, jeg for min del er overbevist om at dere er fylt av godhet og har kunnskap nok, slik at dere også kan rettlede hverandre.

¹⁵ Likevel har jeg noen steder skrevet ganske åpent og direkte, for å minne dere om det dere før har hørt. Jeg gjør det ved den nåde Gud har gitt meg

¹⁶ til å være Kristi Jesu tjener blant folkeslagene. Min prestetjeneste er å forkynne evangeliet så folkeslagene blir et offer Gud gjerne tar imot, innviet ved Den hellige ånd.

¹⁷ I Kristus Jesus kan jeg være stolt over å ha denne tjenesten for Gud.

¹⁸ Og jeg våger bare å tale om det Kristus har gjort gjennom meg for å lede folkeslagene til lydighet. Dette har jeg fått gjøre i ord og gjerning,

- 19 ved mektige tegn og under og ved Åndens kraft, slik at jeg nå har fullført forkynnelsen av Kristi evangelium vidt omkring, fra Jerusalem og helt til Illyria.
- 20 Jeg har alltid satt min ære i å forkynne evangeliet bare der Kristi navn ikke er kjent, for at jeg ikke skal bygge på en grunnvoll som andre har lagt.
- 21 For som det står skrevet: De som ikke har fått budskap om ham, skal se, og de som ikke har hørt, skal forstå.
- 22 Det er dette som gang på gang har hindret meg i å komme til dere.
- 23 Men nå har jeg gjort det jeg skulle i landene her, og jeg har i flere år ønsket å komme til dere
- 24 og så dra videre til Spania. Jeg håper at jeg får se dere på gjennomreisen, og at dere vil utruste meg for reisen dit, når jeg først har fått glede meg over å være sammen med dere en stund.
- 25 Men nå drar jeg til Jerusalem med hjelpen til de hellige der.
- 26 For menighetene i Makedonia og Akaia har bestemt at de vil samle inn en gave til de fattige blant de hellige i Jerusalem.
- 27 De har selv bestemt dette og står jo også i gjeld til dem. De skylder å hjelpe dem med materielle gaver når de selv, som hedninger, har fått del i deres åndelige gaver.
- 28 Når jeg har avsluttet dette og fruktene av innsamlingen er vel forvart hos dem, reiser jeg til Spania og legger veien om dere.
- 29 Og jeg vet at når jeg kommer til dere, vil jeg komme med en rikdom av Kristi velsignelse.
- 30 Jeg ber dere, søsken, ved vår Herre Jesus Kristus og ved den kjærlighet som Ånden gir: Kjemp sammen med meg ved å be til Gud for meg.
- 31 Be om at jeg må bli berget fra de vantro i Judea, og om at de hellige i Jerusalem må ta godt imot hjelpen jeg bringer.

³²Da kan jeg, om Gud vil, komme til dere med glede og få hvile ut sammen med dere.

³³ Fredens Gud være med dere alle! Amen.

Romerne 16

Hilsener

¹Jeg anbefaler vår søster Føbe for dere, hun er en diakon fra menigheten i Kenkrea.

²Ta imot henne i Herren slik det sømmer seg for de hellige. Gi henne den hjelp hun måtte trenge av dere, for hun har selv tatt seg av mange, også meg.

³ Hils Priska og Akvilas, mine medarbeidere i Kristus Jesus.

⁴De satte livet på spill for min skyld, noe ikke bare jeg, men alle hedningkristne menigheter takker dem for.

⁵ Hils også menigheten som samles i huset deres. Hils min kjære Epainetos, han som er en første frukt for Kristus i Asia.

⁶Hils Maria som har arbeidet så mye for dere.

⁷ Hils Andronikos og Junia, mine landsmenn, som har sittet i fengsel sammen med meg. De har et godt navn blant apostlene og kom til tro på Kristus før meg.

⁸Hils Ampliatus, min kjære venn i Herren.

⁹Hils Urbanus, vår medarbeider i Kristus, og min kjære Stakys.

¹⁰Hils Apelles, som har stått sin prøve i Kristus. Hils alle hos Aristobolos.

¹¹Hils min landsmann Herodion. Hils alle dem hos Narkissos som er i Herren.

¹²Hils Tryfena og Tryfosa, som arbeider hardt for Herren. Hils den kjære Persis, som har arbeidet så mye for Herren.

¹³ Hils Rufus, Herrens utvalgte, og hans mor; hun har vært en mor for meg også.

¹⁴Hils Asynkritos, Flegon, Hermes, Patrobas, Hermas og våre søsken hos dem.

- ¹⁵Hils Filologos, Julia, Nerevs og hans søster, og Olympas og alle de hellige som er sammen med dem.
- ¹⁶ Hils hverandre med et hellig kyss. Alle Kristi menigheter hilser dere.
- ¹⁷ Jeg formaner dere, søsken, til å holde øye med dem som skaper splittelse og fører andre til fall ved å gå imot den lære dere har tatt imot. Hold dere unna dem!
- ¹⁸ Den slags mennesker tjener ikke vår Herre Jesus Kristus, men sin egen mage. Med fine ord og talemåter forfører de mennesker som har et godtroende hjerte.
- ¹⁹ Men alle har hørt om den lydighet dere viser, og derfor gleder jeg meg over dere. Jeg vil at dere skal være kloke i det gode, men enfoldige i det onde.
- ²⁰ Må fredens Gud snart knuse Satan under føttene deres! Vår Herre Jesu nåde være med dere!
- ²¹ Timoteus, min medarbeider, og mine landsmenn Lukius, Jason og Sosipater hilser dere.
- ²² Jeg, Tertius, som har skrevet ned brevet, hilser dere i Herren.
- ²³ Gaius, som er vert for meg og hele menigheten, hilser dere. Erastos, byens regnskapsfører, og vår bror Kvartus hilser dere.
- ²⁴ {{Vår Herre Jesu Kristi nåde være med dere alle! Amen.}}
- ²⁵ Lovet være Gud, han som har makt til å styrke dere med mitt evangelium, budskapet om Jesus Kristus, ut fra åpenbaringen av det mysterium som har vært skjult fra evige tider,
- ²⁶ men som nå er kommet for dagen. Gjennom profetiske skrifter og etter den evige Guds befaling er dette mysteriet blitt kunngjort for alle folkeslag for å lede dem til lydig tro.
- ²⁷ Ham, den eneste vise Gud, være ære ved Jesus Kristus i evighet! Amen.

1. Korinter

1. Korinter 1

Hilsen

¹ Paulus, som etter Guds vilje er kalt til Kristi Jesu apostel, og vår bror Sostenes
² hilser Guds menighet i Korint, dere som er helliget i Kristus Jesus og kalt til
 å være hellige sammen med alle som hver på sitt sted påkaller vår Herre Jesu
 Kristi navn – han som er deres og vår Herre:

³ Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus!

Takk til Gud

⁴ Jeg takker alltid min Gud for dere, for den nåde han har gitt dere i Kristus
 Jesus.

⁵ I ham er dere blitt rike på alt, på all lære og all kunnskap;

⁶ vitnesbyrdet om Kristus har da også fått sikkert feste hos dere.

⁷ Derfor mangler dere ikke noen nådegave mens dere venter på at vår Herre
 Jesus Kristus skal åpenbare seg.

⁸ Han skal også grunnfeste dere helt til enden kommer, så dere kan stå uten å
 bli anklaget på vår Herre Jesu Kristi dag.

⁹ Gud er trofast, han som har kalt dere til fellesskap med sin Sønn, Jesus
 Kristus, vår Herre.

Strid i menigheten

(1,10–4,21)

Advarsel mot splittelse

¹⁰ Jeg formaner dere, søsken, ved vår Herre Jesu Kristi navn, at dere må være
 enige. La det ikke være splittelse blant dere, men stå sammen i syn og tanke.

¹¹ For noen av Kloes folk har fortalt meg, søsken, at det er stridigheter blant
 dere.

¹² Jeg sikter til dette at noen av dere sier: «Jeg holder meg til Paulus», mens
 andre sier «til Apollos», «til Kefas» eller «til Kristus».

13 Er da Kristus blitt delt? Var det kanskje Paulus som ble korsfestet for dere? Eller ble dere døpt til Paulus' navn?

14 Jeg takker Gud for at jeg ikke har døpt noen av dere, bortsett fra Krispus og Gaius,

15 slik at ingen kan si at dere ble døpt til mitt navn.

16 Riktignok har jeg også døpt Stefanus og hans familie, men ellers vet jeg ikke om at jeg har døpt noen.

17 For Kristus har ikke sendt meg ut for å døpe, men for å forkynne evangeliet, og det ikke med talekunst og visdom, så Kristi kors ikke skal miste sin kraft.

Guds og menneskers visdom

18 For ordet om korset er dårskap for dem som går fortapt, men for oss som blir frelst, er det Guds kraft.

19 Det står jo skrevet: Jeg vil ødelegge de vises visdom, og de klokes klokskap vil jeg gjøre til intet.

20 Hvor er da de vise, hvor er de skriftlærde, hvor er denne verdens kloke hoder? Har ikke Gud vist at verdens visdom er dårskap?

21 For da verden ikke brukte visdommen til å kjenne Gud i hans visdom, besluttet Gud å frelse dem som tror, ved den dårskaper som vi forkynner.

22 For jøder spør etter tegn, og grekere søker visdom,

23 men vi forkynner en korsfestet Kristus. Han er en snublestein for jøder og dårskap for hedninger,

24 men for dem som er kalt, både jøder og grekere, er Kristus Guds kraft og Guds visdom.

25 For Guds dårskap er visere enn menneskene, og Guds svakhet er sterkere enn menneskene.

26 Se på dere selv, søsken, dere som ble kalt: ikke mange vise etter menneskelige mål og ikke mange med makt eller av fornem slekt.

²⁷Men det som i verdens øyne er dårskap, det utvalgte Gud for å gjøre de vise til skamme, og det som i verdens øyne er svakt, det utvalgte Gud for å gjøre det sterke til skamme.

²⁸Ja, det som i verdens øyne står lavt, det som blir foraktet, det som ikke er noe, det utvalgte Gud for å gjøre til intet det som er noe,

²⁹ for at ingen mennesker skal ha noe å være stolt av overfor Gud.

³⁰ Dere er hans verk i Kristus Jesus, han som er blitt vår visdom fra Gud, vår rettferdighet, helliggjørelse og forløsning,

³¹ for at den som er stolt, skal være stolt av Herren, slik det står skrevet.

1. Korinter 2

Guds mysterium er åpenbart

¹ Da jeg kom til dere, søsken, var det ikke med fremragende talekunst eller visdom jeg forkynte Guds mysterium.

² For jeg hadde bestemt at jeg ikke ville vite av noe annet hos dere enn Jesus Kristus og ham korsfestet.

³ Svak, redd og skjelvende opptrådte jeg hos dere.

⁴ Jeg forkynte ikke mitt budskap med overtalende visdomsord, men med Ånd og kraft som bevis.

⁵For deres tro skulle ikke bygge på menneskelig visdom, men på Guds kraft.

⁶Likevel forkynner vi en visdom for dem som er modne. Men det er ikke en visdom som tilhører denne verden og denne verdens herskere, de som går til grunne.

⁷ Nei, vi forkynner et mysterium, Guds skjulte visdom. Før tidenes begynnelse hadde Gud bestemt at den skulle føre oss fram til herligheten.

⁸ Denne visdommen har ingen av verdens herskere kjent. Hadde de kjent den, ville de ikke ha korsfestet herlighetens Herre.

⁹ Men som det står skrevet: Det intet øye så og intet øre hørte, det som ikke kom opp i noe menneskehjerte, det som Gud har gjort ferdig for dem som elsker ham,

¹⁰ det har Gud åpenbart for oss ved sin Ånd. For Ånden utforsker alle ting, også dybdene i Gud.

¹¹ Hvem andre enn menneskets egen ånd vet hva som bor i et menneske? Slik vet heller ingen annen enn Guds Ånd hva som bor i Gud.

¹² Vi har ikke fått verdens ånd, men den Ånd som er fra Gud, for at vi skal forstå hva Gud i sin nåde har gitt oss.

¹³ Om dette taler vi med ord som Ånden har lært oss, ikke med ord som menneskelig visdom har lært oss. Det åndelige tolker vi med ord som hører Ånden til.

¹⁴ Slik menneskene er i seg selv, tar de ikke imot det som hører Guds Ånd til. Det er dårskap for dem, og de kan ikke fatte det, for det kan bedømmes bare på åndelig vis.

¹⁵ Men det mennesket som har Ånden, kan dømme om alt, og selv kan det ikke bedømmes av noen.

¹⁶ For hvem kjente Herrens sinn så han kan gi ham råd? Men vi har Kristi sinn!

1. Korinter 3

Guds medarbeidere og Guds bygning

¹ Likevel, søsken, kunne jeg ikke tale til dere som til mennesker som har Ånden. Jeg måtte tale til dere som til mennesker styrt av kjøtt og blod, som til spedbarn i Kristus.

² Melk ga jeg dere, ikke fast føde, for det tålte dere ikke. Ja, dere tåler det ennå ikke,

³ for det er jo fremdeles kjøtt og blod som rår i dere. Når det hersker misunnelse og strid blant dere, er dere ikke da styrt av kjøttet og går fram på menneskers vis?

- ⁴ Når én sier: «Jeg holder meg til Paulus» og en annen: «Jeg til Apollos», er dere ikke da som alle andre mennesker?
- ⁵ Hva er vel Apollos? Og hva er Paulus? Tjenere som hjalp dere til tro! Begge gjorde vi det Herren hadde satt oss til.
- ⁶ Jeg plantet, Apollos vannet, men Gud ga vekst.
- ⁷ Derfor er de ikke noe, verken den som planter eller den som vanner. Bare Gud er noe, han som gir vekst.
- ⁸ Den som planter og den som vanner, er ett, men de skal få lønn hver etter sitt eget arbeid.
- ⁹ For vi er Guds medarbeidere, og dere er Guds åkerland, Guds bygning.
- ¹⁰ I kraft av den nåde Gud har gitt meg, la jeg grunnvollen som en klok byggmester; en annen bygger videre. Men hver enkelt må være nøye med hvordan han bygger.
- ¹¹ Ingen kan legge noen annen grunnvoll enn den som alt er lagt, Jesus Kristus.
- ¹² Men om noen bygger på grunnvollen med gull, sølv eller edelstener, med tre, høy eller halm,
- ¹³ skal det en gang vise seg hva slags arbeid den enkelte har gjort. Herrens dag skal gjøre det klart, for den åpenbarer seg med ild, og ilden skal prøve hvordan den enkeltes verk er.
- ¹⁴ Om det byggverket noen har reist, blir stående, skal han få sin lønn.
- ¹⁵ Dersom det brenner opp, må han lide tapet. Selv skal han bli frelst, men bare som gjennom ild.
- ¹⁶ Vet dere ikke at dere er Guds tempel, og at Guds Ånd bor i dere?
- ¹⁷ Dersom noen ødelegger Guds tempel, skal Gud ødelegge ham. For Guds tempel er hellig, og dette tempelet er dere.
- ¹⁸ Ingen må narre seg selv! Hvis noen av dere regner seg som vis i denne verden, la ham da bli en dåre, så han kan bli virkelig vis.

¹⁹ For denne verdens visdom er dårskap i Guds øyne. For det står skrevet: Han fanger de vise i deres list,

²⁰ og et annet sted: Herren kjenner de vises tanker, han vet at de er tomme.

²¹ Derfor må ingen skryte av å være tilhenger av mennesker. For alt hører dere til,

²² enten det er Paulus, Apollos eller Kefas, enten det er verden, livet eller døden, det som er nå, eller det som skal komme. Alt hører dere til,

²³ men dere hører Kristus til, og Kristus hører Gud til.

1. Korinter 4

Apostlenes tjeneste

¹ Så skal dere se på oss som Kristi tjenere og forvaltere av Guds mysterier.

² Av forvaltere kreves det at de viser troskap.

³ Men for meg betyr det ingenting om jeg blir dømt av dere eller av noen menneskelig domstol. Jeg er heller ikke min egen dommer.

⁴ For jeg vet ikke om noe galt jeg har gjort. Men jeg er ikke dermed frikjent, for Herren er den som dømmer meg.

⁵ Døm derfor ikke før tiden, før Herren kommer. Han skal få fram i lyset det som er skjult i mørket, og avsløre hjertets tanker. Da skal Gud gi enhver den ros han har fortjent.

⁶ Her har jeg brukt meg selv og Apollos som eksempel for dere, søsken. Av oss skal dere lære å «ikke gå ut over det som står skrevet», så ingen skal blåse seg opp og holde med den ene framfor den andre.

⁷ Hvem har satt deg høyere enn andre? Hva annet har du enn det du har fått? Og har du fått noe, hvorfor skryter du som om det ikke var en gave?

⁸ Men dere er allerede så mette! Dere er alt blitt så rike! Dere er blitt konger, men uten oss! Ja, var dere bare blitt konger, så kunne også vi hersket sammen med dere!

⁹ Men for meg ser det ut som om Gud har satt oss apostler aller nederst. Vi er som dødsdømte, stilt fram som et skuespill for verden, både for engler og for mennesker.

¹⁰ Vi er dårer for Kristi skyld, dere er kloke i Kristus. Vi er svake, dere er sterke. Dere får ære, vi får skam.

¹¹ Helt fram til nå har vi både sultet og tørstet; vi mangler klær, blir mishandlet, er hjemløse

¹² og må streve for å livberge oss med våre egne hender. Når vi blir utskjelt, velsigner vi. Når vi blir forfulgt, holder vi ut.

¹³ Når noen håner oss, svarer vi med vennlighet. Vi er blitt som utskudd i verden, som avfall for alle – til denne dag.

¹⁴ Jeg skriver ikke dette for å gjøre dere skamfulle, men for å vise dere til rette som mine elskede barn.

¹⁵ For om dere har tusen lærere i Kristus, har dere ikke mange fedre. Det var jeg som ble deres far i Kristus Jesus da jeg ga dere evangeliet.

¹⁶ Så legger jeg dere på hjertet: Ha meg som forbilde!

¹⁷ Derfor sender jeg Timoteus til dere, mitt kjære og trofaste barn i Herren; han skal minne dere om mine veier i Kristus Jesus, slik jeg lærer overalt, i alle menigheter.

¹⁸ Noen har blåst seg opp fordi de tror at jeg ikke kommer tilbake til dere.

¹⁹ Men jeg kommer snart, hvis Herren vil. Da får jeg virkelig kjenne, ikke ordene, men kraften disse oppblåste folkene har.

²⁰ For Guds rike består ikke i ord, men i kraft.

²¹ Hva vil dere? Skal jeg komme til dere med piskan eller med kjærlighet og mildhet?

1. Korinter 5

Blodskam og hor

- ¹ Rett ut sagt: En hører om hor blant dere, og det i en form som ikke engang hedningene tåler, nemlig at en mann lever med sin fars kone.
- ²Og likevel er dere stolte! Dere burde ha kjent sorg og vist bort fra dere den som har gjort dette.
- ³ For jeg, som er fysisk fraværende, men nærværende i ånden, har alt felt min dom over den som har gjort dette, som om jeg selv var til stede.
- ⁴Når dere samles i vår Herre Jesu navn, når jeg er til stede i ånden og vår Herre Jesu kraft er med oss,
- ⁵ da skal dette mennesket overgis til Satan slik at kroppen hans blir ødelagt, men ånden kan bli frelst på Herrens dag.
- ⁶ Dere har sannelig ikke mye å være stolte av! Vet dere ikke at litt surdeig gjennomsyrer hele deigen?
- ⁷ Rens ut den gamle surdeigen så dere kan være en ny deig! Dere er jo som usyret brød. For vårt påskelam er slaktet, Kristus.
- ⁸Så la oss holde høytid, ikke med gammel surdeig av ondskap og synd, men med renhetens og sannhetens usyrede brød.
- ⁹ Jeg skrev i brevet til dere at dere ikke skal ha noe å gjøre med folk som lever i hor.
- ¹⁰ Jeg mente ikke alle i denne verden som driver hor eller er grådige, eller er ransmenn og avgudsdyrkere. Da måtte dere jo gå ut av verden.
- ¹¹ Det jeg mente med det jeg skrev, var at dere ikke skal omgås en som kalles bror, og som likevel lever i hor eller er grådig, eller som er en avgudsdyrker, spotter, drukkenbolt eller ransmann. Slike skal dere heller ikke spise sammen med.
- ¹²Hva har jeg med å dømme dem som står utenfor? Er det ikke dem som er innenfor, dere skal dømme?
- ¹³ Dem som står utenfor, skal Gud dømme. Få da den onde bort fra dere!

1. Korinter 6

Rettsaker mellom kristne

¹Når en av dere har en sak mot en annen, hvordan kan han da våge å legge den fram for de urettferdige og ikke for de hellige?

²Vet dere ikke at de hellige skal dømme verden? Men når dere skal dømme verden, hvorfor duger dere ikke da til å dømme i småsaker?

³Vet dere ikke at vi skal dømme engler? Kan dere ikke da dømme i jordiske saker?

⁴Og når dere har slike saker, hvorfor setter dere til dommere folk som ikke har tillit i menigheten?

⁵Dette er en skam for dere! Finnes det ikke en eneste forstandig blant dere som kan ordne opp i saker mellom brødre?

⁶Nei, bror fører sak mot bror, og det for dommere som ikke er troende.

⁷At dere har rettsaker mot hverandre, er i seg selv et nederlag for dere. Hvorfor lider dere ikke heller urett? Hvorfor ikke heller lide tap?

⁸Men dere gjør urett og lar andre lide tap – til og med søsken.

⁹Vet dere ikke at de som gjør urett, ikke skal arve Guds rike? La dere ikke føre vill! Verken de som driver hor, de som dyrker avguder eller de som bryter ekteskapet, verken menn som ligger med menn eller som lar seg ligge med,

¹⁰verken tyver, grådige, drukkenbolter, spottere eller ransmenn skal arve Guds rike.

¹¹Slik var noen av dere før. Men nå er dere vasket rene, dere er gjort hellige, dere er gjort rettferdige i Herren Jesu Kristi navn og ved vår Guds Ånd.

Kroppen tilhører Herren

¹²Jeg har lov til alt, men ikke alt tjener til det gode. Jeg har lov til alt, men jeg skal ikke la noe få makt over meg.

¹³Maten er til for magen, og magen for maten, men Gud skal gjøre slutt på dem begge. Kroppen er ikke til for hor; den er for Herren, og Herren er for kroppen.

- ¹⁴ Gud reiste opp Herren, og ved sin kraft skal han også reise oss opp.
- ¹⁵ Vet dere ikke at kroppene deres er Kristi lemmer? Skal jeg da ta Kristi lemmer og gjøre dem til en hores lemmer? Det må ikke skje!
- ¹⁶ Eller vet dere ikke at når noen holder seg til en hore, blir de én kropp? For det står: De to skal være én kropp.
- ¹⁷ Men den som holder seg til Kristus, blir én ånd med ham.
- ¹⁸ Hold dere langt borte fra hor! All synd som et menneske gjør, er utenfor kroppen. Men den som driver hor, synder mot sin egen kropp.
- ¹⁹ Vet dere ikke at kroppen deres er et tempel for Den hellige ånd som bor i dere, og som er fra Gud? Dere tilhører ikke lenger dere selv.
- ²⁰ Dere er kjøpt, og prisen betalt. Bruk da kroppen til Guds ære!

1. Korinter 7

Ekteskap og ugift stand

- ¹ Når det gjelder det dere skrev om, så er det godt for en mann ikke å røre en kvinne.
- ² Men for å unngå hor skal hver mann ha sin kone og hver kvinne sin ektemann.
- ³ Mannen skal oppfylle sin forpliktelse overfor kvinnen, og hun overfor ham.
- ⁴ Kvinnen rår ikke over sin egen kropp, det gjør mannen. På samme måte rår ikke mannen over sin egen kropp, det gjør kvinnen.
- ⁵ Dere skal ikke nekte hverandre samliv hvis dere ikke er blitt enige om det for en tid, for å leve i bønn. Kom så sammen igjen, for at ikke Satan skal sette avholdenheten deres på prøve.
- ⁶ Dette er ment som en tillatelse, ikke som et påbud.
- ⁷ Jeg skulle ønske at alle var som jeg. Men enhver har sin egen nådegave fra Gud, den ene slik, den andre slik.
- ⁸ Til de ugifte og enkene sier jeg: Det er godt for dem om de fortsetter å være som jeg.

- ⁹ Men dersom de ikke kan være avholdende, må de gifte seg. For det er bedre å gifte seg enn å brenne av begjær.
- ¹⁰ Til de gifte har jeg dette påbudet, ikke fra meg selv, men fra Herren: En kvinne skal ikke skille seg fra mannen sin.
- ¹¹ Men hvis hun likevel skiller seg, skal hun leve ugift eller forlike seg med mannen. Og en mann skal ikke skille seg fra sin kone.
- ¹² Til de andre sier jeg – dette er mine ord, ikke Herrens: Dersom en bror har en kone som ikke er troende, og hun gjerne vil bli hos ham, skal han ikke skille seg fra henne.
- ¹³ Og dersom en kvinne har en ikke-troende mann og han gjerne vil bli hos henne, skal hun ikke skille seg fra mannen.
- ¹⁴ For den ikke-troende mannen blir regnet som hellig på grunn av sin kone, og den ikke-troende kvinnen blir regnet som hellig fordi mannen er en troende bror. Ellers ville jo barna deres være urene, men nå er de hellige.
- ¹⁵ Men hvis den ikke-troende vil skilles, så la ham gjøre det. I slike tilfeller er ikke den troende broren eller søsteren bundet. Gud har kalt dere til fred.
- ¹⁶ For vet vel du, kvinne, om du kan redde din mann? Og vet vel du, mann, om du kan redde din kone?
- ¹⁷ Derfor skal enhver leve sitt liv der Herren har satt ham, der han var da Gud kalte ham. Dette gir jeg pålegg om i alle menighetene.
- ¹⁸ Om noen ble kalt som omskåret, skal han ikke prøve å forandre det. Om noen er blitt kalt som uomskåret, skal han ikke la seg omskjære.
- ¹⁹ For det som betyr noe, er ikke å være omskåret eller uomskåret, men å holde Guds bud.
- ²⁰ Enhver skal forbli der han var da han ble kalt.
- ²¹ Ble du kalt som slave? La ikke det bekymre deg! Men kan du bli fri, så velg heller det.

- ²² For den som var slave da Herren kalte ham, er Herrens frigitte, og den som var fri da han ble kalt, er Kristi slave.
- ²³ Dere er kjøpt, og prisen betalt. Så bli ikke slaver av mennesker.
- ²⁴ Mine søsken, enhver skal forbli der han var da han ble kalt, og være der for Gud.
- ²⁵ Når det gjelder de unge jentene, har jeg ikke noe påbud fra Herren. Men jeg sier min mening, siden Herren i sin godhet lar meg være troverdig.
- ²⁶ På grunn av den nød tid vi lever i, mener jeg det er godt for et menneske å bli værende som det er.
- ²⁷ Er du bundet til en kvinne, så prøv ikke å bli fri. Er du ikke bundet, så finn deg ingen kone.
- ²⁸ Om du likevel gifter deg, synder du ikke, og om en ung jente gifter seg, synder hun ikke. Men de gifte kommer til å møte vansker i livet, og det vil jeg gjerne spare dere for.
- ²⁹ For det sier jeg, brødre: Det er stadig kortere tid igjen. Fra nå av skal de som har kone, være som om de ingen hadde,
- ³⁰ de gråtende som om de ikke gråt, de glade som om de ikke gledet seg, de som kjøper noe, som om de ikke eide det,
- ³¹ og de som bruker verdens goder, som om de ikke brukte dem. For verden slik den nå er, går under.
- ³² Jeg vil at dere skal slippe bekymringer. Den ugifte er opptatt av det som hører Herren til, hvordan han kan være til glede for Herren.
- ³³ Men den som er gift, er opptatt av det som hører verden til, hvordan han kan glede sin kone,
- ³⁴ og så blir sinnet delt. Den ugifte kvinnen og den unge jenta er opptatt av det som hører Herren til, så de kan være hellige både på kropp og sjel. Men den gifte kvinnen er opptatt av det som hører verden til, hvordan hun kan glede sin mann.

³⁵ Jeg sier dette til deres eget beste, ikke for å legge bånd på dere, men for at dere skal leve sømmelig og holde dere trofast og helhjertet til Herren.

³⁶ Om noen mener at han kommer inn i et usømmelig forhold til kjæresten sin fordi han er i sin fulle kraft, og det må så være, da skal han gjøre som han vil: La dem gifte seg, han synder ikke med det.

³⁷ Men den som står fast i sitt forsett og ikke er under tvang, men har herredømme over sin egen vilje og i sitt hjerte har bestemt seg til å la kjæresten forbli jomfru, han gjør vel i det.

³⁸ Så gjør altså den rett som gifter seg med kjæresten sin, og den som ikke gifter seg, gjør bedre.

³⁹ En kvinne er bundet så lenge mannen hennes lever. Dersom mannen dør, er hun fri til å gifte seg med hvem hun vil, bare det skjer i Herren.

⁴⁰ Men hun vil være lykkeligere om hun lever alene, etter min mening. Og jeg mener at også jeg har Guds Ånd.

1. Korinter 8

Kristen frihet og hensynet til de svake

¹ Når det gjelder kjøtt som har vært ofret til avgudene, er det nok slik at vi alle har kunnskap. Men kunnskap gjør hovmodig; det er kjærligheten som bygger opp.

² Om noen mener å ha forstått noe, da har han ennå ikke forstått det slik han burde.

³ Men den som elsker Gud, er kjent av ham.

⁴ Når det gjelder det å spise slike avgudsoffer, vet vi at det ikke finnes noen avgud i verden og ingen Gud uten én.

⁵ Det finnes nok såkalte guder i himmelen eller på jorden, ja, det er mange guder og mange herrer.

⁶ Men for oss er det én Gud, vår Far. Alt er fra ham, og til ham er vi skapt. Og det er én Herre, Jesus Kristus. Alt er til ved ham, og ved ham lever vi.

- 7 Men ikke alle har denne kunnskapen. Noen spiser fortsatt dette kjøttet som avgudsoffer fordi de pleide å dyrke avguder. Så blir deres samvittighet skitnet til fordi den er svak.
- 8 Men mat fører oss ikke nærmere Gud. Vi oppnår ikke noe om vi spiser, og vi taper ikke noe om vi lar være.
- 9 Men pass på at friheten deres ikke fører de svake til fall!
- 10 Om noen ser at du som har denne kunnskapen, ligger til bords i et avgudshus, vil ikke da samvittigheten hans, svak som den er, liksom bli oppbygd slik at han spiser offerkjøtt?
- 11 Da går den svake fortapt som følge av din kunnskap, den bror som Kristus døde for.
- 12 Når dere synder mot deres søsken på denne måten og sårer deres svake samvittighet, synder dere mot Kristus selv.
- 13 Dersom mat fører min bror eller søster til fall, vil jeg aldri i evighet spise kjøtt! For jeg vil ikke føre dem til fall.

1. Korinter 9

Apostlenes rettigheter

- 1 Er jeg ikke fri? Er jeg ikke apostel? Har jeg ikke sett Jesus, vår Herre? Er ikke dere mitt verk i Herren?
- 2 Om jeg ikke er apostel for andre, er jeg det i alle fall for dere! Ja, dere er seglet på mitt apostelkall i Herren.
- 3 Mitt forsvar mot dem som dømmer meg, er dette:
- 4 Har ikke også vi rett til å få mat og drikke?
- 5 Har ikke også vi rett til å ha med oss en troende søster som ektefelle, slik som de andre apostlene og Herrens brødre og Kefas?
- 6 Er det bare jeg og Barnabas som ikke har retten til å slippe å arbeide?

- 7 Hvem er soldat og betaler lønnen selv? Hvem planter en vinmark uten å få spise av frukten? Eller hvem er gjeter uten å drikke av melken fra buskapen?
- 8 Taler jeg bare rent menneskelig her? Eller sier ikke loven det samme?
- 9 Jo, for i Moseloven står det skrevet: Du skal ikke binde for mulen på en okse som tresker. Men er det oksene Gud tenker på?
- 10 Er ikke dette sagt fullt og helt med tanke på oss? Jo, dette er skrevet for vår skyld. For den som pløyer og den som tresker, skal gjøre det i håp om å få sin del.
- 11 Når vi har sådd det åndelige blant dere, er det da for mye at vi får høste av det materielle?
- 12 Om nå andre har rett til dette hos dere, skulle ikke vi ha det enda mer? Likevel har vi ikke gjort bruk av vår rett. I stedet tåler vi alt for ikke å legge hindringer i veien for Kristi evangelium.
- 13 Vet dere ikke at de som gjør tjeneste i tempelet, lever av tempelets inntekter, og at de som tjener ved alteret, får sin del av det som ofres på alteret?
- 14 På samme måte har Herren bestemt at de som forkynner evangeliet, skal leve av evangeliet.
- 15 Men jeg har ikke gjort bruk av noe av dette. Jeg skriver heller ikke nå for å gjøre krav på det. Heller ville jeg dø – ingen skal ta fra meg dette som jeg er så stolt av.
- 16 Men det at jeg forkynner evangeliet, er ikke noe jeg skryter av. Det ligger på meg som en tvang. Ve meg om jeg ikke forkynner evangeliet!
- 17 Gjør jeg det frivillig, har jeg jo krav på lønn. Men gjør jeg det fordi jeg må, er det en forvalteroppgave som er betrodd meg.
- 18 Og hva er så min lønn? Jo, at jeg forkynner evangeliet uten kostnad for noen og gir avkall på den rett som evangeliet gir meg.
- 19 Enda jeg er fri og ikke underlagt noen, har jeg gjort meg til tjener for alle, så jeg kan vinne så mange som mulig.

²⁰ For jøder har jeg vært som en jøde, for å vinne jøder. For dem som er under loven, lever jeg som om jeg var under loven, for å vinne dem, enda jeg selv ikke er under loven.

²¹For dem som ikke har noen lov, lever jeg som om jeg var uten lov, for å vinne dem, enda jeg ikke er uten lov for Gud, men er bundet av Kristi lov.

²² For de svake er jeg blitt svak, for å vinne de svake. For alle er jeg blitt alt, for på alle mulige måter å frelse noen.

²³Men alt gjør jeg for evangeliets skyld, så jeg selv kan få del i det.

²⁴ Vet dere ikke at på stadion deltar alle i løpet, men bare én får seiersprisen? Løp da slik at dere vinner den!

²⁵ Alle som deltar i kampekene, må nekte seg alt. De gjør det for å vinne en seierskrans som visner, vi for å vinne en som aldri visner.

²⁶Jeg løper derfor ikke uten å ha et mål. Jeg er heller ikke lik en nevekjemper som slår i løse luften.

²⁷Nei, jeg kjemper mot meg selv og tvinger kroppen til å lystre, for at ikke jeg som har forkynt for andre, selv skal komme til kort.

1. Korinter 10

Israel i ørkenen som advarende eksempel

¹ Jeg vil at dere skal vite dette, søsken: Våre fedre i ørkenen var alle under skyen, og alle gikk de gjennom havet.

²Alle ble døpt til Moses i skyen og i havet,

³ og alle spiste de den samme åndelige mat

⁴ og drakk den samme åndelige drikk. For de drakk av den åndelige klippe som fulgte dem, og denne klippen var Kristus.

⁵Likevel forkastet Gud de fleste av dem, for de ble slått ned der i ørkenen.

⁶ Disse hendelsene er advarende eksempler for oss. De skal lære oss ikke å ha lyst til det onde, slik de hadde.

- 7 Bli ikke avgudsdyrkere slik som noen av dem! For det står skrevet: Folket satte seg ned for å spise og drikke, og så sto de opp for å danse.
- 8 La oss heller ikke drive hor, slik som noen av dem gjorde, så tjuetre tusen mennesker falt på én dag.
- 9 La oss heller ikke sette Kristus på prøve, slik noen av dem gjorde, de som ble drept av slangene.
- 10 Og la oss ikke være misfornøyde og murre, slik noen av dem gjorde, de som ble drept av ødeleggeren.
- 11 Det som hendte med dem, skulle være til advarsel. Det ble skrevet til rettledning for oss, og til oss er de siste tider kommet.
- 12 Derfor må den som tror han står, passe seg så han ikke faller!
- 13 Dere har ikke møtt noen overmenneskelig fristelse. Og Gud er trofast, han vil ikke la dere bli fristet over evne. Nei, når dere blir fristet, vil han vise en utvei, slik at dere kan holde ut.
- 14 Derfor, mine kjære, hold dere langt borte fra avgudsdyrkelsen!
- 15 Jeg taler til dere som til forstandige mennesker. Bedøm selv det jeg sier!
- 16 Velsignelsens beger som vi velsigner, gir det ikke del i Kristi blod? Brødet som vi bryter, gir det ikke del i Kristi kropp?
- 17 Fordi det er ett brød, er vi alle én kropp. For vi har alle del i det ene brød.
- 18 Se på Israels folk! Har ikke de som spiser av offeret, del i det som skjer på alteret?
- 19 Sier jeg med dette at avgudsoffer betyr noe, eller at en avgud virkelig er noe?
- 20 Nei, slike offer blir ofret til onde ånder og ikke til Gud. Og jeg vil ikke at dere skal ha fellesskap med de onde åndene.
- 21 Dere kan ikke drikke både Herrens beger og onde ånders beger. Dere kan ikke delta både ved Herrens bord og ved onde ånders bord.
- 22 Eller våger vi å utfordre Herren til harme? Er vi sterkere enn han?

Samvittighet og frihet

- 23** Jeg har lov til alt, men ikke alt tjener til det gode. Jeg har lov til alt, men ikke alt bygger opp.
- 24** Ingen må søke sitt eget beste, men den andres beste.
- 25** Alt kjøtt som selges på torget, kan dere spise med god samvittighet og uten å spørre hva det er.
- 26** For jorden og det som fyller den, hører Herren til.
- 27** Hvis en ikke-troende inviterer dere og dere sier ja til å komme, så spis også da med god samvittighet alt som blir satt fram, uten spørsmål.
- 28** Men om noen sier: «Dette er offerkjøtt», så spis det ikke, av hensyn til den som sa det, og for samvittighetens skyld.
- 29** Jeg mener da den andres samvittighet, ikke din! For hvorfor skal min frihet bli dømt av en annens samvittighet?
- 30** Hvis jeg tar imot dette med takk, hvorfor skal jeg da klandres for det jeg takker Gud for?
- 31** Men enten dere spiser eller drikker, eller hva dere enn gjør, gjør alt til Guds ære!
- 32** La verken jøder, grekere eller Guds kirke få noe å utsette på dere!
- 33** Selv prøver jeg på alle måter å komme alle i møte. Jeg søker ikke mitt eget beste, men alle de andres, så de kan bli frelst.

1. Korinter 11

- 1** Ha meg til forbilde slik jeg har Kristus til forbilde!

Når menigheten samles

(11,2–14,40)

Kvinnene i menigheten

- 2** Dere skal ha ros for at dere husker på meg i alt og holder fast på de overleveringene jeg har gitt videre til dere.

³ Jeg vil dere skal vite at Kristus er enhver manns hode, mannen er kvinnens hode, og Kristi hode er Gud.

⁴En mann som ber eller taler profetisk med noe på hodet, fører skam over sitt hode.

⁵Men en kvinne som ber eller taler profetisk med utildekket hode, fører skam over sitt hode. Det er jo akkurat det samme som å være snauklipt.

⁶Hvis en kvinne ikke vil ha noe på hodet, kan hun like godt klippe av seg håret! Men når det nå er en skam for en kvinne å klippe eller barbere av seg håret, da må hun ha noe på hodet.

⁷ Mannen skal ikke dekke hodet, for han er Guds bilde og ære. Men kvinnen er mannens ære.

⁸ For mannen ble ikke til av kvinnen, men kvinnen av mannen.

⁹ Mannen ble heller ikke skapt for kvinnens skyld, men kvinnen for mannens.

¹⁰Derfor skal kvinnen for englenes skyld ha noe på hodet, som et myndighetstegn.

¹¹Men i Herren er ikke kvinnen uavhengig av mannen, og mannen er ikke uavhengig av kvinnen.

¹²For som kvinnen ble til av mannen, blir mannen født av kvinnen, men alt er fra Gud.

¹³Bedøm selv! Sømmer det seg for en kvinne å be til Gud uten noe på hodet?

¹⁴Lærer ikke selve naturen dere at det er en skam for mannen å ha langt hår,

¹⁵mens det for kvinnen er en ære? For håret er gitt henne som slør.

¹⁶Hvis noen vil lage strid om dette, så husk at en slik skikk har ikke vi, og heller ikke Guds menigheter.

Herrens måltid

¹⁷Når jeg her gir dere mine påbud, er det én ting jeg ikke kan rose dere for: Dere samles på en måte som ikke er til nytte, men til skade.

- 18** For det første hører jeg at det er splittelse blant dere når dere kommer sammen som menighet, og jeg tror det kan være noe i det.
- 19** For det må vel være oppsplitting i grupper blant dere, så det kan bli klart hvem som holder mål.
- 20** Når dere da kommer sammen og er samlet, er det ikke Herrens måltid dere holder.
- 21** For når dere spiser, holder hver og en av dere måltid for seg selv. Den ene er sulten, den andre drikker seg full.
- 22** Har dere ikke hus så dere kan spise og drikke hjemme? Eller forakter dere Guds menighet og lar dem som ikke har noe, sitte med skam? Hva skal jeg si til dette? Skal jeg rose dere? Nei, slikt kan jeg ikke gi ros!
- 23** For jeg har mottatt fra Herren det jeg også har gitt videre til dere: I den natt da Herren Jesus ble forrådt, tok han et brød,
- 24** takket, brøt det og sa: «Dette er min kropp, som er for dere. Gjør dette til minne om meg!»
- 25** På samme måte tok han begeret etter måltidet og sa: «Dette begeret er den nye pakt i mitt blod. Hver gang dere drikker av det, gjør det til minne om meg!»
- 26** For hver gang dere spiser dette brødet og drikker av begeret, forkynner dere Herrens død helt til han kommer.
- 27** Den som spiser brødet eller drikker av Herrens beger på urett vis, gjør derfor urett mot Herrens kropp og blod.
- 28** Enhver må prøve seg selv og så spise av brødet og drikke av begeret.
- 29** For den som spiser og drikker uten å tenke på at det er Herrens kropp, spiser og drikker seg selv til døms.
- 30** Derfor er det mange svake og skrøpelige hos dere, og noen er sovnet inn.
- 31** Hadde vi bedømt oss selv, hadde vi unngått å bli dømt.

³² Men når vi blir dømt av Herren, blir vi irrettesatt, for at vi ikke skal bli fordømt sammen med verden.

³³ Derfor, mine søsken: Når dere kommer sammen for å holde måltid, så vent på hverandre!

³⁴ Hvis noen er sulten, får han spise hjemme, så ikke sammenkomstene deres skal føre dom over dere. Om de andre tingene skal jeg gi retningslinjer når jeg kommer.

1. Korinter 12

Nådegavene

¹ Når det gjelder Åndens gaver, søsken, vil jeg at dere skal ha kunnskap om dem.

² Dere vet at da dere var hedninger, ble dere viljeløst revet med til de stumme avgudene.

³ Derfor kunngjør jeg for dere at ingen som taler i Guds Ånd, sier: «Forbannet er Jesus!» Og ingen kan si: «Jesus er Herre!» uten i Den hellige ånd.

⁴ Det er forskjellige nådegaver, men Ånden er den samme.

⁵ Det er forskjellige tjenester, men Herren er den samme.

⁶ Det er forskjellige kraftige virkninger, men Gud er den samme, han som er virksom og gjør alt i alle.

⁷ Hos hver enkelt gir Ånden seg til kjenne slik at det tjener til det gode.

⁸ For ved én og samme Ånd blir det gitt én å tale visdom, en annen å formidle kunnskap,

⁹ én får ved den ene Ånd en spesiell trosgave, en annen får nådegaver til å helbrede,

¹⁰ og én får kraft til å gjøre under. Én får den gave å tale profetisk, en annen å bedømme ånder, én får ulike slag av tungetale, og en annen kan tyde tungetale.

- 11** Alt dette gjør den ene og samme Ånd, som deler ut sine gaver til hver enkelt slik han vil.
- 12** Slik kroppen er én selv om den har mange lemmer, og alle lemmene utgjør én kropp enda de er mange, slik er det også med Kristus.
- 13** For med én Ånd ble vi alle døpt til å være én kropp, enten vi er jøder eller grekere, slaver eller frie, og alle fikk vi én Ånd å drikke.
- 14** For kroppen består ikke av én kroppsdel, men av mange.
- 15** Om nå foten sier: «Fordi jeg ikke er hånd, hører jeg ikke med til kroppen», så er den like fullt en del av den.
- 16** Om øret sier: «Fordi jeg ikke er øye, hører jeg ikke med til kroppen», så er det like fullt en del av den.
- 17** Hvis hele kroppen var øye, hvor ble det da av hørselen? Hvis det hele var hørsel, hvor ble det av luktesansen?
- 18** Men nå har Gud gitt hvert enkelt lem sin plass på kroppen slik han ville det.
- 19** Hvis det hele var én kroppsdel, hvor ble det da av kroppen?
- 20** Men nå er det mange kroppsdelar, men bare én kropp.
- 21** Øyet kan ikke si til hånden: «Jeg trenger deg ikke», eller hodet til føttene: «Jeg har ikke bruk for dere».
- 22** Tvert imot! De delene av kroppen som synes å være svakest, nettopp de er nødvendige.
- 23** De kroppsdelene som vi synes er mindre ære verdt, dem gir vi desto større ære. Og de delene vi føler skam ved, kler vi desto mer sømmelig;
- 24** de andre trenger det ikke. Men nå har Gud satt sammen kroppen slik at det som mangler ære, får mye ære,
- 25** for at det ikke skal bli splittelse i kroppen, men alle lemmene ha samme omsorg for hverandre.

²⁶ For om ett lem lider, lider alle de andre med. Og om ett lem blir hedret, gleder alle de andre seg.

²⁷ Dere er Kristi kropp, og hver av dere et lem på ham.

²⁸ I kirken har Gud for det første satt noen til apostler, for det andre profeter, for det tredje lærere, deretter mektige gjerninger, deretter nådegaver til å helbrede, til å hjelpe, til å lede og til ulike slag tungetale.

²⁹ Er vel alle apostler? Er alle profeter? Er alle lærere? Gjør vel alle under?

³⁰ Har alle nådegaver til å helbrede? Taler alle i tunger? Kan alle tyde tungetale?

³¹ Men vær ivrige etter å få de største nådegavene!

Kjærlighetens vei

Og jeg vil vise dere en enda bedre vei:

1. Korinter 13

¹ Om jeg taler med menneskers og englers tunger, men ikke har kjærlighet, da er jeg bare drønnende malm eller en klingende bjelle.

² Om jeg har profetisk gave, kjenner alle hemmeligheter og eier all kunnskap, om jeg har all tro så jeg kan flytte fjell, men ikke har kjærlighet, da er jeg intet.

³ Om jeg gir alt jeg eier til brød for de fattige, ja, om jeg gir meg selv til å brennes, men ikke har kjærlighet, da har jeg ingen ting vunnet.

⁴ Kjærligheten er tålmodig, kjærligheten er velvillig, den misunner ikke, skryter ikke, er ikke hovmodig.

⁵ Kjærligheten krenker ikke, søker ikke sitt eget, er ikke oppfarende og gjemmer ikke på det onde.

⁶ Den gleder seg ikke over urett, men har sin glede i sannheten.

⁷ Kjærligheten utholder alt, tror alt, håper alt, tåler alt.

⁸ Kjærligheten tar aldri slutt. Profetgavene skal bli borte, tungene skal tie og kunnskapen forgå.

⁹ For vi forstår stykkevis og taler profetisk stykkevis.

- ¹⁰Men når det fullkomne kommer, skal det som er stykkevis, ta slutt.
- ¹¹Da jeg var barn, talte jeg som et barn, tenkte jeg som et barn, forsto jeg som et barn. Men da jeg ble voksen, la jeg av det barnslige.
- ¹²Nå ser vi i et speil, i en gåte, da skal vi se ansikt til ansikt. Nå forstår jeg stykkevis, da skal jeg erkjenne fullt ut, slik Gud kjenner meg fullt ut.
- ¹³Så blir de stående, disse tre: tro, håp og kjærlighet. Men størst blant dem er kjærligheten.

1. Korinter 14

Rettledning om gudstjenesten

- ¹Jag etter kjærligheten, søk åndsgavene med iver, særlig det å tale profetisk.
- ²For den som taler i tunger, taler ikke for mennesker, men for Gud. Ingen kan forstå ham, for han taler hemmeligheter ved Ånden.
- ³Men den som taler profetisk, taler for menneskene, til oppbyggelse, formaning og trøst.
- ⁴Den som taler i tunger, oppbygger seg selv, men den som taler profetisk, bygger opp menigheten.
- ⁵Jeg skulle ønske at dere alle talte i tunger, men enda mer at dere talte profetisk. For den som taler profetisk, er større enn den som taler i tunger, hvis han da ikke tyder det han sier, så menigheten kan bli bygd opp.
- ⁶Sett nå, søsken, at jeg kommer til dere og taler i tunger. Hvilken nytte har dere av det, hvis jeg ikke samtidig gir dere åpenbaring, kunnskap, profeti eller lære?
- ⁷På samme måte er det med livløse instrumenter som fløyte eller harpe. Hvis det ikke er forskjell på tonene deres, hvordan kan en da oppfatte hva som blir spilt?
- ⁸Og gir trompeten et utydelig signal, hvem gjør seg da klar til kamp?
- ⁹Slik er det også med dere: Bruker dere ikke tungen til å tale tydelig, hvordan kan en da oppfatte hva som blir sagt? Da snakker dere bare ut i luften!

- ¹⁰Ingen vet hvor mange språk det finnes i verden, og alle språk har sin mening.
- ¹¹Men dersom jeg ikke kan språket, blir jeg en fremmed for den som snakker det, og han blir en fremmed for meg.
- ¹²Slik er det også med dere. Når dere nå legger så stor vekt på åndsgavene, så søk å bli rike på gaver som bygger opp menigheten!
- ¹³Derfor må den som taler i tunger, også be om å kunne tyde det.
- ¹⁴For hvis jeg ber og taler i tunger, er det ånden min som ber, men forstanden har ingen nytte av det.
- ¹⁵ Hva skal jeg så gjøre? Jo, jeg skal be med ånden, men også med forstanden; jeg skal lovsynge med ånden, men også med forstanden.
- ¹⁶ Hvis du holder takkebønn i din ånd, hvordan kan da den som ikke er fortrolig med dette, si «amen» til din bønn? Han skjønner jo ikke hva du sier.
- ¹⁷Du holder nok en god takkebønn, men ingen andre blir oppbygd av det.
- ¹⁸Jeg takker Gud for at jeg taler mer i tunger enn noen av dere.
- ¹⁹Men når menigheten er samlet, vil jeg heller si fem ord med forstanden så jeg også kan lære andre noe, enn tale tusenvis av ord i tunger.
- ²⁰ Mine søsken, vær ikke uforstandige som barn! Vær små i ondskap, men fullvoksne i forstand.
- ²¹ Det står skrevet i loven: På andre språk og med fremmede tungemål skal jeg tale til dette folket, men enda vil de ikke høre på meg, sier Herren.
- ²²Derfor er tungetalen et tegn, ikke for de troende, men for dem som ikke tror. Og den profetiske tale er ikke for dem som ikke tror, men for de troende.
- ²³ Om nå hele menigheten kommer og er samlet og alle taler i tunger, og utenforstående eller ikke-troende kommer inn, vil de ikke da si at dere er gått fra forstanden?
- ²⁴ Men hvis alle taler profetisk når en av disse kommer inn, da vil han kjenne seg avslørt og dømt av alle;

²⁵ hans innerste tanker kommer for dagen. Han vil kaste seg ned med ansiktet mot jorden, tilbe Gud og bekjenne: Gud er sannelig blant dere!

²⁶ Hva mener jeg da, søsken? Jo, når dere kommer sammen, har én en salme, en annen et ord til lærdom, én har en åpenbaring, én har tungetale, en annen har tydingen. Men la alt tjene til å bygge opp.

²⁷Taler noen i tunger, skal det ikke være mer enn to eller i høyden tre hver gang. De skal tale én om gangen, og det skal være én som tyder.

²⁸Hvis det ikke er noen til å tyde, skal den som taler i tunger, tie når menigheten er samlet. La ham tale for seg selv og for Gud.

²⁹ La to eller tre tale profetisk, og la de andre prøve det de sier.

³⁰Men hvis en annen får en åpenbaring mens han sitter der, skal den første tie.

³¹For dere kan alle tale profetisk, men én om gangen, slik at alle kan lære og alle bli oppmuntret.

³²Enhver profet har herredømme over sin profetånd,

³³ for Gud vil ikke uorden, men fred. Som i alle de helliges menigheter

³⁴ skal kvinnene tie når menigheten samles. Det er ikke tillatt for dem å tale; de skal underordne seg, slik også loven sier.

³⁵Hvis det er noe de vil lære, så la dem spørre sine menn hjemme. For det er en skam for en kvinne å tale i menigheten.

³⁶Var det kanskje fra dere Guds ord gikk ut? Er det bare til dere ordet er kommet?

³⁷ Hvis noen mener seg å være profet eller ha åndsgaver, så skal han vite at det jeg skriver, er et Herrens bud.

³⁸ Den som ikke godtar dette, blir selv ikke godtatt.

³⁹ Derfor, mine søsken: Vær ivrige etter å tale profetisk, og hindre ikke tungetale.

⁴⁰ Men la alt gå sømmelig og ordentlig for seg!

1. Korinter 15

Oppstandelsen

- ¹ Jeg kunngjør for dere, søsken, det evangelium jeg forkynte dere, det dere også tok imot, det dere også står på.
- ²Gjennom det blir dere også frelst, når dere holder fast på ordet slik jeg forkynte det, ellers blir det forgjeves at dere kom til tro.
- ³ For først og fremst overga jeg til dere det jeg selv har tatt imot, at Kristus døde for våre synder etter skriftene,
- ⁴ at han ble begravet, at han sto opp den tredje dagen etter skriftene,
- ⁵ og at han viste seg for Kefas og deretter for de tolv.
- ⁶Deretter viste han seg for mer enn fem hundre søsken på én gang. Av dem lever de fleste ennå, men noen er sovnet inn.
- ⁷Deretter viste han seg for Jakob, deretter for alle apostlene.
- ⁸ Aller sist viste han seg for meg, jeg som bare er et ufullbåret foster.
- ⁹ For jeg er den minste av apostlene, jeg er ikke verdig til å kalles apostel, for jeg har forfulgt Guds kirke.
- ¹⁰ Men ved Guds nåde er jeg det jeg er, og hans nåde mot meg har ikke vært bortkastet. For jeg har arbeidet mer enn noen av dem, det vil si ikke jeg, men Guds nåde som er med meg.
- ¹¹Men enten det er jeg eller de andre – dette forkynner vi, og dette har dere tatt imot i tro.
- ¹²Men når det blir forkynt at Kristus er stått opp fra de døde, hvordan kan noen blant dere da si at det ikke finnes noen oppstandelse fra de døde?
- ¹³For hvis de døde ikke står opp, er heller ikke Kristus stått opp.
- ¹⁴Men er ikke Kristus stått opp, da er vårt budskap tomt, og deres tro er også tom.

- 15** Da står vi som falske vitner om Gud. For da har vi vitnet imot Gud når vi sier at han har oppreist Kristus, noe han ikke har gjort hvis døde ikke står opp.
- 16** For hvis døde ikke står opp, er jo heller ikke Kristus stått opp.
- 17** Men hvis Kristus ikke er stått opp, da er deres tro uten mening, og dere er fremdeles i deres synder.
- 18** Da er også de fortapt som har sovnet inn i Kristus.
- 19** Hvis vårt håp til Kristus gjelder bare for dette livet, er vi de ynkeligste av alle mennesker.
- 20** Men nå er jo Kristus stått opp fra de døde, som førstegrøden av dem som er sovnet inn.
- 21** Fordi døden kom ved et menneske, er også de dødes oppstandelse kommet ved et menneske.
- 22** For slik alle dør på grunn av Adam, skal alle få liv ved Kristus.
- 23** Men hver i sin tur: Kristus er førstegrøden. Deretter, ved hans gjenkomst, følger de som hører Kristus til.
- 24** Så kommer slutten, når han overgir sin kongsmakt til Gud, sin Far, etter at han har tilintetgjort alle makter, myndigheter og krefter.
- 25** For han skal være konge helt til Gud har lagt alle fiender under hans føtter.
- 26** Den siste fienden som blir tilintetgjort, er døden.
- 27** For alt la han under hans føtter. Når det står alt, er det klart at Gud er unntatt. Det er jo Gud som legger alt under ham.
- 28** Men når alt er underlagt ham, skal også Sønnen selv underordne seg Gud, som har lagt alt under ham, og Gud skal være alt i alle.
- 29** Hvorfor lar noen seg døpe for de døde? Hvis de døde ikke står opp, hvorfor lar de seg da døpe for dem?
- 30** Og hvorfor utsetter vi oss da for fare hver time på dagen?

- 31 Ja, mine søsken, jeg dør hver dag, det er like sant som at jeg er stolt av dere i Kristus Jesus.
- 32 Var det bare med et rent menneskelig håp jeg kjempet mot ville dyr i Efesos, hva godt hadde det tjent til for meg? Hvis de døde ikke står opp, så la oss spise og drikke, for i morgen dør vi!
- 33 La dere ikke føre vill! «Dårlig selskap ødelegger gode vaner.»
- 34 Våkner opp av rusen for alvor, og synd ikke! Noen av dere kjenner ikke Gud. Det er en skam for dere at jeg må si det.
- 35 Men nå vil vel noen si: «Hvordan står de døde opp? Hva slags kropp har de?»
- 36 Du uforstandige menneske! Det du sår, får da ikke liv igjen uten at det dør.
- 37 Og det du sår, er jo ikke den planten som kommer opp, men et nakent korn, av hvete eller et annet slag.
- 38 Gud lar det få den skikkelse som han vil, hvert enkelt slag får sin egen skikkelse.
- 39 Ikke alt kjøtt er av samme slag. Det er ett slag hos mennesker, ett hos fe, ett hos fugl og ett hos fisk.
- 40 Og det finnes himmelske kropper og jordiske kropper; de himmelske har én glans, de jordiske en annen.
- 41 Én glans har solen, en annen har månen og en annen igjen har stjernene. Ja, én stjerne skiller seg fra en annen i glans.
- 42 Slik er det også med de dødes oppstandelse. Det blir sådd i forgjengelighet, det står opp i uforgjengelighet.
- 43 Det blir sådd i vanære, det står opp i herlig glans. Det blir sådd i svakhet, det står opp i kraft.
- 44 Det blir sådd en kropp som hadde sjel, det står opp en åndelig kropp. Om det finnes en kropp med sjel, finnes det også en åndelig kropp. For slik står det skrevet:

⁴⁵ Det første mennesket, Adam, ble en levende sjel. Den siste Adam ble en ånd som gir liv.

⁴⁶ Det åndelige var altså ikke det første, men det sjelelige. Deretter kom det åndelige.

⁴⁷ Det første mennesket var fra jorden og skapt av jord, det andre mennesket er fra himmelen.

⁴⁸ Slik det første jordiske mennesket var, slik er også de andre jordiske. Og slik den himmelske er, slik skal også de himmelske være.

⁴⁹ På samme måte som vi har båret det jordiske menneskets bilde, skal vi også bære den himmelskes bilde.

⁵⁰ Men det sier jeg, søsken: Kjøtt og blod kan ikke arve Guds rike, og det forgjengelige skal ikke arve uforgjengelighet.

⁵¹ Se, jeg sier dere en hemmelighet: Vi skal ikke alle sovne inn, men vi skal alle forvandles,

⁵² brått, på et øyeblikk, ved det siste basunstøt. For basunen skal lyde, de døde skal stå opp i uforgjengelighet, og vi skal bli forvandlet.

⁵³ For det forgjengelige må bli kledd i uforgjengelighet, og det dødelige må bli kledd i udødelighet.

⁵⁴ Og når dette forgjengelige er kledd i uforgjengelighet og dette dødelige er kledd i udødelighet, da oppfylles det som står skrevet: Døden er oppslukt, seieren vunnet.

⁵⁵ Død, hvor er din brodd? Død, hvor er din seier?

⁵⁶ Dødens brodd er synden, og syndens kraft er loven.

⁵⁷ Men Gud være takk som gir oss seier ved vår Herre Jesus Kristus!

⁵⁸ Derfor, mine kjære søsken, stå fast og urokkelig. Arbeid raust og rikelig for Herren! For dere vet at i Herren er ikke deres strev forgjeves.

1. Korinter 16

Innsamlingen til de hellige i Jerusalem

¹ Når det gjelder innsamlingen til de hellige, skal også dere gjøre slik jeg har pålagt menighetene i Galatia.

² Første dag i uken skal hver enkelt av dere hjemme hos seg selv legge til side så mye som dere er i stand til, for at innsamlingen ikke først skal begynne når jeg kommer.

³ Når jeg er kommet, skal jeg gi anbefalingsbrev til dem dere finner skikket, og sende dem til Jerusalem med gaven.

⁴ Om det er nødvendig at også jeg reiser, kan de dra sammen med meg.

Hilsener og sluttord

⁵ Jeg kommer til dere når jeg har vært i Makedonia. Der reiser jeg bare igjennom,

⁶ men hos dere vil jeg nok bli en stund, kanskje vinteren over. Så kan dere utruste meg for reisen videre, hvor den nå går.

⁷ Denne gangen besøker jeg dere ikke bare på gjennomreise. Jeg håper å kunne bli en tid hvis Herren tillater det.

⁸ I Efesos blir jeg til pinse.

⁹ For her er det åpne dører og rike muligheter for meg, og motstanderne er mange.

¹⁰ Dersom Timoteus kommer, så sørg for at han kan kjenne seg trygg hos dere. For han gjør Herrens gjerning akkurat som jeg selv.

¹¹ Derfor skal ingen se ned på ham. Hjelp ham videre på reisen og la ham fare med fred, så han kan komme tilbake. For jeg og våre søsken venter på ham.

¹² Når det gjelder vår bror Apollos, har jeg bedt ham inntrengende om å reise til dere sammen med brødrene. Men han er slett ikke villig til å reise nå; han kommer så snart han får anledning.

¹³ Vær våkne, stå fast i troen, vær modige og sterke!

¹⁴ La alt dere gjør, skje i kjærlighet.

- ¹⁵ Enda en ting ber jeg dere om, søsken. Dere vet at familien til Stefanus var en første frukt i Akaia, og at de har viet seg til tjenesten for de hellige.
- ¹⁶ Også dere må underordne dere under slike som dem og under enhver som strever og arbeider sammen med meg.
- ¹⁷ Jeg er glad for at Stefanus, Fortunatus og Akaikos er kommet. De har oppveid savnet av dere
- ¹⁸ og beroliget både meg og dere. Ha respekt for slike som dem.
- ¹⁹ Menighetene i Asia hilser dere. Akvilas og Priska og menigheten som samles i deres hus, hilser dere hjertelig i Herrens navn.
- ²⁰ Alle våre søsken her sender sin hilsen. Hils hverandre med et hellig kyss!
- ²¹ Jeg, Paulus, skriver min hilsen med egen hånd.
- ²² Den som ikke elsker Herren, forbannet være han! Marana ta!
- ²³ Herren Jesu nåde være med dere!
- ²⁴ Min kjærighet er med dere alle i Kristus Jesus.

2. Korinter

2. Korinter 1

Hilsen

¹ Paulus, etter Guds vilje Kristi Jesu apostel, og vår bror Timoteus hilser Guds menighet i Korint og alle de hellige i hele Akaia:

² Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus!

Takk til Gud som trøster

³ Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, den Far som er rik på barmhjertighet, vår Gud som gir all trøst!

⁴ Han trøster oss i all vår nød, så vi skal kunne trøste dem som er i nød, med den trøst vi selv får av Gud.

⁵ For om vi har rikelig del i Kristi lidelser, får vi ved Kristus også rikelig trøst.

⁶ Lider vi nød, er det for at dere skal få trøst og frelse. Blir vi trøstet, er det for at dere skal få den trøst som gjør at dere holder ut de samme lidelser som vi må tåle.

⁷ Vårt håp for dere står fast. For vi vet at slik dere har del i lidelsen, har dere også del i trøsten.

⁸ Vi vil at dere skal vite, søsken, om den nød vi led i Asia. Det var mye mer enn vi kunne bære. Vi så ingen utvei til å berge livet,

⁹ men regnet oss alt som dødsdømte. For vi skulle ikke stole på oss selv, men på Gud, som oppreiser de døde.

¹⁰ Han reddet oss fra den visse død, og han skal gjøre det igjen. Til ham har vi satt vårt håp, og han skal redde oss på ny.

¹¹ Også dere må hjelpe til ved å be for oss. Når mange ber, vil takken for den nådige hjelp vi får, stige opp fra manges munn.

Forsvar mot kritikk

- 12** Én ting kan vi være stolte av og si med god samvittighet: Vi har her i verden, og ikke minst blant dere, opptrådt med den ærlige oppriktighet som er fra Gud, og ikke vært ledet av menneskelig visdom, men av Guds nåde.
- 13** For det ligger ikke noe annet i det vi skriver, enn det dere selv kan lese og forstå. Jeg håper at dere skal forstå fullt ut
- 14** det som dere delvis har forstått, nemlig at vi på vår Herre Jesu dag skal få være stolte av hverandre, dere av oss og vi av dere.
- 15** I tillit til dette ville jeg reise til dere først, for at dere skulle få dobbel glede.
- 16** Jeg ville besøke dere både på reisen til Makedonia og på tilbakeveien. Da kunne dere utruste meg for reisen til Judea.
- 17** Var dette uttrykk for uansvarlig vakling? Legger jeg planer slik mennesker kan gjøre, så jeg sier både ja og nei på samme tid?
- 18** Så sant Gud er trofast: Det vi sier til dere, er ikke samtidig ja og nei.
- 19** For Guds Sønn, Jesus Kristus, som vi har forkynt for dere, jeg, Silvanus og Timoteus, han var ikke ja og nei; i ham er det bare ja.
- 20** For i ham har alle Guds løfter fått sitt ja. Derfor sier vi også ved ham vårt amen, til Guds ære.
- 21** Gud er den som grunnfester både oss og dere i Kristus, og som har salvet oss.
- 22** Han har også satt sitt segl på oss og gitt oss Ånden som pant i våre hjerter.
- 23** Ved mitt eget liv, ja, med Gud som vitne, sier jeg: Det er for å spare dere at jeg ennå ikke er kommet til Korint.
- 24** For vi vil ikke være herrer over deres tro, men medarbeidere, så dere kan finne gleden. I troen står dere allerede støtt.

2. Korinter 2

- 1** Jeg hadde altså bestemt meg for at jeg ikke ville komme en gang til og skape sorg hos dere.

²Hvis jeg gir dere sorg, hvem kan da gjøre meg glad? Bare den jeg selv har gitt sorg.

³ Det var jo derfor jeg skrev. Jeg ville ikke komme og bli sorgfull av dem som skulle gjøre meg glad. Og jeg har den tillit til dere alle at min glede også er deres.

⁴ I stor nød, med angst i hjertet og med mange tårer skrev jeg til dere. Jeg ville ikke gi dere sorg, men la dere forstå hvor høyt jeg elsker dere.

Forlik og tilgivelse

⁵Men om noen har gitt grunn til sorg, er det ikke meg han har gitt sorg, men dere alle – eller de fleste av dere, for ikke å overdrive.

⁶Men straffen flertallet ga denne mannen, er tilstrekkelig.

⁷ Nå skal dere heller tilgi og trøste ham, så han ikke blir helt knust av sorgen.

⁸Derfor oppfordrer jeg dere til å møte ham med kjærlighet.

⁹For jeg skrev til dere nettopp for å bli klar over om dere holder mål og er lydige i alt.

¹⁰Den som dere tilgir, tilgir også jeg. Ja, hvis jeg i det hele tatt har noe å tilgi, har jeg for Kristi ansikt tilgitt det for deres skyld,

¹¹ så ikke Satan skal få bedra oss. For vi vet hva han har i sinne.

I Kristi triumftog

¹² Da jeg kom til Troas med Kristi evangelium, hadde Herren alt åpnet en dør for meg.

¹³ Likevel var jeg urolig fordi jeg ikke fant Titus, min bror. Derfor tok jeg farvel med dem og dro videre til Makedonia.

¹⁴ Men Gud være takk, som i Kristus alltid fører oss fram i triumftog og gjennom oss sprer duften av kunnskapen om ham overalt.

¹⁵ For vi er Kristi vellukt for Gud, blant dem som blir frelst og blant dem som går fortapt:

16 en duft av død til død for dem som går fortapt, en duft av liv til liv for dem som blir frelst. Hvem er vel i stand til dette?

17 Vi er i alle fall ikke lik mange andre, som vil gjøre penger på Guds ord. Med et oppriktig sinn, ja, sendt av Gud og for Guds ansikt taler vi i Kristus.

2. Korinter 3

Tjenere for den nye pakt

1 Begynner vi nå igjen å anbefale oss selv? Trenger vel vi anbefalingsbrev fra dere eller til dere, slik som visse andre?

2 Nei, dere er selv vårt anbefalingsbrev, skrevet i våre hjerter, kjent og lest av alle mennesker.

3 For dere viser at dere er Kristi brev, blitt til ved vår tjeneste. Det er ikke skrevet med blekk, men med den levende Guds Ånd, ikke på steintavler, men i hjerter, på tavler av kjøtt og blod.

4 Denne tilliten har vi til Gud ved Kristus.

5 Vi er jo ikke selv i stand til å tenke ut noe på egen hånd. Det er Gud som gjør oss i stand til det,

6 han som også gjorde oss til tjenere for en ny pakt som ikke bygger på bokstav, men på Ånd. For bokstaven slår i hjel, men Ånden gjør levende.

7 Selv dødens tjeneste, som bygde på bokstaver hugget i stein, var omgitt av en slik herlighet og glans at israelittene ikke klarte å se på ansiktet til Moses. Så klart strålte det, enda glansen tok slutt.

8 Hvor mye klarere stråler ikke da glansen fra Åndens tjeneste?

9 For hadde den tjeneste som fører til fordømmelse, en herlig glans, så må den tjeneste som fører til rettferdighet, stråle med en enda rikere glans.

10 Ja, det som den gang strålte så klart, har nå helt mistet sin glans. For nå stråler en herlighet som er så uendelig mye klarere.

11 Men når det som tok slutt, strålte så herlig, hvor mye herligere er ikke da glansen av det som består?

- ¹²Siden vi har et slikt håp, går vi fram med stor frimodighet.
- ¹³ Vi gjør ikke som Moses, som la et slør over ansiktet for at ikke Israels folk skulle se at glansen bleknet og tok slutt.
- ¹⁴ Likevel ble deres sinn forherdet. For helt til i dag er dette sløret blitt liggende når det leses fra den gamle pakt, og det blir ikke fjernet, for det er i Kristus det blir tatt bort.
- ¹⁵ Ja, også i dag ligger sløret over deres hjerter hver gang det blir lest fra Moseloven.
- ¹⁶ Men når de vender om til Herren, blir sløret tatt bort.
- ¹⁷ Herren, det er Ånden, og hvor Herrens Ånd er, der er frihet.
- ¹⁸ Og vi, som uten slør for ansiktet ser Herrens herlighet som i et speil, vi blir alle forvandlet til dette bildet, fra herlighet til herlighet, og dette skjer ved Herrens Ånd.

2. Korinter 4

Skatten i leirkrukker

- ¹ Derfor mister vi ikke motet. For Gud har i sin barmhjertighet gitt oss denne tjenesten.
- ² Vi tar avstand fra alt som er skammelig og ikke tåler lyset, vi bruker ikke knep og forfalsker ikke Guds ord. Åpent legger vi sannheten fram, og for Guds ansikt stiller vi oss selv fram så alle mennesker kan dømme oss etter sin egen samvittighet.
- ³ Er vårt evangelium skjult, så er det skjult for dem som går fortapt.
- ⁴ For denne verdens gud har blindet de vantros sinn, så de ikke ser lyset som stråler fram fra evangeliet om Kristi herlighet, han som er Guds bilde.
- ⁵ Vi forkynner ikke oss selv, men Jesus Kristus som Herre og oss som tjenere for dere – for Jesu skyld.

⁶ For Gud, som sa: «Lys skal stråle fram fra mørket», han har også latt lyset skinne i våre hjerter, for at kunnskapen om Guds herlighet i Jesu Kristi ansikt skal lyse fram.

⁷ Men vi har denne skatten i leirkrukker, for at den veldige kraften skal være fra Gud og ikke fra oss selv.

⁸ Vi er alltid presset, men ikke knekket, vi er rådville, men ikke rådløse, ⁹forfulgt, men ikke forlatt, slått ned, men ikke slått i hjel.

¹⁰Vi bærer alltid Jesu død med oss i vår egen kropp, for at også Jesu liv skal bli synlig i den.

¹¹ For ennå mens vi lever, blir vi stadig overgitt til døden for Jesu skyld, for at også Jesu liv skal bli synlig i vår dødelige kropp.

¹²Slik er døden virksom i oss, men livet i dere.

¹³ Vi har den samme troens Ånd som det står skrevet om: Jeg trodde, derfor talte jeg. Også vi tror, og derfor taler vi.

¹⁴ For vi vet at han som reiste opp Herren Jesus, han skal også reise oss opp sammen med ham og føre oss fram sammen med dere.

¹⁵ Men alt skjer for deres skyld, for at nåden skal bli stor og få takken til å stige fra så mange flere – til Guds ære.

Tro og håp

¹⁶ Derfor mister vi ikke motet, for selv om vårt ytre menneske går til grunne, blir vårt indre menneske fornyet dag for dag.

¹⁷ De trengslene vi nå må bære, er lette, og de skaper for oss en evig rikdom av herlighet som veier uendelig mye mer.

¹⁸ Vi har ikke det synlige for øye, men det usynlige. For det synlige tar slutt, det usynlige er evig.

2. Korinter 5

¹ For vi vet at om det rives ned, dette teltet som er vårt jordiske hus, så har vi i himmelen en bygning som er fra Gud, et evig hus, som ikke er gjort med hender.

² Mens vi er her, sukker og lengter vi etter å bli ikledd og omsluttet av vår himmelske bolig.

³ For når vi slik er blitt kledd, blir vi ikke stående nakne.

⁴ Så lenge vi bor i vårt jordiske telt, er vi nedtrykt og sukker. For vi ønsker ikke å bli avkledd, men påkledd, så dette dødelige kan bli oppslukt av livet.

⁵ Den som har gjort oss i stand til nettopp dette, er Gud, som har gitt oss Ånden som pant.

⁶ Derfor er vi alltid ved godt mot, selv om vi vet at så lenge vi er hjemme i kroppen, er vi borte fra Herren.

⁷ For vi vandrer i tro, uten å se.

⁸ Men vi er ved godt mot, og helst vil vi flytte bort fra kroppen og hjem til Herren.

⁹ Derfor setter vi vår ære i å være til glede for ham, enten vi er hjemme eller borte.

¹⁰ For vi må alle fram for Kristi domstol, for at hver og en kan få lønn for det han har gjort gjennom sitt liv i kroppen, enten godt eller ondt.

Forsoningens tjeneste

¹¹ Fordi vi kjenner ærefrykt for Herren, prøver vi å overbevise mennesker. Men vårt liv ligger åpent for Gud, og jeg håper at det også ligger åpent for dere, så dere kan kjenne oss.

¹² Vi vil ikke enda en gang anbefale oss selv for dere, men vi vil gi dere anledning til å være stolte av oss, så dere kan svare dem som skryter av det de er i det ytre og ikke i hjertet.

¹³ Har vi vært i ekstase, var det for Gud. Er vi ved sans og samling, er det for dere.

14 For Kristi kjærlighet tvinger oss. Vi vet at én er død for alle, derfor er de alle døde.

15 Og han døde for alle, for at de som lever, ikke lenger skal leve for seg selv, men for ham som døde og sto opp for dem.

16 Så kjenner vi ikke lenger noen bare på menneskelig vis. Og har vi før kjent Kristus på menneskelig vis, så kjenner vi ham ikke lenger slik.

17 Nei, den som er i Kristus, er en ny skapning. Det gamle er borte, se, det nye er blitt til!

18 Men alt er av Gud, han som ved Kristus forsonte oss med seg selv og ga oss forsoningens tjeneste.

19 For det var Gud som i Kristus forsonte verden med seg selv, slik at han ikke tilregner dem deres misgjerninger, og han betrodde budskapet om forsoningen til oss.

20 Så er vi da utsendinger for Kristus, og det er Gud selv som formaner gjennom oss. Vi ber dere på Kristi vegne: La dere forsones med Gud!

21 Han som ikke visste av synd, har han gjort til synd for oss, for at vi i ham skulle få Guds rettferdighet.

2. Korinter 6

Tålmodighet i tjenesten

1 Som hans medarbeidere oppfordrer vi dere til ikke å ta imot Guds nåde forgjeves.

2 For han sier: Jeg bønnhørte deg i rette tid og hjalp deg på frelsens dag. Se, nå er den rette tid, nå er frelsens dag!

3 Vi gir ikke mennesker noen grunn til å bli støtt bort, så tjenesten ikke skal bli spottet.

4 Nei, vi viser oss som Guds tjenere på alle måter: med stor tålmodighet i motgang, nød og angst,

5 under mishandling, i fengsel og i opptøyer, i hardt arbeid, i nattevåk og sult.

⁶Vi går fram med redelighet og visdom, med tålmodighet og godhet, i Den hellige ånd, med oppriktig kjærlighet,

⁷ med sannhets ord og i Guds kraft, med rettferds våpen i høyre og venstre hånd,

⁸i ære og vanære, baktalt og hedret. De sier vi leder folk vill, men vi taler sant,

⁹ vi er miskjent, men likevel anerkjent, vi er døende, men se, vi lever! Vi blir slått, men ikke slått i hjel,

¹⁰ vi sørger, men er alltid glade, vi er fattige, men gjør mange rike, vi har ingenting, men eier alt.

¹¹ Vi har nå talt rett ut til dere, korintere. Dere har stort rom i hjertet vårt.

¹²Dere har det ikke trangt hos oss, det er i deres eget hjerte det er trangt.

¹³Men jeg snakker som til barn: Gjør gjengjeld! Åpne dere for oss.

Den levende Guds tempel

¹⁴ Gå ikke under fremmed åk sammen med slike som ikke tror! For hva har rettferd med urett å gjøre, og hva har lyset til felles med mørket?

¹⁵ Hvordan kan Kristus og Beliar bli samstemt? Hva har en troende felles med en vantro?

¹⁶ Hvordan kan Guds tempel og avgudene forlikes? Vi er jo den levende Guds tempel, slik Gud har sagt: Jeg vil bo og vandre midt iblant dem, jeg skal være deres Gud, og de skal være mitt folk.

¹⁷ Derfor sier Herren: Dra bort fra dem og skill dere fra dem. Rør ikke noe urent! Da vil jeg ta imot dere,

¹⁸ jeg vil være deres far, og dere skal være mine sønner og døtre, sier Herren, Den allmektige.

2. Korinter 7

¹ Mine kjære, når vi har disse løftene, så la oss rense oss for all urenheter på kropp og sjel og fullføre vår helliggjørelse i ærefrykt for Gud.

Glede over menighetens anger

- ² Gi rom for oss i hjertet! Vi har ikke gjort urett mot noen, vi har ikke skadet eller utnyttet noen.
- ³ Jeg sier ikke dette for å dømme dere. Jeg har jo alt sagt at vi har tatt dere inn i vårt hjerte; vi hører sammen i liv og død.
- ⁴ Jeg har full tillit til dere og er svært stolt av dere. Jeg er blitt rikelig trøstet og har overflod av glede, midt i all vår nød.
- ⁵ For heller ikke da vi kom til Makedonia, ble det lettere for oss. Vi møtte bare motgang, ytre strid og indre angst.
- ⁶ Men Gud, som trøster de ydmyke, ga oss nytt mot da Titus kom.
- ⁷ Ikke bare ved at han kom, men også fordi han selv hadde fått nytt mot hos dere. Han fortalte hvordan dere lengtet og var bedrøvet, og med hvor stor iver dere nå støtter meg. Dette gledet meg enda mer.
- ⁸ Selv om jeg gjorde dere sorgfulle med brevet mitt, angrer jeg ikke. Om jeg angret før, fordi jeg vet at brevet gjorde dere sorgfulle for en tid,
- ⁹ så er jeg nå bare glad. Ikke fordi jeg gjorde dere bedrøvet, men fordi sorgen drev dere til omvendelse. For dette var en sorg etter Guds vilje; altså har vi ikke gjort dere noen skade.
- ¹⁰ En slik sorg fører til omvendelse og frelse, og det angrer ingen. Men sorg som er av denne verden, fører til død.
- ¹¹ Se for en iver denne sorgen etter Guds vilje skapte hos dere! Ja, se bare hvordan dere forsvarer dere, og hvor opprørte dere er, hvordan dere viser ærefrykt, og hvordan dere lengter, hvor brennende dere er, og hvordan dere refser! På alle måter har dere vist at dere er uten skyld i denne saken.
- ¹² Så da jeg skrev til dere, var det verken på grunn av ham som begikk urett eller den som led urett, men for at dere overfor Gud skulle bli klar over hvor ivrig dere står sammen med meg.

¹³Alt dette ga oss nytt mot. Og en enda større glede var det å se Titus så glad. Dere har alle vært med og gjort ham rolig til sinns.

¹⁴Så når jeg har rost dere overfor ham, har jeg ikke fått urett. Nei, vi har alltid sagt sannheten, og slik har også våre rosende ord til Titus vist seg å være sanne.

¹⁵ Hans hjerte er nå fylt av en enda større kjærlighet til dere når han tenker på at dere alle var lydige og tok imot ham med respekt og ærefrykt.

¹⁶Jeg gleder meg over at jeg kan stole på dere i ett og alt.

2. Korinter 8

Innsamlingen til menigheten i Jerusalem

(Kap. 8–9)

Menighetene i Makedonia som forbilde

¹ Vi vil nå gjøre kjent for dere, søsken, hvor stor nåde Gud har vist menighetene i Makedonia.

²For i sin nød ble de hardt prøvet, men deres overstrømmende glede og dype fattigdom har gjort dem rike og villige til å gi.

³ De ga etter evne, ja, over evne og frivillig, det kan jeg bevitne.

⁴De ba inntrengende om å få bli med på gaven og tjene de hellige sammen med oss.

⁵Og de ga ikke bare slik vi håpet, men de ga seg selv, først til Herren og så til oss, slik Gud vil det.

⁶Derfor ba vi Titus om å gjøre ferdig den gaven som han allerede hadde begynt på hos dere.

⁷ Dere har jo overflod av alt: av tro og tale, av kunnskap og iver og av den kjærlighet dere har fra oss. Så må dere også med denne gaven vise deres overflod!

⁸Jeg sier ikke dette som en befaling, men jeg nevner de andres iver for å prøve om kjærligheten er ekte hos dere.

⁹ Dere kjenner vår Herre Jesu Kristi nåde: Enda han var rik, ble han fattig for deres skyld, så dere skulle bli rike ved hans fattigdom.

¹⁰Jeg sier min mening om dette, og det kan være nyttig for dere. Dere begynte så godt i fjor og viste i handling at dere virkelig ville dette.

¹¹Nå gjelder det å fullføre. Som dere villig gikk i gang, må dere nå villig fullføre, alt etter evne.

¹² For når den gode viljen er til stede, skal den verdsettes etter det en har, ikke etter det en ikke har.

¹³Det er jo ikke meningen at andre skal få hjelp og dere ha det trangt, men det skal være likhet.

¹⁴Denne gangen har dere overflod og kan hjelpe dem som lider nød. En annen gang har de overflod og kan hjelpe dere når dere lider nød. Da blir det likhet,

¹⁵ slik det står skrevet: Den som fikk mye, hadde ingen overflod, og den som fikk lite, led ingen mangel.

Titus og menighetenes utsendinger

¹⁶Gud være takk som har vakt denne iver for dere i Titus' hjerte.

¹⁷Han sa ja da jeg ba ham, og ble så ivrig at han nå reiser til dere fordi han selv vil.

¹⁸Sammen med ham sender vi den bror som får ros i alle menighetene for sitt arbeid for evangeliet.

¹⁹Ikke bare det, men han er også blitt valgt av menighetene til å reise sammen med oss og overbringe denne gaven, som vi har fått i stand til Herrens ære og som tegn på vår gode vilje.

²⁰Vi vil unngå enhver kritikk i forbindelse med dette store beløpet vi har hånd om.

²¹ For vi vil gjerne gjøre det som er rett, ikke bare for Herren, men også for mennesker.

²²Sammen med disse to sender vi enda en bror. Vi har ofte og på mange måter sett eksempler på hans iver. Han har stor tillit til dere, og derfor er han nå enda mer ivrig etter å ta fatt.

²³Når det gjelder Titus, så husk at han er min medhjelper og medarbeider hos dere. De andre brødrene er menighetenes utsendinger, til ære for Kristus.

²⁴ Gi derfor menighetene et synlig bevis på deres kjærlighet til dem, og la dem få se at det er med rette vi har rost dere.

2. Korinter 9

Vilje til å gi

¹ Egentlig er det ikke nødvendig at jeg skriver til dere om tjenesten for de hellige,

²for jeg vet at dere er villige. Her i Makedonia roser jeg dere og sier at dere i Akaia har vært forberedt siden i fjor. Og deres iver har inspirert mange.

³ Nå sender jeg disse brødrene til dere, så det skal vise seg at det ikke var tomme ord vi kom med når vi roste dere for dette, men at dere er klare, slik jeg har sagt.

⁴ Jeg vil jo ikke at makedonerne skal komme sammen med meg og finne dere uforberedt. For da ville hele tiltaket bare bringe skam over oss – for ikke å snakke om dere!

⁵Jeg fant det derfor nødvendig å be disse brødrene reise til dere på forhånd og i god tid gjøre klar den gaven dere har gitt løfte om. Da kan den ligge ferdig som en velsignelse og ikke som en gniergave.

⁶ Men det sier jeg: Den som sår sparsomt, skal høste sparsomt, og den som sår med velsignelse, skal høste med velsignelse.

⁷ Enhver skal gi det han har bestemt seg for i sitt hjerte, ikke med ulyst eller av tvang. For Gud elsker en glad giver.

⁸Og Gud makter å gi dere all sin gave i rikt mål, så dere alltid og under alle forhold har nok av alt, ja, har overflod til all god gjerning.

⁹ For det står skrevet: Han strødde ut og ga til de fattige, hans rettferd skal alltid vare.

¹⁰ Han som gir såkorn til den som skal så, og brød til å spise, han skal også gi dere såkorn og la det bære rikelig og la deres rettferdighet bære rik frukt.

¹¹ Dere skal ha rikelig av alt, så dere gjerne vil gi. Og så skal takken stige opp til Gud når vi overbringer gaven.

¹² For denne tjenesten, denne gudstjenesten, er ikke bare en hjelp for de hellige i deres nød; den skaper også en overflod av takk til Gud.

¹³ Når dere trofast har fullført tjenesten, vil de prise Gud fordi dere var lydige og bekjente dere til Kristi evangelium og helhjertet delte med dem og med alle.

¹⁴ Og de vil be for dere og lengte etter dere fordi Gud har gitt dere denne overveldende nåden.

¹⁵ Gud være takk for sin usigelige gave!

2. Korinter 10

Paulus forsvarer sin aposteltjeneste

¹ Jeg, Paulus, som går for å være så svak når jeg er hos dere, men modig når jeg er borte, jeg formaner dere ved Kristi egen vennlighet og mildhet.

² Jeg ber dere, la meg slippe å vise motet mitt når jeg nå kommer! Men jeg vil være både fast og dristig mot visse folk som sier at vi drives av rent menneskelige motiver.

³ For vel går vi fram på menneskelig vis, men vi kjemper ikke med menneskelige midler.

⁴ Våre våpen er ikke fra mennesker, men har sin kraft fra Gud og kan legge festninger i grus. Vi river ned tankebygninger

⁵ og alt stort og stolt som reiser seg mot kunnskapen om Gud. Vi tar hver tanke til fange under lydigheten mot Kristus.

⁶ Og når dere har nådd fram til full lydighet, står vi klar til å straffe enhver ulydighet.

⁷Ha dette klart for dere! Den som for egen del er overbevist om at han tilhører Kristus, bør tenke over dette en gang til med seg selv. For også vi tilhører Kristus, like mye som han.

⁸ Jeg kunne ha skrytt enda mer av den fullmakt Herren har gitt oss – fullmakt til å bygge opp, ikke til å rive dere ned. Og det ville jeg ikke ha skammet meg over.

⁹For jeg har jo ikke skrevet brev for å skremme dere.

¹⁰«Brevene er myndige og sterke», sier noen, «men når han kommer selv, er han spak, og det han sier, er lite å bry seg om.»

¹¹ Den som mener det, skal merke seg dette: Det er ingen forskjell på det jeg gjør når jeg er hos dere, og det jeg sier i mine brev når jeg er borte.

¹² Vi våger ikke å regne oss blant visse andre som gir seg selv anbefaling, eller å sammenligne oss med dem. Når de bruker seg selv som målestokk og sammenligner seg med seg selv, viser de sin uforstand.

¹³Vi vil ikke skryte uten mål og grenser, men bruker som målestokk det målet Gud har satt for oss: at vi skulle nå fram også til dere.

¹⁴Vi strekker oss ikke lenger enn vi kan rekke, som om vi aldri hadde nådd fram til dere. Men nå har vi altså nådd dere med Kristi evangelium.

¹⁵ Nei, vi skryter ikke uten grenser så vi tar æren for andres arbeid. Men vi har det håp at deres tro skal vokse, slik at dere kan gi oss enda større fremgang etter den målestokk som er satt for oss.

¹⁶ Da vil vi kunne forkynne evangeliet også utenfor disse områdene, og uten å ta æren for det arbeidet andre har gjort ut fra sin målestokk.

¹⁷ For den som er stolt, skal være stolt av Herren.

¹⁸Det er ikke den som gir seg selv anbefaling, som består prøven, men den som Herren anbefaler.

2. Korinter 11

Paulus og de falske apostlene

- ¹Jeg skulle ønske at dere ville tåle litt galskap av meg! Ja, dere får tåle det!
- ² For jeg vokter dere med Guds brennende sjalusi. Jeg har lovet dere bort til Kristus, og bare til ham, for å føre dere til ham som en ren jomfru.
- ³ Men jeg er redd at slik slangen narret Eva med sin list, skal også deres tanker bli ført på avveier, bort fra den oppriktige og rene hengivenhet til Kristus.
- ⁴ For dere tåler det svært så godt når noen kommer og forkynner en annen Jesus enn ham vi har forkynt, eller når dere får en annen ånd enn den dere har fått, eller et annet evangelium enn det dere har tatt imot.
- ⁵ Jeg mener at jeg ikke står noe tilbake for disse superapostlene.
- ⁶ Om jeg kanskje er ulærd i talekunst, er jeg ikke uten kunnskap, og den har jeg alltid og i alle spørsmål lagt fram for dere.
- ⁷ Var det kanskje en synd av meg at jeg forkynte Guds evangelium for dere uten betaling, og dermed ydmyket meg selv for å opphøye dere?
- ⁸ Andre menigheter har jeg nærmest plyndret; jeg fikk lønn av dem for å kunne gjøre tjeneste hos dere.
- ⁹ Da jeg var hos dere, ble jeg ikke til byrde for noen av dere når jeg trengte noe. For brødrene som kom fra Makedonia, ga meg det jeg manglet. På alle måter passet jeg på å klare meg uten hjelp fra dere, og det skal jeg også gjøre heretter.
- ¹⁰ Så visst som Kristi sannhet bor i meg, denne æren skal ingen i hele Akaia få ta fra meg!
- ¹¹Hvorfor? Fordi jeg ikke elsker dere? Det vet Gud jeg gjør.
- ¹²Men det jeg har gjort hittil, vil jeg fortsatt gjøre. For noen vil gjerne ha skryt for at de er slik som jeg, men den muligheten skal jeg avskjære dem fra.
- ¹³ Disse er falske apostler, troløse arbeidere som opptrer som om de var Kristi apostler.
- ¹⁴Det er ikke noe å undre seg over, for Satan selv skaper seg om til en lysets engel.

¹⁵Og da er det ikke rart at hans tjenere skaper seg om til tjenere for rettferdigheten. Men til slutt skal de få lønn etter sine gjerninger.

Paulus' lidelser som apostel

¹⁶ Jeg sier igjen: Ingen må tro at jeg er gått fra forstanden. Men om dere tror det, så la meg være fra forstanden, slik at også jeg får skryte litt.

¹⁷Det jeg sier, det sier jeg ikke fordi Herren vil det; jeg sier det i en slags galskap.

¹⁸ For når så mange skryter av sine menneskelige fortrinn, vil også jeg gjøre det.

¹⁹Dere som er så kloke, tåler gjerne folk som har mistet forstanden.

²⁰For dere tåler jo at noen gjør dere til slaver, utnytter og fanger dere, behandler dere overlegent, slår dere i ansiktet.

²¹Jeg må med skam tilstå at vi har vært altfor svake til den slags! Men det de andre våger, våger vel også jeg – nå taler jeg i vanvidd.

²² Er de hebreere? Også jeg. Er de israelitter? Også jeg. Er de Abrahams etterkommere? Det er også jeg.

²³ Er de Kristi tjenere? Jeg sier i mitt vanvidd: Jeg er det enda mer. Jeg har hatt større strev, vært oftere i fengsel, fått flere slag og mange ganger vært i dødsfare.

²⁴ Av jødene har jeg fem ganger fått de førti slagene på ett nær.

²⁵ Tre ganger er jeg blitt pisket, én gang steinet, tre ganger har jeg lidd skipbrudd, og jeg drev en gang et helt døgn rundt på havet.

²⁶ Stadig har jeg måttet reise omkring, i fare på elver og i fare blant røvere, i fare blant landsmenn og i fare blant utlendinger, i fare i byer, i fare i ørkenen, i fare på havet og i fare blant falske søsken,

²⁷ i slit og strev, ofte i nattevåk, i sult og tørst, ofte fastende og uten klær i kulden.

²⁸I tillegg til alt det andre har jeg det som daglig ligger på meg, omsorgen for alle menighetene.

²⁹ Hvem er svak uten at også jeg blir svak? Hvem faller fra uten at det brenner i meg?

³⁰ Skal jeg være stolt, vil jeg være stolt av min svakhet.

³¹Jeg lyver ikke, det vet Gud, vår Herre Jesu Far, som er velsignet i evighet!

³² I Damaskus satte landshøvdingen til kong Aretas ut vakter i byen for å gripe meg.

³³Men jeg ble firt ned i en kurv fra en luke i bymuren og slapp ut av hendene hans.

2. Korinter 12

Apostelens syn og åpenbaringer

¹Jeg må altså skryte av meg selv, enda det ikke tjener til noe. Jeg kommer nå til de syn og åpenbaringer jeg har fått fra Herren.

² Jeg vet om et menneske i Kristus som for fjorten år siden ble rykket bort til den tredje himmel – om han var i kroppen eller utenfor kroppen, vet jeg ikke, Gud vet det.

³ Men jeg vet at dette mennesket ble rykket bort til paradiset – om han var i kroppen eller utenfor kroppen, vet jeg ikke, Gud vet det –

⁴og der fikk han høre usigelige ord, som et menneske ikke har lov til å uttale.

⁵ Dette mennesket kan jeg være stolt av. Men meg selv vil jeg ikke være stolt av, i så fall bare av mine svakheter.

⁶ Og selv om jeg skulle ønske å være stolt, ville jeg ikke være fra forstanden, for det jeg sa, ville være sant. Men jeg lar det være, for jeg vil ikke at noen skal gjøre seg større tanker om meg enn de får når de ser og hører meg.

⁷For at jeg ikke skal bli hovmodig på grunn av de høye åpenbaringene, har jeg fått en torn i kroppen, en Satans engel som skal slå meg – for at jeg ikke skal bli hovmodig.

⁸Tre ganger ba jeg Herren om at den måtte bli tatt fra meg,

⁹ men han svarte: «Min nåde er nok for deg, for kraften fullendes i svakhet.» Derfor vil jeg helst være stolt av mine svakheter, for at Kristi kraft kan ta bolig i meg.

¹⁰ Og derfor er jeg fylt av glede når jeg for Kristi skyld er svak, blir mishandlet, er i nød, i forfølgelser og i angst. For når jeg er svak, da er jeg sterk.

Uro foran et nytt besøk i Korint

¹¹ Så har jeg da likevel gått fra vettet! Dere har tvunget meg til det, jeg som egentlig skulle fått anbefaling fra dere. For jeg er ikke noe dårligere enn disse superapostlene, selv om jeg ingenting er.

¹² Med stor tålmodighet har jeg gjort en apostels tegn blant dere: tegn, under og mektige gjerninger.

¹³ Satte jeg dere lavere enn de andre menighetene? Det måtte da være at jeg ikke har ligget dere til byrde. Tilgi meg den uretten!

¹⁴ For tredje gang står jeg nå i ferd med å reise til dere. Men jeg skal ikke bli til byrde for dere. For det er dere selv jeg vil ha, ikke det dere eier. Det er jo ikke barna som skal samle rikdom for foreldrene, men foreldrene for barna.

¹⁵ Jeg vil med glede bruke alt, ja, selv bli oppbrukt for deres skyld. Skal jeg bli mindre elsket fordi jeg elsker dere mer?

¹⁶ Det kan være som noen sier, at jeg ikke har vært til byrde for dere, men at jeg er slu og har vunnet dere med list.

¹⁷ Har jeg kanskje utnyttet dere ved hjelp av noen som jeg har sendt til dere?

¹⁸ Jeg ba Titus reise og sendte en annen bror med ham. Har Titus utnyttet dere? Har ikke vi handlet i samme ånd og gått i samme spor?

¹⁹ Nå har dere nok lenge tenkt at vi forsvarer oss overfor dere. Nei, vi taler for Guds ansikt, i Kristus. Og alt dette er sagt, mine kjære, for at dere skal bli bygd opp.

²⁰ For jeg er redd at jeg ikke skal finne dere slik jeg vil, når jeg kommer, og at dere ikke finner meg slik dere vil. Jeg er redd jeg skal finne strid, rivalisering, hissighet, selvhevdelse, baktalelse, sladder, hovmod og opprør.

²¹ Ja, jeg er redd min Gud igjen skal ydmyke meg blant dere når jeg kommer, så jeg får mange å sørge over, fordi de har syndet og ikke angret urenhet, hor og utskielser de har drevet med.

2. Korinter 13

Advarsler

¹ Det er nå tredje gang jeg kommer til dere. Etter to eller tre vitners utsagn skal enhver sak være avgjort.

² Da jeg var hos dere for andre gang, advarte jeg dem som hadde syndet. Nå når jeg er borte fra dere, advarer jeg dem og alle de andre på nytt: Når jeg kommer, vil jeg ikke vise skånsel.

³ For dere krever jo et bevis på at Kristus taler gjennom meg. Og han er ikke svak mot dere; han er mektig hos dere.

⁴ Han ble korsfestet i svakhet, men han lever i Guds kraft. Og vi er svake i ham, men vi lever med ham hos dere i Guds kraft.

⁵ Ransak dere selv om dere er i troen. Prøv dere selv! Eller merker dere ikke at Jesus Kristus er i dere? Består dere kanskje ikke prøven?

⁶ Jeg håper dere vil skjønne at vi holder mål.

⁷ Vi ber til Gud at dere ikke må gjøre noe ondt. Ikke for å vise at vi holder mål, men for at dere skal gjøre det gode. Så kan det gjerne se ut som om vi ikke holder mål.

⁸ For vi makter ikke noe mot sannheten, bare for sannheten.

⁹ Derfor gleder vi oss når vi er svake, hvis bare dere er sterke. Vi ber også om at dere skal nå fram til større modenhet.

¹⁰ Jeg skriver dette før jeg kommer, så behøver jeg ikke å være streng når jeg kommer, og bruke min fullmakt fra Herren. For den har jeg fått for å bygge opp, ikke for å rive ned.

¹¹ For øvrig, søsken, gled dere! Ta imot både rettleiding og oppmuntring! Vis enighet, hold fred, så skal kjærlighetens og fredens Gud være med dere.

Hilsener

¹² Hils hverandre med et hellig kyss! Alle de hellige her hilser dere.

¹³Vår Herre Jesu Kristi nåde, Guds kjærlighet og Den hellige ånds samfunn være med dere alle!

Galaterne

Galaterne 1

Hilsen

¹ Paulus, apostel, ikke utsendt av mennesker eller ved noe menneske, men av Jesus Kristus og av Gud, vår Far, som reiste ham opp fra de døde –

² jeg, Paulus, og alle mine søsken her hilser menighetene i Galatia:

³Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus,

⁴ han som ga seg selv for våre synder, så han etter Gud, vår Fars vilje kunne fri oss ut fra den onde tiden vi nå lever i.

⁵ Ham være ære i all evighet! Amen.

Bare ett evangelium

⁶ Det undrer meg at dere så raskt vender dere bort fra ham som har kalt dere ved Kristi nåde, og til et annet evangelium,

⁷ men det finnes ikke noe annet, det er bare noen som forvirrer dere og vil forvrengte Kristi evangelium.

⁸ Men om vi selv, ja, om en engel fra himmelen skulle forkynne dere et annet evangelium enn det vi forkynte dere, forbannet være han!

⁹ Vi har sagt det før, og jeg gjentar det nå: Hvis noen forkynner dere et annet evangelium enn det dere har mottatt, forbannet være han!

Paulus' apostelkall

¹⁰ Prøver jeg nå å bli anerkjent av mennesker – eller av Gud? Vil jeg bare være mennesker til lags? Var det fremdeles mennesker jeg ville være til lags, da var jeg ikke Kristi tjener.

¹¹ For jeg kunngjør for dere, søsken: Det evangeliet jeg har forkynt, er ikke menneskeverk.

¹² Jeg har heller ikke mottatt eller lært det av noe menneske; nei, det var Jesus Kristus som åpenbarte seg for meg.

- 13** Dere har jo hørt hvordan jeg tidligere fór fram som jøde, hvor voldsomt jeg forfulgte Guds kirke og forsøkte å utrydde den.
- 14** Jeg gikk lenger i min jødedom enn mange jevnaldrende i mitt folk og brant enda sterkere av iver for overleveringene fra fedrene.
- 15** Men Gud, som utvalgte meg allerede i mors liv og kalte meg ved sin nåde, besluttet i sin godhet
- 16** å åpenbare sin Sønn for meg for at jeg skulle forkynne evangeliet om ham for folkeslagene. Da spurte jeg ikke noen av kjøtt og blod til råds.
- 17** Jeg dro heller ikke opp til Jerusalem, til dem som var apostler før meg. I stedet reiste jeg til Arabia og vendte siden tilbake til Damaskus.
- 18** Først tre år senere dro jeg opp til Jerusalem for å få vite mer av Kefas, og jeg ble hos ham i fjorten dager.
- 19** Noen annen av apostlene traff jeg ikke, unntatt Jakob, Herrens bror.
- 20** Gud vet at det jeg skriver til dere, ikke er løgn!
- 21** Så dro jeg til Syria og Kilikia.
- 22** Menighetene i Judea, de som er i Kristus, kjente ikke meg personlig.
- 23** De hadde bare hørt at det ble sagt: Han som før forfulgte oss, forkynner nå selv den troen han prøvde å utrydde.
- 24** Og de lovpriste Gud på grunn av meg.

Galaterne 2

Paulus blir anerkjent av de andre apostlene

- 1** Fjorten år senere reiste jeg igjen opp til Jerusalem, sammen med Barnabas, og jeg tok også Titus med meg.
- 2** Jeg reiste dit på grunn av en åpenbaring. I et eget møte med de mest ansette la jeg fram det evangeliet jeg forkynner blant folkeslagene, for jeg ville ikke løpe, eller ha løpt, forgjeves.

³ Men ikke engang Titus, som var med meg, og som er greker, ble tvunget til å la seg omskjære.

⁴ Dette kravet kom fra noen falske søsken som hadde sneket seg inn for å spionere på den friheten vi har i Kristus Jesus, så de kunne gjøre oss til slaver.

⁵ Men ikke et øyeblikk ga vi etter og bøyde oss for dem. For vi ville at evangeliets sannhet skulle stå fast hos dere.

⁶ Og de mest ansette – hvor store de er, betyr ingenting for meg, for Gud gjør ikke forskjell på folk – de stilte meg ikke overfor nye krav.

⁷ Tvert imot innså de at det er betrodd meg å forkynne evangeliet for de uomskårne, slik det er betrodd Peter å forkynne for de omskårne.

⁸ For han som gjorde Peter til apostel for de omskårne, han gjorde meg til apostel for hedningfolkene.

⁹ Og da Jakob, Kefas og Johannes, de som blir regnet for å være selve søylene, forsto hvilken nåde jeg hadde fått, ga de meg og Barnabas hånden som tegn på fellesskap. Vi skulle gå til hedningfolkene, de skulle gå til de omskårne.

¹⁰ Vi måtte bare huske på de fattige, og nettopp det har jeg lagt vinn på å gjøre.

Både jøder og hedninger blir rettferdige ved tro

¹¹ Men da Kefas kom til Antiokia, sa jeg ham imot rett opp i ansiktet, for oppførselen hans avslørte ham.

¹² Før det kom noen fra Jakob, spiste han sammen med de hedningkristne. Men da de kom, trakk han seg tilbake og holdt seg unna, for han var redd de omskårne.

¹³ På samme måte hyklet de andre jødekrystne, så til og med Barnabas ble revet med i hykleriet deres.

¹⁴ Men da jeg så at de ikke gikk rett fram etter evangeliets sannhet, sa jeg til Kefas så alle hørte det: «Når du som er jøde, ikke lever som en jøde, men som en hedning, hvordan kan du da tvinge hedningene til å leve som jøder?»

- ¹⁵Vi er jøder av fødsel og ikke syndere av hedensk ætt.
- ¹⁶ Men vi vet at ikke noe menneske blir rettferdig for Gud ved gjerninger som loven krever, bare ved troen på Jesus Kristus. Derfor satte også vi vår lit til Kristus Jesus, så vi skulle bli kjent rettferdige ved troen på Kristus og ikke ved lovgjerninger. For ikke noe menneske blir rettferdig ved lovgjerninger.
- ¹⁷Men hvis også vi jøder blir stående som syndere når vi vil bli rettferdige i Kristus, er ikke Kristus da blitt en tjener for synden? Slett ikke!
- ¹⁸For hvis jeg bygger opp igjen det jeg har revet ned, da fremstår jeg som lovbrøyer.
- ¹⁹ Ved loven døde jeg bort fra loven, så jeg kan leve for Gud. Jeg er korsfestet med Kristus;
- ²⁰ jeg lever ikke lenger selv, men Kristus lever i meg. Det livet jeg nå lever som menneske av kjøtt og blod, det lever jeg i troen på Guds Sønn, som elsket meg og ga seg selv for meg.
- ²¹Jeg forkaster ikke Guds nåde. For hvis vi kan oppnå rettferdighet ved loven, da døde jo Kristus til ingen nytte.

Galaterne 3

Lov eller tro – forbannelse eller velsignelse

- ¹ Uforstandige galatere! Hvem har forhekset dere, dere som har fått Jesus Kristus malt for øynene som den korsfestede?
- ² Svar meg på én ting: Fikk dere Ånden ved lovgjerninger eller ved å høre og tro?
- ³ Er dere så uforstandige? Dere begynte ved Ånden, vil dere nå fullføre med kjøttet?
- ⁴Har dere opplevd alt dette forgjeves – hvis det da var forgjeves?
- ⁵Han som gir dere Ånden og gjør under blant dere, gjør han det ved lovgjerninger eller ved at dere hører og tror?

- ⁶ Om Abraham heter det: Han trodde Gud, og derfor regnet Gud ham som rettferdig.
- ⁷ Så forstår dere at det er de som tror, som er Abrahams barn.
- ⁸ Skriften forutså at Gud ville rettferdiggjøre hedningene ved tro, og den forkynte på forhånd dette gode budskapet til Abraham: I deg skal alle folkeslag velsignes.
- ⁹ Derfor blir de som tror, velsignet sammen med den troende Abraham.
- ¹⁰ Men de som holder seg til lovgjerninger, er under forbannelse. For det står skrevet: Forbannet er hver den som ikke holder fast ved alt som står i lovboken, og gjør det den sier.
- ¹¹ Og det er klart at ingen blir rettferdig for Gud ved loven, for det står skrevet: Den rettferdige skal leve ved tro.
- ¹² Loven spør ikke etter tro, men sier: Den som lever etter budene, skal ha liv ved dem.
- ¹³ Men Kristus kjøpte oss fri fra lovens forbannelse da han kom under forbannelse for vår skyld. For det står skrevet: Forbannet er hver den som henger på et tre.
- ¹⁴ Slik skulle Abrahams velsignelse komme til folkeslagene i Kristus Jesus, så vi ved troen skulle få Ånden som det var gitt løfte om.

Løftet står over loven

- ¹⁵ Mine søsken, la meg ta et eksempel fra dagliglivet. Ingen kan oppheve eller forandre et gyldig testamente, enda det bare er en menneskelig pakt.
- ¹⁶ Gud ga løftene til Abraham og hans ætt. Det står ikke «til dine ætter», som om det gjaldt mange, men det blir talt om én, «til din ætt», og det er Kristus.
- ¹⁷ Det jeg sier, er: En pakt som Gud først har gjort gyldig, blir ikke opphevet av loven som kom 430 år senere, slik at løftet settes ut av kraft.
- ¹⁸ Hvis arven ble gitt ved loven, er den ikke lenger gitt ved løftet. Men det var ved sitt løfte Gud skjenket arven til Abraham.

¹⁹ Hva så med loven? Den ble gitt som et tillegg på grunn av våre lovbrudd, helt til den ætten kom som løftet gjaldt. Loven ble gitt ved engler, gjennom en mellommann.

²⁰ Men noen mellommann trengs ikke der det bare er én, og Gud er én.

²¹ Strider da loven mot Guds løfter? Slett ikke! For hvis det var gitt en lov som kunne gi liv, ville vi virkelig vinne rettferdighet ved loven.

²² Men Skriften har lagt alt under synden, for at de som tror på Jesus Kristus, ved sin tro kan få det som var lovet.

²³ Før troen kom, var vi i varetakt under loven, innestengt helt til den tro som skulle komme, ble åpenbart.

²⁴ Slik var loven vår vokter til Kristus kom, for at vi skulle bli kjent rettferdige ved tro.

²⁵ Men nå når troen er kommet, er vi ikke lenger under vokteren.

²⁶ For dere er alle Guds barn ved troen, i Kristus Jesus.

²⁷ Alle dere som er døpt til Kristus, har kledd dere i Kristus.

²⁸ Her er ikke jøde eller greker, her er ikke slave eller fri, her er ikke mann og kvinne. Dere er alle én i Kristus Jesus.

²⁹ Og hører dere Kristus til, er dere Abrahams ætt og arvinger etter løftet.

Galaterne 4

¹ La meg forklare dette. Så lenge en arving er umyndig, står han likt med en slave, enda han eier alt.

² Han står under formyndere og forvaltere helt til den tiden hans far har fastsatt.

³ Slik er det også med oss. Da vi var umyndige, var vi slaver under grunnkreftene i verden.

⁴ Men i tidens fylde sendte Gud sin Sønn, født av en kvinne og født under loven.

⁵ Han skulle kjøpe fri dem som sto under loven, så vi kunne få retten til å være Guds barn.

⁶ Fordi dere er barn, har Gud sendt sin Sønnns Ånd inn i våre hjerter, og Ånden roper: «Abba, Far!»

⁷ Derfor er du ikke lenger slave, men sønn. Og er du sønn, er du også arving, innsatt av Gud.

Paulus har omsorg for galaterne

⁸ Den gang dere ikke kjente Gud, var dere slaver under guder som ikke er virkelige guder.

⁹ Men nå når dere kjenner Gud – ja, mer enn det, når dere er kjent av Gud – hvordan kan dere da vende tilbake til disse svake og fattige grunnkreftene? Vil dere slave under dem igjen?

¹⁰ Dere holder nøye regnskap med dager, måneder, høytider og år!

¹¹ Jeg er redd at jeg har strevd forgjeves med dere.

¹² Jeg ber dere, søsken: Bli som jeg, for jeg er blitt som dere! Dere har ikke gjort urett mot meg.

¹³ Dere vet jo at det var på grunn av en sykdom jeg fikk forkynt evangeliet for dere første gang.

¹⁴ Likevel fristet ikke dette dere til å forakte eller avsky meg; nei, dere tok imot meg som en Guds engel, ja, som Kristus Jesus selv.

¹⁵ Hvor er jubelen deres nå blitt av? Jeg kan bevitne at dere den gang ville ha revet ut øynene deres og gitt dem til meg, om det var mulig.

¹⁶ Er jeg nå blitt en fiende fordi jeg sier dere sannheten?

¹⁷ Den iver disse andre viser for dere, er ikke til det gode: De vil bare skille dere fra oss for å vinne dere som ivrige tilhengere.

¹⁸ Det er godt at noen er ivrige alltid og ikke bare når jeg er hos dere. Men det må være en iver til det gode.

¹⁹ Mine barn, som jeg igjen må føde med smerte til Kristus får skikkelse i dere

²⁰– jeg skulle ønske jeg var hos dere nå og kunne bruke en annen tone når jeg snakker, for jeg vet ingen råd med dere.

Den gamle og den nye pakt

- 21** Si meg, dere som vil være under loven, hører dere ikke på loven?
- 22** Det står jo skrevet at Abraham hadde to sønner, en med slavekvinnen og en med den frie kvinnen.
- 23** Slavekvinnens sønn ble født etter naturens orden, den frie kvinnens sønn ble født ved Guds løfte.
- 24** Dette har en dypere mening. Kvinnene står nemlig for to pakter. Den ene, Hagar, er pakten fra Sinai-fjellet; hennes barn blir født til slaveri.
- 25** Hagar er Sinai-fjellet i Arabia og svarer til det nåværende Jerusalem, som lever i slaveri med sine barn.
- 26** Men det Jerusalem som er i det høye, er fritt, og det er vår mor. For det står skrevet:
- 27** Gled deg, du barnløse, som ikke fødte, bryt ut i jubel, du som ikke fikk rier. For den enslige kvinnen har flere barn enn hun som har mann.
- 28** Og dere, søsken, er barn ut fra løftet, slik som Isak.
- 29** Men han som var født etter naturens orden, forfulgte den gang ham som var født ved Ånden, og slik er det også nå.
- 30** Men hva sier Skriften? Driv bort slavekvinnen og sønnen hennes! For slavekvinnens sønn skal ikke arve sammen med den frie kvinnens sønn.
- 31** Altså, søsken, er vi ikke barn av slavekvinnen, men av den frie kvinnen.

Galaterne 5

Frihet i Kristus

- 1** Til frihet har Kristus frigjort oss. Stå derfor fast og la dere ikke tvinge inn under slaveåket igjen.
- 2** Hør hva jeg, Paulus, sier dere: Hvis dere lar dere omskjære, vil ikke Kristus være til minste hjelp for dere.
- 3** Jeg erklærer igjen: Hver den som lar seg omskjære, er forpliktet til å holde hele loven.

⁴Dere som vil bli rettferdige ved loven, er skilt fra Kristus; dere er falt ut av nåden.

⁵Men vi venter i Ånden, ved tro, på den rettferdigheten som er vårt håp.

⁶ For i Kristus Jesus kommer det ikke an på om en er omskåret eller uomskåret; her gjelder bare tro som er virksom i kjærlighet.

⁷Dere begynte løpet godt. Hvem er det som har hindret dere i å være lydige mot sannheten?

⁸Hvem har overtalt dere? Ikke han som kalte dere!

⁹ Litt surdeig gjennomsyrrer hele deigen.

¹⁰ Men i Herren stoler jeg på at dere ikke vil tenke annerledes enn jeg gjør. Den som forvirrer dere, skal få sin dom, hvem det så er.

¹¹ Hvis jeg fremdeles forkynner omskjærelsen, søsken, hvorfor blir jeg da forfulgt? Da er ikke korset lenger noen snublestein.

¹² Må de bare skjære av seg alt sammen, disse som sprer uro blant dere!

¹³ Dere, søsken, er kalt til frihet. La bare ikke friheten bli et påskudd for det som kjøtt og blod vil, men tjen hverandre i kjærlighet.

¹⁴ For hele loven blir oppfylt i dette ene budet: Du skal elske din neste som deg selv.

¹⁵Men når dere biter og gleser etter hverandre, så pass dere, så dere ikke eter hverandre opp!

Livet i Ånden

¹⁶Jeg sier dere: Lev et liv i Ånden! Da følger dere ikke begjæret i menneskets kjøtt og blod.

¹⁷ For kjøttets begjær står imot Ånden, og Åndens begjær står imot kjøttet. Disse ligger i strid med hverandre, så dere ikke kan gjøre det dere vil.

¹⁸ Men blir dere drevet av Ånden, er dere ikke under loven.

¹⁹ Det er klart hva slags gjerninger som kommer fra kjøttet: hor, umoral, utskeielser,

²⁰avgudsdyrkelse, trolldom, fiendskap, strid, sjalusi, sinne, selvhevdelse, stridigheter, splittelser,

²¹misunnelse, fyll, festing og mer av samme slag. Jeg har sagt det før, og jeg sier det igjen: De som driver med slikt, skal ikke arve Guds rike.

²² Men Åndens frukt er kjærlighet, glede, fred, overbærenhet, vennlighet, godhet, trofasthet,

²³ ydmykhet og selvbeherskelse. Slike ting rammes ikke av loven!

²⁴ De som hører Kristus til, har korsfestet kjøttet med dets lidenskaper og begjær.

²⁵Lever vi ved Ånden, så la oss også vandre i Ånden.

²⁶ La oss ikke være drevet av tom ærgjerrighet så vi utfordrer og misunner hverandre.

Galaterne 6

Ansvar for andre og for seg selv

¹ Mine søsken, hvis en av dere blir grepet i et feiltrinn, må dere som har Ånden, hjelpe ham til rette. Men gjør det med et ydmykt sinn og pass deg selv, så ikke du også blir fristet.

² Bær byrdene for hverandre og oppfyll på den måten Kristi lov.

³ De som tror de er noe selv om de ingenting er, bedrar seg selv.

⁴ Hver og en skal bedømme det han selv har gjort, og få ros for sin egen innsats, ikke for det andre har gjort.

⁵ For enhver skal bære sin egen bær.

⁶ Den som får opplæring i Ordet, skal dele alt godt med sin lærer.

⁷Far ikke vill! Gud lar seg ikke spotte. Det et menneske sår, skal det også høste.

8 Den som sår i sitt eget kjøtt, høster fordervelse av kjøttet; men den som sår i Ånden, høster evig liv av Ånden.

9 La oss ikke bli trette mens vi gjør det gode. Når tiden er inne, skal vi høste, bare vi ikke gir opp.

10 Så la oss gjøre godt mot alle så lenge det er tid, og mest mot dem som er vår familie i troen.

Avslutning

11 Se hvor store bokstaver jeg bruker når jeg egenhendig skriver dette til dere:

12 De som vil tvinge dere til å omskjæres, er slike som vil ta seg godt ut blant mennesker, så de slipper å bli forfulgt på grunn av Kristi kors.

13 De som lar seg omskjære, holder ikke selv loven. Likevel vil de at dere skal bli omskåret, så de kan være stolte av det som er gjort med kroppen deres.

14 Men jeg vil aldri være stolt av noe annet enn vår Herre Jesu Kristi kors. Ved det er verden blitt korsfestet for meg og jeg for verden.

15 For det som betyr noe, er ikke å være omskåret eller uomskåret, men å være en ny skapning.

16 Alle som følger denne rettesnoren – fred og barmhjertighet være med dem og med Guds Israel!

17 Heretter må ingen plage meg mer, for jeg bærer Jesu merker på kroppen min.

18 Vår Herre Jesu Kristi nåde være med deres ånd, mine søsken! Amen.

Efeserne

Efeserne 1

Hilsen

¹ Paulus, etter Guds vilje Kristi Jesu apostel, hilser de hellige {{i Efesos}}, de troende i Kristus Jesus.

²Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus!

Alt i Kristus

³ Velsignet er Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i Kristus har velsignet oss med all Åndens velsignelse i himmelen.

⁴ I Kristus utvalgte han oss før verdens grunnvoll ble lagt, til å stå for hans ansikt, hellige og uten feil. I kjærlighet

⁵ og etter sin egen gode vilje avgjorde han på forhånd at vi skulle få rett til å være hans barn ved Jesus Kristus,

⁶ til lov og pris for hans herlighet og nåde, som han overøste oss med i ham som han elsker så høyt.

⁷ I ham har vi friheten, kjøpt med hans blod, tilgivelse for syndene. Så rik er Guds nåde,

⁸ som han har latt strømme over oss med all visdom og forstand,

⁹ da han kunngjorde for oss sin viljes mysterium, det han gjerne ville gjøre i ham.

¹⁰ Han ville fullføre sin frelsesplan i tidens fylde: å sammenfatte alt i Kristus, alt i himmel og på jord i ham.

¹¹ I ham er også vi blitt arvinger, vi som på forhånd var bestemt til det etter Guds forsett, han som gjennomfører alt etter sin egen plan og vilje.

¹²Slik skulle vi være til lov og pris for hans herlighet, vi som alt nå har satt vårt håp til Kristus.

13 I ham kom også dere til tro da dere hørte sannhetens ord, evangeliet om deres frelse. I ham ble dere merket med seglet: Den hellige ånd som var lovet oss,

14 han som er pantet på vår arv, inntil Guds eget folk blir satt fri, til lov og pris for hans herlighet.

Takk og bønn

15-16 Derfor holder jeg ikke opp med å takke Gud for dere når jeg husker på dere i mine bønner. For jeg har hørt om deres tro på Herren Jesus og deres kjærlighet til alle de hellige.

17 Jeg ber om at vår Herre Jesu Kristi Gud, herlighetens Far, må la dere få en Ånd som gir visdom og åpenbaring, så dere lærer Gud å kjenne.

18 Må han gi dere lys til hjertets øyne, så dere får innsikt i det håp han har kalt dere til, hvor rik og herlig hans arv er for de hellige

19 og hvor overveldende hans kraft er hos oss som tror.

20 Med denne veldige makt og styrke reiste han Kristus opp fra de døde og satte ham ved sin høyre hånd i himmelen,

21 over alle makter og åndskrefter, over alt velde og herredømme og over alle navn som nevnes kan, ikke bare i denne tid, men også i den kommende.

22 Alt la han under hans føtter, og ham, hodet over alle ting, ga han til kirken,

23 som er Kristi kropp, fylt av ham som fyller alt i alle.

Efeserne 2

Fra død til liv

1 Dere var en gang døde på grunn av misgjerningene og syndene deres.

2 Dere levde i dem på den nåværende verdens vis og lot dere lede av herskeren i himmelrommet, den ånd som nå er virksom i de ulydige.

3 Ja, vi levde alle en gang som de. Vi fulgte lystene i vårt eget kjøtt og blod og lot oss lede av det og av våre egne tanker. Vi var av naturen vredens barn, vi som de andre.

⁴ Men Gud er rik på barmhjertighet. Fordi han elsket oss med så stor en kjærlighet,

⁵ gjorde han oss levende med Kristus, vi som var døde på grunn av våre misgjerninger. Av nåde er dere frelst.

⁶ I Kristus Jesus har han reist oss opp fra døden sammen med ham og satt oss i himmelen med ham.

⁷ Slik ville han i de kommende tider vise hvor overstrømmende rik han er på nåde, og hvor god han er mot oss i Kristus Jesus.

⁸ For av nåde er dere frelst, ved tro. Det er ikke deres eget verk, men Guds gave.

⁹ Det hviler ikke på gjerninger, for at ingen skal skryte av seg selv.

¹⁰ For vi er hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger, som Gud på forhånd har lagt ferdige for at vi skulle vandre i dem.

Kristus forener hedninger og jøder

¹¹ Dere, som en gang var hedninger av fødsel, ble kalt uomskårne av dem som kalles omskårne, de som er omskåret på kroppen, av menneskehånd.

¹² Husk at dere den gang var uten Kristus, utestengt fra borgerretten i Israel, uten del i paktene og løftet, ja, uten håp og uten Gud i verden.

¹³ Men nå, i Kristus Jesus, er dere som var langt borte, kommet nær på grunn av Kristi blod.

¹⁴ For han er vår fred, han som gjorde de to til ett og rev ned den muren som skilte, fiendskapet. Ved sin kropp

¹⁵ har han opphevet loven med dens bud og forskrifter. Slik stiftet han fred da han av de to skapte ett nytt menneske i seg.

¹⁶ I én kropp forsonte han dem begge med Gud da han døde på korset og slik drepte fiendskapet.

¹⁷ Han kom og forkynte det gode budskapet om fred både for dere som var langt borte, og for dem som var nær.

¹⁸ Gjennom ham har både vi og dere adgang til Far i én Ånd.

¹⁹ Derfor er dere ikke lenger fremmede og utlendinger. Nei, dere er de helliges medborgere og Guds familie.

²⁰ Dere er bygd opp på apostlenes og profetenes grunnvoll, med Kristus Jesus selv som hjørnesteinen.

²¹ Han holder hele bygningen sammen, så den vokser til et hellig tempel i Herren,

²² og i ham blir også dere bygd opp til en bolig for Gud i Ånden.

Efeserne 3

Paulus, hedningenes apostel

¹ Derfor bøyer jeg mine knær – jeg, Paulus, som nå er Kristi Jesu fange for dere hedningers skyld.

² Dere har hørt om den forvalteroppgaven Gud i sin nåde har gitt meg hos dere.

³ I en åpenbaring ble mysteriet gjort kjent for meg. Jeg har ovenfor skrevet ganske kort om dette,

⁴ og når dere hører det opplest, kan dere skjønne hvilken innsikt jeg har i Kristi mysterium.

⁵ Det var ikke gjort kjent for menneskene i tidligere slekter, men nå er dette mysteriet ved Ånden blitt åpenbart for hans hellige apostler og profeter:

⁶ at hedningene har del i samme arv, samme kropp og samme løfte i Kristus Jesus ved evangeliet.

⁷ Jeg ble en tjener for dette evangeliet da Gud med sin veldige kraft ga meg sin nådegave.

⁸ Jeg som er den minste av de hellige, har fått den nåde å forkynne det gode budskapet om Kristi ufattelige rikdom for folkeslagene

⁹ og bringe Guds frelsesplan fram i lyset, det mysteriet som fra evighet av har vært skjult hos Gud, han som skapte alt.

10 Slik skulle hans mangfoldige visdom bli kunngjort gjennom kirken for maktene og åndskreftene i himmelrommet,

11 etter Guds evige forsett, som han nå har fullført i Kristus Jesus, vår Herre.

12 I ham har vi frimodighet, og i troen på ham kan vi komme fram for Gud med tillit.

13 Derfor ber jeg dere: Mist ikke motet fordi jeg må lide for deres skyld. Det er jo en ære for dere!

Bønn om styrke og innsikt

14 Derfor bøyer jeg mine knær for Far,

15 han som har gitt navn til alt som kalles far i himmel og på jord.

16 Må han som er så rik på herlighet, gi deres indre menneske kraft og styrke ved sin Ånd.

17 Må Kristus ved troen bo i deres hjerter og dere stå rotfestet og grunnfestet i kjærlighet.

18 Må dere sammen med alle de hellige bli i stand til å fatte bredden og lengden, høyden og dybden,

19 ja, kjenne Kristi kjærlighet, som overgår all kunnskap. Må dere bli fylt av hele Guds fylde!

20 Han som virker i oss med sin kraft og kan gjøre uendelig mye mer enn det vi ber om og forstår,

21 ham være ære i kirken og i Kristus Jesus gjennom alle slekter og evigheter!
Amen.

Efeserne 4

Kirkens enhet

1 Så formaner jeg dere, jeg som er fange for Herrens skyld, at dere lever et liv som er verdig det kallet dere har fått,

2 i mildhet, ydmykhet og storsinn, så dere bærer over med hverandre i kjærlighet.

- 3 Sett alt inn på å bevare Åndens enhet, i den fred som binder sammen:
- 4 én kropp, én Ånd, slik dere fikk ett håp da dere ble kalt,
- 5 én Herre, én tro, én dåp,
- 6 én Gud og alles Far, han som er over alle og gjennom alle og i alle.
- 7 Til hver enkelt av oss er nåden gitt, alt etter som Kristi gave blir tilmålt.
- 8 Derfor heter det: Han steg opp i det høye og bortførte fanger, til menneskene ga han gaver.
- 9 At han steg opp, må jo bety at han først var steget ned til det aller laveste, til jorden.
- 10 Han som steg ned, er den samme som steg høyt opp over alle himler for å fylle alt.
- 11 Og det var han som ga noen til å være apostler, noen til profeter, noen til evangelister og noen til hyrder og lærere,
- 12 for å utruste de hellige til tjeneste så Kristi kropp bygges opp,
- 13 inntil vi alle når fram til enheten i troen på Guds Sønn og i kjennskapet til ham og blir det modne mennesket som er fullvoksen og har hele Kristi fylde.
- 14 Så skal vi ikke lenger være umyndige småbarn, ikke la oss kaste hit og dit og drive omkring ved hvert eneste vindpust av ny lære, så vi blir et bytte for menneskers falske spill og listige, forførende knep.
- 15 Men vi skal være tro mot sannheten i kjærlighet og i ett og alt vokse opp til ham som er hodet, Kristus.
- 16 Ut fra ham blir hele kroppen sammenføyd og holdt sammen av hvert bånd og ledd, alt etter den oppgave hver enkelt har fått tilmålt, så kroppen vokser og bygges opp i kjærlighet.

Det gamle og det nye mennesket

- 17 Så ber jeg dere inntrengende i Herren: Lev ikke lenger slik som hedningene. Deres tanker er tomhet,

- 18** deres forstand formørket, og de er fremmede for livet i Gud. De kjenner ham jo ikke, og deres hjerter er forherdet.
- 19** Avstumpet er de blitt, de har gitt seg over til et utsvevende liv, de er urene og grådige i alt de gjør.
- 20** Men dere er ikke slik, dere har gått i lære hos Kristus.
- 21** Dere har hørt ham og fått opplæring i ham ut fra den sannhet som er i Jesus.
- 22** Lev da ikke som før, men legg av det gamle mennesket som blir ødelagt av de forførende lystene.
- 23** Bli nye i sjel og sinn!
- 24** Kle dere i det nye mennesket, som er skapt i Guds bilde til et liv i sann rettferd og hellighet.
- 25** Legg derfor av løgneren og snakk sant til hverandre! For vi er hverandres lemmer.
- 26** Blir dere sinte, så synd ikke, og la ikke solen gå ned over deres vrede.
- 27** Gi ikke djevelen rom.
- 28** Den som har stjålet, skal ikke lenger stjele, men arbeide og gjøre noe nyttig med sine egne hender, så han kan ha noe å gi til dem som trenger det.
- 29** La ikke et eneste råttent ord komme over leppene. Si bare det som er godt, og som bygger opp der det trengs, så det kan bli til velsignelse for dem som hører på.
- 30** Gjør ikke Guds hellige Ånd sorg, for Ånden er det segl dere er merket med helt til frihetens dag.
- 31** Slutt med all hardhet og hissighet, med sinne, bråk, spott og all annen ondskap.
- 32** Vær gode mot hverandre, vis medfølelse og tilgi hverandre, slik Gud har tilgitt dere i Kristus.

Efeserne 5

- ¹ Ha Gud som forbilde, dere som er hans elskede barn.
- ² Lev i kjærlighet, slik Kristus elsket oss og ga seg selv for oss som en offergave, en velluktende duft for Gud.
- ³ Hor, all slags urenhet og grådighet må det ikke engang være tale om hos dere. Slikt sømmer seg ikke for hellige.
- ⁴ Rå ord, tåpelig tale og grovt snakk er også upassende. Si heller takk til Gud!
- ⁵ For dere skal vite at ingen som driver hor, lever i urenhet eller er grådig, skal arve Kristi og Guds rike. Dette er jo avgudsdyrkelse.
- ⁶ La ingen narre dere med tomme ord! For slikt gjør at Guds vrede rammer de ulydige.
- ⁷ Gjør ikke felles sak med dem!

Lysets barn

- ⁸ En gang var dere selv mørke, men nå – i Herren – er dere lys. Lev da som lysets barn!
- ⁹ Lysets frukt er all godhet, rettferd og sannhet.
- ¹⁰ Prøv hva som er til glede for Herren!
- ¹¹ Ta ikke del i mørkets gjerninger, for de bærer ingen frukt. Avslør dem heller!
- ¹² Det som slike folk driver med i det skjulte, er det en skam bare å nevne.
- ¹³ Men alt kommer for dagen når det blir avslørt av lyset,
- ¹⁴ og alt som kommer for dagen, er lys. Derfor heter det: Våkne opp, du som sover, stå opp fra de døde, og Kristus skal lyse for deg.
- ¹⁵ Pass derfor nøye på hvordan dere lever, ikke som ukloke mennesker, men som kloke,
- ¹⁶ så dere bruker den dyrebare tiden godt, for dagene er onde.
- ¹⁷ Vær ikke uforstandige, men forstå hva som er Herrens vilje.
- ¹⁸ Drikk dere ikke fulle på vin, det fører til utskeielser, bli heller fylt av Ånden

¹⁹ og syng sammen, la salmer, hymner og åndelige sanger lyde! Syng og spill av hjertet for Herren.

²⁰ Takk alltid vår Gud og Far for alt i vår Herre Jesu Kristi navn.

Hjem og familie

²¹ Vær hverandre underordnet i ærefrykt for Kristus!

²² Dere kvinner, underordne dere ektemennene deres som under Herren selv.

²³ For mannen er kvinnens hode, slik Kristus er kirkens hode; han er frelser for sin kropp.

²⁴ Som kirken underordner seg Kristus, skal kvinnene underordne seg sine menn i alt.

²⁵ Dere menn, elsk konene deres, slik Kristus elsket kirken og ga seg selv for den,

²⁶ for å gjøre den hellig og renske den med badet i vann, i kraft av et ord.

²⁷ Slik ville han selv føre kirken fram for seg i herlighet, uten den minste flekk eller rynke. Hellig og uten feil skulle den være.

²⁸ På samme måte skal altså mennene elske sine koner som sin egen kropp. Den som elsker sin kone, elsker seg selv.

²⁹ Ingen har noen gang hatet sin egen kropp. Nei, man gir kroppen næring og pleier den på samme måte som Kristus gjør med kirken.

³⁰ For vi er lemmer på hans kropp.

³¹ Derfor skal mannen forlate far og mor og holde fast ved sin kvinne, og de to skal være én kropp.

³² Dette er et stort mysterium; jeg tenker på Kristus og kirken.

³³ Men det gjelder også hver enkelt av dere: Hver mann skal elske sin kone som seg selv, og hun skal ha respekt for sin mann.

Efeserne 6

¹ Dere barn, vær lydige mot foreldrene deres i Herren, for det er rett og riktig.

- ² Du skal hedre din far og din mor, dette er det første budet med et løfte:
- ³ så det kan gå deg godt og du kan leve lenge i landet.
- ⁴ Dere foreldre, vekk ikke sinne og trass hos barna deres, men gi dem omsorg, så de får en oppdragelse og rettledning som er etter Herrens vilje.
- ⁵ Dere slaver, vær lydige mot deres jordiske herrer som mot Kristus selv, med respekt og ærefrykt og av et oppriktig hjerte.
- ⁶ Vær ikke øyentjenere som bare vil gjøre mennesker til lags, men Kristi tjenere som helhjertet gjør Guds vilje.
- ⁷ Gjør tjeneste med et villig sinn; det er Herren og ikke mennesker dere tjener.
- ⁸ Og dere vet at Herren skal gi hver enkelt igjen for det gode han gjør, enten han er slave eller fri.
- ⁹ Dere herrer, gjør det samme mot slavene deres. Bruk ikke trusler! Dere vet at både de og dere har samme Herre i himmelen, og han gjør ikke forskjell på folk.

Guds rustning

- ¹⁰ Til slutt: Bli sterke i Herren, i hans veldige kraft!
- ¹¹ Ta på Guds fulle rustning, så dere kan stå dere mot djevelens listige knep.
- ¹² For vår kamp er ikke mot kjøtt og blod, men mot makter og åndskrefter, mot verdens herskere i dette mørket, mot ondskapens åndehær i himmelrommet.
- ¹³ Ta derfor på Guds fulle rustning, så dere kan gjøre motstand på den onde dag og bli stående etter å ha overvunnet alt.
- ¹⁴ Stå da fast! Spenn sannhetens belte rundt livet og kle dere i rettferdighetens brynje,
- ¹⁵ stå klar med fredens evangelium som sko på føttene.
- ¹⁶ Hold alltid troens skjold høyt! Med det kan dere slukke alle den ondes brennende piler.
- ¹⁷ Ta imot frelsens hjelm og Åndens sverd, som er Guds ord.

18 Gjør dette i bønn, og legg alt fram for Gud! Be alltid i Ånden! Våk og hold ut i bønn for alle de hellige,

19 også for meg. Be om at de rette ordene må bli gitt meg når jeg skal tale, så jeg frimodig kan gjøre evangeliets mysterium kjent,

20 det som jeg er sendebud for også mens jeg er i lenker. Be om at jeg ved evangeliet får frimodighet til å tale slik jeg skal.

Sluttord

21 Tykikos skal fortelle dere alt, så også dere får vite hvordan jeg har det og hvordan det står til med meg. Han er vår kjære bror og en trofast tjener i Herren.

22 Jeg sender ham jo til dere for at dere skal få høre hvordan det er med oss, og for at han skal gi dere nytt mot i hjertet.

23 Fred være med våre søsken, og kjærighet og tro fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus!

24 Nåde være med alle som elsker vår Herre Jesus Kristus i et liv som aldri skal forgå!

Filipperne

Filipperne 1

Hilsen

¹ Paulus og Timoteus, Kristi Jesu tjenere, hilser alle de hellige i Kristus Jesus som bor i Filippi, og deres tilsynsmenn og diakoner:

²Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus!

Takk og bønn for menigheten

³ Jeg takker alltid min Gud når jeg tenker på dere,

⁴og alltid, i alle mine bønner, ber jeg for dere alle med glede.

⁵For fra første dag og fram til nå har dere hatt del med meg i evangeliet.

⁶ Og jeg er trygg på at han som begynte sin gode gjerning i dere, skal fullføre den – helt til Jesu Kristi dag.

⁷ Med rette tenker jeg slik om dere alle, for jeg bærer dere i mitt hjerte. Både når jeg er i lenker, og når jeg forsvarer og stadfester evangeliet, har dere alle fellesskap med meg i nåden.

⁸ Ja, Gud er mitt vitne på at jeg lengter etter dere alle med Kristi Jesu hjertelag.

⁹ Og dette ber jeg om, at deres kjærlighet må bli mer og mer rik på innsikt og dømmekraft,

¹⁰ slik at dere kan forstå og avgjøre hva som er viktig, og stå rene og uten feil på Kristi dag,

¹¹ fylt av rettferds frukt som vokser fram ved Jesus Kristus, til lov og ære for Gud.

Alt som har hendt, tjener evangeliet

¹² Jeg vil at dere skal vite, søsken, at det som har hendt meg, har tjent til fremgang for evangeliet.

¹³ Det er blitt kjent i hele borgen og for alle de andre at det er for Kristi skyld jeg bærer lenker.

¹⁴ På grunn av disse lenkene har de fleste av våre søsken fått større tillit til Herren, så de enda modigere enn før våger å forkynne Ordet.

¹⁵ Noen gjør det nok av misunnelse og stridslyst, men andre forkynner Kristus av god vilje.

¹⁶ De gjør det av kjærlighet, for de vet at jeg er satt til å forsvare evangeliet.

¹⁷ De andre gjør det ikke oppriktig, men for å hevde seg selv; de tror de kan gjøre lenkene mine tyngre å bære.

¹⁸ Men hva gjør det? Kristus blir forkynt i alle fall, enten det skjer med baktanker eller i oppriktighet, og det er jeg glad for. Ja, jeg skal få mer å glede meg over!

¹⁹ For jeg vet at dette skal bli min redning, ved at dere ber for meg og Jesu Kristi Ånd hjelper meg.

²⁰ Min lengsel og mitt håp er at jeg ikke skal bli til skamme i noe, men at Kristus, nå som alltid, skal bli opphøyd for alles øyne ved min kropp, enten jeg skal leve eller dø.

²¹ Å leve er for meg Kristus, og å dø er en vinning.

²² Men hvis jeg får bli i live, kan jeg gjøre et arbeid som bærer frukt, og da vet jeg ikke hva jeg skal velge.

²³ Jeg kjenner meg trukket til begge sider: Jeg lengter etter å bryte opp og være sammen med Kristus, for det er så mye, mye bedre.

²⁴ Men for deres skyld er det mer nødvendig at jeg fortsatt får leve.

²⁵ Og fordi jeg er trygg på dette, vet jeg at jeg skal bli i live, ja, bli hos dere alle og hjelpe dere til fremgang og glede i troen.

²⁶ Da skal dere få rikelig grunn til å være glade og stolte i Kristus Jesus for min skyld, når jeg kommer til dere igjen.

Kjemp for evangeliet med Kristi sinnelag

²⁷ Se bare til at dere fører et liv som er Kristi evangelium verdig. Enten jeg kommer og ser dere, eller er borte, så la meg få høre at dere står sammen i én ånd, kjemper med ett sinn for troen på evangeliet

²⁸ og ikke på noen måte lar dere skremme av motstanderne. Dette er et tegn fra Gud, et tegn som varsler fortapelse for dem, men frelse for dere.

²⁹ For Kristi skyld fikk dere den nåde ikke bare å tro på ham, men også å lide for ham.

³⁰ Dere står i den samme kampen som dere før har sett meg kjempe, og nå hører dere at jeg fremdeles står i den.

Filipperne 2

¹Om det da er trøst i Kristus, oppmuntring i kjærligheten, fellesskap i Ånden, om det finnes medfølelse og barmhjertighet,

² så gjør nå min glede fullkommen: Ha samme sinnelag og samme kjærlighet, vær ett i sjel og sinn.

³ Gjør ikke noe av selvhevdelse og tom ærgjerrighet, men vær ydmyke og sett de andre høyere enn dere selv.

⁴ Tenk ikke bare på deres eget beste, men også på de andres.

⁵La samme sinnelag være i dere som også var i Kristus Jesus!

⁶ Han var i Guds skikkelse og så det ikke som et rov å være Gud lik,

⁷ men ga avkall på sitt eget, tok på seg tjenerskikkelse og ble mennesker lik. Da han sto fram som menneske,

⁸ fornedret han seg selv og ble lydige til døden, ja, døden på korset.

⁹ Derfor har også Gud opphøyd ham til det høyeste og gitt ham navnet over alle navn.

¹⁰ I Jesu navn skal derfor hvert kne bøye seg, i himmelen, på jorden og under jorden,

¹¹ og hver tunge skal bekjenne at Jesus Kristus er Herre, til Gud Faders ære!

12 Mine kjære, dere har jo alltid vært lydige mens jeg var hos dere. Så vær det enda mer nå når jeg er borte, og arbeid på deres egen frelse med respekt og ærefrykt.

13 For det er Gud som er virksom i dere, så dere både vil og gjør det som er etter Guds gode vilje.

14 Gjør alt uten murring og misnøye,

15 så dere kan være uklanderlige og rene, Guds barn uten feil midt i en vrang og villfaren slekt. Dere stråler blant dem som stjerner på nattehimmelen

16 når dere holder fast på livets ord, og da skal jeg få den ros på Kristi dag at løpet mitt og strevet mitt ikke har vært forgjeves.

17 Ja, om jeg selv skal ofres mens jeg gjør altertjeneste og bærer deres tro fram som offer, er jeg likevel glad og gleder meg med dere alle.

18 Så må også dere være glade og glede dere sammen med meg.

Timoteus og Epafroditus, to trofaste medarbeidere

19 I Herren Jesus håper jeg at jeg snart kan sende Timoteus til dere, så også jeg kan få nytt mot av å høre hvordan det går med dere.

20 Jeg har ingen som ham, ingen som så oppriktig har omsorg for dere.

21 For alle andre er opptatt av sitt eget og ikke av Jesu Kristi sak.

22 Men dere vet at Timoteus har bestått sin prøve. Han arbeidet for evangeliet sammen med meg, slik en sønn hjelper sin far.

23 Jeg håper å sende ham til dere så snart jeg ser hvordan det går med saken min,

24 men i Herren er jeg trygg på at jeg snart skal komme selv.

25 Jeg har også funnet det nødvendig å sende Epafroditus tilbake til dere. Han er min bror, medarbeider og stridskamerat, og han var deres utsending som skulle hjelpe meg med det jeg trengte.

26 Han lengtet etter dere alle og var ute av seg fordi dere hadde hørt at han var blitt syk.

²⁷Han var da også alvorlig syk, ja, døden nær. Men Gud forbarmet seg, ikke bare over ham, men også over meg, så jeg ikke skulle få sorg på sorg.

²⁸Derfor er jeg blitt enda mer ivrig etter å sende ham tilbake, så dere kan glede dere over å se ham igjen og jeg får en sorg mindre.

²⁹ Ta imot ham i Herrens navn med inderlig glede, og vis respekt for slike som ham.

³⁰ For det var i arbeidet for Kristus at han var døden nær; han satte livet på spill for å gi meg det som manglet i den hjelpen jeg fikk fra dere.

Filipperne 3

Å vinne Kristus

¹ Og så, mine søsken: Gled dere i Herren! Jeg blir ikke trett av å skrive det på nytt, og det skal gjøre dere trygge.

² Hold øye med hundene, hold øye med de onde arbeiderne, hold øye med dem som skamskjærer seg.

³ For det er vi som er de omskårne. Vi gjør tjeneste ved Guds Ånd, vi har vår stolthet i Kristus Jesus og setter ikke vår lit til det ytre.

⁴ Ytre sett har jeg grunn til selvtillit. Om andre mener de kan sette sin lit til det ytre, kan jeg det enda mer:

⁵ Jeg er omskåret på den åttende dagen, jeg er av Israels folk og Benjamins stamme, hebreer av hebreere, lovlydig fariseer,

⁶ en brennende ivrig forfølger av kirken, uklanderlig i min rettferdighet etter loven.

⁷ Men det som før var en vinning for meg, det regner jeg nå for Kristi skyld som tap.

⁸ Ja, jeg regner alt som tap fordi det å kjenne Kristus Jesus, min Herre, er så mye mer verdt. For hans skyld har jeg tapt alt, og alt jeg har tapt, regner jeg som verdiløst skrap, bare jeg kan vinne Kristus

⁹ og bli funnet i ham, ikke med min egen rettferdighet, den som loven gir, men med den rettferdigheten jeg får ved troen på Kristus. Det er rettferdigheten fra Gud, bygd på tro.

¹⁰Da kjenner jeg ham og kraften av hans oppstandelse, får del i hans lidelser og blir ham lik når jeg dør som han

¹¹– måtte jeg bare nå fram til oppstandelsen fra de døde!

Fram mot målet

¹² Jeg mener ikke at jeg alt har nådd dette, eller alt er fullkommen, men jeg jager fram mot det for å gripe det, fordi jeg selv er grepet av Kristus Jesus.

¹³ Mine søsken, jeg tror ikke om meg selv at jeg har grepet det. Men én ting gjør jeg: Jeg glemmer det som ligger bak, og strekker meg etter det som er foran,

¹⁴ og jager fram mot målet, mot den seiersprisen som Gud fra det høye har kalt oss til i Kristus Jesus.

¹⁵ La oss tenke slik, alle vi som har nådd fram til modenhet. Og om dere ser annerledes på noe, skal Gud gi dere klarhet også i det.

¹⁶ La oss bare, så langt vi er kommet, fortsette i samme spor!

¹⁷ Følg mitt eksempel, søsken, og se opp til dem som lever etter det forbilde dere har i oss.

¹⁸ For, som jeg ofte har sagt og nå gjentar med tårer: Mange lever som fiender av Kristi kors.

¹⁹Fortapelse er deres mål og magen deres gud, skam gjør de til ære, og de søker bare det jordiske.

²⁰ Men vi har vår borgerrett i himmelen, og derfra venter vi frelseren, Herren Jesus Kristus.

²¹ Han skal forvandle vår skrøpelige kropp og gjøre den lik den kroppen han selv har i herligheten. For han har makt til å underlegge seg alt.

Filipperne 4

Glede, bønn og fred

- 1 Derfor, mine søsken, som jeg elsker og lengter etter, min glede og min seierskrans, stå fast i Herren, mine kjære!
- 2 Jeg formaner deg, Evodia, og deg, Syntyke: Kom til enighet i Herren!
- 3 Og jeg ber også deg, du som med rette heter Synzygos, om å hjelpe disse to. For de har kjempet med meg for evangeliet, sammen med Klemens og mine andre medarbeidere, de som har navnene sine skrevet i livets bok.
- 4 Gled dere alltid i Herren! Igjen vil jeg si: Gled dere!
- 5 La alle mennesker få merke at dere er vennlige. Herren er nær.
- 6 Vær ikke bekymret for noe! Men legg alt dere har på hjertet, fram for Gud. Be og kall på ham med takk.
- 7 Og Guds fred, som overgår all forstand, skal bevare deres hjerter og tanker i Kristus Jesus.
- 8 Til slutt, søsken: Alt som er sant og edelt, rett og rent, alt som er verdt å elske og akte, alt som er til glede og alt som fortjener ros, legg vinn på det!
- 9 Og alt dere har lært og tatt imot, sett og hørt hos meg, gjør alt dette! Så skal fredens Gud være med dere.

Takk for gaven

- 10 Det gleder meg stort i Herren at deres omsorg for meg nå skyter nye skudd. Dere har nok hatt omtanke for meg før også, men hadde ikke mulighet til å gjøre noe med det.
- 11 Jeg sier ikke dette fordi jeg led nød, for jeg har lært å klare meg med det jeg har.
- 12 Jeg vet hva det er å ha det trangt, og hva det er å ha overflod. I alt og i alle ting er jeg innviet, å være mett og å være sulten, å ha overflod og å lide nød.
- 13 Alt makter jeg i ham som gjør meg sterk.
- 14 Likevel gjorde det meg godt at dere sto sammen med meg da jeg var i nød.

15 Dere vet selv, filippere, at i den første tiden jeg forkynte evangeliet og hadde forlatt Makedonia, var dere den eneste menigheten som førte regnskap med meg over gitt og mottatt.

16 Allerede da jeg var i Tessalonika, sendte dere meg både én og to ganger det jeg trengte.

17 Det er jo ikke gaven jeg er ute etter, men frukten av den, og den skal bli godskrevet dere rikelig.

18 Med dette bekrefter jeg at alt er mottatt, og at jeg nå har nok. Ja, jeg har mer enn nok, nå når Epafroditus er kommet med sendingen fra dere – den var som en god duft, et offer Gud tar imot med glede.

19 Så skal min Gud, som er så rik på herlighet i Kristus Jesus, gi dere alt dere trenger.

20 Vår Gud og Far være ære i all evighet! Amen.

Sluttord

21 Hils hver og en av de hellige i Kristus Jesus. Mine søsken her hilser dere.

22 Alle de hellige hilser dere, særlig de som er i keiserens tjeneste.

23 Vår Herre Jesu Kristi nåde være med deres ånd!

Kolosserne

Kolosserne 1

Hilsen

- 1** Paulus, etter Guds vilje Kristi Jesu apostel, og vår bror Timoteus
2 hilser de hellige i Kolossai, de troende søsken i Kristus: Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far!

Takk og forbønn

- 3** Vi takker alltid Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, når vi ber for dere.
4 For vi har fått høre om deres tro på Kristus Jesus og om kjærligheten dere har til alle de hellige
5 på grunn av håpet som venter dere i himmelen. Dere har alt nå fått høre om dette gjennom sannhetens ord, evangeliet
6 som er kommet til dere. Som i hele verden ellers har evangeliet båret frukt og utbredt seg også hos dere, helt fra den dag dere fikk høre det og lærte Guds sanne nåde å kjenne.
7 Det var dette dere fikk lære av vår kjære medarbeider Epafras, som er en trofast Kristi tjener for dere.
8 Han har også fortalt oss om kjærligheten dere har i Ånden.
9 Fra den dag vi fikk høre dette, har vi ikke holdt opp med å be for dere. Vi ber om at dere må bli fylt av kunnskap om Guds vilje og få all den visdom og innsikt som Ånden gir.
10 Da kan dere leve et liv som er Herren verdig, og som helt og fullt er til glede for ham, så dere bærer frukt i all god gjerning og vokser i kjennskap til Gud.
11 Kraften fra hans herlighet skal gi dere styrke, så dere alltid er utholdende og tålmodige. Med glede
12 skal dere takke Far, som satte dere i stand til å få del i de helliges arv i lyset.
13 For han har fridd oss ut av mørkets makt og ført oss over i sin elskede Sønns rike.

14 I ham er vi kjøpt fri og har fått tilgivelse for syndene.

Skapelse og forsoning ved Kristus

15 Han er den usynlige Guds bilde, den førstefødte før alt det skapte.

16 For i ham er alt blitt skapt, i himmelen og på jorden, det synlige og det usynlige, troner og herskere, makter og åndskrefter – alt er skapt ved ham og til ham.

17 Han er før alt, og i ham blir alt holdt sammen.

18 Han er hodet for kroppen, som er kirken. Han er opphavet, den førstefødte fra de døde, så han i ett og alt kan være den fremste.

19 For i ham ville Gud la hele sin fylde ta bolig,

20 og ved ham ville Gud forsone alt med seg selv, det som er på jorden, og det som er i himmelen, da han skapte fred ved hans blod på korset.

21 Også dere var en gang fremmede og fiender av Gud i sinn og tanke med de onde gjerningene deres.

22 Men nå har han forsonet dere med seg, da Kristus led døden i sin kropp av kjøtt og blod. Hellige, uten feil og uangripelige ville han føre dere fram for seg.

23 Dere må bare bli stående i troen, grunnfestet og stødige, uten å la dere rive bort fra håpet som evangeliet gir. Og evangeliet har dere hørt, for det er blitt forkynt for alle skapninger under himmelen, og jeg, Paulus, er blitt en tjener for det.

Lidelser og tjeneste for menighetene

24 Nå gleder jeg meg over mine lidelser for dere, og det som ennå mangler i Kristi lidelser, det utfyller jeg med min egen kropp; jeg lider for hans kropp, som er kirken.

25 Jeg er blitt en tjener for kirken i kraft av den forvalteroppgaven Gud har gitt meg hos dere: å fullføre tjenesten med Guds ord,

26 det mysteriet som har vært skjult gjennom alle tider og for alle slekter, men som nå er blitt åpenbart for hans hellige.

27 Gud ville kunngjøre for dem hvor rikt og herlig dette mysteriet er for folkeslagene: Kristus er blant dere, håpet om herligheten!

28 Det er ham vi forkynner, og vi rettleder og underviser alle mennesker i den fulle visdom, for å føre hvert menneske fram til modenhet i Kristus.

29 For å nå dette målet arbeider og kjemper jeg i hans kraft, den som virker i meg med styrke.

Kolosserne 2

1 Jeg vil at dere skal vite hvor hardt jeg kjemper for dere og for dem i Laodikea, og for alle de andre som ikke har møtt meg ansikt til ansikt.

2 Jeg ønsker at de skal få nytt mot i hjertet, bli knyttet sammen i kjærlighet og få hele rikdommen av overbevisning og innsikt, så de kan fatte Guds mysterium, som er Kristus.

3 For i ham er alle visdommens og kunnskapens skatter skjult til stede.

4 Dette sier jeg for at ingen skal lure dere med sine overtalelseskunster.

5 For selv om jeg ikke er hos dere med kroppen, er jeg hos dere i ånden, og jeg er glad for å se den orden som rår hos dere, og den fasthet dere viser i troen på Kristus.

Kristi fylde og dåpen

6Dere har tatt imot Kristus Jesus som Herre. Lev da i ham,

7 vær rotfestet i ham og bygd på ham! Hold fast ved den tro dere er opplært i, med overstrømmende takk til Gud!

8 Pass på at ingen får fanget dere med visdomslære og tomt bedrag som stammer fra menneskelige overleveringer og grunnkreftene i verden og ikke fra Kristus.

9 For i hans kropp bor hele guddomsfylden,

10 og i ham, som er hodet for alle makter og åndskrefter, har dere fått denne fylden.

11 I ham ble også dere omskåret, men ikke av menneskehender. Dere ble omskåret med Kristi omskjærelse da dere kledde av dere den kroppen som kjøttet har makten over.

12 For i dåpen ble dere begravet med ham, og i den ble dere også reist opp med ham, ved troen på Guds kraft, han som reiste Kristus opp fra de døde.

13 Dere var døde på grunn av misgjerningene og deres uomskårne kjøtt og blod. Men han gjorde dere levende sammen med Kristus da han tilga oss alle våre misgjerninger.

14 Gjeldsbrevet mot oss slettet han, det som var skrevet med lovbud; han tok det bort fra oss da han naglet det til korset.

15 Han kledde maktene og åndskreftene nakne og stilte dem fram til spott og spe da han viste seg som seierherre over dem på korset.

Mot falske menneskebud

16 La da ingen dømme dere når det gjelder mat og drikke, høytider, nymånedag eller sabbat.

17 Dette er bare skyggen av det som skulle komme, men kroppen tilhører Kristus.

18 La ikke dem som vil drive med selvfornektelse og engledyrkelse, røve seierskransen fra dere. De går helt opp i sine syner og skryter uten grunn av sine rent menneskelige tanker,

19 og holder ikke fast på ham som er hodet. Men ut fra ham vokser hele kroppen og blir støttet og holdt sammen av sine ledd og bånd. Da vokser den slik Gud vil.

20 Når dere med Kristus døde bort fra grunnkreftene i verden, hvordan kan dere da leve som i verden og rette dere etter slike bud som

21 «ta ikke», «smak ikke», «rør ikke»?

22 De gjelder jo ting som er ment til å brukes og forgå. Alt dette er bare menneskers bud og lærdommer.

23 Slikt har riktignok ord på seg for å være visdom, både den selvgjorte fromheten, selvfornektelsen og mishandlingen av kroppen. Men det har ingen verdi, det tjener bare til å gjøre kjøttet tilfreds.

Kolosserne 3

Det gamle og det nye mennesket

1 Er dere da reist opp med Kristus, så søk det som er der oppe, hvor Kristus sitter ved Guds høyre hånd.

2 La sinnet være vendt mot det som er der oppe, ikke mot det som er på jorden.

3 Dere er jo døde, og deres liv er skjult med Kristus i Gud.

4 Men når Kristus, deres liv, åpenbarer seg, da skal også dere bli åpenbart i herlighet sammen med ham.

5 La da det jordiske i dere dø: hor, urenhet, lidenskap og ondt begjær, og grådighet, som ikke er annet enn avgudsdyrkelse.

6Alt dette gjør at Guds vrede rammer de ulydige.

7 Blant dem var også dere den gang dere levde slik.

8 Men legg nå av alt dette: sinne, hissighet, ondskap, spott og rått snakk.

9Og lyv ikke for hverandre! For dere har kledd av dere det gamle mennesket og dets gjerninger

10og iført dere det nye, det som blir fornyet etter sin skapers bilde og lærer ham å kjenne.

11 Her er ikke greker eller jøde, omskåret eller uomskåret, barbar, skyter, slave eller fri. Nei, Kristus er alt og i alle.

12 Dere er Guds utvalgte, helliget og elsket av ham. Kle dere derfor i inderlig medfølelse og vær gode, milde, ydmyke og tålmodige,

13 så dere bærer over med hverandre og tilgir hverandre hvis den ene har noe å bebreide den andre. Som Herren har tilgitt dere, skal dere tilgi hverandre.

14 Og over alt dette: Kle dere i kjærlighet, som er båndet som binder sammen og gjør fullkommen.

15 La Kristi fred råde i hjertet, for til det ble dere kalt da dere ble én kropp. Og vær takknemlige!

16 La Kristi ord få rikelig rom hos dere! Undervis og rettled hverandre med all visdom, syng salmer, viser og åndelige sanger til Gud av et takknemlig hjerte.

17 Og la alt dere sier og gjør, skje i Herren Jesu navn, med takk til Gud, vår Far, ved ham.

Hjem og familie

18 Dere kvinner, underordne dere ektemennene deres, som det sømmer seg i Herren.

19 Dere menn, elsk konene deres og vær ikke harde mot dem.

20 Dere barn, vær lydige mot foreldrene deres i alt, det er til glede i Herren.

21 Dere foreldre, vær ikke så strenge mot barna deres at de mister motet.

22 Dere slaver, adlyd deres jordiske herrer i alt. Vær ikke øyentjenere som bare vil gjøre mennesker til lags, men adlyd dem av et oppriktig hjerte, i ærefrykt for Herren.

23 Alt arbeid skal dere gjøre helhjertet, for det er Herren og ikke mennesker dere tjener.

24 Og dere vet at Herren skal gi dere sin arv som lønn. Tjen Herren Kristus!

25 Men den som gjør urett, skal få lønn som fortjent. Her er det ikke forskjell på folk.

Kolosserne 4

1 Dere som er herrer, behandle slavene deres rett og rettferdig, for dere vet at også dere har en herre i himmelen.

Bønn og vennlige ord

2 Vær utholdende i bønn, våk og be med takk til Gud!

³ Be også for oss, at Gud må åpne en dør for Ordet så vi kan forkynne Kristi mysterium, det som jeg nå er i fengsel for.

⁴ Be om at jeg må tale slik jeg skal når jeg gjør det kjent.

⁵ Gå fram med visdom blant dem som står utenfor, og bruk den dyrebare tiden godt.

⁶ La alt dere sier, være vennlig, og la det ha salt og kraft, så dere vet hvordan dere skal svare hver enkelt.

Hilsener

⁷ Tykikos skal fortelle dere alt om hvordan jeg har det. Han er en kjær bror og trofast tjener og medarbeider i Herren.

⁸ Jeg sender ham til dere for at dere skal få høre hvordan det er med oss, og for at han skal gi dere trøst i hjertet.

⁹ Sammen med ham sender jeg Onesimos, vår trofaste og kjære bror, som er en av deres egne. Disse to vil fortelle dere alt herfra.

¹⁰ Aristarkos, min medfange, hilser dere. Det samme gjør Markus, Barnabas' fetter. Dere har fått beskjed om ham, ta godt imot ham hvis han kommer til dere.

¹¹ Jesus, som har tilnavnet Justus, hilser også. Disse tre er de eneste omskårne som arbeider sammen med meg for Guds rike. De har vært til stor trøst for meg.

¹² Epafros, som er en av deres egne, hilser også. Han er en Kristi Jesu tjener og kjemper alltid for dere i bønn. Han ber om at dere må bli stående fullkomne og fullt overbevist om hele Guds vilje.

¹³ Jeg kan være vitne på at han strever og arbeider for dere og for dem som er i Laodikea og Hierapolis.

¹⁴ Lukas, vår kjære lege, hilser dere, Demas også.

¹⁵ Hils våre søsken i Laodikea, og Nymfa og menigheten som samles i hennes hus.

- 16 Når dette brevet er lest opp hos dere, så sørg for at det også blir lest opp i menigheten i Laodikea, og at brevet fra Laodikea også blir lest opp hos dere.
- 17 Si til Arkippos: Se til at du fullfører den tjenesten du har fått for Herren.
- 18 Jeg, Paulus, skriver denne hilsen med egen hånd. Glem ikke mine lenker! Nåden være med dere!

1. Tessaloniker

1. Tessaloniker 1

Hilsen

¹ Paulus, Silvanus og Timoteus hilser menigheten i Tessalonika, i Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus. Nåde og fred være med dere!

Paulus gleder seg over menigheten

² Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner.

³ For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.

⁴ Dere er elsket av Gud, søsken, og vi vet at dere er utvalgt.

⁵ For da vårt evangelium kom til dere, skjedde det ikke bare med ord, men også med kraft, ved Den hellige ånd og med full overbevisning. Dere vet selv hva vi gjorde hos dere; vi tenkte bare på dere.

⁶ Og dere fulgte vårt og Herrens eget eksempel da dere under hard motgang tok imot Ordet med den glede som Den hellige ånd gir.

⁷ Slik ble dere et forbilde for alle de troende i Makedonia og Akaia.

⁸ For fra dere har Herrens ord fått lyde vidt utover. Ikke bare i Makedonia og Akaia, men alle steder har de hørt om deres tro på Gud, så vi ikke behøver å si noe.

⁹ De forteller selv hvordan vi ble mottatt hos dere, og hvordan dere vendte om til Gud fra avgudene for å tjene den levende og sanne Gud

¹⁰ og vente på hans Sønn fra himmelen, han som Gud reiste opp fra de døde, Jesus som redder oss fra vreden som kommer.

1. Tessaloniker 2

Paulus i Tessalonika

¹ Dere vet selv, søsken, at dere ikke tok imot oss forgjeves.

²Enda vi tidligere, som dere vet, var blitt plaget og mishandlet i Filippi, ga vår Gud oss frimodighet til å tale sitt evangelium til dere, tross sterk motstand.

³ For det ligger ikke villfarelse eller urene motiver bak vår forkynnelse. Vi farer heller ikke med svik.

⁴ Nei, Gud selv har prøvet oss og betrodd oss evangeliet. Derfor taler vi som vi gjør, ikke for å gjøre mennesker tilfreds, men Gud, han som prøver våre hjerter.

⁵ Vi opptrådte aldri med smigrende ord, det vet dere, heller ikke med baktanker om egen vinning; Gud er vårt vitne.

⁶ Vi søkte heller ikke ære hos mennesker, verken hos dere eller andre,

⁷ selv om vi kunne ha brukt vår myndighet som Kristi apostler. I stedet var vi som spedbarn blant dere, som når en amme steller med sine egne barn,

⁸ slik var vi blitt inderlig glad i dere og ville gjerne gi dere ikke bare Guds evangelium, men også vårt eget liv. Så høyt elsket vi dere.

⁹ For dere husker, søsken, hvordan vi strevde og slet. Vi forkynte Guds evangelium for dere samtidig som vi arbeidet natt og dag for ikke å være til byrde for noen av dere.

¹⁰ Dere, og Gud selv, er vitner om hvordan vi levde hellig, rettskaffent og uklanderlig blant dere troende.

¹¹ Dere vet også at vi var mot hver enkelt av dere som en far mot sine barn:

¹² Vi formante, oppmuntret og ba dere inntrengende om å føre et liv verdig for Gud, han som kaller dere til sitt rike og sin herlighet.

¹³ Derfor takker vi stadig Gud, for da dere fikk overlevert det Guds ord som vi forkynte for dere, tok dere imot det – ikke som menneskeord, men som det Guds ord det i sannhet er. Og dette ordet er virksomt i dere som tror.

¹⁴ For dere, søsken, har fulgt eksempelet fra Guds menigheter i Judea, de som er i Kristus Jesus. Dere har måttet tåle det samme fra egne landsmenn som de har måttet tåle fra jødene,

¹⁵ de som drepte Herren Jesus og profetene, og som forfulgte oss. De er ikke til glede for Gud og står alle mennesker imot.

¹⁶ For de hindrer oss i å tale til hedningene slik at de kan bli frelst, og slik fyller de opp med synd på synd. Men vreden har til sist nådd dem.

Paulus vil besøke tessalonikerne på nytt

¹⁷ For en kort tid ble vi skilt fra dere, søsken, som barn fra sine foreldre; dere var ute av øye, men ikke av sinn. Men vi lengtet etter dere og håpet inderlig å kunne se dere ansikt til ansikt.

¹⁸ Derfor ville vi besøke dere; og jeg, Paulus, forsøkte både én og to ganger, men Satan hindret oss.

¹⁹ For hvem er vel vårt håp, vår glede og vår seierskrans om ikke dere, når vår Herre Jesus kommer og vi står for hans ansikt?

²⁰ Ja, dere er vår ære og vår glede!

1. Tessaloniker 3

¹ Da vi ikke lenger holdt dette ut, bestemte vi oss for å bli alene igjen i Aten
² og sendte Timoteus til dere, vår bror og Guds medarbeider i tjenesten for Kristi evangelium. Han skulle styrke dere i troen og oppmuntre dere
³ så ingen skulle vakle under denne motgangen. For dere vet jo selv at dette er lagt på oss.

⁴ Da vi var hos dere, sa vi dere på forhånd at vi skulle møte motgang. Slik gikk det også, som dere vet.

⁵ Og fordi jeg ikke holdt ut å vente lenger, sendte jeg ham til dere. Jeg måtte få vite hvordan det sto til med troen deres, om fristeren hadde klart å friste dere slik at vårt arbeid hadde vært forgjeves.

⁶ Men nå er Timoteus nettopp kommet tilbake fra dere med godt nytt om deres tro og kjærlighet. Han forteller at dere stadig husker på oss med glede og lengter etter å se oss, akkurat som vi lengter etter dere.

⁷Og slik, søsken, har deres tro gitt oss trøst i vår uro for dere midt i all vår motgang og nød.

⁸Nå lever vi, siden dere står fast i Herren.

⁹Hvordan kan vi da takke Gud nok for dere, for all den glede som fyller oss for Guds ansikt på grunn av dere?

¹⁰ Natt og dag ber vi inntrengende om å få se dere igjen, ansikt til ansikt, og utfylle det som ennå mangler i deres tro.

¹¹Må Gud selv, vår Far, og vår Herre Jesus føre oss til dere!

¹² Og må Herren la kjærligheten dere har til hverandre og til alle mennesker, få vokse seg rik og stor, slik som vår kjærlighet til dere!

¹³ Slik skal han styrke hjertene deres, så dere står uklanderlige og hellige for vår Gud og Far når vår Herre Jesus kommer med alle sine hellige. {{Amen.}}

1. Tessaloniker 4

Fremskritt i hellighet og kjærlighet

¹ For øvrig, søsken, ber og oppfordrer vi dere i Herren Jesus: Dere har mottatt og lært av oss hvordan dere bør leve og være til glede for Gud, og slik lever dere allerede. Men dere må gjøre enda større fremskritt i dette!

²Dere vet jo hvilke påbud vi ga dere fra Herren Jesus.

³ For dette er Guds vilje: at dere skal være hellige, så dere holder dere borte fra hor.

⁴ Hver av dere skal vite å vinne seg sin egen kone i hellighet og ære,

⁵ ikke i sanselig begjær som hedningene; de kjenner jo ikke Gud.

⁶Ingen må krenke eller utnytte sin bror på noen måte. Herren straffer alt slikt, det har vi tidligere sagt dere klart og tydelig.

⁷ For Gud kalte oss ikke til urenhet, men til et hellig liv.

⁸ Den som avviser dette, avviser derfor ikke et menneske, han avviser Gud, som gir dere sin hellige Ånd.

⁹ Om søskenkjærligheten trenger vi ikke skrive til dere. For dere har selv lært av Gud å elske hverandre,

¹⁰ og dere viser denne kjærligheten mot alle våre søsken i hele Makedonia. Like fullt oppfordrer vi dere, søsken, til å gjøre enda større fremskritt.

¹¹ Dere skal sette deres ære i å føre et stillferdig liv, passe deres egne plikter og arbeide med hendene, slik vi har pålagt dere.

¹² Da kan dere gå fram slik det sømmer seg overfor dem som står utenfor, og trenger ikke å be noen om hjelp.

Når Herren kommer

¹³ Vi vil at dere skal vite, søsken, hva som skjer med dem som er sovnet inn. Dere skal jo ikke sørge som de andre, de som er uten håp.

¹⁴ For om Jesus døde og sto opp, og det tror vi, så skal Gud også ved Jesus føre dem som er sovnet inn, sammen med ham.

¹⁵ Dette sier vi dere med et ord fra Herren: Vi som fremdeles lever og blir igjen her helt til Herren kommer, skal slett ikke komme før dem som er sovnet inn.

¹⁶ For når befalingen lyder, når erkeengelen roper og Guds basun høres, da skal Herren selv stige ned fra himmelen, og de døde i Kristus skal stå opp først.

¹⁷ Deretter skal vi som er igjen og ennå lever, bli rykket bort sammen med dem i skyene for å møte Herren i luften. Og så skal vi være sammen med Herren for alltid.

¹⁸ Trøst og sett mot i hverandre med disse ordene!

1. Tessaloniker 5

¹ Men om tider og tidspunkt trenger vi ikke skrive til dere, søsken.

² For dere vet godt at Herrens dag kommer som en tyv om natten.

³ Når de sier: «Fred og ingen fare», da kommer plutselig undergangen over dem, brått som riene over en kvinne som skal føde. Og de kan ikke slippe unna.

⁴ Men dere, søsken, er ikke i mørket, så dagen skulle komme uventet på dere som en tyv.

⁵ For dere er alle lysets barn og dagens barn. Vi hører ikke natten eller mørket til.

⁶ Så la oss ikke sove som de andre, men være våkne og edru!

⁷ For de som sover, sover om natten, og de som drikker seg fulle, gjør det om natten.

⁸ Men vi som hører dagen til, skal være edru, kledd med tro og kjærlighet som brynje og med håpet om frelse som hjelm.

⁹ For Gud har ikke bestemt oss til vrede, men til å vinne frelse ved vår Herre Jesus Kristus.

¹⁰ Han døde for oss for at vi skal leve sammen med ham enten vi våker eller sover.

¹¹ Derfor må dere oppmuntre og oppbygge hverandre, som dere også gjør.

Livet i menigheten

¹² Vi ber dere, søsken: Vis respekt for dem som sliter og arbeider blant dere, de som er deres foresatte i Herren, og som rettleder dere.

¹³ Dere skal vise dem den største kjærlighet og respekt på grunn av den gjerningen de gjør. Lev i fred med hverandre!

¹⁴ Vi oppfordrer dere, søsken: Vis til rette dem som ikke holder orden på livet sitt, sett mot i de motløse, ta dere av de svake og vær overbærende mot alle.

¹⁵ La ingen gjengjelde ondt med ondt, men strev alltid etter å være gode mot hverandre, ja, mot alle.

¹⁶ Vær alltid glade,

¹⁷ be uavbrutt,

¹⁸ takk Gud under alle forhold! For dette er Guds vilje med dere i Kristus Jesus.

¹⁹ Slukk ikke Ånden,

- 20 forakt ikke profetord,
21 men prøv alt og hold fast på det gode.
22 Hold dere borte fra ondskap av alle slag!
23 Må han, fredens Gud, hellige dere helt igjennom, og må deres ånd, sjel og kropp bli bevart uskadet, så dere ikke kan klandres for noe når vår Herre Jesus Kristus kommer.
24 Trofast er han som kaller dere til dette. Han skal også fullføre det.

Sluttord

- 25 Be for oss, søsken!
26 Hils alle våre søsken med et hellig kyss!
27 For Herrens skyld pålegger jeg dere å lese opp dette brevet for dem alle.
28 Vår Herre Jesu Kristi nåde være med dere!

2. Tessaloniker

2. Tessaloniker 1

Hilsen

¹ Paulus, Silvanus og Timoteus hilser menigheten i Tessalonika, i Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus:

² Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus!

Dommen når Herren kommer tilbake

³ Vi må alltid takke Gud for dere, søsken, som rett er. For troen deres vokser seg stadig rikere, og kjærligheten dere har til hverandre, blir større hos hver og en av dere.

⁴ Når vi forteller om dere i Guds menigheter, kan vi derfor være stolte over den utholdenhet og tro dere viser i alle de forfølgelser og trengsler dere må tåle.

⁵ Dette er et varsel om Guds rettferdige dom. Når den kommer, skal dere finnes verdige til Guds rike, som dere nå lider for.

⁶ For dette er rettferdig i Guds øyne: Når noen voldet dere trengsler, skal han gjengjelde med trengsler,

⁷ og dere som møter trengsler, skal han gi lindring sammen med oss. Slik blir det når Herren Jesus åpenbarer seg fra himmelen sammen med sine mektige engler

⁸ i flammende ild og straffer dem som ikke kjenner Gud, og dem som ikke er lydige mot vår Herre Jesu evangelium.

⁹ Straffen deres blir en evig fortapelse borte fra Herrens ansikt og fra hans herlighet og makt,

¹⁰ den dagen han kommer for å bli lovprist blant sine hellige og hyllet av alle som tror. Og dere har trodd det vitnesbyrdet vi ga dere.

¹¹ Derfor ber vi alltid for dere at vår Gud må gjøre dere verdige til det kallet dere har fått, og fylle dere med all vilje til det gode og med en tro som med kraft viser seg i gjerning.

¹² Da skal vår Herre Jesu navn bli æret hos dere og dere få ære av ham, ved nåden fra vår Gud og Herren Jesus Kristus.

2. Tessaloniker 2

Den lovløse

¹ Når det gjelder vår Herre Jesu Kristi komme og det at vi skal samles hos ham, ber vi dere, søsken:

² La dere ikke så lett bringe ut av fatning, og bli ikke skremt, verken av åndsbudskap, av påstander eller av brev som sies å være fra oss, om at Herrens dag alt er kommet.

³ La ingen villedde dere på noen måte! For først må frafallet komme og den lovløse vise seg, han som er fortapelsens sønn.

⁴ Han står imot og opphøyer seg over alt som kalles gud og helligdom. Ja, han tar sete i Guds tempel og utroper seg selv til gud.

⁵ Husker dere ikke at jeg sa dette da jeg var hos dere?

⁶ Dere vet hva som nå holder igjen, slik at han først åpenbarer seg når hans tid er inne.

⁷ Lovløsheten virker allerede med sin kraft, men i hemmelighet. For han som ennå holder igjen, må først bli ryddet av veien.

⁸ Da skal den lovløse åpenbare seg, han som Herren Jesus skal utrydde med pusten fra sin munn og tilintetgjøre den dagen han kommer i herlighet.

⁹ Når den lovløse kommer, har han sin kraft fra Satan og virker med stor makt og med under og falske tegn.

¹⁰ Med all slags urett forfører han dem som går fortapt, fordi de ikke ville elske sannheten så de kunne bli frelst.

¹¹ Derfor sender Gud over dem en villfarelse som gjør at de tror løggen.

¹² Slik skal de få sin dom, alle de som ikke trodde sannheten, men hadde sin glede i uretten.

Hold fast på det dere har lært

¹³ Men vi må alltid takke Gud for dere, søsken, dere som Herren elsker. For Gud utvalgte dere til å bli frelst, som sin førstegrøde, og dere ble helliget ved Ånden og trodde sannheten.

¹⁴ Dette kalte han dere til gjennom det evangeliet vi forkynner, slik at dere skal få del i vår Herre Jesu Kristi herlighet.

¹⁵ Stå derfor fast, søsken, og ta vare på de overleveringene vi har undervist dere i, enten muntlig eller i brev.

¹⁶ Vår Herre Jesus Kristus selv og Gud, vår Far, som har elsket oss og i sin nåde gitt oss en evig trøst og et rikt håp,

¹⁷ må han gi deres hjerte mot og styrke til alt godt, i ord og gjerning!

2. Tessaloniker 3

Ønske om forbønn

¹ Til slutt, søsken: Be for oss om at Herrens ord må få fritt løp og holdes i ære, slik som hos dere.

² Og be om at vi må bli reddet fra dårlige og onde mennesker – for det er ikke alle som tror.

³ Men Herren er trofast, han skal styrke dere og bevare dere fra det onde.

⁴ Og i Herren stoler vi på at dere gjør, og fortsatt vil gjøre, det vi pålegger dere.

⁵ Må Herren lede deres hjerte fram til Guds kjærlighet og Kristi tålmod!

Mot uorden og ulydighet

⁶ Vi pålegger dere, søsken, i vår Herre Jesu Kristi navn: Hold dere unna alle søsken som ikke holder orden på livet sitt og ikke retter seg etter den overlevering dere mottok fra oss.

⁷ Dere vet selv hvordan dere skal følge vårt eksempel. For vi levde ikke et latmannsliv hos dere,

⁸ og vi fikk heller ikke mat hos noen uten å betale. Vi arbeidet natt og dag, vi strevde og slet for ikke å bli til byrde for noen av dere.

- ⁹ Vi har nok full rett til livsopphold, men vi ville gi dere et forbilde så dere kunne følge vårt eksempel.
- ¹⁰ For da vi var hos dere, ga vi dere dette påbudet: Den som ikke vil arbeide, skal heller ikke spise.
- ¹¹ Vi hører nemlig at noen blant dere ikke holder orden på livet sitt; de arbeider ikke, de bare går og driver.
- ¹² Slike folk pålegger og formaner vi i Herren Jesu Kristi navn at de skal arbeide i det stille og spise sitt eget brød.
- ¹³ Men dere, søsken: Bli ikke trette av å gjøre det som er rett og godt!
- ¹⁴ Og hvis noen ikke vil adlyde det vi sier i dette brevet, så merk dere hvem det er. Ha ikke noe med ham å gjøre, så han kan se sin skam.
- ¹⁵ Regn ham likevel ikke som en fiende, men vis ham til rette som en bror.

Sluttord

- ¹⁶ Må fredens Herre selv gi dere fred, alltid og på alle måter. Herren være med dere alle!
- ¹⁷ Jeg, Paulus, skriver min hilsen med egen hånd. Dette er kjennemerket i alle brev, slik er min håndskrift.
- ¹⁸ Vår Herre Jesu Kristi nåde være med dere alle!

1. Timoteus

1. Timoteus 1

Hilsen

¹ Paulus, Kristi Jesu apostel etter befaling fra Gud, vår frelser, og fra Kristus Jesus, vårt håp,

² hilser Timoteus, mitt ektefødte barn i troen: Nåde, barmhjertighet og fred fra Gud, vår Far, og Kristus Jesus, vår Herre!

Advarsel mot vranglærere

³ Da jeg dro til Makedonia, ba jeg deg bli igjen i Efesos så du kunne forby enkelte å komme med en annen lære

⁴ eller være opptatt av myter og endeløse slektstavler. For slikt fører bare til spekulasjoner og tjener ikke Guds frelsesplan, der det dreier seg om tro.

⁵ Men målet for ditt oppdrag er kjærlighet av et rent hjerte, av en god samvittighet og av en oppriktig tro.

⁶ Noen har forvillet seg bort fra dette og har havnet i tomt snakk.

⁷ De vil være lovlærere, men forstår verken det de selv sier eller det de uttaler seg så selvsikkert om.

⁸ Men vi vet at loven er god når vi bruker den rett,

⁹ og forstår at loven ikke er bestemt for den rettferdige, men for lovbrøtere og ulydige, ugudelige og syndere, spottere og gudsførnektere, og for dem som slår sin far og mor, for mordere,

¹⁰ dem som driver hor, menn som ligger med menn, dem som driver med menneskehandel, løgnere og dem som sverger falskt, og alt annet som strider mot den sunne lære.

¹¹ Dette er i samsvar med evangeliet om herligheten hos Gud, den salige, det evangeliet som er betrodd meg.

Den største av syndere

¹² Jeg takker ham som gjorde meg sterk, Kristus Jesus, vår Herre, for at han viste meg tillit og satte meg til tjenesten,

¹³ jeg som tidligere spottet, forfulgte og brukte vold. Men han var barmhjertig mot meg, for i min vantro visste jeg ikke hva jeg gjorde.

¹⁴ Og vår Herres nåde har vært overstrømmende rik og har gitt meg tro og kjærlighet i Kristus Jesus.

¹⁵ Det er et troverdig ord og vel verdt å ta imot, at Kristus Jesus kom til verden for å frelse syndere, og blant dem er jeg den største.

¹⁶ Men når jeg fikk barmhjertighet, var det for at Kristus Jesus skulle vise hele sin tålmodighet på meg som den første, til et forbilde for dem som senere skulle komme til tro på ham og få evig liv.

¹⁷ Han som er konge i evighet, den uforgjengelige, usynlige, eneste Gud, ham være pris og ære i all evighet! Amen.

Oppdraget til Timoteus

¹⁸ Timoteus, mitt barn, slik er oppdraget jeg nå overgir til deg, i samsvar med de profetiene som før er talt til deg. Ved dem skal du stride den gode strid

¹⁹ i tro og med god samvittighet. Noen har feid samvittigheten til side, og troen deres har forlist.

²⁰ Blant dem er Hymeneos og Aleksander, som jeg har overgitt til Satan, for at de skal bli irettesatt så de ikke spotter.

1. Timoteus 2

Forskrifter for gudstjenesten

¹ Jeg formaner dere framfor alt til å bære fram bønn og påkallelse, forbønn og takk for alle mennesker.

² Be for konger og alle i ledende stillinger, så vi kan leve et stille og fredelig liv med gudsfrykt og verdighet i alt.

³ Dette er godt og noe Gud, vår frelser, gleder seg over,

⁴ han som vil at alle mennesker skal bli frelst og lære sannheten å kjenne.

- ⁵ For Gud er én og én mellommann er det mellom Gud og mennesker, mennesket Kristus Jesus,
- ⁶ han som ga seg selv som løsepenge for alle. Slik var vitnesbyrdet da tiden var inne,
- ⁷ og for det er jeg innsatt som herold og apostel. Jeg sier sannheten, jeg lyver ikke. Jeg er lærer for folkeslagene i tro og sannhet.
- ⁸ På hvert sted vil jeg at mennene skal be med løftede og rene hender, uten sinne og strid.
- ⁹ På samme måte vil jeg at kvinnene skal ha en fin fremferd. De skal smykke seg med måte og forstand, ikke med alle slags fletninger, gullsmykker, perler eller dyre klær,
- ¹⁰ men med gode gjerninger, slik det passer seg for kvinner som vil leve gudfryktig.
- ¹¹ En kvinne skal ta imot opplæring i stillhet og underordne seg i alt.
- ¹² Jeg tillater ikke en kvinne å undervise eller bestemme over mannen, hun skal være stille.
- ¹³ For Adam ble skapt først og så Eva.
- ¹⁴ Og det var ikke Adam som lot seg lokke, men kvinnen lot seg lokke og brøt budet.
- ¹⁵ Men hun skal bli frelst gjennom barnefødselen – bare de viser forstand og lever i tro, kjærlighet og hellighet.

1. Timoteus 3

- ¹ Dette er et troverdig ord.

Menighetens ledere

Om noen gjerne vil ha en tilsynstjeneste, er det en verdifull oppgave han ønsker seg.

- ² En tilsynsmann må ikke kunne anklages for noe. Han må være én kvinnes mann, nøktern, forstandig, høflig, gjestfri, dyktig til å undervise,
- ³ ikke drikkfeldig eller voldelig, men mild, uten stridslyst og pengebegjær.
- ⁴ Han må lede sitt eget hus på en god og hederlig måte og ha lydige barn.
- ⁵ Dersom han ikke klarer å lede sitt eget hus, hvordan kan han da ha omsorg for Guds menighet?
- ⁶ Han må ikke være nyomvendt, for da kan han bli hovmodig og komme under samme dom som djevelen.
- ⁷ Han må også ha godt ord på seg blant dem som står utenfor, så han ikke blir til spott og går i djevelens snare.
- ⁸ På samme måte skal diakonene være hederlige og ikke tale med to tunger, de må ikke drikke for mye vin eller være ute etter skammelig vinning.
- ⁹ De skal eie troens mysterium i en ren samvittighet.
- ¹⁰ Men også de skal først prøves, og er det ikke noe å utsette på dem, kan de settes til tjenesten.
- ¹¹ På samme måte skal kvinnene være hederlige, uten sladder, edruelige og pålitelige i alt.
- ¹² En diakon skal være én kvinnes mann, og kunne ta ansvar for sine barn og styre sitt hus på en god måte.
- ¹³ For de som utfører tjenesten godt, blir høyt verdsatt og kan vise stor frimodighet i troen på Kristus Jesus.
- ¹⁴ Jeg skriver dette til deg enda jeg håper å komme til deg snart.
- ¹⁵ Men hvis det trekker ut, vil jeg du skal vite hvordan en skal ferdes i Guds hus, som er den levende Guds menighet, sannhetens søyle og grunnvoll.
- ¹⁶ Samstemt bekjenner vi at gudsfryktens mysterium er stort. Han ble åpenbart i kjøtt og blod, rettferdiggjort i Ånden, sett av engler, forkynt for folkeslag, trodd i verden, tatt opp i herlighet.

1. Timoteus 4

Vranglæren i de siste tider

- ¹ Ånden sier med klare ord at i de siste tider skal noen falle fra troen. De skal holde seg til ånder som fører vill, og til demoners lære
- ² fra løgnaktige hyklere med avsvidd samvittighet.
- ³ Disse forbyr folk å gifte seg og krever avhold fra mat, den som Gud har skapt for at de som tror og kjenner sannheten, skal ta imot den med takk.
- ⁴ Alt det Gud har skapt, er godt, og ikke noe skal forkastes når det mottas med takk.
- ⁵ For det helliges ved Guds ord og bønn.

Ansvar for menigheten

- ⁶ Når du gjør dette klart for våre søsken, er du en god Kristi Jesu tjener som får næring fra troens ord og den gode lære som du har fulgt.
- ⁷ Men vis fra deg de ugudelige mytene, som bare er tomt snakk. Øv deg heller i gudsfrykt.
- ⁸ For kroppslig øving er nyttig til noe, men gudsfrykt er nyttig til alt. Til den er det knyttet et løfte både for dette livet og for det som kommer.
- ⁹ Dette er et troverdig ord og vel verdt å ta imot,
- ¹⁰ det er derfor vi strir og kjemper. For vi har satt vårt håp til den levende Gud, som er frelser for alle mennesker, særlig for de troende.
- ¹¹ Dette skal du innskjerpe når du underviser.
- ¹² La ingen forakte deg fordi du er ung, men vær et forbilde for de troende i ord og livsførsel, i kjærlighet, tro og renhet.
- ¹³ Ta deg særlig av skriftlesningen, formaningen og undervisningen, helt til jeg kommer.
- ¹⁴ Forsøm ikke den nådegaven du har, den du fikk på grunnlag av profetiske ord da eldsterådet la sine hender på deg.

¹⁵Legg vekt på dette, lev i det, så alle kan se at du gjør fremskritt.

¹⁶Gi akt på deg selv og på læren. Fortsett med det! For gjør du det, skal du frelse både deg selv og dem som hører deg.

1. Timoteus 5

Forskjellige grupper i menigheten

¹ Bruk ikke harde ord mot en eldre mann, men forman ham som en far. Forman unge menn som brødre,

²eldre kvinner som mødre og unge kvinner som søstre, i all renhet.

³ Enker som virkelig er enker, skal du hedre og støtte.

⁴Men har en enke barn eller barnebarn, da må disse først lære å leve gudfryktig i sin egen familie og med takk gi noe tilbake til de eldre. For dette er etter Guds vilje.

⁵ Den som virkelig er enke og står alene, har satt sitt håp til Gud og ber og kaller på ham natt og dag.

⁶ Men vil hun bare nyte livet, er hun levende død.

⁷ Også dette skal du innskjerpe, så ingen skal komme med anklager mot dem.

⁸ En som ikke har omsorg for sine nærmeste, og særlig for sin egen familie, har fornektet troen og er verre enn en vantro.

⁹ Bare den som har fylt seksti år, kan innskrives blant menighetens enker. Hun må ha vært én manns kone,

¹⁰ være kjent for gode gjerninger, ha oppdratt barn, vist gjestfrihet, vasket de helliges føtter, hjulpet nødlidende og alltid ha vært opptatt av å gjøre det gode.

¹¹Men yngre enker skal du ikke godta. For når begjæret deres trekker dem bort fra Kristus så de heller vil gifte seg,

¹²får de den dommen over seg at de har brutt sitt første løfte om troskap.

¹³Dessuten har de ikke noe å gjøre og venner seg til å springe fra hus til hus. Ja, ikke nok med det, de sladrer og blander seg i andres saker og snakker om slikt som ikke passer seg.

¹⁴ Jeg vil derfor at de unge enkene skal gifte seg, få barn og styre sitt hus, så ikke motstanderen får anledning til å snakke nedsettende om dem.

¹⁵Noen har allerede vendt seg bort og fulgt Satan.

¹⁶Om en troende kvinne har enker hos seg, skal hun sørge for dem og ikke belaste menigheten. Så kan menigheten sørge for de enkene som står alene.

¹⁷ Eldste som er gode ledere i menigheten, fortjener dobbel belønning, særlig de som arbeider med forkynnelse og undervisning.

¹⁸ For Skriften sier: Du skal ikke sette muleband på en okse som tresker, og: Arbeideren er verd sin lønn.

¹⁹ Godta ikke anklager mot en eldste uten to eller tre vitner.

²⁰ Dem som synder, skal du irettesette i alles nærvær til advarsel for de andre.

²¹Jeg pålegger deg for Guds og Kristi Jesu ansikt og for de utvalgte engler at du skal overholde dette, uten fordommer og uten å være partisk.

²² Vær ikke for snar til å legge hendene på noen, og bli ikke medskyldig i synder som andre gjør. Hold deg selv ren.

²³Drikk ikke lenger bare vann, men bruk også litt vin for magen og fordi du så ofte er syk.

²⁴Noen menneskers synder er synlige for alle og går foran dem til dommen, hos andre følger de etter.

²⁵ På samme måte er også de gode gjerninger synlige, og er de det ikke, skal de komme for dagen.

1. Timoteus 6

¹ Alle som er under åket som slaver, skal vise herrene sine den respekt de har krav på, for at ikke Guds navn og læren skal bli spottet.

² Og de slaver som har troende herrer, skal ikke vise dem mindre aktelse fordi de er søsken. Nei, de skal tjene dem desto ivrigere, nettopp fordi de som tar imot tjenestene deres, er troende og elskede søsken. Slik skal du undervise og formane.

Vranglære og pengebegjær

³ Den som kommer med en annen lære og ikke holder fast ved vår Herre Jesu Kristi sunne ord og den lære som hører gudsfrykten til,

⁴ er hovmodig og skjønner ingenting. Han er bare syk etter diskusjon og ordkrig, og dette skaper misunnelse, ufred, beskyldninger, onde mistanker

⁵ og stadig krangel mellom mennesker som har mistet dømmekraften og er kommet bort fra sannheten; de mener gudsfrykten er en vei til vinning.

⁶ Ja, gudsfrykt med nøysomhet er en stor vinning.

⁷ For tomhendte kom vi inn i verden og tomhendte må vi forlate den.

⁸ Har vi mat og klær, skal vi nøye oss med det.

⁹ Men de som vil bli rike, faller i fristelser og snarer og gripes av mange slags tåpelige og skadelige begjær som styrter mennesker ned i undergang og fortapelse.

¹⁰ For kjærligheten til penger er roten til alt ondt. Drevet av den er mange ført vill, bort fra troen, og har påført seg selv mange lidelser.

Troskap mot oppdraget

¹¹ Men du, Guds menneske, hold deg borte fra dette og jag etter rettferdighet, gudsfrykt, tro, kjærlighet, utholdenhet og ydmykhet.

¹² Strid troens gode strid og grip det evige liv som du er kalt til, det som du bekjente deg til da du bar fram den gode bekjennelsen for mange vitner.

¹³ For Guds ansikt, han som gir alle ting liv, og for Kristus Jesus, han som vitnet og bar fram den gode bekjennelsen for Pontius Pilatus, pålegger jeg deg:

¹⁴ Ta vare på oppdraget og hold det rent, så du ikke kan anklages for noe, helt til vår Herre Jesus Kristus kommer.

15 Det skal han la oss oppleve når tiden er inne, han, den salige og eneste hersker, kongenes konge og herrenes herre,

16 den eneste som er udødelig, som bor i et lys dit ingen kan komme, han som intet menneske har sett og ingen kan se. Ham tilhører ære og evig makt! Amen.

Sluttord

17 Forman dem som er rike i denne verden, at de ikke må være overmodige og ikke sette sitt håp til den usikre rikdommen, men til Gud, han som gir oss rikelig av alt for at vi skal nyte det.

18 De skal gjøre godt, være rike på gode gjerninger, være gavmilde og dele med andre.

19 Slik samler de seg en skatt som blir en god grunnvoll for fremtiden, så de kan vinne det virkelige livet.

20 Kjære Timoteus, ta vare på det som er betrodd deg! Vend deg bort fra det ugudelige og tomme snakket og innvendingene fra den kunnskapen som bare er kunnskap i navnet.

21 Noen har bekjent seg til den og dermed forvillet seg bort fra troen. Nåden være med dere!

2. Timoteus

2. Timoteus 1

Hilsen

¹ Paulus, Kristi Jesu apostel, utsendt ved Guds vilje for å forkynne løftet om liv i Kristus Jesus,

² hilser Timoteus, mitt kjære barn: Nåde, barmhjertighet og fred fra Gud, vår Far, og Kristus Jesus, vår Herre!

Apostelen og hans disippel

³ Jeg takker stadig for deg og husker på deg natt og dag i mine bønner til Gud, som jeg tjener med en ren samvittighet slik som mine forfedre.

⁴ Jeg glemmer ikke tårene dine, og jeg lengter etter å se deg igjen – det ville gjøre meg inderlig glad.

⁵ Jeg husker din oppriktige tro, som først bodde i din mormor Lois og i din mor Evnike, og jeg er overbevist om at den også bor i deg.

⁶ Derfor vil jeg minne deg om dette: La Guds nådegave i deg flamme opp på nytt, den du fikk da jeg la hendene på deg!

⁷ For Gud ga oss ikke en ånd som gjør motløs; vi fikk Ånden som gir kraft, kjærlighet og visdom.

⁸ Skam deg da ikke over vitnesbyrdet om vår Herre og heller ikke over meg som er fange for hans skyld, men bær lidelsene for evangeliet, du også, i den kraft Gud gir.

⁹ Han har frelst oss og kalt oss med et hellig kall, ikke på grunn av våre gjerninger, men etter sin egen vilje og nåde, som er gitt oss i Kristus Jesus fra evighet av,

¹⁰ og som nå er blitt åpenbart ved at vår frelser Kristus Jesus kom til jord. Han har gjort ende på døden og ført liv og udødelighet fram i lyset ved evangeliet.

¹¹ For dette er jeg satt til herold, apostel og lærer.

¹²Derfor er det jeg lider, men jeg skammer meg ikke, for jeg vet hvem jeg tror på. Og jeg er overbevist om at han har makt til å ta vare på det som er blitt betrodd meg, helt til dagen kommer.

¹³ Ha de sunne ord du har hørt av meg, som forbilde i tro og kjærlighet i Kristus Jesus.

¹⁴ Ta vare på den vakre skatten som er betrodd deg, ved Den hellige ånd som bor i oss!

¹⁵ Du kjenner til at alle i Asia har vendt seg fra meg, også Fygelos og Hermogenes.

¹⁶ Må Herren forbarme seg over familien til Onesiforos! For han har mange ganger gitt meg nytt mot og skammet seg ikke over mine lenker.

¹⁷ Nei, da han kom til Roma, lette han iherdig etter meg til han fant meg.

¹⁸ Må Herren la ham finne barmhjertighet hos Herren på den store dagen! Hvor mye han har gjort i sin tjeneste i Efesos, vet du best selv.

2. Timoteus 2

Tjeneste og lidelse

¹Vær da sterk, mitt barn, ved nåden i Kristus Jesus.

² Det du har hørt av meg i mange vitners nærvær, skal du gi videre til pålitelige mennesker som er i stand til å undervise andre.

³ Bær også du lidelsene som en god stridsmann for Kristus Jesus!

⁴Ingen soldat lar seg hindre av dagliglivets gjøremål, for han vil gjøre som hærføreren vil.

⁵ Og en idrettsmann må følge reglene om han skal vinne seierskransen.

⁶ Bonden som arbeider hardt, skal få først av avlingen.

⁷Tenk over det jeg sier! For Herren skal gi deg innsikt i alt.

⁸ Husk på Jesus Kristus, han som ble reist opp fra de døde og er av Davids ætt. Dette er mitt evangelium,

⁹ og for dette lider jeg. Ja, jeg er bundet i lenker som en forbryter. Men Guds ord er ikke bundet.

¹⁰ Derfor utholder jeg alt for de utvalgte skyld, for at også de skal nå fram til frelsen i Kristus Jesus og få evig herlighet.

¹¹ Dette er et troverdig ord: Døde vi med ham, skal vi også leve med ham.

¹² Holder vi ut, skal vi også herske med ham. Fornekter vi, skal han fornekte oss.

¹³ Er vi troløse, så er han trofast, for han kan ikke fornekte seg selv.

Fasthet mot vranglæren

¹⁴ Dette skal du minne om, og for Guds ansikt skal du pålegge dem å unngå ordkrig. Det tjener ikke til noe og virker ødeleggende på dem som hører på.

¹⁵ Sett alt inn på å stå din prøve overfor Gud! Vær en arbeider som ikke har noe å skamme seg over, men som legger fram sannhetens ord på rett måte.

¹⁶ Vend ryggen til det ugudelige og tomme snakket. For de som taler slik, går bare lenger og lenger i ugudelighet,

¹⁷ og deres ord vil spre seg som koldbrann. Blant dem er Hymeneos og Filetos,

¹⁸ som har forvillet seg bort fra sannheten. For de sier at oppstandelsen allerede har skjedd, og de bryter ned troen hos folk.

¹⁹ Men Guds grunnvoll står fast, og den har et segl med denne innskriften: «Herren kjenner sine», og: «Hver den som bekjenner Herrens navn, må vende seg bort fra urett».

²⁰ I et stort hus er det ikke bare kar av gull og sølv, men også av tre og leire, de første til fint bruk og de andre til simple bruk.

²¹ Den som renser seg og holder seg borte fra slikt, blir et kar til fint bruk, innviet og nyttig for husets herre, gjort i stand til all god gjerning.

²² Legg ungdommens begjær bak deg og jag etter rettferd, troskap, kjærlighet og fred, sammen med andre som kaller på Herren av et rent hjerte.

²³ Men tåpelige diskusjoner som ingen lærer noe av, skal du avvise, for du vet at de skaper strid.

²⁴ En Herrens tjener må ikke ligge i strid, men være vennlig mot alle, dyktig til å undervise, villig til å tåle ondt,

²⁵ så han ydmykt viser til rette dem som sier imot. For kanskje vil Gud en gang gi dem å vende om, så de lærer sannheten å kjenne.

²⁶ Da kan de våkne av rusen og komme seg ut av djevelens snare, hvor de holdes fanget så de gjør hans vilje.

2. Timoteus 3

Menneskene i de siste tider

¹ Du skal vite at i de siste dager skal det komme vanskelige tider.

² For da skal menneskene være selvopptatte og pengegriske, brautende, hovmodige og spottende, ulydige mot foreldre, utakknemlige og uten respekt for det hellige,

³ ukjærlige og uforsonlige, baktalende, ubeherskede, rå og ondsinnede,

⁴ svikefulle, oppfarende og innbilske. De elsker nytelser høyere enn de elsker Gud.

⁵ I det ytre har de gudsfrykt, men de forneker gudsfryktens kraft. Vend deg bort fra slike folk!

⁶ Blant dem er også de som sniker seg inn i hjemmene og får makt over svake kvinner som er nedlesset i synder, slike kvinner som lar seg drive av all slags begjær,

⁷ og som stadig får undervisning, men aldri kan lære sannheten å kjenne.

⁸ Som Jannes og Jambres satte seg opp mot Moses, setter disse mennene seg opp mot sannheten. Deres dømmekraft er ødelagt, og deres tro holder ikke mål.

⁹ Men nå skal de ikke ha mer fremgang. For det skal bli klart for alle hvor vettløse disse er, slik det skjedde med de to andre.

Hold fast på det du har lært

¹⁰Men du har fulgt meg i lære og livsførsel, i holdning, tro, tålmodighet, kjærlighet, utholdenhet,

¹¹ og i forfølgelser og lidelser, slikt som jeg ble utsatt for i Antiokia, Ikonium og Lystra. Hvor mange forfølgelser jeg enn har måttet tåle, har Herren reddet meg ut av dem alle.

¹² Alle som vil leve et gudfryktig liv i Kristus Jesus, skal bli forfulgt.

¹³Men onde mennesker og svindlere vil gå fra vondt til verre. De fører vill og blir selv ført vill.

¹⁴ Men du skal holde fast på det du har lært og er blitt overbevist om. Du vet jo hvem du har lært det av.

¹⁵ Helt fra du var et lite barn, har du kjent de hellige skriftene, de som kan gi deg visdom til frelse ved troen på Kristus Jesus.

¹⁶ Hver bok i Skriften er innblåst av Gud og nyttig til opplæring, tilrettevisning, veiledning og oppdragelse i rettferd,

¹⁷så det mennesket som tilhører Gud, kan være fullt utrustet til all god gjerning.

2. Timoteus 4

Fullfør løpet

¹ Så sant som han kommer og oppretter sitt rike, pålegger jeg deg for Guds og Jesu Kristi ansikt, han som skal dømme levende og døde:

²Forkynn Ordet, stå klar i tide og utide, vis til rette, tal til tukt og tal til trøst, med all tålmodighet og iherdig undervisning!

³ For det skal komme en tid da folk ikke lenger tåler den sunne lære, men skaffer seg den ene læreren etter den andre, slik de selv finner for godt. For de vil ha det som klør i øret.

⁴De skal vende øret fra sannheten og holde seg til myter.

⁵ Men du må være edruelig i alt du gjør. Bær lidelsene, gjør din gjerning som evangelist og fullfør din tjeneste.

⁶ For nå blir jeg ofret, og tiden er inne da jeg skal bryte opp.

⁷ Jeg har stridd den gode strid, fullført løpet og bevart troen.

⁸ Nå ligger rettferdighetens seierskrans klar for meg. Den skal Herren, den rettferdige dommer, gi meg på den store dagen, ja, ikke bare meg, men alle som med kjærlighet har ventet på at han skal komme.

Venner og motstandere

⁹ Kom til meg så fort du kan.

¹⁰ For Demas forlot meg fordi han fikk den nåværende verden kjær. Han har dratt til Tessalonika, Kreskens til Galatia og Titus til Dalmatia.

¹¹ Bare Lukas er hos meg. Ta Markus med deg når du kommer, han er til stor hjelp for meg i tjenesten.

¹² Tykikos har jeg sendt til Efesos.

¹³ Når du kommer, må du ta med deg kappen som jeg lot bli igjen i Troas hos Karpos, og bøkene, framfor alt pergamentrullene.

¹⁴ Kobbersmeden Aleksander har gjort meg mye vondt. Herren skal gjengjelde ham etter hans gjerninger.

¹⁵ Pass deg for ham, du også, for han har gått hardt imot læren vår.

¹⁶ Første gang jeg forsvarte meg i retten, var det ingen som kom meg til hjelp. Alle forlot meg. Må det ikke bli tilregnet dem!

¹⁷ Men Herren var med meg og ga meg styrke til å fullføre forkynnelsen, så alle folkeslag kunne få høre. Og jeg ble reddet ut av løvens gap.

¹⁸ Herren skal også redde meg fra alt ondt og frelse meg inn i sitt himmelske rike. Ham være ære i all evighet! Amen.

¹⁹ Hils Priska og Akvilas og alle i Onesiforos' hus.

²⁰ Erastos ble igjen i Korint, og Trofimos lot jeg bli igjen i Miletos fordi han ble syk.

21 Skynd deg å komme før vinteren! Evbolos, Pudens, Linus, Klaudia og alle våre søsken hilser deg.

22 Herren være med din ånd! Nåden være med dere!

Titus

Titus 1

Hilsen

¹ Paulus, Guds tjener og Jesu Kristi apostel – utsendt for å føre Guds utvalgte til tro og til erkjennelse av den sannhet som gir gudsfrykt

² og håp om evig liv. Dette livet har Gud, som ikke kan lyve, gitt løfte om fra evighet av,

³ og da tiden var inne, åpenbarte han sitt ord i det budskapet som er betrodd meg etter befaling fra Gud, vår frelser.

⁴ Jeg hilser Titus, mitt ektefødte barn i vår felles tro: Nåde og fred fra Gud, vår Far, og Kristus Jesus, vår frelser!

Eldste og tilsynsmenn

⁵ Jeg lot deg bli igjen på Kreta for at du skulle ordne det som fremdeles var ugjort, og innsette eldste i hver by, slik jeg påla deg.

⁶ En eldste må det ikke være noe å utsette på: Han skal være én kvinnes mann, barna hans må være troende, ikke trassige og ikke kunne beskyldes for å leve vilt og utsvevende.

⁷ For en tilsynsmann er Guds forvalter, og det må ikke være noe å utsette på ham. Han må ikke være egenrådig, bråsint, drikkfeldig, voldelig eller ute etter skammelig vinning.

⁸ Han skal være gjestfri, godhjertet, forstandig, rettskaffen, gudfryktig og herre over seg selv.

⁹ Han må holde seg til det troverdige ord som samsvarer med læren, slik at han duger både til å veilede i den sunne lære og til å vise til rette dem som sier imot.

Falske lærere

¹⁰ For det finnes mange gjenstridige pratmakere som forvirrer andre, særlig blant de omskårne.

- 11** Du må stoppe munnen på dem, for de fører ulykke over hele familier når de sprer sin forkastelige lære for skammelig vinnings skyld.
- 12** En av deres egne, en profet, har sagt: «Kreterne er alltid løgnere, onde villdyr, glupske og late!»
- 13** Dette vitnesbyrdet er sant. Derfor skal du vise dem strengt til rette, så de kan bli sunne i troen.
- 14** De må ikke holde seg til jødiske myter og bud, gitt av mennesker som har vendt seg bort fra sannheten.
- 15** Alt er rent for de rene, men for de urene og vantro er ingen ting rent. Nei, de er urene både i sinn og i samvittighet.
- 16** De erklærer at de kjenner Gud, men fornekte ham med det de gjør. De er avskyelige og ulydige, ute av stand til å gjøre noe godt.

Titus 2

De kristnes liv i verden

- 1** Men du skal undervise i samsvar med den sunne lære:
- 2**Eldre menn skal være edruelige, verdige og forstandige og sunne i troen, kjærligheten og tålmodigheten.
- 3** På samme måte skal eldre kvinner oppføre seg slik det sømmer seg for de hellige. De skal ikke fare med sladder eller være avhengige av mye vin, men være gode eksempler,
- 4**så de kan lære de unge kvinnene å elske mann og barn,
- 5** leve forstandig og rent, ta ansvar for hjemmet og underordne seg sine menn, slik at Guds ord ikke blir spottet.
- 6**På samme måte skal du formane unge menn til å være forstandige
- 7** i all sin ferd. Vær selv et forbilde i gode gjerninger! La undervisningen din være uforfalsket og båret fram med alvor,

⁸ og la forkynnelsen din være sunn og uangripelig, så enhver motstander blir til skamme fordi han ikke har noe vondt å si om oss.

⁹ Slavene skal du formane til å underordne seg herrene sine i alt. De skal rette seg etter dem og ikke si imot.

¹⁰ De skal ikke stikke noe til seg, men alltid vise ekte troskap, så de i ett og alt kan være til pryd for Guds, vår frelsers lære.

¹¹ For Guds nåde er blitt åpenbart til frelse for alle mennesker.

¹² Den oppdrar oss til å si nei til et ugudelig liv og verdslige lyster og leve forstandig, rettskaffent og gudfryktig i den verden som nå er,

¹³ mens vi venter på vårt salige håp: at vår store Gud og frelser Kristus Jesus skal komme i herlighet.

¹⁴ For Kristus ga seg selv for oss for å løse oss ut fra all urett og rense oss så vi kan være hans eget folk, som med iver gjør gode gjerninger.

¹⁵ Dette skal du forkynne, og med myndighet skal du formane og vise til rette. La ingen se ned på deg!

Titus 3

Gjenfødelse og fornyelse

¹ Du skal minne dem om å underordne seg styresmaktene og myndighetene, rette seg etter dem og være villige til å gjøre alt som er godt.

² De må ikke snakke stygt om andre eller yppe til strid, men være forsonlige og vise ydmykhet mot alle mennesker.

³ For vi var selv en gang uforstandige og ulydige, vi fór vill og var slaver av alle slags begjær og lyster. Vi levde i ondskap og misunnelse, ble hatet og hatet hverandre.

⁴ Men det ble åpenbart hvor god vår Gud og frelser er, og at han elsker menneskene:

⁵ Han frelste oss, ikke på grunn av våre rettferdige gjerninger, men fordi han er barmhjertig. Han frelste oss ved badet som gjenföder og fornyer ved Den hellige ånd,

⁶ som han så rikelig har øst ut over oss ved Jesus Kristus, vår frelser,

⁷ så vi skulle bli rettferdige ved hans nåde og bli arvinger til det evige liv, som er vårt håp.

⁸ Dette er et troverdig ord, og jeg vil at du skal innprente det, så de som er kommet til tro på Gud, blir ivrige etter å gjøre gode gjerninger. Alt dette er godt og gagnlig for menneskene.

⁹ Men tåpelige stridsspørsmål, slektstavler og strid og krangel om spørsmål i loven skal du holde deg borte fra, for slikt er unyttig og meningsløst.

¹⁰ En vranglærer skal du avvise etter første og annen gangs tilrettevisning.

¹¹ For du vet at et slikt menneske er på avveier. Han synder og fører dom over seg selv.

Sluttord

¹² Når jeg sender Artemas eller Tykikos til deg, må du komme til meg i Nikopolis så fort du kan, for jeg har bestemt meg for å bli der vinteren over.

¹³ Sørg for å utruste Zenas, den lovlærde, og Apollos, så de ikke mangler noe på reisen.

¹⁴ Også våre egne folk må lære å gjøre gode gjerninger og hjelpe der det trengs, så deres liv ikke skal være uten frukt.

¹⁵ Alle her hos meg hilser deg. Hils alle som i troen elsker oss. Nåden være med dere alle!

Filemon

Filemon 1

Hilsen

¹ Paulus, Kristi Jesu fange, og vår bror Timoteus hilser vår kjære venn og medarbeider Filemon,

² vår søster Appia, vår stridskamerat Arkippos og menigheten som samles i ditt hus:

³Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus!

Filemons tro og kjærlighet

⁴ Jeg takker alltid min Gud når jeg husker på deg i mine bønner.

⁵For jeg hører om kjærligheten du har til alle de hellige, og om din tro på Herren Jesus.

⁶ Jeg ber om at den tro du har felles med oss, må være virksom og gi deg større innsikt i alt det gode vi har i Kristus.

⁷Din kjærlighet har vært til stor glede og oppmuntring for meg. For takket være deg, bror, er de hellige ved godt mot.

Filemon og Onesimos

⁸I Kristus kunne jeg nå med full rett pålegge deg å gjøre din plikt,

⁹men for kjærlighetens skyld vil jeg heller rette en bønn til deg. Her er jeg, den aldrende Paulus, nå også som Kristi Jesu fange,

¹⁰ og jeg ber deg for Onesimos, barnet som jeg har fått her mens jeg sitter i lenker.

¹¹ En gang var han unyttig for deg, men nå er han nyttig både for meg og deg.

¹² Når jeg nå sender ham tilbake til deg, er det som om jeg sender mitt eget hjerte.

¹³ Jeg ville gjerne ha beholdt ham hos meg, så han kunne ha hjulpet meg i ditt sted når jeg nå bærer lenker for evangeliets skyld.

- ¹⁴ Men uten ditt samtykke ville jeg ikke gjøre noe. For det gode du gjør, skal ikke skje av tvang, men frivillig.
- ¹⁵ Kanskje ble han tatt fra deg en stund for at du skal få beholde ham for evig,
- ¹⁶ ikke lenger som slave, men som noe mye mer – som en elsket bror. Det er han sannelig for meg. Hvor mye mer må han ikke da være det for deg, både som menneske og i Herren.
- ¹⁷ Hvis du mener at du har fellesskap med meg, så ta imot ham som meg selv.
- ¹⁸ Hvis han har gjort deg urett eller skylder deg noe, så sett det på min regning!
- ¹⁹ Dette skriver jeg, Paulus, egenhendig: Jeg skal betale! Jeg vil ikke snakke om det du skylder meg: deg selv.
- ²⁰ Ja, bror, la meg nå ha nytte av deg i Herren! Gjør mitt hjerte rolig i Kristus!
- ²¹ Jeg skriver til deg fordi jeg stoler på at du vil adlyde meg. Ja, jeg vet at du vil gjøre enda mer enn det jeg ber om.
- ²² Og én ting til: Gjør et gjesterom klart for meg. For jeg håper at jeg skal bli gitt til dere som svar på bønnene deres.
- ²³ Epafra, min medfange for Kristi Jesu skyld, hilser deg,
- ²⁴ det samme gjør Markus, Aristarkos, Demas og Lukas, mine medarbeidere.
- ²⁵ Herren Jesu Kristi nåde være med deres ånd!

Hebreerne

Hebreerne 1

Gud har talt gjennom Sønnen

¹Mange ganger og på mange måter har Gud i tidligere tider talt til fedrene gjennom profetene.

² Men nå, i disse siste dager, har han talt til oss gjennom Sønnen. Ham har Gud innsatt som arving over alle ting, for ved ham skapte han verden.

³ Han er utstrålingen av Guds herlighet og bildet av hans vesen, og han bærer alt ved sitt mektige ord. Da han hadde fullført renselsen for våre synder, satte han seg ved Majestetens høyre hånd i det høye.

⁴ Slik ble han mye større enn englene, for det navnet han har fått i arv, er så mye større enn deres.

Sønnen står over englene

⁵ For aldri har Gud sagt til noen engel: Du er min Sønn, jeg har født deg i dag. Eller, som det også står: Jeg vil være far for ham, og han skal være sønn for meg.

⁶ Og når han på nytt fører den førstefødte inn i verden, sier han: Alle Guds engler skal tilbe ham.

⁷ Om englene sier han: Han gjør sine engler til vinder, sine tjenere til flammende ild.

⁸ Men om Sønnen: Din trone, Gud, står til evig tid, din herskerstav er rettferdighetens septer.

⁹ Du har elsket rettferd og hatet urett. Derfor har Gud, din Gud, salvet deg og ikke dine venner med gledens olje.

¹⁰ Og videre: Du, Herre, grunnla jorden i begynnelsen, og himmelen er et verk av dine hender.

¹¹ De skal gå til grunne, men du består. De skal alle eldes som klær.

¹²Du ruller dem sammen som en kappe, de skiftes ut som klær. Men du er den samme, dine år tar aldri slutt.

¹³ Men aldri har han sagt til noen engel: Sett deg ved min høyre hånd til jeg får lagt dine fiender som skammel for dine føtter.

¹⁴ Er ikke alle englene ånder i Guds tjeneste, som sendes ut for å hjelpe dem som skal arve frelsen?

Hebreerne 2

Englers ord og Kristi ord

¹ Derfor må vi desto mer gi akt på det vi har hørt, så vi ikke driver bort fra det.

² For når det ordet som var talt gjennom engler, var gyldig, så hvert lovbrudd og all ulydighet fikk sin fortjente straff,

³ hvordan skal da vi slippe unna hvis vi ikke bryr oss om en frelse som er så mye større? Den ble først forkynt av Herren og siden stadfestet for oss av dem som hadde hørt ham.

⁴ Også Gud har gitt sitt vitnesbyrd, gjennom tegn og under og mange slags mektige gjerninger og ved å dele ut Den hellige ånds gaver etter sin vilje.

⁵ For det er ikke under engler Gud har lagt den kommende verden som vi taler om.

⁶ Dette er det en som har vitnet om et sted: Hva er et menneske – at du husker på det, en menneskesønn – at du tar deg av ham?

⁷ En kort tid har du stilt ham lavere enn engler. Men du har kronet ham med herlighet og ære,

⁸ alt har du lagt under hans føtter. Da Gud la alt under ham, da var ingen ting unntatt; alt skulle underlegges ham. Ennå kan vi ikke se at alt er lagt under ham.

⁹ Men Jesus, som for en kort tid var stilt lavere enn englene, ham ser vi nå kronet med herlighet og ære fordi han led døden. Slik skulle han ved Guds nåde smake døden for alle.

- 10** Gud ville føre mange barn til herlighet. For ham og ved ham er alle ting. Da måtte han la frelsens opphavsmann nå fullendelsen gjennom lidelser.
- 11** Han som helliggjør, og de som blir helliggjort, kommer alle fra den ene. Derfor skammer ikke Sønnen seg over å kalle dem søsken.
- 12** Han sier: Jeg vil forkynne ditt navn for mine brødre, midt i forsamlingen vil jeg lovprise deg.
- 13** Og igjen: Jeg vil sette min lit til ham. Og enda et sted: Se, jeg og barna som Gud har gitt meg.
- 14** Siden barna er av kjøtt og blod, måtte også han fullt ut bli som dem. Slik skulle han ved sin død gjøre ende på ham som har dødens makt, det er djevelen,
- 15** og befri dem som av frykt for døden var i slaveri gjennom hele livet.
- 16** Det er jo ikke engler han tar seg av. Nei, han tar seg av Abrahams ætt.
- 17** Derfor måtte han på alle måter bli lik sine søsken, så han kunne være en barmhjertig og trofast øversteprest for Gud og sone folkets synder.
- 18** Fordi han selv led og ble fristet, kan han hjelpe dem som blir fristet.

Hebreerne 3

Guds folk i ørkenen – og i dag

(3,1–4,13)

Jesus er større enn Moses

- 1** Derfor, hellige søsken, dere som har fått del i det himmelske kallet, se på Jesus, den utsending og øversteprest som vi bekjenner.
- 2** Han var trofast mot den som innsatte ham, slik Moses var trofast i hele Guds hus.
- 3** Men Jesus ble verdig til å få større ære enn Moses, slik den som bygger et hus, får større ære enn huset.
- 4** Et hus må jo alltid være bygd av noen, men Gud er den som har bygd alt.
- 5** Moses var trofast som tjener i hele Guds hus, for å vitne om det som en gang skulle forkynnes.

⁶ Men som sønn er Kristus satt til å styre hans hus. Og hans hus er vi, så sant vi holder fast på frimodigheten og det håpet som vi er stolte av.

I dag, om dere hører hans røst

⁷ Derfor, som Den hellige ånd sier: I dag, om dere hører hans røst,

⁸ så gjør ikke hjertene harde som under opprøret, den dagen de utfordret meg i ørkenen.

⁹ Der utfordret fedrene deres meg, de satte meg på prøve, enda de hadde sett mine gjerninger

¹⁰ i førti år. Derfor fikk jeg avsky for denne slekten og sa: De farer alltid vill i sitt hjerte, de kjenner ikke mine veier.

¹¹ Så sverget jeg i min vrede: Aldri skal de komme inn til min hvile!

¹² Se til, søsken, at ingen av dere blir onde og vantro i hjertet og faller fra den levende Gud.

¹³ Dere skal heller oppmuntre hverandre hver dag, så lenge det heter «i dag», så ingen av dere skal la seg bedra av synden og bli forherdet.

¹⁴ Vi har jo del i Kristus, så sant vi helt til det siste holder fast på det grunnlaget vi hadde i begynnelsen.

¹⁵ Når det heter: I dag, om dere hører hans røst, så gjør ikke hjertene harde, som under opprøret,

¹⁶ hvem var det da som hørte, men likevel gjorde opprør? Var det ikke alle de som dro ut av Egypt, ledet av Moses?

¹⁷ Og hvem var det han hadde avsky for i førti år? Var det ikke dem som syndet og ble liggende som lik i ørkenen?

¹⁸ Ja, hvem var det eden gjaldt da hansverget at de ikke skulle komme inn til hans hvile? Var det ikke de ulydige?

¹⁹ Vi ser altså at det var vantro som førte til at de ikke kunne komme inn.

Hebreerne 4

Guds folk har en hvile i vente

¹La oss altså være på vakt så det ikke skal vise seg at noen av dere blir liggende etter, siden løftet om å komme inn til Guds hvile fortsatt gjelder.

²For det gode budskapet er forkynt både for oss og for dem. Men ordet disse hørte, ble til ingen nytte, fordi de ikke ble ett i troen sammen med dem som hørte det.

³Og det er vi som tror, som går inn til hvilen. For han sa: Så sverget jeg i min vrede: Aldri skal de komme inn til min hvile! Guds gjerninger var riktignok fullført da verdens grunnvoll var lagt.

⁴For et sted har han sagt om den sjuende dagen: Så hvilte Gud på den sjuende dag fra alle sine gjerninger.

⁵Men her sier han: Aldri skal de komme inn til min hvile!

⁶Altså står det fortsatt igjen at noen skal komme inn til hvilen. For de som først fikk det gode budskapet, kom ikke inn på grunn av ulydighet.

⁷Derfor fastsetter han på nytt en dag: «i dag», når han lang tid etter gjennom David sier dette som vi alt har nevnt: I dag, om dere hører hans røst, så gjør ikke hjertene harde.

⁸For hvis Josva hadde ført dem til hvilen, ville ikke Gud senere ha talt om en annen dag.

⁹Altså er det fremdeles en sabbatshvile i vente for Guds folk.

¹⁰Den som kommer inn til hans hvile, får jo hvile fra sine gjerninger, slik Gud hvilte fra sine.

¹¹La oss derfor ivre etter å komme inn til denne hvilen, så ingen faller fra på grunn av samme slags ulydighet.

¹²For Guds ord er levende og virkekraftig og skarpere enn noe tveegget sverd. Det trenger igjennom til det kløver sjel og ånd, marg og bein, og dømmer hjertets tanker og planer.

¹³Ingen skapning er skjult for ham. Alt ligger åpent og nakent for øynene på ham som vi skal stå til regnskap for.

Jesus, den store øverstepresten

(4,14–10,18)

Prøvet i alt

14 Siden vi har en stor øversteprest som har gått inn gjennom himlene, Jesus, Guds Sønn, så la oss holde fast ved bekjennelsen!

15 For vi har ikke en øversteprest som ikke kan lide med oss i vår svakhet, men en som er prøvet i alt på samme måte som vi, men uten synd.

16 La oss derfor frimodig tre fram for nådens trone, så vi kan finne barmhjertighet og finne nåde som gir hjelp i rette tid.

Hebreerne 5

1 En øversteprest blir alltid valgt ut blant mennesker og innsatt for å gjøre tjeneste for Gud på vegne av mennesker. Han skal bære fram gaver og offer for synder.

2 Han kan vise mildhet mot dem som er uvitende og farer vill, fordi han selv er underlagt svakhet

3 og derfor må bære fram syndoffer også for seg selv, ikke bare for folket.

4 Ingen tiltar seg denne verdigheten selv, men han blir kalt av Gud, slik som Aron.

5 På samme måte har heller ikke Kristus gitt seg selv den ære å være øversteprest. Han fikk den av Gud, som sa til ham: Du er min Sønn, jeg har født deg i dag.

6 Slik sier han også et annet sted: Du skal til evig tid være prest av samme slag som Melkisedek.

7 Da Jesus levde som menneske, bar han fram bønner og nødros, med høye skrik og tårer, til ham som kunne frelse ham fra døden, og han ble bønnehørt fordi han var gudfryktig.

8 Enda han var Sønn, lærte han lydighet ved å lide.

⁹ Da han hadde nådd fullendelsen, ble han opphav til evig frelse for alle dem som adlyder ham,

¹⁰ han som av Gud ble kalt øversteprest av samme slag som Melkisedek.

Advarsel mot frafall

¹¹Om dette har vi mye å si, men det er vanskelig å forklare siden dere er blitt så likegyldige til å høre.

¹² Etter så lang tid burde dere selv være lærere, men dere trenger noen som på nytt kan lære dere det første og grunnleggende i Guds ord. Dere er blitt slike som trenger melk, ikke fast føde.

¹³ For den som lever av melk, er et spedbarn og forstår seg ikke på budskapet om rettferdighet.

¹⁴Men fast føde er for de fullvoksne, de som ved å bruke sansene har øvd dem opp til å skjelne mellom godt og ondt.

Hebreerne 6

¹ Derfor skal vi nå gå videre fra det første vi lærte om Kristus, fram mot full modenhet. Vi vil ikke på nytt legge grunnvollen med omvendelse fra døde gjerninger og tro på Gud,

²med undervisning om renselsesbad og håndspåleggelse, om de dødes oppstandelse og om evig dom.

³Slik skal vi gå videre, om Gud vil.

⁴ Når noen en gang er blitt opplyst og har smakt den himmelske gave og fått del i Den hellige ånd,

⁵har smakt Guds gode ord og den kommende verdens krefter,

⁶og så faller fra, da er det umulig å fornye dem så de igjen vender om. De korsfester Guds Sønn på nytt og gjør ham til spott.

⁷Når en åker drikker regnet som stadig faller på den, og bærer grøde til nytte for dem som dyrker den, får den velsignelse fra Gud.

⁸ Men bærer den torn og tistel, er den til ingen nytte. Forbannelsen er ikke langt borte, og det ender med at åkeren blir svidd av.

Guds løfte står fast

⁹ Men når det gjelder dere, mine kjære, er vi overbevist om at det står bedre til, og at dere er på frelsens vei, selv om vi taler som vi gjør.

¹⁰ For Gud er ikke urettferdig så han glemmer det dere har gjort, og den kjærlighet dere har vist hans navn ved å tjene de hellige, nå som før.

¹¹ Vi ønsker bare at hver og en av dere helt til det siste må vise like stor iver etter å bevare håpets fulle overbevisning.

¹² Da må dere ikke være likegyldige, men ha dem til forbilde som på grunn av tro og utholdenhet arver det som Gud har lovet.

¹³ Da Gud ga Abraham løftet, sverget han ved seg selv, for han hadde ingen større å sverge ved.

¹⁴ Han sa: Sannelig, jeg vil velsigne deg rikt og gjøre din ætt uendelig tallrik.

¹⁵ Og Abraham ventet tålmodig og fikk det Gud hadde lovet ham.

¹⁶ Mennesker sverger jo ved en som er større, og eden er en stadfestelse som gjør slutt på alle innvendinger.

¹⁷ Gud ville gjøre det helt klart for arvingene til løftet at hans beslutning var uforanderlig. Derfor gikk han også god for den med en ed.

¹⁸ Med løfte og ed, to ting som ikke kan forandres – og Gud kan ikke lyve – skulle vi ha en mektig trøst, vi som har søkt tilflukt ved å gripe det håpet som ligger foran oss.

¹⁹ Dette håpet er et trygt og fast anker for sjelen. Det når innenfor forhenget,

²⁰ dit Jesus gikk inn som forløper for oss, han som til evig tid er blitt øversteprest av samme slag som Melkisedek.

Hebreerne 7

Melkisedek – konge og prest

¹ Denne Melkisedek var konge i Salem og prest for Gud, Den høyeste. Han kom og møtte Abraham og velsignet ham da Abraham vendte tilbake etter seieren over kongene,

² og Abraham ga ham tiende av alt. Han er for det første Melkisedek, navnet betyr «rettferdighetens konge», og dernest er han konge i Salem, det vil si fredens konge.

³ Han er uten far og uten mor og har ingen ættetavle. Hans dager har ingen begynnelse, og livet hans tar ikke slutt. Slik er han lik Guds Sønn; han er og blir prest for alltid.

⁴ Se hvor stor han er, denne mannen som Abraham, patriarken, ga tiende av det beste krigsbyttet.

⁵ De av Levis sønner som blir prester, skal etter loven ta tiende av folket, altså av sine søsken, enda de også nedstammer fra Abraham.

⁶ Men Melkisedek, som ikke er av deres ætt, tok tiende av Abraham og velsignet ham som hadde fått Guds løfter.

⁷ Nå kan ingen benekte at den som blir velsignet, står lavere enn den som velsigner.

⁸ Ellers er det dødelige mennesker som mottar tiende, men her er det en som får det vitnesbyrdet at han lever.

⁹ Ja, i og med Abraham har Levi, han som ellers mottar tiende, på sett og vis selv gitt tiende.

¹⁰ For ennå ufødt var han i sin stamfar da Melkisedek gikk i møte med ham.

Prestedømmet som ikke bygger på loven

¹¹ Dersom fullendelsen kunne nås gjennom det levittiske prestedømmet, som folket var bundet til ved loven, hvorfor måtte det da komme en prest av et annet slag, en som kalles prest av samme slag som Melkisedek og ikke som Aron?

¹²Når prestedømmet blir forandret, er det nødvendig at også loven blir forandret.

¹³For han det er tale om her, hørte til en annen stamme, og ingen fra den stammen har gjort tjeneste ved alteret.

¹⁴ Det er velkjent at vår Herre stammer fra Juda, og Moses har aldri sagt noe om prester fra den stammen.

¹⁵Alt dette blir enda tydeligere når det står fram en annen prest, som er lik Melkisedek.

¹⁶Han er ikke blitt prest gjennom en lov som krever en bestemt avstamning, men gjennom kraften i et uforgjengelig liv.

¹⁷ Han får jo dette vitnesbyrdet: Du skal til evig tid være prest av samme slag som Melkisedek.

¹⁸Dermed blir et eldre bud opphevet fordi det er svakt og unyttig.

¹⁹Loven førte jo ikke noe fram til fullendelse. Men nå kommer noe bedre, et håp som gjør at vi kan komme Gud nær.

Kristus er prest til evig tid

²⁰Dette har ikke skjedd uten ed. De andre ble prester uten ed,

²¹men denne ble innsatt med ed av Gud, som sier: Herren har sverget og angrer det ikke: Du skal til evig tid være prest.

²² Derfor er den også så mye bedre, den pakten Jesus går god for.

²³Dessuten har det vært flere slike prester, for døden hindret dem i å fortsette.

²⁴Men Jesus har et prestedømme som ikke tar slutt, fordi han er og blir til evig tid.

²⁵ Derfor kan han også fullt og helt frelse dem som kommer til Gud ved ham, fordi han alltid lever og går i forbønn for dem.

²⁶ Ja, en slik øversteprest måtte vi ha: hellig, uten ondskap, ren, atskilt fra syndere og opphøyd over himlene.

²⁷ Han trenger ikke, som andre øversteprester, å bære fram offer hver dag, først for sine egne synder og så for folkets. For offeret har han båret fram én gang for alle da han ofret seg selv.

²⁸ De som loven innsetter til øversteprester, er svake mennesker. Men gjennom ordet som ble stadfestet med ed, og som kom senere enn loven, blir Sønnen innsatt, han som for evig har nådd fram til fullendelsen.

Hebreerne 8

Prestetjenesten i den himmelske helligdommen

¹ Hovedsaken i det vi taler om her, er dette: En slik øversteprest er det vi har, og han har satt seg på høyre side av Majestetens trone i himmelen.

² Der gjør han tjeneste i helligdommen, den sanne telthelligdommen, som er reist av Herren selv og ikke av mennesker.

³ Hver øversteprest blir innsatt for å bære fram gaver og offer. Derfor må også Kristus ha noe å bære fram.

⁴ Hvis han hadde vært på jorden nå, hadde han ikke vært prest, for her er det andre som bærer fram offergavene etter loven.

⁵ Men de gjør tjeneste i en helligdom som bare er en etterligning og en skygge av den himmelske. Det ser vi av ordet Moses fikk fra Gud da han skulle reise telthelligdommen: Se til at du gjør alt etter det forbildet som ble vist deg på fjellet.

Jesus er mellommann for en ny pakt

⁶ Men nå har Kristus fått en langt høyere prestatjeneste, siden han er mellommann for en pakt som er så mye bedre og hviler på bedre løfter.

⁷ Hvis det ikke hadde vært noe å utsette på den første pakten, hadde det ikke vært bruk for en annen.

⁸ Men Gud har noe å utsette på folket når han sier: Se, dager skal komme, sier Herren, da jeg oppretter en ny pakt med Israels hus og Judas hus,

⁹ ikke som den pakten jeg sluttet med fedrene deres den dagen jeg tok dem i hånden og førte dem ut av Egypt. For de ble ikke stående i min pakt, og jeg brydde meg ikke om dem, sier Herren.

¹⁰ Men dette er pakten jeg vil slutte med Israels hus i dager som kommer, sier Herren: Jeg vil legge mine lovbud i deres sinn og skrive dem i deres hjerte. Jeg skal være deres Gud, og de skal være mitt folk.

¹¹ Da skal ingen lenger undervise sin landsmann eller sin bror og si: «Kjenn Herren!» For de skal alle kjenne meg, både små og store.

¹² For i nåde vil jeg tilgi all uretten deres og ikke lenger huske syndene deres.

¹³ Når Gud taler om en ny pakt, har han dermed sagt at den første er foreldet. Og det som blir gammelt og foreldet, vil snart være borte.

Hebreerne 9

Gudstjenesten i den gamle pakt

¹ Også den første pakten hadde sine forskrifter om gudstjeneste, og den hadde sin jordiske helligdom.

² Det var reist et telt, og i det forreste rommet, som kalles Det hellige, var lysestaken og bordet og skuebrødene.

³ Bak det innerste forhenget var det et annet rom som kalles Det aller helligste.

⁴ Det hadde et røkelsesalter av gull og paktkisten som var kledd med gull over det hele. I kisten var en gullkrukke med manna, Arons stav som fikk friske skudd, og pakttavlene.

⁵ Over kisten var herlighetens kjeruber; de skygget over soningsstedet. Dette kan vi ikke gå nærmere inn på nå.

⁶ Slik var alt dette ordnet. I det forreste rommet går prestene stadig inn når de skal utføre tjenesten.

⁷ Men i det andre går øverstepresten inn alene og bare én gang om året, og aldri uten blod som han bærer fram for seg selv og for alle synder folket har gjort uten å vite det.

⁸ Dermed viser Den hellige ånd at veien inn i helligdommen ikke er blitt åpenbart så lenge det forreste rommet ennå står.

⁹ Dette er et bilde på den tiden som nå er. De bærer fram gaver og offer som ikke kan gjøre den som dyrker Gud, fullkommen når det gjelder samvittigheten.

¹⁰ Akkurat som reglene om mat og drikke og om alle slags renselser er dette bare ytre forskrifter. De skulle gjelde fram til tiden da den rette ordningen ble innført.

Kristi tjeneste som øversteprest

¹¹ Men Kristus er kommet som øversteprest for alt det gode vi nå har. Han har gått igjennom det teltet som er større og mer fullkomment, og som ikke er laget av menneskehånd, det vil si: som ikke tilhører denne skapte verden.

¹² Ikke med blod av bukker og kalver, men med sitt eget blod gikk han inn i helligdommen én gang for alle og kjøpte oss fri for evig.

¹³ Blodet av bukker og okser og asken av en kvige gjør hellig og ren i det ytre når det blir stenket på dem som er blitt urene.

¹⁴ Hvor mye mer skal ikke da Kristi blod rense samvittigheten vår fra døde gjerninger, så vi kan tjene den levende Gud. For Kristus har i kraft av en evig Ånd båret seg selv fram som et feilfritt offer for Gud.

¹⁵ Derfor er Kristus mellommann for en ny pakt. Han døde for å kjøpe oss fri fra lovbruddene under den første pakten, for at de som er kalt, skal få den evige arven som var lovet dem.

¹⁶ Når det foreligger et testamente, må det godtgjøres at den som har opprettet det, er død.

¹⁷ Testamentet trer i kraft først når opphavsmannen er død; det gjelder ikke så lenge han lever.

¹⁸ Derfor ble heller ikke den første pakten opprettet uten blod.

¹⁹Da Moses hadde kunngjort for hele folket alle budene som står i loven, tok han blodet av kalvene og bukkene, sammen med vann, skarlagensrød ull og isop, og stenket både på bokrullen og på hele folket

²⁰ og sa: Dette er paktens blod; denne pakten har Gud fastsatt for dere.

²¹På samme måte stenket han blod på teltet og på alle kar som ble brukt under gudstjenesten.

²² Etter loven blir jo nesten alt rensset med blod, og uten at blod blir utøst, er det ingen som får tilgivelse.

²³ De jordiske etterligningene av det som er i himmelen, må altså renses på denne måten. Men selve den himmelske helligdommen må renses ved offer som er bedre enn disse.

²⁴ For Kristus gikk ikke inn i en helligdom som er gjort av menneskehånd og bare er et bilde av den sanne helligdommen. Han gikk inn i selve himmelen, og nå trer han fram for Guds ansikt for vår skyld.

²⁵Han gikk heller ikke inn dit for å bære fram seg selv som offer flere ganger, slik øverstepresten år etter år trer inn i helligdommen med blod som ikke er hans eget.

²⁶ I så fall måtte han ha lidd mange ganger helt fra verdens grunnvoll ble lagt. Men nå har han åpenbart seg én gang for alle ved tidenes ende for å ta bort synden ved sitt offer.

²⁷Slik alle mennesker må dø én gang og siden komme for dommen,

²⁸ slik er også Kristus ofret én gang for å bære syndene for de mange, og siden skal han for annen gang komme til syne, ikke for syndens skyld, men for å frelse dem som venter på ham.

Hebreerne 10

Kristi offer tar bort synden

- ¹ Loven inneholder bare en skygge av alt det gode som skulle komme, ikke det sanne bildet av tingene. Hvert år bæres det fram offer som stadig er de samme, men med disse makter ikke loven å gjøre dem som ofrer, fullkomne.
- ² Ellers hadde de vel holdt opp med å bære fram offer? For hvis de som deltar i gudstjenesten, var blitt rensset én gang for alle, ville de ikke lenger ha noen bevissthet om synd.
- ³ Men ofrene er hvert år en påminning om synd.
- ⁴ For blodet av okser og bukker kan umulig ta bort synder.
- ⁵ Derfor sier Kristus når han kommer inn i verden: Slaktoffer og offergave ville du ikke ha, men en kropp gjorde du i stand til meg;
- ⁶ brennoffer og syndoffer hadde du ingen glede i.
- ⁷ Da sa jeg: Se, her kommer jeg for å gjøre din vilje, Gud. I bokrullen er det skrevet om meg.
- ⁸ Først sier han: Slaktoffer og offergaver, brennoffer og syndoffer ville du ikke ha og hadde du ikke glede i, enda det er slike offer som bæres fram etter loven.
- ⁹ Deretter sier han: Se, her kommer jeg for å gjøre din vilje. Han opphever det første for å la det andre gjelde.
- ¹⁰ I kraft av denne viljen er vi blitt helliget ved at Jesu Kristi kropp ble båret fram som offer én gang for alle.
- ¹¹ Alle prester står daglig og gjør tjeneste og bærer gang på gang fram de samme ofrene, som aldri kan ta bort synder.
- ¹² Men Jesus har for alltid båret fram et eneste offer for synder og satt seg ved Guds høyre hånd.
- ¹³ Nå venter han bare på at hans fiender skal bli lagt som skammel for føttene hans.
- ¹⁴ For ved en eneste offergave har han for alltid gjort dem som helliges, fullkomne.

- 15**Også Den hellige ånd vitner for oss om dette. For først sier han:
- 16** Dette er pakten jeg vil slutte med dem i dager som kommer, sier Herren: Jeg vil legge mine lovbud i deres hjerte og skrive dem i deres sinn.
- 17**Og så: Jeg vil ikke lenger huske syndene deres og all deres urett.
- 18**Men der det er tilgivelse for syndene, trengs det ikke lenger noe offer for synd.

Frimodighet og bekjennelse i menigheten

- 19** Så har vi da, søsken, frimodighet ved Jesu blod til å gå inn i helligdommen,
- 20** dit han har innviet en ny og levende vei for oss gjennom forhenget, som er hans kropp.
- 21** Og siden vi har en så stor prest over Guds hus,
- 22** så la oss komme fram med oppriktig hjerte og full visshet i troen, med hjertet rensset for vond samvittighet og kroppen badet i rent vann.
- 23** La oss holde urokkelig fast ved bekjennelsen av håpet, for han som ga løftet, er trofast.
- 24**La oss ha omtanke for hverandre, så vi oppgløder hverandre til kjærighet og gode gjerninger.
- 25** Og la oss ikke holde oss borte når menigheten vår samles, som noen har for vane. La oss heller oppmuntre hverandre, og det så mye mer som dere ser at dagen nærmer seg.
- 26** Fortsetter vi å synde med vitende og vilje etter at vi har lært sannheten å kjenne, da finnes det ikke lenger noe offer for synder.
- 27**Forferdelig er det vi da har i vente: Dommen og Guds brennende iver skal fortære dem som står ham imot.
- 28** Den som forkaster Moseloven, møter ingen barmhjertighet, men må dø på to eller tre vitners ord.

²⁹ Hvor mye strengere straff synes dere ikke den fortjener som har trampet Guds Sønn under fot, vanhelliget paktens blod som han selv er blitt helliget ved, og spottet nådens Ånd?

³⁰ Vi kjenner jo ham som har sagt: Straffen hører meg til, jeg skal gjengjelde. Og videre: Herren skal dømme sitt folk.

³¹ Det er forferdelig å falle i hendene på den levende Gud!

³² Men tenk nå tilbake på den første tiden, den gangen dere ble opplyst og siden holdt ut i de lidelsene dere måtte kjempe med.

³³ Snart ble dere hånt og plaget for øynene på folk, snart gjorde dere felles sak med andre som måtte gjennomgå det samme.

³⁴ Ja, dere led med dem som satt i fengsel, og fant dere med glede i at det dere eide, ble røvet fra dere. For dere visste at dere eier noe som er bedre, og som varer.

³⁵ Kast ikke vekk frimodigheten! For den gir stor lønn.

³⁶ Dere trenger utholdenhet, så dere kan gjøre Guds vilje og vinne det som er lovet.

³⁷ For ennå er det bare en kort stund, så kommer han som skal komme, og han skal ikke drøye.

³⁸ Min rettferdige skal leve ved tro; men trekker han seg unna, har min sjel ingen glede i ham.

³⁹ Men vi er ikke av dem som trekker seg unna og går fortapt; vi er av dem som tror og berger sin sjel.

Hebreerne 11

Vitnesbyrd om tro

¹ Troen er et pant på det vi håper, et bevis for det vi ikke ser.

² For sin tro fikk de gamle godt vitnesbyrd.

- ³ I tro forstår vi at verden er skapt ved Guds ord, og at det vi ser, har sitt opphav i det usynlige.
- ⁴ I tro bar Abel fram for Gud et bedre offer enn Kain. Fordi Abel trodde, fikk han vitnesbyrd om at han var rettferdig, det vitnet Gud om da han ofret. Og med sin tro taler han ennå etter sin død.
- ⁵ I tro ble Henok rykket bort uten å dø. Ingen så ham mer, for Gud hadde tatt ham til seg. Før han ble rykket bort, fikk han vitnesbyrd om at han var til glede for Gud.
- ⁶Uten tro er det umulig å være til glede for Gud. For den som trer fram for Gud, må tro at han er til, og at han lønner dem som søker ham.
- ⁷ I tro fikk Noah varsel om det som ennå ikke var synlig. I gudsfrykt bygde han en ark og berget sin familie. Hans tro ble en dom over verden, og selv ble han arving til den rettferdighet som troen gir.
- ⁸ I tro var Abraham lydige da han ble kalt, så han dro ut til et land som han skulle få i arv. Han dro av sted uten å vite hvor han kom.
- ⁹I tro levde han som fremmed i det landet Gud hadde lovet ham. Han bodde i telt sammen med Isak og Jakob, som var medarvinger til det samme løftet.
- ¹⁰ For han ventet på byen med de faste grunnvollene, den som har Gud til byggmester og skaper.
- ¹¹ I tro fikk også Sara kraft til å grunnlegge en ætt, enda hun var ufruktbar og for gammel til å få barn. For hun stolte på at han som hadde gitt løftet, var trofast.
- ¹² Fra én mann, som var uten livskraft, kom det derfor en ætt så tallrik som stjernene på himmelen og så talløs som sanden på havets strand.
- ¹³ I denne troen døde alle disse uten å ha fått det som var lovet. De bare så det langt borte og hilste det, og de bekjente at de var fremmede og hjemløse på jorden.
- ¹⁴Når de taler slik, viser de klart at de lengter etter et fedreland.

- 15** Hvis de hadde tenkt på det landet de dro ut fra, hadde de hatt tid til å vende tilbake.
- 16** Men nå er det et bedre land de lengter etter: det himmelske. Derfor skammer ikke Gud seg over dem, men vil kalles deres Gud, for han har gjort i stand en by til dem.
- 17** I tro bar Abraham fram Isak som offer da han ble satt på prøve. Sin eneste sønn var han villig til å ofre, enda han hadde fått løftene
- 18** og dette var blitt sagt til ham: Gjennom Isak skal du få en ætt som skal kalles din.
- 19** Han regnet med at Gud har makt også til å vekke opp døde. Derfor fikk han sønnen tilbake – i dette ligger et forbilde.
- 20** I tro var det Isak velsignet Jakob og Esau med tanke på det som skulle komme.
- 21** I tro velsignet Jakob, da han skulle dø, begge sønnene til Josef. Og bøyd over toppen av staven sin lovpriste han og tilba.
- 22** I tro talte Josef da han lå på det siste, om israelittenes utgang fra Egypt, og han ga påbud om hva de skulle gjøre med knoklene hans.
- 23** I tro gjemte foreldrene til Moses gutten i tre måneder da han var født. For de så at det var et vakkert barn, og lot seg ikke skremme av kongens ordre.
- 24** I tro nektet Moses, da han ble stor, å kalles sønn av faraos datter.
- 25** Han ville heller lide vondt sammen med Guds folk enn å nyte synden en kort tid.
- 26** Han holdt Kristi vanære for en større rikdom enn skattene i Egypt, for han så fram til lønnen.
- 27** I tro forlot han Egypt uten å frykte kongens vrede. Han holdt ut, for det var som om han så den usynlige.
- 28** I tro holdt han påske og strøk blodet på dørkarmene, for at ødeleggeren ikke skulle røre de førstefødte hos israelittene.

- 29** I tro gikk de gjennom Rødehavet som over tørt land. Men da egypterne prøvde på det samme, druknet de.
- 30** Ved tro falt Jerikos murer da folket hadde gått omkring dem i sju dager.
- 31** I tro ble Rahab, hun som var prostituert, reddet fra å omkomme sammen med de ulydige; for med fred hadde hun tatt imot dem som kom for å speide ut landet.
- 32** Og hva skal jeg ellers nevne? Tiden strekker ikke til hvis jeg skal fortelle om Gideon, Barak, Samson og Jefta, om David, Samuel og profetene.
- 33** Ved tro vant de over kongeriker, holdt retten oppe, fikk løfter oppfylt, lukket gapet på løver,
- 34** slukket voldsom ild, slapp unna bitende sverd, gikk fra svakhet til styrke, ble sterke i krig og slo fiendtlige hærer på flukt.
- 35** Kvinner fikk tilbake sine døde; de hadde stått opp. Noen ble torturert og avsto å bli kjøpt fri, for de ville heller nå fram til en bedre oppstandelse.
- 36** Andre måtte tåle spott og piskeslag, ja, til og med lenker og fengsel.
- 37** Noen ble steinet, saget i stykker eller drept med sverd. Andre måtte gå omkring i saueskinn og geiteskinn, nødlidende, forfulgt og mishandlet.
- 38** Verden var dem ikke verdig, og de måtte flakke omkring i øde trakter og på fjell og holde til i grotter og huler.
- 39** Alle disse fikk godt vitnesbyrd for sin tro, men de oppnådde ikke å få det som var lovet.
- 40** Gud så for seg noe som er bedre for oss: at de ikke skulle nå fram til fullendelsen uten oss.

Hebreerne 12

Troens opphavsmann og fullender

- 1** Derfor, når vi har så stor en sky av vitner omkring oss, så la oss legge av alt som tynger, og synden som så lett fanger oss inn, og med utholdenhet fullføre det løpet som ligger foran oss,

² med blikket festet på ham som er troens opphavsmann og fullender, Jesus. For å få den gleden han hadde i vente, holdt han ut på korset uten å bry seg om skammen, og nå har han satt seg på høyre side av Guds trone.

³ Ja, tenk på ham som holdt ut en slik motstand fra syndere, så dere ikke blir trette og motløse.

Gud oppdrar oss

⁴I kampen mot synden har dere ennå ikke gjort slik motstand at det kostet blod.

⁵ Har dere glemt den formaningen som taler til dere som til barn: Min sønn, forakt det ikke når Herren irettesetter, mist ikke motet når han refser.

⁶ For den Herren elsker, viser han til rette, og han straffer hver sønn han tar seg av.

⁷Hold ut og la dere oppdra, for Gud tar seg av dere som sønner. Ja, la meg få se den sønn som faren ikke viser til rette!

⁸Hvis dere ikke blir vist til rette som alle andre, er dere ikke sønner, men uekte barn.

⁹Vi har hatt våre jordiske fedre som oppdro oss, og vi hadde respekt for dem. Har vi ikke mye større grunn til å bøye oss under åndenes Far, så vi kan vinne livet?

¹⁰For fedrene viste oss til rette bare en kort tid og slik de selv syntes var best. Men han gjør det til vårt beste, for at vi skal få del i hans hellighet.

¹¹All irettesettelse synes nok å være mer til sorg enn til glede mens den står på. Men siden gir den tilbake fred og rettferd som frukt hos dem som er blitt oppøvd ved den.

¹² Derfor, styrk de slappe hender og de vaklende knær!

¹³ La føttene gå rett fram på veien, så det halte ikke blir vridd ut av ledd, men heller blir helbredet.

¹⁴ Streb etter fred med alle, og etter helliggjørelse, for uten den skal ingen se Herren.

15 Se til at ingen går bort fra Guds nåde! La ingen bitter rot få vokse opp og volde skade så mange blir forgiftet.

16 Se til at ingen driver hor og lever ugudelig som Esau, han som solgte førstefødselsretten sin for et eneste måltid mat.

17 Dere vet jo at han senere ble avvist da han ønsket å få velsignelsen. Det var ikke mulig å vende om, enda han ba med tårer.

Sinai og Sion

18 Dere er ikke kommet til et fjell dere kan ta og føle på, ikke til flammende ild, skyer, mørke og storm,

19 ikke til gjallende horn og en røst som talte slik at de som hørte den, ba om å bli spart for å høre mer.

20 For de kunne ikke tåle den befalingen som ble gitt: Om så et dyr kommer nær fjellet, skal det steines.

21 Ja, så gruvekkende var synet at Moses sa: «Jeg skjelver av skrekk.»

22 Nei, dere er kommet til fjellet Sion, til den levende Guds by, det himmelske Jerusalem, til ti tusener av engler, til en høytidsfeiring,

23 til forsamlingen av de førstefødte som er oppskrevet i himmelen. Dere er kommet til en dommer som er alles Gud, til åndene av de rettferdige som har nådd fullendelsen,

24 til Jesus, mellommannen for en ny pakt, og til det rensende blodet som taler sterkere enn Abels blod.

25 Se til at dere ikke avviser ham som taler! De som avviste ham som talte guddomsord her på jorden, kom ikke unna. Enda mindre skal vi komme unna dersom vi vender oss bort fra ham som taler fra himmelen.

26 Den gangen fikk hans røst jorden til å skjelve. Men nå har han lovet: Enda en gang vil jeg riste ikke bare jorden, men også himmelen.

27 Her står det: «enda en gang». Dette viser at det som kan rokkes fordi det hører til det skapte, skal skiftes ut, for at det som ikke kan rokkes, skal bestå.

²⁸Derfor: Siden vi får et urokkelig rike, så la oss være takknemlige og med takk gjøre vår tjeneste i gudsfrykt og ærefrykt, til glede for Gud.

²⁹ For vår Gud er en fortærende ild.

Hebreerne 13

Glem ikke å gjøre det gode

¹ Hold søskenkjærligheten levende!

² Glem ikke å være gjestfrie, for på den måten har noen hatt engler som gjester, uten å vite det.

³ Husk på dem som sitter i fengsel, som om dere var lenket sammen med dem, og husk på dem som blir mishandlet, som om det gjaldt deres egen kropp.

⁴ La ekteskapet holdes i ære av alle, og la ektesengen bevares ren. For Gud vil dømme dem som driver hor eller bryter ekteskapet.

⁵ La ikke kjærlighet til penger styre livet, men nøy dere med det dere har. For Gud har sagt: Jeg svikter deg ikke og forlater deg ikke.

⁶ Derfor kan vi tillitsfullt si: Herren er min hjelper, jeg frykter ikke. Hva kan mennesker gjøre meg?

Lederne i menigheten og den rette lære

⁷ Glem ikke lederne deres, de som talte Guds ord til dere. Tenk på deres liv og utgangen det fikk, og ta deres tro til forbilde!

⁸ Jesus Kristus er i går og i dag den samme, ja, til evig tid.

⁹ La dere ikke rive med av alle slags fremmede lærdommer! Det er godt at hjertet blir styrket ved nåden, ikke ved bestemte slag mat, for de som følger slike regler, har aldri hatt nytte av det.

¹⁰ Vi har et alter, og de som gjør tjeneste i telthelligdommen, har ikke rett til å spise fra det.

¹¹ Øverstepresten bærer blodet av offerdyrene inn i helligdommen til soning for synd, men kroppene blir brent opp utenfor leiren.

¹² Derfor led også Jesus utenfor porten, for å hellige folket ved sitt eget blod.

- 13** Så la oss gå ut til ham utenfor leiren og bære hans vanære.
- 14** For her på jorden har vi ingen by som består; vi lengter etter den som skal komme.
- 15** La oss da ved ham stadig bære fram for Gud vår lovprisning som offer, det vil si frukten av lepper som bekjenner hans navn.
- 16** Men glem ikke å gjøre godt og dele med andre, for slike offer er til glede for Gud.
- 17** Vær lydige mot lederne deres og rett dere etter dem! For de våker over sjelene deres og skal en gang avlegge regnskap. Sørg for at de kan gjøre det med glede, uten å sukke. Ellers blir det ikke til gagn for dere.

Ønsker og hilsener

- 18** Be for oss! Vi vet at vi har god samvittighet, for vi vil gjerne gå riktig fram på alle måter.
- 19** Jeg ber dere om forbønn, aller mest for at dere desto snarere kan få meg tilbake.
- 20** Fredens Gud, han som i kraft av en evig pakts blod førte den store hyrden for sauene, vår Herre Jesus Kristus, opp fra de døde,
- 21** må han utruste dere med alt godt, så dere gjør hans vilje. Ja, måtte han ved Jesus Kristus skape i oss det som er godt i hans øyne. Ham være ære i all evighet! Amen.
- 22** Jeg ber dere, søsken, ta vel imot disse ordene til formaning og trøst, selv om jeg måtte skrive så kortfattet til dere.
- 23** Dere skal vite at vår bror Timoteus er løslatt. Hvis han kommer snart, skal jeg se dere sammen med ham.
- 24** Hils alle deres ledere og alle de hellige! De fra Italia sender dere sin hilsen.
- 25** Nåden være med dere alle!

Jakob

Jakob 1

Hilsen

¹ Jakob, Guds og Herren Jesu Kristi tjener, sender sin hilsen til de tolv stammer som er spredt omkring i fremmede land.

Tro i prøvelse og fristelse

² Se det bare som en glede, søsken, når dere møter alle slags prøvelser.

³ For dere vet at når troen blir prøvet, skaper det utholdenhet.

⁴ Men utholdenheten må føre til fullkommen gjerning, så dere kan være fullkomne og hele, uten noen mangel.

⁵ Om noen blant dere mangler visdom, skal han be til Gud, som villig og uten å bebreide gir til alle, og han skal få.

⁶ Men han må be i tro, uten å tvile. For den som tviler, ligner en bølge på havet som drives og kastes hit og dit av vinden.

⁷ Ikke må et slikt menneske vente å få noe av Herren,

⁸ splittet som han er, og ustø i all sin ferd.

⁹ En bror som står lavt i rang, skal være stolt av hvor høyt han blir satt,

¹⁰ og en rik mann skal være stolt av hvor lavt han blir satt, for som blomsten i gresset skal han forgå.

¹¹ Solen stiger med sin brennende hete, gresset visner, blomsten faller av, og all dens skjønnhet er borte. På samme måte skal den rike visne midt i alt sitt strev.

¹² Salig er det mennesket som holder ut i fristelser. For når han har stått sin prøve, skal han få livets seierskrans, som Gud har lovet dem som elsker ham.

¹³ Ingen som blir fristet, må si: «Det er Gud som frister meg.» For Gud fristes ikke av det onde, og selv frister han ingen.

¹⁴ Alle blir fristet av sitt eget begjær, som lokker og drar.

¹⁵ Når lysten er blitt svanger, føder den synd, og når synden er moden, føder den død.

¹⁶ La dere ikke føre vill, mine kjære søsken!

¹⁷ All god gave og all fullkommen gave kommer ovenfra, fra ham som er himmellysenes Far. Hos ham er det ingen forandring eller skiftende skygger.

¹⁸ Av sin egen vilje har han født oss ved sannhetens ord, for at vi skal være en førstegrøde av dem han har skapt.

Høre og gjøre

¹⁹ Dette må dere vite, mine kjære søsken: Enhver skal være rask til å høre, men sen til å tale og sen til å bli sint.

²⁰ For sinne hos et menneske fører ikke til det som er rett for Gud.

²¹ Legg da av alt urent og all ondskap, og ta ydmykt imot det ordet som er plantet i dere, og som har makt til å frelse sjelene deres.

²² Dere må gjøre det Ordet sier, ikke bare høre det, ellers vil dere bedra dere selv.

²³ For den som hører Ordet, men ikke gjør det Ordet sier, ligner en mann som ser på ansiktet sitt i et speil.

²⁴ Han ser på det, går sin vei og glemmer straks hvordan han så ut.

²⁵ Men den som ser inn i frihetens fullkomne lov og fortsetter med det, blir ikke en glemsom hører, men en gjerningens gjører. Et slikt menneske skal være lykkelig i sin gjerning.

²⁶ Den som mener at han dyrker Gud, men ikke holder tungen i tømme, bedrar seg selv, og hans gudsyndelse er uten verdi.

²⁷ En gudsyndelse som er ren og feilfri for Gud, vår Far, er å hjelpe enker og foreldreløse barn i deres nød, og ikke la seg flekke til av verden.

Jakob 2

Rike og fattige

- ¹ Mine søsken! Dere kan ikke tro på vår Herre Jesus Kristus, herlighetens Herre, og samtidig gjøre forskjell på folk.
- ² Sett at det kommer to menn inn i forsamlingen deres, den ene i staselige klær og med gullring på fingeren, den andre fattig og i skitne klær.
- ³ Så legger dere merke til ham med de staselige klærne og sier: «Vær så god, her er en god plass», men til den fattige: «Du kan stå der!» eller: «Sett deg her ved føttene mine!»
- ⁴ Har dere ikke da skapt et skille blant dere? Er dere ikke blitt dommere med onde tanker?
- ⁵ Hør, mine kjære søsken: Har ikke Gud utvalgt de fattige i verden til å være rike i troen og til å arve det riket han har lovet dem som elsker ham?
- ⁶ Men dere har foraktet den fattige! Er det ikke de rike som undertrykker dere og drar dere fram for retten?
- ⁷ Og er det ikke de som spotter det gode navnet som er nevnt over dere?
- ⁸ Dersom dere oppfyller den kongelige lov i Skriften: Du skal elske din neste som deg selv, da gjør dere rett.
- ⁹ Men gjør dere forskjell på folk, da synder dere, og loven anklager dere som lovbrytere.
- ¹⁰ For den som holder hele loven, men snubler i ett av budene, har gjort seg skyldig i å bryte dem alle.
- ¹¹ For han som sa: Du skal ikke bryte ekteskapet, han sa også: Du skal ikke slå i hjel. Om du ikke bryter ekteskapet, men slår i hjel, da er du en lovbryter.
- ¹² Etter frihetens lov skal dere dømmes, etter den skal dere tale og handle.
- ¹³ For dommen skal være ubarmhjertig mot den som ikke har vist barmhjertighet, men barmhjertigheten triumferer over dommen.

Tro og gjerninger

- ¹⁴ Hva hjelper det, søsken, om noen sier at han har tro, når han ikke har gjerninger? Kan vel troen frelse ham?

- ¹⁵ Sett at en bror eller søster ikke har klær og mangler mat for dagen,
- ¹⁶og en av dere sier til dem: «Gå i fred, hold dere varme og spis dere mette» – hva hjelper det, dersom dere ikke gir dem det kroppen trenger?
- ¹⁷Slik er det også med troen: i seg selv, uten gjerninger, er den død.
- ¹⁸Kanskje vil noen si: «Du har tro, jeg har gjerninger.» Vis meg din tro uten gjerninger, så vil jeg ut fra gjerningene vise deg min tro.
- ¹⁹ Du tror at Gud er én? Det gjør du rett i. Også de onde åndene tror det – og skjelver!
- ²⁰Du tankeløse menneske, vil du ikke innse at tro uten gjerninger er til ingen nytte?
- ²¹ Var det ikke på grunn av gjerninger at vår far Abraham ble kjent rettferdig da han bar fram Isak, sønnen sin, som offer på alteret?
- ²² Slik kan du se at troen virket sammen med gjerningene hans, og gjennom gjerningene ble troen fullendt.
- ²³Dermed ble dette skriftordet oppfylt: Abraham trodde Gud, og derfor regnet Gud ham som rettferdig, og han ble kalt «Guds venn».
- ²⁴Dere ser altså at mennesket kjennes rettferdig på grunn av gjerninger og ikke bare på grunn av tro.
- ²⁵ Var det ikke slik med Rahab også, hun som var prostituert? Hun ble kjent rettferdig på grunn av gjerninger, fordi hun tok imot utsendingene og slapp dem ut en annen vei.
- ²⁶ For som kroppen er død uten ånd, er troen død uten gjerninger.

Jakob 3

Tungen er en ild

- ¹ Ikke mange av dere bør bli lærere, mine brødre, for dere vet at vi lærere skal få så mye strengere dom.

² Alle snubler vi ofte. Den som ikke snubler og feiler med det han sier, er fullkommen og i stand til å holde hele kroppen i tømme.

³ Vi legger jo bittelitt i munnen på en hest for at den skal lystre oss, og da kan vi styre hele hesten.

⁴ Ja, selv store skip, som drives av sterke vinder, kan med et lite ror styres dit styrmannen vil.

⁵ Slik er det også med tungen. Den er en liten kroppsdel, men kan skryte av sin store makt. Ja, en liten ild kan sette den største skog i brann!

⁶ Også tungen er en ild, en verden av ondskap blant våre lemmer. Den smitter hele kroppen og setter livshjulet i brann, og selv blir den satt i brann av helvete.

⁷ Alt i naturen, både ville dyr og fugler, krypdyr og fisk, kan temmes og er blitt temmet av mennesket, som selv er en del av naturen.

⁸ Men tungen makter ikke noe menneske å temme, skiftende og ond som den er, full av dødbringende gift.

⁹ Med den lovpriser vi vår Herre og Far, og med den forbanner vi menneskene som er skapt i Guds bilde.

¹⁰ Fra samme munn kommer det både lovprisning og forbannelse. Slik må det ikke være, mine søsken!

¹¹ Strømmer det vel friskt og bittert vann fra samme kilde?

¹² Mine søsken, kan vel et fikentre bære oliven eller en vinstokk bære fiken? Like lite kan en salt kilde gi friskt vann.

Sann og falsk visdom

¹³ Er noen av dere vis og forstandig? Da må han vise det i gjerning, i et rett liv preget av den ydmykhet som visdommen gir.

¹⁴ Men bærer dere bitter misunnelse og selvhevdelse i hjertet, da må dere ikke skryte og lyve mot sannheten.

¹⁵ Den slags visdom kommer ikke ovenfra, men er jordisk og sjelelig, ja, demonisk.

¹⁶For hvor misunnelse og selvhevdelse rår, der er det uorden og alt som er ondt.

¹⁷ Men visdommen ovenfra er først og fremst ren, dernest er den fredselkende, forsonlig og føyelig, rik på barmhjertighet og gode frukter, upartisk og uten hykleri.

¹⁸ Og rettferdigheten er en frukt som blir sådd i fred og vokser fram for dem som skaper fred.

Jakob 4

Vær lydige mot Gud

¹ Hvor kommer all striden og spliden hos dere fra? Er det ikke fra lystene som fører krig i lemmene deres?

²Dere begjærer, men får ikke. Dere myrder og misunner, men oppnår ikke noe. Dere lever i strid og ufred. Dere har ikke, fordi dere ikke ber.

³Dere ber, men får ikke, fordi dere ber galt. Dere vil sløse det bort i nytelser.

⁴ Utro som dere er, vet dere ikke at vennskap med verden er fiendskap mot Gud? Den som vil være verdens venn, blir Guds fiende!

⁵ Eller mener dere det er tomme ord når Skriften sier: Med brennende iver gjør Gud krav på den ånd han har latt bo i oss?

⁶Men nåden han gir, er større. Derfor heter det: Gud står de stolte imot, men de ydmyke gir han nåde.

⁷ Så vær da lydige mot Gud! Men stå djevelen imot, så skal han flykte fra dere.

⁸ Hold dere nær til Gud, så skal han holde seg nær til dere. Vask hendene, dere syndere, rens hjertene, dere som har et delt sinn!

⁹ Klag og sørg, bryt ut i gråt! Vend latteren til sørgesang og gleden til alvor.

¹⁰ Ydmyk dere for Herren, så skal han opphøye dere.

¹¹ Ikke baktal hverandre, mine søsken. Den som baktaler en bror eller dømmer en bror, baktaler loven og dømmer loven. Men dersom du dømmer loven, da gjør du ikke hva den sier, men setter deg til doms over den.

¹² Det er én som er lovgiver og dommer, han som har makt både til å frelse og til å ødelegge. Men hvem er du som dømmer din neste?

Advarsel til selvsikre og rike

¹³ Og nå, dere som sier: «I dag eller i morgen drar vi til den eller den byen og blir der et år, driver handel og tjener penger» –

¹⁴ og så vet dere ikke engang hvordan livet deres blir i morgen! Dere er jo bare røyk, synlig en kort stund og så borte.

¹⁵ Dere skulle heller si: «Om Herren vil, får vi leve og kan gjøre det ene eller det andre.»

¹⁶ Men dere skryter og bruker store ord. Alt slikt skryt er av det onde.

¹⁷ Den som vet hva godt han burde gjøre, men ikke gjør det, han synder.

Jakob 5

¹ Og nå, dere rike! Gråt og klag over all den ulykke som skal komme over dere!

² Rikdommen deres råtner, og klærne blir møllspist,

³ gullet og sølvet ruster bort, og rusten skal vitne mot dere og fortære kroppen deres som ild. Dere har brukt endetiden til å samle skatter!

⁴ Men hør: Den roper høyt, den lønnen dere holdt tilbake fra arbeiderne som skar åkrene deres, og nødpetet fra dem som høster inn, har nådd fram til Herren Sebaots øre.

⁵ Dere har levd i luksus og overflod på jorden og gjort hjertene fete til slaktedagen.

⁶ Den rettferdige har dere dømt og drept, og ingen gjør motstand mot dere.

Å vente på Herren

⁷ Vær da tålmodige, søsken, til Herren kommer! En bonde må vente på den dyrebare grøden fra jorden og være tålmodig til både høstregnet og vårregnet har falt.

⁸ Også dere må være tålmodige og gjøre hjertene sterke, for Herren kommer snart.

⁹ Kom ikke med klager mot hverandre, søsken, for at dere ikke skal bli dømt. Se, dommeren står for døren.

¹⁰ Ta profetene til forbilde, søsken, de som talte i Herrens navn. De holdt tålmodig ut når de måtte lide vondt.

¹¹ Ja, dem som holder ut, priser vi salige! Dere har hørt hvordan Job holdt ut, og har sett hvordan Herren lot det ende. For Herren er rik på medlidenhet og barmhjertighet.

¹² Framfor alt må dere ikke sverge, mine søsken, verken ved himmelen eller ved jorden eller ved noe annet. La et ja være ja og et nei være nei, så ikke dommen skal ramme dere!

Forbønn og omsorg

¹³ Er det noen blant dere som lider? Da skal han be. Er noen glade til sinns? Da skal han synge lovsanger.

¹⁴ Er noen blant dere syke? Han skal kalle til seg menighetens eldste, og de skal be over ham og salve ham med olje i Herrens navn.

¹⁵ Da skal troens bønn redde den syke, og Herren skal reise ham opp. Har han gjort synder, skal han få dem tilgitt.

¹⁶ Bekjenn da syndene for hverandre og be for hverandre, så dere kan bli helbredet. Et rettferdig menneskes bønn er virksom og utretter mye.

¹⁷ Elia var et menneske under samme kår som vi. Han ba inderlig om at det ikke måtte regne, og i tre år og seks måneder falt det ikke regn på jorden.

¹⁸ Så ba han på ny, og da ga himmelen regn, og jorden bar igjen grøde.

¹⁹ Mine søsken! Dersom en av dere forviller seg bort fra sannheten og en annen får ham til å vende om,

²⁰ så skal dere vite: Den som får en synder til å vende om fra sine ville veier, berger sjelen hans fra døden og skjuler en mengde synder.

1. Peter

1. Peter 1

Hilsen

¹ Peter, Jesu Kristi apostel, hilser de utvalgte som lever som fremmede, spredt omkring i Pontos, Galatia, Kappadokia, Asia og Bitynia,

² de som er utvalgt slik Gud, vår Far, på forhånd hadde bestemt, og ved Ånden innviet til å være lydige og til å bli rensset ved Jesu Kristi blod. Nåde og fred være med dere i rikt mål!

Et levende håp

³ Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, han som i sin rike miskunn har født oss på ny til et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde,

⁴ til en arv som aldri forgår, aldri skitnes til og aldri visner. Den er gjemt i himmelen for dere,

⁵ dere som i Guds kraft blir bevart ved tro så dere når fram til frelsen. Den ligger alt ferdig til å bli åpenbart ved tidens ende.

⁶ Derfor kan dere juble av glede, selv om dere nå en kort tid, om så må være, har det tungt i mange slags prøvelser.

⁷ Slik blir troen deres prøvet. Selv forgjengelig gull blir prøvet i ild. Troen, som er mye mer verdt, må også prøves, så den kan bli til pris og herlighet og ære for dere når Jesus Kristus åpenbarer seg.

⁸ Ham elsker dere, enda dere ikke har sett ham; ham tror dere på, enda dere nå ikke ser ham. Og dere jubler og er fylt av en glede så herlig at den ikke kan rommes i ord,

⁹ for dere når troens mål: frelse for deres sjeler.

¹⁰ Denne frelsen var det profetene søkte etter og ville utforske da de profeterte om den nåden dere skulle få.

11 De prøvde å finne ut hvilken tid Kristi Ånd, som var i dem, pekte fram mot, og hvordan den tiden ville bli. For Ånden vitnet om Kristi lidelser og den herlighet som siden skulle komme.

12 Det ble åpenbart for dem at det ikke var seg selv, men dere de tjente med sitt budskap. Dette budskapet har dere nå fått høre av dem som forkynte evangeliet for dere ved Den hellige ånd, som er sendt fra himmelen. Dette er noe som selv engler lengter etter å se inn i.

Kalt til et hellig liv

13 Spenn derfor beltet om livet, vær våkne, beredt i tanke og sinn! Sett håpet fullt og fast til den nåde dere skal få når Jesus Kristus åpenbarer seg.

14 Som lydige barn skal dere ikke lenger la dere lede av de lystene dere fulgte den gang dere levde i uvitenhet.

15 Han som kalte dere, er hellig. Slik skal også dere være hellige i all deres ferd.

16 For det står skrevet: Dere skal være hellige, for jeg er hellig.

17 Dere påkaller Gud som far, han som ikke gjør forskjell på folk, men dømmer enhver etter hans gjerninger. Da må dere også leve i gudsfrykt den tiden dere ennå er her som fremmede.

18 Dere vet at det ikke var med forgjengelige ting som sølv eller gull dere ble kjøpt fri fra det tomme livet dere overtok fra fedrene,

19 det var med Kristi dyrebare blod, blodet av et lam uten feil og lyte.

20 Han var bestemt til dette før verdens grunnvoll ble lagt, og for deres skyld er han blitt åpenbart nå ved tidenes ende.

21 Ved ham er dere kommet til tro på Gud, som reiste Kristus opp fra de døde og ga ham herlighet. Derfor er deres tro også håp til Gud.

22 Ved å lyde sannheten har dere rensset sjelen så dere kan leve i oppriktig søskenkjærlighet. Elsk hverandre inderlig av et rent hjerte!

23 For dere er født på ny, ikke av forgjengelig sæd, men av uforgjengelig, ved Guds levende ord som er og blir.

²⁴ For alle mennesker er som gress og all deres prakt som blomsten i gresset. Gresset visner, og blomsten faller av,

²⁵ men Herrens ord varer til evig tid. Dette ordet er evangeliet som er forkynt for dere.

1. Peter 2

Den levende steinen og det hellige folket

¹ Legg derfor bort all ondskap, falskhet og hykleri, misunnelse og sladder,

² og lengt som nyfødte barn etter ordets rene melk, så dere ved den kan vokse til frelse.

³ For dere har smakt at Herren er god.

⁴ Kom til ham, den levende steinen, som ble vraket av mennesker, men er utvalgt og dyrebar for Gud,

⁵ og bli selv levende steiner som bygges opp til et åndelig hus! Bli et hellig presteskap og bær fram åndelige offer, som Gud tar imot med glede ved Jesus Kristus.

⁶ For det heter i Skriften: Se, på Sion legger jeg en hjørnestein, utvalgt og dyrebar; den som tror på ham, skal ikke bli til skamme.

⁷ Altså blir den til ære for dere som tror. Men for dem som ikke tror, er steinen som bygningsmennene vraket, blitt hjørnestein,

⁸ en snublestein og en klippe til fall. Fordi de ikke er lydige mot Ordet, snubler de. Det var de også bestemt til.

⁹ Men dere er en utvalgt slekt, et kongelig presteskap, et hellig folk, et folk som Gud har vunnet for at dere skal forkynne hans storverk, han som kalte dere fra mørket og inn i sitt underfulle lys.

¹⁰ Dere som før ikke var et folk, er nå Guds folk. Dere som før ikke fant barmhjertighet, har nå funnet barmhjertighet.

Å leve i verden

- 11 Jeg formaner dere, mine kjære, som er fremmede og utlendinger: Sky lystene som kommer fra deres kjøtt og blod, og som fører krig mot sjelen.
- 12 Lev rett blant hedningene, så de som baktaler dere og kaller dere onde mennesker, kan se deres gode gjerninger og prise Gud den dagen han kommer.
- 13 Dere skal for Herrens skyld underordne dere enhver myndighet blant menneskene, enten det er keiseren, den øverste,
- 14 eller landshøvdingene som han har utsendt; de skal straffe dem som gjør det onde, og rose dem som gjør det gode.
- 15 For det er Guds vilje at dere ved å gjøre det gode skal stoppe munnen på uforstandige og tankeløse mennesker.
- 16 Dere er frie. Bruk bare ikke friheten som påskudd til å gjøre det onde, men til å tjene Gud.
- 17 Vis alle ære, elsk søskenfellesskapet, frykt Gud, gi keiseren ære!
- 18 Dere tjenestefolk skal med ærefrykt underordne dere herrene deres – ikke bare de gode og vennlige, men også de vrange.
- 19 For det er godt om noen finner seg i uforskyldte lidelser fordi samvittigheten er bundet til Gud.
- 20 Om dere holder ut å bli straffet når dere har gjort noe galt, er det noe å rose dere for? Men om dere holder ut i lidelser når dere gjør det rette, da er det godt i Guds øyne.
- 21 Det var jo dette dere ble kalt til. For Kristus led for dere og etterlot dere et eksempel, for at dere skulle følge i hans spor.
- 22 Han gjorde ingen synd, og det fantes ikke svik i hans munn.
- 23 Han svarte ikke med hån når han ble hånt, han truet ikke når han led, men overlot sin sak til ham som dømmer rettferdig.
- 24 På sin egen kropp bar han våre synder opp på treet, så vi skulle dø bort fra syndene og leve for rettferdigheten. Ved hans sår ble dere helbredet.

²⁵ Dere var lik sauer som hadde gått seg vill, men nå har dere vendt om til ham som er hyrde og tilsynsmann for deres sjeler.

1. Peter 3

Ord til ektefolk

¹ På samme måte skal dere kvinner underordne dere mennene deres. Slik kan de mennene som ikke vil tro på Ordet, bli vunnet – ikke ved ord, men ved sin kones livsførsel,

²når de ser hvordan dere lever i renhet og gudsfrykt.

³ La ikke ytre stas, som frisyrrer, gullkjeder og fine klær, være det som pryder dere,

⁴men hjertet, det skjulte mennesket med sin milde og rolige ånd, som er uforgjengelig og dyrebar for Gud.

⁵For slik smykket de hellige kvinnene seg i tidligere tider, de som satte sin lit til Gud. De underordnet seg sine menn,

⁶slik Sara var lydige mot Abraham og kalte ham herre. Hennes døtre er dere nå blitt, når dere gjør det gode og ikke lar dere skremme av noen trussel.

⁷ På samme måte dere menn: Vis omtanke i samlivet med kvinnen, som er en svakere part. Vis henne ære, for sammen skal dere arve nåden og livet. Gjør dette, så ikke deres bønner blir hindret.

Å lide for rettferdighets skyld

⁸ Til slutt et ord til dere alle: Ha samme sinn, vis medfølelse og søskenkjærlighet, hjertelag og ydmykhet.

⁹ Gjengjeld ikke ondt med ondt eller hån med hån. Nei, velsign heller, for dere er kalt til å arve velsignelse.

¹⁰ Den som vil elske livet og se gode dager, må holde tungen borte fra det som er ondt, og leppene borte fra svikefull tale.

¹¹Han må vende seg bort fra det onde og gjøre det gode, søke fred og jage etter den.

¹²For Herrens øyne følger de rettferdige, og hans øre lytter til deres bønn. Men Herrens ansikt er vendt mot dem som gjør det onde.

¹³Hvem kan gjøre dere noe ondt hvis dere brenner for det gode?

¹⁴Men salige er dere om dere lider for rettferdighets skyld. Vær ikke redde for dem, og la dere ikke skremme,

¹⁵men hold Kristus hellig som Herre i hjertet! Vær alltid klare til forsvar når noen krever dere til regnskap for det håp dere eier.

¹⁶ Men gjør det ydmykt og med gudsfrykt, så dere kan ha en god samvittighet. Da vil de som baktaler dere for deres gode livsførsel i Kristus, bli gjort til skamme med sine beskyldninger.

¹⁷ Det er bedre å lide, om Gud så vil, når en gjør det gode, enn når en gjør det onde.

Dåpen og det nye livet

¹⁸ For Kristus selv led for synder, én gang for alle, den rettferdige for urettferdige, for å føre dere fram til Gud. Med kroppen døde han, men ved Ånden ble han gjort levende,

¹⁹ og slik gikk han bort og forkynte for åndene som var i fangenskap.

²⁰ De hadde vært ulydige i Noahs dager, den gang Gud ventet tålmodig mens arken ble bygd. I den ble noen få mennesker, åtte i alt, frelst gjennom vann.

²¹ Dette er et bilde på dåpen, som nå frelser også dere. Dåpen er ikke å vaske kroppen ren for skitt, men en bønn til Gud om en god samvittighet, i kraft av Jesu Kristi oppstandelse –

²² han som fór opp til himmelen og nå sitter ved Guds høyre hånd, etter at engler, myndigheter og makter er underlagt ham.

1. Peter 4

¹ Siden Kristus nå har lidd i kroppen, skal dere væpne dere med denne tanken: Den som har lidd i kroppen, har gjort seg ferdig med synden.

- ² Derfor skal du ikke lenger leve etter menneskelige lyster, men etter Guds vilje den tiden du har igjen å leve i kroppen.
- ³ Det er nok at dere i den tiden som er gått, har levd slik hedningene vil, i utskeielser og lyster, i drikk, festing og fyll og i forkastelig avgudsdyrkelse.
- ⁴ Nå undrer de seg fordi dere ikke lenger løper med dem ut i denne strømmen av utskeielser, og de spotter dere.
- ⁵ Men de skal avlegge regnskap for ham som står klar til å dømme både levende og døde.
- ⁶ Derfor ble evangeliet forkynt også for de døde, for at de som i kroppen ble dømt slik mennesker dømmes, ved Ånden skulle leve, slik Gud lever.
- ⁷ Slutten på alle ting er nær. Vær derfor sindige og edru, så dere kan be.
- ⁸ Framfor alt skal dere elske hverandre inderlig, forkjærligheten skjuler en mengde synder.
- ⁹ Vær gjestfrie mot hverandre uten å klage.
- ¹⁰ Tjen hverandre, hver og en med den nådegave han har fått, som gode forvaltere av Guds mangfoldige nåde.
- ¹¹ Den som taler, skal se til at han taler som Guds ord. Og den som tjener, skal tjene med den styrke Gud gir. Slik skal Gud i ett og alt bli æret, ved Jesus Kristus. Ham tilhører herligheten og makten i all evighet! Amen.

Når en kristen lider

- ¹² Mine kjære! Vær ikke forundret over den ildprøven dere må igjennom, som om det hendte dere noe uventet.
- ¹³ Gled dere jo mer dere får del i Kristi lidelser, så dere også kan juble av glede når han åpenbarer seg i sin herlighet.
- ¹⁴ Salige er dere når dere blir spottet for Kristi navns skyld, for Guds Ånd, herlighetens Ånd, hviler over dere.
- ¹⁵ La det bare ikke skje at noen av dere må lide straff for mord, tyveri eller annen ugjerning, eller for å ha blandet seg opp i andres saker.

16 Men lider noen fordi han er en kristen, skal han ikke skamme seg, men prise Gud for dette navnet.

17 For nå er tiden kommet da dommen skal begynne, og den skal begynne med Guds hus. Men kommer dommen over oss først, hvordan går det da til slutt med dem som er ulydige mot Guds evangelium?

18 Og er det vanskelig for den rettferdige å bli frelst, hvordan skal det da gå den ugudelige og synderen?

19 Derfor skal de som lider etter Guds vilje, overgi sin sjel til den trofaste Skaperen og gjøre det gode.

1. Peter 5

Menigheten og hyrdene

1 De eldste blant dere ber jeg inntrengende, jeg som selv er en eldste og et vitne om Kristi lidelser og har del i herligheten som skal åpenbares:

2 Vær hyrder for den Guds flokk som dere har hos dere! Ha tilsyn med den, ikke av tvang, men av fri vilje, slik Gud vil, og ikke for vinnings skyld, men av hjertet.

3 Gjør dere ikke til herrer over dem som Gud har gitt dere ansvar for, men vær et forbilde for flokken.

4 Når den øverste hyrden åpenbarer seg, skal dere få herlighetens seierskrans som aldri visner.

5 Dere unge skal underordne dere de eldste. Og alle skal dere være kledd i ydmykhet mot hverandre. For Gud står de stolte imot, men de ydmyke gir han nåde.

6 Ydmyk dere da under Guds mektige hånd, så han kan opphøye dere når tiden kommer.

7 Kast all deres bekymring på ham, for han har omsorg for dere.

8 Vær edru og våk! Deres motstander, djevelen, går omkring som en brølende løve for å finne noen å sluke.

⁹ Stå ham imot, faste i troen! Dere vet jo at deres søsken rundt om i verden må gjennomgå de samme lidelsene.

¹⁰ En kort tid må dere nok lide, men all nådes Gud, som ved Kristus har kalt dere til sin evige herlighet, han skal utruste dere, gi dere kraft og styrke og stille dere på fast grunn.

¹¹ Makten er hans i all evighet. Amen.

Sluttord

¹² Med hjelp fra Silvanus, en bror jeg har tillit til, sender jeg dette korte brevet jeg har skrevet for å oppmuntre dere og vitne om Guds sanne nåde. I den må dere bli stående.

¹³ Deres søster i Babylon sender sin hilsen, hun som er utvalgt sammen med dere. Det samme gjør Markus, min sønn.

¹⁴ Hils hverandre med kjærlighetens kyss! Fred være med dere, alle som er i Kristus!

2. Peter

2. Peter 1

Hilsen

¹ Simeon Peter, Jesu Kristi tjener og apostel, hilser dem som har fått den samme dyrebare tro som vi gjennom rettferdigheten fra vår Gud og frelser Jesus Kristus.

² Nåde og fred være med dere i stadig rikere mål ved at dere kjenner Gud og Jesus, vår Herre!

Troen skal utfolde seg i livet

³ Ja, alt vi trenger for å leve i gudsfrykt, har hans guddommelige makt gitt oss i gave ved at vi kjenner ham som kalte oss ved sin egen herlighet og makt.

⁴ Slik har vi fått de største og mest dyrebare løfter. Ved dem skulle dere få del i guddommelig natur når dere har sluppet unna forfallet, som kommer fra lystene i verden.

⁵ Sett derfor all deres iver inn på å la troen føyes sammen med et rett liv, og det rette livet med innsikt,

⁶ innsikten med selvbeherskelse, selvbeherskelsen med utholdenhet, utholdenheten med gudsfrykt,

⁷ gudsfrykten med søskenkjærlighet og søskenkjærligheten med kjærlighet til alle.

⁸ For dersom alt dette finnes hos dere og får vokse, da vil dere ikke være uvirksomme og uten frukt, dere som kjenner vår Herre Jesus Kristus.

⁹ Men den som mangler dette, er nærsynt, ja, blind, og har glemt at han er blitt rensset for sine tidligere synder.

¹⁰ Derfor, søsken, må dere sette enda mer inn på å holde fast ved deres kall og utvelgelse. Gjør dere dette, skal dere aldri falle.

¹¹ Da skal inngangen til vår Herre og frelser Jesu Kristi evige rike stå vidåpen for dere.

Kristi herlighet og profetordet

12 Derfor vil jeg stadig på ny minne dere om alt dette, enda dere kjenner til det og er grunnfestet i den sannhet som er kommet til dere.

13 Jeg mener det er riktig å holde dere våkne ved å minne dere om dette, så lenge jeg bor i dette teltet.

14 For jeg vet at mitt telt snart skal tas ned, det har vår Herre Jesus Kristus latt meg vite.

15 Og jeg vil gjøre mitt ytterste for at dere alltid skal huske dette, også etter at jeg er gått bort.

16 Vi fulgte jo ikke klokt uttenkte myter da vi kunngjorde for dere vår Herre Jesu Kristi kraft og hans komme. Nei, vi var øyenvitner og så hans guddommelige storhet.

17 For han fikk ære og herlighet av Gud, sin Far, den gang røsten lød over ham fra den høyeste herlighet: «Dette er min Sønn, den elskede, i ham har jeg min glede.»

18 Vi hørte selv denne røsten fra himmelen da vi var sammen med ham på det hellige fjellet.

19 Derfor står også profetordet så mye fastere for oss. Dette ordet gjør dere rett i å holde fast på. Det er en lampe som lyser på et mørkt sted til dagen gryr og morgenstjernen stiger opp i deres hjerter.

20 Men dere må framfor alt vite at en ikke kan tyde noe profetord i Skriften på egen hånd.

21 For aldri ble noen profeti båret fram fordi et menneske ville det, men drevet av Den hellige ånd talte mennesker ord fra Gud.

2. Peter 2

Falske lærere

1 Men det fantes også falske profeter i folket, og på samme måte skal det stå fram falske lærere blant dere. De skal lure inn vranglære som fører i

fortapelsen, og til og med fornekte den Herre som har kjøpt dem fri. Dermed fører de raskt seg selv i fortapelsen.

²Mange kommer til å følge dem i utskielsene deres, og på grunn av dem vil sannhetens vei bli spottet.

³ De er grådige og farer med dikt og bedrag for å slå mynt på dere. Men de har alt lenge hatt dommen hengende over seg, og fortapelsen ligger og lur på dem.

⁴ For Gud skånte ikke engler som hadde syndet, men styrtet dem ned i avgrunnen, hvor de holdes i varetekt med mørkets lenker til dommen.

⁵ Heller ikke skånte han den gamle verden. Bare Noah, rettferdighetens talsmann, og sju andre ble beskyttet da Gud førte storflommen over de ugudeliges verden.

⁶ Byene Sodoma og Gomorra la han i aske og dømte dem til ødeleggelse; han gjorde dem til et avskrekkende eksempel for dem som senere ville leve et ugudelig liv.

⁷ Men han reddet den rettferdige Lot, som led under de holdningsløse menneskenes utsvevende liv.

⁸ Ja, denne rettferdige mannen som bodde midt iblant dem, ble dag etter dag pint langt inn i sin rettferdige sjel når han så og hørte alt det onde de gjorde.

⁹ Herren vet altså å fri de gudfryktige ut av prøvelser, men holder de urettferdige i forvaring til straffen på dommens dag,

¹⁰ først og fremst de som følger de urene lystene i sitt kjøtt og blod og forakter Herrens myndighet. De er frekke og selvsikre og spotter de himmelske maktene uten å skjelve.

¹¹ Selv ikke englene, som står høyere i makt og styrke, kommer med spottende ord når de fører fram anklager fra Herren mot slike makter.

¹² Men disse menneskene spotter det de ikke kjenner, og er som dyr uten fornuft, som av naturen er bestemt til å bli fanget og gå til grunne. Så skal de da også gå under i sitt forfall

¹³ og lide vondt som lønn for sin urett. De nyter å svire ved høylys dag. De er skamflekker til skjensel for dere når de spiser sammen med dere og mesker seg, nytelsessyke som de er.

¹⁴ Øynene deres fråtser i kvinner som byr seg fram, de er umettelige på synd. De forfører svake sjeler, og i sitt hjerte kan de kunsten å kare til seg. Under forbannelse er de!

¹⁵ For de har forlatt den rette vei og gått seg vill. De følger i samme spor som Bileam, Bosors sønn, han som elsket urettmessig vinning.

¹⁶ Men han ble vist til rette for sin misgjerning; et stumt esel talte med menneskestemme og stanset profeten i hans galskap.

¹⁷ Disse menneskene er kilder uten vann og tåkedotter som virvler i vinden. Det dypeste mørke har de i vente.

¹⁸ For de bruker store ord om tomme ting, og med utskeielser og lyster som kommer fra vårt kjøtt og blod, lokker de dem som nettopp har sluppet bort fra slike som går på ville veier.

¹⁹ Frihet lover de, men de er selv slaver av forfallet. Det en ligger under for, er en også slave av.

²⁰ For når noen er kommet fri fra det urene i verden og har lært vår Herre og frelser Jesus Kristus å kjenne, og de så igjen blir fanget av det urene og ligger under for det, da står det verre til med dem enn før.

²¹ Det ville vært bedre for dem om de aldri hadde lært å kjenne rettferdighetens vei, enn at de først kjenner den og så vender seg bort fra det hellige bud som ble overgitt dem.

²² Da er det gått med dem som det så treffende heter i ordtaket: «Hunden vender tilbake til sitt eget spy» og: «Ikke før er grisen vasket, så velter den seg i søla».

2. Peter 3

Herren kommer

¹ Mine kjære! Dette er det andre brevet jeg skriver til dere. Med disse brevene ville jeg vekke dere opp, så dere fortsatt kan ha et rent og oppriktig sinn. Jeg ville minne dere om

² det de hellige profetene har sagt, og om det budet deres egne apostler har fra Herren og Frelseren.

³ Først og fremst må dere vite at det i de siste dager skal komme folk som farer med spott og følger sine egne lyster.

⁴ Hånlig sier de: «Hva med løftet om hans gjenkomst? Fedrene våre er døde, men alt er som det har vært fra skapelsen av.»

⁵ De som sier slikt, glemmer at det fra eldgammel tid var himler og en jord som steg fram av vann og består ved vann, i kraft av Guds ord.

⁶ Og ved det gikk verden den gang under da den ble oversvømt av vann.

⁷ Men de himler og den jord som nå er, er i kraft av det samme ordet spart til ilden. De holdes oppe helt til dommens dag, da ugudelige mennesker skal gå fortapt.

⁸ Men én ting, mine kjære, må dere ikke glemme: For Herren er én dag som tusen år og tusen år som én dag.

⁹ Herren er ikke sen med å oppfylle sitt løfte, som noen mener. Nei, han er tålmodig med dere, for han vil ikke at noen skal gå fortapt, men at alle skal nå fram til omvendelse.

¹⁰ Men Herrens dag skal komme som en tyv. Da skal himmelen forgå med et rungende drønn, elementene skal komme i brann og bli fortært, og jorden og alle gjerninger som er gjort på jorden, skal komme fram i lyset.

11Når alt skal gå i oppløsning på denne måten, hvor hellig og gudfryktig bør dere ikke da leve

12mens dere venter på at Guds dag skal komme, og fremskynder den. Da skal himlene bli fortært av ild, og elementene skal brenne og smelte.

13 Men etter hans løfte venter vi på en ny himmel og en ny jord, hvor rettferdighet bor.

14 Mens dere venter på dette, mine kjære, skal dere legge vinn på å bli stående for ham med fred, uten flekk og lyte.

15 Og Herrens tålmod skal dere se som en mulighet til frelse. Det samme har jo også vår kjære bror Paulus skrevet til dere, ut fra den visdom som er gitt ham.

16Om dette taler han i alle de brevene hvor han kommer inn på disse spørsmålene. Det er noe der som er vanskelig å forstå, og de ukyndige og svake forvrenger dette, slik de også gjør med de andre skriftene, og det fører til fortapelse for dem selv.

17 Nå vet dere dette på forhånd, mine kjære. Vær derfor på vakt, så dere ikke lar dere rive med og blir ført vill av mennesker uten holdepunkt, og mister fotfestet.

18 Dere skal vokse i nåden og i kjennskap til vår Herre og frelser Jesus Kristus. Ham være ære, nå og til evighetens dag! Amen.

1. Johannes

1. Johannes 1

Livets ord

- ¹ Det som var fra begynnelsen, det vi har hørt, det vi har sett med egne øyne, det vi så og som hendene våre tok på, det forkynner vi: livets ord.
- ² Og livet ble åpenbart, vi har sett det og vitner om det og forkynner dere det evige liv, som var hos Far og ble åpenbart for oss.
- ³ Det som vi har sett og hørt, forkynner vi også for dere, for at dere skal ha fellesskap med oss, vi som har fellesskap med Far og med hans Sønn Jesus Kristus.
- ⁴ Og dette skriver vi for at vår glede skal være fullkommen.

Lev i lyset

- ⁵ Dette er budskapet vi har hørt av ham og forkynner for dere: Gud er lys, det finnes ikke mørke i ham.
- ⁶ Sier vi at vi har fellesskap med ham, men vandrer i mørket, da lyver vi og følger ikke sannheten.
- ⁷ Men dersom vi vandrer i lyset, slik han selv er i lyset, da har vi fellesskap med hverandre, og blodet fra Jesus, hans Sønn, renses oss for all synd.
- ⁸ Sier vi at vi ikke har synd, da bedrar vi oss selv, og sannheten er ikke i oss.
- ⁹ Men dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss syndene og renses oss for all urett.
- ¹⁰ Sier vi at vi ikke har syndet, gjør vi ham til en løgner, og hans ord er ikke i oss.

1. Johannes 2

- ¹ Mine barn, dette skriver jeg til dere for at dere ikke skal synde. Men om noen synder, har vi en talsmann hos Far, Jesus Kristus, Den rettferdige.
- ² Han er en soning for våre synder, ja, ikke bare for våre, men for hele verdens.

Det nye budet

- ³ På dette vet vi at vi kjenner ham: at vi holder hans bud.
- ⁴ Den som sier: «Jeg kjenner ham», men ikke holder hans bud, er en løgner, og sannheten er ikke i ham.
- ⁵ Men Guds kjærlighet er i sannhet blitt fullendt i den som holder hans ord. Slik kan vi vite at vi er i ham.
- ⁶ Den som sier: «Jeg er i ham», må leve slik Jesus levde.
- ⁷ Mine kjære! Det er ikke et nytt bud jeg skriver til dere, men et gammelt bud som dere har hatt fra begynnelsen av. Dette gamle budet er det ordet dere har hørt.
- ⁸ Likevel er det et nytt bud jeg skriver om, et bud som er sant i ham og i dere. For mørket viker, og det sanne lys skinner allerede.
- ⁹ Den som sier han er i lyset, men hater sin bror, er ennå i mørket.
- ¹⁰ Den som elsker sin bror, blir i lyset og fører ikke noen til fall.
- ¹¹ Men den som hater sin bror, er i mørket og vandrer i mørket. Han vet ikke hvor han går, for mørket har blindet øynene hans.

Elsk ikke verden

- ¹² Dere barn, jeg skriver til dere fordi dere har fått syndene tilgitt for hans navns skyld.
- ¹³ Dere fedre, jeg skriver til dere fordi dere kjenner ham som er fra begynnelsen av. Dere unge, jeg skriver til dere fordi dere har seiret over den onde.
- ¹⁴ Ja, barn, jeg har skrevet til dere fordi dere kjenner Far. Dere fedre, jeg har skrevet til dere fordi dere kjenner ham som er fra begynnelsen av. Dere unge, jeg har skrevet til dere fordi dere er sterke: Guds ord blir værende i dere, og dere har seiret over den onde.
- ¹⁵ Elsk ikke verden, heller ikke det som er i verden! Den som elsker verden, har ikke kjærligheten til Far i seg.

¹⁶For alt som er i verden – kroppens begjær, øynenes begjær og skrytet av alt en eier – det er ikke av Far, men av verden.

¹⁷ For verden går til grunne med alt sitt begjær, men den som gjør Guds vilje, består til evig tid.

Fornektelse og bekjennelse

¹⁸ Mine barn, dette er den siste tid. Dere har hørt at Antikrist skal komme, og mange antikrister har alt stått fram. Derfor vet vi at dette er den siste tid.

¹⁹ De kom fra oss, men de var ikke av oss. Hadde de vært av oss, ville de blitt hos oss. Slik skulle det bli klart at ikke alle er av oss.

²⁰ Men dere er alle salvet av Den hellige og kjenner sannheten.

²¹ Jeg skriver ikke til dere fordi dere ikke kjenner sannheten, men fordi dere kjenner den og vet at ingen løgn kommer fra sannheten.

²² Og hvem er løgneren, om ikke den som fornekte at Jesus er Kristus? Han er Antikrist, han som fornekte Faderen og Sønnen.

²³ Den som fornekte Sønnen, har ikke fellesskap med Faderen. Den som bekjenner Sønnen, har også fellesskap med Faderen.

²⁴ La det som dere har hørt fra begynnelsen, bli værende i dere. For dersom det dere har hørt fra begynnelsen, blir i dere, vil også dere bli værende i Sønnen og i Faderen.

²⁵ Og dette er det han har lovet oss: det evige liv.

²⁶ Når jeg skriver dette, tenker jeg på dem som fører dere vill.

²⁷ Men salven dere har fått fra ham, blir værende i dere, så dere trenger ikke opplæring fra noen. For hans salve lærer dere om alt, og den er sann og uten løgn. Bli da i ham, slik den har lært dere.

Når Kristus åpenbarer seg

²⁸ Ja, bli i ham, barn! Da kan vi være frimodige når Kristus åpenbarer seg, og ikke bli vist bort med skam når han kommer.

²⁹Når dere vet at han er rettferdig, skjønner dere at den som gjør det som er rett, er født av ham.

1. Johannes 3

¹ Se hvor stor kjærlighet Far har vist oss: Vi får kalles Guds barn, ja, vi er det! Verden kjenner oss ikke, fordi den ikke kjenner ham.

²Mine kjære! Nå er vi Guds barn, og det er ennå ikke åpenbart hva vi skal bli. Men vi vet at når han åpenbarer seg, skal vi bli lik ham, for vi skal se ham som han er.

³ Enhver som har dette håp til ham, renses seg, slik Kristus er ren.

Hvem er Guds barn?

⁴Hver den som gjør synd, gjør opprør mot loven, ja, synd er opprør mot loven.

⁵ Og dere vet at han åpenbarte seg for å bære bort våre synder, og i ham finnes det ingen synd.

⁶ Den som blir værende i ham, synder ikke. Den som synder, har ikke sett ham og ikke kjent ham.

⁷ Mine barn, la ikke noen føre dere vill! Den som gjør det som er rett, er rettferdig, slik Kristus er rettferdig.

⁸ Den som gjør synd, er av djevelen, for djevelen har syndet fra begynnelsen av. Og det var for å gjøre ende på djevelens gjerninger at Guds Sønn åpenbarte seg.

⁹Den som er født av Gud, gjør ikke synd. For det Gud har sådd, blir i ham. Han kan ikke synde, for han er født av Gud.

¹⁰ Slik viser det seg hvem som er Guds barn, og hvem som er djevelens barn: Den som ikke gjør det som er rett, og som ikke elsker sin bror, er ikke av Gud.

¹¹ For dette er det budskap dere hørte fra begynnelsen av: Vi skal elske hverandre.

12 Vi må ikke ligne Kain: Han var av den onde og drepte sin bror. Og hvorfor drepte han broren? Fordi hans egne gjerninger var onde, mens brorens var rettferdige.

13 Bli ikke forundret om verden hater dere, søsken.

14 Vi vet jo at vi er gått over fra døden til livet, for vi elsker våre søsken. Den som ikke elsker, blir værende i døden.

15 Den som hater sin bror, er en morder, og dere vet at ingen morder har evig liv i seg.

16 Hva kjærlighet er, har vi lært av at Jesus ga sitt liv for oss. Så skylder også vi å gi vårt liv for våre søsken.

17 Men den som har mer enn nok å leve av og likevel lukker sitt hjerte når han ser sin bror lide nød, hvordan kan han ha Guds kjærlighet i seg?

Frimodighet for Gud

18 Mine barn, la oss elske, ikke med tomme ord, men i gjerning og sannhet.

19 Slik skal vi vite at vi er av sannheten, og vi skal la vårt hjerte falle til ro for hans ansikt.

20 For selv om hjertet fordømmer oss, er Gud større enn vårt hjerte og vet alt.

21 Mine kjære, dersom vårt hjerte ikke fordømmer oss, kan vi være frimodige overfor Gud.

22 Og det vi ber om, får vi av ham. For vi holder hans bud og gjør det som er godt i hans øyne.

23 Og dette er hans bud: Vi skal tro på hans Sønn Jesu Kristi navn og elske hverandre, slik som han bød oss.

24 Den som holder hans bud, blir værende i Gud og Gud i ham. Og at han er i oss, det vet vi fordi han har gitt oss sin Ånd.

1. Johannes 4

Prøv åndene

- 1 Mine kjære, tro ikke enhver ånd! Prøv åndene om de er av Gud! For det er gått mange falske profeter ut i verden.
- 2 På dette kjenner dere Guds Ånd: Hver ånd som bekjenner at Jesus Kristus er kommet i kjøtt og blod, er av Gud.
- 3 Men enhver ånd som ikke bekjenner Jesus, er ikke av Gud. Det er ånden til Antikrist, som dere har hørt skal komme. Og den ånden er allerede nå i verden.
- 4 Men dere, mine barn, er av Gud og har seiret over dem. For han som er i dere, er større enn han som er i verden.
- 5 De er av verden, derfor taler de som verden, og verden lytter til dem.
- 6 Men vi er av Gud, og den som kjenner Gud, hører på oss. Den som ikke er av Gud, hører ikke på oss. Slik kan vi skjelne mellom sannhetens ånd og villfarelsens ånd.

Gud er kjærlighet

- 7 Mine kjære, la oss elske hverandre! For kjærligheten er fra Gud, og hver den som elsker, er født av Gud og kjenner Gud.
- 8 Den som ikke elsker, har aldri kjent Gud, for Gud er kjærlighet.
- 9 Og ved dette ble Guds kjærlighet åpenbart blant oss, at Gud sendte sin enbårne Sønn til verden for at vi skulle leve ved ham.
- 10 Ja, dette er kjærligheten, ikke at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder.
- 11 Mine kjære, har Gud elsket oss slik, da skylder også vi å elske hverandre.
- 12 Ingen har noen gang sett Gud. Men dersom vi elsker hverandre, blir Gud i oss, og hans kjærlighet er fullendt i oss.
- 13 At vi blir i ham og han i oss, det vet vi fordi han har gitt oss av sin Ånd.
- 14 Og vi har sett og vi vitner om at Faderen har sendt Sønnen som verdens frelser.
- 15 Om noen bekjenner at Jesus er Guds Sønn, blir Gud i ham og han i Gud.

16 Og vi har lært å kjenne den kjærlighet Gud har til oss, og vi har trodd på den. Gud er kjærlighet, og den som blir i kjærligheten, blir i Gud og Gud i ham.

17 I dette er kjærligheten blitt fullendt hos oss: at vi har frimodighet på dommens dag. For som Kristus er, slik er vi i denne verden.

18 I kjærligheten finnes det ikke frykt: Den fullkomne kjærligheten driver frykten ut. For frykten bærer straffen i seg, og den som frykter, er ikke blitt fullendt i kjærligheten.

19 Vi elsker fordi han elsket oss først.

20 Den som sier: «Jeg elsker Gud», men likevel hater sin bror, er en løgner. For den som ikke elsker sin bror som han har sett, kan ikke elske Gud som han ikke har sett.

21 Og dette er budet vi har fra ham: Den som elsker Gud, må også elske sin bror.

1. Johannes 5

Troen har seiret

1 Enhver som tror at Jesus er Kristus, er født av Gud. Og den som elsker Gud, som har født oss, elsker også den som er født av ham.

2 Kjennetegnet på at vi elsker Guds barn, er at vi elsker Gud og holder hans bud.

3 Å elske Gud er å holde hans bud. Og hans bud er ikke tunge.

4 For alt som er født av Gud, seirer over verden. Og det som har seiret over verden, er vår tro.

Vitnesbyrdet om Sønnen

5 Hvem andre seirer over verden enn den som tror at Jesus er Guds Sønn?

6 Han, Jesus Kristus, er den som kom gjennom vann og blod – ikke bare med vannet, men med vannet og blodet. Og Ånden selv er vitne, fordi Ånden er sannheten.

7 For det er tre som vitner:

⁸Ånden, vannet og blodet, og disse tre samstemmer.

⁹ Om vi godtar vitnesbyrd fra mennesker, er Guds vitnesbyrd sterkere. For dette er Guds vitnesbyrd: Han har vitnet om sin Sønn.

¹⁰ Den som tror på Guds Sønn, har vitnesbyrdet i sitt indre. Men den som ikke tror Gud, har gjort ham til en løgner, for han har ikke trodd på Guds eget vitnesbyrd om sin Sønn.

¹¹ Og dette er vitnesbyrdet: Gud har gitt oss evig liv, og dette liv er i hans Sønn.

¹² Den som har Sønnen, har livet, men den som ikke har Guds Sønn, har ikke livet.

Bønn og forbønn

¹³ Dette har jeg skrevet til dere for at dere skal vite at dere har evig liv, dere som tror på Guds Søns navn.

¹⁴ Og dette er vår frimodige tillit til ham: at han hører oss når vi ber om noe som er etter hans vilje.

¹⁵ Og når vi vet at han hører oss hva vi enn ber om, så vet vi at vi allerede har det vi har bedt ham om.

¹⁶ Dersom noen ser sin bror begå en synd som ikke fører til død, da skal han be for ham og slik gi ham liv – så sant han ikke er av dem som synder til døden. Det finnes synd som fører til død, men jeg taler ikke om bønn for den.

¹⁷ All urett er synd, men ikke all synd fører til død.

Under Guds vern

¹⁸ Vi vet at hver den som er født av Gud, ikke synder. For han som er født av Gud, bevarer ham, så den onde ikke kan røre ham.

¹⁹ Vi vet at vi er av Gud, og at hele verden ligger i det onde.

²⁰ Vi vet også at Guds Sønn er kommet, og han har gitt oss forstand, så vi kjenner Den sanne. Vi er i Den sanne, vi som er i hans Sønn, Jesus Kristus. Han er den sanne Gud og det evige liv.

²¹ Mine barn, vakt dere for avgudene!

2. Johannes

2. Johannes 1

Hilsen

¹ Den eldste hilser den utvalgte frue og hennes barn, som jeg i sannhet elsker, ja, ikke bare jeg, men alle som har lært sannheten å kjenne.

²Henne elsker vi fordi sannheten bor i oss og vil være med oss til evig tid.

³ Nåde, barmhjertighet og fred fra Gud, vår Far, og fra Jesus Kristus, hans Sønn, være med oss – i sannhet og kjærlighet.

Sannhet og kjærlighet

⁴ Jeg ble svært glad over å møte noen av dine barn og se at de lever i sannheten, slik som Far har befalt oss.

⁵ Og det jeg skriver og ber deg om nå, frue, er ikke et nytt bud, men det vi har hatt fra begynnelsen, at vi skal elske hverandre.

⁶ Og dette er kjærligheten: at vi lever etter hans bud. Dette budet har dere hørt fra begynnelsen, og det skal dere følge.

Falske lærere

⁷ For det er gått mange forførere ut i verden, slike som ikke bekjenner at Jesus Kristus er kommet i kjøtt og blod. Dette er forføreren, Antikrist!

⁸ Vær på vakt så dere ikke mister det dere har arbeidet for, men får full lønn.

⁹ Den som ikke blir i Kristi lære, men går ut over den, er uten Gud. Men den som blir i læren, har fellesskap både med Sønnen og med Faderen.

¹⁰ Om noen kommer til dere og ikke har denne læren, så ta ikke imot ham i deres hjem, og ønsk ham ikke velkommen.

¹¹For den som ønsker ham velkommen, blir medskyldig i det onde han gjør.

Sluttord

¹² Jeg har ennå mye å si dere, men vil ikke gjøre det med papir og blekk. Jeg håper i stedet å komme og snakke med dere ansikt til ansikt. Da vil vår glede bli fullkommen.

13 Din utvalgte søsters barn hilser deg.

3. Johannes

3. Johannes 1

Hilsen

¹ Den eldste hilser den kjære Gaius, som jeg i sannhet elsker.

² Min kjære, jeg ønsker at du på alle vis får være frisk og ha det godt, like godt som du har det åndelig.

Hjelp til utsendingene

³ For jeg ble svært glad da noen søsken kom og fortalte om din troskap mot sannheten, hvordan du lever i den.

⁴ Ikke noe gleder meg mer enn å høre at mine barn lever i sannheten.

⁵ Min kjære, du er trofast i alt du gjør for våre søsken, også de som er fremmede.

⁶ De har vitnet her i menigheten om din kjærlighet. Du gjør en velgjerning, verdifull for Gud, om du hjelper dem videre på reisen.

⁷ Det var jo for å forkynne Navnet de dro ut, og de tar ikke imot hjelp fra hedningene.

⁸ Derfor må vi ta oss av dem, så vi kan være medarbeidere for sannheten.

Diotrefes og Demetrios

⁹ Jeg har skrevet noen ord til menigheten. Men Diotrefes, som gjerne vil være den fremste der, vil ikke ha noe med oss å gjøre.

¹⁰ Når jeg kommer, skal jeg sørge for at han blir minnet om hva han har gjort! For det onde han sier om oss, er tåpelig. Men han nøyer seg ikke med det. Selv nekter han å ta imot våre søsken, og når andre vil gjøre det, hindrer han dem og støter dem ut av menigheten.

¹¹ Min kjære, ta ikke det onde til forbilde, men det gode! Den som gjør det gode, er av Gud. Den som gjør det onde, har ikke sett Gud.

¹² Om Demetrios har alle bare godt å si, ja, sannheten selv vitner for ham. Det samme gjør vi, og du vet at vi vitner sant.

Sluttord

- ¹³ Jeg har ennå mye å si deg, men vil ikke gjøre det med penn og blekk.
- ¹⁴For jeg håper å besøke deg snart, så vi kan snakke sammen ansikt til ansikt.
- ¹⁵Fred være med deg! Vennene her sender deg sin hilsen. Hils selv vennene, hver enkelt av dem.

Judas

Judas 1

Hilsen

¹ Judas, Jesu Kristi tjener og Jakobs bror, hilser dem som er kalt, dem som er elsket av Gud, vår Far, og bevart for Jesus Kristus.

² Barmhjertighet, fred og kjærlighet være med dere i rikt mål!

Vranglærerne og dommen over dem

³ Mine kjære! Jeg har hatt et inderlig ønske om å skrive til dere om frelsen vi har sammen. Men nå ser jeg meg tvunget til å sende dere noen formanende ord om å kjempe for den tro som de hellige én gang for alle har fått overlevert.

⁴ For det har sneket seg inn visse folk blant dere, ugudelige mennesker som for lengst er oppskrevet til dom. De misbruker vår Guds nåde til et utsvevende liv, og de forneker vår eneste hersker og Herre, Jesus Kristus.

⁵ Jeg vil minne dere om noe, enda dere allerede vet alt dette: Herren berget folket ut av Egypt, men senere utryddet han dem som ikke ville tro.

⁶ Og de englene som ikke tok vare på sitt høye verv, men forlot sin egen bolig, dem holder han bundet i mørket med evige lenker til dommen på den store dagen.

⁷ På samme måte var det med Sodoma og Gomorra og nabobyene deres, hvor de levde i hor slik som disse englene, og i unaturlige lyster. De ble straffet med evig ild og er blitt et advarende eksempel.

⁸ Likevel gjør disse menneskene det samme. Drevet av sine syner gjør de kroppen uren, forakter den myndighet som er over dem, og spotter høyere makter.

⁹ Erkeengelen Mikael våget ikke å spotte og dømme djevelen den gang han lå i strid med ham om kroppen til Moses. Han sa bare: Må Herren refse deg!

¹⁰ Men disse menneskene spotter det de ikke kjenner, og det de forstår ut fra naturen, i likhet med dyr uten fornuft, det tjener til å ødelegge dem.

11 Ve dem! De har slått inn på Kains vei og har kastet seg ut i samme villfarelse som Bileam, som var ute etter egen vinning. De har gjort opprør som Korah og gått til grunne.

12 De er skamflekker ved kjærlighetsmåltidene deres, der de uten frykt eller skam spiser sammen med dere. De er gjeterne som bare passer seg selv, skyer som driver for vinden uten å gi regn. De er trær uten frukt om høsten, dobbelt døde, ja, revet opp med rot.

13 De er bølger på opprørt hav, som skummer opp sin egen skamløshet. De er forvillede stjerner som det evige nattemørket venter på.

14 Det var også om dem Henok, Adams etterkommer i sjuende ledd, profeterte da han sa: «Se, Herren kommer med sine hellige engler i tusentall

15for å holde dom over alle og kreve hvert menneske til regnskap for alle ugudelige gjerninger de har gjort, og for alle trassige ord de har rettet mot ham, disse gudløse synderne.»

16Dette er folk som murrer og klager over sin skjebne, men som lever etter sine egne lyster. Med munnen taler de store ord, og de smigrer andre når de har nytte av det.

Bønn og omsorg

17 Men dere, mine kjære, må huske det som er forutsagt av vår Herre Jesu Kristi apostler

18 da de sa til dere: «I den siste tid skal det komme spottere som følger sine egne ugudelige lyster.»

19Dette er de som skaper splid. De er rent menneskelige og har ikke Ånden.

20 Men dere, mine kjære, må bygge dere selv opp ved deres høyhellige tro under stadig bønn i Den hellige ånd.

21 Bli værende i Guds kjærlighet mens dere venter på at vår Herre Jesu Kristi barmhjertighet skal føre dere til evig liv.

22Mot dem som tviler, skal dere være barmhjertige.

23 Andre skal dere berge ved å rive dem ut av ilden. Og mot andre igjen skal dere vise barmhjertighet med frykt, så dere til og med skyr kappen som er flekket til av kroppens begjær.

Lovprisning

24 Han som har makt til å bevare dere fra fall og føre dere fram for sin herlighet, jublende og uten feil,

25 han, den eneste Gud, vår frelser ved Jesus Kristus, vår Herre: Ham tilhører ære og majestet, velde og makt før alle tider, nå og i alle evigheter! Amen.

Johannes' åpenbaring

Johannes' åpenbaring 1

¹ Dette er Jesu Kristi åpenbaring, som Gud ga ham for at han skulle vise sine tjenere det som snart skal skje. Han sendte sin engel og gjorde det kjent for sin tjener Johannes.

² Det er han som her vitner om Guds ord og bærer fram Jesu Kristi vitnesbyrd, alt det han har sett.

³ Salig er den som leser opp ordene i denne profetien, og salige er de som hører dem og tar vare på det som der står skrevet. For tiden er nær.

Hilsen

⁴ Johannes hilser de sju menighetene i Asia: Nåde være med dere og fred fra ham som er og som var og som kommer, og fra de sju åndene som står foran hans trone,

⁵ og fra Jesus Kristus, det troverdige vitnet, den førstefødte av de døde og herren over jordens konger. Han elsker oss og har fridd oss fra våre synder med sitt blod

⁶ og har gjort oss til et kongerike, til prester for Gud, sin Far – ham tilhører æren og makten i all evighet. Amen.

⁷ Se, han kommer med skyene! Hvert øye skal se ham, også de som har gjennomført ham, og alle folkeslag på jorden skal bryte ut i klagerop over ham. Ja, amen!

⁸ Jeg er Alfa og Omega, sier Herren Gud, han som er og som var og som kommer, Den allmektige.

Menneskesønnen åpenbarer seg

⁹ Jeg, Johannes, som er deres bror og sammen med dere har del i trengslene og riket og utholdenheten i Jesus, jeg var på øya Patmos. Dit var jeg kommet på grunn av Guds ord og vitnesbyrdet om Jesus.

10 På Herrens dag kom Ånden over meg, og jeg hørte en røst bak meg, mektig som en basun.

11 Røsten sa: «Det du får se, skal du skrive i en bok og sende til de sju menighetene: til Efesos, Smyrna, Pergamon, Tyatira, Sardes, Filadelfia og Laodikea.»

12 Jeg snudde meg for å se hvem som talte til meg. Da så jeg sju lysestaker av gull,

13 og midt mellom lysestakene en som var lik en menneskesønn, kledd i en fotsid kjortel og med et belte av gull om brystet.

14 Hodet og håret hans var hvitt som hvit ull eller som snø, øynene var som flammende ild,

15 føttene som bronse glødet i en ovn, og røsten var som bruset av veldige vannmasser.

16 I høyre hånd holdt han sju stjerner, og fra munnen gikk det ut et skarpt, tveegget sverd. Ansiktet var som solen når den skinner i all sin kraft.

17 Da jeg så ham, falt jeg som død ned for føttene hans. Men han la sin høyre hånd på meg og sa: «Frykt ikke! Jeg er den første og den siste

18 og den levende. Jeg var død, men se, jeg lever i all evighet, og jeg har nøklene til døden og dødsriket.

19 Skriv derfor ned det du har sett, det som er nå, og det som skal komme heretter.

20 Dette er hemmeligheten med de sju stjernene som du så i min høyre hånd, og de sju lysestakene av gull: De sju stjernene er englene for de sju menighetene, og de sju lysestakene er de sju menighetene.»

Johannes' åpenbaring 2

Brev til de sju menighetene

(Kap. 2–3)

Til Efesos

1 Skriv til engelen for menigheten i Efesos: Dette sier han som holder de sju stjernene i sin høyre hånd, han som går omkring blant de sju lysestakene av gull:

2 Jeg vet om dine gjerninger, ditt strev og din utholdenhet. Jeg vet også at du ikke kan tåle de onde. Du har prøvet dem som kaller seg apostler, men ikke er det, og du har funnet at de er løgnere.

3 Du har holdt ut, du har tålt mye for mitt navns skyld og ikke gått trett.

4 Men dette har jeg imot deg: Du har forlatt din første kjærlighet.

5 Tenk på hvor du sto før du falt. Vend om og gjør de gjerninger du gjorde før! Ellers kommer jeg til deg og tar lysestaken din bort – hvis du ikke vender om.

6 Men du skal ha ros for at du hater nikolaittenes gjerninger, slik jeg selv gjør.

7 Den som har ører, hør hva Ånden sier til menighetene! Den som seirer, vil jeg la spise av livets tre, som er i Guds paradisi.

Til Smyrna

8 Skriv til engelen for menigheten i Smyrna: Dette sier den første og den siste, han som var død og er blitt levende:

9 Jeg vet om de trengsler du må lide, og hvor fattig du er – men du er rik. Jeg vet også at du blir spottet av dem som kaller seg jøder, men ikke er det. For de er Satans synagoge.

10 Vær ikke redd for det du skal lide! Djevelen skal kaste noen av dere i fengsel for at dere skal bli satt på prøve, og i ti dager skal dere lide trengsler. Vær tro til døden, så skal jeg gi deg livets seierskrans.

11 Den som har ører, hør hva Ånden sier til menighetene! Den som seirer, skal ikke rammes av den annen død.

Til Pergamon

12 Skriv til engelen for menigheten i Pergamon: Dette sier han som har det skarpe, tveeggede sverd:

13 Jeg vet hvor du bor, der hvor Satan har sin trone. Likevel holder du fast ved mitt navn. Og du har ikke fornektet troen på meg, ikke engang i de dager da Antipas, mitt trofaste vitne, ble slått i hjel i byen deres, der Satan bor.

14 Men noe har jeg imot deg: Du har hos deg noen som holder seg til Bileams lære, han som lærte Balak å sette en felle for Israelsfolket, så de spiste avgudsoffer og drev hor.

15 Så har du også noen hos deg av samme slag, de som holder seg til nikolaittenes lære.

16 Vend om! Ellers kommer jeg snart til deg og vil kjempe mot dem med sverdet som går ut av min munn.

17 Den som har ører, hør hva Ånden sier til menighetene! Den som seirer, vil jeg gi av den skjulte manna. Og jeg vil gi ham en hvit stein, og på steinen er det skrevet et nytt navn som ingen kjenner uten den som får det.

Til Tyatira

18 Skriv til engelen for menigheten i Tyatira: Dette sier Guds Sønn, han som har øyne som flammende ild og føtter som bronse:

19 Jeg vet om dine gjerninger, din kjærlighet og tro, din tjeneste og utholdenhet. Ja, dine siste gjerninger overgår dine første!

20 Men dette har jeg imot deg: Du tåler denne kvinnen Jesabel, hun som kaller seg profet, men som med det hun lærer, lokker mine tjenere til å drive hor og spise avgudsoffer.

21 Jeg har gitt henne tid til å vende om, men hun vil ikke omvende seg fra sitt horeri.

22 Se, nå kaster jeg henne på sykeseng, og de som begår ekteskapsbrudd med henne, kaster jeg ut i stor nød dersom de ikke vender om fra hennes gjerninger.

23 Og barna hennes vil jeg drepe med pest. Slik skal alle menighetene få erfare at jeg er den som gransker nyrer og hjerter, og som gjengjelder hver og en av dere etter det dere har gjort.

²⁴ Men dere andre i Tyatira, alle som ikke følger denne læren og ikke har «kjent Satans dybder», som de kaller det – til dere sier jeg: Jeg legger ikke noen ny byrde på dere.

²⁵ Hold bare fast på det dere har, inntil jeg kommer.

²⁶ Den som seirer og holder seg til mine gjerninger helt til det siste, skal jeg gi makt over folkene:

²⁷ Han skal styre dem med jernstav, som leirkar blir de knust.

²⁸ Den samme makt har jeg fått av min Far. Og jeg vil gi ham morgenstjernen.

²⁹ Den som har ører, hør hva Ånden sier til menighetene!

Johannes' åpenbaring 3

Til Sardes

¹ Skriv til engelen for menigheten i Sardes: Dette sier han som har de sju Guds ånder og de sju stjerner: Jeg vet om dine gjerninger. Det heter om deg at du lever, men du er død.

² Våkner opp og styrk det som er igjen, og som holder på å dø! For jeg har funnet at dine gjerninger ikke holder mål i min Guds øyne.

³ Husk derfor hva du tok imot og hørte! Hold fast på det og vend om! For hvis du ikke våkner, skal jeg komme som en tyv, og du skal ikke vite timen når jeg kommer over deg.

⁴ Men du har noen få i Sardes som ikke har skitnet til klærne sine. De skal gå med meg i hvite klær, for de er verdige til det.

⁵ Den som seirer, skal bli kledd i hvitt, og jeg vil aldri stryke navnet hans ut av livets bok, men kjennes ved navnet hans for min Far og hans engler.

⁶ Den som har ører, hør hva Ånden sier til menighetene!

Til Filadelfia

⁷ Skriv til engelen for menigheten i Filadelfia: Dette sier Den hellige og sannferdige, han som har Davids nøkkel, han som åpner så ingen kan stenge, og stenger så ingen kan åpne:

⁸ Jeg vet om dine gjerninger. Se, jeg har satt foran deg en åpent dør, som ingen kan stenge. For du har liten kraft, og du har holdt fast ved mitt ord og ikke fornektet mitt navn.

⁹ Se, jeg skal la noen komme fra Satans synagoge, slike som lyver og sier de er jøder, men ikke er det. De skal komme og kaste seg ned for føttene dine, og de skal forstå at jeg har elsket deg.

¹⁰ Fordi du har tatt vare på mitt ord om å holde ut, vil jeg bevare deg gjennom den tiden av prøvelser som skal komme over hele verden for å prøve dem som bor på jorden.

¹¹ Jeg kommer snart. Hold fast på det du har, så ingen tar seierskransen fra deg!

¹² Den som seirer, vil jeg gjøre til en søyle i min Guds tempel, og aldri mer skal han forlate det. Jeg vil skrive min Guds navn på ham sammen med navnet på min Guds by, det nye Jerusalem som kommer ned fra himmelen, fra min Gud – og også mitt nye navn.

¹³ Den som har ører, hør hva Ånden sier til menighetene!

Til Laodikea

¹⁴ Skriv til engelen for menigheten i Laodikea: Dette sier han som er Amen, det trofaste og sannferdige vitnet, opphavet til alt som Gud har skapt:

¹⁵ Jeg vet om dine gjerninger – du er verken kald eller varm. Om du bare var kald eller varm!

¹⁶ Men du er lunken, ikke varm og ikke kald. Derfor skal jeg spytte deg ut av min munn.

¹⁷ Du sier: «Jeg er rik, jeg har overflod og mangler ingenting.» Men du vet ikke at nettopp du er elendig og ynkelig, fattig, blind og naken.

¹⁸ Derfor gir jeg deg det råd at du kjøper gull av meg, rensset i ild, så du kan bli rik, og hvite klær som du kan kle deg med og skjule din nakne skam, og salve til å smøre på øynene dine, så du kan se.

¹⁹ Jeg refser og irttesetter alle dem jeg har kjær. La det bli alvor og vend om!

²⁰ Se, jeg står for døren og banker. Om noen hører min røst og åpner døren, vil jeg gå inn til ham og holde måltid, jeg med ham og han med meg.

²¹ Den som seirer, vil jeg la sitte sammen med meg på min trone, slik jeg selv har seiret og satt meg med min Far på hans trone.

²² Den som har ører, hør hva Ånden sier til menighetene!

Johannes' åpenbaring 4

Guds trone og Lammet

(Kap. 4–5)

Tilbedelse i himmelen

¹ Deretter så jeg, og se! – en dør var åpnet i himmelen. Og den røsten jeg før hadde hørt tale med klang som av en basun, sa til meg: «Stig opp hit, så vil jeg vise deg det som heretter skal skje.»

² I det samme kom Ånden over meg. Og se, i himmelen sto det en trone, og det satt en på tronen.

³ Han som satt der, så ut som jaspis og karneol, og tronen var omgitt av en regnbue; den var som smaragd.

⁴ Omkring tronen så jeg tjuefire andre troner, og på dem satt tjuefire eldste, kledd i hvite klær, med seierskranser av gull på hodet.

⁵ Fra tronen gikk det ut lyn og drønn og tordenbrak, og foran den flammet sju fakler, det er Guds sju ånder.

⁶ Framfor tronen var det som et glasshav, lik krystall. Og i midten, rundt tronen, var det fire skapninger. De var dekket av øyne foran og bak.

⁷ Den første skapningen lignet en løve, den andre lignet en okse, den tredje hadde ansikt som et menneske, og den fjerde var lik en flygende ørn.

⁸ Hver av de fire skapningene hadde seks vinger og var dekket av øyne overalt, også under vingene. Natt og dag roper de uten stans: Hellig, hellig, hellig er Herren Gud, Den allmektige, han som var og som er og som kommer.

⁹Hver gang de fire skapningene priser og ærer og takker ham som sitter på tronen, og som lever i all evighet,

¹⁰ faller de tjuefire eldste ned for ham som sitter på tronen, og de tilber ham som lever i all evighet. De kaster sine seierskranser fram for tronen og roper:

¹¹ Verdig er du, vår Herre og Gud, til å få pris og ære og makt. For du har skapt alt, ved din vilje ble alt til, skapt av deg.

Johannes' åpenbaring 5

Boken med sju segl

¹ Og jeg så at han som satt på tronen, hadde en bokrull i sin høyre hånd. Det var skrevet både inni og utenpå den, og den var forseglet med sju segl.

²Da så jeg en mektig engel som ropte med høy røst: «Hvem er verdig til å åpne boken og bryte seglene?»

³Men verken i himmelen eller på jorden eller under jorden var det noen som kunne åpne boken eller se i den.

⁴Da gråt jeg sårt, fordi ingen var funnet verdig til å åpne boken eller se i den.

⁵ Men en av de eldste sa til meg: «Gråt ikke! For løven av Judas stamme, Davids rotskudd, har seiret og kan åpne boken og de sju seglene.»

⁶ Og jeg så et lam som sto midt på tronen, mellom de fire skapningene og i kretsen av de eldste, og det så ut som lammet var slaktet. Det hadde sju horn og sju øyne, og øynene er Guds sju ånder som er sendt ut over hele jorden.

⁷ Lammet kom og tok imot bokrullen fra den høyre hånden til ham som satt på tronen.

⁸ Da det tok boken, falt de fire skapningene og de tjuefire eldste ned for Lammet. Hver av dem hadde en harpe og gullskåler fulle av røkelse, det er de helliges bønner.

⁹ De sang en ny sang: Verdig er du til å ta imot boken og bryte seglene på den. For du ble slaktet, og med ditt blod har du frikjøpt for Gud mennesker av alle stammer og tungemål, av alle folk og nasjoner.

10 Du har gjort dem til et kongerike og til prester for vår Gud, og de skal herske som konger på jorden.

11 Og jeg så, og jeg hørte lyden av mange engler omkring tronen og de fire skapningene og de eldste – det var myriader på myriader og tusener på tusener.

12 De ropte med høy røst: Verdig er Lammet som ble slaktet, verdig til å få all makt og rikdom, visdom og styrke, ære og pris og takk.

13 Og hver skapning i himmelen og på jorden og under jorden og på havet, ja, alt som finnes i dem, hørte jeg si: Ham som sitter på tronen, ham og Lammet være takk og ære, pris og makt i all evighet.

14 De fire skapningene svarte: «Amen.» Og de eldste kastet seg ned og tilba.

Johannes' åpenbaring 6

De sju seglene

(6,1–8,1)

De første seks seglene blir brutt

1 Og jeg så Lammet bryte det første av de sju seglene, og jeg hørte en av de fire skapningene rope med røst som et tordenbrak: «Kom!»

2 Og jeg så, og se! – en hvit hest. Og han som satt på den, hadde en bue. Han fikk en seierskrans, og med seier dro han ut for å seire.

3 Da Lammet brøt det andre seglet, hørte jeg den andre skapningen rope: «Kom!»

4 Og det kom fram en annen hest som var flammende rød. Han som satt på den, fikk makt til å ta freden bort fra jorden, så folk skulle slakte hverandre ned. Og det ble gitt ham et stort sverd.

5 Da Lammet brøt det tredje seglet, hørte jeg den tredje skapningen rope: «Kom!» Og jeg så, og se! – en svart hest. Og han som satt på den, hadde en skålvekt i hånden.

⁶Og jeg hørte noe som lignet en stemme inne blant de fire skapningene: «En liter hvete for en daglønn! Tre liter bygg for en daglønn! Men oljen og vinen må du ikke skade.»

⁷Da Lammet brøt det fjerde seglet, hørte jeg den fjerde skapningen rope: «Kom!»

⁸ Og jeg så, og se! – en gulblek hest. Rytterens navn var Døden, og dødsriket fulgte med ham. De fikk makt over fjerdedelen av jorden, så de kunne drepe med sverd, hungersnød og pest og ved jordens ville dyr.

⁹ Da Lammet brøt det femte seglet, så jeg under alteret sjelene til dem som var blitt slaktet for Guds ords skyld og for sitt vitnesbyrd.

¹⁰ De ropte med høy røst: «Herre, du hellige og troverdige, hvor lenge vil du vente før du holder dom og lar straffen for vårt blod komme over dem som bor på jorden?»

¹¹ Da fikk hver av dem en hvit kappe, og det ble sagt dem at de skulle holde seg i ro ennå en liten stund, til tallet på de medtjenere og søsken som skulle bli drept som dem, var fullt.

¹² Og jeg så Lammet bryte det sjette seglet. Da kom det et stort jordskjelv. Solen ble svart som en sørgedrakt, fullmånen ble som blod,

¹³ og stjernene på himmelen falt ned på jorden som når umodne frukter drysser av et fikentre i storm.

¹⁴ Himmelen revnet og rullet seg sammen som en bokrull, og hvert fjell og hver øy ble flyttet fra sitt sted.

¹⁵ Jordens konger, stormenn og hærførere, de rike og de mektige, hver slave og hver fri, alle gjemte de seg i huler og mellom berghamrer.

¹⁶ Og de sa til fjellene og berghamrene: «Fall over oss og skjul oss for ansiktet til ham som sitter på tronen, og for vreden fra Lammet.

¹⁷ For den store vredesdagen er kommet, og hvem kan da bli stående?»

Johannes' åpenbaring 7

Guds tjenere blir merket med segl

¹ Deretter så jeg fire engler stå ved jordens fire hjørner. De holdt jordens fire vinder tilbake, så det ikke skulle blåse noen vind over jorden eller havet eller trærne.

² Og jeg så en annen engel som steg fram i øst, der solen går opp, og bar den levende Guds segl. Med høy røst ropte han til de fire englene som hadde fått makt til å føre skade over jorden og havet:

³ «Rør ikke jorden eller havet eller trærne før vi har merket vår Guds tjenere med segl på pannen.»

⁴ Og jeg hørte tallet på dem som fikk seglet: Det var 144.000, fra alle stammene i Israels folk.

⁵ Fra Juda-stammen var det 12.000 med segl, fra Ruben-stammen 12.000, fra Gad-stammen 12.000,

⁶ fra Asjer-stammen 12.000, fra Naftali-stammen 12.000, fra Manasse-stammen 12.000,

⁷ fra Simeon-stammen 12.000, fra Levi-stammen 12.000, fra Jissakar-stammen 12.000,

⁸ fra Sebulon-stammen 12.000, fra Josef-stammen 12.000 og fra Benjamin-stammen 12.000 med segl.

Den store hvite skaren

⁹ Deretter så jeg en skare så stor at ingen kunne telle den, av alle nasjoner og stammer, folk og tungemål. De sto foran tronen og Lammet, kledd i hvite kapper, med palmegreiner i hendene.

¹⁰ Og de ropte med høy røst: Seieren kommer fra vår Gud, han som sitter på tronen, og fra Lammet.

¹¹ Alle englene sto rundt tronen og de eldste og de fire skapningene. De kastet seg ned for tronen med ansiktet mot jorden, tilba Gud

12 og sa: Amen. All lov og pris og visdom, takk og ære, makt og velde tilhører vår Gud i all evighet. Amen.

13 En av de eldste tok da ordet og spurte meg: «Disse som er kledd i hvite kapper, hvem er de, og hvor kommer de fra?»

14 «Herre», svarte jeg, «du vet det.» Da sa han til meg: «Dette er de som kommer ut av den store trengsel, de har vasket sine kapper og gjort dem hvite i Lammets blod.

15 Derfor står de for Guds trone og tjener ham dag og natt i hans tempel, og han som sitter på tronen, skal reise sin bolig over dem.

16 De skal ikke lenger sulte eller tørste, solen skal ikke falle på dem, og ingen brennende hete.

17 For Lammet som står midt på tronen, skal være gjeter for dem og vise dem vei til kilder med livets vann, og Gud skal tørke bort hver tåre fra deres øyne.»

Johannes' åpenbaring 8

Det sjuende seglet

1 Men da Lammet brøt det sjuende seglet, ble det stille i himmelen omkring en halv time.

De sju basunene

(8,2–11,19)

Røkelse og ild

2 Og jeg så de sju englene som står framfor Gud, og det ble gitt dem sju basuner.

3 En annen engel, som hadde et røkelseskar av gull, kom og stilte seg ved alteret. Han fikk en stor mengde røkelse som han skulle legge sammen med alle de helliges bønner på gullalteret foran tronen.

4 Og fra engelens hånd steg det opp for Guds ansikt en sky av røkelse sammen med de helliges bønner.

5 Så tok engelen røkelseskaret og fylte det med ild fra alteret og kastet ilden på jorden. Og det kom tordenbrak og drønn, lyn og jordskjelv.

⁶De sju englene med de sju basunene gjorde seg nå klar til å blåse.

De fire første basunene

⁷ Den første engelen blåste i basunen. Da kom det hagl og ild, blandet med blod, og det ble kastet på jorden. En tredjedel av jorden gikk opp i flammer, og tredjedelen av trærne brant opp sammen med alt det grønne gresset.

⁸ Den andre engelen blåste i basunen. Da var det som et stort, brennende fjell ble kastet i havet. Tredjedelen av havet ble til blod,

⁹tredjedelen av alle skapninger i havet døde, og tredjedelen av skipene ble ødelagt.

¹⁰ Den tredje engelen blåste i basunen. Da falt en stor stjerne ned fra himmelen, flammende som en fakkell, og den falt på tredjedelen av elvene og på vannkildene.

¹¹ Stjernens navn er Malurt. En tredjedel av vannet ble til malurt, og mange mennesker døde av vannet fordi det var blitt forgiftet.

¹² Den fjerde engelen blåste i basunen. Da ble en tredjedel av solen, en tredjedel av månen og en tredjedel av stjernene rammet, slik at tredjedelen av stjernene ble formørket, og dagen mistet tredjedelen av lyset sitt, det samme gjorde natten.

¹³Og jeg så en ørn som fløy høyt oppe under himmelhvelvet, og jeg hørte den rope med høy røst: «Ve! Ve! Ve over dem som bor på jorden, når de tre siste englene lar sine basuner lyde!»

Johannes' åpenbaring 9

Den femte basunen

¹ Den femte engelen blåste i basunen. Og jeg så en stjerne som var falt fra himmelen ned på jorden. Den fikk nøkkelen til avgrunnsbrønnen.

²Og da den åpnet brønnen, steg det røyk opp, som røyken fra en stor ovn, så solen og luften ble formørket av røyken fra brønnen.

³ Ut av røyken kom det gresshopper som spredte seg over jorden, og de fikk samme makt som skorpionene på jorden.

⁴ Det ble sagt til dem at de ikke måtte skade gresset på jorden eller noe annet grønt og ikke noe tre, men bare de menneskene som ikke hadde Guds segl på pannen.

⁵ De fikk ikke lov til å drepe dem, men skulle pine dem i fem måneder. Og den pinen var som pinen når et menneske blir stukket av en skorpion.

⁶ I de dagene kommer menneskene til å søke døden, men ikke finne den. De skal lengte etter å få dø, men døden skal flykte fra dem.

⁷ Gresshoppene så ut som hester rustet til krig. På hodet hadde de noe som lignet kranser av gull, og ansiktene var som menneskeansikter.

⁸Håret deres var som kvinnehår, tennene deres var som løvetenner,

⁹og brystet deres var som brystpanser av jern. Larmen av vingene deres var som larmen av mange hester og vogner som stormer fram til kamp.

¹⁰De hadde haler med brodd som skorpioner, og i halene deres lå makten til å plage menneskene i fem måneder.

¹¹ Til konge over seg hadde de avgrunnens engel, han som på hebraisk heter Abaddon og på gresk Apollyon.

¹² Det første ve-ropet er nå over. Men se, det kommer enda to etter dette.

Den sjette basunen

¹³ Den sjette engelen blåste i basunen. Da hørte jeg en røst fra de fire hornene på gullalteret foran Guds ansikt.

¹⁴ Røsten sa til den sjette engelen, som hadde basunen: «Løs de fire englene som står bundet ved Eufrat, den store elven.»

¹⁵Og de fire englene ble løst, de som sto klar og ventet på denne timen, denne dagen, denne måneden, dette året, for å drepe tredjedelen av menneskene.

¹⁶Tallet på ryttere i hæren deres var tjue tusen ganger ti tusen – jeg hørte tallet på dem.

¹⁷Og i mitt syn så hestene og rytterne deres slik ut: Mennene hadde brystpanser, farget som ild, hyasint og svovel. Hestene hadde hoder som løver, og ut av munnen på hestene sto ild, røyk og svovel.

¹⁸En tredjedel av menneskene ble drept av disse tre plagene, av ilden, røyken og svovelen som kom ut av munnen på hestene.

¹⁹ For makten deres ligger i munnen, men også i halene. For halene deres ligner ormer med hoder, og med dem gjør de skade.

²⁰ Men resten av menneskene, de som slapp fra disse plagene og ikke ble drept, de vendte ikke om fra det de hadde laget med sine egne hender, så de sluttet å tilbe det. De tilba de onde åndene og gudebilder av gull, sølv og bronse, stein og tre, de som verken kan se eller høre eller gå.

²¹De vendte ikke om fra sine mord og sin trolldom, sitt horeri og sine tyverier.

Johannes' åpenbaring 10

Engelen med den lille bokrullen

¹ Og jeg så en annen mektig engel stige ned fra himmelen. Han var svøpt i en sky og hadde regnbuen om hodet. Ansiktet var som solen og føttene som ildsøyler.

² I hånden holdt han en liten bokrull som var åpnet. Engelen satte sin høyre fot på havet og den venstre på Jorden

³ og ropte med kraftig røst, som når en løve brøler. Da han hadde ropt, lød røstene av de sju tordener.

⁴ Etter at de sju tordener hadde talt, ville jeg til å skrive. Men da hørte jeg en røst fra himmelen som sa: «Sett segl for det som ble sagt av de sju tordener, skriv det ikke ned!»

⁵ Og engelen som jeg hadde sett stå på havet og på jorden, løftet sin høyre hånd mot himmelen

⁶ og sverget ved ham som lever i all evighet, han som skapte himmelen og alt som finnes der, og jorden og alt som finnes der, og havet og alt som finnes der: «Tiden er ute.

⁷Men når den sjuende engelen lar sin basun lyde, i de dager skal Guds mysterium være fullført, slik han kunngjorde for sine tjenere profetene.»

⁸Røsten jeg hadde hørt fra himmelen, talte igjen til meg: «Gå bort og ta den åpne boken fra hånden til engelen som står på havet og på jorden.»

⁹ Da gikk jeg bort til engelen og ba ham gi meg den lille bokrullen. Engelen sa til meg: «Ta bokrullen og spis den! Den vil svi i magen din, men i munnen din skal den være søt som honning.»

¹⁰Så tok jeg den lille bokrullen av engelens hånd og spiste den, og i munnen var den søt som honning. Men da jeg hadde svelget den, sved det i magen.

¹¹ Da ble det sagt til meg: «Du skal igjen tale profetisk mot folk og nasjoner og tungemål og mot mange konger.»

Johannes' åpenbaring 11

Tempelet og de to vitnene

¹ Jeg fikk nå en målestang som lignet en stav, og det ble sagt til meg: «Reis deg og mål Guds tempel og alteret, og tell dem som tilber der!

² Men forgården utenfor tempelet skal du ikke ta med, den skal du ikke måle. For den er overlatt til hedningene, og i 42 måneder skal de trampe ned den hellige byen.

³ Men jeg vil sette mine to vitner, kledd i sekkestrie, til å profetere i 1.260 dager.»

⁴ Dette er de to oliventrærne og de to lysestakene som står foran jordens herre.

⁵Om noen vil skade dem, går det ild ut av munnen på dem og gjør ende på fiendene deres. Ja, slik skal den som vil skade dem, dø!

⁶ De har makt til å lukke himmelen så det ikke faller regn i den tiden de er profeter. De har makt til å gjøre vann til blod og til å slå jorden med alle slags plager, så ofte de vil.

⁷ Men når de har fullført sitt vitnesbyrd, da skal dyret som stiger opp fra avgrunnen, føre krig mot dem, seire over dem og drepe dem.

⁸ Likene deres skal bli liggende på gaten i den store byen som åndelig talt kalles Sodoma og Egypt, der hvor deres Herre ble korsfestet.

⁹ Mennesker av mange folk og stammer, tungemål og nasjoner skal se dem ligge der i tre og en halv dag, og de skal ikke tillate noen å begrave dem.

¹⁰ Og de som bor på jorden, skal glede og fryde seg over deres skjebne og sende hverandre gaver. For disse to profetene hadde vært en plage for dem som bor på jorden.

¹¹ Men etter tre og en halv dag kom det livsånde fra Gud i dem. De reiste seg opp og sto på føttene, og alle som så dem, ble grepet av stor frykt.

¹² Da hørte de en høy røst fra himmelen som sa til dem: «Stig opp hit!» Og de steg opp til himmelen i en sky, midt foran øynene på sine fiender.

¹³ I samme stund kom det et stort jordskjelv. En tiendedel av byen raste sammen, og sju tusen mennesker ble drept i jordskjelvet. De som var igjen, ble slått av redsel og ga himmelens Gud ære.

¹⁴ Det andre ve-ropet er nå over. Men se, det tredje ve-ropet kommer snart.

Den sjuende basunen

¹⁵ Den sjuende engelen blåste i basunen. Da hørtes det i himmelen røster som ropte høyt: «Herredømmet i verden tilhører nå vår Herre og hans Salvede, og han skal være konge i all evighet.»

¹⁶ De tjuefire eldste som sitter på sine troner for Guds øyne, kastet seg ned med ansiktet mot jorden, tilba Gud

¹⁷ og sa: «Vi takker deg, Herre Gud, du Allmektige, du som er og som var, fordi du har grepet makten, din store makt, og er blitt konge.

18 Hedningfolkene ble harme, men nå er din vredesdag kommet. Nå er tiden da de døde skal dømmes, nå skal du lønne dine tjenere profetene, de hellige og dem som frykter ditt navn, små og store, og ødelegge dem som ødelegger jorden.»

19 Da ble Guds tempel i himmelen åpnet, og hans paktkiste kom til syne inne i tempelet. Og det kom lyn og drønn, tordenbrak og jordskjelv og store hagl.

Johannes' åpenbaring 12

Den store kampen

(Kap. 12–14)

Kvinnen og dragen

1 Et stort tegn viste seg på himmelen: en kvinne som var kledd i solen, med månen under sine føtter og med en krans av tolv stjerner på hodet.

2 Hun var med barn og skrek i barselsmerter og fødselsrier.

3 Også et annet tegn viste seg på himmelen, en stor, ildrød drage med sju hoder og ti horn. På hodene hadde den sju kroner.

4 Halen rev ned en tredjedel av stjernene på himmelen og kastet dem ned på jorden. Dragen stilte seg foran kvinnen som skulle føde, for å sluke barnet så snart det var født.

5 Da fødte hun et guttebarn som en gang skal styre alle folkeslag med jernstav. Og barnet ble rykket opp til Gud, til hans trone.

6 Men kvinnen rømte ut i ødemarken, til et sted som Gud hadde gjort i stand, og der skulle hun i 1.260 dager få den maten hun trengte.

7 Da brøt det ut en krig i himmelen: Mikael og englene hans gikk til krig mot dragen. Dragen kjempet sammen med englene sine,

8 men de ble overvunnet, og det fantes ikke lenger plass for dem i himmelen.

9 Den store dragen ble kastet ned, den gamle slangen, han som kalles djevelen og Satan, og som forfører hele verden. Han ble kastet ned på jorden, og englene hans ble kastet ned sammen med ham.

10 Og jeg hørte en høy røst i himmelen som sa: «Nå er seieren og makten og riket fra vår Gud kommet, nå har hans Salvede herredømmet. For anklageren er styrtet, han som dag og natt anklaget våre søsken for vår Guds ansikt.

11 De har seiret over ham ved Lammets blod og ved det ordet de vitnet, og de hadde ikke livet så kjært at de ikke ville gå i døden.

12 Juble derfor, dere himler og dere som bor i dem! Men ve over jorden og havet! For djevelen er kommet ned til dere, og hans raseri er stort, for han vet at hans tid er kort.»

13 Da dragen så at den var kastet ned på jorden, forfulgte den kvinnen som hadde født guttebarnet.

14 Men hun fikk de to vingene til den store ørnen, så hun kunne fly ut i ødemarken til sitt sted og få den maten hun trenger i én tid og tider og en halv tid, langt borte fra slangen.

15 Ut av gapet spydde slangen vann som en elv etter kvinnen, for å rive henne bort i strømmen.

16 Men jorden kom kvinnen til hjelp: Den åpnet munnen og slukte elven som dragen hadde spydd ut av gapet sitt.

17 Dragen ble rasende på kvinnen og dro av sted for å føre krig mot de andre i hennes ætt, mot dem som følger Guds bud og holder fast på vitnesbyrdet om Jesus.

18 Og den stilte seg på stranden ved havet.

Johannes' åpenbaring 13

Dragen og de to dyrene

1 Og jeg så et dyr stige opp av havet. Det hadde ti horn og sju hoder og ti kroner på hornene, og på hodene sto det navn som var en spott mot Gud.

2 Dyret jeg så, lignet en leopard, men hadde føtter som en bjørn og gap som en løve. Dragen ga det sin kraft og sin trone og stor makt.

³Ett av dyrets hoder så ut som om det hadde fått banesår, men det dødelige såret var blitt leget. All verden undret seg over dyret og fulgte det.

⁴ De tilba dragen fordi den hadde gitt dyret makt, og de tilba dyret og sa: «Hvem er som dyret, og hvem kan kjempe mot det?»

⁵ Dyret fikk en munn som talte store og spottende ord, og det fikk makt til å holde på i 42 måneder.

⁶Det åpnet munnen for å spotte Gud og begynte å håne hans navn og hans bolig og dem som bor i himmelen.

⁷ Det fikk også lov til å føre krig mot de hellige og vinne over dem, og det fikk makt over alle stammer og folk, tungemål og nasjoner.

⁸ Og alle som bor på jorden, skal tilbe dyret, hver den som fra verdens grunnvoll ble lagt, ikke har fått sitt navn skrevet i livets bok hos Lammet som ble slaktet.

⁹Den som har ører, hør!

¹⁰ Den som skal i fangenskap, må gå i fangenskap. Den som skal drepes med sverd, må dø for sverd. Her gjelder det at de hellige har utholdenhet og tro.

¹¹ Og jeg så et annet dyr stige opp av jorden. Det hadde to horn som et lam, men talte som en drage.

¹²All den makt det første dyret har, bruker det andre dyret i tjeneste for det første. Det får jorden og dem som bor der, til å tilbe det første dyret – det som hadde fått banesåret sitt leget.

¹³ Det gjør store tegn, det lar til og med ild fra himmelen fare ned på jorden, midt for øynene på folk.

¹⁴Det forfører dem som bor på jorden, med tegnene det får gjøre i dyrets tjeneste. Og det sier til jordens folk at de skal lage et bilde til ære for dyret – det som var såret med sverd, men livnet til igjen.

¹⁵ Det fikk makt til å blåse liv i dyrets bilde, så det kunne tale, og til å få drept alle som ikke tilba dyrets bilde.

¹⁶ Det tvinger alle – små og store, rike og fattige, frie og slaver – til å ha et merke på sin høyre hånd eller på pannen.

¹⁷ Og ingen kan kjøpe eller selge noe uten å ha dette merket: dyrets navn eller det tall som svarer til navnet.

¹⁸ Her gjelder det å ha visdom. La den som har forstand, regne ut dyrets tall! For det er et menneskes tall, og tallet er 666.

Johannes' åpenbaring 14

Lammet og de 144.000

¹ Og jeg så, og se! – Lammet sto på Sions fjell, og sammen med ham de 144.000 som hadde Lammets navn og navnet til Lammets Far skrevet på pannen.

² Fra himmelen hørte jeg en lyd som bruset av veldige vannmasser og som drønnet av sterk torden. Lyden jeg hørte, var som når harpespillere spiller på harpene sine.

³ Foran tronen, de fire skapningene og de eldste sang de en ny sang, en sang som ingen kunne lære unntatt de 144.000, de som er frikjøpt fra jorden.

⁴ Det er de som ikke har gjort seg urene med kvinner, for de er som jomfruer. Det er de som følger Lammet hvor han så går. Det er de blant menneskene som er frikjøpt for å være en førstegrøde for Gud og Lammet.

⁵ I deres munn ble det ikke funnet løgn, de er uten feil.

Tre engler forkynner dommen

⁶ Og jeg så enda en engel, som fløy høyt oppe under himmelhvelvet. Han hadde et evig evangelium å forkynne for dem som bor på jorden, for alle nasjoner og stammer, tungemål og folk.

⁷ Han ropte med høy røst: «Frykt Gud og gi ham æren! For nå er timen kommet da han skal holde dom. Tilbe ham som skapte himmelen og jorden, hav og kilder!»

⁸ En annen engel fulgte etter og sa: «Falt, falt er Babylon den store, hun som har skjenket alle folkeslag med vredens vin fra sitt horeri.»

⁹ En tredje engel fulgte etter dem og ropte med høy røst: «Om noen tilber dyret og bildet av det og tar imot merket på pannen eller hånden,

¹⁰ skal han få drikke av Guds vredes vin som er skjenket opp ublandet i hans harmes beger, og han skal pines med ild og svovel for øynene på de hellige engler og Lammet.

¹¹ Røyken fra deres pinsel stiger opp i all evighet – verken natt eller dag får de ro, de som tilber dyret og dyrets bilde og tar imot dets navn til merke.»

¹² Her må de hellige ha utholdenhet, de som holder seg til Guds bud og troen på Jesus.

¹³ Fra himmelen hørte jeg nå en røst som sa: «Skriv: Salige er de døde som fra nå av dør i Herren.» «Ja», svarer Ånden, «de skal få hvile fra sitt strev, for deres gjerninger følger med dem.»

Den siste innhøstingen

¹⁴ Og jeg så, og se! – en hvit sky, og på skyen satt en som var lik en menneskesønn. Han hadde en krans av gull på hodet og en skarp sigd i hånden.

¹⁵ Og en annen engel kom ut fra tempelet og ropte med høy røst til ham som satt på skyen: «Løft din sigd og høst inn! For tiden er kommet for å høste, og jordens grøde er fullmoden.»

¹⁶ Han som satt på skyen, lot da sigden gå over jorden, og jorden ble høstet.

¹⁷ Det kom nå enda en engel ut fra tempelet i himmelen, også han med en skarp sigd.

¹⁸ Så kom det en annen engel fra alteret. Han hadde makt over ilden, og han ropte med høy røst til engelen med den skarpe sigden: «Send ut din skarpe sigd og høst inn drueklasene på jordens vinmark! For nå er druene modne.»

¹⁹ Engelen lot sigden gå over jorden, høstet druene på jordens vinmark og kastet dem i Guds vredes store vinpresse.

²⁰ Utenfor byen ble vinpressen tråkket, og blodet fløt fra vinpressen så det sto opp til bisselet på hestene hele 1.600 stadier borte.

Johannes' åpenbaring 15

De sju skålene

(Kap. 15–16)

Sangen for Lammet

¹Og jeg så et annet tegn i himmelen, stort og underfullt: sju engler med de sju siste plagene, for med dem er Guds vrede fullbyrdet.

²Og jeg så noe som lignet et hav av glass blandet med ild. På glasshavet sto de som hadde seiret over dyret og bildet av det og tallet som står for dyrets navn. De har Guds harper i hendene

³ og synger den lovsangen som Guds tjener Moses sang, den som også er sangen for Lammet: Store og underfulle er dine gjerninger, Herre Gud, du Allmektige. Rettferdige og sanne er dine veier, du konge over folkeslagene.

⁴ Hvem skulle ikke frykte deg, Herre, og ære ditt navn? For du alene er hellig. Alle folkeslag skal komme og tilbe for ditt ansikt, fordi dine rettferdige dommer er blitt åpenbart.

De sju siste plagene

⁵ Etter dette så jeg at tempelet i himmelen, vitnesbyrdets telt, ble åpnet.

⁶ Ut av tempelet kom de sju englene, de som hadde med seg de sju plagene. De var kledd i rent og skinnende lin og hadde belter av gull spent om brystet.

⁷ En av de fire skapningene ga de sju englene sju gullskåler fylt av den levende Guds vrede, han som lever i all evighet.

⁸ Og tempelet ble fylt med røyk fra Guds herlighet og makt, og ingen kunne gå inn i tempelet før de sju plagene fra de sju englene var fullført.

Johannes' åpenbaring 16

¹ Og jeg hørte fra tempelet en høy røst som sa til de sju englene: «Gå av sted og tøm de sju skålene med Guds vrede ut over jorden!»

- ² Da gikk den første engelen bort og tømte sin skål ut over jorden. Og vonde og forferdelige byller brøt ut på de menneskene som bar dyrets merke og tilba bildet av det.
- ³ Den andre engelen tømte sin skål i havet, og det ble til blod som fra en død kropp, og alle levende skapninger i havet døde.
- ⁴ Den tredje engelen tømte sin skål i elvene og kildene, og de ble til blod.
- ⁵ Og jeg hørte engelen over vannene si: «Rettferdig er du som dømmer slik, du som er og som var, du hellige.
- ⁶ For de har utøst de helliges og profetenes blod, og blod har du gitt dem å drikke. Det er som fortjent!»
- ⁷ Og jeg hørte alteret si: «Ja, Herre Gud, du Allmektige, sanne og rettferdige er dine dommer.»
- ⁸ Den fjerde engelen tømte sin skål ut over solen. Da fikk den makt til å svi menneskene med ild,
- ⁹ og menneskene ble svidd i voldsom hete. Likevel spottet de Guds navn, han som hadde disse plagene i sin makt, og de vendte ikke om så de ga ham ære.
- ¹⁰ Den femte engelen tømte sin skål ut over dyrets trone. Da ble dyrets rike lagt i mørke, og folk bet seg i tungen av smerte.
- ¹¹ Men de spottet himmelens Gud for smertene og byllene sine, og de vendte ikke om fra sine gjerninger.
- ¹² Den sjette engelen tømte sin skål i den store elven Euftrat. Vannet i den tørket bort, så det kunne ryddes vei for kongene fra Østen.
- ¹³ Og jeg så at det ut fra dragens og dyrets og den falske profetens munn kom tre urene ånder som lignet frosker.
- ¹⁴ Dette er demoniske ånder som gjør underfulle tegn, og de drar ut til kongene i hele verden for å samle dem til krigen på Guds, Den allmektiges store dag.
- ¹⁵ – «Se, jeg kommer som en tyv. Salig er den som våker og tar vare på sine klær, så han ikke må gå naken og vise sin skam.» –

- 16** Og åndene samlet kongene på stedet som på hebraisk heter Harmageddon.
- 17** Den sjuende engelen tømte sin skål ut i luften. Da lød det fra tronen i tempelet en høy røst som sa: «Det er skjedd!»
- 18** Og det kom lyn og drønn og tordenbrak, og et kraftig jordskjelv som det ikke har vært maken til så lenge det har levd mennesker på jorden – så kraftig var det.
- 19** Den store byen ble kløvd i tre deler, og folkeslagenes byer ble lagt i grus. Gud glemte ikke det store Babylon og lot det få begeret med hans harmes og vredes vin.
- 20** Hver øy ble borte, og fjellene forsvant.
- 21** Fra himmelen falt store hagl så tunge som en talent ned over menneskene. Men de spottet Gud for plagen med haglet, for plagen var stor og forferdelig.

Johannes' åpenbaring 17

Dommen over Babylon

(17,1–19,10)

Den store horen

- 1** En av de sju englene som hadde de sju skålene, kom bort til meg og sa: «Kom, jeg vil vise deg hvordan den store horen får sin dom, hun som sitter ved de veldige vann.
- 2** Jordens konger har drevet hor med henne, og de som bor på jorden, er blitt beruset av vinen fra hennes horeri.»
- 3** I Ånden førte han meg ut i ødemarken. Og jeg så en kvinne sitte på et skarlagenrødt dyr som var overstrødd med navn som var en spott mot Gud. Det hadde sju hoder og ti horn.
- 4** Kvinnen var kledd i purpur og skarlagen og glitret av gull og edelstener og perler. I hånden holdt hun et gullbeger fylt av motbydelige ting og av all urenheten fra sitt horeri.

- ⁵På pannen hennes sto skrevet et navn med hemmelig mening: «Babylon den store, mor til horene og til alt som er motbydelig på jorden.»
- ⁶ Og jeg så at kvinnen var beruset av blodet fra de hellige og fra Jesu vitner. Full av undring så jeg henne.
- ⁷Men engelen sa til meg: «Hvorfor undrer du deg? Jeg skal fortelle deg hemmeligheten med kvinnen og med dyret som bærer henne og har sju hoder og ti horn.
- ⁸ Dyret du så, det var, men er ikke, og det skal komme opp fra avgrunnen og gå sin undergang i møte. Og de som bor på jorden, og som ikke har fått sitt navn skrevet i livets bok fra verdens grunnvoll ble lagt, de skal undre seg når de ser dyret, det som var, men ikke er, og enda skal komme.
- ⁹ Her trengs det forstand og visdom. De sju hodene er sju fjell, og på dem sitter kvinnen. De er også sju konger.
- ¹⁰Fem av dem er falt, én er nå, og én er ennå ikke kommet. Og når han kommer, skal han bli værende bare en kort stund.
- ¹¹ Dyret som var og ikke er, det er selv den åttende, men er samtidig en av de sju, og det går sin undergang i møte.
- ¹² De ti hornene du så, er ti konger som ennå ikke har fått kongerike, men som skal få kongsmakt sammen med dyret i én time.
- ¹³De vil alle ett og det samme og overgir sin makt og myndighet til dyret.
- ¹⁴ De skal føre krig mot Lammet. Men Lammet er herrenes herre og kongenes konge og skal seire over dem sammen med sine, de kalte og utvalgte og trofaste.»
- ¹⁵ Så sier han til meg: «Vannene du så, der horen sitter, er folk og folkemasser og nasjoner og mennesker med ulike tungemål.
- ¹⁶ Og de ti hornene du så, og dyret, de skal hate horen, legge henne øde og kle henne naken, spise kjøttet hennes og brenne henne opp med ild.

¹⁷For Gud ga dem i hjertet å fullføre hans plan og ha én og samme vilje: overgi sin kongsmakt til dyret, helt til Guds ord er oppfylt.

¹⁸Og kvinnen du så, er den store byen som har kongsmakt over jordens konger.»

Johannes' åpenbaring 18

Babylons fall

¹Etter alt dette så jeg en annen engel stige ned fra himmelen. Han hadde stor makt, og jorden ble opplyst i glansen fra ham.

² Med mektig røst ropte han: «Falt, falt er Babylon den store! Hun er blitt et tilholdssted for onde ånder, et skjulested for alle urene ånder, et skjulested for alle urene fugler, et skjulested for alle urene og avskyelige dyr.

³ For alle folkeslag har drukket vredens vin fra hennes horeri, jordens konger har drevet hor med henne, og kjøpmennene på jorden er blitt rike av hennes overdådige luksus.»

⁴ Fra himmelen hørte jeg en annen røst: «Dra bort fra henne, mitt folk, så dere ikke tar del i hennes synder og ikke rammes av hennes plager.

⁵ For syndene hennes har tårnet seg opp helt til himmelen, og Gud er blitt minnet om all den uretten hun har gjort.

⁶ Gi henne igjen like for like, ja, gi henne dobbelt tilbake for alt hun har gjort, og skjenk dobbelt opp til henne i begeret hun selv har skjenket opp.

⁷ Gi henne like mye pine og sorg som hun selv har unt seg av prakt og luksus. For hun sier i sitt hjerte: 'Jeg sitter som dronning, jeg er ikke enke, og sorg skal jeg aldri vite av.'

⁸Derfor skal plagene hennes komme på én og samme dag: død og sorg og hungersnød, og hun skal brennes opp med ild. For mektig er Herren Gud som dømmer henne.»

⁹ Jordens konger, de som har levd med henne i hor og luksus, de skal gråte og bryte ut i klagerop over henne når de ser røyken stige opp der hun brenner.

- 10** Skremt av lidelsene hennes skal de stå langt borte og rope: «Ve, ve du store by, Babylon, du mektige by! På en eneste time kom dommen over deg.»
- 11** Kjøpmennene på jorden skal gråte og sørge over henne fordi ingen kjøper skipslastene deres lenger:
- 12** skipslaster av gull og sølv og edelstener og perler, lin og purpur og silke og skarlagen, all slags velluktende tre, alle slags gjenstander av elfenben og kostbart tre, av kobber og jern og marmor,
- 13** kanel og krydderier, røkelse og salveolje og virak, vin og olje, fint mel og hvete, storfe og småfe, hester og vogner og slaver, levende mennesker.
- 14** «Frukten som var ditt livs begjær, er blitt borte for deg. All din pynt og prakt er gått tapt og skal aldri finnes mer.»
- 15** Kjøpmennene som handler med slike varer, og som har tjent seg rike på henne, skal stå langt borte, skremt av lidelsene hennes. De skal gråte og sørge
- 16** og si: «Ve, ve over den store by, som var kledd i lin og purpur og skarlagen, og som glitret av gull og edelstener og perler!
- 17** På en eneste time er all denne rikdommen lagt øde.» Alle skipper og alle som seiler langs kystene, sjømenn og alle som lever av sjøfart, de sto langt borte.
- 18** De så røyken stige opp der hun brant, og ropte: «Hvor finnes maken til denne store byen?»
- 19** Og de strødde støv på hodet og ropte i gråt og sorg: «Ve, ve over den store by, hvor alle som har skip på havet, er blitt rike av hennes overflod! På en eneste time ble hun lagt øde.»
- 20** – Fryd deg over henne, du himmel og dere hellige, apostler og profeter! For Gud har dømt henne og gitt dere oppreisning.
- 21** Da tok en mektig engel opp en stein, svær som en kvernstein, kastet den i havet og sa: «Slik skal Babylon, den store by, bli styrtet ned med veldig kraft og aldri finnes mer.

²² I deg skal det aldri mer høres lyd av harpespillere og sangere, fløytespillere og basunblåsere. I deg skal det aldri mer finnes håndverkere av noe slag. I deg skal det aldri mer høres lyd av kvernstein som durer.

²³ I deg skal det aldri mer skinne lys fra noen lampe. I deg skal det aldri mer høres stemmer av brudgom og brud. For alle dine kjøpmenn var fyrstene på jorden, og med din trolldomskunst ble folkene bedratt.

²⁴ I denne byen ble det funnet blod fra profeter og hellige, fra alle dem på jorden som er blitt slaktet ned.»

Johannes' åpenbaring 19

Den store lovsangen i himmelen

¹ Deretter hørte jeg noe som lignet et mektig kor fra en stor skare i himmelen. De sang: Halleluja! Seieren, æren og makten tilhører vår Gud,

² for sanne og rettferdige er hans dommer. Han har dømt den store horen, hun som ødela jorden med sitt horeliv. Av hennes hånd har han krevd sine tjeneres blod.

³ Igjen ropte de: Halleluja! Røyken fra henne stiger opp i all evighet.

⁴ De tjuefire eldste og de fire skapningene kastet seg da ned, tilba Gud som sitter på tronen, og sa: «Amen. Halleluja!»

⁵ Og fra tronen lød det en røst: «Pris vår Gud, alle hans tjenere, dere som frykter ham, både små og store!»

⁶ Da var det som jeg hørte lyden av en stor skare, et brus av veldige vannmasser og et drønn av mektige tordenbrak. De ropte: «Halleluja! For Herren vår Gud, Den allmektige, er blitt konge!

⁷ La oss glede oss og juble og gi ham æren! For tiden for Lammets bryllup er kommet. Hans brud har gjort seg i stand,

⁸ og hun har fått en drakt av skinnende rent lin.» Linet er de helliges rettferdige gjerninger.

⁹ Og engelen sier til meg: «Skriv: Salige er de som er innbudt til Lammets bryllupsmåltid.» Og han la til: «Dette er Guds sanne ord.»

¹⁰ Jeg kastet meg ned for engelens føtter og ville tilbe ham. Men han sa til meg: «Gjør ikke det! Jeg er en tjener som du og dine søsken, de som har Jesu vitnesbyrd. Gud skal du tilbe!» Jesu vitnesbyrd er Ånden i profetordet.

Kristus kommer igjen som seierherre

(19,11–22,5)

Rytteren på den hvite hesten

¹¹ Og jeg så himmelen åpen, og se! – en hvit hest. Han som satt på den, heter Trofast og Sannferdig, for han dømmer og kjemper rettferdig.

¹² Øynene hans er som flammende ild, på hodet har han mange kroner, og han bærer en innskrift med et navn som ingen kjenner, bare han selv.

¹³ Han er kledd i en kappe dyppet i blod, og hans navn er Guds Ord.

¹⁴ Himmelenes hærskarer, kledd i hvitt og rent lin, følger ham på hvite hester.

¹⁵ Ut av munnen hans går et skarpt sverd; med det skal han slå folkene. Han skal styre dem med jernstav og trække vinpressen fylt av vredesvin, av Guds, Den allmektiges harme.

¹⁶ Og han har et navn skrevet på kappen og ved hoften: Kongenes konge og herrenes herre.

¹⁷ Og jeg så en engel som sto inne i solen. Han ropte med høy røst til alle fuglene som flyr under himmelhvelvet: «Kom hit, kom sammen til Guds store festmåltid!

¹⁸ Dere skal få ete kjøttet av konger, hærførere og mektige menn, kjøttet av hester og rytterne deres, kjøttet av alle mennesker, både frie og slaver, små og store.»

¹⁹ Og jeg så dyret og jordens konger med sine hærer samlet til krig mot rytteren på hesten og hans hærskarer.

²⁰ Men dyret ble fanget, sammen med den falske profeten, han som i dyrets tjeneste gjorde underfulle tegn og med dem forførte alle som tok dyrets merke og tilba bildet av det. Begge ble kastet levende i ildsjøen som brenner med svovel.

²¹ De andre ble drept med sverdet som går ut av rytterens munn. Og alle fuglene spiste seg mette av kjøttet deres.

Johannes' åpenbaring 20

De tusen år

¹ Og jeg så en engel stige ned fra himmelen med nøkkelen til avgrunnen og en stor lenke i hånden.

² Han grep dragen, den gamle slangen, som er djevelen og Satan, og bandt ham for tusen år.

³ Så kastet engelen ham i avgrunnen, låste igjen og satte segl over den, så han ikke lenger skulle forføre folkene, ikke før de tusen år var gått. Etter det skal han slippes løs en kort tid.

⁴ Og jeg så troner, og noen satte seg på dem, og de fikk makt til å holde dom. Og jeg så sjelene til dem som var blitt halshugget på grunn av Jesu vitnesbyrd og Guds ord, de som ikke hadde tilbedt dyret eller dyrets bilde, og ikke tatt imot merket på pannen eller hånden. De ble levende igjen og hersket som konger sammen med Kristus i tusen år.

⁵ Men de andre døde ble ikke levende før de tusen år var gått. Dette er den første oppstandelsen.

⁶ Salig og hellig er den som får ta del i den første oppstandelsen. Over dem har den annen død ingen makt. De skal være Guds og Kristi prester og herske som konger sammen med ham i tusen år.

⁷ Når de tusen år er til ende, skal Satan slippes løs fra sitt fengsel.

⁸ Han skal dra ut og forføre folkene i alle fire verdenshjørner, Gog og Magog, og samle dem til strid. Og de er tallrike som havets sand.

⁹De dro opp på jordens høyslette og omringet de helliges leir og den elskede by. Men ild fór ned fra himmelen og fortærte dem.

¹⁰Og djevelen, som hadde forført dem, ble kastet i sjøen med ild og svovel, hvor også dyret og den falske profeten er. Der skal de pines dag og natt i all evighet.

Dommen

¹¹Og jeg så en stor, hvit trone og ham som satt på den. Jord og himmel flyktet bort fra hans ansikt og var ikke lenger til.

¹²Og jeg så de døde, både store og små: De sto foran tronen, og bøker ble åpnet. Så ble en annen bok åpnet, livets bok. Og de døde ble dømt etter det som sto skrevet i bøkene, etter sine gjerninger.

¹³Havet ga fra seg de døde som var der, og døden og dødsriket ga fra seg de døde som var i dem, og enhver ble dømt etter sine gjerninger.

¹⁴Så ble døden og dødsriket kastet i ildsjøen. Og ildsjøen, det er den annen død.

¹⁵Og om noen ikke var skrevet inn i livets bok, ble han kastet i ildsjøen.

Johannes' åpenbaring 21

En ny himmel og en ny jord

¹Og jeg så en ny himmel og en ny jord. For den første himmel og den første jord var borte, og havet fantes ikke mer.

²Og jeg så den hellige byen, det nye Jerusalem, stige ned fra himmelen, fra Gud, gjort i stand og pyntet som en brud for sin brudgom.

³Og jeg hørte fra tronen en høy røst som sa: «Se, Guds bolig er hos menneskene. Han skal bo hos dem, og de skal være hans folk, og Gud selv skal være hos dem. Han skal være deres Gud.

⁴Han skal tørke bort hver tåre fra deres øyne, og døden skal ikke være mer, heller ikke sorg eller skrik eller smerte. For det som en gang var, er borte.»

⁵ Han som sitter på tronen, sa: «Se, jeg gjør alle ting nye.» Og han la til: «Skriv det ned, for dette er troverdige og sanne ord.»

⁶ Så sa han til meg: «Det er skjedd! Jeg er Alfa og Omega, begynnelsen og enden. Jeg vil gi den tørste å drikke av kilden med livets vann som gave.

⁷ Den som seirer, skal få dette i arv, og jeg vil være hans Gud, og han skal være min sønn.

⁸ Men de feige, de vantro og vanhellige, de som myrder, driver med hor og trolldom, avgudsdyrkere og alle løgnere, deres plass skal være i sjøen som brenner med ild og svovel. Det er den annen død.»

Det nye Jerusalem

⁹ En av de sju englene som hadde de sju skålene, fylt av de sju siste plagene, kom bort til meg og sa: «Kom, jeg skal vise deg bruden, Lammets hustru.»

¹⁰ I Ånden førte han meg opp på et stort og høyt fjell og viste meg den hellige byen, Jerusalem. Den kom ned fra himmelen, fra Gud.

¹¹ Byen hadde Guds herlighet og strålte som den kosteligste edelsten, som krystallklar jaspis.

¹² Den hadde en stor og høy mur med tolv porter, og ved dem sto tolv engler. På portene var det skrevet navn, det var navnene til Israelsfolkets tolv stammer.

¹³ Tre porter vendte mot øst, tre mot nord, tre mot sør og tre mot vest.

¹⁴ Bymuren hadde tolv grunnsteiner, og på dem var det skrevet tolv navn, det var navnene til Lammets tolv apostler.

¹⁵ Han som talte med meg, hadde en målestang av gull. Med den skulle han måle byen og dens porter og murer.

¹⁶ Byen var bygd som en firkant, og den var like lang som den var bred. Med målestangen målte han byen: Den var 12.000 stadier lang og like bred og høy.

¹⁷ Han målte også bymuren: Den var 144 alen høy etter menneskenes mål, som også er englenes mål.

¹⁸ Muren var bygd av jaspis, og byen selv var av rent gull, lik det klareste glass.

¹⁹Grunnsteinene i bymuren var prydet med edelstener av alle slag. Den første grunnsteinen var av jaspis, den andre var av safir, den tredje av kalsedon, den fjerde av smaragd,

²⁰den femte av sardonyks, den sjette av karneol, den sjuende av krysolitt, den åttende av beryll, den niende av topas, den tiende av krysopras, den ellevte av hyasint, den tolvte av ametyst.

²¹De tolv portene var tolv perler, hver port laget av en eneste perle. Gaten gjennom byen var av rent gull, gjennomsiktig som glass.

²²Noe tempel så jeg ikke i byen, for Herren Gud, Den allmektige, og Lammet er dens tempel.

²³ Og byen trenger ikke lys fra sol eller måne, for Guds herlighet lyser over den, og Lammet er dens lys.

²⁴Folkene skal vandre i lyset fra byen, og jordens konger skal føre sine rikdommer dit.

²⁵ Byens porter skal aldri stenges etter dagen, for natt skal det ikke være der.

²⁶Alt det dyrebare og verdifulle folkene eier, skal de føre inn i den.

²⁷ Men noe urent skal aldri komme inn i byen, ingen som gjør motbydelige ting eller farer med løgn, bare de som er skrevet inn i livets bok hos Lammet.

Johannes' åpenbaring 22

Livets vann og livets tre

¹ Engelen viste meg nå en elv med livets vann, klar som krystall. Den springer ut fra Guds og Lammets trone.

² Midt mellom byens gate og elven står livets tre, fritt til begge sider. Det bærer frukt tolv ganger og gir sin frukt hver måned. Og bladene på treet er til legedom for folkene.

³ Det skal ikke lenger finnes noen forbannelse. Guds og Lammets trone skal være i byen, og hans tjenere skal tjene ham.

⁴De skal se hans ansikt, og de skal ha hans navn på sin panne.

⁵Natten skal ikke være mer, og de skal ikke ha bruk for lys av lampe eller av sol, for Herren Gud skal lyse over dem. Og de skal herske som konger i all evighet.

Kom, Herre Jesus

⁶ Engelen sa til meg: «Disse ordene er troverdige og sanne. Herren, den Gud som gir profetene sin Ånd, har sendt sin engel for å vise sine tjenere det som snart skal skje.

⁷ Og se, jeg kommer snart. Salig er den som tar vare på de profetiske ordene i denne boken.»

⁸ Jeg, Johannes, er den som hørte og så alt dette. Da jeg hadde hørt og sett det, kastet jeg meg ned for føttene til engelen som hadde vist meg dette, og ville tilbe ham.

⁹ Men han sa til meg: «Gjør ikke det! Jeg er en tjener som du og dine søsken profetene og de som tar vare på ordene i denne boken. Gud skal du tilbe!»

¹⁰ Så sa han til meg: «Sett ikke segl for de profetiske ord i denne boken! For tiden er nær.

¹¹ La den som gjør urett, fortsatt gjøre urett, og den urene fortsette i sin urenhet! La den rettferdige fortsatt gjøre det som er rett, og den hellige fortsette i helliggjørelse.

¹² Se, jeg kommer snart, og lønnen jeg vil gi, har jeg med meg. Jeg skal gjengjelde hver og en etter hans gjerning.

¹³ Jeg er Alfa og Omega, den første og den siste, begynnelsen og enden.

¹⁴ Salige er de som vasker sine kapper. De skal få rett til å spise av livets tre og gå gjennom portene inn i byen.

¹⁵ Men utenfor er hundene og de som driver med trolldom, og de som driver hor, morderne, avgudsdyrkerne og alle som elsker løgn og taler løgn.

¹⁶ Jeg, Jesus, har sendt min engel for å vitne om dette for dere i menighetene. Jeg er Davids rotskudd og ætt, den klare morgenstjernen.»

17 Ånden og bruden sier: «Kom!» Og den som hører det, skal si: «Kom!» Den som tørster, skal komme, og den som vil, skal få livets vann som gave.

18 Jeg vitner for enhver som hører ordene i denne profetiske boken: Om noen legger noe til, skal Gud legge på ham de plagene som det er skrevet om i denne boken.

19 Og om noen trekker noe fra ordene i denne profetiske boken, skal Gud ta fra ham hans del i livets tre og i den hellige byen, som det er skrevet om i denne boken.

20 Han som vitner om dette, sier: «Ja, jeg kommer snart.» Amen. Kom, Herre Jesus!

21 Herren Jesu nåde være med alle!

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil